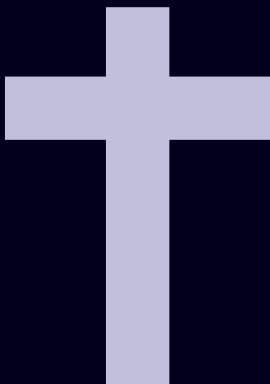

Tã-drĩ Lěľě Ó'dí
Óvârí Kâ

Avokaya: Tã-drĩ Lěľě Ó'dí Óvârí Kâ New Testament

Tã-drĩ Lěľě Ó'dí Óvârí Kâ

Avokaya: Tã-drĩ Lěľě Ó'dí Óvârí Kâ New Testament

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Avokaya)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2025 from source files dated 26 Apr 2025

87931ba7-0e83-5f4d-bd6e-8c45876fc354

Contents

Măţayō	1
Mărākō	117
Lúkă	187
Yōwănĩ	287
Tă 'Ē'ě	375
Rómă lé 'bá	484
1 Kōrínītō lé 'bá	539
2 Kōrínītō lé 'bá	585
Gălătíyă lé 'bá	613
Ēfēsō lé 'bá	630
Fīlípĩ lé 'bá	646
Kōlósĩ lé 'bá	657
1 Tēsālōnikă lé 'bá	667
2 Tēsālōnikă lé 'bá	675
1 Tīmátīyă	679
2 Tīmátīyă	691
Títō	699
Fīlēmónă	705
Ībūrū	707
Yākóbă	747
1 Pétērō	757
2 Pétērō	770
1 Yōwănĩ	777
2 Yōwănĩ	789
3 Yōwănĩ	791
Yúdĩ	793
Tă Â'dă	797

Tă âti-âti tândi Yésũ rî tăsĩ Mătáyō drí îgĩlĩ rî Mătáyō

Tă 'ě'á zĩlă nĩlĩ sĩsĩ rĩ

Búkũ nô, Mătáyō gólă â'dó 'bá bē lăjó' bá Yésũ kă rĩ 'bá yĩ âlôlă ró rĩ, îgĩ nĩ ôjĩlă Yúdă yĩ kă rĩ yĩ drí. Tă ífĩ gólă drí îgĩzó lâ rĩ rĩ'á ĩ'dĩ tă rĩrĩ Yésũ kă ângó nõ drĩ rĩ tă lâ â'dázó, gô'dá kpá tă Yésũ drí ĩmbálé ôjĩlă drí rĩ bē. Mătáyō lē â'dálă gólĩyĩ drí kĩ, Yésũ fĩ ĩ'dĩ 'díyĩ pă 'bá rĩ gógó Ôvărĩ drí tă lâ 'bălē trá âkũ ró 'ě'á âjólă rĩ, gô'dá kĩ, Yésũ â'dó 'díyĩ pă 'bá ró tótó ôjĩlă Yúdă yĩ kă drí kô. Bē-rĩ Yésũ rĩ'á 'díyĩ pă 'bá ró ôjĩlă 'băsurũ ângó 'ásĩ ndrĩ rĩ yĩ drí.

Búkũ Mătáyō kă nõ 'á rĩ, í'dígówă rĩrĩ Yésũ kă ângó 'á nõngă rĩ kă bē, gô'dá kpá ôdră gólăkă rĩ, gô'dá tă â'dă âză 'bá yĩ kpá bē nĩ rĩ 'bá tă ĩmbă Yésũ kă â'dálé rĩ,

Kápĩtă 5-7 Tă Yésũ drí ĩmbálé kúnĩ drĩ 'álă rĩ

'Dĩ rĩ íyĩkă rĩ'á lătĩ rĩzó ângó drĩ nõngă kũmũ Ôvărĩ kă zělē rĩ ĩ'dĩ.

Kápĩtă 10 Tă Yésũ drí ĩmbálé lăjó' bá íyĩkă rĩ 'bá yĩ drí rĩ

'Dĩ rĩ íyĩkă rĩ'á lătĩ gólă tă gólă kĩ 'bá nĩ rĩ, kăyĩ gólă Ôvărĩ drí 'ězó ôjĩlă 'bălē 'dó rĩlĩ kũmũ íyĩkă zělē rĩ bí 'ě'á âcálē rĩ âtázó rĩ ĩ'dĩ.

Kápĩtă 13 Úlĩ mănĩgô kũmũ Ôvărĩ kă rĩ tăsĩ

Kápĩtă 18 Tă gólă rĩrĩ kă kpăkă âlô âdrúpĩ âzĩ ró kũmũ

Ôvărĩ kă zělē rĩ

Kápĩtă 24-25 Tă kăyĩ gólă Yésũ drí 'ězó âgólē rĩlĩ kúmú ró ôjĩlă ângó nõ kă drĩlĩ ndrĩ rĩ

Tă âfô-âfô Yésũ rĩ á'bíyă yĩ kă tăsĩ rĩ

(Lúkă 3.23-38)

¹ Tă âfô-âfô Yésũ Krístô rĩ á'bíyă yĩ kă rĩ rĩ'á nõô. Yésũ rĩ'á kúmú Dăwúdĩ rĩ ózôwă 'ĩ. Gô'dá Dăwúdĩ íyĩkă Âbărâyămă rĩ ózôwă 'ĩ. Ózôwă gólĩyĩ ĩtôlé bē Âbărâyămă rú sĩ cālē būũ kúmú Dăwúdĩ rú rĩ rĩ'á ĩyĩ ôzô nõô 'bá yĩ kătĩ.

² Âbărâyămă tĩ ĩsákă.

Gô'dá ĩsákă tĩ íyĩkă Yăkóbă.

Gô'dá Yăkóbă tĩ íyĩkă Yúdă yĩ âdrúpĩ lâ yĩ bē.

³ Gô'dá Yúdă tĩ Pěrezē yĩ Zéră bē, gô'dă ândrē lâ yĩ Tămă ĩ'dĩ.

Gô'dă Pěrezē tĩ íyĩkă Ĕzērónē.

Gõ'dá Êzēróně tị íyíkâ Rámã.

⁴ Gõ'dá Rámã tị íyíkâ Āmīnādábã.

Gõ'dá Āmīnādábã tị íyíkâ Nāsónō.

Gõ'dá Nāsónō tị íyíkâ Sălāmónã.

⁵ Gõ'dá Sălāmónã tị íyíkâ Bõ'ázã. Gõ'dá Bõ'ázã rị ândré íyíkâ Răhábã.

Gõ'dá Bõ'ázã tị íyíkâ Óbēdē. Gõ'dá Óbēdē rị ândré íyíkâ Rútã.

Gõ'dá Óbēdē tị íyíkâ Yésē.

⁶ Gõ'dá Yésē tị íyíkâ kúmú Dăwúđị.

Gõ'dá nĩngá sĩ, ózōwá gólīyī ítōlě bē kúmú Dăwúđị rú sĩ cālě bũũ kậị gólã òjilã Īsīrã'élě kã trōzō àjilí 'băđrị lídí 'á Băbīlônã 'álã rị sĩ rị rĩ'á òzō nōō rị 'bá yí tí.

Kúmú Dăwúđị tị Sólōmō. Gõ'dá Sólōmō rị ândré íyíkâ Ūrīyã rị àyízị rú bē Bătēsébã rị ĩ'dĩ.

⁷ Gõ'dá Sólōmō tị íyíkâ Rēhōbówã.

Gõ'dá Rēhōbówã tị íyíkâ Ābījã.

Gõ'dá Ābījã tị íyíkâ Āsã.

⁸ Gõ'dá Āsã tị íyíkâ Yōsăpátã.

Gõ'dá Yōsăpátã tị íyíkâ Yēhōrámã.

Gõ'dá Yēhōrámã tị íyíkâ Ūzīyã.

⁹ Gõ'dá Ūzīyã lôfō íyíkâ Yōtámã.

Gõ'dá Yōtámã tị íyíkâ Āházã.

Gõ'dá Āházã tị íyíkâ Êzēkīyã.

¹⁰ Gõ'dá Êzēkīyã tị íyíkâ Mănásē.

Mănásē gō tị íyíkâ Āmónã.

Gõ'dá Āmónã tị íyíkâ Yōsīyã.

¹¹ Gõ'dá Yōsīyã tị íyíkâ Yēhōyākīnī yī âdrúpị lâ yí bē.

Ótrō gólīyī trá ndrô gólã òjilã ăwã đrị òjilã Īsīrã'élě kã ũrúzō àjũ 'ásĩ àjilí 'băđrị lídí 'á Băbīlônã 'álã rĩlĩ tólã ndrô dũũ sĩ rị 'á.

¹² Gõ'dá ózōwá gólīyī ítōlě ndrô gólã òjilã Īsīrã'élě kã rüzō àjilí Băbīlônã 'álã rị vósĩ rị cālě bũũ ndrô Yēsũ rị tịzō rị 'á rị rĩ'á ìyĩ òzō nōō rị 'bá yí tí.

Yēhōyākīnī tị Sēyălētélē.

Gõ'dá Sēyălētélē tị íyíkâ Zărăbăbălã.

¹³ Gõ'dá Zărăbăbălã tị íyíkâ Ābịyúdă.

Gõ'dá Ābịyúdă tị íyíkâ Ēlīyākīmō.

Gõ'dá Ēlīyākīmō tị íyíkâ Āzórã.

¹⁴ Gõ'dá Āzórã tị íyíkâ Zădókã.

Gõ'dá Zădókã tị íyíkâ Ākīmã.

Gõ'dá Ākímā tị íyíkā Ēllyúdă.

¹⁵ Gõ'dá Ēllyúdă tị íyíkā Ēllyáză.

Gõ'dá Ēllyáză tị íyíkā Mătánă.

Gõ'dá Mătánă tị íyíkā Yăkóbă.

¹⁶ Yăkóbă tị íyíkā Yôsépă.

Yôsépă 'dĩ íyíkā Măriyă rî ágó ró rî ĩ'dĩ.

Măriyă íyíkā Yésũ gólă â'dó 'bá 'dĩyĩ pă 'bá ró rî ândrê ĩ'dĩ.

¹⁷ Ītĩ rî, gõ'dá ĩtölé Ābărăyămă rú sĩ cālê būũũ kúmú Dăwúdĩ rú rî, ózowá ândă rú trá mũdrĩ-drĩ-lă-ngă-sũ. Gõ'dá kpá ĩtölé Dăwúdĩ rú sĩ cālê būũũ kâyi ȳjĩlă Īsĩră'élê kă trôzó Băbĩlônă 'álă rî, ózowá ândă rú kpá trá mũdrĩ-drĩ-lă-ngă-sũ. Gõ'dá ĩtölé ndrô ȳjĩlă Īsĩră'élê kă trôzó Băbĩlônă 'álă rî 'á cālê būũũ Yésũ Krístô rî tĩrĩ 'á rî, ózowá ândă rú kpá trá mũdrĩ-drĩ-lă-ngă-sũ.

*Tă gólĩyĩ rú 'ê 'bá Yésũ Krístô rî tĩtĩ tāsĩ rĩ
(Lúkă 2.1-7)*

¹⁸ Tă gólĩyĩ rú 'ê 'bá Yésũ Krístô rî tĩtĩ tāsĩ rĩ â'dô trá nõtĩ, gólă rî ândrê Măriyă óndrê trá 'ê'á gĩlă ôkó ró Yôsépă drĩ. Gõ'dá drê âkpăkă'dă Yôsépă yĩ drĩ rĩ âkó Măriyă bê vō âlô 'á ôzô ágó yĩ drĩ rĩrĩ rĩlĩ ôkó bê rĩ kătĩ rĩ, Măriyă ũsũ vō lâ trá kĩ, yĩ 'bă rú trá mvă bê mbârăkă Lĩndrĩ Tăndĩ Ôvărĩ kă rĩ kă sĩ.

¹⁹ Gõ'dá Yôsépă nĩ bê trá kĩ'á nĩ rĩ, Măriyă trá cú ôtô bê ĩtĩ rĩ, gólă lēē kô ânyĩ lôgôlé Măriyă drĩ. Gólă ĩsũ tă trá 'êzó Măriyă rĩ âyélé ĩnĩnĩ ró vō lâ ũsũ âkó, tălă gólă rĩ'á âgô tăndĩ ĩ.

²⁰ Gõ'dá Yôsépă ôtĩrĩ rĩlĩ tă rĩ 'dĩ ĩsũlĩ 'ê'á 'êlă rĩ, nyĩlĩ ró, mălăyĩkă Ôvărĩ kă drĩ rú â'dázó gólă drĩ âbĩ-âbĩ 'á tă âtálé gólă drĩ kĩ, "Yôsépă, Dăwúdĩ rĩ ózowá,* nĩ 'ê ũrĩ kô Măriyă rĩ trölé ânĩ ôkó ró, tălă gólă 'bă rú mvă bê 'dĩ mbârăkă Lĩndrĩ Tăndĩ Ôvărĩ kă rĩ kă sĩ. Â'dó kô âgô âzâ sĩ.

²¹ Gólă â'dô mvă ágó tĩ'á, gõ'dá nĩ â'dô rú lâ zĩ'á Yésũ,* tălă gólă â'dô ȳjĩlă íyíkă pă'á tă ônjĩ gólĩyĩkă 'ásĩ."

²²⁻²⁵ Gõ'dá Yôsépă nĩlĩ bê ĩlĩlĩ â'dú 'ásĩ rĩ, drĩlă gôzó tă rĩ 'dĩ 'êlé, té ôzô mălăyĩkă drĩ âtálé 'dĩ kătĩ. Gólă drĩ Măriyă rĩ trôzó íyĩ ôkó ró, gõ'dá gólă âyĩ Măriyă bê ôkó ró kô cālê būũũ kâyi Măriyă drĩ mvă tĩzó rĩ 'á. Gõ'dá útĩ bê mvă rĩ 'dĩ rĩ, Yôsépă drĩ rú lâ zĩzó Yésũ.

* **1:20 1.20** Tă ângũ 'bá ângũ tă trá kĩ, 'dĩyĩ pă 'bá â'dô âfô'á Dăwúdĩ rĩ ózowá yĩ 'ásĩ. * **1:21 1.21** Rú Yésũ 'dĩ, tă ĩfĩ lâ kĩ, 'dĩyĩ pă 'bă.

Tă Yésũ rî tị kă 'ê rû itĩ 'dĩ, tălă tă gólă Ôvărĩ drĩ âtalé trá
 ăkũ ró nă 'bá yĩ sĩ tă ăngũ 'bá íyikă Ĩsáyă sĩ rĩ â'dô ró bê tă
 pătĩ ró kĩ'á nĩ rĩ,

“Ízámvá gólă tă ăgô kă nĩ 'bá drě kô rĩ â'dô 'ě'á rû 'bălě 'ă
 bê.

Gólă â'dô 'ě'á mvă ágó tĩlĩ, áâ'dô rû lâ zĩ'á Ĩmánôwělě.”

Ĩsáyă 7.14

Rû Ĩmánôwělě 'dĩ, tă ífĩ lâ kĩ, Ôvărĩ bê rĩ'ă ămă bê.

2

Tă tă nĩ 'bá yĩ drĩ ânĩzó Yésũ rĩ ĩnĩlĩ rĩ

¹ Útĩ Yésũ Bětělémě 'ă 'bădrĩ Yũdáyă kă 'ă. Ndrô gólă
 rĩ tĩzó 'dĩ 'ă rĩ, Ĕródě* ĩ'dĩ kúmú ăngĩ 'ĩ 'bădrĩ rĩ 'dĩ drĩlĩ.
 Gô'dá Yésũ rĩ tĩtĩ vósĩ rĩ, tă nĩ 'bá ăză 'bá yĩ gólĩyĩ rĩ 'bá
 tă ĩ'bĩ'bĩwă drĩ rĩ'ă â'dălă rĩ nĩlĩ rĩ drĩ ăngázô ânĩlĩ vŏ jějě
 'ăsĩ ómvŏrě lésĩ ăcálě Yěrŏsălémă 'ă, tălă ĩ'bĩ'bĩwă ăză drĩ
 gólĩyĩ trá jăřĩbă rĩ 'dĩ 'ălă.

² Gô'dá gólĩyĩ câ bê tólă rĩ, drĩlĩyĩ rĩzô tă ĩjĩlĩ kĩ nĩ rĩ, “Mvă
 gólă tĩlĩ nŏngă 'bădrĩ nŏ 'ă 'ě 'bă â'dólě kúmú ăngĩ ró ănĩ
 ŏjlă Yúdă yĩ kă drĩlĩ rĩ bê ăngô lé ró yă? Ămă drĩ 'băzô
 drě ómvŏrě 'ălă rĩ, ĩ'bĩ'bĩwă ăză ăfŏ trá tă â'dălě ămă drĩ
 kĩ, úútĩ kúmú ăngĩ trá 'bădrĩ nŏ 'ă. ĩ'dĩ ămă drĩ ânĩzó nŏ
 gólă rĩ ĩnĩlĩ.”

³ Gô'dă tă 'dĩ 'dê bê kúmú ăngĩ Ĕródě bĩlĩ rĩ, drĩlă â'dózô
 tă ĩsũ ró rŏŏ, tălă gólă ĩsũ tă trá kĩ nĩ rĩ, kúmú ó'dĩ 'dĩ ă'dô
 trá ânĩ'ă kũmũ trŏlě yĩ drĩgă sĩ. Gô'dă tă 'dĩ drĩ ŏjlă dũ
 Yěrŏsălémă 'ă rĩ 'băzô kpă â'dólě tă ĩsũ ró.

⁴ Tă rĩ 'dĩ tăsĩ rĩ, kúmú ăngĩ Ĕródě drĩ drĩ-'bă ăngĩ Yúdă
 yĩ kă rĩ 'bá yĩ ăzízô gô'dă kpă lă'bĩ ĩmbă 'bá yĩ bê ndrĩ 'dô
 ânĩlĩ yĩ ngălă. Drĩlă gólĩyĩ ĩjízô kĩ, “Úlĩ tă ăngũ 'bă Ôvărĩ kă
 rĩ 'bá yĩ kă vŏ ró rĩ, áâ'dô kúmú 'ě 'bă â'dólě 'dĩyĩ pă 'bă ró
 rĩ tĩ'ă ăngô lé yă?”

⁵ Gô'dă drĩ-'bă Yúdă yĩ kă 'dĩ 'bá yĩ drĩ tă-drĩ lôgŏzó kúmú
 Ĕródě drĩ kĩ, “Ôvărĩ kĩ, áâ'dô gólă rĩ tĩ'ă Bětělémě 'ă 'bădrĩ
 ămăkă Yũdáyă kă 'ă nŏngă, ŏzŏ tă ăngũ 'bă Míkă drĩ tă lâ
 ĩgĩlĩ trá ăkũ ró rĩ kătĩ kĩ'ă nĩ rĩ,

⁶ Bětělémě 'bădrĩ Yũdáyă kă 'ă, nĩ â'dô kpálě jăřĩbă fĩnyáwă
 ró rĩ,

tă ănĩkă lăvũ trá găřă jăřĩbă ăzĩ drĩ sĩ, tălă áâ'dô kúmú
 ăngĩ lôfŏ'ă nĩ 'ăsĩ.

* **2:1 2.1 Ĕródě** 'Dĩ rĩ'ă Ĕródě ăză gólă 'ě 'bă rĩlĩ kúmú ró ĩzătú kăyĩ Yésũ rĩ
 fũzô rĩ 'ă rĩ, átă lâ ĩ'dĩ.

Gólâ â'dô 'ê'á 'bâlé lôkí 'bá ró ôjílâ ámakâ Īsīrā'élē kâ drīlī.'
,,

Míkâ 5.2

⁷ Gō'dá nīngá sī rī, kúmú Ēródē drī tā nī 'bá 'dī 'bá yī âzízó ânīlī yī ngálâ ĭnīnī ró, tálâ gólâ lē kâyī sīsī gólâ ĭ'bī'bīwá drī âfōzó 'á lâ rī nīlī gólīyī tī sī, tálâ yī ũnī ró kâyī mvá rī 'dī tīzó 'á lâ rī bē.

⁸ Gō'dá tā nī 'bá 'dī 'bá yī lôgō tā-drī tā ĭjī gólâkâ 'dī kâ gólâ drī bē rī, gólâ drī gólīyī âdózó kī nī rī, “Nī nī mvá 'dī lōndālé. Ōzō nī ũusū gólâ trá rī, nī lôgō tā lâ má drī, má nī ró bē kpá gólâ rī ĭnīlī.” Gō'dá Ēródē drī tā nī 'bá 'dī 'bá yī jōzó nīlī Bētēlēmē 'álâ.

⁹⁻¹⁰ Nīngá sī, gólīyī drī rīrī nīlī Bētēlēmē 'álâ rī sī rī, gólīyī drī kpá ĭ'bī'bīwá âlô-âlô drīlīyī ndrēlé trá ómvorē 'álâ rī ndrēzó ó'dí. Gō'dá gólīyī ndrē ĭ'bī'bīwá 'dī bē rī, gólīyī drī â'dózó âyīkō âmbá sī. ĭ'bī'bīwá rī 'dī drī 'dēzó gólīyī drī sīsī, gō'dá nīzó âdrélé té vō mvá bē rī 'á.

¹¹ Gō'dá gólīyī câ bē tólâ rī, drīlīyī fīzó jó mvá bē rī 'á mvá ũsulī ândrē lâ Māriyā bē. Gō'dá drīlīyī 'ā'ī tīzó vūdrī mvá 'dī ĭnjīzó. Drīlīyī ngá fēfē ĭyīkâ â'dó 'bá dáābō ró, dō rú'bá kâ zīlī mūrā, gō'dá kpá ngá tândī ājī bē rī 'bá yī bē lôfōzó fēlē mvá 'dī drī. Ngá fēfē 'dī 'bá yī lâgī lâ lăvū gārā.

¹² Gō'dá tā nī 'bá 'dī 'bá yī 'ê bē gōlē 'bădrī ĭyīkâ 'álâ rī, Ôvārī drī gólīyī ĭfī ĭmbázó âbī-âbī 'á kī nī rī, gólīyī ôgō ĭyī kô kôro Ēródē drī sī, tálâ gólīyī ôzó mvá 'dī vō lâ â'dá Ēródē drī kô. Gō'dá gólīyī drī ngāzó gōlē ĭyī drī 'bădrī 'álâ lătī ngī āzâ 'ásī.

Tā Yōsépā yī drī rāzó Măsīrī 'álâ ĭyī nyāányā pālē rī

¹³ Gō'dá gōgō tā nī 'bá 'dī 'bá yī kâ rī vōsī rī, mālāyīkâ Ôvārī kâ drī rú â'dázó kpá ó'dí Yōsépā drī âbī-âbī 'á tā âtalé gólâ drī kī, “Nī ngá 'wāâ ũrū mvá 'dī trōlē ândrē lâ bē, nī râ ró ĭ'dí bē lâ 'bădrī Măsīrī kâ 'álâ, tálâ Ēródē rī'á mvá 'dī lōndā'á 'ê'á fūlâ! ĭtī rī, nī nī rīlī Măsīrī 'á tólâ, té ôzō má ââtâ tā trá ânī drī rī, nī gō ró bē âgōlē.”

¹⁴ Gō'dá Yōsépā drī tā 'dī 'ēzó té ôzō mālāyīkâ drī âtalé trá gólâ drī rī kâtī. Ngācī rī gógó 'dī sī rī, gólâ drī ngāzó mvá 'dī trōlē ândrē lâ bē rāzó Măsīrī 'álâ.

¹⁵ Gō'dá drīlīyī rīzó Măsīrī 'á tólâ cālē būūū ndrô kúmú Ēródē drī drāzó rī sī.

Tā 'dī 'ê rú ĭtī 'dī, tálâ ũlī Ôvārī drī âtalé trá tā ângū 'bá ĭyīkâ sī kī'á nī rī, “Má âzī âmā mvá âfōlē Măsīrī 'ásī” rī â'dô ró bē tā pătī rī.

Tā kúmú Ēródē drí tā 'bāzō 'dīyímvá ōnyíkō ágó ró rí 'bá yí

ûfúzó ndrĩ volé Bētēlémē 'ásĩ rí

¹⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ rí, kúmú Ēródē nĩ bê trá kĩ'á nĩ rí, tā nĩ 'bá 'dĩ 'bá yí 'é tā yí drí 'bálé gólĩyĩ drí rí kò'dáwá rí, gólâ drí 'bāzō ōmbā ró rōō. Gõ'dá nĩngá sĩ rí, drílâ tā 'bāzō ăjũ 'bũ 'bá íyíkâ rí 'bá yí drí kĩ, "Nĩ nĩ 'dīyímvá ōnyíkō ágó ró ítōlé gólĩyĩ cã 'bá drē ndrô âlô kô rí 'bá yí rú sĩ cãlé bũũũ gólĩyĩ ndrô lâ yí drí cãlé rĩ rí 'bá yí rú rí ûfúlĩ Bētēlémē 'á gõ'dá kpá vō â'dó 'bá ănyĩ Bētēlémē lăgátĩ rí 'bá yí 'ásĩ ndrĩ." Gólâ 'bã tā 'dĩ ítĩ 'dĩ rí, tãlâ kâyĩ sísĩ gólâ ĩ'bĩ'bĩwá 'dĩ drí âfōzô 'á lâ tā nĩ 'bá 'dĩ 'bá yí drí â'dálé gólâ drí rí tãĩ.

¹⁷ Gõ'dá ĩzã gólâ tā ăngũ 'bá Yērēmíyã drí âtálé trá ăkũ ró jăřĩbă Rámã kã tãĩ rí drí rú 'ězô ítĩ Bētēlémē 'á 'dīyímvá 'dĩ 'bá yí ûfũ-ûfũ lâ yí tãĩ.

¹⁸ Gólâ kĩ,

"Ăârĩ ăwó lúlũ bê Rámã 'álâ.

Ōkó Ĩsĩrã'élē kã rí 'bá yí rí ĩyĩ nĩ ăwó ngôlé mvá lâ yí ôdrã 'bá trá rí tãĩ.

Gõ'dá gólĩyĩ lēé kô ăwô ngōngō 'dĩ âyélé mvá lâ yí ôdrã 'bá rí 'bá yí tãĩ."

Yērēmíyã 31.15

Tā Yōsépã yí drí ngăzô gôlé volé 'bădrĩ Ĩsĩrã'élē kã rí 'álâ rí

¹⁹ Gõ'dá kúmú ăngĩ Ēródē drã bê rí, nyĩ ró, mālăyíkã Ôvărĩ kã drí rú â'dázô Yōsépã drí Măřĩrĩ 'álâ âbĩ-âbĩ 'á.

²⁰ Drílâ tā âtázô Yōsépã drí kĩ, "Nĩ ngâ, nĩ trô mvá 'dĩ ândrê lâ bê, nĩ nĩ ró gôlé gólĩyĩ bê 'bădrĩ Ĩsĩrã'élē kã rí 'álâ, tãlâ ôjĩlâ gólĩyĩ lē 'bá mvá 'dĩ fũlĩ rí 'bá yí ôdrã ĩyĩ trá ndrĩ."

²¹ Gõ'dá úlĩ mālăyíkã drí âtálé 'dĩ drí sĩ rí, Yōsépã drí ngăzô mvá 'dĩ trôlé ândrê lâ bê gôzô gólĩyĩ bê 'bădrĩ Ĩsĩrã'élē kã rí 'álâ.

²² Gõ'dá Yōsépã ôťĩrĩ tā ârí kĩ'á nĩ rí, kúmú Ēródē rí mvá rú bê Ăřĩkēlãsã rí ôřĩ trá kúmú ró átá lâ rí vō 'á 'bădrĩ Yũdăyă kã drĩlĩ rí, gólâ drí â'dózô ũřĩ ró nĩ'á gôlé tólâ. Gõ'dá Ôvărĩ drí ĩřĩ lōmbâ fēzô Yōsépã drí âbĩ-âbĩ 'á, gólâ ôñĩ kô gôlé 'bădrĩ Yũdăyă kã rí 'álâ. Tã rí 'dĩ tãĩ rí, gólâ drí ngăzô nĩlĩ 'bădrĩ Gălĩlăyă kã rí 'álâ.

²³ Íťĩ rí, gõ'dá Yōsépã yí drí nĩzô řĩlĩ jăřĩbă Năzărétã kã 'álâ. Tã 'dĩ 'ê rú trá ítĩ 'dĩ, tãlâ úlĩ gólĩyĩ tã ăngũ 'bá ăzã drí âtálé trá ăkũ ró 'dĩyĩ pã 'bá tãĩ kĩ'á nĩ rí, ăă'dô gólâ rí zĩ'á Năzărétã lé 'bá ró rí, ă'dô ró bê tã pătĩ rí.

3

*Tā Yōwānī bābātízī 'ē 'bá ró rī drī tā pēzō ōjīlā drī rī
(Márākō 1.1-8; Lúkǎ 3.1-18; Yōwānī 1.19-28)*

¹ Gō'dá Yēsū mbā bē ácalé āgō āngí ró rī, Yōwānī bābātízī 'ē 'bá ró rī drī áczó ōmā 'álā 'bādrī Yūdáyā ká 'á. Gólā drī ítōzó rī'á tā pélé ōjīlā drī kī nī rī,

² “Nī ājā drī volé tā ōnjí āníkā rī 'bá yī 'ásī, tálā 'díyī pā 'bá gólā Ōvārī drī tā lá 'bālē ājólé rī trá ānyī 'ē'á ácalé ā'dólé kúmú ró ānī drīlī.”

³ Yōwānī ī'dī ōjīlā tībē tā āngū 'bá Īsáyā drī tā lá āngūlī ākū ró nā sī kī'á nī rī,

“Ōjīlā āzā bē ōmā 'álā, rī'á tā iyá'á ngbálá-ngbálá kī,

'Nī édē lǎtī njāā Kúmú āníkā drī ānīzō 'álā sī.

Nī édē lǎtī lá 'dī ā'dō ró mbī drīlā lāmúzō 'álā sī rī.” "

Īsáyā 40.3

⁴ Yōwānī rī 'dī ítá drīlā rī'á sōlā rī éédē trá gámēlē 'bí 'ásī. Gō'dá gāsī gólā drī rī'á ōmbélā iyī ípítikū 'á rī éédē trá ínyíríkó 'ásī. Gō'dá gólā rī ōmbī nyālē ī'dī ápé ōgó ká bē.*

⁵ Gō'dá nīngá sī rī, ōjīlā dūū ārī tā bē tā pēpē Yōwānī ká fǎfǎ áyágá Jōrōdénī ká rī 'álā rī tāsī rī, drīlīyī ngázō rī'á iyī ānīlī Yōwānī ngáá tólā. Ōjīlā rī 'dī 'bá yī ūrūkā lá yī ānī trá Yērōsālēmā lésī, gō'dá āzā 'bá yī ānī trá vō āzā 'bá yī 'bādrī Yūdáyā ká rī ká 'ásī, gō'dá āzā 'bá yī ānī iyíkā trá 'bādrī gólā ānyī áyágá Jōrōdénī rī lǎgǎtī rī 'ásī.

⁶ Gō'dá ōjīlā 'dī 'bá yī ārī iyī úlī Yōwānī ká 'dī bē rī, drīlīyī tā ōnjí iyíkā lōfōzó. Ítí rī, gō'dá Yōwānī drī bābātízī 'ēzō gólīyī drī áyágá Jōrōdénī rī 'á.

⁷ Kǎyī nā 'bá yī sī rī, ōjīlā gólīyī zīlī Pǎrúsī ró rī 'bá yī gō'dá kpá gólīyī zīlī Sǎdúsī ró rī 'bá yī bē, drīlīyī ānīzō Yōwānī ngálā, tálā Yōwānī ībābátízā ró iyī bē.* Gō'dá Yōwānī nī ā'dō-ā'dō gólīyíkā trá. Gólā drī tā átázō drīlīyī kī, “Ānī rī'á nyé ōzō ĩnī gólīyī rī 'bá rālē volé lǎsī ūrī drī sī rī 'bá yī kátí. Nī ĩsū āníkā bē rī, nī ā'dō 'ē'á ngá pālē ōmbā Ōvārī ká 'ásī cé bābātízī sī yā?

⁸ Ōzō nī ōlē trá ngá pālē rī, 'dōvó nī ājā drī volé tā ōnjí āníkā 'ásī. Ítí rī, tā 'ē'ē tǎndí āníkā ā'dō ā'dó'á ōzō lō'wá tǎndí kátí, tálā áā'dā ró bē kī pǎtīī nī ājā drī trá volé tā ōnjí āníkā 'ásī.

⁹ Gō'dá nī āyē tā ĩsū āníkā kī'á nī rī, nī ā'dō 'ē'á ānī nyāányā pālē ōmbā Ōvārī ká 'ásī, tálā ānī rī'á Ābārāyāmā rī

* **3:4 3.4** Rīrī Yōwānī ká ā'dō trá ōzō rīrī tā āngū 'bá Ōvārī ká gólā zīlī Ēlīyā rī kátí. * **3:7 3.7** Pǎrúsī yī gō'dá Sǎdúsī yī bē rī'á drī-'bá Yūdā yī ká gólīyī lē 'bá tā gólīyī sū 'bá Ōvārī rú rī 'bá yī 'ēlē rī ī'dī, gō'dá pīpīlīlā lá yī rī trá ōnjí ró.

ózowá yî î'dî rî. Tă 'dî îcá kô ânî pâlê. Nî ârî drê, Ôvârî rî'á mbârâkă bē kúnî mvá nō 'bá yî ôjázó Ābārāyāmā rî ózowá yî ró ânî vō 'á.

¹⁰ Ānî rî'á ózō fê î'dîlî rî kâtî ĭnyákú nō drî. Ôvârî 'bă ôlówá trá njăă fê gólîyî 'wă 'bá kô rî yî âgázó vūdrî. Ôvârî â'dô ngă-ărú gólă 'wă 'bá kô rî ză'á ózō tōtō kâtî lăşî gólă rî 'bă vėlē âdūkū âkó rî 'á."

¹¹ Gō'dă Yōwānî drî kpá tă îyázó ôjîlă drî ndrî kî, "Má rî bābātîzî 'êlê ânî drî cé lūmvū sî, 'dîî âă'dă ró tă bē kî, nî âjă drî trá vólē tă ōnjî ânîkă 'ásî. Gō'dă ôjîlă âză bē 'ê 'bă âcálē má vósî. Āmbă ôjîlă rî 'dî kă lăvū gără ámakă rî drî sî. Má â'dó kô tândî ró îcálē kă'bókă gólăkă trólē. Gólă â'dô bābātîzî 'ê'á ôjîlă drî Lîndrî Tândî Ôvârî kă sî gō'dă kpá lăşî sî.

¹² Gólă trá njăă 'ê'á âdrúgú íyîkă cālê. Ītî rî, gólă â'dô âdrúgú ífî tândî rî 'bá yî êlê'á 'bălê êró 'á. Gō'dă gólă â'dô âdrúgú kúrūmū ê'bé'á vėlē lăşî 'á zăă bəđî."

*Tă Yōwānî drî Yésū rî îbábátîzázó rî
(Mărākō 1.9-11; Lúkă 3.21-22)*

¹³ Nîngă sî rî, Yésū drî ngázó jăřîbă íyîkă Gălîláyă 'á rî âyélē nîzó cālē áyágă Jōrōdénî rî 'álă, tălă Yōwānî ô'ê ró bābātîzî bē yî drî.

¹⁴ Gō'dă Yōwānî ârî tă Yésū drî lělē yî drî 'êlê rî bē rî, gólă lēē kô Yésū rî îbábátîzălē, tălă âmbă Yésū kă lăvū gără âmbă gólăkă rî drî sî. Gólă kî Yésū drî rî, "Nî ânî má drî bābātîzî 'êzó nî drî â'dô tāsî yă? Nî â'dô bābātîzî 'ê'á bē-rî nî má drî."

¹⁵ Gō'dă Yésū drî tă-drî lôgōzó Yōwānî drî kî, "Nî 'ê bābātîzî nî má drî, tălă mă 'ê ró tă mbî gólă Ôvârî drî lělē âmă drî 'êlê rî 'bá yî bē." Gō'dă Yōwānî ârî úlî Yésū kă 'dî bē rî, gólă drî tă-drî lēzó Yésū rî îbábátîzázó.

¹⁶ Gō'dă Yōwānî îbábátîză Yésū bē rî, Yésū ôtîrî íyî drî îngă ĭmvū 'ásî rî, gō'dă kôrô 'būū drî rû nĭjó, gō'dă Yésū drî Lîndrî Tândî Ôvârî kă ndrēzó ânîrî 'á ózō âtú'bu kâtî 'dělē yî drî.

¹⁷ Gō'dă gbórókō drî â'úzó ūrú lésî úlî âtă-âtă bē kî nî rî, "Nōô âmă mvá gólă má drî lělē tákányî rî î'dî. Gólă rî tă sū trá má rû rōô."

4

*Tă Sătánă drî Yésū rî ūjūzó kpĭî rî
(Mărākō 1.12-13; Lúkă 4.1-13)*

¹ Gō'dă nîngă sî rî, Lîndrî Tândî Ôvârî kă drî Yésū rî trōzó âjîlî ōmă 'álă, tălă Sătánă ūjū ró gólă bē.

² Gólâ drí rîzô ômă 'á tólâ kăyî nyâ'dî-rî ĭtú sî gô'dá kpá ngăcî sî 'álé 'ă'í sî. Tă rî 'dî tăsî rî, lófô 'ê gólâ trá rôô.

³ Gô'dá 'dî vósî rî, Sătánă drí ânîzô Yésû rî ûjûlî kî, "Ôzô ní ă'dô fî Ôvârî rî mvá 'î rî, 'dôvô ní 'bă tă kúnî mvá nô 'bă yî ôjâ ró rû bê âmbătă ró ní drí nyălé lófô drí sî."

⁴ Gô'dá Yésû drí tă-drî lôgôzô Sătánă drí kî, "'É'ê, tă ĭgî Ôvârî kă âtă tă trá kî,

'Ôjîlă ĭncă kô rîlî cé ngă nyănyă sî.

Ngă âzâ lăvû 'bă ngă nyănyă drî sî kôrô rî kpá bê,

rî'á tákô ĭ'dî úlî ndrî gólîyî Ôvârî drí âtálé ôjîlă drí rî 'bă yî ĭ'dî.' "

Tă 'Bă'bă Ândă 8.3

⁵ Gô'dá nîngă sî rî, Sătánă drí kpá Yésû rî âtrôzô ômă lésî âjîlî jăřîbă Ôvârî kă Yêrôsălémă rî 'á. Gô'dá Sătánă drí mbăzô gólâ bê jó ăngî Ôvârî kă rî ăpîrî lâ 'álă.

⁶ Gô'dá Sătánă drí kpá tă âtázô Yésû drí kî, "Ôzô ní ă'dô fî Ôvârî rî mvá 'î rî, 'dôvô ní wă drê jó nô drî sî 'dêlé vûdrî 'álă, ăă'dă ró kî nî rî, Ôvârî lôkî nî trá rôô, tălă ĭgî trá bûkû Ôvârî kă 'á kî nî rî,

'Ôvârî 'bă tă trá mălăyîkă íyîkă yî drí ânî tăsî rîzô ânî vó ndrêlé.

Gólîyî â'dô ânî lôkô'á ĭyî drîgă, tălă ngă âzākă ôzô ânî rú'bă dđô kô,

gbô lé ânî pá mvá ôzô kpá rû sî kúnî mvá rú kô.' "

Lôngó 91.11-12

⁷ Gô'dá Yésû drí kpá tă-drî lôgôzô Sătánă drí kî, "Gô'dá ĭgî kpá trá bûkû Ôvârî kă 'á kî,

'Ní ûûjû Kúmú ânîkă Ôvârî kô.'

Tă 'Bă'bă Ândă 6.16

ĭtî rî, má ûjûú Ôvârî kô."

⁸ Gô'dá nîngă sî rî, Sătánă drí Yésû rî trôzô âjîlî kpá únî ăngî ăpîrî 'álă. Gô'dá Sătánă drí 'bădrî âmbă ăngô nô 'ă nōngă nô 'bă yî â'dázô Yésû drí â'dô lâ tândî ró rî bê.

⁹ Gô'dá Sătánă drí gôzô tă âtálé Yésû drí kî, "Ngă gólîyî ndrî ăngô nô 'ă nōngă nô 'bă yî, mă ĭ'dî lîpî lâ 'î. Ôzô ní ũtî 'ă'î trá má ândrá ámă ĭnĭjzô kúmú ró rî, mă â'dô ngă 'dî 'bă yî fê'ă ndrî ní drî."

¹⁰ Gô'dá Yésû drí tă-drî lôgôzô Sătánă drí kî, "Sătánă, ní âyê mă! ĭgî trá bûkû Ôvârî kă 'á kî,

'Kúmú Ôvârî ĭ'dî cé Ôvârî pătî ĩnîkă ânî drí ĭnĭlî rî ĭ'dî, gô'dă nî ĭ'bû rû cé gólâ drî.' "

Tă 'Bă'bă Ândă 6.13

¹¹ Nĩngá sî, Sătánă lônďă lătî bē trá kpîlî Yésũ rî pēzô rî, gólă drî ngăzô nîlî Yésũ rî âyéle. Gô'dă kôrô mălăyîkă drî ânîzô gólă rî pălê.

Tă Yésũ drî îtôzô tă pėlê Gălîlăyă 'álă rî

(Mărăkô 1.14-15; Lúkă 4.14-15)

¹² Gô'dă nĩngá sî, gôgô Yésũ kă ômă 'ásî rî vósî rî, gólă drî tă ârízô kî, Yôwănî băbătîzî 'ê 'bá ró rî ôô'bă trá gănîmă 'á. Gô'dă nĩngá sî rî, Yésũ drî ngăzô gólê 'bădrî Gălîlăyă kă 'álă.

¹³ Gólă rî kô jăribă íyîkă Năzărêťă rî 'álă. Gô'dă drîlă ngăzô lăvũlî nî'á rîlî jăribă zîlî Kăpěrănómă rî 'álă, tîbê â'dô 'bă ânyî lîmvũ ândrê Gălîlăyă kă rú rî. 'Dîlî 'bădrî 'băsurú zîlî Zăbũlănă gô'dă Năfătălî bē rî 'bă yî drî rîzô 'á lă rî î'dî.

¹⁴⁻¹⁷ Gô'dă Yésũ câ bē Gălîlăyă 'á tólă rî, gólă drî îtôzô tă âtî-âťî tândî Ôvărî kă îmbálê ôjîlă drî. Gólă kî, "Nî âjă drî vólê tă ônjî ânîkă rî 'bă yî 'ásî, tălă Ôvărî nîlî lătî trá ânî drî rîzô kũmũ íyîkă zêlê ôjîlă íyîkă ró."

Yésũ 'ê tă rî 'dî tólă îťî 'dî, tălă úlî gólîyî tă ângũ 'bă Ĩsáyă drî âtálê trá âkũ ró rî â'dô ró bē tă pătîťî ró kî'á nî rî,

"'Bădrî gólă 'băsurú zîlî Zăbũlănă gô'dă Năfătălî yî bē drî rîzô 'á lă 'băsurú âzâ 'bă yî gólîyî â'dô 'bă kô ôjîlă Yúdă yî kă ró rî 'bă yî bē rî,

'bădrî Gălîlăyă kă 'dî îťô áyágă Jôrôdénî rî 'ásî nî'á călê bũũ lîmvũ ândrê zîlî Měđîťêrénî rî rú.

Gô'dă ôjîlă gólîyî rî 'bă ĩnîrîkúwă 'á ndrô dũũ sî tólă nă 'bă yî, gólîyî â'dô ngă î'î ângî ndrê'á.

Ôjîlă gólîyî rî 'bă ngă lănjî ôdră kă zêlê 'dî 'bă yî, ngă î'î rî 'dî â'dô vő îwă'á gólîyî drîlî."*

Ĩsáyă 9.1-2

Tă Yésũ drî ĩ'î bî 'bē 'bă âzîzô sũ â'dólê lăjô'bă íyîkă ró rî

(Mărăkô 1.16-20; Lúkă 5.1-11)

¹⁸ Kăyî âzâ sî rî, Yésũ rî'á nî'á lîmvũ ândrê Gălîlăyă kă gără drî lă 'ásî. Gô'dă gólă drî nîzô ĩ'î bî 'bē 'bă âzâ 'bă yî ũsúlî rî, Sîmónă Pétêrô gô'dă âdrúpî lă Ăndîrîyă bē, gólîyî vũ îmbă trá lîmvũ 'á ĩ'î bî rüzô.

¹⁹ Gô'dă Yésũ drî tă âtázô gólîyî drî kî, "Nî ânî 'dêlê má vósî rî, gô'dă má â'dô ânî 'bă'á â'dólê ôjîlă âzî âsé 'bă ró, tălă gólîyî â'dô ró bē ôjîlă âmákă ró, ôzô ânî drî rîrî ĩ'î bî âsêlê rî kătî."

²⁰ Gô'dă nĩngá sî, kôrô drîlîyî îmbă íyîkă âyézó 'dêzô Yésũ vósî lăjô'bă gólăkă ró.

* 4:14-17 4.14-17 Úlî 'dî 'bă yî tă ífî lă kî nî rî, ôjîlă 'dî 'bă yî nîlî lătî pătîťî Ôvărî kă kô. Gô'dă Yésũ â'dô â'dă'á lă gólîyî drî.

²¹ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ yĩ drĩ ngāzó lậvũlĩ ấtĩ 'álá. Gólĩyĩ drĩ nĩzó Zēbēdáyô rĩ mvá ágó rĩ Yākóbā yĩ ũsũlĩ ậdrúpĩ lâ Yōwānĩ bē. Gólĩyĩ rĩ'á kōlóngbō 'á átá lâ yĩ bē ìmbá ìyíkā ìfĩ lâ êdē'á. Gõ'dá Yésũ drĩ gólĩyĩ ậzĩzó ânĩlĩ 'dēlé yĩ vósĩ.

²² Gõ'dá 'wāâ rō, drĩlĩyĩ ngāzó átá lâ yĩ âyélé kōlóngbō 'á 'dēzó Yésũ vósĩ lājó'bá gólākā rō.

Tā ôjĩlā dũũ drĩ ânĩzó Yésũ ngálā tā ìmbā gólākā tāsĩ

ngá lāzé 'bá êdē-êdē bē rĩ

(Lúkǎ 6.17-19)

²³ Nĩngá sĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ nĩzó ậcĩ tō bē jǎrĩbǎ mvá Gālĩláyā kǎ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ. Gõ'dá vō rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, gólā rĩ trá nĩ'á ôjĩlā ìfĩ ìmbá bē tā âtĩ-âtĩ tǎndĩ kũmũ Ôvǎrĩ kǎ rĩ kǎ tāsĩ jō tā Ôvǎrĩ kǎ ârĩ kǎ rĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólā nĩ kpá trá ôjĩlā gólĩyĩ ngá lāzé tĩ ngĩngĩ bē rĩ êdē bē ngá lāzé gólĩyĩkǎ 'ásĩ.

²⁴ Tā rĩ 'dĩ tāsĩ rĩ, mbǎrǎkǎ Yésũ kǎ rĩzó ngá lāzé 'bá êdélé 'dĩ tā lâ drĩ lậ'búzó 'bǎdrĩ Sírĩyǎ kǎ 'ásĩ ndrĩ. Ítĩ rĩ, gõ'dá ôjĩlā Sírĩyǎ kǎ rĩ 'bá yĩ drĩ ôjĩlā gólĩyĩ ngá lāzé tĩ ngĩngĩ bē rĩ 'bá yĩ ậjĩzó dũũ Yésũ ngálā. Gõ'dá Yésũ êdē ôjĩlā gólĩyĩ ngá lāzé lâ drĩ lâzélé rōo rĩ 'bá yĩ trá ngá lāzé gólĩyĩkǎ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólā lâdrō lĩndrĩ ônjĩ kpá trá ôjĩlā gólĩyĩ lĩndrĩ ônjĩ drĩ ômbélé trá rĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólā êdē ôjĩlā gólĩyĩ ngbǎ'ó bē rĩ 'bá yĩ trá. Gõ'dá gólā êdē gólĩyĩ pá lâ yĩ drĩ drǎlé trá ậcĩ tō 'bá kō rĩ yĩ kpá trá, drĩlĩyĩ ậcĩ tōzó.

²⁵ Gõ'dá tā rĩ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ, ô'bĩ ảmbá ảnĩ trá Yésũ ngálā vō ngĩngĩ 'bǎdrĩ Gālĩláyā kǎ rĩ 'ásĩ, kpá jǎrĩbǎ gólĩyĩ mủdrĩ ìmvũ ảndrē Gālĩláyā kǎ gǎrǎ drĩ lâ ảzǎ rĩ lésĩ, Yērōsǎlēmǎ lésĩ gõ'dá kpá vō ảzǎ 'bá yĩ Yũdǎyǎ kǎ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ, gõ'dá vō ảzǎ 'bá yĩ ảyágá Jōrōdénĩ 'dĩ 'á'á lé drĩ lâ lésĩ rĩ 'ásĩ. Gólĩyĩ ảnĩ trá ndrĩ 'dēlé Yésũ vósĩ.

5

Tā gólĩyĩ Yésũ drĩ ìmbále ôjĩlā drĩ únĩ pá 'álā rĩ

(Lúkǎ 6.20-23)

¹ Gõ'dá Yésũ ndrē bē ôjĩlā ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ, drĩlā nĩzó rĩlĩ vũdrĩ únĩ pá 'álā. Gõ'dá tā ârĩ 'bá yĩ drĩ nĩzó kpá únĩ pá 'á tólā ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ bē, drĩlĩyĩ nĩzó rũ ê'bélé gbǎâ Yésũ rũ sĩ.

² Gõ'dá Yésũ drĩ ítōzó ôjĩlā 'dĩ 'bá yĩ ìmbále kĩ nĩ rĩ,

³ “Ôzō nĩ ũnĩ trá kĩ'á nĩ rĩ, rĩ'á Ôvǎrĩ ì'dĩ gólā ìcǎ 'bá mbǎrǎkǎ fēlē ảnĩ drĩ tǎlā nĩ rĩ mbǎrǎkǎ ảkó tā gólākā 'élé rĩ, tā ảnĩkǎ ả'dô sũ'á gólā rũ. Ítĩ rĩ, nĩ ả'dô rĩ'á Ôvǎrĩ bē ũrũ 'álā.

- 4 Ōzō nĩ ã'dô ĭzā ró tā ōnjĩ tāsĩ rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô ĭzā āníkā ndrẽ'á, gō'dá gólā drĩ ānĩ pāzō ĭzā āníkā 'dĩ 'ásĩ.
- 5 Ōzō nĩ ōrĩ cú ĩtĩ ānĩ nyāányā 'bā ākó sısĩ 'álā rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô ānĩ 'bā'á â'dólé cú drĩ-âcê bē āmbá.
- 6 Ōzō nĩ ōlẽ tákányĩ tā mbĩ Ôvārĩ ká 'elē rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô mbārākā fẽ'á āmbá ānĩ drĩ tā mbĩ íyíkā 'ēzō ndrĩ.
- 7 Ōzō nĩ ōrĩ ōjĩlā āzĩ áyélé tā ōnjĩ drĩlĩyĩ 'elē trá ānĩ rú rĩ 'ásĩ rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô kpá ānĩ áyē'á tā ōnjĩ āníkā 'ásĩ.
- 8 Ōzō nĩ ōrĩ tā ĩsũ tándĩ bē ānĩ pĩpĩsĩlĩ 'á rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, nĩ â'dô rĩ'á vō ālō 'á Ôvārĩ bē gólā rĩ nĩlĩ dódó.
- 9 Ōzō nĩ ōrĩ ōjĩlā gólĩyĩ â'dó 'bá ōmbā bē ĩyĩ lāfálé 'ásĩ rĩ 'bá yĩ pālē tā gólĩyĩ lāfálé 'ásĩ rĩ â'dĩlĩ tā tándĩ sĩ rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô ānĩ zĩ'á íyĩ mvá yĩ ró.
- 10 Ōzō nĩ ōrĩ zāā tā mbĩ Ôvārĩ ká 'elē kâyĩ ōjĩlā drĩ lāņō fēzō ānĩ drĩ tā lâ tāsĩ rĩ 'á rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, ngá gólĩyĩ Ôvārĩ drĩ tā lâ 'bālē 'ē'á fēlā ōjĩlā íyíkā drĩ rĩ, nĩ â'dô kpá ũsú'á lâ.
- 11-12 “Nĩ ndrē drē, ōzō ōjĩlā ōlō'dā ĩyĩ ānĩ ngātá gólĩyĩ ōfē ĩyĩ lāņō ānĩ drĩ ngātá āādō ĩyĩ ōņō 'ĩ ānĩ rú, gólĩyĩ drĩ gōzō rĩlĩ tā ōnjĩ 'dĩ 'bá yĩ 'elē ānĩ drĩ tālā ānĩ rĩ'á tā ārĩ 'bá ámákā ĩ'dĩ rĩ drĩ sĩ rĩ, nĩ ĩsũ tā kó kó. 'Dĩ rĩ kpá lāņō tā āņgũ 'bá Ôvārĩ ká sısĩ rĩ 'bá yĩ drĩ ũsúlĩ rĩ ĩ'dĩ. Ōzō nĩ ũņũ Ôvārĩ rĩ rú lũyĩlĩ fĩlĩ âtũ-âtũ sĩ tā 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ, tā āníkā â'dô sũ'á Ôvārĩ rú. Ĩtĩ rĩ, nĩ â'dô drĩ-'ā āņgĩ ũsú'á ũrũ 'álā Ôvārĩ ngálā.”

Tā Yēsũ drĩ ĩmbálé tā 'ē'ē tā ārĩ 'bá íyíkā rĩ ká drĩ â'dólé

*ōzō 'ă'ĩ-nyá kâtĩ gō'dá kpá ōzō ngá ĩ'ĩ kâtĩ rĩ
(Márākō 9.50; Lúkq̃ 14.34-35)*

- 13 Gō'dá nĩņgá sĩ rĩ, Yēsũ drĩ ĩtōzō tā ārĩ 'bá dũũ 'dĩ 'bá yĩ ĩmbálé úlĩ mǎnĩgō sĩ kĩ nĩ rĩ, “Ānĩ nyāányā, tā 'ē'ē āníkā â'dô nyé ōzō 'ă'ĩ-nyá drĩ â'dórē tándĩ ró ngá nyānyā drĩ rĩ kâtĩ. Gō'dá ōzō nĩ āāyē tā tándĩ 'ē'ē trá rĩ, ānĩ drĩ gōzō â'dólé nyé ōzō 'ă'ĩ-nyá gólā ásó 'bá kó pētēkē rĩ kâtĩ. Ĩcá kó 'bālā drĩlā āsózó dódó ó'dĩ, tālā ĭzā rũ trá. Ĩtĩ rĩ, āā'dô dā'á lâ vũdrĩ.

14 “Ānī rī'á kpá nyé ōzō ngá î'ĩ gólâ vō îwá 'bá ōjílâ drí ndrī rī kâtí, tálâ gólíyī ōndrē ró bê tã gólíyī Ôvârí drí lélé gólíyī drí 'élé rī bê. Kpá îtí, ānī rī'á nyé ōzō jārībâ gólâ 'dīlī lūtú drī ndrélē tō lāpílī kō rī kâtí.

15 Nī ndrē drē, ōjílâ āzâ î'ĩ lāmbā íyíkâ kō 'bālē jó 'á drī lâ ákólé límvo sī. Gólâ â'dô 'bā'á lâ ūrū tārābízâ drī î'ĩ ró vō bê ōjílâ drí vō ndrēzō dódó.

16 Gō'dá kpá rī'á îtí, nī 'bā tã 'è'ē ānīkâ āâ'dô sūsū ró ōjílâ āzī līfī drī 'á, tálâ ōzō gólíyī ōndrē tã sūsū ānī drí rī'á 'élâ 'dī 'bá yī trá rī, gólíyī â'dô â'dó'á āyīkō ró, gō'dá gólíyī â'dô ānī átá ūrū 'álâ rī luyí'á.”

Tã Yésū drí ìmbálé tã 'bā'bā Ôvârí kâ rī tāsī rī

17 Gō'dá Yésū drí kpá tã ìmbázó tã 'bā'bā Ôvârí kâ rī tāsī kī, “Nī ĩsū tã kō kī nī rī, má ānī tã ngī ìmbálé tã 'bā'bā Ôvârí drí fēlé Músā sī gō'dá tã ìmbâ tã āngū 'bá íyíkâ rī kâ bê rī ìzālē. Má ānī, tálâ tã pātī tã ìmbâ gólíyíkâ 'dī 'bá yī kâ â'dalē ōjílâ drí.

18 Má âta ānī drí tã pātī ró, tã gólíyī ndrī ĩgīlī trá búkū Ôvârí kâ 'á rī, tã ĩgī rī 'dī 'bá yī ĩcá kō jālâ â'dolé tã ĩgī ngī āzâ ró ulī Ôvârí kâ drī sī. Â'dô rī'á îtí cālē būūū kâpī ādūkū āngó nō kâ 'á. Gō'dá tã rī 'dī 'bá yī â'dô rū 'è'á îtí, té ōzō Ôvârí drí 'bālē trá rī kâtí.

19 Gō'dá ōjílâ tībē tã 'bā'bā Ôvârí kâ 'bālē 'élé rī gā 'bá trá dó 'ézó lâ kō ngátá drílâ ōjílâ āzī ìmbázó tã 'élé ōzō gólâ kâtí yā rī, Ôvârí â'dô kpá ōjílâ rī 'dī gā'á dó, ĩcá kō gólâ rī lāgúlī ōjílâ íyíkâ ró kūmū íyíkâ vō ūrū 'álâ rī kâ 'á. Gō'dá gólâ rī 'bá tã 'bā'bā Ôvârí kâ 'élé ndrī gō'dá drílâ rīzō ōjílâ āzī ìmbálé tã 'élé ōzō drílâ rīrī tã rī 'dī 'bá yī 'élé 'dī kâtí rī, Ôvârí â'dô gólâ rī lāgú'á ōjílâ íyíkâ ró kūmū íyíkâ vō ūrū 'álâ rī kâ 'á.

20 Nī ndrē drē, Pārúsī yī lā'bī ìmbá 'bá rī 'bá yī bê, gólíyī rī trá tã 'bā'bā Ôvârí kâ 'élé dódó. Gō'dá ōzō nī ōrī kō tã gólíyī â'dó 'bá mbī rī 'élé lāvūlī gārā tã mbī gólíyī Pārúsī yī gō'dá lā'bī ìmbá 'bá yī bê drí rī'á 'élé rī 'bá yī drī sī rī, nī ĩcá kō cālē kūmū Ôvârí kâ vō ūrū 'álâ rī kâ 'á.”

*Tã Yésū drí ìmbálé tã ngāngā kâ āwā ró rī tāsī rī
(Lúkâ 12.57-59)*

21 Gō'dá nīngá sī rī, Yésū drí ĩtōzō tã ìmbálé tã ngāngā kâ āwā ró rī tāsī. Gólâ kī, “Nī ârī tã gólâ âtalé trá āmā â'bíyā yī drí ākū ró Músā sī kī'á nī rī, 'Ní fū ōjílâ āzī kō' rī trá. Gō'dá áâtâ kpá trá kī, 'Ōzō ōjílâ āzâ ūfū ōjílâ āzī trá rī, āâ'dô tã kī'á ōjílâ rī 'dī rú.”

²² Gõ'dá má âtâ ânî drí òzô òjílâ âzâ òngâ trá ăwă ró íyî âzí-âzí bê rî, áâ'dô tâ kî'á òjílâ rî 'dĩ rú. Gõ'dá òzô òjílâ âzâ ââtâ ùlî ònjî trá íyî âzí-âzí rú rî, tâ kî 'bá yî â'dô tâ kî'á òjílâ rî 'dĩ rú. Gõ'dá òzô òjílâ âzâ ùzî íyî âzí-âzí trá lîfô-lîfô ró rî, rî'á mbî òjílâ rî 'dĩ vûzó lăşî Ôvârí drí êdélé trá Sătánă yî drí rî 'á.

²³ “Gõ'dá ítî rî, nî âzâ, òzô ní âânî trá 'ê'á ngá fêfê ánîkâ fêlé Ôvârí drí vò rîzó ngá fêfê 'bălê rî 'á rî, gõ'dá òzô ánî âzí-âzí â'dô cú tâ âzâ bê ní rú rî, òzô tâ rî 'dĩ ââgâ trá ní drî rî, ní fê ngá fêfê rî 'dĩ drê kô.

²⁴ Nî âyê ngá fêfê rî 'dĩ âkpă vò tâ rî 'dĩ drí âgázó ní drî rî 'dĩ 'á nîngá. Mî nî ánî âzí-âzí 'dĩ ngálâ, nî êdê ró tâ ânî lăfálê 'ásî 'dĩ zălô şîşî, ní gô ró bê âgólê nî'á ngá fêfê ánîkâ 'dĩ fêlé Ôvârí drí.

²⁵ “Gõ'dá òzô òjílâ âzâ â'dô cú tâ bê ní rú rî, gõ'dá òjílâ rî 'dĩ ôlê trá ánî âjílî kúmú ândrá tâ ánîkâ kîlî rî, ní ngá 'wăâ nîlî gólâ ngálâ, nî'á tâ ânî lăfálê 'á gólâ bê 'dĩ êdélé drê âkpăkă'dă gólâ drí ánî âjî âkó kúmú ândrá. Gõ'dá òzô ní êedê tâ rî 'dĩ kô rî, gólâ ôtrô nî trá nî'á âjílâ kúmú ândrá rî, kúmú â'dô tâ ánîkâ kî'á ònjî ró, gólâ â'dô ánî fê'á drî-'bá gănîmă kâ drîgă. Ítî rî, gólâ â'dô ánî trô'á 'bălê gănîmă 'á.

²⁶ Má âtâ ní drí tâ pătî rî ró, ní â'dô rî'á gănîmă 'á tólâ călê búûû âđî kúmú drí 'bălê ní drí fêlé rî fê'á zălô gôzó ánî lôfólê gănîmă 'ásî.”

Tă Yésû drí îmbálê tă â'dú kô kă 'dăzî rî ôkó bê rî tăsî rî

²⁷ Nîngá şî, Yésû drí kpá tâ âtázó kî, “Nî ârî tă gólâ 'bălê trá âkú ró âmă â'bîyă yî drí Músă şî kî'á nî rî, 'Nî 'bă ôkó gólîyî â'dó 'bă kô ánî ôkó ró ngătă âgô gólîyî â'dó 'bă kô ânî ágó ró rî kô ânî ũgúlî âyîzó î'dî bê lâ' rî trá.

²⁸ Gõ'dá má âtâ tâ ânî drí, òzô âgô âzâ ôndrê ôkó âzâ trá lôvó şî â'dú kôzó î'dî bê lâ rî, gólâ 'ê 'dî tâ ònjî 'î íyî pîpîşîlî 'á ôkó 'dĩ rú. 'Dî kpá rî'á nyé òzô âgô 'dî 'ê tâ rî 'dĩ trá rî kâtî. Gõ'dá kpá rî'á ítî ôkó tăsî.

²⁹ Gõ'dá â'dô bê trá ítî rî, nî âzâ, òzô ánî lîfî drî-ágó lésî rî ô'bă nî tă ònjî 'êlé rî, ní ângî gólâ trúwă vólê. Rî'á tândî ró ní drí căzó vò ũrú 'álâ rî 'á cé lîfî âlô bê, gõ'dá ní drí căzó lîfî bê rî nî'á vélé lăşî gólâ Ôvârí drí êdélé Sătánă yî drí rî 'á rî drî şî.

³⁰ Gõ'dá kpá rî'á ítî, òzô ánî drî-ágó ô'bă nî tă ònjî 'êlé rî, ní gâ ánî drî rî 'dĩ nîyă vólê. Rî'á tândî ró ní drí căzó vò ũrú 'álâ rî 'álâ cé drî âlô bê, gõ'dá ní drí căzó drî bê rî nî'á vélé lăşî gólâ Ôvârí drí êdélé Sătánă yî drí rî 'á rî drî şî.”

Tă Yésũ drí ĩmbálé tă ôkó ingâ kâ tāsĩ rĩ
(*Mărākô 10.11-12; Lúkă 16.18*)

³¹ Gõ'dá Yésũ ĩmbâ tă trá tă ôkó ingâ kâ tāsĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ârĩ kpá tă gólâ âtálé trá Músă sĩ tă ôkó ingâ kâ tāsĩ kĩ'á nĩ rĩ, 'Ôzô ôjĩlă âzâ ôlě trá íyĩ ôkó rĩ ingálé rĩ, gólâ ôfě wárăgă ôkó ingâ kâ ôkó rĩ 'dĩ drĩ' rĩ trá.

³² Gõ'dá mâ rĩ gógó, má âtâ ânĩ drĩ, ôzô ôjĩlă âzâ ũũsũ ôkó lâ kô âyĩrĩ 'á âgô âzâ bê rĩ, gõ'dá gólâ drĩ ôkó lâ 'dĩ ingázó cú ítĩ tă ônjĩ 'dĩ 'ě âkó rĩ, gõ'dá ôzô ôkó 'dĩ ônĩ trá nĩ'á âgô âzâ trôlé rĩ, gólâ 'bă ôkó 'dĩ trá tă ônjĩ 'ělé. Ítĩ rĩ, âgô rĩ gógó ôkó 'dĩ trô 'bá 'dĩ, gólĩyĩ kpăřătĩ ôkó rĩ 'dĩ bê, gólĩyĩ 'ě tă ônjĩ trá Ôvârĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á."

Tă Yésũ drí ĩmbálé tă ôjĩlă drĩ 'bălě 'ělé Ôvârĩ ândrá rĩ tāsĩ rĩ

³³ Gõ'dá Yésũ ĩmbâ tă kpá trá tă ôjĩlă drĩ 'bălě 'ělé Ôvârĩ ândrá rĩ tāsĩ, gólâ kĩ, "Nĩ ârĩ tă gólâ âtálé trá âmă ă'bíyă yĩ drĩ kĩ'á nĩ rĩ, 'Nĩ âzâ, ôzô ní ô'bă tă trá Ôvârĩ ândrá tă âzâ 'ězô rĩ, ní 'ě tă rĩ 'dĩ té ítĩ. Ôzô ní ô'ě tă rĩ 'dĩ kô rĩ, rĩ'á ônjĩ ró."

³⁴ Gõ'dá mâ rĩ gógó, má âtâ ânĩ drĩ, nĩ ítĩrĩ lătrĩtrĩ kô tă gólĩyĩ ânĩ drĩ 'ě'á 'ělâ rĩ 'bá yĩ tāsĩ. Ítĩ rĩ, nĩ ítĩrĩ lătrĩtrĩ kô 'bũũ sĩ, tălă 'bũũ 'dĩ rĩ'á rĩ-vô Ôvârĩ kâ rĩzô rĩlĩ kúmú ăngĩ ró ngă drĩlĩ ndrĩ rĩ 'ĩdĩ.

³⁵ Gõ'dá nĩ ítĩrĩ lătrĩtrĩ kpá kô ģnyăkú drĩ sĩ, tălă ģnyăkú drĩ 'dĩ rĩ'á pá tō vô Ôvârĩ kâ rĩzô kúmú ăngĩ ró ăngó nō drĩlĩ rĩ 'ĩdĩ. Gõ'dá nĩ ítĩrĩ lătrĩtrĩ kpá kô ģăřĩbă Yěrôsălēmă kâ rú lâ sĩ, tălă 'dĩ kpá rĩ'á ģăřĩbă gólâ Ôvârĩ drĩ rĩzô ôjĩlă íyĩkă drĩlĩ kúmú ăngĩ ró rĩ 'ĩdĩ.

³⁶ Gõ'dá nĩ ítĩrĩ lătrĩtrĩ kpá kô ânĩ drĩ sĩ, tălă ânĩ nyăanyă ícă kô drĩ-'bí âlô rĩ lărăkô lâ ģălě â'dólé mvěemvê ró ngătă nĩnĩ ró.

³⁷ Ítĩ rĩ, nĩ âtâ tă cé kĩ, 'Ăwô, pătĩĩ mã â'dô 'ě'á lâ', ôzô nĩ ôlě trá 'ělâ rĩ. Ôzô nĩ ôlě 'ělâ kô rĩ, gõ'dá nĩ âtâ kpá cé kĩ, "É'ě, mã ícă kô 'ělâ', tălă úlĩ ôjĩlă âzâ drĩ âtálé tă 'dĩ 'bá yĩ drĩ sĩ rĩ, tă â'dálé kĩ, tă ôjĩlă 'dĩ drĩ âtálé 'dĩ rĩ'á tă Sătánă kă 'ĩdĩ."

Tă Yésũ drí ĩmbálé tă tă-vô lôgô kâ tāsĩ rĩ
(*Lúkă 6.29-30*)

³⁸ Gõ'dá Yésũ drĩ kpá tă ĩmbázó tă tă-vô lôgô kâ tāsĩ kĩ, "Nĩ ârĩ úlĩ gólâ âtálé ăkũ ró nă sĩ rĩ trá kĩ'á nĩ rĩ, 'Ôzô ôjĩlă âzâ ôcă íyĩ âzĩ-ăzĩ rĩ lĩfĩ âlô rĩ trá kpăăcũ rĩ, ââ'dô kpá ôjĩlă rĩ 'dĩ lĩfĩ lâ că'á ôzô drĩlă íyĩ âzĩ-ăzĩ rĩ lĩfĩ căřě 'dĩ kătĩ' rĩ trá. Gõ'dá 'ôzô ôjĩlă âzâ ôcă íyĩ âzĩ-ăzĩ rĩ sĩ trá ñôlé kăălĩ rĩ,

ââ'dô kpá òjílâ rî 'dĩ sị lâ cã'á ñòlê òzô drílâ íyí âzị-âzị rî sị ñòrê 'dĩ kâtí' rî kpá trá.

³⁹ Gõ'dá ngbâangbânô rî, má âtâ âní drí, nĩ lôgô tâ ònjí kô tâ ònjí âzị sị òjílâ gólâ tâ ònjí 'ê 'bá trá âní rú rî drí. Òzô òjílâ âzâ òsâ ání áyá'bú drí-ágó lésí rî, gô'dá ní jâ kpá ání áyá'bú drí-líjị lésí rî, gólâ òsâ ró bê.

⁴⁰ Gõ'dá òzô òjílâ âzâ ââjị nĩ vò tâ kị kâ 'álâ, â'dô ró bê tâ-vó áníkâ kízó ítá áníkâ âlô rî trôzô rî, ní ôcị tị kô tâ rî 'dĩ 'á, gô'dá ní âyê gólâ òtrô ró kpá âzâ.

⁴¹ Ítí rî, gô'dá òzô âjú 'bũ 'bá ô'bâ íyí nĩ mbârâkâ sị ngá íyíkâ ñlịlị nízó í'dí bê lâ áyágá drí mbâlê âlô rî, ní mbâ áyágá drí zâlô rị ngá gólíyíkâ 'dĩ bê.

⁴² Òzô òjílâ âzâ ùzị ngá trá ní tị sị rî, ní fê ngá rî 'dĩ drílâ. Gõ'dá òzô òjílâ âzâ òlê ngá âmúlị ní drígá sị rî, ní fê ngá rî 'dĩ drílâ, ní lôgá kô."

Tã Yésũ drí ìmbálé tã ngá lèlê kâ âjú-'bá-âzị drí rî tāsī rī (Lúkǎ 6.27-28, 32-36)

⁴³ Gõ'dá Yésũ drí tâ âtázó tâ ngá lèlê kâ tāsī kị, "Nĩ ârị tâ gólâ âtálê âkù ró nã sị kị'á nĩ rî, 'Nĩ lè âní rù-lê-âzị yí, gô'dá nĩ 'bã âní âjú-'bá-âzị yí lôvó kô' rî trá.

⁴⁴ Gõ'dá ngbâangbânô rî, má âtâ tâ âní drí, nĩ lè âní âjú-'bá-âzị yí. Gõ'dá nĩ 'ê rātáã òjílâ gólíyí rî 'bá lãñô fêlê âní drí rî 'bá yí tāsī, Ôvârí òpâ ró gólíyí bê.

⁴⁵ Òzô nĩ ô'ê trá ítí rî, 'dĩ ââ'dâ ró bê kị, pătĩlị âní rĩ'á âní átá Ôvârí úrú 'álâ rî mvá lâ yí í'dí. Tālâ Ôvârí rî rĩ'á tâ tándí 'èlê òjílâ drí ndrị, gólâ rî nĩ ítú 'bálê rĩ'á vò í'lí òjílâ gólíyí tándí rî 'bá yí drí kpākā âlô òjílâ gólíyí ònjí rî 'bá yí bê. Gõ'dá gólâ rî kpá nĩ ôzê 'bálê 'dịlị òjílâ gólíyí rî 'bá tâ mbị rî 'èlê rî 'bá yí drí, gô'dá kpá òjílâ gólíyí rî 'bá tâ ònjí 'èlê rî 'bá yí drí.

⁴⁶ Gõ'dá òzô nĩ òrị cé òjílâ gólíyí rî 'bá tâ tándí 'èlê âní drí rî lèlê í'dí rî, Ôvârí â'dô drí-'â fê'á âní drí â'dô tāsī yā? Tālâ gbô lé òjílâ ònjí rî 'bá íyí âđị òmbê gị kâ ù'dúlị rî 'bá yí, gólíyí rî kpá cé òjílâ gólíyí íyí lè 'bá rî lèlê í'dí.

⁴⁷ Òzô nĩ òrị cé nĩ'á nĩ-bê-yā fê bê âní rù-lê-âzị yí drí í'dí rî, nĩ ìsũ áníkâ bê rî, nĩ 'ê 'dĩ tâ tándí 'í Ôvârí rî lịfị drí 'á yā? Òjílâ gólíyí gbô lé Ôvârí rî nị 'bá kô rî 'bá yí rî íyí kpá 'èlâ ítí.

⁴⁸ Ítí rî, âní nyāányā, nĩ rî tâ gólíyí â'dó 'bá mbị pătĩlị rî 'èlê í'dí kárá, òzô âní átá úrú 'álâ rî drí rĩrĩ tâ mbị 'èlê rî kâtí."

6

Tã Yésũ drí ìmbálé òjílã ò'bí 'dĩ 'bá yí drí tã tãndí 'èzô

ĩnĩnĩ ró rĩ tãĩ

¹ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drí ìtözó kpá rĩ'á ò'bí 'dĩ 'bá yí ìmbálé tã tã tãndí 'èzô ãnĩnĩ ró rĩ tãĩ, gólâ kĩ, “Ôzô nĩ òlê trá tã tãndí 'élé rĩ, nĩ 'è tã rĩ 'dĩ dódó lĩfĩ lómbâ sĩ, ãã'dô kô òjílã lĩfĩ drĩ 'á, tãlâ gólĩyĩ òzô ndrêlâ kô. Gõ'dá òzô nĩ ò'è tã 'dĩ trá òjílã lĩfĩ drĩ 'á ãnĩ tã lóngózó bẽ rĩ, nĩ ícá kô drĩ-'â ãzâ ùsúlĩ ãnĩ átá ùrú 'álâ rĩ drĩgá sĩ.

² “Bẽ trá ìtĩ rĩ, òzô nĩ òtĩrĩ rĩ ngá fêlê òjílã gólĩyĩ ìzã bẽ rĩ pãzó rĩ, nĩ ìyâ tã lâ kô, òzô òjílã gólĩyĩ â'dó 'bá lómbé-lómbéwá 'bá ró rĩ 'bá yí drí rĩrĩ 'èlâ rĩ kátĩ. Ôzô gólĩyĩ òfê ngá trá òjílã ãzi pãzó rĩ, gólĩyĩ rĩ tã lâ ìyálê ùrú ngbálâ-ngbálâ jó tã Ôvârí kâ ârĩ kâ rĩ 'bá yí 'ásĩ gõ'dá kpá lâtĩ drĩ sĩ. Gólĩyĩ rĩ tã 'dĩ 'èlê ìtĩ 'dĩ, cé tãlâ òjílã òndrê ró ìyĩ bẽ, gõ'dá gólĩyĩ ùlũyĩ ró ìyĩ kpá bẽ. Má âtâ ãnĩ drĩ, gólĩyĩ ícá kô drĩ-'â ùsúlĩ Ôvârí drĩgá sĩ, drĩ-'â gólĩyĩkâ 'è'á ùsúlâ rĩ trá cé ì'dĩ gólĩyĩ lũyĩ-lũyĩ sĩ 'dĩ.

³ Gõ'dá nĩ ãzâ, òzô ní òtĩrĩ rĩ ngá fêlê òjílã gólâ ìzã bẽ rĩ pãzó rĩ, ní 'bã òjílã ãzâ kô tã ní drĩ rĩ'á 'èlê 'dĩ vò lâ ùsúlĩ.

⁴ Nĩ 'è tã rĩ 'dĩ ãnĩnĩ ró cé ãnĩ lãfálê 'ásĩ òjílã rĩ 'dĩ bẽ. Ôzô ní ò'è trá ìtĩ rĩ, gõ'dá Ôvârí ãnĩ átá ùrú 'álâ gólâ rĩ 'bá tã gólĩyĩ rĩ'á 'èlâ ãnĩnĩ ró rĩ nĩlĩ ndrĩ rĩ â'dô tã ní drĩ 'èlê 'dĩ ndrê'á. Ìtĩ rĩ, gólâ â'dô drĩ-'â tãndí fê'á ní drĩ.”

⁵ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí ngãzó kpá rĩ'á ò'bí 'dĩ 'bá yí ìmbálé tã rãtãã 'è'è kâ tãĩ. Gólâ kĩ, “Ôzô nĩ òtĩrĩ rĩ rãtãã 'èlê Ôvârí drĩ rĩ, nĩ 'è kô òzô òjílã gólĩyĩ â'dó 'bá lómbé-lómbéwá 'bá ró rĩ 'bá yí drí rĩrĩ 'èlâ rĩ kátĩ. Gólĩyĩ lẽ tã rōô âdrélê ùrú jó tã Ôvârí kâ ârĩ kâ 'ásĩ gõ'dá kpá lâtĩ rũ ùsũmâ 'ásĩ ìyĩ nyãanyâ â'dalê, òjílã ãzi òndrê ró ìyĩ bẽ yĩ òtĩrĩ rĩ rãtãã 'èlê rĩ. Má âtâ ãnĩ drĩ tã pãtĩ rĩ, gólĩyĩ ícá kô drĩ-'â ùsúlĩ Ôvârí drĩgá sĩ, drĩ-'â gólĩyĩkâ 'è'á ùsúlâ rĩ trá cé ì'dĩ gólĩyĩ lũyĩ-lũyĩ sĩ 'dĩ.

⁶ Ìtĩ rĩ, òzô nĩ òtĩrĩ rĩ rãtãã 'èlê Ôvârí drĩ rĩ, nĩ fĩ jó ãnĩkâ 'á, nĩ â'bã ró áfĩ ãnĩkâ, nĩ gõ ró bẽ rãtãã 'èlê ãnĩnĩ ró ãnĩ átá gólâ ãnĩ drĩ ndrêlê kô'dáwá rĩ drĩ. Ìtĩ rĩ, rãtãã gólâ ãnĩ drĩ 'èlê ãnĩnĩ ró 'dĩ, gólâ â'dô ârĩ'á lâ, gõ'dá gólâ â'dô drĩ-'â fê'á ãnĩ drĩ tã lâ sĩ.

⁷ “Ìtĩ rĩ, nĩ ãã'dô trá rãtãã 'è'á Ôvârí drĩ rĩ, nĩ rĩ kô 'èlâ òzô òjílã gólĩyĩ Ôvârí rĩ nĩ 'bá kô rĩ 'bá yí drí rĩrĩ 'èlâ rĩ kátĩ. Gólĩyĩ rĩ rĩ'á rãtãã 'èlê ãcê úlĩ tã ífĩ ákó rĩ 'bá yí bẽ dũũ.

Gólīyī rī īyīkā tā ányâ ĩsŭlī kī, rātáā īyīkā rī'á 'ēlâ ācê 'dī, Ôvârī â'dô ârī'á lâ.

⁸ Nī rī kô rātáā 'ēlê ĩtī tā ífī ākó, ôzô gólīyī drī rīrī 'ēlâ rī kâtí. Gô'dá â'dô kô ĩcâ-ĩcâ ró ânī drī rātáā 'ēzô ācê, tâlâ ânī átá Ôvârī nī ngá gólīyī ânī drī lēlé yī drīgá sī rī trá cú ĩtī ânī drī íyī ĩjī ākó.

⁹ Gô'dá ôzô nī ôtírī rī rātáā 'ēlê rī, nī 'ê rātáā ôzô nōô rī tí.

‘Āmâ átá ũrú 'álâ rī,
ânī rú ā'dô ĩnjīlī ĩnjī.

¹⁰ Kŭmŭ ánīkā rī āacâ,
tā ní drī lēlé rŭ 'ēlê rī ô'ê rŭ ĩnyákú drī, ôzô drílâ â'dórê ũrú 'álâ rī kâtí.

¹¹ Āndrô nô, ní âfê ngá nyānyā āmákâ kâyī vósī cé rī āmâ drī.

¹² Ní âyê āmâ tā ônjī āmákâ rī 'bá yī 'ásī,
ôzô āmâ drī gólīyī tā ônjī 'ê 'bá trá āmâ rú rī yī âyérê kâtí.

¹³ Ní âjī āmâ kô lôfílī tā ũjŭ-ũjŭ 'á,
gô'dá ní pâ āmâ Sătánâ drīgá sī.*

¹⁴ “Ôzô nī āâyê ôjílâ gólīyī rī 'bá tā ônjī 'ēlê ânī drī rī yī trá tā ônjī gólīyīkā rī'á 'ēlâ 'dī 'ásī rī, gô'dá Ôvârī ânī átá ũrú 'álâ rī â'dô kpá ânī âyê'á tā ônjī ânīkā 'ásī.

¹⁵ Gô'dá ôzô nī āâyê gólīyī kô tā ônjī gólīyīkā rī'á 'ēlâ rī 'ásī rī, Ôvârī ânī átá ũrú 'álâ rī âyê ânī kpá kô tā ônjī ânīkā 'ásī.”

¹⁶ Nīngá sī rī, Yésŭ drī ô'bī 'dī 'bá yī ĩmbázó kī, “Ôzô nī āâ'dô trá tī 'bī'á rīzô 'álê 'ā'í sī ngá nyā ākó rātáā 'ēlê Ôvârī drī rī, nī ĩnjī ĩfī kô, ôzô ôjílâ gólīyī â'dô 'bá lómbé-lómbéwá 'bá ró rī 'bá yī drī rīrī 'ēlâ rī kâtí. Gólīyī rī īyī nyāanyâ â'dalê ôjílâ āzī ôndrê ró bê kī, īyī rī'á tī 'bī'á. Tā gólīyīkā rī'á 'ēlâ īyī tā lôngózó 'dī tāsī rī, má âtâ ânī drī tā pătī ró, gólīyī ĩcá kô drī-â ũsŭlī Ôvârī drīgá sī.

¹⁷ Ôzô nī āâ'dô trá tī 'bī'á rīzô 'álê 'ā'í sī rātáā 'ēlê Ôvârī drī rī, nī jī ânī ĩfī ngbángbá ânī 'bázó â'dólê āyīkô ró,

¹⁸ tâlâ ôjílâ āzī ôzô nīlâ kī'á nī rī, ânī rī'á tī 'bī'á. Ānī átá tībê ânī drī ndrêlé kô'dáwá rī â'dô nī'á lâ cé nī. ĩtī rī, rātáā gólâ ânī drī 'ēlê tī 'bī'bī sī ĩnīnī ró 'dī, Ôvârī â'dô ârī'á lâ, gô'dá drílâ tā-drī lâ jázó.”

Tā Yésŭ drī ĩmbálê tā ĩfī 'bā'bā kâ cé ngá ũrú 'álâ rī

* **6:13 6.13** Tā ĩgī āzâ 'bá yī vérēsī nō 'á rī ĩgī ũlī nō 'bá yī kpá 'á lâ, “Tâlâ kŭmŭ, mbârâkâ gô'dá āmbâ ākī 'dô īyī ánīkā ĩ'dī. Āâ'dô ĩtī.”

drĩ rĩ tāsĩ rĩ
(Lúkă 12.33-34)

¹⁹ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ kpá tã átázó kĩ, “Nĩ ê'bê ngá-tĩ ăngó nŏ 'á nŏ 'bá yĩ kŏ cé tĩtĩ 'dó ănĩ nyăányă drĩ, 'bălê vŏ tĩbê ngá ăsũkũ'dũ yĩ kătĩ gŏ'dá ũjũrúkú yĩ bē rĩ yĩ drĩ 'ězó fĩlĩ ızălă rĩ 'á, ngătá vŏ ngá gŏlĩyĩ ădĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ drĩ 'ězó lăkălê rũ ızălê rĩ 'á, gŏ'dá kpá vŏ gŏlă ũgú yĩ drĩ ıcălê ătĩ nŏlê ngá ũgũzŏ 'ălă sĩ rĩ 'á kŏ.

²⁰ Gŏ'dá nĩ lăpĩ bē-rĩ ngá-tĩ tăndĩ ănĩ nyăányă drĩ vŏ ũrũ 'ălă rĩ 'á. Tălă tŏlă rĩ, ngá ăsũkũ'dũ yĩ kătĩ ũjũrúkú yĩ bē rĩ ıcă kŏ fĩlĩ ngá-tĩ tăndĩ 'dĩ 'bá yĩ ızălê, gŏ'dá ngá-tĩ 'dĩ 'bá yĩ rũ'bă lă yĩ ıcă kŏ lăkălê gŏ'dá rũ ızălê, gŏ'dá ũgú ıcă kpá kŏ fĩlĩ ngá-tĩ 'dĩ 'bá yĩ ũgũlĩ.

²¹ Tălă tã ịsũ ănĩkă ă'dô 'bă'á nyé vŏ gŏlă ănĩ drĩ ngá tã lă drĩ lăzélê ănĩ rũ kŏrô rĩ 'băzŏ 'á lă rĩ 'á.

²² “Nĩ ndrê drê, ănĩ lĩfĩ rĩ'á nyé özŏ lămbă kătĩ vŏ ỉ'lĩ ănĩ rũ'bă drĩ tã ndrĩ ndrêzŏ dódó. Gŏ'dá özŏ ănĩ lĩfĩ øndrê vŏ dódó rĩ, ănĩ rũ'bă ă'dô 'bă'á kpá ngá ỉ'ĩ ró tã pătĩ Ỗvărĩ kă 'ězó. Ă'dô rĩ'á ỉtĩ ănĩ drĩ özŏ nĩ Ỗrĩ rĩlĩ ngá ălŏ ró Ỗvărĩ bē rĩ.

²³ Gŏ'dá özŏ ănĩ lĩfĩ øndrê vŏ kŏ dódó tã gŏlĩyĩ mbị Ỗvărĩ kă ndrêzŏ rĩ, Gŏ'dá özŏ nĩ Ỗrĩ kŏ ănĩ lĩfĩ 'bălê Ỗvărĩ drĩ tã gŏlăkă 'êlê rĩ, ănĩ rũ'bă ă'dô 'bă'á kpá ỉnĩrĩkúwă ró tã ănyă rĩ 'bá yĩ 'êlê ỉ'dĩ. Gŏ'dá ngá gŏlĩyĩ ănĩ drĩ rĩ'á ndrêlă ỉnĩrĩkúwă ró rĩ 'bá yĩ, özŏ nĩ ịsũ kĩ'á nĩ rĩ, 'dĩ ă'dô ngá ỉ'ĩ 'ĩ ănĩ drĩ tã mbị 'ězó ỉ'dĩ sĩ lă rĩ, tã ịsũ ănĩkă 'dĩ rĩ'á ănyă ró ănĩ ădólê ngbă.

²⁴ “Nĩ ndrê drê, ıcă kŏ Ỗjĩlă ălŏ drĩ rũ ị'bũzŏ kúmú rĩ drĩ 'dó ịtũ-pă ălŏ 'á. Gŏ'dá gŏlă ıcă kŏ kúmú ngĩngĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ lėlê ndrĩ 'dó. Gŏlă ă'dô tã kúmú ălŏ rĩ kă lē'á ỉ'dĩ, gŏzŏ ăză rĩ gălê dó. Ă'dólê bē trá ỉtĩ rĩ, özŏ nĩ Ỗlê trá lĩfĩ 'bălê ngá-tĩ dũũ ũsũlĩ ănĩ nyăányă drĩ ỉ'dĩ rĩ, nĩ ă'dô ıcă'á rũ ị'bũlĩ Ỗvărĩ drĩ pĩpĩsĩlĩ ălŏ rĩ sĩ ăngŏ tí yă? 'Dĩ ıcă kŏ ălŏwălă. Nĩ ị'bũ rũ cé Ỗvărĩ drĩ ỉ'dĩ!”

Tă Yésũ drĩ ỉmbălê tã rĩrĩ kă lĩfĩ lŏ'bé ăkŏ sĩ ngá ndrĩ gŏlĩyĩ Ỗjĩlă drĩ lėlê rĩzŏ ăngŏ 'á rĩ tāsĩ rĩ
(Lúkă 12.22-31)

²⁵ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ Ỗ'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ỉmbázŏ kĩ, “Ngá gŏlĩyĩ ănĩ drĩ lėlê rĩzŏ ăngŏ nŏ 'á rĩ tāsĩ rĩ, má ătă tã ănĩ drĩ kĩ, nĩ ă'dô kŏ tã ịsũ ró ngá gŏlĩyĩ 'ê 'bă ănĩ 'bălê rĩlĩ lédre-lédre ró ngá nyănyă kătĩ ngá mvũmvũ bē, ngătá ıtă ănĩ drĩ sŏlê ănĩ rũ'bă 'á rĩ tāsĩ. Nĩ ndrê drê, tã ngá nyănyă kă ıtă sŏsŏ bē rĩ lăvũũ kŏ gặặ lŏvŏ-lŏvŏ drĩ sĩ.

26 'Dōvó nĩ ịsũ drē āríwá tã. Gólĩyĩ 'wãã ạmvũ kô, gô'dá ê'bê ịyĩ kpá ngá-ịyinyã ạmvũ 'ásĩ 'bãlê ěró 'á kô. Gbô lé ịtĩ rĩ, Ôvārĩ ānĩ átá ùrú 'álâ rĩ, rĩ nĩ rĩ'á ngá nyānyã fêlê gólĩyĩ drĩ rĩ'á nyālâ. Gô'dá ānĩ tã lâzê gặặ Ôvārĩ rú āríwá drịị sĩ. Ịtĩ rĩ, gólâ ịcá kô tã ānĩkâ ịvịlị.

27 Gô'dá nĩ ịsũ ānĩkâ bê rĩ, ịlịlị lô'bê-lô'bê ānĩkâ ngá 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ â'dô kặặ ānĩkâ rĩ kâ ăngó nō 'á rĩ lôpé'á â'dólê ácê yã?

28 “Gô'dá tãlâ ã'dô 'ĩ ānĩ drĩ rĩzô ịlịlị lô'bêlê ítá sôlê rú'bá 'á rĩ tāsĩ yã? 'Dōvó nĩ ndrê drē lặtị gólâ fê fôô ômã 'álâ rĩ drĩ rĩzô mbãlê rĩ. Gólĩyĩ lôsê ítá kô gô'dá 'é ịyĩ lôsĩ kpá kô ítá ùsúzô ịyĩ nyānyã drĩ.

29 Gô'dá Ôvārĩ 'bã gólĩyĩ trá â'dólê lârâkô bê sũsũ ró rôô. Gô'dá ịtĩ rĩ, ítá lârâkô Ôvārĩ drĩ 'bãlê drilịyĩ rĩ sũ lậvũlị kôrô ítá lârâkô kúmú Sólômô drĩ sôlê kũmũ kâ rĩ drịị sĩ.

30 Gô'dá nĩ ndrê drē, Ôvārĩ 'bã ngá-ặặ nĩ â'dólê lârâkô bê sũsũ ró gólĩyĩ rĩ 'bã mbãlê rĩlị cê kặặ dã sĩ gô'dá ândrálê 'lịlị vêlê vólê ômã bê mĩlị sĩ rĩ. Ôzô gô'dá Ôvārĩ ịicã trá ngá-ặặ 'bãlê â'dólê lârâkô bê sũsũ ró rĩ, gô'dá gólâ ịcá ịyĩkâ ítá fêlê ānĩ drĩ kô yã? Ịtĩ rĩ, nĩ rĩ kô tã lêlê sĩ Ôvārĩ 'á pịpịsịlị ãlô sĩ ã'dô tāsĩ yã? Ānĩ tã lậvũ gặặ Ôvārĩ drĩ ngá-ặặ 'dĩ 'bá yĩ drịị sĩ.

31 Gô'dá ịtĩ rĩ, nĩ lô'bê ịlịlị kô kị, ‘Ôô, mã â'dô nō kô ã'dô nyã'á ị'dĩ yã?’ ngátá ‘Ôô, mã â'dô nō kô ã'dô mvũ'á ị'dĩ yã?’ ngátá ‘Ôô, mã â'dô ítá ùsú'á sôlê nō kô ã'dô 'ásĩ yã?’

32 Tã 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ, ôjịlã gólĩyĩ rĩ 'bá tã ịsũlị ịtĩ 'dĩ 'bá yĩ, 'dịlị ôjịlã gólĩyĩ tã lê 'bá drē Ôvārĩ 'á kô rĩ 'bá yĩ ị'dĩ. Ôvārĩ ānĩ átá ùrú 'álâ rĩ nị ngá gólĩyĩ ānĩ drĩ â'dózó ịzã lâ bê rĩ trá.

33 Tã ịlịlị lô'bê-lô'bê kâ ngá ăngó nō 'á rĩ tāsĩ rĩ vô lâ 'á rĩ, nĩ rĩ zã kũmũ Ôvārĩ kâ zêlê, gô'dá nĩ 'bã ró tã ịsũ ānĩkâ bê tã gólĩyĩ Ôvārĩ drĩ lêlê ānĩ drĩ 'êlê rĩ 'bá yĩ drịị ị'dĩ. Ôzô nĩ ô'ê tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ịtĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô ngá gólĩyĩ ānĩ drĩ â'dózó ịzã bê tã lâ tāsĩ rĩ 'bá yĩ áfê'á ānĩ drĩ.

34 Gô'dá â'dô bê trá ịtĩ rĩ, nĩ lô'bê ịlịlị kô ândrô nô tã gólĩyĩ 'ê 'bá â'dólê ịdrú rĩ 'bá yĩ tāsĩ, tãlâ nĩ nịlị drē tã gólĩyĩ 'ê 'bá rú 'êlê kặặ ịdrú rĩ 'á rĩ kô. Kặặ ndrĩ rĩ'á lậvô ngịngị ịyĩkâ bê ãlô-ãlô. Rĩ'á ịcã-ịcã ró ānĩ drĩ cê lậvô kặặ ãlô rĩ kâ nịzô ị'dĩ, ānĩ drĩ lậvô kặặ ndrĩ kâ nịzô rĩ drịị sĩ.”

7

Tã Yēsũ drĩ ịmbálê ôjịlã ô'bị 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã tã-vô ôjịlã ázị kâ

kĩ kâ ányâ ró rî tāsĩ rĩ

(Lúkǎ 6.37-38, 41-42)

¹ Gõ'dá Yésũ drí kpá tã ìmbázó tã tã-vó kíkĩ kâ ányâ ró ázĩ-ázĩ rú rĩ tāsĩ kĩ, “Nĩ kĩ tã òjílǎ ázĩ kâ kô tã gólĩyĩ drí rĩ'á 'èlǎ ányâ ró rĩ 'bá yĩ tāsĩ, tǎlǎ Ôvǎrĩ òzó kô kpá tã-vó ànĩkǎ kĩ ònjĩ ró.

² Nĩ ndrê drê, Ôvǎrĩ â'dô 'è'á tã-vó ànĩkǎ kílĩ kpá té òzô ànĩ drí tã-vó ànĩ ázĩ-ázĩ yĩ kâ kĩrĩ kǎtĩ, gõ'dá gólǎ â'dô ànĩ 'è'á kpá té òzô ànĩ drí rĩrĩ òjílǎ ázĩ 'èlê rĩ kǎtĩ.

³⁻⁵ Òzó nĩ òlê kô 'dásĩ 'èlê ázĩ-ázĩ rú rĩ, nĩ àtǎ tã ázĩ-ázĩ drí kĩ'á nĩ rĩ, gólĩyĩ â'dó ònjĩ rĩ kô. Nĩ ò'è trá ítĩ rĩ, ànĩ cú tĩ ácê bê. Tòtò ànĩ drí ǎ'dĩ-drĩ 'á rĩ, nĩ kũ zǎlô, nĩ gô ró tòtò ànĩ ázĩ-ázĩ yĩ kâ rĩ tã lâ àtǎlé. Nĩ ndrê tã 'è'è ànĩkǎ rĩ zǎlô, nĩ gô ró ànĩ ázĩ-ázĩ yĩ kâ rĩ tã lâ àtǎlé.”

Tǎ tã Ôvǎrĩ kâ ìmbá kâ òjílǎ gólĩyĩ rĩ 'bá òyĩ 'dásĩ 'èlê

úlĩ Ôvǎrĩ kâ rú rĩ drí rĩ

⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí kpá tã ìmbázó kĩ, “Òzó nĩ òrĩ úlĩ Ôvǎrĩ kâ ìmbálê òjílǎ drí gõ'dá òjílǎ rĩ 'dĩ 'bá yĩ òrĩ òyĩ ànĩ lò'dálê lò'dǎ úlĩ Ôvǎrĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ, nĩ àyê gólĩyĩ, nĩ ìmbâ gõ'dá úlĩ Ôvǎrĩ kâ kô drílĩyĩ, tǎlǎ gólĩyĩ â'dô 'è'á volê gǎlê dó úlĩ Ôvǎrĩ kâ 'dĩ àrĩlĩ gõ'dá kpá tã lâ 'èlê. Gólĩyĩ rĩ'á nyê òzô òkê lifô tĩbê ànĩ drí ngá nyǎnyǎ fèzó drílǎ, gõ'dá drílǎ rú jǎzó ǎkpǎ ànĩ òcílĩ dró ngá nyǎnyǎ tǎndĩ ànĩkǎ fèlê drílǎ 'dĩ drĩlĩ rĩ kǎtĩ. Gõ'dá gólĩyĩ kpá rĩ'á òzô ngbĩkpĩ 'bǎ kâ gólǎ ngá sũsũ 'díyĩ lò'ĩ kâ ànĩ drí fèlê trá drílǎ rĩ tò 'bá pá sĩ ùlútrǎ 'á rĩ kǎtĩ.”

Tǎ ngá tã òjĩ-òjĩ kâ Ôvǎrĩ drígá sĩ rĩ tāsĩ rĩ

(Lúkǎ 11.9-13)

⁷⁻⁸ Gõ'dá Yésũ drí kpá tã ìmbázó tã rǎtǎǎ 'è'è kâ tāsĩ kĩ, “Òzó nĩ òjĩ ànĩ átá ùrú 'álǎ rĩ ngá gólĩyĩ ànĩ drí â'dózó òzǎ lâ bê rĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ, gólǎ â'dô ǎfê'á lâ ànĩ drí. Gõ'dá òzó nĩ òrĩ lǒndǎlǎ rĩ, nĩ â'dô ùsú'á lâ. Gõ'dá òzó nĩ ògǎ ǎtĩ rĩ, áâ'dô nǎ'á lâ ànĩ drí. Nĩ ndrê drê, Ôvǎrĩ â'dô rǎtǎǎ ànĩ drí 'èlê drílǎ rĩ àrĩ'á trá. Gólǎ â'dô ngá gólĩyĩ ànĩ drí â'dózó òzǎ bê tã lâ tāsĩ 'dĩ 'bá yĩ fê'á trá ànĩ drí.

⁹ Ítĩ rĩ, 'dǒvó nĩ òsũ drê ànĩ nyǎanyǎ tǎ, ànĩ mvá rĩ átá yĩ, òzó ànĩ mvá yĩ òjĩ ǎmbǎtǎ tã ànĩ tĩ sĩ nyǎlê rĩ, nĩ â'dô kúnĩ mvá àtrǒ'á ò'dĩ fèlê gólĩyĩ drí ǎmbǎtǎ 'dĩ vǒ lâ 'á yǎ?

¹⁰ Ngátá òzó ànĩ mvá yĩ òjĩ ò'bĩ tã ànĩ tĩ sĩ nyǎlê rĩ, ní â'dô ònjĩ àtrǒ'á ò'dĩ fèlê gólĩyĩ drí yǎ?

¹¹ Òzó ànĩ gólĩyĩ â'dó 'bá tã ònjĩ 'bá ró rĩ òcǎ trá ngá tǎndĩ fèlê ànĩ mvá yĩ drí rĩ, ítĩ rĩ, Ôvǎrĩ ànĩ átá ùrú 'álǎ rĩ â'dô

îcá'á kó ngá tândí fêlé âní drí. Gólâ rî'á njâá ngá tândí fêlé âní drí lâvũlí gâră âní drí fêlé âní mvá yî drí rî drî sî.

12 “Tă gólâ Ôvârí drí lêlé lâvũ 'bá gâră rî î'dî nô. Nî rî tă gólîyî â'dó 'bá tândí rî 'bá yî 'êlé î'dî ôjílâ âzí drí. Tă tândí gólîyî âní drí lêlé ôjílâ drí 'êlé âní drí rî 'bá yî, nî rî kpá 'êlá î'dî ôjílâ âzí drí. 'Dîi tă Ôvârí drí 'bâlé âmâ drí 'êlé tă îgî-îgî íyíkâ 'á rî î'dî.”

Tă Yésũ drí îmbá lé tă fîfî kâ ângó Ôvârí kâ 'álâ rî tāsî rî (Lúkă 13.24)

13-14 Gô'dá Yésũ drí tă îmbázó tă fîfî kâ cǎlé ângó Ôvârí kâ 'álâ rî tāsî kî, “Lătî gólâ fîzó cǎlé ângó Ôvârí kâ 'álâ rî, jó tîlî-tî lâ rî'á ngbââ 'bílîwá îtî. Lătî fîzó cǎlé tólâ rî, rî'á lătî âmbâ-âmbâ 'î. Ôjílâ 'ê 'bá fîlí 'álâ sî rî â'dô 'bâ'á cé dă. Gô'dá ôjílâ gólîyî fî 'bá tólâ rî â'dô îyî lédre-lédre âdũkũ âkó rî ûsú'á. Gô'dá lătî nîzó vó lăşî kâ Ôvârí drí êdêlé trá Sătánâ yî drí rî 'álâ rî, jó tîlî-tî lâ rî'á âvũ-âvũ ró. Lătî fî kâ tólâ rî â'dó kô âmbâ-âmbâ ró. Ôjílâ âmbâ â'dô îyî nî'á 'álâ sî.”

Tă Yésũ drí tă âtázó ôjílâ gólîyî tă âmâ 'bá kî'á nî rî yî â'dô

tă Ôvârí kâ îmbá 'bá 'î rî tāsî rî (Lúkă 6.43-44)

15 Gô'dá Yésũ drí drî-mbílî sôzó ôjílâ ô'bî 'dî 'bá yî lîfî tă ôjílâ gólîyî tă âmâ 'bá kî'á nî rî, yî â'dô tă Ôvârí kâ îmbâ 'bá 'î rî kâ tāsî kî, “Âní lîfî ômbâ âní rú tă îmbá 'bá gólîyî â'dó 'bá ôjílâ âdó 'bá ró rî tāsî. Gólîyî lëndrê ôzô kâbîlîkî mvá kâtî, gô'dá tă îsũ gólîyî pîpîşîlî 'á rî rî'á ôzô kíâkêlówá gólâ rî 'bá kôrönyâ âzí fûlî rî kâtî.

16 Ôzô nî ôrî tă îmbá 'bá 'dî 'bá yî ndrêlé mânîsî rî, nî â'dô gólîyî â'dô-â'dô nî'á tă 'ê'ê gólîyíkâ 'ásî. Nî â'dô kpá nî'á lâ ngátá tă gólîyî drí rî'á îmbálâ 'dî pătîi tă Ôvârí kâ 'î ngá â'dó kô tă Ôvârí kâ 'î yâ rî. Tă 'ê'ê gólîyíkâ â'dâ gólîyî trá ôzô fê lô'wâ drí fê lâ â'dârê kâtî. Âkũ lâ sî, ólófî fê 'wâ lô'wâ bê kâşîkî ró yâ? Ngátá púrûcî fê 'wâ lô'wâ bê kânágôwá ró yâ?

17-18 Fê gólâ tândí ró rî 'wâ íyíkâ té lô'wâ tândí î'dî, gô'dá fê gólâ ônjî ró rî 'wâ íyíkâ kpá té lô'wâ ônjî î'dî.

19 Îtî rî, fê gólîyî tîbê lô'wâ tândí 'wâ 'bá kô rî, ââ'dô gâ'á lâ vólê vûdrî zǎlé lăşî sî.

20 Kpá îtî rî, nî â'dô tă îmbá 'bá rî 'bá ôjílâ âdólê rî 'bá yî nî'á tă gólîyî drí rî'á 'êlá rî 'bá yî 'ásî.”

Tă Yésũ drí îmbá lé ôjílâ gólîyî tă âmâ 'bá kî'á nî rî,

*yĩ ã'dô tã ârí 'bá gólâkâ ỉ'dĩ rĩ tãsĩ rĩ
(Lúkã 13.25-27)*

²¹ Gô'dá Yésũ drí gôzô tã ãmbálé tã ôjílã drí 'ězô cãlé ãngó Ôvârí kã úrú 'álâ rĩ 'á rĩ tãsĩ kĩ, "Ôjílã ndrĩ gólĩyĩ rĩ 'bá áamá zĩlĩ kúmú, kúmú rĩ, gólĩyĩ ícã kô ndrĩ cãlé ãngó Ôvârí kã úrú 'álâ rĩ 'á. Gô'dá gólĩyĩ rĩ 'bá tã áamá átã Ôvârí úrú 'álâ rĩ drí lėlé 'ėlé rĩ 'bá yĩ 'ėlé rĩ, gólĩyĩ â'dô cã'á cé nĩ.

²² Gô'dá kâyĩ gólã Ôvârí drí 'ězô tã-vó ôjílã ndrĩ kã kĩlĩ rĩ tú rĩ, ôjílã dũũ â'dô ãyĩ âñĩ'á má ngálã tã âtálé kĩ, 'Kúmú, mã ãmbã tã áníkã trá ôjílã drí.' Gô'dá ãzã 'bá yĩ â'dô ãyĩ tã âtã'á kĩ'á nĩ rĩ, 'Kúmú, mã rĩ trá rĩ'á lĩndrĩ ôñjĩ lâdrólé ôjílã 'ásĩ áñĩ rú sĩ.' Gô'dá ãzã 'bá yĩ â'dô ãyĩ tã âtã'á kĩ'á nĩ rĩ, 'Kúmú, mã 'è tã lârákô tĩ drí â'dĩzô rĩ 'bá yĩ trá dũũ áñĩ rú sĩ.'

²³ Gô'dá má â'dô tã lôgô'á drĩlĩyĩ kĩ, 'Mĩ nĩ volé má lăgătĩ sĩ, ãñĩ tã ôñjĩ 'bá yĩ! Má nũ ãñĩ kô!' "

*Tã Yésũ drí ôjílã gólĩyĩ vó lôbê 'bá íyíkã ró rĩ 'bá yĩ tã lâ
ĩ'bĩzô jó 'dĩ 'bá rĩ rĩ 'bá yĩ rú rĩ
(Lúkã 6.47-49)*

²⁴ Gô'dá Yésũ drí kpã tã âtázô ôjílã gólĩyĩ íyĩ vó lôbê 'bá rĩ yĩ tãsĩ kĩ, "Ôjílã gólã úlĩ ámakã ârí 'bá gô'dá tã lâ 'ězô rĩ, gólã rĩ'á ôzô tã nĩ 'bá gólã jó íyíkã 'dĩ 'bá gá lûtú drĩ ãnyákú tãndĩ 'á rĩ kãtĩ.

²⁵ Tã 'dĩ tãsĩ rĩ, gbô lé ôzê ù'dĩ trá kăgũmăă bē rōô rĩ, gô'dá lĩmvũ drí tĩzô rōô rĩ, jó 'dĩ ícã kô 'dėlé vũdrĩ, tãlã ú'dĩ trá gá lûtú drĩ ãnyákú tãndĩ 'á.

²⁶ Gô'dá ôjílã tĩbê úlĩ ámakã ârí 'bá cé ârĩ gô'dá 'è 'bá lâ kô rĩ, gólã rĩ'á ôzô tã nĩ ãkô lé 'bá gólã jó íyíkã 'dĩ 'bá vō ãlólē 'á rĩ kãtĩ.

²⁷ Ítĩ rĩ, gô'dá ôzô ôzê ù'dĩ trá kăgũmăă bē rōô rĩ, gô'dá lĩmvũ drí tĩzô rōô rĩ, jó 'dĩ â'dô 'è'á 'dėlé, drĩlã rũ ãzãzô."

²⁸ Gô'dá Yésũ ndē bē tã ãmbã íyíkã 'dĩ 'bá yĩ rĩ, ô'bĩ gólĩyĩ tã 'dĩ 'bá yĩ ârĩ 'bá 'dĩ tĩ lâ ãyĩ drĩ â'dĩzô tã ãmbã gólâkâ 'dĩ tãsĩ.

²⁹ Gô'dá gólĩyĩ nĩ ãyĩ trá kĩ, gólã rĩ kô tã ãmbálé ôzô tã lâ'bí kã ãmbã 'bá rĩ 'bá yĩ drĩ rĩrĩ tã ãmbálé rĩ kãtĩ. Gólã cú rĩ'á drĩ-ăcê bē.

8

*Tã Yésũ drí ãgô ãzã ngã lâzé ãrĩ kã bē rĩ êdézô rĩ
(Márãkô 1.40-45; Lúkã 5.12-16)*

¹ Nĩngã sĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ ngãzô nĩlĩ lûtú 'dĩ âyélé, gô'dá ô'bĩ ãmbã drĩ kpã 'dézô zãã gólĩyĩ vósĩ.

² Gô'dá ägô äzâ ngá lâzé ärí kâ bê rî drî ânîzó 'ä'î tîlî vüdrî Yésü ândrá, gôzô rú'bá lô'bälé Yésü drî kî, "Ôô kúmú, ôzô tîcâ trá ní lîfî ní drî ámâ pâzó ngá lâzé nõ 'ásî rî, ní êdé ámâ rú'bá nõ â'dólé ngbángbá."

³ Ítî rî, Yésü drî íyî drî îjôzó ägô 'dî rú'bá lâ dôlé. Gô'dá gólâ drî tâ âtázó kî, "Äwô, má læ trá ání êdéle ngá lâzé áníkâ 'dî 'ásî. 'Dôvó ání rú'bá êêde rú ngbángbá." Gô'dá kôró ägô 'dî rú'bá lâ drî rú êdézó dódó ngá lâzé íyîkâ 'dî 'ásî.

⁴ Ítî rî, Yésü drî tâ âtázó ägô rî 'dî drî kî, "Tâ gólâ rú 'ê 'bá ní drî nõ, ní âtâ tâ lâ kô ôjîlä äzâ drî ällôlä. Ní nî drî-'bá lâ'bí 'ê kâ ngálâ lâ'bí 'díyî êdé kâ ärí 'ásî rî 'dälé zälô, tâlä gólâ ôndrê ró bê kî, pätîî ngá lâzé áníkâ ndê rú trá ngbángbá, ní gô ró kôronyâ lîlî ngá fêfê ró Ôvârí drî, ôzô Músâ drî tâ lâ 'bälé trá rî kâtî." Gô'dá ägô 'dî drî nîzó tâ 'dî 'êlé.

*Tâ Yésü drî rú î'bû 'bá drî-'bá ngá äwâ ró Rómâ kâ rî kâ êdézó cé tâ lêlé drî-'bá 'dî kâ rôô rî täsî rî
(Lúkâ 7.1-10)*

⁵ Gô'dá nîngá sî, Yésü yî drî ngázó nîlî cälé jârîbâ gólâ zîlî Kâpêrânómâ rî 'álâ. Gô'dá gólîyî câ bê tólâ rî, ägô äzâ drî-'bá äjú 'bû 'bá Rómâ kâ ró rî drî ânîzó Yésü ngálâ. Gô'dá drîlä ngázó tâ âtálé Yésü drî rú'bá lô'bâ-lô'bâ sî kî,

⁶ "Ämbá, rú î'bû 'bá ámakâ rî'á ngá lâzé ró änyî 'ê'á drälé. Ngá lâzé 'dî lâzé trá rôô gólâ rú, gólâ mbârâkâ äkó íyî jâzó. Ní pâ gólâ!"

⁷ Gô'dá Yésü drî tâ âtázó drî-'bá 'dî drî kî, "Tândî ró, má â'dô nî'á rú î'bû 'bá áníkâ 'dî pâlé."

⁸ Gô'dá drî-'bá 'dî drî tâ-drî lôgôzó Yésü drî kî, "'É'ê ämbá, ämbâ ámakâ rî ícâ kô ání 'bälé äcälé büüü má drî 'bâ 'álâ. Gô'dá ôzô ní ââtâ kô cé tâ drî-äcê áníkâ sî rî, má nî trá, rú î'bû 'bá ámakâ â'dô ngä'á ngá lâzé 'dî 'ásî.

⁹ Ní ndrê drê, ämbá, mâ kpá rî'á drî-äcê drî-'bá ámakâ gólîyî sîsî-lésî rî 'bá yî kâ zélé. Gô'dá mâ kpá cú rî'á drî-äcê bê tâ 'bázó ôjîlä má zélé rî 'bá yî drî tâ má drî lêlé rî 'bá yî 'ézó. Ôzô má äâtâ tâ trá äjú 'bû 'bá ámakâ ällô rî drî kî, gólâ ôñî nî'á tâ äzâ 'êlé rî, drîlä nîzó 'êlä. Gô'dá ôzô má äâzî äjú 'bû 'bá ällô rî trá kî, gólâ äânî rî, drîlä ânîzó 'wââ. Gô'dá má ôkî kpá rú î'bû 'bá ámakâ ällô rî drî, 'Ní 'ê tâ nõ' rî, drîlä 'ézó lâ, té ôzô má drî âtálé 'dî kâtî."

¹⁰ Gô'dá Yésü ärí tâ drî-'bá äjú 'bû 'bá kâ 'dî drî âtálé bê rî, gólâ rî tî drî ä'dízó ä'dî. Gô'dá drîlä ngázó tâ âtálé ôjîlä gólîyî rî 'bá 'dêlé gólâ vósî 'dî 'bá yî drî kî, "Má âtâ äní drî, tâ pätîî ró, má üsú drê ôjîlä äzâ ôrî ämakâ Îsirâ'éle kâ 'ásî â'dó 'bá tâ lêlé bê rôô ôzô ägô äwâ nõ kâtî rî kô.

¹¹ Gõ'dá má âtâ ânî drí nõtí. Kâýî ăđũkũ ăngó nõ kâ tú rî, ôjîlă gólîyî â'dó 'bá kô ôjîlă Yúdă yî kâ ró rî 'bá yî â'dô ânî'á 'băđrî 'ásî ndrî rîlí vō ălô 'á ăngó Ôvârí kâ úrú 'álâ rî 'á kărámă nyălê ămă ă'bîyă ăbărâyámă yî Ĩsákă gõ'dá kpă Yăkóbă yî bē.

¹² Gõ'dá ôjîlă Yúdă yî kâ tîbê Ôvârí drí nîjîlî â'dólê ôjîlă íyîkă ró rî 'bá yî, Ôvârí â'dô ôjîlă dũu gólîyî lâfálê 'ásî rî gă'á dó, tâlă gólîyî gă vólê trá dó tâ lėlê má 'á. ăă'dô gólîyî vũ'á ĩnîríkúwă 'á, lâsî Ôvârí drí êdélê trá Sătánă yî drí rî 'á. Tólâ rî, gólîyî â'dô ăwó ngô'á sî-gílî nyănyă bē ngă lâzê-lâzê lâsî kâ drí sî."

¹³ Nîngă sî, Yésũ drí gôzó tâ âtálê đrî-'bă ăjũ 'bũ 'bá kâ 'đĩ drí kî, "Mí nî gólê 'bă 'álâ pîpîsîlî ă'đĩ sî, tâlă tâ gólâ ní drí lėlê rî 'ê rû trá ní drí tâ lėlê ănîkă má 'á rî sî." Gõ'dá kôrô rû ĩ'bũ 'bă gólăkă nă drí rû êdézó ngă lâzê íyîkă 'đĩ 'ásî ĩtũ-pă ălô-ălô 'đĩ 'á.

*Tă Yésũ drí ôjîlă dũu ĩngázó ngă lâzê 'ásî rî
(Mărăkô 1.29-34; Lúkă 4.38-41)*

¹⁴ Gõ'dá Yésũ yî drí ngăzó nîlí Pétêrô drí 'bă 'álă. Gõ'dá drîlîyî Pétêrô rî ăđrá rî úsúzó ngă lâzê ró ăyî'á gbărăkă đrî. Rú'bă lâ ndrî ămê-ămê ró tîlí-tîlí.

¹⁵ Gõ'dá Yésũ drí ngăzó đrî lâ dólê. Gõ'dá kôrô ngă lâzê 'đĩ drí rû ndězó. Ĩtî rî, Pétêrô rî ăđrá 'đĩ drí ngăzó úrũ gbărăkă đrî sî ngă nyănyă ătrólê ăfêlê Yésũ yî drí nyălê lâjô'bă gólăkă rî 'bá yî bē.

¹⁶ Gõ'dá câ bē lânjătúlî sî rî, ôjîlă ăză 'bá yî drí ôjîlă gólîyî lîndrî ônjî drí ômbélê trá rî 'bá yî ătrôzó ăjîlí Yésũ ngálă. Gõ'dá Yésũ drí lîndrî ônjî 'đĩ 'bá yî lâdrózó ôjîlă 'đĩ 'bá yî 'ásî cé úlî âtâ-ătă sî. Gõ'dá gólă drí ôjîlă gólîyî ndrî ngă lâzê bē rî 'bá yî ĩngázó ngă lâzê íyîkă 'ásî.

¹⁷ Yésũ 'ê tâ 'đĩ ĩtî 'đĩ, tâlă úlî gólă tâ ăngũ 'bă Ĩsáyă drí âtálê trá ăkũ ró kî'á nî rî, gólă trô ngă lâzê trá vólê ămă rú sî, gõ'dá gólă êdê ngă lâzê ămăkă trá rî, ă'dô ró bē tâ pătîrî ró.

Tă Yésũ drí tâ âtázó ôjîlă ăză 'bá yî gólîyî lē 'bă 'dêlê

*gólă vósî rî drí rî
(Lúkă 9.57-62)*

¹⁸ Nîngă sî rî, ôjîlă dũu drí rîzó ĩyî 'dó ănîlí Yésũ ngálă ĩmvũ ăndrê Gălîláyă kâ 'đĩ gără đrî lâ 'á, tâlă mbărăkă gólăkă rîzó tâ lârăkô 'đĩ 'bá yî 'êlê 'đĩ tăsî. Gõ'dá Yésũ ndrê bē ôjîlă yî lâgătî dũu 'đĩ 'bá yî rî, drîlă tâ âtázó lâjô'bă íyîkă

drí, gólíyī ēēdē ró kōlóngbō njāā, tālā yī ōmbā ró gólíyī bē 'á'á lé drī līmuvū ândrē 'dī kâ âzâ lésī rī 'álâ.

¹⁹ Ítí rī, lājó'ba Yésū kâ 'dī 'bá yī ōtírī rī kōlóngbō édélé rī, gō'dá kōrō lā'bí ímbá 'bá âzâ drí ânízó Yésū ngálâ. Gō'dá drílâ tā âtázó Yésū drí kī, "Tā ímbá 'bá, mã rī'á njāā ání vó bēlé vō gólâ ní drí 'ézó nílí 'álâ rī 'á."

²⁰ Yésū drí tã-drī lôgōzó drílâ kī, "Ōbá yī cú rī'á 'bú ìyíkâ bē rīzó 'á lâ, gō'dá âríwá yī kpá rī'á jó ìyíkâ â'dú kô kâ bē. Gō'dá mã rī gógó gólâ Ôvârí drí âjólé úrú lésī rī rī'á vó âkó rīzó 'á lâ gō'dá kpá vó â'dú kô kâ âkó."

²¹ Nīngá sī rī, âgô âzâ gólâ rī 'bá úlí Yésū kâ ârílī rī drí kpá ânízó tā âtálé Yésū drí kī, "Kúmú, mã lē fī trá nílí ání vó bēlé rī, gō'dá mã drē rī'á tãkô âmâ átá rī tēlé 'bālē zālô 'bú 'á."

²² Gō'dá Yésū drí tã-drī lôgōzó âgô rī 'dī drí kī, "Ní âyē ōjílâ gólíyī â'dó 'bá âvô* ró rī 'bá yī ō'bâ âvô âzí ìyíkâ. Gō'dá ní âní 'délé mã vósī."

Tã Yésū drí kãgũmãâ ândrē êdrézó rī

(Márākō 4.35-41; Lúkã 8.22-25)

²³ Dīl vósī rī, Yésū yī drí ngázó mbālē kōlóngbō 'á lājó'ba ìyíkâ yī bē nílí līmuvū ândrē Gálíláyâ kâ 'dī drī lâ mbālē.

²⁴ Gō'dá gólíyī ōtírī rī nílí rī, gō'dá nyī ró, kãgũmãâ ândrē drí ítôzó rī'á sīlī ōnjí ró. Ítí rī, kãgũmãâ 'dī drí rīzó kōlóngbō ìyálé mbârākâ sī kãgbâ-kãgbâ. Gō'dá kãgũmãâ rī 'dī drí līmuvū vīzó dūu kōlóngbō 'á, gō'dá kōlóngbō drí 'ézó rú írílī līmuvū 'á. Tã 'dī 'bá yī ōtírī rī rú 'élé 'dī rī, Yésū rī'á â'dú kô'á kōlóngbō 'á.

²⁵ Ítí rī, ũrī drí fīzó lājó'ba gólâkâ 'dī 'bá yī 'á. Gō'dá drílíyī ngázó nī'á gólâ rī ôlólé â'dú 'ásī ôtrê-ôtrê bē kī "Kúmú, ní ngâ úrú âmâ pālē. Âmâ trá 'ē'á drálé nō."

²⁶ Gō'dá Yésū drí tã-drī lôgōzó gólíyī drí kī, "Âní ũrī ró â'dô tãsī yã? Tã lēlē âníkâ mã 'á rī cé fínýáwá ítí â'dô tãsī yã?" Gō'dá gólâ drí ngázó âdrélé úrú tã 'bālē kãgũmãâ ândrē rī 'bá sīlī gō'dá līmuvū rī 'bá rú ìyálé 'dī bē ââdré ró bē. Gō'dá kōrô kãgũmãâ ândrē âmbá rī 'bá sīlī gō'dá līmuvū gólâ rī 'bá kōlóngbō ìyálé rī bē drí âdrézó.

²⁷ Ítí rī, lājó'ba Yésū kâ 'dī 'bá yī ndrē tã gólâ rú 'ē 'bá 'dī bē rī, gólíyī tī drí â'dízó ndrúndrú. Gō'dá drílíyī ngázó tā âtálé ìyī vó 'ásī kī, "Âgô gólâ kãgũmãâ drí tã 'bã'bã gólâkâ ârízó līmuvū âmbá rī 'bá kōlóngbō ìyálé rī bē nō ìyíkâ âgô lârákô ângô rī ì'dī yã?"

* **8:22 8.22** Úlí rī 'dī tã ífí lâ kī, ōjílâ gólíyī tã lē 'bá drē kô Yésū 'á rī 'bá yī ō'bâ âvô âzí ìyíkâ nī.

*Tă Yésũ drí línđrí ônjí drôzó âgô âzâ 'bá yí rĩ rĩ 'ásĩ rĩ
(Márākô 5.1-20; Lúkă 8.26-39)*

28 Gô'dá Yésũ yĩ mbă bê ãĩmvũ ândrê 'dĩ đĩ lâ rĩ, đĩlĩyĩ nĩzó cãlé vồ gólă zĩlĩ Gěrăgésă rĩ 'álă. * Gô'dá vồ rĩ 'dĩ 'á tólă rĩ, đĩlĩyĩ nĩzó rũ ùsúlĩ âgô âzâ 'bá yĩ rĩ línđrí ônjí âbăbă kă bê rĩ yĩ bê. Ăgô rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ ãyĩ rĩlĩ ùgĩ ló'dé kă rĩzó ôjĩlă 'băđrĩ 'dĩ kă ôđră 'bá rĩ yĩ 'bălê 'á lâ rĩ 'á. Gô'dá línđrí ônjí 'dĩ 'bá yĩ 'bă âgô 'dĩ 'bá yĩ trá â'dólê âwălăkă rồ rồ. Tă rĩ 'dĩ tāsĩ, ôjĩlă â'dô trá ùrĩ rồ âcĩ tólê lătĩ rĩ 'dĩ 'ásĩ.

29 Gô'dá âgô 'dĩ 'bá yĩ ùsũ vồ lâ bê kĩ'á nĩ rĩ, 'dĩlĩ â'dô Yésũ rĩ'đĩ rĩ, línđrí ônjí gólĩyĩ 'á rĩ 'bá yĩ đrĩ ngăzó rĩ'á ôtrêlê kĩ, "Ôvărĩ rĩ mvă, nĩ lē â'dô 'ĩ âmă đrĩgă sĩ yă? Nĩ ânĩ trá lănô fêlê âmă đrĩ đrê âkpăkă'đă ģtũ gólă Ôvărĩ đrĩ 'bălê lănô fêzó âmă đrĩ rĩ đrĩ âcă âkó yă?"

30 Ănyĩ vồ rĩ 'dĩ lăgătĩ sĩ rĩ, ngbĩkpĩ ôtolô'bĩ rĩ'á ãyĩ ngă nyă'á gĩa nătĩ.

31 Gô'dá línđrí ônjí 'dĩ 'bá yĩ đrĩ ngăzó rũ'bă lô'bălê Yésũ đrĩ kĩ, "Ôzô nĩ ôlê trá âmă đrôlê vólê rĩ, nĩ jô âmă nĩ'á fĩlĩ ôtolô'bĩ ngbĩkpĩ nă 'bá yĩ kă 'á."

32 Gô'dá Yésũ đrĩ tă 'băzó línđrí ônjí 'dĩ 'bá yĩ đrĩ kĩ, "'Dôvô, nĩ âfô!" Gô'dá đrĩlĩyĩ ngăzó âfôlê, nĩ'á kôrô fĩlĩ ngbĩkpĩ 'dĩ 'bá yĩ 'á. ģtĩ rĩ, ôtolô'bĩ ngbĩkpĩ 'dĩ 'bá yĩ kă đrĩ ngăzó ãyĩ ndrĩ rălê âlólê gólókô ãĩmvũ ândrê 'dĩ kă 'á. Đrĩlĩyĩ lô'dézô ãĩmvũ 'á ãĩmvúlĩ ôđrălê ndrĩ.

33 Gô'dá 'dĩlĩ vósĩ rĩ, ôjĩlă rĩ 'bă ngbĩkpĩ 'dĩ 'bá yĩ vồ lâ yĩ ndrêlê rĩ 'bá yĩ đrĩ ngăzó ãyĩ rălê jăřĩbă 'álă, nĩ'á tă ndrĩ Yésũ đrĩ 'êlê línđrí ônjí drôzó âgô 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ gólĩyĩ đrĩ ndrêlê rĩ tă lâ ngĩlĩ ôjĩlă tólă nă 'bá yĩ đrĩ.

34 Gô'dá ôjĩlă jăřĩbă 'đĩ kă 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ãyĩ tă Yésũ đrĩ 'êlê 'dĩ bê rĩ, gólĩyĩ đrĩ 'băzó âwă rồ Yésũ rũ. Tă 'đĩ tāsĩ rĩ, đrĩlĩyĩ ngăzó nĩlĩ Yésũ ngălă tă âtălê đrĩlă rũ'bă lô'bă-lô'bă sĩ kĩ, "Nĩ ngă fôlê vólê 'băđrĩ âmăkă 'ásĩ."

9

Tă Yésũ đrĩ tă â'dázô ôjĩlă đrĩ kĩ yĩ cú rĩ'á đrĩ-ăcê bê tă ônjĩ ôjĩlă kă âyézô rĩ

(Márākô 2.1-12; Lúkă 5.17-26)

1 Gô'dá nĩngă sĩ rĩ, Yésũ yĩ đrĩ mbăzó kôlóngbô 'á lăjô'bă ģyĩkă yĩ bê. Đrĩlĩyĩ ngăzó nĩlĩ kôrô ãĩmvũ ândrê Gălĩlăyă kă 'dĩ đrĩlĩ sĩ, nĩ'á gólê jăřĩbă ãyĩ nyăányă kă Kăpěrănômă rĩ 'álă.

* 8:28 8.28 *Gěrăgésă* Vồ 'đĩ rũ lâ âză kpă Gěrăsă gô'dă Găđără.

² Gô'dá gólîyî câ bê Kăpêrănómă 'álâ rî, ôjîlă âzâ 'bá yî drî âgô âzâ gólâ pá lâ yî drî drăzó trá rî âtrôzó gbârăkă drîî âjîlî Yésû ngálâ, gólâ îîngă ró âgô 'dî bê. Gô'dá Yésû ndrê tâ ôjîlă 'dî 'bá yî drî 'êlê âgô 'dî âtrôzó âjîzó yî ngálâ 'dî bê rî, gólâ drî nîzó lâ kî, gólîyî lê tâ trá mbârăkă îyîkă rîzó ôjîlă îîngálê ngá lâzé 'ásî rî 'á. Gô'dá drîlă ngăzó tâ âtálê âgô rî gógó 'dî drî kî, "Ămă rû-lê-ăzíyă, ní 'ê ũrî kô. Ăâyê nî trá tâ ôñjî ánikă 'ásî."

³ Gô'dá lâ'bî îmbă 'bá âzâ 'bá yî bê rî'á îyî vò rî 'dî 'á tólâ. Gô'dá gólîyî ârîlî bê úlî Yésû kă âtálê âgô rî 'dî drî rî, drîlîyî îtôzó rî'á tâ âtálê îyî lâfálê 'ásî kî, "Ăgô 'dî rî úlî âtálê îtî 'dî â'dô tăsî yă? Gólâ îsû îyîkă bê rî kî, yî â'dô Ôvârî 'î yă? Ôvârî rî cé nî rî'á tâ ôñjî ôjîlă kă âyéle."

⁴ Gô'dá Yésû nî tâ îsû gólîyîkă ânyâ ró yî rû 'dî trá tō. Yésû drî gôzó tâ âtálê drîlîyî kî, "Nî rî tâ îsûlî má rû ânyâ ró îtî â'dô tăsî yă?

⁵⁻⁷ Mă gólâ âjólê ũrû lésî rî cú rî'á drî-ăcê bê ângó nō 'á tâ ôñjî âyézó. Â'dô 'bă'á cú îtî lâŋō âkó má drî tâ ôñjî ôjîlă kă âyézó cé úlî âtâ-âtâ sî. Gô'dá ôzō má îîngă âgô pá lâ drî drălê nō trá ũrû âcî tólê cé úlî âtâ-âtâ sî rî, 'dîî â'dô â'dálâ kî, mă cú rî'á drî-ăcê bê tâ ôñjî gólâkă âyézó." Gô'dá îtî rî, Yésû drî ngăzó tâ âtálê âgô pá lâ drî drălê 'dî drî kî, "Nî ngă ũrû!" Gô'dá kôrô âgô 'dî pá lâ drî âmbázô âcálê tândî ró, gô'dá drîlă ngăzó âdrélê ũrû. Gô'dá Yésû drî tâ âtázô gólâ drî kî, "Nî nî gbârăkă ánikă nîzó gólê 'bă 'álâ." Nîngă sî, âgô 'dî drî gbârăkă îyîkă nîjó nîzó gólê yî drî 'bă 'álâ.

⁸ Gô'dá ôjîlă ô'bî tólâ nă 'bá yî ndrê îyî tâ lârăkô Yésû drî 'êlê 'dî bê rî, gólîyî tî drî â'dîzó ndrúndrú. Gô'dá drîlîyî îtôzó rî'á Ôvârî rî lûyîlî, tâlă gólâ âfê mbârăkă trá âmbă Yésû drî.

*Tă Yésû drî Mătáyô rî nîjó â'dólê lâjó'bă îyîkă ró rî
(Mărăkô 2.13-17; Lúkă 5.27-32)*

⁹ Gô'dá nîngă sî, Yésû yî âyê vò 'dî bê rî, drîlîyî ngăzó nîlî âcî îyîkă 'á. Gô'dá drîlîyî nîzó âgô âzâ belé-belé ũ'dú 'bá ró rû bê Mătáyô* rî ũsûlî rî'á vò îyîkă belé-belé ũ'dú kă 'á. Gô'dá Yésû ndrê gólâ bê rî, Yésû drî tâ âtázô drîlă kî, "Nî ânî âmă vó belé lâjó'bă âmăkă ró." Gô'dá kôrô Mătáyô drî ngăzó ũrû 'dêlê Yésû vósî.

¹⁰ Kăyî âzâ sî, Mătáyô drî Yésû yî âzîzó lâjó'bă gólâkă yî bê yî drî 'bă 'álâ ngă nyălê yî bê. Gô'dá gólâ drî kpá îyî rû-lê-ăzí yî belé-belé ũ'dú 'bá ró rî 'bá yî gô'dá kpá ôjîlă âzâ 'bá yî gólîyî Părúsî yî drî rî'á ndrêlă tâ ôñjî 'bá ró rî yî bê âzîzó ânîlî ngă nyălê Yésû yî bê.

* 9:9 9.9 Mătáyô rî rû âzâ kpá Lávî. Gólâ kpá búkû nô îgî 'bá rî î'dî.

¹¹ Gõ'dá Părúsĩ* āzâ 'bá yĩ nĩ ãyĩ bê tâ Yésũ yĩ drĩ ngá nyāzō bélé-bélé ù'dú 'bá yĩ bê gõ'dá õjĩlā tĩbē gólĩyĩ drĩ rĩ'á ndrēlā tâ õnjĩ 'bá ró rĩ 'bá yĩ bê 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngāzō ānĩlĩ lājó'bá Yésũ ká rĩ 'bá yĩ ngálā tâ átálé Yésũ rú āwā sĩ kĩ, "Tālā ā'dô 'ĩ tâ ĩmbá 'bá ānĩkā drĩ rĩzō ngá nyālē vō ālō 'á õjĩlā õnjĩ ĩtĩ 'dĩ 'bá yĩ bê yā?"

¹² Gõ'dá Yésũ ārĩ tâ Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ átálé 'dĩ bê rĩ, drĩlā gōzō tâ átálé Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Õjĩlā gólā ngá lāzē ākó rĩ nĩ kō ālókō 'bá ngálā, cé gólĩyĩ ngá lāzē ró rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ.

¹³ Nĩ ārĩ drē gõ'dá nĩ ĩsũ drē úlĩ gólā Ôvārĩ drĩ átálé búkũ íyĩkā 'á rĩ, tâ lā kĩ'á nĩ rĩ, 'Tā gólā lāvũ 'bá gārā tâ kōrōnyā zā ká ngá fēfē ró má drĩ rĩ drĩ rĩ sĩ ĩ'dĩ nō, nĩ ā'dô ngá lēlē bê õjĩlā āzĩ drĩ.' Gõ'dá má ānĩ kō tâ mbĩ 'bá pālē, má ānĩ tâ õnjĩ 'bá āzĩlĩ, tālā ópā ró gólĩyĩ bê tâ õnjĩ gólĩyĩkā 'āsĩ."

Tā Yésũ drĩ tâ átázō tâ tĩ 'bĩ'bĩ ká tāsĩ gõ'dá kpá

lā'bĩ ākũ rĩ tāsĩ rĩ

(Mārākō 2.18-22; Lúkã 5.33-39)

¹⁴ Nĩngá sĩ, tâ ārĩ 'bá Yōwānĩ bābātĩzĩ 'ē 'bá ró rĩ ká āzā 'bá yĩ drĩ ānĩzō ãyĩ Yésũ ngálā tâ ĩjĩlĩ gólā tĩ kĩ, "Āmā tâ ārĩ 'bá Yōwānĩ bābātĩzĩ 'ē 'bá ró rĩ ká rĩ 'bá yĩ gõ'dá tâ ārĩ 'bá Părúsĩ ká rĩ 'bá yĩ bê, kãyĩ āzā 'bá yĩ sĩ, mã rĩ tĩ 'bĩlĩ rĩzō 'álé 'ā'ĩ sĩ rātāā 'ēlē Ôvārĩ drĩ. Gõ'dá lājó'bá ānĩkā rĩ 'bá yĩ rĩ ãyĩ kō tĩ 'bĩlĩ ā'dô tāsĩ yā?"

¹⁵ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tâ-drĩ lōgōzō gólĩyĩ drĩ úlĩ mǎnĩgō sĩ kĩ nĩ rĩ, "Ā'dô ā'dó'á íyĩkā ángō tĩ ró ũmũ drĩ tĩ 'bĩzō ĩzā ā'dalé vō kārāmā ká 'á ōdrógō drĩ 'bārē drē bê gólĩyĩ lāfálé 'á rĩ yā?*" 'Dĩ ĩcá kō. Gõ'dá ĩzátú rĩ, kãyĩ ā'dô ācá'á ōdrógō drĩ ā'dózō yũ gólĩyĩ lāfálé. Gõ'dá kãyĩ rĩ 'dĩ sĩ, gólĩyĩ drĩ gōzō rĩlĩ 'álé 'ā'ĩ sĩ tĩ 'bĩlĩ ĩzā drĩ sĩ.

¹⁶ "Gõ'dá nĩ ĩsũ drē kpá tâ ítá ākũ gólā sĩ 'bá trá rĩ tâ lā. Ōzō õjĩlā āzā õņō ítá ó'dĩ lōsélé ũpĩ ítá ākũ gólā sĩ 'bá trá 'dĩ ká rú gōzō jĩlā ĩm̃vũ sĩ rĩ, ítá gólā ó'dĩ 'dĩ ā'dô íyĩngá ôró'á ānjólé vólé ítá ākũ 'dĩ rú sĩ, ũpĩ lā drĩ rĩzō hōwēē āvũ-āvũ ró lāvũlĩ gārā sīsĩ rĩ drĩ sĩ.

¹⁷ Gõ'dá ā'dó kō tǎndĩ ró õjĩlā āzā drĩ ōdrá ó'dĩ lōrózō mōrá gólā ākũ mbārākā ākó rĩ 'á. Gólā ō'ē trá ĩtĩ rĩ, gõ'dá ōdrá ōtĩrĩ āngá rĩ, mōrá ākũ 'dĩ ā'dô pĩ'á, ōdrá 'dĩ drĩ lāsózō vũdrĩ rũ ĩzālē. ĩtĩ rĩ, órĩ ōdrá ó'dĩ lōrólā mōrá gólā tǎndĩ ró

* **9:11 9.11** Tā ĩsũ Părúsĩ yĩ ká 'á rĩ, gólĩyĩ kĩ, ngá nyānyā vō ālō 'á tâ õnjĩ 'bá bê rĩ ā'dô ãyĩ 'bā'á ā'dólé õnjĩ ró Ôvārĩ ĩĩĩ drĩ 'á. **9:13 9.13** Ōsēyā 6.6. * **9:15 9.15** Ōdrógō 'dĩ Yésũ ĩ'dĩ, gõ'dá ũmũ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ĩyĩ lājó'bá Yésũ ká rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ. Lā'bĩ Yúdā yĩ ká vó ró rĩ, órĩ ngá nyālē ōdrógō bê 'dó vō ālō 'á.

rî 'á. Tă 'dî tāsî rî, â'dô rî'á dódó cú ítí rû îzâ âkó. Gõ'dá tă ìmbâ ámakâ 'dî rî'á tă ìmbâ ó'dí gólâ ícá 'bá kô ònjálé lâ'bí âkû bê rî ì'dî, rî'á òzô ítá ó'dí 'dî gõ'dá òdră ó'dí 'dî bê rî kâtí."

Tă Yésû drî ízámvá âzâ ìngázó òdră 'ásî gõ'dá kpá òkó âzâ

*ngá lâzé párá òkó kâ rî kâ bê rî édézó rî
(Márâkô 5.21-43; Lúkă 8.40-56)*

¹⁸ Gõ'dá nîngá sî, Yésû drê rî'á tă âtá'á tă ârî 'bá Yôwánî kâ 'dî 'bá yî drî rî, gõ'dá âgô âzâ gólâ â'dó 'bá jó tă Ôvârí kâ ârî kâ vó lâ ndrê 'bá ró rî drî ânîzô Yésû ngálâ 'â'î tîlî vûdrî gólâ ândrá rú'bâ lô'bâlé drîlâ kî, "Óô kúmú, âmâ mvá ânjó dră trá ngbâangbânô. Gõ'dá òzô ní âânî gólâ ngálâ drî 'bâlé rú'bâ lâ 'á rî, gólâ â'dô lîdrî'á ó'dí òdră 'ásî rîlî lédrê-lédrê ró."

¹⁹ Ítî rî, kôrô Yésû yî drî ngázó nîlî lâjó'á íyîkâ yî bê 'dêlé âgô 'dî vó lâ bêlé.

²⁰ Gõ'dá gólîyî òtîrî 'bââ rî'á nî'á látî 'ásî rî, òkó âzâ drî ânîzô. Òkó 'dî rî'á cú ngá lâzé párá kâ bê. Ngá lâzé rî 'dî 'è òkó 'dî trá ndrô mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî sî. Drîlâ ânîzô Yésû ùgúlî lésî ró, ânî'á ítá tî Yésû kâ dôlé kírî ró.

²¹ Gólâ îsû tă trá yî 'á kî, òzô yî òdô kó cé ítá tî Yésû kâ 'dî 'dî rî, yî ââ'dô rû édé'á ngá lâzé íyîkâ 'dî 'ásî.

²² Gõ'dá Yésû ûsû tă òkó 'dî drî 'êlé 'dî vó lâ bê rî, drîlâ gõzó íyî jâlê vó ndrêlé òkó 'dî ngálâ, gõ'dá drîlâ tă âtázó kî, "Âmâ izó, âní pîpîsîlî ââ'dî. Tă lêlé áníkâ má 'á rî êdê nî trá ngá lâzé 'dî 'ásî." Gõ'dá kôrô ârî rî 'bá râlê òkó 'dî rû sî rî drî âdrézó.

²³ Gõ'dá Yésû yî drî ngázó lâvûlî nî'á câlê âgô drî-'bá ró 'dî drî 'bâ 'álâ âgô rî gógó 'dî yî bê. Gõ'dá gólîyî câ bê tólâ rî, gólîyî drî ôjîlâ dûû ûsúzó rî'á îyî kángá yî vó'á gûnîyâ yî bê, gõ'dá âzâ 'bá yî rî'á íyîkâ âwó ngô'á. Vó trá bârâbányá ró.

²⁴ Nîngá sî, Yésû drî gõzó tă âtálê ôjîlâ 'dî 'bá yî drî kî, gólîyî ôfô ndrî îvî 'álâ jó mvá âvô bê 'dî 'ásî. Gólâ kî gólîyî drî rî, "Ízá 'dî drăâ kô. Gólâ rî 'dî íyîngá â'dú kô'á." Gõ'dá ôjîlâ 'dî 'bá yî ârî bê úlî Yésû kâ âtálê 'dî rî, drîlîyî ngázó rî'á Yésû rî gûlî gbô gûgû.

²⁵ Gõ'dá ôjîlâ 'dî 'bá yî fô îyî bê îvî 'álâ rî, Yésû drî ngázó fîlî jó gólâ mvá âvô bê 'dî 'á. Gõ'dá drîlâ ízámvá 'dî drî lâ rûzó, gõ'dá kôrô ízámvá 'dî drî ngázó ûrû lédrê-lédrê ró.

²⁶ Gõ'dá nîngá sî rî, tă lâràkô Yésû drî 'êlé 'dî tă lâ drî lâ'búzó ndrî 'bâdrî 'dî 'ásî.

Tă Yésũ drí lĩfĩ âkó lé 'bá rĩ rĩ 'bá yĩ lĩfĩ lâ yĩ êdézó gô'dá kpá lĩndrí ônjĩ drôzó âgô âzâ úlĩ átá 'bá kô rĩ 'ásĩ rĩ

27 Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ yĩ drí ngăzó vô 'dĩ âyéle nĩzó zăâ âcĩ iyĩkă 'á âtĩ 'álă. Góliyĩ ôtirĩ rĩ nĩlĩ lătĩ 'ásĩ rĩ, âgô âzâ 'bá yĩ rĩ lĩfĩ âkó lé 'bá ró rĩ 'bá yĩ drí 'dézó Yésũ yĩ vósĩ. Gô'dá drĩliyĩ ngăzó trėlé ûrũ lăzĩ zĩzĩ bê kĩ nĩ rĩ, "Yésũ Dăwúdĩ rĩ ózôwă, ní ndrê âmă îză! Nĩ pâ âmă!"

28 Gô'dá Yésũ yĩ drí ngăzó kũlĩ âgô rĩ 'dĩ 'bá yĩ bê 'bă góliyĩ drí rızó 'álă lăjó'bă iyĩkă bê rĩ 'á. Gô'dá Yésũ drí âgô lĩfĩ âkó lé 'bá 'dĩ 'bá yĩ ijızó kĩ, "Nĩ lē tâ trá kĩ, má â'dô ícá'ă ânĩ lĩfĩ êdéle yă?" Gô'dá drĩliyĩ tâ-drĩ lôgôzó Yésũ drĩ kĩ, "Ăwô kúmú, mã lē tâ trá."

29 Ítĩ rĩ, Yésũ drí góliyĩ lĩfĩ dőzó tâ âtă-âtă bê kĩ, "'Dôvó ânĩ lĩfĩ êêde rũ tălă tâ lėlē âníkă má 'á 'dĩ tāsĩ."

30 Gô'dá kôrô, góliyĩ lĩfĩ drĩ rũ nĩzó vô ndrėlē ngbángbă. Nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drí drĩ-mbílĩ sőzó góliyĩ lĩfĩ kĩ, "Tă lârăkô gólă rũ 'ē 'bă ânĩ drĩ 'dĩ, nĩ âtă tâ lâ kô ôjĩlă âzăkă drĩ âlôwălă."

31 Gbô lé Yésũ âtă tâ bê ítĩ rĩ, âgô rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ nĩzó tâ Yésũ drĩ góliyĩ lĩfĩ êdézó 'dĩ tâ lâ âtă bê ôjĩlă drĩ. Ítĩ rĩ, tâ rĩ 'dĩ drĩ lă'búzó ndrĩ 'bădrĩ 'dĩ 'ásĩ.

32 Gô'dá âgô góliyĩ Yésũ drĩ lĩfĩ lâ yĩ êdéle trá 'dĩ 'bá yĩ lăvũ iyĩ bê rĩ, ôjĩlă âzâ 'bá yĩ drĩ âgô âzâ lĩndrí ônjĩ drĩ rĩ'ă ômbélé gô'dá gólă rĩ 'bă 'bă úlĩ âtálé kô rĩ âtrôzó âjĩlĩ Yésũ ngălă.

33 Gô'dá Yésũ drĩ lĩndrí ônjĩ 'dĩ drôzó vólé âgô 'dĩ 'ásĩ, gô'dá kôrô âgô 'dĩ drĩ ngăzó rĩ'ă úlĩ âtálé. Ítĩ rĩ, ôjĩlă dũu góliyĩ tâ 'dĩ ndrê 'bá rĩ yĩ, tĩ lâ iyĩ drĩ â'dızó ndrúndrú. Gô'dá drĩliyĩ ngăzó tâ âtálé kĩ, "Mã ndrê drê tâ lârăkô nôtĩ nô kô kô rũ 'ērē 'á 'bădrĩ Ísĩră'élē kă 'á nongă."

34 Gô'dá Părúsĩ âzâ 'bá yĩ kpá bê tólă. Gô'dá góliyĩ ndrê bê âgô 'dĩ úlĩ âtarē 'á gô'dá kpá ârĩ úlĩ ôjĩlă 'dĩ 'bá yĩ kă bê rĩ, drĩliyĩ ngăzó tâ âtálé Yésũ rú kĩ, "Mbărăkă gólă Yésũ drĩ rızó tâ lârăkô 'élē 'dĩ sĩ lâ 'dĩ, drĩ-'bă lĩndrí ônjĩ kă Sătănă fē mbărăkă 'dĩ nĩ Yésũ drĩ lĩndrí ônjĩ 'dĩ lôfôzó âgô 'dĩ 'ásĩ."

Tă Yésũ drĩ îză ôjĩlă dũu kă ndrêzó gô'dá kpá tâ âtázó ôjĩlă lôsĩ Ôvărĩ kă 'ē 'bă rĩ tāsĩ rĩ

35 Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ ngăzó nĩ'ă lămú bê lăjó'bă iyĩkă yĩ bê jăřĩbă Gălĩláyă kă rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ gô'dá kpá vô mvă ônyĩkô Gălĩláyă 'á rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ. Vô rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ cé tĩtĩ, Yésũ rĩ trá ôjĩlă lĩfĩ îmbă bê jó tâ Ôvărĩ kă ârĩ kă 'ásĩ. Gô'dá gólă rĩ kpá trá nĩ'ă tâ âtĩ-âtĩ tândĩ pē bê ôjĩlă drĩ, tălă góliyĩ ôjă ró iyĩ nyăányă 'bălē kũmũ Ôvărĩ kă zélē

ōjilā gólākā ró. Gō'dá gólā drí kpá rīzō ōjilā ndrī gólīyī ngá lāzé bē rī 'bá yī íngalé ngá lāzé gólīyíkā 'ásī.

³⁶ Gō'dá Yésū ndrē bē ō'bí rú ê'bé 'bá yī lăgátī rī 'bá tã ímbā íyíkā ârílī 'dī 'bá yī rī, gólā drí â'dózó tã ísū ró gólīyī tāsī, tálā gólīyī rī'á lānō bē âmbá, ōjilā âzā yú gólīyī pālē. Gólīyī rī'á nyé ōzō kăbīlīkī gólīyī â'dó 'bá lōkī 'bá âkó rī kâtī gólā rī līfī drī 'á.

³⁷ Nīngá sī, Yésū drí gōzó tã âtalé lăjó'bá íyíkā yī drī ōjilā dūū gólīyī â'dó 'bá lānō bē âmbá 'dī 'bá yī tāsī kī nī rī, "Nī ndrē drē, ngá-īyínyā ámvú 'á rī rī'á âmbá, trá njāâ 'ê'á lōsī lā 'êlé, gō'dá ōjilā gólīyī 'ê 'bá lōsī lā 'êlé rī rī'á cé dā.

³⁸ Tã 'dī tāsī rī, nī 'ê rātāâ Ôvārī gólā ámvú līpī ró rī drī, gólā âājō ró bē ōjilā dūū ânīlī lōsī 'êlé ámvú gólākā 'dī 'á."

10

Tã Yésū drī lăjó'bá íyíkā mûdrī-drī-lâ-ngâ-rī rī 'bá yī jōzō nī'á lōsī Ôvārī kâ 'ê bē rī
(Mărākō 3.13-19; Lúkă 6.12-16)

¹ Gō'dá nīngá sī rī, Yésū drī lăjó'bá íyíkā mûdrī-drī-lâ-ngâ-rī rī 'bá yī âzízó yī ngálā. Gō'dá drīlā drī-âcē fēzó drīlīyī, tálā gólīyī ōnī ró íyī līndrī ōnjī lădró bē ōjilā 'ásī, gō'dá kpá ōjilā gólīyī ngá lāzé bē rī 'bá yī íngá bē ngá lāzé tī ngūngī gólīyíkā rī 'bá yī 'ásī ndrī.

² Lăjó'bá Yésū kâ mûdrī-drī-lâ-ngâ-rī rī 'bá yī rú lā íyī ĩ'dī nō,

Sīmónā gólā kpá rī'á zīlā Pétērō rī, âdrúpī lā

Āndīrīyā, Zēbēdáyō rī mvá yī

Yākóbā yī

Yōwánī bē,

³ Fílīpō,

Bătōlōméyō,*

Tómā,

Mătáyō bélé-bélé ū'dú 'bá ró rī,

Yākóbā Ālōpáyā rī mvá,

Tădéyō,*

⁴ Sīmónā gólā âkū ró âsī 'bá trá âjū 'būlī mīrī Rómā kâ bē rī, gō'dá

Yúdă Īsīkārīyótā gólā 'ê 'bá Yésū rī drī-bā fēlé fūlī rī.

⁵ Gō'dá Yésū drī gōzó tã âtalé lăjó'bá íyíkā mûdrī-drī-lâ-ngâ-rī 'dī 'bá yī drī âcī gólīyíkā 'ê'á tōlā 'dī tāsī kī, "Mī nī kō ōjilā gólīyī â'dó 'bá kō ōjilā Yúdă yī kâ ró rī 'bá yī ngálā

* **10:3 10.3** Bătōlōméyō rī rú âzā kpá ĩ'dī Nătănélē.

* **10:3 10.3** Tădéyō rī rú

âzā kpá Yúdă gólā rī'á Yākóbā âzā rī mvá lā ĩ'dī.

gō'dá kpá òjílā gólíyī â'dó 'bá Sāmáryā lé 'bá ró rī 'bá yī ngálā.

⁶ Mī nī bē-rī cé òjílā āmákā Īsīrā'élē ká gólíyī â'dó 'bá ōzō kábīlīkī gólíyī kū 'bá trá lătī mbī 'ásī rī 'bá yī kătī rī 'bá yī ngálā, nī pē ró úlī Ôvārī ká bē gólíyī drī.

⁷ Gō'dá vō cé tītī ānī drī 'ézó nīlī 'álā sī rī 'bá yī 'ásī rī, nī pē tā òjílā drī kī nī rī, 'Kâyī gólā Ôvārī drī 'bālē òjílā drī 'ézó rīlī kūmū iyíkā zélē rī ābī 'ē'á ácálē 'wāā ró.'

⁸ Ōzō nī ūūsū gólíyī ngá lāzé bē rī 'bá yī trá rī, nī ingā gólíyī ngá lāzé iyíkā 'ásī. Gō'dá nī ingā gólíyī ôdrā 'bá trá rī yī ôdrā 'ásī. Gólíyī ngá lāzé ārī ká bē rī 'bá yī, nī êdē gólíyī ngá lāzé gólíyīkā 'dī 'ásī. Gō'dá gólíyī līndrī ōnjī bē rī 'bá yī, nī lādrō līndrī 'dī 'bá yī volé gólíyī 'ásī. Nī 'ē tā 'dī 'bá yī tākó cú ĩtí ngá āzākā zī ākó gólíyī tī sī, tālā má fē drī-ācē trá ānī drī tākó ĩtī tā lārākō 'dī 'bá yī 'ézó.

⁹ Gō'dá ĩtī rī, nī trō âđđī āzākā kō ānī bē âcđ ānī drī 'ē'á tōlā 'dī 'á.

¹⁰ Gō'dá nī trō jōráā ítá 'bā ká kpá kō ānī bē. Gō'dá nī trō ítá, ngátá ká'bókā, ngátá pđđrīgú āzā kpá kō ānī bē. Nī ndrē drē, rī'á mbī òjílā drī ngá ānī drī â'dózó ĩzā lâ bē tā lâ tāsī lōsī Ôvārī ká 'ézó rī 'bá yī fēzō ānī drī.

¹¹ "Ōzō nī ōcā trá jārībā āzā 'á ngátá vō mvā āzā 'á yā rī, ōzō nī ūūsū òjílā tándī gólā njāā 'ē 'bá ānī lăgúlī yī drī 'bā 'á ūmú ró rī trá rī, nī rī 'bā rī 'dī 'á nīngá cālē būūū kâyī gólā ānī drī 'ézó vō 'dī âyéle lăvūzō âđđī 'álā rī tú.

¹² Gō'dá ōzō nī ôđđī trá 'bā āzā 'á rī, nī âtā tā kī, Ôvārī āā'dô òjílā 'bā rī 'dī ká rī 'bá yī bē.

¹³ Ōzō gólíyī ôlăgū ānī trá rī, Ôvārī â'dô â'dó'á gólíyī bē. Gō'dá ōzō gólíyī ôgā volé trá dó ānī lăgúlī rī, nī âyē 'bā rī 'dī, nī lăvū volé nīngá sī. ĩtī rī, Ôvārī ícā kō â'dólē gólíyī bē.

¹⁴ Gō'dá ōzō òjílā jārībā āzā 'bá yī ká ngátá òjílā 'bā āzā 'bá yī ká ôlăgū iyī ānī kō rī, gō'dá gólíyī ôgā volé trá dó úlī Ôvārī ká ānī drī pēlē rī ārīlī rī, nī âyē vō rī 'dī. Nī ôđđī vō rī 'dī âyē rī, nī iyā tăpđlīndrī vō rī 'dī ká volé ānī pá ágálē 'ásī lămbē lăđđī ká ró gólíyī rú.

¹⁵ Má âtā ānī drī tā pătđđī ró, kâyī gólā Ôvārī drī 'ézó tā-vô òjílā ndrī ká kīlī rī tú rī, lănō gólā Ôvārī drī 'ē'á fēlā òjílā gólíyī volé gā 'bá tā ānīkā ārīlī 'dī 'bá yī drī rī, â'dô lăvū'á găđđā lănō gólā Ôvārī drī fēlē trá âkū ró òjílā Gōmōrā ká gō'dá Sōdómō ká bē rī 'bá yī drī rī đđđđđ sī."

Tā Yēsū drī lđđđ lōmbā fēzō lăđđ'á iyíkā drī lănō gólā 'ē

'bá 'dēlé gólīyī drī rī tāsī rī
(Márākō 6.7-13; Lúkǎ 9.1-6)

¹⁶ Nīngá sī, Yésū drī tā átázó lǎjó' bá íyíkā drī lǎnō gólīyī drī 'ē'á úsúlā rī tāsī kī nī rī, "Nī árī drē! Mā 'ē'á ānī jōlé úlī Ōvārī ká pēlé ōjīlā gólīyī tā ámakā lē 'bá kō rī 'bá yī drī. Ōjīlā rī 'dī 'bá yī rī'á nyé ōzō ápápá gólā rī 'bá 'ā'ú mvá lōkólé rī kátí. Gólīyī ā'dō 'ē'á lǎnō fēlé ānī drī. Ítī rī, ānī līfī ōmbā ānī rú ōzō kákará līmú līfī drī mbārē rī kátí. Nī 'bā ānī ā'dólé nyé ōzō ātú' bú kátí, tā ōnjí āzā 'ē ákó gólīyī drī.

¹⁷ Ānī līfī ōmbā ānī rú, tǎlā ōjīlā Yúdǎ yí ká āzā 'bá yī ā'dō íyī 'ē'á ānī rūlī cǎlé ōnjóró' bī sī jó gólīyíkā tā Ōvārī ká árī ká 'á. Gō'dá ōjīlā ā'dō ānī trō'á ājílí tā kī 'bá āndrá vō tā kī ká 'á tā ānīkā kílí.

¹⁸ Ōjīlā ā'dō ānī trō'á kpá ājílí drī- 'bá ǎngí 'bādrī ká rī 'bá yī āndrá tā ānīkā kílí, tǎlā ānī bē rī'á lǎjó' bá ámakā ró rī drī sī. Ōzō gólīyī āājī ānī trá tā kī 'bá 'dī 'bá yī āndrá rī, 'dī trá āndrá-tāndī gólā ānī drī 'ēzō tā ámakā ā'dálé gólīyī drī, gō'dá kpá ōjīlā āzā 'bá yī gólīyī ā'dó 'bá kō ōjīlā Yúdǎ yí ká ró rī 'bá yī drī rī 'dī.

¹⁹ Gō'dá ōzō áāātrō ānī trá ājílí tā kī 'bá āndrá tā-vó ānīkā kílí rī, nī 'ē ūrī kō tā gólīyī ānī drī 'ē'á átálá gólīyī drī rī 'bá yī tāsī, tǎlā āā'dō tā gólīyī ānī drī 'ē'á átálá rī fē'á ānī drī.

²⁰ Nī ndrē drē, Línđrī Tāndī ānī átá Ōvārī ká rī ā'dō úlī gólīyī ānī drī 'ē'á átálá rī 'bá yī ā'dá'á nī ānī drī átálé. Úlī 'dī 'bá yī ā'dó kō ānī nyāányā ká 'dī.

²¹ "Ōjīlā ā'dō rú jǎ'á tā lē 'bá má 'á rī 'bá yī rú. Ōjīlā āzā 'bá yī ā'dō rú jǎ'á íyī ādrúpī yī drī-bā fēlé fūlī ūrī drī sī, gō'dá mvá rī átá yī ā'dō kpá rú jǎ'á ākpā mvá lá yī drī-bā fēlé fūlī, gō'dá 'dīyímvá yī ā'dō kpá rú jǎ'á ākpā átá lá yī gō'dá āndrē lá yī bē drī-bā lá yī fēlé fūlī.

²² Ōjīlā gólīyī tā lē 'bá má 'á kō rī 'bá yī ā'dō rú jǎ'á ānī rú. Gólīyī 'bāā ānī lōvó kō tǎlā tā lēlé ānīkā ā'dózó ōjīlā ámakā ró 'dī tāsī. Gólīyī ndrī tībē tā lēlé íyíkā má 'á rī ātī 'bá gágá rízó zāā 'dī bē lá rī, gólīyī ā'dō ngá pāpā úsú'á.

²³ Ōzō ōjīlā ōfē íyī lǎnō trá ānī drī jǎrībā ālō rī 'á rī, nī áyē jǎrībā rī 'dī. Nī rá tā ámakā pēlé ōjīlā jǎrībā āzā ká rī 'bá yī drī. Má átā ānī drī tā pǎtī ró, nī ícá kō lōsī ānīkā tā pēpē ká ndélé jǎrībā Ísīrā' élē ká dūu rī 'bá yī 'ásī ndrī, drē ākpākā' dā mā rī gógó Ōvārī drī ājólé ūrú lésī nō drī āgō ákó.*

* 10:23 10.23 Úlī gólā Yésū drī átálé kī'á nī rī, lǎjó' bá íyíkā ícá íyī kō lōsī gólīyíkā ndélé cǎlé kǎyī yí drī 'ēzō āgōlé tú rī, ōjīlā āzā 'bá yī ísū tā trá kī, 'dī kǎyī gólā Yésū rī līdrī-līdrī ōdrā 'ásī rī vósī rī 'dī.

24 “Má âta ânî drî, ĩnĵĭ tā ârî 'bá kô lâvũlĭ gǎrǎ tā ĩmbá 'bá gólâkâ drĭĩ sĭ. Gô'dá ĩnĵĭ rǎgĭĩ kpá kô lâvũlĭ gǎrǎ gólâ rĭ lĭpĭ drĭĩ sĭ.

25 Gô'dá ânî lâjô'bá ámakâ rĭ 'bá yĭ, ôzô ôjĭlâ ôrĭ ĩyĭ tā 'êlé ânî drĭ ôzô drĭlĭyĭ 'êrê lâ mâ tā ĩmbá 'bá ânĭkâ ró rĭ drĭ rĭ tí rĭ, nĭ â'dô âyĭkô ró. Ânî gólĭyĭ rǎgĭĩ ró rĭ 'bá yĭ kpá rĭ'á ĩtĭ. Nĭ nĭ trá kĭ, rĭ'á mbĭ ôjĭlâ drĭ rĭzô tā 'êlé ânî drĭ, ôzô drĭlĭyĭ 'êlé mâ ânî lĭpĭ ró rĭ drĭ rĭ kâtĭ. ĩtĭ rĭ, mâ gólâ â'dô 'bá drĭ-'bá 'bâ-tĭ Ôvârĭ kâ rĭ kâ ró rĭ, áâtâ úlĭ 'dásĭ kâ trá má rú kĭ, Sâtánâ* ôrĭ nĭ rĭ'á mbârâkâ fêlé má drĭ. Â'dô bê trá ĩtĭ rĭ, â'dô ĩcá'á ĩyĭkâ úlĭ 'dásĭ kâ âtázô ânĭ gólĭyĭ â'dô 'bá 'bâ-tĭ Ôvârĭ kâ rĭ 'bá yĭ rú ônjĭ ró lâvũlĭ gǎrǎ úlĭ 'dásĭ kâ gólâ ôjĭlâ drĭ âtálé má rú rĭ drĭĩ sĭ kô yâ?

26 “Gô'dá nĭ 'ê ũrĭ kô ôjĭlâ gólĭyĭ 'ê 'bá lâŋô fêlé ânĭ drĭ rĭ 'bá yĭ drĭ sĭ. Tâ ndrĭ gólĭyĭ lâpĭlĭ lâpĭ rĭ 'bá yĭ, Ôvârĭ â'dô lôfô'á lâ vŏ ngbángbá 'á. Gô'dá tā gólĭyĭ ôjĭlâ drĭ rĭ'á 'êlé kĭrĭ vŏ lâ ũsú âkó rĭ 'bá yĭ áâ'dô lôfô'á lâ ôjĭlâ drĭ nĭlĭ ndrĭ.

27 Gô'dá kpá ĩtĭ, ngbâangbânŏ rĭ, tā ndrĭ gólĭyĭ má drĭ âtálé ânĭ lâjô'bá drĭ ĩnĭnĭ ró rĭ 'bá yĭ, nĭ lôfô ndrĭ ôjĭlâ drĭ vŏ ngbángbá 'á. Gô'dá tā ndrĭ gólĭyĭ má drĭ âtálé ânĭ bĭ-'balé 'á âyâyâ sĭ rĭ 'bá yĭ, nĭ ĩyâ tā rĭ 'dĭ 'bá yĭ ôfô ró kôrô jŏ-drĭ âpĭrĭ 'ásĭ ôjĭlâ drĭ ârĭlĭ.

28 Nĭ 'ê ũrĭ kô ôjĭlâ gólĭyĭ 'ê 'bá ânĭ fũlĭ tā ámakâ tāsĭ rĭ 'bá yĭ drĭ sĭ. Nĭ rĭ tā ámakâ 'êlé, tâlâ gólĭyĭ ĩcá kô ânĭ lĭndrĭ fũlĭ cé ânĭ rú'bá ĩ'dĭ. Nĭ ũrĭ cé Ôvârĭ gólâ 'ê 'bá ôjĭlâ lĭndrĭ ĩzâlé rú'bá ĩnyâkú bê lâsĭ gólâ êdéle trá Sâtánâ yĭ drĭ rĭ 'á rĭ ĩ'dĭ.

29 “Gô'dá nĭ ĩsũ tā ârĭwá mvá gólĭyĭ njúwâ ró rĭ 'bá ôjĭlâ bê 'bâ 'á rĭ 'bá yĭ tā lâ. Ôrĭ rĭ'á gólĭyĭ ndrêlé ngá fĭnyáwá ró. Gbŏ lé ĩtĭ rĭ, âlô rĭ ĩcá kô â'delé vũdrĭ drâlé cú ĩtĭ Ôvârĭ drĭ vŏ lâ ũsú âkó. Ôvârĭ rĭ nĭ rĭ'á gólĭyĭ vŏ ndrêlé.

30-31 Gô'dá ânĭ nyâányâ nĭ ĩsũ tā kô. Ôvârĭ lê ânĭ trá rŏô lâvũlĭ gǎrǎ ârĭwá mvá 'dĭ 'bá yĭ drĭĩ sĭ. Gólâ nĭ tā ânĭkâ trá ndrĭ dódó. Gbŏ lé drĭ-'bĭ ânĭ drĭĩ 'dĭ, gólâ lâ trá âlô-âlô ndrĭ.

32 “Gô'dá ôjĭlâ gólĭyĭ ndrĭ âdré 'bá tā lêlê ĩyĭkâ má 'á rĭ sĭ ũrĭ âkó ôjĭlâ âzĭ ândrá tā âtálé kĭ, yĭ â'dô ôjĭlâ ámakâ ĩ'dĭ tā lêlê ĩyĭkâ má 'á rĭ âyé âkó rĭ, má â'dô kpá tā âtá'á ámâ átá úrú 'alâ rĭ ândrá kĭ, gólĭyĭ 'dĭ 'bá yĭ rĭ'á pătĭtĭ ôjĭlâ ámakâ ĩ'dĭ.

33 Gô'dá ôjĭlâ gólĭyĭ tĭbê tā lêlê ĩyĭkâ má 'á rĭ âyé 'bá ũrĭ drĭ kâpĭ lâŋô kâ sĭ gô'dá ámâ tĭ gâ 'bá dó ôjĭlâ âzĭ ândrá gô'dá tā âtá 'bá kĭ'á nĭ rĭ, yĭ â'dô kô ôjĭlâ ámakâ ĩ'dĭ rĭ, má

* 10:25 10.25 Vêrêšĭ 25 'á, Mătáyō zĭ Sâtánâ “ ‘Bêlĭzâbábâ’ ”. Tâ ĩfĭ lâ kĭ, kúmú lĭndrĭ ônjĭ rĭ 'bá yĭ kâ.

â'dô kpá gólîyî tî gã'á áamá átá úrú 'álâ rî ândrá kî, gólîyî â'dô kô ôjîlá áamáâ ï'dî, má ñî gólîyî kô."

*Tã 'dê'dê Yésû vósî rî drí â'dózo lâṇô 'ásî rî
(Lúkã 12.51-53; 14.26-27)*

³⁴ Gõ'dá Yésû drí kpá tã âtázó kî, "Nî ïsû tã kô kî nî rî, má âânî tã ã'dî ájîlí ôjîlá ângó nõ kâ lâfálé. Ânî-ânî áamáâ sî rî, ôjîlá gólîyî tã lê 'bá drê má 'á kô rî 'bá yî â'dô ïyî 'bã'á âjú-'bá-âzí ró ânî gólîyî tã lê 'bá trá má 'á rî 'bá yî rú.

³⁵⁻³⁶ Ânî-ânî áamáâ ôjîlá âzîlí má ngálâ rî â'dô 'ê'á lâfálé cãcã ájîlí ôjîlá drí. Tã 'dî tãsî rî, gólîyî âjú-'bá-âzí yî â'dô 'bã'á âkpã ôjîlá 'bã-tî gólîyî nyãányã kâ rî 'bá yî 'ásî.

"Dîyímvá â'dô ngã'á 'dêlé âwã bê átá lâ yî drî tã lêlé átá lâ yí kâ má 'á rî tãsî.

Gõ'dá ôkó mvá â'dô kpá ngã'á 'dêlé âwã bê ândrê lâ yî drî tã lêlé ândrê lâ yí kâ má 'á rî tãsî.

Gõ'dá mvázî yî â'dô ïyî kpá tã rî 'dî 'bá yî 'ê'á ïtí âdrá lâ yî drí tã lêlé âdrá lâ yí kâ má 'á rî tãsî."

Míkã 7.6

³⁷ "Ânî gólîyî ânî átá yî lê 'bá ânî ândrê yí bê ï'dî lâvûlí gãrã áamá lêlé drî sî rî, nî ícá kô â'dólé tã ârí 'bá áamáâ ró. Gõ'dá ânî gólîyî â'dó 'bá mvá rî átá yî ró rî 'bá yî kpá rî'á ïtí, ôzô nî ôrí ânî mvá yî lêlé ï'dî lâvûlí gãrã áamá lêlé drî sî rî, nî ícá kpá kô â'dólé tã ârí 'bá áamáâ ró.

³⁸ Ôzô ôjîlá âzâ ôlê trá áamá vó bêlé â'dólé tã ârí 'bá áamáâ ró rî, gólâ ââ'dô njãâ lâṇô úsúlî tã lêlé gólâkâ má 'á rî tãsî, ôzô ôjîlá gólâ 'ê 'bá fê lâḷî-lâḷî íyíkâ njîlí gôzô nî'á gólâ rî ípálé drî lâ, drîlá lâṇô úsúzó rî kâtí. Gõ'dá ôzô ôjîlá rî 'dî ïcá kô tã rî 'dî 'êlé ïtí rî, gólâ ícá kô â'dólé tã ârí 'bá áamáâ ró.

³⁹ Ôjîlá gólâ tîbê rî 'bá tã gólîyî íyî pã kâ ângó nõ 'á rî 'êlé cé ï'dî gôzô lâḷî áamáâ âyéle rî, gólâ ícá kô lédrê-lédrê âdûkû âkó rî úsúlî. Gõ'dá gólâ tîbê â'dó 'bá njãâ íyî nyãányã fêlé lâṇô úsúlî áamá tãsî rî, gólâ â'dô lédrê-lédrê âdûkû âkó rî úsú'á."

*Tã Yésû drí tã âtázó tã 'ê'ê tãndí ôjîlá kâ tã íyíkâ pẽ 'bá yî drí rî tãsî rî
(Márãkô 9.41)*

⁴⁰ Nîngá sî, Yésû drí tã âtázó ôjîlá gólîyî lâjó'bá íyíkâ rî 'bá yî drí 'ê'á úsúlâ âcî gólîyíkâ 'á rî tãsî kî, "Ôzô ôjîlá âzâ ôlâgû ânî trá ùmú ró yí drí 'bã 'á rî, ôjîlá rî 'dî lâgû 'dî mã ï'dî, gõ'dá kpá Ôvârí gólâ áamá âjólé bê rî ï'dî.

⁴¹ Gõ'dá ôzô ôjîlá âzâ ôlâgû ânî gólîyî nî 'bá úlî Ôvârí kâ átá bê tãlá ânî rî'á úlî Ôvârí kâ átá 'bá ró rî, Ôvârí â'dô drí-'â gólâ ícá 'bá rî fê'á ôjîlá rî 'dî drí, ôzô drîlá 'ê'á fêlá ânî drí

rî kâtí. Gô'dá ôzô ôjílâ âzâ ôlâgû ânî trá tã tândí 'ê 'bá ró rî, Ôvârí â'dô kpá drí-'â tíbê 'ê'á fêlâ tã mbî 'bá drí rî fê'á î'dî gólâ drí.

⁴² Nî âzâ, ôzô ní ôpâ ôjílâ âzí trá gbô kó cé lîmvû â'dî fêzó î'dî ôjílâ rî 'dî drí mvûlî tálâ gólâ tã ârí 'bá áamáâ î'dî, gbô lé ndrêlé ngá tákó ró rî, tã tândí áníkâ 'dî tāsî rî, Ôvârí â'dô drí-'â fê'á ní drí."

11

Tã vōrā 'bá Yōwānī bābātízī 'ē 'bá ró rī kâ drī nīzō

*Yēsū rī ijilī rī
(Lúkǎ 7.18-35)*

¹ Gô'dá nîngá sî rî, Yēsū ndê bê tã ìmbâ drílâ â'dalé lājó'bá iyíkâ 'dî 'bá yî drí 'êlé 'dî 'bá yî rî, gô'dá drílâ ngázó nîlî jārîbâ 'bâdrî Gālîlâyâ kâ rî 'bá yî 'ásî, nî'á ôjílâ lîfî ìmbá bê tã Ôvârí kâ sî, gô'dá kpá tã pê bê.

² Gô'dá ó'bâ Yōwānī bābātízī 'ē 'bá ró rî bê gānîmâ 'á rî, Yōwānī drí tã lâràkô Yēsū drí rî'á 'êlâ rî 'bá yî tã lâ ârízó. Ítî rî, drílâ ngázó vōrâ 'bá iyíkâ âzâ 'bá yî jôlé Yēsū ngálâ, nî'á Yēsū rî ijilī, â'dô ró bê yî drí tã gólâ rî nyāányâ tāsî rî nīzō.

³ Gô'dá vōrâ 'bá 'dî 'bá yî câ îyî bê Yēsū rî ûsulî rî, drilîyî Yēsū rî ijízó kî, "Nî ôjílâ gólâ 'ê'á âjólâ 'díyî pã 'bá ró rî î'dî, ngátá mã ôtê drê ôjílâ âzâ ngîlâ lâ î'dî yã?"

⁴ Gô'dá Yēsū drí tã-drî lôgôzó drilîyî kî, "Nî gô tã gólîyî ânî drí ndrêlé trá gô'dá kpá ârílî trá ámâ tāsî rî 'bá yî âtalé Yōwānī drí.

⁵ Má 'bâ ôjílâ lîfî âkó lé 'bá trá vō ndrêlé ngbángbâ, ôjílâ gólîyî ôñô ró rî 'bá yî trá âcî tôle tândí ró, gô'dá ôjílâ ârí bê rî 'bá yî rû'bâ lâ êdê rû trá ngbángbâ, ôjílâ bî-'bálé lâ drí âşîlî rî trá tã ârí'á, ôjílâ drâ 'bá rî 'bá yî ngâ îyî trá ôdrâ 'ásî, gô'dá tã âtî-âtî tândí Ôvârí kâ ââ'dô trá rî'á pê'á lâ ôjílâ gólîyî îzâ 'bá ró rî 'bá yî drí.

⁶ Nî ndrê drê, gbô lé tã gólîyî má drí 'êlé rî 'bá yî ô'bâ ôjílâ dûû nî ámâ gâlê dó rî, Ôvârí â'dô ôrê fê'á ôjílâ gólîyî ámâ gâ 'bá kô tã 'dî 'bá yî tāsî rî 'bá yî drí. Ítî rî, nî âtâ tã Yōwānī drí, gólâ ôrí zââ tã lêlé má 'á."

Tã Yēsū drí âtalé Yōwānī bābātízī 'ē 'bá ró rī tāsī rī

⁷ Gô'dá vōrâ 'bá Yōwānī kâ 'dî 'bá yî lâvû îyî bê nî'á gôlê rî, Yēsū drí îtôzó rî'á tã âtalé ôjílâ dûû gólîyî rî 'bá yî bê rî 'bá yî drí Yōwānī rî tāsî kî, "Kâyî gólâ ânî drí nīzó ômâ 'álâ tã Yōwānī kâ ârílî rî 'á rî, nî ndrê â'dô ngá 'î tólâ yã? Nî

ndrê ôjilâ gólâ mbârâkâ âkó ôzô ômâ ilî drî 'ê'á bîlâ vûdrî rî kâtî rî î'dî yâ? 'Ê'ê, â'dó îtî kô.

⁸ Ngátá nî îsû ânîkâ bê-rî kî, nî â'dô ôjilâ gólâ ítá tândî sũ 'bá rî úsú'á î'dî ômâ 'á tólâ yâ? 'Ê'ê â'dó îtî kô. Ôjilâ gólîyî rî 'bá ítá tândî sũlî rî 'bá yî, rî îyî rîlî jó ạngí ạngí 'á jậrậbậ 'ásî.

⁹ Nî â'dâ drê ngá gólâ ânî drî nî'á ndrêlâ kậyî ânî drî nîrî Yôwánî ngálâ tólâ rî sî rî má drî. Ôzô nî ônî tã ạngũ 'bá ndrêlé rî, 'dîlî tã pậtậ 'î. Yôwánî rî'á tã ạngũ 'bá 'î, âmbâ gólâkâ rî lậvũ gặặ tã ạngũ 'bá âzâ 'bá yî kâ drậ sî.

¹⁰ Yôwánî î'dî ôjilâ gólâ Ôvârî drî tã âtázó gólâ rî tāsî tã îgî íyikâ 'á kî'á nî rî, yî â'dô lậjô'bá íyikâ âjô'á sîsî, âânî rô bê lậậ êdélé má drî ânî-ânî ámakâ rî tāsî.

¹¹ "Má âtâ nô ânî drî tã pậtậ rô, âmbâ Yôwánî bậbậtậzî 'ê 'bá rô rî kâ rî lậvũ gặặ âmbâ ôjilâ gólîyî tậlî ndrî ạngó nô 'á bũũũ ândrô nô rî 'bá yî kâ drậ sî. Gồ'dá ôjilâ ndrî gólîyî â'dó 'bá ôjilâ Ôvârî kâ rô tã lêlê gólîyikâ má 'á 'dîyî pã 'bá rô rî tāsî rî 'bá yî lậfálê 'ásî rî, ôjilâ gólâ âmbâ lâ drî â'dólê cé fínyáwá rî, âmbâ gólâkâ lậvũ gặặ âmbâ Yôwánî kâ drậ sî.

¹² Ítôlé kậyî gólâ Yôwánî drî ítôzô tã Ôvârî kâ pêlé rî sî, âcálê bũũũ ândrô nô, ôjilâ ậwậlậkậ rô rî 'bá yî rî'á lậnô fê'á ôjilâ Ôvârî kâ drî. Ôjilâ rî 'dî 'bá yî rî îyî tã rî 'dî 'êlé ônjî rô mbârâkâ sî.

¹³ Drê âkpậkậ'dâ Yôwánî bậbậtậzî 'ê 'bá rô rî âjô âkó âcálê bũũũ kậyî gólâ drî rîzô tã Ôvârî kâ pêlé rî sî, tã gólîyî 'ê 'bá rû 'êlé rî, tã ạngũ 'bá yî ndrî tã îgî Músậ kâ yî bê âtâ îyî tã trá tã rî 'dî 'bá yî tāsî.

¹⁴ Ôzô nî ôlê tã trá úlî tã ạngũ 'bá yî kâ 'dî 'á rî, nî â'dô nî'á lâ kî, Yôwánî bậbậtậzî 'ê 'bá rô rî î'dî tã ạngũ 'bá gólâ Ôvârî drî tã lâ 'bále trá 'ê'á âjólâ ôzô tã ạngũ 'bá Êlîyâ kâtî rî.

¹⁵ Ôzô ânî bậ-'bále âârî tã bê rî, 'dôvô nî ârî drê úlî nô 'bá yî.

16-17 "Ôjilâ kậyî nô 'bá yî kâ gólîyî volé gặ 'bá dó tã lêlé tã Ôvârî kâ 'á nô 'bá yî, áâ'dô gólîyî î'bậ'á ôzô â'dô kâtî yâ? Gólîyî rî'á nyé ôzô 'dîyîmvá gólîyî volé gặ 'bá dó lậvîlî âzî-âzî lâ yî bê vô ălô 'á rî kâtî. Ôzô 'dîyîmvá ôcâ îyî lậậ trá rîzô ậndú tôle rî, gồ'dá âzâ 'bá yî ôgặ trá dó ậndú tôle rî, drîlîyî tã âtázó kî nî rî, 'Má câ lậậ ậndú tôzô, gồ'dá nî lêlé ậndú tôle âmá bê kô â'dô tāsî yâ?' Gồ'dá ôzô gólîyî ôngô gồ ậwô lôngó drîlîyî ậwô ngôzô rî, gồ'dá âzâ 'bá yî ôgặ kpá

dó ăwó ngôlé gólîyî bê rî, drîlîyî tâ âtázó kî nî rî 'Nî lée kpá ăwó ngôlé ămá bê kô ă'dô tāsî yā?'

¹⁸ Nî ndrê drê, Yôwánî bābātízî 'ě 'bá ró rî âcâ bê rî, gólâ nyâ ngá nyānyā tândí kô, gô'dá gólâ mvú ôdrá kpá kô. Tā rî 'dî tāsî rî, nî âtâ kî nî rî, gólâ cú lîndrî ônjî bê yî 'á.

¹⁹ Gô'dá má gólâ Ôvârî drî âjólé úrú lésî rî âcâ bê rî, má nyâ ngá nyānyā tândí trá, gô'dá má mvú kpá ôdrá trá. Tā 'dî tāsî rî, áâtâ tâ ámâ tāsî kî nî rî, 'Mî ndrê, nŏô rî'á 'álé kô 'bá 'î gô'dá kpá ôdrá mvú 'bá 'î. Gô'dá gólâ trô ôjlâ ônjî ăzâ 'bá yî trá â'dólé gólâ rî rû-lê-ăziyā yî ró.' Gô'dá má kî nî rî tâ ăzâ î'dî nŏ, ănî ôjlâ gólîyî úlî Yôwánî kâ ârî 'bá úlî ámakâ rî bê rî â'dô îyî nî'á lâ tâ pătî-pătî ró. Úlî má drî rî'á âtalâ nŏ rî Ôvârî kâ î'dî."

Tā Yésû drî tâ âtázó ôjlâ jăřîbă ăzâ 'bá yî kâ gólîyî tâ íyîkâ

lê 'bá kô rî 'bá yî rú rî

(Lúkă 10.13-15)

²⁰ Gô'dá nîngá sî rî, Yésû drî tâ âtázó ôjlâ gólîyî rî 'bá rîlî jăřîbă gólîyî gólâ drî rîzô tâ lârâkô ămbá tî drî â'dîzô tâ lâ sî rî 'bá yî 'élé 'álâ sî rî 'á rî 'bá yî rú, tâlâ ôjlâ rî 'dî 'bá yî lée îyî kô drî âdîlî tâ ônjî íyîkâ rî 'bá yî 'ásî tâ lězô gólâ 'á.

²¹ Gólâ kî, "Ănî ôjlâ jăřîbă Kŏrázâ kâ rî kâ rî 'bá yî gô'dá ănî ôjlâ jăřîbă Bêtăsédâ kâ rî kâ rî 'bá yî bê, lânŏ ônjî têtê â'dô 'ě'á 'délé ănî drî, tâlâ nî gâ volé dó tâ lélé má 'á. Nî îsû drê tâ jăřîbă Tírâ kâ rî kâ gô'dá Sîdónâ kâ bê. Ôvârî îzâ jăřîbă 'dî 'bá yî trá ăkû ró tâ ônjî ôjlâ gólîyî rî 'bá tólâ nă 'bá yî kâ tāsî. Gô'dá tí ôjlâ jăřîbă 'dî 'bá yî kâ 'dî 'bá yî ôró îyî tâ lârâkô gólîyî má drî rî'á 'ělâ ănî lâfálé 'á rî 'bá yî ndrêê cú îyî lîfî sî rî, tí gólîyî sŏ ítâ lîřîkû îzâ kâ trá îyî rú gŏzô ófó fŏlé îyî drî, 'dî ăă'dâ ró bê kî, pătî gólîyî âdî drî trá 'wăâ tâ ônjî íyîkâ rî 'bá yî 'ásî.

²² Mă âtâ ănî drî tâ pătî ró, ănî ôjlâ Kŏrázâ kâ gô'dá Bêtăsédâ kâ bê rî, kâyî gólâ Ôvârî drî 'ězô tâ-vô ôjlâ ndrî kâ kîlî rî tú rî, lânŏ gólâ 'ě'á fêlâ ănî drî rî â'dô 'ě'á lâvûlî găřă lânŏ gólâ Ôvârî drî 'ě'á fêlâ ôjlâ Tírâ yî kâ Sîdónâ bê 'dî 'bá yî drî rî drî sî.

²³ "Gô'dá ănî ôjlâ Kăpěrănómă kâ rî 'bá yî, nî îsû ănîkâ bê-rî kî, Ôvârî ăă'dô ănî lâgú'á yî ngálâ úrú 'álâ yă? Gólâ â'dô ănî vŭ'á lâsî gólâ édélé Sătánâ yî drî rî 'á. Gólâ îcá kô ănî lâgúlî, tâlâ nî gâ volé trá dó tâ lélé má 'á. Gô'dá nî îsû drê tâ Sŏdómŏ kâ tîbê Ôvârî drî îzălê trá ôjlâ íyîkâ bê ăkû ró tâ ônjî gólîyîkâ tāsî rî tâ lâ. Gô'dá tí tâ lârâkô gólîyî ănî ôjlâ Kăpěrănómă kâ drî ndrêlê rî 'bá yî óŏró 'ělâ Sŏdómŏ

'álâ rî, tí ôjîlâ lâ yî âdî drî trá tâ ônjî ÿyîkâ rî 'bá yî 'ásî, gô'dá tí Ôvârí îcá jârîbâ 'dî îzâlê kô, â'dô 'bâ'á drê bê rî'á zââ âcálê bûûû ândrô nô.

²⁴ Má âtâ ânî drî tâ pătîî ró, ânî ôjîlâ Kăpêrănómâ kâ rî 'bá yî, kâpî gólâ Ôvârí drî 'êzó tâ-vô ôjîlâ ndrî kâ kîlî rî tú rî, lâpô gólâ 'ê'á fêlâ ânî drî rî â'dô 'ê'á lâvûlî gârâ lâpô gólâ Ôvârí drî 'ê'á fêlâ ôjîlâ Sôdómô kâ 'dî 'bá yî drî rî drîî sî."

Tă Ôvârí drî tâ ÿyîkâ â'dázó ôjîlâ gólîyî ÿyî nyăányâ lôgô 'bá ôzô 'dîyîmvá kâtî rî 'bá yî drî rî

(Lúkă 10.21-22)

²⁵ Gô'dá nîngá sî rî, Yésû drî îtôzó rî'á Ôvârí rî lûyîlî kî nî rî, "Tátá, ní rî trá vô úrú 'álâ rî 'á gô'dá kpá ângó nô drîlî kúmú ró, má lûyî nî, tâlâ ní lâpî tâ pătîî ánîkâ rî trá ôjîlâ gólîyî tâ îsû 'bá kî'á nî rî, ÿyî lîfî ômbâ rôô gô'dá yî ûnî tâ kpá rôô rî 'bá yî drî sî. Ítî rî, ní â'dâ tâ rî 'dî 'bá yî trá trá ôjîlâ gólîyî ÿyî nyăányâ lôgô 'bá ôzô 'dîyîmvá kâtî rî 'bá yî drî.

²⁶ Tátá, sù trá ní rú tâ rî 'dî 'bá yî drî rû 'êzó ítî 'dî."

²⁷ Gô'dá Yésû drî tâ âtázó kî, "Ámâ átá âfê drî-âcê trá má drî â'dózó ngá ndrî drîlî. Ítî rî, ôjîlâ âzākā îcá kô ámâ nîlî Ôvârí rî mvá ró, ámâ átá Ôvârí nî mâ cé nî. Gô'dá ôjîlâ âzākā îcá kpá kô ámâ átá rî nîlî. Gô'dá mâ rî gógó gólâ rî mvá ró rî nî gólâ cé nî, gô'dá ôjîlâ gólîyî má drî nîlî ámâ átá rî â'dázó drîlîyî rî 'bá yî bê."

Tă Yésû drî tâ âtázó ôjîlâ gólîyî lâpô bê rî 'bá yî drî rî

²⁸ Gô'dá Yésû drî tâ âtázó kî, "Ânî gólîyî â'dó 'bá lâpô ngá lâpî kâ bê rî, nî ânî má ngálâ, tâlâ má fê ró mbârākā bê ânî drî. Má â'dô ânî 'bâ'á lôvólê pîpîsîlî â'dî sî kâpî lâpô kâ rî 'bá yî 'á.

²⁹ Nî 'bâ ânî nyăányâ drî-âcê ámakâ zêlé rû î'bû 'bá ámakâ ró. Nî ârî tâ gólîyî má drî rî'á âtálâ ânî drî rî 'bá yî, nî gô ró tâ rî 'dî 'bá yî 'êlé î'dî, tâlâ má â'dó kô sî lômbâ 'bá 'î. Tă ámakâ rî'á mânîsî, â'dó kô mbârākā sî. Ôzô nî ô'ê tâ rî 'dî 'bá yî trá ítî rî, nî â'dô lôvô-lôvô úsú'á ânî nyăányâ drî.

³⁰ Tă gólîyî má drî lêlé ânî drî 'êlé rî 'bá yî, má â'dô mbârākā fê'á ânî drî 'êzó lâ lâpô âkó. Ítî rî, ngá gólîyî má drî lêlé ânî drî nîlî rî rî'á têlêfê ítî, â'dó kô ngá lâpî-lâpî 'î."

12

Tă Yésû drî ÿyî â'dázó kâpî râtáâ kâ rî lîpî lâ ró rî

(Mărākō 2.23-28; Lúkă 6.1-5)

¹ Kâyi rătăã kâ* sî, Yésũ yî drî ngăzô nîlî lăjó' bá íyîkâ yî bê kôro âm vú ãdrúgú lînjî 'bá trá rî kâ 'ásî. Gô'dá lăjó' bá gólâkâ 'dî 'bá yî trá rî'á lófó ró. Ítî rî, gólîyî ôtirî rî lăvũlî ãdrúgú 'dî 'bá yî rú sî rî, drîlîyî rîzô ãdrúgú ôsîlî nyălê.

² Nîngá sî, Părúsî âzâ 'bá yî ôtirî lăjó' bá Yésũ kâ 'dî 'bá yî ndrêê tâ 'dî 'êrê 'á rî, drîlîyî tâ âtázô Yésũ drî kî, "Lăjó' bá ánikâ 'dî 'bá yî rî îyî tâ gólâ âmâ drî âyéle kô 'êlé lă'bí âmákâ vó ró rî 'êlé ítî kâyi rătăã kâ sî â'dô tāsî yă?"*

³ Gô'dá Yésũ drî tâ-drî lôgôzô drîlîyî kî, "Nî zî tâ gólâ îgîlî kúmú ângî Dăwúđî rî tāsî búkũ Ôvârî kâ 'á rî kô yă? Kâyi gólîyî drî 'băzô lófó ró âjú 'bũ 'bá íyîkâ yî bê rî 'á rî, gólîyî 'ê â'dô 'î yă?

⁴ Gólîyî fî trá jó Ôvârî kâ 'á âm bătâ fêlé trá ngá fêfê ró Ôvârî drî rî nyălê. Nî nî trá tândî ró kí'á nî rî, cé drî-'bá lă'bí 'ê kâ rî 'bá yî ââyê î'dî ngá nyănyă rî 'dî nyălê. Gbô lé Dăwúđî yî nyâ bê ngá nyănyă rî 'dî rî, úzî gólîyî kô lă'bí îzâ 'bá ró.

⁵ Gô'dá nî zî tâ 'bă'bă gólîyî îgîlî búkũ Ôvârî kâ 'á drî-'bá lă'bí 'ê kâ rî 'bá yî tāsî rî kô yă? Gólîyî rî lôsî 'êlé jó ângî Ôvârî kâ 'á kâyi rătăã kâ sî. Gô'dá úzî gólîyî kô lă'bí îzâ 'bá ró.

⁶ Má âtâ ânî drî tâ pătî-pătî ró, ngá âzâ bê nõngá,* âm bă gólâkâ lăvũ gără âm bă jó ângî Ôvârî kâ rî kâ drî sî.

⁷ Gô'dá nî îsũ drê tâ gólâ îgîlî búkũ Ôvârî kâ 'á kí'á nî rî, 'Tă gólâ má drî lêlé lăvũ 'bá gără tâ kôrönyă zăzâ kâ má drî rî drî sî rî î'dî nõ, nî ndrê îzâ ôjîlă âzî kâ.' Úlî 'dî 'bá yî, mî nî tâ ífî lă kô. Tî nî ôró tâ ífî lă nî rî, tî nî ícá kô tâ kílî ôjîlă gólîyî rî 'bá kô tâ 'êlé ânyâ ró rî 'bá yî rú.

⁸ Gô'dá mâ gólâ âjólê úrú lêsî rî rî'á cú drî-âcê bê kâyi rătăã kâ drîlî."

Tă Yésũ drî âgô âzâ drî lâ drî ôgólê ôgô rî êdézô kpá

kâyi rătăã kâ 'dî sî rî

(Mărākō 3.1-6; Lúkă 6.6-11)

⁹ Gô'dá nîngá sî rî, Yésũ yî drî ngăzô vó 'dî âyéle nîzô fîlî jó tâ Ôvârî kâ ârî kâ rî 'álâ.

¹⁰ Gô'dá jó 'dî 'á tólâ rî, Yésũ drî âgô âzâ drî lâ drî ôgólê ôgô rî úsúzô. Gô'dá Părúsî yî lă'bí îmbá 'bá âzâ 'bá yî bê kpá bê rî'á îyî tólâ. Gólîyî ndrê âgô gólâ drî lâ drî ôgólê ôgô 'dî bê rî, gólîyî îsũ tâ trá kî, ngátá Yésũ â'dô âgô 'dî êdé'á

* **12:1 12.1** 'Dîl Săbî sî, â'dó kô Gîmă sî. * **12:2 12.2** Lă'bí Yúdă yî kâ vó ró rî, ââyê ôjîlă kô ãdrúgú drî ôsîlî kâyi rătăã kâ sî, tâlă kâyi rătăã kâ 'á rî, ô'é lôsî kô. * **12:6 12.6** Ngá 'dî rî'á Yésũ î'dî. **12:7 12.7** Ôsêyă 6.6.

yā rî. Gõ'dá drílîyî ngăzó Yésũ rî ïjílî kî, “Ă'dô lâ'bí âmákâ vó ró rî, rî'á tândî ró ôjílâ ngá lâzé bê rî êdéle kâýî râtââ kâ sî yâ?” Gólîyî rî 'dî Yésũ rî mândîkâ lô'bă'á, ôzô gólâ ô'ê tă anyâ trá rî, ókî ró tă gólâkâ bê ônjî ró.

¹¹ Gõ'dá Yésũ drî tă-drî lôgôzó drílîyî kî, “Ôzô ôjílâ âzâ âlô ânî lâfálê sî ă'dô kăbîlîkî íyîkâ bê âlô, gõ'dá kăbîlîkî gólâkâ 'dî ô'dê trá 'bú ăngî 'á kâýî râtââ kâ 'á rî, ááyê gólâ kô lôfôlâ vólê 'bú 'ásî yâ? Gólâ ă'dô kăbîlîkî 'dî âsé'á.

¹² Lă'bí âmákâ âyê âmâ tă tândî 'êlê kôrônyă 'bă kâ pâlê kâýî râtââ kâ sî. Gõ'dá nî ïsũ drê tă ôjílâ mvá kâ. Ôjílâ mvá tă lâzé gără kăbîlîkî tă drî sî. Ítî rî, lâ'bí âmákâ âyê âmâ tă tândî 'êlê ôjílâ âzî pâlê kâýî râtââ kâ sî.”

¹³ Gõ'dá Yésũ drî gôzó tă âtálê ägô drî lâ drî ôgólê 'dî drî kî, “Nî ïjô ânî drî.” Gõ'dá ägô 'dî drî íyî drî ïjôzó mbî. Gõ'dá gólâ rî drî drî rû êdézó ă'dólê tândî ró, ôzô drî lâ âzâ rî kâtî.

¹⁴ Nîngá sî, Părúsî 'dî 'bá yî drî ngăzó nîlî vó 'dî âyéle tă ï'bîlî Yésũ rû, tâlâ yî úsû ró lătî bê gólâ rî fúzô.

Tă Yésũ gólâ Ôvârî drî nîlî nî rû ï'bû 'bá íyîkâ ró rî tāsî

¹⁵ Gõ'dá Yésũ nî tă ïsũ Părúsî 'dî 'bá yî kâ 'êzó íyî fûlî 'dî bê rî, drîlâ ngăzó nîlî vólê vó 'dî 'ásî. Nîngá sî, ô'bî dũũ vó âzâ 'bá yî 'ásî drî ngăzó 'dêlê gólâ rî vó bêlê. Gõ'dá ôjílâ gólîyî ndrî ngá lâzé ï ngúngî bê rî 'bá yî, gólâ drî gólîyî êdézó ngá lâzé íyîkâ 'ásî.

¹⁶ Gõ'dá Yésũ êdê ôjílâ gólîyî ngá lâzé bê 'dî 'bá yî bê rî, gólâ drî drî-mbîlî sôzó gólîyî lîfî tă âtâ-âtâ bê kî, “Nî lôfô âmâ tă kô kî má ăă'dô ă'dî ï'dî yă ôjílâ âzâkâ drî.”

¹⁷ Tă 'dî 'ê rû trá ítî 'dî, tâlâ tă gólâ Ôvârî drî âtálê trá tă ângũ 'bá Ísáyâ ï ăkû ró nă rî ă'dô ró bê tă pătî ró. Gólâ kî,

¹⁸ “Nôô gólâ tîbê má drî nîlî ă'dólê rû ï'bû 'bá âmákâ ró rî ï'dî.

Gólâ ï'dî tîbê má drî lêlê rôô rî.

Gõ'dá gólâ rî tă sũ trá má rû tákányî.

Má ă'dô Líndrî Tândî âmákâ âjô'á mbârâkâ sôlê gólâ 'á,

tălâ gólâ ôpê ró tă ngá păpă kâ mbî rî bê ôrî ndrî ôjílâ kâ ängó 'ásî rî drî.

¹⁹ Ôzô gólâ ôtîrî rîlî tă îmbálê rî, gólâ rî kô lâwâlê ngâtâ ôtrêlê.

Ítî rî, ôjílâ gólîyî rî 'bá lătî drî rî 'bá yî ârí gólâ kô ôtrêrê 'á.

²⁰ Lómî gólâ tólê pá sî rî, gólâ ícá kô ñôlâ,

gõ'dá gólâ ícá kpá kô lámă gólâ rî 'bá kôlê ôcîkâ ró rî âdrâlê,*

* **12:20 12.20** Úlî mănîgô 'dî 'bá yî, tă ífî lâ kî, Yésũ ícá kô ôjílâ gólîyî mbârâkâ âkó rî 'bá yî gălê dó.

câlê bũũu kâyi gólâ drí 'èzó látì ngá pãpã kâ nĩlĩ òjílâ pãzó rĩ tú.

21 Tã 'dĩ tãsi rĩ, òjílâ 'bãsurú ndrĩ kâ â'dô ìyĩ lĩfĩ 'bã'á gólâ drĩ 'dĩyĩ pã 'bá ró."

Ìsáyã 42.1-4

Tã Yésũ drí mbârâkã ìyĩkã rĩzó tã lâràkô 'èlé rĩ tã lâ â'dázó kĩ, â'dó kô mbârâkã Sâtánã kâ ì'dĩ rĩ
(Márâkô 3.20-30; Lúkã 11.14-23)

22 Gõ'dá nĩngá sĩ, ãgô ãzâ lĩndrĩ ònjĩ drí rĩ'á òmbélé òmbê rĩ âtrôzó âjĩlĩ Yésũ ngálâ. Lĩndrĩ ònjĩ rĩ 'dĩ 'bã ãgô 'dĩ trá ulĩ âtá ãkó gõ'dá kpá vô ndrê ãkó. Gõ'dá Yésũ drí lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ drôzó volé ãgô 'dĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólâ lôfô lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ bê rĩ, ãgô 'dĩ drí ngázó rĩ'á ulĩ âtálê, gõ'dá kpá lĩfĩ lâ drí rũ nĩjózó vô ndrêlé dódó.

23 Ìtĩ rĩ, ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrê ìyĩ tã Yésũ drí 'èlé 'dĩ bê rĩ, tĩ lâ ìyĩ drí â'dízó ndrúndrú. Gõ'dá gólĩyĩ drí tã ìjízó ìyĩ lâfálê 'ásĩ kĩ, "Ãgô nõ â'dô 'bã'á Dãwúđĩ rĩ ózôwá gólâ Ôvãrĩ drí 'è'á âjólâ 'dĩyĩ pã 'bá ró rĩ ì'dĩ yã?"

24 Gõ'dá Pãrúsĩ ãzâ 'bá yĩ ârĩ ìyĩ ulĩ ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ drí âtálê 'dĩ bê rĩ, gólĩyĩ drí ngázó tã âtálê Yésũ rú kĩ nĩ rĩ, "Mbârâkã gólâ Yésũ drí rĩzó tã lâràkô 'èlé ì'dĩ sĩ lâ 'dĩ, drĩ-'bá lĩndrĩ ònjĩ kâ Sâtánã òrĩ nĩ rĩ'á mbârâkã 'dĩ fêlé gólâ drí rĩzó tã 'dĩ 'bá yĩ 'èlé 'dĩ."

25 Gõ'dá Yésũ nĩ tã Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí rĩ'á ìsũlâ 'dĩ trá. Gõ'dá drílâ gôzó tã âtálê gólĩyĩ drí ulĩ mãnĩgô sĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôzô òjílâ 'bãdrĩ ãlô kâ ôcã ìyĩ lâfã trá ãjú 'bũlĩ ãkpã ìyĩ vô 'ásĩ rĩ, 'bãdrĩ 'dĩ â'dô 'dê'á, drílâ rũ ìzãzó. Ôzô gõ'dá òjílâ jãrĩbã ãlô kâ ngátã 'bã-tĩ ãlô kâ ôcã ìyĩ lâfã rũ fũlĩ ãkpã ìyĩ vô 'ásĩ rĩ, â'dô ìyĩ 'dê'á drílâ rũ lâpêzó.

26 Gõ'dá ôzô Sâtánã òrĩ ãkpã nĩ lĩndrĩ ònjĩ ìyĩkã lâdrólê òjílâ gólĩyĩ lĩndrĩ ònjĩ bê rĩ 'ásĩ rĩ, 'dĩ gólĩyĩ cã lâfã trá ãkpã ìyĩ vô 'ásĩ. Ìtĩ rĩ, kũmũ gólâkã â'dô 'è'á 'bãlé âmbâ-âmbâ ró mbârâkã bê rĩ ìyĩkã ángô tí ró yã?

27 Gõ'dá òjílâ ãnĩkã rĩ ìyĩ bê lĩndrĩ ònjĩ lâdrólê òjílâ 'ásĩ rĩ, ã'dĩ fê mbârâkã 'dĩ nĩ gólĩyĩ drí yã? 'Dôvó nĩ ìsũ drê tã 'dĩ vó lâ dódó, nĩ gô ró tã-vó ámakã kĩlĩ mbĩmbĩ. Tã-vó gólĩyĩkã â'dô tã â'dá'á ãnĩ drí kĩ, ìcã kô má drí lĩndrĩ ònjĩ lâdrólê òjílâ 'ásĩ mbârâkã drĩ-'bá lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ 'bá yĩ kã rĩ kã sĩ.

28 Gõ'dá ôzô pãtĩ lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kâ ôfê mbârâkã nĩ má drí rĩzó lĩndrĩ ònjĩ lâdrólê rĩ, Ôvãrĩ â'dã tã trá kĩ, yĩ âjó mã trá 'dĩyĩ pã 'bá ró, tãlã òjílâ ndrĩ òrĩ ró bê kũmũ ìyĩkã zêlé."

29 Gõ'dá Yésũ drí ulĩ mãnĩgô ãzâ âtázó kĩ, "Ûgũ ìcã kô fĩlĩ òjílâ gólâ fãfã bê rĩ drí 'bã 'á, nĩ'á ngá gólâkã ùgũlĩ jó 'ásĩ.

Ícâ trá ũgú rî 'dĩ fãfã lâ drí lậvũzô gặặ fãfã 'bã-lípì 'dĩ kâ drĩ sĩ* gólâ drí 'bã-lípì 'dĩ ômbézô zâlô sĩ sĩ rî, gólâ ôró gô ícálê filí nĩ'á ngá 'bã-lípì 'dĩ kâ ũgũlĩ.

³⁰ Má âtâ ânĩ drí, ôzô ôjilã âzâ ââ'dô kô má bê ngá âlô ró rî, ôjilã rî 'dĩ rĩ'á âmâ âjũ-'bá-âzĩ 'ĩ.

³¹⁻³² Má âtâ ânĩ drí tã pặặ rô, ôzô ôjilã âzâ ô'ê tã ônjĩ âzâ 'bá yĩ trá Ôvârí rú ngátâ ââtâ ulĩ ônjĩ Ôvârí rú rî, ââ'dô ícá'á tã ônjĩ gólâkâ âyéle. Gô'dá ôzô ôjilã âzâ ââtâ ulĩ ônjĩ mâ rí gógô Ôvârí drí âjólê ũrú lész 'díyĩ pã 'bá ró nô rú rî, ââ'dô kpá tã ônjĩ ôjilã rî 'dĩ kâ âyé'á. Gô'dá ôzô ôjilã âzâ ââtâ ulĩ ônjĩ trá Líndrí Tândĩ Ôvârí kâ rú rî, Ôvârí ícá kô tã ônjĩ ôjilã rî 'dĩ kâ âyéle, ngbângbânô cãle bũũ ỉzátú."

Tã rĩzô ôjilã pặặ sĩ nặặ ulĩ gólĩyĩ drí rĩ'á âtálâ rĩ sĩ rĩ
(Lúkã 6.43-45)

³³ Gô'dá Yész drí kpá tã âtázô kĩ nĩ rî, "Ôzô nĩ ôrĩ ulĩ âtálê rî, nĩ ỉsũ vó lâ dódô. Ôzô nĩ ôlê fê lỏ'wâ tândĩ rĩ ũsũlĩ rî, nĩ â'dô ũsũ'á lâ fê tândĩ drĩ. Ôzô gô'dá fê rĩ 'dĩ ả'dô fê gólâ ônjĩ rĩ 'dĩ rĩ, nĩ â'dô lỏ'wâ ônjĩ rĩ ũsũ'á 'dĩ fê rĩ 'dĩ drĩ. Tã 'dĩ tã sĩ rĩ, nĩ â'dô fê nĩ'á lỏ'wâ lâ 'ásĩ.

³⁴ Gô'dá ânĩ Pặặ sĩ yĩ, ânĩ rĩ'á nyé ôzô ỉnĩ kátĩ, tã ỉsũ ânĩ pặặ sĩ 'á rĩ rĩ'á ônjĩ ró. Nĩ â'dô ícá'á tã tândĩ âtálê íyĩkâ ángô tí ró yã? Nĩ ndrê drê, ôjilã rĩ íyĩkâ fĩ té tã íyĩ pặặ sĩ 'á rĩ âtálê 'dĩ.

³⁵ Gô'dá ôjilã gólĩyĩ tândĩ ró rî, rĩ íyĩkâ tã tândĩ ỉsũlĩ 'dĩ. Tã 'dĩ tã sĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ ulĩ tândĩ lỏ'fôlê 'dĩ íyĩ pặặ sĩ 'ásĩ. Gô'dá ỉtĩ rĩ, ôjilã gólĩyĩ ônjĩ rĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ rĩ íyĩkâ tã ônjĩ ỉsũlĩ 'dĩ. Tã 'dĩ tã sĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ tã ônjĩ lỏ'fôlê 'dĩ íyĩ pặặ sĩ 'ásĩ.

³⁶ Gô'dá má âtâ ânĩ drí, kặặ gólâ Ôvârí drí 'êzô tã-vô ôjilã ndrĩ kâ kílĩ rĩ tú rĩ, Ôvârí â'dô 'ê'á tã-vô ânĩkâ kílĩ ulĩ gólĩyĩ ndrĩ ânĩ drí âtálê vó lâ ỉsũ ảkô rĩ vó ró.

³⁷ Ỉtĩ rĩ, ulĩ ânĩkâ âzâ 'bá yĩ â'dô â'dálâ kĩ, nĩ 'ê tã mbị 'ĩ, gô'dá ulĩ âzâ 'bá yĩ â'dô â'dálâ kĩ, nĩ 'ê tã ányâ 'ĩ."

Tã Yész drí tã âtázô drĩ-'bá ángĩ Yúdã yĩ kâ gólĩyĩ gólâ rĩ ỉyĩ 'bá tã lârâkô 'êlê íyĩ drí rĩ 'bá yĩ rú rĩ
(Márãkô 8.11-12; Lúkã 11.29-32)

³⁸ Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, lâ'bí ỉmbá 'bá âzâ 'bá yĩ gô'dá Pặặ sĩ yĩ bê drí Yész rĩ ũjũzô kĩ, "Tã ỉmbá 'bá, nĩ 'ê tã lârâkô gólâ tĩ drí ả'đĩzô rĩ ảmâ drí, tãlâ mã nĩ ró bê kĩ, pặặ Ôvârí ảjô nĩ nĩ."

* **12:29 12.29** Ulĩ mặặgô 'dĩ tã ỉfĩ lâ kĩ, mbârãkã Yész kâ lậvũ trá gặặ líndrĩ ônjĩ drôzô ôjilã 'ásĩ.

39 Gõ'dá Yésũ drí ngăzô tã lôgôlé ôjílă 'dĩ 'bá yĩ drí tã lě âkô gólíyĩkă yĩ 'á rĩ drí kĩ, "Ănĩ ôjílă kâyĩ nŏ 'bá yĩ kă nŏ rĩ'á ôjílă ônjĩ 'ĩ. Nĩ ró Ôvârĩ kô. Nĩ rĩ âmă ĩjílĩ tã lârâkô 'ėlé ănĩ drí ndrėlé ă'dô tāsĩ yă? Tã lârâkô gólă ănĩ drí 'ė'á ndrėlă má sĩ rĩ ă'dô 'bă'á cé ôzô tã lârâkô gólă Ôvârĩ drí 'ėlé trá ăkũ ró tã ăngũ 'bá Yónă drí rĩ kâtĩ rĩ 'ĩ'dĩ.

40 Ăkũ ró nă 'bá yĩ sĩ, ĩ'bĩ ăndrê tē Yónă bē rĩ, gólă rĩ trá ĩ'bĩ ăndrê nă 'á ĩtũ nă gõ'dá ngăcĩ kpá nă. Ă'dô 'bă'á kpá ĩtĩ âmă tāsĩ. Mă gólă Ôvârĩ drí ăjólé ũrũ lésĩ 'díyĩ pă 'bá ró rĩ ă'dô 'ė'á rĩlĩ ĩnyăkũ 'á ĩtũ nă gõ'dá ngăcĩ kpá nă.

41 'Dôvô nĩ ĩsũ drē ôjílă Nínivē kă tã lâ. Yónă pē ũlĩ Ôvârĩ kă bē gólíyĩ drĩ rĩ, drílíyĩ tã lězô 'á lâ, gõ'dá gólíyĩ ădĩ drĩ trá tã ônjĩ ĩyĩkă 'ăsĩ.* Ąmbă ămăkă lăvũ găřă ămbă Yónă kă drĩ sĩ. Nĩ lēé tã kô ũlĩ ămăkă 'á ă'dô tāsĩ yă? Ănĩ ôjílă kâyĩ nŏ 'bá yĩ kă nŏ, nĩ ndrē drē, kâyĩ gólă 'ėzô tă-vô ôjílă kă kílĩ rĩ tú rĩ, ôjílă Nínivē kă ă'dô ĩyĩ ícícíyă 'ė'á ănĩ rũ Ôvârĩ ăndră, tălă nĩ gă vólé trá dó tã lělē ũlĩ ămăkă 'á.

42 Gõ'dá nĩ ĩsũ drē kpá kúmũ ăngĩ gólă ôkô ró ă'dô 'bă 'bădrĩ Sébă kă drĩlĩ rĩ tã lâ.* Gólă rĩ'á ôkô tã nĩnĩ 'bă 'ĩ. Gólă ăngă trá ănĩlĩ 'bădrĩ íyĩkă jējē ró nă lésĩ, nĩ'á kúmũ ăngĩ Sólômŏ rĩ ndrėlé, tălă gólă ărĩ tã nĩnĩ kúmũ Sólômŏ kă rŏŏ 'dĩ tã lâ trá, ĩ'dĩ gólă drĩ ăngăzô ănĩlĩ, tălă Sólômŏ ĩmbă ró yĩ bē tã nĩnĩ íyĩkă 'dĩ sĩ. Ąmbă ămăkă lăvũ găřă kúmũ Sólômŏ kă drĩ sĩ. Má ătă ănĩ drĩ, ănĩ ôjílă kâyĩ nŏ 'bá yĩ kă nŏ, kâyĩ gólă Ôvârĩ drĩ 'ėzô tă-vô ôjílă kă kílĩ rĩ tú rĩ, ôkô 'dĩ ă'dô ícícíyă 'ė'á ănĩ rũ Ôvârĩ ăndră, tălă nĩ gă vólé dó tã lělē má 'á."

*Tă ăgŏ-ăgŏ lĩndrĩ ônjĩ kă fĩlĩ kpá ó'dĩ ôjílă 'á rĩ tāsĩ
(Lúkă 11.24-26)*

43 Gõ'dá nĩngă sĩ, Yésũ drĩ kpá tã ătázô kĩ, "Ôzô ôôdrô lĩndrĩ ônjĩ trá ôjílă 'ăsĩ rĩ, lĩndrĩ ônjĩ 'dĩ ă'dô nĩ'á lămũ bē vŏ ăgăngbėlē 'ăsĩ, nĩ'á vŏ lŏndă bē rĩzô 'á lâ. Ôzô gŏ'dă gólă ũũsũ vŏ kô rĩzô lŏvólé 'á lâ rĩ,

44 gólă ă'dô tă ătă'á íyĩ nyăányă drĩ kĩ, 'Mă ă'dô nĩ'á gŏlē ôjílă má drĩ ăfŏzô 'ălă sĩ rĩ 'á.' Ôzô ôjílă 'dĩ ăđăzĩ Lĩndrĩ Tăndĩ Ôvârĩ kă kô rĩlĩ íyĩ pĩpĩsĩlĩ 'á rĩ, lĩndrĩ ônjĩ 'dĩ ă'dô ôjílă 'dĩ pĩpĩsĩlĩ lâ ũsũ'á drē zăă tăkô ĩtĩ. Úkũ 'ă lâ trá ngbăngbă, gŏ'dă éédē trá tăndĩ ró.

45 Gõ'dă lĩndrĩ ônjĩ 'dĩ ă'dô nĩ'á lĩndrĩ ônjĩ ônjĩ lâ drĩ lăvũlĩ găřă gólăkă drĩ sĩ rĩ 'bă yĩ ădrĩlĩ nĩ-drĩ-lă-rĩ, drílíyĩ ănĩzô

* 12:41 12.41 Nĩ zĩ tă ôjílă Nínivē kă 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ búkũ Yónă kă 'á kápĩtă 3.

* 12:42 12.42 Nĩ zĩ tă ôkô 'dĩ tāsĩ 1 Kúmũ 10 'á.

fíli òjílā 'dī 'á. Ítí rî, líndrí ònjí 'dī 'bá yî â'dô òjílā 'dī 'è'á ònjí tètê ró rōô lăvŭlí gără gólâ sîsî rî drî sî. Â'dô â'dó'á kpá ítí òjílā kăyî nŏ 'bá yî kâ gólîyî volé gâ 'bá dó tâ lélé má 'á rî 'bá yî drí."

Tă Yésū drí tă âtázó iyî ândré yî tāsî iyî âdrúpî yî bê rî (Mărākō 3.31-35; Lúkă 8.19-21)

⁴⁶ Gō'dá Yésū òtírî rî drē zāâ tă âtálé ò'bí 'dī 'bá yî drí rî, ândrê lâ yî âdrúpî lâ yî bê, drílîyî âcázó ânî'á gólâ rî lōndă bê. Drílîyî âdrézó âkpā îvî 'álâ.

⁴⁷ Gō'dá drílîyî òjílâ âlô jōzô fíli jó 'álâ, nî'á tă âtálé Yésū drí kî nî rî, "Ânî ândré yî ânî âdrúpî yî bê, gólîyî bê îvî 'álâ, gólîyî kî nî rî, ní ònî iyî ngálâ, tâlâ yî lē tă âtálé ní bê."

⁴⁸ Gō'dá Yésū drí tă-drî lôgōzô kî nî rî, "Âmâ ândré iyíkâ â'dî î'dî âmâ âdrúpî yî bê yâ?"

⁴⁹ Gō'dá Yésū drí iyî drî îjōzô tă ârí 'bá iyíkâ 'dī 'bá yî â'dalé, gō'dá drílâ ngázó tă âtálé kî nî rî, "Nî ndrê drē, nŏ 'bá yî rî'á âmâ ândré yî î'dî âmâ âdrúpî yî bê.

⁵⁰ Ítí rî, òjílâ gólîyî rî 'bá tă gólâ âmâ átá ũrú 'álâ rî drí lélé òjílâ drí 'élé rî 'bá yî 'élé î'dî rî, gólîyî î'dî âmâ âdrúpî yî, âmâ îzô yî, gō'dá âmâ ândré yî bê."

13

Í'dígówá órî rî 'bá kâ úlî mănîgō sî rî (Mărākō 4.1-9; Lúkă 8.4-8)

¹ Kăyî âlô-âlô 'dî sî rî, Yésū yî drí ngázó 'bâ 'dî âyéle nîzô ìmvŭ ândrê Gălîlăyâ kâ tî 'álâ, tâlâ yî nî ró bê rîlí tólâ òjílâ ìmbálé.

² Gō'dá òjílâ drí îtōzô rî'á ânîlí Yésū ngálâ. Gō'dá gólâ ndrê òjílâ 'dî 'bá yî bê rŭ ê'bé'á âcálé dŭu yî lăgátî rî, drílâ ngázó mbâlê kōlóngbŏ 'á rîlí vŭdrî. Gō'dá òjílâ ò'bí 'dī 'bá yî drí âdrézó iyíkâ ìmvŭ ândrê 'dî gără drî lâ 'á.

³ Gō'dá Yésū drí îtōzô rî'á tă âmbá âzâ 'bá yî ìmbálé ò'bí 'dī 'bá yî drí úlî mănîgō yî sî í'dígówá yî bê. Gólâ kî nî rî, "Kăyî âzâ sî, âmvŭ 'wâ 'bá âzâ drí ngázó nîlí yî drí âmvŭ 'álâ nî'á órî rîlí.

⁴ Gō'dá gólâ òtírî rî órî rîlí rî, órî âzâ 'bá yî lô'dê iyíkâ trá pávô tî 'á. Gō'dá âríwá ânî trá ũ'dúlâ nyălê.

⁵ Gō'dá órî âzâ 'bá yî lô'dê iyíkâ vŏ gólâ rŏvŏ bê ìnyákú lâ drí â'dózó cé fínýáwá rî 'á. Gō'dá ítí rî, órî lâ drí âfōzô mbâlê 'wââ'wâ, tâlâ ìnyákú â'dó kô fîfî ró.

⁶ Gō'dá ítú âfŏ bê kâlê gbílî-gbílî rî, drílâ ngá-ărú 'dî zázó, drílâ ândrázô 'ílî, gō'dá drílâ drázó, tâlâ îndrîgŏ lâ fî kô dódó ìnyákú 'á.

⁷ Gô'dá órĩ āzâ 'bá yî lô'dê ãyíkâ āsôpá ngbũkpũ rî 'bá yî lâfálé 'á. Ítí rî, drĩlĩyî āfôzô mbálé tândí ró. Gô'dá āsôpá 'dĩ 'bá yî drĩ ngá-ānú 'dĩ 'bá yî vôzô, drĩlĩyî drāzô.

⁸ Gô'dá órĩ āzâ 'bá yî lô'dê ãyíkâ ãnyákũ tândí 'á. Drĩlĩyî mbāzô tândí ró lô'wâ 'wālê cōkpō-cōkpō. Gô'dá āzâ 'bá yî drĩ lô'wâ 'wāzô kámá-ālô, āzâ 'bá yî 'wâ ãyíkâ nyâ'dĩ-nâ, gô'dá āzâ 'bá yî 'wâ ãyíkâ nyâ'dĩ-trá-drĩ-lâ-ngâ-mũdrĩ.

⁹ Gô'dá ôzô nĩ āārĩ tã bê rî, 'dôvô nĩ ārĩ úlĩ 'dĩ 'bá yî dódó 'bálé ānĩ drĩ.

Tã ífĩ Yésũ drĩ rĩzô tã ãmbálé úlĩ mănĩgô sĩ í'dígówá bê rî (Márākô 4.10-12; Lúkã 8.9-10)

¹⁰ Nĩngá sĩ, tã ārĩ 'bá Yésũ kã rî 'bá yî drĩ ānĩzô ãyî gólã ngálã tã ãjĩlĩ gólã tĩ kĩ, "Tãlã ā'dô 'ĩ nĩ drĩ rĩzô tã ãmbálé ôjĩlã drĩ úlĩ mănĩgô sĩ yã?"

¹¹ Gô'dá Yésũ drĩ tã-drĩ lôgôzô drĩlĩyî kĩ, "Ónyĩ ānĩ nyāányā trá, tãlã tã Ôvārĩ kã gólã drĩ lãpĩlĩ ôjĩlã āzâ 'bá yî drĩ sĩ tã tĩbê gólã drĩ ôjĩlã 'bāzô rĩlĩ kũmũ ãyíkâ zélé rĩ tãsĩ rĩ āā'dã ró bê ānĩ drĩ. Gô'dá rĩ'á āmbâ-āmbâ ró ôjĩlã āzâ 'bá yî drĩ tã 'dĩ 'bá yî nĩzô.

¹² Nĩ ndrê drê, ôjĩlã gólĩyî tã Ôvārĩ kã drĩ fĩzô gólĩyî drĩ rî, āā'dô gólĩyî ãmbá'á rōô tã Ôvārĩ kã sĩ. Gólĩyî ā'dô 'bã'á tã nĩnĩ bê āmbá. Gô'dá gólĩyî tã ámakã drĩ fĩzô gólĩyî drĩ kô'dáwá rî, tã Ôvārĩ kã fĩnyáwá gólĩyî drĩ nĩlĩ 'dĩ ícã kô gólĩyî pālê, ā'dô 'bã'á cú ítĩ lôsĩ ākô.

¹³ Má rî tã ãmbálé úlĩ mănĩgô sĩ í'dígówá bê, tãlã tã gólĩyî má drĩ rĩ'á 'êlã rî, ôjĩlã āmbá gólĩyî rî 'bã ndrêlã rî 'bá yî āmbê ãyî lĩfĩ kpãákũ, tãlã ãyî ôzô kô ícã ndrêlã. Ítí rî, gólĩyî ícã kô tã ífĩ lâ nĩlĩ. Gô'dá tã má drĩ rĩ'á átálã rî, ārĩ ãyî bê rî, gólĩyî jã ãyî bĩ vólê, tãlã ãyî ôzô kô ícã ārĩlã. Ítí rî, tã lâ fĩ kpã kô gólĩyî drĩ. 'Dĩ tã ífĩ gólã má drĩ rĩzô gólĩyî ãmbálé úlĩ mănĩgô sĩ í'dígówá bê rî 'dĩ 'dĩ.

¹⁴ Ítí rî, tã gólã tã āngũ 'bã Ĩsáyã drĩ átálê trá ăkũ ró gólĩyî tãsĩ rî rĩ'á tã pătĩ 'ĩ, kĩ'á nĩ rî, 'Nĩ ā'dô úlĩ ámakã ārĩ'á, gô'dá tã lâ ícã kô fĩlĩ ānĩ drĩ. Nĩ ā'dô tã gólã má drĩ rĩ'á 'êlã rî ndrê'á, gô'dá nĩ ícã kô tã ífĩ lâ nĩlĩ.

¹⁵ Tĩ ôjĩlã 'dĩ 'bá yî drĩ lâ yî ôró 'bãã kô āmbâ-āmbâ ró, gô'dá gólĩyî ôró ãyî bĩ-'balé ăsĩ kô kpãákũ, gô'dá ôró ãyî kpã lĩfĩ āmbê kpãákũ kô rî, tĩ lĩfĩ lâ yî ndrê tã nô trá, tĩ bĩ-'balé lâ yî ārĩ tã nô trá, tĩ tã ámakã fĩ nô trá gólĩyî drĩ. Gô'dá gólĩyî ăjã drĩ nô trá āgôlê má ngálã,

má pâ ró gólîyî bê.'

Îsáyã 6.9-10

¹⁶ "Ănî tâ ârí 'bá ámakâ rî 'bá yî, ănî rî'á ândrâ-tândî bê, tâlâ nî nîjî ănî lîfî trá tá ámakâ ndrêlé dódó, gô'dá nî nîjî ănî bî-'bálé kpá trá tá ámakâ ârílî dódó gôzó 'êlâ tândî ró.

¹⁷ Má âtâ ănî drî tá pătîjî ró, tá ângû 'bá düû gólîyî â'dó 'bá âkû ró nâ 'bá yî gô'dá tá mbî 'bá düû Ôvârí kâ âzâ 'bá yî bê, gólîyî lê îyî trá tákányî tá gólîyî ănî drî rî'á ndrêlé ngbâangbânô ănî lîfî sî nõ 'bá yî ndrêlé, gô'dá gólîyî îcá kô ndrêlâ. Gólîyî lê trá kpá tá gólîyî ănî drî rî'á ârílâ ngbâangbânô rî ârílî îyî bî sî, gô'dá gólîyî îcá kpá kô ârílâ."

Tă Yésû drî í'dígówá órî rî 'bá kâ 'dî tá ífî lâ â'dázó rî (Mărākō 4.13-20; Lúkă 8.11-15)

¹⁸ Gô'dá Yésû drî îtôzó í'dígówá órî rî 'bá kâ 'dî tá ífî lâ â'dalé. Gólâ kî nî rî,

¹⁹ "Nî ârí drê, órî gólîyî 'dê 'bá lătî 'á rî, 'dîlî ôjîlă gólîyî tă âtî-âtî tândî kûmû Ôvârí kâ rî tāsî rî ârí 'bá, gô'dá tá lâ fî gólîyî drîjî dódó kô. Îtî rî, Sătánă drî ânîzó ulî gólîyî drî ârílî 'dî trôlé volé gólîyî pîpîsîlî 'ásî.

²⁰ Gô'dá órî gólîyî 'dê 'bá înyákú rövô bê rî 'á rî, 'dîlî rî'á ôjîlă gólîyî tă âtî-âtî tândî 'dî ârí 'bá dódó, gô'dá drîlîyî tă lêzó 'á lâ âyîkô sî.

²¹ Gô'dá tá lêlê gólîyîkâ â'dó kô cú mbârākă bê rōô. Îtî rî, ulî gólîyî drî ârílî 'dî 'bá yî îcá kô rîlî zăâ gólîyî pîpîsîlî 'á. Gô'dá ôzô kâpî îză kâ âacâ trá rî, ngătă ôzô ôófê lâŋô ônjî têtê trá gólîyî drî tá lêlê gólîyîkâ tāsî rî, drîlîyî tă lêlê îyîkâ 'dî âyézó 'wăâ ró.

²² Ôrî gólâ 'dê 'bá âsôpă ngbûkpû lâfálê 'á rî, 'dîlî rî'á ôjîlă gólîyî tă âtî-âtî tândî Ôvârí kâ 'dî ârí 'bá dódó gôzó tá lêlê 'á lâ. Gbô lé îtî rî, gólîyî rî'á tá îsû bê rōô ngá gólîyî ângó nõ 'á nõ 'bá yî tāsî. Îtî rî, gólîyî lê â'dolé ngá-drî âmbá bê. Tă îsû gólîyîkâ 'dî â'dô gólîyî âdó'á. Îtî rî, tá lêlê gólîyîkâ Ôvârí 'á 'dî drî â'dózó cú îtî lô'wă âkó.

²³ Ôrî gólâ 'dê 'bá înyákú tândî 'á rî, 'dîlî rî'á ôjîlă gólîyî tă âtî-âtî tândî Ôvârí kâ 'dî ârí 'bá drîlîyî tă lêzó 'á lâ pîpîsîlî âlô sî rî 'bá yî î'dî. Îtî rî, âzâ 'bá yî drî lô'wă 'wăzó âcálê kámá-âlô tá 'ê'ê tândî gólîyîkâ sî, âzâ 'bá yî 'wă îyîkâ nyâ'dî-nâ, gô'dá âzâ 'bá yî 'wă îyîkâ nyâ'dî-âlô-drî-lâ-ngâ-mûdrî."

Í'dígówá Yésû drî âtálê tá írílî ôngî-ôngî kâ îfô 'ásî rî tāsî rî

²⁴ Gô'dá nîngá sî, Yésû drî îtôzó í'dígówá âzâ âtálê ô'bî 'dî 'bá yî drî kî, "Tă gólâ Ôvârí drî 'êzó ôjîlă gólîyî rî 'bá îyî

kūmū íyíkâ zélé rî vó lâ yî ndrêlé rî rî'á nōtí. Āgô āzâ drí ămuvú íyíkâ 'wāzô, gō'dá drílâ ífó órî tândí rîzô ămuvú íyíkâ 'dĩ 'á.

²⁵ Gō'dá ngácî āzâ sî, òjílâ òtírî 'bāâ ãyî ndrî â'dú kô'á rî, ājú-'bá-āzî ămuvú lîpî 'dĩ kâ drí ânîzô kîrî ró írîrî ífî rîlî drô ífó gólâkâ rîlî 'dĩ 'bá yî lâfálê sî. Gō'dá drílâ íyîngá ngāzô lâvûlî.

²⁶ Gō'dá ífó 'dĩ 'bá yî òtírî 'bāâ âfô'á mbâlê lô'wâ 'wâlê rî, gō'dá írîrî 'dĩ 'bá yî drí kpá âfôzô mbâlê 'dũwâ ífó 'dĩ 'bá yî bê.

²⁷ Gō'dá rû ì'bû 'bá ămuvú lîpî 'dĩ kâ 'dĩ 'bá yî ndrê ãyî írîrî rî 'bá âfôlê ífó lâfálê sî 'dĩ 'bá yî bê rî, drílîyî ngāzô nîlî ămuvú lîpî 'dĩ ìjîlî kî, 'Āmbá, ákî, ní rî fî cé ífó órî ì'dĩ ămuvú áníkâ 'dĩ 'á kô yâ? Gō'dá írîrî âfô 'bá 'á lâ rôô 'dĩ 'bá yî ùsû rû ãyíkâ ángô lêsî yâ?

²⁸ Gō'dá ămuvú lîpî 'dĩ drí tâ-drî lôgôzô drílîyî kî, 'Ājú-'bá-āzî rî ãyî írîrî 'dĩ 'bá yî nî. 'Ítî rî, rû ì'bû 'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yî drí gólâ rî ìjîzô kî, 'Ā'dô bê ìtî rî, ní lê tâ-drî trá âmâ drí nîzô írîrî 'dĩ 'bá yî òngîlî volê yâ?

²⁹ Gō'dá ìtî rî, ămuvú lîpî 'dĩ drí kpá tâ-drî lôgôzô drílîyî kî, 'É'ê, nî òngî drê kô ngbâangbânô, tâlâ nî ôzô gō'dá kô ífó òngî kpââ gólîyî bê.

³⁰ Nî âyê drê írîrî 'dĩ 'bá yî òmbâ ró ãyî 'dũwâ ífó 'dĩ 'bá yî bê cālê bûûû pará rîzô ífó òlê rî 'á. 'Dĩ vósî rî, má â'dô tâ âtá'á lôsî 'ê 'bá ámakâ rî 'bá yî drí, gólîyî òngî ró ãyî drê írîrî 'dĩ 'bá yî sîsî, gólîyî òômbê ró tû vô âlô 'á zâlê lâsî sî, gō'dá gólîyî ôgô ró ífó òlê 'bâlê êró 'á.' "

Úlî mănîgô lâtî gólâ òjílâ Ôvârî kâ drí 'êzô lîzólê âcálê dũû rî tāsî rî

(Márâkô 4.30-32; Lúkâ 13.20-21)

³¹ Gō'dá Yésû drí úlî mănîgô āzâ âtázô rî òjílâ gólîyî 'ê 'bá â'dólê òjílâ Ôvârî kâ ró rî 'bá yî tāsî. Gólâ kî, "Lâtî gólâ Ôvârî drí 'êzô òjílâ dũû 'bâlê lîzólê â'dólê òjílâ íyíkâ ró rî rî'á ôzô āgô āzâ gólâ lí'bá ífî ì'dî 'bá ămuvú íyíkâ 'á rî kâtî.

³² Gbô lé lí'bá ífî 'dĩ rî'á fînyáwá ìtî rî, gō'dá òtírî âfôô rî, â'dô mbā'á âcálê fê ạngî ró. Ítî rî, âríwá â'dô ãyî rî'á gárâ lâ 'dĩ 'bá yî drî. Ā'dô â'dó'á kpá ìtî òjílâ dâ gólîyî rî 'bá âmâ vó lôbêlé rî 'bá yî drí, gólîyî â'dô 'ê'á lîzólê dũû ìtî ìzátú."

³³ Gō'dá nîngá sî rî, Yésû drí kpá úlî mănîgô āzâ âtázô tâ âlô-âlô 'dĩ tāsî. Gólâ kî, "Lâtî gólâ Ôvârî drí 'êzô òjílâ íyíkâ 'bâlê lîzólê dũû rî kpá rî'á ôzô ôkô āzâ gólâ lê 'bá âmâbâtâ íyíkâ âkú sî rî 'bêlé rî kâtî. Gólâ â'dô 'â'í-ârá âtrô'á âmâbâ gôzô âkú âtrôlé fînyáwá ìtî dâlê 'á lâ. Ítî rî, âkú fînyáwá 'dĩ drí 'â'í-ârá 'dĩ 'bázô âpîlî âmâ."

34-35 Yésū rí kô ô'bí ìmbálé cú ìtí úlí mănĩgō ākó í'dígówá bē. Gólâ rí gólĩyî ìmbálé úlí mănĩgō sī í'dígówá bē 'dĩ, tâlâ úlí gólâ tâ ângũ 'bá Ôvârí kâ drí âtálé trá ăkũ ró Yésū rí tāsĩ rí nã 'bá yî â'dô ró bē tâ pătĩ ró. Úlí rí 'dĩ 'bá yî kĩ, "Má â'dô tâ âtá'á ãnĩ drí úlí mănĩgō sī í'dígówá bē. Má â'dô tâ gólĩyî lăpĩlĩ kírĩ ìtō vō ângó nō kâ 'ásĩ rí 'bá yî â'dá'á ãnĩ drí úlí mănĩgō sī í'dígówá bē."

Lôngó 78.2

Tā Yésū drí í'dígówá írírí ôngĩ-ôngĩ kâ ìfó 'ásĩ ífĩ lâ â'dázó rĩ

36 Nĩngá sī, Yésū yî drí ngăzô ô'bí 'dĩ 'bá yî âyélé tâ ârĩ 'bá íyíkâ yî bē nĩzô gólē 'bã 'álâ. Gô'dá gólĩyî câ bē 'bã 'álâ rĩ, tâ ârĩ 'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yî drí ânĩzô ìyĩ gólâ rĩ ìjĩlĩ kĩ, "Nĩ â'dâ drē í'dígówá ánĩkâ írírí ífĩ kâ rĩlĩ ămvú ìfó kâ 'á 'dĩ ìtō lâ ãmâ drĩ."

37 Gô'dá Yésū drí ngăzô í'dígówá 'dĩ tâ ífĩ lâ â'dálé drĩlĩyĩ. Gólâ kĩ, "Ăgô gólâ órĩ ìfó kâ rĩ 'bá ămvú íyíkâ 'á 'dĩ mâ gólâ Ôvârí drí âjólé úrú lésĩ nō ì'dĩ.

38 Gô'dá ămvú rĩ gógó íyíkâ ângó nō ì'dĩ. Gô'dá órĩ ìfó kâ 'dĩ íyíkâ ôjĩlâ gólĩyî 'ē 'bá â'dólé ôjĩlâ Ôvârí kâ ró rĩ 'bá yî ì'dĩ. Gô'dá órĩ írírí kâ 'dĩ íyíkâ ôjĩlâ gólĩyî Sătánâ kâ ró rĩ 'bá yî ì'dĩ.

39 Gô'dá ăjú-'bá-ăzí gólâ órĩ ônjĩ írírí kâ rĩ 'bá 'dĩ íyíkâ Sătánâ ì'dĩ. Kăyĩ ìfó nō kâ 'dĩ íyíkâ kăyĩ ăđũkũ ângó nō kâ rĩ ì'dĩ. Gô'dá lôsĩ 'ē 'bá ngá gólĩyî ămvú 'á rĩ ñólé rĩ ìyíkâ mălâyíkâ Ôvârí kâ rĩ 'bá yî ì'dĩ.

40 "Ôzô írírí ê'bérē tũ vō ălô 'á zălé lăsí 'á rĩ kătĩ, â'dô rũ 'ē'á kpá ìtĩ kăyĩ ăđũkũ ângó nō kâ sī.

41 Gô'dá má â'dô mălâyíkâ ámakâ âjô'á. Gólĩyî â'dô ânĩ'á ôjĩlâ gólĩyî rĩ 'bá ôjĩlâ ăzí 'bălé tâ ônjĩ 'ėlé rĩ 'bá yî ê'bélé ndrĩ ângó Ôvârí drí 'bălé nō 'ásĩ, gô'dá kpá gólĩyî ndrĩ rĩ 'bá tâ ônjĩ ăzâ 'bá yî 'ėlé rĩ 'bá yĩ bē.

42 Gô'dá mălâyíkâ 'dĩ 'bá yî â'dô gólĩyî trô'á vŭlĩ lăsí ră'dă êdéle Sătánâ yĩ drĩ rĩ 'á vėlé tólâ ngbá. Gólĩyî â'dô ăwó ngô'á sị-gílĩ nyănyă bē, ngá lăzé-lăzé ônjĩ 'dĩ drĩ sī.

43 Gô'dá ôjĩlâ gólĩyî rĩ 'bá tâ mbị Ôvârí kâ 'ėlé rĩ 'bá yĩ, gólĩyî â'dô lăgú'á lăgũ ôzô ìtũ kătĩ ângó ó'dĩ gólĩyî átá Ôvârí kâ rĩ 'álâ. Ôzô nĩ â'dô bĩ bē rĩ, 'dôvó nĩ ârĩ drē úlí ámakâ 'dĩ 'bá yĩ dódó."

Tā â'dô-â'dô ôjĩlâ Ôvârí kâ ró rĩ tâ lâ drí â'dózó tâ ăngĩ ró rĩ

44 Gô'dá nĩngá sī, Yésū drí úlí mănĩgō ăzâ âtázó rĩ tâ â'dô-â'dô ôjĩlâ Ôvârí kâ ró rĩ kâ tāsĩ. Gólâ kĩ, "Tā â'dô-â'dô ôjĩlâ

Ôvârî kâ ró rî kâ rî'á nyé ôzō āgō āzâ gólâ nî 'bá ngá gólâ lâgî lâ drî â'dózó rōô ôzō dáābō kâtî lăpîlî trá vō ămvú kâ 'á rî ũsúlî rî kâtî. Gō'dá gólâ ndrê ngá rî 'dî bē rî, drîlâ lăpîzô lâ kpá ó'dí vō rî 'dî 'á. Gō'dá drîlâ ngāzô nî'á gólē yî drî 'bā 'álâ, nî'á ngá íyîkâ 'bā kâ lăzîlî gîlî ndrî vólē, ā'dô ró yî drî â'dózó lăfâ bē dūū āgōzô ămvú vō 'dî gîlî, ā'dô ró bē íyî nyāányâ kâ ró, gō'dá ngá gólâ ôzō dáābō kâtî 'dî, yî trô ró bē yî drî.

45 “Gō'dá â'dô-â'dô ôjîlâ Ôvârî kâ ró rî kpá rî'á ôzō ngá lăzî 'bá gólâ nî 'bá ngá 'díyî lô'î kâ sūsū ró zîlî pérêlê rî lōndâ bē gîlî rî kâtî.

46 Gō'dá drîlâ pérêlê āzâ sūsū ró lâgî lâ drî lăvūlî gără rî ũsúzô. Gō'dá gólâ ũsū pérêlê 'dî bē rî, drîlâ nîzô ngá íyîkâ lăzîlî gîlî ndrî vólē, gō'dá drîlâ pérêlê 'dî gîzô yî drî.”

Tā Yēsū drî úlî mănîgō âtázô tā Ôvârî drî ôjîlâ íyîkâ êpēzô trôlê ũrú 'álâ rî tāsî rî

47 Gō'dá nîngá sî, Yēsū drî kpá úlî mănîgō āzâ âtázô kî, “Tā Ôvârî drî 'ēzô ôjîlâ íyîkâ êpêlê trôlê ũrú 'álâ rî rî'á nyé ôzô ĩ'bî 'bē 'bá āzâ 'bá yî nî 'bá ĩ'bî 'bêlê áyágá 'álâ ĩmbá sî gō'dá drîlîyî ĩ'bî tî ũrúzô dūū ĩmbá íyîkâ 'dî 'á rî kâtî.

48 Gō'dá drîlîyî gōzô ĩmbá 'dî âsélê ĩvî ángálângâ drî 'álâ. Gō'dá drîlîyî ĩ'bî gólîyî tândî rî yî êpēzô 'bălê bâgā 'á, gō'dá ngá lédrê-lédrê ônjî rî 'bá yî êpēzô vūlî vólē.

49 Á'dô 'ē'á rû 'élê kpá ĩtî kăyî ădūkū āngó nō kâ sî. Mălâyîkâ Ôvârî kâ â'dô íyî ânî'á ôjîlâ gólîyî ônjî rî 'bá yî lăfálê lâ cālê ôjîlâ gólîyî tândî rî 'bá yî rû sî.

50 ĩtî rî, āâ'dô ôjîlâ ônjî 'dî 'bá yî trô'á vūlî lăsî 'á. Tólâ gólîyî â'dô ăwô ngô'á sî-gîlî nyānyā bē ngá lăzé-lăzé lăsî kâ 'dî drî sî.”

51 Gō'dá Yēsū drî tā ĩjízô tā ârî 'bá íyîkâ 'dî 'bá yî tî kî, “Tā 'dî 'bá yî fî trá ânî drî yā?” Gō'dá drîlîyî tā 'dî drî lâ kōzô kî, “Ăwô, tā 'dî 'bá yî fî trá ămâ drî.”

52 Gō'dá Yēsū drî kpá tā âtázô drîlîyî kî nî rî, “Rî'á tândî ró ôzô ā'dô trá ĩtî rî, tălâ lă'bî ĩmbá 'bá gólâ tā Ôvârî kâ ĩlî 'bá gō'dá drîlâ gōzô rîlî kŭmŭ Ôvârî kâ zêlê rî, gólâ rî'á nyé ôzô 'bā-lîpî gólâ ngá tândî ó'dí íyîkâ lôfô 'bá ngá tândî ăkŭ bē vō gólâ drî lăpîzô lâ rî 'ásî tā tândî 'ēzô ĩ'dî sî lâ yî rî kâtî. Gólâ ā'dô tā Ôvârî drî â'dálê ăkŭ ró rî 'bá yî ĩlî'á tā Ôvârî drî â'dálê ngbāāngbānō rî 'bá yî bē.”

53 Nîngá sî, Yēsū ndê bē tā ĩmbâ íyîkâ úlî mănîgō sî 'dî 'bá yî rî, drîlâ ngāzô nîlî vólē nîngá sî.

Tă ôjilă Yésũ rî nyăányă kă rî 'bá yî drî vólé găzó dó tă lėlé gólă 'á rî

(Mărăkô 6.1-6; Lúkă 4.16-30)

⁵⁴ Gô'dá nîngă sî rî, Yésũ drî ngăzó nî'á gólé jăribă iyî nyăányă kă Năzărétă rî 'álă. Gô'dá gólă câ bê tólă rî, drilă nîzó filî jó tă Ôvărî kă ârî kă 'álă, rî'á ôjilă îmbálé. Îtî rî, ôjilă ârî iyî tă gólă drî rî'á îmbálă 'dî 'bá yî bê rî, tî lâ iyî drî â'dízó. Gô'dá drilîyî ngăzó tă âtalé Yésũ rú kî, "Ăgô nō ũsũ iyîkă tă nîñî rōô mbârākă bê rîzó tă lârākô 'élé nō ă'dô 'ásî yă?

⁵⁵ Mă nî gólă trá tândî ró. Gólă î'dî ăgô gólă rî 'bá ngă êdéle fê 'ásî rî mvă lâ î'dî. Ânrê lâ Măriyă î'dî. Gô'dá âdrúpî lâ yî î'dî Yăkóbă, Yôsépă, Sîmônă gô'dá kpá Yúdă.

⁵⁶ Gô'dá îzó lâ yî ndrî 'dó rî'á iyî ămă bê nōngă. Gô'dá gólă â'dô rú jă'á â'dólé tă nîñî 'dî 'bá yî bê rōô gô'dá kpá mbârākă bê rōô 'dî iyîkă ăngô tí ró yă?"

⁵⁷ Îtî rî, ôjilă 'dî 'bá yî drî â'dózó ăwă ró Yésũ bê, Gô'dá drilîyî Yésũ rî găzó dó lîfî îmbă 'bá ró. Gô'dá îtî rî, Yésũ drî ngăzó tă âtalé drilîyî kî, "Órî tă ăngũ 'bá îñîlî îñî vō 'ásî ndrî. Gô'dá cé ôjilă 'bădrî gólă rî nyăányă kă rî 'bá yî gô'dá ôjilă 'bă-tî gólăkă rî kă rî 'bá yî bê îñîlî iyî gólă kô."

⁵⁸ Tălă tă lē ăkô ôjilă 'dî 'bá yî kă tāsî rî, gólă 'é tă tî drî â'dízó rî 'bá yî kô ămbă 'bădrî iyîkă 'dî 'á nîngă.

14

Tă ôdră Yōwānî bābātîzî 'ē 'bá ró rî kă tāsî rî
(Mărăkô 6.14-29; Lúkă 9.7-9)

¹ Kăyî nă 'bá yî sî rî, Ēródē Ānītípă î'dî kúmú ăngî 'î 'bădrî Gălîlâyă kă drîlî. Gô'dá drilă rîzó tă lârākô Yésũ drî rî'á 'êlă rî 'bá yî tă lâ yî ârîlî.

² Gô'dá Ēródē ârî tă lârākô 'dî 'bá yî tă lâ bê rî, gólă drî tă âtázó Yésũ rî tāsî tă lôgô 'bá iyîkă rî 'bá yî drî kî, Yésũ ăă'dô pătî Yōwānî bābātîzî 'ē 'bá ró rî î'dî. Gólă ôlîdrî trá ó'dî ôdră 'ásî mbârākă bê. Î'dî gólă drî â'dózó cú mbârākă bê rîzó tă lârākô 'dî 'bá yî 'élé 'dî.

³⁻⁵ Nî ndrê drê, tă gólă ôdră pá ăsé 'bá Yōwānî drî rî î'dî nō. Sîsî rî, kúmú Ēródē drî âdrúpî lâ Filîpô rî ôkó rú bê Ērōdiyă rî drî îzázó. Gô'dá drilă ôkó 'dî păzó âdrúpî lâ drîgă sî trôle yî drî ôkó ró. Gô'dá Yōwānî ndrê tă Ēródē drî 'élé 'dî bê rî, gólă drî gôzó tă lôgölē Ēródē drî kî, "Ă'dó kô tă mbî ró ní drî ôkó păzó áñî âdrúpî drîgă sî." Gô'dá Ēródē ârî tă Yōwānî drî âtalé yî drî 'dî bê rî, drilă ngăzó ăwă ró Yōwānî bê 'ézó gólă rî fûlî. Gô'dá Ēródē 'ē bê Yōwānî rî fûlî

rî, gólâ drî â'dózó ũrî ró tâ ðsũ ôjilâ Yúdâ yí kâ rî 'bá yí kâ tāsî, tâlâ gólâ nî trá kî, ôjilâ Yúdâ yí kâ rî 'bá yí nî ðyî trá kî Yôwánî â'dô rî'á tâ ângũ 'bá 'î. Tâ 'dî tāsî rî, gólâ 'bãã tâ kô Yôwánî rî fúzó, gô'dá gólâ drî tâ 'bázó Yôwánî rî ârúzó ômbélé 'bälé gănîmâ 'á.

⁶ Nîngá sî, kâyi Êródê rî tîzó 'á lâ rî âcâ bê rî, gólâ drî kâramã ângî 'êzó. Gô'dá gólâ drî ôjilâ ângî ângî âzîzó düü ânîlí kâramã 'dî 'á. Gô'dá drîlâ tâ 'bázó Êródîyâ rî mvá ânjó drî ândú tózó ũmú 'dî 'bá yí ândrá. Gô'dá ízámvá 'dî drî ândú tózó sũsũ ró lâvũlî kôrô gólîyî ândrá. Ândú gólâkâ tólê 'dî tâ lâ drî sũzó kúmú Êródê rú rôô.

⁷ Tâ rî 'dî tāsî rî, kúmú Êródê drî lâtrîtrî îtrîzó ízámvá 'dî drî kî, ngá tîbê gólâ drî zîlî yí tî sî rî, yí â'dô ngá rî 'dî fê'á gólâ drî.

⁸ Gô'dá Êródê rî ôkó drî gôzó ngá íyî mvá drî 'ê'á zîlâ Êródê tî 'dî â'dalé íyî mvá drî. Gô'dá ízámvá 'dî drî gôzó tâ âtalé Êródê drî kî, "Ônî nî'á Yôwánî bâbâtîzî 'ê 'bá ró rî drî lâ âgalé njiyá 'bälé tábîgá drîî âjîlí má drî nôlé."

⁹ Gô'dá Êródê ârî úlî 'dî 'bá yí bê rî, gólâ drî gôzó â'dolé tâ ðsũ ró úlî 'dî 'bá yí tāsî. Gô'dá lâtrîtrî gólâ drî îtrîlí ũmú 'dî 'bá yí ândrá 'dî tāsî rî, drîlâ tâ-drî lêzó ngá ízámvá 'dî drî lêlé 'dî fêzó drîlâ.

¹⁰ Nîngá sî rî, Êródê drî âjú 'bũ 'bá íyîkâ rî 'bá yí jôzó nî'á gănîmâ 'âlâ Yôwánî rî drî âgalé njiyá, drî lâ âtrôlé tábîgá drîî.

¹¹ Gô'dá gólîyî âgâ Yôwánî rî drî bê rî, drîlîyî âtrôzó lâ tábîgá drîî, ânî'á fêlâ ízámvá 'dî drî. Gô'dá ízámvá 'dî drî trôzó lâ nî'á fêlâ ândrê lâ drî.

¹² 'Dîlî vósî rî, tâ ârî 'bá Yôwánî kâ rî 'bá yí drî ânîzó íyî Yôwánî rî âvô âlî 'dî trôlé nî'á 'bâlâ 'bú 'á. Gô'dá drîlîyî nîzó kpá nî'á tâ lâ âtalé Yésũ drî.

*Tâ Yésũ drî ngá nyãnyã fêzó ôjilâ düü drî rî
(Márakô 6.30-44; Lúkâ 9.10-17; Yôwánî 6.1-14)*

¹³ Gô'dá Yésũ ârî bê Yôwánî rî ôdrâ tâ rî, drîlâ ngâzó nîlí mbälé kôlóngbô 'á nî'á ðîmvû ândrê Gâlîláyâ kâ 'dî drî lâ mbälé, tâlâ yí nî ró bê vö gólâ ôjilâ âkó rî ûsúlî rîzó 'á lâ. Gô'dá ôjilâ ârî ðyî tâ bê kî'á nî rî, Yésũ ngá trá 'ê'á nîlí kôlóngbô sî rî, drîlîyî ngâzó jârîbâ íyîkâ âyéle lâvũzó sîsî 'âlâ pá sî ðîmvû ândrê 'dî gârâ drî lâ 'ásî, nî'á vö gólâ Yésũ drî 'êzó nîlí 'á lâ rî 'á.

¹⁴ Gô'dá Yésũ câ bê tolá rî, drîlâ âfôzó kôlóngbô 'ásî. Drîlâ ô'bî tîlîlî ndrêzó. Gô'dá gólâ ndrê ô'bî 'dî 'bá yí bê rî, gólîyî îzâ drî gâzó gólâ rú, gô'dá drîlâ gólîyî ngá lâzé bê rî 'bá yí êdézó ngá lâzé íyîkâ 'ásî.

15 Gõ'dá câ bê lănjátúlí bê rî, lăjó'bán Yésũ kê drí ânîzó Yésũ ngálâ tâ íjílí gólâ tí kî, “Nôô gõ'dá trá vò âgângbêlê 'î nò, ìtú gõ'dá trá 'è'á filí. Ní jò ò'bí nò 'bá yí âkpâ nôtí, ònî ró ìyí bê, nî'á ngá nyănyă lônďălê vò mvá âzâ 'bá yí òjílâ bê rî 'ásí ìyí drí nyălê.”

16 Gõ'dá Yésũ drí gôzó tâ-drî lôgôlê lăjó'bán íyíkâ 'dî 'bá yí drí kî nî rî, “Â'dó kò ícâ-ícâ ró drílîyí nîzó ngá nyănyă lônďălê ìyí drí nyălê. Ânî nyăányâ, nî fê ngá nyănyă gólîyí drí nyălê.”

17 Gõ'dá lăjó'bán 'dî 'bá yí drí tâ-drî lôgôzó Yésũ drí kî, “Âmâ kó cé rî'á âmbâtâ bê nî gõ'dá ì'bî mvá bê kpá rî.”

18 Nîngá sî, Yésũ drí tâ âtázó drílîyí kî, “Nî âjî ngá nyănyă rî gógó 'dî 'bá yí má ngáá nòlê.” Gõ'dá drílîyí trôzó lâ fêlê Yésũ drí.

19 Gõ'dá ìtí rî, Yésũ drí tâ âtázó ò'bí 'dî 'bá yí drí kî nî rî, gólîyí òrî vûdrî òmâ drî. Gólîyí rî bê vûdrî rî, gólâ drí âmbâtâ nî 'dî trôzó ì'bî rî 'dî bê yí drígá gõ'dá vò ndrêzó 'bûu 'álâ, drílâ râtáâ 'êzó Ôvârí drí ngá nyănyă 'dî 'bá yí tásí. Gõ'dá drílâ âmbâtâ 'dî 'â lâ pîzó ì'bî 'dî 'bá yí bê. Nîngá sî, drílâ trôzó lâ fêlê lăjó'bán íyíkâ 'dî 'bá yí drígá, gõ'dá lăjó'bán 'dî 'bá yí drí trôzó lâ lănjílí ò'bí 'dî 'bá yí drí.

20 Drílîyí nyázó lâ, ngá nyănyă 'dî drí gólîyí ícázó. Gõ'dá lăjó'bán 'dî 'bá yí drí ngá nyănyă âmbúkũ lâkí 'bá rî ê'bézo ívò 'ásí dũûdũ zâlò mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî.

21 Ìtí rî, òjílâ gólîyí ngá 'dî 'bá yí nyâ 'bá rî rî'á ìyí kútũ-njî. 'Dî òlâ cé âgò ì'dî. Gõ'dá òlâá òkó 'dîyímvá bê kò.

*Tâ Yésũ drí âcî tőzó ìmvũ ândrê drî sî rî
(Márakô 6.45-52; Yôwánî 6.15-21)*

22 Gõ'dá kôrô tâ 'dî vósí rî, Yésũ drí tâ âtázó lăjó'bán íyíkâ 'dî 'bá yí drí kî nî rî, gólîyí òmbâ kôlóngbô 'á lâvũlî sîsî 'álâ, nî'á gólê 'á'á lé drî ìmvũ ândrê 'dî kâ âzâ lésí rî 'á. Yí drê rî'á tákò, tálâ yí lè ò'bí 'dî 'bá yí jólê zâlò sîsî, gólîyí ònî ró bê gólê ìyí drí 'bâ 'ásí.

23 Gõ'dá Yésũ jò ò'bí 'dî 'bá yí bê ndrî, nî'á gólê ìyí drí 'bâ 'ásí rî, drílâ gôzó mbălê únî drî 'álâ, nî'á râtáâ 'êlê. Gólâ drí rîzó êlê únî drî 'á tólâ râtáâ 'êlê ngácî 'dî sî.

24 Gõ'dá lăjó'bán Yésũ kê 'dî 'bá yí òtírî nî jêjê ró ìmvũ ândrê 'dî ító 'â lâ 'á rî, kăgũmăă ândrê drí ítôzó rî'á âsîlî ònjí ró. Ìtí rî, kăgũmăă 'dî drí rîzó ìmvũ ândrê 'dî drî lâ ìyálê kăgbâ-kăgbâ. ìmvũ rî 'bá rû ìyálê 'dî drí rîzó rû sîlî kôlóngbô rû. Drílâ rîzó kôlóngbô ìyálê ònjí têtê ró.

25 Gõ'dá òtírî cââ 'bôlôwá áwó sî rî, Yésũ drí ngázó rî'á nîlî lăjó'bán íyíkâ 'dî 'bá yí ngálâ ìmvũ drî sî.

26 Gõ'dá lăjó'bán gólâkâ 'dĩ 'bán yĩ ndrê ãyĩ gólâ bê rĩ'á ânĩ'á ãĩmvũ drĩĩ sĩ rĩ, ãĩrĩ drĩ gâzô gólĩyĩ rú. Gõ'dá drĩĩyĩ ngâzô trêlé tã áatá bê kĩ, "Wúúwú, 'dĩĩ ávô lĩndrĩ 'ĩ rĩ 'bán ânĩlĩ 'dĩ!"

27 Yésũ árĩ tã gólĩyĩkâ áatálé 'dĩ bê rĩ, gõ'dá kôrô drĩlâ ngâzô tã áatálé drĩĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ 'ê ãĩrĩ kô. Nôô mã Yésũ ã'dĩ."

28 Gõ'dá Pétêrô drĩ gôzô tã-drĩ lôgôlé Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Kúmú, ôzô 'dĩĩ á'dô fĩ pătĩĩ nĩ ã'dĩ rĩ, 'dôvô ní zĩ mã nĩlĩ ní ngálâ ãĩmvũ drĩĩ sĩ."

29 Gõ'dá Yésũ drĩ tã áatázô Pétêrô drĩ kĩ nĩ rĩ, "'Dôvô ní ânĩ." Gõ'dá Pétêrô drĩ árizô kôlóngbô 'ásĩ nĩlĩ Yésũ ngálâ ãĩmvũ drĩĩ sĩ.

30 Gõ'dá Pétêrô ôtirĩ rĩ nĩlĩ rĩ, gólâ drĩ ãĩfĩ jâzô vô ndrêlé gārã drĩ. Ítĩ rĩ, gólâ úsũ kăgũmăă rĩ 'bán ãĩmvũ drĩ ãyálé 'dĩ vô lâ bê rĩ, kôrô ãĩrĩ drĩ gâzô gólâ rú. Gõ'dá drĩlâ ítôzô rĩ'á lêtélé nĩ'á ãĩmvũ zê 'álâ. Gõ'dá drĩlâ ngâzô trêlé kĩ, "Kúmú, nĩ pâ mã!"

31 Gõ'dá kôrô Yésũ drĩ ãyĩ drĩ ãjôzô 'wăă Pétêrô rĩ lôkózô áselé gólâ ôzô lêté kô. Gõ'dá drĩlâ ngâzô tã áatálé Pétêrô drĩ kĩ, "Tã lêlé ánikâ mã 'á rĩ cé fĩnyáwá ítĩ á'dô tãĩ yă? Nĩ rĩ tã ãsũlĩ rĩ rĩ á'dô tãĩ yă?"

32 Gõ'dá Pétêrô yĩ Yésũ bê drĩ ngâzô ãyĩ mbălê kôlóngbô 'á. Ítĩ rĩ, gólĩyĩ fĩ bê kôlóngbô 'á rĩ, kôrô kăgũmăă 'dĩ drĩ ádrézô.

33 Gõ'dá lăjó'bán gólĩyĩ ndrĩ kôlóngbô 'dĩ 'á 'dĩ 'bán yĩ ndrê ãyĩ tã gólĩyĩ rú 'ê 'bán 'dĩ 'bán yĩ bê rĩ, drĩĩyĩ ngâzô Yésũ rĩ ãĩĩlĩ úlĩ áatâ-átâ bê kĩ, "Pătĩĩ nôô rĩ'á Ôvârĩ rĩ mvă ã'dĩ."

Tã Yésũ drĩ ngá lâzé 'bán êdézó ngá lâzé ãyĩkâ 'ásĩ 'bădrĩ zĩlĩ Gēnēsārētē rĩ 'álâ rĩ

(Márākō 6.53-56)

34 Nĩngá sĩ, Yésũ yĩ mbă bê ãĩmvũ ándrê 'dĩ drĩ lâ rĩ, drĩĩyĩ nĩzó cále 'bădrĩ gólâ zĩlĩ Gēnēsārētē rĩ 'álâ.

35 Gõ'dá ôjĩlâ tólâ nă 'bán yĩ árĩ ãyĩ tã bê kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ áacâ trá rĩ, drĩĩyĩ ngâzô tã lâ 'bălê ôjĩlâ gólĩyĩ vô 'dĩ kă 'dĩ 'bán yĩ drĩ árĩlĩ ndrĩ, gólĩyĩ áâjĩ ró ôjĩlâ gólĩyĩkâ ngá lâzé bê rĩ 'bán yĩ Yésũ ngálâ.

36 Gõ'dá áâjĩlĩ bê ôjĩlâ gólĩyĩ ngá lâzé bê 'dĩ 'bán yĩ Yésũ ngálâ rĩ, ôjĩlâ gólĩyĩ ôjĩlâ ngá lâzé bê 'dĩ 'bán yĩ ájĩ 'bán rĩ yĩ drĩ gôzô rú'bă lô'bălê Yésũ rú kĩ, "Nĩ áyê ôjĩlâ ngá lâzé bê 'dĩ 'bán yĩ ôdô ãyĩ cé ítá tĩ ánikâ ã'dĩ, ngá lâzé gólĩyĩkâ á'dô rú ndě'á." Gõ'dá Yésũ drĩ tã gólĩyĩkâ 'dĩ drĩ lâ lêzó. Ítĩ rĩ, gólĩyĩ ndrĩ ítá tĩ Yésũ kă dô 'bán rĩ yĩ, ngá lâzé gólĩyĩkâ drĩ rú ndézô.

15

Tã Yésũ drí tã âtázó lâ'bí Yúdã yí kâ tāsĩ rĩ
(Márākô 7.1-13)

¹ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Pãrúsĩ âzâ 'bá yĩ gõ'dá lâ'bí Yúdã yĩ kâ ìmbá 'bá âzâ 'bá yĩ bê drí ânĩzó Yērôsālémã lésĩ, ânĩ'á íciciyá 'êlé Yésũ rú. Gõ'dá drílĩyĩ tã ìjízó Yésũ tĩ kĩ,

² “Lājó'bá ánikâ rĩ 'bá yĩ rĩ ìyĩ kô lâ'bí âmâ á'bíyá yĩ kâ 'êlé ndrĩ â'dô tāsĩ yã? Nĩ ndrê drê, gólĩyĩ ôlê trá ngá nyâlê rĩ, gólĩyĩ rĩ kô ìyĩ drĩ jĩlĩ lătĩ mbĩ sĩ lâ'bí âmákâ rĩ vó ró.”

³ Gõ'dá Yésũ drĩ tã-drĩ lôgózó drílĩyĩ kĩ, “Tālâ â'dô 'ĩ ânĩ drĩ rĩzó tã 'bã'bã Ôvârĩ kâ 'êlé kô tã lâ'bí ânĩkâ rĩ 'bá yĩ kâ 'ê'ê lâ sĩ yã?

⁴ Nĩ ndrê drê, Ôvârĩ 'bã tã trá kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ ìnjĩ ánĩ átá yĩ ánĩ ândrê bê. Gõ'dá ôzô ôjĩlâ âzâ ô'ê 'dásĩ átá lâ rú ngátá ândrê lâ rú yã rĩ, áâ'dô ôjĩlâ rĩ 'dĩ fũ'á vólê.’

⁵⁻⁶ Gõ'dá nĩ rĩ tã ìmbálê kĩ nĩ rĩ, ôzô ôjĩlâ âzâ ââ'dô ngá âzâ 'bá yĩ bê ícálê fêlê ìyĩ átá rĩ pázó ìyĩ ândrê bê gõ'dá sísĩ gólâ âtâ tã trá ngá 'dĩ 'bá yĩ â'dô trá fêlê ngá fêfê ró Ôvârĩ drĩ rĩ, ítĩ rĩ, ícá gõ'dá kô gólâ drĩ ngá rĩ 'dĩ fêzó ìyĩ átá yĩ drĩ ìyĩ ândrê bê. Ítĩ rĩ, lâ'bí 'dĩ 'ê'ê lâ sĩ rĩ, nĩ njĩ lătĩ trá gólâ drĩ átá lâ rĩ ìnjízó kô ândrê lâ bê. Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, nĩ njâ tã 'bã'bã Ôvârĩ kâ rĩ trá ânĩ drĩ gôzó tã lâ'bí ânĩ nyãányâ kâ rĩ kâ 'êlé ì'dĩ.

⁷ Ânĩ gólĩyĩ â'dó 'bá tã ìsũ bê rĩ nô 'bá yĩ, úlĩ gólâ Ôvârĩ drĩ átálê tã ângũ 'bá Ísáyã sĩ ânĩ tāsĩ rĩ, rĩ'á mbĩ.

⁸ Gólâ kĩ,
'Ôjĩlâ nô 'bá yĩ rĩ ìyĩ âmâ ìnjĩlĩ cé ìyĩ tĩ sĩ,
gõ'dá gólĩyĩ lêê kô tã âmákâ 'êlé ìyĩ pĩpĩsĩlĩ sĩ.

⁹ Gólĩyĩ rĩ âmâ ìnjĩlĩ tã ífĩ ákó,
tālâ gólĩyĩ rĩ lâ'bí ìyĩkâ ôjĩlâ mvá kâ rĩ ìmbálê ì'dĩ tã
'bã'bã âmákâ Ôvârĩ kâ rĩ vó lâ 'á.' ”

Ísáyã 29.13

Ngá gólĩyĩ rĩ 'bá ôjĩlâ 'bálê â'dólê ònjĩ ró Ôvârĩ rĩ lĩfĩ drĩ
'á rĩ
(Márākô 7.14-23)

¹⁰ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drĩ ô'bí gólĩyĩ rú ê'bê 'bá gólâ lăgătĩ rĩ 'bá yĩ âzízó ânĩlĩ yĩ ngálâ. Gõ'dá drĩlâ tã âtázó gólĩyĩ drĩ kĩ, “Nĩ ârĩ úlĩ má drĩ 'ê'á átálâ ânĩ drĩ nô, gõ'dá tã lâ ôfĩ ânĩ drĩ dódó.

¹¹ Ngá gólâ fĩ 'bá ôjĩlâ sị-'bálê 'ásĩ rĩ, rĩ kô ôjĩlâ 'bálê â'dólê ònjĩ ró Ôvârĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á. Gõ'dá ngá gólâ rĩ 'bá zã lâpĩ-lâpĩ

ró òjílā p̃p̃îs̃îl̃í 'á rî, rî nî rî'á òjílā 'bālê â'dólê ònjí ró Ôvârî rî l̃îf̃î dr̃î 'á."

12 Nîngá s̃î, lājó'bán Yésū kâ rî 'bá yî drî rû êsézó ãnyî gólâ lăgát̃î. Gõ'dá dr̃îl̃îyî tâ ìjízó gólâ t̃î k̃î, "Nî nî trá k̃î'á nî rî, úlî ní drî âtalé 'dî 'bá yî 'bâ Părúsî yî trá â'dólê ăwă ró ní bê yă?"

13 Gõ'dá Yésū drî tâ-dr̃î lôgôzó dr̃îl̃îyî úlî mănîgô s̃î k̃î, "Ngá-ărú ndr̃î gól̃îyî âmâ átá úrú 'álâ rî dr̃î ì'd̃îl̃î nî kô'dáwá rî, ââ'dô âng̃î'á lâ volé ômvóre lâ 'ásî.

14 Nî âyê dr̃ê Părúsî 'dî 'bá yî. Gól̃îyî rî'á ôzô òjílâ gól̃îyî l̃îf̃î âkó lé 'bá t̃îbê rî 'bá ìyî âzî-âzî yî l̃îf̃î âkó lé 'bá ró rî 'bá yî s̃êlé rî kâtî. Â'dô îcá'á fî trá òjílâ gólâ l̃îf̃î âkó rî dr̃î ìyî âzî-âzî rî s̃êzó yă? Îcá kô. Ôzô gólâ ôsê ìyî âzî-âzî trá rî, gól̃îyî kp̃âr̃t̃î â'dô 'dê'á ìyî 'bú ândrê f̃îf̃î ró rî 'á."

15 Gõ'dá Pêtêrô dr̃î gôzó tâ âtalé Yésū dr̃î k̃î nî rî, "Nî â'dâ dr̃ê úlî mănîgô ngá gólâ rî 'bá òjílâ 'bālê â'dólê ònjí ró Ôvârî rî l̃îf̃î dr̃î 'á rî tāsî rî tâ ìf̃î lâ âmâ dr̃î."

16 Îtî rî, Yésū dr̃î tâ lôgôzó âmbâ-âmbâ ró lājó'bán ìyîkâ 'dî 'bá yî dr̃î k̃î, "Tâ nô fî dr̃ê zââ ânî dr̃î kô yă?"

17 Nî ñî kô k̃î'á nî rî, ngá gólâ fî 'bá òjílâ t̃î 'ásî rî, rî ìyîkâ ñîl̃î òjílâ 'â 'á, gõ'dá dr̃îlâ âfôzó volé rú'bâ 'ásî yă? Ngá gólâ òjílâ dr̃î nyālê rî îcá kô gólâ rî îzālê Ôvârî rî l̃îf̃î dr̃î 'á.

18 Gõ'dá ngá gólâ âfô 'bá òjílâ t̃î 'ásî rî, 'd̃îl̃î ngá gólâ âfô 'bá tâ ìsū gólâkâ 'ásî rî ì'dî. 'D̃îl̃î ngá gólâ rî 'bá òjílâ îzālê Ôvârî rî l̃îf̃î dr̃î 'á rî ì'dî.

19 Nî ndrê dr̃ê, tâ ìsū ònjí gólâ rî 'bá òjílâ âzâ 'bālê òjílâ âzî f̃ûl̃î, ngātá gólâ rî 'bālê âỹl̃î 'dāzî rî ôkó bê ngātá 'dāzî rî ágó bê, ngātá gólâ rî 'bālê âvê 'êlé, ngātá gólâ rî 'bālê ngá òjílâ âzî kâ ûg̃ûl̃î, ngātá gólâ rî 'bālê ònjô âdólê òjílâ âzî rú, ngātá gólâ rî 'bālê úlî ònjí âtalé òjílâ âzî rú yă rî, tâ ìsū ònjí 'dî 'bá yî rî âfôlé òjílâ rî 'dî p̃p̃îs̃îl̃î lâ 'ásî.

20 'D̃îl̃î ngá gól̃îyî rî 'bá òjílâ 'bālê â'dólê ònjí ró Ôvârî rî l̃îf̃î dr̃î 'á rî 'bá yî ì'dî. Îtî rî, ngá nyānyā dr̃î j̃îj̃î l̃at̃î mb̃î 'ásî rî âkó rî 'bāâ òjílâ kô â'dólê ònjí ró Ôvârî rî l̃îf̃î dr̃î 'á."

Tā Yésū dr̃î mvá ānjó ôkó āzâ òjílâ l̃ídí ró rî kâ êdézó rî (Márākō 7.24-30)

21 Gõ'dá nîngá s̃î rî, Yésū yî dr̃î ngāzó vō 'dî âyélê lājó'bán ìyîkâ 'dî 'bá yî bê ñîzô 'bădr̃î gólâ ãnyî j̃ār̃îb̃â Tírā kâ Sîdônā kâ bê rî lăgát̃î rî 'álâ.

22 Gõ'dá gól̃îyî câ bê tólâ rî, ôkó āzâ ôr̃î Kānānā kâ 'ásî gólâ rî 'bá 'bădr̃î 'dî 'á rî dr̃î ânîzó āwô ngôlé Yésū dr̃î rú'bâ lô'bâ-lô'bâ s̃î k̃î, "Kúmú Yésū, Dăwúđî rî ôzôwá, ní ndrê âmâ

îzâ! Mvâ ânjó ámakâ, gólâ cú rî'á líndrí ònjí bê. Líndrí ònjí 'dĩ rî gólâ rî ìkpókpólôlé rōô. Ní pâ gólâ!"

²³ Gõ'dá Yésũ lôgôô tâ ôkó 'dĩ kê 'dĩ drĩ lâ kô. Gólâ drĩ íyíngá rîzô títí. Níngá sî, lâjô'ba Yésũ kê 'dĩ 'bá yí drĩ ânîzô tâ âtálé gólâ drĩ rú'ba lô'bâ-lô'bâ sî kî, "Ní drô ôkó lídí 'dĩ volé âmâ lâgátí sî, gólâ ôzô rî kô âmâ ìkpókpólôlé ôtrê-ôtrê sî."

²⁴ Ítí rî, Yésũ drĩ ngâzô tâ-drĩ lôgôlé kî, "Ôvârí âjô mâ ânîlí nōngá nō cé ôjílâ Yúdâ yí kê gólîyî âvî 'bá trá ôzô kâbîlîkî kâtí rî 'bá yí lōndâlê."

²⁵ Gõ'dá ôkó 'dĩ drĩ ngâzô ânîlí Yésũ rî ìnjîlî. Gõ'dá drílâ ngâzô tâ âtálé kî, "Kúmú, ní pâ mâ!"

²⁶ Gõ'dá Yésũ drĩ kpá tâ-drĩ lôgôzô gólâ drĩ úlî mǎnîgô sî kî, "Â'dó kô tǎndí ró ngá nyǎnyǎ trôzô 'dîyímvá* drígá sî fêlê ôké drĩ nyǎlê."

²⁷ Ítí rî, ôkó 'dĩ drĩ ngâzô tâ âtálé Yésũ drĩ kî nî rî, "Áwô kúmú, 'dîlî rî'á tâ pǎtîlî 'î. Gõ'dá ôké rî ngá îdíkô rî 'bá lô'délê íyî lîpî drígá sî rî 'bá yí ù'dúlî î'dî nyǎlê."

²⁸ Gõ'dá Yésũ drĩ tâ-drĩ lôgôzô ôkó 'dĩ drĩ kî, "Nî rî'á ôkó gólâ â'dó 'bá tâ lêlê bê gǎrǎ má 'á rî î'dî. Tǎ gólâ ní drĩ lêlê rî â'dô rú 'è'á ní drĩ." Gõ'dá kôrô líndrí ònjí rî 'bá mvâ ânjó lâ 'dĩ ìkpókpólôlé 'dĩ drĩ âfôzô volé. Ítí rî, mvâ ânjó gólâkâ 'dĩ rú'ba lâ drĩ rú êdézô.

Tǎ gólâ Yésũ drĩ ôjílâ dûû êdézô ngá lâzé îyíkâ 'ásî rî

²⁹ Gõ'dá níngá sî rî, Yésũ yí drĩ 'bǎdrĩ 'dî âyézo lâjô'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yí bê. Drílîyî ngâzô nîlí, nî'á cǎlé ìmvû ândrê Gǎlîláyâ kâ tî. Gõ'dá drílîyî nîzô zǎâ ìmvû ândrê 'dĩ gǎrǎ drĩ lâ 'ásî, nî'á cǎlé únî âzâ rú. Gõ'dá drílîyî mbázô únî gǎrǎ drĩ lâ 'á rîlí vûdrî.

³⁰ Níngá sî, ô'bí dûû drĩ ngâzô íyî rî'á ânîlí Yésũ ngálâ. Gólîyî drĩ ngá lâzé 'bá gólîyî òñô ró âcî tō 'bá kô rî 'bá yî, gólîyî lîfî âkó lé 'bá ró rî 'bá yî, gólîyî kôrôkpó ró rî 'bá yî, gólîyî úlî âtá 'bá kô rî 'bá yî, gõ'dá gólîyî ngá lâzé tî ngíngî bê rî 'bá yî âtrôzô âjílî Yésũ ngálâ. Gõ'dá drílîyî ôjílâ gólîyî ngá lâzé ró 'dĩ 'bá yî lô'bázô Yésũ ândrá. Gõ'dá Yésũ drĩ gólîyî êdézô ngá lâzé gólîyíkâ 'dĩ 'bá yî 'ásî.

³¹ Ítí rî, ô'bí 'dĩ 'bá yî ndrê íyî ôjílâ gólîyî úlî âtá 'bá kô rî 'bá yî bê trá rî'á úlî âtá'á, gólîyî kôrôkpó ró rî 'bá yî pá lâ yí lôtô rú bê trá âcǎlé mbîmbî, gólîyî òñô ró rî 'bá yî gõ'dá bê trá âcî tō'á, gólîyî lîfî lâ yí drĩ vō ndrêlé kô rî 'bá yî bê trá vō ndrê'á dódó rî, tî lâ íyî drĩ â'dîzô ndrúndrú. Ítí rî, drílîyî

* 15:26 15.26 'Dîyímvá 'Dîyímvá nō 'bá yî gólîyî 'bǎsúrú Yúdâ yí kê rî î'dî. Ôjílâ Yúdâ yí kê ndrê ôjílâ âtrâ ôzô ôké kâtí.

ngăzô ãyî rĩ'á Ôvârî gólâ ôjĩlâ Ĩsĩrã'élé kê drĩ rĩ'á ĩnjĩlâ rĩ lùyĩlĩ tâ gólâ rũ 'ẽ 'bá 'dĩ tãĩ.

Tã Yésũ drĩ ngá nyãnyã fêzô kpá ó'dĩ ôjĩlâ dũũ drĩ rĩ (Márākô 8.1-10)

³² Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drĩ lăjó'bá íyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ âzízô ânĩlĩ yĩ ngálâ. Gõ'dá drĩlâ tâ âtázô drĩlĩyĩ kĩ, “Mâ rĩ'á tâ ĩsũ ró ô'bĩ nõ 'bá yĩ tãĩ, tãlâ gólĩyĩ rĩ trá má bê nõngá kâyĩ nâ, gõ'dá ngbâangbânõ rĩ, gólĩyĩ trá rĩ'á ngá âzâ âkó nyălê. Má lếê kô gólĩyĩ jólê nĩ'á gólê ãyĩ drĩ 'bã 'álâ lõfó sĩ, gólĩyĩ lĩfĩ ôzô ậnĩ kô lậtĩ 'á lõfó drĩ sĩ.”

³³ Gõ'dá lăjó'bá Yésũ kê 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã-drĩ lõgõzô gólâ drĩ kĩ, “Mâ â'dô ngá nyãnyã ùsũ'á vồ 'bã âkó nõ 'á ô'bĩ nõ 'bá yĩ ícálê ã'dô 'ásĩ yã?”

³⁴ Gõ'dá Yésũ drĩ tâ ãjízô gólĩyĩ tĩ kĩ, “Ănĩ rĩ'á ămbâtâ bê nõngá tậĩ yã?” Drĩlĩyĩ tã-drĩ lõgõzô kĩ, “Ămâ cé rĩ'á ămbâtâ bê nặ-drĩ-lâ-rặ gõ'dá kpá ặ'ặĩ bê dă.”

³⁵ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ gõzô tâ âtálê ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, gólĩyĩ ôrĩ vũdrĩ ĩnyákũ drĩ.

³⁶ Gõ'dá drĩlâ ămbâtâ nặ-drĩ-lâ-rặ 'dĩ 'bá yĩ trõzô yĩ drĩgá ặ'ặĩ dă 'dĩ bê. Drĩlâ ăwô-ĩtĩ 'êzô Ôvârĩ drĩ ngá 'dĩ 'bá yĩ tãĩ. Gõ'dá drĩlâ 'â lâ yĩ ùpĩzô, gõ'dá trõzô lâ fêlê lăjó'bá íyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩgá. Gõ'dá drĩlĩyĩ trõzô lâ lãnjĩlĩ ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ nyălê.

³⁷ Ĩtĩ rĩ, ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ drĩ ngá nyăzô. Ngá nyãnyã drĩ gólĩyĩ ícázô. Gõ'dá lăjó'bá Yésũ kê 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngá nyãnyã ặmbúkũ lăkĩ 'bá rĩ ù'dúzô ê'bélê ívồ 'ásĩ dũũdũ nặ-drĩ-lâ-rặ.

³⁸ Ôjĩlâ ndrĩ gólĩyĩ ngá 'dĩ nyă 'bá rĩ yĩ rĩ'á kútũ-sũ. 'Dĩlồ cé ăgồ ĩ'dĩ. Gõ'dá ôlăá ôkô 'dĩyĩmvá bê kô.

³⁹ Gõ'dá 'dĩl vốĩ rĩ, Yésũ drĩ ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ jõzô, nĩ'á gólê ãyĩ drĩ 'bã 'ásĩ. Gõ'dá gólâ jồ ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ bê vólê rĩ, drĩlĩyĩ ngăzô mbălê kôlóngbồ 'á lăjó'bá íyĩkâ yĩ bê nĩlĩ 'bặdrĩ mvá gólâ zĩlĩ Măgădănă rĩ 'álâ.

16

Tã drĩ-'bá ặngĩ Yúdă yĩ kê rĩ 'bá yĩ drĩ Yésũ rĩ ãjízô tâ lârăkồ 'élé rĩ (Márākô 8.11-13; Lúkă 12.54-56)

¹ Kâyĩ âzâ sĩ, Pậrúsĩ âzâ 'bá yĩ gõ'dá Sặdúsĩ âzâ 'bá yĩ bê drĩ ânĩzô ãyĩ Yésũ rĩ ùjũlĩ. Ĩtĩ rĩ, drĩlĩyĩ Yésũ rĩ ãjízô kĩ, “Nĩ 'ê tâ lârăkồ tĩ drĩ ặ'dịzô rĩ 'bá yĩ, tâ â'dálê kĩ, pặtặĩ Ôvârĩ ặjồ nĩ nĩ ùrũ lếĩ.”

² Gõ'dá Yésũ drĩ tã-drĩ lõgõzô drĩlĩyĩ ngá gólĩyĩ drĩ rĩ'á ndrêlâ rĩ 'bá rũ â'dálê lâmbế sĩ rĩ 'bá yĩ tãĩ kĩ, “Ôzồ ĩtũ

ôțirî 'êê nî'á filî rî, vō lîfî ôlikâ trá likâ kââkâ ró rî, nî rî tă âtalé kî nî rî, įdrú 'bûû lîfî â'dô 'bă'á ngbángbá.

³ Ôzō gō'dá nî ôndrê 'bûû lîfî â'dô trá mûkûkû ró cjinó rî, nî rî tă âtalé kî nî rî, ôzê ábî 'ê'á 'đilî. Nî rî lâmbé ngá gólîyî rî 'bá rû 'êlé 'bûû 'álâ rî 'bá yî kâ ndrêlé ânî drî tă ífî lâ â'dázó. Gō'dá lâmbé kâyî nō 'bá yî kâ gólâ â'dó 'bá tă má drî rî'á 'êlâ rî ró nō, nî ícá kô tă ífî lâ â'dalé.*

⁴ Ôjîlâ kâyî nō 'bá yî kâ nō rî'á ôjîlâ ônjî 'î. Gólîyî ró Ôvârî kô. Gólîyî rî rî'á âmâ įjîlî lâmbé tă lârâkô tî drî â'dízó rî 'bá yî kâ 'êlé įyî drî ndrêlé â'dô tāsî yā? Tă lârâkô gólâ gólîyî drî 'ê'á ndrêlâ má sî rî â'dô 'bă'á cé ôzō tă lârâkô gólâ Ôvârî drî 'êlé tă ângû 'bá Yónâ drî rî kâtî rî î'dî."* Nîngá sî, Yésû drî ngâzô gólîyî âyélé nîzô volé.

Tă Yésû drî lîfî lōmbâ fēzô lājô'bá íyîkâ drî tă ìmbâ ányâ Părúsî yî kâ Sădúsî yî bê rî tāsî rî

(Márākō 8.14-21)

⁵ Nîngá sî rî, Yésû yî drî mbăzô lājô'bá íyîkâ 'dî 'bá yî bê 'á'á lé drî lîmvû ândrê 'dî kâ âzâ lésî rî 'á. Gō'dá gólîyî mbâ bê lîmvû 'dî drî lâ rî, lājô'bá gólâkâ 'dî 'bá yî drî vō lâ ûsúzó kî, âmbâtâ tă jâ trá įyî drî sî trólé kpââ įyî bê.

⁶ Gō'dá Yésû drî lîfî lōmbâ fēzô lājô'bá íyîkâ 'dî 'bá yî drî kî, "Ânî lîfî ômbâ ânî rû âkú Părúsî yî kâ Sădúsî yî bê rî tāsî."

⁷ Gō'dá lājô'bá Yésû kâ 'dî 'bá yî ârî įyî úlî gólâkâ 'dî bê rî, tă ífî lâ fî gólîyî drî dódó kô. Gō'dá drîlîyî ngâzô rî'á tă âtalé įyî lâfálé 'ásî kî, "Yésû âtâ úlî îtî 'dî, tâlâ âmbâtâ tă drî jâzô âmâ drî sî âtrólé kpââ âmá bê rî drî sî yā?"

⁸ Gō'dá Yésû nî tă gólîyî drî rî'á įsûlâ 'dî bê rî, drîlâ gōzô tă âtalé kî, "Nî rî âmbâtâ ânî drî 'ê'á nyâlâ rî tă lâ įsûlî â'dô tāsî yā? Tă lēlē ânîkâ má 'á rî rî'á cé fînyáwá îtî â'dô tāsî yā?"

⁹ Tă gólâ má drî ngá nyānyā fēzô ô'bî kûtû-njî drî nyâlê âmbâtâ njî sî rî, tă lâ fî ânî drî kô yā? Gō'dá ngá nyānyā âmbúkû lâkî 'bá ânî drî û'dúlî è'bélé dûûdû ívō 'ásî rî tăsî yā? Tă 'dî âgá ânî drî kô yā?

¹⁰ Gō'dá nî įsû drê tă má drî ngá nyānyā fēzô ô'bî kûtû-sû drî âmbâtâ njî-drî-lâ-rî sî rî tă lâ, ngá nyānyā âmbúkû lâkî 'bá rî nî û'dû è'bélé ívō 'ásî dûûdû tăsî yā?

¹¹ Nî rî tă įsûlî kî'á nî rî, má rî drî-mbîlî sölê ânî lîfî ngá nyānyā tāsî rî â'dô tāsî yā? Má rî kô tă ngá nyānyā kâ tă lâ

* **16:3 16.3** Úlî 'dî tă ífî lâ kî, drî-'bá ângî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî nî įyî Yésû kô 'díyî pā 'bá ró. * **16:4 16.4** Tă Yésû kâ ôzō Yónâ kâtî rî î'dî nō, Yónâ rî į'bî 'á kâyî nâ gō'dá į'bî drî gólâ rî lô'dézó lédre-lédre ró, gō'dá kpâ îtî Yésû â'dô 'ê'á rîlî 'bú 'á kâyî nâ. Nî zî búkû Yónâ kâ, kápîtâ 1-2.

âtálé ānī drí, ānī līfī ōmbâ ānī rú ăkú Părúsī yí kâ Sădúsī yí bē rī tāsī.”

¹² Nīngá sī, úlī Yésū kâ 'dī tā ífī lâ drí gōzō filī lăjó' bá gólâkâ 'dī 'bá yí drī dódó. Gólīyī nī trá kī nī rī, Yésū rī kô līfī lōmbâ fēlé īyī drí 'dī ăkú gólâ rīzō āmbātā 'bēlé rī tāsī. Gólâ rī līfī lōmbâ fēlé īyī drí 'dī tā īmbâ ányā Părúsī yí kâ Sădúsī yí bē gólâ ícá 'bá tā įsū ōjilā kâ izālē rī tāsī.

*Tā Pétērō drí Yésū rī â'dázó 'dīyī pā 'bá ró rī
(Mărākō 8.27-9.1; Lúkă 9.18-27)*

¹³ Gō'dá nīngá sī, Yésū yí drí nīzō lăjó' bá íyíkâ 'dī 'bá yí bē cālē vō gólâ ānyī jārībā zīlī Sēsāréyā Fīlīpī rú rī 'álâ. Gō'dá gólīyī cā bē tólâ rī, Yésū drí lăjó' bá íyíkâ 'dī 'bá yí įjízó kī, “Mâ gólâ âjólē ūrú lésī nō, ōjilā įsū īyī tā bē âmâ tāsī rī, gólīyī kī nī rī, mâ â'dī ī'dī yā?”

¹⁴ Gō'dá drīlīyī tā-drī lōgōzō Yésū drí kī, “Ōjilā āzâ 'bá yí įsū īyíkâ kī nī rī, ní â'dô Yōwānī bābātizī 'ē 'bá ró gólâ drā 'bá trá rī ī'dī. Gō'dá ōjilā āzâ 'bá yí įsū īyíkâ kī nī rī, ní â'dô tā ângū 'bá Ēlīyā gólâ â'dó 'bá bē ăkú ró gō'dá 'ē 'bá âgōlē ângó nō 'á rī ī'dī. Gō'dá āzâ 'bá yí įsū īyíkâ kī nī rī, ní â'dô tā ângū 'bá Yērēmīyā â'dó 'bá kpá bē ăkú ró rī ī'dī. Gō'dá āzâ 'bá yí įsū īyíkâ tā kī nī rī, ngātá ní â'dô 'bā'á âlō tā ângū 'bá āzī yí lăfálē sī rī ī'dī yā rī.”

¹⁵ Nīngá sī, Yésū drí gōzō tā įlīlī lăjó' bá íyíkâ 'dī 'bá yí tī kī nī rī, “Ānī nyāányā nī įsū ānīkâ bē rī, mâ â'dī ī'dī yā?”

¹⁶ Gō'dá Sīmónā Pétērō drí ngāzō tā-drī lōgōlē kī, “Nī rī'á 'dīyī pā 'bá gólâ âjólē ūrú lésī rī ī'dī, nī Ōvārī gólâ lédrē-lédrē ró rī mvá lâ ī'dī.”

¹⁷ Įtī rī, Yésū drí tā-drī lōgōzō Pétērō drí kī nī rī, “Sīmónā Yónā rī mvá, Ōvārī fē ōrē tā nīnī kâ trá ní drí. Úlī 'dī âmâ átá gólâ ūrú 'álâ rī â'dâ nī ní drí.”

¹⁸ Gō'dá Yésū drí tā âtázō Pétērō drí tā 'bā'bā ró kī nī rī, “Nī Pétērō, má âtâ tā ní drí, nī rī'á ōzō kúnī kâtī. Má â'dô kăņįsă âmákâ 'dī'á kúnī nō drī. Gō'dá mbârākâ ōdrā kâ ícá kô kăņįsă 'dī pēlē.*

¹⁹ Tā 'dī tāsī rī, má â'dô drī-ăcē vō ūrú 'álâ rī kâ fē'á nī drí. Ōzō ní ōlôgâ tā āzâ trá dó â'dólē įnyăkú drī nōngá rī, 'dī rī tā â'dálē kī, Ōvārī lōgâ tā 'dī kpá trá dó ūrú 'álâ. Gō'dá ōzō ní ōlē tā-drī trá tā drí rú 'ēzō įnyăkú drī nōngá rī, 'dī rī tā â'dálē kī, Ōvārī lē tā 'dī kpá trá drīlā rú 'ēzō ūrú 'álâ.”

* **16:18 16.18 Pétērō** Rú 'dī tā ífī lâ kī nī rī, “ ‘kúnī’ ”. Gólâ â'dô 'bā'á drī-'bá kăņįsă kâ ró. Úlī mbârākâ ōdrā kâ tāsī 'dī 'bá yí, tā ífī lâ kī, mbârākâ Sātānā kâ ícá kô kristō 'bá yí 'bālē ndrī tā lēlē īyíkâ Yésū 'á rī âyélē kăņįsă drī drāzō.

²⁰ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ngāzó drĩ-mbílĩ sōlě lājó'bá íyíkā 'dĩ 'bá yĩ lĩfĩ kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ āā'dā ãyĩ tã kô ôjĩlā āzākā drĩ kĩ, yĩ ā'dô 'dĩyĩ pã 'bá gólā Ôvārĩ drĩ ājólé ùrú lésĩ rĩ ã'dĩ.

Tã Yésũ drĩ ôdrã íyíkā tã lâ â'dázó lājó'bá íyíkā rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ

²¹ Gõ'dá tã 'dĩ 'bá yĩ vósĩ rĩ, Yésũ drĩ ítōzó tã gólĩyĩ 'ẽ 'bá rù 'ėlé yĩ drĩ rĩ ngĩlĩ ngbálĩ-ngbálĩ lājó'bá íyíkā rĩ 'bá yĩ drĩ. Gólā kĩ, “Ícā trá má drĩ nĩzô Yērōsālēmā 'álā. Tólā má ā'dô lāņō ùsú'á rōō drĩ-'bá ąngĩ Yúdā yĩ kã rĩ 'bá yĩ gõ'dá gólĩyĩ sĩsĩ-lésĩ rĩ 'bá yĩ drĩgá sĩ, gõ'dá kpá gólĩyĩ lâ'bí ĩmbá 'bá ró rĩ 'bá yĩ bē. Áā'dô ámā fũ'á. Gõ'dá kạyĩ nã sĩ, má ā'dô lĩdrĩ'á ôdrã 'ásĩ.”

²² Gõ'dá Pétěrō ārĩ úlĩ Yésũ drĩ átálé 'dĩ bē rĩ, drĩlā Yésũ rĩ drĩ rũzó sėlé gbíyá gārā drĩĩ āzĩ-āzĩ lâ yĩ rú sĩ. Gõ'dá drĩlā tã lōgōzó Yésũ drĩĩ kĩ nĩ rĩ, “Kúmú, tã 'dĩ 'bá yĩ ô'é rù kô ní drĩ, Ôvārĩ ôpā nĩ tã 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ.”

²³ Gõ'dá Yésũ drĩ rù jãzó tã átálé Pétěrō drĩ âm̃bā-âm̃bā ró kĩ, “Pétěrō, nĩ âyē m̃ā tã ĩsũ áníkā Sātānā kã 'dĩ 'ásĩ. Lạtĩ Ôvārĩ drĩ 'bālé trá má drĩ rĩ, nĩ lē ā'bālā ā'dô tāsĩ yā? Tã ĩsũ áníkā 'dĩ rĩ'á tã ĩsũ ánĩ nyāányā kã 'ĩ, 'dĩĩ ā'dó kô tã ĩsũ tãndĩ Ôvārĩ kã rĩ ã'dĩ.”

²⁴ Gõ'dá Yésũ drĩ tã átázó lājó'bá íyíkā 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, “Nĩ ārĩ drē, ôzō ôjĩlā āzā ôlē trá 'dėlé má vósĩ tã ārĩ 'bá ámakā ró rĩ, gólā āyē tã gólā drĩ lėlé íyĩ nyāányā drĩ rĩ 'bá yĩ, gõ'dá gólā ā'dô ñjāā fē lặlặ-lặlặ íyíkā ñjĩlĩ, ânĩzô 'dėlé má vósĩ tã ārĩ 'bá ámakā ró.

²⁵ Nĩ ndrē drē, ôzō ôjĩlā āzā ôlē trá íyĩ nyāányā pālē ôdrã 'ásĩ ámā gāgā dó rĩ sĩ rĩ, gólā ícā kô lédrē-lédrē ặđũkũ ặkó rĩ ùsúlĩ. Gõ'dá ôjĩlā gólā íyĩ nyāányā fē 'bá rù ízālē gõ'dá kpá drālē ámā tāsĩ rĩ, gólā ā'dô lédrē-lédrē ặđũkũ ặkó rĩ ùsú'á.

²⁶ Á'dô ā'dó'á ąngô tí ôzō ôjĩlā ā'dô cú ngá-drĩ ặmbá ặngó nō 'á nō bē ndrĩ rĩ, gõ'dá ôzō gólā ặặặ lặtặ lặdrē-lédrē ặđũkũ ặkó rĩ kã trá rĩ yā? Ítĩ rĩ, gólā ā'dô ícā'á ngá āzā gĩlĩ lédrē-lédrē ặđũkũ ặkó rĩ vō lâ lōgōzó yā?

²⁷ Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, m̃ā gólā ặjólé ùrú lésĩ nō ā'dô 'ẽ'á ặgōlē kpá ó'dĩ mbārākā ámā átá kã bē gõ'dá kpá mālāyĩkā ámakā yĩ bē. Gõ'dá má ā'dô 'ẽ'á tã-vō ôjĩlā ndrĩ kã kĩlĩ ā'dô tã gólĩyĩ drĩ 'ėlé rĩ vó ró.

²⁸ Má átā ânĩ drĩ nō tã pặtặ ró, ânĩ gólĩyĩ ā'dó 'bá ngbāangbānō nōngá nō 'bá yĩ lặfặlặ sĩ rĩ, ôjĩlā āzā 'bá yĩ ícā kô drālē cặlặ bũũ kạyĩ gólĩyĩ drĩ 'ếzô ámā ndrėlē ặgōrē 'á rĩlĩ kúmú ặngĩ ró ặngó nō drĩlặ rĩ tú.”

17

Tã Yésũ rî rú'ba drí rû jãzó â'dólé lâgû-lâgû ró rî
(Márākô 9.2-13; Lúkã 9.28-36)

¹ Gõ'dá kâyi nî-kázíyá vósí rî, Yésũ drí Yākóbã yî drĩzô âdrúpî lâ Yōwánî bê, gõ'dá kpá Pétērô bê nĩzó mbälé úní âzâ drĩ lâ 'á rĩlí cé gólĩyî bê ãyî drĩ sî tólá.

² Gõ'dá Yésũ òtírĩ 'bãâ lâjô'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yî bê úní 'dĩ drĩ 'á tolá rî, nyĩ ró, Yésũ rî lârákô drí rû jãzó â'dólé lâgû-lâgû ró, nĩlí lâ drí gôzó lâgúlí kã'dâ-kã'dâ ôzô ãtú kâtí. Gõ'dá ítá gólâkâ drí rû jãzó kpá â'dólé lâgû-lâgû ró rôô ôzô ngá ã'ĩ kâtí.

³ Gõ'dá nyĩ ró, Músã yî drí ágázô Êlĩyã bê gólĩyî ândrá, rĩ'á ãyî úlí âtalé Yésũ bê.

⁴ Nĩngá sî, Pétērô drí ngãzó tã âtalé Yésũ drí kî nĩ rî, "Kúmú, rĩ'á tã tandí 'ĩ âmã drí â'dózó ãní bê nõngá. Ôzô ní ôlê rî, má â'dô gũgũ gã'á nõngá nã, ãlô ní drí, ãlô Músã drí, gõ'dá ãlô Êlĩyã drí."

⁵ Gõ'dá Pétērô òtírĩ 'bãâ drê zãâ rĩ'á úlí âtã'á rî, 'wãâ ró, mbãrãsãsã mvêemvê drí ânĩzó úrú lésĩ ânĩ'á gólĩyî rú'ba límólé. Gõ'dá gbórókô drí â'úzó úlí âtã-âtã bê mbãrãsãsã 'dĩ 'ásĩ kî, "Nõô âmã mvá gólã má drí lélé rôô rî ã'dĩ. Nĩ ârĩ tã gólâkâ."

⁶ Ítĩ rî, lâjô'ba Yésũ kã nã 'dĩ 'bá yî ârĩ ãyî úlí 'dĩ bê rî, gólĩyî drí â'dózó ãrĩ ró, gõ'dá drĩlĩyî ngãzó 'dêlê ãyî ãlĩĩ âkólé vũdrĩ ãnyákú drĩ.

⁷ Gõ'dá Yésũ drí ânĩzó drí dôlé gólĩyî rú, gõ'dá drĩlã ngãzó tã âtalé gólĩyî drí kî nĩ rî, "Nĩ 'ê ãrĩ kô'dáwá. Nĩ ngã úrú!"

⁸ Gõ'dá gólĩyî òtírĩ ãyî drĩ ãngá vò ndrêlê rî, gólĩyî ndrê gbô cé Yésũ ã'dĩ êlê.

⁹ Nĩngá sî rî, Yésũ yî òtírĩ 'bãâ ârĩ'á úní drĩ lésĩ rî, gólã drí ngãzó tã âtalé ngbálí-ngbálí lâjô'ba íyíkâ nã 'dĩ 'bá yî drí kî nĩ rî, "Tã lârákô gólã ãní drí ndrêlê 'dĩ, nĩ âtã tã lâ kô ôjĩlã âzãkã drí ãlôwálã cãlê bũũũ kâyi gólã mã gólã âjólé úrú lésĩ rî drí 'êzó lĩdrĩlí ôdrã 'ásĩ rî tú."

¹⁰ Gõ'dá lâjô'ba gólâkâ 'dĩ 'bá yî drí gólã rî ãjízó kî, "Tãlã ã'dô 'ĩ lâ'bĩ ãmbã 'bã rî 'bá yî drí tã âtãzó kî nĩ rî, rĩ'á ãcã-ãcã ró Êlĩyã drí ágôzó zãlô sísí ãngó 'á nõngá 'díyî pã 'bã drí gôzó âcálé yã?"*

¹¹ Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lôgôzó kî nĩ rî, "Úlí gólĩyî drí âtalé 'dĩ rĩ'á tã mbî 'ĩ. Rĩ'á ãcã-ãcã ró Êlĩyã drí âcãzó sísí lãtĩ êdêlê njãâ 'díyî pã 'bã drí ânĩzó 'álã sî.

* 17:10 17:10 Úlí Êlĩyã rî tãsĩ 'dĩ, ãgĩ trá Málãkĩ 4.5 'á.

¹² Gõ'dá má âta ãnî drî kî, Êlîyâ âcâ trá nõngá. Gõ'dá drî-'bá Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî nî ãyî gólâ kô. Gõ'dá gólîyî lô'ê gólâ rî lârákô trá ònjî ró, òzô gólîyî drî lèlê rî kâtî. Gõ'dá kpá rî'á ìtî, mã gólâ àjólê úrú lésî rî, gólîyî â'dô 'ê'á lâñò fèlê má drî rôô."

¹³ Ìtî rî, lâjô'ba Yésû kâ 'dî 'bá yî ârî ãyî úlî Yésû drî âtalé 'dî bê rî, úlî Êlîyâ rî tāsî 'dî tã ífî lâ drî gôzô filî gólîyî drî dódó. Gõ'dá gólîyî drî nîzô lâ kî, Yésû òrî 'dî tã Yōwánî bābātízî 'ê 'bá ró rî kâ tã lâ âtalé î'dî ãyî drî 'dî.

*Tã Yésû drî lîndrî ònjî tîbê lâjô'ba gólâkâ rî 'bá yî drî ícálê drôlâ kô rî drôzô ágámvá âzâ 'ásî rî
(Márākô 9.14-29; Lúkâ 9.37-43)*

¹⁴ Gõ'dá Yésû yî âcâ ãyî bê únî 'dî pálê lâ 'á lâjô'ba íyîkâ nâ 'dî 'bá yî bê rî, gólîyî drî ò'bî dũũ úsúzô, rî'á ãyî gólîyî tē'á. Nîngá sî, âgô âzâ drî ânîzô nî'á 'ã'î fîlî Yésû ândrá.

¹⁵ Gõ'dá gólâ drî ngázô tã âtalé Yésû drî kî, "Kúmú, âmâ mvá âgô ró rî rî'á cú lîndrî ònjî tîbê rî 'bá gólâ rî 'èlê ònjî ró rî bê. Lîndrî ònjî 'dî rî gólâ rî âsélê âsê. Kâyî âzâ 'bá yî sî rî, lîndrî ònjî 'dî rî gólâ rî vûlî lâsî 'á, gõ'dá kâyî âzâ 'bá yî sî rî, rî gólâ rî vûlî lîmvû 'á. Nî ndrê gólâ rî ìzã! Nî pâ gólâ!

¹⁶ Má âjî gólâ bê lâjô'ba ánikâ rî 'bá yî ngálâ rî, gõ'dá gólîyî ícá kô gólâ rî êdélê."

¹⁷ Gõ'dá Yésû ârî úlî âgô 'dî drî âtalé 'dî bê rî, drîlâ ngázô tã âtalé kî, "Ãnî òjîlâ kâyî nõ 'bá yî kâ nõ, ãnî rî'á tã lèlê âkô Ôvârî 'á. Tã ãsû ánikâ rî'á ányâ ró. Má â'dô 'ê'á rîlî ání bê ìtî 'dî bũũ ángô tú yã? Má â'dô fîlî âtũ'á rîzô ání bê ìtî 'dî bũũ ángô tú yã? Áâjî mvá lîndrî ònjî bê 'dî mã ngáá nõlê."

¹⁸ Gõ'dá áâjî mvá 'dî bê Yésû ngálâ rî, gólâ drî tã 'bázô drî-âcê sî lîndrî ònjî 'dî drî kî, "Nî âfô!" Gõ'dá kôrô lîndrî ònjî 'dî drî âfôzô vólê. Ìtî rî, kôrô mvá 'dî drî rû êdézô ãtú-pá âlô-âlô 'dî sî.

¹⁹ Gõ'dá tã rî 'dî vósî rî, lâjô'ba Yésû kâ 'dî 'bá yî drî ngázô nî'á Yésû rî ãjîlî gólîyî drî 'bārê ãyî drî sî rî 'á. Gólîyî kî, "Mã ícá kô lîndrî ònjî 'dî drôlê ágámvá 'dî 'ásî â'dô tāsî yã?"

²⁰ Gõ'dá Yésû drî tã-drî lôgôzô drîlîyî kî, "Nî ícá kô lîndrî ònjî 'dî drôlê, tãlâ tã lèlê ánikâ Ôvârî 'á rî rî'á cé fînyáwá ìtî. Má âta ãnî drî tã pătîlî ró, tí nî òró 'bãã tã lèlê bê Ôvârî 'á cé fînyáwá òzô ánú ífî rî kâtî rî, nî â'dô ícá'á cú tã âtalé únî nõ drî kî, gólâ êêsê rû vô íyîkâ 'dî 'ásî rî, únî 'dî â'dô rû êsê'á. Ngá âzâ ícá kô ãnî ndélê."

²¹ (Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó kî, "Líndrí ònjí lâràkô bê ítí 'dĩ ícá kô âfôlé, òzô nĩ ò'bĩ tị kô rĩzó rãtãã 'èlé Ôvârí drí tã lâ tãsí rĩ.")*

Tã Yésũ drí iyî òdrã tã âtázó kpá ó'dí rĩ

(Márākō 9.30-32; Lúkã 9.43-45)

²² Yésũ yĩ âgô bê lâjóbá iyíkã 'dĩ 'bá yĩ bê âcálé 'bãdrĩ Gālílâyã kã 'á rĩ, kâyî âzã sĩ, gólã drí ngãzó tã âtálé gólĩyĩ drí kĩ, "Áã'dô trá 'è'á mã gólã àjólé úrú lésĩ rĩ drĩ-bã lâ fêlé òjĩlã drígá.

²³ Ítí rĩ, áã'dô âmã fũ'á. Gõ'dá kpálé ítí rĩ, kâyî nã sĩ, mã â'dô lĩdrĩ'á òdrã 'ásĩ." Gõ'dá lâjóbá gólãkã 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ìyĩ úlĩ gólã drí âtálé 'dĩ bê rĩ, gólĩyĩ drí gőzó â'dólé ìzã ró röö.

Tã Yésũ drí tã âtázó tã bélé-bélé fêfê kã jó ạngĩ Ôvârĩ kã 'á rĩ

tãsí rĩ

²⁴ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ yĩ drí nĩzó lâjóbá iyíkã 'dĩ 'bá yĩ bê cãlé jãrĩbã Kãpërãnómã kã rĩ 'álã. Tólã rĩ, bélé-bélé ù'dú 'bá gólĩyĩ rĩ 'bá bélé-bélé ù'dúlĩ jó ạngĩ Ôvârĩ kã 'á rĩ âzã 'bá yĩ drí ânĩzó ìyĩ Pétěrô rĩ ìjĩlĩ kĩ, "Tã ìmbá 'bá âníkã, Yésũ rĩ bê bélé-bélé rĩ'á fêlã jó ạngĩ Ôvârĩ kã 'á rĩ fêlé yã?"*

²⁵ Gõ'dá Pétěrô drí tã-drĩ lógôzó gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Ăwô, gólã rĩ bê fêlã."

Nĩngá sĩ, Pétěrô drí ngãzó gólé 'bã 'álã, nĩ'á tã 'dĩ âtálé Yésũ drí. Drẽ àkpãkã'dã Pétěrô ìtöö drẽ tã 'dĩ ngĩlĩ sísĩ Yésũ drí kô rĩ, kôrô Yésũ drí Pétěrô rĩ ìjĩzó kĩ, "Sĩmónã, ní â'dã drẽ tã ìsũ áníkã tã bélé-bélé fê kã tãsí rĩ mã drĩ. Tã ìsũ áníkã 'á rĩ, òzô kúmú 'bãdrĩ kã rĩ 'bá yĩ òlẽ trá bélé-bélé ù'dúlĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ ù'dúlã ã'dĩ yĩ drígá sĩ yã? Gólĩyĩ rĩ ù'dúlã àkpã mvã ìyíkã rĩ 'bá yĩ drígá sĩ ngátã òjĩlã âzã 'bá yĩ drígá sĩ yã?"

²⁶ Gõ'dá Pétěrô drí tã-drĩ lógôzó kĩ nĩ rĩ, "Òjĩlã âzã 'bá yĩ rĩ ìyĩ nĩ fêlã." Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó kĩ, "'Dĩ rĩ'á mbĩ. Ítí rĩ, ícá kô mvã kúmú 'dĩ 'bá yĩ kã drĩ bélé-bélé fêzó.*

²⁷ Gõ'dá ítí rĩ, mã 'bã bélé-bélé ù'dú 'bá 'dĩ 'bá yĩ kô â'dólé ăwã ró âmã bê. Nĩ ngã nĩlĩ ì'bĩ 'bêlẽ ìmvũ ândrê 'álã. Òzô ní âãsê ì'bĩ drĩ-kákã trá rĩ, ní nĩ ì'bĩ rĩ 'dĩ sị-'bálé lâ. Nĩ â'dô âđĩ ùsú'á sị-'bálé lâ 'dĩ 'á, gõ'dá ní trô ró âđĩ rĩ 'dĩ nĩ'á fêlã bélé-bélé ù'dú 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ âmã ômbê gĩzó ní bê." Gõ'dá Pétěrô drí tã 'dĩ 'êzó té òzô Yésũ drí âtálé 'dĩ kâtĩ. Ítí

* **17:21 17.21** Sísĩ rĩ, úlĩ vérẽsí 21 kã nũ 'bá yĩ ìgĩĩ kô. * **17:24 17.24** Òjĩlã Yúdã yĩ kã âgô ró rĩ 'bá yĩ rĩ ìyĩ rĩ'á âđĩ lôsĩ kâyĩ rĩ kã rĩ kã fêlé ndrô vósĩ cé jó ạngĩ Ôvârĩ kã 'á. * **17:26 17.26** Úlĩ Yésũ kã 'dĩ 'bá yĩ, tã ífĩ lâ kĩ, ícá kô Yésũ Ôvârĩ rĩ mvã ró rĩ drĩ bélé-bélé fêzó jó ạngĩ Ôvârĩ kã 'á.

rî, drilâ âđi ûsúzó, drilâ nîzó âjilâ bélé-bélé û'dú 'bá 'dĩ 'bá yî drí ãyî ômbê gîzó Yésũ bê.

18

Tă Yésũ drí âtálé tă â'dô-â'dô kâ âmbá ró Ôvârí rî lĩfĩ drĩ 'á rĩ tāsĩ rĩ

(Mărākō 9.33-37; Lúkă 9.46-48)

¹ Gô'dá nîngá sĩ rî, lăjô'bá Yésũ kâ rî 'bá yî drí ânîzó ãyî tă ģilĩ gólâ tĩ kĩ nĩ rî, “Ôjilă gólĩyĩ rĩ 'bá kũmũ Ôvârí kâ zêlé rĩ 'bá yî lăfálé sĩ rî, ôjilă gólâ âmbă gólâkâ drí lăvũlĩ gără âzĩ-âzĩ drĩ sĩ rĩ íyĩkâ â'dĩ ģ'dĩ yă?”

² Gô'dá Yésũ ârĩ bê tă ģĩ lăjô'bá íyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ kâ 'dĩ rĩ, gólâ drí mvá fínyáwá âzâ âzízó 'bălê âdrélé lăjô'bá íyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ ândrá.

³ Gô'dá Yésũ drí gôzó tă âtálé drĩlĩyĩ kĩ, “Mă âtă ânĩ drĩ tă pătĩ ró, ôzô nĩ ôlôgô ânĩ nyăányă kô â'dólé ôzô mvá fínyáwá nō kâtĩ rĩ, nĩ ícá kô călê ângó Ôvârí kâ vō ũrũ 'álâ rĩ 'á.

⁴ Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, ôjilă gólâ âmbă lâ drĩ â'dólé gără ôjilă rĩ 'bá kũmũ Ôvârí kâ zêlé rĩ 'bá yĩ lăfálé sĩ rĩ, rĩ'á ôjilă gólâ tĩbê íyĩ nyăányă lôgô 'bá áyábálá ró ôzô mvá fínyáwá nō kâtĩ rĩ ģ'dĩ.

⁵ Gô'dá ôzô ôjilă âzâ ôlăgũ gbô cé mvá fínyáwá nōtĩ nō ģ'dĩ tă lělê gólâkâ má 'á rĩ tāsĩ rĩ, ôjilă rĩ 'dĩ lăgũ kpá má ģ'dĩ.”

Ngá gólĩyĩ rĩ 'bá ôjilă 'bălê tă ônjĩ 'êlé rĩ 'bá yĩ

(Mărākō 9.42-48; Lúkă 17.1-2)

⁶ Gô'dá Yésũ drĩ kpá tă âtázó tă ôjilă âzĩ âđô-âđô kâ tāsĩ. Gólâ kĩ, “Ôzô ôjilă âzâ ââđô ôjilă gólĩyĩ â'dó 'bá tă lělê bê ôzô 'dĩymvá fínyáwá kâtĩ rĩ trá, â'dô ró bê drĩlĩyĩ tă lělê íyĩkâ má 'á rĩ âyézó rĩ, lăňô gólâ Ôvârí drĩ 'ê'á fêlă ôjilă rĩ 'dĩ drĩ rĩ â'dô 'ê'á 'bălê ônjĩ têtê ró lăvũlĩ gără lăňô ôjilă gólâ kúnĩ úngũ kũlũtũtũ rĩ ômbézó ômbê lâ 'á trôlê vũlĩ gălĩ 'á drălê vólé rĩ kâ drĩ sĩ.

⁷ Gô'dá kpá ģtĩ, lăňô bê rĩ'á âmbă ôjilă ângó nō kâ rĩ 'bá yĩ drĩ, tălă ngá gólĩyĩ rĩ 'bá ôjilă âđólé tă ônjĩ 'êlé rĩ 'bá yĩ bê dũũ. Ngá 'dĩ 'bá yĩ â'dô rĩ'á rũ 'êlé zăă ģtĩ. Gô'dá gólĩyĩ rĩ 'bá ôjilă âzĩ âđólé 'dĩ 'bá yĩ, lăňô gólâ Ôvârí drĩ 'ê'á fêlă gólĩyĩ drĩ rĩ â'dô 'ê'á 'bălê ônjĩ têtê ró.

⁸ “Gô'dá nĩ âzâ ôzô ânĩ drĩ ngătă ânĩ pá ôrĩ nĩ ânĩ 'bălê tă ônjĩ 'êlé rĩ, ní gâ ânĩ drĩ rĩ 'dĩ nĩyă vólé ngătă ânĩ pá 'dĩ vólé. Rĩ'ă tăndĩ ró ní drĩ căzó vō ũrũ 'álâ rĩ 'á cé drĩ bê âlô ngătă pá bê âlô, ní drĩ căzó drĩ bê rĩ ngătă pá bê rĩ, nĩ'ă vêlé lăşĩ gólâ Ôvârí drĩ êđélé Sătănă yĩ drĩ rĩ 'á rĩ drĩ sĩ.

⁹ Gõ'dá òzō ání lĩfĩ ò'bã ní nĩ tã ònjĩ 'èlé rĩ, ní àngĩ gólâ vólé. Rĩ'á tãndĩ ró ní drĩ cãzó ùrú 'álâ vò lédrê-lédrê ãdũkũ ãkó rĩ kâ 'á cé lĩfĩ bẽ ãlô, ní drĩ cãzó lĩfĩ bẽ rĩ, nĩ'á vèlé lãsí gólâ Òvârí drĩ êdéle Sâtánã yĩ drĩ rĩ 'á rĩ drĩ sĩ."

Tã Yésũ drĩ í'dígówá âtázó kápĩlĩkĩ gólâ âvĩ 'bá trá rĩ tãsí rĩ
(Lúkã 15.3-7)

¹⁰ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tã âtázó lãjó'bá íyíkâ rĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrê òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá 'dèlé má vósĩ òzō 'dīyĩmvá kâtĩ rĩ 'bá yĩ kò òzō ngá tãkó kâtĩ. Má âtã ãní drĩ, tã lâ yĩ lâzê rōô Òvârí rú. Ítĩ rĩ, mālãyĩkã gólĩyĩ rĩ 'bá gólĩyĩ vó ndrêlé rĩ 'bá yĩ bẽ ámã átã ùrú 'álâ rĩ ândrá gólĩyĩ tã â'dalé gólâ drĩ.

¹¹ (Nĩ ndrê drê, mã rĩ gógó ãní 'bá ùrú lésĩ nô, Òvârí âjó mã àngó nõ 'á nõ òjĩlã gólĩyĩ âvĩ 'bá trá rĩ 'bá yĩ lōndalé, tãlã mã pâ ró gólĩyĩ bẽ.)*

¹² "'Dõvó nĩ ìsũ drê tã kápĩlĩkĩ lōkĩ 'bá kâ. Òzō gólâ ã'dô kápĩlĩkĩ íyíkâ bẽ nyã'dĩ-njĩ rĩ, gõ'dá òzō kápĩlĩkĩ ãlô kápĩlĩkĩ gólâkâ 'dĩ 'bá yĩ lãfálé 'ásĩ ãâvĩ trá rĩ, gólâ ã'dô ã'dô 'è'á ì'dĩ yã? Gólâ ã'dô kápĩlĩkĩ lãkĩ 'bá nyã'dĩ-sũ-drĩ-lã-gã-mũdrĩ-drĩ-lã-gã-njĩ-drĩ-lã-sũ 'dĩ 'bá yĩ âyê'á ngá nyãrê 'á lütú pálé nĩngá, gõzó nĩlĩ gólâ ãlô âvĩ 'bá trá rĩ lōndalé.

¹³ Má âtã ãní drĩ tã pãtĩ ró, òzō gólâ ùúsũ kápĩlĩkĩ íyíkâ ãlô âvĩ 'bá 'dĩ trá rĩ, gólâ ã'dô 'bã'á âyĩkò ró rōô lãvũlĩ gãrã âyĩkò gólâ drĩ ã'dózó ì'dĩ bẽ lâ kápĩlĩkĩ gólâkâ nyã'dĩ-sũ-drĩ-lã-gã-mũdrĩ-drĩ-lã-gã-njĩ-drĩ-lã-sũ âvĩ 'bá kò 'dĩ 'bá yĩ tãsí rĩ drĩ sĩ.

¹⁴ Gõ'dá kpá rĩ'á ìtĩ, ãní átã ùrú 'álâ rĩ lée òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá 'dèlé má vósĩ òzō 'dīyĩmvá ònyĩkò kâtĩ nõ 'bá yĩ ãlô rĩ drĩ âvĩlĩ kò'dáwã lãtĩ íyíkâ 'ásĩ."

Tã Yésũ drĩ ìmbálé tã lãfálé êdê-êdê kâ òjĩlã gólâ tã ònjĩ 'è 'bá trá òjĩlã ãzí drĩ rĩ tãsí rĩ

¹⁵ Gõ'dá Yésũ drĩ kpá tã ìmbázó lãjó'bá íyíkâ rĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ âzã, òzō tã lè 'bá âzí âzã ò'è tã ònjĩ trá ní drĩ rĩ, ní nĩ gólâ ngálã nĩ'á tã ònjĩ gólâkâ 'dĩ ã'dalé gólâ drĩ. Nĩ 'è tã rĩ 'dĩ cé rĩ ãní lãfálé 'ásĩ gólâ bẽ. Òzō gólâ ãârĩ tã áníkã trá rĩ, ní pâ gólâ trá tã ònjĩ gólâkâ 'dĩ âyélé.

¹⁶ Gõ'dá òzō òjĩlã rĩ 'dĩ ògã vólé trá dó tã áníkã ârĩlĩ rĩ, ní drĩ òjĩlã âzã ãlô ngátã rĩ yã rĩ nĩzó kpá ó'dĩ òjĩlã 'dĩ ngálã, tãlã áãatã ró tã 'dĩ bẽ òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ lĩfĩ drĩ lâ 'á, tãlã tã ndrĩ ãní drĩ âtálé gólâ bẽ rĩ, òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ ãârĩ ró íyĩ bẽ dódó.

* 18:11 18.11 Úlĩ gólĩyĩ vèrēsĩ 11 'á 'dĩ ìgĩĩ kò tã ìgĩ Mătáyō kâ âzã 'bá yĩ 'á.

17 Gõ'dá òzô òjílă rî 'dĩ ògă volé kpá trá dó tã òjílă 'dĩ 'bá yí kâ ârílí rî, nĩ âtâ tã lâ òjílă kănĩsă kâ drí. Gõ'dá òzô gólă ògă volé kpá trá dó tã òjílă kănĩsă kâ kâ ârílí rî, nĩ 'è gólă òzô òjílă tã lē 'bá Ôvârí 'á kô rî kâtí, gõ'dá kpá tã ònjí 'bá ró òzô bélé-bélé ù'dú 'bá gólĩyĩ rĩ 'bá âđĩ nyălē rĩ kâtí.

18 "Má âtâ ânĩ drí tã pătĩ ró, òzô nĩ ògă tã âzâ trá dó rû 'èlē ângó nō 'á nōngá rĩ, 'dĩ kpá tã gólă Ôvârí drí gālē trá dó rû 'èlē ùrú 'álâ rĩ ì'dĩ. Gõ'dá òzô nĩ ââyē tã âzâ trá dó rû 'èlē ângó nō 'á nōngá rĩ, 'dĩ kpá tã gólă Ôvârí drí âyélē trá rû 'èlē ùrú 'álâ rĩ ì'dĩ.

19 Gõ'dá má âtâ kpá ânĩ drí nōtí, òzô òjílă rĩ òlē ìyĩ tã-drĩ trá ngá âzâ 'èzó ângó nō 'á nōngá rĩ, nĩ 'è râtââ Ôvârí âmâ átá ùrú 'álâ rĩ drí ngá rĩ 'dĩ tāsĩ. Gólă â'dô ngá rĩ 'dĩ 'è'á ânĩ drí.

20 Ìtí rĩ, òzô òjílă êê'bē ìyĩ rû trá rĩ ngátá nâ vō ãlô 'á áamá rú sĩ rĩ, má â'dô â'dó'á gólĩyĩ lăfálē 'á."

Tă Yésũ drí lôgôlé Pétêrô drí tã tã ònjí òjílă âzĩ kâ âyē-âyē kâ

tāsĩ rĩ

21 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Pétêrô drí ânĩzó tã ìjílí Yésũ tĩ kĩ nĩ rĩ, "Kúmú, òzô âmâ âzĩ-âzĩ âzâ ôrĩ trá zââ rĩ'á tã ònjí 'èlē má drí ândálē ândálē rĩ, má ââyē gólă tã ònjí gólăkâ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ ândâlâ tậsĩ yă? Rĩ'á tândĩ ró má drí gólă rĩ âyézó ândâlâ nĩ-drĩ-lă-rĩ yă?"

22 Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lôgôzó Pétêrô drí kĩ, "'É'ê, ní âyē gólă kô cé ândâlâ nĩ-drĩ-lă-rĩ. Nĩ âyē gólă nyă'dĩ-nâ-drĩ-lă-mûdrĩ ândâlâ nĩ-drĩ-lă-rĩ."

23 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó tã kũmũ Ôvârí kâ rĩ kâ tāsĩ. Gólă kĩ, "Â'dô-â'dô kũmũ Ôvârí kâ rĩ kâ rĩ rĩ'á òzô kúmú ângĩ âzâ gólă â'dó 'bá lôsĩ 'è 'bá ìyĩkâ bē rĩ kâtí. Lôsĩ 'è 'bá gólăkâ 'dĩ 'bá yĩ, âzâ 'bá yĩ trô ìyĩ âđĩ trá gólă drĩgá sĩ 'è'á lôgôlă ậtĩ 'á tólă. Gõ'dá kậyĩ âzâ sĩ, gólă drí lôsĩ 'è 'bá gólăkâ 'dĩ 'bá yĩ âzĩzó ânĩlĩ âđĩ ìyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ lôgôlé.

24 Ìtí rĩ, lôsĩ 'è 'bá ãlô kúmú 'dĩ kâ tĩbē âđĩ trô 'bá gólă drĩgá sĩ rĩ âjĩzó lâ kúmú 'dĩ ândrá. Âđĩ rĩ 'dĩ rĩ'á âđĩ òjílă dũũ lôsĩ ndrô dũũ kâ rĩ kâ 'ĩ.

25 Nĩngá sĩ, lôsĩ 'è 'bá kúmú 'dĩ kâ 'dĩ ìcá kô âđĩ 'dĩ vō lâ lôgôlé, tălă âđĩ 'dĩ rĩ'á âđĩ âmbá 'ĩ. Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, kúmú 'dĩ drí tã 'băzó ôôgĩ ró gólĩyĩ bē volé rặgĩ ró ôkô lâ bē mvá lâ yĩ bē gõ'dá kpá ngá gólăkâ 'bă kâ rĩ yĩ bē ndrĩ volé, gólă ìcá ró bē âđĩ ìyĩkâ 'dĩ vō lâ lôgôlé.

26 "Gõ'dá lôsĩ 'è 'bá 'dĩ ârĩ tã 'dĩ bē ìtĩ rĩ, drĩlă â'dózó tã ìsũ ró, gõ'dá drĩlă ngăzó 'ă'ĩ tĩlĩ vũdrĩ kúmú 'dĩ ândrá rû lô'bălē gólă drí kĩ, 'Ôô kúmú, ní ndrē âmâ ìză, ânĩ 'á ậậ'đĩ

má rú. Ní êsê kâyi gbiyá má drí sísí 'álâ, má â'dô âđi áníkâ 'dĩ vô lâ lônđă'á ânĩzó lôgôlâ ndrĩ ní drí.'

²⁷ Gõ'dá lôsĩ 'ê 'bá kúmú 'dĩ kâ 'dĩ, ãzâ lâ drí gâzó gólâ rú. Ítĩ rĩ, drílâ âđi 'dĩ âyézó drílâ, gõ'dá gólâ drí lôsĩ 'ê 'bá gólâkâ 'dĩ âyézó nĩlĩ drĩ-băláyĩ ró.

²⁸ "Nĩngá sĩ, lôsĩ 'ê 'bá gólâ âyélé nõ drí nĩzó ãyĩ rú ùsúlĩ âzĩ-âzĩ lâ âzâ âđi fĩnyáwá trô 'bá gólâ drĩgá sĩ kpá 'ê'á lôgôlâ ătĩ 'álâ rĩ bē.* Gõ'dá gólĩyĩ ùsũ rú bē âzĩ-âzĩ lâ 'dĩ bē rĩ, gõ'dá kôrô drílâ ngâzó 'dêlé ômbē lâ rũlĩ ăngbũ rĩ'á ãzálâ. Gõ'dá drílâ ngâzó tã âtálé âzĩ-âzĩ lâ 'dĩ drĩ kĩ, 'Nĩ âfê âđi ámakâ tibē ní drĩ trôlé má drĩgá sĩ rĩ ngbăangbânô!'

²⁹ Gõ'dá âzĩ-âzĩ lâ 'dĩ drĩ ngâzó 'ăĩ tĩlĩ vũdrĩ lôsĩ 'ê 'bá âzĩ lâ 'dĩ ândrá rú lô'bălê gólâ drĩ kĩ, 'Ôô âmâ âzĩ-âzĩ, ní ndrê âmâ ãzâ, ânĩ 'ă ăđđĩ má rú! Ní êsê kâyi gbiyá má drí sísí 'álâ. Má â'dô âđi áníkâ 'dĩ vô lâ lônđă'á ânĩzó fêlâ ndrĩ ní drí.'

³⁰ Gõ'dá lôsĩ 'ê 'bá gólâ sísí kúmú drĩ gólâ rĩ âyélé âđi íyíkâ tãsĩ nõ rĩ, gâ vólê trá dó âzĩ-âzĩ lâ âđi fĩnyáwá trô 'bá gólâ drĩgá sĩ rĩ âyélé. Bē-rĩ, gólâ drĩ lôsĩ 'ê 'bá âzĩ gólâkâ 'dĩ trôzó 'bălê gănimă 'ă rĩlĩ tólâ, té gólâ âăfê ró âđi íyíkâ 'dĩ bē zălô.

³¹ Ítĩ rĩ, lôsĩ 'ê 'bá kúmú 'dĩ kâ âzâ 'bá yĩ ndrê tã rú 'ê 'bá 'dĩ bē rĩ, gólĩyĩ drĩ â'dózó tã ãsũ ró rôô. Gõ'dá drĩlĩyĩ ngâzó nĩlĩ tã 'dĩ âtálé kúmú íyíkâ 'dĩ drĩ.

³² "Gõ'dá kúmú 'dĩ ârĩ bē tã 'dĩ ítĩ rĩ, drílâ lôsĩ 'ê 'bá íyíkâ gólâ âzĩ-âzĩ lâ rĩ 'bă 'bá gănimă 'ă 'dĩ âzĩzó. Gõ'dá gólâ âcâ bē rĩ, kúmú drĩ ngâzó tã âtálé drílâ kĩ, 'Nĩ rĩ'á lôsĩ 'ê 'bá ônjĩ 'ĩ! Nĩ lô'bă rú'bă bē má drĩ âđi ní drĩ trôlé má drĩgá sĩ rĩ tãsĩ rĩ, má âyê nĩ té ôzô ní drĩ ãjĩlĩ rĩ kătĩ.

³³ Gõ'dá ní 'ê tã ânĩ âzĩ-âzĩ drĩ ítĩ â'dô tãsĩ yă? Tĩ ní â'dô ânĩ âzĩ-âzĩ rĩ ãzâ ndrê'ă kpá ôzô má drĩ ânĩ ãzâ ndrêrê rĩ kătĩ!'

³⁴ Gõ'dá kúmú 'dĩ drĩ 'băzó ăwă ró tã 'dĩ tãsĩ. Drílâ lôsĩ 'ê 'bá 'dĩ jôzó 'bălê gănimă 'ă, tălâ ôôfê ró lăngô bē gólâ drĩ, té âđi íyíkâ gólâ drĩ trôlé rĩ, gólâ ôlôgô ró bē ndrĩ zălô."

³⁵ Gõ'dá Yēsũ ngĩ bē í'dígówá 'dĩ ndêlé rĩ, gólâ kĩ, "Ôzô nĩ ââyê tã ônjĩ ânĩ âzĩ-âzĩ kâ kô ânĩ pĩpĩsĩlĩ 'ăsĩ rĩ, ânĩ ălô-ălô ndrĩ, âmâ átá úrú 'álâ rĩ â'dô kpá 'ê'ă ânĩ 'êlé té ôzô 'dĩlĩ rĩ kătĩ."

19

*Tă Yēsũ drĩ ĩmbălê tă ôkô ĩngă kă tăsĩ rĩ
(Mărăkô 10.1-12)*

* 18:28 18.28 Âđi 'dĩ rĩ'ă âđi kâyi kámă-ălô kă 'ĩ.

¹ Gõ'dá Yésũ ndêlé bê tâ ìmbâ íyíkâ tâ ònjí âyê-âyê tāsĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngázó 'bãdrĩ Gālĩláyā kâ âyéle lājó'bá íyíkâ bê. Drĩlĩyĩ nĩzó mbālê 'á'á lé drĩ áyágá Jõrõdénĩ kâ âzâ lésĩ rĩ 'á. Drĩlĩyĩ nĩzó zââ áyágá Jõrõdénĩ kâ 'dĩ 'á'á lé drĩ lâ lésĩ. Gõ'dá drĩlĩyĩ mbázó kpá gólê 'á'á lé drĩ âzâ rĩ lésĩ cālê 'bãdrĩ Yũdáyā kâ rĩ 'á.

² Gõ'dá gólĩyĩ câ bê 'bãdrĩ Yũdáyā kâ 'dĩ 'á tólâ rĩ, òjĩlā ò'bí dũu drĩ ìtõzò 'dêlé gólĩyĩ vósĩ. Òjĩlā gólĩyĩ ngá lâzé bê rĩ 'bá yĩ, Yésũ drĩ gólĩyĩ êdézó ndrĩ ngá lâzé ìyíkâ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

³ Nĩngá sĩ, Pãrúsĩ âzâ 'bá yĩ drĩ ânĩzó ìyĩ Yésũ rĩ ùjũlĩ, ngátá gólâ â'dô ùlĩ ányâ âtá'á yâ rĩ. Drĩlĩyĩ tâ ìjízó gólâ tĩ kĩ nĩ rĩ, "Tâ 'bã'bã Òvârĩ drĩ fêlé ãmâ drĩ 'êlé Músã sĩ rĩ vó ró rĩ, rĩ'á tãndĩ ró òjĩlā âzâ drĩ òkó lâ rĩ ìngázó, òzõ òkó rĩ 'dĩ ò'ê tâ ányâ âzâ trá rĩ yã?"

⁴ Gõ'dá Yésũ drĩ tâ-drĩ lògõzò Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ zĩ tâ gólâ ìgĩlĩ búkũ Òvârĩ kâ 'á rĩ kò kĩ'á nĩ rĩ, ìtõ vò ãngó kâ 'ásĩ rĩ, Òvârĩ 'bã òjĩlā mvá bê rĩ, gólâ 'bã ãgò yĩ trá òkó yĩ bê yã?"

⁵ Tâ 'dĩ tāsĩ rĩ, Òvârĩ âtâ tâ trá kĩ nĩ rĩ, 'Ãgò â'dô átâ lâ rĩ âyé'á ândré lâ bê â'dózó òkó lâ bê ngá ãlò ró.

⁶ Gólĩyĩ rĩ 'dĩ â'dó ngá ngũíngĩ 'ĩ kò. Ìtĩ rĩ, ãgò yĩ òkó bê gólĩyĩ rĩ'á ngá ãlò 'ĩ.

'Dõvó ngá gólâ Òvârĩ drĩ êbêlé trá ngá ãlò ró rĩ, òjĩlā âzâ òcâ gólĩyĩ lâfálê kò.' "

Tâ Òmvó Ngá 2.24

⁷ Gõ'dá Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ Yésũ rĩ ìjízó kpá ó'dĩ kĩ, "Nĩ kĩ nĩ rĩ, â'dó kò tãndĩ ró ãmâ drĩ òkó ìngázó rĩ, gõ'dá tãlâ â'dô 'ĩ Músã drĩ tâ 'bãzó ãmâ drĩ kĩ, òzõ mã òlê trá òkó ìngálê rĩ, mã ìĩgĩ wárãgã òkó ìngâ kâ fêlé òkó rĩ 'dĩ drĩ yã?"

⁸ Gõ'dá Yésũ drĩ tâ-drĩ lògõzò gólĩyĩ drĩ kĩ, "Músã ìgĩ tâ 'dĩ ãnĩ drĩ ìtĩ 'dĩ, tãlâ ãnĩ drĩ rĩ'á âmbâ-âmbâ ró, tãlâ tâ â'dô trá ãnĩ lâfálê 'ásĩ ãnĩ òkó yĩ bê rĩ nĩ ìcá kò tâ rĩ 'dĩ êdêlé. Gõ'dá tâ 'bã'bã Òvârĩ kâ â'dó kò ìtĩ ìtõ vò ãngó kâ 'ásĩ. Sísĩ rĩ, Òvârĩ 'bãã tâ 'bã'bã òkó ìngâ kâ kò.

⁹ Má âtâ ãnĩ drĩ, â'dó kò tãndĩ ró òjĩlā âzâ drĩ òkó lâ rĩ ìngázó cú ìtĩ tâ ìfĩ âzâ ãkó, òzõ òkó rĩ 'dĩ ò'ê tâ ònjĩ âzâ kò gõ'dá ãgò rĩ 'dĩ drĩ nĩzó òkó âzâ trólê àyízó ì'dĩ bê lâ rĩ, gólâ 'è 'dĩ tâ ònjĩ 'ĩ Òvârĩ rĩ ìlĩfĩ drĩ 'á, âyê fĩ ãlò, òzõ òjĩlā rĩ 'dĩ ùũsũ òkó lâ trá àyĩrĩ 'á ìyĩ ãgò âzâ bê rĩ ì'dĩ, gólâ òró gò òkó lâ 'dĩ ìngálê."

¹⁰ Gõ'dá lājó'bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ìyĩ ùlĩ Yésũ drĩ âtálê 'dĩ bê rĩ, gõ'dá drĩlĩyĩ gõzò tâ âtálê gólâ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Òzõ

tă ägô yî lâfálé 'á ôkó bê rî äâ'dô âmbâ-âmbâ ró ítí rî, rî'á tândí ró ägô drí rîzó cú ítí ôkó trô äkó."

11 Gô'dá Yésû drí tă-drî lôgôzó drîlîyî kî nî rî, "Ôjîlă dũû îcá îyî kô tă îsũ ânîkă ôkó tāsî 'dî 'êlê. Â'dô 'bă'á cé ôjîlă îcá 'bă rîlî ôkó trô äkó rî 'bă yî î'dî.

12 Tă 'dî tāsî rî, tă ífî bê rî'á ngîngî ôjîlă äzâ 'bă yî drí ôkó trôzó kô 'á lâ rî. Útî ôjîlă äzâ 'bă yî trá ítí 'báná ró, gô'dá ôjîlă äzâ 'bă yî ôjîlă äzî lîsî gólîyî nî, gô'dá ôjîlă äzâ 'bă yî lêé îyî ôkó gîlî kô, tălă gólîyî fê îyî nyăányâ trá cé lôsî Ôvârí kă 'êlê î'dî. Ôjîlă gólă îcá 'bă trá tă rî 'dî 'êlê rî, 'dôvô gólă ô'ê."

*Tă Yésû drí ôrê fêzó 'dîyîmvă ônyîkô drí rî
(Mărâkô 10.13-16; Lúkă 18.15-17)*

13 Gô'dá nîngá sî, ôjîlă äzâ 'bă yî drí 'dîyîmvă ônyîkô âtrôzó âjîlî Yésû ngálă, tălă Yésû ô'bă ró drí bê gólîyî drîî ôrê fêzó drîlîyî, gô'dá kpá râtăâ 'êzó bê gólîyî tāsî. Gô'dá lâjô'bă gólăkă 'dî 'bă yî drí ôjîlă 'dî 'bă yî lôgázó dó ânîlî 'dîyîmvă 'dî 'bă yî bê Yésû ngálă.

14 Gô'dá Yésû drí ngăzó tă âtálé kî nî rî, "Nî âyê 'dîyîmvă 'dî 'bă yî âânî ró îyî má ngálă, nî lôgă gólîyî kô, tălă ôjîlă rî 'bă kũmũ Ôvârí kă zêlê rî 'bă yî rî'á ôjîlă gólîyî îyî nyăányâ lôgô 'bă ôzô 'dîyîmvă ônyîkô nôtî nô 'bă yî kâtî rî î'dî."

15 Nîngá sî rî, drîlă îyî drî 'băzó 'dîyîmvă 'dî 'bă yî drîî sî âlô-âlô, gô'dá drîlă ôrê fêzó drîlîyî. Gô'dá drîlîyî ngăzó nîlî vô 'dî âyêlê lâjô'bă 'dî 'bă yî bê.

*Tă Yésû drí âtálé ágámvă gólă ngă-tî âmbá bê rî drí lédrê-lédrê ädũkũ äkó rî tāsî rî
(Mărâkô 10.17-31; Lúkă 18.18-30)*

16 Gô'dá nîngá sî rî, ágámvă äzâ ngă-tî âmbá bê rî drí ânîzó tă îjîlî Yésû tî kî nî rî, "Tă îmbá 'bă, ôzô má ôlê lédrê-lédrê ädũkũ äkó rî ûsũlî rî, má â'dô tă tândí ángô rî 'ê'á î'dî sũlî Ôvârí rî lîfî drî 'á ûsúzó lâ yă?"

17 Gô'dá Yésû drí tă-drî lôgôzó drîlă kî, "Tălă ä'dô 'î ní drí âmă îjízó tă gólă â'dó 'bă tândí ró rî tāsî yă? Ôvârí cé î'dî rî'á tândí ró. Ôzô ní ôlê trá lédrê-lédrê ädũkũ äkó rî ûsũlî rî, ní înjî tă 'bă'bă Ôvârí kă rî î'dî ndrî."

18 Ítî rî, ágámvă 'dî drí Yésû rî îjízó kî, "Mă â'dô tă 'bă'bă ángô rî 'ê'á î'dî yă?"

Ítî rî, Yésû drí gôzó tă-drî lôgôlé drîlă kî, "Ní fũ ôjîlă äzî kô. Ní 'bă ôkó gólă â'dó 'bă kô ânî ôkó ró rî kô ní ûgũlî âyízó î'dî bê lâ. Ní ûgũ ngă kô. Ní âdô ônjô kô ôjîlă äzî rú.

19 Ní ârí ânî átá yî tî-vô ânî ândré bê, tălă ní înjî ró gólîyî bê. Ní lê ôjîlă äzî ôzô ní drí ânî nyăányâ lêrê kâtî."

20 Nĩngá sī, ágámvá 'dĩ drí tã-drĩ lôgōzó Yésũ drí kī, “Tã 'bã'bã 'dĩ 'bá yī, má 'ê trá ndrĩ. Gõ'dá tã äzã kpá bê drẽ zãã má drí 'êlẽ yã?”

21 Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lôgōzó drílã kī, “Õzõ ní òlẽ trá â'dólẽ tã mb̃i 'ê 'bá ró Ôvãrí rĩ lĩĩ drĩ 'á rĩ, ní gõ nĩlĩ ngá-tĩ ãmbá ánikã 'dĩ 'bá yī lâzĩlĩ gĩlĩ ndrĩ vólẽ, ní fẽ ró âđĩ lâ ôjĩlã gólĩyĩ ãzã bê rĩ 'bá yī drĩ, gõ'dá ní gõ ró bê ânĩlĩ 'dêlẽ ámã vó bẽlẽ tã ârí 'bá ámakã ró. Õzõ ní ò'ê tã 'dĩ trá ãtĩ rĩ, ní â'dô 'bã'á ngá-tĩ tãndĩ bê düũ úrũ 'álã.”

22 Gõ'dá ágámvá 'dĩ ârílĩ bê úlĩ Yésũ drí âtalẽ ãtĩ 'dĩ rĩ, kôrô rũ'bã lâ drĩ âdãzó. Gõ'dá drílã â'dózó tã ãsũ ró rôô, tãlã gólã lẽẽ kô ngá íyĩkã ãmbá 'dĩ 'bá yī lâzĩlĩ gĩlĩ vólẽ. Gõ'dá drílã ngãzó nĩlĩ vólẽ.

23 Nĩngá sī, Yésũ drí gōzó tã âtalẽ tã ârí 'bá íyĩkã rĩ 'bá yī drĩ kī, “Má âtã ânĩ drĩ tã pãtĩĩ ró, rĩ'á âmbã-âmbã ró ôjĩlã gólĩyĩ ngá-tĩ ãmbá bê rĩ 'bá yī drĩ â'dózó ôjĩlã Ôvãrí kã ró gólĩyĩ drĩ ãcãzó rĩlĩ kũmũ gólãkã zẽlẽ tã gólãkã rĩ 'êlẽ.

24 Â'dô 'bã'á âmbã-âmbã ró gólĩyĩ drĩ lâvũlĩ gãrã tã âmbã-âmbã ãnjĩgó drĩ 'ê'á úsũlã ùjũrĩ fĩlĩ kôrô lĩbĩrã 'bũ 'ásĩ rĩ drĩĩ sī.”

25 Gõ'dá tã ârí 'bá Yésũ kã 'dĩ 'bá yī ârí ãyĩ úlĩ gólã drĩ âtalẽ 'dĩ bê rĩ, tĩ lâ yī drĩ â'dĩzó rôô úlĩ 'dĩ 'bá yī drĩ sī. Gõ'dá drĩlĩyĩ Yésũ rĩ ãjĩzó kī, “Õzõ â'dô trá ãtĩ rĩ, ôjĩlã gólĩyĩ Ôvãrí drĩ 'ê'á pãlã rĩ â'dô 'bã'á ãyĩkã ôjĩlã ángô rĩ 'bá yī ãdĩ yã?”*

26 Yésũ drĩ lĩĩ jãzó vô ndrẽlẽ gólĩyĩ ngálã ró, gõ'dá drílã gōzó tã âtalẽ kī, “Ngá gólĩyĩ ôjĩlã mvã drĩ ãcãlẽ kô 'êlã rĩ, Ôvãrí ãcã trá 'êlã ndrĩ.”

27 Nĩngá sī rĩ, Pêtêrô drĩ ngãzó tã âtalẽ Yésũ drĩ kī nĩ rĩ, “Nĩ ndrẽ drẽ, ámã lãjó'bã ánikã rĩ 'bá yī, mã âyẽ ngá ámã nyãányã kã rĩ 'bá yī trá ndrĩ ânĩzó 'dêlẽ ní vósĩ tã ârí 'bá ánikã ró. ãtĩ rĩ, tã tãndĩ gólã ámã drĩ 'ê'á úsũlã Ôvãrí drĩgã sĩ ãzãtũ rĩ íyĩkã â'dô 'ĩ yã?”

28 Gõ'dá Yésũ drĩ tã-drĩ lôgōzó lãjó'bã íyĩkã 'dĩ 'bá yī drĩ kī, “Má âtã ânĩ drĩ tã pãtĩĩ ró, mã gólã Ôvãrí drĩ âjólẽ trá úrũ lésĩ nô, kãyĩ gólã mã drĩ 'êzó ngá ndrĩ 'bãlẽ ó'dĩ ãzãtũ rĩ sĩ rĩ, mã â'dô 'ê'á rĩlĩ kĩtĩ ámakã drĩĩ kũmũ ángĩ ró drĩ-ãcê bê. Gõ'dá ânĩ lãjó'bã ámakã mũdrĩ-drĩ-lã-gã-rĩ rĩ 'bá yī â'dô 'ê'á rĩlĩ mã bê kĩtĩ mũdrĩ-drĩ-lã-gã-rĩ rĩ 'bá yī drĩĩ kũmũ ró tã-vô òrĩ ôjĩlã ãsĩrã'êlẽ kã rĩ kã mũdrĩ-drĩ-lã-gã-rĩ rĩ 'bá yī kã kĩlĩ.

* 19:25 19.25 Tã ârí 'bá Yésũ kã 'dĩ 'bá yī ãyĩ tã 'dĩ ãtĩ 'dĩ rĩ, tãlã tã ãsũ gólĩyĩkã 'á rĩ, ngá-tĩ ãmbã 'dĩ âã'dô lãmbẽ òrẽ Ôvãrí drĩ fêlẽ ôjĩlã drĩ rĩ ãdĩ. ãtĩ rĩ, ôjĩlã ngá-tĩ bê düũ rĩ â'dô ãyĩ ôjĩlã tãndĩ 'ĩ.

²⁹ Gō'dá ōjilā ndrī gólīyī 'bā īyíkā áyē 'bá, átá lâ yī, ândrē lâ yī, mvá lâ yī, âdrúpī lâ yī, izó lâ yī, ngātá ámvú yī bē áyē 'bá 'dēzō má vósī tā árī 'bá ámakā ró rī, ngá gólīyī drī 'ē'á ūsúlā áamá átá Ôvârī drīgá sī īzátú rī â'dô 'ē'á lăvŭlī gārā ândâlā kámá-âlô ngá gólīyī drī áyéle rī drī sī. Gō'dá gólīyī â'dô kpá lédrē-lédrē ādūkū ākó rī ūsú'á.

³⁰ Gō'dá ítī rī, ōjilā dūu tībē ngbāangbânō ndrēle īyī ōjilā āmbā-āmbā ró rī 'bá yī, īzátú rī, gólīyī â'dô â'dó'á ōjilā tākó ró Ôvârī rī līfī drī 'á, gólīyī â'dô gō'á volé 'álâ. Gō'dá ōjilā gólīyī dūu gólīyī ngbāangbânō rī'á ndrēlā īyī ōjilā tākó ró rī 'bá yī, īzátú rī, gólīyī â'dô â'dó'á ōjilā āmbā-āmbā ró Ôvârī rī līfī drī 'á, gólīyī â'dô 'bā'á sīsī 'álâ."

20

Úlī mănīgō lătī gólâ Ôvârī drī 'ēzō drī-â fēle ōjilā drī īzátú rī

tāsī rī

¹ Gō'dá nīngá sī rī, Yēsū drī ítōzō tā īmbálé úlī mănīgō sī tā árī 'bá íyíkā rī 'bá yī drī lătī gólâ Ôvârī drī 'ēzō drī-â fēle ōjilā íyíkā drī īzátú rī tāsī. Gólâ kī, "Lătī gólâ Ôvârī drī 'ēzō drī-â fēle ōjilā íyíkā drī rī rī'á nyé ōzō āgō āzā ámvú līpī ró rī kâtī. Kâyī āzā sī, ākpā cīnó, gólâ drī ngāzō nīlī vō ngá lăzī kâ gīlī rī 'álâ, nī'á ōjilā lōndālē ānī ró īyī lōsī 'ēle ámvú íyíkā 'dī 'á âdī sī.

² Gō'dá ámvú līpī ūsū ōjilā bē lōsī 'ēle ámvú íyíkā 'dī 'á rī, gólâ drī tā ī'bīzō gólīyī bē âdī tândī kâyī âlô kâ fēle drīlīyī ndrī ícā-ícā ró. Gō'dá drīlīyī tā-drī lâ lēzō. Nīngá sī rī, ámvú līpī drī gólīyī jōzō nī'á lōsī 'ēle ámvú íyíkā 'dī 'álâ.

³ "Nīngá sī, ítú-pá nī-drī-lâ-sū cīnó 'dī kâ rī sī, ámvú līpī 'dī drī nīzō gōlé kpá ó'dí vō ngá lăzī kâ gīlī 'dī 'álâ. Gō'dá drīlā nīzō ōjilā āzā 'bá yī ūsúlī, rī'á īyī âdré'á tólâ tākó ítī.

⁴ Gō'dá drīlā tā âtázō drīlīyī kī nī rī, 'Nī nī kpá nī'á lōsī 'ēle má drī ámvú 'álâ, má â'dô âdī mbī lōsī ānī drī 'ēle má drī kâyī ândrō nô kâ sī rī fē'á ānī drī.' Gō'dá drīlīyī ngāzō nīlī lōsī 'ēle.

⁵ "Gō'dá ítú-pá câ bē mūdri-drī-lâ-gâ-rī ítú-āyī sī rī gō'dá kpá ítú-pá nâ lănjátúlī bē rī, ámvú līpī 'dī drī kpá tā âlô-âlô 'dī 'ēzō. Drīlā nīzō kpá ó'dí vō ngá lăzī kâ gīlī rī 'álâ, nī'á ōjilā lōndālē ānī'á lōsī 'ēle ámvú íyíkā 'dī 'á.

⁶ Gō'dá câ bē lănjátúlī bē ítú drī 'bārē 'ē'á nī'á filī rī 'á rī, ámvú līpī 'dī drī nīzō gōlé kpá ó'dí vō ngá lăzī kâ gīlī rī 'álâ. Drīlā nīzō ōjilā āzā 'bá yī ūsúlī rī'á âdré'á īyī tākó tólâ vō ngá lăzī kâ 'dī 'á. Gō'dá drīlā tā íjízō gólīyī tī kī, 'Nī rī âdréle nōngá ítú kăălū tākó lōsī 'ē ākó â'dô tāsī yā'?

⁷ Gō'dá drílīyī tã-drī lôgōzó kī nī rī, 'Ōjīlā āzākā yū lōsī fē 'bá āmā drī 'ėlé.' Gō'dá ámvú lípī drī gōzó tã átálé drílīyī kī nī rī, "Dōvó nī nī kpá lōsī 'ėlé má drī ámvú 'álâ.' Gō'dá drílīyī nīzō kpá lōsī 'ėlé.

⁸ "Gō'dá cá bê vō drī 'ērē ânīlī rī 'á rī, ámvú lípī drī tã átázō drī-'bá íyíkâ lōsī kâ drī kī, 'Ní âzī lōsī 'ē 'bá 'dī 'bá yī, ní fē ró âđī gólīyī drī. Ní ítō âđī fēlê ōjīlā gólīyī lōsī ítō 'bá 'ėlé lănjátúlī bê rī 'bá yī rú sī, cālê gólīyī lōsī ítō 'bá 'ėlé âkpā cīnó rī 'bá yī rú.'

⁹ Gō'dá ōjīlā gólīyī lōsī ítō 'bá 'ėlé lănjátúlī 'ásī rī 'bá yī ânī īyī bê âđī īyíkâ trólê rī, drī-'bá lōsī kâ fē gólīyī drī âđī lōsī kâyī âlô kâ rī kâ ī'dī. Kpá ítī, ōjīlā gólīyī ndrī ámvú lípī drī âzīlī ânī'á lōsī 'ėlê rī 'bá yī, drī-'bá lōsī kâ fē kpá âđī lōsī kâyī âlô kâ rī kâ ī'dī gólīyī drī ndrī.

¹⁰ Gō'dá ōjīlā gólīyī lōsī ítō 'bá 'ėlé âkpā cīnó rī lésī rī 'bá yī ânī īyī bê âđī īyíkâ trólê rī, gólīyī ĩsū tã trá kī nī rī, áâ'dô âđī fē'á īyī drī lăvūlī gără âđī fēlê ōjīlā gólīyī lōsī ítō 'bá 'ėlé lănjátúlī bê rī 'bá yī drī rī drī sī. Gō'dá ófē kpá âđī lōsī kâyī âlô kâ rī kâ ī'dī gólīyī drī.

¹¹ "Gō'dá gólīyī trô âđī īyíkâ bê rī, drílīyī ítōzó rī'á lōzólê úlī ngūrū-ngūrū bê ámvú lípī 'dī rú.

¹² Gō'dá drílīyī ngázō tã átálé ámvú lípī drī kī, 'Ōjīlā gólīyī lōsī ítō 'bá 'ėlé lănjátúlī 'ásī rī 'bá yī 'ē īyī lōsī cé dă ítī. Gō'dá āmā rī gógó āmákâ lōsī 'ē 'bá ĩtú kăălū ĩtú āmé drī sī nô rī 'bá yī, áâ'dô âđī fē'á āmā drī ĩcâ-ĩcâ ró ōjīlā gólīyī lōsī ítō 'bá 'ėlé volé lésī rī 'bá yī bê ángô tí ró yā?'

¹³ Gō'dá ámvú lípī drī gōzó tã átálé lōsī 'ē 'bá âlô gólīyī lăfálê 'ásī rī drī kī, 'Ámâ rû-lê-ăzīyă, nī lê tã-drī trá âđī kâyī âlô kâ 'ē'á fēlă ânī drī rī tāsī. Má âdó ânī kô.

¹⁴ Nī trô âđī âníkâ, nī nī gólê ânī drī 'bă 'ásī. Má lê kpá âđī fēlê ĩcâ-ĩcâ ró ōjīlā gólīyī lōsī ítō 'bá volé lésī rī 'bá yī drī ôzô má drī fēlê ânī drī 'dī kâtī.

¹⁵ Ní ĩsū âníkâ bê-rī, â'dô kô rī'á mbī má drī tã gólâ má drī lėlê 'ėlê rī 'ēzô âđī ámákâ sī ôzô má drī lėlê rī kâtī yă? Gō'dá tălă â'dô 'ī ânī drī â'dózó ăwă ró má bê yă? Ânī rī'á ăwă ró má bê tălă tã gólâ má drī 'ėlê tândī ró ōjīlā pălê rī tāsī yă? Má â'dô ĩcâ'á tã gólâ má drī lėlê 'ėlê rī 'ėlê ôzô má drī lėlê rī kâtī âđī ámákâ sī.' "

¹⁶ Gō'dá Yēsū ndėlê bê úlī mănīgō lătī gólâ Ōvărī drī 'ēzô drī-'â fēlê ōjīlā íyíkâ drī rī tāsī rī, drílâ gōzó tã átálê kī nī rī, "Ōjīlā dūū tibê ngbāangbânō ndrėlê īyī ōjīlā āmbâ-āmbâ ró rī 'bá yī â'dô īyī â'dó'á ĩzátú ōjīlā tākó ró Ōvărī rī līfī drī 'á, gólīyī â'dô gō'á volé 'álâ. Gō'dá ōjīlā dūū gólīyī ngbāangbânō rī'â ndrėlâ īyī ōjīlā tākó ró rī 'bá yī, ĩzátú rī,

gólîyî â'dô â'dó'á ôjlâ âmbâ-âmbâ ró Ôvârî rî lîfî drî 'á, gólîyî â'dô 'bâ'á sîsî 'álâ."

Tă Yésû drî îyî ôdră tă âtázó kpá ó'dí lăjó'ba íyîká

rî 'bá yî drî rî

(Márākō 10.32-34; Lúkă 18.31-34)

¹⁷ Gô'dá nîngá sî, Yésû yî drî ngăzó nîlî Yêrôsâlemă 'álâ tă ârî 'bá íyîká rî 'bá yî bê. Gô'dá gólîyî ôtîrî rîlî nîlî lătî 'ásî rî, drîlâ ngăzó lăjó'ba íyîká mûdrî-drî-lâ-gâ-rî rî 'bá yî drîlî gbíyá lătî gâră drî 'á tă ârî 'bá 'dî 'bá yî lăfálé sî, tălâ yî â'dô ró bê cé îyî drîlî sî. Gô'dá Yésû drî tă gólîyî 'ê 'bá rû 'êlê yî drî Yêrôsâlemă 'álâ rî tă lâ âtázó gólîyî drî.

¹⁸ Gólâ kî, "Nî ârî drê, âmâ trá 'ê'á nîlî Yêrôsâlemă 'álâ nô. Mă gólâ âjólé úrú lésî nô, ââ'dô 'ê'á âmâ drî-bâ fêlê drî-'bá ângî Yúdă yî kâ rî 'bá yî drîgá gô'dá kpá lă'bî îmbá 'bá rî 'bá yî bê. Gólîyî â'dô 'ê'á tă-vó âmákâ kîlî ânyâ ró, tălâ úfû ró mâ bê.

¹⁹ Gô'dá gólîyî â'dô îyî âmâ drî-bâ fê'á ôjlâ âtră Rómă kâ rî 'bá yî drîgá. Îtî rî, gólîyî â'dô âmâ lârákô lô'é'á. Gólîyî â'dô âmâ câ'á ônjóró'bî sî, gô'dá gólîyî â'dô âmâ îpá'á fê lălî-lălî drîlî má drî drăzó. Gô'dá kâyî nâ sî, má â'dô lîdrî'á kpá ó'dí ôdră 'ásî." Gô'dá Yésû âtâ úlî 'dî 'bá yî bê lăjó'ba íyîká 'dî 'bá yî drî rî, drîlîyî ngăzó gólê tă ârî 'bá íyîká 'dî 'bá yî lăfálé.

Tă Yăkóbă yî Yōwānî bê ândrê lâ yî drî tă îjízó Yésû tî

îyî mvá yî tāsî rî

(Márākō 10.35-45)

²⁰ Gô'dá nîngá sî rî, Zêbêdáyô rî ôkó drî ngăzó mvá lâ yî rî Yăkóbă yî Yōwānî bê drîlî âfôzó gólîyî bê lăjó'ba 'dî 'bá yî lăfálé sî. Drîlîyî nîzó cālê Yésû lăgátî. Gô'dá câ îyî bê Yésû lăgátî rî, ôkó rî gógó drî ngăzó 'â'î tîlî vûdrî Yésû ândră tă înjî sî. Gô'dá drîlâ tă îjízó Yésû tî îyî mvá 'dî 'bá yî tāsî.

²¹ Gô'dá Yésû ârî úlî gólâkâ 'dî bê rî, drîlâ tă îjízó ôkó 'dî tî kî nî rî, "Nî lê má ô'ê â'dô î'dî ní drî yâ?" Gô'dá ôkó 'dî drî ngăzó tă âtálê Yésû drî rû'bă lô'bâ-lô'bâ sî kî nî rî, "Îzátú kâyî gólâ ní drî 'êzó rîlî kúmú ângî ró ângó nô drîlî rî tú rî, ní 'bâ âmâ mvá nô 'bá yî rîlî ní bê, âlô rî ôrî íyîká ânî drî-ágó drî lésî ró gô'dá âzâ rî ôrî íyîká ânî drî-lîjî drî lésî rî 'á."

²² Gô'dá Yésû drî tă âtázó Yăkóbă yî drî Yōwānî bê kî, "Tă gólâ ânî drî tă lâ îjîlî má tî sî 'dî rî, nî nîjî tă ífî lâ kô. Nî â'dô ícá'á cú ngá mvûlî îgâ mvá lăņô kâ gólâ má drî 'êzó ngá mvûlî 'á lâ sî rî 'ásî má bê yâ?" Gô'dá drîlîyî tă-drî lôgôzó

Yésũ drí kǐ nĩ rĩ, “Ăwô, ămâ rĩ'á njăă ngá mvũlĩ ĩgă mvá lăŋô kâ 'dĩ 'ásĩ.”

²³ Gô'dá Yésũ drí tă-drĩ lôgôzó drĩlĩyĩ kǐ nĩ rĩ, “Nĩ â'dô ngá mvũ'á trá cú ĩgă mvá lăŋô kâ 'dĩ 'ásĩ. Gô'dá mâ rĩ'á drĩ-ăcê ăkô ôjĩlă gólĩyĩ 'ê 'bá rĩlĩ ămâ gără drĩ 'á rĩ 'bá yĩ njĩzó. Ămâ átá êdê vô 'dĩ 'bá yĩ trá ôjĩlă gólĩyĩ gólă drĩ 'ê'á njĩlă nĩ rĩlĩ 'á lâ rĩ 'bá yĩ drĩ.”

²⁴ Gô'dá lăjó'bá ămbúkũ Yésũ kâ mûdrĩ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ĩyĩ tă Yăkóbă yĩ Yôwănĩ bê ândrê lâ yĩ drĩ ĩjĩlĩ Yésũ tĩ gólĩyĩ tāsĩ 'dĩ tă lâ bê rĩ, drĩlĩyĩ â'dózo ăwă ró Yăkóbă yĩ rú Yôwănĩ bê.

²⁵ Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, Yésũ drĩ lăjó'bá íyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ âzĩzó ndrĩ ânĩlĩ yĩ lăgătĩ. Gô'dá drĩlă tă âtázó gólĩyĩ drĩ kǐ, “Mĩ nĩ trá kǐ nĩ rĩ, kúmú 'băşúrú kâ rĩ 'bá yĩ rĩ rĩlĩ 'băşúrú íyĩkâ rĩ 'bá yĩ drĩlĩ mbârăkă sĩ.

²⁶ Gô'dá ânĩ lăjó'bá ămákă rĩ 'bá yĩ lăfálé 'á rĩ, nĩ 'é ĩtĩ kô. Gólă tĩbê lě 'bá â'dólé ămbă ró ânĩ lăfálé 'ásĩ Ôvărĩ rĩ ĩlĩ drĩ 'á rĩ, gólă ĩlĩ'bũ rú íyĩ âzĩ-ăzĩ yĩ drĩ ndrĩ.

²⁷ Ôjĩlă ânĩ lăfálé sĩ gólă tĩbê lě 'bá â'dólé ămbă ró sĩsĩ íyĩ âzĩ-ăzĩ yĩ drĩlĩ sĩ Ôvărĩ rĩ ĩlĩ drĩ 'á rĩ, gólă ââ'dô răgũ ró rú ĩ'bũlĩ âzĩ-ăzĩ lâ yĩ drĩ ndrĩ.

²⁸ Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, mâ rĩ gógó âjólé úrú lésĩ nô, má ânĩlĩ kô ââ'dô ró bê rú ĩ'bũzó má drĩ. Má ânĩ rú ĩ'bũlĩ âzĩ-ăzĩ yĩ drĩ gô'dá kpá ămâ nyăányă fêlê drălê ôjĩlă dũu tāsĩ, tălă má ĩnjĩ ró gólĩyĩ bê tă ônjĩ ĩyĩkâ 'ásĩ.”

*Tă Yésũ drĩ ĩlĩ ăkô lé 'bá rĩ rĩ 'bá yĩ ĩlĩ lâ yĩ êdézó rĩ
(Mărăkô 10.46-52; Lúkă 18.35-43)*

²⁹ Gô'dá nĩngă sĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ ngăzó nĩlĩ zăă âcĩ ĩyĩkâ 'á lăjó'bá íyĩkâ rĩ bê, nĩ'á Yêrôsălemă 'álă. Gô'dá drĩlĩyĩ ânĩzó âcálé jăřĩbă gólă zĩlĩ Yêřĩkô rĩ 'á. Gô'dá gólĩyĩ ôtĩrĩ jăřĩbă 'dĩ âyé rĩ, ôjĩlă ô'bĩ dũu drĩ ngăzó 'dêlê gólĩyĩ vósĩ.

³⁰ Gô'dá tólă rĩ, Yésũ yĩ ôtĩrĩ 'băă lăvũ'á lătĩ 'ásĩ rĩ, âgô ĩlĩ ăkô lé 'bá ró âză 'bá yĩ bê rĩ'á rĩ lătĩ gără drĩ 'á. Gô'dá gólĩyĩ ârĩ ĩyĩ tă bê kĩ'á nĩ rĩ, 'dĩlĩ â'dô Yésũ ĩ'dĩ rĩ'á lăvũ'á rĩ, drĩlĩyĩ ngăzó trêlê lăzĩ bê kĩ nĩ rĩ, “Yésũ, nĩ 'bă ămâ ĩză ôgă ní drĩlĩ, nĩ ĩ'dĩ tĩbê Ôvărĩ drĩ tă lâ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, â'dô ânĩ'á ămă pălê nô, ní pă ămă.”

³¹ Nĩngă sĩ, ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ĩyĩ bê ôtrê-ôtrê ĩlĩ ăkô lé 'bá 'dĩ 'bá yĩ kâ rĩ, drĩlĩyĩ tă lôgôzó gólĩyĩ drĩlĩ mbârăkă sĩ kĩ, “Nĩ ôtrê kô, nĩ rĩ tũtĩ.” Gô'dă gbô lé ĩtĩ rĩ, ĩlĩ ăkô lé 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngăzó rĩ'á ôtrêlê lăvũlĩ gără sĩsĩ rĩ drĩlĩ sĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ĩ'dĩ tĩbê Ôvărĩ drĩ tă lâ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, â'dô ânĩ'á ămă pălê nô, ní ndrê ămă ĩză! Ânĩ 'ă ăđ'dĩ ămă rú! Nĩ pă ămă!”

³² Gô'dá Yésũ drí âdrézó ľĩľĩ âkó lé 'bá 'dĩ 'bá yĩ âzĩľĩ ânĩľĩ yĩ ngálâ. Gô'dá góľĩyĩ âcâ bê Yésũ ľăgátĩ rĩ, Yésũ drí tă ĩjízó góľĩyĩ tĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ľě má drí â'dô 'élé ânĩ drí yã?"

³³ Gô'dá drĩľĩyĩ tă-drĩ lôgôzó Yésũ drí kĩ nĩ rĩ, "Kúmú, nĩ nĩĩ âmâ ľĩľĩ, tăľâ mã ndrê ró vô bê!"

³⁴ Ītĩ rĩ, góľĩyĩ ĩzã drí gãzó Yésũ rú. Gô'dá Yésũ drí góľĩyĩ ľĩľĩ dôzó. Gô'dá gólâ dôľé bê góľĩyĩ ľĩľĩ rĩ, kôro góľĩyĩ ľĩľĩ drí rũ nĩjízó vô ndrêľé dódó. Nĩngá sĩ rĩ, drĩľĩyĩ ngãzó 'dêľé Yésũ vósĩ.

21

*Tă Yésũ rĩ ľũyízó ĩrĩ 'á Yêrôsălémă 'álâ rĩ
(Mărākô 11.1-11; Lúkă 19.28-40; Yōwănĩ 12.12-19)*

¹ Gô'dá nĩngá sĩ, Yésũ yĩ nĩ ĩyĩ bê tă ârĩ 'bá ĩyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ bê ânyĩ 'ê'á cãľé Yêrôsălémă rú rĩ, drĩľĩyĩ cãzó 'bădrĩ mvá zĩľĩ Bêťefágê rĩ 'álâ únĩ gólâ fê dô kâ zĩľĩ ôľĩvĩ rĩ bê yĩ drĩĩ rĩ ľăgátĩ. Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drí tă ârĩ 'bá ĩyĩkâ rĩ rĩ 'bá yĩ âzízó jôľé nĩľĩ sĩsĩ 'álâ.

² Gô'dá Yésũ drí tă âtázó drĩľĩyĩ kĩ, "Nĩ nĩ ĩľĩ 'bădrĩ mvá Bêťefágê âmâ ágá 'álâ nã 'á. Ōzó nĩ ôcâ trá tólâ rĩ, nĩ â'dô dõngĩ ândrê ũsú'á mvá lâ bê ôľô'ĩ trá. Ītĩ rĩ, nĩ âtĩ góľĩyĩ âjĩľĩ má drí nõľé.

³ Gô'dá ôzó ôjĩľă äzâ ĩjĩĩ ânĩ trá kĩ'á nĩ rĩ, nĩ rĩ dõngĩ 'dĩ 'bá yĩ âtĩľĩ â'dô tăsĩ yã rĩ, nĩ âtâ kĩ nĩ rĩ, 'Kúmú âmákâ ľě nĩ, gólâ â'dô lôgô'á lâ 'wăă vólé.' "

⁴ Yésũ âtâ tă tă ârĩ 'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yĩ drí ĩtĩ 'dĩ, tăľâ úľĩ gólâ tă ângũ 'bá Zêkăriyă drí âtálé trá âkũ ró nã rĩ â'dô rú 'ê'á té ôzó drĩľă ângũľĩ trá rĩ kâtĩ kĩ'á nĩ rĩ,

⁵ "Nĩ âtâ tă ôjĩľă Yêrôsălémă kâ drí kĩ, 'Nĩ ndrê drê, kúmú ânikâ rĩ'á ânĩ'á ânĩ ngálâ.

Gólâ lôgô ĩyĩ nyăányă trá vũdrĩ, gólâ mbă trá dõngĩ drĩĩ, gólâ rĩ'á ânĩ'á dõngĩ mvá drĩĩ.' "

Zêkăriyă 9.9

⁶ Ītĩ rĩ, tă ârĩ 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drí nĩzó tă 'dĩ 'élé té ôzó Yésũ drí âtálé 'dĩ kâtĩ.

⁷ Góľĩyĩ drí dõngĩ ândrê 'dĩ âtrôzó mvá lâ bê âjĩľĩ Yésũ drí. Gô'dá drĩľĩyĩ ĩtă ĩyĩkâ âtrôzó, ânĩ'á 'băľă dõngĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩĩ. Gô'dá Yésũ drí mbăzó rĩľĩ dõngĩ mvá 'dĩ drĩĩ, tăľâ yĩ nĩ ró bê ĩľĩ drĩĩ lâ Yêrôsălémă 'álâ.

⁸ Nĩngá sĩ rĩ, ô'bĩ dũũ drí ĩtă ĩyĩkâ âtrôzó 'bêľé vũdrĩ ľătĩ drĩĩ sĩ. Gô'dá ôjĩľă äzâ 'bá yĩ góľĩyĩ ľăľálé sĩ rĩ ôňô ĩyĩkâ mbĩră bĩ ĩ'dĩ lô'bêľé vũdrĩ ľătĩ drĩĩ sĩ, tăľâ Yésũ ôňĩ ró dõngĩ 'dĩ bê drĩĩ lâ 'ásĩ. Góľĩyĩ 'ê tă 'dĩ ĩtĩ 'dĩ Yésũ rĩ ĩnjízó.

⁹ Góľĩyĩ ôťĩrĩ 'băă rĩ'á nĩ'á rĩ, ôjĩľă ô'bĩ góľĩyĩ rĩ 'bá nĩľĩ Yésũ yĩ bê 'dĩ 'bá yĩ, góľĩyĩ 'dê 'bá sĩsĩ rĩ 'bá yĩ gô'dá góľĩyĩ 'dê 'bá

vólé lésĩ rĩ 'bá yĩ bē, drílĩyĩ ngázó rĩ'á Yésũ rĩ lùyĩlĩ kĩ nĩ rĩ, “Mã lùyĩ nĩ kúmú gólá 'bălé trá 'dĩyĩ pã 'bá ró rĩ. Ôvârĩ ôfē òrē ní drĩ, nĩ tĩbē ânĩ 'bá mbârâkâ gólâkâ bē rĩ. Ôvârĩ 'bũũ 'álâ rĩ, rú lâ â'dô lùyĩlĩ lùyĩ rōô.”

¹⁰ Gõ'dá Yésũ yĩ câ bē Yērōsālēmā 'álâ rĩ, ôjĩlā ndrĩ jãrĩbã Yērōsālēmā kâ 'á 'dĩ 'bá yĩ drĩ â'dózó lâ-rô-lâ-rô ró. Gõ'dá drílĩyĩ tã ñjízó ñyĩ vō 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, “Ăgô nõ ñyĩkâ â'dĩ ñ'dĩ yã?”

¹¹ Gõ'dá ô'bĩ gólĩyĩ ânĩ 'bá Yésũ yĩ bē 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã-drĩ lōgōzó drílĩyĩ kĩ nĩ rĩ, “Nōô Yésũ Nāzārétã 'bãdrĩ Gālĩláyã kâ rĩ lésĩ, gólá Ôvârĩ drĩ tã lâ 'bălé 'è'á âjólâ tã ângũ 'bá ró rĩ ñ'dĩ.”

Tã gólĩyĩ Yésũ drĩ 'èlê ã'dĩ-drĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ 'álâ rĩ 'bá yĩ

(Márākō 11.15-19; Lúkã 19.45-48; Yōwánĩ 2.13-22)

¹² Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drĩ ngázó nĩlĩ fĩlĩ ã'dĩ-drĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ 'álâ. Gõ'dá gólá fĩ bē tólâ rĩ, drĩlâ ngá lâzĩ 'bá gõ'dá kpá ãmámō lâzĩ 'bá ngá fēfē ró Ôvârĩ drĩ rĩ 'bá yĩ ùsúzó ngá ñyĩkâ lâzĩ'á lâgĩ ònjĩ sĩ. Gõ'dá gólá drĩ kpá ôjĩlā gólĩyĩ rĩ 'bá âdĩ òrĩ ngĩngĩ ñkúrãlê âdĩ òrĩ âzâ 'bá yĩ kâ sĩ rĩ ùsúzó. Gõ'dá Yésũ ùsũ tã 'dĩ bē ñtĩ rĩ, gólá drĩ ngázó òmbã ró ôjĩlā 'dĩ 'bá yĩ bē. Gólá drĩ ngázó tãrãbízã rĩzô âdĩ ñkúrãlê drĩ lâ 'á rĩ drĩ lâ âkólé ndrĩ vũdrĩ. Gõ'dá Yésũ drĩ kpá gbã'dá ôjĩlā gólĩyĩ rĩ 'bá ãmámō 'dĩ 'bá yĩ lâzĩlĩ gĩlĩ rĩ 'bá yĩ kâ drĩ lâ âkózó vũdrĩ. Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ngázó ôjĩlā 'dĩ 'bá yĩ lâdrólé ndrĩ vólé ã'dĩ-drĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ 'dĩ 'ásĩ ùlĩ âtâ-âtâ bē kĩ,

¹³ “Ílgĩ trá búkũ Ôvârĩ kâ 'á kĩ nĩ rĩ, 'Jó ámakâ rĩ'á vō gólá rĩzô rãtãã 'èlê má drĩ 'á lâ rĩ ñ'dĩ.”

Īsáyã 56.7

Gõ'dá nĩ jã jó ámakâ 'dĩ trá â'dólé vō ùgũ yĩ drĩ rĩzô ngá ñyĩkâ lãpĩlĩ 'á lâ rĩ kâ ró.”

¹⁴ Nĩngá sĩ rĩ, ôjĩlā gólĩyĩ lĩfĩ ãkó lé 'bá ró rĩ 'bá yĩ gõ'dá gólĩyĩ òñō ró rĩ 'bá yĩ bē, drílĩyĩ ânĩzô Yésũ ngálâ ã'dĩ-drĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ 'dĩ 'á. Gõ'dá Yésũ drĩ ôjĩlā 'dĩ 'bá yĩ êdézó âcálé dódó ngá lâzé gólĩyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

¹⁵ Gõ'dá drĩ-'bá ángĩ Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ gõ'dá kpá lã'bĩ ñmbã 'bá rĩ 'bá yĩ bē, ndrē ñyĩ tã lâràkô Yésũ drĩ 'èlê 'dĩ 'bá yĩ bē, gõ'dá gólĩyĩ árĩ 'dĩyĩmvã bē rĩ'á ñyĩ òtré'á Yésũ rĩ lùyĩ-lùyĩ bē kĩ nĩ rĩ, “Mã lùyĩ nĩ gólá kúmú, Dãwúđĩ rĩ ózōwã ró” rĩ, drílĩyĩ â'dózó ãwã ró Yésũ rú.

¹⁶ Ìtĩ rĩ, drílĩyĩ Yésũ rĩ ñjízó kĩ, “Nĩ árĩ tã 'dĩyĩmvã 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ'á âtálâ 'dĩ trá yã? Gólĩyĩ rĩ rĩ'á ânĩ lùyĩlĩ ñtĩ 'dĩ â'dô tãsĩ yã?” Gõ'dá Yésũ drĩ tã-drĩ lōgōzó drílĩyĩ kĩ nĩ rĩ, “Ăwô,

má ârî tâ gólîyîkâ 'dĩ trá. Nĩ zĩ tâ gólâ Dăwúđĩ drí âtalé Ôvârî drí kî'á nĩ rî, 'Nĩ 'bă 'dîyîmvă ônyîkô trá 'dîyîmvă ôdé bê ânî lûyîlî îyî tî sî' rî kô yă?"

¹⁷ Nĩngá sî, Yésũ drí ngăzô drî-'bă 'dĩ 'bă yî âyéle. Drílâ fôzô volé Yêrôsâlemă 'ásî. Drílâ nîzô jăřîbă Bêtânî kâ rî 'âlâ. Gô'dá drílâ â'dú kôzô âkpă tólâ.

Tă Yésũ drí mbârâkă tâ lělê kâ â'dázô kănágôwă fê rú rî (Mărâkô 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Gô'dá nĩngá sî, kăyî drîzô lâ âzâ rî sî âkpăkă'dă cîjîno, Yésũ yî drí ngăzô nî'á gôlé lâjô'bă íyîkâ yî bê Yêrôsâlemă 'âlâ. Gô'dá lătî drî sî rî, gólâ gô'dá trá lŏfô ró.

¹⁹ Gô'dá gólâ drí kănágôwă fê ndrêzô lătî gără drî 'á bî bê ngbũkpũ. Gô'dá drílâ nîzô kănágôwă fê 'dĩ lŏ'wă lâ ndrêlê, â'dô ró bê yî drí nyălê lŏfô drí. Gô'dá gólâ úsú lŏ'wă lâ kô. Gólâ úsú cé bî lâ î'dî. Tă 'dĩ tāsî rî, Yésũ drí kănágôwă fê 'dĩ trîzô kî, "Nĩ îcâ ânîkă lŏ'wă âzākă 'wălê kô kô." Gô'dá kôrô fê 'dĩ drí ândrăzô drălê.

²⁰ Îtî rî, lâjô'bă Yésũ kâ 'dĩ 'bă yî ndrê îyî bê tâ gólâ rû 'ê 'bă 'dĩ îtî rî, tî lâ îyî drí â'dîzô ndrúndrú. Gô'dá drílîyî tâ îjîzô Yésũ tî kî nĩ rî, "Fê 'dĩ ândră 'wăâ drălê îtî 'dĩ ângô tî ró yă?"

²¹ Gô'dá Yésũ drí tă-drî lôgôzô lâjô'bă íyîkâ 'dĩ 'bă yî drí kî, "Mă âtă ânî drí tă pătîjî ró, ôzô nĩ â'dô cú tă lělê bê Ôvârî 'á gô'dá tă řîsũ ânî pîpîsîlî 'á rî â'dô kô řî řî rî, nĩ â'dô îcă'á cú tă gólâ má drí 'êlé fê nô drí nô 'êlé, gô'dá nĩ â'dô îcă'á cú tă âzâ 'bă yî 'êlé gără nôô drî sî. Ôzô nĩ ââtă tă únî ângî drí kî, 'Nĩ ngă nî'á 'dêlé řîmvũ ândrê 'á' rî, tă rî 'dĩ â'dô rû 'ê'á, ôzô ânî drí âtalé 'dĩ kâtî.

²² Ôzô nĩ â'dô cú tă lělê bê îtî rî, ngă gólâ ânî drí tă lâ îjîlî Ôvârî tî rătăâ sî rî, nĩ â'dô úsú'á lâ."

Tă drî-'bă ângî Yúdă yî kâ rî 'bă yî drí Yésũ rî îjîzô

drî-ăcê gólâkă tāsî rî

(Mărâkô 11.27-33; Lúkă 20.1-8)

²³ Gô'dá nĩngá sî rî, Yésũ drí nîzô gôlé kpă ó'dî â'dî-drî jó ângî Ôvârî kâ rî kâ 'dĩ 'á Yêrôsâlemă 'âlâ. Drílâ îtôzô řî'á ôjîlă îmbálê. Gólâ ôtîrî 'băâ tă îmbă'á rî, drî-'bă ângî Yúdă yî kâ rî 'bă yî gô'dá gólîyî â'dô 'bă sîsî-lésî ró rî 'bă yî bê rî drí ânîzô îyî tă îjîlî Yésũ tî kî, "Nĩ úsú ânîkă drî-ăcê tă nô 'bă yî 'êzô â'dô 'ásî yă? Â'dî fê drî-ăcê nĩ ní drí řîzô tă gólîyî ní drí řî'á 'êlă 'dĩ 'bă yî 'êlé yă?"

²⁴ Îtî rî, Yésũ drí tă-drî lôgôzô drílîyî kî nĩ rî, "Ôzô nĩ ôlê trá nîlă kî'á nĩ, â'dî fê drî-ăcê nĩ má drí tă 'dĩ 'bă yî 'êzô yă

rî, má lě ânî îjílî tâ îjî âzâ sî, ôzō nî ôlôgō tâ îjî ámakâ 'dî drî lâ trá rî, má drî gōzō gólâ tîbê drî-âcê fê 'bá má drî rî â'dalé ânî drî.

²⁵ Nî â'dâ drê tâ má drî, tâ Yōwánî bābātízî 'ê 'bá ró rî kâ tāsî, â'dî fê drî-âcê gólâ drî rîzō bābātízî 'êlê ôjílâ drî rî nî, Ôvârî fê nî ngātá ôjílâ mvá fê nî yā?" Gō'dá drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî árî îyî tâ Yésû drî îjílî 'dî bê rî, drílîyî ngázō rî'á tâ ôjálê îyî vō 'ásî kî, "Ôzō mǎ ââtâ tâ kî nî rî, Ôvârî ôfê drî-âcê nî Yōwánî drî rî, Yésû â'dô âmâ îjî'á kî, mǎ lée tâ kô tâ Yōwánî drî pélé rî 'á â'dô tāsî yā?

²⁶ Gō'dá ôzō mǎ ââtâ kî nî rî, ôjílâ mvá ôfê drî-âcê nî Yōwánî drî rî, âmâ rî'á ũrî ró tâ ôjílâ drî 'ê'á 'êlâ âmâ drî rî tāsî, tǎlâ gólîyî â'dô ngǎ'á ǎwǎ ró âmá bê. Gólîyî ndrî nî îyî trá kî nî rî, Yōwánî rî'á tâ ǎngû 'bá 'î."

²⁷ Gō'dá drílîyî tâ-drî lôgōzō Yésû drî kî, "Mǎ nǎi kô â'dî fê drî-âcê nî Yōwánî drî yā rî." Gō'dá Yésû drî kpá tâ âtázō drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî drî kî nî rî, "Mǎ ícǎ kpá kô â'dalá ânî drî ngātá â'dî fê drî-âcê nî má drî yā rî."

Tǎ mvá gólâ tâ îyî átá kǎ 'ê 'bá rî kǎ

²⁸ Gō'dá nǎngǎ sî rî, Yésû drî ngázō í'dígówǎ ágô âzâ mvá bê rî rî kǎ ngílî drî-'bá ángî Yúdâ yî kǎ 'dî 'bá yî drî. Gólâ kî, "Ágô âzâ bê rî'á mvá ágó bê rî. Drílâ ngázō tâ âtálê îyî mvá sísî rî drî kî, 'Ámǎ mvá, ní nî ǎndrô nî'á ngǎ 'wǎlê má drî ǎmvú 'álâ.'

²⁹ Gō'dá mvá 'dî drî tâ-drî lôgōzō îyî átá drî kî nî rî, "É'ê, má lée kô." Gō'dá tâ 'dî vósî rî, drílâ gōzō tâ îsû íyîkǎ jǎlê, drílâ gōzō nílî ngǎ 'wǎlê.

³⁰ Gō'dá ágô 'dî drî kpá tâ ǎlô-ǎlô 'dî âtázō îyî mvá ǎdû rî drî. Gō'dá mvá ǎdû rî drî tâ-drî lôgōzō átá lâ drî kî, 'ǎwô, tátá, má â'dô nî'á ngǎ 'wǎlê.' Gō'dá gólâ nǎi kô."

³¹ Gō'dá Yésû drî drî-'bá ángî Yúdâ yî kǎ 'dî 'bá yî îjízō kî, "'Dîyîmvá rî 'dî 'bá yî lâfálê sî rî, mvá gólâ ángô rî 'ê tâ átá lâ drî lélê rî nî yā?" Gō'dá drílîyî tâ-drî lôgōzō Yésû drî kî, "Mǎ gólâ sísî rî î'dî."

Gō'dá Yésû drî tâ âtázō drílîyî kî, "Mǎ âtâ ânî drî tâ pǎtǎi ró, bélé-bélé û'dú 'bá ônjî rî 'bá yî gō'dá ôkó gólîyî ágô kpǎ 'bá ró rî 'bá yî bê, gólîyî ânî drî ndrêlê tâ ônjî 'bá ró rî â'dô îyî rû jǎ'á nî sísî ânî drî sî tâ lélê Ôvârî 'á â'dózō ôjílâ Ôvârî kǎ ró.

³² Gō'dá tâ â'dalá î'dî nō, Yōwánî bābātízî 'ê 'bá ró rî ânî bê lǎtî mbî â'dalé ânî drî â'dózō tâ mbî 'ê 'bá ró Ôvârî rî lǎfî drî 'á rî, nî gǎ vólê trá dó tâ lélê úlî Ôvârî kǎ gólâ drî pélé rî 'á. Gō'dá bélé-bélé û'dú 'bá yî gō'dá ôkó gólîyî ágô kpǎ 'bá ró rî yî bê, gólîyî lē tâ trá tâ Yōwánî drî pélé 'dî 'á. Gō'dá nî

ndrê tă gólîyî drî 'êlé 'dî bê rî, nî gâ vólé trá dó drî âjálé tă ònjî ânîkâ 'ásî tă lězó úlî Ôvârî kâ Yōwānî drî pélé ânî drî 'dî 'á."

Tă Yēsū drî úlî mănîgō ămuvú 'wă 'bá ònjî rî 'bá yî kâ rî âtázó drî-'bá ągî Yúdă yî kâ rî 'bá yî rú rî

(Mărākō 12.1-12; Lúkă 20.9-19)

³³ Gō'dá nîngá sî rî, Yēsū drî úlî mănîgō âzâ âtázó drî-'bá ągî Yúdă yî kâ 'dî 'bá yî drî. Gólâ kî, "Nî ârî drê, âgô âzâ bê rî'á ămuvú ągî íyîkâ bê. Gólâ drî fê ôzô âlâ'bâ kâtî gólâ rîzô ôdrá 'êlé lō'wâ lâ 'ásî rî î'dízó dũu ămuvú íyîkâ 'dî 'ásî. Gō'dá drîlâ ndôgô gâzô dîrî gbââ ămuvú íyîkâ 'dî rú sî, tâlâ ũgú gō'dá kōrōnyâ bê ôzó látî ũsú âfízó ămuvú íyîkâ 'dî 'á kô. Gō'dá ămuvú lîpî 'dî drî vō âzâ êdézó gũâlî-gũâlî kúnî 'á, tâlâ rîzô ôdrá 'dî zâlê 'á lâ. Gō'dá drîlâ kpārâ êdézó âcê ũrû, tâlâ ôjîlâ gólâ rî 'bá ămuvú íyîkâ 'dî vó lâ ndrêlé rî drî mbázó rîlî drî lâ 'á rî'á vō lōndrêlé. Nîngá sî, ămuvú lîpî 'dî drî ămuvú 'wă 'bá âzâ 'bá yî âzízó ânî'á lōsî 'êlé ămuvú íyîkâ 'dî 'á nîngá. Gō'dá drîlîyî tă î'bîzô ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî bê fê ămuvú íyîkâ 'á 'dî 'bá yî lō'wâ lâ yî lâfálê lâ cālê gólîyî bê. Nîngá sî, ămuvú lîpî 'dî drî ngâzó nîlî âcî íyîkâ 'á jêjê ró 'bădrî âzâ 'á.

³⁴ Gō'dá kâyî fê lō'wâ 'dî 'bá yî drî kâzó rîzô ôkîlâ rî âcâ bê rî, ămuvú lîpî drî lâjô'bá íyîkâ âzâ 'bá yî jōzó ămuvú 'wă 'bá íyîkâ 'dî 'bá yî ngálâ, nî'á fê lō'wâ gólâ íyîkâ ró rî âtrôlê âjîlî yî drî.

³⁵ "Gō'dá lâjô'bá 'dî 'bá yî câ îyî bê ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî ngálâ rî, ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî drî ngâzó 'dêlé lâjô'bá 'dî 'bá yî drî. Drîlîyî lâjô'bá âlô rî rûzó cālê, gō'dá drîlîyî lâjô'bá âzâ rî fûzó, gō'dá drîlîyî lâjô'bá âzâ nâ lâ ró rî lûvûzó kúnî mvá sî.

³⁶ "Gō'dá ămuvú lîpî 'dî ârî tă ònjî ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî drî 'êlé 'dî bê rî, drîlâ gōzó kpá ó'dî lâjô'bá íyîkâ âzâ 'bá yî jôlé lâvũlî gâră lâjô'bá gólâ drî jôlé sîsî rî 'bá yî drî sî. Gō'dá lâjô'bá 'dî 'bá yî câ îyî bê ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî ngálâ rî, ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî drî tă gólîyî drî 'êlé lâjô'bá ămuvú lîpî kâ âjólê sîsî rî 'bá yî drî rî 'êzó kpá lâjô'bá âjólê 'dî 'bá yî drî.

³⁷ Gō'dá ămuvú lîpî 'dî ârî tă gólâ rû 'ê 'bá lâjô'bá íyîkâ jôlé 'dî 'bá yî drî rî bê rî, gólâ drî tă îsûzó kî nî rî, 'Má â'dô âmâ mvá nyăanyâ rî jô'á ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî ngálâ. Âzângá sî, gólîyî â'dô gólâ rî înjî'á.' Gō'dá âdũkũ lâ ró, ămuvú lîpî drî gōzó íyî mvá rî jôlé gólîyî ngálâ.

³⁸ Gō'dá ămuvú 'wă 'bá 'dî 'bá yî ndrê îyî ămuvú lîpî rî mvá bê rî'á ânî'á îyî ngálâ rî, drîlîyî tă î'bîzô îyî vō 'ásî kî, "Dîi

ámvú lîpî rî mvá î'dî 'ê 'bá ngá nõ 'bá yî trôlé ndrî drî-vó ró yî drî rî. 'Ă dô îtî rî, mã fû gólâ volé, tâlâ mã trô ró bê ámvú 'ê 'bá â'dólé drî-vó gólâkâ ró nõ ngá ndrî 'á lâ nõ 'bá yî bê âmâ nyăányâ drî.'

³⁹ Gô'dá ámvú lîpî 'dî mvá lâ âcâ bê gólîyî ngálâ rî, drîlîyî gólâ rî rûzó sêlé lôfôlé volé ámvú 'ásî. Gô'dá drîlîyî gólâ rî fûzó."

⁴⁰ Nîngá sî, Yésû drî tâ îjîzó drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî tî kî nî rî, "Tâ îsû ânîkâ 'á rî, ôzô ámvú lîpî ââgô trá âcálé rî, gólâ â'dô â'dô tâ 'ê 'á î'dî ámvú 'wâ 'bá 'dî 'bá yî drî yâ?"

⁴¹ Gô'dá drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî drî tâ-drî lôgôzó Yésû drî kî nî rî, "Ámvú lîpî 'dî â'dô ôjîlâ ônjî têtê 'dî 'bá yî úfú'á. Gô'dá drîlâ gôzó ámvú 'wâ 'bá tândî gólîyî 'ê 'bá lô'wâ íyîkâ ró rî fêlé yî drî mbî kâ'yî fê lô'wâ 'dî ôkî-ôkî kâ sî âzâ 'bá yî âzîlî, ânî'á lôsî 'êlé ámvú íyîkâ 'dî 'á nîngá."

⁴² Gô'dá Yésû drî tâ âtázó drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî drî kî nî rî, "Tâ ânî drî lôgôlé mã drî 'dî rî'á tâ mbî 'î. 'Dôvó nî îsû drê ânî nyăányâ tâ." Gô'dá Yésû drî gôzó tâ îjîlî gólîyî tî kî, "Nî zî tâ gólâ îgîlî búkû Ôvârî kâ 'á âmâ tâsî rî kô kî'á nî rî,

'Jó âjû gólâ jó 'dî 'bá yî drî gálé trá dó rî,
gólâ trá î'dî âjû tândî jó kâ tâ lâ drî lâzélé gâ'ă rî ró,
tâlâ gólâ î'dî mbârâkâ jó-drî kâ 'î.

Ôvârî 'ê tâ rî 'dî nî â'dólé îtî.

Tâ rî 'dî rî'á tâ gólâ âmâ tî drî â'dîzó tâ lâ tâsî rî î'dî.' "

Lôngó 118.22-23

⁴³ Gô'dá Yésû drî tâ âtázó drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî drî kî, "Tâlâ nî gâ volé trá dô tâ lêlé mã 'á rî drî sî rî, ândrâ-tândî gólâ Ôvârî drî 'ê'á fêlâ ânî drî â'dózó ôjîlâ íyîkâ ró rî, Ôvârî â'dô 'ê'á trôlâ volé ânî drîgâ sî fêlé ôjîlâ âzâ 'bá yî gólîyî tîbê 'ê 'bá íyî tâ gólâ Ôvârî drî lêlé 'êlé rî 'bá yî drî, â'dô ró bê drîlîyî lô'wâ tândî 'wâzó Ôvârî drî.

⁴⁴ Îtî rî, ôzô ôjîlâ âzâ ûşî íyî pá trá jó âjû 'dî rû rî, gólâ rî pá â'dô nõ'á. Gô'dá ôzô jó âjû 'dî ââ'dê ôjîlâ rî 'dî drî rî, â'dô gólâ rî ôjî'á cînyî-cînyî."*

⁴⁵ Gô'dá drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ ârî íyî úlî mănîgô gólîyî Yésû drî âtálé 'dî 'bá yî bê rî, gólîyî nî trá kî nî rî, Yésû rî úlî 'dî 'bá yî âtálé 'dî íyî rû.

⁴⁶ Îtî rî, drîlîyî rîzó lâtî lônďálé 'êzó Yésû rî rûlî. Gô'dá gólîyî ícá kô tâ rî 'dî 'êlé 'wââ ró, tâlâ gólîyî rî'á ûrî ró ô'bî 'dî 'bá yî drî sî, tâlâ ô'bî 'dî 'bá yî nî íyî trá kî nî rî, Yésû rî'á tâ ângû 'bá Ôvârî kâ 'î.

* 21:44 21.44 Úlî 'dî 'bá yî, tâ ífî lâ kî, ôjîlâ gólîyî Yésû rî gâ 'bá dó rî, lâņô ônjî têtê â'dô 'dê'á gólîyî drî.

22

*Tā Yésū drí í'dígówá kārámā lāgī kâ rî kâ ngîzó tā ôjilā
drí 'êzó rīlī kūmū Ôvârí kâ zélé rî tāsī rî
(Lúkâ 14.15-24)*

¹ Gô'dá nīngá sī rî, Yésū drí kpá í'dígówá āzâ ngîzó ôjilā Yúdâ yí kâ 'dī 'bá yí drí tā ôjilā drí 'êzó rīlī kūmū Ôvârí kâ zélé rî tāsī.

² Gólâ kī, "Tā rīrī kâ kūmū Ôvârí kâ zélé rî rī'á ôzô kúmú ángí āzâ kārámā lāgī kâ édé 'bá mvá lâ drí rî kâtí. Gô'dá kúmú 'dī édé kārámā lāgī kâ 'dī bē njāâ rî, gólâ átâ tā trá ôjilā dūū āânī ró ìyī kārámā rî 'dī 'á ūmú ró.

³ Gô'dá kâpî gólâ 'êzó kārámā lāgī kâ 'dī 'élé rî âcâ bē rî, kúmú 'dī drí rû ì'bū 'bá íyíkâ jōzó nī'á tā átálé ôjilā gólīyī yí drí âzīlī rî 'bá yí drí, gólīyī āânī ró ìyī kārámā 'dī 'á. Gô'dá ôjilā gólīyī âzīlī 'dī 'bá yí lēé ìyī kô ānīlī kārámā rî 'dī 'á.

⁴ "Gô'dá ôjilā âzīlī 'dī 'bá yí lēé ìyī bē kô ānīlī rî, gô'dá kúmú 'dī drí rû ì'bū 'bá íyíkâ āzâ 'bá yí jōzó kpá ó'dí vōrā bē tā átálé ôjilā gólīyī gólâ drí âzīlī sīsī 'dī 'bá yí drí ālô-ālô kī, 'Nī ndrê drê, má fū ìtī trá dūū. Má édê ngá trá ndrī njāâ, nī ānī 'wāâ kārámā nyālê.'

⁵ Gô'dá ôjilā vōrā jōzó gólīyī vó 'dī 'bá yí drí volé gāzô dó tā rû ì'bū 'bá jōlé 'dī 'bá yí kâ ārīlī, tālâ gólīyī rî ìyīngá trá lōsī ìyī nyāányâ kâ 'élé ì'dī. Āzâ 'bá yí nī ìyīngá trá ngá 'wālê ì'dī ìyī drí ámvú 'álâ. Gô'dá āzâ 'bá yí nī ìyīngá trá vō íyíkâ lōsī kâ āzâ 'bá yí 'ásī.

⁶ Gô'dá ôjilā gólīyī âzīlī 'dī 'bá yí lāfálé 'ásī rî, āzâ 'bá yí drí ngāzó 'dēlé rû ì'bū 'bá 'dī 'bá yí drīlī gólīyī rūlī cālê ōnjí tētê ró, gô'dá drīlīyī rû ì'bū 'bá 'dī 'bá yí ūrūkâ 'bá yí ūfúzó.

⁷ Gô'dá kúmú 'dī ārī tā rû 'ē 'bá 'dī bē ìtī rî, gólâ drí â'dózo ăwă ró rōô. Gô'dá drīlâ ngāzó ăjú 'bū 'bá íyíkâ rî 'bá yí jōlé, nī'á ôjilā 'dī 'bá yí ūfúlī gô'dá kpá jārībâ gólīyíkâ lôzálé volé.

⁸ "'Dīlī vōsī rî, kúmú 'dī drí rû ì'bū 'bá gólâkâ ūrūkâ lâ āgō 'bá 'dī 'bá yí âzīzó ānīlī yí ngālâ, gô'dá drīlâ tā átázó drīlīyī kī, 'Nī ndrê drê, ôjilā gólīyī má drí âzīlī sīsī rî 'bá yí rī'á ôjilā ōnjí 'ī. Gólīyī â'dó kô ôjilā tândí ícálé âzīlī rî yí ì'dī.

⁹ Tā 'dī tāsī rî, nī ngā nīlī lătī rû ūsūmâ 'ásī, ôjilā gólīyī tībē ānī drí ūsúlī rî, nī âzī gólīyī āânī ró ìyī bē kārámā ámakā nō 'á.'

¹⁰ Gô'dá rû ì'bū 'bá 'dī 'bá yí drí nīzó ìyī tā 'dī 'élé ôzô kúmú 'dī drí átálé trá gólīyī drí 'dī kâtí. Drīlīyī nīzó ôjilā gólīyī drí ūsúlī tândí ró rî 'bá yí, gô'dá kpá ōnjí ró rî 'bá yí bē è'bélé âdrīlī ānīzó gólīyī bē vō kārámā kâ 'á. Ítī rî, jó gólâ kārámā kâ 'dī drí â'dózo ūmú bē dūū.

11 “Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, kúmú kārámā lĩpĩ ró 'dĩ drĩ ngāzọ filĩ jó kārámā kâ 'dĩ 'á, nĩ'á nĩ-bê-yā 'êlê ùmú íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ. Gólâ fĩ bê tólâ rĩ, gólâ drĩ ùmú āzâ gólâ ítá lāgĩ kâ sô 'bá kô rĩ ùsúzọ ùmú 'dĩ 'bá yĩ lāfálê 'á.*

12 Nĩngá sĩ, kúmú kārámā lĩpĩ ró 'dĩ drĩ tã ìjízọ ùmú rĩ gógó 'dĩ tĩ kĩ nĩ rĩ, ‘Ámâ rû-lê-āzĩyā, nĩ āfĩ nōngá cú ítĩ ítá lāgĩ kâ ākó nō ángô tí ró yā?’ Gõ'dá āgô 'dĩ ícá kô tã lōgōlê kārámā lĩpĩ 'dĩ drĩ. Gólâ rĩ trá tĩtĩ ró.

13 Gõ'dá kúmú 'dĩ drĩ tã 'bāzọ rû ì'bũ 'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, ‘Nĩ òmbê pá lâ yĩ drĩ lâ yĩ bê, nĩ vũ ró gólâ ìvĩ 'álâ ìnĩrĩkúwâ 'á. Tólâ gólâ â'dô āwó ngô'á sị-gílĩ nyānyā bê.’ ”

14 Gõ'dá ădũkũ lâ ró, Yēsũ drĩ tã átázọ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ndrê drê, Ôvârĩ âzĩ òjĩlâ trá dũũ â'dólê òjĩlâ íyíkâ ró. Gõ'dá gólâ nĩ òjĩlâ trá cé dâ â'dólê òjĩlâ íyíkâ ró. 'Dĩ òjĩlâ gólĩyĩ 'ê 'bá tã gólâkâ 'êlê rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.”

Tã Părusĩ yĩ drĩ Yēsũ rĩ ùjũzó tã òmbê gĩ kâ kúmú ạngĩ

Rómă kâ drĩ rĩ tāsĩ rĩ

(Mărăkô 12.13-17; Lúkă 20.20-26)

15 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Părusĩ yĩ drĩ nĩzó rû ê'bélé vō ālô 'á tã ì'bĩlĩ, â'dô ró bê ìyĩ drĩ lătĩ lōndāzó Yēsũ rĩ ùjũlĩ ngătá gólâ â'dô ùlĩ ányâ átá'á yā rĩ.

16 Nĩngá sĩ, Părusĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ òjĩlâ ìyíkâ āzâ 'bá yĩ jōzó òjĩlâ kúmú Ēródê kâ āzâ 'bá yĩ bê, nĩ'á Yēsũ rĩ ùjũlĩ tã ìjĩ sĩ. Gõ'dá gólĩyĩ cā bê Yēsũ ngálâ rĩ, drĩlĩyĩ tã ìjízọ Yēsũ tĩ kĩ nĩ rĩ, “Tã ìmbá 'bá, mǎ nĩ trá, ìnĩ nĩ trá tã mbĩ 'ê 'bá ró. Nĩ rĩ tã gólĩyĩ mbĩ Ôvârĩ kâ rĩ ìmbálê ì'dĩ òjĩlâ drĩ 'êlê. Nĩ â'dó kô ùrĩ ró tã ìsũ òjĩlâ kâ ányâ ró tã ìmbá áníkâ rú rĩ tāsĩ. Nĩ rĩ kô ìfĩ 'bălê āmbā gólĩyíkâ drĩ.”

17 Nĩ â'dâ drê tã ìsũ áníkâ rĩ āmâ drĩ. Rĩ'á mbĩ āmâ drĩ òmbê gĩzó kúmú ạngĩ Rómă kâ drĩ, ngătá â'dó kô rĩ'á mbĩ yā?”

18 Gõ'dá Yēsũ nĩ tã ìsũ Părusĩ 'dĩ 'bá yĩ kâ gõ'dá òjĩlâ Ēródê kâ rĩ 'bá yĩ bê drĩlĩyĩ 'êzó íyĩ mǎndĩkâ lô'bălê 'dĩ bê rĩ,* gólâ drĩ ngāzó tã átálê drĩlĩyĩ mbârākă sĩ kĩ nĩ rĩ, “Ānĩ gólĩyĩ â'dó 'bá tã ạngũ 'bá ró nō 'bá yĩ, nĩ lê āmâ ùjũlĩ āmâ mǎndĩkâ lô'bā-lô'bā 'dĩ sĩ ā'dô tāsĩ yā?

* 22:11 22.11 Úlĩ ùmú gólâ ítá lāgĩ kâ sô 'bá kô rĩ tāsĩ 'dĩ, tã ífĩ lâ kĩ, òjĩlâ gólâ ānĩ 'bá Yēsũ ngálâ tã ònjĩ íyíkâ áyê 'bá kô rĩ ì'dĩ. * 22:18 22.18 Părusĩ yĩ âzĩ òjĩlâ Ēródê kâ trá 'êzó Yēsũ rĩ mǎndĩkâ lô'bălê tã 'dĩ tāsĩ, tǎlâ tã ìsũ gólĩyíkâ tã 'dĩ tāsĩ rĩ rĩ'á ngĩngĩ. Părusĩ lēê ìyĩ tã òjĩlâ ìyíkâ drĩ òmbê gĩzó kúmú Rómă kâ drĩ 'dĩ kô, gõ'dá òjĩlâ Ēródê kâ rĩ 'bá yĩ lê nĩ.

19 Nĩ â'dâ drē âđđi túbê ânĩ drĩ 'êzô ômbê gĩlĩ ĩ'dĩ sĩ lâ 'dĩ ãlô rĩ má ndrê ró bê." Gõ'dá drĩlĩyĩ âđđi rĩ 'dĩ ãlô rĩ âtrôzô fêlê Yésũ drĩ ndrêlê.

20 Gõ'dá Yésũ drĩ gólĩyĩ ĩjízó kĩ, "Nõô ã'dĩ rĩ lĩndrĩ 'ĩ âđđi ífĩ nõ rú, gõ'dá rú ĩgĩlĩ rú lâ 'á nõ bê yã?"

21 Gõ'dá drĩlĩyĩ tã-drĩ lógôzô Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "'Dĩ rĩ'á kúmú ạngĩ Rómã kã Sízã rĩ lĩndrĩ 'ĩ gõ'dá rú lâ bê 'dĩ."

Gõ'dá Yésũ drĩ tã âtázô gólĩyĩ drĩ kĩ, "Ôzô ã'dô ĩtĩ rĩ, gólã ĩ'dĩ lãfã 'dĩ lĩpĩ lâ 'ĩ, nĩ lógô lãfã 'dĩ vólê gólã drĩ ômbê gĩgĩ sĩ. Gõ'dá ânĩ rĩ gógó ífĩfĩ lâ ânĩ lĩpĩ rĩ'á Ôvãrĩ ĩ'dĩ, nĩ fê ânĩ nyãányã gólã drĩ tã gólã drĩ lėlê ânĩ drĩ 'ėlê rĩ 'êzô."

22 Gõ'dá gólĩyĩ ârĩ ĩyĩ tã Yésũ drĩ âtálê 'dĩ bê rĩ, gólĩyĩ tĩ drĩ â'dĩzô ndrũndrũ, gõ'dá drĩlĩyĩ ngãzô lậ'búlĩ Yésũ rĩ âyélê.

Tã Sădúsĩ yĩ drĩ Yésũ rĩ ũjũzô tã ĩyĩ sĩ tã ôjĩlã drĩ 'êzô lĩdrĩlĩ ôdrã 'ásĩ rĩ tã sĩ rĩ
(Mărākō 12.18-27; Lúkã 20.27-40)

23 Gõ'dá kậyĩ ãlô-ãlô 'dĩ sĩ rĩ, Sădúsĩ ãzã 'bá yĩ drĩ kpá ânĩzô ĩyĩ Yésũ rĩ ũjũlĩ tã ĩyĩ sĩ tã lĩdrĩ-lĩdrĩ kã ôdrã 'ásĩ rĩ tã sĩ. Sădúsĩ 'dĩ 'bá yĩ tã ĩsũ gólĩyĩkã 'á rĩ, gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, ôzô ôjĩlã ôdrã trá rĩ, gólã ĩcã kô lĩdrĩlĩ kpá ó'dĩ ôdrã 'ásĩ.

24 Gõ'dá drĩlĩyĩ tã ĩjízó Yésũ tĩ kĩ, "Tã ĩmbá 'bá, tã ĩmbã Músã kã 'bãlê âmã drĩ rĩ rĩ'á nõtĩ, 'Ôzô nĩ ãzã ánĩ âdrúpĩ ôdrã trá ôkô lâ rĩ âyélê cú ĩtĩ mvã ãkô rĩ, nĩ âdrúpĩ lâ 'dĩ â'dô âyĩzĩ 'dĩ trô'á, â'dô ró bê mvã tĩzô ánĩ âdrúpĩ â'dĩ ró 'dĩ vô lâ 'á.'

25 ã'dô ĩtĩ rĩ, mã lê tã ĩsũ ánĩkã nĩlĩ tã nô tã sĩ. Ôjĩlã ãzã 'bá yĩ bê rĩ'á ĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dô âdrúpĩ ró ôjĩlã âmákã lãfálê sĩ. Gõ'dá gólĩyĩ âdrúpĩ sĩ sĩ rĩ drĩ ôkô trôzô, gõ'dá drĩlã drãzô drē ãkpãkã'dã tĩ ĩyĩ mvã kô ôkô lâ 'dĩ bê. Gõ'dá âdrúpĩ gólã 'dê 'bá sĩ sĩ rĩ vó rĩ drĩ âyĩzĩ 'dĩ trôzô ã'dô ró bê mvã tĩzô âdrúpĩ lâ 'dĩ vô lâ 'á.

26 Gõ'dá drĩlã kpá drãzô drē ãkpãkã'dã tĩ ĩyĩ mvã kô âyĩzĩ 'dĩ bê. Gõ'dá tã ãlô-ãlô 'dĩ drĩ kpá rũ 'êzô âdrúpĩ gólã nã lâ ró rĩ drĩ, gõ'dá kpá âdrúpĩ ãmbúkũ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ndrĩ ĩtĩ, gólĩyĩ drĩ âyĩzĩ 'dĩ trôzô gõ'dá gólĩyĩ tĩ mvã ĩ'dĩ bê lâ kpá kô.

27 Gõ'dá âđđũkũ lâ ró, ôkô âyĩzĩ ró 'dĩ drĩ kpá drãzô.

28 ĩtĩ rĩ, ôjĩlã gólĩyĩ â'dô 'bá nĩ-drĩ-lã-rĩ âdrúpĩ ró 'dĩ 'bá yĩ trô ĩyĩ ôkô 'dĩ trá ndrĩ ĩyĩ drĩ ôkô ró. Ôzô ã'dô bê trá ĩtĩ rĩ, kậyĩ gólã ôjĩlã drĩ 'êzô lĩdrĩlĩ ôdrã 'ásĩ rĩ tú rĩ, ôkô 'dĩ â'dô 'bã'á âdrúpĩ ángô rĩ ôkô lâ 'ĩ âdrúpĩ gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ lãfálê sĩ yã?"

29 Gõ'dá Yésũ drĩ tã-drĩ lógôzô drĩlĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ rĩ ânĩ nyãányã âdólê tã lĩdrĩ-lĩdrĩ kã ôdrã 'ásĩ rĩ tã sĩ, tãlã mĩ nĩ

tă gólâ îgîlí búkũ Ôvârí kâ 'á rî kô, gô'dá mĩ nĩ mbârâkă Ôvârí kâ kpá kô.

³⁰ Tă îjî ânî drî îjîlí 'dĩ tāsĩ rî, kâyi gólâ ôjîlă drî 'êzô lîdrîlí ôdră 'ásĩ rî tú rî, ôjîlă trôó ôkó kô. Gólîyî â'dô 'bă'á ôzô mălâyîkă úrú 'álâ rî 'bá yî kâtî.

³¹ "Tă lîdrî-lîdrî kâ ôdră 'ásĩ rî tāsĩ rî, nĩ zî tă gólâ Ôvârí drî âtálé ânî drî búkũ íyîkă 'á rî kô yă?

³² Gólâ kî,
'Mă Ôvârí tîbê Ābārāyāmă drî rî'á rōlă rî, mă kpá î'dî Ôvârí tîbê Īsákă drî rî'á rōlă rî, kpá Ôvârí Yākóbă drî rōlē rî î'dî.'

Āfō-âfō 3.6

Rî'á ôjîlă lédrě-lédrě ró gólîyî ícá 'bá Ôvârí rî rōlē. Ícá kô âvô drî Ôvârí rî rōzó. Ítî rî, gbô lé Ābārāyāmă yî ôdră bê trá âkú ró nă rî, gólîyî lîdrî bê rî'á lédrě-lédrě ró Ôvârí ngálă úrú 'álâ."

³³ Ítî rî, ôjîlă gólîyî rû ê'bé 'bá tă Yésũ drî rî'á âtálă Sădúsî yî drî 'dĩ ârîlí rî 'bá yî ârî tă Yésũ drî âtálé 'dĩ bê rî, tî lâ îyî drî â'dîzó úlî gólâkă 'dĩ 'bá yî tāsĩ.

Tă Părúsî yî drî Yésũ rî îjîzó tă 'bă'bă Ôvârí kâ gólă lâvũ 'bá gără rî tāsĩ rî

(Mărăkô 12.28-34; Lúkă 10.25-28)

³⁴ Gô'dá nîngă sî, Părúsî yî ârî tă bê kî'á nî rî, Yésũ ôpě Sădúsî 'dĩ 'bá yî trá rî, drîlîyî ngăzó rû ê'bélé tă î'bîlî, â'dô ró lătî âzâ lîndăzó, tălă îyî drî Yésũ rî ûjûzó bê kpá ó'dî.

³⁵ 'Dîl vósî rî, Părúsî 'dĩ 'bá yî drî ânîzó Yésũ ngálă. Gô'dă âlô gólîyî lâfálé sî gólă tîbê tă 'bă'bă Ôvârí kâ nî 'bá trá dódó rî, gólă drî Yésũ rî ûjûzó tă îjî âzâ sî.

³⁶ Gólă kî, "Tă îmbă 'bá, tă 'bă'bă gólîyî ndrî Ôvârí drî âfêlé âmă drî 'êlé Músă sî rî 'bá yî lâfálé sî rî, tă 'bă'bă gólă lâvũ 'bá gără rî íyîkă ângô rî î'dî yă?"

³⁷ Gô'dă Yésũ drî tă-drî lôgôzó drîlă kî,
" 'Nî lê Yăkóvă Ôvârí ánîkă ânî pîpîsîlî sî ndrî, ânî lîndrî sî ndrî, gô'dă kpá tă îsũ ánîkă sî ndrî.'

Tă 'Bă'bă Ândă 6.5

³⁸ 'Dîl rî'á tă 'bă'bă sîsî gólă lâvũ 'bá gără tă 'bă'bă âzî drî sî rî î'dî.

³⁹ Gô'dă tă 'bă'bă âzâ rî lâ ró gólă lâvũ 'bá kpá gără rî rî'á î'dî nă.

'Nî lê ôjîlă âzî ôzô ní drî ânî nyăányă lěrě kâtî.'

Lăvî 'bá yî 19.18

⁴⁰ Tă 'bă'bă gólîyî ndrî Ôvârí drî âfêlé âmă drî 'êlé Músă sî rî 'bá yî gô'dă tă îmbă tă ângũ 'bá yî kă bê rî, ôlôgô trá cé î'dî rî 'dî."

Tă Yésũ drí ñjílí 'díyí pã 'bá tāsĩ rĩ
(*Márākō 12.35-37; Lúkã 20.41-44*)

41 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Pãrúsĩ yĩ drẽ bẽ rĩ'á ñyĩ zãã vò ãlô 'á Yésũ yĩ bẽ rĩ, Yésũ drí tã ñjízó gólĩyĩ tĩ kĩ,

42 "Tă ñsũ ãníkã 'á rĩ, 'díyí pã 'bá gólã Ôvãrí drí tã lâ 'bãlé ãjólé rĩ ñyĩkã ã'dĩ ñ'dĩ yã? Gólã rĩ'á ã'dĩ rĩ ózõwá ñ'dĩ yã?" Gõ'dá drĩlĩyĩ tã-drĩ lôgõzõ Yésũ drí kĩ nĩ rĩ, "Gólã rĩ'á kúmú Dăwúdĩ rĩ ózõwá ñ'dĩ."

43 Gõ'dá Yésũ drí tã ñjízó gólĩyĩ tĩ kĩ, "Õzõ 'díyí pã 'bá ã'dô Dăwúdĩ rĩ ózõwá 'ĩ rĩ, gõ'dá tãlã ã'dô 'ĩ Dăwúdĩ drí gólã rĩ zĩzõ kúmú ró yã? Nĩ ndrẽ drẽ, Dăwúdĩ âtã úlĩ Ôvãrí kã nõ 'bá yĩ trá 'díyí pã 'bá tāsĩ mbârākã Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrí kã rĩ kã sĩ.

44 Gólã kĩ, 'Kúmú Ôvãrí âtã tã trá kúmú ámakã drí kĩ nĩ rĩ, "Nĩ rĩ âmã drĩ-ágó drĩ lésĩ ró drĩ-ãcê bẽ. Má ã'dô ání ãjũ- 'bã-ãzĩ yĩ 'bã'á ání pã zêlé." ' ' "

Lôngó 110.1

45 Gõ'dá Yésũ drí tã ñjízó gólĩyĩ tĩ kĩ, "Õzõ Dăwúdĩ ùzĩ 'díyí pã 'bá trá kúmú ñyĩkã ró rĩ, ñtĩ rĩ, ã'dô ã'dô'á ñyĩkã ángô tĩ ró 'díyí pã 'bá drĩ ã'dózó gólã rĩ ózõwá ró yã?"*

46 Nĩngá sĩ rĩ, Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ñyĩ úlĩ Yésũ drí lôgõlé gólĩyĩ drĩ 'dĩ bẽ rĩ, òjĩlã ãzãkã yũ gólĩyĩ lãfálé sĩ gólã ícã 'bá tã ñjĩ Yésũ kã 'dĩ 'bá yĩ tã-drĩ lâ lôgõlé rĩ. ñtĩ rĩ, ñtõlé kãyĩ 'dĩ sĩ nĩ'á ãtĩ 'álã òjĩlã ãzãkã yũ lẽ 'bá Yésũ rĩ ñjílí tã ñjĩ ãzã 'bá yĩ sĩ, tãlã gólĩyĩ trá ndrĩ ùrĩ ró.

23

Tă Yésũ drí tã âtázó drĩ-'bã ángĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ rú rĩ

1 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drí tã âtázó lăjó'á ñyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ òjĩlã gólĩyĩ rũ ê'bẽ 'bá úlĩ gólãkã ârĩlĩ rĩ 'bá yĩ bẽ.

2 Gólã kĩ, "Lã'bí ñmbã 'bá yĩ gõ'dá Pãrúsĩ yĩ bẽ, gólĩyĩ cú rĩ'á drĩ-ãcê bẽ tã 'bã'bã Ôvãrí drĩ âfêlé Músã sĩ rĩ 'bá yĩ ã'dázó òjĩlã drĩ.

3 Gõ'dá nĩ ñsũ tã kĩ nĩ rĩ, rĩ'á mbĩ ãní drĩ tã ndrĩ gólĩyĩ drĩ âtálé rĩ 'bá yĩ 'ezó yã? Nĩ ndrẽ tã gólĩyĩ drĩ rĩ'á 'êlã rĩ 'bá yĩ! Gõ'dá nĩ 'ê tã kô õzõ gólĩyĩ drĩ rĩ'á 'êlã rĩ kâtĩ, tãlã tã gólĩyĩ drĩ rĩ'á ñmbálã ãní drĩ 'êlé 'dĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ nyãányã rĩ ñyĩ kô tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'êlé té ñtĩ.

4 Nĩ ndrẽ drẽ, gólĩyĩ âtrõ tã 'bã'bã ñyĩ nyãányã kã ãzã 'bá yĩ trá dró 'bãlé tã 'bã'bã Ôvãrí kã drĩ. Tã 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ gõ'dá trá rĩ'á ngã lănjĩ ró òjĩlã drĩ 'êlé. Gõ'dá drĩlĩyĩ

* 22:45 22.45 Yésũ âtã tã 'dĩ ñtĩ, tãlã gólã lẽ gólĩyĩ drĩ nĩlĩ dódó, 'díyí pã 'bá 'dĩ rĩ ã'dô 'bã'á òjĩlã mvã ró, kpã õzõ Ôvãrí rĩ ñfĩfĩ tĩ.

gōzó ôjilā 'bālē rī'á tā rī 'dī 'bá yī 'élē mbârākā sī. Gbō lé ití rī, gólīyī nyāányā lēē kō ôjilā pālē ngá lạnjī rī 'dī 'bá yī 'ásī.

5 “Gō'dá gólīyī rī úlī Ôvârī kâ igīlī ínyíríkó âvû-âvû ró rī drī, tālā ólêndrê ró bē dódó. Gō'dá drīlīyī gōzó ômbélâ īyī ándrá-gá-sílī 'ásī, gō'dá drīlīyī sōzó lâ kpá īyī drī 'ásī. Gólīyī 'ē 'dī rīzó rātāā 'élē ī'dī sī lâ. Gō'dá gólīyī cú rī'á ítá āzâ rī'á âkólâ īyī ūwû 'á rī bē. Gólīyī drī kēlêlê lôsézó dūū ítá rī 'dī tī sī âcê-âcê ití. Gólīyī rī tā 'bā'bā Ôvârī kâ lālê kēlêlê rī 'dī 'bá yī sī, gólīyī ôtirī rī rātāā 'élē rī. Gólīyī rī tā 'dī 'bá yī 'élē ití 'dī, tālā ôjilā ūnī ró bē kī'á nī rī, yī rī tā 'bā'bā Ôvârī kâ 'élē ndrī dódó.

6 Gō'dá gólīyī ōnī trá vō kārāmā kâ 'ásī gō'dá jó tā Ôvârī kâ ârī kâ 'ásī rī, gólīyī lē īyī nyāányā 'bālē rīlī rī-vō ôjilā âmbâ-âmbâ kâ drī sī.

7 Gō'dá ôzó gólīyī ôtirī nī vō ngá lâzī kâ gīlī rī 'bá yī 'ásī rī, gólīyī lē ôjilā drī nī-bē-yā 'élē īyī drī tā rōrō sī, gō'dá gólīyī lē ôjilā ñnjī ró īyī bē ñnjī, gō'dá úzī ró īyī bē “ ‘âmbá” ’ ró.

8 “Nī 'bā ôjilā āzī kō ānī zīlī “ ‘âmbá” ’, ānī rī'á tā ìmbá 'bá bē cé âlô, tālā âmbâ ānīkâ rī'á 'dó âlô, ānī ndrī rī'á âdrúpī āzī ró.

9 Gō'dá kpá ití, nī zī ôjilā āzī ângó nō 'á nōngá nō kō “ ‘átá” ’, tālā ānī átá rī'á cé âlô Ôvârī ī'dī 'būū 'álâ.

10 Nī 'bā ôjilā kō ānī zīlī “ ‘kúmú” ’ ró, tālā Kúmú ānīkâ cé Kristō 'díyī pā 'bá ró rī ī'dī.

11 Gō'dá ôjilā ānī lāfálē sī gólâ lē 'bá â'dólē âmbá ró rī, gólâ ââ'dô rû ì'bū 'bá ró íyī āzī-āzī yī drī.

12 Gō'dá ôjilā tībē íyī nyāányā 'bā 'bá â'dólē âmbá ró rī, Ôvârī â'dô gólâ rī lôgō'á vūdrī. Gō'dá ôjilā gólâ tībē íyī nyāányā lôgō 'bá â'dólē ngá tākó ró rī, Ôvârī â'dô gólâ rī 'bā'á â'dólē ôjilā âmbá ró.”

Tā Yēsū drī lạnō 'ē 'bá 'dêlê drī-'bá Yúdā yī kâ rī 'bá yī drī rī

tā lâ âtázó rī

13 Gō'dá nīngá sī, Yēsū drī ngāzó tā âtálē drī-'bá Yúdā yī kâ 'dī 'bá yī drī lạnō gólâ Ôvârī drī 'ē'á fêlâ gólīyī drī rī tāsī. Gólâ kī, “Ānī lā'bī ìmbá 'bá yī Pārúsī yī bē, nī rī trá ānī nyāányā âdólē. Ôvârī â'dô lạnō ōnjī têtê fê'á ānī drī, tālā nī â'bā âtī fīzó vō ūrū 'álâ rī 'á rī trá kpāākū ôjilā drī, tā 'bā'bā dūū ānī drī 'bālē ôjilā drī 'élē rī 'bá yī sī. Gō'dá ānī nyāányā ícá kō fīlī, tālā nī rī kō tā 'bā'bā ānī drī rī'á ìmbálâ ôjilā drī rī 'bá yī 'élē. Gō'dá ôjilā gólīyī lē 'bá fīlī rī, nī nījī âtī kō gólīyī drī fīzó.

14 (Ānī drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ nō 'bá yî, ānī rĩ'á mǎnĩ 'bá 'ĩ. Nĩ rĩ ăyízĩ âdólé rĩzô âđĩ gólĩyĩ drĩ 'ě'á fêlă jó drĩlĩyĩ rĩzô 'á lâ rĩ lĩpĩ lâ yĩ drĩ rĩ trôlé drĩgă lâ yĩ nyălé vólé. Gô'dá nĩ rĩ kpá râtăă 'elê âcê, tălă Ôvârĩ â'dô ró bê ăyĩkô ró ānĩ bê. Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, Ôvârĩ â'dô lâŋô ōnjĩ têtê fê'á ānĩ drĩ.)*

15 "Ānī drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ rĩ 'bá ānĩ nyăányă âdólé nō 'bá yî, Ôvârĩ â'dô lâŋô ōnjĩ têtê fê'á ānĩ drĩ, tălă nĩ rĩ nĩ'á 'băđrĩ âzâ 'bá yî 'ásĩ jējê ró ôjĩlă lônđă bê â'dólé tă ârĩ 'bá ānĩkă ró, gô'dá nĩ rĩ kpá nĩ'á lĩmvũ ândrê đrĩ mbă bê, nĩ'á ôjĩlă lônđă bê â'dólé kpá tă ârĩ 'bá ānĩkă ró. Gô'dá ôzô nĩ ũũsũ gólĩyĩ trá rĩ, tă ĩmbă ānĩkă lâ'bí ndrĩ 'ě'ě tāsĩ 'dĩ â'dô gólĩyĩ 'bă'á â'dólé ōnjĩ ró lậvũlĩ gặặ ānĩ nyăányă đrĩ sĩ. Ĩtĩ rĩ, nĩ 'bă gólĩyĩ trá 'ě'á nĩ'á vėlé lặặ gólă Ôvârĩ drĩ êdêlé Sătánă yĩ drĩ rĩ 'á.

16 "Ānī drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ, ānī rĩ'á lĩfĩ âkô lé 'bá gólĩyĩ rĩ 'bá ĩyĩ âzĩ-âzĩ yĩ sêlé rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ, tălă nĩ rĩ tă ányă ĩmbálé ĩ'dĩ ôjĩlă drĩ. Nĩ rĩ trá tă ĩmbálé kĩ nĩ rĩ, ôzô ôjĩlă âzâ ĩtĩrĩ lătrĩtrĩ trá ngă âzâ 'ězô jó ạngí Ôvârĩ kâ rú lâ sĩ rĩ, gô'dá ôzô gólă ô'ê ngă rĩ 'dĩ kô rĩ, 'dĩlĩ â'dô kô tă ōnjĩ 'ĩ. Gô'dá ôzô ôjĩlă rĩ 'dĩ ĩtĩrĩ lătrĩtrĩ trá ngă âzâ 'ězô dáăbô jó ạngí Ôvârĩ kâ 'á 'dĩ rú lâ sĩ rĩ, gô'dá ĩcă trá gólă drĩ tă rĩ 'dĩ 'elê. 'Dĩlĩ rĩ'á tă ĩmbă ányă 'ĩ. Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, Ôvârĩ â'dô lâŋô ōnjĩ têtê fê'á ānĩ drĩ.

17 Ānī rĩ'á lĩfĩ âkô lé 'bá gólĩyĩ tă nĩnĩ âkô rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ. Ĩtĩ rĩ, tă ĩsũ ānĩkă 'á rĩ, ngă ángô rĩ ĩ'dĩ tă lâ drĩ lậvũlĩ gặặ rĩ, dáăbô jó ạngí Ôvârĩ kâ 'á 'dĩ ĩ'dĩ ngătă jó ạngí Ôvârĩ kâ gólă dáăbô 'dĩ 'bă 'bá â'dólé tăndĩ ró Ôvârĩ drĩ 'dĩ ĩ'dĩ yă?

18 Gô'dá nĩ rĩ kpá tă ĩmbálé kĩ, ôzô ôjĩlă âzâ ĩtĩrĩ lătrĩtrĩ trá vồ rĩzô kôrônyă zălê fêlé Ôvârĩ drĩ ngă fêfê ró rĩ rú lâ sĩ ngă âzâ 'ězô rĩ, gô'dá ôzô gólă ô'ê ngă rĩ 'dĩ kô rĩ, 'dĩlĩ â'dô kô tă ōnjĩ 'ĩ. Gô'dá ôzô ôjĩlă âzâ ĩtĩrĩ lătrĩtrĩ trá ngă gólĩyĩ fêlé Ôvârĩ drĩ ngă fêfê ró 'dĩ rú lâ sĩ ngă âzâ 'ězô rĩ, ĩcă trá gólă drĩ ngă rĩ 'dĩ 'elê.

19 Ānī rĩ'á ôjĩlă gólĩyĩ lĩfĩ âkô lé 'bá ró rĩ yĩ ĩ'dĩ. Tă ĩmbă ānĩkă 'dĩ rĩ'á ányă ró. Gô'dá tă ĩsũ ānĩkă 'á rĩ, ngă ángô rĩ ĩ'dĩ tă lâ drĩ lậvũlĩ gặặ rĩ, ngă gólĩyĩ fêlé trá Ôvârĩ drĩ ngă fêfê ró 'dĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ ngătă vồ gólă ngă 'dĩ 'bá yĩ 'băzô đrĩ lâ 'á tĩbê ngă fêfê 'dĩ 'bá yĩ 'bă 'bá â'dólé tăndĩ ró Ôvârĩ drĩ rĩ ĩ'dĩ yă?

20 Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, ôjĩlă gólă tĩbê lătrĩtrĩ ĩtrĩ 'bá trá vồ rĩzô kôrônyă zălê fêlé Ôvârĩ drĩ ngă fêfê ró rĩ rú lâ sĩ rĩ, gólă ĩtrĩ

* 23:14 23.14 Sịsị rĩ, ĩgĩĩ ũlĩ vërēsĩ 14 kâ nō 'bá yĩ kô búkũ Mátáyô kâ 'á.

lătrítrí kpá trá ngá fěfě gólíyí drĭ lâ 'á 'dĩ 'bá yí rú lâ sĩ ndrĭ.

²¹ Gõ'dá õzõ õjĩlă âzâ iĩtrĩ lătrítrí trá jó ạngĩ Ôvârĩ kâ rú lâ sĩ rĩ, gólă iĩtrĩ lătrítrĩ 'dĩ kpá trá Ôvârĩ gólă rĩ 'bá jó 'dĩ 'á 'dĩ rú lâ sĩ.

²² Gõ'dá õzõ õjĩlă âzâ iĩtrĩ lătrítrĩ 'bũu rú sĩ rĩ, gólă iĩtrĩ lătrítrĩ trá kịtị Ôvârĩ drĩ rĩzõ rĩlĩ drĩ lâ 'á kúmú ró rĩ rú lâ sĩ gõ'dá kpá Ôvârĩ gólă tĩbê rĩ 'bá kịtị rĩ 'dĩ drĩ rĩ bê.

²³ "Gõ'dá nĩ rĩ trá ălô mũdrĩ 'ásĩ trólé ngá gólíyĩ ătô drĩ ăsózô drĩ lâ sĩ, õzõ 'ă'ĩ-nyá yĩ kătĩ, dõ yĩ kătĩ, gõ'dá kpá õzõ 'ă'ĩ-tĩtĩ kătĩ rĩ 'bá yĩ bê, fėlé Ôvârĩ drĩ ngá fěfě ró. Tă 'dĩ 'bá yĩ, nĩ rĩ 'ėlă ndrĩ tândĩ ró, gõ'dá nĩ rĩ kô tă 'bă'bă Ôvârĩ kâ lăvũ 'bá gặặ rĩ 'bá yĩ 'ėlé. Nĩ rĩ kô tă-vó õjĩlă kâ kĩlĩ mbị, gõ'dá nĩ rĩ kpá kô õjĩlă gólíyĩ iĩză bê rĩ 'bá yĩ pălé, gõ'dá nĩ rĩ kpá kô rĩlĩ zăă tă gólíyĩ mbị Ôvârĩ drĩ lėlé ănĩ drĩ 'ėlé rĩ 'bá yĩ 'ėlé. Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, Ôvârĩ â'dô lănõ õnjĩ tětê fě'á ănĩ drĩ."

²⁴ Gõ'dá Yésũ drĩ úlĩ mănĩgõ âzâ ătázó tă 'dĩ tāsĩ drĩ-'bá ạngĩ Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Ănĩ rĩ'á õzõ lịfị ăkó lé 'bá yĩ kătĩ. Ănĩ rĩ'á nyé õzõ õjĩlă gólíyĩ nyăámúrúwă drĩ 'dězô ngá mvũmvũ gólíyĩkă 'á ndrėlé tō drĩlĩyĩ ăpězô lâ vólé gõ'dá iĩjígó ăndrê gólă 'dê 'bá ngá mvũmvũ 'dĩ 'á 'dĩ ndrězô lâ kô gõ'dá drĩlĩyĩ gôzô iĩjígó 'dĩ mvũlĩ tėlé nyé iĩyĩ 'ă 'á rĩ kătĩ.

²⁵ "Ănĩ drĩ-'bá Yúdă yĩ kâ nō 'bá yĩ, tă 'ě'ě ănĩkă rĩ 'bá yĩ rĩ'á rĩ rĩ. Nĩ rĩ iĩgă mvă ănĩkă gõ'dá tặặặ ănĩkă bê rĩ 'bá yĩ rú'bă lâ iĩvĩ lészĩ rĩ jĩlĩ cé i'đĩ ngbángbă, gõ'dá ănĩ drĩ 'álé lâ yĩ ăyézô iĩyĩkă iĩndĩ ró, tălă ngá gólíyĩ ănĩ drĩ rĩ'á ूसुलă rĩ 'bá yĩ, nĩ rĩ rĩ'á ूसुलă õjĩlă ădô-ădô sĩ, gõ'dá nĩ lē ngá dũũ ndrĩ ănĩ nyăányă drĩ. Nĩ 'bă ănĩ nyăányă â'dólé õjĩlă tândĩ ró, gõ'dá ănĩ pịpịsịlĩ rĩ'á ốnjĩ ró. Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, Ôvârĩ â'dô lănõ õnjĩ tětê fě'á ănĩ drĩ.

²⁶ Ănĩ rĩ'á õjĩlă gólíyĩ lịfị ăkó lé 'bá ró rĩ yĩ i'đĩ. 'Dõvô nĩ jĩ drē iĩgă mvă ănĩkă 'ă lâ zălô sịsị, gõ'dá nĩ gô ró bê rú'bă lâ iĩvĩ lészĩ rĩ jĩlĩ, tălă ă'dô ró bê ngbángbă.

²⁷ "Iĩtĩ rĩ, ănĩ drĩ-'bá Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ, ănĩ kpá rĩ'á nyé õzõ ló'dé gólíyĩ rú'bă lâ bėlé dódó őlẻndrê ró bê iĩvĩ lészĩ sũsũ ró rĩ kătĩ. Gõ'dá ló'dé rĩ 'dĩ 'álé lâ 'á tólă rĩ, ăă'dô õjĩlă ăvô fă ूसु'á i'đĩ, gõ'dá kpá ngá ốnjĩ-ốnjĩ âză 'bá yĩ bê dũũ. Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, Ôvârĩ â'dô lănõ õnjĩ tětê fě'á ănĩ drĩ.

²⁸ Gõ'dá ănĩ kpá rĩ'á iĩtĩ. Nĩ 'bă ănĩ nyăányă trá â'dólé õjĩlă ăzĩ lịfị drĩ 'ă tă mbị 'ě 'bá ró. Gõ'dá ănĩ pịpịsịlĩ rĩ'á ốnjĩ ró tă iĩsũ bê rĩ rĩ.

²⁹ "Ănĩ drĩ-'bá Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ, ănĩ rĩ'á tă ôjă 'bă 'ĩ. Ôvârĩ â'dô lănõ ốnjĩ tětê fě'á ănĩ drĩ tă nō 'bá yĩ tāsĩ. Nĩ rĩ trá ló'dé tă ạngũ 'bá Ôvârĩ kă ôdră 'bá trá rĩ yĩ kă rú'bă lâ

êdéle dódó, gō'dá nĩ rĩ kpá trá rĩ'á ló'dé tã mbị 'bá Ôvârĩ kã ôdrã 'bá trá rĩ yĩ kã rú'bá lâ êdéle sūsũ ró njōrókō bē, tãlã ã'dô ró bē ãnĩ drĩ rĩzọ gólĩyĩ ñnjĩlĩ.

³⁰ Nĩ rĩ tã átálé kĩ nĩ rĩ, 'Tĩ mã ōrọ 'bãã bē kãyĩ ăkũ ró gólã ãmã ă'bíyá yĩ drĩ rĩzọ tã ăngũ 'bá Ôvârĩ kã úfúlĩ nã 'bá yĩ sĩ rĩ, tí mã ícá kô tã-drĩ lélé rũ ê'bélé gólĩyĩ bē tã ăngũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ úfúzọ.'

³¹ Úlĩ gólã ãnĩ drĩ átálé ãnĩ tĩ sĩ 'dĩ rĩ â'dã tã trá kĩ nĩ rĩ, òjĩlã tã ăngũ 'bá Ôvârĩ kã úfũ 'bá nã 'bá yĩ, ãnĩ rĩ'á gólĩyĩ òzówá yĩ ì'dĩ.

³² Bē trá ítĩ rĩ, tã ònjĩ ãnĩ ă'bíyá yĩ drĩ ítölē 'èlé rĩ, nĩ trõ kpá ì'dĩ 'èlé cãzọ bē bũũũ ădũkũ lâ 'á, tãlã ãnĩ rĩ'á nyé òzọ gólĩyĩ kâtĩ.

³³ Ñnĩ rĩ'á ñnĩ cú gũ bē rĩ 'bá yĩ ì'dĩ, nĩ â'dô ícá'á ãnĩ pãlé lãŋō lãşĩ kã Ôvârĩ drĩ 'è'á fêlã ãnĩ drĩ rĩ 'ásĩ áŋgô tí ró yã?

³⁴ "Tã gólã 'è 'bá tã 'dĩ 'bá yĩ â'dálé ãnĩ tãşĩ rĩ ì'dĩ nō. Mã â'dô tã Ôvârĩ kã átã 'bá ăzã 'bá yĩ tã nĩ 'bá ăzã 'bá yĩ bē gō'dá kpá tã ãmbã 'bá ăzã 'bá yĩ bē ăjó'á ãnĩ ngálã. Nĩ â'dô ũrũkã 'bá yĩ ípã'á fê lãlĩ-lãlĩ drĩ, gō'dá nĩ â'dô 'è'á ũrũkã 'bá yĩ úfúlĩ lãtĩ ngĩngĩ 'ásĩ. Gō'dá nĩ â'dô 'è'á ăzã 'bá yĩ cãlé ònjóró'bí sĩ jó tã Ôvârĩ kã ărĩ kã 'ásĩ. Gō'dá nĩ â'dô nĩ'á lãrã bē ărĩbã 'ásĩ, nĩ'á ăzã 'bá yĩ gólĩyĩ lãfálé 'ásĩ rĩ lōndã bē lãŋō fêzọ drĩlĩyĩ.

³⁵ Tã ònjĩ ãnĩ drĩ 'è'á 'èlã 'dĩ 'bá yĩ tãşĩ rĩ, tã mbị 'bá Ôvârĩ kã ãnĩ ă'bíyá yĩ drĩ úfúlĩ trá ăkũ ró nã 'bá yĩ, lãŋō lâ â'dô ăgō'á ăkpã ãnĩ drĩ, ítölē ôdrã tã mbị 'bá Ôvârĩ kã Ábêlê rú sĩ bũũũ ăcálé ôdrã tã ăngũ 'bá rú bē Zêkãriyã kã rĩ rú gólã tĩbē â'dó 'bá Bêrêkiyã rĩ mvã ró ãnĩ ă'bíyá yĩ drĩ fúlĩ jó ăŋgĩ Ôvârĩ kã 'á,* vō tĩbē Ôvârĩ drĩ rĩzọ 'á lâ rĩ lãfálé 'á vō rĩzọ kōrōnyã zãlé fêlê Ôvârĩ drĩ ngã fêfê ró rĩ bē.

³⁶ Mã átã ãnĩ drĩ tã pãtĩ rĩ, tã ònjĩ gólĩyĩ 'èlé tã mbị 'bá Ôvârĩ kã úfúzọ ăkũ ró nã 'bá yĩ, lãŋō lâ â'dô 'dê'á ãnĩ òjĩlã kãyĩ nō 'bá yĩ kã nō drĩ."

Tã lâzé 'bá Yésũ rú òjĩlã Yúdã yĩ kã Yêrōsãlémã 'á rĩ 'bá yĩ

tãşĩ rĩ
(*Lúkã 13.34-35*)

³⁷ Gō'dá nĩngã sĩ rĩ, Yésũ drĩ tã átázọ òjĩlã Yúdã yĩ kã Yêrōsãlémã 'álã rĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Ñnĩ òjĩlã Yêrōsãlémã kã, nĩ úfũ tã ăngũ 'bá Ôvârĩ kã ăjólé ãnĩ ngálã rĩ 'bá yĩ trá, gō'dá

* **23:35 23.35** Ábêlê rĩ'á tã mbị 'bá Ôvârĩ kã gólã fúlĩ şĩşĩ ítō vō ăŋgó kã sĩ rĩ ì'dĩ. Gō'dá Zêkãriyã iyíkã tã mbị 'bá Ôvârĩ kã gólã fúlĩ ădũkũ lâ ró drē ăkpãkã'dã útĩ Yésũ kô.

nĩ lûvũ lăjó'bá gólîyî Ôvârî drî âjólé ânî ngálâ rî 'bá yî kpá trá kúnî mvá sî. Gbõ lé ítî rî, mà rî'á zââ ngá lèlê bê ânî tāsî. Gõ'dá má ûjũ trá kpîî ânî è'bélé vò âlô 'á sũzó ânî rú, òzò 'ă'ú ândrê drî mvá lâ yî è'bérê íyî úfú zèlê sũzó gólîyî rú rî kâtî. Gõ'dá nĩ gã lõvõ ámakâ ânî drî 'dĩ trá dó.

³⁸ Nĩ ndrê drê, jăřibă ânîkâ gõ'dá jó ăngî ânî drî rîzó Ôvârî rî ìnjîlî 'á lâ rî bê â'dô rú îzâ'á, gõ'dá drîlâ rîzó cú ítî ôjîlâ âzākā ākó, tălâ Ôvârî âyê trá.

³⁹ Má âtâ ânî drî tã pătîî ró, nĩ îcá kô âmâ ndrêlé ó'dí nōngá cālê būũũ kăyî gólâ má drî 'êzó âgólê rîlî kúmú ró ângó nō drîlî rî tú. Kăyî 'dĩ 'á rî, òzò ôjîlâ ôndrê îyî mâ trá rî, gólîyî â'dô 'ê'á tã âtálê kî nĩ rî, Ôvârî ôfê ôrê mâ gólâ ânî 'bá drî-ăcê gólâkâ bê kúmú ró rî drî."

24

Tă Yésũ drî tă gólîyî 'ê 'bá rú 'êlé tă â'dâ ró ìzátú drê âkpākă'dă yî drî âgô ākó āngó nō 'á rî tú rî â'dázó lăjó'bá íyîkâ

rî 'bá yî drî rî

(Mărākō 13.1-23; Lúkă 21.5-24)

¹ Gõ'dá nîngá sî rî, Yésũ yî drî ngăzó jó ăngî Ôvârî kâ 'dĩ âyélé lăjó'bá íyîkâ rî 'bá yî bê. Gõ'dá gólîyî ôtîrî 'băâ lăvũ'á jó ăngî 'dĩ rú sî rî, lăjó'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yî drî ngăzó jó ăngî 'dĩ 'bá yî bēbē lâ sũsũ lâ 'dĩ 'bá yî bê â'dálê gólâ drî.

² Gõ'dá Yésũ drî tă âtázó gólîyî drî kî, "Nĩ ndrê jó ăngî Ôvârî kâ 'dĩ trá yă? Tă pătîî ró, jó ânî drî ndrêlé sũsũ ró 'dĩ ââ'dô úfú'á lâ ndrî, gõ'dá kúnî mvá âlô îcá kô lâkîlî jó 'dĩ drîî, â'dô lô'dé'á ndrî vûdrî."

³ Gõ'dá nîngá sî rî, Yésũ yî drî nîzó cālê únî gólâ fê dō kâ bê rî drî 'álâ lăjó'bá íyîkâ 'dĩ 'bá yî bê. Gõ'dá drîlîyî mbăzó únî 'dĩ drîî, gólîyî cé îyî drîî sî. Gõ'dá Yésũ drî ngăzó rîlî vûdrî. Nîngá sî, lăjó'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yî drî rú êsézó ânyî gólâ lăgătî. Drîlîyî tă îjîzó gólâ tî kî, "Kúmú, tă jó ăngî Ôvârî kâ úfú kâ 'dĩ â'dô 'ê'á rú 'êlé ângô tú yă? Tă gólîyî 'ê 'bá rú 'êlé tă â'dâ ró kăyî âgô-âgô ânîkâ ângó nō 'á rî kâ â'dálê âmâ drî rî â'dô 'bă'á â'dô 'î yă? Gõ'dá kpá tă gólîyî 'ê 'bá kăyî âdũkũ ângó nō kâ â'dálê âmâ drî rî â'dô 'bă'á â'dô 'î yă?"

⁴ Gõ'dá Yésũ drî tă-drî lôgôzó lăjó'bá íyîkâ 'dĩ 'bá yî drî kî, "Ânî lîfî ômbâ ânî rú, nĩ âyê ôjîlâ âzākā kô ânî âdólê âgô-âgô ámakâ tāsî.

⁵ Tălâ ôjilâ düü â'dô iyî ânî'á tã âmälé kî, yî ââ'dô 'díyî pã 'bá gólâ Ôvârî drî âjólé úrú lésî rî î'dî. Tã 'dî tãsî rî, gólîyî â'dô 'ê'á ôjilâ düü âdólé, drîlîyî tã lëlê iyîkâ má 'á rî âyézó.

⁶ “Gõ'dá nî â'dô kpá âjú âyî ârî'á ânyî, gõ'dá nî â'dô kpá âjú gólîyî jêjê ró rî 'bá yî tã lâ ârî'á. Tã 'dî 'bá yî â'dô rû 'ê'á ndrî sîsî tã Ôvârî drî lëlê rî vó ró. Ítî rî, nî 'ê úrî kô, tălâ 'dîi â'dá tã kô kî nî rî, 'dîi trá âdükû ângó nõ kâ 'î.

⁷ Gõ'dá ôjilâ 'bădrî âlô kâ â'dô ngă'á 'dêlé âjú bê ôjilâ 'bădrî âzâ kâ rî drîi. Gõ'dá âjú 'bû 'bá kúmú âzâ rî kâ â'dô ngă'á nîlî 'dêlé âjú bê âjú 'bû 'bá kúmú âzâ kâ rî drîi. Gõ'dá lófô ônjî têtê â'dô 'ê'á 'dêlé ôjilâ drîi, gõ'dá âgbîgbî â'dô ñnyákú drî iyá'á vó 'ásî ndrî.

⁸ Tã 'dî 'bá yî â'dô 'bă'á, nyé ôzô mvá lâzê-lâzê â'dô 'bá sîsî ôkó gólâ 'ê 'bá mvá tîlî rî drî rî kâtî.

⁹ “Ôjilâ â'dô iyî ânî rû'á fêlé ânî âjú-'bă-âzî gólîyî 'ê 'bá lângô fêlé ânî drî rî 'bá yî drîgá. Gólîyî â'dô ânî 'bă'á gănîmă 'á. Gõ'dá gólîyî â'dô lângô ônjî têtê fê'á ânî drî. Gõ'dá gólîyî drî kpá ânî úfúzó. Ítî rî, ôjilâ cé tîti 'băâ iyî ânî lôvó kô, tălâ ânî rî'á tã ârî 'bá âmákâ î'dî rî drî sî.

¹⁰ Tã rî 'dî 'bá yî ôtîrî rîi rû 'êlé rî, ôjilâ düü â'dô iyî tã lëlê iyîkâ má 'á rî âyé'á, gõ'dá gólîyî â'dô iyî âzî-âzî yî drî-bă fê'á âjú-'bă-âzî lâ yî drîgá.

¹¹ Tã ângû 'bá düü tã âmă 'bá kî'á nî rî, iyî â'dô tã ângû 'bá Ôvârî kâ î'dî rî, â'dô iyî ânî'á ôjilâ düü âdólé ônjô sî.

¹² Tã ônjî gólîyî 'ê 'bá rû 'êlé ângó nõ 'á rî 'bá yî â'dô lîti'á rôô lăvûlî gără sîsî rî drîi sî. Tã 'dî tãsî rî, 'dîi trá kăyî gólâ ôjilâ âmbá drî 'êzó â'dólé ngá lëlê âkô iyî âzî-âzî yî drî rî trá î'dî.

¹³ Gbô lé ítî rî, ôjilâ gólâ tã lëlê iyîkâ má 'á rî âti 'bá gágá âyé 'bá lâ kô cázô būûû âdükû lâ 'á rî, gólâ â'dô lédre-lédre âdükû âkô rî úsú'á.

¹⁴ Gõ'dá ââ'dô tã âti-âti tândî kûmû Ôvârî kâ tãsî nô rî pē'á zălô sîsî ôjilâ ôrî ndrî kâ ângó nõ 'ásî rî 'bá yî drî, tălâ gólîyî âârî ró iyî tã pătîi 'dî bê. Gõ'dá 'dîi vósî, âdükû ângó nõ kâ ôró gbô âcálé.

¹⁵ “Tã gólâ 'êzó Yêrôsâléamă rî îzălê rî tãsî, kăyî â'dô 'ê'á âcálé ânî drî ngá tã ângû 'bá Dănîyélê drî tã lâ âtálé trá âkû ró nă rî ndrêzó. Nî ârî drê úlî ngbângă nõ. Gólâ kî, 'Îzátú nî â'dô ngá ônjî gólâ 'ê 'bá ânyî âjílî rî ndrê'á.

Gõ'dá ââ'dô ngá rî 'dî âtrô'á 'bălê jó ângî Ôvârî kâ 'á.

Ngá rî 'dî â'dô jó Ôvârî kâ 'dî 'bă'á â'dólé ñndî ró Ôvârî rî lîfi drî 'á.' ”

¹⁶ Gõ'dá Yésũ drí kpá tã âtázó lăjó'bán íyíkâ drí kî, "Ôjílă Yũdáyă kâ rî 'bá yî, ôzô gólîyî ôndrê tã ânyî kâ 'dĩ trá rû 'êrê 'á rî, gólîyî ôrâ volé 'wăâ'wă, nî'á íyî lăpîlî únî lăfálé 'á.

¹⁷ Ôjílă gólâ rî 'bá lôsî 'êlê jó íyíkâ drî rî, gólâ âârî rălê volé 'wăâ'wă, gólâ ôlîpî kô kpá filî jó 'álâ nî'á ngá íyíkâ jó kâ rî 'bá yî âtrôlé.

¹⁸ Gõ'dá ôjílă gólâ rî 'bá lôsî 'êlê yî drí ámvú 'á kâpî rî 'dĩ sî rî, gólâ ôgô kô 'bă 'álâ nî'á ítá íyíkâ âtrôlé. Gólâ ôlîpî kô, gólâ ôrâ nî'á íyî lăpîlî.

¹⁹ Gõ'dá kâpî 'dĩ sî rî, ôkô gólîyî rû 'bă 'bá mvá bê rî 'bá yî â'dô íyî 'ê'á 'bălê lăngô ônjî têtê bê gõ'dá kpá ôkô gólîyî mvá ôdê bê íyî drîgá rî 'bá yî bê, tălâ rărâ 'dĩ tāsî.

²⁰ Ôzô kâpî lăngô rî 'dĩ kâ âacâ trá rî, îcâ trá ânî drí rălê 'wăâ'wă. Tã 'dĩ tāsî rî, nî 'ê rătăă Ôvârî drí kâpî rî 'dĩ ôzô âcá kô ôzê lîmvú sî gõ'dá kâpî lôvô-lôvô kâ sî.

²¹ Lăngô gólâ 'ê 'bá â'dólê kâpî 'dĩ 'á rî, â'dô lăvũ'á gără lăngô gólîyî rû 'ê 'bá îtô vô ângó nô 'bărê kâ 'ásî âcálê búũ ândrô nô rî kâ drî sî. Gõ'dá âtî 'álâ rî, lăngô âzâ îcá kô lăvũlî gără lăngô 'dĩ drî sî.

²² Gólâ lôgô kâpî rî 'dĩ trá ngbăă kútúwă, tălâ yî pâ ró ôjílă yî drí njîlî trá â'dólê ôjílă íyíkâ ró rî 'bá yî bê. Tí gólâ ôró gô kâpî rî 'dĩ 'bălê âcê rî, ôjílă â'dô íyî ôdră'á ndrî. Gólîyî îcá kô ngá pălê.

²³ "Gõ'dá kâpî 'dĩ 'bá yî sî, ôzô ôjílă âzâ ââtâ tã trá ânî drí kî, 'Nî ndrê drê, 'díyî pâ 'bá rî'á nô', ngătă 'gólâ rî'á nă' yă rî, ní lē tã gólâkâ 'dĩ kô.

²⁴ Tălâ ôjílă dũu rî'á gólîyî 'ê 'bá íyî tã âmălê kî'á nî rî, íyî â'dô 'díyî pâ 'bá Ôvârî drí âjólê rî 'bá yî î'dî. Gõ'dá tã ângũ 'bá ôjílă âdó 'bá âzâ 'bá yî bê, gólîyî â'dô kpá ânî'á íyî tã lărâkô âmbá ôjílă tî drí â'dízó drîlâ sî rî 'bá yî 'êlê, tălâ â'dô ró bê íyî drí lătî lôndăzó ôjílă gólîyî Ôvârî drí njîlî â'dólê ôjílă íyíkâ ró rî 'bá yî âdózó, tí ôzô yî ûũsû lătî lâ trá rî.

²⁵ Nî ârî drê, má âtâ tã 'dĩ 'bá yî ânî drí sîsî, tălâ ânî lîfî ômbâ ró bê ânî rû drê âkpākâ'dă tã 'dĩ 'bá yî drí rû 'ê âkô.

²⁶ "Gõ'dá ôzô ôjílă âzâ ââtâ tã trá ânî drí kî nî rî, 'Nî ndrê drê, 'díyî pâ 'bá â'dô bê rî'á vô âgângbêlê 'á' rî, nî nî kô tólâ gólâ rî lôndălê. Ngătă ôzô âââtâ tã trá kî'á nî rî, gólâ ôlăpî yî trá rî'á jó 'á nô rî, nî lē tã gólâkâ 'dĩ kpá kô.

²⁷ Kâpî gólâ mâ âjólê úrú lésî 'díyî pâ 'bá ró rî drí 'êzó âgólê kpá ó'dî ângó nô 'á rî tú rî, ôjílă ndrî â'dô íyî âmâ ndrê'á ôzô ngá î'î gólâ vô î'î 'bá kă'dă-kă'dă ómvóre lésî búũ lănjî 'álâ rî kâtî.

²⁸ Kâpî gólâ má drí 'êzó âgólê ângó nô 'á rî tú rî, ôjílă ndrî â'dô ndrê'á lâ ôzô drîlîyî lôgônô ndrêrê lô'dêrê kôrônyă âvô

drĩ rĩ kâtí.”

*Tă Yésũ drĩ âgô-âgô íyíkă ângó nõ 'á rĩ tă lâ â'dázó rĩ
(Márăkô 13.24-31; Lúkă 21.25-33)*

²⁹ Gô'dá Yésũ drĩ kpá tă âtázó kĩ nĩ rĩ, “Gô'dá kôrô lànô kâyi 'dĩ 'bá yĩ kă vósĩ rĩ, ngá gólíyĩ â'dô 'bá 'bũũ 'álâ rĩ 'bá yĩ â'dô íyĩ rũ íyá'á ndrĩ, ícá íyĩ kô lôsĩ 'élé dódó. Gô'dá ítú ìfĩ â'dô íkánágô'á íniríkúwá ró, ícá kô vó íwálé. Gô'dá párá ícá kpá kô vó íwálé. Gô'dá ì'bì'bìwá â'dô íyĩ lô'dé'á ndrĩ vũdrĩ 'bũũ lésĩ.

³⁰ Dũ vósĩ rĩ, ngá gólâ 'ě 'bá âgô-âgô mâ gólâ âjólé úrú lésĩ nô kă â'dalé rĩ, â'dô rũ â'dá'á 'bũũ 'álâ. Ítĩ rĩ, ôjílă ôrĩ ndrĩ kă â'dô íyĩ 'ě'á âmâ ndrêlé ânĩrĩ 'á mbārāsāsā bē. Ôzô gólíyĩ ôndrê mâ trá rĩ, ôjílă âmbá â'dô íyĩ âwó ngô'á ũrĩ drĩ sĩ, tălá má â'dô 'ě'á ânĩlí cú mbārākă ạngĩ bē gô'dá kpá âmbā Ôvārĩ kă bē.

³¹ Má â'dô 'ě'á mālāyíkă yĩ âzílĩ gũnĩyá sĩ. Áâ'dô 'ě'á gũnĩyá vólé, gô'dá mālāyíkă yĩ â'dô íyĩ rũ 'é'bé'á ndrĩ vó ãlô 'á. Ôvārĩ â'dô gólíyĩ jô'á ângó 'ásĩ ndrĩ, nĩ'á ôjílă ndrĩ gólíyĩ yĩ drĩ njílĩ ôjílă íyíkă ró rĩ 'bá yĩ 'é'bélé vó 'ásĩ ndrĩ.

³² “Nĩ ârĩ drê úlĩ mănĩgô gólâ fê bị tāsĩ nõ, ìmbâ ró ânĩ bē. Ôzô nĩ ôndrê gárá lâ 'dĩ 'bá yĩ trá ârô'á bị bē cārô rĩ, nĩ â'dô nĩ'á lâ kĩ nĩ rĩ, ôzê ìmvũ trá ânyĩ 'ě'á ácalé.

³³ Áâ'dô 'ě'á â'dolé kpá ítĩ âgô-âgô âmákă tāsĩ. Ôzô nĩ ôndrê tă gólíyĩ ndrĩ má drĩ âtálé 'dĩ 'bá yĩ trá rũ 'ěrē 'á rĩ, nĩ â'dô nĩ'á lâ kĩ nĩ rĩ, kâyi má drĩ 'ězô âgôlé rĩ trá ânyĩ.

³⁴ Má âtă ânĩ drĩ tă pătĩ ró, tă 'dĩ 'bá yĩ â'dô 'ě'á rũ 'élé sísĩ drê âkpākă'dă ôjílă kâyi nõ 'bá yĩ kă ôdrăă íyĩ kô ndrĩ.

³⁵ Ôzô ângó nõ ôndē gbô lé 'bũũ bē rĩ, úlĩ âmákă ícá kô rũ ndélé.”

*Tă Yésũ drĩ âtálé kâyi âgô-âgô íyíkă kă rĩ tāsĩ rĩ
(Márăkô 13.32-37; Lúkă 17.26-30, 34-36)*

³⁶ Gô'dá Yésũ drĩ kpá tă âtázó lăjó'á íyíkă 'dĩ 'bá yĩ drĩ tă âgô-âgô íyíkă ângó nõ 'á rĩ kă tāsĩ. Gólâ kĩ, “Kâyi má drĩ 'ězô âgôlé ângó nõ 'á rĩ, ôjílă âzākă ícá kô nĩlă, gbô lé mālāyíkă gólíyĩ úrú 'álâ rĩ 'bá yĩ (gô'dá mâ rĩ gógó Ôvārĩ rĩ mvá ró nõ bē)* nĩ íyĩ kâyi rĩ 'dĩ kpá kô. Âmâ átă nĩ kâyi rĩ 'dĩ cé nĩ.

³⁷ Kâyi gólâ má drĩ 'ězô âgôlé tă-vó ôjílă kă kílĩ ângó nõ 'á rĩ tú rĩ, â'dô 'bă'á nyé ôzô kâyi gólâ Nówă kă âkũ ró nă sĩ rĩ kâtí.

³⁸⁻³⁹ Gô'dá drê âkpākă'dă Ôvārĩ âjó ìmvũ tĩtĩ kô ânĩ'á ôjílă úfúlĩ tă ônjĩ íyíkă tāsĩ rĩ, ôjílă nă 'bá yĩ rĩ íyĩngá drĩ-băláyĩ

24:29 24.29 Yōwélē 2.10. * **24:36 24.36** Úlĩ gólă Ôvārĩ rĩ mvá kă 'dĩ ìngĩ kô wārăgă bị Mătáyô kă âză 'bá yĩ 'á.

ró tă įsũ äkó kĩ'á nĩ rĩ, lânô ã'dô 'ě'á ânĩlĩ 'dėlé įyĩ drĩ. Gólįyĩ rĩ trá ngá nyälé, ngá mvũlĩ, gô'dá ägô rĩ įyĩ trá ôkó gĩlĩ cälé bũũũ kâyĩ gólâ Nówã yĩ drĩ fızó kôlóngbô ândrê 'á įyĩ nyãányã pälé rĩ tú. Gô'dá gólįyĩ nĩ įyĩ kĩ'á nĩ rĩ, ôzê trá ânĩ'á 'dĩlĩ rĩ kô, cälé bũũũ kâyĩ gólâ ĩmvũ tĩtĩ drĩ ânĩzó gólįyĩ ûfũlĩ rĩ tú. Â'dô rũ 'ě'á kpá ĩtĩ kâyĩ mâ gólâ âjólé ûrũ lésĩ rĩ drĩ 'ěrê ägôlé ängó nõ 'á rĩ tú. Ägô-ägô ámakâ â'dô 'ě'á gólįyĩ ĩrôlé ĩrô.

40 Gô'dá kâyĩ rĩ 'dĩ tú rĩ, ôzô ägô rĩ ã'dô įyĩ trá rĩ'á ngá 'wã'á ämvũ 'á rĩ, áâ'dô äłô rĩ trô'á, gôzó äzâ rĩ äyélé.

41 Gô'dá ôzô ôkó ã'dô įyĩ rĩ rĩ'á ngá 'ĩ'á kúnĩ ngá 'ĩ kâ drĩ rĩ, áâ'dô kpá äłô rĩ trô'á ĩ'dĩ, gôzó äzâ rĩ äyélé.

42 "Nĩ rĩ rĩlĩ tă mbĩmbĩ rĩ 'ě'ě lâ sĩ ägô-ägô ámakâ tėlé, tălâ mĩ nĩ kâyĩ gólâ má drĩ 'ězô ägôlé rĩ kô. ĩtĩ rĩ, nĩ rĩ ngíyá ró.

43 Gô'dá nĩ įsũ drê tă nô, tí 'bã-lípĩ ôró gô ĩtũ-pá ngácĩ kâ gólâ ũgũ drĩ 'ězô ânĩlĩ ngá gólâkâ ũgũlĩ 'á lâ rĩ nĩ rĩ, tí gólâ â'dô rĩ'á ngíyá ró, gólâ ĩcá kô ũgũ 'dĩ äyélé äfilĩ ngá gólâkâ ũgũlĩ gólâ drĩ jó 'ásĩ.

44 Gô'dá kpá rĩ'á ĩtĩ ägô-ägô ámakâ tāsĩ. Nĩ rĩ rĩlĩ ngíyá ró, tălâ mĩ nĩ kâyĩ gólâ má drĩ 'ězô ägôlé 'á lâ rĩ kô. Má â'dô ägô'á nyĩ ró."

Tă Yésũ drĩ ĩmbálé tă rũ ĩ'bũ 'bá gólâ rĩ 'bá tă gólâkâ

'ėlé mbĩ rĩ kâ tāsĩ rĩ

(Lúkã 12.41-48)

45 Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drĩ kpá tă ĩmbázó lăjó'á íyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ tă rũ ĩ'bũ 'bá tândĩ rĩ kâ tāsĩ. Gólâ kĩ, "'Bã-lípĩ â'dô ã'dô 'ě'á ĩ'dĩ rũ ĩ'bũ 'bá gólâ tă nĩnĩ bē ĩfĩ 'bázó drĩ lâ 'á rĩ drĩ yã? Ôzô gólâ ôtĩrĩ 'ěē nĩlĩ äcĩ íyĩkâ 'á rĩ, gólâ â'dô 'ě'á rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ 'bălē äzĩ-äzĩ lâ yĩ vó ndrėlē mbĩmbĩ lôsĩ lânjĩ-lânjĩ sĩ.

46 Gô'dá ôzô 'bã-lípĩ rĩ 'dĩ äägô trá äcälé rũ ĩ'bũ 'bá gólâkâ 'dĩ ũsũlĩ tă 'dĩ 'ěrē 'á tândĩ ró ĩtĩ rĩ, gólâ â'dô 'bã'á äyĩkô ró rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ bē.

47 Má ätâ ânĩ drĩ tă pătĩ ró, 'bã-lípĩ 'dĩ â'dô rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ 'bã'á ngá íyĩkâ 'bã kâ ndrĩ rĩ 'bá yĩ vó lâ ndrėlē.

48 Gô'dá ôzô rũ ĩ'bũ 'bá gólâ 'bălē äzĩ-äzĩ lâ yĩ vó ndrėlē 'dĩ ä'dô rũ ĩ'bũ 'bá ônjĩ 'ĩ rĩ, ôzô 'bã-lípĩ 'dĩ ônjã trá äcĩ gólâkâ 'dĩ 'á rĩ, rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ â'dô tă įsũ'á kĩ nĩ rĩ, 'bã-lípĩ íyĩkâ 'dĩ njã trá rô, gólâ ĩcá kô ägôlé 'wã.

49 Gô'dá rũ ĩ'bũ 'bá 'dĩ drĩ ngăzó rĩ'á rũ ĩ'bũ 'bá äzĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ėlē ônjĩ ró, rĩ'á gólįyĩ cälé, gô'dá drĩlâ rĩzó cé ngá nyälé ĩ'dĩ gô'dá kpá ôdrá mvũlĩ ôdrá mvũ 'bá äzĩ lâ yĩ bē.

⁵⁰ Gô'dá ôzô 'bă-lípî rû î'bũ 'bá 'dĩ kâ ôtirĩ âgôô âcálê rî, gólâ â'dô âcá'á nyĩ ró, ĩtú gólâ rû î'bũ 'bá 'dĩ drí nĩlĩ kô'dáwá rî sî.

⁵¹ 'Bă-lípî â'dô lânô ônjĩ têtê fê'á drílâ, ôzô lânô 'ê'á fêlâ tă ônjĩ 'ê 'bá drí rî kâtí, gô'dá â'dô gólâ rî vũ'á vô lânô kâ rî 'á, tólâ gólâ â'dô âwô ngô'á sî-gílĩ nyānyā bê ngá lâzê-lâzê drí sî."

25

Tă Yésũ drí î'dígówá ôkó mvá mûdrĩ rî 'bá yĩ kâ ngĩzô

âgô-âgô íyíkâ tāsĩ rî

¹ Gô'dá nĩngá sî rî, Yésũ drí îtôzô lăjó'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ ĩmbálê âgô-âgô íyíkâ ângó nõ 'á kúmú ró rî tāsĩ. Gólâ kî, "Âgô-âgô ámakâ kúmú ró ângó nõ 'á rî â'dô gô'dá â'dó'á ôzô ôkó mvá mûdrĩ gólĩyĩ rî 'bá ôdrógô drĩ tėlê rî kâtí. Gólĩyĩ trô lămbă íyíkâ trá nĩzô ôdrógô drĩ tėlê.

² Ôkó mvá nĩ rî 'bá yĩ rĩ'á tă nĩ 'bá 'ĩ, gô'dá gólĩyĩ âzâ nĩ rî 'bá yĩ rĩ'á tă nĩ âkó lé 'bá 'ĩ.

³ Gô'dá ôkó mvá gólĩyĩ nĩ tă nĩ âkó lé 'bá ró rî 'bá yĩ trô lămbă íyíkâ bê rî, gólĩyĩ trôo dô âlípî kpââ kô íyĩ bê.

⁴ Gô'dá ôkó mvá gólĩyĩ tă nĩ 'bá rî yĩ trô lămbă íyíkâ bê rî, gólĩyĩ trô dô âlípî kpââ íyĩ bê mālāngĩ 'á.

⁵ Gô'dá ôdrógô drílĩyĩ rĩ'á tėlâ rî âcá kô 'wăâ, gô'dá â'dú drí îtôzô rĩ'á gólĩyĩ 'êlê, gólĩyĩ trá lûsû-lûsû ró â'dú drí sî, gô'dá drílĩyĩ ngăzô â'dú kôlê.

⁶ "Gô'dá câ bê â'bĩ ító 'á rî, ôkó mvá gólĩyĩ mûdrĩ 'dĩ 'bá yĩ drí ôtrê-ôtrê ârízó kî nĩ rî, 'Nĩ ndrê drê, ôdrógô bí ânĩ'á! Nĩ âfô 'wăâ'wă gólâ rî lăgúlĩ!'

⁷ Gô'dá ôkó mvá mûdrĩ 'dĩ 'bá yĩ drí lĩfĩ nĩzô â'dú 'ásĩ, gô'dá drílĩyĩ îtôzô rĩ'á lămbă íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ băgó lâ êdêlê.

⁸ Gô'dá ôkó mvá gólĩyĩ nĩ tă nĩ âkó lé 'bá ró rî 'bá yĩ ûsû íyĩ vô lâ bê trá kî, dô lămbă íyíkâ 'á rî bê trá 'ê'á rû ndêlê rî, ôkó mvá nĩ 'dĩ 'bá yĩ drí tă âtázó ôkó mvá gólĩyĩ tă nĩ 'bá ró rî yĩ drí kî nĩ rî, 'Nĩ âfê dô âlípî âmâ drí, tălâ dô âmakâ trá 'ê'á rû ndêlê.'

⁹ Gô'dá ôkó mvá tă nĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drí tă-drĩ lôgôzô ôkó mvá gólĩyĩ tă nĩ âkó lé 'bá ró rî 'dĩ 'bá yĩ drí kî, 'Dô nô ícá âmâ drí ânĩ bê kô, nĩ nĩ dô gílĩ dô lăzĩ 'bá ngălâ.'

¹⁰ "Gô'dá ôkó mvá gólĩyĩ tă nĩ âkó lé 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ drí ngăzô nĩlĩ vô dô gĩ kâ 'ălâ. Gô'dá gólĩyĩ ôtirĩ lăvũũ rî, ôdrógô drí íyĩngá âcázó. Ôkó mvá gólĩyĩ nĩ lămbă íyíkâ êdê 'bá njăâ rî 'bá yĩ drí fízô ôdrógô bê jó kărāmă kâ 'ălâ, gô'dá ôdrĩ âtĩ â'băzô.

11 'Dĩi vósĩ rĩ, ôkó mvá gólĩyĩ tã nĩ âkó lé 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ drĩ âgōzó âcálé vō dō gĩ kã rĩ lésĩ. Gō'dá gólĩyĩ âgō bê âcálé rĩ, áa'bã áťĩ trá kpăăkũ. Gō'dá drĩlĩyĩ lăzĩ zĩzó kĩ nĩ rĩ, 'Kúmú, kúmú, ní nĩ áťĩ âmă drĩ!'

12 Gō'dá ôdrógô drĩ tã-drĩ lōgōzó drĩlĩyĩ kĩ nĩ rĩ, 'Mă âtă ânĩ drĩ tã pătĩ rō, mă nĩ ânĩ kô.' "

13 Ādũkũ lâ rō, Yēsũ drĩ tã âtázó lăjó'bá íyíkă 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ rĩ njăă âgō-âgō âmákă tēlé, tălă mĩ nĩ kăyĩ gólă má drĩ 'ēzó âgōlé 'á lâ rĩ kô. Mă â'dô âgō'á âcálé nyĩ rō."

*Í'dígówá rũ ì'bũ 'bá nă kúmú āzâ kă rĩ 'bá yĩ tāsĩ
(Lúkă 19.11-27)*

14 Gō'dá nĩngă sĩ rĩ, Yēsũ drĩ í'dígówá āzâ ngĩzó drĩ-â drĩlă 'ē'á fēlă ôjĩlă íyíkă drĩ lōsĩ íyíkă 'ēzó rĩ tāsĩ kăyĩ drĩlă 'ēzó âgōlé kúmú rō rĩ sĩ. Gólă kĩ, "Tă drĩ-â Ôvărĩ drĩ 'ē'á fēlă ôjĩlă íyíkă drĩ lōsĩ íyíkă 'ēzó rĩ tāsĩ rĩ rĩ'á ôzō kúmú āzâ 'ē 'bá nĩlĩ âcĩ íyíkă 'á jējē rō rĩ kătĩ. Gō'dá drē âkpăkă'dă gólă nĩ kô âcĩ íyíkă 'dĩ 'á rĩ, gólă drĩ rũ ì'bũ 'bá íyíkă nă rĩ 'bá yĩ âzĩzó, gō'dá drĩlă tã âtázó drĩlĩyĩ kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ ndrē ngă âmákă nō 'bá yĩ vó lâ dódó.'

15 Gō'dá kúmú 'dĩ drĩ âđĩ fēzó drĩlĩyĩ, â'dô mbârăkă gólĩyíkă sũzó ngă rũ rĩ vó rō, tălă gólĩyĩ ũlĩpĩ rō âđĩ íyíkă 'dĩ bê. Gō'dá rũ ì'bũ 'bá sĩsĩ rĩ drĩ rĩ, gólă drĩ âđĩ fēzó kĩsĩ nĩ, gō'dá rũ ì'bũ 'bá rĩ lâ rō rĩ drĩ, gólă drĩ âđĩ fēzó kĩsĩ rĩ, gō'dá rũ ì'bũ 'bá nă rō rĩ drĩ, gólă drĩ âđĩ fēzó kĩsĩ âlô. Nĩngă sĩ, kúmú 'dĩ drĩ ngăzó nĩlĩ âcĩ íyíkă 'á.

16 Gō'dá rũ ì'bũ 'bá gólă sĩsĩ âđĩ fēzó drĩlă kĩsĩ nĩ rĩ, gólă drĩ nĩzó lōsĩ āzâ 'ēlê âđĩ 'dĩ sĩ, tălă âđĩ 'dĩ ũlĩpĩ rō bê. Gō'dá drĩlă âđĩ āzâ ũsúzó kpă kĩsĩ nĩ lōsĩ 'ē'ē sĩ. Âđĩ gólăkă 'dĩ drĩ lĩpĩzó âcálé kĩsĩ mũdrĩ.

17 Gō'dá rũ ì'bũ 'bá gólă âđĩ fēzó drĩlă kĩsĩ rĩ rĩ drĩ kpă nĩzó lōsĩ 'ēlê âđĩ fēlă gólă drĩ 'dĩ sĩ. Gō'dá drĩlă âđĩ āzâ ũsúzó kpă kĩsĩ rĩ lōsĩ 'ē'ē sĩ. Âđĩ gólăkă drĩ lĩpĩzó âcálé kĩsĩ sũ.

18 Gō'dá rũ ì'bũ 'bá gólă âđĩ fēzó drĩlă kĩsĩ âlô rĩ drĩ nĩzó 'bũ 'đĩlĩ âđĩ kúmú gólăkă 'dĩ kă lăpĩzó 'á lâ, tălă yĩ drĩ sũzó bê âđĩ 'dĩ rũ kúmú drĩ.

19 "Gō'dá kăyĩ dũu vósĩ, kúmú 'dĩ drĩ âcázó âgōlé yĩ drĩ 'bă 'á. Gólă âgō bê rĩ, gólă drĩ rũ ì'bũ 'bá íyíkă 'dĩ 'bá yĩ âzĩzó yĩ ngălă, tălă gólĩyĩ â'dă rō lōsĩ gólĩyĩ drĩ 'ēlê âđĩ íyíkă 'dĩ sĩ rĩ bê yĩ drĩ.

20 Gō'dá rũ ì'bũ 'bá gólă âđĩ fēzó drĩlă kĩsĩ nĩ rĩ drĩ âđĩ gólă drĩ ũsúlĩ ndrĩ rĩ âtrōzó âjĩlĩ kúmú drĩ. Gō'dá drĩlă ngăzó tă âtálé kĩ nĩ rĩ, 'Ămbă, ní ndrē drē, âđĩ ní drĩ fēlê má drĩ kĩsĩ

n̄jī s̄s̄lī rī ī'dī rī'á nō. Gō'dá má ūsū âđđi āzâ kpá kīsī n̄jī âđđi rī 'dī đr̄j̄, âđđi lâ ī'dī rī'á nō!'

21 “Gō'dá kúmú đrī rū ì'bū 'bá 'dī lūyízó kī nī rī, 'Nī rī'á rū ì'bū 'bá ámakâ tândí ró má đrī l̄j̄fī 'bāzó đrī lâ 'á rī ī'dī. Tālā nī ndrê âđđi fínyáwá má đrī fēlé nī đrī rī vó lâ trá tândí ró, má â'dô ánī 'bā'á ngá ámakâ āmbá rī 'bá yī vó lâ ndrēlé. Nī ānī, mā 'ê ró āyīkō nī bē.’

22 “Gō'dá rū ì'bū 'bá gólâ âđđi fēzô đrī lâ kīsī r̄j̄ rī đrī kpá âđđi gólâ đrī ūsúlī rī âtrōzô âjílī kúmú đrī. Gō'dá đrīlā tã âtázó kī nī rī, 'Āmbá, nī ndrê đrē, âđđi nī đrī fēlé má đrī kīsī r̄j̄ rī rī'á nō. Má ūsū âđđi āzâ kpá kīsī r̄j̄ âđđi rī 'dī đr̄j̄, âđđi lâ ī'dī rī'á nō!'

23 “Gō'dá kúmú đrī kpá rū ì'bū 'bá íyíkâ 'dī lūyízó kī nī rī, 'Nī rī'á rū ì'bū 'bá ámakâ tândí ró má đrī l̄j̄fī 'bāzô đrī lâ 'á rī ī'dī. Tālā nī ndrê âđđi fínyáwá má đrī fēlé nī đrī rī vó lâ trá tândí ró, má â'dô ánī 'bā'á ngá ámakâ āmbá rī 'bá yī vó lâ ndrēlé. Nī ānī, mā 'ê ró āyīkō nī bē.’

24 “Gō'dá rū ì'bū 'bá gólâ âđđi fēzô đrīlā kīsī ālô rī đrī ngāzô âđđi fēlé gólâ đrī rī lôgôlé kúmú đrī. Gō'dá đrīlā tã īsū íyī nyāányâ kâ âtázó kúmú đrī kī nī rī, 'Āmbá, má nī trá kī nī rī, nī rī'á s̄lōmbâ 'bá 'ī, tālā âđđi ánī nyāányâ kâ rī âp̄l̄lī lōsī rū ì'bū 'bá áníkâ rī 'bá yī kâ sī, gō'dá nī rī kpá ngá íyínyâ tībē ánī nyāányâ đrī ì'đl̄lī nī kô'dáwá rī 'bá yī ê'bélé ánī nyāányâ đrī.

25 Ītī rī, mā rī'á ūr̄j̄ ró âđđi áníkâ 'dī īzālē. Tã 'dī tāsī rī, ī'dī má đrī n̄zô 'bú 'đl̄lī âđđi 'dī l̄p̄l̄zô 'á lâ. Nī ndrê, âđđi rī ī'dī rī'á nō.’

26 “Gō'dá kúmú đrī tã-đr̄j̄ lôgōzô rū ì'bū 'bá 'dī đrī kī nī rī, 'Nī rī'á rū ì'bū 'bá ōnjī 'ī, rū ì'bū 'bá gólâ ōvô ró rī ī'dī. Mī nī trá kī nī rī, má rī âđđi ūsúlī rū ì'bū 'bá ámakâ rī 'bá yī đrīgá sī. Gō'dá má rī kpá ngá íyínyâ tībē âmā nyāányâ đrī ì'đl̄lī nī kô'dáwá rī 'bá yī ê'bélé má đrī.

27 Nī l̄p̄l̄ âđđi ámakâ â'dô tāsī yā? Tí â'dô â'dó'á tândí ró nī đrī âđđi 'dī fēzô ōjílā āzâ đrī lōsī 'ēzô ī'dī sī lâ, â'dô ró bē gólâ đrī âđđi āzâ ūsúzô fínyáwá gá đrī lâ 'á, tālā má ōtírī âgōô rī, má ūsū ró bē âđđi rī 'dī cú đrī bē.’

28 “Nīngá sī, kúmú đrī tã 'bāzô rū ì'bū 'bá íyíkâ ālô rī đrī kī, 'Nī trō âđđi 'dī volé rū ì'bū 'bá ōnjī 'dī đrīgá sī, fēlé rū ì'bū 'bá gólâ âđđi ūsū 'bá kīsī mūd̄rī rī đrī.’

29 Gō'dá kúmú đrī tã âtázó kī nī rī, 'Ōjílā gólâ â'dô 'bá ngá bē rī, āâ'dô 'ē'á ngá fēlé gólâ đrī āmbá l̄vūlī ḡr̄r̄ ngá gólâ đrī ūsúlī rī đr̄j̄ sī. Gō'dá ōjílā gólâ â'dô 'bá ngá ākô rī,

gbô lé ngá fínyáwá gólâ drí úsúlî rî, áâ'dô trô'á lâ volé gólâ drígá sî.'*

³⁰ Gô'dá kúmú drí tâ âtázó kî nî rî, 'Rû î'bü 'bá gólâ lôsî 'ê 'bá kô nõ, ótrô gólâ vùlî îvî 'álâ ñnîríkúwá 'á, vò gólâ Ôvârí drí êdéle Sâtánâ yî drí rî 'á, vò gólâ ôjîlâ drí 'êzô áwó ngôlê sí-gílî nyānyā bê rî 'á.' "

Tā Yēsū drí 'êzô tâ-vó ôjîlâ ndrî kâ kîlî â'dô tâ 'ê'ê gólîyîkâ

vó ró rî

³¹ Gô'dá nîngá sî rî, Yēsū drí tâ âtázó âgô-âgô íyîkâ ângó 'á nōngá tâ-vó ôjîlâ kâ kîlî rî tāsî. Gólâ kî, "Kâyî tibê mâ gólâ âjólê úrú lésî rî drí 'êzô âgólê ângó nõ 'á rî sî, má â'dô âgô'á mbârâkâ âkî bê, mālāyîkâ ámakâ rî 'bá yî â'dô îyî 'bâ'á ndrî má bê. Má â'dô rî'á kúmú ró kîfî ámakâ drî drî-âcê bê tâ-vó ôjîlâ kâ kîlî.

³² Gô'dá ôjîlâ ôrî ndrî kâ ângó 'ásî rî 'bá yî â'dô îyî rû ê'be'á ndrî má ândrá. Má â'dô gólîyî lâfá cǎ'á rî, ôzô kâbîlîkî lâfá cǎrê ñndrî rú sî rî kâtî.

³³ Má â'dô ôjîlâ tâ mbî 'bá rî 'bá yî 'bâ'á âmâ drî-ágó drî lésî ró, gô'dá má â'dô ôjîlâ tâ ônjî 'bá ró rî 'bá yî 'bâ'á íyîkâ âmâ drî-îjî lésî rî 'á.

³⁴ "Gô'dá mâ gólâ rî 'bá kúmú ró rî â'dô tâ âtá'á ôjîlâ gólîyî âmâ drî-ágó drî lésî rî 'bá yî drî kî nî rî, 'Ănî ôjîlâ gólîyî âmâ átá drí ôrê fêzô drîlîyî rî î'dî, nî ânî ngá tândî gólîyî Ôvârí drí êdéle ânî ôjîlâ íyîkâ ró rî 'bá yî drí îtô vò ângó nõ kâ sî rî trôlê ânî drí drî-â ró.

³⁵ Tâlâ má â'dô bê lôfó ró rî, nî âfê ngá nyānyā trá má drî nyālê. Gô'dá ñmvû lôvó 'ê mâ bê rî, nî âfê ñmvû trá má drî mvûlî. Gô'dá nî ndrê mâ bê ôjîlâ lîdî ró rî, nî lâgû mâ trá ânî drî 'bâ 'á ùmú ró.

³⁶ Gô'dá nî ndrê mâ bê ítá îzā bê rî, nî âfê ítá trá má drî sôlê. Gô'dá má â'dô bê ngá lâzé ró rî, nî ndrê âmâ vó trá tândî ró. Gô'dá ó'bâ mâ bê gǎnîmǎ 'á rî, nî ânî trá âmâ lômîlî.'

³⁷ "Gô'dá ôjîlâ tâ mbî 'bá â'dô îyî tâ-drî lôgô'á má drî kî nî rî, 'Kúmú, mã ndrê nî lôfó ró âmâ drî ngá nyānyā fêzô ní drî nyālê rî ângô tú yǎ? Mã ndrê nî ñmvû lôvó bê âmâ drî ñmvû fêzô ní drî mvûlî rî ângô tú yǎ?

³⁸ Mã ndrê nî ôjîlâ lîdî ró âmâ drî ânî lâgúzô âmâ drî 'bâ 'á ùmú ró rî ângô tú yǎ? Gô'dá mã ndrê nî ítá îzā bê âmâ drî ítá fêzô ní drî sôlê rî ângô tú yǎ?

* 25:29 25.29 Úlî gólâ ôjîlâ ngá bê 'dî, tâ ífî lâ kî nî rî, 'dîlî ôjîlâ gólâ lôsî 'ê 'bá tândî ró Ôvârí drí â'dô mbârâkâ Ôvârí drí fêlê gólâ drî rî vó ró rî î'dî. Gô'dá ôjîlâ gólâ â'dô 'bá ngá âkó rî, 'dîlî ôjîlâ gólâ lôsî 'ê 'bá kô tândî ró Ôvârí drí mbârâkâ Ôvârí drí fêlê gólâ drî rî sî î'dî.

³⁹ Gō'dá mã ndrê nî ngá lâzé ró ngátá gănĩmă 'á âmâ drí nĩzó ânî ndrêlé rî ángô tú yă?'

⁴⁰ Gō'dá mã kúmú ró rî â'dô tâ-drĩ lôgō'á drĩlĩyĩ kĩ nĩ rî, 'Má âta ânî drí tâ pătĩ rí, ôzô nĩ ôpâ ôjĩlă ámakâ âlô rî trá rî, gbô lé ôôndrê ôjĩlă rî 'dĩ ngá tākó ró rî, nĩ pâ 'dĩ kpá mã 'dĩ.'

⁴¹ "Gō'dá mã â'dô rû jă'á tâ âtalé ôjĩlă gólĩyĩ âmâ drĩ-lĩjĩ drĩ lésĩ rî 'bá yĩ drí kĩ nĩ rî, 'Ânî gólĩyĩ Ôvârĩ drí trĩlĩ nĩ 'bá yĩ, nĩ nĩ volé mã lăgátĩ sĩ, nĩ'á lăşĩ gólă rĩ 'bá vėlé ăđũkũ âkó tĩbê Ôvârĩ drí êdélé Sătánă yĩ drí mălăyĩkă gólăkă rî 'bá yĩ bē rî 'álă.

⁴² Tălă nĩ ndrê mã bē lõfó ró rî, nĩ âfēē ngá nyănyă kô mã drí nyălé, gō'dá nĩ ndrê mã bē lõmvũ lõvó bē rî, nĩ âfēē lõmvũ kô mã drí mvũlĩ.

⁴³ Gō'dá nĩ ndrê mã bē ôjĩlă lĩdí ró rî, nĩ lăgú mã kô ânî drí 'bă 'á. Gō'dá nĩ ndrê mã bē ítă ĭză bē rî, nĩ âfēē ítă kô mã drí sölé. Gō'dá mã â'dô bē ngá lâzé ró rî, nĩ ndrê âmâ vó kô. Gō'dá ó'bă mã bē gănĩmă 'á rî, nĩ ânĩ kô âmâ ndrêlé.'

⁴⁴ "Gō'dá ôjĩlă rî 'dĩ 'bá yĩ â'dô ĭyĩ tâ-drĩ lôgō'á kĩ nĩ rî, 'Kúmú, mã ndrê nĩ lõfó ró rî ángô tú yă, ngátá lõmvũ lõvó bē rî ángô tú yă, ngátá ôjĩlă lĩdí ró rî ángô tú yă, ngátá ítă ĭză bē rî ángô tú yă, ngátá ngá lâzé ró rî ángô tú yă, ngátá gănĩmă 'á rî ángô tú âmâ drí ânî păzó kô rî yă?'

⁴⁵ Gō'dá mã â'dô tâ-drĩ lôgō'á drĩlĩyĩ kĩ, 'Má âta ânî drí tâ pătĩ rí, ôzô nĩ ôgă volé trá dó ôjĩlă ámakâ âlô rî pălē rî, gbô lé ôôndrê ôjĩlă rî 'dĩ ngá tākó ró rî, nĩ gă volé 'dĩ kpá trá dó âmâ pălē.'

⁴⁶ Gō'dá Ôvârĩ â'dô ôjĩlă ônjĩ 'dĩ 'bá yĩ jô'á vō gólă lăgô ăđũkũ âkó rî kă rî 'á. Gō'dá tâ mbĩ 'bá â'dô ĭyĩ nĩ'á cé nĩ rĩlĩ Ôvârĩ bē zăă gbăđú ăđũkũ âkó."

26

Tă drĩ-'bá ángĩ Yúdă yĩ kă rî 'bá yĩ drí tâ 'bĩzó 'ēzô

Yēsũ rĩ fũlĩ rĩ

(Mărākō 14.1-2; Lúkă 22.1-2; Yōwánĩ 11.45-53)

¹ Gō'dá nĩngă sĩ rî, Yēsũ ndrêlé bē tâ ĩmbă ĭyĩkă 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ rî, drĩlă gōzó tâ âtalé lăjó'bă ĭyĩkă 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ,

² "Nĩ nĩ trá kĩ, kăyĩ 'ēzô kărámă lăvũ-lăvũ kôrô kă 'élē rĩ â'dô 'ē'á ĩtölē kăyĩ rĩ vósĩ.* Mã rĩ gógó ăjólē ũrũ lésĩ nĩ, áâ'dô âmâ drĩ-bă fē'á âmâ ăjũ-'bă-ăzí yĩ drĩgă. Gólĩyĩ â'dô âmâ ĩpă'á fē lălĩ-lălĩ drĩlĩ."

* **26:2 26.2** Úfũ Yēsũ kôrô kărámă 'dĩ vósĩ tâ â'dă ró kĩ, Yēsũ rĩ'á ôzô kăbĩlĩkĩ gólă fũlĩ ări lă lõbėlē jó tĩlĩ sĩ ôjĩlă ôpă ró ngá bē rĩ kătĩ.

³ Gõ'dá kạyị Yésũ drí tã âtázó lăjó' bá íyíkâ 'dĩ 'bá yí drí 'dĩ sĩ, drĩ-'bá ạngị Yúdă yí kâ rĩ 'bá yí gõ'dá ôjilă sịsị-lésĩ rĩ 'bá yí bê, gólíyị è' bê ìyị rũ trá drĩ-'bá drĩ-'bá ăzi rĩ 'bá yí drĩlĩ rũ bê Kăyifă rĩ drí 'bă 'álă.

⁴ Gólíyị è' bê rũ tólă 'dĩ, tălă tã ì' bĩlĩ ìyị vồ 'ăsĩ Yésũ rĩ rüzó bê kırı ró gólă rĩ füzó vólé.

⁵ Gõ'dá gólíyị ịsũ tã trá kị nĩ rĩ, â'dó kô tândĩ ró ìyị drí Yésũ rĩ rüzó kạyị kărámă lậvũ-lậvũ kôrô kâ 'dĩ sĩ, tălă ôjilă dũu â'dô ngă'á ăwă 'êlê ìyị bê.

*Tă ôkó ăzâ drí dồ útúzó Yésũ drĩ Bếtănĩ 'álă rĩ
(Mărākô 14.3-9; Yôwănĩ 12.1-8)*

⁶ Kạyị 'dĩ 'bá yí sĩ rĩ, Yésũ yí rĩ rĩlĩ jặrịbặ zĩlĩ Bếtănĩ rĩ 'álă, ăgô ăzâ gólă drí êdélé ngă lăzé ărĩ kâ 'ăsĩ rũ bê Sĩmônă rĩ drí 'bă 'á.

⁷ Gõ'dá Yésũ yí ôtírĩ 'băă ngă nyă'á Sĩmônă drí 'bă 'á tólă rĩ, ôkó ăzâ drí dồ gólă ăjị bê tũrũ-tũrũ rĩ âtrôzó mălăngĩ gólă êdélé kúnị zĩlĩ ălăbăsétă rĩ 'ăsĩ rĩ 'á, ănĩ'á útulă Yésũ drĩ. Lăgị dồ rĩ 'dĩ kâ lậvũ gặrặ dồ ăzi drĩ sĩ. Ôkó 'dĩ 'ê tã 'dĩ ìtĩ 'dĩ tălă Yésũ rĩ ñjịzô.

⁸ Gõ'dá lăjó'bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yí ndrê ìyị tã ôkó 'dĩ drí 'êlê 'dĩ bê rĩ, tã 'dĩ 'băă gólíyị gõ'dá kô â'dólê ăyĩkô ró. Drĩlĩyị rĩzô tã âtălê ìyị lăfălê 'ăsĩ kị, "'Dĩ rĩ'á tã ngă ìză-ìză kâ 'ì.

⁹ Tĩ â'dô â'dó'á tândĩ ró ôzô ôô'bă dồ 'dĩ gĩlĩ vólê ậđị ămbă sĩ, gôzô ậđị lă fêlê ngă ăkô lê 'bá rĩ 'bá yí păzô rĩ."

¹⁰ Gõ'dá Yésũ nĩ tã ịsũ lăjó'bá 'dĩ 'bá yí kâ 'dĩ bê rĩ, gólă drí ngăzô tã âtălê drĩlĩyị kị nĩ rĩ, "Nĩ rĩ ôkó 'dĩ ìkpókpólôlê ìtĩ â'dô tă sĩ yă? Gólă 'ê 'dĩ tã tândĩ 'ì má drí. Tă gólăkă 'dĩ sũ trá má rũ tákanyĩ.

¹¹ Ngă ăkô lê 'bá ró rĩ 'bá yí â'dô ìyị 'bă'á ănĩ bê nongă kạyị vớ sĩ cé. Gõ'dá má ịcá kô rĩlĩ zăă ănĩ bê nongă.

¹² Dồ ôkó 'dĩ drí útulĩ má drĩ 'dĩ, tã ífị lă kị, gólă êdê 'dĩ ămă rũ'bă ăvô 'ì 'bălê 'bú 'á.

¹³ Má âtă ănĩ drí tã pặtị ró, ôzô ôôtírĩ tã âtĩ-âtĩ tândĩ Ôvărĩ kâ pêê ăngô 'ăsĩ ôjilă 'băşurũ ndrĩ kâ rĩ drí rĩ, ăă'dô tã tândĩ ôkó 'dĩ drí 'êlê 'dĩ tã lă âtă'á ôjilă drí, tălă gólă rĩ tã ịsũzô bê."

Tă Yúdă drí tã 'băzô Yésũ rĩ drĩ-bă fêzô drĩ-'bá ạngị Yúdă yí kâ rĩ 'bá yí drí rĩ

(Mărākô 14.10-11; Lúkă 22.3-6)

¹⁴ Gõ'dá nĩngă sĩ rĩ, lăjó'bă ălô Yésũ kâ rũ bê Yúdă Ịsĩkăriyótă rĩ drí ngăzô nĩlĩ drĩ-'bá ạngị Yúdă yí kâ rĩ 'bá yí ngălă, tălă Yésũ rĩ drĩ-bă fêzô gólíyị drí.

¹⁵ Gõ'dá Yúdă drí tã ìjızô gólíyị tị kị nĩ rĩ, "Ôzô nĩ ôlê tă-drĩ trá má drí Yésũ rĩ drĩ-bă fêzô ănĩ drí rĩ, nĩ â'dô ậđị fê'á má

drí tậsị yă?" Gô'dá drilīyī tā iji Yúdă kâ 'dī drī lâ lôgôzô. Gólīyī drí âđi ífí lâzô nyâ'di-trá-drī-lâ-ngâ-mûdrī sılivă 'ásī fêlê Yúdă drí.

¹⁶ Gô'dá ítôlê kậyi rī 'dī 'ásī rī, Yúdă drí ítôzô rī'á lậtị lônđalê, tầlă yí fê rô Yésū rī drī-bă bê gólīyī drí.

Tă Yésū drí ngá nyănyă ăđūkū nyăzô lăjô'bá iyikă yí bê rī (Mărākô 14.12-26; Lúkă 22.7-23; Yôwănī 13.21-30)

¹⁷ Gô'dá nĩngă sī, kậyi drī-kákă kărāmă âmbătă ăkú ăkó rī kâ rī kâ âcâ bê rī, lăjô'bá Yésū kâ rī 'bá yí drí ânizô tă ijlī gólă tị kī nĩ rī, "Nĩ lê âmă drí nĩlī kărāmă lậvũ-lậvũ kôrô kâ êdêlê âmă drí nyălê ángô lê yă?"*

¹⁸ Gô'dá Yésū drí tă-drī lôgôzô lăjô'bá iyikă 'dī 'bá yí drí kī, "Nĩ ngă nĩlī filī jăribă ángi Yêrôsălêmă kâ nă 'álă. Ôzô nĩ ôcâ trá tồlă rī, nĩ â'dô ăgô ăzâ úsú'á. Nĩ âtă tă gólă drí kī, 'Tă imbă 'bá âmăkă kī nĩ rī, kậyi gólă Ôvărī drí 'bălê yí drí rī trá ănyī 'ê'á âcálê. Yí â'dô ănĩ'á kărāmă lậvũ-lậvũ kôrô kâ nyălê nĩ drí 'bá 'á âmă lăjô'bá iyikă yí bê.' "

¹⁹ Gô'dá lăjô'bá Yésū kâ 'dī 'bá yí drí nızô iyyī tă 'dī 'êlê té ôzô Yésū drí âtălê gólīyī drí 'dī kătí. Drilīyī ngá nyănyă kărāmă kâ êdêzô ăgô 'dī drí 'bă 'á nĩngă.

²⁰ Gô'dá câ bê lậnjătulị bê rī, Yésū yí drí rû ê'bézô vồ ălô 'á lăjô'bá iyikă mûdrī-drī-lâ-ngâ-rī 'dī 'bá yí bê kărāmă 'dī nyălê.

²¹ Gólīyī ôtirī 'băă rī'á ngá nyă'á rī, Yésū drí ngăzô tă âtălê lăjô'bá iyikă 'dī 'bá yí drí kī, "Mă âtă ănĩ drí tă pătị rô, lăjô'bă ălô ănĩ lăfălê sī â'dô ămă drī-bă fê'á ămă ăjũ-'bă-ăzi yí drīgă."

²² Gô'dá lăjô'bá Yésū kâ 'dī 'bá yí ârī iyyī ulị gólă drí âtălê 'dī bê rī, gólīyī drí â'dôzô ndrī tă ijsũ rô rồ. Gô'dá drilīyī ngăzô rī'á iyyī â'dălê Yésū drí ălô-ălô kī, "Kúmú, ôjilă 'ê 'bă ănĩ drī-bă fêlê rī â'dô â'dó'á mă i'di yă?"

²³ Gô'dá Yésū drí tă-drī lôgôzô drilīyī kī nĩ rī, "Ôjilă ălô ănĩ lăfălê 'ásī gólă ngbăângbănô rī 'bá drī sôlê mă bê săánĩ ătô kâ ălô 'á rī â'dô ămă drī-bă fê'á nĩ.

²⁴ Ăă'dô mă gólă ăjólê úrú lésī nô fũ'á, ôzô tă lâ iğilī trá bükū Ôvărī kâ 'á rī kătí. Gô'dá ôjilă gólă 'ê 'bă ămă drī-bă fêlê 'dī, Ôvărī â'dô lậnô ônjí têtê fê'á drilă. Tí â'dô â'dó'á tândi rô ôzô úútị ôjilă rī 'dī kô."

²⁵ Yúdă gólă tібê 'ê 'bă Yésū rī drī-bă fêlê rī drí tă iji zô gólă tị kī nĩ rī, "Tă imbă 'bă, â'dô â'dó'á ă'di i'di yă? Mă i'di yă?" Yésū drí tă-drī lôgôzô drilă kī nĩ rī, "Ăwô, nĩ i'di!"

* **26:17 26.17** Kărāmă âmbătă ăkú ăkó rī kâ 'dī, ôrī rī'á 'êlê kậyi nĩ-drī-lâ-rī. Ôrī nyăsă kărāmă lậvũ-lậvũ kôrô kâ rī kâ êdêlê kậyi sịsị kărāmă rī 'dī kă 'á.

26 Gõ'dá Yésũ yĩ òtírĩ rĩĩ ngá nyālé rĩ, gólâ drĩ âmbâtâ trôzô. Drílâ râtáã 'êzô Ôvârí drĩ âmbâtâ 'dĩ tāsĩ. Drílâ âmbâtâ 'dĩ 'â lâ ùpĩzô, gõ'dá drílâ trôzô lâ fêlé lājó'bá íyíkâ yĩ drĩ tã âtâ-âtâ bê kĩ nĩ rĩ, "Nĩ trô, nĩ nyâ, nõô rĩ'á áamá rú'bá 'ĩ."

27 Gõ'dá Yésũ drĩ kpá ãgã òdrá âlâ'bâ kâ trôzô. Drílâ râtáã 'êzô Ôvârí drĩ tã lâ tāsĩ. Gõ'dá drílâ fêzô lâ lājó'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ mvũlĩ tã âtâ-âtâ bê kĩ nĩ rĩ, "Ănĩ ndrĩ, nĩ mvũ!"

28 Nõô rĩ áamá ărí tã-drĩ lēlē ó'dĩ êdézô Ôvârí yĩ lăfálē òjílă íyíkâ yĩ bê rĩ 'ĩ'dĩ, tībē ră 'bá tã ònjĩ òjílă kâ âyē-âyē kâ tāsĩ rĩ 'ĩ'dĩ.

29 Má âtâ ănĩ drĩ, má ícá kô òdrá nõ mvũlĩ, călé bũũũ kăyĩ gólâ má drĩ 'êzô mvũlă ănĩ bê kpá ó'dĩ kăyĩ áamá átá drĩ áamá 'băzô kúmú ró òjílă drĩlĩ rĩ tú."

30 Nĩngá sĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ lōngó Ôvârí rĩ lũyĩ kâ ngōzô lājó'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ bê. 'Dĩĩ vósĩ rĩ, drĩlĩyĩ nĩzó únĩ fē dō kâ bê yĩ drĩlĩ rĩ 'álâ.

Tă Yésũ drĩ tă Pétěrō drĩ 'êzô íyĩ tĩ gălé rĩ tă lâ âtázô rĩ (Mărăkō 14.27-31; Lúkă 22.31-34; Yōwănĩ 13.36-38)

31 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drĩ tă lājó'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ 'êzô rălē yĩ rú sĩ rĩ tă lâ âtázô gólĩyĩ drĩ. Gólâ kĩ, "Má âtâ ănĩ drĩ, ngăcĩ nõ sĩ, nĩ â'dô ră'á ndrĩ áamá âyélé, tălă Ôvârí âtâ tă trá tă ãgĩ íyíkâ 'á kĩ nĩ rĩ, 'Má â'dô kăbĩlĩkĩ lōkĩ 'bá fũ'á,

gõ'dá kăbĩlĩkĩ gólăkă â'dô íyĩ rũ lâpē'á ndrĩ volé.'

Zěkăriyă 13.7

32 Má â'dô lĩdrĩ'á òdră 'ásĩ. 'Dĩĩ vósĩ rĩ, má â'dô lâvũ'á sīsĩ ănĩ ăndră Gălĩlăyă 'álâ. Nĩ â'dô nĩ'á áamá ũsúlĩ tólă."

33 Gõ'dá Pétěrō drĩ ngăzó tă-drĩ lōgōlé Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Áamá ăzí-ăzí yĩ òlă'bũ gbō lé ndrĩ ănĩ âyélé rĩ, má ícá kô ănĩ âyélé."

34 Gõ'dá Yésũ drĩ tă âtázô Pétěrō drĩ kĩ, "Pétěrō, má âtâ ní drĩ tă pătĩlĩ ró, ngăcĩ nõ sĩ, drē ăkpăkă'dă 'ă'ũ-lúgú drĩ cĩrĩ 'bē ăkó rĩ, ní â'dô tĩ gă'á má rú sĩ ăndălă nă. Nĩ â'dô tă átă'á kĩ nĩ rĩ, yĩ nĩlĩ mă kô."

35 Gõ'dá Pétěrō drĩ tă-drĩ lōgōzó Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Má ícá kô tĩ gălé ní rú sĩ. Ōzô ă'dô òdră 'ĩ rĩ, mă â'dô dră'á ní bê." Gõ'dá lājó'bá ăzí 'dĩ 'bá yĩ drĩ kpá tă âtázô òzô Pétěrō drĩ átalé 'dĩ kătĩ.

Tă Yésũ drĩ râtáã 'êzô Gětēsēmănĩ 'álă rĩ (Mărăkō 14.32-42; Lúkă 22.39-46)

36 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ nĩzó călé vō gólâ zĩlĩ Gětēsēmănĩ rĩ 'álâ. Gólĩyĩ că bê tólă rĩ, Yésũ drĩ ngăzó tă

âtálé lājó'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ rĩ nōngá. Mā drē nĩ'á gbíyá ățĩ 'álâ rātáã 'êlé.”

³⁷ Gõ'dá Yésũ drĩ Pétērō yĩ, Zēbēdáyō rĩ mvá rĩ Yākóbā yĩ Yōwánĩ bē rĩ 'bá yĩ drĩzō kpāa yĩ bē. Gõ'dá Yésũ drĩ â'dózó ïzā ró gõ'dá kpá tã ïsũ ró rōô.

³⁸ Gõ'dá gólâ drĩ tã âtázó lājó'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Ámâ pĩpĩsílĩ trá tã ïsũ ró rōô. Tã ïsũ 'dĩ 'ê trá ámâ fũlĩ. Nĩ rĩ nōngá lĩfĩ ngbâ ró tãlâ rātáã 'êlé má bē.”

³⁹ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ngāzō nĩlĩ gbíyá ățĩ 'álâ, gõ'dá drílâ íyĩ lâlāzō vūdrĩ ñnyákú drĩ rātáã 'êlé kĩ, “Tátá, ōzō ñcâ trá ní lĩfĩ rĩ, ní trō ñgā mvá lānō gólâ 'ê 'bá ámâ 'êlé rĩ kâ nō vólé. Gõ'dá ní 'ê tã gólâ ní drĩ lēlé 'êlé rĩ ï'dĩ, â'dó kô tã gólâ má drĩ lēlé rĩ ï'dĩ.”

⁴⁰ Gõ'dá Yésũ drĩ ngāzō gólé lājó'ba íyíkâ nâ 'dĩ 'bá yĩ ngálâ. Gólâ drĩ gólĩyĩ ùsúzó rĩ'á íyĩ â'dú kō'á. Gõ'dá gólâ drĩ ngāzō tã âtálé Pétērō yĩ drĩ kĩ, “Nĩ ícâ kô rilĩ lĩfĩ ngbâ ró rātáã 'êlé má bē cālé cé ãtú-pá ãlô ã'dô tāsĩ yā?

⁴¹ Nĩ rĩ lĩfĩ ngbâ ró rātáã 'êlé, tãlâ Sātánā ōzō ãnĩ ùjũũ kô ámâ âyélé. ãnĩ pĩpĩsílĩ lē tã tãndĩ 'êlé, gõ'dá ãnĩ rú'bâ rĩ'á cú ítĩ mbârākā ãkó tã rĩ 'dĩ 'êzó.”

⁴² Gõ'dá Yésũ drĩ gōzō kpá ó'dĩ nĩ'á rātáã 'êlé. Gólâ kĩ, “Tátá, ōzō ñcâ kô ní drĩ ñgā mvá lānō kâ nō trōlé vólé má drĩ mvũ ãkó lá rĩ, má â'dô 'ê'á lá ōzō ní drĩ lēlé rĩ kâtĩ.”

⁴³ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ngāzō gólé lājó'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ ngálâ. Gõ'dá gólâ drĩ kpá gólĩyĩ ùsúzó rĩ'á lūsú'á â'dú drĩ sĩ.

⁴⁴ Gõ'dá drílâ ngāzō lājó'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ âyélé, nĩzō rātáã ândâlâ nâ lá 'êlé. Gõ'dá drílâ kpá rātáã ãlô-ãlô 'dĩ 'êzó ï'dĩ.

⁴⁵ Gõ'dá Yésũ drĩ gōzō lājó'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ ngálâ. Gólâ ùsũ gólĩyĩ rĩ'á â'dú kō'á. Gõ'dá gólâ drĩ tã âtázó drĩlĩyĩ kĩ, “Ãnĩ drē zãa rĩ'á â'dú kō'á yā? Nĩ ndrē drē, ãtú-pá âcâ trá ngbâangbânō 'êzó mâ gólâ ájólé ùrú lésĩ nō drĩ-bâ lá fēlé tã ōnjĩ 'bá yĩ drĩgá.

⁴⁶ Nĩ ngâ ùrũ, mã nĩ ró bē! Nĩ ndrē ōjílâ gólâ 'ê 'bá ámâ drĩ-bâ fēlé rĩ rĩ'á ânĩ'á nã!”

Tã Yésũ rĩ rũzō rĩ

(Márākō 14.43-50; Lúkã 22.47-53; Yōwánĩ 18.3-12)

⁴⁷ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ ōtírĩ rĩ drē zãa tã âtá'á lājó'ba íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, kôro lājó'ba gólâkâ ãlô Yúdã rĩ drĩ âcázó ōjílâ ō'bĩ bē dũũ. Ōjílâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ, drĩ-'bá ángĩ Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ gõ'dá gólĩyĩ sísĩ-lésĩ rĩ 'bá yĩ bē rĩ âjô gólĩyĩ nĩ lĩgú mbēlēsô-mbēlēsô bē gõ'dá kpá pĩdrĩgú ángĩ ángĩ yĩ bē íyĩ drĩgá sĩ, ânĩ'á Yésũ rĩ rũlĩ.

48 Yúdă â'dâ lătî yí drí 'ězó Yésũ rî drí-bă fělé rî trá ăkũ ró ôjílă 'dî 'bá yî drí. Gólă kî, "Ôjílă gólă má drí 'ě'á nĩ'á âmvólă bî-'bálé lâ vólé rî, nĩ rû gólă î'dî."

49 Gõ'dá gólîyî âní bê âcálé rî, Yúdă drí nĩzó mbî Yésũ ngálă, nĩ'á nĩ-bê-yă fělé Yésũ drí, gólă kî, "Tă ìmbá 'bá, nĩ bê yă?" Gólă drí Yésũ rî âmvózó bî-'bálé lâ vólé.

50 Gõ'dá Yúdă 'è nĩ-bê-yă bê Yésũ drí rî, Yésũ drí tă âtázó gólă drí kî nĩ rî, "Ámâ rû-lě-ăziyă, ní 'è tă ní drí âní'á 'ělă rî."

Gõ'dá kôrô ôjílă 'dî 'bá yî drí ngăzó ndrôlé ăngbũ Yésũ drî. Gõ'dá drîlîyî Yésũ rî rûzó.

51 Gõ'dá lăjó'bá âlô lăjó'bá Yésũ kâ 'dî 'bá yî lăfálé 'ásî drí lîgú mbělēsô îyîkâ ângízó fókă lâ 'ásî. Gõ'dá kôrô drílă rû î'bũ 'bá drî-'bá drî-'bá Yúdă yí kâ rî 'bá yî rî kâ rî kâ bî lâ găzó njiyá vólé vûdrî.

52 Gõ'dá Yésũ drí tă âtázó lăjó'bá gólă rû î'bũ 'bá 'dî bî lâ gă 'bá 'dî drí kî nĩ rî, "Nĩ sô lîgú ânikă 'dî lôgôlé vólé fókă lâ 'á. Ôjílă gólîyî rî 'bá ăwă 'ělé lîgú mbělēsô-mbélēsô rî 'bá yî sî rî, ââ'dô kpá gólîyî fũ'á lîgú mbělēsô-mbélēsô sî.

53 Mí nũ kô kî nĩ rî, má â'dô îcá'á âmă átă Ôvârî rî zîlî mālăyîkă âjólé âní'á âmă pālé yă? Gólă â'dô îcá'á mālăyîkă âjólé dũũdũ.

54 Gõ'dá ôzô Ôvârî ââjô mālăyîkă trá âní'á âmă pālé rî, tă gólă îgîlî búkũ Ôvârî kâ 'á 'ě 'bá rû 'ělé âmă tāsî rî â'dô rû 'ě'á ângô tí yă?"

55 Gõ'dá Yésũ drí ngăzó tă âtálé ôjílă ô'bî 'dî 'bá yî drí kî nĩ rî, "Nĩ âní âmă rûlî lîgú mbělēsô-mbélēsô bê gõ'dá kpá pîdrîgú ângî ângî yí bê ôzô ôjílă gólă tă ônjî 'ě 'bá mîrî rû rî kâtî â'dô tāsî yă? Má rî trá tă ìmbálé kâyî vósî cé ă'dî-drî jó ângî Ôvârî kâ rî kâ 'á. Nĩ rû mâ kô tólă â'dô tāsî yă?

56 Tă gólîyî ndrî âní drí rî'á 'ělă 'dî 'bá yî, 'è rû îtî 'dî, tălă ulî gólîyî tă ângũ 'bá yî drí îgîlî búkũ Ôvârî kâ 'á rî â'dô ró bê tă pătî ró."

Nĩngă sî rî, lăjó'bá Yésũ kâ 'dî 'bá yî drí lârázó ndrî Yésũ rû sî, gólă rî âyéle éle.

Tă Yésũ drí âdrézó lăkîkă 'á drî-'bá ângî Yúdă yí kâ ândrá rî

(Mărăkô 14.53-65; Lúkă 22.54-55, 63-71; Yōwănî 18.13-14, 19-24)

57 Gõ'dá nĩngă sî rî, ôjílă gólîyî Yésũ rî rû 'bá rî yî drí gólă rî trôzó âjîlî âmbá drî-'bá ângî Yúdă yí kâ rî 'bá yí kâ rû bê Kăyîfă rî drî jó 'álă. Tólă lâ'bî ìmbá 'bá yî gõ'dă ôjílă gólîyî sîsî-lésî rî 'bá yí bê ê'bê îyî rû trá drî-'bá ângî Yúdă yí kâ âzâ 'bá yí bê, tălă îyî drî tă-vó Yésũ kâ kîzó bê.

58 Gõ'dá Pétêrô drí ngăzô 'dêlé nîlí Yésũ yî vósî jējē ró vólé lésî. Drílâ ânîzó âcálé ă'dî-drî drî-'bá ângî Kăyîfâ kâ rî 'á. Gólâ câ bê tólâ rî, drílâ fîzó nî'á rîlí vō âlô 'á lómígówá gólîyî rî 'bá ă'dî-drî 'dî vó lâ ndrêlé rî 'bá yî bê, tâlá yî ndrê ró tâ gólâ 'ê 'bá rû 'êlé Yésũ drí rî bê.

59 Gõ'dá jó Yésũ rî lôfîzó 'álâ 'dî 'á tólâ rî, tâ kî 'bá 'dî 'bá yî ndrî ôjîlá gólîyî rû ê'bé 'bá tólâ nâ 'bá yî bê, drîlîyî rîzó ôjîlá gólîyî 'ê 'bá tâ â'bâlê Yésũ rû ônjô sî rî lôndâlê, tâlá îyî drí gólâ rî fûzó bê.

60 Ghô lé ôjîlá dûû âfô îyî bê tâ âtálê Yésũ rû ônjô sî rî, úûsú tâ ônjî Yésũ drí 'êlé rî kô. Ādûkû lâ ró rî, âgô âzâ 'bá yî rî drí ngăzô âfôlê âdrêlé tâ kî 'bá 'dî 'bá yî ândrá tâ â'bâlê Yésũ rû ônjô sî kî,

61 "Āgô nô kî nî rî, yî â'dô îcá'á jó ângî Ôvârí kâ ûfúlî, gõ'dá yî drí bēzó lâ ó'dî vō lâ 'á kăyî nâ sî."

62 Gõ'dá âmbá drî-'bá ângî 'dî 'bá yî kâ 'dî ârî úlî âgô 'dî 'bá yî drí âtálê 'dî bê rî, drílâ ngăzô ûrû tâ âtálê Yésũ drí kî nî rî, "Nî ârî úlî âgô 'dî 'bá yî drí âtálê ní rû 'dî trá yâ? Nî cú tâ âzâ bê lôgôlé tâ gólîyî drí âtálê ní rû 'dî vó lâ 'ásî yâ?"

63 Gõ'dá Yésũ drí rîzó tîţî úlî âtâ âkó. Nîngá sî, âmbá 'dî drí tâ âtázó Yésũ drí kî nî rî, "Má 'bâ ní drí lâtrîtrî îtrîlí Ôvârí gólâ rî 'bá lédrê-lédrê ró rî rû lâ sî, ní â'dâ âmâ drí ôzô ní â'dô pătîţî 'díyî pâ 'bá, Ôvârí rî mvá î'dî rî."

64 Gõ'dá Yésũ drí tâ-drî lôgôzó kî nî rî, "Rî'á ôzô ní drí âtálê 'dî kâtî. Gõ'dá má âtâ ânî drí tâ pătîţî ró, îzátú rî, nî â'dô mâ gólâ âjólê ûrû lésî nô ndrê'á rîrî 'á Ôvârí mbârâkâ âkî rî drî-ágó drî lésî ró. Nî â'dô âmâ ndrê'á âgôrê 'á mbârâkâ bê 'bûû lésî mbârâsâsâ bê."

65 Gõ'dá âmbá 'dî ârî úlî Yésũ drí âtálê 'dî bê rî, gólâ drí â'dózó ômbâ ró, gõ'dá drílâ ítâ íyîkâ sîzó ômbâ sî. Gõ'dá drílâ tâ âtázó tâ kî 'bá 'dî 'bá yî drí kî, "Ānî ndrî, nî ârî úlî gólâ drí âtálê Ôvârí rî 'dăzó 'dî trá. Gólâ âmâ tâ trá kî nî rî, yî â'dô 'díyî pâ 'bá Ôvârí rî mvá î'dî. Mă lēē gõ'dá ôjîlá âzâkâ kô ânî'á tâ âtálê gólâ rî tâsî.

66 Gõ'dá tâ îsû-îsû ânîkâ ângô tí tâ âgô 'dî kâ tâsî yâ?" Gõ'dá drîlîyî ngăzô tâ kîlí Yésũ rû kî nî rî, "Gólâ âtâ úlî ônjî trá Ôvârí rû. Úfû gólâ vólê."*

67 Nîngá sî, drîlîyî Yésũ rî lîfî âmbézó kpăăkû ítâ sî. Gõ'dá lómígówá âzâ 'bá yî drí tû lûwúzó gólâ rî lîfî 'á. Gõ'dá âzâ 'bá yî drí gólâ rî sîzó drî sî. Gõ'dá âzâ 'bá yî drí îyîkâ gólâ rî lîfî sâzó.

* 26:66 26.66 Búkû Lăvî 'Bá kâ vó ró rî, ôjîlá gólâ Ôvârí rî 'dă 'bá rî, ââ'dô gólâ rî fû'á.

⁶⁸ Gõ'dá drílŷî rîzô 'dásî 'êlé Yésũ rú tâ įî sî kî, "'Díyî pã 'bá, ní â'dâ drē ōjílâ ánî sî 'bá 'dĩ âmâ drî."

Tă Pétěrô drî tî gǎzô Yésũ rú sî rî

(Márākô 14.66-72; Lúkǎ 22.56-62; Yōwánî 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Gõ'dá Yésũ ōtírî 'bǎâ drē âdré'á lǎkíkǎ 'á tâ kî 'bá 'dĩ 'bá yî ândrá gõ'dá Pétěrô drē kpá zǎâ ǎ'dî-drî 'dî 'á rî, ízámvá âzâ rú į'bũ 'bá ró rî drî Pétěrô rî ndrēzô. Drílâ ânîzô tâ âtalé Pétěrô drî kî, "Ákî, ní fî ĩ'dî gólâ rî 'bá lămúlî Yésũ gólâ Gălîláyâ lé 'bá ró rî bē rî!"

⁷⁰ Gõ'dá Pétěrô ârî tâ ízámvá 'dĩ drî âtalé gólâ drî 'dĩ bē rî, drílâ tî gǎzô ōjílâ gólŷî drî rîzô gólŷî bē 'dĩ ândrá kî nî rî, "Má nŷî tâ ánikâ rî'á âtalé 'dĩ kô!"

⁷¹ Gõ'dá Pétěrô ní drî ngǎzô nîlî vō 'dî 'ásî gólé ǎtî ndōgō 'dî kâ rî tî 'álâ. ǎtî tî tólâ rî, ōjílâ âzâ 'bá yî kpá bē rî'á įyî âdré'á nîngá. Gõ'dá ízámvá âzâ rú į'bũ 'bá ró rî drî kpá Pétěrô rî ndrēzô. Ízámvá 'dĩ drî gólâ rî â'dázô ōjílâ 'dî 'bá yî drî kî nî rî, "Ăgô nō ōjílâ ǎlô gólâ rî 'bá lămúlî Yésũ gólâ Nǎzǎrētâ lé 'bá ró rî yî bē rî ĩ'dî."

⁷² Gõ'dá Pétěrô ní ârî úlî 'dĩ bē rî, ní drî tî gǎzô ândalé kpá ó'dî. Gõ'dá ní drî lătrítîrî îtrízô gõ'dá tâ âtázô kî nî rî, "Má nŷî ăgô 'dĩ kô kô!"

⁷³ Gõ'dá įtú-pá dǎ vósî rî, ōjílâ âzâ 'bá yî gólŷî rî 'bá âdrélé tólâ nǎ 'bá yî drî ânîzô įyî tâ âtalé Pétěrô drî kî, "Pǎtŷî, ní ōjílâ ǎlô gólâ rî 'bá lămúlî Yésũ yî bē rî ĩ'dî! Mǎ nŷî nî úlî âtâ-âtâ ánikâ 'ásî, ní rî úlî âtalé nyé ōzô Gălîláyâ lé 'bá kâtî."

⁷⁴ Gõ'dá Pétěrô ní drî lătrítîrî îtrízô kî nî rî, "Ōzô má ă'dô fî ǎlô ōjílâ Yésũ kâ 'ásî rî ĩ'dî rî, ngǎ âzâ ō'ê mâ! Má nŷî ăgô 'dĩ kô!"

Úlî Pétěrô kâ 'dĩ vósî rî, kôrô 'ǎ'ú-lúgú drî cîrŷî 'bēzô.

⁷⁵ Gõ'dá Pétěrô ârî 'ǎ'ú-lúgú 'dĩ cîrŷî lâ bē rî, kôrô úlî Yésũ drî âtalé gólâ drî kî'á nî rî, "Drē ăkpākǎ'dǎ 'ǎ'ú-lúgú 'bē cîrŷî kô rî, ní â'dô tî gǎ'á má rú sî ândâlâ nǎ" rî drî ăgázô gólâ drŷî. Gõ'dá úlî Yésũ kâ 'dĩ 'bá yî ăgâ bē Pétěrô drŷî rî, drílâ ngǎzô fōlé įvî 'álâ ǎ'dî-drî 'dî 'ásî, gõ'dá drílâ ngǎzô rî'á ăwô ngólé ngbǎlǎ-ngbǎlǎ įlîndrî bē tâ ōnjî įyíkâ 'dĩ tāsî.

27

Tă drŷî-'bá Yúdǎ yî kâ drî Yésũ rî ăjízô kúmú Pîlâtô ândrá rî

(Márākô 15.1; Lúkǎ 23.1-2; Yōwánî 18.28-32)

¹ Gõ'dá nîngá sî, cŷînó rî sî, drŷî-'bá ăngŷî Yúdǎ yî kâ rî 'bá yî ndrî gõ'dá gólŷî sîsî-lésî rî 'bá yî bē drî rú ê'bézô vō ǎlô 'á tâ į'bŷî, ă'dô ró bē įyî drî Yésũ rî füzô.

² Gô'dá gólīyī drī Yésū rī âmbézó drīlī âjílī Pīlātō gólâ mırĩ Rómâ kê drī 'bâlé kúmú ró 'bădrī Yūdáyâ kê drīlī rī ândrá, tâlá Pīlātō ôkī ró tâ gólâkâ bê.*

*Tă rû 'ê 'bá Yúdă drī âđđi gólâ drī trôlé rī tāsī rī
(Tă 'Ê'ê 1.18-19)*

³ Gô'dá Yúdă gólâ Yésū rī drī-bă fê 'bá rī ârī tâ bê kī'á nī rī, ôôkī tâ trá 'êzô Yésū rī fūlī rī, gólâ drī â'dózô tâ įsū ró tâ ônjī gólâ drī 'êlé 'dī tāsī. Gô'dá drīlâ ngăzô âđđi ífī sīlīvā 'ásī fêlé gólâ drī nyâ'dī-trá-drī-lâ-ngâ-mûdrī 'dī trôlé nī'á lôgôlâ volé drī-'bá ângī Yúdă yī kê rī 'bá yī drī gólīyī sīsī-lésī rī 'bá yī bê ă'dī-drī jó ângī Ôvârī kê rī kê 'álâ.

⁴ Gô'dá Yúdă drī ngăzô tâ âtálé gólīyī drī kī, "Má 'ê tâ ônjī trá, má drī âgô tâ ônjī 'ê 'bá kô nō drī-bă lâ fêzô ânī drī ônjō sī fūlī." Gô'dá drī-'bá 'dī 'bá yī drī tâ-drī lôgôzô Yúdă drī kī, "Dī rī'á tâ ânīkâ ĩ'dī, gô'dá â'dô kô tâ âmákâ ĩ'dī."

⁵ Yúdă ârī úlī drī-'bá 'dī 'bá yī kê 'dī bê rī, drīlâ âđđi 'dī trôzô vūlī vūdrī ă'dī-drī jó ângī Ôvârī kê 'dī kê 'á. Gô'dá gólâ drī ngăzô nīlī volé íyī ômbê 'līlī, gô'dá drăzô.

⁶ Gô'dá drī-'bá ângī Yúdă yī kê 'dī 'bá yī drī ngăzô âđđi 'dī trôlé. Gô'dá drīlīyī tâ âtázô kī, "Tă 'bă'bă âmákâ vó ró rī, â'dô kô mbī âmâ drī âđđi nō 'băzô vō gólâ rīzô âđđi jó ângī Ôvârī kê rī kê 'bâlé 'á lâ rī 'á, tâlá 'dīlī rī'á âđđi ôjīlâ ârī kê 'î, ôfê Yésū rī fūzô."

⁷ Gô'dá drī-'bá 'dī 'bá yī drī tâ ĩ'bīzô tâ gólīyī drī 'ê'á 'êlâ âđđi 'dī sī rī tāsī. Drīlīyī tâ-drī lēzô vō gīzô âđđi rī 'dī sī. Gô'dá drīlīyī vō rī 'dī gīzô límvo rū 'bá âzâ drīgá sī, ă'dô ró bê vō ló'dé kê ró rīzô ôjīlâ lídī ró rī 'bá yī âvô lâ yī lô'bâlé 'á lâ.

⁸ Tă 'dī tāsī rī, gôzô vō 'dī rú lâ zīlī " 'Vô Ârī kê " 'âcálé bũũ ândrô nô.

⁹ Tă 'dī 'ê rû trá ĩtī 'dī, tâlá úlī gólâ tâ ângū 'bá Yêrēmīyâ drī âtálé trá âkū ró nâ rī ă'dô ró bê tâ pătīlī ró. Gólâ kī, "Gólīyī drī âđđi ífī sīlīvā 'ásī rī trôzô nyâ'dī-trá-drī-lâ-mûdrī. 'Dīlī rī'á âđđi ôjīlâ ĩsīrâ'êlê kê drī tâ-drī lēzô trôlé fêlé ôjīlâ drī-bă fêzô fūlī rī ĩ'dī.

¹⁰ Gô'dá gólīyī drī âđđi 'dī trôzô vō gīzô ĩ'dī sī lâ límvo rū 'bá drīgá sī. Tă 'dī 'ê rû trá ôzô Ôvârī drī tâ lâ 'bâlé trá má drī rī kâtī."

*Tă kúmú Pīlātō drī tâ Yésū kê kīzô ô'bī ândrá rī
(Mărākō 15.2-15; Lúkă 23.3-25; Yōwánī 18.33-19.16)*

¹¹ Gô'dá Yésū ôtīrī rīlī âdrélé kúmú 'bădrī Yūdáyâ kê drīlī Pīlātô ândrá rī, Pīlātô drī Yésū rī ĩjízô kī, "Nī ĩ'dī kúmú ângī

* **27:2 27.2** Gólīyī drī Yésū âjílī Pīlātô ândrá tâ lâ kīlī, tâlá rī'á cé kúmú Rómâ kê rī 'bá yī ĩ'dī tâ-vô ôjīlâ kê kīlī rī'á fūlâ.

gólâ rî 'bá rîlî ôjîlâ Yúdâ yí kâ drîlî rî î'dî yâ?" Gô'dá Yésû drí tâ-drî lôgôzô kî, "Rî'á ôzô ní drí âtalé nî 'dî kâtî."

¹² Nîngá sî, drî-'bá Yúdâ yí kâ ndrî 'dî 'bá yí drí rîzô îyî ícícíyá 'êlé Yésû rú. Gô'dá gólîyî rî bê ícícíyá 'êlé Yésû rú rî, gólâ drí rîzô tîtî ró tâ âzâkâ átâ ákô.

¹³ Gô'dá Pîlátô drí ngâzô tâ âtalé Yésû drí kî, "Tâ âmbá rî'á âtalé ní rú 'dî 'bá yí, ní ârí kô yâ?"

¹⁴ Gô'dá Yésû drí rîzô tîtî ró tâ-drî lôgô ákô Pîlátô drí. Tâ 'dî tâsî rî, Pîlátô rî tî drí â'dízô ndrúndrú.*

¹⁵ Rî'á ndrô vósî cé, kâyî kâramâ lâvû-lâvû kôrô kâ rî sî, kúmú Rómâ kâ â'dó 'bá ndrô rî 'dî sî 'bâdrî Yüdayâ kâ drîlî rî drí ôjîlâ 'bâlê gânimâ 'á rî âlô rî 'bá yí âlô lâ yí lôfôzô volé gânimâ 'ásî drî-bálâyî ró. 'Dî rî rî'á ôjîlâ gólâ ô'bî Yúdâ yí kâ drí nîlî lôfôlé rî î'dî.

¹⁶ Kâyî 'dî 'bá yí sî rî, gânimâ lé 'bá âzâ rú bê Bârabâ tîbê rú lâ drí lâ'búlî ôjîlâ drí tâ ônjî 'ê'ê gólâkâ drí sî rî bê rî'á gânimâ 'á.

¹⁷ Gô'dá ôjîlâ ô'bî ê'bê îyî rú bê âcalé düû Pîlátô ândrá rî, Pîlátô drí ô'bî 'dî 'bá yí îjízô kî, "Nî lê má drí ôjîlâ ângô rî înjîlî î'dî ânî drí gânimâ 'ásî kâyî âmbá nô tú yâ? Má înjî Bârabâ î'dî ngâtá Yésû gólâ zîlî 'díyî pâ 'bá ró rî î'dî yâ?"

¹⁸ Pîlátô îjî tâ 'dî îtî 'dî, tâlâ gólâ nî trá dódó kî nî rî, drî-'bá Yúdâ yí kâ 'dî 'bá yí 'alé lâ yí âdrâ trá Yésû rú drî-âcê gólâkâ tâsî. Î'dî gólîyî drí Yésû rî trôzô âjîlî gólâ ândrá.

¹⁹ Nîngá sî, kúmú Pîlátô drê zââ rî'á kîtî íyîkâ tâ kî kâ 'dî drîlî rî, ôkô lâ drí tâ âtizô ânî'á âtalâ drîlâ kî, "Ní 'ê tâ ônjî âzâkâ kô âlôwâlâ âgô tâ ônjî 'ê 'bá kô 'dî drí, tâlâ má âbî trá ônjî ró tâ gólâkâ tâsî ngâcî âgî rî kâ sî. Gô'dá âbî-âbî rî 'dî îkpókpólô mâ trá rôô."

²⁰ Nîngá sî rî, drî-'bá Yúdâ yí kâ 'dî 'bá yí drí rîzô tâ sôlé ôjîlâ ô'bî 'dî 'bá yí 'á kî nî rî, "Nî âtâ tâ Pîlátô drí kî, 'Mâ lê ôlôfô Bârabâ î'dî âmâ drí, gô'dá úfû Yésû î'dî volé.'" "

²¹ Gô'dá Pîlátô drí tâ îjízô kpá ó'dí ô'bî 'dî 'bá yí tî kî nî rî, "Ôjîlâ rî nô 'bá yí lâfálê sî rî, nî lê má înjî ôjîlâ ângô rî î'dî ânî drí yâ?" Drîlîyî tâ-drî lôgôzô kî, "Ní înjî Bârabâ î'dî!"

²² Gô'dá Pîlátô drí tâ âtázô gólîyî drí kî, "Ôzô má înjî Bârabâ trá rî, má ô'ê â'dô î'dî Yésû gólâ zîlî 'díyî pâ 'bá ró rî drí yâ?" Drîlîyî tâ-drî lôgôzô ôtrê-ôtrê sî kî nî rî, "Íîpâ gólâ fê lâlî-lâlî drîlî drâlê volé!"

²³ Gô'dá Pîlátô drí tâ îjízô ôjîlâ ô'bî 'dî 'bá yí tî kî, "Nî lê má drí âgô nô fûlî â'dô tâsî yâ? Tâ gólâ drí 'êlé ônjî rî â'dô 'î yâ?" Ôjîlâ 'dî 'bá yí ârí îyî tâ Pîlátô drí îjîlî 'dî bê rî, drîlîyî

* 27:14 27.14 Pîlátô îsû tâ kî, Yésû â'dó kô tâ ônjî têtê 'ê 'bá 'î. Tâ 'dî tâsî rî, Pîlátô rî tî drí â'dízô, tâlâ Yésû átâ tâ mbîmbî îyî nyâányâ pázô kô.

ngăzô trêlê tâ bê ngbálá-ngbálá kî nî rî, “Ípâ gólâ fê lậ-lậ drỉ òdră rô vólê!”

²⁴ Gô'dá Pílátô cê rû bê trá kpỉ tâ ỉsũ ôjílâ 'dỉ 'bá yí kâ jălê rî, gólâ ícá kô tâ rî 'dỉ 'êlê. Tălă ôzô gólâ ôrỉ zâ tâ ỉjílỉ Yésũ rỉ tāsỉ rỉ, ôjílâ 'dỉ 'bá yí â'dô ỉyỉ ngă'á ậwặ rô rồ gólâ bê. Gô'dá Pílátô ndrê tâ 'dỉ bê ỉtỉ rỉ, drílâ ngăzô ỉmvrũ âtrôlê ỉyỉ drỉ jỉzô ô'bỉ 'dỉ 'bá yí ândrá tâ â'dâ rô. Gô'dá drílâ ngăzô tâ âtalê kî, “Mâ tâ âzākā ākô òdră āgô nô kâ tāsỉ. 'Dỉ rỉ'á tâ ānĩkâ ỉ'dỉ.”

²⁵ Gô'dá ô'bỉ 'dỉ 'bá yí ndrỉ drỉ ngăzô tâ âtalê Pílátô drỉ kî, “Ôdră āgô 'dỉ kâ, lậồ là ôgô âmâ drỉ âmâ mvrỉ yí bê.”

²⁶ Nĩngá sỉ, Pílátô drỉ Bărábă rỉ ỉnjízô gặnỉmặ 'ásỉ fêlê ô'bỉ 'dỉ 'bá yí drỉ. Gô'dá drílâ tâ 'băzô Yésũ rỉ căzô ônjórô'bỉ sỉ, gô'dá Yésũ rỉ fêzô, nỉ'á ỉpălâ fê lậ-lậ drỉ drălê.

Tă ậjủ 'bũ 'bá Pílátô kâ rỉ 'bá yỉ drỉ 'dásỉ 'êzô Yésũ rủ rỉ (Mărākô 15.16-20; Yôwánỉ 19.2-3)

²⁷ Gô'dá nĩngá sỉ rỉ, ậjủ 'bũ 'bá kủmủ Pílátô kâ rỉ 'bá yỉ drỉ Yésũ rỉ trồzô, nỉ'á ậjílâ vồ ỉyĩkă rỉzô rỉ 'á 'bă ặngỉ* Pílátô kâ rỉ 'ălâ. Gô'dá tólâ rỉ, ậjủ 'bũ 'bá 'dỉ 'bá yỉ drỉ ỉyỉ ặzỉ-ặzỉ yỉ ặzỉzô ndrỉ ânỉ'á rủ ê'bêlê dỉrỉ Yésũ rủ sỉ.

²⁸ Gô'dá drỉlỉyỉ ítá Yésũ drỉ sồlê rỉ ângízô vólê gólâ rủ sỉ. Gô'dá drỉlỉyỉ ítá bỉ ặkủ kăākă rô kủmủ kâ rỉ'á âkólâ rỉ âtrồzô ỉ'dỉ âkólê gólâ rủ, â'dô rô bê 'dásỉ 'êzô gólâ rủ.

²⁹ Gô'dá drỉlỉyỉ pủrủcỉ gára êdêzô ặpặ rô âkólê âtră Yésũ drỉ. Drỉlỉyỉ pỉdrỉgủ trồzô 'bălê Yésũ rỉ drỉ-ặgó lêsỉ rỉ 'á, â'dô rô bê ôzô pỉdrỉgủ kủmủ kâ rỉ kătỉ. Gô'dá drỉlỉyỉ ặndỉzô Yésũ ândrá, rỉ'á 'dásỉ 'êlê gólâ rủ kî nî rỉ, “Kủmủ ặngỉ gólâ rỉ 'bă ôjílâ Yúdặ yỉ kâ drỉlỉ rỉ, mả lủyỉ nỉ, nỉ rỉ zâ gặdủ rô.”

³⁰ Nĩngá sỉ, gólỉyỉ drỉ rỉzô tủ lủwủlỉ Yésũ rỉ ỉlỉ 'á. Gô'dá gólỉyỉ drỉ pỉdrỉgủ drỉlỉyỉ fêlê gólâ drỉ rỉ trồzô gólâ drỉgặ sỉ, rỉzô gólâ rỉ călê drỉ 'á ỉ'dỉ sỉ là ândălê ândălê.

³¹ Gô'dá gólỉyỉ lồ'ê ỉyỉ Yésũ rỉ lărăkô bê trá mănỉ mănỉ ícălê rỉ, drỉlỉyỉ gồzô ítá kủmủ kâ gólỉyỉ drỉ âkólê gólâ rủ rỉ ângízô vólê, gô'dá drỉlỉyỉ ítá gólăkă rỉ sồzô ỉ'dỉ lồgồlê gólâ rủ. Gô'dá nĩngá sỉ, gólỉyỉ drỉ Yésũ rỉ 'băzô fê lậ-lậ 'êzô gólâ rỉ ỉpălê drỉ là 'á rỉ nỉlỉ, nỉzô vồ 'êzô nỉ'á gólâ rỉ ỉpălê rỉ 'ălâ.

Tă Yésũ rỉ trồzô nỉ'á ỉpălâ fê lậ-lậ drỉ drălê rỉ (Mărākô 15.21-32; Lúkặ 23.26-43; Yôwánỉ 19.17-27)

³² Gô'dá gólỉyỉ ôtỉrỉ 'băă rỉ'á nỉ'á lặtỉ 'ásỉ rỉ, drỉlỉyỉ nỉzô rủ ủsủlỉ ỉyỉ ặgô ặză rủ bê Sỉmónă rỉ bê. Gólâ rỉ ỉyĩngặ ânỉlỉ

* 27:27 27.27 Ôrỉ jó ặngỉ rỉ 'dỉ zỉlỉ Părêtôrỉyă. Ỉtồ là kî, jó kủmủ ặngỉ kâ.

jăřibă gólâ zîlî Kîrénê* rî lésî. Gólîyî ûsû rû bê lătî 'á rî, ăjû 'bû 'bá 'dî 'bá yî drî ăgô rî 'dî 'băzô mbârâkă sî fê lălî-lălî Yésû kâ 'dî nîlî nîzô î'dî bê lâ.

³³ Gô'dá drîlîyî nîzô cälé vö gólâ zîlî Gölögótâ rî 'á.*

³⁴ Vö rî 'dî 'á tólâ rî, ăjû 'bû 'bá 'dî 'bá yî drî ôdră gólâ ônjálé ălókô ăzâ gîgî lâ ró rî sî rî âtrözô fêlê Yésû drî mvülî, ă'dô ró ngá lâzê-lâzê gólâ rû 'dî sî lâ â'dîlî. Gô'dá Yésû âmbê ôdră 'dî bê rî, gólâ drî vólé găzô dó mvülâ.

³⁵⁻³⁸ Nîngá sî rî, ăjû 'bû 'bá 'dî 'bá yî drî Yésû rî îpázô fê lălî-lălî drîlî. Gô'dá gólîyî ndê Yésû rî îpâ-îpâ bê rî, drîlîyî tă gólâ îgîlî trăkû tă â'bă-â'bă ró Yésû rû fê kpêkêrê drîlî rî îpázô ûrû Yésû drîlî. Tă â'bă-â'bă îgîlî 'dî rî'á nōô.

NŌŌ YÉSŪ GÓLÂ Â'DÓ 'BÁ KÚMÚ ẠNGỊ RÓ

ÔJÎLÂ YÚDẠ YÍ KÂ DRÎLÎ RÎ Î'DÎ

Gô'dá drîlîyî kpá ngá ôpá 'bá rî ăzâ 'bá yî îpázô fê lălî-lălî ăzâ drîlî Yésû rî gără drî 'á, îpâ ălô rî gólê Yésû rî drî-ágó drî lésî ró, gô'dá ăzâ rî îpázô íyîkă gólê Yésû rî drî-lîjî drî lésî ró. 'Dîlî vósî rî, ăjû 'bû 'bá 'dî 'bá yî drî ítá Yésû kâ lăfálê lâ căzô îyî vö 'ásî. Gô'dá drîlîyî gômárlî vüzô î'dî, tălâ ngátá ítá tândî ăzâ Yésû kâ rî â'dô 'dê'á ă'dî drî yâ rî. Nîngá sî, drîlîyî ngăzô rîlî vüdrî rî'á Yésû rî ndrêlê ûrû fê lălî-lălî drîlî lómígówá ró.

³⁹ Nîngá sî, ôjîlâ gólîyî rî 'bá lăvülî lătî 'ásî rî 'bá yî ndrê îyî Yésû bê rî, drîlîyî rîzô drî îyálê gô'dá kpá Yésû rî lô'dâ-lô'dâ bê kî,

⁴⁰ "Nî âtâ tă nî kî nî rî, yî ăă'dô jó ạngị Ôvârlî kâ ûfú'á gôzô bêlâ ó'dî kăyî nâ sî, ôzô nî ă'dô fî Ôvârlî rî mvá 'î rî, nî pâ ânî nyăányâ, nî ârî vüdrî fê lălî-lălî 'dî drîlî sî."

⁴¹ Gô'dá drî-'bá ạngị Yúdă yí kâ rî 'bá yî, lă'bî îmbá 'bá yî, gô'dá gólîyî sîsî-lésî rî 'bá yî bê drî rîzô îyî kpá Yésû rî gûlî.

⁴² Drîlîyî tă âtázô kî, "Nî gólâ rî 'bá ôjîlâ ăzí pâlê rî, nî pâ ânî nyăányâ kô ă'dô tăsî yă? Ôzô nî ă'dô fî kúmú ạngị gólâ rî 'bá ămâ ôjîlâ Îsîră'élê kâ drîlî rî î'dî rî, 'döví nî ârî vüdrî fê lălî-lălî drîlî sî, tălâ mã lē ró tă bê nî 'á.

⁴³ Nî âtâ tă trá kî, yî 'bă lîfî trá Ôvârlî drîlî, gô'dá kpá kî nî rî, yî ă'dô Ôvârlî rî mvá 'î. Gô'dá ôzô Ôvârlî ôlê trá ânî pâlê rî, gólâ ôpâ nî ngbăangbănô."

⁴⁴ Gô'dá ngá ôpá 'bá gólîyî îpálê Yésû bê fê lălî-lălî drîlî rî drî kpá Yésû rî 'dăzô lă'dá ălô-ălô 'dî sî.

Tă Yésû rî ôdră tăsî rî

(Mărăkô 15.33-41; Lúkă 23.44-49; Yōwánî 19.28-30)

* **27:32 27.32 Kîrénê** 'Dîlî jăřibă gólâ â'dô 'bá 'bădrî ôjîlă ăndrô nô kâ drî rî'á zîlă Libîyâ rî 'á rî î'dî. * **27:33 27.33 Gölögótâ** Tă ífî lâ kî nî rî, 'dîlî rî'á vö gólâ ăvö drî fâ bê rî î'dî.

45 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, ĩtú òtĩrĩ cǎă ĩtú-pá mûdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ ĩtú-ăyĩ sĩ rĩ, ĩnĩrĩkúwǎ drĩ 'bǎdrĩ 'dĩ lĩmózó ndrĩ cǎlê būũũ ĩtú-pá nâ lǎnjátúlĩ sĩ rĩ 'á.

46 Gõ'dá cǎ bê ĩtú-pá nâ lǎnjátúlĩ kǎ 'dĩ 'á rĩ, Yésũ drĩ ngǎzó trêlê ũrũ ngbǎlǎ-ngbǎlǎ Ārāmáyǎ tĩ sĩ kĩ nĩ rĩ, Ēlójĩ, Ēlójĩ, lámǎ sǎbǎkátání? Tǎ ĩfĩ lâ kĩ, “Ôvǎrĩ ámákǎ, Ôvǎrĩ ámákǎ, nĩ âyê mǎ ǎ'dô tǎsĩ yǎ?”

47 Gõ'dá ôjĩlǎ ǎzǎ 'bǎ yĩ rĩ 'bǎ âdrêlê tólǎ nǎ 'bǎ yĩ ǎrĩ ĩyĩ trêtrê Yésũ kǎ ũrũ 'dĩ bê rĩ, gólĩyĩ ĩsũ ĩyĩkǎ tǎ kĩ nĩ rĩ, Yésũ ôrĩ 'dĩ tǎ ǎngũ 'bǎ Ēlĩyǎ rĩ zĩ'á ĩ'dĩ.

48 Gõ'dá ǎlô ôjĩlǎ 'dĩ 'bǎ yĩ lǎfálê 'ásĩ rĩ drĩ rǎzó 'wǎǎ, nĩ'á ngǎ ǎzǎ cǒfô-cǒfô rĩ âtrôlê sǒlê ôdrǎ ǎ'dĩ 'á. Drĩlǎ ngǎ rĩ 'dĩ ômbézó fê mvǎ sǎlĩ, ǎnĩ'á 'bǎlǎ Yésũ tĩ gólǎ ũnjũ ró ĩmvũ lâ 'dĩ bê.

49 Gõ'dá ôjĩlǎ ũrũkǎ 'bǎ yĩ âtǎ ĩyĩkǎ tǎ kĩ nĩ rĩ, “Ó'bǎ drê ôdrǎ 'dĩ Yésũ tĩ kô. Mǎ ndrê drê ngǎtǎ tǎ ǎngũ 'bǎ Ēlĩyǎ ǎ'dô ǎnĩ'á gólǎ rĩ pǎlê yǎ rĩ.”

50 Gõ'dá Yésũ drĩ trêzó kpǎ ó'dĩ ũrũ, gõ'dá drĩlǎ lôvó-lôvó âyézó.

51 ĩtú-pá gólǎ Yésũ drĩ lôvó-lôvó âyézó 'dĩ 'á rĩ, ítǎ gólǎ 'ĩlĩ jó ǎngĩ Ôvǎrĩ kǎ 'á, jó mvǎ* ǎzǎ zĩlĩ “ ‘vô ngĩngĩ lâ Ôvǎrĩ drĩ” ’ ‘ǎlê lésĩ rĩ jó tĩlĩ-tĩ lâ 'á rĩ, ítǎ 'dĩ 'ǎ lâ drĩ sǐzó kpêérê rĩ ũrũ lésĩ ǎcǎlê būũũ vũdrĩ. Gõ'dá ĩnyákũ drĩ drĩ rũ ĩyázó kĩgbĩ-kĩgbĩ, gõ'dá kúnĩ drĩ ũfũzó lô'délê ngĩngĩ vô 'ásĩ.

52 Gõ'dá lô'dé drĩ rũ nĩjzó hũwǎ ĩnyákũ drĩ rũ ĩyǎ 'bǎ 'dĩ drĩ sĩ, gõ'dá tǎ mbĩ 'bǎ dũũ Ôvǎrĩ kǎ ôdrǎ 'bǎ trá ǎkũ ró rĩ 'bǎ yĩ drĩ lĩdrĩzó ĩyĩ ôdrǎ 'ásĩ ǎ'dólê lédrê-lédrê ró.

53 Gõ'dá drĩlĩyĩ ǎfôzó ĩyĩ lô'dé 'ásĩ. Gõ'dá Yésũ rĩ lĩdrĩ-lĩdrĩ ôdrǎ 'ásĩ rĩ volê drĩ lâ 'ásĩ rĩ, drĩlĩyĩ nĩzó jǎrĩbǎ Ôvǎrĩ kǎ Yêrôsǎlémǎ 'á rĩ 'ǎlǎ. Tólǎ rĩ, ôjĩlǎ dũũ drĩ gólĩyĩ ndrêzó.

54 Gõ'dá drĩ-'bǎ ǎjũ 'bũ 'bǎ Rómǎ kǎ rĩ kǎ gõ'dá ǎjũ 'bũ 'bǎ gólǎkǎ gólĩyĩ rĩ 'bǎ ĩyĩ Yésũ rĩ lômĩlĩ rĩ 'bǎ yĩ bê ndrê ĩyĩ ǎgbĩgbĩ gólǎ ĩnyákũ drĩ ĩyǎ 'bǎ 'dĩ bê gõ'dá tǎ gólĩyĩ rũ 'ê 'bǎ 'dĩ 'bǎ yĩ bê rĩ, gólĩyĩ drĩ ǎ'dózó ũrĩ ró rôô. Gõ'dá drĩlĩyĩ ngǎzó tǎ âtǎlê kĩ, “Pǎtĩ, nõô rĩ'á Ôvǎrĩ rĩ mvǎ 'ĩ.”

55 Ôkó dũũ gólĩyĩ rĩ 'bǎ Yésũ rĩ pǎlê rĩ 'bǎ yĩ, ǎnĩ 'bǎ ĩyĩ Yésũ yĩ bê Gǎlĩláyǎ lésĩ rĩ yĩ drĩ âdrêzó jêjê ró, rĩ'á ĩyĩ Yésũ rĩ ndrêlê.

56 Gólĩyĩ lǎfálê 'á rĩ, Mǎrĩyǎ Mǎgǎdálǎ, gõ'dá Mǎrĩyǎ gólǎ ǎ'dô 'bǎ Yǎkóbǎ yĩ Jósê bê ǎndrê ró rĩ, gõ'dá kpǎ Zêbêdáyô rĩ ôkó gólǎ ǎ'dô 'bǎ Yǎkóbǎ yĩ Yôwǎnĩ bê rĩ ǎndrê lâ ró rĩ bê, gólĩyĩ bê nĩngǎ.

* 27:51 27:51 Jó mvǎ 'dĩ cé vô ǎmbǎ ǎlô drĩ-'bǎ ǎngĩ Yúdǎ yĩ kǎ rĩ 'bǎ yĩ kǎ drĩ rĩzó fĩlĩ 'á lâ, nĩ'á Ôvǎrĩ ngǎlǎ rĩ ĩ'dĩ.

*Tă Yésũ rĩ ävõ 'băzõ rĩ
(Mărākõ 15.42-47; Lúkă 23.50-56; Yōwánĩ 19.38-42)*

57-58 Gõ'dá câ bê lănjătúlĩ bê rĩ, ägõ äzâ ngă-tĩ ämbá 'bá ró gólâ â'dõ 'bá Ārāmătáyă lé 'bá ró rú bê Yôsépă rĩ drĩ ngăzõ nĩlĩ Pīlătõ ngálâ, nĩ'á Yésũ rĩ ävõ tă ĩjlĩ, yĩ trõ ró bê nĩ'á 'bălâ. Yôsépă rĩ 'dĩ, gólâ rĩ'á tă ârĩ 'bá Yésũ kâ ĩ'dĩ. Gõ'dá Pīlătõ drĩ tă 'băzõ Yésũ rĩ ävõ 'dĩ äyézõ Yôsépă drĩ trölé.

59 Nĩngă sĩ, Yôsépă yĩ drĩ Yésũ rĩ ävõ 'dĩ âtrözõ êdéle, gõ'dá drĩlĩyĩ Yésũ rĩ ävõ gõzõ ítă ó'dĩ ngbángbă ró rĩ 'á.*

60-61 Gõ'dá drĩlĩyĩ Yésũ rĩ ävõ 'dĩ trözõ, nĩ'á 'bălâ 'bú Yôsépă drĩ êdéle ó'dĩ ró ügĩ ró iyĩ nyăányă drĩ rĩ 'á. Măriyă Măgădălă yĩ Măriyă äzâ rĩ bê tĩbê rĩ 'bá âdrélé iyĩ Yésũ rĩ ndrélé fê lălĩ-lălĩ drĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ nĩzõ Yôsépă yĩ äjlĩ 'bú gólâ 'ëzõ Yésũ rĩ ävõ 'bălê 'á lâ rĩ drĩ 'álâ. Gõ'dá Yôsépă yĩ 'bă Yésũ rĩ ävõ bê rĩ, drĩlĩyĩ kúnĩ üngũ ángĩ lĩlízõ, gõ'dá drĩlĩyĩ ügĩ 'dĩ tĩ lâ â'băzõ kpăăkũ ĩ'dĩ sĩ lâ. Gõ'dá drĩlĩyĩ nĩzõ vólé nĩngă sĩ. Gõ'dá ôkõ 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩzõ ĩyĩkâ äkpă ló'dé gāră drĩ 'á tólâ, rĩ'á võ ndrélé ló'dé drĩ 'álâ.

Tă Pīlătõ drĩ äjũ 'bũ 'bá yĩ 'băzõ rĩ'á Yésũ rĩ ló'dé lômĩlĩ rĩ

62 Gõ'dá drĩzõ äzâ rĩ sĩ, 'dĩ rĩ'á kăyĩ ôjlă Yúdă yĩ kâ drĩ rĩzõ rătăă 'élé 'á lâ rĩ ĩ'dĩ. Kăyĩ rĩ 'dĩ 'á rĩ, drĩ-'bá ángĩ Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ gõ'dá Părúsĩ yĩ bê drĩ ngăzõ nĩlĩ Pīlătõ ngálâ tă âtalé Yésũ rĩ ävõ tăsi.

63 Gólĩyĩ kĩ, "Ämbă, nĩ ndrê drê, õnjõ 'bá 'dĩ âtă tă trá kĩ nĩ rĩ, õzõ yĩ õdră trá rĩ, kăyĩ nă sĩ, yĩ â'dõ lĩdrĩ'á õdră 'ásĩ.

64 Tă 'dĩ tăsi rĩ, mă ânĩ nõ tă ĩjlĩ ní tĩ, â'dõ â'dó'á tândĩ ró, õzõ ní õ'bă äjũ 'bũ 'bă äzâ 'bá yĩ ló'dé drĩ 'dĩ lômĩlĩ dódó cälé bũũ kăyĩ nă sĩ rĩ, tălă lăjó'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yĩ õzõ ânĩ iyĩ kô gólâ rĩ ävõ ügũlĩ gõzõ tă âtalé kĩ nĩ rĩ, gólâ ôlĩdrĩ trá õdră 'ásĩ. Õnjõ 'dĩ â'dõ ôjlă âdó'á dũũ lăvũlĩ gără õnjõ Yésũ drĩ âdólé sısĩ rĩ drĩ sĩ."

65 Gõ'dá Pīlătõ drĩ tă-drĩ lëzõ drĩ-'bá Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Tândĩ ró, nĩ trõ äjũ 'bũ 'bă ámakâ äzâ 'bá yĩ 'bălê, õndrê ró iyĩ ló'dé 'dĩ võ lâ bê dódó."

66 Gõ'dá drĩlĩyĩ nĩzõ ló'dé 'dĩ tĩ lâ bëlé í'dă sĩ, gõ'dá drĩlĩyĩ äjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ 'băzõ tólâ lómígówă ró.

28

*Tă Yésũ drĩ lĩdrízõ õdră 'ásĩ rĩ
(Mărākõ 16.1-10; Lúkă 24.1-12; Yōwánĩ 20.1-10)*

* 27:59 27:59 Nĩkõdĩmă pă Yôsépă nĩ Yésũ rĩ ävõ 'bă'bă ló'dé 'á rĩ sĩ. Nĩ â'dõ üsú'á lâ Yōwánĩ 19.39-40 'á.

¹ Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, kâyi Yúdă yĩ kâ rătăã kâ vósĩ rĩ, kâyi Gímă kâ sĩ âkpākă'dă cjinó, Măriyă Măgădală yĩ drĩ ngăzô nĩlĩ Măriyă âzi lâ bê lô'dé drĩ 'álă.

² Gô'dá gólĩyĩ câ bê tólă rĩ, mălăyĩkă Ôvărĩ kâ âzâ drĩ âcázô úrú lésĩ. Nyĩ ró, âgbĩgbĩ ândrê drĩ ítôzô ãnyăkú drĩ ãyálé rŏô, tălă âcâ-âcâ mălăyĩkă 'dĩ kâ 'dĩ drĩ sĩ. Mălăyĩkă 'dĩ âcâ bê rĩ, drĩlă kúnĩ úngũ 'bălê ũgĩ Yésũ rĩ ävŏ 'băzô 'á lâ rĩ tĩ 'dĩ lĩlízô vólé, drĩlă gŏzô rĩlĩ gá kúnĩ rĩ 'dĩ drĩ.

³ Gô'dá mălăyĩkă 'dĩ ándrá-gă-sĩlĩ lâ rĩ'á lâgũ-lăgũ ró ôzŏ ngă ãĩ-ĩ'ĩ kătĩ, gô'dá ítă gólăkă rĩ'á mvêêmvê ró kpĩrĩ-kpĩrĩ.

⁴ Ítĩ rĩ, äjú 'bũ 'bá gólĩyĩ 'bălê rĩ'á ãyĩ Yésũ rĩ lô'dé vŏ ndrêlê 'dĩ 'bá yĩ ndrê ãyĩ mălăyĩkă 'dĩ bê rĩ, ũrĩ drĩ găzô gólĩyĩ rú rŏô. Gólĩyĩ rú'bă drĩ rĩzô lėlê ũrĩ drĩ sĩ, gô'dá drĩlĩyĩ lô'dézô ndrĩ vũdrĩ rú ã'wă äkŏ ôzŏ ävŏ kătĩ.

⁵ Gô'dá mălăyĩkă 'dĩ drĩ ngăzô tă âtálé ôkŏ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Nĩ 'ê ũrĩ kŏ! Má nĩ trá, nĩ rĩ Yésũ gólă ãpálé fê lălĩ-lălĩ drĩ rĩ lŏndălê.

⁶ Gólă yũ nŏngă. Gólă lĩdrĩ trá, ôzŏ gólă drĩ tă lâ âtărê trá äñĩ drĩ rĩ kătĩ. Nĩ äñĩ vŏ gólă rĩ ävŏ lălăzô 'á lâ rĩ ndrêlê.

⁷ Nĩ nĩ 'wăâ, nĩ'á tă lâ âtálé lăjó'bă gólăkă rĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, gólă lĩdrĩ trá ôdră 'ásĩ. Gólă â'dô lăvũ'á sísĩ äñĩ ândrá nĩlĩ Gălĩlăyă 'álă. Nĩ â'dô nĩ'á gólă rĩ ndrêlê tólă. 'Dĩ tă má drĩ âtĩlĩ äñĩ drĩ nĩ'á âtálé rĩ ã'dĩ."

⁸ Ítĩ rĩ, ôkŏ 'dĩ 'bá yĩ drê zăâ ũrĩ ró, gô'dá gólĩyĩ drĩ kpă â'dŏzô äyĩkŏ ämbă bê tă tăndĩ âtĩlĩ gólĩyĩ drĩ 'dĩ tăsi. Gô'dá drĩlĩyĩ nĩzô 'wăâ'wă tă mălăyĩkă 'dĩ drĩ âtĩlĩ gólĩyĩ tĩ 'dĩ âtálé lăjó'bă Yésũ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ.

⁹ Gólĩyĩ ôtĩrĩ 'băâ nĩ'á rĩ, nyĩ ró, Yésũ rĩ gŏgŏ nyăányă lâ drĩ äñĩzô rú ũsúlĩ gólĩyĩ bê lătĩ 'á. Yésũ drĩ nĩ-bê-yă 'êzô drĩlĩyĩ. Gô'dá drĩlĩyĩ răzô nĩ'á rú ũtúlĩ Yésũ drĩ, gô'dá drĩlĩyĩ Yésũ rĩ pă ämvŏzô gólă rĩ ãnjĩzô.

¹⁰ Gô'dá Yésũ drĩ tă âtázô drĩlĩyĩ kĩ, "Nĩ 'ê ũrĩ kŏ! Nĩ nĩ tă âtálé âmă rũ-lê-äzi yĩ drĩ, gólĩyĩ ôñĩ Gălĩlăyă 'álă. Gólĩyĩ â'dô âmă ndrê'á tólă."

Tă äjú 'bũ 'bá yĩ drĩ tă gólĩyĩ rú 'ê 'bă Yésũ rĩ lô'dé drĩ 'álă rĩ 'bá yĩ tă lâ ngĩzô drĩ-'bă Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ

¹¹ Nĩngă sĩ rĩ, ôkŏ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngăzô lăvũlĩ äcĩ ãyĩkă 'á, nĩ'á lăjó'bă Yésũ kâ rĩ 'bá yĩ ngălă. Gô'dá drê äkpākă'dă gólĩyĩ drĩ că äkŏ rĩ, äjú 'bũ 'bă ũrũkă 'bá yĩ gólĩyĩ rĩ 'bă Yésũ rĩ lô'dé drĩ lŏmĩlĩ rĩ 'bá yĩ drĩ ngăzô nĩlĩ ãyĩ Yêrŏsălēmă 'álă, nĩ'á tă gólĩyĩ rú 'ê 'bă 'dĩ 'bá yĩ tă lâ âtálé drĩ-'bă ängĩ Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ.

¹² Drĩ-'bă ängĩ Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ äri ãyĩ tă äjú 'bũ 'bă 'dĩ 'bá yĩ drĩ âtálé 'dĩ bê rĩ, drĩlĩyĩ ngăzô rú ê'bélê vŏ älŏ 'á ôjĩlă

sísí-lésí rî 'bá yí bê tâ ì'bílí tâ gólíyî rû 'ě 'bá 'dĩ 'bá yí tāsí. Gõ'dá drílíyî ăjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí lĩfĩ lâ yí gĩzó âđĩ âmbá sĩ, tâlâ gólíyî ââđô ró ơnjo bê tâ 'dĩ 'bá yí tāsí.

¹³ Gõ'dá drĩ-'bá ăngĩ Yúdă yí kâ 'dĩ 'bá yí drí tâ âtázó ăjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drí kĩ, "Ôzô ìĩjĩ ânĩ trá rĩ, nĩ âtâ tâ kĩ nĩ rĩ, 'Mă ôtırĩ 'băă â'đú kô'á ngăcĩ bê rĩ, lăjó'bá Yésũ kâ rĩ 'bá yí drí ânĩzó gólâ rĩ ăvô ùgũlĩ ùgĩ 'ásĩ."

¹⁴ Gõ'dá ôzô úlĩ 'dĩ ô'dê trá kúmú Pílátô bĩlĩ rĩ, mã â'dô âdré'á ânĩ bê. Mã â'dô tâ âtá'á gólâ drí kĩ nĩ rĩ, úlĩ ânĩ drí âtálé 'dĩ rĩ'á tâ pătĩ 'ĩ. Ĩtĩ rĩ, gólâ ícá kô lânô fêlê ânĩ drĩ."

¹⁵ Nĩngá sĩ, ăjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drí tâ-drĩ lēzó. Drílíyî âđĩ fêlê ĩyĩ drĩ 'dĩ trôzó nĩzó tâ gólâ âtálé gólíyî drí kĩ'á nĩ rĩ, lăjó'bá Yésũ kâ ùũgũ ĩyĩ Yésũ rĩ ăvô nĩ 'dĩ tâ lâ âtálé ôjĩlă drĩ. Gõ'dá tâ 'dĩ drĩ lậ'búzô ôjĩlă Yúdă yí kâ rĩ 'bá yí lăfálé sĩ, âcálé bũũũ ândrô nô. Ĩtĩ rĩ, ôjĩlă Yúdă yí kâ lēē ĩyĩ tâ kô kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ ôlĩdrĩ trá ôđră 'ásĩ rĩ.

Tă Yésũ drĩ drĩ-ăcê fēzó lăjó'bá íyĩkâ rĩ 'bá yí drĩ rĩ

(Mărăkô 16.14-18; Lúkă 24.36-49; Yōwănĩ 20.19-23; Tă 'Ě'ē 1.6-8)

¹⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ, lăjó'bá Yésũ kâ mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-ălô 'dĩ 'bá yí ârĩ ĩyĩ tâ Yésũ drĩ âtĩlĩ ôkó 'dĩ 'bá yí tĩ ânĩ'á âtălă ĩyĩ drĩ 'dĩ bê rĩ, drílíyî ngăzó nĩlĩ Gălĩláyă 'ălă únĩ gólâ Yésũ drĩ tâ lâ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, gólíyî ă'dô nĩ'á íyĩ ùsúlĩ drĩ lâ 'ălă rĩ drĩ 'ălă.

¹⁷ Gólíyî câ bê tólâ rĩ, drílíyî Yésũ rĩ ùsúzô, gõ'dá drílíyî gólâ rĩ ĩnĩjızô. Gõ'dá kpálé gólíyî ndrélé bê Yésũ rĩ, tâ ârĩ 'bá ũrũkă 'bá yí, tâ ĩsũ gólíyĩkâ đrē zăă rĩ'á rĩ rĩ tâ lēlê kĩ, 'dĩ ă'dô pătĩ Yésũ ĩ'dĩ.

¹⁸ Gõ'dá Yésũ drĩ rû êsézô ânyĩ lăjó'bá íyĩkâ 'dĩ 'bá yí lăgátĩ, gõ'dá drĩlă ngăzó tâ âtálé drílíyî kĩ, "Ôvârĩ fē drĩ-ăcê ngă gólíyî ndrĩ 'bũũ 'ălă rĩ 'bá yí kâ gõ'dá ngă gólíyî ndrĩ ăngô nô 'á rĩ 'bá yí bê rĩ kâ trá má đrĩgă.

¹⁹ Tă 'dĩ tāsĩ rĩ, nĩ ngă lậ'búlĩ vô 'ásĩ ndrĩ tâ âtĩ-âtĩ tăndĩ ámakă nô pėlê ôjĩlă ôrĩ ndrĩ ăngô 'ásĩ rĩ kâ drĩ, gólíyî ă'dô ró bê tâ ârĩ 'bá ámakă ró. Gõ'dá gólíyî tâ lē 'bá trá rĩ, nĩ ĩbábátíză gólíyî Átă rĩ rú sĩ, Mvă rĩ rú sĩ, gõ'dá kpá Lĩndrĩ Tăndĩ rĩ rú sĩ.

²⁰ Gõ'dá nĩ ĩmbă gólíyî kpá tâ ndrĩ má drĩ â'dálé ânĩ drĩ rĩ 'bá yí 'ėlê. Mã â'dô rĩ'á ânĩ bê kậyĩ vósĩ cé, călê bũũũ kậyĩ ăđũkũ ăngô nô kâ rĩ tú." Ĩ'dĩ 'dĩ.

Tā âti-âti tândí Yésū rî tāsī Márākō drí îgĩlî rî Márākō

Tā 'ē'á zĩlā nĩlî sísí rî

Búkū nô, Yōwánî Márākō gólâ â'dô 'bá bê âcí tō āzî Póôlō yí kâ ró Bārānābā yí bê rî, îgĩ nĩ. Gólâ kpá Pétērō rî lāmû-āzīyā 'î. Nĩ zî tā Márākō nô tāsī búkū Tā 'Ē'ē kâ 'á, kápītā lâ yí 12-15. Márākō kĩ nĩ rî, nôô â'dô rĩ'á tā âti-âti tândí Yésū Ôvârî rî mvá ró rî tāsī rî î'dî.

Márākō lê â'dálâ kĩ, Yésū rĩ'á mbârākâ bê ngá āmbá nô 'bá yî drĩ sî ndrĩ. Ī'dî gólâ drí 'bázó í'dígówá tā lârákô Yésū drí 'êlé rî 'bá yí kâ bê dũũ. 'Dĩ rî tā lâ āâ'dâ ró bê kĩ, Yésū mbârākâ bê ôjĩlâ ngá lâzé bê rî îngázó ngá lâzé 'ásĩ, gō'dá kpá lĩndrĩ ônjĩ 'bālê tā íyíkâ ârĩlĩ, gō'dá kâgũmâq̄ 'bālê lĩmvũ ândrê bê tā íyíkâ ârĩlĩ gō'dá ngá nyānyā fêlé ôjĩlâ gólĩyĩ lõfó ró rî yî drí, gō'dá kpá ôjĩlâ gólĩyĩ ôdrâ 'bá trá rî yî lĩdrĩlĩ âgólê lédrê-lédrê ró. Gō'dá gólâ kpá mbârākâ bê tā ônjĩ ôjĩlâ kâ âyézo. Gólâ â'dâ mbârākâ íyíkâ kpá trá lĩdrĩ-lĩdrĩ íyíkâ ôdrâ 'ásĩ rî sî.

*Tā gólâ Yōwánî bābātízĩ 'ē 'bá ró rî drí ânĩzó lâtĩ êdéle
âcâ-âcâ 'díyĩ pā 'bá āmākâ kâ rî tāsī rî*

(Mātáyō 3.1-12; Lúkǎ 3.1-18; Yōwánî 1.19-28)

¹ Tā âti-âti tândí Yésū Krístō gólâ Ôvârî rî mvá rî tāsī rî rĩ'á nōtĩ.

² Tā Yésū kâ îtō rû trá ôzō tā ângũ 'bá Īsáyā drí îgĩlî trá ăkũ ró nā sî rî kâtĩ, Ôvârî âtâ íyĩ mvá drí kĩ nĩ rî, "Nĩ ndrê drê, má â'dô lājó'bá āmākâ jō'á âtĩ 'álâ, â'dô ró lâtĩ êdéle ní drí ânĩzó.

Mālákĩ 3.1

³ Lājó'bá rî gógó 'dĩ â'dô rĩ'á ômā 'á.

Gólâ â'dô tā íyá'á ũrũ âkĩ'á nĩ rî,

'Ānî ôjĩlâ, kúmũ āmākâ āâ'dô bí 'ē'á âcálê.

Ītĩ rî, nĩ êdê lâtĩ ānĩkâ njāâ gólâ drí.

Nĩ êdê lâtĩ rî 'dĩ dódó mbĩmbĩ ró, â'dô ró bê gólâ drí âcí tōzō drĩ lâ 'ásĩ.' "

Īsáyā 40.3

⁴ Lājó'bá gólâ Ôvârî drí tā lâ pėlê 'dĩ Yōwánî î'dî. Gólâ rî ômā 'á, gō'dá drĩlâ rĩzó ôjĩlâ âzĩlĩ ânĩlĩ, yí dā ró lūmvũ gólĩyĩ drĩlĩ bābātízĩ ró.* Gólâ âtâ úlĩ gólĩyĩ drí kĩ nĩ rî, "Nĩ âjâ drĩ

* 1:4 1.4 Lūmvũ dādā drĩ 'á 'Dĩ rĩ'á tā â'dâ-â'dâ ró, 'díyĩ jĩjĩ tā ônjĩ 'ásĩ rî kâ î'dî.

tā ōnjí 'ásí Ôvârí rî rôlé. Ōzō nî ô'ê tā 'dî ĩ'dî rî, Ôvârí â'dô
 ānî âyé'á tā ōnjí āníkâ 'ásí. Gõ'dá nî ānî má dā ró lūmvû
 ānî drî bābātízî ró."

⁵ Nīngá sī, ōjílā dūu drí ngāzó nīlí Yōwānī ngálā ōmā 'álā.
 Ōjílā rî 'dî 'bá yî ūrūkâ lâ ānî ĩyî Yērōsālēmā lésī, gõ'dá āzâ
 'bá yî ānî ĩyî vō āzâ 'bá yî lésī Yūdáyā 'á. Nīngá sī, drīlīyî úlī
 Yōwānī drí pēlé 'dī ārízó ĩyî. Vólé drī lâ 'ásí rî, drīlīyî ngāzó
 tā ōnjí ĩyíkâ lôfôlé. Gõ'dá nīngá sī, Yōwānī drí ngāzó lūmvû
 dālē gólīyî drī lūmvû áyágá zīlī Jōrōdénī rî 'á bābātízî ró.

⁶ Yōwānī rî 'dī, eédē itá gólākâ trá gámēlē 'bí 'ásí. Gásī
 gólākâ ĩyî ĩpítíkū 'á rî ĩyíkâ ĩnyíríkó 'ásí, gõ'dá ngá nyānyā
 gólākâ rî ĩyíkâ ōmbí ĩ'dī gbō ápé ōgó kâ bē.

⁷ Yōwānī ĩyâ tā âtī-âtī tándí 'dī kī, "Ōjílā āzâ âbí ānī'á má
 vó, āmbā gólākâ gārā ámakâ rî drī sī. Āmbā ámakâ ícá kō.
 Má ícá kō āndīlī ká'bókâ gólākâ āngílī.

⁸ Mā rî gógó Yōwānī nō 'ê bābātízī ōjílā drí cé lūmvû sī.
 Gõ'dá gólā rî gógó â'dô bābātízī 'ê'á ōjílā drí Líndrí Tándí
 Ôvârí kâ rî sī."

*Tā Ôvârí drí Yésū rî êdézó njāâ lôsī gólākâ tāsī rī
 (Mátáyō 3.13-4.11; Lúkǎ 3.21-22; 4.1-13)*

⁹ Nīngá sī, Yésū drí ngāzó Nāzārétā gólā 'bādrī zīlī
 Gālílāyā rî 'á rî lésī nīlí Yōwānī ngálā. Nīngá sī, Yōwānī
 drí ngāzó gólā rî ĩbābātízālē áyágá zīlī Jōrōdénī rî 'á.

¹⁰ Gõ'dá nīngá sī, Yésū ōtírī rīlī āfôlé lūmvû 'dī 'ásí rî, gólā
 drí 'būu ndrēzó rū njīrī 'á, gõ'dá Líndrí Tándí Ôvârí kâ drí
 â'dézó drī lâ ōzō ātú'bú kátī.

¹¹ Gõ'dá úlī drí â'úzó 'būu lésī Yésū drí kī nī rī, "Nī nō
 ámah mvá ífífi má drí lôvó lâ 'bālē kōrō rī ĩ'dī. Ānī tā sū trá
 má rú rôh."

¹² Tā 'dī vólé drī lâ 'ásí, Líndrí Tándí Ôvârí kâ 'dī drí Yésū
 rī jōzó vólé ōmā 'álā.

¹³ Tólā ōmā 'álā, Yésū 'ê kâyī rī'á nyā'dī-rī kōrōnyā ōnjí
 ōmā kâ lāfálē. 'Dīlī Sātānā ĩyíkâ rī'á gólā rī ūjū'á kpī. Gõ'dá
 mālāyíkâ Ôvârí kâ rī 'bá yī bē, rī'á ĩyī Yésū rī gógó lôkí'á.

*Tā Yésū drí lājó'ba ĩyíkâ sīsī rī 'bá yī āzízó rī
 (Mátáyō 4.12-22; Lúkǎ 4.14-15; 5.1-11)*

¹⁴ Yōwānī gólā bābātízī 'ê 'bá rī ōmbéré gānīmā 'á rī vólé
 drī lâ 'ásí rī, Yésū drí ngāzó gólē Gālílāyā 'álā. Tólā gólā
 lāmū vō 'ásí nīlī nī'á tā âtī-âtī Ôvârí kâ pē bē.

¹⁵ Gólā kī nī rī, "Ôvârí nī lātī trá ānī drí rīzó kūmū ĩyíkâ
 zēlē ōjílā ĩyíkâ ró. Â'dô bē trá ĩtī rī, nī ājā drī tā ōnjí āníkâ
 'ásí, nī gō ró tā lēlē āníkâ 'bālē tā âtī-âtī tándí Ôvârí kâ 'dī
 'á."

16 Kâyi âlô sî, Yésû ôtirî rîi nîlî lîmvû ândrê Gâlîláyâ kâ rî tî sî rî, drîlâ nîzô ì'bî 'bê 'bá âzâ 'bá yî ûsûlî rî, Sîmônâ Pétêrô gô'dá âdrúpî lâ Ândîrîyâ bê. Gólîyî rî'á îmbá îyîkâ ì'bî kâ vû'á lîmvû 'á. Sîmônâ yî Ândîrîyâ bê rî'á îyî kpârâtî ì'bî 'bê 'bá 'î.

17 Nîngá sî, Yésû drî ngâzô tâ âtalé gólîyî drî kî nî rî, "Nî ânî 'dêlé má vósî, tâlâ má 'bâ ró ânî bê ôjîlâ âsé 'bá ró má drî, gólîyî â'dô ró ôjîlâ ámakâ ró, ôzô ânî drî â'dórê ì'bî âsé 'bá ró sîsî rî kâtî."

18 Gô'dá nîngá sî, drîlîyî ngâzô 'wââ îmbá îyîkâ âyéle 'dêzô Yésû vósî lâjô'ba gólâkâ ró.

19 Gô'dá drîlîyî ngâzô nîlî âtî 'álâ fînyáwá. Nîngá sî, Yésû drî Zêbêdayô yî ûsúzô mvá lâ yî bê rî, rú lâ yî Yâkóbâ yî Yôwânî bê. 'Dîi gólîyî rî'á kôlóngbô 'á îmbá îyîkâ lîfî lâ êdé'á.

20 Gô'dá nîngá sî, Yésû ndrê gólîyî bê rî, drîlâ ngâzô 'wââ Yâkóbâ yî âzîlî Yôwânî bê â'dolé lâjô'ba íyîkâ ró. Nîngá sî, drîlîyî ngâzô átá lâ yî âyéle kôlóngbô 'á 'dêzô Yésû vósî lâjô'ba gólâkâ ró.

*Tâ ôjîlâ lîndrî ônjî bê rî tāsî
(Lúkã 4.31-37)*

21 'Dîi vósî, Yésû yî drî ngâzô nîlî lâjô'ba íyîkâ bê jârîbâ zîlî Kâpêrânómâ rî 'álâ. Kâyi râtaâ kâ sî rî, Yésû yî drî ngâzô filî îyî jó tâ Ôvârî kâ ârî kâ 'á. Tólâ Yésû drî ngâzô rî'á tâ Ôvârî kâ îmbálê ôjîlâ drî.

22 Gô'dá nîngá sî rî, ôjîlâ 'dî 'bá yî tî lâ yî drî â'dízô tâ Yésû drî rî'á îmbálâ 'dî drî sî. Tâ îmbâ Yésû kâ rî â'dó ôzô lîfî îmbá 'bá âzâ 'bá yî gólîyî rî 'bá rîlî lâ'bî Ôvârî kâ â'dalé rî âzâ 'bá yî kâtî kô âlôwâlâ, tâlâ Yésû rî gógó nyáányâ lâ îmbâ tâ íyîkâ cú drî-âcê kúmú kâ rî sî.

23 Yésû ôtirî rîi drê tâ îmbálê rî, âgô âzâ bê rî'á lîndrî ônjî âbâbâ Sâtânâ kâ rî kâ bê, ômbê gólâ trá vûdrî. Gô'dá âtrû kû'dû ró, âgô rî 'dî drî ngâzô rî'á ôtrélê lâzî zîzî bê úlî lîndrî ônjî yî 'á 'dî 'bá yî kâ sî kî nî rî,

24 "Má nî nî trá dódó, Yésû ôjîlâ Nâzâretâ kâ ró. Nî ôjîlâ ndîndî 'î pätî Ôvârî kâ rî ì'dî. Ní lè â'dô 'êlé má rú yâ? Nî ânî nô mâ lîndrî ônjî ró âgô nô 'á nô fûlî yâ?"

25 Gô'dá nîngá sî, Yésû drî tâ âtázô lîndrî ônjî âbâbâ kâ 'dî drî 'álê âdrâ sî, "Ní rî tîtî, ní âfô volé âgô nô 'ásî."

26 Gô'dá nîngá sî, lîndrî ônjî âbâbâ kâ rî 'bá âgô 'dî 'á 'dî drî rîzô âgô rî 'dî íyalé kîkîi mbârâkâ sî, drîlâ âgô 'dî 'bázô ôtrélê ngbálâ-ngbálâ, gô'dá drîlâ ngâzô drî înjîlî volé âgô rî 'dî rú sî.

27 Gõ'dá nĩngá sī, ōjilā tī drī â'dízó ndrī tā 'dī drī sī. Nĩngá sī, drīlīyī ngāzó rī'á tā ijilī iyī vō 'ásī kī nī rī, "Ngá nōtī nō ã'dô 'i? Gólá rī tā âtalé drī-âcê Ôvārī kâ rī sī, tālā lĩndrī ōnjī 'dī âârī ró kpá tā gólá drī rī'á rālā rī 'bá yī bē."

28 Nĩngá sī, ōjilā 'dī 'bá yī drī ngāzó nĩlī 'bā 'álā tā Yēsū drī lĩndrī ōnjī 'dī drōzó 'dī âtalé ōjilā āzā 'bá yī drī. Ítí, tā 'dī 'bā Yēsū rī rú â'dólé lĩkũ-lĩkũ ró 'bãdrī Gālĩláyā kâ rī 'ásī dīrī kãgbũ.

*Tā Yēsū drī ngá lāzé 'bá ãngázó Kāpērānómā 'álā rī
(Mātáyō 8.14-17; Lúkã 4.38-41)*

29 'Dĩl vósī, Yēsū yī drī ngāzó nĩlī volé jó tā Ôvārī kâ ârī kâ rī 'ásī. Gólīyī Sīmónā, Āndīrīyā, Yākóbā, gõ'dá Yōwānī yī bē. Gólīyī nī kôro mbī Sīmónā Pétērō yī drī 'bā 'álā âdrúpī lâ Āndīrīyā bē.

30 Tólā Sīmónā rī ādrá rī'á âyī'á vũdrī gbārākā drīlī jó 'á. Rú'bá lâ âmê trá tĩlī-tĩlī. Nĩngá sī, 'wāā ngá lāzé gólākā 'dī ódrī tā lâ pēzó Yēsū drī.

31 Yēsū drī ngāzó fĩlī ōkó rī 'dī ngálā jó 'álā. Nĩngá sī, Yēsū drī drī lâ rũzó sēlé, tālā gólā ōngā ró bē ũrũ. Kôro 'wāā ōkó rī 'dī rú'bá lâ âmé 'bá 'dī drī â'dízó, gõ'dá drīlā ngāzó nĩlī ngá nyānyā lâ'dĩlī gólīyī drī nyālē.

32 Ítú ōtĩrī fĩlī rī,* ōjilā drī ngāzó rī'á ngá lāzé 'bá gõ'dá kpá gólīyī lĩndrī ōnjī Sātānā kâ drī ōmbélé trá rī 'bá yī bē âtrólē âjilī Yēsū ngálā.

33 Gõ'dá nĩngá sī, ōjilā jārībā 'dī 'ásī rī drī iyī ōmózó tĩlĩlĩ ró jó tĩlĩ jó Yēsū drī rĩzó rĩlĩ rī tĩ.

34 Nĩngá sī, Yēsū drī ngāzó rī'á ōjilā dũu ngá lāzé tĩ lâràkô ngĩngĩ bē rī 'bá yī pālē ngá lāzé iyíkā 'ásī. Drīlā kpá lĩndrī ōnjī 'dī 'bá yī lâdrózó volé ōjilā gólīyī â'dó 'bá i'dĩ bē lâ rī 'bá yī 'ásī. Gólā âyé lĩndrī ōnjī 'dī 'bá yī kô tĩ nĩlĩ lãndrā drīlī sī, tālā gólīyī nī trá kī, gólā ã'dī i'dī yā. Gõ'dá ítĩ rī, Yēsū lēē drē kô gólīyī drī iyī tā 'bālē lâ'búlĩ 'wāā ōjilā drī.

*Tā Yēsū drī ngāzó lãvũlĩ Kāpērānómā 'ásī rī
(Lúkã 4.42-44)*

35 Cĩnó rī 'dī sī, Yēsū drī ngāzó jó 'dī 'ásī âkpā vō drē pãñĩ-pãñĩ nĩlī vō ōjilā ãkó rī 'á tólā nĩlĩ tĩ íratālē Ôvārī drī.

36 Gõ'dá Yēsū bē trá yũ'dawá rī, Sīmónā yī iyī āzĩ-āzĩ yī bē drī ngāzó nĩlī Yēsū rī lĩndālē.

37 Gõ'dá gólīyī ũsũ Yēsū bē rī, drīlīyī ngāzó tā âtalé drīlā kī nī rī, "Ōjilā ndrī 'dó rī'á ânĩ lĩndā'á, ní āãgō ró iyī pālē!"

* 1:32 1.32 Ōjilā ânĩ trá ítú drī fĩrī 'á, tālā kãyĩ rātāā kâ gólā ōjilā drī lĩvózó 'á lâ 'dī ndē rũ trá.

³⁸ Nīngá sī, Yésū drí tã-drĩ lôgōzó gólĩyĩ drí kī nĩ rĩ, “Nĩ 'dê, mã nĩ ró vō āzā 'bá yĩ â'dó 'bá ānyĩ rĩ 'bá yĩ 'álâ, tâlâ má lē kpá ulĩ Ôvârí kâ pēlê ôjĩlâ gólĩyĩ vō 'dĩ 'bá yĩ 'á 'dĩ yĩ drí, tâlâ 'dĩ ngá 'ê'ê mã drí ânĩ'á 'elâ nōngá rĩ ĩ'dĩ.”

³⁹ Ītĩ ró rĩ, gólĩyĩ drí lāmúzó dīrĩ vō Gālĩláyā kâ rĩ 'ásĩ ndrĩ. Vō rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'á rĩ, Yésū drí nĩzō ulĩ Ôvârí kâ pē bē ôjĩlâ drí jó tã Ôvârí kâ ārĩ kâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ. Gō'dá gólâ lâdrô lĩndrĩ ōnjĩ kpá ôjĩlâ lĩndrĩ 'dĩ 'bá yĩ drí rĩzō 'á lâ yĩ rĩ 'ásĩ.

*Tã Yésū drí ārĩ 'bá êdézó rĩ
(Mâtáyō 8.1-4; Lúkã 5.12-16)*

⁴⁰ Ītũ āzā sī, āgō āzā ārĩ 'bá ró drí ânĩzō 'â'ĩ tĩlĩ ĩnyákũ drĩ Yésū āndrá. Drĩlâ ngāzó rú'bá lô'bālê Yésū drí kī nĩ rĩ, “Ôzō ĩcâ trá ní ĩfĩ â'dô ró bē âmâ êdézó rĩ, 'dōvó ní êdê mã ngbángbá ngá lâzé âmákâ nō 'ásĩ.”

⁴¹ Nīngá sī, āgō rĩ 'dĩ ĩzā lâ drí gāzó Yésū drí. Gō'dá Yésū drí ngāzó drí 'bālê gólâ drĩ, gōzó tã âtalé kī nĩ rĩ, “Āwô, má lē tã trá ânĩ pāzó â'dólê rú'bá bē ngbángbá.”

⁴² Nīngá sī, kôrô ārĩ 'dĩ drí rũ ndézó volé āgō 'dĩ rú'bá lâ 'ásĩ. Gō'dá āgō rĩ 'dĩ rú'bá lâ drí â'dózó lúwá-lúwá.

⁴³⁻⁴⁴ Gō'dá nīngá sī, Yésū drí ngāzó āgō rĩ 'dĩ âtilĩ ngbĩlĩ-ngbĩlĩ kī nĩ rĩ, “Nĩ ārĩ dódó, ní âtâ tã kô tã rĩ nō tāsĩ ôjĩlâ āzākâ drí. Nĩ 'dâ lâ'bí rú'bá drí rũ êdézó ārĩ 'ásĩ rĩ ĩ'dĩ. Nĩ nĩ cú nĩ, ânĩ nyānyā â'dalé drĩ-'bá lâ'bí 'ê kâ rĩ drí, ní gō ró kōrōnyā ĩlĩ ngá fēfē ró Ôvârí drí, ôzō tã âtâ Músâ kâ 'bālê ārĩ 'bá â'dô ró ngbángbá rĩ kâtĩ, tâlâ ní 'ê ró āwô-ĩtĩ āmbá Ôvârí drí. Ôzō ní ô'ê tã rĩ 'dĩ trá ĩtĩ rĩ, ôjĩlâ ndrĩ â'dô nĩ'á lâ ĩyĩ kī nĩ rĩ, ngá lâzé ánĩkâ ārĩ ró 'dĩ ōndē rũ trá ní rú sī.”

⁴⁵ Yésū âtâ bē tã 'dĩ kpálê ĩtĩ āgō rĩ 'dĩ drí rĩ, āgō rĩ 'dĩ cí tĩ tã Yésū drí pēlê yĩ drí 'dĩ drĩ kô. Gólâ ngá íyĩngá nĩ'á tã rĩ 'dĩ âtâ bē ôjĩlâ drí ārĩlĩ ndrĩ, gō'dá tã rĩ 'dĩ drí lâ'búzó fāā vō 'ásĩ cé tĩtĩ. Ītĩ lâ 'dĩ drí rĩ, Yésū ícâ gō'dá kô nĩ'á fĩlĩ jārĩbâ āzā 'bá yĩ 'ásĩ, ôjĩlâ tĩlĩlĩ ôzó ĩyĩ gólâ rĩ ômó kô rōô. Ī'dĩ ĩtĩ, Yésū lâjō'bá íyĩkâ rĩ 'bá yĩ bē drí gōzó rĩlĩ ĩyĩ ômā 'á. Kpálê Yésū yĩ rĩrĩ ômā 'á 'dĩ sī rĩ, ôjĩlâ dũũ ĩyĩkâ zāā ânĩ'á ĩyĩ gólâ ngálâ vō drĩ 'ásĩ cé tĩtĩ.

2

*Tã Yésū drí mbârākâ íyĩkâ â'dázó tã ōnjĩ āgō pá lâ drí
ôdrālê trá kpārĩtĩ rĩ kâ rĩ âyézo rĩ sī
(Mâtáyō 9.1-8; Lúkã 5.17-26)*

¹ Kãyĩ fĩnyáwá volé drĩ 'ásĩ, Yésū drí ngāzó gólê volé Kāpērānómā 'álâ. Áâtâ ókĩ nĩ rĩ, Yésū bē 'bā gólâ drí rĩzō rĩ 'álâ.

² Gō'dá ōjilā ârî ÿî bē úlî rî 'dî rî, ōjilā ítîlîlî drî ngāzó rû ê'belé dūu jó 'á Yésū ngálâ būuū â'dî-drî 'ásî ndrî. Gō'dá Yésū drî ngāzó rî'á tâ Ôvârî kâ âtalé gólîyî drî.

³ Nîngá sî, Yésū ōtîrî rîlî úlî âtalé rî, ōjilā sū drî āgō āzâ pá lâ drî ôdrâlê trá kp̄r̄tî rî ânjîzó ânîzó ÿ'dî bē lâ gbārākā sî Yésū ngálâ, tâlâ Yésū ōpâ ró gólâ bē â'dólê ndîndî ró.

⁴ Nîngá sî, gólîyî âcâ bē 'bâ rî 'dî 'á rî, gólîyî îcâ gō'dá kô āgō pá lâ drî ôdrâlê trá kp̄r̄tî 'dî lôfîlî Yésū ngálâ jó 'álâ, tâlâ ōjilā trá rî'á ÿî ngbâ'û rōô. Gō'dá nîngá sî, ōjilā gólîyî āgō pá lâ drî ôdrâlê trá 'dî ânjî 'bâ 'dî 'bâ yî drî ngāzó mbâlê ũpî lôlê jó-drî lésî* gōzó gbārākā āgō pá lâ drî ôdrâlê 'dî bē 'dî â'îzó bāgō sî îrîlî kôrô ũpî rî 'dî 'ásî jó 'álâ.

⁵ Gō'dá Yésū ndrê tâ rî 'dî ítî bē rî, drîlâ nîzó lâ kî nî rî, āgō 'dî 'bâ yî rî'á ÿî tâ lēlê āngî bē mbārākā íyîkâ ōjilā pá kâ rî 'á. Ítî ró rî, Yésū drî ngāzó tâ âtalé āgō pá lâ drî ôdrâlê trá 'dî drî kî nî rî, “Ámâ rû-lê-āzîyā, āâyê nî trá tâ ōnjî ánîkâ 'ásî.”

⁶ Nîngá sî rî, gólîyî lâ'bí îmbâ 'bâ rî 'bâ yî kpâ rî'á ÿî tólâ Yésū bē. Gō'dá gólîyî ârî úlî Yésū kâ 'dî bē rî, drîlîyî ngāzó tâ ÿsûlî ÿî 'á kî nî rî,

⁷ íyîkâ kô āngō tí ró āgō nō drî rîzó úlî âtalé nōtî nō yā? Gólâ trá 'ê'á Ôvârî rî mbārākā âmâlê yî drî. Cé Ôvârî ÿ'dî îcâ 'bâ ró tâ ōnjî ōjilā kâ âyéle.

⁸ Nîngá sî, Yésū drî 'wāâ tâ ÿsû-ÿsû gólîyîkâ 'dî nîzó, gō'dá drîlâ gólîyî ÿjîzó kî nî rî, “Nî rî tâ ÿsûlî ítî lâ 'dî ró má rû â'dô tāsî?

⁹ Mâ 'díyî pâ 'bâ Ôvârî ngá lésî rî ÿ'dî cú mbārākā bē ōjilā âyézó tâ ōnjî gólîyîkâ 'ásî. Gō'dá má îcâ trá tâ 'dî âtalé cú ítî lâpō ākô. Tâ 'ê 'bâ â'dálâ kî'á nî rî, p̄t̄t̄î má â'dô â'dó'á mbārākā 'dî bē rî, rî'á nōtî, má â'dô āgō nō pá lâ yî 'bâ'á â'dólê tândî ró.

¹⁰ Ngbāangbânō, má â'dô úlî âtá'á, tâlâ mî nî ró bē kî'á nî rî, mâ gólâ Ôvârî drî âjólê trá ûrû lésî rî rî'á cú mbārākā tâ ōnjî âyê kâ bē āngō nō 'á nōngá.” Nîngá sî, Yésū drî tâ âtázó āgō pá lâ drî ôdrâlê trá kp̄r̄tî rî drî kî nî rî,

¹¹ “Mâ 'bâ tâ ní drî kî nî rî, ní ngâ ûrû, ní trô gbārākā ánîkâ 'dî nîzó 'bâ 'álâ.”

¹² Nîngá sî, ōjilā 'dî 'bâ yî lîfî drî lâ 'á ndrî āgō 'dî drî ngāzó 'wāâ kôrô âdrélê ûrû, drîlâ gbārākā íyîkâ 'dî trôzó gōzó ngālê fólê ÿ'dî bē lâ ÿvî 'álâ. Tâ lârákô 'dî tāsî rî, ōjilā 'dî 'bâ yî tî lâ yî drî â'dîzó. Gō'dá nîngá sî, drîlîyî ngāzó Ôvârî rî lûyîlî kî nî rî, “Ttú âmâ tîzó rî sî rî, mã ndrê drê tâ

* 2:4 2.4 Jó-drî 'dî trá rî'á sālārâ ítî.

'dī rī kâtī rī drē kó kô. Mã nŭi kô kī, Ôvâri ââfē mbârākā trá âmbá Yēsū drī."

*Tā Yēsū yī kâ bélé-bélé û'dú 'bá yī bē
(Mâtáyō 9.9-13; Lúkǎ 5.27-32)*

¹³ Tólâ sī, Yēsū yī drī ngǎzó gôlé volé ãmvû ândrê tī 'álâ tâ ârí 'bá íyikâ rī 'bá yī bē. 'Dĩ òjilǎ ìtìlìlì rōô bē rī'á ânī'á tâ Yēsū kâ ârílì. Nĩngá sī rī, Yēsū drī ngǎzó tâ ìmbálé gólìyī drī.

¹⁴ Gô'dá 'dĩ vósī rī, Yēsū yī rī'á lâmú'á rī, drílìyī Mâtáyō* Ælôpáyâ rī mvá rī ùsúzó rī'á vō íyikâ bélé-bélé û'dú kâ rī 'á. Nĩngá sī rī, Yēsū drī ngǎzó tâ âtalé gólâ drī kī nĩ rī, "Nĩ ngá 'dêlé má vósī â'dólé lâjô'bá ámakâ ró." Nĩngá sī, Mâtáyō drī ngǎzó 'wââ 'dêlé gólâ vósī lâjô'bá ró.

¹⁵ 'Dĩ vósī, Mâtáyō drī Yēsū yī âzízó yī drī 'bâ 'álâ. Yēsū yī òtírī rīlĩ ngá nyǎlé Mâtáyō rī 'bâ 'álâ rī, bélé-bélé û'dú 'bá gô'dá gólìyī lâ'bí Yúdǎ yī kâ rī 'dǎ 'bá kô rī 'bá yī bē rī'á ìyī dũũ, tâlâ òjilǎ òzô gólìyī kâtī 'dĩ 'bá yī trá rī'á dũũ 'dó Yēsū rī vó lôbē 'bá ró. Yēsū yī lâjô'bá íyikâ rī 'bá yī bē rī ìyī rī'á ngá nyǎ'á gólìyī bē tólâ.

¹⁶ Nĩngá sī, lâ'bí ìmbá 'bá â'dó 'bá ìyī Pǎrúsī* ró rī 'bá yī drī ngǎzó ânìlì Yēsū rī ùsúlì lâjô'bá íyikâ bē rī'á ìyī ngá nyǎ'á bélé-bélé û'dú 'bá 'dĩ 'bá yī bē gô'dá kpá gólìyī lâ'bí ìzǎ 'bá rī 'bá yī bē. Nĩngá sī, drílìyī ngǎzó tâ ìjilì lâjô'bá Yēsū kâ rī 'bá yī tī kī nĩ rī, "Yēsū rī rī'á ngá nyǎlé tâ ònjí 'bá 'dĩ 'bá yī bē vō ãlô 'á â'dô tāsī yǎ?"

¹⁷ Nĩngá sī, Yēsū ârí bē tâ ìjì gólìyikâ 'dĩ rī, drílâ ngǎzó tâ-drī lôgôlé kī nĩ rī, "Ngá lâzé âkó lé 'bá lônďǎá ójó kô, cé ngá lâzé 'bá lônďǎ ójó nĩ ìyī pǎlé. Gô'dá má ânĩ kô tâ mbì 'bá pǎlé, má ânĩ tâ ònjí 'bá âzìlì, tâlâ ópâ ró gólìyī bē tâ ònjí gólìyikâ 'ásī."

*Tā tâ ìmbâ ó'dí Yēsū kâ rī tāsī
(Mâtáyō 9.14-17; Lúkǎ 5.33-39)*

¹⁸ Nĩngá sī, tâ ârí 'bá Yōwánĩ bǎbâtízī 'ē 'bá ró rī kâ gô'dá kpá Pǎrúsī kâ bē rī ìyī trá tī 'bílì rīzó 'álé 'ǎ'í ró rǎtǎǎ 'êlé Ôvâri drī lâ'bí Yúdǎ yī kâ vó ró. Nĩngá sī, òjilǎ âzâ 'bá yī drī ngǎzó Yēsū rī ìjilì kī nĩ rī, "Tâ ârí 'bá Yōwánĩ bǎbâtízī 'bá ró rī kâ kpǎrǎtì tâ ârí 'bá Pǎrúsī kâ bē, rī ìyī tī 'bílì rīzó 'álé 'ǎ'í ró rǎtǎǎ 'êlé Ôvâri drī. Gô'dá â'dô tāsī gólìyī tâ ârí 'bá ânì nyǎányâ kâ ró rī 'bá yī rí kô tī 'bílì rīzó 'álé 'ǎ'í ró òzô gólìyī kâtī yǎ?"

* 2:14 2.14 Mâtáyō rī rú âzâ kpá Lávī ì'dí. * 2:16 2.16 Pǎrúsī 'Dĩ òjilǎ gólìyī lâ'bí ìyikâ âtì 'bá gá kpākâ ãlô tâ 'bâ'bâ Ôvâri kâ bē rī ì'dí. 'Dĩ rī'á òjilǎ tâ lâ'bí 'dǎ 'bá ì'dí.

19 Nīngá sī, Yésū drī tā-drī lôgōzó gólīyī drī úlī mǎnīgō sī kī nī rī, “Ôdrógô* bê rī'á nōngá ānī lǎfálé 'á. Â'dô â'dó'á íyíkā ángô tí ró ūmú gólākā drī rīzó tī 'bīlī, gō'dá ôdrógô drī â'dózó kpá bê lǎfálé lâ yī 'á āyīkō ōnō-vô ká 'élé gólīyī bê rī yā? Ícá kô â'dólé ítī lâ 'dī ró, tǎlā ôdrógô bê gólīyī lǎfálé.

20 Gō'dá ĭzátú rī, ĭtú â'dô âwú'á trá ôdrógô trōzó volé gólīyī lǎfálé sī. Gō'dá ĭtú rī 'dī tú rī, gólīyī â'dô rī'á trá 'álé 'á'í ró ĭzā drī sī.

21 “Úlī mǎnīgō āzā bê rī tā ĩmbā ó'dí ámakā rī tāsī, gólīyī rī'á nōtī. Ólōsé ítá ó'dí ró rī kô kpāākū ítá ākū ōsī 'bá trá rī rú, tǎlā ítá ó'dí 'dī ōzó ôró ānjólé volé ítá ākū 'dī ūpī lâ āyélé hōwée āvū-āvū ró lāvūlī gārā sīsī rī drī sī.

22 Gō'dá â'dó kô tǎndī ró ōjīlā āzā drī ôdrá ó'dí lôrózó mōrá gólā ākū mbārākā ākó rī 'á. Gólā ō'ē trá ítī rī, gō'dá ôdrá ōtīrī āngá rī, mōrá ākū 'dī â'dô pī'á, ôdrá 'dī drī lāsózó vūdrī rú ĭzālé. Ítī rī, órī ôdrá ó'dí lôrólā mōrá gólā tǎndī ró rī 'á. Tā 'dī tāsī rī, â'dô rī'á dódó cú ítī rú ĭzā ākó. Ítī rī, ícá kô tā ĩmbā ó'dí ámakā rī ōnjálé lâ'bī ākū rī bê.”

*Tā Yésū drī íyī â'dázó kǎyī rātāā ká rī līpī lâ ró rī
(Mátáyō 12.1-8; Lúkǎ 6.1-5)*

23 Kǎyī rātāā ká* sī, Yésū yī lǎjó'á íyíkā rī 'bá yī bê rī'á ĭyī nī'á kōrō ámvú ādrúgú ĩnjī 'bá trá rī ká 'ásī. Ámvú rī 'dī 'á nīngá rī, drīlīyī ngāzó rī'á ādrúgú vūlī rī'á nyālā lōfó drī sī.

24 Nīngá sī, ōjīlā Pǎrúsī ká ārī ĭyī tā 'dī bê rī, drīlīyī ngāzó Yésū rī ĭjīlī kī nī rī, “Lǎjó'á áníkā rī ĭyī cú ítī lâ'bī āmakā rī 'dā ākó â'dô tāsī yā? Drīlīyī rīzó rī'á lôsī 'élé kǎyī rātāā ká rī sī.”

25-26 Nīngá sī, Yésū drī ngāzó tā 'dī drī lâ lôgólé gólīyī drī kī nī rī, “Nī zī tā kúmú āngī Dǎwúdī rī tāsī búkū Ôvārī ká 'á rī kô yā? Ítú Ābīyātārā drī â'dózó drē āmbá drī-'bá lâ'bī 'ē 'bá rī 'bá yī ká ró, gō'dá Dǎwúdī yī drī â'dózó ājú 'bū 'bá íyíkā rī 'bá yī bê lōfó ró kōrō rī. Gō'dá drīlīyī ngāzó filī jó Ôvārī ká 'á āmbātā fēlé trá ngá fēfē ró Ôvārī drī rī nyālē rī. Nī nī trá tǎndī ró kī nī rī, cé drī-'bá lâ'bī 'ē ká rī 'bá yī ááyē ĭ'dī ngá nyānyā rī 'dī nyālē. Ā'dô kpálé ítī rī, Dǎwúdī yī nyā ngá nyānyā rī 'dī ājú 'bū 'bá íyíkā 'dī 'bá yī bê. Gō'dá áátá kô kī nī rī, gólīyī lâ'bī ĭzā 'bá 'í tā gólīyī drī 'élé trá 'dī tāsī, tǎlā lōfó mbārākā lāvū kōrō tā lâ'bī 'dā 'bá ká rī drī sī.”

* 2:19 2.19 Ôdrógô 'Dīl Yésū ĭ'dī, gō'dá ūmú 'dī 'bá yī rī'á ĭyī lǎjó'á Yésū ká rī 'bá yī ĭ'dī. Lǎ'bī Yúdā yī ká vó ró rī, órī ngá nyālē ôdrógô bê 'dó vô ālō 'á.

* 2:23 2.23 'Dīl Sǎbī sī, â'dó kô Gímā sī. 2:25-26 2.25-26 1 Sāmōwélē 21.3-6.

²⁷ Nīngá sī, Yésū âta tâ âzâ kpá trá gólīyī drī kī nī rī, “Ôvârī 'bā ģtú rātāā kâ 'dī â'dolé ôjīlā drī lôvózó 'á lâ. Gõ'dá 'bāā ôjīlā kô lâ'bī kâyī rātāā kâ lănjī lâ trölē.

²⁸ Mâ gólâ Ôvârī drī âjólé trá ũrú lésī rī, ĩ'dī kâyī rātāā kâ drīlī.”

3

Tā Yésū drī āgô drī ôgô-ôgô bê rī êdézó ģtú rātāā kâ sī rī (Mātáyō 12.9-14; Lúkă 6.6-11)

¹ Kâyī rātāā kâ âzâ sī, Yésū yī drī ngāzó nīlī fīlī jó tâ Ôvârī kâ ârī kâ rī 'álâ. Jó rī 'dī 'á tólâ rī, āgô âzâ bê rī'á. Āgô rī 'dī drī lâ rī'á ôgô-ôgô ró.

² Gõ'dá Părúsī yī lâ'bī ģmbā 'bā âzâ 'bā yī bê kpá bê rī'á ģyī tólâ. Gólīyī lē Yésū rī āģī āņōlē tâ ōņjī 'bā ró. Gólīyī rī'á Yésū rī mândīkâ lô'bā'á ngātá Yésū rī â'dô āgô gólâ drī lâ drī ôgólé ôgô 'dī pā'á yā rī, ā'dô kpálé kâyī rātāā kâ rī ĩ'dī rī.

³ Nīngá sī, Yésū drī ngāzó āgô 'dī zīlī kī nī rī, “Ní ngâ ũrū, gõ'dá ní ânī ró âdrélé ôjīlā lâfálé 'á nölē.” Ītī rī, āgô rī 'dī drī tâ 'dī 'ēzó té ĩtī.

⁴ 'Dīlī vósī rī, Yésū drī ngāzó tâ pēlē ôjīlā 'dī 'bā yī drī kī nī rī, “Kâyī rātāā 'ēzó rī sī rī, tâ mbģmbģ 'ēlē rī ģyīkâ kó ā'dô 'ī yā? Ītī rī, tâ 'bā'bā āmākâ 'ēlē rī 'bā āmâ ôjīlā 'ā āmŭlģ ngātá 'ā āmŭlģ kô yā? Tā 'bā'bā rī gógó ālólâ āmākâ 'dī 'bā āmâ bê ôjīlā pālē ngātá ôjīlā āyélé drālē yā?” Nīngá sī rī, ôjīlā 'dī 'bā yī drī rīzó ģyī nģrŭrŭ tâ 'dī drī lâ lôgô ākó.

⁵ Gõ'dá ĩtī rī, Yésū drī vō ndrēzó gólīyī drģlī sī ģģģ ģnģģ-ģnģģ ōmbā kâ rī sī. Gólâ gõ'dá kpá ģzā ró gólīyī tāsī, tālâ gólīyī drģlī rī'á āmbâ-āmbâ ró ģzā ngā lâzé 'bā kâ nģlģ. Ī'dī ĩtī, Yésū drī ngāzó tâ pēlē āgô drī bê kōgō'dô 'dī drī kī nī rī, “Ní êjē ānī drī 'dī, tālâ êjē ró rŭ bê mbģmbģ ró.” Nīngá sī, āgô 'dī drī tâ 'dī 'ēzó té ōzō âtalé 'dī kâtī, gõ'dá kôrô drī lâ 'dī drī rŭ êjēzó ācalé mbģmbģ dódó.

⁶ Tā rī 'dī volé drī lâ 'ásī, Părúsī 'dī 'bā yī drī ngāzó nīlī ôjīlā gólīyī kŭmŭ āngģ zģlģ Ēródē rī kâ rī 'bā yī ngālâ nīlī nī'á tâ ģ'bģlģ, ā'dô ró bê Yésū rī fŭzó volé.

Tā lâràkô Yésū drī 'ēlē ģģmvŭ ândrē tģ 'álâ rī

⁷⁻⁸ Tólâ sī, Yésū yī drī ngāzó tâ ârī 'bā ģyīkâ rī 'bā yī bê nīlī ôjīlā ō'bī 'dī 'bā yī āyélé nīzó ģģmvŭ ândrē zģlģ Gālģláyā rī tģ 'álâ. Gõ'dá ôjīlā dŭŭ drī ânģzó 'bădrģ Gālģláyā kâ rī lésī 'dēlē gólīyī vósī. Ôjīlā dŭŭ âzâ 'bā yī fģ kpá dró dŭŭ 'dēlē gólīyī vó, tālâ gólīyī ârī tâ āngģ Yésū drī rī'á 'ēlâ rī trá. Ôjīlā âzâ 'bā yī ânī ģyī ģyīkâ Yērôsālēmā lésī, kpá vō âzâ 'bā yī

lésĩ Yūdáyǎ 'á. Āzâ 'bá yĩ ânĩ ãyĩ 'bǎdrĩ Īdũmíyǎ kâ rĩ lésĩ, ũrũkâ 'bá yĩ gō'dá ãyĩkâ kpá áyágá Jōrōdénĩ rĩ 'á'á lé drĩ lâ lésĩ, gō'dá gólĩyĩ jǎrĩbǎ zĩlĩ Tírǎ Sīdónǎ bē rĩ gārǎ drĩ lâ lésĩ.

⁹ Tǎlǎ ōjĩlǎ ĩtĩlĩlĩ 'dĩ 'bá yĩ tǎsĩ rĩ, Yésũ drĩ ngǎzó tǎ átalé tǎ árĩ 'bá íyĩkâ rĩ 'bá yĩ drĩ kōlóngbō mvá áselé ãnyĩ mbázó 'á lâ, ōzó ãyĩ ãyĩ lôzé kō.

¹⁰ Yésũ 'è ĩtĩ ró, tǎlǎ ōjĩlǎ ngá lâzé 'bá ndrĩ 'dó rũ fũ'á ãyĩ ânĩlĩ gólǎ rĩ dōlé, tǎlǎ yĩ pǎ ró ngá bē kpá ngá lâzé ãyĩkâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ, tǎlǎ gólĩyĩ nĩ trá kĩ, sísĩ Yésũ pǎ ōjĩlǎ ngá lâzé 'bá trá rō.

¹¹ Ōjĩlǎ lĩndrĩ ōnjĩ drĩ ōmbélé rĩ 'bá yĩ tǎsĩ, ōzó gólĩyĩ ōtĩrĩ Yésũ rĩ ndrēē rĩ, kōrō lĩndrĩ ōnjĩ gólĩyĩkâ 'dĩ drĩ gólĩyĩ lũvũzó ĩnyákũ drĩ ōtrē-ōtrē bē ũrũ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ĩ'dĩ Ōvǎrĩ rĩ mvá 'ĩ.”

¹² Yésũ drĩ tǎ 'bázó lĩndrĩ ōnjĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ, tǎlǎ gólĩyĩ ōzó ãyĩ tǎ lôfō.

Tǎ Yésũ drĩ ōjĩlǎ mũdrĩ-drĩ-lǎ-ngâ-rĩ nĩzō lǎjǎ'á íyĩkâ ró rĩ

(Mǎtáyō 10.1-4; Lúkǎ 6.12-16)

¹³⁻¹⁴ Nĩngá sĩ, Yésũ yĩ drĩ ngǎzó tǎ árĩ 'bá íyĩkâ yĩ bē nĩlĩ únĩ 'álǎ. 'Dĩlĩ vósĩ rĩ, drĩlǎ ngǎzó āgō mũdrĩ-drĩ-lǎ-ngâ-rĩ yĩ drĩ lēlé rĩ 'bá yĩ āzĩlĩ á'dólé lǎjǎ'á íyĩkâ ró. Gō'dá nĩngá sĩ, drĩlĩyĩ ngǎzó ânĩlĩ gólǎ ngálǎ. Gólǎ nĩ gólĩyĩ 'dĩ, tǎlǎ gólĩyĩ ōrĩ ró bē yĩ bē, gō'dá kpá tǎlǎ yĩ lǎjō ró gólĩyĩ bē nĩlĩ úlĩ íyĩkâ pē bē,

¹⁵ gō'dá gólĩyĩ ā'dô ró bē cú mbârǎkǎ drĩ-ācē kâ bē lĩndrĩ ōnjĩ lǎdrózó ōjĩlǎ gólĩyĩ lĩndrĩ ōnjĩ drĩ ōmbélé rĩ 'bá yĩ 'ásĩ, tǎlǎ lĩndrĩ ōnjĩ āāfō ró vólé gólĩyĩ 'ásĩ.

¹⁶ Nōō yĩ rĩ'á āgō Yésũ drĩ nĩlĩ mũdrĩ-drĩ-lǎ-ngâ-rĩ rĩ 'bá yĩ rũ lâ yĩ ĩ'dĩ,

Sĩmónǎ gólǎ drĩ zĩlĩ kpá Pétērō rĩ,

¹⁷ Zēbēdáyō rĩ mvá yĩ

Yākóbǎ yĩ

Yōwǎnĩ bē gólĩyĩ Yésũ drĩ rũ lâ yĩ zĩlĩ kpǎrǎtĩ “ ‘Mōgbárǎ Mvǎ” ’ rĩ,

¹⁸ Gólǎ nĩ kpá

Āndĩrĩyǎ,

Fĩlĩpō,

Bǎtōlōmėyō,*

Mǎtáyō,

Tómǎ,

Yākóbǎ Ālōpáyǎ rĩ mvá,

Tǎdėyō,*

* **3:18 3.18** Bǎtōlōmėyō rĩ rũ āzǎ Nǎtǎnėlē. Yúdǎ, átalǎ lâ rĩ rũ Yākóbǎ.

* **3:18 3.18** Tǎdėyō rĩ rũ āzǎ

Sīmónā gólâ fî 'bá òmā 'á òmbā 'èlé 'bădrî tāsî rî î'dî,
19 gō'dá

Yúdâ Īsīkārīyótâ gólâ 'ě 'bá Yēsū rî gīlī fūlī rī.

*Tā Yēsū drī tā ĩsū ányā íyī tāsî rī édézó mbî rī
(Mātáyō 12.22-32; Lúkâ 11.14-23; 12.10)*

20 'Dīl vósî, Yēsū yī drī ngāzó nīlī tā ârī 'bá íyíkâ yī bē gōlē
'bā ĩyī drī rīzó rī 'álâ. Gólīyī cācā gōlē 'bā 'álâ rī vósî, ōjīlā
drī rû ê'bézó ó'dí ngbâ'ũ dīrī Yēsū yī rû sī lăvūlī kôrô, tălâ
Yēsū yī ōzó ícā nyāsā nyălē kô.

21 Tā Yēsū drī rī'á 'èlâ 'dī drī lû'úzó áró lâ yī bīlī, gō'dá
drīlīyī ngāzó ânīlī, tălâ yī ōtrō ró gólâ bē volé, tălâ áatâ trá
ókī nī rī, "Yēsū â'dô ōjīlā līfō 'î."

22 Gō'dá kpá lâ'bī ĩmbā 'bá āzâ 'bá yī ânī 'bá ĩyī
Yērōsālēmā lésī rī, ânī'á tā Yēsū kâ rī'á 'èlâ rī 'bá yī ndrēlé
īyī līfī sī, âtâ ĩyī tā mbârākâ Yēsū kâ rī tāsī kī nī rī, "Sātānā
ōfē mbârākâ nī Yēsū drī. 'Dīl kúmú līndrī ōnjī kâ* rī nī
rī'á mbârākâ fēlé drīlā līndrī ōnjī lădrózó ĩ'dī sī lâ volé ōjīlā
'ásī."

23 Gō'dá ĩtī, Yēsū ârī tā 'dī bē rī, drīlā ngāzó gólīyī lâ'bī
ĩmbā 'bá 'dī 'bá yī âzīlī yī ngálâ. Nīngā sī, drīlā ngāzó rīlī tā
âtálé gólīyī drī kī nī rī, "Ītī rī, Sātānā â'dô ícā'á íyī nyāányâ
drōlé volé ōjīlā 'ásī 'dī ángô tí ró yā? Tā ĩsū ānīkâ âmâ tāsī
ányâ ró.

24 Tā â'dálâ bē rī: Ōzó 'bā-tī ōrī rû lōnyī-lōnyī ró âwâ 'èlé
rī, 'bā-tī rī 'dī ícā kô ádrélé âwâ 'dī 'èlé té ōzó gólīyī drī fīlī
ômbérélô rī kâtī.

25 Gō'dá kpá ōzó ōjīlā â'dī-drīlô rī kâ ōlōnyī ĩyī lăfálé
lōnyī-lōnyī rû fūzó âzī-âzī bē rī, 'dīl â'dī-drī 'dī njāá kô zī rû
fūfū rī 'dī 'á.

26 Kpá ĩtī ró, ōzó Sātānā ōfē fī mbârākâ trá má drī līndrī
ōnjī drōzó rī, 'dīl gólâ ngā trá âjū 'būlī ĩyī nyāányâ bē gō'dá
gólâ rī'á rû lōnyī-lōnyī ró, gō'dá gólâ â'dô mbârākâ gólākâ
īzā'á 'wāā.

27 "Gō'dá mī nī trá, ũgú ícā kô fīlī jó ōjīlā gólâ fāfā bē
rī kâ 'á cú ĩtī ōjīlā rī 'dī ômbé âkó njírī-njírī. Ícā trá fāfā
ōjīlā 'dī kâ drī â'dolé lăvūlī kôrô fāfā 'bā līpī 'dī kâ drīlī sī.
Ōzó óômbé gólâ trá rī, ũgú drī gōzó fī fīlī ngā 'è'á ũgūlā rī
ũgūlī. Ītī rī, fāfā ámakâ lăvū trá kôrô fāfā Sātānā kâ drīlī sī.

28 "Nōô má âtâ tā pătī-pătī 'î ânī drī, tā tī ōnjī ōjīlā úlī âtâ
'bá ōnjī Ôvârī rû rī, â'dô ícā'á cú Ôvârī drī tā ōnjī gólīyíkâ
'dī 'bá yī âyélé.

* 3:22 3.22 Ōjīlā ōtīrī tā âtâ Sātānā kúmú līndrī ōnjī kâ rī ró rī tāsī, úzī rû lâ
Bēlīzābābā.

²⁹ Gō'dá ōjilā úlī ōnjī átá 'bá Líndrí Tāndí Ôvârí kâ rú rî, ícá kô tâ ōnjī gólīyíkâ âyélé âlôwálâ. Gō'dá â'dô íyíkâ lạnjĩ tâ ōnjī 'dĩ kâ nji'á zââ bắđĩ ấđũkũ ấkó."

³⁰ Yēsũ átá úlī 'dĩ ítĩ, tâlâ ōjilā 'dĩ 'bá yĩ 'ê 'dásĩ trá Líndrí Tāndí Ôvârí kâ rú úlī gólīyíkâ sĩ kĩ nĩ rĩ, Yēsũ â'dô línđrĩ ōnjĩ zělê.

Tã Yēsũ rĩ áró yĩ tāsĩ

(Mătáyō 12.46-50; Lúkǎ 8.19-21)

³¹⁻³² 'Đĩ ōjilā dũu trá rĩ'á iỹĩ đĩrĩ gbãa Yēsũ rú sĩ. Nĩngá sĩ rĩ, Yēsũ rĩ ândrê gō'dá Yēsũ rĩ âđrúpĩ yĩ bê đrĩ âcázó. Gólīyĩ âcâ bê rĩ, đrĩlīyĩ rĩzó tākō iỹĩ 'álâ, tâlâ ícá kô gólīyĩ đrĩ âcázó filĩ kôrô jó 'álâ ōjilā ō'bĩ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ. Gō'dá đrĩlīyĩ tâ âtízó jó 'álâ Yēsũ đrĩ, Yēsũ rĩ âzĩlĩ ânĩlĩ iỹĩ ngálâ iỹĩ 'álâ. Nĩngá sĩ, ōjilā rĩ 'bá jó 'álâ 'dĩ 'bá yĩ đrĩ tâ âtázó Yēsũ đrĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrê đrê, ânĩ ândrê ânĩ âđrúpĩ yĩ bê rĩ'á iỹĩ iỹĩ 'álâ, gō'dá gólīyĩ lẽ nĩ âfôlê iỹĩ ngálâ."

³³ Nĩngá sĩ, Yēsũ đrĩ ngăzô tâ lôgôlê kĩ nĩ rĩ, "Âmâ ândrê âmâ âđrúpĩ yĩ bê iỹíkâ ấ'dĩ i'đĩ yã? Ōjilā ấzâ 'bá yĩ kpá âmâ áró 'ĩ."

³⁴ Ítĩ, đrĩlâ ngăzô vồ ndrêlê đĩrĩ ōjilā rĩ 'bá pặặ-pặặ gólâ rú sĩ gbãa 'dĩ 'bá yĩ đrĩ sĩ, gō'dá đrĩlâ tâ âtázó kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrê, nồo âmâ ândrê yĩ i'đĩ âmâ âđrúpĩ yĩ bê âmâ ízô yĩ bê.

³⁵ Gólīyĩ tâ Ôvârí đrĩ lėlê rĩ 'ê 'bá rĩ, gólīyĩ rĩ'á âmâ âđrúpĩ yĩ i'đĩ, âmâ ízô yĩ i'đĩ, âmâ ândrê yĩ i'đĩ. Má lẽ gólīyĩ rồo."

4

Í'dígówá órĩ rĩ 'bá kâ úlĩ mănĩgô sĩ rĩ

(Mătáyō 13.1-9; Lúkǎ 8.4-8)

¹ Nĩngá sĩ, Yēsũ đrĩ ngăzô kpá ó'dĩ rĩ'á lậmulĩ lịmvũ ândrê Gălĩlâyâ kâ rĩ tị sĩ. Nĩngá sĩ, đrĩlâ ngăzô rĩ'á ōjilā imbálê. Ōjilā tịlĩlĩ đrĩ âvázô mậndrĩ dũu. Tâlâ ōjilā ō'bĩ 'dĩ 'bá yĩ lôzê rú trá ânyĩ Yēsũ rú, Yēsũ đrĩ ngăzô mbălê cú kôlóngbồ 'á nĩlĩ lịmvũ 'álâ fĩnyáwá, đrĩlâ gôzô rĩlĩ kôlóngbồ 'dĩ 'á. 'Đĩ ōjilā ấmbá ávâ 'bá rũ ê'bélê ngbặ'ũ 'dĩ 'bá yĩ rĩ iỹíkâ gôlê ángálangâ đrĩlĩ lészô.

² Ítĩ, Yēsũ đrĩ rĩzô rĩ'á tâ â'dálê gólīyĩ đrĩ úlĩ mănĩgô sĩ. Úlĩ mănĩgô ấlô sĩ rĩ, đrĩlâ ngăzô tâ âtálê nôtĩ,

³ "Nĩ ârĩ đrê úlĩ má đrĩ 'ê'á âtálâ ânĩ đrĩ nồ. Ítũ ấzâ sĩ, ấmvũ 'wã 'bá ngâ trá nĩlĩ órĩ rĩlĩ yĩ đrĩ ấmvũ 'álâ.

⁴ Gō'dá gólâ rĩ bê rĩ'á órĩ 'đĩ rĩlĩ rĩ, órĩ ấzâ 'bá yĩ lôngâ lô'délê gĩa pávô 'á ếsê-drĩ. Ítĩ rĩ, ấrĩwá đrĩ â'dézô ù'dúlâ nyălê vólê.

⁵ “Nĩngá sĩ, gō'dá órĩ āzā 'bá yĩ lô'dê ãyĩkâ ãnyákú â'dó 'bá rōvō drĩ rĩ 'á. Ītĩ rĩ, ãnyákú rĩ 'dĩ â'dó kō nĩjĩ rō.

⁶ Gō'dá ngá-ǎrú drĩ âfōzō mbālē 'wāā'wā. Lé ĩtĩ rĩ, ōzō ĩtú āācā trá lété-lété lá 'á rĩ, ngá-ǎrú âfō 'bá trá 'dĩ â'dó āndrá'á vėlé vólé háwō, tǎlā ĩndrĩgō lá yĩ fĩ drē kō dódó ãnyákú 'á.

⁷ “Gō'dá órĩ ĩfĩ ũrũkâ 'bá yĩ 'dê ãyĩkâ āsōpá kārānyā rĩ 'á. Nĩngá sĩ, āsōpá rĩ 'dĩ drĩ lĩpĩzō ǎngĩ rō, gō'dá drĩlā ngá-ǎrú âfō 'bá 'dĩ ũfúzō tĩlĩlĩ ngá ĩfĩ āzā ũsú ākō ngá-ǎrú 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

⁸ Gō'dá nĩngá sĩ, órĩ āzā 'bá yĩ lōngā 'dėlē ãyĩkâ ãnyákú tǎndĩ drĩ, gō'dá drĩlĩyĩ mbāzō tǎndĩ rō lō'wā 'wālē cōkpō-cōkpō. Gō'dá āzā 'bá yĩ drĩ lō'wā 'wāzō āndālā nyā'dĩ-trā-drĩ-lā-ngā-mũdrĩ, gō'dá āzā 'bá yĩ ōzō āndālā nyā'dĩ-nā kátĩ, nĩngá sĩ, āzā 'bá yĩ ãyĩkâ āndālā nyā'dĩ-njĩ kátĩ.”

⁹ Ā'dô trá ĩtĩ, Yēsũ drĩ úlĩ mǎnĩgō ãyĩkâ vó lá ātízō ōjĩlā 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Gō'dá ōzō nĩ āārĩ tǎ bē rĩ, 'dōvō nĩ ārĩ úlĩ 'dĩ 'bá yĩ dódó 'bālē ānĩ drĩ.”

*Tā Yēsũ drĩ tǎ ātázō úlĩ mǎnĩgō tāsĩ rĩ
(Mātáyō 13.10-17; Lúkǎ 8.9-10)*

¹⁰ Gō'dá 'dĩ vósĩ, Yēsũ yĩ lǎjō'bá ãyĩkâ mũdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ rĩ 'bá yĩ bē ōtĩrĩ rĩ rĩlĩ ōjĩlā ũrũkâ 'bá yĩ bē ãyĩ drĩ sĩ rĩ, lǎjō'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ ōjĩlā ũrũkâ 'dĩ 'bá yĩ bē drĩ ngāzō Yēsũ rĩ ĩjĩlĩ, ā'dô rō bē gólā drĩ úlĩ mǎnĩgō ĩfĩ gólā drĩ ātálē trá 'dĩ lōfōzō ãyĩ drĩ trǎatrǎ.

¹¹ Bē trá ĩtĩ rĩ, Yēsũ drĩ ngāzō tǎ-drĩ lōgōlē gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Ākũ rō Ōvārĩ â'dá tǎ kō ngbálĩ-ngbálĩ ōjĩlā drĩ pávō yĩ drĩ ōjĩlā 'bāzō â'dólē ōjĩlā ãyĩkâ rō rĩ tāsĩ. Gō'dá ngbāāngbānō, má â'dô â'dá'á lá ngbálĩ-ngbálĩ ānĩ drĩ. Gō'dá ōjĩlā gólĩyĩ lē 'bá kō Ōvārĩ rĩ nĩlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ, nōō má rǎ tǎ trá ākĩ ākō gólĩyĩ drĩ úlĩ mǎnĩgō sĩ.

¹² Tǎ rĩ 'dĩ â'dô â'dó'á, ōzō tǎ ǎngũ 'bá drĩ ĩgĩlĩ trá gólĩyĩ tǎ lėlē ākō rĩ tāsĩ ākũ rō ākũ rō nā sĩ rĩ kátĩ.

‘Ītĩ rĩ, gólĩyĩ â'dô tǎ Ōvārĩ kǎ ndrē'á té ãyĩ lĩfĩ sĩ cú ĩtĩ ĩtō lá nĩ ākō.

Gō'dá gólĩyĩ â'dô kpá Ōvārĩ rĩ gbórókō ārĩ'á ãyĩ bĩ sĩ cú ĩtĩ tǎ ĩfĩ lá nĩ ākō.

Ōzō gólĩyĩ ōndrē tǎ 'dĩ trá ārĩ-ārĩ lá bē rĩ,
gólĩyĩ drĩ gōzō drĩ ājálē tǎ ōnjĩ ãyĩkâ 'ásĩ, tǎlā ōgō rō bē
tǎ ōnjĩ ãyĩkâ 'dĩ āyélē ãyĩ drĩ.’ ”

Īsáyā 6.9-10

*Tā Yēsũ drĩ úlĩ mǎnĩgō ĩtō ãnyákú lārākō tāsĩ rĩ lōfōzō rĩ
(Mātáyō 13.18-23; Lúkǎ 8.11-15)*

13 Bê trá ítí rî, Yésũ drí ngázó lăjó' bá íyíkâ mûdrî-drî-lâ-ngâ-rî 'dî 'bá yî ïjílî kî nî rî, "Tă ífî úlî mănîgō ñnyákú tî lărākō tāsî 'dî fî trá ănî drî yă? Ôzō gō'dá óofi ănî drî kô'dáwá rî, nî â'dô ícá'á gō'dá ángô tí ró úlî mănîgō âzâ 'bá yî tă ífî lâ yî nîlî yă? 'Dôvô bê trá ítí rî, úlî mănîgō lâ tă ífî lâ 'dî nôtî.

14 Órî rîrî 'dî rî'á ôzō tă âti-âti Ôvârî kâ pērē rî kâtî.

15 Gō'dá ôjílâ âzâ 'bá yî tāsî rî, â'dô trá ôzō órî gólâ lóngá 'bá 'délé pávó 'á êsê-drî rî kâtî. Ôzō áââtâ tă âti-âti Ôvârî kâ trá gólîyî drî rî, gólîyî ñnjî kô, tâlâ kôrô Sâtânâ âtrô'á lâ vólē gólîyî 'ásî.

16 Gō'dá úlî 'dî ârî 'bá âzâ 'bá yî tāsî rî, gólîyî ñyíkâ â'dó'á ôzō órî gólâ lóngá 'bá 'délé ñnyákú gólâ rōvō drî rî 'á rî kâtî. Gólîyî 'dî 'bá yî ârî ñyî tă âti-âti Ôvârî kâ trá rî, gō'dá drillîyî trôzô lâ 'wââ âyîkô sî.

17 Gō'dá gólîyî rî'á ôzō ngá-ârú índrîgô lâ drî fîlî kô'dáwá rî tí, gólîyî rî cé fînyáwá ítî tă lēlē sî Ôvârî 'á. Gō'dá nîngá sî, ôzō lânō 'díyî úfú kâ ââ'dē trá gólîyî drî tâlâ tă âti-âti 'dî tāsî rî, gólîyî drî âyézô lâ kôrô 'wââ.

18 Gō'dá ôjílâ âzâ 'bá yî tāsî rî, ñyíkâ ôzō órî gólâ lóngá 'bá 'délé âsôpá kârânyâ rî lâfálē 'á rî kâtî. Gólîyî 'dî 'bá yî ârî ñyíkâ fî tă âti-âti Ôvârî kâ trá.

19 Gō'dá gólîyî rî'á pîpîsîlî bê rî, tâlâ tă ñsũ ngá ângô nō kâ rî kâ fî trá gólîyî 'á, ngátâ gólîyî âyē lâfâ trá ñyî âdólē, gólîyî lē â'dólē cú ngá-tî bê dũũ. Tă 'dî 'bá yî tāsî rî, tă âti-âti 'dî gō'dá já gólîyî kô Ôvârî rî rôlē dódó. 'Dî rîrî gólîyíkâ rî rî'á cú ítî lô'wâ âkô.

20 Nîngá sî, ôjílâ âzâ 'bá yî kpá bê rî'á ñyî ôzō órî gólâ lóngá 'bá 'délé ñnyákú tândî drî rî kâtî. Gólîyî rî'á pîpîsîlî âlô bê, gō'dá gólîyî ârî ñyíkâ tă âti-âti Ôvârî kâ gōzô kpá tâ-drî lâ lēlē, gō'dá kpá lô'wâ lâ lôfôzô rîrî gólîyíkâ tândî rî sî, ândâlâ nyâ'dî-trá-drî-lâ-ngâ-mûdrî, nyâ'dî-nâ, gō'dá kpá nyâ'dî-njî, gâgâ órî gólâ tibē rîlî trá rî drî sî."

*Úlî mănîgō vō îwâ-îwâ lámâ kâ rî tāsî
(Lúkâ 8.16-18)*

21 Drē Yésũ zââ rî'á úlî pē'á ôjílâ tîlîlî 'dî 'bá yî drî rî, drílâ kpá tă âtázô kî nî rî, "Ôzō ôjílâ âzâ ñî'î lámâ íyíkâ trá ngácî sî rî, gólâ trô fî bê 'bălē gōzô drî lâ âkólē límvo sî yă? Ítî rî, gólâ â'dô trô'á lâ lăpîlî gbârâkâ íyíkâ zélē yă? 'Dî ícá kô â'dólē ítî lâ 'dî ró. Gólâ trô lámâ rî 'dî 'bălē gâ târâbízâ drî, tâlâ vō îwálē.

22 Ōzō lám̄bā drí â'dórē kâtí, tã âtî-âti pătĩ lậpĩlĩ ngbãangbânō rĩ, ícá trá âtrôlâ â'dalé ndrĩ lịfị drĩ 'á ỉzátú. Gô'dá ícâ kpá trá ôjilâ drí tã imbâ-imbâ ámakâ nịlị ỉzátú.

23 Ōzō ânĩ â'dô bị bē rĩ, nĩ ârĩ tã 'dĩ tãndĩ ró."

24 Gô'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí kpá tã âtázó gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ígâ bị dódó tã má drí âtalé ânĩ drí nō ârízó. Ítĩ rĩ, nĩ â'dô Ôvârĩ rĩ nị'á dódó. Ōzō nĩ âârĩ tã trá dódó 'élé rĩ, nĩ â'dô tã nị'á Ôvârĩ rĩ tã sĩ kpá dódó lậvũlị kôrô.

25 Ōzō nĩ nĩcâ trá tã Ôvârĩ kâ rĩ 'bá yĩ ârĩlĩ rĩ, 'dĩ â'dô ânĩ 'bã'á tã gólâkâ rĩ 'bá yĩ ârĩlĩ kôrô. Ōzō nĩ ôgã trá ârĩlâ rĩ, tã nịnị tã Ôvârĩ kâ rĩ 'bá yĩ tã sĩ rĩ â'dô âvị'á ânĩ drĩ sĩ."

Úlị mănĩgô ngá-ârú mbã 'bá bũũ lịnjịlị rĩ tã sĩ

26 Nĩngá sĩ, Yésũ âtâ úlị mănĩgô âzâ kpá kĩ nĩ rĩ, "Ôvârĩ 'è ôjilâ kó ángô tí ró â'dolé ôjilâ íyĩkâ ró yã? 'Dĩ â'dô ôzô órĩ mbã 'bá rĩ kâtí. Ôjilâ ngâ órĩ rĩlĩ 'dĩ sịsị yĩ drí ámvú 'á.

27 'Dĩ vósĩ, ôjilâ rĩ 'dĩ drĩ rĩzó â'dú kôlé ngá cị vósĩ cé, gôzô ngálé rĩ'á ngá 'è'è âzâ 'élé cịnó vósĩ kpá cé. Gólâ ôtĩrĩ rĩ ngá âzâ 'bá yĩ 'élé rĩ, órĩ 'dĩ drĩ vô lútúzó ívĩ mbâlé. 'Dĩ gólâ nị kô kĩ'á nĩ rĩ, ngá rĩ 'dĩ 'è rũ ítĩ 'dĩ ángô tí ró yã.

28 Ôzē 'è órĩ nĩ vô lútúlị cú ítĩ. Sịsị ngá-ârú pá fã âfô nĩ mbâlé, vó lâ 'ásĩ, drilâ ngázó fô 'bâlé, gô'dá lịfị lâ drí lịnjịzó drĩ lâ 'á ậdũkũ lâ ró.

29 Ōzô ậdrúgú ũlịnị trá rĩ, gôzô tōlâ vũdrị, 'dĩ trá tị lâ ítónārē 'í ámvú lịpị drĩ."*

Úlị mănĩgô l'í'á ífị tã sĩ

(Mátáyô 13.31-32; Lúkã 13.18-19)

30-31 Yésũ lị kpá ôjilâ, gólâ kĩ nĩ rĩ, "Lậtĩ gólâ Ôvârĩ drí 'ezô ôjilâ dũ 'bâlé lịzólé â'dolé ôjilâ íyĩkâ ró rĩ rĩ'á ôzô â'dô tã kâtí yã? 'Dĩ rĩ'á ôzô ágô âzâ gólâ l'í'á ífị 'dĩ 'bá ámvú íyĩkâ 'á rĩ kâtí. L'í'á ífị rĩ'á cịkĩrĩnyáwá ítĩ.

32 Ōzô â'dô kpálé ítĩ lâ 'dĩ kâtí rĩ, ôzô 'dĩ l'í'á ífị rĩ 'dĩ trá rĩ, drilâ âfôzó mbâlé fê ândrē ró gặặ cú gára bē ngbũkpũ âríwá drí rĩzó 'dēlé lỏvólé drĩ lâ 'á. Â'dô â'dó'á kpá ítĩ ôjilâ dã gólĩyĩ rĩ 'bá ámâ vó lỏbēlé rĩ 'bá yĩ drí, gólĩyĩ â'dô 'è'á lịzólé dũ ítĩ ỉzátú."

33 Yésũ ngĩ íyị tị-vô ôjilâ tịlịlị 'dĩ 'bá yĩ drí kpá úlị mănĩgô âzâ 'bá yĩ sĩ ôzô drilâ ngĩlĩ 'dĩ 'bá yĩ kâtí. Gólâ ngĩ úlị mănĩgô 'dĩ 'bá yĩ tã nịnị ôjilâ 'dĩ 'bá yĩ kâ vó ró.

34 Gólâ ngĩ tã ôjilâ tịlịlị 'dĩ 'bá yĩ drí cé úlị mănĩgô sĩ cú ítĩ ítô lâ yĩ lỏfô ákô. Gô'dá ôzô gólĩyĩ â'dô trá íyị drĩ sĩ tã ârĩ

* 4:29 4.29 Úlị mănĩgô 'dĩ tã ífị lâ kĩ, ôjilâ jã rũ â'dolé ôjilâ Ôvârĩ kâ ró cú ítĩ, mã nị pávô lâ dódó kô.

'bá íyíkâ bê rî, drílâ tâ 'dî 'bá yî ítō lâ lôfōzó ndrî tâ ârí 'bá íyíkâ 'dî 'bá yî drî.

*Tā Yésū drí kăgŭmăă ândrê êdrézó rî
(Mátáyō 8.23-27; Lúkă 8.22-25)*

³⁵ Lănjátúlî bê kpá ítú rî 'dî sî, Yésū drí ngăzó tâ âtalé lâjô'bá íyíkâ 'dî 'bá yî drí kî nî rî, "Nî 'dê mã ngâ ró nîlî lîmvû ândrê mbâlê 'á'á tólâ sî."

³⁶ Ítî, lâjô'bá rî 'dî 'bá yî drí ngăzó mbâlê filî kôlóngbô Yésū drí â'dózo 'á lâ 'dî 'á. 'Dîlî gólîyî âyê ôjîlâ tîlîlî 'dî 'bá yî trá âkpăkă'dă 'á'á lé drî âzâ lésî rî 'á, drîlîyî gôzó Yésū rî âjîlî kôlóngbô sî 'á'á 'álâ. 'Dîlî gô'dá kôlóngbô âzâ 'bá yî kpá bê kpââ gólîyî vó.

³⁷ Nîngá sî, Yésū yî ôtîrî rîlî lîmvû ândrê 'dî mbâlê kôlóngbô sî rî, nyîlî ró, kăgŭmăă drí ngăzó vîlî ônjî lâ ró. Drílâ lîmvû drî ônjázó kpûrú-kpûrú kôlóngbô drí rîzó rû íkândâlê ngăâlô-ngăâlô. Gô'dá lîmvû drí fizó kôlóngbô 'á 'ê'á kôlóngbô ícálê dũũ.

³⁸ 'Dîlî Yésū bê rî'á â'dú kô'á volé lésî kôlóngbô rî 'dî 'á. Gólâ 'bâ íyî drî gá ngâ drî-âdrî kâ drî. Nîngá sî, lâjô'bá gólâkâ rî 'bá yî drí ânîzó gólâ rî ôlólê kî nî rî, "Wáâwá, lîfî ícî 'bá, ní pâ âmâ, tí nôtî nō lîmvû úfũ âmâ trá ngbá cú ítî ní drî vō lâ úsú âkó. Ítî rî, âmâ tâ nîjî ní drî kô, ôzō mã ôdrâ trá rî yâ? Nî ndrê lânô âmâ drî â'dózo 'á lâ nō kô yâ?"

³⁹ Ítî rî, Yésū drí ngăzó tâ âtalé kăgŭmăă 'dî drí âdrézó tî. Gólâ kî nî rî, "Kăgŭmăă, ní âdrê tî. Lîmvû, ní âdrê." Gô'dá ítî kôrô kăgŭmăă drí âdrézó, vō âyî drí vîzó yî, kpá lîmvû drí âdrézó lē.

⁴⁰ Nîngá sî, Yésū drí ngăzó tâ âtalé lâjô'bá íyíkâ drí kî nî rî, "Ânî ũrî ró â'dô tāsî yâ? Tâ lēlê ânîkâ má 'á rî â'dô drē cé fînyáwá ítî â'dô tāsî yâ? Má â'dô ânî âtî'á gágá."

⁴¹ Ítî rî, gô'dá lâjô'bá gólâkâ drí ngăzó rî'á gólâ rî rôlê kôrô, tâlâ gólâ rî mbârâkâ tāsî. Nîngá sî, gólîyî drí tâ âtázó îyî lâfálê 'ásî kî nî rî, "Âgô rî nō íyíkâ cú rî'á mbârâkâ Ôvârî kâ bê! Í'dî kăgŭmăă gô'dá lîmvû bê drî tâ gólâkâ ârízó nō!"

5

*Tā Yésū drí âgô lîndrî ônjî yî drí ômbélé rî înjízó rî
(Mátáyō 8.28-34; Lúkă 8.26-39)*

¹ Tâ 'dî 'bá yî vósî, Yésū yî lâjô'bá íyíkâ â'dó 'bá kôlóngbô 'á rî 'bá yî bê drí ngăzó lîmvû ândrê zîlî Gâlîláyâ rî mbâlê 'á'á âzâ rî lésî. Drîlîyî căzó vō tākó 'álâ Gērăgēsâ* rî 'álâ.

* 5:1 5.1 *Gērăgēsâ* Vō 'dî rû lâ âzâ kpá Gērāsâ gô'dá Gădărâ.

² Drē gólīyī ōtírī rīī âfōlé kōlóngbō īyíkâ 'ásī rī, drīlīyī āgō āzâ ūsúzō, línđrī ōnjī ābābā kâ Sātānā vá lésī rī ōmbē gólâ trá vūđrī. Āgō rī 'dī ngā trá rālē ūndú ró Yēsū ngálâ ūgī 'ásī cālē Yēsū rī ūsúlī.

³⁻⁴ Gólâ ânī trá rīlī ló'dé ūgī ró rī yī lāfálē 'á ākū ró. Ōjīlā rī trá rī'á gólâ rī ōmbélē nyārī yī sī ândālâ dūū. Ā'dô kpálē ítī rī, ítú vósī cé, ōzō ōōōmbē gólâ trá rī, gólâ drī rīzō nyārī 'dī 'bá yī ōkílī tú tú volé. Ítī rī, ícá gō'dá kō gólâ rī ōmbézō, ā'dô kpálē ōmbélē nyārī sī rī. Ōjīlā āzâ 'bá yī mbārākā lâ ícá kō gólâ rī âtūzō.

⁵ Gólâ rī trá lāmúlī ítú kárâ ngácī gīrī ló'dé ūgī ró rī 'bá yī lāfálē sī gō'dá kpá kúnī lāfálē sī. Gólâ rī kárâ rī'á ōtrélē gō'dá kpá rī'á íyī âđđlī kúnī mvá sī, tālâ yī ūūsū ró lāzé bē. Īzā 'ê gólâ kó trá rōō.

⁶ Rú ūsū-ūsū āgō rī 'dī kâ Yēsū bē rī â'dô trá nōtī. Gólâ ndrē Yēsū bē rī, drīlā ngāzō nī'á Yēsū ngálâ. Gō'dá gólâ câ bē Yēsū ngálâ rī, drīlā ngāzō 'délē 'ā'ī đrī Yēsū ândrá rú'bá lō'bālē gólâ drī.

⁷⁻⁸ Ítī, Yēsū ndrē āgō rī 'dī bē rī, Yēsū drī ngāzō tã âtalē línđrī ōnjī ābābā kâ gólâ 'á 'dī drī kī nī rī, “Línđrī ōnjī, ní âfō volé āgō nō 'ásī.” Gō'dá nīngá sī, āgō rī 'dī drī ngāzō trélē ūrū kī nī rī, “Yēsū, Ōvārī āmbá rī mvá, ní lē ā'dô ngá 'ī má đrīgá sī yā? Má lō'bā rú'bá ní drī Ōvārī rī rú sī, ní íkpókpolō āmâ kô'dáwá.”

⁹ Ítī, Yēsū drī ngāzō gólâ rī íjílī kī nī rī, “Ánī rú ā'dī ĩ'dī yā?” Gō'dá nīngá sī, āgō rī 'dī drī tã-drī 'dī lōgōzō Yēsū drī kī nī rī, “Ámâ rú Ō'bígó, tālâ āmâ rī'á dūū línđrī ōnjī bē.”

¹⁰ Nīngá sī, āgō rī 'dī drī rú'bá lō'bāzō rōō Yēsū drī, tālâ Yēsū ōzō línđrī ōnjī 'dī 'bá yī lâdró volé 'băđrī 'dī 'ásī.

¹¹⁻¹³ 'Đīl rī, ngbīkpī ōtōlō'bī 'bā kâ bē rī'á īyī ānyī vō rī 'dī 'á zālō kútū-rī gólīyī rī'á ānyá'á lūtú gārā 'á. Gō'dá línđrī ōnjī āgō 'dī 'á 'dī 'bá yī drī ngāzō rú'bá lō'bālē Yēsū drī kī nī rī, “Ní đrō āmâ filī ngbīkpī 'bā kâ gólīyī rī 'bá īyī ānyálē nā yī 'á.” Ítī, Yēsū drī tã lēzō drīlīyī fīzō ngbīkpī 'dī 'bá yī 'á. Nīngá sī, línđrī ōnjī rī 'dī 'bá yī ndrī drī âfōzō āgō rī 'dī 'ásī nīlī īyī filī ngbīkpī 'bā kâ 'á, ōzō Yēsū drī lēlé trá rī kátī. Gō'dá 'wāā ngbīkpī 'bā kâ 'dī 'bá yī drī ngāzō rālē ālólē lūtú pá lâ gólókō nā 'á zāā lō'délē ĩmvū 'álâ, gō'dá drīlīyī ĩmvúzō ôđrālē ndrī.

¹⁴ Nīngá sī, ngbīkpī 'dī 'bá yī lōkī 'bá lâ yī ndrélē bē īyī tã 'dī 'bá yī rī, drīlīyī ngāzō rālē volé tã lâ â'dálē ōjīlā gólīyī 'băđrī 'dī kâ â'dó 'bá īyī ōmā 'ásī gō'dá kpá jārībā 'ásī rī 'bá

yî drí. Tālâ tâ gólîyî drí â'dalé 'dĩ tāsî rî, ôjîlâ dûu drí ngāzô ânîlî ãyî tâ rû 'ê 'bá trá 'dĩ ndrêlé.

¹⁵ Gô'dá gólîyî âcálé bê Yésû ngálâ rî, drîlîyî âgô lîndrí ônjî dûu drí ômbélé trá gô'dá Yésû drí drôlé trá 'dĩ ndrêzó, gólâ trá gô'dá rî'á títî drî tândí sî, gô'dá kpá trá cú ítá bê yî rû. Gólîyî ndrê bê kî'á nî rî, lîndrí ônjî âbâbâ kâ âfô ãyî trá âgô rî 'dĩ 'ásî rî, drîlîyî â'dózô ndrî 'dó ùrî ró tákányî.

¹⁶ Tâ 'dî volé drî lâ 'ásî, gólîyî lîndrí ônjî ndrê 'bá trá âfôrê 'á rî yî drí tâ âgô 'dĩ 'ê 'bá 'dĩ ngîzó ôjîlâ ùrûkâ 'bá yî drí ârîlî. 'Dĩ gólîyî ngî tâ ngbîkpî 'ê 'bá lô'delé ndrî ãmvû 'á ôdrâlé rî kpá trá ôjîlâ ùrûkâ 'dĩ 'bá yî drí.

¹⁷ Nîngá sî, ôjîlâ 'dî 'bá yî drí rû'bâ lô'bâzó Yésû rû, tâlâ Yésû ââyê ró 'bâdrî ãyîkâ.

¹⁸ Bê trá ítî rî, Yésû yî drí ngāzô mbâlê kôlóngbô 'á kpá ó'dí gôlê ãmvû ândrê âlôlâ 'dĩ drî sî 'á'á 'álâ. Gólâ mbâ bê kôlóngbô 'á rî, âgô lîndrí ônjî yî drí âfôzó trá 'álâ sî 'dî drí ngāzó rû'bâ lô'bâlê Yésû rû kî nî rî, "Yésû, má lè nîlî ní bê."

¹⁹ Gô'dá nîngá sî, Yésû drí gāzó dó. Gólâ kî âgô 'dĩ drí rî, "'Dôvó ní ngâ gôlé ní drí 'bâ 'álâ ôjîlâ ánikâ 'bâ 'á rî yî ngálâ, ní ngî ró bê tâ Ôvârí drí 'êlé ní drí tândí ró 'dĩ gólîyî drí. Ní ngî gólîyî drí, ní kî, Ôvârí ndrê ání ãzâ 'î, gô'dá drîlâ ání pâzó 'álâ sî."

²⁰ Nîngá sî, âgô rî 'dĩ drí ngāzó nîlî jârîbâ 'bâdrî 'dî kâ mùdrî rî 'bá yî 'ásî. Drîlâ tâ Yésû drí 'êlé yî drí rî ngîzó ôjîlâ drí. Gô'dá ôjîlâ ndrî tâ 'dî ârî 'bá rî tî lâ yî drí â'dîzó ndrú tâ lârákô 'dĩ drí.

*Tâ lârákô rî Yésû drí 'êlé rî 'bá yî
(Mátáyô 9.18-26; Lúkâ 8.40-56)*

²¹ Tólâ sî, Yésû yî drí âmbâzó kôlóngbô sî âgôlé ãmvû ândrê 'dĩ 'á'á lé drî ítú drí fîrî 'álâ rî âzâ rî lésî. Gô'dá gólîyî âcâ bê ãmvû tî rî, ôjîlâ ítîlîlî drí rû ê'bézô Yésû lâgâtî.

²² Yésû yî bê drê âkpâ ãmvû ândrê tî 'álâ rî, âgô âzâ rû lâ Yáirô drí âcázô. Gólâ jó tâ Ôvârí kâ ârî kâ vó lâ ndrê 'bá 'î. Gólâ âcâ bê gô'dá drîlâ Yésû rî ndrêzó rî, drîlâ 'â'î tîzó vûdrî gôzó drî âsôlé Yésû ândrá.

²³ Nîngá sî, drîlâ rû'bâ lô'bâzó Yésû rû rôô kî nî rî, "Ámâ mvá ôkó mvá ró rî 'ê trá ânyî drâlé. 'Dôvó ní âní drî 'bâlê drî lâ, tâlâ gólâ ôpâ ró ngâ bê. Ní pâ gólâ, tâlâ gólâ ôzó drââ kô."

²⁴ Ítî rî, Yésû drí tâ-drî lêzó nîlî Yáirô bê.

Nîngá sî, Yésû yî ôtirî rîlî nîlî Yáirô bê Yáirô drí 'bâ 'álâ rî, ôjîlâ dûu drí ngāzó kpá 'dêlé gólîyî vósî. Gô'dá nî'á ãyî lô'bê bê Yésû rû sî.

²⁵ Nĩngá sĩ, ôkó ãzâ nĩ áníkâ bê gólĩyĩ bê nĩngá. Nĩ rĩ'á cú ãrĩ bê lãsó'á ní rú sĩ párá ró.* Rú'bạ rĩ 'dĩ rĩ trá rĩ'á gólâ rĩ 'ėlé ndrô mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ sĩ.

²⁶ 'Dĩ gólâ lâmũ trá kpĩ ójó ngálâ. Nĩngá sĩ, ójó 'dĩ 'bá yĩ ícá kô ôkó 'dĩ 'bālê â'dólé tãndĩ ró. Tíkó ã'dô ró bē ôkó rĩ 'dĩ 'bãzô â'dólé tãndĩ ró rĩ, gô'dá rú'bá gólâ rú 'dĩ lãnĩ íyĩngá ățĩ 'álâ. Gô'dá lãfâ ãdĩkô gólâ drĩgá rĩ 'bá yĩ ndē rú trá ndrĩ ójó drĩ.

27-28 Gõ'dá òkó 'dĩ àrì bẹ Yésù rì tã rì, gõ'dá gólá gõ ndrélé bẹ Yésù rì, gólá drí ngázò 'délé kpáà òjílá ò'bí 'dĩ 'bá yí bẹ Yésù vósí. Gólá ìsù íyíkà yí drîî rì kî nî rì, òzò yí òdò cé ítá tî Yésù kà 'dĩ ì'di rì, íyí rù'bà à'dò àgò'á vò lá 'á tándi ró. Gõ'dá tólá sî, gólá drí ànîzò ítá Yésù kà dólé kírì ró.

²⁹ Ītí rî, 'wãã ãrí rĩ 'bá lâsólé gólâ rú sĩ 'dî drí kîzó vólé.
Gõ'dá gólâ drí nîzó lâ kî nî rî, yí êdê rû trá ndrĩ dódó.

³⁰ Gõ'dá nĩngá sī, 'wāâ Yēsũ ní drí nĩzò lâ kī, mbārākā ánikā êdê òjīlā trá. Gõ'dá ĩtí rī, ní drí âdrézò rû pīlī gbāâ tā ĩjīlī òjīlā ō'bī 'dī 'bá yī tī kī nĩ rī, “Ā'dī dō ítá ámakā kírī ró nĩ yā?”

³¹ Gõ'dá lājó'bá gólâkâ drí tâ-drĩ lôgõzó kī nĩ rĩ, "Nĩ ãĩ tâ kī, ã'dĩ dõ ítá áníkâ nĩ yã 'dĩ ã'dô tãĩ yã? Nĩ ndrê áníkâ õjĩlã nô 'bá yĩ rĩ 'bá rĩ'á rũ ãfĩlĩ nĩ rũ nõ kô yã?"

³² Gõ'dá bê kpálé ìtí rî, Yésù drě zââ rĩ'á vō ndrě'á ðîrî gbââ tâlâ gólâ ítá íyíkâ dō 'bá trá 'dî ùsúzó.

³³ Nĩngá sĩ, okó ítá Yésũ kâ dõ 'bá trá 'dĩ drĩ ngázó ânĩlĩ Yésũ ngálá lělě ró kpã kpã kpã ũrĩ bē, tãlã gólá nĩ trá kĩ, íyĩ rú'bá èdè rũ trá. Ítĩ, drílá íyĩ âdázó ădrũ Yésũ ândrá gőzó ngălě tã pătĩ rĩ âtálě Yésũ drĩ kĩ, "Má dõ ítá ánĩkâ mã kírĩ ró."

³⁴ Vó lâ sî, Yesũ drî tã âtázó kî nî rî, “Ámâ îzó, ní êdê rû trá tã lèlê áníkâ má 'á rî tāsî. Ní ngâ gôlê 'bã 'alâ rú'bá â'dî sî. Ní â'dô kô tã îsũ-îsũ ró rú'bá ní rú â'dó 'bá trá 'dî tāsî. Rú'bá áníkâ 'dî kî trá zã gbádú.”

³⁵ Gõ'dá Yésu yí òtírí rĩ úlĩ 'dĩ átálé òkó rĩ 'dĩ bē rĩ, ǫjĩlā ũrũkâ 'bá yĩ drĩ ngāzò ácalé Yáĩrō mvá lâ drĩ 'bālē ngá lāzé ró rĩ drĩ 'bā lésĩ vōrā bē Yáĩrō drĩ kĩ nĩ rĩ, "Yáĩrō, ánĩ mvá drā trá. Nĩ rĩ gõ'dá lĩĩ ícĩ 'bá rĩ ñjĩlĩ ánĩlĩ nĩ drĩ 'bā 'alā kō."

³⁶ Lé íti rî, Yēsũ gã tã òjílã 'dî 'bá yî drí átálé Yáírõ drí 'dĩ dó. Gõ'dá gólâ kî Yáírõ drí rî, “Ánî líndrí ò'bê kô dĩ. Ní rî tã lēlē sî Ôvârí 'á.”

³⁷ Tã 'dĩ vósĩ, Yésũ lée gõ'dá òjĩlã ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ kò 'délé yĩ vósĩ nĩlĩ Yáirõ drĩ 'bã 'álã. Lãjõ'bá gólâkâ lãfálé sĩ, cé Pétêrõ, gõ'dá Yõwãnĩ âdrúpĩ lâ Yākóbã bê âjĩ ãyĩ Yésũ nĩ.

* 5:25 5.25 Lā'bí Yúdǎ yí kâ vó ró rî, îcâ trá ôkó 'dî drî rîzô élê ngá lâzé 'dî tāsî.

³⁸ Gõ'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ òtírĩ áká Yáĩrõ drí 'bã 'álâ rĩ, vò trá b́arábányá, gõ'dá òjílâ dũu trá 'dó áwó ngõ'á rõò ìzã ró, gõ'dá lúlũ àngbâ ìyíkâ trá káwó-káwó.

³⁹ Nĩngá sĩ, Yésũ yĩ drí fízó jó áwó kâ rĩ 'álâ, gõ'dá Yésũ drí tã átázó áwó ànjó 'bá drí àgô bê kĩ nĩ rĩ, “Nĩ rĩ rĩ'á áwó ngòlê ngb́alá-ngb́alá nõ à'dô tāsĩ yā? Nĩ rĩ rĩ'á tã gólâ b́arábányá ró nòtĩ nõ 'èlê à'dô tāsĩ yā? Mv́a nõ dráá kô. Gólâ rĩ íyĩngá à'dú kô'á.”

⁴⁰ Nĩngá sĩ, òjílâ áwó 'á 'dĩ 'bá yĩ drí Yésũ rĩ gũzó gbõ gũgũ.

Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí tã 'bázó òjílâ gólĩyĩ jó ávõ kâ rĩ 'álâ rĩ 'bá yĩ drí áfòlê ìvĩ 'álâ. Gõ'dá drílâ ngázó mv́a 'dĩ àndré là yĩ, átá là bê gõ'dá kpá làjójó 'bá íyíkâ nâ 'dĩ 'bá yĩ bê zízó filí yĩ bê jó ávõ 'bázó ngb́angb́a drĩ 'dĩ 'álâ.

⁴¹ Gõ'dá gólĩyĩ àfĩ bê rĩ, Yésũ drí ízámvá rĩ 'dĩ drí là rũzó. Gõ'dá drílâ ngázó tã átálê Ārāmáyā tĩ sĩ kĩ nĩ rĩ, *Tālītā gũmĩ*. Ītõ là kĩ nĩ rĩ, “Ízámvá, ní ngá ùrũ.”

⁴²⁻⁴³ Ītĩ rĩ, 'wãá ízámvá 'dĩ drí kôrô ngázó ùrũ, gõ'dá drílâ gõzó rĩ'á lẹmúlĩ dírĩ. À'dô bê trá ĩtĩ rĩ, òjílâ kákàrê ndrĩ gólâ rĩ ndrê 'bá trá rĩ yĩ, tĩ là ìyĩ drí à'dízó 'dó à'di-à'di ndrú. Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí tã 'bázó gólĩyĩ drí, tálâ gólĩyĩ òzó tã 'dĩ pèê kô òjílâ drí àlólâ. Gõ'dá gólâ drí kpá tã átázó kĩ, óòfê ngá nyānyā ízámvá rĩ 'dĩ drí nyālê. Ízá rĩ 'dĩ ndrò là trá rĩ'á mùdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ.

6

*Tã Nāzārētā lé 'bá drí Yésũ rĩ gázó dó rĩ
(Mátayō 13.53-58; Lúkǎ 4.16-30)*

¹ Tólâ sĩ, Yésũ yĩ drí ngázó làjójó 'bá íyíkâ rĩ 'bá yĩ bê vò nã áyélê nĩzó jǎrĩb́a Yésũ rĩ lĩfĩ drí cĩzó 'á là àgô ró rĩ 'álâ.

² Ītĩ, gõ'dá kǎyĩ rǎtǎá 'è kâ Ôvǎrĩ drí rĩ âcâ bê rĩ, Yésũ drí ngázó nĩlĩ filí jó tã Ôvǎrĩ kâ ârĩ kâ rĩ 'álâ. Jó rĩ 'dĩ 'á tólâ rĩ, drílâ ngázó rĩ'á òjílâ lĩfĩ ìmbálê. Nĩngá sĩ, òjílâ dũu gólĩyĩ Yésũ rĩ úlĩ árí 'bá trá rĩ yĩ tĩ là yĩ drí à'dízó ndrú. Gõ'dá gólĩyĩ drí tã átázó kĩ nĩ rĩ, “Àgô rĩ gólâ nõ ùsũ íyíkâ tã nĩnĩ ạngĩ rĩ nõ 'bá yĩ ángô lésĩ ró yā? Gõ'dá gólâ rĩ 'bã 'bá kpá à'dólê cú mbârākā bê rĩzó tã lǎrākô 'èlê nõ à'dô 'ásĩ yā?

³ Gólâ à'dó kô cé òjílâ rĩ 'bá ngá èdélê fê 'ásĩ àmâ drí nĩlĩ trá nõ ĩ'dĩ kô yā? Gólâ à'dó kô Mǎrĩyā rĩ mv́a ágó ró rĩ ĩ'dĩ yā? Ītĩ rĩ, mǎ nĩ àdrúpĩ là yĩ trá. Gólĩyĩ ĩ'dĩ Yǎkóbā, Yōsépā, Yúdǎ gõ'dá kpá Sīmónā. Gõ'dá gólâ rĩ ízó yĩ à'dó kô àmâ bê nōngá yā? À'dô ícá'á gólâ drí tã ìmbázó tã nĩnĩ sĩ àmâ drí

ángô tí yā?” Bê trá ítí rî, drílîyî Yésû rî gāzó dó lîfî ìmbá 'bá ró.

⁴ Nîngá sî, Yésû drî ngāzó tã-drî lôgôlé gólîyî drî úlî mǎnîgô sî kî nî rî, “Tã pǎtî-pǎtî ró, gô'dá cé ôjîlâ 'bǎdrî gólâkâ rî 'á rî 'bá yî ìnjîlî ìyî kô gólâ rú. Ítî lâ 'dî ró, ãnî ndrî 'dó 'bǎá lǎnjî má rú kô.”

⁵⁻⁶ Yésû rî tî drî â'dízó, tǎlâ ôjîlâ 'dî 'bá yî rî'á cú ítí tã lēlē ãkô gólâ 'á. Tã rî 'dî tāsî rî, ícá kô Yésû drî tã lârákô ãmbá 'ēzô ìyî drî 'bǎdrî 'á tólâ. Gólâ 'bǎ drî trá cé ngá lâzé 'bá ũrûkâ 'bá yî drî, tǎlâ gólîyî ã'dô ró bê tǎndî ró. 'Dîlî 'bá yî ngá Yésû drî 'ēlé vô gólâ rî lîfî drî cîzó āgô ró rî 'álâ rî ì'dî.

Tã Yésû drî lâjô'bá íyîkâ mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî rî 'bá yî jôzó rî

(Mátáyô 10.5-15; Lúkâ 9.1-6)

Tólâ sî, Yésû yî drî ngāzó nîlî lǎmú bê gbǎâ jǎrîbâ ãzâ 'bá yî 'ásî ôjîlâ lîfî ìmbá bê.

⁷ Ítû ãzâ sî, Yésû drî ngāzó lâjô'bá íyîkâ mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî rî 'bá yî âzîzó yî ngálâ, yî jô ró gólîyî tî sú ãzî ró rî rî nîlî tã âtî-âtî íyîkâ pē bê ôjîlâ drî. Gólâ fê mbârâkâ gólîyî drî lîndrî ônjî lâdrózó ì'dî sî lâ vólé.

⁸ Yésû 'bǎ tã lâjô'bá rî 'dî 'bá yî drî âcî gólîyîkâ 'dî tǔzó drî-drî ró. Gólâ kî gólîyî drî rî, “Nî trô ngá nyǎnyâ kô. Nî trô jǔráâ ítá 'bǎ kâ kô, gô'dá nî trô lâfâ kpá kô. Nî trô cé pîdrîgú mvá ì'dî ãnî drîgá.

⁹ Nî sô ká'bókâ ì'dî ãnî pá. Gô'dá nî âkpâ ítá kô zǎlô rî ãnî rú.”

¹⁰ Nîngá sî, Yésû drî tã âtázó lâjô'bá 'dî 'bá yî drî kî nî rî, “Jǎrîbâ ãnî drî nîzó fî bê 'álâ sî cé tîtî 'dî 'á rî, ôzô nî ôcâ trá 'bǎ ãzâ 'á ũmú ró rî, nî rî â'dú kôlé cé 'bǎ rî 'dî 'á té bûúú kǎyî ãnî drî jǎrîbâ rî 'dî âyézó rî tû.

¹¹ Nî ôcâ trá vô ũrûkâ 'bá yî ãnî lâgúzó 'á lâ sî kô rî 'á rî, gô'dá ôzô ôôgâ trá dó úlî ãníkâ ârîlî rî, nî rî kô 'á lâ tólâ. Gô'dá ôzô nî ôngâ trá nîlî 'á lâ 'ásî vólé rî, nî yâ ró tǎpîlîndrî lâ vólé ãnî pá ágálé 'ásî. Nî 'ê 'dî, ââ'dâ ró bê tã gólîyî rú lâmbé ró kî nî rî, Ôvârî â'dô lânjô fê'á gólîyî drî.”

¹² Vólé drî lâ 'ásî, lâjô'bá 'dî 'bá yî drî ngāzó nîlî ìyî ôzô tã Yésû drî âtálé trá rî kâtî. Gólîyî pē tã ôjîlâ drî kî nî rî, ôjîlâ ãâdî drî tã ônjî íyîkâ 'ásî.

¹³ Gólîyî nî trá lîndrî ônjî lâdrô bê ôjîlâ 'ásî. Gô'dá gólîyî lôbê dô kpá trá ngá lâzé 'bá ándrá-gǎ-sîlî 'ásî rǎtǎâ 'ê'ê sî gô'dá ngá lâzé drî ndēzó gólîyî rú sî.

Tã Êródê drî tã Yésû drî 'ēlé rî ârízó rî
(Mátáyô 14.1-12; Lúkâ 9.7-9)

14 Kúmú ạngí 'bǎdrĩ Gālíláyā kâ rĩ rú lâ Ēródē Ānītípā. Gólâ ârĩ tǎ lârākô dũũ Yēsũ drĩ 'èlé 'dĩ 'bá yĩ trá ndrĩ, tǎlâ Yēsũ rĩ rú lĩkũ trá rōō. Gō'dá òjĩlǎ ũrũkâ 'bá yĩ âtâ ìyĩ tǎ kĩ nĩ rĩ, "Ā'dô Yōwánĩ bǎbātízĩ 'bá ró drǎ 'bá trá rĩ 'dĩ. Ītĩ rĩ, ó'è gólâ kpá trá lĩdrĩlĩ ó'dĩ. Tǎlâ 'dĩ, ngbǎangbânō, gólâ drĩ â'dózó cú mbǎrākā āmbá ĩtĩ 'dĩ bē tǎ lârākô 'èzō."

15 Āzâ 'bá yĩ kĩ ìyĩkâ rĩ, "Yēsũ ā'dô tǎ ạngũ 'bá Ēlĩyā 'dĩ. Ôvǎrĩ āājô gólâ trá ũrũ lésĩ, òzô yĩ drĩ 'bǎlé rĩ kâtĩ."* Gō'dá āzâ 'bá yĩ âtâ ìyĩkâ kpá kĩ nĩ rĩ, "Gólâ ā'dô cé tǎ ạngũ 'bá āzâ 'ĩ, òzô tǎ ạngũ 'bá â'dó 'bá trá ǎkũ nǎ 'bá yĩ kâtĩ."

16 Gō'dá nĩngá sĩ, kúmú ạngí Ēródē ârĩ bē tǎ òjĩlǎ drĩ rĩ'á âtálâ, gō'dá kpá ìsũlâ Yēsũ rĩ tǎ 'á rĩ, gólâ rĩ nyǎányâ drĩ ngǎzó tǎ ìsũlĩ cú nĩ kĩ nĩ rĩ, "Gólâ 'dĩ Yōwánĩ má drĩ ômbē lâ gǎlē trá nĩyǎ volé rĩ 'dĩ. Gólâ lĩdrĩ nō gō'dá kpá trá lĩdrĩ ôdrǎ 'ásĩ."

Tǎ ódrĩ Yōwánĩ bǎbātízĩ 'bá ró rĩ fũzô rĩ

17-20 Tǎ gólâ ôdrǎ pá âsé 'bá Yōwánĩ drĩ rĩ 'dĩ nō. Sĩsĩ òkó āzâ rú lâ Ērōdĩyā ā'dô trá Ēródē rĩ ǎdrúpĩ Fílĩpō rĩ òkó 'ĩ. Gō'dá Ēródē ní drĩ ngǎzó òkó rĩ 'dĩ drĩ lâ ìzǎlé volé ání ǎdrúpĩ Fílĩpō drĩgá sĩ â'dólé nĩ rĩ gógó drĩ òkó ró. Gō'dá Yōwánĩ ndrē tǎ 'dĩ bē rĩ, drĩlǎ ngǎzó tǎ pēlē Ēródē drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ā'dô kô tǎ mbĩ ró ní drĩ ání ǎdrúpĩ rĩ òkó rĩ trǒzó â'dólé ní drĩ òkó ró." Tǎlâ tǎ 'dĩ tǎsĩ rĩ, òkó rĩ gógó Ērōdĩyā drĩ ngǎzó tǎ ômbélé ngóló yĩ 'á Yōwánĩ rú. Gólâ lǒndǎ pávó yĩ drĩ Yōwánĩ rĩ fũzô 'á lâ sĩ rĩ kpĩ. Gō'dá ĩtĩ rĩ, Ēródē áyē gólâ kô tǎ rĩ 'dĩ 'èlé, tǎlâ Ēródē rĩ gógó ìnjĩ Yōwánĩ trá rōō. Gólâ nĩ trá kĩ, Yōwánĩ òjĩlǎ tǎndĩ mbĩ rĩ 'dĩ Ôvǎrĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á. Ītĩ rĩ, Ēródē rĩ lĩfĩ drĩ mbǎzó Yōwánĩ drĩ Ērōdĩyā drĩgá sĩ. 'dĩ Ēródē drĩ Yōwánĩ rĩ ômbézó 'bǎlé gǎnĩmǎ 'á. Ēródē rĩ kpá zǎâ nĩlĩ úlĩ Ôvǎrĩ kâ Yōwánĩ drĩ rĩ'á ngĩlâ rĩ 'bá yĩ ârĩlĩ gǎnĩmǎ 'álâ. Úlĩ Yōwánĩ kâ 'dĩ ā'dô kpálé gólâ rĩ drĩ lĩjǎ'á rĩ, gólâ rĩ kpá zǎâ gólē ârĩlâ, tǎlâ úlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tǎndĩ ró kôrô.

21 Gō'dá kǎyĩ āzâ sĩ, Ērōdĩyā drĩ ngǎzó lǎtĩ ũsũlĩ Yōwánĩ rĩ fũzô. Kǎyĩ rĩ 'dĩ kǎyĩ Ēródē rĩ fĩzó 'á lâ rĩ 'dĩ. Ītĩ, kǎyĩ rĩ 'dĩ tú, Ēródē yĩ drĩ kǎrámā ândrē 'bǎzó. Gō'dá Ēródē drĩ ngǎzó tǎ âtĩlĩ òjĩlǎ āmbâ-āmbâ kũmũ ìyĩkâ zélé rĩ yĩ drĩ, drĩ-'bá ǎjú 'bũ 'bá yĩ kâ gō'dá kpá 'dô òjĩlǎ āmbâ-āmbâ Gālíláyā 'álâ rĩ yĩ drĩ, tǎlâ gólĩyĩ ânĩ ró ìyĩ kǎrámā rĩ 'dĩ nyǎlé yĩ ngálâ.

22 Nĩngá sĩ, kǎrámā rĩ 'dĩ tú rĩ, Ērōdĩyā rĩ mvá ǎnjó ró rĩ drĩ ngǎzó fĩlĩ ǎndú tǒlē lǎvũlĩ gǎrǎ. Ītĩ rĩ, ǎndú tǒtǒ gólâkâ

* 6:15 6.15 Ēlĩyā Nĩ zĩ 1 Kúmú kápĩtǎ 17.

'dī drī Ēródē yī ūmú īyíkā rī 'bá yī bē 'bāzō â 'dólé ndrī āyīkō ró lāwūlī kōrō. Tālā ândú ízámvá 'dī drī tōlé 'dī tāsī rī, Ēródē drī tā âtázó drílā kī nī rī, "Ōzō ní ījī mā rī, má â'dô ngá ní drī lēlé rī fē'á ní drī."

²³ Gō'dá nīngá sī, Ēródē drī ngāzō tā âtalé lâtrítrí ró kī nī rī, "Má â'dô ngá ní drī lēlé rī fē'á ní drī. Ōzō ní ōlē rī, má â'dô 'bādrī ámakā lāfálā nyī'á rī gōzō āzā rī fēlé ní drī."

²⁴ Tólā sī, ízámvá 'dī drī ngāzō nīlī ândré lâ Ērōdiyā rī ījīlī kī nī rī, "Má â'dô ngá ángō rī zī'á ī'dī Ēródē tī sī âfēlé má drī yā?" Gō'dá ândré lâ drī tā-drī lôgōzō drílā kī nī rī, "Ní âtā Ēródē drī, gólā ōjō ōjīlā nī'á Yōwānī bābātízī 'bá ró rī ômbē lâ gālē njíyá, áatrō ró drī lâ 'dī tábígá 'á âjīlī ní drī, tálā má nī ró kī nī rī, gólā drā trá."

²⁵ Ítí rī, ízámvá 'dī drī ngāzō rālē 'wāâ'wā pá drī ká sī gōlé Ēródē ngálā. Gō'dá drílā tā âtázó Ēródē drī kī nī rī, "Má lē úfū Yōwānī bābātízī 'bá ró rī, ógā ômbē lâ njíyá volé, ó'bā ró drī lâ 'dī tábígá 'á âtrōlé âjīlī má drī nōlé."

²⁶ Nīngá sī, Ēródē drī â'dózó tā īsū ró, tálā lâtrítrí gólā drī ítrítrí trá ízámvá 'dī drī rī tāsī. Ōzō gólā ōgā dó tā ízámvá 'dī ká lēlé 'dī 'ēlé rī, ānyī â'dô gā'á gólā drī ūmú gólākā 'dī 'bá yī ândrá.

²⁷ Gō'dá bē trá ítí rī, Ēródē drī gbō tā-drī lēzō ōōgā ró Yōwānī rī ômbē njíyá volé. Gō'dá Ēródē drī tā 'bāzō ājú 'bū 'bá íyíkā âlō rī drī, ōnī ró bē Yōwānī rī drī ágálē âtrōlé âgōzō ī'dí bē lâ. Gō'dá ājú 'bū 'bá Ēródē ká 'dī drī ngāzō nīlī gānīmā 'álā. Gólā câ bē tólā rī, drílā Yōwānī rī ômbē gāzō njíyá volé.

²⁸ Nīngá sī, drílā ngāzō âgōlé Yōwānī rī drī bē tábígá 'á âjīlī fēlé ízámvá 'dī drī. Gō'dá gólā âcā bē ī'dí bē lâ rī, ízámvá 'dī drī ngāzō drī rī 'dī trōlé âjīlī ândré lâ drī.

²⁹ Nīngá sī, tā ârí 'bá Yōwānī ká rī 'bá yī ârí īyī tā 'dī bē ítí rī, drīlīyī ngāzō nīlī gānīmā 'álā Yōwānī rī âvō ālī 'dī njīlī nīzō ī'dí bē lâ 'bālē 'bú 'á.

*Tā Yēsū drī ngá nyānyā fēzō ō'bí āmbá drī rī
(Mātáyō 14.13-21; Lúkǎ 9.10-17; Yōwānī 6.1-14)*

³⁰ Tólā sī, lājó'bá Yēsū ká 'dī 'bá yī drī âgōzō īyī âcī īyíkā tōlé nā 'ásī Yēsū ngálā. Gō'dá drīlīyī rīzō tā rú 'ē 'bá âcī īyī drī tōlé nā 'bá yī 'ásī rī ngīlī Yēsū drī kpá 'dó ndrī tā drīlīyī ímbálē trá ōjīlā drī rī yī bē.

³¹ Ítú rī nā 'bá yī sī, ōjīlā dūū rī īyī trá ânīlī kárā Yēsū rī ndrēlé. Ítí rī, ânī-ânī gō'dá ōjīlā 'dī 'bá yī ká 'dī 'bāā Yēsū yī kō ngá nyālē dódó gō'dá kpá lôvolé tândí ró. Gō'dá tā rī 'dī tāsī rī, Yēsū drī tā âtázó lājó'bá íyíkā 'dī 'bá yī drī kī nī

rî, “Nĩ ngâ, mã nĩ ró vō òjílā ākó rî ndálé ùsúlí, ā'dô ró āmā nyānyā drí lōvózó 'á lâ tākō.”

³² Nĩngá sī, drílīyī ngāzó filí kōlóngbō 'á, gōzó lĩmvū āndrē 'dĩ drī lâ mbāzó nĩlĩ vō òjílā ākó rî 'álâ.

³³ Gō'dá tólâ sī, òjílā dūū ndrē īyī Yēsū yī trá nĩrĩ 'á kōlóngbō sī. Drílīyī vō Yēsū yī drí rĩzó nĩlĩ 'álâ 'dĩ nĩzó téké, gō'dá drílīyī ngāzó ndrĩ nĩlĩ 'wāā'wā rû è'bélé jārībā 'ásĩ ndrĩ. Nĩngá sī, drílīyī ngāzó nĩlĩ 'wāā'wā pá sī lĩmvū āndrē 'dĩ tĩ 'álâ, gō'dá cālē vō òjílā ākó 'dĩ 'á sīsĩ Yēsū yī drí sī.

³⁴ Gō'dá nĩngá sī, Yēsū yī câ bê vō rĩ nã 'á gōzó 'ē'á ārĩlĩ kōlóngbō 'ásĩ rĩ, drílīyī òjílā ò'bĩ ndrēzó è'bē rû īyī trá ngbā'ũ Yēsū rĩ tēlé. Gō'dá Yēsū ndrē gólīyī bê trá ítĩ rĩ, ĩzā lâ yī drí gólâ rĩ 'ēzó. Òjílā 'dĩ 'bá yī lēndrē īyī Yēsū rĩ lĩfĩ drĩ 'á òzō kápĩlĩkĩ ā'dó 'bá īyī lōkĩ 'bá ākó rĩ kátĩ. Nĩngá sī, Yēsū drí ngāzó gólīyī ĩmbálé tã dūū sī. Yēsū ā'dã tã trá gólīyī drí cālē būū lãnjátúlĩ 'á.

³⁵ Nĩngá sī, lãnjátúlĩ ālō 'dĩ sī, lājó'bá Yēsū kã rĩ 'bá yī drí ngāzó ānĩlĩ Yēsū rĩ gógó ngálâ tã átálé gólâ drí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ndrē drē, Kúmú, nōō ítú trá 'ē'á filí. Gō'dá òjílā āmbá 'dĩ 'bá yī trá īyī ndrĩ lōfó ró, gō'dá 'bã kpá yũ'dawá vō rĩ nō 'á gólīyī drí ngá nyānyā ùsúzó.

³⁶ Nĩ ĩcã drē gólīyī āyélé, tãlã ònĩ ró īyī bê ngá nyānyā ndálé gílĩ īyī drí nyálé vō mvá āzã 'bá yī òjílâ bê rĩ 'á.”

³⁷ Gō'dá nĩngá sī, Yēsū drí tã lōgōzó lājó'bá íyĩkã 'dĩ 'bá yī drí kĩ nĩ rĩ, “Ānĩ rĩ gógó, nĩ fē ngá nyānyā òjílâ rĩ 'dĩ 'bá yī drí nyálé kē.” Nĩngá sī, lājó'bá 'dĩ 'bá yī drí ngāzó tã ĩjĩlĩ kĩ nĩ rĩ, “Mã ā'dô 'ē'á lâ ángô tí ró yã? Ngá 'dĩ lē íyĩkã cú lãfã āmbá ngá nyānyā ndrô ālō rĩ kã gĩzó ĩ'dĩ dūū ĩcálé fēlē òjílâ rĩ nō 'bá yī drí ndrĩ.”

³⁸ Gō'dá nĩngá sī, Yēsū drí lājó'bá íyĩkã 'dĩ 'bá yī ĩjízó kĩ nĩ rĩ, “Āmbātã ānĩ drīgá ò'bĩ 'dĩ 'bá yī bê tãtĩ yã? Nĩ ngá drē ndrēlâ.” Ítĩ, lājó'bá 'dĩ 'bá yī drí ngāzó nĩlĩ ngá nyānyā ndrēlē ò'bĩ 'dĩ 'bá yī drīgá sī. Gō'dá gólīyī ùsũ āmbātã cé nĩ gō'dá ĩ'bĩ mvá bê rĩ. Nĩngá sī, lājó'bá 'dĩ 'bá yī drí gōzó ngá nyānyā 'dĩ bê ā'dálé Yēsū drí.

³⁹ Vō 'dĩ 'á tólâ rĩ, òmã ārú drĩ bê rĩ'á ĩnyákú drĩ kpãákũ. Nĩngá sī, Yēsū drí tã átázó lājó'bá íyĩkã 'dĩ 'bá yī drí, tãlã gólīyī òlōnyĩ ró ò'bĩ 'dĩ 'bá yī lãfálé lâ rĩlĩ òmã ārú 'dĩ drĩ vō 'ásĩ tũ tũ ngĩngĩ.

⁴⁰ Ítĩ, ò'bĩ 'dĩ 'bá yī drí rĩzó īyī vūdrĩ vō 'ásĩ tũ tũ. 'Dĩ rĩ, òjílâ ũrũkã 'bá yī vō ālō 'á kámã-ālō gō'dá āzã 'bá yī rĩ'á nyã'dĩ-rĩ-lã-ngã-mũdrĩ.

⁴¹ Nīngá sī, Yésū drí āmbātā nī gō'dá ĭ'bī rī 'dī bē âtrōzó. Drílā vō ndrēzó 'būū 'álā, gō'dá drílā āwō-ĩtī 'ēzó Ôvārī drí tālā ngá nyānyā 'dī tāsī. Nīngá sī, drílā āmbātā 'dī 'bá yī 'ā lâ ũpīzō ōnyī ró. Gō'dá drílā fēzó lâ lājó'bá íyíkā 'dī 'bá yī drīgá sī, tālā gólīyī ōlānjī ró ndrī ō'bī 'dī 'bá yī drí nyālē. Gólā 'ē ĭ'bī rī 'dī 'bá yī kpá té ōzō drílā āmbātā 'ērē kātī lānjīlī ō'bī 'dī 'bá yī drí.

⁴² Ĩtī rī, ō'bī 'dī 'bá yī drí ngá nyāzó dūūdū. Ngá nyānyā drí gólīyī pēzó.

⁴³ Vólé drī lâ 'ásī, lājó'bá 'dī 'bá yī drí ngāzó ngá nyānyā āmbúkū lākī 'bá trá rī 'bá yī ē'bélé. Ĩtī rī, ngá nyānyā āmbúkū gólīyī drí ē'bélé 'dī ĩcā trá cú ívō mūdri-drī-lā-ngā-rī 'ásī dūūdū.

⁴⁴ Gō'dá āgō ndrī ngá 'dī nyā 'bá trá rī yī rī'á kútū-njī. 'Dī rī, ōlāā ōkó kō 'dīyímvá bē.

Tā Yésū drí lāmúzó ĩmvū drī sī rī

(Mátáyō 14.22-33; Yōwánī 6.15-21)

⁴⁵ Nīngá sī, Yésū drí ngāzó tā âtálé lājó'bá íyíkā 'dī 'bá yī drí, tālā gólīyī ōmbā ró 'wāā kōlóngbō 'á, ā'dō ró bē gólīyī drí lāvūzó âtī 'álā jārībā zīlī Bētāsédā rī 'álā gólé ĩmvū ândrē 'dī 'á'á lé drílā ĩtú drí fīrī 'álā ró rī lésī. Gō'dá gólā rī gógó ā'dō íyíkā lākī'á tākō, tālā ō'bī 'dī 'bá yī jólé gólé 'bā 'álā. Nīngá sī, lājó'bá 'dī 'bá yī drí tā Yésū drí âtálé 'dī 'ēzó té ĩtī.

⁴⁶ Gō'dá ō'bī 'dī 'bá yī lāvūlī bē trá gólé ĩyī drí 'bā 'ásī rī, Yésū drí ngāzó nī'á mbālē únī drī 'álā rātāā 'élé Ôvārī drí.

⁴⁷ Vó lâ sī, vō drí ânīrī 'á 'dī, kōlóngbō tībē lājó'bá bē yī 'á 'dī trá ĩmvū ândrē ító 'á 'á. 'Dī Yésū rī gógó íyíkā élēwálā ĩmvū ândrē gārā drī āzā rī lésī únī drī 'álā.

⁴⁸ Gō'dá nīngá sī, kăgūmăă ândrē drí ngāzó rī'á âsīlī rī rī rī ĩmvū ândrē drī sī. Bē trá ĩtī rī, lājó'bá 'dī 'bá yī drí lâŋō ândrē ūsúzó kōlóngbō 'dī zērē 'á vólé kăgūmăă 'dī drí sī. Gólīyī ũjū kpī kōlóngbō 'dī zélé sīsī 'álā ró fē sī. Gō'dá Yésū ndrē bē rī, lājó'bá íyíkā trá lâŋō ândrē 'á. ĩtú-pá sū ngá drí âwúrī sī, drílā gōzó ngālē nī'á ĩmvū ândrē 'dī tī 'álā. Tólā gólā drí ngāzó rī'á nīlī ĩmvū drī sī, nī'á lājó'bá íyíkā kōlóngbō 'á 'dī 'bá yī ngálā.

⁴⁹ Gō'dá lājó'bá 'dī 'bá yī ndrē gólā bē rī'á ânī'á ĩmvū drī sī ĩyī ngálā rī, drīlīyī ngāzó trélē ūrū kī nī rī, "Wúūwú, nī ndrē drē ngá 'bā 'bá ânī'á nā, āvō línđrī 'ī, rī'á ânī'á nā."

⁵⁰ Gō'dá gólīyī ndrē gólā bē ĩtī lâ 'dī ró rī, línđrī lâ yī drí lô'bézó dī ũrī drí.

Ĩtī rī, kôrô Yésū drí ngāzó tā âtálé gólīyī drí kī nī rī, "Nī ā'dô kô ũrī ró. Nī âtū ânī fīlī, nōô mâ rī gógó Yésū ĩ'dī."

⁵¹ Vó lâ 'ásĩ, drílâ ngázó mbálé filí kōlóngbō 'álâ gólĩyĩ bē. Gō'dá kōrō ilí ândrē 'dĩ drí âdrézó. Nĩngá sĩ, lājó'ba 'dĩ 'bá yĩ tĩ lâ iĩyĩ drí â'dizó, gō'dá sĩ-'balé drí rĩzō kã'dã. Tã iũsũ gólĩyĩkã kĩ, "'Á! Nōtĩ nō ã'dô tã 'ĩ yã?"

⁵² Gólĩyĩ tĩ â'dị trá, tãlã mbârākã Yēsũ drí âmbātã nĩ fēzō ò'bí drí rĩ, tã lâ fĩ gólĩyĩ drĩ kō.

*Tã Gēnēsārētē 'álâ rĩ tāsĩ
(Mātáyō 14.34-36)*

⁵³ Tólã sĩ, Yēsũ yĩ drí lĩmvũ ândrē 'dĩ drĩ lâ mbázó kōlóngbō sĩ, gōzō cãlé 'bãdrĩ zĩlĩ Gēnēsārētē rĩ 'álã. Gō'dá mbã iĩyĩ lĩmvũ ândrē 'dĩ bē rĩ, drĩlĩyĩ ngázó kōlóngbō 'dĩ sēlé ômbélé gã lĩmvũ tĩ.

⁵⁴ Gō'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ òtĩrĩ kōlóngbō 'dĩ âyé rĩ, òjĩlã tólã nã, drĩlĩyĩ kōrō Yēsũ rĩ nĩzō.

⁵⁵ Gō'dá nĩngá sĩ, drĩlĩyĩ ngázó lã'búlĩ nĩlĩ 'wãã'wã iĩyĩ drĩ 'bã 'ásĩ tã pėlé òjĩlã drí ndrĩ kĩ, Yēsũ âcã trá. Gō'dá 'bãdrĩ 'dĩ 'ásĩ ndrĩ, òjĩlã drí ngázó ngã lãzé 'bã iĩyĩkã ãnjĩlĩ gbârākã sĩ ânĩzō ãjĩlã iĩyĩ Yēsũ ngálã.

⁵⁶ Jãrĩbã 'ásĩ gō'dá kpá 'bãdrĩ 'ásĩ ndrĩ, òzō Yēsũ ãcã trá rĩ, òrĩ ngã lãzé 'bã âtrólé ãjĩlĩ vō rĩzō ngã lãzĩlĩ rĩ 'á. Tólã rĩ, ngã lãzé 'bã rĩ iĩyĩ rũ'bã lô'bãlé Yēsũ drí kĩ nĩ rĩ, "'Dōvó mã dō cé ítã tĩ ánikã i'dĩ, tãlã mã ngã ró ngã lãzé 'ásĩ." Gō'dá ngã lãzé 'bã ndrĩ kãkãrã ítã tĩ Yēsũ kã sōlé rĩ dō 'bã trá rĩ drí ngázó ngã lãzé 'ásĩ ã'dólé ndĩndĩ.

7

*Tã Yēsũ drí âtalé lã'bí Yúdã yĩ kã tāsĩ rĩ
(Mātáyō 15.1-9)*

¹ Itũ ãzã sĩ, Pãrúsĩ Yērōsãlēmã lé 'bã ró rĩ 'bã yĩ drí ânĩzō Yēsũ ngálã gólĩyĩ tã lã'bí kã ìmbã 'bã ãzã 'bã yĩ bē.*

² Gólĩyĩ ndrē tã ârĩ 'bã Yēsũ kã ãzã 'bã yĩ trá ngã nyãnyã nyã'á iĩyĩ cú ítĩ iĩyĩ drĩ jĩ ãkó tãndĩ ró bũũũ drĩ kũlũgũsũ 'ásĩ. Æ'dô lã'bí gólĩyĩkã vó ró rĩ, gólĩyĩ drĩ drē 'dó iĩndĩ ró.

³ Nĩ ndrē trá Pãrúsĩ yĩ gō'dá òjĩlã òrĩ Yúdã yĩ kã ãzã 'bã yĩ bē drē zãã ndrĩ lã'bí iĩyĩ ã'bĩyã yĩ kã 'dã'á. Lã'bí 'dĩ ã'dã gólĩyĩ drí lãtĩ mbĩmbĩ 'ĩ gólĩyĩ drí iĩyĩ drĩ jĩzō drē ãkpãkã'dã sĩsĩ ngã nyãnyã nyã ãkó rĩ i'dĩ.

⁴ Gō'dá kpá òzō Pãrúsĩ 'dĩ 'bã yĩ ògĩ ngã nyãlé rĩ yĩ trá rĩ, gólĩyĩ jĩ zãlô sĩsĩ drē gólĩyĩ drí nyã ãkó lã. Lã'bí gólĩyĩkã 'dĩ ã'dã gólĩyĩ drí kpá lãtĩ tãndĩ ngã ãzã 'bã yĩ ngã nyãnyã tãsĩ òzō ìgã yĩ, lĩmvó yĩ, sãánĩ yĩ, gō'dá kpá kōjōrónĩ yĩ tĩ rĩ jĩjĩ

* 7:1 7.1 Lã'bí ìmbã 'bã 'Dĩ kpá Pãrúsĩ yĩ lãfálé 'ásĩ.

â'dólé ngbángbá ɿndî âkó rî tāsî, tâlâ Ôvârî ôzô ɿyî ndrêê ɿndî 'bá ró kô.

⁵ Tâlâ lâ'bí âmbá 'dî 'bá yî tāsî rî, Pârusî 'dî 'bá yî gô'dá gólîyî tâ lâ'bí kâ âmbá 'bá 'dî 'bá yî bê drî ngâzô Yêsû rî ɿjîlî kî nî rî, “Tâ ârî 'bá ânîkâ 'dî 'bá yî 'dá ɿyî lâ'bí âmâ á'bîyá yî kâ lôpélê âmâ drî rî kô â'dô tāsî yâ? Gólîyî jîi ɿyî drî kô bûûû drî kûlûgûsû 'ásî drê âkpâkâ'dâ ngá nyâ âkó. Ôzô gólîyî ônyâ ngá trá rî, gólîyî drî â'dô kô ngbángbá lâ'bí âmâkâ rî vó ró.”

⁶ Gô'dá nîngá sî, Yêsû drî tâ 'dî drî lâ lôgôzô kî nî rî, “Ânî rî'á ândôtô kâtî drî bê rî Ôvârî rî tāsî. Tâ ângû 'bá Îsáyâ ɿgî tâ pătîjî trá ânî tāsî âkû ró kî nî rî,

'Ôjîlâ nô 'bá yî ɿnjî ɿyî mâ cú ítî ɿyî tî sî,

gô'dá gólîyî 'bââ âmâ lôvô kô ɿyî pîpîsîlî 'á.

⁷ Gólîyî ɿnjî ɿyî mâ cú ítî tî sî,

tâlâ tâ drîlîyî rî'á âmbálâ rî 'bá yî â'dô kô mâ Ôvârî ngá lésî.

Tâ drîlîyî rî'á âmbálâ 'dî 'bá yî rî'á cé lâ'bí ôjîlâ mvá kâ 'î.'

Îsáyâ 29.13

⁸ Nî âyê tâ Ôvârî drî 'bâlé rî yî trá volé gô'dá nî rî trá cé ânîngá lâ'bí ôjîlâ mvá kâ â'dalé î'dî.”

⁹ Nîngá sî, Yêsû âtâ úlî âzâ kpá gólîyî drî kî nî rî, “Pătîjî nî ɿsû ânîkâ bê rî, 'dîi â'dô rî'á tâ tândî 'î yâ? Gô'dá ânî drî rîzô tâ Ôvârî drî 'bâlé rî gâlê dó, gôzô rîlî lâ'bí ânî nyâányâ kâ rî 'bá yî 'dâlê î'dî.

¹⁰ Músâ kî nî rî,

'Nî ɿnjî ânî átâ ânî ândré bê.'

Âfô-âfô 20.12

Gô'dá 'Ôzô ôjîlâ âzâ ââtâ úlî ônjî trá átâ lâ rú ngátâ ândré lâ rú yâ rî, áâ'dô gólâ rî fû'á volé.'

Âfô-âfô 21.17

¹¹ 'Dîi tâ Ôvârî drî âtálê trá rî î'dî. Gô'dá nî ró úlî rî 'dî kô, tâlâ lâ'bí ânîkâ zîlî *Kôrôbánî* 'dî tāsî.* Á'dô lâ'bí *Kôrôbánî* kâ vó ró rî, ôjîlâ âzâ âtâ tâ trá nôtî, 'Ngá nô 'bá yî ndrî Ôvârî kâ î'dî.' Gô'dá 'dîi vósî rî, tâ 'bâ'bâ gólâkâ Ôvârî drî rî tāsî, ícá kô drîlâ ngá 'dî 'bá yî fêlé ɿyî átâ yî drî ɿyî ândré bê.

¹² Lâ'bí rî 'dî tāsî, ânî Pârusî, nî âyê gólîyî lâ'bí *Kôrôbánî* kâ 'dâ 'bá 'dî 'bá yî kô ngá âzâkâ 'êlé ɿyî átâ yî drî ɿyî ândré yî bê, tâlâ ngá ɿyîkâ ndrî â'dô trá Ôvârî kâ.

¹³ Lâ'bí rî ânî drî rî'á lôpélâ âtîlî âtîlî ânî ôzôwá yî drî 'dî 'bá yî 'ê úlî Ôvârî drî 'bâlé trá rî â'dólê âyô ró ífî âkó. Gô'dá nî rî kpá trá tâ ânyâ âzâ 'bá yî âmbálê ôzô 'dîi kâtî.”

* 7:11 7.11 *Kôrôbánî* Tâ ífî lâ kî, ngá fêfê.

Tā rī 'bá ōjilā izālē pātī rō Ōvārī rī līfī drī 'á rī tāsī
(Mátáyō 15.10-20)

¹⁴ Nīngá sī, Yēsū drī ngāzō ōjilā âzīlī dūū ânīlī úlī íyíkā ârīlī. Gólā kī gólīyī drī rī, “Ânī ndrī, nī ârī úlī ámakā nō 'bá yī ōfī rō ânī drī.

¹⁵ Ngá rī 'bá ōjilā izālē Ōvārī rī līfī drī 'á rī íyíkā ā'dô 'ī yā? Â'dó kō ngá gólā fī 'bá ōjilā 'â kôro sī-'bálē 'ásī rī ī'dī, íyīngá ngá gólā rī'á lāpīlā zāā pīpīsilī 'á rī ī'dī.

¹⁶ Ítī rī, ânī cú bī bē yā? 'Dōvó nī ârī úlī ámakā nō 'bá yī ndrī.”

¹⁷ Nīngá sī, Yēsū yī drī ngāzō tā ârī 'bá íyíkā rī 'bá yī bē ō'bī dūū 'dī 'bá yī âyélē ngāzō filī jó 'álā. Jó 'dī 'á tólā rī, tā ârī 'bá Yēsū ká 'dī 'bá yī drī ngāzō Yēsū rī ījīlī úlī mănīgō tā ōjilā izā 'bá rī ká itō lā lôfōlē íyī drī.

¹⁸ Nīngá sī, Yēsū drī ngāzō drī-mbīlī sōlē gólīyī līfī úlī âtâ-âtâ sī kī, “Tā nō fī drē zāā ânī drī kō yā? Nyāsá gólā ânī drī nyālē rī izāā ânī kō,

¹⁹ tālā nyāsá rī gógó 'dī lāpī rū ânī pīpīsilī 'á kō. Nyāsá rī 'dī fī rīlī ōjilā fī 'á, gō'dá drīlā lâ'búzó rú'bá 'ásī.” Úlī nō 'bá yī sī, Yēsū â'dâ tā 'ī kī nī rī, ngá ōjilā drī rī'á nyālā rī 'bá yī ndrī tândī rō Ōvārī rī līfī drī 'á.

²⁰ Nīngá sī, Yēsū drī tā rī 'bá ōjilā izālē rī 'bá yī lôfōzō nōtī, “Tā īsū-īsū ōnjī ōjilā ká 'álē lésī rō rī ī'dī rī 'bá gólā rī izālē rī.

²¹⁻²² Tā ōnjī 'dī 'bá yī ndrī âfī tā īsū-īsū ōnjī ōjilā ká rī 'ásī, ōkó zīzī, âgō ndāndā, ūgū, ōjilā fūfū, âvē, ngá ōjilā ká lôvó lâ 'bā'bā, tā ōnjī 'ē'ē âzī-âzī drī, âdômā, tā ōnjī lôvó tā ōnjī 'ēzō, ōjilā ndrīndrī, ōjilā 'dā'dā, áru-áruwá, tā ōfō 'ē'ē.

²³ Tā ōnjī 'dī 'bá yī ndrī 'dó rī âfōlē ōjilā 'ásī. Gō'dá tā rī 'dī 'bá yī ī'dī rī 'bá ōjilā izālē rī.”

Tā Yēsū drī ōkó âtrā âzā pāzō tā lēlē ōkó rī 'dī ká tāsī rī
(Mátáyō 15.21-28)

²⁴ Tólā sī, Yēsū drī ngāzō nīlī 'bādrī ânyī jārībā zīlī Tírā rī lāgātī rī 'álā. Gō'dá gólā câ bē tólā rī, drīlā fīzō jó âzā 'á kīrī rīlī tī ōjilā drī sī, tālā gólā lēē kō ōjilā drī vō yī drī rīzō 'á lâ rī nīlī. Tākō gólā lāpī rū bē kpálē ōjilā drī sī rī, ōjilā ūsū gólā rī vō trá.

²⁵⁻²⁶ Gō'dá vō rī 'dī 'á rī, ōkó âtrā âzā bē rī'á 'bāsúru Gīrīkī ká 'ásī. Útī gólā trá vō zīlī Sírīyā rī 'álā rī. Ōkó rī 'dī cú mvá ânjó bē, līndrī ōnjī rī trá ōmbélā. Nīngá sī, ōkó rī 'dī drī tā ârīzō kī nī rī, Yēsū âcā trá. Drīlā ânīzō kōro íyī âdālē âdrū īnyákú drī Yēsū ândrá rú'bá lô'bā-lô'bā sī Yēsū drī kī nī rī, gólā ōlōfō līndrī ōnjī nā vólē íyī mvá ânjó rō nā 'ásī.

27 Gō'dá Yésū drí ngāzó tã-drĩ lôgölé drílâ úlĩ mǎnĩgō sĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ âyê má fê ró ngá nyǎnyǎ sísí áamá mvá yĩ nyǎányǎ rĩ yĩ drí. Â'dó kô rĩ'á mbĩ ngá nyǎnyǎ 'dĩyĩmvá sǐlĩ sĩ rĩ âtrôzó volé fêlê ânĩ ôké drí nyǎlê.”*

28 Nĩngá sĩ, ôkó rĩ 'dĩ drí tã-drĩ lôgôzó Yésū drí kĩ nĩ rĩ, “Kúmú, ôzô â'dô kpálé ítĩ rĩ, 'dĩ rĩ'á úlĩ mbĩ 'ĩ, gō'dá ôké gólĩyĩ vũ 'bá tǎrǎbízǎ zêlê rĩ ícâ ãyĩ kpá trá ngá nyǎnyǎ lô'dé 'bá 'dĩyĩmvá drígá sĩ rĩ nyǎlê.”

29 Nĩngá sĩ, úlĩ ôkó 'dĩ kâ lôgölé 'dĩ drí sũzó Yésū bǐlĩ tákányĩ. Gō'dá Yésū drí ngāzó tã âtálé ôkó 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Tǎlâ úlĩ ní drí âtálé trá 'dĩ tǎsĩ rĩ, lĩndrĩ ônjĩ nǎ ôdrô trá volé ání mvá ǎnjó nǎ 'ásĩ. 'Dôvó ní ngá gölê 'bǎ 'álâ gólâ rĩ ndrêlê.”

30 Tólâ sĩ, ôkó 'dĩ drí ngāzó gölê 'bǎ 'álâ. Drílâ ãyĩ mvá ǎnjó 'dĩ úsúzó âyĩ'á gbǎrǎkǎ drĩ. Tǎ pǎtĩ ró, lĩndrĩ ônjĩ 'dĩ fô trá gólâ 'ásĩ volé.

Tǎ Yésū drí ǎgô bĩ-'bálé ǎkó rĩ pǎzó rĩ

31 Tólâ sĩ, Yésū drí ngāzó nĩlĩ kôrô vǔ ǎnyĩ Tírǎ rú rĩ 'ásĩ. Gólâ nĩ lǎvũlĩ 'dĩ kôrô jǎrĩbǎ zǐlĩ Sǐdónǎ rĩ rú sĩ. Nĩngá sĩ, drílâ nĩzó lǎmúlĩ dǐrĩ ãmvũ ândrê zǐlĩ Gǎlĩláyǎ rĩ rú sĩ bũúũ drílâ cǎzó 'bǎdrĩ gólâ jǎrĩbǎ bê mũdrĩ rĩ 'á rĩ 'álâ.

32 Tólâ rĩ, ôjĩlǎ drí ngāzó ǎgô ǎzâ bĩ-'bálé ǎkó rĩ âtrólê ǎjĩlĩ Yésū ngálâ, gólâ ôpá ró ǎgô rĩ 'dĩ drĩ 'bǎ'bǎ sĩ drĩ lâ. ǎgô rĩ gógó 'dĩ ícâ kpá kô úlĩ âtálé kpĩyǎ-kpĩyǎ ró.

33 Nĩngá sĩ, Yésū drí ǎgô 'dĩ âtrôzó élêwálâ ôjĩlǎ dũũ 'dĩ 'bá yĩ lǎfálê 'ásĩ. Drílâ ngāzó ãyĩ drĩ-mvá sölê ǎgô rĩ 'dĩ bĩ-'bálê lâ 'á. Nĩngá sĩ, Yésū drí tũ wũzó ãyĩ drĩ-mvá 'á, gō'dá drílâ bēzó lâ ǎgô 'dĩ lǎndrǎ lâ 'á.

34 Gō'dá nĩngá sĩ, Yésū drí vǔ ndrêzó úrú 'álâ 'bũũ 'álâ. Nĩngá sĩ, drílâ lôvózó kêfêê mbǎrǎkǎ úsúzó ngá pǎpǎ 'êzó ã'dĩ sĩ lâ. Gólâ âtâ tã trá ãyĩ tĩ sĩ ǎgô 'dĩ bĩ-'bálê lâ tǎsĩ gólâ rĩ lǎndrǎ bê kĩ nĩ rĩ, *Éfǎtǎ*. Ítô lâ kĩ, “ ‘Nĩ nĩ rũ’ ”.

35 Ítĩ rĩ, ǎgô 'dĩ bĩ-'bálê lâ drĩ rũ nĩjízó, drílâ tǎ árízó. Gō'dá kpá lǎndrǎ lâ drĩ rũ ãnjízó úlĩ âtálê ngbǎlǎ-ngbǎlǎ dódó.

36 Vó lâ sĩ, Yésū drí ǎgô 'dĩ âtrôzó lôgölê volé ôjĩlǎ dũũ 'dĩ 'bá yĩ válâ. Gō'dá nĩngá sĩ, Yésū drí tǎ 'bázó gólĩyĩ drĩ ngbǐlĩ-ngbǐlĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ pê tǎ lǎrǎkô nǔ tǎ lâ kô ôjĩlǎ ǎzâ drí ǎlôwálâ.” Gō'dá bê kpálé ítĩ rĩ, ôjĩlǎ 'dĩ 'bá yĩ ári ãyĩ úlĩ Yésū kâ 'dĩ kô. Gō'dá drĩlĩyĩ ngāzó nĩlĩ tǎ lâ pê bê ôjĩlǎ drí ǎkĩ ǎkó. 'Dĩ Yésū ãyĩkǎ zǎâ rĩ'á tǎ pē'á ôjĩlǎ drĩ, tǎlǎ gólĩyĩ ôzó tǎ tǎ lǎrǎkô 'dĩ kǎ 'bǎâ lǎ'búlĩ fǎâ. Gō'dá gólĩyĩ ãyĩngá

* 7:27 7.27 'Dĩyĩmvá nǔ 'bá yĩ gólĩyĩ 'bǎsúrú Yúdǎ yĩ kǎ rĩ ã'dĩ. Ôjĩlǎ Yúdǎ yĩ kǎ ndrê ôjĩlǎ âtrǎ ôzô ôké kátĩ.

gbō zāa tā 'dī lōpé'á òjílā āzā 'bá yī drí ățtí 'álā, tālā tā rī 'dī òlā' bû ró bê òjílā drí ârílí ndrī kăkără.

³⁷ Ítí rī, gólíyī tā rī 'dī ârī 'bá trá rī yī, tī lâ yī drí â' dízó ndrúndrú. Gô'dá nîngá sī, drílíyī tā âtázó Yésū rī tāsī kī nī rī, "Gólā 'ê tā trá ndrī dódó. Tā gólâkâ 'dī tā ăngí 'î. Gô'dá gólâ êdê âgô bî-'balé âkó 'dī trá tā ârílí, gô'dá gólâ êdê âgô ùdūrúdú ró rī kpá trá úlí âtálé kpīyā-kpīyā dódó."

8

Tā Yésū drí ngá nyānyā fēzô kpá ó'dí òjílā dūu drí rī
(Mátáyô 15.32-39)

¹ Ítú āzā sī, òjílā tílílí āzā 'bá yī drí ngāzô ìyī ê'bélé 'dēlé Yésū vó. Gólíyī 'ê trá Yésū yī bê kâyī nâ. Gô'dá nîngá sī rī, ngá nyānyā gólíyíkâ ndê rú trá. Tā rī 'dī tāsī rī, Yésū ní drí ngāzô lăjó'bá áníkâ rī 'bá yī âzílí ní ngálâ, gô'dá ní drí tā âtázó gólíyī drí kī nī rī,

² "Mâ rī'á îzā ró òjílā tílílí nō 'bá yī tāsī. Mâ rī trá gólíyī bê kâyī nâ, gô'dá ngbâangbânō rī, gólíyī trá cú ítí ngá āzā âkó ìyī drígá nyâlê.

³ Ōzô má òjô gólíyī nílí gólé ìyī drí 'bâ 'ásī cú ítí ngá nyānyā fē âkó sísí gólíyī drí rī, gólíyī lîfî â'dô âní'á lătî 'á lófó drí sī, tālā gólíyī āzā 'bá yī âní ìyī trá vō jējē 'ásī."

⁴ Nîngá sī, lăjó'bá gólâkâ rī 'bá yī drí ngāzô úlí 'dī drī lâ lôgólé gólâ drí kī nī rī, "Nōo rī'á vō ngbángbâ 'ă'î 'î 'bâ āzâkâ âkó. Gô'dá trá ítí rī, mã â'dô îcá'á trá ngá nyānyā ùsúlí vō rī nō 'á fêlé òjílā rī tílílí ró nō 'bá yī drí yâ?"

⁵ Bê trá ítí rī, Yésū drí ngāzô lăjó'bá íyíkâ 'dī 'bá yī ìjílí kī nī rī, "Ăní ndrī 'dó òjílā 'dī 'bá yī bê rī, âmbâtâ bê âní drígá tăsî yâ?" Gô'dá lăjó'bá drí tâ-drī lôgôzô Yésū drí kī nī rī, "Bê rī'á nî-drī-lâ-rī."

⁶ Ítí rī, Yésū drí ngāzô tā âtálé òjílā tílílí 'dī 'bá yī drí kī, gólíyī òrī vūdrí. Vó lâ sī rī, drílâ ngāzô âmbâtâ nî-drī-lâ-rī 'dī 'bá yī âtrôlé. Drílâ gôzô âwô-ítí 'êlé Ôvârí drí tâ lâ sī. Nîngá sī, drílâ âmbâtâ 'dī 'bá yī 'â lâ ùpîzô gôzô trôlâ fêlé lăjó'bá íyíkâ 'dī 'bá yī drí lânjílí òjílā tílílí 'dī 'bá yī drí. Gô'dá lăjó'bá 'dī 'bá yī drí 'êzô lâ té gólâ drí âtálé rī kâtí.

⁷ 'Dī rī, ĭ'bî ònyí kpá bê cé dâ ítí. Nîngá sī, Yésū drí ngāzô âtrôlâ, gô'dá drílâ âwô-ítí 'êzô kpá Ôvârí drí tâ lâ sī, gôzô tâ âtálé lăjó'bá íyíkâ 'dī 'bá yī drí, ôtrô ró ìyī kpá ĭ'bî ònyí 'dī 'bá yī lânjílí òjílâ tílílí 'dī 'bá yī drí.

⁸ Gô'dá nîngá sī, òjílâ 'dī 'bá yī drí ngá nyāzô dūūdū. Gô'dá ngá nyānyā 'dī vólé drī lâ 'ásī rī, lăjó'bá drí âmbâtâ âmbúkū ĭ'bî yī bê lâkí 'bá 'dī ù'dúzô lô'bâlê dūūdū ívô âmbâ âmbâ zălô nî-drī-lâ-rī rī 'bá yī 'ásī.

⁹ Āgō ngá nyānyā rī 'dī nyā 'bá rī yī ólā gólīyī rī'á kútū-sū. 'Dī rī, ólāá ōkó kō 'dīyímvá bē. Tā rī 'dī vósī, Yēsū drī ngāzō ōjīlā 'dī 'bá yī jōlé vólé.

¹⁰ Nīngá sī, kōrō Yēsū yī drī nīzō mbālē kōlóngbō 'á lājó'bá iyíkā yī bē. Drīlīyī gōzō ĩmvū drī mbālē nīlī 'bādrī mvá zīlī Dālāmānótā rī 'álā.

*Tā Pārúsī yī drī Yēsū rī ūjūzō rī
(Mātáyō 12.38-42; 16.1-4)*

¹¹ Nīngá sī, Pārúsī ūrūkā 'bá yī drī ngāzō ānīlī úlī ngīlī Yēsū bē, tālā gólīyī lē trá Yēsū rī ūjūlī. Ítī rī, drīlīyī Yēsū rī ĩjízō tā lārākō gólā tā ā'dá 'bá kī'á nī rī, Ōvārī ājō gólā nī rī, ā'dalé ĩyī drī. Gólīyī ĩsū tā kī, ícá kō Yēsū drī tā lārākō 'ēzō.

¹² Bē ítī rī, Yēsū drī ngāzō zōlé tālā tā lē ākō gólīyíkā tāsī, gōzō úlī átálé kī nī rī, "Ānī ōjīlā rī 'bá āndrō nō 'bá yī, tālā ā'dō 'ī ānī drī ngāzō rī'á tā tā lārākō ká ĩjīlī ndrēlē, tā ā'dalé ānī drī kī, Ōvārī ājō mā nī yā? Má ātā trá ānī drī, nī ndrē tā lārākō āzākā tī, tī drī ā'dízō rī gbō kó kō ālōwālā."

¹³ Nīngá sī, drīlīyī ngāzō Pārúsī 'dī 'bá yī āyélē gōzō mbālē filī kōlóngbō 'á lājó'bá iyíkā bē ó'dí.

*Tā gólīyī Yēsū drī pēlē tā ĩmbā-ĩmbā Pārúsī yī ká tāsī rī
'bá yī
(Mātáyō 16.5-12)*

Gō'dá Yēsū yī drī 'ērē ĩmvū āndrē drī mbālē nīzō 'á'á āzā rī 'álā rī,

¹⁴⁻¹⁶ Yēsū drī drī-mbílī sōzō lājó'bá iyíkā rī 'bá yī ĩfī úlī mǎnīgō sī kī nī rī, "Nī ndrē ānī vó ākú ódrī 'bālē āmbātā 'á rī drī sī Pārúsī yī drīgá sī gō'dá kpá ōjīlā 'dē 'bá Ēródē vó rī 'bá yī bē."

Gō'dá lājó'bá 'dī 'bá yī nī ĩyī úlī mǎnīgō 'dī ífī lá kō. Drīlīyī rīzō rī'á úlī Yēsū ká 'dī ngīlī ĩyī lāfálé 'ásī kī nī rī, "Gólā ātā úlī rī 'dī kó ítī lá 'dī ró, tālā āmā rī'á āmbātā ākō rī drī."*

¹⁷ 'Dī Yēsū nī tā gólīyíkā rī'á átálā kírī ró 'dī trá. Gō'dá ā'dólé bē ítī rī, Yēsū drī tā átázō gólīyī drī kī nī rī, "Nī rī tā ānī drī ā'dózō āmbātā ākō rī átálé ānī lāfálé 'ásī ā'dō tāsī yā? Tā fī drē zāā ānī drī kō yā?

¹⁸ Ānī rī'á cú ĩfī bē, ngā nī ndrē vó kō ā'dō tāsī yā? Ānī rī'á cú bí bē, ngā nī árī tā kō ā'dō tāsī yā? Ānī rī'á tā má drī 'élé trá rī 'bá yī ĩsū'á yā?

¹⁹ Má ōtírī āmbātā nī rī ūpīlī fēlé ōjīlā kútū-nī drī nyālē rī, ívō lākī 'bá ĩyī dūūdū ngá nyānyā āmbúkū bē ānī drī

* 8:14-16 8.14-16 **Ākú** Tā ífī lá kī, tā ĩmbā-ĩmbā ányā Pārúsī yī ká rī 'bá yī 'dī.

û'dúlí rí tậsị yã?" Nĩngá sị, dríllyi tã-drị lôgôzô kị nĩ rí, "Ívô dũdũ mùdrị-drị-lâ-ngâ-rị."

²⁰ Gô'dá nĩngá sị, Yésũ drí kpá tã ìjízó góllyi tị kị nĩ rí, "Ngâ gô'dá má ùpị bẹ àmbātā nị-drị-lâ-rị rí trá fėlẹ òjílā kútũ-sù drí nyále rí, ívô àndrẹ dũdũ ngá nyānyā àmbúkũ bẹ ànị drí û'dúlí trá rí rí'á tậsị yã?" Gô'dá dríllyi tã lôgôzô kị nĩ rí, "Nị-drị-lâ-rị."

²¹ Nĩngá sị, Yésũ drí tã lôgôzô góllyi drí kị nĩ rí, "Tã ndrị 'dị 'bá yí 'ásị rí, zã tã mbârākā àmākā ká ngá nyānyā fẹzọ ànị drí òjílā bẹ rí fí drẹ ànị drị kô yã?"

Tã Yésũ drí ãgô lịfị ãkó rí lịfị lâ êdézó rí

²² Nĩngá sị, Yésũ yí drí nĩzọ kólóngbō sị cǎlẹ jǎrībǎ zǐlị Bětāsédǎ rí 'álǎ. Tólǎ òjílǎ ǎzǎ 'bá yí drí ãgô ǎzǎ lịfị ãkó rí àtrözó àjílí Yésũ ngálǎ. Gô'dá dríllyi rú'bá lô'bǎzọ Yésũ drí, gólǎ ò'bǎ ró drí ãgô lịfị ãkó 'dị drị, tǎlǎ ãgô rí 'dị òndrẹ ró vǒ bẹ.

²³ Nĩngá sị, Yésũ drí ãgô 'dị drí lâ àrúzó àsélé nĩzọ ì'dí bẹ lâ vólẹ jǎrībǎ 'ásị.* Gô'dá drílǎ tũ wũzó pẹ pẹ ãgô 'dị lịfị lâ 'á. Drílǎ drí 'bǎzọ kpá lịfị lâ 'á. Vó lâ sị, Yésũ drí gǒzó gólǎ rí ìjílí kị nĩ rí, "Ní bí ngá ǎzākā ndrẹ'á yã?"

²⁴ Gô'dá ãgô 'dị drí vǒ ndrẹzó dírí, gô'dá drílǎ tã-drị lôgôzọ Yésũ drí kị nĩ rí, "Àwô, mà bí ngá ndrẹ'á mǎnǎ-mǎnǎ. Má ndrẹ òjílǎ lǎmú'á má lịfị òzǒ fẹ gǎrǎ ìlị drí rí'á ìyǎlǎ rí kǎtí."

²⁵ Nĩngá sị, Yésũ drí drí 'bǎzọ ãgô 'dị lịfị lâ 'á kpá ó'dí. Gô'dá 'dị vósí rí, ãgô 'dị drí vǒ ndrẹzó rǎrǎ. Pǎtị lịfị lâ éedẹ trá à'dólẹ sịsị rí kǎtí dódó ó'dí.

²⁶ Nĩngá sị, Yésũ drí ãgô rí 'dị jǒzó mbị 'bǎ 'álǎ, gô'dá tã àtázó drílǎ kị nĩ rí, "Ní gǒ vólẹ kǒrò jǎrībǎ 'ásị kô, tǎlǎ tã ànị lịfị drí rú êdézó trá dódó 'dị òzó kô lẹ'bú òjílǎ drí."

Tã Yésũ drí tã ìjízó kị, yí à'dô ǎ'dí ì'dí yǎ rí

(Mátáyō 16.13-20; Lúkǎ 9.18-21)

²⁷ Tólǎ sị, Yésũ yí lǎjǒ'bá íyíkǎ rí 'bá yí bẹ drí ngǎzó ìyí nǐlị 'bǎdrị mvá ànyí jǎrībǎ zǐlị Sēsǎréyǎ Fìlípị rú rí 'álǎ. Ākpākǎ'dǎ drẹ lǎtị drị, Yésũ drí lǎjǒ'bá íyíkǎ 'dị 'bá yí ìjízó kị nĩ rí, "Ní àtǎ drẹ má drí, òjílǎ kị má ǎǎ'dô ǎ'dí ì'dí yǎ?"

²⁸ Nĩngá sị, lǎjǒ'bá drí tã ìjì Yésũ kǎ 'dị drí lâ lôgôzọ kị, "Òjílǎ ìsũ tǎ kị, ní ǎǎ'dô òjílǎ ǎkú gólǎ ãgô 'bá ùrú lésí rí ì'dí. Òjílǎ ùrúkǎ 'bá yí kị nĩ rí, ní ǎǎ'dô Yǒwǎnị bǎbǎtízì 'ẹ 'bá ró rí ì'dí. Gô'dá òjílǎ ǎzǎ 'bá yí kị nĩ rí, ní ǎǎ'dô Ēllyǎ tǎ ạngũ 'bá ró ǎkú nǎ ǎǎgô nĩ ùrú lésí. Nĩngá sị, ǎzǎ 'bá yí kị íyíkǎ, ní ǎǎ'dô ǎlǒ tǎ ạngũ 'bá ǎkú ró rí yí ì'dí."

* 8:23 8.23 Yésũ àsẹ ãgô 'dị vólẹ jǎrībǎ 'ásị, tǎlǎ gólǎ lẹ êdélǎ kírí ró.

²⁹ Ítí rî, Yésû drî ngăzô lâjô' bá íyíkâ 'dî 'bá yî îjílî kî nî rî, "Ngă gô'dá ânî, nî kî ânîkâ rî, má ââ'dô â'dî î'dî yâ?"

Nîngá sî, Pétêrô drî tâ îjî Yésû kâ 'dî drî lâ lôgôzô kî nî rî, "Nî 'díyî pâ 'bá gólâ Ôvârí drî âjólé rî î'dî."

³⁰ Ítí rî, Yésû drî tâ 'băzô lâjô' bá 'dî 'bá yî drî kî nî rî, gólîyî ââtâ tâ pătîjî gólâ rî tāsî 'dî kô ôjîlâ âzâ drî âlôwâlâ.

*Tâ Yésû drî tâ ângûzô lâjô íyíkâ tāsî rî
(Mâtáyô 16.21-28; Lúkă 9.22-27)*

³¹ Vó lâ sî, Yésû drî ngăzô rî'á lâjô' bá íyíkâ 'dî 'bá yî îjî lâ îyî îmbálé kî nî rî, "Mâ Ôvârí drî âjólé úrú lésî rî íyíkâ kô îzâ 'êlé tákanyî. Ítí rî, gólîyî sîsî-lésî rî 'bá yî gô'dá drî-'bá ângî Yúdă yî kâ rî 'bá yî bê, gô'dá kpá gólîyî lâ'bí îmbá 'bá rî 'bá yî bê â'dô îyî âmâ gâ'á dó. Gô'dá drîlîyî âmâ füzó, gô'dá kâyî nâ sî,* má â'dô lîdrî'á ôdrâ 'ásî."

³² Yésû pē úlî trá trê lâjô' bá íyíkâ 'dî 'bá yî drî, gólîyî âârî ró îyî tâ 'dî bê dódó. Nîngá sî, Pétêrô drî ngăzô Yésû rî drîlî gbíyá volé âzî-âzî 'ásî, gô'dá ngăzô rî'á tâ lôgólé Yésû drî kî nî rî, "Nî âtâ úlî 'dî 'bá yî kô. Úfú nî kô."

³³ Gô'dá nîngá sî, Yésû drî íyî jăzô vō ndrêlé lâjô' bá íyíkâ ngálâ gôzô tâ lôgólé Pétêrô drî kî nî rî, "Nî âyê mâ úlî ánîkâ Sătánă kâ ró 'dî 'ásî. Tâ ní drî âtálé 'dî â'dó kô Ôvârí kâ. 'Dî tâ îsû ânî nyăányâ kâ î'dî."

Tâ Yésû drî 'bălé ôjîlâ gólîyî lê 'bá â'dólé tâ ârí 'bá íyíkâ ró

rî yî drî rî

³⁴ Gô'dá nîngá sî, Yésû drî ôjîlâ dūū 'dó tâ ârí 'bá íyíkâ bê 'dî 'bá yî âzîzó kpākă âlô gôzô tâ âtálé gólîyî drî kî nî rî, "Ôzô ôjîlâ âlô âzâ ôlê trá 'dêlé má vó tâ ârí 'bá ró rî, 'dôvó gólâ ââyê tâ lôvókô íyî nyăányâ kâ, gô'dá gólâ â'dô kpá njăâ drălé, ôzô ôjîlâ fê lâîlî-lâîlî íyíkâ nîjî 'bá â'dô ró íyî îpázô drî lâ rî kâtî. 'Dôvó gólâ ô'dê má vósî zăâ tâ ârí 'bá âmákâ ró.

³⁵ Ôzô ôjîlâ âzâ ââyê mâ ôdrâ ũrî drî sî rî, gólâ trôó lédrê-lédrê âdūkū âkó rî kô kô. Ôzô tâ ârí 'bá ôrí zăâ tâ âmákâ 'êlé tâ âtî-âtî Ôvârí kâ bê rî, úűfû gólâ kpálé rî, gólâ â'dô rî'á zăâ lédrê-lédrê âdūkū âkó rî bê.

³⁶ Nî îsû tâ ânî lédrê-lédrê tāsî. Ôzô nî ôlăzî ânî lédrê-lédrê nyăányâ trá gîlî volé, tălâ lâfâ ndrî 'bădrî nô 'á rî ũsúzô rî, nî â'dô â'dó'á trá âyîkô ró lâfâ rî 'dî bê yâ? Ítî kô, 'dî nî îvî ngă tâ lâ drî 'dêlé kôrô rî trá.

* **8:31 8.31** Ââ'dô Yésû rî fû'á kâyî lôsî kâ nîjî 'á, gô'dá gólâ â'dô lîdrî'á ôdrâ 'ásî gîmă 'á. Ôjîlâ Yúdă yî kâ lâ îyî îtû-âyî î'dî kâyî ró.

³⁷ Ngá āzâ bê rĩ'á tólâ òjílâ drí íyî lédrê-lédrê âgízó lôgôlé volé ĩ'dí sī lâ yā? Ngá āzākā yû'dawá.

³⁸ Ítí rĩ, òzō òjílâ āzâ ògā mâ trá dó tã má drí rĩ'á ìmbálâ gō'dá átalâ rĩ 'bá yí bê òjílâ ònjí àngó nō kâ àndrá rĩ, ítí rĩ, ítú tã ònjí kī kâ sī, mâ gólâ Ôvârí drí âjólé úrú lésĩ rĩ â'dô kpá gólâ rĩ gā'á dó ítú gólâ má òtírĩ àgôô rĩ 'á. Ítú rĩ 'dĩ tú rĩ, má â'dô àgô'á cú â'dô lânjâ Ôvârí kâ bê, gō'dá kpá mālâyíkâ tândí àkĩ gólâkâ rĩ 'bá yí bê."

9

¹ Nĩngá sī, Yésũ drí kpá úlĩ á tázô gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Tã 'dĩ òjâ ànĩ drĩ sī kô. Òjílâ ùrùkâ 'bá yí nōngá â'dô 'bã'á ĩyĩ drē zãá lédrê-lédrê ró, Ôvârí òtírĩ mbârâkâ àngĩ íyíkâ rĩ â'dá àngó nō 'á rĩ."

*Tã Yésũ rĩ rú'bá drí rú jãzô â'dólé lăgû-lăgû ró rĩ
(Mătáyô 17.1-13; Lúkă 9.28-36)*

² Kăyĩ nĵi-kázíyá vósĩ, Yésũ yĩ drí ngázô nĩlí. 'Dĩ gólĩyĩ Pétêrô, Yăkóbă gō'dá Yōwănĩ yĩ bê. Yésũ drí gólĩyĩ drĩzô nĩzô únĩ āzâ drĩ 'álâ ngĩ òjílâ ùrùkâ 'bá yĩ 'ásĩ. Gō'dá únĩ 'dĩ drĩ 'á tólâ rĩ, Yésũ rĩ lărâkô drí rú ôjázô Pétêrô yĩ ĩfĩ drĩ 'á Yăkóbă gō'dá Yōwănĩ yĩ bê.

³ Ítá Yésũ kâ drí ngázô lăgúlĩ kă'dă-kă'dă, gō'dá drílâ rú jăzô mvêemvê ró kpírĩ-kpírĩ gără ítá gólâ òjílâ drí ícálé jílâ àngó 'á nōngá rĩ drĩ sī.

⁴ Nĩngá sī, Ēlĩyă yĩ Músă bê drí âfôzô lăjó'bá nă 'dĩ 'bá yĩ àndrá, rĩ'á ĩyĩ úlĩ á tá'á Yésũ yĩ bê.

⁵ Gō'dá Pétêrô ndrê gólĩyĩ bê rĩ, drílâ ngázô tã átalé Yésũ drí kĩ nĩ rĩ, "Kúmú rĩ'á tã tândĩ 'ĩ âmâ drí â'dózô ànĩ bê nōngá. Ítí rĩ, mã â'dô gũgũ gā'á nă. 'Dĩ âlô ní drí, āzâ Músă drí gō'dá kpá âlô Ēlĩyă drí."

⁶ Pétêrô âtâ úlĩ 'dĩ tã ĩsũ âkô, tălâ gólâ nĵi tã yĩ drí 'ê'á átalâ rĩ kô. Gólâ gō'dá lăjó'bá āzâ rĩ rĩ 'bá yĩ bê trá ũrĩ ró rōô.

⁷ Nĩngá sī, mbârăsăsă drí âsízô úrú lésĩ gólĩyĩ lĩmólé ndrĩ. Gō'dá lăjó'bá 'dĩ 'bá yĩ drí úlĩ ârízô mbârăsăsă 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, "Nôô âmâ mvă nyăányă mã drí lôvó lâ 'bălê rĩ ĩ'dĩ, 'dôvô ní rĩ úlĩ gólâkâ ârĩlí."

⁸ Nĩngá sī, mbârăsăsă wálé bê rĩ, lăjó'bá 'dĩ 'bá yĩ drí ngázô 'wăâ vō ndrêlé dīrĩ gbăă. Drĩlĩyĩ cé Yésũ rĩ ndrêzô ĩ'dĩ ĩyĩ bê, gō'dá Músă yĩ Ēlĩyă bê trá yû'dawá.

⁹ Vó lâ 'ásĩ, gólĩyĩ òtírĩ rĩlĩ ârĩlí únĩ drĩ lésĩ Yésũ yĩ bê rĩ, Yésũ drí ngázô tã átalé gólĩyĩ drí, tălâ gólĩyĩ ôzô tã gólĩyĩ drí ndrêlé trá 'dĩ pēē òjílâ āzākă âlôlâ drí. Gólĩyĩ ô'bă tã 'dĩ tākô ĩyĩ 'á té ítú gólâ yĩ Yésũ drí lĩdrízô ó'dĩ ôdră 'ásĩ rĩ tú.

¹⁰ Ítí rî, drílîyî tâ Yésû kâ âtalé îyî drí 'dî 'êzó té ítí. Gõ'dá gólîyî drí rîzó kpá îyî îjîlî îyî lâfálé 'ásî úlî ítô kí'á nî rî, lîdrî-lîdrî ó'dí ôdrâ 'ásî rî tâsî.

¹¹ Vólé drî lâ 'ásî, lâjô'ba 'dî 'bá yî drí Yésû rî îjîzó kí nî rî, "Úlî lâ'bí ìmbá 'bá drí âtalé kí'á nî rî, Êlîyâ â'dô âcá'á âgôlé zâlô sîsî 'díyî pâ 'bá âjólé Ôvârí ngá lésî rî drí sî rî tâ pătîî 'î yâ?"*

¹²⁻¹³ Nîngá sî, Yésû drí tâ îjî gólîyîkâ 'dî drî lâ lôgôzó kí nî rî, "Tâ pătîî 'î, rî'á dó Êlîyâ drí âcázó sîsî ôjîlâ pîpîsîlî êdéle njââ âcâ-âcâ 'díyî pâ 'bá kâ tâsî. Má âtâ ânî drí pătîî ró, Êlîyâ âcâ trá.* Gõ'dá ôjîlâ 'ê îyî gólâ trá ônjî ró, ôzô drílîyî lèlê rî tí. Gólîyî 'ê gólâ té ôzô tâ ângû 'bá drí îgîlî trá Êlîyâ rî tâsî âkû ró rî kâtî. Gõ'dá kpá mâ rî gógó Ôvârí drí âjólé trá ûrû lésî nô kâtî, îigî trá kí nî rî, má â'dô 'bâ'á lâñô bê rôô. Áâ'dô âmâ gâ'á dó. Íigî úlî 'dî 'bá yî trá âmâ tâsî ítî â'dô tâsî yâ?"

*Tâ Yésû drí lîndrí ônjî rî lôfôzó ágâmvá âzâ 'ásî rî
(Mátáyô 17.14-21; Lúkã 9.37-43)*

¹⁴ Nîngá sî, Yésû yî ângâ bê lâjô'ba nâ rî 'bá yî bê âgôlé lâjô'ba ûrûkâ 'bá yî ngâlâ rî, drílîyî ôjîlâ tîlîlî ûsúzó 'ê'bê rû îyî trá gbââ lâjô'ba rî 'dî 'bá yî rû sî. 'Dîî lâ'bí ìmbá 'bá rî îyî kpá bê tólâ rî'á îyî tâ ôjá'á lâjô'ba rî 'dî 'bá yî bê.

¹⁵ Gõ'dá 'wââ ôjîlâ drí ndrî lîfî 'bêzó Yésû rû ânîrî 'á îyî lâjô'ba nâ rî 'bá yî bê. Ítí rî, tî lâ îyî drí â'dîzó ndrî. Ôjîlâ 'dî 'bá yî drí ngâzó râlê gólâ ngâlâ nî-bê-yâ fêlê gólâ drí.

¹⁶ Nîngá sî, Yésû drí ôjîlâ rî 'dî 'bá yî îjîzó kí, "Nî rî â'dô tâ ôjá'á ngbâangbânô lâjô'ba âmákâ nô 'bá yî bê yâ?"

¹⁷ Gõ'dá nîngá sî, âgô âzâ âlô ôjîlâ tîlîlî 'dî 'bá yî lâfálé sî drí ngâzó tâ îjî Yésû kâ 'dî drî lâ lôgôlé kí, "Tâ ìmbá 'bá, má âjî âmâ mvá ágó ró nô ní ngâlâ, tâlâ gólâ rî'á cú lîndrí ônjî bê, gõ'dá 'ê gólâ trá rîlî úlî âtâ âkó.

¹⁸ Lîndrí ônjî rî 'dî rî gólâ rî âsélé âsê gî gî gî vûdrî cú âmósá bê yî tî kâtrû-kâtrû, gõ'dá nî'á lôngá bê pèrê-pèrê. Nîngá sî, kpá cú sî-gílî nyânyâ bê kítrî-kítrî, gõ'dá drílâ gólâ rî âsézó kâgâ'dâ. Gõ'dá má âcálê bê nõngá rî, má ndâ nî trá kpîî. Gõ'dá má drí gbô lâjô'ba ánikâ 'dî 'bá yî îjîzó, tâlâ gólîyî ôlôfô ró îyî lîndrí ônjî 'dî âmâ mvá ágó ró nô 'ásî. Tákô gólîyî ícá kô lîndrí ônjî 'dî lôfôlé."

¹⁹ Nîngá sî, Yésû drí tâ-drî lôgôzó gólîyî drí kí nî rî, "Ânî ndrî rî'á 'dó tâ lèlê âkó. Má â'dô rî'á ânî tâ lèlê âkó 'bá bê

* **9:11 9.11** Tâ îsû gólîyîkâ kí, ícá kô 'díyî pâ 'bá drí drâzó. Âcâ-âcâ Êlîyâ kâ vósî, 'díyî pâ 'bá â'dô rî'á ângó nô drîî mbârâkâ sî kúmu ângî ró. * **9:12-13 9.12-13 Êlîyâ** 'Dîî Yôwânî bâbâtízî 'bá ró rî 'dî.

ǎdūkū lâ cǎlé būúú ángô tú yǎ? Nĩ â'dô tâ ârí'á ángô tú yǎ?
Nĩ âjĩ ágámvá 'dĩ má ngáá nǎlé."

20 Ítĩ rĩ, drílĩyĩ ágámvá 'dĩ âjízó Yésũ ngálâ. Nĩngá sĩ, lĩndrĩ ònjĩ rĩ 'bá òmbélâ 'dĩ ndrê Yésũ bê rĩ, 'wǎâ drílâ ágámvá rĩ 'dĩ ìngázó vǔlĩ vǔdrĩ. Gõ'dá drílâ rĩzó íyĩ lĩnyĩlĩ ìnyákú drĩ sĩ, gõ'dá cú ǎmósá bê yĩ tĩ kǎtrũ-kǎtrũ.

21 Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ágámvá 'dĩ átá lâ rĩ ìjízó kĩ, "Lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ ìtô ǎnĩ mvá ágó 'dĩ 'èlé ángô tú yǎ?" Ítĩ rĩ, ágámvá 'dĩ átá lâ drĩ tâ Yésũ kǎ ìjĩlĩ 'dĩ drĩ lâ lôgǒzó kĩ, "Ìtô gólâ trá ǎkú ró kó 'dĩmvǎ 'ásĩ.

22 Gõ'dá lô'bê gólâ kpá trá ǎndǎlé ǎndǎlé ìtú ǎzâ 'bá yĩ sĩ rĩ lǎsĩ 'á, gõ'dá ìtú ǎzâ sĩ rĩ ìmvũ 'á, ǎ'dô ró tĩkó drílâ drǎzó vólé. Ítĩ rĩ, ní ìcǎ trá gólâ rĩ pǎlé yǎ? Òzô ní ìicǎ fĩ trá rĩ, 'dǒvó ní ndrê ǎmǎ ìzǎ. Nĩ pǎ ǎmǎ."

23 Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tâ ǎtázó gólâ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ǎtǎ trá má drĩ kĩ, òzô má ìicǎ trá rĩ, má ǎtǎ ní drĩ, òzô ní ǎ'dô cú tâ lǎlê bê Òvǎrĩ 'á rĩ, rĩ'á tâ tǎkó 'ĩ Òvǎrĩ drĩ tâ cé tĩtĩ 'èzó ní drĩ."

24 Gõ'dá 'wǎâ, ágámvá 'dĩ átá lâ drĩ ǎwó ngǒzó kĩ nĩ rĩ, "Mǎ rĩ'á tâ lǎlê bê fĩnyǎwǎ ìtĩ, 'dǒvó ní pǎ mǎ, má ǎ'dô ró tâ lǎlê bê ǎtĩ 'álâ."

25 Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ òjĩlǎ tĩlĩlĩ ndrêzó ǎrǎ'á yĩ ngálâ. Gõ'dá gólâ ndrélé bê gólĩyĩ ìtĩ rĩ, drílâ íyĩ jǎzó lĩndrĩ ònjĩ gólâ ágámvá 'dĩ 'è 'bá trá ǎ'dólé úlĩ ǎtǎ ǎkó gõ'dá kpá tâ ǎrĩ ǎkó 'dĩ drǒzó vólé úlĩ ǎtǎ-ǎtǎ sĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ, ní ǎfō vólé gólâ 'ásĩ. Nĩ fĩ gõ'dá kō gólâ 'á kpá ó'dĩ."

26 Nĩngá sĩ, lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ drĩ trêzó ùrũ ágámvá 'dĩ tĩ lâ sĩ, gõ'dá ngǎzó ágámvá 'dĩ ǎ'bélé vǔdrĩ, gõ'dá kpá rĩ'á gólâ rĩ ìzĩlĩ kĩzĩ-kĩzĩ. Gõ'dá drílâ ngǎzó ǎfōlé vólé ágámvá 'dĩ 'á lâ 'ásĩ. 'Dĩ 'élé bê rũ trá ìtĩ rĩ, ágámvá 'dĩ drĩ rĩzó drê nyé ǎvō kǎtĩ. Gõ'dá tâ 'dĩ tǎsĩ rĩ, òjĩlǎ drĩ ngǎzó tâ ǎtǎlé kĩ nĩ rĩ, "Á, mvá ǎgô 'dĩ kǎ 'dĩ drǎ 'bô trá 'dĩ!"

27 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ágámvá rĩ 'dĩ drĩ lâ rǔzó gólâ rĩ ìngázó ùrũ. Ítĩ rĩ, ágámvá 'dĩ drĩ ngǎzó ǎdrélé ùrũ, éédé gólâ trá.

28 Vó lâ 'ásĩ, Yésũ yĩ lǎjó'bá íyĩkǎ yĩ bê drĩ ngǎzó fĩlĩ jó 'álâ. Gõ'dá lǎjó'bá gólǎkǎ 'dĩ 'bá yĩ drĩ gólâ rĩ ìjízó ìnĩnĩ ró kĩ nĩ rĩ, "Tǎlâ ǎ'dô 'ĩ ǎmǎ nyǎányǎ drĩ ìcázó kō lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ lôfōlé vólé ágámvá 'dĩ 'ásĩ yǎ?"

29 Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tâ-drĩ 'dĩ lôgǒzó gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Lĩndrĩ ònjĩ lǎrǎkō 'dĩ ìcǎ kō ǎnĩ drĩ drǒlé cú ìtĩ rǎtǎǎ 'è'è ǎkó. Nĩ ǎ'dô rǎtǎǎ 'è'á zǎlō ǎmbǎ Òvǎrĩ drĩ, tǎlâ gólâ òfē ró mbǎrǎkǎ drǒzó lâ 'dĩ sĩ lâ vólé."

Tā Yēsū drī iyī ōdrā pávó tā átázó kpá ó'dí rí
(Mátáyō 17.22-23; Lúkǎ 9.43-45)

³⁰ Nǐngá sǐ, Yēsū yī drī ngǎzó lǎvũlǐ vō 'dī áyélé. Gólǐyī lǎvũ kōrō ǐnǐnǐ ró 'bǎdrǐ zǐlǐ Gǎlǐláyā rǐ 'ásǐ, tǎlǎ Yēsū lǎé kō ōjǐlǎ āzǎ drī nǐlǎ kǐ, iyī bí lǎvũ'á.

³¹ Yēsū 'é tǎ rǐ 'dǐ ǐtǐ 'dǐ, tǎlǎ gólǎ rǐ'á lǎjó'bá iyíkǎ 'dǐ 'bá yī ǐfǐ lǎ yī ǐmbǎ'á iyī ōdrā tǎsǐ. ǐtǐ rǐ, gólǎ kǐ gólǐyī drī rǐ, "Mǎ gólǎ Ōvǎrǐ drī ájólé ũrú lésǐ rǐ, áǎ'dô ámǎ drǐ-bǎ fě'á ōjǐlǎ drǐ, drǐlǐyī fǔlǐ. Ōzō ǎ'dô kpálé ǐtǐ rǐ, kǎyǐ nǎ sǐ rǐ, mǎ ǎ'dô ǐdrǐ'á ōdrǎ 'ásǐ."

³² Nǐngá sǐ, lǎjó'bá 'dǐ 'bá yī nǐlǐ úlǐ gólǎkǎ átálé 'dǐ 'bá yī ǐfǐ lǎ kō. Gō'dǎ gólǐyī ǐjǐ ǐfǐ lǎ tǎ kpá kō, tǎlǎ ũrǐ gǎ trá gólǐyī rǐ.

Tā āmbǎ pǎtǐ-pǎtǐ rǐ tǎsǐ rǐ
(Mátáyō 18.1-5; Lúkǎ 9.46-48)

³³ Nǐngá sǐ, Yēsū yī lǎjó'bá iyíkǎ mǔdrǐ-drǐ-lǎ-ngǎ-rǐ rǐ 'bá yī bē drǐ ngǎzó gólé Kǎpērǎnómǎ 'álǎ. Gō'dǎ tólǎ Yēsū yī ǎ'dólé bē iyī jó 'á rǐ, drǐlǎ lǎjó'bá 'dǐ 'bá yī ǐjǐzó kǐ nǐ rǐ, "Tǎ ǎnǐ drǐ rǐ'á tǎ lǎ ōjálé ǎnǐ lǎfǎlé 'ásǐ lǎtǐ 'ásǐ rǐ ǎ'dô 'ǐ yǎ?"

³⁴ ǐtǐ rǐ, lǎjó'bá 'dǐ 'bá yī drǐ ágǐzó tǐlǐ ǎnyǐ drǐ sǐ, tǎlǎ pávó 'ásǐ rǐ, gólǐyī rǐ trá tǎ ōjálé tǎlǎ lǎjó'bá gólǎ 'é 'bá ǎ'dólé ōjǐlǎ āmbǎ ró gǎrǎ rǐ Yēsū rǐ ǐfǐ drǐ 'á rǐ ǎ'dǐ ǐ'dǐ yǎ rǐ tǎsǐ.

³⁵ Nǐngá sǐ, Yēsū drǐ rǐzó vǔdrǐ. Drǐlǎ lǎjó'bá iyíkǎ 'dǐ 'bá yī ǎzǐzó ǎ'dólé dǐrǐ yǐ rǐ sǐ. Gō'dǎ gólǎ kǐ gólǐyī drǐ rǐ, "Ōjǐlǎ gólǎ lǎ 'bá ǎ'dólé āmbǎ iyī ǎzǐ-ǎzǐ rǐ lǎvũlǐ kōrō rǐ, gólǎ ō'bǎ yī ǎ'dólé ǎdũkũ ró āmbǎ ǎngó nō kǎ ǎkó, tǎlǎ gólǎ ǎ'dô ró bē rǐ ǐ'bũ 'bá ró ǎzǐ-ǎzǐ drǐ ndrǐ."

³⁶ Nǐngá sǐ rǐ, Yēsū drǐ ngǎzó mvǎ āzǎ átrólé ǎlô ádrélé iyī ǎndrá ndrǐ. Gō'dǎ drǐlǎ mvǎ 'dǐ ǎmvózó iyī drǐ sǐ gōzō tǎ átálé lǎjó'bá drǐ kǐ,

³⁷ "Ōjǐlǎ gólǎ ǎlô 'dǐyǐmvǎ fǐnyǎwǎ nō 'bá yī 'ásǐ lǎgú 'bá, ōzō ōjǐlǎ mǎ drǐ lǎlé rǐ kǎtǐ rǐ, 'dǐlǐ lǎgú kpá trá mǎ ǐ'dǐ. Gō'dǎ ōjǐlǎ ámǎ lǎgú 'bá rǐ lǎgú kpá gólǎ ámǎ ǎjó 'bá nǒngǎ rǐ ǐ'dǐ."

Tā ōjǐlǎ tǎ lǎrǎkō 'é 'bá Yēsū rǐ rǐ sǐ rǐ tǎsǐ rǐ
(Lúkǎ 9.49-50)

³⁸ Nǐngá sǐ, Yōwǎnǐ drǐ tǎ átázó Yēsū drǐ kǐ, "Āmbǎ, mǎ ndrē ágō āzǎ trá gólǎ ǎ'dó kō ámǎ lǎfǎlé 'ásǐ, gō'dǎ gólǎ rǐ'á ǎnǐ rǐ zǐ'á ǐ'dǐ ǐlǐdrǐ ōnjǐ lǎdrózó volé ōjǐlǎ 'ásǐ. Mǎ cē rǐ trá kpǐlǐ rǐ lǎ tǎ 'dǐ áyélé, tǎlǎ gólǎ ǎ'dó kō ámǎ lǎfǎlé 'ásǐ."

³⁹ Gō'dǎ ǐtǐ rǐ, Yēsū drǐ tǎ-drǐ lōgōzó gólǐyī drǐ kǐ nǐ rǐ, "Nǐ ǐsũ tǎ kō. Nǐ ǎdrē gólǎ kō. Ōjǐlǎ gólǎ ámǎ rǐ zǐ 'bá ǐ'dǐ tǎ lǎrǎkō 'ézó rǐ, gólǎ ǐcǎ kō úlǐ ōnjǐ átálé 'wǎǎ mǎ rǐ.

⁴⁰ Ōjilā āzâ rî 'bá kô tā ōnjí 'èlé āmâ rú rî, rî'á tā pătĩ ró āmâ āzî-āzî 'î.

⁴¹ Má âtâ ânî drí tā pătĩ ró. Ōzō kpálé ōjilā āzâ ōfē lūmvû cé ĩgā sî dūū mvūlĩ, tālā ânî trá ōjilā ámakâ ĩ'di rî, gólâ 'dĩ tā mbĩ ró â'dô drĩ-'â Ôvârí kâ úsú'á."

Ngá ōjilā 'bā 'bá tā ōnjí 'èlé rî

(Mátáyō 18.6-9; Lúkǎ 17.1-2)

⁴² Nĩngá sî, Yésū drí tā átázó kî nĩ rî, "Nĩ āzâ, ōzō ní āâdô gólĩyĩ dādāwá ró* rî yĩ trá lătĩ mbĩ Ôvârí kâ rî âyélé gō'dá rĩzō tā ōnjí 'èlé ĩ'di rî, rî'á ōnjí ró lăvūlĩ. Tikó â'dô â'dó'á tândĩ ró, ōzō tí óotrō kúnĩ ândrē kŭlŭtŭtŭ rî ĩ'di 'bálé ômbélé ngără ânî ômbê 'á, gō'dá ânî trözó vŭlĩ ĩ'di bē lâ gălĩ 'á, tālā ní dră ró bē vólé, drē âkpākā'dā ní drí gólâ dāwá 'dĩ âdó ākó.

⁴³⁻⁴⁴ "Kpá ĩtĩ ōzō ní ōlē tā ōnjí 'èlé ânî drĩ sî rî, ní âyê, ní ĩ gólâ túú vólé, â'dô ró bē lédrē-lédrē âdŭkŭ ākó rî tāsĩ. Nĩ drí â'dózó lédrē-lédrē âdŭkŭ ākó rî bē cé drĩ ălĩ bē rî sŭ nĩ gără ní drí â'dózó drĩ bē rĩ, gō'dá fĩzō vélé lăsĩ ândrē ră'dă âdră 'bá kô rî 'á rî drĩ sî.

⁴⁵⁻⁴⁶ Kpá ĩtĩ ró, ōzō ní ōlē nĩlĩ pá sî tā ōnjí 'èlé rî, ní âyê, ní ĩ ânĩ pá njiyá vólé. Rĩ'á tândĩ ró ní drí â'dózó lédrē-lédrē âdŭkŭ ākó rî bē cé pá ălô bē, gō'dá gólâ ní drí â'dózó cú pá bē rĩ ní drí vëzō lăsĩ 'á rî drĩ sî.

⁴⁷ Ōzō gō'dá ânĩ ĩfĩ ō'è nĩ ânĩ 'bálé tā ōnjí 'èlé rî, ní ângĩ gólâ vŭlĩ vólé. Rĩ'á tândĩ ró ní drí cāzō 'bŭŭ 'álâ ĩfĩ bē ălô, gō'dá ní drí â'dózó ĩfĩ bē rĩ ânĩ vŭzō lăsĩ 'á rî drĩ sî.

⁴⁸ Vō 'dĩ 'á tólâ rî, ĩ'bŭ gólĩyĩ dră 'bá kô rî 'bá yĩ rî ĩyíkâ zââ ōjilā nyălé, gō'dá lăsĩ rĩ 'bá gólĩyĩ zălē rî âdrăă íyíkâ kpá kô.

⁴⁹ "Órĩ 'ă'ĩ-nyá nălē ā'wá ĩbĩ rú, tālā ōzō nġâ kô. ĩ'di kpá nyé ĩtĩ, Ôvârí rî āmâ jŭlĩ lăsĩ* sî â'dólé ōjilā tândĩ ró yĩ drĩ.

⁵⁰ 'Ā'ĩ-nyá rĩ'á ngá âsô-âsô 'î. Gō'dá ōzō 'ă'ĩ-nyá rĩ 'dĩ âsô-âsô lâ ōndē trá rî, ní â'dô 'ă'ĩ-nyá rĩ 'dĩ 'è'á ângô tí yă? Nĩ â'dô dă'á lâ vólé vŭdrĩ, tālā ní ĩcá kô 'ělâ âsólé ó'di. Ānĩ ndrĩ, nĩ â'dô 'ă'ĩ-nyá ró ngĩrĩ-ngĩrĩ ânĩ āzî-āzî yĩ lăfálé. Nĩ rĩ gólĩyĩ bē ă'dĩ ró. Nĩ ōjâ tā kô ânĩ lăfálé 'ásĩ â'dózó āmbá ró." Dŭĩ 'bá yĩ Yésū rî tĩ-vō 'ĩ lăjó'bá íyíkâ rî 'bá yĩ drĩ.

10

Tā Yésū drí ĩmbálé tā ôkó ĩngâ kâ tāsĩ rî

(Mátáyō 19.1-12; Lúkǎ 16.18)

* **9:42 9.42** Gólĩyĩ dādāwá ró rî â'dó kô cé 'dīyĩmvá ĩ'di, kpá gólĩyĩ tā lēlē bē fĩnyáwá rî. * **9:49 9.49** *Lăsĩ* 'Dŭĩ lăŋō 'î, ōzō Yóbō rî 'è 'bá rî kătĩ. Nĩ zĩ Yóbō kápĩtā 1-2.

¹ 'Dĩ vósĩ, Yésũ yĩ drí Kāpērānómā rĩ âyézo ngāzo nĩlĩ mbālē 'á'á lé drĩ áyágá Jōrōdénĩ kâ âzâ lésĩ rĩ 'á. Drĩlĩyĩ nĩzō zāā áyágá Jōrōdénĩ kâ 'dĩ 'á'á lé drĩ lâ lésĩ. Gõ'dá drĩlĩyĩ mbāzō kpá gōlē 'á'á lé drĩ âzâ rĩ lésĩ cālē 'bādrĩ Yūdáyā kâ rĩ 'á. Ítĩ rĩ, vō 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ, ōjĩlā ō'bĩ drĩ rũ è'bézō dīrĩ gbāā gólā rú sĩ kpá ó'dĩ. Nĩngá sĩ, gólā drĩ ngāzō rĩ'á tã â'dalē gólĩyĩ drĩ ōzō drĩlā rĩ'á kó 'ēlā sĩsĩ rĩ kâtĩ.

² Nĩngá sĩ rĩ, Pārúsĩ yĩ drĩ ngāzō ânĩlĩ ãyĩ gólā ngálā, tālā gólĩyĩ lē gólā rĩ ùjũlĩ tã ãjĩ sĩ, ōzō gólā ââtā tã ányā trá tã 'bā'bā Músā kâ rú rĩ tāsĩ. ãjĩ ãyĩ gólā kĩ nĩ rĩ, "Rĩ'á tã mbĩ 'ĩ ōjĩlā drĩ ãyĩ ōkó rĩ ãngázō volē ōzō ōkó rĩ 'dĩ ō'ē tã ányā âzā trá rĩ yā?"

³ Ítĩ rĩ, Yésũ drĩ tã ãjĩ gólĩyĩkâ 'dĩ drĩ lâ lôgōzō kĩ, "Tã âtā Músā kâ 'bālē trá búkũ Ôvārĩ kâ 'á ákũ ró ânĩ drĩ 'ēlē tã 'dĩ tāsĩ rĩ kĩ â'dô yā?"

⁴ Nĩngá sĩ, drĩlĩyĩ tã-drĩ lôgōzō kĩ nĩ rĩ, "Músā 'bā tã kĩ, ōzō ōjĩlā ōlē ãyĩ ōkó rĩ ãngalē rĩ, gólā ōfē wārāgā ōkó ãngā kâ ōkó rĩ 'dĩ drĩ."

⁵ Ítĩ, Yésũ drĩ tã âtázō gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Músā ãgĩ tã trá ōzō 'dĩ kâtĩ cé tālā ânĩ á'bĩyā yĩ drĩ â'dô trá âmbā-âmbā ró. Ngbāangbānō, ânĩ drĩ kpá trá âmbā-âmbā ró, tālā tã â'dô trá ânĩ lāfálē 'ásĩ ânĩ ōkó yĩ bē rĩ, nĩ ãcá kô tã rĩ 'dĩ êdélē.

⁶ Ákũ ró kãyĩ nā 'bá yĩ sĩ, Ôvārĩ drĩ sĩsĩ ãnyákũ yĩ 'bũũ bē 'bāzō rĩ, 'gólā 'bā āgō cú ãyĩ ōkó bē'.

⁷⁻⁸ "Tālā ã'dĩ 'dĩ, ōjĩlā drĩ 'bā ãyĩ átā yĩ kâ ândré bē rĩ âyézo, gō'dá njũzō ōkó lâ bē ngā ãlō ró."

Tã Ômvó Ngá 2.24

Nĩ ndrē drē, gólĩyĩ â'dó gō'dá kô ngá rĩ 'ĩ.

⁹ Ítĩ rĩ, nĩ cā ōjĩlā lāfálē Ôvārĩ drĩ ãcúlĩ trá ngá ãlō ró rĩ kô'dáwá."

¹⁰ Nĩngá sĩ, Yésũ yĩ gō bē 'bā 'álā rĩ, lājō'bá gólākā drĩ gólā rĩ ãjízō kpá ó'dĩ tã 'dĩ tāsĩ.

¹¹ Ítĩ, Yésũ drĩ tã-drĩ lôgōzō drĩlĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Ōjĩlā âzā gólā ãyĩ ōkó rĩ ãngā 'bá volē â'dô ró bē ōkó ó'dĩ âzā gĩzō ã'dĩ rĩ, gólā 'ē 'dĩ tã ōnjĩ 'ĩ ōkó lâ rú gō'dá kpá Ôvārĩ rú.

¹² Gō'dá ōzō ōkó ōngā kpá trá volē ãyĩ ágó drĩgá sĩ nĩ'á ágó âzā trōlē ã'dĩ rĩ, 'dĩ gólā 'ē tã ōnjĩ kpá trá ãyĩ ágó ákũ rĩ drĩ gō'dá kpá Ôvārĩ rú."

*Tã Yésũ drĩ ōrē fēzō 'dĩyĩmvā ōnyĩkō drĩ rĩ
(Mátáyō 19.13-15; Lúkã 18.15-17)*

¹³ Nĩngá sĩ, ōjĩlā âzā 'bá yĩ drĩ 'dĩyĩmvā ōnyĩkō âdrĩzō âjĩlĩ Yésũ ngálā, â'dô ró bē gólā drĩ tũ wũzō gólĩyĩ pĩpĩsĩlĩ 'á ōrē

ró gólīyī drī. Gō'dá lājó'ba gólākā drī ngāzō tā lōgōlé ōjīlā 'dīyímvá ājī 'bá 'dī 'bá yī drī kī nī rī, gólīyī ānī kō.

¹⁴ Yēsū ndrē bē lājó'ba 'dī 'bá yī tā 'ē'á ĭtī rī, tā 'dī cí Yēsū rī fī kō, gō'dá drīlā tā ātázó gólīyī drī kī nī rī, “Nī āyē 'dīyímvá 'dī 'bá yī ānīlī má ngálā. Nī lōgā gólīyī kō, tālā ōjīlā gólīyī tā ámakā árī 'bá 'ēlé 'wāā ōzō 'dīyímvá nō 'bá yī drī tā árīrī 'ēlé rī kātī rī ā'dō ĭyī ā'dó'á ōjīlā Ōvārī kā ró.

¹⁵ Tā pātī rō, má ātā ānī drī, ōzō nī ōlē ā'dólé ōjīlā Ōvārī kā ró rī, 'dōvó nī árī tā ámakā 'ēlé 'wāā ōzō 'dīyímvá ōnyíkō nō 'bá yī kātī. Ōzō ā'dō ĭtī kō'dáwá rī, nī ĭcá kō ā'dólé ōjīlā Ōvārī kā ró.”

¹⁶ Vó lâ sī, Yēsū drī 'dīyímvá 'dī 'bá yī āzízó āgōlé yī ngálā. Gō'dá drīlā tū wūzō gólīyī pīpīsīlī 'á, gōzō Ōvārī rī ĭjīlī ōfē ró bē ōrē gólīyī drī ndrī.

*Tā Yēsū drī ātálé ngá-tī dūū 'bá drī rī
(Mātáyō 19.16-30; Lúkǎ 18.18-30)*

¹⁷ Vó lâ sī, Yēsū yī ōtīrī ngāā vō 'dī āyélé rī, āgō āzā drī ngāzō árálé 'ā'ī tīlī vūdrī Yēsū āndrá, gō'dá drīlā Yēsū rī ĭjízó kī, “Līfī ĭmbá 'bá tándī, má ā'dō tā ángō rī 'ē'á ĭ'dī, tālā má drī ā'dózó lédrē-lédrē ādūkū ákó rī bē yā?”

¹⁸ ĭtī rī, Yēsū drī ngāzō tā 'dī drī lâ lōgōlé drīlā kī nī rī, “Ní zī mā ōjīlā tándī ró ā'dō tāsī yā? Ōjīlā tándī āngó nō 'á yū. Cé Ōvārī ĭ'dī rī'á tándī ró.

¹⁹ Ā'dō látī 'būū 'álā rī tāsī rī, ní nī tā Ōvārī drī 'bālē trá rī yī rī'á nō 'bá yī tī. Ní fū ōjīlā kō. Ní 'bā ōkó gólā ā'dó 'bá kō ánī ōkó ró rī kō ní ūgūlī āyízó ĭ'dī bē lâ. Ní ūgū ngá kō. Ní ādō ōnjō kō. Ní ādō ōjīlā kō ngá gólākā trózó volé. Ní árī ánī átá yī tī-vō ánī āndré bē, tālā ní ĭnjī ró gólīyī bē.”

²⁰ Nīngá sī, āgō 'dī drī tā lōgōzō Yēsū drī kī, “Āwō, má rī trá tā 'dī 'bá yī 'ēlé kó ākpākā'dā 'dīmvā lésī būūū ācálé āndrō nō.”

²¹ Nīngá sī, Yēsū drī ngāzō vō ndrélē mbī āgō rī 'dī ngálā lōvó sī. Gō'dá nīngá sī, Yēsū drī tā ātázó drīlā kī nī rī, “Ngá āzā lâkī trá ālō ní drī 'ēlé. 'Dōvó ní ngā nīlī ngá ā'dó 'bá ánīkā ró rī 'bá yī lāzīlī gīlī ndrī volé, tālā ní trō ró lāfā lâ 'dī fēlé ngá ákó lé 'bá drī. ĭtī rī, ní ā'dō ā'dó'á ngá tándī bē dūū 'būū 'álā. Ōzō ní ō'ē tā rī 'dī 'bá yī trá rī, ní gō ró bē ānīlī 'dēlé má vó zāā tā árī 'bá ámakā ró.”

²² Gō'dá āgō 'dī árīlī bē úlī Yēsū kā 'dī 'bá yī rī, vō drī rú ĭzázó rú lâ. Drīlā ngāzō nīlī volé ĭzā ró, tālā gólā rī'á ngá-tī bē dūū. Gólā lēē kō ngá āmbá ĭyíkā 'dī 'bá yī lāzīlī gīlī volé.

²³ Nĩngá sĩ, Yésũ drí ngázó võ ndrėlé dĩrĩ gbãã, gõ'dá drílã tã âtázó tã ârĩ 'bá íyíkã drí kĩ nĩ rĩ, "Rĩ'á âmbâ-âmbâ ró ôjílã ngá-tĩ bẽ dũũ rĩ drí â'dózo ôjílã Ôvârí kã ró."

²⁴ Ítĩ rĩ, tã ârĩ 'bá tĩ drí â'dízo. Gõ'dá Yésũ drí tã 'dĩ âtázó kpá ó'dĩ gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Ámâ 'bá yĩ, rĩ'á lãnõ ró âmbã ngá-tĩ dũũ 'bá drí â'dózo ôjílã Ôvârí kã ró."

²⁵ Lãnõ là â'dô lậvũ'á kôrô lãnõ ãnjígó rĩ 'bá ùjũlĩ filĩ kôrô lĩbĩrĩ 'bũ 'ásĩ rĩ kã drĩ sĩ."

²⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ, tã ârĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ tĩ là yĩ drí â'dízo rồo ùlĩ 'dĩ 'bá yĩ drí sĩ. Nĩngá sĩ, drĩlĩyĩ tã âtázó ãyĩ lãfálẽ 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôzô ã'dô ítĩ là 'dĩ ró rĩ, â'dô â'dó'á ángô tí ró ôjílã ãzãkã drí ngá pãzó yã?"*

²⁷ Vó là sĩ, Yésũ drí võ ndrẽzó gólĩyĩ ngálã, gõzó tã âtálẽ kĩ nĩ rĩ, "Ôjílã ãzã ícã kô íyĩ nyãányã pãlẽ yĩ sãẽsẽ ró. Cẽ Ôvârí ã'dĩ, tãlã tã ndẽẽ gólã kô. Ôvârí cú fãfã bẽ tã ndrĩ 'ẽzó."

Lạtĩ nĩzó Ôvârí ngálã rĩ

²⁸ Nĩngá sĩ, Pétẽrô drí tã âtázó Yésũ drí ãyĩ lãjô'bá yĩ tãsĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrẽ drẽ, mã âyẽ ngá ãmákã rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ, tã là rĩzó áni vó lỏbẽlẽ ã'dĩ. Gõ'dá bẽ trá ítĩ rĩ, mã â'dô ã'dô ùsũ'á ã'dĩ Ôvârí drĩgã sĩ yã?"

²⁹ Ítĩ rĩ, Yésũ drí tã âtázó lãjô'bá íyíkã drí kĩ nĩ rĩ, "Pặtĩ, mã âtã ãnĩ drĩ, ôjílã ngá íyíkã rĩ 'bá yĩ âyẽ 'bá tã ámákã 'ẽzó ã'dĩ rĩ, ôzô gólã ãâyẽ ãyĩ á tá 'ĩ ngátã ãyĩ ândrẽ, ãyĩ âdrũpĩ, ãyĩ ízó ngátã 'dĩyĩmvã yĩ ã'dĩ yã, ngátã 'bô 'bã 'ĩ ẵmvũ yĩ bẽ, ã'dô ró bẽ tã âtĩ-âtĩ Ôvârí kã âtázó ôjílã drí yã rĩ,

³⁰ gólã â'dô ngá ùsũ'á dũũ ẵngô nõ 'á. Gólã â'dô â'dó'á ândrẽ bẽ dũũ, âdrũpĩ yĩ, ízó yĩ, á tá yĩ, 'bã yĩ gõ'dá ẵmvũ yĩ bẽ dũũdũ ẵngô nõ 'á. Gólã â'dô kpã lãnõ ùsũ'á rồo, tãlã ôjílã â'dô gólã rĩ lãrãkô 'ẽ'á ùlĩ ámákã âtã-âtã là tãsĩ. Gõ'dá gólã â'dô kpã tã tãndĩ ùsũ'á 'bũũ 'álã, rĩzó zãã gbặdũ ãdũkũ ẵkô tólã.

³¹ Gõ'dá nĩ 'bã ãnĩ nyãányã kô â'dólẽ lậnjĩ-lậnjĩ ró ngá ãnĩkã âyẽlẽ ndrĩ ámã tãsĩ rĩ tãsĩ, tãlã ôjílã gólĩyĩ tã là drĩ lậnjĩlĩ rồo rĩ 'bá yĩ, tã là yĩ â'dô ázã'á, gõ'dá gólĩyĩ tã là drĩ lậnjĩlĩ kô'dáwã rĩ, áã'dô gólĩyĩ tã 'bã'á â'dólẽ lậnjĩ-lậnjĩ ró kôrô ãzặtũ."

Tã Yésũ drí tã âtázó kpã ó'dĩ ãyĩ ôdrã tãsĩ rĩ

(Mătáyô 20.17-19; Lúkã 18.31-34)

³² Kặyĩ ázã sĩ, Yésũ yĩ drí ngázó nĩlĩ lạtĩ Yẽrỗsãlẽmã kã rĩ 'ásĩ gỏlẽ Yẽrỗsãlẽmã 'álã. 'Dĩ Yẽsũ 'dẽ íyíkã tã ârĩ 'bá íyíkã

* **10:26 10.26** Gólĩyĩ ãyĩ tã ãyĩ 'dĩ, tãlã tã ãsũ gólĩyĩkã 'á rĩ kĩ, ngá dũũ ã'dô lẵmbẽ ôrẽ Ôvârí kã ôjílã drĩ rĩ ã'dĩ. Ngá-tĩ dũũ 'bã â'dô trá ôjílã tãndĩ 'ĩ.

'dī 'bá yī ândrá. Gõ'dá tã ârí 'bá gólâkâ 'dī 'bá yī, tı lâ yī drı â'dızó, tãlâ fĩ îdũ-îdũ gólâkâ 'dī tãsĩ. Gólĩyĩ bẽ kpálẽ 'dẽ'á Yésũ vósĩ rĩ, gólĩyĩ kpá rĩ'á ũrĩ ró. Ítĩ rĩ, Yésũ drı âdrézó, gõ'dá drılâ lâjõ 'bá íyíkâ mûdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ 'dĩ 'bá yī âzızó yĩ ngálâ. Nĩngá sĩ, drılâ tã âtázó gólĩyĩ drı tã 'ẽ 'bá rũ 'èlẽ yĩ drı rĩ tãsĩ.

³³ Gólâ kĩ gólĩyĩ drı rĩ, “Nĩ ârí drẽ, nõõ âmâ trá nĩ'á Yērõsãlẽmã 'álâ nõ. Tólâ rĩ, mã gólâ Ôvãrí drı âjólẽ trá ũrũ lésĩ nõ, áá'dô âmâ drĩ-bã fẽ'á âmâ trózó drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yī ândrá gõ'dá kpá lâ'bí ãmbá 'bá yĩ bẽ. Tólâ rĩ, gólĩyĩ â'dô tã âmákâ kĩ'á kĩ nĩ rĩ, 'dõvó úfũ mã. Gólĩyĩ â'dô âmâ trõ'á âjılĩ ôjılã âtrã Rómã kã rĩ 'bá yĩ drı.

³⁴ Gõ'dá ôjılã 'dĩ 'bá yī â'dô âmâ gũ'á. Gólĩyĩ â'dô tũ lûwú'á mã lĩfĩ, vó lâ sĩ, âmâ cãzó. Gõ'dá tã 'dĩ 'bá yī vósĩ, gólĩyĩ â'dô âmâ fũ'á. Gõ'dá kãyĩ nã sĩ rĩ, mã â'dô lĩdrĩ'á ôdrã 'ásĩ.”

*Tã Yãkóbã yĩ Yõwãnĩ bẽ drı tã ijızó Yésũ tı rĩ
(Mátáyõ 20.20-28)*

³⁵ Nĩngá sĩ, Yãkóbã yĩ âdrúpĩ lâ Yõwãnĩ bẽ, Zẽbẽdáyõ rĩ mvá yĩ ró rĩ drı ngãzó ãyĩ rũ êsélẽ ãnyĩ Yésũ lâgátı gõ'dá tã ijılĩ tı lâ kĩ nĩ rĩ, “Lĩfĩ ãmbá 'bá, ní â'dô ícã'á trá tã âlõ gólâ âmâ drı 'ẽ'á ijılã nõ 'èlẽ âmâ drı yã?”

³⁶ Ítĩ rĩ, Yésũ drı gólĩyĩ ijızó kĩ, “Nĩ lẽ mã õ'ẽ â'dô ĩ'dĩ ãnı drı yã?”

³⁷ Gõ'dá lôgõ ãyĩ tã-drĩ Yésũ drı kĩ, “Ítũ ní drı ânızó rĩlĩ kúmũ ąngĩ ró ąngó nõ drĩ rĩ sĩ, ní 'bã âmâ rĩlĩ ánı gãrã drĩ 'á, âlõ âmâ lâfálẽ 'ásĩ rĩ íyíkâ ánı drĩ-ágó drĩ, gõ'dá âzã âlõ rĩ â'dô ró íyíkâ ánı drĩ-lĩjĩ drĩ, mã gõ ró rĩlĩ ánı bẽ ąngó nõ drĩ.”

³⁸ Nĩngá sĩ, Yésũ drı tã âtázó gólĩyĩ drı kĩ, “Mĩ nĩ tã ífĩ tã ãnı drı ijılĩ 'dĩ kã kô. Nĩ õlẽ trá âyĩkõ âmákâ rĩ 'èlẽ rĩ, ĩtĩ rĩ, nĩ â'dô ícã'á trá ĩzã kôkõ âmákâ â'dô 'bá ątĩ 'álâ rĩ 'èlẽ yã? Nĩ â'dô ícã'á trá ngã mvũlĩ ĩgã lâņõ kã gólâ mã drı 'ẽzó ngã mvũlĩ 'álâ sĩ rĩ 'ásĩ yã? Lãņõ â'dô 'dĩ'á mã drĩ õzõ ĩmvũ gólâ rĩ'á dãlã ôjılã drĩ bãbãtızĩ 'ẽ vó 'á rĩ kãtĩ. Nĩ ícã trá â'dólẽ bãbãtızĩ 'ẽ'ẽ ĩtĩ 'dĩ bẽ yã?”

³⁹ Ítĩ rĩ, drılĩyĩ tã-drĩ lôgõzó Yésũ drı kĩ nĩ rĩ, “Ãwõ, mã ícã trá.”

Nĩngá sĩ, Yésũ drı tã âtázó gólĩyĩ drı kĩ nĩ rĩ, “Â'dô â'dó'á õzõ 'dĩ tĩ. Nĩ â'dô kpá ngã mvũ'á ĩgã lâņõ kã mã drı ngã mvũzó 'álâ sĩ rĩ 'ásĩ, gõ'dá áâ'dô kpá bãbãtızĩ lâņõ kã 'ẽ'á ãnı drı õzõ 'ẽ'á 'èlã mã drı rĩ kãtĩ.

⁴⁰ Ôzõ â'dô kpálẽ 'dĩ kãtĩ rĩ, mã mbârãkã âkó vó rĩ kã âmã gãrã drĩ 'á rĩ fẽzó ãnı drı. Ôvãrí rĩ'á vó kũmũ kã êdẽ'á ôjılã drılã 'ẽ'á êpẽlã rĩ yĩ drı.”

41 Gō'dá nīngá sī, lājó'ba mûdrī rī 'bá yī ârīlī bē īyī ūlī Yākóbā yī kâ âdrúpī lâ Yōwānī bē 'dī rī, gólīyī drī â'dózó ōmbā ró Yākóbā yī drī.

42 Ítī rī, Yēsū drī tā âtázó gólīyī drī rû ê'bézó ndrī dīrī, gō'dá gólā drī tā âtázó gólīyī drī kī nī rī, "Mī nī trá kī nī rī, kúmú 'bāsúru kâ rī 'bá yī rī rīlī 'bāsúru iyīkâ rī 'bá yī drīlī mbârākā sī.

43 Gō'dá ânī lājó'ba ámakâ rī 'bá yī lāfálē 'á rī, nī 'é ítī kô. Gólā tībē lē 'bá â'dolé āmbā ró ânī lāfálē 'asī Ôvârī rī līfī drī 'á rī, gólā ĩ'ī'bū rû īyī āzī-āzī yī drī ndrī.

44 Ōjīlā ânī lāfálē sī gólā tībē lē 'bá â'dolé āmbā ró sīsī iyī āzī-āzī yī drī sī Ôvârī rī līfī drī 'á rī, gólā āâ'dô rāgī ró rû ĩ'būlī āzī-āzī lâ yī drī ndrī.

45 Nī ârī drē, mā gólā âjólē trá ūrū lésī rī, ânī kô â'dolé āzī-āzī drī rû ĩ'būzó má drī. Má ânī nô rû ĩ'būlī ĩ'dī āzī-āzī drī, gō'dá kpá amā nyāanyā fēlē drālē, tālā má ā'dô ró bē ōjīlā dūu drī tīzō ĩ'dī sī lâ."

*Tā Yēsū drī Bātīmáyā rī līfī êdézó rī
(Mátáyō 20.29-34; Lúkā 18.35-43)*

46 Nīngá sī, Yēsū yī rī trá nī'á gólē Yērōsālēmā 'álā ró, gō'dá drīlīyī cāzó Yérīkō 'á. Gō'dá gólīyī bē trá lāwū'á Yérīkō 'asī rī, ōjīlā tīlīlī īyīkâ kpá zāā gólīyī bē 'dūwā. Tólā līfī ākó lé 'bá āzā bē rī'á rú lâ Bātīmáyā, gō'dá átā lâ rī rú rī'á Tīmáyā, gólā rī rīlī lātī gārā drī 'á, tālā yī ōrī ró bē lāfā zīlī ōjīlā lātī kâ drīgá sī.

47 Ítī rī, gólā drī tā ârízó kī nī rī, āâ'dô Yēsū Nāzāretā lésī rī ĩ'dī lāwū'á ōjīlā tīlīlī bē. Gō'dá gólā ârīlī bē tā 'dī rī, drīlā ngāzó rīlī lāzī zīlī ngbálā-ngbálā kī nī rī, "Yēsū, ní 'bā amā ĩzā ōgā ní drī, ní ĩ'dī tībē Ôvârī drī tā lâ âtálē kī'á nī rī, â'dô ânī'á amā pālē nō, ní pā mā."

48 Nīngá sī, ōjīlā dūu drī ngāzó nīlī gólā ngálā rī'á tā lôgólē gólā drī, gólā āāgī tūtī. Gō'dá lé ítī rī, Bātīmáyā, ní lēē tā ōjīlā 'dī 'bá yī kâ 'dī ârīlī kô. Ítī, ní drī gōzó trēlē ūrū kpá ó'dī ngbálā-ngbálā kī, "Nī ĩ'dī tībē Ôvârī drī tā lâ âtálē kī'á nī rī, â'dô ânī'á amā pālē nō, ní ndrē amā ĩzā! Ánī 'a āâ'dī má rú! Ní pā mā!"

49 Nīngá sī, Yēsū drī âdrézó tā âtálē ōjīlā 'dī 'bá yī drī kī nī rī, "Nī âzī āgō nā ânīlī má ngáá nōlē." Ítī rī, ōjīlā 'dī 'bá yī drī līfī ākó lé 'bá Bātīmáyā rī âzízó kī nī rī, "Ánī pīpīsīlī āâ'dī. Ní ngā ūrū nīlī, tālā gólā trá ânī zī'á."

50 Ítī rī, Bātīmáyā ní drī ítā ândrē ní rú rī ângízó vūlī vūdrī, ngāzó nīlī 'wāâ'wā Yēsū ngálā.

⁵¹ Gõ'dá gólâ câ bê rî, Yésũ drí ìjízó lâ kî nî rî, “Ní lě má ò'è ã'dô ì'di ní drí yã?”

Nĩngá sî, drílâ tâ lôgõzó Yésũ drí kî, “Ãmbá, ní êdê áamá ìfî, ã'dô ró bê má drí vò ndrẽzó.”

⁵² Gõ'dá Yésũ kî drílâ rî, “Ã'dô trá 'dî kâtí rî, ní nî, má pá nî trá, tâlá ní rî rîlî tâ lělě ámakâ bê ní 'á.” Gõ'dá Yésũ òtírî kpá úlî 'dî 'bá yî átá ndélé rî, kôrô Bâtímáyâ rî ìfî drí rû nĩjzó, drílâ vò ndrẽzó rará. Ítí rî, Bâtímáyâ drí ngázó 'délé kpâá Yésũ vósî òjílâ tîlîlî 'dî 'bá yî bê 'dũwã.

11

*Tã Yésũ rî lûyízó drílâ fîrî Yērōsālēmã 'álâ rî 'á rî
(Mátáyō 21.1-11; Lúkã 19.28-40; Yōwánî 12.12-19)*

¹ Yésũ yî tâ ârí 'bá iyíkâ rî 'bá yî bê trá rî'á ìyî nî'á sîsî 'álâ ró gólê Yērōsālēmã 'álâ. Nĩngá sî, drílîyî cãzó jãribã zîlî Bêtãnî gõ'dá Bêtéfágê bê ãnyî Yērōsālēmã rû rî 'álâ. Tólâ látî 'dî drî rî, drílîyî cãzó únî gólâ fê dô kâ zîlî òlívî rî bê yî drî rî 'álâ. Gõ'dá gólîyî câ bê tólâ rî, Yésũ drí ngázó tâ ârí 'bá iyíkâ rî rî 'bá yî jòlê àtî 'álâ.

² Ítí, drílâ tâ átázó gólîyî drí kî nî rî, “Nî fî 'bãdrî mvá Bêtéfágê àtî 'álâ nã 'á. Tólâ rî, nî ã'dô dõngí mvá ãzã ómbãá drê drî lá 'á kô'dáwã rî ùsú'á ó'í trá 'í'í tólâ. Nî àtî ãnîzó ì'dí bê lâ.

³ Òzô òjílâ ãzã 'bá yî ìjî ãnî trá kî nî rî, nî rî dõngí 'dî àtîlî ã'dô tãsî yã rî, nî lôgõ tâ-drî drílâ kî nî rî, ‘Kúmú ámakâ lě nî, gólâ ã'dô lôgõ'á lâ 'wãã volé.’ ”

⁴ Ítí, tâ ârí 'bá rî 'dî 'bá yî drí ngázó nîlî, gõ'dá drílîyî dõngí ùsúzó, ó'í 'í ãnyî jó tîlî-tî bê 'bã ãzã 'á látî gãrã drî 'á. Nĩngá sî, drílîyî 'dẽzó rî'á àtîlâ.

⁵ Gõ'dá gólîyî 'dê bê rî'á dõngí rî 'dî àtîlî rî, òjílâ rî 'bá âdrélé ãnyî rî 'bá yî drí gólîyî ìjízó kî, “Nî rî dõngí 'dî àtîlî ã'dô tãsî yã?”

⁶ Gõ'dá tâ ârí 'bá rî 'dî 'bá yî lôgõ yî tâ-drî gbô òjílâ rî 'dî 'bá yî drí nyé òzô Yésũ drí átálé trá gólîyî drí rî kâtí. Bê trá ítí rî, òjílâ 'dî 'bá yî drí tâ ârí 'bá 'dî 'bá yî áyézó dõngí rî 'dî àtîlî sélé nîzó ì'dí bê lâ volé.

⁷ Nĩngá sî, drílîyî dõngí 'dî àsézó àjílî Yésũ drí. Gõ'dá gólîyî drí ítá bî ángí ró rî 'bá yî àtrõzó 'bélé dõngí rî 'dî ùgúlî, tâlá Yésũ òrî ró bê drî lâ. Gõ'dá ítí rî, Yésũ drí mbãzó rîlî gá drî lâ fîlî Yērōsālēmã 'álâ.

⁸ Gõ'dá dõngí ã'dô bê rî'á nî'á Yésũ bê yî drî rî, òjílâ dũú drí ngázó 'dó rî'á ítá iyíkâ 'bélé ìnyákú drî sî látî 'ásî Yésũ ándrá, tâlá gólâ ònî ró drî lâ sî. Gõ'dá òjílâ ùrùkã 'bá yî

īyíkā nī'á lârá bê mbírá bí âñō bê òmā 'ásī âjílí 'bélé 'dó
Yésū ândrá drílâ nīzó drī lâ sī. 'Dī gólīyī lậgū òjílā àmbá 'í.

⁹⁻¹⁰ Nīngá sī, òjílā ấtí 'álâ rī 'bá yī gō'dá 'dó gólīyī volé 'álâ
rī 'bá yī bê drī ngāzó īyī rīlī tã pélé gbórókō vậậậậ sī kī
nī rī,

"Mā lùyī nī, Kúmú.

Ní âjō Yésū trá drī-âcê áníkâ bê rīlī ângó drīlī 'díyī pã 'bá
ró,

Mā lùyī nī, Ôvârí, tãlâ ângó lípī trá ânyī 'ê'á ângó rūlī.

Mā lùyī nī, Ôvârí gólâ rī 'bá 'būū 'álâ rī."

Ítí, gólīyī lậgū Yésū trá kúmú ạngí īyíkâ ró.

¹¹ Ítí rī, Yésū yī drī ngāzó nīlī Yērōsālēmā 'álâ. Tólâ, Yésū
yī drī âfizō ấ'dị-drī jō ạngí Ôvârí kâ rī kâ 'á. Gō'dá Yésū drī
vō ndrēzó dīrī 'álé lâ 'ásī. Tãlâ ấtú 'dê trá rī drī sī, Yésū yī
lặjố'bá íyíkâ mùdrī-drī-lâ-ngâ-rị rī 'bá yī bê drī ngāzó gólē
volé Bētānī 'álâ, vō drīlīyī rīzó rī 'álâ.

*Tã Yésū drī kănágōwá lặ'wâ âkó rī trīzó rī
(Mátáyō 21.18-19)*

¹² Gō'dá cịnố lâ sī, Yésū yī trá âgō'á īyī lặjố'bá íyíkâ yī bê
Yērōsālēmā 'álâ Bētānī lésī. Yésū trá gō'dá lặfố ró.

¹³ Gō'dá Yésū yī â'dô bê rī'á nī'á īyī lặtị 'ásī rī, drílâ fê âzâ
rī'á zịlâ kănágōwá rī ndrēzó gĩa jệjệ ró bí bê ngbũkpũ. Ítí,
drīlīyī ngāzó nīlī zệlệ lâ 'álâ, tãlâ ndrẹlâ ngátá lặ'wâ lâ bê
yâ rī tāsī. Gō'dá gólīyī câ bê fê rī 'dị zệlệ rī, lặ'wâ lâ trá
yù'dậwậ ấlôwâlâ. Ūsū īyī cé bí lâ ấ'dị ngbũkpũ fê lâ drị,
tãlâ kậtị gólâkâ 'wặzó rī âcá drệ kô.

¹⁴ Bê trá ítí rī, Yésū drī fê 'dị trīzó kī nī rī, "Ní rī áníkâ fī
zầ ítí lặ'wâ 'wặ âkó, gō'dá òjílâ òzó ícá kô ânī lặ'wâ nyặlệ
ó'dị ấlôwâlâ." Gō'dá nīngá rī, lặjố'bá gólâkâ rī 'bá yī ârī īyī
lặtrị drílâ trīlī 'dị trá.

*Tã Yésū drī ngá lặzị 'bá lặdrốzó ấ'dị-drī jō ạngí Ôvârí kâ
'ásī rī*

(Mátáyō 21.12-17; Lúkã 19.45-48; Yōwánī 2.13-17)

¹⁵ Vó lâ sī, Yésū yī drī ngāzó nīlī cặlệ Yērōsālēmā 'álâ kpá
ó'dị. Gō'dá drīlīyī fizō ấ'dị-drī jō ạngí Ôvârí kâ rī kâ 'á. Tólâ
rī, Yésū drī òjílâ ũsúzố rī'á īyī ngá lặzị'á gō'dá kpá ngá gĩa bê
lặgị ònị sī. Gō'dá gólâ drī kpá òjílâ ấzâ 'bá yī ndrēzó rī'á
īyī ậdị ồrị ấzâ 'bá yī ịkủậ'á ậdị ồrị ấzâ 'bá yī sī. Gō'dá Yésū
ndrệ tã 'dị bê ítí rī, gólâ drī â'dốzó òmbâ ró, tãlâ gólīyī rī
trá vō íyī átá kâ rī ịzặlệ. Ítí rī, Yésū drī ngāzó nīlī tặrặbặzặ
ậdị ịkủậ 'bá yī kâ 'dị 'bá yī lặzệlệ gō'dá drī lâ yī âkólệ ndrị
vặdrị. Gō'dá gólâ drī kpá ngāzó nīlī gặ'á'đá òjílâ gólīyī rī
'bá īyíkâ ấmámố â'dó 'bá ngá fệfệ ró Ôvârí drī rī yī lặzịlị

gĩlĩ vólé rĩ lôzélé kpá ndrĩ 'dó vūdrĩ. Drílâ gōzō òjílâ 'dĩ 'bá yĩ lâdrólé ndrĩ vólé úlĩ âtâ-âtâ bê kĩ,

16-17 “Úlĩ Ôvârĩ kâ ìgĩlĩ jó Ôvârĩ kâ tāsĩ rĩ kĩ ã'dô yā? Ôvârĩ kĩ nĩ rĩ,

'Jó ámakâ rĩ'á vō 'bāsúrú ngĩngĩ drĩ ânĩzō rũ è'bélé 'á lá rĩlĩ cé rātāā 'èlè 'ĩdĩ.'

Īsáyā 56.7

Gō'dá nōō, 'nĩ jâ jó ámakâ trá vō ũgũ kâ ró', òzō ānĩ drĩ rĩ'á 'èlā 'dĩ kâtĩ.” Yēsũ lē trá vō 'dĩ āyéle cé òjílâ drĩ rātāā 'ēzō 'ĩdĩ 'á lá. Gólâ āyé òjílâ kō ngá ĩyíkâ lâzĩlĩ ă'dĩ-drĩ jó ąngĩ Ôvârĩ kâ 'dĩ 'á.

18 Nĩngá sĩ, drĩ-'bá Yúdā yĩ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ tã Yēsũ kâ òjílâ lâdrózō 'dĩ árizō ĩyĩ. Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngāzō rĩ'á lătĩ lōndálé Yēsũ rĩ fūzō ũrĩ drĩ sĩ. Tã ĩsũ gólĩyíkâ kĩ, òjílâ ā'dô 'dē'á ndrĩ Yēsũ vó ĩyĩ āyéle, tālâ òjílâ dũũ ndrĩ tĩ lâ yĩ ă'dĩ trá lĩfĩ ĩmbâ-ĩmbâ Yēsũ kâ 'dĩ tāsĩ.

19 Nĩngá sĩ, tã Yēsũ drĩ òjílâ lâdrózō ă'dĩ-drĩ 'ásĩ 'dĩ vósĩ, lănjátúlĩ bê rĩ, Yēsũ yĩ lăjó'bá ĩyíkâ yĩ bê drĩ ngāzō drĩ dĩlĩ ĩyĩ gólé 'bā 'álâ Bētānĩ 'álâ.

Tã Yēsũ drĩ ĩmbálé tã lēlē tāsĩ kănágōwá fē yĩ drĩ trĩlĩ rĩ rú rĩ

(Mătáyō 21.20-22)

20 Gō'dá cĩnó Yēsũ yĩ drĩ ngāzō gólé Yērōsālēmā 'álâ. Lătĩ 'ásĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ fē Yēsũ drĩ trĩlĩ sísĩ rĩ ndrēzō. Gō'dá gólĩyĩ ā'dô bê rĩ'á lăvũ'á rĩ, drĩlĩyĩ fē rĩ 'dĩ ndrēzō dră trá, gō'dá 'ĩ trá kō ōmvóre lâ lésĩ rāgō.

21 Ītĩ rĩ, tã Yēsũ drĩ fē 'dĩ trĩzō rĩ drĩ ágázō Pétērō drĩ. Gō'dá drílâ ngāzō tã âtálé Yēsũ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Tã ĩmbá 'bá, nĩ ndrē drē, fē gólâ ní drĩ trĩlĩ rĩ dră trá, 'ĩ trá kăgă'dā nâ.”

22 Nĩngá sĩ, Yēsũ drĩ tã-drĩ lôgōzō Pétērō yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Ōzō nĩ ō'bā tã lēlē ānĩkâ ndrĩ gágă Ôvârĩ 'á rĩ, nĩ ā'dô kpá ĩcá'á tã rĩ 'dĩ 'èlè má tí mbârākā Ôvârĩ kâ sĩ.

23 Má âtâ ānĩ drĩ nō tã pătĩ 'ĩ. Ōzō nĩ āâtâ úlĩ trá únĩ ąngĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, ‘Únĩ ąngĩ, únĩ rũ 'dēlè ĩmvũ ândrē 'á rĩ.’ Ōzō nĩ āâtâ úlĩ rĩ 'dĩ tã lēlē gágă rākâ fē kâtĩ rĩ sĩ cú ĩtĩ tã ĩsũ rĩ rĩ ākō ālōwálâ rĩ, Ôvârĩ ōró fĩ tã rĩ ānĩ drĩ âtálé 'dĩ 'ēē ānĩ drĩ pătĩ.

24 Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, má âtâ kpá ó'dĩ, òzō nĩ ōtĩrĩ rātāā 'ēē Ôvârĩ drĩ tã āzâ 'ēzō ānĩ drĩ rĩ, òzō nĩ ōrĩ tã lēlē sĩ kĩ pătĩ Ôvârĩ ā'dô tã rĩ 'dĩ 'ē'á rĩ, tã rĩ 'dĩ ā'dô rũ 'ē'á ānĩ drĩ.

25 “Ōzō nĩ āzâ āā'dô bí rĩ'á tĩ ĩrátâ'á Ôvârĩ drĩ, ngătā òjílâ āzâ ō'ē tã ōnjĩ trá ní drĩ yā rĩ, ānĩ fĩ ăđ'đĩ gólâ rũ, ní āyé

gólâ tâ ònjí 'dĩ 'ásĩ, tâlâ ání átá gólâ 'bũũ 'álâ rĩ ââyê ró kpá tâ ònjí áníká rĩ 'bá yĩ bē.

²⁶ Ōzō ní ògā dó tâ ònjí ází-ází kâ âyélé rĩ, Ôvârí â'dô gā'a kpá dó tâ ònjí áníká rĩ âyélé."

*Tā ìjì drì-âcê Yésũ kâ tāsĩ rĩ
(Mātáyō 21.23-27; Lúkǎ 20.1-8)*

²⁷ Nĩngá sĩ, Yésũ yĩ drí cāzó kpá ó'dĩ Yērosālēmā 'álâ lājó'bá iyíkā 'dĩ 'bá yĩ bē. Gō'dá gólĩyĩ â'dô bē rĩ'á nĩ'á iyĩ jó ángĩ Ôvârí kâ rĩ 'álâ òjílā ìfĩ ìmbálé rĩ, lā'bĩ ìmbá 'bá, gō'dá drĩ-'bá ángĩ Yúdā yĩ kâ rĩ 'bá yĩ ndrĩ 'dó gólĩyĩ sísĩ-lésĩ ró rĩ 'bá yĩ bē, drĩlĩyĩ ngāzó iyĩ ânĩlĩ Yésũ ngálā ậ'dĩ-drĩ jó Ôvârí kâ rĩ kâ 'á.

²⁸ Nĩngá sĩ rĩ, drĩlĩyĩ tâ ìjízó Yésũ tĩ kĩ nĩ rĩ, "Ndá drì-âcê â'dô kâ 'ĩ ní drìgá rĩzó òjílā ìfĩ ìmbálé ậ'dĩ-drĩ jó Ôvârí kâ rĩ kâ 'ásĩ yā? Kó ậ'dĩ fē drē drì-âcê rĩ 'dĩ ní drĩ nĩ yā?"

²⁹ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tâ ìjì gólĩyíkā 'dĩ drĩ lâ lôgōzó kĩ, "Mā â'dô kpá ânĩ ìjì'á tâ ìjì sĩ. Ōzō tâ ìjì ámakā 'dĩ nĩ òlôgō tâ-drĩ lâ trá rĩ, má drĩ 'dēzó fĩ drì-âcê ángô rĩ sĩ má drĩ rĩzó tâ nô 'bá yĩ 'élé nõ lôfólē ânĩ drĩ.

³⁰ Ítĩ rĩ, ậ'dĩ ậjô Yōwánĩ bābātízĩ 'ē 'bá ró rĩ nĩ ânĩlĩ rĩlĩ bābātízĩ 'élé òjílā drĩ yā? Ôvârí ậjô gólā nĩ bābātízĩ 'élé ngátā òjílā mvá ậjô gólā nĩ yā?"

³¹ Nĩngá sĩ, drĩ-'bá Yúdā yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngāzó rĩ'á tâ ìjì Yésũ kâ 'dĩ òjálé iyĩ lāfálé 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, "Mā â'dô tâ ìjì gólākā 'dĩ drĩ lâ jā'á ángô tĩ yā? Ōzō mã òjā kĩ nĩ rĩ, Ôvârí ậjô Yōwánĩ nĩ rĩ, 'dĩlĩ gólā â'dô tâ lôgō'á ămā drĩ kĩ nĩ rĩ, 'Ōzō â'dô trá ítĩ rĩ, nĩ gā dó úlĩ Yōwánĩ kâ rĩ lēlē â'dô tāsĩ yā?"

³² Gō'dá òzō mã ấatā kĩ, òjílā ấazā ấajô gólā nĩ rĩ, â'dô â'dó'á ángô tĩ yā?" Gólĩyĩ rĩ tâ 'dĩ òjálé 'dĩ ùrĩ drĩ, tâlā òjílā iyíkā rĩ 'bá yĩ òzó kô rũ jāā iyĩ rũ, tâlā òjílā rĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ tâ pătĩlĩ ró lē iyĩ tâ trá kĩ nĩ rĩ, Yōwánĩ rĩ'á tâ ángũ 'bá nyáányā Ôvârí kâ 'ĩ.

³³ Ậ'dólé bē trá ítĩ rĩ, drĩ-'bá Yúdā yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngāzó tâ-drĩ lôgólē iyĩ Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Mā nĩlĩ gólā Yōwánĩ rĩ ậjô 'bá rĩ kô." Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ngāzó úlĩ ấatálé gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ōzō tâ-drĩ lôgō ấaníká â'dô ítĩ rĩ, gō'dá mã gā kpá trá dó drì-âcê fē 'bá má drĩ rĩ ậ'dálé ânĩ drĩ."

12

Úlĩ mǎnĩgō ạmvũ 'wǎ 'bá kâ Yésũ drĩ ấatálé drĩ-'bá Yúdā yĩ kâ

rî 'bá yî rú rî

(Mâtáyō 21.33-46; Lúkã 20.9-19)

1 Nĩngá sī, Yésū drí ngāzō úlī mǎnĩgō âtalé drī-'bá Yúdã yí ká 'dĩ 'bá yî drí. Úlī mǎnĩgō rî ì'dĩ nõtí. "Ăgō āzā bē ālō. Drílā ngāzō fē ōzō ālā'bā kátí gólā rīzō ōdrā 'ēlé lō'wā lā 'ásī rî ì'dĩlī dūu yí drí ǎmvú 'á. Gō'dá drílā ndōgō gāzō dīrī gbāā rú lā sī, tǎlā ũgú gō'dá kōrōnyā bē ōzō lǎtī ũsú āfízō ānīlī fē lō'wā 'dĩ īzālē. Gō'dá ēédē vō āzā kpá kúnī 'á gūǎlī-gūǎlī ìtī rīzō ōdrā 'dĩ zālē 'á lā. Gō'dá drílā kpārā 'dīzō ũrū, tǎlā kpá ǎmvú vó ndrē 'bá drí rīzō mbālē rīlī gá drī lā 'á rī'á ǎmvú vó ndrēlé. Nĩngá sī, gólā drí ǎmvú 'wā 'bá āzā 'bá yî āzízō ānīlī lōsī 'ēlé ǎmvú íyíkā 'dĩ 'á, ōzō ō'wā trá rī, yí fē ró ũrūkā lā bē gólīyī drí. Gō'dá gólā rī gógó drí íyíkā ngāzō nīlī 'bǎdrī āzā 'álā jējē ró.

2 Gólā volé sī rī, fē lō'wā 'dĩ 'bá yî drí lĩnjízō kālē. Gō'dá lō'wā 'dĩ 'bá yî ôkírī tú rī, ǎmvú lĩpī nī 'bá trá 'bǎdrī lídī 'álā nā drí ngāzō lǎjō'bá íyíkā ājólē kó tólā sī ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî ngálā, tǎlā lō'wā â'dó 'bá trá íyíkā ró rī tāsī yí drí.

3 Gō'dá ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî gā dó. Nĩngá sī, drīlīyī lǎjō'bá ājólē 'dĩ rīzō ānjī cǎlé kpādī-kpādī ōnjī lā drī, gō'dá drīlīyī drī yīzō rú lā sī gólē volé ǎmvú lĩpī ngálā drī-drī ró.

4 "Vó lā sī, ǎmvú lĩpī drí kpá lǎjō'bá íyíkā āzā ājózō ǎmvú 'wā 'bá rī 'dĩ 'bá yî ngálā zāā lō'wā íyíkā ró rī tāsī. Gō'dá 'dīlī rī, ǎmvú 'wā 'bá drí ngāzō īyī rī'á lǎjō'bá 'dĩ cǎlé ōnjī ró. Gólīyī 'ē tā ānyī ká trá āmbā lǎjō'bá 'dĩ drí, gō'dá kpá gólā rī lô'dázō drólē gólē volé.

5 Nĩngá sī, ǎmvú lĩpī drí ngāzō kpá lǎjō'bá íyíkā āzā ājólē ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî ngálā. Gō'dá ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî drí lǎjō'bá 'dĩ fūzō. Lé ìtī rī, ǎmvú lĩpī drí rīzō fī zāā lǎjō'bá íyíkā rī 'bá yî ājólē ālō-ālō ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî ngálā. Nĩngá sī, ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî drí íyíkā rīzō kpá zāā, lǎjō'bá rī'á ājólā 'dĩ 'bá yī, āzā 'bá yī cǎlé gō'dá āzā 'bá yī ũfúlī.

6 "Gō'dá vó lā sī, lākī 'bá ǎmvú lĩpī drí jólē ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî ngálā kó rī, cé mvá lā drílā lēlé tákányī rī ì'dĩ. Ìtī rī, ǎmvú lĩpī 'dĩ drí íyī mvá 'dĩ jōzō ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî ngálā ādūkū lā ró tā ĩsū-ĩsū bē yí drī kī nī rī, ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yī â'dô īyī íyī mvá 'dĩ ĩnjī'á.

7 Gō'dá vō rī 'dĩ 'á nĩngá rī, mvá lā 'dĩ âcálē bē ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî ngálā ǎmvú 'álā rī, ǎmvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî drí ngāzō tā ngólē kírī ró īyī lǎfálē 'ásī kī nī rī, 'Nōō trá rī'á gólā drī-vó lĩpī ró rī ì'dĩ. Nī ngā mǎ fū ró gólā volé. Vó lā sī rī, drī-vó 'dĩ â'dô â'dó'á āmákā ró.'

⁸ Ítí rî, drílîyî ámvú lípî rî mvá 'dĩ fũzó gōzó ãvō lâ trōlē vŭlî volé ámvú 'ásî tā ãdũkũ ró.

⁹ “Ngbãangbânō rî, má ìjî ãnî nōtî, ámvú 'dĩ lípî lâ â'dô ã'dô 'è'á ì'dî yā? Má â'dô â'dá'á lâ ãnî drí. Gólâ â'dô ángá'á ãnîlí ámvú 'wā 'bá 'dĩ 'bá yî ûfúlî ngbá, gōzó ámvú 'dĩ trōlē fêlē ámvú 'wā 'bá ãzâ 'bá yî drí vó lâ ndrêlē.”

¹⁰ Gō'dá Yésũ drí kpá tā âtázó íyî ífífî tāsî kî nî rî, “Nî zî tā nô kô tā ìgî Ôvârî kâ 'ásî yā? Gólâ kî nî rî,

‘Âjû nyãányâ gólâ jó 'dĩ 'bá yî drí gálê dó rî,
â'dô gō'dá trá âjû tā lâ drí lâzélé rōô jó kâ ró rî ì'dî.

¹¹ Tā 'dĩ rî'á Ôvârî drígá sî, gō'dá gólâ rî nyãányâ 'è nî.

Âmâ tî â'dî trá tā 'dĩ drí sî.' ”

Lôngó 118.1-2

¹² Yésũ ndê bê úlî âtâ-âtâ 'dĩ rî, drî-'bá Yúdâ yî kâ lê trá gólâ rî rŭlî, tâlâ gólîyî nî trá kî nî rî, Yésũ âtâ úlî mănîgō 'dĩ 'bá yî ìyî rú. Gō'dá gólîyî âyê Yésũ gōzó nîlí volé cú ítí gólâ rî rŭ ãkó, tâlâ gólîyî trá ũrî ró ôjîlâ ô'bî 'dĩ 'bá yî tāsî.

Tā ódrí Yésũ rî ûjũzó tā ômbê gîgî kâ mîrî Rómâ kâ tāsî rî

(Mátáyō 22.15-22; Lúkã 20.20-26)

¹³ Tólâ sî, drî-'bá Yúdâ yî kâ 'dĩ 'bá yî drí ngázó Pãrúsî ãzâ 'bá yî jōlē ôjîlâ gólîyî 'dê 'bá kúmú Êródê vó rî 'bá yî bê* Yésũ ngálâ nîlí gólâ rî ûjŭlî tā âtâ-âtâ ányâ gólâkâ tāsî, tâlâ gólâ âtâ ró tā ányâ bê kŭmũ Sízâ kâ rú.

¹⁴ Nîngá sî, gólîyî drí âcázó Yésũ ngálâ, gō'dá drílîyî tā âtázó kî nî rî, “Âmbá, mã nî trá kî nî rî, ìnjî nî trá tā mbî 'è 'bá ró. Nî âyê ôjîlâ kô'dáwá ánî drî ìzâlê, âmbâ gólîyíkâ sî. Vō rî 'dĩ 'á rî, pãtîjî nî rî ôjîlâ ìmbálê tā Ôvârî kâ rî 'bá yî sî. Â'dô bê trá ítí rî, mã ìjî tā ní tî. Rî'á tā mbî 'î ômbê gîzó kúmú ángî Rómâ kâ Sízâ drí ngátá rî'á tā ányâ 'î yā?

¹⁵ Mã ôgî ômbê ngátá mã ôgâ dó ômbê gílî yā?” Gō'dá Yésũ ârílî bê tā ìjî 'dĩ rî, gólâ nî tā ìsũ gólîyíkâ trá tā ânjú 'bá ró. Nîngá sî, drílâ tā ìjízó gólîyî tî kî nî rî, “Nî lê âmâ âdólê tā ányâ âtalê mîrî rú ã'dô tāsî yā? Nî âfê drê lâfâ ãnî drí rîzó ômbê gílî 'dĩ ãlô rî má drí, tâlâ má ndrê ró bê.”

¹⁶ Ítí rî, gólîyî drí ngázó âdî ífî 'dĩ âjílî Yésũ ngálâ. Nîngá sî, drílâ âdî ífî 'dĩ âtrôzó â'dalê gólîyî drí, gō'dá tā ìjízó kî, “Nôô ã'dî rî lín-drí 'î âdî ífî nô rú, gō'dá rú ìgílî rú lâ 'á nô

* **12:13 12.13** Pãrúsî yî âzî ôjîlâ Êródê kâ trá 'èzó Yésũ rî mândîkâ lô'bálê tā ìjî tā ômbê gîgî kâ tāsî rî sî, tâlâ tā ìsũ gólîyíkâ tā ômbê gîgî kâ tāsî rî rî'á ngîngî. Pãrúsî lêê ìyî tā ôjîlâ ìyíkâ Yúdâ yî kâ rî drí ômbê gîzó kúmú ángî Rómâ kâ drí 'dĩ kô, gō'dá ôjîlâ Êródê kâ rî 'bá yî lê nî.

bê yā?" Nīngá sī, drīlīyī tā-drī lôgōzó Yésū drī kī, "Kúmu ángí Rómā kâ Sízā rī línđrī 'i rú lâ bê."

17 Gō'dá Yésū drī tā átázó gólīyī drī kī, "Ōzō ā'dô ítí rī, gólá ĩ'dī lâfā 'dī līpī lâ 'i, nī lôgō lâfā 'dī volé gólá drī ômbê gīgī sī. Gō'dá ānī rī gógó ífífí lâ ānī līpī rī'á Ôvārī ĩ'dī, nī fē ānī nyānyā gólá drī tā gólá drī lēlé ānī drī 'ēlé rī 'ēzó." Ítí rī, āgô 'dī 'bá yī tī lâ yī drī â'dízó, gō'dá drīlīyī ngāzó nīlī iyī volé.

*Tā līđrī-līđrī ôjīlā kâ ôđrā 'ásī rī tāsī
(Mátáyō 22.23-33; Lúkā 20.27-40)*

18 Nīngá sī, ôjīlā zīlī Sădúsī rī 'bá yī drī ānīzó kpá Yésū ngálá gólá rī ūjūlī. Gólīyī ôjīlā tā ĩmbá 'bá kī'á nī rī, Ôvārī ôlīđrī ôjīlā kó kô ôđrā 'ásī rī yī ĩ'dī. Gólīyī âcâ bê rī, drīlīyī Yésū rī ĩjízó kī nī rī,

19 "Āmbá, âkū ró Músā ĩgī tā trá āmā drī 'ēlé kī, 'Ōzō nī āzā ānī âđrúpī ôđrā trá ôkó lâ rī âyélé cú ítí mvá âkó rī, nī âđrúpī lâ 'dī â'dô âyízī 'dī trô'á, â'dô ró bê mvá tīzó ání âđrúpī â'dī ró 'dī vō lâ 'á.'

20 'Dôvó, tā â'dâ ró, mǎ ngī drē ĩ'dígówá ní drī. Ôjīlā bê rī'á iyī zālô nī-drī-lâ-rī 'dó âđrúpī ró. Nīngá sī, âđrúpī sīsī rī drī ngāzó ôkó trôlé. Gō'dá gólá đrā bê rī, gólá cú ítí 'dīyímvá âkó ôkó rī 'dī bê.

21 Tā rī 'dī tāsī rī, âđrúpī lâ tīlī ūgúlī lâ 'á rī drī ôkó rī 'dī trôzó. Nīngá sī, gólá drī kpá đrāzó cú ítí 'dīyímvá âkó ôkó 'dī bê. Gō'dá âđrúpī nā lâ ró rī drī kpá ôkó âlô 'dī trôzó. Nīngá sī, gōzó kpá đrālē volé.

22 'Dó látī âlô 'dī 'ásī, âđrúpī nī-drī-lâ-rī 'dī 'bá yī drī 'dó ôkó 'dī trôzó âlô-âlô, gō'dá ôđrāzó kpá ngbá volé 'dīyímvá āzākā tī âkó. Gō'dá âđūkū lâ ró, ôkó rī 'dī nyānyā lâ drī ngāzó đrālē kpá volé.

23 Ngā âđrúpī nī-drī-lâ-rī 'dī 'bá yī drī ôkó 'dī trôzó trá ndrī ôkó ró nō, gō'dá ítú gólá âđrúpī 'dī 'bá yī ôkó rī 'dī bê drī līđrízó ôđrā 'ásī rī sī rī, ôkó rī 'dī â'dô 'bā'á âđrúpī ángô rī kâ ĩ'dī yā?"

24 Ítí rī, Yésū drī tā 'dī đrī lâ lôgōzó gólīyī drī kī nī rī, "Tā ĩsū ānīkâ rī'á anyā ró, tālā nī nī tǎ ífí úlī Ôvārī kâ kô. Gō'dá nī gā dó tā lēlé kī, Ôvārī mbārākā bê ôjīlā līđrīlī ôđrā 'ásī.

25 Ítú gólá ôjīlā drī līđrízó âfôlé ôđrā 'ásī rī tú rī, āgô trôó gō'dá ôkó kô, gō'dá ôfēē ôkó kpá kô'dáwá āgô drī ôkó ró. Vō 'dī 'á rī, ôjīlā â'dô â'dó'á ôzô mālāyīkā gólīyī â'dó 'bá ūrú 'âlā rī 'bá yī kâtī.

26 "Ā'dô līđrī-līđrī ôđrā 'ásī rī tāsī rī, búkū Ôvārī kâ 'á, nī zī tā Músā drī ĩgīlī úlī Ôvārī drī átálē gólá drī fē cú lāsī bê yī

'á rî kô yā? Itú rî 'dĩ sĩ, Ôvârí kî Músã drí rî, 'Mâ Ôvârí gólâ Ābārāyāmā yî drí rî'á rôlâ Yākóbā yî Īsákā yî bê rî ĩ'dĩ.'

27 "Úlĩ 'dĩ 'bá yî â'dâ tâ âmâ drí kî, lîdrî-lîdrî ôjilâ kâ ôdrâ 'ásĩ rî rî'á tâ pătĩ 'ĩ. Nĩ ndrê drê, îcâ fĩ trá Ôvârí drí tâ nô âtázó âvô tâsĩ kî, gólĩyî rî'á gólâ rî rôlé yā? Ícâ kô. Gólâ Ôvârí ôjilâ gólĩyî lédrê-lédrê ró rî 'bá yî drí rôlé 'ĩ. Nĩ ndrê drê, Ābārāyāmā yî ôdrâ bê kpálé rî, gólĩyî lîndrí bê zââ úrú 'álâ Ôvârí bê. Ítĩ rî, tâ ĩsũ âníkâ kî'á nĩ rî ôjilâ ôlîdrí kô ôdrâ 'ásĩ 'dĩ rî rî'á ányâ ró."

*Tā tâ 'bã'bã lâvũ 'bá kôrô rî tâsĩ
(Mâtáyô 22.34-40; Lúkã 10.25-28)*

28 Lã'bí ìmbá 'bá āzâ âlô ârî Yēsũ trá tâ 'dĩ 'bá yî ngĩrĩ 'á Sậdúsĩ 'dĩ 'bá yî bê. Gõ'dá gólâ ndrê bê Yēsũ lôgô tâ ĩjĩ gólĩyikâ 'dĩ trá tâ nĩnĩ sĩ rî, gólâ drí kpá ngãzó Yēsũ rî ĩjilĩ tâ ĩjĩ sĩ kî, "Tâ âmbarĩ ndrĩ Ôvârí kâ 'bãlé 'dĩ lâfálé lâ 'ásĩ rî, tâ 'bã'bã ángô rî íyíkâ ĩ'dĩ lâvũlĩ kôrô âmâ drí ârĩlĩ yā?"

29 Nĩngá sĩ, Yēsũ drí tâ ĩjĩ gólâkâ 'dĩ drĩ lâ lôgôzó kî, "Tâ 'bã'bã gólâ lâvũ 'bá kôrô ânĩ drí 'élé rî ĩ'dĩ nô, 'Ânĩ ôjilâ âmákâ Īsĩrã'élé kâ, nĩ ârî drê tâ nô! Ôvârí âmákâ Yākóvã rĩ'á Ôvârí âlô pătĩ rî ĩ'dĩ. Ôvârí āzâ yũ'dạwạ.

30 Nĩ 'bã Yākóvã Ôvârí âníkâ lôvó lâ pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ ndrĩ, ânĩ lîndrí sĩ ndrĩ, tâ ĩsũ âníkâ sĩ ndrĩ, gõ'dá kpá ânĩ mbârākã sĩ ndrĩ.'

31 Vó lâ sĩ, tâ 'bã'bã āzâ lâvũ 'bá kôrô rĩ lâ ró rî ĩ'dĩ nô. 'Nĩ 'bã ôjilâ āzĩ lôvó kpá té ôzô ânĩ drĩ ânĩ lôvó 'bãrê kátĩ.' Tâ 'bã'bã āzâ yũ'dạwạ lâvũ 'bá kôrô tâ 'bã'bã gólĩyĩ rĩ 'dĩ 'bá yî drĩ sĩ."

32 Nĩngá sĩ, lã'bí ìmbá 'bá 'dĩ drĩ tâ-drĩ lôgôzó Yēsũ drĩ kî, "Tâ ìmbá 'bá, nĩ pẽ úlĩ trá dó, úlĩ âníkâ rĩ'á mbị kĩ'á nĩ rî, Ôvârí rĩ'á âlô gõ'dá Ôvârí āzâ yũ'dạwạ.

33 Ôvârí rĩ lôvó 'bã'bã pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ ndrĩ, ânĩ lîndrí sĩ ndrĩ, tâ ĩsũ âníkâ sĩ ndrĩ, ânĩ mbârākã sĩ ndrĩ, gõ'dá āzĩ-āzĩ lôvó 'bã'bã té ôzô ânĩ drĩ ânĩ nyáanyâ lôvó 'bãrê kátĩ rĩ, gõ'dá ĩtĩ rĩ, tâ 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yî rĩ'á ĩyĩ lâvũ 'bá kôrô kôrõnyã ĩlĩ ôjilâ drĩ rĩ'á zâlâ ngá fêfê ró Ôvârí drĩ rĩ 'bá yî drĩ sĩ. Kôrõnyã ĩlĩ lôvó âkó rĩ rĩ'á tâ tãkô 'ĩ."

34 Nĩngá sĩ, Yēsũ ârĩ bê úlĩ āgô 'dĩ kâ 'dĩ 'bá yî rĩ, gólâ nĩ trá kî, āgô 'dĩ âtâ úlĩ rĩ 'dĩ 'bá yî tâ nĩnĩ sĩ. Gõ'dá drilâ tâ âtázó āgô rĩ 'dĩ drĩ kî, "Nĩ trá ānyĩ 'è'á tâ Ôvârí drĩ ôjilâ 'bãzó â'dolé íyíkâ ró rĩ nĩlĩ mbịmbị." Vó lâ sĩ, ôjilâ gõ'dá trá ĩyĩ ndrĩ ũrĩ ró tâ ĩjilĩ Yēsũ tĩ tâ ũjũ-ũjũ ró.

Tā Yēsū drí òjílí 'díyí pã 'bá tāsī rí
(Mátáyō 22.41-46; Lúkǎ 20.41-44)

35 Gõ'dá nǐngá sǐ, Yēsū rǐ'á òjílǎ ìmbá'á ǎ'dí-drǐ jó ǎngí Ôvǎrí kǎ rǐ kǎ 'á. Drílǎ ngǎzó tǎ òjílí kǐ nǐ rǐ, “Lǎ'bí ìmbá 'bá àtǎ ìyí kǐ nǐ rǐ, ‘Òjílǎ Ôvǎrí drí ǎjólé 'díyí pã 'bá ró rǐ â'dô â'dó'á ózōwá kúmú ǎngí Dǎwúdǐ kǎ ró.’ Á'dô â'dó'á ìtí 'dǐ ǎngô tí ró yǎ?

36 Dǎwúdǐ rǐ nyǎányǎ pē úlǐ gólǐyí Lín-drí Tǎndí Ôvǎrí kǎ drí â'dalé drílǎ 'díyí pã 'bá 'dǐ tāsī rǐ trá kǐ,
'Ôvǎrí Yǎkóvǎ àtǎ trá kúmú ámakǎ drí kǐ nǐ rǐ,
“Dôvó ní rǐ áamá gǎrǎ drǐ 'á gólé drí-ágó drǐ lésí ǎngó nõ rǔlǐ má bē.
Gõ'dá má â'dô ǎjú-'bá-ǎzí áníkǎ rǐ 'bá yí 'bǎ'á rǐlǐ ání pá zélé.” ’

Lôngó 110.1

37 Nǐ ndrê, Dǎwúdǐ rǐ nyǎányǎ zǐ 'díyí pã 'bá Ôvǎrí ngǎ lésí 'dǐ trá kúmú íyíkǎ ró. Gõ'dá bē trá ìtí 'dǐ kǎtí rǐ, 'díyí pã 'bá 'dǐ â'dô 'bǎ'á cé Dǎwúdǐ rǐ ózōwá ró ǎngô tí yǎ?” Yēsū àtǎ tǎ 'dǐ ìtí, tǎlǎ gólǎ lē gólǐyí drí nǐlǐ dódó, 'díyí pã 'bá 'dǐ rǐ â'dô 'bǎ'á òjílǎ mvá ró, kpá òzō Ôvǎrí rǐ ífífí tí.

Nǐngá sǐ, òjílǎ tǐlǐlǐ ǎ'dí-drǐ jó ǎngí Ôvǎrí kǎ rǐ 'á 'dǐ 'bá yí drí úlǐ Yēsū kǎ 'dǐ tǎ-drǐ lâ lēzó ǎyǐkō sǐ.

Tā Yēsū drí òjílǎ lǐfǐ ìmbázó tǎ lâ'bí ìmbá 'bá kǎ tāsī rí
(Mátáyō 23.1-36; Lúkǎ 20.45-47)

38 Yēsū â'dǎ tǎ kpá kǐ nǐ rǐ, “ǎní lǐfǐ òmbǎ ǎní rú, lâ'bí ìmbá 'bá tāsī, nǐ òzó kô 'bǎâ òzō gólǐyí tí. Gólǐyí lē òjílǎ ndrǐ drí ìyí ndrêlê òjílǎ ǎmbá ró. Gólǐyí lē ítá kǔndrũ-kǔndrũ ìyíkǎ sôlê gôzó ngǎlê nǐ'á lâmú bē dǐrǐ vō ngǎ lâzǐ kǎ 'ásí, tǎlǎ òjílǎ ô'ê ró bē nǐ-bê-yǎ ìyí drí òzō òjílǎ ǎmbá kǎtí rú ñnǐ-ñnǐ sǐ.

39 Gõ'dá kpá òzō gólǐyí ôfǐ ìyí trá jó tǎ Ôvǎrí kǎ ârǐ kǎ 'á rǐ, gólǐyí fǐ rǐlǐ té rǐ-vō sǐ 'bá kôrô rǐ 'bá yí drǐlǐ sǐ. Kǎrámǎ sǐ rǐ, gólǐyí lē kpá rǐlǐ rǐ-vō sǐ 'bá kôrô rǐ 'bá yí drǐlǐ ngǎ nyǎlê òjílǎ ǎmbǎ-ǎmbǎ bē.

40 Gólǐyí njǎâ rǎtǎǎ 'élé Ôvǎrí drí ǎcê ró, tǎlǎ ǐǐsǐ ró bē kǐ nǐ rǐ, yǐ â'dô ìyíkǎ lâvũ 'bá gǎrǎ rǐ ì'dǐ. Gõ'dá nǐ ndrê drê tǎ ònjǐ gólǐyí nyǎányǎ drí rǐ'á 'êlǎ rǐ. Gõ'dá ó'bǎ gólǐyí bē rǐ'á ngǎ 'élé ǎyízǐ rǐ 'bá yí drí vó lâ yí ndrêlê rǐ, gólǐyí âdô ǎyízǐ 'dǐ 'bá yí lâfǎ gólǐyíkǎ tāsī. Ôvǎrí â'dô lâṇṇô ândrê fê'á òjílǎ 'dǐ 'bá yí drǐ.”

Lǎfǎ fêfê ǎyízǐ ìzǎ 'bá ró rǐ kǎ
(Lúkǎ 21.1-4)

⁴¹ Nĩngá sĩ, Yésũ drí ngǎzó nĩlĩ rĩlĩ vũdrĩ ǎnyĩ ngá ǒjĩlǎ drí rĩzó lǎfǎ ngá fěfě ró Ôvǎrĩ drí 'á lǎ rĩ lǎgǎtĩ jó ǎngĩ Ôvǎrĩ kǎ rĩ 'á. Gólǎ rĩ trá rĩ'á ǒjĩlǎ gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bǎ ǎnĩlĩ lǎfǎ ngá fěfě ãyĩkǎ ró rĩ 'bǎ yĩ 'bǎ' bǎ lǎ yĩ ngá 'dĩ 'á rĩ ndrělé. Ngá-tĩ dũũ 'bǎ ǎnĩ'á ãyĩ kpá lǎfǎ ǎmbǎ ǎmbǎ 'bǎlé ngá 'dĩ 'á.

⁴² Gõ'dá ǎyĩzĩ ǎzǎ lǎfǎ ãzǎ 'bǎ ró rĩ drí kpá ǎnĩzó ngá fěfě ãyĩkǎ rĩ bē fělé Ôvǎrĩ drí. Drĩlǎ lǎfǎ ifĩ ǎmbúkũ ãyĩkǎ cé fĩnyáwǎ rĩ rĩ 'bǎ yĩ ǎtrǒzó 'bǎlé ngá 'dĩ 'á.

⁴³ Gõ'dá Yésũ ndrělé bē gólǎ rĩ, drĩlǎ ngǎzó lǎjǒ' bǎ ãyĩkǎ rĩ 'bǎ yĩ ǎzĩlĩ ǎnĩlĩ ǎnyĩ, gõ'dá gólĩyĩ ǎnĩlĩ bē ãyĩ rĩ, Yésũ drí tǎ ǎtázó gólĩyĩ drí kĩ, "Nĩ ndrě ǎyĩzĩ lǎfǎ ãzǎ 'bǎ nǎ. Má ǎtǎ tǎ pǎtĩ 'ĩ ǎnĩ drí. Ôvǎrĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á, ǎyĩzĩ lǎfǎ ãzǎ 'bǎ ró nǎ 'bǎ lǎfǎ ǎmbǎ 'ĩ ngá nǒ 'á lǎvũlĩ kǒrô ǒjĩlǎ ǎzǎ 'bǎ yĩ drĩ sĩ,

⁴⁴ tǎlǎ ǒjĩlǎ ǎmbǎ 'dĩ 'bǎ yĩ ndrĩ 'dó rĩ'á ãyĩ lǎfǎ ǎmbúkũ bē ãyĩ lĩkítĩ 'ásĩ, lǎfǎ gólĩyĩ drí 'bǎlé ngá nǒ 'á nǒ rĩ ãrũkǎ lǎ 'ĩ. Gõ'dá ǎyĩzĩ 'dĩ 'bǎ ãyĩkǎ rĩ trá ndrĩ, ãrũkǎ lǎ ǎyē ǎkó yĩ drí ngá pǎzó drĩ lǎ."

13

*Tǎ Yésũ drí jó ǎngĩ Ôvǎrĩ kǎ ãfũ-ũfũ lǎ tǎ ǎngũzó rĩ
(Mátáyō 24.1-2; Lúkǎ 21.5-6)*

¹ Yésũ yĩ lǎjǒ' bǎ ãyĩkǎ yĩ bē drí ngǎzó ǎfǒlé vólé jó ǎngĩ Ôvǎrĩ kǎ rĩ 'ásĩ. Gólĩyĩ drí rĩrĩ ǎfǒlé rĩ 'á rĩ, lǎjǒ' bǎ ǎlǒ lǎjǒ' bǎ gólǎkǎ 'dĩ 'bǎ yĩ lǎfǎlé sĩ drí tǎ ǎtázó gólǎ drí kĩ, "Tǎ ãmbǎ 'bǎ, jó 'dĩlĩ Ôvǎrĩ drí nǒ 'bǎ yĩ sũ trá kǒrô. Nĩ ndrě drě kúnĩ mvǎ lǎ yĩ 'dó rĩ'á ǎngĩ ǎngĩ ró ǎbē 'á."

² Gõ'dá Yésũ drí tǎ-drĩ 'dĩ lǒgǒzó gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrě jó ǎngĩ ǎngĩ sũsũ ró 'dĩ 'bǎ yĩ. Pǎtĩ ró, má ǎtǎ tǎ ǎnĩ drí ndrĩ, ãzǎtũ rĩ, ǎǎ'dô ãfũ'á lǎ ndrĩ. Kúnĩ mvǎ ǎzǎkǎ ǎlǒlǎ lǎkĩ kǒ rũ ǎdrǒ-ǎdrǒ ró gǎ ǎzĩ-ǎzĩ drĩ."

³ Nĩngá sĩ, Yésũ yĩ drí ngǎzó nĩlĩ mbǎlé únĩ fē dǒ kǎ bē yĩ drĩ rĩ drĩ 'ǎlǎ. Únĩ rĩ 'dĩ drĩ sĩ, ǒndrě jó ǎngĩ Ôvǎrĩ kǎ 'dĩ tǒ. Gõ'dá gólǎ ǒtĩrĩ 'bǎǎ rĩ'á únĩ 'dĩ drĩ rĩ, Pětērô, Yǎkóbǎ, Yǒwǎnĩ, gõ'dá kpá ǎndĩrĩyǎ yĩ drí rũ êsézó ãyĩ ǎnyĩ Yésũ rĩ ãjĩlĩ ãnĩnĩ ró kĩ nĩ rĩ,

⁴ "'Dǒvó, nĩ ǎ'dǎ kǎyĩ gólǎ 'ězó jó Ôvǎrĩ kǎ nǒ ãzǎlé rĩ ǎmǎ drí. Nĩ gǒ ró kpá lǎmbé tǎ gólĩyĩ 'ě 'bǎ ǎ'dólé sĩsĩ tǎ ǎ'dǎ ró kĩ'á nĩ rĩ kǎyĩ rĩ 'dĩ trá ǎnyĩ rĩ ǎ'dǎlé ǎmǎ drí."

*Lǎŋō 'ě 'bǎ 'dělē ǎngó nǒ drĩ rĩ
(Mátáyō 24.3-14; Lúkǎ 21.7-19)*

⁵ Ĩtĩ rĩ, Yésũ drí tǎ lǒgǒzó gólĩyĩ drí kĩ, "ǎnĩ lĩfĩ ǒmbǎ ǎnĩ rũ. Nĩ ǎyē ǒjĩlǎ ǎzǎkǎ kǒ ǎnĩ ǎdólé ǎgǒ-ǎgǒ ǎmǎkǎ tǎsĩ.

⁶ Má âta tâ 'dī ītī, tâlâ ōjīlā dūu â'dô īyī ānī'á 'dó âmā rú bê īyī sīlī sī tâ â'bā-â'bā bê kī, 'Mā 'dīyī pā 'bā Ôvārī drī ājólé rī ī'dī.' Ītī rī, gólīyī â'dô ōjīlā dūu âdó'á lāṭī Ôvārī ká âyéle.

⁷ "Gō'dá kpá ōzō nī āārī tâ ājū ká trá ānyī ānyī, gō'dá kpá ōzō nī āārī tâ ōmbā ká trá rī, nī 'è ūrī kō. Tā ītī 'dī 'bā yī ícā trá â'dólé ōzō tâ Ôvārī ká lélé rī kâtī. Gō'dá ādūkū āngó nō ká ácá drē kō. Ngá ōnjī āzā 'bā yī â'dô kpá rú 'è'á cáká'dá.

⁸ Pātī rō, 'bādrī â'dô ngā'á 'délé ājū bê 'bādrī āzī drī. Kúmú āngī āzā ājū 'bū 'bā íyīkâ bê â'dô ngā'á īyī 'délé ājū bê kúmú āngī āzī drī. Gō'dá kpá īnyákū drī â'dô rú īyá'á gbī gbī gbī rōo vō drī āzā 'bā yī 'āsī. Lōfó ōnjī tētē â'dô 'dē'á ōjīlā drī. Lāṇō rī 'dī 'bā yī rī'á ōzō ngá lâzē-lâzē sīsī rī 'bā drī īngálé drē ākpākā'dā útī mvá kō rī kâtī."

⁹ Yēsū sō drī-mbīlī kpá lājó'bā íyīkâ rī 'bā yī līfī kī nī rī, "Ānī līfī ōmbā ānī rú, ōjīlā â'dô ānī rú trō'á ājīlī kúmú āndrá, tâlā nī 'dē trá má vō. Gólīyī â'dô ānī ūrūkā 'bā yī ōkī'á ōnjóró'bī sī jó tâ Ôvārī ká ārī ká rī 'á. Ōōtīrī ānī ājī ādrélé kúmú āndrá rī, nī â'dô ícā'á tâ ámakā átálé līfī drī 'bā rō.

¹⁰ Ākpākā'dā ādūkū āngó nō ká ácá drē kō rī, ícā-ícā tâ lē 'bā drī tâ ātī-ātī tándī Ôvārī ká nō átázó zāā bāḍī ōjīlā drī āngó nō 'āsī kākārā.

¹¹ Ōzō úūrū ānī trá trōlé ājīlī ādrélé kúmú āndrá rī, ānī līndrī ō'bē kō ḍī sīsī tâ ānī drī 'è'á átálā kúmú drī rī tāsī. Nī pē cé úlī gólīyī Ôvārī drī átálé ānī drī pēlé ādrérē 'á kúmú āndrá rī ī'dī. Līndrī Tándī Ôvārī ká â'dô â'dó'á nī tâ átálé ānī tī sī. Nī átā úlī ānī nyāányā ká rī kō."

¹² Nīngá sī, Yēsū drī tâ átázó zāā kī nī rī, "Kāyī rī 'dī 'bā yī tú rī, āgō â'dô íyī ādrúpī rī ālī āṇō'á 'bālé fūlī volé, tâlā ādrúpī lâ 'dī ōjīlā ámakā ī'dī. Átā rō rī â'dô kpá tâ ālōlā 'dī 'è'á ī'dī íyī mvá nyāányā ōjīlā ámakā rō rī drī. Kpá ītī, 'dīyīmvá â'dô íyī rú jā'á kpúrūkélē ākpā īyī āndré yī rú átā yī bê, gólīyī 'bālé â'dô rō ūfūlī volé.

¹³ Ītī rī, ōjīlā cé tīṭī 'bāā ānī lôvó kō, tâlā nī lē tâ trá má 'á. Ōjīlā gólīyī ādré 'bā íyīkâ zāā rákā fē kâtī ĩtú lāṇō āmbā 'dī 'bā yī ká 'āsī rī, Ôvārī â'dô gólīyī pā'á."

*Tā ānyī ká 'è'á lôfīlā jó āngī Ôvārī ká 'á rī tāsī
(Mātáyō 24.15-28; Lúkā 21.20-24)*

¹⁴ Gō'dá Yēsū āta tâ kpá kī, "'Dōvó nī ārī drē úlī ngbāngā nō. Īzátú, áâ'dô ngá ōnjī ānyī ká ātrō'á lôfīlī jó āngī Ôvārī ká 'á 'bālā â'dólé īndī rō Ôvārī rī līfī drī 'á. Ōzō nī ōndré

ngá rî 'dĩ trá rî, 'dōvó òjílā Yūdáyǎ 'á rî òrā volé 'wāā'wā
únì 'álā ìyî nyāányā pālê.

¹⁵ Ānî gólîyî jó-drî 'álā rî 'bá yî, nî ârî gō'dá kô vūdrî fîlî
jó 'álā ngá lôfôlé ìvî. Ịtú-pá yû ngá rû'bá kâ rî 'bá yî pázó.

¹⁶ Ānî rî 'bá ngá 'èlé ānî drî ămuvú 'ásî rî 'bá yî, nî ngá kô
gôlê 'bā 'álā ítá ānîkâ âtrôlé.

¹⁷ Kâyî rî 'dĩ tú rî, òkó gólîyî cú 'â bē gō'dá gólîyî cú
'dîyîmvá òdé bē drê bā ndrô'á yî rî 'bá yî â'dô lānō nî'á
rôô.

¹⁸ Nî írātā tî Ôvârî drî, tālā tã ònjî rî 'dĩ òzó kô rû 'èè òzê
lîmvú sî,

¹⁹ tālā ịtú lānō kâ 'dĩ 'bá yî â'dô â'dó'á lānō bē rôô, ịtú āzā
'bá yî drî sî, ìtôlé kó Ôvârî drî āngó 'bāzó rî sî. Lānō ònjî
ìtî 'dĩ 'bá yî āndá rû kô ó'dî 'dî vósî.

²⁰ Òzô Ôvârî āâyê lānō ònjî 'dĩ njālê kâyî dūu sî rî, òjílā rî
'bá lédrê-lédrê ró rî yû'dáwá. Tālā òjílā gólîyî Ôvârî drî zílî
trá tã lēlé yî 'á rî tāsî, gólā âyé lānō ònjî 'dĩ njālê kô, â'dô
'bā'á cé kâyî fínyáwá sî."

*Drî-mbílî sôsô Yésû kâ òjílā lîfî tã âmā-âmā òjílā āzā 'bá
yî kâ rî tāsî rî*

²¹ "Kâyî rî 'dĩ sî, òzô òjílā āzā ānî trá tã pēlé ānî drî kî,
'Nî ndrê drê, 'dîyî pā 'bá āmākâ rî rî'á nō', ngātá òjílā āzā
òkî nî rî, "Dîyî pā 'bá āmākâ gîā rî'á nā' rî, nî 'bā tã kô úlî
gólākâ 'dĩ 'bá yî 'á.

²² Òjílā â'dô ānî'á ìyî rî'á ònjô āgālê kî nî rî, yî ā'dô tã
āngû 'bá Ôvârî kâ, ngātá yî ā'dô 'dîyî pā 'bá ājólê Ôvârî ngá
lésî rî ì'dî. Gólîyî â'dô tã tî drî â'dízó rî 'bá yî 'è'á òjílā ádózó
ì'dî sî lâ. Òzô ìncâ trá rî, gólîyî â'dô kpá tã jû'á òjílā Ôvârî
drî êpēlé trá pālê rî 'bá yî ádózó.

²³ "Tālā lānō rî 'dĩ 'bá yî tāsî ndrî rî, 'dōvó ānî lîfî òmbā
ānî rû kákárā lîmú kâtî. Má sô drî-mbílî ānî lîfî tã 'dî 'bá yî
tāsî drê ākpākā'dā, òzó ìyî ānî ádó kô."

*Tã āgô-āgô Yésû kâ tāsî rî
(Mátáyô 24.29-44; Lúkǎ 21.25-33)*

²⁴ Gō'dá Yésû drî tã âtázó gólîyî drî kpá òzô úlî Ịsáyā drî
átalé rî kâtî kî nî rî, "Lānō rî 'dĩ 'bá yî vósî, tã nō 'bá yî â'dô
â'dó'á,

'Ịnrîkúwá â'dô ásí'á ămuvú ịtú lîfî. Gō'dá pará íwá vō kô
ngàcî bē.

²⁵ Ị'bî'bîwá â'dô lô'dé'á ịnyákú drî 'būu lésî.

Ngá 'būu 'álā rî 'bá yî ndrî drî rû íyázó kîzî-kîzî.'

Ịsáyā 13.10; 34.4

26 “Ītú rī 'dī tú rī, ōjīlā drī mā Ōvārī drī ājólé ūrú lésī rī ndrēzó tō ānīrī 'á ūrú lésī mbārāsāsā bē. Má â'dô ānī'á cú mbārākā āngī bē gō'dá kpá āmbā Ōvārī kâ rī bē.

27 Má â'dô mālāyīkā ámakâ rī 'bá yī ājólé 'á vō āngó nō drī rī 'ásī ndrī, tālā nī'á ōjīlā gólīyī Ōvārī drī ēpēlé trá tā árí 'bá ámakâ ró rī 'bá yī ē'bélé tū vō ālō 'á āngó drī sī ndrī.”

28 Yēsū âtâ kpá gólīyī drī kī nī rī, “Nī ĩsū tā lāmbé gólâ ôzé ĩmvū â'dá 'bá kī trá ānyī 'ē'á âcálé rī tāsī. Ōzō nī ōndrē fē bī â'dô trá ârō'á kâ'dâ-kâ'dâ rī, 'dī nī ĩsū kī nī rī, ôzé ĩmvū trá 'ē'á âcálé.

29 Ītī rī, ōzō nī ōndrē ngá má drī tā lâ āngūlī 'dī 'bá yī trá rū 'ē'á rī, nī â'dô nī'á lâ kī, ĩtú má drī 'ēzó āgōlé 'á lâ rī bī 'ē'á âcálé.

30 Má âtâ ānī drī nō úlī pātī-pātī 'ī. Tā má drī âtálé ānī drī nō 'bá yī ndrī â'dô rū 'ē'á drē ākpākā'dā ōjīlā ūrūkâ 'bá yī gólīyī lédre-lédre ró ngbāāngbānō nō 'bá yī ōdrāá drē kō.

31 Īnyákú drī 'būū bē â'dô rū ndē'á. Gō'dá tā ámakâ má drī âtálé nō 'bá yī ndēé rū kō, â'dô rū 'ē'á ndrī.”

32 Yēsū âtâ kpá kī nī rī, “Ōjīlā āzākā nī kâyī má drī âcázó āgōlé āngó nō 'á rī kō. Gō'dá mālāyīkā 'būū 'álâ rī 'bá yī nī kpá kō. Kpálé mā Ōvārī rī mvá ró rī nī kâyī rī 'dī kpá kō, cé Ōvārī āmâ átá nī íyīngá nī.

33 Ānī ĩfī ōmbâ ānī rú, nī rī tī ĩrátâ-ĭrátâ sī, tālā mī nī kâyī mbīmbī tā rī 'dī drī 'ēzó â'dólé 'á lâ rī kō.

34 “Āgō-āgō ámakâ â'dô 'bā'á ōzō āgō gólâ 'bā āyé 'bá ngázó nīlī âcī 'á rī kâtī. Drē ākpākā'dā gólâ ngá drē kō rī, gólâ lānjī lōsī trá cé tītī ngá 'ē 'bá íyīkā drī 'ēlé. Gólâ âtâ tā kpá lómígówá íyīkā ātī tī rī drī vō ārīlī dódó.

35 Ānī ĩfī ōmbâ tā ámakâ ārīlī dódó, ōzō lómígówá 'dī kâtī, nī nī kō má â'dô âcá'á āgōlé āngô tú. Má â'dô íyīngá âcá'á āgōlé lānjátulī sī, ā'bī ító 'á, 'ā'ú-lúgú cīrī sī ngātā cīnó yā rī.

36 Nī kō â'dú kō. Nī rī njāā, má â'dô âcá'á āgōlé nyī ró ānī ūsúlī ĩtú ānī drī nīlī kō rī 'á.

37 Má âtâ kpá úlī ālólâ nō ĩ'dī ānī drī ndrī. Ānī ĩfī ōmbâ tā rī 'dī drī dódó. Úlī ādūkū ámakâ ānī drī rī ĩ'dī 'dī.”

14

*Tā ōkó āzâ drī dō dāzō Yēsū drī rī
(Mátáyō 26.1-16; Lúkâ 7.37-38; Yōwánī 12.1-8)*

¹ Kâyi ămbúkū lâkî trá rĩ ĩtú kārāmā lâvũ-lâvũ kôro kâ* rĩ drĩ 'êzô âcálê. Kārāmā rĩ 'dĩ úzĩ kpá kārāmā ămbâtā ăkú ăkó rĩ nyā kâ. Drě ăkpākā' dā sísĩ kâyi kārāmā 'dĩ kâ drĩ âcá ăkó rĩ, drĩ-'bá ăngĩ Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ gō'dá lă'bĩ ămbá 'bá bē trá rĩ'á ăyĩ tã lōndă'á ăninĩ ró Yēsũ rĩ rũzô fũlĩ vólê.

² Kpalé gólĩyĩ lē bē trá Yēsũ rĩ fũlĩ rĩ, gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Mā rũ gólâ kô kâyi kārāmā kâ 'dĩ sĩ, tãlâ ôjĩlâ dũũ 'dĩ 'bá yĩ ôzô ăyĩ ngāă ăwă ró Yēsũ rĩ pālê cú ămā drĩgá sĩ." Gólĩyĩ lē kārāmā ădũkũ tēlê ỉ'dĩ.

³ Kâyi rĩ 'dĩ sĩ, Yēsũ rĩ gógó rĩ'á Bētānĩ 'álâ. Gólâ rĩ ăgô ăzâ gólâ drĩ êdélê ngá lăzê ărĩ kâ 'ásĩ, rũ bē Sīmōnā rĩ drĩ 'bā 'álâ. Gō'dá Yēsũ yĩ bē trá rĩ'á nyāsá nyā'á tólâ rĩ, ôkó ăzâ drĩ ngăzô ăfĩlĩ cú mālăngĩ* dō ăjĩ bē tũrũ-tũrũ lâgĩ lâ drĩ 'bălê kôro rĩ kâ bē yĩ drĩgá. Dō rĩ 'dĩ, rũ lâ rĩ'á nărădă. Ỉtĩ rĩ, ôkó 'dĩ drĩ căzô Yēsũ ngălâ. Drĩlâ mālăngĩ tĩ pĩzô, gō'dá dō 'á lâ 'dĩ útúzô trũtrũ tĩlĩlĩ Yēsũ drĩ, ă'dô ró bē gólâ rĩ ănjĩzô.

⁴ Nĩngá sĩ, ôjĩlâ ũrũkâ 'bá yĩ jó 'álâ rĩ yĩ drĩ ngăzô rĩ'á ullivan ătálê ăwă sĩ ăyĩ lăfálê 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôkó 'dĩ ăzâ dō lâgĩ lâ drĩ 'bălê kôro 'dĩ dălê vũdrĩ ă'dô tāsĩ yă?

⁵ Lăfă gĩzô lâ rĩ lâvũ găřă lăfă ngá 'ê 'bá kâ ndrô ălô kâ rĩ drĩ sĩ. Gólâ ă'dô tĩkó dō 'dĩ lăzĩ'á gĩlĩ vólê tãlâ lăfă lâ 'dĩ tāsĩ fėlê ngá ăkó lē 'bá drĩ." Gólĩyĩ ătâ ullivan trá rōô ôkó rĩ 'dĩ drĩ.

⁶ Ỉtĩ rĩ, Yēsũ drĩ tã-drĩ lôgôzô gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ rĩ ôkó 'dĩ ăkpókpolôlê ă'dô tāsĩ yă? Gólâ 'ê tã sũsũ trá má drĩ.

⁷ Ngá ăkó lē 'bá ă'dô ă'dô'á zăă ănyĩ ănĩ drĩ pālê zăă cé, ôzô ănĩ drĩ lėlê rĩ tĩ. Gō'dá mā rĩ gógó ă'dô kô zăă cé ănĩ bē.

⁸ Ôkó nō 'ê ngá gólâ drĩ ăcálê 'ělâ má drĩ rĩ trá. Gólâ dă dō ăjĩ bē tũrũ-tũrũ 'dĩ trá má drĩ ămā rũ'bă êdélê sísĩ ămā ăvô lăpĩ ăkó 'bũ 'á.*

⁹ Pătĩ vō drĩ 'ásĩ ndrĩ ăngô 'ásĩ, ôjĩlâ ôtĩrĩ rĩ tã ătĩ-ătĩ Ôvărĩ kâ ngĩlĩ rĩ, gólĩyĩ ă'dô kpá tã ôkó nō drĩ 'ėlê trá nō ngĩ'á tólâ, gólâ rĩ tã ăăgă ró bē drĩ 'á."

¹⁰ Vó lâ sĩ, lăjô'bă ălô mũdrĩ-drĩ-lă-ngă-rĩ rĩ 'bá yĩ lăfálê 'ásĩ rũ bē Yúdă Ỉsĩkărĩyótă rĩ drĩ ngăzô nĩlĩ drĩ-'bá ăngĩ Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ rĩ ngălâ, ă'dô ró bē Yēsũ rĩ drĩ-bă fėlê rũlĩ.

* **14:1 14.1 Kārāmā lâvũ-lâvũ kôro kâ** 'Dĩ kārāmā ôjĩlâ Yúdă yĩ kâ drĩ kâyi gólĩyĩ ă'bĩyă yĩ drĩ ăfôzô Măřĩrĩ 'ásĩ rĩ tã lâ ăsũzô rĩ. Gólĩyĩ ũfũ kăbĩlĩkĩ ărĩ lâ lôbėlê gólĩyĩ drĩ ătĩ tĩ sĩ, ă'dô ró bē lămbé ró mălăyĩkă drĩ ndrėlê lâvũzô bē kôro ătĩ tĩ sĩ tã lâ ôzô mvă drĩ-kákă gólĩyĩkă ăgô ró rĩ 'bá yĩ ũfũ kô. * **14:3 14.3**

Mălăngĩ 'Dĩ êédê kúnĩ zĩlĩ ălăbăsetă rĩ 'ásĩ. * **14:8 14.8** Lă'bĩ Yúdă yĩ kâ vó ró, ăninĩ ăvô dō sĩ ăkpākā' dā sísĩ lăpĩ ăkó lâ 'bũ 'á.

¹¹ Gólīyī rī'á āyīkō āmbá sī úlī Yúdā ká 'dī 'á. Nīngá sī rī, gólīyī drī tā 'bāzō lāfā fēzō Yúdā drī. Tā rī 'dī tāsī rī, Yúdā drī lāfā ndāzō Yēsū rī fēzō gólīyī drīgá.

Tā Yēsū drī ngá nyānyā ādūkū nyāzō lājó'ba íyíkā rī 'bá yí bē

(Mátáyō 26.17-30; Lúkǎ 22.7-23; Yōwánī 13.21-30)

¹² Kàyī drī-káká kārāmā āmbātā ākú ākó rī ká, gō'dá kpá rī'á kàyī rīzō kápīlīkī ūlīlī lāmbé lāvū-lāvū kôro áfī tī sī ká ró rī ī'dī, lājó'ba Yēsū ká rī 'bá yí drī ngāzō gólá rī ījīlī kī nī rī, “Nī lē āmā drī vō édélé ángô lé, ā'dô ró āmā drī nyāsá lāvū-lāvū kôro ká nō nyāzō 'á lā kpākā ālô yā?”

¹³ Nīngá sī, Yēsū drī lājó'ba íyíkā rī rī 'bá yí āzízō gólīyī mūdri-drī-lā-ngā-rī 'dī 'bá yí lāfálé sī. Drīlā ngāzō tā pēlé gólīyī drī kī nī rī, “Nī nī filī Yērōsālémā 'álā. Tólā nī ā'dô āgô ūsú'á rī'á līm vū līm vū bē dūū yí 'á rī nī'á. Nī 'dē, nī bē ró gólá rī vó, būūū gólá ōfī ró jó 'álā.

¹⁴ Gō'dá nī ījī ró tā jó līpī 'dī tī kī nī rī, “Tā īmbá 'bá ījī tā nō nī kī, “Jó ūmú ká ángô lé ró āmā drī nyāsá kārāmā lāvū-lāvū kôro rī ká nyāzō 'á lā lājó'ba ámakā rī 'bá yí bē yā?”

¹⁵ Tólā rī, jó līpī ā'dô ānī ājī'á jó lākū ūrú lésī rī 'álā, éédē trá njāā tārābízā yí bē yí 'á. Nī éédē vō rī 'dī āmā drī ngá nyāzō 'á lā tólā.”

¹⁶ Ítī rī, lājó'ba rī 'dī 'bá yí drī ngāzō nīlī īyī. Gō'dá gólīyī drī cāzō jārībā āngī nā 'álā. Gō'dá tā Yēsū drī rālē trá gólīyī drī 'dī 'bá yí, drīlīyī 'ēzō lā, té ōzō Yēsū drī átálé rī tī. Drīlīyī nyāsá 'ēzō dódó ítī kārāmā lāvū-lāvū kôro rī ká tāsī.

¹⁷ Nīngá sī, lānjátulī bē, Yēsū yī drī cāzō tólā lājó'ba íyíkā mūdri-drī-lā-ngā-rī 'dī 'bá yí bē nyāsá kārāmā ká nyālē.

¹⁸ Gō'dá gólīyī drē rī'á dīrī gbāā tārābízā rú sī nyāsá nyā'á īyī rī, Yēsū drī ngāzō tā átálé gólīyī drī kī nī rī, “Pātī rō, ōjīlā ālô ānī rī 'bá tārābízā rú sī nyāsá nyālē nō 'bá yí 'ásī ā'dô āmā drī-bā fē'á nī ājū-'bá-āzī ámakā yī drī.”

¹⁹ Gō'dá lājó'ba 'dī 'bá yí ārīlī bē úlī 'dī 'bá yí rī, drīlīyī ā'dózō tā īsū-īsū ró. Gō'dá gólīyī drī ngāzō ālô-ālô Yēsū rī ījīlī kī nī rī, “Ā'dô ícá'á trá má drī ā'dózō ōjīlā rī 'dī ró yā? Ícá kô.”

²⁰ Ítī, Yēsū drī tā-drī lōgōzō gólīyī drī kī nī rī, “Gólá 'ē 'bá āmā drī-bā fēlé rī, ānī lājó'ba ámakā nō 'bá yí lāfálé sī. Gólá ī'dī 'ē 'bá āmbātā íyíkā trólé sölē sāánī mvá átó ká 'á 'dūwā má bē rī.

²¹ Mā gólá ājólé ūrú lésī rī, ā'dô drā'á nyé ōzō īgīlī trá búkū Ōvārī ká 'á āmā tāsī rī kátī. Gō'dá āgô gólá 'ē 'bá āmā drī-bā fēlé āmā ājū-'bá-āzī yī drī 'dī, lānjō ā'dô 'dē'á gólá drī

rõõ. Â'dô â'dó'á kó tãndí ró tí òzõ úútị ãgô rî 'dĩ kô'dáwá rî."

²² Gõ'dá góllyî drê bê zãâ ngá nyã'á ìyî rî, Yésũ drí ãmbãtã âtrõzô ãwô-ìtí 'èzô Ôvârí drí, gõ'dá gólâ drí 'â lâ pĩzô. Gólâ drí trõzô lâ fêlê lãjô'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yî drí ndrĩ, gõ'dá drílâ tâ âtázó góllyî drí kĩ nĩ rî, "Nĩ nyã, nõô âmã rú'bã 'î."

²³ Vó lâ sĩ, Yésũ drí ìgã òdrá âlâ'bã kã rî âtrõzô. Drílâ ãwô-ìtí 'èzô Ôvârí drí. Gõ'dá gólâ drí trõzô lâ fêlê lãjô'bá íyíkâ yî drí. Dríllyî mvũzô lâ.

²⁴ Góllyî òtírĩ rĩ mvũlã rî, Yésũ drí tâ âtázó góllyî drí kĩ nĩ rî, "Nõô âmã ãrĩ tâ-drĩ lêlê ó'dí rî kã, gólâ 'è 'bã rãlê má rú sĩ rî 'dĩ ãnĩ òjílã dũũ pãlê, òzô Ôvârí drí 'bãlê trá rî tí.

²⁵ Má âtã ãnĩ drí nõ tâ pãtĩ 'î. Nõô rî vósĩ, mã mvú òdrá âlâ'bã kã gõ'dá kô ãnĩ bê kpá ó'dí, mã â'dô mvũ'á lâ ãnĩ bê tẽ ìtú gólâ òjílã drí Ôvârí rî ndrẽzô ãngó nõ rũ 'bã ró rî sĩ."

²⁶ Nĩngá sĩ, góllyî drí ngãzô lóngó ngölê Ôvârí rî lùyízô. Vó lâ 'ásĩ, dríllyî ngãzô fõlê nĩlĩ únĩ fê dõ kã bê yí drĩ drĩ 'álã.

*Tã Yésũ drí tâ ãngũzô kĩ, Pétẽrô â'dô ìyî tị gã'á rî
(Mátáyô 26.31-35; Lúkã 22.31-34; Yõwánĩ 13.36-38)*

²⁷ Lãtị drĩ rî, Yésũ drí tâ âtázó lãjô'bá íyíkâ rî 'bã yî drí kĩ nĩ rî, "Nĩ â'dô ndrĩ 'dó âmã âyê'á. Â'dô â'dó'á òzô Ôvârí drí âtálê trá ãkũ ró búkũ íyíkâ 'á rî kãtĩ kĩ, yí â'dô lôkĩ 'bã fũ'á, gõ'dá kãbĩlĩkĩ â'dô rũ lãpẽ'á ndrĩ.

²⁸ Má âtã ãnĩ drí, òzô mã òlĩdrĩ trá òdrã 'ásĩ rî, mã â'dô cã'á sĩ sĩ ãnĩ drí Gãlĩláyã 'álã, nĩ â'dô âmã úsũ'á tólã."

²⁹ Nĩngá sĩ, Pétẽrô drí ngãzô tâ âtálê Yésũ drí kĩ nĩ rî, "Ôzô ã'dô kpálê lãjô'bã òjã ùgũlĩ nĩ ní drí rî, mã rî gógó nyãányã lâ já ùgũlĩ ní drí kô ãlôwálã."

³⁰ Nĩngá sĩ, Yésũ drí tâ-drĩ lógõzô drílã kĩ nĩ rî, "Má âtã tâ pãtĩ 'î ní drí. Ngácì nõ sĩ, drê ãkpãkã'dã 'ã'ú-lúgú 'bẽ cĩrĩ kô ãndãlã rĩ, ní â'dô tị gã'á mã rú sĩ. Nĩ â kĩ'á nĩ rî, yí nĩ mã kô ãndãlã nã."

³¹ Gõ'dá Pétẽrô drí tâ âtázô ngbãlã-ngbãlã kĩ nĩ rî, "Mã rĩ'á njãã drãlê ní bê, mã gãã tị kô." Gõ'dá lãjô'bã ãzã 'dĩ 'bã yí âtã ìyî kpã ndrĩ 'dó ùlĩ Pétẽrô kã ãlôlã 'dĩ 'dĩ.

Rãtãã Yésũ kã 'èlê Gètẽsẽmãní 'álã drê ãkpãkã'dã úfú gólã kô rî

(Mátáyô 26.36-46; Lúkã 22.39-46)

³² Nĩngá sĩ, Yésũ yí lãjô'bã íyíkâ yí bê, dríllyî ngãzô nĩlĩ vò zĩlĩ Gètẽsẽmãní rĩ 'álã. Tólã, Yésũ drí tâ âtázó góllyî ãzã 'bã yí drí kĩ nĩ rî, "Nĩ rî nõngã, mã drê nĩ'á rãtãã 'èlê."

³³ Nīngá sī, Yésū drí Pétērō, Yākóbā gō'dá Yōwánī yí bê drīzó kpāā yí bê. Drílā ngāzó â'dólé tã ãsū ró rōo gō'dá kpá ãzã ró.

³⁴ Gō'dá nīngá sī, drílā tã âtázó gólīyī drí kī nī rī, “Mâ trá rī'á ãzã ró rōo, má ãsū tã kī, ãzã má rú trá rōo, â'dô âmâ fũ'á nī. Nī rī nōngá ãfī lōmbâ sī â'dólé ãnī vó lōkílí.”

³⁵ Ítí, Yésū drí nīzó gbíyá ățí 'álâ. Drílā ngāzó íyī âdălê ădrũ vũdrī, gō'dá ngāzó tī îrátălê Ôvârí drí kī nī rī, “Ôzō ãcâ trá rī, ní âyê mâ kô ãzã nĩlĩ.

³⁶ Âmâ átá, rī'á ní drí lâņō ăkô tã tī 'êzó cé tĩtĩ. Ítí rī, ní trô ãgâ lâņō kâ nō vólé má drígá sī.* Gō'dá kpálé má ôlê ní drí âmâ pălê rī, má â'dô ngá ní drí lėlê má drí 'êlê rī 'ê'á.”

³⁷ Vó lâ sī, Yésū drí ngāzó gólê lâjô'bá íyíkâ nâ 'dĩ 'bá yī ngálâ. Gólâ ùsũ gólīyī â'dú kô'á. Gō'dá drílā tã âtázó Símónâ Pétērō drí kī nī rī, “Símónâ, ãnī â'dú kô'á yã? Nĩ ícâ kô rĩlĩ cé ãtũ-pá ălô ãfī ngbâ vó lōkílí yã?

³⁸ Âmâ âdrúpĩ yī, nĩ lōkĩ ãnī nyăányâ gō'dá nĩ îrátã ró tĩ, tãlâ nĩ ôzó kô tã ányâ 'êê. Má nĩ trá, nĩ lê tã mbĩmbĩ rĩ 'êlê, gō'dá ãnĩ mbârâkâ ăkô 'êzó lâ.”

³⁹ Nīngá sī, Yésū drí ngāzó nĩlĩ kpá ó'dĩ nĩ'á rãtãã ălôlâ 'dĩ 'êlê Ôvârí drí.

⁴⁰ Gō'dá gólâ ăgô bê lâjô'bá íyíkâ nâ 'dĩ 'bá yī ngálâ rĩ, gólâ ùsũ gólīyī kpá zãâ â'dú kô'á, tãlâ gólīyī rĩ'á lĩndĩ'á. Gō'dá Yésū drí gólīyī ãjízó kī, “Nĩ rĩ â'dú kólê nōtĩ â'dô tãsĩ yã?” Nīngá sī, gólīyī nĩ tã-drĩ ãyī drí 'ê'á lôgôlâ Yésū drí rĩ kô.

⁴¹ Nīngá sī, Yésū drí ngāzó nĩlĩ kpá ó'dĩ rãtãã 'êlê, gō'dá drílâ ăgôzó. Gō'dá gólâ ùsũ bê lâjô'bá íyíkâ nâ 'dĩ 'bá yī drê kpá zãâ â'dú kô'á rĩ, drílâ ngāzó tã âtálê gólīyī drí kī nĩ rĩ, “Ănĩ drê zãâ â'dú kô'á yã? Ícâ trá 'dĩ. Nĩ ndrê drê, ngbâangbânô rĩ, mâ gólâ Ôvârí drí ăjólê ùrũ lêsĩ rĩ ó'ê trá fêlâ ăjũ-'bá-ăzĩ drígá.

⁴² Gólâ âmâ drĩ-bã fê 'bá rĩ trá ãnĩ'á. Nĩ ngâ ùrũ, mã nĩ ró rũ ùsũlĩ gólīyĩ bê lățĩ 'á.”

Tã ódrĩ Yésũ rĩ rũzó rĩ

(Mátáyô 26.47-56; Lúkã 22.47-53; Yōwánĩ 18.3-12)

⁴³ Yésū ôtirĩ rĩlĩ úlĩ âtálê rĩ, Yúdã gólâ â'dó 'bá ălô lâjô'bá mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ Yésū kâ rĩ 'bá yī 'ásĩ rĩ drí âcázó. Gólâ âdrĩ ôjĩlã tĩlĩlĩ kpāā yí bê. Gólīyī cú lĩgũ mbêlêso-mbêlêso rĩ 'bá yí bê, gō'dá kpá pĩdrĩgũ kũjũbĩ-kũjũbĩ rĩ 'bá yí bê. Ôjĩlã tĩlĩlĩ ăjólê Yúdã bê 'dĩ 'bá yī, drĩ-'bá ăngĩ Yúdã yí kâ rĩ 'bá yī, lâ'bí ãmbá 'bá yī, gō'dá kpá ôjĩlã gólīyī â'dó 'bá sĩsĩ-lêsĩ rĩ 'bá yí bê âjô gólīyī nĩ.

* **14:36 14.36 Ígâ lâņô kâ** 'Dĩ rĩ'á ôdrã Yésũ kâ fê lățĩ-lățĩ drĩlĩ rĩ 'dĩ gō'dá kpá lâņĩ-lățĩ tã ônjĩ ôjĩlã kâ ndrĩ rĩ nĩnjĩ lâ kâ 'ĩ.

44 Drē ākpākā'dā gólīyī ácá drē kô'dáwá rī, Yúdā rī 'dī lē tā-drī trá kírī ró ōjīlā tīlīlī 'dī 'bá yī drī Yēsū rī â'dázó. Gólā kī ōjīlā rī 'dī 'bá yī drī rī, "Ōjīlā gólā má drī âmvólé gōzó bī-'bálé lá vólé rī, 'dīlī gólā ī'dī ānī drī rūlī ạngbū ômbélé njírī-njírī trólé vólé lôkī-lôkī lá ró rī."

45 Nīngá sī, gólīyī âcā bē rī, kôrô Yúdā drī ânīzó Yēsū rī zīlī "Tā ĩmbá 'bá!" gō'dá gólā rī âmvózó gōzó bī-'bálé lá vólé.

46 Ītī rī, kôrô āgô 'dī 'bá yī drī ngāzó ndrōlé ạngbū Yēsū drīlī. Gō'dá drīlīyī Yēsū rī rūzó.

47 Bē trá ĩtī rī, lājó'bá Yēsū ká ālô rī drī ngāzó līgú mbēlēso íyīkā ângílī āhōwā, fókā lá 'ásī rū fūzó. Gō'dá drīlā āgô āzā ālô rī bī lá gāzó njíyā. Āgô 'dī rū ĩ'bū 'bá drī-'bá drī-'bá āzī drīlī ká rī ī'dī.

48 Nīngá sī, Yēsū drī tā âtázó ōjīlā dūū 'dī 'bá yī drī kī nī rī, "Nī ānī âmā rūlī pīdrīgú ândrē ândrē bē gō'dá kpá līgú mbēlēso-mbēlēso bē â'dô tāsī yā? Mā drī-'bá ōjīlā ōnjī ká 'ī mīrī rū yā?

49 Mā rī rīlī ānī bē ĩtú vósī cé. Má rī rīlī tā â'dalé ā'dī-drī jó ạngí Ôvārī ká rī ká 'á. Drē má â'dô bē tólā rī, nī rū mā kô. Gō'dá 'dīlī rī'á mbī, tā tā ĩgī Ôvārī ká drī âtálé rī drī rū 'ēzó."

50 Ītī rī, lājó'bá Yēsū ká 'dī 'bá yī ndrī drī Yēsū rī âyézó, gō'dá ngāzó rālē ĩyī vólé.

51 Gō'dá āgô ānjī ālô ítá tândī gō 'bá tākó yī rū rī trá rī'á 'dē'á Yēsū vósī. Gō'dá ōjīlā 'dī 'bá yī ndrô ĩyī bē ạngbū drī lá rī,

52 drīlā íyī ânjózó āpōwā, ítá íyīkā ālô 'dī âyélé gólīyī drīgá, rāzó ũndú ró.

Tā Yēsū rī âjízó drī-'bá Yúdā yī ká ândrá rī

(Mātáyō 26.57-68; Lúkā 22.54-55, 63-71; Yōwánī 18.13-14, 19-24)

53 Nīngá sī, ōjīlā 'dī 'bá yī drī Yēsū rī drīzó âjīlī āmbá drī-'bá ạngí Yúdā yī ká rī 'bá yī ká rī ândrá. Drī-'bá ạngí āzā 'bá yī 'dó ndrī lā'bī ĩmbá 'bá yī bē, gō'dá gólīyī â'dô 'bá sīsī-lésī rī 'bá yī bē drī rū ê'bézo tū tólā.

54 Gō'dá Pétērō drī ngāzó 'dēlé Yēsū yī vó gīā jējē ró vólé 'álā. Vó lá sī, drīlā âfizó kírī ā'dī-drī āmbá drī-'bá ạngí Yúdā yī ká rī 'bá yī ká rī ká 'á. Tólā drīlīyī rīzó lāsī yālē kpākā ālô lómígówá 'dī 'bá yī bē.

55 Gō'dá jó 'álā rī, drī-'bá ạngí 'dī 'bá yī ndrī 'dó tā kī 'bá āzā 'bá yī bē rī'á zāā ĩyī tā ĩfī lōndā'á lô'bālē Yēsū rū cú ĩtī, ā'dô ró bē gólā rī fūzó vólé. Nīngá sī rī, Yēsū rī'á cú ĩtī tā ōnjī ākó.

56 Ōjilā dūū âdô ãyî ònjō trá Yésū rú. Gõ'dá ònjō dríllyî lô'bálé Yésū rú 'dĩ 'bá yî 'bé drĩ kô âlôwálâ.

57 Ōjilā ũrūkâ 'bá yî ngâ ãyî âdrélé cú ũrú tâ lô'bálé Yésū rú ònjō sĩ kĩ nĩ rĩ,

58 “Mã ârĩ gólâ trá tâ âtá'á kĩ nĩ rĩ, yî â'dô jó ạngĩ Ôvârí kâ òjilā mvá drĩ bélé nĩ nô ùfú'á ìzálé volé. Gõ'dá kâyî nâ sĩ, yî â'dô jó âzâ Ôvârí kâ òjilā mvá drĩ bélé nĩ kô'dáwá rĩ bē'á.”

59 Gõ'dá ònjō góllyíkâ 'dĩ â'dô bê kpá trá lé ìtĩ rĩ, 'bé drĩ kpá kô ùlĩ âzâ dríllyî lô'bálé trá rĩ 'bá yî bē.

60 Nĩngá sĩ, âmbá drĩ-'bá ạngĩ 'dĩ 'bá yî kâ 'dĩ drĩ ngâzô âdrélé ũrú tâ kĩ 'bá ndrĩ ândrá, tâlâ Yésū rĩ ìjilĩ tâ ìjĩ sĩ. Ìtĩ gólâ kĩ Yésū drĩ rĩ, “Nĩ lôgôó ùlĩ âmbá òjilā nô 'bá yî drĩ rĩzô ânĩ ặlĩ ặnặlẻ ì'dĩ sĩ lâ nô kô yă?”

61 Lé ìtĩ rĩ, Yésū rĩ ìyĩngá gbỗ tặtặ ró ùlĩ ìjilĩ 'dĩ drĩ lâ lôgô âkó.

Drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdặ yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ kâ 'dĩ drĩ Yésū rĩ ìjízó kpá ó'dĩ tâ ìjĩ sĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ìsũ ânĩkâ bê rĩ, nĩ 'dĩyĩ pã 'bá ặjặlẻ ũrú lẻsĩ rĩ ì'dĩ, gõ'dá kpá Ôvârí gólâ tặndĩ âkĩ rĩ mvá lâ 'ì yă?”

62 Nĩngá sĩ, Yésū drĩ tâ-drĩ lôgôzô kĩ, “Pặtặ, mã fĩ ì'dĩ gólâ nĩ drĩ tâ lâ âtálẻ 'dĩ. Gõ'dá nĩ â'dô mã gólâ Ôvârí drĩ ặjặlẻ ũrú lẻsĩ nô ndrẻ'á kâyĩ rĩ gógó 'dĩ sĩ, mã ôtĩrĩ rĩ Ôvârí mbâràkâ âkĩ rĩ drĩ-ágó drĩ lẻsĩ ró rĩ, nĩ â'dô kpá ámba ndrẻ'á ặgặ-ặgặ rĩ 'dĩ sĩ ặngó nô 'á mbâràkâ Ôvârí kâ bê.”

63 Nĩngá sĩ, drĩ-'bá ạngĩ 'dĩ drĩ ngâzô ômbã ró. Drilâ ítá ìyĩkâ sĩzô ômbã sĩ, gõ'dá tâ âtázó kĩ nĩ rĩ, “Ìcá gõ'dá kô òjilā âzâ 'bá yĩ drĩ kpá ngâzô ìyĩ ùlĩ âtálẻ tặ gặ 'bá ró.

64 Ânĩ òjilā nô 'bá yĩ, nĩ ârĩ lâ'dá gólâkâ Ôvârí rú nô trá. Ặgặ nô lẻ ìyĩ 'bálẻ â'dóẻ Ôvârí kậtĩ, 'dĩ sũ kô. Â'dô bê trá ìtĩ rĩ, mã lẻẻ gõ'dá tặ gặ 'bá âzâ kô. Tặ ìsũ ânĩkâ tâ 'dĩ 'á rĩ ìyĩkâ ặngặ tặ ró yă?” Gõ'dá nĩngá sĩ, góllyĩ drĩ ngâzô 'dó tâ kĩlĩ Yésū rú kĩ nĩ rĩ, “Úfủ gólâ volé.”

65 Ìtĩ rĩ, lómígówá âzâ 'bá yĩ drĩ ngâzô rĩ'á tũ lủwủlĩ gólâ rú. Dríllyĩ gólâ rĩ lặlặ ômbẻzô kpặặkũ ítá sĩ. Gõ'dá góllyĩ drĩ rĩzô Yésū rĩ ặdặlặ drĩ mbặcặkỗ sĩ kặ kặ. Gõ'dá ặgặzô ìyĩ tâ âtálẻ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ kặ yĩ â'dô tâ ặngủ 'bá 'ì rĩ, nĩ â'dâ drẻ ngbầangbầnỗ ngặtặ ặ'dĩ dặ nĩ ặmbặ lặfặlẻ sĩ nĩ yặ rĩ.” Gõ'dá ìtĩ rĩ, lómígówá âzâ 'bá yĩ góllyĩ lặfặlẻ 'ặsĩ drĩ gólâ rĩ trỏzô cặlẻ rỗ.

Tặ Pẻtẻrỗ drĩ tặ gặzô Yésū rú sĩ rĩ

(Mặtặyỗ 26.69-75; Lúkặ 22.56-62; Yỗwặnĩ 18.15-18, 25-27)

66 Yésū òtírī 'bãã drē tā kī 'bá ândrá jó 'álâ rî, Pétērō drī rīzō íyíkâ âkpā ã'di-drī 'á ìvī. Ízámvá âlô gólâ â'dô 'bá rû ì'bū 'bá drī-'bá ángí 'dī kâ rî ró drī ânīzō ânyī Pétērō lăgátī ã'di-drī 'á.

67 Gõ'dá nīngá sī, gólâ ndrê bê Pétērō rī'á lăsí tị rî, drílâ ngázó gólâ rî ndrêlé trīj. Nīngá sī rî, drílâ tā âtázó kī nī rî, "Hé, nī ákī fí kpá Yésū Năzărétâ lé 'bá ró rî bê!"

68 Ítí rî, Pétērō drī tị gázó dó. Gólâ kī nī rî, "Má nī tā áníkâ rī'á âtálâ 'dī 'bá yī kô'dáwá. Má nī ãgô 'dī kô." Gõ'dá Pétērō drī ngázó nīlī gólê áťi ndôgô kâ tị 'álâ ró. Kôrô 'ã'ú-lúgú drī cịrī 'bêzô.

69 Gõ'dá rû ì'bū 'bá ízámvá ró 'dī ndrê bê gólâ âdrérê 'á áťi ndôgô kâ rî tị 'álâ rî, drílâ ngázó tā âtálê kpá ó'di ôjílâ gólíyī â'dô 'bá trá âdré'á ânyī rî 'bá yī drī kī nī rî, "Má nī trá, ãgô nō rī'á ôjílâ Yésū kâ ì'dī."

70 Ítí rî, Pétērō drī tị gázó kpá ó'di kī, "Â'dó mâ ì'dī kô."

Gõ'dá ìtú-pá dă vósī rî, ôjílâ gólíyī rī 'bá âdrélé ânyī Pétērō lăgátī rī 'bá yī drī ngázó tā âtálê kī nī rî, "Pătīj, nī rī'á âlô ôjílâ Yésū kâ rī 'bá yī 'ásī, tălâ ní ânī Gălílâyā lésī."*

71 Gõ'dá Pétērō drī ngázó íyī lâtrílī kī nī rî, "Ôzô má ââdô ônjô 'î rî, ngá âzâ ô'ê mâ. Nī fû mâ tâkô kô. Má nī ãgô ânī drī rī'á tā lâ âtálê 'dī kô."

72 Nīngá sī, kôrô 'ã'ú-lúgú drī cịrī 'bêzô ândâlâ rī lâ ró. Nīngá sī, úlī Yésū kâ âtálê trá kī'á nī rî, drē âkpākâ'dă 'ã'ú-lúgú 'bê cịrī kô ândâlâ rī rî, ní â'dô tị gă'á kī nī rî, yī nī mâ kô'dáwá ândâlâ nâ rî drī kôrô âgázó Pétērō drīj. Ítí rî, kpăáfū Pétērō drī fúzô âwô bê ônjí têtê ró ìlindrī bê côrô-côrô tā ônjí íyíkâ 'dī tāsī.

15

Tă kú mú Pílátô drī tă Yésū kâ kīzô ányâ ró rī

(Mátáyô 27.1-2, 11-26; Lúkă 23.1-5, 13-25; Yôwánī 18.28-19.16)

1 Âkpă cịnó, gólíyī tă kī 'bá ró rî yī ndrī drī rīzô íyī tă ì'bīlī íyī lâfálê 'ásī Yésū rû. Gólíyī ì'di drī-'bá ángí Yúdă yī kâ rī 'bá yī, gõ'dá gólíyī sīsī-lésī rī 'bá yī, lâ'bí ìmbá 'bá yī bê. Nīngá sī, drílíyī tă-drī kīzô Yésū rī ômbélé drīj lī kú mú Pílátô* ândrá, Pílátô ôlê ró tă-drī bê gólâ rī fúzô.

2 Gõ'dá nīngá sī, gólíyī filí bê kú mú Pílátô drīj jó 'álâ tă Yésū kâ 'dī ngílī drílâ rī, Pílátô drī ngázó Yésū rī ìjílī kī, "Nī

* 14:70 14.70 Gólíyī ârī Pétērô rī gbórôkô trá ôzô Gălílâyā lé 'bá kâtí. * 15:1 15.1 Pílátô Gólâ ì'di kú mú Rómă 'bá kâ rī 'bá 'bădrī Yúdăyă kâ drīj rī. Drī-'bá Yúdă yī kâ 'dī 'bá yī âjī Yésū trá gólâ ngálâ, tălâ rī'á cé kú mú Rómă kâ rī 'bá yī ì'di tă-vô ôjílâ kâ kílī rī'á fúlâ.

ĩ'dĩ kúmú ạngĩ òjĩlā áńíkā Yúdǎ yĩ kâ rĩ kâ yǎ?" Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tǎ òjĩ kúmú kâ 'dĩ drĩ lā lôgōzō kĩ, "À'bǎ'á fĩ òzō nĩ drĩ ătálé 'dĩ tĩ."

³ Nĩngá sĩ, drĩ-'bá ạngĩ Yúdǎ yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngǎzō tǎ ătǎlǎ kǎ ó'dĩ Yésũ rú. Gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ kúmú Pĩlátō drĩ rĩ, Yésũ ỏ'ẻ tǎ ỏnĩ trǎ dũũ.

⁴ Gỏ'dǎ tǎlǎ úlĩ 'dĩ 'bá yĩ tǎsĩ rĩ, Pĩlátō drĩ ngǎzō Yésũ rĩ òjĩlĩ kǎ ó'dĩ, "Nĩ ăt'ỏ tǎ nỏ drĩ lā lôg'ỏ trǎ yǎ? Nĩ ẳrĩ tǎ ỏnĩ ẳńíkā 'ẻlẻ dũũ nỏ tǎ lā trǎ yǎ?"

⁵ Ắ'ỏ bẻ ỉtĩ rĩ, Yésũ lôg'ỏ tǎ òjĩ 'dĩ drĩ lā kỏ kúmú Pĩlátō drĩ ẳlỏwǎlǎ. Ỉtĩ rĩ, Pĩlátō rĩ tĩ drĩ ẳ'dĩzỏ ndrũ.*

⁶ Gỏ'dǎ lǎ'bí ẳzǎ kǎ bẻ rĩ'ǎ kǎyĩ kǎrǎmǎ lǎvũ-lǎvũ kỏrỏ kǎ nǎ 'ǎ, ỏdrĩ òjĩlǎ ẳlỏ ònĩzỏ vẻlẻ gǎnĩmǎ 'ǎsĩ. Òjĩlǎ gỏlǎ ỏdrĩ nĩlĩ ònĩlĩ rĩ, gỏlǎ ỉ'dĩ ònĩlĩ gǎnĩmǎ 'ǎsĩ.

⁷ Ắgỏ ẳzǎ bẻ rĩ'ǎ gǎnĩmǎ 'ǎ, rú lǎ Bǎrǎbǎ. Gólĩyĩ rĩ'ǎ òjĩlǎ ừrủkǎ gǎ 'bá trǎ ỉyĩ kỏrǎ rỏ rĩ 'bá yĩ bẻ. Bǎrǎbǎ rĩ gỏgỏ fũ òjĩlǎ ẳzǎ 'bá yĩ trǎ kǎyĩ gỏlǎ drĩ tǎ sỏzỏ òjĩlǎ 'ǎ rũ jǎlẻ kỏrǎ rỏ mủrĩ Rỏmǎ kǎ rũ rĩ sĩ.

⁸ Tǎlǎ lǎ'bí 'dĩ tǎsĩ rĩ, òjĩlǎ tĩlĩlĩ drĩ ẳnĩzỏ ỉyĩ kúmú Pĩlátō ngǎlǎ tǎ òjĩlĩ gỏlǎ tĩ òjĩlǎ ẳlỏ gǎnĩmǎ 'ǎ rĩ ònĩ-ònĩ lǎ vẻlẻ rĩ tǎsĩ, ỏzỏ gỏlǎ drĩ rĩrĩ trǎ 'ẻlẻ ndrỏ vỏsĩ cẻ ỉtũ kǎrǎmǎ rĩ 'dĩ kǎ tũ rĩ kǎtĩ.

⁹ Nĩngá sĩ rĩ, kúmú Pĩlátō drĩ ngǎzỏ òjĩlǎ rĩ 'dĩ 'bá yĩ òjĩlĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ lẻ má ònĩ kúmú ạngĩ ẳnĩ Yúdǎ yĩ kǎ nỏ ỉ'dĩ vẻlẻ gǎnĩmǎ 'ǎsĩ yǎ?"*

¹⁰ Pĩlátō òjĩ tǎ 'dĩ ỉtĩ lǎ 'dĩ rỏ, tǎlǎ gỏlǎ nĩ trǎ dỏdỏ kĩ nĩ rĩ, drĩ-'bá Yúdǎ yĩ kǎ 'dĩ 'bá yĩ 'ẻ ỉyĩ Yésũ rĩ rũlẻ ẳjĩlĩ yĩ drĩ, tǎlǎ drĩ-ẳcẻ Yésũ kǎ 'dĩ ẳgỉ-ẳgỉ gólĩyĩ lĩfĩ.

¹¹ Gỏ'dǎ drĩ-'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ lẻẻ ỉyĩ tǎ rĩ 'dĩ kỏ ẳlỏwǎlǎ. Gỏ'dǎ gólĩyĩ rĩ ỉyĩkǎ trǎ zǎ tǎ sẻlẻ òjĩlǎ tĩlĩlĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ǎ, ẳ'ỏ rỏ tǎ òjĩlĩ Bǎrǎbǎ rĩ ònĩzỏ ỉ'dĩ vẻlẻ gǎnĩmǎ 'ǎsĩ Yésũ rĩ vỏ 'ǎ.

¹² Nĩngá sĩ, Pĩlátō drĩ gólĩyĩ òjĩzỏ kĩ, "Nĩ lẻ má ỏ'ẻ ẳ'ỏ ỉ'dĩ gỏlǎ ỏdrĩ zĩlĩ trǎ kúmú Yúdǎ yĩ kǎ rỏ nỏ drĩ yǎ?"

¹³ Ỉtĩ rĩ, òjĩlǎ tĩlĩlĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngǎzỏ ẳngbǎlẻ kǎwỏ kĩ, "Ỉpǎ gỏlǎ ngǎrǎ fẻ lǎlẻ-lǎlẻ drĩ, tǎlǎ gỏlǎ ỏdrǎ rỏ bẻ vẻlẻ."

¹⁴ Nĩngá sĩ, kúmú Pĩlátō drĩ gólĩyĩ òjĩzỏ kĩ, "Tǎlǎ ẳ'ỏ 'ỉ má drĩ tǎ ỏnĩ tẻẻ 'dĩ 'ẻzỏ yǎ? Gỏlǎ 'ẻ ẳ'ỏ 'ỉ ỏnĩ tẻẻ rỏ yǎ?"* Gỏ'dǎ òjĩlǎ 'dĩ 'bá yĩ gǎ dó tǎ ẳrĩlĩ. Gỏ'dǎ gólĩyĩ ỏtrẻ gbỏ ẳtĩ 'ǎlǎ ừrũ kĩ nĩ rĩ, "Ỉpǎ gỏlǎ fẻ lǎlẻ-lǎlẻ drĩ ỏdrǎ rỏ vẻlẻ."

* **15:5 15.5** Pĩlátō ỉsũ tǎ kĩ, Yésũ ẳ'ỏ kỏ tǎ ỏnĩ tẻẻ 'ẻ 'bá 'ỉ. Tǎ 'dĩ tǎsĩ rĩ, Pĩlátō rĩ tĩ drĩ ẳ'dĩzỏ, tǎlǎ Yésũ ẳtǎ tǎ mủmủ ỉyĩ nyǎnyǎ pǎzỏ kỏ. * **15:9 15.9** Pĩlátō òjĩ tǎ 'dĩ ỉtĩ 'dĩ, tǎlǎ gỏlǎ lẻ tĩkỏ òjĩlǎ 'dĩ 'bá yĩ ỏlẻ rỏ ỉyĩ tǎ-drĩ Yésũ rĩ ònĩzỏ ỉ'dĩ gǎnĩmǎ 'ǎsĩ. * **15:14 15.14** Nĩ zĩ úlĩ ẳmủkũ Pĩlátō kǎ Lủkǎ 23.22 'ǎ.

15 Nīngá sī, kúmú Pīlātō lē trá tã gólâ òjílâ tǐlǐl 'dĩ 'bá yī drí lēlé rī 'ēlé gólīyī drí. Tã rī 'dĩ tāsī, Pīlātō ní drí Bārābā rī ĩnjízó vólé gǎnīmā 'ásī, òzō òjílâ rī 'dĩ 'bá yī drí lēlé rī kâtí. Nīngá sī, gólâ drí ngāzō tã átálé àjú 'bũ 'bá íyíkâ rī 'bá yī drí, ā'dô ró bē Yēsū rī cāzō ònjóró'bí sī ndīrī-ndīrī, gō'dá gólâ rī trōzō fēlé òjílâ gólīyī 'ē 'bá gólâ rī ípálé ngàrá fē lǎlǐ-lǎlǐ drī rī 'bá yī drí.

*Tã àjú 'bũ 'bá Pīlātō kâ drí ìyī 'dásí 'ēzō Yēsū rú rī
(Mátáyō 27.27-31; Yōwánī 19.2-3)*

16 Ítí rī, àjú 'bũ 'bá Pīlātō kâ 'dĩ 'bá yī drí Yēsū rī drīzō àjǐlǐ à'dí-drī jó ángí* kúmú āmbá rī kâ rī 'álâ. Gō'dá gólīyī câ bē tólâ rī, drīlīyī àjú 'bũ 'bá āzâ 'bá yī àzízó ndrī tũ.

17 Gō'dá nīngá sī, gólīyī drí ítá bí àkú kākâ dādâ lâ ró rī àtrōzō gólé dīrī gbāâ Yēsū rī ũwũ 'ásī. Nīngá sī, gólīyī gâ kpá púrūcǐ gárá pālé òzō ífítí kâtí ápá kúmú ángí kâ ró àsálé àtrā Yēsū drī. Gólīyī 'ē tã 'dĩ 'bá yī íyíkâ 'dó, tálâ Yēsū rī gógó òlèndrē ró kúmú ángí kâtí.

18 Vó lâ 'ásī, àjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yī drí ngāzō rī'á ôtrélé Yēsū drī, gólâ rī gũ'á íyī kī, “Mā 'ē ní-bē-yā ní drí kúmú ángí ōrī Yúdâ yí kâ rī kâ.”

19 Gólīyī tǐ 'ā'í kpá Yēsū àndrá àndálé àndálé òzō gólâ rī ĩnjīrī kâtí. Nīngá sī rī, drīlīyī Yēsū rī drī cāzō pǐdrígú sī kpōwē-kpōwē àndálé àndálé, gō'dá rīzō tũ lūwúlǐ lǐlǐ lâ 'ásī àndálé àndálé. 'Dĩ 'bá yī ndrī 'dó 'dásí 'ē'ē 'í Yēsū rú.

20 Gō'dá 'dásí 'ē'ē 'dĩ ícâ gólīyī bē trá rī, gólīyī drí ítá kākâ drīlīyī gólé trá rú'bâ lâ 'á rī ĩnjízó gōzō ítá gólâkâ rī àtrólé 'dĩ àsólé rú'bâ lâ 'á ó'dí. Drīlīyī gólâ rī drīzō àjǐlǐ vō 'ēzō gólâ rī ípálé fē lǎlǐ-lǎlǐ drī rī 'álâ.

*Tã Yēsū rī ípázó fē lǎlǐ-lǎlǐ drī drālē rī
(Mátáyō 27.32-44; Lúkâ 23.26-43; Yōwánī 19.17-27)*

21 Yēsū trá rī'á fē lǎlǐ-lǎlǐ nǐ'á nīzō 'dĩ bē lâ vō òjílâ ípâ kâ rī 'álâ. Gō'dá pávó 'á rī, Yēsū rī fāfâ drí rú ndēzō. Gō'dá ícâ kô drílâ rīzō zāâ fē lǎlǐ-lǎlǐ íyíkâ 'dĩ nǐlǐ. Tólâ àgô āzâ bē Kīrēnē lé 'bá 'í pávó tǐ 'á, rú lâ Sīmónâ.* Sīmónâ rī nǐ'á Yērōsālēmâ 'álâ 'bâdrī mvá íyíkâ rī lésī. Gō'dá àjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yī ũsũ gólâ bē pávó 'á rī, drīlīyī gólâ rī 'bāzō mbârākâ sī fē lǎlǐ-lǎlǐ Yēsū drí ícálé nǐlâ kô 'dĩ nǐlǐ Yēsū bē.

22 Ítí rī, drīlīyī Yēsū rī àjízó vō zǐlǐ Gōlōgótâ rī 'álâ. Gōlōgótâ 'dĩ ítô lâ kī, vō àvō drī fâ kâ.*

* 15:16 15.16 Órī jó ángí rī 'dĩ zǐlǐ Pārētōrīyâ. Ítô lâ kī, jó kúmú ángí kâ.

* 15:21 15.21 Sīmónâ rī 'dĩ Àlèkēzándâ rī átá 'í Rūfúsâ bē. * 15:22 15.22 Úzǐ vō 'dĩ vō àvō drī fâ kâ, tálâ úufũ tã ònjí 'bá trá dũ vō 'dĩ 'á.

²³ Võ rî 'dĩ 'á tólâ rî, ăjû 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî drí ngăzô rĩlĩ òdră ònjălê trá ălókô bê rî âtrôlê rĩ'á fêlă Yêsũ drí mvũlĩ, ă'dô ró ngă lâzê-lâzê gólâ rú 'dĩ sị lâ ă'dĩlĩ. Gô'dá Yêsũ gă iyingă dó mvũlă.

²⁴ Nĩngă sị, ăjû 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî drí ngăzô ítă Yêsũ kă ângĩlĩ vólê, gô'dá gólâ rĩ trôzô ìpálê ngără fê lălĩ-lălĩ drĩ, gôzô ítă gólăkă âtrôlê lăfălă călê ìyĩ vò 'ásĩ, gô'dá ăzâ tândĩ rĩ âtrôzô vũlĩ gômărĩ sị, tălă gólĩyĩ lě ndrêlă ngătă ítă rĩ 'dĩ ă 'dê'á ă'dĩ drĩ yă rĩ.

²⁵ Ìtũ-pă gólĩyĩ drí Yêsũ rĩ ìpázô rĩ trá rĩ'á nị-drĩ-lă-sũ cịnô.

²⁶ Nĩngă sị, tă ă'bălê Yêsũ rú rĩ ìgĩzô ngă tă ă'dă kă drĩ trôlê ìpálê gă fê lălĩ-lălĩ 'dĩ drĩ Yêsũ rĩ drĩlĩ 'á. Tă ă'bă ìgĩlĩ Yêsũ rú 'dĩ rĩ'á nôtĩ,

NŌŌ RĨ'Á KÚMÚ ẠNGỊ YÚDẠ YÍ KĂ RĨ Ĭ'DĨ.

²⁷ Ìtũ gólâ Yêsũ rĩ ìpázô 'dĩ tú rĩ, ìpă ngă ôpă 'bá ăzâ 'bá yĩ kpá zălô rĩ gólâ rĩ gără drĩ 'á fê lălĩ-lălĩ drĩ. Ngă ôpă 'bá ăzâ ălô rĩ ìpă ìyĩkă gólê Yêsũ rĩ drĩ-ágó drĩ lésĩ, gô'dá gólă ăzâ rĩ ìyĩkă gólê drĩ-lĩjĩ lâ lésĩ ró.

²⁸ (Tă ngă ôpă 'bá gólĩyĩ ìpálê Yêsũ rĩ gără drĩ 'á 'dĩ 'bá yĩ kă ă'dă tă gólă ìgĩlĩ trá búkũ Ôvărĩ kă 'á kĩ'á nĩ rĩ, "Úúsũ gólă trá tă ònjĩ 'bá ró, ĩ'dĩ gôzô gólâ rĩ fũlĩ tă ònjĩ 'bá ăzi bê.")*

Ìsáyă 53.12

²⁹ Ōjĩlă gólĩyĩ rĩ 'bá lăvũlĩ rĩ 'bá yĩ drí rĩzô Yêsũ rĩ lô'dalê gôzô ìyĩ drĩ ìyálê. Nĩngă sị, drĩlĩyĩ tă âtázô kĩ nĩ rĩ, "Nĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ ă'dô ìcá'á cú jó ạngị Ôvărĩ kă ùfũlĩ gô'dá kpá bẻzô lâ jó ó'dĩ ró cé kậyĩ nă sị.

³⁰ Bê trá ĩtĩ rĩ, ôzô ní ă'dô cú mbârăkă bê rĩ, 'dôvô ní pă drê nĩ ngbăângbănô kậyĩ nô sị fê lălĩ-lălĩ 'dĩ drĩ sị."

³¹ Kpá té ôzô sịsị nă 'bá yĩ kătĩ, drĩ-'bá ạngị Yúdă yĩ kă rĩ 'bá yĩ ndrĩ 'dô lă'bí ìmbă 'bá ăzâ 'bá yĩ bê drí ngăzô ìyĩ rĩlĩ Yêsũ rĩ gũlĩ rôô ìyĩ lăfălê 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, "Gólă ìcă ìyĩkă cé ôjĩlă ăzâ 'bá yĩ pălê ĩ'dĩ, gô'dá gólă ìcă ìyĩkă kô ìyĩ nyăányă pălê òdră 'ásĩ.

³² Gólă kĩ, yĩ ă'dô 'dĩyĩ pă 'bá 'ĩ gô'dá kpá kúmú ạngị ămă ôjĩlă ĩsĩră'élê yĩ kă ĩ'dĩ rĩ, 'dôvô gólă ăârĩ vũdrĩ fê lălĩ-lălĩ drĩ sị ngbăângbănô, tălă mă ndrê ró drê gólă rĩ mbârăkă, gô'dá mă lě ró tă gólă 'á." Gô'dá ngă ôpă 'bá gólĩyĩ rĩ Yêsũ bê fê lălĩ-lălĩ drĩ rĩ 'bá yĩ gũ ìyĩ kpá gólă.

*Tă Yêsũ drí drăzô rĩ
(Mătáyô 27.45-56; Lúkă 23.44-49; Yôwănĩ 19.28-30)*

* 15:28 15.28 Tă ìgĩlĩ vērēsĩ 28 'á 'dĩ, tă ìgĩ 'bá sịsị rĩ 'bá yĩ ìgĩlĩ kô.

³³ Ɔtú-pá mûdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ sĩ, Ɔtú gǎgǎlīgǎ sĩ Ɔnĩrĩkúwǎ drĩ 'bǎdrĩ lĩmózó ndrĩ gúndrĩ tǎ lâràkô ró. Ɔnĩrĩkúwǎ 'dĩ lĩmô 'bǎdrĩ njǎlé búũũ Ɔtú-pá nǎ 'á.

³⁴ Gô'dá Ɔtú-pá nǎ 'dĩ 'á rĩ, Yésũ drĩ ngǎzó trêlé úrũ Ārāmáyǎ tĩ sĩ kĩ nĩ rĩ, Êlójĩ, Êlójĩ, lámǎ sǎbǎkātǎnĩ? Ɔtô lâ kĩ, “Ôvǎrĩ ámakâ, Ôvǎrĩ ámakâ, nĩ âyê mǎ ǎ'dô tǎsĩ yǎ?”

³⁵ Gô'dá nĩngǎ sĩ, ôjĩlǎ ũrũkâ 'bǎ yĩ rĩ 'bǎ âdrélé Ɔyĩ ǎnyĩ rĩ 'bǎ yĩ ǎrĩlĩ bê Ɔyĩ úlĩ Yésũ kǎ 'dĩ rĩ, gólĩyĩ nĩ tǎ ífĩ lâ kô, gô'dá drĩlĩyĩ ngǎzó tǎ ǎtǎlé kĩ, “Hé! Nĩ ǎrĩ drê úlĩ gólǎkâ 'dĩ. Gólǎ rĩ'á tǎ ǎngũ 'bǎ Êlĩyǎ rĩ zĩ'á ǎnĩlĩ Ɔyĩ pǎlé.”

³⁶ Vó lâ sĩ, ǎgô ǎzǎ drĩ ngǎzó rǎlé nĩ'á ngǎ ǎzǎ ôzô cǒfó kǎtĩ rĩ ǎtrǒlé. Drĩlǎ trǒzó lâ sǒlé ôdrǎ ǎ'dĩ 'á gǒzó sǒlǎ fê mvǎ sǐlĩ, gô'dá Ɔngǎzó lâ Ɔjǒlé Yésũ drĩ ndrǒlé.* Nĩngǎ sĩ, drĩlǎ tǎ ǎtázó ôjĩlǎ ǎzǎ 'bǎ yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ rĩ drê njũrũ ngbǎangbǎnô ndrêlǎ ngǎtǎ Êlĩyǎ ǎ'dô ǎcǎ'á fĩ trá gólǎ rĩ pǎlé yǎ rĩ.”

³⁷ Ɔtĩ, Yésũ drĩ kpǎ ngǎzó trêlé úrũ ó'dĩ gô'dá lôvó-lôvó ǎyézó.

³⁸ Gô'dá Yésũ drǎ bê rĩ, ítǎ bĩ 'bǎlé jó mvǎ* tĩ jó ǎngĩ Ôvǎrĩ kǎ 'á rĩ drĩ ngǎzó sǐlĩ ǎkpêrê úrũ lésĩ búũũ vũdrĩ.

³⁹ Nĩngǎ sĩ, drĩ-'bǎ ǎjũ 'bũ 'bǎ kǎ gólǎ âdrê 'bǎ Yésũ ǎndrǎ rĩ ǎrĩlĩ bê Yésũ rĩ trêtrê gô'dá ndrêlé bê lǎtĩ Yésũ drĩ drǎzó 'dĩ rĩ, drĩlǎ gǒzó tǎ ǎtǎlé kĩ, “Pǎtũ! ǎgô nǒ rĩ'á Ôvǎrĩ rĩ mvǎ 'ĩ.”

⁴⁰ Gô'dá nĩngǎ sĩ, ôkó ũrũkâ 'bǎ yĩ Yésũ rĩ lê 'bǎ trá rĩ Ɔyĩkǎ gĩǎ âdrê'á Ɔyĩ nǎtĩ Yésũ rú sĩ rĩ'á Ɔyĩ gólǎ rĩ ndrê'á drǎrê 'á. Gólĩyĩ lǎfǎlé 'á rĩ, rĩ'á Mǎrĩyǎ Mǎgǎdǎlǎ, Sǎlómê, gô'dá kpǎ Mǎrĩyǎ Yǎkóbǎ gólǎ dǎwǎ ró rĩ ǎndrê yĩ Jósê bê.

⁴¹ Gǎlĩlǎyǎ 'ǎlǎ rĩ, ôkó nǎ 'dĩ 'bǎ yĩ lôbê Ɔyĩ Yésũ rĩ vó trá, gólĩyĩ fê ngǎ nyǎnyǎ trá tólǎ Yésũ yĩ drĩ lǎjǒ'bǎ Ɔyĩkǎ 'dĩ 'bǎ yĩ bê. Gô'dá ôkó ǎmbǎ dũũ gólĩyĩ ǎnĩ 'bǎ trá Yésũ bê Yêrôsǎlémǎ lésĩ rĩ, kpǎ 'dó bê ndrĩ rĩ'á Ɔyĩ tólǎ ôkó nǎ 'dĩ 'bǎ yĩ bê.

Tǎ ódrĩ Yésũ rĩ ǎvô 'bǎzó ũgĩ 'á rĩ

(Mǎtáyô 27.57-61; Lúkǎ 23.50-56; Yôwǎnĩ 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Yésũ drǎ té Ɔtú gólǎ ôjĩlǎ drĩ rĩzó Ɔyĩ êdéle kǎyĩ gólǎ lôvô-lôvô kǎ rĩ tǎsĩ rĩ 'á. Kǎyĩ rĩ 'dĩ Ɔ'dĩ sǐsĩ Sǎbĩ drĩ sĩ. Tólǎ ǎgô ǎzǎ bê rĩ'á rú lâ Yôsépǎ Ārāmátáyǎ lésĩ. Gólǎ ǎgô Ɔnjĩ-Ɔnjĩ 'ĩ gólĩyĩ drĩ-'bǎ Yúdǎ yĩ kǎ rĩ 'bǎ yĩ lǎfǎlé 'ásĩ. Gólǎ rĩ trá tǎ lê'á Yésũ 'á gô'dá gólǎ rĩ ǎgô-ǎgô ǎngó nǒ 'á rĩ têlé.

* **15:36 15.36** Ôdrǎ ǎ'dĩ 'dĩ ôfê Yésũ drĩ 'dĩ rĩ ǎǎ'dĩ ró lũmvũ lôvó rĩ 'bǎ gólǎ rĩ 'êlé 'dĩ bê. * **15:38 15.38** Jó mvǎ 'dĩ cé vó tĩbê ǎmbǎ ǎlô drĩ-'bǎ ǎngĩ Yúdǎ yĩ kǎ rĩ 'bǎ yĩ kǎ drĩ rĩzó fĩlĩ 'á lâ, nĩ'á Ôvǎrĩ ngǎlǎ rĩ 'dĩ. Ngbǎangbǎnô tĩ lâ húwǎ tǎ lê 'bǎ ndrĩ drĩ fĩzó Ôvǎrĩ ǎndrǎ.

Gō'dá lănjátúlí âcâ bê rî, drílâ ngâzó íyî fîi zălê ngâzó nîlî kúmú Pílátō ngálâ Yésū rî âvō tāsî, tălâ yî ôlăpî ró bê drē âkpākâ'dă kăyî lôvô-lôvô kâ rî âcâ drē kô.

⁴⁴ Gō'dá úlî kîzó nî Yésū ôdră trá rî drî ê'dê dăzó Pílátō rú. Nîngá sî, drílâ drî-'bá âjú 'bū 'bá kâ âzízô âlô yî ngálâ îjílî ngátá fî tă pătî 'î kîzó nî rî, Yésū ôdră trá yâ rî.

⁴⁵ Gō'dá gólâ ârílî bê kî, pătî Yésū dră trá rî, drílâ tă-drî lězô Yôsépâ yî drî Yésū rî âvô trôlê nî'á 'bălâ.

⁴⁶ Îtî rî, Yôsépâ yî drî ítă tândî mvêemvê âtrôzó, gôzó Yésū rî âvô âtrôlê fê lălî-lălî drî sî, gō'dá ítă 'dî âtrôzó Yésū rî âvô gôzó î'dî sî lâ ngólô-ngólô. Nîngá sî, trôzó lâ 'bălê ũgî gólâkâ drílâ 'dîlî 'dî'dî únî 'á rî 'á. Vó lâ sî, drílâ kúnî úngû ângî lîlîzó ndũ ũgî 'dî tî.

⁴⁷ 'Dî Măriyă Măgădălă yî Măriyă gólâ Jósê rî ândrê ró rî bê, drîlîyî ngâzó 'dêlê îyî Yôsépâ yî vó nî'á vô gólâ Yésū rî âvô 'băzó rî ndrêlê.

16

*Tă Yésū drî lîdrîzó ôdră 'ásî rî
(Mătáyō 28.1-8; Lúkă 24.1-12; Yōwănî 20.1-10)*

¹ Gō'dá kăyî lôvô-lôvô kâ ndê rú bê îtú-pă nî-kázîyă sî lănjátúlî bê rî, Măriyă Yăkóbâ rî ândrê, gō'dá Măriyă Măgădălă lésî rî, Sălómê yî bê drî ngâzó îyî nîlî âlókô dô ró gólîyî drî gîlî trá rî âtrôlê ânîzó î'dî bê lâ ló'dé drî 'álâ înlî Yésū rî âvô rú.

² Kăyî âlô kăyî lôvô-lôvô kâ vósî rî,* drîlîyî ngâzó nîlî îyî âkpākâ'dă 'bôlôwă âwô sî. Gō'dá îtú drî âfôrê 'á rî, drîlîyî căzó ló'dé drî 'álâ.

³ Drē gólîyî âkpākâ'dă lătî 'á rî, gólîyî îjî tă trá îyî vô 'ásî kî, "Ă'dî â'dô kó kúnî úngû ângî ũgî tî 'dî jă'á volé âmă drî nî yă?"

⁴ Gō'dá gólîyî îngâ bê drî vô ndrêlê âtî 'álâ rî, drîlîyî ngă ndrêzó, kúnî úngû ângî ũgî tî rî ójâ trá volé.

⁵ Îtî, drîlîyî ngâzó fîlî cú ũgî 'álâ. Gō'dá ũgî 'á tólâ rî, gólîyî drî âgô ânjî âzâ ndrêzó ítă mvêemvê âcê kpírî-kpírî rî bê yî rú. Âgô ânjî rî 'dî rî gólê drî-ágó lésî ró. Gō'dá ôkó nă 'dî 'bá yî ndrê bê gólâ îtî rî, tî lâ yî drî â'dîzó ũrî drî tă lărâkô 'dî drî sî.

⁶ Nîngá sî, âgô rî 'dî drî ngâzó tă âtálê gólîyî drî kî, "Nî 'ê ũrî kô. Nî lônďă 'dî Yésū Năzărétă lésî rî î'dî. Gólâ î'dî fûlî fê lălî-lălî drî rî. Nî ndrê vô gólâ rî âvô lălăzó rî. Nî ndrê, ngbâangbânô gólâ gō'dá trá nîngá yû'dăwă. Gólâ bê rî'á lédrê-lédrê ró. Gólâ lîdrî trá ôdră 'ásî.

* 16:2 16.2 Kăyî âlô kăyî lôvô-lôvô kâ vósî 'dî rî'á kăyî Gímă kâ 'î.

⁷ Nĩ ngā nĩlĩ tã 'dĩ pėlé Pétērō drĩ lājó'bá āzĩ lã yĩ bē. Nĩ pē gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, Yēsũ trá rĩ'á nĩ'á Gālĩláyā 'álã gólĩyĩ āndrã 'álã. Gólĩyĩ â'dô gólã rĩ ndrē'á tólã, ōzō drĩlã âtalé trá gólĩyĩ drĩ sísĩ rĩ tí."

⁸ Itĩ, ōkō 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngāzō ló'dé drĩ âyéle rāzō, tãlã tĩ lã yĩ â'dĩ trá â'dĩ, gō'dá gólĩyĩ trá ndrĩ ũrĩ ró kpá lėlē ró. Gólĩyĩ nĩjĩ tĩ kō ōjĩlã āzākã drĩ pávó 'á, tãlã gólĩyĩ trá ũrĩ ró rōō.

*Tã ālĩpĩ búkũ nô ndēzō rĩ**

⁹ Gō'dá Yēsũ lĩdrĩ bē ōdrã 'ásĩ Gímã sĩ ākpākã'dã cĩnó rĩ, drĩlã iyĩ â'dázó sísĩ Māriyā Māgādálã drĩ. Māriyā 'dĩ gólã Yēsũ drĩ lĩdrĩ ōnjĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ lãdrózó trá volé 'álã sĩ rĩ ĩ'dĩ.

¹⁰ Nĩngã sĩ, Māriyā Māgādálã drĩ ngāzō nĩlĩ tã 'dĩ ngĩlĩ ōjĩlã gólĩyĩ â'dó 'bá Yēsũ bē rĩ yĩ drĩ. Gólĩyĩ trá ĩzã 'ẽ'á, gō'dá kpá āwó ró rōō.

¹¹ Gō'dá Māriyā Māgādálã drĩ tã âtázó ōjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ ōndrē Yēsũ trá, gólã lĩdrĩ trá. Gólĩyĩ gã dó ulĩ Māriyā drĩ âtalé 'dĩ ārĩlĩ.

¹² Dĩlĩ vósĩ, Yēsũ drĩ kpá iyĩ â'dázó lãrãkō ngĩlĩ āzã sĩ tã ārĩ 'bá rĩ rĩ 'bá yĩ drĩ, drĩlĩyĩ rũ ũsũrĩ lãtĩ 'á nĩrĩ 'á 'bãdrĩ mvã āzã rĩ 'álã.

¹³ Nĩngã sĩ, tã ārĩ 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngāzō gólē Yērōsālēmã 'álã nĩ'á kpá tã lã pėlé tã ārĩ 'bá āmbúkũ 'dĩ 'bá yĩ drĩ.* Gō'dá tã ārĩ 'bá āmbúkũ 'dĩ 'bá yĩ lėlē iyĩ tã kpá kō ulĩ tã ārĩ 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ pėlé 'dĩ 'á.

¹⁴ Dĩlĩ vósĩ, Yēsũ drĩ iyĩ â'dázó lājó'bá iyĩkã mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-ālō rĩ 'bá yĩ drĩ gólĩyĩ drĩ rĩrĩ ngã nyālē rĩ 'á. Yēsũ drĩ tã lōgōzō gólĩyĩ drĩlĩ tã ōnjĩ gólĩyĩkã tãsĩ, tãlã gólĩyĩ cú itĩ tã lėlē ākō. Gólĩyĩ gã trá dó ulĩ ōjĩlã Yēsũ rĩ ndrē 'bá trá rĩ 'bá yĩ kã ārĩlĩ Yēsũ rĩ gógó lĩdrĩ-lĩdrĩ lã ōdrã 'ásĩ rĩ tãsĩ.

¹⁵ Gō'dá nĩngã sĩ, Yēsũ drĩ tã âtázó gólĩyĩ drĩ kĩ, "Nĩ ngã lã'búlĩ 'bãdrĩ 'ásĩ ndrĩ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvãrĩ kã ngĩlĩ ōjĩlã drĩ ndrĩ kãkãrã.

¹⁶ Ââ'dô ōjĩlã gólĩyĩ tã lē 'bá trá tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvãrĩ kã 'á gō'dá kpá lũmvũ bãbãtĩzĩ kã dãzō trá drĩ lã iyĩ rĩ pã'á. Gólĩyĩ gã 'bá iyĩkã dó rĩ, ââ'dô tã-vó gólĩyĩkã kĩ'á ōnjĩ ró.

¹⁷ Gólĩyĩ tã lē 'bá trá rĩ 'bá yĩ â'dô iyĩ tã lãrãkō nō 'bá yĩ 'ẽ'á ĩ'dĩ. Gólĩyĩ â'dô lĩdrĩ ōnjĩ lōfō'á volé ōjĩlã 'ásĩ âmã rũ zĩzĩ sĩ. Gólĩyĩ â'dô tĩ drĩlĩyĩ âtalé kō'dáwã rĩ âtã'á.

¹⁸ Gólĩyĩ â'dô ĩnĩ rũ'á drĩ sĩ, ngãtã ōzō gólĩyĩ ũmvũ ālĩ trá rĩ, gólĩyĩ drãã kō. Gólĩyĩ â'dô drĩ 'bã'á ngã lãzē 'bá drĩlĩ, tãlã ōngã ró iyĩ bē ngã lãzē 'ásĩ â'dólē rũ'bã ã'dĩ sĩ."

* **16:8 16:8** Tã ĩgĩ Márākō kã ādũkũ lã ró rĩ 'bá yĩ āvĩ trá. ĩ'dĩ tã ĩgĩ lōpē 'bá āzã 'bá yĩ ĩgĩ iyĩ tã gólã vérēsĩ 9-20 'á 'dĩ nĩ. * **16:13 16:13** Nĩ zĩ ĩ'dĩgówã Yēsũ drĩ iyĩ â'dázó lājó'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ búkũ Lúkã kã 'á kãpĩtã 24.

¹⁹ Nĩngá sī, Yésũ âtâ bê úlĩ ndēlé lǎjó' bá íyíkâ drí rĩ, ódrí gólâ rĩ trōzó 'bũũ 'álâ rĩlí drí-ágó Ôvârí kâ drĩ, ãngó rũlí Ôvârí bê.

²⁰ Nĩngá sī, tã ârí 'bá 'dĩ 'bá yĩ drí ngǎzó nĩlí tã âtĩ-âtĩ tǎndĩ Ôvârí kâ ngĩ bê ōjĩlǎ drí vǒ 'ásĩ ndrĩ. Gǒ'dá Yésũ drí gólĩyĩ pǎzó tã â'dálé ōjĩlǎ drí kĩ, tã âtĩ-âtĩ gólĩyĩ drí âtálé 'dĩ rĩ'á pǎtĩ tã lârâkô gólĩyĩ drí 'êlé rĩ 'bá yĩ sī.

Í'dígówá nõ ǎdũkũ lâ ĩ'dĩ nõ.

Tã âti-âti tãndí Yésũ rî tãsi Lúkã drí îgĩlî rî Lúkã

Tã 'ê'á zĩlã nĩlî sísí rî

Nôo rĩ'á búkũ drĩ-káká Lúkã drí îgĩlî rî ĩ'di. Gólâ îgĩ búkũ gólâ Tã 'Ê'ê kâ rî kpá nĩ. Lúkã rĩ'á dõkõtórõ 'ĩ, gólâ â'dó kô 'bâsúrú Yúdã yí kâ 'ásĩ. Gólâ â'dô trá Póõlõ rî âcĩ tũ âzĩ ró Póõlõ õtĩrĩ nũ 'bãdrĩ ngũ âzâ 'bá yĩ 'ásĩ rî. Búkũ rĩ 'dĩ 'bá yĩ gólâ îgĩ trá õjĩlã âmbá âzâ rú bê Tĩyõfilẽ rî drí, tâlã gólâ rî ãmbálẽ gõ'dá kpá tâ lẽ 'bá âzâ 'bá yĩ â'dó 'bá bê õjĩlã Yúdã yí kâ ró rî 'bá yĩ bê tã Yésũ rî tãsi rî sĩ.

Tã Lúkã drí ãmbálẽ rî kĩ, Ôvãrĩ lẽ õjĩlã ndrĩ, gõ'dá Yésũ 'diyĩ pã 'bá õjĩlã kâ 'ĩ ndrĩ. ĩ'di tâ 'dĩ kâ rî tí rî, gólâ drí â'dózó í'dígówá gólâ õjĩlã gólâ õjĩlã âzĩ drí lèlẽ kô rî 'bá yĩ tãsi rî bê dũũ, õzõ ĩzã 'bá rú bê Lázãrõ rî tí, ágámvá gólâ rĩ 'bá tâ 'èlẽ iyĩ átá drí tâ rõrõ ákó rî gõ'dá lãfã átá lâ drí fèlẽ drĩlã rĩ ĩzã 'bá ndrĩ rĩ, gõ'dá kpá bélé-bélé ù'dú 'bá Zákáyõ, õjĩlã tãndí Sãmáryã lé 'bá ró tâ tãndí 'ê 'bá iyĩ âjú-'bá-âzĩ drí rĩ, gõ'dá kpá ãmbá âjú 'bũ 'bá Rómã kâ kâ, gõ'dá kpá í'dígówá ôkó âzâ 'bá yĩ õjĩlã âzĩ drí lèlẽ kô rî yí kâ bê, gõ'dá kpá tâ ngá ôpá 'bá gólĩyĩ rĩ ãpálẽ Yésũ bê rĩ 'bá yĩ kâ bê.

Lúkã rĩ tâ iyĩkã îgĩlî vó lâ ndrẽndrẽ bê dódó gõ'dá tâ ífĩ â'dó 'bá bê rĩ 'bá yĩ gólâ drí 'bãzó lâ sĩrú-sĩrú, tâlã õ'bã ró í'dígówá iyĩkã bê â'dólẽ pãtĩ. Í'dígówá ãmbá vó âzâ 'bá yĩ, gólâ ùsũ â'bã'á Mãryã, Yésũ rĩ ândrẽ tĩ sĩ. Gõ'dá ãgĩĩ í'dígówá 'dĩ 'bá yĩ âzâ 'bá yĩ kô búkũ âzâ 'bá yĩ 'ásĩ. Lúkã kĩ nĩ rĩ, Yésũ õ'ê rãtãã Ôvãrĩ drí ândãlã dũũ, tâ â'dálẽ ãmã gólâ rĩ vó bê 'bá ró nõ 'bá yĩ drí, gõ'dá gólâ âtã tâ kpá dũũ Líndrĩ Tãndí Ôvãrĩ kâ tãsi. Gólâ â'dã tâ kpá kĩ, ngá fẽfẽ ạngĩ Ôvãrĩ kâ ãmã drí rĩ, rĩ'á tâ õnjĩ ãmãkã âyê-âyê lâ ĩ'di.

¹⁻⁴ Ægõ ãmbá Tĩyõfilẽ, tâ îgĩ-îgĩ nõ ní drí õjĩlã âzâ 'bá yĩ ãnĩ drí 'bãzó gólĩyĩ bê Kúmũ Yésũ 'á rĩ yĩ bê. Má lẽ trá tâ nõ ífĩ lâ mbĩmbĩ lâ átálẽ ãnĩ drí tâ Yésũ kâ tãsi. Ôjĩlã âzâ 'bá yĩ rĩ'á nĩ iyĩ trá dódó, îgĩ iyĩ tâ trá tâ gólãkã tãsi. Má nĩ trá tâ õjĩlã nã 'bá yĩ drí îgĩlî 'dĩ rĩ'á tâ pãtĩ-pãtĩ rú 'ê 'bá trá rĩ ĩ'di. Ôjĩlã nã 'bá yĩ ĩ'di rĩ 'bá iyĩ tâ gólãkã rĩ ãcĩlĩ õjĩlã drí rĩ ĩ'di, mã rĩ gógó mã rĩ trá tâ gólãkã 'dĩ tĩ lâ ñalẽ õjĩlã nã 'bá yĩ bê. Má drí kpá tâ 'dĩ ndrẽ 'bá lâ âzâ 'bá yĩ ùsúzó ãmã drí rĩzó tâ 'dĩ tĩ lâ ñalẽ gólĩyĩ bê. Má ùjũ tâ gólĩyĩ drí îgĩlî 'dĩ îgĩlî ó'dĩ mãnisĩ tãndí ró, tâlã nĩ lẽ ró tâ lâ bê ndrĩ dódó.

Tã má drí ìgĩlĩ ànì drí nõ ìtõ rĩ'á Yésũ rĩ tĩtĩ 'ásĩ bũũũ ácalé gólá rĩ gōgō Ôvârí ngálâ úrú 'álâ rĩ 'á.

Tã tã gólâ Yōwánĩ rĩ tĩzō rĩ tāsĩ

⁵ Ndrô gólâ tībê Yōwánĩ rĩ tĩzō rĩ 'á rĩ, Ēródē ĩ'dĩ kúmú ró 'bãdrĩ Yūdáyã kâ rĩ drĩ. Ndrô gólâ 'dĩ 'á rĩ, āgō āzâ rĩ'á drĩ-'bá lâ'bĩ 'ē kâ rĩ ró, rú lâ Zākāriyā, ōkó lâ rĩ rú iyíkã Ēlīzābētā. Gō'dá Ēlīzābētā rĩ átá kpá drĩ-'bá lâ'bĩ 'ē kâ 'ĩ.

⁶ Zākāriyā yĩ ōkó lâ bē tã 'ē'ē gólīyĩkã rĩ'á tándĩ ró Ôvârí rĩ lĩfĩ drĩ 'á. Gólīyĩ rô Ôvârí rĩ tĩ-vō trá, té ōzō Ôvârí drĩ lēlē rĩ tĩ.

⁷ Gólīyĩ cú ĩtĩ mvá ākó, tālâ Ēlīzābētā rĩ'á óndó 'ĩ. Gólīyĩ 'dó kpārātĩ ārākā ró.

⁸ Tã 'ē'ē gólâ drĩ-'bá lâ'bĩ 'ē kâ rĩ kâ 'dĩ, órĩ 'ēlâ Yērōsālēmā 'álâ jó ạngĩ Ôvârí kâ nã 'á. Zākāriyā yĩ drĩ-'bá lâ'bĩ 'ē kâ āzâ 'bá yĩ bē gólīyĩ 'bāsúrú dāwá rĩ gógó Zākāriyā kâ rĩ 'ásĩ rĩ,* drīlīyĩ ânīzō Yērōsālēmā 'álâ rĩlĩ ngá ājĩ bē tūrũ-tūrũ ōzō bāhūrũ kátĩ rĩ zālē Ôvârí drĩ úrú 'álâ. Gólīyĩ 'ē ĩyĩ tã 'dĩ ōrĩ Yūdā yĩ kâ drĩ ndrĩ. Kāyĩ vósĩ cé lānjátúlĩ bē, drĩ-'bá lâ'bĩ 'ē kâ ālô rĩ drĩ fīzō jó ạngĩ Ôvârí kâ 'dĩ 'álâ rĩlĩ ngá ājĩ bē rĩ zālē Ôvârí drĩ úrú 'álâ.

⁹ Kāyĩ āzâ sĩ, lānjátúlĩ bē, Zākāriyā rĩ āzĩ-āzĩ yĩ zĩ gólâ trá 'bālē rĩ'á ngá ājĩ bē rĩ zālē jó ạngĩ Ôvârí kâ nã 'á. Drīlā gōzō fīlĩ jó ạngĩ 'dĩ 'á cé élēwálâ.

¹⁰ Ōjīlā āzâ 'bá yĩ bē dūũ, rĩ iyíkã ĩvĩ 'álâ rātāā 'ēlē.

¹¹ Gólâ rĩ bē ngá ājĩ bē 'dĩ zālē jó ạngĩ 'dĩ 'álâ rĩ, mālāyīkã lājō'bá Ôvârí kâ drĩ ácázō. Mālāyīkã 'dĩ rĩ ādrélé ānyĩ vō ngá zāzō 'dĩ rú, drĩ-ágó lēsĩ ró.

¹² Gō'dá gólâ ndrē mālāyīkã 'dĩ bē rĩ, gólâ lārô trá, dākārũ, lēlē ró.

¹³ Gō'dá mālāyīkã 'dĩ drĩ tã átázō gólâ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ 'ē ũrĩ kō. Má ânĩ ĩ'dĩ tã nõ átálē ní drĩ nõ, rātāā áníkã rĩ'á 'ēlē ĩtũ vósĩ cé rĩ, Ôvârí ārĩ trá. Ânĩ ōkó Ēlīzābētā â'dô rũ 'bā'á 'ā bē. Drīlā mvá tĩzō ágó ró. Nĩ â'dô rú lâ zĩ'á Yōwánĩ.

¹⁴ Ânĩ lĩfĩ â'dô wā'á tōwā mvá 'dĩ tāsĩ. Ōjīlā ndrĩ sĩ lâ ĩyĩ â'dô ārĩ gũ'á tã 'ē'ē tándĩ mvá 'dĩ kâ rĩ tāsĩ.

¹⁵ Tã ĩfĩ lâ ĩ'dĩ rĩ'á nōtĩ, tālâ Ôvârí zĩ gólâ trá rĩlĩ ōjīlā lĩfĩ ĩcīlĩ tã mbĩmbĩ sĩ. Ôvârí zĩ gólâ trá 'bālē ōjīlā ĩfĩfĩ ró, tã 'ē'ē gólākā â'dô 'bā'á ngĩ āzĩ-āzĩ lāfálē sĩ. Gólâ mvú ōdrá kō.

* **1:8 1.8 'Bāsúrú dāwá** Drĩ-'bá 'dĩ 'bá yĩ līzō ĩyĩ trá dūũ, drīlīyĩ ĩyĩ lāfálē cāzō 'bāsúrú 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ dādā, gō'dá 'bāsúrú dāwá Zākāriyā kâ rĩ úzĩ iyíkã ĩ'dĩ Ābjā. 'Bāsúrú dāwá 'dĩ 'bá yĩ, lōsĩ gólīyīkã rĩ ĩ'dĩ, drīlīyĩ rīzō ânīlĩ ngĩngĩ āndālā rĩ ndrô ālô sĩ, nĩ'á Yērōsālēmā 'álâ ngá fēfē fēlē Ôvârí drĩ.

Líndrí Tándí Ôvârí kâ â'dô rî'á gólâ bê gólâ rî lôpélé gólâ rî pã'á tã íyíkâ 'élé ndrî tándí ró.

16 Gólâ â'dô ôjílâ ôrî Īsīrā'élē kâ rî 'bá yí kâ drî lâ yí âjá'á 'délé Ôvârí vó.

17 Gólâ â'dô 'dē'á sísí vō êdéle Ôvârí drí â'dézó gólâ vó. Gólâ â'dô tã âtî-âtî tándí Ôvârí kâ pē'á, drílâ ôjílâ âsezó ndrî ârílâ. Gólâ rî gógó â'dô 'bã'á kpá mbârâkâ bê, ôzō tã ângũ 'bá Ēlīyā tībē drā 'bá âkû ró rî tí. Gólâ â'dô tã pē'á mvá rî átá yí drí mvá lâ yí bê gólīyī 'bālē â'dolé âyīkō ró 'â â'dí sī. Gólâ â'dô tã pē'á ôjílâ gólīyī ârīmākō 'bá drí, gō'dá drīlīyī īyī jázó tã mbī rī ĩsūlī ĩ'dī. Gólâ â'dô tã pē'á ôjílâ drí īyī êdézó njāâ tã ōnjī ākō Ôvârí drí âcázó ūsúlâ īyī ndrī."

18 Zākārīyā drí tã âtázó mālāyīkâ 'dī drí, "Ā'dô 'bã'á ángó tí ró yā? Mā trá ārākā ró, âmā ôkō kpá trá ārākā 'ī rī."

19 Mālāyīkâ 'dī drí tã-drī lôgōzó kī nī rī, "Mā Gābērélē ĩ'dī. Mā lājó'bá Ôvârí kâ ĩ'dī. Ôvârí âjō mâ tã tándí nō âtálē ní drí, gō'dá ní lēē kō.

20 Tã âmā âjózó ĩ'dī bê lâ rī rī'á tã pātīī 'ī, â'dô rû 'ē'á té ôzō má drí âtálē 'dī tí. Gō'dá ní lēē tã má drí âtálē 'dī bê kō rī, ngbāangbānō nīlī sísí 'álâ Ôvârí â'dô ânī 'bã'á ū'dú'dú ró."

21 Gō'dá ôjílâ gólīyī īvī 'álâ rī 'bá yī īyíkâ drē zāâ âdré'á jō ángī 'dī tīlī Zākārīyā rī tēlē âfōlē rī, gólīyī kī, "Zākārīyā rī njálē jō 'á nō â'dô 'ē'á yā?"

22 Gō'dá gólâ âfō bê rī, átá ūlī gō'dá kō kō, tālâ gólâ trá ū'dú'dú ró. Rī tã âtálē cé drī sī. Gō'dá ôjílâ 'dī 'bá yī âtâ īyī tã trá kī nī rī, "Dīl, gólâ ndrē tã lârákō āzâ 'bá yī trá jō 'á tólâ."

23 Gō'dá 'dīl rī vósī rī, kâyī 'dī 'bá yī gólâ drí rīzó ngá 'ē'ē 'élé jō ángī Ôvârí kâ 'dī 'álâ rī ndrē rû trá. Gólâ ngá trá gōlē 'bã 'álâ té 'bădrī mvá íyíkâ rī 'álâ.

24 Gō'dá ôkō lâ Ēlīzābētā 'bã rû trá 'â bê. Ēlīzābētā rī trá 'bã 'á lāmú ākō 'bã-tī 'ásī pará nī.

25 Ēlīzābētā kī nī rī, "Ngbāangbānō Ôvârí pã mâ trá. Gólâ ndrē mâ bê rī, âmā ĩzā gâ trá gólâ līfī, má 'bã rû trá 'â bê. Gólâ trō ānyī trá má drīlī sī."

26 Ēlīzābētā bê trá 'â bê pará nī-kázíyā rī, Ôvârí drí lājó'bá íyíkâ Gābērélē rī âjózó ízámvá āzâ rú bê Mārīyā rī ngálâ. Mārīyā 'dī rī rīlī Nāzārétā 'álâ. Nāzārétā rī'á Gālīláyā 'á.

27 Gólâ lē tã trá āgō āzâ rú bê Yōsépā rī trōzó ágó ró. 'Dīl gólâ nīlī drē āgō tã kō. 'Dīl Yōsépā rī'á kúmú Dăwúdī rī ózōwá ĩ'dī.

28 Gābērélē drí âcázó Mārīyā ngálâ tã âtálē kī nī rī, "Tã â'dī-â'dī Ôvârí kâ ââ'dô ní bê. Gólâ lē nī trá kôrô."

29 Tã átálé 'dĩ sĩ rĩ, Mǎrĩyǎ rĩ drĩ lĩjǎ trá, gō'dá gólá nĩ úlĩ ífĩ Gǎbērelē drĩ átálé yĩ drĩ 'dĩ kō.

30 Gǎbērelē drĩ gōzō tã átálé gólá drĩ kĩ nĩ rĩ, “Mǎrĩyǎ, nĩ 'è ũrĩ kō, tǎlǎ Ôvǎrĩ zĩ nĩ trá cé ĩ'dĩ élēwǎlǎ ôkō mvá āzĩ lǎfǎlé sĩ 'bǎlé 'dĩyĩ pǎ 'bá rĩ ândrē ró.

31 Nĩ â'dô rũ 'bǎ'á 'à bē, gō'dá nĩ drĩ tĩzō lǎ mvá ágó ró. Nĩ â'dô rũ lǎ zĩ'á “ ‘Yēsũ’ ”.

32-33 Gólá ĩ'dĩ tĩbē Dǎwúdĩ rĩ ózōwǎ ró rĩ, gō'dá gólá kpá ĩ'dĩ tĩbē Ôvǎrĩ drĩ tǎ lǎ 'bǎlé kĩ'á nĩ rĩ, yĩ â'dô âjó'á lǎ rĩlĩ kúmú ró ōrĩ ānĩkǎ rĩ 'bá yĩ drĩ zǎā ãdũkũ ākō rĩ ĩ'dĩ.”

34 Mǎrĩyǎ kĩ nĩ rĩ, “Dĩ rĩ â'dô 'bǎ'á ángô tí yǎ? Mǎ drē 'dĩyĩmvá ró nō. Má nĩ drē tǎ āgô kǎ kpá kō nō.”

35 Gǎbērelē kĩ, “Ôvǎrĩ rĩ mbǎrǎkǎ â'dô ánĩ 'bǎ'á trá rũ 'bǎlé 'à bē, tǎlǎ mvá rĩ 'dĩ â'dô 'bǎ'á Ôvǎrĩ rĩ mvá ró, gólá â'dô té ōzō Ôvǎrĩ rĩ gógó kǎtĩ.

36 Nĩ ndrē drē, ánĩ áró Ēlĩzǎbétǎ gólá óndó 'ĩ gō'dá kpá ārǎkǎ ró, ngbǎāngbānō rĩ, gólá trá cú 'à bē párá nĩ-kázĩyǎ.

37 Tǎ āmbǎ nǎ 'bá yĩ, Ôvǎrĩ â'dô 'bǎ'á lǎ rũ 'èlé cú ĩtĩ lǎñō ākō. Úlĩ Ôvǎrĩ kǎ cú mbǎrǎkǎ bē.”

38 Mǎrĩyǎ kĩ, “Mǎ rĩ'á rũ ĩ'bũ 'bá Ôvǎrĩ kǎ ĩ'dĩ. Má rĩ gólá rĩ rōlé zǎā rōrō kǎrá. Má â'dô rũ 'bǎ'á mvá 'dĩ bē. Tǎ 'dĩ â'dô â'dó'á ĩtĩ.” Gǎbērelē drĩ Mǎrĩyǎ rĩ âyézō, gōzō nĩlĩ.

39 Gō'dá nĩngǎ sĩ rĩ, Mǎrĩyǎ drĩ ngǎ íyĩkǎ êdézō 'wǎā'wǎ nĩzō íyĩ áró Ēlĩzǎbétǎ rĩ ndrēlé. Ēlĩzǎbétǎ rĩ rĩlĩ 'bǎdrĩ mvá āzǎ 'á, vō lǎ 'dĩ lūtú ró 'bǎdrĩ Yūdáyǎ kǎ rĩ 'álǎ.

40 Mǎrĩyǎ drĩ ácázō Ēlĩzǎbétǎ drĩ 'bǎ 'álǎ, gōzō filĩ jó 'álǎ, nĩ-bē-yǎ fēlé Ēlĩzǎbétǎ drĩ.

41 Gólá fē nĩ-bē-yǎ bē Ēlĩzǎbétǎ drĩ rĩ, mvá drĩ rũ ĩ'wǎzō Ēlĩzǎbétǎ 'á. Gō'dá Lĩndrĩ Ôvǎrĩ kǎ ĩmbǎ Ēlĩzǎbétǎ rĩ ĩfĩ trá tǎ nĩnĩ sĩ.

42 Gō'dá Ēlĩzǎbétǎ kĩ nĩ rĩ, “Ôō Mǎrĩyǎ, Ôvǎrĩ 'bǎ ĩfĩ trá nĩ drĩ kōrō ôkō āzĩ drĩ sĩ, tǎlǎ Ôvǎrĩ zĩ nĩ trá mvá íyĩkǎ tĩlĩ. Mvǎ tĩbē nĩ drĩ 'è'á tĩlǎ nō rĩ, Ôvǎrĩ lē trá kōrō.

43 Tǎlǎ ā'dô 'ĩ, nĩ drĩ ânĩzō âmǎ ndrēlé yǎ? Mǎ cú ĩtĩ fōlōgǎ ró nō. Nĩ âmǎ pǎ 'bá rĩ ândrē 'ĩ.

44 Má nĩ trá kĩ, nĩ â'dô 'bǎ'á Ôvǎrĩ rĩ ândrē ró, tǎlǎ mvǎ mǎ rĩ gógó 'á nō ĩ'wǎ rũ trá āyĩkō drĩ nĩ-bē-yǎ nĩ drĩ fēlé mǎ drĩ 'dĩ sĩ.

45 Ôvǎrĩ lē nĩ fĩ trá kōrō, gólá â'dô 'è'á tǎ 'dĩ 'èlé té ōzō drĩlǎ átálé mǎlǎyĩkǎ drĩ rĩ tí pǎtĩ ró.”

Nōô lōngó Mǎrĩyǎ kǎ ĩ'dĩ

46 Gō'dá Mǎrĩyǎ drĩ Ôvǎrĩ rĩ lũyĩzō lōngó sĩ nōtĩ,

"Má rî nõ Ôvârî rî lûyílí gólâ tîbê 'díyî pã 'bá ró nõ.

47 Gólâ 'bã mã trá â'dólé âyĩkõ sî.

48-49 Mã gólâ áyábálá ró nõ, gólâ 'bã lĩfĩ trá má drĩ.

Nõngá sî, ôkó âzí ndrĩ kî nĩ rî, mã trá cú ândrâ-tândĩ bê,

tâlâ Ôvârî tîbê mbârâkã âkĩ nõ,

gólâ â'dô fãfã fê'á kpá nĩ má drí tã 'dĩ 'bá yĩ 'ëzó.

Gólâ ì'dĩ â'dô-â'dô gólâkã drí 'bãlê ngĩ òjílã ndrĩ drĩ sî,

tã tândĩ gólâkã rĩ'á âmbá.

50 Âmã ìzã gã trá gólâ drĩ.

Ôzõ mã òrô gólâ rî, gólâ â'dô âmã pã'á, ôzõ gólâ drí âmã
á'bíyá yĩ pãrê âkũ ró rî tí.

51 Gólâ rî drí rĩ'á mbârâkã bê òjílã gólĩyĩ lómbé-lómbéwá
'bá rî 'bá yĩ ìzázó volé.

52 Gólâ â'dô kúmú gólĩyĩ lómbé-lómbéwá 'bá ró rî yĩ ìngá'á
volé kítĩ kúmú kã rî drĩ sî,

gólĩyĩ 'bã 'bá volé 'álâ rî 'bãzó ì'dĩ sísí 'álâ.

53 Gólâ rî pĩpĩsílĩ mvêêmvê ró, òjílã gólĩyĩ 'bã 'bá ìzã ró rî yĩ
pãlê.

Gõ'dá gólâ lée òjílã gólĩyĩ ãrô-ãrô 'bá ngá âmbá ã'dô ró 'dó
yí drí 'dĩ 'bá yĩ kô.

54 Ngbâangbânõ rî, gólâ 'bã trá zãã tã iyíkã yí drí âtálé âmã
á'bíyá yĩ drí rî ì'dĩ.

55 Gólâ rî âmã pãlê, gõ'dá gólâ zĩ âmã, Âbãrâyãmã rî òrĩ yĩ,
òjílã iyíkã ró. Ì'dĩ 'dĩ."

56 Mãriyã rî trá áró lâ Êlĩzãbétã bê párá nã. Êlĩzãbétã drí
mvá tĩzó zãlô, drílã gõzó gólê.

57 Êlĩzãbétã tĩ mvá trá mvá ágó ró.

58 Gólâ rî áró yĩ, gólâ rî rû-lê-âzí yí bê trá ìyĩ ndrĩ âyĩkõ
ró, tâlâ Ôvârî 'bã gólâ trá mvá tĩlĩ gólâ drí 'bãrê ôkó âdrá
ró rî 'á.

59 Kãyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ vósĩ rî, òjílã âzã 'bá yĩ ânĩ ìyĩ trá mvá
'dĩ âjílĩ 'dêlê bãsã 'á. Kãyĩ 'dĩ trá kpá kãyĩ gólâ rú zĩzó mvá
'dĩ drĩ rî ì'dĩ. Gólĩyĩ kî nĩ rî, "Mvá 'dĩ rú lâ úzĩ Zãkãriyã."

60 Gõ'dá Êlĩzãbétã lée kô. Êlĩzãbétã kî nĩ rî, "Mvá 'dĩ rú
lã rĩ'á Yõwãnĩ."

61 Òjílã 'dĩ 'bá yĩ kî nĩ rî, "'Dĩ rî lâ'bí âmákã rî ì'dĩ, mvá 'dĩ
rú lâ zĩzó ôzõ áró lâ yí kâtĩ. Nĩ áró âzã âkó rú bê Yõwãnĩ."

62 Gõ'dá gólĩyĩ ìjĩ Zãkãriyã trá kî nĩ rî, "Nĩ lée mvá nõ rú lâ
zĩlĩ ã'dĩ ì'dĩ yã?"

63 Zãkãriyã drí gõzó mvá 'dĩ rú lâ ìgílĩ wárãgã bĩ drĩ kî
nĩ rî, "Úzĩ rú lâ Yõwãnĩ." Òjílã 'dĩ 'bá yĩ lârô trá.

64 Kôrô Zãkãriyã rî tĩ drí rú nĩzó úlĩ âtálé iyĩ tĩ sî. Drílã
ítónãzó Ôvârî rî lûyílĩ.

⁶⁵ Gõ'dá äzí-äzí lâ yî trá 'dó ũrĩ ró. Tã 'dî lâ'bù trá ndrĩ võ nã 'bá yî 'ásĩ.

⁶⁶ Ōjĩlã ndrĩ tã 'dî 'bá yî árí 'bá rĩ ãyî trá 'dó tã ãsũ-ãsũ ró, gólĩyî kĩ nĩ rĩ, “Á! Mvã rĩ nõ ä'dô lâ 'ĩ yã?”

Nõô lóngó Zākārĩyã kã ĩ'dĩ

⁶⁷ Gõ'dá nĩngã sĩ rĩ, Ôvãrí nĩ Zākārĩyã rĩ tĩ bê rĩ, Líndrĩ Tãndĩ Ôvãrí kã drĩ gólã rĩ lĩfĩ ãmbázó tã nĩnĩ sĩ, úlĩ áátázó nõtĩ,

⁶⁸ “Má lùyĩ drẽ Ôvãrí ámakã.

Gólã trá ãnyĩ 'ẽ'á 'díyĩ pã 'bá ájólé ãmã drĩ mbârãkã bê.

⁶⁹ 'Díyĩ pã 'bá nõ rĩ ä'dô 'ẽ'á 'bãlé ãmã drĩ ndrĩ kúmú ró.

Gólã ä'dô 'bã'á nĩ ãmã lĩpĩ ró, õzõ gólã rĩ ä'bĩyã Dãwúdĩ tĩbẽ Ôvãrí rĩ 'bá rĩ tĩ.

⁷⁰ Ākũ ró rĩ, tã ãngũ 'bá Ôvãrí kã drĩ tã lâ átilĩ kĩ'á nĩ rĩ,

⁷¹ Ôvãrí ä'dô ãmã pã'á nĩ ãmã äjũ-'bã-ãzí yĩ drĩgã sĩ, ãzãã ãyĩ ãmã kô.

⁷² 'Dĩ rĩ tã gólã drĩlã 'bãlé zãã ãmã ä'bĩyã drĩ Ākũ ró rĩ ĩ'dĩ.

Gólã ä'dô tã gólã drĩlã 'bãlé gólĩyĩ drĩ 'dĩ 'bã'á drĩlã rũ 'ẽzó.

⁷³ Gólã 'bã tã rĩ gógó 'dĩ trá rũ 'ëlé Ābãrãyãmã drĩ, gõ'dá tã rĩ gógó 'dĩ drĩ rũ 'ẽzó.

⁷⁴ Gólã ä'dô ãmã pã'á ãmã äjũ-'bã-ãzí yĩ drĩgã sĩ, mã ĩ'bũ ró rũ bê yĩ drĩ cú ĩtĩ ũrĩ Ākó.

⁷⁵ Gõ'dá kpã mã rĩ ró bê tã mbĩ 'bá ró yĩ lĩfĩ.

⁷⁶ Ámã mvã, mã áatã tã nõ ní drĩ.

Nĩ ä'dô 'bã'á tã ãngũ 'bá mbârãkã bê kôrô rĩ ró.

Nĩ ä'dô 'bã'á tã ãmã pã 'bá kã lĩyã 'bá ró.

Nĩ ä'dô kpã 'bã'á lĩfĩ ĩcí 'bá ró ōjĩlã drĩ áacã-áacã ãmã pã 'bá kã rĩ drĩ lâ tẽlé.

⁷⁷ Nĩ ä'dô ōjĩlã lĩfĩ ĩcí'á nĩ kĩ nĩ rĩ, Ôvãrí rĩ'á pĩpĩsĩlĩ bê mvẽemvẽ ró, tãlã gólã ä'dô rĩ'á nĩ tã ōnjĩ ōjĩlã kã áyélé.

⁷⁸ Ôvãrí ámakã rĩ'á 'ã ä'dĩ bê kpã ngã lẽlẽ bê.

⁷⁹ Gólã ä'dô áacã'á ōjĩlã 'bãlé rũ ôjálé ngĩ tã 'ẽ'ẽ ĩyĩkã rĩ 'ásĩ.

Gólã ä'dô ãmã ĩcí'á 'bãlé mbĩ Ôvãrí ágálẽ,

Ôvãrí rĩ pĩpĩsĩlĩ drĩ ä'dĩzó ãmã rũ.

Gólã ä'dô ōdrã ũrĩ gólã rĩ 'bã ãmã lĩfĩ ôjálé õzõ ĩnĩrĩkúwã kãtĩ rĩ trõ'á vólẽ ãmã pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ.

Gólã ä'dô lãtĩ Ôvãrí kã rĩ ĩ't'á ngbãngbã, gólã rĩ pĩpĩsĩlĩ ä'dô ä'dĩ'á ä'dĩ ãmã rũ ndrĩ. ĩ'dĩ 'dĩ.”

80 Gõ'dá Yõwánĩ mbâ trá ạngĩ ãgô ró, gõ'dá gólâ nĩ trá rĩlĩ òmã 'álâ élêwálâ bũũũ ácalé ndrô gólâ drílâ rĩzô tâ pėlê òjílâ gólĩyĩ Yũdáyã kâ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ 'á.

2

Tã gólâ Yésũ rĩ tĩzô rĩ

(Mátáyô 1.18-25)

1-2 Ndrô nã 'bá yĩ sĩ, kúmú ạngĩ Rómã kâ ãzâ rĩ'á kúmú ãzi drĩ sĩ ndrĩ, rú lâ rĩ'á Āgúsũtũ. Kúmú ạngĩ 'dĩ drĩ tâ 'bãzô òjílâ drĩ ndrĩ kĩ nĩ rĩ,

3 òjílâ ògô tĩlĩlĩ 'bãdrĩ ãyĩ á'bĩyá yĩ tĩzô rĩ 'ásĩ, nĩ'á ãyĩ rú ãgĩlĩ 'bã-tĩ ãyĩkâ vó ró belé-belé tãsi.*

4-5 Ākũ ró rĩ, Yõsépã rĩ á'bĩyá rĩ trá 'bãdrĩ mvá gólâ zĩlĩ Bětēlēmē 'dĩ 'á, gólâ 'bãsũrũ kúmú Dãwũdĩ yĩ kâ rĩ 'ásĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yõsépã yĩ ngã ãyĩ trá Mãriyã bê, Nãzãrētã 'ásĩ nĩlĩ Bětēlēmē 'álâ ãyĩ rú ãgĩlĩ belé-belé tãsi. Mãriyã 'bã rũ trá 'á bê mbârākã Ôvãrĩ kâ sĩ.

6 Gólĩyĩ òtĩrĩ rĩ Bětēlēmē 'álâ rĩ, kãyĩ Mãriyã drĩ 'ezô mvá tĩlĩ rĩ câ trá, ùsũ gólâ trá tólâ.

7 Mãriyã drĩ gõzô mvá sĩsĩ ãyĩkâ tĩlĩ ágó ró. Drílâ mvá 'dĩ gõzô ítã sĩ ngólô-ngólô gólâ rĩ lãlê òmã 'ã'ĩ drĩ. Gólĩyĩ rĩ'á jó gólâ kãbĩlĩkĩ drĩ rĩzô 'á lâ rĩ 'á, tãlâ vũ yũ'dãwã drĩlĩyĩ ãyĩzô jó ùmũ kâ rĩ 'álâ.

8 Kãyĩ 'dĩ 'bá yĩ 'á rĩ, òjílâ ãzâ 'bá yĩ kpá rĩ'á ãyĩ kãbĩlĩkĩ ãyĩkâ lôkĩ'á ngácĩ sĩ òmã 'álâ.

9 Mālãyĩkã Ôvãrĩ kâ ãzâ drĩ ânĩzô gólĩyĩ ngálâ. Gõ'dá ãnĩrĩkũwã ãmbã ngácĩ kâ 'dĩ drĩ gõzô 'bãlê òzô ãtũ-ãyĩ kãtĩ, kãngbê-kãngbê, lãgũ-lãgũ ró. Lôkĩ 'bã 'dĩ 'bá yĩ lãrô ãyĩ trá ùrĩ bê.

10 Mālãyĩkã 'dĩ drĩ tâ âtázô drĩlĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ 'ê ùrĩ kô, tãlâ Ôvãrĩ ãjô mã trá tâ tãndĩ pėlê ãnĩ drĩ. Tã tãndĩ mã drĩ ânĩzô ã'dĩ bê lâ nõ â'dô òjílâ ndrĩ 'ẽ'á ãyĩkô ró,

11 tãlâ ãndrô nõ rĩ 'dĩyĩ pã 'bá tĩbê Ôvãrĩ drĩ tâ lâ âtálê kĩ'á nĩ rĩ, áã'dô ájô'á lâ òjílâ pãlê rĩ, útĩ trá Bětēlēmē 'álâ.

12 Nĩ â'dô ùsũ'á lâ 'wãã. Tã pãtĩlĩ ró rĩ, òzô nĩ òcã trá Bětēlēmē 'álâ rĩ, nĩ â'dô mvá òdê ùsũ'á ògô trá ítã sĩ ngólô-ngólô jó kãbĩlĩkĩ drĩ rĩzô rĩ 'á. Āndrê lâ trá òmã 'ã'ĩ drĩ."

13 Kôrô 'dĩ rĩ vósĩ rĩ, mālãyĩkã Ôvãrĩ kâ údũgũ'bĩ drĩ rĩzô ãyĩ ânĩlĩ ùrũ lésĩ lóngó ngô bê Ôvãrĩ rĩ lũyĩ-lũyĩ bê kĩ nĩ rĩ,

14 "Òjílâ ndrĩ ùlũyĩ Ôvãrĩ ùrũ 'álâ rĩ,

gólâ lē òjílâ trá kôrô.

Gólâ 'bã ãyĩ pĩpĩsĩlĩ trá ã'dĩ-ã'dĩ ró ãnĩ rũ ndrĩ. ã'dĩ 'dĩ."

* 2:3 2.3 Ānyĩ 'bãdrĩ gólâ Yũdáyã 'dĩ lãgãtĩ 'bãdrĩ ãzâ rũ bê Sĩrĩyã 'dĩ kúmú lâ ãyĩkã Kĩrĩnyã ã'dĩ.

15 Mälâyíkã údúgú'bí Ôvârí kã 'dĩ 'bá yî drí gôzô úrú 'álâ.

Gõ'dá lôkí 'bá 'dĩ 'bá yî drí tã ì'bîzô kî nî rî, yî ònî drê Bêtêlémê 'álâ tã gólâ mälâyíkã 'dĩ 'bá yî drí rî'á pëlâ ìyî drí 'dĩ ndrêlê.

16 Gólîyî rã ìyî trá 'wãã'wã, nî'á tã nã ndrêlê, drílîyî mvá ôdé 'dĩ úsúzô ândrê lâ bê, mvá ôdé 'dĩ ôlã trá vûdrî ômã 'ã'í drî.

17-20 Gõ'dá nîngá sî rî, drílîyî nîzô gólê volê lônógó Ôvârí rî lûyî-lûyî kã bê. Tã tîbê drílîyî ârîlí gõ'dá kpá drílîyî ndrêzô lâ rî'á kpá té ôzô mälâyíkã 'dĩ 'bá yî drí âtálê drílîyî rî tí. Ôjîlã gólîyî tîbê tã kâbîlîkî lôkí 'bá yî drí âtálê nõ ârí 'bá lâ ìyî rî, gólîyî trá 'dó ndrî lâ-rô-lâ-rô ró tã 'dĩ ârîrî 'á.

Gõ'dá nîngá sî rî, tãkô tã tîbê sîsî Ôvârí drí rî'á âtálâ Mâriyã drí mälâyíkã íyíkã sî rî âgã trá ndrî gólâ 'á. Drílã rîzô tîtî dĩyî rî'á tã 'dĩ îtô lâ ìsûlí.

21 Kâyî nî-dî-lâ-rî vósî rî, ó'bê mvá 'dĩ trá bãsã 'á, gõ'dá átã lâ zî rú lâ trá Yêsũ, té ôzô Gãbêrêlê drí âtálê ândrê lâ Mâriyã drí rî kâtî.

Tã gólâ Yêsũ rî â'dázó jó ângî Ôvârí kã 'álâ rî

22-24 Mvã 'dĩ tîtî lâ vósî rî, Mâriyã drí 'êzô lâ kâyî nyã'dî-rî, drílîyî gôzô ngälê nîlí Yôsêpã bê Yêrôsälémã 'álâ. Gólîyî câ bê rî, nî ìyî trá fîlí jó ângî Ôvârí kã rî 'álâ mvã 'dĩ â'dálê Ôvârí drí kpá ngã fêfê ìyíkã fêlê Ôvârí drí. Ngã fêfê drílîyî fêlê 'dĩ rî'á âmãmô rî, â'dô tã 'bã'bã Ôvârí drí 'bälê Músã sî rî vó ró, tãlã 'dîlî rî'á mvã sîsî 'î.

25 'Dîlî vósî rî, âgô âzã bê rî'á Yêrôsälémã 'á tólã, rú lâ rî'á Sîmônã. Gólã rî'á âgô tãndí 'î. Gólã 'ê lâ'bî 'dĩ 'bá yî trá ndrî bê rî, gólã drí tã gólã Lîndrí Tãndí Ôvârí kã drí rî'á âtálâ drílã rî rôzô.

26 Lîndrí Tãndí Ôvârí kã 'bã tã trá gólã drí kî, gólã ôdrãã kô té gólã drí 'dîyî pã 'bã ndrêzô zãlô.

27 Lîndrí Tãndí Ôvârí kã drí tã âtázó drílã ònî ró bê jó ângî Ôvârí kã nã 'á tólã. Gõ'dá 'dîlî rî kpá trá té kâyî gólã Mâriyã yî drí nîzô ágó lâ Yôsêpã bê fîlí jó ângî 'dĩ 'álâ ngã fêfê ìyíkã fêlê Ôvârí drí rî î'dî. Sîmônã drí drî 'bêzô gólîyî bê jó ângî nã 'á tólã.

28 Gõ'dá gólã ndrê mvã nã bê rî, nî trá, yî trô mvã 'dĩ trá yî rú ândrê lâ rú sî. Gólã kî, "'Dîlî rî 'dîyî pã 'bã Ôvârí drí tã lâ âtálê rî î'dî." Gõ'dá drílã gôzô Ôvârí rî lûyîlî kî nî rî,

29-30 "Kúmú ámakã Ôvârí, má 'ê âwô-îtî âmbã ní drí, tãlã ní âjô mvã 'dĩ ângô 'á nõ,

'dîlî má â'dô gõ'dá drã'á, má ndrê gólã trá cú âmã lîfî sî.

31 Mvã 'dĩ ní 'bã trá, kó ãkũ ró òrĩ nõ 'bá yĩ pãlé ndrĩ ãngó 'á nõngá.

32 Mvã, nĩ â'dô 'bã'á òzõ lãşĩ kôkô kâtĩ Ôvãrí rĩ ífífí â'dalé òjĩlã ãngó 'á nõ 'bá yĩ drĩ ndrĩ.

Gólã î'dĩ ãlô òjĩlã Îsĩrã'elê kã 'ásĩ gólã 'é 'bá òjĩlã ndrĩ drĩ lûyĩlĩ rĩ. Î'dĩ 'dĩ."

33 'Dĩlĩ vósĩ rĩ, Mãriyã yĩ Yôsépã bê trá ãyĩ lâ-rô-lâ-rô ró úlĩ Sîmônã drĩ âtalé 'dĩ 'á.

34-35 Sîmônã drĩ gôzô òrê fêlé gólĩyĩ drĩ, gô'dã Sîmônã drĩ tã âtázô Mãriyã drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ârĩ drê, òjĩlã âzã 'bá yĩ â'dô ãyĩ âtalã kĩ, âwô, tã pãtĩlĩ ró, Ôvãrí âjô gólã nĩ ãngó 'á nõngá, gô'dã òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ, Ôvãrí â'dô gólĩyĩ pã'á. Gô'dã òjĩlã âzã 'bá yĩ â'dô ãyĩ âtalã kĩ, 'é'ê, Ôvãrí âjô gólã nĩ kô, gô'dã òjĩlã gólĩyĩ itĩ 'dĩ 'bá yĩ Ôvãrí â'dô gólĩyĩ ãzã'á. Ôô Mãriyã, nĩ gólã rĩ ândrê, nĩ â'dô 'bã'á ãzã kôkô bê rôô lâŋô 'ê 'bá gólã rĩ 'elê rĩ sî."

36-37 Gô'dã kôrô 'dĩlĩ rĩ vósĩ rĩ, ôkô âzã drĩ kpã âfízô jó ạngĩ Ôvãrí kã 'dĩ 'á, rú lâ Ánã, Fãnúwêlê rĩ mvã 'ĩ, 'bãşúrũ Ásérã yĩ kã. Gólã tã ạngũ 'bã 'ĩ. Gólã rĩ'á ôkô âdrã 'ĩ, ndrô lâ trá nyã'dĩ-sũ-drĩ-lã-sũ. Ágó lâ gĩ gólã bê rĩ, 'ê ãyĩ trá ndrô nĩ-drĩ-lã-rĩ, ágó lâ drĩ gôzô drãlé. Gólã rĩ gô'dã trá ãyĩzĩ ró ágó lâ rĩ vólê drĩ 'ásĩ zãã ágó ãkô. Gólã rĩ'á kãpĩ vósĩ cé jó ạngĩ Ôvãrí kã 'dĩ 'álã rãtãã 'ê'á Ôvãrí drĩ, gô'dã rĩ kãpĩ ãlô tã ãsũlĩ nôtĩ kĩ'á nĩ rĩ, ngã nyãnyã 'êzô yĩ drĩ rĩ kô, cé rĩzô rãtãã 'elê î'dĩ Ôvãrí drĩ.

38 Gô'dã gólã ndrê mvã 'dĩ bê rĩ, gólã nĩ trá kĩ nĩ rĩ, 'dĩlĩ rĩ 'dĩyĩ pã 'bã 'ĩ Ôvãrí ngã lésĩ. Gólã lûyĩ Ôvãrí trá, gô'dã lâŋjĩ tã lâ trá gólĩyĩ rĩ 'bã 'dĩyĩ pã 'bã têlê Yêrôsãlémã 'álã ânĩlĩ Ôvãrí ngã lésĩ ãngó 'á nõngá òjĩlã ãyĩkã pãlé rĩ yĩ drĩ.

39 Gô'dã nõngã sî, Yôsépã yĩ Mãriyã bê Yêşũ rĩ ôdê yĩ bê nĩ ãyĩ trá rĩlĩ Nãzãrê'tã 'á 'bãdrĩ zĩlĩ Gãlĩlãyã rĩ 'álã.

Tã Yêşũ drĩ 'bãzó drê 'dĩyĩmvã ró rĩ

40 Mvã Yêşũ 'dĩ mbã trá tólã mbârãkã bê. Gólã trá tã nĩnĩ bê ãmbã. Ôvãrí pã gólã trá.

41 Ndrô vósĩ cé, gólã rĩ átã yĩ ândrê lâ bê rĩ ãyĩ trá nĩlĩ Yêrôsãlémã 'álã kãrãmã lãvũ-lãvũ kôrô kã 'elê.

42 Gô'dã gólã ôtirĩ 'bãã ndrô bê mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ rĩ gólã nĩ trá lãmúlĩ ãyĩ átã yĩ ãyĩ ândrê bê Yêrôsãlémã 'álã kãrãmã 'dĩ 'elê. Áró lâ yĩ dũũ nĩ ãyĩ trá 'dó gólĩyĩ bê.

43 Kãrãmã 'dĩ vósĩ rĩ, Yôsépã yĩ Mãriyã bê ngã ãyĩ trá gólê Nãzãrê'tã 'álã, gô'dã mvã Yêşũ 'dĩ 'bê ãyĩngã vô trá ãkpãkã'dã Yêrôsãlémã 'álã cú itĩ, ândrê lâ yĩ átã bê drĩ nĩ ãkô.

44 Átá lâ yî nîi ãyî ândrê lâ bê kí'á nî rî, gólâ ã'dô âkpã volé rî kô. Gólîyî kí ãyîkâ rî, gólâ ôlâvũ trá áró lâ âzâ 'bá yî bê sîsî 'álâ. Kâyî drîlîyî ngázó ãyîngá nîlî rî sî, lãnjátulî bê, ãtú drî fîrî 'á, Yôsépã Mãriyã bê gô'dá drîlîyî rîzô gólâ rî ndâlê.

45 Gô'dá gólîyî ndã gólâ trá kpîi, ùsú ãyî gólâ kô âzî-âzî lâ yî lâfálê sî. Gô'dá gólîyî drî gôzô volé Yêrôsãlêmã 'álâ gólâ rî ndâlê kpá ó'dí.

46 Ndã ãyî gólâ trá kâyî rî sî, drîlîyî gôzô nîlî gólâ rî ùsúlî jó ạngí Ôvârí kâ 'dî 'álâ, ãyîngá rî'á lâ'bî ãmbá 'bá rî 'bá yî lâfálê, rî'á úlî gólîyîkâ ârî'á, kpá rî'á gólîyî ãjî'á tã ãjî-ãjî âzâ 'bá yî sî.

47 Ôjîlã rî 'bá ãyî tã gólâ drî âtálê rî 'bá yî ârîlî rî, tî lâ ãyî â'dî trá tã gólâ drî rî'á âtálâ rî 'á kpá tã ãjî gólâkâ rî 'á, tâlã gólâ nî tã trá kôrô.

48 Gô'dá ândrê lâ Mãriyã âtã tã trá gólâ drî nôtî kí nî rî, "Ãmã mvá, nî 'ê ãmã drî nô ã'dô tã 'î yã? Ãmã ânî átã bê gô'dá trá ùrî ró, tâlã mã ndã nî trá kpîi."

49 Gô'dá gólâ lôgô úlî vô trá gólîyî drî nôtî, "Nî rî ámã ndâlê ãmbá vô âzâ 'bá yî 'ásî nô ã'dô tãsî yã? Nî nîi kô kí'á nî rî, bê má drî 'ê'á rîlî jó ámã átã Ôvârí kâ rî 'á tã gólâkâ rî 'êlê yã?"

50 Mãriyã yî Yôsépã bê nîi ãyî tã ífî gólâ drî âtálê 'dî kô.

51 Drîlîyî gôzô ândrê lâ yî bê átã lâ yî bê 'dûwã Nãzãrêtã 'álâ. Gólâ rô ãyî átã yî trá ândrê lâ bê tã ãmbá 'dî 'bá yî 'ásî ndrî. Ândrê lâ ãsũ tã gólâ kô rû 'ê 'bá gólâ rî tîrî 'á rî trá gô'dá âgã trá 'á lâ, rî trá tã ãsúlî ãmbá tã lâ sî.

52 Gólâ mbã trá mbârãkã bê, gólâ ícî ãyî lîfî trá tã nîi ãzâ 'bá yî sî. Ôvârí trá ãyîkô ró ãmbá gólâ bê. Gô'dá kpá ôjîlã gólâ rî nî 'bá rî yî, gólîyî kpá trá ãyîkô ró gólâ bê.

3

Tã tã pẽpẽ Yôwãnî kâ tãsî

(Mâtáyô 3.1-12; Mârãkô 1.1-8; Yôwãnî 1.19-28)

1 Gô'dá Yêšũ ôtîrî cãã ndrô nyã'dî-trã-drî-lã-ngã-mûdrî rî, Tîbêrîyã î'dî kûmú ạngí 'î kûmú âzî drî sî ndrî 'bãlê Ægûsûtũ rî vô 'á. Tîbêrîyã 'ê trá kûmũ 'á ndrô mûdrî-drî-lã-ngã-njî. Tîbêrîyã 'bã kûmú Pîlãtô trá Yûdáyã lé 'bá yî drîlî, gô'dá kûmú Êródê Ænîtípã* trá Gãlîláyã lé 'bá yî drîlî, gô'dá kûmú Fîlîpô ãyîkâ trá ãtûrîyã lé 'bá drîlî gô'dá kpá Trãkônî bê, gô'dá kûmú Lîsãnî ãyîkâ Æbîlînî 'álâ.

* 3:1 3.1 Êródê Ænîtípã yî Fîlîpô bê átã lâ yî î'dî Êródê gólâ 'ê 'bá Yêšũ rî ôdê fûlî rî.

² Kãyířã ĩ'dĩ drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ kã 'ĩ, gólã rĩ á'bĩ Ánãsĩ bê. Kãyĩ 'dĩ 'á rĩ, Ôvãrí drĩ tã átázó Yōwãnĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ngbãangbãñõ rĩ, ní ítónã òjílã 'bãlé tã pèpè sĩ njãã lățĩ 'á rĩlĩ Ôvãrí rĩ drĩ tėlé lățũlĩ." Yōwãnĩ rĩ'á òmã 'á.

³ Gõ'dá Yōwãnĩ drĩ ngãzó nĩlĩ lățmũ bê tã 'bãlé òjílã rĩ 'bá ãnyĩ áyágá Jõrõdénĩ lățgățĩ rĩ yĩ drĩ. Tã gólã drĩ rĩ'á pėlã rĩ ĩ'dĩ rĩ'á nõtĩ, "Nĩ âdĩ drĩ tã ònjĩ 'ásĩ Ôvãrí rĩ rölé. Gõ'dá nĩ ãnĩ má drĩ lũmvũ dãzó ãnĩ drĩ bãbățĩzĩ ró áyágá Jõrõdénĩ 'dĩ 'á tã â'dã-â'dã ró kĩ'á nĩ rĩ, nĩ âjã drĩ trá tã ònjĩ ãníkã 'ásĩ. Nĩ ò'è tã 'dĩ rĩ ĩ'dĩ rĩ, Ôvãrí â'dô ãnĩ âyè'á tã ònjĩ ãníkã 'ásĩ."

⁴⁻⁵ Ākpã ãkũ ró rĩ, Ôvãrí 'bã tã ãngũ 'bã ãzã trá rũ lâ Īsáyã tã pėlé Yōwãnĩ rĩ tãĩ nõtĩ,

"Āgõ ãzã â'dô rĩ'á òtrélé òmã 'á kĩ nĩ rĩ,
'Nĩ êdê lățĩ mbĩ Kúmũ ãníkã 'díyĩ pã 'bã rĩ drĩ âcázó lățmũlĩ
drĩ lâ sĩ.

⁶ Ā'dô ĩtĩ rĩ, òrĩ ndrĩ 'bãdrĩ ãmbã nõ 'bã yĩ 'ásĩ â'dô ĩyĩ nĩ'á
lã tũ kĩ nĩ rĩ,

nõ ãgõ gólã Ôvãrí drĩ 'è'á âjólã rĩ ĩ'dĩ.' "

Īsáyã 40.3-5

⁷ Nĩngã sĩ rĩ, òjílã ãmbã rĩ trá ãnĩlĩ Yōwãnĩ ngálã gólã òdã ró lũmvũ bê ĩyĩ drĩ bãbățĩzĩ ró. Ò'bĩ ãmbã 'dĩ 'bã yĩ lãfálé sĩ, òjílã ãzã 'bã yĩ lã ĩyĩ tã-drĩ kpã trá lũmvũ dãzó ĩyĩ drĩ. Gõ'dá gólĩyĩ gã ĩyĩ dó drĩ âjálé tã ònjĩ ĩyĩkã 'ásĩ. Gõ'dá Yōwãnĩ drĩ tã átázó gólĩyĩ drĩ kãkãrãkã sĩ kĩ nĩ rĩ, "Ānĩ â'dô rĩ'á òzõ ĩnĩ gólĩyĩ rã 'bã lățĩ ngbĩlĩrĩ ágálé sĩ rĩ kãtĩ. Nĩ ĩsũ ãníkã bê rĩ, nĩ â'dô 'è'á ngã pãlé òmbã Ôvãrí kã 'ásĩ cé bãbățĩzĩ sĩ yã?

⁸ Òzõ nĩ òlẽ trá ngã pãlé rĩ, 'dõvõ nĩ âjã drĩ volé tã ònjĩ ãníkã 'ásĩ. Ītĩ rĩ, tã 'è'è tãndĩ ãníkã â'dô â'dó'á òzõ lõ'wã tãndĩ kãtĩ, tãlã ãâ'dã ró bê kĩ, pățĩ nĩ âjã drĩ trá volé tã ònjĩ ãníkã 'ásĩ. Gõ'dá nĩ âyè tã ĩsũ ãníkã kĩ'á nĩ rĩ, nĩ ãâ'dô 'è'á ãnĩ nyãányã pãlé lățõ Ôvãrí drĩ 'è'á fėlã ãnĩ drĩ rĩ 'ásĩ, tãlã ãnĩ rĩ'á Ābãrãyãmã rĩ ózõwã yĩ ĩ'dĩ rĩ. Tã 'dĩ ĩcã kũ ãnĩ pãlé. Nĩ ârĩ drẽ, Ôvãrí mbãrãkã bê â'dô kũnĩ mvã nõ 'bã yĩ ôjã'á Ābãrãyãmã rĩ ózõwã yĩ ró ãnĩ võ 'á.

⁹ Ānĩ òzõ fê ĩ'dĩlĩ rĩ kãtĩ ĩnyãkũ nõ drĩ. Ôvãrí 'bã òlówã trá njãã fê gólĩyĩ 'wã 'bã kũ rĩ yĩ âgãzó vũdrĩ. Ôvãrí â'dô fê gólã 'wã 'bã kũ rĩ zã'á òzõ tõtõ kãtĩ lățĩ gólã rĩ 'bã vėlé ãdũkũ ãkõ rĩ 'á."

¹⁰ Gõ'dá òjílã gólĩyĩ tã gólã Yōwãnĩ drĩ âtálé rĩ ârĩ 'bã rĩ, âtã ĩyĩ tã trá kĩ nĩ rĩ, "Mã â'dô â'dã'á lâ ángõ tí yã kĩ'á nĩ rĩ, áâyè ãmã trá tã ònjĩ ãmãkã tãĩ rĩ, mã rĩ gõ'dá trá Ôvãrí rĩ rölé ĩ'dĩ yã?"

11 Yōwánĩ kĩ, “Nĩ 'ê tã tãndí ĩ'dĩ òjĩlã drí ndrĩ lã'bí ãníkã rĩ lãvũlĩ. Òzõ nĩ ã'dô itá bê rĩ rĩ, nĩ fẽ ãlô rĩ òjĩlã gólã itá ãkó rĩ drí. Òzõ nĩ ã'dô ngá-ĩyinyã bê rĩ, nĩ câ lãfálã òjĩlã gólã ĩzã lâ bê rĩ yĩ drí.”

12 Gõ'dá bélé-bélé ù'dú 'bá ãzã 'bá yĩ kpá rĩ'á tólã, gólĩyĩ lẽ kpá Yōwánĩ ĩbábátizã ró ĩyĩ bê tã ònjĩ ĩyĩkã tãsĩ. Bélé-bélé ù'dú 'bá 'dĩ 'bá yĩ átã ĩyĩ trá Yōwánĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Ãmã bélé-bélé ù'dú 'bá nõ 'bá yĩ, mã â'dô ãmákã kó mbĩmbĩ lâ ã'dô 'ẽ'á ĩ'dĩ yã?”

13 Yōwánĩ kĩ, “Nĩ lôpê lãfã bélé-bélé kã 'dĩ kô sísĩ 'álã tã ãníkã rĩ tí.”

14 Gõ'dá ăjú 'bũ 'bá ãzã 'bá yĩ kpá rĩ'á ĩtĩ, gólĩyĩ ĩjĩ Yōwánĩ kpá trá kĩ nĩ rĩ, “Ngã gõ'dá ãmã tãsĩ rĩ yã?” Yōwánĩ kĩ, “Nĩ 'bã òjĩlã òrĩ ãnĩ ĩlĩĩ gĩlĩ, nĩ âyê ró ĩyĩ bê tã ăngĩ ĩyĩ drí 'èlê rĩ tãsĩ kô. Nĩ 'ê ĩcĩcĩyã òjĩlã ăzĩ rú ònjõ sĩ kô. Lãfã gólã rĩ'á fêlã ãnĩ drí rĩ, nĩ mã kô.”

15 'Dĩ rĩ kâyĩ tĩbê ãyĩkô drí 'bãsurú Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ cĩzõ rĩ ĩ'dĩ. Gólĩyĩ ĩsũ ĩyĩkã bê rĩ, Yōwánĩ â'dô 'dĩyĩ pã 'bá ĩyĩ drí rĩ'á tẽlã Ôvãrĩ ngá lésĩ rĩ, â'dô 'ẽ'á ăjólã òjĩlã pãlê rĩ ĩ'dĩ.

16 Gõ'dá Yōwánĩ drí tã ĩyázõ gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Mã â'dô kô 'dĩyĩ pã 'bá gólã 'ẽ 'bá òjĩlã ĩbábátizãlê lãsĩ sĩ gõ'dá kpá Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã sĩ rĩ ĩ'dĩ. Mã ãmákã cé ãnĩ ĩbábátizãlê lũmvũ sĩ. Gõ'dá ăgõ ăzã kpá rĩ'á ãnĩ'á mã vó. Gólã ĩ'dĩ tĩbê ãnĩ drí rĩ'á tẽlã 'ẽ 'bá ăcálê 'dĩyĩ pã 'bá ró rĩ, tã gólãkã rĩ ĩ'dĩ nõtĩ, òjĩlã tã gólãkã lẽ 'bá rĩ, gólã â'dô Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã fẽ'á drĩlã. Gõ'dá òjĩlã tã gólãkã lẽ 'bá kô rĩ, áâ'dô ĩzã'á lâ lãsĩ sĩ. Gólã mbãrãkã bê gãrã mã drĩĩ sĩ. Mã ĩcã kô kã'bókã gólãkã ăngĩlĩ pã lâ sĩ.

17 Gólã ĩyĩkã rĩ'á òzõ òjĩlã ădrúgũ câ 'bá kãtĩ, gólã â'dô ădrúgũ ĩfĩ tãndĩ rĩ èlê'á dãlê yĩ drí 'bãlê ěró 'álã rĩ ĩ'dĩ, gõ'dá kúrũmũ lâ 'dĩ dãzõ ĩyĩkã tõtõ ró òmã 'álã zãlê volê lãsĩ sĩ ădũkũ ăkó.”

18 'Dĩ rĩ tã gólã Yōwánĩ drí rĩ'á pẽlã ăndálê kãrá lăjõ'bã Ôvãrĩ kã ró òjĩlã drí rĩ ĩ'dĩ, òjĩlã ò'bã ró ĩlĩĩ bê Ôvãrĩ drĩĩ.

19 Tã ăzã Yōwánĩ drí 'èlê rĩ ĩ'dĩ nõ. Gólã nĩ trá kúmũ Ĕródê Ĥnĩtĩpã ngálã, sũ drĩ-mbĩlĩ trá gólã ĩlĩĩ tã ònjĩ Ĕródê drí 'èlê rĩ 'á, tãlã Ĕródê pã ădrũpĩ lâ rĩ òkó rú bê Ĕródĩyã rĩ trá gólã drĩgã sĩ trólê yĩ drí òkó ró.

20 Gõ'dá Ĕródê ărĩlĩ bê tã Yōwánĩ drí ătálê ĩtĩ 'dĩ rĩ, gólã 'bã Yōwánĩ trá gãnĩmã 'á. 'Dĩ rĩ tã ònjĩ ăzã gólã Ĕródê drí 'èlê rĩ ĩ'dĩ.

*Tã Yōwánĩ drí Yésũ rĩ ĩbábátizãzõ rĩ
(Mátáyõ 3.13-17; Mărãkõ 1.9-11)*

²¹ Ākpākã'dã Ēródē rú drě Yōwánĩ 'bãlé gǎnĩmã 'á kô rĩ, Yōwánĩ dã lūmvũ trá ōjĩlã drĩĩ bābātízĩ ró ǎmbá áyágá Jōrōdénĩ kã 'álã. Gólã 'ê bābātízĩ kpá trá Yēsũ drĩ zǎlō Jōrōdénĩ 'álã. Gõ'dá gólã ndě bābātízĩ 'ê'ê bē rĩ, Yēsũ drĩ rĩzō rātãã 'elē drě ākpākã'dã lūmvũ 'á.

²² Kôrô 'bũũ drĩ rú nǐjzō, Línđrĩ Tǎndĩ Ōvǎrĩ kã drĩ â'dézó Yēsũ drĩĩ ōzō ǎtũ'bú kátĩ. Úlĩ drĩ ậ'úzó 'bũũ lésĩ Yēsũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ámã mvá ífifĩ rĩ ĩ'đĩ má drĩ lělē rōō rĩ. Ánĩ tã sũ trá má rú rōō."

²³⁻³⁸ Yēsũ trá ndrô bē nyã'dĩ-trá-drĩ-lâ-ngâ-mũđrĩ, gólã drĩ ngá 'ê'ê ĩtōzō ǎngó nō 'á nōngá. Ōjĩlã ndrĩ ĩsũ ĩyĩká bē rĩ, gólã â'dô Yōsépã rĩ mvá 'ĩ.

*Nôô rĩ tã Yēsũ rĩ á'bíyá yĩ kã rĩ ĩ'đĩ
(Mátáyō 1.1-17)*

Ākũ ró rĩ Ōvǎrĩ 'bã Ádãmã trá.

Ádãmã tĩ mvá trá rú lâ Sétē.

Sétē tĩ mvá trá rú lâ Ēnósã.

Ēnósã tĩ mvá trá rú lâ Kēnánã.

Kēnánã tĩ mvá trá rú lâ Mǎjǎlélē.

Mǎjǎlélē tĩ mvá trá rú lâ Yǎrǎdã.

Yǎrǎdã tĩ mvá trá rú lâ Ēnókã.

Ēnókã tĩ mvá trá rú lâ Mětũsélǎ.

Mětũsélǎ tĩ mvá trá rú lâ Lēmékē.

Lēmékē tĩ mvá trá rú lâ Nówã.

Nówã tĩ mvá trá rú lâ Sémē.

Sémē tĩ mvá trá rú lâ Ārǎpǎsádã.

Ārǎpǎsádã tĩ mvá trá rú lâ Kǎnánã.

Kǎnánã tĩ mvá trá rú lâ Sélã.

Sélã tĩ mvá trá rú lâ Ēbérē.

Ēbérē tĩ mvá trá rú lâ Pēlégē.

Pēlégē tĩ mvá trá rú lâ Rúũ.

Rúũ tĩ mvá trá rú lâ Sērúgĩ.

Sērúgĩ tĩ mvá trá rú lâ Nǎhórã.

Nǎhórã tĩ mvá trá rú lâ Térã.

Térã tĩ mvá trá rú lâ Ābǎrǎyámã.

Ābǎrǎyámã tĩ mvá trá rú lâ Īsákã.

Īsákã tĩ mvá trá rú lâ Yǎkóbã.

Yǎkóbã tĩ mvá trá rú lâ Yúdã.

Yúdã tĩ mvá trá rú lâ Pērézē.

Pērézē tĩ mvá trá rú lâ Ēzērónē.

Ēzērónē tĩ mvá trá rú lâ Ārínĩ.

Ārínĩ tĩ mvá trá rú lâ Ādāmínō.

Ādāmínō tĩ mvá trá rú lâ Āmĩnǎdábã.

Ămīnādābā tị mvá trá rú lâ Nāsónō.
Nāsónō tị mvá trá rú lâ Sălámō.
Sălámō tị mvá trá rú lâ Bō'áză.
Bō'áză tị mvá trá rú lâ Óbēdē.
Óbēdē tị mvá trá rú lâ Yésē.
Yésē tị mvá trá rú lâ Dăwúđi.
Dăwúđi tị mvá trá rú lâ Nătánă.
Nătánă tị mvá trá rú lâ Mătátă.
Mătátă tị mvá trá rú lâ Ménă.
Ménă tị mvá trá rú lâ Mělíyă.
Mělíyă tị mvá trá rú lâ Ēllyākímō.
Ēllyākímō tị mvá trá rú lâ Yōnámō.
Yōnámō tị mvá trá rú lâ Yōsépă.
Yōsépă tị mvá trá rú lâ Yúdă.
Yúdă tị mvá trá rú lâ Sīmónă.
Sīmónă tị mvá trá rú lâ Lăvĩ.
Lăvĩ tị mvá trá rú lâ Mătátă.
Mătátă tị mvá trá rú lâ Yōrímō.
Yōrímō tị mvá trá rú lâ Ēllyézē.
Ēllyézē tị mvá trá rú lâ Yásōwă.
Yásōwă tị mvá trá rú lâ Érē.
Érē tị mvá trá rú lâ Ēlēmădémō.
Ēlēmădémō tị mvá trá rú lâ Kōsámō.
Kōsámō tị mvá trá rú lâ Áđĩ.
Áđĩ tị mvá trá rú lâ Mělékē.
Mělékē tị mvá trá rú lâ Nérĩ.
Nérĩ tị mvá trá rú lâ Sīyátĩ.
Sīyátĩ tị mvá trá rú lâ Zărăbăbălă.
Zărăbăbălă tị mvá trá rú lâ Résă.
Résă tị mvá trá rú lâ Yōánă.
Yōánă tị mvá trá rú lâ Yódă.
Yódă tị mvá trá rú lâ Yōsékē.
Yōsékē tị mvá trá rú lâ Sēménē.
Sēménē tị mvá trá rú lâ Mătătíyă.
Mătătíyă tị mvá trá rú lâ Mătă.
Mătă tị mvá trá rú lâ Năgă.
Năgă tị mvá trá rú lâ Ēsílĩ.
Ēsílĩ tị mvá trá rú lâ Năhŭmă.
Năhŭmă tị mvá trá rú lâ Ămósē.
Ămósē tị mvá trá rú lâ Mătătíyă.
Mătătíyă tị mvá trá rú lâ Yōsépă.
Yōsépă tị mvá trá rú lâ Jănáyĩ.
Jănáyĩ tị mvá trá rú lâ Mělékē.
Mělékē tị mvá trá rú lâ Lăvĩ.

Lávĩ tị mvá trá rú lâ Mătátã.
 Mătátã tị mvá trá rú lâ Êlĩ.
 Êlĩ tị mvá trá rú lâ Yôsépã.
 Gõ'dá Yôsépã ìmbã Yésũ trá òzõ íyĩ mvá tịlĩ nĩ rĩ kátĩ.

4

*Tã Sătánã drí Yésũ rĩ ùjũzó rĩ
 (Mătáyõ 4.1-11; Mărākõ 1.12-13)*

¹ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ trá mbârākã Líndrí Tándĩ Ôvârĩ kã rĩ kã bẽ yĩ 'á rõõ. Gólã ngã trá 'bãdrĩ áyágá Jõrõdẽnĩ kã 'dĩ 'ásĩ nĩlĩ sịsị 'álã rĩ, gõ'dá Líndrí Tándĩ Ôvârĩ kã drĩ gólã rĩ ájízó nĩlĩ lậmúlĩ òmã 'álã. Tólã rĩ, Sătánã drĩ rĩzó gólã rĩ ùjũlĩ kậyĩ nyã'dĩ-rĩ sĩ.

² Kậyĩ nyã'dĩ-rĩ 'dĩ 'bã yĩ 'á rĩ, gólã cú ítĩ ngá nyãnyã ãkó, gólã trá lốfó ró tákányĩ.

³ Gõ'dá Sătánã drĩ tã átázó gólã drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ã'dô fĩ pậtĩ Ôvârĩ rĩ mvá 'ĩ rĩ, nĩ jã kúnĩ mvá nõ ngá nyãnyã ró nĩ drĩ nyãlẽ.”

⁴ Gõ'dá Yésũ kĩ, “'Ê'ẽ, tã ìgĩ Ôvârĩ kã 'á áâtã trá nõtĩ, 'Õjĩlã rĩ rĩlĩ cé ngá nyãnyã sĩ kô.

Ngá ãzã lậvũ 'bã ngá nyãnyã drĩ sĩ kôrô rĩ kpá bẽ,
 tákõ 'ĩdĩ rĩ'á úlĩ Ôvârĩ kã.’ ”

⁵ Sătánã drĩ kpá gólã rĩ ìngázó ùrũ 'wãã 'bãdrĩ ãmbã nõ 'bã yĩ â'dázó ndrĩ drĩlã. Tã 'Bã'bã Ândã 8.3

⁶ Sătánã drĩ gõzó tã átálẽ gólã drĩ kĩ nĩ rĩ, “Mã 'ĩdĩ ngá ndrĩ ãngó nõ 'á lịpĩ lâ 'ĩ. Òzõ nĩ òlẽ trá rĩ, mã â'dô kpá drĩ-ãcê ámakã rĩ fẽ'á nĩ drĩ gõ'dá kpá ngá tãndĩ ãmbã ãngó nõ kã rĩ 'bã yĩ fẽ'á nĩ drĩ, tã ãzã 'bã yĩ nĩ drĩ lẹlẽ 'elẽ rĩ 'ezó 'ĩdĩ bẽ lâ.

⁷ Òzõ nĩ ùtĩ 'ã'ĩ trá vủdrĩ ámã ìnjĩzó rĩ, mã â'dô kpá mbârākã fẽ'á ndrĩ nĩ drĩ.”

⁸ Yésũ kĩ, “'Ígĩ trá búkũ Ôvârĩ kã 'á kĩ,

'Kúmũ Ôvârĩ 'ĩdĩ cé Ôvârĩ pậtĩ ãnĩkã ãnĩ drĩ ìnjĩlĩ rĩ 'ĩdĩ, gõ'dá nĩ 'bũ rũ cé gólã drĩ.’ ”

⁹ Gõ'dá Sătánã drĩ gólã rĩ ájízó 'wãã Yẽrõsălẽmã 'álã. Tã 'Bã'bã Ândã 6.13
 Gõ'dá Sătánã drĩ gólã rĩ 'bãzó jó ạngĩ Ôvârĩ kã rĩ ăpĩrĩ lâ 'álã. Sătánã drĩ tã átázó gólã drĩ kĩ nĩ rĩ, “Òzõ nĩ ã'dô fĩ Ôvârĩ rĩ mvá 'ĩdĩ rĩ, nĩ âwã drẽ â'delẽ vủdrĩ ăă'dã ró tã bẽ kĩ nĩ rĩ, Ôvârĩ lôkĩ nĩ trá rõõ,

¹⁰ tãlã ìgĩ trá búkũ Ôvârĩ kã 'á kĩ nĩ rĩ,

'Ôvârí 'bã tã trá mālâyíkã íyíkã yí drí ánî tāsî rîzô ánî vó ndrêlé.

11 Gólîyî â'dô ánî lôkó'á ÿî drîgá, tálâ ngá âzākā ôzô ánî rú'bá dôô kô,
gbô lé ánî pá mvá ôzô kpá rú sîî kúnî mvá rú kô.' "

Lôngó 91.11-12

12 Gô'dá Yésû kí, "Búkû Ôvârí kâ 'dî 'á rî, ôkî nî rî,
'Ní 'bã Kúmú ánikâ Ôvârí kô rî'á ùjûlâ.' "

Tã 'Bã'bã Ândâ 6.16

13 Sâtánâ ùjû Yésû bê kpîî ngá âmbá nõ 'bá yî 'ásî ìtî rî,
gô'dá Sâtánâ âyê gólâ trá drê tākô.

14-15 Yésû drí gôzô Gālîláyâ 'álâ. Líndrí Tândí Ôvârí kâ drí mbârākâ fêzô drílâ rîzô ôjílâ Ìfî ícílî kôrô. Gólâ rî trá ôjílâ Ìfî ícílî jó tã ârî kâ rî 'bá yî 'ásî ndrî 'bâdrî Gālîláyâ kâ 'á. Ôjílâ rî trá gólâ rî rú lûyîlî rôô 'bâdrî 'ásî ndrî tã 'ê'ê tândí gólâkâ drí.

*Tã Yésû drí tã pëzô Nâzârétâ 'álâ rî
(Mâtáyô 13.53-58; Mârâkô 6.1-6)*

16 Yésû drí âgôzô Nâzârétâ 'álâ, vó yî drí rîzô trá âkpākâ'dâ 'dîyîmvá ró rî 'álâ. Kâyî râtáâ 'êzô rî, drílâ nîzô jó tã ârî kâ rî 'álâ, 'dîî íyíkâ kó tã 'ê'ê gólâkâ ì'dî. Drílâ gôzô âdrélé ûrû, tálâ gólâ lê ùlî Ôvârí kâ zîlî ôjílâ drí.

17 Gô'dá ôfê wárägã bì âzâ trá drílâ ngólô-ngólô. Wárägã bì nã 'á rî, Ôvârí ângû tã gólîyî 'ê 'bá rú 'élé ïzátú rî 'bá yî trá tã ângû 'bá Ísáyâ tî sî. Yésû zî ùlî 'dî trá nôtî,

18 "Ôvârí zî mâ trá ôjílâ pälé. Gólâ âfê fáfâ trá má drí Líndrí Tândí íyíkâ sî.

Má ânî trá tã â'dî-â'dî fêlé ôjílâ gólîyî rî 'bá Ìfî lô'bélé tã ònjî íyíkâ tāsî rî yî drí.

19 Tã má drí ânî'á âtálâ ânî drí nõ trá kâyî Ôvârí drí ôjílâ íyíkâ lôfôzô tã âtû-âtû 'ásî rî ì'dî."

Ísáyâ 61.1-2

20 'Dîî rî vósî rî, Yésû drí gôzô wárägã bì yî drí rî'á zîlâ 'dî rî â'bázô pälé ngólô-ngólô fêlé ôjílâ gólâ rî 'bá vó lâ ndrêlé rî drîgá. Drílâ gôzô rîlî vûdrî rî'á ôjílâ Ìfî ícílî tã yî drí zîlî rî yî sî. Ôjílâ rî 'bá ÿî ndrî 'dî 'bá yî îgâ ÿî bìlî trá, tã 'ê 'bá âfôlé rî ârízô ndrî.

21 Drílâ gôzô tã pëpë îtónälé nôtî kí nî rî, "Ìtú gólâ ândrô nõ sî rî, tã tîbê má drí rî'á zîlâ ânî drí tîbê nõ 'ê rú trá, âcâ trá tã pätî-pätî ró, ôzô tã ângû 'bá drí îgîlî rî kâtî." Gólâ îcî ôjílâ trá tã ífî gólâ drí rî'á zîlâ 'dî 'bá yî sî, gô'dá ì'dî ôjílâ 'dî 'bá yî ïsû íyíkâ bê rî kí, gólâ ôkî yî â'dô ì'dî tîbê tã ângû 'bá Ísáyâ drí rî'á tã lâ âtálé rî ì'dî.

22 Õjilã ndrĩ â'dó 'bá tólâ rĩ 'bá yĩ rĩ ãyĩ trá tã tãndĩ átálé ã'dĩ gólâ rĩ tãĩ. Gõ'dá tĩ lâ yĩ drĩ â'dízó ndrúndrú tãlã tã tãndĩ gólâ drĩ rĩ'á átálâ 'dĩ 'bá yĩ tãĩ. Gõ'dá drĩlĩyĩ kpá rĩzó tã átálé kĩ, "Ícã ángô tí ró mvá Yösépã kã nõ drĩ rĩzó úlĩ ãtĩ 'dĩ 'bá yĩ átálé yã?"

23 Yésũ âtã trá õjilã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ lée tã má drĩ rĩ'á átálâ rĩ kô. Nĩ nĩ nõ úlĩ mǎnĩgõ gólâ kĩ'á nĩ rĩ, 'Nĩ ójó, ní ngĩ ngá sísĩ áni rú sĩ, ní gõ ró ázi-ázi rú sĩ rĩ ngĩlĩ.' Má âtã úlĩ mǎnĩgõ 'dĩ, tãlã nĩ ári tã má drĩ rĩzó tã lâràkô 'èlé Kǎpērānómã 'álâ rĩ trá, ã'dĩ nĩ kĩ kpá má ô'è ró bê ãni drĩ nõngá zālô, yĩ òndrê ró, yĩ õgõ ró tã lèlé.

24 'Dõvó má lôgõ drẽ úlĩ mǎnĩgõ ngĩngĩ ãni drĩ, 'Tã ǎngũ 'bá ùsú òrê kô ãyĩ áro yĩ drĩgá sĩ.'

25 Nĩ ndrê drẽ, ǎkũ ró rĩ, tã ǎngũ 'bá Ēlĩyã ùsú òrê kô õjilã ãyĩkã drĩgá sĩ. ãtĩ rĩ, Òvãrĩ drĩ gõzó lõfõ ònjĩ tètê 'bǎlé gólĩyĩ ãzálé ndrô nã cú drĩ bê. Gõ'dá 'bǎdrĩ ǎmã Īsĩrã'élê kã 'á rĩ, ǎyĩzĩ bê rĩ'á dũũ ãzã 'è'á ãyĩ.

26 Gõ'dá Òvãrĩ ájó tã ǎngũ 'bá Ēlĩyã kô ǎyĩzĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ pǎlé. Gõ'dá gólâ jô ãyĩngá Ēlĩyã vólê 'bǎdrĩ ǎmákã nõ 'ásĩ, nĩ'á ǎyĩzĩ ǎzã ngĩĩ lâ pǎlé ã'dĩ. ǎyĩzĩ rĩ 'dĩ Zǎrêpátã lé 'bá 'ĩ 'bǎdrĩ Sídónã kã 'á.

27 "Gõ'dá kpá kǎyĩ tã ǎngũ 'bá Ēlĩsã kã rĩ sĩ, Òvãrĩ pá õjilã ǎzã òrĩ ǎmákã nõ 'ásĩ, ngá lâzé bê õzõ ári 'bá kǎtĩ rĩ kô, gõ'dá gólâ pá cé ǎgõ rú bê Nǎmánã Sírĩyã lé 'bá ró rĩ ã'dĩ, gĩã 'bǎsúrũ lídí 'ásĩ."

28 Gõ'dá õjilã 'dĩ 'bá yĩ árilĩ bê tã gólâ drĩ rĩ'á átálâ 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngǎzó 'dó õmbã ró lǎvũlĩ kôrô.

29 Õjilã 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ ngá ãyĩ trá ùrũ gólâ rĩ drõlé vólê 'bǎdrĩ mvá nã 'ásĩ, nĩzó gólâ rĩ lõzé bê vò cĩrĩngĩ'dĩ'dĩ rĩ 'ásĩ, tãlã gólâ ǎã'dê ró bê drǎlé vólê.

30 Gõ'dá gólâ drĩ ãyĩngá ngá pǎzó cú õjilã ô'bĩ 'dĩ 'bá yĩ lǎfálê sĩ vò 'dĩ ǎyélê, gõ'dá ãyĩngá nĩzó vò ǎzã 'á.

*Tã Yésũ drĩ tã pēzó Kǎpērānómã 'álâ rĩ
(Mǎrākō 1.21-28)*

31 Nĩngá sĩ rĩ, drĩlã nĩzó gólê Kǎpērānómã 'álâ.* Kǎyĩ rǎtǎã kã sĩ, gólâ rĩ'á tã Òvãrĩ kã ãmbá'á õjilã drĩ jó tã Òvãrĩ kã ári kã 'á tólã.

32 Gõ'dá õjilã 'dĩ 'bá yĩ tĩ lâ yĩ drĩ â'dízó, tãlã Yésũ ãmbã tã ãyĩkã cú drĩ-ǎcê Òvãrĩ kã rĩ sĩ.

33 ǎgõ ǎzã rĩ'á jó tã ári kã 'dĩ 'á. ǎgõ 'dĩ cú rĩ'á lĩndrĩ ònjĩ ǎbǎbǎ Sǎtánã kã bê yĩ 'á, gõ'dá lĩndrĩ ònjĩ 'dĩ òmbê gólâ trá.

* 4:31 4.31 Kǎpērānómã 'Dĩ rĩ'á 'bǎdrĩ zĩlĩ Gǎlĩláyã rĩ 'á.

Gõ'dá líndrí ònjí 'dĩ drí trêzô ãgô 'dĩ gbórókô lâ sĩ ùrû kĩ nĩ rĩ,

³⁴ “Yésũ, ní ìzã ámâ drĩ kô. Ní ânĩ nõ trá ámâ ìzãlé. Má nĩ trá, nĩ Òvârí rĩ mvá ì'dĩ.”

³⁵ Yésũ drí gôzô tâ âtalé líndrí ònjí ăbăbă kâ 'dĩ drí 'álé âdră sĩ, “Nĩ, ní rĩ tĩtĩ. Nĩ âfô ãgô 'dĩ 'ásĩ.” Ìtĩ rĩ, líndrí ònjí 'dĩ drí ãgô 'dĩ vũzô vũdrĩ òjĩlă 'dĩ 'bá yĩ ândrá. Líndrí ònjí 'dĩ drí âfôzô ãgô 'dĩ âyélé. Gõ'dá líndrí ònjí ăbăbă kâ 'dĩ 'é gólă ònjí ró kô.

³⁶ Nĩngă sĩ, òjĩlă tĩ drí â'dízô ndrĩ tâ 'dĩ drí sĩ. Òjĩlă 'dĩ 'bá yĩ rĩ ìyĩ trá tâ âtalé ìyĩ vò 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, “Ă'dĩ fê mbârâkă Yésũ drí líndrí ònjí ăbăbă kâ 'băzô ìyĩ rôlé rĩ nĩ yă?”

³⁷ Gõ'dá òjĩlă 'dĩ 'bá yĩ drí tâ Yésũ drí 'êlé 'dĩ âtázô lâ'búlĩ ndrĩ vò 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

*Tă Yésũ drí ngă lâzé 'bă êdézô rĩ
(Mătáyô 8.14-17; Mărăkô 1.29-34)*

³⁸ 'Dĩ vò sĩ rĩ, Yésũ yĩ âzĩ-âzĩ lâ yĩ bê drí gôzô ngălê jó tâ ârĩ kâ 'ásĩ nĩ'á Sĩmônă Pétêrô drí 'bă 'álă nyăsă nyălê. Gõ'dá Sĩmônă Pétêrô rĩ âdră rĩ'á ngă lâzé ró, rû'bă lâ âmê trá tĩlĩ-tĩlĩ. Ódrĩ tâ lâ pëzô Yésũ drí.

³⁹ Yésũ drí ânĩzô âdrélé ânyĩ gbărăkă gólă drí âyízô rĩ lâgătĩ. Gólă kĩ, “Ngă lâzé 'dĩ ôndê rû.” Kôrô Sĩmônă Pétêrô rĩ âdră rĩ rû'bă drí â'dízô. Drĩlă ngăzô ùrû nyăsă lâ'dĩlĩ.

⁴⁰ Lănjătúlĩ bê, òjĩlă âză 'bá yĩ drí kpá ìyĩ rû-lê-âzĩ yĩ âjízô ngă lâzé ngĩngĩ bê gólă ngălă êdélé. Gólă rĩ trá ìyĩ drĩ 'bălê gólĩyĩ drĩ, êdê rû ìyĩ trá ndrĩ.

⁴¹ Gólă rĩ trá òjĩlă âză 'bá yĩ kpá ìnjĩlĩ líndrí ònjí Sătănă kâ 'ásĩ. Líndrí ònjí 'dĩ 'bá yĩ drí trêzô ùrû kĩ nĩ rĩ, “Wûú! Nĩ Òvârí rĩ mvá ì'dĩ, 'dĩyĩ pă 'bă 'ĩ.” Gõ'dá gólă âtă tâ trá líndrí ònjí 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ rĩ tĩtĩ.” Gólă lêê drê kô òjĩlă drí gólă rĩ nĩlĩ 'dĩyĩ pă 'bă ró.

⁴² Ìdrú rĩ tĩ, vò drí âwúrĩ sĩ, gólă drí ngăzô jăřĩbă nă 'ásĩ âfôlé nĩ'á vò òjĩlă âkô rĩ 'álă. Gõ'dă òjĩlă 'dĩ 'bá yĩ drí ìyĩ rĩzô gólă rĩ ndălê. Gõ'dă ùsû ìyĩ gólă bê rĩ, âtă ìyĩ tâ trá drĩlă kĩ nĩ rĩ, “Nĩ rĩ âmă bê nongă. Nĩ nĩ kô.”

⁴³ Gólă kĩ, “Ícă kô má drí rĩzô cé vò âlô nõ 'á, má â'dô nĩ'á kpá vò âză 'bá yĩ 'ásĩ tâ Òvârí kâ âtalé òjĩlă drí ndrĩ, tălă Òvârí âjô mâ trá tâ ìyĩkă âtalé.”

⁴⁴ 'Dĩ vò sĩ rĩ, gólă nĩ trá zăă tâ ìmbă bê jó tâ Òvârí kâ ârĩ kâ 'ásĩ 'bădrĩ mvá 'bădrĩ Yũdăyă kâ 'á 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ.

5

Tã Sîmônã Pétêrô yî Yākóbã yî Yōwánî yî bê drí 'dêzô Yésû vó rî

(Mâtáyô 4.18-22; Márãkô 1.16-20)

¹ Kâyî âzâ sî rî, Yésû rî'á ôjilã ô'bí âmbá lîfî îcí'á ânyî lîmvû ândrê zîlî Gâlîláyã rî lăgátî.* Ôjilã lîzô trá rôô îfî îyî 'à trá ngará-ngará rû îpî 'bá rî yî, rû lôzé 'bá rî 'bá yî bê.

²⁻³ Gô'dá Yésû ndrê bê îtî rî, ôjilã trá dûû ânyî ânyî yî rû rî, gólâ ndrê kôlóngbô trá rî îtî lîpî lâ yî âsê îyî trá îvî 'álâ lîmvû 'ásî. Gólâ drí gôzô mbâlê âlô rî drîî, tâlâ óndrê ró yî bê tō tã âtarê 'á. Kôlóngbô 'dî, lîpî lâ Sîmônã Pétêrô î'dî. Sîmônã Pétêrô yî lămû-âziyã lâ yî bê rî'á îyî îmbá îyîká î'bî kâ lîfî lâ êdé'á ngbââ ânyî. Lămû-âziyã lâ 'dî 'bá yî, rû lâ yî Yākóbã yî Yōwánî bê, Zêbêdáyô rî mvá ró rî yî. Yésû drí tã âtázô Sîmônã drí, gólâ êêsê drê kôlóngbô îyîká 'dî fînyáwá lîmvû 'álâ ôjilã 'dî 'bá yî rû sî, yî gô ró tã âtalé rîzô gólîyî lîfî îcílî lîmvû lésî ró, âârî ró îyî bê tândî ró.

⁴ Yésû ndê ôjilã ô'bí 'dî 'bá yî lîfî lâ yî îcí-îcí trá. Drílâ gôzô tã âtalé Sîmônã Pétêrô yî drí Yākóbã yî bê Yōwánî yî bê kôlóngbô zêlê lîmvû gálî 'á, ô'bê ró îyî îmbá îyîká lîmvû 'á î'bî rûzô.

⁵ Sîmônã drí tã âtázô Yésû drí kî nî rî, “Lîfî îcí 'bá, mã rî trá îmbá nõ 'bêlê î'bî drí ngácî nõ sî kára lîmvû nõ 'á, gô'dá mã rû kó ngá âzâ kô. Gô'dá tâlâ ní âtâ tã trá âmâ drí rî drí sî, mã â'dô îmbá 'bê'á ó'dî.”

⁶ Gô'dá 'bê îyî îmbá bê ândalé rî, drîlîyî gôzô î'bî rûlî îyîká îmbá 'á dûû ôzô tōtō kâtî, âsê îyî kpîî.

⁷ Drîlîyî âzi-âzi lâ yî âzîzô îyî pâlé î'bî âsélé lîmvû 'ásî 'bâlê kôlóngbô 'á, îmbá gô'dá trá sî'á, 'bã îyî î'bî gô'dá trá njú'dâ-njú'dâ kôlóngbô 'á lạnjî-lạnjî ró, kôlóngbô trá 'ê'á filî fîfî lîmvû zêlê.

⁸⁻¹⁰ Gô'dá Sîmônã yî âzi-âzi lâ yî bê ndrê bê î'bî trá dûû îmbá 'á rî, tî lâ yî â'dî trá ndrî. Sîmônã drí 'â'î tîzô vûdrî Yésû ágálê kî nî rî, “Ôvârî, mã nõ ôjilã ônjî 'î. Nî, ní 'ê âfilî kôlóngbô âmákâ nõ 'á âmâ pâlé nõ ângô tí ró, mã cú îtî áyábalá ró nõ yã?” Yésû kî, “Ní 'ê ùrî kô, ítônã î'dî ngbâângbânô ítû ândrô nõ sî rî, tã 'ê'ê ánîká â'dô gô'dá î'bî âsélé î'dî kô. Ní â'dô gô'dá rî'á ôjilã mvá âsélé î'dî 'dêlê má vó tã âmákâ rî 'êlê î'dî.”

¹¹ Sîmônã yî âzi-âzi lâ yî bê drí gôzô kôlóngbô âsélé lîmvû 'ásî. Ítônâlê kâyî 'dî 'á rî, Sîmônã yî Yākóbã yî Yōwánî bê âyê îyî lôsî î'bî rûrû kâ trá, âgô îyî trá 'dêlê Yésû vó lâjô'ba ró.

* 5:1 5.1 *Lîmvû ândrê Gâlîláyã* Rú lâ âzâ órí kpá zîlâ Gêñêsâretê.

Tã Yésũ drí ãgô ãzâ ngá lâzé ãrí kâ bê yí rú rí êdézó rí
(Mátáyô 8.1-4; Márãkô 1.40-45)

¹² Kãyî ãzâ sî, Yésũ rĩ'á 'bãdrĩ mvá ãzâ 'á. Drílã ãgô ãzâ úsúzó ngá lâzé ãrí kâ bê yí rú. ãgô nõ drí rĩzó vũdrĩ 'ã'ĩ drĩĩ gólã ágálé rú'bá lô'bálé kĩ nĩ rĩ, “Kúmú, òzô ìĩcã trá ní ìĩfĩ rĩ, ní êdé ãmã rú'bá nõ, ã'dô ró bê ngbángbã.”

¹³ Drílã drĩ 'bãzó gólã rú kĩ nĩ rĩ, “Áwô-'dĩ, má lě trá ání pãlě êdéle rú'bá bê lúwã-lúwã.” Nĩngá sî rĩ, kôro ngá lâzé 'dĩ drí ndězó ãgô 'dĩ rú sî. ãgô 'dĩ, rú'bá lâ drí ãgôzó lúwã-lúwã.

¹⁴ Drílã tã 'bãzó ãgô 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Ní â'dâ tã nõ òjĩlã ãzâ drí kô. Ní nĩ zãlô ání rú'bá 'dĩ â'dálé drĩ-'bã lã'bí 'ě kâ drí, ní gô ró ngá fěfě fělé Ôvãrí drí. 'Dĩ rĩ tã Ôvãrí drí âtalé ãmã ă'bĩyã Músã drí tã 'bã'bã ró rĩ ì'dĩ. Òzô ní ò'ě trá ìtĩ rĩ, òjĩlã ndrĩ â'dô ìyĩ nĩ'á lâ kĩ nĩ rĩ, ní êdé rú trá ngbángbã ãrí 'dĩ 'ásĩ.”

¹⁵ Tã Yésũ drí rĩ'á 'ělã nõ lậ'bủ trá zã ãngbẽrẽ vồ 'ásĩ ndrĩ. Gô'dá ô'bí ãzâ 'bã yĩ ìyĩkã kpá zã ãnĩ'á gólã ngálã úlĩ gólãkã rĩ ârílĩ, gô'dá kpá gólã rĩ ìjĩlĩ ìyĩ êdéle ngá lâzé 'ásĩ.

¹⁶ Gô'dá Yésũ rĩ rĩ'á 'bėlé ìyĩngá 'bẽ'bẽ ùgũ sî, nĩ'á vồ gólã òjĩlã ãkó rĩ 'álã rãtãã ìyĩkã 'ėlé.

Tã Yésũ drí ãgô ãzâ ngá lâzé bê kôrkópó ró rí êdézó rí
(Mátáyô 9.1-8; Márãkô 2.1-12)

¹⁷ Gô'dá kãyî ãzâ sî rĩ, Yésũ rĩ'á òjĩlã ìmbá'á jó ãzâ 'á. Lã'bí ìmbá 'bã yĩ Pãrúsĩ* ãzâ 'bã yĩ bê rĩ'á ìyĩ úlĩ Yésũ kã rĩ'á âtalã rĩ ârílĩ kpá gólã rĩ ùjũlĩ. Vồ drĩlĩyĩ ãnĩzó 'álã 'ásĩ rĩ, ãzâ 'bã yĩ ãnyĩ ãnyĩ, ãzâ 'bã yĩ jějě ró òzô Yẽrôsãlémã tí rĩ. Gô'dá Ôvãrí rĩ rĩ'á mbârãkã fělé Yésũ drí rĩzó òjĩlã ngá lâzé bê rĩ 'bã yĩ êdéle.

¹⁸ Òjĩlã ãzâ 'bã yĩ ãnjĩ ìyĩ ãgô ãzâ trá gbãrãkã sî nĩzó gólã ngálã. ãgô rĩ 'dĩ rĩ'á kôrkópó ró.

¹⁹ Òjĩlã 'dĩ 'bã yĩ ìcã gô'dá fĩlĩ jó 'álã kô, tãlã òjĩlã gô'dá trá rồ bũũ ìvĩ sî. Gô'dá òjĩlã 'dĩ 'bã yĩ drí gôzó mbálé jó-drĩ 'álã,* ùpĩ lólé jó-drĩ lész ró ãgô nã ìrĩzó kôro gbãrãkã bê nyé vũdrĩ 'álã ãnyĩ Yésũ ágálé ìtĩ.

²⁰ Gólã nĩ trá kĩ nĩ rĩ, òjĩlã 'dĩ 'bã yĩ lě ìyĩ tã trá kĩ nĩ rĩ, yĩ rĩ'á cú mbârãkã bê ãgô 'dĩ êdézó rĩ, drílã gôzó tã âtalé ãgô ngá lâzé bê 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Ámã rũ-lě-ãzĩ, áâyê nĩ trá tã ònjĩ ánikã 'ásĩ.”

* **5:17 5.17 Pãrúsĩ** Pãrúsĩ yĩ rĩ'á òjĩlã gólĩyĩ ìyĩ â'dálé kĩ, ìyĩ â'dô tã ònyĩkô lã'bí kã rồ 'bã cé tĩtĩ rĩ 'bã yĩ ì'dĩ. Gólĩyĩ 'dô kpãkã ãlô lãmũ-ãziyã 'ĩ lã'bí ìmbá 'bã rĩ 'bã yĩ bê. Gô'dá gólĩyĩ rĩ tã 'ě'ě tãndĩ ìyĩkã â'dálé ìvĩ òjĩlã ìfĩ drĩ 'á. * **5:19 5.19** Jó 'dĩ drĩ lâ rĩ'á sãlãrã ró ìtĩ.

²¹ Nĩngá sĩ rĩ, Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ lã'bí ìmbá 'bá 'dĩ 'bá yĩ bẽ, drĩlĩyĩ rĩzò lòzólé ìyĩ vò 'ásĩ Yèsũ rú. Drĩlĩyĩ tã àtázó kĩ nĩ rĩ, “Àgò nò gólà rĩ íyíkà à'dò tã àtálé ì'dĩ, gólà ìsũ íyíkà bẽ rĩ, yĩ àà'dò Òvârĩ ì'dĩ yã? Cé Òvârĩ ì'dĩ rĩ 'bá tã ònjĩ òjílà kà àyélé rĩ.”

²² Gõ'dá Yèsũ nĩ tã ìsũ-ìsũ gólĩyíkà bẽ trá ìtĩ rĩ, drílà gòzò tã àtálé kĩ nĩ rĩ, “Nĩ rĩ tã ìsũlĩ ìtĩ à'dò tã sĩ yã?

²³ Mâ gólà àjólé ùrú lésĩ rĩ cú rĩ'á drĩ-àcê bẽ àngó nò 'á tã ònjĩ òjílà kà àyézó. À'dò 'bã'á cú ìtĩ lãnò àkó má drĩ tã ònjĩ òjílà kà àyézó cé ùlĩ àtâ-àtâ sĩ.

²⁴ Gõ'dá òzò má ìĩngà àgò kòròkpó ró nò trá ùrú àcĩ tòlè cé ùlĩ àtâ-àtâ sĩ rĩ, 'dĩlĩ à'dò à'dálà kĩ, mã cú rĩ'á drĩ-àcê bẽ tã ònjĩ gólàkà àyézó.” Drílà tã àtázó àgò ngá lãzé bẽ 'dĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ngà ùrú. Nĩ trò gbārākā ànìkà, nĩ gò ró 'bã 'álà.”

²⁵ Tã Yèsũ drĩ àtálé 'dĩ sĩ rĩ, àgò 'dĩ drĩ ngázò ùrú, gbārākā íyíkà trólé, zãà nĩzò íyĩ pá sĩ yĩ drĩ 'bã 'álà.

²⁶ Òjílà túbê tã 'dĩ ndrê 'bá trá rĩ, tĩ lã ìyĩ drĩ à'dìzò. Gõ'dá drĩlĩyĩ Òvârĩ rĩ lùyízó kĩ nĩ rĩ, “Mã ndrê tã tĩ drĩ à'dìzò drĩ lã sĩ rĩ trá àndrò nò.”

Tã Yèsũ drĩ Mátáyò rĩ zĩzò rĩ

(Mátáyò 9.9; Mārākō 2.13-14)

²⁷ Gõ'dá 'dĩlĩ rĩ vósĩ rĩ, kàyĩ àzà sĩ rĩ, Yèsũ rĩ'á lẹmú'á. Gólà ùsũ àgò àzà trá. Àgò 'dĩ belé-belé ù'dú 'bá 'ì, rú lã Mátáyò.* Mátáyò rĩ'á vò íyíkà belé-belé ù'dú kà 'á. Yèsũ drĩ tã àtázó Mátáyò drĩ kĩ nĩ rĩ, “Mátáyò, nĩ ànĩ 'dèlé má vó lājó'bá àmákà ró.”

²⁸ Ìtónālè kàyĩ 'dĩ 'ásĩ rĩ, Mátáyò àyè ngá 'è'è íyíkà trá, nĩ trá 'dèlé Yèsũ vó.

²⁹ Nĩngá sĩ rĩ, Mátáyò drĩ rù-lě-àzìyã lã yĩ àzìzò, àanĩ ró ìyĩ ngá nyālè yĩ drĩ 'bã 'álà, tãlã ùùsũ ró ìyĩ Yèsũ yĩ bẽ lājó'bá gólàkà yĩ bẽ tólà. Rù-lě-àzìyã lã 'dĩ 'bá yĩ àmbá lã rĩ'á belé-belé ù'dú 'bá 'ì.

Tã lĩfĩ ìcĩ 'bá Yúdã yĩ kà rĩ 'bá yĩ drĩ tã Yèsũ kà lězò kò rĩ
(Mátáyò 9.10-17; Mārākō 2.15-22)

³⁰ Pãrúsĩ yĩ gõ'dá gólĩyĩ ùrùkà à'dó 'bá lã'bí ìmbá 'bá ró rĩ 'bá yĩ bẽ ndrê ìyĩ belé-belé ù'dú 'bá rĩ 'bá yĩ tã ònjĩ 'bá ró, tãlã belé-belé ù'dú 'bá yĩ ìzã lã'bí òrĩ gólĩyíkà trá. Gõ'dá lĩfĩ ìcĩ 'bá Yúdã yĩ kà 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã àtázó lājó'bá Yèsũ kà 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Yèsũ rĩ íyíkà ngá nyālè tã ònjĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ bẽ tãlã à'dò 'ì yã?”

³¹⁻³² Nĩngá sĩ rĩ, Yèsũ drĩ tã àtázó lĩfĩ ìcĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ àrĩ drê, ngá lãzé 'bá nĩ cé nĩ ójò ngálà ngá ngĩlĩ.

* 5:27 5.27 *Mátáyò* Mátáyò rĩ rú àzà kpá Lávĩ ì'dĩ.

Gõ'dá má ânĩi kô tâ mbĩ 'bá pãlé, má ânĩ trá tâ õnjĩ 'bá ẓĩlĩ, tâlã ópã ró gólĩyĩ bẽ tâ õnjĩ gólĩyĩkã 'ásĩ."

³³ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, lâ'bí ìmbá 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ tâ átázó gólã drĩ kĩ nĩ rĩ, "Tã ârí 'bá Yōwānĩ kã rĩ 'bá yĩ tâ ârí 'bá Pãrúsĩ yĩ kã bẽ rĩ ìyĩ trá tĩ 'bĩlĩ rĩzò 'álẽ 'ã'í ró rãtãã 'èlẽ ì'dĩ, gõ'dá tâ ârí 'bá ánĩkã nõ 'bá yĩ rĩ ìyĩkã ngá nyãlẽ zãã kára kpá ngá mvũ'á cú ìtĩ tĩ 'bĩ ãkò ã'dô tãsi yã?"

³⁴ Gõ'dá Yēsũ drĩ tâ-drĩ lógõzò gólĩyĩ drĩ kĩ, "Nĩ ârĩ drẽ, gõ'dá òdrógô yĩ òtĩrĩ rĩ dũrũbã bẽ lãgĩ 'á á'bĩ lâ drĩ 'bã 'álã rĩ, gólĩyĩ nyã ìyĩ ngá ndrĩ 'dó vò ãlò 'á ãyĩkò 'èzò kô yã? Òzò ã'dô ìtĩ ngbãangbã nõ rĩ, ãmã tâ ârí 'bá ámakã bẽ kpá trá 'dó ãyĩkò ró ngá nyã'á 'dó vò ãlò 'á.

³⁵ Tã â'dã-â'dã lâ òzò òdrógô òtĩrĩ â'dó yũ rĩ, gólĩyĩ â'dô rĩ'á cú ìtĩ ngá nyã ãkò. Kpá ìtĩ, òzò má òtĩrĩ gõô ãmã átã ngálã ùrũ 'álã rĩ, tâ ârí 'bá ámakã â'dô rĩ'á kpá cú ìtĩ ngá nyã ãkò."

³⁶ Gólã âtã trá lâ'bí ìmbá 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Má rĩ nõ tâ ó'dĩ ìmbálẽ ì'dĩ tâ ârí 'bá ámakã rĩ 'bá yĩ drĩ, tâ ó'dĩ ró rĩ ì'dĩ tâ ăkũ rĩ vò lâ 'á. Tã gólã má drĩ rĩ'á ìmbálã nõ rĩ'á òzò ítã ó'dĩ kãtĩ. Ólòsẽ ítã ó'dĩ ró rĩ kô kpăăkũ ítã ăkũ ôsĩ 'bá trá rĩ rũ, tâlã ítã ó'dĩ 'dĩ òzò ôró ânjólẽ vólẽ ítã ăkũ 'dĩ ùpĩ lâ âyélẽ hõwéẽ âvũ-âvũ ró lãvũlĩ gãrã sísĩ rĩ drĩ sĩ.

³⁷ Gõ'dá tâ gólã má drĩ rĩ'á ìmbálã nõ kpá rĩ'á òzò òdrã ó'dĩ kãtĩ. Á'dó kô tãndĩ ró òjĩlã ãzã drĩ òdrã ó'dĩ lôròzò mōrã gólã ăkũ mbârākã ãkò rĩ 'á. Gólã ò'è trá ìtĩ rĩ, gõ'dã òdrã òtĩrĩ ângã rĩ, mōrã ăkũ 'dĩ â'dô pĩ'á, òdrã 'dĩ drĩ lãsózò vũdrĩ rũ ìzãlẽ.

³⁸ Ìtĩ rĩ, òrĩ òdrã ó'dĩ lôrólã mōrã gólã tãndĩ ró rĩ 'á. Tã 'dĩ tãsi rĩ, â'dô rĩ'á dódó cú ìtĩ rũ ìzã ãkò.

³⁹ Ânĩ lâ'bí ìmbá 'bá nõ 'bá yĩ Pãrúsĩ yĩ bẽ lẽ ìyĩkã cẽ tâ ăkũ rĩ rôlẽ ì'dĩ, nĩ â'dô trá òzò òjĩlã gólã rĩ 'bá ìyĩkã cẽ òdrã ăkũ mvũlĩ ì'dĩ rĩ kãtĩ, nĩ lẽẽ kô ngá ó'dĩ ìtójólẽ ngã 'bô tãndĩ ró, ngã â'dó kô tãndĩ ró yã rĩ, nĩ lẽẽ kpá tâ ârí 'bá ámakã drĩ tâ ó'dĩ ámakã ârĩlĩ kô. Ì'dĩ 'dĩ."

6

Tã Pãrúsĩ yĩ drĩ ngãzò òmbã bẽ tâlã Yēsũ drĩ lâ'bí kãyĩ rãtãã kã rĩ kã ñjĩzò kô rĩ tãsi

(Mâtáyõ 12.1-14; Mārākõ 2.23-3.6)

¹ Kãyĩ rãtãã kã sĩ, Yēsũ yĩ rĩ'á lãvũ'á pávó kôrô ámvũ ădrúgũ ñjĩ 'bá trá rĩ kã 'ásĩ lãjò'bá ìyĩkã rĩ 'bá yĩ bẽ. Gõ'dã lãjò'bá gólãkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ ădrúgũ ôsĩzò nyãlẽ lõfó drĩ sĩ.

² Gõ'dã lãjò'bá 'dĩ 'bá yĩ 'è bẽ ìtĩ rĩ, Pãrúsĩ ãzã 'bá yĩ ngã trá òmbã ró. Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ tâ átázó Yēsũ drĩ kĩ nĩ rĩ,

“Tãlã ã'dô 'î lãjó'báníkã 'dĩ 'bá yĩ drí ãdrúgú ôsĩzó kãyĩ rãtãã kã nõ sĩ yã? Rĩ'á tã õnjĩ 'î lôsĩ 'ẽzó ítĩ kãyĩ rãtãã kã sĩ.”

³ Yēsũ drĩ tã átázó Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ zĩ tã ãmã á'bíyã kúmú ángĩ Dãwúdĩ rĩ tãsĩ rĩ trá búkũ Ôvãrĩ kã 'á yã?” Gólĩyĩ ájũ 'bũ 'bá íyĩkã rĩ 'bá yĩ bẽ rĩ'á lõfó ró.

⁴ Gólĩyĩ fĩ ãyĩ trá jó Ôvãrĩ kã 'álã ãmbãtã fẽlẽ trá ngá fẽfẽ ró Ôvãrĩ drĩ rĩ nyãlẽ. Nĩ nĩ trá tãndĩ ró kĩ'á nĩ rĩ, cẽ drĩ-'bá lã'bí 'ẽ kã rĩ 'bá yĩ ááyẽ ã'dĩ ngá nyãnyã rĩ 'dĩ nyãlẽ. Gõ'dá áátã kô kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ lã'bí ãzã 'bá 'î tã gólĩyĩ drĩ 'ẽlẽ trá 'dĩ tãsĩ, tãlã lõfó mbãrãkã lãvũ kôrô tã lã'bí 'dã 'bá kã rĩ drĩ sĩ.

⁵ Mã gólã ájólẽ úrũ lészĩ rĩ rĩ'á drĩ-ãcẽ bẽ kãyĩ gólã 'bãlẽ rãtãã 'ẽzó 'dĩ drĩlĩ.”

⁶ Kãyĩ ãzã sĩ, kpá kãyĩ rãtãã kã 'î, Yēsũ drĩ fĩzó jó tã Ôvãrĩ kã ãrĩ kã ãzã 'á õjĩlã lĩfĩ ícĩlĩ. Ágô ãzã rĩ'á tólã, drĩ-ágó lã lĩsĩ trá, êjẽẽ rũ kô, rĩ trá kôgô'dô ítĩ.

⁷ Pãrúsĩ yĩ lã'bí ãmbã 'bá ãzã 'bá yĩ bẽ rĩ'á ãyĩ vò 'dĩ 'á tólã, rĩ'á ãyĩ Yēsũ rĩ lôtĩ'á ngãtã gólã ãã'dô 'bô tã ãzã'á kãyĩ rãtãã 'ẽzó 'dĩ 'á ágô 'dĩ êdézó yã rĩ, yĩ õfẽ ró mõndrã lã bẽ, úũrũ ró gólã, rĩ ãyĩ trá cẽ gólã rĩ ndrẽlẽ ã'dĩ lôsĩ 'dĩ 'ẽrẽ 'á kãyĩ rãtãã kã 'dĩ sĩ.

⁸ Gõ'dá Yēsũ nĩ bẽ tã ãsũ-ãsũ gólĩyĩkã 'dĩ trá rĩ, gólĩyĩ lẽẽ ãyĩ trá ãyĩ fũlĩ vólẽ, tãlã gólã lẽẽ tã ãmbã gólĩyĩkã rĩ'á 'bãlã 'dĩ 'bá yĩ kô. Yēsũ drĩ gõzó tã átálẽ ágô drĩ bẽ lĩsĩ ró 'dĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ngã úrũ, nĩ ãnĩ ró mã ngáã nõlẽ, Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ lã'bí ãmbã 'bá 'dĩ 'bá yĩ bẽ õndrẽ ró ãyĩ bẽ tã mã drĩ 'ẽ'á 'ẽlã rĩ.” Ágô 'dĩ drĩ ngãzó úrũ ãnĩlĩ gólã ngálã.

⁹ Gólã drĩ tã átázó Pãrúsĩ yĩ drĩ lã'bí ãmbã 'bá 'dĩ 'bá yĩ bẽ kĩ nĩ rĩ, “Tã 'bã'bã ãmãkã 'á rĩ, ícã trá ãmã drĩ õjĩlã pãzó kãyĩ rãtãã 'ẽzó rĩ 'á ngãtã kô yã? Mã ã'dô õjĩlã ãlô rĩ pã'á cú ngãtã mã ááyẽ gólã õrĩ ró bẽ ãzã 'ẽlẽ yã?”

¹⁰ Gólã drĩ rĩzó Pãrúsĩ yĩ tẽlẽ tã-drĩ ãyĩkã 'dĩ jãlẽ rĩ, kô õjĩlã ãlô ãzã átã úlĩ kô. Gólã drĩ gõzó tã átálẽ ágô 'dĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ êjẽ ãnĩ drĩ mbĩmbĩ.” Ágô 'dĩ drĩ úlĩ gólãkã 'dĩ árízó ãyĩ drĩ êjẽzó. Gõ'dá ágô 'dĩ drĩ ãyĩ drĩ 'bãzó tãndĩ ró mbĩmbĩ mẽnẽ-mẽnẽ.

¹¹ Gõ'dá Pãrúsĩ yĩ lã'bí ãmbã 'bá 'dĩ 'bá yĩ bẽ trá 'dó õmbã ró, rĩ'á lĩfĩ ãnjĩ'á, sĩ-gĩlĩ nyã'á, rĩ ãyĩ trá tã átálẽ ãyĩ vò 'ásĩ kĩ, yĩ ã'dô gólã rĩ 'ẽ'á ángô tí ró yã ãyĩ drĩ fũzó lã vólẽ rĩ.

Tã Yēsũ drĩ õjĩlã ãzã 'bá yĩ zĩzó mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ

* 6:3 6.3 Nĩ zĩ í'dígówã nõ 1 Sãmõwélẽ 11 'á.

lājó' bá íyíkà ró rí

(Mátáyô 10.1-4; Márãkô 3.13-19)

¹² Gõ'dá 'dó kâyi gólâ 'dĩ 'á rí, Yésũ âyê tâ ârí 'bá íyíkà trá 'dó volé, drílâ mbázó únì drĩ 'álâ élêwálâ, gólâ rí trá tólâ ngâcì gĩrĩ cé rãtãã 'èlé ì'dĩ.

¹³ Gõ'dá vô âwúlì bē rí, drílâ ágōzó únì drĩ lésĩ tâ ârí 'bá íyíkà rí 'bá yì âzílì yì ngálâ. Gõ'dá drílâ tâ ârí 'bá íyíkà 'dĩ 'bá yì è'bézó 'dó vô ãlô 'á, tâ âtázó drílĩyì, drílâ gōzó zílâ 'álâ 'ásĩ cé mûdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ rílì yì bē lājó' bá íyíkà ró tâ yì drí rĩ'á ìmbálâ rí 'bá yì ìlìlì.

¹⁴⁻¹⁶ Gõ'dá rú lâ ìyì ì'dĩ nǒ,

Sĩmónã rĩ'á zílâ Pétērō rí,

Ãndĩrĩyã, Sĩmónã rí âdrúpĩ ró rí,

Yākóbã yì âdrúpĩ lâ

Yōwánĩ bē.

Fílípō,

Bãtōlōmémyō,*

Mátáyō,

Tómã,

Yākóbã Ãlōpáyã rí mvá ì'dĩ,

Sĩmónã gólâ fĩ 'bá òmã 'á òmbã 'èlé 'bãdrĩ tãsí rí ì'dĩ,

Yúdã Yākóbã âzã rí mvá lâ ró rí,*

Yúdã Ìsikãrĩyótã gólâ 'è 'bá Yésũ rí gílì fúlì rí.

Tã Yésũ drí pèlé òjílã drí únì zē 'álâ rí

(Mátáyô 5-7)

¹⁷ Yésũ yì lājó' bá íyíkà rí 'bá yì bē, ârí ìyì trá vūdrĩ únì âpírĩ lésĩ, zãã âcã ìyì trá ìnyákú drĩ vô sãlãrã sãlãrã rí 'á, vô gólâ òjílã drí rĩzó rú è'bélé vô âmbã nǒ 'bá yì 'ásĩ ndrĩ tâ ìmbã-ìmbã gólãkã árílì rí 'á, vô jējē 'ásĩ, Yērōsãlēmã lésĩ, Tírã lésĩ, gõ'dá kpá Sídónã lésĩ.

¹⁸ Vô 'dĩ 'á rí, òjílã âzã 'bá yì ngá lâzé bē rí ânĩ ìyì trá gólâ ngálâ, gólâ èêdê ró ìyì. Gõ'dá kpá âzã 'bá yì Sātãnã drí òmbélé trá rí ânĩ ìyì trá, gólâ èêdê ró ìyì.

¹⁹ Òjílã ndrĩ ùjũ ìyì trá 'è'á drí dólé Yésũ rú kĩ nĩ rí, Yésũ òdō drí gbō 'wãã òjílã nǒ 'bá yì rú, kôrô drílĩyì rú èdézó. Gólã rí mbãrãkã cá trá òjílã 'dĩ 'bá yì rú, drílĩyì 'bãzó tãndì ró 'dĩ.

²⁰ Gõ'dá nĩngã sĩ rí, gólã ndrê tâ ârí 'bá íyíkà rí yì lĩfì lâ trá, drílâ rĩzó tâ âtálé gólĩyì drí kĩ nĩ rí, "Ãnĩ tâ ârí 'bá ámakã rí yì,

òzō ânĩ ã'dô mbãrãkã ãkó ngá ãkó lé 'bá ró rí, tâ âníkã ã'dô sũ'á Ôvãrì rú. Ìtĩ rí, nĩ ã'dô rĩ'á gólâ bē ùrú 'álâ.

* 6:14-16 6.14-16 Bãtōlōmémyō Bãtōlōmémyō rí rú âzã Nãtãnelē.

* 6:14-16

6.14-16 Yúdã Yúdã 'dĩ rĩ'á zílâ kpá Tãdélyō rí ì'dĩ.

21 Õzõ ãnî ã'dô ngá lôvó bê düû rî, cé Ôvâri î'dî ngá lôvó ãnikâ 'dî ndrêlé. Gólâ â'dô ngá ãnî drî â'dózó lôvó lâ bê 'dî fê'á ãnî drî.

Õzõ nî ôrî ãwó ngólé nõ tâlâ tâ 'ê'ê ònjî ãnikâ îzã tâ tândî ãnî lâfálé Ôvâri bê rî 'á rî trá rî drî rî, tâ ãnikâ â'dô sũ'á Ôvâri rú. Äyĩkõ â'dô ãnî cĩ'á, õzõ Ôvâri ôtirî tâ ònjî ãnikâ trôô volé rî.

22-23 Õzõ ôjilã äzã 'bá yî ôcã ãyî lâfálé câ ãnî rú sî, rîzõ ãnî lô'dalé kpá 'dásî 'elê ãnî rú, tâlâ ãnî ã'dô tâ ârí 'bá ámakâ î'dî rî, nî ãsũ tâ kô.

Tã ãsũ-ãsũ vô 'á rî, nî 'bã tâ â'dî-â'dî î'dî äyĩkõ sî ãnî pĩpĩsîlî 'á, ãnî rĩ'á cú tâ tândî bê, tâlâ nî â'dô drî-'â ángî úsú'á úrú 'alã Ôvâri ngálã.

Äkû rî, tâ ângû 'bá Ôvâri kã rî 'bá yî, á'bíyá ôjilã 'dî 'bá yî kã rî îzã kpá gólîyî rú.

Änî pĩpĩsîlî ãdû ãdû Ôvâri rî rôlé õzõ tâ ângû 'bá nã 'bá yî tí.

24 “Ngbãângbânô rî, gólîyî tîbê 'bã 'bá tâ ârí 'bá ámakâ ró kô rî, tâ gólîyîkã rî ãyîkã kpá ngî.

Îzã kôkô â'dô ácã'á gólîyî rî 'bá ängó nõ 'á rî ngá-tî düû rî 'bá yî bê rî 'bá yî drî, tâlâ gólîyî ê'bê ngá-tî trá düû lâpî 'bá ró gólîyî nyãányã drî.

25 Îzã kôkô â'dô ácã'á gólîyî 'bã 'bá ärrô-ärrô bê rî 'bá yî drî, gólîyî trá cé ngá bê ängó 'á nõngá, gô'dá gólîyî ngá äzã äkó Ôvâri ngálã.

Îzã kôkô â'dô ácã'á gólîyî tîbê â'dô 'bá cé äyĩkõ bê ängó nõ 'á rî 'bá yî drî, tâlâ gólîyî lêé tâ ámakâ kô.

26 Îzã kôkô â'dô ácã'á gólîyî tîbê lê 'bá ãyîkã cé ôjilã drî ãyî lûyîlî î'dî rî drî, gólîyî rĩ'á õzõ tâ ângû 'bá ònjî gólîyî ãnî á'bíyá yî drî lûyîlî rî 'bá yî kâtî.”

Tã ämã drî lârákô ämã átã Ôvâri kã trôzõ rî

27 “Änî tâ ârí 'bá ámakâ rî, nî ârí drê, nî lê ôjilã gólîyî rî 'bá ãnî îzálé rî 'bá yî. Nî 'ê tâ tândî gólîyî drî.

28 “Õzõ gólîyî äã'dô rĩ'á ãnî trĩ'á rî, nî 'ê rãtãã Ôvâri ôfê ró tâ tândî gólîyî drî.

29-30 Õzõ ôjilã äzã úsî ãnî ékpê ngátã 'bô ãnî úlûgbúrû ngã 'bô ãnî gãgãlî-fã yã rî, nî sî gólâkã kô, nî äyê gólâ úsî ró ãnî kpá ó'dí. Õzõ úgú úûgû ítã ãnikâ älô rî, nî êdrê gólâ kô. Õzõ ôjilã äzã úzî ngá ní tî sî rî, nî lôgã kô, nî fê drilã. Õzõ ôlôgô kô rî, nî îjî kô.

31 Tã gólã ní drí lélé kǐ'á nǐ, ãyĩ ázĩ-ázĩ yĩ ǝ'è ãyĩ ã'dĩ ǎnĩ drí rĩ, nǐ 'è kpá ã'dĩ gólĩyĩ drí.

32 “Ícá kô ôzô nĩ ôlê cé ǎnĩ rû-lê-ázĩ yĩ ã'dĩ. Â'dô 'bã'á kpá ãtĩ ôjĩlã gólĩyĩ Ôvãrí rô 'bá kô rĩ yĩ drí. Ôvãrí lē ǎnĩ drí ôjĩlã lélé ndrĩ ǎnĩ ǎjú-'bá-ázĩ yĩ bē ndrĩ. 'Dĩ rĩ, tã gólĩyĩ má drí 'è'á â'dálã ǎnĩ drí rĩ, ã'dĩ nǐ 'è kpá gólĩyĩ rĩ 'bá ǎnĩ ãkpópólólê rĩ yĩ drí.

33 Tã ônjĩ 'bá 'è ãyĩkã tã tãndĩ ã'dĩ ôjĩlã drí, tãlã gólĩyĩ lē ãyĩkã kpá ôlôgô ró tã tãndĩ ãyĩkã 'dĩ vô lâ ãyĩ drí. Gô'dá ǎnĩ, nǐ 'è kpá tã tãndĩ ã'dĩ ôjĩlã gólĩyĩ ícá 'bá tã tãndĩ vô lôgôlê ǎnĩ drí kô rĩ yĩ drí.

34 Tã ônjĩ 'bá yĩ fê ãyĩkã lâfã cé ôjĩlã gólã ícá 'bá vô lâ lôgôlê ãyĩ drí rĩ 'bá yĩ drí. Gô'dá Ôvãrí kĩ, nǐ fê ngá kpá ôjĩlã gólã ícá 'bá ngá ǎnĩkã 'dĩ vô lâ lôgôlê kô rĩ yĩ drí.

35-36 Nĩ 'è tã tãndĩ kpá ôjĩlã drí ndrĩ. Ôzô nĩ ǝ'è trá ãtĩ rĩ, ôjĩlã ǎâ'dô kǐ'á nǐ rĩ, ǎnĩ â'dô ôzô ǎnĩ áta Ôvãrí kãtĩ, ǎnĩ rú â'dô ãkú'á. ǎnĩ áta Ôvãrí rĩ sǐ rĩ'á ãvĩ ôjĩlã drí ndrĩ, gólã rĩ ôjĩlã áyélê tã ônjĩ ãyĩkã 'ásĩ. Nĩ trô lâràkô ǎnĩ áta Ôvãrí kã ã'dĩ.

37 “Nĩ 'è 'dásĩ tã kǐzó ányã ró ôjĩlã ázĩ rú kô, Ôvãrí ôzó kpá 'èlã ǎnĩ drí. Nĩ áyê tã ônjĩ ǎnĩ ázĩ-ázĩ yĩ drí 'èlê ǎnĩ drí rĩ, Ôvãrí ôgô ró tã ônjĩ ǎnĩkã rĩ áyélê.

38 Nĩ fê ngá ǎnĩ ázĩ-ázĩ yĩ drí nyãlê ãlĩfĩ ǎmbé ǎkó, tãlã Ôvãrí â'dô kpá vô lâ lôgô'á ǎnĩ drí ãlĩfĩ ǎmbé ǎkó lâvũlĩ gǎrã.”

Tã ãlĩfĩ ícĩ 'bá tãndĩ ró rĩ kã ârízó rĩ tãsĩ

39 “Lĩfĩ ǎkó lé 'bá sê ãlĩfĩ ǎkó lé 'bá kpá bē yã? 'È'è gólĩyĩ kpãrãtĩ â'dô ãyĩ 'dê'á 'bú 'á. Nĩ 'dê kô ãlĩfĩ ícĩ 'bá ônjĩ vó, gólã rĩ'á ôzô ãlĩfĩ ǎkó lé 'bá kãtĩ.

40 Ôzô ǎnĩ ífĩfĩ â'dô trá ãlĩfĩ ícĩ 'bá ró rĩ, nǐ nĩ tãndĩ ró kĩ nĩ rĩ, 'dĩyĩmvã ǎnĩ drí rĩ'á ãlĩfĩ lâ yĩ ícĩlĩ rĩ â'dô ãyĩ ǎnĩ lâràkô trô'á ã'dĩ. Lĩfĩ ãmbá 'bá ônjĩ â'dô 'dĩyĩmvã ãyĩkã ãmbá'á kpá ônjĩ têtê ãtĩ.

41-42 Ôzô nĩ ôlê kô 'dásĩ 'èlê ázĩ-ázĩ rú rĩ, nĩ âtã tã ázĩ-ázĩ drí kǐ'á nǐ rĩ, gólĩyĩ â'dô ônjĩ rĩ kô. Nĩ ǝ'è trá ãtĩ rĩ, ǎnĩ cú tĩ ǎcê bē. Tôtô ǎnĩ drí ǎ'dĩ-drĩ 'á rĩ, nĩ kũ zãlô, nĩ gô ró tôtô ǎnĩ ázĩ-ázĩ yĩ kã rĩ tã lâ âtálê. Nĩ ndrê tã 'è'è ǎnĩkã rĩ zãlô, nĩ gô ró ǎnĩ ázĩ-ázĩ yĩ kã rĩ tã lâ âtálê.”

43 Yésũ âtã úlĩ mǎnĩgô ǎzã kpá trá kĩ nĩ rĩ, “Fê tãndĩ 'wã lõ'wã ônjĩ kô.

44 Gô'dá mã nĩ fê lâràkô tãndĩ ró rĩ lõ'wã lâ sĩ, ôzô nĩ ôndrê lõ'wã lâ trá rĩ, nĩ kĩ nĩ rĩ, nõô rĩ fê 'dĩ ã'dĩ. Tã â'dã-â'dã lâ rĩ'á nõtĩ, â'dĩ ôkĩ ãyĩkã kãñĩkĩ lõ'wã ólófĩ fê drĩ sĩ rĩ nĩ yã?

45 Úlĩ mǎnĩgō ámakâ nõ rĩ tã ífĩ lâ rĩ'á nõtĩ, òjĩlã tǎndĩ rĩ kpá té tã tǎndĩ 'èlè ì'dĩ, gō'dá rĩ kpá úlĩ tǎndĩ átálè ì'dĩ yí sǐlĩ sǐ. Òjĩlã ònjĩ rĩ íyíkâ kpá té tã áfō 'bá ndrĩ gólá 'ásĩ ònjĩ tètè ró rĩ 'èlè ì'dĩ.

46 Ānĩ āzā 'bá yĩ, nĩ rĩ kárá âmâ zĩlĩ kúmú kúmú, gō'dá nĩ ró tã ámakâ kō.

47-48 Òjĩlã gólá úlĩ ámakâ rō 'bá rĩ rĩ'á òzō āgō āzā gólá 'bú 'dĩ 'bá kǎǎlũ jó íyíkâ 'dĩzó gá lūtú drĩ ñnyákú tǎndĩ 'á rĩ kátĩ. Tǎlā gbō lé òzē ù'dĩ trá kǎgũmǎǎ bē rōō rĩ, gō'dá ñmvũ drĩ tĩzō rōō rĩ, jó 'dĩ ícá kō 'dèlè vūdrĩ, tǎlā ú'dĩ trá gá lūtú drĩ ñnyákú tǎndĩ 'á.

49 Gō'dá òjĩlã gólá úlĩ ámakâ ārĩ 'bá cú ítĩ rō 'bá lâ kō rĩ rĩ'á òzō āgō āzā gólá jó íyíkâ 'dĩ 'bá vō ǎlólè 'á rĩ kátĩ. Ítĩ rĩ, gō'dá òzō òzē ù'dĩ trá kǎgũmǎǎ bē rōō rĩ, gō'dá ñmvũ drĩ tĩzō rōō rĩ, jó 'dĩ ā'dō 'è'á 'dèlè, drĩlā rũ ñzázō."

7

Tã Yēsũ drĩ rũ ì'bũ 'bá āgō āwā ró rĩ kâ èdézó cé tã lèlè

āgō āwā 'dĩ kâ rōō rĩ tāsĩ rĩ

(Mātáyō 8.5-13)

1 Gō'dá Yēsũ ndē bē úlĩ 'dĩ 'bá yĩ âtâ-âtâ lâ ndrĩ rĩ, drĩlĩyĩ gōzō nĩlĩ gólè Kǎpērānómā 'álā lǎjój' 'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ bē.

2 Tólā rĩ, āgō āzā rĩ'á, gólá drĩ-'bá ājũ 'bũ 'bá Rómā kâ rĩ 'bá yĩ kâ 'ĩ. Rũ ì'bũ 'bá gólākâ bē 'bā 'álā ngá lǎzé bē, ānyĩ 'è'á drǎlè. Gólá lè rũ ì'bũ 'bá íyíkâ 'dĩ tã lâ trá rōō.

3 Gō'dá ārĩ bē kĩ'á nĩ rĩ, Yēsũ ácâ trá rĩ, gólá drĩ òjĩlã Yúdǎ yĩ kâ sísĩ-lésĩ rĩ jōzō Yēsũ ngálā gólá èdèdè ró rũ ì'bũ 'bá 'dĩ bē 'bǎlè tǎndĩ ró.

4 Gō'dá òjĩlã gólĩyĩ sísĩ-lésĩ 'dĩ 'bá yĩ ácâ ñyĩ bē Yēsũ ngálā rĩ, drĩlĩyĩ tã átázō Yēsũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ānĩ rũ ì'bũ 'bá āgō nā kâ nā pǎlè, tǎlā āgō nā rĩ'á āgō tǎndĩ 'ĩ.

5 Gólá â'dó òrĩ āmakâ rĩ 'ásĩ kō. Gō'dá nĩ ndrē drē, gólá áfē lǎfā trá âmâ drĩ jó tã ārĩ kâ 'dĩzō."

6 Gō'dá Yēsũ drĩ ngǎzō nĩlĩ òjĩlã sísĩ-lésĩ 'dĩ 'bá yĩ bē drĩ-'bá ājũ 'bũ 'bá kâ 'dĩ drĩ 'bā 'álā. Gō'dá cā ñyĩ bē ānyĩ rĩ, drĩ-'bá ājũ 'bũ 'bá kâ 'dĩ drĩ òjĩlã āzā 'bá yĩ jōzō, nĩ'á Yēsũ rĩ ùsúlĩ pávó 'á tã âtĩ-âtĩ āzā bē kĩ nĩ rĩ, "Lĩfĩ ícĩ 'bá, nĩ rĩ'á āgō āmbá 'ĩ. Ícá kō nĩ drĩ ānĩzō ánĩ ñkpókpólólè ácázō bũũ má drĩ 'bā 'á nǎlè.

7 Mā ámakâ nõ áyábálá 'ĩ, má jō cé tã ì'dĩ ní drĩ, ní âtâ ró tã tólā sĩ, ngá lǎzé āâyē ró rũ ì'bũ 'bá ámakâ nõ.

8 Má nĩ tã gólá drĩ-ácē kâ 'dĩ trá, má rĩ'á drĩ-'bá ājũ 'bũ 'bá kâ 'ĩ, má rĩ kpá tã òjĩlã gólá sísĩ-lésĩ má drĩ rĩ kâ rólè. Gō'dá gólĩyĩ 'bā 'bá má zèlè rĩ 'bá yĩ rō ñyĩ kpá tã ámakâ rĩ,

özö má ââtâ gólîyî drî kî nî rî, gólîyî ònî rî, â'dô ÿî nî'á, özö má ôkî nî rî, gólîyî âânî rî, â'dô ÿî kpá ânî'á. Gõ'dá rû ì'bû 'bá ámakâ rî 'bá yî rî ÿî kpá áamá rôlê kpá ítí. Özö ní ââtâ cé tá ì'dî tólâ sî rî, má nî trá, gólâ â'dô 'bâ'á tândí ró."

⁹ Gõ'dá Yésù árílí bē tā āgō āmbá drî-'bá ājú 'bû 'bá kâ 'dî kâ rî, gólâ lâ rô trá kî nî rî, "Āgō 'dî lē tā trá tā pătî ró, mbârākā ámakâ trá kô rô." Gõ'dá Yésù drî tā âtázó ô'bí āmbá â'dé 'bá yî vósî 'dî 'bá yî drî kî nî rî, "Öjílâ gólîyî ôrí ámakâ Īsīrā'elē kâ rî 'á rî, tā lēlē gólîyíkâ Ôvârî 'á rî â'dó rôô té özö āgō nō kâ rî tí kô." Yésù 'è trá té özö drî-'bá ājú 'bû 'bá kâ 'dî drî âtálé rî tí. Gólâ 'è rātāā trá Ôvârî drî rû ì'bû 'bá 'dî tāsî.

¹⁰ Dîi vósî rî, ôjílâ gólîyî tîbê ânî 'bá drî-'bá ājú 'bû 'bá kâ nō drî 'bâ lésî rî, gõ'dá gō ÿî bē 'bâ 'álâ rî, ûsû ÿî rû ì'bû 'bá tîbê ngá lâzé bē 'dî ngá trá ngá lâzé 'ásî trá tândí ró.

Tā Yésù drî āyízî āzâ mvá lâ ingázó āvō 'ásî rî

¹¹ Dîi rî vósî rî, Yésù drî ngázó nîlí 'bâdrî mvá āzâ rî'á zîlá Nánâ rî 'álâ. Gõ'dá tā ârí 'bá gólâkâ 'dî 'bá yî ô'bí āmbá 'dî 'bá yî bē 'dē trá zâā gólâ vósî.

¹² Gólâ ôtirî cāā ānyî 'bâdrî mvá nâ 'á rî, ûsû ÿî rû trá ôjílâ ô'bí āzâ 'bá yî bē, ânî'á ÿî 'bâdrî nâ lésî ágámvá āzâ āvō lâ bē, nî'á 'bâlâ 'bú 'á. Ágámvá 'dî útî gólâ kó ì'dî élêwâlâ 'dî, átá lâ drâ trá. Ândrê lâ gõ'dá ì'dî āyízî ró.

¹³ Kúmú Yésù ndrê bē ítí rî, gólâ trá tā ìsû-ìsû ró ôkó āyízî ró nō ìzâ lâ drî. Gólâ drî tā âtázó ôkó āyízî ró 'dî drî kî nî rî, "Óô áamá ândrê, ní ngô āwô kô."

¹⁴ Drílâ gōzō íyî drî tîlî gbârākā āvō nîjzō 'dî rû. Öjílâ gólîyî tîbê rî 'bá āvō nîlî 'dî 'bá yî drî âdrézó āvô bē. Drílâ tā âtázó āvô 'dî drî kî nî rî, "Nî, ní ngá ûrû ôdrâ 'ásî."

¹⁵ Āvô drî gōzō ngālê ûrû rî'á ulî âtálé ôjílâ drî. Yésù drî mvá nō ingázó âsézó lâ ândrê lâ ngálâ.

¹⁶ Öjílâ tî drî â'dízó ndrî 'dó, drílîyî āwô-ítî āmbá 'ēzô Ôvârî drî. Öjílâ āzâ 'bá yî kî nî rî, "Āgō gólâ Yésù nō rî'á pătî özö tā ângû 'bá kâtî cú mbârākā bē." Āzâ 'bá yî drî tā âtázó kî nî rî, "Ôvârî lē 'bâsúrú ámakâ nō trá kô rô, tâlá gólâ âjô āgô gólâ Yésù nō trá áamá drî."

¹⁷ Tā gólâ Yésù drî 'elē nō rî lâ'bû trá vō 'ásî ndrî.

Tā vōrâ 'bá Yōwânî bābâtîzî 'ē 'bá ró rî kâ drî nîzô Yésù rî ÿîlî rî

(Mâtáyô 11.2-6)

¹⁸ Yōwânî bābâtîzî 'ē 'bá ró rî'á drê gănîmâ 'álâ. Gólâ ârí bē tā lâràkô āmbá Yésù drî rî'á 'elâ 'dî 'bá yî tā ârí 'bá yî rî gógó kâ rî sîlî sî rî,

19-20 gólã jô võrã 'bá yí trá rĩ nĩ'á Yésũ ngálã võrã bê. Võrã 'bá rĩ 'dĩ 'bá yí ìjĩ ìyĩ Yésũ trá tã Yōwánĩ drí átálé rĩ sĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ òjilã gólã 'ẽ'á àjólã 'díyĩ pã 'bá ró rĩ ì'dĩ, ngátã mã òtẽ drẽ òjilã àzã ngĩ lã ì'dĩ yã?"

21 Võrã 'bá 'dĩ 'bá yí òtĩrĩ ácã rĩ, ùsũ ìyĩ Yésũ rĩ'á òjilã àzã 'bá yí èdè'á dũũ, kpá rĩ'á òjilã àzã 'bá yí ìfĩ lã èdè'á võ ndrèlé, gô'dá kpá gólĩyĩ lĩndrĩ ònjĩ bê rĩ ìnjĩ'á 'bálé tãndĩ ró.

22 Yésũ drí tã átázó võrã 'bá Yōwánĩ kã 'dĩ 'bá yí drí kĩ nĩ rĩ, "Nĩ gô volé Yōwánĩ ngálã, nĩ gô ró ngá gólã tĩbê ãnĩ drí ndrèlé nólé nõ 'bá yí tã lã átálé Yōwánĩ drí. Nĩ átã gólã drí, mã 'bã òjilã ìfĩ ákó lé 'bá trá võ ndrèlé ngbángbã, òjilã gólĩyĩ òjõ ró rĩ 'bá yí trá àcĩ tólé tãndĩ ró, gô'dá òjilã ãrĩ bê rĩ 'bá yí rú'bã lã èdè rú trá ngbángbã, òjilã bĩ-'bálé lã drí àsĩlĩ rĩ trá tã àrĩ'á, òjilã drã 'bá rĩ 'bá yí ngã ìyĩ trá òdrã 'ásĩ, gólĩyĩ ngá ákó lé 'bá ùsũ ìyĩ ùlĩ tãndĩ trá mã tĩ sĩ.

23 Ìtĩ rĩ, nĩ átã Yōwánĩ drí, mã ì'dĩ àjólé trá Ôvãrĩ ngá lésĩ 'díyĩ pã 'bá ró, gólã òrĩ zãã tã lèlè ì'dĩ mã 'á. Nĩ ndrè drẽ, gbõ lé tã gólĩyĩ mã drí 'èlè rĩ 'bá yí ò'bã òjilã dũũ nĩ ámã gálé dó rĩ, Ôvãrĩ à'dô òrẽ fẽ'á òjilã gólĩyĩ ámã gã 'bá kô tã 'dĩ 'bá yí tãsĩ rĩ 'bá yí drí."

*Tã Yésũ drí átálé Yōwánĩ bãbãtízĩ 'ẽ 'bá ró rĩ tãsĩ rĩ
(Mâtáyõ 11.7-19)*

24 Gô'dá võrã 'bá rĩ 'dĩ 'bá yí gô ìyĩ bê volé rĩ, Yésũ ìtónã trá tã átálé ò'bĩ àmbã à'dé 'bá gólã vó 'dĩ 'bá yí drí. Átã tã trá gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Tã Yōwánĩ kã rĩ'á nõtĩ. Nĩ nĩ ndrĩ Yōwánĩ rĩ àrĩlĩ òmã 'álã 'dĩ à'dô tãsĩ yã? Nĩ nĩ ndrĩ òjilã gólã mbãrãkã ákó òzõ òmã ìlĩ drí 'ẽ'á bĩlã vũdrĩ rĩ kátĩ rĩ ndrèlé yã? 'È'ẽ, à'dó ìtĩ kô.

25 Ngã gô'dá nĩ nĩ Yōwánĩ rĩ àrĩlĩ òmã 'álã nõ rĩ, tãlã drĩlã 'bãzó òjilã ngá-drĩ àmbã bê, ítã sũ 'bá tãndĩ ró rĩ bê rĩ drí sĩ yã? 'È'ẽ! À'dó kpá ìtĩ kô, tãlã òjilã gólã ngá-drĩ àmbã bê rĩ rĩ òmã 'á kô. Òjilã gólã ngá-drĩ àmbã bê rĩ, rĩ ìyĩkã jãrĩbã 'álã jó àngĩ àngĩ 'á.

26 Nĩ nĩ Yōwánĩ rĩ ndrèlé, tãlã nĩ lè tã trá kĩ, gólã ì'dĩ tã àngũ 'bá 'ĩ Ôvãrĩ ngá lésĩ. Tãndĩ ró, Yōwánĩ lãvũ gãrã tã àngũ 'bã àzã 'bá yí drĩ sĩ.

27 Yōwánĩ ì'dĩ tĩbê Ôvãrĩ drí tã lã átálé tã àngũ 'bã Málákĩ sĩlĩ kĩ'á nĩ rĩ, 'Ôvãrĩ kĩ nĩ rĩ, yí àbĩ lãjó'bã íyĩkã jõ'á sĩsĩ, nĩ'á ámã tã átálé sĩsĩ òjilã drí, mã àcã ró bê ùsúlã njãã.' "

28 Yésũ átã trá kĩ nĩ rĩ, "Òjilã gólĩyĩ ìlĩ trá àngó nõ 'á bũũũ àndrõ nõ rĩ 'bá yí lãfálé sĩ rĩ, àmbã Yōwánĩ kã ì'dĩ kôrõ gólĩyĩkã drĩ sĩ. Gô'dá ãnĩ gólĩyĩ ìfĩ 'bã 'bã mã drĩ 'díyĩ pã 'bã ànĩkã ró, ámã rólé òzõ Kúmũ ànĩkã kátĩ rĩ 'bã

yî lâfálê 'ásî, ôjílâ tîbê 'bâ 'bá áyábálá ró ângó 'á nōngá rî, âmbâ lâ â'dô 'bâ'á kôrô Yōwánî kâ drî sî kûmû Ôvâri kâ rî 'á."

²⁹ Gô'dá ôjílâ 'dî 'bá yî ndrî ârî tâ Yésû drî âtálê îtî 'dî bê rî, ôjílâ ndrî belé-belé û'dú 'bá rî 'bá yî bê lûyî îyî Ôvâri trá, tâlá gólîyî lê tâ trá úlî Yōwánî kâ 'á. Sîsî rî, ôjílâ 'dî 'bá yî îyî îyî tâ trá Yōwánî tî, gólâ ôdâ ró lûmvû îyî drî tâ ônjî îyîkâ âyézo tâ lêlê îyîkâ Ôvâri 'á rî sî.

³⁰ Gô'dá Părúsî yî lâ'bí îmbâ 'bá rî yî bê, gâ îyî trá dó Yōwánî drî lûmvû dâlê îyî drî tâ ônjî îyîkâ tâsî, tâlá gólîyî lêlê tâ Ôvâri kâ rî kô.

³¹⁻³² Gô'dá Yésû rî trá zââ tâ âtálê kî nî rî, "Ôjílâ ândrô nô kâ gólîyî tâ Yōwánî kâ lê 'bá kô rî, gô'dá gólîyî lêlê tâ ámakâ kpá kô tâ 'dî 'á rî î'dî, má âtâ úlî mănîgô nô gólîyî tâsî. Gólîyî rî'á nyê ôzô 'dîyîmvá gólîyî volê gâ 'bá dó lâvîlî âzî-âzî lâ yî bê vô âlô 'á rî kâtî. Ôzô 'dîyîmvá ôcâ îyî lâ'î trá rîzô ândú tôle rî, gô'dá âzâ 'bá yî ôgâ trá dó ândú tôle rî, drîlîyî tâ âtázó kî nî rî, 'Mâ câ lâ'î ândú tózó, gô'dá nî lêlê ândú tôle âmá bê kô â'dô tâsî yâ?" Gô'dá ôzô gólîyî ôngô gbô âwó lōngó drîlîyî âwó ngōzô rî, gô'dá âzâ 'bá yî ôgâ kpá dó âwó ngōlê gólîyî bê rî, drîlîyî tâ âtázó kî nî rî 'Nî lêlê kpá âwó ngōlê âmá bê kô â'dô tâsî yâ?"

³³ "Nî ndrê drê, kâ'yî âwó ngô kâ sî, Yōwánî rî bê cú îtî nyāsá tândî nyâ âkó ôdrá mvû âkó rî, nî âtâ kpá kî nî rî, Yōwánî ââ'dô cú lîndrî ônjî bê.

³⁴ Gô'dá mâ gólâ Ôvâri drî âjólê úrú lésî rî âcâ bê nyāsá nyâlê âní bê 'dûwâ, ôdrá mvûlî âní bê 'dûwâ rî, nî kî nî rî, má ââ'dô 'álê kô 'bá 'î, má ââ'dô kpá ôdrá mvû 'bá 'î, má ôtrô ôjílâ ônjî-ônjî kpá lâmvû-âziyâ ró má drî.

³⁵ Gô'dá má kî nî rî tâ âzâ î'dî nô, âní ôjílâ gólîyî úlî Yōwánî kâ ârî 'bá úlî ámakâ rî bê rî â'dô îyî nî'á lâ tâ pătî-pătî ró. Úlî má drî rî'á âtálâ nô rî Ôvâri kâ î'dî."

Tâ Părúsî âzâ drî tâ tândî 'êzô Yésû drî kô rî

³⁶ Kâ'yî âzâ rî sî rî, Părúsî âzâ rú lâ Sîmónâ drî Yésû rî âzîzó ânîlî yî drî 'bâ 'álâ ngá nyâlê ôzô ûmú kâtî. Gô'dá Yésû âcálê bê rî, drîlâ ânîzó rîlî ânyî târâbîzâ lâgátî ngá nyâlê.

³⁷ Gô'dá ôkó âzâ rî'á tólâ ânyî Sîmónâ drî 'bâ lâgátî. Ôkó 'dî tâ 'ê'ê lâ sú kô, ôjílâ ndrî zî îyî gólâ 'dó ôkó ônjî ró. Ôkó 'dî ârî bê kî'á nî rî, Yésû rî'á ngá nyâ'á Sîmónâ drî 'bâ 'álâ rî, ôkó 'dî drî mālāngî mvá dô îñî-îñî kâ âjî bê tûrû-tûrû rî âtrôzó kpââ yî drîgá. Dô îñî-îñî 'dî ôrî gîlâ lâfâ âmbâ sî. Ôkó 'dî drî ânîzó âfîlî jó 'álâ.

38 Òkó 'dĩ drí rû jãzó Yésũ ùgúlí lésĩ ró ãwó bê. Gõ'dá ãwó drílâ rĩ'á ngôlâ 'dĩ rĩ ìlindrĩ lâ drí Yésũ rĩ pá ùgúlí àjízó ndrĩ 'bêlêkêtê. Gõ'dá òkó 'dĩ drí rĩzó vûdrĩ Yésũ rĩ pá lĩlĩ íyĩ drĩ-'bí âcê-âcê 'dĩ sĩ. Òkó 'dĩ drí tũ wũzó pẽ pẽ Yésũ rĩ pá 'á, gólâ rĩ rúmavá àà'dĩ ndrúndrú, drílâ gôzó dõ àjĩ bê nõ ìnlĩ Yésũ rĩ pá ùgúlí 'á òzõ òrê fêrê kátĩ.

39 Símónã ndrê bê tâ òkó 'dĩ drí 'èlê 'dĩ ìtĩ rĩ, ìsũ tâ trá ãkpã yĩ 'á kĩ nĩ rĩ, “Ãgô gólâ Yésũ nõ rĩ â'dó tâ àngũ 'bá 'ĩ kô. Tí gólâ òrô 'bãâ tâ àngũ 'bá 'ĩ rĩ, gólâ nĩ tâ 'è'è òkó 'dĩ kâ ònjĩ 'dĩ trá, tí àyê òkó 'dĩ âcálê ànyĩ yĩ lãgátĩ kô.”

40 Gõ'dá Yésũ kĩ nĩ rĩ Símónã drí rĩ, “Má lẽ trá tâ ãzâ âtalé ní drí.” Símónã kĩ, “Ãwô, ní âtâ.”

41 Yésũ drí ùlĩ mănĩgô âtázó nõtĩ, “Ãgô ãzâ 'bá yĩ rĩ nĩ ìyĩ trá lãfâ zĩlĩ ãgô ãzâ tĩ sĩ, tí drílĩyĩ 'èzó lãfâ 'dĩ vô lâ lôgôlê. Ãgô ãzâ rĩ trô íyíkâ gĩnĩyã kútũ-njĩ, ãzâ rĩ trô íyíkâ gĩnĩyã kámá-njĩ.

42 Ícá gõ'dá ãgô 'dĩ 'bá yĩ drí lãfâ drílĩyĩ trôlê 'dĩ lôgôzó lĩpĩ lâ drí kô. Gõ'dá lãfâ lĩpĩ 'dĩ kĩ nĩ rĩ, ‘Nĩ àyê lãfâ 'dĩ nĩ lôgô má drí gõ'dá kô.’ Ì'dĩ 'dĩ. Ngbãângbânô rĩ, má ìjĩ drê nĩ, ãgô ángô rĩ â'dô lãfâ lĩpĩ rĩ lẽ'á nĩ kôrô íyĩ àzĩ-àzĩ drĩ sĩ rĩ nĩ yã?”

43 Símónã lôgô tâ ìjĩ-ìjĩ 'dĩ trá Yésũ drí nõtĩ, “Ãgô gólâ lãfâ trô 'bá gãrã rĩ, gõ'dá lãfâ lĩpĩ drí tâ âtázó kĩ'á nĩ rĩ, gólâ àyê òlôgô lãfâ 'dĩ vô lâ yĩ drí kô rĩ ì'dĩ.” Yésũ kĩ, “Tâ pătĩ ró.

44 Símónã, ní 'é tâ dódó má drí kô, ní dää ìmvũ áamá pá 'á kô, gõ'dá òkó 'dĩ jĩ áamá pá trá íyĩ lĩfĩ ìlindrĩ sĩ.

45 Gõ'dá ní âfôô áamá ìngílĩ ndrôlê òzõ lâ'bí àmákâ rĩ tí kô, òkó nõ ndrô áamá pá mvá trá gãrã ní drĩ sĩ.

46 Gõ'dá ní ìnĩ dõ kô áamá pá rĩzó dõ ìnlĩ rĩ 'á kô. Òkó nõ gõ'dá ânĩ nĩ dõ ìnlĩ áamá pá rú. Gõ'dá dõ 'dĩ ógĩ rĩ'á lãfâ àmbá sĩ.

47 Má âtâ tâ ãzâ ì'dĩ ní drí nõ. Tâ òkó nõ drí 'èlê nõ rĩ, tâlâ gólâ nĩ trá Ôvârĩ àyê gólâ trá tâ ònjĩ àmbá íyíkâ rĩ 'ásĩ ndrĩ, tâ gólâ drí áamá lëzó kôrô rĩ ì'dĩ 'dĩ. Òzõ òjĩlâ ã'dô cé tâ ònjĩ bê fĩnyáwá ìtĩ rĩ, Ôvârĩ drí gólâ rĩ àyézó tâ lâ sĩ rĩ, gólâ â'dô Ôvârĩ rĩ lẽ'á kpá cé dãwá ìtĩ.”

48 Yésũ drí tâ âtázó òkó 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Ôvârĩ àyê nĩ trá tâ ònjĩ áníkâ tãsĩ.”

49 Gõ'dá òjĩlâ ãzâ 'bá yĩ rĩ 'bá ìyĩ ngá nyálê Yésũ yĩ bê vô ãlô 'á 'dĩ 'bá yĩ, drílĩyĩ tâ âtázó ìyĩ vô 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, “Ãgô nõ íyíkâ kô ã'dĩ ì'dĩ yã? Gólâ rĩ kpá tâ ònjĩ òjĩlâ kâ rĩ àyélê yã?”

⁵⁰ Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó òkó 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Ôvârí â'dô íyĩ lĩfĩ 'bã'á ní drĩĩ ání pãlé, tãlã ní lã tã ámakã trá. Nĩ nĩ, ání rú'bã ãã'dĩ ndrúndrú.”

8

¹ Gõ'dá 'dĩ rĩ volé drĩ lâ 'ásĩ rĩ, Yésũ yĩ nĩ íyĩ trá lãmú bê 'bãdrĩ mvá ònyĩkô 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ, nĩ'á tã tãndĩ âtá bê òjĩlã drí tã kũmũ Ôvârí kã rĩ kã tãsi. Lãjó'bã gólãkã mùdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ nĩ íyĩ kpá trá lãmúlĩ gólã bê.

² Gõ'dá òkó ãzã 'bá yĩ dũũ 'dê íyĩ trá nĩlĩ gólĩyĩ bê. Òkó 'dĩ 'bá yĩ, ãzã 'bá yĩ Yésũ êdê trá ngá lãzé 'ásĩ. Gõ'dá ãzã 'bá yĩ, Yésũ drô lĩndrĩ ònjĩ trá 'á lâ yĩ sĩ, òzô Mãriyã Mãgãdálã gólã Yésũ drí lĩndrĩ ònjĩ drôzô 'á lâ sĩ nĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ rĩ kãtĩ.

³ Gõ'dá òkó ãzã 'dĩ íyĩkã Kózã rĩ òkó ì'dĩ, rú lâ Joãoã. Kózã 'dĩ rĩ'á drĩ-'bá rú ì'bũ 'bá kũmũ Êródê kã rĩ 'bá yĩ kã ì'dĩ. Gõ'dá òkó ãzã kpá tólã, rú lâ Sôzã. Gõ'dá òkó 'dĩ 'bá yĩ rĩ trá ndrĩ lãfã íyĩkã fêlé ngá nyãnyã gĩzô gólĩyĩ drí nyãlé.

*Tã Yésũ drí tã âtázó òjĩlã drí úlĩ mǎnĩgô sĩ rĩ
(Mátáyô 13.1-23; Mǎrǎkô 4.1-25)*

⁴ Nĩngá sĩ, òjĩlã ê'bê rú trá 'dó ndrĩ vò ãlô 'á. Òjĩlã ání trá 'bãdrĩ mvá ãmbã nõ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ 'dó úlĩ Yésũ kã árĩlĩ. Gõ'dá gólã âtã tã trá drĩlĩyĩ úlĩ mǎnĩgô sĩ nõtĩ kĩ nĩ rĩ,

⁵ “Ámvũ 'wã 'bá ãzã nĩ trá ámvũ 'álã. Drĩlã órĩ rĩzô. Órĩ ãzã 'bá yĩ lôwã trá 'dêlé látĩ lĩfĩ 'á, gõ'dá òjĩlã rĩ trá lãmúlĩ drĩ lâ sĩ, úkũũ ñnyákũ drĩ lâ kô, áriwã ání trá nyãlã volé.

⁶ Gõ'dá órĩ ãzã 'bá yĩ 'dê íyĩkã trá rövô drĩĩ, áfô trá. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, ãtũ áfô bê kãlé rĩ, drĩlã ngá-ãrũ lâ 'dĩ zãzô, drĩlã drãzô kpá volé.

⁷ Gõ'dá órĩ ãzã 'bá yĩ lô'dê íyĩkã ãsôpã ngbũkpũ rĩ 'bá yĩ lãfálẽ 'á. Ítĩ rĩ, drĩlĩyĩ áfôzô mbãlé tãndĩ ró. Gõ'dá ãsôpã 'dĩ 'bá yĩ drí ãrũ lâ 'dĩ 'bá yĩ vözô, drĩlĩyĩ drãzô.

⁸ Gõ'dá órĩ ãzã drí íyĩkã 'dêzô ñnyákũ tãndĩ ãzã rũ'bũ-rũ'bũ lâ 'á. Drĩlã áfôzô íyĩkã tãndĩ ró, pá fã bê kôdõngbô ítĩ. Drĩlã fôzô 'wãlé cõkpô-cõkpô pá fã ãlô 'dĩ sĩ, ífĩ bê kũrũgbũ.” Gõ'dá gólã âtã tã trá ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Ání, nĩ ñsũ úlĩ ámakã 'dĩ volé drĩ lâ tãndĩ ró, nĩ 'bã ró ání drĩ.”

⁹ Gõ'dá 'dĩ rĩ vósĩ rĩ, lãjó'bã gólãkã 'dĩ 'bá yĩ drí tã âtázó gólã rĩ ñjízó kĩ nĩ rĩ, “Úlĩ mǎnĩgô ánikã âtálẽ nõ tã ífĩ lâ ángô tĩ yã?”

¹⁰ Drĩlã tã-drĩ lôgôzô kĩ nĩ rĩ, “Ónyĩ ání nyãanyã trá, tãlã tã Ôvârí kã gólã drí lãpĩlĩ òjĩlã ãzã 'bá yĩ drí sĩ tã tĩbê gólã drí òjĩlã 'bãzô rĩlĩ kũmũ íyĩkã zélé rĩ tãsi rĩ áã'dã ró bê ání drí.

Gõ'dá òjílã gólìyì tìbê tã lâ lě 'bá kô rî, gólìyì àrì ìyì úlì mǎnĩgõ má drí rĩ'á àtálã rî trá.

Ìtí rî, gólìyì à'dô tã Ôvârí kâ ndrě'á té ìyì Ìfì sǐ cú ìtí ìtô lâ nǐ ãkó.

Gõ'dá gólìyì à'dô kpá Ôvârí rî gbórókô àrì'á ìyì bí sǐ cú ìtí tã ífì lâ nǐ ãkó.'

Ìsáyã 6.9

11 "Úlì mǎnĩgõ má drí àtálé nǒ, tã ífì lâ rĩ'á nǒtí. Órĩ 'dì 'bá yì à'dô trá òzô tã tìbê Ôvârí drí rĩ'á àtálã ànì drí rî tí.

12 Látì Ìfì 'dì rî íyíkà òzô òjílã gólã úlì Ôvârí kâ àrì 'bá trá rî tí, gõ'dá Sātánã drí ìzāzô lâ volé pǐpǐsǐlì lâ 'ásì, gólã lěé gõ'dá tã Ôvârí kâ rî kô, Ôvârí pá gõ'dá gólã tã ònjì gólākã rî 'ásì kô.

13 Rǒvô drĩ 'dì íyíkà òzô òjílã gólã úlì Ôvârí kâ àrì 'bá trá fì dódó, gõ'dá gólã cé tã lělé fínýáwá bē Ôvârí 'á. Òzô lǎṅô āzā òtírì gólã rî ùsú rî, drílã tã Ôvârí kâ 'dì àyézó volé 'wāā.

14 Órĩ gólã 'dē 'bá āsōpá ngbũkpũ lǎfálé 'á rî, 'dĩ rĩ'á òjílã gólã tã àtì-àtì tǎndí Ôvârí kâ 'dì àrì 'bá dódó gǒzô tã lělé 'á lâ. Gbô lé ìtí rî, gólã rĩ'á tã ìsũ bē rǒô ngá gólìyì āngó nǒ 'á nǒ 'bá yì tāsì. Ìtí rî, gólã lě yì drí 'bǎlé ngá-drĩ āmbá nǒ 'bá yì bē gǎrǎ. Gõ'dá 'dĩ vósì rî, tã 'ě'ě āngó nǒ kâ òmbē gólã trá ngǎrǎ-ngǎrǎ, gólã ìcá tã tǎndí 'élé dódó kô tã ònjì àyézó.

15 Ìnyákú gólã tǎndí ró rũ'bũ-rũ'bũ 'dì rî, íyíkà òjílã gólìyì tìbê úlì Ôvârí kâ àrì 'bá rǒzô lâ rî 'bá yì ì'dì. Gólìyì rî trá zāā tã lělé bē Ôvârí 'á 'álé ìdũ-ìdũ sǐ rî, gólìyì rî ìyíkà zāā tã tǎndí 'ě'ě sǐ Ôvârí drí. Tã tǎndí drílìyì rĩ'á 'èlã 'dì à'dô à'dó'á òzô ǎdrúgú gólã 'wā 'bá ífì bē cǒkpô-cǒkpô Ìfì bē kũrũgbũ nǎ kátì."

16-18 Yésũ kǐ nǐ rî, "Òzô má drí rĩ'á àtálã ànì drí rî tí, má rî bē ànì Ìfì ìcílì úlì mǎnĩgõ sǐ rî, òjílã āmbá nǐ ìyì tã ífì lâ kô. Gõ'dá ì'dì nǒ kǎyì lâ trá 'ě'á ācálé ì'dì nǒ òjílã ndrĩ drí tã ífì lâ yì nǐzô dódó. Tã ìmbâ-ìmbâ ámakâ íyíkà rĩ'á òzô lǎmbã ì'ĩ-ì'ĩ kátì. Òjílã āzā ì'ĩ lǎmbã íyíkà bē drĩ lâ ákólé límvo sǐ ngā 'bô lǎpǐlì gbārākã zélé yā? À'dô ìtí kô. Òjílã ndrĩ rî lǎmbã ì'ĩlì 'bǎlé tārābízā drĩ jó 'á. Òjílã òtírì fĩ jó 'álá rî, drílã ndrězô lâ tǒ. Kpá ì'dì ìtí, kǎyì trá 'ě'á cǎlé òjílã drí tã ìmbâ-ìmbâ ámakâ nǐzô dódó. Ànì lǎjó'bá ámakâ rî 'bá yì à'dô 'bā'á lâ nǐ òjílã drí nǐlì tǎndí ró. À'dô 'bā'á kpá ìtí, nǐ à'dô tã ámakâ rî àrì'á nǐ ìmbálé òjílã āzì drí. Òzô nǐ ò'è trá ìtí rî, má à'dô tã nǐnǐ ànìkã lópé'á tã ámakâ rî 'á. Gõ'dá òzô nǐ ògā trá dó àrìlã rî, tã tã nǐnǐ 'dì tāsì rî à'dô ǎvĩ'á ànì drĩ sǐ."

¹⁹ Gõ'dá 'dĩ rĩ vósĩ rĩ, Yésũ rĩ ândré, gólâ rĩ âdrúpĩ yĩ bê âcâ ãyĩ trá, 'ẽ'á gólâ rĩ ndrêlé. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, gólĩyĩ ícâ kô ânĩlĩ ãnyĩ gólâ rú, tâlâ ô'bĩ âmbá 'dĩ 'bá yĩ drĩ sĩ.

²⁰ Drĩlĩyĩ gôzô ôjĩlã jôlé ã'dĩ gólâ rĩ âzĩlĩ ãyĩ ngálâ.

²¹ Gõ'dá gólâ ârĩlĩ bê tâ kĩ'á nĩ rĩ, ãyĩ ândré yĩ, ãyĩ âdrúpĩ yĩ bê, lẽ ãyĩ ãyĩ ndrêlé rĩ, drĩlã gôzô tâ âtálẽ nôtĩ kĩ nĩ rĩ, "Tã pãtĩ rĩ rĩ, má lẽ âmã ândré yĩ âmã âdrúpĩ yĩ bê. Gõ'dá ôjĩlã gólĩyĩ úlĩ âmákã ârĩ 'bá kpá rôzô lâ rĩ, gólĩyĩ kpá âmã ândré yĩ ã'dĩ âmã âdrúpĩ yĩ bê."

Tã Yésũ drĩ ãmvũ ândré tĩ 'bá kãgũmãã bê 'bãzô rĩlĩ tĩtĩ rĩ

(Mátáyô 8.23-27; Mârãkô 4.35-41)

²² Kãyĩ âzã sĩ rĩ, Yésũ âtã tâ trá lãjó'bá ãyĩkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Mã mbã ãmvũ ândré nõ drĩ sĩ 'á'á 'álâ." Drĩlĩyĩ gôzô mbãlẽ kôlóngbô 'á.

²³ Gõ'dá gólĩyĩ drĩ ãtôzô trá 'ẽ'á mbãlẽ 'á'á 'álâ rĩ, Yésũ ôkô trá lãjô âmbá ô'bĩ kã 'dĩ 'bá yĩ drĩ, gólâ 'dẽ trá â'dú bê kôlóngbô 'á kĩnĩ-kĩnĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, kãgũmãã ândré drĩ ânĩzô rĩ'á vĩlĩ. Gõ'dá kôlóngbô bí ãyĩngá 'ẽ'á filĩ ãmvũ zẽ 'álâ.

²⁴ Gõ'dá lãjó'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ gólâ rĩ ôlôzô â'dú 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, "Âmã lípĩ, ní ngã, âmã trá 'ẽ'á drãlẽ nõ." Gólâ drĩ ãlĩ nĩzô tâ âtálẽ ãmvũ âmbã tĩ 'bá kãgũmãã bê 'dĩ drĩ rĩzô tĩtĩ. Gõ'dá kôrô kãgũmãã ândré âmbã rĩ 'bá sĩlĩ gõ'dá ãmvũ gólâ rĩ 'bá kôlóngbô ãyálẽ rĩ bê drĩ âdrézô.

²⁵ Gólâ drĩ gôzô tâ âtálẽ lãjó'bá ãyĩkã rĩ yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Tãlã ã'dô 'ĩ ânĩ drĩ tâ lẽlẽ ânĩkã âyézô yã?" Lãjó'bá 'dĩ 'bá yĩ, tĩ lâ yĩ drĩ â'dízô gólâ rĩ mbârãkã drĩ. Âtã ãyĩ tâ trá ãyĩ vô 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, "Ãgô nõ ãyĩkã ã'dô lâ 'ĩ tâ âtã 'bá kãgũmãã drĩ ãmvũ bê drĩlĩyĩ âdrézô nõ."

Tã Yésũ drĩ lĩndrĩ ônjĩ dũũ lôfôzô ãgô ãzã 'ásĩ rĩ

(Mátáyô 8.28-34; Mârãkô 5.1-20)

²⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ yĩ lãjó'bá ãyĩkã 'dĩ 'bá yĩ bê mbã ãyĩ ãmvũ ândré 'dĩ drĩ lâ trá 'á'á lész rĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ nĩzô fôlẽ vô ãzã zĩlĩ Gërãgészã rĩ 'á.*

²⁷⁻²⁹ Vô 'dĩ 'á tólã rĩ, ãgô ãzã rĩ'á, Sātãnã âjô lĩndrĩ ônjĩ ãbãbã kã trá rĩlĩ 'á lâ. Gólâ rĩ'á jó ãkô gõ'dá rĩ ãyĩkã rĩ bê ãgĩ gólĩyĩ rĩzô ãvô 'bãlẽ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ jējẽ rĩ. Ôômbê gólâ trá nyãrĩ sĩ, gõ'dá rĩ trá ôkĩlã tówãrĩ-tówãrĩ vólẽ. Gólâ rĩ ãyĩngá lârá bê ômã 'ásĩ cú ãtĩ ãndũ rĩ.

Yésũ âfô bê kôlóngbô 'ásĩ âcálẽ vô tãkô 'álâ rĩ, ãgô gólâ lĩndrĩ ônjĩ bê 'dĩ drĩ ngãzô ânĩ'á ôtrẽ bê gbô ãtĩ lĩndrĩ ônjĩ

* 8:26 8.26 *Gërãgészã* Vô 'dĩ rú lâ ãzã kpá Gërãsã gõ'dá Gãdãrã.

ãbãbã kã drí. Gólã drí ânĩzò 'dèlé 'ã'ĩ sĩ Yésũ ágálé. Yésũ âtã tã trá línđrí ònjí 'dĩ drí âfõzò volé gólã 'ásĩ. Yésũ âtã bê tã ìtí línđrí ònjí 'dĩ drí rĩ, línđrí ònjí 'dĩ drí gõzò trèlé gbórókò àmbá àgò 'dĩ kã sĩ kĩ nĩ rĩ, “Yésũ, Òvãrí àmbá rĩ mvá, ní lè ã'dò ngá 'ĩ àmã drígá sĩ yã? Ní ìkpókpolò àmã kò, ní ìzã àmã kò.”

³⁰⁻³¹ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ ìjĩ línđrí ònjí ãbãbã kã 'dĩ trá kĩ nĩ rĩ, “Ánĩ rú ã'dĩ 'ĩ'dĩ yã?” Línđrí ònjí ãbãbã kã 'dĩ lògò tã-drĩ trá Yésũ drí kĩ nĩ rĩ, “Àmã rú rĩ'á Ò'bígó, tãlã àmã rĩ'á dũũ.” Gõ'dá línđrí ònjí 'dĩ ìjĩ Yésũ trá àndálé àndálé, “Ní 'bã àmã kò wò ònjí rú ìzã kã àdũkũ àkò rĩ 'á. Ní jò àmã cè ànyĩ.”

³² Ngbíkpí òtòlò'bĩ àzã 'bá yĩ rĩ'á ìyĩ ngá sĩ'á nyálé ànyĩ lùtú gārã 'á, gõ'dá línđrí ònjí ãbãbã kã 'dĩ 'bá yĩ ìjĩ tã trá kĩ nĩ rĩ, “Mã ànĩ filí ngbíkpí 'dĩ 'bá yĩ 'á. Ní lè tã-drĩ trá àmã drí yã?” Yésũ lè tã-drĩ trá línđrí ònjí 'dĩ 'bá yĩ drí, gõ'dá nĩ ìyĩ trá filí ngbíkpí 'á.

³³ Gõ'dá nĩngá sĩ, línđrí ònjí ãbãbã kã fĩ bè ngbíkpí 'dĩ 'bá yĩ 'á rĩ, rã ìyĩ trá zãã línđrí ònjí ãbãbã kã 'dĩ 'bá yĩ bè òzò lĩfò-lĩfò kàtí, àlólè lùtú pá 'álã gólókò 'á zãã lò'délé ìmvũ 'á òdrálé.

³⁴ Gõ'dá òjilã gólìyĩ rĩ 'bá ngbíkpí lòkílí rĩ, gólìyĩ rĩ'á tólã. Lòkí 'bá 'dĩ 'bá yĩ ndrè tã 'dĩ bè ìtí rĩ, rã ìyĩ trá volé, nĩ'á tã âtã bè òjilã drìlìyĩ ùsúlí lạtì 'ásĩ rĩ 'bá yĩ drí.

³⁵ Òjilã gólìyĩ tã 'dĩ àrí 'bá rĩ ànĩ ìyĩ trá ndrĩ tã 'dĩ ndrèlé cú ìyĩ lĩfĩ sĩ. Ùsù ìyĩ àgò gólã línđrí ònjí ãbãbã kã drí âfõzò 'á lã sĩ nò rĩ'á vùdrí Yésũ lăgátí, tã Yésũ drí rĩ'á âtálã rĩ àrí'á. Gõ'dá àgò 'dĩ trá cú ítã bè yĩ rú, línđrí ònjí ãbãbã kã 'dĩ 'bá yĩ àyè gólã trá zãã. Tã ìsũ gólákã gõ'dá trá tãndí ró.

³⁶ Gólìyĩ 'bã 'bá nĩngá tã 'dĩ ndrèlé ìyĩ lĩfĩ sĩ rĩ, âtã ìyĩ tã Yésũ drí àgò 'dĩ 'bázò tãndí ró 'dĩ trá kpá àzã 'bá yĩ drí.

³⁷⁻³⁸ Gólìyĩ trá ùrĩ ró àmbá, âtã ìyĩ tã trá Yésũ drí, ònĩ ró bè nĩngá sĩ volé.

Àgò 'dĩ gõ'dá â'dó kò zãã línđrí ònjí ãbãbã kã bê, lè trá zãã 'dèlé Yésũ vó tã àrí 'bá ró. Gõ'dá Yésũ âtã trá drílã nõtí,

³⁹ “Ní gò ní drí 'bã 'álã, ní âtã ró tã Òvãrí drí 'èlé ní drí nò òjilã drí.” Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, àgò 'dĩ nĩ trá, nĩ'á tã 'èlé yĩ drí 'dĩ âtã bè òjilã drí. Gõ'dá Yésũ yĩ lăjò'bá íyíkã 'dĩ 'bá yĩ bè mbã ìyĩ trá kòlóngbò 'á, nĩ'á gólé volé.

*Tã Yésũ drí Yáirò rĩ mvá rĩ ìngázò òdrã 'ásĩ rĩ
(Mátáyò 9.18-26; Mārākò 5.21-43)*

⁴⁰ Yésũ yĩ òtírĩ àgò ìmvũ àndrè nã 'á'á lè drí lã lésĩ rĩ, ò'bí àmbá rĩ ìyĩ trá gólã rĩ tèle lăgúlí.

41 Ägô äzâ bê rú lâ Yáirô, drílâ ânîzó Yésü ngálâ. Yáirô rî'á jó tâ ârí kâ vó lâ ndrê 'bá 'î. Yáirô ânî trá rîlí 'ä'î sî Yésü ágálê, îjî gólâ trá ânîlí yí drí 'bã 'álâ íyî pâlé,

42 tâlá mvá lâ trá ngá lâzé ró, 'ê'á drâlê. Ízámvá 'dî î'dî âlô 'dî. Ndrô lâ rî'á mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî.

'Dîl 'ásî rî, Yésü nî trá Yáirô rî âjîlí 'bã 'álâ. Gô'dá ô'bí âmbá 'dî 'bá yî nî trá ndrî gólâ vósî, rú lôzê-lôzê bê gólâ rú sî.

43 Gô'dá ôkó äzâ rî'á ngá lâzé bê ndrô mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî, ndêé rú kô, ngá lâzé 'dî rî pará ró. Ôkó 'dî rî trá lâfâ îzâlê âmbá ngá lâzé 'dî ôndê ró rú bê. Gô'dá ôjîlá äzâ ójó ró, âlókô 'bá ró êdé 'bá lâ rî yû.

44 Gô'dá ôkó 'dî drî ânîzó rú âjálê Yésü ügúlî lésî ró, ítá tî gólâkâ dôlé. Kôrô ngá lâzé 'dî drî rú ndêzó.

45 Gô'dá nîngá sî rî, Yésü drî tâ îjîzó, "Ä'dî dô mâ nî yã?" Gô'dá ôjîlá ndrî 'dî 'bá yî gã îyî tî trá kî nî rî, "Mã nîjî kô." Gô'dá ôjîlá 'dî 'bá yî gã îyî tî bê ndrî rî, Pétêrô âtâ tâ trá nôtî kî nî rî, "Ámâ lîpî, ôjîlá ndrî 'dó rî'á ânî îpî'á."

46 Gô'dá Yésü kî nî rî Pétêrô drî rî, "Ôjîlá äzâ dô mâ trá, má nî trá, má ôtójó trá bûûû má rú, âmâ fãfã câ trá gólâ rú."

47 Gô'dá ôkó 'dî ârílí bê tâ gólâ drî âtálê 'dî rî, gólâ nî trá kî nî rî, Yésü nî yî trá. Kôrô drílâ ânîzó rîlí 'ä'î sî gólâ ágálê, ürî âmbá sî lêlé ró. Tã gólâ drî Yésü rî dôzó êêdé ró yî bê rî tãsî, kpá pätîjî gólâ êdé rú trá.

48 Gô'dá gólâ âtâ trá ôkó 'dî drî kî nî rî, "Ámâ îzó, ngbângbânô rî, nî trá dódó. Tã lêlé ânîkâ 'bã mâ nî ânî êdéle. Ní ngâ ûrû, ní nî. Ôvârí ââ'dô ní bê."

49 Gô'dá gólâ drê tâ âtâ'á ôkó nõ drî rî, lâjô'bá äzâ âcâ kpá trá Yáirô drî 'bã lésî kî nî rî, Yáirô rî mvá ôdrâ trá, ícâ kô Yésü drî ânîzó.

50 Gô'dá Yésü ârílí bê úlí 'dî îtî rî, gólâ kî nî rî Yáirô drî rî, "Ní 'ê ürî kô, ní lê tâ-drî âmákâ, ânî mvá â'dô ngä'á â'dóle tândî ró."

51-52 Gô'dá gólîyî ndrî nî îyî trá 'dó cãlé Yáirô drî 'bã 'álâ. Gô'dá âcâ îyî bê rî, ôjîlá ô'bí âmbá 'dî 'bá yî rî'á îyî 'dó äwó ngô'á.

Gô'dá nîngá sî rî, Yésü lê cé Pétêrô, Yöwânî, Yäkóbâ gô'dá gbô mvá rî ândrê mvá rî átá bê filî jó äwó kâ rî 'á yî bê. Gólâ kî nî rî äwó ânjó 'bá 'dî 'bá yî drî rî, "Nî âyê äwó, mvá 'dî drää kô, gólâ rî îyîngá â'dú kô'á."

53 Gô'dá ô'bí âmbá äwó ânjó 'bá kâ 'dî 'bá yî gû îyî gólâ trá kî nî rî, "Dîl tâ ônjô kâ 'î, mvá 'dî drâ trá."

54 Gólâ fî trá jó 'álâ, rú mvá ävô nõ drî lâ trá, gô'dá âtâ tâ trá kî nî rî, "Ízámvá, ní ngâ ûrû."

55 Kôro mvá nõ lôvó-lôvó lâ drí âgôzó 'á lâ. Drílâ ngâzó ôdrã 'ásĩ. Yésũ âtã tâ trá mvá rĩ ândrê drí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ âfê ngá nyãnyã mvá nõ drí nyãlé.”

56 Gõ'dá mvá rĩ ândrê yĩ átã lâ yĩ bê lâro ãyĩ trá âmbá, tâ lârakô drílĩyĩ ndrêlé sísí lâ kô 'dĩ 'á. Yésũ âtã trá drílĩyĩ, gólĩyĩ ââtã tâ 'dĩ ôjĩlã âzã âlôlã drí kô.

9

*Tã Yésũ drí drĩ-âcê fêzó lâjó'bán íyíkã rĩ 'bán yĩ drí rĩ
(Mátáyô 10.5-15; Márãkô 6.7-13)*

1-2 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ zĩ lâjó'bán íyíkã mùdrĩ-drĩ-lâ-ngã-rĩ 'dĩ 'bán yĩ trá ndrĩ yĩ ngálã. Gólã kĩ nĩ rĩ, “Ngbãangbânô, má fê drĩ-âcê ámakã trá ãnĩ drí, má fê fãfã ámakã kpá trá ãnĩ drí, ãnĩ drí nĩzó líndrĩ ônjĩ lâdro bê ôjĩlã 'ásĩ, kpá rĩzó ôjĩlã gólĩyĩ ngá lâzé bê rĩ 'bán yĩ 'bãlé ngálé ngá lâzé 'ásĩ tãndĩ ró. Ngbãangbânô rĩ, nĩ lânjĩ tâ 'dĩ 'bán yĩ jãrĩbã 'ásĩ ndrĩ kpá rĩzó ôjĩlã lĩfĩ ícĩ bê tâ kũmũ Ôvãrĩ kã rĩ kã tãĩ.

3 Nĩ ârĩ drê, nĩ trô ngá âzã kô ãnĩ bê âcĩ 'dĩ tõrê lâ 'á. Tã â'dã-â'dã lâ rĩ'á ôzô nõô rĩ tí, ngá tĩbê 'bã 'bán ôzô pĩdrĩgũ, ngá nyãnyã, jôráã ítã 'bã kã, lâfã rĩzó ngá nyãlé rĩ 'bán yĩ kãtĩ rĩ, nĩ trô ãnĩ bê kô.

4 Ôzô nĩ âacã trá ã'dĩ-drĩ 'á rĩ, 'bã-lípĩ ôlãgũ ãnĩ rĩlĩ yĩ bê nĩngá rĩ, nĩ rĩ gólã bê cãlé búũũ kãyĩ gólã ãnĩ drí 'êzó 'bãdrĩ mvá 'dĩ âyélé 'êzó nĩlĩ sísí 'álã rĩ sĩ.

5 Ôzô ôjĩlã ôlãgũ ãnĩ kô rĩlĩ yĩ bê rĩ, nĩ lâvũ ãnĩngá sísí 'álã. Nĩ yã tãpĩlĩndrĩ 'bãdrĩ 'dĩ kã ãnĩ pá ágálé 'ásĩ. Nĩ 'ê 'dĩlĩ tâ â'dã ró kĩ, ôjĩlã 'dĩ 'bán yĩ gã Ôvãrĩ trá dó.”

6 Gõ'dá lâjó'bán gólĩyĩ mùdrĩ-drĩ-lâ-ngã-rĩ 'dĩ 'bán yĩ drí ngâzó nĩlĩ âcĩ íyíkã 'á, nĩ'á lâmũ bê vô kpã bê nĩngá sĩ kôro nĩngá 'bã ônyĩkô 'ásĩ ndrĩ, ôjĩlã lĩfĩ ícĩ bê tâ kũmũ Ôvãrĩ kã rĩ kã tãĩ, nĩzó ngá lâzé 'bán êdé bê.

7 'Dĩlĩ 'ásĩ rĩ, tâ Yésũ kã nĩ'á 'ê bê lâ 'dĩ 'bán yĩ cã trá kũmũ Êródê ãnĩtĩpã rú. Êródê rĩ drĩ lĩjã trá lĩjã-lĩjã tâ Yésũ kã rĩ 'á, tâlã ôjĩlã âzã 'bán yĩ kĩ nĩ rĩ, Yésũ âã'dô Yôwãní bãbãtízĩ 'ê 'bán ró gólã âfô 'bán ôdrã 'ásĩ rĩ ã'dĩ.

8 Gõ'dá âzã 'bán yĩ kĩ nĩ rĩ, Yésũ ã'dô tâ ângũ 'bán Êlĩyã ã'dĩ. Gõ'dá ôjĩlã âzã 'bán yĩ kĩ nĩ rĩ, Yésũ ã'dô kpã tâ ângũ 'bán âzã 'bán yĩ ngĩlĩ rĩ ã'dĩ.

9 Êródê ãsũ tâ trá âkpã yĩ 'á kĩ nĩ rĩ, “Ãgô nõ ã'dô Yôwãní ã'dĩ kô, tâlã mã rĩ gógó rĩ fũ Yôwãní trá drĩ lâ gálé volé âkũ ró. Ãgô nõ ã'dô 'bã'á gõ'dã kô ã'dĩ ã'dĩ yã? Má lã drê gólã rĩ lĩfĩ ndrêlé.”

Tã Yésũ drí tã lârâkô 'êzô ôjilã âmbá lõfó bê rî 'bá yî drí rî

(Mátáyô 14.13-21; Márãkô 6.30-44; Yôwánĩ 6.1-14)

¹⁰ Gõ'dá lâjó'ba Yésũ kâ 'dĩ 'bá yî ôtirĩ ãyĩ âgôô âcĩ ãyĩkâ tólê rî tã lâ âtálê Yésũ drí rî, Yésũ yî drí ngázó nĩlĩ 'bãdrĩ mvá âzâ fínyáwá rĩ'á zĩlã Bêtásédã rî 'álã lõvólê lãnõ ôjilã ô'bĩ kâ 'ásĩ.

¹¹ Gõ'dá ô'bĩ 'dĩ 'bá yî 'dê ãyĩ kpá té zãã gólĩyĩ vó. Yésũ drí kpá tã-drĩ lëzô ngá lâzé 'bá ãngázó ngá lâzé 'ásĩ, gólĩyĩ ãfĩ ãcĩlĩ tã kũmũ Ôvãrĩ kâ rî kâ tãĩ.

¹² Gõ'dá lãnjãtũlĩ bê rî, lâjó'ba 'dĩ 'bá yî ãnĩ ãyĩ trá gólã ngálã tã âtálê drĩlã kĩ nĩ rî, "Nĩ jô ôjilã 'dĩ 'bá yî vólê, ãnĩ ró ãyĩ vó ndálê ãyĩ drĩ â'dú kôzô 'á lâ, kpá ngá ndálê ãyĩ drĩ nyálê, tãlã jó yũ'dãwã vó nô 'á nõngá gólĩyĩ drĩ."

¹³ Gólã kĩ nĩ rî lâjó'ba 'dĩ 'bá yî drĩ rî, gólĩyĩ rî gógó ôfê nyásã ôjilã 'dĩ 'bá yî drĩ nyálê. Gõ'dá lâjó'ba 'dĩ 'bá yî kĩ nĩ rî gólã drĩ rî, "Mã â'dô nyásã gĩ'á ôjilã âmbã nõ 'bá yî drĩ yã? Ícã kô, ãmã cé rĩ'á ãmbãtã bê nĩ, ã'bĩ cé rĩ.

¹⁴ Ägô 'dĩ 'bá yî trá gãrã lãvũlĩ kũtũ-njĩ drĩĩ sũ."

Yésũ drí gôzô tã âtálê lâjó'ba ãyĩkâ rî 'bá yî drĩ, ããtã ró ãyĩ tã ô'bĩ ãmbã 'dĩ 'bá yî drĩ rĩzô vũdrĩ vó 'ásĩ tũ tũ, vó ãlô rî 'á ôjilã ôrĩ nyã'dĩ-rĩ-drĩ-lã-ngã-mũdrĩ.

¹⁵ Gõ'dá ô'bĩ ãmbã 'dĩ 'bá yî rî ãyĩ bê ndrĩ vũdrĩ rî,

¹⁶ Yésũ drí gôzô äwô-ĩtĩ 'êlê Ôvãrĩ drĩ ngá nyãnyã drĩlĩyĩ 'ê'á nyãlã 'dĩ tãĩ. Gólã drĩ gôzô ãmbãtã ã'bĩ bê 'dĩ trólê 'á lâ ãpĩlĩ dãdã ĩtĩ, fêlê ô'bĩ ãmbã 'dĩ 'bá yî drĩ. Lãjó'ba gólãkã rî drĩ ãmbãtã lãnjĩzô ôjilã ô'bĩ 'dĩ 'bá yî drĩ.

¹⁷ Ô'bĩ ãmbã 'dĩ 'bá yî ndrĩ drĩ ãmbãtã nyãzô ãcálê ãyĩ 'á dũũdũ. Ämbũkũ lâ drĩ lâkĩzô ã'dúzó lâ ãvô 'ásĩ dũũdũ mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ.

Tã Ôvãrĩ drí Yésũ rî â'dázó Pétêrô yî drí Yôwánĩ yî

Yãkóbã yî bê mvá ãyĩkâ ró rî

(Mátáyô 16.13-17.13; Márãkô 8.27-9.13)

¹⁸ Kãyĩ äzã sũ, Yésũ rĩ'á rãtãã 'ê'á Ôvãrĩ drĩ. Lãjó'ba gólãkã 'dĩ 'bá yî kpá rĩ'á ãnyĩ gólã bê. Gólã ndê rãtãã bê rî, gólã drĩ ngázó lâjó'ba ãyĩkâ 'dĩ 'bá yî ĩjĩlĩ. Gólã kĩ nĩ rî gólĩyĩ drĩ rî, "Ôjilã ô'bĩ ãmbã rĩ 'bã 'dĩ 'bá yî tã ĩsũ-ĩsũ gólĩyĩkã ámã tãĩ rî ãyĩkâ ángô tí yã?"

¹⁹ Lãjó'ba gólãkã 'dĩ 'bá yî kĩ nĩ rî gólã drĩ rî, "Tã ĩsũ-ĩsũ ô'bĩ 'dĩ 'bá yî kã rî kĩ nĩ rî, nĩ äã'dô Yôwánĩ bãbãtĩzĩ 'ê 'bã ró rî ĩ'dĩ. Gõ'dá äzã 'bá yî kĩ ãyĩkâ, nĩ äã'dô Ēlĩyã ägô 'bã ãrũ lésĩ rî ĩ'dĩ. Gõ'dá äzã 'bá yî kĩ ãyĩkâ, nĩ äã'dô tã ängũ 'bã äzã 'bá yî ngĩ ägô 'bã ãrũ lésĩ rî ĩ'dĩ."

20 Yésũ drí kpá lãjó' bá íyíkã 'dĩ 'bá yí ìjízó, "Gõ'dá ãnĩ rĩ gógó rĩ, nĩ ìsũ ãníkã bẽ rĩ, mã ã'dĩ ì'dĩ yã?" Pétẽrõ drí gõzó tã átálé kĩ nĩ rĩ, "Nĩ 'díyĩ pã 'bá gólã Ôvãrí drí âjólé rĩ ì'dĩ."

21 Yésũ drí gõzó tã átálé lãjó' bá íyíkã 'dĩ 'bá yí drí kĩ nĩ rĩ, "Ãwõ, 'dĩ tã pãtĩ 'ĩ. Gõ'dá nĩ ã'dã drẽ õjilã ãzã 'bá yí drí kô."

22 Mã Ôvãrí drí âjólé ùrú lésĩ rĩ ì'dĩ, mã ã'dô lâṇõ ùsú'á rõõ sísĩ-lésĩ rĩ 'bá yí gõ'dá drĩ-'bá ángĩ Yúdã yí kã rĩ 'bá yí bẽ gõ'dá kpá lã'bí ìmbá 'bá rĩ 'bá yí bẽ rĩ drí'gã sĩ. Gõ'dá drílĩyĩ ámã fũzó, gõ'dá kãyĩ nã rĩ sĩ,* mã ã'dô lĩdrĩ'á òdrã 'ásĩ."

23 Yésũ drí kpá tã átázó kĩ nĩ rĩ, "Ngbãangbãñõ tã gólã mã drí 'ẽ'á átálé õjilã drí ndrĩ nõ rĩ, õzõ õjilã ãzã òlẽ trá 'dẽlẽ mã vó rĩ, gólã ìsũ tã kô íyĩ ífífí tãsĩ, gólã òrĩ njãã drãlẽ tã ámákã 'ẽrẽ 'á."

24 Òzõ õjilã ãzã òfẽ íyĩ ífífí òdrã drí tã ámákã rĩ 'á kô rĩ, gõ'dá gólã ã'dô ùrĩ ró rĩ, gólã ã'dô 'bã'á cú ìtĩ võ ãkó mã ngálã. Òzõ õjilã ãzã ò'ẽ ùrĩ kô òdrã drí tã ámákã tãsĩ rĩ, gólã ã'dô 'bã'á cú võ bẽ mã ngálã ùrú 'álã.

25 ã'dô ã'dó'á ángõ tí òzõ õjilã ã'dô cú ngã-drĩ ãmbã ãngõ nõ 'á nõ bẽ ndrĩ rĩ, gõ'dá òzõ gólã ìṣĩ lãtĩ lédre-lédre ãḍũkũ ãkó rĩ kã trá rĩ yã?

26 Nĩ ãrĩ drẽ, òzõ õjilã ãzã drĩ lâ òòkĩ òkĩ ámã zĩlĩ õjilã íyíkã ró ngã 'bô rũ-lẽ-ãzĩ ró yã rĩ, òzõ mã òtĩrĩ ágõõ kpá ó'dĩ mbãrãkã Ôvãrí drí ãfẽlẽ mã drí rĩ bẽ mãlãyíkã ámákã rĩ 'bá yí bẽ rĩ, ámã drĩ ã'dô òkĩ'á kpá òkĩ gólã rĩ zĩlĩ mã ngálã.

27 ãnĩ, mã ãtã ì'dĩ ãnĩ drí nõ ãnĩ 'dĩ 'bá yí lãfálẽ sĩ, nĩ drãã drẽ kô, Ôvãrí ã'dô 'ẽ'á ã'dálã ãnĩ drí dódó ãnĩ drí nĩzó lâ kĩ, mã rĩ'á gólã tĩbẽ gólã drí âjólé rĩ ì'dĩ."

28 Gõ'dá kãyĩ nĩ-drĩ-lã-nã lãvũ bẽ tã Yésũ drí átálé 'dĩ volé drĩ lâ 'ásĩ rĩ, drilã gõzó mbãlẽ únĩ drĩ 'álã rãtãã 'elẽ. Pétẽrõ, Yõwãñĩ, Yãkóbã drílĩyĩ gólã rĩ âjízó.

29 Gólã drí rĩrĩ rãtãã 'elẽ rĩ 'á rĩ, lĩfĩ lâ drí rũ ôjázó gõ'dá ngũĩ kã'dã-kã'dã, ítã gólã rũ rĩ drí gõzó rĩ'á lãgúlĩ, òzõ mõgbará drí lãgúrĩ kãtĩ.

30-31 Kõrõ 'dĩ rĩ vósĩ rĩ, ágõ ãzã 'bá yí rĩ drí ãfõzó gólã lãgátĩ. Ágõ rĩ 'dĩ 'bá yí Músã yí ì'dĩ Êlĩyã bẽ. Gólĩyĩ 'dó lãgũ-lãgũ ró. Gólĩyĩ rĩ'á òdrã tã Yésũ kã rĩ tã lâ ãtã'á ãfõ-ãfõ gólãkã òdrã 'ásĩ Yẽrõsãlẽmã 'álã rĩ bẽ 'ẽ 'bã rũ 'elẽ ngbãangbãñõ rĩ.

32 Pétẽrõ yí íyĩ ãzĩ-ãzĩ yí bẽ trá ìyĩ lĩndĩ'á ã'dú bẽ. Gõ'dá gólĩyĩ òtĩrĩ lĩfĩ njĩ ã'dú 'ásĩ rĩ, gõ'dã ndrẽ ìyĩ gbõ Yésũ ì'dĩ

* 9:22 9.22 **Kãyĩ nã rĩ sĩ** ã'dô Yésũ rĩ fũ'á kãyĩ lõsĩ kã njĩ 'á, gõ'dã gólã ã'dô lĩdrĩ'á òdrã 'ásĩ Gímã 'á. Òjilã Yúdã yí kã lâ ìyĩ ìtũ-ãyĩ ì'dĩ kãyĩ ró.

ĩyĩ lãgátĩ rúmvá bê 'dó lãgũ-lãgũ ró zãã ãgô rĩ 'dĩ 'bá yĩ bê yĩ lãgátĩ.

33 Gõ'dá ãgô rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ Yésũ rĩ âyézó ãyĩngá nĩzó. Pétěrô drĩ tã âtázó Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Lĩfĩ ícĩ 'bá, rĩ'á tã tãndĩ 'ĩ ãmã drĩ â'dózó ãnĩ bê nongá. Ngbãangbãno rĩ, mã gã gũgũ nã, ãlô rĩ ní drĩ, ãlô rĩ Músã drĩ, gõ'dá ãlô rĩ Êlĩyã drĩ." Tãkô Pétěrô rĩ iyĩkã nõ 'dó tã tãkô âtálé ĩ'dĩ.

34 Pétěrô drĩ rĩ'á tã âtã'á yĩ sũlĩ sĩ nĩtĩ nõ rĩ, mbãrãsãsã drĩ gólĩyĩ límózó kpãákũ, gólĩyĩ gõ'dá trá ũrĩ ró.

35 Drĩlĩyĩ gōzó ōjĩlã ãzã gbórókô lã ârĩlĩ mbãrãsãsã 'dĩ 'á rĩ'á ũlĩ âtã'á kĩ nĩ rĩ, "Nõô rĩ ãmã mvá gólã mã drĩ lėlé rōô rĩ ĩ'dĩ."

36 Gõ'dá 'dĩ rĩ vólé drĩ lã 'ásĩ rĩ, gólĩyĩ ndrē ãyĩ vō bê tãndĩ ró rĩ, ndrē ãyĩ Yésũ gõ'dá élêwálã. Gõ'dá lãjó'bã 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩzó 'dó njũrũ, âtã ãyĩ tã kô ōjĩlã ãzã drĩ tã gólĩyĩ drĩ ndrėlé 'dĩ tãsĩ, té Yésũ drĩ gōzó zãlô ũrũ 'álã.

*Tã Yésũ drĩ lĩndrĩ ōnjĩ lōfōzó mvã ãzã 'ásĩ rĩ
(Mátáyō 17.14-18; Mārākō 9.14-27)*

37 Gõ'dá cĩjĩnó ãzã rĩ sĩ rĩ, drĩlĩyĩ gōzó ârĩlĩ kũnĩ drĩ lēsĩ, gõ'dá ō'bĩ ãmbã drĩ rũ ê'bézó gbãã dĩrĩ Yésũ rũ sĩ.

38 Ōjĩlã ãlô ō'bĩ 'dĩ 'bá yĩ lãfálé sĩ, drĩlã trēzó ũrũ lãzĩ bê Yésũ drĩ kĩ, "Lĩfĩ ícĩ 'bá, ní ãnĩ ãmã mvã nõ ndrėlé, gólã cé ĩ'dĩ mã drĩ ãlô nõ.

39 Lĩndrĩ ōnjĩ rĩ 'bã Sātãnã rĩ rōlê rĩ, rĩ trá mvã 'dĩ vũlĩ vũdrĩ trētrē bê ũrũ. Lĩndrĩ ōnjĩ 'dĩ rĩ mvã 'dĩ âsélé ãmósã bê kãtrũ iyĩ tĩ 'ásĩ, gólã rĩ 'ėlé kãyĩ vósĩ cé. Fãfã lã drĩ rĩzó rũ ndrėlé.

40 Mã lô'bã rũ'bã trá lãjó'bã ánikã 'dĩ 'bã yĩ drĩ, ããtã ró ãyĩ tã, lĩndrĩ ōnjĩ 'dĩ ããyê ró gólã rĩ, gõ'dá gólĩyĩ ícã kô."

41 Yésũ kĩ nĩ rĩ, "Ãnĩ ōjĩlã nõ 'bã yĩ, nĩ lée tã Ôvãrĩ 'á kô yã? Mã â'dô rĩ'á zãã ãnĩ bê ãdũkũ lã cãlê bũũũ ángô tú yã? Nĩ ãjĩ ãnĩ mvã 'dĩ mã ngáã nōlê."

42 Gõ'dá mvã 'dĩ ōtĩrĩ kpã ãngã ãnĩlĩ gólã ngálã rĩ, lĩndrĩ ōnjĩ 'dĩ drĩ âsézó lã, drĩlã rĩzó lėlé. Yésũ drĩ gōzó tã âtálé lĩndrĩ ōnjĩ 'dĩ drĩ mvã 'dĩ âyézó, drĩlã 'bãzó tãndĩ ró. Drĩlã mvã 'dĩ trōzó ãjĩlĩ átã lã ngálã.

43 Ōjĩlã ndrē trá ndrĩ, Ôvãrĩ fẽ fãfã trá Yésũ drĩ. Kãyĩ nã 'bã yĩ sĩ rĩ, ōjĩlã 'bãdrĩ nã kã rĩ trá 'dó ũlĩ âtálé gólã rĩ tãsĩ.

Gõ'dá ōjĩlã 'bãdrĩ mvã nã 'bã yĩ kã nã â'dô bê trá ndrĩ lãrō-lãrō ró tã Yésũ drĩ rĩ'á 'ėlã rĩ 'á rĩ, gõ'dá Yésũ drĩ gōzó ũlĩ ngũrũ-ngũrũ âtálé lãjó'bã iyĩkã 'dĩ 'bã yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ,

44 "Nĩ ârĩ ũlĩ mã drĩ 'ẽ'á âtálã ãnĩ drĩ nõ tãndĩ ró, tã mã drĩ 'ẽ'á âtálã ãnĩ drĩ rĩ ĩ'dĩ nõ. Mã gólã Ôvãrĩ drĩ ãjólé ũrũ lēsĩ rĩ, ãã'dô bí 'ẽ'á ãmã drĩ-bã fėlê ōjĩlã drĩ fũlĩ."

45 Lǎjó' bá gólâkâ 'dĩ 'bá yĩ nĩ ãyĩ úlĩ gólâ drĩ âtalé 'dĩ ifĩ lâ kô, tâlâ Ôvâri lôgâ tâ ifĩ lâ nĩ gólĩyĩ drĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, gólĩyĩ kpá ùrĩ ró Yésũ rĩ ãjĩlĩ tâ ifĩ lâ â'dalé ãyĩ drĩ.

46 Gõ'dá lǎjó' bá gólâkâ rĩ 'bá yĩ ngâ ãyĩ trá ndrĩ tâ ôkĩ-ôkĩ bê ãyĩ lǎfálé 'ásĩ ã'dĩ ã'dĩ ãmbá ró gǎrǎ ãyĩ drĩ sĩ yǎ.

47 Gólâ nĩ tâ ãsũ-ãsũ gólĩyĩkâ 'dĩ trá téké. Gõ'dá drílâ gõzó mvá fĩnyáwá ãzâ âtrôlé 'bǎlé âdrélé ãyĩ lǎgátĩ ãtĩ.

48 Gõ'dá drílâ tâ âtázó nĩtĩ gólĩyĩ drĩ, “Ôzô ôjĩlǎ ãzâ ôlê 'dĩyĩmvá fĩnyáwá trá rĩ, ôjĩlǎ rĩ 'dĩ lē mã ã'dĩ. Ôzô ôjĩlǎ ãzâ ôlê mã trá rĩ, gólâ lē 'dĩ Ôvâri gólâ áamá âjó 'bá rĩ ã'dĩ. Nĩ ndrê drê, ôzô ôô' bǎ kpálé mvá fĩnyáwá nõ ã'dĩ ãnĩ drĩ ãmbá ró rĩ, nĩ ã'bũ rũ kpá gólâ drĩ. Nĩ ndrê trá, tâ ãsũ-ãsũ Ôvâri kâ 'á rĩ, ãyĩkâ cé rĩlĩ ôjĩlǎ ázĩ pǎlé ã'dĩ. ãnĩ tâ árí 'bá ámakâ rĩ 'bá yĩ, tâlâ ã'dô 'ã ãnĩ drĩ rĩzó rũ cêlé 'bázô ôjĩlǎ ǎngĩ ró yǎ?”

49 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yōwánĩ drĩ tâ âtázó kĩ nĩ rĩ, “Lĩfĩ ãcĩ 'bá, mã ndrê ãgô ãzâ trá rĩ'á lĩndrĩ ônjĩ lôfô'á ôjĩlǎ 'ásĩ. Gólâ rĩ trá ngá nyǎlé ánĩ rũ sĩ tâ lĩndrĩ ônjĩ lôfô-lôfô kâ 'dĩ 'á, mã rĩ trá gólâ rĩ ãkĩlĩ tâ 'dĩ 'bá yĩ 'ērē lâ 'ásĩ, tâlâ gólâ â'dô ãmá lǎfálé sĩ kô.”

50 Gõ'dá Yésũ kĩ nĩ rĩ gólĩyĩ drĩ rĩ, “Nĩ ãyê gólâ, tâlâ gólâ 'é tâ 'dĩ kô ôzô ǎjú-'bá-ǎzĩ kátĩ.”

Tǎ Yésũ drĩ ngǎzó Gǎlĩláyǎ rĩ ãyélé nĩzó Yērōsǎlémǎ 'álâ rĩ

51 Gõ'dá Yésũ ôtirĩ kǎyĩ yĩ drĩ 'ézô gólê ùrũ 'álâ rĩ ndrêê ãnyĩ ãnyĩ ácǎ'á rĩ, gólâ ômbê ãyĩ fĩlĩ trá ãyĩ êdézó nĩlĩ drǎlé Yērōsǎlémǎ 'álâ. Gólâ ãyê 'bǎdrĩ gólâ Gǎlĩláyǎ kâ 'dĩ trá, drílâ fĩzó 'bǎdrĩ Sǎmǎrĩyǎ lē 'bá kâ rĩ 'á.

52 Drílâ ãyĩ ândrǎ âtízô sĩsĩ, tâlâ gólĩyĩ ôrĩ ró ãyĩ bê njǎâ ãyĩ ácǎ-ácǎ tēlé. Tǎ gólâ drĩ átilĩ 'dĩ rĩ cǎ trá bũúú 'bǎdrĩ mvá ãzâ gólâ ôjĩlǎ Sǎmǎrĩyǎ lē 'bá yĩ drĩ rĩzó kpá 'á lâ rĩ 'á.

53 Ôjĩlǎ 'dĩ 'bá yĩ lēé ãyĩ tâ gólâkâ 'dĩ tâ-drĩ lâ kô, tâlâ gólĩyĩ nĩ trá kĩ nĩ rĩ, gólâ 'ê trá nĩlĩ Yērōsǎlémǎ 'álâ, 'bǎdrĩ ãyĩ ǎjú-'bá-ǎzĩ yĩ kâ rĩ 'álâ.

54 Gõ'dá Yōwánĩ yĩ âdrúpĩ lâ Yǎkóbǎ bê árí ãyĩ tâ 'dĩ bê rĩ, gólĩyĩ áta ãyĩ tâ trá Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Ámá lĩpĩ, nĩ lē tâ-drĩ ámá drĩ Ôvâri rĩ ãjĩzó ãâjó ró bê lǎsĩ ôjĩlǎ 'dĩ 'bá yĩ zǎlé vólé.”

55 Gólâ áta tâ trá, tâ ãsũ gólĩyĩkâ 'dĩ ãyê ró ãyĩ.

56 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, zǎâ drĩlĩyĩ nĩzó 'bǎdrĩ mvá ãzâ ngĩlĩ lâ 'á.

57 Gõ'dá gólĩyĩ drĩ rĩrĩ nĩlĩ lǎtĩ 'ásĩ rĩ 'á, gólĩyĩ ùsũ ãgô ãzâ trá. Ágô 'dĩ áta trá Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Mǎ lē trá ánĩ vó bēlé

zãã võ ãmbá nõ 'ásĩ bǎđĩ võ ní drí rĩzò lǎmúlĩ rĩ 'ásĩ òzò tã árí 'bá áńíkà kátí."

⁵⁸ Gõ'dá gólá lôgô tã 'dĩ drĩ lâ trá úlĩ mǎńĩgô sĩ kĩ, "Õbá cú 'bú íyíkà bẽ ậ'dú kôzò 'á lâ, gõ'dá ǎrĩwá kpá cú jó íyíkà bẽ ậ'dú kôzò. Gõ'dá mǎ gólá ǎjólé trá úrú lésĩ nõ rĩ, mǎ cú ítĩ 'bǎ ǎkò rĩzò lôvólé 'á lâ ǎmǎ ífífĩ kǎ."

⁵⁹ Kǎyĩ ǎzǎ sĩ, drĩlǎ kpá ǎgô ǎzǎ ãjízò ǎńĩ ró bẽ, yĩ ỏrĩ ró lĩfĩ lâ ícílĩ. ǎgô 'dĩ lôgô tã trá gólá drĩ kĩ nĩ rĩ, "Mǎ lẽ fĩ trá nĩlĩ rĩ, mǎ drẽ rĩ'á tǎkô ǎmǎ átá rĩ ǎrǎkǎ tẻlé 'bǎlẻ 'bú 'á zǎlỏ."

⁶⁰ Gõ'dá Yẻsũ kĩ, "Nĩ ǎyẻ ỏjĩlǎ gỏlĩyĩ tã lẻ 'bǎ ãyĩ pĩpĩsĩlĩ 'á kỏ rĩ ậ'dỏ ãyĩ ǎvỏ 'bǎ'á trá. Mǎ lẻ ní drĩ ǎńĩzỏ ǎmǎ bẻ ǎndrỏ nõ ỏjĩlǎ ậzĩlĩ ǎńĩlĩ 'bǎlẻ Ỏvǎrĩ rĩ mvǎ ró."

⁶¹ Gõ'dá ǎgô ǎzǎ ǎtǎ tã kpá trá kĩ nĩ rĩ, "ǎwỏ, mǎ lẻ trá ǎmǎ drĩ nĩzỏ ní bẻ, ní ǎyẻ drẻ mǎ, mǎ nĩ'á zǎlỏ tã lâ ậ'bĩlĩ ǎmǎ átá bẻ."

⁶² Gólá ǎtǎ úlĩ mǎńĩgô kpá trá drĩlǎ kĩ nĩ rĩ, "Ỏzỏ ỏjĩlǎ ǎzǎ ỏndẻ lỏsĩ íyíkà 'bǎlẻ rĩ kỏ drĩlǎ rĩzỏ gỏlẻ vólẻ 'bǎ 'ǎlǎ tã lâ sĩ, lỏsĩ ǎmǎkǎ rĩ ǎyẻzỏ rĩ, ỏjĩlǎ 'dĩ ậ'dỏ ỏjĩlǎ ǎmǎkǎ lỏsĩ ǎmǎkǎ 'ẻ 'bǎ rĩ ãdĩ kỏ."

10

Tǎ Yẻsũ drĩ ỏjĩlǎ ǎzǎ 'bǎ yĩ zĩzỏ nyǎ'dĩ-nǎ-drĩ-lǎ-ngǎ-mủdrĩ-drĩ-lǎ-ngǎ-rĩ rĩ

¹ 'Dĩlĩ rĩ vỏsĩ rĩ, Kủmủ Yẻsũ drĩ ỏjĩlǎ ǎzǎ 'bǎ yĩ zĩzỏ nyǎ'dĩ-nǎ-drĩ-lǎ-ngǎ-mủdrĩ-drĩ-lǎ-ngǎ-rĩ, jẻlẻ sẻsẻ 'bǎdrẻ mvǎ ỏnyẻkỏ yĩ drĩ 'ẻ'á nĩ'á lǎmủ bẻ 'á lâ sẻ rĩ 'ásĩ, rẻ rẻ.

² Drĩlǎ úlĩ mǎńĩgô ǎzǎ ǎtǎzỏ ỏjĩlǎ 'dĩ 'bǎ yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ nĩ sẻsẻ mǎ ǎgǎ 'ǎlǎ tã Ỏvǎrĩ kǎ pẻlẻ ỏjĩlǎ drĩ, tǎlǎ ỏjĩlǎ ǎmbǎ lẻ tã 'dĩ ǎrĩlĩ. Gỏlĩyĩ rĩ'á ỏzỏ ǎmvủ ǎngẻ ǎdrủgủ lâ drĩ mvẻlẻ trá nǎǎ 'ẻ'á nẻlǎ rĩ, gõ'dǎ ỏjĩlǎ nẻ 'bǎ lâ yủ rĩ kátĩ. Gõ'dǎ mǎ lẻ nĩ 'ẻ rǎtǎǎ Ỏvǎrĩ drĩ gólǎ tẻbẻ 'bǎ 'bǎ ỏjĩlǎ ndrẻ lẻpẻ ró rĩ, gólǎ ǎǎjỏ ró bẻ ỏjĩlǎ rĩ'á ỏjĩlǎ ǎzĩ nõ 'bǎ yĩ lẻfĩ lâ yĩ ícílĩ tǎ gỏlǎkǎ ǎrĩlĩ.

³ Nĩ nĩ, nĩ ndrẻ ǎńĩ tǎndẻ ró, tǎlǎ ǎńĩ rĩ'á ỏzỏ ãndrẻ mvǎ gólǎ rẻ 'bǎ lẻvủlẻ kỏrỏ vỏ gólǎ kỏǎkẻlỏwǎ drĩ 'bǎzỏ 'á lâ 'ásĩ rẻ kátĩ.

⁴ Nĩ nĩ 'wǎǎ'wǎ, nẻ trỏ ngǎ kỏ ǎnẻ bẻ, ỏzỏ lǎfǎ, jẻrǎǎ, kǎ'bỏkǎ kátĩ rẻ 'bǎ yẻ. Nẻ ǎdrẻ kpá kỏ nĩ'á nẻ-bẻ-yǎ 'ẻ bẻ ỏjĩlǎ drẻ lẻtẻ 'ásĩ.

⁵ Ỏzỏ nẻ ǎǎcǎ trá 'bǎ ǎzǎ 'á rẻ, nẻ fẻ nẻ-bẻ-yǎ 'bǎ-lẻpẻ drẻ nẻtẻ kẻ nẻ rẻ, 'Nẻ trỏ tǎ ậ'dẻ Ỏvǎrĩ kǎ trá ní bẻ.'

⁶ Ỏzỏ 'bǎ-lẻpẻ yẻ ỏlẻ tǎ trá rẻ, Ỏvǎrĩ ậ'dỏ gỏlĩyẻ pǎ'á. Ỏzỏ ỏlẻ ãyẻ kỏ rẻ, Ỏvǎrẻ pǎ gỏlĩyẻ kỏ.

⁷ Nĩ rĩ zãã 'bã ãlô 'á, á 'dó kô nĩ 'á lãmú bê 'bã-tĩ kpã bê kô. Nĩ nyã ngá, nĩ mvũ ngá gólĩyĩ drĩ âfêlê ãnĩ drĩ rĩ 'bá yĩ, tãlã ngá 'dĩ ôfê ró fãfã ãnĩ drĩ rĩzô tã ámakã rĩ ícílĩ.

⁸ “Ôzô ólãgũ ãnĩ trá 'bãdrĩ mvã ãzã 'á rĩ, nĩ nyã ngá ndrĩ, nĩ gã ngá gólã gólĩyĩ drĩ âfêlê ãnĩ drĩ rĩ kô.

⁹ Nĩ êdê òjĩlã gólĩyĩ ngá lãzé bê rĩ 'bá yĩ dódó, nĩ âtã gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, ‘Ôvãrí lẽ ãnĩ ã'dô ró òjĩlã íyĩkã ró, ólẽ ngá lẽlẽ ãníkã gólã bê rĩ ò'bê drĩ ãlô.’

¹⁰ Ôzô òjĩlã ãzã 'bá yĩ 'bãdrĩ 'dĩ kã òlẽ tã ãníkã kô rĩ, nĩ âtã gólĩyĩ drĩ nõtĩ kĩ nĩ rĩ,

¹¹ ‘Mã âyê ãnĩ trá zãã, nĩ ndrê drê, mã yã tãpĩlĩndrĩ 'bãdrĩ 'dĩ kã trá ãmã pá ágálẽ 'ásĩ, mã tô pá 'á lã gô'dá kô. Nĩ ndrê trá, Ôvãrí lẽ ãnĩ, gólã rĩ ãnĩ zĩ'á ãnĩlĩ òjĩlã íyĩkã ró, gô'dá nĩ gã dó.’

¹² Lãñô gólã Ôvãrí drĩ 'ẽ'á fêlã drĩlĩyĩ rĩ ã'dô lãñô gólã drĩlã 'ẽ'á fêlã òjĩlã Sôdómô kã drĩ rĩ lãvũ'á.

¹³⁻¹⁴ “Á! ãnĩ òjĩlã 'bãdrĩ Kôrázã kã nõ òjĩlã gólĩyĩ 'bãdrĩ Bêtãsedã kã rĩ 'bá yĩ bê, mã 'ê tã lãrãkô trá ãndálẽ ãndálẽ ãnĩ lĩfĩ drĩ 'á. ãnĩ lẽẽ kô drĩ ájálẽ 'dêzô Ôvãrí vó. Nĩ nĩ trá ã'dô tã ã'dô nĩ jãrĩbã Tírã yĩ kã drĩ Sídônã bê, ãkũ ró rĩ, Ôvãrí ìzã gólĩyĩ trá kôrô. Gólĩyĩ ôró tã lãrãkô gólĩyĩ mã drĩ rĩ'á 'êlã ãnĩ lãfálẽ 'á rĩ 'bá yĩ ndrêẽ cú ìyĩ lĩfĩ sĩ rĩ, tí gólĩyĩ ãdĩ drĩ trá tã ònjĩ íyĩkã rĩ 'bá yĩ 'ásĩ. Ítĩ rĩ, Ôvãrí ã'dô lãñô ãmbã fê'á ãnĩ drĩ lãvũlĩ kôrô.

¹⁵ Gô'dá òjĩlã gólĩyĩ Kãpêrãnomã kã rĩ 'bá yĩ ìsũ íyĩkã bê rĩ, Ôvãrí ã'dô gólĩyĩ lãgũ'á trôlẽ úrũ 'álã, tãlã gólĩyĩ ârĩ tã âtã-âtã ámakã bê rĩ, gô'dá nĩ ìyĩ mã trá tã lãrãkô ndrĩ mã drĩ 'êlẽ rĩ 'á yã? ‘Ê'ê! Gólĩyĩ ã'dô nĩ'á lãsĩ ãdũkũ ãkô rĩ 'á, tãlã gólĩyĩ gã dó drĩ ãdĩlĩ tã ònjĩ gólĩyĩkã 'ásĩ.”

¹⁶ Gô'dá Yésũ âtã tã trá lãjó'bá íyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ nõtĩ, “Mã fê drĩ-ãcê ámakã trá ãnĩ drĩ òjĩlã lĩfĩ ícízô ámã vó 'á. Ôzô òjĩlã ãzã 'bá yĩ òlẽ tã ãníkã trá rĩ, gólĩyĩ lẽ tã ámakã rĩ kpã trá. Ôzô gólĩyĩ ôgã tã ìmbã-ìmbã ãníkã trá dó rĩ, gólĩyĩ gã ámakã rĩ kpã trá dó. Ôzô òjĩlã ãzã 'bá yĩ ôgã tã ámakã trá dó rĩ, gólĩyĩ gã Ôvãrí kã rĩ kpã trá dó, tãlã gólã ámã ájó 'bá rĩ ì'dĩ.”

¹⁷ Gô'dá òjĩlã gólĩyĩ zĩlĩ nyã'dĩ-nã-drĩ-lã-ngã-mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ, nĩ ìyĩ trá tã Yésũ kã âtã bê. Gô'dá gólĩyĩ ágô ìyĩ gólã ngálã rú'bã ãsô-ãsô bê. Gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, “Mã 'ê tã 'dĩ trá té ôzô ní drĩ âtálẽ rĩ tí. Lĩndrĩ ònjĩ gólã Sátãnã kã, mã âtã tã bê drĩlĩyĩ rĩ, gólĩyĩ âyê òjĩlã trá. Mã zĩ ãnĩ rú bê rĩ, gô'dá kôrô drĩlĩyĩ rôzô lã.”

18 Yésũ drí gôzô tâ âtalé gólîyî drí kî nî rî, “Ăwô, ăkû ró rî, Sătánă njă tâ Ôvârî kâ bê njănă rî, má ndrê âmă lîfî sî Ôvârî drí Sătánă rî âvũzô úrú lésî vũdrî 'á nôle.

19 Línđrî ōnjî 'dî 'bá yî rî'á ôzô ótónyî kâtî ôjîlă zălê zăză, kpá ĩnĭ bê rî ôjîlă cĭlĭ lâzê-lâzê ró. Gô'dá nî ró tâ kô, gólîyî lísî ânĭ kô, tâlă má fê drî-ăcê âmákă trá ânĭ drí gólîyî îzăzô.

20 Ngbăângbânô rî, ânĭ rú'bă trá âsô-ăsô ró, tâlă nî ĩsũ bê, rî ĩyĭ trá mbârākă bê línđrî ōnjî îzăzô. Tândĭ ró, ânĭ rú'bă ââ'dô âsô-ăsô ró, tâlă nî â'dô trá Ôvârî rî mvá ró rî drí sî.”

21 Gô'dá Línđrî Tândĭ Ôvârî kâ 'bă Yésũ trá â'dolé pĭpĭsĭlĭ lâ bê ndrĭ âyĭkô ró, drĭlă tâ âtázô Ôvârĭ drĭ rătăă sĭ kĭ nĭ rĭ, “Ăwô-ĭtĭ, âmă átă, nĭ tĭbê ângó lĭpĭ ró rĭ, nĭ lăpĭ tâ nô 'bá yĭ trá ndrĭ ôjĭlă gólĭyĭ tâ nĭ ăkĭ nô 'bá yĭ drĭ. Ánĭ Línđrĭ â'dă tâ ĭfĭ nô ôjĭlă gólĭyĭ áyábálă ró rĭ yĭ drĭ. Nĭ 'ê ĭtĭ ôzô tâ gólă ânĭ pĭpĭsĭlĭ drĭ lĕlê rĭ tĭ.”

22 Gô'dá gólă drĭ tâ âtázô lăjó'bă íyĭkă rĭ drĭ kĭ nĭ rĭ, “Ămă átă Ôvârĭ âfê ngă âmbă nô 'bá yĭ trá ndrĭ má drĭgă. Ămă átă Ôvârĭ nĭ mâ trá íyĭ mvá ró, mâ ĭ'dĭ. Má nĭ gólă kpá trá âmă átă ró Ôvârĭ ĭ'dĭ. Gô'dá má lĕ trá Ôvârĭ rĭ â'dálê ôjĭlă gólĭyĭ má drĭ êpĕlê nô 'bá yĭ drĭ.”

23 Drĭlă gôzô tâ âtalé mănĭsĭ lăjó'bă íyĭkă 'dĭ 'bá yĭ drĭ kĭ nĭ rĭ, “Ôvârĭ rĭ lĭfĭ ââ'dô ânĭ drĭ, tâlă nĭ rĭ trá âmă ndrĕlê tâ lărākô 'êrê 'á âmbă.

24 Kúmú âmbă âză 'bá yĭ, gô'dá tâ ângũ 'bă âmbă rĭ 'bá yĭ bê lĕ ĩyĭ tâ lărākô 'dĭ 'bá yĭ ndrĕlê rĭ, gô'dá ĭcá ĩyĭ ndrĕlă kô, lĕ ĩyĭ kpá úlĭ gólĭyĭ má drĭ rĭ'á âtală cú âmă tĭ sĭ ânĭ drĭ nă 'bá yĭ ârĭlĭ rĭ, gólĭyĭ ârĭ kpá kô.”

Í'dígówá Sămărĭyă lé 'bá drĭ íyĭ ăjú-'bă-ăzĭ păzô rĭ

25 Kăyĭ âză sĭ, âgô âză gólă lă'bĭ ĩmbă 'bă rĭ ĩĭ Yésũ trá, 'êzô tâ nĭnĭ Yésũ kă rĭ ũjŭlĭ tâ âză 'bá yĭ 'á, tâlă lă'bĭ ĩmbă 'bă 'dĭ lĕ Yésũ âtă ró úlĭ âză bê ânyă ró. Lă'bĭ ĩmbă 'bă 'dĭ drĭ tâ âtázô gólă drĭ kĭ nĭ rĭ, “Lĭfĭ ĭcĭ 'bă Yésũ, ôzô má ôlĕ trá rĭlĭ âđŭkŭ âkô vô úrú 'álă rĭ 'á rĭ, má â'dô â'dô 'ê'á ĭ'dĭ yă?”

26 Gólă âtă trá lă'bĭ ĩmbă 'bă 'dĭ drĭ nôtĭ kĭ nĭ rĭ, “Tă tĭbê Músă drĭ ĭgĭlĭ tâ 'bă'bă Ôvârĭ kă tăsĭ rĭ, âtă tâ kĭ â'dĭ yă? Nĭ âtă tâ lâ má drĭ.”

27 Lă'bĭ ĩmbă 'bă 'dĭ lôgô tâ trá kĭ nĭ rĭ, “Tă ĭgĭ tâ 'bă'bă Ôvârĭ kă 'dĭ rĭ úlĭ âtalé âmă drĭ kĭ nĭ rĭ, 'Nĭ lĕ Ôvârĭ Kúmú ánĭkă ró rĭ pĭpĭsĭlĭ âlô sĭ, ânĭ mbârākă sĭ ndrĭ, tâ ĩsũ-ĭsũ ánĭkă sĭ ndrĭ.”

Tă 'Bă'bă Ândă 6.5

Gô'dá kpá,

'Ní lě ání āzī-āzī yī, ōzō ní drí ání ífífí lěřē kátí.' "

Lávĭ 'bá yī 19.18

²⁸ Yésū kī, "Tā ní drí ĵjílí má tı rı, ní ndē trá ĭ'dí 'dĩ. Ōzō ní ō'ē tā 'dĩ 'bá yī trá ngbá 'būū rı, ní â'dô rĩ'á Ōvârı bē 'bădrĭ ũrú 'álâ rı 'á ăđũkũ âkó."

²⁹ Lă'bí ĩmbá 'bá 'dĩ lēē kô ōjĭlă drí tă âtálé kĩ'á nĩ rı, Yésū ĭ'dí tă nĭnĭ bē kôrô yí drĭĩ sĩ. Lă'bí ĩmbá 'bá 'dĩ kĩ, "Ní â'dâ drē má drí ōjĭlă ángô rı 'bá yī ĭ'dí âmâ āzī-āzī ró má drí lēlē rı yă?"

³⁰ Gô'dá Yésū lôgô tă-drĭ trá lă'bí ĩmbá 'bá 'dĩ drí í'dígówá sĩ kĩ nĩ rı, "Ăgô āzâ rĩ'á ânĩ'á Yērôsălémă lésĩ, 'ē'á nĩlĩ Yérĩkô 'álâ. Ăgô āzâ 'bá yī ngá ôpá 'bá 'ĩ, rú ĭyĩ gólâ trá lătĩ 'á. Ngá ôpá 'bá 'dĩ 'bá yī drí ngá gólâkâ ôpázô ndrĩ, ítá yí bē ndrĩ. Gólâ gô'dá cú ĭtĩ ũndú ró. Ngá ôpá 'bá 'dĩ 'bá yī drí gôzô gólâ rı cālē 'ē'á fŭlă fŭfŭ, sēzô lâ nĩ'á vŭlă pávô gără 'á ĭtĩ, gbôcô, ĭyĩ drĭgá sĩ âyélē ävô ró.

³¹ "Kâyĭ 'dĩ sĩ rı, ândrâ-tândĩ ró, drĭ-'bá lă'bí 'ē kâ āzâ ĭyĭngá kpá rĩ'á ânĩ'á âcálē vô tĭbē gólâ drí rızô ōzô ävô kátĩ 'dĩ 'á. Gô'dá drĭ-'bá lă'bí 'ē kâ 'dĩ ndrē bē gólâ âyĩ'á vŭdrĭ ĭtĩ rı, drĭlă ĭyĭngá lăvŭzô rú lâ sĩ âyélâ nĭngá.

³² "Gô'dá 'dĩ rı vósĩ rı, âgô āzâ drí kpá âcázô. Ăgô âcá 'bá nō rı lōsĩ gólâkâ rı rĩ'á ĭyĭkâ ũgŭlĭ âtĭ 'bá drĭ-'bá lă'bí 'ē kâ rı 'bá yí kâ lăfálē sĩ. Gô'dá âgô nō ndrē gólâ bē rı, drĭlă ĭyĭngá kpá lăvŭzô rú lâ sĩ lătĩ gără drĭ āzâ rı 'ásĩ.

³³ "Gô'dá 'dĩ rı vósĩ rı, âgô āzâ drí kpá âcázô. Ăgô 'dĩ Sămárĭyă lé 'bá 'ĩ, ĭyĭkâ gĭă ngá äwă 'ĩ. Ăgô gólâ Sămárĭyă lé 'bá ró 'dĩ ndrē bē âgô lăzé bē 'dĩ âyĩ'á vŭdrĭ rı, ĭză lâ gâ trá drĭlă, gólâ kĩ nĩ rı, 'Óô! Ā'dô 'ē âgô nō nōtĩ nō nĩ yă?"

³⁴ "Gô'dá drĭlă ânĭzô âgô lăzé bē 'dĩ ĭngálē lăzé lâ ĵĭzô ōdră sĩ, drĭlă kpá dō dăzô ĭ'dí lăzé 'dĩ 'á älókô ró, drĭlă lăzé lâ ômbézô ítá sĩ ngără-ngără. Drĭlă âgô lăzé bē 'dĩ ĭngázô 'bălē dōngĩ ĭyĭkâ rı drĭĩ, trölē âjĭlĩ ĵăřĭbă 'álâ. Âcâ ĭyĩ bē ĵăřĭbă 'álâ rı, 'bă âgô lăzé bē 'dĩ trá jó ũmú kâ rı 'álâ. Gólâ ndrē âgô lăzé bē 'dĩ vó lâ trá tândĩ ró.

³⁵ Ĭdrú rı tĩ, drĭlă gôzô lăvŭlĩ. Drĭlă lăfă fēzô âgô jó ũmú kâ vó lâ ndrē 'bá ró 'dĩ drí älókô gĭzô, kpá ngá nyănyă gĭzô âgô lăzé bē 'dĩ drĩ. Drĭlă kpá tă âtázô kĩ nĩ rı, ōzô yí ôtĭrĩ âgôô rı, yí â'dô kpá lăfă āzâ fē'á ngá gólâ drí nyălē nōngá rı tăsĩ. ĭ'dí 'dĩ."

³⁶ Gô'dá Yésū âtâ trá âgô gólâ lă'bí ĩmbá 'bá ró 'dĩ drí kĩ nĩ rı, "Tă ĭsŭ ánĭkâ rı ĭyĭkâ ángô tí yă? Ōjĭlă nă 'dĩ 'bá yī lăfálē sĩ rı, â'dĩ pă âgô gólâ ngá ôpá 'bá drí cālē rı nĩ yă, tă 'ézô drĭlă ōzô áró lâ kátĩ rı yă?"

37 Lã'bí ìmbá 'bá 'dĩ âtâ trá kĩ nĩ rĩ, “Cé òjĩlã ânĩ 'bá Sãmáryã lésĩ rĩ 'ĩ'dĩ.” Yésũ kĩ, “Nĩ gũ 'bã 'álã, nĩ 'ê kpá òzũ ãgũ gólã Sãmáryã lésĩ rĩ drĩ 'èlẽ 'dĩ tí.”

Tã Yésũ drĩ âtálẽ Mārātã drĩ rĩ

38-39 Yésũ yĩ lãjó 'bá iyíkã bê drĩlĩyĩ rĩrĩ nĩlĩ Yērōsālēmã 'álã rĩ 'á, kãyĩ ãzã sĩ pávó 'á rĩ, drĩlĩyĩ ácázó 'bãdrĩ mvá ãzã 'á. 'Bãdrĩ mvá 'dĩ 'á rĩ, òkó ãzã rĩ'á tólã rú bê Mārātã. Æmvúpĩ lâ rĩ rú Māryã. Gólĩyĩ nĩ Yésũ trá. Mārātã drĩ Yésũ rĩ tã âtízó ânĩlĩ iyĩ drĩ 'bã 'álã ùmú ró. Yésũ ácã bê drĩlĩyĩ 'bã 'á rĩ, Māryã ânĩ trá rĩlĩ vũdrĩ Kúmú Yésũ lãgátĩ, úlĩ gólãkã rĩ'á âtálã rĩ ârĩlĩ 'ĩ'dĩ.

40 Gũ'dá Mārātã ícã iyíkã úlĩ Yésũ kã 'dĩ ârĩlĩ kó kũ, tãlã gólã rĩ lĩfĩ trá lârà-lârà ró, lôsĩ nyāsã lâ'dĩ-lã'dĩ kã rĩ 'è'á 'ĩ'dĩ, drĩ lâ lĩjã trá ndĩ ìtĩ. Mārātã drĩ tã âtázó Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Kúmú Yésũ, tãlã ã'dũ 'ĩ âmã Æmvúpĩ Māryã drĩ âmã âyézó élẽwálã, rĩ'á lôsĩ nyāsã lâ'dĩ-lã'dĩ kã 'èlẽ yã? Nĩ âtã gólã drĩ ânĩ ró âmã pãlẽ lôsĩ ãzã 'bã yĩ 'ásĩ.”

41 Gũ'dá Kúmú Yésũ drĩ tã âtázó kĩ nĩ rĩ, “Mārātã, Mārātã, kãyĩ vósĩ ndrĩ, nĩ rĩ zãã rĩ'á lĩfĩ lô'bélẽ lô'bẽ lôsĩ jó kã 'èrẽ 'á ángũ tí yã?

42 Nĩ ârĩ drẽ, lôsĩ tãndĩ kó 'ĩ'dĩ ãlũ nũ. Tãkũ 'ĩ'dĩ úlĩ má drĩ rĩ'á âtálã nũ ârĩ-ârĩ lâ 'ĩ'dĩ. Māryã lẽ trá úlĩ má drĩ rĩ'á âtálã nũ ârĩlĩ. Nĩngã sĩ rĩ, má ícã tã âtálẽ drĩlã kĩ'á nĩ rĩ, gólã ònĩ lôsĩ ãzã 'èlẽ rĩ kũ.”

11

*Tã rãtãã 'èzó Òvãrĩ drĩ rĩ tãsĩ
(Mátáyũ 6.9-13; 7.7-11)*

1 Gũ'dá kãyĩ ãzã sĩ, Yésũ rĩ rãtãã 'è'á Òvãrĩ drĩ. Gũ'dá lãjó 'bã gólãkã rĩ'á gólã bê tólã, ãlũ gólĩyĩ lãfálẽ 'ásĩ rĩ kĩ nĩ rĩ, “Kúmú âmákã, nĩ ícĩ âmã lĩfĩ rãtãã 'è'è sĩ Òvãrĩ drĩ. Ókĩ nĩ rĩ, Yõwãní ícĩ iyíkã tã ârĩ 'bã iyíkã rĩ 'bã yĩ lĩfĩ lâ trá rãtãã 'è'è sĩ.”

2-4 Gũ'dá Yésũ drĩ gũzó tã âtálẽ lãjó 'bã iyíkã 'dĩ 'bã yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ 'è rãtãã nõtĩ, nĩ kĩ,

Âmã átã úrũ 'álã rĩ, ânĩ rú ã'dũ ñnjĩlĩ ñnjĩ.

Kũmũ áníkã rĩ ãâcã.

Ândrũ nõ, nĩ âfẽ ngã nyãnyã âmákã kãyĩ vósĩ cé rĩ âmã drĩ.

Nĩ âyẽ âmã tã ònjĩ âmákã rĩ 'bã yĩ 'ásĩ,

âmã drĩ rĩ'á 'èlã rĩ 'bã yĩ tãsĩ,

òzũ âmã drĩ rĩrĩ ãzĩ-ãzĩ gólĩyĩ rĩ 'bã tã ònjĩ 'èlẽ âmã drĩ rĩ 'bã yĩ âyérẽ kãtĩ.

Tã ùjũ-ùjũ 'á rĩ, nĩ 'bã âmã pĩpĩsĩlĩ ñdũ ñdũ,

tãlã mã òzó tã ònjĩ 'èè.”

5-6 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí kpá tã äzâ âtázó gólĩyĩ drí tã rãtãã 'ê'ê kã Ôvãrí drí rĩ tãsĩ nõtĩ, "Ôzõ tí tã äzâ 'bá yĩ ä'dô trá ôzõ nõtĩ rĩ. Ngáčĩ ító 'á, ôzõ ùmú äzâ ââcã ní drí 'bã 'á vò jējē äzâ 'ásĩ rĩ, gõ'dá ùmú rĩ 'dĩ rĩ'á lõfó ró, gõ'dá ní cú ítĩ ngá nyãnyã äkó fėlé ùmú 'dĩ drí nyälé rĩ, gõ'dá ní ngá nĩlĩ 'bã-tĩ-'dĩ-äzĩ áníkã ngálã. Nĩ kĩ 'bã-tĩ-'dĩ-äzĩ 'dĩ drí rĩ, ùmú âcã trá yĩ drĩ vò jējē 'ásĩ, yĩ cú ítĩ ngá nyãnyã äkó fėlé drílã nyälé, ícã kò âkórĩ drí ämbãtã äfězó yĩ drí fėlé drílã yã?

7 "Ngbãangbãno rĩ, má âtã äñĩ drí drē äñĩ tã ïjĩ-ïjĩ sĩ. 'Bã-tĩ-'dĩ-äzĩ áníkã 'dĩ ä'dô lõgõ'á lâ ní drí kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ ïkpókpólõ mã kò, mã ä'bã ätĩ trá, mã nĩjĩ gõ'dá ätĩ kò, âmã, âmãngá trá âmã mvá yĩ bē ä'dú kò'á.'

8 "Gõ'dá 'bã-tĩ-'dĩ-äzĩ áníkã 'dĩ ä'dô ngã'á gbãrãkã drĩ sĩ, ätĩ nĩjĩ ní drí, ngá gólã ní drí lėlé rĩ äfězó ní drí. Gólã 'ê tã 'dĩ ítĩ tãlã ä'dô 'ĩ yã? Tãlã ní gólã rĩ rũ-lē-äzĩ 'ĩ rĩ drí yã? 'Ê'ê, gólã 'ê tã 'dĩ ítĩ, tãlã ní rĩ'á zãã tã ïjĩ'á gólã tĩ, gólã gõ'dá lėlē òjĩlã drí tã ïsũlĩ kĩ, yĩ 'bã-tĩ-'dĩ-äzĩ ònjĩ 'ĩ rĩ kò. Ôzõ ä'dô ítĩ rĩ, Ôvãrí gólã tĩbē 'bã 'bá kòrò äñĩ 'bã-tĩ-'dĩ-äzĩ drĩ sĩ rĩ ä'dô tã ïjĩ-ïjĩ áníkã ärí'á.

9-10 "Ôzõ òjĩlã äzâ ïjĩ ngá äzâ tã lâ Ôvãrí tĩ rĩ, ää'dô fē'á lâ té gólã drí. Ôzõ òjĩlã òrĩ ngá äzâ ndã'á rĩ, ää'dô kpá ùsú'á lâ. Ôzõ òjĩlã äzâ òrĩ ätĩ gälé rĩ, ää'dô nĩ'á lâ gólã drí.

11 Ôzõ mvá äzâ ùzĩ ngá nyãnyã átã lâ tĩ rĩ, átã lâ fēé kúnĩ mvá ï'dĩ kò gólã drí. Ôzõ ùzĩ ï'bĩ 'ĩ rĩ, ófēé ïnĩ ï'dĩ drílã kò.

12 Ôzõ ùzĩ 'ä'ú 'bú ï'dĩ rĩ, ófēé ótónyĩ ï'dĩ drílã kpá kò.

13 Nĩ ndrē drē, äñĩ gólĩyĩ tĩbē tã ònjĩ bē rĩ 'bá yĩ, nĩ fē kpá ngá tãndĩ ï'dĩ äñĩ mvá yĩ drí. Ngã gõ'dá âmã átã tĩbē ùrú 'álã rĩ ä'dô ïyĩkã fē'á lâ äñĩ drí gãrã kò yã? Ôzõ nĩ ääzĩ Línдрĩ Tãndĩ gólãkã ï'dĩ rĩ, gólã ä'dô fē'á lâ kpá äñĩ drí."

Tã línдрĩ ònjĩ Sātãnã kã rĩ 'bá yĩ tãsĩ

(Mátáyõ 12.22-30; Mārãkõ 3.20-27)

14 Kãyĩ äzâ sĩ rĩ, Yésũ êdē ägõ äzâ trá ngá lãzé línдрĩ ònjĩ kã 'ásĩ. Línдрĩ ònjĩ 'dĩ 'bã ägõ rĩ 'dĩ trá rĩlĩ cú ítĩ úlĩ átã äkó ù'dú'dú ró. Gõ'dá êédē ägõ 'dĩ bē rĩ, ägõ 'dĩ rĩ trá gõ'dá tã âtálé ïyĩ tĩ sĩ tãndĩ ró òjĩlã drí ärílĩ. Òjĩlã gólĩyĩ ägõ 'dĩ ndrē 'bá Yésũ drí rĩrĩ êdérē lâ 'á rĩ ä'dô ïyĩ trá ndrĩ lâ-rõ-lã-rõ ró.

15 Gõ'dá òjĩlã äzâ 'bá yĩ gã dó tã-drĩ lėlé kĩ, mbãrãkã gólã Yésũ drí rĩzõ òjĩlã êdélé ï'dĩ sĩ lâ 'dĩ, ä'dô Ôvãrí ngá lésĩ kò, òjĩlã gólã mbãrãkã fē 'bá Yésũ drí rĩzõ òjĩlã êdélé nõ rĩ'á Sātãnã ï'dĩ, tãlã línдрĩ ònjĩ 'dĩ bē rĩ'á Sātãnã bē mbãrãkã Sātãnã kã zėlé.

16 Òjĩlã äzâ 'bá yĩ tã lėlē äkó rĩ, lē ïyĩ Yésũ rĩ ùjũlĩ kĩ nĩ rĩ, gólã ä'dô ngá ädó 'bá 'ĩ, 'dövó gólã ò'ê drē kpá tã lâ-rãkõ

ngũ gólĩyĩ òndrê ró bê gólĩyĩ ùnĩ ró bê kĩ'á nĩ rĩ, Òvârĩ fẽ mbârâkã 'dĩ nĩ gólâ drĩ.

17 Gõ'dá Yésũ nĩ tã ìsũ-ìsũ ònjĩ òjílã 'dĩ 'bá yĩ kã 'dĩ trá kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ lè trá kòlògbò cãlé yĩ drĩ. Gólĩyĩ lè à'dálã kĩ, Òvârĩ à'dó ì'dĩ kò íyĩ àjó 'bá rĩ. Gõ'dá Yésũ àtã tã trá òjílã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "'Bãsurú gólã tìbê lãfálé cã 'bá rĩ gòzò rĩlĩ rù fùlĩ ìyĩ vò 'ásĩ rĩ à'dô rĩ'á fĩ trá zĩlĩ 'bãsurú àlò ró yã? 'Bã gólã rĩzò lãwãlé 'á lã ìtú vòsĩ cé àzĩ-àzĩ bê rĩ, à'dô rĩ'á trá vò àlò 'á 'bã-tĩ àlò ró yã?

18 Òzò òjílã gólĩyĩ àyĩ 'bá 'dó Sātánã zélé rĩ òrĩ ìyĩ lãwãlé kárã rĩ, kũmũ Sātánã kã à'dô rĩ'á àlò rĩ ángò tí yã? 'É'ẽ, ícã rĩlĩ kò. Rĩ'á pãtĩ rĩ, Sātánã à'dô volé gã'á dó mbârâkã àfèlè má drĩ. Nĩ ìsũ ànĩkã bê rĩ, Sātánã fẽ mbârâkã nĩ má drĩ rĩzò lĩndrĩ ònjĩ àbãbã kã lófólé òjílã 'ásĩ 'dĩ. Òzò à'dô ìtĩ rĩ, Sātánã à'dô kpá mbârâkã àfè'á má drĩ rĩzò lĩndrĩ ònjĩ gólâkã gólã rĩ úfú zélé 'dĩ 'bá yĩ ìzãzó yã?

19 Gõ'dá nĩ ìsũ drẽ tã dã ànĩ drĩ, tã gólã má drĩ 'è'á àtálã ànĩ drĩ nò tãsĩ. Òzò Sātánã à'dô ì'dĩ mbârâkã fẽ 'bá ró má drĩ rĩ, gõ'dá à'dĩ fẽ íyikã mbârâkã ànĩ drĩ-'bá yĩ drĩ rĩzò lĩndrĩ ònjĩ lófólé òjílã 'ásĩ rĩ nĩ yã? Nĩ ìjĩ tã drẽ drĩ-'bá 'dĩ 'bá yĩ tĩ, à'dĩ fẽ mbârâkã 'dĩ gólĩyĩ drĩ nĩ yã? Drĩ-'bá 'dĩ 'bá yĩ à'dô àtã'á lã ànĩ drĩ kĩ, Òvârĩ àfẽ mbârâkã nò nĩ ìyĩ drĩ.

20 Gõ'dá mã rĩ gógó kpá rĩ'á mbârâkã Òvârĩ ngá lésĩ rĩ bê. Nĩ ndrê drẽ, gólã rĩ gógó tìbê mbârâkã 'bá ró 'è 'bá ànĩ pãlé rĩ, mã ì'dĩ rĩ'á nò. Òvârĩ àjó mã nĩ ànĩ lĩfĩ ícĩlĩ, mã ì'dĩ tìbê ànĩ drĩ 'è'á ròlã rĩ.

21 "Sātánã rĩ'á òzò àgò àwãlãkã 'bá íyikã rĩ 'bá íyĩ mvá yĩ vò ndrèlè ndrèndrè àjú sĩ rĩ kátĩ.

22 Òzò àgò àzã kpá àwãlãkã ró mbârâkã lã drĩ gólã rĩ lãvũlĩ gãrã rĩ àanĩ kpá 'dèlè òmbã bê gólã drĩ rĩ, à'dô gólã rĩ drò'á cú 'bã 'ásĩ 'dĩyĩmvá gólâkã 'dĩ 'bá yĩ ùwũzó ngbã ngã 'bã kã bê.

23 "Mã ìmbã ànĩ lĩfĩ ì'dĩ nò. Nĩ rĩ kò òmbã Òvârĩ yĩ lãfálé 'á Sātánã bê rĩ tèle. Pãtĩ rĩ, òmbã rĩ 'dĩ 'è'á àcálé. Òzò nĩ ààmũ 'á mã bê kpãkã àlò kò rĩ, nĩ lè gõ'dá trá 'á àmũlĩ àjú-'bã-àzĩyã Sātánã bê. Ànĩ drĩ àmã pãlé òjílã Òvârĩ kã è'bélé vò àlò 'á òzò kãbĩlĩkĩ lókĩ 'bá drĩ kãbĩlĩkĩ íyikã è'bérè kátĩ. Òzò nĩ ò'è ìtĩ kò rĩ, nĩ lè gõ'dá trá òjílã Òvârĩ kã lãpèlè má rù sĩ volé. Gõ'dá 'dĩ 'ásĩ rĩ, Òvârĩ à'dô tã àtã'á kĩ nĩ rĩ, 'Ànĩ àmã àjú-'bã-àzĩ 'ì.'

24 "Mã lè trá tã àzã àtálé ànĩ drĩ nòngã lĩndrĩ ònjĩ 'bã tãsĩ. Òzò lĩndrĩ ònjĩ Sātánã 'ásĩ 'dĩ àâyè òjílã trá rĩ, drílã rĩzò nĩ'á lãmũ bê èlè nĩ'á òjílã àzã 'bá yĩ ndálé, nĩzò rĩlĩ 'á lã 'á. Òzò

ũûsû ôjilã 'â âzâ kô drilã rĩzô 'á lâ rĩ, â'dô ôjilã sísí 'dĩ nĩ'á, gô'dá drilã âgôzô ó'dí.

²⁵ Ôzô ôjilã 'dĩ ãætĩ Línđrí Tándĩ Ôvârĩ kâ íyĩ pĩpĩsílĩ 'á kô línđrí ônjĩ 'dĩ vô lâ 'á rĩ, línđrí ônjĩ 'dĩ ôtirĩ âgôô rĩ, â'dô gólã rĩ pĩpĩsílĩ ûsú'á zãã tãkó ítĩ íyĩ tẽ'á ngbángbá, ôzô jó gólã tôtô ãkũzô trá 'álã sĩ êdéle ûmú drĩ rĩ kâtĩ.

²⁶ Gô'dá línđrí ônjĩ 'dĩ â'dô âzi-âzi ê'bé'á dũũ ânĩzô rĩlĩ vô 'dĩ 'á, 'dĩ rĩ â'dô 'bã'á lâŋô ró ãmbá lâvũlĩ sísí rĩ drĩ sĩ."

²⁷ Gô'dá Yésũ drẽ rĩ'á tã ãdũkũ íyĩkã âtá'á ô'bĩ ãmbá rĩ 'bã ítĩ 'dĩ 'bã yĩ drĩ rĩ, gô'dá ôkô âzâ ô'bĩ 'dĩ 'bã yĩ lâfálẽ 'ásĩ, drilã trẽzô úlĩ bẽ Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôkô âzâ gólã 'bã 'bã ánĩ ândrẽ ró nõ, Ôvârĩ fẽ ãyĩkô trá drilã lâvũlĩ kôrô."

²⁸ Gô'dá Yésũ drĩ tã âtázô ôkô 'dĩ drĩ nôtĩ, "Ôvârĩ â'dô ãyĩkô fẽ'á lâvũlĩ kôrô ôjilã gólã rĩ 'bã úlĩ má drĩ âtálẽ nõ ârílĩ rĩ drĩ gô'dá kpá rô 'bã lâ rĩ drĩ."

*Tã Yésũ drĩ gãzô dó tã lârâkô 'êlẽ rĩ
(Mátáyô 12.38-42)*

²⁹ Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, ô'bĩ ãmbá 'dĩ 'bã yĩ trá âsĩ'á dĩrĩ gbãã Yésũ rú sĩ, ôzô ôbêbêwá drĩ vô bẽrẽ gbãã rĩ kâtĩ. Gô'dá Yésũ drĩ tã âtázô gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôjilã rĩ'á ãmbá tã lẽlẽ ãkô. Gólĩyĩ lẽ má drĩ tã lârâkô 'êlẽ gólĩyĩ lĩfĩ drĩ 'á. Má gã dó tã lârâkô 'êlẽ gólĩyĩ lĩfĩ drĩ 'á. ãdũkũ lâ, gólĩyĩ â'dô íyĩ tã lârâkô âzâ ndrẽ'á cé ãlô, ôzô tã â'dâ-â'dâ kâtĩ, ôzô tã tĩbê Ôvârĩ drĩ 'êlẽ Yónã drĩ rĩ kâtĩ.

³⁰ Tã Yónã kâ rĩ rĩ'á nôtĩ. ãkũ ró, ĩ'bĩ ángĩ âzâ tẽ gólã trá nyé yĩ 'á. Gô'dá Ôvârĩ drĩ ĩ'bĩ 'dĩ 'bãzô gólã rĩ lô'délé volé lédrẽ-lédrẽ ró. Gô'dá ôjilã gólĩyĩ 'bãdrĩ Nínĩvẽ kâ rĩ 'bã yĩ 'á rĩ ârĩ íyĩ tã 'dĩ bẽ rĩ, gólĩyĩ drĩ nĩzô lâ kĩ nĩ rĩ, Ôvârĩ âjô gólã nĩ íyĩ ngálã. Gô'dá tã ámakã rĩ rĩ'á nôtĩ, Ôvârĩ â'dô kpá ámã 'bã'á â'dólẽ lédrẽ-lédrẽ ró má drĩ 'bãzô 'bú 'álã rĩ vósĩ. Gô'dá 'dĩ rĩ vósĩ rĩ, ôjilã gólĩyĩ rĩ 'bã ángó 'á nongá nõ 'bã yĩ rĩ â'dô íyĩ nĩ'á lâ kĩ nĩ rĩ, Ôvârĩ âjô mã nĩ.

³¹⁻³² Įzátũ kâpĩ gólã Ôvârĩ drĩ tã-vô ânĩ ôjilã kâ rĩ kĩzô rĩ 'á rĩ, ôjilã gólĩyĩ Nínĩvẽ kâ rĩ â'dô 'bã'á kpá ítĩ tĩ gã 'bã ró ícícíyã 'êlẽ ânĩ tĩbê tã ârĩ 'bã kô rĩ 'bã yĩ rú, tãlã ôjilã gólĩyĩ Nínĩvẽ kâ rĩ 'bã yĩ ârĩ íyĩ tã Yónã kâ bẽ rĩ, drilĩyĩ drĩ âdĩzô tã ônjĩ 'ásĩ.

"Gô'dá kúmũ âzâ kpá gólã vô jẽjẽ âzã kâ rĩ rĩ'á ôkô 'ĩ.* Gólã â'dô 'bã'á tólã kpá ítĩ ícícíyã 'êlẽ ânĩ gólĩyĩ tã lẽ 'bã kô rĩ 'bã yĩ rú. Gólã ânĩ trá vô jẽjẽ 'ásĩ úlĩ tã nĩnĩ kâ ârílĩ kúmũ Sólômô sílĩ sĩ. Gô'dá mã tĩbê âjólẽ úrũ lésĩ rĩ â'dô

* 11:31-32 11.31-32 Kúmũ 'dĩ rĩ trá kúmũ Sólômô rĩ lômilĩ, gólã Sébã lésĩ. Sébã 'dĩ Sãwôdíyã ũgũ 'álã. Nĩ zĩ tã gólãkã búkũ Kúmũ kâ ãlô rĩ 'á, kápĩtã mũdrĩ.

'bã'á gãrã kúmú Sólômô drĩ sĩ. Gõ'dá nĩ lěé úlĩ ámakâ árĩlĩ kô. Ngbãngbãnwô, má rĩ tâ Ôvãrĩ kâ ícĩ'á ãnĩ drĩ, gõ'dá nĩ lěé kô árĩlã má tĩ sĩ.

³³ "'Dôvô nĩ ârĩ drě, ôjĩlã äzâ yũ'dawạ lặsị i'ĩlĩ drĩ lâ âkólé límvo zélé. Ôzô ôjĩlã i'ĩ lặsị ingále ùrũ rĩ, ôjĩlã ôtĩrĩ 'êê filĩ jô ínĩrĩkúwạ rỏ rĩ 'á rĩ, â'dô ndrẻ'á lâ tở. Úlĩ ámakâ rĩ i'yĩkâ ôzô lặsị i'ĩlĩ lặpịlị límvo zélé kô rĩ kâtĩ. Ícã té tâ lârãkô 'êzỏ i'dĩ rĩ kô.

³⁴ Vở i'ĩ-i'ĩ drĩ fizỏ bũũũ 'á lâ ngbãngbã. Ôzô ãnĩ lịfị ã'dô ngã lâzẻ rỏ rĩ, ngã i'ĩ fĩ kô, â'dô 'bã'á ínĩrĩkúwạ rỏ. Ôzô nĩ ããrĩ úlĩ ámakâ kô rĩ, ãnĩ nyẻ ôzỏ lịfị gỏlã ngã lâzẻ rỏ rĩ kâtĩ.

³⁵⁻³⁶ Úlĩ ámakâ nõ â'dô 'bã'á ôzỏ ngã i'ĩ-i'ĩ kâtĩ, ãnĩ lịfị ômbã ãnĩ rũ, ãnĩ drĩ úlĩ ámakâ trỏzỏ 'bãlẻ ãnĩ pịpịsịlị 'á tãlã úlĩ ámakâ nõ rĩ rĩlĩ vở i'ĩlĩ ãnĩ pịpịsịlị 'á, ôzỏ vở i'ĩ-i'ĩ ngbãngbã rĩ kâtĩ."

Tã Yẻsũ drĩ tị ảnyázỏ Pặrủsị yị lã'bí imbã 'bã rĩ 'bã yị bẻ rĩ

(Mătáyỏ 23.1-36; Mảrãkỏ 12.38-40)

³⁷ Gõ'dá 'dĩ rĩ vỏsị rĩ, Pặrủsị äzâ drĩ Yẻsũ rĩ zỉzỏ ãnĩlĩ ngã nyãlẻ yị bẻ. Gõ'dá Yẻsũ drĩ ácázỏ rĩlĩ vũdrị ôzỏ lâ'bí gỏlĩyĩkâ rĩ tí. Drĩlã gỏzỏ ítỏnãlẻ ngã nyãlẻ.

³⁸ Gõ'dá gỏlã iịjị lịmvũ tã kô íyị drị jỉzỏ bũũũ kũlũgũsũ 'á, ôzỏ lâ'bí Pặrủsị kã rĩ tí. Pặrủsị 'dĩ trá lãrỏ-lãrỏ rỏ.

³⁹ Gõ'dá Yẻsũ drĩ tã âtázỏ Pặrủsị 'dĩ drĩ kị nĩ rĩ, "Ãnĩ ãnĩ äzị-äzị yị bẻ gỏlĩyị â'dỏ 'bã Pặrủsị rỏ rĩ 'bã yị, nĩ ârĩ drẻ. Nĩ rô lâ'bí ãnĩkã trá tákanyĩ. Nĩ jỉ ãnĩkã cẻ ãnĩ rủmvạ i'dĩ, gõ'dá ãnĩ pịpịsịlị drĩ i'yĩkâ rỉzỏ ỉndị rỏ. Má âtã tã 'dĩ tãlã ãnĩ ngã lỏvỏ 'bã 'i, gõ'dá nĩ â'dô kpã ôjĩlã gỏlĩyị iẻã 'bã rỏ rĩ yị 'bã'á ậdị i'yĩkâ fẻlẻ ãnĩ drĩ.

⁴⁰⁻⁴¹ Ôzỏ nĩ ôjỉ cẻ límvo rũ'bạ i'vị lẻsị rĩ i'dĩ rĩ, nĩ ỉsũ ãnĩkã bẻ rĩ, 'alẻ lâ â'dỏ 'bã'á kpã ngbãngbã yã? Nĩ jỉ ãnĩ pịpịsịlị kpã, Ôvãrĩ êẻdẻ rỏ kpã ãnĩ rũ'bạ ãnĩ pịpịsịlị bẻ. Gõ'dá ã'dỏ i'tĩ rĩ, nĩ âyẻ ngã lỏvỏ vẻlẻ, ậdị ãnĩ lĩkítĩ 'á, ãnĩ drĩ rĩ'á 'bãlã 'dĩ, nĩ fẻ iẻã 'bã drĩ, ãnĩ pịpịsịlị ã'dỏ rỏ bẻ ngbãngbã.

⁴² "Ãnĩ Pặrủsị yị, lẫỏ ạngị â'dỏ ãnĩ 'ẻ'á, tãlã nĩ rĩ trá tã ônyĩkỏ ảmbã lâ'bí ãnĩkã rĩ 'bã yị kã vỏ lâ lỏbẻlẻ ỉndị-ỉndị, gõ'dá tã 'bã'bã tibẻ Ôvãrĩ kã rĩ âyẻzỏ vũdrị. Tã â'dã-â'dã lâ rĩ'á nỏtĩ, nĩ cã ảmvũ ãnĩkã ậtủbị kã lãfãlã mủdrị, gõ'dá ảlỏ rĩ ãnĩ drĩ fẻzỏ lâ Ôvãrĩ drĩ, gõ'dá nĩ lẻẻ ôjĩlã gỏlĩyị iẻã rỏ rĩ 'bã yị vỏ lâ ndrẻlẻ kô. 'Dĩ rĩ, nĩ lẻẻ Ôvãrĩ pịpịsịlị ảlỏ sỉ kỏ.

⁴³ "Ãnĩ Pặrủsị nõ 'bã yị, nĩ lẻ ãnĩkã rĩlĩ 'dỏ rỉ-vỏ ảmbã-ảmbã drỉ sịsị lẻsị ôjĩlã ágẻlẻ, ôzỏ nĩ ôtĩrĩ nĩ jỏ tã árĩ kã rĩ

'alâ rî, nî lě ôjilă ôfě ró nî-bê-yă îyî drî rîzô îyî ñnjîlî vō rû ê'bê kê 'dî 'á.

⁴⁴ Ôjilă 'dî 'bá yî nîi kô kî, ânî pîpîsîlî â'dô rî'á ñndî ró."

⁴⁵ Gô'dá ägô äzâ rî 'bá lâ'bí ñmbálé rî drî ngâzô tâ âtalé Yésû drî kî nî rî, "Ôzô ní ââtâ tâ trá ítî ôjilă gólîyî Părúsî ró rî yî drî rî, 'dîi rî, ní rî kpá gólîyî rî 'bá lâ'bí ñmbálé rî 'bá yî 'bă'á 'dásî 'ëzô rú lâ îyî."

⁴⁶ Nîngá sî, Yésû drî tâ âtázô ägô 'dî drî kî, "Tâ pătîi ró, ôjilă gólîyî lâ'bí ñmbá 'bá 'dî 'bá yî, Ôvâri â'dô lânô fě'á gólîyî drî, tâlâ lâ'bí ñmbá 'bá 'dî 'bá yî rî îyî tâ äzâ 'bá yî lâ'bí kâ lôpélé düü ôjilă drî 'élé. Tâ ônyîkô 'dî 'bá yî ndrî ê'bê rû gô'dá trá düü gólîyî ômbê kúkú 'á lậjî-lậjî ró, ôzô ngá lậjî kâtî. Ânî gólîyî lâ'bí ñmbá 'bá 'dî 'bá yî rî îyî ngá ê'bélé düü lậjî-lậjî ró ôjilă drî nîlî, gô'dá nî lée gólîyî pâlê nîrî lâ 'á gô'dá kpá kô.

⁴⁷ "Nî rî ló'dé tândî ó'dí bélé vō äzâ 'bá yî 'ásî ngîngî vō gólîyî tîbê tâ ângû 'bá Ôvâri kê rî 'bá yî ävô lâ 'bâzô rî 'á. Nî 'ê ítî, tâlâ ôjilă ôlôngô ró ânî tâ bê, gô'dá ânî á'bîyá yî gâ îyî volé dó úlî tâ ângû 'bá 'dî 'bá yî kâ ârîlî, gôzô tâ ângû 'bá yî fûlî volé.

⁴⁸ Nî trô ânîkâ 'dî té ânî á'bîyá yî lâ'râkô ï'dî.

⁴⁹ Ôzô ândrô nô Ôvâri ââjô tâ ângû 'bá äzâ rî, nî â'dô úlî gólâkâ gă'á dó, gô'dá ânî drî kpá gólâ rî füzô volé. Tâ pătîi ró, Ôvâri kî, yî â'dô vōră âjô'á tâ ângû 'bá íyîkâ bê tâ âtalé ânî drî, ânî rî gógó â'dô gólâ rî drô'á volé kpá gólâ rî füzô.

⁵⁰ Ôvâri â'dô kpá ânî îză'á volé. Ôvâri â'dô ícícíyá 'ê'á ânî rú, tâlâ tâ ângû 'bá yî ânî drî fûlî âmbá kó ítô vō ängó kâ rî 'á bûüü ítú ândrô nô 'á rî tāsî,

⁵¹ ítôlé kó sîsî Ábêlê drîi sî bûüü âcálé äzâ rú bê Zêkăriyă rî rú, úfû Zêkăriyă íyîkâ jó ângî Ôvâri kê rî 'á, ânyî vō kôrönyă ză kâ lặgátî.* Ânî ôjilă gólîyî 'bă 'bá drê lédrê-lédrê ró rî, Ôvâri â'dô ânî îză'á kpá lânô fězô ânî drî tâ ônjî 'dî tāsî.

⁵² "Ânî gólîyî lâ'bí ñmbá 'bá ró 'dî íyîkâ ôzô ôjilă gólîyî 'bă 'bá gbákâlă-fê, jó tîlî-tî Ôvâri kê ñgbálákăzô ï'dî sî lâ rî kâtî. Gbákâlă-fê íyîkâ ôzô tâ nîñî gólâ 'ëzô âmâ pâlê mbârâkă tâ ônjî kâ 'ásî rî kâtî. Ânî lâ'bí ñmbá 'bá yî, nî lée kô áťî Ôvâri kê nîlî ôjilă drî fîzô jó tîlî-tî 'dî 'ásî. Ôvâri â'dô kpá gólîyî pă'á, drîlîyî fîzô, gô'dá ânî rî gógó, nî fî kô."

⁵³ Gô'dá Yésû drî vō 'dî âyézô. Părúsî yî lâ'bí ñmbá 'bá 'dî 'bá yî bê drî rîzô tâ âtalé 'álé âdră sî Yésû rú. Kăyî 'dî 'á rî,

* 11:51 11:51 Nî zî tâ Zêkăriyă kâ bûkû 2 Kúmú kâ 'á, kápîtă 24.

Yésũ gô'dá trá zãã gólĩyĩ ãjú-'bá-ãziyã 'ĩ, gô'dá gólĩyĩ rĩ trá Yésũ rĩ ãjĩlĩ tã ãjĩ-ĩjĩ ãzã 'bá yĩ sĩ dũũ,

⁵⁴ tãlã Yésũ ããvĩ ró bê ùlĩ ãzã 'bá yĩ 'á, gô'dá yĩ ùrũ ró gólã bê ùlĩ ãfõ 'bá gólã sũlĩ sĩ rĩ sĩ, ã'dô ró bê ãyĩ drĩ íciciyã 'ëzõ gólã rũ gólĩyĩ sũsũ-lésĩ rĩ drĩ, ã'dô ró bê gólã rĩ fũzõ volé.

12

¹ Kãyĩ vósĩ cé, õ'bĩ ãmbã ê'bê rũ trá zãã rĩ'á Yésũ rĩ vó bẽlé. Õjĩlã trá dũũ. Gô'dá Yésũ drĩ tã áátázõ lãjõ'bá ãyĩkã drĩ kĩ nĩ rĩ, “Ãnĩ lĩfĩ õmbã ãnĩ rũ, nĩ trõ tã Pãrúsĩ yĩ kã kô. Pãrúsĩ yĩ rĩ ãyĩkã tã áátálé kôrõ Ôvãrĩ rĩ rõrõ tãsĩ, gô'dá gólĩyĩ 'é ãyĩ tã lâ kô, gô'dá gólĩyĩ rĩ rĩlĩ tã lâ'bĩ ãyĩkã rĩ kã 'èle ã'dĩ, gólĩyĩ pĩpĩsũlĩ sũ kô.

² Gô'dá ãzátũ rĩ, Ôvãrĩ ã'dô tã gólĩyĩ òjĩlã pĩpĩsũlĩ 'á rĩ ã'dá'á ãlõ-ãlõ ndrĩ.

³ Ícã kô òjĩlã ãlõ ãnĩ lãfálé 'ásĩ rĩ drĩ ùlĩ ãyãyã ãnĩ drĩ rĩ'á áátálã jó ãnĩrĩkúwã ró rĩ 'á rĩ lãpĩlĩ, ãyãyã rĩ 'dĩ ã'dô ã'dó'á ùlĩ ngbálã-ngbálã ró òjĩlã ndrĩ drĩ ãrĩlĩ 'bũũ.”

*Tã gólã òjĩlã ãzã rõzõ kô cé Ôvãrĩ rĩ rõzõ ã'dĩ rĩ
(Mátáyõ 10.26-33)*

⁴ “Nĩ ãrĩ drẽ, nĩ rô òjĩlã gólã mbãrãkã bê 'ë 'bá ãnĩ rũ'bã ãnyákũ fũlĩ rĩ kô.

⁵ Nĩ rô cé Ôvãrĩ ã'dĩ, tãlã gólã ícã kpá ãnĩ 'bãlé drãlé, gô'dá gólã ícã kpá ãnĩ 'bãlé võ gólã lãsĩ ãdũkũ ãkó rĩ 'bá vélé rĩ 'á, tãlã tã õnjĩ ãnĩkã tãsĩ. Gólã ã'dĩ rĩ'á ãnĩ drĩ 'ë'á rõlã rĩ.

⁶ “Nĩ ãrĩ drẽ, õzõ nĩ õgĩ ãrĩwã mvã rĩ'á sõlã fẽ sũlĩ dãdãwã 'dĩ 'bá yĩ ã'dĩ nyãlé lãfã fĩnyãwã sĩ rĩ, òjĩlã 'bãã lĩfĩ drĩ lâ kô. Gô'dá ãrĩwã dãdãwã rĩ 'dĩ 'bá yĩ, Ôvãrĩ nĩ gólĩyĩ trá ãlõ-ãlõ ndrĩ.

⁷ Nĩ ndrẽ trá, Ôvãrĩ lã òjĩlã drĩ-'bĩ 'dĩ trá ndrĩ ãlõ-ãlõ, 'bãã ãnĩ tã vĩlĩ kô. ã'dõ ãtĩ rĩ, nĩ 'é ùrũ kô, tãlã Ôvãrĩ lẽ ãnĩ trá kôrõ lãvũlĩ ngã õnyĩkõ ndrĩ drĩ sĩ.”

⁸ Yésũ kĩ nĩ rĩ, “Õzõ nĩ ãã'dã tã gólã ãnĩ drĩ tã ámákã lẽzõ 'dĩ trá òjĩlã lĩfĩ drĩ 'á rĩ, gô'dá mã ã'dõ kpá ã'dá'á lâ ámã áatã rĩ lĩfĩ drĩ 'á kĩ'á nĩ rĩ, ãnĩ nõ òjĩlã ámákã ã'dĩ. Gô'dá mãlãyĩkã Ôvãrĩ kã ã'dõ ãyĩ kpá tã 'dĩ 'bá yĩ nĩ'á ndrĩ.

⁹ Õzõ nĩ õgã dó 'dẽlé mã vó òjĩlã lĩfĩ drĩ 'á ùrũ drĩ sĩ rĩ, gô'dá mã ã'dõ volé gã'á kpá dó ãnĩ ã'dálé ámã áatã drĩ mãlãyĩkã ãyĩkã rĩ 'bá yĩ bê. Nĩ ã'dó òjĩlã ámákã kô.

¹⁰ Nĩ ãrĩ drẽ, mã áatã tã ãzã gólĩyĩ tĩbê ámã gã 'bá dó rĩ 'bá yĩ drĩ, õzõ gólĩyĩ ò'ë 'dásĩ mã tĩbê ájólé ùrũ lésĩ nõ rũ rĩ, gô'dá gólĩyĩ drĩ Ôvãrĩ rĩ ãjízõ ãyĩ áyélé tã õnjĩ ãyĩkã 'dĩ tãsĩ rĩ, Ôvãrĩ ã'dõ gólĩyĩ áyé'á. Õzõ nĩ áatã kĩ nĩ rĩ, mbãrãkã

ámákâ nõ ã'dô íyíkâ Sātánã kâ i'dî, mbârâkã ámakâ rî ãã'dó kô Líndrí Tándí Ôvârí kâ sî rî. Ôzõ nî ñjî Ôvârí ãnî pâlê rî, Ôvârí ícá kô ãnî pâlê tã ònjí ãníká 'ásî.

11 “Ãnî tîbê 'bã 'bá òjílã ámakâ ró rî, nî ãrî drê. Ôzõ òjílã ãzã òfê ãnî drî-bã ícícíyá 'èzõ ãnî rú, ãnî 'bãzõ âdrélê òjílã ãmbâ-ãmbâ 'bâlê jó tã ãrî kâ rî 'á rî ágálê, ngã 'bô kúmú ágálê tã Ôvârí kâ rî sî rî, nî 'è ùrî kô,

12 Tãlã Líndrí Tándí Ôvârí kâ ã'dô úlî tãndí 'bã'á ãnî sîlî átalé.”

Tã Yésũ drí átalé ãgô ngá-tî ãmbá kâkârà cé ãngó 'á nongá nõ

lê 'bá lâ ró rî tãsî

13 Ægô ãzã rî'á ò'bí ãmbá ítî 'dî 'ásî, ãgô 'dî drí Yésũ rî ñjízó nôtî kî nî rî, “Lîfî ícî 'bá, ní âtã tã áamá âdrúpî sîsî rî drí, gólã ããfê drî-vó áamá átã kâ rî ùrûkã lâ má drí ã'dô lâ'bí ámakâ rî vó ró, tãlã 'dî rî ngá âdûkû áamá átã drí 'èlê rî i'dî. Gõ'dá gólã lêe tã 'dî 'èlê kô.”

14 Yésũ jã tã-drî 'dî trá gólã drí kî nî rî, “Má ã'dó mvá sîsî 'bãsurú ãníká rî 'á rî i'dî kô tã ãníká 'dî átalé yã?”

15 Yésũ âtã tã trá ò'bí ãmbá 'dî 'bá yî drí kî nî rî, “Nî 'bã ãnî lîfî ngá ãmbá dũu rî drî kô, tãlã rîrî ámakâ ãngó nõ 'á rî ã'dó kô ãnî drí 'bãzõ ngá-tî bê ãmbá. Ôzõ nî ò'bã ãnî lîfî ngá ãmbá dũu rî drî rî, nî ã'dô 'è'á lâtî vò úrú 'álã rî kâ ñvîlî.

16 “Dõvó má âtã drê í'dígówá ãzã ãnî drí, nî ãrî ró bê. Ægô ãzã rî'á ámvú íyíkâ bê âdrúgú lâ rî'á rõô. Gólã trô âdrúgú trá ndrô 'dî 'á rõô.

17 Gólã rî trá tã ñsûlî nôtî kî nî rî, ‘Mã êró ạngí ãkó má drí âdrúgú 'bãzõ 'á lâ.

18 Æ'dô bê trá ítî rî, má lê trá êró gólã ãkû rî ùfúlî vólê ó'dí lâ 'dîzõ i'dî vò lâ 'á ạngí ró, má drí âdrúgú ámakâ ãmbá 'dî 'bãzõ ndrî 'á lâ ngá ònyîkô bê ndrî,

19 tãlã ndrô ãzã rî 'bá ãgólê nã sî rî, má ã'dô ró bê ngá nyãnyã bê dũu, gõ'dá má lêe gõ'dá ámvú ãzã 'wãlé kô, tãlã má rî ró tãkó ítî cé ngá nyãlé i'dî ãyîkô sî.”

20 Gõ'dá Ôvârí drí tã âtázõ ãgô 'dî drí kî nî rî, ‘Ãnî drî yû. Gõ'dá ngácî ãndrô nõ sî, má ã'dô fê áníká ñô'á. Ní ã'dô ngá áníká ãmbá 'dî 'bá yî áyê'á ã'dî drí yã?’ I'dî 'dî.”

21 Gõ'dá Yésũ kî, “Í'dígówá má drí átalé 'dî rî'á òjílã gólîyî ñyîngá lê 'bá 'bâlê ngá bê ãmbá ãngó nõ 'á rî 'bá yî drí. Ôzõ ã'dô trá ítî rî, tãndí ró áamá drí tã Ôvârí kâ rî 'èzõ i'dî ãngó nõ 'á, tãlã ñzã òzõ áamá 'èê kô ñzátû.”

22 Gõ'dá Yésũ drí tã átázó lãjó'ba íyíkã rí 'bá yí drí kǐ nǐ rí, "Má átã ì'dí ãní drí nõ, nǐ lò'bê lĩfĩ kò ngá nyãnyã ãngó nõ kã tãsí, ítã sôsô, ãyĩkò ãngó nõ kã rí bẽ. Ícã ãní drí rĩ'á Ôvãrí rí tã lóngólé ì'dí.

23 Nĩ òrĩ cé tã ìsũlĩ ngá-tĩ ãmbá tãsí rí, Ôvãrí 'bãá ãní rúmuvá àsô-àsô ró kò.

24 Nĩ ndrê drê gbô tã â'dâ-â'dâ lâ ãríwá tãsí, gólĩyĩ cú ìtĩ ămuvú ãkó kpá êró ãkó ãngó 'á nongá, gõ'dá Ôvãrí rí ngá nyãnyã fêlé nĩ gólĩyĩ drí kãyĩ vósĩ cé. Ngã gõ'dá ãní rí gógó òjĩlã mvá ró, Ôvãrí drí lèlé kôrô ãríwá drĩ sĩ rí.

25 Òzô nĩ òrĩ lĩfĩ lò'bélé lò'bê rí, â'dô Ôvãrí rí 'bã'á fĩ trá kãyĩ ãníkã lópélé ătĩ 'álã yã?

26 Òzô â'dô ìtĩ kò rí, tãlã â'dô 'ì ãní drí rĩzó lĩfĩ lò'bélé ìtĩ yã?

27 "Nĩ ndrê drê gbô fê fôô òmã 'álã rí, rĩ'á sũsũ ró, lâràkô lâ ìyĩ 'dó ngĩngĩ. Gólĩyĩ 'é lôsĩ fãfã sĩ ítã lòfôzó ìyĩ drí kò. Kúmú ągĩ rú bẽ Sólômô rí, gólã rí trá ítã tãndĩ sũsũ ró rí bẽ. Gõ'dá ítã gólã fê fôô kã rí sũ íyíkã lãvũlĩ gãrã.

28 Gõ'dá fê fôô 'dĩ 'bá yí rí ìyíkã cé kãyĩ dãwá sĩ ìtĩ, gõ'dá drĩlĩyĩ vëzó òmã bẽ ndrĩ vólé. Òzô Ôvãrí òfê íyíkã ítã tãndĩ fê fôô yí drí òmã 'álã vélé vólé rí, fêê íyíkã ngá ãní drí rí kò yã? Nĩ lëe tã-drĩ kĩ'á nĩ rí Ôvãrí rĩ'á ãní vó ndrê'á rí kò tãlã â'dô 'ì yã?

29 Nĩ ìsũ tã kò kãyĩ vósĩ cé tã tãndĩ ãngó nõ kã tãsí, òzô ngá mvũmvũ kãtĩ ngá nyãnyã bẽ rí tãsí, gõ'dá nĩ lò'bê lĩfĩ kpá kò.

30 Òjĩlã gólĩyĩ tĩbê Ôvãrí rí rô 'bá kò rí, gólĩyĩ rí ngá 'dĩ 'bá yí lèlé zãã nĩ. Nĩ 'é ùrĩ kò, tãlã ãní átã ùrú 'álã rí nĩ ngá gólĩyĩ ícã 'bã ãní drí rí trá.

31 Nĩ 'bã Ôvãrí rí lĩfĩ òwã tówã tã rôrô ãníkã gólã drí rí sĩ. Ìtĩ gólã â'dô ãní vó ndrê'á ngá gólĩyĩ 'ẽ 'bã ícálé ãní drí rí fëzó ãní drí.

32 "Ãní lãjó'ba ámakã rĩ'á cé dãwá ìtĩ gõ'dá ãní tã 'dê má drí tákanyĩ. Nĩ 'é ùrĩ kò, tãlã ãní átã tĩbê Ôvãrí rí â'dô ãní 'bã'á ãní rú'bã drí àsózó kôrô ùrú 'álã.

33 Òzô nĩ ò'bã ngá ãmbá ãníkã 'dĩ 'bá yí gĩlĩ vólé òjĩlã ìzã 'bã rí pãzó ì'dĩ sĩ lâ rí, nĩ â'dô ngá tãndĩ ùsú'á trá Ôvãrí ngálã. Ùgú ùgũú ngá tãndĩ gólã Ôvãrí drí fêlé trá ãní drí 'dĩ kò, gõ'dá ìzãã rú kpá kò, â'dô rĩ'á ădũkũ ãkó zãã ãníkã ró.

34 Òzô ngá tãndĩ ãníkã òlãpĩ rú ãngó 'á nongá rí, nĩ lë rĩlĩ zãã ngá tãndĩ 'dĩ lăgátĩ. Òzô ngá tãndĩ ãníkã òlãpĩ rú ùrú 'álã Ôvãrí bẽ rí, nĩ lë rĩlĩ kpá Ôvãrí bẽ lăgátĩ lâ.

Tã Yésũ drí átálé úlĩ mǎnĩgõ sĩ lǎjój'bá íyíkã rĩ yĩ drí

íyĩ êdézó njǎâ âgõ-âgõ íyíkã tǎsĩ rĩ

35-36 “Ănĩ lǎjój'bá ámakã rĩ 'bá yĩ, nĩ rĩ یتو vósĩ cé njǎâ áamá âgõ-âgõ tǎlé, tǎlá nĩ nĩĩ kǎyĩ ámakã âgõzó rĩ kô. Nĩ rĩ njǎâ vó tǎlé, ôzô rû یتو 'bá drí rĩrĩ njǎâ íyĩ lĩpĩ rĩ tǎlé âgõlé ngǎcĩ sĩ 'bǎ 'á kǎrámǎ vósĩ rĩ kǎtĩ, tǎlá yĩ ôrĩ ró bê lĩfĩ ngbǎ ǎtĩ njĩlĩ íyĩ lĩpĩ drí.

37 Ôzô lĩpĩ lâ ũũsũ gólǎ rĩ'á njǎâ rĩ, gólǎ ǎ'dô ró bê ǎyĩkô sĩ. Gõ'dá lĩpĩ lâ ǎ'dô gólǎ rĩ 'bǎ'á rĩlĩ vũdrĩ tǎrǎbízǎ lǎgǎtĩ, gõ'dá gólǎ rĩ lĩpĩ ǎ'dô nyǎsǎ trô'á fǎlé gólǎ drí nyǎlé. Gõ'dá ôzô mǎ ǎnĩ lĩpĩ ró rĩ ǎâgõ ǎngó nõ 'á ǎnĩ ũsũlĩ njǎâ áamá tǎrǎ 'á rĩ, má ǎ'dô ǎ'dó'á kpá ǎyĩkô ró. Kǎyĩ 'dĩ 'á rĩ, má ǎ'dô ǎnĩ 'bǎ'á rĩlĩ vũdrĩ tǎrǎbízǎ ámakã lǎgǎtĩ úrũ 'álǎ.

38 Rú یتو 'bá nĩĩ kô ngǎtǎ 'bô lĩpĩ lâ ǎ'dô ácǎ'á lǎnjǎtúlĩ bê ngǎtǎ 'bô ngǎcĩ ító 'á yǎ rĩ. Ôzô ũũsũ rû یتو 'bá íyíkã zǎâ lĩfĩ ngbǎ rĩ, gólǎ ǎ'dô 'bǎ'á ǎyĩkô ró.

39-40 'Dôvó ǎ'dô یتĩ rĩ, nĩ rĩ njǎâ áamá âgõ-âgõ tǎlé, tǎlá âgõ-âgõ ámakã únĩĩ یتو lâ kô. Ôzô âgõ-âgõ ámakã rĩ ǎ'dô kpálé jǎjǎ ró rĩ, nĩ ǎ'dô njǎâ. Ănĩ lĩfĩ ômbǎ ǎnĩ rũ, nĩ ǎ'dô kô ôzô ôjĩlǎ ũgũ drí ngǎ gólǎkǎ ũgũlĩ rĩ tí. Tǎlá gólǎ nĩĩ kô kĩ, ũgũ ǎ'dô ǎnĩ'á fĩlĩ yĩ drí jó 'á ngǎ ũgũlĩ. Ôzô tí gólǎ ôró nĩlǎ nĩnĩ rĩ, gólǎ ǎ'dô rĩ'á njǎâ ũgũ 'dĩ tǎlé.”

41 Nĩngǎ sĩ rĩ, Pétěrô drí tǎ áťázó Yésũ drí kĩ nĩ rĩ, “Kúmú ámakã, nĩ rĩ tǎ 'dĩ átálé 'dĩ ǎmǎ lǎjój'bá ǎnĩkǎ ró rĩ yĩ drí, ngǎ 'bô ôjĩlǎ drí ndrĩ yǎ?”

42 Gõ'dá Kúmú Yésũ lôgô tǎ-drĩ 'dĩ trá Pétěrô drí kĩ, “Mǎ áťǎ tǎ 'dĩ tǎ lǎ 'bá ámakã rĩ yĩ drí ndrĩ. Ănĩ lǎjój'bá ámakã rĩ ǎnĩ lĩfĩ ômbǎ ǎnĩ rũ, nĩ ǎ'dô ró rũ یتو 'bá tǎndĩ ró. یتĩ rĩ, rũ یتو 'bá gólǎ ǎ'dó 'bá drĩ-'bá ngǎ vó ndrǎ 'bá ró drĩ lõmbǎ bê rĩ, rĩ íyíkã ǎ'dô 'ǎlé یتĩ yǎ? Gólǎ یتĩ tĩbê lĩpĩ lâ drí 'bǎlé ǎ'dólé rũ یتو 'bá ǎzĩ drĩ ndrĩ drĩ-'bá ró rĩ. Gólǎ rĩ rĩ'á ngǎ nyǎnyǎ gólĩyíkã êdélé.

43-44 Gõ'dá lĩpĩ lâ ôťĩrĩ âgõô ǎcĩ 'ásĩ rĩ, rũ یتو 'bá gólǎkǎ 'dĩ 'ǎ ngǎ 'ǎ'ǎ gólǎkǎ trá ndrĩ tǎndĩ ró. Gõ'dá lĩpĩ lâ drí ǎ'dózó gólǎ rĩ tǎ lõngô-lõngô bê, gõ'dá drĩlǎ ǎ'dózó ǎyĩkô ró, gõ'dá kpá gólǎ rĩ 'bǎlé ngǎ 'ǎ'ǎ íyíkã vó lâ ndrǎlé ndrĩ, tǎlá gólǎ یتĩ drĩ-'bá tǎndĩ یت.

45 “Gõ'dá rũ یتو 'bá drĩ-'bá ró 'dĩ ôkĩ íyĩ lĩpĩ ǎácǎ drǎ âgõlé 'wǎâ ǎcĩ 'ásĩ kô, gólǎ drí rĩzó rũ یتو 'bá ǎzĩ gólǎ bê nĩngǎ 'dĩ 'bá yĩ cǎlé, gõ'dá kpá rĩ'á ngǎ lĩpĩ lâ kǎ یتǎlé, gõ'dá gbô rĩ'á ngǎ nyǎlé یتĩ, ôdrǎ yĩ mvũlĩ یتĩ rĩô, ôdrǎ drí rĩzó cĩlǎ rĩ.

46 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, lĩpĩ lâ â'dô âgõ'á nyĩ rô, gólâ rĩ ùsúlĩ tã ányâ rĩ 'bá yĩ 'èrê lâ 'á. Gõ'dá lĩpĩ lâ 'dĩ â'dô 'è'á gólâ rĩ cãlé, gõ'dá kpá trõlé 'bãlé gãnĩmã 'á, tãlâ gólâ â'dó drĩ-'bá tãndĩ 'ĩ kô. Gólâ rĩ rú â'dó kpá kô lĩngô-lĩngô ró.

47 "Rũ ì'bũ 'bá tĩbê tã lĩpĩ lâ kâ nĩ 'bá trá gõ'dá drĩlâ rözó lâ kô rĩ, lĩpĩ lâ â'dô lĩngô fẽ'á drĩlâ kôrô.

48 Gõ'dá rũ ì'bũ 'bá tĩbê tã lĩpĩ lâ kâ nĩ 'bá kô gõ'dá drĩlâ âvĩzô 'á lâ sĩ rĩ, â'dô kpá lĩngô fẽ'á drĩlâ cé fĩnyáwá ìtĩ. Ānĩ lãjô'bá ámakâ rĩ 'bá yĩ, má ìcĩ ānĩ trá tã āmbá sĩ tã 'dĩ 'bá yĩ ānĩ drĩ gólĩyĩ rölê gõ'dá kpá ānĩ drĩ tã 'dĩ 'bá yĩ ìmbálê òjĩlā drĩ 'bũũ.

49-50 "Āgõ-āgõ ámakâ āngó 'á nōngá rĩ â'dô lĩngô Ôvārĩ kâ 'bã'á āngó drĩ. Lĩngô Ôvārĩ kâ 'dĩ â'dô â'dó'á òzō ngbĩlĩrĩ lãsĩ kâ rĩ tí. Ngbĩlĩrĩ rĩ gógó 'dĩ â'dô kpá áamá zã'á. Tã 'dĩ rĩ trá zãā ngĩyá má drĩ tã 'dĩ ò'è rũ gbō 'wāā.

51 Nĩ ìsũ ānĩkâ bē rĩ, má ānĩ āngó nō ēdélē yā? 'É'ē, òjĩlā â'dô ìyĩ lãfálē cã'á āzĩ-āzĩ rú sĩ áamá tāsĩ.

52 'Bā-tĩ ālō nōtĩ nō 'á rĩ, òjĩlā āzā 'bá yĩ â'dô 'dē'á má vó, gõ'dá āzā 'bá yĩ â'dô áamá gā'á.

53 Āzā 'bá yĩ átá lâ yĩ â'dô áamá lē'á, gõ'dá mvá lâ yĩ lēē ìyĩkâ mā kô. Ōzō mvázĩ yĩ òlē mā nĩ rĩ, gõ'dá ādrá yĩ lēē mā kô. Nĩ ìsũ drē tã ìtĩ 'dĩ 'bá yĩ dódó ānĩ drĩ."

Tã Yēsũ drĩ drĩ-mbĩlĩ sōzō òjĩlā lĩfĩ tãlā ìyĩ ēdézó njāā

āgõ-āgõ ìyĩkâ āngó 'á nōngá rĩ tāsĩ rĩ

54 "Ānĩ òjĩlā ndrĩ nĩ ārĩ drē, òzō nĩ òndrē mbārāsāsā mūkūkũ trá ānĩ'á rōō ómvórē lēsĩ rĩ, nĩ nĩ trá kĩ nĩ rĩ, òzē bí ānĩ'á 'dĩlĩ.

55 Gõ'dá kpá ìtĩ, òzō nĩ òndrē fē bí òmā bē trá lāwá'á rĩ, nĩ nĩ trá kĩ nĩ rĩ, mĩlĩ trá ānyĩ ācá'á.

56 Nĩ kĩ, nĩ rĩ ìyĩ rĩ'á tã nĩnĩ bē mĩlĩ tāsĩ kpá òzē lĩmvũ tāsĩ rĩ, ngā gõ'dá ā'dô tã 'ĩ, nĩ â'dó kô tã nĩnĩ bē tã Ôvārĩ kâ tāsĩ yā?

57-58 "Nĩ ārĩ drē, òzō nĩ òtrō lãfā òjĩlā āzā drĩgá sĩ rĩ, gólâ ākĩ'á nĩ rĩ, nĩ āfē 'wāā'wā yĩ òzō ānĩ ājĩ tã-vó kĩ kâ 'á kô.

59 Gõ'dá óó'bā ānĩ trá gãnĩmã 'á rĩ, nĩ āfōō tākó ìtĩ kô, nĩ â'dô té lãfā fẽ'á zālō gōzō ānĩ lófōlé. Gõ'dá Ôvārĩ 'è ìcĩcĩyá trá ānĩ rú, tãlā nĩ lēē gólâ rĩ rölē kô. Ā'dô ìtĩ rĩ, nĩ ndā lãtĩ 'wāā'wā ānĩ drĩ ānĩ pāzō, tãlā kãyĩ 'ēzō lĩngô fēlé ānĩ drĩ rĩ trá ācá'á ānyĩ."

13

Tã òjĩlā gólĩyĩ rĩ 'bá drālē nyĩ ró rĩ tāsĩ rĩ

1 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, òjĩlã äzâ 'bá yĩ âcâ ãyĩ trá tã tĩbê ämbá rũ 'ẽ 'bá Yẽrõsälẽmã 'álã nã tã lâ âtalé. Òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ âtã ãyĩ tã trá kĩ nĩ rĩ, “Kúmú Pĩlátõ ùfũ ägõ äzâ 'bá yĩ trá Gãlĩláyã lèsĩ. Pĩlátõ fũ gólĩyĩ drĩlĩyĩ rĩrĩ ngá fẽfẽ fẽlẽ jó ángĩ Ôvãrĩ kã 'á rĩ 'á. 'Dĩ rĩ'á tã pãtĩ 'ĩ gólĩyĩ òjĩlã ònjĩ 'ĩ yã?”

2 Yẽsũ âtã trá kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ãsũ äníkã bẽ rĩ, Ôvãrĩ 'bã òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ Pĩlátõ ùfũ ró, tãlã gólĩyĩ òjĩlã ònjĩ 'ĩ yã? Gólĩyĩ rĩ'á òjĩlã ònjĩ 'ĩ lãvũlĩ gãrã òjĩlã äzĩ Gãlĩláyã lẽ 'bá ró rĩ yĩ drĩ sĩ yã?”

3 Ôvãrĩ fũ gólĩyĩ volé 'dĩ kĩ'á nĩ rĩ gólĩyĩ òjĩlã ònjĩ 'ĩ rĩ kũ. 'Dĩ rĩ â'dõ tã ífĩ lâ ã'dĩ kũ, gõ'dá â'dõ ãyĩkã 'bã'á tã pãtĩ ró, Ôvãrĩ â'dõ tã-võ gólĩyĩkã kĩ'á òjĩlã ämbá nõ 'bá yĩ bẽ ndrĩ gõzõ lãñõ fẽlẽ gólĩyĩ drĩ. Gõ'dá nĩ ädĩ drĩ tã ònjĩ äníkã 'ásĩ.

4 Nĩ nĩ tã tĩbê òjĩlã gólĩyĩ ämbá drã 'bá mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-njĩ-drĩ-lã-nã jó bẽlẽ tõrõngõlõ Sílómã 'á rĩ drĩ pĩzõ drĩ lâ yĩ gólĩyĩ ùfũlĩ ndrĩ rĩ kũ yã? Nĩ ãsũ äníkã bẽ rĩ, Ôvãrĩ 'bã gólĩyĩ ãyĩkã kó drãlẽ ãtĩ, tãlã gólĩyĩ òjĩlã ònjĩ 'ĩ lãvũlĩ gãrã äzĩ-äzĩ drĩ sĩ yã?”

5 'É'ẽ, nĩ ârĩ drẽ, õzõ nĩ äädĩ drĩ tã ònjĩ 'ásĩ kũ rĩ, Ôvãrĩ â'dõ äñĩ ãzã'á.”

Tã tã Yẽsũ drĩ âtalé ùlĩ mãñgõ ró, tã Ôvãrĩ drĩ lãñõ ãkĩzõ, tãlã òjĩlã äädĩ ró drĩ bẽ rĩ tãĩ

6 Gõ'dá Yẽsũ âtã ùlĩ mãñgõ äzâ trá nõtĩ kĩ nĩ rĩ, “Ägõ äzâ ã'dĩ kãñágõwã trá yĩ drĩ ämvũ 'á. Fẽ 'dĩ rĩ trá ndrõ ämbá sĩ 'wã kũ.

7 Nĩngá sĩ rĩ, gólã lẽ trá fẽ 'dĩ gãlẽ volé, tãlã rĩ trá võ ämvũ 'á 'dĩ lógálẽ tãkõ.

8 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, äzĩ-äzĩ lâ äzâ drĩ tã âtázõ drĩlã kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ äyẽ drẽ ndrõ älø sĩ, õzõ õ'wã kpá kũ rĩ, nĩ gõ ró gãlã volé. Nĩ 'wã lãgãtĩ lâ ngbã dĩrĩ, nĩ njõ ró tõtõ ãdĩkõ 'dĩ ndrĩ õmvõrẽ lâ 'á,

9 ngãtã â'dõ 'wã yã rĩ, õzõ õ'wã kpá kũ rĩ, nĩ gõ ró gãlã volé.' ”

Tã Yẽsũ drĩ õkõ äzâ èdézõ kãpĩ rãtãã kã sĩ änyĩ fẽzõ äjũ-'bã-äzĩ

lã yĩ drĩ rĩ

10 Kãpĩ rãtãã kã äzã sĩ rĩ, Yẽsũ rĩ'á tã Ôvãrĩ kã ãmbã'á jó tã ärĩ kã 'á.

11 Òkõ äzã rĩ'á tólã ngá lãzẽ änyã-fã kã bẽ. Änyã-fã ädĩ õkõ 'dĩ trá ngbã kúgũ'dúwã ãtĩ, ãjõ yĩ kũ ndrõ lâ mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-njĩ-drĩ-lã-nã.

12 Yẽsũ ndrẽ õkõ 'dĩ bẽ rĩ, gólã kĩ nĩ rĩ, “Íyã, ngbãângbã nõ rĩ, ngá lãzẽ äníkã 'dĩ ndẽ rũ trá.”

13 Drílâ gōzó íyî drí 'bálê ôkó 'dĩ drĩ. Kôro ngá lâzé 'dĩ drí rû ndēzó. Ôkó 'dĩ drí rû ñjōzó mbĩmbĩ, té ōzō íyíkâ âkû rĩ tí. Ôkó 'dĩ drí gōzó Ôvârí rĩ lûyĩlĩ âmbá íyî êdê-êdê 'dĩ tāsĩ.

14 Gō'dá âgô gólâ âmbá sísĩ-lésĩ jó tâ ârĩ kâ 'dĩ 'á rĩ, gólâ trá ōmbã ró, tâlâ Yésũ êdê ôkó 'dĩ trá kâyĩ rātáã 'ézó 'dĩ sĩ. Âgô gólâ âmbá sísĩ-lésĩ 'dĩ drí tâ âtázó òjílâ drí kĩ nĩ rĩ, "Kâyĩ rĩ'á âmâ drí ngá 'ézó 'á lâ ñjĩ-kázíyá. Nĩ ânĩ kâyĩ 'dĩ 'bá yĩ 'á éedê ró ânĩ, â'dó kô kâyĩ rātáã kâ sĩ."

15 Kúmũ Yésũ lôgô tâ-drĩ trá âgô âmbá sísĩ-lésĩ 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Ânĩ ákpúrúkâ 'ĩ, ânĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ, ōzō òjílâ âlô â'dô ñndrĩ íyíkâ bê ngátá kâbĩlĩkĩ íyíkâ bê yã rĩ, ñnjílâ ñĩmvũ fēzó drílâ mvũlĩ kâyĩ rātáã kâ 'dĩ 'á kô yã?"

16 Gō'dá ôkó nō rĩ'á òjílâ âníkâ ñ'dĩ, gólâ rĩ'á ngá lâzé bê. Sātánâ ômbê trá âdĩ-âdĩ ró ndrô âmbá sĩ, ícá kô gólâ rĩ ñnjízó kâyĩ rātáã kâ 'dĩ 'á yã?"

17 Gō'dá nĩngá sĩ rĩ, tâ-drĩ lôgô-lôgô Yésũ kâ 'dĩ 'ê íyĩ ãjũ-'bá-âzĩ yĩ trá 'dó 'bálê ãnyĩ ró tâ gólâ drí âtálê 'dĩ 'á. Gō'dá òjílâ ùrúkâ âzâ 'bá yĩ rĩ'á ñyĩ ãyĩkô âmbá sĩ tâ tãndĩ ángĩ Yésũ drí 'élê 'dĩ 'á.

Tã Yésũ drí âtálê úlĩ mănĩgô sĩ ândâlâ rĩ, òjílâ Ôvârí kâ rĩrĩ lâ ângó 'á nōngá rĩ tāsĩ rĩ

18-19 Gō'dá Yésũ kĩ nĩ rĩ, "Ôjílâ gólĩyĩ úlĩ Ôvârí kâ rĩ ârĩ 'bá rĩ 'bá yĩ rĩ'á ōzō lí'bá ífĩ kâtĩ. Nĩ ndrê lí'bá ífĩ cé fĩnyáwá ñtĩ, drílâ ngázó âfólê mbálê fê ángĩ ró gárá bê dũũ tōrōngōlō ùrũ. Áríwá drí rĩzó 'délê drĩ lâ kpá 'bã 'dĩzó drĩ lâ 'á. Ôjílâ gólĩyĩ cé dāwá úlĩ ámakâ ârĩ 'bá rĩ â'dô ñyíkâ 'bã'á ñtĩ dũũ.

20-21 "Ôjílâ Ôvârí kâ kpá rĩ'á ōzō âkú kâtĩ. Ôkó âzâ â'dô âkú dā'á cé fĩnyáwá ñtĩ ôdrá 'á, drílâ lậ'búzó ndrĩ 'á lâ sĩ."

Tã gólâ fĩfĩ kũmũ Ôvârí kâ 'á ùrũ 'álâ rĩ rĩ'á âmbâ-âmbâ ró

rĩ tāsĩ

(Mătáyô 7.13-14, 21-23)

22 Yésũ òtĩrĩ rĩ nĩlĩ lậmúlĩ Yērōsālémã 'álâ rĩ, gólâ rĩ trá âdrélê 'bãdrĩ mvá ònyĩkô âzâ 'bá yĩ 'ásĩ òjílâ ñfĩ ícĩ bê.

23 Âgô âzâ ñjĩ gólâ trá kĩ nĩ rĩ, "Lĩfĩ ícĩ 'bá, ââ'dô cé òjílâ ùrúkâ pã'á ñ'dĩ fĩlĩ ùrũ 'álâ yã?"

24 Yésũ lôgô tâ trá gólâ drí kĩ nĩ rĩ, "Ôjílâ âzâ ñjĩ kô kĩ'á nĩ rĩ, òjílâ bê tậjĩ 'ê'á cālê 'bãdrĩ Ôvârí kâ rĩ 'álâ. Gō'dá ânĩ, nĩ sô fãfã nĩ câ ró bê, tâlâ òjílâ âmbá ñsũ ñyíkâ kĩ, ââ'dô tâ fĩnyáwá 'ĩ cãzó kũmũ Ôvârí kâ 'á. Gō'dá Ôvârí â'dô òjílâ 'dĩ 'bá yĩ lôgá'á dó cālê, tâlâ gólĩyĩ rĩ ñyĩ Ôvârí rĩ tēlê pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ kô.

25 Ôvârí rĩ'á òzò jó lúpì kâtí. Òjílã àmbá â'dô ùjũ'á lâ filí, gô'dá kâyi ndê rû bê rî, Ôvârí drí íyíngá ngãzó áti â'bâlê kpâákũ. Òzò ní â'dô zââ rĩ'á jó tìlì-tì 'á rî, ícá gô'dá ní drí fízò kò. Gô'dá ní àkĩ'á nĩ rî, 'Ôvârí, ní nji áti má drí.' Ôvârí àkĩ'á nĩ rî, 'Má nji nĩ kò. Má nji vô ní drí ânizò rî kpá kò.'

26 Òzò ní àâtà gbô lé kî nĩ rî, 'Ní rî trá fí nĩ áamá lĩfí ícílí tã ániká sî jãrĩbã ámaká rî 'álá rî. Má rî trá kpá ngá nyâlê ání bê' rî.

27 Ôvârí àkĩ'á nĩ rî kpá, 'Má nji vô ní drí ânizò rî kpá kò. Ní nĩ nĩngá sî volé. Má nji nĩ kò, nĩ òjílã ònji 'ì.'

28 Gô'dá ní drí â'dô rĩ'á áwó ngólê àmbá, tã ìsũ-ìsũ bê gô'dá kpá ìzã drí rĩzó ání 'elê ãdũkũ ákó. Ní â'dô Ābārāyāmā yī ndrē'á Īsākā bê Yākóbā yī bê rĩ'á ìyī jó tãndí nã 'álá tã àngũ 'bá Ôvârí ká yī bê, gô'dá nĩ rî gógó Ôvârí ìkí nĩ trá àkpá jó tìlì-tì 'á fí ákó yī ngálá.

29 "Tã pãtĩ ró, Ôvârí â'dô òjílã àzĩ'á òrĩ àmbá 'bãdrĩ 'á nõ 'bá yī 'ásĩ òmvórê lésĩ, kpá ìtú drí fĩrĩ lésĩ 'dó ndrĩ ànĩlĩ rĩlĩ ngá nyâlê yī bê jó 'álá.

30 Â'dô 'bã'á ìtĩ ìzátú rî, gólĩyĩ tìbê kî 'bá nĩ rî ìyī ìyíkã òjílã volé áyábalá ró rî ì'dĩ rî, Ôvârí â'dô gólĩyĩ trõ'á lãvũlĩ 'bâlê sísì òjílã 'bãsurũ ìyíkã ká rî ró. Gô'dá â'dô 'bã'á kpá ìtĩ ànĩ tìbê ìyī 'bã 'bá sísì rî, â'dô ìyíkã 'bã'á òjílã ãdũkũ ró. Nĩ fí kò 'bãdrĩ Ôvârí ká rî 'álá."

31 Gô'dá kôrô Pãrúsĩ àzã 'bá yī drí ácázó Yésũ ngálá tã átalé mbârākã sî gólá drí kî nĩ rî, "Yésũ, ní ngá nĩlĩ nõngá sî volé, tãlã Ēródê lè trá ání fũlĩ."

32 Yésũ lògò tã-drĩ trá Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yī drí kî nĩ rî, "Nĩ êgbê mã lé rî, mã 'é ùrĩ kò àlólá. Ēródê â'dô òzò òtógôwá kâtí. Nĩ nĩ tã átalé òtógôwá 'dĩ, Ēródê drí kî, mã drê zãâ ngá ámaká 'è'á òjílã gólĩyĩ línđrĩ ònji bê rî 'bá yī kpá gólĩyĩ ngá lãzé bê rî 'bá yī êdé bê.

33 Kâyi ámaká mã drí ngá ámaká ndêzó rî ácá drê kò. Ēródê â'dó ì'dĩ 'è 'bá áamá fũlĩ rî kò, tãlã mã rĩ'á tã àngũ 'bá 'ì, mã â'dó drã'á Yērōsālēmā 'álá, tãlã 'dĩ rî vô gólá òjílã tã àngũ 'bá drí drãzó 'á lâ rî ì'dĩ.

34 "Á! Ānĩ òjílã Yērōsālēmā lé 'bá yī, nĩ fũ tã àngũ 'bá yī gólá Ôvârí ngá lésĩ nõ nĩ. Nĩ lùvũ vōrã 'bá Ôvârí ká rî 'bá yī nĩ kúnĩ mvá sî. Mã lè áamá drí 'bâlê ànĩ rú sî ànĩ àmvózó kũrũ-kũrũ òzò 'ã'ú àndrê drí vũrĩ ìyī úfú 'bâlê mvá lâ yī drĩ sî kũrũ-kũrũ rî kâtí rî, gô'dá nĩ gá volé dó.

35 Ngbãangbãno rî, áâ'dô jãrĩbã ániká 'dĩ ìzã'á volé. Nĩ ndrê mã kò zãâ, té kâyi ìzátú ànĩ drí áamá lùyízó mã drí rĩrĩ àgólê Ôvârí ngá lésĩ rî 'á."

14

Tã Yésũ drí ãgô ãzã kũzíkũ bê rî êdézó kâyi rãtãã 'ê kã 'á rĩzô Pãrúsĩ yî tî ànyálé rî

¹ Kâyi ãzã rãtãã kã sî rî, Pãrúsĩ ãzã gólã ãmbá ró rî, âzi Yésũ trá ânîlî ngá nyálé yî bê. Gõ'dá Pãrúsĩ 'dĩ âzi-âzi lâ yî ãzã 'bá yî bê, lê iyî trá Yésũ rî ùjũlî. Drĩlĩyî rĩzô gólã rî ìpítãlê òzô tí gólã ãã'dô tã ònjĩ ãzã 'ê'á yã rî.

² Drĩlĩyî tã ì'bĩzô, ãgô ãzã âjízô pá lâ drî lâ bê rĩ'á gãgã ró, Yésũ êêdê ró gólã bê kâyi 'dĩ sî.

³ Gõ'dá nĩngá sî rî, Yésũ nî tã gólĩyĩkã 'dĩ trá, ì'bĩ iyî tã 'êzô iyî drĩ rũlî 'á lâ. Drílã tã ìjízô gólĩyĩ tî kî nî rî, "Ícã trá ngá pãpã 'ezô kâyi rãtãã kã nõ 'á yã? Nĩ âtã tã 'dĩ má drí."

⁴ Gõ'dá nĩngá sî rî, òjĩlã ãzã âlô tã-drĩ jã 'bá rî yû. Drílã gõzô drî 'bãlê ngá lâzé 'bá nõ drĩ lâ rũzô drĩ lâ bê kî nî rî, "Nĩ ngá ùrũ, ngá lâzé ánĩkã ndê rũ trá." Drílã gõzô tã 'bãlê ngá lâzé 'bá nõ rî drí nĩzô.

⁵ Gõ'dá Yésũ drí tã âtázô ìfĩ ìmbá 'bá 'dĩ 'bá yî drí kî nî rî, "Ãgô ãzã ã'dô mvá bê, gõ'dá mvá 'dĩ ò'dê óró fĩfĩ 'á rî, ã'dô ícã'á lôfõzô lâ kâyi rãtãã kã 'dĩ 'á kô yã? Òzô òjĩlã ãzã ã'dô ítĩ bê, ítĩ gólãkã ò'dê óró 'á rî, ã'dô ícã'á lôfõzô lâ kâyi rãtãã kã 'dĩ 'á kô yã?"

⁶ Gõ'dá nĩngá sî rî, gólĩyĩ rî iyî trá 'dô títĩ, ícã iyî kô úlĩ gólãkã 'dĩ vô lâ lôgólê.

⁷ 'Dĩ rî vósĩ rî, Yésũ drí úlĩ mãnĩgô ãzã âtázô ùmú gólĩyĩ gólã bê tólã rî yî drí tã yî drí rĩ'á ndrêlã ùmú ãzã 'bá yî drí rĩ'á 'êlã rî 'ásĩ. Ùmú ãzã 'bá yî âacã trá vô kãrãmã kã 'á rî, gólĩyĩ lê iyĩkã rĩlĩ té kítĩ gólã 'bãlê òjĩlã ãmbã-ãmbã drí rĩzô rî drĩlĩ.

⁸ Yésũ kî nî rî, "Òzô úũzĩ ãnĩ trá vô ãmbã ãzã 'á ngátã 'bô lãgĩ 'á ngã 'bô kãrãmã ángĩ ãzã 'bá yî 'á yã rî, nĩ ãzã, nĩ rî kô kítĩ gólã 'bãlê òjĩlã ãmbã-ãmbã drí rĩzô rî drĩlĩ.

⁹ Òzô òjĩlã ãmbã rî vô 'dĩ 'bãzô drílã 'dĩ âacã trá rî, áã'dô ánĩ ìngã'á rî vô 'dĩ drĩlĩ sî. ãnyĩ ángĩ drí gãzô nĩ drĩlĩ, nĩ drí nĩzô rĩlĩ ìnyákũ 'á.

¹⁰ Òzô nĩ ã'dô tã nĩ 'bá 'î rî, nĩ rî sísĩ ìnyákũ drĩlĩ, ógô ró ánĩ ìngálê rĩlĩ kítĩ drĩlĩ, òjĩlã ndrĩ ùnĩ ró bê kî nî rî, ìnnĩ nĩ trá kôrô.

¹¹ Òjĩlã gólã tĩbê iyî 'bã 'bá òjĩlã ángĩ ró gãrã ãzi-ãzi drĩlĩ sî rî, Òvãrĩ ã'dô gólã rî ìfĩ êmvé'á, drílã 'bãzô ãnyĩ ró òjĩlã ìfĩ drĩ 'á ndrĩ. Gõ'dá òjĩlã gólã iyî 'bã 'bá áyábálã ró rî, Òvãrĩ ã'dô òjĩlã 'bã'á gólã rî ìnnĩlĩ."

¹² Gõ'dá Yésũ drí tã âtázô ãgô gólã ngá lípĩ ró nõ drí kî nî rî, "Òzô òjĩlã ãzã òtĩrĩ 'êê ãzi-ãzi zĩlĩ kãrãmã iyĩkã 'á ngã

'bô ânĩlí ngá nyǎlé yí bē yā rī, gólá ǎǎzị cé iyí lāmû-ǎziyā yí ì'dí kô, gólá ǎǎzị kpá cé ǒjílá gólíyí ngá bē ǎmbá 'dĩ 'bá yí ì'dí kô. Nĩ nĩ trá ǒjílá gólíyí cé ǎnĩ lāmû-ǎziyā ró ì'dí, â'dô ìyí kpá ǎnĩ ǎzị'á ngá nyǎlé ìyí bē kārámā ìyíkā 'á.

¹³ Ōzō nĩ ǒlě trá ǒjílá zǐlĩ rĩ, nĩ zị lĩfĩ ǎkó lé 'bá kōrōkpó gō'dá kpá ìzā 'bá bē, ǎǎnĩ ró ìyí kārámā nyǎlé.

¹⁴ Tǎlá gólíyí ngá ǎkó lōgōlě ǎnĩ drí. Ìzátú rĩ, ǒdrā ǎnĩkā vósĩ, nĩ ǒtírĩ cǎá úrú 'álá rĩ, Ôvǎrí â'dô ǒrē fē'á nĩ ǎnĩ drí tǎ tǎndí bē."

Tǎ Yésũ drí ì'dígówá kārámā ǎngĩ ǎzā ká ngĩzō ǒjílá lĩfĩ ìcízō

*tǎ kũmũ Ôvǎrí ká rĩ ká tǎsĩ rĩ
(Mátáyō 22:1-10)*

¹⁵ Ǭgō ǎzā kpá rĩ'á tǎrǎbízā lǎgátĩ ìtĩ, ǎgō nō ǎrĩlĩ bē tǎ Yésũ drí ǎtǎlé nō rĩ, gólá ǎtā tǎ trá nōtĩ kĩ nĩ rĩ, "Wǎǎwǎ! ǒjílá tǐbē gólíyí â'dô 'bá 'è'á kārámā nyǎlé Ôvǎrí drí 'bǎ 'álá úrú 'álá rĩ, gólíyí rĩ'á cú ǎndrā-tǎndĩ bē."

¹⁶ Yésũ ǎtā tǎ trá ǎgō 'dĩ drí nōtĩ kĩ nĩ rĩ, "Ǭwō, tǎ pǎtĩ-pǎtĩ ró, 'dĩ tǎ tǎndí 'ĩ.

"Nĩ ǎrĩ drē ì'dígówá ǎmákā nō. Ǭgō ǎzā zị ǒjílá trá kārámā ìyíkā 'á dũũ lǎvũlĩ kōrō.

¹⁷ Gō'dá nĩngá sĩ rĩ, ǒǒtírĩ nyǎsǎ ǎvó rĩ, gólá jō rũ ì'bũ 'bá ìyíkā trá, nĩ'á ǒjílá gólíyí ùmú ró rĩ 'bá yí ǎzǐlĩ, ǎǎnĩ ró ìyí. Gólá ǎtā tǎ trá kĩ nĩ rĩ, èédē ngá nyǎnyā trá ngá mvũmvũ yí bē kpǎnó-kpǎnó. Gólíyí ǎǎnĩ.

¹⁸ Gō'dá ǒjílá 'dĩ 'bá yí ndrĩ gǎ ìyí trá dó ǎnĩlĩ. ǒjílá gólá zǐlĩ sísĩ rĩ kĩ nĩ rĩ, 'Má nũ kô. Má gĩ ǎmvũ ó'dĩ ǎmákā trá, mǎ drē nĩ'á ndrēlā.'

¹⁹ Gō'dá ǎzā rĩ kĩ nĩ rĩ, 'Má gĩ ìndrĩ ǎmákā trá ó'dĩ ró, mǎ nĩ drē trá, nĩ'á ǎjílá vō tǎndí ǎzā 'á ngá nyǎlé, mǎ ǎcá kārámā 'dĩ 'á kô.'

²⁰ Gō'dá kpá ǎgō ǎzā kĩ nĩ rĩ rũ ì'bũ 'bá 'dĩ drí rĩ, 'Má ìcá ǎnĩlĩ kô, tǎlá lǎgĩ ǎmá ǒkó ká ó'è drē ǎgĩ.'

²¹ "Gō'dá rũ ì'bũ 'bá 'dĩ drí gōzō vólé ìyí lĩpĩ ngálá tǎ lá ǎtǎlé drílá. Ǭgō kārámā lĩpĩ ǎmbá 'dĩ trá ǒmbǎ ró, ǎtā tǎ trá rũ ì'bũ 'bá ìyíkā 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ ndrē drē, mǎ èdē ngá nyǎnyā trá ngá mvũmvũ yí bē kpǎnó-kpǎnó kārámā nō tǎsĩ, ǒjílá ǎǎnĩ ndrĩ nyǎlá ǒzō rũ ìzǎǎ. Nĩ ngá nĩlĩ fǒfǒrō, nĩ'á lāmú bē lǎtĩ ǒnyíkō 'ásĩ ndrĩ ǒjílá ǎzị bē, nĩ ǎzị lĩfĩ ǎkó lé 'bá, kōrōkpó ìzā 'bá, ǎyízị bē, ǎǎnĩ ró ìyí kārámā ǎmákā nō 'á.' Gō'dá rũ ì'bũ 'bá 'dĩ nĩ trá ǒjílá 'dĩ 'bá yí ǎzǐlĩ, ǎgōzō ì'dí bē lá ìyí.

²²⁻²³ Gō'dá kārámā lĩpĩ kĩ nĩ rĩ, vō drē zǎǎ bē ǒjílá drí rĩzō, gólá ǒgō kpá. Rũ ì'bũ 'bá ìyíkā ǒnĩ gō'dá 'bǎ-tị 'ásĩ ǒjílá ǎzị

bê mbârâkã sî ânîlí. Kārámã lípî lê ă'dî-drî íyíkã drî 'bâlê ndrî 'dó ũmú ró.

²⁴ Kārámã lípî kî nî rî, yí âtã trá nõtí, ôzô ôjílã túbê gã 'bá dó ânîlí rî ânî rî, gólîyî nyá ngá âzã rú bê nyāsã rî yí drî 'bã 'á nōngã kô."

*Tã gólã Ôvârî drî lélé lăjó'bã tândî 'băzô rî
(Mătáyô 10.37-38)*

²⁵ Kâyî âzã sî rî, ôjílã zî-ândrê drî nîzô îyî Yésũ bê lătî 'ásî.

²⁶ Yésũ drî âdrézô, rî'á gólîyî lîfî ícílî tã âzã 'bã yî sî, gólîyî ă'dô ró îyî bê ngá lélé bê Ôvârî 'á kî nî rî, "Ôzô nî ôlê tã ámakã kô lăvũlî gără ôjílã ânîkã 'bã 'á rî drî sî rî, kpá ânî rî gógó ífîfî lă drî sî rî, ícã kô ânî drî 'băzô rú 'bũ 'bã ámakã ró.

²⁷ Ôzô nî ôfê ânî ífîfî trá 'ě'á fũlã ámakã tāsî rî, nî â'dô 'bã'á rú 'bũ 'bã ámakã ró. Ôzô nî ôlê cé ânî rú'bă 'nyákú pālê 'dî rî, nî â'dô kô rú 'bũ 'bã ámakã ró. Nî 'sũ tã má drî âtalê ânî drî 'dî zălô sîsî, nî gô ró â'delé ámakã vó bélé.

²⁸ "Tã â'dâ-â'dâ lă rî'á nõtí, ôzô nî ôlê trá ôjílã ũ'dî ró jó ángî ânî drî ũrũ tōrōngōlō rî, sîsî nî â'dô lăfã ânîkã lōfō'á lălê zălô, nî gô ró lōsî 'bã 'dî 'bã yî îjílî â'dô îyî 'dî'á lă tăsî yă.

²⁹ Ôzô nî îtô gbô kôrô jó ángî 'dîlî 'dî lăfã fînyáwá sî rî, ndêé rú kô, lăfã drî ndêzô ânî drîgá sî, ôjílã drî rîzô ânî gũlî kî nî rî,

³⁰ 'Wáyéé! Nî ndrê drê, gólã îtônã jó ángî 'dîlî âyéle cú îtî ndê âkô lă. Ngã lăfã ă'dô yũ rî, ngã kô ă'dô 'î yă?"

³¹ "Tã â'dâ-â'dâ lă âzã kpá 'dî nō. Ôzô ôjílã 'bădrî âzã kã ânî trá 'dêlê âjú bê 'bădrî âzã drî rî, kúmú 'dêzô drî lă 'dî îtô kôrô âjú îtônālê 'dî kô, âzî drî-'bã âjú 'bũ 'bã kã zălô tã lă 'bîzô, ôzô gólîyî îicã trá rî, nîzô lă kî âjú 'bũ 'bã ícã trá yă rî.

³² Ôzô gólîyî îicã kô rî, kúmú drî tã lă êdézô kúmú âzî bê, ú'bũ âjú kô, tãlă óózô ôjílã íyíkã úfú ndélé.

³³ Má âtã 'dî nō ânî drî, nî 'sũ tã zălô sîsî, ôzô nî ă'dô trá njã ngá âmbã ânîkã 'dî 'bã yî âyéle, ôjílã ânîkã 'bã 'á rî 'bã yî bê, ámakã vó bēzô 'dî rî. Ôzô nî ô'ê îtî kô rî, ó'bã ânî rú 'bũ 'bã ámakã ró rî kô.

³⁴⁻³⁵ Rú 'bũ 'bã gólã tã ámakã âyé 'bã 'élé kô kî'á nî rî âmbã-âmbã rî, â'dô íyíkã 'bã'á té ôzô 'ă'î-nyá gólã rú îzã 'bã trá rî kâtî. Gô'dá trá tōtō 'î dălê vólê ômã 'álã. Ôzô ânî ă'dô bî bê rî, nî ârî tã 'dî."

15

Tã âyîkô drî Ôvârî rî cîzô ôjílã drî âdî 'bã rî tāsî rî

¹ Kãyî äzâ sî rî, bélé-bélé û'dú 'bá yî kpá lâ'bí îzã 'bá yî bê düû ânî ãyî trá úlí Yésù kâ árílí.

² Gõ'dá ôjílã gólíyî zílí Pãrúsî ró rî 'bá yî, kpá lâ'bí ãmbá 'bá yî rî trá tã äzâ 'bá yî tî lâ ñalé 'èlé ãyî lâfálé 'ásî kí nî rî, "Yésù kpá lâmbú-äzîyã 'î lâ'bí îzã 'bá nõ 'bá yî bê. Nî ndrê gólã ngá nyã'á gólíyî bê." Pãrúsî 'dî 'bá yî zî ôjílã gólíyî lâ'bí îzã 'bá 'dî 'bá yî " 'ôjílã âvî-âvî ró" '.

³ Gõ'dá Yésù árílí bê tã 'dî ítí rî, drílã gözô í'dígówá äzã ngílí.

⁴ Gólã kí nî rî,

Özô ôjílã äzâ â'dô kápílíkî bê nyã'dî-njî, gõ'dá cé älö rî òrî trá volé, âvî trá rî, gólã â'dô kápílíkî 'dî 'bá yî ãmbúkû lâ 'bã'á kôró 'á. Drílã gözô zãã nî'á älö 'dî ndälé té drílã ùsúzô lâ ï'dî.

⁵ Özô ùsû trá rî, drílã ãnjîzô lâ ángbálángô 'á, ágözô ï'dí bê lâ, drílã gözô 'bälé äyîkô ró.

⁶ Öró gõ tã lâ âtalé íyî lâmbú-äzîyã drí kí nî rî, "Mã trá äyîkô ãmbá sî, tãlã kápílíkî ámakâ âvî 'bá rî, mã ùsû trá."

⁷ Gõ'dá nîngá sî rî, Yésù kí nî rî, í'dígówá íyîkâ 'dî tã ífí lâ rî'á nôtí, Ôvârí rî'á äyîkô ãmbá sî, özô ôjílã älö äãdî drí trá tã ònjí 'ásî rî, Ôvârí â'dó kô äyîkô sî ôjílã gólíyî drí ädî 'bá kô 'dî 'bá yî bê, tãlã gólíyî rî'á ôjílã lómbé-lómbéwá 'bá 'î, kí nî rî, yî â'dô tãndí ró.

⁸ Nîngá sî, Yésù âtã í'dígówá äzã kpá trá ôkô äzã tãsî kí nî rî,

Lãfã ôkô äzã kâ âvî trá drígá lâ sî jó 'á. Ôkô 'dî rî trá lãfã íyîkâ 'dî ndälé jó 'ásî. Drílã lãsî ï'izô älíká sî, rîzô jó 'álé âkûlî mánísî, ïndî-ïndî, rîzô lãfã íyîkâ 'dî ndälé té drílã ùsúzô lâ ï'dî. Gólã kí nî rî, "Wããwá! Äwô-ítí, mã ùsû lãfã ámakâ âvî 'bá rî trá."

⁹ Ôkô 'dî drí kpá íyî lâmbú-äzîyã yî âzîzô kí nî rî drílíyî, "Äwô-ítí, äyîkô cí trá mã rú, tãlã lãfã ámakâ âvî 'bá jó 'á rî, mã ùsû trá."

¹⁰ Yésù drí gözô tã âtalé kí, "Özô tã ònjí 'bá älö ädî drí trá tã ònjí 'ásî rî, äyîkô cí trá Ôvârí rú ãmbá."

¹¹ Yésù âtã í'dígówá äzã ngílí lâ kpá trá tã Ôvârí drí drí ädî 'bá rî lëzô rî tãsî drílíyî kí nî rî,

Ägô äzã ngá-drí ãmbá bê, gólã rî'á mvá bê rî, ägô mvá ró.

¹² Gõ'dá mvá gólã ädú ró rî drí tã âtázô íyî átã drí kí nî rî, "Tátã, nî rî'á ngá bê ãmbá. Mã lë ní cá ngá 'dî 'bá yî lâfálé ãmã drí äkpã ní drí drã äkó. Ní âfë ámakâ rî ngbãangbãñô." Gõ'dá átã lâ drí ngá yî bê rî lâfálé lâ cãzô drílíyî ädrúpî lâ bê.

13 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, mvá gólâ ãdú rĩ drĩ ngá gólâ íyíkâ rĩ gĩzò ngbá volé, íyĩngá nĩzò 'bãdrĩ ãzâ 'á jējē ró átá lâ rú sĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, gólâ ìzâ lâfâ tĩbê 'bã 'bá yĩ bē rĩ trá ndrĩ rĩrĩ ònjĩ-ònjĩ sĩ.

14 Lãfâ tĩbê ãmbá mvá 'dĩ drĩgá nõ ndē rú trá 'bũũ. Gõ'dá nĩngá sĩ, kãrãbã ạngĩ lõfó kâ 'dē trá 'bãdrĩ ãmbá 'dĩ 'ásĩ ndrĩ, gõ'dá ùsũ mvá nã trá cú ítĩ lâfâ ãzâ ãkó yĩ drĩgá.

15-16 Gõ'dá nĩngá sĩ, mvá 'dĩ nĩ trá ãgô ãzâ 'bá yĩ kó 'bãdrĩ 'bá ró rĩ ãlô lâ ngálâ lôsĩ ndãlê 'ėlé. Gõ'dá ãgô 'dĩ drĩ gólâ rĩ jǝzò nĩ'á vò ngbĩkpĩ kâ rĩ 'álâ, ngbĩkpĩ íyíkâ vó lâ ndrėlê. Gõ'dá gólâ ìsũ tã trá kĩ nĩ rĩ, "Ãwô-'dĩ, tãkó, má â'dô ngá nyã'á ãndrô ãdrúgú kúrũmũ rĩ'á dālâ ãgĩzē bē ngbĩkpĩ drĩ 'dĩ 'bá yĩ." Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, òjĩlã ãzâ ãlôlã fēē ngá 'dĩ 'bá yĩ drĩlã nyãlê kô.

17 Nĩngá sĩ rĩ, tã ìsũ-ìsũ âcã trá gólâ drĩrĩ nõtĩ kĩ nĩ rĩ, "Má òtĩrĩ rĩrĩ drãlê lõfó drĩ nõ rĩ, lôsĩ 'ē 'bá âmã átá drĩ ámvú 'á rĩ yĩ, gólĩyĩ rĩ'á ngá nyãnyã bē kpãnó-kpãnó vũdrĩ sĩ. Gõ'dá nõo rĩ, má drĩ rĩzò íyíkâ drãlê lõfó drĩ âmã átá drĩ 'bãrē bē rĩ 'á yã?

18 Mã nĩ'á gólê âmã átá ngálâ, mã kĩ'á nĩ rĩ, "Tátá, má ìzã rú trá, má 'ē tã ònjĩ trá bũũũ Òvãrĩ rú, gõ'dá kpá ní rú.

19 Ngbãangbãnõ rĩ, ìcã gõ'dá kô ní drĩ âmã zĩzò kpá ó'dĩ ání mvá ró. Nĩ 'ē mã òzò lôsĩ 'ē 'bá áníkã rĩ tí.' "

20 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, drĩlã ngázò zãã nĩ'á gólê íyĩ átá ngálâ. Gólâ drē jējē ró íyĩ átá lãgátĩ sĩ rĩ, átá lâ drĩ gólâ rĩ ndrēzò. Átá lâ rĩ 'â gâ trá ãtrã. Átá lâ drĩ ârãzò ânĩlĩ rú ùtúlĩ gólâ drĩrĩ, gólâ rĩ âmvólê bĩ-'bálê lâ vǝzò.

21 Gólâ âtã tã trá átá lâ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Tátá, má ìzã rú trá, má 'ē tã ònjĩ trá bũũũ Òvãrĩ rú gõ'dá kpá ní drĩ, ìcã kô gõ'dá ní drĩ âmã zĩzò ání mvá ró."

22-23 Gõ'dá mvá 'dĩ átá lâ, ãyĩkô cĩ gólâ trá ãmbá, rĩ tã 'ėlé 'dó lĩfĩ ãkó. Drĩlã lãjó'bã íyíkâ zĩzò kĩ nĩ rĩ, "'Wãã'wã, nĩ 'bã lũmvũ drĩlã dãlê yĩ rú, òsò ró ítã tãndĩ, kã'bókã bē íyĩ pá 'á. Nĩ âfē ró tómó ámakã nã sǝlê drĩgá lâ. Nĩ nĩ ró bē kãbĩlĩkĩ sēsē ró 'dĩ âsélê fũlĩ. Mã 'ē ró bē kãrãmã ạngĩ.

24 Má kĩ nĩ rĩ, mvá ámakã nõ drã trá, tãkô íyĩngá lédre-lédre ró." Gõ'dá drĩlĩyĩ kãrãmã ìtónãzò.

25-26 Nĩngá sĩ rĩ, ójò 'dĩyĩmvá nĩ'á mvá gólâ sĩsĩ rĩ âzĩlĩ ámvú lésĩ ããnĩ ró, tãlã gólâ rĩ âdrúpĩ tĩbê âvĩ 'bã rĩ âcã trá 'bã 'á. Gõ'dá ágãmvá gólâ sĩsĩ 'dĩ òtĩrĩ íyíkâ âcã ãnyĩ 'bã lãgátĩ rĩ, kálálã gõ'dá trá tákányĩ 'bã 'álâ. Ágãmvá 'dĩ kĩ, "Ã'dô tã 'ĩ nõtĩ nõ yã?"

27 'Dĩyĩmvá 'dĩ kĩ, "Ání átá fũ kãbĩlĩkĩ lĩngã-lĩngã trá kãrãmã ạngĩ 'ēzò ì'dĩ sĩ lâ, tãlã ání âdrúpĩ ãgô trá volé 'bã

'á, tã ãmbá gólâ rî ìmvú 'bá 'dĩ 'ásĩ."

²⁸ Mvã sísí rî trá õmbã ró, ícá gô'dá âfôlé ã'dĩ-drĩ 'á kô.

Nĩngá sî, átá lâ drí ânĩzô rú'bã lô'bãlé rú lâ, ããfô ró bê 'bã 'álâ nî-bê-yã fêlé iyî âdrúpĩ drí.

²⁹ Âtã tã trá átá lâ drí kî nî rî, "Ámã átá, ní ndrê drê, ndrô ãmbá nõ sî rî, má rî trá 'bã 'á ngá 'êlé ní drí òzô lâjô'bã kâtí. Má 'é tã ònjí ãzã ní drí kô. Ní âfê iyíkã ã'dô 'î má drí yã? Ngbãã 'ã'ú ró rî, ní fú ãmã drí nyãlé ámã lâmû-ãziyã yí bê kãráãmã 'êzô kô.

³⁰ Gô'dá mvã áníkã tîbê ngá áníkã ìzã 'bã ndrĩ òkó mvã drĩ òlê ró yí bê gô'dá âgô iyíkã bê rî, ní drí kãbîlîkî ángî füzô drílâ."

³¹ Átã lâ lôgô tã-drĩ trá drílâ kî nî rî, "Ámã mvã, ní ndrê drê, ãmã rî'á ní bê ìtú vósî cé 'bã 'á nõ, ngá gólâ ámakã rî ndrĩ 'dó rî'á kpá áníkã.

³² Má 'ê drê kãráãmã, má â'dô ró äyîkô sî, tãlã ání âdrúpĩ tîbê ngá pã 'bã ôdrã 'ásî nõ rî tãsî."

Ngá gólâ í'dígówá gólîyî nã nõ 'bá yî 'á rî yî rî tã â'dalé â'dô ngá lèlê Ôvârî kã tã ònjí 'ê 'bá drí rî tãsî. Yésû rî tã 'dî âtalé Pãrúsî yî drí, tãlã Pãrúsî yî lèé iyî Yésû drí rîlî tã ònjí 'ê 'bá bê vô âlô 'á kô.

16

Tã ãgô ãzã drí iyî êdézó tã ãtî 'álâ rî tãsî rî

¹ Gô'dá Yésû âtã trá lâjô'bã iyíkã rî yî drí kî nî rî, "Nõô rî í'dígówá âgô ãzã ngá-drĩ ãmbã lîpî ró rî kã, ãgô ãzã drílâ 'bãlé ngá iyíkã 'dĩ 'bá yî vó lâ ndrêlé rî bê. Ôjílã ãzã drí tã âtázó âgô ãmbã ngá lîpî ró 'dĩ drí, âgô tîbê âkórî drí 'bãlé ngá iyíkã 'dĩ 'bá yî vó lâ ndrêlé rî, â'dô trá rî'á lâfã âkórî kã nyã'á.

² Ägô ngá lîpî ró 'dĩ drí ngãzó ngá vó ndrê 'bá iyíkã 'dĩ âzîlî tã âtázó drílâ kî nî rî, 'Ôjílã ãzã âtã tã má drí kî nî rî, ní òrî trá lâfã ámakã ìzãlé. Ä'dô trá ìtî rî, ní îgî ngá gólâ tîbê rû ìzã 'bá rî, ôjílã drí trôlé ní drîgã sî mairî ró rî 'ê'á lôgólâ má drí rî 'bá yî vüdrî, gô'dá kpá ngá gólâ 'bã 'bá rî 'bá yî bê, mã nî ró bê. Gô'dá mã lè trá ání ìnjîlî vólé ngá 'êrê 'ásî, tãlã ní 'é ngá dódó kô.'

³ "Gô'dá âgô gólâ ngá vó ndrê 'bá ró 'dĩ ìsû tã trá âkpã yî 'á kî nî rî, 'Óô! Ámã lîpî lè trá ámã ìnjîlî ngá 'êrê 'ásî vólé, má â'dô 'ê'á lâ ã'dô ró yã? Má drí rîzó ó'bã ngá 'êlé cú ámã drí sî yã? 'Ê'ê! Mã fãfã âkó, mã ícá kô. Má drí 'bãzó ngá ndã 'bá ró 'bã 'ásî kpá ngá zî 'bá ró yã? 'Ê'ê! Mã änyî ró tã 'dî 'bá yî 'êrê 'á.

4 Má nĩ tã má drí 'è'á 'èlâ rĩ trá. Má lë trá tã tãndí 'èlë òjílã drí ndrĩ, òzõ ìĩnjĩ mã trá ngá 'èrë 'ásĩ rĩ, ùzĩ ró ìyĩ mã bê ngá nyälë ìyĩ drí 'bã 'ásĩ.'

5 “Ägô gólã ngá vó ndrë 'bá ró 'dĩ 'è tã trá nõtí, gólã zĩ òjílã gólĩyĩ rĩ 'bá mǎrĩ trölë ägô ämbá 'dĩ drígá sĩ rĩ yĩ trá ndrĩ ânĩlĩ yĩ ngálã älö-äLö. Gólã ätã tã trá ägô sísĩ rĩ drí kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ ä'dô 'è'á ngá ägô ämbá nõ kã lôgölë tǎsĩ yã?”

6 Ägô 'dĩ kĩ nĩ rĩ, 'Má trö dô rĩ'á säfiyã kámã-äLö-drĩ-lã-nyã'dĩ-nã.' Ngá vó ndrë 'bá 'dĩ kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ ndrë drë, ämã 'dó rĩ'á ngá äLö 'ĩ nĩ bê. Má ä'dô 'è'á lã nĩ drí nõtí, ä'dô ró bê nĩ drí njözü lã 'á lã, kpá nĩ drí ânĩ drĩ lǎfálë ändräzü, säfiyã kámã-äLö-drĩ-lã-nyã'dĩ-nã 'dĩ 'á rĩ, mã ïgĩ cé nyã'dĩ-sũ nĩ drí lôgölã.' Gõ'dá ägô gólã mǎrĩ trö 'bá 'dĩ drí tã-drĩ lëzü 'dó äLö.

7 Ngá vó ndrë 'bá 'dĩ drí kpá ägô äzã ìtĩ 'dĩ ïjízó, 'Nĩ mǎrĩ ägô ämbá kã bê nĩ vó tǎsĩ yã?’ Ägô 'dĩ kĩ nĩ rĩ, ìyĩkã bê ädrúgú rĩ'á kǔmvö kütũ-äLö. Ngá vó ndrë 'bá nã drí tã-drĩ lëzü ïgĩzü lã cé kǔmvö kámã-njĩ.

8 “Gõ'dá ägô ämbá ngá lĩpĩ ró 'dĩ ärí tã gólã ngá vó ndrë 'bá 'dĩ drí rĩ'á 'èlâ 'dĩ bê rĩ, gólã kĩ, 'Ngá vó ndrë 'bá 'dĩ 'è 'dĩ lĩfĩ lõmbã 'ĩ yĩ drí. Gólã èdë lǎtĩ yĩ drí ïzátú óõtĩrĩ ìyĩ äyë ngá 'èrë 'ásĩ rĩ tǎsĩ.’ ”

Gõ'dá Yësũ ätã tã trá nõtí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ndrë drë, òjílã ängó nõ kã bê ndrĩ, gólĩyĩ rĩ'á tã nĩ 'bá 'ĩ kôro òjílã Ôvãrĩ kã rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ, tãlã òjílã ängó nõ rĩ kã rĩ ìyĩ èdélë njãã rĩlĩ tã gólã 'è 'bá äcálë ïdrũ ïnätú ängó nõ 'á rĩ tǎsĩ. Gõ'dá òjílã Ôvãrĩ kã rĩ 'bá yĩ èdë ìyĩkã ìyĩ kô vö 'bũũ 'álã rĩ tǎsĩ.

9 Má ätã ânĩ drí nõ, òzõ ânĩ ä'dô trá lǎfã ängĩ bê ânĩ drígá rĩ, nĩ 'bã cé ânĩ ìfĩfĩ drí ì'dĩ kô. Nĩ pã kpá òjílã gólĩyĩ ngá äkó lé 'bá ïzã ró rĩ ì'dĩ sĩ lã. ïzátú rĩ, nĩ óõtĩrĩ drãã nĩlĩ ùrũ 'álã rĩ, Ôvãrĩ ölägũ ró ânĩ bê, ânĩrĩ 'á yĩ ngálã.”

Tã lǎfã kã tǎsĩ

10 “Özõ òjílã äzã ä'dô drí lõmbã bê, ngá fĩnyáwã rũ rĩ, gólã ä'dô 'bã'á kpá drí lõmbã bê ngá ängĩ rũ.

11 Ämã ädrúpĩ yĩ, Ôvãrĩ fë lǎfã ängĩ ânĩ drí nõ, ä'dô ró ânĩ drí ânĩ äzi-äzi yĩ pázó ì'dĩ sĩ lã, ngá gõ'dá özõ ânĩ drí äãmbã ämbã rũ lã rĩ, nĩ öpã ânĩ äzi-äzi yĩ ì'dĩ sĩ lã kô rĩ, gõ'dá ïzátú ödrã änikã vósĩ rĩ, Ôvãrĩ ä'dô fĩ ânĩ pã'á trá ngá tãndĩ sĩ yã?

12 Özõ nĩ örí ngá äzi-äzi kã rĩ ïzälë ïzã rĩ, ä'dĩ ä'dô ngá fë'á nĩ ânĩ drí ä'dô ró bê ânĩ drí vó lã ndrëlé yã?

13 “Özõ nĩ ölä lǎfã ängĩ rĩ, ä'dô 'bã'á ânĩ drí lǎnjĩ-lǎnjĩ ró Ôvãrĩ rĩ rözó. Rũ ì'bũ 'bã äLö rĩ ì'bũũ rũ òjílã rĩ drí 'dó ïtũ-pã äLö rĩ 'á kô. Özõ gólã äãrĩ cé tã òjílã äLö rĩ kã ì'dĩ rĩ, gólã äri

tã òjílã äzâ rî kâ kô. Má âtâ ì'dî ãnî drí nõ, â'dó kô tãndí ró 'bãzó rû ì'bû 'bá Ôvârí kâ ró gô'dá kpá lâfâ kâ ró rî."

¹⁴ Pãrusĩ yî lê ìyíkâ tã lâfâ kâ 'dî kôrô, ârî ìyî úlí Yésũ drí âtalé ìtí 'dî bê rî, drílíyî rîzó Yésũ rî gúlí.

¹⁵ Yésũ kî nî rî, "Ãnî Pãrusĩ yî, nî rî tã tãndí ãnîkâ 'ëlé cé òjílã ìfí drí 'á, óòlôngô ró ìyî tã bê. Ôvârí lêé òjílã gólíyî rî 'bá tã 'ëlé ìtí 'dî 'bá yî kô. Ôvârí nî ìyíkâ ãnî pîpîsílí trá ndrî 'dó ãñâ ró.

¹⁶ "Àkù ró rî, Ôvârí âtâ tã tãndí yî drí 'è'á 'èlà òjílã pãzó rî trá. Músã rî trá úlí Ôvârí kâ âtalé, gô'dá tã àngũ 'bá äzâ 'bá yî rî kpá 'èlà. Gô'dá Yôwánî tîbê rî 'bá ìmvû dâlê òjílã drî, äâyê ró ìyî tã ònjí ìyíkâ rî âtâ kpá. Má kpá ì'dî âtá'á lâ nõ, òzõ nî äâjâ drí tã ònjí 'ásî rî, Ôvârí â'dô ãnî pã'á. Òjílã ämbá ârî tã ámakâ trá, gô'dá 'bã ìyî trá àyílí úlí ámakâ rî drî ìcâ-ìcâ ró.

¹⁷ Gô'dá má lê zãâ ãnî drí rílí tã Músã kâ rî rôlé kpá tã tã àngũ 'bá kâ rî bê ndrî 'bûû, tãlâ úlí Ôvârí kâ nõ rî'á úlí ìfí ì, pätî-pätî ró. Mã ìnjî úlí 'dî 'bá yî òrî ró àdûkû àkó.

¹⁸ "Nî nî trá lâ'bí 'á rî, rî'á 'wãâ ró ãnî drí ãnî òkó yî ìngázó, òkó ó'dí trôzó. Má âtâ ãnî drí 'dî, òzõ nî ò'è trá ìtí rî, nî ró Ôvârí kô. Òzõ nî ògî òkó äzî-äzî drí ìngalé trá àkù rî ì'dî rî, 'dî kpá rî'á tã ònjí 'î Ôvârí ágálê. Tã ìfí lâ ì'dî rî'á nõ, tãlâ kâyî gólâ ägô òtîrî rû gû òkó lâ bê rî, Ôvârí kî gólíyî äâ'dô ngá ãlô ró té drílíyî drãzó drãdrã, ágó ró òkó ró, lâfálê cã àkó."

Tã òjílã ngá-tî ämbá bê lê 'bá äzî-äzî pãlé kô rî tãsî rî

¹⁹ Gô'dá Yésũ âtâ tã trá kî nî rî, "Ägô äzâ bê rî'á nõngá, gólâ rî'á ngá ämbá nõ 'bá yî tî lâ bê cé tîtî. Gólâ rî'á ítá tãndí bê, rî ìyíkâ ngá tãndí nyälé ì'dî, kâyî vósî cé.

²⁰⁻²¹ Ägô äzâ rû bê Lázãrô. Òjílã äzâ ànjî gólâ trá àyélé ndôgô ägô gólâ ngá bê ämbá 'dî kâ 'dîlî 'bã rû sî ìtí 'dî kâ tîlî. Lázãrô rî'á ìzã 'bá 'î, kpá lâzé bê düû. Lâzé gólâkâ 'dî 'bá yî rî lôrálê lôrâ, òké rî trá àndrãlâ. Lázãrô ìsũ tã trá, yî ãnî ró bê nyäsá 'ã'î lâkî 'bá ägô 'dî drí àyélé lô'dé 'bá vûdrî sî rî nyälé ì'dî.

²² "Ìtú äzâ sî, Lázãrô tîbê ìzã 'bá ró nõ drã trá. Mälâyíkâ Ôvârí kâ drí gólâ rî àjízó vô gólâ ämâ á'bíyá Äbãrãyámã drí rîzó 'á lâ ùrú 'álâ rî 'á. Gô'dá ägô ämbá 'dî drí kpá drãzó, ävô lâ 'bãzó 'bú 'á,

²³ gólâ drí nîzó vô òjílã zã kâ lãsî ró rî 'álâ rî'á vélé. Ägô ämbá 'dî òtîrî vô ndrêê ùrú 'álâ rî, gólâ ndrê Äbãrãyámã yî

trá Lázārō bē jējē ró yí rú sī. Ābārāyāmā āmvô Lázārō trá kpāácī yí rú.

²⁴ Āgô āmbá 'dī drí trēzô ūrū kī nī rī, 'Ābārāyāmā, ní ndrē áamá ĭzā nō, ní ājô Lázārō lūmvū bē dālē má sīlī, áamá lāndrā pá ōmvórē trá kī'á lāsī drí nō. Mā trá vē'á nō.'

²⁵ "Ābārāyāmā lôgô tā trá āgô āmbá 'dī drí kī nī rī, 'Nī ĩsū drē, tā tībē ní drí 'bāzô drē āngó 'álā rī, ní rī'á ngá bē āmbá āyīkô bē, kâyī vósī cé, ngá tāndī nyā'á. Lázārō íyíkā rī'á ĭzā 'ē'á tā ĩsū-ĩsū bē. Ngbāāngbānō rī, Ôvārī 'bā Lázārō trá vō tāndī nō 'á āyīkô bē kâyī vósī cé, ní áníkā kpá rī'á ĭzā 'ē'á.

²⁶ Tā āzā kpá ĩ'dī nō. Ícá kô má drí lāvūzô nīngá tólā, tálā gólókô āngī rī'á 'dī āmā lāfálē ānī bē rī 'á, ôjīlā āzā ícá lāvūlī tólā kô.'

²⁷ "Āgô āmbá 'dī ātā trá kī nī rī, 'Ā'dô trá ĩtī rī, ní ājô Lázārō āānī ró áamá átā rī mvá yī ngálā.

²⁸ Mā rī'á ādrúpī bē nī, āātā ró tā gólīyī drí mbīmbī, ôzô ĩyī gō'dá kpá pávó tī má drí trólē nō trôô ôdrā gólīyíkā rī vósī.'

²⁹ Ābārāyāmā ātā trá gólā drí kī nī rī, 'Gólīyī cú búkū Músā drí ĩgīlī rī bē, gō'dá kpá tā āngū 'bá drí ĩgīlī rī bē, gólīyī āārī úlī lā.'

³⁰ Āgô āmbá 'dī ātā kpá trá kī nī rī, 'Ā'bīyā Ābārāyāmā, gólīyī ā'dô ĩyī tā lē'á, té ôzô ôjīlā āzā āāfō trá ôdrā 'ásī gólē tā ātálē gólīyī drí rī, ôró ĩyī gō ārīlā.'

³¹ Gō'dá Ābārāyāmā ātā kpá trá gólā drí kī nī rī, 'Ôzô gólīyī āārī úlī Músā yī drí ĩgīlī tā āngū 'bá bē búkū 'á rī kô rī, gólīyī ārī úlī ôjīlā āfō 'bá āvō 'ásī nīlī tā ātálē gólīyī drí rī ká kpá kô.' ĩ'dī 'dī."

17

Tā ĩcī-ĩcī Yésū ká ā'dô-ā'dô tā ārī 'bá íyíkā ró rī ká tāsī

¹ Yésū ātā tā trá tā ārī 'bá íyíkā rī 'bá yī drí kī nī rī, "Ôjīlā ádó 'bá bē dūū rī 'bá ôjīlā āzī 'bālē rī'á tā ōnjī 'èlē rī. Nī ārī drē, má ātā ānī drí, ôjīlā rī 'bá ôjīlā āzī ádólē rī'á tā ōnjī 'èlē rī, Ôvārī ā'dô lāngō āngī fē'á gólīyī drí.

² Ôzô ā'dô ĩtī rī, ānī gólīyī rī 'bá ôjīlā 'bālē tā ōnjī 'èlē rī, ôzô tī nī ōrī nīlā kī'á nī, lāngō lā Ôvārī drí 'ē'á fēlā ānī drí rī rī'á gārē rī, nī ā'dô tā ĩsū'á kī, 'Tí ūkūkū ôró tā ngīlī bē má drí sīsī rī, má 'é tā 'dī 'bá yī kô. 'É'ē, nōô má ā'dô áamá 'ĩ'á bāgō sī vólē.'

3 “Özö òjílã äzâ ò'è tã ònjí ànì drí rí, nĩ sô drí-mbílí gólã lífí sísí, özö gólã ä'dô trá tã ìsũ-ìsũ ró tã lâ sĩ rí, özö ìjĩ ànì trá íyí àyélé tã ònjí íyíkã tãsí rí, nĩ àyê gólã.

4 Özö gólã òrì kpá zãã tã ònjí 'dĩ 'èlé ànì drí àndálé àndálé rí, gô'dá gólã ä'dô trá kpá tã ìsũ-ìsũ ró tã lâ sĩ rí, gólã ìjĩ ànì rí, nĩ àyê kpá gólã tã lâ tãsí.”

5 Kàyì äzâ sĩ rí, lãjó'ba Yésũ kã drí gólã rí ìjízó kĩ nĩ rí, “Mã lè ní 'bã àmã tã pãtĩ ró tã lèlé gãrã.”

6 Yésũ lògô tã trá kĩ nĩ rí, “Özö tã lèlé ànìkã ä'dô cé fínyáwá ìtí özö lí'ba ífí kãtí rí, nĩ ä'dô tã lâràkô 'è'á, ànì drí tã àtázó fê àngí ìtí 'dĩ drí, íyí ìndrĩgô àngízó rù èsézó, nĩ'á àdrélé Ìmvú àndrê ìtí 'dĩ 'á. Gô'dá fê 'dĩ ä'dô tã 'dĩ 'è'á té ìtí.”

7 Kàyì äzâ sĩ, Yésũ àtã ùlì mǎnĩgô trá tã àrí 'bã íyíkã rí yí drí nõtí, “Özö nĩ ä'dô rǎgĩ lípì 'ì rí, rǎgĩ 'dĩ ò'è ngá trá ànì drí rí, ngátá rí 'bô àmvú ànìkã 'wã'á, ngã 'bô kǎbĩlĩkĩ ànìkã vó lâ ndrélé yã rí, özö rǎgĩ 'dĩ òndê ngá 'è'è trá ndrĩ lǎnjátúlì bē drílã àgôzô 'bã 'álã rí, gólã ä'dô àgô'á zãã rílì vūdrĩ ngá nyälé yã?

8 'È'è ìcá kô, sísí gólã ä'dô àgô'á nyäsá àtrölé 'bälé tǎrābízã drĩ èdéle íyí lípì drí zālô nyälé sísí. Özö gólã ò'è trá rí, gô'dá 'dĩ vósí rí, lípì lâ òró gô gólã rí àyélé rílì vūdrĩ íyíkã rí nyälé.

9 Özö gólã òndê ngá 'è'è 'dĩ 'bã yí trá ndrĩ rí, lípì lâ 'é àwô-ìtí drílã kpá kô àkĩ'á nĩ rí, rǎgĩ 'dĩ 'é ngá äzâ gólã drí tǎndí ró lǎvūlì kô rí tí.

10 Ìtí Òvārì 'dĩ ànì lípì 'ì, gô'dá ànì rǎgĩ gólakã 'dĩ, ìcá trá ànì drí gólã rí rōzô 'dĩ. Nĩ rô Òvārì, gólã ò'è tã tǎndí kpálé ànì drí kô rí, tǎlã gólã rĩ'á lípì ànìkã 'dĩ.”

Tã Yésũ drí àrí 'bã mùdrĩ èdézó rí

11 Yésũ drí rĩrĩ lǎmúlì Yērōsālēmã 'álã rí 'á, gólã lǎvū trá ànyì èsè-drĩ Sāmārīyā yí kã Gālílāyā bē rí 'ásí.

12 Gólã ùsũ àgô äzâ 'bã yí trá mùdrĩ 'dô àrí 'bã 'ì ìyì 'bã-tì äzã gārã lâ 'á. Àgô 'dĩ 'bã yí àdrê ìyì trá ìyì vō 'á, ànĩ ìyì ànyì Yésũ ngálã kô.

13 Gólīyì zì Yésũ trá kĩ nĩ rí, “Yésũ àmã lípì, ní ndrê àmã ìzã, ní èdê ró àmã bē.”

14 Yésũ ndrê gólīyì bē ìtí rí, drílã gōzô tã àtálé gólīyì drí kĩ nĩ rí, “Nĩ ngã nĩ nĩ ró ànì rú'ba 'dĩ 'bã yí ä'dálé drĩ-'bã lã'bí 'è kã drí, tǎlã drĩ-'bã lã'bí 'è kã òlōyā ró bē tã lâ òjílã drí kĩ nĩ rí, ànì rú'ba èdê rú trá.” Gô'dá gólīyì òtĩrĩ nĩ rí, rú'ba lâ yí èdê rú trá tǎndí ró.

15 Árí 'bá gólâ ãlô rî ndrê bê ítí rî, gólâ âgô trá Yésù ngálâ ãwô-ítí 'èlé Yésù drí, kpá Ôvârí rî lûyî-lûyî bê ôtrê-ôtrê bê gbórókô ãmbá sî.

16 Gólâ ânî trá 'á'î òlî Yésù ágálé ãwô-ítí 'èlé Yésù drí. Ágô 'dî rî'á Sámáryā lé 'bá 'î, gólâ â'dó òjílâ Yúdâ yí kâ 'î kô.

17 Gô'dá Yésù drí tâ âtázó kî nî rî, "Má êdê òjílâ mùdrî trá tândí ró. Ìlô rî âgô cé nî rî, ãmbúkû lâ 'dî 'bá yí ã'dô 'á yā?"

18 Cé òjílâ âtrâ nõ âgô íyíkâ cé nî, ãwô-ítí 'èlé Ôvârí drí rî yā?"

19 Yésù drí tâ âtázó âgô 'dî drí kî nî rî, "Ní ngâ ûrû, ní nî, nî trá tândí ró. Tã lèlê ánikâ má 'á rî êdê nî nî."

*Tã â'dô kûmû Yésù kâ ãngó 'á rî kâ tāsî
(Mâtáyô 24.23-28, 37-41)*

20 Kâyî äzâ sî rî, Pårúsî äzâ 'bá yí îjî iyî tâ îjî-îjî trá Yésù tí gólâ rî ûjûzó kî nî rî, "Ôvârí â'dô gólâ tîbê yí drí zílî rî âjó'á ãmâ pälé, gô'dá kpá rîlî ãmâ drî kúmú ró rî ángô tû yā?" Gô'dá Yésù lôgô tâ trá gólîyî drí, "Ôzô gólâ tîbê Ôvârí drí zílî rî ãacâ rî, â'dô ácá'á ñîñî ró.

21 Gólâ ácâ kô rîlî kîyî íyíkâ drî rî'á ânî vó ndrêlé kúmú äzâ vó lâ 'á rî kô. Nî nî kî'á nî rî, gólâ tîbê Ôvârí drí zílî rî ácâ trá ángó 'á nõngá, gólâ rî'á ngbãangbânô ânî lâfálé 'á nõngá rî kô yā?"

22 'Dîlî vósî, Yésù âtâ tâ trá tâ ârí 'bá íyíkâ rî yí drí kî nî rî, "Ìzátú rî, nî â'dô tâ mâ gólâ âjólé trá ûrû lésî rî kâ ñsû'á kôrô, má ââgô ró bê ángó 'á nõngá iyî pälé, gô'dá 'dîlî rî â'dó drê kâyî ámakâ 'ézó ágölé rî ì'dî kô.

23 Òjílâ äzâ 'bá yí â'dô rî'á ânî ádólé kî nî rî, yí õndrê mâ gólâ âjólé ûrû lésî rî trá vó äzâ 'á. Gô'dá 'dîlî rî, nî lée tâ-drî lâ kô, nî lée tâ-drî kpá kô â'dézó gólîyî vó.

24 Ôzô má ô'è ácalé rî, tâ lâ â'dô lâ'bú'á 'bãdrî ãmbá nõ 'bá yí 'ásî ndrî, ôzô ôzê lâgû-lâgû gólâ lâgû 'bá 'wãâ ûrû òjílâ drí ndrêlé vó 'ásî ndrî rî kâtî.

25 Ngbãangbânô rî, mâ 'è'á lâñô ûsúlî ñzã kôkô ãmbá bê, òjílâ gólîyî 'bã 'bá lédrê-lédrê ró ndrê 'bá lâ rî â'dô gã'á dó tâ ámakâ rî lèlé. Tákô, 'dîlî rî mâ gólâ Ôvârí drí âjólé ûrû lésî rî ì'dî.

26 "Gô'dá kâyî tîbê má drí 'ézó ágölé ángó 'á nõngá rî 'á, òjílâ â'dô rî'á tâ 'èlé, té ôzô drîlîyî rîrî tâ 'èlé kâyî Nówã kâ rî 'á rî kâtî.

27 Gólîyî â'dô ñyingá rî'á ândú tölé, õdrá mvûlî, lâgî ôkó kâ 'è'á ì'dî. Nî ndrê drê, òjílâ kâyî Nówã kâ rî 'á rî ñsûû iyî tâ kô, Nówã ôtírî fîlî kôlóngbô ángî 'dî 'á rî, gô'dá 'dîlî rî vósî rî, ôzê drí 'dîzô, ñmvû ândrê drí tîzô gólîyî ûfúlî ndrî vólé, tâlâ gólîyî êdê iyî ñjîyá ró ñmvû tîyî drî tîzô kô, tâlâ gólîyî

kĩ, ãĩmvũ ícá tĩlĩ ãngó ãmbá nõ êtéle kô. Á'dô tâ ãgô-ãgô ámakâ ãngó 'á rĩ kâ tāsĩ rĩ kpá ítĩ, òjĩlã ícá kô tâ lâ lèle kĩ, má ãgô trá.

28 “Kãyĩ gólã má drĩ 'êzô ãgôlé ãngó 'á nõlé rĩ, á'dô 'bã'á òzô kãyĩ gólã tĩbê Ôvãrí drĩ òjĩlã Sôdómô kâ zázó lặsĩ sĩ Gômórã kâ bê rĩ tí, kãyĩ Lótô drĩ 'bãzô drẽ rĩ'á gólĩyĩ lặfále rĩ kátĩ. Òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ rĩ ãyĩngá drĩ-bặlặyĩ ró. Òjĩlã ãzã 'bá yĩ ãyĩngá ngá nyã'á, gô'dá ãzã 'bá yĩ rĩ'á ôdrã mvũ'á, gô'dá ãzã 'bá yĩ ãyĩkã ngá gĩ'á, ãzã 'bá yĩ ặmvũ ãyĩkã 'wã'á, ãzã 'bá yĩ jó ó'dĩ ãyĩkã bẽ'á. Gólĩyĩ nũĩ kĩ'á nĩ rĩ, Ôvãrí bí 'ê'á ãyĩ zãlẽ 'bũũ ngbãângbãnô rĩ tí rĩ kô.

29 Lótô yĩ 'bã-tĩ ãyĩkã rĩ bê, drĩlặyĩ ãyĩngá rãzô fôlé volé, gô'dá Ôvãrí drĩ lặsĩ áđãzô 'bũũ lếsĩ òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ gólĩyĩ zãlẽ ngá ònyĩkô bê ngbã ndrĩ.

30 Ámã ãgô-ãgô ặzặtặ rĩ, á'dô 'bã'á nyé òzô 'dĩ rĩ kátĩ. Òjĩlã ãmbá á'dô kô njãã ámã ãgô-ãgô tâ árlĩ rĩzô ámã drĩ tẻlẻ.

31 “Kãyĩ gólã má drĩ 'êzô ãgôlé rĩ 'á, òzô nĩ á'dô ùrũ jó-drĩ tĩ'á rĩ, nĩ árlĩ gô'dá vữdrĩ flĩlĩ ãnĩ drĩ jó 'álã kô ngá ònyĩkô ãnĩkã átrẻlẻ. Òzô nĩ áđ'dô ngá 'wã'á ặmvũ 'álã rĩ, nĩ ãgô gô'dá 'bã 'álã kô.

32 Tã gólã Lótô rĩ ôkô kâ rĩ ããgã drẽ ãnĩ 'á, nĩ ặsũ tâ lâ.

33 Òzô nĩ ặsũ rĩrĩ ãnĩkã ãngó 'á nõngá rĩ tâ lâ ùsũ ãnĩ drĩ kôrô rĩ, nĩ ícá gô'dá rĩlĩ 'bặdrĩ Ôvãrí kâ ặđũkũ ãkô nã 'álã rĩlĩ zãã gólã bê gbặđặ kô. Kãyĩ gólã ãgô-ãgô ámakâ ãngó 'á nõngá rĩ tú rĩ, má á'dô òjĩlã ãzã 'bá yĩ pã'á, gô'dá má á'dô kpá ùgủlặ đĩ'á òjĩlã ãzã 'bá yĩ drĩ.

34 ãgô ãzã 'bá yĩ, òzô ôkô ãyĩ ặ'dú gbãrãkã ãlô drĩ rĩ rĩ, má á'dô ãlô rĩ pã'á, má á'dô ãlô rĩ áyẻ'á.

35-36 Òzô ôkô ãzã 'bá yĩ á'dô rĩ ôrĩ ãyĩ ngá 'ĩ'á rĩ, má á'dô cẻ ãlô rĩ trỏ'á 'dĩ, òzô ãzã rĩ á'dô kô òjĩlã ámakâ 'ĩ'dĩ rĩ, má á'dô áyẻ'á lâ ãkpã vồ 'dĩ 'á nĩngã.”

37 Gô'dá tâ árlĩ 'bá Yẻsũ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ gólã rĩ ặjặzô kĩ nĩ rĩ, “Vồ mbặmbặ ãnĩkã nĩ drĩ 'êzô ãgôlé rĩ, ãyĩkã á'dô 'á yã?” Gô'dá Yẻsũ drĩ tâ lỏgỏzô kĩ nĩ rĩ, “Nĩ á'dô nĩ'á lâ, òzô lỏgỏnỏ drĩ vồ gólã kỏrỏnyã drĩ đrặzô 'á lâ rĩ nặrặ kátĩ.”

18

Tã Yẻsũ drĩ 'dĩgỏwã ãzã ngặzô òjĩlã lặlặ ícízô rặtặã 'ẻ'ẻ Ôvãrí

drĩ rĩ tāsĩ rĩ

1 'Dĩi vósĩ, Yésũ ngĩ í'dígówá āzā trá tã ārí 'bá íyíkā rĩ 'bá yĩ drĩ. Í'dígówá 'dĩ rĩ tã ā'dalé nōtĩ, tãndĩ ró ānĩ drĩ rĩzō zāā rātāā 'ēlē í'dĩ, nĩ āyē tã lā, ũvĩ kō, nĩ ōzō ōkōō kō.

2 Yésũ kĩ nĩ rĩ, "Tã kĩ 'bá āzā gólā ā'dó tã kĩ 'bá tãndĩ 'ĩ kō.

3 Ōkō āzā āyízĩ ró ānĩ trá gólā ngálā āndalé āndalé, ōpā ró yĩ tã-vó íyíkā kĩlĩ rĩ.

4 Tã kĩ 'bá 'dĩ rĩ gālē zāā dó tã-vó ōkō 'dĩ kã kĩlĩ. Gō'dá kâyĩ āmbā āzā 'bá yĩ vósĩ rĩ, tã kĩ 'bá 'dĩ ĩsũ tã trá yĩ 'á kĩ nĩ rĩ, 'Má ró Ōvārĩ kō ōjĩlā bē ndrĩ.

5 Tákō má lē trá tã-vó ōkō 'dĩ kã kĩlĩ, tālā gólā rĩ trá áamá ĩkpókpolōlē ĩtú vósĩ cé.' "

6 Yésũ gō'dá ātā tã trá lājó'bá íyíkā rĩ yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ārĩ úlĩ tã kĩ 'bá 'dĩ drĩ ātálē 'dĩ trá yā? Gólā ā'dó kō tã kĩ 'bá tãndĩ 'ĩ, gō'dá gólā pā ōkō 'dĩ trá.

7 Nĩ ndrē drē, Ōvārĩ tībē 'bā 'bá ĩtú vósĩ cé tãndĩ ró nō ā'dō rĩ'á zāā ōjĩlā rĩ 'bá āwó ngōlē yĩ drĩ rātāā bē rĩ pālē.

8 Ōzō gólā ōpā ōjĩlā 'dĩ 'bá yĩ kō 'wāā ró, ākpā drĩlĩyĩ āwó ngōrē 'á rĩ, 'dĩlĩ rĩ ā'dō gólĩyĩ pā'á kpá kâyĩ āzā 'bá yĩ sĩ 'wāā ró. Ā'dō ĩtĩ rĩ, má ĩjĩ ānĩ rĩlĩ āwó ngōlē ĩtú vósĩ cé rātāā bē, tālā má gólā ũrú lēsĩ nō ōtĩrĩ āgōō āngó 'á nōngá rĩ, ũũsũ ró ānĩ bē njāā rātāā 'ērē 'á āwó ngōngō bē."

Úlĩ mǎnĩgō Yésũ drĩ ātálē lómbé-lómbéwá 'bá rú rĩ

9 Kâyĩ āzā sĩ, Yésũ ātā úlĩ mǎnĩgō āzā trá ōjĩlā gólĩyĩ lómbé-lómbéwá 'bá ró kĩ'á nĩ rĩ, yĩ ā'dō tã tãndĩ 'ē 'bá 'ĩ rĩzō ōjĩlā āzĩ zĩlĩ tã ōnjĩ 'bá ró rĩ yĩ drĩ.

10 Gólā kĩ nĩ rĩ nōtĩ, "Ōjĩlā āzā 'bá yĩ rĩ, nĩ ĩyĩ trá rātāā 'ēlē jō ángĩ Ōvārĩ kã 'álā. Ālō rĩ íyíkā bélé-bélé ũ'dú 'bá 'ĩ, gō'dá āzā rĩ íyíkā Pǎrúsĩ 'ĩ.

11 Pǎrúsĩ 'dĩ ādrē íyíkā ũrú ōjĩlā ĩĩfĩ drĩ 'á íyĩ ā'dalé rĩzō rātāā 'ēlē. Gólā kĩ nĩ rĩ, 'Āwō-ĩtĩ Ōvārĩ, má lũyĩ nĩ trá, tālā ní 'bā má trá tãndĩ ró ōjĩlā āzĩ drĩlĩ sĩ ndrĩ, gólĩyĩ ngá ōpá 'bá, ōmbā 'ē 'bá, 'dāzĩ rĩ ōkō āyĩ 'bá, gō'dá kpá ōzō bélé-bélé ũ'dú 'bá áamá gārā 'á nōtĩ nō gō'dá kpá gólĩyĩ tã lā'bí ámákā kã ĩzā 'bá rĩ. Hāā! Má tãndĩ ró gārā drĩ lā yĩ sĩ.

12 Ōvārĩ, ní ndrē trá, má rĩ rātāā 'ēlē 'álē 'ā'ĩ sĩ ní drĩ, má rĩ rĩlĩ lōfó sĩ āndālā rĩ gímā ālō 'á. Má rĩ kpá lāfā fēlē ōjĩlā rĩ 'bá tã áníkā ātálē áamá drĩ rĩ drĩgá.'

13 "Gō'dá bélé-bélé ũ'dú 'bá 'dĩ ānĩ bē rĩ, 'ē rātāā íyíkā ĩnĩnĩ ró rú'bá lò'bā-lò'bā sĩ. Ōzō ōjĩlā áyábálā kâtĩ, gólā rĩ ādrēlē íyĩngá ākpā volé 'álā ró. Drĩlā rĩzō íyĩ ágásĩ drĩ sālē ĩzā sĩ trā trā kĩ nĩ rĩ, 'Óō! Ōvārĩ má tã ōnjĩ 'bá nō, má lò'bā rú'bá ní drĩ, ní āyē má tã ōnjĩ ámákā āmbā nō 'ásĩ, má rĩ'á tã ōnjĩ 'bá 'ĩ.' "

14 Gõ'dá Yésũ âtâ trá kĩ, “Má âtâ drẽ tã nô ânĩ drí. Ôvârí âyê tã ònjĩ bélé-bélé ù'dú 'bá 'dĩ kã trá, gõ'dá gólâ âyê tã ònjĩ gólâ Pãrúsĩ kã rĩ kô. Òzõ òjĩlã âzâ òlôngô íyĩ tã âkpã nĩ rĩ, Ôvârí â'dô gólâ rĩ 'bã'á â'dólé ngá tãkó ró. Òzõ òjĩlã âzâ ò'bã yĩ â'dólé ngá tãkó ró rĩ, Ôvârí â'dô gólâ rĩ rú 'bã'á lôngô-lôngô ró.”

Yésũ lôngô òjĩlã gólĩyĩ íyĩ rõ 'bá rĩ trá òzõ 'dĩyĩmvá fĩnyáwá drí tã átá lâ yĩ kã rõrẽ tí

(Mátáyõ 19.13-15; Márãkõ 10.13-16)

15 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, òjĩlã âzâ 'bá yĩ drí 'dĩyĩmvá ònyĩkõ âjizó Yésũ ngálâ, òfê ró òrê gólĩyĩ drí. Gõ'dá lãjó'bá gólâkã 'dĩ 'bá yĩ lógã gólĩyĩ dó ânĩlĩ ânyĩ 'dĩyĩmvá 'dĩ 'bá yĩ bẽ.

16 Gõ'dá gólâ ndrê bẽ ìtĩ rĩ, gólâ âzĩ 'dĩyĩmvá ònyĩkõ 'dĩ 'bá yĩ trá ânĩlĩ yĩ ngálâ. Gólâ âtâ trá lãjó'bá íyĩkã 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ âyê 'dĩyĩmvá ònyĩkõ 'dĩ 'bá yĩ âânĩ ró ìyĩ má ngáá nòlé. Nĩ lógã gólĩyĩ kô.

17 Nĩ ndrê trá, tã kũmũ Ôvârí kã 'á rĩ rĩ'á nõtĩ, òjĩlã lâ 'á lâ rĩ, rĩ'á tã lèlẽ bẽ, òzõ 'dĩyĩmvá ònyĩkõ kâtĩ. Â'dô 'bã'á cé ânĩ tã lẽ 'bá òzõ 'dĩyĩmvá ònyĩkõ kâtĩ rĩ 'bá yĩ drí. Â'dô ìyĩ fĩ'á nĩ kũmũ Ôvârí kã rĩ 'á.”

Tã gólâ òjĩlã ngá-drĩ ãmbá bẽ rĩ drí ngá ìyĩkã 'dĩ 'bá yĩ âyézó kô 'dẽzó Yésũ vósĩ rĩ

(Mátáyõ 19.16-30; Márãkõ 10.17-31)

18 Kãyĩ âzã sĩ, ãgô ãmbá âzã ìjĩ Yésũ trá kĩ nĩ rĩ, “Lĩfĩ ìmbá 'bá tãndĩ, má â'dô ã'dô 'ẽ'á ì'dĩ má drí rĩzõ kũmũ Ôvârí kã zèlé, rĩlĩ gólâ bẽ ãdũkũ ãkó yã?”

19 Yésũ kĩ nĩ rĩ, “Má lógõ tã-vó ánĩkã 'dĩ nõtĩ. Nĩ zĩ mã lĩfĩ ìmbá 'bá tãndĩ ró tãlã ã'dô 'ì yã? Cé Ôvârí ì'dĩ tãndĩ ró.

20 Gõ'dá ní rô tã ãmbá Ôvârí drí â'dalé Músã drí mũdrĩ rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ yã, kĩ'á nĩ rĩ, ní 'bã òkó gólâ â'dó 'bá kô ánĩ òkó ró rĩ kô ní ùgúlĩ âyízó ì'dĩ bẽ lâ, ní fũ òjĩlã kô, ní ùgũ ngá kô, ní âdô ònjõ kô, ní ârĩ ânĩ átá yĩ tĩ-vô ánĩ ândré yĩ bẽ, tãlã ní ìnjĩ ró gólĩyĩ bẽ yã?”

21 Ægô 'dĩ lógõ tã-drĩ trá Yésũ drí kĩ nĩ rĩ, “Drẽ ãkpãkã'dã, má drí 'bãzõ 'dĩyĩmvá ró rĩ, má rô tã 'dĩ 'bá yĩ trá ndrĩ.”

22 Gõ'dá Yésũ ârĩ tã 'dĩ 'bá yĩ bẽ rĩ, drĩlã tã âtázõ ãgô 'dĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Tãndĩ ró, ní rô tã 'dĩ 'bá yĩ trá ndrĩ. Tã âzã rĩ'á ãlô, ní gĩ ngá ní drí 'bãzõ ì'dĩ bẽ lâ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ, ní fẽ ró lãfã lâ ìzã 'bá yĩ drí ìyĩ pãzó. Òzõ ní ò'ê trá ìtĩ rĩ, Ôvârí â'dô ngá tãndĩ tĩ dũũ fẽ'á ní drí, ní drí rĩzõ gólâ bẽ vô ùrú 'álã rĩ 'álã. 'Dĩ rĩ tã gólâ lãvũ 'bá gãrã lãfã drĩ sĩ rĩ ì'dĩ, ní gõ ró â'délé má vó.”

23 Ägô 'dĩ ârĩ tã Yésũ drĩ âtalé ĩtĩ 'dĩ bê rĩ, gólã trá tã ĩsũ-ĩsũ ró ämbá, tãlã gólã rĩ'á ngá-tĩ bê ämbá, lée gĩlã ndrĩ kô.

24 Gô'dá Yésũ âtã trá ôjĩlã rĩ 'bá ĩtĩ tã 'dĩ ârĩlĩ rĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Rĩ'á lânõ ró ämbá ôjĩlã ngá-tĩ bê düũ rĩ drĩ fizó kũmũ Ôvãrĩ kã rĩ 'álã.

25 Ä'dô 'bã'á cú ĩtĩ lânõ äkó ĩnjígó drĩ fizó lĩbĩrã 'bú 'ásĩ kôölöróô."

26 Gô'dá ôjĩlã rĩ 'bá ämbá tã ârĩlĩ ĩtĩ 'dĩ 'bá yĩ âtã ĩyĩ trá Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôzô ä'dô ĩtĩ rĩ, ä'dô ä'dó'á ángô tí ró ôjĩlã äzãkã drĩ ngá pãzó yã?"*

27 Yésũ drĩ tã-drĩ jãzó kĩ nĩ rĩ, "Ôjĩlã äzãkã yũ'dãwã äñĩ lãfálé sĩ tã tãndĩ 'élé tãlã ĩyĩ 'bãlé ôjĩlã Ôvãrĩ kã ró rĩlĩ gólã bê ädũkũ äkó ùrũ 'álã, cé Ôvãrĩ ä'dô äñĩ 'bã'á nĩ ôjĩlã ĩyĩkã ró."

28 Pétêrô âtã trá Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrê drê, ämã rĩ gógó rĩ, mã âyê ngá ämbá ämákã rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ volé ä'dézó äñĩ vó bêlé nõ. Ä'dô ĩcã'á trá ämã drĩ fizó kũmũ Ôvãrĩ kã rĩ 'álã yã?"

29-30 Yésũ drĩ kpá tã âtázó tã ârĩ 'bá ĩyĩkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôvãrĩ ä'dô ngá tãndĩ äfê'á düũ äñĩ drĩ ängó 'á nõngá, gô'dá gólã ä'dô lédrê-lédrê ädũkũ äkó rĩ fê'á äñĩ drĩ vó ùrũ 'álã rĩ 'álã, äñĩ gólĩyĩ 'bã ĩyĩkã âyê 'bá ndrĩ ĩyĩ áró yĩ bê ndrĩ kũmũ Ôvãrĩ kã tãsĩ rĩ yĩ drĩ."

Tã Yésũ drĩ ôdrã tã ĩyĩkã 'ê 'bá ä'dólé Yêrôsãlémã 'álã rĩ

tã lâ âtázó kpá ó'dĩ lãjó'bá ĩyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ

(Mátáyô 20.17-19; Mårãkô 10.32-34)

31 Gô'dá Yésũ yĩ drĩ ngãzó nĩlĩ lãtĩ Yêrôsãlémã kã 'ásĩ gölé Yêrôsãlémã 'álã ró. Drĩlã lãjó'bá ĩyĩkã mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ rĩ 'bá yĩ äzĩzó ndrĩ tã ârĩ 'bá äzã 'dĩ 'bá yĩ lãfálé 'ásĩ rĩlĩ yĩ lãgãtĩ tã âtázó drĩlĩyĩ. Gólã kĩ, "Ngbãångbãnõ rĩ, nĩ ngã, mã nĩ Yêrôsãlémã 'álã, tãlã äkũ ró rĩ, tã ängũ 'bá Ôvãrĩ kã âtã trá kĩ nĩ rĩ, cé Yêrôsãlémã 'álã ĩ'dĩ, tã äzã 'bá yĩ drĩ rũ 'êzó mã gólã tĩbê äjólé Ôvãrĩ ngá lésĩ rĩ drĩ.

32 Ämã drĩ ä'dô ä'dé'á ôjĩlã ätrã Rómã kã rĩ 'bá yĩ drĩgã. Ôjĩlã 'dĩ 'bá yĩ ä'dô ĩyĩ ämã lô'dá'á, ä'dô ĩyĩ tũ lũwú'á mã rũ.

33 Drĩlĩyĩ ämã cãzó kpá drĩlĩyĩ ämã fũzó. Gô'dá kãyĩ nã lâ 'á rĩ, mã drĩ kpá äfôzó ó'dĩ ôdrã 'ásĩ."

34 Gô'dá lãjó'bá Yésũ kã 'dĩ 'bá yĩ nũ ĩyĩ tã Yésũ drĩ âtalé ĩyĩ drĩ 'dĩ ĩfĩ lâ kô, ä'dó kô mbĩ gólĩyĩ bĩlĩ.

* 18:26 18.26 Gólĩyĩ ĩjĩ tã ĩjĩ 'dĩ, tãlã tã ĩsũ gólĩyĩkã 'á rĩ kĩ, ngá düũ ä'dô lãmbé ôrê Ôvãrĩ kã ôjĩlã drĩ rĩ kã ĩ'dĩ. Ngá-tĩ düũ 'bá ä'dô trá ôjĩlã tãndĩ 'ĩ.

*Tã Yésũ drí lĩfĩ ákó lé 'bá êdézó ãnyĩ Yérĩkõ 'álâ rĩ
(Mâtáyô 20.29-34; Márãkõ 10.46-52)*

³⁵ Yésũ drí 'ërê nĩlĩ lãvũlĩ kôrô Yérĩkõ 'ásĩ nĩlĩ Yërôsãlémã 'álâ rĩ 'á rĩ, ò'bí ãmbá rĩ trá nĩlĩ gólâ bê. Āgô āzâ lĩfĩ ákó rĩ 'bá nĩ'á lãfâ zĩ bê òjĩlã tĩ sĩ rĩ, rĩ'á ãnyĩ pávó tĩ gārã 'á.

³⁶ Lĩfĩ ákó lé 'bá 'dĩ ârĩlĩ bê òjĩlã ò'bĩ ãmbá dũũ rĩ 'bá ãyĩ lãvũlĩ yĩ lãgátĩ sĩ 'dĩ ãyĩ lâ rĩ, gólâ ãyĩ òjĩlã āzâ ãnyĩ yĩ lãgátĩ ãtĩ 'dĩ trá kĩ nĩ rĩ, “Dĩ ã'dô 'ĩ yã ãmbá ãyĩ bê 'dĩ?”

³⁷ Òjĩlã 'dĩ âtâ trá gólâ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Yésũ Nãzãrétã lé 'bá ró rĩ ã'dĩ òjĩlã āzâ 'bá yĩ bê lãvũ'á ãyĩ.”

³⁸ Āgô gólâ lĩfĩ ákó 'dĩ zĩ lãzĩ trá ãmbá ãmbá kĩ nĩ rĩ, “Yésũ, nĩ 'bã ámã ĩzã ògã ní drĩ, nĩ ã'dĩ tĩbê Ôvãrí drĩ tã lâ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, ãã'dô ânĩ'á ãmã pãlé nõ, ní pã mã.”

³⁹ Gõ'dá òjĩlã āzâ 'bá yĩ drĩ tã lôgõzó gólâ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ, nĩ rĩ tĩtĩ.” Gõ'dá gólâ ârĩ tã òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ kã 'dĩ kô. Drĩlã lãzĩ āzâ zĩzó kpá ãmbá ãmbá kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ã'dĩ tĩbê Ôvãrí drĩ tã lâ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, ãã'dô ânĩ'á ãmã pãlé nõ, ní ndrê ámã ĩzã! Ânĩ 'â ãd'đĩ má rú! Nĩ pã mã!”

⁴⁰ Gõ'dá Yésũ drĩ âdrézó kĩ nĩ rĩ òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, “Nĩ ãyĩ āgô 'dĩ má ngáá nõlé.” Gõ'dá lĩfĩ ákó lé 'bá 'dĩ drĩ ânĩzó ãnyĩ Yésũ lãgátĩ. Yésũ kĩ nĩ rĩ,

⁴¹ “Nĩ lã ã'dô má drĩgã sĩ yã? Má ã'dô ânĩ pã'á ángô tĩ ró yã?” Lĩfĩ ákó lé 'bá 'dĩ kĩ, “Āgô ãmbá, ní êdé ámã lĩfĩ nõ võ ndrêlé tãndĩ ró.”

⁴² Gõ'dá Yésũ kĩ, “Ánĩ lĩfĩ 'dĩ ã'dô võ ndrê'á, ã'dô 'bã'á tãndĩ ró. Tã lãlã áníkã má 'á rĩ 'bã nĩ trá rũ êdéle tãndĩ ró.”

⁴³ Kôrô ĩtũ 'dĩ sĩ rĩ, āgô 'dĩ drĩ võ ndrêzó tãndĩ ró rará. Gõ'dá āgô 'dĩ drĩ ngãzó 'dêlé Yésũ vó, Yésũ rĩ rũ lũyĩ-lũyĩ bê ãwô-ĩtĩ ãmbá 'ẽ'ẽ bê Ôvãrí drĩ ĩtũ vósĩ cé kĩ nĩ rĩ, “Tákõ, Ôvãrí rĩ'á mbârãkã bê tákányĩ pãtĩ tĩ má ndrê võ kô.” Gõ'dá òjĩlã ãmbá 'dĩ 'bá yĩ ndrê ãyĩ gólâ bê võ ndrê'á rĩ, lũyĩ ãyĩ Ôvãrí kpá trá kĩ nĩ rĩ, “Tákõ, Ôvãrí fẽ fãfã trá gãrã Yésũ drĩ pãtĩ.”

19

Tã bélé-bélé ù'dú 'bá Zākáyô rĩ tãsĩ rĩ

¹ Gõ'dá Yésũ drĩ ngãzó nĩlĩ kôrô jãrĩbã Yérĩkõ kã rĩ 'ásĩ.

² Āgô āzâ bê tólã rũ lâ Zākáyô, gólâ rĩ'á drĩ-'bá bélé-bélé ù'dú 'bá kã 'ĩ, gólâ rĩ'á kpá ngã-tĩ ãmbá rĩ 'bá yĩ bê dũũ, tã ndrê gólâ kô. Òjĩlã ndrĩ 'bã ãyĩ bélé-bélé ù'dú 'bá lôvó kô, tãlã gólĩyĩ rĩ ãyĩ trá lã'bí gólĩyĩkã ĩzãlé kpá rĩ'á lãfã òjĩlã kã ádólé nyálé.

³ Zākáyō ârî bê kî'á nî rî, Yésū trá âñî'á kôro jãrîbã 'ásî rî, gólâ lê trá cú Yésū rî lîfî ndrêlé. Zākáyō rî'á âgô kútúwã 'î, nyãgôrã ró, ícá Yésū rî rú'bã ndrêlé tólâ kô, tâlâ ô'bí trá dûû.

⁴ Gô'dá nîngá sî rî, râ trá lãvũlî sîsî 'álâ mbâlê fê ạngí tởrôngôlô lâ drî Yésū rî lãvũ-lãvũ têlé rú'bã lâ ndrêlé.

⁵ Gô'dá Yésū ácálê bê té fê ạngí 'dî zêlé rî, gólâ drí Zākáyō rî zîzô kî nî rî, "Zākáyô, Zākáyô, ní ârî vũdrî. Ændrô nô rî, má lê trá nîlî rîlî ní drí 'bã 'álâ ní bê."

⁶ Ayîkô cî Zākáyô trá. Drilâ ârízô fê drî sî vũdrî 'wãã'wã, nî-bê-yã fêlé Yésū drí.

⁷ Gô'dá ôjilã ndrê bê 'dó Yésū nî trá Zākáyô drí 'bã 'álâ rî, gólîyî ngâ trá ndrî 'dó úlî ngũrũ-ngũrũ bê kî nî rî, "'É'ê, Yésū nî iyîkã rîlî âgô tâ ôñjî 'bã nã drí 'bã 'álâ ã'dô drí yã?"

⁸ Zākáyô drí gôzô âdrêlé Yésū ágálê ânyî, iyî ômbê kúkú âdîlî tâ âtázô kî nî rî, "Kúmú ámakâ, ní âyê mâ tâ ôñjî ámakâ tâsî. Má lê trá ngá âmbá má drí 'bãzô î'dî bê lâ nô lâfálâ cãlé rî, âzâ 'bã yî fêzô ôjilã îzã 'bã ngá âkô rî yî drí. Gô'dá má lê trá lâfâ tîbê ôjilã kê má drí rî'á âdólâ nyâlê rî 'bã yî kê rî lôgôlé volê gólîyî drí. Má lê gô'dá vô lâ fêlé ândâlâ sũ ôjilã drí âlô-âlô."

⁹ Yésū kî nî rî gólâ drí rî, "Kâyî ændrô nô sî rî, Ôvârî âyê nî trá tâ ôñjî ánikâ tâsî. Sîsî rî, ní â'dô trá gbô bélé-bélé ù'dú 'bã 'î rî, ní îzã lâ'bí trá, ôjilã kî nî rî, ní â'dô Æbãrâyámã rî ózôwá 'î kô. Tãkô ngbãangbãnô rî, nî pãtî-pãtî ró Æbãrâyámã rî ózôwá î'dî, tâlâ ní âjã drî trá tâ ôñjî ánikâ 'ásî.

¹⁰ Má drí ânîrî Ôvârî ngá lésî rî tú rî, má ânî cé ôjilã gólîyî ạngî 'bã trá lạtî Ôvârî kê 'ásî tâ ôñjî drí rî pãlé."

Í'dígówá kúmú ạngí âzã drí drí-âcê fêzô rû ì'bũ 'bã iyîkã

lîfî lõmbã bê rî drí rî tâsî

(Mátáyô 25.14-30)

¹¹ Gô'dá nîngá sî, Yésū ítónã trá í'dígówá âzã âtalê ôjilã nî 'bã iyî âjilî Yêrôsãlémã 'álâ rî drí, tâlâ ôjilã 'dî 'bã yî ìsũ iyîkã bê rî, tâ Yésū drí rî'á âtalã tâ kũmũ Ôvârî kê rî tâsî rî â'dô rû 'ê'á âkpãkã'dã iyî lîfî drî 'á, Yêrôsãlémã 'á tólâ.

¹² Gólâ kî nî rî, "Ægô âmbá âzã úzî gólâ trá nîlî 'bãdrî âzã 'á jêjê ró iyî 'bãlé kúmú 'bãdrî iyîkã kê ró, gô'dá âgôlé yî drí 'bã 'álâ.

¹³ Drê âkpã gólâ ngá drê nîlî 'bã 'ásî kô, gólâ âzî rû ì'bũ 'bã iyîkã trá mùdrî ânîlî yî ngálâ, tâ iyîkã 'ê'á âtalã gólîyî drí rî ârîlî. Drilâ lâfã fêzô gólîyî drí cé tîtî lâfã párá nã kê. Gô'dá drilã tâ âtázô gólîyî drí kî nî rî, 'Nî 'ê lôsî lâfã ámakâ nô drí

mbãzó, â'dô ró bê ãmbá má drí.' Gõ'dá gólâ drí ngãzó nĩlĩ 'bãdrĩ jējē ró nã 'álâ.

14 Ōjilã gólâ rĩ ífífí kâ rĩ gã ãyĩ gólâ dó 'bãlé kúmú ró ãyĩ drĩ, gólĩyĩ drĩ kpá tã átízó jōlé 'bãdrĩ jējē ró 'dĩ 'álâ kĩ nĩ rĩ, 'Mã lēē āgō 'dĩ kō 'bãlé kúmú ró ãmã drĩlĩ.'

15 "Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, ó'bã gólâ trá kúmú ró, āgō trá yĩ drĩ 'bã 'á. Gõ'dá gólâ āgō bê rĩ, āzĩ rũ ì'bũ 'bá ãyĩkã 'dĩ 'bá yĩ trá ndrĩ ānĩlĩ yĩ ngálâ, gólâ lē trá lãfã yĩ drĩ āyélé gólĩyĩ drĩgã rĩ ndrēlé, ā'dĩ kâ rĩ lãvũ nĩ kōrō yã?

16 Gõ'dá rũ ì'bũ 'bá ãlō rĩ drĩ ānĩzó gólâ ngálâ kĩ nĩ rĩ, "Bã-lípĩ, má 'ē lōsĩ trá lãfã párá nã kã 'dĩ lōpē rũ trá āndálē mūdĩlĩ.'

17 Gólĩyĩ lĩpĩ 'dĩ kĩ nĩ rĩ āgō 'dĩ drĩ rĩ, 'Tã tãndĩ 'ĩ, má â'dô ānĩ 'bã'á kpá kúmú 'bãdrĩ mvã mūdĩlĩ rĩ kã ró.'

18 Gõ'dá rũ ì'bũ 'bá rĩ lã rĩ drĩ ānĩzó gólâ ngálâ kĩ nĩ rĩ, "Bã-lípĩ, má 'ē lōsĩ trá lãfã párá nã kã 'dĩ lōpē rũ trá āndálē nĩlĩ.'

19 Gólĩyĩ lĩpĩ 'dĩ kĩ nĩ rĩ āgō 'dĩ drĩ rĩ, 'Tã tãndĩ 'ĩ, má â'dô ānĩ 'bã'á kpá kúmú 'bãdrĩ nĩlĩ kã ró.'

20 "Gõ'dá āzã drĩ kpá āngázó kĩ nĩ rĩ, "Bã-lípĩ, lãfã ánĩkã tĩbē fēlé má drĩgã lãfã párá nã kã rĩ rĩ'á nō, má ābí lōgō'á lã ní drĩ, má lãpĩ zãã rĩ'á kpãkã ítã kã 'á nō.

21 Ūrĩ 'ē mã 'ē'ē, tãlã nĩ ōjilã āwãlãkã 'ĩ. Nĩ rĩ ngã gólĩyĩ 'bã 'bá ánĩkã ró kō rĩ trōlé 'dó ndrĩ ní drĩ, gõ'dá ní rĩ kpá ngã gólĩyĩ ōjilã kã ì'dĩlĩ kã 'bã â'dó 'bá ánĩkã ró kō rĩ nōlē ndrĩ ní drĩ.'

22 Gõ'dá āgō 'dĩ lĩpĩ lã kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ rĩ'á rũ ì'bũ 'bã ōnjĩ 'ĩ. Tã 'dĩ āfō nĩ rĩ gógó sĩlĩ sĩ kĩ nĩ rĩ, má ā'dô ōjilã āwãlãkã 'ĩ.

23 Tãlã â'dô 'ĩ ní drĩ lãfã 'dĩ 'bãzó cú ãtĩ lōsĩ 'ēzō ã'dĩ sĩ lã, drĩlã tĩzó nĩ'á sĩsĩ 'álâ kō yã? Tã ní drĩ lãfã 'dĩ lãpĩzó rĩlĩ cú ãtĩ 'dĩ rĩ, má lē trōlã volé ní drĩgã sĩ.'

24 "Kúmú drĩ tã átázó rũ ì'bũ 'bã āzã 'bã yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ trō lãfã 'dĩ volé drĩgã lã sĩ, fēlé āgō gólâ ãyĩkã 'bã 'bã tĩlĩ āndãlã mūdĩlĩ rĩ drĩ.'

25 Gõ'dá rũ ì'bũ 'bã 'dĩ 'bã yĩ kĩ nĩ rĩ, 'Gõ'dá āgō āzã nã kpã rĩ'á lãfã dũũ bê rĩ, â'dô nōō rĩ fē'á kpã gólâ drĩ yã?'

26 Gõ'dá lãfã lĩpĩ kĩ nĩ rĩ, 'Mã átã drē tã āzã ānĩ drĩ, ōjilã gólĩyĩ má drĩ ãnjĩlĩ rĩ, má â'dô ngã fē'á drĩlĩyĩ gãrã. Gõ'dá gólĩyĩ tĩbē má drĩ ãnjĩlĩ kō rĩ, má â'dô ngã gólĩyĩkã rĩ trō'á volé drĩgã lã ãyĩ sĩ.

27 Ngbãāngbãnō mã lē nĩ ājĩ ámã ājũ-'bã-āzĩyã yĩ gólĩyĩ tĩbē ámã lē 'bã kō 'bãlé kúmú ró ãyĩ drĩlĩ rĩ fũlĩ ngbãāngbãnō ámã lĩfĩ drĩ 'á nōngã.' "

Tã ô'bí ãmbá drí Yésũ rí lậgúzó âcárê Yêrôsâlémã 'álâ rí 'á rí

(Mátáyô 21.1-11; Mārākô 11.1-11; Yōwānĩ 12.12-19)

²⁸ Gõ'dá nĩngá sĩ rí, Yésũ drê zãa rĩ'á nĩ'á Yêrôsâlémã 'álâ. Tã ârí 'bá gólâkã 'dĩ 'bá yĩ 'dê trá zãa gólâ vó.

²⁹ Gólĩyĩ ânĩ trá âcálê ânyĩ 'bặdrĩ mvá zĩlĩ Bêtêfágê rí 'á. Bêtêfágê 'dĩ rĩ'á ânyĩ Bêtánĩ lặgátĩ. Yésũ yĩ câ trá únĩ gólâ fê dô kã zĩlĩ ôlĩvĩ rí bê yĩ drĩ rĩ drĩ 'álâ, gõ'dá drĩlã tã ârí 'bá âzã 'bá yĩ jôzô rĩ sĩsĩ, nĩ'á filĩ 'bặdrĩ mvá Bêtêfágê kã 'dĩ 'á.

³⁰ Gólâ kĩ nĩ rí, "Nĩ nĩ, nĩ fĩ Bêtêfágê 'álâ. Ôzô nĩ ôcã trá rí, nĩ â'dô dõngĩ mvá ùsú'á ó'ĩ trá 'ĩ'ĩ tólã. Dõngĩ 'dĩ kó ôjĩlã âzã mbãa drê drĩ lâ kô. Nĩ âtĩ dõngĩ 'dĩ, nĩ âsê ró âjĩlĩ má drĩ nồlê.

³¹ Ôzô ôjĩlã âzã lĩjĩ ãnĩ trá kĩ'á nĩ rí, nĩ rí dõngĩ 'dĩ âtĩlĩ nĩzô 'ĩ'dĩ bê lâ ã'dĩ drĩ yã rí, nĩ âtã drĩlã nồtĩ kĩ nĩ rí, 'Kúmú ãmãkã lê nĩ, gólâ â'dô lôgô'á lâ 'wãã vólê.' "

³² Tã ârí 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ nĩ ãyĩ trá, 'ê ãyĩ tã 'dĩ trá, té ôzô Yésũ drĩ âtálê gólĩyĩ drĩ rí tí. Nĩ ãyĩ ùsú ãyĩ dõngĩ ó'díwã 'dĩ trá,

³³ 'dê ãyĩ trá rĩ'á âtĩlã. Gõ'dá dõngĩ 'dĩ lĩpĩ lâ lĩjĩ gólĩyĩ trá kĩ nĩ rí, "Háyĩ, nĩ rí dõngĩ 'dĩ âtĩlĩ ã'dô tãsĩ yã?"

³⁴ Tã ârí 'bá rĩ nô 'bá yĩ lôgô ãyĩ tã trá kĩ nĩ rí, "Kúmú rĩ lêlã nĩ."

³⁵ Tã ârí 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ dõngĩ 'dĩ âtĩzô âjĩlĩ Yésũ drĩ. Ôjĩlã rĩ'á dũũ ânĩ 'bá Yésũ rí âjĩlĩ rí, âzã 'bá yĩ drĩ ítã dãzô dõngĩ 'dĩ ùgúlĩ, ã'dô ró bê Yésũ drĩ rĩzô drĩ lâ mĩ 'dĩ.

³⁶ Gõ'dá drĩlĩyĩ Yésũ rí ãngázô 'bãlê dõngĩ ùgúlĩ. Gõ'dá âzã 'bá yĩ 'dê ãyĩkã sĩsĩ zãa, nĩ'á ítã 'bê bê vũdrĩ sĩ lặtĩ 'ásĩ, Yésũ drĩ nĩzô dõngĩ bê drĩ lâ sĩ. Ôjĩlã 'dĩ 'bá yĩ 'ê ãyĩ tã 'dĩ ítĩ 'dĩ, tãlã gólĩyĩ lê ãyĩkã trá Yésũ trá 'ĩ'dĩ kúmú ạngĩ ãyĩkã ró.

³⁷ Gõ'dá nĩngá sĩ rí, Yésũ drĩ ngãzô âlólê únĩ gólâ fê dô kã bê yĩ drĩ 'dĩ pálê lâ 'álâ. Ô'bí ãmbá drĩ nĩzô gólâ rí âjĩlĩ. Drĩlĩyĩ rĩzô Ôvãrĩ rí lũyĩlĩ gbórókô ãmbã sĩ. Gólĩyĩ 'ê ãyĩ ãwô-ítĩ trá Ôvãrĩ drĩ, tãlã Yésũ 'ê tã lãrãkô âzã 'bá yĩ ôyĩ ró rí trá dũũ gólĩyĩ lặfĩ drĩ 'á.

³⁸ Gólĩyĩ kĩ nĩ rí, Ôvãrĩ ããfê ôrê kúmú ạngĩ drĩlã âjólê ãyĩ drĩ nô drĩ. Gólĩyĩ kĩ nĩ rí, ngbãangbãnô, tã ặ'dĩ ãcã trá ãyĩ lãfálê Ôvãrĩ ngã lésĩ, yĩ lặnĩ Ôvãrĩ gólâ rĩ 'bá mbãrãkã bê gặrã ùrũ 'álã rí.

³⁹ Gõ'dá Pặrúsĩ yĩ ârĩ ãyĩ tã 'dĩ bê ítĩ rí, gólĩyĩ âtã ãyĩ tã trá Yésũ drĩ kĩ nĩ rí, gólâ ãâtã tã ôjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, gólĩyĩ ãâtã tã 'dĩ 'bá yĩ kô, gólĩyĩ ôrĩ tặtĩ, gólĩyĩ ôrĩ tã âzã âtálê Yésũ rí rũ sĩ kô.

40 Yésũ drí tã átázó Pãrusĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ nĩ rĩ, “Ícá kô gólíyĩ drí rĩzò títĩ. Òzò gólíyĩ ùlùyĩ Òvãrí kô ámã tãsí rĩ, kúnĩ mvá gólíyĩ lätĩ 'á nõ 'bá yĩ â'dô Òvãrí rĩ lù'yĩ'á trá.”

41 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drí Yërösälémã rĩ ndrëzó sísí yĩ ágálé ítĩ, gólã drí ítônãzó áwó ngólé ìlindrĩ sĩ.

42 Drilã tã átázó kĩ nĩ rĩ, “Òõ ãnĩ òjilã Yërösälémã lé 'bá nõ rĩ trá ândrã-tãndĩ 'ĩ ãdũkũ ãníkã 'ëzó ãnĩ pälé rĩ ì'dĩ nõ. Òmbã Òvãrí kã sĩ lâ drí â'dízó ãnĩ rú rĩ ì'dĩ. Gõ'dá nĩ nũ gõ'dá kô, nĩ ndrë kpá kô.

43-44 Ngbãangbãno rĩ, ãnĩ ãjú-'bã-ãzí yĩ â'dô 'dë'á ãnĩ drĩ vò 'ásĩ ndrĩ. Gólíyĩ â'dô rú è'bé'á ndrĩ gbãã jãrĩbã ãníkã rú sĩ. Gólíyĩ â'dô ngá 'bárãñã ró rĩ 'dĩ'á, kpá bëzó lâ únĩ sĩ jãrĩbã ãníkã rú sĩ, nĩ òzó 'bëë rälé kô. Gólíyĩ â'dô ãnĩ ùfú'á ngbã ndëlé vólé. Drilíyĩ jãrĩbã ãníkã 'dĩ ìzãzó ngbãngbã. Tãlã nĩ gã vólé dó tã lëlé kĩ'á nĩ rĩ, Òvãrí âcã trá ìyĩ pälé.”

45-46 Yésũ drí fízó jãrĩbã 'álã zãã lãvũlĩ jó ạngĩ Òvãrí kã rĩ 'álã, gólã òtĩrĩ âcã ã'dĩ-drĩ jó ạngĩ Òvãrí kã 'dĩ 'álã rĩ, gólã ùsũ òjilã ãzã 'bá yĩ trá rĩ'á ìyĩ ngá gólã rĩ'á fëlã zälé ngá fëfë ró rĩ gĩ'á ãkpã jó 'á. Yésũ drí tã átázó gólíyĩ drí òmbã sĩ kĩ nĩ rĩ, “Òvãrí âtã trá tã ạngũ 'bã Ìsáyã sĩlĩ kĩ nĩ rĩ, 'Jó ámakã rĩ ìyĩkã cé rãtãã 'ëzó ì'dĩ 'á lâ mã drí ámã lù'yĩ-lù'yĩ bë.”

Ìsáyã 56.7

Nĩ ârĩ drë, jó Òvãrí kã â'dó kô ngá ãzã 'ëzó 'á lâ. Gõ'dá nõô rĩ, nĩ jã trá rĩzò ngá ãníkã gĩlĩ 'á lâ, rĩ'á lãfã lâ nyälé. ãnĩ trá òzò ùgú kãtĩ.” Gõ'dá Yésũ lâdrô òjilã 'dĩ 'bá yĩ trá òmbã sĩ.

47 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ rĩ trá lãmúlĩ kãyĩ vósĩ cé, jó ạngĩ Òvãrí kã 'dĩ 'á, rĩlĩ tã tãndĩ Òvãrí kã átálé òjilã gólíyĩ rĩ 'bá rú è'bélé jó ạngĩ Òvãrí kã rĩ 'á rĩ yĩ drí. Drĩ-'bã ạngĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ, lã'bĩ ìmbã 'bá yĩ gõ'dá kpá gólíyĩ sísĩ-lésĩ ró rĩ 'bá yĩ bë, lë ìyĩ trá Yésũ rĩ fũlĩ rĩ.

48 Ícã ìyĩ kô, tãlã òjilã ãmbã 'dó rĩ'á tólã ùlĩ Yésũ drí rĩ'á løyálã 'dĩ ârí'á. Ò'bĩ ãmbã ítĩ 'dĩ 'bá yĩ lë 'dó ùlĩ Yésũ kã ârílĩ ìyĩ bĩ-'bálé sĩ.

20

Tã ãjú-'bã-ãzí Yésũ kã 'dĩ 'bá yĩ drí tĩ ânyázó Yésũ bë

drĩ-ãcë gólãkã rĩ tãsí rĩ

(Mátáyô 21.23-27; Mårãkô 11.27-33)

1 Kãyî äzâ sî, Yésũ òtírî rîi tâ pêlé jó ángí Ôvârí kâ 'dî 'á rî, drî-'bá ángí Yúdã yí kâ rî 'bá yí gô'dá lâ'bí ìmbá 'bá yí bê, rî ìyî trá Yésũ rî ìjîlî tâ ìjî-ìjî sî kî nî rî,

2 "Ä'dî 'bã nî rî'á tâ pêlé jó Ôvârí kâ nõ 'á rî nî yã? Ä'dî fê drî-äcê ní drî tâ 'dî 'bá yí 'ëzó rî nî yã?"

3 Yésũ lôgô tâ-drî trá gólîyî drî nôtî, "Má lê trá ânî ìjîlî tâ ìjî-ìjî sî nôtî,

4 ä'dî 'bã Yôwánî rî'á bãbâtízî 'élé ôjîlã drî rî nî yã?"

5 Gô'dá drî-'bá Yúdã yí kâ 'dî 'bá yí ícã ìyî úlî Yésũ kâ 'dî vò lá lôgôlé kô. Gólîyî ìsũ tâ trá kî nî rî, ôzô yí äâtã gólã drî kî'á nî rî, Ôvârí ì'dî rî, Yésũ â'dô lôgô'á lâ ìyî drî kî nî rî, ngã ä'dô kpá ìtî rî, gólîyî ró úlî Yôwánî kâ kô ä'dô tãsi yã?

6 Ôzô gô'dá yí äâtã kpá â'dô Ôvârí ì'dî kô rî, ô'bí ämbá rî 'bá ìtî 'dî 'bá yí â'dô 'dê'á kpá ìyî drî ìyî fûlî, tâlã gólîyî lê ìyî tâ-drî trá kî nî rî, Yôwánî ì'dî tâ ângû 'bá Ôvârí kâ.

7 Gô'dá â'dô bê ìtî rî, drî-'bá Yúdã yí kâ 'dî 'bá yí gã ìyî trá dó tâ-drî lôgôlé, gólîyî drî tâ âtázó Yésũ drî kî nî rî, yí nîi kô.

8 Gô'dá Yésũ âtã trá gólîyî drî kî nî rî, "Ôzô ä'dô ìtî rî, má lêe kpá kô â'dálã ânî drî kî, ä'dî 'bã mã nî tâ pêlé yã rî."

Tã Yésũ drî tâ ìmbázó i'dígówá sî, drî-'bá ôrî ìyíkã kâ rî 'bá yí â'dô ìyî gã'á dó rî

(Mâtáyô 21.33-46; Mârãkô 12.1-12)

9 Yésũ âtã i'dígówá trá drî-'bá Yúdã yí kâ 'dî 'bá yí drî kî nî rî, "Ägô äzâ 'wã ámvú ìyíkã trá, gólã drî fê ôzô âlã'bã kâtí gólã rîzô ôdrá 'élé lô'wã lâ 'ásî rî ì'dízó 'á lâ. Ámvú lîpî 'dî drî gôzô ámvú 'wã 'bá äzâ 'bá yí 'bãlé rî'á lôsî 'élé ámvú ìyíkã 'dî 'á, tâlã gólã 'ê'á nîlî rîlî 'bãdrî äzã 'á jêjê ró ámvú ìyíkã 'dî rú sî. Drîlã gôzô tâ âtálé ámvú 'wã 'bá 'dî 'bá yí drî kî nî rî, Ôzô fê ámvú 'á 'dî ô'wã trá rî, nî trô lô'wã lâ ùrûkã 'bá yí ânî drî, nî gô ró ämbúkũ lâ âfêlé má lîpî lâ drî.'

10 Gô'dá fê lô'wã 'dî kâ trá ámvú 'wã 'bá 'dî 'bá yí drî ôkízó lâ. Ámvú lîpî drî gôzô lâjô'bá ìyíkã âjólé ânî'á fê lô'wã ìyíkã ró rî trólé. Ámvú 'wã 'bá 'dî 'bá yí drî lâjô'bá ámvú lîpî kâ 'dî rûzó cãlé drólé vólé, drîlîyî gãzó dó fê lô'wã 'dî fêlé ámvú lîpî 'dî drî.

11 Ámvú lîpî 'dî drî kpá lâjô'bá äzã âjózó. Ámvú 'wã 'bá 'dî 'bá yí drî rûzó lâ kpá cãlé. Gólîyî 'ê tâ änyî kâ trá ämbã lâjô'bá 'dî drî, gô'dá kpá gólã rî lô'dázó drólé gólé vólé. Lôgã ìyî fê lô'wã 'dî kpá dó fêlé.

12 Ámvú lîpî 'dî drî gôzô lâjô'bá nã lâ jólé, drîlîyî kpá cãzó lâ, lô'ézó lâ rôô. Fêé ìyî fê lô'wã 'dî ámvú lîpî drî kpá kô.

13 "Ámvú lîpî 'dî drî tâ ìsüzó kî nî rî, 'Má â'dô 'ê'á lâ nõ ángô tí ró yã? Má lê gô'dá trá drê ámã mvã má drî lèlé

kôrô rî jôlé i'dî. Āzângá sî, gólîyî â'dô gólâ rî rô'á, drîlîyî ngá ámakâ 'dî âfêzó.' Gõ'dá mvá 'dî drî nîzó ámvú 'álâ.

¹⁴ “Gõ'dá ámvú 'wâ 'bá 'dî 'bá yî ôtirî ámvú lîpî 'dî mvá lâ rî ndrêê rî, âtâ îyî tã trá îyî lâfálé 'ásî kî nî rî, 'Nôô rî ámvú lîpî rî mvá i'dî, mã rû gólâ fûlî vólé, tâlâ ámvú nõ ôrî ró bê âmângá âmâ drî.’

¹⁵ Gólîyî lôkô ámvú lîpî rî mvá trá, sêlâ vólé ámvú 'ásî gõ'dá nî'á fûlî vólé.”

Gõ'dá í'dígówá 'dî vósî rî, Yésû îjî tã trá drî-'bá Yúdã yí kâ 'dî 'bá yî tî kî nî rî, “Gõ'dá ámvú lîpî 'dî â'dô 'ê'á lâ ángó tî ró yã?

¹⁶ Tã pãtîjî ró, ámvú lîpî â'dô ânî'á ámvú 'wâ 'bá ônjî 'dî 'bá yî ûfûlî, drîlâ gôzó ámvú 'wâ 'bá âzâ 'bá yî 'bálé i'dî ámvú 'dî 'á.” Gõ'dá ô'bî âmáá rî 'bá îtî 'dî 'bá yî drî tã âtázó kî nî rî, “Tã îtî 'dî 'bá yî ícá rû 'êlé kô.”

¹⁷ Yésû â'dâ ôjîlâ 'dî 'bá yî lîfî lâ trá drî-mbîlî sî kî nî rî, “Nî nî úlî tã ângû 'bá Ôvârí kâ drî âtálé kî'á nî rî, 'Âjû nyãányâ gólâ jó 'dî 'bá yî drî gálé dó rî, â'dô gõ'dá trá âjû tã lâ drî lâzélé rôô jó kâ ró rî i'dî.

Tã 'dî rî'á Ôvârí drîgá sî, gõ'dá gólâ rî nyãányâ 'ê nî. Âmâ tî â'dî trá tã 'dî drî sî.’

Lôngó 118.22

¹⁸ “Îtî rî, ôzô ôjîlâ âzâ ûsî îyî pá trá jó âjû 'dî rû rî, gólâ rî pá â'dô nõ'á. Gõ'dá ôzô jó âjû 'dî ââ'dê ôjîlâ rî 'dî drîjî rî, â'dô gólâ rî ônjô'á cînyî-cînyî.”*

¹⁹ Gõ'dá nîngá sî, drî-'bá Yúdã yí kâ 'dî 'bá yî lê îyî trá Yésû rî trôlé nî'á fûlâ, tâlâ gólîyî nî trá Yésû rî í'dígówá âtálé 'dî îyî rû. Nîngá sî rî, gólîyî ícá 'êlâ kô, tâlâ gólîyî rô ô'bî âmáá 'dî 'bá yî âwâlâkâ lâ yî i'dî.

Tã drî-'bá Yúdã yí kâ rî 'bá yî drî kôlôgbô cãzó kpîjî,

*Yésû drî 'dêzó zêlé lâ 'á rî
(Mâtáyô 22.15-33; Mârãkô 12.13-27)*

²⁰ Drî-'bá Yúdã yí kâ 'dî 'bá yî rî îyî trá Yésû rî âdólé, úlî ônjî âzâ ââfô ró bê gólâ sîlî sî, yî ûrû ró gólâ bê. Jô îyî tã ngô 'bá yî trá nîlî Yésû rî tî lôtêlé, ââtâ ró úlî âzâ bê ányâ ró, gólîyî ânî ró bê tã lâ ngôlé îyî drî. Gólîyî drî kpá tã âtázó tã ngô 'bá 'dî 'bá yî drî, gólîyî ôjâ îyî kpá 'bálé ôjîlâ tândî ró tã îjî-îjî âzâ 'bá yî îjîlî Yésû tî, pávó lônðázó gólâ rî rûzó, drî lâ ââ'dê ró bê, gólîyî ââ'dô kpá ícîcíyá 'ê 'bá ró Yésû rû.

* **20:18 20:18** Úlî 'dî 'bá yî, tã ífî lâ kî, ôjîlâ gólîyî Yésû rî gã 'bá dó rî, lânjô ônjî têtê â'dô 'dê'á gólîyî drîjî.

21 Õjilã gólĩyĩ tã ngõ 'bá 'dĩ yĩ ìjĩ ìyĩ Yésũ trá kĩ nĩ rĩ, "Lĩfĩ ìcĩ 'bá, ní àtã úlĩ tãndĩ trá, gõ'dá ní ìcĩ òjilã lĩfĩ trá tã pãtĩ-pãtĩ Òvãrĩ kã rĩ sĩ, òzõ òjilã àmbá 'dĩ 'bá yĩ à'dò ìyĩ gbõ lé òmbã ró ní bẽ rĩ.

22 Mã lẽ ní àtã àmã drĩ tã mbĩ ró, mã ògĩ òmbẽ ngá àtrã Rómã kã drĩ ngá kò yã?"

23 Yésũ nĩ trá gólĩyĩ rĩ 'dĩ kòlògbõ cã'á yĩ drĩ 'dẽzó, tãlã yĩ ùrũ ró yĩ bẽ.

Gólã drĩ gõzó tã àtálẽ gólĩyĩ drĩ nõtĩ,

24 "Nĩ àfẽ drẽ lãfã ànĩ drĩ rĩzõ òmbẽ gĩlĩ ì'dĩ sĩ là 'dĩ àlò rĩ má drĩ, tãlã má ndrẽ ró bẽ. Nõõ à'dĩ rĩ líndrĩ 'ì àdĩ ìfĩ nõ rù, gõ'dá rù ìgĩlĩ rù là 'á nõ bẽ yã?"

25 Tã ngõ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã àtázõ Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nõõ rĩ kúmú Rómã kã 'bãlẽ àmã drĩ nõ líndrĩ là ì'dĩ."

Gõ'dá Yésũ àtã trá gólĩyĩ drĩ nõtĩ, "Õzõ à'dò ìtĩ rĩ, gólã ì'dĩ lãfã 'dĩ lĩpĩ là 'ì, nĩ lògõ lãfã 'dĩ volé gólã drĩ òmbẽ gĩgĩ sĩ. Gõ'dá ànĩ rĩ gógó ìfĩfĩ là ànĩ lĩpĩ rĩ'á Òvãrĩ ì'dĩ, nĩ fẽ ànĩ nyáanyã gólã drĩ tã gólã drĩ lèlẽ ànĩ drĩ 'èlẽ rĩ 'èzó."

26 Nĩngá sĩ rĩ, tã ngõ 'bá 'dĩ 'bá yĩ trá 'dó lãrõ-lãrõ ró, tãlã Yésũ lògõ tã ìjĩ-ìjĩ gólĩyĩkã 'dĩ trá tã nĩnĩ sĩ. Gólĩyĩ ìcã ìyĩ úlĩ àzã àtálẽ Yésũ rĩ drĩ rüzõ rĩ kò. Gólĩyĩ gõ'dá trá úlĩ àzã àkò àtálẽ.

27 Gõ'dá Sãdúsĩ àzã 'bá yĩ àcã ìyĩ trá Yésũ rĩ ùjũlĩ. Gólĩyĩ rĩ ìyĩkã òjilã lĩfĩ ìcĩlĩ kĩ nĩ rĩ, Òvãrĩ ìcã kò òjilã ìngálẽ òdrã 'ásĩ.

28 Gólĩyĩ àtã trá Yésũ drĩ nõtĩ, "Lĩfĩ ìcĩ 'bá, àmã à'bĩyã Músã ìgĩ tã trá àmã drĩ kĩ nĩ rĩ, 'Õzõ àgõ àzã òdrã cú ìtĩ mvá tĩ àkò rĩ, gólã rĩ àdrúpĩ yĩ à'dò gólã rĩ òkò 'dĩ trõ'á mvá tĩzõ gólã drĩ."

29 Ngbãangbãno rĩ, mã àtã drẽ ì'dígówá àzã ní drĩ. Àgõ àzã rĩ'á mvá bẽ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dó ìyĩ ágó ró. Gõ'dá mvá súsĩ rĩ drĩ òkò gĩzó, drĩlã drãzó òkò 'dĩ àyélẽ tĩ ìyĩ mvá òkò 'dĩ bẽ kò.

30 Àdrúpĩ là àzã drĩ trõzó là àyízĩ ró, tĩ ìyĩ mvá kpá kò, drĩlã kpá drãzó.

31 Àdrúpĩ àzã drĩ kpá àyízĩ 'dĩ trõzó, tĩ mvá kpá kò, drĩlã kpá drãzó. Àdrúpĩ àzã drĩ kpá àyízĩ 'dĩ trõzó, tĩ mvá kpá kò, drĩlã kpá drãzó, ndrĩ gbõ 'dó ìtĩ té àdũkũ là mvá àdũ ró rĩ, drĩlã àyízĩ 'dĩ trõzó nĩ, tĩ ìyĩ mvá kpá kò. Mvã àdũ 'dĩ drĩ kpá drãzó.

32 Òkò 'dĩ drĩ kpá drãzó. Gõ'dá ní àtã drẽ tã là àmã drĩ.

33 Ìzátú àngò nõ 'á rĩ, òzõ Òvãrĩ ìngã òjilã òdrã 'bá rĩ yĩ trá lèdrẽ-lèdrẽ ró rĩ, àdrúpĩ gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dó òkò 'dĩ trõ 'bá ndrĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, òkò 'dĩ à'dò 'bã'á àngò rĩ òkò là ró

yã?" Gólĩyĩ âtã tã 'dĩ ìtĩ 'dĩ, tãlã Yésũ rĩ rú'bá ònjã ró bẽ tã ànyã lògòlẽ ì'dĩ.

³⁴ Yésũ drĩ tã âtázó Sădúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ăngó 'á nōngá rĩ, ăgô rĩ ôkó gĩlĩ.

³⁵ Gõ'dá vò Ôvârĩ ngálã ùrú 'álã rĩ 'á rĩ, â'dó kò ôkó gĩzò ì'dĩ 'bázó ăyĩkò ró, ôjĩlã tĩ mvá kò,

³⁶ gõ'dá ôjĩlã drăă kpá kò. Ôjĩlã â'dô 'bă'á 'dó ndrĩ ôzò mălăyĩkă kâtĩ, drăă ìyĩ gõ'dá kò. Gólĩyĩ â'dô 'bă'á Ôvârĩ rĩ mvá ró, tãlã Ôvârĩ ìngă gólĩyĩ trá ôdră 'ásĩ.

³⁷ Ănĩ Sădúsĩ yĩ, tã ìsũ ănĩkă â'dó kò mbĩ. Ămă ă'bĩyă Músă ìgĩ tã trá âyélẽ ămă drĩ, kăyĩ tĩbê Ôvârĩ drĩ úlĩ âtázó yĩ drĩ fê ngbũkpũ-ngbũkpũ rĩ 'bá kòlẽ lăsí ró ìtĩ 'dĩ 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, 'Mă cé ì'dĩ Ôvârĩ tĩbê Ăbărăyămă drĩ rĩ'á rōlă rĩ, mă kpá ì'dĩ Ôvârĩ tĩbê Ĭsákă drĩ rĩ'á rōlă rĩ ì'dĩ, kpá Ôvârĩ Yăkóbă drĩ rōlẽ rĩ ì'dĩ.' Ôvârĩ ôtĩrĩ tã âtă Músă drĩ rĩ, Ăbărăyămă, Ĭsákă gõ'dá Yăkóbă yĩ dră ìyĩ trá.

³⁸ Ĭcă gõ'dá kò ăvò drĩ Ôvârĩ rĩ rōzò, gõ'dá ngbăângbânò rĩ, Ăbărăyămă, Ĭsákă, Yăkóbă gõ'dá trá lédre-lédre ró Ôvârĩ ngálă."

³⁹ Lă'bí ìmbă 'bă ăză 'bă yĩ drĩ tã âtázó Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Yésũ, nĩ lògò tã-drĩ Sădúsĩ 'dĩ 'bá yĩ kă trá tândĩ ró." Gólĩyĩ âtã tã 'dĩ ìtĩ 'dĩ, tãlã gólĩyĩ lěé ìyĩ Sădúsĩ yĩ kò.

⁴⁰ Gõ'dá nĩngă sĩ, lă'bí ìmbă 'bă 'dĩ 'bă yĩ ôjĩlă gólĩyĩ sísĩ-lésĩ rĩ yĩ bẽ rò ìyĩ Yésũ trá, ìjĩ ìyĩ gõ'dá gólă ó'dĩ kò, tãlă gólĩyĩ ìcă gõ'dá tã ăză ìsũlĩ Yésũ rĩ drĩ rüzò 'á lă kò. Tă lògò-lògò Yésũ kă rĩ lăvũ gólĩyĩ trá tã nĩnĩ sĩ.

Tă 'dĩyĩ pă 'bă rĩ tāsĩ

(Mătáyô 22.41-46; Mărăkô 12.35-37)

⁴¹ Gõ'dá Yésũ kĩ drĩ-'bă Yúdă yĩ kă 'dĩ 'bă yĩ drĩ rĩ, "Nĩ ìsũ drẽ tã mănísĩ tã 'dĩyĩ pă 'bă kă tāsĩ. Ĭgĩ trá búkũ Ôvârĩ kă 'á kĩ'á nĩ rĩ, 'dĩyĩ pă 'bă gólă Ôvârĩ drĩ 'ě'á ăjólă nò rĩ'á kúmú Dăwúdĩ rĩ ózówă 'ì.

⁴² Gõ'dá mă kĩ, kúmú Dăwúdĩ rĩ gógó âtă trá lōngó ăză 'á nĩngă kĩ nĩ rĩ, 'dĩyĩ pă 'bă gólă Ôvârĩ drĩ 'ě'á ăjólă nò ăă'dô 'bă'á kúmú ìyĩkă ró. Dăwúdĩ âtă trá nōtĩ, 'Ôvârĩ âtă tã trá Kúmú ămăkă drĩ, gólă ôrĩ yĩ bẽ vò ălô 'á cú drĩ-ăcê bẽ ăngó nò rũlĩ yĩ bẽ.

⁴³ Gõ'dá yĩ â'dô gólă rĩ ăjũ-'bă-ăzĩ yĩ 'bă'á â'dólẽ áyábálă ró gólă rĩ pá zělẽ.' "

Lōngó 110.1

⁴⁴ Gõ'dá Yésũ âtă tã trá drĩ-'bă Yúdă yĩ kă 'dĩ 'bă yĩ drĩ úlĩ mănĩgò sĩ kĩ nĩ rĩ, "Ă'dô â'dó'á ăngó tí ró, 'dĩyĩ pă 'bă gólă

Ôvârí drí 'ê'á âjólâ rî drí 'bãzó kúmú ró Dãwúdî drî, gô'dá kpá â'dólé Dãwúdî rî ózôwá ró yã?" Yésû âtâ tâ 'dî ítí, tâlâ gólâ lê gólîyî drí nîlâ dódó, 'díyî pã 'bá 'dî rî â'dô 'bã'á ôjílâ mvá ró, kpá ôzô Ôvârí rî ífíí tí.

⁴⁵ Gô'dá nîngá sî, Yésû âtâ tâ trá tâ ârí 'bá íyíkâ rî drí, gô'dá ô'bí âmbá 'dî 'bá yî ârí ìyî gólâ kpá trá, tâ âtâ rî'á nôtí,

⁴⁶ "Nî 'bã ãnî drî, ãdũkũ lâ ró, nî ôzô 'bãâ kô ôzô lâ'bí ìmbá 'bá 'dî 'bá yî tí. Lã'bí ìmbá 'bá rî 'bá yî gólîyî rî ìyíkâ ítá âcê-âcê sôlé ì'dî kátrá-kátrá vùdrí sî, ìyî â'dázó bê ìfíí ícî 'bá ró. Gô'dá kpá rîzó âcî tôle lómbé-lómbéwá sî gôcê-gôcê vò ngá gî kâ 'ásî, ôjílâ ôrî ró bê nî-bê-yã fêlé ìyî drí tâ rôrô sî. Gô'dá gólîyî nî bê rãtãã 'êlé jó tâ ârí kâ 'álâ rî, gólîyî drí té kîfî ángî ángî sîsî 'álâ rî 'bá yî zîzó ì'dî rîzó drí lâ. Ôzô gólîyî ôcâ trá vò kãrãmã kâ 'á rî, gólîyî drí ìyíkâ rîzó zãã ìyî ífíí 'bãlé â'dólé sîsî rîlî kîfî ángî ángî drî, kîfî gólîyî kó 'bãlé cé ùmú gólîyî âmbâ-âmbâ drí rî yî drî.

⁴⁷ Gô'dá ó'bã gólîyî bê rî'á ngá 'êlé ôkó gólîyî ágó lâ yî drí ôdrãlé rî vó lâ yî ndrêlé rî, gólîyî rî ìyîngá cé lãfã ôkó 'dî 'bá yî kâ 'dî ìzãlé ì'dî. Gô'dá gólîyî rî trá rî'á rãtãã 'êlé kará Ôvârí drí, gbórókô âmbá sî ngbálá-ngbálá, ôjílâ ázi ìfíí drí 'á. Gô'dá nîngá sî rî, gólîyî rî'á tâ ônjí bê tákanyî ìyî pîpîsîlî 'á. Tã lâ rî'á nôtí, Ôvârí â'dô lãngô fê'á gólîyî drí lãvũlî kôrô."

21

¹ Yésû rî trá ãnyî ngá gólâ rîzó lãfã ngá fêfê ró rî 'bãlé 'á lâ rîzó ngá 'ê'ê Ôvârí kâ vó lâ ndrêlé jó ángî Ôvârí kâ 'á rî lãgátí. Gólâ ndrê âgô âzã 'bá yî ngá-drî âmbá bê rî 'bá yî trá, lãfã âmbá 'bã'á ngá 'dî 'á.

² Gô'dá âyízí âzã ìzã 'bá ró rî gólâ cé lãfã ífí bê rî, drílâ kpá ânîzó fêlâ Ôvârí drí.

³ Gô'dá Yésû drí tâ âtázó kî nî rî, "Má âtâ ãnî drí tâ pãtîí ró, nî ndrê drê ôkó ìzã 'bá ró nò. Gólâ fê lãfã dódó ró Ôvârí drí lãvũlî gãrã, tâlâ gólâ cú ítí ngá âzã âkó fêlé. Ôvârí â'dô tâ tãndí gólâkâ 'dî vò lâ lôgô'á.

⁴ Âgô gólîyî ngá-drî âmbá bê nò 'bá yî rî'á lãfã bê dũu, fêfê lâ â'dó lãngô ró kô. Gô'dá ôkó gólâ ìzã 'bá ró nò kâ rî, fê íyíkâ ì'dî nyé 'dî, ãmbúkũ lâ áyé âkó yí drí ngá pãzó drí lâ âtí 'álâ, 'dîí ngá lèlê gólâkâ rî ì'dî."

Tã Yésû drí â'dalé lãjó'bá íyíkâ drí Yêrôsãlémã rî rû ìzã-ìzã tãsî ìzátú rî

(Mátáyô 24.1-35; Márãkô 13.1-31)

⁵ Lājó'ba Yésū kã bê rĩ'á âfō'á jó ạngí Ôvârĩ kã 'ásĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ rĩzò tã átalé tã jó ạngí Ôvârĩ kã sũ ãkĩ, bélé kúnĩ mvá sĩ ìgígíralé nyârũ-nyârũ nã tãsí, kpá ngá fêfê Ôvârĩ drĩ jó ạngí gólákã nã êdézò sũlĩ rōo nã tãsí.

⁶ Yésū âtã tã trá gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Má âtã ì'dĩ ãnĩ drĩ tã pãtĩ ró, ìzátú rĩ, nĩ â'dô ndrê'á lâ, jó ạngí tōrōngōlō sũ 'bã ãkĩ 'dĩ, kãyĩ lâ òtírĩ cãa rĩ, áâ'dô lâpê'á lâ ndéré-ndéré, kúnĩ mvá lâ 'dĩ 'bã yĩ drĩ lô'dézò ndrĩ vūdrĩ sĩ ndiyá-ndiyá.”

⁷ Gō'dá nĩngá sĩ, lājó'ba 'dĩ 'bã yĩ drĩ tã ìjízó Yésū tĩ kĩ nĩ rĩ, “Ngá 'dĩ, kãyĩ lâ â'dô áká'á ángò tũ yã? Ngá ãzã bê 'ê 'bã rũ 'êlè sísĩ kãyĩ lâ â'dalé ãmã drĩ yã?”

⁸ Yésū kĩ, “Nĩ 'bã ãnĩ drĩ tãndĩ ró, nĩ 'bã òjĩlã ãâdô ãnĩ kô âgō-âgō ámakã rĩ tã lâ tãsí. Ònjō 'bã ãzã 'bã yĩ bê rĩ'á dũũ. ãzã 'bã yĩ â'dô tã ãmã'á kĩ nĩ rĩ, yĩ ã'dô ì'dĩ 'dĩyĩ pã 'bã 'ĩ. ãzã 'bã yĩ â'dô âtã'á lâ kĩ nĩ rĩ, kãyĩ cã trá ãdũkũ ãngó kã drĩ ákázó. Gō'dá nĩ ârĩ tã 'dĩ 'bã yĩ kô ãlōwálã, tãlã 'dĩ 'dó ònjō 'ĩ.

⁹ “Gō'dá òzō nĩ ãârĩ tã ãjú kã ngã'á gbō lé vō ãzã 'bã yĩ 'ásĩ rĩ, nĩ 'ê ùrĩ kô. Nĩ lô'bê ìfĩ kpá kô kĩ'á nĩ rĩ, ãdũkũ ãngó kã trá áká'á ì'dĩ 'dĩ. Ngá ãmbã 'dĩ 'bã yĩ â'dô lãvũ'á ndrĩ ãdũkũ ãngó kã òró gō ácalé volé lésĩ ró.

¹⁰ Nĩ â'dô ndrê'á lâ, òrĩ tĩ ãmbã â'dô ngã'á rĩ'á rũ fũlĩ ìyĩ vō 'ásĩ gĩã nãlè gō'dá kpá nōngá. Kó nĩ 'ê ùrĩ kô.

¹¹ Nĩ â'dô ndrê'á lâ, tã lãrãkô â'dô rũ 'ê'á, ìnyákú drĩ rĩzò rũ ìyalé, kpá lõfó ònjĩ drĩ 'dézò òjĩlã drĩ, ngá lãzé tĩ ònjĩ-ònjĩ â'dô òjĩlã 'ê'á ndrĩ. Gō'dá nĩ â'dô ndrê'á lâ kpá tã lãrãkô ãzã 'bã yĩ òzō òyĩ ạngĩ kátĩ rĩ â'dô rũ 'ê'á 'bũũ 'á. Ìtũ ìfĩ ngã 'bô ì'bì'bìwã ìfĩ 'ĩ yã rĩ, â'dô rĩ'á rũ òjálé vō 'ásĩ ngĩngĩ. 'Dĩ rĩ tã â'dalé kĩ, kãyĩ ãdũkũ trá ãnyĩ.

¹² “Gō'dá ãkpãkã'dã drẽ ngá 'dĩ 'bã yĩ 'ê rũ kô rĩ, ãnĩ ãzã 'bã yĩ, òjĩlã â'dô ãnĩ rũ'á ãjĩlĩ òjĩlã ạngĩ sísĩ-lésĩ rĩ ágálé tã lâ kĩlĩ, ãzã 'bã yĩ ãjízó kúmú ạngĩ ạngĩ ágálé tã lâ kĩlĩ 'bãlè gãnĩmã 'á, rĩ'á ãnĩ ìzálé, tãlã ãnĩ lājó'ba ámakã ì'dĩ rĩ drĩ sĩ.

¹³ Òzō tã 'dĩ 'bã yĩ òtírĩ rũ 'êê rĩ, nĩ â'dô lãtĩ tãndĩ ùsú'á tã âtázó ãmã tãsí.

¹⁴⁻¹⁵ Nĩ 'ê ùrĩ kô. Óô'bã ãnĩ gbō lé gãnĩmã 'á rĩ, nĩ lô'bê ìfĩ kô ùlĩ vō ãnĩ ãjú-'bã-ãzĩ yĩ kã ícícíyã 'êzò ãnĩ rũ rĩ lôgōrẽ 'á, tãlã mã bê. Má â'dô tã nĩnĩ âfê'á ãnĩ drĩ ùlĩ ífifi âtázó ì'dĩ gólĩyĩ pèzò.

¹⁶ ãnĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ ngátã 'bô ãnĩ áró yĩ â'dô lé òdrã sō'á nĩ ãnĩ ìfĩ ãmã tãsí rĩ, nĩ 'ê ùrĩ kô. Áâ'dô òjĩlã ãzã 'bã yĩ ãnĩ lãfálé sĩ rĩ ùfú'á kpá ãmã tãsí.

¹⁷ Òjĩlã ãzã 'bã yĩ dũũ 'álé lâ yĩ drĩ ádrãzó kpá ãnĩ rũ ãmã tãsí.

34-35 Nĩ sũ ãnĩ rú dódó, nĩ ìsũ tã kô cé tã ãngó nõ kã tãsi, nĩ sũ ãnĩ kô mōrá òdrá kã rĩ 'á, rĩzó cú ìtĩ tã ìsũ-ìsũ ãkó. Ægō-ægō ámakã ãngó 'á nōlé rĩ â'dô 'bã'á cú ìtĩ, òjĩlã ãzã drĩ kãyĩ lâ nĩ ãkó, â'dô 'bã'á 'wãã ró, òzō kōlōgbō drĩ ãsĩrĩ 'wãã ró ãcōmō édrégó drĩ rĩ kãtĩ. Òjĩlã gólĩyĩ túbê drĩ ãdĩ 'bã tã ònjĩ ìyĩkã 'ásĩ kô rĩ, ùsú ìyĩ kãyĩ gō'dá drĩ ãdĩzō tã ònjĩ ìyĩkã 'ásĩ kô.

36 Ænĩ lãjó'bã ámakã rĩ 'bã yĩ, nĩ rĩ njãã. Má â'dô 'ẽ'á ãgōlé 'wãã ró, nĩ rĩ zãã rãtãã 'élé Òvãrí drĩ, ò'bã ró ãnĩ pĩpĩsĩlĩ bẽ ìdũ-ìdũ ró rĩlĩ lãjó'bã tãndĩ ró. Òzō nĩ ò'ẽ trá ìtĩ rĩ, â'dó kô ãnyĩ ró ãdrérẽ 'á ìzátú má ágálẽ, má òtĩrĩ ãgōô tã kĩlĩ ãdũkũ lâ ró rĩ. Nĩ â'dô kákárã ìmú kãtĩ, nĩ pã ró ngá bẽ lãñō ãmbã 'dĩ 'bã yĩ 'ásĩ. Nĩ 'bã ãnĩ pĩpĩsĩlĩ kpá vũdrĩ, nĩ pã ró ngá bẽ lãñō Òvãrí rĩ mvã kã rĩ 'ásĩ. 'Dĩ tã ámakã ì'dĩ."

37 Yésũ rĩ trá òjĩlã ìfĩ ìcĩlĩ ìtũ vósĩ cé jó ạngĩ Òvãrí kã 'álã. Lãnjátúlĩ sĩ rĩ, drĩlã ngãzō gólẽ táyã gólĩyĩkã 'álã, únĩ fẽ dô kã bẽ dũũ drĩ lâ rĩ drĩ 'álã.

38 Ækpãkã'dã òjĩ bẽ, ìtũ vósĩ cé, òjĩlã ãmbã rĩ ìyĩ trá nĩlĩ tã gólãkã ãrĩlĩ.

22

Tã drĩ-'bã ạngĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bã yĩ drĩ ãyĩlĩ lâ'bĩ ìmbã 'bã bẽ 'ẽzō Yésũ rĩ fũlĩ rĩ

1 Gō'dá kãrãmã ãmbãtã ãkũ ãkó rĩ kã túbê rĩ'á zĩlã kpá kãrãmã lãvũ-lãvũ kôrô kã ãcã trá ãnyĩ.

2 Drĩ-'bã ạngĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bã yĩ lâ'bĩ ìmbã 'bã yĩ bẽ, ẽ'bẽ ìyĩ rũ trá tã ì'bĩlĩ 'ẽzō Yésũ rĩ fũlĩ ìnĩnĩ ró, tãlã gólĩyĩ rô òmbã òjĩlã kã rĩ ì'dĩ.

3 Kpá kãyĩ gólĩyĩ drĩ rĩrĩ tã ì'bĩlĩ rĩ 'á rĩ, Sãtãnã drĩ fĩzō Yúdã Ìsĩkãrĩyótã 'á, Yúdã rĩ 'bãlẽ Yésũ rĩ drĩ-bã fẽlẽ ìyĩ ãjú-'bã-ãzĩ yĩ drĩgã. Yúdã 'dĩ kpá lãjó'bã Yésũ kã ì'dĩ.

4 Yúdã drĩ nĩzō òjĩlã ãmbã-ãmbã Yúdã yĩ kã gólĩyĩ rĩ 'bã ìyĩ tã lōndãlẽ 'ẽzō Yésũ rĩ fũlĩ 'dĩ 'bã yĩ ngálã tã 'dĩ ì'bĩlĩ gólĩyĩ bẽ.

5 Æcã-æcã Yúdã kã gólĩyĩ ngálã rĩ, ãyĩkō lâ cĩ gólĩyĩ trá kôrô. Drĩlĩyĩ tã-drĩ lẽzō lãfã fẽzō Yúdã drĩ, Yésũ rĩ drĩ-bã fẽzō ìyĩ drĩ rĩ sĩ.

6 Yúdã rĩ trá cé ìtũ tẽlẽ ì'dĩ 'ẽzō Yésũ rĩ drĩ-bã fẽlẽ ãjú-'bã-ãzĩ drĩ, gólã òtĩrĩ 'bãã élẽwálã rĩ.

Tã ngã nyãnyã Yésũ kã ãdũkũ lâ ró lãjó'bã ìyĩkã bẽ rĩ tãsi rĩ

(Mátáyō 26.17-30; Mārākō 14.12-26; Yōwãnĩ 13)

⁷ Kãyî gólâ kārāmã nã kã sî rî, 'bã-lípî 'bã-tî ãlô-ãlô kã drí kábîlîkî ùlízó nyãlé â'dî-drî ìyîkã 'á, â'dô ró bê kãyî Ôvârí drí lãvũzó kôrô ìyî drî sî Mãsîrî 'álá rî, tã lâ ôzó jãã kô.

⁸ Yésũ drí tã átázó Pétêrô yî drí Yôwánî bê nîlî ngá kārāmã 'dî kã êdéle.

⁹ Pétêrô yî Yôwánî bê drîlîyî tã ìjízó Yésũ tî kî, vò lâ 'dî ángô lé yã?

¹⁰ Yésũ âta trá gólîyî drí kî, “Nî nî, ôzô nî ôcã trá Yêrôsãlémã 'álá rî, nî â'dô ágô âzã ùsú'á, rî'á lûmvú límvo nî'á. Nî 'dê zãã gólâ vó, â'dô nî'á filî jó 'álá.

¹¹ Nî gô ró ùlî âtalé 'bã-lípî drí kî nî rî, ‘Âmã lípî âta tã nî drí nôtî, jó ìyî drí rîzó 'á lâ lãjó'bá ìyîkã rî 'bá yî bê kārāmã nyãlé rî ìyîkã ángô lé yã?’

¹² Gólâ â'dô jó 'alé ángî âzã â'dá'á ânî drí, lãkũ úrú lésî rî 'á ôrî mbálé mbãmbã nî'á 'álá âzã rî 'á tólã. Tãrãbízã yî ngá âzã 'bá yî bê 'dó rî'á tólã kpá, nî lî ró kábîlîkî lâ'dílî ngá nyãnyã âzã 'bá yî bê êdéle njãã, âmã drí ânî'á nyãlã, nî gô ró ânîlî tã lâ âtalé âmã drí.”

¹³ Gô'dá Pétêrô yî Yôwánî bê, drîlîyî nîzó ágô 'dî ùsúlî, té ôzô Yésũ drí âtalé rî tí. Gô'dá drîlîyî ngá kārāmã 'dî kã êdézó.

¹⁴ Gô'dá nîngá sî, Pétêrô yî Yôwánî bê ânî ìyî trá tã lâ âtalé Yésũ drí. Yésũ yî drí âcázó lãjó'bá ìyîkã rî 'bá yî bê kārāmã nyãlé. Drîlîyî nîzó rîlî tãrãbízã lãgátî ìtî.

¹⁵ Yésũ drí gôzó tã âtalé lãjó'bá ìyîkã drí kî nî rî, “Má rî tã âtalé ânî drí rî, má lë tã trá takányî âmã drí kārāmã nô 'êzó ânî bê drê âkpãkã'dã má drãã drê kô.

¹⁶ Má 'é kārāmã âzã gô'dá ôzô nôô rî tí kô, zãã té ngá gólâ tã lâ â'dalé nô â'dô rû 'ê'á zãlô. Gô'dá Ôvârí â'dô âmã 'bã'á kúmú vò úrú 'álá rî kã ró.”

¹⁷ Yésũ drí ìgã ôdrá âlã'bã kã ìngázó úrú, drîlã rãtãã 'êzó Ôvârí drí. Gô'dá gólâ kî nî rî, “Ânî ndrî, nî trô ìgã ôdrá âlã'bã kã nô má drîgá sî, nî mvú ró.

¹⁸ Ôzô má drí âtalé ânî drí nôtî, má mvú ôdrá âlã'bã gô'dá kô té tã kúmú Ôvârí kã tã lâ drí rû 'êzó zãlô.”

¹⁹ Gô'dá drîlã âmbãtã trôzó, rãtãã 'êzó Ôvârí drí, drîlã ùpîzó lâ fêlé lãjó'bá ìyîkã rî yî drí kî nî rî, “Ââ'dô âmã rû'bã ùpî'á, ôzô âmbãtã nô tí. Má lë ânî drí âmbãtã nô nyãlé kpãkã ãlô ôzô nôô tí, â'dô ró bê ânî drí âmã ôdrã gólâ ânî pãzó rî tã lâ ìsũzó.”

²⁰ Gô'dá nyã ìyî ngá bê trá ndrî rî, Yésũ drí kpá ìgã ôdrá kã nô trôzó kpá ó'dí kî nî rî, “Âmã ârî â'dô lâsó'á trá ôzô ôdrã nô tí, â'dô ró bê Ôvârí drí ânî pãzó. Ôdrã nô â'dã tã-drî lëlë ó'dí Ôvârí kã ì'dî ânî pãzó, tãlã ôdrã ámakã â'dô ânî gî'á.

21 “Tákõ gólã 'ẽ 'bá áamá drí-bã fêlé áamá ãjú-'bá-ãzí yí drígá rí kpá rí'á ãnyí má lãgátí nõ.

22 Trá ãnyí 'ẽ'á áamá fúlí volé í'dí, 'dĩi tã Ôvârí drí áamá âjózó ânílí ângó 'á nõ, â'dô ró bê tã ònjí âníkã tãsí âní drí tizó. Gólã túbê áamá drí-bã fê 'bá áamá ãjú-'bá-ãzí yí drígá rí, gólã rí ìzã gã trá má drĩ, tã ònjí 'ẽ'ẽ gólãkã 'dĩ â'dô gô'á âkpã gólã drĩ.”

23 Lãjó'bá 'dĩ 'bá yí rí trá tã ìjílí ìyí vò 'ásí kí nĩ rí, “Tã 'dĩ â'dô 'bã'á ângó tí yã? Òjílã ângó rí â'dô tã 'ẽ'á nĩ ìtí âmã lãfálé sī yã?”

24 'Dĩ rí vósí rí, lãjó'bá gólãkã 'dĩ 'bá yí drí ngãzó rí'á tì òcílí ìyí vò 'ásí, â'dí í'dí ìyí lãfálé kòrò ìyí drĩ yã.

25 Gô'dá Yésù âtã trá gólíyí drí kí nĩ rí, “Nĩ ârí drẽ, tã kúmú ângí ângí kã ângó 'á nõngá rí trá nõtí, gólíyí âtã ìyí tã trá òjílã drí ânízó 'wãâ'wã ngã 'bô tã âzã 'bá yí 'èzó 'wãâ'wã. Gô'dá gólíyí 'bã òjílã trá rú âzã zílí ìyí drĩ nõtí, “ ‘rú-lẽ-ãzíyã òjílã kã ndrĩ” ’.

26 Gô'dá âní drí rí â'dó ìtí kô. Gólã túbê 'ẽ 'bá rú ì'bùlú íyí âzí-ãzí yí drí rí, gólã í'dí túbê Ôvârí drí 'ẽ'á 'bãlã òjílã ângí ró rí.

27 Nĩ â'dã drẽ má drí, â'dí í'dí gãrã yã, òjílã gólã rí 'bã tãrãbízã bê yí ágálé rí í'dí, ngã 'bô òjílã rí 'bã nyãsã lãnjílí ìyí drí nõ í'dí? Nĩ lôgô drẽ tã nô má drí, òjílã gólã rí 'bã tãrãbízã lãgátí nõ, nĩ ìsù drẽ tã 'ẽ'ẽ ámakã. Nĩ ndrẽ drẽ, mã bê âní lãfálé nõngá, òzô rú ì'bù 'bã kátí.”

28 Gô'dá Yésù kí, “Nĩ rí trá mã bê lãnõ drí áamá 'èrẽ 'á.

29 Ámã átã Ôvârí âfê drí-âcê íyíkã trá mã drí. Ng-bãangbãnõ rí, mã fê drí-âcê trá âní drí ndrĩ, tãlã nĩ rí trá ãnyí má lãgátí tã ámakã ârílí.

30 Nĩ â'dô rí'á ngã mvùlú, ngã nyálé mã bê tãrãbízã ámakã drĩ kùmũ ámakã 'á, nĩ â'dô rí'á mã bê tã-vó 'bãsurú Ìsrã'élẽ kã mùdrí-drí-lã-ngã-rí rí 'bã yí kã kílí.”

31 Yésù drí tã âtázó Símónã Pétêrô drí kí, “Símónã, ní ârí úlí ámakã. Sâtãnã ùsù drí-âcê Ôvârí drígá sī âní ùjüzó ndrĩ. Gólã â'dô âní ìyá'á òzô yãvó âdrúgú kúrũmũ kã ìyárẽ kátí.

32 Mã rí trá rãtãã 'èlé âní tãsí, tãlã ní òzó tã lèlẽ âníkã âyé volé kô. Ní â'dô tã ònjí 'ẽ'á, gô'dá ní òtírí drí âdĩ tã ònjí âníkã 'ásí rí, ní sô mbârãkã âní âdrúpí yí nõngá nõ 'bã yí rí 'á gágá, 'dê ìyí kô.”

33 Pétêrô âtã trá Yésù drí kí nĩ rí, “Ámã lípí, mã trá njãã nílí gãnímã 'álã kpá drãlé ní bê.”

34 Yésù kí, “Kâyí gólã ândrô nõ 'á nõ, drẽ âkpãkã'dã 'ã'ù-lúgú 'bé cĩrĩ kô, ní â'dô áamá gã'á ândálã nã kí'á nĩ rí, yí nũ mã kô.”

35 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó lâjóbá íyíkã 'dĩ 'bá yí drí ndrĩ kĩ nĩ rĩ, “Kâyî túbê má drí ãnĩ jǝzó nĩlĩ tã âtá bê rĩ 'á, má kĩ nĩ rĩ, nĩ trǝ lâfã kǝ, nĩ trǝ ítá, ká'bókã, jǝráã ãníkã ngá 'bãzó 'á lâ rĩ yĩ kǝ. Nĩ lǝ ngá ãzã trá yã?” Gólĩyĩ lǝgǝ tã-drĩ trá Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, “'É'è.”

36 Yésũ kĩ, “Ngbãangbânǝ rĩ, trá ǝtú-pá ǝzã kã 'ĩ. Nĩ trǝ lâfã jǝráã yĩ bê, tãlã nĩ nǝ kǝ, nĩ ãã'dǝ 'è'á rãlǝ jǝjǝ ró rĩ. Nĩ â'dǝ ítá ǝngĩ ãníkã 'bã'á gĩlĩ, lǝgũ ândrê gĩzó drĩ-lãfã ró ãnĩ drĩgã ǝǝzó ãnĩ fũũ kǝ.

37 Má âtã tã 'dĩ ǝtĩ, tãlã tã túbê tã ǝngũ 'bá ǝsáyã drĩ âtalǝ ǝkũ ró rĩ 'á âmã tãsĩ â'dǝ bí 'è'á âcalǝ ngbãangbânǝ, â'dǝ ǝyĩ âmã ǝzã'á ǝzǝ tã ǝnjĩ 'bã kãtĩ. Ǟwǝ, tã 'dĩ 'bá yĩ â'dǝ rũ 'è'á 'dó ngbãangbânǝ.”

38 Lãjóbá gólákã 'dĩ 'bá yĩ nǝ ǝyĩ tã 'dĩ ǝfĩ lâ kǝ. Gólĩyĩ kĩ, “Nĩ ndrê, Yésũ, âmã rĩ'á lǝgũ ândrê bê zãlǝ rĩ.” Yésũ ǝkĩ gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, “Ǟcã trá 'dĩ.”

*Tã Yésũ drĩ ǝyĩ êdézó rãtãã sĩ drãzó rĩ
(Mâtáyǝ 26.36-46; Mårãkǝ 14.32-42)*

39 'Dĩ rĩ vǝsĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ gǝzó lâjóbá íyíkã 'dĩ 'bá yĩ bê táyã gólĩyíkã rĩ gãrã drĩ lâ mbãlǝ únĩ fǝ dó kã bê yĩ drĩ rĩ drĩ 'alã.

40 Gólĩyĩ ǝtĩrĩ cãã vǝ 'dĩ 'á rĩ, gólã drĩ tã âtázó lâjóbá íyíkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ 'è rãtãã Ǟvãrĩ drĩ, gólã ǝ'bã ãnĩ pǝpǝsĩlĩ ǝdũ-ǝdũ ró, tãlã nĩ ǝzó tã lǝlǝ ãníkã ǝjã ǝdrã ũrĩ drĩ.”

41 Drĩlã ngãzó nĩlĩ gólĩyĩ lǝgãtĩ sĩ vǝlǝ rĩlĩ gĩã nãtĩ, 'ã'ĩ tǝlĩ vũdrĩ rãtãã 'èzó Ǟvãrĩ drĩ.

42 Gólã kĩ nĩ rĩ, “Tátã, ǝzǝ ní ǝlǝ trá rĩ, ní 'bã lâŋǝ ǝngĩ nǝ kã kǝ má drĩ. Gõ'dã ní 'bã tã â'dǝ ǝzǝ tã lǝlǝ ãníkã rĩ tí. Má â'dǝ rǝ'á lâ.”

43 Gõ'dã mālãyíkã Ǟvãrĩ kã drĩ ânĩzó ũrũ lǝsĩ gólã rĩ lǝpǝlǝ mbãrãkã fǝlǝ gólã drĩ, tãlã gólã rĩ rũ'bã ǝdrã trá ndrĩ, tã ǝsũ-ǝsũ tãsĩ.

44 Gólã 'è rãtãã trá rǝǝ cú tã ǝsũ-ǝsũ ǝzã kã sĩ ǝyĩ pǝpǝsĩlĩ 'á. Gõ'dã gólã rĩ ũrĩ rã trá gólã rũ sĩ vũdrĩ, ǝzǝ ãrĩ drĩ rãrǝ kãtĩ.

45 Gólã ndǝ rãtãã 'è'è bê rĩ, drĩlã gǝzó lâjóbá íyíkã rĩ yĩ ngálã, ũsũ gólĩyĩ trá 'dó ǝ'dũ kǝ'á, gólĩyĩ trá lâŋǝ ró ǝzã drĩ sĩ.

46 Gõ'dã gólã âtã trá drĩlĩyĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ rĩ ǝ'dũ kǝlǝ ã'dǝ drĩ yã? Nĩ ngã ũrũ rãtãã 'èlǝ, tãlã nĩ ǝzó tã lǝlǝ ãníkã ǝjã kǝ ǝdrã ũrĩ drĩ sĩ.”

Tã lâ'bí ìmbá 'bá yí drĩ-'bá ạngí Yúdã yí kâ rí 'bá yí bê rí drí Yésũ rí rûzô rí

(Mátáyô 26.47-56; Mārākō 14.43-50; Yōwānĩ 18.3-11)

⁴⁷ Yésũ drẽ tã átá'á lājó'bá iyíkâ drí nō rí, òjílã ò'bí āzâ 'bá yí drí ācázó. Yúdã, lājó'bá Yésũ kâ rí, âdrĩ òjílã ò'bí trá ânĩlĩ Yésũ rí rûlĩ. Yúdã ânĩ trá Yésũ rí âmvólé, nĩ-bê-yã fězô drílã.

⁴⁸ Yésũ âtã trá Yúdã drí kĩ nĩ rí, “Yúdã, ní 'è tã nõtĩ ã'dô tāsĩ yã, âmã drĩ-bã fězô ăjú-'bá-ăzí drí nĩ-bê-yã fěfě sĩ má drí nō?”

⁴⁹ Lājó'bá gólākã 'dĩ 'bá yí ndrẽ ãyĩ bê tã 'dĩ trá ănyĩ rí, gólĩyĩ kĩ nĩ rí, “Âmã lĩpĩ, mã ôgã gólĩyĩ lĩgú ândrẽ ămákã nō 'bá yĩ sĩ yã?”

⁵⁰ Gõ'dá lājó'bá āzâ Yésũ kâ rí drí, drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdã yí kâ rí 'bá yí kâ rû ã'bũ 'bá lâ bĩ lâ gãzô lĩgú ândrẽ sĩ nĩyã vũdrĩ.

⁵¹ Gõ'dá Yésũ drí tã átázó lājó'bá 'dĩ drí kĩ nĩ rí, “Ícã trá 'dĩ, ní âyê.” Gõ'dá drílã ngãzô ăgô 'dĩ bĩ lâ trólé lôgólé vō lâ 'á êdélé dódó.

⁵² Gõ'dá Yésũ âtã tã trá drĩ-'bá ạngí Yúdã yí kâ rí 'bá yĩ, ăjú 'bũ 'bá gólĩyíkâ yí drí kĩ nĩ rí, “Nĩ lě ânĩlĩ lĩgú yí bê, pĩdrĩgú yí bê yã?”

⁵³ Ôzô nĩ òlě mã rí, mã rí trá jó ạngí Ôvãrí kâ 'á ănĩ bê, nĩ lěe kô âmã rûlĩ tólã ã'dô tāsĩ yã? Nĩ rí ânĩlĩ ngăcĩ sĩ nō tã nō 'bá yĩ 'élé mã drí nō rí, tãlã nĩ rí tã 'è'è Sătãnã kâ 'élé ã'dĩ yã?”

Tã Pétěrô drí tĩ gãzô Yésũ rú sĩ ãrĩ drí rí

(Mátáyô 26.57-68; Mārākō 14.53-65; Yōwānĩ 18.12-27)

⁵⁴ Òjílã nã 'bá yĩ rû ãyĩ Yésũ trá, sê ãyĩ gólã trá mbârākã sĩ, nĩzô ã'dĩ bê lâ drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdã yí kâ rí 'bá yí kâ nã ngálã. Pétěrô drí 'dězô zãã gólĩyĩ vó ãgúlĩ lésĩ ró, ãgũ sĩ.

⁵⁵ Lómígówã āzâ 'bá yĩ ãcĩ ãyĩ lăsí trá ă'dĩ-drĩ 'á ãtĩ, rĩzô tĩ lâ. Pétěrô drí ânĩzô átólé tĩ lâ ãtĩ.

⁵⁶ Ízámvã āzâ rû ã'bũ 'bá ró rí drí Pétěrô rí nĩzô rĩrĩ lăsí tĩ rĩ 'á. Ízámvã 'dĩ drí Pétěrô rí ã'dázô òjílã āzâ 'bá yĩ drí tã átázó kĩ nĩ rí, “Ăgô nō gólĩyĩ Yésũ yí bê ălô.”

⁵⁷ Pétěrô gã tĩ trá dó kĩ nĩ rí, “Mã nĩ ăgô 'dĩ kô.”

⁵⁸ Gõ'dá kpá 'dĩ rĩ vósĩ rí, òjílã āzâ drí kpá ânĩzô tã átálé Pétěrô drí kĩ nĩ rí, “Mã nĩ trá kĩ, nĩ rĩ'á ălô Yésũ bê rĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ ã'dĩ.” Pétěrô kĩ, “'È'è, ã'dó mã ã'dĩ kô.”

⁵⁹ Gõ'dá 'dĩ rĩ vólé drĩ lâ 'è cé ãtũ-pã ălô, òjílã āzâ drí kpá ânĩzô kĩ nĩ rí, “Tã pătĩ rĩ, ăgô nō gólĩyĩ Yésũ bê. Nĩ ndrẽ gólã Gălĩlăyã lě 'bá 'ĩ.”*

* 22:59 22.59 Gólã ârĩ Pétěrô rĩ gbórókô trá ôzô Gălĩlăyã lě 'bá kătĩ.

60 Pétêrô kî, “Dĩ ònjô 'î.” Drê Pétêrô rî'á tã âtá'á yí sîlî nõtí nõ rî, 'â'ú-lúgú trá cîrî 'bê'á.

61 Kúmú Yésù drí lîfî âjázó mbî võ ndrêlé Pétêrô ngálâ. Kôrô Pétêrô drí tã Yésù drí âtálé yí drí rî ïsüzó kî'á nî rî, 'â'ú-lúgú òtîrî cîrî 'bêê ândrô nõ rî, gólâ gã íyî tî trá ândâlâ nâ rî.

62 Gô'dá Pétêrô drí ngázó nîlî volé â' dî-drî 'dî 'ásî, rî'á âwó ngólé rôô tã ïsü-ïssü bê tã ònjî iyîkâ 'dî tāsî.

63 Gô'dá ngácî ãlô-ãlô 'dî sî rî, lómígówá gólîyî rî 'bá Yésù rî vó ndrêlé rî, rî ïyî trá zãâ Yésù rî lô'dalé kpá rî'á gólâ rî cãlé.

64 Ômbê ïyî ítá trá gólâ lîfî kî nî rî, “Ní â'dô ôzô tã ângũ 'bá kâtî rî, ní â'dâ âmâ drí, â'dî rî ânî cãlé ngbãangbânô rî nî yã?”

65 Rî ïyî trá zãâ tã âzâ ònjî-ònjî âtálé gólâ drí.

Tã drî-'bá Yúdã yí kâ rî 'bá yí drí rû ê'bézó Yésù rî drî-bã fêlé

tã ònjî 'bá ró rî

66 Ngá drí âwúrî 'á, drî-'bá ángî Yúdã yí kâ rî 'bá yí ê'bê ïyî rû trá gólîyî â'dó 'bá sîsî-lésî rî 'bá yí bê gô'dá kpá lâ'bí ìmbá 'bá rî 'bá yí bê võ ãlô 'á. Ódrí nîzó Yésù rî âdrîlî 'bãlé gólîyî ágálé.

67 Gólîyî drí Yésù rî ïjízó kî nî rî, “Ôzô ní â'dô ï'dî Ôvârí drí âjólé 'dîyî pã 'bá ró rî, ní âtâ tã lâ âmâ drí.” Yésù âtâ trá gólîyî drí kî nî rî, “Ôzô má ââtâ ânî drí ngbãangbânô kî'á nî rî, má ï'dî nõô rî, nî lée tã-drî lâ kô, nî âkî'á nî rî, â'dô ònjô 'î.

68 Ôzô má ïjî tã ânî tî rî, nî lôgôô võ lâ má drí kpá kô.

69 Gô'dá ngbãangbânô rî, tã pătîjî ró, má âjólé Ôvârí ngá lésî nô, â'dô fî gô'á, rîlî Ôvârí mbârākã lîpî ró rî gārã drî lâ 'á drî-ágó lâ lésî ró.”

70 Gólîyî kî nî rî, “Ní ï'dî Ôvârí rî mvá 'î yã? Ní âtâ âmâ drí.” Yésù kî, “Ï'dî 'dî ôzô ânî drí âtálé 'dî tî.”

71 Gô'dá gólîyî âtâ ïyî kî nî rî, “Âmâ tã ïsü âzâ âkó ôjîlã âzâ âzîlî âmâ âlîpî ró. Gô'dá mã ârî trá gólâ sîlî sî, âtâ trá ïyî tî sî kî nî rî, yí â'dô Ôvârí ï'dî. 'Dĩ rî'á tã ònjî 'î, mã fû gólâ volé.”

23

Tã kúmú Pilátô drí tã Yésù kâ kîzó rî

(Mátáyô 27.1-26; Márākô 15.1-15; Yôwánî 18.28-19.16)

1 Gõ'dá 'dĩ vósĩ rĩ, drĩlĩyĩ Yésũ rĩ âjízó kúmú Pĩlátõ ágálé.*

2 Gólĩyĩ drĩ rĩzõ ícícíyá 'èlé gólâ rú kĩ nĩ rĩ, “Ăgõ nõ sô tâ trá õjĩlã âmákâ 'á kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ õgĩ òmbê kò ãnĩ gólĩyĩ ngá âtrâ ró rĩ 'bá yĩ drĩ. Gõ'dá gólâ kĩ nĩ rĩ, yĩ â'dô kpá 'díyĩ pã 'bá gólâ tĩbê Ôvârĩ drĩ tâ lâ âtálé, yĩ â'dô âjó'á lâ ãngó 'á nõngá 'bãlé kúmú âmákâ ró rĩ 'dĩ. Nĩ fũ gólâ volé.”

3 Gõ'dá Pĩlátõ ñĩ Yésũ trá kĩ nĩ rĩ, “Nĩ 'ĩ'dĩ kúmú 'ĩ õrĩ Yúdã yĩ kã drĩ yã?” Yésũ lôgõ tâ trá Pĩlátõ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Rĩ'á õzõ nĩ drĩ âtálé nĩ 'dĩ kâtĩ.”

4 Gõ'dá Pĩlátõ ârĩ ícícíyá 'dĩ 'bá yĩ bẽ ndrĩ rĩ, âtã tâ trá drĩ-'bá sísĩ-lésĩ rĩ 'bá yĩ drĩ õ'bĩ âmbá 'dĩ 'bá yĩ bẽ kĩ nĩ rĩ, “Má âtã ãnĩ drĩ nõ, ãgõ nõ 'é tâ õnjĩ âzã ãlôlã kô.”

5 Gõ'dá õjĩlã gólĩyĩ ícícíyá 'bá 'dĩ 'bá yĩ rĩ ñyĩ trá zãã sölé tâ bẽ kĩ nĩ rĩ, Yésũ õrĩ õjĩlã 'â ñngálé, ñfĩ ícílĩ tâ õnjĩ 'èlé 'ĩ'dĩ ãtónãlé 'bãdrĩ Gãlĩláyã kã rĩ 'ásĩ ndrĩ bũũũ âcálé nõngá Yẽrõsãlémã 'á.

6 Gõ'dá Pĩlátõ ârĩ tâ 'dĩ bẽ ãtĩ rĩ, gólâ ñĩ gólĩyĩ trá kĩ nĩ rĩ, “Yésũ 'dĩ Gãlĩláyã lé 'bá 'ĩ yã?”

7 Gõ'dá Ēródẽ 'ĩ'dĩ kúmú 'ĩ Gãlĩláyã lé 'bá yĩ drĩlĩ. Gõ'dá kãyĩ nã 'bá yĩ sĩ rĩ, Ēródẽ kpá trá ãnĩ'á ãmũ tólé Yẽrõsãlémã 'álã, gõ'dá Pĩlátõ drĩ Yésũ rĩ jõzõ ícícíyá 'bá 'dĩ 'bá yĩ bẽ ndrĩ Ēródẽ ngálã gólâ õkĩ ró tâ gólĩyĩkã.

8 Kãyĩ âmbá 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, Ēródẽ 'è trá lãtĩ lônďãlé 'ẽzõ Yésũ rĩ ndrẽlé tâ lãrãkõ drĩlã rĩ'á 'èlã 'dĩ 'bá yĩ bẽ, gõ'dá Ēródẽ trá ãyĩkõ ró âmbá Pĩlátõ bẽ Yésũ rĩ âjólé yĩ ngálã.

9 Ēródẽ ñĩ Yésũ trá tâ ñĩ-ñĩ âzã 'bá yĩ sĩ dũũ, gõ'dá Yésũ áta ùlĩ âzã kô ãlôwálã.

10 Drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ lã'bĩ ãmbã 'bá âzã 'bá yĩ bẽ, rĩ ñyĩ trá zãã ícícíyá 'èlé Yésũ rú kôrõ. 'Á lâ yĩ drĩ ngãzõ õmbã bẽ gólâ rú.

11 Ēródẽ yĩ ąjú 'bũ 'bá íyĩkã rĩ yĩ bẽ, rĩ ñyĩ trá Yésũ rĩ lò'dálé rĩzõ lãrãkõ lâ 'èlé, drĩlĩyĩ ítã nyãrũ-nyãrũ sõzõ Yésũ rú õzõ ítã kúmú kã kâtĩ 'dásĩ ró. Drĩlĩyĩ Yésũ rĩ jõzõ lôgõlé volé Pĩlátõ ngálã.

12 Kãyĩ 'dĩ sĩ rĩ, Ēródẽ yĩ Pĩlátõ bẽ, drĩlĩyĩ 'bãzõ zãã rũ-lẽ-ązĩ ró. Kó drẽ ąkũ rĩ, gólĩyĩ lée ñyĩ rũ ñyĩ lãfálé 'ásĩ kô.

13 Gõ'dá Pĩlátõ drĩ drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ âjízõ gólĩyĩ sísĩ-lésĩ 'dĩ 'bá yĩ bẽ 'dó, gõ'dá drĩlã õjĩlã ndrĩ kpá zĩzõ võ ãlô 'á,

14 tâ âtázõ drĩlĩyĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ âjĩ Yésũ trá má ngálã ícícíyá 'ẽzõ rú lâ má drĩ kĩ nĩ rĩ, gólã õrĩ õjĩlã âdólé. Gõ'dá mã rĩ

* 23:1 23.1 Gólĩyĩ ąjĩ Yésũ Pĩlátõ ágálé tâ lâ kĩlĩ, tãlã rĩ'á cé kúmú Rómã kã rĩ 'bá yĩ 'ĩ'dĩ tâ-võ õjĩlã kã kĩlĩ rĩ'á fũlã.

gógó, má rî bê ndrêlâ rî, má ùsú tâ ònjí gólâkâ kô, íciciyá ãnikâ 'dĩ tâ ífí ãkó.

¹⁵ Ēródê ìsù tâ kpá ìtí, tâlâ âjô Yésù kpá trá lôgôlé má ngálâ. Nĩ ndrê trá gólâ 'é tâ ònjí kô, má lée kô gólâ rî fùlì cú ìtí.

¹⁶⁻¹⁷ Ā'dô trá ìtí rî, má lē trá gólâ rî âyélé. Sísí má â'dô òjílâ 'bã'á gólâ rî cālê ònjóró'bí sī ãnī drí."

¹⁸ Gõ'dá òjílâ 'dĩ 'bá yī ângbâ ìyī trá 'dó tâ bê kī nī rî, "Nĩ fù gólâ volé, gólâ tībê ãmâ drí lélê lôfólê ãmâ drí rî Bãrábã 'ĩ'dĩ."*

¹⁹ Bãrábã nō rî, ó'bã gólâ gǎnimã 'á, tâlâ gólâ fù òjílâ trá, gólâ sō tâ kpá trá òjílâ 'â ngá ãtrâ rōzó kô.

²⁰ Gõ'dá Pilátô âtâ trá ò'bí ãmbá 'dĩ 'bá yī drí ó'dí kī nī rî, yī lē trá Yésù rî âyélé, yī lée gólâ rî fùlì kô.

²¹ Gõ'dá dríliyi kpá òtrézó tâ bê ó'dí kī nī rî, "Nĩ fù gólâ volé fê lălì-lălì drĩ."

²² Kpá Pilátô drí ò'bí ãmbá 'dĩ 'bá yī ìjízó ó'dí kī nī rî, "Tâlâ â'dô 'ì nī lē Yésù rî fùlì yā? Nĩ â'dâ drē tâ ònjí gólâ drí 'élé rî má drí. Má kī nī rî, gólâ 'é tâ ònjí kô, má lē cé gólâ rî cālê 'ĩ'dĩ, gólâ rî âyézo."

²³ Gõ'dá ò'bí ãmbá 'dĩ 'bá yī drí ângbázó òtrê-òtrê bê kī nī rî, "Nĩ fù gólâ! Nĩ ìpâ gólâ fê lălì-lălì drĩ!" Gõ'dá gólìyì òtrê trá rōô.

²⁴ Pilátô drí tâ gólìyìkâ drĩ lâ lēzó,

²⁵ Bãrábã rî lôfōzó gǎnimã 'ásí gõ'dá Yésù rî fūzó, òzō tâ gólìyì drí lélê rî tí.

Tā Yésù rî fūzó rî

(Mátáyō 27.32-56; Márākō 15.21-41; Yōwánĩ 19.17-27)

²⁶ Ājú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yī drí Yésù rî sēzó volé nīngá sī. Lătĩ 'á rî, dríliyi kpá āgô āzâ rú bê Símónā rî ùsúzó. Símónā gólâ Kīrēnē* lé 'bá 'ĩ. Símónā rî nĩ'á Yērōsālēmā 'álâ 'bădrĩ mvá iyíkâ rî lēsī. Dríliyi Símónā rî 'bázó mbârākā sī fê lălì-lălì édélê Yésù rî ìpázó drĩ lâ nā nǐlì Yésù bê.

²⁷ Gõ'dá ò'bí ãmbá 'dĩ 'bá yī drí 'dézó ìyíkâ gólìyì vó. Ōkó āzâ 'bá yī kpá tólâ rî ìyī trá āwó ngólê ãmbá Yésù rî tāsī.

²⁸ Yésù drí lĩfĩ âjázó volé gólìyì ndrêlé, tâ âtázó dríliyi kī nī rî, "Ānī mvá Yērōsālēmā kâ rî yī, nī ngô āwó ámâ tāsī kô, nī ngô āwó ãnī ífífí tāsī kpá ãnī mvá yī tāsī.

²⁹ Īzátú rî, ĭzā ąngĩ â'dô ãnī 'è'á. Ītú ĭzā kâ 'dĩ sī rî, nĩ â'dô tâ ìsù'á kī nī rî, Ā'dĩ kī tí mã ũtĩ mvá gbō kô, mã rî ró

* **23:18 23.18** Kăyĩ ãmbá āzâ 'bá yī vósí cé 'dĩ rî 'á, tâ 'è'è kúmú 'dĩ kâ 'ĩ'dĩ gólâ rî trá tâ 'bálê gǎnimã 'bá āzâ ālô lôfōzó volé gǎnimã 'ásí. * **23:26 23.26** Kīrēnē 'dĩ jārībā gólâ â'dó 'bá 'bădrĩ òjílâ āndrō nō kâ drí rĩ'á žílâ Libīyā rî 'á rī 'ĩ'dĩ.

ãmângá óndó ró mvá ãkó, mã ôzó rĩ ãzã ndrêlé ãmã mvá yĩ rú drĩlĩyĩ drãrẽ 'á.'

³⁰ 'Nĩ â'dô tâ ãjĩ'á kúnĩ tĩ kĩ nĩ rĩ,

yĩ ôfĩ ró ãyĩ lãpĩlĩ ãgĩ lâ 'á, gô'dá ícã kpá kô.'

Ôséyã 10.8

³¹ Ôzô lãpõ 'dĩ ô'ê mã gólã tâ ãnjĩ 'ẽ 'bã kô rĩ trá rĩ, lãpõ â'dô 'ẽ'á â'dólé ôjĩlã gólĩyĩ tâ ãnjĩ 'ẽ 'bã kô rĩ yĩ drĩ lãvũlĩ gãrã. Ì'dĩ 'dĩ."

³²⁻³³ Gô'dá ãgô ãzã 'bã yĩ kpá rĩ, ãgô 'dĩ 'bã yĩ ngá ôpã 'bã yĩ Ì'dĩ, ãjú 'bũ 'bã 'dĩ 'bã yĩ trõ ãyĩ kpá trá nĩ'á ãpálã Yésũ bê fê lãlĩ-lãlĩ drĩ sĩ fũlĩ volé, vô ãzã kó ôjĩlã fũ kã rĩ'á zĩlĩ ãvõ drĩ-fã rĩ 'álã. Ípã Yésũ trá gólĩyĩ lãfálẽ 'á.

³⁴ Gô'dá 'dĩlĩ vósĩ rĩ, Yésũ drĩ tâ âátázó Ôvãrĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ámã átã, ní âyê ôjĩlã gólĩyĩ ãmã fũ 'bã nõ 'bã yĩ, tâlã gólĩyĩ nĩ kô kĩ'á nĩ rĩ, mã ání mvã ní drĩ ãjólé gólĩyĩ pãlẽ rĩ Ì'dĩ." ãjú 'bũ 'bã 'dĩ 'bã yĩ lãnjĩ ítã Yésũ kã trá ãyĩ vô 'ásĩ, gô'dá ãzã tândĩ rĩ âtrõzó vũlĩ gômãrĩ sĩ.

³⁵ Ô'bĩ ãmbã 'dĩ 'bã yĩ rĩ ãyĩ trá ndrêlã. Drĩ-'bã Yúdã yĩ kã rĩ 'bã yĩ rĩ ãyĩ trá 'dásĩ 'êlé Yésũ rú kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrê drẽ, gólã rĩ ãyĩkã ãzĩ-ãzĩ pãlẽ, gô'dá pã ãyĩ ífĩfĩ kô â'dô drĩ yã? Gólã â'dó kô Ì'dĩ 'dĩyĩ pã 'bã tĩbê Ôvãrĩ drĩ zĩlĩ nĩ rĩ Ì'dĩ yã?"

³⁶ ãjú 'bũ 'bã 'dĩ 'bã yĩ 'ê ãyĩ 'dásĩ kpá trá Yésũ rú, drĩlĩyĩ ôdrã ãdrĩ fêzó Yésũ drĩ mvũlĩ.

³⁷ Gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôzô ní â'dô Ì'dĩ kúmú 'ĩ ôjĩlã Yúdã yĩ kã rĩ drĩlĩ mbãrãkã bê kô rĩ, ní pã ání ífĩfĩ."

³⁸ Áatã tâ 'dĩ ãtĩ, tâlã ôjĩlã ãzã ãgĩ trá fê lãlĩ-lãlĩ 'dĩ drĩlĩ kĩ nĩ rĩ,

NÕÕ RĨ'Á KÚMÚ YÚDẠ YÍ KÃ RĨ Ì'DÍ

³⁹ Ngã ôpã 'bã ãzã ãlô ãpálẽ Yésũ bê rĩ 'ê 'dásĩ kpá trá kĩ nĩ rĩ, "Ôzô ní â'dô 'dĩyĩ pã 'bã Ôvãrĩ ngã lésĩ rĩ Ì'dĩ rĩ, ní pã ání ífĩfĩ ãmã bê ndrĩ."

⁴⁰ Gô'dá ngã ôpã 'bã ãzã gólã ãpálẽ 'dó vô ãlô 'á Yésũ yĩ bê rĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ró Ôvãrĩ kô, ní drĩ tâ âátázó drĩlã ãtĩ 'dĩ yã? Nĩ kpã rĩ'á ãzã 'ẽ'á gólã tĩ,

⁴¹ gô'dã mã rĩ ãmãkã ãzã 'êlé nõ tâ 'ẽ'ê ãnjĩ ãmãkã rĩ drĩ. Gô'dã gólã 'é tâ ãnjĩ ãzã kô."

⁴² Gô'dã ngã ôpã 'bã 'dĩ drĩ tâ âátázó Yésũ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Yésũ, ní 'bã ãmã tâ ãvĩ kô ôzô ní ôtĩrĩ ãgõô ãngó nõ 'á kúmú ró rĩ."

⁴³ Gô'dã nĩngã sĩ, Yésũ kĩ gólã drĩ rĩ, "Tã pãtĩlĩ ró, mã âatã ní drĩ, ní â'dô 'bã'á mã bê vô ãrũ 'álã rĩ 'á ãndrõ nõ."

⁴⁴ Gô'dã 'dĩlĩ rĩ vósĩ rĩ, ãtũ-pã mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ ãtũ-ãyĩ 'dĩ sĩ, ãnĩrĩkúwã drĩ 'bãdrĩ lĩmózó ndrĩ cãlẽ bũũ ãtũ-pã nã sĩ.

⁴⁵ Jējē ró, jó ạngĩ Ôvârí kâ nã 'álâ rî, ítá gólâ túbê ômbélé jó mvá* òjílâ drí cāzó 'á lâ kô rî 'á, drílâ sīzó kpērē úrú lésí bũũ vũdrî zālô rî.

⁴⁶ Gõ'dá Yésũ drí trézó ãmbá úrú Ôvârí drí kî nî rî, "Tátá, má fê áamá lôvó-lôvó ní drígá." Nĩngá sî, kôró Yésũ drí drázó.

⁴⁷ Gõ'dá drî-'bá gólâ ãmbá àjú 'bũ 'bá kâ 'bálé gólîyî vó ndrêlé 'dî rî ndrê tâ 'dî bê ítí rî, drílâ Ôvârí rî lûyízó kî nî rî, "Tã pătĩ ró, ãgô nõ tâ mbî 'bá 'î, úfũ gólâ nõ cú ítí."

⁴⁸ Kpá ò'bî ãmbá nõ 'bá yî ndrê îyî tâ 'dî bê ítí rî, drílîyî gôzó îyî 'bã 'álâ, ágásî sāsā bê tâ ìsũ-ìsũ ãmbá 'dî drí sî.

⁴⁹ Gõ'dá Yésũ rî rû-lê-âzí yî òkó gólîyî ânî 'bá gólâ rî àjílî Gālílâyā lésî rî 'bá yî bê, âdrê îyî trá jējē ró Yésũ rî ndrêlé.

Tã Yésũ rî ãvô 'bãzó ùgî 'álâ rî

(Mátáyô 27.56-61; Mārākô 15.42-47; Yōwānî 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Nĩngá sî, ãgô ãzâ rî'á, rú lâ Yôsépā, gólâ Ārāmātáyā* lē 'bá 'î. Gólâ î'dî drî-'bá Yúdā yî kâ. Gólâ î'dî rî'á òjílâ tãndí 'î. Gólâ lēé tâ-drî kô Yésũ rî fūzó. Gólâ lē tâ trá pătĩ kî, Yésũ î'dî túbê àjólé Ôvârí ngá lésî ró rî î'dî 'bálé òjílâ drî kúmu ró.

⁵² Gólâ nî trá Pílátô rî ìjílî Yésũ rî ãvô tāsî, yî òtrô ró bê 'bálé.

⁵³ Pílátô lē tâ-drî trá drílâ, Yésũ rî ãvô ạngízó fê lậ-lậ drî sî, ítá tãndí mvêemvê sôzó rú lâ. Gólîyî 'bã Yésũ rî ãvô trá ùgî 'á kãtrã-kãtrã ró, gólâ ndêé êdê-êdê lâ ndrî kô, tãlâ ìtú trá fî'á. Ò'bãá drê òjílâ ãzâ kô ùgî 'dî 'á kô sîsî lâ sî.*

⁵⁴ Kâyî 'dî gímā volé drî nî 'î, kâyî rî 'dî rî'á kâyî òjílâ drí rîzó îyî êdélé nîzó rãtãã 'élé rî î'dî. Ícá kô ngá 'ézó kâyî rãtãã 'ézó rî 'á.

⁵⁵ Òkó gólîyî Yésũ rî àjî 'bá Gālílâyā lésî rî 'bá yî 'dê îyî trá zã Yôsépā yî vó bũũ vô Yésũ rî 'bãzó ùgî 'á rî 'álâ, tãlâ yî ãgô ró bê kâyî rãtãã kâ vósî Yésũ rî ãvô êdélé.

⁵⁶ Drílîyî gôzó ãgólé volé 'bãdrî mvá nã 'álâ ãlókô ãzâ 'bá yî 'bãdrî kâ êdélé dô bê ãvô lâ ìnîzó kpá nî'á ãwô ngólé, ìdrú cîjîno rî tí, gõ'dá rãtãã 'ézó, tãlâ 'dî trá tâ 'bã'bã 'î, ótó ạcị kô.

24

Tã Yésũ rî ãvô drí lîdrízó òdrã 'ásî mbârākã Ôvârí kâ sî

(Mátáyô 28.1-10; Mārākô 16.1-8; Yōwānî 20.1-10)

* **23:45 23.45** Jó mvá 'dî cé vó drî-'bá ạngĩ ãlô drî-'bá Yúdā yî kâ rî 'bá yî kâ drí rîzó fîlî 'á lâ, nî'á Ôvârí ngálâ rî î'dî. * **23:50-51 23.50-51** Ārāmātáyā 'dî rî'á 'bãdrî Yūdáyā rî 'á.

* **23:53 23.53** Yúdā yî 'bã ãvô ùgî 'á, tãlâ ìnyákú ãmbã-ãmbã, ícá kô 'bú 'dîzó 'á lâ.

¹ Kãyĩ gólã rãtãã kã 'dĩ vósĩ, ãkpãkã'dã ngá drĩ ãwúrĩ 'á, vò pãñĩ-pãñĩ rĩ, òkó 'dĩ 'bá yĩ ngá ãyĩ trá gólé vò gólã Yésũ rĩ ãvò 'bãzó ùgĩ 'á rĩ 'álã êdélã ãlòkò sĩ dõ yĩ bẽ.

² Gõ'dá òkó 'dĩ 'bá yĩ câ ãyĩ bẽ ùgĩ 'álã rĩ, ndrê ãyĩ ólĩlĩ kúnĩ ùngũ 'bãlé tĩbê ùgĩ tĩ ạngĩ nã trá vólé ùgĩ tĩ sĩ.

³ Gólĩyĩ fĩ ãyĩ bẽ ùgĩ 'álã rĩ, ùsú ãyĩ Yésũ rĩ ãvò gõ'dá vò lâ 'á kò.

⁴ 'Á lâ yĩ drĩ gãzó. Gõ'dá gólĩyĩ tĩ drĩ kpá ã'dizó. Kôro ãgô ãzã 'bá yĩ rĩ ítã lãgũ-lãgũ bẽ rĩ 'bá yĩ drĩ ãdrézó ãyĩ tólã.

⁵ Òkó 'dĩ 'bá yĩ lãrô ãyĩ trá ùrĩ bẽ, ãsô ãyĩ drĩ trá vùdrĩ. Gõ'dá ãgô 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã ãtázó gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Tãlã ã'dô 'ĩ ãnĩ drĩ rĩzó òjĩlã lédre-lédre ró rĩ ndrêlê vò ãvò 'bã kã rĩ 'á yã?

⁶ Yésũ ãtã tã trá ãnĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ ã'dô ngã'á òdrã 'ásĩ. Gólã nõngá yũ'dawá. Nĩ ãsũ drẽ tã tĩbê drĩlã ãtálé ãnĩ drĩ Gãlĩlãyã 'álã rĩ, gólã ãtã tã ãnĩ drĩ kĩ nĩ rĩ,

⁷ 'Mã ãjólé ùrũ lésĩ nõ ãã'dô ãmã drĩ-bã fẽ'á ãwãlãkã drĩgã ãpálé fẽ lãlĩ-lãlĩ drĩ. Mã drĩ drãzó, kãyĩ nã 'á rĩ mã drĩ kpã ngãzó òdrã 'ásĩ.' "

⁸ Gõ'dá tã tĩbê Yésũ drĩ ãtálé rĩ drĩ ãgázó gólĩyĩ drĩ.

⁹ Gõ'dá òkó 'dĩ 'bá yĩ drĩ ãgõzó ùgĩ lésĩ vólé Yẽrõsãlémã 'álã tã 'dĩ 'bá yĩ ãtálé lãjó'bã Yésũ kã rĩ yĩ drĩ rũ-lẽ-ãzí lâ yĩ ãzã 'bá yĩ bẽ.

¹⁰ Òkó 'dĩ 'bá yĩ lãfálé sĩ rĩ nĩlĩ rĩ Mãriyã Mãgãdálã 'ĩ'dĩ, Jõãnã gõ'dá Mãriyã gólã Yãkóbã rĩ ãndrê yĩ bẽ.

¹¹ Gõ'dá lãjó'bã 'dĩ 'bá yĩ ãrĩ ãyĩ tã òkó 'dĩ 'bá yĩ drĩ ãtálé kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ lĩdrĩ trá òdrã 'ásĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ tã ãtázó kĩ nĩ rĩ, òkó 'dĩ 'bá yĩ ãtã ãyĩ ùlĩ ãzã-ãzã 'ĩ, lẽẽ ãyĩ ùlĩ 'dĩ tã lâ ãrĩlĩ kò.

¹² Gõ'dá Pétẽrô drĩ ngãzó rãlé nĩ'á ùgĩ 'álã. Gõ'dá gólã câ bẽ tólã rĩ, drĩlã ãndizó rĩ'á vò ãndrĩlĩ dĩyĩ ùgĩ 'álã, gõ'dã ndrê cé ítã tãndĩ gólã ãvò 'bãzó 'á lâ rĩ 'ĩ'dĩ, ãvò gõ'dã yũ. Gõ'dã nĩngã sĩ, drĩlã ngãzó nĩ'á gólé 'bã 'álã tã ãsũ-ãsũ bẽ lãvũlĩ kôro.

*Tã Yésũ drĩ rũ ã'dázó lãjó'bã ãyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ
(Márãkô 16.12-13)*

¹³ 'Dó kãyĩ ãlô 'dĩ 'ĩ'dĩ, Yésũ rĩ rũ-lẽ-ãzí yĩ kpã zãlô rĩ rĩ'á ãyĩ nĩ'á 'bãdrĩ mvã ãzã rĩ'á zĩlã Ēmãwô rĩ 'álã. 'Bãdrĩ mvã 'dĩ jẽjẽ lâ rĩ'á kĩlômítĩrĩ mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-ãlô Yẽrõsãlémã rũ sĩ. ãgô ãlô, rũ lâ Kẽlẽópã.

¹⁴ Gólĩyĩ rĩ'á òdrã tã Yésũ kã rĩ ãtã'á, gõ'dã ngã nõ 'bá yĩ 'ẽ rũ 'dó vólé lésĩ.

¹⁵ Gólĩyĩ drĩ rĩrĩ tã ãtálé rĩ 'á Yésũ drĩ ãnĩzó ãcálé ãnyĩ gólĩyĩ lãgãtĩ tã ãtálé gólĩyĩ bẽ.

16 Gõ'dá Ôvârí 'ê ägô 'dĩ 'bá yí gólâ rî nĩlĩ kô.

17 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, "Nĩ rĩ ã'dô tã âtá'a látĩ 'ásĩ yã?" Gólĩyĩ drí âdrézó pávó tĩ 'á, lĩfĩ lâ yĩ gõ'dá trá izã ró.

18 Gõ'dá Kēlēópã drí tã âtázó Yésũ drí kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ârí tã ángĩ rũ 'ê 'bá ândrátú Yērōsālēmã 'álâ rĩ kô yã?"

19 Yésũ drí tã-drĩ jázó kĩ nĩ rĩ, "Ã'dô tã 'ê rũ nĩ yã?" Gólĩyĩ kĩ, "Tã gólâ Yésũ Nāzārētã lé 'bá ró rĩ kã. Gólâ trá tã ângũ 'bá Ôvârí kã 'ĩ. Drílâ rĩzó tã tãndĩ âtálé dódó mbârākã sĩ. Tã 'ẽ'ẽ gólâkã ndrĩ 'dó tã Ôvârí kã rĩ vó ró. Ôjílã düũ ñnjĩ ñyĩ gólâ trá.

20 Gõ'dá drĩ-'bá ángĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ rĩ gólĩyĩ sísĩ-lésĩ rĩ 'bá yĩ bê, fẽ ñyĩ gólâ rĩ drĩ-bã trá fũlĩ volé, gólâ rĩ ñpã-ñpã fẽ lãlĩ-lãlĩ drĩ sĩ rĩ.

21 Mã nĩ trá ägô rĩ 'dĩ â'dô ãmã pã'a nĩ ãmã äjú-'bá-ãzĩ yĩ drĩgã sĩ. Gõ'dá gólâ drã trá, 'ê trá kãyĩ rĩ.

22 Gõ'dá tã äzã kpá ñ'dĩ nõ, ùsú gõ'dá ävõ lâ ùgĩ 'á kpá kô. Cjĩnó nõ òkó äzã 'bá yĩ ãmã lãfálé sĩ, âtã ñyĩ ùlĩ rũbãã äzã trá nõngã kĩ nĩ rĩ, yĩ ònĩ bê ùgĩ gólâ Yésũ rĩ ävõ 'bãzõ ró ndrēlẽ rĩ,

23 yĩ ùsú gólâ rĩ ävõ 'á lâ kô. Gólĩyĩ drĩ ägõzõ volé tã lâ âtálé ãmã drĩ, yĩ òndrẽ mālāyíkã 'ĩ gólâ rĩ võ 'á tólã. Gõ'dá mālāyíkã 'dĩ drĩ tã âtázó ñyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, 'Yésũ â'dô bê lédrẽ-lédrẽ ró.'

24 Gõ'dá ägô äzã 'bá yĩ ãmã lãfálé sĩ rĩ drĩ kpá nĩzõ ùgĩ gólâ rĩ 'bãzõ 'á lâ 'dĩ ndrēlẽ rĩ, ùsú ñyĩ tã kpá té õzõ òkó 'dĩ 'bá yĩ drĩ âtarẽ lâ tí, ùsú ñyĩ gólâ rĩ ävõ kô."

25 Gõ'dá nĩngã sĩ, Yésũ kĩ nĩ rĩ gólĩyĩ drĩ rĩ, "Ãnĩ gólĩyĩ tĩbê tã nĩ 'bã kô'dawã nõ 'bá yĩ, nĩ lée kô ùlĩ gólĩyĩ tĩbê tã ângũ 'bã drĩ ñgĩlĩ ãnĩ drĩ rĩ ârĩlĩ yã?

26 Tã ângũ 'bã âtã trá kĩ nĩ rĩ, ñzátú rĩ, gólâ tĩbê Ôvârí drĩ zĩlĩ nĩ 'diyĩ pã 'bã ró rĩ â'dô rũ izã'a ñtĩ, gõ'dá Ôvârí drĩ gólâ rĩ 'bãzõ kpã mbârākã bê gãrã kúmú ángĩ ró."

27 Gõ'dá Yésũ drĩ tã gólâ Músã yĩ drĩ ñgĩlĩ tã ângũ 'bã bê tã ñyĩkã rĩ tãsĩ rĩ ñfĩ lâ âtázó drĩlĩyĩ.

28 Gõ'dá gólĩyĩ câ ñyĩ bê Ēmáwõ 'á rĩ, Yésũ 'ê trá zãã nĩlĩ sísĩ 'álâ.

29 Gõ'dá ñkĩ ñyĩ Yésũ trá tã âtázó drĩlã kĩ nĩ rĩ, "Nĩ rĩ ãmã bê nõngã. Nĩ ndrẽ, ñtú trá fĩ'a." Gõ'dá Yésũ drĩ ãnĩzõ âfĩlĩ jõ 'á gólĩyĩ bê rĩlĩ.

30 Gólâ rĩ trá vũdrĩ ngã nyãlé gólĩyĩ bê. Gõ'dá trõ ãmbãtã trá, drĩlã rãtãã 'ëzõ Ôvârí drĩ, gõ'dá drĩlã ùpĩzõ lâ cĩkĩrĩnyáwã ró ñtĩ fēlẽ gólĩyĩ drĩ.

31 Ngbãangbânõ rî, Ôvârî nǎ gólǎyî rî lǐfî trá Yésû rî nǎlǐ. Gõ'dá Yésû drí íyîngá âvǎzó.

32 Gõ'dá ägô 'dĩ 'bá yî drí tã âtázó ÿî vò 'ásĩ kĩ nĩ rî, "Ägô 'dĩ fî té Yésû rî ífîfî ï'dĩ. Ämã trá äyĩkô ró gólã drí tã âtárê ämã drí lätî 'á, kpá tã gólã drí tã lâ ïgĩlĩ 'dĩ 'bá yî ífî lâ lôfôre ämã drí rî 'á."

33 Kôro gólǎyî drí ngãzó ûrû, nĩ'á gólê volé Yêrôsälémã 'álã. Gõ'dá gólǎyî cá ÿî bê rî, ûsû ÿî lâjô'bá Yésû kã müdrî-drî-lã-ngã-älô 'dĩ 'bá yî ê'bê ÿî rû trá 'dó vò älô 'á, ÿî rû-lê-äzîyã yî bê.

34 Lãjô'bá 'dĩ 'bá yî kĩ nĩ rî gólǎyî drí rî, "Äwô-îtĩ Yésû lĩdrí trá ôdrã 'ásĩ, gólã â'dã yî trá Símônã Pétêrô drí."

35 Gõ'dá ägô rĩ nã 'bá yî âtã ÿî kpá gólǎyî drí, tã tĩbê rû 'ê 'bá lätî 'á drĩlǎyî ndrêlé rî tãsĩ, gõ'dá kpá drĩlǎyî Yésû rî nǎzó drĩlã rĩrĩ ämbãtã ûpǎlĩ rî 'á.

36 Nĩngã sĩ, kôro Yésû rî gógó drí âdrézó gólǎyî lâfálê tã âtálê gólǎyî drí kĩ nĩ rî, "Änĩ pǎpǎsĩlĩ äp'dĩ."

37 Gõ'dá lâjô'bá 'dĩ 'bá yî lâro ÿî trá, rî ÿî trá 'dó tĩtĩ ûrĩ bê, tãlã gólǎyî ïsû ÿîkã bê rî, Yésû â'dô 'búlĩ-'bá 'î.

38 Yésû drí tã âtázó gólǎyî drí kĩ nĩ rî, "Nĩ rî ûrĩ 'êlê ä'dô drí sĩ yã? Nĩ rî tã ïsûlĩ rĩ rĩ kĩ'á nĩ rî, â'dô mã ï'dĩ kô rî ä'dô drí sĩ yã?

39-40 Nĩ ndrê drê älǐbĩ ämã drí 'á, ämã pá bê. Mã rî gógó ï'dĩ rĩ'á nõ. Nĩ änjû drê ämã rû'bã. Nĩ ndrê drê, 'búlĩ-'bá cú ïtĩ ïnyĩrĩkô äkô kpá fã äkô, mã rĩ'á cú ïnyĩrĩkô bê gõ'dá kpá fã bê."

41 Gólǎyî 'ã gã trá, lĩndrĩ lâ yî 'bê trá dĩ, tãlã tã 'dĩ trá ôzô tã lâràkô tã lêzó 'á lâ kô rî kãtĩ. Gõ'dá Yésû drí tã âtázó gólǎyî drí kĩ nĩ rî, "Änĩ cú ngã nyãnyã bê äfêlé mã drí nyälê yã?"

42 Gõ'dá gólǎyî drí ï'bĩ lâ'dĩ-lã'dĩ äfêzó Yésû drí nyälê.

43 Yésû drí gôzó ï'bĩ 'dĩ nyälê gólǎyî lǐfî drĩ 'á.

44 Gõ'dá nĩngã sĩ, Yésû drí tã âtázó gólǎyî drí, "Änĩ, nĩ ïsû tã tĩbê mã drí âtálê änĩ drí, mã drí 'bãzó drê änĩ bê 'bãdrĩ 'á nõngã rĩ 'á rĩ trá yã? Mã âtã tã trá änĩ drí kĩ, tã gólǎyî Músã yî drí ïgĩlĩ ämã tãsĩ, tã ängû 'bá yî bê, kpá tã ndrĩ lô'bãzó lõngó sĩ rî ä'dô rû 'ê'á trá."

45 Gõ'dá 'dĩlĩ vósĩ rî, Yésû âtã bê tã 'dĩ rî, gólã drí gólǎyî 'bãzó nĩlã lǐfî ïcĩ úlĩ Ôvârĩ kã búkũ 'á rĩ kã rĩ sĩ, gólǎyî ûnĩ ró tã ífî lâ bê dódó.

46 Gõ'dá drĩlã tã âtázó gólǎyî drí, "Ôvârĩ âtã trá tã ängû 'bã drí kĩ, gólã tĩbê äjólê ûrû lésĩ 'dĩyî pá 'bã ró rî, ïzã ä'dô gólã rĩ 'ê'á, drĩlã drãzó, gõ'dá kãyî nã 'á rĩ, gólã drí lĩdrízó ôdrã 'ásĩ.

⁴⁷ 'Dĩ rĩ vósĩ rĩ, òjĩlã äzâ 'bá yĩ â'dô ãyĩ tã lâ pẽ'á òrĩ ämbá ängó 'á nõ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ tĩbê drĩ äjá 'bá trá tã 'ẽ'ẽ ònjĩ ãyĩkã 'ásĩ rĩ, Ôvârí â'dô gólĩyĩ äyê'á tã ònjĩ gólĩyĩkã 'ásĩ 'dĩyĩ pã 'bá rĩ tãĩ.

⁴⁸ Änĩ ífífí ã'dĩ 'ẽ 'bá tã ámakã pėlé rĩ, tãlã äñĩ rĩ gógó rĩ ndrê tã rũ 'ẽ 'bá rĩ cú nĩ äñĩ ãfífí ífífí sĩ.

⁴⁹ Ámã ífífí â'dô Líndrí Tändĩ Ôvârí kã tĩbê ámã átã drĩ tã lâ ätálé rĩ äjó'á äñĩ pãlé. Nĩ rĩ drê tãkô Yêrôsãlémã 'á nõngã tėlã té drílã äcázó nĩ. Gõ'dá kpá mbârãkã Ôvârí kã â'dô äcã'á rĩlĩ äñĩ bẽ."

Tã Yésũ drĩ gõzó ùrũ 'álã rĩ

(Márãkõ 16.19-20)

⁵⁰ Gõ'dá nõngã sĩ rĩ, Yésũ drĩ gólĩyĩ lõfõzó 'bãdrĩ mvã nã 'ásĩ, nĩlĩ änyĩ 'bãdrĩ mvã äzâ 'álã Bêtãnĩ rũ. Gõ'dá drílã òrẽ fẽzó drĩlĩyĩ.

⁵¹ Gõ'dá Yésũ fẽ òrẽ bẽ gólĩyĩ drĩ ndrĩ rĩ, Ôvârí drĩ Yésũ rĩ trõzó nĩlĩ võ 'bũũ 'álã ùrũ 'álã rĩ 'álã.

⁵² Nõngã sĩ, gólĩyĩ drĩ äwô-ítĩ ämbã 'ẽzó Yésũ drĩ gólã rĩ lùyízó Ôvârí ró. Gõ'dá drĩlĩyĩ ägõzó vólé Yêrôsãlémã 'álã äyĩkõ ró ämbã.

⁵³ Gólĩyĩ rĩ trá Ôvârí rĩ lùyĩlĩ ãtũ vósĩ cé ãyĩ pĩpĩsĩlĩ sĩ jó ängĩ Ôvârí kã rĩ 'á.

Tã âtî-âtî Tãndí Yésũ rî tãsí Yōwánĩ drí îgĩlĩ rî Yōwánĩ

Tã 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sísí rî

Búkũ nô, lăjóbá Yōwánĩ îgĩ nĩ, gólâ ĩ'dĩ íyĩ zĩ 'bá lăjóbá gólâ Yésũ drí lələ rôô rî. Gólâ ĩ'dĩ gólâ tã Yésũ drí 'ələ rî ndrē 'bá cú íyĩ ĩfĩ sĩ rî. Gólâ îgĩ búkũ Tã Â'dâ kâ kpá nĩ, gō'dá kpá Tã Îgĩ-îgĩ Yōwánĩ kâ nâ rî 'bá yĩ bē. Gólâ îgĩ búkũ nô tălâ ôjĩlâ ôlě ró bē kĩ, Yésũ Ôvârí rî mvá 'ĩ. Gō'dá tã lələ gólĩyĩkâ 'dĩ tãsí rî, gólĩyĩ â'dô â'dó'á lédrē-lédrē ădũkũ ăkó rî bē.

Yōwánĩ â'dâ tã 'dĩ â'dólé tã pătĩ ró, tã lârâkô ăzâ 'bá yĩ nĩ-drĩ-lâ-rĩ Yésũ drí 'ələ rî â'dâ-â'dâ lâ yĩ sĩ, gō'dá kpá tã Yésũ drí rĩ'á âtalâ íyĩ tãsí rî 'bá yĩ tãsí. Tã îgĩ Yōwánĩ kâ nô 'á rî, úzĩ Yésũ nôtĩ:

Ôvârí rî â'dá 'bá, Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩ 'bá Ôvârí kâ, Ôvârí rî mvá, 'Díyĩ pã 'bá tã lâ 'bălě trá ăkũ ró, Ngá ĩ'ĩ 'bá, Lédrē-lédrē ădũkũ ăkó fē 'bá, Gólâ lătĩ mbĩ nĩzó Ôvârí ngálâ rî â'dá 'bá, Gólâ â'dó 'bá ró ăngó drĩ ndrĩ, Lôkĩ 'bá tãndĩ rĩ 'bá kăbĩlĩkĩ íyĩkâ vó lâ ndrėlě dódó, Gólâ ôjĩlâ ĩngá 'bá ôdră 'ásĩ, gō'dá Gólâ â'dó 'bá fē âmbândĩ ró.

Tã gólâkâ lâvũ 'bá kôrô rî kĩ nôtĩ, Yésũ â'dô lédrē-lédrē ădũkũ ăkó rî fē'á âmâ drĩ ngá fēfē drĩ-băláyĩ ró, ôzô mã ôlě tã gólâkâ trá rî.

Tã Yésũ Ôvârí rî â'dá 'bá ró rî tãsí

¹ Drē ăkpăkă'dă sísĩ ó'băá ăngó nô drē kô rî, " 'Ôvârí rî â'dá 'bá" '* bē rĩ'á Ôvârí bē. Gólâ Ôvârí 'ĩ.

² Îtô vó 'ásĩ, Ôvârí ôtĩrĩ ăngó 'băâ rî, gólâ bē rĩ'á Ôvârí bē.

³ Ôzô Ôvârí ôlě trá ngá lô'bălě rî, Ôvârí âtâ tã lâ gólâ drĩ, drílâ 'ézó lâ, nyé ôzô Ôvârí drĩ lələ rî kâtĩ. Ngá ăzâ yũ'dăwă 'bălě cú ĩtĩ gólâ ăkó.

⁴⁻⁵ Gólâ ĩ'dĩ Ôvârí drĩ ăjólé lédrē-lédrē ădũkũ ăkó rî fėlě ôjĩlâ drĩ rî. Gólâ kpá ĩ'dĩ Ôvârí drĩ ăjólé ngá ĩ'ĩ íyĩkâ bē ânĩlĩ ĩnĩrĩkúwă tã ônjĩ kâ drölě volé ôjĩlâ pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ rî. Gbô lé ôjĩlâ lěe ĩyĩ kô ĩnĩrĩkúwă ĩyĩkâ ĩ'ĩlĩ rî, ĩcá kô lôsĩ gólâkâ ĩnĩrĩkúwă ĩ'ĩ kâ 'dĩ pėlě.

⁶⁻⁷ Ăgô ăzâ bē rú lâ Yōwánĩ băbătĩzĩ 'ě 'bá ró rî. Ôvârí nĩ gólâ trá jólé nĩ'á tã Ngá ĩ'ĩ 'bá kâ pėlě ôjĩlâ drĩ, gólĩyĩ êédě

* 1:1 1.1 Ôvârí rî â'dá 'bá Yōwánĩ zĩ gólâ " 'Úlĩ' "".

ĩyĩ njāā ngá ĩĩ 'bá 'ě 'bá ácalé 'dĩ tēlé tā lēlē sī tā átĩ-átĩ 'dĩ 'á.

⁸ Yōwánĩ rĩ gógó á'dó kô Ngá ĩĩ 'bá 'dĩ ĩ'dĩ. Gõ'dá lósĩ Yōwánĩ ká rĩ íyíká cé Ngá ĩĩ 'bá rĩ gógó 'dĩ tā lâ pēlē òjílā drí.

⁹ Gólā Ngá ĩĩ 'bá ró Ôvârí rĩ á'dá 'bá âmā drí rĩ ĩ'dĩ túbē Ôvârí drí ájólé úrú lésĩ òjílā mvá ró âmā lâfálé āngó 'á nōngá, tā mbị Ôvârí ká á'dalé âmā òjílā drí rĩ ĩ'dĩ.

¹⁰ Gbō lé ó'bā bē òjílā āngó nō 'á ndrĩ gólā sī rĩ, gõ'dá kpálé gólā á'dô bē kpá ĩ'dĩ Ôvârí rĩ á'dá 'bá ró òjílā drí āngó nō 'á rĩ, òjílā dũu gā ĩyĩ volé dó gólā rĩ nĩlĩ 'díyĩ pā 'bá ró.

¹¹ Gbō lé útị bē gólā òjílā Yúdā yĩ ká ró rĩ, Yúdā yĩ gā ĩyĩ gólā dó.

¹² Gõ'dá ũrũkâ 'bá yĩ lâfálé sī gólĩyĩ túbē tā lē 'bá trá gólā 'á rĩ, gólā 'bā gólĩyĩ trá á'dólé Ôvârí rĩ mvá yĩ ró pĩpĩsílĩ tãndĩ íyíká rĩ sī.

¹³ Gólĩyĩ âcā trá á'dólé Ôvârí rĩ mvá yĩ ró, tálā gólĩyĩ lē tā trá gólā túbē Ôvârí rĩ á'dá 'bá rĩ 'á rĩ drí sī. Gólĩyĩ âcā á'dólé Ôvârí rĩ mvá ró 'dĩ á'dó òzō âmā òjílā mvá ândrē drí tĩlĩ nĩ átá bē rĩ tí kô, Ôvârí jâ á'dô-á'dô gólĩyíkâ rĩ ĩ'dĩ gólĩyĩ 'bālē á'dólé íyĩ mvá yĩ ró.

¹⁴⁻¹⁵ Gõ'dá gólā túbē “ Ôvârí rĩ á'dá 'bá ” rĩ útị trá òjílā mvá ró ânĩlĩ rĩlĩ âmā lâfálé 'á āngó nō 'á. Âmā lâjó 'bá gólâkâ rĩ, mã nĩ gólā Ôvârí rĩ mvá âlôwá ró, tálā mbârâkâ átá lâ Ôvârí ká fēlé gólā drí rĩ tāsĩ. Gólā ĩ'dĩ túbē Yōwánĩ bābātízĩ 'ě 'bá ró rĩ drí tā lâ átálé kĩ'á nĩ rĩ, gólā á'dô âcá'á rĩ. Yōwánĩ âtâ kĩ, “Nōô āgô túbē má drí rĩ'á tā lâ átálé ânĩ drí kĩzô nĩ rĩ, ââ'dô âcá'á má vósĩ rĩ ĩ'dĩ. Gõ'dá âmā gólâkâ rĩ lậvũ gặặ ámakâ rĩ drị sị. Má nị trá, 'dĩlĩ tā pậtịlị 'i, tálā gólā bē rĩ'á drē ákpākā'dā útị mã kô.” Gólā Ôvârí rĩ á'dá 'bá ró 'dĩ ââ'dô pĩpĩsílĩ pậtịlị mbị bē 'á ặ'dị bē òjílā tāsĩ.

¹⁶ 'Á ặ'dị âmá gólâkâ òjílā tāsĩ 'dĩ sī, gólā fē òrē trá âmā drí lậvũlị gặặ zầầ bặặ.

¹⁷ Nĩ ndrē drē, Ôvârí fē tā 'bā'bā íyíkâ âmā drí Músạ sị, gõ'dá gólā rĩ 'á ặ'dị trá âmā tāsĩ Yēsũ Krístô sị. Gõ'dá mã nị pĩpĩsílị pậtịlị mbị gólâkâ Yēsũ sị.

¹⁸ Òjílā âzākā yũ'dạwạ Ôvârí rĩ ndrē 'bá trá íyĩ lịlị sị rĩ. Gõ'dá Yēsũ Ôvârí rĩ mvá ró ĩ'dĩ Ôvârí rĩ cócóló 'i. Gólā á'dá á'dô-á'dô tãndĩ Ôvârí ká òjílā tāsĩ rĩ trá dódó òjílā drí āngó nō 'á tā 'ě'ě íyíkâ rĩ sī.

Tā drị-'bá ặặ Yúdā yĩ ká rĩ 'bá yĩ drí òjílā jōzô nĩ'á

Yôwánĩ bābātízĩ 'ě 'bá ró rĩ ìjílí rĩ

(Mátáyô 3.1-12; Márākô 1.1-8; Lúkǎ 3.1-18)

¹⁹ Drĩ-'bá ąngĩ Yúdǎ yĩ kǎ rĩ 'bá yĩ ąrĩ ìyĩ tǎ bē kǐ'á nĩ rĩ, Yôwánĩ rĩ'á tǎ pē'á kpá bābātízĩ 'ě'á ọjílǎ drĩ rĩ, gólĩyĩ pĩpĩsílĩ drĩ lóngázó tǎ rĩ 'dĩ tǎsĩ. Gõ'dá drĩlĩyĩ drĩ-'bá ǎzǎ 'bá yĩ gólĩyĩ lǎfálé 'ásĩ gõ'dá kpá ụgúlĩ ậtĩ 'bá gólĩyĩkǎ ǎzǎ 'bá yĩ bē jǒzó Yērōsǎlémǎ 'ásĩ nílĩ Yôwánĩ rĩ ìjílĩ ngǎtǎ gólǎ ǎ'dĩ ì'dĩ yǎ rĩ, ngǎtǎ gólǎ 'díyĩ pǎ 'bá Ôvǎrĩ drĩ tǎ lǎ ấtǎlé kǐzó nĩ, yĩ ấ'dô ậjó'á lǎ ẵngó 'á ọjílǎ pǎlé rĩ ì'dĩ yǎ rĩ.

²⁰ Gõ'dá ọjílǎ jǒlé 'dĩ 'bá yĩ cǎ bē Yôwánĩ ngǎlǎ tǎ 'dĩ ìjílĩ rĩ, Yôwánĩ drĩ ngǎzó tǎ lǒgǒlé gólĩyĩ drĩ trẹ kǐ, yĩ ấ'dó kó 'díyĩ pǎ 'bá tǎ lǎ ấtǎlé rĩ ì'dĩ.

²¹ Gõ'dá ẵngó 'dĩ 'bá yĩ drĩ tǎ ìjízó kpá ó'dĩ Yôwánĩ tị kǐ, "Háyĩ, ngǎ gõ'dá nĩ ấ'dĩ ì'dĩ yǎ? Nĩ tǎ ậngũ 'bá Ēlĩyǎ gólǎ 'ě 'bá ậgǒlé kpá ó'dĩ rĩ ì'dĩ yǎ?" Yôwánĩ kǐ gólĩyĩ drĩ rĩ, "Mǎ ấ'dó Ēlĩyǎ ì'dĩ kó." Gõ'dá gólĩyĩ drĩ Yôwánĩ rĩ ìjízó kpá ó'dĩ kǐ, "Mǎ kǐ, gõ'dá nĩ ǎnĩkǎ kó ấ'dĩ ì'dĩ yǎ, nĩ tǎ ậngũ 'bá Músǎ drĩ tǎ lǎ ìgílĩ búkũ* Ôvǎrĩ kǎ 'á kǐ'á nĩ rĩ, ấ'ấ'dô ấcǎ'á rĩ ì'dĩ?" Gõ'dá Yôwánĩ drĩ tǎ-drĩ jǎzó kpá ó'dĩ kǐ, "Kó kó, mǎ ấ'dó kpá kó tǎ ậngũ 'bá ấnĩ drĩ tǎ lǎ ấtǎlé 'dĩ ì'dĩ."

²² Gõ'dá gólĩyĩ drĩ gólǎ rĩ ìjízó kpá ó'dĩ kǐ, "Nĩ ấtǎ drē tǎ mbĩ ấmǎ drĩ, mǎ gō ró bē nĩ'á ấtǎlǎ ọjílǎ ấmbǎ-ấmbǎ ấmǎ ậjó 'bá rĩ yĩ drĩ. Gõ'dá nĩ ǎnĩkǎ kó ấ'dĩ ì'dĩ yǎ?"

²³ Gõ'dá Yôwánĩ drĩ tǎ-drĩ lǒgǒzó gólĩyĩ drĩ ụlĩ gólĩyĩ tǎ ậngũ 'bá Īsáyǎ drĩ ậngũlĩ íyĩ tǎsĩ kǐ,

"Mǎ ấ'dô ấcǎ'á tǎ ìyǎlé ỏmǎ 'ǎlǎ ọjílǎ drĩ kǐ,

'Kúmũ ấmǎkǎ bí ấnĩ'á, nĩ ềdē lậtị njǎǎ gólǎ drĩ ấnǐzó 'á lǎ sĩ.' "

Īsáyǎ 40.3

²⁴ Gõ'dá ọjílǎ drĩ-'bá ąngĩ Yúdǎ yĩ kǎ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ậjólé 'dĩ 'bá yĩ, Pǎrúsĩ yĩ kpá bē gólĩyĩ lǎfálé. Drĩlĩyĩ Yôwánĩ rĩ ìjízó kǐ,

²⁵ "Ỗzô nĩ ấ'dô 'díyĩ pǎ 'bá ấmǎ Yúdǎ yĩ drĩ rĩ'á tēlǎ rĩ ì'dĩ kó, nĩ ấ'dô gõ'dá kpá Ēlĩyǎ ì'dĩ kó, gõ'dá kpá tǎ ậngũ 'bá Músǎ drĩ tǎ lǎ ấtǎlé rĩ ì'dĩ kó rĩ, gõ'dá nĩ rĩ ọjílǎ ìbábátízǎlé ấ'dô tǎsĩ yǎ?"

²⁶⁻²⁷ Gõ'dá Yôwánĩ drĩ tǎ-drĩ jǎzó gólĩyĩ drĩ kǐ nĩ rĩ, "Mǎ rĩ rĩ'á ọjílǎ ìbábátízǎlé Ìm vú sĩ, tǎlǎ mǎ rĩ gólĩyĩ ềdēlé ấ'dólé njǎǎ 'díyĩ pǎ 'bá rĩ lậgúlĩ. Mǎ ấtǎ ấnĩ drĩ, 'díyĩ pǎ 'bá rĩ gógó 'dĩ bē rĩ'á ngbǎngbǎnō ẵngó ấmǎkǎ nō 'á nǒngǎ. Gõ'dá gólǎ ì'dĩ tĩbē tǎ lǎ drĩ 'ě'á lǎzélé kôrô 'ě 'bá ấ'dólé ấmbǎ ró rĩ. Gólǎ ấ'dô bē gbō lé nǒngǎ rĩ, nĩ nĩ gólǎ kó. Mǎ rĩ gógó

* 1:21 1.21 Nĩ zị tǎ Músǎ drĩ ìgílĩ tǎ ậngũ 'bá 'dĩ tǎsĩ rĩ Tǎ 'Bǎ'bǎ Ầndǎ 18.15-19 'á.

Yōwānī nō â'dó kô tândí ró ícálé â'dólé rû î'bû 'bá gólâkâ ró ká'bókâ gólâkâ ângílí."

²⁸ Tã 'dî 'ê rû trá ítí áyágá âmbá zĩlĩ Jõrõdénĩ gólâ Yōwānĩ drĩ rĩzó bãbâtízĩ 'êlé 'á lâ rĩ, 'á'á lé drĩ õjĩ lésĩ rĩ 'álâ.*

Tã Yōwānĩ drĩ Yésũ rĩ â'dázó Kábĩlĩkĩ drĩ tĩ 'bá Ôvârĩ kã ró rĩ

²⁹ Kãyĩ âzâ rĩ sĩ, Yōwānĩ bãbâtízĩ 'bá ró rĩ drĩ Yésũ rĩ ndrẽzó ânĩrĩ 'á yĩ ngálâ. Kôrô Yōwānĩ drĩ ngãzó tã âtalé õjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá gólâ bê 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Nĩ ndrê drẽ âgô nã. 'Dĩ ãgô Ôvârĩ drĩ âjólé drĩ tĩ 'bá ró rĩ ì'dĩ. Gólâ ì'dĩ " 'Kábĩlĩkĩ drĩ tĩ 'bá Ôvârĩ kã" ' ãrĩ lâ drĩ 'ê'á tã õnjĩ õjĩlã kã jĩlĩ ndrĩ rĩ.

³⁰ Gólâ ì'dĩ má drĩ tã lâ âtalé ânĩ drĩ kĩ, gólâ ãâ'dô íyĩ â'dá'á ngbãangbânõ rĩ. Gõ'dá gólâ kpá ì'dĩ má drĩ kĩ'á nĩ rĩ, âmbã gólâkâ rĩ rĩ'á gãrã má drĩ sĩ rĩ, tãlã drẽ âkpã útĩ mã kô rĩ, gólâ bê rĩ'á.

³¹ Sísĩ rĩ, má nĩ gólâ kô 'díyĩ pã 'bá ró. Gõ'dá ngbãangbânõ rĩ, mã nĩ gólâ trá. Má rĩ bãbâtízĩ 'êlé ânĩ drĩ ìmvũ sĩ, 'dĩ rĩ ã'dô ró bê gólâ rĩ â'dázó ânĩ Ìsĩrã'êlé yĩ drĩ, tãlã ã'dô ró bê kpá õjĩlã 'bãlé â'dólé njãã gólâ rĩ lãgúlĩ kãyĩ gólâ drĩ âcázó rĩ tú."

³²⁻³³ Gõ'dá Yōwānĩ drĩ lãtĩ yĩ drĩ tã nĩzó kĩ, Yésũ ì'dĩ rĩ'á 'díyĩ pã 'bá 'ì rĩ â'dázó õjĩlã drĩ kĩ, "Kãyĩ Yésũ drĩ ânĩzó má drĩ gólâ rĩ ìbábâtízãzó rĩ, mã nĩ gólâ trá 'díyĩ pã 'bá ró. Mĩ ndrê drẽ, Ôvârĩ kĩ, mã ãâ'dô íyĩ mvá 'dĩ nĩ'á, õzõ má õtĩrĩ Línđrĩ Tãndĩ íyĩkã ndrẽê â'dérẽ 'á rĩlĩ gólâ drĩ õzõ âtúbũ kátĩ rĩ. Ôvârĩ kĩ, õzõ má õndrê tã 'dĩ trá rû 'ê'á rĩ, mã â'dô nĩ'á lâ kĩ, õjĩlã tã rĩ 'dĩ drĩ rû 'êzó drĩlã 'dĩ rĩ, trá rĩ'á 'díyĩ pã 'bá 'ì, gõ'dá kpá gólâ tĩbê rĩ 'bá Línđrĩ Tãndĩ Ôvârĩ kã âfêlé õjĩlã drĩ rĩ ì'dĩ.

³⁴ Mã rĩ gógó Yōwānĩ, mã ndrê Línđrĩ Tãndĩ Ôvârĩ kã 'dĩ trá âmã ìlĩ sĩ â'dê trá rĩlĩ gá Yésũ rĩ gógó drĩ. Mã âtã ânĩ drĩ pãtĩ-pãtĩ ró, gólâ rĩ'á 'díyĩ pã 'bá 'ì, gõ'dá gólâ kpá rĩ'á Ôvârĩ rĩ mvá 'ì."

Tã Yésũ drĩ ìtõzó lãjõ'bá drĩ-káká íyĩkã zĩlĩ rĩ

³⁵ Ìdrũ rĩ tí rĩ, Yōwānĩ bãbâtízĩ 'ê 'bá ró rĩ rĩ'á ìyĩ âdré'á lãjõ'bá íyĩkã rĩ rĩ 'bá yĩ bê.

³⁶ Gõ'dá Yōwānĩ ndrê Yésũ bê ânĩ'á rĩ, gólâ drĩ tã âtázó lãjõ'bá íyĩkã rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Nĩ ndrê drẽ âgô rĩ 'bá ânĩlĩ nã! 'Dĩ rĩ'á 'díyĩ pã 'bá gólâ Ôvârĩ drĩ âjólé ânĩ'á drãlé õzõ kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ kátĩ."

* 1:28 1.28 Võ 'dĩ úzĩ rû lâ Bêtãnĩ. 'Dĩ ngĩ Bêtãnĩ gólâ ãnyĩ Yẽrõsãlãmã rû rĩ rû sĩ.

37 Gõ'dá nĩngá sĩ, lājó'ba Yōwánĩ kâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ãyĩ bẽ

- ulĩ Yōwánĩ drĩ âtálẽ 'dĩ rĩ, kôro drĩlĩyĩ ngãzó 'dẽlẽ Yésũ vósĩ.

38 Nĩngá sĩ, Yésũ òtirĩ vò ndrẽê volẽ rĩ, lājó'ba Yōwánĩ kâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ãyĩ ânĩ'á gólá vósĩ. Ítĩ rĩ, Yésũ drĩ âdrézó gólĩyĩ tẽlẽ, gõ'dá âcâ ãyĩ bẽ rĩ, Yésũ drĩ gólĩyĩ ãjízó kĩ, “Ngá ânĩ drĩ lẽlẽ rĩ ã'dô 'ĩ yã?”

Gõ'dá lājó'ba Yōwánĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã-drĩ lógõzó Yésũ drĩ kĩ, “Lĩfĩ ãmbá 'bá, mã lẽ vò ní drĩ rĩzó rĩlĩ rĩ ndrẽlẽ.”

39 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ kpá tã-drĩ lógõzó gólĩyĩ drĩ kĩ, “Ôzõ nĩ òlẽ trá vò mã drĩ rĩzó rĩ ndrẽlẽ rĩ, 'dövó nĩ â'dẽ mã vósĩ, nĩ ânĩ ró bẽ ndrẽlã.” Ítĩ rĩ, drĩlĩyĩ 'dẽzó Yésũ vósĩ, gólá rĩ âjĩlĩ bũũũ cãlẽ vò gólá drĩ rĩzó rĩlĩ rĩ 'álá. Gólĩyĩ drĩ cãzó Yésũ yĩ bẽ vò Yésũ drĩ rĩzó rĩlĩ rĩ 'álá lãnjátulĩ sĩ ãtũ-pá sũ 'á. Gõ'dá drĩlĩyĩ rĩzó Yésũ yĩ bẽ tólá kãyĩ rĩ 'dĩ sĩ.

40 Lājó'ba Yōwánĩ kâ ãlô gólá 'dẽ 'bá Yésũ vósĩ kãyĩ rĩ 'dĩ 'á rĩ, rú lâ ãndĩrĩyã.

41 Gõ'dá ãdrũ rĩ tí rĩ, kôro ãndĩrĩyã drĩ ngãzó nĩlĩ íyĩ âdrúpĩ rú bẽ Sĩmónã rĩ ngálã. Gõ'dá ãndĩrĩyã drĩ tã âtázó âdrúpĩ lâ Sĩmónã drĩ kĩ, “Mã ùsũ 'díyĩ pã 'bá trá!”

42 Gõ'dá drĩlã íyĩ âdrúpĩ Sĩmónã rĩ âdrĩzó âjĩlĩ Yésũ ngálã. Gõ'dá Yésũ ndrẽlẽ bẽ Sĩmónã rĩ, kôro gólá drĩ nĩzó lâ tũ kĩ, Sĩmónã lẽ trá 'dẽlẽ yĩ vósĩ â'dólẽ lājó'ba íyĩkâ ró. Gõ'dá gólá drĩ tã âtázó Sĩmónã drĩ kĩ, “Sĩmónã, Yónã rĩ mvá, mã â'dô ánĩ rú zĩ'á gõ'dá Pétẽrõ.” (Rú Pétẽrõ 'dĩ ãbũrũ tĩ sĩ rĩ'á Kéfã, tã ífĩ lâ kĩ, kúnĩ.)

43 Gõ'dá ãtũ ãzã rĩ sĩ, Yésũ ãsũ tã trá nĩzó gólẽ 'bãdrĩ zĩlĩ Gãlĩlãyã rĩ 'álá lājó'ba yĩ drĩ ùsulĩ 'dĩ 'bá yĩ bẽ. Gõ'dá gólĩyĩ cã bẽ Gãlĩlãyã 'álá rĩ, Yésũ drĩ ãgô ãzã ùsúzó tólá rú lâ Fĩlĩpõ, gõ'dá Yésũ drĩ tã âtázó gólá drĩ kĩ, “Nĩ â'dẽ mã vósĩ.”

44 Fĩlĩpõ rĩ gógó 'dĩ ânĩ ãrĩbã zĩlĩ Bětãsédã rĩ lésĩ, Bětãsédã 'dĩ kpá ãrĩbã ãndĩrĩyã yĩ drĩ ânĩzó 'álá sĩ Pétẽrõ bẽ rĩ 'dĩ.

45 Gõ'dá nĩngá sĩ, Fĩlĩpõ drĩ nĩzó nĩ'á Nãtãnelẽ rĩ ùsulĩ, drĩlã tã âtázó Nãtãnelẽ drĩ kĩ, “Nĩ ãsũ drẽ tã gólá Ôvãrĩ drĩ âtálẽ ãkũ ró Músã yĩ tĩ sĩ tã ãngũ 'bá yĩ bẽ kĩzó nĩ, yĩ ã'dô 'díyĩ pã 'bá ájó'á ãmã drĩ rĩ! 'Díyĩ pã 'bá rĩ gógó 'dĩ bẽ rĩ'á ãmã lãfálẽ ngbãangbãno! Mã ùsũ gólá trá! Rú lâ Yésũ gólá Yõsépã rĩ mvá 'ĩ ãrĩbã zĩlĩ Nãzãrẽtã rĩ lésĩ.”

46 Gõ'dá Nãtãnelẽ drĩ tã âtázó Fĩlĩpõ drĩ kĩ, “Tã tãndĩ ãcã fĩ trá ãfõlẽ Nãzãrẽtã lésĩ yã?” Fĩlĩpõ drĩ tã-drĩ lógõzó Nãtãnelẽ drĩ kĩ, “Nĩ ôkĩ tã kô, nõo tã pãtĩ 'ĩ! Nĩ ânĩ, mã nĩ ró bẽ ndrẽlã.” Gõ'dá ãtĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngãzó nĩlĩ Yésũ rĩ ndrẽlẽ.

47 Gõ'dá Yésũ ndrê bê Nātānélé ânĩrĩ 'á yí ngálâ rĩ, Yésũ drĩ tâ âtázó kĩ, "Nĩ ndrê drê ágô rĩ 'bá ânĩlĩ nã! Gólâ rĩ'á òjĩlâ tãndĩ âmákâ Īsĩrã'élé yí kâ tíbê ònjô ádó 'bá kô rĩ ĩ'dĩ."

48 Nĩngá sĩ, Nātānélé drĩ tâ âtázó Yésũ drĩ kĩ, "Tĩ ní nĩ mã ángô tí ró yã?" Gõ'dá Yésũ drĩ tâ-drĩ jázó Nātānélé tĩ kĩ, "Má ndrê ní trá vò tíbê ní drĩ rĩzó lówólé 'á lâ, kãnágõwá líndrĩ nã 'á, drê âkpākã'dã Filĩpõ nĩlĩ âmâ tâ âtálé ní drĩ kô."

49 Gõ'dá Nātānélé drĩ tâ âtázó Yésũ drĩ kĩ, "Lĩfĩ ĩmbá 'bá, mã lê tâ trá kĩ, ní Ôvārĩ rĩ mvá 'ĩ, gõ'dá kpá Kúmú âmâ òjĩlâ Īsĩrã'élé kâ kâ."

50 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ kpá tâ-drĩ lôgõzó Nātānélé drĩ kĩ, "Nĩ lê tâ kĩzó nĩ, mã ã'dô Ôvārĩ rĩ mvá ĩ'dĩ rĩ, tâlâ mã drĩ tâ âtázó ní drĩ kĩ, mã ndrê ní âkpākã'dã, ní drĩ rĩzó lówólé kãnágõwá líndrĩ nã 'á rĩ drĩ sĩ yã? Má âtâ ní drĩ pătĩ-pătĩ ró, ní ã'dô tâ lâràkô gólâ ânĩ tĩ drĩ â'dızó rĩ ndrê'á ĩzátú gǎřǎ gólâ nõ drĩ sĩ."

51 Gõ'dá Yésũ drĩ kpá tâ âtázó ó'dĩ kĩ, "Nĩ ârĩ tâ nô, ânĩ ndrĩ! ĩzátú 'bũũ ã'dô rũ nĩ'á ânĩ drĩ mãlâyĩkã Ôvārĩ kâ rĩ 'bá yĩ ndrêzó ânĩrĩ 'á mã ngálâ, Ôvārĩ ã'dô ã'dá'á lâ kĩ, pătĩ, mã rĩ'á gólâ tíbê yí drĩ ájólé trá úrũ lésĩ rĩ ĩ'dĩ."

2

Tã lâràkô drĩ-káká Yésũ drĩ 'élé lǎgĩ Kánã 'álâ rĩ 'á rĩ

1 Kãyĩ rĩ vósĩ, òjĩlâ ázâ 'bá yĩ rĩ'á kārāmã lǎgĩ kâ 'ẽ'á jǎrĩbã mvá zĩlĩ Kánã rĩ 'á, 'bǎdrĩ Gālĩláyã kâ rĩ 'álâ. Mãriyã Yésũ rĩ ândrê kpá rĩ'á lǎgĩ 'dĩ vò lâ 'á.

2 Gõ'dá lǎgĩ lípĩ yĩ drĩ kpá Yésũ rĩ ázızó ânĩlĩ kārāmã lǎgĩ 'dĩ kâ 'dĩ 'á lǎjô'bá íyĩkã rĩ 'bá yĩ bê. Ítĩ rĩ, Yésũ yĩ drĩ ngázó nĩlĩ.

3 Gõ'dá òtĩrĩ cǎã kārāmã lǎgĩ kâ 'dĩ ító 'á lâ 'á rĩ, òdrá kārāmã kâ 'dĩ drĩ rũ ndêzó. Gõ'dá òdrá kārāmã rĩ 'dĩ kâ ndê rũ bê rĩ, Mãriyã drĩ ânĩzó Yésũ ngálâ tâ âtálé gólâ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ámâ mvá, òdrá kārāmã nõ kâ nõ ndê rũ trá!"

4 Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drĩ tâ-drĩ lôgõzó ândrê lâ drĩ kĩ, "Nĩ âtâ tâ lâ mã drĩ ã'dô tāsĩ yã? 'Dĩlĩ ã'dó tâ âmákâ ĩ'dĩ kô. Kãyĩ mã drĩ mbârākã âmákâ ã'dázó òjĩlâ drĩ rĩ âcá drê kô."

5 Gõ'dá nĩngá sĩ, ândrê lâ drĩ lĩfĩ jázó rũ ĩ'bũ 'bá lǎgĩ lípĩ kâ rĩ 'bá yĩ ngálâ tâ âtálé gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ 'ẽ ngá gólâ drĩ ã'dálé ânĩ drĩ 'élé rĩ ĩ'dĩ."

6 'Bã kārāmã 'êzó 'á lâ 'dĩ, cú rĩ'á límvo ǎngĩ ǎngĩ bê nĩ-kázĩyá rĩzó límvo lódálé 'á lâ sĩ.*

* 2:6 2.6 **Límvo** 'Dĩlĩ ãlô-ãlô ódã límvo sǎfĩyã nĩlĩ 'ásĩ 'á lâ. Òjĩlâ rĩ ĩyĩ nyǎányã jĩlĩ límvo rĩ 'dĩ sĩ, tâlâ yĩ ã'dô ró bê ngbángbã ã'dô lâ'bí Yúdã yĩ kâ vó ró.

⁷ Gō'dá nīngá sī, Yēsū drí tã átázó rû ì'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drí kī nī rī, “Nī nī ìmvũ âbêlé óró lésĩ lôdâlê ìmvó 'dĩ 'bá yí 'ásĩ.” Ítí rī, rû ì'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drí nĩzó ìmvũ âbêlé lôdâlê ìmvó 'dĩ 'bá yí 'ásĩ dũũdũ.

⁸ Gō'dá nīngá sī, ìmvó ạngĩ ạngĩ 'dĩ 'bá yí ícã bê dũũdũ rī, Yēsū drí kpá tã átázó rû ì'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drí kī, “Nī bê ìmvũ 'dĩ âjílí kārámã vó ndrê 'bá drí.” Drílĩyĩ 'êzó lâ té ôzô Yēsū drí átálê rī kâtí.

⁹ Nīngá sī, kārámã vó ndrê 'bá 'dĩ drí ìmvũ rû ì'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drí âjílí yí drí 'dĩ trôzó âmbêlé rī, gō'dá ìmvũ rī 'dĩ jã rû trá ôdrá ró, gō'dá âsô-âsô ró gãrã sísí gólĩyĩ drí rĩ'á mvũlã rī drĩ sī. Kārámã vó ndrê 'bá 'dĩ nĩ kô ngátã ôdrá 'dĩ ùsũ rû â'dô 'ásĩ yã rī, gō'dá rû ì'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí nĩ vó ôdrá 'dĩ ùsúzó rī trá, gólĩyĩ â'dá lâ kô kārámã vó ndrê 'bá 'dĩ drí. Gō'dá kārámã vó ndrê 'bá 'dĩ drí ôdrógô ôkó lâ rī âjílí 'dĩ âzízó tã átázó drílã kī nī rī,

¹⁰ “Ôjílã rī ôdrá íyíkã âsô 'bá âsô rī lânjílí ì'dĩ sísí kārámã vó 'ásĩ, gôzó gólã âsô 'bá kô rī fêlé âdũkũ lâ ró, ôzô ôjílã âzílí rī 'bá yí â'dô trá 'dô ôdrá ró rī. Gō'dá áníkã rī â'dô íyíkã ítĩ kô. Ní âyê áníkã ôdrá âsô 'bá dódó kôrô rī trá fêlé ôjílã drí âdũkũ lâ ró.”

¹¹ 'Dĩ tã lârákô drĩ-káká Yēsū kã 'êlé rī ì'dĩ. Tã lârákô 'dĩ rī â'dálã kī, Yēsū Ôvãrí rī mvá 'ì. Gō'dá lâjóbã gólãkã ndrê ìyĩ bê tã lârákô gólã drí 'êlé 'dĩ rī, gólĩyĩ drí tã-drĩ lêzó pãtĩ-pãtĩ ró kī, Yēsū Ôvãrí rī mvá 'ì.

¹² Kārámã lâgĩ kã 'dĩ vósĩ rī, Yēsū yí drí ngãzó nĩlí Kãpêrãnómã 'álã, ândrê lâ yí bê, gō'dá âdrúpĩ lâ yí bê gō'dá kpá lâjóbã íyíkã rī 'bá yí bê 'êlã kãyĩ fínyáwã.

Tã Yēsū drí ngá lâzĩ 'bá lâdrózó ã'dĩ-drĩ jó ạngĩ Ôvãrí kã

rĩ kã 'ásĩ rĩ

(Mátáyô 21.12-13; Mārākô 11.15-17; Lúkã 19.45-46)

¹³ Gō'dá kãyĩ kārámã lâvũ-lâvũ kôrô kã rī trá ânyĩ. Tã 'dĩ tãsĩ rī, Yēsū yí drí nĩzó Yêrôsãlémã 'álã lâjóbã íyíkã 'dĩ 'bá yí bê.

¹⁴ Tólã drílĩyĩ fĩzó ã'dĩ-drĩ jó ạngĩ Ôvãrí kã rĩ kã 'á, drílĩyĩ ngá lâzĩ 'bá ùsúzó dũũ, âzã 'bá yí rĩ'á ítĩ lâzĩ'á, âzã 'bá yí rĩ'á kãbĩlĩkĩ lâzĩ'á, âzã 'bá yí âmámô lâzĩ'á, â'dô ró bê fêlé ngá fêfê ró Ôvãrí drí, gō'dá âzã 'bá yí íyíkã kpá âdĩ ôrĩ ìkúrã'á âdĩ ôrĩ ngũngĩ ôjílã âzã 'bá yí kã sī.

¹⁵ Gō'dá Yēsū ndrê tã 'dĩ bê rī, tã rī 'dĩ sú gólã ìfĩ kô, tãlã ôjílã 'dĩ 'bá yí rī ngá 'dĩ 'bá yí lâzĩlĩ lâgĩ ônjĩ sī jó Ôvãrí kã rĩ 'á. Ítí rī, Yēsū drí ngãzó bãgó pĩpĩ âtrôlé gôzó 'ã lâ átílí ândálê, â'dô ró bê ônjóró'bí ró, ôjílã rĩ 'bá kôrônyã lâzĩlĩ 'dĩ

'bá yī lâdrózó ndrī volé kōrōnyā ãyíkâ 'dĩ 'bá yí bē ã'dĩ sĩ lâ, gō'dá gólâ drī kpá tārābízā âđĩ ãkúrâ 'bá yí kâ 'dĩ lôzézó ndrī vūdrĩ âđĩ gólĩyíkâ 'dĩ 'bá yí drī rû lâpēzó ndíyángá vūdrĩ sĩ.

16 Gō'dá Yēsũ drī tã âtázó òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá ãmámō lâzĩlĩ 'dĩ 'bá yí drī kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ârĩ drē tã ámakâ nō! Nĩ rĩ ngá lâzĩlĩ ã'dĩ-drĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ 'á ã'dô tāsĩ yã? Nōô vō ámâ átã kâ ã'dĩ. Rĩ'á ònjĩ ró ãnĩ drī 'bãzó lâ â'dólé vō ngá lâzĩ kâ ró! Nĩ ù'dũ ngá ãnikâ 'dĩ 'bá yí trôlé, nĩzó ã'dĩ bē lâ volé nōngá sĩ."

17 Gō'dá nĩngá sĩ, lâjô'bá Yēsũ kâ ârĩ ãyĩ tã Yēsũ drī âtálé 'dĩ bē rĩ, gólĩyĩ drī nĩzó lâ kĩ, Yēsũ rĩ'á vō Ôvârĩ rĩ ãrãtã kâ lôvó lâ bē yí 'á dũũ. Gólâ rĩ vó lâ ndrêlé nyé òzô kúmú Dãwúđĩ kãtĩ, tĩbē tã átã 'bá kĩ'á nĩ rĩ, "Ôvârĩ, tã lôvó bē rĩ'á má 'á dũũ rĩzó jó ánikâ vó lâ ndrêlé."

18 Gō'dá nĩngá sĩ, drĩ-'bá ángĩ Yúdã yí kâ rĩ 'bá yí trá ăwă ró tã Yēsũ drī ngá lâzĩ 'bá lâdrózó ã'dĩ-drĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ 'ásĩ rĩ tāsĩ, gólĩyĩ drī ânĩzó Yēsũ ngálâ tĩ ânyálé gólâ bē tã 'dĩ tāsĩ kĩ, "Tãlã ã'dô 'ĩ ní drĩ ânĩ 'bãzó â'dólé gãră ãzĩ-ãzĩ drĩ sĩ yã? ã'dô ãtĩ rĩ, ní 'ê drē tã lârãkô tĩbē â'dã 'bá lâ kĩ'á nĩ rĩ, 'dĩ drĩ-ăcê Ôvârĩ kâ rĩ ã'dĩ rĩ, mã nĩ ró bē kĩ'á nĩ rĩ, ní ânĩ Ôvârĩ ngá lésĩ."

19 Yēsũ drī tã-drĩ lôgôzó gólĩyĩ drĩ kĩ, "Ănĩ, òzô kpálé nĩ ùũfũ jó Ôvârĩ kâ nō rĩ, mã rĩ gógó, mã â'dô bē'á lâ kpá ó'dĩ cê kãyĩ nã sĩ."

20 Gō'dá drĩ-'bá ángĩ Yúdã yí kâ 'dĩ 'bá yí drĩ tã-drĩ jãzó Yēsũ drĩ kĩ, "Wúũwú, ní âvĩ tráã! Nĩ nĩ kô kĩ'á nĩ rĩ, òjĩlã 'dĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ 'dĩ ndêlé ndrô nyã'dĩ-rĩ-drĩ-lã-ngã-njĩ-kãzĩyã sĩ yã? Nĩ ãsũ ánikâ bē-rĩ kĩ, ní â'dô ãcã'á jó ángĩ 'dĩ 'dĩlĩ ndêlé cê kãyĩ nã sĩ yã?"

21 Úlĩ Yēsũ drĩ âtálé jó ángĩ Ôvârĩ kâ ùũfũ kâ 'dĩ, tákô, rĩ'á ùlĩ mănĩgô 'ĩ, ãyĩ rũ'bã ãnyãkú tāsĩ, drĩ-'bá ángĩ Yúdã yí kâ â'dô ãyĩ fũ'á, gō'dá kãyĩ nã sĩ, yí â'dô lĩdrĩ'á kpá ó'dĩ ôdrã 'ásĩ.

22 Gō'dá kãyĩ gólâ lâjô'bá Yēsũ kâ 'dĩ 'bá yí drĩ Yēsũ rĩ ndrêzó lĩdrĩ trá ôdrã 'ásĩ rĩ, ùlĩ tĩbē Yēsũ drĩ âtálé gólĩyĩ drĩ kĩ'á nĩ rĩ, áã'dô ãyĩ fũ'á, gō'dá kãyĩ nã sĩ, yí â'dô lĩdrĩ'á kpá ó'dĩ ôdrã 'ásĩ rĩ drĩ âgázó gólĩyĩ drĩ. Gō'dá lâjô'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yí drĩ tã lēzó ùlĩ tĩbē Ôvârĩ drĩ âtálé búkũ 'á kĩ'á nĩ rĩ, yí â'dô 'dĩyĩ pã 'bá rĩ lĩdrĩ'á kpá ó'dĩ ôdrã 'ásĩ rĩ trá, tákô, rĩ'á tã mbĩ 'ĩ. Gólĩyĩ lē tã 'dĩ, tãlã gólĩyĩ ndrê trá ùlĩ Yēsũ drĩ âtálé rĩ, tã lâ 'ê rũ trá pãtĩĩ.

23 Kậyi kārāmā lậvũ-lậvũ kô rô kâ 'dĩ 'bá yĩ sĩ, Yēsũ drĩ tã lârâkô ôjĩlã pã kâ 'êzô dũu mbârâkã Ôvârĩ kâ sĩ. Gõ'dá ôjĩlã ndrê iỹi tã lârâkô gólâkâ 'êlê 'dĩ 'bá yĩ bê rĩ, ôjĩlã dũu drĩ ngâzô 'dó tã lêlê gólâ 'á. Gõ'dá tã ịsũ gólĩyĩkâ Yēsũ rĩ tāsĩ kĩ'á nĩ rĩ, Yēsũ â'dô iỹi pã'á ôjĩlã Rómã kâ drĩgá sĩ 'dĩ rĩ'á anyâ rô.

24 Gõ'dá Yēsũ lêe kô tã ịsũ gólĩyĩkâ 'dĩ 'êlê i'dĩ, tãlã gólâ nĩ tã ịsũ gólĩyĩkâ trá ndrĩ tãndĩ rô.

25 Gólâ lêe kô ôjĩlã âzâ drĩ tã âtalé yĩ drĩ ôjĩlã mvá tāsĩ, tãlã gólâ nĩ tã ịsũ anyâ gólĩyĩ pịpịsịlĩ 'á rĩ kpá trá ndrĩ.

3

Tã Nĩkôdímã drĩ nĩzô tã ịjĩlĩ Yēsũ tị rĩ

1 Âgô âzâ bê rú lâ Nĩkôdímã, gólâ sịsị-lésĩ tã Yúdă yĩ kâ kĩ 'bá 'i, gõ'dá kpá drĩ-'bá Pậrusĩ yĩ kâ i'dĩ.

2 Ngắcị ălô sĩ, gólâ drĩ ngâzô nĩlĩ Yēsũ ngálâ. Gõ'dá gólâ câ bê Yēsũ ngálâ rĩ, drĩlã tã âtázô Yēsũ drĩ kĩ, “Tã ỉmbá 'bá, mã nĩ trá kĩ, Ôvârĩ âjô nĩ nĩ ânĩ'á tã íyĩkâ ỉmbálê ămã drĩ, tãlã ôjĩlã âzâ yũ'dậwậ ắngô nồ 'á tã lârâkô nĩ drĩ rĩ'á 'êlâ 'dĩ 'êlê, ỏzô mbârâkã Ôvârĩ kâ â'dô yũ'dậwậ gólâ bê rĩ.”

3 Gõ'dá Yēsũ drĩ tã-drĩ jăzô Nĩkôdímã drĩ kĩ, “Má âtâ nĩ drĩ nồ tã pậtị-pậtị rô rĩ i'dĩ, ỏzô ôjĩlã ỏlê tã trá â'dózô Ôvârĩ rĩ mvá rô rĩ, áâ'dô gólâ rĩ tị'á zălô ó'dĩ.”

4 Gõ'dá Nĩkôdímã nịj ủlĩ Yēsũ kâ âtalé 'dĩ ỉfĩ lâ kô, gólâ rĩ tị ậ'dị gõ'dá trá ậ'dị tã Yēsũ drĩ âtalé 'dĩ tāsĩ. Gõ'dá gólâ drĩ tã-drĩ jăzô Yēsũ drĩ kĩ, “Â'dô â'dó'á ỉtĩ 'dĩ íyĩkâ kó ángô tị rô kízô nĩ rĩ, ôjĩlã â'dó 'bá trá ángĩ rĩ áâ'dô tị'á lâ kpá ó'dĩ 'dĩ yã? Ôjĩlã mbã 'bá trá ángĩ rĩ â'dô gõ'á kpá ó'dĩ ândrê lâ 'á gỏzô tịlã ándálê trá ó'dĩ yã?”

5 Gõ'dá Yēsũ drĩ kpá tã-drĩ lỏgỏzô Nĩkôdímã drĩ kĩ, “Má âtâ nĩ drĩ nồ tã pậtị 'i, ỏzô ủtị ôjĩlã kô ó'dĩ rô rĩ, gólâ ỉcá kô â'dólê ôjĩlã Ôvârĩ kâ rô. Áâ'dô ôjĩlã ndrĩ tị'á zălô Lỉndrĩ Tãndĩ Ôvârĩ kâ rĩ sĩ, gõ'dá kpá tã ỏnịj gólĩyĩkâ jỉzô zălô lỉmvũ Ôvârĩ kâ rĩ sĩ, ỉtĩ rĩ, gólĩyĩ 'dê gbỗ â'dólê ôjĩlã Ôvârĩ kâ rô.

6 Mĩ ndrê drê, ôjĩlã mvá tị íyĩkâ kpá té íyĩ nyăányă i'dĩ, gõ'dá Lỉndrĩ Tãndĩ Ôvârĩ kâ tị íyĩkâ fĩ té íyĩ nyăányă i'dĩ, â'dô-â'dô bê ôjĩlã Ôvârĩ kâ rô.

7 Nĩkôdímã! Ánĩ drĩ ỏlịjã tã má drĩ âtalé nĩ drĩ nồ sĩ kô! Rĩ'á tã pậtị rô ắnĩ ndrĩ tịzô ó'dĩ, nĩ 'dê gbỗ â'dólê ôjĩlã Ôvârĩ kâ rô.

8 Nĩ ịsũ drê gbỗ tã ỉlĩ kâ. Ỉlĩ vị íyĩkâ vồ 'ásĩ ndrĩ. Gõ'dá mã ndrê vồ ỉlĩ kâ rỉzô rĩ kô. Ỉlĩ ỏtĩrĩ rĩ vịlĩ rĩ, mã nịj kô, gólâ rĩ nĩlĩ ángô lê, gõ'dá mã ndrê ỉlĩ rĩ 'dĩ rú'bạ lâ kpá kô. Gõ'dá

ōjilā gólā tīlī trá Línđrí Tāndí Ôvārí kâ sī rī, â'dô 'bā'á kpá ítí. Ítí rī, mã nñi tã tã lâ sī rī kpá kô."

⁹ Gô'dá Nīkōdīmā drí kpá tã-drī lôgōzô Yésū drí kī, "'É'ě, tã áníkâ 'dī fī drē zāâ má drī kô."

¹⁰ Nīngá sī, Yésū drí kpá tã âtázô Nīkōdīmā drí ó'dí kī, "Nīkōdīmā, nī tã ìmbá 'bá ạngí òjilā ndrī ãmákâ Ísīrā'élé kâ drí rī'á ìnjilā rī ì'dí. Tālā ã'dô 'ì ulí má drí âtálé nō drí zāâ fīzô ní drī kô rī?"

¹¹ Ní ârī drē tã má drí âtálé ní drí nō tãndí ró, tálā 'dī rī'á ngá gólā ãmā drí ndrēlé trá ãmā līfī sī rī ì'dí. Gô'dá tálā ã'dô 'ì ní drí tã lēzô kô ngá ãmā drí ndrēlé trá pătī rí nō 'á yā?

¹² Ní ârī drē, má â'dâ tã úrú 'álâ nã â'dô lâ ãnī drí ngá gólīyī ăngó nō 'á nō 'bá yī sī, gô'dá tã lâ fī drē zāâ ãnī drī kô. Ôzô gô'dá má ââtâ ngá gólīyī úrú 'álâ rī tã lâ ì'dí pătī rī, nī â'dô tã-drī lâ lē'á fī trá yā?

¹³ Má âtâ ní drí, òjilā ãzâ yù'dawá cã 'bá trá úrú 'álâ, cé mã gólā âjólé trá úrú lésī nō ì'dí ãnī 'bá tã úrú 'álâ kâ nã 'bá yī âtálé ní drí rī.

¹⁴⁻¹⁵ "Má âtâ ní drí, rī'á ìcâ-ìcâ ró ódrí mã âjólé trá úrú lésī rī ìngálé úrú fē drī, tálā gólīyī tībē tã lē 'bá trá má 'á rī ũsū ró ìyī lédre-lédre ãdūkū ãkó rī bē, nyé ôzô Músā drí 'ērē lâ ãkū ró ãmā á'bíyá yī drí òmā 'á kâyī ìnī drí rīzô gólīyī ôcílí rī tú rī kâtí. Gólā êdē ìnī línđrí trá ìpálé fē sīlī ìngálé úrú, tálā òjilā gólīyī ìnī drí ôcílí rī ìngā ìyī līfī trá úrú ìnī línđrí 'dī ndrēlé rī, Ôvārí â'dô gólīyī pã'á ôdrā ìnī drí gólīyī cízô 'dī 'ásí.

¹⁶ Ôvārí lē òjilā trá ndrī rōô, tálā gólā âjô mvá íyíkâ kó ãlô nō trá ãnī'á drālē tã ònjí gólīyíkâ tāsī, tálā òjilā tībē tã lē 'bá trá mvá gólākâ nō 'á rī drāá kô gô'dá â'dô rī'á lédre-lédre ró zāâ, ôzô rú'bá ìnyákú lâ ôdrā kpá lé rī."

¹⁷ Pătī-pătī ró, Ôvārí âjô ìyī mvá ăngó nō 'á nō, â'dô kô lãnô fēlé òjilā drí tã ònjí gólīyíkâ tāsī. Bē-rī Ôvārí âjô ìyī mvá ăngó nō 'á nō òjilā pālē tã ònjí gólīyíkâ rī 'ásí.

¹⁸ Ôjilā gólīyī ndrī lē 'bá trá Ôvārí rī mvá 'á rī áâ'dô ìyī ngá pã'á lãnô 'ē'á fēlā gólīyī drí tã ònjí gólīyíkâ tāsī rī 'ásí. Gô'dá gólīyī lē 'bá Ôvārí rī mvá 'á kô rī, áâ'dô ìyíkâ lãnô tã ònjí ìyíkâ rī kâ ña'á ìyī drī.

¹⁹ Rī'á tã mbị ró, lãnô tã ònjí òjilā gólīyī tã lē 'bá Ôvārí rī mvá 'á kô rī kâ fēzô gólīyī drí. Nī ndrē drē, Ôvārí âjô ìyī mvá ăngó nō 'á nō, ã'dô ró ngá ì'í tã mbị kâ â'dálé òjilā drí. Gô'dá òjilā lēé kô rīlī ngá ì'í 'dī 'á. Gólīyī lē tákányī rīlī zāâ

íníríkúwá Sātánā ká rĩ 'á, tálā tā 'ě'ě gólíyíkā ndrĩ rĩ'á ōnjí ró.

²⁰ Ōjílā gólíyĩ tā ōnjí 'ě 'bá rĩ yĩ gā ãyĩ ngá ã'ĩ trá dó, tálā ōōzó tā ōnjí ãyíkā ndrēē kō.

²¹ Ōjílā gólíyĩ rĩ 'bá tā pātĩ Ōvārĩ ká lélé pĩpĩsílĩ ālō sĩ rĩ, gólíyĩ ã'dĩ túbē ngá ã'ĩ Ōvārĩ ká 'dĩ lậgú 'bá rĩ. Gō'dá ngá ã'ĩ 'dĩ â'dô tā â'dá'á ōjílā āzā 'bá yĩ drĩ kĩ, gólā rĩ 'dĩ tā Ōvārĩ drĩ lélé gólā drĩ 'ėlé rĩ 'ėlé ã'dĩ.

Tā Yōwánĩ bābātízĩ 'ě 'bá ró rĩ drĩ átálé 'díyĩ pā 'bá tāsĩ rĩ

²² Gō'dá nĩngá sĩ rĩ, Yēsũ yĩ drĩ ngāzó Yērōsālēmā 'ásĩ nĩlĩ lājó'bá íyíkā yĩ bē 'bādrĩ mvá āzā 'bá yĩ Yūdáyā ká 'álā rĩlĩ ōjílā 'bādrĩ mvá 'dĩ 'bá yĩ ká lĩfĩ lā yĩ ãmbálé tā Ōvārĩ ká sĩ. Gō'dá gólíyĩ drĩ rĩzó ōjílā gólíyĩ tā ãmbā Yēsũ ká tāsĩ rĩ lē 'bá trá rĩ 'bá yĩ ãbábátízālé.

²³ 'Dĩ Yōwánĩ íyíkā kpá rĩ'á ōjílā ãbábátízā'á vō zĩlĩ Āyēnónā rĩ 'á ānyĩ jārĩbā āzā zĩlĩ Sālímā rĩ lậgátĩ, tálā lĩmvũ tándĩ bē tólā dũũ bābātízĩ 'ězó 'á lā. Gō'dá ōjílā dũũ tā lē 'bá trá tā Ōvārĩ ká 'á rĩ, rĩ ãyĩ trá ānĩlĩ Yōwánĩ rĩ ãjĩlĩ ãyĩ ãbábátízālé.

²⁴ Tā 'dĩ 'bá yĩ â'dô trá drē ākpākā'dā Ērōdē Ānītípā rú drē Yōwánĩ 'bálé gānĩmā 'á kō.

²⁵ Kàyĩ āzā sĩ, lājó'bá Yōwánĩ ká rĩ'á ãyĩ tĩ ānyá'á āgō āzā 'bāsúrũ Yúdā yĩ ká 'ásĩ rĩ bē, tā lā'bí ngĩngĩ gólā â'dózo ngbāngbā Ōvārĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á rĩ tāsĩ.

²⁶ Gō'dá gólíyĩ ārĩlĩ bē tā túbē āgō 'dĩ átálé rĩ, lājó'bá Yōwánĩ ká 'dĩ 'bá yĩ drĩ tā átázó Yōwánĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Lĩfĩ ãmbā 'bá, āgō gólā nĩ drĩ ùsúlĩ 'á'á lésĩ nĩ drĩ zĩlĩ 'díyĩ pā 'bá ró rĩ kpá rĩ'á ōjílā ãbábátízā'á gō'dá ānĩ-ānĩ ōjílā ká āmā ngáā nōlé rĩ vō lā 'á rĩ, ōjílā ãyĩngá 'dó rĩ'á nĩ'á gólā ngálā bābātízĩ tāsĩ."

²⁷ Gō'dá nĩngá sĩ, Yōwánĩ drĩ tā-drĩ lōgōzó lājó'bá íyíkā 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Nĩ ĩsũ tā kō, tálā āgō rú bē Yēsũ 'dĩ rĩ, Ōvārĩ fē mbārākā nĩ gólā drĩ rĩzó ōjílā ãbábátízālé 'dĩ. Gólā 'ě 'dĩ â'dó kō mbārākā íyíkā sĩ.

²⁸ Ānĩ ndrĩ, nĩ nĩ trá tándĩ ró, má rĩ trá átálā ōjílā drĩ ndrĩ kĩ, 'Má â'dó kō 'díyĩ pā 'bá 'ĩ. Ōvārĩ ājō mā trá sĩsĩ íyíkā cé ōjílā ēdélé njāā ānĩ-ānĩ gólākā rĩ tēlé.'

²⁹ Mā rĩ'á āyĩkō ró, tálā ōjílā dũũ rĩ'á nĩ'á Yēsũ ngálā. 'Dĩ má â'dô 'bā'á nyé ōzō āgō ānjĩ āzā rũ-lē-āzĩ lā bē rĩ kátĩ, gō'dá ōzō āgō ānjĩ rĩ 'dĩ ōgĩ ōkó trá ó'dĩ rĩ, ōjílā ndrĩ drĩ â'dózo āyĩkō ró, tálā gólíyĩ ndrē āyĩkō āgō ānjĩ 'dĩ ká ã'dĩ ōkó lā ó'dĩ 'dĩ bē. Kpálé rĩ, gólíyĩ ícā kō ōkó 'dĩ trólé nĩ.

³⁰ Rĩ'á tãndĩ ró Yésũ drí ácăzó ôjílã ãmbá tã lâ drí lâzélé rōo rĩ ró. Ôzō âmã tã ôlâzê kô rĩ, tã lâ 'é ngá âzâ kô.

³¹ "Tã pătĩ ró, ôjílã gólã ânĩ 'bá Ôvârĩ ngá lésĩ rĩ ãmbã íyíkã kpá té tã gólĩyĩ Ôvârĩ ngá lésĩ rĩ yĩ ĩ'dĩ. Gõ'dá mã ôjílã ãngó nõ kã ró rĩ, rĩ tã Ôvârĩ kã ãmbálé tã nĩnĩ ãngó nõ kã rĩ vó ró. Ĩtĩ rĩ, Yésũ rĩ'á gặặ má drĩ sĩ, tãlã gólã ânĩ trá Ôvârĩ ngá lésĩ.

³² Yésũ rĩ íyíkã nõ tã yĩ drí ndrêlé trá kpá yĩ drí árĩlĩ trá rĩ ãmbálé ĩ'dĩ. Gõ'dá cé ôjílã fínyáwá lẽ ĩyĩ tã nĩ tã ãmbã gólãkã 'dĩ 'á.

³³ Ôjílã gólĩyĩ tã lẽ 'bá trá tã ãmbã Yésũ kã 'á rĩ, 'dĩ gólĩyĩ â'dã tã trá kĩ, tã Ôvârĩ kã tã pătĩ ró.

³⁴ Tãlã Ôvârĩ ajô Yésũ nĩ ânĩlĩ tã âtĩ-âtĩ íyíkã ãmbálé âmã drĩ. Ôvârĩ rĩ'á Yésũ bê ngá ãlô ró, gõ'dá gólã drĩ Lĩndrĩ Tãndĩ íyíkã ajózó mbârãkã bê ânĩlĩ rĩlĩ Yésũ bê, Yésũ ô'ê ró ngá ndrĩ mbârãkã lâ sĩ.

³⁵ Nĩ ndrê drẽ, Ôvârĩ lẽ íyĩ mvá Yésũ trá rōo. Gõ'dá gólã drĩ drĩ-ácê fẽzó Yésũ drĩ â'dózó mbârãkã bê ngá ndrĩ drĩlĩ.

³⁶ Ôjílã ndrĩ tĩbê tã lẽ 'bá trá Ôvârĩ rĩ mvá 'á rĩ, gólĩyĩ trá ôjílã Ôvârĩ kã ĩ'dĩ gõ'dá Ôvârĩ â'dô lédrẽ-lédrẽ ăđũkũ ăkó rĩ fẽ'á gólĩyĩ drĩ. Gõ'dá ôzô ôjílã ôlẽ tã Ôvârĩ rĩ mvá 'á kô rĩ, rĩ'á ônjĩ ró! Ôvârĩ fẽé lédrẽ-lédrẽ ăđũkũ ăkó rĩ gólĩyĩ drĩ kô. Ôvârĩ â'dô rĩ'á zãã lãnô fẽ'á ĩ'dĩ gólĩyĩ drĩ tã ônjĩ gólĩyĩkã 'dĩ tãsi, tãlã Ôvârĩ rĩ'á ăwặ ró gólĩyĩ bê."

4

Tã Yésũ drĩ âtalé ôkó Sãmárĩyã lé 'bá ró rĩ drĩ rĩ

¹⁻³ Kậyĩ nã 'bá yĩ 'á rĩ, ôjílã dũũ rĩ trá nĩlĩ Yésũ ngálã bãbâtĩzĩ 'êlé. Ôjílã rĩ 'bá 'dêlé Yésũ vósĩ gõ'dá Yésũ yĩ drĩ kpá rĩzó bãbâtĩzĩ 'êlé drĩlĩyĩ rĩ, trá gặặ gólĩyĩ rĩ 'bá nĩlĩ Yōwánĩ ngálã rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ. Gbō lé ôjílã 'dĩ 'bá yĩ rĩ ĩyĩ bê nĩlĩ Yésũ ngálã rĩ, Yésũ rĩ gógó nyãányã lâ 'é bãbâtĩzĩ cú nĩ ôjílã rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kô. Lăjố'bá gólãkã rĩ 'bá yĩ rĩ ĩyĩ nĩ bãbâtĩzĩ 'êlé ôjílã 'dĩ 'bá yĩ drĩ. Gõ'dá Pặrusĩ yĩ ârĩ ĩyĩ bê tã 'dĩ rĩ, tã 'dĩ sú gõ'dá gólĩyĩ rũ kô. Gõ'dá Yésũ nĩ tã 'dĩ bê kĩ, tã 'dĩ sú Pặrusĩ yĩ rũ gõ'dá kô rĩ, gólĩyĩ drĩ ngãzó nĩlĩ lăjố'bá íyíkã 'dĩ 'bá yĩ bê 'bặdrĩ Yũdặặ kã 'dĩ âyélé gốzó volé Gălĩlăyă 'álă.

⁴ Gõ'dá gồgồ Gălĩlăyă 'álă rĩ sĩ rĩ, Yésũ yĩ nĩ kôrô lặặ gólã nĩ 'bá kpưú 'bặdrĩ zĩlĩ Sãmárĩyă rĩ 'ásĩ rĩ 'ásĩ.

5-6 Gō'dá gólīyī drī nīzō cālē ānyī jārībā mvá āzā Sāmārīyā kâ zīlī Sīkārā rī lāgātī. Óró bē rī'á tólā tībē Yākóbā* drī 'dīlī trá ākū ró gō'dá drīlā fēlē ĩnyákū lâ bē iyī mvá Yōsēpā drī rī. Yēsū yī gō cā bē óró 'dī tī rī, lāpō ācī kâ fī trá gólā rú rōō. 'Dīlī rī'á ĩtú-pá mūdri-drī-lā-gā-rī sī, ĩtú âmē gō'dá trá rōō. Ĩtī rī, gólā drī rīzō vūdrī lōvólē óró 'dī tī.

7-8 Gō'dá lājō'ba gólākā 'dī 'bā yī drī iyī ngāzō nīlī jārībā mvá nā 'álā nī'á ngā nyānyā gīlī, gólā rī āyélé ākpā óró 'dī tī nīngā élē.

Nīngā sī, ōkó āzā 'bāsúru Sāmārīyā kâ 'āsī, rī rīlī jārībā mvá 'dī 'á nīngā drī ānīzō ĩmvū 'ūlī óró 'dī 'āsī. Gō'dá ōkó Sāmārīyā lé 'bā ró 'dī ācā bē rī, Yēsū drī tā ātázō ōkó 'dī drī kī, “Āmā ĩzō, ní â'dô ĩcā'á fī trá ĩmvū āfēlē má tī yā?”

9 Gō'dá ōkó 'dī drī tā-drī lôgōzō Yēsū drī kī, “Ní zī ĩmvū má tī 'dī ángō tī ró? Mā Sāmārīyā lé 'bā 'ī. Ākū lâ sī, ānī ōjīlā Yúdā yī kâ mvū iyī ĩgā tī bē ōjīlā Sāmārīyā kâ bē yā?” Ōkó 'dī ātā ūlī 'dī ĩtī 'dī, tālā ōjīlā Yúdā yī kâ kī, ngā Sāmārīyā lé 'bā kâ â'dô iyī ĩzā'á Ōvārī rī ĩlī drī 'á.

10 Gō'dá Yēsū drī tā-drī lôgōzō ōkó 'dī drī kī, “Tí ní ōró ngā fēfē tándī Ōvārī drī rī'á fēlā ōjīlā drī ngbāangbānō rī nīlī bē, gō'dá ní ōró tī kpá mā rī gógó ĩmvū zī 'bā ní tī sī nō nīlī bē, gō'dá ní drī ĩmvū zīzō má tī sī rī, tī má â'dô ĩmvū gólā ání 'bā 'bā rīlī zāā lédrē-lédrē ró rī fē'á ní drī.”

11 Gō'dá ōkó 'dī drī tā-drī lôgōzō Yēsū drī kī, “Āmbā, óró nō fīfī, nī kpá ngā ĩmvū āsē kâ ākó rī, ní â'dô áníkā ĩmvū rī 'dī āsē'á â'dô sī yā? Gō'dá ní â'dô áníkā ĩmvū âmā 'bā 'bā rīlī zāā lédrē-lédrē ró rī ūsú'á â'dô 'āsī āngō nō 'á rī yā?”

12 Ūlī áníkā ātálē 'dī 'á rī, ní ĩsū áníkā bē rī, nī gārā āmā á'bīyā Yākóbā tībē óró nō 'dī 'bā nī, yī rī gógó drī mvūlī kōrōnyā íyíkā yī bē ndrī, gō'dá íyī mvá yī drī mvūzō lâ kpá ĩ'dī rīrī gólīyíkā sī gō'dá ācálē būūū āmā rú rī drī sī yā?”

13 Gō'dá Yēsū drī tā-drī jázō ōkó 'dī drī kī, “Ōjīlā tībē ĩmvū mvū 'bā óró Yākóbā kâ 'dī 'āsī rī, ĩmvū lōvó â'dô gólā rī 'ē'á kpá ó'dí.

14 Gō'dá ōjīlā tībē ĩmvū má drī 'ē'á fēlā ní drī rī mvū 'bā rī, ĩmvū lōvó 'é gólā gō'dá kō, tālā ĩmvū má drī 'ē'á fēlā gólā drī 'dī rī, â'dô rī'á gólā rī pīpīsīlī 'á ōzō óró kátī, ĩmvū lâ 'dī â'dô rī'á ātīlī gólā rī pālē zāā gbádú ādūkū ākó.”

15 Gō'dá ōkó 'dī drī tā lôgōzō kpá Yēsū drī kī, “Āmbā, ní āfē ĩmvū rī lārākō bē ĩtī 'dī má drī kē, tālā ĩmvū lōvó ōzō kō âmā 'ēē kpá ó'dí, gō'dá má ōzō kō kpá ānī ĩmvū ā'ūlī ó'dí óró nō 'āsī.”

* 4:5-6 4.5-6 Yākóbā 'Dīlī ĩ'dī Ābārāyāmā rī ózōwá 'ī.

16 Yésũ drí gōzó tā âtalé ôkó 'dĩ drí kī, “Tândí ró, 'dōvó ní nĩ ânĩ ágó rĩ âzĩlĩ, nĩ ânĩ ró gólâ bē má ngáá nōlé.”

17-18 Gõ'dá ôkó 'dĩ drí tã-drĩ jãzó Yésũ drí kī, “Mâ âmàngá ágó âkó.”

Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó gólâ drí kī, “Pătĩ, úlĩ ânĩkâ 'dĩ rĩ'á mbĩ! Nĩ ágó âkó, tâlâ ní trô ágó trá âyéle âyéle ândâlâ nĩ, gõ'dá âgô gólâ ânĩ drí 'bãzó gólâ bē ngbâangbânô rĩ, â'dô kô ânĩ ágó 'ĩ.”

19 Gõ'dá ôkó 'dĩ drí tã-drĩ lôgōzó Yésũ drí kī, “Ămbá, â'dô ítĩ rĩ, pătĩ nĩ rĩ'á tã ângũ 'bá 'ĩ!

20 Ítĩ rĩ 'dōvó, má ãĩ drē tã ní tĩ. Vô gólâ tândĩ mbĩ ôjĩlâ drí Ôvârí rĩ ãnjĩzó 'á lâ rĩ íyĩkâ ángô rĩ 'ĩ'dĩ yã? Tâlâ âmâ á'bíyá yĩ ãmbâ ãyĩkâ âmâ lâ'bí âmákâ 'á Ôvârí rĩ ãnjĩlĩ únĩ âmá âzâ drĩ nōngá. Gõ'dá ânĩ ôjĩlâ Yúdâ yĩ kâ rĩ, rĩ âtalâ kī, vô tândĩ mbĩ Ôvârí rĩ ãnjĩ kâ â'dô cé Yērōsālēmâ 'álâ. Ngbâangbânô vô rĩ 'dĩ 'ásĩ rĩ, gõ'dá ángô rĩ íyĩkâ 'ĩ'dĩ tândĩ ró Ôvârí rĩ ãnjĩzó yã?”

21 Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ jãzó gólâ drí kī, “Nĩ ârĩ drē úlĩ má drí 'ẽ'á âtalâ ní drí nō. Kãyĩ lâ trá ngbââ ânyĩ ôjĩlâ drí Ôvârí rĩ ãnjĩzó vô 'ásĩ ndrĩ pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ, gõ'dá Ôvârí drí râtâá gólĩyĩkâ 'dĩ árízó. Á'dô kô cé únĩ drĩ nōngá, ngátá cé Yērōsālēmâ 'álâ.

22 Ânĩ Sãmáryã lé 'bá, nĩ rĩ Ôvârí gólâ ânĩ drí nĩlĩ kô rĩ ãnjĩlĩ 'ĩ'dĩ. Gõ'dá âmâ Yúdâ yĩ, mã rĩ Ôvârí âmâ drí nĩlĩ trá dódó rĩ ãnjĩlĩ 'ĩ'dĩ, tâlâ 'díyĩ pã 'bá gólâ Ôvârí drí ájólé rĩ rĩ'á ôjĩlâ Yúdâ kâ 'ĩ.

23 Gõ'dá kãyĩ âcâ trá Ôvârí drí látĩ ó'dĩ â'dázó ôjĩlâ drí. Ôvârí lē ôjĩlâ drí íyĩ ãnjĩlĩ vô 'ásĩ ndrĩ tã mbĩ sĩ. Gõ'dá tâ lãvũ 'bá gãrã rĩ, gólâ lē ôjĩlâ drí íyĩ ãnjĩlĩ pĩpĩsĩlĩ âlô tândĩ rĩ sĩ.

24 Nĩ ârĩ drē! Ôvârí rĩ'á lĩndrí ró. Gólâ rĩ kô cé vô âlô 'á. Gólâ rĩ kárâ tã 'elē pĩpĩsĩlĩ tândĩ âlô rĩ sĩ. Ôjĩlâ ãnjĩ gólâ pĩpĩsĩlĩ tândĩ pătĩ mbĩ gõ'dá kpá âlô rĩ sĩ. 'Dĩ rĩ sũ nĩ Ôvârí drí rōô.”

25 Gõ'dá ôkó 'dĩ drí tã-drĩ lôgōzó kī, “Úlĩ tândĩ ní drí âtalé 'dĩ 'bã mâ trá 'díyĩ pã 'bá tĩbē 'ẽ 'bá âcálé rĩ tã lâ ãsũlĩ, gólâ â'dô âcá'á nĩ tã pătĩ Ôvârí ngá lésĩ rĩ â'dalé ndrĩ âmâ drí.”

26 Yésũ drí tã-drĩ lôgōzó ôkó 'dĩ drí kī, “Mâ rĩ 'bá tã nô âtalé ní drí nō rĩ'á 'díyĩ pã 'bá rĩ gógó 'ĩ'dĩ.”

27 Gõ'dá Yésũ drē zã rĩ'á úlĩ âtá'á ôkó 'dĩ bē rĩ, lãjó'bá gólâkâ rĩ 'bá yĩ drí ágōzó jãrĩbã lésĩ gólĩyĩ úsũlĩ úlĩ âtarē 'á. Gõ'dá lãjó'bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ úsũlĩ íyĩ gólĩyĩ bē úlĩ âtarē 'á rĩ, drĩlĩyĩ â'dózó lâ-rô-lâ-rô ró, tâlâ lâ'bí Yúdâ yĩ kâ 'á rĩ, rĩ'á

ōnjí ró āgô drí rīzô tā ngīlī ōkó lídí bē. Gbō lé lājó'bá 'dī 'bá yī â'dô bē lâ-rô-lâ-rô ró gō'dá kpá tā ìsū ró rī, òjílā àlô gólíyī lāfálé sī ōkó 'dī ìjī 'bá kī'á nī rī, ní lē â'dô yā, ngátá Yēsū rī ìjī 'bá kī'á nī rī, gólā rī úlī átálé ōkó Sāmáryā lé 'bá ró 'dī bē â'dô tāsī yā rī yū.

28 Gō'dá ōkó 'dī drí ìm̀vú límvó íyíkā âyézó ākpā nīngá, gólā drí ngāzô nīlī 'wāâ'wā gólé volé jārībā 'álā. Gō'dá gólā câ bē tólā rī, gólā drí òjílā âzízô tā átázó gólíyī drí kī,

29 “Nī ânī drē 'wāâ'wā tā nô ârīlī! Má ùsū āgô āzā trá óró tī tólā, gō'dá āgô rī 'dī â'dā tā gólíyī má drí 'èlé trá ākú ró rī yī trá ndrī má drí! Gólā îcā fī trá â'dólé 'díyī pā 'bá âmā drí rī'á tēlā rī ì'dī yā? Nī ânī, mã nī ró ndrēlā.”

30 Gō'dá òjílā 'dī 'bá yī ârīlī bē úlī ōkó 'dī kâ átálé 'dī rī, gólíyī drí ngāzô ndrī nīlī Yēsū rī ndrēlé óró tī 'á tólā.

31 Gō'dá ōkó 'dī òtírī kpá lāvūū rī, kô-rô lājó'bá Yēsū kâ 'dī 'bá yī drí ngá nyānyā âtrōzô fēlé Yēsū drí. Gólíyī drí tā átázó kī, “Tā ìmbá 'bá, mã gī ngá nyānyā trá, rī'á nō, ní nyā.”

32 Gō'dá Yēsū drí tā átázó lājó'bá íyíkā 'dī 'bá yī drí kī, “Mā cú ngá nyānyā ámakā bē, tībē ânī ndrī drí tā lâ nīlī kô rī.”

33 Gō'dá lājó'bá 'dī 'bá yī, drī lâ ìyī trá lījā-lījā ró. Gō'dá drílyī rīzô tā átálé ìyī lāfálé 'ásī kī, “Òjílā āzā âjī ngá nyānyā trá gólā drí âmā volé sī nô yā?”

34 Nīngá sī, Yēsū drí gōzô úlī mǎnīgō íyíkā ngá nyānyā kâ 'dī ìtô lâ â'dalé gólíyī drí kī, “Nī ndrē drē, má rī nō lōsī gólā Ôvārī drí âmā âjózô 'èlā rī 'è'á. Òzô má òtírī rī lōsī gólā drí lēlé má drí 'èlé rī 'èlé rī, 'dīlī fē fāfā má drí òzô ngá nyānyā drí fāfā fērē òjílā drí rī kátí. Má lē ámakā zāâ ìtú vósī cé lōsī rī 'dī 'èlé ndēlé volé.

35 Òjílā rī trá tā átálé kī, òzô áââfū âdrúgú trá rī, âdrúgú rī 'èlā pará dūū ámvú 'á gōzô ñólā! Nī ndrē drē, ândrō nô rī, â'dó gō'dá ìtí kô. Nī ndrē drē vō lātī 'álā! Âdrúgú līnī trá njāâ ñólē! Nī ânī, mã ñô ró è'bélé vō àlô 'á 'bálé èrô Ôvārī kâ 'á.

36 Ôvārī âjô mã ânīlī úlī íyíkā ì'dīlī òjílā 'ásī. Nī ânī âmā pālē òjílā 'dī 'bá yī è'bélé tū vō àlô 'á, tálā òrī ró ìyī bē lédrē-lédrē ró zāâ gbádú âdūkū ákó. Mã ì'dī ì'dī 'bá lâ 'î, má â'dô lāngō lōsī kâ ânī drí âmā pāzô 'dī drí-'á lâ fē'á ânī drí, mã â'dô ró bē âyīkō ró kpākā àlô ânī bē òjílā gólíyī âmā drí ìmbálé 'dī 'bá yī tāsī.

37 Rī'á tā pătīlī ró òjílā drí rīzô tā átálé kī, 'Āzā 'bá yī ì'dī íyíkā ì'dī-ì'dī lâ, gō'dá āzā 'bá yī ñô íyíkā ñōñô lâ è'bélé èrô 'á.'

38 Gõ'dá ngbãangbânõ rî, mâ rî'á ânî jô'á ngá gólîyî má drí ì'dîlî rî 'bá yî è'bélé. Gbõ lé ôjîlâ âzâ 'bá yî ô'è ìyî lôsî ôjîlâ 'dî 'bá yî êdê-êdê lâ kê nî ânî drí rî, gõ'dá nî â'dô ândrâ-tândî lâ ûsû'á."

39 Gõ'dá Sāmāriyā lé 'bá 'dî 'bá yî ârî ìyî bê úlî ôkó 'dî kê âtalé kî'á nî rî, Yēsū ôlôfô tâ yî drí 'èlé trá ăkû ró rî yî trá ndrî 'dó yî drí rî, ôjîlâ dûu gólîyî lâfálé 'ásî drí tâ lêzó pătîî kî, Yēsū ââ'dô 'dîyî pâ 'bá 'î.

40 Gõ'dá Sāmāriyā lé 'bá 'dî 'bá yî câ ìyî bê Yēsū ngálâ óró tí 'á tólâ rî, gólîyî lê drê zââ tâ ìmbâ Yēsū kê ârîlî, gõ'dá drîlîyî rú'bâ lô'bâzô Yēsū rú, gólâ ôrî ró drê dâ ìyî bê jâribâ ìyîkâ 'dî 'á nîngá. Yēsū drí tâ-drî gólîyîkâ 'dî lêzó, gõ'dá gólâ drí rîzô gólîyî bê nîngá kâyî rî sî.

41 Gõ'dá Yēsū ìmbâ gólîyî bê kâyî rî 'dî 'á rî, ôjîlâ dûu drí ngâzô tâ lêlé Yēsū 'á 'dîyî pâ 'bá ró pîpîsîlî âlô sî.

42 Ôjîlâ gólîyî tâ lê 'bá trá Yēsū 'á 'dî 'bá yî, drîlîyî ngâzô úlî âtalé ôkó gólâ gólîyî âzî 'bá ânîlî Yēsū rî ndrêlé 'dî drí kî, "Ămâ îzó, mã nî trá ngbãangbânõ kî, pătîî Yēsū 'î'dî gólâ ânî 'bá ôjîlâ ndrî pâlê tâ ônjî gólîyîkâ 'ásî rî. Sîsî rî, mã lê tâ cé úlî ní drí âtalé âmâ drí nâ tāsî. Gõ'dá mã lê tâ pîpîsîlî âlô sî ngbãangbânõ rî, tâlâ mã ârî úlî rî 'bá âfôlé gólâ sîlî sî rî trá cú âmâ bî sî. Ngbãangbânõ, mã 'dê trá gólâ vósî."

Tâ Yēsū drí âgô âmbá âzâ mvá lâ îngázô ngá lâzé 'ásî

cú îtî ndrê âkó lâ rî

43 Kâyî rî 'dî vósî, Yēsū yî drí ngâzô lâvûlî Gālîláyâ 'álâ.

44 Gõ'dá 'dîlî gólâ âtâ úlî mănîgô trá kî, "Ôjîlâ gólâ tâ ângû 'bá Ôvârî kê ró rî, ôjîlâ gólâkâ rî 'bá yî ró gólâ kê." Gólâ âtâ úlî 'dî trá îtî, tâlâ gólâ nî trá kî, ôjîlâ Yúdâ yî kê rî 'bá yî ìnjî ìyî yî kê.

45 Gõ'dá gólîyî câ bê Gālîláyâ 'álâ rî, ôjîlâ ndrî drí ngâzô Yēsū rî lâgûlî âyîkô sî, gólîyî ìsû ìyîkâ bê rî kî, Yēsū â'dô kpá tâ lârâkô gólâ drí 'èlé Yêrôsâlémâ 'álâ rî 'è'á 'bâdrî ìyîkâ 'á nîngá, tâlâ ôjîlâ gólîyî ûrûkâ 'bá yî nî 'bá Yêrôsâlémâ 'álâ kâramâ lâvû-lâvû kôrô kê 'èlé nâ 'bá yî ngî ìyî tâ lârâkô Yēsū drí 'èlé tólâ nâ tâ lâ trá gólîyî drí.

46 Kâyî âzâ sî, Yēsū drí nîzô kpá ó'dî Kánâ tîbê gólâ drí ìmvû jâzô ôdrá ró 'á lâ rî 'álâ. Gõ'dá âgô âmbá âzâ kûmû Êródê kê zêlé bê jâribâ âzâ zîlî Kâpêrânómâ nâ 'á. Mvâ âgô âmbá 'dî kê trá ngá lâzé ró ânyî 'è'á drâlê.

47 Gõ'dá âgô âmbá 'dî ârîlî bê tâ kî'á nî rî, Yēsū ââcâ trá Yûdáyâ lésî Gālîláyâ 'á, gõ'dá gólâ ââ'dô bê Kánâ 'álâ rî, âgô âmbá 'dî drí ngâzô 'wââ nîlî Yēsū ngálâ. Gõ'dá âgô 'dî câ bê Yēsū rî ûsûlî rî, gólâ drí rú'bâ lô'bâzô Yēsū rú kî, "Óô,

kúmú, mvá ágó ámakâ ngá lâzé ró ămbúkū lâ cé pĭpĭsĭlĭ 'á, ní â'dô ânĭ'á fĭ trá pâlâ má drĭ ôdrâ 'ásĭ yă?"

48 Gô'dá Yésū drĭ tã-drĭ jăzó âgô 'dĭ drĭ trậ kĭ, "Ănĭ ôjĭlă Gălĭláyă kâ nô 'bá yĭ, ôzô nĭ ôndrê tã lârákô má drĭ rĭ'á 'êlă rĭ kô rĭ, nĭ gă dó tã lêlé kĭ, pătĭ Ôvărĭ âjô mâ nĭ."

49 Gô'dá âgô ămbá 'dĭ drĭ tã lôgôzó Yésū drĭ kĭ, "Ămbá, ní ânĭ, mã nĭ ró bê 'wăă'wă ămă mvá ágó nô trá 'ê'á lôvô-lôvô âyéle!"

50 Gô'dá nĭngă sĭ, Yésū drĭ tã âtázó âgô 'dĭ drĭ kĭ, "Tăndĭ ró, ânĭ mvá ágó 'dĭ drăă kô, â'dô ngá pă'á. Nĭ nĭ gôlé ní drĭ 'bă 'álă." Ăgô ămbá 'dĭ drĭ tã lêzó úlĭ Yésū kâ 'dĭ 'á, gô'dá gólă drĭ ngăzó nĭ'á gôlé yĭ drĭ 'bă 'álă.

51 Gô'dá âgô ămbá 'dĭ ngă bê nĭ'á gôlé yĭ drĭ 'bă 'álă rĭ, gólă ôtĭrĭ căă ânyĭ yĭ drĭ 'bă bê rĭ, gólă drĭ rû ũsúzó rû ĩ'bũ 'bá íyĭkă yĭ bê lătĭ 'á. Gô'dá kôrô rû ĩ'bũ 'bá gólăkă 'dĭ 'bá yĭ drĭ ngăzó tã âtálé gólă drĭ kĭ, "Ănĭ mvá ágó ngă trá ngă lâzé 'ásĭ! Gólă rĭ rû'bă âcă trá tăndĭ ró!"

52 Gô'dá âgô 'dĭ drĭ tã ĩjızó rû ĩ'bũ 'bá íyĭkă 'dĭ 'bá yĭ tĭ kĭ, "'Dĭ tã pătĭ 'ĭ yă? Gólă rĭ rû'bă âcă tăndĭ ró 'dĭ ângô tú yă?" Gô'dá gólĭyĭ drĭ tã-drĭ jăzó kĭ, "Ăgĭ ĩtú drĭ drĭ dĭrĭ 'á kôrô gólă rĭ rû'bă ămbá âmé 'bá 'dĭ drĭ â'dĭzó, gô'dá mbărăkă lâ drĭ âgôzó rû'bă lâ 'á."

53 Gô'dá kôrô âgô 'dĭ drĭ nĭzó lâ kĭ, ngă lâzé fô trá íyĭ mvá rû sĭ té ĩtú-pă gólă Yésū drĭ úlĭ âtázó yĭ drĭ kĭ'á nĭ rĭ, yĭ ônĭ 'bă 'álă, íyĭ mvá ágó ăă'dô ngă'á ngă lâzé 'ásĭ 'dĭ 'á. Gô'dá âgô ămbá 'dĭ drĭ tã lêzó pătĭ-pătĭ ró pĭpĭsĭlĭ ălô sĭ Yésū 'á, gô'dá ôjĭlă gólăkă 'bă kâ ndrĭ drĭ tã lêzó kpă pĭpĭsĭlĭ ălô sĭ ôzô gólă kătĭ.

54 'Dĭ tã lârákô rĭ lâ Yésū drĭ 'êlé Gălĭláyă 'álă âgô-âgô gólăkă Yŭdăyă lésĭ rĭ vósĭ rĭ ĩ'dĭ.

5

Tă Yésū drĭ ngă lâzé 'bă ăză êdézó kăyĭ lôvô kă sĭ rĭ

1 Tă Yésū drĭ 'êlé Gălĭláyă 'álă 'dĭ 'bá yĭ vósĭ rĭ, gólă drĭ ngăzó kpă ó'dĭ Gălĭláyă 'ásĭ nĭlĭ Yērôsălemă 'álă kărămă Yŭdă yĭ kă 'êlé.

2 Gô'dá Yērôsălemă 'á tólă rĭ, ápărĭ ăză bê rû lâ Bêtězădă tĭ Yŭdă yĭ kă sĭ, ânyĭ ătĭ jăřĭbă kă žĭlĭ ătĭ Kăbĭlĭkĭ kă rĭ lăgătĭ. Gô'dá ápărĭ 'dĭ tĭ rĭ, ú'dĭ pătřă trá tólă nĭj.

3-4 Ôjĭlă gólĭyĭ ngă lâzé 'bá ró rĭ rĭ ĩyĭ trá pătřă 'dĭ 'bá yĭ 'ásĭ, gólĭyĭ lĭfĭ ăkó rĭ 'bá yĭ, lĭsĭ ró rĭ 'bá yĭ bê gô'dă rĭ 'bă ôņô ró rĭ 'bá yĭ bê. (Tălă mălăyĭkă Ôvărĭ kă rĭ ânĭlĭ ĩmvŭ ápărĭ 'dĭ kă íyălé kăgbă-kăgbă. Ôzô ôjĭlă ăză ngă lâzé bê rĭ

ō'dê trá sísí ĩmvũ ápâřĩ 'dĩ kâ rĩ 'bá rũ íyálé 'dĩ 'á rĩ, kôro ngá lâzé gólâkâ 'dĩ drĩ rũ ndězó.)* Ĩ'dĩ ngá lâzé 'bá 'dĩ 'bá yĩ rĩ ĩmvũ 'dĩ rũ íyâ-íyâ lâ tēlē.

5-6 Gõ'dá Yésũ yĩ câ bê ápâřĩ 'dĩ tĩ 'álâ rĩ, gólĩyĩ drĩ āgô āzâ ũsúzó tólâ, âyĩ'á gbũrũkũ drĩ ngá lâzé bê, āgô rĩ 'dĩ 'ê trá ndrô nyâ'dĩ-trá-drĩ-lâ-ngâ-mũdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-nĩ-drĩ-lâ-nâ ngá lâzé íyíkâ 'dĩ bê. Gõ'dá Yésũ ndrélé bê āgô ngá lâzé bê 'dĩ âyĩrĩ 'á vũdrĩ rĩ, drĩlâ nĩzó lâ kĩ, āgô 'dĩ 'ê trá ndrô āmbá lāņō ngá lâzé íyíkâ 'dĩ kâ bê. Gõ'dá Yésũ drĩ āgô rĩ 'dĩ ĩjízó kĩ, "Āmâ âdrũpĩ, ní lē ngálē ngá lâzé áníkâ 'dĩ 'ásĩ yā?"

7 Gõ'dá āgô ngá lâzé bê 'dĩ drĩ tã lôgōzó Yésũ drĩ kĩ, "Óō āmbá, mâ ôjĩlâ ākó âmâ zēlē 'wāā ĩmvũ 'dĩ 'á tólâ, ôzō ĩmvũ 'dĩ ôřĩrĩ rũ íyâ kăgbâ-kăgbâ rĩ. Tālâ má ôřĩrĩ âmákâ drē rĩlĩ âmâ sēlē mănĩsĩ rĩ, âkũ ró ôjĩlâ gólĩyĩ mbârâkâ bê rĩ 'bá yĩ 'dē ĩyĩngá trá sísí má drĩ ĩmvũ 'á tólâ."

8 Gõ'dá Yésũ drĩ tã âtázó gólâ drĩ kĩ, "Nĩ ngá ũrũ! Nĩ pâ gbũrũkũ áníkâ, ní ngâ nĩ'á lămú bê!"

9 Ĩtĩ rĩ, kôro āgô 'dĩ pá lâ drĩ âmbázó ó'dĩ, té ôzō âkũ rĩ tí. Gõ'dá drĩlâ ngázó ũrũ gbũrũkũ íyíkâ pālē nĩzó lămú bê.

'Dĩl Yésũ ĩngâ āgô 'dĩ ngá lâzé 'ásĩ, té kăyĩ Yúdă yĩ kâ lôvô kâ 'á.

10 Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, drĩ-'bá ângĩ Yúdă yĩ kâ āzâ 'bá yĩ ndrê bê āgô Yésũ drĩ ĩngálé ngá lâzé 'ásĩ 'dĩ nĩ'á lămú bê lăřĩ 'ásĩ gbũrũkũ íyíkâ bê yĩ drĩlĩ kăyĩ ĩyíkâ lôvô kâ sĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ 'bázó âwă ró āgô 'dĩ bê. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ tã ĩjízó āgô 'dĩ tĩ kĩ, "Nĩ, tálâ â'dô 'ĩ ní drĩ rĩzó ngá nĩlĩ kăyĩ âmákâ kăyĩ lôvô kâ sĩ yā? Nĩ nĩlĩ kĩ'á nĩ rĩ, ândrô nô rĩ kăyĩ âmákâ rătāā 'ê kâ 'ĩ rĩ kô yā? 'Dĩl rĩ'á tã ôņjĩ 'ĩ."

11 Gõ'dá āgô 'dĩ drĩ tã-drĩ lôgōzó gólĩyĩ drĩ kĩ, "Tã âmákâ bê yā? Mâ âmângá kó âyĩ'á ngá lâzé âmákâ bê gõ'dá āgô āzâ drĩ ânĩzó âmâ ĩngálé ngá lâzé âmákâ 'dĩ 'ásĩ, gõ'dá drĩlâ tã âtázó má drĩ kĩ, má ôngâ má ôřrô gbũrũkũ âmákâ, má ôņĩ lămú bê. Ĩ'dĩ má drĩ rĩzó nĩlĩ nō."

12 Gõ'dá drĩlĩyĩ tã âtázó āgô 'dĩ drĩ kĩ, "Ôjĩlâ ôņjĩ rĩ gógó gólâ tã âtâ 'bá ní drĩ kĩ'á nĩ rĩ, ní ôřrô gbũrũkũ áníkâ nĩzó ĩ'dĩ bê lâ kăyĩ âmákâ rătāā 'ê kâ nō 'á nō íyíkâ â'dĩ ĩ'dĩ yā?"

13 Gõ'dá āgô 'dĩ ĩcá kô tã ĩjĩ gólĩyíkâ 'dĩ tã-drĩ lâ lôgōlē, tálâ gólâ nĩlĩ ôjĩlâ íyĩ ĩngá 'bá ngá lâzé 'ásĩ 'dĩ rũ lâ kô. Tálâ Yésũ ĩngâ gólâ bê ngá lâzé 'ásĩ rĩ, Yésũ drĩ íyĩngá kôro řízó 'wāā ôjĩlâ ô'bĩ ápâřĩ tĩ 'dĩ 'bá yĩ lăfálé.

* 5:3-4 5.3-4 Sísí rĩ, ũlĩ nō 'bá yĩ vérēsĩ nō 'á, ĩğĩĩ kô búkũ Yōwánĩ kâ nō 'á.

14 Tã ndrĩ 'dĩ vósĩ rĩ, ãgô ìngálé ngá lãzé 'ásĩ 'dĩ drí ngãzó kpá nĩlĩ jó ąngĩ Ôvârĩ kã rĩ 'álã. Gõ'dá Yésũ drí gólã rĩ ùsúzó kpá ó'dĩ jó Ôvârĩ kã nã 'álã. Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó gólã drí kĩ, “Ámã âdrúpĩ, ópã nĩ trá! Ngbãangbânõ rĩ, ní âyê tã ònjĩ 'ě'ě. Ōzõ ní ââyê tã ònjĩ 'ě'ě kô rĩ, ngá âzã ònjĩ tètê lâ â'dô â'dó'á ní bẽ gãrã sịsị 'dĩ drĩ sị.”

15 Gõ'dá ãgô 'dĩ drí ngãzó nĩlĩ 'wãã'wã drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yĩ kã tĩbê gólã rĩ òjĩ 'bá sịsị rĩ yĩ ngálã. Gõ'dá drílã tã âtázó gólĩyĩ drí kĩ, “Ãgô tĩbê ámã ìngá 'bá ngá lãzé 'ásĩ ãnĩ drí rĩ'á tã lâ òjĩlĩ má tị rĩ, gólã ì'dĩ ãgô gólã rĩ'á zĩlã Yésũ rĩ.”

16 Gõ'dá drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ ârĩ òyĩ bẽ tã 'dĩ òtĩ rĩ, gólĩyĩ 'bãã Yésũ rĩ lòvó gõ'dá kô, tãlã tã Yésũ drí 'èlé kàyĩ gólĩyĩkã rãtãã kã 'dĩ 'á 'dĩ tãsĩ. Gõ'dá gólĩyĩ drí rĩzó zãã Yésũ rĩ ìkpókpólölẽ úlĩ sị.

17 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázó gólĩyĩ drí gólĩyĩ òfĩ drĩ 'á kĩ, “Tãlã â'dô 'ì nĩ lèé tã gólã má drí rĩ'á 'èlã nõ kô yã? Nĩ nĩ kô kĩ'á nĩ rĩ, ámã átã Ôvârĩ rĩ lòsĩ 'èlé kàyĩ vósĩ cé yã? Gólã rĩ zãã ãnĩ vó ndrèlẽ kàyĩ rãtãã kã 'á. Tãlã ì'dĩ 'dĩ má drí rĩzó kpá lòsĩ 'èlé kàyĩ rãtãã kã sị 'dĩ, òzõ ámã átã kãtĩ.”

18 Úlĩ Yésũ kã 'dĩ drí drĩ-'bá ąngĩ Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ 'bãzó â'dólẽ ăwã ró rõô. Yésũ rĩ lòvó drí fõzó gólĩyĩ 'ásĩ zãã gbádú. Gõ'dá drílĩyĩ rĩzó lãtĩ lòndãlẽ, â'dô ró bẽ Yésũ rĩ fũzó volẽ. Tã òfĩ gólĩyĩ drí 'bãzó ăwã ró Yésũ bẽ rĩ, tãlã Yésũ ró lâ'bí gólĩyĩkã kĩ'á nĩ rĩ, kàyĩ rãtãã kã 'dĩ ãã'dô kàyĩ lòvô kã 'ì òjĩlã ò'è lòsĩ 'á lâ kô rĩ kô. Gõ'dá ngĩngĩ lâ, tã pãtĩ gólã Yésũ drí Ôvârĩ rĩ zĩzó òyĩ átã ró 'dĩ 'bã gólĩyĩ trá â'dólẽ ăwã ró rõô, tãlã tã òsũ gólĩyĩkã 'á rĩ, úlĩ Yésũ kã 'dĩ rĩ â'dálã kĩ, Yésũ ããmã yĩ trá â'dólẽ Ôvârĩ ró.

Drĩ-ăcẽ Ôvârĩ drí fèlẽ Yésũ drí rĩ

19 Gõ'dá drĩ-'bá ąngĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ òyĩ bẽ Yésũ rĩ tị ânyálẽ rĩ, Yésũ drí gõzó tã âtálẽ gólĩyĩ drí kĩ, “Má âtã ãnĩ drí tã pãtĩ-pãtĩ ró, má ìcã kô tã 'èlé cú òtĩ ámã átã ãkó. Má rĩ cé tã Ôvârĩ drí rĩ'á 'èlã rĩ 'bá yĩ 'èlé ì'dĩ. Má lẽ cé ngá gólã drí lèlẽ má drí 'èlé rĩ 'èlé ì'dĩ.

20 Tãlã ámã átã lẽ mã òyĩ mvã trá rõô, ì'dĩ 'dĩ gólã drí ngá yĩ drí lèlẽ 'èlé rĩ â'dázó ndrĩ má drí. Má âtã ãnĩ drí, ámã átã â'dô ámã 'bã'á tã tãndĩ âzã 'bá yĩ 'èlé gãrã tã gólã ãnĩ drí ndrèlẽ nõ drĩ sị. Nĩ òtĩrĩ ámã ndrẽẽ 'ěrẽ lâ 'á rĩ, gõ'dá ãnĩ tị â'dô â'dĩ'á â'dĩ.

21 Ámã átã rĩ òjĩlã òdrĩlĩ òdrã 'ásĩ gólĩyĩ 'bãlẽ â'dólẽ lèdrẽ-lèdrẽ ró, òzõ drílã lèlẽ rĩ tĩ. Mã rĩ gógó gólã rĩ mvã ró nõ â'dô kpá òjĩlã òdrĩ'á òdrã 'ásĩ gólĩyĩ 'bãlẽ â'dólẽ lèdrẽ-lèdrẽ ró, òzõ má drí lèlẽ rĩ tĩ, nyẽ òzõ ámã átã kãtĩ.

22 Gõ'dá áamá átá fẽ drĩ-ácê trá ndrĩ má drígá, má drí tã-vó òjílã ndrĩ kã kĩzó.

23 Gólã 'è tã 'dĩ ítĩ 'dĩ rĩ, tãlã òjílã ndrĩ ññĩ ró mã bẽ íyĩ mvá ró, òzõ gólíyĩ ã'dô fĩ gólã rĩ ññĩ 'bá 'ĩ rĩ. Òzõ òjílã ãzã ññĩ mã Ôvãrí rĩ mvá ró nõ kô rĩ, òjílã rĩ gógó 'dĩ ññĩ áamá átá gólã tĩbê áamá ájó 'bá nõ kpá kô.

24 "Mã átã ãnĩ drí tã pãtĩ-pãtĩ ró, òzõ òjílã ãzã ããrĩ úlĩ mã drí rĩ'á átálã rĩ 'bá yĩ trá, gõ'dá òjílã rĩ 'dĩ drí tã lẽzó kĩ, Ôvãrí ájó mã nĩ rĩ, òjílã rĩ gógó 'dĩ ã'dô lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó rĩ ùsú'á. Òjílã rĩ 'dĩ rũ'bã ñnyákú lã òdrã lé rĩ, lôvó-lôvó lã ã'dô rĩ'á zãã gbádú ãdũkũ ãkó òdrã gólãkã vósĩ, tãlã lãñõ mã drí 'è'á fẽlã gólã drí tã ònjĩ gólãkã tãsĩ rĩ, mã fẽẽ gõ'dá kô. Gólã lãvũ trá òdrã 'ásĩ fĩlĩ lédrẽ-lédrẽ ãdũkũ ãkó rĩ 'á.

25 Mã átã tã pãtĩ ró, kãyĩ ácã trá tã ó'dĩ drí rũ 'èzõ ngbãangbãñõ! Gõ'dá mã rĩ gógó Ôvãrí rĩ mvá ró nõ ã'dô tã átã'á òjílã gólíyĩ òdrã 'bá rĩ yĩ drí, gólíyĩ drí áamá gbórókõ árizó, gõ'dá drílíyĩ ngãzó áfõlẽ òdrã 'ásĩ rĩlĩ lédrẽ-lédrẽ ró zãã gbádú ãdũkũ ãkó.

26 Tãlã áamá átá fẽ mbãrãkã trá mã drí òjílã ñngázó òdrã 'ásĩ ó'dĩ rĩlĩ lédrẽ-lédrẽ ró zãã gbádú ãdũkũ ãkó, nyẽ òzõ gólã drí ngã ndrĩ lô'bãrẽ tí, gõzó ngã ndrĩ 'dĩ 'bá yĩ vó lã ndrẽlẽ ã'dólẽ lédrẽ-lédrẽ ró cẽ íyĩ úlĩ sĩ.

27 Gõ'dá lãtĩ ãlô-ãlô 'dĩ 'ásĩ, áamá átã Ôvãrí áfẽ drĩ-ácê kpã trá mã drí tã-vó òjílã ndrĩ kã kĩzó, tãlã mã gólã rĩ mvá 'ĩ, gõ'dá ã'dĩ gólã drí áamá ájózó ùrũ lésĩ.

28 "Ãnĩ tĩ rĩ ã'dĩlĩ úlĩ mã drí rĩ'á átálã nõ 'á tãlã ã'dô 'ĩ yã? Nĩ lẽ tã úlĩ mã drí átálẽ nõ 'á. Kãyĩ ábĩ ácã'á, mã drí òjílã gólíyĩ ndrĩ òdrã 'bá trá rĩ yĩ zĩzó, drílíyĩ lãzĩ ámakã árizó, gõ'dá drílíyĩ ngãzó áfõlẽ òdrã 'ásĩ.

29 Gõ'dá òjílã gólíyĩ tã tãndĩ 'è 'bã kãyĩ drílíyĩ 'bãzó lédrẽ-lédrẽ ró rĩ sĩ rĩ, ã'dô ngã'á òdrã 'ásĩ rĩlĩ lédrẽ-lédrẽ ró zãã gbádú ãdũkũ ãkó. Gõ'dá òjílã gólíyĩ tã ònjĩ 'è 'bã kãyĩ drílíyĩ 'bãzó drẽ lédrẽ-lédrẽ ró ñnyákú drĩ ñngã nõ 'á rĩ, ã'dô ãyĩ lãñõ zãã gbádú ãdũkũ ãkó rĩ ùsú'á.

30 Tã ndrĩ mã drí rĩ'á 'èlã rĩ, ã'dó kô tã áamá nyãányã kã ã'dĩ. Mã rĩ kô tã áamá nyãányã drí lèlẽ rĩ 'èlẽ ã'dĩ. Mã ã'dô tã-vó òjílã kã kĩ'á, nyẽ òzõ áamá átã drí ã'dálẽ trá mã drí rĩ kãtĩ. Òzõ 'dĩ rĩ kãtĩ rĩ, mã rĩ tã-vó òjílã kã kĩlĩ lãtĩ mbĩ 'ásĩ, tãlã mã rĩ tẽ tã gólíyĩ áamá átã áamá ájó 'bã rĩ drí lèlẽ rĩ 'èlẽ ã'dĩ."

Tã tã ã'dã 'bã kĩ, Ôvãrí ájó Yésũ nĩ rĩ

31 "Mã átã ãnĩ drí, nĩ ãsũ ãnĩkã bẽ rĩ, mã lônãgô 'dĩ áamá tã 'ĩ yã? ã'dó ítĩ kô. Òzõ mã òró nõ rĩlĩ áamá nyãányã tã lônãgólẽ

ĩ'dĩ rĩ, tí tã ndrĩ má drĩ rĩ'á âtalâ nõ 'bá yĩ â'dô 'bã'á ndrĩ tã tãkó ró.

³² Pătĩ-pătĩ ró, âmâ átá Ôvârí â'dâ tã pătĩ âmákâ rĩ nĩ ânĩ drĩ. Gõ'dá má nĩ trá kĩ, tã drilâ â'dalé âmâ tãsĩ rĩ rĩ'á tã pătĩ 'ĩ.

³³ Nĩ jô ôjilâ trá Yōwánĩ ngálâ, gólĩyĩ â'dô ró tã gólâkâ árĩlĩ. Gõ'dá Yōwánĩ drĩ tã pătĩ âtázó gólĩyĩ drĩ âmâ tãsĩ.

³⁴ Tã bê â'dô 'bá tãndĩ ró lãvũlĩ gãrã úlĩ ôjilâ mvá ôzô Yōwánĩ kâtĩ rĩ kã drĩĩ sĩ. Gõ'dá má rĩ tã nõ âtalé úlĩ Yōwánĩ kã tãsĩ, tãlâ úlĩ gólâkâ 'dĩ ââgâ ró bê ânĩ drĩ, gõ'dá nĩ âdĩ ró drĩ bê tã ônjĩ ânĩkâ rĩ 'ásĩ ânĩlĩ má ngálâ, má pâ ró ânĩ bê.

³⁵ Yōwánĩ rĩ'á ôzô ngá ĩ'ĩ gólâ tĩbê rĩ 'bá lãtĩ ĩ'ĩlĩ ânĩ drĩ rĩ kâtĩ. Gõ'dá nĩ â'dô trá âyĩkô ró tã lėlé úlĩ gólâkâ 'á kãyĩ dã sĩ.

³⁶ Tã tĩbê â'dô 'bá 'bãlé tãndĩ ró lãvũlĩ gãrã úlĩ Yōwánĩ kã drĩĩ sĩ rĩ'á tã gólĩyĩ má drĩ rĩ'á 'ėlâ nõ rĩ, gólĩyĩ rĩ tã â'dalé kĩ, Ôvârí âjô mâ nĩ. Má rĩ nõ té tã âmâ átá drĩ âtalé má drĩ 'ėlé rĩ 'ėlé ĩ'dĩ ndėlé.

³⁷⁻³⁸ “Ôzô pătĩ nĩ ãnĩ úlĩ Ôvârí kã fĩ trá dódó rĩ, nĩ â'dô nĩ'á lâ kĩ, pătĩ Ôvârí âjô mâ nĩ, tãlâ búkũ gólâkâ 'á rĩ, gólâ âtã tã âmâ âcã-âcã kã trá ânĩ drĩ. Gõ'dá nĩ gã trá dó tã lėlé úlĩ gólâkâ 'dĩ 'á, nĩ ârí gólâ rĩ úlĩ kô ânĩ bĩ sĩ, gõ'dá nĩ ndrê gólâ kpá kô ânĩ lĩfĩ sĩ.

³⁹ Nĩ rĩ zãâ kárã búkũ Ôvârí kã rĩ zĩlĩ mãnĩsĩ, tãlâ ânĩ drĩ tã mbĩ úsúzó lédrê-lédrê âdũkũ âkó rĩ tãsĩ, gõ'dá tãlâ â'dô 'ĩ ânĩ drĩ tã lězó kô kĩ, búkũ Ôvârí kã 'dĩ rĩ âmâ tã âtalé ĩ'dĩ ânĩ drĩ yã?

⁴⁰ Gõ'dá nĩ rĩ âmâ gálé dó â'dô tãsĩ yã? Mã ĩ'dĩ ôjilâ lédrê-lédrê âdũkũ âkó rĩ fẽ 'bá 'ĩ.

⁴¹⁻⁴³ “Má nĩ trá, ânĩ ndrĩ, nĩ lée Ôvârí kô âlôlâ, tãlâ nĩ lée kô tã lėlé tã âtĩ-âtĩ má drĩ ânĩzô ĩ'dĩ bê lâ nõ 'á. Âmâ átá Ôvârí âjô mâ nĩ ânĩlĩ ânĩ ãmbálé. Gõ'dá má ndrê bê rĩ, nĩ 'ê ânĩkã tã lėlé cé ôjilâ gólâ ânĩ 'bá íyĩ tã lôngô-lôngô bê kĩ, yĩ ââ'dô íyĩkã ĩ'dĩ gãrã rĩ 'á! Mã rĩ gógó nyãányã lâ nõ, tã ĩsũ âmákâ rĩ â'dô kô cé ânĩ ôjilâ drĩ âmâ lũyĩlĩ ĩ'dĩ. Má lã âmákâ cé ânĩ drĩ tã lėlé tã âtĩ-âtĩ âmákâ nõ 'á ĩ'dĩ.

⁴⁴ Tĩ nĩ â'dô tã lã'á má 'á ángô tí, ôzô nĩ ô'bã lĩfĩ nõ gbô zãâ ngá gólĩyĩ ângó nõ kã rĩ 'bá yĩ vó, tãlâ ânĩ âzĩ-âzĩ yĩ ãlũyĩ ró ânĩ rú bê kĩ, ânĩ â'dô ôjilâ tãndĩ 'ĩ rĩ yã? 'Dĩĩ gõ'dá nĩ lée kô tã gólĩyĩ sũ 'bá Ôvârí rú rĩ 'bá yĩ 'ėlé.

⁴⁵ “Ânĩ, nĩ gã úlĩ ânĩ â'bĩyã Músã kã kpá trá dó, tĩbê ânĩ drĩ kĩ'á nĩ, ââ'dô tã ânĩ drĩ lĩfĩ 'bãzó vó lâ rĩ âtã'á nĩ ânĩ tãsĩ Ôvârí ágálé rĩ. Gõ'dá nĩ gã bê úlĩ gólâkâ âmâ tãsĩ rĩ kpá trá

dó 'dī rī, Músā rī gógó â'dô âdré'á gō'dá kpá nī Ōvārī ágálé ânī ǎlī ǎnǒlê. Â'dó kô mâ rī gógó nō ì'dī.

⁴⁶ Nī ndrê trá, tí nī ōró úlī Músā kâ âtalé rī lēê rī, tí nī lē tâ kpá trá úlī ámakâ 'á, tâlâ Músā rī tâ âtalé âcâ-âcâ ámakâ rī tāsī.

⁴⁷ Gō'dá nī lēê bē tâ tâ Músā drī ìgīlī trá rī 'á kô rī, ìtí rī, tí nī â'dô tâ lē'á úlī má drī âtalé rī 'á ángò tí yā?" 'Dīlī úlī Yēsū drī âtalé drī-'bá ǎngí Yúdā yí kâ drī Yērōsālēmā 'álâ rī ì'dī.

6

Tā Yēsū drī ngá nyānyā fēzò ò'bí drī rī

(Mātáyō 14.13-21; Mārākō 6.30-44; Lúkǎ 9.10-17)

¹ Gō'dá 'dīlī vósī rī, Yēsū yí drī ágōzò Yērōsālēmā lésī gólé Gālíláyā 'álâ lājó'bá íyíkâ rī 'bá yí bē. Kàyī ǎzâ sī, gólíyī drī ngāzò fīlī kōlóngbō 'á mbālê līmuvū ândrê Gālíláyā* kâ rī 'á'á lé drī lâ lésī.

²⁻⁴ 'Dīlī rī'á kàyī kārāmā Yúdā yí kâ zīlī kārāmā lāvū-lāvū kōrô kâ rī trá ǎnyī. Gō'dá ōjílâ ndrê bē tâ lārākô Yēsū drī rī'á 'êlâ rīzò ōjílâ ìngálé ngá lāzê 'ásī 'dī rī, gólíyī drī ngāzò 'dó 'dêlê gólâ vósī. Nīngá sī, Yēsū yí drī nīzò mbālê lūtú drīlī 'álâ, gō'dá gólíyī drī rīzò vūdrī lājó'bá íyíkâ rī 'bá yí bē dīrī yí lǎgátī sī.

⁵ Gō'dá Yēsū ōtírī rīlī lājó'bá íyíkâ 'dī 'bá yí lǐfī lâ yí ìcīlī rī, 'dīlī ōjílâ ǎzâ 'bá yí kpá bē dūu rī'á ìyī ǎnī'á gólâ ngálâ. Gō'dá Yēsū jâ lǐfī bē gólíyī ndrêlê dīrī rī, drīlâ ngāzò tâ ìjílī Fílīpō tí kī, "Fílīpō, mã â'dô ngá nyānyā úsú'á â'dô 'ásī gīlī fêlê ōjílâ ò'bí nō 'bá yí drī nyālê yā?"

⁶ Yēsū ìjī tâ 'dī Fílīpō tí 'dī, â'dô ró tâ ìsū Fílīpō kâ ùjūzò, ngátá Fílīpō lē tâ trá kī, yí Yēsū cú rī'á mbārākâ bē ngá nyānyā úsúzó fêlê ōjílâ dūu rī 'bá ǎnīlī 'dī 'bá yí drī yā. Tákô gólâ nī íyīngá tâ yí drī 'ê'á 'êlâ rī trá.

⁷ Gō'dá nīngá sī, Fílīpō drī tâ 'dī drī lâ jǎzó Yēsū drī kī, "Mã â'dô ngá nyānyā rī 'dī úsú'á ōjílâ ò'bí 'dī 'bá yí drī ìtí 'dī â'dô 'ásī yā? Ōzò kpálê óōtrō ǎdī kàyī kámá-rī kâ ǎmbātā gīzó rī, ícá ōjílâ ò'bí 'dī 'bá yí drī nyālê cé tītī kô."

⁸ Gō'dá nīngá sī, lājó'bá Yēsū kâ Sīmónā Pétērō rī ǎdrúpī ró rú bē ǎndīrīyā rī drī tâ âtázò Yēsū drī kī,

⁹ "Ágámvá ǎzâ bē rī'á nō, gólâ cú ǎmbātā dǎdāwá bē nī, gólâ kpá cú ì'bī fīnyá-fīnyáwá bē rī. Gō'dá ōzò kpálê mã ōfē ǎmbātā nī 'dī gō'dá ì'bī rī 'dī 'bá yí bē ōjílâ ò'bí 'dī 'bá yí drī nyālê rī, ícá gólíyī drī kô."

* 6:1 6.1 Līmuvū ândrê Gālíláyā kâ 'Dīlī rú lâ ǎzâ kpá līmuvū ândrê Tībérīyā kâ.

10 Gō'dá ítí rî, Yésũ drí tã âtázó lâjô'bá íyíkâ rî 'bá yî drí, gólîyî ââtâ ró tã ôjílâ ô'bí 'dĩ 'bá yî drí, tâlâ ôrî ró ãyî bê vûdrî ngá nyâlê. Gō'dá ôjílâ ô'bí 'dĩ 'bá yî drí rîzô vûdrî ômã ârú drî ngá nyãnyã têlê. Ôjílâ rî 'bá 'dĩ 'bá yî rî'á kútũ-njî. 'Dĩ ôlã cé âgô ì'dĩ, gō'dá ôlãá ôkó 'dīyímvá bê kô.

11 Gō'dá nĩngá sî, Yésũ drí âmbâtã njî 'dĩ trôzô, gō'dá drílâ râtãã 'êzô Ôvârí drí, gō'dá drílâ fêzô lâ lâjô'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yî drí, gólîyî ôlânjî ró ôjílâ ô'bí gólîyî rî 'bá vûdrî 'dĩ 'bá yî drí. Gō'dá gólâ drí ã'bî rî 'dĩ 'bá yî 'êzô kpá ítí. Mbârâkã Ôvârí kã sî, âmbâtã njî 'dĩ 'bá yî gō'dá kpá ã'bî rî 'dĩ 'bá yî bê drí ôjílâ ô'bí 'dĩ 'bá yî ícázó ndrî.

12 Gō'dá ô'bí 'dĩ 'bá yî nyã ãyî ngá nyãnyã bê ícálê dũu rî, Yésũ drí tã âtázó lâjô'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yî drí, gólîyî ùũ'dũ ngá nyãnyã âmbúkũ ôjílâ ô'bí 'dĩ 'bá yî drí nyâlê âyélê 'dĩ 'bálê dódó, ôzô kô rû ízãã.

13 Gō'dá ítí rî, lâjô'bá Yésũ kã 'dĩ 'bá yî drí âmbâtã âmbúkũ ã'bî bê lâkí 'bá 'dĩ ù'dúzô ívô 'ásî dũũdũ. 'Dĩ cé âmbâtã dãdãwá njî gō'dá ã'bî fĩnyá-fĩnyãwá bê rî Yésũ drí râtãã 'êzô drí lâ rî drí ôjílâ ô'bí 'dĩ 'bá yî ícázó, gō'dá âmbúkũ lâ drí kpá lâkízô ívô 'ásî mùdrî-drî-lã-ngã-rî.

14 Gō'dá nĩngá sî, ôjílâ ô'bí 'dĩ 'bá yî ndrê ãyî bê tã lâràkô Yésũ drí 'êlê mbârâkã Ôvârí kã sî ngá nyãnyã 'dĩ 'êzô âcálê dũu rî, tî lâ ãyî drí â'dízô. Gō'dá drílîyî tã ãsũzô kî, "Ã'dô ítí rî, 'dĩ trá pãtî 'díyî pã 'bá gólâ Ôvârí drí tã lâ 'bálê trá búkũ íyíkâ 'á 'ê'á âjólâ âmã pãlê rî ì'dĩ, ì'dĩ gólâ âcã trá."

15 Gólîyî lê trá Yésũ rî 'bálê â'dólê kúmú gólîyíkâ ró mbârâkã sî, tâlâ gólâ ôdrô ró bê âjú-'bã-âzí gólîyíkâ volê. Tãkô, Yésũ nî tã ãsũ gólîyíkâ 'dĩ trá âkũ, gō'dá tã ãsũ gólîyíkâ 'dĩ sú gólâ rû kô, gō'dá gólâ drí íyíngá 'bêzô kîrî êlêwálâ ró nîlî ãyî lâpîlî únî lâfálê.

*Tã Yésũ drí âcî tãzô ãmvũ drî sî rî
(Mátáyô 14.22-33; Mârãkô 6.45-52)*

16-17 Gō'dá ngá drí ânîrî 'á, Yésũ drê zãã únî lâfá 'álâ. Lãjô'bá gólâkã 'dĩ 'bá yî drí ngãzô nîlî gólê ãmvũ ândrê tî 'álâ, â'dô ró nî'á kôlóngbô mbálê nîzô gólê Kãpêrãnómã 'álâ ró. Gō'dá Yésũ rî gógó âgôô drê kô gólîyî ngálâ. Gō'dá ngá ânî bê gólîyî ùsúlî drê âkpã ãmvũ ító 'ã 'á rî, 'dĩ Yésũ âcã drê zãã gólîyî ngálâ kô.

18 Gō'dá gólîyî cã bê kôlóngbô bê ãmvũ ândrê 'dĩ kã 'dĩ ító 'ã lâ 'á rî, kãgũmãã ândrê drí ítôzô rî'á âsîlî mbârâkã sî. Gō'dá ãmvũ drî drí rîzô rû ãyálê mbârâkã sî kãgbã-kãgbã.

19 Gō'dá 'dĩ gólîyî nî trá ôzô kîlômítîrî njî kâtî ãmvũ ândrê 'dĩ tî sî, drílîyî ngá ndrêzô volê rî, drílîyî ôjílâ âzã ndrêzô ânî'á gólîyî ngálâ ãmvũ drî sî, kôrô ùrî drí gãzô gólîyî rû.

20 Gō'dá Yésū âcâ bê ânyî rî, gólâ drî tâ âtázó gólîyî drî kî, “Nî 'ê ûrî kô! Nî nîjî kô kî, nõô mâ î'dî yā?”

21 Gō'dá lâjô'ba 'dî 'bá yî drî 'bâzô ndrî âyîkô ró, drîlîyî Yésū rî âzízó mbälé kôlóngbô 'á îyî ngálâ. Gō'dá 'wââ ró, kôlóngbô 'dî drî câzó tândî ró Ìm vú tî 'álâ.

Tā ôjîlâ ô'bí drî Yésū rî lônďázó rî

22 Gō'dá cîjîno âzâ lâ sî rî, ô'bí gólîyî Yésū drî ngá nyānyā fêzô drîlîyî rî drî ngázó rî'á Yésū rî lônďälé vô ngá nyānyā fêzô drîlîyî 'dî 'á nîngá, tâlâ gólîyî nî trá kî, âgî rî, kôlóngbô kó cé âlô lâjô'ba Yésū kâ drî mbâzô 'á lâ nîlî Kâpêrānômâ 'álâ rî î'dî, gō'dá gólîyî nî kpá trá kî, Yésū mbââ kô kôlóngbô 'dî 'á nîlî lâjô'ba îyîkâ yî bê.

23 Gō'dá kôlóngbô âzâ 'bá yî drî kpá âcázó jârîbâ Tîbêrîyâ kâ rî lêsî âdrélé ânyî vô Yésū drî ngá nyānyā fêzô ô'bí 'dî 'bá yî drî 'dî lâgâtî nîngá.

24 Gō'dá ô'bí 'dî 'bá yî lônďâ îyî bê Yésū trá kpî, gō'dá lâjô'ba gólâkâ â'dô bê kpá tólâ yû'dawâ rî, gólîyî drî mbâzô kôlóngbô âcâ 'bá Tîbêrîyâ lêsî 'dî 'bá yî 'á, â'dô ró nîlî Kâpêrānômâ 'álâ Yésū rî lônďälé tólâ.

Tā Yésū drî ìmbálé ô'bí drî îyî nyāányâ tāsî kî, yî â'dô âmbâtâ

ûrú lêsî rî î'dî rî

25 Gō'dá Kâpêrānômâ 'á tólâ rî, ôjîlâ 'dî 'bá yî drî Yésū rî ûsúzó jó tâ Ôvârí kâ ârî kâ 'á ôjîlâ bê dûû. Gō'dá drîlîyî Yésū rî îjízó kî, “Lîfî ìmbâ 'bá, ní âcâ nõngá ângô tí yā?”

26 Nîngá sî, Yésū drî tâ âtázó gólîyî drî kî, “Nî rî âmâ lônďälé tâlâ â'dô 'î yā? Nî rî âmâ ndälé nõ cé ngá nyānyā má drî fêlé ânî drî âgî rî tāsî, â'dô kô tâ lârákô má drî 'êlê trá rî tāsî.

27 Pâtî-pâtî ró, má âtâ ânî drî, nî âyê nyāsá tîbê 'ê 'bá lâvâlê ânî 'ásî 'wââ rî ndāndâ lâ. Nî ndâ nyāsá gólâ tîbê 'ê 'bá ânî pälê gbâdú rî î'dî, tâlâ lédrê-lédrê âdûkû âkó rî fêlé ânî drî. 'Dî ngá nyānyā tîbê mâ rî gógó ânî 'bá ûrú lêsî nõ drî 'ê'á fêlâ ânî drî rî î'dî. Âmâ átâ Ôvârí âjô mâ nî ngá nyānyā fêlé ânî drî, gō'dá tâ âmákâ sù trá gólâ rú rôô.”

28 Gō'dá Yésū âtâ bê úlî 'dî îtî rî, ôjîlâ 'dî 'bá yî drî tâ îjízó gólâ tî kî, “Ôzô â'dô îtî rî, mã â'dô â'dô 'ê'á î'dî sùlî Ôvârí lîfî yā?”

29 Yésū drî gôzó kpá tâ-drî lôgôlé gólîyî drî kî, “Tâ Ôvârí drî lêlé ânî drî 'êlê rî cé î'dî nõ, ânî drî tâ lêlé mâ rî gógó gólâ Ôvârí drî âjólê nõ 'á.”

30 Gō'dá ôjîlâ 'dî 'bá yî drî kpá Yésū rî îjízó kî, “Â'dô îtî rî, 'dôvô ní 'ê tâ lârákô âzâ, â'dô ró bê mbârâkâ ânîkâ â'dalé

āmâ drí. Gõ'dá mã 'dê gbõ nĩlâ kĩ, pătĩĩ Ôvârí âjô nĩ nĩ, gõ'dá âmâ drí gōzô tã lělē bē nĩ 'á.

³¹ Mí ndrê drê, âmâ á'bìyá yĩ òtĩrĩ lămú òmã 'álâ rĩ, Músã fē ngá nyānyā trá gólĩyĩ drí. Íngĩ trá búkũ Ôvârí kâ 'á kĩ, 'Gólâ âfē ngá nyānyā trá ùrú lésĩ gólĩyĩ drí nyālē.* Gólĩyĩ rĩ trá ngá nyānyā 'dĩ nyālē ìtú vósĩ cé ndrô drĩlĩyĩ rĩzô lămúlĩ òmã 'álâ rĩ 'bá yĩ sī."

³² Gõ'dá nĩngá sī, Yésũ drí gōzô kpá tã-drĩ lógólé gólĩyĩ drí kĩ, "Má âtâ tã pătĩĩ ânĩ drí, ngá nyānyā gólâ ódrĩ fēlē ânĩ á'bìyá yĩ drí nã rĩ, âmâ átá âfē nĩ, â'dó kô Músã ì'dĩ. Ngá nyānyā rĩ 'dĩ trá ngá nyānyā rú'bá ñnyákũ kâ 'ĩ. Gõ'dá ngá nyānyā pătĩ-pătĩ tībē ùrú lésĩ rĩ, âmâ átá lē trá fēlâ ânĩ drí ândrô nõ.

³³ Òjĩlã gólâ Ôvârí drí âjólé trá ùrú lésĩ rĩ, gólâ ì'dĩ rĩ 'bá ngá nyānyā gólâ rĩ 'bá lédre-lédre ãdũkũ âkó rĩ fēlē òjĩlã drĩ rĩ fēlē rĩ."

³⁴ Gõ'dá òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drí tã-drĩ lógōzô Yésũ drí kĩ, "Tãndĩ ró kúmú, â'dô ìtĩ rĩ, nĩ âfē ngá nyānyā rĩ gógó 'dĩ âmâ drí kàyĩ vósĩ cé!"

³⁵ Gõ'dá Yésũ drí gōzô tã âtálé gólĩyĩ drí kĩ, "Nĩ ârĩ drê, âmâ nyānyā ì'dĩ ngá nyānyā lédre-lédre ãdũkũ âkó rĩ fē 'bá 'ĩ. Òjĩlã gólâ tībē tã lē 'bá mã 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sī, gõ'dá kpá ãyĩ nyānyā fē 'bá ndrĩ mã drí pătĩ-pătĩ rĩ, mã â'dô gólâ rĩ 'bã'á lõfó drí ãcázó gõ'dá gólâ rĩ 'èlê kô, gõ'dá ãmvũ lõvó fú gólâ kpá kô. Drĩlã rĩzô lédre-lédre ró zãã gbádú ãdũkũ âkó.

³⁶ Gõ'dá nĩ ndrê mbârâkã ámakã bē kpálé trá rĩ, nĩ lēē tã drê zãã kô kĩ, Ôvârí âjô mã nĩ.

³⁷ Òjĩlã ndrĩ gólĩyĩ âmâ átá drí âfēlē mã drí rĩ â'dô tã lē'á mã 'á. Gõ'dá mã â'dô gólĩyĩ ndrĩ lãgú'á ãyĩkô ãmbá sī â'dólé òjĩlã ámakã ró.

³⁸ Ôvârí âjô mã trá ùrú lésĩ ãngó nõ 'á tã gólâkã 'èlê. Má ânĩ kô tã âmâ nyānyā kâ 'èlê ì'dĩ.

³⁹⁻⁴⁰ Tã âmâ átá Ôvârí drí lēlē mã drí 'èlê rĩ ì'dĩ nõô. Òjĩlã gólĩyĩ gólâ drí âfēlē mã drí rĩ, gõ'dá tã lē 'bá mã Ôvârí rĩ mvá ró rĩ 'á rĩ, gólâ lē mã drí vó lã ãyĩ ndrēlē dódó, òjĩlã ãzã gólĩyĩ lãfálé 'ásĩ âvĩ kô. Ôvârí lē kpá mã drí lédre-lédre ãdũkũ âkó rĩ fēlē gólĩyĩ drí. Gõ'dá kàyĩ ãdũkũ 'á rĩ, mã â'dô gólĩyĩ lĩdrĩ'á òdrã 'ásĩ."

⁴¹ Gõ'dá òjĩlã ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ãyĩ bē úlĩ Yésũ kâ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, yĩ ãã'dô ì'dĩ ngá nyānyā gólâ ùrú lésĩ rĩ ì'dĩ rĩ, gólĩyĩ drí ngázó rĩ'á lõzólé ãyĩ vó 'ásĩ Yésũ rú.

⁴² Gõ'dá drĩlĩyĩ tã âtázó kĩ, "Ãgô 'dĩ rĩ tã âtálé ìtĩ tãlã ã'dô 'ĩ yã? Gólâ â'dó kô cé Yésũ Yôsépã rĩ mvá ró nõ ì'dĩ, tībē

* 6:31 6.31 Áfō-áfō 16.4gõ'dá kpá Lóngó 78.24.

āmâ drí átá lâ rî nîlî trá ândré lâ bê nõ yā? Gólâ kî, yí ânî úrú lésî rî ángô tí ró yā?”

43 Gõ'dá ítí rî, Yésû drí ngázó tâ âtálé gólîyî drí kî, “Nî âyé drê lôzô-lôzô ânîkâ má rú ânî lâfálé 'ásî 'dî. Nî ârî drê úlî ámakâ nõ.

44 Tã pătî ró, má âtâ ânî drí, ôjîlâ âzâ ícá kô tâ lélé má 'á cú ítí ámâ átá Ôvârí gólâ ámâ âjó 'bá rî drí gólâ rî âzî ákó. Gõ'dá má â'dô ôjîlâ rî 'dî lîdrî'á ôdrâ 'ásî kâyî âdûkû 'á.

45 Tã ângû 'bá yî îgî trá búkû Ôvârí kâ 'á kî, 'Ôvârí â'dô ôjîlâ ímbá'á nî'. Pătî má âtâ ânî drí, ôjîlâ gólîyî tâ ímbâ-ímbâ Ôvârí kâ ârî 'bá dódó rî, gólîyî â'dô îyî tâ lē'á má 'á.

46 Gõ'dá ôjîlâ âzâ âlô ânî lâfálé sî ámâ átá rî ndrê 'bá rî yû. Mâ rî gógó nõ ndrê Ôvârí cé nî, tâlâ má ânî Ôvârí ngá lésî.

47 “Má âtâ ânî drí tâ pătî-pătî ró, ôjîlâ tîbê tâ lē 'bá má 'á pîpîsîlî âlô sî rî úsû lédrê-lédrê âdûkû ákó rî trá.

48 Mî ndrê drê, mâ ngá nyānyā gólâ ôjîlâ 'bâ 'bá rîlî zāâ gbádú âdûkû ákó rî î'dî!

49 'Dõvó nî îsû tâ ânî á'bîyá yî tâsî. Gólîyî ndrî nyâ îyî bê ngá nyānyā Músâ drí fêlé gólîyî drí rî bê rî, gólîyî zāâ bê rî'á lédrê-lédrê ró yā? Â'dó ítí kô, gólîyî ôdrâ trá ndrî!

50 Gõ'dá má ngá nyānyā ânî 'bá úrú lésî rî î'dî. Ôjîlâ gólâ ngá nyānyā 'dî nyâ 'bá rî drāá kô.

51 Má âtâ ânî drí kpá ó'dî, ngá nyānyā lédrê-lédrê âdûkû ákó fê 'bá 'dî rî'á ámâ rú'bâ 'î. Má ânî trá úrú lésî, gõ'dá má rî'á njāâ ámâ rú'bâ fêlé drālê ânî ôjîlâ ángó nõ kâ pālê tâ ônjî ânîkâ 'ásî. Ôzô nî ônyâ ámâ rú'bâ trá rî,* ânî drí rîzô lédrê-lédrê ró zāâ gbádú âdûkû ákó.”

52 Gõ'dá ôjîlâ ô'bî 'dî 'bá yî ârî îyî bê úlî Yésû kâ kî'á nî íyî rú'bâ â'dô î'dî ngá nyānyā ânî 'bá úrú lésî rî î'dî rî, gólîyî drí ngázó âwâ ró, gõ'dá rî'á îyî úlî âtálé îyî lâfálé 'ásî kî, “Âgô nõ â'dô íyî rú'bâ âfê'á ámâ drí nyālê 'dî íyîkâ ángô tí ró yā?”

53 Gõ'dá Yésû drí kpá tâ-drî jázó gólîyî drí kî, “Pătî-pătî ró, má âtâ ânî drí, mâ gólâ Ôvârí drí âjólê trá úrú lésî rî, ôjîlâ gólâ ámâ rú'bâ nyâ 'bá kô gõ'dá ámâ ârî mvû 'bá kpá kô rî, úsû lédrê-lédrê âdûkû ákó rî kô!

54 Pătî-pătî má âtâ ânî drí, ôjîlâ gólâ ámâ rú'bâ nyâ 'bá gõ'dá kpá ámâ ârî mvû 'bá rî, â'dô rî'á lédrê-lédrê ró zāâ gbádú âdûkû ákó. Má â'dô gólâ rî lîdrî'á ôdrâ 'ásî, kâyî âdûkû 'á.

* 6:51 6.51 Yésû rî rú'bâ nyānyā 'dî, tâ ífî lâ kî, tâ lélé Yésû 'á pîpîsîlî âlô sî.

55 Mĩ ndrê drê, âmâ rú'bá gō'dá âmâ ârí bê rĩ ĩ'dĩ cé ngá nyānyā gólâ 'ê 'bá ôjílâ 'bálé rĩlí lédrê-lédrê ró zââ gbádú ãdūkū ãkó rĩ.

56 Ôjílâ gólâ tíbê âmâ rú'bá nyā 'bá gō'dá kpá âmâ ârí mvũ 'bá rĩ, gólâ â'dô rĩ'á má bê ngá âlô ró, gō'dá má â'dô kpá rĩ'á gólâ bê.

57 Nĩ ârí drê, âmâ átá ĩ'dĩ rĩ 'bá lédrê-lédrê âfêlé rĩ. Gō'dá gólâ 'bâ mâ kpá nĩ rĩlí lédrê-lédrê ró. Ítí rĩ, ôjílâ gólâ âmâ rú'bá nyā 'bá rĩ â'dô rĩ'á kpá lédrê-lédrê ró mbârâkâ ámakâ sĩ zââ gbádú ãdūkū ãkó.

58 Kpá ĩ'dĩ ôzô má drí átálé trá âní drí rĩ kâtí, mâ rĩ'á ngá nyānyā úrú lésĩ rĩ ĩ'dĩ. 'Dĩ â'dó kô ôzô ngá nyānyā gólâ âní á'bìyá yĩ drí nyálé trá rĩ kâtí, gō'dá 'dĩ vósĩ rĩ, gólíyĩ drá trá ndrĩ. Gō'dá gólíyĩ tíbê âmâ rú'bá nyā 'bá rĩ â'dô ãyíkâ rĩ'á lédrê-lédrê ró zââ gbádú ãdūkū ãkó."

59 Úlĩ 'dĩ 'bá yĩ Yésũ âtâ trá ôjílâ 'dĩ 'bá yĩ drí, drílâ rĩrĩ tă ĩmbálé Kãpêrânómã 'álâ jó tă Ôvârí kâ ârí kâ rĩ 'á.

Tă tă ârí 'bá Yésũ kâ rĩ 'bá yĩ drí lâfálé cãzó úlĩ Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ tăsí rĩ

60 Gō'dá tă ârí 'bá Yésũ kâ ũrûkâ 'bá yĩ ârí ãyĩ bê úlĩ Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ rĩ, tĩ lâ yĩ drí â'dízó, gō'dá drílíyĩ úlĩ Yésũ kâ 'dĩ gãzó dó. Gō'dá drílíyĩ ngãzó rĩ'á úlĩ átálé ãyĩ lâfálé 'ásĩ kĩ, "'Áá, úlĩ 'dĩ âmbâ trá rôô ôjílâ drí tă lëzó 'á lâ!"

61 Gō'dá Yésũ nĩ trá cú ĩtĩ kĩ, tă ârí 'bá ãyíkâ 'dĩ 'bá yĩ lâfálé sĩ, âzâ 'bá yĩ lëé úlĩ yĩ drí átálé 'dĩ 'bá yĩ kô. Gólâ drí gôzó tă ĩjílĩ gólíyĩ tĩ kĩ, "Úlĩ má drí átálé 'dĩ sú âní rú kô, ĩ'dĩ âní drí 'êzó âmâ âyéle gôzó volé yã?

62 Ôzô nĩ ôndrê mâ gôrê 'á volé úrú 'álâ, vó âmâ âjózó rĩ 'álâ sĩ rĩ 'álâ rĩ, tă ĩsũ âníkâ tă 'dĩ tăsí rĩ â'dô 'bã'á ángô tí yã?

63 Má âtâ âní drí, nĩ ĩsũ úlĩ má drí átálé âní drí âmâ rú'bá nyā kâ 'dĩ ífĩ lâ dódó. Mbârâkâ ôjílâ mvá kâ ícá lédrê-lédrê ãdūkū ãkó rĩ fêlé âní drí kô. Tă 'dĩ tăsí rĩ, úlĩ ámakâ 'dĩ 'bá yĩ â'dó kô rú'bá ĩnyákú nō tăsí. Úlĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á Lĩndrí Tãndĩ Ôvârí kâ tăsí, gólâ 'ê 'bá âní 'bálé rĩlí lédrê-lédrê ró zââ gbádú ãdūkū ãkó tă lëlê âníkâ má 'á rĩ sĩ rĩ.

64 Gō'dá ngbâangbânô rĩ, mâ rĩ'á tă ĩsũ ró, tălâ âní ũrûkâ 'bá yĩ lëé drê zââ tă kô má 'á." Yésũ âtâ tă 'dĩ ĩtĩ 'dĩ rĩ, tălâ gólâ nĩ tă ĩsũ tă ârí 'bá ãyíkâ 'dĩ 'bá yĩ kâ trá ndrĩ âkpâkâ'dã kâyĩ gólíyĩ drí 'dëzó yĩ vósĩ rĩ 'á. Gólâ nĩ gólíyĩ tă ãyíkâ lë 'bá kô rĩ yĩ trá ndrĩ. Gō'dá gólâ nĩ lâjóbá gólâ ángô rĩ ĩ'dĩ tíbê 'ê 'bá ãyĩ drĩ-bã fêlé fúlĩ rĩ kpá trá.

⁶⁵ Tālā gólâ âtâ trá sísí lājó' bá íyíkâ rî yî drí kî, òjílâ āzākā ícá kô ânîlí yí ngálâ cú ítí tã ìsũ gólâkâ sî. Ôvârî â'dô gólâ rî pîpîsîlî ájâ'á nî ì'dî 'dê gbô tã lèlé yí 'á.

⁶⁶ Gõ'dá úlí Yésũ kâ 'dî 'bá yî vósí rî, tã ârí 'bá gólâkâ āzâ 'bá yî dũũ drí ngāzô ìyî gólâ rî âyéélé, nîzô gólé ìyî drí 'bâ 'ásí. Gólíyî drí tã ìmbâ-ìmbâ Yésũ kâ âyéézô.

⁶⁷ Gõ'dá Yésũ drí lîfî jázô lājó' bá íyíkâ mùdrî-drî-lâ-gâ-rî tîbê gólâ drí êpèlé nî sísí rî yî ngálâ, gõ'dá drílâ tã ìjízô gólíyî tî kî, “Ānî, nî lè kpá trá âmâ âyéélé nîzô, òzô gólíyî nî 'bá 'dî 'bá yí kâtí yā?”

⁶⁸⁻⁶⁹ Gõ'dá Sîmónâ Pétērô drí tã-drî jázô Yésũ drí kî, “Kúmú, mã â'dô âmákâ nî'á nō 'bô ángô lé ró yā? Mã nî trá, mã lè tã kpá trá kî, nî rî'á òjílâ ndîndî 'î pătîĭ Ôvârî kâ rî ì'dî, úlí áníkâ âtálé rî â'dô âmâ 'bâ'á nî rîlí zāâ gbádú ādūkũ ākô, òjílâ āzākā yû'dáwá âmâ drí 'dézô vó lâ 'ásí òzô ání kâtí.”

⁷⁰ Gõ'dá Yésũ drí tã âtázô lājó' bá íyíkâ 'dî 'bá yî drí kî, “Má zî ānî nî mùdrî-drî-lâ-gâ-rî lājó' bá âmákâ ró, gõ'dá kpálé rî, ānî lāfálé sî rî, âmâ ājú-'bá-āzî bē ālô tîbê 'ē 'bá âmâ drî-bâ fèlé fūlî rî.”

⁷¹ Yésũ âtâ tã 'dî ítí 'dî rî Yúdâ Sîmónâ Īsîkārîyótâ rî mvá rî tāsî. Gõ'dá kpálé Yúdâ rî'á lājó' bá ālô lājó' bá Yésũ kâ mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî rî lāfálé sî rî, Yésũ nî trá kî, âtî 'á tólâ gólâ āâ'dô ìyî drî-bâ fè'á nî fūlî.

7

Tã Yésũ rî âdrúpî yî drí Yésũ rî ícízô mbârâkâ íyíkâ â'dalé ò'bí 'á rî

¹ Gõ'dá Yésũ drê rî'á Gālíláyâ 'álâ rî, drílâ nîzô lāmú bē òjílâ lîfî ìmbá bē jārîbâ Gālíláyâ kâ 'ásí. Gólâ lèé kô cālê Yūdáyâ 'álâ òjílâ lîfî ìmbálé, tálâ drî-'bá ángî Yúdâ yí kâ Yērôsālémâ 'álâ rî lè trá gólâ rî fūlî.

² Gõ'dá kâyî gólíyî kārámâ Yúdâ yí kâ zîlî kārámâ gũgũ kâ rî kâ trá ānyî.*

³ Gõ'dá kâyî gólíyî kārámâ 'dî kâ câ bē rî, Yésũ rî âdrúpî yî drí ngāzô Yésũ rî ícílî tã lâràkô gólâ drí rî'á 'èlâ rî 'bá yî tāsî, gõ'dá drílíyî tã âtázô drílâ kî, “Hé, tí gõ'dá ní nî Yērôsālémâ 'álâ òjílâ lîfî ìmbálé kâyî gólíyî āmbá kārámâ nô kâ 'á mbârâkâ áníkâ â'dalé tólâ ò'bí 'á, tálâ òjílâ dũũ ò'dê ró bē ní vósí rî kô yā?”

* **7:2 7.2 Kārámâ gũgũ kâ** Kārámâ rî 'dî 'á rî, Yúdâ yí rî ndrô ìyî á'bíyá yí drí rîzô â'dú kô bē gũgũ 'ásí gólíyî drí âfōrē Māsîrî lésî rî tã lâ ìsũlî. Gõ'dá kâyî rî 'dî ôcâ trá rî, òjílâ Yúdâ yí kâ ndrî drí nîzô ìyî Yērôsālémâ 'álâ, nî'á kārámâ rî 'dî 'èlê.

4 Ní lě áníkâ tâ lârákô 'êlé nō cé nōngá kírî ũgũ ró ã'dô tāsī yā? Ōzō ní ôlě ôjílâ dũũ drí 'dêlé ní vósî rî, ní nĩ tâ lârákô 'êlé ô'bí 'á Yērōsālēmā 'á tólâ, ô'bí nā 'bá yî ôndrê ró mbârâkâ áníkâ bê."

5 Gõ'dá 'dĩ zââ Yésũ rî âdrúpĩ yî lěe ãyî drê tâ kô Yésũ 'á.

6 Gõ'dá Yésũ drí tâ lôgōzô ãyî âdrúpĩ yî drí kî, "Ũtú ámakâ nĩzô Yērōsālēmā 'álâ rî cá drê kô. Ānî drí rî, kâyî ãyíkâ ndrî rĩ'á tãndí ró ānî drí nĩzô Yērōsālēmā 'álâ.

7 Āníkâ rî, ôjílâ āngô nō kâ 'bā ãyíkâ ānî lôvó 'bā'bā, gõ'dá gólĩyî 'bāā ãyíkâ ámakâ lôvó kô, tálâ má rî bê kárâ tâ ônjî gólĩyíkâ rĩ'á 'êlâ rî tâ lâ â'dalé gólĩyî drí rî sî.

8 Ānî rî gógó, nĩ lâvũ sísî kārāmā 'á tólâ. Má ĩcá nĩlî tólâ ngbāangbānō kô, tálâ ũtú ámakâ nĩ kâ cá drê kô."

9 Ũtî rî, ulî Yésũ kâ 'dĩ vósî rî, âdrúpĩ lâ yî drí ngāzô nĩlî Yērōsālēmā 'álâ. Gõ'dá Yésũ drí rĩzô Gālĩláyā 'á nĩngá.

10 Gõ'dá Yésũ rî âdrúpĩ yî lâvũ bê Yērōsālēmā 'álâ rî, kâyî āzâ sî, Yésũ drí ngāzô kpá nĩlî Yērōsālēmā 'á tólâ kírî ũgũ ró.

11 Gõ'dá kâyî kārāmā gũgũ kâ 'dĩ kâ rî 'bá yî sî rî, Yērōsālēmā 'á tólâ rî, drĩ-'bá āngî Yúdā yî kâ rî 'bá yî drí rĩzô Yésũ rî lôndālê ô'bí lâfálê 'ásî. Drĩlĩyî nĩzô tâ ũjî bê ôjílâ tî sî kî, "Āgô rú bê Yésũ rî, rî rĩlî āngô lé ró yā? Nĩ ndrê gólâ kô yā?"

12 Gõ'dá ôjílâ 'dĩ 'bá yî drí rĩzô tâ âtalé ãyî lâfálê 'ásî āyāyā sî. Āzâ 'bá yî kî, "Āgô rú bê Yésũ 'dĩ āgô tãndí 'ĩ." Gõ'dá āzâ 'bá yî kî ãyíkâ, "'É'ê, āgô 'dĩ rî ôjílâ âdólê ônjô sî."

13 Gõ'dá ôjílâ āzākâ yũ'dáwā ulî âtalé Yésũ rî tāsî drĩ-báláyî ró ngbálâ-ngbálâ, tálâ ôjílâ ndrî 'dó ũrî ró, drĩ-'bá āngî Yúdā yî kâ ôzô ngāâ kô āwā ró ãyî bê.

Tā Yésũ drí ĩmbálê jó āngî Ôvârî kâ 'álâ rî

14 Gõ'dá ôjílâ 'ê ãyî kārāmā 'dĩ bê cālê kâyî nā sî rî, Yésũ drí nĩzô filî jó āngî Ôvârî kâ rî 'álâ, drílâ ĩtōzô rĩ'á ô'bí rî 'bá tólâ nā 'bá yî ĩmbálê.

15 Gõ'dá drĩ-'bá āngî Yúdā yî kâ ārî ãyî bê tâ ĩmbâ Yésũ kâ 'dĩ rî, tî lâ yî drí â'dízô. Drĩlĩyî ngāzô tâ âtalé gólâ rî tāsî kî, "Gólâ ũsũ ãyíkâ tâ nĩnî tâ ĩmbâ kâ nō ã'dô 'ásî yā? Gólâ rĩ'á cú ĩtî tâ ĩmbâ 'bá ākô."

16 Gõ'dá Yésũ ārî tâ gólĩyíkâ rĩ'á âtalâ 'dĩ bê rî, gólâ drí tâ-drĩ lôgōzô gólĩyî drí kî, "Tā gólâ má drí rĩ'á ĩmbálâ nō â'dó tâ ĩmbâ-ĩmbâ ámakâ nyāányā kâ ĩ'dî kô, má rî tâ ĩmbâ Ôvârî gólâ ámakâ ājô 'bá rî kâ ĩmbálê ĩ'dî.

17 Ôjílâ gólĩyî tâ Ôvârî kâ 'ê 'bá rî 'bá yî â'dô ãyî nĩ'á lâ pătĩ kî, ngátâ tâ má drí rĩ'á ĩmbálâ nō ámakâ nyāányā kâ ngā tâ ĩmbâ Ôvârî kâ ĩ'dî yā rî.

18 Ōzō má ōrĩ nŏ tã áamá nyáányã kã ímbálé ĩ'dĩ rĩ, nĩ â'dô nĩ'á lâ kĩ, má lě cé ōjĩlã drĩ lậnjĩ 'bãlé má rú ĩ'dĩ. Gõ'dá â'dô kô ĩtĩ. Má ânĩ tã Ôvãrĩ gólã áamá âjó 'bã rĩ kã ímbálé ĩ'dĩ, tãlã ó'bã ró bê lậnjĩ gólã rú. Tã ímbã ámakã 'dĩ â'dô kô ōnjô 'ĩ, rĩ'á tã pậtĩ 'ĩ.

19 Gõ'dá ănĩ, nĩ rĩ áamá lônďălé fũlĩ tãkó â'dô tãsĩ yã? Nĩ rĩ tã â'bãlé kĩ, yĩ ârĩ tã 'bã'bã Ôvãrĩ kã Músã drĩ â'dálé ănĩ drĩ rĩ trá. Tãkô, ănĩ rĩ'á njãã áamá fũlĩ. Nĩ ârĩ tã 'bã'bã Músã kã 'dĩ kô kô."

20 Gõ'dá ōjĩlã ămbã gólĩyĩ lăfálé 'ásĩ rĩ yĩ drĩ tã-drĩ lôgôzô Yésũ drĩ kĩ, "Ă'dĩ 'ê tí ânĩ fũlĩ nĩ yã? Nĩ lĩfô-lĩfô! Ōjĩlã ăzã yũ'dăwă 'ê 'bã ânĩ fũlĩ!"

21 Gõ'dá Yésũ drĩ ngăzô tã âtálé gólĩyĩ drĩ kĩ, "Má ingă ōjĩlã ngă lăzé 'ásĩ ândălă ălô kậyĩ ămakã rătăă 'ê kã sĩ, gõ'dá nĩ kĩ, má ỗ'ê 'dĩ tã ỗnjĩ 'ĩ tã lâ drĩ lâzézô ănĩ rú ĩ'dĩ ănĩ drĩ ngăzô má bê ăwă ró tã lârăkô má drĩ 'êlê 'dĩ 'á yã?

22 Gõ'dá tã 'dê'dê kã băsă 'á rĩ, nĩ rĩ 'êlă kậyĩ lôvô-lôvô kã sĩ. Músă 'bă tã Yúdă yĩ drĩ mvă lâ yĩ 'bêlê băsă 'á. 'Dê'dê băsă 'á rĩ â'dô kô cé tã Músă drĩ 'bãlé 'dĩ ĩ'dĩ. 'Dê'dê băsă 'á rĩ ĩtô trá ămă ă'bĩyă ăbărăyămă drĩ sĩ.

23 Ōzô kậyĩ 'dĩyĩmvă kã 'dê kã băsă 'á rĩ ỗ'dê trá kậyĩ lôvô-lôvô kã 'á rĩ,* nĩ 'băă 'dĩyĩmvă 'dêlê băsă 'á kô yã? Nĩ rĩ 'êlă! Gõ'dá má ingă bê ōjĩlă ngă lăzé 'ásĩ kậyĩ lôvô-lôvô kã 'á rĩ, tã lâ sú ănĩ drĩ kô tãlă â'dô 'ĩ yã? Nĩ ịsũ ănĩkă bê rĩ, tã 'dê'dê kã băsă 'á Músă drĩ 'bãlé rĩ tã lâ lậvũ gặặ tã 'bă'bă kậyĩ lôvô-lôvô kã kã drĩ sĩ.

24 Nĩ âyê tã gólă ănĩ drĩ rĩzô lă'bí ănĩkă tã lâ trôlê ĩ'dĩ 'bãlé gặặ 'dĩ. Nĩ 'ê tã 'ê'ê gólă tăndĩ ró mbĩmbĩ rĩ ĩ'dĩ."

Tã ōjĩlă drĩ ịsũlĩ Yésũ rĩ tãsĩ rĩ

25 Gõ'dá nĩngă sĩ, Yésũ âtă bê uly 'dĩ 'bă yĩ ĩtĩ rĩ, ōjĩlă ăză 'bă yĩ rĩ 'bă rĩlĩ ĩyĩ jặặbặ Yêrôsălémă kã 'á rĩ drĩ ngăzô ĩyĩ tã âtálé ĩyĩ vô 'ásĩ kĩ, "Dĩlă â'dô kô ăgô gólă drĩ-'bă ămakă rĩ yĩ drĩ 'ê'á fũlă rĩ ĩ'dĩ yã?"

26 Gõ'dá ōjĩlă ăză 'bă yĩ ăkpă gólĩyĩ lăfálé 'ásĩ drĩ tã-drĩ lôgôzô kĩ, "Drĩ-'bă ămakă 'dĩ 'bă yĩ âyê ĩyĩ gólă rĩ'á tã ímbálé ōjĩlă drĩ drĩ-bặặyĩ ró tãlă â'dô 'ĩ yã? Drĩ-'bă ămakă 'dĩ 'bă yĩ êdrêe ĩyĩ gólă tã ímbă 'dĩ 'ásĩ kô, tãlă gólĩyĩ ịsũ tã bê rĩ kĩ, ăgô 'dĩ ăă'dô 'dĩyĩ pă 'bă 'ĩ yã?"

27 Gõ'dá ōjĩlă ăză 'bă yĩ drĩ kpă tã-drĩ lôgôzô kĩ, "Ăgô nŏ â'dô 'bă'á 'dĩyĩ pă 'bă ró 'dĩ ăngô tí yã? Mă nũ jặặbặ gólă drĩ rĩzô 'á lâ rĩ trá! Gólă Năzărêtă lă 'bă 'ĩ! Gõ'dá ōjĩlă ịcă kô vô 'dĩyĩ pă 'bă drĩ 'êzô ânĩlĩ ăfôlê 'ălă sĩ rĩ nũlĩ."

* 7:23 7.23 Ōjĩlă Yúdă yĩ kã rĩ ĩyĩ 'dĩyĩmvă ĩyĩkă 'bêlê băsă 'á kậyĩ nĩ-drĩ-lă-rĩ tặặ lă kã rĩ vốĩ.

28 Gō'dá Yēsū bē drē zāa tā ĩmbá'á jó ạngĩ Ôvârí kâ rĩ 'álâ rĩ gō'dá ârĩ ùlĩ òjĩlā 'dĩ 'bá yĩ kâ âtálé 'dĩ bē rĩ, drĩlā tā âtázó drĩlĩyĩ ngbálá-ngbálá kĩ, “Nĩ ĩsũ ânĩkâ bē rĩ, nĩ ùnĩ mǎ trá. Nĩ ùnĩ jǎrĩbǎ má drĩ ânĩzó 'álâ 'ásĩ rĩ trá. Gō'dá nĩ nĩĩ kô kĩ, ǎ'dĩ âjô mǎ nĩ ăngó nō 'á yǎ rĩ. Âmǎ átá Ôvârí âjô mǎ nĩ. Má ânĩĩ kô drĩ-ǎcē ámakâ sĩ. Má ânĩ trá drĩ-ǎcē âmǎ átá gólâ ámakâ âjô 'bá rĩ kâ sĩ. Gólâ Ôvârí pǎtĩ-pǎtĩ rĩ ĩ'dĩ. Gō'dá nĩ nĩĩ gólâ kô.

29 Gō'dá má nĩ gólâ trá, tǎlâ má ânĩ gólâ ngá lésĩ, gólâ âjô mǎ nĩ.”

30 Gō'dá drĩ-'bá ạngĩ Yúdǎ yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ĩyĩ bē ùlĩ Yēsū kâ âtálé 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngǎzó 'ě'á gólâ rĩ rũlĩ rĩ, gō'dá gólĩyĩ ícá kô gólâ rĩ rũlĩ, tǎlâ kǎyĩ Ôvârí drĩ 'bǎlé gólâ rĩ rũzó 'á lâ rĩ ácá drē kô.

31 Gō'dá òjĩlā dũũ ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ lǎfálé sĩ lē ĩyĩ tā trá Yēsū 'á, drĩlĩyĩ ngǎzó gō'dá tā âtálé kĩ, “Ăgô gólâ Yēsū nō 'díyĩ pǎ 'bá 'ĩ pǎtĩ. Ícá kô òjĩlā ǎzǎ drĩ â'dólé 'díyĩ pǎ 'bá ró tā lǎrǎkô 'ėlé lǎvũlĩ gǎrǎ tā lǎrǎkô Yēsū drĩ 'ėlé 'dĩ 'bá yĩ drĩ sĩ.” 'Dĩ â'dǎ trá kĩ, Yēsū ĩ'dĩ 'díyĩ pǎ 'bá 'ĩ.

32 Gō'dá Pǎrúsĩ yĩ ârĩ ĩyĩ bē tā òjĩlā dũũ 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ'á âtálâ tā lǎrǎkô ǎmbá Yēsū kâ 'ėlé rĩ tǎsĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ 'bǎzó ǎwǎ ró. Drĩlĩyĩ ngǎzó nĩlĩ drĩ-'bá ạngĩ Yúdǎ yĩ kâ rĩ 'bá yĩ ngálâ tā ĩ'bĩlĩ Yēsū rú. Gō'dá drĩlĩyĩ ǎjú 'bũ 'bá ĩyĩkâ jǎzó nĩlĩ Yēsū rĩ ǎrũlĩ.

33 Gō'dá ǎjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ nĩ ĩyĩ bē cǎlé Yēsū ngálâ rĩ, Yēsū drĩ rĩzó zāa tā ĩmbálé kĩ, “Mǎ â'dô 'bǎ'á drē zāa bē ǎnĩ bē nōngǎ kǎyĩ fĩnyáwǎ sĩ. 'Dĩ vósĩ rĩ, má â'dô gō'á âmǎ átá gólâ ámakâ âjô 'bá rĩ ngálâ.

34 Ōzô nĩ òrĩ âmǎ lōndǎlé sĩ sĩ 'álâ rĩ, nĩ ícá kô âmǎ ùsũlĩ, tǎlâ vō gólâ má drĩ 'ězó nĩlĩ 'álâ rĩ, nĩ ícá kô nĩlĩ cǎlé tólâ.”

35 Gō'dá òjĩlā Yúdǎ yĩ kâ ũrũkǎ 'bá yĩ ârĩ ĩyĩ bē ùlĩ Yēsū kâ âtálé 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngǎzó rĩ'á ĩyĩ ùlĩ âtálé ĩyĩ lǎfálé 'ásĩ kĩ, “Ăgô nō rĩ íyĩkâ kó ùlĩ âtálé nōtĩ nō ăngô tí yǎ? Gólâ 'ê íyĩkâ nĩlĩ nōngǎ sĩ nō 'bô ăngô lé yǎ ǎmǎ drĩ 'ězó gólâ rĩ lōndǎlé kpĩ, gō'dá gólâ rĩ ùsũzó kô rĩ? Gólâ 'ê nĩlĩ 'bǎdrĩ Gĩrĩkĩ kâ 'álâ vō gólâ òjĩlā ámakâ drĩ rĩzó rĩ 'álâ, òjĩlā Gĩrĩkĩ kâ ĩmbálé tólâ yǎ?

36 Ùlĩ Yēsū kâ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, ōzô mǎ òrĩ íyĩ lōndǎlé rĩ, mǎ ícá kô íyĩ ùsũlĩ, tǎlâ vō yĩ drĩ 'ězó nĩlĩ 'álâ rĩ, mǎ ícá kpá kô cǎlé 'á lâ 'dĩ tǎ ífĩ lâ ǎ'dô 'ĩ yǎ?”

Tǎ Yēsū drĩ 'ě'á 'ėlé òjĩlā gólĩyĩ tā lē 'bá gólâ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ

37 Gõ'dá kâyi ãďũkũ kâramã gũgũ kâ 'ďĩ kâ sĩ rĩ,* Yésũ drĩ âfôzó âdrélé kpá ó'dĩ jó ạngĩ Ôvârí kâ 'á. Drĩlâ ngâzó rĩ'á ô'bí 'ďĩ 'bá yĩ lĩfĩ lâ yĩ ãmbálé rê-rê ùrũ kĩ, "Nĩ ârĩ drê tã nô, ãnĩ ndrĩ, ôzô ôjĩlã äzâ ä'dô lĩmvũ lõvó bẽ rĩ, ôjĩlã rĩ 'ďĩ ãânĩ má ngálã rĩ, má ä'dô lĩmvũ lânjã fẽ'á ôjĩlã rĩ 'ďĩ drĩ.

38 Ôjĩlã gólĩyĩ tã lẽ 'bá trá má 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ, ôzô gólĩyĩ ùmvũ lĩmvũ má drĩ fẽlé gólĩyĩ drĩ rĩ trá rĩ, lĩmvũ 'ďĩ ä'dô rĩ'á âđĩlĩ gólĩyĩ pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ ôzô óró kâtĩ. Lĩmvũ rĩ 'ďĩ ä'dô lédre-lédre ãďũkũ äkó rĩ fẽ'á gólĩyĩ drĩ, ôzô Ôvârí drĩ âtalé trá rĩ kâtĩ."

39 Úlĩ gólã Yésũ drĩ âtalé lĩmvũ kâ 'ďĩ, gólã rĩ 'ďĩ Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârí kâ rĩ tã lâ âtalé rĩ'đĩ. Ôjĩlã gólĩyĩ tĩbê tã lẽ 'bá trá yĩ 'á rĩ, yĩ ä'dô Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârí kâ äjó'á gólĩyĩ drĩ. Yésũ ôtirĩ rĩlĩ úlĩ 'ďĩ 'bá yĩ âtalé rĩ, gólã drãá drẽ kô âfôlé ó'dĩ ôdrã 'ásĩ gôlé ùrũ 'álã Lĩndrĩ Tãndĩ rĩ 'ďĩ äjólẽ.

Tã ãsũ ôjĩlã kâ úlĩ Yésũ kâ âtalé 'ďĩ 'bá yĩ tã sĩ rĩ

40 Gõ'dá ô'bí 'ďĩ 'bá yĩ ârĩ úlĩ Yésũ drĩ âtalé 'ďĩ bẽ trá rĩ, ùrũkã 'bá yĩ drĩ ngâzó ãyĩ rĩ'á tã âtalé kĩ, "Ä'dô ãtĩ rĩ, ägô nõ pãtĩ tã ạngũ 'bá Ôvârí drĩ kĩ'á nĩ rĩ, yĩ ä'dô äjó'á lâ ãmã drĩ rĩ rĩ'đĩ!"

41 Gõ'dá äzâ 'bá yĩ kĩ ãyĩkã, "Pãtĩ ró, 'đĩlĩ 'đĩyĩ pã 'bá 'ĩ." Gõ'dá ôjĩlã äzâ 'bá yĩ lẽé ãyĩkã tã 'đĩ kô. Gólĩyĩ kĩ ãyĩkã rĩ, "Ägô nõ ä'dó kô 'đĩyĩ pã 'bá 'ĩ, tãlã ägô nõ rĩ'á Gãlĩláyã lẽ 'bá 'ĩ. Gõ'dá 'đĩyĩ pã 'bá ãcã kô ãnĩlĩ Gãlĩláyã lẽ sĩ.

42 Mã nĩ trá ndrĩ búkũ Ôvârí kâ kĩ nĩ rĩ, "Đĩyĩ pã 'bá 'đĩ ä'dô ä'dó'á Đãwúđĩ rĩ ózôwã yĩ 'ásĩ, gõ'dá ää'dô tĩ'á lâ Bêtêlémẽ* 'álã, jãrĩbã Đãwúđĩ kâ rĩ 'á." "

43 Tã ãsũ ô'bí 'đĩ 'bá yĩ kã ä'dó kô ãlô ãyĩ lãfálẽ 'ásĩ. Ùrũkã 'bá yĩ lẽ ãyĩ tã trá Yésũ 'á. Gõ'dá äzâ 'bá yĩ gã ãyĩ vólẽ dó tã lẽlé Yésũ 'á.

44 Drĩ-'bá ạngĩ Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ gõ'dá äjũ 'bũ 'bá ãyĩkã rĩ 'bá yĩ bẽ lẽ ãyĩ bẽ kpálẽ Yésũ rĩ rũlĩ rĩ, ôjĩlã äzâ ãlô gólĩyĩ lãfálẽ 'ásĩ drĩ đõ 'bá Yésũ rũ rĩ yũ, tãlã gólĩyĩ ndrĩ 'đó ùrĩ ró.

45 Gõ'dá äjũ 'bũ 'bá gólĩyĩ jólẽ Yésũ vó rĩ drĩ ägôzó ãyĩ cú ãtĩ Yésũ rĩ rũ äkó drĩ-drĩlĩ ró drĩ-'bá ạngĩ Yúdã yĩ kã gõ'dá Pãrúsĩ yĩ bẽ 'đĩ 'bá yĩ ngálã. Gõ'dá drĩ-'bá 'đĩ 'bá yĩ drĩ äjũ 'bũ 'bá 'đĩ 'bá yĩ ãjízó kĩ, "Nĩ ägô cú ãtĩ Yésũ rĩ ärũ äkó ä'dô tã sĩ yã? Ä'dô tã ä'dô nĩ ãnĩ drĩ ägôzó ãmã ngálã drĩ-drĩlĩ ró nõ yã?"

* 7:37 7.37 Kâyi gólã nã 'á rĩ, ôjĩlã Yúdã yĩ kã rĩ ãyĩ Ôvârí rĩ lũyĩlĩ, tãlã Ôvârí fẽ lĩmvũ trá ä'bĩyã lâ yĩ drĩ, rĩrĩ gólĩyĩkã ômã 'álã vô 'ãĩ 'á rĩ sĩ. * 7:42 7.42 Bêtêlémẽ 'Đĩlĩ rĩ'á 'bãđrĩ rũ bẽ Yũđã yĩ rĩ 'á, ä'dó kô Gãlĩláyã 'á.

46 Gõ'dá ăjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã-drĩ lôgõzó drĩ-'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ "Úlĩ Yésũ drĩ átálé rĩ 'bã ămâ ndrĩ â'dólé ũrĩ ró tã ònjĩ 'èlé gólâ drĩ, tãlâ gólâ rĩ úlĩ átálé mbârâkã sĩ. Mã ùsũ drẽ òjĩlâ ăzâ kô úlĩ âtâ 'bá òzõ Yésũ kâtĩ."

47 Gõ'dá drĩ-'bá 'dĩ 'bá yĩ Părusĩ yĩ bê drĩ ăjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ ìjízõ kpá ó'dĩ ăwă sĩ kĩ, "Ăgô 'dĩ âdô ănĩ kpá trá úlĩ gólâkã sĩ òzõ drĩlâ òjĩlâ ăzâ 'bá yĩ âdôrẽ tí yă?"

48 Nĩ ùsũ drĩ-'bá ăngĩ ămákâ Yúdă yĩ kâ ăzâ 'bá yĩ tã lě 'bá ăgô 'dĩ 'á rĩ trá yă?"

49 'Dĩ òjĩlâ gólĩyĩ tã lě 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ gólĩyĩ lă'bĩ ămákâ nĩ 'bá kô rĩ ì'dĩ. Lănõ ăngĩ ò'dê gólĩyĩ drĩ."

50 Gõ'dá Părusĩ ăzâ ălô gólĩyĩ lăfálé 'ásĩ rú bê Nĩkôdímă rĩ, gólâ tĩbê nĩ 'bá trá sísĩ ngăcĩ bê tã ìjĩlĩ Yésũ tĩ rĩ, drĩ tã âtázõ ìyĩ ăzĩ-ăzĩ yĩ drĩ kĩ,

51 "Îcâ fĩ trá lănõ fězõ òjĩlâ ăzâ drĩ cú ìtĩ tã gólâkã kĩ ăkó yă? Îcâ kô! Tã 'bã'bã ămákâ vó ró, sísĩ ăă'dô tã gólâkã ârĩ'á zălô."

52 Gõ'dá Nĩkôdímă rĩ ăzĩ-ăzĩ yĩ drĩ tã-drĩ lôgõzó gólâ drĩ ăwă sĩ kĩ, "Ndá nĩ, nĩ rĩ úlĩ átálé ìtĩ rĩ, nĩ kpá Gălĩláyă lě 'bá 'ì yă? 'Dôvó nĩ âtâ bê trá ìtĩ rĩ, nĩ nĩ drẽ ndălâ búkũ Ôvârĩ kâ 'á, ngătâ nĩ â'dô tã ùsũ'á kĩ, tã ăngũ 'bá ăă'dô ăfô'á Gălĩláyă lésĩ yă rĩ!"

*Tã Yésũ drĩ ôkó ăzâ rŭlĩ ăgô bê rĩ âyézõ tã ònjĩ òyĩkâ 'ásĩ rĩ**

53 Gõ'dá drĩ-'bá ăngĩ Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ ndă ìyĩ lătĩ bê trá kpĩ 'ězõ Yésũ rĩ rŭlĩ rĩ, gbõ drĩlĩyĩ ngăzõ lă'bŭlĩ nĩlĩ gólē ìyĩ drĩ 'bã 'ásĩ.

8

1 Gõ'dá Yésũ ndě bê tã ìmbâ-ìmbâ gólâ drĩ rĩ'á ìmbálâ jó ăngĩ Ôvârĩ kâ nă 'álâ rĩ, gólâ drĩ ngăzõ nĩlĩ únĩ fê dô kâ bê yĩ drĩ nă 'álâ ă'dú kólē tólâ.

2 Gõ'dá vō ăfô bê ăwŭlĩ ăkpăkă'dă cĭnó rĩ, Yésũ drĩ ngăzõ kpá ó'dĩ gólē jó ăngĩ Ôvârĩ kâ nă 'álâ. Òjĩlâ òtĩrĩ ìyĩ Yésũ rĩ ndrêê rĩ, 'wăă drĩlĩyĩ rŭ ê'bézõ kpá ó'dĩ dŭũ dĭrĩ gólâ rŭ sĩ tã gólâkă ârĩlĩ. Gõ'dá Yésũ ndrê bê òjĩlâ 'dĩ 'bá yĩ dŭũ ìtĩ rĩ, gólâ drĩ rĩzõ vŭdrĩ òjĩlâ rŭ ê'bé 'bá 'dĩ 'bá yĩ ìmbálē.

3 Gõ'dá Yésũ òtĩrĩ rĩ òjĩlâ ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ìmbálē rĩ, kôrô Părusĩ yĩ gõ'dá kpá gólĩyĩ lă'bĩ ìmbâ 'bá yĩ bê drĩ ôkó ăzâ drĩlĩyĩ rŭlĩ ăgô ăzâ bê ăyĩrĩ 'á rĩ âtrözõ 'bălē âdrélē Yésũ ândră ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ bê.

* 7:52 7.53 Sísĩ rĩ, ìgĩ úlĩ vérēsĩ 7.53-8.11 nō 'bá yĩ 'á kô búkũ Yōwánĩ kâ nō 'á.

4 Gõ'dá drílĩyĩ tã átázó Yésũ drí kĩ, “Nĩ tĩbê tã ìmbá 'bá ró nŏ, mã lě ání ìjĩlĩ tã nŏ tāsĩ. Nĩ ndrê drê òkó nŏ, mã rù gólá trá àyĩrĩ 'á ìyĩ àgô àzà tĩbê â'dó 'bá kô gólá rĩ ágó ró rĩ bē.

5 Tã 'bã'bã àmákà Músã drí 'bãlé rĩ vó ró rĩ, ìcã trá òkó 'dĩ lùvũlĩ kúnĩ mvá sĩ drǎlé vólé.” Gõ'dá drílĩyĩ Yésũ rĩ ìjízó kĩ, “Gõ'dá ngbāangbānŏ rĩ, tã ìsũ áníkà rĩ ángó tí tã òkó nŏ drí 'èlé rĩ tāsĩ yã?”

6 Tã ìjĩ òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ kã 'dĩ 'á rĩ, gólĩyĩ rĩ 'dĩ Yésũ rĩ ùjũ'á. Òzŏ gólá àâtã úlĩ trá ányã ró tã 'bã'bã ìyĩkã rù rĩ, yĩ â'bã ró bē tã gólá rù, tãlã tã gólákã kĩzŏ bē tã rĩ 'dĩ tāsĩ.

Gõ'dá Yésũ lŏgŏŏ tã-drĩ gólĩyĩkã 'dĩ kô. Ítĩ rĩ, gólá drí àndĩzŏ vũdrĩ rĩ'á tã ìgĩlĩ ìnyákú drĩ ìyĩ drĩ-mvá sĩ.

7 Gõ'dá Pǎrúsĩ yĩ lã'bĩ ìmbá 'bá 'dĩ 'bá yĩ bē, drílĩyĩ rĩzŏ Yésũ rĩ ìjĩlĩ kpá ó'dĩ, tãlã gólá àâ'dã ró bē tã ìsũ ìyĩkã tã òkó 'dĩ kã tāsĩ rĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Yésũ drí ngázó àdrélé ùrũ ìyĩ ácê vó 'ásĩ tã átálé gólĩyĩ drí kĩ, “Òzŏ òjĩlã àzà â'dô bē àlŏ àní lǎfálé sĩ ìyĩ ndrê 'bá trá kĩ yĩ àâ'dô tã ònjĩ àkó rĩ, 'dŏvŏ gólá òtrŏ kúnĩ mvá nĩ òkó 'dĩ vũzŏ sísĩ.”

8 Gõ'dá drílã àndĩzŏ kpá ó'dĩ, rĩ'á tã ìgĩlĩ ìnyákú drĩ.

9 Gõ'dá òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ àrĩ ìyĩ bē úlĩ Yésũ kã átálé 'dĩ rĩ, kôrŏ òjĩlã gólĩyĩ òkó 'dĩ àrũ 'bá àjĩlĩ Yésũ ngálã 'dĩ 'bá yĩ drí ngázŏ lǎ'búlĩ àlŏ-àlŏ. Gólĩyĩ àràkã ró rĩ 'bá yĩ drí 'dézŏ lǎvũlĩ sísĩ, gõ'dá àmbúkũ lã 'dĩ 'bá yĩ drí 'dézŏ gólĩyĩ vósĩ. Àyê cé Yésũ yĩ ì'dĩ òkó 'dĩ bē gõ'dá ò'bĩ tólã nã 'bá yĩ bē.

10 Gõ'dá òjĩlã gólĩyĩ òkó 'dĩ àjĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ lǎ'bũ ìyĩ bē ndrĩ rĩ, Yésũ drí gŏzŏ ngálé ùrũ tã ìjĩlĩ òkó 'dĩ tĩ kĩ, “Òjĩlã 'è 'bá ìyĩ àní fũlĩ nŏ 'bá yĩ ángŏ lé yã? Òjĩlã àlŏ lǎkĩ 'bá gólĩyĩ lǎfálé 'ásĩ lǎnŏ fē 'bá ní drí rĩ bē yã?”

11 Òkó 'dĩ drí tã lŏgŏzŏ Yésũ drí kĩ, “'È'è ìfĩ ìmbá 'bá, òjĩlã àzà àlŏ lǎnŏ fē 'bá má drí rĩ yũ'dǎwǎ.” Gõ'dá Yésũ drí tã átázŏ òkó 'dĩ drí kĩ, “À'dô bē trá ìtĩ rĩ, mã àyê nĩ trá tã ònjĩ áníkà 'ásĩ. Nĩ nĩ, gõ'dá ní 'è tã ònjĩ 'dĩ kpá kô ó'dĩ.”

Tã Pǎrúsĩ yĩ drí Yésũ rĩ ìjízŏ tã â'dálé ìyĩ drí kĩ úlĩ gólákã 'dĩ rĩ'á tã pǎtĩ-pǎtĩ 'i yã rĩ

12 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí ìtŏzŏ kpá ó'dĩ òjĩlã ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ìmbálé. Gólá kĩ, “Mã ì'dĩ Ngá ì'ĩ 'ì òjĩlã ndrĩ àngŏ nŏ kã rĩ 'bá yĩ drí. Òjĩlã gólá tã lē 'bá má 'á rĩ, gólá â'dô lǎmú'á ngá ì'ĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólá lǎmú ìnĩrĩkúwǎ 'ásĩ kô. Ítĩ rĩ, ngá ì'ĩ má drí 'è'á fēlã òjĩlã rĩ 'dĩ drí rĩ â'dô lédre-lédre àdũkũ àkó rĩ fē'á gólá drí.”

13 Gõ'dá Pǎrúsĩ yĩ tĩbê rĩ 'bá ìyĩ lǎtĩ lŏndǎlé 'èzŏ Yésũ rĩ fũlĩ rĩ kpá bē ìyĩ òjĩlã ò'bĩ Yésũ drí rĩ'á ìmbálã 'dĩ 'bá yĩ lǎfálé. Gõ'dá drílĩyĩ ngázŏ úlĩ átálé Yésũ drí kĩ, “Nĩ, à'dĩ â'dô kó tã

lě'á nĩ úlĩ áńíkà ní drí rĩzọ áńí lóm̃bélé âtalá 'dĩ 'bá yí 'á, ní drí 'bázọ cú ítí ùgúlĩ âtĩ 'bá âkọ nõ yā?"

14 Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lógõzọ gólĩyĩ drí kĩ, "Má â'dô kpálé ùgúlĩ âtĩ 'bá âkọ rĩ, úlĩ má drí rĩ'á âtalá ámâ tāsĩ nõ rĩ'á tã pătĩ 'ĩ. Āńĩ, nĩ ndrė vọ má drí ânĩzọ 'álá sĩ gõ'dá má drí 'ězọ kpá gólé 'álá rĩ kọ. Mâ rĩ gógó, má nĩ trá kĩ, má ânĩ Ôvârĩ ngá lésĩ, gõ'dá má â'dô gõ'á kpá Ôvârĩ ngálá ùrú 'álá.

15 Nĩ 'bã tã ìsũ āńíkà cé lã'bí āńíkà 'á ĩ'dĩ. Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, āńĩ drí tã â'bázọ má rú kĩ, má āā'dô tã ōńjĩ 'bá 'ĩ. Tã ìsũ ámakā rĩ â'dó ítí kọ, tálá má zĩ òjílá āzā ālô kọ tã ōńjĩ 'bá ró.

16 Gõ'dá õzọ má òlě tã-vọ āńíkà kílĩ rĩ, má â'dô kĩ'á lâ mbĩ, tálá má â'dó kọ élě tã ìsũ rĩ 'dĩ 'á. Tã ndrĩ má drí ìsũlĩ 'élě rĩ, rĩ'á ámâ átá gólá ámâ ajó 'bá rĩ kã ĩ'dĩ.

17 Tã 'bã'bã āńíkà 'á rĩ, iĩgĩ trá kĩ, 'Õzọ òjílá rĩ òlě ĩyĩ tã-drĩ trá 'dó úlĩ ālô 'á rĩ, úlĩ rĩ 'dĩ trá úlĩ pătĩ 'ĩ.'

18 Ítĩ rĩ, úlĩ má drí rĩ'á âtalá 'dĩ 'bá yí, mâ rĩ gógó ākpã ĩ'dĩ ùgúlĩ âtĩ 'bá ámâ nyāányā kã, gõ'dá ámâ átá gólá ámâ ajó 'bá rĩ kpá ĩ'dĩ ùgúlĩ âtĩ 'bá āzā tã ndrĩ má drí rĩ'á âtalá nõ 'bá yí kã ĩ'dĩ, tálá úlĩ ámakā ámâ átá bē ndrĩ 'dó rĩ'á úlĩ ālô 'ĩ."

19 Gõ'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ drí Yésũ rĩ ĩjízọ kĩ, "Āńĩ átá íyíkã ā'dĩ ĩ'dĩ yā? Gólá bē ángô lé yā?" Gõ'dá Yésũ drí tã-drĩ lógõzọ gólĩyĩ drí kĩ, "Õzọ nĩ òlě tã trá má 'á rĩ, nĩ â'dô ámâ átá rĩ nĩ'á. Gõ'dá õzọ nĩ òlě tã má 'á kọ rĩ, nĩ nĩjĩ ámâ átá kpá kọ."

20 Yésũ rĩ úlĩ 'dĩ 'bá yí âtalé 'dĩ gólá drí rĩrĩ tã ìmbálé jó ángĩ Ôvârĩ kã rĩ 'álá rĩ 'á, ānyĩ jó gólá rĩzọ ngá fěfě rĩ'á fělā Ôvârĩ drí rĩ 'bálé 'álá rĩ 'á. Gõ'dá òjílá āzākā dōó drĩ Yésũ rú kọ, tálá kàyĩ 'ězọ gólá rĩ rũlĩ rĩ áká drē kọ.

Tã drĩ-'bá ángĩ Yúdã yí kã drí úlĩ Yésũ kã tã ífĩ lâ yĩ nĩzọ kọ rĩ

21 Gõ'dá Yésũ drí tã âtázọ drĩ-'bá ángĩ Yúdã yí kã 'dĩ 'bá yí drí kpá ó'dĩ kĩ, "Má âtā āńĩ drí tã pătĩ ró, má â'dô nĩ'á nōngá sĩ vólé. Nĩ â'dô ámâ ndā'á kpĩ. Vọ gólá má drí 'ězọ nĩlĩ 'álá rĩ, nĩ cá kọ tólá, gõ'dá nĩ â'dô ôdrā'á tã ōńjĩ āńíkã 'á, tálá nĩ lēé tã ámakā kọ."

22 Gõ'dá nĩngá sĩ, drĩ-'bá ángĩ Yúdã yí kã 'dĩ 'bá yí ārĩ ĩyĩ bē úlĩ Yésũ kã âtalé 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ tã âtázọ ĩyĩ lāfálé 'ásĩ kĩ, "Úlĩ gólākā âtalé kĩ, mã ícá kọ cālě vọ yí drí 'ězọ nĩlĩ 'álá rĩ 'á rĩ, tã ífĩ lâ ángô tí yā? Gólá â'dô íyĩ nyāányā fũ'á yā?"

23 Nĩngá sĩ, Yésũ drí tã âtázọ drĩlĩyĩ tã lē ākọ gólĩyíkã tāsĩ kĩ, "Má âtā āńĩ drí, āńĩ rĩ'á cé òjílá āngó nõ kã 'ĩ, gõ'dá má rĩ gógó â'dó kọ cé òjílá āngó nõ kã 'ĩ, má āńĩ ùrú lésĩ.

24 Ítí rî, má âtâ ânî drî, ôzô nî ôlê tâ kô kî, mâ î'dî 'díyî pã 'bá 'î rî, lãnô tâ ônjí âníkâ rî kâ â'dô gô'á âkpã ânî drî. Nî â'dô ôdrã'á tâ ônjí âníkâ 'á."

25 Gô'dá drî-'bá ąngí Yúdã yí kâ 'dî 'bá yí drî tâ ịjízó Yésũ tị kî, "Ní â'dá drê tâ âmâ drí trậ, nî ã'dí î'dí yã?" Yésũ drí gôzô tâ-drỉ lôgôlé góllyî drí kî, "Má ôjlã gólá má drí rĩ'á tâ lâ âtálé ânî drí ỉtú vósĩ cé rî ỉ'dí."

26 Mâ rĩ'á tâ bê dũũ 'è'á â'dálâ ânî drí tâ ônjí âníkâ rĩ'á 'èlâ rî 'bá yí tãsĩ. Gô'dá má rî nỏ kpá té tâ gólâ âmâ âjó 'bá rî kâ âtálé î'dí ânî ôjlã ẵgó nỏ kâ drí. Gô'dá gólâ âmâ âjó 'bá rî, rî ỉyíkâ zãâ úlị pặtị âtálé î'dí."

27 Gô'dá drî-'bá ąngí Yúdã yí kâ 'dĩ 'bá yí nị kô kî, Yésũ rĩ 'dĩ tâ ỉyí átá Ôvârí tịbê ỉyí âjó 'bá rî kâ âtálé î'dí góllyî drí.

28 Ítí rî, Yésũ drí tâ âtázó góllyî drí kî, "Má nị trá kî, ôzô kậyị ânî drí 'ézó âmâ fũlị 'á lâ rî ôtírĩ ácá rî, nî â'dô âmâ ỉpá'á fê lậlị-lậlị drỉ ừũ. Gô'dá ôzô nî ô'è trá ỉtí rî, ânî drí gôzô nỉlâ ấdũ lésĩ kî, pặtị, mâ î'dí 'díyî pã 'bá tịbê Ôvârí drí âjólé ừũ lésĩ rî. Nî â'dô nị'á lâ kpá kî, tâ ndrỉ má drí rĩ'á ỉmbálâ rî 'bá yí, â'dó kô tâ âmâ nyãányã kâ î'dí. Gô'dá má rî tâ âmâ átá drí â'dálé rî ỉmbálé î'dí."

29 Ôvârí âmâ âjó 'bá rî, gólâ bê rĩ'á má bê kậyị vósĩ cé, tãlâ má rî tâ gólâ drí lélé rî 'èlé î'dí."

30 Gô'dá ôjlã 'dĩ 'bá yí ârỉ ỉyí tâ ỉmbâ-ỉmbâ Yésũ drí ỉmbálé 'dĩ bê rî, ôjlã dũũ góllyî lăfálé 'ásĩ drí ngăzô tâ lélé Yésũ 'á.

Tã Yésũ drí ỉmbálé tâ ôjlã ỉnị kâ tâ ônjí 'ásĩ rî tãsĩ rî

31 Nĩngá sĩ, Yésũ drí ngăzô tâ âtálé ôjlã góllyî tâ lê 'bá trá yí 'á 'dĩ 'bá yí drí kî, "Má âtâ ânî drí pặtị-pặtị rỏ, úlị Ôvârí kâ má drí rĩ'á ỉmbálâ ânî drí nỏ, ôzô nỉ ùnjũ trá rú lâ rî, nỉ â'dô 'bã'á pặtị tâ ârỉ 'bá ámakâ rỏ."

32 Gô'dá nỉ â'dô úlị Ôvârí kâ 'dĩ ỉfị lâ nị'á. Ôzô nỉ ùnị úlị rî 'dĩ ỉfị trá rî, úlị rî 'dĩ â'dô ânî ỉnị'á lãnô tâ ônjí âníkâ rî kâ 'ásĩ. Nỉ â'dó gô'dá rặgị tâ ônjí kâ rỏ kô."

33 Gô'dá Pậrúsỉ yí tịbê tâ Yésũ kâ lê 'bá kô rỉ yí drí tâ lôgôzô Yésũ drỉ kî, "Ní kî ã'dô yã? Mã â'dó rặgị ôjlã ẵzã kâ 'ỉ kô! Âmâ rĩ'á Ầbārāyāmā rỉ ózōwá yí î'dí. Nỉ â'dô âmâ ỉnị'á ángô tị yã?"

34 Gô'dá Yésũ drí tâ-drỉ lôgôzô góllyî drí kî, "Má âtâ tâ ânî drí, ôjlã gólâ tịbê rỉ 'bá zãâ tâ ônjí 'èlé rî, gólâ rĩ'á rặgị tâ ônjí kâ 'ỉ."

35 Nỉ nị trá tẩndỉ rỏ kî, rặgị rỉ zãâ lỏsỉ 'èlé ỉyí lịpị gólâ drí rỉzỏ lỏsỉ 'èlé drỉlâ rỉ bê kô, tãlâ lịpị lâ ỉcã trá gólâ rỉ gỉlỉ vólé ôjlã ẵzã drí. Gô'dá mvá ágó rỏ 'bã-lịpị kâ rỉ â'dô rĩ'á cé nỉ zãâ átá lâ rỉ mvá rỏ.

³⁶ Ítí rí, mâ rí gógó Ôvârí rí mvá ró rí, òzō má ìlñjì ànì trá tã ònjí ànìkâ 'ásí rí, pătĩ ró, ââ'dô ànì 'bã'á drĩ-báláyì ró rãgĩ tã ònjí kâ 'dĩ 'ásí."

Tã Yēsũ drí ìmbálé òjilã pătĩ Ôvârí kâ Ābārāyāmā rí mvá yí ró

rí tāsī rí

³⁷ Gō'dá nǐngá sī, Yēsũ drí kpá tã âtázó Părúsĩ 'dĩ 'bá yí drí kī, "Má nĩ trá kī, ànì Ābārāyāmā rí ózōwá yí ì'dĩ. Gō'dá nĩ 'è áamá fūlì ã'dô tāsī yã? Má ndrê bê rí, nĩ 'è áamá fūlì 'dĩ, tãlã nĩ lěé tã ámakâ rĩ'á ìmbálã rí kô.

³⁸ Pătĩ ró, má âtã ànì drí tã gólĩyì má drí rĩ'á ìmbálã nō rĩ'á áamá átá drí â'dalé má drí 'èlè rí ì'dĩ. Gō'dá nĩ rí ànìkâ tã gólã ànì átá àzákôlã 'dĩ drí âtalé ànì drí 'èlè rí 'èlè ì'dĩ."

³⁹ Gō'dá òjilã 'dĩ 'bá yí àrĩ ìyì bê úlì Yēsũ kâ âtalé 'dĩ 'bá yí rí, drilĩyì tã-drĩ lògòzó gólã drí kī, "Pătĩ àmã átá rĩ'á Ābārāyāmā ì'dĩ."

Gō'dá Yēsũ drí tã-drĩ lògòzó gólĩyì drí kī, "Tí òzō nĩ ã'dô pătĩ Ābārāyāmā rí mvá yí ì'dĩ rí, tí nĩ â'dô tã lě'á úlì ámakâ nō 'bá yí 'á, òzō Ābārāyāmā drí tã lě'ê úlì Ôvârí kâ 'á rí tí.

⁴⁰ Má rí nō pătĩ ró tã Ôvârí drí â'dalé trá má drí rí âtalé ì'dĩ. Kpálé ítí rí, nĩ lě áamá fūlì. Ābārāyāmā 'é tã àzã kô òzō ànì drí 'è'á 'èlã rí kâtì!

⁴¹ Ā'dô ítí rí, nĩ â'dó kô Ābārāyāmā rí mvá yí ì'dĩ. Ànì átã bê rĩ'á ngĩ, tãlã nĩ rí tã gólãkâ 'èlè ì'dĩ."

Gō'dá òjilã 'dĩ 'bá yí àrĩ ìyì bê úlì Yēsũ kâ âtalé 'dĩ rí, drilĩyì kpá tã-drĩ lògòzó Yēsũ drí àwã sī kī, "Tã pătĩ ró, mã â'dó kô mōrōgíyã mvá 'ì. Àmã átã íyíkã kó cé ãlô Ôvârí ì'dĩ."

⁴² Ítí rí, Yēsũ drí kpá tã âtázó òjilã 'dĩ 'bá yí drí kī, "Òzō tìkó ànì ã'dô pătĩ-pătĩ Ôvârí rí mvá 'ì rí, áamá lòvó â'dô 'bã'á ànì 'á, nĩ â'dô áamá lě'á. Má ànĩ kô áamá nyãányã sī. Má ànì drĩ-ácê Ôvârí kâ sī. Gólã àjô mã nĩ.

⁴³ Úlì má drí rĩ'á âtalã ànì drí rí, tã ífí lâ fí kô ànì drĩ ã'dô tāsī yã? Nĩ gã volé dó, tãlã nĩ lěé úlì 'dĩ àrìlì tã lâ 'èzó kô!

⁴⁴ Má nĩ trá kī, ànì Sātãnã rí mvá yí ì'dĩ. Tãlã ì'dĩ 'dĩ ànì drí lězó tã Sātãnã drí lělé rí 'èlè ì'dĩ. Tã gólã drí lělé rí íyíkã zãã tã òjilã úfũ kâ ì'dĩ. Gólã lěé tã mbì Ôvârí kâ rí kô. Gólã âtã íyíkã zãã úlì ònjô kâ òjilã ádózó rí ì'dĩ, gólã 'è íyíkã kpá zãã tã íyì pĩpĩsílì drí lělé rí ì'dĩ, tãlã gólã â'dó kô tã pătĩ âtã 'bá 'ì. Gólã rĩ'á ònjô lĩpì 'ì.

⁴⁵ Gō'dá mã rí gógó ádó ònjô kô, gō'dá mã rí zãã tã pătĩ âtalé ì'dĩ. Tã 'dĩ tāsī rí, ì'dĩ ànì drí volé gázó dó tã lělé úlì má drí âtalé rí 'á.

46 Mĩ ndrê drê, tã ndrĩ má drí rĩ'á 'êlâ rĩ 'bá yĩ, tã ònjí bẽ 'á lâ yã? Òzõ tã má drí rĩ'á âtalâ rĩ 'bá yĩ ã'dô tã pătĩ 'ĩ rĩ, gõ'dá nĩ lée tã kô 'á lâ ã'dô tã sĩ yã?

47 Òzõ ã'dô trá ítĩ rĩ, nĩ â'dó kô Ôvârí rĩ mvá yĩ ì'dĩ, tãlã nĩ gã úlĩ Ôvârí kã trá dó! Òzõ tí nĩ ã'dô pătĩ-pătĩ ró Ôvârí rĩ mvá yĩ ì'dĩ rĩ, nĩ â'dô tã lè'á úlĩ Ôvârí kã má drí rĩ'á âtalâ nõ 'bá yĩ 'á."

Tã Părúsĩ yĩ drí volé gãzó dó tã lélé Yésũ 'á 'díyĩ pã 'bá ró rĩ

48 Gõ'dá nĩngá sĩ, òjilã Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ drí tã âtázó Yésũ drí 'dásĩ sĩ kĩ, "Tíkó mã nĩ kô kĩ, nĩ rĩ'á Sãmáryã lé 'bá 'ĩ, cú línđrí ònjí bẽ ní 'á yã?"

49 Ítĩ rĩ, Yésũ drí tã-drĩ lôgõzó òjilã 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, "Má â'dó línđrí ònjí bẽ kô. Má rĩ nõ ámâ átá Ôvârí rĩ ìnjĩ'á. Gõ'dá nĩ gã dó ámâ ìnjĩlĩ.

50 Má âtã ãnĩ drí tã pătĩ ró, mã 'bãá ámâ nyãányã nĩ kô òjilã ìnjĩ ró mã bẽ. Ôvârí lè nĩ òjilã drí ámâ ìnjĩlĩ, gõ'dá Ôvârí ã'dô tã gólĩyĩkã kĩ'á nĩ.

51 Má âtã ãnĩ drí tã pătĩ-pătĩ ró, òzõ òjilã ãzã òlè tã trá úlĩ ámakã rĩ'á âtalâ nõ 'bá yĩ 'á rĩ, òjilã rĩ 'dĩ drãá kô, gólã ã'dô rĩ'á lédrê-lédrê ró zãã."

52-53 Gõ'dá òjilã 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ìyĩ bẽ úlĩ Yésũ kã âtalé 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ tã âtázó gólã drí kĩ, "Úlĩ ãmã drí âtalé rĩ fõ trá 'álã sĩ pătĩ. Āgô 'dĩ rĩ'á cú línđrí ònjí bẽ yĩ 'á. Āmã á'bíyã Ābārāyāmã tã ângũ 'bá ãkũ rĩ 'bá yĩ bẽ rĩ ôdrã ìyĩkã trá. Gõ'dá òjilã ãzã kpá bẽ ãngó nõ 'á drã 'bá kô yã? Gõ'dá ánĩ nyãányã, ní âtã tã kĩ, òzõ mã âârĩ úlĩ ánikã trá rĩ, mã ícá kô drãlè rĩ! Ní ìsũ ánikã bẽ rĩ, nĩ ã'dĩ ì'dĩ yã? Ítĩ rĩ, mbârākã ánikã rĩ lãvũ gãrã mbârākã gólĩyĩ tĩbè drã 'bá 'dĩ 'bá yĩ kã drĩ sĩ yã?"

54 Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drí tã-drĩ lôgõzó kpá ó'dĩ gólĩyĩ drí kĩ, "Nĩ ìsũ ánikã bẽ rĩ, mã 'bã ámâ nyãányã nĩ â'dólè ãmbá ró yã? Ā'dó ítĩ kô. Tĩ òzõ mã ôró ámâ nyãányã 'bãã nĩ â'dólè ãmbá ró rĩ, tí úlĩ ámakã nõ ã'dô 'bã'á ãzã-ãzã ró ãnĩ drí. Gólã tĩbè ámâ 'bã 'bá ãmbá ró rĩ, rĩ'á ámâ átã tĩbè ãnĩ drí rĩ'á ìnjĩlã kĩ, ãã'dô Ôvârí ánikã ì'dĩ rĩ ì'dĩ.

55 Gõ'dá nĩ nĩ gólã kô. Má nĩ gólã trá cé nĩ. Tĩ òzõ mã ãâtã kĩ, mã ùnjĩ gólã kô rĩ, mã ã'dô 'bã'á ònjõ 'bá ró òzõ ãnĩ kãtĩ. Má nĩ gólã trá tãndĩ ró, gõ'dá mã rĩ nõ té tã gólã drí lélé mã drí 'elè rĩ 'elè ì'dĩ.

56 Ākũ ró drè ãkpã Ābārāyāmã drãã kô rĩ, gólã 'bã ìfĩ trá âcã-âcã ámakã drĩ, gõ'dá gólã rĩ'á ãyĩkô ró ámâ ndrêlè. Gõ'dá tãlã ã'dô 'ĩ ãnĩ gólã rĩ ózõwã yĩ drí ámâ lèzó kô yã?"

⁵⁷ Gõ'dá Pǎrúsī 'dī 'bá yī drí kpá tã lôgõzó Yésū drí kī, "Wáâwá, ní rī tã âátalé ítí 'dī ã'dô tāsī yã? Ndrô áníkâ cá drē nyâ'di-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-mùdrĩ kô. Âmâ á'bíyá Ābārāyāmā drā trá ăkû ró, gõ'dá ní âkĩ'á nĩ rĩ, yí òndrê gólâ trá 'dĩ ángó tí yã?"

⁵⁸ Yésū drí tã-drĩ lôgõzó drĩlĩyī kī, "Má âtâ ânĩ drí tã pătĩ-pătĩ ró, sísí drē Ābārāyāmā rĩ tĩ âkó rĩ, mâ bê rĩ'á ăkû ró Ôvârĩ ngálâ."

⁵⁹ Gõ'dá nĩngá sī, Pǎrúsī yī ârĩ ãyī úlĩ Yésū drí âátalé 'dĩ bê rĩ, kôrô drĩlĩyī ngázó ăwă ró, nĩ'á kúnĩ mvá lônďălē 'ëzó Yésū rĩ lûvũlĩ ĩ'dĩ sī lâ fũlĩ, tãlâ gólâ âmâ yī trá â'dólē Ôvârĩ ró.* Gõ'dá kôrô Yésū drí ãyĩngá 'bëzó ãĩ volé gólĩyĩ ágálē sī ă'dĩ-drĩ jó ąngĩ Ôvârĩ kâ kâ 'dĩ 'ásĩ.

9

Tã Yésū drí ăgô gólâ tĩlĩ lĩfĩ ăkó rĩ lĩfĩ lâ nĩjızó kâyĩ lônďô-lônďô kâ sī rĩ

¹ Kâyĩ âzâ sī, Yésū yī rĩ'á lăvũ'á lăjô'bá íyíkâ rĩ 'bá yī bê lătĩ drĩlĩ sī. Gõ'dá drĩlĩyī nĩzô ăgô âzâ ùsúlĩ, útĩ ăgô rĩ 'dĩ kô lĩfĩ ăkó 'álē lésĩ.

² Lăjô'bá Yésū kâ 'dĩ 'bá yī ndrê ãyī bê ăgô 'dĩ lĩfĩ ăkó rĩ, drĩlĩyī Yésū rĩ ģjızó kī, "Tã ģmbá 'bá, tã ònjĩ rĩ gógó ăgô nõ 'bã 'bá gólâ rĩ tĩzô 'álē lésĩ lĩfĩ ăkó nõ ă'dĩ kâ ĩ'dĩ yã? 'Dĩ tã ònjĩ áatá lâ yĩ kâ ĩ'dĩ ândrê lâ bê, ngátá tã ònjĩ gólâ rĩ nyâányâ kâ ĩ'dĩ yã?"

³ Gõ'dá Yésū drí tã-drĩ jăzô gólĩyĩ drĩ kī, "Tĩtĩ ăgô 'dĩ kâ lĩfĩ ăkó 'dĩ rĩ â'dó kô tã ònjĩ ôjĩlă âzâ ălôlă kâ tāsĩ. Tĩtĩ gólâkâ lĩfĩ ăkó 'dĩ, Ôvârĩ lē má drĩ mbârâkâ íyíkâ â'dálē ăgô nõ rú lĩfĩ lâ nĩjĩ sī.

⁴ Rĩ'á tăndĩ ró âmâ drĩ lôsĩ Ôvârĩ gólâ âmâ ăjó 'bá rĩ kâ rĩ 'ëzó ngbăangbănô ăkpăkă'dă ngá ănĩ drē kô. Tălâ ģtú ôfĩ trá rĩ, ôjĩlă âzâ gõ'dá yũ'dăwă lôsĩ 'ëlē ngăcĩ sī.

⁵ Gõ'dá nĩ ndrê drē, kâyĩ má drĩ 'băzô drē bê rĩ'á lédre-lédre ró ăngó nõ 'á rĩ, mâ ĩ'dĩ rĩ'á Ngá ĩ'ĩ ĩ'ôjĩlă ăngó nõ kâ drĩ."

⁶ Gõ'dá Yésū âátalé bê úlĩ 'dĩ ítĩ lăjô'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yī drĩ rĩ, gólâ drĩ ăndĩzô tũ wũlĩ ģnyăkũ drĩlĩ, gõ'dá drĩlă tũ 'dĩ ônjăzô ģnyăkũ bê gôzô ũlũtră lâ 'dĩ bëlē ăgô 'dĩ lĩfĩ ģnyĩrĩkô lâ 'á.

⁷ Gõ'dá nĩngá sī, drĩlă tã âtázô ăgô 'dĩ drĩ kī, "Nĩ nĩ ánĩ lĩfĩ ģĩlĩ ăpărĩ gólâ zĩlĩ Sĩlómă* nă 'álâ." Gõ'dá ăgô 'dĩ drĩ ngázô nĩlĩ ăpărĩ rĩ 'dĩ tĩ 'álâ. Gólâ câ bê tólă rĩ, drĩlă íyĩ lĩfĩ

* **8:59 8.59** Lăbĩ Yúdă yĩ kâ vó ró rĩ, 'dĩlĩ rĩ'á lăŋô rĩ'á fêlă ôjĩlă gólâ íyĩ âmâ 'bá Ôvârĩ ró rĩ drĩ rĩ ĩ'dĩ. * **9:7 9.7 Sĩlómă** Rú 'dĩ rĩ tã ífĩ lâ kī, ģĩmvũ tĩbē ăjólē ôjĩlă drĩ mvũlĩ rĩ.

jĩzô lûmvû ápâri 'dĩ kâ sî, ôzô Yésû drí âtalé gólâ drí rî kâtí. Kôro âgô 'dĩ lĩfĩ lâ drí rû nĩzô, drílâ vô ndrêzô ngbángbá. Gô'dá âgô 'dĩ drí ngâzô gôlê 'bã 'álâ.

8 Ítí rî, ôjílâ gólĩyĩ 'bã-tĩ-'dĩ-âzĩ gólâkâ ró rî yĩ gô'dá kpá gólĩyĩ gólâ rî ndrê 'bá trá sísĩ rĩrĩ 'á lâtĩ gārã drĩ 'á rĩ'á ngá zĩlĩ ôjílâ tĩ sĩ rî drí tâ âtázô kĩ, "Hé, ákĩ 'dĩ fĩ âgô lĩfĩ ákó rĩ 'bá rĩlĩ ngá zĩlĩ kárâ ôjílâ tĩ sĩ lâtĩ gārã drĩ 'á rĩ rĩ'dĩ kô yã? Gólâ gô rĩ ngá ndrêlê nõ ángô tí ró yã?"

9 Gô'dá ôjílâ âzâ 'bá yĩ kĩ, "'Dĩ â'dó kô gólâ rĩ'dĩ! Ágô âzâ bê rĩ'á nyé ôzô gólâ tí." Gô'dá âgô lĩfĩ lâ drí rû nĩlĩ trá 'dĩ ârĩlĩ bê tâ ôjílâ 'dĩ 'bá yĩ drí rĩ'á ôjálâ ãyĩ lâfálê 'ásĩ 'dĩ rî, drílâ gôzô tâ âtalé gólĩyĩ drí kĩ, "Mâ rĩ'dĩ tĩbê lĩfĩ ákó rĩ 'bá ngá zĩlĩ ôjílâ tĩ sĩ lâtĩ gārã drĩ 'ásĩ rî. Má rî vô ndrêlê nõ nĩ pătĩ, tâlâ âmâ lĩfĩ nĩ rû trá!"

10 Gô'dá ôjílâ 'dĩ 'bá yĩ tĩ lâ yĩ drí â'dízô ndrĩ. Gô'dá drĩlĩyĩ âgô 'dĩ ãjízô kĩ, "Ánĩ lĩfĩ nĩ rû ní drí rĩzô vô ndrêlê 'dĩ ángô tí yã?"

11 Ágô 'dĩ drí tâ-drĩ lôgôzô gólĩyĩ drí kĩ, "Ágô gólâ rú bê Yésû rĩ nĩ âmâ lĩfĩ nĩ. Gólâ wû tũ nĩ ãnyákú ônjázô rĩ'dĩ sĩ lâ, gôzô ùlútrá lâ 'dĩ bélé âmâ lĩfĩ 'á. Gô'dá gólâ drí âmâ jôzô nĩlĩ ápâri zĩlĩ Sílómã rĩ tĩ 'álâ âmâ lĩfĩ jĩlĩ lûmvû lâ sĩ. Gô'dá má jĩ âmâ lĩfĩ lûmvû nã sĩ bê rî, kôro âmâ lĩfĩ drí rû nĩzô má drí vô ndrêzô ngbángbá!"

12 Gô'dá ôjílâ 'dĩ 'bá yĩ drí kpá gólâ rĩ ãjízô kĩ, "Gô'dá âgô rĩ gógó 'dĩ bê ángô lé yã?" Ágô 'dĩ drí tâ-drĩ lôgôzô gólĩyĩ drí kĩ, "Mâ nĩ vô gólâ drí 'bázô 'á lâ rî kô."

Tã Părúsĩ yĩ drí lëzô tâ nĩlĩ tâ âgô lĩfĩ ákó rĩ lĩfĩ lâ nĩzô rĩ tã sĩ rĩ

13 Gô'dá nĩngá sĩ, ôjílâ 'dĩ 'bá yĩ drí ngâzô âgô lĩfĩ lâ nĩlĩ trá 'dĩ trôlé âjĩlĩ Părúsĩ yĩ ândrá tâ lâ â'dálê gólĩyĩ drí.

14 Gólĩyĩ âjĩ âgô 'dĩ Părúsĩ yĩ ngálâ, tâlâ kâyĩ gólâ Yésû drí âgô 'dĩ lĩfĩ lâ nĩzô 'á lâ rî rĩ'á kâyĩ lôvô kâ 'ĩ.

15 Gô'dá Părúsĩ yĩ drí âgô 'dĩ ãjízô kĩ, "Ánĩ lĩfĩ nĩ rû trá ángô tí ró vô ndrêlê yã?" Gólâ kĩ, "Ágô rú bê Yésû rĩ ônjâ ãnyákú nĩ tũ sĩ ùlútrá lâ trôlé bélé âmâ lĩfĩ 'á, gô'dá gólâ kĩ, má ôñĩ nĩ'á âmâ lĩfĩ jĩlĩ. Gô'dá má jĩ âmâ lĩfĩ bê rî, kôro âmâ lĩfĩ drí rû nĩzô vô ndrêlê dódó nõ!"

16 Gô'dá Părúsĩ yĩ ârĩlĩ bê úlĩ âgô 'dĩ drí ngĩlĩ gólĩyĩ drí 'dĩ rî, kôro drĩlĩyĩ ngâzô rĩ'á tĩ ânyálê ãyĩ lâfálê 'ásĩ. Âzâ 'bá yĩ kĩ, "Á'dô ítí rî, âgô Yésû 'dĩ tâ ônjĩ 'bá 'ĩ. Ôvârĩ âjó gólâ nĩ kô, tâlâ gólâ wã trá tâ 'bã'bã âmákâ kâyĩ rãtãã kâ rĩ kâ drĩ sĩ." Gô'dá âzâ 'bá yĩ kĩ ãyĩkâ rî, "Ôjílâ gólâ 'bã 'bá tâ ônjĩ 'bá

ró rĩ â'dô íyíkâ mbârâkâ úsú'á tã lârâkô âmbá ítí 'dĩ 'êzô 'dĩ â'dô 'ásĩ yã?"

17 Ítí rĩ, Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí ãgô 'dĩ ãjízó kpá ó'dí kĩ, "Nĩ gólâ tĩbê ãjĩ lâ nĩjĩ nõ, ní âtâ drê tã nõ tãndĩ ró âmâ drí. Tã ãsũ áníkâ ãgô gólâ ání ãjĩ nĩ 'bá 'dĩ tãsí rĩ íyíkâ ángó tí yã?" Gõ'dá ãgô 'dĩ drí tã-drĩ lògõzó gólĩyĩ drí kĩ, "Ãgô áamá ãjĩ nĩ 'bá 'dĩ, gólâ rĩ'á tã ãngũ 'bá Ôvârĩ drí ájólé rĩ ã'dĩ!"

18 Gõ'dá kpálé tã ndrĩ ãgô 'dĩ drí ngĩlĩ Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, gólĩyĩ gâ ãyĩ volé dó tã lélé kĩ, pãtĩĩ ãgô 'dĩ tĩrĩ lâ 'ásĩ rĩ gólâ rĩ'á ãjĩ ãkó, gõ'dá Yésũ nĩ ãjĩ lâ nĩ vò ndrêlé dódó. Gõ'dá drĩlĩyĩ vòrã jõzó ãgô 'dĩ átá lâ yĩ vó ândré lâ bê gólĩyĩ âzĩlĩ ânĩlĩ ãyĩ ngálâ.

19 Gõ'dá ãgô 'dĩ átá lâ yĩ âcâ bê ândré lâ bê rĩ, Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kpá gólĩyĩ ãjízó kĩ, "Nõ pãtĩĩ mvá ágó ânĩ drí tĩlĩ ãjĩ ãkó 'alé lésĩ rĩ ã'dĩ yã? Ôzõ â'dô pãtĩĩ gólâ ã'dĩ rĩ, ãjĩ lâ gõ nĩ rũ rĩ'á vò ndrêlé âmbã drĩ nõ ángó tí ró yã?"

20 Gõ'dá ãgô 'dĩ átá lâ yĩ ândré lâ bê drí tã-drĩ lògõzó Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, "Ãwô pãtĩĩ, nõ mvá ágó âmâkâ rĩ ã'dĩ, mã nĩ trá pãtĩĩ kĩ, mã tĩ gólâ trá ãjĩ ãkó.

21 Gõ'dá mã nĩ lãtĩ âmâ mvá 'dĩ ãjĩ lâ drí rũ nĩjízó rĩ kò, ngátá â'dĩ nĩ ãjĩ lâ nĩ vò ndrêlé yã rĩ. Nĩ â'dô ãjĩ'á lâ fĩ gólâ tĩ, gólâ ââ'dâ ró ãyĩ tĩ sĩ ânĩ drí, tãlâ gólâ trá õjĩlã âmbá 'ĩ."

22 ãgô 'dĩ átá lâ yĩ ândré lâ bê âtâ ãyĩ tã 'dĩ ítí 'dĩ rĩ, tãlâ gólĩyĩ ãrĩ ró tã 'bã'bã Yúdã yĩ kã tãsí kĩ'á nĩ rĩ, õzõ õjĩlã âzã õlê tã trá Yésũ 'á kĩ, gólâ ââ'dô 'dĩyĩ pã 'bá 'ĩ rĩ, ââ'dô õjĩlã rĩ 'dĩ drõ'á volé jó tã Ôvârĩ kã ârĩ kã 'ásĩ.

23 'Dĩ tã ífĩ ãgô 'dĩ átá lâ yĩ ândré lâ bê drí tã âtázó Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí, gólĩyĩ ãjĩ mvá 'dĩ ââ'dâ ró bê cú ãyĩ tĩ sĩ, tãlâ gólâ trá âmbá ró rĩ ã'dĩ.

24 Gõ'dá Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí ãgô ãjĩ lâ nĩjĩ 'dĩ âzízó kpá ó'dí tã ãjízó tĩ lâ kĩ. "Nĩ â'dâ drê tã pãtĩ-pãtĩ Ôvârĩ rĩ ãnĩjízó rĩ âmâ drí Ôvârĩ ágálé, pãtĩĩ ãgô rũ bê Yésũ 'dĩ nĩ ání ãjĩ fĩ nĩ yã? Mã ãjĩ nĩ nõ rĩ, tãlâ mã nĩ trá ãgô gólâ Yésũ 'dĩ rĩ'á tã õnjĩ 'bá 'ĩ."

25 Gõ'dá ãgô 'dĩ drí tã-drĩ lògõzó Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, "Mã nĩ kò ngátá Yésũ tã õnjĩ 'bá 'ĩ yã ngátá â'dó kò tã õnjĩ 'bá 'ĩ yã rĩ. Tã mã drí nĩlĩ rĩ íyíkâ cé tã âlô 'ĩ, áamá ãjĩ ndrê vò kó kó âkpã áamá tĩrĩ lésĩ. Gõ'dá ngbãângbãnrĩ, Yésũ nĩ áamá ãjĩ trá, áamá ãjĩ ndrê vò gõ'dá trá dódó."

26 Nĩngá sĩ, Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí ãgô 'dĩ ãjízó kpá ó'dí kĩ, "Nĩ âtâ drê tã mbĩ rĩ ã'dĩ âmâ drí! Gólâ 'ê â'dô tã 'ĩ ání ãjĩ drí rũ nĩjízó vò ndrêlé nõ yã?"

27 Gõ'dá ägô 'dĩ drí ngāzô tâ-drĩ lôgôlé gólĩyĩ drí kĩ, “Nĩ rĩ âmâ ñjĩlĩ kpá ó'dĩ tâ älø nõ tāsĩ 'dĩ tâlâ ä'dô 'ĩ yā? Tĩ õzõ má õró tâ-drĩ lôgõõ ãnĩ drí kô rĩ, rĩ'á tãndĩ ró! Nĩ ñjĩ mã 'dĩ, tâlâ nĩ lē kpá trá â'dólé tâ ârí 'bá Yésũ kâ ró yā?”

28 Gõ'dá Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí ngāzô äwã ró úlĩ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ. Drĩlĩyĩ ägô 'dĩ 'dāzô gõ'dá tâ âtázô drĩlâ kĩ, “Mā ndrê bê rĩ, nĩ rĩ gógó rĩ'á tâ ârí 'bá äzâ älø Yésũ kâ rĩ ñ'dĩ. Gõ'dá mã rĩ âmákâ tâ 'bã'bã Músã kâ rĩ ârílĩ gõ'dá 'ëlé ñ'dĩ.

29 Tãlâ mã nĩ trá kĩ, Ôvãrí âtâ úlĩ trá âmâ á'bĩyã yĩ drí Músã sĩ, rĩ'á úlĩ pãtĩ 'ĩ. Gõ'dá mã nĩ tâ äzākã kô Yésũ rĩ tāsĩ. Gõ'dá mã nĩ võ gólâ drí ânĩzô 'álâ sĩ rĩ kpá kô.”

30 Nĩngá sĩ, ägô 'dĩ drí kpá tâ-drĩ lôgõzô 'wãã gólĩyĩ drí kĩ, “Dĩ úlĩ ángô rĩ ñ'dĩ ãnĩ drí rĩ'á âtálé ñtĩ 'dĩ yā? Nĩ kĩ, yĩ ññĩ võ gólâ drí ânĩzô 'álâ sĩ rĩ kô! Nĩ ñsũ tâ mbârākã gólâkã tāsĩ. Útĩ mã rĩ'á ñfĩ äkó, gõ'dá ngbãangbãnõ rĩ, gólâ nĩ âmâ ñfĩ nĩ mã drí rĩzô võ ndrêlé dódó nõ!

31-33 Ñtĩ äkũ lâ sĩ tâ ómvó ngá 'ásĩ rĩ, nĩ ârí tâ äzâ trá kĩ, õjĩlã mvã äzâ bê êdê õjĩlã gólĩyĩ ñfĩ ñfĩ äkó rĩ 'bá yĩ trá, gõ'dá ñfĩ lâ yĩ drí rũ ñjĩzô võ ndrêlé dódó yā? Õzõ mbârākã Yésũ drí âmâ ñfĩ êdézô nõ ä'dô Ôvãrí kâ kô rĩ, gólâ ñcã tâ lâràkô ñtĩ 'dĩ 'ëlé kô, tâlâ Ôvãrí fêé mbârākã ñyĩkã kô õjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá tâ õñjĩ 'ëlé rĩ 'bá yĩ drí, gólâ rĩ cé tâ õjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bã tâ gólâkã 'ëlé rĩ kâ ârílĩ ñ'dĩ.”

34 Gõ'dá Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ ârí ñyĩ tâ ägô 'dĩ drí lôgôlé ñyĩ drí 'dĩ bê rĩ, drĩlĩyĩ â'dózô äwã ró rõõ. Gõ'dá drĩlĩyĩ tâ âtázô ägô 'dĩ drí kĩ, “Útĩ nĩ ñfĩ äkó 'dĩ ákĩ fĩ tâ õñjĩ ánĩkã drí sĩ kô yā? Âmâ gólĩyĩ tâ Ôvãrí kâ nĩ 'bã trá tãndĩ ró rĩ, nĩ â'dô âmâ ñmbá'á tâ Ôvãrí kâ sĩ ángô tĩ yā?” Gõ'dá drĩlĩyĩ ägô 'dĩ drõzô volé ñyĩ lâfálé sĩ.

35 Gõ'dá Yésũ ârílĩ bê kĩ, Pãrúsĩ yĩ drõ ägô yĩ drí ñfĩ lâ ñjĩlĩ 'dĩ trá rĩ, gólâ drí 'dēzô rĩ'á ägô 'dĩ lõndãlé. Gõ'dá gólâ ùsúlĩ bê ägô 'dĩ rĩ, gólâ drí ägô rĩ 'dĩ ñjĩzô kĩ “Pãtĩ, nĩ lē tâ fĩ trá 'dĩyĩ pã 'bã Ôvãrí drí äjólé ùrũ lésĩ rĩ 'á yā?”

36 Ägô 'dĩ drí tâ-drĩ lôgõzô Yésũ drí kĩ, “Ämbã, nĩ â'dã drē 'dĩyĩ pã 'bã rĩ gógó 'dĩ má drí, tâlâ má lē ró tâ bê gólâ 'á.”

37 Nĩngá sĩ, Yésũ drí gõzô tâ-drĩ lôgôlé gólâ drí kĩ, “Nĩ ndrê gólâ trá ánĩ ñfĩ sĩ. Gólâ rĩ gógó ñ'dĩ rĩ 'bã tâ âtálé nĩ bê ngbãangbãnõ rĩ.”

38 Gõ'dá ägô 'dĩ ârílĩ bê tâ Yésũ kâ âtálé 'dĩ rĩ, gólâ drí 'ã'ĩ ñjĩzô vũdrĩ Yésũ rĩ ññjĩlĩ. Gõ'dá drĩlã tâ âtázô kĩ, “Kúmũ, mã nĩ trá kĩ, nĩ ñ'dĩ 'dĩyĩ pã 'bã Ôvãrí drí äjólé trá rĩ. Ngbãangbãnõ rĩ, mã lē tâ trá nĩ 'á.”

Tã Yésũ drí Pãrúsĩ yĩ zĩzô ñfĩ äkó lé 'bã ró rĩ

39 Tã 'dĩ 'bá yĩ vósĩ rĩ, Yésũ drĩ ngázó tã átálé ägô yĩ drĩ lĩfĩ lâ nĩlĩ trá 'dĩ drĩ kĩ, “Má ânĩ ängó nõ 'á nõ, tãlã ôjĩlã gólĩyĩ lĩfĩ äkó tã Ôvãrí kã nĩ 'bá drẽ kô rĩ 'bá yĩ lĩfĩ lâ yĩ ùnjĩ ró rû bê tã Ôvãrí kã nĩlĩ, gô'dá gólĩyĩ kĩ 'bá nĩ, yĩ ùnjĩ tã Ôvãrí kã trá dódó rĩ, lĩfĩ lâ yĩ drĩ äsĩzô kpăăkũ. 'Dĩ tã ifĩ gólã má drĩ ânĩzô ängó nõ 'á rĩ ì'dĩ 'dĩ.”

40 Gô'dá Yésũ ôtirĩ rĩ ùlĩ 'dĩ 'bá yĩ átálé rĩ, Părúsĩ äzã 'bá yĩ kpá bê ädré'á tólã. Gô'dá drĩlĩyĩ tã ïjízó Yésũ tĩ kĩ, “Úlĩ gólã ní drĩ átálé 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, ní ïsũ ánĩkã bê rĩ, ämã kpá lĩfĩ äkó yã?”

41 Yésũ drĩ tã-drĩ lôgôzô gólĩyĩ drĩ kĩ, “Tĩ ôzô nĩ ôró tã-drĩ lëe nõ kĩ, nĩ â'dô lĩfĩ äkó rĩ, nĩ â'dô ânĩ'á Ôvãrí ngálã, gô'dá gólã â'dô ânĩ äyé'á tã ônjĩ ánĩkã 'ásĩ ndrĩ. Gô'dá nĩ átálé bê trá kĩ, yĩ â'dô cú lĩfĩ bê vó ndrëzô rĩ, nĩ âdô 'dĩ ânĩ nyäänyã 'ĩ. Gô'dá Ôvãrí â'dô lânjô fë'á ânĩ drĩ tã ônjĩ ánĩkã tãsi.”

10

Tã Yésũ drĩ ùlĩ mănĩgô átázó tã ôjĩlã íyĩkã vó lâ yĩ ndrëndrë kã tãsi ôzô kăbĩlĩkĩ kâtĩ rĩ

1 Gô'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ngázó ùlĩ mănĩgô átálé Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, “Má âtä ânĩ drĩ tã pătĩ-pătĩ ró, ôjĩlã gólã fĩ 'bá kô jó tĩlĩ-tĩ kăbĩlĩkĩ lôkĩ 'bá kã rĩ 'ásĩ, gô'dá mbã 'bá íyĩkã äbë drĩ 'ásĩ filĩ jó 'álã rĩ, gólã rĩ'á ùgũ 'ĩ.

2 Gô'dá ôjĩlã gólã ânĩ 'bá filĩ jó 'álã kôró jó tĩlĩ-tĩ 'ásĩ rĩ, rĩ'á kăbĩlĩkĩ lôkĩ 'bá 'ĩ.

3 Kăbĩlĩkĩ lĩpĩ 'dĩ â'dô ânĩ'á âcálé áfĩ tĩ. Ítĩ rĩ, kôró tĩ vó ndrë 'bá 'dĩ â'dô áfĩ nĩ'á drĩlã. Gô'dá gólã â'dô kăbĩlĩkĩ íyĩkã 'dĩ 'bá yĩ zĩ'á rû sĩ älø-älø. Gô'dá kăbĩlĩkĩ gólãkã 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ â'dô gólã rĩ gbórókô nĩ'á, gô'dá drĩlĩyĩ ânĩzô gólã ngálã, drĩlã gólĩyĩ lôfôzô ïvĩ 'álã.

4 Gólã â'dé'á sísĩ, gô'dá kăbĩlĩkĩ gólãkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ 'dëzô gólã vósĩ. Ítĩ rĩ, kăbĩlĩkĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dô ïyĩ 'dë'á ndrĩ nĩlĩ vó lâ sĩ ùrĩ äkó, tãlã gólĩyĩ nĩ gólã rĩ gbórókô trá tãndĩ ró. Gólã â'dô gólĩyĩ drĩ'á nĩ'á äjĩlã vó ômã bê rĩ 'álã.

5 Gô'dá ôzô â'dô ôjĩlã lídĩ 'ĩ rĩ, kăbĩlĩkĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dô 'bã'á ïyĩ ùrĩ ró 'dëlé vó lâ sĩ, gólĩyĩ â'dô lârá'á vólé, tãlã gólĩyĩ nĩ gólã rĩ gbórókô kô.”

6 Ítĩ rĩ, Părúsĩ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ ïyĩ bê ùlĩ Yésũ kã átálé 'dĩ rĩ, tã ifĩ lâ fĩ gólĩyĩ drĩ kô, tãlã gólã âtä ùlĩ 'dĩ 'bá yĩ ùlĩ mănĩgô sĩ.

Tã Yésũ drĩ tã átázó kĩ, yĩ â'dô ï'dĩ Kăbĩlĩkĩ lôkĩ 'bá tãndĩ 'ĩ rĩ

⁷ Gõ'dá Yésũ drí kpá tã átázó ó'dí Pãrúsĩ 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, "Má átã tã pãtĩ ró ânĩ drí kĩ, mã ì'dĩ rĩ 'bá òjilã ámakã rĩ 'bá yĩ vó lâ yĩ ndrêlé dódó òzõ kãbĩlĩkĩ lókĩ 'bá drí rĩrĩ kãbĩlĩkĩ iyĩkã vó lâ yĩ ndrêlé rĩ kátĩ. Gõ'dá mã rĩ gógó ì'dĩ áfĩ jó tĩlĩ-tĩ kã ì'dĩ gólĩyĩ drí ndrĩ.

⁸ "Gõ'dá òjilã äzã 'bá yĩ ânĩ 'bá sísĩ má drí sĩ rĩ 'bá yĩ 'bã iyĩ nyãányã trá â'dólé kãbĩlĩkĩ lókĩ 'bá ró, tákõ gõ'dá gólĩyĩ rĩ'á ùgú 'ì. Tã 'dĩ tãsí rĩ, kãbĩlĩkĩ gã dó gólĩyĩ gbórókõ ârílĩ 'dẽzó gólĩyĩ vósĩ.

⁹ Ìtĩ rĩ, mã ì'dĩ rĩ'á áfĩ tĩ 'ì kãbĩlĩkĩ drí. Kãbĩlĩkĩ gólĩyĩ fĩ 'bá jó 'álã kòrò mã sĩ rĩ â'dò iyĩ ngá pã'á. Má â'dò gólĩyĩ vó ndrẽ'á, ngá ònjĩ 'é gólĩyĩ kò. Òzõ gólĩyĩ òtĩrĩ iyĩ 'êê âfòlé nĩ'á òmã nyãlẽ rĩ, gõ'dá drĩlĩyĩ âgòzõ fĩlĩ jó 'álã lãṇõ äzã âkó.

¹⁰ Ùgú ânĩ iyĩkã cé kãbĩlĩkĩ ùgũlĩ, gõ'dá kpá gólĩyĩ ùfúlĩ vólé. Gõ'dá mã rĩ gógó, mã ânĩ nõ, tãlã kãbĩlĩkĩ ámakã rĩ 'bá yĩ ùsũ ró ngá pãpã bẽ, ngá pãpã gólã 'è 'bá gólĩyĩ 'bãlẽ rĩlĩ zãã lédrẽ-lédrẽ ró äyĩkõ sĩ mbârãkã Òvãrí kã sĩ rĩ.

¹¹ "Mã ì'dĩ rĩ'á " 'Kãbĩlĩkĩ lókĩ 'bá tãndĩ" ' rĩ 'bá vó kãbĩlĩkĩ iyĩkã vó lâ yĩ ndrêlé dódó rĩ ì'dĩ. Mã rĩ'á njãã âmã nyãányã fêlẽ drãlẽ gólĩyĩ pãlẽ tã ònjĩ 'ásĩ.

¹² Òjilã gólã rĩ 'bá kãbĩlĩkĩ vó ndrêlé cé lãfã tãsí rĩ ndrẽ kãbĩlĩkĩ vó dódó kò, tãlã gólã â'dó kò kãbĩlĩkĩ 'dĩ 'bá yĩ lĩpĩ lâ 'ì. Òzõ gólã òndrẽ kiákêlówá trá ânĩrĩ 'á kãbĩlĩkĩ rũlĩ rĩ, gólã â'dò rã'á kãbĩlĩkĩ 'dĩ 'bá yĩ âyéle kiákêlówá 'dĩ drí rũlĩ, gõ'dá kpá gólĩyĩ lãpêlẽ lã'búlĩ fãã.

¹³ Kãbĩlĩkĩ vó ndrẽ 'bá 'dĩ rã kãbĩlĩkĩ 'dĩ 'bá yĩ âyéle, tãlã gólã 'è lôsĩ 'dĩ cé lãfã ùsúzó. Tĩ òzõ kãbĩlĩkĩ vó ndrẽ 'bá 'dĩ òró 'bãã ngá lèlẽ bẽ kãbĩlĩkĩ 'dĩ 'bá yĩ vó lâ yĩ ndrẽndrẽ tãsí rĩ, gólã ìcã rãlẽ gólĩyĩ âyéle kò.

¹⁴⁻¹⁵ "Mã rĩ gógó ì'dĩ " 'Kãbĩlĩkĩ lókĩ 'bá tãndĩ" ' rĩ 'bá kãbĩlĩkĩ ámakã rĩ 'bá yĩ vó lâ yĩ ndrêlé dódó rĩ ì'dĩ. Âmã rĩ'á âmã átã bẽ ngá ãlô 'ì. Mã nĩ gólã trá tãndĩ ró, gõ'dá gólã nĩ mã kpá trá tãndĩ ró. Kpá ìtĩ, kãbĩlĩkĩ ámakã rĩ 'bá yĩ nĩ iyĩ mã trá dódó, kpá òzõ mã drí gólĩyĩ nĩrĩ dódó rĩ kátĩ. Mã rĩ'á njãã drãlẽ gólĩyĩ pãlẽ tã ònjĩ 'ásĩ.

¹⁶ Kãbĩlĩkĩ äzã 'bá yĩ kpá bẽ.* Má â'dò gólĩyĩ 'bã'á â'dólé kãbĩlĩkĩ ámakã ró. Ngbãângbãñõ gólĩyĩ rĩ kò vò ãlô 'á kãbĩlĩkĩ ámakã nõ 'bá yĩ bẽ. Gõ'dá mã â'dò gólĩyĩ âzĩ'á kpá ânĩlĩ mã ngálã, tãlã gólĩyĩ òrĩ ró iyĩ bẽ ngá ãlô ró kãbĩlĩkĩ ámakã nõ 'bá yĩ bẽ. Gólĩyĩ â'dò âmã gbórókõ nĩ'á. Gõ'dá mã â'dò gólĩyĩ è'bé'á ndrĩ vò ãlô 'á â'dólé kãbĩlĩkĩ âmã nyãányã kã ró. Mã lókĩ 'bá gólĩyĩkã ì'dĩ ndrĩ.

* 10:16 10.16 Kãbĩlĩkĩ äzã 'bá yĩ 'dĩ rĩ'á òjilã 'bãsúrú lídí äzã 'ásĩ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

17 Má â'dô âmâ nyãányâ fě'á drälé. Ōzō má òdrā trá rî, má â'dô lîdrî'á kpá ó'dí òdrā rî 'dî 'ásî, tâlâ òjîlâ ámakâ rî 'bá yî pâlê. 'Dîl tâ âmâ átá drî 'bâlê má drî 'èlê rî î'dî.

18 Ōjîlâ âzâ yû 'ê 'bá âmâ fûlî cú îtî mbârâkâ íyîkâ sî. Má â'dô âmâ nyãányâ fě'á nî drälé. Mâ kpá rî'á mbârâkâ bê lîdrîzó òdrā rî 'dî 'ásî. Tâlâ 'dîl rî'á tâ gólâ âmâ átá Ôvârî drî 'bâlê má drî 'èlê rî î'dî."

19 Gõ'dá drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî ârî ìyî bê úlî Yésû kâ âtálê 'dî rî, gólîyî lée ìyî tâ-drî kô ìyî lâfálê 'ásî úlî Yésû kâ âtálê 'dî 'bá yî tâsî, gõ'dá drîlîyî lâfálê cázó.

20 Ōjîlâ dũu gólîyî lâfálê sî kî, "Yésû â'dô cú lîndrî ònjî bê yî 'á rî'á gólâ rî 'bâlê â'dólê lîfô-lîfô ró. Tâlâ â'dô 'î ânî drî rîzó tâ gólâkâ ârîlî yâ?"

21 Gõ'dá òjîlâ âzâ 'bá yî gólîyî lâfálê sî kî ìyîkâ rî, "Ōjîlâ gólâ lîndrî ònjî bê rî îcá kô úlî âtálê îtî. Lîndrî ònjî â'dô mbârâkâ úsú'á òjîlâ gólîyî lîfî lâ yî drî vô ndrêlê kô rî 'bá yî lîfî lâ yî nîjîzó â'dô 'ásî yâ?"

Tā Pārūsī yī drī ngāzō āwā ró Yēsū bē rī

22 Tā 'dî 'bá yî vósî ndrî, kâyî Yúdâ yî kâ kâramâ jó ángî Ôvârî kâ 'bâ kâ â'dólê cé Ôvârî drî rî'á 'èlâ ndrô vósî cé vô â'dî sî Yērôsâlémâ 'álâ rî drî âcázó. Gõ'dá îtî rî, Yúdâ yî drî ngāzō nîlî ndrî kâramâ rî 'dî 'álâ.

23 Kâramâ nâ 'á tólâ rî, kâyî âzâ sî, Yésû drî ngāzō nîlî lâvûlî â'dî-drî jó ángî Ôvârî kâ rî kâ 'dî 'ásî, nî'á gólê jó-bîlî Sólômô kâ rî 'álâ.

24 Gõ'dá Yésû drî rîrî lâvûlî rî 'á rî, drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ drî ânîzó gólâ rî êdrêlê gõ'dá âdrézó ìyî rú lâ sî dîrî. Nîngá sî, drîlîyî gólâ rî îjîzó āwā sî kî, "Ní â'dô kó âmâ drî 'bâ'á rî'á lîjâlê nôtî nô bûûû ángô tú yâ? Ní âtâ drê âmâ drî hâ, òzô ní â'dô pătîlî 'díyî pā 'bá tîbê Ôvârî drî âjólê rî î'dî rî."

25 Gõ'dá nîngá sî, Yésû drî tâ-drî lôgôzô gólîyî drî kî nî rî, "Mâ âtâ tâ 'dî trá ânî drî âkû ró kî, mâ 'díyî pā 'bá tîbê Ôvârî drî âjólê rî î'dî, gõ'dá nî gâ vólê dó úlî ámakâ âtálê 'dî ârîlî, gbô lé nî ndrê bê tâ lâràkô gólâ má drî 'èlê trá ngá lâzé 'bá íngázó mbârâkâ Ôvârî kâ sî rî 'bá yî rî. Gõ'dá tâ lâràkô 'dî 'bá yî rî tâ â'dálê kî, mâ î'dî pătîlî òjîlâ gólâ má drî tâ lâ âtálê trá ânî drî rî î'dî.

26 Gõ'dá nî gâ vólê dó tâ lélê má 'á, tâlâ nî â'dó kô kâbîlîkî ámakâ î'dî.

27 Kâbîlîkî ámakâ rî 'bá yî rî ìyîkâ zââ kárâ tâ ìmbâ ámakâ rî 'bá yî ârîlî 'èlê tândî ró, gõ'dá mâ rî gógó, má nî gólîyî trá âlô-âlô kâbîlîkî ámakâ ró, gõ'dá gólîyî rî 'dêlê má vô pîpîsîlî âlô sî tâ ârî 'bá ámakâ ró.

28 Mā rī gógó, má â'dô gólīyī 'bā'á rīlī zāa gbádú ădūkū ăkó. Gō'dá gólīyī ôdrāa kô zāa gbádú. Gō'dá ítī rī, ôjīlā āzā ícá kô gólīyī ôpálé má drígá sī.

29 Mī ndrē drē, âmā átá Ôvārī âfē gólīyī nī má drī, gō'dá mbârākā gólākā lăvū trá gāră ngá ăngó nō kâ rī 'bá yī drī sī ndrī. Tā 'dī tāsī rī, ôjīlā āzā ícá kô gólīyī ôpálé âmā átá drígá sī.

30 Mī ndrē drē, âmā âmā átá bê rī'á ngá ălô 'î."

31 Gō'dá Părúsī 'dī 'bá yī ârī īyī bê úlī Yēsū kâ 'dī rī, drīlīyī ngăzô ăwă ró rōô gō'dá kúnī mvá û'dúlī īyī drígá, tíkó yī ūlūvū ró Yēsū ī'dī sī lâ drălē vólē.

32 Nīngá sī, Yēsū drī gōzô ngălē tā âtálé gólīyī drī kī, "Ănī ndrī, nī ndrē ôjīlā gólīyī ngá lâzé bê má drī rī'á ingálā ngá lâzé 'ásī mbârākā âmā átá Ôvārī kâ sī rī 'bá yī trá ănī līfī sī tândī ró. Gō'dá tā gólâ sū 'bá ănī rú kô, ănī drī 'ězô âmā lūvūlī kúnī mvá sī fūlī vólē nō íyíkâ ăngô rī ī'dī yă?"

33 Gō'dá Părúsī 'dī 'bá yī drī tă-drī lôgôzô Yēsū drī kī, "Mă 'ê ănī fūlī nō, â'dó kô tă tândī ănīkâ 'êlē 'dī tāsī. Mă 'ê ănī fūlī nō, tălâ úlī 'dásī ănīkâ â'bălē Ôvārī rī gógó rú kī'á nī rī, yī ăâ'dô ălô Ôvārī bê nō tāsī. Nī ôjīlā mvá tăkô nō ī'dī, nī â'dô ănīkâ ănī lōmbé'á 'bălē ălô Ôvārī bê 'dī ăngô tí yă?"

34 Gō'dá Yēsū drī kpá tă-drī lôgôzô gólīyī drī kī, "Ngă gō'dá úlī Ôvārī drī âtálé igīlī búkū gólākā 'á rī kī ă'dô yă? Gólâ âtâ tă trá kī, tă kī 'bá yī drī 'bălē ôjīlā íyíkâ drīlī rī 'bá yī rī'á ôzô yī Ôvārī tí.

35 Mă nī trá kī nī rī, úlī gólâ Ôvārī drī rī'á âtálâ rī rī'á pătī-pătī ró zāa gbádú. Gō'dá ítī rī, Ôvārī zī tă kī 'bá rī 'dī 'bá yī ôvārī yī ró. 'Dīlī ôjīlā gólīyī tă âtī-âtī gólākā âfēzô trá drīlīyī rī ī'dī.

36 Gō'dá ôzô má tí rī, âmā átá âjô mâ trá ăngó nō 'á. Bê trá ítī rī, nī ícá tă âtálé kī, má ăâ'bă tă 'î, tălâ má ăâtâ tă trá kī, má ăâ'dô Ôvārī rī mvá 'î rī ăngô tí ró yă?

37 Nī ârī drē úlī nō, tí ôzô tă lârâkô ndrī má drī rī'á 'êlâ nō 'bá yī, má ô'ê mbârākā âmā átá kâ sī kô rī, nī lē tă má 'á kô.

38 Ôzô gō'dá má ôrī fī tă lârâkô 'dī 'êlē ndrī mbârākā âmā átá kâ sī rī, 'dôvô nī lē tă má 'á, tălâ tă lârâkô ndrī má drī rī'á 'êlâ 'dī 'bá yī rī'á Ôvārī kâ ī'dī, gólâ fē mbârākā lâ nī 'ězô lâ, gō'dá âmā gólâ bê ngá ălô 'î."

39 Gō'dá Yēsū rī ăjū-'bá-ăzī 'dī 'bá yī ârī īyī bê úlī Yēsū drī âtálé 'dī rī, gólīyī drī kpá ngăzô īyī, tălâ ūūrū ró Yēsū bê fūlī, gō'dá Yēsū drī íyīngá 'bēzô gólīyī drígá sī dī íyīngá nīlī vólē.

Tā òjílā dūu Jōrōdénĩ rĩ 'á'á lé drĩ lésĩ rĩ drĩ tā lēzó Yēsũ 'á rĩ

⁴⁰ Nĩngá sĩ, Yēsũ drĩ ngāzó Yērōsālēmā rĩ áyélé nĩzó áyágá zĩlĩ Jōrōdénĩ rĩ mbālé, nĩzó lāvũlĩ rĩlĩ vō sĩsĩ Yōwánĩ bābātízĩ 'ē 'bá ró rĩ drĩ rĩzó tā Ôvārĩ ká pėlé gō'dá kpá òjílā gólĩyĩ tā lē 'bá trá rĩ íbábátízālé rĩ 'álá.

⁴¹ Gō'dá Yēsũ á'dô bē tólá rĩ, òjílā dūu drĩ rĩzó ânĩlĩ tā ímbā gólákā 'dĩ árĩlĩ. Gō'dá òjílā 'dĩ 'bá yĩ árĩ íyĩ bē tā ímbā gólákā 'dĩ, gō'dá ndrē íyĩ bē kpá tā lārākō gólákā rĩ'á 'ēlā 'dĩ 'bá yĩ rĩ, drĩlĩyĩ tā átázó kĩ, “Pătĩ, āgō nō rĩ'á 'dĩyĩ pā 'bá Yōwánĩ drĩ tā lā ímbálé trá āmā drĩ kĩ'á nĩ rĩ, āā'dô ācá'á Ôvārĩ ngá lésĩ rĩ 'dĩ, tālā āmā rĩ'á tā lārākō gólā drĩ rĩ'á 'ēlā rĩ ndrē'á. Gbō lé Yōwánĩ 'é bē tā lārākō āmā drĩ ndrēlē kō rĩ, úlĩ Yōwánĩ ká átálé Yēsũ rĩ tāsĩ rĩ rĩ'á ndrĩ pătĩ ró.”

⁴² Gō'dá tā 'dĩ ká rĩ tí rĩ, òjílā dūu vō 'dĩ 'á 'dĩ drĩ íyĩ tā lēzó Yēsũ 'á kĩ, pătĩ Yēsũ rĩ'á 'dĩyĩ pā 'bá gólā Ôvārĩ drĩ ájólé rĩ 'dĩ.

11

Tā Yēsũ drĩ íyĩ rú-lē-āzĩ Lázārō rĩ íngázó òdrā 'ásĩ rĩ

¹⁻² Āgō āzā bē rú lā Lázārō, gólā rĩ'á ízó bē zālō rĩ, rú lā yĩ rĩ'á Mārĩyā gō'dá āzā rĩ rú lā íyĩkā Mārātā. Gólĩyĩ nĩ íyĩ rú trá Yēsũ yĩ bē tándĩ ró. 'Bā gólĩyĩkā jārĩbā zĩlĩ Bētánĩ* rĩ 'álá. Gō'dá Mārĩyā rĩ Lázārō rĩ ízó ró 'dĩ á'dô dō lāgĩ-lāgĩ lā drĩ lāvũlĩ gārē rĩ dā'á kpá nĩ Yēsũ rĩ pá drĩ ịzátú.

Gō'dá kạyĩ āzā sĩ rĩ, Lázārō drĩ 'dēzó ngá lāzé bē Yēsũ vólé sĩ.

³ Gō'dá nĩngá sĩ, Lázārō rĩ ízó yĩ ndrélé bē ngá lāzé Lázārō ká 'dĩ lậnị-lậnị ró kĩ, gólā iĩcá kō ngá pālé 'álá sĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngāzó vōrā jólé Yēsũ drĩ kĩ, “Kúmú, ání rú-lē-āzĩ tándĩ Lázārō trá ngá lāzé bē lậnị-lậnị ró ānyĩ 'ē'á drālé.”

⁴ Gō'dá Yēsũ árĩlĩ bē ngá lāzé Lázārō ká 'dĩ tā lā rĩ, gólā drĩ tā átázó lājó'á íyĩkā drĩ kĩ, “Ngá lāzé Lázārō ká 'dĩ íyĩkā fĩ lậnị-lậnị ró rĩ, gō'dá gólā ícá drālé trólé 'bālé 'bú 'á zāā kō, tālā ngá lāzé gólákā 'dĩ á'dô ítĩ 'dĩ, ā'dô ró bē mbārākā Ôvārĩ ká á'dázó, gō'dá kpá nĩzó lā kĩ, pătĩ Ôvārĩ ájô mā nĩ mbārākā íyĩkā 'dĩ bē.”

⁵ Tā pătĩ ró, Yēsũ lē Lázārō trá rōô ízó lā yĩ bē.

⁶ Gbō lé Yēsũ árĩ tā bē kĩ, ngá lāzé Lázārō ká lậnị-lậnị ró, gō'dá gólā ôpá ngá 'á lā sĩ kō 'dĩ tā lā rĩ, gólā ngá kōrō nĩlĩ Lázārō rĩ ndrélé kō. Vō 'dĩ 'á rĩ, gólā 'ē kạyĩ zālō rĩ vōrā 'dĩ árĩ-árĩ lā vólé drĩ 'ásĩ.

* 11:1-2 11.1-2 Bētánĩ 'Dĩ Bētánĩ gólā ānyĩ Yērōsālēmā lặgátĩ rĩ 'dĩ.

7 'Dīl vósī rī, Yēsū drī tā âtázó lâjóbá íyíkā drī kī, “Mā nī gōlê kpá volé Yūdáyā 'álâ, tâlâ mā nī ró bê Bētānī 'álâ.”

8 Gō'dá lâjóbá gólâkâ drī tā-drī lôgōzó gólâ drī kī, “Tā îmbá 'bá, ândrátú drī-'bá ângí Yúdâ yí kâ rī 'bá yí 'è îyí kpá ânī fūlī tólâ kô yā? Gólīyī â 'bā'á nō zāâ rī'á lâtī lōndā'á 'êzô ânī fūlī. Gō'dá ní lē nō kpá âmâ drī gōzó tólâ ó'dí yā?”

9-10 Gō'dá nīngá sī, Yēsū drī ngāzó úlī âtálê gólīyī drī tâlâ ũrī gólīyíkâ 'dī tāsī kī, “Nī 'è ũrī kô, Ôvârī â'dô âmâ vó ndrē'á bŭúú má drī lósī gólâkâ ndēzó. Kâyī bê drē rī'á âmbá, má â'dó kô ũrī ró tâ gólīyī drī 'êzô âmâ fūlī 'dī 'á.”

11 Gō'dá Yēsū âtâ bê úlī 'dī îtī rī, gólâ drī kpá tâ yí drī lēlê 'è'á 'êlâ Yūdáyā 'álâ rī âtázó kī, “Âmâ rû-lê-âzīyā Lázārô bê rī'á â'dú kō'á Bētānī 'á tólâ, mā nī, gō'dá má nī ró bê gólâ rī ôlólê â'dú 'ásī.”

12 Gō'dá lâjóbá gólâkâ 'dī 'bá yí drī tā-drī lôgōzó gólâ drī kī, “Kúmú, ôzô Lázārô ââ'dô â'dú kō'á rī, rī'á tândí ró, gólâ â'dô līfī nī'á trá â'dú rī 'dī 'ásī.”

13 Gō'dá nīngá sī, tákô tâ Yēsū kâ âtálê lâjóbá íyíkâ 'dī 'bá yí drī kī'á nī rī, Lázārô ââ'dô â'dú kō'á nō rī, íyīngá rī'á úlī mănīgō 'î, gólâ nī trá tândí ró kī, Lázārô drā trá. Gō'dá lâjóbá gólâkâ 'dī 'bá yí nī îyíkâ úlī mănīgō gólâkâ âtálê 'dī ífī lâ kô, gólīyī îsū îyíkâ rī kī, tâ pătī-pătī ró, Lázārô ââ'dô â'dú tákô rī kō'á î'dī.

14 Gō'dá Yēsū drī tâ yí drī âtálê 'dī ífī lâ lôfōzó gólīyī drī trā, tâlâ gólīyī ũnī ró îyī ífī lâ bê. Îtī rī, gólâ kī, “Lázārô drā trá!

15 Gō'dá mâ rī'á âyīkô ró, tâlâ Lázārô drā trá má volé sī, 'dīl trá rī'á tândí ró, tâlâ nī lē ró tâ bê má 'á pătī-pătī ró. Bê trá îtī rī, 'dōvô nī ânī mā nī ró bê âwó vō 'álâ.”

16 Gō'dá nīngá sī, lâjóbá Yēsū kâ rú bê Tómmā* rī drī ngāzó tâ âtálê íyī âzī-âzī yí drī kī, “Â'dô trá îtī rī, 'dōvô mā nī gólīyī bê âwó 'dī vō lâ 'á, tâlâ ôzô ôólê gólâ rī fūlī rī, ôgô ró bê âmâ úfúlī ndrī gólīyī bê.” Gō'dá îtī rī, Yēsū yí drī ngāzó nīlī Bētānī 'álâ lâjóbá íyíkâ 'dī 'bá yí bê ndrī.

17-18 Gō'dá Yēsū yí ngâ bê nīlī lâjóbá íyíkâ yí bê rī, gō'dá cālê ânyī jārībā Bētānī kâ 'dī rú rī, drīlīyī rû úsúzó ôjīlā âzâ 'bá yí bê. Gō'dá ôjīlā rī 'dī 'bá yí drī tâ âtázó gólīyī drī kī nī rī, yī ô'bā Lázārô trá 'bú 'á, 'dīl gólâ 'è trá kâyī sū 'bú 'á.

19 Îtī rī, ôjīlā Yúdâ yí kâ âzâ 'bá yí dūū ânī îyī kpá trá nī'á âwó ngólê Mārâtā yí ngálâ Mārīyā bê gō'dá kpá tâ tândí lôgólê gólīyī drī, tâlâ îzâ ôzó gólīyī 'èê rôô kô.

20 Gō'dá Mārâtā ârī tâ bê kī'á nī rī, Yēsū ââ'dô trá ânī'á, gō'dá gólâ ââcâ trá ânyī rī, Mārâtā drī ngāzó râlê nī'á Yēsū

* 11:16 11.16 Tómmā Úzī gólâ kpá Lâtígó.

rĩ drĩ tēlé látĩ 'álâ. Gõ'dá Māriyā drĩ iyíkâ rĩzò ãkpā ãwó jó 'á tólâ.

²¹ Gõ'dá nĩngá sī, Mārātā ndrē Yēsū bē rī, gólâ drĩ tã âtázó Yēsū drĩ kī nī rī, “Óò kúmú, tíkó ní òrò 'bãã nōngá rī, ãmâ lōnyí nō drãá kô, tí ní ìngâ gólâ nō trá ngá lâzé gólâ rī fũ 'bá trá nō 'ásī.

²² Gõ'dá má nī trá kī, Ôvārĩ â'dô tã ndrĩ ní drĩ ìjílí gólâ tí rī 'ē'á, Lázārō òdrã gbô lé rī.”

²³ Gõ'dá nĩngá sī, Yēsū drĩ tã âtázó Mārātā drĩ kī, “Mārātā ãmâ ìzò, ànī lōnyí â'dô līdrĩ'á òdrã 'ásī.”

²⁴ Gõ'dá ìtí rī, Mārātā drĩ tã-drĩ lògōzò kpá Yēsū drĩ kī, “Ãwô, má nī trá, Ôvārĩ â'dô gólâ rī 'ē'á līdrílí òdrã 'ásī kàyì Ôvārĩ drĩ òjílâ iyíkâ līdrízó ndrĩ rī 'á.”

²⁵ Gõ'dá nĩngá sī, Yēsū drĩ tã-drĩ lògōzò kpá Mārātā drĩ kī, “Mārātā, mâ rī'á cú mbârākâ òjílâ līdrĩ kâ bē òdrã 'ásī. Gõ'dá òjílâ gólâ tã lē 'bá trá má 'á rī, òzò gólâ òdrã kpálé ãngó nō 'ásī rī, gólâ â'dô līdrĩ'á kpá ó'dí òdrã 'ásī.

²⁶ Òzò òjílâ rī 'dī òlīdrĩ trá òdrã 'ásī rī, gólâ drãá gõ'dá kô ãlôwálâ. Ìtí rī, Mārātā, ní lē tã trá ùlĩ má drĩ âtálé nō 'á yã?”

²⁷ Gõ'dá nĩngá sī, Mārātā drĩ tã-drĩ lògōzò Yēsū drĩ kī, “Ãwô kúmú, má lē tã trá ùlĩ 'dī 'á, tãlâ má nī trá, ní ànī Ôvārĩ ngá lésī 'díyĩ pã 'bá ró. Má nī trá, nī Ôvārĩ rī mvá 'ì.”

²⁸ Gõ'dá Mārātā âtâ ùlĩ 'dī bē Yēsū drĩ ìtí rī, gólâ drĩ ngãzò nīlĩ 'bã 'álâ tã âtálé iyĩ âmvúpĩ Māriyā drĩ kīrĩ ró kī, “Tã ìmbá 'bá ãmákâ âcâ trá, gólâ kī, yĩ òlē ùlĩ âtálé ní bē.”

²⁹ Gõ'dá nĩngá sī, Māriyā ârílí bē ùlĩ âmvúpĩ là drĩ âtálé 'dī rī, gólâ drĩ ngãzò ãvũ ùrũ nīlĩ 'wãã'wã Yēsū ngálâ.

³⁰ 'Dī Yēsū drē zãâ âdré'á látĩ 'á vò tībē Mārātā drĩ gólâ rī âyézó 'álâ rī 'á. 'Dī gólâ cá drē zãâ ãwó vò 'dī 'álâ kô.

³¹ Gõ'dá òjílâ ò'bí Yúdã yĩ kâ rī 'bá iyĩ Mārātā yĩ lãgátĩ Māriyā bē ãwó vò 'álâ nã 'bá yĩ ndrē bē iyĩ Māriyā nĩ'á 'wãã'wã rī, gólĩyĩ drĩ kpá ngãzò 'délé Māriyā vósĩ, tãlâ gólĩyĩ ìsũ iyíkâ bē rī kī, Māriyā òrĩ nīlĩ 'dī ló'dé drĩ 'álâ.

³² Nĩngá sī, Māriyā yĩ nī bē cãlé Yēsū rī ùsúlĩ rī, Māriyā drĩ ârázó 'ã'ĩ tĩlĩ Yēsū ândrá ãwó bē, gõ'dá drílâ tã âtázó Yēsū drĩ kī, “Óò kúmú, tí ní òrò 'bãã nō kó nōngá rī, tí ãmâ lōnyí nō drãá kô, tãlâ tí ní pã gólâ nō trá ngá lâzé 'dī 'ásī.”

³³ Gõ'dá Yēsū ndrélé bē Māriyā òjílâ dùũ 'dē 'bá vó là sī 'dī 'bá yĩ bē 'dó ãwó ngõ'á iyĩ rī, kôrô ìzã drĩ gãzó gólâ rú.

³⁴ Gõ'dá drílâ tã ìjízó gólĩyĩ tí kī, “Nĩ 'bã gólâ rī ãvô nô ángô lé ró yã?”

Gõ'dá drílĩyĩ tã-drĩ lògōzò Yēsū drĩ kī, “Kúmú, ní ànī, mã nĩ ró bē vò gólâ rī 'bãzó rī â'dálé ní drĩ.”

35 Gō'dá ítí rî, kôro ãlîndrî drî lâdâzô Yésû ãlîfî sî.

36 Gō'dá ôjîlâ gólîyî ânî 'bá 'dî 'bá yî ndrê ãyî Yésû bê âwô ngô'a rî, âzâ 'bá yî drî ngâzô tâ âtálê kî nî rî, "Nî ndrê drê, gólâ lê Lázârô trá rôô!"

37 Gō'dá ôjîlâ rî 'dî âzâ 'bá yî âtâ ãyîkâ tâ kî, "'Dîlî â'dó kô tí âgô gólâ rî 'bá ôjîlâ ãlîfî êdéle rî ã'dî yâ? Tí gō'dá gólâ ãngâ rû-lê-âzî lâ ngâ lâzê ôdrâ kâ 'dî 'ásî kô â'dô tásî yâ?"

38 Gō'dá Yésû ndrélê bê ôjîlâ dûû 'dó rû ê'bê 'bá âwô ngôlê Mâriyâ yî bê 'dî 'bá yî rî, gólîyî ãzâ drî gólâ rî 'êzô rôô, ã'dî gólâ drî rîzô âwô ngôlê 'dî. Ítî rî, Yésû yî ôtîrî nîlî câlê ló'dé drî 'álâ rî, gólâ drê zââ âwô ngô'a. Ó'bâ Lázârô rî âvô 'dî ãgî 'á, gôzô kúnî ãngû âtrôlê 'bâlê kpâákû tî lâ.

39 Nîngá sî, Yésû yî câ bê ló'dé drî 'álâ rî, gólâ drî tâ âtázô gólîyî drî kî, gólîyî ôlîlî kúnî ãngû 'bâlê ãgî tî 'dî vólê.

Gō'dá ítí rî, Mârâtâ drî tâ âtázô Yésû drî kî, "Kúmú, âvô âyî 'bá trá 'bú 'á kâpî sù nô rî ââ'dô tî lâ nîlî 'á ângô tí ró yâ? Ájî lâ ngû nô trá ônjî ró."

40 Gō'dá nîngá sî, Yésû drî tâ-drî lôgôzô Mârâtâ drî kî, "Mârâtâ, tâ má drî âtálê rî fî drê zââ ní drîlî kô yâ? Má kî ní drî rî, ôzô ní ôlê tâ trá má 'á pîpîsîlî âlô sî rî, ní â'dô mbârâkâ Ôvârî kâ ndrê 'á."

41 Nîngá sî, drîlîyî kúnî ãngû ãgî tî 'dî lîlîzô vólê. Gō'dá Yésû drî ãlîfî ãngâzô ãrû 'álâ, gôzô râtââ 'êlê Ôvârî drî kî, "Tátâ, âwô-ítî ââ'dô ní drî, má lûyî nî, tâlâ ní rî ãtú vósî cê zââ râtââ ámakâ ârîlî mbârâkâ âfêzô má drî.

42 Má nî trá kî, ní âfê mbârâkâ trá ndrî má drîgá. Gō'dá má îrátâ nî nô rî, tâlâ ôjîlâ gólîyî má lâgâtî nô 'bá yî ãnî ró ãyî tâ bê kî, pâtî-pâtî ró ní âjô mâ nî."

43 Gō'dá nîngá sî, Yésû ndrê râtââ ãyîkâ 'dî bê ndrî rî, gólâ drî Lázârô rî zîzô ngbâlâ-ngbâlâ kî, "Lázârô, ámakâ rû-lê-âzîyâ, ní âfô ãvî 'á nólê!"

44 Gō'dá nîngá sî rî, Lázârô tîbê drâ 'bá trá 'dî rî drî lîdrîzô ôdrâ 'ásî âfôlê ãvî ãgî 'dî 'ásî. Ítî rî, gólâ drê zââ ítâ gólâ rî 'bâzô rî bê yî rû, gō'dá ítâ tî ômbélê kpâákû drî lâ 'á rî drê kpâ zââ bê.

Nîngá sî, Yésû drî tâ âtázô ôjîlâ rî 'bá ãyî âdrélê 'dî 'bá yî drî kî, "Nî ãnjî ítâ 'dî 'bá yî gólâ rû sî, ítâ drî lâ 'á 'dî bê, mã nî ró bê 'bâ 'álâ."

Tâ drî-'bá ángî Yúdâ yî kâ drî tâ ã'bîzô 'êzô Yésû rî fûlî rî

45 Gō'dá ôjîlâ gólîyî âwô vô 'á 'dî 'bá yî ndrélê bê ãyî tâ lârákô Yésû drî 'êlê Lázârô rî ãngâzô ôdrâ 'ásî 'dî rî, âmbâ vô lâ yî drî ngâzô ãyî 'dó tâ lêlê Yésû 'á.

46 Gō'dá âzâ 'bá yî drî ãyîkâ râzô bê-rî nî 'á tâ lârákô Yésû kâ 'êlê 'dî tâ lâ âtálê ã'dî Pârúsî yî drî.

47 Gō'dá Pǎrúsī yī drī-'bá ǎngí rī 'bá yī bê ârī ìyī bê tā 'dī rī, gólīyī drī â'dózó ndrī ǎwǎ ró. Nǐngá sī rī, drílīyī tā kī 'bá Yúdǎ yī kâ ró rī 'bá yī ǎzízó ndrī rû ê'bélé vō ǎlô 'á tā ì'bīlī Yésū rú. Gō'dá ê'bê rû ìyī bê ndrī rī, drílīyī rīzó tā ì'bīlī kī, "Mā â'dô â'dô 'ê'á ì'dī ǎgô nō êdrêzó, tā gólâkâ rī'á 'êlâ nō 'ásī yā? Gólâ rī'á ôjílâ drī ìzǎ'á tā lârákô íyíkâ 'dī sī nō.

48 Ōzō mā ǎâyê gólâ trá rī'á zǎâ tā 'dī 'élé ítí rī, gólâ â'dô ôjílâ drī ìzǎ'á ndrī 'dó 'dêlé yī vósī, tā íyíkâ rī lélé ì'dī! Gō'dá ôzō mǐrī Rómâ kâ âârī ìyī tā lâ trá rī, gólīyī â'dô ngǎ'á ǎmâ bê ǎwǎ ró, gólīyī â kī'á nī rī, mā ì'bīlī tā 'dó nī gólīyī bê tā 'dī 'bá yī 'êzó 'dī. Gō'dá gólīyī â'dô ǎnī'á ǎjû 'bū 'bá íyíkâ yī bê ǎnī'á ǎmâ rûlī ôjálê volé kûmû ǎmâkâ 'ásī."

49 Gō'dá drī-'bá drī-'bá Yúdǎ yī kâ rī kâ ndrô 'dī sī zǐlī Kǎyífǎ rī drī ngǎzó tā âtálê gólīyī drī kī nī rī, "Ūrī ǎníkâ nôtí nō kó ǎ'dô kâ 'í yā? Nī nǐlī tā ǎmâ ìnjízó lângô 'dī 'ásī rī kô yā?

50 Nī nǐlī kô kī'á nī rī, rī'á tǎndí ró ôjílâ ǎlô drī drǎlê ôjílâ dūu drī tǐlī yā? Ôjílâ rī 'dī â'dô drǎ'á 'bǎsúrú ǎmâkâ Yúdǎ yī kâ pǎlê, tǎlâ mǐrī Rómâ kâ ôzô kô ǎnīlī ôjílâ ǎmâkâ úfúlī ndrī."

51 Kǎyífǎ âtâ úlī 'dī ítí 'dī, tǎlâ úũfû ró Yésū bê. Gólâ nǐlī kô kī, Ôvârī 'bǎ úlī 'dī nī yī sǐlī âtálê ítí, ôzô tā ǎngû 'bá kâtí kī, Yésū ǎâ'dô drǎ'á 'bǎsúrú Yúdǎ yī kâ tǎsī ndrī,

52 gō'dá kpá 'bǎsúrú ǎzâ 'bá yī ngǐngí rī yī pǎlê. Drǎdrǎ Yésū kâ 'dī 'á rī, gólâ â'dô ôjílâ gólīyī tǐbê ôjílâ íyíkâ ró rī yī 'bǎ'á â'dolé ngǎ ǎlô ró íyī mvá yī ró.

53 Gō'dá drī-'bá ǎngí Yúdǎ yī kâ 'dī 'bá yī ârī ìyī bê úlī Kǎyífǎ kâ âtálê 'dī rī, gólīyī kī íyíkâ, ǎwô-'dī yī úsû látí trá Yésū rī fûzó. 'Dīlī vósī rī, 'â lâ ìyī drī íyíkâ gôzó gǐlī Yésū rú rôo lâvûlī sísí rī drīlī sī.

54 Gō'dá Yésū nī bê trá kī'á nī rī, gólīyī lê trá íyī fûlī rī, gólâ drī rīzô íyī lâpǐlī lâpǐ, gō'dá drílâ nīzô nī'á rǐlī jǎrǐbǎ mvá zǐlī Ēfêrémǎ rī 'álâ lâjô'bá íyíkâ yī bê kǎyī dǎ sī. Jǎrǐbǎ 'dī rī'á ǎnyī vō gólâ 'bǎ ǎkô rī lâgátí.

55 Tǎ 'dī 'bá yī vósī rī, kǎyī Yúdǎ yī kâ kǎrámǎ lâvû-lâvû kôrô kâ rī trá ǎnyī. Gō'dá ôjílâ dūu trá 'dó rī'á ìyī nī'á Yêrôsǎlémǎ 'álâ kǎrámǎ rī 'dī tǎsī.

56 Gō'dá Yúdǎ yī ǎzâ 'bá yī câ bê ìyī Yêrôsǎlémǎ 'álâ rī, ìlǐlī lâ yī íyíkâ trá 'dó pávó 'á Yésū rī tē'á âcálê ǎ'dí-drī jó ǎngí Ôvârī kâ rī kâ 'dī 'álâ. Gō'dá ǎzâ 'bá yī íyíkâ tā ìjǐ'á ìyī lâfálê 'ásī ngátá Yésū ǎâ'dô âcá'á fí té trá kǎrámǎ 'dī 'á yā rī.

57 Ítí rī, ǎkû drī-'bá ǎngí Yúdǎ yī kâ Pǎrúsī yī bê rī, 'bǎ ìyī tā trá lânjī-lânjī ró gólīyī íyíkâ ró rī 'bá yī drī. Ōzô ôjílâ ǎzâ

ōndrê vō Yēsū drí 'bāzō 'á lâ rî trá rî, gólīyī ānī kôro tâ lâ âtalé īyī drí, tâlā yī ōnī ró bê gólâ rî ârūlī.

12

Tā Māriyā drí dō dāzō Yēsū rî pá ūgúlī 'á gólâ rî īnjīzō rī (Mātáyō 26.6-13; Mārākō 14.3-9)

¹⁻² Gō'dá nīngá sī, Yēsū yī drí ngāzō gólē kpá ó'dí Bētānī 'álâ vō Lázārō gólâ Yēsū drí īngálē ōdrā 'ásī rī drí rīzō rī 'álâ rī, 'dīlī kâyī āmbūkū âyē trá cé nī-kāzīyā kārāmā lāwū-lāwū kôro kâ drí âcázō. Tólâ rī, ōjīlā āzâ 'bá yī drí Yēsū rī zīzō lājō'bá íyīkâ yī bê ngá nyālē Yēsū rī lāgúzō, gō'dá Lázārō kpá bê ngá nyānyā 'dī vō lâ 'á. Mārātā rī nī rū 'būlī gólīyī drí ngá nyānyā 'dī vō lâ 'á tólâ.

³ Gō'dá Yēsū yī ōtīrī 'bāâ ngá nyā'á rī, Māriyā drí ānīzō dō ājī bê tūrū-tūrū lāgī lâ drí lāwūlī kôro rī bê mālāngī 'á dūū. Drīlā ānīzō kôro dō 'dī bê ūtúlā Yēsū rī pá ūgúlī 'á gólâ rī īnjīzō, gō'dá rīzō līlā íyī drī-'bí sī. Gō'dá dō rī 'dī ājī lâ drí lâ'búzō jō 'dī 'álē lâ 'ásī ndrī tūrū-tūrū.

⁴ Ītī rī, lājō'bá āzâ Yēsū kâ rú bê Yúdā Īsīkārīyótā rī kpá bê vō 'dī 'á. Yúdā rī gógó ĩ'dī 'ē 'bá tībē Yēsū rī drī-bā fēlē ājū-'bá-āzī Yēsū kâ rī yī drí rī. Gō'dá Yúdā ndrē bê tā Māriyā drí 'ēlē 'dī rī, gólâ drí ngāzō tâ âtalé āwā sī kī,

⁵ “Dō lāgī lâ drí lāwūlī kôro 'dī ōrī īzālā ĩtī ā'dô drí yā?*" Tí gólâ gí dō 'dī vólē gōzō lāfā lâ ūsūlī āfēlē āmā drí lānjīlī ngá ākó lé 'bá drí kô ā'dô drí yā?"

⁶ Tā Yúdā kâ âtalé 'dī rī â'dó kô kī, gólâ lē pātīlī lāfā 'dī fēlē ngá ākó lé 'bá drí. Yúdā âtā tâ 'dī ĩtī 'dī rī, tâlā gólâ ĩ'dī lāfā āzī-āzī lâ 'dī 'bá yī kâ vó lâ ndrē 'bá 'ī. Gólâ lē ōzō ōōfē lāfā 'dī trá yī drí vó lâ ndrēlē rī, yī ōrī ró bê rī'á ūgūlā nīzō íyī tī nyā bê.

⁷ Yúdā âtā ūlī 'dī bê ĩtī rī, Yēsū drí tâ âtázō gólâ drí kī, “Nī ĩkpókpolō ōkó 'dī kô! Gólâ 'ē 'dī tâ tāndī 'ī. Tā gólâ drí 'ēlē dō dāzō āmā pá rú 'dī rī â'dálā kī, gólâ êdē 'dī āmā rú'bā 'ī njāâ 'bālē 'bú 'á.

⁸ Ōzō ní ōlē ngá ākó lé 'bá pālē rī, gólīyī bê ānī bê nōngá ĩtú vósī cé ānī drí rī'á pālā. Gō'dá mā rī gógó nō, má â'dó kô rī 'bá 'ī ānī bê nōngá ĩtú vósī cé. Má â'dô nī'á vólē 'wāâ."

⁹ Nīngá sī, ōjīlā gō ârī īyī bê tâ kī'á nī rī, Yēsū ā'dô bê Bētānī 'álâ rī, drīlīyī ngāzō nīlī tólâ, ā'dô ró bê Yēsū rī ndrēlē, gō'dá lāwūlī bê gāṛā lâ, gólīyī lē Lázārō tībē Yēsū drí īngálē ōdrā 'ásī rī ndrēlē.

* **12:5 12.5** Lāgī dō 'dī kâ lāfā lâ â'dô ícá'á fēlē ōjīlā drí lōsī 'ēzō ndrō ālō.

¹⁰ Gō'dá drĩ-'bá ąngí Yúdă yí kâ ârĩ ãyĩ bē kpá tã kĩ, ọjílă dũũ nĩ ãyĩ trá 'dó Lázārō rĩ ndrėlé rĩ, drĩlĩyĩ kpá tã ã'bĩzọ ãyĩ lăfálé 'ásĩ 'ězọ Lázārō rĩ fũlĩ vólé,

¹¹ tălă mbârākă Yésũ drĩ Lázārō rĩ ãngázó ĩ'dĩ sĩ lâ ọdră 'ásĩ 'dĩ pătĩ Ọvărĩ kâ ĩ'dĩ. Ītĩ rĩ, mbârākă ăkĩ 'dĩ drĩ tã â'dázó ọjílă ọ'bĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, pătĩ Yésũ Ọvărĩ rĩ mvá 'ĩ. Ọjílă ămbá gólĩyĩ lăfálé rĩ 'bá yĩ drĩ drĩ-'bá ąngí Yúdă yí kâ 'dĩ 'bá yĩ ăyézó, gō'dá 'dězó Yésũ vósĩ tã ârĩ 'bá ró.

Tă ọjílă drĩ Yésũ rĩ lăgúzó kúmú ãyĩkă ró fĩrĩ 'á Yērōsălémă 'álă rĩ

(Mătáyō 21.1-11; Mărăkō 11.1-11; Lúkă 19.28-40)

¹² Gō'dá kăyĩ ăzâ rĩ sĩ, Yésũ yĩ drĩ ngăzọ lăjó'bá ãyĩkă yĩ bē nĩlĩ Yērōsălémă 'álă. Lătĩ 'á, lăjó'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ dōngĩ âtrözó ă'dô ró bē Yésũ drĩ mbăzọ bē drĩ lâ 'á nĩlĩ filĩ Yērōsălémă 'álă. Ītĩ rĩ, ọjílă ọ'bĩ tĩbē ănĩ 'bá gólă rĩ ndrėlé Lázārō bē Bětănĩ 'á nĩngă rĩ, ndrē ãyĩ bē Yésũ nĩ'á Yērōsălémă 'álă rĩ, drĩlĩyĩ 'dězó kpăă Yésũ yĩ vó. Gō'dá ọjílă ọ'bĩ ăzâ 'bá yĩ ănĩ 'bá Yērōsălémă 'álă kărămă lăvũ-lăvũ kôrô kâ 'élé rĩ, ârĩ ãyĩ bē tã kĩ'á nĩ, Yésũ ăă'dô bí ănĩ'á rĩ, drĩlĩyĩ nĩzọ gólă rĩ lùyĩ bē ăjilĩ Yērōsălémă 'álă.

¹³ Drĩlĩyĩ ngăzọ ndrĩ 'dó mbĩră bí ọngölé ãyĩ drĩgă răzọ nĩ'á Yésũ rĩ drĩ tėlé lătĩ 'álă. Gō'dá drĩlĩyĩ rĩzọ kpá Yésũ rĩ lùyĩlĩ gō'dá kpá ãnjĩlĩ úlĩ âtă-ătă bē ngbălă-ngbălă kĩ, "Ămă ndrĩ, mă lùyĩ Ọvărĩ! Mă lùyĩ nĩ gólă ăcă 'bá Ọvărĩ ngă lésĩ rĩ. Nĩ ănĩ rĩlĩ kúmú ąngĩ ămăkă Īsră'élē kâ ró!"

¹⁴ Yésũ rĩ rălé dōngĩ drĩ nyé ọzô búkũ Ọvărĩ kâ drĩ âtălé rĩ kătĩ kĩ'á nĩ rĩ,

¹⁵ "Ănĩ ọjílă Yērōsălémă kă, nĩ 'é ũrĩ gō'dá kô.

Nĩ ndrē kúmú ănĩkă bí ănĩ'á!

Nĩ ndrē gólă rĩ'á ănĩ'á dōngĩ jōră drĩ."

Zěkăriyă 9.9

¹⁶ Ītĩ rĩ, lăjó'bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ nĩlĩ ãyĩ tã rũ 'é 'bá 'dĩ ífĩ lâ kô. Yésũ ngă té nĩ zălô ọdră 'ásĩ, drĩlĩyĩ gōzọ úlĩ ífĩ ãgĩlĩ búkũ Ọvărĩ kâ 'á nă nĩlĩ. Yésũ ọtĩrĩ ngăă ọdră 'ásĩ rĩ, drĩlĩyĩ nĩzọ lâ kĩ, tã Yésũ drĩ ăcázó dōngĩ drĩ ọjílă drĩ gólă rĩ lùyízó nă 'é rũ trá té ọzô búkũ Ọvărĩ kâ drĩ tã lâ â'dálé rĩ tĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Ọjílă ọ'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ngă ãyĩ ndrĩ 'dó nĩ'á Yésũ rĩ lăgúlĩ 'dĩ rĩ, tălă gólĩyĩ ârĩ tã gólă kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ ĩngă Lázārō trá ọdră 'ásĩ rĩ ĩ'dĩ. Tălă ọjílă gólĩyĩ Yésũ rĩ ndrē 'bá cú Lázārō rĩ ãngărē 'á ọdră 'ásĩ rĩ yĩ, gólĩyĩ rĩ nĩ nĩlĩ vōră lâ lănjĩ bē ọjílă drĩ kĩ, Yésũ ăă'dô cú mbârākă Ọvărĩ kâ bē.

¹⁹ Gō'dá Părúsĩ yĩ ndrē ãyĩ bē ọjílă dũũ 'dó Yésũ rĩ lùyĩ'á rĩ, drĩlĩyĩ 'băzọ gō'dá tã ĩsũ ró rō. Drĩlĩyĩ rĩzọ tã âtălé ãyĩ

vō 'ásĩ kǐ, “Mā â'dô Yēsũ rĩ êdrê'á ángô tí yā? Nĩ ndrê drê gbō òjílā ò'bí rĩ 'bá 'dèlê gólā sǐ 'dĩ 'bá yĩ.”

Tā Yēsũ drí âátalé òdrā íyíkā tā là tāsĩ rĩ

²⁰ Òjílā ò'bí àmbá ànĩ 'bá Yērōsālémā 'á Ôvārĩ rĩ írátalé kâyĩ kārāmā kâ 'dĩ 'á 'dĩ, 'bāsúrú Gǐrǐkǐ kâ kpá bē lāfálé là ìyĩ 'á.

²¹ Gō'dá òjílā Gǐrǐkǐ kâ ũrúkâ 'bá yĩ drí ànǐzò tā âátalé Fílípō* drí. Gólíyĩ kǐ gólā drí rĩ, “Àmbá, mā lē Yēsũ rĩ ndrêlê.”

²² Gō'dá Fílípō drí ngāzò nílí tā òjílā Gǐrǐkǐ kâ 'dĩ 'bá yĩ drí âátalé yí drí 'dĩ âátalé Àndĩrĩyā drí, gō'dá drílíyĩ ngāzò kpārâtĩ Àndĩrĩyā bē nĩ'á òjílā 'dĩ 'bá yĩ àjílí Yēsũ ngálā. Drílíyĩ ngá òjílā 'dĩ 'bá yĩ drí lēlê rĩ tā là âátázò ndrĩ Yēsũ drí.

²³ Gō'dá Yēsũ àrílí bē ngá òjílā gólíyĩ Gǐrǐkǐ kâ 'dĩ 'bá yĩ drí lēlê 'dĩ tā là rĩ, gólā drí ngāzò ùlĩ âátalé gólíyĩ drí ndrĩ lājó'bá íyíkā 'dĩ 'bá yĩ bē kǐ, “Kâyĩ gólā Ôvārĩ drí áamá â'dázó gólā tībē yí drí àjólé ũrú lésĩ rĩ âcâ trá. Ôvārĩ â'dô tā là â'dá'á gólíyĩ drí òdrā áamá sǐ lídrĩ-lídrĩ áamá òdrā 'ásĩ rĩ bē.

²⁴ Nĩ àrĩ tā má drí 'è'á âátalā nō dódó, má â'dô 'è'á drālê 'bālê 'bú 'á, nyé òzō àdrúgú ífí ì'dí'ĩ kâtí. Òzō ní òlê àdrúgú ífí àlô rĩ drí tǐlĩ dūũ rĩ, ní â'dô àdrúgú ífí àlô 'dĩ ì'dí'á zālô 'bú 'á, àdrúgú ífí 'dĩ drí gōzò àfōlê ó'dí mbālê àcê, drílā fōzò, drílā gōzò ífí 'bālê dūũ. Rĩ'á tándĩ ró àdrúgú ífí rĩ 'dĩ ì'dízó zālô 'bú 'á, drílā gōzò àfōlê dūũ. Tí òzō ì'ì'ì'ì 'dĩ 'bú 'á kô rĩ, ífí là 'dĩ â'dô 'bā'á kô zāā cé àlô ìtí. Ìtí rĩ, ìcâ trá má drí drālê áamá 'bāzò 'bú 'á.

²⁵ Òjílā gólā tā àngó nō kâ lē 'bá ì'dĩ rōô gǎrǎ má drĩ sǐ rĩ, gólā â'dô drā'á zāā gbádú àdūkū àkó. Gō'dá òjílā gólā íyĩ nyāányā fē 'bá drālê áamá tāsĩ rĩ, gólā â'dô lédre-lédre àdūkū àkó rĩ ũsú'á.

²⁶ Òzō òjílā àzā pătĩ-pătĩ ró òlê trá 'dèlê má vó rĩ, òrĩ ìyĩ ànyĩ má bē nōngá tā àrĩ 'bá áamá ró. Gbō lē óòlê áamá fúlí gólíyĩ bē rĩ, gólíyĩ òrā kô volé. Òzō gólíyĩ àtūtū fĩ trá 'dūwā má bē rĩ, áamá átá â'dô drĩ-'á fē'á gólíyĩ drí.”

²⁷ Gō'dá Yēsũ drí ngāzò tā ìsũ íyíkā â'dalé gólíyĩ drí kǐ nĩ rĩ, “Ngbāangbānō rĩ, mā tā ìsũ bē rōô. Má nǐ kô, ngátá má àkĩ'á nĩ rĩ â'dô yā rĩ. Ngátá má ìjĩjĩ áamá átá má òzò kô drāā yā? Kó, má ìcá kô tā ìjĩlĩ ìtí, tálā má ànĩ trá àngó nō 'á lānjō tā ònjĩ kâ trólê má drĩ òjílā ndrĩ pālê.

²⁸ Ìtí rĩ, áamá átá, má fē áamá nyāányā ní drígá. Ní â'dá mbārākā áníkā òjílā drí òzō àmā drí ì'bǐlĩ trá ní bē rĩ kâtí!”

* **12:21 12.21** Àgô rú bē Fílípō 'dĩ Gālíláyā lē 'bá 'ì, 'bā gólākā rĩ'á Bētāsédā 'álā, gólā kpá lājó'bá Yēsũ kâ ì'dĩ.

Gō'dá Yēsū âtâ bê úlī 'dī ítí rī, Ôvârí drí tã âtázó úrú lésī kī, “Má â'dâ mbârākā ámakâ trá, gō'dá mâ kpá trá njāā â'dalā ôjilā drí ngbāangbânō ó'dí ró ní sī.”

²⁹ Ôjilā ndrī vō 'dī 'á 'dī drí iyī úlī â'ú 'bá úrú lésī Ôvârí drí âtalé 'dī ârízó ndrī. Gō'dá ôjilā âzâ 'bá yī kī iyīkâ rī, 'dīi ââ'dô mōgbará 'î. Gō'dá âzâ 'bá yī kī, mālāyīkâ Ôvârí kâ ââtâ tã nī Yēsū drí úrú lésī.

³⁰ Gō'dá Yēsū drí tã âtázó ôjilā 'dī 'bá yī drí kī, “Ăwô, Ôvârí âtâ úlī 'dī nī, gólâ âtâ tã 'dī kô âmâ pālê, gólâ âtâ tã 'dī âmâ â'dalé âni drí Ôvârí rī mvá ró.

³¹ Má â'dô Sâtânâ gólâ iyī 'bâ 'bá kúmú ró ângó nō 'á nō pē'á ngbāangbânō, má drí gólâ rī drōzó vólê. Gō'dá ôjilā vō 'ásī ndrī gólīyī tībê rī 'bá tã Sâtânâ kâ rī 'èlê ì'dī rī drí iyī jázó 'dêlé má vó tã ámakâ rī 'èlê ì'dī.

³² Ôzô ìîngâ mâ trá fê drī rī, gō'dá ôjilā ndrī drí âgōzó 'dêlé má vósī.”

³³ 'Dīi tã Yēsū drí ôdrâ lârákô iyī âjú-'bá-âzí yī drí 'êzó iyī fūlī rī â'dázó rī ì'dī.

³⁴ Gō'dá Yēsū âtâ tã 'dī bê ítí rī, ôjilā âzâ drí tã âtázó ô'bí 'dī 'bá yī lāfálê sī kī, “Úlī ánikâ âtalé 'dī 'bâ âmâ drī gō'dá trá nólê lījálê lījâ. Ígī trá búkū Ôvârí kâ 'á kī, 'díyī pā 'bá Ôvârí drí 'ê'á âjólâ rī ôdrâá kô, ââ'dô rī'á zâá gbádú âdūkū âkó rī, gō'dá ní âtâ tã kī'á nī rī, ìîngâ gólâ tībê âjólê trá úrú lésī 'dī fê drī rī â'dô tāsī yā? Gólâ tībê âjólê trá úrú lésī ní drí tã âtalé tã lâ tāsī 'dī â'dī ì'dī yā?”

³⁵ Nīngá sī rī, Yēsū drí tã âtázó kpá gólīyī drí kī, “Mâ bê âní bê ngá ì'î ró âni drí cé kâpî fīnyáwá sī. Bê trá ítí rī, nī tô âcī drē âkpā ngá ì'î drē bê nō, tâlá vō ôtirī gō'dá ânī rī, nī ícá gō'dá âcī tólê íniríkúwá 'ásī kô, íniríkúwá 'ásī rī, ôjilā ícá kô vō yī drí lélê nīlī 'álâ rī ndrêlé dódó.

³⁶ Nī lē tã má 'á ngbāangbânō pīpīsilī âlô sī má drí 'bārê bê nōngá nō 'á nō! Ôzô nī ôlê tã trá má 'á ngá ì'î látī Ôvârí kâ â'dá 'bá rī ró rī, âni drí â'dózó ôjilā ámakâ ró â'dólê cú ngá ì'î ámakâ bê. Ítí rī, nī â'dô látī Ôvârí kâ nī'á dódó âcī tōzó drī lâ sī mbīmbī ró.” Gō'dá Yēsū âtâ úlī 'dī bê ítí rī, gólâ drí ngázó gólīyī âyélê ndrī 'dó nīngá nīzó iyī lāpīlī iyī âjú-'bá-âzí yī līfī drī 'ásī kírī ró.

Tã Yēsū drí tã Yúdâ yī drí vólê gāzó dó tã lélê yī 'á rī tã lâ âtázó rī

³⁷ Gbō lé Yēsū â'dâ yī bê ôjilā Yúdâ yī kâ rī 'bá yī drí ândalé tã lârákô dūū sī kī, Ôvârí âjô yī nī rī, ôjilā dūū gâ vólê trá dó tã pātī 'dī lélê.

38 Gólĩyĩ gâ volé trá dó tã pătĩ rĩ lėlé, nyé ȳzȳ ȳjĩlã gólĩyĩ ȳkũ volé gâ 'bá 'dó dó tã lėlé rĩ yĩ kătĩ. Tã ȳngũ 'bá Ĩsáyã ȳngũ tã gólĩyĩ tãĩĩ kĩ nĩ rĩ,
 “ȳvãrĩ, ȳjĩlã nõ 'bá yĩ ȳlȳlã lėé tã kȳ úlĩ ȳnĩkã ȳmã drĩ rĩ'á ȳtãlã gólĩyĩ drĩ nõ 'á!
 ȳjĩlã ȳzã fĩ bē ȳlȳ gólĩyĩ lãfálé sĩ mbãrãkã ȳnĩkã ndrē 'bá yã?”

Ĩsáyã 53.1

39 ȳjĩlã gólĩyĩ tã lē 'bá Yēsũ 'á kȳ 'dĩ, gólĩyĩ nyé ȳzȳ ȳjĩlã gólĩyĩ gâ 'bá dó tã lãrãkȳ tĩ drĩ ȳ'dĩzȳ ȳ'dĩ ȳvãrĩ drĩ rĩ'á 'ėlã Ĩsáyã drĩ rĩrĩ tã ĩmbálé gólĩyĩ drĩ rĩ 'á rĩ kătĩ. Gȳ'dã ȳvãrĩ ȳtã kpá ĩtĩ Ĩsáyã tĩ sĩ ȳjĩlã gólĩyĩ tã lē 'bá Yēsũ 'á kȳ 'dĩ 'bá yĩ tãĩĩ. Gólã kĩ nĩ rĩ,

40 “Gólĩyĩ drĩ rĩ'á ȳmbã-ȳmbã rȳ tã ȳmãkã ȳvãrĩ kã drĩ fĩzȳ 'á lã.

Gȳ'dã gólĩyĩ ȳmbē ĩyĩ ĩfĩ kpá trá gágã.

Tĩ ȳzȳ ȳ'dȳ kȳ ĩtĩ rĩ, tĩ gólĩyĩ ȳ'dȳ ĩcã'á pătĩ tã ȳmãkã ndrėlē ĩyĩ ĩfĩ sĩ nĩzȳ lã.

Tĩ tã ȳtĩ-ȳtĩ ȳmãkã ȳ'dȳ fĩ'á gólĩyĩ drĩ,

tãlã gólĩyĩ ȳãdĩ rȳ drĩ tã ȳnjĩ 'ȳsĩ ȳgȳzȳ mã ngálã.

ȳtĩ rĩ, mã ȳ'dȳ gólĩyĩ ȳdē'á ȳ'dȳlē dȳdȳ.”

Ĩsáyã 6.10

41 Ĩsáyã ȳtã tã 'dĩ tã ȳngũ 'bã rȳ tã ȳjĩlã drĩ Yēsũ rĩ gãzȳ dó rĩ ȳ'dãzȳ, tãlã ȳvãrĩ ȳ'dã mbãrãkã Yēsũ kã trá Ĩsáyã drĩ.

42 Gbȳ lē drĩ-'bã ȳngĩ Yũdã yĩ kã 'dĩ 'bã yĩ ȳmbã lã gâ volé bē dó tã lėlé Yēsũ 'á rĩ, gȳ'dã ȳzã 'bã yĩ gólĩyĩ lãfálé 'ȳsĩ lē ĩyĩkã tã kpá trá Yēsũ 'á. Gȳ'dã gólĩyĩ ȳzã 'bã yĩ 'dȳ tã lē 'bã trá Yēsũ 'á 'dĩ rĩ, gólĩyĩ lēē ĩyĩ kȳ ȳ'dãlã ȳ'bĩ 'á kĩ, yĩ ȳlē tã trá Yēsũ 'á, tãlã gólĩyĩ ũrĩ rȳ ĩyĩ ȳzĩ-ȳzĩ Pãrũsĩ rȳ 'dĩ 'bã yĩ tãĩĩ. Tãlã Pãrũsĩ 'dĩ 'bã yĩ 'bã ĩyĩ tã trá kĩ, ȳjĩlã tĩbē tã lē 'bã trá Yēsũ 'á rĩ, gólĩyĩ trá ndrĩ ȳjĩlã ȳnjĩ 'ĩ, ȳȳyē gólĩyĩ kȳ fĩlĩ jȳ tã ȳvãrĩ kã ȳrĩ kã 'á.

43 Tãlã Pãrũsĩ tĩbē tã lē 'bã Yēsũ 'á 'dĩ 'bã yĩ, lēē ĩyĩ kȳ ĩyĩ ȳzĩ-ȳzĩ yĩ drĩ ĩyĩ zĩlĩ ȳjĩlã ȳnjĩ rȳ, gólĩyĩ lē tã ĩsũ ĩyĩ ȳzĩ-ȳzĩ Pãrũsĩ rȳ rĩ 'bã yĩ kã gãrã tã ĩsũ ȳvãrĩ kã rĩ drĩ sĩ.

Tã Yēsũ drĩ tã ȳtãzȳ kĩ, ȳjĩlã gólĩyĩ tã lē 'bã yĩ 'á kȳ rĩ 'bã yĩ

lēē ĩyĩ tã ȳvãrĩ 'á kpã kȳ rĩ

44 Gȳ'dã kȳyĩ ȳzã sĩ rĩ, Yēsũ kpã rĩ'á ȳjĩlã ĩfĩ ĩmbã'á. ĩtĩ rĩ, Yēsũ drĩ tã ȳtãzȳ ũrũ gólĩyĩ drĩ kĩ, “ȳzȳ ȳjĩlã ȳlē tã trá mã 'á rĩ, gólã lē tã 'dĩ kpã ȳvãrĩ tĩbē ȳmã ȳjȳ 'bã nõ 'á. Gólã lē tã 'dĩ ȳ'dȳ kȳ cē mã 'á.

45 Ōjilā gólā áamá nǐ 'bá trá tǎndí ró kǐ, má Ôvârí rǐ mvá 'í rǐ, 'dīl gólā nǐ Ôvârí kpá trá.

46 Má ânī āngó nǒ 'á nǒ â'dólé ngá í'í ró ānī drí. Ōjilā gólā tibê tǎ lě 'bá trá má 'á rǐ, ōjilā rǐ 'dī â'dô íyíkā zāā rǐ'á ăcǐ tǒlê ngá í'í 'ásǐ, gō'dá gólā rǐ kô ɪnɪrɪkúwá 'á.

47-48 “Ōzō ōjilā āzā ōlê tǎ lělê tǎ ɪmbâ ámakā 'á gō'dá kpá má 'á kô rǐ, ōjilā rǐ 'dī â'dô lǎŋō lǎnjǐ-lǎnjǐ úsú'á. Tǎ lě ākō gólākā 'dī â'dô tǎ-vó gólākā kǐ'á ākpā nǐ. Má rǐ gógó â'dó kô ōjilā gólā 'ě 'bá tǎ-vó gólākā kǐlǐ rǐ í'dī, tǎlā má ânī trá āngó nǒ 'á nǒ ōjilā pǎlê tǎ ōnjǐ gólǐyíkā 'ásǐ, â'dó kô lǎŋō fělê drǐlǐyǐ tǎ ōnjǐ gólǐyíkā tǎsǐ.

49 Tǎ gólā má drǐ rǐ'á átalā ānī drǐ nǒ rǐ â'dó kô úlǐ ámakā í'dī, áamá átá úrú 'álá rǐ áatá úlǐ nǒ nǐ má sǐlǐ. Gólā kǐ nǐ rǐ, má āānī átalā ānī drǐ, nyé ōzō yǐ drǐ átalé má drǐ rǐ kǎtǐ.

50 Má rǐ nǒ té tǎ gólā drǐ átalé má drǐ rǐ átalé í'dī ānī drǐ nǒ. Má nǐ kpá trá tǎndí ró, ōzō ōjilā āzā ōlê tǎ trá úlǐ áamá átá kǎ nǒ 'á rǐ, ōjilā rǐ 'dī â'dô lédrê-lédrê ădūkū ākó rǐ úsú'á.”

13

Tǎ Yésū drǐ ngá lělê íyíkā â'dázó lǎjǒ'bá íyíkā rǐ 'bá yǐ drǐ

gólǐyǐ pá jǐjǐ sǐ rǐ

1 Kǎyǐ Yésū drǐ kārāmā lǎvũ-lǎvũ kôrô rǐ kǎ* 'ězô lǎjǒ'bá íyíkā rǐ 'bá yǐ bē rǐ drǐ ácăzó. Gō'dá Yésū drǐ tǎ â'dázó lǎjǒ'bá íyíkā yǐ drǐ kǐ, yǐ lě gólǐyǐ trá kó ɪtō vō 'ásǐ būúú kǎyǐ gólā yǐ drǐ rǐzó gólǐyǐ bē āngó nǒ 'á ngá lělê â'dálé gólǐyǐ drǐ 'dī 'á. Kǎyǐ 'dī 'á rǐ, Yésū nǐ trá kǐ, kǎyǐ yǐ drǐ drázó rǐ ábí ácă'á. Ítǐ rǐ, Yésū â'dā ngá lělê íyíkā lǎjǒ'bá íyíkā rǐ yǐ drǐ lǎtǐ nǒ 'bá yǐ 'ásǐ.

2 Kǎyǐ rǐ gógó 'dī 'bá yǐ 'á rǐ, Yúdǎ Īsǐkārǐyótǎ Sǐmónǎ rǐ mvá, 'bā 'bá bē kpá lǎjǒ'bá Yésū kǎ ró rǐ, Sātánǎ fǐ trá pǐpǐsǐlǐ lǎ 'á, gólā ō'ě Yésū rǐ drǐ-bā fělê. Ítǐ rǐ, kǎyǐ kārāmā lǎvũ-lǎvũ kôrô rǐ kǎ 'dī lǎnjátúlǐ lǎ sǐ rǐ, Yésū yǐ lǎjǒ'bá íyíkā yǐ bē ê'bē rǐ yǐ trá 'dó vō ălô 'á ngá nyǎlé.

3 Gō'dá Yésū nǐ trá kǐ, íyǐ átá fē mbârākā trá ndrǐ 'dó yǐ drǐgǎ tǎ 'bā 'bá bē rǐ 'bá yǐ ndězó. Gō'dá gólā nǐ kpá trá kǐ, yǐ ânī Ôvârí ngá lésǐ, gō'dá yǐ â'dô 'ě'á kpá gólê ngbāāngbānô Ôvârí ngálā.

* 13:1 13.1 *Kārāmā lǎvũ-lǎvũ kǎ* Kārāmā 'dī ōjilā Yúdǎ yǐ kǎ rǐ drǐ kǎyǐ gólǐyǐ ă'bǐyǎ yǐ drǐ ăfōzó Mǎsǐrǐ 'ásǐ rǐ, Ôvârí kǐ, gólǐyǐ úúfú kǎpǐlǐkǐ ărǐ lǎ lǒbélê gólǐyǐ drǐ ătǐ tǐ sǐ, ă'dô ró bē lǎmbé ró mǎlǎyíkā drǐ ndrélê lǎvũzó bē kôrô ătǐ tǐ sǐ tǎ lǎ ōzó mvá drǐ-káká gólǐyíkā ágó ró rǐ 'bá yǐ úfú kô.

4 Gō'dá gólīyī drī 'bārē ngá nyā'á lājó'ba íyíkā yí bē rī, Yēsū drī ngá nyānyā âyézo, gō'dá ngāzō âdrélé ûrû, gōzō ítá íyíkā âmbá rī'á âsálâ yí rú ítá âzī drī rī ângízó 'bālē vūdrī, gōzō ítá rú'ba lī kâ âtrôle âmbélé iyī ípítikû 'á.

5 Nīngá sī rī, gólâ drī lūmvû âdāzō lūmvô lūmvû dā kâ 'á ôzō rāgī tândí kâtí, gō'dá ngāzō rī'á lājó'ba íyíkā 'dī 'bá yí pá lâ yī jīlī âlô-âlô gōzō līlâ ítá rú'ba lī kâ 'dī sī.

6 Gō'dá Yēsū rī bē lājó'ba íyíkā 'dī pá lâ yī jīlī âlô-âlô cāzō ĩ'dī bē lâ būû Sīmōnā Pétērō rú, gō'dá kpá yí ôjī ró Pétērō rī pá rī, Pétērō ní drī volé gāzō dó. Ní kī Yēsū drī rī, "Kúmú, má lēé kô ní drī ámâ pá jīzō ôzō rāgī ámákâ kâtí!"

7 Gō'dá Yēsū drī tã-drī lôgōzō Pétērō drī kī, "Pétērō, ní nī drē tã má drī rī'á 'êlâ nõ ífí lâ kô, gō'dá ní â'dô ífí lâ nī'á trá tândí ró."

8 Ītí rī, Pétērō gâ volé zāâ dó Yēsū drī íyī pá jīzō. Gólâ kī nī rī, "Kúmú kô kô, ní â'dô ânī lôgō'á ôjīlâ rāgī ró ámâ pá jīlī 'dī kô ángô tí yā? Má lēé kô!" Gō'dá Yēsū drī kpá tã-drī lôgōzō Pétērō drī kī, "Pétērō, ôzō má ôjī ânī pá kô rī, ní â'dô gō'dá kô lājó'ba ámákâ ĩ'dī."

9 Nīngá sī rī, gbô Pétērō drī tã-drī lēzō Yēsū drī íyī pá jīzō. Gólâ kī, "Â'dô ĩtí rī Kúmú, 'dōvó ní jī kpá ámâ drī yī ámâ drī bē, má â'dô ró bē zāâ âníkâ ró."

10 Gō'dá Yēsū drī tã-drī lôgōzō Pétērō drī kī, "Ní ndrē drē, ôjīlâ gólâ tībē lūmvû dā 'bá trá rī, rú'ba lâ trá ndrī ngbángbá. Ôzō ôjīlâ rī 'dī ôtô âcī trá rī, rī'á tândí ró gólâ drī cé íyī pá jīzō ĩ'dī. Ânī lājó'ba ámákâ rī 'bá yī, ânī trá ngbángbá, gō'dá cé ôjīlâ âlô ânī lāfálé 'ásī gólâ â'dô kô ngbángbá."

11 Yēsū âtã tã 'dī ĩtí 'dī rī, tâlâ gólâ nī trá kī, lājó'ba íyíkâ rī 'bá yī lāfálé sī rī, âlô rī â'dô íyī drī-bā fē'á nī íyī ăjú-'bá-ăzī yī drī. Ī'dī gólâ drī tã âtázó kī, "Nī â'dô kô ndrī ngbángbá ĩtí."

12 Gō'dá Yēsū jī bē lājó'ba íyíkâ 'dī 'bá yī pá lâ yī ndrī rī, gólâ drī ítá íyíkâ âtrōzō sōlé yí rú ngāzō gōlé íyī vō 'álâ. Drīlâ gōzō tã ĩjīlī lājó'ba íyíkâ 'dī 'bá yī tī kī, "Nī nī tã gólâ má drī 'êlé ânī drī 'dī ífí lâ trá yā?"

13 Rī'á tândí ró ânī drī rīzō ámâ zīlī " 'Tã ĩmbá 'bá' ' gō'dá kpá " 'Kúmú' ", ôzō má drī 'bārē âmbá âníkâ ró rī tī rī.

14 Nī ĩsū drē ngbāangbânō, má drī ngāzō ûrû ânī pá jīlī ndrī ôzō rāgī âníkâ kâtí ngá lēlē sī 'dī, má lē kpá ânī drī tã gólâ má drī 'êlé ânī drī 'dī 'êlé ânī lāfálé 'ásī, ânī âzī-ăzī yī pá jīlī kpá, ôzō má drī âníkâ jīrī tī.

15 Má lē ânī drī ânī lôvô 'bālē ânī lāfálé 'ásī, nyé ôzō má drī rú ĩ'būrī ânī drī ngbāangbânō rī kâtí.

16 Nī ârī ūlī má drī 'ē'á átálâ nõ tândí ró. Ngbāangbânō, nī ndrê mâ gólâ tībê 'bā 'bá kúmú āníkâ ró nõ trá rû ì'būrī 'á ānī lājó'bá ámákâ ró rī 'bá yī drī, ítí rī, má lē kpá ānī drī rû ì'būrī ānī āzī-āzī yī drī, ōzō má drī 'ēlê 'dī kâtí.

17 Ōzō nī ō'ê tā má drī â'dalé nõ trá ānī āzī-āzī yī drī rī, Ôvârī â'dô 'bā'á āyīkō ró ānī bē."

Tā Yēsū drī tā âtázó kī lājó'bá íyíkâ ālô rī â'dô

íyī drī-bā fē'á nī rī

(Mātáyō 26.20-25; Márākō 14.17-21; Lúkǎ 22.21-23)

18 'Dīl vósī rī, Yēsū drī kpá tā âtázó lājó'bá íyíkâ 'dī 'bá yī drī kī, "Ānī gólīyī ámákâ ró má drī njīlī nī rī, má nī tā ĩsū āníkâ trá tândí ró. Gō'dá ānī lāfálê 'ásī rī, má nī trá kī, ōjīlā ālô â'dô 'bā'á nyé ōzō ōjīlā gólâ tā lâ ĩgīlī trá ākū ró búkū Ôvârī kâ 'á rī kâtí kī'á nī rī, 'Ōjīlā gólâ āmâ drī rīzō ngá nyālê gólâ bē ngá ālô 'á rī â'dô ámâ drī-bā fē'á ākpā nī.' Gō'dá tā má drī âtalé 'dī â'dô rû 'ē'á ngbāangbânō.

19 Má âtâ tā 'dī ānī drī drē ākpākā'dā tā lâ 'é rû drē kō. Gō'dá ōzō tā rī 'dī ō'ê rû trá rī, nī lē ró tā bē kī, pătī, má Ôvârī rī mvá 'ī.

20 Nī ârī ūlī ámákâ nõ tândí ró, ānī nõ 'bá yī lājó'bá ámákâ rī 'bá yī ĩ'dī. Ōzō ōjīlā ōlê tā trá ūlī ānī drī âtalé gólīyī drī rī 'á rī, 'dīl gólīyī lē tā 'dī kpá ūlī ámákâ 'á, ōzō gō'dá gólīyī ōlê tā trá ūlī pătī-pătī ró ámákâ nõ 'á rī, 'dīl gólīyī lē tā 'dī kpá Ôvârī rī gógó ámâ ājō 'bá rī 'á."

21 Gō'dá Yēsū âtâ bē ūlī 'dī 'bá yī ndrī rī, 'dīl vósī rī, drīlā 'bāzō ĩzā ró rōo íyī pīpīlīlī 'á tā íyī drī-bā fēfē kâ 'dī tāsī. Ítí rī, gólâ drī ngāzō kpá ó'dí tā âtalé ngbálá-ngbálá lājó'bá íyíkâ 'dī 'bá yī drī kī, "Nī ârī drē, ōjīlā ālô ānī lāfálê sī â'dô ámâ drī-bā fē'á nī ámâ ājū-'bá-āzī yī drī rūlī."

22 Yēsū gō âtâ tā 'dī bē ítí rī, lājó'bá 'dī 'bá yī drī lâ ĩyī gō'dá trá 'dó lījā-lījā ró ūlī 'dī 'bá yī tāsī, gólīyī nīlī lājó'bá Yēsū drī tā lâ âtalé 'dī kō, gō'dá drīlīyī ngāzō rī'á ĩyī lōndrélê ĩyī lāfálê 'ásī.

23 Gō'dá lājó'bá āzā Yēsū drī lēlê rōo rī, rī íyíkâ trá ānyī Yēsū lăgătī.

24 Gō'dá Sīmónā Pétērō drī tā âtázó lājó'bá Yēsū drī lēlê rōo 'dī drī līfī sī kī, gólâ ĩjī drē Yēsū ngátā ōjīlā gólâ drī tā lâ âtalé 'dī ā'dī ĩ'dī yā rī.

25 Gō'dá lājó'bá rī 'dī drī rû êsézō ānyī Yēsū rú tā ĩjīlī kī, "Kúmú, ōjīlā ní drī tā lâ âtalé 'dī ā'dī ĩ'dī yā?"

26 Yēsū drī tā-drī lôgōzō kī, "Ōjīlā rī 'dī â'dô 'bā'á ōjīlā gólâ má drī 'ézō āmbātā má drīgá nõ sōlê átó 'á fēlê drīlā

rī i'dī." Gō'dá kôro Yēsū drī āmbātā yī drīgá 'dī sōzó átō 'á fēlē Yúdā Sīmōnā Īsīkārīyótā rī mvá drī.

27 Gō'dá Yúdā ní drī āmbātā 'dī trōzó nyālē, gō'dá ní nyā āmbātā 'dī bē rī, kôro Sātānā drī fīzó áni pīpīsīlī 'á. Ītī rī, Yēsū drī tā átázó Yúdā drī kī, "Nī nī tā ní drī 'ē'á 'ēlē rī 'ēlē 'wāā'wā!"

28 Ōjīlā ālō lājó'ba Yēsū ká 'dī 'bá yī lāfálē 'ásī ulī Yēsū drī átálē Yúdā drī 'dī ífī lā nī 'bá rī yū.

29 Gō'dá lājó'ba 'dī 'bá yī, āzā 'bá yī gólīyī lāfálē sī ĩsū ĩyíkā bē-rī kī, Yēsū ātā ulī 'dī ĩtī 'dī, tālā gólā ōlē Yúdā ōnī ró ngá nyānyā ālípī gīlī, āzā 'bá yī ĩsū ĩyíkā kī, ngátā Yēsū ōlē Yúdā rī jōlē nī'á lāfā fēlē ngá ākó lé 'bá drī,* gólīyī ĩsū tā 'dī ĩtī, tālā Yúdā i'dī lāfā vó ndrē 'bá 'ī.

30 Gō'dá Yúdā nyā āmbātā Yēsū drī fēlē 'dī bē rī, kôro gólā drī ngázó fōlē ĩvī 'álā. 'Dī gō'dá trá ngáčī bē.

Tā Yēsū drī átálē ōdrā ĩyíkā tā lā tāsī rī

31 Gō'dá Yúdā fō bē ĩvī 'álā nīlī rī, Yēsū drī gōzó tā átálē lājó'ba āmbúkū lākī 'bá 'dī 'bá yī drī kī, "Tā ā'dō 'ē'á rú 'ēlē ngbāāngbānō 'wāā tībē āmbā ámákā ā'dázó ōjīlā drī gólīyī ũnī ró bē kī, mā i'dī gólā tībē ājólē trá ũrú lésī rī. Nī ā'dō āmbā Ōvārī ká ndrē'á mbārākā gólākā 'ē'á ā'dálā ānī drī rī sī. Tā 'dī tāsī rī, ōjīlā ndrī ā'dō Ōvārī rī luyí'á.

32 Ngbāāngbānō, Ōvārī ā'dō āmbā ĩyíkā ā'dá'á mbārākā ĩyíkā bē tā 'ē'ē ámákā sī. Tā 'dī sī, gólā ā'dō āmbā ámákā ā'dá'á ōjīlā ĩfī drī 'á.

33 "Ámā rú-lē-āzī yī, má ā'dō 'ē'á rīlī ānī bē cé dā ĩtī, tālā mā 'ē'á nīlī ngbāāngbānō vólē. Nī ā'dō 'bā'á cú ámā lōvó bē ndrēlē, gō'dá nī ícá kō ámā ũsúlī. Gō'dá ngbāāngbānō má átā ānī drī, nyé ōzō má drī átálē drī-'bá ángī Yúdā yī ká rī 'bá yī drī rī kátī. Nī ícá cālē vó má drī 'ēzó nīlī 'álā rī 'á kō.

34 "Ngbāāngbānō, mā trá tā ó'dí nō 'bā'á ānī drī 'ēlē nō, nī 'bā ānī āzī-āzī yī lōvó nyé ōzō má drī ānī lōvó 'bārē kátī.

35 Ōzō nī ōlē ānī trá ānī vó 'ásī ĩtī rī, ōjīlā drī nīzó lā kī, pātī-pātī ānī lājó'ba ámákā i'dī."

Tā Yēsū drī átálē kī, Pétērō ā'dō tī gā'á yī rú sī rī

(Mátáyō 26.31-35; Mārākō 14.27-31; Lúkq̄ 22.31-34)

36 Gō'dá Sīmōnā Pétērō drī Yēsū rī ĩjízó kī, "Kúmú, ní 'ē nīlī ángō lé yā?" Yēsū drī tā lōgōzó kī, "Nī ícá kō cālē vó má drī 'ēzó nīlī nō 'á ngbāāngbānō nō. Gō'dá ĩzátú rī, nī ā'dō cā'á nī'á rīlī má bē tólā."

* 13:29 13.29 Káyī kārāmā 'dī nyā ká 'dī rī'á káyī ngá fē ká 'ī ngá ākó lé 'bá yī drī.

³⁷ Tã Yésũ drí âtalé 'dĩ ícá Pétērō drē zãâ kô, Pétērō drí kpá tã âtázó ândálé kī, “Kúmú, má 'dé ní vósí kô â'dô drí yã? Mã â'dô nĩ'á ní bê gbô lé â'dô ôdrã 'ĩ rĩ, mã njãâ 'è'á drálé ní bê.”

³⁸ Yésũ drí kpá tã-drĩ lôgôzó Pétērō drí kī, “Ní kī, mã â'dô drã'á yí bê yã? Ní ârĩ tã má drí 'è'á âtalã nõ. Mã nĩ trá kī, pãtĩ ró, ngácĩ bê nõ ní â'dô tĩ gã'á má rú sĩ ândâlã nã ùrĩ drí sĩ, drē âkpākã'dã 'ạ'ú-lúgú 'bé cĩrĩ kô.”

14

Tã Yésũ drí âtalé mbârâkã sôlé lãjó'ba íyíkã rĩ 'bá yĩ 'á rĩ

¹ Gô'dá Yésũ drí kpá zãâ rĩzô úlĩ âtalé kī, “Nĩ ìsũ tã kô rõô tã gólã má drí 'èzô ãnĩ âyélé nõ 'á. Võ lâ 'á rĩ, nĩ 'bã ìfĩ Ôvãrĩ drĩ, gólã ôrĩ ró bê zãâ ãnĩ vó ndrêlé. Gô'dá nĩ gô ró ìfĩ 'bãlé kpá má drĩ, mã rĩ ró kpá bê ãnĩ vó ndrêlé.

² Má 'è nĩlĩ vó êdéle ãnĩ drí âmã átã Ôvãrĩ ngálã. Võ rĩrĩ kã bê rĩ'á dũũ âmã átã Ôvãrĩ drí 'bã 'álã. Tĩ ôrô 'bãã ìtĩ kô rĩ, tĩ mã átã tã lâ ãnĩ drí ìtĩ kô.

³ Gô'dá ôzô má êêde vó ãníkã trá ndêlé rĩ, má drí gôzó âgôlé ãnĩ drĩlĩ nĩzô ì'dĩ bê lâ vó má drí êdéle ãnĩ drí nã 'álã, tãlã mã rĩ ró bê kpākã ãlô ãnĩ bê tólã.

⁴ Vó gólã má drí 'èzô nĩlĩ 'á lâ 'á rĩ, nĩ nĩ trá gô'dá nĩ nĩ lãtĩ lâ cãzô 'á lâ rĩ kpá trá.”

⁵ Gô'dá lãjó'ba âzã zĩlĩ Tãmã rĩ drí tã ìjízô Yésũ tĩ kī, “Kúmú, mã nĩlĩ vó ní drí 'èzô nĩlĩ 'álã 'dĩ kô. Ìtĩ rĩ, mã â'dô lãtĩ nĩzô vó 'dĩ 'á tólã rĩ nĩ'á ángô tĩ yã? Nĩ â'dã lãtĩ lâ âmã drí kē!”

⁶ Ìtĩ rĩ, Yésũ drí gôzó tã-drĩ jãlé Tãmã drí kī, “Mã ì'dĩ lãtĩ mbĩ Ôvãrĩ kã rĩ â'dã 'bã lâ 'ĩ ãnĩ drĩ, gô'dã mã kpá ì'dĩ lédre-lédre ădũkũ ăkô rĩ fẽ 'bã lâ 'ĩ ãnĩ drĩ. Tã ìmbã 'bã tãndĩ âzã yũ 'è 'bã tã mbĩ âmã átã Ôvãrĩ kã ìmbálẽ ãnĩ drĩ rĩ, kô cé mã ì'dĩ.

⁷ ãnĩ gólĩyĩ lãjó'ba âmákã ró rĩ 'bã yĩ, nĩ nĩ mã trá tãndĩ ró. Ôzô nĩ ùnĩ mã trá ìtĩ rĩ, nĩ nĩ âmã átã kpá trá. Gô'dã nĩ ndrê mã trá. Ôzô ãnĩ drí âmã ndrêrẽ tĩ rĩ, ì'dĩ nĩ ndrê âmã átã kpá trá. Gô'dã ngbãangbãno zãâ nĩ'á ătĩ 'álã rĩ, nĩ â'dô âmã átã rĩ nĩ'á gặặ sịsị rĩ drĩ sĩ.”

⁸ Gô'dã nĩngã sĩ, lãjó'ba âzã rú bê Fĩlĩpô rĩ drí kpá tã âtázô kī, “Kúmú, mã bê tã bê ălô 'è'á ìjĩlã ní tĩ. Nĩ â'dã átã gólã rĩ 'bã ùrũ 'álã rĩ âmã drí kē, tãlã mã nĩ ró gólã bê dódó. 'Dĩ rĩ'á cé tã gólã âmã drí lėlẽ ní drĩgặ sị rĩ ì'dĩ.”

⁹ Ìtĩ rĩ, Yésũ drí gôzó tã-drĩ Fĩlĩpô kã 'dĩ lôgôlé kī, “Fĩlĩpô, mã rĩ trá ãnĩ bê nòngã ăkũ ró bũũũ ngbãangbãno. Gô'dã nĩ nĩ mã trá tãndĩ ró, gô'dã 'dĩ rĩ, nĩ nĩ âmã átã kpá trá.

Ōzō nī ōndrê mâ trá tã 'ěrê 'á rî, 'dĩ nī ndrê tã 'ě'ě áamá átá ká kpá trá 'ĩ'dĩ 'dĩ. Nĩ nĩ drê zã tã 'ě'ě áamá ká rî kô ãnĩ drí rĩzô zã áamá ìjĩlĩ ìtĩ, kĩ'á nĩ, má ãã'dã átá ãnĩ drí rĩ yã?

10 Nĩ lée drê zã tã kô kĩ'á nĩ rî, tã 'ě'ě áamá ká rî nyé ōzō áamá átá ká rî tí yã? Áamá átá rî nĩ tã má drí rĩ'á ìmbálã ãnĩ drí nō â'dálé, 'ĩ'dĩ má drí rĩzô ãnĩ ìmbálé 'ĩ'dĩ sĩ lâ nō. Áamá átá rî má 'á, gō'dá gólã rî kpá nĩ rĩ'á mbârâkã fêlê má drí rĩzô tã ndrĩ má drí rĩ'á 'ělã rî 'ělê.

11 Ōzō nĩ òlê drê zã tã ùlĩ má drí âátalé nō 'á kô rî, 'dōvô nĩ ìsũ drê tã lâràkô má drí rĩ'á 'ělã rî 'bá yĩ vó lâ, 'dĩ nĩ â'dô kôrô tã lē'á 'wãã tãndĩ ró má 'á. Tã pătĩ rí, ãmã áamá átá bē, ãmã rĩ'á ngá ãlô ró.

12 “Gō'dá nĩ ârĩ drê ùlĩ má drí 'ě'á âátalã nō! Ōzō òjĩlã ãzã òlê tã trá má 'á pătĩ-pătĩ ró pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rî, òjĩlã rî 'dĩ â'dô tã lâràkô má drí rĩ'á 'ělã rî 'ě'á, gō'dá má â'dô mbârâkã fē'á gólã drí tã 'ézô gãrã má drí rĩ'á 'ělã rî 'bá yĩ drĩ sĩ, tãlã má trá nĩ'á gólê áamá átá ngálã.

13 Má â'dô tã ndrĩ ãnĩ lãjô'bá áamá ká rî 'bá yĩ drí ìjĩlĩ áamá rú sĩ rî 'ě'á ãnĩ drí, tãlã mã Ôvãrĩ rî mvã 'ĩ, gō'dá má lē òjĩlã ùlũyĩ ró gólã bē.

14 Má âtã tã pătĩ rí, ōzō ãnĩ òjĩlã áamá ká rî 'bá yĩ ìjĩ tã trá má tĩ sĩ rî, má â'dô 'ě'á lâ ãnĩ drí.”

Tã Yēsũ drí 'bālê Línđrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã tãsĩ rĩ

15 Gō'dá nĩngã sĩ, Yēsũ drí kpá tã ãzã âátázô lãjô'bá íyĩkã drí kĩ, “Ámã rũ-lē-ãzi yĩ, ōzō nĩ ò'bã áamá lôvô trá rî, nĩ â'dô tã ìmbã gólã má drí ìmbálé ãnĩ drí rî ìnjĩ'á 'élê.

16 Gō'dá ōzō má ôcã trá ùrũ 'álã áamá átã ngálã rî, má â'dô gólã rî ìjĩ'á, tãlã gólã ôfē ró Línđrĩ Tãndĩ íyĩkã bē rĩlĩ ãnĩ bē zãã gbádú ãnĩ ãmũ 'bá ró, gō'dá kpá òrĩ ró bē mbârâkã fêlê ãnĩ drí.

17 Línđrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã 'dĩ â'dô rĩ'á ãnĩ ìmbálé tã pătĩ rĩ sĩ. Gō'dá ãnĩ drí gólã rî nĩzô ndrĩ, tãlã Línđrĩ Tãndĩ 'dĩ â'dô rĩ'á ãnĩ bē mbârâkã sô 'bá ró rĩlĩ zãã ãnĩ 'á. Gō'dá òjĩlã ãngó nō 'á gólĩyĩ â'dô 'bá kô áamá ká ró rî, â'dô ìyĩkã gólã rĩ gã'á dó, tãlã gólĩyĩ ícã kô gólã rî ndrêlê ìyĩ ìfĩ sĩ gō'dá nĩ ìyĩ â'dô-â'dô gólãkã rĩ kpá kô.

18 Ōzō má ònĩ trá rî, má ícã kô ãnĩ âyélê rĩlĩ ãnĩ drĩ sĩ ōzō ìmvã-ãnjĩ kãtĩ. Má â'dô kpá ãgô'á trá ãnĩ pãlê.

19 “Kãyĩ ãndrô nô kã vósĩ rî, òjĩlã ãngó nō kã ícã gō'dá kô áamá ndrêlê kpá ó'dĩ. Gō'dá ãnĩ gólĩyĩ áamá ká ró rî 'bá yĩ â'dô áamá ndrê'á cé nĩ kãyĩ dã vósĩ, tãlã mã 'ě'á lĩdrĩlĩ kpá ó'dĩ. Gō'dá lĩdrĩ-lĩdrĩ áamá kã sĩ rî, má â'dô ãnĩ 'bã'á rĩlĩ zãã gbádú.

20 Ōzō gō'dá má ōlīdrī trá ó'dí rī, ānī drī gōzō nīlā pătī-pătī ró kī, āmā rī'á ngá ālō ró ámā átá Ōvārī bē. Ítī rī, ānī drī gōzō kpá nīlā tándí ró kī, pătī ānī ámakā ĩ'dí gō'dá má kpá ānīkā ĩ'dí.

21 “Ōzō ōjīlā āzā āārī gō'dá ĩnĵī tā 'bā'bā ámakā rī 'bá yī trá rī, 'dīlī má â'dô nī'á lâ kī, ōjīlā rī 'dī lē má trá pīpīsīlī ālō sī. Gō'dá má rī gógó â'dô kpá ōjīlā rī gógó 'dī lē'á, gō'dá ámā átá â'dô kpá gólā rī lē'á. Gō'dá má â'dô ámā nyāányā â'dá'á kpá ōjīlā rī gógó 'dī drī.”

22 Nīngá sī, lājó'bá āzā kpá bē ālō rú lâ Yúdā* gólā â'dó kô Yúdā Īsīkārīyótā ĩ'dí. Gō'dá gólā drī ngāzō tā ĩjīlī Yēsū tī kī, “Kúmú, nī â'dô ánī nyāányā â'dá'á cé āmā drī gō'dá â'dó kô ōjīlā āngó nō ká drī â'dô tāsī yā?”

23 Gō'dá nīngá sī, Yēsū drī tā-drī lōgōzō lājó'bá 'dī 'bá yī drī ndrī kī, “Nī ārī drē, ōzō ōjīlā āzā ōlē má fī trá rī, ōjīlā rī 'dī â'dô tā ĩmbā ámakā ĩnĵī'á 'ēlā. Ōzō ōjīlā rī 'dī ĩnĵī tā ĩmbā ámakā trá rī, ámā átá Ōvārī drī kpá gólā rī lēzō gō'dá āmā drī ānīzō kpārătī rīlī ōjīlā rī 'dī 'á.

24 Gō'dá ōzō ōjīlā āzā ōlē má kô rī, gólā ícá kô tā ĩmbā ámakā ĩnĵīlī gō'dá 'ézó lâ. Gō'dá nī nī trá ndrī kī nī rī, tā ĩmbā má drī rī'á ĩmbálā ānī drī nō ānī ámā átá ngá lésī. Má ĩmbá tā kô cú ítī drī-ācē ámakā sī. Ámā átá ājō má trá tā 'dī ĩmbálē.

25 “Má lē tā 'dī 'bá yī â'dalē ānī drī drē ākpākā'dā má drī 'bārē ānī bē nō 'á nō.

26 Gō'dá ōzō Líndrī Tándí ámā átá ká ōtírī ānī gólā ngá lésī rīlī ānī bē ānī pālē ámā vō 'á rī, gólā â'dô tā ámakā ndrī ĩmbá'á ānī drī tándí ró, ānī drī gōzō tā má drī ĩmbálē ānī drī rī nīlī tándí ró, mbārākā gólākā sī, gō'dá tā ndrī gólīyī má drī ĩmbálē trá ānī drī rī â'dô āgá'á ānī drī.

27-28 “Gbō lé má â'dô bē 'ē'á nīlī volé ānī áyélé rī, má â'dô tā â'dí ámakā áyē'á ānī pīpīsīlī 'á. Má lē ānī drī â'dózó cú tā â'dí bē ānī pīpīsīlī 'á. Tā â'dí má drī 'ē'á fēlā ānī drī rī â'dô lăvū'á gārē tā â'dí gólā ngá āngó nō ká rī 'bá yī drī ícalé fēlē ānī drī rī drī sī. Má lēē kô ānī drī â'dólē ũrī ró gō'dá kpá tā ĩsū ró, ōzō má ōtírī ānī áyē rī. Ōzō nī ōlē má pīpīsīlī ālō sī rī, nī â'dó kô tā ĩsū ró, tálā tā gólā má drī âtalē ānī drī kī'á nī rī, ‘Má â'dô 'ē'á nīlī volé ānī rú sī' rī tāsī, tálā má â'dô āgō'á trá ānī ngálā. Tí nī â'dô 'bā'á āyīkō ró, tálā má 'ē nīlī 'dī ámā átá mbārākā lâ drī lăvūlī gārē má drī sī rī ngálā, gō'dá mā â'dô ró bē kpá āmbá ró ó'dí gólā bē.

29 Nī ārī drē, má âtā tā nō 'bá yī ānī drī drē ākpā 'é rú kô, tálā ōzō tā lâ ō'ē rú trá rī, nī lē ró tā bē má 'á dódó.

* 14:22 14.22 Gólā íyíkā ĩ'dí kpá zīlī Tādēyō, Yākóbā rī mvá ró rī.

³⁰ “Ngbāāngbānō rī, mā gō'dá trá kạyị āzā ākó dūū ānī bē má drí rīzọ zāā rī'á ānī ìmbálé, tālā Sātānā kúmú āngó nō ká ró rī, trá 'è'á tǎ ōnjí 'élé ngbāāngbānō má drí, má ǒzọ kō lōsī Ōvārí ká nō ndēē. Gō'dá kpálé rī, gólá ícá kō ámā pélé.

³¹ Mā rī gógó trá njāā drǎlé, tālā má ndē ró tǎ ámā átá drí 'bǎlé má drí rī bē. Má lē ōjílā ndrī ūñī ró ìyí bē kǐ, pǎtí-pǎtí ró, má lē ámā átá trá. Nī ngá, mã nī ró bē vō rī gógó ǎmáká rī 'álá.”

15

Tǎ ōjílā Yésū ká drí 'bāzọ Yésū bē ngá ǎlō ró rī

¹ Gō'dá ìtí rī, Yésū drí rīzọ zāā bǎdị úlī átalé lǎjọ'ba íyíká 'dī 'bá yī drí kǐ, “Má átā ānī drí pǎtí-pǎtí ró ámā ǎdrúpí yí, má rī nī mbārākā félé ānī drí. Ámā ānī bē kpākā ǎlō ǒzọ fē rī 'bá 'wǎlé rī kátí. Mā íyíká 'dī ǒzọ ǎmbāndị lǎ kátí. Gō'dá ámā átá íyíká ǎmvú lípí rī 'bá ǎmā vó ndrélé rī 'dī.

² Ōzọ gárá lǎ āzā 'bá yī ō'wá lō'wá kō rī, gólá drí ágāzọ lǎ vólé, gólíyí rī 'bá lō'wá 'wǎlé rī áyézọ 'dī. Gō'dá kpá gárá gólíyí ōnyíkō ró 'wá 'bá dódó kō 'dī 'bá yī, gólá drí drí lǎ ágāzọ vólé, tālā ō'wá ró gō'dá bē gǎrǎ sísí rī drí sī.

³ Ānī lǎjọ'ba ǎmáká rī 'bá yī, ámā átá Ōvārí njī ānī trá ǎ'dolé ámā gárá ró. Tǎ ìmbā gólá má drí rī'á ìmbálā ānī drí nō drí rīzọ ānī 'bǎlé ǎ'dolé ǒzọ fē gárá gólá lō'wá 'bá rōō rī kátí Ōvārí rī lǐfí drí 'á.

⁴ Ānī ndrī, nī rī ngá ǎlō ró má bē, ìtí rī, má ǎ'dô kpá rī'á ngá ǎlō ró ānī bē. Tālā fē gárá āzā yū'dáwá lō'wá 'wá 'bá ǒzọ óógá trá vólé ǎmbāndị lǎ rú sī rī. Fē gárá rī 'wǎlé, ǒzọ ǎ'dô drē ǎkpā ǎmbāndị lǎ rú rī 'dī. Gō'dá ānī kpá ìtí, nī ícá kō tǎ Ōvārí drí lélé ānī drí 'élé rī 'élé cú ìtí mā ākó.

⁵ “Má átā ānī drí kpá ó'dí nōtí kǐ, ǎmā ānī bē rī'á kpākā ǎlō ǒzọ fē rī 'bá 'wǎlé rī kátí. Mā ǎmáká 'dī ǎmbāndị lǎ 'í, gō'dá ānī ǎnóká 'dī ǒzọ gárá lǎ kátí. Ōzọ ōjílā āzā ōrī trá ngá ǎlō ró má bē rī, gólá ǎ'dô tǎ tǎndí gólá Ōvārí drí lélé rī 'è'á 'dī gǎrǎ sísí rī drí sī. Nī ǎrī drē, nī ícá kō tǎ Ōvārí drí lélé ānī drí 'élé rī 'élé cú ìtí mā ākó.

⁶ Gō'dá ǒzọ ōjílā āzā ōrī zāā ngá ǎlō ró má bē kō rī, ōjílā rī 'dī ǎ'dô 'bǎ'á, ǒzọ fē gárá gólá 'í 'bá trá rī kátí. ǎmvú lípí rī fē gárá gólá 'í 'bá trá rī ágǎlé vólé vūlị vūdrị, ō'í ró bē dódó. Gō'dá gárá 'dī ǎ'dô 'bǎ'á tǎndí ró cé lǎsị ró rī 'dī.

⁷ Gō'dá ǒzọ ānī drí 'bārē trá ngá ǎlō ró má bē tǎ ìmbā ǎmáká ìnjí-ìnjí sī 'élé rī kátí rī, tǎ ndrī ānī drí ìjílí má tị sī rī, má ǎ'dô 'è'á lǎ ānī drí.

⁸ Nī ārī drē, tā 'ē'ē tándí āníkā rī â'dô ôjílā 'bā'á nī áamá átá Ôvārī rī lùyílí, ôzō nī āâ'dâ trá pătī-pătī kī ānī lājó'ba áamáka i'dí tā 'ē'ē tándí āníkā 'dī sī rī.

⁹ “Áamá átá lē mā trá rōō. Gō'dá má lē ānī kpá trá rōō ôzō áamá átá drí áamá lērē kâtí. Ítí rī, nī rī zāâ ngá lēlē áamáka ānī drí 'dī 'á, tálā má lôkī ró ānī bē tándí ró lōvō áamáka 'dī sī.

¹⁰ Ānī gō'dá ôzō nī ōrī zāâ tā ímbā áamáka 'élé rī, nī â'dô rī'á zāâ ngá lēlē áamáka ānī drí 'dī 'á, gō'dá má drí ānī lôkízó tándí ró. Nī â'dô áamá ñnjī'á gō'dá tā áamáka 'ézó, nyé ôzō má drí rīrī áamá átá rī ñnjílí gō'dá tā gólâka 'ézó, gō'dá drílā rīzō áamá vó ndrélē tándí ró rī kâtí.

¹¹ Má rī tā nō ímbálē ānī drí nō rī, tálā nī ūûsû ró āyīkō gólâ má drí ūsúlí áamá átá rī ñnjīrī 'á rī bē, gō'dá kpá āyīkō āníkā â'dô ró bē gārā.

¹² “Nōō tā 'bā'bā áamáka i'dí ānī drí. Nī lē ānī ānī vó 'ásī, ôzō má drí ānī ālô-ālô lērē rī kâtí.

¹³ Má lē bē ānī trá rōō rī, i'dí 'dī mā trá nī'á drālē ānī tāsī. Ākū lâ sī, nī ndrē tā ítí 'dī 'bá yī trá rú 'ē'á, ôjílā ālô drí íyī nyáányā fēzō drālē íyī āzī-āzī yī pālē yā? 'Dī rī'á ngá lēlē ángí 'í!

¹⁴ Ítí rī, ānī gō'dá trá áamá rú-lē-āzī yī i'dí, tálā nī rī trá zāâ tā ímbā áamáka ānī drí rī 'élé i'dí.

¹⁵ Gō'dá ngbāangbânō rī, má zī gō'dá ānī kō cé lājó'ba áamáka ró, tálā lājó'ba yī nījī tā ndrī gólīyī āmbá gólīyíkā rī drí rī'á 'elā rī kō. Ānī trá áamá rú-lē-āzī yī i'dí, tálā tā gólīyī má drí ārílí áamá átá tī sī rī, má âtā trá ndrī ānī drí.

¹⁶ Ítí rī, nī nījī mā nī kō, má nījī ānī nō nī, tálā nī nī ró bē zāâ tā áamáka nō ímbā bē ôjílā drí, gólīyī drí tā lēzō 'á lâ pīpīsílí ālô sī. Ôzō nī ōrī trá tā 'dī 'élé ítí rī, Ôvārī â'dô tā ānī drí íjílí gólâ tī áamá rú sī rī 'ē'á ānī drí.

¹⁷ Ítí rī, tā ángí má drí lēlē ānī drí 'élé rī i'dí nō. Nī lē ānī ānī vó 'ásī.”

Tā ôjílā āngó nō kâ drí lānō fēzō lājó'ba Yēsū kâ drí rī

¹⁸ Gō'dá nīngá sī, Yēsū drí tā âtázó lājó'ba íyíkā yī drí kī, “Má âtā ānī drí, ôjílā gólīyī āngó nō 'á nō â'dô 'ē'á ānī gālē dó ôjílā áamáka ró, tálā gólīyī gā má kpá trá dó sīsī ānī drí sī.

¹⁹ Tí nī ōró rī nō zāâ tā 'élé nyé ôzō ôjílā āngó nō 'á rī drí rī'á 'élé rī kâtí rī, tī ôjílā āngó nō 'á nō â'dô ānī lē'á ôjílā íyíkā ró. Gō'dá â'dó kō ítí, â'dô-â'dô āníkā trá ngī gólīyíkā rī yī drī sī, tálā má nījī ānī trá rī drí sī â'dólē ôjílā áamáka ró tā áamáka 'élé. Ítí rī, ānī lôvó fō trá gólīyī 'ásī.

²⁰ Tā má drí âtálē ānī drí rī 'bá yī ūvī ānī drí sī kō, kī'á nī rī, lājó'ba āzākā yū'dawá ñnjílí gārā āmbá gólâka drī sī

rī. 'Dĩ kâ rī tí rī, òjílā āngó nō kâ â'dô lânō fě'a ānī drí, nyé òzō drílīyī lânō fěre má drí rī tí. Tí òzō gólīyī òrī trá tã ìmbâ ámakâ ârílí rī, tí gólīyī â'dô tã āníkâ ârī'á.

²¹ Ānī lôvó â'dô fō'a gólīyī 'ásī, tãlā ānī trá òjílā ámakâ ĩ'dī, tãlā gólīyī gâ volé dó tã lėlē kī, pătĩtĩ Ôvârí âjô mâ nī.

²² Mâ ĩ'dī gólā Ôvârí drí âjólé tã íyíkâ pėlē òjílā āngó nō kâ drí rī, gō'dá gólīyī gâ tã âtī-âtī Ôvârí kâ 'dī trá dó. Tí má òró ānī tã âtī-âtī 'dī bē gólīyī drí kô rī, tí gólīyī â'dô 'bā'á tã ònjí tã âtī-âtī 'dī gāgā lâ kâ ākó. Gō'dá ngbāāngbānō rī, gólīyī ícá gō'dá kô ĩyī nyāānyā pālē lânō tã ònjí 'dī kâ 'ásī kī, ĩyī āâ'dô tã ònjí 'dī ākó.

²³ “Má âtā ānī drí, òjílā gólā ámā gâ 'bá dó rī, 'dĩ gólā gâ 'dī kpá ámā átá gólā ámā âjô 'bá rī ĩ'dī.

²⁴ Tí gólā òró ámā ndrēē tã lârákô ámakâ gólīyī òjílā āzâ 'bá yī drí ícálé kô 'ėlā rī 'erē 'á kô rī, tí lânō tã ònjí gólākâ ámā gâ kâ dó 'dī kâ ícá kô â'dólé gólā drĩ lăvũlĩ gāră. Gō'dá gólā ndrē bē tã lârákô má drí rī'á 'ėlā rī trá, gólā drí gōzô āmā gālē dó kpārătĩ ámā átá bē rī, gō'dá tã ònjí tētē gólākâ āmā gāzô dó 'dī íyíkâ trá gólā rī ômbé'á òzō bāgô kâtī.

²⁵ Ôjílā gólīyī ámā gâ 'bá dó 'dī 'bá yī rī'á ĩyī, nyé òzō òjílā gólīyī tã lâ ĩgĩlĩ búkũ Ôvârí kâ 'á kī'á nī rī,

'Gólīyī 'bāá ámā lôvó kô tākó ĩtī,

má 'é tã āzâ ònjí lâ gólīyī drí rī kpá kô.'

Lôngó 35.19; 69.4

²⁶ “Ámā rû-lē-āzĩ yī, nī ĩsũ tã kô. Òzō má ôcâ trá ámā átá ngálā rī, má â'dô Líndrí Tândĩ tã pătĩtĩ â'dá 'bá ró rī âjô'á 'wāā ānī pālē. Òzō Ôvârí āâjô Líndrí Tândĩ íyíkâ 'dī trá rī, Líndrí Tândĩ 'dī â'dô tã gólīyī má drí ìmbálé trá ānī drí 'dī ífĩ lâ â'dá'á ngbálí-ngbálí ānī drí.

²⁷ ĩtī rī, ānī drí gōzô úlĩ ámakâ â'dálé òjílā drí ndrĩ, tãlā ānī ĩ'dī òjílā gólīyī â'dó 'bá ámakâ ró kô ĩtô vō lésĩ rī, gō'dá nī nĩ tã ìmbâ ámakâ rī 'bá yī trá tândĩ ró.”

16

¹ “Má rī tã òjílā 'dī 'bá yī kâ 'ézô ānī lôvó 'bālē kô 'dī átalé ānī drí nō, tãlā nī âdrē ró bē gágá, nī òzó kô tã lėlē āníkâ má 'á rī âyé ũrĩ drí sī, òzō òjílā 'dī 'bá yī òtírĩ ĩyī ĩtôo tã ònjí 'ėlē ānī drí rī.

² Má âtā ānī drí, kâyī lâ òtírĩ âcá rī, òjílā 'dī 'bá yī, āzâ 'bá yī â'dô ĩyī ānī drō'á volé jó gólīyíkâ tã Ôvârí kâ ârī kâ rī 'ásī. Āzâ 'bá yī â'dô ĩyī rû cē'á ānī fũlĩ, gō'dá gólīyī â'dô kī'á nī rī, yī òrī tã 'dī 'ėlē 'dī lătĩ pătĩtĩ rĩzó Ôvârí rī ĩnjĩlĩ rī 'ásī.

³ Gólīyī â'dô tã 'ē'á ānī drí ĩtī 'dī rī, tãlā gólīyī nĩ ámā átá Ôvârí kô, gō'dá gólīyī nĩ mâ kpá kô.

⁴ Ngbāangbânō rī, má âta tâ gólīyī 'ê 'bá rû 'êlê ānī drī rī yī trá, tâlâ ôzō nī ôndrê tâ 'dī 'bá yī trá rû 'ê 'á ānī drī rī, tâ má drī âtalé ānī drī 'dī āagâ ró bê ānī drī ānī pālê âdrélê gágá."

Tā Yēsū drī âtalé mbârâkâ sôlé lājó' 'bá íyíkâ rī 'bá yī 'á rī

Gõ'dá Yēsū drī kpá zāâ rīzô tâ âtalé lājó' 'bá íyíkâ 'dī 'bá yī drī kī, "Má âta tâ 'dī 'bá yī ānī drī sīsī ānī drī îtôrê 'dêlê má vó rī 'á kô, tâlâ mâ drê bê ānī bê nongá rī drī sī.

⁵ Gõ'dá ngbāangbânō rī, má 'ê trá nī'á gôlé gólâ tībê âmâ âjó 'bá rī ngálâ. Gõ'dá â'dô kpálê îtī rī, ôjilâ âzâ âlô ānī lâfálê sī âmâ îjī 'bá nīnī âmákâ 'dī tāsī rī yū.

⁶ Gõ'dá má âta tâ 'dī 'bá yī bê ānī drī rī, ānī gõ'dá trá ndrī tâ îsū ró rōô.

⁷ Má âta tâ pătī ānī drī, gōgō âmákâ ūrū 'álâ nō â'dô 'ê'á tâ tândī âfêlê ānī drī. Tālâ má â'dô Línđrī Tândī Ôvârī kâ âjó'á 'wāâ, āānī ró bê ānī pālê tâ ìmbá 'bá ānīkâ ró. Tí ôzô má ōnī volé kô rī, tí Línđrī Tândī Ôvârī kâ 'dī ícá kô ānīlī ānī ngálâ.

⁸ Gõ'dá ôzô Línđrī Tândī Ôvârī kâ 'dī āacâ trá rī, gólâ â'dô â'dá'á lâ ôjilâ āngó nō kâ nō drī mbī kī, gólīyī ndrī 'ê íyī tâ ōnjī trá, gõ'dá tâ mbī gólâ sū 'bá Ôvârī rú rī íyíkâ āngó rī 'dī, gõ'dá tâ pătī ró Ôvârī â'dô tâ-vó gólīyíkâ kī'á.

⁹ Línđrī Tândī 'dī â'dô â'dá'á lâ gólīyī drī mbīmbī kī nī rī, lânô tâ ōnjī gólīyíkâ kâ â'dô 'dê'á âkpā gólīyī drī, tâlâ gólīyī gā dó tâ lêlê má 'á 'dīyī pā 'bá gólīyíkâ ró.

¹⁰ Línđrī Tândī 'dī â'dô kpá tâ â'dá'á gólīyī drī tâ mbī 'ê'ê tāsī kī, pătī má rī kárâ tâ mbī gólīyī sū 'bá Ôvârī rú rī 'bá yī 'êlê 'dī. Línđrī Tândī 'dī â'dô tâ mbī 'dī nī, tâlâ mâ rī gógó bí nī'á gôlé âmâ átá Ôvârī ngálâ, gõ'dá nī ndrê mâ kô nongá.

¹¹ Gõ'dá Línđrī Tândī 'dī â'dô kpá â'dá'á lâ gólīyī drī kī, Ôvârī â'dô tâ-vó gólīyíkâ kī'á tâ ōnjī gólīyíkâ tāsī, tâlâ Ôvârī kī tâ-vó Sātānā tībê ôjilâ āngó nō kâ ádó 'bá rī kâ trá kī, gólâ tâ ōnjī têtê 'ê 'bá 'í.

¹² "Mâ rī'á úlī bê dūū 'ê'á âtalâ ānī drī, gõ'dá ngbāangbânō rī, tâ nīnī ānīkâ drê ngbāâ dā îtī, gõ'dá nī ícá kô tâ rī 'dī 'bá yī ífī lâ nīlī ndrī.

¹³ Gõ'dá ôzô Línđrī Tândī gólâ tībê tâ pătī â'dá 'bá 'dī āacâ trá rī, gólâ â'dô tâ gólâ má drī ìmbálê ānī drī rī ífī lâ â'dá'á ānī drī tândī ró. Línđrī Tândī rī 'dī â'dô tâ má drī 'ê'á âtalâ gólâ drī rī ìmbá'á 'dī ānī drī. Gõ'dá gólâ ìmbá tâ kô cé drī-âcê íyíkâ rī sī. Gólâ â'dô tâ gólīyī 'ê 'bá rû 'êlê âmâ tāsī gõ'dá kpá ānī tāsī rī ífī lâ â'dá'á ānī drī.

14 Gō'dá gólâ â'dô kpá mbârâkâ ámakâ rî â'dá'á ãnî drí tã ìmbâ ámakâ gólâ drí ìmbálé ãnî drí rî sî.

15 Ámâ átá Ôvârî 'bã mã nî tã ndrî íyíkâ rî ìmbálé òjílâ drí. Tâlâ ì'dî 'dî mã drí tã átázó ãnî drí kí'á nî rî, tã ìmbâ gólâ Líndrí Tãndí 'dî drí 'è'á tã ífí lâ â'dalé ãnî drí 'dî, 'dî rî'á tã ìmbâ ámakâ ì'dî.

16 "Nî ârî drê, ìtú-pá dã vósî mã â'dô âvî'á ãnî lâfálé sî, gō'dá nî ndrê mã kô. Gō'dá kâyî dã vósî rî, nî â'dô áamá ndrê'á kpá ó'dí ãnî lâfálé."

17 Gō'dá lâjô'bá gólâkâ âzâ 'bá yî drí rîzô tã ìjílí ìyî vò 'ásî kí, "Úlî gólâkâ âtalé 'dî ífí lâ íyíkâ ángô tí kí'á nî rî, ìtú-pá dã vósî mã òndré yî kô, gō'dá kâyî dã vósî mã ââ'dô íyî ndrê'á kpá ó'dí 'dî, tã ífí lâ â'dô 'î yã? Gō'dá nîñî Yésû kâ íyî átá ngálâ rî, tã lâ ìcû rû úlî gólâkâ Líndrí Tãndí tãsî 'dî bê 'dî íyíkâ ángô tí ró yã?"

18 Lâjô'bá 'dî 'bá yî drí lâ ìyî gō'dá trá ìjã-ìjã ró, tâlâ gólîyî nîjî úlî Yésû kâ âtalé " ìtú-pá dã" ' gō'dá kpá " 'kâyî dã" ' kâ 'dî ífí lâ kô.

19 Ìtî rî, Yésû nî trá íyî pîpîsílî 'á tólâ kí, lâjô'bá íyíkâ 'dî 'bá yî lê trá íyî ìjílí úlî íyíkâ 'dî ífí lâ tãsî. Gō'dá Yésû drí gólîyî ìjízô kí, "Nî rî tã ìjílí ãnî vò 'ásî tã gólâ mã drí âtalé ãnî drí kí'á nî rî, Ìtú-pá dã vósî nî ndrê mã kô, gō'dá nî â'dô áamá ndrê'á kâyî dã vósî" nô tã ífí lâ tãsî yã?

20 Nî ârî drê, mã â'dô úlî 'dî 'bá yî ífí lâ â'dá'á ãnî drí. Ìtú-pá rî 'dî 'á rî, nî â'dô áamá áwó ngô'á. Gō'dá gólîyî áamá lôvô 'bã 'bá kô rî 'bá yî â'dô ìyî 'bã'á âyîkô âmbá bê. Gō'dá ôzô nî ôtîrî áamá ndrêê kpá ó'dí rî, áwó ãníkâ 'dî drí gôzô rû jâlê âyîkô ândrê ró.

21 Îzã ãníkâ 'dî â'dô 'bã'á nyé ôzô ôkó gólâ mvá drí rîzô lâzélê 'á lâ 'è'á tîlâ rî kâtî. Ôkó rî 'dî rî áwó ngôlé rôô mvá lâzé-lâzé 'dî drí, gō'dá mvá 'dî ôtîrî kpá âfôô ìvî rî, ngá lâzé-lâzé âmbá rî 'bá lâzélê 'dî tã lâ vî trá gólâ 'ásî, tâlâ âyîkô cî trá gólâ rû mvá drílâ tîlî 'dî tãsî.

22 Ngbâangbânô rî, â'dô 'è'á â'dolé ãnî drí kpá ìtî. Á'dô 'bã'á ìtú-pá îzã kâ 'î ãnî drí. Gō'dá ôzô nî ôtîrî áamá ndrêê kpá ó'dí rî, nî â'dô â'dô'á âyîkô ró rôô, òjílâ âzâ ícá kô ãnî 'bálê âyîkô 'dî âyélê.

23 "Ìtî rî, kâyî gólâ mã drí 'èzô ágôlé rî sî, ícá kô ãnî drí áamá ìjílí tã âzâ 'bá yî sî, ífí lâ â'dalé ãnî drí, tâlâ 'dî gō'dá nî ícá trá cú tã ìjílí áamá átá tî sî. Nî ârî drê, tã ndrî ãnî drí ìjílí áamá átá tî sî rî, gólâ â'dô 'è'á lâ ãnî drí, tâlâ ãnî rî'á òjílâ ámakâ ì'dî.

24 Gō'dá cālê búúú ngbâangbânô, nî â'dô bê lé ámakâ ì'dî rî, nî ìjî drê zãã ngá áamá átá tî sî áamá drî-âcê sî rî kô. Gō'dá ngbâangbânô rî, nî ìjî tã ìtî áamá rû sî ngá ãnî drí lélê rî yî

tāsī, gō'dá gólâ â'dô fê'á lâ ānī drī, tālâ ānī pīpīsilī â'dô ró bê āyīkō ró.

²⁵ “Būū ngbāangbânō rī, má rī ānī ĩmbálé zāâ ulī mǎnīgō sī í'dígówá bê. Gō'dá sīsī 'álâ rī, má â'dô gō'dá ānī ĩmbá'á ífī sī áamá átá Ôvârī rī tāsī, tālâ tã áamá átá kâ nõ ôfī ró bê ānī drī lāṅō ākó.

²⁶ Tã 'dī vósī rī, nī â'dô áamá átá rī ĩjī'á ngá ānī drī lēlé rī yī tāsī. Gō'dá tālâ ānī ôjīlā áamá kâ ĩ'dī, gólâ â'dô âfē'á lâ ānī drī tākó ĩtī. Â'dó kô má ĩ'dī tã āníkâ ĩjī 'bá ró. Nī â'dô 'ē'á lâ ānī.

²⁷ Gólâ â'dô ngá 'dī 'bá yī âfē'á ānī drī lôvó 'bā'bā gólâkâ sī, tālâ nī lē má trá rōō gō'dá tã lēzō kī, pātī Ôvârī âjō má trá ānī drī.

²⁸ Má ānī āngó nõ 'á nõ áamá átá ngá lésī. Gō'dá ngbāangbânō rī, ĩtú-pá lâ câ trá má drī āngó nõ âyézo nīzō gōlē gólâ ngálâ.”

²⁹ Gō'dá lājó'bá Yēsū kâ 'dī 'bá yī drī tã âtázó Yēsū drī kī, “Ngbāangbânō Kúmú, nī gō'dá trá ulī átá'á āmâ drī hâ. Ulī āníkâ â'dó gō'dá kô ulī mǎnīgō ró.

³⁰ Ngbāangbânō rī, mǎ nī gō'dá trá kī, ní nī tã āmákâ trá ndrī, tālâ tã ĩjī gólīyī āmâ drī ĩsūlī 'ē'á ĩjīlâ ní tī rī, drē ākpākā'dā mǎ ĩjī kô ní tī ākū ró, ní lôgō tã-drī lâ trá āmâ drī. ĩtī rī, mǎ nī gō'dá trá pātī-pātī kī, ní ānī trá Ôvârī ngá lésī.”

³¹ Gō'dá Yēsū drī tã-drī lôgōzō gólīyī drī kī, “Dīyī mǎnī, nī lē gō'dá tã trá má 'á ngbāangbânō!

³² Ānī ĩfī ōmbâ ānī rú. Tã â'dô 'ē'á âcálé ngbāangbânō ānī drī â'dózó ndrī ũrī ró gō'dá ānī drī rāzō ndrī 'dó volé má rú sī, nī'á ānī lāpī bê, áamá âyéle élēwálâ áamá âjū-'bá-āzī yī drīgá. Ôzō nī ââyē má gbō lé élēwálâ rī, gō'dá má â'dó kô élēwálâ, tālâ āmâ rī'á kárâ áamá átá bê, gólâ rī nī áamá lôkīlī.

³³ Má âtâ tã 'dī 'bá yī ndrī ānī drī, tālâ nī ôlē ró tã bê má 'á pīpīsilī ālō sī, gō'dá tã lēlē 'dī ô'bā ró ānī bê â'dolé tã â'dī bê kâyī lāṅō kâ 'á. Tālâ ôjīlâ āzâ 'bá yī āngó 'á nōngá â'dô ĩyī lāṅō fē'á ānī drī rōō áamá tāsī. Gō'dá nī âtū ānī fī tã lēlē āníkâ má 'á 'dī 'á tǎndī ró, tālâ má cú mbârākâ bê gǎřâ ôjīlâ 'dī 'bá yī drī sī ānī vó ndrēzō lāṅō 'dī 'bá yī 'ásī ndrī!”

17

Tã Yēsū drī rǎtāâ 'ēzō átá lâ Ôvârī drī lājó'bá ĩyīkâ tāsī rī

¹ Gō'dá nīngá sī, Yēsū átá ulī bê ndēlé lājó'bá ĩyīkâ 'dī 'bá yī drī rī, drīlâ ĩfī ĩngázó ũrú 'álâ rǎtāâ 'ēzō Ôvârī drī. Gólâ kī, “Tátá, má nī trá kī, ĩtú-pá áamá kâ drā kâ rī trá ānyī, ôzō

ní drí 'bālé trá rí kátí! Ní ñnjī mā mbârākā áníkâ fěfě lâ má drí rí sī, tálâ má ñnjī ró nī kpá bē òjílâ ìfí drí 'á mbârākā 'dī sī.

² Ní ñnjī mā, tálâ mā cú drí-âcê áníkâ bē 'díyī pā 'bá ró òjílâ gólíyī ní drí âfélé má drígá nō 'bá yī 'bázó rílí zāâ gbádú ãdūkū ãkó.

³ Gō'dá má â'dô lédrē-lédrē ãdūkū ãkó rí fě'á gólíyī drí, òzō gólíyī òlě tã trá kī, nī â'dô ì'dí Ôvârí ãlô túbē 'bā 'bá Ôvârí pătī-pătī ró rí, gō'dá gólíyī òlě tã kpá trá kī, ní âjô mā Yésū nī ãnīlī ãngó nō 'á òjílâ pālě rí.

⁴ Tátá, má â'dá âmbâ áníkâ trá dódó òjílâ drí ãngó nō 'á nōngá, gō'dá gólíyī drí ání lúyízó tã lâ tāsī, tálâ má rí trá tã ní drí 'bālé trá má drí 'élé rí 'élé ndrī dódó.

⁵ Ngbāangbânō rí, tátá, má ñjī nī, ní sō mbârākā má 'á má drí tã 'dī 'bá yī ndézó dódó, gō'dá ní trō ró má kpá ó'dí ùrú 'álâ rílí ní bē kūmū áníkâ zélé, òzō ãmâ drí rīrī ní bē ítō vō 'ásī drē ãkpākā'dâ ó'bāá drē ãngó nō kô rí kátí.

⁶ “Tátá, má írátã nī òjílâ gólíyī ní drí njílí ãngó nō 'á âfélé má drí nō 'bá yī tāsī. Má ìmbâ tã áníkâ trá gólíyī drí, drílíyī ání nǝzô dódó. Ní 'bā òjílâ áníkâ trá tã lélé má 'á, gō'dá gólíyī ñnjī ìyī nī trá tã áníkâ 'è'è lâ sī.

⁷⁻⁸ Ítí tátá, má ìmbâ gólíyī trá tã âtí-âtí tándí áníkâ sī, gō'dá gólíyī lē tã trá 'á lâ pǝpǝsílí ãlô sī. Ítí rí, ngbāangbânō rí, gólíyī nī tã trá pătī rí kī, ní âjô mā nī tã áníkâ â'dalé òjílâ drí.

⁹ “Ngbāangbânō tátá, má 'è rātãá òjílâ áníkâ ní drí njílí âfélé má drí nō 'bá yī tāsī. Gō'dá má írátãá nī nō kô òjílâ gólíyī ndrī ãngó nō 'á rí 'bá yī tāsī.

¹⁰ Òjílâ ámakâ ró rí 'bá yī ndrī kpá áníkâ ì'dí. Ní 'è gólíyī trá ndrī 'délé má vó, gō'dá òjílâ āzâ 'bá yī nī ìyī âmbâ ámakâ trá gólíyī sī.

¹¹ Tátá, òjílâ gólíyī ní drí âfélé trá má drí nō 'bá yī, má 'è'á trá gólíyī áyélé ãngó nō 'á nōngá ìyī drī sī òjílâ gólíyī ní drí njílí kô nō 'bá yī lãfálé, òzō má òtírí gōô ní ngálâ ùrú 'álâ rí. Tátá tándí, má ñjī nī ngbāangbânō, ní âtī gólíyī gá mbârākâ áníkâ sī, gólíyī òrī ró bē zāâ òjílâ tándí áníkâ ró, gō'dá gólíyī òrī ró bē ngá ãlô ró ìyī lãfálé 'ásī, òzō ãmâ drí 'bãrē ní bē nō kátí.

¹² Ní âfē mbârākâ trá má drí, gō'dá má ìmbâ gólíyī trá gólíyī âtílí gágá mbârākâ áníkâ 'dī sī. Má lôkí gólíyī trá ndrī tándí ró. Gō'dá ítí rí, cé òjílâ ãlô gólíyī lãfálé sī gá volé íyíkâ trá dó tã árílí, gólâ ì'dí túbē lătí ònjí nī 'bá ró, òzō tã ãngū 'bá áníkâ rí yī drí tã lâ ìgílí trá ãkú ró búkū áníkâ 'á rí kátí.

13 “Ngbāāngbānō rī, mā trá 'ě'á òjílā ámakā 'dī 'bá yī áyéle nīzō gōlé ní ngálā úrú 'álā. Má rī ání ìjílí gólīyī pālē ítí drē ākpākā'dā mā drí 'bārē bē gólīyī bē nō 'á, tālā má lē gólīyī ōrī ró bē zāā ání ìnjílí, gō'dá gólīyī ā'dō ró bē āyīkō ró ìyī pīpīsílí 'á òzō áamá kátí.

14 Má ìmbā gólīyī trá tā àtí-àtí áníkà sī, drílīyī gō'dá tā lēzō 'á lá. Gō'dá òjílā gólīyī āngó nō 'á nō 'bāā gólīyī lòvó kō tā 'dī tāsī, tālā gólīyī 'é gō'dá tā òjílā āngó nō kà drí lēlé rī 'dī kō, nyé òzō má drí gō'dá tā āngó nō kà 'ērē kō rī kátí.

15 Tátá, ní fē mbārākā gólīyī drí rīzō tā áníkà 'élé āngó nō 'á. Má rī ání ìjílí nō, ní lòkí ró gólīyī bē, òzō gólīyī òtírī rī òjílā āngó nō 'á nō 'bá yī lāfálé rī. Ní pā gólīyī, tālā Sātānā òzō gólīyī ádó kō.

16 Tátá, ní ndrē òjílā ámakā nō 'bá yī á'dó ìyī gō'dá kō tā āngó nō kà 'ě 'bá lá 'ì, òzō mā rī gógó drí rīrī tā āngó nō kà 'ě ākó rī tí.

17 Tátá, ní èdē gólīyī njāā tā pātī áníkà sī, gólīyī drí rīzō tā áníkà ndrī 'élé dódó. Ní rī tā pātī á'dalé gólīyī drí tā ìmbā áníkà sī.

18 Tátá mā trá 'ě'á gólīyī jōlé nī'á tā àtí-àtí tándí áníkà nō ìmbā bē òjílā āngó nō kà rī 'bá yī drí, òzō ní drí áamá àjórē ànīlí tā àtí-àtí tándí áníkà nō ìmbalé òjílā āngó nō kà lāfálé rī kátí.

19 Ítí rī, gō'dá má fē áamá nyāányā trá drālē gólīyī tāsī, tālā gólīyī ōrī ró bē lōsī áníkà nō 'élé tándí ró mbārākā áníkà sī.

20 “Tátá, má rī ání ìjílí lājó'bá ámakā nō 'bá yī tāsī. Gō'dá má ìjī nī kpá òjílā gólīyī 'ě 'bá tā lēlé má 'á tā pēpē gólīyíkā sī rī yī tāsī.

21 Tátá, ní fē mbārākā gólīyī drí, tālā tā ìsū gólīyíkā ā'dō ró bē ālō, nyé òzō tā ìsū ámakā drí 'bārē ní bē ālō rī kátí. Ní pā gólīyī, gólīyī ōrī ró bē ngá ālō ró áamá bē, tālā òjílā gólīyī āngó nō 'á nō ùnī ró ìyī bē kī, pātī-pātī ní àjō mā nī.

22 Má á'dā tā áníkà rī 'bá yī trá ndrī gólīyī drí, òzō ní drí á'darē lá trá má drí rī kátí. Má lē gólīyī ōrī ró ngá ālō ró ìyī lāfálé 'ásī, nyé òzō áamá drí rīrī ngá ālō ró ní bē rī kátí.

23 Gō'dá òzō áamá drí 'bārē ní bē ālō rī kátí rī, má lē gólīyī drí 'bālē kpá kpākā ālō má bē. Á'dō bē ítí rī, òjílā āngó nō 'á rī 'bá yī á'dō nī'á lá kī, ní àjō mā nī, gō'dá ní lē òjílā ámakā 'dī 'bá yī rōō, nyé òzō ní drí áamá lērē rōō rī kátí.

24 Tátá, má lē gólīyī ùnī ró bē pātī-pātī kī, ní fē drí-ácē ngá kà trá ndrī má drīgá drē ākpākā'dā ó'bāā drē āngó nō kō, tālā ní lē mā trá rōō rī drí.

25 “Tátá tā mbī 'bá ró rī, gbō lé áamá àjù-'bá-àzī yī ògā ìyī dó á'dō-á'dō áníkà nīlī rī, má nī á'dō-á'dō áníkà trá tándí

ró! Gõ'dá òjílā áamáka nõ 'bá yí nĩ ìyí trá kǐ, pǎtǔ ní àjò má nĩ.

²⁶ Ítí rí, Tátá, má ìmbà gólíyí trá tǎndí ró â'dô-â'dô áníkà tǎsì, gõ'dá má â'dô kpá zāa rǐ'á gólíyí ìmbálé. Tátá, má lè gólíyí òlè ró ìyí àzì-àzì yí bè rōò, òzō ní drí áamá lèrè kátí. Gõ'dá má lè kpá má drí rǐzò bè gólíyí pǐpìsílí 'á ngá àlò ró gólíyí bè. Àâ'dô ítí."

18

Tā Yēsū rí rǐzò rí

(Mātáyō 26.47-56; Mārākō 14.43-50; Lúkǎ 22.47-53)

¹ Gõ'dá Yēsū ndrè bè rǎtāa 'è'è rí, gólíyí drí ngǎzò nĩlì lǎjò'bá íyíkà yí bè. Gólíyí drí áyágá mvá zǐlì Kǐdrónā rí mbāzò. Áyágá 'dǐ 'á'á lé drí lā lésì rí, ámvú āzā bè rǐ'á fè dō kà zǐlì òlíví rí bè dūu 'á lā. Gólíyí drí cǎzò ámvú rí 'dǐ 'á tólā.

² Āgò gólā rú bè Yúdǎ tǐbè Yēsū rí drí-bā fè 'bá rí nĩ vō tǐbè Yēsū yí drí 'èzò â'dú kōlé 'á lā lǎjò'bá íyíkà yí bè rí trá, tǎlā 'dǐlì vō Yēsū yí drí rǐzò 'á lā àndálé àndálé rí ì'dí.

³ Gõ'dá Yúdǎ tǐbè Yēsū rí drí-bā fè 'bá rí drí 'dèzò sísì òjílā tǐbè drí-'bá ǎngí Yúdǎ yí kà rí 'bá yí drí àjólé rí yí ágálé nĩ'á Yēsū rí vō â'dálé rǐlì. Ājú 'bū 'bá rí 'bá yí kpá bè rǐ'á lómígówá gõ'dá jó ǎngí Ôvǎrì kà rí kà rí 'bá yí bè gólíyí bè. Gólíyí 'dó ngá ājú 'bū kà bè, lǐgú ārǎwā ācè-ācè, ājú yí bè. Gõ'dá āzā 'bá yí íyíkà cú lǎsì yí bè ìyí drígá sǐ nyānyā, ā'dò ró bè vō ndrèzò ngǎcì bè 'dǐ.

⁴ Gõ'dá Yēsū ndrè bè òjílā 'dǐ 'bá yí ànǐ'á rí, gólā drí ngǎzò àfòlé lǎjò'bá íyíkà 'dǐ 'bá yí lǎfálé sǐ àdrélé sísì 'álā, ā'dò ró bè gólíyí drí íyí ndrèzò bè tō, tǎlā gólā nĩ tǎ gólíyí drí 'è'á 'èlā yí drí rí trá ndrǐ. Gõ'dá òjílā àjólé 'dǐ 'bá yí àcā ìyí bè ānyí rí, Yēsū drí tǎ ìjízò gólíyí tǐ kǐ, "Nĩ rí ā'dǐ rí ndǎlé ì'dí yǎ?"

⁵ Gólíyí drí tǎ-drǐ lōgōzò kǐ, "Mā rí Yēsū tǐbè ànǐ 'bá Nāzārétā lésì rí ndǎlé ì'dí." Gõ'dá Yēsū drí tǎ-drǐ lōgōzò gólíyí drí kǐ, "Mā ì'dí rǐ'á nõ." 'Dǐlì Yúdǎ 'è 'bá gólā rí drí-bā fèlè rí kpá bè rǐ'á àdré'á ānyí gólā lǎgátí ítí.

⁶ Gõ'dá Yēsū lōgō tǎ-drǐ bè gólíyí drí kǐ'á nĩ rí, yí rǐ'á nõ rí, gólíyí drí ngǎzò ìyí wǎlé gólé volé dǎ, gõ'dá drǐlìyí lô'dézò 'dó vǔdrí ũrǐ drí.

⁷ Gõ'dá nǐngá sǐ, Yēsū drí tǎ ìjízò kpá ó'dí gólíyí tǐ kǐ, "Nĩ rí ā'dǐ rí lōndǎ'á ì'dí yǎ?" Gólíyí àjólé 'dǐ 'bá yí drí tǎ-drǐ lōgōzò kpá ó'dí kǐ, "Mā ndā Yēsū ànǐ 'bá Nāzārétā lésì rí ì'dí."

⁸ Yēsū drí gōzò tǎ àtálé gólíyí drí kpá ó'dí kǐ, "Mā àtā trá ànǐ drí kǐ nĩ rí, mā ì'dí rǐ'á nõ. Òzō ànǐ drí áamá ùsúrǐ tǐ

rī, 'dōvó nī âyê lājó'bán ámakā nō 'bá yī ōnī ró ìyī volé. Ní ìkpókpolō gólīyī kō.”

⁹ Tā 'dī â'dô ìtī 'dī, tǎlā úlī gólā drī átalé trá kī nī rī, “Ōjilā tībē ní drī áfēlé má drī rī, má ìyīlā ālōlā kō” rī â'dô ró bē tā pātī rō.

¹⁰ Gō'dá lājó'bán Yēsū ká ālō rú bē Sīmónā Pétērō rī rī'á cú līgú mbēlēsō bē, gō'dá gólā drī līgú 'dī āngízó fókā lá 'ásī āgō gólīyī ājólé 'dī 'bá yī ālō* rī 'bá ādrélé ānyī yī lāgátī ìtī 'dī bī lá drī-ágó lésī rī gāzō nījyá volé.

¹¹ Gō'dá Yēsū drī tā átlázó Pétērō drī kī nī rī, “Ìtī kō Pétērō, ní lògō līgú áníkā fókā lá 'á! Ní ìsū áníkā bē rī, má ùnjī lāgō tībē amā átá drī édélé trá má drī nō kō yā? Má â'dô nījī'á lá.”

¹² Gō'dá nīngá sī kōrō, drī-'bá ājū 'bū 'bá gólīyī ājólé 'dī 'bá yī ká drī tā átlázó ājū 'bū 'bá íyíkā drī, gólīyī ūrū ró Yēsū. Gō'dá ìtī rī, drīlīyī Yēsū rī rūrō ōmbélé.

¹³ Gō'dá rū ìyī Yēsū bē ōmbélé rī, drīlīyī gólā rī trōzō ājilī āmbá íyíkā rī 'bá yī ngálā. Sísī rī, gólīyī ājī gólā āmbá drī-'bá āngī ōjilā Yúdā yī ká rī 'bá yī ká rī 'bá yī ká ágálé, tībē rī'á zīlā Ánāsī rī. Ánāsī 'dī rī'á Kāyífā* rī á'bī 'í.

¹⁴ Kāyífā ì'dī tībē tā átá 'bá ōjilā íyíkā Yúdā yī ká drī kī'á nī rī, “Rī'á tándí ró ōjilā ālō drī drāzō, â'dô ró bē ōjilā ndrī drī tīlī rī.”

Tā Pétērō drī tī gāzō Yēsū rú sī rī

(Mátáyō 26.69-70; Márākō 14.66-68; Lúkǎ 22.55-57)

¹⁵ Gō'dá nīngá sī, Sīmónā Pétērō yī drī 'dēzō kpāā ōjilā gólīyī Yēsū rī rū 'bá 'dī 'bá yī vósī. Gō'dá lājó'bán Yēsū ká āzā ālō* rī drī 'dēzō kpá gólīyī vó. Gō'dá drī-'bá drī-'bá Yúdā yī ká rī ká 'dī nī lājó'bán ālō 'dī trá tándí ró. Tā 'dī tāsī rī, ōjilā gólīyī Yēsū rī trō 'bá 'dī 'bá yī ōtírī ìyī cāā áťī á'dī-drī gólākā rī ká 'á rī, lómígówá gólākā 'dī 'bá yī drī lājó'bán 'dī áyézó filí á'dī-drī 'álā Yēsū rī ājilī.

¹⁶ Gō'dá gólīyī áyē íyíkā Pétērō kō filí á'dī-drī 'dī 'álā. Gólā ādrē íyíkā ākpā áťī āgā ká tī. Gō'dá lājó'bán āzā ālō fī 'bá cú á'dī-drī 'álā nā rī ndrē Pétērō bē ādré'á ívī 'álā rī, gólā drī tā átlázó rāgīlī ōkó ró áťī āgā ká vó lá ndrélé 'dī drī, āâyē ró Pétērō bē filí á'dī-drī 'álā.

¹⁷ Gō'dá ōkó 'dī drī līfī jázó Pétērō ngálā tā ìjilī gólā tī kī, “Tí ní â'dó lājó'bán āgō zīlī Yēsū rī ká ākípālā ì'dī kō yā?”

* **18:10 18.10** Āgō bī lá gālē 'dī rú lá Málākā, gólā ì'dī rú ì'bū 'bá drī-'bá drī-'bá Yúdā yī ká rī 'bá yī ká rī ká. * **18:13 18.13** Kāyífā 'dī ì'dī tībē á'dó 'bá drī-'bá drī-'bá Yúdā yī ká rī 'bá yī ká ndrō 'dī 'á rī. * **18:15 18.15** Lājó'bán ālō fī 'bá Yēsū bē jó 'álā 'dī rú lá Yōwānī búkū nō ìgī 'bá rī ì'dī.

Gō'dá Pétērō drí tị gǎzọ dó ôkó rǎgǎ rọ 'dĩ drí kǐ, "'Á'ă! Â'dó má ĩ'dĩ kô!"

¹⁸ Ītí, rǎgǎ kpá lómígówá yí bē ĩcĩ ĩyĩ lǎsĩ trá ǎtĩ ǎgǎ kǎ tị ĩtĩ ĩyĩ drí rĩ'á yǎlǎ ě'dē drí sǐ, gō'dá Pétērō drí kpá ǎnǐzọ ǎdrélé gólĩyĩ lǎfálé 'á lǎsĩ yǎlǎ ě'dē drí sǐ.

Tā Yésū drí ǎdrézọ drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdǎ yí kǎ rĩ kǎ ǎndrá rĩ

(Mātáyō 26.59-66; Mārākō 14.55-64; Lúkǎ 22.66-71)

¹⁹ Gō'dá ǎǎjĩ bē Yésū drĩ-'bá ǎmbá zǐlĩ ǎnǎsĩ 'dĩ ǎgálé rĩ, gólǎ drí Yésū rĩ ĩjízọ lǎjọ 'bá gólǎkǎ rĩ 'bá yĩ tǎsĩ gō'dá kpá tǎ gólǎ drí rĩ'á ĩmbálǎ gólĩyĩ drí rĩ tǎsĩ.

²⁰ Nǐngǎ sǐ, Yésū drí tǎ-drĩ jǎzó gólǎ drí kǐ nĩ rĩ, "Má rĩ ĩtú vósĩ cé rĩ'á ôjĩlǎ ĩmbálé gbórókô rê-rê sǐ. Má lǎpĩ rú kô ôjĩlǎ ĩmbárē 'á. Má rĩ trá ôjĩlǎ ĩmbálé vō Yúdǎ yí drí rǐzó rú ě'bélé úlĩ Ôvǎrĩ kǎ ǎrĩlĩ rĩ 'á. Ngǎ ǎzǎ yũ má drí ĩmbálé ũgũ rọ ǎmǎ drí 'bǎrē cé ǎmǎ drĩ sǐ rĩ 'á.

²¹ Ngǎ ní ĩjĩ mǎ ĩtĩ ǎ'dô tǎsĩ yǎ? Nĩ nĩ ôjĩlǎ gólĩyĩ rĩ 'bá tǎ má drí rĩ'á ĩmbálé rĩ ǎrĩlĩ rĩ yĩ ngálǎ, gólĩyĩ ǎ'dô tǎ mbĩ lǎ ǎ'dǎ'á ní drí, ngǎtǎ má ĩmbǎ tǎ ǎnyǎ 'ĩ yǎ rĩ."

²² Gō'dá Yésū ǎtǎ bē tǎ 'dĩ ĩtĩ rĩ, lómígówá ǎlô rĩ 'bá drĩ-'bá ǎmbá 'dĩ vó lǎ ndrélé gólǎ rĩ 'bá ǎnyĩ Yésū lǎgǎtĩ ĩtĩ 'dĩ rĩ drí Yésū rĩ ǎyǎ'bú sǎzó íyĩ drí sǐ, gōzó kpá tǎ ǎtǎlé kǐ, "'Dĩ úlĩ ní drí ǎtǎlé ôjĩlǎ ǎmbá drí rĩ ĩ'dĩ yǎ?"

²³ Gō'dá Yésū drí tǎ ǎtázọ drĩ-'bá ǎmbá ǎnǎsĩ 'dĩ drí kǐ, "Ôzô má ǎǎtǎ úlĩ ǎnyǎ 'ĩ rĩ, 'dōvó ní ǎ'dǎ drē úlĩ ǎnyǎ má drí ǎtǎlé 'dĩ. Ócǎ ôjĩlǎ rĩ 'bá tǎ mbĩ ǎtǎlé ĩ'dĩ rĩ kpá bē yǎ?"

²⁴ 'Dĩ vósĩ rĩ, ǎnǎsĩ drí Yésū rĩ jōzó Kǎyífǎ ngálǎ, drē zǎǎ ômbē-ômbē rọ, tǎlǎ Kǎyífǎ ĩ'dĩ drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdǎ yí kǎ rĩ 'bá yí kǎ gólǎ rĩ 'bá tǎ ǎngĩ kǐlĩ rĩ.

Tā Pétērō drí tị gǎzọ Yésū rú sǐ kpá ó'dĩ rĩ

(Mātáyō 26.71-75; Mārākō 14.69-72; Lúkǎ 22.58-62)

²⁵ Gō'dá nǐngǎ sǐ, Símónǎ Pétērō kpá zǎǎ rĩ'á ǎdré'á lǎsĩ yǎ'á ĩtĩ. Gō'dá ôjĩlǎ gólĩyĩ rĩ 'bá kpá ǎdrélé Pétērō bē 'dĩ 'bá yĩ drí tǎ ĩjízọ Pétērō tị kǐ, "Tĩ ní fĩ lǎjọ 'bá Yésū kǎ ĩ'dĩ yǎ?" Pétērō drí tị gǎzọ dó kǐ, "'É'ē! Má ǎ'dó ĩ'dĩ kô."

²⁶ Nǐngǎ sǐ, ǎgô ǎzǎ kpá bē rĩ'á ǎdré'á lǎsĩ lǎgǎtĩ 'dó Pétērō yí bē. ǎgô rĩ 'dĩ rú ĩ'bũ 'bá drĩ-'bá drĩ-'bá Yúdǎ yí kǎ rĩ 'bá yí kǎ rĩ kǎ, gō'dá kpá ǎgô tǐbē Pétērō drí bĩ lǎ gǎlé nǐyǎ Yésū rĩ rũrĩ 'á rĩ ǎrọ lǎ 'ĩ. Gō'dá drĩlǎ kpá tǎ ĩjízọ mbǎrǎkǎ sǐ Pétērō tị kǐ, "Nĩ ǎ'dó kô ĩ'dĩ má drí ndrélé Yésū yí bē ǎmvú fē dō kǎ bē nǎ 'ǎlǎ rĩ yǎ?"

²⁷ Gō'dá Pétērō drí kpá tị gǎzọ dó ó'dĩ kǐ, yí nǐ ǎgô 'dĩ kô. Gō'dá nǐngǎ sǐ, kōrô, 'ǎ'ú-lúgú drí cǐrĩ 'bēzọ.

Tā drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ rî 'bá yí drí kúmú Pīlătô rî ícízó tã kīlī Yēsū rú rî

(Mătáyô 27.1-2, 11-31; Mărākô 15.1-20; Lúkă 23.1-5, 13-25)

²⁸ Gō'dá nǎngá sǐ, tã Kăyífă drí Yēsū rî ìjízó rî vósǐ rî, âkpă cǐjínó ìtú drí âfōrē 'á, gólǐyī drí Yēsū rî âdrǐzó Kăyífă drí 'bă lésǐ âjílí kúmú Rómă yí kâ zǐlǐ Pīlătô rî drí 'bă 'álâ. Drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ 'dĩ 'bá yí fí ìyíkă cú jó kúmú Pīlătô kâ 'álâ kô, ôózó ìyī 'băă â'dólé ònjí ró Ôvârí lǐfí drī 'á,* tălă kărámă lâvũ-lâvũ kôrô kâ trá ânyī. Â'dô lâ'bí gólǐyíkă vó ró rî, îcâ trá gólǐyī drí â'dózó tândí ró Ôvârí lǐfí nyăsá kărámă 'dĩ kâ nyārē 'á. Gō'dá gólǐyī drí vōră jōzó kúmú Pīlătô vó.

²⁹ Gō'dá Pīlătô âfô bê ìvī rî, gólă drí tã ìjízó drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ 'dĩ 'bá yí tǐ kǐ, "Ăgô nō 'è tã ònjí â'dô kâ 'î ânī drí gólă rî âjízó má ngălă nō yă?"

³⁰ Gō'dá drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ 'dĩ 'bá yí drí tã-drī lôgōzó Pīlătô drí kǐ, "Ôzô ôjilă ô'è tã ònjí tètē âzâ kô rî, mă â'dô fí gólă rî âjǐ'á trá ní ágálé yă? Mă rî âmákă fí zăă ôjilă tã ònjí tètē 'è 'bá âjílí ì'dĩ ní ágálé."

³¹ Gō'dá ìtí rî, Pīlătô drí tã-drī jăzó gólǐyī drí kǐ, "Ôzô â'dô trá ìtí rî, ânī nyăányă, nĩ 'è ngă ânī drí lělē 'ëlē gólă drí rî, nyé lâ'bí ânikă Yúdă yí kâ rî vó ró."

Gō'dá nǎngá sǐ, drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ drí tã-drī lôgōzó Pīlătô drí kǐ, "Ănī mǐrǐ Rómă kâ âyé âmă kô ôjilă gólǐyī âmă drí ùsúlǐ trá tã ònjí tètē bê rî yí ùfúlǐ, nĩ kǐ, yĩ â'dô ôjilă tã ònjí tètē 'è 'bá ùfú'á cé nĩ."

³² 'Dĩ lătǐ tǐbê drī-'bá ạngí Yúdă yí kâ yí drí ùsúlǐ Pīlătô rî 'băzó Yēsū rî fúlǐ fê lălǐ-lălǐ drǐ rî ì'dĩ. Tã rî gógó 'dĩ Yēsū ạngũ kó trá âkpăkă'dă sǐsǐ kǐ'á nĩ rî, Yúdă yí â'dô ìyí fũ'á, ìyí ìpă-ìpă sǐ fê lălǐ-lălǐ drǐ.

³³ Gō'dá Pīlătô drí fǐzó kpá ó'dí jó 'álâ, drílă tã 'băzó Yēsū rî âjízó yí ngălă jó 'á tólă. Gō'dá áâjǐ bê Yēsū gólă ngălă rî, gólă drí Yēsū rî ìjízó kǐ, "Mă lē nǐlă kǐ, nĩ kúmú ạngí ôjilă ânikă Yúdă yí kâ kâ ì'dĩ yă?"

³⁴ Nǎngá sǐ, Yēsū drí tã-drī lôgōzó Pīlătô drí kǐ, "Nĩ rî tã 'dĩ ìjílǐ má tǐ 'dĩ, tălă pătǐ nĩ rî gógó lē nĩ nǐlă kǐ, mă ì'dĩ kúmú Yúdă yí drí rǐ'á tělă rî ì'dĩ yă, ngătá 'dĩ tã ìjǐ gólă ôjilă âzâ 'bá yí drí lělē nĩ ní drí âmă ìjízó ì'dĩ sǐ lâ rǐ ì'dĩ yă?"

³⁵ Gō'dá kúmú Pīlătô drí kpá tã-drī jăzó Yēsū drí kǐ, "Nĩ ìsū ânikă bê rî, mă ôjilă Yúdă yí kâ ì'dĩ yă? Nĩ ndrê trá, ôjilă ânī nyăányă kâ gō'dá drī-'bá ạngí ânikă ró rî 'bá yí bê,

* **18:28 18.28** Lă'bí Yúdă yí kâ kǐ, ôzô gólǐyī ôfí trá jó ôjilă â'dô 'bá kô ôjilă Yúdă yí kâ ró rî kâ 'á rî, gólǐyī ââ'dô trá ònjí ró Ôvârí lǐfí drī 'á. **18:32 18.32** Nĩ zǐ Yōwānī 12.32-33.

âru īyī nī nī âjilī má ágálé. Ní 'ê ã'dô 'ī ōnjī ró gólīyī 'bālé âwā ró nī bê yā?"

³⁶ Yēsū drī tā-drī jázó kpá ó'dí Pīlātō drī kī, "Ní ndrê drē, kūmū ámakā rī â'dó kô ôzō kūmū ôjilā ānikā āngó nō 'á rī kâtí. Tí ōró 'bāā nō ítí rī, lājó'ba ámakā fū rú nō trá ājú 'bū 'bá ôjilā drī ājólé áamá ârúlí 'dī 'bá yī bê, gō'dá tí gólīyī ícá kô áamá ârúlí. Ní ndrê drē, kūmū ámakā rī â'dó kô kūmū ānikā āngó nō ká rī tí. Ítí rī, kūmū ámakā rī'á kūmū ūrú 'álá rī ká 'ī."

³⁷ Gō'dá Pīlātō drī kpá tā ījízó Yēsū tí ó'dí, "Má kī, nī kúmú 'ī yā?" Gō'dá Yēsū drī tā-drī lôgōzó kpá Pīlātō drī kī, "'Dī rī'á tā mbī 'ī, mā kúmú 'ī pātī. Áájō mā tīlī āngó nō 'á ôjilā mvá ró nō kó tā 'dī sī, tálā má īimbā ró tā pātī mbī Ôvārī ká nō bê ôjilā drī ndrī. Tálā ôjilā tībē tā lē 'bá trá tā pātī 'dī 'á, áamá nī 'bá trá, gō'dá rī 'bá tā mbī lôbélē ī'dī rī, gólá â'dô tā má drī âtalé rī 'ē'á pātī."

³⁸ Gō'dá Pīlātō drī kpá tā-drī lôgōzó Yēsū drī kī, "Ícá fī trá tā pātī nīzó yā?"

Pīlātō lēé gō'dá kô tā Yēsū drī âtalé 'dī ârílí, gō'dá gólá drī ngázó fólé īví 'álá. Nīngá sī, drílā tā âtázó ôjilā Yúdā yī ká gólīyī rī 'bá tā kīkī gólākā télē 'dī 'bá yī drī kī, "Má ūsú tā anyā āgō nō ká kô.

³⁹ Nī ârī drē, lā'bí ānikā ākū ró rī kī, kâyī kārāmā lāvū-lāvū kôro rī ká 'á rī, āmā mīrī Rómā ká drī ôjilā Yúdā yī ká 'bālē gānīmā 'á rī lôfólé cé ālô gānīmā 'ásī nīlī 'bā 'álá. Gō'dá ngbāāngbānō rī, nī lē má ôlôfō ā'dí ī'dī gānīmā 'ásī ānī drī yā, āgō gólá ānī Yúdā yī ūrūkā 'bá yī drī rī'á zīlā kúmú ānikā ró nō ī'dī yā?"

⁴⁰ Gō'dá ítí rī, Yúdā yī drī tā-drī jázó Pīlātō drī ngbálá-ngbálá, "'É'ē, mā lēé nī drī āgō 'dī lôfólé ī'dī kó kô. Mā lē nī lôfō Bārābā ī'dī." Bārābā 'dī rī āgō gólá āsī 'bá āwā bê 'ē'á mīrī Rómā ká jālē rī ī'dī, gō'dá mīrī Rómā ká drī gólá rī rūzó vūlī gānīmā 'á 'dī.

19

¹ Gō'dá 'dīl vósī rī, Pīlātō drī tā 'bāzó ājú 'bū 'bá íyíkā rī 'bá yī drī, gólīyī ôtrō ró Yēsū volé nī'á cālā ōnjóró'bí sī, tā lá ūsú ró bê ôjilā Yúdā yī ká 'dī 'bá yī rú.

² Gō'dá nīngá sī, ājú 'bū 'bá Pīlātō ká 'dī 'bá yī drī Yēsū rī trōzó rī'á lārākō lá 'élē gō'dá kpá cālē. Gō'dá drīlīyī kpá āsōpá púrūcī ró rī gárá lá āgázó pālē ôzō ífītī kâtí ápā kūmū ká ró āsálé gólá drī mbārākā sī ātrā. Gō'dá gólīyī drī kpá ítá ākū kūmū ká kākā ítí ātrōzó ākólé gólá rú.

³ Gõ'dá ăjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩzõ 'dásĩ 'ělé gólâ rú, rĩzõ rĩ'á ânĩlĩ ândálé ândâ ânyĩ Yésũ rú pá-sĩlĩ ăgbĩ gólâ ândrá nyé õzõ ăjú 'bũ 'bá drĩ rĩrĩ 'ělâ kúmú ĩyĩkâ drĩ rĩ kâtĩ, gõ'dá rĩzõ ĩyĩ kpá tâ âtálé Yésũ drĩ ândâlâ dũũ kĩ, "Áâ, kúmú ăngĩ Yúdă yĩ kâ nõ, mã 'ê nĩ-bê-yâ nĩ drĩ." Úlĩ âtâ-âtâ bê, gõ'dá drĩlĩyĩ âsĩzõ ânyĩ Yésũ rú rĩ'á gólâ rĩ ĩlĩfĩ sãlé drĩ sĩ ăkpĩyă ăkpĩyă.

⁴ Gõ'dá nĩngá sĩ, ăjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ ndě ĩyĩ bê Yésũ rĩ lârákõ 'ě'ě rĩ, Pílátõ drĩ ngăzõ âfõlé ĩvĩ 'álâ kpá ó'dĩ õjĩlă Yúdă yĩ kâ dũũ 'dĩ 'bá yĩ ngálâ. Gõ'dá drĩlâ tâ âtázõ õjĩlă 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Nĩ ârĩ drě, mã trá nĩ'á gólâ rĩ lôfõlé nĩlĩ volé, tâlă má ûsũ tâ õnjĩ gólâ drĩ 'ělé rĩ kô."

⁵ Gõ'dá Pílátõ âtâ tâ 'dĩ bê ĩtĩ rĩ, ăjú 'bũ 'bá gólâkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ Yésũ rĩ lôfõzõ ĩvĩ 'álâ cú ăpă êdelé púrũcĩ gárá 'ásĩ 'dĩ bê yĩ drĩlĩ gõ'dá kpá ítá kăâkâ âmbá kũmũ kâ kũndrũ-kũndrũ rĩ bê yĩ rú. Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, Pílátõ drĩ tâ âtázõ gbórókõ văvărăvă sĩ õjĩlă 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Nĩ ndrě drě lâņõ fělé âgõ nõ drĩ nõ, ĩcâ trá 'dĩ, nĩ âyê gólâ õnĩ ró."

⁶ Gõ'dá drĩ-'bá ăngĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩsĩ lé 'bá gólĩyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ bê ndrě ĩyĩ bê Yésũ rĩ, gólĩyĩ drĩ ângbázõ tâ bê kăwõ kĩ, "Nĩ ĩpâ gólâ! Nĩ ĩpâ gólâ! Nĩ ĩpâ gólâ fê lălĩ-lălĩ drĩlĩ drălé volé!"

Gõ'dá bê ĩtĩ rĩ, Pílátõ drĩ tâ âtázõ gólĩyĩ drĩ kĩ, "Ănĩ nyăányă ôtrõ gólâ nĩ nĩ'á fũlă, ârĩ lâ õgõ ró bê ânĩ drĩlĩ, tâlă mã ndrě ámakâ tâ õnjĩ gólâ drĩ 'ělé rĩ kô."

⁷ Nĩngá sĩ, õjĩlă Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngăzõ ângbálé ĩyĩ úlĩ bê kĩ, "Lă'bí âmakâ kĩ, õjĩlă tĩbê tâ âmă 'bá kĩzõ nĩ rĩ, yĩ â'dô Ôvărĩ rĩ mvă 'ĩ rĩ ĩyĩkâ kó fũlĩ volé. Úfũ gólâ kó volé."

⁸ Gõ'dá Pílátõ ârĩlĩ bê úlĩ gólĩyĩ drĩ âtálé kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ õkĩ, yĩ ââ'dô Ôvărĩ rĩ mvă 'ĩ 'dĩ rĩ, ũrĩ drĩ gõzõ gălê Pílátõ rú gără sĩsĩ rĩ drĩlĩ sĩ.

⁹ Gõ'dá drĩlâ ngăzõ kpá fĩlĩ ó'dĩ jó 'álâ, gólâ drĩ tâ âtázõ ăjú 'bũ 'bá ĩyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ Yésũ rĩ trõzõ lôfĩlĩ jó 'álâ kpá ó'dĩ. Gõ'dá tólâ rĩ, gólâ drĩ tâ ĩjĩzõ Yésũ tĩ kĩ, "Nĩ ânĩ nõ võ ângõ rĩ lésĩ yă?" Gõ'dá Yésũ lôgõõ tâ 'dĩ drĩ lâ kô.

¹⁰ Gõ'dá Pílátõ drĩ tâ âtázõ Yésũ drĩ kĩ, "Tĩ nĩ gâ volé dó tâ kólê má tĩ rĩ, nĩ nĩlĩ kô kĩ'á nĩ rĩ, mã â'dô cú rĩ'á drĩ-ăcê bê ngătá ânĩ fũzõ yă ngă kpá ânĩ âyézõ nĩlĩ yă rĩ?"

¹¹ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tâ-drĩ lôgõzõ Pílátõ drĩ kĩ, "Tĩ Ôvărĩ ôró âmă drĩ-bă fěe nĩ drĩgă fũlĩ kô rĩ, nĩ rĩ'á mbârâkă ăkó âmă fũzõ. Tă rĩ gógõ 'dĩ tăsĩ rĩ, õjĩlă gólâ âmă rũ 'bá âjĩlĩ nĩ ândrá, 'dĩlĩ rĩ, tâ õnjĩ gólâkâ rĩ lâvũ ĩyĩkâ gără ánikâ rĩ drĩlĩ sĩ."

¹² Gõ'dá Pílátõ ârĩ úlĩ Yésũ drĩ âtálé 'dĩ bê rĩ, kôrõ Pílátõ drĩ rĩzõ zăâ tâ ĩ'bĩlĩ drĩ-'bá ăngĩ Yúdă yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ bê kĩ,

yí lě trá Yésū rī âyéle nīlí volé. Gō'dá ōjīlā Yúdā yí kâ 'dī 'bá yī drī tã-drī lôgōzó Pīlātō drī kī, "Ní ndrê nī dódó! Ōzō ní ââyē āgō 'dī trá nīlí volé rī, tákō, ní â'dó kô kúmú āmbá Rómā kâ Sízā rī rû-lē-āzīyā i'dī. Ní ndrê trá! Ōzō ōjīlā āzā āâtā tã trá kī, yí āâ'dô kúmú 'i, gō'dá Sízā 'bāá gólā nī kô rī, ōjīlā rī gógó 'dī rī 'dī ōjīlā āzī līfī ícī'á ngālē āwā 'bēlé Sízā bē."

¹³ Gō'dá Pīlātō ârī ulī gólīyī drī âtálē 'dī bē rī, gólā drī tã âtázó ājú 'bū 'bá íyíkā rī 'bá yī drī Yésū rī lôfōzó kpá ó'dí īvī 'álā. Ítī rī, gólā drī gōzó rīlī gá kīfī íyíkā kūmū kâ drī.*

¹⁴ Gō'dá nīngá rī,* drīlā tã âtázó drī-'bá āngī Yúdā yí kâ 'dī 'bá yī drī kī, "Ní ndrê drē, kúmú ānīkā rī'á nō!"

¹⁵ Gō'dá ítī rī, drī-'bá āngī Yúdā yí kâ 'dī 'bá yī drī trēzó ulī bē ūrū kī, "Ní trō gólā nīngá sī volé! Úfū gólā volé ngbāangbānō!"

Gō'dá nīngá sī, Pīlātō drī tã-drī lôgōzó gólīyī drī kī, "Ní lě má ūfū kúmú āngī ānīkā volé yā?" Gō'dá gólīyī drī tã-drī lôgōzó Pīlātō drī kī, "Mā lēé gólā kô, gólā â'dó kô kúmú āmákā i'dī! Mā nī āmákā cé Sízā kúmú āngī āmákā Rómā kâ ró rī i'dī."

¹⁶ Bē trá ítī rī, Pīlātō drī gbō tã-drī lēzó Yésū rī fūzó îpā-îpā lâ sī fē lālī-lālī drī, tālā gólā lēé kô íyī nyāányā 'bālē Sízā rī ājú-'bá-āzī ró.

Tã Yésū rī îpázó fē lālī-lālī drī drālē rī

(Mātáyō 27.32-44; Mārākō 15.21-32; Lúkǎ 23.26-43)

Â'dô bē trá ítī rī, ājú 'bū 'bá Pīlātō kâ 'dī 'bá yī drī Yésū rī drīzó nīzó i'dī bē lâ vō ōjīlā fū kâ rī 'álā. 'Dīlī gólīyī drī āgō āzā 'bá yī rī ngá ôpá 'bá ró rī 'bá yī kpá kpāā Yésū bē nī'á kpá fūlā īyī.

¹⁷ Gō'dá nīngá sī rī, gólīyī drī Yésū rī 'bāzó fē lālī-lālī 'ēzó gólā rī îpálē drī lâ 'á rī nīlī kpāā nīzó i'dī bē lâ vō 'ēzó gólā rī îpálē rī 'álā. Gō'dá vō 'ēzó nī'á gólā rī îpálē 'álā nā, úzī rú lâ Gōlōgótā.* Vō rī 'dī rī'á ānyī Yērōsālēmā rú.

¹⁸ Vō rī nā 'á rī, drīlīyī Yésū rī îpázó fē lālī-lālī drī 'dó āgō rī ngá ôpá 'bá ró ādrīlī īyī kpāā Yésū bē 'dī 'bá yī bē. 'Dīlī îpā ālō rī íyíkā Yésū rī drī-ágó drī lésī, gō'dá āzā rī íyíkā Yésū rī drī-lījī drī lésī.

¹⁹ Drē Yésū bē ākpā kúmú Pīlātō drī jó 'álā rī, Pīlātō 'bā tã trá tã īgī 'bá íyíkā drī tã â'bā-â'bā īgīzó lāmbé ró îpálē ūrū

* **19:13 19.13** Vō kīfī kūmū kâ bē 'dī úzī rú lâ tī Ārāmāyā kâ sī Gābātā. Êédē jó 'álē lâ kúnī mvá sī. * **19:14 19.14** Tã 'dī 'è rú trá kâyī Yúdā yí kâ drī rīzó lōsī kārāmā lāvū-lāvū kôro kâ rī kâ 'élē rī sī, ōzō ĩtū gāgālī-fā sī. * **19:17 19.17** Gōlōgótā 'dī ífī lâ kī, vō āvō drī-fā kâ 'i.

fê lậ-lậ rú Yēsū rī drĩlĩ 'á, ỏzỏ ỏỏtĩrĩ gỏlả rĩ ípả fê lậ-lậ drĩlĩ ừừ rĩ. Gỏlả kĩ, tả ígĩ 'bả ỉgĩ kĩ,

NỎỎ YẾSU NẪZẪRÉTẢ LẾ 'BẢ RỎ KÚMÚ ẶNGỈ

YÚDẠ YÍ KẢ RỎ RỈ Ỉ'DỈ

²⁰ Ítỉ rĩ, ígỉỏ lá tị nả nỏ yỉ sĩ: 'dĩ tị Yúdạ yỉ kả sĩ, tị Rómả lế 'bả kả sĩ, gỏ'dả kpả tị Gỉrĩkĩ kả sĩ, tảlả ỏjỉlả dừừ rĩ 'bả ỉyỉ lậvủlỉ lậtỉ 'ásỉ rĩ 'bả yỉ ửử rỏ ỉyỉ bẻ.

²¹ Gỏ'dả drẻ ẳkpảkả'dả ỉpả Yēsū drẻ kỏ fê lậ-lậ drĩlĩ rĩ, drỉ-'bả ặặ Yúdạ yỉ kả 'dỉ 'bả yỉ ửử ỉyỉ bẻ tả ígỉlỉ trá 'dỉ rĩ, gỏlỉyỉ drỉ ngỏỏ tả ẳtảlẻ Pỉlỏtỏ drỉ gbỏrỏkỏ ẳmbả sĩ kĩ, "Ỉgỉ kỏ Kúmủ ẳmảkả Yúdạ yỉ kả! Ỉgỉ kĩ, 'Ặgỏ 'dỉ ẳ'bả tả kỉ nỉ rĩ, yỉ ẳẳ'dỏ kúmủ Yúdạ yỉ kả." "

²² Gỏ'dả nỉngả sĩ, Pỉlỏtỏ drỉ gỏỏỏ dó, gỏ'dả gỏlả drỉ tả ẳtỏỏ kỉ nỉ rĩ, "Tả ỉgỉlỉ trá rĩ, ỉgỉ trá, ỏjỉlả jả 'bả lả yủ."

²³⁻²⁴ Gỏ'dả ặủ 'bủ 'bả 'dỉ 'bả yỉ ndrẻ ỉyỉ bẻ Yēsū rĩ ípả-ípả fê lậ-lậ drỉ ndrỉ rĩ, gỏlỉyỉ drỉ ặgỏỏỏ ỉtả gỏlảkả rỉ'ả ẳkỏlả yỉ rủ ỉvỉ lẻsỉ rỏ ẳẻ rỉ ẳtrỏỏỏ ỏsỉlỉ lảfảlả cẻlẻ ỉyỉ lảfẻlẻ 'ásỉ ẳlỏ-ẳlỏ sủẻẻ. Gỏ'dả gỏlỉyỉ ỏsỉ ỉyỉ ỉtả Yēsū kả drỉlả rỉ'ả sỏlả 'ẻlẻ lẻsỉ rỉ kỏ, tảlả ỉtả rỉ gỏgỏ 'dỉ ỏ'ỏ drỉ sĩ, lảrỏkỏ lả ngỉ, sủsủ rỏ gỏ'dả ỉcủ vỏ lả yủ. Ặủ 'bủ 'bả sủ 'dỉ 'bả yỉ ndrẻ ỉtả 'dỉ sủsủ lả bẻ rỉ, drỉlỉyỉ tả ỉ'ỉỏỏ kỉ, rỉ'ả tẳndỉ rỏ ỉyỉ drỉ gỏmảrỉ vủỏỏ ỉ'dỉ tảlả ỉtả rỉ 'dỉ trỏỏỏ. Tả rỉ 'dỉ ẳ'dỏ ỉtỉ 'dỉ, tảlả ủlỉ ẳẳ Ỏvỏrỉ drỉ ẳtẻlẻ búkủ ỉyỉkả 'ả ẳ'dỏ rỏ bẻ ặặlỉ. Gỏlả kỉ,

"Gỏlỉyỉ drỉ ỉtả ẳmảkả lỏnỉỏỏỏ ỉyỉ lảfẻlẻ 'ásỉ

gỏ'dả ỉtả sỏlẻ 'ẻlẻ lẻsỉ rỉ vủỏỏ gỏmảrỉ sĩ."

Lỏngỏ 22.18

²⁵ Gỏ'dả ặủ 'bủ 'bả 'dỉ 'bả yỉ ỏỏtỉrỉ rỉ tả ỉyỉkả 'dỉ 'bả yỉ lỏ'ẻlẻ ndrỉ 'dỉ rỉ, ỏjỉlả ẳẳ 'bả yỉ ỉyỉkả kpả rỉ'ả ỉyỉ ẳdrẻ'ả fê lậ-lậ Yēsū rĩ ípỏỏỏ drỉ lả 'dỉ lặgỏtỉ ỉtỉ. Ỏjỉlả 'dỉ 'bả yỉ lảfẻlẻ rỉ rỉ'ả Yēsū rĩ ẳndẻ Mảrỉyả yỉ ẳmvủpỉ lả bẻ, gỏ'dả kpả Mảrỉyả gỏlả Kỉlỏpả rỉ ỏkỏ rỏ rỉ bẻ, gỏ'dả kpả Mảrỉyả gỏlả ẳnỉ 'bả jặrỉbặ ửửlỉ Mặgỏdỏlả rỉ lẻsỉ rỉ 'dỏ ỉyỉ bẻ ẳdrẻ'ả nỉngả.

²⁶ Gỏ'dả ỉtỉ rỉ, Yēsū drỉ lỉfỉ jỏỏỏ ẳndẻ lả yỉ ngỏlả lặỏ'ả gỏlả drỉ lẻlẻ rỏỏ rỉ bẻ. Gỏ'dả drỉlả tả ẳtỏỏỏ ỉyỉ ẳndẻ drỉ kỉ, "ẳmả ẳndẻ, ngbằngbằnỏ ẳmả rủ-lẻ-ẳzíyả nỏ ỏndẻ ẳnỉ vỏ, ỏỏỏ ẳnỉ mvả ặỏ rỏ rỉ kỏtỉ."

²⁷ Gỏ'dả drỉlả kpả lỉfỉ jỏỏỏ lặỏ'ả ỉyỉkả lẻlẻ rỏỏ 'dỉ ngỏlả, gỏ'dả kpả tả ẳtỏỏỏ lặỏ'ả rỉ 'dỉ drỉ kỉ, "ẳmả rủ-lẻ-ẳzíyả, ẳmả ẳndẻ gỏ'dả trá rỉ'ả 'dỉ, ngbằngbằnỏ nỉ ndrẻ vỏ lả, ỏỏỏ ẳnỉ ẳndẻ kỏtỉ." Gỏ'dả tả 'dỉ 'bả yỉ vỏsỉ ndrỉ rỉ, lặỏ'ả 'dỉ drỉ Yēsū rỉ ẳndẻ rỉ trỏỏỏ 'bẻlẻ rỉlỉ yỉ bẻ ỏỏỏ ỉyỉ ẳndẻ kỏtỉ.

Tā Yēsū drī iyī nyǎányā âyézo drǎlé rī
(*Mátáyō 27.45-56; Márākō 15.33-41; Lúkǎ 23.44-49*)

28 Tā 'dī 'bá yī vósī rī, Yēsū nī trá kī, yī ndē lōsī tībē iyī áta drī lēlé yī drī 'ēlé rī trá ndrī. Ítí rī, gólá drī tā átazó kī, “Mā ĩmvú lówó ró.” Gō'dá gólá áta tā 'dī bē rī, úlī tībē ĩgĩlī búkū Ôvārī ká 'á rī drī ácazó pǎtĩ.

29 Tákō ōjílǎ gólá rī ípá 'bá fē lǎlī-lǎlī drĩ 'dĩ 'bá yī átrō ĩyī ōdrá ǎ'dí trá kpǎā ĩyī lǎgátí nĩngá. Gō'dá Yēsū áta bē tā kí'á nĩ rī, yī ǎ'dô ĩmvú lówó ró rī, ǎjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yī ǎlô rī drī ngǎzó ngá cōfō-cōfō ōzō cōfō kátí rī êrēlé fē mvá sǐlī sōlé ōdrá rī 'dĩ 'á ĩjōlé 'bǎlé Yēsū tī.

30 Gō'dá Yēsū ǎmbē ōdrá rī 'dĩ bē rī, gólá drī tā átazó kī, “Lōsī má drī ǎnĩ'á 'ēlá rī ndē rú trá!” Gō'dá ítí rī, kôrô gólá drī lówó-lówó âyézo. Gō'dá drī lá drī ǎ'dézo ǎlē'bē ágásí drī 'á.

Tā ǎjú 'bũ 'bá drī ngá ôpá 'bá ípǎlé Yēsū bē rī 'bá yī pá lá yī ôñōzō gō'dá Yēsū rī gǎrǎ 'dizó rī

31 Gō'dá 'dĩ vósī rī, kǎyī ĩdrú rī tí rī rĩ'á kǎyī rǎtǎā ká 'ĩ, ǎ'dó kô tǎndí ró ōjílǎ ǎvô drī rĩzó fē lǎlī-lǎlī drĩ cǎlé búúũ kǎyī rǎtǎā ká 'dĩ 'á. Gō'dá bē trá ítí rī, drĩ-'bá ǎngí Yúdǎ yī ká drī iyī ngǎzó nĩlī Pílátō ngálá gólá rī ĩjílī, gólá ō'bǎ ró tá, ǎjú 'bũ 'bá góláká drī ōnĩ ró ĩyī nĩ'á Yēsū yī ípǎlé ngá ôpá 'bá rĩ 'dĩ 'bá yī bē 'dĩ pá lá yī ôñōlé volé, tǎlá gólĩyī ôōdrǎ ró bē 'wǎā, gō'dá ôō'bǎ ró ǎvô lá ĩyī bē 'bú 'á drē ǎkpǎkǎ'dǎ ĩtú fí kô.*

32 Gō'dá ǎjú 'bũ 'bá Pílátō ká ǎrī ĩyī bē tá Pílátō drī 'bǎlé gólĩyī drī kí'á nĩ rī, gólĩyī ôcǎ Yēsū yī pá ôñōlé 'dĩ rī, gólĩyī drī ítōzō ǎgô gólĩyī ípǎlé Yēsū rī gǎrǎ drī 'á rĩ 'dĩ 'bá yī pá lá ĩyī ôñōlé sǐsĩ.

33 Gō'dá ǎcǎ ĩyī bē Yēsū rú tí kpá yī ôcǎ ró Yēsū rī pá ôñōlé rī, 'dĩ gō'dá Yēsū drǎ íyĩngá trá ǎkú ró. Gō'dá gbō drĩlĩyī âyézo lá.

34 'Dĩ vósī, ǎjú 'bũ 'bá ǎlô rī drī ngǎzó Yēsū rī gǎrǎ 'dĩlī ǎjú sĩ, kôrô ǎrī drī ǎdǎzó kpǎkǎ ǎlô ĩmvú bē lǎzé 'dĩlī 'dĩ 'ǎsĩ, tá ǎ'dǎ ró kī, Yēsū drǎ trá pǎtĩ.

35 Mǎ rī gógó* rī, má ndrē tá 'dĩ 'bá yī trá cú ǎmǎ ĩlĩ sĩ. Má áta tá pǎtĩ 'ĩ kī, tá 'dĩ 'bá yī 'è rú trá ndrī. Má ĩgĩ tá lá nō ǎnĩ drī, nĩ lē ró tá bē Yēsū 'á.

36 Tā 'dĩ 'bá yī 'è rú ítí 'dĩ, tǎlá tá gólĩyī ĩgĩlī búkū Ôvārī ká 'á rī 'bá yī, ǎ'dô ró bē pǎtĩ ró kí nĩ rī, “Gólĩyī nōó fǎ lá kô ǎlôwǎlá”,

19:28 19.28 Lôngó 69.21. * 19:31 19.31 Kǎyī rǎtǎā ká 'dĩ ítô trá ĩtú drī fĩrĩ

'á. * 19:35 19.35 'Dĩ Yōwǎnĩ ĩ'dĩ, búkū nō ĩgĩ 'bá ró rī. 19:36 19.36 Lôngó 34.20.

³⁷ gō'dá kpá kī nī rī, “Gólīyī â'dô ôjilā gólâ tībê gārā lâ 'dīlī rī ndrē'á” rī.

*Tā Yēsū rī āvō 'bāzō 'bú ũgī ró rī 'á rī
(Mātáyō 27.57-61; Mārākō 15.42-47; Lúkǎ 23.50-56)*

³⁸ Gō'dá 'dīlī vósī, āgō āzā rú lâ Yōsépā Ārāmātáyā lé 'bá ró rī drī ngāzō nīlī Pīlātō rī ĩjīlī Yēsū rī āvō tāsī, yī āatrō ró nī'á 'bālā. Gō'dá Yōsépā rī 'dī rī'á kpá ôjilā gólâ tā lē 'bá trá kī'á nī rī, Yēsū 'dīyī pā 'bá 'ī rī ĩ'dī. Gō'dá tā lēlē gólākā rī'á lāpī-lāpī lâ ró, tālā gólâ rī'á ũrī ró drī-'bá ángī Yúdā yī ká drī. Gō'dá ũrī gólākā 'dī 'ásī ndrī rī, gólâ drī fīlī ātūzō ānīzō Pīlātō ngálā Pīlātō rī ĩjīlī Yēsū rī āvō tāsī, yī āatrō ró fē lālī-lālī drīlī sī nī'á 'bālā ũgī 'á. Ītī Pīlātō drī tā-drī lēzō gólâ drī. Gō'dá drīlā gōzō Yēsū rī āvō ātrōlé fē lālī-lālī drīlī sī vūdrī nī'á 'bālā ũgī 'á.

³⁹ Gō'dá āgō rú bē Nīkōdīmā rī drī kpá ānīzō Yōsépā rī pālē Yēsū rī āvō nījīlī sī. Nīkōdīmā 'dī rī'á drī-'bá ángī Yúdā yī ká tībē sīsī ānī 'bá kīrī ró ngācī bē Yēsū rī ĩjīlī rī ĩ'dī. Gō'dá Nīkōdīmā ātrō ālókō āvō 'bā ká kpāā. Ālókō āvō 'bā ká gólâ drī ātrōlé 'dī rī'á cú āmbā.*

⁴⁰ Gō'dá gólīyī drī Yēsū rī āvō nījīzō ājīlī 'bú ũgī ró rī 'álā. Tólā rī, drīlīyī ālókō āvō 'bā ká 'dī ĩnīzō Yēsū rī āvō rú, gō'dá drīlīyī gólâ rī gōzō ítā tāndī sī, â'dô lā'bī gólīyīkā rī vó ró.

⁴¹ Ūgī gólâ Yēsū rī āvō 'bāzō 'á lâ 'dī rī'á ānyī vō Yēsū rī ĩpázō fē lālī-lālī drīlī rī lāgātī. Ūgī 'dī rī drē rī'á ó'dí ró, ó'bāā āvō āzākā drē 'á lâ kō. Ūgī rī 'dī lāgātī lâ rī'á sūsū ró.

⁴² Nīngā sī, Yōsépā yī drī Yēsū rī āvō trōzō 'wāā'wā, tālā ĩtū ābī fī'á rú ēdézō kàyī rātāā ká rī tāsī. Ītī, drīlīyī Yēsū rī āvō trōzō 'bālē ũgī ānyī vō lâ drī sūlī sūsū 'dī 'á. Gō'dá gólīyī drī gōzō kúnī ũngū ángī līlīlī â'bālē kpāākū ũgī rī 'dī tī.

20

*Tā Māriyā drī Yēsū rī āvō ũsúzó ũgī 'á kō rī
(Mātáyō 28.1-8; Mārākō 16.1-8; Lúkǎ 24.1-12)*

¹ Gō'dá nīngā sī rī, kàyī Yúdā yī ká rātāā ká vósī rī, kàyī Gímā ká sī ākpākā'dā cījīnó, Māriyā Māgādālā lé 'bá ró gō'dá āzī-āzī lâ yī bē drī ngāzō nīlī ĩyī ũgī Yēsū rī āvō 'bāzō rī 'álā. Gō'dá gólīyī cā bē tólā rī, Māriyā drī vō ndrēzō ũgī tī 'álā rī, gō'dá ũgī tī trá rī'á hūwā, kúnī ũngū līlīlī 'bālē kpāākū tī lâ rī ólīlī trá volé.

19:37 19.37 Zēkārīyā 12.10. *** 19:39 19.39** Ālókō 'dī kīlō lâ rī'á nyā'dī-trā-drī-lā-mūdri. Nīkōdīmā ōnjā ālókō tī trá rī, mūrā gō'dá kpá ālō bē.

² Ītī rī, Māriyā drī ngāzō ācālē ānyī ūgī tī, gō'dá gólâ ĩndrī bē vō ūgī 'álâ rī, Yēsū rī āvō gō'dá trá yū tólâ. Gō'dá nīngá sī, Māriyā yī drī ngāzō pá sōlē ngu 'á rālē gōlē volé vō gólīyī drī ānīzō 'álâ sī rī 'álâ. Gō'dá Māriyā cā bē tólâ rī, drīlâ Sīmōnā Pētērō rī ūsúzō lājó'bá ālō Yēsū kâ rī'á lēlâ rōō rī bē. Gō'dá Māriyā drī tā yī drī ndrēlē trá 'dī ātázō gólīyī drī kī, “Ōwū, nī ōtīrī ānikā rīlī nōtī nō rī, ótrō íyīngá kúmú āmákā Yēsū rī āvō trá volé ūgī 'bāzō lâ rī 'ásī. Mā nī kō ngātā ājī yī trá ángō lé yā rī.”

³ Tólâ sī, Pētērō yī lājó'bá 'dī bē drī īyī ngāzō ūrū pá sōlē ngu 'á rālē Yēsū rī ló'dé drī 'álâ, nī'á tā rū 'ē 'bá trá 'dī ndrēlē.

⁴ Gō'dá lājó'bá gólâ Yēsū drī lēlē rōō nō rī rā íyīkâ gō'dá kōrō Pētērō rī lāvūlī, gō'dá gólâ cā nī sīsī ló'dé drī 'álâ Pētērō drī sī.

⁵ Gō'dá drīlâ āndīzō vō ĩndrīlī ūgī 'álâ rī, drīlâ itá mvēm̄vē gōlē Yēsū rī āvō rú rī ndrēzō nyé tū vūdrī vō ālō 'á, ōzō gōrē lâ Yēsū rī āvō rú rī tī. Gō'dá gólâ fī cú ūgī 'álâ kō.

⁶ Gō'dá Pētērō drī íyīkâ ācázō volé lēsī ró kōrō filī ūgī 'álâ. Gō'dá gólâ fī bē rī, gólâ drī kpá itá mvēm̄vē Yēsū rī āvō gōzō 'á lâ rī ndrēzō tū vō ālō 'á, Yēsū rī āvō gō'dá trá 'á lâ yū.

⁷ Pētērō drī kpá itá gólâ ōmbélé Yēsū rī āvō rī drī rú rī ndrēzō rī'á kpá nyé tū vō ālō 'á drīlī lâ lēsī, ā'dó kō kpākā ālō itá gōlē gólâ rī āvō rú rī yī bē.

⁸ Gō'dá lājó'bá gólâ tībē Yēsū drī lēlē rōō gō'dá rā 'bá cālē sīsī ūgī tī 'álâ rī drī kpá fīzō ūgī 'álâ Pētērō ngálâ. Gō'dá gólâ drī kpá itá 'dī 'bá yī ndrēzō cú ĩtī Yēsū rī āvō ākō. Gō'dá ĩtī rī, tā lâ 'dī drī fīzō gólâ drīlī, gō'dá gólâ drī kpá tā lēzō kī, Yēsū līdrī trá ōdrā 'ásī.

⁹ Sīsī gólīyī lēē tā 'wāā kō kī'á nī rī, Yēsū līdrī trá ōdrā 'ásī rī, tālâ tā gólâ ĩgīlī būkū Ōvārī kâ 'á rī fī drē zāā gólīyī drīlī kō.

¹⁰ 'Dīlī vósī rī, Pētērō yī drī ngāzō gōlē vō drīlīyī ārázō 'álâ sī rī 'álâ lājó'bá Yēsū kâ lēlē rōō 'dī bē.

*Tā Māriyā drī Yēsū rī ūsúzō lédrē-lédrē ró rī
(Mātáyō 28.9-10; Mārākō 16.9-11)*

¹¹ Gō'dá nīngá sī, Māriyā Māgādālā drī ngāzō gōlē Yēsū rī ló'dé drī 'álâ, gō'dá ādrélé ākpā īvī ló'dé drī 'á tólâ, rī'á āwó ngōlē.

Gō'dá gólâ drē zāā āwó ngō'á rī, gólâ drī āndīzō vō ĩndrīlī ūgī Yēsū rī āvō 'bāzō nō 'álâ kpá ó'dí.

12 Tólâ rî, kôro drílâ mālâyíkâ rî ndrëzó itá lâgû-lâgû bê rî'á iyî vō Yēsū rî ävō 'bāzó rî 'á, älo drīlī lésī, gō'dá äzâ rî iyíkâ palé lésī.

13 Nīngá sī, mālâyíkâ rî 'dī 'bá yī drī tā ījízó gólâ tī kī, “Ämâ izó, ní rī äwó ngölé nō ä'dô tāsī yā?” Gō'dá Māriyā drī tā-drī lôgōzó gólīyī drī kī nī rī, “Äyē, otrō iyīngá Kúmú tändī ämákâ nō ävō lâ trá ũgī 'ásī volé, má nñī kō, ngátá otrō iyī trá 'bälé ä'dô 'á yā rī! I'dī má drī rīzó äwó lâ ngölé nō.”

14 Gō'dá Māriyā òtirī kpá ulī 'dī átá ití mālâyíkâ 'dī 'bá yī drī rī, kôro gólâ drī iyī jāzó vō ndrëlé dīrī. Gō'dá gólâ jâ yī bê rī, kôro drílâ Yēsū rī ndrëzó ädré'á tólâ cú ití Yēsū rī nñī äkó.

15 Gō'dá nīngá sī, Yēsū drī gōzó tā ījílī tī lâ kī, “Ökó nō, ní rī äwó ngölé ä'dô tāsī yā? Ní ndä ä'dī i'dī yā?”

Gō'dá Māriyā ïsū iyíkâ kī, 'dī ä'dô òjílâ gólâ rī 'bá vō 'dī vó lâ ndrëlé rī i'dī. Tólâ rī, kôro Māriyā drī tā-drī jāzó Yēsū drī kī, “Ämbá, òzō ní otrō kúmú ämákâ Yēsū rī ävō nī rī, ní ä'dâ vō ní drī 'bāzó lâ 'á lâ rī má drī, tälâ má nñī ró bê nñī'á ätrölâ 'bälé vō tändī 'á.”

16 Gō'dá ití rī, Yēsū drī gólâ rī zīzó kī, “Māriyā.” Gō'dá Māriyā ârī lâzī Yēsū drī zīlī 'dī bê rī, kôro Māriyā ní drī ngāzó trëlé tā bê kī, “Tā ïmbá 'bá ämákâ!” Gō'dá drílâ drī dōzó Yēsū rú.

17 Gō'dá Yēsū drī tā átázó drílâ, “Ní rī drī dölé má rú kō, Māriyā, ní äyē mâ, tälâ má cá drë kō úrú 'álâ ämâ átá ngálâ. Ní nñī gölé vō ämâ ädrúpī yī drī rīzó rī 'álâ, ní ätâ tā gólīyī drī kī, má trá änyī 'ë'á gölé úrú 'álâ Ôvârī ämâ átá ró äñī bê rī ngálâ.”

18 Ití rī, kôro Māriyā drī ulī Yēsū drī átálé yī drī 'dī ârízó, gō'dá drílâ ngāzó rälé gölé kpá ó'dī lâjóbá Yēsū kâ rī 'bá yī ngálâ. Gō'dá gólâ câ bê gólīyī ngálâ rī, gólâ drī tā átázó äyīkō sī lâjóbá Yēsū kâ 'dī 'bá yī drī kī, “Má ndrë kúmú ämákâ Yēsū trá! Gólâ līdrī trá òdrâ 'ásī, gō'dá gólâ bê rī'á lédrë-lédrë ró.” Gō'dá nīngá sī rī, drílâ kpá ulī Yēsū kâ átálé yī drī 'dī 'bá yī ä'dázó gólīyī drī.

Tā Yēsū drī iyī ä'dázó lâjóbá iyíkâ drī rī

(Mātáyō 28.16-20; Mārākō 16.14-18; Lúkǎ 24.36-49)

19 Kâyī älolâ Yēsū drī līdrízó òdrâ 'ásī 'dī länjátulī lâ 'dī sī rī, lâjóbá gólâkâ rī 'bá yī drī rú ê'bézó iyī ndrī jó 'á, iyī tī ä'bälé kpāākū jó 'á ũrī drī-'bá ängī Yúdâ yī kâ rī 'bá yī kâ drī sī, tälâ gólīyī ïsū iyíkâ tā kī, drī-'bá ängī Yúdâ yī kâ 'dī 'bá yī ä'dô äjū 'bū 'bá iyíkâ äjóbá äñlī iyī úrulī. Gō'dá nyī ró, Yēsū drī äfōzó gólīyī lâfálé cú ití ätī nñī äkó. Gō'dá Yēsū

drí nî-bê-yā fêzô gólîyî drí úlî nō 'bá yî sî kî, "Tā ă'dî āā'dô ānî bē."

²⁰ Gō'dá gólâ fê nî-bê-yā bē gólîyî drí rî, gólâ drí kpá ălîbî íyî gārā 'á íyî drí yî bē rî â'dázô gólîyî drí. Gō'dá lăjô'bá 'dî 'bá yî drí â'dózô ndrî āyîkô ró rōô, tălâ gólîyî ndrê kúmu íyîkâ Yésû trá lédrê-lédrê ró kpá ó'dî.

²¹ 'Dî vósî, Yésû drí tă âtázô kpá ó'dî gólîyî drí kî nî rî, "Tā ă'dî āā'dô ānî bē. Ōzô âmâ átá drí âmâ âjórê trá ānîlî āngó nō 'á ānî lîfî îmbálê rî tí rî, ngbāāngbānō má jô kpá ānî nî'á ôjîlâ lîfî îmbá bē."

²² Gō'dá nîngá sî rî, Yésû drí drî-ăcê Ôvârî kâ fêzô drîlîyî lôvô-lôvô íyîkâ vōzô gólîyî drî ômbî kâ sî. Vó lâ sî rî, gólâ kî gólîyî drí rî, "Mbârâkâ Lîndrî Tândî Ôvârî kâ rî kâ ôrî ānî bē.

²³ Má fê kpá mbârâkâ ānî drí ôjîlâ âyézo tă ônjî gólîyîkâ rî 'bá yî 'ásî. Ōzô nî āâyê tă ônjî ôjîlâ āzâ kâ trá rî, gō'dá Ôvârî â'dô kpá tă ônjî ôjîlâ rî gógó 'dî kâ âyé'á. Ōzô nî āâyê tă ônjî ôjîlâ rî 'dî kâ kô rî, Ôvârî âyé tă ônjî gólâkâ kpá kô." Gō'dá Yésû âtálê bē úlî 'dî 'bá yî ndrî ndêlê rî, kôrô gólâ drí gólîyî âyézo.

Tă Yésû drí íyî â'dázô Tômă drí rî

²⁴ Kâyî gólâ Yésû drí íyî â'dázô lăjô'bá íyîkâ yî drí rî sî, lăjô'bá gólâkâ āzâ âlô rú bē Tômă Lătîgó rî yû'dăwă āzî-āzî lâ yî lăfálê.

²⁵ Gō'dá Tômă âcâ bē volé lésî rî, lăjô'bá āzî lâ yî drí tă 'dî âtázô gólâ drí kî nî rî, "Kúmu âmâkâ Yésû bē rî'á lédrê-lédrê ró, mǎ ndrê gólâ trá." Gō'dá lé îtî rî, Tômă gâ volé dó tă lêlê úlî íyî āzî-āzî yî drí âtálê yî drí 'dî 'á. Gólâ kî gólîyî drí rî, "Ōzô má ôndrê ălîbî gólâ rî îpázô drî 'á gō'dá kpá gólâ rî gārā 'dîlî ăjû sî 'dî ălîbî lâ âmâ lîfî sî kô, gō'dá ôzô má ôdô kpá âmâ drî-mvǎ sî kô rî, má lêe tă gbô té kô úlî ānî drî âtálê má drí 'dî 'á."

²⁶ Gō'dá kâyî nî-drî-lâ-rî vósî rî, lăjô'bá Yésû kâ rî 'bá yî ê'bê rú kpá trá ó'dî jó âlô-âlô lâ 'dî 'á íyî tî â'bálê kpăăkû. Kâyî rî 'dî 'á rî, Tômă gō'dá bē gólîyî bē jó 'á tólâ. Gólîyî â'bâ bē gbô lé ătî kpăăkû rî, nyî ró Yésû drí âfôzô gólîyî lăfálê ândálê kpá ó'dî gō'dá âdrélê gólîyî ândrá. Nîngá sî, drîlâ nî-bê-yā 'ézô gólîyî drí kî nî rî, "Tā ă'dî āā'dô ānî bē."

²⁷ Gō'dá nîngá sî rî, gólâ drí íyî jăzô Tômă ngálâ gō'dá Tômă rî zîlî kî, "Tômă, ní ānî ălîbî âmâ drî ágálê 'á nō 'bá yî ndrêlê. Ní ānî dōlâ cú ānî drî-mvǎ sî. Ní ndrê kpá ălîbî âmâ gārā 'á nō, ní gō ró kpá dōlâ ānî drî sî, tălâ ní lē ró tă bē. Ní âyé tă gólâ rîzô tă îsûlî rî rî 'dî volé. Gō'dá îtî rî, ní

lě tã pĩpĩsílĩ ãlô sĩ ngbãangbânô kĩ, mã bê rĩ'á lédrě-lédrě ró!"

²⁸ Gõ'dá nĩngá sĩ, Tórnã drĩ tã-drĩ lógõzó Yésũ drĩ kĩ, "Áwô, Kúrnú! Má lě tã trá ní 'á ngbãangbânô. Gõ'dá mã nĩ kpá trá kĩ nĩ rĩ, nĩ rĩ'á Kúrnú árnákã ĩ'dĩ! Pătĩ ró, nĩ rĩ'á Ôvãrí ĩ'dĩ!"

²⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tã-drĩ lógõzó Tórnã drĩ kĩ nĩ rĩ, "Tórnã, ní lě tã ngbãangbânô kĩ'á nĩ rĩ, mã bê lédrě-lédrě ró nõ, tãlã ní ndrě mã trá árnĩ ĩĩ sĩ rĩ drĩ sĩ yã? Má átã ní drĩ, rĩ'á tãndĩ ró rõô ătĩ 'á tólã ôjĩlã gólĩyĩ tã lě 'bá kĩ mã bê lédrě-lédrě ró, gõ'dá cú ĩtĩ gólĩyĩ ndrě mã kô rĩ 'bá yĩ drĩ."

Tã-vó átĩ-átĩ Yōwánĩ kã búkũ íyĩkã nõ 'á nõngá rĩ

³⁰ Yésũ 'ê tã lãrãkô ázã 'bá yĩ trá rõô lãjó'bá íyĩkã rĩ 'bá yĩ ĩĩ drĩ lã yĩ 'á, gõ'dá ĩĩgĩ kô ndrĩ 'dó búkũ nõ 'á nõngá.

³¹ Gõ'dá gólã fĩnyáwã ĩgĩlĩ nõ, ĩĩgĩ trá, tãlã ôjĩlã ôlě ró ĩyĩ tã bê kĩ, Yésũ rĩ'á Ôvãrí rĩ mvã 'ĩ. Ôjĩlã gólã tĩbê tã lě 'bá trá Yésũ 'á kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ ĩ'dĩ 'díyĩ pã 'bá Ôvãrí drĩ ájólé trá, gõ'dá gólã Ôvãrí rĩ mvã 'ĩ rĩ, gólã â'dô â'dó'á cú lédrě-lédrě ădũkũ ákô rĩ bê tã lělě gólãkã 'dĩ sĩ.

21

Tã Yésũ drĩ íyĩ â'dázó kpá ó'dĩ lãjó'bá íyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ

¹ Gõ'dá kãyĩ ázã sĩ, Yésũ drĩ kpá íyĩ â'dázó ó'dĩ lãjó'bá íyĩkã nĩ-drĩ-lã-rĩ rĩ 'bá yĩ drĩ ĩ'bĩ 'ěrě ĩmbã sĩ ĩĩmvũ ândrě zĩlĩ Gãlĩláyã* rĩ 'á.

² Nĩnĩ gólĩyĩkã ĩ'bĩ 'ėlé ĩmbã sĩ 'dĩ rĩ, tã lã â'dô trá nõtĩ. Lãjó'bã nĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ rũ lã ĩyĩ, Sĩmõnã Pétěrõ, Tórnã, Nãtãnelě 'bãlě bê Kãnã lě 'bá ró Gãlĩláyã 'álã rĩ, Zěbēdáyõ rĩ mvã yĩ Yãkóbã gõ'dã Yōwánĩ bê, gõ'dã kpã lãjó'bã rĩ ázã 'bá yĩ bê, rĩ'á ĩyĩ ndrĩ 'dó võ ãlô 'á.

³ Pétěrõ drĩ ngãzó tã átalé lãjó'bã ázĩ íyĩkã nĩ-kázĩyã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Má lě árnákã trá nĩ'á ĩ'bĩ 'ėlé ĩĩmvũ ândrě nã 'álã." Gõ'dã lãjó'bã ázĩ gólãkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã-drĩ lógõzó gólã drĩ kĩ, "Mã â'dô nĩ'á ní bê, mã nĩ ró kpã ĩ'bĩ 'ėlé." Gõ'dã ĩtĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngãzó nĩlĩ cãlé ĩĩmvũ ândrě 'dĩ tĩ 'á tólã. Gõ'dã gólĩyĩ cã bê tólã rĩ, drĩlĩyĩ nĩzó kólóngbõ sĩ ĩĩmvũ ândrě 'dĩ drĩ sĩ ĩ'bĩ 'ê bê ngãcĩ gĩrĩ, gõ'dã gólĩyĩ úsú ĩ'bĩ ãlólã kô.

⁴ Gõ'dã võ drĩ drĩ 'bãrě pówã rĩ 'á, drĩlĩyĩ Yésũ rĩ ndrězó âdrě'á ãnyĩ 'á'á lě drĩ lésĩ ĩĩmvũ ândrě 'dĩ tĩ, gõ'dã gólĩyĩ nĩ kô kĩ nĩ rĩ, 'dĩ â'dô Yésũ ĩ'dĩ, tãlã ngã ăwũ drě dódó ôjĩlã ndrězó nĩlĩ tõ rĩ kô.

* 21:1 21.1 Rómã lě 'bá yĩ zĩ ĩĩmvũ ândrě 'dĩ Tĩbérĩyã.

⁵ Gō'dá nīngá sī, kôro Yésū drī tā ijízó gólīyī tī kī, “Ámā âdrúpī yī, nī ūrū ĩ'bi fī té trá yā?” Gō'dá drīlīyī tā-drī lôgôzô Yésū drī kī, “'É'ē, mā rú âlôwálâ kó kô.”

⁶ Gō'dá ĩtī rī, Yésū drī tā-drī jázó gólīyī drī kī, “Nī 'bê drē ĩmbá âníkâ 'dī gôlé drī-ágó drī 'álâ ró.” Gō'dá gólīyī drī gôzô ĩmbá ĩyíkâ 'dī 'bêlé, ôzô Yésū drī âtálé trá rī kâtī. ĩtī, tā lâro ró rī, drīlīyī ĩ'bi rûzô dûu ĩmbá ĩyíkâ 'dī 'á. Gō'dá nīngá sī, gólīyī ngá bê ĩmbá âsélé gôlé kôlóngbô 'álâ rī, gólīyī âsé gō'dá kpī, tâlá ĩ'bi 'dé trá dûu 'á lâ.

⁷ Gō'dá lâjó'ba gólâ Yésū drī lêlé rôo rī ndrê bê ĩ'bi ĩyī drī âsélé dûu 'dī rī, kôro gólâ drī nīzô lâ kī, ôjlâ âdré 'bá 'á'á lésī 'dī Yésū ĩ'dī. Gō'dá gólâ drī tā âtázó 'wââ Pétêrô drī kī, “Wûu, âgô rī 'bá âdrélé nâ Kúmu âmakâ Yésū ĩ'dī!” Gō'dá Pétêrô ârīlī bê tā kī'á nī rī, âgô rī 'bá âdrélé 'á'á lé drī lésī nâ kúmu ĩyíkâ Yésū ĩ'dī rī, 'wââ ró gólâ drī ítá íyíkâ ūrûkâ 'bá yī drīlâ ângilī trá volé ĩ'bi 'êzô rī âtrôzô sôlé yī rú, gôzô wâlê ĩmvû ândrê 'dī 'á gbôjô yâlê nīzô Kúmu Yésū ngálâ ĩmvû tī 'álâ íyī âzī-âzī yī âyéle kôlóngbô 'á ĩmvû ândrê 'dī 'á tólâ.

⁸ Gō'dá âzī-âzī lâ yī drī ĩyíkâ ânīzô kôlóngbô sī, ĩ'bi tībê drīlīyī rûlī ĩmbá 'á dûu 'dī âsélé kpá fôzô ĩ'dī bê lâ 'á'á 'álâ Yésū ngálâ. Vô gólīyī drī ĩ'bi rûzô 'dī jêé 'á'á lé drī rú sī kô.*

⁹ Gō'dá gólīyī câ bê 'á'á lésī rī, gólīyī drī gôzô ârīlī kôlóngbô 'ásī, gólīyī drī lâsī ândrâ-ândrâ ndrêzô cú ĩ'bi bê drī lâ 'á lô'bí'á, gō'dá kpá âmbâtâ bê.

¹⁰ Gō'dá kôro Yésū drī tā âtázó gólīyī drī kī nī rī, “Nī âjī ĩ'bi ânī drī rûlī 'dī ūrûkâ 'bá yī nôlé.”

¹¹ Gō'dá Pétêrô ârī tā 'dī bê rī, kôro gólâ drī ngázó fīlī kôlóngbô 'álâ kpá ó'dī, gō'dá gólīyī drī ĩmbá tī rûzô lâjó'ba âzī 'dī 'bá yī bê âsélé ívī 'álâ ĩmvû lésī. Gō'dá gólīyī âsé ĩmbá bê cú ívī 'álâ rī, gólīyī drī ĩ'bi tândī ūsúzó 'á lâ dûu, ndrī 'dó rī'á kámâ-âlô-nyâ'dī-rī-drī-lâ-ngâ-mûdrī-drī-lâ-nâ (153). ĩ'bi tândī âmbâ-âmbâ lâ â'dô bê gbô lé dûu ĩmbá 'dī 'á rī, ĩmbá 'dī ôkī kô âlôlâ. Gō'dá Pétêrô drī ĩ'bi 'dī ūrûkâ 'bá yī âtrôzô fêlé Yésū drī.

¹² 'Dīl vósī, Yésū drī tā âtázó gólīyī drī kī, “Nī ânī ngá nyâlê.” Nīngá sī rī, gólīyī ĩjī tā kī'á nī rī, gólâ â'dī ĩ'dī yā rī kô, tâlá gólīyī trá ndrī lâro-lâro ró, tâlá gólīyī nī trá kī, 'dīl Kúmu Yésū gólâ drâ 'bá trá, gō'dá līdrī 'bá kpá trá ôdrâ 'ásī rī ĩ'dī.

¹³ Nīngá sī, gólīyī ânī bê ĩyī ndrī rīlī vûdrī rī, Yésū drī ngázô nī'á ĩ'bi lô'bí 'bá trá gō'dá âmbâtâ lâ bê 'dī trôlé fêlé gólīyī drī nyâlê.

* 21:8 21:8 Ôlâ pá lâfálê sī rī â'dô 'bâ'á kámâ-âlô.

14 'Dĩ rĩ'á Yésũ rĩ rù â'dâ-â'dâ ândâlâ nâ lâ lâjóbá íyíkâ drí lîdrí-lîdrí gólâkâ ôdrâ 'ásĩ rĩ vósĩ rĩ ì'dĩ.

Tã Yésũ drí Pétěrô rĩ âtízó rĩ

15 Gõ'dá gólîyî nyâ bê ãyî ngá ndrĩ ndêlé rĩ, Yésũ drí ngâzó tã âtálé Pétěrô drí kî, "Sĩmónã Pétěrô Yōwánĩ rĩ mvá, ní lě mâ lâvũlî kôrô yã?" Gõ'dá Pétěrô drí tã-drĩ lôgôzó gólâ drí kî, "Áwô Kúmú, ní nĩ trá kî, má lě nĩ trá." Gõ'dá ìtí rĩ, Yésũ drí tã âtázó kî, "Ôzô ã'dô bê trá ìtí rĩ, 'dôvó ní ndrê kâbîlîkî ámakâ vó lâ."

16 'Dĩ vósĩ, Yésũ drí Pétěrô rĩ ìjízó kpá ó'dí 'wãâ ró kî, "Pétěrô, tã pătĩ ró, ní lě mâ trá yã?" Pétěrô drí tã-drĩ lôgôzó kî, "Kúmú, ní nĩ trá tãndí ró kî, má lě nĩ trá." Gõ'dá Yésũ drí gôzó kpá tã âtálé kî, "Ôzô ní ôlě mâ trá pătĩ rĩ, 'dôvó ní ndrê kâbîlîkî ámakâ vó lâ tãndí ró."

17 Gõ'dá Yésũ drí tã ìjî ãlô-ãlô 'dĩ ìjízó kpá ó'dí Pétěrô tĩ ândâlâ nâ lâ ró kî, "Pétěrô, pătĩ-pătĩ ró, ní lě mâ fĩ trá yã?" Tã ìjî 'dĩ 'bã Pétěrô gõ'dá trá â'dólé tã ìsũ ró kpá ìzã ró, tãlâ Yésũ ìjî tã ìjî ãlô-ãlô 'dĩ trá ândâlâ nâ gólâ tĩ. Gõ'dá ìtí Pétěrô drí tã-drĩ lôgôzó kpá kî, "Kúmú, ní nĩ tã trá ndrĩ. Ní nĩ trá kî, má lě nĩ fĩ trá pîpîsîlî ãlô sî!" Gõ'dá Yésũ drí gôzó kpá tã âtálé kî, "Ôzô pătĩ-pătĩ ró ní ôlě mâ trá rĩ, 'dôvó ní ndrê kâbîlîkî ámakâ 'dĩ 'bá yĩ vó lâ yĩ tãndí ró."

18 Nĩngá sî, Yésũ drí tã âtázó Pétěrô drí zãâ bậđĩ kî, "Pătĩ-pătĩ ró, má âtã ní drí, Pétěrô, kậyî ní drí 'bãzó drê ãgô ãnjĩ ró ìfĩ bê rĩ, ání nyãnyã, ní rĩ trá ítã ánikâ sôlé ní rù, gõ'dá ní rĩ kpá trá lâmũlî lậtĩ ní drí lêlé rĩ yĩ 'ásĩ. Gõ'dá ní ôtĩrĩ cãã ãrãkã ró rĩ, ôjîlã ãzã â'dô ání drĩ rũ'á nĩ lâsélé nĩzó vó gólâ ní drí lêlé nĩzó 'álâ kô rĩ 'álâ."

19 Gõ'dá Yésũ âtã úlî mănĩgô 'dĩ Pétěrô drí ìtí 'dĩ rĩ, ã'dô ró bê gólâ rĩ ìfĩ ìmbálé ôdrâ lâràkô gólâ 'ê 'bã â'dólé gólâ drí ìzátũ rĩ tãsĩ.* 'Dĩ rĩ â'dálé kî, gólâ Pétěrô ìnjĩ Ôvãrĩ trá. Ôzô Pétěrô rĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ ôndrê gólâ trá fĩ ãtũ'á ôdrâ lâràkô ìtĩ 'dĩ 'á rĩ, gólîyî â'dô Ôvãrĩ rĩ rù lũyĩ'á. Gõ'dá nĩngá sî, Yésũ drí tã âtázó Pétěrô drí kpá kî, "Nĩ ârĩ úlî ámakâ, gõ'dá ní 'dê má vó pîpîsîlî ãlô sî."

20 Gõ'dá ìtí rĩ, Pétěrô drí gôzó ìfĩ jãlé vólé, drílâ ìfĩ 'bêzó lâjóbá gólâ tĩbê Yésũ drí lêlé rôô rĩ rù. Lãjóbá rĩ gógó 'dĩ rĩ'á âní'á vólé gólîyî vó. Lãjóbá rĩ 'dĩ kpá ì'dĩ tĩbê íyĩ âtĩ 'bã Yésũ rù* kậyî gólîyî drí rĩzó ngá nyãnyã ãđũkũ nyãlé Yésũ yĩ bê drê ãkpãkã'dã úfũ drê Yésũ kô, gõ'dá kpá tã ìjî 'bã kĩ'á nĩ rĩ, "Kúmú, ã'dĩ â'dô ání drĩ-bã fê'á nĩ yã rĩ."

* **21:19 21.19** Úlî mănĩgô 'dĩ tã ìfĩ lâ kî, áã'dô Pétěrô rĩ rũ'á 'bãlé gặnặmặ fặlặ vólé. * **21:20 21.20** Nĩ zị Yōwánĩ 13.21-25 lâjóbá 'dĩ nĩzó.

²¹ Gõ'dá Pétērō ndrê lājó'bán 'dī bē rī, Pétērō drí tā ìjízó Yésū tị kī, “Kúmú, ā'dô tā ā'dô gõ'dá ā'dó'á nī lājó'bán rī 'bán ānīlī nā bē, āā'dô kpá gólá rī fũ'á yā?”

²² Gõ'dá Yésū drí tā-drī lôgõzó Pétērō drí kī, “Má âtâ kpá ó'di ní drí, Pétērō, ní 'ê tā má drí âtálé ní drí 'èlé rī ì'dī. 'Dīlī ā'dó kô tā áníkâ ì'dī, òzô má òlê gólá òdrā kô bũũ kâyị má drí 'èzó àgòlé rī tú rī. Tā áníkâ bē 'á lâ yā? Nī rī gógó, ní ârī úlī ámakâ ì'dī.”

²³ Úlī 'dī 'bán yī tāsī rī, tā ârī 'bán Yésū kâ rī 'bán yī drí tā ìsũzó kī, Yésū òkī, lājó'bán yī drí lélé rōô 'dī òdrāá kô. Tákô úlī Yésū drí âtálé Pétērō drí 'dī ífí lâ ā'dó íyíngá ìtí kô. Ífí lâ kī íyíngá, òzô yī Yésū òlê lājó'bán 'dī drí rīlī lédrê-lédrê ró bũũ kâyị yī rī gógó Yésū drí àgõzó àngó nō 'á rī sī rī, 'dīlī ā'dó kô tā Pétērō kâ ì'dī.

²⁴ Lājó'bán gólá Yésū drí lélé rōô 'dī ìgī tā nō nī, gõ'dá gólá ndrê tā 'dī 'bán yī trá rū 'èrê 'á ndrī. Gólá ìgī nō tā pătị-pătị 'ì. Âmâ tā ârī 'bán gólīyī sịsị-lésī rī yī nị gólá trá, gólá ìtú vósị cé rī íyíkâ zāā tā mbị pătị-pătị rī âtálé ì'dī.

²⁵ Nōô trá úlī ădũkũ ìgīlī búkũ nō 'á rī ì'dī. Yésū 'ê tā ăzâ 'bán yī trá dũũdũ àngó nō 'á nōngá, tībê má drí ìgīlī búkũ nō 'á kô rī. Òzô tí má òró tā rī 'dī 'bán yī ìgīlī ndrī rī, òjílā ndrī àngó 'á rī ícá kô nịlā, tálā búkũ lâ ā'dô 'bán 'á ạngí ró lậvũlị kôrô. Ì'dī 'dī.

Tã 'ē'ē lājó'ba kâ Tã 'Ē'ē

Tã 'ē'á zîlâ nîlî sîsî rî

Nôô rî'á búkû Lúkâ kâ rî lâ ró îgîlî ôjîlâ âmbá rú bê Tîyôfilê rî drí rî î'dî. Búkû nô 'á rî, rî'á 'dó í'dígówá tã gólîyî rî 'bá rû 'êlé Yésû rî ôdrâ gô'dá kpá ngângâ lâ bê rî vólé sî rî î'dî. Í'dígówá 'dî rî'á tã gólâ lājó'ba yî drí ûjûzó 'ē'á tã 'bâ'bâ âdûkû Yésû kâ gólîyî drí kî'á nî rî gólîyî ôlâ'bû îyî Yêrôsâlemâ lésî 'bâdrî 'ásî ndrî rî ârílî rî î'dî. Gô'dá kpá tã gólâ Líndrí Tândí Ôvârí kâ drí gólîyî vó ndrêzó, gô'dá kpá mbârâkâ fêzó kânîsâ drí gô'dá drî-'bá lâ yî bê rî.

Lājó'ba yî drí tã gólâ Yésû drí â'dózó tótó ôjîlâ Yúdâ yî kâ drí kô, bê-rî ôjîlâ ôrî ângó drî rî 'bá yî drí ndrî rî îlîzó. Kápîtâ 15 â'dâ tã gólâ lājó'ba yî drí rû ê'bézó Yêrôsâlemâ 'á, gô'dá drîlîyî tã-drî lêzó tã 'dî 'á rî î'dî. Gô'dá drîlîyî drî-âcê fêzó Póôlô drí â'dózó lājó'ba ró ôjîlâ gólîyî â'dó 'bá kô ôjîlâ Yúdâ yî kâ ró rî 'bá yî drí. Gô'dá nîngá sî rî, ngá âzâ îcá kô tã âtî-âtî tândí lôgálê lâ'bú âkó vó 'ásî ndrî.

Gô'dá kápîtâ 21 'ásî 'bûû âdûkû lâ 'álâ rî, îyîkâ tã kúmú ngîngî gólîyî rî 'bá tã Póôlô kâ kîlî rî 'bá yî kâ î'dî, gô'dá kpá tã gólâ rû 'ē 'bá Póôlô rî jôjô Rómâ 'álâ nî'á tã lâ kî rî bê.

¹ Kúmú Tîyôfilê, úlî gólîyî má drí îgîlî ní drí búkû drî-káká ámakâ rî 'á rî â'dô îyî trá ndrî tã gólîyî Yésû drí îtôlé 'êlé gô'dá kpá tã gólîyî gólâ drí îtôzó ôjîlâ lîfî îmbalé î'dî sî lâ rî yî î'dî,

² cālê bûûû kâpî gólâ Ôvârí drí gólâ rî trôzó ûrú 'álâ rî 'á. Gô'dá âkpâkâ'dâ Ôvârí trôô drê gólâ ûrú 'álâ kô rî, Líndrí Tândí Ôvârí kâ drí gólâ rî 'bâzó tã â'dalé lājó'ba gólâkâ gólâ drí nîlî trá sîsî tã gólîyî Ôvârí drí lélê gólîyî drí 'êlé rî yî tāsî.

³ Yésû rî ôdrâ gô'dá kpá gólâ rî lîdrî-lîdrî vólé drî 'ásî, gólâ rî trá înyákú drî nîngá kâpî nyâ'dî-rî îyî nyâányâ â'dalé lājó'ba íyîkâ rî 'bá yî drí ândâlâ dûû, tâlâ 'dîlî gólîyî ûnî ró dódó kî, pâtîî yî rî'á lédrê-lédrê ró. Lājó'ba 'dî 'bá yî ndrê îyî gólâ trá, gô'dá gólâ rî trá rî'á tã ûrûkâ 'bá yî âtálê gólîyî drí tã gólâ Ôvârí drí ôjîlâ 'bâzó â'dolé kûmû íyîkâ zêlé rî tāsî.

Tã Líndrí Tândí Ôvârí kâ drîlâ tã lâ 'bâlê ngá fêfê ró rî tāsî

⁴ Nĩngá sĩ, kâýì àzâ sĩ, Yésũ yì ê' bê rû bê ngá nyălê lăjó' bá íyíkâ rĩ 'bá yì bê rĩ, drílâ tâ 'băzó gólíyì drí kĩ nĩ rĩ, "Mĩ rĩ drê tăkô Yêrôsălémă 'á nōngá fínyáwá, gô'dá nĩ tē ró Líndrí Tăndí gólâ âmă átá drí tâ lâ 'bălê trá sısı kĩ, yì âă'dô âfê'á lâ mbârâkă sölê ânî 'á rĩ.

⁵ Sısı rĩ, Yôwănĩ 'ê băbătízĩ íyíkâ ôjílă drí lĩmvũ sĩ, gô'dá kâýì fínyáwá volé drĩ 'ásĩ rĩ, Ôvărĩ â'dô íyíkâ băbătízĩ 'ê'á ânî drí Líndrí Tăndí íyíkâ sĩ."

Tã Yésũ rĩ trôzó úrú 'álâ kûlûndûndû ró rĩ

⁶ Gô'dá kâýì àzâ sĩ, lăjó' bá Yésũ kâ úsũ íyì rû bê ó'dí gólâ bê rĩ, drílíyì gólâ rĩ lĩjízó kĩ nĩ rĩ, "Kúmú âmákâ, nōô trá ĩ'dĩ ngbăangbănô kâýì gólâ ní drí 'bălê â'dózó kúmú ăngĩ âmákâ ró, gô'dá ôjílă âmákâ Īsĩră' élê kâ 'bălê 'bădrĩ âmákâ trölê ôjílă lídí drígá sĩ rĩ ĩ'dĩ yă?"

⁷ Gô'dá gólâ kĩ gólíyì drí rĩ, "Ămă átá cé ĩ'dĩ élê â'dô â'dó'á nĩ drĩ-ăcê bê kâýì tâ 'dí 'bá yì drí 'êzó â'dolé rĩ 'bă'á nĩ. Īcă kô ânî drí kâýì tâ rĩ 'dĩ 'bá yì drí 'êzó rû 'êlê rĩ nĩlĩ.

⁸ Gô'dá nĩ ârĩ drê tâ nō. Líndrí Tăndĩ Ôvărĩ kâ â'dô â'dé'á ânî drĩ mbârâkă sölê ânî 'á, tâlă nĩ nĩ ró bê â'dolé ĩfĩ drĩ 'bá ró má drí, tâ âmákâ â'dalê ôjílă Yêrôsălémă 'á rĩ drĩ nōngá, gô'dá vō ũrûkă 'bá yì Yūdăyă kâ 'ásĩ ndrĩ, gô'dá 'bădrĩ zĩlĩ Sămărĩyă rĩ 'álâ, nĩngá sĩ rĩ, ôjílă 'bădrĩ âzâ 'bá yì kâ drĩ ndrĩ."

⁹ Gô'dá Yésũ âtalê bê úlĩ 'dĩ 'bá yì ndrĩ rĩ, Ôvărĩ drí gólâ rĩ trôzó nĩzó úrú 'álâ nyê kûlûndûndû ró. 'Dĩ lăjó' bá gólâkă rĩ 'bá yì ĩfĩ drĩ lâ yì 'á. Nĩngá sĩ, mbârăsăsă drí gólâ rĩ lĩmózó lăpĩlĩ, gô'dá gólíyì ĩcă kô gólâ rĩ ndrêlê kpá ó'dí.

¹⁰ Yésũ ôtirĩ rĩ nĩlĩ 'bũũ 'álâ rĩ, gólíyì zăă rĩ'á gólâ rĩ vō ndrê'á. Nĩngá sĩ 'wăă, âgô âzâ 'bá yì rĩ sô íyì ítă mvêêmvê kpĩrĩ-kpĩrĩ 'ĩ, drílíyì âgázó âdrêlê gólíyì gără drĩ 'á.

¹¹ Gô'dá ôjílă rĩ 'dĩ 'bá yì drí ngăzó tâ âtalê kĩ nĩ rĩ, "Ănĩ ôjílă Gălĩlăyă kâ nō 'bá yì, nĩ ĩsũ tâ kô. Yésũ rĩ gólâ ânî drĩ ndrêlê trá tō nĩrĩ 'á 'bũũ 'álâ nă, kâýì àzâ sĩ, gólâ â'dô âgô'á kpá ó'dí ăngó nō 'á, kpá nyê ôzô lătĩ gólâ ânĩ drĩ gólâ rĩ ndrêzó trá nĩrĩ 'á volé 'dĩ tí. Gô'dá ngbăangbănô, nĩ rĩ âdrêlê rĩ'á vō ndrêlê 'bũũ 'álâ ró kô. Tă ndê rû trá!"

Tă gólâ Mătĩyă rĩ nĩzô lăjó' bá ró Yúdă rĩ vō 'á rĩ

¹² Tă rĩ 'dĩ â'dô trá únĩ gólâ fê dô kâ zĩlĩ ôlívĩ rĩ bê rĩ drĩ 'álâ, vō rĩ 'dĩ jêê kô, â'dô 'bă'á ôzô áyágá ălô kătĩ Yêrôsălémă rú sĩ. Tólă sĩ, lăjó' bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yì drí ngăzó gólê fĩlĩ jăřĩbă Yêrôsălémă kâ rĩ 'álâ.

¹³ Gólíyì mbă trá nĩlĩ jó 'alê úrú lésĩ gólíyì drí rĩzó rĩlĩ rĩ 'á lâ. Lăjó' bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yì rú lâ yì rĩ'á ĩ'dĩ nō: Pétêrô, Yôwănĩ, Yăkóbă, Ăndĩrĩyă, Fĩlĩpô, Tômă,

Bâtôlôméyô, Mátáyô, Yākóbā Ālāpáyā, Sīmónā,* gô'dá Yúdā* Yākóbā.

¹⁴ Gólīyī rī trá rû ê'bélé vō ālô 'á rātāā 'ēlé kpākā ālô pīpīsīlī ālô sī ōkó gólīyī rī 'bá lāmúlī Yēsū yī bē rī 'bá yī bē, gô'dá Mārīyā Yēsū rī āndrē ró rī, gô'dá Yēsū rī ādrúpī yī bē.

¹⁵ Nīngá sī, kạyị āzā sī, ōjīlā gólīyī tã lē 'bá trá Yēsū 'á rī 'bá yī drī ngāzō rû ê'bélé tũ vō ālô 'á. Gólīyī rī'á ōzō kámá-ālô-drī-lā-nyā'dī-trá kâtī. Nīngá sī, Pétērō drī ngāzō ādrélé ũrū tã átálé gólīyī drī kī nī rī,

¹⁶ "Ámā ādrúpī yī ámā izó yī bē, ícā trá úlī Ôvārī ká gólīyī ígīlī trá tã ígī-ígī íyíkā 'á nō drī rû 'ēlé Yúdā drī. Ākū ró ākū ró nā rī, Línđrī Tāndī gólākā 'bā kúmú Dậwúđī trá tã átálé tã 'ē 'bá rû 'ēlé ậtị 'á là vō Yúdā ká lājó'bá ró rī tāsī, Yúdā gólā ậjú 'bū 'bá yī ātrō 'bá Yēsū rī rūlī rī,

¹⁷ kpálé Yēsū nīlī bē Yúdā rī gógó 'dī trá nī lājó'bá ró lōsī 'ēlé āmā āzī-āzī ró rī."

¹⁸ (Pétērō rī rī'á úlī 'dī 'bá yī átálé Yúdā rī ōdrā tāsī, tãlā ófélé bē lāfā gólā Yēsū rī gī ká ró Yúdā drī rī, gô'dá drīlā ạmvú gīzō ī'dī sī là. Nīngá sī, kạyị āzā sī, Yúdā drī drāzō ạmvú rī 'dī 'á tólā. Gólā 'dē vūdrị gô'dá 'á là drī fūzō kpēéré, fīlī là drī ậtūzō ādrū ãnyákú drīlī.

¹⁹ Ōjīlā ndrī gólīyī rī 'bá Yērōsālēmā 'á là rī 'bá yī drī Yúdā rī ōdrā tã 'dī árizó. Gô'dá gólīyī drī ạmvú rī 'dī rú là zīzō tị íyíkā rī sī kī, *Ākélē Dámā*, tã ífī là kī, Ậmvú Ārī ká.)

²⁰ Nīngá sī, Pétērō drī tã átázó kpá ó'dī Yúdā rī tāsī kī, "Ígī trá ākū ró Lôngó Dậwúđī ká 'á kī nī rī, 'Jó gólākā ōrī ngbōrōngólô tākó ítī ōjīlā āzā ākó 'á là.'

Lôngó 69.25

Gô'dá ígī kpá trá tólā lôngó āzā rī 'á kī,

'Ōō'bā ōjīlā āzā vō íyíkā lōsī 'ē ká rī 'á.'

Lôngó 109.8

²¹⁻²² "Ítī tãlā úlī 'dī 'bá yī tāsī rī, má átā ānī drī kī nī rī, ícā trá āmā drī ōjīlā āzā nījzō â'dólé āmā bē, gólā â'dó 'bá līfī drī 'bá ró Yēsū rī līdrī-līdrī ōdrā 'ásī rī tāsī. Ícā trá āmā drī ōjīlā āzā â'dó 'bá āmā lāmū-āzī ró kạyị ndrī āmā drī lāmúzō Kúmú āmākā Yēsū bē ítū gólā Yōwánī drī gólā rī íbábátízāzō rī 'á cālē būū kạyị Ôvārī drī gólā rī trōzō volé ũrū 'á là rī 'á rī nījī'á ī'dī."

²³ Ítī rī, ōjīlā rû ê'bé 'bá 'dī 'bá yī drī tã ísū íyíkā āđūkū là trōzō 'bālē ōjīlā rī rú. 'Dīlī rī'á Mātiyā gô'dá āzā là gbō Yōsépā Sábā rī mvá ró rī'á zīlā kpá Yúsētū rī.

* 1:13 1.13 Sīmónā ī'dī gólā fī 'bá trá ōmā 'á ậjú 'būlī 'bặdrị íyíkā tāsī rī. * 1:13 1.13 Yúdā kpá zīlī Tādēyō rī.

²⁴ Nĩngá sĩ, drĩlĩyĩ ngăzô rătăã 'êlé Ôvârĩ drĩ kĩ, “Kú mú ămákâ, ní nĩ tã ãsũ ôjĩlã kâ ndrĩ gólĩyĩ pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ nĩ. Ítĩ rĩ, ní â'dâ ămâ drĩ gólĩyĩ rĩ nô 'bá yĩ lăfálé 'ásĩ ní drĩ njĩlĩ trá

²⁵ lôsĩ lăjô'bá Yésũ kâ rĩ kâ 'êlé Yúdă rĩ vò 'á rĩ, tălâ Yúdă âyê lôsĩ 'dĩ trá, gô'dá nĩzô vò gólâ ní drĩ nĩlĩ cé nĩ rĩ 'á.”

²⁶ Nĩngá sĩ, gólĩyĩ drĩ gômárlĩ vũzô ì'dĩ ôjĩlã âlô rĩ njĩzô. Gô'dá ãtĩ rĩ, gômárlĩ drĩ Mătĩyã rĩ vũzô ì'dĩ â'dólé lôfĩlĩ lăjô'bá Yésũ kâ ró Yúdă rĩ vò 'á. Gô'dá gólĩyĩ â'dô trá lăjô'bá ró mùdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ Mătĩyã sĩ.

2

Ânĩ-ânĩ Líndrĩ Tândĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ mbârâkă fêlê ôjĩlã tã lē 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ

¹ Kăyĩ kărámă Pēnītākósītĩ* rĩ kâ âcâ bê rĩ, ôjĩlã gólĩyĩ ndrĩ tã lē 'bá trá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ rũ ê'bézô vò âlô 'á Yērôsălēmă 'ălă.

² Nĩngá sĩ, 'wăă drĩlĩyĩ ngă âyĩ ămă ârízô úrú lésĩ, 'ũ'ũ lâ â'dô trá ôzô ãlĩ gólâ vĩ 'bá mbârâkă sĩ rĩ kătĩ. Gô'dá ôjĩlã ârĩ ngă âyĩ rĩ 'dĩ trá vò gólĩyĩ drĩ rĩzô rĩlĩ rĩ 'ásĩ ndrĩ.

³ Gô'dá gólĩyĩ drĩ ngă gólĩyĩ â'dó 'bá ôzô lăsĩ lăndră mbêlê-mbêlê rĩ kătĩ rĩ ndrêzô lăfálé cã'á nĩzô rĩlĩ âlô-âlô gólĩyĩ drĩ cĩ cé tĩtĩ.

⁴ Nĩngá sĩ, Líndrĩ Tândĩ Ôvârĩ kâ drĩ ânĩzô mbârâkă íyĩkă fêlê gólĩyĩ drĩ, gô'dá drĩlă gólĩyĩ 'băzô rĩ'á úlĩ âtálé âlô-âlô tĩ lídĩ gólĩyĩ drĩ nĩlĩ âkũ lâ sĩ kô rĩ 'bá yĩ sĩ.

⁵ Jărlĩbă Yērôsălēmă kâ 'á tólă rĩ, ôjĩlă Yúdă yĩ kâ gólĩyĩ ânĩ 'bá trá 'bădrĩ dũũ ngĩngĩ 'ásĩ Ôvârĩ rĩ írătălé rĩ 'bá yĩ kpă bê rĩ'á ãyĩ dũũ.

⁶ Gô'dá ôjĩlă ârĩlĩ bê úlĩ tã lē 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ'á âtálă tĩ ngĩngĩ sĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngăzô rũ ê'bélé âcálé ôjĩlă ãtĩlĩlĩ ró. Ítĩ rĩ, ôjĩlă ãtĩlĩlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ nĩlĩ tã rũ 'ê 'bá 'dĩ kô, tălă tã lē 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ lăfálé 'ásĩ âlô-âlô rĩ'á úlĩ âtă'á tĩ ôjĩlă rĩ 'bá úlĩ rĩ 'dĩ ârĩlĩ rĩ 'bá yĩ kâ sĩ.

⁷ Tălă tã rĩ 'dĩ tăsĩ, ôjĩlă tĩ drĩ â'dızô ndrúndrú. Gô'dá drĩlĩyĩ ngăzô rĩ'á tã âtálé ãyĩ lăfálé 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, “Nôô íyĩkă â'dó 'bá tã lârákô 'ĩ yă? Ôjĩlă gólĩyĩ rĩ 'bá úlĩ âtálé nongă nô, gólĩyĩ rĩ'á ãyĩ ndrĩ Gălĩlăyă lē 'bá 'ĩ.

⁸ Ícâ ángô tĩ ró gólĩyĩ drĩ úlĩ âtázô tĩ ămă nyăányă kâ rĩ 'bá yĩ sĩ yă?

* **2:1 2.1 Pēnītākósītĩ** Úlĩ 'dĩ ãtô kâ kĩ, “ 'kăyĩ nyă'dĩ-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-mùdrĩ' ”. Kăyĩ nyă'dĩ-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-mùdrĩ 'dĩ ãtô kăyĩ rătăã kâ gimă kărámă lăvũ-lăvũ kôró kâ rĩ kâ rú sĩ. Kărámă Pēnītākósītĩ kâ 'dĩ rĩ'á âyĩkô âdrúgú zĩlĩ gămĩyă rĩ nõ kâ 'ĩ.

9-11 Nõngá rî, âmâ bê rĩ'á 'bădrĩ ngĩngĩ nõ 'bá yĩ 'ásĩ, Pārātíyā, Mēdiyā, Ēlāmā, Mōsōpōtāmīyā, Yūdāyā, Kāpādōsīyā, Pónītō, Āsīyā, Fārīgīyā, Pāmbīlīyā, Māsīrī, Kēretē, Sāwōdiyā, gō'dá kpá vō gārā drī āzā Lībīyā ká rī ānyī jārībā Kīrenē ká rī rú, gō'dá Rómā lēsī rī, rĩ'á âmā gólīyī pātī Yúdā ró rī, gō'dá gólīyī rú jā 'bá trá Ôvārī rī ĩnjīlī â'dā tã Yúdā yī ká ró rī 'bá yī. Âmā ôjīlā ndrī 'bădrĩ tĩ ngĩngĩ nõ 'bá yī ká nõ, ârī ôjīlā rī 'dī 'bá yī trá rĩ'á úlī âtá'á ĩyī tĩ ngĩngĩ âmā nyāányā ká sī tã ạngĩ Ôvārī drī 'êlé trá rī 'bá yī tāsī."

12 Ītī rī, ôjīlā ndrī ô'bí 'dī 'bá yī, tĩ lâ yī drī â'dízó tã rī 'dī drī sī, gō'dá tã 'dī drī gólīyī drī lījāzó. Gō'dá gólīyī drī ngāzó rĩ'á tã ĩjīlī ĩyī vō 'ásĩ kī nĩ rī, "Tã ĩfī tã lârākô rĩ 'bá rú 'êlé nõ ká â'dô 'ĩ yā?"

Tã Pētērō drī tã lârākô 'dī tã ĩfī lâ â'dázó ôjīlā ĩtīlīlī 'dī 'bá yī drī rī

13 Gō'dá ôjīlā āzā 'bá yī drī úlī 'dásī âtázó tã lē 'bá Yēsū 'á rī 'bá yī drī kī nĩ rī, "Āyē, ngá ôdrá ôcī gólīyī kpá nĩ nô ĩyīkā â'dô 'ĩ."

14 Nĩngá sī, Pētērō yī drī ngāzó âdrélé ũrū lājó 'bá Yēsū ká ũrūkā mūdri-drī-lā-ngā-âlô rī 'bá yī bê. Gō'dá drīlā ngāzó úlī âtálé ngbálá-ngbálá ôjīlā ĩtīlīlī 'dī 'bá yī drī kī nĩ rī, "Ānī, âmā ôjīlā Yúdā yī ká rī 'bá yī, gō'dá kpá ānī āzā 'bá yī gólīyī rī 'bá nõngá Yērōsālēmā 'á rī yī, nĩ ârī drē tã má ngáá nōlé, tālā má ngī ró tã ānī drī ârīlī 'dī ĩfī lâ ānī drī mbĩmbĩ.

15 Nĩ âtā tã kĩ'á nĩ rī, ôdrá ôcī âmā nĩ ôjīlā nô 'bá yī bê â'dô tāsī yā? Drē rĩ'á ĩtú-pá nĩ-drī-lā-sū 'ĩ cĩnó. Ôdrá ĩcā kpá bê ôjīlā cīlī ākpākā'dā cĩnó ĩtī yā? Tã rī 'dī â'dó ĩtī kô. Lĩndrī Tāndī Ôvārī ká 'bā âmā nĩ úlī âtálé tĩ 'dī 'bá yī sī ĩtī.

16 Tã rī 'dī kpá rĩ'á ôzō tã gólā tã ạngũ 'bá Ôvārī ká Yōwélé rī drī ạngũlī trá ăkũ ró nātī kī nĩ rī,

17-18 'Ôvārī âtā kī, "Kâyī ădũkũ rī 'bá yī sī, má â'dô Lĩndrī Tāndī ámakā lōfī'á ôjīlā gólīyī rī 'bá rú ĩ'bũlī má drī rī 'á, vō 'ásĩ ndrī.

Nĩngá sī, ānī mvá ôkó gō'dá āgô ró rī 'bá yī â'dô ĩyī úlī má drī fēlé gólīyī drī rī 'bá yī âtá'á ôjīlā āzā 'bá yī drī.

Má â'dô āgô ānjī gō'dá kpá āgô ārākā ānīkā rī 'bá yī 'bā'á ābī-ābī ābīlī tã ámakā nĩzō 'êlé.

19 Gō'dá má â'dô kpá ngá gólīyī tĩ drī â'dízó drī lâ sī rī yī 'bā'á â'dólé ĩnyákũ drī nõngá, gō'dá kpá 'bũ 'álá.

Nĩ ndrē drē, ārī â'dô â'dó'á gō'dá lăşĩ gō'dá ôcīkā ạnĩ 'bá gũndrĩ-gũndrĩ ĩnyákũ drī lĩmólé rī.

20 Gõ'dá 'bũũ 'álâ rî, íniríkúwá â'dô âsî'á âmvũ ãtú ãfî 'á, gõ'dá párá ãfî â'dô rû jã'á â'dólé kããkã ró õzõ ãrî kâtí.

Tã rî 'dĩ 'bá yî â'dô â'dó'á sîsî, gõ'dá vó lâ sî rî, kâyî ángí rî gógó má drí 'èzõ âgõlé âcálé ãnyákú drĩ ñongá tã õjílâ kã kílî rî drí â'dózó.

21 Gõ'dá gólîyî ndrî áamá zî 'bá ãyî pãlé rî yî, má â'dô gólîyî pã'á pãtĩ ró, tãlâ gólîyî â'dô ró lédrê-lédrê ãdũkũ ákó rî bẽ."

Yõwélẽ 2.28-32

22 "Ãñî õjílâ ámakâ ãsîrã'êlé kã, nĩ ârî úlî ámakâ Yésũ gólâ Nãzãrétã lé 'bá ró rî tãsî nô 'bá yî, tã â'dâ-â'dâ Ôvãrí kã ãñî drí rî kî, Yésũ ã'dî gólâ yî drí ájólé ãñî drí 'díyî pã 'bá ró, tã lârákô gólâ yî drí Yésũ rî 'bãzõ 'êlâ õjílâ pãlé rî 'bá yî sî. Yésũ rî gógó 'è tã lârákô 'dĩ 'bá yî ãñî lâfálé 'á ñongá, gõ'dá mĩ nĩ tã rî 'dĩ 'bá yî trá dódó.

23 Gõ'dá Ôvãrí nĩ tã gólâ ãñî drí 'è'á 'êlâ Yésũ drí rî trá sîsî, gõ'dá ã'dî gólâ drí tã lâ lãzõ ãñî drí kî, nĩ õ'è tã rî 'dĩ 'bá yî Yésũ drí. Ítí rî, Ôvãrí drí gólâ rî áyézõ ãñî drígá, gõ'dá ãñî drí Yésũ rî gógó fëzõ õjílâ tã 'bã'bã Músã kã rî 'bá yî ãñî 'bá kô'dáwá rî 'bá yî drígá ãpálé fê lãlî-lãlî drĩ, ãtí rî, gõ'dá ãñî drí gólâ rî fũzõ.

24 Gõ'dá Ôvãrí ãngá gólâ trá ngá lãzé õdrã kã gólâ rî ãmvú 'bá trá rî 'ásî, gõ'dá gólâ rî 'bãzõ ãlîrîlî, tãlâ õdrã ícá kô tã trólé gólâ drígá sî.

25 Rĩ'á õzõ tã gólâ kúmú ángí Dãwúdĩ drí âtálé ákũ ró nã sî Yésũ rî tãsî rî tí, kî nĩ rî,

'Má ndrê nĩ Ôvãrí Yãkõvã rĩ'á ãnyî má bẽ kâyî vósî cé, tãlâ nĩ rĩ'á ãnyî má bẽ rî drí, ngá ázã ícá kô áamá ãkpókpolólé, gõ'dá kpá áamá 'bãlé â'dólé ãrî ró.

26 Tãlâ tã rî 'dĩ tãsî rî, áamá pĩpĩsîlî â'dî trá ndrúndrú, gõ'dá má lûyî nĩ áyĩkô ámbá sî.

Má â'dô rĩ'á ãfî 'bã'bã sî áamá ávõ tãsî,

27 tãlâ õzõ má õdrã trá rî,

nĩ Ôvãrí õzõ kô áamá ávõ áyê ñalé ló'dé 'á.

Mĩ nĩ trá mã rĩ'á rû ã'bũ 'bá tãndí ánikã rî ã'dî.

28 Nĩ â'dâ lãtî ãlîrî kã õdrã 'ásî rî trá mã drí.

Mã rĩ'á áyĩkô ró, tãlâ nĩ rĩ'á mã bẽ.'

Lôngó 16.8-11

29 "Ámã ádrúpî yî áamá ãzó yî bẽ, mã âtã tã ãñî drí ámã á'bîyá kúmú ángí Dãwúdĩ rî tãsî ándrõ nô trã. Gólâ drã trá ákũ ró nã sî, ó'bã ávõ lâ trá 'bũ 'á, gõ'dá gólâ rî ló'dé rĩ'á ñongá ãnyî ámã bẽ.

30 Mã nĩ trá Dãwúdĩ âtã úlî 'dĩ 'bá yî tã ángũ 'bá ró, tãlâ gólâ nĩ tã Ôvãrí drí tã lâ 'bãlé trá yî drí rî trá. Mĩ ndrê drẽ,

Ôvâri 'bã tã trá lătrítrí ró kǐ nǐ rǐ, 'Má â'dô ôjílă âlô ání
 ózôwá yǐ lăfálé 'ásǐ rǐ 'bă'á â'dólé kúmú ăngǐ ró ôzô ní tí.'

³¹ Dăwúđǐ ndrê tã gólă Ôvâri drǐ 'ê'á 'êlă ătǐ 'á tólă rǐ trá.
 Tălă tã rǐ 'dǐ tāsǐ, gólă drǐ úlǐ nō 'bá yǐ âtázó kǐ nǐ rǐ, 'Ôvâri
 âyé âmă âvô kô ñălé ló'dé 'á', 'dǐ Dăwúđǐ rǐ úlǐ 'dǐ âtálé
 lǐdrǐ-lǐdrǐ ôjílă gólă Ôvâri drǐ ñǐlǐ trá âmă pă 'bá ró ôdră
 'ásǐ rǐ tāsǐ.

³² Mǐ ndrê drê, Yésũ ǐ'dǐ gólă Ôvâri drǐ 'êlé lǐdrǐlǐ ôdră
 'ásǐ rǐ. Âmă ndrǐ lăjó'bá ró rǐ 'bá yǐ ndrê gólă rǐ trôtrô nyé
 kûlûndûndû ró ñızó gôlé úrú 'ală rǐ trá âmă lǐfǐ nyăányă sǐ.

³³ Gô'dá 'dǐ vósǐ, Ôvâri drǐ gólă rǐ trôzô 'bălê íyǐ drǐ-ăgó
 drǐ kúmú ró. Ôvâri âjô Líndrǐ Tăndǐ íyíkă Yésũ drǐ ôzô gólă
 drǐ tã lâ 'bălê trá ăkû ró nă sǐ rǐ kătǐ kǐ nǐ rǐ, yǐ â'dô âjó'á lâ
 rǐ tí. Gô'dá ngbăangbănô rǐ, gólă âjô Líndrǐ Tăndǐ íyíkă 'dǐ
 trá âmă drǐ, ôzô ânǐ drǐ ndrêlé trá gô'dá kpá ârǐlǐ rǐ tí.

³⁴ Mă nǐ trá kǐ nǐ rǐ, kúmú gólă nǐ 'bá cú kûlûndûndû ró
 rǐ â'dó kô rǐ'á kúmú ăngǐ Dăwúđǐ ǐ'dǐ, tălă gólă âtă trá 'díyǐ
 pă 'bă âmăkă tāsǐ kǐ nǐ rǐ,

'Ôvâri Yăkôvă âtă trá Kúmú âmăkă drǐ kǐ,

"Nǐ rǐ mâ lăgătǐ âmă drǐ-ăgó drǐ lésǐ kúmú ró drǐ-ăcê
 bê.

³⁵ Gô'dá má â'dô ăjú-'bă-ăzí áníkă rǐ 'bá yǐ 'bă'á rǐlǐ ání pá
 zêlé." '

Lôngó 110.1

³⁶ Nǐngă sǐ, 'dôvô ânǐ ndrǐ ôjílă âmăkă Ĩsǐră'êlé kă ûnǐ tã
 pătǐ ró kǐ nǐ rǐ, Yésũ* nō gólă ânǐ drǐ îpálé trá fê lălǐ-lălǐ
 drǐ rǐ ǐ'dǐ, gólă ǐ'dǐ Ôvâri drǐ ñǐlǐ 'díyǐ pă 'bá ró rǐ. Gólă
 kpá ǐ'dǐ ôjílă gólă Ôvâri drǐ 'bălê kúmú ró ăngó drǐlǐ ndrǐ rǐ
 ǐ'dǐ. Tă âmăkă ânǐ drǐ rǐ ăđûkû lâ ǐ'dǐ 'dǐ."

*Tă-drǐ gólă ôjílă dũu 'dǐ 'bá yǐ drǐ lôgôlé úlǐ Pétêrô kă rǐ
 'bá yǐ*

tāsǐ rǐ

³⁷ Gô'dá ôjílă dũu 'dǐ 'bá yǐ ârǐlǐ bê úlǐ Pétêrô kă 'dǐ 'bá yǐ
 rǐ, úlǐ 'dǐ 'bá yǐ drǐ gólǐyǐ 'băzô tã ĩsũ ró rôô. Nǐngă sǐ, gólǐyǐ
 rú'bă drǐ âdăzô sôlǐ, gô'dá drǐlǐyǐ ngăzô rú'bă lô'bălê Pétêrô
 drǐ lăjó'bá Yésũ kă âză 'bá yǐ bê kǐ nǐ rǐ, "Âmă âdrúpǐ yǐ,
 mâ â'dô gô'dá â'dô 'ê'á ǐ'dǐ yă?"

³⁸ Ĩtǐ rǐ, Pétêrô drǐ tă-drǐ lâ lôgôzô gólǐyǐ drǐ kǐ nǐ rǐ, "Nǐ
 âdǐ drǐ vólé tă ônjǐ áníkă rǐ 'bá yǐ 'ásǐ, gô'dá íbábátiză ró
 ânǐ bê, tălă nǐ â'dô ró bê ôjílă Yésũ Krístô kă ró. Nǐngă sǐ,

* 2:36 2.36 Pétêrô â'dă tã kǐ nǐ rǐ, úlǐ Dăwúđǐ drǐ rǐ'á âtălă 'dǐ 'bá yǐ â'dô rǐ'á
 Yésũ rǐ tāsǐ.

Ôvârí â'dô tã ònjí ãníkâ rí 'bá yí âyé'á, gô'dá Líndrí Tándí íyíkâ fêzó ãní drí,

³⁹ tãlâ âkû ró nã sî, gólâ âtâ tã trá kî nî rí, yí ãâ'dô Líndrí Tándí íyíkâ âfê'á ôjílâ âmákâ gólíyí yí drí âzílí rí yí drí ndrî, ãní ngbâangbânô nongá nô 'bá yí drí ãní mvá yí bê, gô'dá kpá gólíyí rí 'bá jējē ró rí 'bá yí bê."

⁴⁰ Níngá sî, Pétērô drí tã âzâ 'bá yí âtázó dũũ ôjílâ 'dî 'bá yí drí Yésũ rí tãsî Yésũ rí â'dalé 'díyí pã 'bá ró gólíyí drí, gô'dá gólíyí ârí ró íyí tã Yésũ kâ bê. Gô'dá drílâ kpá rû lô'bâzó gólíyí rû úlí âtâ sî kî nî rí, "Nî 'bã Yésũ ôpâ ãní lângô gólâ 'ê 'bá â'dolé tã ònjí 'bá yí drí rí 'ásî."

⁴¹ Gô'dá ítí, ôjílâ dũũ 'dî 'bá yí drí úlí Pétērô kâ 'dî 'bá yí ârízó, gô'dá gólíyí íbábátízázó. Kâyî rí 'dî sî, ôjílâ tã lê 'bá trá Yésũ 'á rí rí'á íyí ôzô kútũ-nâ kátí, gô'dá gólíyí drí rû ê'bézó kpākâ âlô gólíyí tã lê 'bá trá Yésũ 'á rí 'bá yí bê.

⁴² Gô'dá ôjílâ rí 'dî 'bá yí drí rîzó rí'á tã kâkâpâ gólíyí lâjô'bá Yésũ kâ drí rîzó gólíyí ímbalé í'dî sî lâ rí 'bá yí ârílí âyîkô sî. Gô'dá gólíyí ndrî drí rîzó rû ê'belé kpākâ âlô vó âlô 'á kâyî vósî cé. Gólíyí rí trá ngá âlô ró ngá lêlê sî âzí-âzí yí bê, ngá nyâlê kpākâ âlô, gô'dá Ôvârí rí ñnjílí rātáã 'ê'ê sî.

Rîrî tã lê 'bá Yésũ kâ sîsî rí 'bá yí kâ lôvô sî rí

⁴³ Kâyî rí 'dî 'bá yí sî, Ôvârí 'bã lâjô'bá Yésũ kâ 'dî 'bá yí trá rí'á tã lâràkô dũũ tî drí â'dízó dríliyí sî rí 'êlé. Tãlâ tã 'dî tãsî rí, ôjílâ âzâ 'bá yí dũũ drí gólíyí rîzó.

⁴⁴ Gô'dá gólíyí ndrî tã lê 'bá Yésũ 'á rí 'bá yí drí rîzó zãã rû ê'belé kpākâ âlô, gô'dá gólíyí drí rîzó ngá âmúlí íyí vó 'ásî ngá-tî íyíkâ rí 'bá yí sî.

⁴⁵ Kâyî âzâ 'bá yí sî, gólíyí rí trá ngá-tî íyíkâ rí 'bá yí 'bâlê gílí volé, gô'dá âdî lâfálê lâ cãzó fêlé gólíyí ízã ró rí 'bá yí drí, tãlâ gólíyí â'dô ró íyí bê cú ngá gólíyí drí â'dózó âkô lâ rí 'bá yí bê.

⁴⁶ Kâyî vósî cé, gólíyí rí trá zãã rû ê'belé â'dî-drî jó ángí Ôvârí kâ rí kâ 'á ngá âlô ró. Gólíyí rí kpá rí'á ngá nyâlê kpākâ âlô íyí drí 'bã 'ásî drî-báláyî ró âyîkô sî.

⁴⁷ Gólíyí rí kpá Ôvârí rí lûyílí. Gô'dá ôjílâ ítílílí ñnjí íyí gólíyí ôjílâ tándí ró. Gô'dá kâyî vósî cé, Ôvârí rí'á ôjílâ pã'á tã ònjí íyíkâ 'ásî, gô'dá gólíyí lôfílí tã lê 'bá âzí yí lâfálê.

3

Tã gólâ Pétērô yí Yôwánî bê drí âgô ôṅô ró rí êdézó rí

¹ Kâyî âzâ sî, Pétērô yí Yôwánî bê drí nîzó jó ángí Ôvârí kâ rí 'álâ, ítú-pá nã sî lãnjátúlí bê, tãlâ 'dũũ rí'á ítú-pá rātáã 'ê kâ Ôvârí drí rí í'dî.

² Gô'dá gólîyî câ bê áťĩ âzâ ndôgô â'dî-drĩ kâ jó ángĩ Ôvârĩ kâ rĩ kâ gólâ rĩ'á zĩlâ Sũ-ākĩ 'dĩ tĩ rĩ, drĩlĩyĩ ôjĩlâ âzâ 'bá yĩ ûsúzó rĩ'á iỹĩ âgô âzâ gólâ rĩ 'bá ôŋô ró rĩ nĩ'á. Úťĩ âgô 'dĩ kô ôŋô ró ítĩ. Kâyĩ vósĩ cé, órĩ trá âgô rĩ 'dĩ nĩlĩ gô'dá 'bálé vŏ rĩ 'dĩ 'á rĩlĩ âđĩ zĩlĩ ôjĩlâ gólîyĩ rĩ 'bá nĩlĩ jó ángĩ Ôvârĩ kâ 'dĩ 'álâ rĩ yĩ tĩ sĩ.

³ Gô'dá âgô ôŋô ró 'dĩ ndrélé bê Pétêrô yĩ Yŏwánĩ bê rĩ'á iỹĩ ânĩ'á jó ángĩ Ôvârĩ kâ 'dĩ 'álâ rĩ, drĩlâ ngâzó âđĩ zĩlĩ gólîyĩ tĩ sĩ.

⁴ Íťĩ rĩ, Pétêrô yĩ Yŏwánĩ bê drĩ ngâzó rĩ'á iỹĩ gólâ rĩ ndrélé đĩ, gô'dá Pétêrô drĩ ngâzó tã âtálé kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ndrê vŏ âmá ngáá nŏlé."

⁵ Nĩngá sĩ, âgô ôŋô ró 'dĩ drĩ vŏ ndrêzó gólîyĩ ngálâ lĩfĩ 'bã'bã bê. Gólâ ãsũ íyĩkâ kĩ nĩ rĩ, âwô-'dĩ, gólîyĩ â'dô iỹĩ trá 'ê'á âđĩ fêlé yĩ drĩ.

⁶ Gô'dá Pétêrô drĩ tã âtázó kĩ nĩ rĩ, "Â'dó kô ngá gólâ âđĩ ró rĩ i'dĩ má drĩ 'ê'á fêlâ nĩ drĩ. Gô'dá vŏ lâ 'á rĩ, má â'dô ngá gólâ â'dô 'bá má bê rĩ fê'á i'dĩ. Má âtâ tã nĩ drĩ nŏ mbârâkâ gólâ Yêšũ Krístô gólâ Nâzâretâ lêsĩ rĩ kâ sĩ, 'dôvó nĩ ngá ùrũ gô'dá âcĩ tŏlé."

⁷ Gô'dá Pétêrô nĩ drĩ ôŋô 'dĩ drĩ-ágó lâ rũzó ăngbũ, â'dô ró bê gólâ rĩ 'bálé ngálé âdrélé ùrũ. Gô'dá 'wãã ôŋô 'dĩ pá lâ yĩ gô'dá pá lĩfĩ lâ yĩ bê drĩ âmbázó.

⁸ Gô'dá drĩlâ ngâzó âdrélé ùrũ iỹĩ pá nyăányă đrĩ, gô'dá ngálé rĩ'á lămúlĩ. Drĩlâ ngâzó Ôvârĩ rĩ lũyĩlĩ âyĩkô âmbá sĩ. Gô'dá drĩlĩyĩ ngâzó nĩlĩ 'dũwă Pétêrô yĩ bê jó ángĩ Ôvârĩ kâ 'dĩ 'álâ Ôvârĩ rĩ lũyĩlĩ. Gô'dá âyĩkô drĩ sĩ rĩ, âgô rĩ 'dĩ drĩ ngâzó nĩ'á lămú bê gô'dá kpá lŏwă bê.

⁹ Gô'dá ôjĩlâ ndrĩ gólîyĩ â'dô 'bá tŏlâ jó ángĩ Ôvârĩ kâ nă 'álâ rĩ 'bá yĩ ndrê iỹĩ bê âgô rĩ 'dĩ rĩ'á lămú'á gô'dá kpá rĩ'á Ôvârĩ rĩ lũyĩ'á rĩ,

¹⁰ drĩlĩyĩ gólâ rĩ nĩzó kĩ, gólâ i'dĩ âgô ôŋô ró gólâ rĩ 'bá rĩlĩ ânyĩ áťĩ tĩ kâyĩ vósĩ cé rĩ'á âđĩ zĩlĩ ôjĩlâ tĩ sĩ rĩ i'dĩ. Gô'dá ôjĩlâ 'dĩ 'bá yĩ tĩ lâ yĩ drĩ â'dĩzó ndrúndrú, tãlâ tã lârâkô gólâ rũ 'ê 'bá trá âgô 'dĩ drĩ rĩ tã sĩ.

Tã gólâ Pétêrô drĩ mbârâkâ Yêšũ kâ âgô ôŋô ró 'dĩ êdézó rĩ â'dázó ôjĩlâ drĩ rĩ

¹¹ Nĩngá sĩ, ôjĩlâ tĩ lâ yĩ drĩ â'dĩlĩ trá ndrúndrú 'dĩ 'bá yĩ ndrê iỹĩ âgô rĩ 'dĩ trá âdré'á ânyĩ Pétêrô yĩ lăgátĩ Yŏwánĩ bê jó bĩlĩ gólâ zĩlĩ jó bĩlĩ kúmú Sólŏmŏ kâ rĩ 'á. Íťĩ, ôjĩlâ dũ drĩ ngâzó rălê gólîyĩ ngáá tŏlâ.

¹² Gô'dá Pétêrô ndrélé bê ôjĩlâ tĩlĩlĩ rũ ê'bé'á rĩ, drĩlâ ngâzó tã âtálé gólîyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôjĩlâ âmákâ Ísĩră'êlê kâ, ânĩ tĩ

â'dî tã nô tãsi â'dô drí sî yã? Gõ'dá nî rî âmâ ndrêlé dîi ítí â'dô tãsi yã? Nî rî ïsûlâ kî nî rî, mã êdê âgô rî nõ mbârâkâ âmákâ sî ngátá rîrî âmákâ mbî Ôvârí lîfî rî sî yã? Á'dó kô rî'á ítí.

13 Nôo tã gólâ Yésû drí 'êlé trá rî i'dî. Gólâ rî'á rû i'bû 'bá Ôvârí gólâ âmâ á'bîyá Ābārāyāmā, Īsākā, Yākóbā, gõ'dá kpá ũrûkâ 'bá yî drí rôlé rî kâ. Ôvârí 'bâ Yésû rî lậñjî trá tákányî i'dî, drílâ mbârâkâ fêzô Yésû drí â'dózo ngá-tî âmá dũu nõ drîlî ndrî. Gõ'dá â'dólé bê trá ítí rî, nî âñô gólâ rî ặlî trá drî-ăcê 'bá drí gõ'dá gólâ rî gâzô dó kúmú Pîlâtô ândrá, gbô lé Pîlâtô lê tã bê drí âyézô Yésû rú sî rî.

14 Yésû rî'á ôjîlâ tândí ró gólâ tã Ôvârí kâ 'ê 'bá rî i'dî, gõ'dá nî gâ gólâ trá dó Pîlâtô ândrá, gõ'dá Pîlâtô rî ïjízô âvô fû 'bá âzákôlâ 'dî ïnjîlî i'dî Yésû rî gógó vô lâ 'á.

15 Yésû gólâ nõ ânî drí 'êlé drălé 'dî, gólâ i'dî rî'á âlô gólâ ôjîlâ 'ê 'bá â'dólé lédrê-lédrê ró zâa gbădú rî. Gólâ rî ôdră vósî, Ôvârí 'bâ gólâ trá lîdrîlî ôdră 'ásî. Âmâ nyăányă ndrê gólâ trá kpá ó'dí cú âmâ lîfî sî.

16 Rî'á mbârâkâ Yésû rî 'dî kâ, gólâ âgô ôñô ró ânî drí ndrêlé trá ndrî nô 'bâ 'bá â'dólé dódó 'dî. Gólâ lê tã trá Yésû 'á. Tã rî 'dî tãsi, Yésû drí făfă fêzô gólâ drí ngăzô âcî tôle, ôzô ânî drí ndrêlé nõ tí.

17 "Âmâ âdrúpî yî, má nî tã gólîyî ânî drí 'êlé drî-'bá âníkâ rî 'bá yî bê Yésû rú gólâ rî ặlî âñôzô drălé rî trá, gõ'dá nî 'ê tã rî 'dî 'bá yî ítí 'dî rî, tălâ mî nîi kô kî nî rî, rî'á gólâ Ôvârí drí 'ê'á âjôlă ângó nõ 'á 'díyî pă 'bá ró rî i'dî.

18 Gõ'dá âkû ró nă sî, Ôvârí 'bâ tã ângû 'bá íyîkâ rî 'bá yî trá tã ângûlî kî nî rî, 'díyî pă 'bá rî 'dî â'dô lậñô ùsú'á gôzô drălé. Gõ'dá ngbâangbânô rî, yî âyê tã rî 'dî trá â'dólé ôzô 'dîi kâtí.

19 "Ânî âmâ âdrúpî yî, tã rî 'dî 'bá yî tãsi rî, má lô'bă rú'bă ânî drí, nî âdî drî tã ôñjî âníkâ rî 'bá yî 'ásî, gõ'dá rû jălê úlî Ôvârí kâ rî 'bá yî ârîlî gõ'dá ïnjîlî i'dî, tălâ Ôvârí ôjî ró bê tã ôñjî âníkâ vólê ngbă.

20 Ôvârí â'dô Yésû rî gógó gólâ drí njîlî âkû ró nă sî 'díyî pă 'bá ró rî âjô'á ânî ngălă, tălâ gólâ ôsô ró mbârâkâ íyîkâ bê ânî 'á ôjîlă íyîkâ ró.

21 Yésû bê 'bûu 'álă, rî'á tólă bûúu kăyî tîbê gólâ drí ngá 'êzô ndrî ó'dí ró ôzô sîsî rî kâtí rî.* Ákû ró nă sî, Ôvârí 'bâ tã ângû 'bá íyîkâ rî 'bá yî rî'á tã rî 'dî 'bá yî ngîlî.

22 Tã â'dălă ró, Músă âtă tã Yésû rî tãsi kî nî rî, 'Ôvârí Yăkôvă â'dô ôjîlă âză ânî 'ásî 'ê'á â'dólé tã ângû 'bá ró má

* 3:21 3.21 Sîsî 'álă rî, ângó nõ â'dô 'bă'á lậñô âkô, té ôzô kăyî Ôvârí drí ângó nõ 'băzô rî 'á rî kâtí.

tí. Ícâ trá ãnî drí tã cé títî tã ạngũ 'bá rî 'dĩ drí âtálé ãnî drí rî ârílî 'êlé,

²³ tãlã gólîyî gólâ rî ârî 'bá kô'dáwá rî, Ôvârí â'dô gólîyî trô'á volé ôjílâ íyíkâ rî 'bá yî lăfálé sî úfúlî.' 'Dĩ úlî Músă kâ ì'dî.

²⁴ Gô'dá má âtâ kpá ó'dí ãnî drí drî âdílî tã ônjî ãnîkâ rî 'bá yî 'ásî, tãlã Sămôwélê gô'dá tã ạngũ 'bá ùrûkâ 'bá yî bê ndrî, gólîyî tã âtî-âtî Ôvârí kâ âtá 'bá trá rî ạngũ ìyî tã trá tã gólîyî Yésũ drí 'ê'á 'êlâ kâyî âmákâ nŏ 'bá yî 'á rî tāsî.

²⁵ "Ìtî rî, ícâ trá ãnî drí ãnî drî âdílî tã ônjî 'ásî, tãlã tã gólîyî Ôvârí drí tã lâ 'bălê trá 'êlé tã ạngũ 'bá íyíkâ rî 'bá yî sî ăkû ró nă rî kpá rî'á ãnî drí, gô'dá tã-drî lělê gólâ Ôvârí drí 'bălê ăkû ró nă sî ãnî ă'bîyá yî bê rî rî'á kpá ãnî drí. Gólâ âtâ trá Âbārâyámă drí kî nî rî, 'Má â'dô ání ózôwá yî 'bă'á ândrâ-tândî fêlé ôjílâ ăngó drî kâ drí ndrî.'

²⁶ Má âtâ tã ãnî drí kî nî rî, Yésũ ì'dî rî'á gólâ Ôvârí drí njílî lăjó'bá íyíkâ ró gô'dá gólâ rî âjózó ãnî drí sîsî tã ônjî ãnîkâ âyélê, tãlã Yésũ ôsô ró mbârâkâ íyíkâ ãnî 'á rîzô tã mbî 'êlé ì'dî ôjílâ íyíkâ ró."

4

Tã gólâ Pétêrô yî Yôwánî bê drí âdrézó vŏ ôjílâ Yúdă yî kâ

drí rîzô tã kílî rî 'á rî

¹ Pétêrô yî Yôwánî bê ôtirî rî tã 'dî 'bá yî âtálé ôjílâ drí rî, drî-'bá lâ'bí 'ê kâ ùrûkâ 'bá yî drí âcázó Sădúsî ùrûkâ 'bá yî bê, gô'dá kpá drî-'bá lómígówá jó ăngî Ôvârí kâ rî 'bá yî kâ lómígówá íyíkâ ùrûkâ 'bá yî bê.

² Gólîyî rî'á ăwă ró, tãlã úlî gólîyî Pétêrô yî drí rîzô ôjílâ ìmbálê kî'á nî rî, Yésũ ôlîdrî trá ôdrâ 'ásî rî tāsî, tãlã úlî 'dî 'bá yî â'dá tã lîdrî-lîdrî ôjílâ kâ ôdrâ 'ásî rî trá rî'á tã pătîî 'î.

³ Â'dólê bê trá ìtî rî, drîlîyî Pétêrô yî Yôwánî bê rûzó 'bălê gănîmă 'á â'dú kôlé tólâ ngăcî ălô, tãlã trá rî'á lănjátulî drî lésî ró, gô'dá ìtú-pá ícá kô tã kî 'bá âzîzó ndrî tã gólîyíkâ kílî kâyî rî 'dî sî.

⁴ Gô'dá kpálê bê ìtî rî, ôjílâ gólîyî tîbê úlî Pétêrô kâ ârî 'bá trá rî ìyî lăfálê sî rî, ôjílâ dũũ âdî ìyî drî trá tã ônjî ìyíkâ 'ásî tã lělê Yésũ 'á. Bê trá ìtî rî, ôjílâ gólîyî tã lē 'bá trá Yésũ 'á rî yî drí âcázó ôzô kútũ-njî kâtî.

⁵ Cjínó lâ sî, tã kî 'bá Yúdă yî kâ 'dî 'bá yî drî rû ê'bézó kpākā ãlô vō ãlô 'á tólâ Yērōsālēmā 'álâ tã Pétērō yî kâ kîlî.*

⁶ Gō'dá Ánāsî gólâ â'dô trá sîsî nã sî ãmbá drî-'bá Yúdă yî kâ rî 'bá yî kâ rî'á gólîyî bē, gō'dá ôjîlâ â'dó 'bá kpá bē rî yî rî'á Kāyîfā, Yōwānî, Ālēkēzāndā gō'dá ôjîlâ āzā 'bá yî 'bā 'alé Ánāsî kâ rî 'ásî â'dó 'bá kpá drî-'bá lā'bí 'ē kâ ró rî 'bá yî bē.

⁷ Nīngá sî, gólîyî drî Pétērō yî âzízó âdrélé îyî ândrá kpākā ãlô ãgô gólâ ôñô ró êdéle trá rî bē. Gólîyî îjî Pétērō yî trá kî nî rî, “Ānî, nî êdé ãgô ôñô ró nō ángô tí yā? Ā'dî fē mbârākā ānî drî drî-âcê bē tã 'dî 'ézó rî nî yā?”

⁸ Nīngá sî, Pétērō drî tã lôgōzó mbârākā Līndrî Tāndî Ôvārî kâ sî kî nî rî, “Drî-'bá ôjîlâ āmākā rî yî kâ gō'dá sîsî-lésî āmākā rî 'bá yî bē,

⁹ nî rî rî'á āmā îjîlî nō tã tāndî āmākā 'êlé ãgô ôñô ró nō 'ézó â'dólé dódó rî tāsî yā?

¹⁰ 'Dōvó nî lē bē trá tã nîlî tã lâ 'dî tāsî rî, má âtā ānî drî gō'dá kpá ôjîlâ āmākā Īsrā'élē kâ drî ndrî kî nî rî, rî'á drî-âcê Yēsū Krístō Nāzārētā lé 'bá ró rî kâ î'dî ãgô ôñô ró nō pā 'bá â'dólé dódó gō'dá kpá gólâ rî 'bālē âdrélé nōngá ānî ândrá ândrō ôjîlâ ndîndî ró nō. Yēsū î'dî ālôlâ gólâ ānî drî îpálé drālē fē lâlî-lâlî drî rî, gō'dá Ôvārî 'ê gólâ trá līdrîlî ôdrā 'ásî.

¹¹ “Ānî drî-'bá ôjîlâ āmākā rî 'bá yî kâ, nî ârî drē úlî āmākā nō. Gólâ rî'á î'dî kó ãlô âjû ró tã îgîzó tã lâ sî búkû Ôvārî kâ 'á kî'á nî rî,

'Ājû gólâ jó 'dî 'bá drî gālē dó rî

â'dô gō'dá trá âjû tāndî ró tã lâ drî lâzélé rōô jó 'dîzô rî î'dî.'

Lôngó 118.22

¹² Ītî rî, má lē ānî drî nîlâ dódó kî nî rî, gólâ cé î'dî ãlô gólâ îcá 'bá āmā ôjîlâ mvá pālē rû îzā gō'dá kpá ôdrā āmākā rî 'bá yî 'ásî tālâ tã ôñjî āmākā sî, Ôvārî âfēē drî-âcê tã 'dî 'ézó ôjîlâ āzākā drî kó kô.”

¹³ Nīngá sî, tã kî 'bá gólîyî rû ê'bē 'bá 'dî 'bá yî tî lâ yî drî â'dízó, tālâ úlî gólîyî Pétērō yî drî âtálē Yōwānî bē ngbāngā lâ ró ùrî ākó 'dî yî sî, tālâ gólîyî nî trá kî nî rî, Pétērō yî Yōwānî bē ôjîlâ tākó 'î, zî îyî tã kô. Gólîyî ndrē îyî Pétērō yî Yōwānî bē kî nî rî, gólîyî â'dô rî'á Yēsū rî āzî-āzî 'î, tālâ tã 'ē'ē gólîyîkâ rî'á nyé ôzō Yēsū kâ rî tí.

* 4:5 4.5 Tã kî 'bá Yúdă yî kâ 'dî 'bá yî rî'á nyâ'dî-nâ-drî-lâ-ngâ-mûdrî. Ūrûkâ 'bá yî rî'á lā'bí ĩmbá 'bá 'î, ūrûkâ 'bá yî sîsî-lésî rî 'bá yî î'dî, gō'dá ūrûkâ 'bá yî drî-'bá lā'bí 'ē 'bá rî kâ rî 'bá yî î'dî.

14 Gõ'dá ägô gólâ õṅô ró pälé trá rî rî'á âdré'á tólâ dódó Pétêrô gõ'dá Yôwánî yí bê. Tã rî 'dĩ sĩ, gólîyî ícá gõ'dá kô tã õṅjî äzākā âtalé úlî Pétêrô kâ âtalé trá 'dĩ rú.

15 Nĩngá sĩ, drĩlîyî Pétêrô yí gõ'dá ägô õṅô ró rî bê lôfôzô volé ìvî 'álâ jó rú è'bê kâ 'dĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólîyî drî ngázó rî'á tã ì'bĩlî ìyî vò 'ásĩ kî nĩ rî,

16 "Mã â'dô â'dô 'è'á ì'dĩ õjĩlâ 'dĩ 'bá yí drî yã? Tã pătĩ ró, õjĩlâ ndrî rî 'bá rĩlî ìyî Yêrôsälémâ 'á nongá rî 'bá yí nĩ trá kî nĩ rî, gólîyî 'è tã tĩ drî â'dízó 'dĩ nĩ, gõ'dá mã gāã tĩ lâ kô.

17 Gõ'dá mã 'bã tã gólîyî drî, gólîyî õzô kô tã âtá Yêšũ rî tāsĩ älôwálâ õjĩlâ äzākā drî, tãlâ tã rî 'dĩ õzô lậ'bú õjĩlâ rồo drî kô."

18 Gõ'dá nĩngá sĩ, tã kî 'bá 'dĩ 'bá yí drî ngázó Pétêrô yí âzĩlî Yôwánî bê ägôlé jó 'álâ. Nĩngá sĩ, drĩlîyî tã 'bázó Pétêrô yí drî, gólîyî ìĩmbâ õjĩlâ kô ó'dĩ Yêšũ rî tāsĩ ngátá cé Yêšũ rî rú zĩlî ì'dĩ õjĩlâ drî yã rî.

19 Gõ'dá Pétêrô yí drî ngázó ùrũ Yôwánî bê tã-drĩ gólîyíkâ 'dĩ lôgôlé kî nĩ rî, "'Dôvô nĩ nĩ drê, tã gólâ ángô rî ì'dĩ Ôvârî drî ndrêlé tãndĩ ró rî, tã âníkâ ârĩlî ì'dĩ, ngátá tã Ôvârî kâ ârĩlî ì'dĩ.

20 Âmâ drî rî, mã ícá kô tĩ cĩlî gá tã gólîyî âmâ drî ndrêlé trá Yêšũ drî 'èlé gõ'dá kpá tã gólîyî âmâ drî ârĩlî trá gólâ drî rî'á âtalâ rî 'bá yí drĩ."

21 Gõ'dá ìtĩ rî, tã kî 'bá 'dĩ 'bá yí nĩlî gõ'dá lậtĩ lậṅô fêzô Pétêrô yí drî rî kô, tãlâ õjĩlâ trá ndrî rî'á ìyî Ôvârî rî lùyî'á ì'dĩ ägô õṅô ró 'bälé trá â'dólé dódó 'dĩ tāsĩ. Tã rî 'dĩ tāsĩ rî, gólîyî drî cé úlî ìyíkâ älô 'dĩ 'bá yí âtázó ì'dĩ ngbálî-ngbálî ó'dĩ Pétêrô yí drî Yôwánî bê, gõ'dá drî yĩzó gólîyî rú sĩ.

22 Pétêrô yí Yôwánî bê 'è ìyî trá tã lâràkô ạngĩ 'ì, tãlâ ägô õṅô ró 'bälé â'dólé dódó 'dĩ, ndrô lâ rî'á kôrô nyâ'dĩ-rĩ drĩ sĩ.

Tã gólâ tã lê 'bá yí drî rātāã 'êzô Ôvârî drî tãlâ úlî âtázó bê

drĩ-báláyî ró ùrĩ äkó rî

23 Gõ'dá óyĩlî bê drî Pétêrô yí rú sĩ Yôwánî bê rî, drĩlîyî ngázó gólê äzĩ-äzĩ lâ yí ngálâ, gõ'dá tã gólâ drĩ-'bá Yúdâ yí kâ 'dĩ 'bá yí drî âtalé trá 'dĩ ngĩlî gólîyî drî.

24 Nĩngá sĩ, õjĩlâ äzâ 'bá yí ârĩlî bê ìyî tã 'dĩ ìtĩ rî, gólîyî drî ngázó ndrî Ôvârî rî lùyĩlî kpá rātāã 'èlé kpākā älô kî, "Kúmú âmákâ gólâ âmâ drĩlî ängó nõ 'á rî, nĩ 'bã âmâ nĩ 'bũu bê, ìnyákú bê, ìĩmvũ ândrê bê, gõ'dá ngá ndrî gólîyî â'dó 'bá 'á lâ rî 'bá yí bê.

25-26 Gõ'dá ní nǐ tǎ ǎmákâ trá. Nǐ ǐ'dǐ tǎ nô âtá 'bá sísí úlí
ífi sǐ ǎmâ á'bíyá Dǎwú'dǐ drí, gólâ â'dó 'bá tǎ áníkâ 'ê 'bá ró
rí. Líndrí Tǎndí áníkâ 'bǎ gólâ trá tǎ âtálé kí nǐ rí,

'Kúmú ạngí 'bădrĩ kâ rĩ 'bá yĩ â'dô ãyĩ trá ăwă ró Kúmú
ãmákâ Ôvârĩ rú.

Gólǵyī drí rû ê'bézó âlô tâ õnjí î'bǐlí kpîî âwâ 'êlé gólâ rû
lõ'wâ âkó.

Gólǵyī lē trá kpá ōmbā 'ělé 'díyī pā 'bá gólá Ôvârí drí 'ě'á
âjólâ ângó nō 'á rî rú.'

Lôngqó 2.1-2

27 “Gõ'dá ngbâangbânõ rî, ulí Dăwúđĩ kâ 'dĩ 'è rû trá, tălâ kú mú ạngĩ Ērôđê gõ'dá đĩ-'bá ỉnyákú đĩ kâ Pônĩtíyô Pílátô đĩ tã ỉ'bĩzô jăřĩbậ nô 'á nốngá ôjĩlă lĩdĩ Rómă lésĩ rĩ 'bá yĩ bệ gõ'dá kpá ôjĩlă Ĩsĩră'ėlê kâ bệ Yésũ rú, lăjô'bá ánĩkă gólă nĩ đĩ ậjólê 'dĩyĩ pă 'bá ró ăngó nô 'á rĩ.

²⁸ Ōzō kpálé gólīyî t'îdî ōjīlā tā t'îbî 'bá tā ōnjí 'dī 'bá yî 'èzò rî, ní 'bā tā rî 'dī 'bá yî nī â'dólé, tālā 'dīl rī'á tā gólā ní drí lélé trá rî t'îdî, gō'dá nî trá cú mbârākā lâ bē drilā rû 'èzò.

29 “Kúmú âmákâ Ôvârí, mí nĩ tã ònjí gólíyĩ òjílã âmákâ sísí-lésĩ rĩ 'bá yĩ drí lèlè 'è'á 'èlã âmâ rú rĩ trá, tãlã âmâ drí tã Yésũ kã pèzò òjílã drí rĩ sĩ. Âmâ rĩ'á lãjò'bá áníkã ì'dî, ní âfè mbârâkã âmâ drí úlĩ áníkã nò 'bá yĩ âtázò òjílã drí Yésũ rĩ tãĩ cú ìtí ùrĩ ãkó.

³⁰ Ní â'dâ ânî mbârâkâ ôjílâ drí tã 'ê'ê gólâ nõ sî. Ní 'bã
ãmâ ngá lâzê 'bá pãlê â'dólê dódó, gô'dá kpá tã lâràkô âzâ
'bá yî 'êlê drí-âcê gólâ lâjó'bá tãndí ánikâ Yésù ká sî."

³¹ Gõ'dá gólīyī ndēlé bē rātaā rī, vō gólīyī drī rū è'bézó 'á lâ 'dī drī rū iyázó gbī gbī gbī. Gõ'dá nīngá sī, Lín-drī Tāndī Ôvārī kâ drī mbârākâ fēzó gólīyī drī rōô, gõ'dá gólīyī drī ngázó rī'á tā âti-âti Ôvārī kâ pēlé ôjīlā drī cú itī ūrī ākō.

Látî tã lẽ 'bá drí rĩzó rĩlí ngá ãlô ró rî

³² Ítí rî, kâyî rî 'dĩ 'bá yî sî, ôjîlâ ndrî gólîyî tâ lê 'bá Yésũ 'á rî drî rîzô ãyî ngá ãlô ró, tâ ãsũ gólîyîkâ kpá ãlô. Gõ'dá gólîyî kára lê trá ngá 'èlé vô ãlô 'á. Gõ'dá ôjîlâ ãzâ yũ'dáwá ãlô gólîyî lâfálé sî ngá gólîyî ãyî nyãányâ kâ lâpîlî cé ãyî ífîfî drî. Gólîyî ndrî rî trá ãyî âmúlî ãyî lâfálé 'ásî.

³³ Lājó'ba rî iyî trá mbârâkã âmbá sî kára tâ iyále ôjlã drí kî nî rî, Kúmu Yésu lîdrí trá ôdrã 'ásî. Gõ'dá Ôvârî rî trá ândrã-tãndî fêlé gólîyî drí tákányî.

³⁴⁻³⁵ Ītí rî, gólîyî â'dó 'bá trá gólîyî lāfálé 'á ámvú yí bê
gō'dá kpá jó yí bê rî 'bá yî trá rî'á ÿî njāā 'bālā ÿî gīlī vólé
gō'dá lāfā lâ trólé fēlé lājó'bá dri lânjílí ōjílā gólîyî ĭzā bê rî

'bá yī lāfálé 'ásī â'dô ïzā gólīyīkâ rī 'bá yī vó ró. Gõ'dá ïtí rī, òjílā āzākā trá yū'dawā ïzā ró gólīyī lāfálé 'ásī.

³⁶ Āgô āzâ rú bê Yôsépâ rī 'ê tâ 'dī nī té ïtí. Gólâ rī'á 'bāsúrú Lávī kâ rī 'ásī, gõ'dá útī gólâ 'bādrī zīlī Sāyīpārāsī rī 'álâ. Gõ'dá gólâ kpá ĩ'dī tībē lājó'bá drī zīlī kpá Bārānābā rī. Ītô lâ kī nī rī, òjílā gólâ rī 'bā mbārākā sölē āzī-āzī 'á rī.

³⁷ Yôsépâ Bārānābā rī gógó gī ámvú íyíkâ āzâ vólé gõ'dá lāfâ lâ trôzô fēlē lājó'bá drī, â'dô ró bê òjílā ïzā ró rī 'bá yī pāzô ĩ'dī sī lâ.

5

Tā ònjí Ānānīyā yī kâ ôkó lâ Sāfīrā bê rī

¹⁻² Gõ'dá āgô āzâ bê rú lâ Ānānīyā, gõ'dá ôkó lâ rī rú íyíkâ rī'á Sāfīrā. Ānānīyā ndrē tâ Bārānābā kâ 'èlé ámvú íyíkâ gīzô vólé gõ'dá âdī lâ trôzô fēlē ngbá tâ lē 'bá gólīyī ngá ākó lé 'bá ró rī 'bá yī drī rī trá. Gõ'dá kâyī āzâ sī rī, Ānānīyā yī kpārātī ôkó lâ bê drī kpá ngāzô ámvú íyíkâ āzâ 'bālē gīlī vólé, tâlâ tâ lē 'bá gólīyī ïzā ró rī 'bá yī pāzô lāfâ lâ sī. Tākô tâ ĩsū gólīyīkâ bê rī'á ngī, gólīyī trô lāfâ rī 'dī ũrūkâ lâ lāpīlī ĩnīnī ró ĩyī drī, gõ'dá â'dô ró cé ũrūkâ lâ trôzô ĩ'dī fēlē lājó'bá drī òjílā ïzā ró rī 'bá yī pāzô ĩ'dī sī lâ. Nīngá sī rī, Ānānīyā drī lāfâ 'dī ũrūkâ lâ trôzô cé ĩ'dī fēlē Pétērô drīgá nī'á lānjīlā ngá ākó lé 'bá yī drī.

³ Nīngá sī, Pétērô nī tâ Ānānīyā kâ 'èlé 'dī trá. ĩ'dī Pétērô drī tâ âtázô Ānānīyā drī kī nī rī, "Ānānīyā, ní âdô ònjô 'î. Ní âyē tâ ĩsū ònjí Sātānā kâ fīlī ání pīpīšīlī ïzālē ĩtí â'dô tāsī yā? Tā ní drī 'èlé 'dī rī'á tâ ònjí 'î. Tā 'dī rī'á tâ Sātānā kâ 'î, gólâ 'bā nī nī āndrô ònjô âdólé Līndrī Tāndī Ôvārī kâ drī kī, lāfâ ámvú 'dī kâ gīzô vólé rī, ní fē trá ndrī ngá ākó lé 'bá yī drī, gõ'dá ní drī ũrūkâ lâ trôzô áningá lāpīlī ání nyāányâ drī 'dī.

⁴ Sīšī rī, ámvú 'dī trá áníkâ ĩ'dī, gõ'dá ní gīlī bê vólé rī, lāfâ lâ trá kpá áníkâ ĩ'dī ngá gólīyī ní drī lēlē rī 'bá yī 'ēzô ĩ'dī sī lâ. Gõ'dá ní ĩsū tâ tâ ònjí nō 'ēzô â'dô tāsī yā? Ní rī 'dī kô ònjô âdólé 'dī cé āmā lājó'bá Yēsū kâ rī yī drī, ní rī ònjô 'dī âdólé 'dī kpá Ôvārī rī nyāányâ drī!"

⁵ Ītí, Ānānīyā, ní drī rīrī úlī nō árílī rī 'á rī, ní drī ngāzô 'dēlē gbū ĩnyákú drīlī āvô ró kīnī-kínī. Gõ'dá ání drādrā 'dī ũrī lâ drī fīzô rōô òjílā gólīyī tâ lâ árī 'bá trá rī 'bá yī rú. Gólīyī â'dô trá ũrī ró mbārākā Ôvārī kâ 'dī tāsī.

⁶ Nīngá sī, āgô mvá āzâ 'bá yī drī ânīzô āvô lâ gólē ítá sī gõ'dá nījōzô lâ vólé 'bālē 'bú 'á.

⁷ Gõ'dá ɣ́tú-pá lậvũ trá nâ rî kâtí, òkó lâ Săfíră drí gôzô ácalé Pétěrô ngálă, gô'dá gólă n̄i drê tă gólă rû 'ê 'bá ágó lâ drí rî kô.

⁸ Nĩngá sĩ, Pétěrô drí tă âtázó Săfíră drí kĩ nĩ rĩ, “Nĩ âtă drê má drí lăfă gólă ămvũ gĩzô volé rĩ vó lâ trá ỉ'đĩ rĩ'á ndrĩ má drĩgá n̄o yă?” Ỉtĩ rĩ, Săfíră nĩ drí tă kôzô kĩ, “Ăwô, lăfă vó ămvũ gĩzô rĩ rĩ'á ndrĩ ỉ'đĩ 'đĩ.”

⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, Pétěrô drí ngăzô gólă rĩ ỉjĩlĩ kĩ nĩ rĩ, “Ănĩ ănĩ ágó bê, nĩ đĩ mănĩ Lĩndrĩ Tăndĩ Ôvârĩ kă âdôzô ă'dô tăsĩ yă? Nĩ ndrê trá, ôjĩlă gólĩyĩ ănĩ ágó rĩ ăvô trô 'bá 'bălê 'bú 'á rĩ trá rĩ'á ănĩ'á ỉyĩ jô tĩlĩ-tĩ 'á n̄o. Gólĩyĩ ă'dô kpá ănĩ ăvô n̄jĩ'á ngbăangbănô volé nĩ'á 'bălă 'bú 'á.”

¹⁰ Nĩngá sĩ 'wăă, Săfíră nĩ drí ngăzô 'dêlê vũdrĩ Pétěrô ăndră gô'dá kpá drălê. Gô'dá ăgô mvă 'đĩ 'bá yĩ ăfĩlĩ bê jô 'ălă rĩ, gólĩyĩ drí ăvô lâ ndrêzô ăyĩ'á tólă ndrăă. Nĩngá sĩ, ăgô mvă 'đĩ 'bá yĩ drí ăvô lâ n̄jĩzô volé nĩ'á 'bălă kpá 'bú 'á ágó lâ rĩ ló'dé gără đrĩ 'á.

¹¹ Nĩngá sĩ, ừĩ drí fĩzô ôjĩlă ndrĩ kănisă kă 'á rồô, gô'dá kpá ôjĩlă ừrũkă 'bá yĩ ndrĩ tă 'đĩ ărĩ 'bá trá rĩ yĩ bê.

Tă lăjô'bá drĩ ngă lăzê 'bá đũũ păzô ă'dólê dódô rĩ

¹² Kậyĩ rĩ 'đĩ 'bá yĩ sĩ, lăjô'bá Yésũ kă 'ê ỉyĩ tă lărăkô gólĩyĩ ôjĩlă tĩ drĩ ă'dĩzô drĩ lâ yĩ sĩ rĩ trá đũũ, ôzô gólĩyĩ drĩ Ôvârĩ rĩ ỉjĩzô ỉyĩ pălê 'êlă rĩ kâtĩ. Gô'dá tă lê 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ rĩ ỉyĩ trá kără rû ê'bêlê vô ălô 'á ă'dĩ-drĩ jô ăngĩ Ôvârĩ kă rĩ kă 'á.*

¹³ Gbô lé ôjĩlă tă lê 'bá Yésũ 'á kô rĩ 'bá yĩ 'bă ỉyĩ bê lậvũ gólĩyĩ rũ rĩ, gô'dá gólĩyĩ rĩ'á ừĩ rô rũ ê'bêlê vô ălô 'á ôjĩlă 'đĩ 'bá yĩ bê.

¹⁴ Gô'dá ă'dô bê kpălê ỉtĩ rĩ, tólă kậyĩ rĩ 'đĩ 'bá yĩ 'á rĩ, ăgô òkô ăză 'bá yĩ bê đũũ, drĩlĩyĩ kpá tă lêzô Kúmú Yésũ 'á, gô'dá gólĩyĩ drĩ ỉyĩ lôfĩzô ôjĩlă tă lê 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ lăfălê.

¹⁵ Nĩngá sĩ, tălă tă lărăkô lăjô'bá Yésũ kă rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ'á 'êlă rĩ 'bá yĩ tăsĩ rĩ, ôjĩlă drí ngăzô rĩ'á ngă lăzê 'bá ỉyĩkă lôjĩlĩ lô'bălê ỉyĩ ndrĩ lậvũ* lăjô'bá yĩ kă rĩ'á trôlă ỉ'đĩ rĩ gără đrĩ lâ 'ăsĩ gbărăkă đrĩ sĩ gbũrũkũ yĩ bê, ă'dô rô bê, ôzô Pétěrô ôtĩrĩ lậvũ rĩ, gólă ôdô rô ngbăă gólĩyĩ dôdô ngătă gbô ngbăă gólă rĩ lĩndrĩ ôgô rô ngă lăzê 'bá ừrũkă 'bá yĩ đrĩ sĩ, gólĩyĩ tă ỉsũ bê kĩ, ăă'dô ngă lăzê 'bá 'đĩ 'bá yĩ 'bă'á ă'dólê dódô.

¹⁶ Nĩngá sĩ, ôjĩlă tĩlĩlĩ drĩ ănĩzô 'băđrĩ mvă gólĩyĩ ănyĩ Yêrôsălêmă rũ rĩ lêsĩ rĩ'á ngă lăzê 'bá ỉyĩkă lôjĩlĩ gô'dá kpá

* 5:12 5.12 Vô rĩ 'đĩ rĩ'á jô-bĩlĩ kúmú ăngĩ Sólômô kă zêlê. 'đĩ rĩ'á lậvũ nĩzô jô ăngĩ Ôvârĩ kă rĩ 'ălă rĩ ỉ'đĩ.

* 5:15 5.15 Lậvũ rĩ

gólìyì líndrí ònjí bē rí 'bá yí bē. Ítí rí, gólìyì â'dô trá ndrì 'dó dódó.

Tã gólâ lājó'bá Yésù kâ rí 'bá yí ùrúzó òmbélé 'bālē gānīmā 'á rí

¹⁷ Gō'dá nīngá sī, tã drí 'dēzó Kāyífā drī-'bá drī-'bá Yúdā yí kâ rí kâ 'á òjílā gólākā rī'á zílā Sādúsī rí 'bá yí bē lājó'bá Yésù kâ 'dī 'bá yí rú, tálā tã 'è'è lājó'bá 'dī 'bá yí kâ tã lā āgí trá gólìyì līfī.*

¹⁸ Nīngá sī, gólìyì drí lājó'bá Yésù kâ 'dī 'bá yí ùrúzó òmbélé 'bālē gānīmā 'á.

¹⁹ Gō'dá mālāyíkā Òvārí kâ drí ânīzó ngácí sī áťī gānīmā kâ 'dī 'bá yí nīlī hōwé-hōwée, gō'dá lājó'bá 'dī 'bá yí lófōzó volé. Gō'dá mālāyíkā 'dī drí tã átázó gólìyì drí kī nī rí,

²⁰ “Mī nī ă'dī-drī jó ąngí Òvārí kâ rí kâ 'álā, gō'dá nī átā ró tã lédrē-lédrē ó'dí Yésù 'á nō tāsī ndrī òjílā drí.”

²¹ Nīngá sī, lājó'bá Yésù kâ 'dī 'bá yí drí úlī 'dī ârízó. Gō'dá cīnó lā sī, gólìyì drí ngāzó nīlī ă'dī-drī jó ąngí Òvārí kâ rí kâ 'álā rīlī òjílā ímbálé tólā.

Gō'dá kpá ítú-pá rí 'dī sī, drī-'bá òjílā Yúdā yí kâ rí kâ 'dī 'bá yí drí ngāzó òjílā Yúdā yí kâ sīsí-lésí rí 'bá yí âzílí ndrī rú ê'belé ìyí álô vō tã kī kâ 'á. Nīngá sī, drīlīyì ngāzó lómígówá jólé ìyí nīlī lājó'bá 'dī 'bá yí âdrīlī âjílí ìyí drí gānīmā lésí.

²² Gō'dá lómígówá 'dī 'bá yí calé bē ìyí gānīmā 'álā rí, gólìyì ùsú lājó'bá 'dī 'bá yí tólā kô'dáwá. Ítí rí, gólìyì drí ngāzó gólé gō'dá tã átálé tã kī 'bá 'dī 'bá yí drí kī nī rí,

²³ “Mā calé bē gānīmā 'á tólā rí, mā ùsú áťī áâ'bā trá ngárá-ngárá, gō'dá lómígówá lā yí rī'á ìyí līfī ngíyá ró áťī 'dī ndrē'á. Gō'dá mā nīlī bē áťī lā 'dī rí, mā ùsú òjílā âzākā jó 'á tólā kô.”

²⁴ Gō'dá drī-'bá lómígówá jó ąngí Òvārí kâ rí kâ rí 'bá yí kâ gō'dá drī-'bá òjílā Yúdā yí kâ rí kâ 'dī 'bá yí ârílí bē úlī 'dī 'bá yí rí, ítō lā fí gólìyì drī kô, gō'dá gólìyì tī drí â'dízó kī, “Ā'dô tã â'dô nī yā?”

²⁵ Nīngá sī, òjílā âzā drí ngāzó ânīlī gō'dá tã átálé kī nī rí, “Nī ndrē drē, òjílā gólìyì ânī drí 'bālē trá gānīmā 'á rí 'bá yí ìyīngá rī'á ìyí ă'dī-drī jó ąngí Òvārí kâ rí kâ 'álā òjílā līfī ímbá'á ìyí tólā.”

²⁶ Gō'dá nīngá sī, gólìyì ârílí bē ìyí tã 'dī rí, drī-'bá lómígówá kâ rí drí ngāzó lómígówá íyíkā yí bē gō'dá nīlī lājó'bá Yésù kâ 'dī 'bá yí âdrīlī âjílí tã kī 'bá 'dī 'bá yí drí. 'Dīlī, gólìyì âdrīlī lājó'bá Yésù kâ 'dī 'bá yí mbârākā sī kô, tálā gólìyì rī'á ūrī ró kī, òjílā ââ'dô ngā'á òmbā ró, òzō yī òlô'è

* 5:17 5.17 Drī-'bá drī-'bá Yúdā yí kâ rí kâ 'dī kpá tã kī 'bá 'í.

lājó'ba 'dĩ 'bá yĩ lārākō lā ìyĩ trá rĩ, gō'dá òjílā āā'dō kpá ìyĩ lùvũ'á kúnj mvá sī.

27 Gō'dá nīngá sī, lómígówá 'dĩ 'bá yĩ drí ngāzó lājó'ba Yésū ká 'dĩ 'bá yĩ àdrĩlĩ gō'dá gólĩyĩ 'bālē àdrélē tā kī 'bá yĩ àndrá. Nīngá sī, Kāyífā drí tā àtázó òmbā sī lājó'ba 'dĩ 'bá yĩ drí kī,

28 “Sīsī nā sī, mā 'bā tā trá ānī drí ngbálí-ngbálí à'dó kō tā Yésū rĩ tāsī rĩ ìmbálē òjílā drí. Gō'dá ngbāngbānō, tā rĩ 'dĩ vō lā 'á rĩ, tā ìmbā āníkā lậ'bù trá òjílā Yērōsālēmā ká drí ndrĩ, gō'dá nĩ lē nō āmā rú ìzālē òdrā Yésū ká 'dĩ tāsī. Nĩ 'è tā ònjĩ 'dĩ ìtĩ à'dō tāsī yā?”

29 Nīngá sī, Pétērō yĩ lājó'ba āzā 'bá yĩ bē, drĩlĩyĩ ngāzó tā-drĩ lògólē gólĩyĩ drí kī nĩ rĩ, “Āmbā āmākā, mā lē trá tíkó tā áníkā ārĩlĩ. Gō'dá òzō tā áníkā 'dĩ ò'bā āmā tā Ôvārĩ ká rĩ gālē dó rĩ, gō'dá rĩ'á mbị āmā drí lậnjĩ 'bāzó Ôvārĩ rú, à'dó kō òjílā mvá rú.

30 Gō'dá ānī nyāányā tāsī rĩ, ānī ì'dĩ gólĩyĩ Yésū rĩ ìpá 'bá fē lậlị-lậlị drĩlị drālē òdrā ānyĩ ká ró rĩ sī, gō'dá Ôvārĩ rĩ ì'dĩ gólā Yésū rĩ 'bā 'bá lĩdrĩlĩ òdrā 'ásĩ rĩ, à'dō trá kpá Ôvārĩ rĩ gógó 'dĩ ì'dĩ gólā āmā ậ'bịyá yĩ drí rĩ'á ìnjĩlā rĩ.

31-32 Gō'dá Ôvārĩ 'bā lậnjĩ trá Yésū rú gólā rĩ 'bāzó rĩlĩ yĩ Ôvārĩ rĩ drĩ-ágó drĩ lésĩ ró 'bũũ 'álā drĩ-ācē bē Kúmú āmākā ró, gō'dá kpá 'dĩyĩ pā 'bá ró. Gō'dá āmā rĩ gógó nyāányā lā yĩ tāsī rĩ, mā rĩ tā nō 'bá yĩ àtálē òjílā āmākā Īsĩrā'élē ká drĩ, tālā gólĩyĩ ũnị ró bē, gólā 'dĩyĩ pā 'bá 'ì, gō'dá gólĩyĩ āādĩ ró ìyĩ drĩ tā ònjĩ ìyĩkā rĩ 'bá yĩ 'ásĩ, tālā gólā āāyē ró tā ònjĩ gólĩyĩkā bē. Mā ìcā trá tā 'dĩ 'bá yĩ àtálē, tālā tā gólĩyĩ Yésū drĩ 'élē rĩ 'bá yĩ rĩ'á ndrĩ āmā lịfị drĩ 'á. Gō'dá Lĩndrĩ Tāndĩ gólā Ôvārĩ drĩ àjólē gólĩyĩ tā ìyĩkā ārĩ 'bá rĩ yĩ drĩ kpá rĩ'á lịfị drĩ 'bá ró tā pậtịlị à'dalē gólĩyĩ drĩ.”

33 Gō'dá nīngá sī, tā kī 'bá ārĩlĩ bē ìyĩ úlị 'dĩ 'bá yĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngāzó òmbā ró lậvũlị kôrō. Ītĩ rĩ, gólĩyĩ lē trá lājó'ba Yésū ká 'dĩ 'bá yĩ ùfúlị.

34 Gō'dá tā kī 'bá āzā ālō drĩ ngāzó àdrélē ùrũ vō tā kī ká 'dĩ 'á. Tā kī 'bá rĩ 'dĩ rú lā Gāmālélē, gólā rĩ'á Pārūsị gólā tā 'bā'bā Ôvārĩ ká rĩ 'bá yĩ ìmbā 'bá 'ì òjílā drĩ, gō'dá òjílā cé tịtị ìnjị ìyĩ gólā trá. Gō'dá nīngá sī, drĩlā tā 'bāzó lómígówá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kī nĩ rĩ, gólĩyĩ òtrō lājó'ba Yésū ká 'dĩ 'bá yĩ tākō fínyáwá ìvĩ 'álā.

35 'Dĩ vósĩ, drĩlā ngāzó tā àtálē tā kī 'bá āzĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kī nĩ rĩ, “Ānī òjílā ámā āzĩ-āzĩ yĩ ró Īsĩrā'élē ká nō 'bá yĩ, nĩ ìsũ tā dódó tā gólā ānī drĩ 'è'á 'èlā āgō nō 'bá yĩ drĩ rĩ tāsī, tālā nĩ òzō tā ányā 'èē kō.

³⁶ Nĩ ìsũ tã tã gólâ Túđă kâ rĩ tāsĩ, gólâ sísĩ tã âmã 'bá kĩ nĩ rĩ, yĩ ă'dô ôjilã tã lâ drĩ lâzélé kôro rĩ ì'dĩ. Gólâ ngâ rũ jálê ăjũ 'bũlĩ kúmũ 'bădrĩ nô kâ bē. Ítĩ rĩ, ôjilã dũũ 'dē 'bá gólâ vósĩ ăjũ 'bũ 'bá ró rĩ rĩ'á ôzô kámá-sũ kátĩ. Gô'dá úfúlĩ bē gólâ rĩ gógó trá rĩ, gólĩyĩ 'dē 'bá trá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ drĩ rũ lâpězó, gô'dá tã rĩ 'dĩ drĩ ă'dózo gbô tã gólâ cú ítĩ ífĩ ăkó rĩ ró.

³⁷ "Gô'dá tã 'dĩ vósĩ rĩ, Yúđă gólâ ôjilã Gālĩláyã kâ ró rĩ drĩ kpá drĩ íngázó kâyĩ gólâ rĩzó ôjilã lălê rũ lâ yĩ ígĩ-ígĩ bē rĩ sĩ. Ôjilã dũũ 'dē ìyĩ kpá trá gólâ vósĩ ăjũ 'bũlĩ kúmũ 'bădrĩ nô kâ bē. Gô'dá ódrĩ kpá gólâ rĩ fũzó. Nĩngá sĩ, gólĩyĩ 'dē 'bá trá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ drĩ kpá rũ lâpězó ìyĩ.

³⁸ Bē trá ítĩ rĩ, ă'dô tã ôjilã nô 'bá yĩ kâ tāsĩ nōngá rĩ, má âtâ ănĩ drĩ, nĩ 'ê tã ănjĩ ănĩ drĩ lălê 'élê rĩ gólĩyĩ drĩ kô'dáwá. Nĩ âyê gólĩyĩ nĩlĩ drĩ-băláyĩ ró. Tălâ ôzô tã ìsũ gólĩyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ gô'dá tã 'ê'ê gólĩyĩkâ rĩ yĩ bē ă'dô cé tã gólĩyĩkâ rĩ ì'dĩ rĩ, tã rĩ gógó yĩ ă'dô ă'dó'á kpá cú ítĩ ífĩ ăkó, ôzô tã Túđă yĩ kâ Yúđă bē rĩ kátĩ.

³⁹ Gô'dá ôzô tã rĩ gógó ă'dô ìyĩ Ôvârí kâ ì'dĩ rĩ, ícá kô gólĩyĩ lôgálê, tălâ nĩ ă'dô ănĩ nyăányã úsũ'á ăjũ 'bũ'á Ôvârí bē."

⁴⁰ Nĩngá sĩ, tã kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ úlĩ Gămălélê kâ kĩzó nĩ rĩ, úũfũ lăjó'bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ kô'dáwá rĩ tã-drĩ lâ lězó. Ítĩ, drĩlĩyĩ lăjó'bá 'dĩ 'bá yĩ ăzĩzó lôfĩlĩ gólê jó 'álâ. Gô'dá nĩngá sĩ, lăjó'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'băzó cālê ănjóró'bĩ sĩ, gô'dá tã 'băzó gólĩyĩ drĩ kĩ, gólĩyĩ ăâtâ ìyĩ tã kó kô ó'dĩ Yésũ rĩ tāsĩ, gô'dá gólĩyĩ âyézó.

⁴¹ Nĩngá sĩ, lăjó'bá Yésũ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ăfôzó ìvĩ 'álâ vô tã kĩ kâ rĩ 'ásĩ. Gólĩyĩ trá ăyĩkô ró, tălâ gólĩyĩ úsũ lăngô trá tã Yésũ kâ tāsĩ. Gô'dá Ôvârí ndrê gólĩyĩ kpá trá ícâ-ícâ ró lăngô úsũlĩ tã Yésũ kâ tāsĩ.

⁴² Gô'dá tã 'dĩ 'bá yĩ vósĩ, lăjó'bá 'dĩ 'bá yĩ rĩ ìyĩ trá zăă rĩlĩ kâyĩ vósĩ cé rĩ'á tã ímbálê ôjilã drĩ Yésũ rĩ tāsĩ ă'dĩ-drĩ jó ăngĩ Ôvârí kâ rĩ kâ 'á gô'dá kpá ôjilã drĩ 'bă 'ásĩ. Gólĩyĩ 'bă ôjilã trá tã nĩlĩ kĩ, Yésũ ăă'dô ì'dĩ 'dĩyĩ pã 'bá ró gólâ Ôvârí drĩ tã lâ 'bălê trá ăjólê sísĩ rĩ.

6

Tã gólâ ôjilã nĩ-drĩ-lâ-rĩ nĩzô ăyĩzĩ pălê ngá lănjĩ-lănjĩ sĩ rĩ

¹ Kâyĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ, tã lē 'bá Yésũ kâ ă'dólê bē trá ìyĩ lĩzó'á rōo rĩ, tã lē 'bá gólĩyĩ lăfálê sĩ ă'dô 'bá ìyĩ ôjilã Yúđă yĩ kâ ró rĩ 'bá ìyĩ Gĩrĩkĩ tĩ ătálê ì'dĩ rĩ 'bá yĩ, drĩlĩyĩ ngăzó rĩ'á tã gĩlĩ gólĩyĩ Yúđă ró rĩ 'bá cé Ìbũrũ tĩ ătálê ì'dĩ rĩ 'bá yĩ rũ. Gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Ăyĩzĩ ămákâ rĩ 'bá yĩ rĩ ìyĩ gô'dá ngá

nyãnyã gólĩyĩkã gólã rĩ'á lãnjlã kãyĩ vósĩ cé ãyĩzĩ drĩ ndrĩ rĩ ùsúlĩ kô."

² Ítĩ rĩ, lājó'ba mūdri-drĩ-lã-ngã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngǎzó ãyĩ tã lē 'bá Yēsũ kã rĩ 'bá yĩ ăzĩlĩ rũ è'bélé vō ălō 'á. Gō'dá drĩlĩyĩ tã átázó tã lē 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Rĩ'á fĩ dó ămã drĩ ngǎzó lōsĩ tã âti-âti Ôvãrĩ kã âtã kã ôjlã drĩ rĩ âyézó gō'dá ngǎzó nĩlĩ rĩ'á lōsĩ ngã nyãnyã lãnji kã 'élé ĩ'dĩ yã?

³ 'Dĩ vō lã 'á rĩ, ămã ădrúpĩ yĩ, rĩ'á tãndĩ ró ănĩ drĩ ĩcázó ôjlã nji-drĩ-lã-rĩ nĩlĩ ănĩ lăfálē sĩ, gólĩyĩ ănĩ drĩ nĩlĩ trá kĩ, Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã bē ãyĩ 'á rĩ 'bá yĩ gō'dá kpá â'dó 'bá ãyĩ tã nĩnĩ bē rōō rĩ. Ítĩ rĩ, mã â'dô gólĩyĩ 'bã'á lōsĩ 'dĩ 'élé.

⁴ Gō'dá ămã rĩ gógó nyăányã lã tãsĩ rĩ, lōsĩ ămákã â'dô ró zãã rãtãã 'ê'ê ĩ'dĩ, gō'dá úlĩ Ôvãrĩ kã rĩ 'bá yĩ âtã-âtã lã ĩ'dĩ ôjlã drĩ."

⁵ Ítĩ rĩ, ôjlã ndrĩ drĩ tã 'dĩ drĩ lã lēzô ĩ'dĩ gō'dá gólĩyĩ drĩ ngǎzó ôjlã tãndĩ nji-drĩ-lã-rĩ rĩ 'bá yĩ nĩlĩ. Ôjlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ lăfálē rĩ, gólĩyĩ nji Sītĩfãnō gólã tã lē 'bá trá Yēsũ 'á rōō pĩpĩsĩlĩ ălō sĩ gō'dá Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã bē yĩ 'á dũũ rĩ kpá trá. Gō'dá gólĩyĩ nji-kázĩyã nĩlĩ Sītĩfãnō bē rĩ 'bá yĩ rĩ'á: Fĩlĩpō ăzã, Pōrōkãrō, Nĩkōnórã, Tĩmōnō, Pãrãmónã gō'dá Nĩkólã.*

⁶ Nĩngã sĩ, ôjlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ ôjlã ãyĩ drĩ nĩlĩ trá nji-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ ăzĩzó 'bălē lājó'ba 'dĩ 'bá yĩ ăndrã. Gō'dá lājó'ba 'dĩ 'bá yĩ drĩ drĩ 'bázó gólĩyĩ drĩ, â'dô ró bē gólĩyĩ 'bălē ngã lãnji 'bá ró ôjlã ăyĩzĩ ró rĩ 'bá yĩ drĩ. Gō'dá drĩlĩyĩ rãtãã 'ézó ngã lãnji 'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ Ôvãrĩ drĩ, tãlã gólã ôpã ró gólĩyĩ lōsĩ rĩ 'dĩ 'ērē lã 'á.

⁷ Gō'dá nĩngã sĩ, kãyĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ, ôjlã ĩtĩlĩlĩ drĩ ngǎzó rĩ'á tã lēlē úlĩ Ôvãrĩ kã 'á. ĩ'dĩ ĩtĩ, tã lē 'bá Yēsũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ lĩzózó ăcálē dũũ Yērōsãlēmã 'álã. Gō'dá drĩ-'bã lã'bĩ 'ē kã rĩ 'bá yĩ dũũ drĩ kpá tã lēzô tã âti-âti tãndĩ Ôvãrĩ kã 'dĩ 'á.

Tã gólã Sītĩfãnō rĩ rũzó tã lã kĩlĩ ônjō sĩ rĩ

⁸ Gō'dá Ôvãrĩ rĩ trá ăndrã-tãndĩ fēlē rōō Sītĩfãnō drĩ gō'dá kpá rĩ'á mbãrãkã fēlē gólã drĩ tã dũũ tĩ drĩ ă'dĩzó rĩ 'ézó ôjlã dũũ ăndrã.

⁹ Nĩngã sĩ, ôjlã Yúdã yĩ kã ũrũkã 'bá yĩ drĩ ngǎzó ãyĩ rĩ'á tĩ ănyálē gólã bē mbãrãkã Ôvãrĩ drĩ fēlē drĩlã rĩ tãsĩ. Gólĩyĩ rĩ'á ôjlã jãrĩbã gólĩyĩ zĩlĩ Sĩrēnē gō'dá Ălěkēzãndĩrĩyã rĩ 'bá yĩ kã, gólĩyĩ rĩ trá lã'bĩ Yúdã yĩ kã 'élé ndrĩ.* Ôjlã rĩ 'dĩ 'bã

* 6:5 6.5 Nĩkólã 'Dĩ rĩ'á ôjlã ănĩtĩyókã kã ró gólã ĩyĩ jã 'bã Ôvãrĩ rĩ ĩnĩlĩ â'dô tã Yúdã yĩ kã vō ró rĩ ĩ'dĩ. * 6:9 6.9 Ôjlã 'dĩ 'bã yĩ rĩ ãyĩ trá rãtãã 'élé jó tã Ôvãrĩ kã ărĩ kã rĩ'á zĩlã jó ôjlã gólĩyĩ drĩ-bălãyĩ ró rĩ 'bã yĩ kã rĩ 'á.

yî drí ngāzó filí ìyî òjílā ũrúkâ 'bădrî gólîyî zîlî Sîlîsîyā gō'dá Ásîyā* bê rî 'bá yî kâ lâfálé tî ânyálé Sîtîfánō bê.

¹⁰ Gō'dá Líndrî Tândí Ôvârí kâ 'bă Sîtîfánō trá â'dólé tã nîñî bê ícálé tã trólé òjílā rî 'dî 'bá yî tî sî.

¹¹ Ítî, òjílā 'dî 'bá yî drí ngāzó nîlî òjílā āzâ 'bá yî lîfî lâ yî gîlî, tãlā ònjô ádólé Sîtîfánō rú tã âtálé kî nî rî, “Mă ârî āgô nō gbórókô lâ trá rî'á Ôvârí yî lô'dá'á âmâ á'bîyá Músâ bê.”

¹² Ítî rî, úlî 'dî 'bá yî drí sî rî, òjílā Yērôsālēmā kâ gō'dá gólîyî sîsî-lésî rî 'bá yî gō'dá lâ'bî ímbá 'bá gólîyîkâ rî 'bá yî bê drí ngāzó ìyî áwâ ró Sîtîfánō bê. Gō'dá nîngá sî, tã rî 'dî tãsî rî, gólîyî drí ngāzó ârálé áwâ sî Sîtîfánō ngálâ gō'dá gólâ rî rûlî âjîlî vō tã kî kâ rî 'álâ drî-'bá Yúdâ yî kâ âzîlî tã kî 'bá ró rî 'bá yî ândrá.

¹³ Nîngá sî, gólîyî drí tã âtázó òjílā ũrúkâ 'bá yî drí lătî gólâ ángô rî ì'dî gólâ rî mōndrâ fêzó ònjô sî yâ. Gō'dá gólîyî kî nî rî, “Kâyî vósî cé, āgô nō rî zââ tã ònjî âtálé ì'dî jó ángî Ôvârí kâ rú gō'dá kpá tã 'bă'bă Ôvârí kâ gólîyî Músâ drí lôpélé âtî 'álâ âmâ drí rî 'bá yî rú.

¹⁴ Mă ârî gólâ trá gólâ òtîrî âtálâ kî'á nî rî, Yésû òjílâ Nāzārētā kâ ró rî ââ'dô jó ángî Ôvârí kâ rî ûfú'á gō'dá kpá lâ'bî gólîyî Músâ drí ímbálé trá âmâ drí rî 'bá yî ôjá'á volé.”

¹⁵ Ítî rî, òjílâ gólîyî rî 'bá rîlî vō tã kî kâ 'á rî 'bá yî drí ngāzó ìyî vō ndrélé Sîtîfánō ngálâ, tãlâ tã gólâ drí 'ê'á âtálâ rî ârîlî, gō'dá gólîyî ndrê gólâ rî nîlî trá rî'á lăgú'á ôzô mālāyîkâ nîlî kâtî.

7

Tã gólâ Sîtîfánō drí lôgólé òjílâ gólâ rî mōndrâ fê 'bá rî yî drí

tã kî 'bá ândrá rî

¹ Nîngá sî, drî-'bá drî-'bá Yúdâ yî kâ rî 'bá yî kâ drí ngāzó tã ìjîlî Sîtîfánō tî kî nî rî, “Úlî gólîyî òjílâ nō 'bá yî drí rî'á âtálâ ní rú nō 'bá yî pătî yâ?”

² Gō'dá Sîtîfánō drí ngāzó tã 'dî lôgólé gólâ drí kî nî rî, “Âmbá ámakâ, mōndrâ òjílâ 'dî 'bá yî kâ má rú 'dî â'dó kô tã pătî 'î. Âmâ âdrúpî yî gō'dá ânî sîsî-lésî rî 'bá yî bê, nî ârî drê úlî ámakâ nō 'bá yî. Ákû ró nâ sî rî, Ôvârí gólâ â'dó 'bá mbârâkâ bê ngá âmâ nō 'bá yî drî sî ndrî rî â'dâ íyî nyáányâ trá âmâ á'bîyá Âbârâyámâ drí ôzô ânî drí nîlî trá rî kâtî. Kâyî rî 'dî sî, Âbârâyámâ rî trá rîlî 'bădrî gólâ rî'á zîlâ Mōsôpôtāmîyâ rî 'álâ, 'dîlî gólâ nîlî drê kô rîlî Hāránâ 'álâ.

* 6:9 6.9 Ásîyâ rî'á zîlâ ngbângbânō rî Túrúkî rî.

³ Gõ'dá nĩngá sī, Ôvārī â'dálé bê iyī nyāányā trá Ābārāyāmā drī rī, Ôvārī drī ngāzō tã átálé Ābārāyāmā drī kī nī rī, 'Ní ngá 'bādrī nō 'ásī ōjīlā ánī átá ká rī 'bá yī lāfálé sī nīlī 'bādrī gólā má drī 'è'á â'dálā ní drī ậtị 'álā nā 'á.'

⁴ "Ítí rī, Ābārāyāmā yī âtī-drī iyīkā rī 'bá yī bê drī ngāzō nīlī 'bādrī rī 'dī 'ásī nīlī rīlī Hārānā 'álā.* Vō rī 'dī 'álā rī, átá lâ drī drāzō. Gõ'dá átá lâ rī ōdrā volé drī 'ásī rī, Ôvārī drī gólā rī ậjózō Hārānā 'á tólā sī ânīlī rīlī 'bādrī Kānānā ká gólā âmā drī â'dózō ngbāangbānō 'álā nō 'á.

⁵ Gõ'dá kậyị rī 'dī 'bá yī sī rī, Ôvārī fēē vō drī mvá āzākā gbúrúwá lâ â'dólé Ābārāyāmā rī nyāányā ká ró rī kō. Gõ'dá Ôvārī 'bā tã lâ trá gólā drī kī, yī āâ'dô fē'á lâ gólā drī kậyị āzā sī ậzátú â'dólé 'bādrī gólīyī nyāányā ká ró gólā rī ózōwá yī bê. Ôvārī ộtírī tã 'dī 'bāā ítí rī, 'dīlī Ābārāyāmā drē cú ítí 'dīyímvá ákō.

⁶ Gõ'dá sịsị kậyị rī 'dī drī sī rī, Ôvārī âtā tã kpá kī nī rī, 'Ánī ózōwá yī â'dô nī'á rīlī īyī ngá āwā ró 'bādrī ātrā 'á. Gõ'dá ōjīlā 'bādrī 'dī ká â'dô gólīyī 'bā'á lōsī īyīkā 'èlē rặgị ró gõ'dá áâ'dô rī'á gólīyī 'èlē ộnjị ró ndrō kámá-sū sī.

⁷ Gõ'dá nĩngá sī, má â'dô lậgō fē'á ōjīlā gólīyī 'bādrī 'dī ká gólīyī ánī ózōwá yī 'bā 'bá trá rặgị ró rī 'bá yī drī. Nĩngá sī, ánī ózōwá yī â'dô âfō'á volé 'bādrī 'dī 'ásī ânīlī 'bādrī gólā má drī 'è'á fēlā gólīyī drī nō 'álā, gõ'dá gólīyī â'dô âmā ịnjị'á 'bādrī nō 'á.'

⁸ "Nĩngá sī, Ôvārī drī tã átázō Ābārāyāmā drī ōjīlā gólākā ậgō ậmbá ró rī 'bá yī gõ'dá kpá ậgō mvá ró rī 'bá yī bê 'dēlē īyī bāsā 'á lậmbé tã-drī lēlē Ôvārī yī ká Ābārāyāmā bê rùlē-ặzị ró rī ró. 'Dīlī volé drī lâ 'ásī, Ābārāyāmā drī iyī mvá Ísákā rī tịzō, gõ'dá Ísákā rī gógó ậjízō 'dēlē bāsā 'á, 'dīlī drē kậyị gólā rī tịzō rī rī'á cé nị-drī-lā-nā. Gõ'dá vó lâ sī, Ísákā drī Yākóbā rī tịzō gõ'dá ậjízō lâ kpá 'dēlē bāsā 'á. Gõ'dá vó lâ sī, Yākóbā drī 'dīyímvá tịzō mùdrī-drī-lā-ngā-rị â'dó 'bá īyī ậ'ặỵá ró 'bặsúrú ậmákā mùdrī-drī-lā-ngā-rị rī 'bá yī ká ró rī, gõ'dá Yākóbā drī kpá gólīyī ậjízō ndrī 'dēlē bāsā 'á.

⁹ "Nĩngá sī, Yākóbā rī mvá rú bê Yōsépā rī, tã lâ drī ậgízō ậdrúpị lâ yī lặị. Gõ'dá gólīyī drī ngāzō gólā rī gịlī volé ōjīlā gólīyī gólā rī trō 'bá rặgị ró Mặsịrị 'álā rī yī drī. Gõ'dá Ôvārī bê rī'á kárá Yōsépā bê ậndrā-tặndị fēlē gólā drī.

¹⁰ Gõ'dá nĩngá sī, Ôvārī drī kpá gólā rī pázō ậzā gólākā rī 'bá yī 'ásī ndrī, gõ'dá Ôvārī 'bā gólā trá tã nịnị bê, tālā

^{7:3 7.3} Tã Ómvó Ngá 12.1. ^{*} ^{7:4 7.4} 'Bādrī Mōsōpōtāmīyā 'dī rú lâ ặzā kpá rī'á Kālịdệyā. ^{7:7 7.7} Tã Ómvó Ngá 12.7; 15.13-14.

kúmú Măsĩrĩ kâ â'dô ró tândí ró gólâ bê. Gõ'dá kúmú 'dĩ 'bã Yôsépã trá â'dolé drĩ-âcê bê Măsĩrĩ drĩlĩ gõ'dá kpá â'dolé ngá cé tĩtĩ 'bã iyíkâ 'á rĩ vó lâ ndrē 'bá lâ ró.

11 "'Dĩ vósĩ, lõfó ònjĩ tètē drĩ 'dēzó Măsĩrĩ 'ásĩ ndrĩ gõ'dá kpá 'bădrĩ Kānānā kâ nõ bê gõ'dá òjilā 'bālē ndrĩ rũ izālē kôrô.* Gõ'dá tālā lõfó 'dĩ tāsĩ rĩ, âmā á'bíyá gólĩyĩ â'dó 'bá Kānānā 'álā rĩ 'bá yĩ ícá iyĩ gõ'dá ngá-iyínyā āzākā ūsúlĩ kô.

12 Gõ'dá Yākóbā ārĩlĩ bê tã kĩ'á nĩ rĩ, ădrúgú āâ'dô bê Măsĩrĩ 'álā rĩ, drĩlā iyĩ mvá yĩ jōzō Măsĩrĩ 'á tólā nĩ'á ădrúgú āgilĩ tólā sĩ.*

13 Gõ'dá gólĩyĩ ândálē bê iyĩ rũ nĩ'á ădrúgú gĩlĩ kpá ó'dĩ Măsĩrĩ 'álā rĩ, Yôsépã drĩ gólĩyĩ 'bāzō iyĩ nĩlĩ gólĩyĩ ădrúpĩ ró, gõ'dá gólâ drĩ kpá iyĩ ădrúpĩ yĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dázó kúmú Măsĩrĩ kâ 'dĩ drĩ.

14 'Dĩ vósĩ, Yôsépã drĩ kpá tã átízó ădrúpĩ lâ yĩ sũlĩ átá lâ Yākóbā drĩ tólā, gólâ ānĩ ró Măsĩrĩ 'álā òjilā iyíkâ 'bã kâ rĩ 'bá yĩ bê ndrĩ. Òjilā Yôsépã kâ ndrĩ rĩ'á nyā'dĩ-nā-drĩ-lā-ngā-mũdrĩ-drĩ-lā-ngā-njĩ.

15-16 Ítĩ rĩ, Yākóbā yĩ drĩ ngāzō nĩlĩ Măsĩrĩ 'álā. Gõ'dá volé drĩ lâ 'ásĩ, Yākóbā drĩ drāzō ăkpākā'dā Măsĩrĩ 'á tólā. Gõ'dá gólâ rĩ mvá yĩ drĩ ăvō lâ trōzō 'bădrĩ Kānānā kâ 'álā 'bālē ũgĩ 'á, vō gólâ Ābārāyāmā drĩ gĩlĩ trá ăđĩ sĩ ăkũ ró rĩ 'álā. Gõ'dá vó lâ sĩ, Yākóbā rĩ mvá yĩ ôdrā iyĩ kpá trá 'dó ndrĩ Măsĩrĩ 'á tólā. Gõ'dá mvá lâ yĩ drĩ gólĩyĩ ăvō trōzō Sēkēmē 'álā gõ'dá 'bālē ũgĩ āzā 'á.*

17 "Gõ'dá nĩngá sĩ, kâyĩ gólâ Ôvārĩ drĩ tã 'bã'bã iyíkâ ândrā-ònjĩ kâ Ābārāyāmā drĩ rĩ 'ēzō vó lâ átĩlĩ rĩ âcā bê trá ănyĩ rĩ, 'dĩ âmā á'bíyá yĩ lizō trá dũũ Măsĩrĩ 'álā.

18 Gõ'dá kúmú āzā gólâ Yôsépã rĩ tã nĩ 'bá kô rĩ ĩ'dĩ rĩ'á drĩ-âcê bê Măsĩrĩ drĩ sĩ ndrĩ.

19 Kúmú rĩ 'dĩ ăđô âmā á'bíyá yĩ trá mănĩ sĩ, gõ'dá đĩ gólĩyĩ drĩ kpá trá 'bālē izā nĩlĩ. Gõ'dá kúmú rĩ 'dĩ 'bã gólĩyĩ trá rĩ'á iyĩ mvá ôđē ró rĩ 'bá yĩ trōlē 'bālē âyélé ômā 'álā, tālā ôôdrā ró iyĩ bê volé.

20 "Nĩngá sĩ, kâyĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ, Músā rĩ tĩzō. Gólâ rĩ'á mvá sũsũ tândĩ 'ĩ Ôvārĩ lĩfĩ. Āndrē lâ yĩ trōó gólâ kô vũlĩ âyélé ômā 'álā. Ímbā gólâ zālō cālē pará nā átá lâ drĩ jó 'á.

* 7:11 7.11 Kānānā 'Dĩ rĩ'á 'bădrĩ gólâ Ôvārĩ drĩ tã lâ 'bālē 'ē'á fēlā Ābārāyāmā yĩ drĩ rĩ ĩ'dĩ. * 7:12 7.12 Nĩ zĩ ĩ'dígówá tã nõ 'bá yĩ kâ búkũ Tã Ómvó Ngá kâ 'á kápĩtā 41--46. * 7:15-16 7.15-16 'Dĩ ũgĩ gólâ átá lâ yĩ drĩ gĩlĩ trá ăđĩ sĩ ăkũ ró Kānānā 'álā òjilā Āmórā kâ rĩ 'bá yĩ drĩgá sĩ rĩ ĩ'dĩ.

21 'Dĩ vósĩ, gólâ rî trôzó lăpílĩ òmă 'á, gô'dá mvá ânjó kúmú Măsĩrĩ kâ rî kâ drí gólâ rî ûsúzó, gô'dá drílâ trôzó lâ 'bă 'álâ, â'dô ró yí drí vó lâ ndrêlé mvá ró íyî nyăányâ drí.

22 Ítĩ rî, Músă drí gôzó tâ nĩnĩ gólâ ôjílâ Măsĩrĩ kâ rî 'bá yí kâ ìlízó ĩ'dĩ nĩlĩ ndrĩ. Gólâ â'dô trá cú mbârâkă bê úlĩ âtă-âtă 'á gô'dá kpá tâ 'è'è 'á.

23 "Gô'dá nĩngă sĩ, gólâ rî ndrô â'dólé bê trá nyă'dĩ-rĩ rî, drílâ tâ ãsúzó nĩzó nĩ'á ôjílâ íyíkă Ĩsĩră'élê kâ ró rî 'bá yí lômílĩ.

24 Gô'dá gólâ calé bê vò rî 'dĩ 'á tólâ rî, gólâ drí ôjílâ Măsĩrĩ kâ ndrêzó rĩ'á ôjílâ Ĩsĩră'élê kâ că'á, gô'dá gólâ drí ngăzó gbô ôjílâ âzĩ íyíkă Ĩsĩră'élê kâ ró 'dĩ pălê, gô'dá gólâ rî gógó ôjílâ Măsĩrĩ kâ ró nõ rúzó calé kpădí-kpădí tâ-vô lôgô ró, gô'dá ôjílâ 'dĩ drí drăzó.

25 Gólâ ãsũ íyíkă kĩ nĩ rî, ôjílâ íyíkă rî 'bá yĩ â'dô nĩ'á lâ kĩ, yĩ â'dô ĩ'dĩ gólâ Ôvărĩ drí lėlê 'è'á gólĩyĩ pălê ĩză ĩyíkă rî 'bá yĩ 'ásĩ rĩ ĩ'dĩ. Gô'dá gólĩyĩ nĩĩ tâ lâ kô ĩtĩ.

26 "Gô'dá kăyĩ tâ 'dĩ kâ rî vósĩ rî, gólâ ndrêlé bê ôjílâ Ĩsĩră'élê kâ rû fũ'á ĩyĩ rî, gólâ ngă trá rû cėlê gô'dá tâ â'dĩ 'bălê ĩ'dĩ gólĩyĩ lăfălê 'á. Gô'dá gólâ kĩ nĩ rî, 'Ănĩ, nĩ ârĩ drê tâ má ngăă nőlê, ânĩ 'dô âdrupĩ âzĩ ró. Gô'dá nĩ rî rû fũlĩ ânĩ lăfălê 'ásĩ â'dô tăsĩ yă?"

27 Gô'dá gólâ âwă ĩtô 'bá rî ngă íyíkă kôrô Músă rî zėlê zêzê volé, gô'dá ngăzó tâ âtălê kĩ nĩ rî, 'Nĩ, â'dĩ 'bă nĩ nĩ tâ kĩ 'bá ró âmă drĩlĩ tâ âmăkă rî kĩlĩ nĩ yă?

28 Nĩ lě nõ kpă âmă fũlĩ ôzô nĩ drí Măsĩrĩ lē 'bă nă fũrĩ âgĩ rĩ kătĩ yă?"

29 "Gô'dá Músă ârĩlĩ bê tâ ĩjĩ 'dĩ rî, ũrĩ drí găzó rú lâ, gô'dá gólâ drí ngăzó rălê volé Măsĩrĩ 'ásĩ nĩlĩ rĩlĩ 'bădrĩ Mĩdĩyănă kâ rî 'álâ ngă âwă ró. 'Dĩ vósĩ rî, drílâ ôkô gĩzó gôzó mvă tĩlĩ rĩ tólâ.

30 "Ndrô nyă'dĩ-rĩ Músă drí 'élê trá Mĩdĩyănă 'álâ rî vósĩ rî, kăyĩ âză sĩ, gólâ nĩ trá òmă 'álâ ânyĩ únĩ ângĩ zĩlĩ Sĩnáyĩ rĩ rú. Gô'dá tólâ rî, Ôvărĩ drí rû â'dázó gólâ drí lăsĩ lăndră rĩ 'bă kôlé fê rú rî 'á.

31 Gô'dá Músă ndrêlé bê lăsĩ rî 'dĩ rî, tĩ lâ drí â'dízó. Gô'dá nĩngă sĩ, gólâ drí ngăzó rû êsélê ânyĩ lăsĩ rĩ gógó 'dĩ rú, tălă yĩ ôndrê ró bê dódó tâ ífĩ lâ nĩzó. Gô'dá drílâ Ôvărĩ rĩ gbórókô ârízó úlĩ âtă'á gólâ drí kĩ nĩ rî,

32 'Mă rĩ'á Ôvărĩ gólâ rĩ 'bă ânĩ â'bĩyă Ābărăyămă, Ĩsákă gô'dá Yăkóbă yĩ vó ndrê 'bá ró rĩ ĩ'dĩ.' Nĩngă sĩ, Músă drí ngăzó rĩ'á lėlê ũrĩ drí, gô'dá gólâ ícă kô fĩlĩ âtũlĩ rĩzó vó ndrêlé lăsĩ lăndră rĩ 'bă kôlé 'dĩ ngălă âlôlă.

33 “Ìtí rí, Òvârí drí ngázó tã átalé gólá drí kǐ nǐ rí, ‘Vó ní drí ádrézó ‘á lá ‘dǐ rǐ’á vó má Òvârí kǎ ì’dǐ.* Ítí rí, ní ángí kǎ’bókǎ áníkǎ pá ‘á ‘dǐ volé.

34 Músǎ, ní árí dré, áamá nyǎányá ndrê trá pǎtǐ kǐ, òjílǎ ámakǎ rǐ’á ìzǎ nǐ’á rǒô Mǎsǐrǐ ‘álá, gǒ’dá má árí áwó gólǐyíkǎ trá, ì’dǐ má drí ânǐzó úrú lésǐ ángó nǒ ‘á, tǎlá gólǐyǐ pǎlé ìzǎ gólǐyíkǎ ‘dǐ ‘bá yǐ ‘ásǐ. Ítí rí, Músǎ, ní ngá, má jò ró nǐ gǒlé ‘bǎdrǐ Mǎsǐrǐ kǎ rǐ ‘álá.’

35 “Ìtí rí, áamá âdrúpǐ yǐ, má âtá ânǐ drí kǐ nǐ rí, rǐ’á Músǎ rí gógó ì’dǐ gólá òjílǎ drí gǎlé trá dó kǐzó nǐ rí, ‘Ǻ’dǐ ‘bǎ nǐ nǐ tǎ kǐ ‘bá ró áamá drǐlǐ tǎ ámakǎ kǐlǐ yǎ?’ Rǐ’á gólá ì’dǐ Òvârí drí ájólé trá gólǐyǐ drí, â’dólé drǐ-âcê bê gólǐyǐ drǐlǐ gǒ’dá kpá gólǐyǐ pǎlé ìzǎ gólǐyíkǎ rǐ ‘bá yǐ ‘ásǐ. Òvârí ‘bǎ tǎ ‘dǐ ‘bá yǐ Músǎ drí kǎyǐ tǐbê gólá drí íyǐ â’dázó Músǎ drí vó lǎsǐ drí kǒzó fê rú rǐ ‘álá rǐ sǐ.

36 “Nǐngá sǐ, Músǎ drí ‘dézó sǐsǐ òjílǎ Òvârí kǎ lôfólé volé ‘bǎdrǐ Mǎsǐrǐ kǎ rǐ ‘ásǐ tǎ ‘è’è gólǐyǐ tǐ drí â’dǐzó rǐ ‘bá yǐ sǐ ‘bǎdrǐ ‘dǐ ‘álá gǒ’dá kpá lǐmvú ândrê zǐlǐ lǐmvú Kǎá rǐ ‘álá, gǒ’dá gólá drí rǐzó zǎá rǐlǐ tǎ gólǐyǐ tǐ drí â’dǐzó drílá sǐ rǐ ‘élé gólǐyǐ pǎzó ômǎ ‘álá ndrô nyâ’dǐ-rǐ sǐ.

37 Gǒ’dá rǐ’á kpá Músǎ ì’dǐ gólá tǎ âtá ‘bá òjílǎ Ìsǐrǎ’élé kǎ drí kǐ nǐ rí, ‘Òvârí â’dô ázákólá ‘dǐ ‘è’á ânǐ ózówá yǐ lǎfálé ‘ásǐ â’dólé úlǐ Òvârí kǎ lôpé ‘bá ró má tǐ.’

38 Músǎ rǐ ‘dǐ â’dô kpá trá òjílǎ Ìsǐrǎ’élé kǎ bê kǎyǐ gólá gólǐyǐ drí rǐzó kpǎkǎ ãlô ômǎ ‘álá ányǐ únǐ ángǐ zǐlǐ Sǐnáyǐ rǐ rú rǐ ‘á. Nǐngá rǐ, Òvârí drí tǎ âtázó gólá drí áamá á’bǐyá yǐ bê, gǒzó tǎ ‘bǎ’bǎ íyíkǎ lédrê-lédrê áfê ‘bá òjílǎ drí rǐ ‘bá yǐ trǒzó félé drílá, tǎlá gólá ôlôpê ró kpá tǎ ‘bǎ’bǎ rǐ ‘dǐ ‘bá yǐ bê áamá drí ‘élé.

39 “Gǒ’dá Músǎ â’dô bê dré ãkpǎ únǐ ángǐ Sǐnáyǐ drǐ ‘álá rǐ, áamá á’bǐyá yǐ lée íyǐ gólá rǐ tǐlé kô. Ítí rí, gólǐyǐ drí gólá rǐ gǎzó dó. Gólǐyǐ ìsǔ tǎ trá, â’dô ró nǐzó gǒlé Mǎsǐrǐ ‘álá.

40 Ítí rí, drǐlǐyǐ tǎ âtázó Ārónǎ Músǎ rǐ âdrúpǐ drí kǐ nǐ rí, ‘Gǒ’dá Músǎ, ání âdrúpǐ ró gólá áamá âtrô ‘bá Mǎsǐrǐ lésǐ rǐ, mã nǐlǐ tǎ gólá â’dó ‘bá gólá bê tólá rǐ kô. Â’dólé bê trá ìtí rí, ní â’dô drǐ-‘bá ámakǎ ró gólá rǐ vó ‘á. Nǐ édê òvârí áamá drí âdǐ ‘ásǐ, tǎlá mã nǐlǐ ró bê kpǎá ‘bǎlé áamá ândrá áamá pǎlé gǒgǒ ámakǎ Mǎsǐrǐ ‘álá rǐ sǐ.’

* 7:33 7.33 Sǐtǐfánô lè tǎ â’dalé kǐ, Òvârí rǐ kô rǐlǐ cé jó ángǐ Òvârí rǐ gógó kǎ Yêrôsǎlémǎ ‘álá rǐ ‘á. Gǒ’dá gólá â’dá íyǐ nyǎányá trá Ābārāyámǎ drí gǒ’dá kpá Músǎ drí kǎyǐ gólǐyǐ drí rǐzó ‘bǎdrǐ âtrǎ jējê ró rǐ ‘bá yǐ ‘ásǐ rǐ ‘á. Nǐ zǐ Āfô-āfô kǎpǐtǎ nǎ. 7:37 7.37 Tǎ ‘Bǎ’bǎ Āndǎ 18.15.

41 Ítí rí, gólíyí drí Ārónā rí 'bāzō ôvārí líndrí ābārādāgō êdéle ítí jōrā lārākō kátí. Gō'dá gólíyí drí rīzō kōrōnyā zālē fēlē drílā gō'dá kpá kārāmā lâ 'ézō, tālā ôvārí ābārādāgō gólíyí nyāanyā drí êdéle trá 'dī tāsī.

42 “Gō'dá Ôvārí rí'á òmbā ró gólíyí bē tā rí 'dī tāsī. Í'dí drílā gólíyí gāzō dó gōzō gólíyí àyélē rí'á ítú, párá gō'dá ĩ'bì'bìwá yí írátālē í'dí. Gólíyí tā â'dô trá òzō tā àngū 'bá Ôvārí ká Āmósē drí ígílí trá rí kátí kí'á nī rí, 'Ānī òjílā Īsīrā'élē ká, â'dó má í'dí kō ānī drí rīzō kōrōnyā ĩlī zālē drílā òmā 'álā ndrô nyā'dí-rī sī rí.

43 'Dīl vō lâ 'á rí, nī nī māsāmā bí ró rí kpāā gūgū 'dīzō ĩ'dí sī lâ líndrí ró ôvārí ābārādāgō ānīkā zīlī Mōlékā rí drí,

gō'dá nī nī ôvārí ābārādāgō líndrí zīlī Rēpānā gólā pālē fē 'ásī ĩ'bì'bìwá lārākō ró rí kpá kpāā.

Nī êdé ôvārí ābārādāgō lārākō 'dī 'bá yí nī, gō'dá ānī drí rīzō gólíyí írátālē.

Nīngá sī, tā 'dī tāsī rí, má â'dô ānī drō'á volé nīlī gō'dá rīlī átí'bá ró 'bādrī āwā 'á Bābílónā ūgū 'álā.'

Āmósē 5.25-27

Ítí rí, ānī òjílā gólíyí káyí ngbāāngbānō ká rí 'bá yí kpá rí'á āndōtō ró òzō ānī á'bíyá yí kátí.

44 “Káyí āmā á'bíyá yí drí rīzō rīlī òmā 'álā rí sī, gólíyí rí'á cú líndrí 'dīlī ítá 'ásī gūgū ró rí bē Ôvārí rí ĩnjīzō 'á lâ, tālā 'dīlī únī ró kí'á nī rí, Ôvārí āâ'dô bē ĩyí bē. Êdéle gūgū rí 'dī òzō Ôvārí drí átálē trá Músā drí rí kátí, â'dô cú lārākō lâ gólā Ôvārí drí â'dálē gólā drí rí vó ró.

45 Vó lâ 'ásī, āmā á'bíyá yí drí gūgū rí 'dī lôpézō ātīlī ĩyí mvá yí drí. Gō'dá vó lâ sī, mvá lâ yí 'dī 'bá yí drí ngá gólíyí gūgū 'dī ká 'dī 'bá yí trōzō ānīzō drī-'bá gólíyíkā Yásōwā yí bē ácalé 'bādrī gólā nō Ôvārí drí òjílā lâ lādrólē nī gólíyí drí nō 'á. Gō'dá gūgū rí 'dī rí trá ácalé būūū káyí gólíyí āmā á'bíyá Dāwúdī ká rí 'bá yí tú.

46 “Gō'dá tā Dāwúdī rí 'dī ká sū trá Ôvārí rú. Ítí rí, Dāwúdī drí ngāzō Ôvārí rí ĩjílí, tālā tā-drī lēlé yí drí jó 'dīzō òjílā Īsīrā'élē ká drí Ôvārí rí ĩnjīzō 'á lâ.

47 Gō'dá Sólōmō, Dāwúdī rí mvá ĩ'dí gólā Ôvārí drí 'bālē jó rí 'dī 'dīlī yí Ôvārí drí rí.*

48 “Gō'dá má átā drē tā ānī drí, òzō Ôvārí ò'bā òjílā kpálē vō ĩyí ĩnjīzō 'á lâ rí 'bá yí êdéle ítí rí, gólā rí rīlī jó gólíyí òjílā

7:41 7.41 Nī zī Āfō-āfō kápītā 32. * 7:47 7.47 Ôvārí lēé kō Dāwúdī drí jó 'dī 'dīlī, tālā gólā ūfū òjílā trá rōō. Nī zī búkū drī-káká í'dígówá Kúmú yí ká rí ká 22.7-9.

mvá drí 'dĩlĩ nĩ rĩ 'bá yĩ 'á kô, tãlã Ôvârĩ rĩ'á ãmbá kôrô. 'Dĩ rĩ'á nyé òzô úlĩ gólâkâ tã ạngũ 'bá Ísáyã drí átálé trá ặkũ ró nã sĩ rĩ kâtĩ kĩ'á nĩ rĩ,

49 "Bũu rĩ'á kítĩ kũmũ ámakâ rĩ kâ i'dĩ má drí rĩzó drĩ lâ kũmũ ạngĩ ró tã kĩlĩ

gõ'dá ãnyákũ drĩ nô iyĩkâ má drí òzô tókporó kâtĩ má drí ámakâ pá tőzó gá drĩ lâ.

Ítĩ rĩ, â'dô ícá'á ạngô tí ró ãnĩ òjĩlã mvá drí jó 'dĩzó má drí yã?

Â'dô ícá'á ạngô tí ró ãnĩ drí vō êdézó má drí lôvózó 'á lâ yã?

50 Nĩ ícá kô vō êdéle má drí. Mâ rĩ'á gólâ ngá lô'bã 'bá kặkặ ndrĩ ákĩ ákô rĩ i'dĩ.' "

Ísáyã 66.1-2

51 Gõ'dá nĩngá sĩ, Sītĩfãnō drí tã átázó kĩ, "Ámakâ ặdrũpĩ yĩ, nĩ ârĩ drĩ úlĩ ámakâ nô 'bá yĩ! ãnĩ rĩ'á òjĩlã gólĩyĩ drĩ lâ yĩ drĩ ặmbálé ặmbâ rĩ 'bá yĩ i'dĩ! ãnĩ i'dĩ rĩ'á gólĩyĩ úlĩ Ôvârĩ kâ ãnjĩ 'bá kô'dáwá rĩ. ãnĩ rĩ'á nyé òzô ãnĩ ặ'bĩyá yĩ kâtĩ. ãnĩ gõ'dá ãnĩ ặ'bĩyá yĩ bē, nĩ rĩ trá rĩ'á Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârĩ kâ gālē kárá dó.

52 ãnĩ ặ'bĩyá yĩ fē lạng tã ạngũ 'bá Ôvârĩ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ ndrĩ, gõ'dá gólĩyĩ ùfũ òjĩlã gólĩyĩ tã iyá 'bá kĩ'á nĩ rĩ, Ôvârĩ â'dô òjĩlã mbĩmbĩ 'dĩyĩ pã 'bá ró rĩ ặjố'á ãnyákũ nô drĩ rĩ kpá trá. Nĩngá sĩ, kặyĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ, 'dĩyĩ pã 'bá drĩ ặcázó, gõ'dá ãnĩ drĩ tã â'bãzó gólâ rũ, gõ'dá gólâ rĩ fũzó vólē.

53 Kpálē mĩ nĩ tã 'bã'bã Ôvârĩ kâ gólâ mālāyĩkâ yĩ drĩ ặ'dálē ãnĩ ặ'bĩyá yĩ drĩ rĩ trá rĩ, nĩ ãnjĩ kô'dáwá."

Tã gólã Sītĩfãnō rĩ fũzó rĩ

54 Úlĩ Sītĩfãnō kâ 'dĩ 'bá yĩ fĩ bē tã kĩ 'bá Yúdặ yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngăzô ặmbã ró kôrô sị-gĩlĩ cĩlĩ ãyĩ gólâ rũ.

55 Gõ'dá nĩngá rĩ, Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârĩ kâ drĩ fĩzó mbârâkâ bē Sītĩfãnō 'á gólâ rĩ 'bălē vō ndrēlē 'bũu 'álâ gõ'dá lặgũ-lặgũ Ôvârĩ kâ rĩ ndrēlē, gõ'dá Yēsũ rĩ'á ặdrế'á Ôvârĩ rĩ drĩ-ặgó drĩ.

56 Nĩngá sĩ, Sītĩfãnō drí tã átázó kĩ, "Nĩ ndrē, má ndrē ặtĩ rĩzó fĩlĩ 'bũu 'álâ rĩ trá hặ. Gõ'dá tólã rĩ, Yēsũ gólã Ôvârĩ drĩ ặjốlē trá ặmakâ pã 'bá ró rĩ rĩ'á ặdrế'á gólē Ôvârĩ rĩ drĩ-ặgó drĩ lếsĩ ró."

57 Gõ'dá òjĩlã tã kĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngăzô ãyĩ rĩ'á ôtrélē ãyĩ ùrũ, gõ'dá kpá drĩ 'bãzó kpặặkũ ãyĩ bĩ-bălē 'ásĩ, tãlã yĩ òzó úlĩ Sītĩfãnō kâ 'dĩ 'bá yĩ ârĩ kô'dáwá. Vō lâ sĩ, gólĩyĩ drĩ ngăzô ndrĩ ùrũ rălē Sītĩfãnō ngălã.

58-60 Gõ'dá drílīyī gólâ rî rûzó ăngbũ gõ'dá gólâ rî trôzó mbârâkâ sī volé jǎribǎ 'ásī. Nīngá sī, gólīyī drí gólâ rî lûvûzó kúní mvá sī fûlī volé. Gólīyī ôtirī rī Sītīfánô rî lûvûlī rî, drílâ ngázó lâzī zīlī rǎtǎā sī kī nī rî, “Yésũ Kúmú ámakâ rî, ní trô ámakâ línđrī.” Nīngá sī, gólâ drí 'ǎ'ī tǐzó vûđrī gõ'dá tǎ átázó kī, “Kúmú ámakâ, ní áyē ôjílâ nô 'bá yī tǎ ônjí nô 'ásī. Ní fē lâṇô gólīyī drí tǎ lâ tāsī kô.”

Gõ'dá gólâ âtâ bê úlī ăđũkũ nô rî, kôró gólâ drí lôvó-lôvó áyézó â'dízó.

Ôjílâ gólīyī rī 'bá Sītīfánô rî lûvûlī kúní mvá sī rî 'bá yī, sísí gólīyī ăngí itá ăngí ãyíkâ trá volé trôlé fêlé ágámvá ăzâ rú bê Sóólô rî drí sũzó rú lâ 'á ãyī drí.

8

1 Sītīfánô rî ôđrǎ tǎ drí sũzó ágámvá Sóólô 'dī rú.

Tǎ gólâ lâṇô drí 'dēzó tǎ lē 'bá yī đrīlī rī

Kâyí gólâ Sītīfánô drí đrǎzó rī sī, gólīyī tǎ lē 'bá Yésũ 'á Yērôsǎlēmǎ 'álâ rī 'bá yī drí ngázó rī'á lâṇô úsúlī rôô. Nīngá sī, ôjílâ đũu gólīyī lâfálé sī rī drí ngázó lâ'búlī volé 'băđrī đăđă gólīyī Yũđáyǎ kâ gõ'dá kpá Sǎmǎrĩyǎ kâ rī 'bá yī 'ásī ngá pǎlē lâṇô rī 'dī 'ásī. Gõ'dá lâjô 'bá Yésũ kâ rī 'bá yī lâkī ãyíkâ nī ăkpǎ Yērôsǎlēmǎ 'álâ.

2 Kpálé lâṇô â'dô bê rôô tólâ rī, ôjílâ ũrũkâ rī 'bá Ôvǎrī rī ãnjílī rī 'bá yī drí fīlī zǎzó gôzó nílī Sītīfánô rī ăvô trôlé 'bǎlé 'bú 'á. Gólīyī 'ê Sītīfánô rī ãzǎ rôô lúlũ 'bê'bê sī.

3 Gõ'dá Sóólô drí ngázó nílī rī'á ôjílâ tǎ lē 'bá Yésũ 'á rī lôndǎ bê. Ôzó gólâ ũúsũ gólīyī trá rī, ãyíkâ kôró rũlī ăgô ôkó bê ndrī tǐlǐlī ãyī drí 'bǎ 'ásī, gõ'dá gólīyī ămbézó lô'bǎlé gǎnĩmǎ 'á. 'Đĩ lǎtĩ gólâ Sóólô drí rī'á jũlǎ 'êzó kǎnĩsǎ ãzǎlé rī 'dĩ.

Tǎ âtĩ-âtĩ Ôvǎrĩ kâ Fĩlĩpô drĩ âtǎlé Sǎmǎrĩyǎ 'álâ rĩ

4 Tǎ lē 'bá Yésũ kâ rī 'bá yī lâ'búlī bê ãyī trá 'băđrī mvá ăzâ 'bá yī 'ásī rī, gólīyī drí rĩzó zǎâ tǎ âtĩ-âtĩ Yésũ rī tāsī rī âtǎlé ôjílâ drí.

5 Gõ'dá nīngá sī, Fĩlĩpô* ní drí ngázó nílī jǎribǎ ăngí zīlī Sǎmǎrĩyǎ rī 'álâ rĩlī tólâ, rī'á tǎ âtǎlé ôjílâ drí Yésũ rī tāsī kī, Yésũ ăă'dô 'đĩyĩ pǎ 'bá gólâ Ôvǎrĩ drí ăjólé trá 'bũũ lésĩ rī 'đĩ.

6 Nīngá sī, ôjílâ tǐlǐlī drí ngázó ãyī bĩ ãgálé úlī Fĩlĩpô kâ 'đĩ 'bá yī ărĩlĩ dódó, tǎlâ gólīyī ndrē gólâ trá rī'á tǎ tĩ drí â'dízó rī 'bá yī 'ê'á.

* 8:5 8.5 Fĩlĩpô 'Đĩ rĩ'á ôjílâ ălô gólâ nĩlĩ ôjílâ ăzâ 'bá yĩ bê rĩlĩ ngá nyǎnyǎ lânjílĩ ăyĩzĩ yĩ drĩ rĩ 'đĩ. Nĩ zĩ 'đĩgówǎ lâ búkũ Tǎ 'Ē'ē kâ nô 'á kǎpĩtǎ 6 'á.

⁷ Gólâ lâdrô línđrí ònjí rí 'bá yí volé òjlâ gólíyí línđrí ònjí rí 'dĩ 'bá yí drí òmbélé trá rí 'bá yí 'ásí. Gõ'dá línđrí ònjí lôkpô ìyí cú òtrê-òtrê bē ùrú ngbálá-ngbálá. Dró 'dĩ drĩ sī rí, Fílípô drí kpá òjlâ tìlìlì gólíyí òjô ró rí 'bá yí gõ'dá kpá òjlâ gólíyí pá lá yí drí òdrâlé rí 'bá yí bē êdézó.

⁸ Ítí rí, àyíkô drí cízó òjlâ jārībā 'dĩ kâ 'dĩ 'bá yí rú tã rí 'dĩ 'bá yí tāsī.

Tã Sīmónā ójó ró rí tāsī

⁹ Āgô āzā bē rī'á ójó 'ì jārībā 'dĩ 'á, gólâ rí rú rī'á Sīmónā. Gõ'dá gólâ rí trá rī'á tã tì drí rīzó à'dìlì rí 'bá yí 'èlé òjô ìyíkā 'dĩ sī òjlâ drí ndrô dùú sī. Gólâ 'bā yí à'dólé òjlâ āmbá ró.

¹⁰ Tālâ tã rí 'dĩ tāsī rí, òjlâ ndrī jārībā 'dĩ kâ rí trá kárá rī'á úlì Sīmónā kâ rí 'bá yí ārílì ì'dì dódó. Gõ'dá gólíyí àtā tã trá kī nī rí, "Āgô nō rī'á mbârākā bē āmbá tã lâràkô 'èzó! Ókizō 'dĩ mbârākā Ôvârí kâ ì'dì!"

¹¹ Ítí rí, gólíyí drí úlì gólâkâ rí 'bá yí árízó tándí ró, tālâ òjô āmbá gólâkâ rī'á 'èlâ gólíyí lâfálé 'á rōô 'dĩ tāsī.

¹² Fílípô ātātā tã àtì-àtì tándí kùmū Ôvârí kâ tāsī gõ'dá kpá Yésū Krístô rí tāsī òjlâ Sāmáryā kâ drí rí, gõ'dá gólíyí tã lē 'bá Yésū 'á úlì gólâkâ 'dĩ tāsī rí, drílâ gólíyí ìbábátizāzó āgô ró rí 'bá yí òkó bē ndrī.

¹³ Ítí rí, Sīmónā rí 'dĩ lē tã kpá trá úlì Fílípô kâ 'dĩ 'bá yí 'á, gõ'dá Fílípô ní drí kpá gólâ rí ìbábátizāzó. Nīngá sī, gõ'dá Sīmónā ní drí ngāzó rī'á rílì kárá Fílípô bē, gõ'dá ánì tì drí rīzó à'dìlì tã lâràkô gólíyí Fílípô drí rī'á 'èlâ rí 'bá yí drí sī.

¹⁴ Gõ'dá lājó'bá Yésū kâ Yērōsālēmā 'álâ rí 'bá yí ārílì bē tã kī nī rí, òjlâ Sāmáryā kâ lē ìyí tã trá úlì Ôvârí kâ 'á rí, gólíyí drí Pétērō yí Yōwánì bē jōzó nílì òjlâ Sāmáryā kâ 'dĩ 'bá yí ngáá tólâ.

¹⁵⁻¹⁶ Gõ'dá Pétērō yí Yōwánì bē cā ìyí bē tólâ rí, gólíyí ùsû Fílípô ìbábátizā gólíyí tã Yésū kâ lē 'bá rí yí trá rú Yésū Krístô kâ rí sī, gõ'dá Línđrí Tándí Ôvârí kâ ácá drē kô filí gólíyí 'á mbârākā bē.

Nīngá sī, gólíyí drí ngāzó rātāā 'èlé Ôvârí rí ìjílì Línđrí Tándí ìyíkā 'bálé filí òjlâ 'dĩ 'bá yí 'á mbârākā bē.

¹⁷ Gõ'dá nīngá sī, gólíyí drí ìyí drí 'bāzó òjlâ rí 'dĩ 'bá yí drĩ, gõ'dá Línđrí Tándí Ôvârí kâ drí fízó gólíyí 'á.

¹⁸ Nīngá sī, Sīmónā rí 'dĩ ndrē bē kī'á nī rí, Línđrí Tándí Ôvârí kâ fī trá òjlâ 'dĩ 'bá yí 'á drí 'bā'bā Pétērō yí kâ Yōwánì bē gólíyí drĩ rí sī rí, gólâ drí ngāzó àdì àtrólé 'è'á fēlâ gólíyí drí tã àtā-àtā bē kī nī rí,

19 “Nĩ âfê mbârâkã 'dĩ kpá má drí, tãlã òzõ má ò'bã áamá drí trá òjílã ázá 'dĩ drĩ rí, Líndrí Tándí Ôvârí kã òfí ró kpá bẽ gólã 'á.”

20 Nĩngá sĩ, Pétêrô drí tã lògõzó gólã drĩ kĩ nĩ rí, “Ngã tí ní fĩ gbõ lãşĩ ândrê rã'dã rí 'á âđĩ áníkã 'dĩ bẽ! Nĩ ãsũ áníkã kĩ, órí mbârâkã Ôvârí drí fêlê òjílã drí rí gílĩ gĩgĩ âđĩ sĩ yã?

21 Lôsĩ Ôvârí kã nõ â'dó kô rĩ'á áníkã ì'dĩ. Nĩ ãcã kô ùsúlã, tãlã tã ãsũ áníkã rĩ'á ãsúlã rí â'dó kô mbĩ Ôvârí rí lĩfĩ drĩ 'á.

22 'Dõvô ã'dô bẽ trá ãtĩ rí, ní âyê tã ònjĩ ró rí 'bã yĩ volé, gõ'dá ní ãjĩ Ôvârí rãtãã 'á, gólã ââyê ró ní bẽ tã ãsũ ònjĩ ãtĩ 'dĩ 'bã yĩ 'ásĩ,

23 tãlã má nĩ trá kĩ, ní rĩ'á âgĩ-âgĩ ró, gõ'dá tã ònjĩ áníkã òmbẽ ní kpá trá njĩrĩ-njĩrĩ.”

24 Ìtĩ rí, Símónã ní drí ngãzó rũ lò'bãlê Pétêrô yĩ drí Yõwánĩ bẽ kĩ, “Ãyê! Nĩ 'è rãtãã Ôvârí drí áamá tãsĩ, tãlã gólã òzó kô tã gólĩyĩ ãnĩ drí âtálê trá 'dĩ 'bã yĩ 'bãã â'dólê má drĩ!”

25 Gõ'dá 'dĩ vósĩ rí, Pétêrô yĩ Yõwánĩ bẽ drí ngãzó ãyĩ tã âtĩ-âtĩ Kúmú Yésũ rí tãsĩ rí ãmbálê òjílã drí. Gõ'dá gólĩyĩ ndẽ bẽ tã drĩlĩyĩ rĩ'á ãmbálã 'dĩ rí, drĩlĩyĩ ngãzó gólê Yêrõsãlêmã 'álã Fílĩpõ yĩ bẽ. Âcĩ 'dĩ 'á rí, gólĩyĩ nĩ kpá zãã nĩ'á âdrê bẽ 'bãdrĩ mvã ãũũ 'bãdrĩ Sãmáryã kã 'á rí 'bã yĩ 'ásĩ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Yésũ kã âtã bẽ òjílã drí vò 'dĩ 'bã yĩ 'ásĩ ndrĩ.

Tã gólã Fílĩpõ drí tã âtĩ-âtĩ Ôvârí kã ngĩzó òjílã ãmbã Sõdãní

lèsĩ rí drí rí

26 Nĩngá sĩ, mǎlǎyĩkã Ôvârí kã drí ngãzó tã âtálê Fílĩpõ drí kĩ nĩ rí, “Nĩ ngã nĩlĩ drĩ-ágó drĩ 'álã ró kôrô lãtĩ gólã nĩzó Yêrõsãlêmã 'ásĩ Gázã 'álã rí 'ásĩ.” Òjílã lãmũ lãtĩ rí 'dĩ drĩ sĩ nĩzó Mǎşĩrĩ 'álã. Òjílã yũ'dãwã 'bã bẽ lãtĩ rí 'dĩ drĩ.

27 Gõ'dá nĩngá sĩ, Fílĩpõ ní drí tã 'dĩ 'èzó té ãtĩ. Nĩ drí ngãzó nĩlĩ tólã, gõ'dá ní drí ãgô ázá Sõdãní lèsĩ rí ùsúzó nyĩ ró lãtĩ rí 'dĩ drĩ. ãgô rí 'dĩ rĩ'á òjílã ãmbã òkó gólã kúmú ạngĩ rí 'bã Sõdãní 'álã rí kã rí ì'dĩ.* Gólã rí nĩ sũlĩ âđĩ kãkãrã ndrĩ òkó gólã kúmú ạngĩ ró 'dĩ kã rú. Gólã cã kpá trá Yêrõsãlêmã 'álã Ôvârí rí ãnjĩlĩ tólã kãyĩ ázá sĩ.

28 Gõ'dá ngbãangbãno rí, gólã trá gõ'á yĩ drí 'bãdrĩ 'álã ãrãbíyã ãyĩkã òsãní drí rĩ'á sêlã nĩ rí 'á. Gõ'dá gólã òtĩrĩ rĩ nĩlĩ ãrãbíyã 'dĩ 'á rí, gólã rĩ'á úlĩ Ôvârí kã gólĩyĩ tã ạngũ 'bã Ìsáyã drí ãgĩlĩ trá rí zĩ'á.

* 8:27 8.27 Òjílã rí ãyĩ òkó gólã kúmú ạngĩ ró 'bãdrĩ rí 'dĩ drĩlĩ rí zĩlĩ Kãdãsĩ.

²⁹ Gõ'dá nĩngá rĩ, Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã drĩ tã âtázó Fĩlĩpõ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Mĩ nĩ ãnyĩ ãrãbíyã 'dĩ rú sĩ.”

³⁰ Ítĩ rĩ, Fĩlĩpõ drĩ ngãzó rãlé nĩlĩ ãnyĩ ãrãbíyã 'dĩ rú 'álã. Gõ'dá gólã drĩ ãgô ãmbã ãrãbíyã 'dĩ 'á 'dĩ gbórókõ lâ ãrízó, rĩ'á tã gólã tã ãngũ 'bã Ísáyã drĩ ãgĩlĩ trá rĩ 'bã yĩ zĩ'á. Nĩngá sĩ, drĩlã tã ãjízó kĩ, “Mĩ nĩ tã ífĩ gólã ní drĩ rĩ'á zĩlã nõ 'bã yĩ trá yã?”

³¹ Gõ'dá ãgô ãmbã 'dĩ drĩ tã-drĩ lógõzó kĩ nĩ rĩ, “Má â'dô ãcã'á nĩlã ãngô tí ró cú ítĩ òjĩlã ãzã drĩ ítõ lâ ngĩ ãkó má drĩ yã?”

Gõ'dá Fĩlĩpõ lã tã-drĩ bẽ trá ítõ lâ ngĩzó gólã drĩ rĩ, kôrô gólã drĩ Fĩlĩpõ rĩ ãzızó mbãlé rĩlĩ íyĩ gãrã drĩ 'á ãrãbíyã 'álã íyĩ ãjĩlĩ.

³² Úlĩ gólĩyĩ ãgô 'dĩ drĩ rĩ'á zĩlã búkũ Ôvãrĩ kã 'ásĩ rĩ rĩ'á ĩ'dĩ nõ 'bã yĩ,

“Ãgô rĩ nõ rĩ trá rĩlĩ òzõ kãbĩlĩkĩ gólã ódrĩ trólẽ fũlĩ rĩ kãtĩ, gõ'dá gólã â'dô kpá trá òzõ kãbĩlĩkĩ gólã òzõ óõtĩrĩ rĩĩ 'bí lâ rėlẽ rĩ ãnẽẽ kô rĩ kãtĩ.

Tẽ ítĩ, gólã âtã úlĩ kô'dáwã.

³³ Úgũ gólã trá gũgũ gõ'dá ókĩ tã gólãkã mbĩmbĩ ró kô.

Úfũlĩ bẽ gólã trá vólẽ ãngó nõ 'ásĩ 'wãã'wã ró mvã tĩ ãkó ró rĩ.

Mvã yũ gólã rĩ tã lópélẽ sĩsĩ 'álã.”

Ísáyã 53.7-8

'Dĩlĩ 'bã yĩ rĩ'á úlĩ gólĩyĩ ãgô 'dĩ drĩ rĩ'á zĩlã rĩ 'bã yĩ ĩ'dĩ.

³⁴ Nĩngá sĩ, ãgô ãmbã 'dĩ drĩ tã âtázó Fĩlĩpõ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Ísáyã íyĩkã â'dĩ ĩ'dĩ rĩ'á tã âtálẽ úlĩ nõ 'bã yĩ tãsĩ yã? Gólã rĩ tã âtálẽ nõ íyĩ nyãányã tãsĩ ngãtã òjĩlã ãzãkólã 'dĩ tãsĩ yã?”

³⁵ Gõ'dá nĩngá sĩ, Fĩlĩpõ drĩ ngãzó rĩ'á úlĩ ífĩ gólĩyĩ Ísáyã kã Yésũ rĩ tãsĩ rĩ 'bã yĩ ngĩlĩ, gõ'dá drĩlã kpá tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Yésũ rĩ tãsĩ rĩ âtázó ãgô rĩ 'dĩ drĩ.

³⁶ Gõ'dá gólĩyĩ ótĩrĩ rĩĩ nĩlĩ íyĩ lãtĩ drĩĩ sĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ãcázó ãpãpã ãzã 'á. Gõ'dá ãgô ãmbã 'dĩ ndrẽ bẽ ãpãpã rĩ 'dĩ rĩ, drĩlã tã âtázó kĩ, “Nĩ ndrẽ drẽ, ĩmvũ rĩ'á nõ. Ítĩ rĩ, ngã ãzã bẽ 'ẽ 'bã ámã lógálẽ ĩbábátízálẽ ĩmvũ nõ 'á nongã yã?”

³⁷ (Gõ'dá Fĩlĩpõ drĩ tã lógõzó gólã drĩ kĩ, “Òzõ ní òlẽ tã trá Yésũ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ, áã'dô ání ĩbábátízã'á.” Gõ'dá ãgô rĩ 'dĩ drĩ tã lógõzó kĩ, “Má lã tã trá kĩ nĩ rĩ, Yésũ Krístõ rĩ'á Ôvãrĩ rĩ mvã 'ĩ.”)*

³⁸ Nĩngá sĩ, ãgô 'dĩ drĩ tã 'bãzó òsãní rĩ 'bã ãrãbíyã gólãkã sėlẽ rĩ 'bã yĩ drĩ ãdrézó tẽ nĩngã. Gõ'dá gólĩyĩ Fĩlĩpõ bẽ drĩ

* 8:37 8.37 Úlĩ gólĩyĩ vérẽsĩ 37 'á 'dĩ úũsũ tã ĩgĩ gólĩyĩ sĩsĩ rĩ 'bã yĩ 'á kô.

ngãzó nílí filí Ìmṣvú 'á, gô'dá Fílípô drí ãgô rí 'dĩ Ìbábátízãzó Ìmṣvú ăpăpă rí 'dĩ kâ sî.

³⁹ Gô'dá gólíyî âfôlê bē ìyî Ìmṣvú 'ásî rí, Líndrí Tándí Ôvârí kâ drí Fílípô rí trôzó vólé, gô'dá ãgô rí 'dĩ ndrê gólá gô'dá kô ălôlâ. Lé rí, ãgô rí 'dĩ drí nîzó zăă ătîlî ăcî íyîkâ 'dĩ 'á ăyîkô sî rôô.

⁴⁰ Gô'dá Fílípô ní drí ănî ífîfî ùsúzó, nî trá gîă vō zîlî Ăzóťô* rí 'ălâ. Ítî, ní drí ngăzó tólâ sî gô'dá nílí 'bădrî â'dó 'bá ănyî rí 'bá yî 'ásî ndrî tă âtî-ătî tândí Yésû rí tăsî rí âtá bē ôjîlă drí būûû ní drí căzó jăřîbă zîlî Sēsăréyă rí 'ălâ.

9

Tă gólá Yésû drí Sóolô rí jăzó â'dólé ôjîlă íyîkâ ró rí

¹ Sóolô drê kpá zăă lătî ăză lônďă 'á lăŋô fêzó ôjîlă tă lē 'bá Yésû 'á rí 'bá yî drí, tălă gólá âtă tă kî nî rí, yî ôlê trá gólíyî ũfúlî vólé. Gô'dá nîngă sî, gólá ârîlî bē kî, tă lē 'bá ũrûkă 'bá yî ôră ìyî trá jējē ró jăřîbă zîlî Dămăsékê rí 'ălâ rí, gólá drí ngăzó nílí drî-'bá drî-'bá Yúdă yî kâ rí 'bá yî kâ ngălă,

² tălă gólá rí îjîlî wărăgă 'díyî â'dă kâ îgîlî yî drí trôlê yî drîgă nîzó Dămăsékê 'ălă íyî â'dăzó drî-'bá jó ôjîlă Yúdă yî kâ drí rîzó tă Ôvârí kâ ârîlî rí 'bá yî kâ rí 'bá yî drí, gólíyî îjîlî íyî pălê ôjîlă gólíyî 'dē 'bá trá Kúmú Yésû lătî ró rí vósî Dămăsékê 'á tólă rí ùsulî, â'dô ró bē yî drí îcăzó ũrûlă ìyî, ãgô ró rí 'bá yî ôkô bē ndrî, tălă yî trô ró bē lôgôlê vólé Yērôsălémă 'ălă 'bălê găŋîmă 'á.

³ Nîngă sî, Sóolô yî drí ăcî îngăzó nîzó Dămăsékê 'ălă wărăgă 'dî bē. Gô'dá gólíyî bē lătî drî ănyî căzó Dămăsékê 'ălă rí, 'wăă vō î'î ndrăă kă'dă-kă'dă ũrû lésî drí vō gólíyî gără drî 'ásî rí î'îzó ngbăngbă.

⁴ Gô'dá îtî rí, Sóolô drí ngăzó 'dêlê ădrû vŭdrî ìnyăkú drî vō î'î 'dî drí sî. Gô'dá gólá drí gbórókô ârízó rî'á ũlî âtă'á gólá drí 'bŭû lésî kî nî rí, "Sóolô! Sóolô! Nî rí rî'á lăŋô ônjî fêlê má drí rôô nôtî â'dô tăsî yă?"

⁵ Nîngă sî, Sóolô drí ngăzó tă îjîlî tă rôrô sî kî nî rí, "Kúmú, nî â'dî î'dî yă?"

Ítî, gbórókô rí 'dî drí tă-drî lôgôzó kî nî rí, "Mă Yésû î'dî, mă gólá ní drí rî'á lăŋô fêlê drîlă rí î'dî.

⁶ Gô'dá ngbăăngbănô rí, ní ngă ũrû nílí filí Dămăsékê 'ălă, tălă ăă'dă ró lôsî má drí 'bălê ní drí 'êlê má drí rí tă lâ ní drî."

⁷ Gô'dá vō rí 'dî 'á rí, ôjîlă Sóolô bē rí 'bá yî rî'á ìyî âdré'á njŭrû ũrî drí sî, tălă gólíyî ârî gbórókô lŭ'ŭ trá cú îtî tă ífî lâ nî ăkô gô'dá kpá ôjîlă gbórókô lâ drí lŭ'ŭlî 'dĩ ndrê ăkô.

* 8:40 8.40 Sîsî rí, ôjîlă Fílîsîťîyă kâ zî ìyî vō 'dî Ăsădódă.

⁸ Gõ'dá nĩngá sĩ, Sóólõ drí ngázó ăvũ âdrélé úrũ íyĩ lĩfĩ nĩlĩ. Gõ'dá lĩfĩ lâ nĩ rũ bê rĩ, lĩfĩ lâ ndrê vò gõ'dá kô. Tã rĩ 'dĩ tāsĩ rĩ, ăzĩ-ăzĩ lâ yĩ drĩ gőzô gólâ rĩ drĩ rũlĩ sėlé kũdũ-kũdũ ăjĩlĩ filĩ Dămāsékē 'álâ.

⁹ Gõ'dá Sóólõ drĩ rĩzô tólâ kăyĩ nâ vò ndrê ăkô. Kăyĩ nâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, gólâ rĩ cú ítĩ 'álé 'ă'ĩ rô.

¹⁰ Tã lē 'bá Yésũ 'á ăzâ bê rĩ'á Dămāsékē 'á tólâ rũ lâ Ănănĩyă. Kúmú Yésũ drĩ rũ â'dázô gólâ drĩ ôzô ăbĩ-ăbĩ kâtĩ, gõ'dá gólâ rĩ zĩlĩ kĩ nĩ rĩ, "Ănănĩyă!" Gõ'dá gólâ drĩ ngázô tã kólé kĩ nĩ rĩ, "Kúmú, mâ rĩ'á nō."

¹¹ Nĩngá sĩ, Yésũ drĩ ngázô tã âtalé gólâ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Mĩ ngâ úrũ gõ'dá nĩlĩ lătĩ gólâ rĩ'á zĩlâ Lătĩ Mbĩ rĩ 'álâ. Mĩ nĩ nĩ'á ăgô ăzâ Tărásô lé 'bá rô zĩlĩ Sóólõ rĩ úsúlĩ. Gólâ rĩ'á Yúdă drĩ jó 'álâ, gõ'dá gólâ rĩ'á ngbăangbănô râtăă 'ē'á má drĩ.

¹² Má â'dâ tã trá gólâ drĩ ăbĩ-ăbĩ 'á, gólâ ndrê nĩ Ănănĩyă trá rĩ'á ănĩ'á jó gólâ drĩ rĩzô 'dĩ 'álâ, gõ'dá ănĩ drĩ 'bălê gólâ drĩ, ă'dô rô bê gólâ drĩ vò ndrêzô kpá ó'dĩ."

¹³ Gõ'dá nĩngá sĩ, Ănănĩyă drĩ ngázô tã-drĩ lôgólé kĩ nĩ rĩ, "Kúmú, má ărĩ ăgô 'dĩ tã lâ trá ôjĩlă dũũ sĩlĩ sĩ. Gólĩyĩ âtă kĩ nĩ rĩ, gólâ 'bă lăŋô 'dėlé ôjĩlă ămákă Yērôsălémă 'álâ rĩ 'bá yĩ drĩ ũfũ-ũfũ lâ yĩ sĩ rôô.

¹⁴ Gõ'dá ngbăangbănô rĩ, ókĩ nĩ rĩ, drĩ-'bá Yúdă yĩ kă rĩ 'bá yĩ ĩgĩ tã trá fėlê gólâ drĩgă, tălâ gólâ drĩ âtrôlé ănĩzô nŋngă ôjĩlă gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá ănĩ ĩnĩlĩ rĩ 'bá yĩ úrúlĩ 'bălê găŋĩmă 'á."

¹⁵ Gõ'dá nĩngá sĩ, Yésũ drĩ tã âtázô gólâ drĩ kĩ, "Nĩ ĩsũ tã kô. Mĩ nĩ! Gólâ rĩ'á ăgô gólâ má drĩ nĩlĩ trá rũ ĩ'bũlĩ má drĩ rĩ ĩ'dĩ, tălâ gólâ ôpē rô tã âtĩ-âtĩ ămákă bê gólĩyĩ ngă ăwă rô rĩ yĩ drĩ kúmú lâ yĩ bê ndrĩ gõ'dá kpá ôjĩlă ĩsĩră'ėlē kă rĩ 'bá yĩ drĩ.

¹⁶ Má â'dô rũ ĩză tĩbē ôjĩlă drĩ 'ėlē gólâ rũ ămă tāsĩ rĩ â'dă'á nĩ gólâ drĩ."

¹⁷ Ítĩ rĩ, Ănănĩyă drĩ úlĩ Yésũ kă 'dĩ 'bá yĩ ărízô, gõ'dá ngázô nĩlĩ 'bă gólâ Sóólõ drĩ rĩzô 'á lâ rĩ ndălē. Gõ'dá gólâ úsũ 'bă 'dĩ bê rĩ, drĩlă fĩzô jó 'álâ Sóólõ rĩ úsúlĩ. 'Dĩ vósĩ rĩ, gólâ drĩ ngázô drĩ 'bălê Sóólõ drĩ, gõ'dá drĩlă tã âtázô kĩ nĩ rĩ, "Sóólô ămă ăzĩ-ăzĩ, Kúmú Yésũ ăjô mâ trá nĩ ní ngălă. Gólâ ĩ'dĩ gólâ ní drĩ úsúlĩ lătĩ 'á rĩ. Gólâ ăjô mâ trá ănĩ 'bălê vò ndrėlē kpá ó'dĩ, tălâ Lĩndrĩ Tăndĩ Ôvărĩ kă ôfĩ rô kpá ní 'á mbărăkă bê."

¹⁸ Nĩngá sĩ 'wăă, ngă ăzâ 'bá yĩ ókĩzô ĩ'bĩ ō'börökô 'ĩ rĩ kâtĩ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩzô rĩ'á lô'dėlē Sóólõ rĩ lĩfĩ 'ăsĩ, gõ'dá gólâ

drí ngāzó rĩ'á wō ndrēlé kpá ó'dí. Gō'dá nǐngá sī, gólâ drí ngāzó ũrũ, gō'dá Ānāniyā drí gólâ rĩ ĩbábátizāzó.

¹⁹ Gō'dá 'dīi vósī, Sólō drí nyāsá nyāzó gō'dá rú'ba lâ drí âmbázó âgólé wō lâ 'á ó'dí. Nǐngá sī, Sólō drí rīzó tā lē 'bá Yēsũ 'á rĩ 'bá yī bē kâyi fīnyáwá sī Dāmāsékē 'álâ.

Tā gólâ Sólō drí 'ēlé Dāmāsékē 'álâ rĩ

²⁰ Gō'dá nǐngá sī, Dāmāsékē 'á tólâ rĩ,* Sólō drí ngāzó nīlĩ jó tā Ôvârĩ kâ ârĩ kâ rĩ 'bá yī 'ásī kâyi vósī cé, tálâ yī ngĩ ró tā bē Yēsũ 'díyī pā 'bá ró rĩ tāsī ôjilâ drí ngbálĩ-ngbálĩ kī nĩ rĩ, pātĩ ró, Yēsũ ĩ'dĩ rĩ'á Ôvârĩ rĩ mvá 'ĩ.

²¹ Nǐngá sī, ôjilâ ndrĩ gólĩyī tā gólâkâ ngĩlĩ 'dĩ 'bá yī ârĩ 'bá rĩ 'bá yī, tĩ lâ yī drĩ â'dizó ndrũ. Gō'dá gólĩyī drĩ rīzó tā âtalé ĩyī wō 'ásī kī nĩ rĩ, "Āgô rĩ nō, gólâ â'dó gólâ rĩ 'bá ôjilâ gólĩyī rĩ 'bá Yēsũ rĩ ĩnjilĩ Yērōsālēmā 'álâ rĩ ũfúlĩ rĩ ĩ'dĩ kô yā? Gō'dá gólâ drĩ ânizó nōngá nō kpá tā lē 'bá Yēsũ 'á gólĩyī nōngá rĩ 'bá yī ũrúlĩ trólé fēlé drĩ-'bá Yúdâ yī kâ rĩ 'bá yī kâ drĩ yā?"

²² Gō'dá tā ĩsũ ôjilâ 'dĩ 'bá yī kâ rĩ â'dô bē kpá trá lé rĩ rĩ ĩtĩ ró rĩ, Sólō drĩ rīzó tā âtĩ-âtĩ tândĩ Yēsũ kâ pēlé dódó ĩtĩ mbârākâ sī, tálâ 'dīi ôjilâ gólĩyī tā lē 'bá trá úlĩ gólâkâ 'á gólĩyī lāfálé 'á rĩ 'bá yī ôlízô ró bē âcalé dũũ. Gō'dá gólâ rĩ trá tā pēlé ôjilâ Yúdâ yī kâ gólĩyī rĩ 'bá Dāmāsékē 'álâ rĩ yī drĩ kī nĩ rĩ, Yēsũ ĩ'dĩ rĩ'á 'díyī pā 'bá gólâ Ôvârĩ drĩ âjólé ângó nō 'á rĩ. ĩtĩ rĩ, gólĩyī ĩcá kô tĩ ânyálé úlĩ gólâkâ 'dĩ 'bá yī 'á.

²³ Gō'dá kâyi dũũ vósī, ôjilâ ũrũkâ Yúdâ yī kâ Dāmāsékē 'álâ rĩ 'bá yī drĩ rũ è'bézó ĩyī wō âlô 'á tā ĩ'bĩlĩ Sólō rĩ fūzó bē volé.

²⁴ Gō'dá nǐngá sī, Sólō drĩ tā gólĩyíkâ ĩ'bĩlĩ 'dĩ tā lâ ârízó. Gólĩyī rĩ rĩlĩ ĩtũ ngacĩ ģĩrĩ áťĩ āgā ģāribā kâ rĩ tĩ gólâ rĩ tēlé fúlĩ, ôzō gólâ ôtĩrĩ 'ēē âfólé nīlĩ rĩ.

²⁵ Â'dólé bē trá ĩtĩ rĩ, ngacĩ âlô sī, tā ârĩ 'bá ũrũkâ gólâkâ rĩ 'bá yī drĩ ngāzó nīlĩ gólâ rĩ pālé fólé volé ģāribā 'dĩ âyélé. Gólĩyī nĩ gólâ ĩvō āngĩ sī trólé ĩngálé ĩrĩlĩ bāgó sī kôró ũpĩ āgā kâ drĩ sī vūdrĩ 'álâ āgā 'dĩ ũgúlĩ lésĩ.

Tā gólâ Sólō drí 'ēlé Yērōsālēmā 'álâ rĩ

²⁶ Gō'dá nǐngá sī, Sólō drĩ nīzó cālē Yērōsālēmā 'álâ. Tólâ rĩ, gólâ lē trá fĩlĩ tā lē 'bá Yēsũ kâ tólâ nā 'bá yī lāfálé lâ yī 'á, gō'dá tā lē 'bá 'dĩ 'bá yī gā ĩyī dó tā lēlé kī nĩ rĩ, pātĩ gólâ

* **9:20 9.20** Â'dô 'bā'á trá ôzō Sólō nĩ trá sīsĩ Sāwōdīyā 'álâ, gō'dá gólâ ôtĩrĩ gōō Dāmāsékē 'álâ nĩ'á tā Yēsũ kâ pēlé rĩ kátĩ. Nĩ zĩ Gālātīyā lē 'bá 1.17-18.

ôlê tã trá Yésũ 'á. Ítí rî drí sî, gólîyî drí â'dózó ndrî zââ ûrî ró gólâ drí sî.

²⁷ Tã 'dî tāsî rî, Bārānābā drî ngāzó nîlî gólâ rî pālê tã âtalé lājó'ba Yésũ kâ rî 'bá yî drí gólâ rî tāsî. Bārānābā drî tã ngīzó gólîyî drí gólâ rî tāsî, tālâ tã gólâ Yésũ drî rû â'dázó gólâ drí lâtî 'á gō'dá kpá tã Yésũ drí âtalé gólâ drí rî tāsî. Gō'dá Bārānābā ngî tã kpá gólîyî drí kî nî rî, Sóolô ñyâ tã âtî-âtî tândî Yésũ rî tāsî rî trá dódó cú ítí ûrî âkó Dāmāsékê 'álâ. Tālâ úlî Bārānābā kâ 'dî 'bá yî tāsî rî, gólîyî drí tã-drî lēzó Sóolô drí â'dózó tã ârî 'bá Yésũ kâ ró.

²⁸ Ítí Sóolô drí fizó lājó'ba Yésũ kâ rî 'bá yî lāfálê, gō'dá gólîyî drí rīzó rî'á lāmúli vō Yērōsālemā kâ rî 'bá yî 'asî ndrî, tã âtî-âtî tândî Yésũ rî tāsî rî pēlé drî-báláyî ró ôjîlâ drí ûrî âkó.

²⁹ Gō'dá ítí rî, Sóolô rî kpá rî'á tã pēlé ôjîlâ Yúdâ yî kâ gólîyî rî 'bá Gîrîkî tî âtalé î'dî rî 'bá yî drí. Gólâ rî trá kárâ rî'á tî ânyálê gólîyî bē tã Yésũ kâ tāsî. Tālâ tã 'dî tāsî rî, drîlîyî rīzó lâtî tândî lōndālê gólâ rî fūzó bē volé, gólâ ôzó là'bî Yúdâ yî kâ îzââ.

³⁰ Nîngá sî, tã lē 'bá Yésũ 'á rî 'bá yî drí tã 'bālê 'ēzó Sóolô rî fūlî 'dî ârízó. Gō'dá nîngá sî, gólîyî drî ngāzó Sóolô rî trōlé âjîlî jārîbā Sēsāréyā kâ rî 'álâ, gō'dá gólâ rî 'bāzó kōlóngbō ạngí 'á jōlé tólâ sî nîlî jārîbā gólâkâ zîlî Tārāsō rî 'álâ.

³¹ Gō'dá kâyî rî 'dî 'bá yî sî rî, ôjîlâ ndrî gólîyî tã lē 'bá Yésũ 'á rî 'bá yî rî ñyî trá rîlî cú ítí ôjîlâ âzākā rî 'bá lānō fēlé gólîyî drí rî âkó 'bādrî gólîyî zîlî Yūdáyâ, Gālîláyâ, gō'dá kpá Sāmārîyā rî 'á. Gō'dá Línđrî Tândî Ôvârî kâ sō mbārākā trá gólîyî 'á gō'dá kpá ôjîlâ dūū âzâ 'bá yî 'ēzó tã lēlé tã âtî-âtî tândî Yésũ rî tāsî rî 'á. Gō'dá Línđrî Tândî 'dî 'ê kpá tã nîñî gólîyîkâ Yésũ rî tāsî rî mbālê nî'á âtî 'álâ. Ítí rî, gólîyî drí rīzó zââ rî'á Ôvârî rî ññîlî rîrî gólîyîkâ rî 'bá yî sî.

Tã Pétērō drí 'ēlé Lídâ 'álâ gō'dá kpá Yópâ 'álâ rî

³² Gō'dá kâyî rîrî kâ lānō âkó 'dî 'bá yî sî rî, Pétērō kpā jārîbā 'álê Yúdâ yî kâ rî 'bá yî trá ndrî. Kâyî âlô sî, gólâ drí ngāzó nîlî tã lē 'bá Yésũ 'á gólîyî rî 'bá Lídâ 'álâ rî 'bá yî lómîlî.

³³ Nîngá sî, jārîbā rî 'dî 'á rî, gólâ drí āgō āzâ rú bē Āyînéyā rî ūsúzó pá lâ yî ôdrā-ôdrā ndrô nî-drî-lâ-nâ sî, gólâ tó âcî kô ngātá ngbāâ íyî ñngálê ūrû gbārākā drî sî.

³⁴ Gō'dá Pétērō ndrê gólâ bē rî, Pétērō drí tã âtázó kî, "Āyînéyā, Yésũ Krístō 'bā nî trá â'dólê dódó. Mí ngâ ūrû gbārākā drî ánîkâ 'dî êdéle â'dô ró bē dódó."

Gō'dá 'wāâ Āyînéyā drí ngāzó āvū ūrû gbārākā drî íyîkâ êdéle.

35 Gõ'dá tólâ sî, òjílâ dũu Lídâ kâ gõ'dá kpá òjílâ fáfã Sārónā kâ rî 'bá yí kâ bê drí gólâ rî ndrězó lāmú'á. Tālâ tã tî drí â'dízó 'dĩ drí sî rî, gólíyî drí tã lězó tã âtî-âtî tãndí Kúmú Yésũ rî tāsî rî 'á.

36 Gõ'dá nĩngá sî, òkó āzā kǎnĩsǎ kâ bê rĩ'á jǎrĩbǎ Yópā kâ rî 'á. Òkó rî 'dĩ rú lâ Tābítā.* Gólâ rî trá kárá rĩ'á tã 'è'è tãndí 'èlé ĩ'dĩ òjílâ drí gõ'dá kpá rĩ'á òjílâ ngá ākó rî 'bá yí pǎlé.

37 Gõ'dá Pétěrō drě bê zāā Lídâ 'álâ rî, ngá lǎzé drí òkó rî 'dĩ 'ězó rōō, gõ'dá drílâ drǎzó. Nĩngá sî, òjílâ drí lūmvũ dǎzó āvō lâ 'dĩ rú, gõ'dá nǐjzó lâ 'bǎlé jó 'álé ũrú lésĩ gá āzĩ drĩ rî 'á drílâ 'bǎ 'á.

38 Vō gólâ Yópā 'dĩ rĩ'á ānyĩ Lídâ rú. Ītĩ rĩ, òjílâ kǎnĩsǎ kâ drí āgō rĩ jōzó nĩlĩ Lídâ 'álâ vōrā bê Pétěrō vó, tǎlâ gólíyî ārĩ trá kĩ, gólâ āā'dō bê Lídâ 'á tólâ. Gõ'dá āgō rĩ 'dĩ 'bá yí cā ĩyĩ bê tólâ rĩ, drílíyĩ tã átázó Pétěrō drí kĩ nĩ rĩ, "Ōzō ĩicā trá ní drĩ rĩ, ní ānĩ drě 'wāā āmā ngáá nōlé."

39 Ītĩ rĩ, Pétěrō drí ngǎzó nĩlĩ Yópā 'álâ. Gõ'dá gólâ cā bê tólâ rĩ, òjílâ drí gólâ rĩ trōzó jó 'álé gá āzĩ drĩ ũrú lésĩ āvō bê 'dĩ 'álâ. Gõ'dá āyízĩ dũu drí rĩzó ĩyĩ ĩfílĩ gbāā gólâ rú sî tólâ ĩzā 'è'á ĩyĩ rōō, gõ'dá kpá ítá gólíyĩ Tābítā drí lōsélé trá drě Tābítā rĩ gógó drí â'dózo ĩfĩ bê rĩ ātrōzó â'dalé Pétěrō rĩ drí ndrělé.

40 Gõ'dá nĩngá sî, Pétěrō ní drí ngǎzó òjílâ ndrĩ lōfōlé ĩvĩ 'álâ jó rĩ 'dĩ 'ásĩ volé. Gõ'dá ní drí 'ā'ĩ tĩjó vūdrĩ gõ'dá rātāā 'ězó Ōvārĩ drí. 'Dĩ vósĩ, gólâ drí rú jǎzó gōlé āvō 'dĩ ngálâ tã átálé kĩ, "Tābítā, ní ngá ũrũ."

Nĩngá sî, Tābítā āvō ró 'dĩ drí ĩfĩ nǐjzó. Gõ'dá gólâ ndrě Pétěrō bê rĩ, drílâ ngǎzó rĩlĩ ũrũ òdó drĩ.

41 Nĩngá sî, Pétěrō drí drí lâ rűzó ĩngalé, tǎlâ gólâ ĩicā ró bê ādrélé ũrũ. Gõ'dá Pétěrō drí āyízĩ 'dĩ 'bá yí āzízó, gõ'dá kpá òjílâ āzā 'bá yí kǎnĩsǎ kâ rĩ 'bá yí bê Tābítā rĩ â'dázó gólíyĩ drí, gõ'dá trá rĩ'á lédřě-lédřě ró.

42 Gõ'dá nĩngá sî, tã tĩ drí â'dízó 'dĩ drí lū'úzó lâ'búlĩ òjílâ Yópā kâ drí ndrĩ. Gõ'dá òjílâ dũu gólíyĩ lǎfálé 'ásĩ rĩ 'bá yí drí tã lězó Kúmú Yésũ 'á.

43 Ītĩ rĩ, Pétěrō drí 'ězó lâ tólâ kǎyĩ dũu, rĩ'á rĩlĩ āgō āzā rú bê Sīmónā rĩ bê.*

10

Tã gólâ Ōvārĩ drí Pétěrō rĩ 'bǎzó tã ĩyĩkā â'dalé Kōrōnālĩyā drí rĩ

* 9:36 9.36 **Tābítā** Rú lâ āzā kpá Dórōkā. Gõ'dá rú rĩ 'dĩ 'bá yí ĩtō lâ yĩ kĩ āngbórówá. Ūzĩ gólâ rĩ rú ĩtĩ 'dĩ, tǎlâ gólâ sūsũ ngbóló-ngbóló ōzō āngbórówá kǎtĩ. * 9:43 9.43 Sīmónā rĩ nō gólâ rĩ'á ĩnyĩrĩkó édé 'bá 'ĩ.

¹ Āgô āzâ bê rú lâ Kōrōnālīyā, gólâ rî rīlī jārībā gólâ Sēsāréyā rî 'álâ. Gólâ rī'á ājú 'bū 'bá Rómā kâ 'ī'dī, gólâ kpá 'ī'dī drī-'bá 'ī ājú 'bū 'bá nyā'dī-njī zīlī īyī ājú 'bū 'bá Ītālīyā kâ rî 'bá yī drīlī.

² Gólâ â'dó kô rī'á ōjīlā Yúdā yī kâ 'ī, gō'dá gólâ rī trá Ôvārī rī ĩnjīlī ōjīlā íyīkâ 'bā kâ bê ndrī rātāā 'ē'ē sī. Gō'dá gólâ rī trá kpá kárā rī'á ngá ākó lé 'bá Yúdā yī kâ rī 'bá yī pālē.

³ Gō'dá kâyī ālô sī, gólâ drī rīrī Ôvārī rī ĩrátālē* rī 'á, 'wāā mālāyīkâ Ôvārī kâ drī rú â'dázó gólâ drī tã â'dâ ró, gō'dá gólâ rī zīlī kī nī rī, "Kōrōnālīyā."

⁴ Gō'dá Kōrōnālīyā ârī íyī rú bê rī, drīlā ngá ndrēzó dīlī mālāyīkâ 'dī ngálâ. Gō'dá gólâ trá ūrī ró rōō. Gō'dá gólâ drī ngāzó tã ĩjīlī kī, "Āmbá, ā'dô 'ī yā?"

Gō'dá mālāyīkâ drī tã lôgōzó kī nī rī, "Ôvārī rī'á āyīkō ró rātāā ánīkâ sī gō'dá kpá ngá pāpā ánīkâ ngá ākó lé 'bá drī rī tāsī. Gō'dá gólâ lē ní drī tã íyīkâ nīlī dódó.

⁵ Ītī rī, mí ngá lājó'bá ánīkâ rī 'bá yī jōlé Yópā 'álâ, nī'á āgô āzâ zīlī Sīmónā Pétērō rī âdrīlī ânīlī ní ngálâ tã Ôvārī kâ â'dalē ní drī.

⁶ Gólâ bê rī'á āgô āzâ rú bê Sīmónā gólâ íyīkâ ínīrīkó édé 'bá ró rī drī 'bā 'álâ. 'Bā gólākâ 'dī rī'á ānyī ĩmuvū ândrē rú."

⁷ Gō'dá nīngá sī, mālāyīkâ 'dī drī Kōrōnālīyā rī âyézó.

Nīngá sī, Kōrōnālīyā drī lājó'bá íyīkâ rī rī 'bá yī âzízó kpá ājú 'bū 'bá āzâ ālô gólâ rī 'bá ngá 'ēlé gólâ drī gō'dá kpá gólâ Ôvārī rī ĩnjī 'bá ró rī bê.

⁸ Nīngá sī, gólâ drī ngāzó tã mālāyīkâ 'dī kâ âtálé gólâ drī 'dī ngīlī ōjīlā gólīyī nâ gólâ drī âzīlī 'dī 'bá yī drī, gō'dá drīlā gólīyī jōzó nīlī Pétērō rī âzīlī ânīlī Yópā lésī.

⁹ Kâyī 'dī vósī rī, lājó'bá Kōrōnālīyā kâ â'dô īyī bê trá ānyī 'ē'á cālē Yópā rú ĩtú gāgāligā sī rī, Pétērō drī ngāzó nī'á mbālē jó drī bê sālārā rī drīlī 'álâ rīlī rātāā 'ēlé tólâ.

¹⁰ Gō'dá rātāā vósī rī, lōfó drī gólâ rī 'ēzó, gō'dá gólâ lē nyāsá nyālē. Gō'dá áâ drē nyāsá lâ'dí'á gólâ drī rī, tã drī rú â'dázó gólâ drī tã â'dâ ró.

¹¹ Tã â'dâ rī 'dī 'á rī, gólâ ndrē ngá ạngí ōzō ítá bī kátī, ârī'á 'būū lésī. Ítá rī 'dī rī ânīlī ókīzō úúrū tī lâ sū rī 'bá yī trá 'dó úúrū.

¹² Gō'dá ítá rī 'dī 'á rī, rī'á kōrōnyā lârákô 'ī dūū, ngá lédrē-lédrē dī 'bá dīdī rī 'bá yī, gō'dá ārīwá yī bê.

* **10:3 10.3** Rātāā rī 'dī rī'á ĩtú-pá nâ 'á lānjátúlī sī ōjīlā Yúdā yī kâ rī 'bá yī drī.

13 Gõ'dá nĩngá sī, gbórókō drí à'úzó tã átálé gólá drí kī nĩ rĩ, “Pétērō, ní ngà ùrù, ní ùfù ró ngà nõ 'bá yí, tãlã ní nyã ró gólĩyí bē, má fē gólĩyí nĩ ní drí ngà nyãnyã ró.”

14 Nĩngá sī, Pétērō drí ngãzó tã-drĩ lògölē kī nĩ rĩ, “Kó kô, Kúmú, má ícá kô 'dĩ 'élé. Má nyá drē kó ngà àzākā gólá tã 'bã 'bã Ôvãrí kã drí 'bãlé trá ònjí ró àmã òjilã Yúdã yí kã drí nyálé rĩ kô'dáwá.”

15 Gõ'dá gbórókō 'dĩ drí 'úzó kpá ó'dí kī nĩ rĩ, “Ngá gólĩyí Ôvãrí drí rĩ'á zĩlã tãndí ró òjilã mvá drí nyálé rĩ 'bá yí, ní zĩ kô ònjí ró.”

16 Tã rĩ 'dĩ 'è rù trá ìtí àndâlã nã. Gõ'dá ítá 'dĩ drí ngãzó gölē 'bũũ 'álã.

17 Nĩngá sī, Pétērō drē rĩ'á tã à'dã rù à'dá 'bá yí drí 'dĩ ìtò là ìsũ'á rĩ, gõ'dá òjilã gólĩyí Kōrōnālĩyã drí àjólé rĩ 'bá yí drí 'bã gólá Sīmónã kã 'dĩ ùsúzó gōzó cãlé àdrélé tĩ là.

18 Nĩngá rĩ, drĩlĩyí lăzĩ zĩzó gōzó tã ìjilĩ kī nĩ rĩ, “Ūmú àzã zĩlĩ Sīmónã Pétērō rĩ bē rĩ'á nōngá yã?”

19 'Dĩ Pétērō drē zãã rĩ'á jó-drĩ 'álã rĩ'á tã ìsũ'á tã 'dĩ tãsĩ, ìtí Línđrí Tãndí Ôvãrí kã drí tã átázó gólá drí kī nĩ rĩ, “Nĩ àrĩ drē mã. Òjilã nã àcã ìyĩ trá rĩ'á ìyĩ ànĩ lōndã'á.

20 Ìtí rĩ, mí ngà ùrù, àrĩlĩ vũdrĩ 'álã gólĩyí ngálã. 'Dĩ vósĩ, mĩ nĩ gólĩyí bē. Àmã nyãányã 'bã gólĩyí nĩ ànĩlĩ. Bē trá ìtí rĩ, 'dòvó ní gã kô nĩlĩ gólĩyí bē. Mí nĩ!”

21 Nĩngá sī, Pétērō drí ngãzó nĩlĩ òjilã 'dĩ 'bá yí ngálã gõ'dá tã átálé gólĩyí drí kī nĩ rĩ, “Mã ì'dĩ òjilã gólá ànĩ drí rĩ'á lōndãlã rĩ. Nĩ ànĩ má ngálã à'dò tãsĩ yã?”

22 Gõ'dá òjilã 'dĩ 'bá yí drí tã-drĩ 'dĩ lògōzó kī nĩ rĩ, “Drĩ-'bá àjú 'bũ 'bá Rómã kã rĩ kã rù bē Kōrōnālĩyã rĩ àjò àmã lăjó'bã íyíkã rĩ nĩ ní ngálã. Gólá rĩ'á òjilã tãndí 'ì, gõ'dá gólá ìnjĩ Ôvãrí ìnjĩ-ìnjĩ, gõ'dá òjilã Yúdã yí kã ndrĩ 'bã lãnjĩ trá gólá rù. Mălâyíkã Ôvãrí kã àzã àtã tã nĩ gólá drí tã 'bãzó ànĩ àzızó ànĩlĩ yí drí 'bã 'álã, tãlã yí àârĩ ró tã ní drí 'è'á átálã yí drí Ôvãrí kã ró rĩ.”

23 Gõ'dá nĩngá sī, Pétērō drí gólĩyí àzızó 'bã 'álã, gõ'dá drílã ngà nyãnyã fëzó gõ'dá kpá vò àyĩ kã êdézó gólĩyí drí à'dú kōzó 'á là.

Cijínó là sĩ rĩ, Pétērō yí drí ngãzó nĩlĩ òjilã 'dĩ 'bá yí bē. Gõ'dá tã lē 'bá Yésũ kã ùrùkã 'bá yí Yópã 'álã rĩ 'bá yí drí nĩzó ìyĩ 'dũwã gólĩyí bē.

24 Gõ'dá kàyĩ àzã rĩ sī, drĩlĩyí cãzó Sēsãréyã 'álã. Tólã rĩ, Kōrōnālĩyã yí trá rĩ'á gólĩyí tē'á. Gólá àzĩ òjilã íyíkã trá gõ'dá íyĩ àzĩ-àzĩ yí bē rù è'bélé ìyĩ bē vò àlô 'á Pétērō yí drí tēlé.

25 Gõ'dá Pétêrô yî âcâ bê âfilí ã'dí-drĩ 'á rĩ, Kõrõnálĩyã drĩ ngázó rû úsúlĩ gólâ bê nĩngá, gõ'dá drĩlâ 'ã'ĩ tĩzô vũdrĩ Pétêrô rĩ ñnjĩzô.

26 Gõ'dá Pétêrô drĩ Kõrõnálĩyã rĩ drĩ rûzó ñngálé âdrélé úrû, gólâ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ngá úrû, Kõrõnálĩyã. Nĩ tĩ 'ã'ĩ má ândrá vũdrĩ ãtĩ kô, tãlâ mã kpá cé rĩ'á òjĩlâ mvá 'ĩ òzô ní tí."

27 Gõ'dá nĩngá sĩ, Pétêrô yî drĩ rĩzó rĩ'á tã ngĩlĩ Kõrõnálĩyã bê, gõ'dá gólĩyĩ fĩ bê Kõrõnálĩyã drĩ jó 'álâ rĩ, gõ'dá gólâ drĩ òjĩlâ ndrêzó dũũ è'bê rû ãyĩ trá jó 'á tólâ.

28 Nĩngá sĩ, gólâ drĩ tã âtázó òjĩlâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ãnĩ ndrĩ, nĩ nĩ trá kĩ, lã'bĩ Yúdã yĩ kã rĩ rĩ ãmã âyélé rû è'bélé ãnĩ òjĩlâ lídí bê ngátá filí ãnĩ drĩ 'bã 'ásĩ kô. Gõ'dá Ôvãrí â'dã tã trá mã drĩ kĩ, òjĩlâ lídí â'dó ãyĩ kô ònjĩ ró yĩ lĩfĩ.

29 Gõ'dá nĩngá sĩ, lãjó'bã ánikã rĩ 'bá yĩ ãjĩlĩ bê mã ânĩlĩ ní ngálâ rĩ, mã gãã kô dó ânĩlĩ, gõ'dá mã ângã trá 'wãã kôrô ânĩlĩ. Gõ'dá nõõ rĩ, mã lẽ trá ârĩlâ dódó cú ní tĩ sĩ tã gólâ Ôvãrí kã ró ní drĩ tĩ jôzó mã vó ânĩ'á âtálâ ní drĩ rĩ."

30 Gõ'dá Kõrõnálĩyã drĩ tã âtázó kĩ nĩ rĩ, "Kãyĩ sũ lãvũ 'bá trá nã sĩ ãtũ-pã nã lãnjátulĩ sĩ rĩ, mã rĩ trá rãtãã 'è'á Ôvãrí drĩ mã drĩ 'bã 'á nõngá. Gõ'dá nyĩ ró, ãgô ãzã gólâ sô ítã lãgũ-lãgũ 'ĩ drĩ ãgázó mã ândrá ãyĩ â'dalé mã drĩ.

31 ãgô rĩ 'dĩ âtã úlĩ trá mã drĩ kĩ nĩ rĩ, 'Kõrõnálĩyã, Ôvãrí ârĩ rãtãã ánikã trá, gõ'dá ngã pãpã ánikã rĩ'á 'èlã òjĩlâ ngã ãkó lé 'bã drĩ rĩ, tã lã sũ trá gólâ rû.

32 ãtĩ rĩ, ní jô lãjó'bã ánikã rĩ 'bá yĩ Yópã 'álâ, tãlâ gólĩyĩ ããzĩ ró bê ãgô ãzã zĩlĩ Símónã Pétêrô rĩ ânĩlĩ ní ngálâ. Gólâ bê rĩ'á Símónã ãzã gólâ rĩ 'bã ãnyĩríkô èdélé rĩ drĩ 'bã 'álâ lĩmvũ rû 'álâ.'

33 ãtĩ, 'wãã mã drĩ lãjó'bã ámakã rĩ 'bá yĩ jôzó nĩ'á ánĩ âdrĩlĩ, gõ'dá nĩ rĩ'á òjĩlâ tãndĩ 'ĩ ãmã drĩ, ní drĩ ângázó ânĩlĩ rĩ sĩ. Ngbãângbãñõ rĩ, ãmã ndrĩ, mã è'bê rû trá nõngá Ôvãrí ândrá, gõ'dá mã lẽ úlĩ gólĩyĩ Kúmú Ôvãrí drĩ fèlé ní drĩ âtálé ãmã drĩ rĩ ârĩlĩ."

Úlĩ gólĩyĩ Pétêrô drĩ ngĩlĩ Kõrõnálĩyã yĩ drĩ rĩ

34 Gõ'dá nĩngá sĩ, Pétêrô drĩ ngázó rĩ'á tã ngĩlĩ gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Tã pãtĩĩ ró, ngbãângbãñõ rĩ, gõ'dá mã nĩ trá kĩ, Ôvãrí ndrê 'bãsúrú ndrĩ 'dó ngã ãlô ró yĩ lĩfĩ.

35 Gõ'dá gólâ rĩ'á ãyĩkô ró òjĩlâ ãzãkôlâ 'bãsúrú ãzãkôlâ 'ásĩ gólâ ãyĩ ñnjĩ 'bã gõ'dá tã tãndĩ 'è 'bã rĩ bê.

36 Nĩ nĩ trá ngbãângbãñõ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ gólâ Ôvãrí drĩ ãjólé ãmã òjĩlâ Ísĩrã'élẽ kã drĩ. Tã âtĩ-âtĩ tãndĩ 'dĩ kĩ, òmbã Ôvãrí kã ãmã rû rĩ â'dĩ trá, tãlâ gólâ ãjô Yésũ Krĩstô trá drálé

ãmâ pãlé tã ònjí ãmákâ 'ásĩ. Gõ'dá ngbãangbânõ rî, ãmâ tã sù trá Ôvârí rú tã Yésũ kâ 'dĩ tãĩ. Yésũ ì'dĩ rĩ'á Kúmú ãmbá 'ĩ 'bâsúrú drĩlĩ ndrĩ kâkârà.

³⁷ Gõ'dá mĩ nĩ tã gólĩyĩ Yésũ drĩ 'èlé trá 'bãdrĩ Yúdã yĩ kâ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ kpá trá ndrĩ. Gólâ ìtõ rĩ'á tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'èlé sísí 'bãdrĩ Gālĩlayã kâ 'álâ kâyĩ gólâ Yõwánĩ drĩ rĩzõ tã bãbâtízĩ kâ átálé òjĩlã drĩ rĩ sĩ.

³⁸ Gõ'dá mĩ nĩ kpá trá kĩ, Ôvârí âjô Líndrí Tãndĩ íyĩkâ trá gõ'dá kpá mbârâkâ íyĩkâ bê Yésũ Nãzãrétã lé 'bá ró rĩ drĩ, tãlã gólâ ìicâ ró bê nĩ'á lãmú bê tã tãndĩ 'ê bê òjĩlã drĩ, gõ'dá kpá òjĩlã gólĩyĩ Sâtãnã drĩ rĩ'á ìkpókpólõlã rĩ 'bá yĩ pã bê. Yésũ 'è tã rĩ 'dĩ ìtĩ, tãlã Ôvârí bê rĩ'á gólâ bê mbârâkâ fêlê gólâ drĩ tã 'dĩ 'bá yĩ 'èzõ.

³⁹ “Ãmâ lãjõ'bá Yésũ kâ rĩ 'bá yĩ ndrê tã gólĩyĩ gólâ drĩ 'èlé rĩ trá 'bãdrĩ ãmákâ òjĩlã Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ kâ 'ásĩ rĩ trá ndrĩ ãmâ lĩfĩ sĩ. Mã â'dô ìcã'á ngbãangbânõ tã átálé mbĩmbĩ gólâ rĩ tãĩ. Úfũ gólâ, gólâ rĩ ìpã-ìpã sĩ fê lãlĩ-lãlĩ drĩ.

⁴⁰ Gõ'dá kâyĩ nã sĩ rĩ, Ôvârí drĩ gólâ rĩ ìngázõ òdrã 'ásĩ, gõ'dá òjĩlã ùrũkâ 'bá yĩ 'èzõ gólâ rĩ ndrêlê ìyĩ lĩfĩ sĩ.

⁴¹ Gõ'dá â'dô kô òjĩlã ndrĩ ndrê ìyĩ gólâ trá, cé rĩ'á ãmâ gólĩyĩ Ôvârí drĩ nĩlĩ trá sísí tã nô pèlé òjĩlã drĩ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ. Mã ndrê gólâ trá, gõ'dá mã nyã ngá, gõ'dá mã mvũ ngá kpá trá gólĩyĩ bê gólâ rĩ lĩdrĩ-lĩdrĩ òdrã 'ásĩ rĩ vósĩ.

⁴² Kâyĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, gólâ âtã tã ãmã drĩ tã âtĩ-âtĩ íyĩkâ âtázõ òjĩlã drĩ gõ'dá òjĩlã 'bãlé nĩlã kĩ, rĩ'á yĩ rĩ gógó ì'dĩ gólâ Ôvârí drĩ nĩlĩ tã òjĩlã ndrĩ gólĩyĩ òdrã 'bá trá rĩ 'bá yĩ gõ'dá kpá gólĩyĩ drê lèdrê-lèdrê ró rĩ 'bá yĩ kâ kĩlĩ.

⁴³ Àkũ ró nã sĩ, tã àngũ 'bá ndrĩ gólĩyĩ Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ rã ìyĩ tã gólâkâ trá. Tã lã kĩ, gólĩyĩ ndrĩ tã lè 'bá trá gólâ 'á rĩ 'bá yĩ, Ôvârí â'dô tã ònjí gólĩyĩkâ rĩ 'bá yĩ àyè'á.”

⁴⁴ Ìtĩ rĩ, Pétẽrõ òtĩrĩ rĩ drê ùlĩ átálé rĩ, Líndrí Tãndĩ Ôvârí kâ drĩ fízõ gólĩyĩ ndrĩ nĩngá rĩ 'bá ìyĩ ùlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ àrĩlĩ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

⁴⁵ Gõ'dá òjĩlã Yúdã yĩ kâ tã lè 'bá trá gõ'dá ànĩ 'bá ìyĩ kpãã Pétẽrõ yĩ bê Yópã lésĩ rĩ 'bá yĩ, tĩ lã yĩ drĩ â'dízõ, tãlã Ôvârí fê Líndrí Tãndĩ íyĩkâ kpá trá gólĩyĩ â'dô 'bá kô òjĩlã Yúdã yĩ kâ ró rĩ 'bá yĩ drĩ.

⁴⁶ Gólĩyĩ àrĩ ìyĩ òjĩlã lĩdĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ìtõ'á tã átálé tĩ lãrãkõ ãzã drĩlĩyĩ âtã-âtã lã nĩlĩ kô sísí lã sĩ rĩ 'bá yĩ sĩ, gõ'dá gólĩyĩ kpá rĩ'á ìyĩ Ôvârí rĩ lùyĩ'á.

Gõ'dá Pétẽrõ drĩ ngázõ tã átálé tã lè 'bá gólĩyĩ ànĩ 'bá kpãã yĩ bê rĩ 'bá yĩ drĩ kĩ,

47 “Nĩ ndrê drê, Líndrí Tándí Ôvârí kâ fĩ trá ôjílâ nô 'bá yĩ 'á kpá ôzô drílâ fĩrĩ sísí âmâ 'á rĩ kâtí. 'Dôvó â 'dô bê trá ítĩ rĩ, ícá kô ôjílâ âzâkâ âlôlâ drí âmâ lôgálé gólíyĩ íbábátízâlê.”

48 Gô'dá nĩngá sĩ, Pétêrô drí tã 'bázô ôjílâ Kōrōnālīyā kâ 'dĩ 'bá yĩ íbábátízázô, â'dólé ôjílâ Yésũ Krístô kâ ró.

Gô'dá ôjílâ 'dĩ 'bá yĩ drí gólâ rĩ ñjízô, tãlâ gólâ ôrĩ ró drê ñyĩ bê kâyĩ fínýáwá sĩ, gô'dá gólâ drí tã-drĩ lâ lëzô.

11

Tã gólâ Pétêrô drí lôgólé tã lë 'bá Yêrôsâlémmâ 'álâ rĩ 'bá yĩ drí Kōrōnālīyā yĩ tāsĩ rĩ

1 Gô'dá nĩngá sĩ, lājô 'bá Yésũ kâ Yūdáyǎ 'á gô'dá kpá tã lë 'bá âzâ 'bá yĩ bê ârĩ ñyĩ tã trá kĩ nĩ rĩ, ôjílâ lídí âzâ 'bá yĩ lë ñyĩ tã trá tã âtĩ-âtĩ Yésũ kâ 'á.

2 Gô'dá Pétêrô nĩlĩ bê gólé Yêrôsâlémmâ 'álâ rĩ, gólíyĩ tã ñsũ gólíyĩkâ drí â'dólé kĩ ôjílâ lídí ô'dê zâlô bāsā 'á gô'dá drílíyĩ â'dózô ôjílâ Ôvârí kâ ró rĩ 'bá yĩ drí ngázô tĩ ânyálé Pétêrô bê.

3 Gólíyĩ ñjĩ Pétêrô kĩ, “Mĩ rĩ ñmú ôjílâ 'dê 'bá bāsā 'á kô rĩ 'bá yĩ kâ ró gô'dá kpá rĩlĩ ngá nyâlê gólíyĩ bê â'dô tāsĩ yǎ? 'Dĩ rĩ'á tã ânyâ 'ĩ.”

4 Nĩngá sĩ, Pétêrô drí ngázô tã gólíyĩ ndrĩ rû 'ê 'bá trá rĩ 'bá yĩ ngílĩ âkĩ âkô ómvóre lâ lésĩ gólíyĩ drí.

5 Pétêrô ngĩ tã kĩ nĩ rĩ, “Mâ trá Yópā 'álâ. Gô'dá kâyĩ âlô sĩ, má ôtĩrĩ rātáã ndêê rĩ, tã drí rû â'dázô má drí tã â'dâ ró. Tã â'dâ rĩ 'dĩ 'á rĩ, má drí ngá âzâ ôzô ítá bĩ ângĩ kâtĩ rĩ ndrêzô â'dé'á vūdrĩ 'bũũ lésĩ, ítá rĩ 'dĩ rĩ â'delé vūdrĩ ókĩzô úrũ gārā tĩ lâ sũ rĩ 'bá yĩ trá rũrũ rĩ kâtĩ. Gô'dá drílâ â'dézô ânyĩ má lăgătĩ.

6 Gô'dá má drí ngázô vō ndrêlé dódó ítá bĩ rĩ 'dĩ 'á. Má drí kōrōnyā tĩ lârákô ndrĩ òmā kâ gô'dá 'bā kâ bê gô'dá ngá gólíyĩ dĩ 'bá dĩdĩ rĩ 'bá yĩ bê gô'dá ārĩwá yĩ bê ndrêzô 'dó ítá bĩ rĩ 'dĩ 'á.

7 Nĩngá sĩ, má drí gbórókô ârízô. Gbórókô 'dĩ âtâ tã kĩ nĩ rĩ, 'Pétêrô, mĩ ngá úrũ gô'dá ní ùfũ ngá 'dĩ 'bá yĩ nyâlê.’

8 “Ítĩ rĩ, má gā dó, má kĩ nĩ rĩ, ‘Kúmú, má lëé kô ngá 'dĩ 'êlé. Má nyá drê kô ngá âzâkâ gólâ tã 'bā'bā gólâ Ôvârí kâ drí 'bālê trá ònjĩ ró nyâlê rĩ kô.’

9 Nĩngá sĩ, gbórókô 'dĩ drí kpá â'úzô ó'dĩ 'bũũ lésĩ kĩ nĩ rĩ, ‘Ngá gólíyĩ Ôvârí drí zĩlĩ trá tándĩ ró ôjílâ mvá drí nyâlê rĩ 'bá yĩ, ní zĩ kô ònjĩ ró.’

10 “Tã 'dĩ 'ê rũ trá ândâlâ nâ, gô'dá ngá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drí ngázô gólé úrũ 'álâ.

11 “Nĩngá sī, 'wāā āgô āzā 'bá yī zālô nā, drīlīyī ānīzô īyī 'bā gólā má drī rīzô rīlī rī 'á. Áājô gólīyī má ngálā 'dī Sēsārēyā lésī.

12 Gō'dá Línđrī Tāndí Ôvārī ká drī tā átázó má drī, tálā mā ōnī ró āgô rī 'dī 'bá yī bē, gólā kī má drī rī, má ōgā kô'dáwā nīlī gólīyī bē. Ítī rī, má drī ngāzó nīlī gólīyī bē, gō'dá āmā âdrúpī gólīyī tā lē 'bá ró nī-kázíyá nō 'bá yī nī īyī kpá kpāā āmā bē. 'Dīlī vósī, āmā drī cāzó Kōrōnālīyā vōrā jō 'bá má drī ānīzô rī drī 'bā 'álā gō'dá filī drīlā jō 'álā.

13 “Gō'dá Kōrōnālīyā rī 'dī átā tā āmā drī kī, yī ndrē mālāyīkā Ôvārī ká trá rī'á âdré'á yī drī 'bā 'á tā átá'á kī nī rī, 'Ní jô lājó'bá ánīkā rī 'bá yī Yópā 'álā, nī'á āgô āzā rī'á zīlā Sīmōnā Pétērō rī âzīlī ānīlī ní ngálā,

14 tálā gólā āātā ró bē tā gólā ángô tí rī ī'dī ānī pāzô lāņō tā ōņjī ká 'ásī ōjīlā ánīkā 'bā ká rī 'bá yī bē ndrī.'

15 “Ítī rī, má drī ngāzó tā átálé gólīyī drī, gō'dá má ōtírī drē rīlī átálé rī, Línđrī Tāndí Ôvārī ká drī ānīzô filī gólīyī 'á nyé ōzō drīlā firī āmā 'á sīsī rī tí.

16 Gō'dá úlī gólīyī kúmú āmákā Yésū ká kī'á nī rī, 'Yōwánī 'ē bābātízī íyīkā ōjīlā drī rī lūmvū sī, gō'dá Ôvārī â'dô bābātízī 'ē'á ānī drī Línđrī Tāndí íyīkā sī' rī 'bá yī drī āgázó má drīlī.

17 Nĩngá sī, mā ndrē kī, Ôvārī fē Línđrī Tāndí íyīkā trá ōjīlā lídī 'dī 'bá yī drī, té ōzō gólā drī âfērē lâ trá sīsī āmā drī kâyī gólā āmā drī tā lēzó tā âtī-âtī tāndí Kúmú āmákā Yésū Krístō rī tāsī rī 'á rī tí. Má â'dô ícá'á lōsī Ôvārī ká lōgálé ángô tí ró yā?"

18 Tólā sī, ōjīlā gólīyī rī 'bá tī ānyálé Pétērō bē sīsī 'dī 'bá yī árīlī bē īyī úlī 'dī 'bá yī rī, gólīyī drī tī ānyā-ānyā Pétērō bē 'dī āyézó. Tā 'dī vō lâ 'á rī, gólīyī drī ngāzó rī'á Ôvārī rī lūyīlī kī, “Ngbāāngbānō rī, mā ndrē trá kī, Ôvārī fē lâtī trá ōjīlā lídī ró rī 'bá yī drī drī âdīzó volé tā ōņjī íyīkā rī 'bá yī 'ásī, tálā gólīyī ōrī ró īyī lédrē-lédrē ró zāā gbádú âdūkū âkó!"

Tā tā lē 'bá Yésū 'á rī 'bá yī drī tā âtī-âtī Yésū rī tāsī rī pēzô ōjīlā lídī Ānītīyókā 'álā rī 'bá yī drī rī

19 Kâyī lāņō drī 'dēzó tā lē 'bá drīlī Sītīfánō rī ōdrā vósī rī sī, tā lē 'bá Yésū 'á dūū lâ'bū īyī trá volé Yērōsālémā 'ásī. Gólīyī 'ásī, āzā 'bá yī nī trá cālē gīā Fōnīsīyā 'álā, gō'dá ūrūkā 'bá yī Sāyīpārāsī 'álā, gō'dá ūrūkā 'bá yī íyīkā Ānītīyókā 'álā ró. Gō'dá vō rī 'dī 'bá yī 'ásī rī, gólīyī átā tā âtī-âtī Yésū rī tāsī rī trá cé ōjīlā Yúdā yī ká drī.

20 'Dĩ vósĩ rĩ, tã lě 'bá Yésũ 'á äzâ 'bá yĩ gólĩyĩ â'dó 'bá Sâyĩpārāsĩ lě 'bá ró gō'dá Kīrēnē lě 'bá ró rĩ 'bá yĩ bē drĩ rāzō Ānītĩyókā 'álā. Gō'dá gólĩyĩ câ bē tólā rĩ, gólĩyĩ drĩ tã âti-âti tândĩ Yésũ rĩ tāsĩ rĩ âtázō òjĩlā Yúdā yĩ kâ drĩ gō'dá kpá gólĩyĩ 'bāsúrú äzâ kâ vō rĩ 'dĩ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ.

21 Nĩngá sĩ, Ôvārĩ drĩ mbârākā fězō gólĩyĩ drĩ lōsĩ íyĩkâ 'dĩ 'ězō, gō'dá ĩtĩ rĩ, òjĩlā dũũ drĩ tã lězō tã âti-âti tândĩ Kúmú Yésũ rĩ tāsĩ 'dĩ 'á. 'Dĩ rĩ'á òjĩlā Yúdā yĩ kâ gō'dá kpá gólĩyĩ òjĩlā lídĩ ró rĩ 'bá yĩ bē.

22 Gō'dá 'dĩ vósĩ rĩ, òjĩlā kǎnĩsǎ kâ Yērōsālēmā 'álā rĩ 'bá yĩ drĩ tã 'dĩ ârízō, ĩtĩ gólĩyĩ drĩ Bārānábā rĩ jōzō nĩlĩ Ānītĩyókā 'álā tã rĩ 'dĩ mbĩmbĩ lā ârĩlĩ.

23-24 Bārānábā rĩ'á òjĩlā tândĩ 'ĩ. Gólā trá cú rĩ'á mbârākā Línđrĩ Tândĩ Ôvārĩ kâ rĩ kâ bē dũũ lăvũlĩ kôrô. ĩtĩ rĩ, gólā lě tã trá tã âti-âti tândĩ Kúmú Yésũ rĩ tāsĩ rĩ 'á pĩpĩsĩlĩ ālō sĩ. Nĩngá sĩ, gō'dá gólā câ bē trá Ānītĩyókā 'álā rĩ, gólā ndrē trá kĩ, Ôvārĩ fě ândrā-tândĩ trá tã lě 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ rōô. Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, gólā rĩ'á äyĩkō ró āmbá, gō'dá gólā drĩ òjĩlā rĩ 'dĩ 'bá yĩ lĩfĩ lā yĩ ĩmbázō rĩlĩ zāā òjĩlā Kúmú Yésũ kâ ró pĩpĩsĩlĩ ālō sĩ. Gō'dá nĩngá sĩ rĩ, òjĩlā dũũ äzâ 'bá yĩ drĩ tã lězō kpá tã âti-âti tândĩ Kúmú Yésũ rĩ tāsĩ 'dĩ 'á.

25 Gō'dá nĩngá sĩ rĩ, Bārānábā lě lōsĩ Ôvārĩ kâ 'ě äzĩ ũsúlĩ. Gō'dá tã rĩ 'dĩ tāsĩ rĩ, gólā drĩ ngázō Ānītĩyókā 'ásĩ nĩlĩ lăvũlĩ jějě ró Tārāsō 'álā Sólōlō rĩ lōndālē.

26 Gō'dá gólā ũsúlĩ bē Sólōlō rĩ, drĩlā Sólōlō rĩ âdrĩzō kpāā ânĩlĩ Ānītĩyókā 'álā lōsĩ 'ě 'bá äzĩ gólākā ró. Gō'dá gólĩyĩ kpārătĩ drĩ fĩzō ĩyĩ òjĩlā kǎnĩsǎ kâ 'á tólā ndrô ālō sĩ rĩ'á òjĩlā dũũ ĩmbálē. Gō'dá â'dô trá Ānītĩyókā 'á tólā, òjĩlā kǎnĩsǎ kâ zĩzō ĩyĩ sĩsĩ lā ró " 'kristō 'bá" ' rĩ.

27 Gō'dá kăyĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, tã ângũ 'bá ũrũkă Ôvārĩ kâ ró rĩ 'bá yĩ drĩ ânĩzō ĩyĩ Yērōsālēmā lēsĩ nĩlĩ Ānītĩyókā 'álā.

28-30 Gō'dá Línđrĩ Tândĩ Ôvārĩ kâ drĩ òjĩlā ālō gólĩyĩ 'ásĩ zĩlĩ Ágābā rĩ 'ězō âdrélē ũrũ tã âtálē kĩ, lōfō ònjĩ tětē āâ'dô 'dē'á ângó drĩ 'ásĩ ndrĩ. ĩtĩ rĩ, gō'dá òjĩlā kǎnĩsǎ Ānītĩyókā 'álā rĩ kâ ârĩlĩ bē ĩyĩ ũlĩ Ágābā kâ 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ tã lězō âđĩ āmbá ĩyĩ nyānyā kâ fělē òzō gólĩyĩ drĩ ícálē fělē rĩ tí, â'dô ró bē ĩyĩ âdrúpĩ yĩ 'băđrĩ Yūdáyă kâ 'álā rĩ 'bá yĩ pāzō ĩ'dĩ sĩ lā. Gō'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ drĩ âđĩ rĩ 'dĩ ũ'dúzō è'bélē vō ālō 'á gō'dá trölē fělē Bārānábā yĩ drĩgă Sólōlō bē, tălā gólĩyĩ ôtrō ró âđĩ rĩ 'dĩ fělē òjĩlā āmbā-āmbā kǎnĩsǎ kâ Yērōsālēmā 'álā rĩ 'bá yĩ drĩ. Lōfō ònjĩ tětē rĩ 'dĩ 'dē trá kăyĩ gólā Kālōđiyā drĩ 'bázō drē kúmú ângĩ Rómā kâ ró rĩ sĩ.

12

Tã gólâ mālāyikā drí Pétērō rí ìnjízó gānīmā 'ásī rí

¹ Bārānābā yī Sólō bē drē ìyī rī'á zāā Ānītīyókā 'álā rí, kúmú ǎngí Ēródē Āgārípā drí ngāzó rī'á lānō fēlé rōō drī-'bá kǎnīsā ká Yērōsālēmā 'álā rí 'bá yī drí.

² Gólâ 'bā tā trá ōjílā drí Yākóbā, Yōwānī rí âdrúpī ró rí fūzó volé līgú mbēlēsō sī.

³ Gō'dá gólâ ndrē bē trá kī, tā 'dī ūsū trá drī-'bá Yúdā yī ká rí 'bá yī rú rí, gólâ drí kpá ngāzó tā ōnjí āzā 'ēlé. Gólâ 'bā tā lómígówá íyikā rí 'bá yī drí nīzó Pétērō rí rūlī. Pétērō rí rūrū 'dī â'dô trá kǎyī kārāmā lāvū-lāvū kôro rí ká rí sī.*

⁴ Gō'dá úrúlī bē Pétērō trá rí, gólâ rí trōzó 'bālé gānīmā 'á gō'dá lómígówá mūdri-drī-lā-njī-kázíyá drí rīzó ìyī gólâ rí vó ndrēlé, 'dī gólīyī rī'á sū sū ĭtú-pá vósī cé.* Kúmú ǎngí Ēródē lē trá gólâ rí fūlī ōjílā āndrá gímā lāfálé kārāmā lāvū-lāvū kôro ká rí volé drī lā 'ásī.

⁵ Ītí, gólâ drí Pétērō rí âyézo ômbē-ômbē ró gānīmā 'á. Gō'dá ōjílā kǎnīsā ká íyikā zāā rī'á Ôvārī rí ĭjī'á rātāā 'ē'ē sī Pétērō rí pālē.

⁶ Gō'dá ngācī gólâ sísí kǎyī gólâ Ēródē drí tā lēzó 'ēzó Pétērō rí fūlī rí sī rí, Pétērō rī'á â'dú kō'á gānīmā 'á lómígówá rī gólâ rí ômbézo gá rú lā yī nyārī kǎgā'dā sī rí lāfálé. 'Dī lómígówá āzā 'bá yī íyikā rī'á áťī gólâ gānīmā ká rí vó lā ndrē'á.

⁷ Gō'dá 'wāā mālāyikā Ôvārī ká drí rú â'dázó, gō'dá ngá ĭī drí vō ĭwázó kǎ'dā-kǎ'dā jó 'alé rí gānīmā ká 'dī 'ásī. Gō'dá mālāyikā 'dī drí ngāzó Pétērō rí ōlólé â'dú 'ásī. Gō'dá mālāyikā rí 'dī drí tā âtázó Pétērō drí kī nī rí, "Mí ngā drē 'wāā ūrū." Gō'dá nīngá sī rí, nyārī kǎgā'dá-kágá'dā gólâ rí ômbézo 'dī 'bá yī drí rú ìnjízó gólâ rí drí ômbē 'ásī.

⁸ Gō'dá mālāyikā 'dī drí tā âtázó kī nī rí, "Ní ômbē gāsī ítá áníkā 'dī ká, gō'dá ní sō ró ká'bókā áníkā 'dī 'bá yī ní pá." Gō'dá Pétērō ní drí tā âtálé 'dī 'ēzó té ĭtí. Gō'dá nīngá sī rí, mālāyikā drí tā âtázó kī nī rí, "Ní sō ítá áníkā ǎngí 'dī, gō'dá ní ānī mā nī ró ní bē."

⁹ Ītí, Pétērō drí ngāzó 'dēlé mālāyikā 'dī vó fōlé volé gānīmā 'ásī. Gō'dá 'dī gólâ nī kō ngátá tā gólâ mālāyikā 'dī drí rī'á 'ēlā 'dī rī'á tā pātī ĭ yā rí. Pétērō ĭsū íyikā kī nī rí, yī āā'dô rī'á ābī'á.

* 12:3 12.3 Kārāmā rí 'dī úzī kpá kārāmā āmbātā ākú ākó rí nyā ká. * 12:4

12.4 Lómígówá 'dī 'bá yī lō'bāzó vō 'ásī sū sū rīlī ĭyī Pétērō rí vó ndrēlé ĭtú-pá njī-kázíyá kǎyī ká sī ĭtú vósī cé.

10 Gõ'dá gólíyî ngâ bê âfôlé rî, gólíyî nî sîsî kôro jó tîlî-tî gânimâ gólâ Pétêrô rî ômbézó 'á lâ rî tî sî. Gõ'dá nîngá sî rî, gólíyî drî nîzó kôro jó tîlî-tî âzâ lómígówá âzâ 'bá yî drî kpá rîzó âdrélé rî 'álâ. Adûkû lâ ró rî, gólíyî drî âcázó áťî tî âđî ró âgâ ângî bélé bê âđî-drî gânimâ kâ rî kâ tî, gõ'dá fôlé volé nî'á jârîbâ 'álâ. Áťî rî gógó 'dî rî'á âđî nîjî rî ró rî 'ásî. Bê kpálé ítí rî, áťî rî 'dî drî rû nîzó hówéê, tâlâ 'dî gólíyî drî âcázó cú fôlé ívî 'álâ gõ'dá nîlî látî ângî jârîbâ kâ rî 'ásî. Nîngá sî, nyî ró, mālāyikā 'dî drî âvîzó Pétêrô lăgátî sî.

11 Nîngá sî, Pétêrô nî tâ âđó 'bá yî drî 'dî trá, gõ'dá îđî gólâ drî tâ âtázó kî nî rî, "Ngbāangbānô rî, má nî trá pătî kî, Ôvârî âjô mālāyikā íyîkâ trá âmâ pâlê Êródê drîgá sî, gõ'dá kpá rû îzâ gólâ drî-'bá gólíyî Yúdâ yî kâ rî 'bá yî drî 'ê'á 'êlâ má drî rî 'bá yî 'ásî."

12 'Dî vósî, Pétêrô nî bê trá kî, pătî Ôvârî pâ yî trá rî, gólâ drî ngâzó nîlî Yôwānî âzâ gólâ kpá rî'á zîlâ Mārākô rî ândrê lâ Mārîyā drî 'bā 'álâ. Gõ'dá 'dî ôjîlâ dūu kânîsâ kâ ê'bê rû îyî trá tólâ, gõ'dá rî'á îyî rû'bâ lô'bā'á Ôvârî drî Pétêrô rî pāzó bê.

13 Gõ'dá Pétêrô drî ngâzó áťî tî âđî-drî 'dî kâ gālê kōwā-kōwā, gõ'dá ízámvá âzâ gólâ rî 'bá lôsî 'êlê 'bā 'dî 'á zîlî Ródâ rî drî ngâzó ânîlî áťî tî 'álâ ôjîlâ áťî tî gā 'bá 'dî nîlî.

14 Gõ'dá Pétêrô zî lăzî bê rî, ízámvá rî 'dî drî ngâzó gólâ rî gbórókô nîlî. Gõ'dá âyîkô drî cîzó ízámvá rî 'dî rû rôô, drîlâ ngâzó rālê gólê tâ lâ âtálê ôjîlâ âzâ 'bá yî drî cú ítí drê áťî nîlî âkó. Gólâ kî gólíyî drî rî, "Pétêrô îđî rî'á âdré'á ívî 'á tólâ."

15 Ítî rî, ôjîlâ 'dî 'bá yî drî ngâzó tâ âtálê ízámvá rî 'dî drî kî, "Nî lîfô-lîfô." Gõ'dá ízámvá 'dî drî nîjúzô zââ rî'á tâ âtálê ôjîlâ rî 'dî 'bá yî drî kî, "Tâ pătî ró, Pétêrô îđî rî'á âdré'á tólâ." Gõ'dá gólíyî drî tâ lôgôzó kî nî rî, "'Dîlî âđó Pétêrô îđî kô, 'dîlî rî'á mālāyikā gólâ rî 'bá gólâ rî vó ndrêlê rî îđî."

16 Gõ'dá 'dî Pétêrô íyîkâ drê zââ rî'á áťî tî gā'á. Adûkû lâ ró rî, gólíyî drî áťî 'dî nîjó gõ'dá Pétêrô rî ndrêzó, gõ'dá tî lâ yî drî âđîzó ndrû.

17 Gõ'dá nîngá sî, Pétêrô drî ngâzó drî îngálê îyálê gólíyî drî, tâlâ gólíyî ôrî ró bê nîjûrû. Gõ'dá drîlâ ngâzó tâ gólâ Ôvârî drî íyî âtrôzó volé gânimâ 'ásî rî ngîlî gólíyî drî. Gõ'dá gólâ drî kpá tâ âtázó gólíyî drî kî nî rî, "Mî ngî tâ rî nō drî-'bá âmákâ Yākóbā* drî gõ'dá kpá âmâ âzî-âzî yî drî." Nîngá sî, gólâ drî ngâzó nîlî vô âzâ 'bá yî 'ásî.

* 12:17 12.17 *Yākóbā* Yākóbā rî nō rî'á Yēsū rî âdrúpî îđî. Gólâ rî'á drî-'bá kânîsâ Yêrôsālēmā 'álâ rî kâ îđî.

¹⁸ Gõ'dá vō âfō bê âwúlí rî, gănĩmã 'álâ rî, lómígówá 'dĩ 'bá yĩ trá 'dó ũrĩ ândrê bê, tãlâ gólĩyĩ ùsú Pétêrō jó 'alé ãyĩkã rî 'á kô'dáwá. Gólĩyĩ nĩ tã gólâ rû 'ê 'bá Pétêrō drí rî kô.

¹⁹ Nĩngá sĩ, Êródê drí tã 'bázó gólĩyĩ drí nĩlĩ Pétêrō rĩ ndálê, gõ'dá gólĩyĩ ùsú gólâ kô'dáwá. Ítĩ rĩ, Êródê drí gólĩyĩ tĩ trĩzó rōo tã ãjĩ-ĩjĩ sĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ, drílâ tã 'bázó ã'dô ró gólĩyĩ ùfúzó volé.

Tólâ sĩ, Êródê drí ngázó nĩlĩ volé 'bãdrĩ Yūdáyã kã 'dĩ 'ásĩ nĩlĩ rĩlĩ Sēsāréyã 'álâ.

Tã Ôvārĩ drí kúmú ạngĩ Êródê rĩ fũzô rĩ

²⁰ 'Dĩ vósĩ rĩ, kúmú ạngĩ Êródê rĩ fĩ drí gĩzô ôjĩlã Tírã kã rĩ 'bá yĩ rû Sídônã bê. Nĩngá sĩ, ôjĩlã jãrĩbã rĩ 'dĩ 'bá yĩ kã drí ngázó nĩlĩ ãyĩ Êródê rĩ ngálâ ấwã gólâ 'á 'dĩ, sĩ lâ ậ'dĩlĩ. Sĩsĩ lâ ró rĩ, gólĩyĩ gĩ ôjĩlã* gólâ rĩ 'bá 'bã kúmú ạngĩ Êródê kã vó lâ ndrêlê rĩ lĩfĩ lâ, tãlâ gólâ ôpã ró bê ãyĩ rû ê'bê ãyĩkã 'dĩ vó lâ rãlê. Ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ãjĩ ãyĩ tã gólâ tĩ tã ậ'dĩ 'bázó ã'dĩ gólĩyĩ lãfálê Êródê bê, tãlâ ã'dô ró ãcã-ãcã ró ôjĩlã ãyĩkã drí ấdrũgũ gĩzô 'bãdrĩ Êródê kã nō 'ásĩ.

²¹ Ítĩ rĩ, kúmú Êródê drí ngázó kậyĩ rû ê'bê kã 'dĩ ãyálê trậ. Gõ'dá kậyĩ rĩ 'dĩ tú rĩ, gólâ drí ngázó ítã ãyĩkã kũmũ kã sôlê, gõ'dá nĩzô rĩlĩ kĩtĩ ãyĩkã kũmũ kã rĩ drĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ, drílâ tã ấtázô ôjĩlã drí ndrĩ.

²² Gõ'dá nĩngá sĩ, ôjĩlã ấrĩlĩ bê úlĩ gólâkã 'dĩ 'bá yĩ rĩ, gólĩyĩ drí ngázó gólâ rĩ ãnĩlĩ rōo kĩ nĩ rĩ, "Nōo ấ'dó kô rĩ'á ôjĩlã mva 'ĩ úlĩ ấtã'á, gólâ rĩ'á ôvārĩ 'ĩ."

²³ Nĩngá sĩ, mālãyĩkã Ôvārĩ kã drí ấnĩzô 'wãã gólâ rĩ 'bãlê ấ'dólê ngá lãzê ró, ã'bũ drí gólâ rĩ nyãzô kôrô drãlê ãndĩ-ãndĩ ró ấwãlặkặ ãyĩkã 'dĩ bê, tãlâ gólâ ấyê ôjĩlã ãyĩ lũyĩlĩ ã'dĩ, ôzô Ôvārĩ kãtĩ cú ítĩ, tã ấtã ấkô gólĩyĩ drí kĩ nĩ rĩ, rĩ'á cé Ôvārĩ ã'dĩ ôjĩlã drí lũyĩlĩ.

Tã gólâ tã lẽ 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drí lĩzôzô ấ'dólê dũũ rĩ

²⁴ Kậyĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, tã ấtĩ-ấtĩ tãndĩ Ôvārĩ kã rĩ drí lậ'búzô. Gõ'dá ôjĩlã dũũ drí tã lẽzô 'á lâ. Tã lẽ 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drí ấcázô ấ'dólê dũũ.

²⁵ Gõ'dá tólâ sĩ, Bãrãnábã yĩ Sóolô bê ndê ãyĩ lōsĩ ãyĩkã Yērōsālēmã 'álâ rĩ bê rĩ, gólĩyĩ drí ngázó gólê Ầnĩtĩyókã 'álâ. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ Yōwãnĩ zĩlĩ Mārākō 'dĩ kpãã ãyĩ bê.

13

Tã Bãrãnábã yĩ nĩzô Sóolô bê jôlê vōrã bê Yésũ rĩ tãsĩ rĩ

* 12:20 12.20 Ôjĩlã drĩlĩyĩ lĩfĩ lâ gĩlĩ trá 'dĩ rû lâ Bãlāsétô.

¹ Ānītīyókā gólâ 'bâdrī Sírīyā kâ rî 'álâ rî 'á rî, ōjīlā kânīsā kâ rî 'bá yī lāfálé rî, tā ạngũ 'bá Ôvârī kâ ũrúkâ 'bá yī bē rī'á iŷī gō'dá kpá līfī ícī 'bá úlī Ôvârī kâ sī rî 'bá yī bē. Rú lâ yī rī'á Bārānábā gō'dá Sīmónā gólâ zīlī Nīgērē rī, gō'dá Lūkīyā ōjīlā Kīrénē kâ ró rî, gō'dá kpá Mānéyā gólâ â'dó 'bá trá lāmû-āzī kúmú Ēródē Ānītīpā kâ ró 'dīmva gólīyīkâ 'á rī, gō'dá āzâ lâ drī â'dózó Sólō ĭ'dī.

² Gō'dá kâŷī āzâ sī, ōjīlā kânīsā kâ ōtīrī iŷī rīlī Ôvârī Yākóvā rī íratālē, gō'dá kpá rīzō 'alé 'ā'í ró ngá nyā ākó rī, Līndrī Tāndī Ôvârī kâ drī tā âtázó gólīyī drī kī, "Mī nā Bārānábā yī Sólō bē lōsī 'ē 'bá ámakâ ró, tālā gólīyī ōlāmû ró vō 'ásī ndrī lōsī gólâ má drī 'balé gólīyī drī rī 'ēlē ĭ'dī."

³ Ītī, ōjīlā kânīsā kâ 'dī 'bá yī drī tā 'dī drī lâ lēzō. Gō'dá kâŷī āzâ sī, drīlīyī rīzō kpá ó'dī iŷī 'alé 'ā'í ró gō'dá rātāā 'ēzō, gō'dá drīlīyī drī 'bāzō Bārānábā yī drīlī Sólō bē ândrā-tāndī ró, gō'dá gólīyī jōzō nīlī ăcī gólīyīkâ 'dī 'á lōsī Ôvârī kâ 'ēlē.

Tā gólâ Bārānábā yī Sólō bē drī tā lôgōzō ójō āzâ drīlī

Sāyīpārāsī 'álâ rī

⁴ Nīngá sī, Līndrī Tāndī Ôvârī kâ jólē bē Bārānábā yī Sólō bē nīlī rī, gólīyī drī ngāzō nīlī jārībā Sālūsīyā kâ līmuvū ândrē gārā drī 'á rī 'álâ. Gō'dá tólâ sī rī, gólīyī drī ngāzō nīlī kōlóngbō sī 'bâdrī zīlī Sāyīpārāsī rī 'álâ.

⁵ Ītī rī, gólīyī drī cāzō jārībā zīlī Sālāmī rī 'álâ, gō'dá rīlī iŷī rī'á úlī Ôvârī kâ pē bē jó gólīyī ōjīlā Yúdā yī kâ drī rīzō tā Ôvârī kâ árīlī tólâ nā 'bá yī 'ásī. Gō'dá Yōwānī Mārākō nī 'bá kpāā gólīyī bē rī bē, rī'á gólīyī pālē lōsī 'ē'ē sī.

⁶ Nīngá sī, 'bâdrī Sāyīpārāsī 'dī 'á tólâ rī, gólīyī drī ngāzō nīlī pá sī Sālāmī 'ásī cālē būūū jārībā Páfō rī 'álâ. Nīngá rī, gólīyī drī ójō ōnjō 'bá āzâ kī 'bá nī rī, yī āā'dō tā ạngũ 'bá Ôvârī kâ ĭ'dī rī ūsúzō. Gólâ rī'á ōjīlā Yúdā yī kâ 'í rú lâ Bārā-Yāsōwā. Gólâ rī rú āzâ kpá rī'á Ēlīmā, tā ífī lâ drī â'dólē kī, ójō rī.

⁷ Gólâ rī'á lāmû-āzī kúmú Rómā lé 'bá kâ gólâ rī 'bá 'bâdrī 'dī drīlī rī kâ. Kúmú rī 'dī rú lâ rī'á Sērāgīyā Pólō, gólâ rī'á āgō tā nī 'bá 'í. Gō'dá nīngá sī, kúmú rī gógó 'dī drī ngāzō Bārānábā yī Sólō bē āzīlī ānīlī yī ngálâ tā âtī-âtī tāndī Ôvârī kâ 'dī ngīlī yī drī.

⁸ Gō'dá ójō rī 'dī drī ngāzō Bārānábā yī tī ānyálē Sólō bē, tālā ā'dō ró bē kúmú 'dī ōzō kō tā lēlē íyīkâ 'bāā tā âtī-âtī tāndī Yēsū rī tāsī 'dī 'á.

⁹ Gō'dá nīngá sī, Sóōlō gólá zīlī kpá Póōlō rī drí vō ndrēzō mbī ójó rī 'dī ngálá tā ĩsū ōnjī ójó 'dī ká nīzō, tálá Línđrī Tāndī Ôvārī ká sō mbârākā trá Sóōlō 'á.

¹⁰ Gō'dá drílá tā átázó ójó rī 'dī drí kī nī rī, “Nī Sātánā rī mvá nō! Nī rī'á àjù-'bá-āzī tā ndrī â'dó 'bá tándí rī ká 'î. Nī rī'á ôjílá ádó 'bá 'î, gō'dá rīzō àđđí gólīyíkā nyālél! Nī rī kárá rī'á tā âtī-âtī tándí Ôvārī ká rī ôjálé 'bálé â'dólé ōnjō ró!

¹¹ Ngbāangbānō rī, má âtā ní drí kī, Ôvārī Yākóvā rī drí 'ē'á lāņō fēlé ní drí. Gólá â'dô ánī 'bā'á â'dólé ĩfī ákó, tálá ní ōzō ngá āzākā ndrēē kō'dáwá ālōwálá tākō.”

Nīngá sī, 'wāa vō drí ânízó āmvū ójó rī 'dī ĩfī. Gō'dá drílá ngāzō nī'á ôjílá ānjú bē â'dô ró íyī sēlé, tálá gólá trá kūdū-kūdū ró.

¹² Gō'dá nīngá sī, kúmú rī 'dī ndrélé bē tā rī 'dī rū 'ē'á rī, gólá rī tī â'đđí trá mbârākā 'dī tāsī drílá tā lēzō. Gō'dá ĩtī rī, drílá rū jázō tā lēlé tā âtī-âtī tándí Yēsū rī tāsī 'dī 'á.

Tā gólá Póōlō yī Bārānábā bē drí 'élé Ānītīyókā āzā gólá â'dó 'bá ānyī 'bāđrī zīlī Pīsīđiyā rī 'álá rī

¹³ Gō'dá tólá sī, Póōlō yī drí ngāzō ĩyī āzī-āzī yī bē ĩmvū āndrē drī mbálé kōlóngbō sī Páfō rī âyézo 'á'á lé drī āzā rī lésī nīzō Pērógā gólá â'dó 'bá jārībā ró 'bāđrī zīlī Pāmbīlīyā ká rī 'álá. Nīngá sī, Yōwānī Mārākō âyé gólīyī tólá, gō'dá ngāzō gólé Yērōsālémā 'álá.

¹⁴ Gō'dá Póōlō yī Bārānábā bē drí ngāzō Pērógā rī âyéle nīzō zāa cālē Ānītīyókā āzā gólá â'dó 'bá ānyī 'bāđrī zīlī Pīsīđiyā rú rī 'álá. Gō'dá kâyī gólá rātāā Yúdā yī ká ká sī rī, gólīyī drí ngāzō nīlī jó tā Ôvārī ká ârī ká rī 'álá, gō'dá rīlī ĩyī vūdrī āā'dá ró ĩyī tā bē kī, yī lē ôjílá ĩfī ĩmbálé.

¹⁵ Gō'dá tā 'bā'bā gólá Músā drí ĩgīlī gō'dá kpá tā ĩgī gólīyī tā āngū 'bá Ôvārī ká rī 'bá yī drí ĩgīlī rī 'bá yī zīzī lā vósī rī, drī-'bá gólīyī jó tā Ôvārī ká ârī ká 'álá 'dī 'bá yī ká drí ngāzō Póōlō yī Bārānábā bē âzīlī ānīlī tā pēlé ĩyī drí. Gólīyī kī, “Āmā âdrúpī yī, ōzō nī â'dô cú úlī āzā bē mbârākā sōlé ôjílā 'á rī, mā lô'bā rú'bā ānī drí, nī âtā.”

¹⁶ Gō'dá nīngá sī, Póōlō drí ngāzō ũrū, gō'dá ĩyī drí ĩngázō ũrū, tálá gólīyī ōrī ró bē nījūrū tā ârīlī yī tī sī, gō'dá gólá kī gólīyī drí rī, “Ānī ôjílā āmākā ĩsīrā'élē ká gō'dá kpá ānī ôjílā lídí ró gólīyī Ôvārī rī ĩnījī 'bá rī yī, nī ârī tā má sīlī sī nō.

¹⁷ Mī nī trá dódó kī, Ôvārī gólá āmā ôjílā ĩsīrā'élē ká drí rī'á ĩnījílā rī, gólá ĩ'dī āmā á'bīyá yī nījī 'bá â'dólé ôjílā íyíkā ró rī. Kâyī gólīyī drí 'bāzō drē rī'á ngá āwā ró Māsīrī 'álá rī, gólá 'ē gólīyī trá lūtīlī ācálé dūū ōrī mbârākā bē rī ró. Gō'dá

tólâ sî, gólâ drí gólîyî âtrôzó volé Măsîrî 'ásî mbârâkâ íyîkâ sî.

¹⁸ Gô'dá 'dîi vósî rî, gólîyî â'dô bê kpálê ârîmâ âkó rî, gólâ rî trá 'â ã'dî bê gólîyî tāsî ndrô nyâ'dî-rî sî, 'dîi gólîyî drí rîzô drê rîlî ômâ 'álâ vô 'â'í 'á, nî'á vô kpâ bê nîngá kô nîngá rî.

¹⁹ Nîngá sî, gólâ 'ê gólîyî tâ trôlé volé âwâ sî 'bâsúru gólîyî nî-drî-lâ-rî rî 'bâ rîlî 'bâdrî zîlî Kânánâ rî 'álâ rî 'bâ yî drîgá sî, tâlâ yî fê ró 'bâdrî rî 'dî gólîyî nyânyâ kâ ró.

²⁰ Tā 'dî 'bâ yî 'ê rû trá ndrî îti ndrô kámá-sû-nyâ'dî-rî-drî-lâ-ngâ-mûdrî sî.

“Gô'dá Ôvârî drí tâ kî 'bâ âzâ 'bâ yî lô'bâzô âlô-âlô gólîyî drîlî íyî lîfî ró bûûû âcalé kâpî tâ ângû 'bâ gólâkâ Sāmōwélê kâ rî sî.

²¹ Nîngá sî, kâpî Sāmōwélê drí â'dózo drê gólîyî drîlî tâ ângû 'bâ ró rî, gólîyî drí gólâ rî îjízô, tâlâ Ôvârî ô'bâ ró bê ôjîlâ âzâ â'dolé kúmú ângî ró íyî drîlî ndrî. Îti, Ôvârî drí âmâ rû-âzí Sóôlô Kísî rî mvá ró rî nîzô â'dolé kúmú ângî ró gólîyî drîlî. Sóôlô rî 'dî rî'á 'bâsúru Bēnjīmónâ kâ 'ásî, gô'dá gólâ rî trá ôjîlâ Îsîrâ'élê kâ drîlî ndrô nyâ'dî-rî sî.

²² Gô'dá 'dîi vósî, Ôvârî drí Sóôlô rî nâzó volé, tâlâ Sóôlô ârí tâ Ôvârî kâ kô, gô'dá drîlâ Dăwúđî rî 'bâzô î'dî â'dolé kúmú ângî ró. Tā Dăwúđî kâ 'bâ Ôvârî â'dolé âyîkô ró, gô'dá drîlâ ulî nô 'bâ yî âtázô Dăwúđî rî tāsî. Gólâ kî nî rî, 'Dăwúđî Yēsē rî mvá rî tâ 'bâ mâ trá â'dolé âyîkô ró. Tālâ gólâ rî trá tâ gólîyî má drí lélê rî 'élê î'dî ndrî.’

²³ “Âmâ âdrúpî yî, má lê tâ âtálê ânî drí Dăwúđî rî ôzōwá gólâ â'dô 'bâ âmbá ró rî tāsî. Rú lâ Yēsū. Gólâ î'dî rî'á Ôvârî drí âjólê ôjîlâ Îsîrâ'élê kâ pâlê tâ ônjî gólîyîkâ rî 'bâ yî 'ásî, ôzô gólâ drí tâ lâ 'bâlê trá âkû ró nâ 'bâ yî sî rî kâtî rî î'dî.

²⁴ Gô'dá drê sîsî Yēsū îtôô tâ 'ê'ē íyîkâ tâ pēpē kâ ñnyákú drî rî kô rî, Yōwánî ngâ trá rî'á tâ pēlê ôjîlâ Îsîrâ'élê kâ drî kî nî rî, gólîyî âadî drî tâ ônjî gólîyîkâ rî 'bâ yî 'ásî, gô'dá nîngá sî, yî íbábátîzâ ró gólîyî bê.

²⁵ 'Dîi vósî, gô'dá Yōwánî â'dolé bê 'ê'á tâ 'ê'ē 'bâlê yî drî 'élê rî ndélê rî, gólâ kî ôjîlâ drî rî, 'Nî îsū ânikâ bê rî, mâ ã'dî î'dî yâ? Má â'dô kô rî'á 'díyî pā 'bâ ânî drî rî'á tēlâ rî î'dî. Nî ârî drê, ôjîlâ âzâ rî'á ânî'á nōngá 'díyî pā 'bâ ró âmâ volé drî 'ásî. Âmbâ gólâkâ rî lăvũ kôrô ámakâ rî drî sî. Má ícá kô zîlî ôjîlâ tândî ró ngbââ kâ'bókâ gólâkâ pá 'á rî ângílî volé.’

²⁶ “Îti, má âtâ ânî drí âmâ âdrúpî yî, ânî Âbārâyâmâ rî ôzōwá yî ró rî yî, gô'dá kpâ ânî ôjîlâ lídî ró rî 'bâ Ôvârî rî

ĩnjĩlĩ rĩ 'bá yĩ, ãmã ì'dĩ rĩ'á gólĩyĩ Òvãrí drĩ 'bãlé tã òjĩlã pã kã tã ònjĩ 'ásĩ nõ àjózó drĩlĩyĩ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

²⁷ Tãlã òjĩlã Yẽrõsãlémã kã drĩ-'bá ìyĩkã rĩ 'bá yĩ bẽ nĩ kô kĩ nĩ rĩ, Yẽsũ ì'dĩ rĩ'á 'díyĩ pã 'bá gólã Òvãrí drĩ àjólé trá àngó nõ drĩlĩ rĩ ì'dĩ. Gólĩyĩ rĩ trá tã àtĩ-àtĩ tãndĩ gólã tã àngũ 'bá yĩ drĩ ìgĩlĩ ìyĩ trá àkũ ró nã 'bá yĩ sĩ rĩ zĩlĩ kãyĩ rãtãã kã vósĩ cé. Ì'dô kpálé ìtĩ rĩ, tã ìfĩ tã àtĩ-àtĩ tãndĩ 'dĩ kã fĩ gólĩyĩ drĩlĩ kô. Ì'dĩ tãlã gólĩyĩ rĩ'á cú ìtĩ tã lâ nĩ àkó, gólĩyĩ drĩ Yẽsũ rĩ àlĩ àngózó fũlĩ. Ìtĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ùlĩ tã àngũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ kã 'dĩ 'èzó à'dólé tã pãtĩlĩ ró.

²⁸ Kpálé gólĩyĩ ùsùlĩ bẽ tã ònjĩ Yẽsũ drĩ 'èlé trá tã kĩzó gólã rú gólã rĩ fũzó tã lâ tãsĩ kô'dáwá rĩ, gólĩyĩ drĩ kúmú Pilátò rĩ ìjízó, tãlã Yẽsũ rĩ 'bãlé ùfũ ró bẽ.

²⁹ "Tólã sĩ, gólĩyĩ drĩ tã ndrĩ gólĩyĩ tã àngũ 'bá drĩ àtálé trá kĩ'á nĩ rĩ, à'dô à'dó'á Yẽsũ rú rĩ 'èzó. Àdũkũ lâ ró rĩ, gólĩyĩ drĩ gólã rĩ ìpázó fẽ lãlĩ-lãlĩ drĩlĩ drãlé vólé. 'Dĩlĩ vósĩ, gólĩyĩ drĩ àvõ lâ trõzó vólé fẽ lãlĩ-lãlĩ drĩlĩ sĩ, gô'dá nĩzó 'bãlã ùgĩ gólã rĩzó àvõ 'bãlé rĩ 'á.

³⁰ Gô'dá Òvãrí 'è gólã kpá trá lĩdrĩlĩ vólé òdrã rĩ 'dĩ 'ásĩ.

³¹ Vó lâ 'ásĩ, gólĩyĩ nĩ 'bá trá sísĩ lâ sĩ gólã bẽ 'bãdrĩ Gãlĩláyã kã rĩ 'ásĩ jãrĩbã Yẽrõsãlémã kã rĩ 'alã rĩ ndrẽ ìyĩ gólã trá kpá ó'dĩ kãyĩ dũũ sĩ. Ngbãangbãnõ òjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá rĩ'á tã àtã'á òjĩlã Ìsĩrã'elẽ kã drĩ ndrĩ tã rĩ 'dĩ tãsĩ.

³² "Gô'dá ã'dô ãmã tãsĩ rĩ, mã ànĩ trá tã àtĩ-àtĩ tãndĩ Òvãrí ngá lésĩ nõ àtálé ànĩ drĩ, tãlã mĩ nĩ ró bẽ kĩ, tã gólã Òvãrí drĩ àtálé trá ãmã à'bíyá yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ à'dô 'è'á lâ rĩ,

³³ gô'dá ngbãangbãnõ rĩ, gólã 'è trá ãmã gólĩyĩ ózõwá yĩ drĩ. Gólã 'bã Yẽsũ trá lĩdrĩlĩ òdrã 'ásĩ. Ùlĩ rĩ Òvãrí kã 'dĩ trá rĩ'á ìgĩ-ìgĩ lâ ró Lôngó rĩ lâ ró Yẽsũ rĩ tãsĩ rĩ 'á. Lôngó rĩ rĩ'á nõtĩ,

'Àndrõ nõ 'ásĩ rĩ, òjĩlã à'dô tã nĩ'á.

Nĩ rĩ'á ãmã mvá 'ì lôsĩ ámakã 'èlé.'

Lôngó 2.7

³⁴ Nĩngá sĩ, Òvãrí àtã ùlĩ nõ 'bá yĩ trá àkũ ró nã 'bá yĩ sĩ Yẽsũ rĩ lĩdrĩ-lĩdrĩ òdrã 'ásĩ rĩ tãsĩ kĩ nĩ rĩ, gólã rĩ àvõ òjã kô'dáwá. Gólã kĩ,

'Tã pãtĩlĩ ró, tã tãndĩ gólĩyĩ má drĩ tã lâ 'bãlé trá Dãwúdĩ drĩ kĩ nĩ rĩ,

má à'dô 'è'á lâ gólã rĩ ózõwá yĩ drĩ rĩ, mã à'dô 'è'á lâ ànĩ drĩ.'

Ìsáyã 55.3

Tã tãndĩ 'dĩ rĩ'á ì'dĩ nõ, Yẽsũ lĩdrĩ trá òdrã 'ásĩ lédre-lédre ró à'dólé tã èdé 'bá ró òjĩlã lãfálé Òvãrí bẽ rĩ 'á.

³⁵ Tã rĩ 'dĩ tãsĩ, Dãwúdĩ drĩ kpá ùlĩ àtázó Òvãrí drĩ kĩ nĩ rĩ,

'Ní ícá kô rû ì'bù 'bá tándí áníkâ rú'bá ìnyĩrĩkô lâ âyélé ñâlé ló'dé 'á.'

Lôngó 16.10

³⁶ Úlì 'dĩ 'bá yí ícá kô â'dólé Dăwúđĩ rĩ tāsĩ, tãlâ mã nĩ trá kĩ nĩ rĩ, Dăwúđĩ 'è trá tã gólâ Ôvârí drí lélé trá gólâ drí 'élé drē gólâ rĩ'á lédrē-lédrē ró rĩ ì'dĩ. 'Dĩ vósĩ, gólâ drí drăzó, gô'dá gólâ rĩ âvô trôzó 'bălê á'bíyá lâ yí lăgátĩ, gô'dá gólâ rĩ âvô drí ñăzó ñăñă.

³⁷ Gô'dá rĩ'á Yésũ ì'dĩ gólâ Ôvârí drí 'élé lĩdrĩlĩ ôdră 'ásĩ rĩ. Gólâ rĩ âvô ì'dĩ gólâ ñă 'bá kô'dáwá ló'dé 'á rĩ. Ì'dĩ ìtĩ, úlì Dăwúđĩ kâ 'dĩ 'bá yí rĩ'á Yésũ rĩ tāsĩ. Â'dó kô yí Dăwúđĩ rĩ tāsĩ.

³⁸ "Ámâ âdrúpĩ yí, tã nô ôfĩ ânĩ drĩ, ôzô nĩ ôlê tã Yésũ 'á rĩ, Ôvârí â'dô ícá'á tã ònjĩ âníkâ âyélé.

³⁹ Sísĩ nã rĩ sĩ, tã 'bă'bă Músă kâ rĩ ícá kô ânĩ 'bălê â'dólé drĩ-băláyĩ ró tã ònjĩ âníkâ rĩ 'bá yí 'ásĩ, gô'dá ôjĩlă gólâ tã lē 'bá trá Yésũ 'á rĩ gólâ trá rĩ'á drĩ-băláyĩ ró lâñô tã ònjĩ gólâkâ rĩ 'bá yí kâ 'ásĩ ndrĩ.

⁴⁰⁻⁴¹ Ìtĩ rĩ, má âtâ ânĩ drí nôtĩ. Ănĩ lĩfĩ ômbâ ânĩ rú, tãlâ tã gólĩyĩ Ôvârí drí âtálé trá âkũ ró nã sĩ tã ângũ 'bá íyĩkâ rĩ 'bá yí tĩ sĩ rĩ ôzó rû 'êê ânĩ drí kô. Gólĩyĩ âtâ trá kĩ nĩ rĩ,

'Ănĩ ôjĩlă gólĩyĩ úlì gólĩyĩ ámákâ ró rĩ gũ 'bá gũgũ rĩ 'bá yí, 'dôvó nĩ ndrê,

gô'dá ânĩ tĩ âđ'dĩ ró, tãlâ tã gólâ má drí 'ě'á 'ělâ kâyĩ âníkâ rĩ 'bá yí sĩ rĩ,

ôzô kpálé ôjĩlă âzâ ôngĩ tã ífĩ lâ ânĩ drí rĩ, nĩ ícá kô tã lélé 'á lâ.

Ìtĩ rĩ, 'dôvó, nĩ ôdră, tãlâ nĩ ârí tã kô'dáwá.' "

Hăbákă 1.5

Nôô rĩ'á tã âtâ-âtâ âđũkũ Póôlô kâ ì'dĩ.

⁴² Gô'dá nĩngá sĩ, Póôlô yí Băřănăbă bē ngă ìyĩ bē nĩlĩ volé jó tã Ôvârí kâ ârí kâ rĩ 'ásĩ úlì 'dĩ vósĩ rĩ, ôjĩlă drí ngăzó gólĩyĩ âzĩlĩ, gólĩyĩ âăgô ró kpá ó'dĩ kâyĩ nĩ-drĩ-lă-rĩ vósĩ, kâyĩ âzâ rătăă kâ rĩ sĩ â'dólé tã gólĩyĩ 'dĩ 'bá yí ìtô lâ ngĩlĩ ó'dĩ ìyĩ drí.

⁴³ Nĩngá sĩ, ôjĩlă drí ngăzó lă'búlĩ volé jó tã Ôvârí kâ ârí kâ rĩ 'ásĩ gólē 'bă 'ásĩ. Gô'dá ôjĩlă dũu gólĩyĩ lăfálé 'ásĩ â'dó 'bá Yúdă yí ró gô'dá kpá ôjĩlă lídĩ* ró rĩ 'bá yí drí ngăzó nĩlĩ ìyĩ Póôlô yí vósĩ Băřănăbă bē. Gô'dá Póôlô yí drí ngăzó Băřănăbă bē tã Yésũ kâ âtálé ôjĩlă rĩ 'dĩ 'bá yí drí, gô'dá gólĩyĩ drí kpá mbărăkă sôzó ôjĩlă rĩ 'dĩ 'bá yí 'á, tãlâ gólĩyĩ âădrê ró bē gágá tã lélé sĩ mbărăkă Ôvârí kâ rĩ sĩ.

* **13:43 13.43** Ôjĩlă lídĩ 'dĩ 'bá yí ôjă ìyĩ trá Ôvârí rĩ ñnjĩlĩ â'dô tã Yúdă yí kâ vó ró.

44 Gõ'dá nĩngá sī, k̄yī āzā gólā rātāā k̄ā rī sī, ōjīlā dūū j̄āribā 'dī k̄ā rī 'bá yī drī ngāzō ānīlī īyī tā ātī-ātī tādī Ōvārī k̄ā ārīlī.

45 Gõ'dá ōjīlā Yúdā yī k̄ā ūrūkā 'bá yī ndrē īyī ōjīlā dūū 'dī 'bá yī bē rī, tā lā yī drī āgízō gólīyī līfī, gõ'dá drīlīyī 'dēzō rī'á tī ānyálē ōnjī lā ró úlī Póolō k̄ā rī rú, gõ'dá kpá Póolō rī gógó lō'dā-lō'dā bē.

46 Nĩngá sī, Póolō yī Bārānābā bē ōtīrī tā Yúdā 'dī 'bá yī drī tā ātī-ātī Yēsū rī tāsī rī gāzō rī ndrēē rī, gólīyī drī ngāzō úlī ātálē trākū-trākū Yúdā rī 'dī 'bá yī drī kī nī rī, “Ōvārī lē trá āmā drī úlī iyíkā pēlē sīsī ānī drī, gõ'dá nī gā trá dó, gõ'dá nī lēē tā lā kō fīlī ānī drī ānī 'bālē rīlī lēdrē-lēdrē ró zāā ādūkū ākó. Tālā tā ārī ākō ānīkā sī, mā ā'dō ānī āyē'á, gõ'dá nīzō ōjīlā lídī ró rī 'bá yī ngālā.

47 Kúmú Ōvārī āfē tā 'bā'bā nō trá āmā drī, 'Má 'bā trá tā 'bā'bā ró ānī drī ā'dólē vō ī'ī-ī'ī kātī ōjīlā lídī ró rī 'bá yī drī, tālā lātī pātī rī ā'dalē ōjīlā 'bādrī ndrī k̄ā drī, tālā 'dīlī ōpā ró gólīyī bē tā ōnjī gólīyíkā rī 'bá yī 'āsī.' ”

Īsáyā 49.6

48 Gõ'dá ōjīlā lídī 'dī 'bá yī ārīlī bē īyī úlī Póolō k̄ā 'dī rī, āyīkō drī cīzō gólīyī rú rōō, gõ'dá drīlīyī īyī nyāányā fēzō Ōvārī drī úlī gólākā drī sī. Gõ'dá ōjīlā ndrī gólīyī Ōvārī drī lēlē rīlī rīrī ó'dī ādūkū ākó rī sī ōjīlā iyíkā ró rī 'bá yī drī tā lēzō tā ātī-ātī Yēsū rī tāsī rī 'á.

49 Tólā sī, tā lē 'bá gólīyī ó'dī ró 'dī 'bá yī drī ngāzō īyī nīlī lāmú bē 'bādrī 'dī 'āsī k̄āk̄āpā nī'á tā ātī-ātī Ōvārī k̄ā 'dī pē bē ōjīlā drī. Ītī rī, tā ātī-ātī rī 'dī drī lā'búzō vō ā'dó 'bá 'bādrī 'dī 'á rī 'bá yī 'āsī ndrī.

50 Gõ'dá Yúdā yī ngā īyíkā gõ'dá nī'á tā ícī bē ī'dī drī-'bá j̄āribā 'dī k̄ā rī 'bá yī 'á, ōkō āmbā-āmbā gólīyī īyī j̄ā 'bá Ōvārī rī ĩnjīlī ā'dō tā Yúdā yī k̄ā vó ró āzā 'bá yī bē, tālā 'dīlī gólīyī ō'bā ró bē Póolō yī Bārānābā bē īzā kōkō 'á. Gólīyī drī Póolō yī drōzō Bārānābā bē volē īyī drī 'bādrī 'āsī.

51 Nĩngá sī, Póolō yī Bārānābā bē āyélé bē vō 'dī rī, gólīyī drī t̄apīlīndrī gólā vō 'dī k̄ā 'dī yāzō volē īyī pá ágálē 'āsī tā ōnjī ā'dā-ā'dā ró ōjīlā 'dī 'bá yī rú. Tólā sī, gólīyī drī ngāzō nīlī j̄āribā zīlī Īkōnīyā 'bādrī Īkōnīyā k̄ā 'á rī 'álā.

52 Gõ'dá tā lē 'bá gólīyī lākī 'bá Ānītīyókā 'álā rī 'bá yī rī trá āyīkō āmbā sī mbārākā Līndrī Tādī Ōvārī k̄ā rī k̄ā sī.

14

Tā gólīyī rú 'ē 'bá Īkōnīyā 'álā rī

¹ Nĩngá sī, Īkōniyā 'á tólá rí, tã drí rú 'ēzó Póólō yí drí Bārānábā bē kpá nyé ōzō drílá rú 'ērē gólíyí drí Ānītīyókā 'álá rí kátí. Gólíyí ngá nílí jó Yúdā yí ká rīzō tã Ôvārí ká árílí 'á lá rí 'álá, gō'dá gólíyí drí úlí Ôvārí ká átázó tólá mbārākā sī, â'dólé Yúdā yí dūū gō'dá kpá ōjílā lídí ró rí 'bá yí drí tã lēzō Yésū 'á.

² Gō'dá Yúdā yí āzā 'bá yí gólíyí tã âti-âti Yésū rí tāsī rí gā 'bá dó rí yí drí ngāzō nílí ĩyí ōjílā dūū 'bāsúrú jārībā 'dí ká āzā 'bá yí 'bālē â'dólé ăwă ró Póólō yí rú Bārānábā bē, ōzō ōjílā Ānītīyókā 'álá rí yí drí 'élé rí kátí.

³ Gō'dá kpálé ĩtí rí, Póólō yí Bārānábā bē drí rīzō ĩyí tólá kâyí dūū sī gō'dá rílí tã âti-âti tã ōnjí âyê-âyê ká cú ĩtí ngá āzā âkó Kúmú Yésū rí tāsī rí âtalé mbārākā sī ũrī âkó ōjílā drí. Yésū fē mbārākā trá gólíyí drí tã gólíyí tì drí â'dízó rí 'bá yí 'ēzó, â'dô ró bē kī, tã âti-âti gólíyíkā â'dalé tã pătī ró.

⁴ Tã ndrī 'dī 'bá yí tāsī rí, ōjílā jārībā 'dí ká drí âcázó â'dólé lăfálé cācā ró. Ūrūkâ lá yí âtī ĩyíkâ Póólō yí ĩ'dī Bārānábā bē, gō'dá āzā 'bá yí âtī ĩyíkâ Yúdā yí gólíyí tã âti-âti 'dī gā 'bá dó rí yí ĩ'dī.

⁵ Nĩngá sī, ōjílā Yúdā yí ká 'dī 'bá yí drí ngāzō tã ĩ'bĭlĭ ōjílā gólíyí ōjílā lídí ró rí 'bá yí bē gō'dá kpá drī-'bá jārībā 'dí ká rí 'bá yí bē tí ā'dô ró bē 'dēzó Póólō yí drī gólíyí lūvŭlĭ kúnĭ mvá sī ũfŭlĭ volé.

⁶ Gō'dá Póólō yí árílí bē tã tã 'bālē trá 'dī tāsī ĩtí rí, gólíyí drí ngāzō Īkōniyā rí âyéle gōzō rălē jārībā Līkōniyā ká āzā 'bá yí 'álá.

⁷ Līkōniyā 'á tólá rí, gólíyí nī sīsī jārībā Lísitrā ká rí 'álá, gō'dá nĩngá sī, Dérēbē 'álá, gólíyí lāmú kpá trá jārībā mvá gólíyí â'dó 'bá ānyī tólá nā 'bá yí 'ásī. Vō rí 'dī 'bá yí 'ásī ndrī rí, gólíyí rí trá tã âti-âti tândí Yésū rí tāsī rí pē bē ōjílā drí.

Tã gólíyí rú 'ē 'bá Lísitrā 'álá rí

⁸ Gō'dá nĩngá sī, jārībā Lísitrā ká 'dī 'á tólá rí, āgō āzā bē rī'á ōŋō ró. Gólá tó âcĭ kô âlôwálá tĭrĭ lá 'ásī.

⁹ Kâyí âlô sī, Póólō drē rī'á zā Lísitrā 'álá tã Yésū ká pē'á ōjílā drí rí, āgō 'dī bē rī'á tólá tã Póólō drí rī'á pēlā 'dī árĭ'á. Gō'dá Póólō drí vō ndrēzó kôrô mbĭ gólá drī. ĩtí rí, Póólō rí drí nĭzō lá kī, āgō rí 'dī lē tã trá mbārākā Yésū ká 'á, tălā Ôvārí ôpā ró yí bē.

¹⁰ Â'dô bē trá ĩtí rí, Póólō drí ngāzō tã âtalé ũrū āgō rí 'dī drí kī, "Mí ngá âdrélé mbĭmbĭ ũrū ánĭ pá drī."

Gō'dá nĩngá sī, āgō rí 'dī drí ngāzō ăvŭ ũrū gō'dá kôrô lāmú bē íyĭ pá sī.

11 Gõ'dá nĩngá sī, ǫjĩlā tĩlĩlĩ gólĩyĩ tã Póolō kã 'ėlé tĩ drĩ
 ǎ'dĩzọ drĩlā sī 'dĩ ndrē 'bá rĩ 'bá yĩ drĩ ngāzọ rĩ'á ǫtrélé ũrũ
 tĩ ãyĩkã Lĩkōnĩyã lé 'bá kã sī kĩ, "Mĩ ndrē mbārākã āgō nō
 'bá yĩ kã. Ōvārĩ gólĩyĩ rũ jã 'bá trá ǎ'dólé ǫjĩlā mvá rọ rĩ ǎnĩ
 ãyĩ trá ǎmã ngálã vũdrĩ 'á nólé."

12 Gõ'dá ĩtĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ǫvārĩ ǎngĩ gólĩyĩkã rũ bē Zéyō rĩ
 rũ lã ǎpázọ Bārānábã drĩ gõ'dá ǫvārĩ ǎzã rũ bē Ērēmē* rĩ
 rũ lã ǎpázọ ãyĩkã Póolō drĩ, tãlã Póolō tã pē 'bá 'ĩ.

13 Ōvārĩ ǎbārādāgō Zéyō 'dĩ, jọ ǎngĩ gólã ǫjĩlā drĩ rĩzọ
 ãyĩ ĩnĩlã rĩ ǎ'dô trá ĩvĩ 'álã jǎrĩbã 'dĩ 'ásĩ. Gõ'dá ǫjĩlā gólã
 kōrōnyã lĩ 'bá rọ ǫvārĩ Zéyō 'dĩ drĩ rĩ drĩ ĩtĩ āgō rọ rĩ 'bá yĩ
 ǎtrōzọ rĩ, gõ'dá kpá gólã drĩ fē fōō ǎtrōzọ ǎnĩzọ ĩ'dĩ bē lã ǎtĩ
 jǎrĩbã kã 'dĩ tĩ 'álã, nĩzọ ĩ'dĩ bē lã jọ ǎngĩ 'dĩ 'á. Kōrōnyã lĩ
 'bá rĩ 'dĩ gõ'dá ǫjĩlā bē ndrĩ, lē ãyĩ tã trá kōrōnyã 'dĩ 'bá yĩ
 lĩlĩ lĩlĩ ngá fēfē rọ Bārānábã yĩ drĩ Póolō bē ǫvārĩ yĩ rọ.

14 Gõ'dá Bārānábã yĩ Póolō bē ndrē ãyĩ bē tã ǫjĩlã 'dĩ 'bá
 yĩ kã 'ē'á 'ėlã ãyĩ drĩ 'dĩ rĩ, drĩlĩyĩ ngāzọ ĩtã ãyĩ rũ rĩ 'bá yĩ
 ǫsĩlĩ rãã rãã. 'Dĩ ǎ'dálã kĩ, yĩ lēé tã-drĩ gólĩyĩkã 'ē'á 'ėlã
 'dĩ kō'dáwá. Gõ'dá ĩtĩ rĩ, Bārānábã rĩ gógó yĩ Póolō bē drĩ
 ngāzọ rãlē ãyĩ nĩlĩ 'bėlē ǫ'bĩ lǎfálé 'á tã ǎtã-ǎtã bē ũrũ kĩ,

15 "ǎnĩ ǫjĩlã, nĩ rĩ nō ǎ'dô 'ē'á yã? Nĩ lĩ kōrōnyã kō ǎ'dólé
 ngá fēfē rọ ǎmã ĩnĩlĩ! ǎmã rĩ'á cé ǫjĩlã mvá 'ĩ ǫzō ǎnĩ tĩ!
 ǎmã ǎ'dó kō ǫvārĩ 'ĩ!"

'Dĩ vósĩ rĩ, ǫjĩlã ǫ'bĩ 'dĩ 'bá yĩ ǫtĩrĩ ngã úlĩ Póolō yĩ kã
 ǎrĩlĩ rĩ, Póolō yĩ drĩ tã ǎtázọ gólĩyĩ drĩ kĩ, "Mã ǎnĩ trá nōngá
 tã ǎtĩ-ǎtĩ tãndĩ Ōvārĩ pǎtĩ gólã lédre-lédre rọ rĩ kã rĩ pėlē
 ĩ'dĩ ǎnĩ drĩ, tãlã nĩ ǎâyē rọ bē ǫvārĩ tǎkó ǎnĩ drĩ rĩzọ lǎnĩ
 'bãlē rũ lã 'á 'dĩ 'bá yĩ. Gõ'dá vō lã 'á rĩ, nĩ ĩnĩlĩ cé Ōvārĩ pǎtĩ
 rĩ ĩ'dĩ. Gólã ĩ'dĩ 'bũũ 'bã 'bá ĩnyákũ drĩ bē gõ'dá lĩmvũ lō'bã
 'bá ngá-tĩ 'á lã rĩ 'bá yĩ bē ndrĩ rĩ.

16 ǎkũ rọ rĩ, gólã ǎyē ǫjĩlã ndrĩ tã gólĩyĩ nyãányã drĩ lėlē
 rĩ 'bá yĩ 'ėlé ĩ'dĩ.

17 Gõ'dá gólã rĩ trá kárã rĩ'á ǎ'dô-ǎ'dô tãndĩ ãyĩkã ǎ'dálé
 ǎnĩ drĩ tã tãndĩ gólĩyĩ gólã drĩ 'ėlé trá ǎnĩ drĩ rĩ sĩ. Gólã 'bã
 ǫzē trá 'dĩlĩ ǎnĩ drĩ ndrĩ, gõ'dá gólã 'bã ngá-ǎrũ ǎmvũ 'á rĩ
 'bá yĩ lō'wã lōfólé ǎ'dólé tãndĩ rọ, tãlã ǎnĩ ndrĩ ǎ'dô rọ bē
 cú ngá-ĩyĩnyã bē rōō nyǎlē, gōzọ ǎ'dólé rĩlĩ ndrĩ ǎyĩkō sĩ. ĩtĩ
 rĩ, nĩ ĩnĩlĩ cé gólã ĩ'dĩ."

18 Póolō yĩ ǎtálé bē úlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ kpálé ĩtĩ rĩ, gólĩyĩ ũsũ
 tã 'dĩ trá ǎmbã-ǎmbã rọ ǫjĩlã 'dĩ 'bá yĩ ĩkízọ kōrōnyã 'dĩ 'bá

* **14:12 14.12** Ǫjĩlã jǎrĩbã 'dĩ 'á rĩ 'bá yĩ ĩsũ ãyĩ tã ǎnyã rọ kĩ, ǫvārĩ ǎ'dô bē dũũ.
 Tã ĩsũ gólã lã'bí gólĩyĩkã vó rọ kĩ nĩ rĩ, Zéyō ãyĩkã ǫvārĩ gólã rĩ 'bá kũmũ rọ ǫvārĩ
 gólĩyĩkã drĩ rĩ ĩ'dĩ, gõ'dá Ērēmē ãyĩkã ǫvārĩ gólã tã pē 'bá rọ rĩ ĩ'dĩ lǎjóbã ǫvārĩ
 kã ǎzã 'bá yĩ drĩ ndrĩ.

yí lîlî, tãlâ ìyî ìnjîzó. Ẹ̀dūkū lâ ró, gólîyî drí òjílâ 'dî 'bá yí ìkízó.

¹⁹ Gõ'dá kâyî âzâ sî, Yúdă yí ùrûkâ 'bá yí gólîyî â'dó 'bá òmbâ ró Póólô rú rî 'bá yí drí ângázó ânîlî ìyî Lísitrâ 'álâ Ānītīyókā Pīsīdiyā 'álâ rî lésî, gõ'dá kpá Īkōniyā lésî. Gõ'dá drílîyî tã sòzó òjílâ dūū 'á, tãlâ gólîyî ùlûvū ró bē Póólô fūlî volé kúnî mvá sî. Nīngá sî, drílîyî Póólô rî lûvûzó kúnî mvá sî kpôlômvē vūdrî. 'Dī vósî, gólîyî drí ngázó gólâ rî sēlé volé jārîbâ 'dî 'ásî, tãlâ gólîyî ìsū ìyîkâ kî, gólâ òdrâ trá. Tákô, Póólô, ní drāá ánīngá kô'dáwá.

²⁰ Gõ'dá 'dī vósî rî, òjílâ gólîyî tã lē 'bá trá úlî Póólô kâ Yésū rî tāsî rî 'bá yí 'á rî drí ânîzó ìyî âdrélé gbāâ Póólô rú sî. Gólîyî òtírî rī âdrélé tólâ rî, gólâ drí ngázó ùrû gõ'dá nīlî gólē volé jārîbâ 'dî 'álâ. Gõ'dá kâyî drîzô lâ vósî, Póólô yí Bārānābā bē drí ngázó nīlî Dérēbē 'álâ.

Tã ǎmbúkū ǎcî Póólô yí kâ Bārānābā bē rî tāsî

²¹ Nīngá sî, Póólô yí Bārānābā bē drí tã âtî-âtî tãndî Ôvârî kâ âtázó òjílâ drí Dérēbē 'á tólâ. Gõ'dá tã âtî-âtî gólîyîkâ 'dī tāsî rî, òjílâ dūū drí tã lēzó Yésū 'á. Póólô yí drí rîzó tã Yésū kâ ìmbálé tã lē 'bá 'dī 'bá yí drí. Gõ'dá nīngá sî rî, gólîyî drí ngázó nī'á gólē Lísitrâ 'álâ, Īkōniyā 'álâ gõ'dá Ānītīyókā gólâ Pīsīdiyā 'álâ rî 'álâ.

²² Vō rî 'dī 'bá yí 'ásî ǎlô-ǎlô, gólîyî pē úlî trá tã lē 'bá Yésū 'á rî 'bá yí drí, tãlâ gólîyî ìcílî gõ'dá kpá mbârākā lôfilî gólîyî 'á, rîzó tã lēlé pîpîsîlî ǎlô rî sî Yésū 'á. Ītî rî, Póólô yí Bārānābā bē kî, "Āmâ ndrî, mǎ â'dô lǎnǎ ũsú'á rōô ǎngó nō 'á òjílâ gólîyî tã lē 'bá kô Yésū 'á rî drîgá sî sîsî drē mǎ cá kô 'būū 'álâ, vō gólâ Ôvârî drí êdéle ǎmâ drí gōzó rīlî 'á lâ gólâ bē kūmū ǎngî gólâkâ zēlé rî 'á."

²³ Vō ǎlô-ǎlô 'ásî, Póólô yí Bārānābā bē êpē ìyî òjílâ āzâ 'bá yí 'bǎlé â'dóle drî-'bá ró òjílâ kǎnîsǎ kâ rî 'bá yí drîlî. Gólîyî 'ē rǎtǎá trá òjílâ 'dī 'bá yí bē, gõ'dá gólîyî drí ndrî rîzó kpá 'álé 'ǎ'í ró. Drî-'bá 'dī 'bá yí fē ìyî nyǎányâ trá lîfî 'bǎ'bǎ sî Ôvârî drîlî. Ītî rî, Póólô yí Bārānābā bē 'bǎ gólîyî trá Ôvârî drîgá, tãlâ gólâ òndrē ró bē gólîyî vó dódó.

²⁴ Gõ'dá nīngá sî, Póólô yí Bārānābā bē drí ngázó ǎcî tólē ìyî kôró 'bǎdrî Pīsīdiyā kâ rî 'ásî, gõ'dá cǎlé 'bǎdrî Pǎmbîlîyā kâ rî 'álâ.

²⁵ Gõ'dá 'bǎdrî 'dī 'á tólâ rî, drílîyî úlî Ôvârî kâ âtázó òjílâ drí jārîbâ Pērógā kâ 'álâ. Gõ'dá drílîyî lǎvûzó nīlî jārîbâ Ātǎlîyā rî 'álâ.

²⁶ Gõ'dá nīngá sî rî, gólîyî drí ngázó mbǎlé kōlóngbō 'á nîzó gólē volé Ānītīyókā 'álâ 'bǎdrî Sírîyā kâ rî 'álâ, kǎnîsǎ

gólâ gólīyî âjózó rî lésî, tâlâ lôsî Ôvârî drî fêlé gólīyî drî 'êlé mbârâkâ íyîkâ sî rî ndê rû trá.

²⁷ Ítî, gólīyî âcâ bê rî, gólīyî drî ngázó ôjílâ kănîsâ kâ 'ê'béle ndrî kpākâ âlô tâ âtázó gólīyî drî tâ ndrî gólīyî Ôvârî drî 'êlé trá gólīyî sî rî tāsî. Vô 'ásî ndrî rî, Ôvârî 'ê ôjílâ dūu trá tâ lélé Yésū 'á, ôjílâ Yúdâ yî kâ gô'dá kpá gólīyî â'dó 'bá kô ôjílâ Yúdâ yî kâ ró rî yî bê.

²⁸ 'Dī vósî, Póôlô yî Bārānábâ bê drî rīzô ÿyî ôjílâ kănîsâ kâ gólīyî Ānītīyókâ 'álâ 'dī 'bá yî bê pará dūu sî.

15

Tā ỳ'bỳ-ỳ'bỳ Yērōsālēmā 'álâ ôjílâ lídí gólīyî tâ lélé bê Yésū 'á

rî 'bá yî tāsî

¹ Gô'dá nīngá sî, ôjílâ ũrūkâ Yúdâ yî kâ gólīyî tâ lē 'bá trá Yésū 'á rî drî âcázó Ānītīyókâ 'álâ 'bādrî Yūdáyâ kâ rî lésî. Gô'dá gólīyî drî ngázó rî'á ôjílâ kănîsâ kâ ìmbálé kî, "Ānî ôjílâ gólīyî â'dó 'bá kô Yúdâ ró rî, ôzô nî ô'dê bāsâ 'á kô'dáwá tâ 'bā'bā gólâ Músâ drî ìgílí trá âkù ró nā vó ró rî, Ôvârî ícâ kô ānî pālê tâ ōnjí ānîkâ rî 'bá yî 'ásî."

² Gô'dá Póôlô yî Bārānábâ bê drî ngázó ÿyî rî'á ỳ ânyálê rōô mbârâkâ sî tâ ìmbâ-ìmbâ ôjílâ 'dī 'bá yî kâ rú. Gólīyî kî nî rî, "Ā'dó kô mbî tâ Músâ kâ lānjî lâ 'bālê ôjílâ lídí nō 'bá yî drî." Gô'dá ôjílâ kănîsâ kâ drî tâ lēzô lājó' 'bá Yésū kâ drî tâ 'dī kílí Yērōsālēmā 'álâ. Drílīyî Póôlô yî Bārānábâ bê gô'dá ôjílâ ũrūkâ gólīyî lāfálê 'ásî rî êpēzô nílí Yērōsālēmā 'álâ, nî'á tâ 'dī ôjálê lājó' 'bá Yésū kâ rî 'bá yî bê, gô'dá kpá ôjílâ āmbâ-āmbâ kănîsâ kâ tólâ nā 'bá yî bê.

³ Nīngá sî, ôjílâ kănîsâ kâ Ānītīyókâ kâ rî 'bá yî jólê bê gólīyî nílí Yērōsālēmā 'álâ rî, gólīyî drî ngázó nílí kôrô 'bādrî Fōnīsīyâ kâ rî 'bá yî 'ásî Sāmārīyâ bê. Gô'dá 'bādrî rî 'dī 'bá yî 'ásî rî, gólīyî rî trá tâ Ôvârî kâ â'dalé tâ lē 'bá Yésū 'á rî 'bá yî drî kî, ôjílâ gólīyî ôjílâ lídí ró rî 'bá yî jâ ÿyî rû trá tâ lélé Yésū 'á rî, gô'dá tâ lē 'bá 'dī 'bá yî drî â'dózó ndrî āyīkō ró āmbâ tâlâ tâ 'dī tāsî.

⁴ Gô'dá nīngá sî, gólīyî calé bê Yērōsālēmā 'álâ rî, ôjílâ kănîsâ kâ drî-'bá ÿyîkâ rî 'bá yî bê gô'dá kpá lājó' 'bá Yésū kâ rî 'bá yî bê drî gólīyî trōzó pīpīsílí â'dí sî ũmú ró. Gô'dá nīngá rî, Póôlô yî drî ngázó tâ lārâkô gólīyî Ôvârî drî 'êlé ÿyî nyāányâ sî 'dī 'bá yî ngílí ôjílâ rî 'dī 'bá yî drî, tâlâ ô'ê ró bê ôjílâ lídí 'dī 'bá yî tâ lélé ÿyîkâ 'bālê tâ âtî-âtî Yésū rî tāsî rî 'á.

⁵ Gõ'dá Pãrúsĩ ũrûkâ tâ lë 'bá trá ãyĩ Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ ngãzó tâ átálé kĩ, "Õjĩlã lídí gólĩyĩ tâ lë 'bá Yésũ 'á rĩ, nĩ 'bã tâ gólĩyĩ drĩ 'délé bãsã 'á, gõ'dá gólĩyĩ drĩ tâ 'bã'bã gólĩyĩ Músã drĩ ãgĩlĩ trá rĩ 'bá yĩ 'élé ndrĩ."

⁶ Tã rĩ 'dĩ tãsĩ, lãjó'bá Yésũ kã gõ'dá drĩ-'bá òjĩlã kãnĩsã kã ũrûkâ 'bá yĩ bê drĩ ngãzó ãyĩ rũ è'bélé vò ãlô 'á tâ 'dĩ drĩ lâ òjálé.

⁷ Gõ'dá úlĩ gólĩyĩ drĩ átálé trá mǎnĩ ãyĩ vò 'ásĩ 'dĩ vósĩ rĩ, Pétêrô drĩ ngãzó ádrélé ũrũ gõ'dá tâ átálé gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ámâ ádrúpĩ yĩ, nĩ nĩ trá kĩ, sísĩ rĩ, Ôvãrí nĩ mǎ trá ãnĩ lǎfálé 'ásĩ, tǎlã òjĩlã gólĩyĩ òjĩlã lídí ró ũrûkâ 'bá yĩ ããrĩ ró bê tâ âtĩ-âtĩ tǎndĩ gólã nõ má sǐlĩ sĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ òlẽ ró tâ bê Yésũ 'á.

⁸ Ôvãrí gólã tâ ãsũ òjĩlã kã rĩ nĩ 'bá ndrĩ rĩ, â'dã tâ trá kĩ, yĩ lë gólĩyĩ òjĩlã lídí ró 'dĩ trá òjĩlã ãyĩkã ró Líndrĩ Tǎndĩ ãyĩkã âfê-âfê lâ sĩ gólĩyĩ drĩ, té òzô gólã drĩ âfêlẽ trá ãmâ drĩ sísĩ rĩ kátĩ. Gólã 'è tâ rĩ 'dĩ trá ãtĩ, tǎlã â'dálé ãmâ òjĩlã Yúdã yĩ kã drĩ kĩ, gólã lë gólĩyĩ trá kpá òjĩlã ãyĩkã ró.

⁹ Gólã 'é gólĩyĩ kô ngĩĩ ãmâ rũ sĩ. Gólã nĩ trá kĩ, gólĩyĩ lë tâ trá Yésũ 'á. Ì'dĩ gólã drĩ tâ ònjĩ gólĩyĩkã rĩ 'bá yĩ ãyézô.

¹⁰ Gõ'dá bê trá ãtĩ rĩ, nĩ lë Ôvãrí rĩ ùjũlĩ ã'dô tãsĩ yǎ? Nĩ lë tâ lǎnjĩ-lǎnjĩ gólã 'bǎlẽ ãmâ á'bíyá yĩ drĩ 'élé túbê ãmâ nyǎányã drĩ ãcálé 'èlã kô rĩ 'bǎlẽ tâ lë 'bá yĩ drĩ ã'dô tãsĩ yǎ?

¹¹ Kúmú ãmákã Yésũ rĩ'á 'á ã'dĩ tâ ãyê-ãyê kã bê ãmâ òjĩlã Yúdã yĩ kã drĩ ãmâ 'bǎlẽ tâ lëlé úlĩ gólãkã 'á cú ãtĩ, gõ'dá kpá ãmâ pǎlẽ. Gõ'dá ngbǎangbǎnô rĩ, gólã 'è trá kpá tâ ãlôlã 'dĩ ã'dĩ òjĩlã gólĩyĩ ã'dô 'bá kô Yúdã yĩ ró rĩ 'bá yĩ drĩ."

¹² Gõ'dá úlĩ Pétêrô kã 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, òjĩlã cé tĩtĩ drĩ rĩzó njũrũ. 'Dĩ vósĩ rĩ, Bǎrǎnábã yĩ Póolô bê drĩ ngãzó ãyĩ rĩ'á tâ gólĩyĩ Ôvãrí drĩ 'élé òjĩlã lídí lǎfálé 'á rĩ 'bá yĩ ngĩlĩ. Ôvãrí 'bã gólĩyĩ trá tâ tĩ drĩ á'dízô drĩ lâ sĩ rĩ 'élé, ã'dô ró bê gólĩyĩ òjĩlã lídí ró rĩ 'bá yĩ drĩ rũ jǎzó tâ lëlé Yésũ 'á.

¹³ Nĩngá sĩ, Bǎrǎnábã yĩ Póolô bê ndê bê úlĩ ngĩngĩ rĩ, drĩ-'bá kãnĩsã kã Yǎkóbã drĩ ngãzó tâ átálé kĩ, "Ámâ ãzĩ-ãzĩ yĩ, nĩ ãrĩ drẽ úlĩ má tĩ nõ.

¹⁴ Símónã Pétêrô ngĩ tâ gólã lǎtĩ sísĩ nã sĩ Ôvãrí drĩ òjĩlã lídí lôvô 'bǎzó, òjĩlã njĩzó gólĩyĩ lǎfálé 'ásĩ ã'dólé òjĩlã ãyĩkã ró rĩ trá.

¹⁵ Gõ'dá úlĩ Ôvãrí kã gólã tâ ãngũ 'bá gólãkã rĩ 'bá yĩ drĩ ãgĩlĩ trá ãkũ ró nã sĩ rĩ ãtã kpá tâ ãlôlã 'dĩ ã'dĩ kĩ nĩ rĩ,

¹⁶⁻¹⁷ 'Sísĩ 'álã, má ã'dô ãgõ'á 'bǎsúrũ Dǎwúdĩ kã gólã rũ ãzã 'bá trá rĩ êdélé ó'dĩ.

Á'dô ã'dô'á mbǎrǎkã bê ó'dĩ sísĩ rĩ kátĩ.

Má â'dô pávó ó'dí nǎ'á òjílā ndrī drí áamá ìnjǐzò,
òzò jó ùfúlí gǔzó bēlā ó'dí ró rí kátí.

Má â'dô 'è'á lá ìtí, tálā 'bāsúrú ndrī ùnǎ ró bē kǐ,
mā rǐ'á kúmú ǎngí 'í gólǐyí drǐlǐ.

Tã 'dí tāsí rí, òjílā lídí gólǐyí má drí 'bālé trá â'dólé òjílā áamá
nyáányá ká ró rí 'bá yí ǎǎnǐ ró ìyí bē má ngálá.'

Ămósē 9.11-12

¹⁸ 'Dǐi rǐ'á Ôvǎrí rí tǐ-vò 'í, gǔ'dá gólā 'bā ǎmā trá nǐlā kǎyǐ
ǎkú nǎ 'bá yí sǐ.

¹⁹ "Ă'dô tǎ ìsǔ ámakā rí vó ró rí, má ǎtā kǐ, òjílā lídí gólǐyí
tǎ lē 'bá trá Yésǔ 'á 'dǐ 'bá yí, mā ǎyē gólǐyí ìkpókpolō-
ìkpókpolō 'dē'dē bāsā 'á rí sǐ tǎ 'bā'bā Músǎ ká rí 'bá yí
bē.

²⁰ 'Dǐi vò lá 'á rí, mā ìgǐ wǎrǎgǎ gólǐyí drí úlí nǒ 'bá yí sǐ
kǐ, 'dǒvó gólǐyí ònyā ǎ'wá gólā fēlé ôvǎrí ǎbǎrǎdǎgǒ drí rí
kô'dáwá, tálā ǎ'wá rí 'dǐ rǐ'á ònjí ró òjílā Ôvǎrí ká rí 'bá yí
lǐlǐ drǐ lá yí 'á. Gǔ'dá gólǐyí ònyā kǒrǒnyā gólǐyí òmbē lá yí
lǐlǐ lǐlǐ kô'dáwá rí kô, gǔ'dá kpá rí, gólǐyí ònyā ngá gólǐyí ǎrí
bē rí kô'dáwá. Gǔ'dá gólǐyí ò'bā òjílā gólā â'dó 'bá kô gólǐyí
òkó ró ngátá ágó ró rí kô ǎ'dú kǒzó ì'dí bē lá.

²¹ Mǐ ndrē drē, tǎ 'bā'bā gólǐyí Músǎ drí ìgǐlǐ trá ǎkú ró
ǎkú ró nǎ sǐ gólā látǐ rǐrǐ tǎndí rí ká â'dá 'bá rí, mā rí trá tǎ
'dǐ 'bá yí zǐlǐ kǎyǐ rǎtǎā ká vósí cé jó ámakā rǐzò tǎ Ôvǎrí ká
ǎrǐlǐ rí 'á, vò 'ásí ndrī tǎ 'bā'bā 'dǐ 'bá yí nǐlǐ dódó. Mā â'dô
tǎ 'dǐ ìgǐ'á gólǐyí drí, tálā gólǐyí ùnǎ ró rǐrǐ ámakā rí bē."

*Tã wǎrǎgǎ lǎjǒ'bá drí ìgǐlǐ òjílā lídí gólǐyí tǎ lē 'bá trá
Yésǔ 'á*

rí 'bá yí drí rí tāsí

²² Gǔ'dá lǎjǒ'bá Yésǔ ká gǔ'dá òjílā ndrī kǎnǐsǎ ká drǐ-'bá
sǐsǐ-lésí ìyíkā rí 'bá yí bē drí tǎ ìsǔ 'bāzò òjílā ǎzā 'bá yí
èpézò ìyí lǎfálé 'ásí â'dólé jǒlé ǎnǐtǐyókā 'álā Póólō yí bē
gǔ'dá kpá Bǎrǎnábā bē tǎ pǎtǐ ǎ'dálé òjílā ǎnǐtǐyókā ká drí.
Gólǐyí èpē drǐ-'bá ìyíkā rí 'bá yí rǐ, Sílā yí ì'dí Yúdǎ gólā rǐ'á
zǐlā Bǎrǎsábā rí bē.

²³ Nǐngá sǐ, gólǐyí drí wǎrǎgǎ ìgǐzò òjílā 'dǐ 'bá yí drí trólé
kpǎā. Gǔ'dá nǒo rǐ'á úlí wǎrǎgǎ rí 'dǐ 'á rí ì'dí.

Ămā lǎjǒ'bá Yésǔ ká rí 'bá yí gǔ'dá drǐ-'bá kǎnǐsǎ ká rí
'bá yí bē rǐ'á ìyí ǎnǐ ǎdrúpǐ yí ì'dí. Ì'dí mā ìgǐ wǎrǎgǎ nǒ
ǎnǐ òjílā kǎnǐsǎ ǎnǐtǐyókā ká gǔ'dá jǎrǐbǎ ǎzā 'bá yí Sírǐyā
ká gǔ'dá kpá Sílísǐyā ká gólǐyí â'dó 'bá Yúdǎ ró kô rí 'bá
yí drí. Mā 'è nǐ-bē-yā ǎnǐ drí.

²⁴ Mā ârî trá kî, ôjîlâ âzâ 'bá yî nî ìyî trá ânî ngálâ nōngá sî, gô'dá ìkpókpolô ìyî ânî trá úlî ìyîkâ rî 'bá yî sî. Gô'dá gólîyî pée ìyî úlî rî 'dî 'bá yî kô drî-âcê âmákâ sî.

²⁵ Tālā tā ānī ìkpókpolòzò 'dī tāsī rī, āmā drī rū è'bézó
āmā vò 'ásī gò'dá tā 'ī'bīlī òjīlā āzà 'bá yī êpézó jólé ānī ngálá,
Bārānábā yī gò'dá Póólò bē gólīyī āmā drī lówó lā yī 'bālé
tákányī rī 'bá yī.

²⁶ gô'dá kpá ãyî nyãányâ fê 'bá trá lôsî kúmú ãmákâ
Yésu Krístô kâ 'élé pîpîsílî ãlô sî rî.

27 Ītí rî, âmâ bí Yúdâ yî jô'a Sílâ bê ânî ngálâ Póólô yî
bê. Gólíyî â'dô tâ âlôlâ âmâ drí îgîlî wárāgā nô 'á nõ ngî'a
trá ânî drí îyî tî nyāányā sî.

²⁸ Línđrí Tándí Ôvâri kâ 'bã âmâ trá tã-drĩ lélé kī, â'dó kô âmâ drĩ ngá lậñjĩ 'bãlé ãnĩ drĩ. Gõ'dá tã gólĩyĩ ícá 'bá ãnĩ drĩ 'ėlé rĩ rĩ'á ĩyĩ ĩ'dĩ nō:

²⁹ Nĩ nyā kōrōnyā gólíyī fēlé ngá fēfē ró ôvārī ābārādāgō drí rī kō, nĩ nyā kōrōnyā gólíyī òmbē lá yī līlī līlī kō'dáwá rī 'bá yī kō, nĩ nyā ngá gólíyī ārí bē rī kō, gō'dá nĩ 'bā òjilā gólíyī ā'dó 'bá kō ānī òkó ró ngātá ágó ró rī kō à'dú kōzó ĩ'dí bē lá. Ōzō nĩ ōrī trá cú ĩtī tā rī 'dĩ 'bá yī 'ē ākó rī, 'dĩ nĩ 'ē trá dódó.* 'Dĩ rī'á ngá gólíyī āmā drí lēlé átálé ānī drí rī 'bá yī ĩ'dī. ĩ'dī 'dĩ.

³⁰ Tólâ sî, ôjîlâ kănîsâ kâ Yērōsālēmâ 'álâ rî 'bá yî drí ngázó ôjîlâ 'dî 'bá yî jôlê wárāgā 'dî trôlê fêlé ôjîlâ gólîyî kănîsâ Ānītîyókā kâ 'álâ rî 'bá yî drí. Ôjîlâ 'dî 'bá yî câ bê Ānītîyókā 'álâ rî, gólîyî è'bê ôjîlâ kănîsâ kâ 'dî 'bá yî kpākā âlô gô'dá wárāgā 'dî fēzô drîlîyî.

³¹ Gõ'dá nĩngá sī, ōjĩlā kǎnĩsǎ kǎ 'dĩ 'bá yĩ zĩlĩ bē ĩyĩ wárāgā rĩ 'dĩ rĩ, drĩlā góliyi 'bǎzó â'dóle āyĩkō ró rōō, tǎlā tǎ ĩgĩlĩ 'á lā rĩ 'bá yĩ sō mbārākā trá góliyi 'á.

³² G'ô'dá 'dîi vósî rî, Yúdâ yî Sílâ bê drî rîzô ôjilâ 'dî 'bá yî bê kâyi dûu sî. Gólîyî rî'á ôjilâ gólîyî tâ Ôvârî kê ngî 'bá ngbálî-ngbálî rî 'bá yî î'dî. Nîngá sî, úlî gólîyîkâ 'dî 'bá yî drî ôjilâ tólâ nâ 'bá yî pázô tâ lèlê gólîyîkâ Yésû 'á rî 'bálê âdrélê gágá rákâ fê kâtî.

33-34 Gõ'dá ãdũkũ lâ ró rî, tã lě 'bá Yésũ 'á 'dĩ 'bá yî drí
gólĩyî jǝzó gǝlé volé rú 'bá ǎ 'dĩ sǝ ǝjĩlã kǎnĩsǎ kã Yěrǝsǎlémã
'álã gólĩyî ǎjó 'bá rî 'bá yî ngálã.*

³⁵ Gõ'dá Póolō yî Bārānābā bê drî rîzô ÿyî kâyî dũũ sî
 Āñitîyókā 'á. Gólîyî gõ'dá ôjîlā āzâ 'bá yî bê rî ÿyî trá rî'á

* **15:29 15.29** Ó'bāá ōjīlā lídí 'dī 'bá yī 'dēlé kô bāsā 'á.
Gō'dá Silā 'bā tā īsū ívīkā trá rīzō ākpā Āñtīyókā 'á.

* 15:33-34 15.33-34

øjilã ìmbá bê gô'dá kpá tã âti-âti tândí Kú mú Yésũ rí tāsĩ rí pẽ bê.

Tã Póólô yí drí lăfálé cāzó Bārānábā bê rí

³⁶ 'Dĩ vósĩ, Póólô drí tã átázó Bārānábā drí kĩ, "'Dövó mã nĩ gólé tã lě 'bá kú mú âmáká Yésũ 'á rí 'bá yí lômílí vó kâkâ râ gólíyĩ âmá drí tã âti-âti tândí Yésũ rí tāsĩ rí pězó sísĩ 'álâ sĩ rí 'ásĩ, tãlâ mã ndrê ró tã lělě gólíyĩkâ bê."

³⁷ Gô'dá Bārānábā lě trá Yōwānĩ Mārākō rí drĩlĩ kpāā ãyĩ bê.

³⁸ Gô'dá Póólô kĩ nĩ rí, â'dó kô tândí ró gólâ drí nĩzó kpāā ãyĩ bê, tãlâ sísĩ nã sĩ gólâ âyê ãyĩ trá Pāmbĩliyā 'álâ cú ítĩ ãyĩ drí drě lôsĩ 'dĩ 'ě âkó ndělě.

³⁹ Nĩngá sĩ, tĩ ânyâ-ânyâ ândrê drí 'dězó gólíyĩ lăfálé 'á tã rí 'dĩ tāsĩ, té gólíyĩ drí lăfálé cāzó. Bārānábā yí Yōwānĩ bê drí ngāzó gólé ãyĩ kôlóngbō sĩ 'bădrĩ Săyĩpārāsĩ kâ rí 'álâ.

⁴⁰ Gô'dá Póólô drí Sílâ rí nĩzó nĩlĩ yí bê. Gô'dá nĩngá sĩ, òjilã kăñsă kâ tólâ Ānĩtĩyókă 'álâ rí drí rătăā 'ězó Ôvārĩ drí gólíyĩ vó ndrězó.

⁴¹ Gô'dá Póólô yí Sílâ bê drí ngāzó nĩlĩ kôrô 'bădrĩ gólíyĩ Sírĩyā kâ Sílísĩyā bê rí 'ásĩ. Vó 'ásĩ cé tĩtĩ, gólíyĩ nĩ ãyĩ trá zăā tã lě 'bá Yésũ 'á rí 'bá yí lĩfĩ lâ yí ícĩ bê, tãlâ gólíyĩ ôrĩ ró bê pĩpĩsĩlĩ ìdũ-ìdũ sĩ tã lělě Yésũ 'á rí 'á.

16

Tã Póólô yí gô'dá Sílâ bê drí Tĩmátĩyā rí drĩzó âcĩ tólé ãyĩ bê rí

¹ Gô'dá nĩngá sĩ, Póólô yí Sílâ bê drí ngāzó ãyĩ rĩ'á nĩlĩ âcĩ ãyĩkâ 'á, gô'dá gólíyĩ drí cāzó jăřĩbă gólâ zĩlĩ Dérêbê rí 'álâ, gô'dá drĩlĩyĩ nĩzó cālě jăřĩbă zĩlĩ Lísĩtrā rí 'álâ. Gô'dá tã lě 'bá âzâ bê rĩ'á Lísĩtrā 'á tólâ, rú lâ Tĩmátĩyā, gólâ rí ândrê rĩ'á òjilã Yúdă yí kâ gólâ tã lě 'bá trá Yésũ 'á rí ì'dĩ. Gô'dá gólâ rí átá ãyĩkâ Ğĩrĩkĩ lě 'bá 'ĩ.

² Tĩmátĩyā rí gógó 'dĩ, òjilã kăñsă Lísĩtrā kâ gô'dá Ĭkōnĩyā kâ bê 'bă ãyĩ gólâ rí lănjĩ rōô, gô'dá gólíyĩ âtâ tã trá kĩ nĩ rí, gólâ ââ'dô rĩ'á òjilã tândí 'ĩ.

³ Tã 'dĩ tāsĩ rí, Póólô lě Tĩmátĩyā rí 'dĩ trá nĩlĩ ãyĩ bê lôsĩ 'ě 'bá âzĩ ró. Gô'dá òjilã Yúdă yí kâ gólíyĩ rĩ 'bá 'bădrĩ rí 'dĩ 'á rí 'bá yí nĩ ãyĩ trá kĩ, Tĩmátĩyā rĩ'á Ğĩrĩkĩ mvá 'ĩ, gô'dá gólâ 'dé drě bāsă 'á kô. Gô'dá ítĩ rí, Póólô drí gólâ rí 'bězó bāsă 'á, òjilã Yúdă yí kâ ôzó gólâ rí găā kô dó.

⁴ Nĩngá sĩ, Póólô yí drí nĩzó kôrô jăřĩbă 'bădrĩ 'dĩ kâ rí 'bá yí 'ásĩ. Gô'dá vó 'dĩ 'bá yí 'ásĩ cé tĩtĩ rí, gólíyĩ fě wărăgă bĩ lăjô'á Yésũ kâ rí 'bá yí kâ, gô'dá kpá òjilã âmbâ-âmbâ kăñsă Yērōsălēmă 'álâ rí 'bá yí kâ bê trá òjilã kăñsă kâ rí

'bá yî drí. Gõ'dá gólíyî kî gólíyî drí rî, gólíyî ô'ê tã wárāgā bî rî 'dî 'á rî 'bá yî.

⁵ Gõ'dá bê trá ítí rî, ôjilā kănîsā rî 'dî 'bá yî kâ 'dî 'bá yî drí rîzô tã lēlē sî Yēsū 'á pîpîsîlî ïdû-ïdû sî. Kâyî vósî cé rî, ôjilā āzâ 'bá yî drí rîzô tã lēlē ïyîkâ 'bālē Yēsū 'á. Ítí rî, tã lē 'bá Yēsū 'á rî 'bá yî drí rîzô lîzólē dūū. Nîngá sî, gólíyî drí ïyî lôfizô ôjilā kănîsā kâ 'dî 'bá yî lāfálē.

Tã gólâ Ôvârí drí â'dálē Póôlô drí âbî-âbî 'á nîzô Mēkēdônîyā 'álâ rî

⁶ Gõ'dá nîngá sî rî, Línđrí Tāndí Ôvârí kâ drí Póôlô yî lôgázô dó nîlí Ásîyā 'álâ nîlí tã âtî-âtî Ôvârí kâ pēlē ôjilā tólâ nâ 'bá yî drí. Gõ'dá bê trá ítí rî, gólíyî drí nîzô kôrô 'bădrî Fārîgîyā kâ gólâ â'dô 'bá Gālâtîyā 'álâ rî 'ásî.

⁷ Gõ'dá 'dî vósî, gólíyî âcálē bê êsê-drî Mîsîyā kâ 'á rî, gólíyî 'ê trá nîlí kôrô 'bădrî Bîťînîyā kâ rî 'ásî rî, gõ'dá Línđrí Tāndí Ôvârí kâ drí gólíyî lôgázô dó nîlí kôrô tólâ sî ró.

⁸ Nîngá sî, gólíyî drí ngázô nîlí kôrô 'bădrî zîlî Mîsîyā rî 'ásî, būūū cālē jārîbâ zîlî Trówā rî 'álâ.

⁹ Gõ'dá ngácî lâ 'dî sî rî, Póôlô drí ngázô âbîlí. Âbî-âbî rî 'dî 'á rî, gólâ drí āgô āzâ 'bădrî Mēkēdônîyā kâ lésî rî ndrēzô rî'á âdré'á, gõ'dá kpá rî'á gólâ rî zî'á kî, "Ní ânî âmâ pālē Mēkēdônîyā 'á nōlē."

¹⁰ Âbî-âbî Póôlô kâ 'dî vósî rî, âmâ* drí âmâ êdézó njāâ, tālâ nîzô 'wāâ Mēkēdônîyā 'álâ, tālâ âbî-âbî 'dî â'dâ tã trá âmâ drí kî, Ôvârí jô âmâ trá nîlí tã âtî-âtî tāndí ïyîkâ pēlē ôjilā 'bădrî 'dî kâ drí.

Tã gólâ Lúđîyā drí tã lēzô Yēsū 'á Fîlîpî 'álâ rî

¹¹ Gõ'dá nîngá sî, âmâ drí ngázô mbālē kôlóngbô 'á Trówā 'á tólâ, gõ'dá nîlí kôlóngbô rî 'dî sî cālē îkîmâ ândrê zîlî Sāmôtrákê rî 'álâ. Gõ'dá kâyî 'dî vósî, âmâ drí âcî îngázô zāâ kôlóngbô sî nîlí cālē jārîbâ zîlî Nēyāpôlî rî 'álâ.

¹² Gõ'dá tólâ sî, âmâ drí nîzô pá sî Fîlîpî 'álâ. Gõ'dá âmā Fîlîpî rî 'dî kâ lăvū gāră jārîbâ āzâ 'bá yî 'bădrî Mēkēdônîyā kâ rî 'bá yî kâ drî sî. Ôjilā Fîlîpî kâ âmā vō lâ yî rî'á ïyî Rómā lé 'bá 'î. Gõ'dá âmâ drí rîzô tólâ kâyî fînyáwā sî.

¹³ Gõ'dá kâyî rātāâ kâ sî, âmâ drí fōzô jārîbâ 'álē 'ásî áyágá tî 'álâ, tālâ mǎ ârî tã trá kî, vō rātāâ kâ Yúdā yî drí rî bê tólâ. Gõ'dá tólâ rî, mǎ ūsū ôkô āzâ 'bá yî 'ê'ê ïyî rû trá rātāâ 'êlê. Ítí rî, âmâ drí rîzô vūdrî tã pēlē ôkô 'dî 'bá yî drí.

* **16:10 16.10 Âmâ** Úlî nō rî, Lúkă gólâ tîbê búkū nō îgî 'bá nō rî â'dálē Póôlô yî bê.

14 Nĩngá rĩ, òkó àzà bē rĩ'á gólĩyĩ lāfálé rú là Lúdĩyā. Gólá rĩ'á Tĩyātĩrā lé 'bá 'ĩ, gō'dá gólá ítá lāmúrĩ-lāmúrĩ tãndĩ rĩ lāzĩ 'bá là 'ĩ. Gō'dá gólá kpá rĩ'á òjĩlā lídí gólá Ôvārĩ rĩ ñnjĩ 'bá ró rĩ ì'dĩ. Ítĩ rĩ, Póòlō pėlé bē tā àtĩ-àtĩ Yésũ rĩ tāsĩ rĩ òkó dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, Ôvārĩ drĩ Lúdĩyā rĩ 'bāzò tā Póòlō ká 'dĩ àrĩlĩ dódó, gō'dá gólá drĩ tā lēzò Yésũ 'á.

15 Gō'dá 'dĩ vósĩ rĩ, àmā drĩ gólĩyĩ ìbábátizāzò òjĩlā gólākā 'bā ká rĩ 'bá yĩ bē. Ítĩ rĩ, gólá drĩ ngāzò tā àtálé àmā drĩ kĩ, “Ôzò nĩ òndrē trá kĩ, má òlē tā trá Yésũ 'á rĩ, 'dövó nĩ ànĩ má drĩ 'bā 'álā, gō'dá rĩlĩ ùmú ámakā ró.” Nĩngá sĩ, gólá drĩ àmā vó ndrēzò dódó ùmú iyíkā rĩ 'bá yĩ ró.

Tã gólá Póòlō yĩ 'bāzò gānĩmā 'á Sílā bē rĩ

16 Kàyĩ àzà sĩ, àmā kpá trá rĩ'á nĩ'á vò rātāā ká 'álā ó'dĩ, gō'dá àmā drĩ ízámvá àzà gólá líndrĩ ònjĩ bē rĩ ùsúzò. Líndrĩ ònjĩ 'dĩ rĩ gólá rĩ 'bālé tā gólĩyĩ 'ē 'bá à'dólé àtĩ 'álā rĩ 'bá yĩ ngĩlĩ òjĩlā drĩ. Gólá rĩ'á rāgĩ 'ĩ, ìtĩ rĩ, gólá rĩ lĩpĩ yĩ rĩ ìyĩ trá rĩ'á àdĩ ùsúlĩ gólá drĩlĩ tā àngũ-àngũ gólākā 'dĩ sĩ.

17 Ízámvá rĩ 'dĩ rĩ trá àmā vó lòbėlé, gō'dá nĩ'á òtré bē òjĩlā drĩ kĩ, “Àgò nò 'bá yĩ rĩ'á ìyĩ rù ì'bũ 'bá Ôvārĩ gólá 'bālé bē àmbā 'bũ 'álā rĩ ká ì'dĩ. Gólĩyĩ à'dò lātĩ 'díyĩ pā ká à'dá'á nĩ ànĩ drĩ.”

18 Gólá 'ē tā rĩ 'dĩ trá kàyĩ dũu sĩ, gō'dá tā líndrĩ ònjĩ 'dĩ ká drĩ ngāzò Póòlō rĩ ìkpókpólólé rōò. Gō'dá nĩngá sĩ, gólá drĩ rù jāzò tā àtálé líndrĩ ònjĩ 'dĩ drĩ kĩ, “Má 'bā tā ní drĩ drĩ-àcē Yésũ Krístò ká rĩ sĩ, ní àfō volé ízámvá nò 'ásĩ.” Nĩngá sĩ 'wāā, líndrĩ ònjĩ 'dĩ drĩ àfōzò ízámvá rĩ 'dĩ 'ásĩ.

19 Gō'dá ízámvá rĩ 'dĩ lĩpĩ là yĩ ndrélé bē ìyĩ kĩ, yĩ ùsú gō'dá àdĩ ízámvá 'dĩ drĩlĩ kò rĩ, gólĩyĩ drĩ à'dózò òmbā ró, tālā Póòlō drò líndrĩ gólá mbārākā fē 'bá ízámvá 'dĩ drĩ rĩ trá volé. Gō'dá ízámvá 'dĩ lĩpĩ là yĩ drĩ ngāzò Póòlō yĩ rùlĩ Sílā bē gólĩyĩ trólé fėlé òjĩlā jārĩbā ká vò tā kĩ 'bá ká 'á rĩ 'bá yĩ drĩ.

20 Gō'dá tólá rĩ, gólĩyĩ drĩ tā àtázò tā kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, “Àgò nò 'bá yĩ rĩ'á ìyĩ òjĩlā Yúdā yĩ ká ì'dĩ, gō'dá gólĩyĩ rĩ'á òjĩlā ìkpókpóló'á ìyĩ jārĩbā 'á nōngá.

21 Gólĩyĩ rĩ'á òjĩlā lĩfĩ ìcĩ'á là'bĩ gólá àmā drĩ gālé dó rĩ yĩ sĩ. Àmā òjĩlā Rómā lé 'bá ìcá kò là'bĩ gólĩyíkā 'dĩ 'ėlé.”

22 Gō'dá bē trá ìtĩ rĩ, òjĩlā tĩlĩlĩ rù è'bē 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngāzò tā àtálé Póòlō yĩ rù Sílā bē. Gō'dá tā kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ lómígówá 'bāzò ítá gólĩyíkā òsĩlĩ trāāā trāāā volé gō'dá kpá gólĩyĩ cālé pĩdrĩgú sĩ.

23 Ítĩ, lómígówá 'dĩ 'bá yĩ drĩ gólĩyĩ cāzò ònjĩ là drĩlĩ gō'dá trólé 'bālé gānĩmā 'á. Gō'dá tā kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ tā 'bāzò

øjilã gănĩmã kâ drĩ òjilã àzâ ndrêlé 'bâlé gólĩyĩ vó lôkĩlĩ dódó, tãlã gólĩyĩ òzó ícá kô rãlé volé gănĩmã 'ásĩ.

²⁴ Drĩ-'bá gănĩmã kâ 'dĩ ârĩ ùlĩ tã kĩ 'bá kâ 'dĩ bê rĩ, gólã drĩ gólĩyĩ trôzó sölê jó 'á gănĩmã ító 'á 'á, gô'dá pá lâ yĩ ícízó gágá fê lãlã rĩ lãfálê nyārĩ sĩ.

Tã gólã drĩ-'bá gănĩmã kâ drĩ rû jãzó tã lèlé Yésũ 'á rĩ

²⁵ Ngacĩ ító 'á 'á, Póolô yĩ Silã bê rĩ'á rãtãã 'è'á gô'dá kpá lóngó ngô'á ìyĩ Ôvãrĩ rĩ ìnjĩzó. Gô'dá òjilã gănĩmã kâ àzâ 'bá yĩ rĩ'á tã gólĩyĩkâ 'dĩ ârĩ'á.

²⁶ Gô'dá àtrũkũ'dũ ró, àgbĩgbĩ drĩ ngãzó rĩ'á vò ìyálê gbĩ gbĩ gbĩ, mbârãkã lâ lãvũ trá kôró. Gô'dá vò gólã gănĩmã 'á rĩ ngã trá ndrĩ 'dó rĩ'á rû ìyálê ònjĩ lâ ró. Gô'dá àtĩ drĩ rû njĩzó ndrĩ hũwã-hũwã, gô'dá kpá nyārĩ òjilã gólĩyĩ gănĩmã 'á rĩ 'bá yĩ pá rĩ drĩ àtĩzó ngbá volé.

²⁷ Àgbĩgbĩ ìyã vò bê rĩ, drĩ-'bá gănĩmã kâ drĩ ngãzó nĩlĩ vò lômĩlĩ gănĩmã 'ásĩ. Gólã òtĩrĩ vò ndrêê rĩ, àtĩ nĩ rû trá ndrĩ hũwã. Gólã ìsũ tã trá kĩ, òjilã gólĩyĩ gănĩmã 'á rĩ 'bá yĩ òrã ìyĩ trá ndrĩ volé. Ítĩ rĩ, gólã drĩ lĩgú àndrê mbêlèsò ìyĩkâ àtrôzó 'èzó ìyĩ fũlĩ ì'dĩ sĩ lâ.*

²⁸ Gô'dá Póolô drĩ trêzó ùrũ gólã drĩ kĩ, "Nĩ lòfô ànĩ àrĩ 'á àkpã nĩ kô. Àmã drê bê ndrĩ rĩ'á nũ."

²⁹ Nĩngá sĩ, drĩ-'bá 'dĩ drĩ tã 'bãzó lãsĩ ì'ĩlĩ àfêlé, gô'dá drĩlã ngãzó rãlé nĩ'á jó gólã Póolô yĩ drĩ 'bãzó 'á lâ Silã bê rĩ 'álã. Tólã rĩ, gólã drĩ ngãzó 'ã'ĩ tĩlĩ gólĩyĩ àndrá, 'dũ rũ'bã lâ rĩ'á lè'á kpã kpã kpã ùrĩ drĩ sĩ, tãlã gólã ndrê mbârãkã Ôvãrĩ kâ trá.

³⁰ Nĩngá sĩ, gólã drĩ gólĩyĩ trôzó lôfôlé ìvĩ 'álã gô'dá tã àtázó gólĩyĩ drĩ kĩ, "Àmbá yĩ, má à'dô à'dô 'è'á ì'dĩ Ôvãrĩ drĩ àmã pãzó yã?"

³¹ Gô'dá ìtĩ rĩ, Póolô yĩ drĩ tã 'dĩ drĩ lâ lògôzó gólã drĩ kĩ, "Nĩ lè tã Kúmú Yésũ 'á, gô'dá gólã à'dô ànĩ pã'á kpá òjilã ànĩkã 'bã kâ rĩ 'bá yĩ bê ndrĩ."

³² Nĩngá sĩ, gólĩyĩ drĩ ngãzó tã àtĩ-àtĩ tãndĩ Kúmú Yésũ rĩ tãsĩ rĩ ngĩlĩ àgô rĩ 'dĩ drĩ òjilã gólãkã 'bã kâ bê ndrĩ.

³³ Gô'dá ngacĩ àlôlã 'dĩ sĩ rĩ, àgô rĩ 'dĩ drĩ lãzé gólĩyĩ drĩ ùsúlĩ gólĩyĩ cãrê 'á rĩ 'bá yĩ jĩzó ngbángbã. Nĩngá sĩ, Póolô yĩ drĩ drĩ-'bá rĩ 'dĩ ìbábátízázó òjilã gólãkã 'bã kâ bê ndrĩ.

³⁴ Gô'dá vó lâ sĩ, gólã drĩ gólĩyĩ trôzó yĩ rĩ gógó drĩ 'bã 'álã gô'dá ngã nyãnyã fèzó gólĩyĩ drĩ. Nĩngá sĩ rĩ, òjilã gólãkã 'bã kâ rĩ 'bá yĩ drĩ à'dózó ndrĩ 'dó àyĩkô ró, tãlã gólĩyĩ lè tã trá Yésũ 'á.

* **16:27 16:27** Rĩ'á ònjĩ ró drĩ-'bá gănĩmã kâ drĩ òjilã gănĩmã 'á rĩ 'bá yĩ àyézó rãlé.

³⁵ Cijínó lâ 'dĩ sĩ rî, tâ kî 'bá jãrĩbã 'dĩ kê rî 'bá yî drí ngãzó drĩ-'bá ăjú 'bũ 'bá ãyĩkâ rî 'bá yî kê rî jôzó tâ âtĩ-âtĩ bê drĩ-'bá gănĩmã 'dĩ kê 'dĩ drí kî, 'dôvô ãgô rĩ 'dĩ 'bá yî ăăfô volé.

³⁶ Gõ'dá drĩ-'bá gănĩmã kê 'dĩ drí nĩzó úlĩ 'dĩ 'bá yî ngĩlĩ Póolô yî drí kî, "Tâ kî 'bá ăjô ãyĩ tâ trá kî, nĩ ăăfô nĩ'á cú ãtĩ drĩ-bálayĩ ró. Bê trá ãtĩ rî, nĩ ăfô gõ'dá mĩ nĩ ró rú'bá ă'dĩ sĩ."

³⁷ Gõ'dá nĩngá sĩ, Póolô drí tâ âtázó trã drĩ-'bá gănĩmã kê 'dĩ drí drĩ-'bá ăjú 'bũ 'bá kê ăjólé 'dĩ 'bá yî bê kî, "Ămã gólĩyĩ nyăányâ lâ Rómã kê ró rî 'bá yî ã'dĩ.* Rĩ'á ònjĩ ró lãnô fêlé ôjĩlã Rómã kê drí drê tâ kĩkĩ ăkó. Gõ'dá ă'dô bê kpálé ãtĩ rî, tâ kî 'bá 'dĩ 'bá yî 'bã ãyĩ tâ trá lãnô fêlé ămã drí ô'bĩ lĩfĩ drĩ 'á ămã lărâkô 'è'è sĩ lăcăcá sĩ cú ãtĩ tâ ămákâ kî ăkô tândĩ ró. Gólĩyĩ 'bã ămã gănĩmã 'á nongá tãkó. Gõ'dá ngbăangbânô rî, gólĩyĩ lē trá ămã lôfólé jólé volé ô'bĩ lĩfĩ drĩ ăkó. Tâ 'dĩ sú kô. Gólĩyĩ nyăányâ ă'dô ănĩ'á nĩ ămã lôfólé volé nongá sĩ."

³⁸ Nĩngá sĩ, drĩ-'bá ăjú 'bũ 'bá kê 'dĩ 'bá yî drí ngãzó gólé úlĩ Póolô kê 'dĩ 'bá yî trólé nĩ'á âtálâ tâ kî 'bá 'dĩ 'bá yî drí. Gõ'dá tâ kî 'bá 'dĩ 'bá yî ărĩlĩ bê kĩ'á nĩ rî, Póolô yî Sílã bê rĩ'á ãyĩ ôjĩlã Rómã kê ã'dĩ rî, ũrĩ drí fızó gólĩyĩ 'á.

³⁹ Tã rî 'dĩ tã sĩ rî, gólĩyĩ nyăányâ drí ngãzó nĩlĩ gănĩmã 'álâ Póolô yî ãjĩlĩ ă'dólé tâ ăyélé ãyĩ drí. Gõ'dá gólĩyĩ drí Póolô yî lôfôzó Sílã bê volé gănĩmã 'ásĩ, gõ'dá gólĩyĩ drí Póolô yî ãjızó fólé volé jãrĩbã ãyĩkã 'ásĩ.

⁴⁰ ãtĩ lâ 'dĩ ró, Póolô yî drí ngãzó gănĩmã ăyélé. Sísĩ gólĩyĩ ngã nĩlĩ Lúđiyã drí 'bã 'álâ gólĩyĩ tâ lē 'bá trá Yésũ 'á rĩ lômĩlĩ. Gõ'dá gólĩyĩ ă'dólé bê rĩ'á rãtãã 'è'á ãyĩ kpăkă ălô rî, Póolô yî Sílã bê drí tâ lē 'bá Yésũ 'á 'dĩ 'bá yî lĩfĩ lâ yî ãcızó ădrélé gágá rákã fê kátĩ kãyĩ lãnô kê 'á. Gõ'dá 'dĩlĩ vósĩ, Póolô yî Sílã bê drí ngãzó ãyĩ jãrĩbã 'dĩ ăyélé nĩzó Tēsālōnĩkã 'álâ.

17

Tã gólâ ôjĩlã Yúdã yĩ kê Tēsālōnĩkã 'á rĩ ũrũkă 'bá yî drí ombã 'ézó Póolô yĩ rú rĩ

¹ Gõ'dá nĩngá sĩ rî, Póolô yî drí ngãzó nĩlĩ Sílã bê kô rô jãrĩbã zĩlĩ ãyĩ Ămbĩpólã gõ'dá Ăpōlōnĩyã bê rĩ 'bá yî 'ásĩ, gõ'dá gólĩyĩ drí cãzó jãrĩbã zĩlĩ Tēsālōnĩkã rĩ 'álâ. Gõ'dá jó ôjĩlã Yúdã yĩ kê drí rĩzó tâ Ôvârĩ kê ărĩlĩ 'á lâ rĩ bê rĩ'á tólâ.

² ãtĩ rî, Póolô yî drí nĩzó tólâ nĩ'á fĩlĩ ôjĩlã Yúdã yĩ kê rĩ 'bá yî lăfálé, ôzô gólĩyĩ drí rĩ'á 'ělâ rĩ kátĩ. Kãyĩ rãtãã kê gólĩyĩ drí 'élé tólâ ăndălâ nã nã sĩ rî, gólĩyĩ drí nĩzó tólâ úlĩ Ôvârĩ

* **16:37 16.37** Ă'dólé ôjĩlã Rómã kê ró rî, 'dĩlĩ rĩ'á ă'dô tâ lãnã ôjĩlã drí rĩ'á 'ělâ rĩ vó ró. Gõ'dá rĩ'á ònjĩ ró tâ ònjĩ 'ézó gólĩyĩ rú.

kâ igĩlĩ trá 'díyĩ pã 'bá tāsĩ rĩ 'bá yĩ ngĩlĩ òjĩlã tólã nã 'bá yĩ bẽ.

³ Úlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, Póòlõ â'dâ tâ trá kĩ, ìcâ trá 'díyĩ pã 'bá gólã Ôvârĩ drĩ âjólé àngó nō 'á rĩ drĩ lãnō ùsúlĩ, tãlã gólã òdrã ró, gō'dá òlĩdrĩ ró kpá òdrã 'ásĩ. Nĩngá sĩ, gólã drĩ tã âtázó kpá kĩ, "Yésũ rĩ gólã má drĩ tã lâ âtálé ànĩ drĩ 'dĩ gólã rĩ'á 'díyĩ pã 'bá gólã Ôvârĩ drĩ tã lâ 'bãlé âjólé rĩ ì'dĩ."

⁴ Gō'dá òjĩlã Yúdã yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ ùrũkâ lâ yĩ drĩ úlĩ Póòlõ kâ 'dĩ 'bá yĩ tã-drĩ lâ lězó. Gō'dá gólĩyĩ drĩ rũ è'bézó Póòlõ yĩ bẽ kpākã àlō â'dólé òjĩlã Yésũ kâ ró. Òjĩlã Gĩrĩkĩ kâ ùrũkâ 'bá yĩ rĩ 'bá Ôvârĩ rĩ ìnjĩlĩ rĩ drĩ kpá ìyĩ lófizó gólĩyĩ lãfálé, 'dó òkó gólĩyĩ dũũ àmbâ-àmbâ ró rĩ 'bá yĩ bẽ.

⁵ Gō'dá nĩngá sĩ, tã rĩ 'dĩ drĩ àgízó òjĩlã Yúdã yĩ kâ ùrũkâ 'bá yĩ lĩfĩ, tãlã òjĩlã dũũ trá rĩ'á rũ è'bé'á Póòlõ yĩ bẽ. Ìtĩ rĩ, òjĩlã Yúdã yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngázó rĩ'á tã âsé 'bá ùrũkâ 'bá yĩ rĩ 'bá ìyĩkâ kó kárã vō ngá lậzĩ kâ 'ásĩ tãkó ngá 'ẽ àkó rĩ yĩ âzĩlĩ gólĩyĩ 'bãlé â'dólé àwã ró Póòlõ yĩ bẽ. Nĩngá sĩ, tã âsé 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ rũ è'bézó òjĩlã Yúdã yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ bẽ â'dólé ò'bĩ àwã kâ rĩ ró, nĩ'á òtré bẽ kôrô jãrĩbã 'ásĩ. Gō'dá gólĩyĩ drĩ nĩzó 'dělé Yásõnã drĩ 'bã 'álã àwã bẽ. Gólĩyĩ fĩ nĩ'á Póòlõ yĩ lōndálé rũlĩ, ã'dô ró bẽ ódrĩ tã gólĩyĩkâ kĩzó.

⁶ Gō'dá nĩngá rĩ, gólĩyĩ ùsú Póòlõ yĩ kô. Gbō gólĩyĩ drĩ Yásõnã rĩ rũzó ì'dĩ òjĩlã ùrũkâ 'bá yĩ tã lě 'bá trá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ bẽ gō'dá gólĩyĩ trólé àjĩlĩ tã kĩ 'bá gólĩyĩkâ rĩ 'bá yĩ àndrá. Gō'dá gólĩyĩ drĩ ngázó òtrélé tị-vō ànō-ànō bẽ tã kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ àndrá kĩ nĩ rĩ, "Òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá òjĩlã ìkpókpolólé vō 'ásĩ ndrĩ rĩ 'bá yĩ ànĩ ìyĩ kpá trá nōngá.

⁷ Gólĩyĩ rĩ tã gólĩyĩ tã 'bã'bã kúmú àmbâ-àmbâ Rómã kâ rĩ 'bá yĩ drĩ 'bãlé trá 'élé kô rĩ 'bá yĩ 'élé. Mĩ ndrê drê, gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, òjĩlã àzã àã'dô bẽ rĩ'á kúmú àngĩ 'ì kúmú Rómã kâ rĩ vō lâ 'á, òjĩlã 'dĩ àã'dô ìyĩkâ rĩ'á zĩlã Yésũ rĩ ì'dĩ. Gō'dá Yásõnã rĩ gógó nō ndrê gólĩyĩ vó trá ùmú ró yĩ drĩ 'bã 'álã."

⁸ Nĩngá sĩ rĩ, tã kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ gō'dá ò'bĩ 'dĩ 'bá yĩ bẽ drĩ ngázó ìyĩ 'dó àwã ró tãlã úlĩ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ.

⁹ Ìtĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ Yásõnã rĩ 'bãzó àđĩ fělé, ã'dô ró bẽ gólĩyĩ àyézó. Gō'dá gólĩyĩ kĩ, Póòlõ yĩ ò'è gō'dá lãnō àzã ó'dĩ kô. 'Dĩ vósĩ, gólĩyĩ drĩ drĩ yĩzó Yásõnã yĩ rũ sĩ.

¹⁰ Gō'dá cã trá vō drĩ ànĩrĩ sĩ 'dĩ, tã lě 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ ngázó Póòlõ yĩ jólé Sílã bẽ nĩlĩ jãrĩbã gólã Běrĩyã rĩ 'álã. Gō'dá Běrĩyã 'á tólã rĩ, Póòlõ yĩ drĩ ngázó nĩlĩ jó òjĩlã Yúdã yĩ kâ drĩ rĩzó tã Ôvârĩ kâ àrĩlĩ 'á lâ rĩ 'álã tã Yésũ kâ âtálé gólĩyĩ drĩ.

¹¹ Gō'dá òjĩlã Yúdã yĩ kâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ úlĩ Póòlõ kâ àrízó dódó. Gãã ìyĩ tã àtĩ-àtĩ Póòlõ yĩ kâ 'dĩ òzō òjĩlã Yúdã yĩ kâ

ûrûkâ 'bá yî gólîyî Tësälôníkâ 'álâ rî 'bá yî drí gārê lâ tí kô'dáwá. 'Dĩ vô lâ 'á rî, gólîyî lê trá rōô tã rî 'dĩ ârílí Póôlô yî tí sî. Kâyî vósî cé, gólîyî rî trá tã îgî-îgî Ôvârí kâ zîlî. Ítí rî, drílîyî ndrêzó lâ kî, úlî tã îgî-îgî Ôvârí kâ 'á 'dĩ 'bá yî 'bê drî trá úlî gólîyî Póôlô yî kâ Sílâ bê rî'á âtálâ rî bê.

¹² Gô'dá ndrê îyî bê tã ãmbâ 'dĩ mbî rî, ôjílâ Yúdâ yî kâ dûû tólâ rî 'bá yî drí tã lêzó Yésû 'á, gô'dá kpá ägô Gîrîkî kâ ûrûkâ 'bá yî gô'dá ôkô ämbâ-ämbâ Gîrîkî kâ rî 'bá yî bê drí kpá tã lêzó Yésû 'á.

¹³ Gô'dá nîngá sî, ôjílâ Yúdâ yî kâ Tësälôníkâ 'álâ gólîyî tã 'bã 'bá Póôlô yî rú rî ârî îyî bê kî Póôlô kpá trá rî'á úlî Ôvârí kâ pë'á Bêríyâ 'álâ rî, gólîyî drí ngâzó nî'á cälé tólâ ôjílâ ê'bélé tîlîlî ró, tälâ gólîyî ôngâ ró bê äwâ ró Póôlô yî bê.

¹⁴⁻¹⁵ Bê trá ítí rî, 'wãâ tã lê 'bá Yésû 'á rî 'bá yî drí Póôlô rî jázó volé jârîbâ 'ásî tã lê 'bá ûrûkâ 'bá yî bê. Gô'dá Sílâ yî Tîmátîyâ bê rî îyîkâ äkpâkâ'dâ Bêríyâ 'á tólâ. Gô'dá nîngá sî, tã lê 'bá Bêríyâ kâ gólîyî Póôlô rî âjî 'bá rî 'bá yî drí ngâzó nîlî ìmvû ândrê tí 'álâ. Gô'dá drílîyî gólâ rî äjízó kôlóngbô sî âcî ángî gólâkâ 'dĩ 'á bûûû jârîbâ zîlî Átênâ rî 'álâ. 'Dĩ vósî, Póôlô drí ôjílâ 'dĩ 'bá yî jôzó gölé volé tã 'bälé Sílâ yî drí Tîmátîyâ bê ânîlî 'wãâ yî ngálâ Átênâ 'álâ.

Lätî gólâ Póôlô drí ôjílâ ãmbázó Átênâ 'álâ rî

¹⁶ Gô'dá Póôlô drê bê rî'á Átênâ 'álâ Sílâ yî tẽ'á Tîmátîyâ bê rî, gólâ drí ôvârí äbârädägô lîndrí ndrêzó dûû jârîbâ 'dĩ 'á. Tã 'dĩ drí gólâ rî 'bázó â'dolé tã ìsû ró rōô.

¹⁷ Tã rî 'dĩ täsî rî, gólâ rî trá kárâ nîlî jó ôjílâ Yúdâ yî kâ drí rîzó tã Ôvârí kâ ârílí 'á lâ rî 'álâ, rî'á tã âtálé Yésû rî täsî gólîyî bê gô'dá kpá ôjílâ lídî gólîyî Ôvârí rî îrátâ 'bá ró tólâ nã 'bá yî bê. Kâyî vósî cé, gólâ rî kpá nîlî vô ngá lâzî kâ 'álâ tã Yésû kâ ngîlî gólîyî ânî 'bá tólâ nã 'bá yî bê,

¹⁸ gô'dá kpá lîfî ícî 'bá gólîyî zîlî Êpîkórîyâ* gô'dá kpá ûrûkâ 'bá yî zîlî Sítowâ* rî yî bê. Tälâ tã ngîngî rî 'dĩ 'bá yî täsî rî, ôjílâ ûrûkâ 'bá yî kî, "Tí ägô rî nõ cê rû nõ 'è'á ä'dô tã pëlê î'dî úlî fârángángâ íyîkâ nõ 'bá yî bê nõ yã?" Gô'dá ûrûkâ 'bá yî kî îyîkâ, "Ngälê ngátá gólâ rî tã pëlê ôvârí äbârädägô äzâ 'bá yî täsî yã?" Gólîyî âtâ tã trá ítí lâ

* **17:18 17.18 Êpîkórîyâ yî** Ôjílâ 'dĩ 'bá yî lîfî ícî 'bá gólîyî rî 'bá ngá îyî 'bã 'bá â'dolé äyîkô ró rî lônðälé rî yî î'dî. Gólîyî lée tã-drî kî'á nî rî, Ôvârí äâ'dô bê rî'á rî kô. * **17:18 17.18 Sítowâ yî** Gólîyî îyîkâ î'dî lîfî ícî 'bá gólîyî tã ìsû bê kî, lätî tã pätîî úsû kâ äâ'dô tã ìsû ôjílâ kâ î'dî. Tã ìsû gólîyîkâ 'á rî, ngá ndrî ängó nõ 'á rî äâ'dô rî'á îyî ôvârí 'î. Gólîyî gã ngá äyîkô kâ trá dó tälâ mbârâkâ solé îyî nyäänyâ 'á.

'dĩ kâtí, tãlã Póólô rĩ trá tã pélé Yésũ rĩ tãĩ gô'dá kpá gólã rĩ lĩdrĩ-lĩdrĩ ôdrã 'ásĩ rĩ tãĩ.

19 Ítĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ gólã rĩ âzízó ânĩlĩ tã pélé tã ìmbá 'bá gólĩyĩkã zĩlĩ Ārĩyópāgō rĩ 'bá yĩ drĩ,* gô'dá gólĩyĩ kĩ mǎnísĩ rĩ, "Mǎ lē tã ìmbá-ìmbá ó'dí áńíká 'dĩ árílĩ.

20 Tã ùrúkà ní drĩ átálé rĩ 'bá yĩ, mǎ árí kó kó sísĩ lǎ sĩ. Āmǎ rĩ'á lǎrō-lǎrō ró drĩ lǎ sĩ. Nĩngá sĩ rĩ, mǎ lē ítō lǎ yĩ nĩlĩ."

21 Gólĩyĩ átã tã 'dĩ ítĩ, tãlã ôjĩlǎ Átēnǎ kǎ gô'dá ôjĩlǎ ndrĩ 'bǎdrĩ āzǎ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ bē tólǎ rĩ 'bá yĩ lē ìyĩ āmbá lǎ tã gólã rĩzó rĩ'á tã átálé gô'dá kpá tã árílĩ tã ó'dí tãĩ rĩ ìdĩ tákányĩ.

22-23 Nĩngá sĩ, Póólô drĩ ngázó ádrélé ôjĩlǎ rũ ê'bé 'bá 'dĩ 'bá yĩ ándrá gô'dá tã átálé gólĩyĩ drĩ ndrĩ kĩ, "Ānĩ ôjĩlǎ Átēnǎ kǎ, mǎ kpǎ jǎrĩbǎ 'álé áńíká rĩ trá ndrĩ, gô'dá mǎ ndrē ôvǎrĩ lĩndrĩ dũũ áńíká rĩ 'bá yĩ trá. Tãlǎ tã 'dĩ tãĩ rĩ, mǎ nĩ trá kĩ, ānĩ rĩ'á ôjĩlǎ gólĩyĩ ôvǎrĩ áńíká 'dĩ 'bá yĩ ìnjĩ 'bá rōô rĩ yĩ ìdĩ. Gô'dá kpá mǎ ndrē vō gólã kōrōnyǎ lĩ kǎ ôvǎrĩ āzǎ drĩ rĩ trá tã ìgĩ-ìgĩ nō 'bá yĩ bē drĩ lǎ 'á,

VŌ ÔVĀRĪ GÓLĀ NĪLĪ KŌ RĪ ÌNJĪZÓ RĪ

Gô'dá Ôvǎrĩ gólã ānĩ drĩ ìnjĩlĩ cú ítĩ nĩ ákó lǎ kĩ gólã ā'dĩ ìdĩ yǎ rĩ, gólã ìdĩ Ôvǎrĩ gólã mǎ drĩ ānĩzó nōngá tã pélé ānĩ drĩ tã lǎ sĩ rĩ ìdĩ.

24 "Ôvǎrĩ rĩ 'dĩ rĩ'á Ôvǎrĩ pǎtĩ 'ĩ. Gólã 'bǎ 'bũũ nĩ ìnyákú drĩ bē gô'dá ngá ndrĩ 'á lǎ rĩ 'bá yĩ bē, gô'dá gólã ìdĩ rĩ'á kúmú 'ĩ, drĩ-ācē bē ngá lédrē-lédrē 'á lǎ rĩ 'bá yĩ drĩ ndrĩ. Bē trá ítĩ rĩ, gólã rĩ jó gólĩyĩ ôjĩlǎ drĩ 'dĩlĩ nĩ Ôvǎrĩ drĩ rĩ 'á kō.

25 Gólã 'bǎ ôjĩlǎ nĩ kōrōnyǎ bē ndrĩ rĩlĩ lédrē-lédrē ró gô'dá gólã āfē ngá-tĩ cé tĩtĩ gólĩyĩ drĩ ā'dózó ìzǎ lǎ bē rĩ kpá nĩ gólĩyĩ drĩ. Nĩngá sĩ, gólã rĩ'á ìzǎ ákó ôjĩlǎ mvá drĩ ngá āzākǎ fēzō ngátá 'ēzō yĩ drĩ ìyĩ pǎlē.

26 Ākũ ró rĩ, gólã 'bǎ āgō āzǎ Ādāmǎ trá ā'dólé á'bíyǎ ôjĩlǎ mvá kǎ ró ndrĩ. Gô'dá tólǎ sĩ rĩ, gólã drĩ ôjĩlǎ 'bázó nĩlĩ nĩ'á rĩlĩ vō 'ásĩ ndrĩ āngó drĩ sĩ. Gô'dá drē sísĩ gólã 'bǎā ôjĩlǎ drē kpá kō'dáwá rĩ, gólã nĩ vō gólĩyĩ ôjĩlǎ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ 'ēzō rĩlĩ rĩ 'bá yĩ trá ālō-ālō, gô'dá gólã nĩ kǎyĩ gólĩyĩ drĩ 'ē'á 'ēlǎ ìnyákú drĩ rĩ 'bá yĩ kpá trá ndrĩ.

27 Gólã 'ē tã 'dĩ ítĩ, tãlã 'dĩlĩ ôzō ngátá ôjĩlǎ āzǎ 'bá yĩ ôlōndǎ ìyĩ yĩ rĩ, gólĩyĩ ǎnǎjũ ró vō bē dīrĩ gô'dá ǎdũkũ lǎ ró rĩ, gólĩyĩ āácǎ ró ngũ yĩ rũ. Nĩ ndrē drē, gólã bē rĩ'á ānyĩ āmǎ lǎgátĩ ālō-ālō.

* 17:19 17.19 Ārĩyópāgō Ūnĩ gólã rĩzó tã ìmbá 'bá 'dĩ 'bá yĩ ìmbálǎ drĩ lǎ 'dĩ, úzĩ rũ lǎ kpá Ārĩyópāgō.

28 Rĩ'á ȳzȳ ȳjĩlã ânĩkã äzã drĩ âtalé trá rĩ kâtĩ kĩ, 'Gólã ĩ'dĩ ämã 'bã 'bã â'dólé lédrē-lédrē ró gō'dá rĩlĩ zãã ätĩlĩ ätĩlĩ ró lâmũlĩ ängó nõ drĩĩ sĩ.' Gō'dá kpá rĩ'á ȳzȳ ùlĩ lōngó ngō 'bã ânĩkã äzã 'bã yĩ kã rĩ 'bã yĩ kâtĩ kĩ, 'Ämã ndrĩ rĩ'á 'dĩyimvã gólãkã ĩ'dĩ.'

29 "Itĩ rĩ, ȳzȳ ämã ä'dô fĩ 'dĩyimvã Ôvãrĩ kã ĩ'dĩ rĩ, â'dó kô rĩ'á ämã drĩ tãndĩ ró ämã drĩ tã ĩsũzó kĩ nĩ rĩ, gólã rĩ'á ngã äzãkôlã gólã ȳjĩlã tã nĩ 'bã ró rĩ drĩ ðĩlĩ nĩ äðĩ 'ásĩ ngãtã pãlé fê 'ásĩ rĩ ĩ'dĩ kô. 'Dĩĩ cé rĩ'á tã nĩ äkô 'ĩ.

30 Gō'dá Ôvãrĩ ndrē vō trá tãtĩ kãtĩ gólĩyĩ sĩsĩ drē ȳjĩlã drĩ ĩyĩ nĩzȳ kô'dáwã rĩ 'bã yĩ drĩĩ sĩ. Gō'dá ngbãângbãrĩ, gólã 'bã tã trá ȳjĩlã drĩ ndrĩ vō 'ásĩ äkĩ äkó drĩ äðĩlĩ tã õnjĩ ĩyĩkã rĩ 'bã yĩ 'ásĩ â'dólé cé ĩyĩ ĩnjĩlĩ ĩ'dĩ, tãlã yĩ ȳzó lâņȳ fêē kô gólĩyĩ drĩ.

31 Nĩ ärĩ drē, gólã 'bã kãtĩ ĩyĩkã trá tã ȳjĩlã ndrĩ ängó nõ kã nõ 'bã yĩ kã kĩzȳ mbĩmbĩ. Kãtĩ rĩ 'dĩ sĩ, gólã ä'dô ȳjĩlã gólã drĩ njĩlĩ trá â'dólé tã kĩ 'bã ró 'dĩ 'bã'á tã ȳjĩlã kã kĩlĩ. Gō'dá gólã ä'dã ȳjĩlã rĩ 'dĩ trá ȳjĩlã drĩ äkĩ äkó tã kĩ 'bã gólĩyĩkã ró, ȳjĩlã rĩ 'dĩ 'ê'ê lâ sĩ lĩdrĩlĩ ôðrã 'ásĩ."

32 Itĩ, ȳjĩlã rũ ê'bē 'bã 'dĩ ärĩlĩ ĩyĩ bē ùlĩ Póõlō kã ȳjĩlã lĩdrĩ-lĩdrĩ kã ôðrã 'ásĩ 'dĩ rĩ, gólĩyĩ ũrũkã 'bã yĩ drĩ gólã rĩ gũzó. Gō'dá äzã 'bã yĩ kĩ, "Mã lē nĩ tã â'dalé rōō ämã drĩ tã 'dĩ tãĩ kãtĩ äzã sĩ."

33 Gō'dá tólã sĩ, Póõlō drĩ ngãzó nĩlĩ vólē rũ ê'bē vō 'dĩ 'ásĩ.

34 Gō'dá ȳjĩlã ũrũkã 'bã yĩ drĩ ĩyĩ lôfĩzó gólã bē, gō'dã tã lēzó Yēsũ 'á. Älō ȳjĩlã rĩ 'dĩ 'bã yĩ 'ásĩ rĩ äzã rũ lâ úzĩ Dĩyōnósĩyã, gólã tã ĩmbã 'bã Ärĩyópãgō kã ĩ'dĩ. Gólĩyĩ ôkó zĩlĩ Dãmãrĩ rĩ 'bã yĩ bē gō'dã kpá ȳjĩlã äzã 'bã yĩ bē.

18

Tã gólã Póõlō drĩ rĩ'á 'êlã Kōrĩnĩtō 'álã párá dũũ sĩ rĩ

1 Gō'dã kãtĩ äzã sĩ, Póõlō drĩ ngãzó Ätēnã 'ásĩ nĩlĩ jãrĩbã zĩlĩ Kōrĩnĩtō rĩ 'álã.

2 Tólã rĩ, gólã drĩ 'bãðrĩ äzĩ ȳjĩlã Yúdã kã ró äzã rũ bē Äkōwĩlã rĩ ũsũzó. Útĩ Äkōwĩlã rĩ 'dĩ trá 'bãðrĩ zĩlĩ Pónĩtō rĩ 'álã. Sĩsĩ rĩ, gólã rĩ trá Rómã 'álã. Gō'dã kũmũ ängĩ Rómã kã zĩlĩ Kãlōdiyã rĩ 'bã tã trá kĩ, ȳjĩlã Yúdã yĩ kã ndrĩ ôfō vólē Rómã 'ásĩ. Nĩngã sĩ, tãlã tã 'dĩ tãĩ rĩ, Äkōwĩlã rĩ 'dĩ drĩ ngãzó fōlé vólē 'bãðrĩ ĩtãlĩyã kã 'ásĩ ôkó lâ Pĩrĩsĩlã bē. Gólĩyĩ äcã drē ngbãã 'dĩ Kōrĩnĩtō 'á nĩngã.

3 Itĩ, Póõlō drĩ ngãzó nĩlĩ gólĩyĩ lômĩlĩ tólã Kōrĩnĩtō 'álã. Gō'dã tãlã lôsĩ gólĩyĩkã gũgũ ítã 'ásĩ rĩ lôsē kã 'délé bē trá

dã gólâkâ bê rî, gólâ drí rîzô gólîyî bê tólâ lôsî gũgũ lôsê kâ 'dî 'êlê gólîyî bê.

⁴ Kâyi râtãã kâ vósî cé, gólâ rî trá nîlí jó tã Ôvârí kâ ârí kâ rî 'álâ tã ngîlí ôjîlã bê tólâ, 'dîlî rî'á ôjîlã Yúdã yí kâ gô'dá kpá 'bâsúru âzâ 'bá yí bê, ã'dô ró yí drí gólîyî jãzô tã lèlé Yésù 'á.

⁵ Gô'dá nîngá sî, Sílã yí Tîmátîyã bê drí âcázó îyî Mèkêdônîyã lésî. 'Dîlî vósî, Póôlô îcâ trá rîlí cú ítî lôsî ítá lôsê kâ gũgũ ró rî 'ê âkó, gô'dá rîlí tã âtî-âtî Ôvârí kâ pèlé î'dî ôjîlã Yúdã yí kâ drí kî, Yésù î'dî 'díyî pã 'bá gólâ Ôvârí drí âjólé trá ângó nô 'á rî.

⁶ Gô'dá ôjîlã Yúdã yí kâ âzâ 'bá yí ânyâ îyî tî trá ăwă sî gólâ bê. Tãlã tã 'dî tãsî rî, drîlã ngãzô tãpîlîndrî îyálé ngbôô ítá íyîkâ 'ásî lâmbé ró gólîyî rú kî nî rî, Ôvârí gã gólîyî trá dó. Gô'dá gólâ sô drî-mbîlí trá gólîyî lîfî kî nî rî, "Ôzô nî ăăvî lâtî Ôvârí drí 'êzô âní pâlê lâpô tã ônjí kâ 'ásî rî trá rî, 'dîlî cé tã âní nyãányâ kâ î'dî. Má ûjũ trá kpîî âní pâlê. Ngbãangbânô zãâ nî'á âtî 'álâ, má â'dô nî'á tã Ôvârí kâ pè bê ôjîlã 'bâsúru âzâ 'bá yí kâ rî 'bá yí drí."

⁷ Nîngá sî, gólâ drí ngãzô gólîyî âyéle jó gólîyîkâ tã Ôvârí kâ ârí kâ 'dî 'á, gô'dá nîzô ôjîlã 'bâsúru âzâ kâ rú bê Tîtiyô Yôsétô gólâ Ôvârí ìnjî 'bá ró rî drí 'bã 'álâ tã pèlé ôjîlã drí tólâ. Jó gólâkâ rî'á ânyî jó rîzô tã Ôvârí kâ ârílí 'dî rú.

⁸ Gô'dá drî-'bá gólâ jó tã ârí kâ 'dî kâ zîlí Kîrîsîpô gô'dá ôjîlã íyîkâ 'bã kâ bê ndrî drí tã lèzô îyî Kúmú Yésù 'á. Kôrinîtô lé 'bá dûû âzâ 'bá yí drí úlî Póôlô kâ Yésù rî tãsî rî ârízô. Gô'dá gólîyî drí tã lèzô Yésù 'á, gô'dá gólîyî îbábátízãzô.

⁹ Gô'dá ngácî âzâ sî, Kúmú Yésù drí íyî â'dázô Póôlô drí âbî-âbî 'á. Gólâ kî Póôlô drí rî, "Ní â'dô kô ûrî ró âmâ âjú-'bã-âzí yí drí, mí nî zãâ âtî 'álâ tã âtî-âtî ámakâ pè bê ôjîlã drí, ní cí âní lândrâ kô tã ámâ tãsî rî drîlî.

¹⁰ Mâ bê rî'á njãâ âdrélé ndûû ní ngá lésî, ôzô ôjîlã âzãkã ô'ê trá âní dôlé rî. Mí rî nongá, tãlã ôjîlã má drí zîlí â'dóle ôjîlã ámakâ ró rî bê dûû jãrîbã nô 'á nongá."

¹¹ Ítî rî, Póôlô drí rîzô Kôrinîtô 'á tólâ ndrô âlô párá nî-kázíyá rî'á ôjîlã lîfî îmbálé tã âtî-âtî Ôvârí ngá lésî Yésù rî tãsî rî sî. Ítî rî, pãtîî ôjîlã dûû drí â'dózô ôjîlã Yésù kâ ró.

¹² Gô'dá ôjîlã Yúdã yí kâ gólîyî Póôlô rî gã 'bá dó rî 'bá yí drí ngãzô rú ê'bélê âlô Póôlô rî êdrélê tã pèpè 'ásî tã ônjí 'ê'ê sî gólâ drí. Drîlîyî gólâ rî rûzô trólê âjîlí vô tã kî kâ rî

'álâ tâ lâ kílí. Kúmú âzâ zĩlĩ Gálĩyõ rĩ trá drĩ-âcê bê kúmú ró 'bãdrĩ Gĩrĩkĩ* kâ 'dĩ drĩ ndrĩ.

¹³ Nĩngá rĩ, gólĩyĩ drĩ tâ 'bãzó Póõlõ rú kúmú Gálĩyõ ândrá kĩ, “Ăgô nõ rĩ rĩ'á tâ pẽ bê õjĩlã drĩ Ôvãrĩ ĩnjĩzõ tâ gólĩyĩ tâ 'bã'bã drĩ lôgálẽ dó õjĩlã drĩ 'êlẽ rĩ 'bá yĩ sĩ.”

¹⁴ Gõ'dá Póõlõ 'elẽ bê tâ âtalẽ rĩ, Gálĩyõ, ní gõ ní ngã nĩ kôro tâ âtalẽ sĩsĩ. Nĩ kĩ nĩ rĩ, “Ănĩ õjĩlã Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ, nĩ ârĩ drẽ úlĩ má tĩ sĩ nõ. Tĩ õzõ nĩ âatrõ âgô nõ âjĩlĩ má ândrá nõngá nõ ngátã tâ 'ê'ê gólãkã õnjĩ ró ùrũkã 'bá yĩ mĩrĩ rú rĩ tãsĩ yã ngã tãlã tâ âdô-âdô gólãkã ùrũkã 'bá yĩ mĩrĩ rú rĩ tãsĩ yã rĩ, tĩ â'dô â'dó'á tãndĩ ró má drĩ úlĩ ânĩkã rĩ 'bá yĩ ârízõ.

¹⁵ Gõ'dá tâ rĩ gógó nõ íyĩngá trá cẽ úlĩ yĩ tãsĩ, rú yĩ tãsĩ gõ'dá tâ 'bã'bã ânĩ õjĩlã nyãanyã Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ kâ rĩ tãsĩ rĩ. Bê trá ĩtĩ rĩ, nĩ â'dô ânĩngá vó lâ âtĩ'á ânĩ. Ā'dô mã rĩ, má gã trá dó tâ 'dĩ 'bá yĩ kílĩ.”

¹⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ, gólã drĩ gólĩyĩ drõzó volẽ vó tâ kĩ kâ 'dĩ 'ásĩ.

¹⁷ Nĩngá sĩ, õjĩlã dũũ rĩ 'bá tólã rĩ 'bá yĩ drĩ ngãzó 'dẽlẽ Sõsõtẽnĩ gólã â'dó 'bá õjĩlã ãmbá ró jó Yúdã yĩ kâ rĩzõ tâ Ôvãrĩ kã ârĩlĩ rĩ kã rĩ drĩ. Gólĩyĩ drĩ Sõsõtẽnĩ rĩ cãzó vó tâ kĩ kã 'dĩ 'á tólã. Gõ'dá Gálĩyõ ndrẽ tâ rĩ 'dĩ bê rĩ, gólã jã íyĩngá ùgúlĩ ĩ'dĩ tâ rĩ 'dĩ drĩ.

Ăcĩ Póõlõ kã Kõrĩnĩtõ 'ásĩ gõzó Ānĩtĩyókã gólã â'dó 'bá 'bãdrĩ zĩlĩ Sírĩyã rĩ 'á rĩ 'álã rĩ

¹⁸⁻¹⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, Póõlõ drĩ rĩzó Kõrĩnĩtõ 'á tólã tâ lẽ 'bá Yésũ 'á 'dĩ 'bá yĩ bê kãyĩ dũũ sĩ. Gõ'dá drĩlã ngãzó mí-rĩ-gbõ 'elẽ tâ lẽ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ gõ'dá ngãzó nĩlĩ Sẽnẽkõréyã 'álã pá sĩ âzĩ-âzĩ lâ yĩ bê, nĩ'á kòlóngbõ ùsúlĩ íyĩ nĩlĩ âjĩlĩ 'bãdrĩ Sírĩyã 'dĩ 'álã. Āzĩ-âzĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á Ākõwĩlã yĩ ĩ'dĩ òkó lâ Pĩrĩsĩlã bê. Gólĩyĩ lẽ nĩlĩ bũũ Ēfēsõ 'álã, gõ'dá Póõlõ lẽ íyĩkã nĩlĩ lãvũlĩ bũũ Yẽrõsãlẽmã 'álã, gõ'dá gólẽ tólã sĩ jãrĩbã íyĩkã Ānĩtĩyókã 'álã. Sẽnẽkõréyã 'á tólã rĩ, gólã fã íyĩ drĩ-'bí trá volẽ, tãlã lãtrĩtrĩ gólã drĩ 'bãlẽ Ôvãrĩ drĩ rĩ kãyĩ lâ ndẽ rũ trá.* Gõ'dá ĩtĩ rĩ, Póõlõ yĩ drĩ ngãzó nĩlĩ volẽ kòlóngbõ sĩ. Póõlõ yĩ âcã bê jãrĩbã Ēfēsõ 'á rĩ, gólã drĩ ngãzó Ākõwĩlã yĩ âyélẽ nĩzó jó tâ Ôvãrĩ kã ârĩ kã Ēfēsõ 'á tólã rĩ 'á tâ Yésũ rĩ tãsĩ rĩ ngĩlĩ õjĩlã Yúdã yĩ kã tólã nã 'bá yĩ bê.

²⁰ Ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ĩjĩ íyĩ gólã trá rĩlĩ íyĩ bê kãyĩ dũũ sĩ, gõ'dá Póõlõ lẽẽ tâ-drĩ lâ kô.

* **18:12 18.12** 'Bãdrĩ Gĩrĩkĩ kã 'dĩ úzĩ rú lâ Ākáyã. Jãrĩbã Kõrĩnĩtõ 'dĩ rĩ'á Ākáyã rĩ 'dĩ 'á. * **18:18-19 18.18-19** Nĩ zĩ búkũ 'Dĩyĩ Lãlã kã kápĩtã 6 tâ lãtrĩtrĩ kã tãsĩ.

²¹ Gólâ 'ê mí-rî-gbõ i'di òjílâ rî 'dĩ 'bá yí drí gô'dá tã âtázó gólíyí drí kî nĩ rî, "Ôzô Ôvârí òlòpê mã trá rî, mã â'dô ágô'á trá ânî ngálâ ìzátú." Gô'dá Póólô drí kòlóngbõ úsúzó tólâ íyí nǎlǎ, tálâ yí lópê ró âcí íyíkâ âtí 'álâ nĩzó Yērôsālémâ 'álâ. Ítí, drílâ ngāzó Ēfēsô lésĩ kòlóngbõ sĩ nǎlǎ Yūdáyâ 'álâ.

²² Gô'dá gólâ câ bê trá jǎrǐbǎ gólâ Sēsāréyā rî 'á rî, gólâ drí ngāzó âfòlê kòlóngbõ 'ásĩ gô'dá nǎlǎ Yērôsālémâ 'álâ pá sĩ nĩ-bê-yā fêlê òjílâ kǎnǎsǎ kâ rî 'bá yí drí tólâ. Nĩngá sĩ, gólâ drí lǎvũzó nǎlǎ Ānītīyókā 'álâ,

²³ gô'dá rǎlǎ tólâ kǎyí fínyáwá sĩ. Gô'dá nĩngá sĩ rî, gólâ drí ngāzó âcí ìtòlê kpá ó'dĩ kòrô 'bǎdrǐ Gǎlǎtíyā kâ gô'dá Fǎrǐgíyā bê rî 'bá yí 'ásĩ òjílâ kǎnǎsǎ kâ lǐfǐ lǎ yí ící bê, tálâ gólíyí pǐpǐsǐlǐ â'dô ró bê ìdũ-ìdũ ró.

Tã Āpólô gólâ rĩ 'bá òjílâ ìmbálê Yésũ rĩ tāsĩ Ēfēsô 'álâ rĩ tāsĩ

²⁴ Kǎyí 'dĩ 'bá yí sĩ, òjílâ Yúdǎ yí kâ āzâ rú bê Āpólô rĩ drí âcázó Ēfēsô 'á. Útí Āpólô rĩ 'dĩ Ālêkēzāndīrīyā* 'álâ. Gólâ ícâ trá úlǐ pélé dódó, gô'dá gólâ nĩ tã ìgĩ-ìgĩ Ôvârí kâ kpá trá tǎndĩ ró.

²⁵ Ícĩ gólâ trá lǎtí mbĩ sĩ kĩ, Kúmú Yésũ āâ'dô i'di 'díyí pǎ 'bá 'i tã ònjí 'ásĩ. Gô'dá gólâ rĩ gógó ícĩ òjílâ lǐfǐ trá pǐpǐsǐlǐ ãlô sĩ tã ndrĩ gólíyí gólâ drí nǎlǎ trá Yésũ rĩ tāsĩ rĩ 'bá yí sĩ. Gô'dá bǎbātízĩ ãlô gólâ drí nǎlǎ trá rĩ rĩ'á gólâ Yōwǎnĩ drí rĩ'á 'elâ trá òjílâ drí rĩ i'di. Gólâ nĩ bǎbātízĩ gólâ Lĩndrĩ Tǎndĩ Ôvârí kâ drí fízó tã lē 'bá 'á rĩ drē kô.

²⁶ Kǎyí āzâ sĩ, Āpólô rĩ'á tã Ôvârí kâ âtá'á drĩ-bǎláyí ró jó tã Ôvârí kâ ârĩ kâ 'á rĩ, Ākōwǐlǎ yí Pĩrĩsílâ bê drí gólâ rĩ gbórókô ârízó. Nĩngá sĩ, gólíyí drí gólâ rĩ trózó íyí drí 'bá 'álâ, nĩ'á tã âtĩ-âtĩ tǎndĩ Ôvârí kâ Yésũ rĩ tāsĩ rĩ ngĩlǐ mbĩmbĩ ró rōô Āpólô rĩ gógó drí.

²⁷ Dĩlǐ vósĩ, Āpólô lē trá nǎlǎ 'bǎdrǐ gólâ Gĩrǐkĩ kâ rĩ 'álâ tã âtĩ-âtĩ tǎndĩ Yésũ rĩ tāsĩ rĩ pélé tólâ. Gô'dá nĩngá sĩ, òjílâ kǎnǎsǎ kâ Ēfēsô kâ tólâ rĩ 'bá yí drí gólâ rĩ pǎzó wǎrǎgǎ ìgĩ-ìgĩ sĩ òjílâ kǎnǎsǎ kâ 'bǎdrǐ Gĩrǐkĩ kâ 'álâ rĩ 'bá yí drí, tálâ gólíyí òtrô ró bê gólâ drí rĩ sĩ tã ìmbá 'bá Ôvârí kâ ró. Gô'dá Āpólô câ bê tólâ rĩ, gólâ drí rĩzó ngá pǎpǎ 'elē rōô òjílâ gólíyí tã lē 'bá trá Yésũ 'á pǐpǐsǐlǐ tǎndĩ Ôvârí kâ rĩ sĩ rĩ 'bá yí drí.

²⁸ Gólâ rĩ kpá trá tã ngĩlǐ òjílâ Yúdǎ yí kâ āzâ 'bá yí bê ô'bĩ lǎfálê 'á lǐfǐ lōmbâ sĩ gōzó tã trólê gólíyí tĩ sĩ, tã gólíyí úlǐ

* 18:24 18.24 *Ālêkēzāndīrīyā* Nōô rĩ'á jǎrǐbǎ ǎngĩ Mǎsǐrĩ kâ gólâ â'dó 'bá lǐfǐ ícĩ tǎndĩ bê rĩ i'di.

Ôvârí kâ â'dá 'bá mbî trê kî, Yésû ââ'dô ì'dî 'díyî pã 'bá gólâ Ôvârí drí àjólé trá àngó drí 'á rî 'bá yî sî.

19

Tà Líndrí Tándí Ôvârí kâ drí fízó tã lě 'bá Ēfēsō 'álâ rî 'bá yî 'á rî

¹ Ōzō Āpólō drí â'dózó drě Kōrínītō 'álâ ōjílā ĭfī ĭcí'á rî tí rî, Póōlō rî gógó rî trá âcî tólé lătî kôrô Fārīgíyā 'ásî rî 'ásî, nĩ'á 'bădrî mvá âzâ 'bá yî 'ásî cālě jārībă gólâ Ēfēsō rî 'álâ. Gō'dá gólâ câ bē Ēfēsō 'á tólâ rî, gólâ drí tã lě 'bá ūrūkâ 'bá yî ūsúzó tólâ.

² Gō'dá gólâ drí tã ĭjízó gólīyî tị kî nĩ rî, "Ītí rî, ânî drí tã lězô Yésû 'á rî sî rî, Líndrí Tándí Ôvârí kâ fî fî té trá mbârākâ bē ânî 'ásî yā?"

Gō'dá nĩngá sî, gólīyî lôgô tã 'dî drí lâ kî, "'É'è, mã ârí tã kî'á nĩ rî Líndrí Tándí Ôvârí kâ ââ'dô bē filí rílí ōjílâ mvá 'ásî rî kô'dáwá."

³ Nĩngá sî, Póōlō ârílî bē tã kî'á nĩ, gólīyî nĩ tã drě kô Líndrí Tándí Ôvârí kâ tāsî rî, gólâ drí gólīyî ĭjízó kî, "Gō'dá ĭbábátízâ ânî ángô tí ró yā?" Gō'dá gólīyî lôgô tã-drí kî, "ĭbábátízâ âmâ gbô cé ōzō Yōwánî drí rĩrĩ ōjílâ ĭbábátízâlě rî kâtî."

⁴ Nĩngá sî, gólâ drí tã âtázó kî, "Yōwánî 'dî ĭbábátízâ ōjílâ â'dálâ kî, gólīyî ââdî ĭyî drí trá tã ōnjî ĭyíkâ rî 'bá yî 'ásî, gō'dá Yōwánî rî gógó âtâ tã kpá ōjílâ ĭsīrâ'élě kâ drí tã lězô gólâ âlô kî'á nĩ rî, ââ'dô âcá'á lôsî 'élé yí vó rî 'á kî, 'dĩ rĩ'á Yésû ì'dî."

⁵ Gō'dá ōjílâ 'dî 'bá yî ârílî bē ĭyî úlî Póōlō kâ âtálé Yésû rî tāsî rî, drílīyî tã lězô tã âtî-âtî tândí 'dî 'á, gō'dá Póōlō drí gólīyî ĭbábátízázô Kúmú Yésû rî rú sî.

⁶ Nĩngá sî, Póōlō drí drí 'bázó gólīyî drĩ, gō'dá Líndrí Tándí Ôvârí kâ drí fízó gólīyî 'ásî mbârākâ bē gólīyî 'bălě úlî âtálé tị lídî âzâ 'bá yî sî gō'dá tã âtî-âtî tândí Ôvârí kâ pē bē.

⁷ Ōjílâ rî 'dî 'bá yî ndrĩ 'dó rĩ'á ōzō mûdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ kâtî.

⁸ Nĩngá sî, Póōlō rî trá kárâ rĩ'á nĩlî kâyî ōjílâ Yúdă yí kâ drí rĩzó râtáâ 'élé Ôvârí drí rî vósî cé jó tã Ôvârí kâ ârí kâ rî 'álâ cú ĭtî ūrĩ âkô, tã âtálé ōjílâ tólâ nã 'bá yî drí gō'dá kpá tã ngĩlî gólīyî bē, tãlâ gólīyî ĭicâ ró bē â'dólé rílî kũmũ Ôvârí kâ rî zělě. Gólâ rî trá tã 'dî 'élé ĭtî tólâ pará nâ sî.

⁹ Gō'dá ōjílâ âzâ 'bá yî bē tólâ rĩ'á ĭyî drí âmbâ-âmbâ bē, gō'dá gólīyî gâ tã âtî-âtî gólâkâ 'dî trá dó. Gólīyî âtâ tã, ōnjî ró ōjílâ dũũ drí lătî gólâ Yésû drí â'dálé 'dězô 'á lâ sî rî tāsî.

Tālā tā rī 'dī tāsī rī, Póolō drī drī yīzō gólīyī rú sī gō'dá cé gólīyī tā árí 'bá 'dūwā yī bē rī 'bá yī trōzō ī'dī. Nīngá sī, gólīyī drī ngāzō nīlī jó līfī ícī kâ āgō zīlī Tīránā rī kâ rī 'álā. Gō'dá jó 'dī 'á rī, Póolō drī rīzō tā Yēsū kâ ĩmbálé ōjīlā tólā nā 'bá yī drī kâyī vósī cé.

¹⁰ Gólā rī trá tā 'dī ĩmbálé ĩtī ndrō rī sī. Tālā tā 'dī tāsī rī, ōjīlā dūū gólīyī rī 'bá īyī 'bādrī ndrī Ásīyā kâ rī 'ásī, gō'dá ōjīlā Yúdā yī kâ gō'dá kpá Ġīrīkī kâ rī 'bá yī bē árí īyī tā áti-áti tándī trá Kúmú Yēsū rī tāsī.

Tã gólā Sēkévā rī mvá yī drī rú cēzō kpī līndrī ōnjī lōfōlē āgō āzā 'ásī rī

¹¹ Kâyī 'dī 'bá yī sī rī, Ōvārī 'bā Póolō trá â'dolé rī'á tā tībē ōjīlā tī drī â'dızó drīlā sī rōō rī 'bá yī 'ēlē.

¹² Ōzō gō'dá ōjīlā ōtrō gbō cé ítá Póolō drī sōlē trá yī rú rī ī'dī, ngātá ítá úrī lī kâ gólākā rī ī'dī fēlē ngá lāzé 'bá drī dōlē rī, ngá lāzé gólīyīkâ 'dī drī kīzō. Gō'dá kpá ĩtī, gólīyī līndrī ōnjī drī ōmbélé trá rī 'bá yī drī â'dózō kpá tándī ró cé ítá 'dī 'bá yī dōdō lâ sī.

¹³ Nīngá sī, ōjīlā Yúdā yī kâ ūrūkā 'bá yī bē rī'á īyī tólā kárā nī'á īyī ácī tō bē dīrī, gō'dá nī'á īyī úlī átá bē kī nī rī, yī ĩcā trá līndrī ōnjī lōfōlē volé ōjīlā 'ásī. Gólīyī ūjū trá līndrī ōnjī lōfōlē ōjīlā 'ásī Kúmú Yēsū rī rú sī kī nī rī, "Má 'bā tā ní drī mbārākā Yēsū gólā Póolō drī rī'á tā átalé tā lâ sī rī kâ sī."

¹⁴ Ōjīlā gólīyī tā 'ē 'bá ĩtī rī rī'á īyī 'dīyīmvá nī-drī-lā-rī drī-'bá ángī lâ'bí 'ē kâ zīlī Sēkévā rī kâ ī'dī.

¹⁵ Nīngá sī, kâyī āzā sī, gólīyī drī tā 'bāzō 'ēzō līndrī ōnjī āzā drōlē volé āgō āzā 'ásī. Gō'dá līndrī ōnjī rī 'dī drī tā-drī lōgōzō gólīyī drī kī nī rī, "Mā nī mbārākā Yēsū kâ trá, gō'dá mā nī tā kpá trá Póolō lājó'bá Yēsū kâ ró rī tāsī. Gō'dá ānī rī gógó nyāányā lâ īyīkâ â'dī yī ī'dī yā?"

¹⁶ Nīngá sī, līndrī ōnjī 'dī drī mbārākā fēzō āgō 'dī drī 'dēzō gólīyī drī, gō'dá āgō 'dī drī ngāzō gólīyī lūvūlī ngbá vūdrī sī gō'dá gólīyī cāzō ōnjī lâ drī ítá gólīyīkâ ôsīzō ngbá volé. Nīngá sī rī, gólīyī drī īyī pāzō rālē volé 'bā 'dī 'ásī ūndú ró.

¹⁷ Gō'dá nīngá sī, ōjīlā Yúdā yī kâ ndrī gō'dá ōjīlā Ġīrīkī kâ bē gólīyī rī 'bá Ēfēsō 'álā rī 'bá yī drī tā 'dī árízō. Gō'dá gólīyī drī â'dózō ūrī ró, gō'dá drīlīyī mbārākā Kúmú Yēsū kâ rī rōzō rōō.

¹⁸ Gō'dá nīngá sī, gólīyī tā lē 'bá trá Yēsū 'á rī 'bá yī drī vō lâ ūsúzó kī, rī'á ōnjī ró gólīyī drī rīzō cú ngá ōjō kâ bē gō'dá kpá ngá ālókō kâ ngātá lāndrī kâ bē.

¹⁹ Gō'dá ōjīlā dūū gólīyī lāfálé 'ásī rī 'bá īyī tā ōjō kâ 'ēlē kpá tā ālókō kâ 'ēlē sīsī rī 'bá yī drī búkū īyīkâ ōjō kâ kpá

ngá ãlókô kâ rî âtrôzó lôzâlê ngbá volé ôjílâ lĩĩ drĩ 'á ãlô-ãlô. Búkũ gólĩyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á cú ulĩ gbăwũ kâ rî 'bá yĩ bē gō'dá kpá cú rĩ'á tã ãmbâ lâràkô gólĩyĩ tã ôjô kâ rî 'bá yĩ tãsi rĩ 'bá yĩ bē. Lâgĩ búkũ lôzâlê trá 'dĩ 'bá yĩ kâ olã bē rĩ, âcâ rĩ'á rōô.*

²⁰ Ítĩ rĩ, mbârâkâ tã 'ē'ē 'dĩ 'bá yĩ kâ gără 'dĩ drĩ ôjílâ dũũ 'bázó tã lélé ulĩ Kúmú Yésũ kâ 'á, gō'dá kpá tã âtĩ-âtĩ tândĩ Yésũ kâ drĩ lâ'búzó mbârâkâ bē ãmbá.

Tã Póolô drĩ 'ēzó nĩlĩ Yērôsālēmā 'álâ gō'dá kpá Rómā 'álâ rĩ

²¹ Tã 'dĩ vósĩ rĩ, Póolô drĩ tã ãsũzó iyĩ nyáanyâ sĩ 'ēzó nĩlĩ âcĩ tólê kôro Mēkēdóniyā 'ásĩ, 'bădrĩ Ġĩrĩkĩ kâ bē gō'dá kpá âdũkũ lâ ró rĩ nĩlĩ Yērôsālēmā 'álâ. Tã 'dĩ tãsi rĩ, Póolô drĩ ulĩ âtázó kĩ nĩ rĩ, "Nĩnĩ ámakâ Yērôsālēmā 'álâ rĩ vósĩ rĩ, má lē âgólê cãlê búũũ ĵăřĩbă ângĩ Rómā kâ rĩ lômĩlĩ."

²² Nĩngá sĩ, Póolô rĩ drĩ ngázó Tĩmátĩyā yĩ Ērēsītō bē iyĩ pā 'bá ró rĩ yĩ jōlê nĩlĩ sĩsĩ 'álâ Mēkēdóniyā 'álâ, gō gólâ rĩ gógó drĩ iyĩkâ rĩzó drē âkpā nĩngá kâyĩ fĩnyáwá sĩ ĵăřĩbă Ēfēsō rĩ 'á.

Tã gólâ Dēmétrĩyō drĩ Ēfēsō lé 'bá 'ēzó ngālê ăwă ró rĩ

²³ Kâyĩ Póolô drĩ rĩzó Ēfēsō 'álâ rĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, ôjílâ Ēfēsō kâ drĩ rũ 'ē'bézó ăwăłăkă bē tákanyĩ gō'dá ôtrê-ôtrê bē tã âtĩ-âtĩ tândĩ Yésũ rĩ tãsi rĩ rũ.

²⁴ Tã 'dĩ 'ē rũ trá nōtĩ. Óká 'bá ăzâ bē rũ lâ Dēmétrĩyō. Gólâ rĩ trá lĩndrĩ ônyĩkô jó ôvârĩ âbărădăgō zĩlĩ Ārĩtĩmĩsā rĩ kâ êdélê dáăbō mvêemvê 'ásĩ rĩ, gō'dá gólĩyĩ rĩ 'bá lôsĩ 'elê gólâ bē rĩ ũsũ iyĩ lâfâ rōô lôsĩ rĩ 'dĩ 'ásĩ.

²⁵ Gō'dá Dēmétrĩyō rĩ 'dĩ ndrélê bē ôjílâ dũũ 'dó rĩ'á tã lē'á Yésũ 'á rĩ, drĩlâ â'dózó ômbă ró. Drĩlâ ngázó lôsĩ 'ē 'bá iyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ âzĩlĩ rũ 'ē'bélê vō ãlô 'á kpá gólĩyĩ ăzâ 'bá yĩ rĩ 'bá lôsĩ ãlô 'dĩ 'elê rĩ 'bá yĩ bē.

Gō'dá gólâ drĩ tã âtázó gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Ănĩ ôjílâ, mĩ nĩ trá kĩ, mã rĩ lâfâ ămakâ ũsúlĩ lôsĩ nō 'ásĩ.

²⁶ Gō'dá mĩ ndrê kpá trá, gō'dá nĩ ârĩ kpá trá tã âgô gólâ Póolô 'dĩ kâ rĩ'á 'elâ rĩ, gólâ âtâ kĩ nĩ rĩ, ngá gólĩyĩ ămâ ôjílâ mvá drĩ rĩ'á êdélâ rĩ 'bá yĩ ăă'dó iyĩ kô kô ngá gólĩyĩ ôjílâ drĩ ĩnĩlĩ ôvârĩ ró rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ. Ítĩ lâ 'dĩ ró rĩ, gólâ 'ē ôjílâ dũũ trá ulĩ iyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ lélé, Ēfēsō 'á nōngá gō'dá kpá 'bădrĩ ngôlô Ásĩyā kâ nō 'ásĩ ndrĩ!

²⁷ Má nĩ kô ngátá tã rĩ 'dĩ tãsi rĩ, ôjílâ â'dô ngá gólĩyĩ ămâ drĩ rĩ'á 'elâ rĩ 'bá yĩ ndrê'á â'dólê cú ĩtĩ tã ĩfĩ âkó lâ ró, gō'dá ngátá gólĩyĩ âyê gĩgĩ lâ yĩ kô yā rĩ! Gō'dá ă'dô trá ĩtĩ

* **19:19 19.19** Ôjílâ drĩ lâgĩ lâ 'dĩ ũsũzó rĩ, â'dô ngá 'ē'á kâyĩ kútũ nyâ'dĩ-rĩ-drĩ-lâ-mũdrĩ.

rî, gólîyî â'dô îcá'á âtálâ kî, jó ândrê Ārītīmísā kâ ââ'dô kpá trá rî'á tã ífí âkó, gō'dá gólîyî â'dô kpá úlî ányâ âtá'á ôvârí âmákâ ôkó ró gólâ ngbâangbânō òjílâ ndrî Āsîyā kâ gō'dá kpá 'bâdrî āzā 'bá yî kâ bê drî rî'á ñnjîlâ rî rú, â'dô ró bê âmbâ gólâkâ îzâlê!"

²⁸ Gō'dá òjílâ ârîlî bê tã 'dî rî, gólîyî drî ngâzô ômbâ ró rōô, gō'dá rî'á ôtrélê kî, "Ārītīmísā î'dî ôvârí âmâ gólîyî Ēfēsô lé 'bá ró rî 'bá yî kâ! Gólâ rî'á gâṛṛê lãvũlî kôrô!"

²⁹ Nîngá sî, òjílâ ndrî jãrîbâ kâ drî ngâzô rû ê'bélê îyî ăwă bê, gō'dá gólîyî drî Gáyô yî Ārîsītārôkô bê â'dó 'bá lãmû-âzî Póôlô kâ ró rî 'bá yî rûzô.* Gólîyî ngâ nîlî 'wââ òjílâ rî 'dî 'bá yî bê vō gólîyîkâ rû ê'bê kâ rî 'álâ.

³⁰ Gō'dá nîngá sî, Póôlô ârî tã bê tã 'dî tãsî rî, gólâ lē trá nîlî lãmû-âzî gólâkâ 'dî 'bá yî pālê òjílâ rû ê'bê 'bá ngbâ'ũ 'dî 'bá yî drîgá sî, gō'dá tã lē 'bá Yēsũ 'á rî 'bá yî lôgâ gólâ dó nîlî.

³¹ Gō'dá kpá òjílâ âmbâ-âmbâ ũrûkâ 'bá yî Ēfēsô kâ, gólîyî â'dó 'bá gólâ rî rû-lê-âzî ró rî 'bá yî drî tã âtízô gólâ drî kî, gólâ ôñî tólâ kô. Tã 'dî tãsî rî, Póôlô nîi gō'dá tólâ kô.

³² Gō'dá vō rû ê'bê kâ 'dî 'á tólâ rî, òjílâ dũu 'dî 'bá yî drê zââ ôtrê'á âzî-vô âzî-vô. Ũrûkâ lâ yî ôtrê tã âzâ 'bá yî sî, gō'dá ũrûkâ lâ yî ôtrê îyîkâ tã âzâ 'bá yî sî, tãlâ âmbâ lâ gólîyî 'ásî rî 'bá yî nîi îyî tã ífí îyî drî rû ê'bézô rî kô'dáwá.

³³ Gō'dá nîngá sî, òjílâ Yúdă yî kâ drî âgô âzâ gólîyî lãfálê 'ásî zîlî Ālêkêzândâ rî 'bãzô nî'á âdrélê ô'bi ândrá â'dólê tã âtá 'bá ró îyî ngá lésî. Òjílâ ũrûkâ 'bá yî drî tã gólâ 'ê'á nî'á âtálâ rî âtázô gólâ drî. Nîngá sî, Ālêkêzândâ rî drî drî ñngázô ũrû òjílâ drî rîzô bê njürũ, tãlâ yî ngî ró bê tã îyî ngá lésî gólîyî drî.

³⁴ Gō'dá òjílâ nî îyî bê kî, gólâ rî'á òjílâ Yúdă yî kâ 'î rî, gólîyî drî ngâzô kpākâ âlô rî'á ôtrélê kî nî rî, "Cé Ārītīmísā î'dî gólâ ôvârí âmákâ ôkó ró rî! Gólâ rî'á ôvârí âmbâ 'î gâṛṛê lãvũlî kôrô!" Ítî rî, gólîyî rî trá ôtrélê ãtú-pá rî sî.

³⁵ Nîngá sî, ădũkũ lâ ró rî, gólâ tã îgî 'bá âmbâ jãrîbâ kâ ró rî drî ngâzô ânîlî gólîyî 'bálê rîlî njürũ. Gō'dá drîlâ tã âtázô kî, "Ānî òjílâ ámákâ Ēfēsô kâ ró rî 'bá yî, òjílâ cé tîtî nî trá kî nî rî, âmâ Ēfēsô lé 'bá î'dî rî 'bá jó ândrê gólâ rîzô Ārītīmísā rî ñnjîlî rî vó lâ ndrêlê rî. Mă ndrê âmákâ kúnî mvá lãnĵâ â'dé 'bá trá ũrû lésî gólâ âmâ drî ñnjîlî Ārītīmísā ró rî vó lâ î'dî.

³⁶ Ógăă tî tã 'dî 'bá yî drî kô. Ítî rî, îcâ trá ânî drî âgízô tîtî ró gō'dá â'dó kô tã ôñjî 'êzô î'dî tã 'dî 'bá yî tãsî.

* 19:29 19.29 Gólîyî kpārătî â'dô trá Mêkêdónîyā lé 'bá 'î.

³⁷ Gõ'dá ãgô rĩ nô 'bá yĩ tāsĩ rĩ, kpálé gólĩyĩ ùgũú ngá kô jó ôvārĩ ãmákâ rĩ kâ 'ásĩ gõ'dá gólĩyĩ 'dá ôvārĩ ãmákâ ôkó ró Ārĩtĩmĩsā kpálé kô'dáwá rĩ, nĩ rũ gólĩyĩ trá âtrólé ájílĩ nōngá.

³⁸ “Nĩngá sĩ, òzō Dēmétrĩyō òjílā íyíkâ rĩ 'bá yĩ bē ã'dô ìyĩ cú tã bē 'bālē òjílā āzâ rú rĩ, gólĩyĩ â'dô òjílā rĩ 'dĩ âtrō'á 'bālē kúmú ândrá kàyĩ gólâ tã kĩ kâ rĩ sĩ gõ'dá tã rĩ 'dĩ ngĩzô dódó kúmú drĩ.

³⁹ Gõ'dá òzō ânĩ ndrĩ òlě kpá tã āzâ 'èlě tã 'dĩ tāsĩ rĩ, ĩtĩ rĩ, trá rĩ'á tãndĩ ró ãmâ drĩ òjílā ndrĩ jārĩbâ nô kâ è'bézó kílā mbĩmbĩ ró.

⁴⁰ Āwā gólâ ânĩ ndrĩ drĩ 'èlě trá ândrō rĩ tāsĩ rĩ, mã ũrĩ ró, tãlā òjílā āzâ â'dô nĩ'á tã 'bālē ãmâ rú kúmú ángĩ Rómã kâ ândrá tã lâ sĩ. Āwā 'dĩ tã ífĩ lâ yũ'dawá, gõ'dá mã ícá kô ngĩlā kúmú Rómã kâ drĩ mbĩmbĩ ró.”

⁴¹ Gõ'dá tã ĩgĩ 'bá ãmbá 'dĩ ndē tã âtâ-âtâ bē trá rĩ, gólâ drĩ ngāzô òjílā 'bālē lậ'búlĩ gólē ìyĩ drĩ 'bã 'ásĩ.

20

Tã gólâ Póôlô drĩ ngāzô nĩlĩ tã lē 'bá yĩ lômĩlĩ 'bãdrĩ Mēkēdónĩyā kâ rĩ 'álâ, gõ'dá kpá jārĩbâ Kōrínĩtō kâ rĩ bē rĩ

¹ Gõ'dá òjílā Ēfēsō kâ ndēlě bē āwā ũjâ ìyíkâ 'dĩ rĩ, Póôlô drĩ ngāzô tã lē 'bá Yēsũ 'á rĩ 'bá yĩ è'bélē tũ vō ãlō 'á. Gõ'dá drílâ tã âtázó gólĩyĩ drĩ, tãlâ gólĩyĩ òrĩ ró bē pĩpĩsílĩ âtũ-âtũ sĩ. 'Dĩlĩ vósĩ, gólâ drĩ mí-rĩ-gbō 'ēzô gólĩyĩ drĩ gõ'dá ngāzô nĩlĩ Mēkēdónĩyā 'álâ.

² Mēkēdónĩyā 'álâ rĩ, gólâ tô âcĩ trá nĩ'á mbârākâ sō bē gólĩyĩ tã lē 'bá trá Yēsũ 'á rĩ 'bá yĩ 'á úlĩ tãndĩ rĩ 'bá yĩ sĩ. 'Dĩlĩ vósĩ rĩ, gólâ drĩ ngāzô lậvũlĩ jārĩbâ Kōrínĩtō 'bãdrĩ Gĩrĩkĩ kâ 'á rĩ 'álâ.

³ Gõ'dá gólâ drĩ rĩzô jārĩbâ Kōrínĩtō 'dĩ 'á tólâ pará nâ sĩ. Gõ'dá tólâ sĩ rĩ, gólâ lē trá ângálé âgólē 'bãdrĩ Sírĩyā kâ 'álâ kōlóngbō sĩ gōzô Yērōsālēmā 'álâ. Gõ'dá gólâ ârĩ tã kĩ, òjílā Yúdâ yĩ kâ ũrũkâ 'bá yĩ Gĩrĩkĩ 'álâ rĩ 'bá yĩ âyĩ ìyĩ tã trá 'ēzô gólâ rĩ fũlĩ. Tã rĩ 'dĩ tāsĩ rĩ, gólâ drĩ ngāzô gólē vólē pá sĩ kôrô 'bãdrĩ Mēkēdónĩyā kâ rĩ 'ásĩ.

⁴ Gõ'dá gólĩyĩ nĩ 'bá kpāâ gólâ bē rĩ 'bá yĩ rĩ'á Sōpātērā Pírā rĩ mvá ró gólâ Bērĩyā lē 'bá ró rĩ, Ārĩsītārókō gõ'dá Sēkóndō bē gólĩyĩ Tēsālōnikā lē 'bá 'ĩ, gõ'dá nĩngá sĩ, Gáyō āzâ Dērēbē lē 'bá ró rĩ, gõ'dá Tĩmátĩyā, gõ'dá Tĩkĩkō yĩ Trōfĩmō bē, gólĩyĩ ìyíkâ kpārĩtĩ Ásĩyā lē 'bá 'ĩ.

⁵ Ōjilā rī 'dī 'bá yī lăvũ ìyíkā sísí ătí 'álā kōlóngbō sī ămā*
têlê Póôlō bē Trówā 'álā.

⁶ Mā rī trá jārībā Fīlípī rī 'á kārāmā gólā rīzō ămbātā gólā
rī'á 'bêlā cú ítí ăkú ăkó rī nyălê rī 'êlê tólā. 'Dĩ vósī rī, ămā
drī Fīlípī rī âyézó. Trō ămā rī'á kăyî nî kōlóngbō sī căzô
ôjilā gólîyî lăvũ 'bá sísí 'álā rī 'bá yī ùsúlí Trówā 'álā ămā
têrê 'á. Gô'dá nîngá rī, ămā drī 'êzô lâ kăyî nî-drī-lă-rī.

Tã gólā Póôlō drī Yūtúkū rī lîdrízô Trówā 'álā rī

⁷ Kăyî ôjilā Yúdă yí kâ rătăă 'ê kâ rī vósī lănjátulí sī rī,
ămā drī ngăzô rû ê'bélê rătăă 'â ămû kâ tăsī. Gô'dá Póôlō
drī úlî Ôvârí kâ pězô ôjilā drī. Gólā lē trá ngălê lăvũlî tólā
sī ìdrú rī kâtí. Ítí rī, gólā drī rīzô tã Ôvârí kâ pêlê ôjilā drī
bũũ ă'bí ító 'á.

⁸ Mā ê'bê rû trá jó 'alé lăkū gólā ũrú lésí ăzí drī lămbă
dũ drī rīzô kôlê rī 'á.

⁹ Nîngá sī, ágá ăzâ rû lâ Yūtúkū gólā rī 'bá ũpī ăbê kâ 'á
rī, â'dú drī âsízô lîfî lâ 'á lănô rīrī kâ 'dī drī sī. 'Dĩ Póôlō
drē zăă rī'á tã pē'á ătîlî ătîlî ró rōô. Gô'dá ădũkū lâ ró rī,
Yūtúkū drī gbô lîtizô â'delê 'yará ũpī 'ásī ñnyăkú drī.

Gô'dá ôjilā ngă bē nîlî gólā rī ñngălê ũrú rī, gólîyî gô ũsû
gólā trá kîní-kîní ăvô ró.

¹⁰ Nîngá sī, Póôlō drī ngăzô nîlî rû ũtúlî gólā drī gô'dá
rī'á rû'bă lâ ănjúlî. Gô'dá Póôlō rī drī tã âtázô ôjilā drī, tălâ
gólîyî ăâyê ró ăwô ngōngô. Gólā kî, "Nî âyê ăwô, gólā lîdrī
trá."

¹¹ Gô'dá nîngá sī, Póôlō drī ngăzô mbălê gôlê ũrú 'álâ jó
'dī 'á tólâ kpá ó'dí ămbātā 'â ămû kâ rī nyălê ngă mvũmvũ
bê tã lē 'bá Yésũ 'á rī 'bá yí bē, gô'dá kpá rīlî tã ngîlî gbíyá
ăcê ró bũũ vô drī ăwúzô. Gô'dá vólê drī lâ 'ásī rī, gólā drī
ngăzô nîlî.

¹² Nîngá sī, ôjilā 'dī 'bá yí drī ágá Yūtúkū Póôlō drī lîdrílî
trá 'dī drízô ăjílî gôlê yí drī 'bă 'álâ, 'dĩ gólîyî gô'dá trá 'dô
ăyîkô ró tălâ tã 'dî tăsī.

*Tã Póôlō drī nîzô Mêlétô 'álâ gô'dá úlî ădũkū ìyíkâ âtálê
drī-'bá kăñîsă kâ Ēfêsô 'álâ rī 'bá yí drī rī*

¹³ Nîngá sī, Póôlō drī tã âtázô ămā drī nîzô mbălê
kōlóngbô ândrê 'á gô'dá nîlî ătîlî ró, tălâ gólā lē ìyíkâ vô
kílî pá sī mbî nîlî Ăsósô 'álâ. Ítí rī, ămā drī ămákâ nîzô lîgô
bê kōlóngbô sī călê Ăsósô 'álâ gólā rī ùsúlî tólâ.

¹⁴ Gô'dá mă ũsû gólā bē tólâ rī, gólā drī mbăzô filî ămá
bê kōlóngbô 'á. Gô'dá ămā drī nîzô zăă Mîtôlênê 'álâ â'dú
kôlê tólâ.

* 20:5 20.5 Ămā Úlî nô tã ífî lâ Lúkă yí Póôlô bē.

15 Gõ'dá cǐnó āzâ rî sǐ rî, āmâ drí ngāzô nǐlĩ kōlóngbō sǐ tólâ sǐ cālê ānyî 'bǎdrĩ zǐlĩ Kíyô rî rú. Kǎyî āzâ rî sǐ rî, āmâ drí nǐzô zāâ kōlóngbō sǐ Sámô 'álâ. Gõ'dá drĩzô lâ sǐ rî, āmâ drí nǐzô nǐ'á cālê jǎrĩbǎ zǐlĩ Mēlétô rî 'álâ.

16 Póolô lē trá nǐlĩ kôrô mbị Mēlétô 'álâ cú ítí cǎ ākô Ēfēsô 'álâ,* tǎlâ yí ôzô kô nǐlĩ lĩpí bē 'bǎdrĩ Ásĩyā kǎ 'dĩ 'ásĩ. Gólâ lē nǐlĩ 'wǎā'wâ Yērōsālémǎ 'álâ, tǎlâ ôzô ȳcǎ trá rî yí drí â'dózô bē Yērōsālémǎ 'álâ kǎyî Pēnītākósītĩ kǎ sǐ.

17 Gõ'dá nǐngá sǐ, Póolô drí ngāzô tǎ âtlĩl drĩ-'bá kǎnĩsǎ kǎ Ēfēsô 'álâ rî 'bá yí drí ânĩzô íyĩ ùsúlĩ Mēlétô 'á tólâ.

18 Gõ'dá drĩ-'bá 'dĩ 'bá yí cǎ bē tólâ rî, Póolô drí nĩ-bē-yǎ fēzô gólĩyĩ drí, gõ'dá gólâ drí tǎ âtázô gólĩyĩ drí kǐ, "Ānĩ nyāányā nĩ rĩrĩ ámakǎ má drí rĩzô rĩlĩ kǎyî vósĩ ndrĩ, má drí â'dózô ānĩ bē kǎyî drĩ-káká má drí âcázô 'bǎdrĩ ānĩkǎ Ásĩyā kǎ rî 'á, būũ cālê kǎyî gólâ má drí lǎvũzô rî sǐ rî trá.

19 Má 'ê lōsĩ Kúmú Yēsũ kǎ trá rũ lōgô dǎ rî sǐ. Má ngô āwó trá rōô Ôvǎrĩ drí ānĩ tāsĩ, tǎlâ nĩ āadrē ró bē pĩpĩsĩlĩ âtũ-âtũ sǐ kǎyî lǎnô kǎ rî sǐ. Gõ'dá mǎ rî gógó ùsũ lǎnô kpá trá rōô ôjĩlǎ Yúdǎ yí kǎ gólĩyĩ tǎ âyĩ 'bá trá má rú rî yí drĩgǎ sǐ, ndrô gólĩyĩ má drí rĩzô lōsĩ Ôvǎrĩ kǎ 'ėlē ānĩ lǎfálē rî 'bá yĩ sǐ.

20 Lǎnô rî 'dĩ â'dô bē kpálē ítĩ rî, má rî trá zāâ rĩ'á tǎ âtlĩ-âtlĩ tǎndĩ Ôvǎrĩ kǎ pėlē ānĩ drí, gõ'dá kpá ānĩ ĩmbálē ô'bĩ lǎfálē gõ'dá kpá ānĩ drí 'bǎ 'ásĩ, cú ítí tǎ Ôvǎrĩ drí 'ėlē trá ānĩ pǎzô rî āzākǎ lâ lōkĩ ākô ālôwǎlǎ ānĩ drí.

21 Má âtâ úlĩ trá ngbálĩ-ngbálĩ ôjĩlǎ drí ndrĩ, â'dó kô cé ôjĩlǎ Yúdǎ yí kǎ drí. Má âtâ tǎ trá gólĩyĩ drí drĩ âdĩzô volé tǎ ōnjĩ gólĩyĩkǎ rî 'bá yĩ 'ásĩ, tǎlâ gólĩyĩ ȳnĩjĩ ró Ôvǎrĩ gõ'dá kpá tǎ lėlē Kúmú ámakǎ Yēsũ 'á.

22 "Ngbāāngbānô rî, má âtâ ānĩ drí kǐ, Lĩndrĩ Tǎndĩ Ôvǎrĩ kǎ trá ámâ jǒ'á ĩ'dĩ nǒ nǐlĩ Yērōsālémǎ 'álâ, gõ'dá má nǐjĩ tǎ ôjĩlǎ drí 'ē'á 'ėlâ má drí tólâ rî kô.

23 Gõ'dá má nĩ cé tǎ nô 'bá yĩ ĩ'dĩ, jǎrĩbǎ gólĩyĩ cé tĩtĩ má drí rĩzô trá 'á lâ 'ásĩ rî 'bá yĩ 'ásĩ rî, Lĩndrĩ Tǎndĩ Ôvǎrĩ kǎ rî â'dâ tǎ trá má drí kǐ nĩ rî, kǎyî āzâ sǐ, ôjĩlǎ â'dô ȳyĩ ámâ vũ'á gǎnĩmǎ 'á gõ'dá ámâ 'bǎlē lǎnô ùsúlĩ.

24 Gõ'dá tǎ ĩsũ ámakǎ rĩ'á ĩsũlǎ rî 'á rî, â'dó kô rĩ'á tǎ ǎngĩ 'ĩ ôzô má ôdrǎ ngátá má ôdrǎ kô'dáwá rî. Tǎ ǎngĩ má drí rî rĩ'á lōsĩ gólâ Kúmú Yēsũ drí tǎ lâ 'bǎlē trá má drí 'ėlē rî ndėlē būũ kǎyĩ má drí drǎzô rî sǐ. 'Dĩ rĩ'á tǎ âtlĩ-âtlĩ tǎ tǎndĩ Ôvǎrĩ drí 'ėlē trá ôjĩlǎ pǎzô rî tāsĩ rî ĩ'dĩ.

* 20:16 20.16 Tǎ 'dĩ tāsĩ, sǐsĩ rî, gólâ zĩ kōlóngbō gólâ nĩ 'bá kôrô mbị Mēlétô 'álâ ádrē ākô Ēfēsô 'á rî ĩ'dĩ.

25 Sísí lâ sī rī, má rī trá gbíyá rōō ānī lāfálé tã átálé ānī drí kũmũ ąngí Ôvārí kã tāsī.

“Gõ'dá ngbãangbânō rī, nī ndrē áamá lĩfĩ gõ'dá kó kô ó'dí.

26-27 Ítí rī, má átã tã gólĩyĩ ndrĩ Ôvārí drí lėlé 'ėlã rī trá ānī drí. Má cí tĩ tã āzākã drĩĩ ānī drí kô. Bê trá ítí rī, má átã ānī drí āndrō, ōzō nī āâyē rĩrĩ lățĩ mbĩ ró rī kã trá gõ'dá lãnō ūsúzó rī, 'dĩĩ â'dó gõ'dá kô tã 'ě'ē ányã ámakã rī tāsī. Gõ'dá 'dĩĩ rĩ'á tã ānī nyãányã kã rī ĩ'dĩ.

28 “Gõ'dá ítí rī, nī ndrē ānī vó dódó ndrĩ 'dó ọjĩlã kãnĩsã kã gólĩyĩ Línđrí Tãndĩ Ôvārí kã drí ānī 'bãlé trá vó lâ yĩ ndrėlé rī 'bã yĩ bê. Nĩ ĩmbã tã mbĩ Yésũ kã gólĩyĩ drí ngbálí-ngbálí, gõ'dá kpá gólĩyĩ ățĩzó ōzō lòkĩ 'bã drí kăbĩlĩkĩ íyĩkã ățĩrĩ kătĩ, tãlã gólĩyĩ rĩ'á ọjĩlã Ôvārĩ kã ĩ'dĩ gõ'dá gólã gĩ gólĩyĩ trá â'dólé íyĩkã ró ọdrã mvã lâ Yésũ kã rī sī.

29 Má nĩ trá kĩ, má āâyē ānī trá rī, vólé drĩ lâ 'ásĩ, ọjĩlã āzã 'bã yĩ â'dô ānĩ'á ānī ngálã tã ányã ĩmbálé ọjĩlã kãnĩsã kã ádólé tã lėlé gólĩyĩkã ĩzálé, ōzō kōrōnyã ọnjĩ drí kăbĩlĩkĩ rũrĩ fũlĩ nyálé rĩ kătĩ.

30 Gõ'dá ọjĩlã āzã 'bã yĩ ānī lāfálé sī â'dô kpá ngã'á rĩ'á ọnjō ádólé, tãlã ọjĩlã kãnĩsã kã 'bãlé 'dėlé ĩyĩ vósĩ Yésũ rī vō 'á.

31 Tãlã tã rī 'dĩ tāsĩ rī, nĩ 'è lōsĩ Ôvārĩ kã 'dĩ lĩfĩ lōmbã sī, tã 'dĩ ọjã kô ānī drĩ sī. Nĩ 'è tã ōzō má drí 'ėlé trá rĩ kătĩ. Má rī trá ānī ĩmbálé ndrĩ ălô-ălô ọjĩlã ălô rĩ âyē ăkó ndrô nã sī. 'Dĩĩ rĩ'á ngăcĩ ĩtũ bê ndrĩ. Gõ'dá má ngô ăwó kpá trá rōō ānī tāsĩ, â'dô ró bê ānī drí 'dêzô tã Ôvārĩ kã vósĩ pĩpĩsĩlĩ ălô rĩ sī.

32 “Ítĩ ngbãangbânō rī, má fē ānī Ôvārĩ drĩgã, gólã ọndrē ró bê ānī vó. Gõ'dá má átĩ ānī úlĩ gólãkã árĩlĩ 'ėlé, tãlã úlĩ rĩ 'dĩ 'bã yĩ ọ'bã ró ānī bê tã lãnã gólãkã gólã rĩ gógó drĩ ăfėlé cú ítĩ tãkó ānī drĩ rĩ nĩlĩ. Tã átĩ-átĩ rĩ 'dĩ â'dô ānī 'bã'á ădrélé pĩpĩsĩlĩ ĩdũ-ĩdũ sī, tãlã Ôvārĩ ĩĩcã ró bê ăndrã-tãndĩ gólĩyĩ gólã drĩ lėlé 'è'á fėlã ọjĩlã íyĩkã drĩ ndrĩ rĩ fėlé ānī drĩ ățĩ 'álã.

33 “Mĩ nĩ tã gólĩyĩ má drĩ 'ėlé sísĩ rĩ 'bã yĩ trá ndrĩ, má â'dó kô lăfã ngătã ítã lôvó bê trólé ānī āzākã drĩgã sī.

34 Ānĩ rĩ gógó nyãányã lâ nĩ trá kĩ, kăyĩ ndrĩ má drĩ rĩzô trá ānī lāfálé rĩ sī rī, má rĩ trá ngã 'ėlé áamá drĩ sī ngã gólĩyĩ ndrĩ ămã drĩ lėlé ămã ăzĩ-ăzĩ yĩ bê rĩ ūsúzó.

35 Ítĩ lâ 'dĩ ró rī, má â'dã trá ānī drĩ kĩ, kăyĩ vósĩ cé nĩ ọ'è lōsĩ mbârākã sī, â'dô ró bê gólĩyĩ ĩcã 'bã ngã 'ėlé kô'dáwã rĩ 'bã yĩ pãzô. Gõ'dá kpá úlĩ Kũmũ ămakã Yésũ kã nō 'bã yĩ ọrĩ ānī drĩ. Gólã kĩ nĩ rī, 'Ọjĩlã gólã ngã fē 'bã rĩ â'dô

ândrâ-tândĩ Ôvârĩ kâ úsú'á rōō lậvũlĩ òjílã gólã rĩ 'bá ngá trôlé rĩ drĩ sĩ.' "

³⁶ Nĩngá sĩ, Póólō ndě tã drílã rĩ'á átálã 'dĩ 'bá yĩ bẻ rĩ, gólĩyĩ ndrĩ drĩ-'bá kậnsả kả rĩ 'bá yĩ bẻ drĩ ngázó ãyĩ 'ã'ĩ tịlị vữdrĩ gỏ'dá rấtaã 'ếzó Ôvârĩ drĩ.

³⁷ Nĩngá sĩ, gólĩyĩ ndrĩ 'dó drĩ Póólō rĩ ẵmvózó gỏ'dá mí-rĩ-gbỏ 'ếzó gólã drĩ ẵwỏ ngôngỏ rōō rĩ sĩ.

³⁸ Gólĩyĩ trá tã ỉsũ rỏ ẵmbá, tầlã gólã ẵtầ tầ trá kỉ nỉ rĩ, gólĩyĩ ỉĩcả gỏ'dá kỏ ỉyĩ ndrẻlẻ ó'dĩ. 'Dỉ vớĩ, gólĩyĩ drĩ gólã rĩ vỏ 'bázó nỉlĩ mbẻlẻ fỉlĩ kỏlóngbỏ 'áal.

21

Tã ậcị Póólō yĩ kả Yẻrỗsẻlẻmả 'áal rĩ tầsỉ

¹ Gỏ'dá tồlầ sỉ, ẵmầ drĩ mí-rĩ-gbỏ 'ếzó drĩ-'bá Ễẻfẻsỏ lẻsỉ rĩ 'bá yĩ drĩ tầ ỉsũ ẵmbá sỉ. Gỏ'dá ẵmầ drĩ ngázó nỉlĩ Mẻlẻtỏ 'ásỉ kỏlóngbỏ sỉ lậvũlĩ ậcị ẵmắkầ bẻ Yẻrỗsẻlẻmả 'áal. Mả ngả nỉlĩ kỏrỏ mbỉ ỉẵmvủ ẵndẻ drĩ sỉ, gỏ'dá ẵmầ drĩ cằzỏ ẵkỉrỉ zỉlị Kỏsả rĩ 'áal. Ỉtỉ drỉzỏ lầ sỉ rĩ, ẵmầ drĩ ngázó nỉlĩ nĩngá sỉ ẵkỉrỉ zỉlị Rỏdả rĩ 'áal. Gỏ'dá cỉẵnỏ lầ sỉ, ẵmầ drĩ nỉzỏ ẵjặỉbặ zỉlị Pắtầrầ rĩ 'áal.

² Tồlầ rĩ, ẵmầ drĩ kỏlóngbỏ ẵmầ drĩ ẵnỉzỏ ỉ'dỉ sỉ lầ 'dỉ ẵyẻzỏ, gỏ'dá kỏlóngbỏ ẵndẻ ẵzầ úsúzỏ. Kỏlóngbỏ 'dỉ rĩ nỉ'á vỏ mắvả zỉlị Fỏnỉsỉyầ 'bặdrỉ Sỉrỉyầ kả 'á rĩ 'áal. Gỏ'dá bẻ ỉtỉ rĩ, ẵmầ drĩ mbằzỏ fỉlĩ kỏlóngbỏ 'dỉ 'á, gỏ'dá nỉzỏ ỉẵmvủ ẵndẻ drỉ sỉ kậyỉ dườ sỉ.

³ Ỉtỉ rỏ rĩ, ẵmầ drĩ nỉzỏ zầ zầ, gỏ'dá nĩngá sỉ, ẵmầ drĩ 'bặdrỉ zỉlị Sắyỉpắrắsỉ rĩ ndrẻzỏ jẻẻ rỏ. Gỏ'dá ẵmầ drĩ lậvủzỏ 'bặdrỉ rĩ 'dỉ rủ sỉ gỏlẻ ẵmầ drỉ-ỉặỉ drỉ rỏ nỉ'á cằlẻ 'bặdrỉ Sỉrỉyầ rĩ 'áal. Gỏ'dá ẵmầ drĩ cằzỏ ẵndẻlẻ ẵjặỉbặ zỉlị Tỉrầ rĩ 'á 'bặdrỉ Sỉrỉyầ 'dỉ 'á nĩngá, tầlầ òjílã gólĩyĩ kỏlóngbỏ kả 'dỉ 'bá yỉ lẻ ỉyỉ ngả lậặỉ ỉyỉkầ kỏlóngbỏ rĩ 'dỉ 'á rĩ 'bá yỉ ỉrỉlị ndrỉ vỏlẻ kỏlóngbỏ 'ásỉ gỏ'dá rỉzỏ nĩngá kậyỉ dườ sỉ.

⁴ Tỉrầ 'á nĩngá rĩ, ẵmầ drĩ ngázó nỉlĩ tầ lẻ 'bá Yẻsũ 'á nĩngá rĩ 'bá yỉ úsủlị. Gỏ'dá ẵmầ drĩ rỉzỏ gólĩyĩ bẻ nĩngá kậyỉ nặ-drỉ-lầ-rỉ sỉ. Gỏ'dá nĩngá rĩ, gólĩyĩ drĩ tầ ẵdằzỏ Póólỗ drĩ ngắlị-ngắlị kỉ, gólã ònỉ Yẻrỗsẻlẻmả 'áal kỏ, tầlầ Lỉndrỉ Tầndỉ Ôvârĩ kả ẵdầ tầ trá gólĩyĩ drỉ kỉ, Póólỗ ẵdồ lậặ úsú'á tồlầ.

⁵ Gỏ'dá kậyỉ kỏlóngbỏ 'dỉ kả 'ẻ'á 'ẻlầ Tỉrầ 'á nĩngá rĩ ndrẻlẻ bẻ rủ trá rĩ, ẵmầ drĩ ẵmầ ẻẻẻzỏ nặầ ngẻlẻ nỉlị. Ỉtỉ rĩ, òjílã ndrỉ òkỏ lầ yỉ bẻ gỏ'dá kắvả lầ yỉ ẵmầ drỉ rỉzỏ trá gólĩyĩ bẻ 'dỉ 'bá yỉ drĩ ẵmầ vỏ 'bázỏ ẵjặỉbặ 'ásỉ lậặ 'á. Nĩngá sỉ, mả ẵcầ bẻ ỉẵmvủ ẵndẻ tặ rĩ, ẵmầ gólĩyĩ bẻ ndrỉ drĩ ngázó

'ā'î ǎlǎ ǎmǎvũ ândrê sínýítã bê 'dĩ tĩ rãtãã 'ēzô Ôvãrí drí. 'Dĩ vósĩ rĩ, ãmã drí ngãzó mí-nĩ-gbõ 'ēlê ãmã vó 'ásĩ.

⁶ Nĩngá sĩ rĩ, ãmã drí ãmákã mbãzó fílí kôlóngbõ 'á, gô'dá gólíyĩ drí ìyíkã gbõ ngãzó gôlê lâ'bulĩ ìyĩ drí 'bã 'ásĩ.

⁷ Gô'dá tólã sĩ rĩ, ãmã drí nĩzó Tírã 'ásĩ Póôlô yĩ bê zãã gô'dá nĩ'á cãlê Pêtôlémáyã 'álã. Nĩngá rĩ, ãmã drí nĩzó nĩ-bê-yã 'ēlê tã lē 'bá Yésũ kã nĩngá 'dĩ 'bá yĩ drí gô'dá â'dú kôzó gólíyĩ bê kãyĩ ãlô.

⁸ Gô'dá drĩzô lâ sĩ rĩ, ãmã drí nĩzó zãã kôlóngbõ sĩ gô'dá cãlê Sēsārēyã 'álã. Nĩngá rĩ, ãmã drí ngãzó nĩlĩ rĩlĩ Fílípô ãgô gólã tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Yésũ kã pē 'bá ró rĩ drí 'bã 'álã. Gólã kpá ì'dĩ ãlô ôjílã nǎ-drĩ-lã-rĩ gólíyĩ tã lē 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drí nǎlĩ trá Yērôsãlēmã 'álã ngá nyãnyã fēlê ôkô gólíyĩ âyízĩ ró rĩ 'bá yĩ drí rĩ ì'dĩ.

⁹ Gólã rĩ'á cú mvã ãnjô ágó ãkô rĩ 'bá yĩ bê sũ ndrĩ 'dô ìyĩ tã Ôvãrí kã ngĩ 'bá 'î tã ângũ 'bá ró.

¹⁰ Mã rĩ gólíyĩ bê tólã kãyĩ fĩnyáwã sĩ. Gô'dá tã ângũ 'bá ãzã rú lâ Ágãbã, gólã drí âcázô Yērôsãlēmã lésĩ.

¹¹ Gólã ânĩ trá ãmã válã Fílípô drí 'bã 'álã. Gô'dá gólã drí gásĩ Póôlô kã âtízô Póôlô pí sĩ, ìyĩ pá gô'dá ìyĩ drí bê ômbézô ì'dĩ sĩ lâ, gô'dá ngãzó tã âtalé kĩ, “Nôô rĩ'á tã gólã Línđrĩ Tãndĩ drí â'dalé trá kĩ'á nĩ rĩ, ôjílã gólã gásĩ ìpĩ kã nô drí â'dolé gólãkã rĩ, ôjílã Yúdã yĩ kã â'dô gólã rĩ ômbé'á ôzô nôô kátĩ Yērôsãlēmã 'álã gô'dá trôlê fēlê Rómã lé 'bá yĩ drí ômbélé 'bãlê gãñímã 'á.”

¹² Gô'dá mã ârĩ bê úlĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ, ãmã gô'dá tã lē 'bá Yésũ kã ãzã 'bá yĩ tólã rĩ 'bá yĩ bê drí ngãzó rú lô'bãlê Póôlô rú ândalé ândã, tãlã gólã ôzó nĩ kô Yērôsãlēmã 'álã.

¹³ Gô'dá gólã lôgô ìyĩngá tã-drĩ ãmã drí kĩ nĩ rĩ, “Mĩ rĩ rĩ'á ãwô ngôlê ìtĩ 'dĩ â'dô tãsĩ yã? Mĩ rĩ rĩ'á ãmã fũlĩ ìzã sĩ nôtĩ â'dô tãsĩ yã? Â'dô bê trá ìtĩ rĩ, mã trá ngã'á nĩlĩ. Mã â'dô kô ùrĩ ró gãñímã Yērôsãlēmã kã tãsĩ, gô'dá mã â'dô kpá kô ôdrã ùrĩ bê drãlê tólã Kúmú Yésũ rĩ tãsĩ.”

¹⁴ Nĩngá sĩ rĩ, mã ìcã gô'dá kô tã lôgôlê gólã drí. Ìtĩ rĩ, ãmã drí gbõ úlĩ âtã-âtã gólã drí rĩ âyézô vólê tã rĩ 'dĩ tãsĩ. Gólã ãmã drí âtalé rĩ cé “Ôvãrí drí lēlê rĩ vó ró.”

¹⁵ Rĩrĩ gólãkã tólã rĩ vósĩ, ãmã drí ngá ãmákã rĩ 'bá yĩ êdézó nǎã ngãzó nĩlĩ Yērôsãlēmã 'álã.

¹⁶ Nĩngá sĩ, tã lē 'bá Yésũ 'á Sēsārēyã kã rĩ 'bá yĩ drí ngãzó ãmã âjílĩ lãtĩ nĩzó Yērôsãlēmã 'álã rĩ drĩ. Gólíyĩ trô ãmã âjílĩ búũ cãlê tã lē 'bá ãzã rú bê Mĩnãsonã rĩ drí 'bã 'álã rĩlĩ tólã tãkô. Mĩnãsonã rĩ'á Sãyĩpãrásĩ lé 'bá ró gólã â'dô 'bã tã lē 'bá Yésũ kã âkú ró nã rĩ ì'dĩ.

Tã gólâ drĩ-'bá kǎnĩsǎ kâ Yērōsālēmā 'álâ rĩ 'bá yĩ drĩ lēlê Póólō drĩ 'ēlê iyĩ nyāānyā â'dalé tã mbĩ 'bá ró rĩ

17 Gō'dá āmā Póólō yĩ bē, mā câ bē Yērōsālēmā 'á rĩ, ōjilā kǎnĩsǎ kâ tólâ nā 'bá yĩ drĩ ānĩzō nĩ-bē-yā fēlê āmā drĩ āyĩkō sĩ.

18 Nĩngá sĩ, drĩzō lâ sĩ rĩ, āmā Póólō yĩ bē drĩ ngāzō nĩlĩ drĩ-'bá Yākóbā yĩ ndrēlê, gō'dá ōjilā kǎnĩsǎ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ kpá rũ ê'bézō ndrĩ āmā bē tólâ.

19 Itĩ rĩ, Póólō drĩ ngāzō nĩ-bē-yā fēlê gólĩyĩ drĩ, gō'dá kpá tã tǎndĩ ndrĩ gólĩyĩ Ōvārĩ drĩ 'ēlê trá ōjilā lídí gólĩyĩ â'dó 'bá Yúdǎ ró kô rĩ 'bá yĩ lǎfálê 'á rĩ 'bá yĩ ngĩlĩ sǐrú-sǐrú, tǎlā lōsĩ gólâ drĩ 'ēlê trá gólĩyĩ lǎfálê 'á rĩ sĩ.

20 Gō'dá Yākóbā yĩ ārĩ tã Póólō drĩ ngĩlĩ 'dĩ 'bá yĩ bē rĩ, gólĩyĩ drĩ Ōvārĩ rĩ lùyízō āmbá, tǎlā ōjilā lídí dũũ lē iyĩ tã trá Yēsũ 'á vō 'ásĩ ndrĩ.

Gō'dá nĩngá sĩ, gólĩyĩ drĩ ngāzō tã átálê Póólō drĩ kĩ nĩ rĩ, "Āmā ādrúpĩ, āmā rĩ'á āyĩkō ró rōō tã Ōvārĩ drĩ 'ēlê lōsĩ ánĩkâ sĩ rĩ tāsĩ. Gō'dá kpá jǎrĩbǎ āmákâ 'á nōngá ōjilā dũũ Yúdǎ yĩ kâ lē iyĩ tã trá Yēsũ 'á, gō'dá gólĩyĩ ndrĩ rĩ'á ngiyá ró tã 'bǎ'bǎ Músǎ kâ ĩnjĩlĩ kōrō.

21 Ōjilā rĩ 'dĩ 'bá yĩ ārĩ úlĩ fǎ-fǎ trá ní rú kĩ nĩ rĩ, ní ōrĩ tã ĩmbálê kĩ, ōjilā Yúdǎ yĩ kâ gólĩyĩ rĩ 'bá ōjilā lídí lǎfálê rĩ 'bá yĩ ō'ē iyĩ tã 'bǎ'bǎ 'dĩ 'bá yĩ kô, gō'dá kpá 'dīyĩmvá lâ yĩ drĩ 'dēlê bāsā 'á gō'dá kô, kpá kô lâ'bĩ āmákâ rĩ 'bá yĩ 'dalé ālōwálâ.

22 Nōō rĩ gólĩyĩ â'dô tã ārĩ'á kĩ, ní ácâ trá nōngá. Gō'dá bē trá itĩ rĩ, mā â'dô tã ní drĩ ícǎ'á 'ē'á 'ēlā tã lâ sĩ rĩ â'dá'á ní drĩ.

23-24 Rĩ'á dó kĩ, ní 'ē ngá gólâ āmā drĩ átálê ní drĩ nō tã â'dalê kĩ, nĩ zǎā rĩ'á tã 'bǎ'bǎ Músǎ kâ rĩ 'bá yĩ 'ē'á. Āgō āzâ 'bá yĩ āmákâ bē sũ rĩ'á iyĩ nōngá. Gólĩyĩ 'bǎ lǎtrĩtrĩ trá Ōvārĩ drĩ. Ngbāāngbānō, gólĩyĩ lē trá lǎtrĩtrĩ 'dĩ ndēlê dódó. Mĩ nĩ gólĩyĩ bē jó ǎngĩ Ōvārĩ kâ rĩ 'álâ. Tólâ nĩ 'dǎ lâ'bĩ 'díyĩ â'dâ kâ ngbāngbá Ōvārĩ rĩ lĩlĩ drĩ 'á rĩ gólĩyĩ bē. Nĩngá sĩ, ní fē ró lǎfâ lâ'bĩ rĩ 'dĩ 'dǎ kâ drĩ-'bá lâ'bĩ 'ē kâ drĩ gólĩyĩ tāsĩ ndrĩ, tǎlā gólĩyĩ ōfâ ró iyĩ drĩ-'bĩ lǎmbé ró kĩ nĩ rĩ, yĩ âtĩ lǎtrĩtrĩ iyĩkâ Ōvārĩ drĩ rĩ trá. 'Dĩ rĩ â'dô â'dá'á lâ ōjilā ālō-ālō drĩ kĩ, tã â'bā-â'bā ní rú rĩ rĩ'á ōnjō 'ĩ. Mĩ rĩ lâ'bĩ Músǎ yĩ kâ rĩ 'ēlê ĩ'dĩ.

25 "Gō'dá ōjilā lídí gólĩyĩ tã lē 'bá trá Yēsũ 'á rĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ, mĩ nĩ trá ngbāāngbānō kĩ, mā jō wārāgā trá ǎkũ ró ǎkũ ró nā sĩ tã 'bǎ'bǎ bē kĩ, gólĩyĩ ōnyā ǎ'wá gólâ ōmbē lâ lĩlĩ lĩlĩ kô rĩ kô'dáwá, gō'dá gólĩyĩ ōnyā ngá ārĩ drĩ 'bāzō drē bē 'á lâ rĩ kô, gō'dá kpá gólĩyĩ ō'bā ōjilā gólĩyĩ â'dó 'bá kô iyĩ ōkō

ró ngātá ìyī ágó ró rī kô ìyī ūgúlí â'dú kôzó ì'dí bē lâ. Ícá kô gólíyī drí lâ'bí Yúdâ yí kâ 'ēlé ndrī."

²⁶ Gõ'dá Póólô drí tã 'dī 'ēzó té ítí. Cjínó âzâ rī sī, Póólô yī drí ngāzó nílí jó ạngí Ôvârí kâ 'alâ âgô gólíyī sù 'dī 'bá yí bē lâ'bí 'díyī â'dâ kâ ngbángbá ró Ôvârí rī ìfí drí 'á 'dī 'dâlê gólíyī bē. Nĩngá sī, Póólô drí ngāzó nílí jó 'alâ tã âtálê drí-'bá lâ'bí 'ē kâ drí kâpí 'bâzó kôrõnyã zâzó lâ'bí gólíyíkâ 'dī vó lâ âtízó.

Tã gólâ ôjílâ Yúdâ yí kâ drí â'dózó ômbã ró Póólô rú

gõ'dá 'ēzó gólâ rī fúlí rī

²⁷ Nĩngá sī, Póólô yī drē rī'á jó ạngí Ôvârí kâ rī 'á kâpí nĩ-drí-lâ-rí lâ'bí â'dózó ngbángbá Ôvârí ágálê rī kâ drí rú ndērē rī sī, Yúdâ yī ūrúkâ gólíyī ânī 'bá trá Ásíyã lésí jó ạngí Ôvârí kâ 'dī 'á rī drí ìyī Póólô rī ndrēzó. Gõ'dá gólíyī drí ngāzó tã 'bêlê ôjílâ ô'bí ró 'dī 'bá yí drí, tãlâ gólíyī â'dô ró bē âwã ró Póólô bē. Ítí rī, gólíyī drí ngāzó 'dêlê Póólô rī rúlí âwã sī.

²⁸ Gõ'dá nĩngá sī, gólíyī drí ngāzó tã rī 'dī ìyálê kī nĩ rī, "Ôjílâ âmákâ Yúdâ yí kâ, nĩ pâ âmâ lâpô fêlê âgô nõ drí. Nôo rī'á âgô rī gógó gólâ rī 'bá ôjílâ ìmbálê vó 'ásí cé títí kī nĩ rī, ôjílâ âmákâ, gõ'dá tã 'bã'bã Músâ kâ rī 'bá yí, gõ'dá jó ạngí Ôvârí kâ âmákâ nõ ââ'dô ìyī ndrī rī'á tã ífí âkó rī ì'dí.* Gõ'dá ngbãângbânô rī, gólâ ânī kpá trá ôjílâ lídí lôfílí jó ạngí âmâ drí rízó Ôvârí ìnjílí nõ 'á ìzâlâ."

²⁹ Gólíyī âtâ tã ítí, tãlâ sísí gólíyī ndrê Trõfímô gólâ ôjílâ lídí Êfésô kâ ró rī trá lâmú'á ìyī Póólô bē jãrípâ 'ásí. Gõ'dá ítí rī, gólíyī ìsũ tã trá ányâ ró kī nĩ rī, Póólô ââtrô gólâ nĩ âjílí jó ạngí Ôvârí kâ rī 'á.

³⁰ Gõ'dá nĩngá sī, ôjílâ vó rī 'dī 'á nĩngá rī 'bá yí ndrī kâkâpâ drí ngāzó rú âmólê âwã sī. Ítí gólíyī drí ngāzó 'dũwã kpâkâ âlô 'dêlê Póólô rī rúlí. Gõ'dá drílíyī gólâ rī sêzó vólê jó ạngí Ôvârí kâ 'dī 'ásí, gõ'dá áfí jó ạngí 'dī kâ rī 'bá yí â'bâzó kpâákũ kpâákũ.

³¹ Nĩngá sī, gólíyī trá 'ē'á Póólô rī fúlí lâcá cá sī, gõ'dá ôjílâ âzâ drí ngāzó nĩ'á tã 'dī ngólê âmá âjú 'bũ 'bá kâ Rómã kâ drí kī, ôjílâ ndrī Yêrôsãlêmã kâ 'dī 'bá yí ê'bê rú ìyī trá âwã bē.

³² Gõ'dá âmá rī 'dī ârī tã rī 'dī bē ítí rī, 'wãâ gólâ drí ngāzó nílí âjú 'bũ 'bá íyíkâ rī 'dī 'bá yí bē ô'bí rī 'dī lâpêlê

* **21:28 21.28** Tãlâ gólíyī Ásíyã lésí rī 'bá yí nĩ tã Póólô drí rī'á 'êlâ ôjílâ lídí lâfálê rī trá. Póólô rī trá tã âtálê, ícá trá ôjílâ lídí 'dī 'bá yí drí cé tã lêlê Yésũ 'á lâ'bí Yúdâ yí kâ 'ē âkó.

vólé. Gõ'dá ò'bí rî 'dĩ 'bá yî ndrê ãyî ăjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî bê rî, drĩlĩyî Póôlô rî cãcã âyézó.

³³ Nĩngá sî rî, ămbá 'dĩ drĩ ânĩzó ănyî Póôlô rú gõ'dá gólâ rî rũlĩ. Nĩngá sî, gólâ drĩ tã 'bãzó ăjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî drĩ Póôlô rî ômbézo nyārĩ ăngĩ ăngĩ rĩ sî. Gõ'dá gólâ drĩ ngãzó tã ãjĩlĩ kĩ, Póôlô ăă'dô íyĩkâ ă'dĩ ã'dĩ yã, gõ'dá tã ònjĩ gólâkâ 'élé trá rî ă'dô 'ĩ yã.

³⁴ Gõ'dá ôjĩlã ũrũkâ 'bá yî ôtrê ãyĩkâ úlĩ ăzâ 'bá yî ã'dĩ, gõ'dá ũrũkâ 'bá yî ôtrê ãyĩkâ úlĩ ngĩngĩ ăzâ 'bá yî ã'dĩ. Gõ'dá úlĩ 'dĩ 'bá yî ndrĩ trá tã ífĩ ăkó. Ítĩ rî, ămbá 'dĩ ícã gõ'dá kô tã lôgô tã ãjĩ ãyĩkâ 'dĩ kâ úsúlĩ mbĩ. Gõ'dá tã rî 'dĩ tãsĩ rî, gólâ drĩ tã 'bãzó ăjũ 'bũ 'bá ãyĩkâ 'dĩ 'bá yî drĩ Póôlô rî trôzó ăjĩlĩ ũrũ 'álâ nĩzó ă'dĩ-drĩ ãyĩkâ 'bárãŋã bê dũrĩ yĩ rú sî rî 'á.

³⁵ Gõ'dá nĩngá sî, ăjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî drĩ cãzó Póôlô bê bũũ pá tũ vũ rĩzó mbãlê ũrũ 'álâ rövô ró rî drĩ sî. Gõ'dá ítĩ rî, ôjĩlã trá rĩ'á ãyĩ 'ě'á Póôlô rî sêlé ômbã sî gólĩyĩ drĩgã sî vólé. Bê trá ítĩ rî, ăjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî drĩ gólâ rî nĩjózó lôpélê ũrũ 'álâ ró pá tũ vũ drĩ 'álâ.

³⁶ Nĩngá sî, ôjĩlã 'dĩ 'bá yî drĩ 'dêzó zãã gólĩyĩ vó ôtrê-ôtrê bê kĩ nĩ rî, “Úfũ gólâ fũfũ vólé!”

Tã gólâ Póôlô drĩ ãyĩ nyãányã ă'dázó ôjĩlã Yúdã yĩ kâ drĩ kĩ,

yĩ ă'dô gólĩyĩ ăzĩ-ăzĩ 'ĩ rĩ

³⁷ ăjũ 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yî 'ě ãyĩ bê 'ě'á Póôlô rî lôfĩlĩ ãyĩ drĩ ă'dĩ-drĩ 'álâ rî, Póôlô drĩ ngãzó tã âtálê ămbá gólĩyĩkâ rî drĩ Gĩrĩkĩ tĩ sî kĩ, “Ămbá, ní âyê drê mã tã âtálê ní drĩ.”

Ítĩ rî, ămbá 'dĩ drĩ tã âtázó kĩ nĩ rî, “Mĩ nĩ Gĩrĩkĩ tĩ trá!

³⁸ Ítĩ rî, ní ă'dó kô Măsrĩ lé 'bá gólâ ăkũ ró ăjũ 'bũ 'bá trá mĩrĩ ămákâ Rómã kâ bê gólâ rã 'bá trá ômã 'álâ ôjĩlã 'díyĩ úfũ 'bá ró rî bê kútũ-sũ rĩ ã'dĩ yã?”

³⁹ Gõ'dá Póôlô kĩ, “Ítĩ kô! Mã rĩ'á ôjĩlã Yúdã yĩ kâ ã'dĩ. Útĩ mã Tãrásô 'álâ, Tãrásô 'dĩ rĩ'á jãrĩbã 'bãdrĩ Sílĩsĩyã kâ tã lã drĩ ă'dólé lănjĩ-lănjĩ ró rĩ ã'dĩ. ăyê, ní âyê mã tã ă'dálê ôjĩlã nô 'bá yî drĩ.”

⁴⁰ Gõ'dá ítĩ rî, ămbá 'dĩ drĩ gólâ rî âyézó tã pėlê ôjĩlã 'dĩ 'bá yî drĩ. Nĩngá rî, gólâ drĩ ngãzó ădrélê ũrũ pá tũ vũ drĩ, gõ'dá ãyĩ drĩ ãngázó ũrũ ôjĩlã 'bãlé ă'dólé nĩjũrũ. Vó lã sî, gólâ drĩ tã âtázó gólĩyĩ drĩ tĩ ãbũrũ kâ sî.

22

¹ Gólâ kĩ gólĩyĩ drĩ rî, “Ămã átã yĩ ămã ădrũpĩ yĩ, nĩ ãgã drê bĩ mã ngálã, mã ă'dã ró drê tã mbĩ ămákâ ănĩ drĩ.”

2 Ō'bí 'dī 'bá yí árílì bē ìyí gólá rǐ'á tã ngǐ'á tì ìyí nyáányá ká Ìbūrū ká rí sī ìtí rí, gólìyí drí gòzò rǐlì títì ró rōō.

3 Gō'dá nǐngá sī, gólá drí tã á tázò kǐ nǐ rí, “Má rí gógó rǐ'á òjílá Yúdà yí ká 'ì. Útì má jàribà Tàrásò gólá à'dó 'bá 'bàdrì Sílísíyà ká 'á rí 'álà. Gō'dá má mbà Yērōsālémá 'á nǐngá. Gāmālélē* ìcì amà Ìfì nǐ tã 'bā'bā gólìyí Òvārì drí fēlé trá amà à'bíyá yí drí rí 'bá yí ìnjìlì 'èlé kpádì-kpádì. Má rǐ'á káyì vósì cé njāá ulì Òvārì ká rí 'bá yí árílì 'èlé, nyé òzò ànì drí à'dórē àndrō njāá 'èlā rí tì.

4 Nǐngá sī, má fē lànṵ trá òjílá gólìyí 'dē 'bá trá lǎtì gólá Yésū ká rí vó rí yí drí ònjí lá ró rōō. Má 'è ùrùkà lá yí trá òdrālè, gō'dá ùrùkà 'bá yí òkò àgò bē má ùrù gólìyí trá òmbélè vùlì gānīmà 'á.

5 Drì-'bá Yúdà yí ká rí 'bá yí gō'dá sísì lé 'bá amákà rí 'bá yí bē ndrì ìcà ìyí trá à'dálà ànì drí kǐ, ulì amákà 'dī 'bá yí rǐ'á tã mbì 'ì. Gō'dá gólìyí ì'dì rǐ'á òjílá tìbè wárāgā ìgì 'bá fēlé má drìgà trólè nǐ'á fēlā òjílá amákà Yúdà yí ká rí 'bá yí drí Dāmāsékè 'álà, à'dò ró bē òjílá Yésū ká tólà nǐ 'bá yí ùrúzó lànṵ fēzó gólìyí drí rí.

6 “Gō'dá má bē rǐ'á nǐ'á lǎtì drǐ sī Dāmāsékè 'álà rí, gō'dá má àcà bē ànyì jàribà àndrè 'dī 'á, ìtú gbílì-gbílì sī rí, àtrùkù'dù ró, vò drí lágúzò vò ìwálè amà gārā 'ásì 'bùù lésì ngá ì'ílì má rú sī dírì.

7 Nǐngá sī rí, má drí 'dēzó vùdrì, gō'dá má drí gbórókò ulì àtá-àtá bē árízó tã àtá'á má drí kǐ nǐ rí, ‘Sóölò, Sóölò, ní rí rǐ'á lànṵ ònjí fēlé má drí rōō à'dò tāsì yā?’

8 Gō'dá nǐngá sī, má drí tã á tázò kǐ, ‘Kúmú, nì à'dì ì'dì yā?’ Gō'dá gbórókò 'dì drí tã lògòzó má drí kǐ nǐ rí, ‘Má Yésū ì'dì. Má gólá ní drí rǐzó lànṵ fēlé drílà rí ì'dì.’

9 Òjílá gólìyí má bē rí 'bá yí ndrè ìyí vò ì'ì kǎ'dà-kǎ'dà 'dì kpá trá. Lé ìtí rí, gólìyí árí ulì gólìyí átálè má drí rí kò'dáwá.

10 “Nǐngá sī, má drí tã ìjízò kǐ nǐ rí, ‘Kúmú, bē trá ìtí rí, má à'dò ìcá'á à'dò 'èlé ì'dì yā?’ Gō'dá ìtí rí, Kúmú Yésū drí ngázò tã átálè má drí kǐ nǐ rí, ‘Ní ngà ùrù nǐlì Dāmāsékè 'álà. Tólà rí, òjílá àzà bē à'dò tã ndrì gólìyí Òvārì drí 'bālè ní drí 'èlé rí 'bá yí àtá'á ní drí 'èlé.’

11 Vò ì'ì-ì'ì tìbè kǎ'dà-kǎ'dà 'dì 'bā má trá à'dólè Ìfì ùdúdù ró. Nǐngá sī rí, òjílá gólìyí má bē rí 'bá yí drí amà drí rùzó rǐzó amà sélè kùdù-kùdù nǐzó filì má bē Dāmāsékè 'álà.

12 “Gō'dá àgò àzà bē Dāmāsékè 'á tólà, rú lá Ànāniyā. Gólá rǐ'á Òvārì rí ìnjì 'bá 'ì gō'dá kpá tã 'bā'bā Òvārì ká rí árí 'bá lá 'ì. Òjílá amákà Yúdà yí ká ndrì à'dó 'bá tólà rí 'bá yí 'bā ìyí lànṵ trá gólá rú òjílá tándì mbìmbì rí ró.

* 22:3 22.3 Nǐ zì Tã 'Ē'ē 5.34 tã Gāmālélè ká tāsì.

13 Nĩngá sī, drílâ ânĩzó âcálé jó má drí rĩzó 'á lâ rĩ 'á, drílâ âdrézó âmâ gārâ drĩ 'á gō'dá ngālé tã âtálé kĩ nĩ rĩ, 'Sóolō, âmâ âdrúpĩ, 'dōvó ânĩ lĩfĩ ũnjĩ rũ vō ndrėlé ó'dí.' Gō'dá ĩtĩ rĩ, âmâ lĩfĩ drĩ rũ njĩzó vō ndrėlé kpá ó'dí, gō'dá má drĩ ngá ndrēzó gólâ ngálâ.

14 "Gō'dá nĩngá rĩ, Ānānyā drĩ ngāzó tã âtálé kĩ nĩ rĩ, 'Ôvārĩ gólâ âmâ á'bíyá yĩ drĩ rĩ'á ĩnjĩlâ rĩ njĩ nĩ nĩ, tãlâ tã yĩ drĩ lėlé ní drĩ 'ē'á 'ėlâ rĩ nĩlĩ. Gólâ njĩ nĩ pávó mbĩ 'díyĩ pã kã rĩ â'dalé ōjĩlâ drĩ. Tã 'dĩ tāsĩ, Yēsũ â'dâ rũ trá ní drĩ úlĩ âtâ-âtâ sī iyĩ â'dalé ní drĩ 'díyĩ pã 'bá gólâ tã mbĩ 'bá ró rĩ ró.

15 Nōô rĩ'á tã gólâ Yēsũ drĩ ânĩ njĩzó 'ėlâ rĩ ĩ'dĩ, tãlâ ní â'dâ ró bē tã gólâ ní drĩ ndrėlé trá gólâ rĩ tāsĩ gō'dá ârĩlĩ kpá trá gólâ tĩ sī rĩ ōjĩlâ drĩ ndrĩ.

16 Bē trá ĩtĩ rĩ, ní tē ngá āzâ gō'dá kō ālōlâ. Nĩ ngá ĩbábátizā ró nĩ. Nĩ 'ē rātāā Ôvārĩ drĩ, tãlâ gólâ āāyē ró nĩ tã ōnjĩ ánikâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ.'

17-18 "Gō'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drĩ ângázó âgólé Yērōsālēmā 'á nōngá. Gō'dá kâyĩ āzâ sī, má nĩ bē jó ạngĩ Ôvārĩ kã rĩ 'álâ rātāā 'ėlé rĩ, Kúmú Yēsũ drĩ rũ â'dázó má drĩ ōzō âbĩ-âbĩ kâtĩ. Tã â'dâ 'dĩ 'á rĩ, gólâ kĩ, 'Ōjĩlâ jārĩbã nō kã ĩcá iyĩ kō tã ní drĩ âtálé âmâ tāsĩ rĩ ârĩlĩ. ĩtĩ rĩ, mí ngá 'wāā'wā vō nō âyélé.'

19 Gō'dá má drĩ tã âtázó gólâ drĩ kĩ, 'Gō'dá kúmú, má ĩcá kō nĩlĩ vólé. Ōjĩlâ vō 'ásĩ ndrĩ nĩ iyĩ trá kĩ, sīsĩ nã sī rĩ, má tō ạcĩ trá vō drĩlĩ 'ásĩ gbāā, nĩ'á tã lē 'bá trá ní 'á rĩ 'bá yĩ ũrũ bē jó dũũdũ rĩzó tã Ôvārĩ kã ârĩlĩ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ, gō'dá kpá gólĩyĩ cã bē.

20 Gō'dá gólĩyĩ fúlĩ bē Sītĩfánō trá tã lėlé gólâkã ní 'á rĩ tāsĩ rĩ, 'dĩ mã bē rĩ'á tólâ tã-drĩ gólâ rĩ fũfũ kã 'dĩ lē'á gō'dá kpá rĩ'á ítá ạngĩ gólĩyĩ gólâ rĩ fũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ kã vó lâ ndrē'á.'

21 Nĩngá sī, Yēsũ drĩ tã âtázó má drĩ kĩ, 'Mĩ ngá ũrũ nĩlĩ. Mã rĩ'á ânĩ jō'á jējē ró tã ámakâ pėlé gólĩyĩ â'dó 'bá ōjĩlâ lĩdĩ ró rĩ 'bá yĩ drĩ, tãlâ gólĩyĩ â'dô ró bē ōjĩlâ ámakâ ró.' "

22 Ō'bĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ iyĩ trá rĩ'á úlĩ Póolō kã 'dĩ 'bá yĩ ârĩlĩ, gō'dá gólĩyĩ ârĩ úlĩ 'dĩ 'bá yĩ ōjĩlâ lĩdĩ tāsĩ bē rĩ, gólĩyĩ drĩ ngāzó rĩ'á ôtrėlé kĩ nĩ rĩ, "Úfũ gólâ! Â'dó kō rĩ'á mbĩ ōjĩlâ gólâ lâràkô bē ĩtĩ 'dĩ drĩ rĩzó lédre-lédre ró āngó nō 'á!"

23 Ō'bĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ iyĩ trá ôtrėlé ũrũ ăwă sī. Gólĩyĩ nĩ'á ítá iyĩkã iyá bē gō'dá kpá tãpĩlĩndrĩ lôdã bē ũrũ sī ăwă sī.

24 Tã rĩ 'dĩ tāsĩ rĩ, drĩ-'bá ăjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ kã drĩ tã 'bãzó ăjú 'bũ 'bá iyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ Póolō rĩ âtrēzó lôfĩlĩ ă'dĩ-drĩ iyĩkã rĩ 'álâ. Gólâ 'bã tã kpá trá gólĩyĩ drĩ, tãlâ Póolō rĩ

cāzó ònjóró'bí sī, tãlâ gólâ òlôfô ró tã ònjí gólâ drí 'èlé ò'bí 'dī 'bá yí 'bã 'bá òtrélé àwã sī gólâ rú rí.

²⁵ Gõ'dá àjú 'bũ 'bá 'dī 'bá yí drē zãã gólâ rí òmbé'á cālê rí, gólâ drí ngāzó tã âtalé drī-'bá àjú 'bũ 'bá kâ âzâ â'dó 'bá tólâ nã drí kī nī rí, "Ítí rí, tã 'bã'bã Rómã kâ lôgá âní kô òjílã gólâ â'dó 'bá pătĩ ró Rómã kâ rí cālê cú ítí tã gólâkâ kī ãkó yã?"

²⁶ Gõ'dá drī-'bá àjú 'bũ 'bá kâ 'dī ârí úlí 'dī 'bá yí bē rí, gólâ drí gōzô ngālê nīlí drī-'bá àmbá àjú 'bũ 'bá kâ rí ngálâ, gõ'dá gólâ rí òjílí kī, "Mí nī tã ònjí gólâ àmâ drí 'è'á 'èlâ nō trá yã? Àgô gólâ nãã rí rí'á òjílã pătĩ Rómã kâ 'í. Ní lē fí àmâ drí gólâ rí cālê yã?"*

²⁷ Nīngá sī, àmbá rí 'dī drí ngāzó nīlí Póólô ngálâ gólâ rí òjílí, "Ní â'dâ drē tã má drí, nī fí rí'á òjílã pătĩ Rómã kâ 'í yã?" Gõ'dá Póólô drí tã-drī lôgōzó kī nī rí, "Àwô, mâ òjílã pătĩ Rómã kâ 'í."

²⁸ Gõ'dá nīngá sī rí, drī-'bá àmbá 'dī drí tã âtázó kī, "Mâ rí gógó nō fē àđđí àngí ì'dí má drí â'dózó òjílã Rómã kâ ró." Gõ'dá Póólô drí tã âtázó kī, "Àmâ tāsī rí, útì mâ trá òjílã Rómã kâ ró."

²⁹ Gõ'dá nīngá sī, àjú 'bũ 'bá gólīyí 'è 'bá Póólô rí cālê rí 'bá yí drí ngāzó lôwālê gólê volé ùrī drí sī, gõ'dá drī-'bá 'dī drí kpá â'dózó ùrī ró, tãlâ gólâ 'bã tã 'bã'bã trá Póólô gólâ òjílã Rómã kâ ró rí òmbézó.

Tã gólâ Póólô drí âtalé tã kī 'bá Yúdã yí kâ rí 'bá yí àndrá rí

³⁰ Drīzô àzâ rí sī rí, drī-'bá àngí 'dī lē drē zãã tã ífí gólâ òjílã Yúdã yí kâ rí 'bá yí drí tã 'bãzó yí àndrá Póólô rú rí nīlí mbîmbî. Nīngá sī, gólâ drí Póólô rí lôfōzó volé gānîmã 'àsī, gõ'dá drílâ tã 'bãzó drī-'bá àngí àngí Yúdã yí kâ rí 'bá yí drí rú ê'bélê vō tã kī kâ Yúdã yí kâ rí 'á, tãlâ tã Póólô kâ rí kílí. Gõ'dá nīngá sī, gólâ drí Póólô rí âtrōzó 'bālê âdrélê gólīyí àndrá ndrī tã lâ kílí.

23

¹ Gõ'dá nīngá sī, Póólô drí vō ndrēzó mbî òjílã gólīyí rú ê'bé 'bá tã íyíkâ kílí 'dī 'bá yí ngálâ, gõ'dá tã âtázó gólīyí drí kī nī rí, "Àmâ àdrúpì yí, tã ìsũ ámakâ vó ró rí, má nī trá kī, má rí trá ñnyákú drī nō 'á òjílã tãndí rí ró Ôvârí àndrá lôsī gólâkâ má drí 'èlé trá gólâ drí rí tāsī bũũũ âcálê ìtú àndrô nō 'á."

* **22:26 22.26** Tã 'bã'bã Rómã kâ àyê òjílã Rómã kâ kô cālê drē cú ítí ókí drē tã ònjí gólâkâ rí kô.

² Gô'dá nĩngá sĩ, ãgô ãzâ rú bê Ānānīyā gólâ ãmbá drĩ-'bá lã'bí 'ê kâ rĩ 'bá yĩ kâ drĩ tã 'bãzô ôjĩlâ âdrê 'bá ãyĩ Póôlô rĩ gãrã 'á rĩ 'bá yĩ drĩ, gólĩyĩ ôsâ ró gólâ tĩ 'á, tãlâ tã ãsũ gólĩyĩkã 'á rĩ, Póôlô ôlê trá ãyĩ nyãányã 'bãlê ôjĩlâ ãmbá ró.

³ Nĩngá sĩ, Póôlô drĩ tã âtázô kĩ, "Nĩ, tã pãtĩ rĩ, Ôvãrĩ â'dô kpá ání sã'á, nĩ rũ ôjá 'bá ró nõ, nĩ ã'dĩ rĩ'á ôzô ãbê ãkũ ãgã 'bá trá trãtãtrã gólâ gô'dá ndrũzô lã ófô sĩ mvêlê kpĩrĩ-kpĩrĩ, tãlâ ãsũ ró bê lĩfĩ drĩ 'á rĩ kãtĩ. Mĩ rĩ tólâ ámã tã kĩlĩ tã 'bã'bã gólĩyĩ Ôvãrĩ drĩ fêlê Músã drĩ rĩ 'bá yĩ sĩ, gô'dá nĩ rĩ gógó, nĩ ró áníkã tã 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ kô'dáwã, ã'dĩ nĩ drĩ tã 'bãzô ôjĩlâ drĩ ámã sãzô tĩ 'á 'dĩ ãkpãkã'dã ãlĩ ámákã drĩ ndê ãkô."

⁴ Gô'dá ôjĩlâ â'dô 'bá tólâ ãnyĩ Póôlô bê rĩ 'bá yĩ drĩ gólâ rĩ ãjĩzô kĩ nĩ rĩ, "Nĩ 'dã drĩ-'bá gólâ Ôvãrĩ drĩ 'bãlê trá ãmbá drĩ-'bá lã'bí 'ê kâ rĩ 'bá yĩ kâ ró rĩ â'dô tãsĩ yã?"

⁵ Ītĩ, Póôlô drĩ tã-drĩ lôgôzô gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Má nĩĩ kô kĩ, ãgô 'dĩ rĩ'á drĩ-'bá ãngĩ 'ĩ drĩ-'bá lã'bí 'ê kâ rĩ 'bá yĩ drĩlĩ. Rĩ'á tã ãgĩ-ãgĩ Ôvãrĩ kã 'á kĩ, 'Nĩ âtã tã kô ãnjĩ ró drĩ-'bá ôjĩlâ áníkã rĩ 'bá yĩ drĩlĩ rĩ rũ." "

⁶⁻⁸ Gô'dá Póôlô nĩ trá kĩ nĩ rĩ, tã kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ, ãrũkã 'bá yĩ rĩ'á ãyĩ Sãdúsĩ 'ĩ, gô'dá ãrũkã 'bá yĩ ãyĩkã Pãrúsĩ 'ĩ. Sãdúsĩ yĩ âtã ãyĩkã kĩ nĩ rĩ, ôjĩlâ ôlĩdrĩ kô ôdrã 'ásĩ, gô'dá mālãyĩkã ãã'dô kpá yũ'dãwã, gô'dá ôjĩlâ lĩndrĩ ãã'dô kpá yũ'dãwã. Gô'dá Pãrúsĩ yĩ lẽ ãyĩkã tã-drĩ tã 'dĩ 'bá yĩ kâ rĩ ndrĩ. Ītĩ rĩ, Póôlô drĩ ngãzô tã âtálê gólĩyĩ drĩ ngbãlã-ngbãlã kĩ, "Ámã âdrũpĩ yĩ, mã Pãrúsĩ 'ĩ, gô'dá ámã átã kpá Pãrúsĩ 'ĩ. Gô'dá ngbããngbãrũ rĩ, áã trá tã ámákã kĩ'á nõngã, tãlã má nĩ trá kĩ, ôjĩlâ gólâ drã 'bá trá rĩ â'dô lĩdrĩ'á ôdrã 'ásĩ." Gô'dá Póôlô âtã ãlĩ 'dĩ 'bá yĩ bê rĩ, gólĩyĩ â'dô 'bá Pãrúsĩ ró rĩ 'bá yĩ drĩ ngãzô ãyĩ rĩ'á lãwãlê gólĩyĩ Sãdúsĩ ró rĩ 'bá yĩ bê, tãlã tã kĩ'á nĩ rĩ ôjĩlã ãã'dô lĩdrĩ'á ôdrã 'ásĩ rĩ tãsĩ. Ītĩ rĩ, tã kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ lãfálê cãzô.

⁹ Gô'dá nĩngá sĩ, gbálálã ăwã kã gô'dá trá rôô. Gô'dá lã'bí ãmbã 'bá ãrũkã 'bá yĩ â'dô 'bá ãyĩ Pãrúsĩ ró rĩ yĩ drĩ ngãzô ãyĩ ãrũ lãwãlê ăwã sĩ Sãdúsĩ yĩ bê. Gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, "Mã ãsũ tã ãnjĩ ãzãkã kô ãgô nõ rũ. Ngãtã mālãyĩkã âtã ãlĩ nĩ gólâ drĩ ngã lãjó'bã Ôvãrĩ kã yã rĩ."

¹⁰ Nĩngá sĩ, tã kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngãzô ăwã bê. Gô'dá Pãrúsĩ yĩ drĩ rĩzô Póôlô rĩ lãsélê ãyĩ lãfálê 'ásĩ Sãdúsĩ yĩ bê. Gô'dá tã rĩ 'dĩ tãsĩ rĩ, drĩ-'bã ăjú 'bũ 'bá yĩ kã 'dĩ drĩ â'dózó ãrũ ró kĩ, áã'dô Póôlô rĩ fũ'á gólâ rĩ lãsê-lãsê 'dĩ sĩ. Ītĩ rĩ, gólâ drĩ tã 'bãzô ăjú 'bũ 'bá ãyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ ãnĩ ró ãyĩ fĩlĩ

gólíyî lăfálé 'á Póólô rî ânjolé âñizó gólâ bê ă'dí-drĭ ìyíkâ rî 'álâ.

¹¹ Gô'dá tâ 'dĭ 'bá yĭ volé drĭ lâ 'ásĭ ngăcĭ lâ 'dĭ sĭ rĭ, Kú mú Yésũ drĭ íyĭ â'dázó Póólô drĭ gô'dá tâ âtázó gólâ drĭ kĭ nĭ rĭ, "Ní ìdũ ání fĭ! Tâlâ ní pĕ úlĭ á mákâ trá ôjĭlâ drĭ Yĕrôsâlémâ 'á nŏngá. Ítí rĭ, má â'dô kpá ání 'bă'á nĭlĭ úlĭ á mákâ pĕlĕ ôjĭlâ drĭ jăřĭbă ăngĭ Rómâ kâ nă 'á tólâ."

Tā gólâ Yúdă yĭ drĭ tâ âyĭzó ômbélé ngóló 'ēzó Póólô rĭ fŭlĭ rĭ

¹² Cĭnó drĭzô lâ âzâ rĭ sĭ rĭ, ôjĭlâ Yúdă yĭ kâ ũrŭkâ 'bá yĭ drĭ rŭ è'bézó tâ âyĭlĭ Póólô rŭ. Gólíyĭ 'bă tâ trá lâtrĭtrĭ ró kĭ nĭ rĭ, yĭ ônyá ngă kô, gô'dá yĭ ũmvú ngă mvŭmvŭ kpá kô, té ôzô yĭ ĩcâ trá Póólô rĭ fŭlĭ rĭ vósĭ.

¹³ Ôjĭlâ gólíyĭ lâtrĭtrĭ 'dĭ ĭtrĭ 'bá rĭ 'bá yĭ rĭ'á kôrô nyâ 'dĭ-rĭ drĭ sĭ.

¹⁴ Gô'dá nĭngá sĭ, gólíyĭ drĭ ngăzó nĭlĭ drĭ-'bá lâ'bĭ 'ē 'bá kâ rĭ 'bá yĭ ngálâ gólíyĭ â'dó 'bá sĭsĭ-lésĭ rĭ 'bá yĭ bê tâ â'dalé gólíyĭ drĭ kĭ nĭ rĭ, "Mă 'bă tâ trá 'dó kpăkă âlô lâtrĭtrĭ ró kĭ, mă ĩcâ kô ngă âzākă nyălĕ ngă mvŭmvŭ bê té ôzô mă ũfŭ Póólô rĭ 'dĭ trá rĭ vósĭ.

¹⁵ Nĭngá sĭ 'dôvó, âní gô'dá tâ kĭ 'bá âzâ 'bá yĭ bê, nĭ jô tâ âtĭ-âtĭ drĭ-'bá âjŭ 'bŭ 'bá Rómâ kâ rĭ 'bá yĭ drĭlĭ rĭ drĭ kĭ, nĭ lĕ tâ Póólô kâ 'dĭ ĭfĭ lâ ũsŭlĭ dódó, gólâ ĩnĭjĭ drĭ Póólô rŭ sĭ ânĭlĭ âdrélĕ âní ândrá tĭ lâ ĭjĭlĭ. Ítí rĭ, mă â'dô á mákâ rŭ lăpĭ'á pávó gără drĭ 'á njăâ Póólô rĭ fŭlĭ drĕ âkpăkă'dă gólâ cá drĕ âní rŭ kô."

¹⁶ Gô'dá Póólô rĭ ádră, ĭzó lâ rĭ mvá ró rĭ drĭ tâ âyĭlĭ trá Póólô rŭ 'dĭ ârízó. Nĭngá sĭ, drĭlâ ngăzó nĭlĭ fĭlĭ ă'dí-drĭ âjŭ 'bŭ 'bá Rómâ kâ 'dĭ 'bá yĭ kâ rĭ 'álâ, nĭ'á Póólô rĭ ũsŭlĭ, tâlâ tâ âyĭlĭ trá gólâ rŭ 'dĭ âtálĕ gólâ drĭ.

¹⁷ Gô'dá ĭtĭ, Póólô ârĭ tâ rĭ 'dĭ bê rĭ, gólâ drĭ ngăzó drĭ-'bá âjŭ 'bŭ 'bá kâ âzâ zĭlĭ gô'dá tâ âtázó drĭ-'bá rĭ 'dĭ drĭ kĭ, "Ágá nŏ rĭ'á cú tâ lănjĭ-lănjĭ bê âtálĕ âmbá âní drĭlĭ rĭ drĭ. Ítí rĭ, ní trô gólâ âjĭlĭ âmbá rĭ 'dĭ ngálâ."

¹⁸ Gô'dá nĭngá sĭ, drĭ-'bá 'dĭ drĭ ágá rĭ 'dĭ drĭzó âjĭlĭ âmbá rĭ 'dĭ ngálâ gô'dá tâ âtázó âmbá rĭ 'dĭ drĭ kĭ, "Póólô gólâ 'bălĕ gănimă 'á rĭ zĭ mâ gô'dá tâ âtázó má drĭ kĭ, ágá nŏ â'dô rĭ'á cú tâ lănjĭ-lănjĭ bê âtálĕ ní drĭ. Gô'dá má âđdrĭ gólâ âjĭlĭ ní ngálâ."

¹⁹ Gô'dá âmbá rĭ 'dĭ drĭ ágá rĭ 'dĭ drĭ lâ rŭzó sĕlĕ fĭnyáwă gără drĭ ĭyĭ rĭ-wálâ gô'dá gólâ rĭ ĭjĭzó ĭnĭnĭ ró kĭ nĭ rĭ, "Ní lĕ â'dô tâ âtálĕ má drĭ yă?"

²⁰ Gô'dá ágá rĭ 'dĭ drĭ tâ lôgôzó âmbá rĭ 'dĭ drĭ kĭ, "Ôjĭlâ Yúdă yĭ kâ ũrŭkâ 'bá yĭ è'bĕ ĭyĭ rŭ trá âlô 'ē'á ání ĭjĭlĭ Póólô

rî âjólé âdrélé ãyî ândrá rû ê'bê ãyíkâ ãdrú rî 'á, tãlâ yî ãjî ró bê gólâ tã ãjî-ãjî ãrûkâ 'bá yî sî, â'dô ró bê tã gólâkâ kîzô mbîmbî.

²¹ Ítí rî, ní lē tã-drî gólîyíkâ 'dî kô. Āgô gólîyíkâ āzâ 'bá yî bê rî'á ãyî kôrô nyâ'dî-rî drî sî, gólîyî lãpî ãyî trá pávó gārā drî 'ásî Póôlô rî rûlî fûlî vólé. Gólîyî ãtrî lãtrîtrî trá kî nî rî, yî ãnyá ngá kô ngá mvûmvû bê té ôzô yî ãfû Póôlô trá rî ã'dî. Gõ'dá ngbãangbãnô rî, gólîyî rî'á tótó tã ní drî 'bã'á lôgô'á lâ rî tē'á ã'dî."

²² Gõ'dá nîngá sî, āmbá 'dî drî drî-mbílî sôzô ágá 'dî lîfî, gõ'dá tã âtázó drîlâ kî nî rî, "Ní âtâ tã kô ôjîlâ āzākâ drî kî, ní pē tã rî 'dî trá má drî." Nîngá sî, āmbá rî 'dî drî ágá rî 'dî jôzô vólé.

²³ Tólâ sî, gólâ drî drî-'bá ājú 'bû 'bá kâ yî zélé rî rî 'bá yî āzîzô ānîlî yî ngálâ. Gõ'dá gólâ drî tã âtázó gólîyî drî kî nî rî, "Nî āzî ājú 'bû 'bá āníkâ rî 'bá yî kámá-rî gõ'dá kpá nyâ'dî-nâ-drî-lâ-mûdrî ājú 'bû 'bá gólîyî rã 'bá bê ôsánî drî rî 'bá yî, gõ'dá kpá ôjîlâ gólîyî ājú bê rî 'bá yî kámá-rî 'dó rû ê'bélé vô ālô 'á â'dolé njāā ngálé nîlî Sēsārēyā 'álâ ãtú-pá nî-drî-lâ-sû ngácî nô rî kâ sî.

²⁴ Gõ'dá mî 'bã ôsánî āzâ 'bá yî kpá njāā Póôlô yî drî nîzô drî lâ 'á ãyî, tãlâ nî ãcâ ró bê gólâ rî ājîlî kúmú āngî Fêlîkâ ngálâ cú ãtî tã ãnjî ãsú ākó lãtî 'á."

²⁵ Gõ'dá nîngá sî, gólâ drî wārāgā ãgîzô jólé gólîyî bê kî nî rî,

²⁶ Mā Kālōdîyā Lîsîyā ãgî wārāgā nô nî nî kúmú āmákâ Fêlîkâ drî. Má 'ê nî-bê-yā āmbá āmbá ní drî.

²⁷ Āgô nô má drî rî'á jólâ ní ngálâ nô, gólâ rî'á āgô tîbé ôjîlâ Yúdâ yî kâ rî 'bá yî drî rûlî trá gõ'dá lélé trá fûlâ rî ã'dî. Gõ'dá má ãsû vó lâ trá kî nî rî, gólâ āâ'dô fî ôjîlâ pãtî Rómā kâ ã'dî. Bê trá ãtî rî, má drî ngázô ājú 'bû 'bá ámákâ rî 'bá yî jólé, nî'á gólâ rî āpálé ôjîlâ Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî drîgá sî.

²⁸ Nîngá sî, má lē trá tã gólâ gólîyî drî tã â'bázô gólâ rû tã lâ sî nîlî rî, má drî gólâ rî trôzô ājîlî rû ê'bê gólîyíkâ vô tã kî kâ rî 'álâ.

²⁹ Ítí rî, má ãsû trá rû ê'bê vô rî 'dî 'á kî, āâ'bã tã gólâ rû tã ãrûkâ fînyáwá tã 'bã'bã gólîyî nyāányā kâ rî tāsî. Ā'dó kô rî'á tã lãnjî-lãnjî 'î gólâ rî fûzô ngá kpálé ômbélé 'bálé gānîmā 'á.

³⁰ Gõ'dá 'dîlî vósî, ágá āzâ drî ngázô tã â'dálé má drî kî nî rî, ôjîlâ Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî āyî ãyî tã trá āgô nô rû fûlî vólé. Ítí rî, má drî gólâ rî jôzô 'wāā ní ngáá tólâ, gõ'dá má 'bã tã kpá trá gólîyî tã āyî 'bá trá gólâ rû rî 'bá yî drî nîzô

ní ngálâ, tâlâ tâ gólîyî drî â'bâlé âgô rî rú 'dĩ ngĩlî ní drî ìyî tî sî. 'Dĩ tâ má drî 'bâlé ní drî nĩlî rî ì'dî. Ī'dî 'dĩ.

³¹ Gõ'dá nĩngá sî, ăjû 'bũ 'bá tĩlĩlî 'dĩ 'bá yî drî tâ gólâ 'bâlé trá ìyî drî 'élé rî 'ézó. Gólîyî trô Póôlô trá ngácî 'dĩ sî ăjĩlî búũũ jăřĩbă Ānītĩpătrô kâ rî 'álâ.

³² Gõ'dá kăyî âzâ sî rî, ăjû 'bũ 'bá ũrũkă 'bá yî pá sî rî 'bá yî drî ngăzô gólê ìyî drî rĩ-vô 'á Yērôsălémă 'álâ. Gõ'dá gólîyî ôsănî drĩ rî 'bá yî lăvũ ìyĩkă zăă âtî 'álâ Póôlô yî bê.

³³ Gõ'dá gólîyî drî nĩzô călê Sēsăréyă 'álâ. Gõ'dá gólîyî drî wărăgă 'dĩ fêzô kúmú ăngî Fêlĩkă drî, gõ'dá Póôlô rî fêzô âyélé gólâ drĩgă.

³⁴ Nĩngá sî, kúmú ăngî Fêlĩkă drî ngăzô wărăgă rî 'dĩ zĩlî. Gõ'dá drĩlă Póôlô rî ĭjızó 'bădrĩ gólâ rî tĩzô 'álâ 'á rî tăsĩ. Nĩngá sî, Póôlô drî tâ-drĩ lógôzô drĩlă kĩ, úũtî yî Sĩlĩsĩyă 'álâ.

³⁵ Gõ'dá nĩngá sî, Fêlĩkă drî tâ âtázô gólâ drî kĩ nĩ rî, "Tăndĩ ró! Ōzô gólîyî tâ â'bă 'bá ní rú 'dĩ 'bá yî âăcă trá rî, má â'dô tâ áníkă kĩ'á trá."

Ītĩ rî, gólâ drî tâ 'băzô ăjû 'bũ 'bá íyĩkă rî 'bá yî drî Póôlô rî vó ndrêlé dódó jó ăngî âzâ kúmú Ērôdê kâ ró rî 'á.

24

Tă Póôlô drî âdrézô kúmú ăngî Fêlĩkă ândrá rî

¹ Gõ'dá kăyî nĩ vólê drĩ 'ăsĩ rî, âmbă drĩ-'bă lă'bí 'ē 'bă kâ rî 'bá yî kâ gólâ rú bê Ānăníyă rî drî ngăzô nĩlî ìyî gólîyî rî 'bă âdrélé sîsî-lésî ró rî 'bá yî bê Sēsăréyă 'álâ, 'dĩ âgô âzâ rú bê Tērătólô gólâ tâ lôpê 'bá ró tâ kĩ 'bá drî rî nĩ kpá kpăă Ānăníyă yî bê. Gõ'dá nĩngá sî, gólîyî că bê Sēsăréyă 'álâ rî, gólîyî drî nĩzô kúmú ăngî Fêlĩkă ngálâ tâ âŋôlê gólâ ândrá Póôlô rú.

² Ītĩ rî, kúmú Fêlĩkă drî Póôlô rî âzızô ânĩlî âdrélé ìyî ândrá. Nĩngá sî, Póôlô drî ânĩzô âdrélé ôzô 'bâlé trá 'dĩ kătĩ. Gõ'dá nĩngá sî, Tērătólô drî ngăzô tâ Yúdă yî kâ ngĩlî Fêlĩkă ândrá kĩ nĩ rî, "Kúmú ăngî âmákă, nĩ trá ĭ'dĩ drĩ-ăcê bê 'bădrĩ âmákă nŏ drĩlî tâ nĩnĩ bê rŏô. Gõ'dá ní 'ē tâ tăndĩ kpá trá dũũ 'bădrĩ âmákă 'á. Nĩ 'bă ôjĩlă âmákă trá rĩlî tâ ă'dî sî ndrô âmbă sî.

³ Tălâ tâ rî 'dĩ 'bá yî tăsĩ rî, âmă rĩ'á âyĩkô âmbă bê kũmũ áníkă tăsĩ. Gõ'dá ĩtĩ rî, mă lũyî nĩ âwô-ĩtĩ 'ē'ē sî ădũkũ âkô.

⁴ Bê trá ĩtĩ rî, má lēē kô ĭtũ-pă áníkă 'bâlé nĩlî tăkô ĩtĩ, gõ'dá má lŏ'bă rú'bă ní drî úlî âmákă kútúwă nŏ 'bá yî ârĩlî.

⁵ Mă ũsũ trá nŏngă ôjĩlă âmákă rî 'bá yî bê kĩ, âgô Póôlô nŏ rĩ'á âgô gólâ lăŋô âsé 'bá rî ĭ'dĩ. Gólâ 'bă ôjĩlă âmákă Yúdă yî kâ ngălê ômbă ró mŭřĩ Rŏmă kâ rú vŏ 'ăsĩ ndrĩ.

Gólâ kpá ì'dí rĩ'á drĩ-'bá 'ì òjílâ ãmâ drí zĩlĩ " 'òjílâ Nāzārētā kâ rĩ 'bá yĩ" * drí rĩ.

6-7 Gólâ ùjũ kpá trá jó ángí Ôvârí kâ Yērōsālēmā 'álâ rĩ ìzālê, gô'dá mã rû gólâ cú ãkpākā'dā drē gólâ 'é tã rĩ 'dĩ kô.*

8 Òzō ánì nyãányã ìjĩ tã ìjĩ nĩ gólâ tĩ rĩ, ní â'dô tã gólĩyĩ ãmâ drí âtalé gólâ rú ní drí nō 'bá yĩ ùsú'á ndrĩ 'dó tã pătĩ-pătĩ ró."

9 Gô'dá nĩngá sĩ, Tērātólō ndē ùlĩ íyíkâ rĩ'á âtalâ rĩ 'bá yĩ bē rĩ, Yúdā yĩ āzā 'bá yĩ drĩ tã ālôlâ rālê Póólō rú 'dĩ 'bá yĩ âtázó kĩ, rĩ'á tã mbĩ 'ì.

10 Nĩngá sĩ, Fēlĩkâ drĩ ngāzō tã â'dalé Póólō drĩ ngālê ùrũ tã ngĩlĩ. Ítĩ rĩ, Póólō drĩ ngāzō âdrélê ùrũ gô'dá tã âtalé kĩ, "Kúmú ãmákâ ró rĩ, má nĩ trá kĩ nĩ rĩ, nĩ trá rĩ'á tã kĩ 'bá 'ì òjílâ ãmákâ rĩ 'bá yĩ drĩlĩ ndrô ãmbá sĩ. Bē trá ítĩ rĩ, mã rĩ'á āyĩkō ró tã ámákâ rĩ ngĩlĩ trạ ní drĩ sĩrú-sĩrú.

11 Òzō ní ìjĩ òjílâ āzā 'bá yĩ tĩ rĩ, ní â'dô ùsú'á lâ cú ítĩ lāngō ākó kĩ, lậvũ trá cé kậyĩ mùdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ ì'dĩ mã drĩ nĩzō Ôvârĩ rĩ ìnjĩlĩ Yērōsālēmā 'á tólâ rĩ.

12 Gô'dá òjílâ gólĩyĩ tã ângō 'bá mã rú 'dĩ 'bá yĩ ùsú mã kô tĩ ânyá'á tã 'bã'bã gólĩyĩkâ rú òjílâ bē jó ángí Ôvârĩ kâ rĩ 'á. Gólĩyĩ ùsú mã kpá kô tã sô'á òjílâ 'á, tãlâ gólĩyĩ òngâ ró bē òmbâ ró jó tã Ôvârĩ kâ ârĩ kâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ jặrặbặ 'dĩ 'á.

13 Gólĩyĩ rĩ'á cú ítĩ tã āzākā ākó â'dalé ní drĩ kĩ, tã gólĩyĩ drĩ ângōlê mã rú rĩ rĩ'á ìyĩ tã pătĩ-pătĩ 'ì.

14 "Tã pătĩ rĩ ì'dĩ rĩ'á nō, mã ìnjĩ Ôvârĩ gólâ ãmâ á'bịyặ yĩ Yúdā yĩ ró rĩ 'bá yĩ drĩ kpá rĩ'á ìnjĩlâ rĩ ì'dĩ, lặtặ gólâ Yēsũ kâ rĩ vó ró. Ítĩ ró rĩ, òjílâ 'dĩ 'bá yĩ âtã ìyĩ kĩ, ãâ'dô rĩ'á ányã ró. Gô'dá mã lē tã trá ùlĩ gólĩyĩ ndrĩ ìgĩlĩ trá búkũ gólĩyĩ tã 'bã'bã Ôvârĩ kâ bē yĩ 'á rĩ 'bá yĩ 'á gô'dá kpá búkũ tã ângũ 'bá gólâkâ rĩ 'bá yĩ kâ 'á.

15 Gô'dá mã kpá rĩ'á lặlặ 'bã'bã bē Ôvârĩ drĩ kĩ, pătĩ gólâ â'dô òjílâ ndrĩ tã tãndĩ 'bá gô'dá kpá ònjĩ rĩ 'bá yĩ bē lĩdrĩ'á òdrã 'ásĩ. Gô'dá òjílâ Yúdā yĩ kâ nō 'bá yĩ kpá rĩ'á ìyĩ lặlặ 'bã'bã bē gólâ drĩ tã 'dĩ tã sĩ.

16 Gô'dá tãlâ tã 'dĩ tã sĩ rĩ, mã rĩ'á kárâ rũ cē'á rōō, ã'dô ró bē rĩzō òjílâ tã mbĩ 'bá ró Ôvârĩ ândrá gô'dá kpá òjílâ ândrá.

17 "Mã rĩ bē trá vō āzā 'bá yĩ 'ásĩ ndrô dũũ sĩ rĩ, mã drĩ ngāzō gólê tólâ Yērōsālēmā 'álâ âđặ âtrólê òjílâ ãmákâ Yúdā

* **24:5 24.5** Òjílâ Yúdā yĩ kâ zị tã lē 'bá rĩ 'bá yĩ òjílâ Nāzārētā kâ rĩ 'bá yĩ, tãlâ gólĩyĩ lē tã trá Yēsũ Nāzārētā lē 'bá ró rĩ 'á. * **24:6-7 24.6-7** Tã 'Ê'ê 21.27-29 â'dô tã ìsũ Yúdā yĩ kâ â'dá'á.

yí kâ gólìyî ìzā ró rî yî drí, gō'dá kpá ngá fěfě ró fělé Òvârí drí jó ǎngí gólâkâ 'á.

18 Gō'dá má drí rîrî lā'bí 'díyî â'dâ kâ â'dólé ngbángbá Òvârí rî lîfî drí 'á rî 'èrē 'á jó ǎngí Òvârí kâ 'dī 'á rî, òjílā 'dī 'bá yî ùrûkâ lâ yî ùsû ìyî mâ trá tólâ. Gō'dá 'dī rî'á, òjílā tîlîlî è'bē rû drē bē kô má rú rî, gō'dá òmbā drē kpá yû'dawá.

19 Gō'dá Yúdā yî ùrûkâ 'bá yî Ásíyā lésî rî 'bá yî bē rî'á Yērōsālēmā 'á tólâ. Gō'dá gólìyî nyāányā âtâ tâ nî má rú. Òzō gólìyî òlê trá ícícíyá 'élé má rú tâlâ òófě ró lāṅō bē má drí rî, 'dōvó gólìyî āānî ìyî nòlê ícícíyá 'élé má rú ní ândrá.

20 Òjílā nò 'bá yî gólìyî ānî 'bá kpá trá nōngá nō, 'dōvó gólìyî āâtâ ní drí ngâtá gólìyî nî tâ ònjí āzākâ trá gólìyî drí ùsúlî trá tâ ámakâ kílî rû è'bē gólìyî nyāányā kâ rî tú rî.

21 Gō'dá rû è'bē rî 'dī 'á rî, tâ ālô gólìyî drí ùsúlî má rú rî rî'á úlî gólìyî má drí âtálê trá kî'á nî rî, 'Mî rî tâ ámakâ kílî āndrô nò, tâlâ má lē tâ trá kî, òjílā gólìyî ôdrā 'bá trá rî 'bá yî āâ'dô lîdrí'á ìyî ôdrā 'ásî' rî drí rî ì'dî. Nî ìsû tâ kî, úlî má drí âtálê tâ ámakâ â'dalé ngbálî-ngbálî tâ kî 'bá 'dī 'bá yî ândrá rî rî'á ònjí ró yā? Úlî ámakâ ādûkû lâ ì'dî 'dî."

22 Gō'dá Félíkâ nî tâ trá tândí ró tâ ìmbâ lâtî Yésû kâ rî tāsî. Ítî rî, gólâ drí rû è'bē 'dī ndēzó cú ítî tâ gólâ ǎṅólê Póólô rú 'dī kî ākó. Gólâ kî nî rî, "Lîsíyā drî-'bá ǎngí ǎjú 'bû 'bá kâ 'dī òtîrî áká rî, má â'dô tâ 'dî kî'á trá."

23 Nîngá sî, gólâ drí tâ 'bāzó drî-'bá ǎjú 'bû 'bá kâ āzâ drí kî nî rî, "Nî ndrê Póólô rî vó gānîmâ 'á, gō'dá gólâ òrî drî-báláyî ró. Gō'dá nî âyê òjílā kpá ngá â'dó 'bá bē rî 'bá yî ǎjílî gólâ drí."

24 Gō'dá kâyî fînyáwá volé drî 'ásî, Félíkâ yî òkó lâ Dōrōsílā òjílā Yúdā kâ ró rî bē drí tâ jōzó ìyî, Póólô āānî ró gānîmâ lésî tâ âtálê ìyî bē. Nîngá sî, Póólô áká bē rî, Félíkâ yî drí úlî Póólô kâ tâ lèlê Yésû Krístô 'á 'dī tāsî rî ârízó.

25 Tólâ sî, Póólô drí kpá tâ âtázó rîrî tândí gólâ sū 'bá Òvârí rú rî tāsî gō'dá 'díyî nyāányā âtû-âtû gō'dá kâyî Yésû kâ 'ézó ǎṅólê tâ òjílā ndrî kâ kílî rî tāsî. Félíkâ ârílî bē tâ kî'á nî, Òvârí â'dô rîrî òjílā kâ kî'á rî, gólâ drí â'dózó ùrî ró rōô. Ítî rî, gólâ drí tâ âtázó Póólô drí kî, "Ní gō drē tākō volé. Má â'dô ání ǎzî'á trá ânîlî má ngálâ ó'dí òzō má ùsû ìtû-pá tândí trá rî."

26 Úlî Póólô kâ 'dī 'bā Félíkâ trá â'dólê ùrî ró, kpálê rî, Félíkâ lē kpá rōô Póólô drí ìyî lîfî gílî ǎdî sî. Tâ rî 'dī tāsî, gólâ rî trá kárâ Póólô rî ǎzîlî ânîlî yî ngálâ. Gō'dá gólìyî drí rîzó úlî âtálê Póólô bē.

²⁷ Gõ'dá ndrô rĩ vólé drĩ 'ásĩ, òjílã àzâ rú lâ Põrõsíyã Fésitõ rĩ 'bãzó kúmú ạngĩ ró òjílã Yúdã yĩ kâ drĩlĩ Fêlĩkã rĩ vò 'á. Gõ'dá Fêlĩkã kpálé trá 'è'á nĩlĩ vólé rĩ, gólã ìnjĩ Póòlõ kò'dáwá gặnimặ 'ásĩ, tãlã gólã lẹ ìyĩ tã ùsù ró bẹ òjílã Yúdã yĩ kâ rú.

25

Tã Póòlõ drĩ âdrézó kúmú ạngĩ Fésitõ ândrá rĩ

¹ Kậyĩ nâ Fésitõ drĩ âcázó trá 'bãdrĩ 'dĩ 'á rĩ vòsĩ, drĩlã ngázó Sēsāréyã 'ásĩ nĩlĩ Yērōsālēmā 'álã.

² Gõ'dá Yērōsālēmā 'álã rĩ, drĩ-'bá ạngĩ lã'bí 'è 'bá kâ rĩ 'bá yĩ gõ'dá kpá drĩ-'bá Yúdã yĩ kâ àzâ 'bá yĩ bẹ drĩ ngázó nĩlĩ ìyĩ kúmú Fésitõ ngálã, nĩ'á tã âtálé gólã drĩ tã gólĩyĩ drĩ â'bálé trá Póòlõ rú 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ.

³ Gólĩyĩ ìjĩ kúmú Fésitõ trá tã ìyĩkâ rĩ lẹlé cé ì'dĩ, gólã àâjô ró Póòlõ ànĩlĩ Yērōsālēmā 'álã. Gólĩyĩ âtã tã 'dĩ ìtĩ, tãlã gólĩyĩ àyĩ tã trá Póòlõ rĩ fũzó lặtĩ drĩ nĩrĩ Yērōsālēmā 'álã rĩ 'á.

⁴ Gõ'dá kúmú Fésitõ drĩ tã âtázó gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Lómígówá ámakâ rĩ 'bá yĩ rĩ'á Póòlõ rĩ lôkĩ'á gặnimặ 'á Sēsāréyã 'álã. Gõ'dá áamá nyáányã lẹ trá gólé vólé tólã ngbāngbānõ.

⁵ Òzõ gólã ò'è tã ònjĩ trá rĩ, 'dõvó drĩ-'bá ànĩkâ rĩ 'bá yĩ àanĩ íciciyá 'èlé gólã rú tólã."

⁶ Ìtĩ rĩ, kúmú Fésitõ drĩ rĩzó tólã cālẹ òzõ kậyĩ nị-drĩ-lã-nâ, ngátã kpá mùdrĩ kâtĩ. Vó lâ sĩ, drĩlã ngázó gólé Sēsāréyã 'álã. Gõ'dá drĩzõ àzâ rĩ sĩ, gólã drĩ rĩzó vò tã kĩ kâ rĩ 'á, gõ'dá drĩlã vòrã jòzó Póòlõ vò ànĩlĩ yĩ ngálã.

⁷ Gõ'dá nĩngá sĩ, Póòlõ âcâ bẹ vò tã kĩ kâ 'dĩ 'á rĩ, drĩ-'bá Yúdã yĩ kâ gólĩyĩ ànĩ 'bá Yērōsālēmā lésĩ rĩ 'bá yĩ drĩ ngázó ìyĩ âdrélẹ gbāã gólã rú sĩ, gõ'dá rĩ'á ìyĩ tã ònjĩ-ònjĩ âtálé tã gólã drĩ 'èlé rĩ rú. Gõ'dá gólĩyĩ ícá kò ùlĩ ìyĩkâ Póòlõ rú rĩ 'bá yĩ 'bálẹ á'dólẹ pặtặ mbịmbị ró.

⁸ Ìtĩ rĩ, Póòlõ drĩ ngázó tã ìyĩkâ rĩ 'bá yĩ ngĩlĩ kĩ nĩ rĩ, "Má ìnjĩ tã 'bã'bã gólĩyĩ Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ trá cú ìtĩ tã ònjĩ àzākã àkó. Má ìzāá jó Òvārĩ kâ kò'dáwá, gõ'dá má âtã tã ònjĩ kpá kò'dáwá kúmú ạngĩ Rómã kâ rú."

⁹ Gõ'dá kúmú Fésitõ lẹ òjílã Yúdã yĩ kâ 'bálẹ á'dólẹ àyĩkõ ró yĩ drĩgá sĩ. Ì'dĩ gólã drĩ tã lògõzó Póòlõ drĩ kĩ, "Nĩ lẹ tã-drĩ trá ngázó nĩlĩ Yērōsālēmā 'álã, tãlã má drĩ tã ànĩ tāsĩ rĩ kĩzó bẹ tólã yã?"

¹⁰ Gõ'dá nĩngá sĩ, Póòlõ drĩ tã-drĩ lògõzó kĩ nĩ rĩ, "Vò nò nōngá rĩ'á vò tã kĩ kâ kúmú ạngĩ Rómã kâ rĩ kâ ì'dĩ, gõ'dá mả rĩ'á òjílã Rómã kâ 'ì. Nõõ rĩ'á vò mbị tĩbẹ tã ámakâ kĩzó

rî i'dî. Má 'é tã âzākā ònjí lâ ró òjílā Yúdā yí kâ rú kô, òzō ní drí nǎrǎ lâ trá rí tí.

¹¹ Tí òzō má ò'è tã âzā 'bá yí trá ònjí ró áamá fūzō tã lâ 'á rí, má ìjì nǎ kô áamá pālè òdrā rí 'dì 'ásí. Gõ'dá tã gólíyí òjílā nò 'bá yí drí tã àtrōzō à'bālè má rú tã lâ sǎ nò, òzō ní òndrè tã gólíyíkā 'dì ònjō ró rí, 'dīl à'dó kô rǎ'á tã mbí ró áamá trōzō fèlè volé gólíyí drígá. Má lô'bā rú'bá ní drí, kúmú ạngí Rómā kâ òkí tã ámakā nǎ."

¹² Gõ'dá nǎngá sǎ, kúmú Fésitō drí ngāzō nǎlǎ tã 'dì ífí lâ òjálè òjílā íyíkā gólíyí tã lôgō 'bá ró yí drí rí 'bá yí bē. Ítí rí, drílā tã lôgōzō Póölō drí kǎ, "À'dó kô ònjí ró. Ní lô'bā rú'bá trá àmbá, kúmú ạngí ámakā Rómā 'álá rí àārí ró tã áníkā 'dǎ rí, ítí rí, ní à'dô nǎ'á gólā ngáá tólā."

Tã gólā kúmú Fésitō yí drí tã Póölō kâ àtázō kúmú ạngí

Āgārípā bē rí

¹³ Kàyì fínyáwá vósí, kúmú ạngí Āgārípā* drí nǎzō Sēsāréyā 'álá ízō lâ Bērēnísí bē, nǎ'á kúmú Fésitō rí lậgúlí kúmú ó'dí ró.

¹⁴ Gõ'dá gólíyí rílí bē tólā gbíyá àcê rí, Fésitō drí tã Póölō kâ ngǎzō Āgārípā drí kǎ nǎ rí, "Òjílā âzā drē zāā bē rǎ'á nōngá, gólā Félíkā drí 'bālè gǎnǎmǎ 'á àkù ró nǎ sǎ rí.

¹⁵ Mǎ nǎlǎ bē Yērōsālēmā 'álá rí, drǎ-'bá gólíyí lǎ'bí 'è 'bá kâ rí 'bá yí gõ'dá sísí lé 'bá Yúdā yí kâ rí 'bá yí 'bā ìyí tã trá má àndrá gólā rú. Gõ'dá ítí rí, gólíyí ìjì mǎ trá tã gólākā kílí, tǎlā à'dô ró bē gólā rí fūzō volé.

¹⁶ Gõ'dá má lôgō tã gólíyí drí kǎ nǎ rí, rǎ'á lǎ'bí áamá òjílā Rómā kâ rí 'bá yí kâ i'dí, sísí òjílā zǎlǎ àdrélé kúmú àndrá gólíyí tã 'bā 'bá gólā rú rí 'bá yí bē, tǎlā gólā òngí ró bē tã íyíkā cú íyí tǎ sǎ. Gõ'dá ítí rí, má fēé òjílā kô gólíyí tã 'bā 'bá trá gólā rú rí 'bá yí drígá drē cú ítí má ndēé tã rí 'dǎ kô.

¹⁷ "À'dolé bē trá ítí rí, mǎ àcê bē nōngá gólíyí tã 'bā 'bá àgō 'dǎ rú 'dǎ 'bá yí bē rí, mǎ njāā kô. Drǎzō âzā rí sǎ rí, má drí kôrô ngāzō nǎlǎ rílí vō tã kǎ kâ rí 'álá, gōzō tã 'bālè àgō 'dǎ àtrōzō àjílí àdrélé má àndrá.

¹⁸ Má ìsū ámakā kǎ, òjílā gólíyí tã 'bā 'bá gólā rú 'dǎ 'bá yí àà'dô ìyí tã 'bā'á kǎ, gólā òrǎ trá tã ònjí 'èlè. Gõ'dá 'dǎ gólíyí 'é kô.

¹⁹ 'Dǎ vō lâ 'á rí, gólíyí ànyā tǎ cé gólā rú, tǎlā tã ùrùkà gólíyíkā Ôvārí ìyíkā rí ìnjǎ kâ rí tāsí gõ'dá kpá Yēsū àgō àzákólā 'dǎ ró rí tāsí. Yēsū rí 'dǎ drā trá àkù ró, gõ'dá àgō Póölō 'dǎ à'bā tã kǎ nǎ rí, gólā òlǎdrǎ trá gõ'dá àà'dô bē rǎ'á lédre-lédre ró.

* 25:13 25.13 *Āgārípā* Nōō rǎ'á kúmú Ērōdē rí ózōwá rí mvá i'dí.

²⁰ Gõ'dá mã nñĩ tã mbĩ ùsúlĩ tã Póôlô kã 'dĩ tãĩ rĩ kô. Ítĩ rĩ, mã drĩ Póôlô rĩ ìjízó ngátá gólâ â'dô ícá'á tã lèlé nĩzô Yērōsālēmā 'álâ mã drĩ tã gólâkã kīzô bê yã rĩ.

²¹ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, gólâ drĩ ngázó rú'bã lô'bálé kĩ, mã ñcã trá íyĩ vó ndrèlé búúú mã ñcã ró bê íyĩ jòlé Rómã 'álâ kúmú ạngĩ âmákã drĩ tólâ tã íyíkã kílĩ. Nĩngá sĩ, mã drĩ tã 'bázó lómígówá yĩ drĩ gólâ rĩ lôkílĩ nongá búúú ôzô ñcã trá mã drĩ gólâ rĩ jôzô kúmú âmákã ạngĩ ró 'dĩ ngálâ rĩ."

²² Gõ'dá nĩngá sĩ, Āgārípã drĩ tã âtázó kĩ, "Ámã nyãányã lè kpá tã ãgô 'dĩ kã árílĩ."

Gõ'dá Fēsītō drĩ tã-drĩ lôgōzô drílâ kĩ, "Nĩ â'dô úlĩ gólâkã árĩ'á trá ãdrũ."

Tã gólâ Póôlô rĩ âtrōzô ájílĩ kúmú ạngĩ Āgārípã ândrá

tālâ tã gólâkã árízó bê rĩ

²³ Gõ'dá kâyĩ âzã sĩ rĩ, kúmú ạngĩ Āgārípã yĩ Bērēnīsĩ bê drĩ ânĩzô ìyĩ âcálé filĩ ôjílâ âmbâ-âmbâ ró jó ạngĩ rũ ê'bê kã rĩ 'á. Ôjílâ dũu gólĩyĩ âdré 'bã ndrĩ pávô gārã 'ásĩ rĩ 'bã yĩ drĩ gólĩyĩ lậgúzô tãndĩ ró kôrô. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ fĩzô jó rũ ê'bê kã 'dĩ 'á drĩ-'bã ậjũ 'bũ 'bã drĩlĩ rĩ 'bã yĩ bê, gõ'dá kpá ôjílâ jārĩbã 'dĩ kã lậnjĩ 'bã lậnjĩ rĩ 'bã yĩ bê. Nĩngá sĩ, Fēsītō drĩ tã 'bázó Póôlô rĩ âtrōzô ájílĩ âdrélé ìyĩ ândrá.

²⁴ Nĩngá sĩ, kúmú Fēsītō drĩ tã âtázó kĩ nĩ rĩ, "Kúmú ạngĩ Āgārípã gõ'dá kpá ânĩ gólĩyĩ rũ ê'bê 'bã trá âmá bê nongá nũ 'bã yĩ, nĩ ndrê drê vō ãgô nũ ngálâ. Gólâ ì'dĩ rĩ'á ãgô ôjílâ ndrĩ Yúdã yĩ kã Yērōsālēmā 'álâ gõ'dá kpá nongá nũ 'bã yĩ drĩ rĩ'á ícícíyã 'èlé rũ lâ rĩ ì'dĩ. Gõ'dá gólĩyĩ rĩ trá ôtrélé tã âtâ-âtâ bê mã drĩ kĩ nĩ rĩ, mã ùfũ gólâ vólé.

²⁵ Gõ'dá tã gólâkã tãĩ rĩ, âmã nyãányã ùsú tã âzākã gólâ drĩ 'èlé trá ònjĩ ró, gólâ rĩ 'bã 'bã â'dólé fũlĩ fũfũ tã lâ sĩ rĩ kô. Gõ'dá nĩngá sĩ, Póôlô lô'bã rú'bã trá tã ìjílĩ kĩ, kúmú ạngĩ âmákã Rómã 'álâ rĩ ââ'dô tã íyíkã rĩ kĩ'á nĩ. Ítĩ rĩ, mã ãsũ tã trá gólâ rĩ jôzô Rómã 'á tólâ.

²⁶ Gõ'dá mã nñĩ úlĩ gólĩyĩ mã drĩ 'ê'á ìgĩlâ wárãgã 'á jòlé kúmú ạngĩ nã drĩ gólâ rĩ tãĩ rĩ drê kô. Gõ'dá bê ítĩ rĩ, mã âtrô gólâ trá ândrô nongá ânĩ ôjílâ ândrá gõ'dá ngĩngĩ lâ nĩ kúmú Āgārípã ândrá, tãlâ mã ndrê ró tã gólâkã bê kpākã ãlô. Nĩngá sĩ rĩ, mã â'dô ícá'á cú tã ùrũkã 'bã yĩ ùsúlĩ gólâ rĩ tãĩ ìgĩlĩ wárãgã 'á kúmú ạngĩ nã drĩ,

²⁷ tãlâ mã nĩ trá kĩ, â'dó kô rĩ'á dó ôjílâ gặnĩmặ 'á rĩ jôzô kúmú ạngĩ drĩ Rómã 'álâ cú ítĩ tã ònjĩ gólâkã rĩ 'bã yĩ ngĩ ãkô."

26

Tã Póólō drí úlí íyí nyǎányâ kâ âtázó kúmú ǎngí Āgārípā ándrá rí

¹ Gô'dá nǐngá sǐ, kúmú ǎngí Āgārípā drí Póólō rí âyézo úlí yí ngá lésí rí 'bá yí âtálé. Nǐngá sǐ, Póólō drí ngǎzo íyí drí ǐngálé úrú, gô'dá ngǎzo tã íyíkâ rí 'bá yí ngílí kǐ nǐ rí,

² “Kúmú Āgārípā, mâ rǐ'á âyĩkô ró ǎmbá ǎndrô nô, tǎlâ trá rǐ'á ní ǎndrá ǐ'dí má drí ǐcázó tã gólâ Yúdâ yí kâ lô'bǎlé trá má rú nô ngílí.

³ Mâ rǐ'á âyĩkô ró ngĩngí lâ tã ámakâ nô ngílí ní drí kúmú, tǎlâ ní rǐ'á ôjílâ gólâ lâ'bí Yúdâ yí kâ nǐ 'bá ndrǐ gô'dá kpá tã gólíyí ǎmâ drí tã-drí lēzo tã lâ sǐ kô ǎmâ lâfálé 'ásí rí 'bá yí bê. Bê trá ǐtí rí, má lô'bâ rú'bâ ní drí úlí ámakâ nô 'bá yí ǎrílí mǎnísí dódó.

⁴ “Ôjílâ Yúdâ yí kâ ndrǐ nǐ íyí rǐrǐ tǎndí ámakâ rí 'bá yí trá ndrǐ ôjílâ ǎmâ nyǎányâ kâ Yúdâ yí ró rí 'bá yí lâfálé kó 'dĩmvǎ 'ásí, sísí lâ rǐ'á 'bǎdrǐ ǎmâ nyǎányâ kâ rí 'á, gô'dá kpá Yērôsǎlémâ 'álâ.

⁵ Ôzo gólíyí ôlê trá tã mbĩmbĩ rí âtálé ǐ'dí ǎmâ tǎsǐ rí, gólíyí â'dô âtá'á lâ kǐ nǐ rí, yǐ nǐ trá kǐ, má rí trá rílí Pǎrúsǐ tǎndí ró. Â'dô Pǎrúsǐ yí kâ rí vó ró rí, má rí trá ûjũlí kára rôo rǐ'á tã 'bǎ'bâ gólíyí Ôvǎrí kâ rí 'bá yí 'bǎlé 'élé ndrǐ kôro ôjílâ ǎza 'bá yí drǐ sǐ.

⁶ Bê trá ǐtí rí, má drí lǐfí 'bǎzo tã kǐ'á nǐ rí, Ôvǎrí ǎâ'dô ôjílâ 'ê'á lǐdrílí ôdrǎ 'ásí ôzo gólâ drí âtálé trá ǎkú ró ǎkú ró nǎ 'bá yí sǐ, ǎmâ ǎ'bíyâ yí drí rí kátí rí drǐ. Gô'dá ngbǎangbânô rí, ǎâtrô mâ ǎdrélé ní ǎndrá ǎndrô nô rí tã lǐdrí-lǐdrí rí gógó 'dĩ kâ tǎsǐ.

⁷ Gô'dá ôjílâ Yúdâ yí kâ 'bǎsúrú mûdrí-drí-lâ-ngâ-rǐ rí 'bá yí ndrǐ ûjũ íyí Ôvǎrí rí ǐnjĩlĩ kâyí vósí cé, ǎ'dô ró bê íyí drí ǐcázó Ôvǎrí rí ndrélê ôjílâ lǐdrírí 'á ǐzátú. Gólíyí 'bǎ lǐfí drí lâ kǐ, pǎtǐ Ôvǎrí â'dô ôjílâ 'ê'á lǐdrílí ôdrǎ 'ásí. Gô'dá ngbǎangbânô, Yúdâ yí 'dĩ 'bá yí nyǎányâ lâ rǐ'á íyí ǎlólâ gólíyí tã âtá 'bá má rú tǎlâ tã lēlê ámakâ tã 'dĩ 'á rí tǎsǐ rí yí ǐ'dĩ.

⁸ ǎnǐ ôjílâ ndrǐ, nǐ rí tã ǐsũlí kǐ, Ôvǎrí ǎâ'dô rǐ'á cú ǐtí mbârâkâ ǎkó ôjílâ lǐdrízó ôdrǎ 'ásí rí ǎ'dô tǎsǐ yǎ?

⁹ “Mâ rí gógó nyǎányâ lâ kpá ǐsũ tã trá sísí nǎ sǐ kǐ, rǐ'á tã mbĩ 'í má drí rǐzo ôjílâ gólíyí tã lē 'bá trá Yésũ Nǎzǎrétâ kâ rí 'á rí 'bá yí ǐkpókpolólê.

¹⁰ Nǐngá sǐ, mâ ǐkpókpolô ôjílâ 'dĩ 'bá yí trá Yērôsǎlémâ 'álâ. Drí-'bá lâ'bí 'ê 'bá kâ rí 'bá yí drí drí-ǎcê fēzo má drí tã lē 'bá dũu Yésũ 'á rí 'bá yí úrúzo ômbélé 'bǎlé gǎnĩmâ 'á.

Ōzō gō'dá óókî tã gólīyíkâ trá kî, gólīyî òdrā rî, má drí kpá tã-drî lēzó tã rî 'dî 'á.

11 Má rî trá kạyî vósî kára rî'á lānō fēlé gólīyî drí jó gólīyî drí rīzó tã Ôvârî kâ ârīlî rî 'ásî ndrî, â'dô ró bê gólīyî 'bālê tã lēlé īyíkâ Yēsū 'á rî gālê dó. Má trá òmbā ró rōô gólīyî bê. Ítí rî, òmbā ámakâ 'bā má trá nīlî jārībā ātrā āzā 'bá yî 'ásî nī'á gólīyî ūrú bê.

12 “Gō'dá tālā tã 'dî tāsî rî, drî-'bá lā'bî 'ē 'bá kâ rî 'bá yî drí drî-ācê fēzó má drí wárāgā bê nīzó tã ālōlā 'dî 'bá yî 'ēlé gólīyî tã lē 'bá ró rî 'bá yî drí kpá Dāmāsékê 'álā.

13 Ōô kúmú Āgārípā, mâ bê drē rî'á nī'á lātî drî sî Dāmāsékê 'álā rî, ítú gbílî-gbílî sî, má drí vō ī'ī-ī'ī ndrēzó lāgû-lāgû ró kāngbê-kāngbê kôrô ítú drî sî. Íwā vō 'būū lēsî gō'dá vō ī'īlî āmā gārā 'ásî gbāā òjīlā má bê rî 'bá yî bê.

14 Gō'dá tālā ngá ī'ī 'dî tāsî rî, āmā drí ngāzó ndrî lô'délé ĩnyákú drî. Nīngá sî rî, má drí gbórókô ârízó úlî átá'á má drí tî āmakâ Yúdā yî kâ sî kî nī rî, 'Sóolō, Sóolō, ní rî lānō fēlé má drí â'dô tāsî yā? Ōzō ní ũ'bū ājú má bê rî, ní rî 'dî lānō sō'á ākpā ánî ífifí rú!'

15 “Nīngá sî, má drí tã lōgōzó drílā kî nī rî, 'Kúmú, ní â'dî ī'dî yā?'

“Gō'dá ítí rî, gbórókô rî 'dî drí tã kōzó má tî kî, 'Mā Yēsū gólā ní drí rīzó lānō fēlé drílā rî ī'dî.

16 Gō'dá ní ngā ūrú. Má â'dā mâ trá ní drí āndrō ánî 'bālê â'dólê lājó'á ámakâ ró. 'Dōvó ní 'dê nīlî tã gólā ní drí ndrēlé trá āmā tāsî āndrō nô nô pēlé òjīlā drí gō'dá kpá tã gólā má drí 'ē'á â'dálā ní drí ĩzátú rî.

17 Má â'dô ánî pā'á òjīlā ánî nyāányā Yúdā yî kâ drīgá sî gō'dá kpá òjīlā lídî āzā 'bá yî bê. Má jô ní gólīyî ngálā

18 gólīyî 'bālê tã nīlî āmā tāsî. Gō'dá ní â'dô gólīyî 'bā'á rú jālê āfōlé ĩnīríkúwā Sātānā kâ rî 'ásî ānīlî vō ī'ī-ī'ī Ôvârî kâ rî 'á, tālā gólīyî 'bālê tã lēlé má 'á. Ítí rî, Ôvârî â'dô gólīyî āyé'á tã ònjí gólīyíkâ rî 'bá yî 'ásî. Gō'dá gólā â'dô gólīyî 'bā'á â'dólê òjīlā gólīyî gólā drí zīlî trá yî drí rî 'bá yî lāfálê.'

19 “Kúmú Āgārípā, gbórókô gólā â'ú 'bá 'būū lēsî rî, má ârî fí úlî 'dî 'bá yî trá 'ēlé dódó.

20 Má nī trá úlî Ôvârî kâ pēlé sīsî Dāmāsékê 'álā, gō'dá Yērōsālēmā 'álā, gō'dá kpá 'bādrî ndrî Yúdā yî kâ rî 'bá yî 'ásî. Gō'dá má nī kpá trá tã rî 'dî pēlé òjīlā 'bāsúrú āzā 'bá yî kâ drí. Má pē tã trá gólīyî drí drî ādīzó volé tã ònjí īyíkâ rî 'bá yî 'ásî, gō'dá úlî Ôvârî kâ rî 'bá yî ârízó 'ēlé ī'dî. Má âtā tã, gólīyî òrî tã tándî 'ēlé ī'dî. 'Dīlî â'dô â'dálā kî, pātī gólīyî ādī drí trá tã ònjí gólīyíkâ rî'á 'ēlā ākú ró nā 'bá yî 'ásî.

21 “Ítí, rí'á tálá tã gólíyí má drí pélé trá 'bàsúró àzà 'bá yí drí 'dĩ tāsī, òjílá Yúdà yí ká drí ngázó àmà rùlì à'dí-drí jó àngí Òvārí ká rí ká 'ásī, tí 'èzò àmà fùlì fùfù volé.

22 Gõ'dá Òvārí drí rízo àmà pālè gólíyí drígá sī būúú àcálè ìtú gólá àndrò nò rí sī nò. Gõ'dá mà rí trá drē zāà lédre-lédre ró ùlì Òvārí ká àlólá nò pè'á òjílá gólíyí à'dó 'bá àmbà-àmbà ró gõ'dá fínýáwá rí 'bá yí drí ndrī. Ítí rí, ùlì àmáká rí 'bá yí sī gárá ùlì gólíyí Músà yí ká, gõ'dá tã àngū 'bá Òvārí ká àzà 'bá yí bē drí àtálè ìyí àkù ró nā sī 'dìyí pā 'bá rí tāsī kī, àà'dò à'dó'á rí bē kò.

23 Gólíyí àngū tã trá kī, “Dìyí pā 'bá gólá Òvārí drí 'è'á àjólá àngó nò 'á rí, àà'dò fū'á lā. Nīngá sī rí, gólá à'dò à'dó'á òjílá gólá 'è 'bá līdrílí sīsì òdrā 'ásī gõ'dá rílí zāà gbádú àdūkū àkó, tálá lātì pātī rí à'dalé òjílá Yúdà yí ká drí gõ'dá kpá òjílá 'bàsúró àzà ká rí 'bá yí bē drí ngá pázó rí ì'dí.”

Tā ìsū kúmú Āgārípā yí ká Fésītō bē ùlì Póólō ká rí 'bá yí tāsī rí

24 Póólō drē zāà rí'á tã 'dĩ 'bá yí àtá'á rí, Fésītō drí ngázó trélé ùrú kī nī rí, “Póólō, ní rí 'dĩ ùlì drí ònjí ká àtá'á, búkū dūú àmbá ní drí zīlì trá 'dĩ 'bá yí 'bā nī trá àcálè drí ònjí bē tã mbì àtá àkó.”

25 Nīngá sī rí, Póólō drí tã-drí lōgōzó gólá drí kī nī rí, “Kúmú àmáká Fésītō, má à'dó kò drí ònjí bē, gõ'dá ùlì àmáká 'dĩ 'bá yí à'dó kò drí ònjí ká 'ì. ùlì 'dĩ 'bá yí rí'á ùlì pātī 'ì.

26 Má nī trá kī, kúmú àngí Āgārípā nī tã kpá trá tã rí 'dĩ 'bá yí tāsī. Tálá tã 'dĩ tāsī rí, mà trá rí'á ùlì àtá'á gólá drí trè ró nò. Má nī trá kī, gólá àrī tã trá ndrī tã rí 'dĩ 'bá yí tāsī, tálá tã rí 'dĩ 'bá yí 'é rú lāpì-lāpì ró kò.

27 Kúmú Āgārípā, ní lē tã trá tã gólíyí tã àngū 'bá drí àtálè trá àkù ró àkù ró nā sī 'dìyí pā 'bá rí tāsī rí 'á yā? Má nī trá kī, pātī ní lē tã trá ùlì gólíyí ká 'dĩ 'bá yí 'á.”

28 Gõ'dá nīngá sī rí, Āgārípā drí tã-drí lōgōzó Póólō drí kī, “Póólō, mí rí nò 'è'á tã ìcílí má 'á, tálá má à'dò ró bē òjílá Yésū ká ró ngbāangbānō yā?”

29 Gõ'dá ìtí rí, Póólō drí tã-drí lōgōzó drílá kī, “Má 'è rātāā nò Òvārí drí kī, ngátá ngbāangbānō ngā kàyí dūú volé drí 'ásī yā rí, 'dövó Òvārí ò'è ànì gõ'dá gólíyí àzà 'bá yí àmà ùlì àrì 'bá trá àndrò nò rí yí bē à'dólè òjílá Yésū ká ró nyé òzò má tí, gõ'dá tótó nyārī gólíyí àmà ìcízó nò 'bá yí àkó.”

³⁰ Nĩngá sĩ rĩ, kúmú Āgārípā, kúmú Fésītō, Bērēnīsĩ gō'dá ōjílā āzā 'bá yĩ gólĩyĩ â'do 'bá kpākā ālō gólĩyĩ bē rĩ 'bá yĩ bē drĩ ngāzō ũrũ gō'dá nĩlĩ ãyĩ vólé.

³¹ Nĩngá sĩ, drĩlĩyĩ nĩzō nĩ'á tã átá bē ãyĩ lāfálé 'ásĩ kĩ, "Āgō 'dĩ 'é tã ōnjĩ āzākā gólā rĩ 'bā 'bá fũlĩ ngātá ōmbélé gānĩmā 'á tã lā sĩ rĩ kō'dáwá."

³² Gō'dá ítĩ rĩ, Āgārípā drĩ tã átázó Fésītō drĩ kĩ. "Tĩ ōzō āgō nō ōró rú'bā lô'bāā kō kĩ, kúmú ạngĩ Rómā ká āā'dô tã ãyĩkā kĩ'á nĩ rĩ, tí ãcā trá gólā rĩ ãnjĩlĩ vólé gānĩmā 'ásĩ."

27

Tã ăcĩ Póôlô ká gólā rĩ jôzô Rómā 'álā kôlóngbô sĩ rĩ tāsĩ

¹ Gō'dá nĩngá sĩ, Fésītō lē trá Póôlô rĩ jôlé Rómā 'álā, tãlā tã 'bālē trá gólā rú rĩ ngĩlĩ kúmú ạngĩ Rómā ká drĩ ãyĩ tĩ nyāányā sĩ. Ítĩ rĩ, Fésītō drĩ Póôlô yĩ gānĩmā lē 'bá ũrũkă 'bá yĩ bē fēzô drĩ-'bá āzā zĩlĩ Yũlĩyă* rĩ drĩgă trôlē nĩ'á âjĩlā ãyĩ 'bădrĩ Ítálĩyă rĩ 'álā jăřĩbă Rómā rĩ 'álā. Yũlĩyă 'dĩ lē tã-drĩ trá âmă* drĩ nĩlĩ Póôlô yĩ bē.

² Bē trá ítĩ rĩ, gólā drĩ ōjĩlā ũrũkă 'bá yĩ Ādrāmítĩ lésĩ gólĩyĩ lē 'bá nĩlĩ kôlóngbô ândrē ãyĩkă sĩ jăřĩbă ũrũkă 'bá yĩ 'á 'bădrĩ Ásĩyă ká rĩ 'álā rĩ 'bá yĩ ũsúzô. Gō'dá nĩngá sĩ rĩ, Yũlĩyă drĩ tã 'bázô âmă drĩ ngāzô filĩ kôlóngbô ândrē gólĩyĩkă 'dĩ 'á nĩlĩ Ásĩyă 'álā. Gō'dá 'dĩ rĩ, Ārĩsītārókô* bē rĩ'á âmă bē. Tólā sĩ, âmă drĩ lăvũzô kôlóngbô ândrē rĩ 'dĩ sĩ 'bădrĩ 'dĩ 'ásĩ.

³ Ítĩ drĩzô āzā rĩ sĩ, âmă drĩ cāzô jăřĩbă Sídônă rĩ 'álā. Yũlĩyă rĩ'á ōjĩlā tândĩ 'ĩ Póôlô drĩ. Drē âmă drĩ â'dózô Sídônă 'álā rĩ, gólā âyē Póôlô trá âfôlē kôlóngbô 'dĩ 'ásĩ nĩ'á âzĩ-âzĩ lā yĩ lômĩlĩ tólā, tãlā gólĩyĩ ôfē ró bē ngă gólā drĩ lēlē rĩ 'bá yĩ gólā drĩ.

⁴ Gō'dá nĩngá sĩ, âmă drĩ ngāzô Sídônă rĩ âyélē kôlóngbô ândrē âlôlā 'dĩ sĩ, gō'dá âmă drĩ rĩzô ãlĩ-sĩ anyă trôlē ĩ'dĩ, nĩzô sĩsĩ 'álā. Nĩngá sĩ, ãcā trá âmă drĩ vō ndrăzô gólē drĩ-lĩjĩ drĩ 'álā ró anyĩ âkĩrĩ ạngĩ Săyĩpărāsĩ ká 'dē 'bá vō tândĩ 'á ãlĩ drĩ sĩzô ōnjĩ ró kō rĩ 'álā ró.

⁵ Gō'dá tólā sĩ rĩ, âmă drĩ ngāzô nĩlĩ ĩmvũ ândrē zĩlĩ Mēdītērēnĩ rĩ 'dĩ ítô 'á lā 'ásĩ lăvũlĩ 'bădrĩ gólĩyĩ Sĩlĩsĩyă ká gō'dá Pămbĩlĩyă bē rĩ 'ásĩ. Gō'dá nĩngá sĩ, âmă drĩ ngāzô cālē jăřĩbă zĩlĩ Mĩră 'bădrĩ gólā Lĩsĩyă rĩ 'á rĩ 'álā.

* **27:1 27.1 Yũlĩyă** Ōjĩlā rĩ 'dĩ rĩ'á drĩ-'bá 'ĩ âjũ 'bũ 'bá ũrũkă 'bá yĩ zĩlĩ kĩ'á nĩ rĩ, âjũ 'bũ 'bá kúmú ạngĩ ká ró rĩ 'bá yĩ drĩlĩ rĩ ĩ'dĩ. * **27:1 27.1 Âmă** 'dĩ Lúkă yĩ ĩ'dĩ kristô 'bá āzā 'bá yĩ bē. * **27:2 27.2 Ārĩsītārókô** 'Dĩ rĩ'á Tēsālônĩkă lē 'bá 'ĩ 'bădrĩ Mēkēdónĩyă ká rĩ lésĩ. Gólā rĩ'á kpă gólĩyĩ lămũ-âzĩ 'ĩ.

⁶ Gõ'dá Mírã 'á tólã rî, Yũlýã drí òjílã ùrùkâ 'bá yî ùsúzó jãrĩbã Ālēkēzāndīriyā kâ rî lésĩ nĩ'á ĩyĩ kpá kōlóngbō* ândrê sĩ Ítálĩyã 'álã. Ítĩ rî, Yũlýã drí tã lēzó âmã drí nĩzó kōlóngbō rĩ Ālēkēzāndīriyā lé 'bá kâ 'dĩ sĩ Ítálĩyã 'álã.

⁷ Gõ'dá âmã drí ngāzó lãvũlĩ tólã sĩ kōlóngbō rĩ 'dĩ sĩ. Gõ'dá â'dô trá ândrã-õnjĩ ró âmã drí, âmã trá kăgũmăă cĩrĩ drĩ. Tã 'dĩ tāsĩ rî, âmã drí ícázó nĩlĩ mănĩsĩ ățĩ 'álã lãņō âmã sĩ kăyĩ dũũ sĩ, té âmã drí cãzó ânyĩ jãrĩbã zĩlĩ Kĩnĩdō rĩ rú. 'Dĩ vósĩ, kăgũmăă 'dĩ 'bãã âmã kô nĩlĩ sĩsĩ 'álã. Ítĩ rî, âmã drí ngāzó vō jãlé lãvũzó jãrĩbã zĩlĩ Sălãmónã âkĩrĩ ândrê Kērétē rĩ 'á rĩ rú sĩ. Gõ'dá nĩngá sĩ, âmã drí nĩzó zãã gōlé drĩ-lĩjĩ drĩ âkĩrĩ 'dĩ kâ rĩ lésĩ.

⁸ Mã rĩ trá zãã nĩlĩ lãņō ândrê sĩ ânyĩ gōlé lĩmvũ tĩ 'álã ró kăgũmăă rĩ 'dĩ drĩ sĩ, gõ'dá té âmã drí âcázó vō gólã rĩzó kōlóngbō vō ndrėlē 'á lã dódó rĩ 'á ânyĩ jãrĩbã Lāséyã rĩ rú.

⁹ Gõ'dá âmã drí rĩzó vō rĩ 'dĩ 'á kăyĩ dũũ sĩ. Gõ'dá kăyĩ ăngĩ òjílã Yúdă yĩ kâ drĩ rĩzó 'alé 'ă'ĩ ró rĩ âcã trá. 'Dĩ rĩ'á kăyĩ gólã lĩmvũ ândrê drĩ rĩzó â'dólē ònjĩ lã ró kōlóngbō drĩ lãvũzó 'á lã sĩ kô rĩ 'dĩ.* Â'dô bē trá ítĩ rĩ, Póölō drĩ ngāzó drĩ-mbĩlĩ sölē òjílã ndrĩ gólĩyĩ â'dó 'bá bē kōlóngbō 'á rĩ 'bá yĩ lĩfĩ. Gõ'dá gólã kĩ gólĩyĩ drĩ rĩ,

¹⁰ "Ănĩ òjílã nô 'bá yĩ, má nĩ trá kĩ nĩ rĩ, òzō mã òngã trá vō nô âyélē ngbãangbãnō rĩ, ăcĩ âmákã 'ê'á tólã rĩ â'dô 'bã'á lãņō ăngĩ ró âmã drĩ. Ngá gólĩyĩ kōlóngbō nô drĩ nĩlĩ rĩ 'bá yĩ â'dô rũ ïzã'á, gõ'dá kōlóngbō â'dô rũ ïzã'á, gõ'dá âmã ùrùkâ 'bá yĩ â'dô kpá ôdrã'á vólē."

¹¹⁻¹² Gõ'dá kpálē tã Póölō drĩ âtálē trá 'dĩ 'bá yĩ kâtĩ rĩ, kōlóngbō lĩpĩ gõ'dá ăgō gólã pĩ 'bá lã ró rĩ bē lēē ĩyĩ tã Póölō kâ âtálē 'dĩ 'bá yĩ kô'dáwá. Gólĩyĩ gõ'dá ngá 'ê 'bá kōlóngbō 'á rĩ 'bá yĩ bē ĩsũ ĩyĩ kĩ, vō kōlóngbō drĩ rĩzó âdrélē tólã 'dĩ ââ'dó kô tãndĩ ró gólĩyĩ drĩ rĩzó 'á lã kăyĩ gólĩyĩ kăgũmăă ònjĩ 'dĩ 'bá yĩ kâ sĩ ndrĩ. Gõ'dá â'dô bē trá ítĩ rĩ, òjílã dũũ lē ĩyĩ trá nĩlĩ ĩyĩ tólã sĩ kōlóngbō rĩ 'dĩ sĩ. Gõ'dá kōlóngbō rĩ 'dĩ lĩpĩ lã gõ'dá pĩ 'bá lã bē drĩ tã sōzó Yũlýã 'á kĩ, rĩ'á tãndĩ ró kōlóngbō 'dĩ drĩ ăcĩ ítōzó kpá ó'dĩ nĩlĩ ățĩ 'álã. Nĩngá sĩ, Yũlýã árí úlĩ Póölō kâ 'dĩ kô. Gólã lē tã-drĩ trá gólĩyĩ drĩ ùjũlĩ nĩlĩ cãlé Fõnĩkĩsĩ 'álã, tãlã gólĩyĩ ĩĩcã ró bē rĩlĩ tólã kōlóngbō 'dĩ bē pará gólĩyĩ kăgũmăă 'dĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ sĩ. Fõnĩkĩsĩ 'dĩ rĩ'á kpá vō âzã gólã kōlóngbō drĩ rĩzó âdrélē 'á lã lãņō ăkô rĩ 'dĩ 'bãdrĩ Kērétē rĩ 'á gōlé lãņjĩ drĩ lésĩ ró.

Tã Póölō yĩ drĩ lãņō ùsúzó kăgũmăă ândrê drĩ sĩ rĩ

* 27:6 27.6 Kōlóngbō 'dĩ 'ê trá nĩlĩ ădrúgũ trólē ăjĩlĩ Rómã 'álã.

* 27:9 27.9

Kăgũmăă ònjĩ tētē bē rĩ'á pará nã 'ê 'bá ânĩlĩ rĩ 'bá yĩ 'á.

13 Nĩngá sī, kăgũmăă drí ngăzó rĩ'á vĩlĩ cé mănísĩ drĩ-lĩjĩ drĩ lésĩ ró. Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, òjĩlā kōlóngbō kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ tã ìsũzó kĩ, mã òngâ ró nĩlĩ Fōnĩkĩsĩ 'álâ. Ítĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngăzó âđĩ sị pãtrākā lãnjĩ-lãnjĩ ró ítĩ kōlóngbō drĩ rĩzó âdrélé rú lâ rĩ âsélé bāgó lâ sị lōgōlé kōlóngbō 'álâ, tãlā kōlóngbō ònĩ ró bē. Gõ'dá nĩngá sī, âmâ drĩ vō rĩ 'dĩ âyézó nĩzó âtị 'álâ zãã ânyĩ ânyĩ gōlé ìmvũ tị 'álâ ró.

14 Gõ'dá 'wãã kăgũmăă* drĩ ngăzó vĩlĩ ònjĩ lâ ró ìvĩ lésĩ ró vỹ vỹ.

15 Drĩlā vĩzó kōlóngbō âmá bē yĩ 'á 'dĩ rú mbârākā ònjĩ sị gõ'dá kōlóngbō ìyálé kândā-kândā. Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, mã ìcá kô nĩlĩ sịsị 'álâ. Gõ'dá bē ítĩ rĩ, âmâ drĩ gbō kōlóngbō âyézó kăgũmăă 'dĩ drĩ zélé nĩzó gōlé ì'dĩ bē lâ ìlĩ sị drĩlā rĩzó vỹlĩ gōlé 'álâ rĩ drĩ.

16 Gõ'dá nĩngá sī rĩ, âmâ drĩ cãzó ânyĩ âkĩrĩ zĩlĩ Kódā rĩ rú, tãlā â'bálé fĩnyáwá cãcã ró âmâ ngá lésĩ kăgũmăă 'dĩ drĩ sị. Nĩngá sī, âmâ drĩ rú cẽzó tákányĩ kōlóngbō fĩnyáwá gólâ 'ìlĩ kōlóngbō ândrê âmá bē 'dĩ ùgũlĩ rĩ âsélé.

17 Nĩngá sī, âmâ drĩ ìcázó kōlóngbō mvá rĩ 'dĩ ìngálé cú kōlóngbō ândrê 'dĩ 'á, tãlā òzó kô lèté dínyĩ ìmvũ 'á. Gõ'dá òjĩlā kōlóngbō ândrê 'dĩ 'á rĩ 'bá yĩ ùrũkâ lâ yĩ drĩ ìyĩkâ gbúrúđiyã âtrôzó ì'dĩ kōlóngbō ândrê 'dĩ rú'bá lâ gōzó òmbélé nĩrĩ-rĩrĩ, tãlā 'bãlā â'dólé gágá. Gõ'dá gólĩyĩ kpá rĩ'á ùrĩ ró kĩ, kăgũmăă 'dĩ ââ'dô kpá kōlóngbō 'dĩ zê'á ânyĩ ìmvũ tị 'bãđrĩ Lĩbĩyã kâ sínyĩtã ró rōô rĩ 'álâ, gõ'dá kōlóngbō drĩ vólé gãzó, kăgũmăă drĩ zẽzó lâ rú ìzálé. Tãlā gólĩyĩ lée kô tã ònjĩ 'dĩ drĩ rú 'èlé rĩ, gólĩyĩ drĩ ngăzó ítá bĩ 'bãrãgã ángĩ gólâ kăgũmăă drĩ rĩ'á zêlā kōlóngbō drĩ nĩzó rĩ ìrĩlĩ dã vũdrĩ. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ kpá âđĩ lãnjĩ-lãnjĩ kōlóngbō drĩ rĩzó âdrélé rú lâ rĩ ìrĩzó bāgó lâ sị ìmvũ 'á. Gõ'dá tã òjĩlā 'dĩ 'bá yĩ drĩ 'èlé 'dĩ drĩ kōlóngbō 'bãzó rĩ'á nĩlĩ mănísĩ ró.

18 Gõ'dá vó lâ sị, kăgũmăă drĩ rĩzó zãã rĩ'á vỹlĩ ònjĩ lâ ró kpá ó'dĩ ìmvũ drĩ rú cãzó kōlóngbō rú ònjĩ ró. Gõ'dá ítĩ kãyĩ âzã rĩ sị rĩ, òjĩlā 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngá lãnjĩ ùrũkâ âmá kōlóngbō 'á rĩ 'bá yĩ lùvũzó ìmvũ 'á.

19 Gõ'dá kãyĩ âzã 'dĩ vósĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ kpá drĩ-ngá ngá 'ê kâ ùrũkâ 'bá yĩ kōlóngbō kâ â'dúzó lùvũlĩ kpá ìmvũ 'á ndrĩ.

20 Nōô lãnō ùsũ âmâ trá rōô. Mã ndrê kô lâ ngbãã ìtũ ì'bị'bịwá yĩ bē kãyĩ dũũ sị tãlā mũkũkũ drĩ sị. Ítĩ rĩ drĩ sị rĩ, mã ìcá kô nĩlā kĩ, kōlóngbō rĩ nĩlĩ 'dĩ ángô lé ró yã rĩ. Gõ'dá nĩngá sī, kăgũmăă ìyĩkâ kpá fĩ zãã vỹ'á ònjĩ ró rōô. Gõ'dá

* 27:14 27:14 Úzị kăgũmăă 'dĩ Yörökĩlō, ìtō lâ kĩ, kăgũmăă gólâ vỹ 'bá gōlé drĩ-lĩjĩ drĩ ìtũ drĩ âfōrê lésĩ rĩ. 'Dĩ kăgũmăă rĩ 'bá âcálé mĩlĩ bē rĩ ì'dĩ.

mã ìsũ tã gbô kî, lậậ âzâ gô'dá kó trá yù'dáwạ ămâ drí ngá pãzó 'á lâ sĩ.

²¹ Gô'dá vó lâ sĩ, ôjilã kôlóngbô 'dĩ 'á rĩ 'bá yĩ rĩ ìyĩ trá kậậ dũu sĩ lỗsĩ 'êlê kôlóngbô 'á 'álê 'ă'í ró. Kậậ 'dĩ 'bá yĩ vósĩ rĩ, Póolô drí âdrézó góllyĩ ândrá tã âátalê góllyĩ drí ndrĩ kî, "Tĩ ìcá kó trá â'dólê tândĩ ró ânĩ drí tã má drí âátalê trá ânĩ ândrá Kêrêtê 'álâ rĩ ârízó. Tĩ ôzô mã âângâ drê kó kô Kêrêtê lésĩ rĩ, mã ìcá kô lậậ nô ùsúlĩ, gô'dá kpá ngá góllyĩ kôlóngbô kâ rĩ 'bá yĩ ìcá kô lủvủlã lịmvủ 'á âvủlĩ.

²² Gô'dá ngbẫẫngbẫnô rĩ, mã lể ânĩ lịfị ìmbálê â'dólê pịpịsịlĩ ìdũ-ìdũ bê. Nĩ ndrê drê, ôjilã âzākã yù'dáwạ ânĩ lăfálê 'ásĩ 'dêlê lịmvủ 'á lịmvủlĩ drălê. Gô'dá kôlóngbô â'dô rủ ìzẫ'á cé nĩ.

²³ Má nĩ 'dũ trá tã pậậ rỏ, tẫlã Ôvârí ámakã mã drí rĩ'á ìnjilã rĩ âjô mălâyíkã ìyíkã mã drị ngặặ gólã ậwủ 'bá ândrô nô sĩ tã rĩ 'dĩ âátalê mã drí.

²⁴ Mălâyíkã 'dĩ kî mã drí rĩ, 'Póolô, nĩ 'ê ùrĩ kô! Ôvârí â'dô ánĩ 'bẫ'á â'dólê lếdrê-lếdrê ró bủủ nĩ drí té cẫzó Rómã 'álâ tã áníkã ngỉlĩ kúmủ ặặ tólã nẫ ândrá ánĩ tị sĩ. Gô'dá Ôvârí rĩ 'á â'dô kpá ậ'dị'á ânĩ rủ ndrĩ, gô'dá ânĩ ndrĩ ặặ 'dĩ drị rĩ 'bá yĩ â'dô 'ê'á ngá pẫlê ôdrẫ lịmvủ kâ 'dĩ 'ásĩ.'

²⁵ Ítĩ rĩ, mã âtã ânĩ ôjilã drí ndrĩ, 'dỗvỏ nĩ rĩ fị ìdũ-ìdũ sĩ. Mã lể tã-drị trá kî, Ôvârí â'dô ămâ pẫ'á ndrĩ té ítĩ ôzô gólã drí âátalê trá mã drí 'dĩ kậậ.

²⁶ Gô'dá kậgũmặặ â'dô kôlóngbô ămákã zễ'á ặkỉrĩ ặặ 'á rủ ìzẫlê cẫnyị cẫnyị."

²⁷ Nỉngá sĩ, kậậ mùdrị-drị-lã-ngã-sủ ămâ drí ngẫzó lậvủlĩ Kêrêtê 'ásĩ rĩ vósĩ, kậgũmặặ drê zẫ kôlóngbô zễ'á ămã bê lịmvủ ândrê 'dĩ drị sĩ. Gô'dá tólã sĩ ặ'bí ítỏ 'á 'á, ôjilã kôlóngbô kâ drí tã ìsũzó kî, mã ặcã trá ặnyĩ ặkỉrĩ ùrủkặ 'bá yĩ rủ.

²⁸ Ítĩ rĩ, góllyĩ drí ngẫzó kủnị mvá ômbélê trá bặgó sĩ rĩ ìrỉlĩ lịmvủ 'á tẫlã lịmvủ fịfị ùjũzó rủ lâ. Gô'dá góllyĩ ặsêlê bê kủnị mvá rĩ 'dĩ gô'dá bặgó ômbézó lâ 'dĩ ndrêzó rĩ, góllyĩ drí ùsúzó lâ kî, lịmvủ 'dĩ fịfị lâ rĩ'á pã lăfálê nyẫ'dĩ-rị. Gô'dá 'dũ vósĩ, mã nĩ bê fỉnyáwạ ặậ 'álâ rĩ, góllyĩ drí kpá lịmvủ fịfị ùjũzó ó'dĩ. Gô'dá nỉngá rĩ, góllyĩ drí fịfị lâ ùsúzó rĩ'á cé pã lăfálê nyẫ'dĩ-ặlô-drị-lã-ngã-mùdrị.

²⁹ Ítĩ rĩ, ùrĩ drí gẫzó góllyĩ rủ, tẫlã kôlóngbô â'dô nẫ'á rủ 'bêlê kủnị rủ gô'dá rủ ìzẫlê vólê. Nỉngá sĩ, góllyĩ drí ngẫzó ặậ sị pậtrắkã lậậ-lậậ rỏ ítĩ sủ kôlóngbô drí rỉzó âdrêlê rủ lâ 'á rĩ ìrỉlĩ bặgó sĩ lịmvủ 'á kôlóngbô ùgủlĩ lếsĩ, tẫlã kôlóngbô ặấdrê rỏ bê nĩ ặkỏ sịsị 'álâ. Gô'dá nỉngá sĩ, góllyĩ ặlô-ặlô drí rậậậ 'êzó ôvârí ngẩngặ ìyíkã rĩ 'bá yĩ drí, tẫlã vồ ặậwủ rỏ bê 'wẫ.

³⁰ Gõ'dá òjílā ũrúkâ gólíyî kólóngbō 'dî kâ rî 'bá yî lē ìyî trá 'è'á àvĩlî kíri ró kólóngbō 'dî 'ásĩ ìyî nyǎányâ pǎlé. Gólíyî àtrō kólóngbō tībē fínýáwá ró òmbélé òmbē kólóngbō àndrē 'dĩ rú rî trá ìrílî ìmívũ 'á bǎgó sī, gõ'dá drílíyî ònjō gǎzó kī, yī òrī rī'á nílî àdĩ lǎnjî-lǎnjî kólóngbō kâ rî 'bá yî ìrílî ìmívũ 'á sīsĩ lésĩ ró, tǎlá ò'bā ró kólóngbō 'dî bē nī àkó.

³¹ Gõ'dá bē lē ìtĩ rî, Póòlō nĩ tã gólíyîkâ 'dĩ trá. Gõ'dá gólá drí ngǎzó tã lâ àtálé Yũláyǎ drí ǎjú 'bũ 'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yî bē kī nī rî, “Òzō òjílā 'dĩ 'bá yî òrī kô àmá bē kólóngbō nō 'á rî, mã ícá kô à'dólé ngá pǎlé òdrā 'ásĩ ìmívũ àndrē nō drĩ nōngá.”

³² Gõ'dá Yũláyǎ àrĩ ùlî 'dĩ 'bá yî bē rî, drílā tã 'bǎzó ǎjú 'bũ 'bá íyíkâ 'dĩ 'bá yî drí bǎgó gólíyî kólóngbō mvá 'dĩ òmbézó gǎgá gólá àmbá rî rú 'dĩ 'bá yî òmvǎlé ngbá volé, gõ'dá kólóngbō mvá 'dĩ drí 'dézó.

³³ Gõ'dá nĩngá sī, vō drí 'èrē àwúlî rî sī 'dĩ, Póòlō ní drí ngǎzó tã 'bǎlé gõ'dá òjílā gólíyî ndrĩ kólóngbō àndrē 'á 'dĩ 'bá yî drí, ònyâ ró ìyî ngá bē. Ìtĩ rî, gólá kī nī rî, “Nĩ 'è trá rī'á kǎyî mùdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-sũ àndrō nō rī'á ngá gólíyî kólóngbō kâ rî 'bá yî vó lâ ndrélē ì'dĩ cú ìtĩ ngá nyǎnyā àzākā dō àkó àlôwálā.

³⁴ Gõ'dá má 'bā ànĩ drí ngá nyǎnyā nyǎlé àndrō, à'dô ró bē mbârākā sǒlé ànĩ rú, ànĩ nyǎányâ pǎzó òdrā 'ásĩ. Má 'bā ànĩ drí tã pǎtĩ ró kī, òjílā àlô drǎá kô ìmívũ nō 'á.”

³⁵ Nĩngá sī, Póòlō drí àmbātā* trǒzó gǒzó àwô-ìtĩ 'èlé Ôvārĩ drí tã lâ sī òjílā 'dĩ 'bá yî àndrá ndrĩ. Gõ'dá drílā tĩ mvá lâ pǐzó gõ'dá sǒlé yí sǐlî nyǎlé.

³⁶ Ìtĩ, òjílā ndrĩ 'dĩ 'bá yî pĩpĩsǐlî lâ yí drí à'dízó, gõ'dá drílíyî kpá ngá nyǎnyā nyǎzó.

³⁷ Àmá kǎkǎrâ ndrĩ kólóngbō rî 'dĩ 'á rî, rī'á dũũ.*

³⁸ Gõ'dá nĩngá sī, àmá ndrĩ nyǎlé bē ngá nyǎnyā ìcǎlé dũũ rî, òjílā kólóngbō 'dĩ kâ 'dĩ 'bá yî drí ngǎzó ǎdrúgú lâkĩ 'bá kólóngbō drí rī'á nǐlā rî àtrǒzó lùvúlî ìmívũ 'á, tǎlá lǎnjî-lǎnjî lâ òzó kô kólóngbō ìrĩ ìmívũ zélé.

Tã gólá kólóngbō drí rú ìzǎzó rî

³⁹ Gõ'dá ìtũ àfō bē rî, òjílā 'dĩ 'bá yî drí ìnyákú ndrēzó. Gõ'dá lē bē ìtĩ rî, gólíyî nĩ kô kī 'bǎdrĩ rî 'dĩ ángô rî ì'dĩ yǎ. Nĩngá sī, gólíyî drí vō 'ǎ'í gólá sínýitā bē rî ndrēzó, àfō trá ìmívũ tĩ lésĩ ró. Ìtĩ rî, gólíyî lē trá kólóngbō 'bǎlé àdrélē 'á lâ tólā.

* 27:35 27.35 Nôô à'dô kô àmbātā 'à àmũ kâ 'ì. * 27:37 27.37 Gólíyî ndrĩ rī'á ìyî kámá-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-nyā 'dĩ-nâ-drĩ-lâ-ngâ-mùdrĩ-drĩ-lâ-njî-kázíyá (276), 'dĩ ǎjú 'bũ 'bá yî gõ'dá ngá 'è 'bá yî gǎnĩmǎ 'bá yî bē ndrĩ.

⁴⁰ Ítí òjílà ùrúkà 'bá yí kòlóngbò 'dì kà drí ngázó bāgó àdì lạnjĩ-lạnjĩ kòlóngbò drí rĩzó àdrélé rú là 'á 'dĩ kà òmvàlé tú tú vólé, à'dò ró bē àdì lạnjĩ-lạnjĩ ró 'dĩ 'bá yí drí àvĩzó lĩmvú 'á. Gõ'dá òjílà àzà 'bá yí ìnjĩ ìyíkà ngá kúdrālĩ kátĩ rĩ ìrĩlĩ lĩmvú 'á, à'dò ró bē njāā kòlóngbò pĩzó ì'dĩ sĩ là. Gõ'dá ùrúkà 'bá yí ìngā ìyíkà ítá bĩ àmbélé kòlóngbò tĩ lésĩ ró, tālā kǎgũmǎǎ òzē ró kòlóngbò 'dĩ bē gólé lĩmvú tĩ 'álá ró.

⁴¹ Gõ'dá gbò nyĩ ró, kòlóngbò àndrē nō drí ngázó nĩ'á íyĩ 'bélé ngàrá sínyitā dī lĩmvú zélé rĩ rú tólā. Vò là sịsị lésĩ rĩ drí vólé gǎzó ngàrá-ngàrá gõ'dá ícá kò rú ì'wálé fínýáwá là. Gõ'dá tālā lĩmvú cú rĩ'á mbārākā bē rōō rĩ drí sĩ rĩ, drílā vò là vólé lésĩ rĩ pĩzó cōlé ònjōlé rō'bó-rō'bó.

⁴² Gõ'dá nĩngá sị, àjú 'bũ 'bá 'dĩ 'bá yí drí tǎ lēzó 'ēzó gǎnĩmǎ 'bá ùfúlĩ ndrĩ, tālā gólĩyĩ òzó kò lĩmvú yāā fōzó lĩmvú tĩ 'álā gõ'dá rǎlé 'bélé dī ìyĩ drĩgá sị.

⁴³ Gõ'dá Yũlĩyǎ rĩ gógó gólĩyĩ drĩlĩ ndrĩ rĩ lēē kò Póólō drí drǎlé. Ítĩ rĩ, gólā lēē tǎ-drĩ kò àjú 'bũ 'bá drí gǎnĩmǎ 'bá ùfúzó. Tǎ rĩ 'dĩ vò là 'á rĩ, gólā drí tǎ 'bǎzó gólĩyĩ lĩmvú yā 'bá bē rĩ 'bá yí drí lōwǎzó sịsị lĩmvú 'á lĩmvú yǎlē fōzó lĩmvú tĩ 'álā.

⁴⁴ 'Dĩ vósĩ, gólā drí tǎ 'bǎzó òjílā lākĩ 'bá rĩ yí drí 'dēzó gólĩyĩ vó, gólĩyĩ òmbā ìyíkà fē ǎlĩ gólĩyĩ ònjō 'bá kòlóngbò àndrē 'dĩ kà lạnjĩ 'bá kò rĩ 'bá yí drĩ, ícá ró bē gólĩyĩ drí fōzó lĩmvú tĩ 'álā cú ítĩ lētē ǎkó lĩmvú 'á. Ítĩ rĩ, ǎmā drí tǎ 'dĩ 'ēzó té ítĩ, gõ'dá ǎmā drí ngázó ndrĩ fōlé lĩmvú tĩ 'álā rú'bá ǎ'dị sị.

28

Tǎ gólĩyĩ Póólō drí 'élé ǎkĩrĩ Mǎlátā kà 'álā rĩ 'bá yí

¹ Gõ'dá nĩngá sị, mǎ cā bē dódó lĩmvú tĩ 'álā rĩ, ǎmā drí 'bǎdrĩ rĩ 'dĩ nịzó òjílā tólā nǎ 'bá yí tĩ sị kĩ, ǎā'dò ǎkĩrĩ rú bē Mǎlátā rĩ ì'dĩ.

² Gõ'dá òjílā ǎkĩrĩ 'dĩ kà rĩ'á ìyĩ òjílā tǎndĩ 'ì ǎmā drí. Òzē ìtō trá rĩ'á 'dĩlĩ gõ'dá vò trá ǎ'dị ró rōō. Ítĩ rĩ, òjílā 'dĩ 'bá yí drí ngázó lǎsị ícílĩ ǎmā drí yǎlé. Gõ'dá gólĩyĩ drí kpá ǎmā vó ndrēzó dódó ítĩ.

³ Nĩngá sị, Póólō drí ngázó nĩ'á ngá zázá à'dúlĩ lǎsị ró. Gõ'dá gólā 'bā ngá zázá 'dĩ bē lǎsị 'á rĩ, nyĩ ró, ìnjĩ drí ǎfōzó ngá zázá rĩ 'dĩ 'ásĩ, tālā ngá ǎmé lǎsị kà 'dĩ drí sị, gõ'dá Póólō rĩ drĩ cílĩ. Gõ'dá drílā njūzó gǎgá rú là.

⁴ Gõ'dá nĩngá sị, òjílā vò 'dĩ kà rĩ 'bá yí ndrélé bē ìnjĩ 'dĩ njū trá ítĩ Póólō rĩ drĩ rú rĩ, gólĩyĩ drí rĩzó tǎ àtálé ìyĩ vò 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, “ǎgō nō à'dò 'bā'á tǎ pǎtĩ rĩ òjílā ùfú 'bá 'ì. Gólā

pâ yî trá ôdră lîmvû kâ rî 'ásî, gô'dá ôvârî âzâ 'bá yî gólîyî tâ ôjîlâ kâ kî 'bá ró rî â'dô lânô fê'á gólâ drî drăzó volé."

⁵ Nîngá sî, Póôlô drî ngăzó ĩnî 'dî îyálé íyî drî 'ásî lăşî 'á. Nîngá rî, ngă âzâ ônjî lâ 'é rû kô Póôlô rî drî bê.

⁶ Gô'dá ôjîlâ 'dî 'bá yî drî rîzó gólâ rî tēlé, drî lâ ôgâ ró bê, gô'dá gólâ ô'dé ró bê zâlô zîi âvô ró vûdrî, gô'dá gólîyî drî rîzó kpîi. Ngă âzākâ ônjî lâ ró rî 'é rû gbô kô kô gólâ drî âlôwálâ. Ītî rî, tâ ĩsû gólîyîkâ Póôlô rî tāsî rî drî rû jăzó. Nîngá rî, gólîyî drî tâ âtăzó kî, Póôlô ââ'dô ôvârî âzâ 'î.

⁷ Ânyî vō rî 'dî rû rî, 'bă ângî drî-'bă 'bădrî 'dî kâ rî kâ bê rî'á. Drî-'bă rî 'dî rû lâ rî'á Pûbîlîyă. Ītî rî, âgô rî 'dî drî âmă trôzó drî rî sî yî drî 'bă 'álâ kăyî nă sî ũmú íyîkâ ró. Gólâ ndrê âmă vō tândî ró ĩtî.

⁸ Gô'dá âgô rî 'dî átă lâ bê rî'á âyî'á gbărkă drîi 'â lâzé bê gô'dá kpá ê'dē bê rōô. Gô'dá Póôlô ârî tâ rî 'dî bê rî, drîlâ ngăzó nîlî filî jó âgô rî 'dî kâ 'álâ, gô'dá íyî drî 'bălê gólâ rû rătăâ 'êzó Ôvârî rî ĩjîzó gólâ rî ĩngálé ngă lâzé rî 'dî 'ásî. Gô'dá ngă lâzé âgô 'dî kâ drî rû ndêzó.

⁹ Gô'dá tâlâ tâ rî 'dî tāsî rî, ngă lâzé 'bă âzâ 'bá yî ndrî âkîrî 'dî 'á rî 'bá yî drî ngăzó ânîlî ĩyî Póôlô ngálâ. Gô'dá ĩtî rî, Póôlô drî gólîyî êdézó ngă lâzé ĩyîkâ rî 'bá yî 'ásî.

¹⁰ Gô'dá nîngá sî rî, âmă drê zăâ rî'á Mălâtă 'á tólâ rî, ôjîlâ 'dî 'bá yî drî drî-ngă fêzó âmă drî dūū, âwô-ĭtî 'êzó âmă drî rōô. Gô'dá 'dîi vósî rî, kăyî âmă drî 'êzó vō 'dî âyélê rî sî, gólîyî drî kpá ngăzó ngă gólîyî âmă drî lēlé âcî tōzó rî 'bá yî âfēlé âmă drî.

Tă căcă Póôlô yî kâ Rómă 'álâ rî tāsî rî

¹¹ Nîngá sî, âmă drî rîzó Mălâtă 'álâ párá nă. 'Dîi vósî, âmă drî ôjîlâ Âlêkězândîrîyă kâ ũrûkă 'bá yî gólîyî rî 'bá trá Mălâtă 'álâ párá kăgûmăă ônjî kâ 'dî 'bá yî sî rî 'bá yî ũsúzó. Gólîyî trá 'ē'á ngălê nîlî Ītălîyă 'álâ kôlóngbō* ândrê ĩyîkâ sî.

¹² Ītî rî, âmă drî nîzó kôlóngbō rî 'dî sî cālê jăribă zîlî Sîrăkósă rî 'álâ. Gô'dá âmă drî rîzó tólâ kăyî nă.

¹³ Nîngá sî, âmă drî ngăzó gô'dá nîlî kôlóngbō sî jăribă zîlî Rêgîyă rî 'á 'bădrî Ītălîyă kâ rî 'álâ. Gô'dá kăyî âzâ rî sî rî, kăgûmăă drî ngăzó rî'á vîlî tândî ró âmă ũgûlî lésî ró kôlóngbō zélê 'wăă'wă ró. Gô'dá âmă drî ngăzó cālê jăribă zîlî Pôtēyôlî rî 'á kăyî rî gólâ âmă drî ângăzó Rêgîyă lésî rî sî.

¹⁴ Gô'dá jăribă rî 'dî 'á rî, âmă drî tâ lē 'bă Yésû 'á rî âzâ 'bá yî ũsúzó. Nîngá rî, gólîyî drî âmă trôzó rîlî ĩyî bê ĩyî drî

* 28:11 28.11 Kôlóngbō 'dî úzî rû lâ " 'Ôvârî-gólîyî-rî-'bă-lăţî-ró'" rî.

'bã 'álâ kâyi nî-drî-lâ-rî sî. Gô'dá vó lâ sî rî, âmâ drî ngâzô tólâ sî nîlî pá sî Rómã 'álâ.

15 Gô'dá ôjílâ kânisã kâ Rómã 'álâ rî 'bá yî ârî bê ìyî tâ kî, âmâ ââ'dô bí âñí'á rî, gólîyî drî ngâzô ânîlî âmâ ùsúlî lâtî drî. Ûrûkâ 'bá yî ùsû âmâ vó ngá lâzî kâ Âpíyã kâ rî 'á. Gô'dá âzâ 'bá yî ùsû âmâ vó gólâ rî'á zîlâ " 'Jô-nâ-ùmú-kâ-rî-'bá-yî' " 'álâ. Gólîyî ânî âmâ lậgúlî gô'dá âmâ drîlî Rómã 'álâ. Gô'dá Póôlô ndrê ôjílâ rî 'dî 'bá yî bê rî, mbârâkã drî fizô gólâ 'á. Gô'dá gólâ drî âwô-îti 'êzô Ôvârî drî tâlâ gólîyî tâsî.

16 Gô'dá mã câ bê Rómã 'álâ rî, drî-'bá gâñímã kâ drî gâñímã 'bá âzâ 'bá yî trôzô 'bâlé gâñímã 'á, gô'dá gólâ drî Póôlô rî âyézo rîlî jó âzâ 'á lómígówá âzâ bê âlô gólâ rî vó ndrêlê, tâlâ gólâ ôzô kô rãã.

Tã gólâ Póôlô drî tâ Yésû kâ âtázô ôjílâ Yúdã yî kâ drî Rómã 'álâ rî

17 Gô'dá kâyi nâ Póôlô rî cãcã Rómã 'álâ rî volé drî 'ásî rî, gólâ drî ngâzô drî-'bá ôjílâ Yúdã yî kâ rî kâ gólîyî â'dô 'bá tólâ rî 'bá yî âzîlî ânîlî yî ngálâ. Íti rî, gólîyî drî ânîzô gólâ rî ùsúlî. Gô'dá nîngá sî, drîlâ tâ âtázô gólîyî drî kî, "Âmâ âdrúpî yî, má âzî ânî ânîlî má ngálâ, tâlâ má ngî ró bê tâ ámakâ ânî drî. Má 'é ngá âzâ ôñjî lâ ró kô ôjílâ ámakâ Yúdã yî kâ rî 'bá yî drî. Gô'dá má îzãã lâ'bí âmâ â'bíyã yî kâ rî kô. Â'dô kpálê íti rî, ôjílâ Yêrôsâlemã kâ rû mã trá gô'dá fêlê drî-'bá Rómã kâ rî 'bá yî drígã.

18 Gô'dá drî-'bá Rómã kâ 'dî 'bá yî ndrê tâ ámakâ bê rî, gólîyî ìsû tâ trá kî nî rî, má ô'é tâ ôñjî âzãkã kô gólâ lậô fêzô má drî tâ lâ 'á rî. Bê trá íti rî, gólîyî lê trá âmâ ìnjilî volé gâñímã 'ásî.

19 Gô'dá drî-'bá ámakâ Yúdã yî kâ Yêrôsâlemã 'álâ rî 'bá yî gâ ìyî trá dó kî nî rî, ìnjî mã kô'dáwá volé gâñímã 'ásî. Tãlâ tâ rî 'dî tâsî rî, tâ âlô mã drî ícálê trá 'êlâ âmâ pãzô rî rî'á kúmú ângî Rómã kâ rî ìjilî ì'dî tâ ámakâ kîlî. Gô'dá mã lêe kô tâ âtálê ôjílâ âmâ nyãanyã kâ Yúdã yî kâ rî 'bá yî rû gólâ ândrá.

20 Tãlâ tâ rî 'dî 'bá yî tâsî rî, má âzî ânî ânîlî mã ngálâ nô ùlî ámakâ rî 'bá yî ârîlî. Mî ndrê drê, ôômbê mã trá nyãrî nô sî, tâlâ 'díyî pâ 'bá gólâ ôjílâ Yúdã yî kâ drî ndrî lîfî 'bãzô gólâ rî âcã-âcã vó rî tâsî."

21 Nîngá sî rî, ôjílâ Yúdã yî kâ 'dî 'bá yî drî tâ-drî lôgôzô gólâ drî kî nî rî, "Mã ùsû wárãgã âzãkã gólâ ôjílâ ámakâ Yúdã yî kâ drî âjólê ânî tâsî rî kô, gô'dá kpá ôjílâ gólîyî âcã 'bá trá Yũdãyã lêsî rî âtá tâ ní rû ôñjî ró kô.

22 Gõ'dá mã nĩ trá kĩ, 'bãdrĩ ãmbá nõ 'bá yĩ 'ásĩ òjílã àtã tã ònjĩ trá ãnĩ gólĩyĩ 'dẽ 'bá trá Yésũ vó rĩ 'bá yĩ rú. Gõ'dá ìtĩ rĩ, mã lẽ trá tã ìsũ-ìsũ ánikã àrílĩ tã Yésũ kã rĩ tãsí ãmã bì sĩ."

23 Nĩngá sĩ rĩ, drĩ-'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kàyĩ 'bãzó ìyĩ drĩ rú è'bézó 'á là Póòlõ yĩ bẽ. Gõ'dá kàyĩ rú è'bẽ 'dĩ kã sĩ rĩ, òjílã Yúdã yĩ kã dũũ drĩ ànizó ìyĩ vò gólã Póòlõ drĩ rĩzó rĩlĩ rĩ 'á. Gõ'dá ìtòlẽ cịnó rĩ lésĩ cãlẽ bũũ ngácĩ 'á, Póòlõ ngĩ tã àtĩ-àtĩ tãndĩ látĩ gólã òjílã drĩ rĩzó kũmũ Ôvãrĩ kã zélé Yésũ 'ásĩ rĩ tãsí rĩ trá gólĩyĩ drĩ. Gólã àtã trá gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, "Yésũ ì'dĩ 'dĩyĩ pã 'bá gólã Ôvãrĩ drĩ tã là 'bãlẽ trá àjólẽ rĩ." Gólã àtã 'dĩ tã gólã Músã yĩ tã àngũ 'bá yĩ bẽ drĩ ìgĩlĩ trá àkũ ró àkũ ró nã sĩ 'dĩyĩ pã 'bá rĩ tãsí rĩ ngĩngĩ là sĩ.

24 Gõ'dá nĩngá rĩ, òjílã Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ ùrũkã là yĩ drĩ tã lẽzó ùlĩ Póòlõ kã 'dĩ 'bá yĩ 'á, gõ'dá ùrũkã 'bá yĩ lée kò.

25 Ìtĩ, gólĩyĩ bẽ trá njãã 'è'á ìyĩ Póòlõ rĩ àyélé rĩ, gólĩyĩ lée tã-drĩ kò àlò ùlĩ 'dĩ 'bá yĩ 'á ìyĩ lãfálẽ 'ásĩ. Gõ'dá ìtĩ rĩ, Póòlõ drĩ tã àdũkũ nõ àtãzó gólĩyĩ gã 'bá dó tã Ôvãrĩ kã 'dĩ àrílĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Pãtĩ rĩ, mã àtã tã ãnĩ drĩ, nĩ gã tã Ôvãrĩ kã kò dó. Nĩ 'è tã òzõ ãnĩ à'bíyã yĩ drĩ 'èlẽ rĩ tí kò, tãlã Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã àtã ùlĩ trá gólĩyĩ tãsí tã àngũ 'bá Ìsáyã sịlĩ àkũ ró àkũ ró kĩ nĩ rĩ,

26 'Nĩ ngã gõ'dá ní nĩ ró òjílã ánikã Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ ngálã, gõ'dá ní àtã ró tã gólĩyĩ drĩ kĩ,

"Nĩ rĩ ùlĩ mã drĩ àtálẽ rĩ àrílĩ, gõ'dá nĩ ìcã kò tã ífĩ là nịlĩ!

Nĩ rĩ ngã ndrẽlẽ, gõ'dá nĩ ndrẽ ngã mã drĩ rĩ'á 'èlã rĩ kò!"

27 Nĩ àtã tã gólĩyĩ drĩ ìtĩ, tãlã gólĩyĩ drĩ rĩ'á àmbã-àmbã ró tã ámakã rĩ drĩ fĩzó 'á là.

Gõ'dá gólĩyĩ jã ìyĩ bì kpá trá vólẽ gõ'dá kpá lịfĩ àmbézó gágá. Tĩ òzõ à'dò kò kò ìtĩ rĩ, tí gólĩyĩ à'dò ìcã'á pãtĩ tã ámakã ndrẽlẽ ìyĩ lịfĩ sĩ nịzó là,

gõ'dá ùlĩ ámakã àrílĩ ìyĩ bì sĩ tã ífĩ là nịzó.

Tĩ tã àtĩ-àtĩ ámakã à'dò fĩ'á gólĩyĩ drĩ,

tãlã gólĩyĩ àãdĩ ró drĩ tã ònjĩ 'ásĩ àgõzó mã ngálã.

Ìtĩ rĩ, mã à'dò gólĩyĩ èdẽ'á à'dólẽ dódó.' "

Ìsáyã 6.9-10

28-29 Gõ'dá nĩngá sĩ, Póòlõ àtã tã kpá òjílã àmbã-àmbã Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Mã lẽ ãnĩ drĩ nịlã kĩ, Ôvãrĩ àfẽ tã àtĩ-àtĩ tãndĩ látĩ lédrẽ-lédrẽ kã kã nõ trá òjílã gólĩyĩ à'dò 'bá kò òjílã Yúdã yĩ kã ró rĩ 'bá yĩ drĩ. Gólĩyĩ à'dò tã àtĩ-àtĩ rĩ 'dĩ àrĩ'á nĩ, tãlã gólĩyĩ òlẽ ró tã bẽ 'á là." Nĩngá sĩ rĩ, òjílã Yúdã yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ drĩ ngãzó nịlĩ ìyĩ Póòlõ rĩ àyélé.

³⁰ Gõ'dá nĩngá sĩ, Póõlõ drí rĩzó Rómã 'álâ ndrô rĩ jó rĩzó rĩlí 'á lâ âdĩ sĩ rĩ 'á. Gólâ rĩ zãâ rĩlí tãndĩ ró õjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá rĩ'á gólâ rĩ lômĩlí tólâ rĩ 'bá yĩ bê.

³¹ Gólâ rĩ trá rĩ'á tã ngĩlí gólĩyĩ drí tã âtĩ-âtĩ tãndĩ lạtĩ õjĩlã drí rĩzó kũmũ Ôvârí kã zêlé rĩ tãĩ. Gólâ ãmbâ gólĩyĩ trá tã Kúmũ Yésũ Krístõ rĩ tãĩ rĩ 'bá yĩ sĩ. Gõ'dá gólâ ãcã trá tã âtĩ-âtĩ 'dĩ âtálẽ õjĩlã gólĩyĩ ndrĩ ânĩ 'bá gólâ ngálâ rĩ 'bá yĩ drí cú ãtĩ ãrĩ ãkó, tãlã tólâ rĩ, ófẽê lãnõ kô drĩlã tã âtĩ-âtĩ 'dĩ tãĩ. Ì'dĩ 'dĩ.

Tã ìgĩ-ìgĩ Póõlõ kê Rómã lé 'bá yĩ drí Rómã lé 'bá

Tã 'ẽ'á zĩlã nĩlĩ sísí rĩ

Lājó'bá Póõlõ òtĩrĩ wárāgā nò ìgĩ rĩ, gólá cá drē jārībā gólá Rómã rĩ lômílí kò. Gólá ìgĩ wárāgā nò ìyĩ ífífí tã â'dázó gō'dá kpá tã yĩ drí rĩ'á pēlā, drē yĩ drí cā ākó tólā rĩ tã lā bē. Póõlõ átá tã āzā 'bá yĩ kǎnĩsǎ tāsĩ rĩ kò òzō gólá drí 'èlē wárāgā āzā 'bá yĩ 'á rĩ tí, tǎlā gólá nĩlĩ gólĩyĩ kò.

Póõlõ lē tã gólá Ôvārĩ drí òjílā pázó ndrĩ rĩ â'dálé, â'dò òjílā Yúdā yĩ ká ì'dĩ, ngátá òjílā Yúdā yĩ ká 'ì kò, ópā gólĩyĩ ndrĩ 'dó tã lēlē gólĩyĩkā Yēsũ 'á rĩ tāsĩ.

Kápĩtā 1-5 Póõlõ kĩ, òjílā ndrĩ 'é ìyĩ tã gólá Ôvārĩ drí lēlē rĩ ì'dĩ kò. Òjílā Yúdā yĩ ká rĩ 'bá yĩ ìnjĩlĩ ìyĩ tã 'bā'bā Ôvārĩ ká âfēlē gólĩyĩ drí Músǎ sĩ rĩ kò. Gō'dá òjílā gólĩyĩ â'dó 'bá òjílā Yúdā yĩ ká ró kò rĩ gā ìyĩkā dó tã ìsũlĩ Ôvārĩ rĩ tāsĩ kpálé Ôvārĩ â'dā yĩ trá gólĩyĩ drí lǎtĩ ngĩngĩ 'ásĩ rĩ.

Kápĩtā 6-8 Â'dò trá ìtĩ rĩ, lē òjílā ndrĩ drí â'dolé mbĩ Ôvārĩ ìfífí. Bē-rĩ gólĩyĩ ìyĩngá rĩ'á rǎgĩ 'ì tã ònjĩ drí, gō'dá ìcá ìyĩ kò ìyĩ ífífí pālē. Rĩ'á cé â'dolé ngá ālò ró Yēsũ rĩ òdrā bē, 'dĩ rĩ gōzó gólĩyĩ lōfōlē volé tã ònjĩ 'ásĩ.

Kápĩtā 9-11 Póõlõ â'dā tã gólá òjílā Yúdā yĩ ká drí lǎtĩ Ôvārĩ drí 'ézó gólĩyĩ pālē tã lēlē Yēsũ 'á rĩ sĩ rĩ gāzó dó, gō'dá òjílā gólĩyĩ â'dó 'bá kò Yúdā yĩ ká āācā ìyĩ trá òjílā Ôvārĩ ká ró rĩ ì'dĩ. Gō'dá Póõlõ kĩ, ìzátũ ǎtĩ 'á tólā rĩ, òjílā Yúdā yĩ ká rĩ 'bá yĩ āā'dò ìyĩ kpá āgō'á tã Yēsũ ká lēlē.

Kápĩtā 12-16 Póõlõ â'dā ìyĩkā lǎtĩ gólá krístõ 'bá yĩ drí 'ézó rĩlĩ āngó 'á nōngá òjílā Ôvārĩ ká ró rĩ ì'dĩ.

¹ Mā Póõlõ rũ 'ì'bũ 'bá Yēsũ Krístõ ká ró rĩ ì'dĩ. Ôvārĩ nĩlĩ mā trá â'dolé lājó'bá Yēsũ ká ró. Gólá nĩlĩ mā trá â'dolé tã âtĩ-âtĩ Yēsũ rĩ tāsĩ rĩ pēlē òjílā drí.

² Pǎtĩlĩ ró, gólá 'bā tã trá ǎkũ ró ǎkũ ró nā sĩ tã ǎngũ 'bá ìyĩkā rĩ 'bá yĩ tĩ 'dĩyĩ pā 'bá rĩ ǎjózó, té òzō ìgĩlĩ trá tã ìgĩ tǎndĩ gólākā 'á rĩ kátĩ.

³ Gō'dá tã âtĩ-âtĩ tǎndĩ rĩ 'dĩ rĩ'á Kúmú āmákā Yēsũ Krístõ Ôvārĩ rĩ mvá rĩ tāsĩ. Yēsũ rĩ â'dò-â'dò òjílā mvá ró rĩ tāsĩ rĩ, gólá rĩ'á kúmú ǎngĩ Dǎwúdĩ rĩ òzōwá 'ì.

⁴ Gō'dá â'dò-â'dò gólākā Ôvārĩ ró rĩ tāsĩ rĩ, Ôvārĩ 'è tã trá mbārākā sĩ tã â'dálé kĩ, pǎtĩlĩ Yēsũ Krístõ 'dĩ rĩ'á ìyĩ mvá nyāányā 'ì. Ìtĩ rĩ, gólá 'bā Yēsũ trá lĩdrĩlĩ òdrā 'ásĩ.

⁵ Tã gólâ Yésũ drí 'élé áamá pãzó rî tãsí rî, Ôvârí drí tã lânjã 'ézó má drí. Gólâ 'bã mã trá â'dólé lâjô'bá ró Yésũ drí, â'dólé ôjilã ôrî ndrî ãmbálé tã lélé Yésũ 'á gã'dá kpá gólîyî ãmbálé tã Ôvârí kâ ârílí. Má 'ê lôsí rî nõ Yésũ drí.

⁶ Gõ'dá ãní ôjilã gólîyî Rómã kâ ró rî 'bá yî drí rî, Ôvârí zî ôjilã kpá ãní lâfálé sî â'dólé tã lè 'bá yî ró Yésũ Krístô 'á.

⁷ Gõ'dá ítí rî, má rî tã nõ 'bá yî ígílí ãní ndrî Rómã lé 'bá ró gólîyî Ôvârí drí lôvó lâ yî 'bálé gã'dá kpá gólîyî gólâ drí zílí trá â'dólé ôjilã íyî nyãányâ kâ ró rî 'bá yî drí. 'Dôvó bê ítí rî, Ôvârí ãmã átá gã'dá Kúmú ãmákâ Yésũ Krístô bê ôfê ôrê ãní drí tã â'dí bê.

Ãyĩkô Póõlô kâ Rómã lé 'bá gólîyî tã lè 'bá Yésũ 'á rî 'bá yî tãsí rî

⁸ ãní rú lĩkũ trá vò 'ásí ndrî tãlã tã lélé ãníkâ Yésũ 'á pĩpĩsílí ãlô sî rî tãsí. Gõ'dá tãlã 'dĩ tãsí rî, tã drĩ-káká má drí lè'á âtálã ãní drí rî 'ĩdĩ nõ. Má 'ê ãwô-ítí ãmbá Ôvârí drí ãní tãsí Yésũ Krístô rî rú sî.

⁹ Má rî rãtãã 'élé Ôvârí drí ãní tãsí kãyî vósí cé. Ôvârí nĩ trá kĩ nĩ rî, má rî tã pãtĩ rí'á rãtãã 'élé ãní tãsí. Ôvârí rĩ gógó kpá 'ĩdĩ gólâ má drí rĩzó tã 'élé drilã pĩpĩsílí ãlô sî rî, gã'dá gólâ 'bã mã kpá rĩ'á tã âtĩ-âtĩ tãndĩ mvã lâ rî tãsí rî pélé ôjilã drí.

¹⁰ Kãyî vósí cé, ôzô má ôtĩrĩ rãtãã 'êê ãní tãsí rî, má 'ê rãtãã kĩ, ôzô fĩ kó Ôvârí ôlê nĩ rî, gólâ â'dô lãtĩ nĩ'á trã má drí nĩzó ãní lômílí tólã.

¹¹ Ítí rî, ãní lôvó rĩ'á áamá 'ê'á rôô ndrêlé, tãlã mã ãĩmbã ró tã Ôvârí kâ bê ãní drí, ãní drí mbârãkã ùsúzó âdrézó gágá tã lélé ãníkâ 'á.

¹² Nĩ ndrê drê, ôzô mã ãã'dô rú ê'bé'á kpãkã ãlô rî, mã â'dô ícã'á mbârãkã ùsúlí ãmã pãzó ãmã vò 'ásí tã lélé ãmákâ Yésũ 'á rî sî.

¹³ Ámã âdrúpĩ yî áamá ízó yí bê, mã âtã nõ tã pãtĩ 'ĩ ãní drí nĩlĩ, mã ùjũ trá kpĩ kãyî dũũ sî ãndálé ãndálé, tĩkó 'ézó nĩlĩ tólã ãní lômílí rĩ, gã'dá ícã drê kô má drí nĩzó. Lé ítí rî, mã drê zãã tã ãsũ bê nĩzó ôjilã ãzã 'bá yî 'bálé ãní lâfálé sî tã lélé Yésũ 'á, nyé ôzô Ôvârí drí áamá 'bãzó 'êlã ôjilã ôrî ãzã 'bá yî rĩ 'bá vò ãzã 'bá yî 'ásí rî 'bá yî drí rĩ kãtĩ.

¹⁴ Nĩ ndrê drê, ícã trá má drí úlĩ Ôvârí kâ pëzó ôjilã drí ndrî, gólîyî Ġĩrĩkĩ tĩ âtã 'bá ró rî 'bá yî drí gã'dá kpá gólîyî Ġĩrĩkĩ tĩ âtã 'bá kô rî 'bá yî drí, tã nĩ 'bá rĩ 'bá yî drí gã'dá kpá tã nĩ 'bá kô rî 'bá yí bê.

¹⁵ Gõ'dá ã'dô trá ítí rî, mã lè trá rôô nĩzó nĩ'á tã âtĩ-âtĩ Ôvârí kâ pélé Rómã 'á tólã.

Mbârākã tã âti-âti Ôvâri kâ kâ ôjilã pãzó rî tãsi

16 Gô'dá má lě tã pătĩ ró tã Ôvâri kâ pėlē ôjilã drĩ ndrĩ. Nĩ ndrē drē, má nĩ tã trá pătĩ ró kĩ, mbârākã bē rĩ'á rōô tã âti-âti tãndĩ Ôvâri kâ drĩ ôjilã ndrĩ gólĩyĩ tã lâ lē 'bá rĩ 'bá yĩ pãzó tã ōnjĩ 'ásĩ. Lătĩ sĩsĩ lâ ró rĩ rĩ'á trậ ôjilã Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ tã gólã Ôvâri kâ ârízó cé ãyĩ nĩ, gô'dá ngbãangbânō rĩ, lătĩ kpá trá gô'dá trậ ôjilã ōrĩ âzâ 'bá yĩ kâ drĩ kpá ndrĩ ârízó lâ.

17 Tã âti-âti tãndĩ 'dĩ â'dâ lătĩ mbĩ ôjilã drĩ, tãlã gólĩyĩ â'dô ró bē ôjilã tã mbĩ 'bá ró Ôvâri rĩ lĩfĩ drĩ 'á. Ítĩ rĩ, lătĩ âzâ trá yũ'dăwă 'dĩyĩ pãzó tã ōnjĩ 'ásĩ. Rĩ'á cé tã lėlē Yésũ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ ã'dĩ. Rĩ'á nyé ôzô tã ãgĩ-ãgĩ Ôvâri kâ drĩ rĩ'á âtálã rĩ kátĩ kĩ, "Ôjilã gólĩyĩ â'dô 'bá tã mbĩ 'bá ró Ôvâri rĩ lĩfĩ drĩ 'á tãlã tã lėlē gólĩyĩkã tãsi rĩ, gólĩyĩ ã'dĩ 'ē 'bá rĩlĩ rĩrĩ gólã lătĩ Ôvâri kâ 'á rĩ ã'dĩ."

Tã gólĩyĩ Ôvâri rĩ 'bã 'bá â'dólē òmbã ró ôjilã bē ndrĩ rĩ 'bá yĩ

18 Ôvâri gólã 'bũũ 'álã rĩ trá ăwă ró tãlã tã gólĩyĩ ōnjĩ ró ndrĩ ôjilã drĩ 'ėlē trá rĩ 'bá yĩ tãsi. Tã ōnjĩ gólĩyĩkã rĩ 'bá yĩ 'bã gólĩyĩ trá rũ dĩlĩ volé tã gólĩyĩ pătĩ ró Ôvâri kâ rĩ 'bá yĩ rũ sĩ gô'dá â'dózó ãyĩ nĩ ăkô lâ. Gô'dá nĩngá sĩ, tãlã gólĩyĩ trá bĩ ăkô rĩ, gólĩyĩ drĩ gãzó dó tã pătĩ Ôvâri kâ ârĩlĩ.

19 Lé ítĩ rĩ, lătĩ rĩ'á trậ gólĩyĩ drĩ tã pătĩ Ôvâri kâ ârízó, tãlã Ôvâri â'dâ tã pătĩ ãyĩkã trá trậ ôjilã drĩ.

20 Nĩ ndrē drē, ăkũ ró ăkũ ró ítô vō 'ásĩ Ôvâri drĩ ăngô drĩ nô 'bãzó rĩ, gólã â'dâ ãyĩ nyănyă trá ôjilã drĩ mbârākã găřă lĩpĩ ró ngă-tĩ dũũ ndrĩ gólĩyĩ gólã drĩ lô'bălē rĩ 'bá yĩ sĩ. Gô'dá nĩngá sĩ, ăcálē bũũũ ăndrō nô rĩ, ôjilã â'dô ãcá'á nĩlã kĩ, pătĩ Ôvâri bē rĩ'á, ôzô kpálē gólĩyĩ ăndrē gólã kô cú ãyĩ lĩfĩ sĩ rĩ. Bē trá ítĩ rĩ, tã mbĩ tãndĩ yũ'dăwă gólĩyĩ tĩ lôgölē Ôvâri drĩ ârĩmăkô ãyĩkã drĩ sĩ.

21 Nĩ ndrē drē, ôzô kpálē gólĩyĩ ũnĩ trá kĩ Ôvâri ăă'dô bē rĩ'á rĩ, gólĩyĩ gã dó gólã rĩ ãnjĩlĩ Ôvâri ró, gô'dá kpá ăwô-ítĩ 'ėlē gólã drĩ. 'Dĩ vō lâ 'á rĩ, gólĩyĩ drĩ drĩ rũ ãzãzô băndĩ-băndĩ, gô'dá tã ãsũ gólĩyĩkã 'bălē â'dólē cú ítĩ tã ãfĩ ăkô.

22 Ôzô kpálē gólĩyĩ ăămă tã â'dózó cú tã nĩzó rĩ, tã ãsũ-ãsũ gólĩyĩkã rĩ'á pătĩ ró ăzâ-ăzâ lâ ró.

23 Gólĩyĩ lėlē kô Ôvâri gólã rĩ 'bá zăă gbădũ zăă 'bũũ 'álã rĩ ãnjĩlĩ ălôwălã. 'Dĩ vō lâ 'á rĩ, gólĩyĩ jă rũ rĩ'á ngă lĩndrĩ gólĩyĩ lôpálē trá fē 'ásĩ rĩ 'bá yĩ ãnjĩlĩ ã'dĩ ôvâri ró, ngătã lĩndrĩ rĩ 'dĩ â'bă'á ôjilã mvă kâ 'ĩ yă, ngătã kōrōnyă kâ 'ĩ yă,

ngã áríwá 'î yã, gô'dá ngã ngá-tî gólîyî ângó nõ drîî nõ 'bá yí kâ bê yã rî.

24 Gô'dá tâ rî 'dî tãsí rî, Ôvârí gã gólîyî trá dó. Ítî rî, gólâ kî, "Tândí ró, 'dôvó gólîyî ô'dê gbô tâ ònjí lôvó gólîyî pîpîsîlî kâ gólâ rî 'bá gólîyî ádólé rî vósî." Â'dô bê trá ítí rî, gólîyî ôjá rû rî'á tâ lârákô ndrî ânyî kâ rî 'êlé î'dî îyî âzí-âzí yí bê.

25 Gólîyî jâ rû gô'dá rî'á tâ ònjô kâ ârílî î'dî tâ pâtîî gólâ Ôvârí kâ ró rî vò lâ 'á. Gólîyî jâ rû kpá rî'á ngá gólîyî ângó nõ kâ rî 'bá yí ñnjîlî î'dî. Gô'dá gólîyî rí kô rî'á Ôvârí 'bûû 'álâ gólâ ngá rî 'dî 'bá yí lô'bâ 'bá nî rî ñnjîlî. Gólâ î'dî rî'á gólâ gólîyî drí îcálé lûyîlâ zââ gbádú âdûkû âkó rî. Ââ'dô ítí.

26-27 Ítî, tâlâ gólîyî 'è tâ ònjí trá rî drí sî rî, Ôvârí dî ùgúlî trá gólîyî drí. Ítî gólâ kî gólîyî drí rî, "Tândí ró, 'dôvó gólîyî ô'dê gbô ngá gólîyî ânyî kâ tâ lôvó gólîyî rû'bâ kâ drí gólîyî âsélé 'êlâ rî 'bá yí 'êlé î'dî." Gô'dá ítí rî, ôkó lôvó fô trá volé âgô 'ásî gô'dá cé âgô âzí lôvó î'dî â'dú kôzó î'dî bê lâ ôkó ró. Ítî gólîyî drí rîzó tâ ânyî kâ 'êlé î'dî îyî vò 'ásî âgô âzí ró. Nîngá sî, ôkó drí kpá ngâzó îyî dîlî volé âgô rû sî gô'dá rîzó âyîlî âkpâ îyî vò 'ásî. Gô'dá ítí rî, Ôvârí drí lâñô gólâ îcá 'bá tâ ânyî 'dî 'bá yí kâ 'dî bê rî fêzó gólîyî drí ndrî.

28 Gô'dá â'dô bê trá ítí rî, Ôvârí âyê gólîyî trá, tâ ìsû-ìsû gólîyîkâ âadô ró gólîyî bê lâvûlî kôró, gólîyî drî ñîzâ ró rû ndrî â'dólé rî'á tâ gólîyî îcá 'bá kô mbî gólîyî drí 'êlé rî 'bá yí 'êlé î'dî.

29-30 Nîngá sî, tâ ònjí gólîyîkâ rî 'bá yí lîzó trá âcálé rôô. Gólîyî 'è tâ ndrî gólîyî tâ ònjí têtê ró rî 'bá yí trá ôjîlâ âzâ 'bá yí drí. Gólîyî rî'á ngá lôvó bê dûû â'dólé îyî nyâanyâ drí. Gô'dá âzí-âzí lâ yí âgî-âgî gólîyî lîfî. Gólîyî rî trá rû cälé îyî lâfálé 'ásî, gô'dá kpá rîzó îyî âzí-âzí yí ùfúlî. Gólîyî rî trá rî'á ònjô ádólé îyî âzí-âzí yí drí. Gólîyî pîpîsîlî rî'á ònjí ró âzí-âzí lâ yí rû. Gólîyî rî trá rî'á âzí-âzí lô'dalé gô'dá kpá rî'á tâ ngólé âzí-âzí lâ yí rû. Ítî rî, gólîyî lée Ôvârí kô âlôwâlâ. Gólîyî 'bâ îyî nyâanyâ ôjîlâ âmbâ-âmbâ ró, gô'dá gólîyî drí îyî 'bâzó â'dólé drî-'bá ró îyî âzí-âzí yí drîlî. Gólîyî rî îyî trá rî'á îyî ârûlî. Gô'dá gólîyî rî trá rî'á tâ âzâ ânyî kâ ró rî 'bá yí lônâlé î'dî 'êlé. Gólîyî ârí tâ îyî ândré yí kâ îyî átá yí bê rî kpá kô.

31 Ítî rî, gólîyî trá rî'á tâ âzâ-âzâ 'bá ró. Gólîyî 'é tâ gólâ gólîyî drí kî'á nî rî yî â'dô 'è'á lâ rî kô. Gô'dá gólîyî 'bââ âdrúpî lâ yí lôvó kpá kô. Gô'dá gólîyî ndrê îzâ lâ îyî kpá kô.

32 Lé rî, gólîyî nî tâ Ôvârí drí 'balé rî trá dódó kî, Ôvârí â'dô lâñô ôdrâ sî rî fê'á ôjîlâ gólîyî rî 'bá tâ ânyî kâ ítí 'dî

'èlé rí 'bá yí drí. Kpálé gólíyí nǎlǎ bē tā rí 'dī trá rí, gólíyí áyē tā ányā ōnjí ìyíkā 'dī 'bá yí kō. Gólíyí rí trá zāā 'èlā ìyí. Gō'dá gólíyí ádō ìyí ázì-ázì yí kpá tā ōnjí ālō-ālō 'dī 'bá yí 'èlé.

2

Tā kíkí Òvārí ká òjílā rú ákí ákó rí

¹ Ámā àdrúpí yí áamá ìzò yí bē, nǎ rí àníkà bē ìsūlā rí kǐ, àní òjílā Yúdā yí ká rí āā'dō ìyí 'dī òjílā tándí gólíyí ícá 'bá drí-báláyí ró tā gólíyí ázì-ázì ká rí 'bá yí kílí yā? Á'dí 'bā àní à'dolé tā kǐ 'bá gólíyíkā ró rí nǎ yā? Òzō nǎ āātā tā kǐ, òjílā āzā ō'è tā āzákólā 'dī trá ōnjí ró rí, 'dōvó nǎ ìsū tā tā àní nyāányā ká rí 'bá yí tāsí. Nǎ 'è tā ōnjí ró rí 'bá yí kpá trá, nyé òzō tā ōnjí gólíyíkā rí 'bá yí kátí. Ítí rí, nǎ lē trá lǎnjí lǎnjō tā ōnjí 'dī 'bá yí ká rí ká nǎlǎ nǎ yā?

² Òvārí 'dī rí'á gólā tā òjílā gólíyí tā ōnjí 'dī 'bá yí 'è 'bá rí 'bá yí ká kǐ 'bá lā 'í. Mā nǎ trá kǐ, gólā rí tā kílí ndrī dódó mbí ró.

³ Á'dō bē trá ítí rí, àní gólíyí cé òjílā mvá ró nō ìsū tā kǐ, yí āā'dō ícá'á tā gólíyí ázì-ázì ká rí 'bá yí kílí nǎ rí ā'dō tāsí yā? Òzō àní nyāányā ō'è tā ālólā ōnjí ró gólíyí àní drí kí'á nǎ rí Òvārí āā'dō lǎnjō fē'á ázì-ázì drí tā lā sǐ rí kpá rí, gō'dá nǎ ìsū àníkà bē rí, nǎ ā'dō ícá'á ngá pǎlé lǎnjō rí gólá àní drí lélé à'délé òjílā ázì āzā 'bá yí drí 'dī 'ásí yā?

⁴ Nǎ nǎ pǐpísílí tándí à'dí ró Òvārí ká kō. Ítí rí, nǎ njá pǐpísílí tándí à'dí ró Òvārí ká gólā drí lélé à'dálā àní drí tā ōnjí àní nyāányā ká rí tāsí rí rú njānjā yā? Òvārí rí pǐpísílí rí'á à'dí ró àní rú. Gólā 'bāá 'alé ādrā íyíkā kō 'wāā à'dolé àní rú, tálā gólā rí àní tēlé ndrī à'dolé tā ōnjí àníkà rí 'bá yí nǎlǎ zālō, gō'dá vó lā sǐ rí, nǎ āādí ró drí bē volé 'á lā yí 'ásí. Á'dó kō tándí àní drí tā 'dī ndrélé tā fínýáwá ró.

⁵ Gō'dá òzō àní drí āāmbā āmbā tā ōnjí àníkà tāsí rí, 'dī àní trá rí'á gólā rí 'alé 'bā'á gílí àní rú à'dolé lǎvūlǐ gǎrǎ kōrō. Ítí, gō'dá kǎyí gólā drí tā òjílā ndrī ká kǐzò rí sǐ rí lǎnjō àníkà rí ā'dō à'dó'á āmbá gǎrǎ. Kǎyí rí 'dī tú, òjílā ndrī ā'dō ìyí nǎ'á lā kǐ, Òvārí rí'á tā gólíyíkā kí'á mbìmbì ró.

⁶ Òvārí ā'dō tā òjílā ālō-ālō ká kí'á té ā'dō tā gólíyí òjílā rí 'dī drí rí'á trá 'èlā rí ká vó ró.

⁷ Òjílā ūrúkà 'bá yí rí rí'á tā gólíyí ā'dó 'bá mbìmbì ró rí 'bá yí 'èlé 'dī, ā'dō ró bē tā gólíyíkā drí sūzò Òvārí rú, tálā ìyí drí rǐzò zāā gbádú gólā bē ādūkū ákó. Ítí rí, Òvārí ā'dō gólíyí 'bā'á rílí yí bē zāā gbádú ādūkū ákó.

⁸ Gõ'dá òjilã äzâ 'bá yî rî ìyîkâ rî'á cé tã gólîyî ìyî nyãányã tãsi rî 'bá yî 'èlé ì'dî. Gõ'dá tã rî 'dî tãsi rî, gólîyî gã dó tã pãtîi gólîyî Ôvâri kâ ró rî 'bá yî lèlé 'èlé. 'Dîi vô lâ 'á rî, gólîyî rî gõ'dá tã gólîyî ònjî lâ ró rî 'bá yî 'èlé ì'dî Ôvâri rú. Ítî rî, tã pãtîi ró, Ôvâri rî fîi â'dô gî'á gólîyî rú.

⁹ Nî ndrê drê, Ôvâri â'dô lânõ fê'á òjilã ndrî tã ònjî 'è 'bá rî 'bá yî drî, ngátá â'dô ìyî gbô òjilã Yúdã yî kâ gõ'dá òrî äzâ 'bá yî bê rî ì'dî rî. Gõ'dá gólá â'dô ngîngî lâ lânõ fê'á òjilã Yúdã yî kâ gólîyî gã 'bá dó tã gólâkâ rî 'bá yî ârîlî rî yî drî.*

¹⁰ Gõ'dá rî, Ôvâri â'dô òjilã ndrî gólîyî tã mbîmbî 'è 'bá rî 'bá yî ìnjî'á, ítî gõ'dá gólîyî â'dô tã tãndî ùsú'á Ôvâri drîgá sî, â'dô ró bê gólîyî drî îcázó rîlî ã'dî ró. Ôvâri â'dô tã tãndî 'dî 'è'á ítî, ngîngî lâ òjilã Yúdã yî kâ gólîyî tã gólâkâ 'è 'bá rî yî drî, gõ'dá gólá â'dô kpá tã tãndî 'è'á òjilã ndrî òrî äzâ 'bá yî kâ gólîyî tã gólâkâ 'è 'bá rî 'bá yî drî.

¹¹ Nî ndrê drê, Ôvâri â'dô tã òjilã kâ kî'á ndrî îcâ-îcâ ró, â'dó kô rú nînjî vó ró.

¹²⁻¹³ Gõ'dá òjilã Yúdã yî kâ tãsi rî, Ôvâri â'dô tã gólîyîkâ rî 'bá yî kî'á â'dô tã 'bã'bã gólá Músã drî fêlé rî vó ró, tãlã gólîyî rî rîlî tã 'bã'bã rî 'dî 'bá yî zèlé. Gõ'dá nîngá sî, gólîyî 'è tã ònjî rî 'bá yî bê trá ítî tã 'bã'bã 'dî 'bá yî rú rî, Ôvâri â'dô lânõ fê'á gólîyî drî tã 'dî 'è âkô lâ yî tãsi. Nî ndrê drê, òzô nî âârî tã 'bã'bã 'dî 'bá yî cé ânî bì sî gõ'dá cú ítî tã lâ yî 'èzó kô'dáwá rî, Ôvâri ndrê ânî kô òjilã tã mbî 'bá yî ró.

Gõ'dá kpá òjilã òrî äzâ 'bá yî kâ rî 'bá yî tãsi rî, òzô kpálé gólîyî òrî kô tã 'bã'bã 'dî 'bá yî zèlé rî, Ôvâri â'dô tã kî'á kpá gólîyî rú, tãlã tã ònjî gólîyî drî rî'á 'èlã rî 'bá yî tãsi.

¹⁴⁻¹⁵ Òzô kpálé òjilã òrî äzâ 'bá yî kâ ùnjî ìyî tã 'bã'bã gólîyî âfêlé kôro Músã sî 'dî 'bá yî kô'dáwá rî, gõ'dá gólîyî òtirî rîi rî'á tã 'èlé â'dô tã tã 'bã'bã 'dî 'bá yî kâ vó ró gbô ítî lâ 'dî kâtî rî, 'dîi â'dâ tã kî, Ôvâri lôfî tã 'bã'bã rî 'dî 'bá yî ífî lâ yî trá gólîyî drîi sî. Ítî rî, tã ìsü gólîyîkâ sî rî, gólîyî nî trá kî, tã ángô rî 'bá yî ì'dî rî'á dódó gõ'dá tã ángô rî 'bá yî ì'dî rî'á ányã ró. Rî'á ókîzô gólîyî nî tã 'bã'bã 'dî 'bá yî trá rî kâtî, tãlã tã ìsü gólîyîkâ â'dâ tã trá gólîyî drî kî, tã gólîyî drî rî'á 'èlã rî 'bá yî rî'á tãndî ró, ngátá ònjî ró yã rî.

¹⁶ Ôvâri nî tã gólîyî â'dó 'bá òjilã pîpîsîlî 'á rî 'bá yî trá ndrî, gõ'dá kâpî gólá drîlã Yésü Kristô rî 'bázó tã òjilã kâ kîlî ndrî rî sî rî, Yésü â'dô tã òjilã kâ kî'á âlô-âlô â'dô tã rî 'dî 'bá yî kâ vó ró. Gõ'dá â'dô rú 'è'á té òzô má drî îmbálé trá òjilã drî rî 'bá yî kâtî.

* **2:9 2.9** Ôvâri â'dô lânõ fê'á òjilã Yúdã yî kâ drî lãnî-lãnî ró, tãlã gólîyî 'è tã ònjî trá Ôvâri rú, kpálé gólîyî nî tã mbî Ôvâri kâ bê trá rî.

17 Nĩ âzâ, ôzô ní â'dô ôjilã Yúdã yí kâ ì'di rĩ, ní ìsũ tã kô kĩ, yí ââ'dô rĩ'á ôjilã tãndí Ôvârí kâ rĩ ì'di, cé tãlã ní rĩ rĩlĩ tã 'bã'bã gólã drí 'bãlé nĩ 'èlé rĩ zélé.

18 Nĩ ìsũ ánikâ kĩ, ní nĩ tã gólĩyĩ sũ 'bá Ôvârí rú rĩ 'bá yí trá. Gõ'dá ní ìsũ trá kĩ, tã tãndí Ôvârí kâ rĩ 'bá yí ââ'dô trá áni drí ágálé 'á, cé tãlã ìmbâ nĩ trá tã gólĩyĩ tã 'bã'bã gólâkâ kâ rĩ 'bá yí sĩ. Gõ'dá ìtĩ rĩ, tã nĩnĩ ánikâ 'dĩ cú ìtĩ tã lâ 'è ákó ícã kô áni pãlé.

19 Nĩ âzâ ôjilã Yúdã yí kâ ró rĩ, ní âtã tã kĩ, ní ícã trá ôjilã gólĩyĩ ìfĩ ákó tã gólĩyĩ Ôvârí kâ rĩ 'bá yí ndrẽzó rĩ 'bá yí âtĩlĩ gã, â'dô ró bẽ gólĩyĩ drí tã pãtĩ Ôvârí kâ nĩzó. Nĩ ìsũ bẽ rĩ kĩ, úlĩ ánikâ 'dĩ 'bá yí ââ'dô â'dó'á ôzô lámã kãtĩ kólé lãtĩ Ôvârí kâ ì'ĩlĩ ôjilã gólĩyĩ rĩ 'bá ìyĩ ìnĩríkúwã 'á rĩ 'bá yí drí.

20 Gõ'dá ní ìsũ tã kpá kĩ, ní nĩ tã Ôvârí kâ trá tãndí ró â'dolé ní drí ícázó tã lâ ìmbálé ôjilã gólĩyĩ tã lâ nĩ 'bá kô'dáwã rĩ yí drí, cé tãlã nĩ rĩ'á cú tã 'bã'bã gólĩyĩ Ôvârí kâ ìgĩlĩ trá búkũ gólâkâ 'á rĩ bẽ rĩ drí sĩ.

21 Gõ'dá nĩ bẽ trá rĩ'á tã Ôvârí kâ ìmbá'á âzĩ-âzĩ drí ìtĩ lâ 'dĩ kãtĩ rĩ, ngã gô ní rĩ rĩlĩ cú ìtĩ tã rĩ gógó gólĩyĩ Ôvârí drí 'bãlé trá ní drí 'èlé 'dĩ 'bá yí 'è ákó â'dô tãsĩ yã? Ôzô ní òrĩ trá rĩ'á tã pélé ôjilã drí kĩ, ní ùgũ ngã kô, ngã nĩ rĩ gógó rĩ ngã ùgũlĩ íyikã â'dô tãsĩ yã?

22 Ôzô ní òrĩ ôjilã ìmbálé rĩlĩ cé ìyĩ òkó yí bẽ rĩ, ngã ní ngã ánikâ líyã ró nĩ'á â'dú kólé òkó gólã â'dó 'bá kô áni òkó ró rĩ bẽ â'dô tãsĩ yã? Ôzô ní ôgã tã ôvârí âbãrãdãgô kâ trá dó rĩ, gõ'dá ní rĩ fĩlĩ jó ôvârí âbãrãdãgô 'dĩ 'bá yí kâ 'ásĩ nĩ'á ngã gólĩyĩ sũ 'bá ní ìfĩ rĩ ùgũlĩ â'dô tãsĩ yã?

23 Nĩ gólã áni nyãányã 'bã 'bá â'dolé sísĩ tãlã ní nĩ tã Ôvârí kâ rĩ 'bá yí trá, gõ'dá ní gã dó rĩlĩ rĩ'á tã gólâkâ rĩ 'bá yí 'èlé dódó â'dô tãsĩ yã? Gõ'dá ní gã tã Ôvârí kâ bẽ trá ìtĩ rĩ, 'dĩ ní 'dã 'dĩ gólã ì'di.

24 Ôvârí âtã tã trá ãkũ ró tã ònjĩ ánikâ tãsĩ tã àngũ 'bá Ísáyã sílĩ tã ìgĩ íyikã 'á. Ísáyã kĩ,

“Ôjilã òrĩ âzâ 'bá yí kâ rĩ 'bá yí â'dô ìyĩ Ôvârí rĩ rú ìzã'á, tãlã tã ònjĩ áni ôjilã Yúdã yí kâ rĩ kâ drí sĩ.”

Ísáyã 52.5

Tã Ôvârí drí ìsũlĩ 'dẽ'dẽ bãsã 'á rĩ tãsĩ rĩ

25 Áni gólĩyĩ 'dẽ 'bá trá bãsã 'á áni pãzó rĩ tãsĩ rĩ, 'dẽ'dẽ bãsã 'á 'dĩ â'dô áni pã'á cé ôzô nĩ òrĩ tã 'bã'bã Ôvârí drí fêlé trá Músã sĩ ôjilã drí 'èlé rĩ 'bá yí 'èlé ndrĩ rĩ. Gõ'dá ôzô nĩ àâyê tã 'bã'bã Ôvârí kâ ãlô rĩ trá 'è ákó lâ rĩ, 'dẽ'dẽ bãsã 'á ánikâ 'dĩ rĩ'á ngã tãkó 'ĩ.

26 Gõ'dá òjílā gólīyī 'dē 'bá kô bāsā 'á rī 'bá yī tāsī rī, òzō tí gólīyī īīcā tā 'bā'bā 'dī 'bá yī 'ēlé ndrī rī, tí Ôvārī â'dô gólīyī ndrē'á òjílā íyíkā ró nyé òzō òjílā íyíkā gólīyī 'dē 'bá trá bāsā 'á rī kâtí.

27 Òzō tí gólīyī īīcā trá tā 'bā'bā 'dī 'bá yī 'ēlé ndrī rī, tí tā tándí gólīyíkā â'dô ānī òjílā Yúdā yī kâ rī 'bá yī â'dá'á tā ònjí 'bá ró, tālā ānī gólīyī 'dē 'bá trá bāsā 'á rī, rī tā ònjí 'ēlé, gõ'dá nī nī bē tā 'bā'bā Ôvārī kâ kpálé tándí ró rī.

28-29 Tā gólā òjílā 'bā 'bá â'dolé òjílā pātīī Ôvārī kâ ró rī â'dó kô cé tā 'dē'dē bāsā 'á 'dī kâ tāsī. Òjílā āzā ícā kô â'dolé òjílā Ôvārī kâ ró cé lā'bí òjílā Ôvārī kâ rī 'bá yī kâ 'ē'ē lā sī. Ítí rī, òjílā â'dô ícā'á â'dolé òjílā Ôvārī kâ ró, cé òzō Ôvārī òjā â'dô-â'dô gólākā trá rī. 'Dīī tā Línđrī Tándí Ôvārī kâ rī kâ ī'dī. Gõ'dá òzō òjílā ā'dô trá òjílā Ôvārī kâ ró rī, Ôvārī ī'dī gólā rī 'bá òjílā 'dī lūyīlī rī. Â'dó kô òjílā āzā 'bá yī drī gólā rī lūyīzō nī.

3

Tā Ôvārī drī úlī íyíkā ìnjīzō 'ē'ē lā sī mbī rī

1 Áâtā trá kī nī rī, “Òzō tā 'dē'dē kâ bāsā 'á rī ò'bā āmā òjílā Yúdā yī kâ rī 'bá yī kô â'dolé òjílā Ôvārī kâ ró rī, gõ'dá ítí rī, rī'á tā tándí 'ī Ôvārī rī līfī drī 'á ngātā āmā rī'á òjílā Yúdā yī kâ ī'dī rī drī yā?”

2 Tā-drī má drī lôgōlé tā 'dī 'á rī rī'á òzō nōtí. Āwō, tā â'dózo òjílā Yúdā yī kâ ró rī rī'á tándí ró kôrô òrī òjílā āzā 'bá yī kâ drīī sī. Tā ąngī gólā āmā āmú 'bá rī rī'á ī'dī nōtí kī, Ôvārī âfē tā 'bā'bā íyíkā tībē 'bālē òjílā drī 'ēlé rī trá āmā òjílā Yúdā yī kâ rī 'bá yī drī.

3 Gõ'dá īījī tā kpá trá kī, “Òzō òjílā ūrūkā Yúdā yī kâ rī 'bá yī òrī īyī gõ'dá kô tā gólīyī Ôvārī drī 'bālē gólīyī drī rī 'ēlé rī, 'dīī rī â'dā tā kī, tā lē ākō ngātā tā árí ākō gólīyíkā 'dī â'dô Ôvārī rī 'bā'á rú jālē tā gólīyī yī drī 'bālē trá 'ēlé òjílā drī rī 'bá yī 'ēlé yā?”

4 Ítí rī, má lôgō tā rī 'dī drī lā nōtí kī, â'dó kô rī'á òzō 'dīī rī kâtí ālōwālā. Tālā Ôvārī rī'á tā gólīyī gólā drī 'bālē 'ēlé òjílā drī rī 'ē'á kâyī vósī ítú-pá bē kárā. Úlī Ôvārī kâ rī 'bá yī rī'á kâyī vósī kárā pātīī ró, òzō kpálé úlī rī gógó 'dī 'bá yī āâ'dā īyī tā kī, tā īsū òjílā ndrī kâ īyī tāsī rī āâ'dô ányā ró rī. Gõ'dá ítí rī, úlī Dāwúdī kâ rī 'bá yī â'dā tā trá kī, úlī Ôvārī kâ rī 'bá yī rī'á pātīī ró. Gólā kī Ôvārī drī rī, “Tā gólīyī ní drī kīlī má rú rī 'bá yī rī'á īyī ngbā mbīmbī ró. Òzō gõ'dá òjílā āzā āâtā tā ònjí trá ní rú rī,

ní â'dâ tă kâyi vósĩ kára kĩ, tă kĩkĩ áníkâ rĩ'á mbĩmbĩ ró."

Lôngó 51.4

⁵ Ōjĩlã ũrũkâ 'bá yĩ â'dô ãyĩ tĩ ânyá'á 'dĩĩ drĩĩ sĩ kĩ, "Ōzõ tă ònjĩ ámakâ rĩ ââ'dâ tă kĩ Ôvârĩ rĩ nyãanyã ââ'dô tãndĩ ró rĩ, rĩ'á tă ányã 'ĩ Ôvârĩ drĩ tă kĩzõ âmã rú tãlã tă ònjĩ ámakâ 'dĩ tãĩ yã?"

⁶ Gõ'dá má âtã tă kĩ, â'dó ãtĩ kô. Úlĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dó kô mbĩ. Ōzõ tí ã'dô trá ányã ró Ôvârĩ drĩ lãñõ fẽzõ âmã drĩ tãlã tă ònjĩ ámakâ tãĩ rĩ, gõ'dá gólã ícã kô ãlôwálã tă òjĩlã ãngó drĩ 'á nõ kã kĩlĩ.

⁷ Gõ'dá nĩngã sĩ, áatã tă kpã kĩ, "Ōnjõ má drĩ ádólẽ rĩ â'dã kpã tă kĩ, úlĩ Ôvârĩ kã rĩ 'bá yĩ rĩ'á kãkãrã pãtĩĩ ró. Gõ'dá òzõ ònjõ ámakã 'dĩ 'bá yĩ ò'bã òjĩlã trá Ôvârĩ rĩ ñnjĩlĩ úlĩ pãtĩĩ âtã 'bá ró ãtĩ lã 'dĩ kãtĩ rĩ, gõ'dá ãtĩ rĩ, Ôvârĩ â'dô ícã'á ángó tĩ ró tă kĩlĩ má rú tă rĩ 'dĩ tãĩ tă ònjĩ 'bá ró yã?"

⁸ Nĩ ãsũ tă úlĩ ányã rĩ 'dĩ 'bá yĩ tãĩ. Â'dô â'dó'á ókĩzõ má âtã kĩ, 'dõvõ mã ò'ẽ tă ònjĩ ró rĩ 'bá yĩ ã'dô ró bẽ kĩ, tă gólĩyĩ tãndĩ ró rĩ 'bá yĩ â'dô rũ 'ẽ'á tãlã tă rĩ 'dĩ tãĩ. Gõ'dá òjĩlã ányã ũrũkâ 'bá yĩ âmã ãyĩ tă kĩ, 'dĩĩ ââ'dô rĩ'á tă gólĩyĩ âmã drĩ rĩ'á ãmbálã rĩ 'bá yĩ ã'dĩ. Gõ'dá ãtĩ rĩ, úlĩ gólĩyĩkã 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á 'dó ányã ró. Rĩ'á mbĩ Ôvârĩ drĩ lãñõ fẽzõ drĩlĩyĩ tãlã tă âtã-âtã gólĩyĩkã âmã rú ònjĩ ãtĩ 'dĩ tãĩ.

Tã mbĩmbĩ Ôvârĩ kã tă òjĩlã ndrĩ kã kĩzõ tă ònjĩ 'bá ró rĩ

⁹ Ôvârĩ áfẽ tă ãmbã ãyĩkã trá âmã òjĩlã Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ drĩ. ãtĩ rĩ, tă rĩ 'dĩ ãtõ lã kĩ, âmã ã'dĩ òjĩlã tãndĩ 'ĩ lãvũlĩ kôrõ tă òjĩlã ũrũkâ 'bá yĩ kã rĩ drĩĩ sĩ yã? 'É'ẽ, â'dó ãtĩ kô. Mã âtã trá ãñĩ drĩ sĩsĩ nã sĩ kĩ, Ôvârĩ rĩ tă kĩlĩ âmã rú ndrĩ tă ònjĩ 'bá ró. Ōjĩlã Yúdã yĩ kã gõ'dá òjĩlã òrĩ ãzã 'bá yĩ kã bẽ ndrĩ ñjĩ ãyĩ 'dó ngã lãñjĩ tă ònjĩ kã.

¹⁰ Rĩ'á òzõ tă ãgĩ Ôvârĩ kã drĩ átalẽ trá rĩ kãtĩ kĩ nĩ rĩ, "Ōjĩlã ãzãkã yũ'dãwã gólã rĩ 'bá ãyĩkã kára rĩ'á tă mbĩmbĩ Ôvârĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á rĩ 'èlẽ ã'dĩ.

¹¹ Ōjĩlã ãzãkã yũ'dãwã rĩ 'bã tă gólĩyĩ Ôvârĩ kã rĩ 'bã yĩ ñlĩ gõ'dã 'èlẽ rĩ.

Ōjĩlã ãzãkã kpã yũ gólã rĩ 'bã Ôvârĩ rĩ lãndãlẽ rĩ.

¹² Gõ'dã òjĩlã cẽ tĩtĩ dĩ ãyĩ trá volẽ Ôvârĩ rú sĩ ãkĩ ãkõ.

ãtĩ rĩ, Ôvârĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á rĩ, gólĩyĩ trá cú ãtĩ tă ãfĩ ãkõ, cẽ rĩlĩ ãyĩ rĩ'á tă ònjĩ tẽtẽ ró rĩ 'bã yĩ 'èlẽ ã'dĩ.

ãtĩ rĩ, òjĩlã ãzã ãlõ kpã yũ gólã rĩ 'bã kára rĩ'á tă mbĩ 'èlẽ ã'dĩ rĩ.

Lôngó 14.1-3

¹³ Gõ'dá úlĩ ndrĩ gólĩyĩ drĩ âtalé rĩ 'bá yĩ â'dâ tâ kĩ,
â'dô-â'dô gólĩyĩkâ rĩ rĩ'á ãñâ ró, õzõ ãvõ gólâ ñâ 'bá trá
rĩ kâtĩ.

Gólĩyĩ rĩ trá rĩ'á õñjõ âgãlé ĩ'dĩ õjĩlã drĩ.

Lôngó 5.9

Tã õñjĩ gólĩyĩ drĩ rĩ'á âtalá ĩyĩ õjĩlã ãzâ 'bá yĩ rú rĩ rĩ'á ókĩzõ
ĩñĩ gĩĩ 'ĩ rĩ kâtĩ.

Lôngó 140.3

¹⁴ Gólĩyĩ rĩ trá rĩ'á õjĩlã lô'dalé ăwă sĩ.

Lôngó 10.7

¹⁵ Gólĩyĩ rĩ'á njãã õjĩlã úfulĩ 'wãã cú ĩtĩ tâ ífĩ ãkõ.

¹⁶ Gólĩyĩ rĩ trá võ ĩzãlé gõ'dá kpá ĩzã fẽlẽ õjĩlã drĩ võ gólĩyĩ
drĩ lămúzõ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ.

¹⁷ Gólĩyĩ nũĩ ĩyĩ rĩrĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ bê ă'dĩ ró rĩ kô.

Īsáyã 59.7-8

¹⁸ Gólĩyĩ ûrĩĩ Ôvãrí kô tâ õñjĩ ĩyĩkâ 'ẽ'ẽ lâ sĩ."

Lôngó 36.1

'Dĩĩ tâ gólĩyĩ Ôvãrí drĩ âtalé õjĩlã ãngó nõ kâ rĩ 'bá yĩ tãĩ rĩ
ĩ'dĩ.

¹⁹ Mã nĩ trá kĩ, tâ gólĩyĩ Ôvãrí drĩ 'bãlé Músã sĩ õjĩlã drĩ
'elẽ rĩ rĩ'á ĩyĩ ndrĩ õjĩlã Yúdã yĩ kâ gólĩyĩ rĩ 'bá tâ rĩ 'dĩ 'bá
yĩ zẽlé rĩ drĩ. Gõ'dá úlĩ rĩ gógó 'dĩ 'bá yĩ âtâ tâ trá kĩ nĩ rĩ,
kpálẽ õjĩlã Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ rĩ'á ĩyĩ õjĩlã õñjĩ-õñjĩ 'ĩ rĩ, tâ
'dĩ tãĩ rĩ, gólĩyĩ ãzãkã ĩcã kô tâ-drĩ lôgõlé Ôvãrí tâ kĩ 'bá ró
rĩ drĩ tâ õñjĩ gólĩyĩkâ tãĩ. ĩtĩ rĩ, Ôvãrí rĩ tâ kĩlĩ õjĩlã rú ndrĩ.

²⁰ Nĩ ndrẽ drẽ, õjĩlã ãzãkã ãlõ ĩcã kô â'dólẽ nyẽ õjĩlã tâ
mbĩ 'bá ró Ôvãrí rĩ ĩfĩ drĩ 'á tâ 'bã'bã 'dĩ 'bá yĩ ĩñjĩ-ĩñjĩ lâ yĩ
sĩ. Tãlã tâ 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ĩcã ĩyĩ cẽ tâ õñjĩ õjĩlã kâ rĩ 'bá
yĩ â'dalé ĩ'dĩ gólĩyĩ drĩ.

Lătĩ Ôvãrí drĩ õjĩlã ndrẽzõ tâ mbĩ 'bá ró Yẽsũ sĩ rĩ

²¹ Ngbãangbã nõ rĩ, Ôvãrí nĩ lătĩ trá trã õjĩlã drĩ â'dózõ
tã mbĩ 'bá ró. 'Dĩĩ â'dó kô lătĩ gólã tâ 'bã'bã ĩñjĩ kâ rĩ ĩ'dĩ.
Gõ'dá Ôvãrí âtâ tâ trá lătĩ tãndĩ ngá pãzõ rĩ kâ tãĩ tâ ĩgĩ-ĩgĩ
ĩyĩkâ 'á. Gólã âtâ tâ trá tâ lâ sĩ ăkũ ró ăkũ ró nã sĩ tâ ăngũ
'bá ĩyĩkâ rĩ 'bá yĩ sĩlĩ.

²² Lătĩ rĩ ĩ'dĩ rĩ'á nõtĩ. Ôvãrí rĩ õjĩlã 'bãlé â'dólẽ mbĩ yĩ ĩfĩ
rĩ, õzõ gólĩyĩ õlẽ tâ trá Yẽsũ Krĩstõ 'á rĩ, Ôvãrí rĩ rĩ'á õjĩlã
pãlẽ ndrĩ lătĩ ãlõlã 'dĩ 'ásĩ. Ôvãrí cá õjĩlã lãfã kô tâ 'dĩ tãĩ.

²³ Nĩ ndrẽ drẽ kpá, õjĩlã ndrĩ 'ẽ ĩyĩ tâ õñjĩ trá. Ôjĩlã ãzãkã
yũ'dăwă gólã ĩcã 'bá tâ gólĩyĩ Ôvãrí drĩ lẽlẽ gólĩyĩ drĩ 'elẽ rĩ
'bá yĩ 'ẽlẽ ndrĩ.

²⁴ Kpálẽ ĩtĩ rĩ, Ôvãrí pã õjĩlã ndrĩ gólĩyĩ tâ lẽ 'bá Yẽsũ
Krĩstõ 'á rĩ yĩ drĩ-băláyĩ ró tãlã pĩpĩsĩlĩ ă'dĩ tãndĩ gólãkã

tāsĩ. Tālã òdrã Yésũ kã tã ònjĩ òjĩlã kã tāsĩ rĩ sĩ, Ôvãrí ìcã trá òjĩlã pãlẽ lãnõ tã ònjĩ gólĩyĩkã rĩ 'bá yĩ kã 'ásĩ, gólã tĩ ãmã drĩ ró bẽ.

25 Ôvãrí âfẽ Yésũ ìpálẽ fẽ lãlĩ-lãlĩ drĩ ngã fẽfẽ ró yĩ drĩ òmbã íyĩkã â'dĩzõ, ã'dõ ró bẽ yĩ Ôvãrí drĩ ìcázõ bẽ tã ònjĩ òjĩlã kã âyélẽ tãlã Yésũ rĩ ãrĩ tāsĩ. Ôvãrí 'è tã 'dĩ ìtĩ, ã'dõ ró bẽ yĩ drĩ tã â'dázõ kĩ, yĩ rĩ tã 'èlẽ ndrĩ mbĩmbĩ ró tã ònjĩ tāsĩ. Bũũũ ãndrõ nõ rĩ, Ôvãrí rĩ trá pĩpĩsĩlĩ â'dĩ sĩ tã ònjĩ òjĩlã kã rĩ 'bá yĩ tāsĩ. Gólã fẽfẽ lãnõ gólĩyĩ drĩ 'wãã kô'dáwã.

26 Gõ'dá ngbãangbãnõ rĩ, Ôvãrí â'dã tã trá kĩ, yĩ rĩ tã 'èlẽ mbĩmbĩ ró tã ònjĩ òjĩlã kã rĩ 'bá yĩ tāsĩ. Nĩ ndrẽ drẽ, tãlã òdrã Yésũ kã tã ònjĩ tāsĩ rĩ tāsĩ, Ôvãrí ìcã trá tã kĩlĩ mbĩmbĩ ró tã ònjĩ tāsĩ gõ'dá kpá tã ònjĩ 'bá gólĩyĩ tã lẽ 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ 'bãlẽ â'dólẽ tã mbĩ 'bá ró yĩ lĩfĩ.

27 Gõ'dá bẽ trá ìtĩ rĩ, mã â'dõ ìcã'á ãmã ârúlĩ ã'dõ tã tāsĩ yã? Ngã ãzãkã kó yũ! Tã Ôvãrí drĩ ãmã ndrẽzõ tã mbĩ 'bá ró rĩ, tã ìfĩ lã íyĩkã ã'dõ 'ĩ yã? Tã rĩ 'dĩ ìfĩ lã kĩ, mã ìjĩjĩ tã 'bã'bã yã? Â'dõ ìtĩ kô, gõ'dá cẽ ãmã drĩ tã lẽlẽ Yésũ 'á 'dĩyĩ pã 'bá ró.

28 Adũkũ lã ró rĩ, Ôvãrí rĩ òjĩlã 'bãlẽ â'dólẽ mbĩmbĩ ró cẽ tã lẽlẽ gólãkã pĩpĩsĩlĩ ãlõ sĩ rĩ tāsĩ. Â'dõ kô tã tã 'bã'bã kã 'èlẽ rĩ sĩ.

29 Ôvãrí rĩ cẽ òjĩlã Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ pãlẽ ì'dĩ yã? Gõ'dá â'dõ kô kpá drĩlã òjĩlã gólĩyĩ Yúdã ró kô rĩ 'bá yĩ pãlẽ yã?

30 Ôvãrí rĩ'á cẽ ãlõ, gõ'dá gólã 'è tã ãlõ trá òjĩlã pãlẽ ndrĩ. Gólã 'bã òjĩlã Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ gõ'dá kpá gólĩyĩ â'dõ 'bá kô òjĩlã Yúdã yĩ kã ró rĩ 'bá yĩ bẽ â'dólẽ mbĩmbĩ yĩ lĩfĩ lãtĩ ãlõ sĩ, tã lẽlẽ gólĩyĩkã Yésũ 'á rĩ sĩ.

31 Tã 'dĩyĩ pãpã tã lẽlẽ sĩ rĩ kã 'dĩ ìtõ lã kĩ, mã ââyẽ tã tã 'bã'bã ìnjĩ kã vólẽ yã? Ìtĩ kô ãlõwálã. 'Dĩlĩ võ lã 'á rĩ, mã ãmõ tã 'bã'bã gágã drĩ-mvã mũdrĩ sĩ tã lẽlẽ ãmãkã tāsĩ.

4

Tã gólã tã lẽlẽ Ābārāyāmã kã drĩ ãmã ìmbázõ rĩ

1 Tã ãmã á'bíyã Ābārāyāmã kã drĩ ìcázõ tã ìmbálẽ ãmã drĩ tã ngã pãpã kã tã lẽlẽ sĩ gõ'dá pávõ Ôvãrí drĩ rĩzõ òjĩlã pãlẽ tã ònjĩ 'ásĩ rĩ tāsĩ.

2 Tíkõ òzõ Ôvãrí òpã Ābārāyāmã trá tã ònjĩ gólãkã 'ásĩ tãlã tã tãndĩ gólĩyĩ Ābārāyāmã drĩ 'èlẽ rĩ tāsĩ rĩ, gõ'dá gólã â'dõ ìcã'á â'dólẽ íyĩ ârúlĩ, tã gólã drĩ â'dózõ òjĩlã Ôvãrí kã ró rĩ sĩ, tãlã â'dõ â'dõ'á tã tĩbẽ gólã rĩ nyãányã drĩ 'èlẽ nĩ rĩ ró. Gõ'dá Ôvãrí nĩ tã pãtĩ nĩ ngã pãpã Ābārāyāmã kã rĩ

tāsī. Ítí ró rî, Ābārāyāmā ícá kô íyî ârúlî tã rî 'dĩ tāsī Ôvârí ândrá.

³ Nĩ ndrê drê, tã îgĩ-îgĩ Ôvârí kâ âtã tã trá kî,
 "Ābārāyāmā lē tã trá Ôvârí 'á pĩpĩsĩlî âlô rî sî,
 gô'dá ítí rî, Ôvârí drí gólã rî 'bãzó â'dólé ôjílã mbĩmbĩ
 ró tã lēlē gólãkã 'dĩ tāsī."

Tã Ómvó Ngá 15.6

⁴ Ōzō ôjílã ôrî lôsî 'élé âđđĩ tāsî rî, úzĩ âđđĩ fēlē trá gólã drí
 'dĩ ngá fēfē ró kô. Gô'dá tã gólã Ābārāyāmā rî pãzó 'dĩ â'dó
 kô kî, Ābārāyāmā 'è lôsî 'î tã lâ tāsî rî.

⁵ Gô'dá rî, ngá pãpã â'dó kô lôsî 'ēē sî. Ícã trá ôjílã drí
 tã lēzó Ôvârí 'á ngá pãpã tã ònjĩ 'ásî rî ùsúzó. Ítí rî, Ôvârí
 â'dô ôjílã 'bã'á nĩ â'dólé ôjílã mbĩmbĩ rî ró drĩ-báláyî bē tã
 lēlē gólãkã sî. Â'dó kô kî tãlã lôsî âzākã drílã 'élé rî tāsî.

⁶ Gô'dá âkũ ró nã sî rî, kúmũ ạngĩ Dăwúđĩ âtã tã kpá trá tã
 rî 'dĩ tāsî. Gólã âtã tã ôjílã gólã Ôvârí drí 'bã'á ndrêlã ôjílã
 mbĩmbĩ ró rî tāsî kî, Ôvârí rî ôjílã 'bãlê â'dólé ôjílã mbĩmbĩ
 ró íyî lĩfĩ drĩ 'á cú ítí tã tãndĩ gólãkã ndrê âkó, gô'dá òrē
 fēzó drílã.

⁷ Kúmũ Dăwúđĩ kî nĩ rî,
 "Rĩ'á tãndĩ ró tákányĩ â'dózó ôjílã gólã Ôvârí drí tã ònjĩ
 gólãkã âyézó trá rî ró.

⁸ Ōzō gô'dá Ôvârí ôkî tã ôjílã gólã tã ònjĩ 'ē 'bã trá rî rú kô
 rî,
 'dĩ rî, Ôvârí fē òrē trá rōô gólã drí."

Lôngó 32.1-2

⁹ Ítí rî, áâ'dô òrē rî 'dĩ fē'á cú ítí ôjílã Yúdã yí kã rî 'bã
 yí drí ôjílã 'dē 'bã íyî trá bãsã 'á rî 'bã yí ró yã? Â'dó ítí lâ
 'dĩ ró kô, tãlã òrē kpá bē rĩ'á òrĩ âzã 'bã yí drí. Nĩ ìsũ tã
 Ābārāyāmā rî tāsî. Ôvârí ndrê gólã trá ôjílã mbĩmbĩ ró íyî
 lĩfĩ drĩ 'á, tãlã gólã lē tã trá Ôvârí 'á pĩpĩsĩlî âlô sî.

¹⁰ Ôvârí ndrê Ābārāyāmā â'dólé ôjílã mbĩmbĩ ró ángô tú,
 gô'dá tã rî 'è rú 'dĩ Ābārāyāmā rî 'dē'dē bãsã 'á rî vósî yã?
 Ítí kô. 'Dôvó má âtã drê tã ãnî drí, Ôvârí 'è tã rî 'dĩ trá ítí
 drê âkpãkã'dã sîsî Ābārāyāmā 'dé bãsã 'á kô.

¹¹⁻¹² 'Dē'dē Ābārāyāmā kã bãsã 'á rî rĩ'á lãmbé 'î tã â'dalé
 kî, gólã gô'dá trá ôjílã Ôvârí kã ró, tãlã tã lēlē gólãkã Ôvârí
 'á rî sî. Ābārāyāmā 'î'dĩ rĩ'á ôjílã drĩ-kákã gólã Ôvârí drí
 'bãlê â'dólé mbĩmbĩ tãlã tã lēlē gólãkã Ôvârí 'á rî tāsî. Bē
 ítí rî, gólã drí â'dózó áta ró ôjílã gólĩyî Ôvârí drí 'bãlê â'dólé
 mbĩmbĩ tãlã tã lēlē gólĩyíkã tāsî rî drí, ôzō kpálê gólĩyî â'dô
 kô ôjílã Yúdã yí kã 'î'dĩ rî. Ābārāyāmā rĩ'á pătĩĩ âmã Yúdã

yí á'bíyá 'í. Á'dó kô kî'á nî rî mã 'dê trá bãsã 'á rî drí sî, gô'dá tãlã mã lê tã trá Ôvârí 'á kpá ôzô Ābārāyāmā gólã ítô 'bá trá tã lëlê Ôvârí 'á drê sîsî gólã 'dé bãsã 'á kô rî kâtí.

¹³ Ôvârí 'bã tã trá kî, yí ã'dô drî-âcê fê'á Ābārāyāmā yí drí ózôwá lâ yí bê â'dózó ôjílã ängó drî kâ drîlî. Ôvârí 'bã tã trá tã tãndí 'êzô gólîyî drí ítí, tãlã Ôvârí 'bã Ābārāyāmā trá â'dólê mbîmbî ró tã lëlê gólâkã sî, â'dó kô kî tãlã tã 'ê'ê tã 'bã'bã Ôvârí kâ vó ró rî tãsî.

¹⁴ Nî ndrê drê, ôzô tîkô Ôvârí ôfê tã tãndí íyîkã tîbê drílã 'bälê 'dî 'bá yí ôjílã drí, tãlã gólîyî ô'ê ró tã â'dô tã 'bã'bã kâ vó ró cé íyî drî sî rî, gô'dá tí ícã kô tã lëzô Yésũ 'á. Gô'dá tí tã rî 'dî â'dô kpá tã gólîyî Ôvârí drí 'bälê trá 'ëlê ôjílã íyîkã drí 'dî 'bá yí 'bã'á â'dólê cú ítí tã ífí âkó rî ró. Gô'dá tã rî 'dî 'bá yí â'dó kô ítí.

¹⁵ Ôzô tí tã 'bã'bã ôjílã drí 'ëlê rî 'bá yí ã'dô yû rî, tí ôjílã ícã kô tã 'ëlê tã 'bã'bã 'dî 'bá yí rû. Gô'dá pătî rô, tã 'bã'bã 'dî 'bá yí bê ôjílã drí 'ëlê. Gô'dá Ôvârí â'dô lânô fê'á gólîyî tã lâ yí 'ê 'bá ndrî kô rî 'bá yí drí ômbã íyîkã sî.

¹⁶ Bê trá ítí rî, Ôvârí drí tã 'bãzó tã tãndí 'êzô Ābārāyāmā yí drí ózôwá lâ yí bê tãlã tã lëlê Ābārāyāmā kâ Ôvârí 'á pîpîsîlî ãlô sî rî tãsî. Ôvârí 'ê tã rî 'dî ítí, ã'dô ró bê kî, yí ícã ró drî-báláyî ró tã tãndí gólã drí tã lâ yí 'bälê ôjílã íyîkã drí 'dî fêlê. Tã tãndí rî 'dî 'bá yí â'dó kô cé Ābārāyāmā rî ózôwá yí gólîyî rî 'bã tã 'bã'bã Ôvârí drí âfêlê trá Músã sî rî ñjîlî ï'dî rî 'bá yí drí. Gô'dá tã tãndí 'dî 'bá yí kpá rî'á ôjílã ndrî gólîyî tã lê 'bá trá Ôvârí 'á ôzô Ābārāyāmā kâtí rî 'bá yí drí. Ítí rî, Ābārāyāmā â'dô gô'dá trá á'bíyá ró ôjílã ndrî gólîyî tã lê 'bá íyî Ôvârí 'á rî 'bá yí drí.

¹⁷⁻¹⁸ Ôvârí âtã tã Ābārāyāmā drí tã ígî íyîkã 'á kî, “Má â'dô ání 'bã'á â'dólê átã ró ôjílã düü drí.” Ābārāyāmã lê tã Ôvârí kâ 'bälê 'dî 'bá yí trá pîpîsîlî ãlô sî. Gô'dá Ôvârí âtã tã bê Ābārāyāmã drí kî, “Ání ózôwá yí â'dô lîzó'á, ícã lãlã íyî kô'dáwã” ítí rî, Ābārāyāmã lê tã 'dî trá, kpálê gólã trá ägô äràkã ró cú ítí 'dîyîmvã âkó rî. Nî ndrê drê, ôzô Ābārāyāmã ôndrê cé íyî rû'bã nyãányã ï'dî rî, gólã rî'á ôzô ävô kâtí. Gô'dá gólã nî trá kî, Ôvârí â'dô ícã'á ävô 'ëlê lîdrîlî ôdrã 'ásî, gô'dá Ôvârí â'dô ícã'á tã äzã 'bá yí rû 'ê 'bá drê kô sîsî lâ sî rî 'bá yí 'bälê rû 'ëlê. Nîngã sî, tãlã Ābārāyāmã lê tã Ôvârí kâ trá pîpîsîlî ãlô sî 'dîlî kâtí rî, gólã rî'á kpá átã 'í

ãmâ tâ lê 'bá ró rî 'bá yî drî Ôvârî ândrá. Ítî rî, Ābārāyāmā trá á'bíyá ró ôrî dūu drî.

¹⁹ Nî ndrê drê, Ābārāyāmā rî trá zāâ tâ lēlē pîpîsílî sî Ôvârî 'á. Kâyî rî 'dî 'bá yî sî, gólâ rî ndrô câ trá rî'á ânyî nyâ'dî-njî. Nîngá sî rî, gólâ drî nîzô lâ kî, ndrô íyíkâ ôlâvũ trá kôro ndrô ôjílâ gólâ 'bā'á drê zāâ 'dīyímvá tî'á rî kâ drî sî, gô'dá íyî ôkó Sārâ rî'á óndó 'î. Â'dô bê kpálé ítî rî, tâ lēlē gólâkâ Ôvârî 'á rî kí kô. Gólâ rî trá zāâ tâ lēlē Ôvârî 'á pîpîsílî âlô sî kî, Ôvârî ââ'dô tâ tândí 'ê'á yî drî ôzô gólâ drî 'bālê trá rî kâtî.

²⁰ Ítî rî, tâ ïsũ gólâkâ â'dó kô ândôtô drî ró. Gólâ lēbê zāâ tâ Ôvârî drî 'bālê rî rú lēbê. Gô'dá tâ lēlē gólâkâ Ôvârî rî tāsî rî drî lîpîzô â'dólé gāră. Ítî gólâ drî âwô-ítî 'êzô Ôvârî drî tálâ tâ tândí gólâ Ôvârî drî 'ê'á 'êlâ gólâ drî âtî 'álâ rî tāsî.

²¹ Gólâ nî trá kî, pătîî Ôvârî â'dô ícá'á 'dīyímvá âfēlé yî drî ôzô gólâ drî tâ lâ 'bālê trá rî kâtî.

²² Tálâ tâ lēlē gólâkâ 'dî tāsî rî, Ôvârî ndrê gólâ trá ôjílâ mbîmbî ró.

²³ Gô'dá úlî gólîyî îgîlî kî'á nî, Ôvârî ndrê Ābārāyāmā tâ mbî 'bá ró 'dî 'bá yî â'dó kô cé rî'á tâ îmbá'á î'dî Ābārāyāmā rî tāsî.

²⁴ Úlî rî îgîlî 'dî 'bá yî rî îyî kpá tâ â'dálé kî, Ôvârî ââ'dô kpá âmâ ndrê'á yî lîfî ôjílâ tâ mbî 'bá ró, tálâ mã lê tâ trá Ôvârî 'á, tálâ gólâ î'dî âlô gólâ Kúmú âmákâ Yésũ Krístô rî 'ê 'bá trá lîdrílî ôdră 'ásî rî.

²⁵ Ôvârî âfē Yésũ fûlî tálâ tâ ônjî âmákâ rî 'bá yî tāsî, tálâ gólâ ô'bă ró âmâ bê â'dólé mbîmbî ró yî lîfî. Gô'dá gólâ 'bă Yésũ lîdrílî ôdră 'ásî, â'dô ró bê âmâ drî ndrêlé kî, Ôvârî 'bă âmâ trá â'dólé ôjílâ mbîmbî rî 'bá yî ró yî lîfî.

5

Tā tâ tândí gólîyî Ôvârî drî 'bālê trá 'êlê âmâ ôjílâ gólîyî â'dó 'bă mbîmbî ró yî lîfî rî 'bá yî drî rî tāsî

¹ Ôvârî ndê tâ tâ ônjî âmákâ âmâ lăfálé 'á yî bê rî kâ trá, tálâ mã lê tâ trá Yésũ 'díyî pā 'bá ró rî 'á. Bê trá ítî rî, âwă Ôvârî kâ âmâ rú rî â'dî trá, gô'dá mã îcâ trá âgôlé gólâ ngálâ ôjílâ gólâkâ ró rîlî tândí ró gólâ bê, tálâ Kúmú âmákâ Yésũ Krístô rî ôdră sî.

² Mã îcâ trá tâ tândí ndrî gólîyî Ôvârî drî 'êlé drî-băláyî ró âmâ gólîyî tâ lê 'bá trá Yésũ 'á pîpîsílî âlô sî rî 'bá yî drî rî nîlî. Ngbâângbânô Yésũ sî rî, âmâ trá rî'á âyîkô ró âmbá,

tālã mã nĩ trá kĩ, Ôvãrí â'dô pătĩĩ íyĩ sũsũ tã tãndĩ 'ẽ kã gô'dá kpá mbârãkã bê rĩ â'dá'á trá ãmã drĩ.

³ Gô'dá mã ãcã ró bê kpá gólã rĩ lùyĩlĩ kãyĩ gólã lãnõ drĩ ãmã ùsúzó rĩ tú, tãlã ãmã ôjĩlã Yésũ kã nĩ tã trá kĩ, lãnõ rĩ gógó 'dĩ â'dô ãmã 'bã'á fĩlĩ ãtũlĩ 'â ã'dĩ sĩ.

⁴ Ôzõ mã iĩcã trá fĩlĩ ãtũlĩ ítĩ rĩ, gô'dá ãmã drĩ â'dózó mbârãkã bê rĩlĩ ôjĩlã Ôvãrí kã ró. Gólã rĩ ndrẽlã kĩ, mã â'dô â'dó'á ãmólẽ drĩ-mvã mùdrĩ sĩ njĩrĩ-njĩrĩ kãyĩ gólã lãnõ kã rĩ sĩ. Gô'dá bê trá ítĩ rĩ, mã ãcã trá lĩfĩ 'bãlẽ tã tãndĩ gólĩyĩ Ôvãrí drĩ 'bãlẽ 'ẽ'á 'ẽlã ãmã drĩ rĩ drĩlĩ.

⁵ Tã pătĩĩ ró, mã nĩ trá kĩ, Ôvãrí â'dô fĩ tã gólĩyĩ ãmã drĩ lĩfĩ 'bãzó trá drĩ lã rĩ 'bã yĩ 'ẽ'á ãmã drĩ, tãlã gólã lẽ ãmã trá tákányĩ. Lĩndrĩ Tãndĩ gólã Ôvãrí drĩ fẽlẽ trá ãmã drĩ ngã fẽfẽ ró 'dĩ â'dã tã 'dĩ nĩ ãmã drĩ ngbálĩ-ngbálĩ.

⁶ Nĩ ndrẽ drẽ, Ôvãrí ndrẽ trá kĩ, ãmã rĩ'á cú ítĩ mbârãkã ãkó ãmã nyãányã pãzó. Ítĩ rĩ, gólã drĩ ãmã pãzó kãyĩ túbẽ gólã drĩ Yésũ Krĩstõ rĩ 'bãzó drãlẽ ãmã tã ãnjĩ 'bã ndrĩ tãsĩ rĩ sĩ. 'Dĩlĩ rĩ'á tã ãngĩ 'ĩ.

⁷ Ítĩ rĩ, ôjĩlã ãzã fĩ bê rĩ'á ãngó nõ 'á nõngã ãcã 'bã drãlẽ íyĩ ãzĩ-ãzĩ rĩ tãsĩ yã? Â'dô â'dó'á ãngô tí ôzõ ãzĩ-ãzĩ rĩ 'dĩ ã'dô ôjĩlã tãndĩ 'ĩ rĩ yã? Â'dĩ nĩ nĩ yã? Ôzõ ôjĩlã rĩ 'dĩ ãã'dô fĩ rĩ'á pătĩĩ ôjĩlã tãndĩ 'ĩ dódó rĩ, gô'dá ôjĩlã ãlõ drĩ fĩlĩ ãtũzó â'dólẽ mbârãkã bê drãlẽ gólã rĩ pãlẽ rĩ.

⁸ Gô'dá tã gólã Ôvãrí drĩ 'ẽlẽ ãmã drĩ rĩ lãvũ trá gãrã tã tãndĩ rĩ 'dĩ drĩlĩ sĩ. Ôvãrí â'dã tã trá kĩ, ãmã lówó bê rĩ'á dũũ yĩ 'á lãvũlĩ kórõ lõvõ ôjĩlã ãngó nõ kã rĩ 'bã yĩ kã íyĩ lãfálẽ 'ásĩ rĩ drĩlĩ sĩ. Nĩ ndrẽ drẽ, Ôvãrí ãjõ íyĩ mvã Yésũ Krĩstõ ãnĩlĩ drãlẽ tãlã ãmã pãlẽ, drẽ ãmã rĩ'á tã ãnjĩ tẽtẽ 'bã ró rĩ sĩ.

⁹ Yésũ Krĩstõ drã trá tã ãnjĩ ãmãkã rĩ 'bã yĩ tãsĩ. Ítĩ rĩ, tã ãzãkã yũ'dãwã Ôvãrí drĩ tã kĩzó ãmã rú tã lã sĩ. Gô'dã ngbããngbãnõ rĩ, Ôvãrí ndrẽ ãmã bê trá ôjĩlã tãndĩ íyĩkã rĩ 'bã yĩ ró tãlã Yésũ rĩ ãdrã sĩ rĩ, ítĩ mã â'dô ãcã'á pătĩĩ nĩlã kĩ, gólã ãcã gô'dã kô â'dólẽ ãwã ró ãmã bê, tãlã Yésũ pã ãmã trá ãwã rĩ 'dĩ 'ásĩ.

¹⁰ Sĩsĩ lã sĩ rĩ, ãmã rĩ'á Ôvãrí rĩ ãjũ-'bã-ãzĩ yĩ 'ĩdĩ, gô'dã 'dĩlĩ vósĩ rĩ, gólã drĩ ãmã 'bãzó â'dólẽ íyĩ rũ-lẽ-ãzĩ yĩ ró tãlã mvã lã rĩ ãdrã sĩ. Gô'dã ngbããngbãnõ ãmã bê trá gólã rĩ rũ-lẽ-ãzĩ yĩ 'ĩdĩ rĩ, gólã â'dô rĩ'á zãã tã pătĩĩ ró ãmã pãlẽ lãnõ íyĩkã ãmã drĩlĩ rĩ 'ásĩ, â'dô ró bê ãmã drĩ rĩzó zãã gbãdũ lãdrẽ-lãdrẽ ró, tãlã Yésũ trá ngbããngbãnõ lãdrẽ-lãdrẽ ró ó'dĩ.

¹¹ Dró 'dĩ drĩlĩ rĩ, mã ãcã ró bê kpá Ôvãrí rĩ lùyĩlĩ mvã lã Yésũ Krĩstõ gólã ãmã 'bã 'bã â'dólẽ ngã ãlõ ró gólã bê rĩ

tãsi.

Tã Ôvâri drí tã ònjí Ádãmã kã nãzó volé ârîmã Yésũ kã tãsi rî

¹² Tã ómvó ngá 'á rî, âmã á'bíyá ãlô rú bê Ádãmã rî 'ê tã ònjí trá Ôvâri rú. Ítí rî, tã ònjí drí âfizó ãngó nõ 'á òjílã ndrî drí rî'á 'êlã. Gõ'dá tã ònjí rî 'dĩ drí òdrã lôfizó òjílã drí ndrî kâkârà, tãlã òjílã cé tîti 'ê iyî tã ònjí trá âkí âkó.

¹³ Drê âkpākã'dã sîsî Ôvâri âfêé tã 'bã'bã iyîkã rî 'bá yî òjílã drí 'êlé Músã sî kô rî, òjílã ãngó nõ drî rî 'bá yî rî iyî trá tã ònjí 'êlé. Gõ'dá íti rî, mã ícã kô tã âtálé kî, tã ònjí i'dĩ rî'á cé tã tã 'bã'bã kã rî 'bá yî 'ê âkô lâ 'î. Òjílã rî trá rî'á tã ònjí 'êlé 'dĩ drê tã 'bã'bã yû'dawá rî'á ñjílã.

¹⁴ Gõ'dá ítólé kâyî gólîyî Ádãmã kã rî 'bá yî rú sî âcálé kâyî Músã kã rî rú rî, trá rî'á òjílã drí òdrãzó, kpálé òzô gólîyî ògã kô dó tã âzãkã ngîngî tã 'bã'bã Ôvâri kã kã 'êlé òzô Ádãmã drí 'êrê lâ kâtî rî.

Ádãmã rî nyãanyã â'dô trá lîndrî òjílã gólã Ôvâri drí 'ê'á âjólã 'diyî pã 'bá ró rî kã i'dĩ.

¹⁵ Nî ndrê drê, tã kpârâtî gólîyî drí 'êlé iyî rî, 'bã tã rú 'êlé òjílã ndrî tãsi. Gõ'dá tã lâ yî rî'á ngî. Sîsî rî, ngá fêfê Yésũ rî òdrã kã gólã Ôvâri drí âfêlé òjílã pãlé rî â'dó kô rî'á ícã-ícã ró tã ònjí Ádãmã kã rî 'bá yî bê. Tãlã âgô ãlô Ádãmã 'dĩ 'ê tã ònjí trá. Gõ'dá íti rî, òjílã dũu òdrã trá. Gõ'dá tã Ôvâri rî pîpîsîlî á'dî kã drî-báláyî ró òjílã pãzó rî lãvũ kôrô tã tã ònjí têtê òjílã kã rî 'bá yî kã drî sî. Á'dô bê trá íti rî, Ôvâri ícã trá drî-báláyî ró tã lã 'bá ndrî 'bã'á â'dólé iyî mbî ró yî lîfî, tãlã gólã âfê òjílã ãlô trá, Yésũ Krístô i'dĩ ngá fêfê ró drãlé tãlã tã ònjí òjílã dũu kã tãsi.

¹⁶ Tã rî gólã tã ònjí Ádãmã kã 'bã 'bá ngî tã tãndî Yésũ kã rú sî rî rî'á i'dĩ nõ. Tãlã tã ònjí sîsî Ádãmã kã tãsi rî, Ôvâri kî tã trá âmã òjílã rú kpākã ãlô gólã bê tã ònjí 'bá yî ró, tãlã lãngô fêzó âmã drí. Gõ'dá ngá fêfê Ôvâri kã rî tã lâ â'dó ítí kô. Ôvâri âjô Yésũ trá ngá fêfê ró, tã ònjí dũu òjílã ãngó nõ kã drí 'êlé rî volé drî lâ 'ásî. Tãlã Yésũ rî òdrã tãsi rî, Ôvâri 'ê òjílã trá dũu â'dólé mbîmbî ró yî lîfî.

¹⁷ Nî ndrê drê, tã ònjí âgô ãlô Ádãmã kã 'dĩ 'ê òjílã ãngó nõ kã trá òdrãlé. Gõ'dá mbârākã Yésũ kã 'diyî pã 'bá ró rî lãvũ Ádãmã kã trá gãrà rî, gõ'dá íti, tã gólã âgô ãlô Yésũ Krístô drí 'êlé âmã pãzó 'dĩ lãvũ tã tã ònjí gólã âfî 'bá tãlã tã ònjí Ádãmã kã rî 'bá yî kã drî sî. Á'dô bê trá íti rî, òjílã ndrî gólîyî ngá fêfê ngá pãpã kã gólã Ôvâri drí âfêlé drîlîyî drî-báláyî sî òdrã Yésũ kã sî, â'dô ró bê Ôvâri drí gólîyî 'bãzó

â'dólé tã mbî 'bá ró rî úsú 'bá rî, â'dô ãyî rî'á tã pãtĩ ró zãâ gbádú kúmú ró Yésù bê 'bũũ 'álâ.

¹⁸ Ítí rî, tã òjílã ãlô kã ãjō rû trá òjílã drí ndrî. Tã ònjí Ádãmã kã 'bã òjílã ndrî trá rîlí lãñō Òvârí kã nĩlĩ. Gõ'dá tã tãndĩ gólã Yésù drí 'èlé ãyî òdrã sî fê lãlĩ-lãlĩ drĩ rî ãnjí òjílã trá lãñō tã ònjí kã 'ásí gólĩyî drí rîzô bê zãâ gbádú ró Òvârí bê.

¹⁹ Yésù ã'dĩ rî'á òjílã ãlô gólã rî 'bá kárã rî'á cé tã mbî Òvârí kã rî 'bã yî 'èlé rî ã'dĩ. Bê trá Ítí rî, Òvârí ãcã trá òjílã 'bãlé ndrî â'dólé mbîmbî ró yî lĩfĩ tãlã tã mbî 'è'è Yésù kã tãsĩ, kpá òzō tã ònjí Ádãmã kã drí òjílã ndrî 'bãrê â'dólé tã ònjí 'bá ró rî kãtĩ.

²⁰ Òzō tã 'bã'bã Òvârí kã Músã sî rî 'bã yî ò'bã ãmã kô â'dólé mbîmbî ró rî, ngã gõ'dá gólã áfê tã 'bã'bã rî 'dĩ 'bã yî kô ã'dô tãsĩ òjílã drí 'èlé yã? Òvârí áfê tã 'bã'bã rî 'dĩ 'bã yî òjílã drí tã nĩzô bê dódó kĩ, yî 'è tã ònjí trá Òvârí rú. Òzō kpálé tã ònjí lĩpĩ bê trá ácálé dũũ rî, mbâràkã pĩpĩsílĩ tãndĩ Òvârí kã rî kã drí kpá lĩpĩzô lãvũlĩ kôrô tã gólĩyî tã ònjí 'dĩ 'bã yî kã rî yî drĩ sî.

²¹ Ítí òjílã ndrî 'è ãyî tã ònjí gõ'dá òdrãzô ãyî tãlã tã ònjí rî 'dĩ 'bã yî drí sî. Gõ'dá mbâràkã Òvârí rî pĩpĩsílĩ tãndĩ kã rî'á ãmbã lãvũlĩ kôrô. Gólã rî'á drĩ-báláyî ró òjílã 'bãlé â'dólé mbîmbî ró yî lĩfĩ Kúmú Yésù Krístô sî, ã'dô ró bê gólã drí ãmã 'bãzô rîlí zãâ gbádú ãdũkũ ákô.

6

Tã Póólô drí tã ãsũ ányã òjílã kã lôtózô â'dô-â'dô ãlô ró Yésù bê rî tãsĩ rî

¹ Òzō tã ònjí dũũ òjílã kã rî ò'bã Òvârí trá pĩpĩsílĩ tãndĩ ãyĩkã â'dálé gólĩyî drí rî, òjílã ãzã ãlô ãnĩ lãfálé sî â'dô tã ãsũ'á kĩ, "'Dövó mã òrĩ rî'á tã ònjí 'èlé ã'dĩ rîô, ã'dô ró bê Òvârí drí ãcázô tã ònjí dũũ ãmãkã 'dĩ 'bã yî áyélé tãlã pĩpĩsílĩ tãndĩ gólãkã 'dĩ sî."

² Tã-drĩ lôgō ãmãkã tã 'dĩ tãsĩ rî kĩ, rî'á ngbã ányã lâ ró. Á'dó kô mbî ãmã drí rîzô rî'á tã ònjí 'èlé. Ícã trá ãmã drí rîzô ãmã nyãanyã ndrêlé òjílã mvã gólĩyî ãcã 'bã rî'á tã tã ònjí 'èzô rî gálé dó rî yî ró. Mbâràkã Yésù kã fũ mbâràkã tã tã ònjí 'è 'bã ãmã 'èlé rî kã trá.

³ Nĩ ãsũ tã tã bãbãtízĩ kã tãsĩ. Íbábátízã ãmã bê â'dólé ngã ãlô ró Yésù bê rî, rî'á tã á'dã 'ĩ kĩ, mã drã trá Yésù bê.

⁴ Gõ'dá nĩngã sî, íbábátízã ãmã bê rî, rî'á ókĩzô ó'bã ãmã kpá 'bú 'á Yésù bê ãlô. 'Dĩ 'bã tã tã ònjí 'è kã â'dólé mbâràkã ákô ãmã pėlé. Ítí ãmã bê trá ngã ãlô ró Yésù bê, gõ'dá òzō

Ôvârí drí Yésũ rî 'êzó trá lîdrílí òdrã 'ásĩ mbârâkã âmbá íyíkã sî 'dî tí rî, 'dĩ gólã 'ê âmâ kpá drĩ âdílí volé tâ ònjí 'ásĩ gô'dá rílí ângó nô 'á òjílã ó'dí ró.

⁵ Gô'dá mã â'dô bê trá ngá âlô ró Yésũ bê gólã rî òdrã sî rî, âmâ gô'dá kpá ngá âlô 'î gólã bê gólã rî lîdrî-lîdrî sî. Tãlã tâ 'dî tãsî rî, âmâ trá ngbãangbânô òjílã ó'dí gólíyî ícá 'bá tâ ònjí gálé dó rî 'bá yî ró.

⁶ Gô'dá mã nî trá dódó kî, úfû â'dô-â'dô âmákã âkû rî trá volé fê lâlî-lâlî drĩ Yésũ bê. Ôvârí 'ê tâ trá ítí, â'dô ró bê Yésũ rî mbârâkã drí tâ trôzó bê mbârâkã tâ ònjí âmákã rî 'bá yî kã drĩ sî. Ngbãangbânô rî, mã ícã trá tâ nîlî tâ gólíyî tâ ònjí ró rî 'bá yî gázó dó.

⁷ Ítí rî, iúnjî âmâ trá mbârâkã tâ ònjí âmâ drĩ rî kã 'ásĩ, òzô âvô drí ícárê tâ ònjí 'élé kô rî kâtí.

⁸ Tãlã mã drã trá ngá âlô ró Yésũ bê ítí, mã nî trá ngbãangbânô kî, mã â'dô kpá rî'á kpãkã âlô gólã bê zãã gbádú zãã.

⁹ Nî ndrê drê, mã nî trá kî, Ôvârí 'ê Yésũ trá lîdrílí òdrã 'ásĩ. Gô'dá ngbãangbânô rî, gólã trá rî'á 'bũũ 'álã. Ícã gô'dá kô gólã drí drãzó kpá ó'dí. Ítí rî, òdrã gô'dá trá cú ítí mbârâkã âkó tâ trôzó gólã drígá sî.

¹⁰ Gô'dá gólã drã bê fê lâlî-lâlî drĩ rî, gólã drã 'dî òjílã pãlé ngbã tâ ònjí íyíkã rî 'bá yî 'ásĩ. Gô'dá lîdrî-lîdrî Yésũ kã òdrã 'ásĩ rî tãsî rî, gólã rî'á lédrê-lédrê ró ândrô nô, rî'á Ôvârí bê ngá âlô ró.

¹¹ Ítí, nî ndrê tâ ònjí lôvókô gólíyî rî 'bá âní lâsélé òzô ngá gólíyî âvô ró rî kâtí mbârâkã âkó tâ trôzó âní drígá sî. 'Dôvô nî ndrê âní nyãányã òjílã ó'dí ró ngĩ rĩrĩ gólã sîsî rî kã drĩ sî, tãlã nî rî ró bê rî'á Ôvârí rî ñnjîlî ngá âlô ró Yésũ Krístô bê.

¹² Bê trá 'dĩ rî kâtí rî, nî âyê tâ lôvókô gólíyî rî 'bá âní lâsélé nî'á tâ ònjí 'élé rî 'bá yî kô âní pélé. Nî âyê tâ lôvókô âní rú'bã ñnyĩrĩkô kã âní 'bãlé tâ ònjí 'élé â'dô tãsî yã? Âní rú'bã ñnyĩrĩkô rî'á cé ngá tãkó gólã ícã 'bá cú drãlé rî í'dí.

¹³ Nî âyê âní nyãányã kô â'dólé rílí mbârâkã tâ ányã lôvókô kã rî 'bá yî zélé, tâ lâ òzó íyî kô âní 'bãã tâ ònjí ró rî 'bá yî 'élé Ôvârí rú âní rú'bã ñnyĩrĩkô sî. Nî 'bã bê-rî âní nyãányã nyé Ôvârí drígá, â'dô ró bê gólã drí âní 'bãzó â'dólé òzô òjílã ó'dí gólíyî lîdrî 'bá trá òdrã 'ásĩ rî 'bá yî kâtí. Nî âyê Ôvârí cé âní 'bãlé tâ gólíyî tãndí ró rî 'bá yî 'élé cé í'dí âní rú'bã ñnyĩrĩkô sî ndrî.

¹⁴ Nî âyê tâ ònjí kô ñlîlî kôró âní drĩ sî, âní lîpî ró âlôwálã. Nî ndrê drê, nî rî drê kô tâ 'bã'bã gólíyî Ôvârí drí 'bãlé trá 'élé Músã sî rî zélé. Ôvârí 'bã âní trá â'dólé òjílã íyíkã ró

cú ítí pĩpĩsílí tãndĩ íyíkâ sî. Gõ'dá gólâ rî mbârâkâ âfêlé âní drí tã ònjí gâzó dó.

15 Tã ángô rî 'ĩ'dĩ mbĩmbĩ 'èlé yã? Òjílâ âzâ tã ìsũ ányâ bê rî â'dô lôgô'á lâ kî, "'Dôvó mã ôrî rî'á tã gólíyĩ ònjí ró rî 'bá yĩ 'èlé 'ĩ'dĩ, tãlâ ícá kô âmâ drí tã gólíyĩ Ôvârí kâ 'bálé âmâ drí 'èlé â'dô ró bê yĩ drí âmâ pázó rî 'bá yĩ 'èlé. Gólâ 'bã tã trá âmâ pázó cú ítí tãlâ pĩpĩsílí tãndĩ gólâkâ 'dĩ sî." Gõ'dá pătĩ ró, tã ìsũ rî 'dĩ rî'á ányâ lâ 'ĩ.

16 Gõ'dá ôzô nĩ ôfê âní nyãányâ trá tã òjílâ âzâ kâ rôlé cé 'ĩ'dĩ rî, 'dĩ gólâ dĩ trá kôró âní drĩ sî. Nĩ â'dô trá rãgĩ gólâkâ ró. Ítí rî, ôzô nĩ ôfê âní nyãányâ trá tã ònjí gólíyĩ sũ 'bá kô Ôvârí rú rî 'bá yĩ 'èlé rî, gõ'dá 'dĩ nĩ â'dô trá mbârâkâ tã ònjí rî 'dĩ 'bá yĩ kâ zêlé. Gõ'dá tã ònjí rî 'dĩ 'bá yĩ â'dô âní izâ'á. Ôvârí â'dô kpá âní gã'á dó zãã. Gõ'dá ôzô nĩ ôfê âní nyãányâ cú Ôvârí drí, rızó tã gólâkâ rôlé 'ĩ'dĩ rî, 'dĩ nĩ â'dô â'dó'á drĩ-âcê gólâkâ zêlé, gõ'dá nĩ â'dô â'dó'á òjílâ mbĩmbĩ gólâkâ rî 'bá yĩ ró.

17-18 Gõ'dá mã 'è âwô-ítí âmbá Ôvârí drí âní tãsî, tãlâ nĩ âdĩ drĩ trá vólé tã ònjí âníkâ rî 'bá yĩ 'ásî, tãlâ tã ònjí 'dĩ 'bá yĩ ôzó gõ'dá kpá kô dĩĩ âní drĩ sî âní ômbélé ó'dí. Nĩ âdĩ âní trá ágôlé Ôvârí ngálâ tã gólâkâ rî 'bá yĩ 'èlé 'ĩ'dĩ pĩpĩsílí âlô rî sî, â'dô tã pătĩ gólíyĩ âní ìmbázó trá 'ĩ'dĩ sî lâ rî 'bá yĩ vó ró. Gõ'dá ngbãangbânô rî, tã gólíyĩ rî 'bá dĩlĩ kôró âní drĩ sî 'dĩ 'bá yĩ rî'á íyĩ tã mbĩ Ôvârí kâ ró rî 'bá yĩ 'ĩ'dĩ.

19 Má âtâ úlĩ âní drí trê úlĩ mãnigô â'dózó rãgĩ tã ònjí kâ ró rî tãsî, â'dô ró bê âní pãlé úlĩ ámakâ nô 'bá yĩ tã ífĩ lâ yĩ nızó bê tãndĩ ró. Sísí rî, nĩ fê âní nyãányâ trá rãgĩ kâtí rî'á tã ònjí ró ânyĩ kâ gólíyĩ tã lôvókô âníkâ drí âní âsélé trá rî'á 'èlâ rî 'bá yĩ 'èlé 'ĩ'dĩ. Nĩngá sî rî, nĩ rî trá rî'á tã gólíyĩ ònjí ró rî 'bá yĩ 'èlé rôô 'ĩ'dĩ. Nĩ gã dó tã Ôvârí kâ rî 'bá yĩ 'èlé. Gõ'dá ngbãangbânô rî, 'dôvó nĩ fê âní nyãányâ Ôvârí drí pĩpĩsílí âlô sî, tãlâ nĩ rî ró bê rî'á cé tã gólâkâ mbĩmbĩ rî 'bá yĩ 'èlé 'ĩ'dĩ, òjílâ tãndĩ gólâkâ rî 'bá yĩ ró. Tã gólíyĩ rî 'bá dĩlĩ kôró âní drĩ sî 'dĩ 'bá yĩ rî'á íyĩ tã mbĩ Ôvârí kâ ró rî 'bá yĩ 'ĩ'dĩ.

20 Sísí âní drí â'dózó drê rãgĩ tã ònjí kâ ró rî, tã mbĩmbĩ gólíyĩ Ôvârí kâ ró rî 'bá yĩ dĩ drê kô kôró âní drĩ sî.

21 Kãyĩ rî 'dĩ 'bá yĩ sî rî, tã tãndĩ gólíyĩ âní drí úsúlĩ rî 'bá yĩ â'dô 'ĩ, tã ònjí gólíyĩ âní drí 'èlé trá rî 'bá yĩ 'ásî yã? Tã tãndĩ yũ'dawá. Ngá âní drí úsúlĩ rî rî'á cé ânyĩ 'ĩ'dĩ lânô bê Ôvârí drígá sî.

22 Gõ'dá ngbãangbânô rî, Ôvârí tĩ âní drĩ trá mbârâkâ rãgĩ tã ònjí kâ rî kâ 'ásî. Gõ'dá gólâ trô âní trá 'bálé òjílâ

gólĩyĩ rĩ 'bá tã tãndĩ ró rĩ 'bá yĩ 'èlẽ ì'dĩ íyĩ àtĩzọ rĩ 'bá yĩ ró. Ngbãangbânõ rĩ, nĩ â'dô trá rãgĩ Òvârĩ kã ró. Gõ'dá ìtĩ rĩ, gólã â'dô kpá ânĩ 'bã'á â'dólẽ rĩlĩ zãã gbádú ădũkũ âkó yĩ bẽ.

²³ Nĩ ndrẽ drẽ, òjĩlã gólã rĩ 'bá íyĩkã rĩ'á tã ònjĩ 'èlẽ ì'dĩ rĩ â'dô íyĩkã cẽ òdrã ùsú'á ì'dĩ. Ìtĩ rĩ, Òvârĩ â'dô gólã rĩ gã'á dó zãã gbádú. Gõ'dá òjĩlã gólã íyĩ nyãányã fẽ 'bá Òvârĩ drĩ pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ tãsĩ rĩ, Òvârĩ â'dô ngá fẽfẽ fẽ'á gólã drĩ drĩ-báláyĩ ró â'dólẽ gólã rĩ 'bãlẽ rĩlĩ ngá ãlô ró Kúmú ămákã Yésũ Krístõ bẽ zãã gbádú ădũkũ âkó.

7

Tã tã 'bã'bã Òvârĩ kã ămã drĩ 'èlẽ rĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ

¹ Ămã ădrúpĩ yĩ ămã ìzó yĩ bẽ, má nĩ trá kĩ, ânĩ rĩ'á òjĩlã gólĩyĩ tã tã 'bã'bã gólĩyĩ Òvârĩ drĩ 'bãlẽ trá òjĩlã drĩ 'èlẽ rĩ kã nĩ 'bá rĩ 'bá yĩ ì'dĩ. Ìtĩ rĩ, 'dõvó nĩ ìsũ tã dódó tã tã 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ kã 'è'ẽ lã tãsĩ. Ícã trá cẽ òjĩlã drĩ tã tã 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ kã 'èzọ ì'dĩ drẽ gólã bẽ rĩ'á zãã lédrẽ-lédrẽ ró rĩ.

² Tã lãgĩ kã rĩ tã 'dĩ â'dálẽ ămã drĩ. Gõ'dá â'dô tã 'bã'bã Òvârĩ kã rĩ vó ró rĩ, ícã trá òkó jó kã drĩ ágó lã rĩ ìnjĩlĩ, tãlã rĩzó bẽ ágó rĩ 'dĩ bẽ ngá ãlô ró kàyĩ gólĩyĩ ágó rĩ 'dĩ kã â'dózó drẽ zãã lédrẽ-lédrẽ ró rĩ 'bá yĩ kã sĩ.

³ Gõ'dá òzõ gólã rĩ ágó 'dĩ òdrã trá rĩ, 'dĩlĩ gólã trá rĩ'á drĩ-báláyĩ ró tã 'bã'bã gólĩyĩ drĩ rĩzó rĩlĩ ágó lã 'dĩ bẽ ngá ãlô ró 'dĩ kã 'ásĩ. Nĩ ndrẽ drẽ, òzõ òkó ãlô ăâyẽ ágó lã gólã â'dó 'bá drẽ bẽ lédrẽ-lédrẽ ró rĩ trá gõzó ngãlẽ íyĩ dĩlĩ gãrã drĩlĩ ăyĩlĩ ăgõ ăzã volẽ kpá ágó ró rĩ bẽ rĩ, 'dĩlĩ ăâ'dô tã kĩ'á gólã rũ â'dólẽ gólã rĩ zĩlĩ tã ònjĩ tètẽ 'bá ró. Gõ'dá òzõ ágó lã 'dĩ òdrã trá drã rĩ, 'dĩlĩ gólĩyĩ cã lãgĩ lãfã trá. 'Dĩlĩ vósĩ rĩ, òzõ òkó rĩ 'dĩ ùsũ íyĩngá ágó ăzã trá trõlẽ rĩ, 'dĩlĩ gólã ícã gõ'dá kô zĩlĩ tã ònjĩ tètẽ 'bá ró.

⁴ Ămã ădrúpĩ yĩ ămã ìzó yĩ bẽ, tã ănĩkã rĩ rĩ'á òzõ 'dĩlĩ rĩ kátĩ. Tãlã Yésũ drãlẽ bẽ rĩ, â'dô trá kpá òzõ nĩ drã trá 'dũwã gólã bẽ rĩ kátĩ, gõ'dá â'dô kpá trá òzõ nĩ drã trá tã tã 'bã'bã gólĩyĩ Òvârĩ drĩ ăfẽlẽ trá Músã sĩ rĩ 'bá yĩ kã tãsĩ rĩ kátĩ. Ìtĩ rĩ, Òvârĩ yĩ drĩ trá ânĩ rũ sĩ tã 'è'ẽ tã 'bã'bã 'dĩ 'bá yĩ kã 'ásĩ, ă'dô ró bẽ ânĩ drĩ rĩzó tã gólĩyĩ Yésũ kã rĩ 'bá yĩ 'èlẽ ì'dĩ. Gõ'dá nĩ â'dô trá ngá ãlô ró Yésũ gólã lĩdrĩ 'bá trá òdrã 'ásĩ rĩ bẽ, ă'dô ró bẽ ânĩ drĩ ícázó rĩ'á Òvârĩ rĩ gógó ìnjĩlĩ tã mbĩmbĩ gólãkã rĩ 'bá yĩ 'è'ẽ lã yĩ sĩ.

⁵ Sísĩ rĩ, mã ùjũlĩ bẽ tã tãndĩ 'èlẽ mbârãkã ămákã sĩ rĩ, tã ònjĩ lówókõ ămákã rĩ 'bá yĩ dĩ trá kôrõ ămã drĩlĩ sĩ. Gõ'dá mã nĩlĩ bẽ tã ángõ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ Òvârĩ drĩ 'bãlẽ ămã drĩ 'èlẽ

rî, mã lëé kô tă 'êlê tă 'bã'bã 'dî 'bá yî vó ró. Ítí rî, mã rî trá rî'á tă ònjí ró rî 'bá yî 'êlê í'dî rōô. Tãlã tă rî 'dĩ tãĩ rî, lãnõ Òvârí kã lãşĩ sĩ rî trá 'ê'á â'délé ãmã drî.

⁶ Gõ'dá ngbãângbânõ rî, Òvârí ìnjî ãmã trá vólé tă gólîyî tă 'bã'bã 'dî 'bá yî kã rî 'ásĩ. Mã âcã gõ'dá trá òzõ òjílã ãvõ ró rî 'bá yî kãtí tă tă 'bã'bã rî 'dĩ 'bá yî kã tãĩ Yésũ rî òdrã sĩ. Bê trá ítí rî, mã ìcã trá drî-băláyî ró tă 'êlê Òvârí drí lãtî gólã ó'dí ró rî sĩ, ã'dô ró tă gólîyî Líndrí Tãndí Òvârí kã drí ãmã pãzó 'êlã rî vó ró. Mã âyê tă gólîyî ãmã drí 'ê'á 'êlã Òvârí drí cú ítí mbârãkã ãmã nyãanyã kã sĩ tă 'bã'bã Òvârí kã gólîyî ìgílí trá ãkũ ró rî vó ró rî trá.

⁷ Ngã tă rî 'dĩ drí ìmbálé ãmã drí rî ã'dô 'î yã? Tã 'bã'bã Òvârí kã rî 'bá yî 'bã ãmã trá tă ònjí 'êlê yã? Â'dó ítí kô ãlôwálã! Tã 'bã'bã Òvârí kã â'dã tă trá mã drí, tă gólîyî ángô rî 'bá yî í'dĩ ònjí lâ yî ró 'êlê yã. Nĩ ndrê drê, òzõ tíkó mã ã'dô trá cú ítí tă 'bã'bã Òvârí kã ãkó kî'á nĩ rî, mã òlê ngã òjílã ãzã 'bá yî kã kô ãmã nyãanyã drí rî, tíkó mã ìcã kô nĩlã kĩ, ngã òjílã ãzã 'bá yî kã rî 'bá yî lôvó lâ 'bã'bã rî'á tă ònjí 'î.

⁸ Gõ'dá tă ònjí lôvókô ámakã rî 'bá yî 'bã mã trá rû jãlê tă ònjí 'êlê, â'dó kô tă 'bã'bã 'dĩ vó ró. Mã lë tă trá rōô lĩfĩ 'bãzó ngã gólîyî òjílã ãzã 'bá yî kã ró 'dĩ 'bá yî drî. Tíkó òzõ tă 'bã'bã ã'dô kô'dáwã ítí lâ 'dĩ kãtí rî, mã ìcã kô tă ìşũ ámakã rî 'bãlê ngã òjílã ãzĩ kã 'dĩ 'bá yî drî.

⁹ Sísĩ rî, mã nĩĩ kô kĩ, tă gólîyî ángô rî í'dĩ Òvârí drí 'bãlê mã drí 'êlê ngãtã tă ángô rî 'bá yî í'dĩ gólã drí 'bãlê mã drí 'êlê kô rî. Mã ìşũ tă trá ányã ró kĩ, mã rî'á òjílã tãndí 'î. Gõ'dá nĩngã sĩ, mã nĩ tă bê tă 'bã'bã 'dĩ 'bá yî tãĩ rî, gõ'dá mã drí vō lâ ûşúzó kĩ, mã 'ê tă ònjí ró rî 'bá yî trá tă 'bã'bã rî 'dĩ 'bá yî rû.

¹⁰ Gõ'dá mã ûşũ vō lâ kpá kĩ, tă ònjí ámakã rî 'bá yî cã ãmã lãfálé trá Òvârí bê. Mã ìşũ tă trá ányã ró kĩ, tă 'bã'bã 'dĩ 'bá yî ã'dô ìcã'á ãmã pãlê rĩlĩ rî'á tă gólîyî mbĩmbĩ rî 'bá yî 'êlê lãnõ ãkó, ítí rî, mã drí ìcázó rĩlĩ zãã gbãdũ ró Òvârí bê. Gõ'dá 'é rû kô â'dólê ítí. Gõ'dá mã ûşũ vō lâ kĩ, tă tă 'bã'bã 'dĩ 'bá yî kã 'ê'ê lâ ìcã kô ãmã pãlê. Tã pãtĩĩ ró, Òvârí ã'dô lãnõ fê'á mã drí.

¹¹ Mã ìşũlĩ bê tă tă 'bã'bã 'dĩ 'bá yî tãĩ rî, tă lôvókô ámakã rî 'bá yî drí ngãzó rî'á ãmã âdólê, ã'dô ró bê mã drí rû jãzó tă ònjí ró rî 'bá yî 'êlê tă 'bã'bã rî 'dĩ 'bá yî rû. Tã 'bã'bã rî 'dĩ 'bá yî tãĩ rî, mã ìnjĩĩ tă Òvârí kã rî 'bá yî kô. Ítí rî, lãnõ òdrã kã trá njãã â'délé mã drî.

12 Gõ'dá tã 'bã'bã gólĩyĩ Ôvârĩ drĩ 'bãlé ãmã drĩ 'êlé rĩ 'bá yĩ rĩ'á tãndĩ ró tã mbĩ Ôvârĩ kã rĩ 'bá yĩ â'dalé ãmã drĩ.

13 Ítĩ rĩ, â'dó kô tã 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ì'dĩ ãmã 'ẽ 'bá tã ònjĩ 'êlé â'dolé lãṅō Ôvârĩ kã òdrã kã drĩ 'ẽzô 'ẽ'á â'délé má drĩ. Gõ'dá rĩ'á tã lôvókô ámakã gólĩyĩ rĩ 'bá ãmã 'bãlé tã ònjĩ 'êlé rĩ ì'dĩ. Ítĩ rĩ, tã 'bã'bã Ôvârĩ kã 'dĩ 'bá yĩ nyãányã lâ rĩ'á tãndĩ ró, gõ'dá tã lôvókô ámakã drĩ ãmã 'bãzô ìnjĩ-ìnjĩ lâ gãlé dó. Gõ'dá má 'ẽ tã ònjĩ bẽ rĩ, tã 'bã'bã tãndĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dã tã má drĩ kĩ, tã ònjĩ gólĩyĩ má drĩ 'êlé rĩ 'bá yĩ rĩ'á pãtĩ ònjĩ tẽtẽ lâ ró. Gõ'dá má ùsũ vò lâ kĩ, tã ònjĩ tẽtẽ ámakã 'dĩ 'bá yĩ ìzã mã trá Ôvârĩ rĩ ìjĩ drĩ 'á.

Tã rũ fũfũ ãmã 'â kã tã ònjĩ 'ẽ'ẽ tãsrĩ

14 ãmã ndrĩ, mã nĩ trá kĩ, tã 'bã'bã gólĩyĩ Ôvârĩ kã 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tã gólĩyĩ Ôvârĩ drĩ âfêlé ãmã drĩ Líndrĩ Tãndĩ íyĩkã rĩ sĩ rĩ ì'dĩ. Gõ'dá mã rĩ gógó tãsrĩ rĩ, tã lôvókô ámakã rĩ 'bá yĩ òĩ trá má drĩ sĩ. Ítĩ rĩ, mã â'dô trá rãḡĩ gólã ícã 'bá tã ònjĩ 'êlé rĩ ró.

15 Mã nĩ kô tãlã ã'dô 'ĩ mã drĩ rĩzô tã 'dĩ 'bá yĩ 'êlé rĩ. Mã ícã gõ'dá kô tã tãndĩ mã drĩ lélé rĩ 'bá yĩ 'êlé. Mã rĩ bẽ-rĩ tã ònjĩ gólĩyĩ mã drĩ lélé kô kô 'êlã rĩ 'êlé ì'dĩ.

16 Ítĩ rĩ, mã nĩ trá kĩ, tã gólĩyĩ mã drĩ rĩ'á 'êlã rĩ 'bá yĩ rĩ'á ìyĩ ònjĩ ró. Gõ'dá mã lée kpá kô 'êlã ìyĩ, tãlã mã nĩ trá kĩ, tã 'bã'bã Ôvârĩ kã rĩ 'bá yĩ rĩ'á 'dó tãndĩ ró mbĩmbĩ.

17 Gõ'dá Ôvârĩ 'bãlé bẽ mã trá â'dolé òjĩlã ó'dĩ ró, tã 'dĩ tãsrĩ rĩ, â'dó kô ãmã nyãányã ì'dĩ gólã lẽ 'bá tã ònjĩ 'êlé rĩ, gõ'dá tã lôvókô mã 'á rĩ drẽ zãã mbârãkã bẽ rõô ãmã 'bãlé tã ònjĩ 'êlé.

18 Gõ'dá tã lôvókô gólĩyĩ mã 'á 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á jãrá'bítĩ ònjĩ ró cú ítĩ tã mbĩmbĩ ãkô ìyĩ 'á. Mã lẽ trá rõô tã mbĩmbĩ rĩ 'bá yĩ 'êlé ì'dĩ, tãlã mã trá òjĩlã Ôvârĩ kã ì'dĩ, gõ'dá mã rĩ'á cú ítĩ mbârãkã ãkô 'ẽzô lâ ìyĩ gbô ítĩ lâ 'dĩ kãtĩ.

19 Nĩ ndrẽ drẽ, mã 'ẽ tã tãndĩ gólĩyĩ mã drĩ lẽ'á 'êlã rĩ 'bá yĩ kô, gõ'dá rĩ'á bẽ-rĩ tã ònjĩ gólĩyĩ mã drĩ lẽ'á 'êlã kô rĩ 'bá yĩ ì'dĩ mã drĩ rĩ'á 'êlã.

20 Gõ'dá mã lée bẽ kô pãtĩ tã ònjĩ 'dĩ 'bá yĩ 'êlé rĩ, tã rĩ 'dĩ rĩ â'dalã kĩ, ãmã nyãányã â'dó kô cé ì'dĩ ãlô rĩ 'bá rĩ'á tã ònjĩ 'dĩ 'bá yĩ 'êlé gbô ítĩ lâ 'dĩ kãtĩ. Rĩ'á mbârãkã tã ònjĩ lôvókô kã mã 'á rĩ 'bã mã nĩ 'êlã.

21 Nĩ ndrẽ drẽ kpá, òzô mã òlẽ trá tã mbĩmbĩ 'êlé rĩ, tã ònjĩ lôvókô mã 'á rĩ ãṣĩ lãtĩ lâ trá ndũũ mã drĩ 'ẽzô lâ.

22 Tã ìsũ ámakã 'á rĩ, mã nĩ tã 'bã'bã Ôvârĩ kã 'dĩ 'bá yĩ trá rĩ'á ìyĩ tãndĩ ró mã drĩ 'êlé. Mã lẽ tã 'bã'bã rĩ gólãkã 'dĩ 'bá yĩ trá rõô.

²³ Ōzō kpálé ítí rí, mbârâkâ ngĩ lâ âzâ bê rĩ'á má 'á, 'dĩ rĩ'á mbârâkâ tâ ònjí lówókô ámakâ rí 'bá yí drí lófílí nĩ rí ì'dí. Mbârâkâ rí 'dĩ rí rú fùlì tâ ìsũ tándí ámakâ bê, tálâ tâ ònjí lówókô ámakâ 'dĩ òtrō ró tâ bê má drí'gá sī.

²⁴ Mâ rĩ'á tâ ìsũ ró âmbá! Mâ trá rĩ'á cú ítí mbârâkâ âzâ âkó tâ tándí 'èzō ì'dí sī lâ. Ítí rí, â'dí â'dô âmâ âtĩ'á nĩ volé mbârâkâ tâ lówókô kâ gólâ âmâ 'bã 'bá tâ ònjí 'èlé nō 'ásí yā? Mbârâkâ rí 'dĩ ícâ trá âmâ ízálé.

²⁵ Má lûyî Ôvârí rōô, tálâ gólâ ì'dí ícâ 'bá ró âmâ pālê tâ ángí 'dĩ 'ásí Kúmú ámakâ Yésũ Krístō sī.

Gõ'dá ítí rí, tâ ámakâ rĩ'á nōtí. Má 'bã mâ trá rĩ'á tâ Ôvârí kâ rí 'bá yí 'èlé ì'dí, â'dô tâ 'bã'bã gólâkâ rí 'bá yí vó ró. Gõ'dá tâ lówókô ámakâ rí 'bá yí òmbê mâ kpá â'dólê tâ ònjí tètê 'èlé.

8

Tā tā rĩrĩ kâ Línđrí Tándí Ôvârí kâ vó ró rí tāsĩ

¹ Gõ'dá âwô-ítí ââ'dô Ôvârí drí, gólâ ndrê âmâ nyé òjílâ mbĩmbĩ ró tâ lèlê Yésũ Krístō 'á rí sī. Bê trá ítí rí, ngbâangbânō tâ ònjí gõ'dá trá yù'dawá Ôvârí drí tâ kízō âmâ rú tâ lâ tāsĩ.

² Sísí rí, tâ lówókô ámakâ gólíyí âmâ 'bã 'bá trá tâ ònjí tètê 'èlé rí ñí trá kôró âmâ drĩ sī. Ítí rí, lãgō òdrã kâ trá 'è'á â'delé âmâ drĩ. Gõ'dá lé ítí rí, Línđrí Tándí Ôvârí kâ ìnjí âmâ trá tâ rí 'dĩ 'ásí. Gólâ 'bã âmâ trá rílí òjílâ Ôvârí kâ ró, tálâ mã â'dô trá ngá ãlô ró Yésũ Krístō bê.

³ Nĩ ndrê drê, tâ 'bã'bã gólíyí Ôvârí kâ 'bálê trá âmâ drí 'èlé rí 'bá yí rĩ'á mbârâkâ âkó âmâ 'bálê tâ tándí Ôvârí kâ rí 'bá yí 'èlé, tálâ âmâ nyãnyã rĩ'á cú ítí mbârâkâ âkó tâ lówókô gólíyí âmâ 'è 'bá trá tâ ònjí 'èlé rí 'bá yí gãzó dó. Gõ'dá Ôvârí pã âmâ trá ì'dí íyí mvá Yésũ rí âjózó òjílâ mvá ró, òzō âmâ gólíyí rí 'bá tâ ònjí 'èlé rí 'bá yí kátí. Ítí rí, Yésũ ícâ trá drálê âmâ tāsĩ tâ ònjí ámakâ trólê volé. Lãgō tâ ònjí ámakâ rí kâ 'dê trá gólâ drĩ âmâ vō 'á.

⁴ Ôvârí 'è tâ 'dĩ ítí, tálâ Yésũ sī âmâ gólíyí rí 'bá tâ gólíyí tâ lówókô ámakâ drí lèlê 'èlé rí âyéle volé tâ gólíyí Línđrí Tándí Ôvârí kâ drí lèlê rí 'èlé rí, mã ícâ trá tâ tándí ndrĩ gólíyí Ôvârí drí 'bálê òjílâ drí 'èlé rí 'bá yí 'èlé.

⁵ Gõ'dá nĩ ndrê drê kpá, òjílâ gólíyí rí 'bá tâ lówókô ìyíkâ rí 'bá yí 'èlé ì'dí â'dô lâ vó ró rí 'bá yí, rí ìyí 'dĩ cé rĩ'á tâ lówókô gólíyíkâ gólíyí 'bã 'bá trá 'èlâ rí 'bá yí tâ lâ ìsũlì ì'dí. Gõ'dá òjílâ gólíyí 'dê 'bá ìyíkâ Línđrí Tándí Ôvârí kâ vó rí

'bá yî, rî ãyîkâ rî'á tã gólîyî Líndrí Tãndí Ôvârí kâ drî lële gólîyî drî 'êlé rî tã lâ yî ãsûlî ï'dî.

⁶ Gõ'dá kpá ôjîlã gólîyî tã ãsû ãyîkâ 'bã 'bá â'dólé â'dô tã lôvókô ãyîkâ rî 'bá yî 'êzô ï'dî rî 'bá yî, â'dô lâŋô Ôvârí kâ ôdrã kâ ñã'á ãyî drî. Gõ'dá gólîyî rî 'bá ãyîkâ tã ãsû ãyîkâ 'bãlé tã gólîyî Líndrí Tãndí Ôvârí kâ drî lële gólîyî drî 'êlé rî 'êlé ï'dî rî, â'dô ãyî rî'á lédrê-lédrê ró zãã gbádú tã ã'dî sî Ôvârí bê.

⁷ Nî ndrê drê, ôjîlã gólîyî rî 'bá rî'á tã ôñjî 'êlé ï'dî â'dô tã lôvókô gólîyîkâ drî gólîyî sêzô trá 'êlã rî vó ró rî 'bá yî gã trá dó tã 'bã'bã Ôvârí kâ ãñjîlî, tãlã gólîyî 'bã ãyî nyãányã trá â'dólé ãjú-'bã-ãzí Ôvârí kâ ró. Ítí rî, gólîyî ãcã kô rû jãlé tã 'bã'bã rî 'dî 'bá yî ãñjîlî gõ'dá kpá 'êlé.

⁸ Gõ'dá ôjîlã lârákô rî 'dî 'bá yî tãsî rî, tã gólîyîkâ ãcã kô Ôvârí rî 'bãlé â'dólé ãyîkô ró.

⁹ Gõ'dá ãñî tã â'dó kô ôzô 'dî rî kâtî. Tãlã Líndrí Tãndí Ôvârí kâ rî'á ï'dî ãñî 'á, gólã ãcã trá 'dêlé sîsî ãñî drî, gõ'dá gólã ãcã kpá trá mbârãkã sôlé ãñî 'ásî, tãlã tã lôvókô ãñîkã ôzô kô dî kôrô ãñî drî sî ãñî 'bãlé tã ôñjî 'êlé. Ôzô ôjîlã ãzã â'dô trá Líndrí Tãndí Ôvârí kâ 'dî ãkó yî 'á rî, pãtî ró, ôjîlã rî 'dî â'dó kô kô krístô 'bá 'î.

¹⁰ Ôzô gõ'dá Krístô â'dô bê rî'á ãñî 'á ãtí rî, 'dî líndrí ãñîkã rî 'bá yî kpá bê rî'á lédrê-lédrê ró zãã gbádú ró, tãlã Ôvârí ndrê ãñî ôjîlã mbîmbî ró, ôzô kpálé ãñî rû'bã ãâ'dô ôdrã'á tã ôñjî drî rî.

¹¹ Líndrí Tãndí Ôvârí kâ 'bã Yésû Krístô nî lídrîlî ôdrã 'ásî. Gõ'dá ññgã sî, ôzô Líndrí Tãndí Ôvârí kâ drî â'dózó trá ãñî 'á 'dî kâtî rî, Ôvârí â'dô kpá ãñî 'ê'á lídrîlî ôdrã 'ásî rû'bã ãnyîrîkô ó'dî rî sî mbârãkã Líndrí Tãndí ãyîkâ rî kã sî.

¹² Ámã âdrúpî yî ámã îzô yî bê, trá ãtí rî, rî'á ãcã-ãcã ró ãñî drî cé tã 'êlé rîzô rîlî tã Líndrí Tãndí Ôvârí kâ drî rî'á lëlã rî 'êlé ï'dî â'dô lâ vó ró. Gõ'dá â'dó kô ãcã-ãcã ró ãñî drî rîzô rîlî tã gólîyî ãñî drî lôvó lâ yî 'bãlé ï'dî ãñî drî, gõ'dá rî 'bá ãñî sêlé vólé rî 'bá yî 'êlé ï'dî.

¹³ Ôzô ôjîlã ãzã ôrî trá cé rî'á tã tã lôvókô gólãkã rî 'bá yî drî gólã rî 'bãzó trá 'êlã rî 'êlé ï'dî rî, ãtí rî, gólã trá pãtî ñjãã lâŋô Ôvârí kâ ôdrã kâ drî 'dêzô gólã drî vélé lãsî 'á zãã ãdûkû ãkó. Gõ'dá ôzô mbârãkã Líndrí Tãndí Ôvârí kâ rî kã ãñî ôjîlã ãzã 'bá yî trá tã ôñjî gólîyî tã lôvókô gólîyîkã gólîyî sê 'bá vólé 'êlã rî 'êlé rî 'ásî rî, ãtí rî, gólîyî â'dô rî'á lédrê-lédrê ró zãã gbádú Ôvârí bê.

¹⁴ Gõ'dá ôjîlã gólîyî pãtî Ôvârí rî mvã yî ró rî 'bá yî rî'á ãyî ôjîlã gólîyî Líndrí Tãndí gólãkã ãyê 'bá rî'á 'dêlé sîsî gólîyî

drí tã 'ásĩ ndrĩ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

¹⁵ Tã ãníkã tãsí rĩ, Líndrí Tãndí gólã Ôvãrí drí âfêlé trá ãní drí rĩ, rĩ kô rĩ'á ãní 'bãlé â'dólé rãgĩ ùrĩ kã ró kpá ó'dí. Ôvãrí âfê Líndrí Tãndí íyíkã gólã ãní 'bã 'bá â'dólé íyĩ mvá yĩ ró rĩ trá ãní drí. Ítí rĩ, Líndrí Tãndí gólãkã 'dĩ nĩ lãtĩ trá trã ãní drí gólã rĩ zĩzõ " 'Tátá" '.

¹⁶ Gõ'dá Líndrí Tãndí Ôvãrí kã 'dĩ â'dã tã kpá ãní drí ãní pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ kĩ nĩ rĩ, pãtĩ rĩ, ãní rĩ'á Ôvãrí rĩ mvá yĩ ì'dĩ.

¹⁷ Bê trá ítĩ rĩ, mã â'dô òrê gólĩyĩ Ôvãrí drí tã lâ yĩ 'bãlé fêlé íyĩ mvá yĩ drí rĩ ùsũ'á ndrĩ, kpá òzõ gólã drí òrê âfêrê trá Yésũ Krístõ drí rĩ kãtĩ. Òzõ rũ ìzã gólĩyĩ ãlôlã rĩ 'bá Krístõ rĩ 'êlé rĩ 'bá yĩ ã'dô ì'dĩ ngbãangbãno rĩ'á ãní 'ê'á rĩ, gõ'dá mã nĩ trá kĩ, Ôvãrí â'dô ãní 'bã'á rĩlĩ yĩ bê 'bũũ 'álã zãã gbãdũ, òzõ Krístõ drí rĩrĩ tólã gólã bê rĩ kãtĩ.

Tã lãnã gólĩyĩ Ôvãrí drí 'ê'á âfêlé ãmã drí ìzãtũ rĩ

¹⁸ Gõ'dá tã ìsũ ámakã 'á rĩ, òzõ kpálé rũ ìzã ãngó drĩ nô kã rĩ 'bá yĩ ãã'dô rĩ'á rĩo rĩ, rũ ìzã rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tã fĩnyáwã 'ì, òzõ mã òtĩrĩ tã ìsũũ tã lãnã ãmbã gólĩyĩ Ôvãrí drí 'ê'á 'êlã ãmã òjĩlã íyíkã ró rĩ 'bá yĩ drí ìzãtũ rĩ tãsí ndrĩ rĩ.

¹⁹ Gõ'dá ngã-tĩ ndrĩ gólĩyĩ Ôvãrí drí 'bãlé ãngó nõ drĩ rĩ, rĩ'á íyĩ lĩfĩ 'bã'bã bê kãyĩ gólã Ôvãrí drí 'êzõ tã â'dálé ngbálĩ-ngbálĩ kĩ òjĩlã ángô rĩ ì'dĩ rĩ'á gólã rĩ mvá pãtĩ rĩ ró rĩ 'bá yĩ ì'dĩ yã rĩ.

²⁰ Nĩ ndrê drê, kãyĩ gólã Ádãmã drí tã ònjĩ 'êzõ rĩ sĩ rĩ, ngã-tĩ gólĩyĩ ndrĩ ãngó drĩ nô kã rĩ 'bá yĩ drí rũ ìzãzõ ácalé bãrãbãnyã ró, tãlã Ôvãrí áyê tã 'dĩ rũ 'êlé ítĩ 'dĩ, gõ'dá gólã nĩ tã tãndĩ gólã drí 'ê'á 'êlã tã rĩ 'dĩ tãsí ìzãtũ rĩ trá.

²¹ Gõ'dá ìzãtũ, kãyĩ ãlôlã 'dĩ tũ rĩ, Ôvãrí â'dô íyĩ mvá yĩ ôjã'á â'dólé yĩ tí, gólã â'dô ngã-tĩ ãngó nõ kã rĩ 'bá yĩ lôtó'á mbĩmbĩ ró ndrĩ gõ'dá 'bãlé ndrĩ â'dólé kpá ngã ó'dí ró, òzõ yĩ drí 'êlé ãmã íyĩ mvá yĩ drí rĩ kãtĩ.

²² Gõ'dá ngbãangbãno rĩ, mã ndrê trá kĩ, ìtôlé kãyĩ Ádãmã drí tã ònjĩ 'êzõ rĩ sĩ ácalé bũũ ãndrõ nô rĩ, ngã-tĩ ãmbã ndrĩ gólĩyĩ Ôvãrí drí lô'bãlé rĩ 'bá yĩ trá rĩ'á lôzó'á ngã lãzê-lãzê drí sĩ òzõ ôkó gólã 'ê 'bã mvá tĩlĩ rĩ kãtĩ, tãlã rũ ìzã gólĩyĩ ãngó drĩ nô kã rĩ 'bá yĩ drí sĩ. Gólĩyĩ rĩ'á lĩfĩ 'bã'á kãyĩ Ôvãrí drí 'êzõ tã gólĩyíkã êdéle mbĩ rĩ drĩ.

²³ Ôvãrí âfê Líndrí Tãndí íyíkã trá ãmã drí ngbãangbãno tã â'dálé ãmã drí kĩ, gólã â'dô tã lãnã yĩ drí 'bãlé trá âfêlé rĩ âfê'á trá ãmã drí ìzãtũ. ã'dô kpálé ítĩ rĩ, ãmã rĩ gógó kpá rĩ'á ãzã'á tã ìsũ bê ãmã pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ òzõ mã òtĩrĩ rĩ kãyĩ

Ôvârí drí 'êzô tâ lânjã 'dĩ 'bá yĩ âfêlé âmâ drí rĩ tēlé rĩ. Gõ'dá mã rĩ kpá lĩfĩ 'bālê kâyĩ Ôvârí drí 'êzô rú'bạ ó'dĩ âfêlé âmâ drí rĩ drĩ.

²⁴ Ítôlé kâyĩ gólâ Ôvârí drí âmâ pázó rĩ sĩ, mã 'bã lĩfĩ trá tả 'dĩ 'bá yĩ drĩ. Ôzô gõ'dá mã ùûsũ tả rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ngbâangbânô rĩ, ícá gõ'dá kô âmâ drí lĩfĩ 'bázó drĩ lâ kĩ, Ôvârí â'dô âfê'á lâ ãyĩ trá ãzátú rĩ.

²⁵ Gõ'dá ngbâangbânô, âmâ rĩ'á lĩfĩ 'bã'bã bê tả lânjã gólĩyĩ â'dô 'bá drê kô âmâ drĩgá rĩ drĩ pĩpĩsĩlĩ ấ'dĩ sĩ, Ôvârí drí tả lâ yĩ 'bālê trá 'ê'á âfêlá âmâ drí ãzátú 'dĩ drĩ, tâlã mã nĩ trá kĩ, Ôvârí â'dô pătĩ tả rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ê'á âmâ drí.

²⁶ Ôvârí âfê Línđrĩ Tândĩ íyĩkã kpá trá tả nĩnĩ âfêlé âmâ drí rãtãã 'êzô. Ôzô mã ôrĩ tả ãsũ-ĩsũ sĩ rồô gõ'dá kpá â'dózó mbârãkã ãkó rãtãã 'êzô mbĩmbĩ rĩ, Línđrĩ Tândĩ gólãkã bê rĩ'á tả rĩ 'dĩ ngĩ'á tândĩ ró gólã bê âmâ pázó. Gólã â'dô tả lãnĩ-lãnĩ 'dĩ tả lâ â'dá'á Ôvârí drí mbĩmbĩ ró mbârãkã íyĩkã sĩ, tâlã úlĩ âtã-âtã ícá kô tả lãnĩ rĩ 'dĩ â'dalé mbĩmbĩ ró.

²⁷ Gõ'dá Ôvârí tô tả ómvó âmâ pĩpĩsĩlĩ 'á rĩ 'bá yĩ trá, gõ'dá ârĩ tả gólĩyĩ Línđrĩ Tândĩ gólãkã drĩ ngĩlĩ gólã drí tả âmãkã tã sĩ rĩ kpá trá, tâlã âmâ rĩ'á ôjĩlã gólãkã 'dĩ. Gõ'dá Línđrĩ Tândĩ Ôvârí kã â'dô rãtãã 'ê'á âmâ tã sĩ nyé ôzô Ôvârí drí lēlé drĩlã 'êlé rĩ kãtĩ.

²⁸ Gõ'dá âmâ ôjĩlã gólĩyĩ Ôvârí rĩ lē 'bá trá pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ 'bá yĩ, mã nĩ trá kĩ, Ôvârí 'bã tả 'dô ndrĩ â'dolé, tâlã ôpã ró âmâ gólĩyĩ gólã drĩ nĩlĩ trá ôjĩlã íyĩkã ró rĩ 'bá yĩ bê âmbálé tãmbãrã tả lēlé âmãkã 'á, â'dô tả gólĩyĩ gólã drĩ nĩlĩ 'êlé âmâ tã sĩ rĩ vó ró.

²⁹ Ắkũ ró ắkũ ró nã sĩ rĩ, Ôvârí nĩ trá ôjĩlã ángô rĩ 'bá yĩ â'dô tả lē'á nĩ yĩ 'á. Gõ'dá Ôvârí nĩ gólĩyĩ ôjálé â'dolé íyĩ mvá Yēsũ kãtĩ. Ítĩ rĩ, Yēsũ rĩ'á mvá sĩ sĩ Ôvârí kã 'dĩ, ôjĩlã tả lē 'bá drĩ 'dêzô bê vó lâ sĩ ãyĩ ấdrúpĩ ró gõ'dá kpá lônĩyĩ ró.

³⁰ Dĩ 'bá yĩ rĩ'á ôjĩlã gólĩyĩ Ôvârí drĩ nĩlĩ â'dolé íyĩkã ró rĩ 'bá yĩ 'dĩ. Gólã nĩ ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ nôtĩ. Sĩ sĩ gólã ấzĩ gólĩyĩ trá 'dēlé gólã vó sĩ. Gõ'dá nĩngã sĩ, gólã 'bã gólĩyĩ â'dolé ôjĩlã mbĩmbĩ rĩ 'bá yĩ ró yĩ lĩfĩ. Bê trá ítĩ rĩ, gólã â'dô kpá ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'bã'á â'dolé âmbã ặngĩ bê ôzô Yēsũ kãtĩ.

Tã lõvô Ôvârí kã âmâ drí rĩ tã sĩ rĩ

³¹ Ítĩ rĩ, nĩ ãsũ tả tả gólĩyĩ ndrĩ tả â'dá 'bá trá âmâ drĩ kĩ Ôvârí 'bã âmâ lõvô trá rồô rĩ tã sĩ. Ítĩ rĩ, ôzô kpálé ấjũ-'bã-ấzĩ ôrĩ ãyĩ trá âmâ lãrãkô 'êlé rĩ, gólĩyĩ â'dô fĩ ícá'á trá tả trồlé Ôvârí gólã áđrê 'bá ndũũ âmâ ngã lēsĩ rĩ drĩgá sĩ yã?

32 Ôvârí âfê iyî mvá nyãányâ Yésû trá drâlé âmâ pâlê tâ ònjí âmákâ rî 'bá yî 'ásî ndrî. Tã rî 'dî â'dâ tâ kî, Ôvârí â'dô tâ ndrî gólîyî âmâ âmú 'bá rî 'bá yî âfê'á trá âmâ drí dró òzô gólâ drí Yésû rî âfêrê trá âmâ drí rî kâtí drî-báláyî ró pîpîsîlî tãndî gólâkâ sî.

33 Ôvârí ndrê âmâ gólîyî yî drí njîlî òjîlâ íyîkâ ró rî 'bá yî trá yî lîfî òjîlâ gólîyî mbîmbî rî 'bá yî ró tãlâ Yésû rî tãsî. Bê trá îtî rî, òjîlâ âzâ fî bê rî'á gólâ ícá 'bá ícícíyá 'êlé âmâ rú Ôvârí drí tâ kîzó âmâ rú yã?

34 Â'dî â'dô ícá'á tâ kîlî òjîlâ Ôvârí kâ rî 'bá yî rú nî, lãnô ââ'dê ró bê gólîyî drî yã? Yésû Krîstô rî nyãányâ drâ trá tãlâ tâ ònjí òjîlâ âlôlâ 'dî 'bá yî kâ tãsî. Gô'dá Ôvârí drí gólâ rî 'êzô lîdrîlî òdrâ 'ásî. 'Dîl vósî rî, Yésû drí ngãzó gólê rîlî Ôvârí bê 'bûû 'álâ vô gólâ ñnjîlî ñnjî rî 'á kúmú ró. Gô'dá Yésû rî kpá âlôlâ drâ 'bá trá âmâ tãsî nô kpá î'dî gólâ rî 'bá rîlî ngbãangbânô Ôvârí rî gārā drî 'á tâ âmákâ êdélé tâ âzâ gólâ âtálê âmâ rú rî tãsî.

35 Tã ángô rî â'dô ícá'á nî âmâ lônýlîlî volé Yésû gólâ âmâ lôvô 'bã 'bá rî rú sî yã? Gô'dá rú îzã ââ'dô trá âmâ drî rî, tâ rî 'dî â'dâ kî, Yésû 'bãá gô'dá âmâ lôvô kô yã? Â'dó îtî kô âlôwálâ. Òzô ngã mã â'dô trá ítá îzã bê rî, tâ rî 'dî â'dâ kî, Yésû 'bãá kpá âmâ lôvô kô yã? Â'dó kpá îtî kô. Òzô ngã lôfó ònjí têtê ââ'dê trá âmâ drî rî, tâ rî 'dî kî, Yésû 'bãá âmâ lôvô kô yã? Â'dó îtî kô âlôwálâ! Â'dô ngátá îzã 'î yã ngã lâ'dá 'î yã ngã âjú 'î â'dê trá âmâ drî yã rî, tâ rî 'dî 'bá yî 'bãá Yésû kô âlôwálâ â'dólê âmâ lôvô 'bã âkô.

36 Rú îzã âmákâ rî rî'á òzô rú îzã gólâ kúmú ángî Dãwúdî drí tâ âtázó trá tâ lâ sî kî,

“Âjú-'bá-âzí âmákâ rî 'bá yî rî rî'á îyî rú cêlé kárâ âmâ ûfúlî gbô òzô kâbîlîkî ûfúrî kâtí,
tãlâ âmâ rî'á òjîlâ áníkâ rî 'bá yî î'dî.”

Lôngó 44.22

37 Âlô rú îzã rî 'dî 'bá yî 'ásî rî ícá kô âmâ pêlê tâ lêlê âmákâ âyéle. Yésû 'bã âmâ lôvô trá rôô. Gólâ rî mbârâkâ âfêlê âmâ drí kâyî lãnô kâ rî 'bá yî sî.

38-39 Má nî trá kî, mbârâkâ lôvô Ôvârí kâ âmâ drí rî kâ rî rî'á âmbá lâvûlî mbârâkâ tâ ndrî âzâ 'bá yî kâ drî sî. Ítî rî, ngã âzâ yû gólâ ícá 'bá lôvô gólâkâ âmâ drí rî 'êlé rú ndêlé, ngátá òdrâ tâ 'î yã, ngã lãnô rîrî ángô nô 'á rî kâ î'dî yã, ngátá málâyíkâ ngã lésî yã, ngã Sâtánâ yî ngã lésî òzô ôlê kâtí rî yã, ngátá tâ rî 'bá rú 'êlé ngbãangbânô rî î'dî yã, ngátá îzátú rî î'dî yã, ngátá kpá tâ úrú 'álâ gólîyî cú mbârâkâ bê gārā âmâ drî sî rî drígá sî yã, ngátá gólîyî

ĩnyákú zélé lésĩ òzō òvârĩ âmâ á'bíyá yí kâ rĩ 'bá yí kâtí rĩ
ĩ'dĩ yã rĩ. Ngá âzākã yũ ngá ndrĩ gólĩyĩ ângó drĩ nĩ 'bá yí
lãfálé sĩ ícá 'bá lõvõ Òvârĩ kâ âmâ drĩ rĩ êdrêlé, tãlã Òvârĩ
'bã âmâ lõvó trá rōo zãã gbádú. Mã nĩ tã rĩ 'dĩ trá, tãlã tã
Kúmú âmákã Yésũ Krístõ drĩ 'êlé trá âmã pázó rĩ sĩ.

9

*Tã gólã Òvârĩ drĩ òjílã yí drĩ lélé â'dólé òjílã íyíkã ró rĩ
'bá yí nĩzõ rĩ*

¹⁻³ Âmbã òjílã ámakã Yúdã yí kâ rĩ 'bá yí gã ãyĩ trá dó tã
lélé Yésũ 'á 'díyĩ pã 'bá ró. Gõ'dá tã rĩ 'dĩ tãsi rĩ, ãzã 'ê mã
trá rōo gõ'dá ámakã 'bãlé ãwó ngólé cú ã'dĩ òjílã ámakã Yúdã
yí kâ rĩ 'bá yí tãsi. Mã âtã nĩ úlĩ gólĩyĩ pãtĩ rĩ 'bá yí ã'dĩ
ãnĩ drĩ Líndrĩ Tãndĩ Òvârĩ kâ gólã rĩ 'bá ámakã pãlé úlĩ nĩ 'bá
yí âtálé ãnĩ drĩ rĩ sĩ. Mã lã trá rōo Òvârĩ drĩ òjílã ámakã
Yúdã yí kâ rĩ 'bá yí pãlé òjílã tã lã 'bá trá Yésũ 'á rĩ ró rĩ,
mã ádó ònjõ kô ãlõwálã òjílã Yésũ kâ ró. Gõ'dá mã ãsũ tã
ãzã òjílã ámakã kâ Òvârĩ rĩ gãzõ dó 'dĩ rĩ tãsi rĩ, mã trá rĩ'á
njãã, ã'dõ ró bê Òvârĩ drĩ ámakã gãzõ kpá dó òjílã Yésũ kâ rĩ
ró, tãlã gólã òfẽ ró lãnjõ bê mã drĩ lãsi sĩ, òzõ tí 'dĩ rĩ, úũpĩ
lãtĩ trá òjílã ámakã Yúdã yí kâ rĩ 'bá yí drĩ tã lãzõ Yésũ 'á
'díyĩ pã 'bá ró rĩ.

⁴⁻⁵ Ákũ ró nã sĩ, Òvârĩ 'bã tã trá ámakã á'bíyá Âbãrãyamã
yí drĩ kĩ, yí á'dõ gólĩyĩ ózõwã yí òjílã Ísĩrã'élẽ kâ ró rĩ 'bá yí
njĩ'á á'dólé òjílã íyíkã rĩ 'bá yí ró. 'Dĩ vósĩ rĩ, òjílã Ísĩrã'élẽ
kâ rĩ 'bá yí òtĩrĩ rĩ ãyĩ lãmũ bê fãã nĩngã kô nĩngã võ 'ã'í ró
rĩ 'ásĩ rĩ, Òvârĩ á'dã ámbã íyíkã trá gólĩyĩ drĩ ândãlã dũũ.
Gõ'dá Òvârĩ rĩ trá rĩ'á tã-drĩ lélé 'bãlé gólĩyĩ bê á'dólé òjílã
íyíkã rĩ 'bá yí ró. Ítĩ rĩ, Òvârĩ fẽ kpá tã 'bã'bã íyíkã lélé gólĩyĩ
drĩ 'êlé rĩ 'bá yí gólĩyĩ drĩ, drĩ-'bã gólĩyĩkã Músã sĩ. Gõ'dá
gólã á'dã lãtĩ mbĩ pãtĩ ãyĩ ãnjĩ kâ rĩ kpá gólĩyĩ drĩ. Gõ'dá
gólã 'bã tã ámakã á'bíyá yí drĩ kĩ, yí ãã'dõ òrẽ fẽ'á gólĩyĩ drĩ
ãmbã ózõwã lã yí bê. Gõ'dá òrĩ gólĩyĩkã drĩ á'dózõ òrĩ gólã
Yésũ Krístõ gólã yí drĩ 'ê'á ájólã òjílã pãlé ndrĩ rĩ tĩzõ 'á lã
rĩ ró. Gõ'dá ngbãangbãno rĩ, Yésũ bê rĩ'á 'bũũ 'álã ngã-tĩ
dũũ ndrĩ ângó drĩ kâ nĩ 'bá yí drĩlĩ. Gólã ã'dĩ Òvârĩ 'ĩ. Bê
trá ãtĩ rĩ, 'dõvõ nĩ 'dẽ mã 'ê ãwõ-ĩtĩ gólã drĩ ámbã tãlã tã rĩ
'dĩ tãsi. Áã'dõ ãtĩ.

⁶ Tã òjílã dũũ Yúdã yí kâ rĩzõ rĩ'á Yésũ rĩ gálẽ dó 'dĩ, rĩ kô
tã-drĩ lélé Òvârĩ kâ 'bãlé trá gólĩyĩ á'bíyá yí bê rĩ ãzãlé volé.
Nĩ ndrẽ drẽ, rĩ'á cé òjílã ãrũkã Ísĩrã'élẽ kâ rĩ 'bá yí ã'dĩ á'dõ
'bã pãtĩ òjílã Òvârĩ kâ ró rĩ.

7-8 Ítí rî, Ôvârí nĵi Ābārâyāmā rî ózōwá yî ndrî â'dólé ôjîlā íyíkâ ró yā? Â'dó ítí kô. Ôvârí âtâ tã kî, â'dô â'dó'á Īsákâ rî mvá yî i'dî gólîyî ícá 'bá â'dólé 'dîyîmvá íyíkâ ró rî. Ôvârí nĵi Ābārâyāmā rî ózōwá gólîyî tã lē 'bá yî 'á rî 'bá yî trá â'dólé ôjîlā íyíkâ ró, â'dó kô kî, Ābārâyāmā rî ózōwá yî nĵîlî ndrî. Ôvârí âtâ tã Ābārâyāmā drî kî nî rî, “Ánî ózōwá pătîî rî 'bá yî â'dô â'dó'á 'dîyîmvá gólîyî tîlî ánî mvá Īsákâ sî rî 'bá yî i'dî.” Gõ'dá ulî rî 'dî 'bá yî â'dâ tã kî, ââ'dô rî'á cé 'dîyîmvá gólîyî tîlî, tãlâ Ābārâyāmā lē tã gólâ Ôvârí drî tã lâ 'bãlê trá 'êlê gólâ drî rî 'á rî 'bá yî, gólîyî rî'á 'dîyîmvá gólîyî Ôvârí drî ndrêlê ôjîlā íyíkâ ró rî 'bá yî i'dî.

9 Tã Ôvârí drî 'bãlê trá 'êlê Ābārâyāmā drî tîî Īsîmélê kâ vósî rî i'dî nō, “Ndrô âlô volé drî 'ásî rî, má â'dô âgō'á ánî ôkó Sárâ rî 'êlê ícálê mvá tîlî.” Gõ'dá ulî rî 'dî 'bá yî â'dâ tã kî, Ôvârí gã Ābārâyāmā rî mvá Īsîmélê trá dó â'dólé á'bîyá ró ôjîlā íyíkâ rî 'bá yî drî.

10 'Dîyîmvá Rēbékâ kâ rî 'bá yî â'dâ kpá tã âlôlâ 'dî i'dî âmâ drî. Âmâ á'bîyá Īsákâ i'dî rî'á 'dîyîmvá rî Rēbékâ kâ lătî ró 'dî 'bá yî átá 'î.

11 Drē âkpākâ dâ sîsî útî lătî 'dî 'bá yî kô'dáwá gõ'dá 'dîî gólîyî â'dó kpá kô drē ícálê tã tãndî ngátá tã ônjî 'êlê rî, Ôvârí â'dâ tã kî, yî ââ'dô cú drî-âcê bê ôjîlâ yî drî lēlê â'dólé íyíkâ ró rî nĵîzô.

12 Ítí rî, â'dó kô rî'á tã gólîyî ángô rî 'bá yî kâ i'dî ôjîlâ rî 'dî drî 'êlê rî, ngátá gõ'dá kpá tã kî'á nî rî, ôjîlâ rî 'dî átá lâ íyíkâ â'dî i'dî yā rî. Nî ndrê drē, Ôvârí âtâ tã trá Rēbékâ drî lătî gólâ drî 'ê'á tîlâ 'dî 'bá yî tãsî kî, “Lătî gólâ tîlî sîsî rî â'dô rî'á lătî âzâ gólâ tîlî yî vó rî zêlê rû î'bûlî drîlâ.”

13 Tã ângû 'bá Ôvârí kâ âzâ âtâ tã kpá kî nî rî, “Má lē Yākóbâ yî trá rōô ózōwá lâ yî bê, gõ'dá má gã Ēsáwō yî dó ózōwá lâ yî bê â'dólé ôjîlâ ámakâ rî 'bá yî ró.”

14 Ôjîlâ âzâ ânî lâfálê sî â'dô ícá'á tã îjîlî kî, “Ôvârí ââ'dô ôjîlâ ũrûkâ 'bá yî gã'á dó gbô cú ítî rîî gólîyîkâ rî ndrê âkó yā? Ítí rî, gólâ rî 'dî kô tã mbî rî 'êlê.” Gõ'dá má â'dô tã 'dî drî lâ lôgō'á kî, “Ôvârí rî trá kárâ tã mbî 'êlê. Tí Ôvârí âfê lângô nô trá ôjîlâ drî ndrî tã ônjî têtê 'bá ró.”

15 Gõ'dá Ôvârí rî'á cú mbârâkâ bê ôjîlâ yî drî lēlê rî 'bá yî nĵîzô gbô ítî lâ 'dî kâtî. Nî ĵsû drē tã gólâ Ôvârí drî âtálê Músâ drî kî'á nî rî,

“Má â'dô tâ ònjí òjílã gólĩyĩ má drí njílí â'dólé ámakâ ró rĩ
'bá yĩ kâ âyé'á.

Má â'dô òjílã má drí njílí 'dĩ 'bá yĩ pã'á tâ ònjí 'ásĩ.”

Áfõ-áfõ 33.19

16 Ôvârĩ njĩ òjílã nĩ â'dólé òjílã íyíkâ ró. Â'dó kô kĩ'á nĩ rĩ,
rĩ'á òjílã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ì'dĩ gólĩyĩ tâ lě 'bá nĩ â'dólé òjílã Ôvârĩ
kâ ró rĩ. Â'dó kpá kô kĩ, tâlâ òjílã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'è ìyĩ tâ Ôvârĩ
kâ trá rĩ drí sĩ. Gõ'dá Ôvârĩ njĩ òjílã ùrùkâ 'bá yĩ gbõ ìtĩ
â'dólé òjílã íyíkâ ró, tâlâ yĩ pã ró gólĩyĩ lãṇõ tâ ònjí gólĩyíkâ
rĩ 'bá yĩ kâ 'ásĩ pĩpĩsĩlĩ tãndĩ íyíkâ sĩ.

17 Ôvârĩ âtâ tâ kúmú áṅgĩ Măsĩrĩ kâ drí Músã sũlĩ kĩ nĩ rĩ,
“Má 'bã nĩ trá â'dólé drĩ-âcê bê kúmú áṅgĩ Măsĩrĩ kâ ró,
ã'dô ró bê mbârâkâ ámakâ â'dázó òjílã drĩ, òzõ má ò'è tâ
trá ní rú ònjí ró tâlâ drĩ âmbâ-âmbâ ánikâ tãsĩ rĩ. Gõ'dá
tâlâ tâ gólĩyĩ má drí 'èlě ní drí rĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ, âmâ rú â'dô
lĩkú'á lĩkú áṅgó drĩ ndrĩ.”

18 Úlĩ rĩ nõ 'bá yĩ â'dâ tâ kĩ, Ôvârĩ cú rĩ'á mbârâkâ bê tâ
gólĩyĩ yĩ drí lělé 'èlě òjílã áṅgó nõ 'á rĩ drí rĩ 'èzõ. Ìtĩ rĩ,
pĩpĩsĩlĩ tãndĩ gólâkâ sĩ rĩ, gólâ rĩ'á drĩ-bálayĩ ró òjílã gólâ
drĩ lělé pālě rĩ 'bá yĩ pázõ. Gõ'dá gólâ rĩ kpá òjílã gólĩyĩ yĩ
drí lělé drĩ lâ yĩ drĩ âmbálě rĩ 'bá yĩ drĩ lâ yĩ 'bālě âmbálě
âmbâ, â'dô tâ gólâ drĩ lělé rĩ vó ró.

19 Òjílã äzâ äñĩ lăfálě sĩ â'dô ìcá'á tâ ìjílĩ kĩ, “Â'dô bê trá
ìtĩ rĩ, gõ'dá Ôvârĩ rĩ zãâ rĩlĩ tâ kĩlĩ âmâ rú â'dô tãsĩ yã? Ìtĩ
rĩ, gólâ rĩ 'dĩ kô tâ mbĩmbĩ rĩ 'èlě ì'dĩ. Ä'dĩ â'dô ìcá'á nĩ tâ
gólâkâ lělé 'èlě rĩ ìkĩlĩ yã?”

20 Ìtĩ rĩ, má â'dô tâ 'dĩ drĩ lâ lôgõ'á kĩ, “Äñĩ rĩ'á gbõ cé
òjílã mvá 'ĩ rĩ, gõ'dá nĩ ìsũ tâ kĩ, nĩ äâ'dô ìcá'á tâ-drĩ lôgõlé
ã'dô ró bê kĩ, tâ Ôvârĩ kâ äâ'dô rĩ'á ányâ ró rĩ áṅgó tí yã?
Drě ìtĩ rĩ, límvo ìcâ fĩ trá tâ ìjílĩ rũ 'bá lâ tĩ kĩ nĩ rĩ, 'Nĩ rú
mâ nõtĩ nõ ä'dô tãsĩ yã?”

21 Drě ìtĩ rĩ, límvo rũ 'bá cú rĩ'á tâ mbĩ bê ngá yĩ drí lělé
'èlě lõdrĩ sĩ rĩ 'èzõ. Gólâ â'dô ìcá'á cú ngá gólĩyĩ sũ 'bá sũsũ
ró rĩ 'bá yĩ rũlĩ gõ'dá ngá gólĩyĩ sũ 'bá kô ìgígírälě kô â'dó
'bá cé lôsĩ 'èzõ ì'dĩ sĩ lâ ìyĩ rĩ rũlĩ 'dó lõdrĩ kũlütütũ älø 'dĩ
'ásĩ. Tã rĩ nõ â'dâ tâ kĩ, Ôvârĩ ìcâ trá tâ gólĩyĩ yĩ drí lělé 'èlě
òjílã yĩ drí 'bālě nĩ rĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ 'èlě.

22 Ìtĩ rĩ, Ôvârĩ trá rĩ'á njãä äwã ró òjílã bê tâlâ tâ ònjĩ
gólĩyíkâ rĩ 'bá yĩ tãsĩ. Gólâ cú rĩ'á mbârâkâ bê lãṇõ fězõ
òjílã gólâ tâ ònjĩ 'è 'bá rĩ drĩ. Gõ'dá kpálě bê ìtĩ rĩ, Ôvârĩ rĩ
trá rĩ'á kâyĩ mbĩ gólâ lãṇõ íyíkâ drĩ â'dézõ tâ ònjĩ 'bá yĩ drĩ

rî tẽ'á ì'dî. Gólâ 'ê ìtí, tâlâ gólâ rî pîpîsílî rî'á ã'dî ró gólîyî tãsí, òzô kpálé óò'bã òjílâ rî 'dî 'bá yî lãnõ fẽzó gólîyî drí rî.

²³ Ôvârí fêê lãnõ gólîyî drí 'wãâ kô, ã'dô ró bê kî, òjílâ gólîyî yí drí lèlé pâlê rî 'bá yî ìicâ ró ìyî bê ãmbâ íyíkâ nîlî, nîngá sî yí âyê ró bê tâ ònjí gólîyíkâ, tâlâ gólîyî ìicâ ró bê â'dólé Yésũ kâtí rîlî Ôvârí bê 'bũũ 'álâ.

²⁴ Gólâ nî ãmâ òjílâ gólâ drí lèlé pâlê òjílâ íyíkâ ró rî 'bá yî 'bãsurú Yúdã yí kâ gô'dá kpá ãzâ 'bá yí kâ rî 'bá yí bê rî 'ásí. Ôvârí jâ rû òjílâ yí drí gálê trá dó sîsî rî 'bá yí nîlî.

²⁵ Tã 'dî rî'á òzô tâ ạngũ 'bá Ôsãyã drí úlî âtázó trá ặkũ ró nã kâtí kî,

“Má â'dô òjílâ gólîyî â'dó 'bá kô ámakâ ró rî 'bá yí nî'á, tâlâ gólîyî ã'dô ró bê ìyî òjílâ ámakâ rî 'bá yí ró.

Má 'bãã òjílâ 'dî 'bá yí lówó lâ kô sîsî, gô'dá ngbãangbânõ rî, má jâ rû trá gólîyî lówó 'bãlé gặã.”

Ôsãyã 2.23

²⁶ “Sîsî òjílâ ãlôlâ 'dî 'bá yí Ôvârí zî trá kî, ‘Ănî â'dó kô rî'á òjílâ ámakâ ì'dî.’

Gô'dá 'dîlî vósí, áã'dô gólîyî zî'á “ ‘dîyímvá Ôvârí mbârâkã ãkî bê rî kâ rî 'bá yí ró.” ’ ’ ”

Ôsãyã 1.10

²⁷ Gô'dá tâ ạngũ 'bá Ĩsãyã âtâ úlî kpá kî,

“Ôjílâ Ĩsîrã'élê kâ lûtî ìyî trá ácálê dũũ òzô sínyítã ònyíkô ĩm vú ândrê tî rî 'bá yí kâtí.

Ôzô kpálé ìtí rî, Ôvârí â'dô cé ùrúkâ 'bá yí pã'á ì'dî gólîyî lãfálê 'ásí â'dólé òjílâ íyíkâ ró.

²⁸ Nî ndrê drê, Ôvârí â'dô pặtặl lãnõ fê'á òjílâ ndrî gólîyî tă gólâkâ gã 'bá dó rî 'bá yí drí 'wãâ, ã'dô ró bê yí drí gólîyî ùfúzó.”

Ĩsãyã 10.22-23

²⁹ Ĩsãyã âtâ tă kpá ãmâ tă ònjí 'bá ró rî 'bá yí tãsí kî,

“Ôvârí gólâ mbârâkã bê gặã rồ rî 'ê tâ ãmâ tãsí â'dô pîpîsílî tãndî íyíkâ rî vó ró,

gólâ âyê ãmâ ózôwá ùrúkâ 'bá yí rîlî lèdrê-lèdrê ró.

Ôzô ã'dô tíkó ìtí kô rî, tâ ámakâ rî âtî vó nô trá ngbã, nyé òzô gólîyî Sôdómô kâ Gômórã bê Ôvârí drí ùfúlî ndrî ngbã rî kâtí.”

Ĩsãyã 1.9

Tã òjílâ Yúdã yí kâ drí tă lẽzó kô Yésũ 'á 'dîyî pã 'bá ró rî

³⁰ Ngbãangbânõ rî, nî ârî úlî ámakâ nô 'bá yí, òzô kpálé òjílâ gólîyî Yúdã yí ró kô rî 'bá yí òrî kô lặtặ mbị Ôvârí drí

gólĩyĩ ndrẽzô ôjĩlã mbĩmbĩ íyĩkã ró rĩ 'bá yĩ lônďălẽ rĩ, ũrũkã 'bá yĩ ũsũ lătĩ 'ďĩ trá, tãlã gólĩyĩ lẽ tã trá Yėsũ 'á. Ítĩ rĩ, Ôvãrĩ ndrẽ gólĩyĩ trá tã mbĩ 'bá ró tã lělẽ gólĩyĩkã tãsĩ.

³¹ Gõ'dá ôzô kpálẽ ôjĩlã Yúdã yĩ kã ôcẽ rũ ãyĩ kpĩĩ â'dózó tã mbĩ 'bá ró ãyĩ Ôvãrĩ lĩfĩ tã 'bã'bã gólãkã rĩ 'bá yĩ ãnjĩ-ãnjĩ lã yĩ sĩ rĩ, gólĩyĩ ícã kô tã 'bã'bã rĩ 'ďĩ 'bá yĩ ãnjĩlĩ ndrĩ. Tãlã tã 'ďĩ tãsĩ rĩ, gólĩyĩ â'dó kô mbĩ Ôvãrĩ lĩfĩ.

³² Â'dô trá ítĩ, tãlã gólĩyĩ lěẽ tã kô Ôvãrĩ gólã ícã 'bá gólĩyĩ 'bãlẽ mbĩmbĩ ró rĩ 'á. Gólĩyĩ rĩ ãyĩngã gbô rĩ'á rũ cělẽ tã tã 'bã'bã gólãkã 'ďĩ 'bá yĩ kã bẽ â'dózó ôjĩlã mbĩ ró Ôvãrĩ lĩfĩ, tãlã tã gólĩyĩkã 'ělẽ trá rĩ 'bá yĩ tãsĩ. Gõ'dá Yėsũ drã bẽ trá rĩ, tã rĩ 'ďĩ 'bã gólĩyĩ gõ'dá gálẽ dó tã lělẽ Yėsũ 'á 'ďiyĩ pã 'bá ró. Ôdrã Yėsũ kã â'dô trá gólĩyĩ drĩ ôzô kúnĩ gólã drĩlĩyĩ rĩzô pá sĩlĩ rũ lã ãyĩ rĩzô lô'délẽ vũdrĩ rĩ kãtĩ, tãlã gólĩyĩ nĩ tã ífĩ lã kô.

³³ Gõ'dá ítĩ rĩ, gólĩyĩ gã dó Yėsũ rĩ nĩlĩ 'ďiyĩ pã 'bá ró, té ôzô tã ãngũ 'bá Ísáyã drĩ ãngũlĩ trá rĩ kãtĩ kĩ, "Nĩ ndrẽ drẽ, má 'bã kúnĩ trá ôjĩlã ámakã Yúdã yĩ kã lãfálẽ, kúnĩ rĩ 'ďĩ, ôjĩlã dũũ â'dô pá sĩ'á rũ lã lô'dézó ngbã vũdrĩ.

Gõ'dá ôjĩlã ãlô-ãlô gólã tã lẽ 'bá trá kúnĩ rĩ 'ďĩ 'á rĩ â'dô ícã'á njũlĩ gágã tã gólãkã rũ, tãlã gólĩyĩ nĩ trá kĩ, gólã â'dô tã 'ẽ'á mbĩmbĩ gólĩyĩ pãzó."

Ísáyã 8.14; 28.16

10

¹ Ámã âdrúpĩ yĩ ámã ízô yĩ bẽ, tã gólã má drĩ lělẽ rõô pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ rĩ'á Ôvãrĩ drĩ ôjĩlã ámã nyãányã Yúdã yĩ kã rĩ 'bá yĩ pãlẽ. Má rĩ rãtãã 'ělẽ rõô Ôvãrĩ drĩ, tãlã gólã ôpã ró gólĩyĩ tã ônjĩ gólĩyĩkã rĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

² Má âtã nõ tã pãtĩĩ 'ĩ ãnĩ drĩ, gólĩyĩ rĩ'á lĩfĩ 'bã'bã bẽ Ôvãrĩ drĩ pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ, â'dô ró bẽ gólã drĩ ãyĩ ndrẽzô ôjĩlã mbĩmbĩ ró. Gõ'dá gólĩyĩ lěẽ kô lătĩ gólã mbĩ Ôvãrĩ drĩ â'dálẽ gólĩyĩ drĩ â'dózó 'álã sĩ mbĩmbĩ ró rĩ trõlẽ.

³⁻⁴ Ôvãrĩ âfẽ Yėsũ trá drãlẽ lătĩ gólã cẽ ãlô ôjĩlã drĩ ngã pãzó rĩ ró. Ítĩ rĩ, gólĩyĩ tã lẽ 'bá trá Yėsũ 'á rĩ 'bá yĩ rĩ'á gólĩyĩ Ôvãrĩ drĩ ndrẽlẽ ôjĩlã íyĩkã mbĩmbĩ ró rĩ 'bá yĩ 'ĩ'ďĩ. Gõ'dá ôjĩlã Yúdã yĩ kã gã tã 'ďĩ trá dó. Gõ'dá gólĩyĩ ãjũ tã trá kpĩĩ 'ďézô lătĩ ãyĩ nyãányã kã rĩ 'ásĩ tãlã â'dózó bẽ mbĩmbĩ ró Ôvãrĩ lĩfĩ. Gõ'dá Yėsũ ãnĩ bẽ drãlẽ tã ônjĩ ámakã rĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ, tã gólãkã ícã nĩ ãmã tã lẽ 'bá ró rĩ 'bá yĩ 'bãlẽ mbĩmbĩ cú ítĩ. Ícã kô tã 'bã'bã 'ẽ'ẽ ámakã drĩ ãmã 'bãlẽ â'dólẽ mbĩmbĩ ró Ôvãrĩ lĩfĩ.

Látì mbị Ôvârí drí tã lâ 'bălê ôjílã drí ngá pãzó rí

⁵ Tãlã látì gólã mbị Ôvârí rí ùsúzó rí tãsí rí, Músã ìgí tã trá ãkú ró nã sĩ tãlã tã 'bã'bã gólíyí Ôvârí drí 'bălê ôjílã drí 'èlê rí 'è'è lâ tãsí kĩ nĩ rí, "Ôjílã gólã lẽ 'bá trá rílí ôjílã Ôvârí kã ró rí, ìcã trá gólã drí rĩzó rĩ'á tã gólíyí ndrĩ Ôvârí drí 'bălê ôjílã drí 'èlê rí 'bá yí 'èlê ì'dĩ ákí ákó."

⁶ Gõ'dá Ôvârí ndrê ãnĩ yí lĩfĩ ôjílã mbịmbị íyíkã rí 'bá yí ró, tãlã nĩ lẽ tã trá pĩpĩsílĩ ãlô sĩ Yésũ 'á. Gólã â'dã tã rí 'dĩ trá trậ tã ìgí íyíkã rí 'á kĩ, "'Dõvó nĩ ìjĩ tã kô kĩ nĩ rí, 'Ã'dĩ â'dô ngã'á nĩlĩ 'bũũ 'álã Yésũ Krístô rí âtrölê vũdrĩ 'á nölê ãmã drí rí nĩ yã?'

⁷ Gõ'dá nĩ ìjĩ tã ãnĩ nyãányã 'á kô kĩ, 'Ã'dĩ â'dô nĩ'á nĩ bũũũ vò gólã ôjílã ôdrã 'bá trá rí 'bá yí drí rĩzó rílĩ rí 'álã, nĩ'á Krístô rí âtrölê tólã sĩ âjílĩ ãmã drí ìnyákú drĩ ãmã pãlê rí nĩ yã?'

⁸ 'Dĩ vò lâ 'á rí, ôjílã gólíyí tã lẽ 'bá trá Ôvârí 'á rí 'bá yí ìcã trá ùlĩ âtálê kĩ, "Ã'dô kô âmbã-âmbã ró tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârí kã nĩzó. Nĩ â'dô ìcã'á tã lâ nĩlĩ dódó ãnĩ pĩpĩsílĩ 'ásĩ gõ'dá kpá tã lâ âtálê dódó." Tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârí kã ãmã drí rí kĩ, 'dõvó mã lẽ tã Yésũ Krístô 'á gólã ãmã drí tã pẽzó tã lâ sĩ kĩ'á nĩ rí,

⁹⁻¹⁰ òzô ôjílã ãzã ãlô ãnĩ 'ásĩ òlê tã trá pĩpĩsílĩ ãlô sĩ kĩ, Ôvârí 'è Yésũ trá lĩdrílĩ lédre-lédre ró ôdrã 'ásĩ, gõ'dá òzô gólã ãtãtã tã íyí tĩ nyãányã sĩ ázĩ-ázĩ ãzã 'bá yí ândrá kĩ, Yésũ ì'dĩ rĩ'á Kúmú gólã Ôvârí drí âjólê ãmã pãlê rí, ìtĩ Ôvârí â'dô gólã rí pã'á tã ònjĩ gólãkã rí 'bá yí 'ásĩ â'dólê yí drí ndrêlê tã mbị 'bá ró yí lĩfĩ.

¹¹ Gõ'dá tã ìgí Ôvârí kã Yésũ rí tãsí rí kĩ, "Ôjílã ndrĩ gólíyí tã lẽ 'bá Yésũ 'á 'dĩyĩ pã 'bá ró rí 'bá yí â'dô nĩ'á lâ kĩ, pãtĩĩ Ôvârí â'dô gólíyí pã'á trá tã ònjĩ 'ásĩ òrê íyíkã fẽzó drílĩyĩ ôjílã íyíkã ró."

¹² Nĩ ndrê drê, Ôvârí rí ôjílã ndrĩ pãlê látì ãlôlã 'dĩ 'ásĩ. Ìtĩ rí, gólã rí kô ôjílã Yúdã yí kã pãlê látì ngĩ lâ ãzã 'ásĩ látì gólã drí rĩzó ôjílã òrĩ ãzã 'bá yí kã pãlê rí rú sĩ. Yésũ ì'dĩ rĩ'á kúmú ãlô gólã Ôvârí drí 'bălê drĩ-âcê bẽ ôjílã íyíkã drĩlĩ òrĩ ndrĩ ngĩngĩ rí 'bá yí 'ásĩ. Yésũ fẽ òrê trá ãmbã ôjílã ndrĩ gólíyí lãkpã 'bá trá gólã rú rí 'bá yí drí.

¹³ Tã ìgí Ôvârí kã kĩ, "Ôjílã ndrĩ gólíyí Kúmú ãmãkã 'dĩ âzĩ 'bá ãnĩlĩ ìyĩ pãlê rí ãâ'dô gólíyí pã'á."

¹⁴ Gõ'dá ôjílã ázákôlã 'dĩ â'dô tĩ ânyã'á tã ìjĩ sĩ kĩ, "Ã'dô kô ìcã'á ángô tí ró ôjílã drí nĩzó Kúmú Yésũ ngálã ìyĩ pãlê,

õzõ ngã gólĩyĩ òlẽ tã gólã 'á kô'dáwá rĩ yã? Gõ'dá gólĩyĩ â'dô ícá'á ángô tí ró tã lèlẽ Yésũ 'á, õzõ látĩ ã'dô trá yũ'dáwá gólĩyĩ drĩ tã ârízó gólã rĩ tãsí rĩ yã? Ngã gõ'dá õzõ òjĩlã âzâ â'dô trá yũ'dáwá Yésũ rĩ tã pèlẽ gólĩyĩ drĩ rĩ, gõ'dá â'dô ícá'á ángô tí ró gólĩyĩ drĩ tã nĩzó gólã rĩ tãsí yã?

15 Ngã gõ'dá Ôvârĩ òjô tã pẽ 'bá kô òjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, gõ'dá òjĩlã âzâ â'dô nĩ'á tã pèlẽ gólĩyĩ drĩ Yésũ rĩ tãsí rĩ ángô tí ró yã?" Nĩ ndrê drẽ, tã ìgĩ Ôvârĩ kâ âtâ tã âmâ drĩ kĩ, "Õzõ òjĩlã âzâ 'bá yĩ òcâ òjĩlã ngálã tã Yésũ kâ pèlẽ rĩ, tã gólĩyĩkâ â'dô òjĩlã gólĩyĩ tã âtĩ-âtĩ gólĩyĩkâ Yésũ rĩ tãsí rĩ ârĩ 'bá rĩ 'bã'á â'dólẽ âyĩkô ró tã âtĩ-âtĩ 'dĩ tãsí."*

16 Òzõ gõ'dá òjĩlã âânĩ trá tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârĩ kâ Yésũ rĩ tãsí rĩ pèlẽ òjĩlã âmákâ Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, cé rĩ'á òjĩlã rĩ gógó Yúdã yĩ kâ ùrũkâ 'bá yĩ lè ìyĩ tã nĩ ùlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'á â'dólẽ tã pãtĩ ró. Ákũ ró nã sĩ rĩ, tã ângũ 'bá Ísáyã âtâ ùlĩ trá gólĩyĩ tãsí òjĩlã gólĩyĩ tã lèlẽ ákó rĩ 'bá yĩ ró. Gõ'dá gólã ìjĩ tã kĩ nĩ rĩ, "Òjĩlã âzãkã fĩ bẽ rĩ'á gólã tã âtĩ-âtĩ âmákâ ání tãsí rĩ lè 'bá trá rĩ ró yã?"

17 Nĩ ndrê drẽ, õzõ òjĩlã Ôvârĩ drĩ jòlẽ rĩ ââtâ ùlĩ trá Yésũ Krístõ rĩ tãsí rĩ, 'dĩ Ôvârĩ nĩ látĩ trá trã òjĩlã drĩ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ íyĩkâ Yésũ rĩ tãsí rĩ ârízó. Gõ'dá õzõ gólĩyĩ âârĩ tã âtĩ-âtĩ rĩ 'dĩ trá rĩ, 'dĩ gólĩyĩ ícâ trá tã lèlẽ 'á lâ.

18 Gõ'dá má ìjĩ drẽ tã ânĩ tĩ kĩ, "'Dĩ fĩ rĩ'á tã pãtĩ-pãtĩ 'ĩ kĩ'á nĩ rĩ, òjĩlã Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ âârĩ ìyĩ tã âtĩ-âtĩ Ôvârĩ kâ Yésũ Krístõ rĩ tãsí rĩ kô'dáwá yã?" Ítĩ rĩ, má ícâ trá tã 'dĩ lôgólẽ kĩ, "Òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ pãtĩ ârĩ ìyĩ tã âtĩ-âtĩ 'dĩ trá. Órĩ trá pẽ bẽ lâ vò ndrĩ gólĩyĩ drĩ rĩzó rĩlĩ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ." Gõ'dá â'dô tã Ôvârĩ kâ rĩ vó ró rĩ, Dãwúđĩ âtâ trá kĩ, "Tã âtĩ-âtĩ gólĩyĩkâ pèlẽ trá 'dĩ kpã vò drĩ trá ndrĩ ákĩ ákó.

Tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârĩ kâ lã'bũ trá vò ângó drĩ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ â'dólẽ òjĩlã ndrĩ drĩ ícálẽ ârĩlã ìyĩ."

Lôngó 19.4

19 'Dõvó õzõ òjĩlã ìjĩ tã má tĩ kĩ, "Tã tã lèlẽ Yésũ 'á rĩ tãsí 'dĩ fĩ fĩ trá òjĩlã Ísĩrã'élẽ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ gõ'dá drĩlĩyĩ tã âtĩ-âtĩ Ôvârĩ kâ ârízó â'dô ró bẽ gólĩyĩ drĩ tã lâ nĩzó 'èlẽ yã" rĩ, tã lôgô âmákâ gólã drĩ rĩ â'dô 'bã'á nõtĩ, "Áwô, tã âtĩ-âtĩ 'dĩ fĩ trá gólĩyĩ drĩ 'á tã lâ nĩzó." Gõ'dá tã âtĩ-âtĩ 'dĩ fĩ trá kpã òjĩlã òrĩ âzâ 'bá yĩ drĩ lâ yĩ 'á. Ákũ ró nã sĩ, Músã ângũ tã trá tã 'dĩ tãsí. Ùlĩ gólãkâ vó ró, Ôvârĩ âtâ tã trá òjĩlã Ísĩrã'élẽ kâ drĩ kĩ,

* 10:15 10.15 Ùlĩ lâ yĩ âtâ tã kpã kĩ, òjĩlã gólĩyĩ tã âtĩ-âtĩ 'dĩ ârĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ â'dô gólĩyĩ luyĩ'á òjĩlã sũsũ ró. Ísáyã 52.7 10:16 10.16 Ísáyã 53.1.

“Tālâ nĩ gã trá dó tã lələ má 'á rĩ drĩ sĩ rĩ,
má â'dô ôjilã gólã ânĩ drĩ ndrėlé fôlôgã ró cú ítĩ tã Ôvârĩ
kã nĩ ãkó rĩ nĩ'á.

Gô'dá tã rĩ gógó 'dĩ â'dô âgĩ'á âgĩ ânĩ lĩfĩ.

Nĩ â'dô ngã'á ăwă ró, tãlâ má fê ôrê trá ôjilã gólĩyĩ âmã tã
nĩ 'bá sịsị lâ sĩ kô rĩ 'bá yĩ drĩ.”

Tã 'Bă'bă Ândâ 32.21

²⁰ Gô'dá 'dĩ vósĩ rĩ, tã ăngũ 'bá Ĩsáyă ĩgĩ tã ăzâ kpá tã rĩ 'dĩ
tãsĩ kĩ nĩ rĩ,

“Ôjilã gólĩyĩ ôrĩ ăzâ 'bá yĩ kã gólĩyĩ âmã lônďă 'bá kô rĩ,
gólĩyĩ rĩ'á ôjilã âmã ũsũ 'bá tã lězó má 'á rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ.
Má â'dă âmã nyăányă trá ôjilã gólĩyĩ tã âmákă ĩjĩ 'bá kô 'dĩ
'bá yĩ drĩ,
tãlâ gólĩyĩ ũnĩ ró mă bē.

²¹ Ôjilã âmákă rĩ 'bá yĩ gã tã âmákă rĩ trá dó.

Gô'dá má rĩ trá âmă drĩ ĩjôlé kpĩĩ,
ă'dô ró bē gólĩyĩ 'băzó rĩlĩ vũdrĩ dódó
kăyĩ gólă gólĩyĩ ôtĩrĩ âgôô má ngălă rĩ sĩ.”

Ĩsáyă 65.1

11

*Tã 'â ă'dĩ Ôvârĩ kã tãsĩ ôjilă dũũ Ĩsĩră'ėlē kã rĩ 'bá yĩ drĩ
rĩ*

¹ Ngătă ôjilă ăzâ ălô ânĩ lâfălē sĩ â'dô tã ĩjĩ'á kĩ nĩ rĩ, “Ôvârĩ
gã ôjilă Ĩsĩră'ėlē kã trá ndrĩ dó â'dólē ĩyĩ ôjilă ĩyĩkă ró yă?”
Â'dó kô ítĩ, Ôvârĩ găă ămă kô ndrĩ â'dólē ôjilă ĩyĩkă ró. Nĩ
ĩsũ tã drē tã âmákă rĩ tãsĩ, mă rĩ'á ôjilă Ĩsĩră'ėlē kã gólă
'băşurũ Běnjĩmônă kã rĩ 'ăsĩ rĩ ĩ'dĩ. Mă rĩ'á ăbăřăyămă rĩ
ôzôwă gólă Ôvârĩ drĩ gălē dó kô'dăwă rĩ ĩ'dĩ.

² Gô'dá ítĩ rĩ, Ôvârĩ găă ôjilă gólĩyĩ Ĩsĩră'ėlē kã gólĩyĩ gólă
drĩ nĩlĩ trá sịsị tã lələ yĩ 'á â'dólē ôjilă ĩyĩkă ngĩngĩ lâ ró 'dĩ
'bá yĩ kô dó. Nĩ ĩsũ tã tã ĩgĩ Ôvârĩ kã tã ăngũ 'bă Ĕlĩyă rĩ
tãsĩ rĩ tãsĩ. Gólă âtă tã trá Ôvârĩ drĩ ôjilă Ôvârĩ kã Ĩsĩră'ėlē
kã rũ kĩ,

³ “Ôvârĩ Yăkôvă, úũfũ tã ăngũ 'bă áníkă rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ.
Gô'dá gólĩyĩ lâpē vő gólĩyĩ bėlē trá kôřňyă ză kă ró ngă fêfê
ró ání ĩnjĩzó rĩ 'bá yĩ kpá trá vólē. Lăkĩ gô'dă trá cé ălô mă
tã ăngũ 'bă ró rĩ ĩ'dĩ tăkô drē zăă rĩ'á lédřē-lédřē ró. Gô'dă
ngbăăngbănô rĩ, gólĩyĩ trá rĩ'á âmă lônďă'ă â'dólē ĩyĩ drĩ
fũlĩ kpá vólē ôzô drĩlĩyĩ âmă ăzi-ăzi yĩ ũfũrĩ kătĩ.”

⁴ Ôvârĩ lôgô tă-drĩ Ĕlĩyă kã rĩ ángô tí yă? Ôvârĩ lôgô tă-drĩ
rĩ 'dĩ kĩ nĩ rĩ, “Ání lĩndrĩ ô'bē kô dĩ, Ĕlĩyă, ôjilă kútũ nĩ-drĩ-
lă-rĩ drē bē zăă rĩ'á má drĩgă nĩjĩrĩ-nĩjĩrĩ. Gólĩyĩ rĩ'á ôjilă gã

'bá ãyî trá dó 'ã'î ãlîlî vûdrî ôvârî âbârädägô zîlî Bãälã 'dî ãnjîlî rî ã'dî, tâlã gólîyî lê tâ trá rîlî cé âmã ãnjîlî ã'dî Ôvârî ró."

⁵ Rî'á gbô ãtî lâ 'dî kâtî ôjîlã Yúdã yî kã rî 'bá yî tãsî ândrô nô. Ôjîlã ãrûkã 'bá yî bê rî'á ôjîlã âmákã Yúdã yî kã rî 'bá yî lâfálê 'ásî gólîyî drî jã 'bá trá â'dózó tâ lêlê Yésû 'díyî pã 'bá ró rî 'á. Ôvârî nîlî âmã cú ãtî drî-báláyî ró â'dolé ôjîlã íyîkã ró, tâlã pîpîsîlî tãndî gólâkã rî sî.

⁶ ãtî rî, 'dôvô nîlî ãsû drê tâ tâ gólã Ôvârî drî âmã nîjîzó cú ãtî drî-báláyî ró â'dolé íyîkã ró 'dî tãsî. Tã lâ â'dó kô kî, tâ tãndî gólîyî ôjîlã drî 'êlê trá rî 'bá yî 'bã Ôvârî nîlî gólîyî nîlî. Ôzô tí Ôvârî ãnjî ôjîlã tâlã tâ gólîyî drî 'êlê rî 'bá yî tãsî rî, gô'dá rî, tí gólã pá âmã kô cú ãtî drî-báláyî ró tâlã pîpîsîlî tãndî gólâkã 'dî tãsî.

⁷ ãtî rî, gô'dá nîlî ãsû drê tâ tâ âzã nô tãsî. Ôjîlã ãsîrã'êlê kã rî 'bá yî ãjû ãyî tâ trá kpîlî Ôvârî drî ãyî ndrêzó bê ôjîlã íyîkã mbîmbî rî 'bá yî ró. Gólîyî ãcã kô ngã pãpã rî 'dî ãsûlî, gô'dá ôjîlã gólîyî Ôvârî drî nîlî ôjîlã íyîkã ró gólîyî lâfálê 'ásî rî 'bá yî ãsû ngã rî 'dî trá. Gô'dá ôjîlã ãsîrã'êlê kã âmbúkû lâ yî drî drî âmbázó âmbã, gô'dá rîlî zãã tâ Ôvârî kã ârî-ârî lâ gãlê dó.

⁸ Gô'dá tâ gólîyîkã rî'á ôzô úlî gólîyî tâ ãgî-ãgî Ôvârî kã 'á rî tí kî'á nî rî,

"Ôvârî 'ê gólîyî â'dolé rîlî drî ãkó lé 'bá ró tâ âtî-âtî íyîkã ârîlî,
ôzô ôjîlã gólîyî ôdrã drî cîlî nî gô'dá ãcã 'bá kô tâ nîlî dódó rî kâtî.

Isáyã 29.10

Gólîyî rî'á lîfî ãkó ngã Ôvârî kã rî 'bá yî ndrêzó,
gô'dá gólîyî rî'á kpã bî ãkó úlî Ôvârî kã rî 'bá yî ârízó.
'Dîlî rî'á tâ pãtîlî ró ôjîlã ãsîrã'êlê kã rî 'bá yî tãsî bûûû ândrô nô."

Tã 'Bã'bã Ândã 29.4

⁹ Gô'dá kúmú ángî Dãwúđî âtã úlî kpã ãtî lâ 'dî kâtî ôjîlã gólîyî gã 'bá dó tâ lêlê Ôvârî 'á rî 'bá yî tãsî kî nî rî,

"'Dôvô ngã nyãnyã tãrãbízã drîlî ángî gólã gólîyî 'bã 'bã â'dolé âyîkô ró rî ôjã rû â'dolé bãfî cãlê trá rî ró gólîyî drî lâ'îzó gbô 'á lâ.

'Dôvô ngã nyãnyã ángî gólîyîkã rî 'dî ôjã rû gbô ônyã ró ójã sîlî gólîyî drî ânîzó tãlã lâ'îzó ngãrã rû lâ.

'Dõvó ngá tãndí rí 'dĩ 'bá yí ò'è gólíyí gbõ 'délé à'dú kòlé káyì gólá lãnõ drí 'èzò 'è'á à'délé gólíyí drĩ rí sī, à'dò ró bē gólíyí ùfúlí.

10 'Dõvó gólíyí lĩfĩ àññĩ kpăákũ, tãlã gólíyí òzò ícá kò ngá Ôvârí ká rí ndrêlé.

Gõ'dá kpá rí, 'dõvó gólíyí ùnjĩ ngá lãnjĩ-lãnjĩ iyí drĩ sī, à'dò ró bē gólíyí ùgúlí drí árá ávázó bē gõ'dá rílí zãã dăgũ ítí gbădú."

Lôngó 69.22-23

11 Òjílã àzã àññĩ lăfálé sī à'dò tã ìjĩ'á kī, "Gõ'dá òjílã Yúdă yí ká 'dè bē trá iyí tãlã tã lē àkò tāsī Yésũ 'á rí, ítí rí, tã ònjí gólíyíkã 'dĩ cã gólíyí lăfã trá Ôvârí rú sī zãã pătĩ rí yã?" Ítí rí, má à'dò tã 'dĩ drĩ lã lògõ'á nõtí kī, "À'dò ítí kò! Tã ònjí gólíyíkã rí 'bá yí já gólíyí kò volé Ôvârí rú sī zãã ró." Nĩ ndrê drê, òjílã Ísĩrã'élê ká 'è iyí tã ònjí bē ítí rí, Ôvârí drí rú jãzò òjílã dũ òrĩ àzã 'bá yí ká rí 'bá yí pālê. Gõ'dá tã rí 'dĩ 'è òjílã dũ Ísĩrã'élê ká rí 'bá yí ágílí ágĩ-ágĩ tãlã tã tãndí gólíyí òjílã àzã 'bá yí drí ùsúlí 'dĩ 'bá yí tāsī.

12 Gõ'dá òjílã Ísĩrã'élê ká 'dĩ 'bá yí 'è iyí tã ònjí bē rí, 'dĩ njĩ lătĩ trá trã Ôvârí drí òrê dũ fëzò òjílã òrĩ àzã 'bá yí ká àngó drĩ 'á rí 'bá yí drí. Gõ'dá nĩngá sī, òjílã Ísĩrã'élê ká rí 'bá yí àvĩ tã tãndí gólíyí Ôvârí drí lėlê fėlê gólíyí drí rí 'bá yí trá rí, gõ'dá òjílã òrĩ àzã 'bá yí ká rí 'bá yí drí ìyĩngá ùsúzó lã Ôvârí drígá sī. Gõ'dá bē trá ítí rí, Ôvârí èè'bē òjílã Ísĩrã'élê ká gólíyí yí drí njílí trá íyíkã ró rí 'bá yí ndrĩ tã lėlê Yésũ 'á rí, ítí tã tãndí gólíyí òjílã àngó drĩ nò ká rí 'bá yí drí ùsúlí tã lã sī rí à'dò lăvũ'á kòrò tã tãndí gólíyí drílíyí ùsúlí trá káyì òjílã Ísĩrã'élê ká drí Ôvârí rí gãzò dó rí sī rí drĩ sī.

Úlĩ mănĩgõ ngá păpă òjílã òrĩ àzã 'bá yí ká rí ká tāsī rí

13 Gõ'dá ngbãangbânõ rí, má lē trá átálã àññĩ òjílã ndrĩ gólíyí à'dó 'bá òjílã Yúdă yí ká ró kò rí 'bá yí drí. Ôvârí 'bã mã trá à'dólé lăjó'bá íyíkã ró tã íyíkã átálé ngĩngĩ lã àññĩ òjílã Yúdă yí ká ró kò nò 'bá yí drí. À'dò bē trá ítí rí, má ndrê trá kī, rĩ'á àmã tã 'ì à'dózó àññĩ lăfálé lăjó'bá ró ngĩngĩ lã tã Ôvârí ká rí 'bá yí à'dálé àññĩ drí.

14 Gõ'dá má lē kpá takányĩ Ôvârí drí òjílã àmã nyãanyã ká Yúdă yí ká pālê. Nĩngá sī, òzò tã 'è'è àmákã àññĩ òjílã òrĩ àzã 'bá yí ká lăfálé rí ò'bã òjílã àmákã Yúdă yí ká rí 'bá yí à'dólé ágílí ágĩ tãlã tã tãndí àníkã drí sī rí, ítí rí, má lē tã trá rò tã rí 'dĩ drí òjílã dũ òjílã àmákã 'dĩ 'bá yí lăfálé sī 'bălê kpá rú jălê tã lėlê Yésũ 'á.

15 Nĩ ndrê drê, òzò Ôvârí òpâ òjílã düü òrĩ äzâ 'bá yí kâ trá kâýì gólâ drí òjílã Yúdâ yí kâ rĩ 'bá yí gâzó rĩ sĩ rĩ, ìtí òzò gò'dá gólíyí òjâ rú trá zââ gbádú Ôvârí drí tã gólâkâ rĩ lèlè ì'dĩ rĩ, tã rĩ 'dĩ â'dô â'dó'á tãndĩ ró lãvũlĩ kôrô. Â'dô â'dó'á ókĩzò Ôvârí 'è gólíyí trá lĩdrílí òdrã 'ásĩ rĩ kâtí.

16 Âmâ á'bíyá yí â'dô trá pătĩ òjílã Ôvârí kâ ró. Bê trá ìtí rĩ, Ôvârí â'dô kpá âmâ gólíyí ózówá yí ndrê'á òjílã íyíkâ ró. Òzò fê ìndrĩgó â'dô tãndĩ ró rĩ, fê gárá â'dô kpá 'bã'á tãndĩ ró.

17 Òzò â'dô kpálé ìtí ìzátú rĩ, ngbãangbânò òjílã düü Ìsĩrã'élè kâ rĩ'á ìyí òzò fê rĩ 'dĩ gárá lâ yí Ôvârí drí ágãlè trá njiyá-njiyá volé, tãlã gólíyí gã tã Ôvârí kâ trá dó rĩ tãsĩ rĩ 'bá yí kâtí. Gò'dá ânì òjílã òrĩ äzâ 'bá yí kâ gólíyí tã lè 'bá Yèsù 'á rĩ 'bá yí rĩ'á òzò fê gárá gólíyí Ôvârí drí 'bãlè trá njũlĩ fê rĩ 'dĩ rú 'dĩ gárá lâ yí gólâ drí ágãlè trá njiyá-njiyá volé 'dĩ 'bá yí drí sĩ rĩ kâtí. Gò'dá ngbãangbânò rĩ, Ôvârí 'bã ânì trá njũlĩ ngárá fê íyíkâ 'dĩ rú. Ìtí rĩ, ânì trá rĩ'á fãfã úsú'á fê rĩ 'dĩ 'ásĩ, tãlã â'dózó rĩlĩ dódó òjílã gólíyí Ôvârí kâ rĩ 'bá yí ró. Gò'dá Ôvârí rĩ'á tã lèlè âmâ á'bíyá yí kâ rĩ 'è'á ânì pãlè tã lèlè gólâ ânì nyãányâ kâ rĩ 'bá yí 'ásĩ.

18 Â'dô bê trá ìtí rĩ, nĩ 'bã ânì nyãányâ kô â'dólé gãrã lãvũlĩ òjílã gólíyí Ìsĩrã'élè kâ gólíyí Ôvârí drí gãlè trá dó fê gárá íyíkâ ró 'dĩ 'bá yí drĩ sĩ. Òzò gò'dá nĩ òngâ trá rĩ'á ânì ârúlĩ tãlã ândrã-tãndĩ âníkâ 'dĩ tãsĩ rĩ, 'dövó tã lâ ââgã ânì drĩ kĩ, ânì rĩ'á cé fê gárá gólâ fê 'dĩ ìndrĩgó lâ yí drí â'dólé ânì drí mbãzó bê rĩ ì'dĩ.

19 Òjílã ùrùkâ 'bá yí ânì lãfálé sĩ rĩ'á ìyí ârú'á tã âtázó kĩ, "Fê gárá Ôvârí kâ äzâ 'bá yí ââgã trá njiyá-njiyá volé, â'dô ró bê gò'dá âmâ 'bãzó ì'dĩ njũlĩ fê rĩ 'dĩ rú gólíyí vò 'á."

20 Má kô tã âníkâ 'dĩ drĩ lâ kĩ, "'Dĩ rĩ'á tã pătĩ 'ì, gò'dá òjílã Ìsĩrã'élè kâ rĩ 'bá yí ââgã trá njiyá-njiyá volé, tãlã gólíyí lèè tã Ôvârí 'á kô." Gò'dá gólíyí vò 'á rĩ, ó'bã trá ânì ì'dĩ njũlĩ ngárá fê rĩ 'dĩ rú tãlã tã lèlè âníkâ Ôvârí 'á rĩ tãsĩ. Â'dó kô kĩ nĩ rĩ, â'dô-â'dô tãndĩ âníkâ rĩ lãvũ kôrô gólíyíkâ rĩ drĩ sĩ. Ìtí rĩ, nĩ ârú ânì kô tã rĩ 'dĩ tãsĩ. 'Dövó nĩ rĩ bê-rĩ rĩlĩ Ôvârí rĩ ìnjĩ-ìnjĩ sĩ.

21 Nĩ ìsũ tã kpá ó'dí tã òjílã Ôvârí kâ gólíyí â'dó 'bá òzò fê 'dĩ kâtí rĩ 'bá yí tãsĩ mánĩsĩ ró. Òzò Ôvârí ònjĩ trá fê gárá gólâ mbã 'bá trá fê 'ásĩ ìtò vò lâ 'ásĩ rĩ gãlè volé rĩ, ìtí rĩ, gólâ ìcâ kpá trá ânì gãlè njiyá volé òjílã íyíkâ rĩ 'bá yí lãfálé sĩ. Ânì gò'dá trá fê gárá gólíyí Ôvârí drí 'bãlè trá njũlĩ fê rĩ 'dĩ rú rĩ ì'dĩ.

22 'Dõvó ìtí rî, mã ìsũ tã Ôvârí rî tãsí. Gólâ rî'á pîpîsîlî tãndí ró rî bê tákanyî, gã'dá gólâ kpá ì'dî rî'á nyé mbîmbî ró lãñõ fêrê 'á òjílâ gólîyî tã ònjí 'è 'bá rî 'bá yî drí. Ìtí rî, gólâ pãtîî fê lãñõ trá òjílâ Yúdâ yí kâ gólîyî gólâ rî gã 'bá dó rî 'bá yî drí. Gõ'dá gólâ â'dâ kpá òjílâ lõvó íyíkâ ãnî gólîyî rî 'bá zãâ njûlî gólâ rû lõvõ sî rî 'bá yî drí, tãlâ lõvõ tîbê gólâ drí rî'á â'dálâ ãnî drí 'dî tãsí. Gõ'dá òzõ nî òjâ rû tã gólâkâ gãlê dó rî, gólâ â'dô ãnî gã'á volé fê rî 'dî rû sî.

23 Gõ'dá òjílâ Ìsîrã'élê kâ gólîyî â'dó 'bá sîsî òjílâ Ôvârí kâ ró gã'dá Ôvârí drí ágãlê volé fê rî 'dî rû sî rî 'bá yî tãsí rî, òzõ gã'dá gólîyî òjâ rû kpá gãlê tã lèlê Ôvârí 'á ó'dí rî, 'dî Ôvârí â'dô ícá'á gólîyî lògólê njûlî fê rî 'dî rû, â'dô ró bê gólîyî drí â'dózó òjílâ íyíkâ ró kpá ó'dí.

24 Nî ndrê drê, ãnî sîsî lâ sî trá rî'á òzõ fê gárâ gólâ mbâ 'bá trá fê ãzâ rû òmã 'álâ rî kâtí. Gõ'dá 'dî vósî rî, Ôvârí drí ãnî áfózó 'yará volé fê rî 'dî rû sî âtrólê yí drí lâkpálê fê gólâ íyî nyãányâ kâ ró rî rû. Gõ'dá gólâ 'è tã tãndí 'dî bê ìtí rî, gólâ â'dô rî'á ãyîkô ró òjílâ Yúdâ yí kâ rî 'bá yî drí kpá drí âdîzó tã lèlê 'díyî pã 'bá gólîyíkâ rî 'á, tãlâ gólîyî drí â'dózó bê òjílâ íyíkâ ró kpá ó'dí. 'Dî ã'dô â'dó'á ókîzõ gólâ fê gárâ gólîyî gólâ drí áfólê trá 'yará fê íyíkâ rî rû sî sîsî, â'dô ró bê yí drí ícázó ó'dí lâ lâkpálê lãñõ ãkô fê íyíkâ rû tãlâ òmbâ ró bê ó'dí rî kâtí.

Tã Ôvârí drí 'è'á 'èlâ òjílâ íyíkâ Ìsîrã'élê kâ pãzó rî

25 Ámâ âdrúpî yí ámâ ìzó yí bê, ãnî gólîyî â'dó 'bá kô òjílâ Yúdâ yí kâ ró rî 'bá yî, mã lê drê tã gólâ Ôvârí drí â'dálê mã drí òjílâ Ìsîrã'élê kâ 'dî 'bá yî tãsí rî âtálê ãnî drí, nî òzó ãnî ârú tã gólâ Ôvârí drí ãnî njîzó òjílâ Yúdâ yí kâ vò 'á rî tãsí. Òjílâ âmbâ Ìsîrã'élê kâ rî 'bá yî ãâ'dô rî'á íyî drí âmbâ-âmbâ sî cãlê bûúú kâpî gólâ Ôvârí drí 'èzó òjílâ ndrî òrî ãzâ 'bá yí kâ rî kâ gólîyî yí drí njîlî trá â'dólê íyíkâ ró rî 'bá yî pãzó rî sî.

26 Gõ'dá 'dî vósî rî, Ôvârí â'dô òjílâ âmbúkû ndrî Ìsîrã'élê kâ rî 'bá yî pã'á, nyé òzõ drílâ âtálê trá tã ìgî íyíkâ 'á rî kâtí, gólâ kî,

"'Díyî pã 'bá gólâ mã drí 'è'á âjólâ rî áâ'dô tî'á lâ òjílâ Ìsîrã'élê kâ ró.

Ìtí rî, gólâ â'dô òjílâ Ìsîrã'élê kâ rî 'bá yî pã'á ndrî tã ònjí gólîyíkâ rî 'bá yî 'ásî â'dólê òjílâ mbîmbî rî 'bá yî ró.

Ìsáyã 59.20-21

27 Gõ'dá mã â'dô tã ònjí gólîyíkâ rî 'bá yî âyé'á, â'dô tã-drî lèlê gólâ ámâ drí 'bãlê trá gólîyî bê rî vó ró."

Ìsáyã 17.9

28 Gõ'dá òjílã Īsīrã'élē kã gólīyī tã Ôvârī kã gã 'bá trá dó 'dĩ 'bá yī trá rĩ'á ĩyī gólã drī ăjũ-'bã-ăzĩ ró. Gõ'dá tã lē ăkõ gólīyĩkã 'dĩ pã ănĩ òjílã őrĩ ăzã 'bá yī kã rĩ trá. Kpálé ĩtĩ rĩ, òjílã Īsīrã'élē kã 'dĩ 'bá yī lówó lã yī zãã bē Ôvârī 'á, tãlã tã-drĩ lēlē Ôvârī kã gólīyī ă'bĩyă yī bē rĩ tãsĩ.

29 Tã ĩsũ Ôvârī kã já rũ kô òjílã Īsīrã'élē kã drĩĩ sĩ. Ăkũ ró ăkũ ró nã sĩ rĩ, gólã nĩ gólīyī trá lówó sĩ ă'dólé òjílã ĩyĩ nyăányã kã rĩ 'bá yī ró.

30 Sĩsĩ rĩ, ănĩ nyăányã gã tã Ôvârī kã kpá trá dó. Gõ'dá òjílã Īsīrã'élē kã drĩ tã gólãkã gãzó trá dó rĩ volé drĩ lã 'ásĩ rĩ, gólã drĩ gőzó rũ jãlē pĩpĩsĩlĩ tãndĩ ĩyĩkã rĩ ă'dálé ănĩ drĩ gólīyī vō 'á.

31 Gõ'dá ngbãangbãno rĩ, Ôvârī kpá rĩ'á njãã òjílã Īsīrã'élē kã rĩ 'bá yī pãlē, özō gólã drĩ ănĩ pãrē tí, ă'dô ró bē gólīyī drĩ rũ ăjázó ă'dólé òjílã ĩyĩkã ró kpá ó'dĩ.

32 Ôvârī ăyē òjílã trá ndrĩ rãgĩĩ tã ƠNjĩ kã ró, tãlã yī pã ró gólīyī bē drĩ-bălăyĩ sĩ tã ƠNjĩ gólīyĩkã 'dĩ 'bá yī 'ásĩ pĩpĩsĩlĩ tãndĩ ĩyĩkã rĩ sĩ.

Tã gólīyī Póólō drĩ Ôvârī rĩ lũyĩzó tã lã sĩ rĩ 'bá yī

33 Má lũyĩ Ôvârī trá rōo tãlã ămbã gólãkã tãsĩ. Gólã 'ê tã lãnã trá dũũdũ òjílã ĩyĩkã rĩ 'bá yī drĩ. Gólã rĩ'á cú tã nĩnĩ bē. Gólã nĩ tã ndrĩ dódó ă'dózó rĩ'á tã kĩlĩ ndrĩ mbĩmbĩ ró. Tã gólãkã rĩ 'bá yī rĩ'á ndrĩ lãnĩ-lãnĩ ró, mã ĩcã kô nĩlã tãndĩ ró. Gólã nĩ tã ăngô rĩ 'dĩ rĩ'á tãndĩ ró ămã drĩ rĩ 'bá yī nĩ gãră ămã nyăányã drĩ ĩcálé nĩlã rĩ drĩĩ sĩ.

34 Tã rĩ 'dĩ rĩ'á özō ũlĩ gólīyĩ ĩgĩlĩ trá búkũ gólãkã 'á gólã rĩ nyăányã tãsĩ rĩ kãtĩ kĩ,

“Ôjílã ăzã fĩ bē rĩ'á tã nĩnĩ bē gãră kĩ 'bá nĩ rĩ, yī nĩ tã ĩsũ Ôvârī kã trá yã?

Gõ'dá òjílã ăzã fĩ bē tã nĩnĩ bē lăvũlĩ kôro Ôvârī kã rĩ drĩĩ sĩ, ĩcálé Ôvârī rĩ ĩmbálé yã?

Īsáyã 40.13

35 Ă'dĩ fē drē ngá trá Ôvârī drĩ, ă'dô ró bē Ôvârī drĩ lôgôlé gólã drĩ rĩ nĩ yã?”

Yóbô 41.11

Tã ăzã kô yũ'dăwă ĩtĩ lã 'dĩ kãtĩ.

36 Nĩ ndrē drē, Ôvârī rĩ nyăányã lô'bã ngá-tĩ ndrĩ ăngô nō drĩĩ rĩ 'bá yī nĩ. Gõ'dá ngá rĩ 'dĩ 'bá yī ndrĩ rĩ ă'dólé 'dĩ gólã sĩ, gõ'dá kpá ă'dólé gólã drĩ, gólãkã ró. ĩtĩ rĩ, mã lũyĩ Ôvârī rĩ rũ zãã gbădũ ădũkũ ăkô tãlã tã rĩ 'dĩ 'bá yī tãsĩ. Ăă'dô ĩtĩ.

12

Tã rû ì'büzó nyé Ôvârí drí rí

¹ Âmâ âdrúpĩ yí âmâ ízó yî, Ôvârí âyê âní trá 'â â'dí sî tã ònjí âníkâ rî 'bá yî 'ásî, tâlâ gólâ 'bã âní lôvó trá rôô. Bê trá ítí rî, má lô'bã rú'bã âní drí âlô-âlô kî, nî fê âní nyãányâ nyé tândí ró Ôvârí drí rîlí zãâ gólâkâ ró tã ndrî gólîyî gólâ drí lè'á 'èlâ rî 'bá yî 'èlé ì'dî âkí âkó. Gô'dá ítí rî, âní nyãányâ fêfê Ôvârí drí 'dî â'dô Ôvârí rî 'bã'á â'dólé âyîkô ró rôô. Ítí rî, nî â'dô gólâ rî ìnjî'á dódó, tã 'dî 'è'è là sî.

² Rîrî âníkâ ndrî rî 'bá yî tãsî rî, nî 'dê kô tã ìsû ôjîlã ângó nô kâ rî 'bá yî kâ vósî. 'Dîl vò lá 'á rî, 'dôvó Ôvârí ôjã tã ìsû-ìsû âníkâ, â'dô ró bê âní drí tã gólâkâ 'èzó bê ôjîlã ó'dí ró rî 'bá yî kâtí. Ôzô nî ô'è tã trá ítí rî, gô'dá nî â'dô ícá'á tã gólîyî Ôvârí drí lèlé âní drí 'èlé rî 'bá yî nîlî dódó. Tã gólîyî Ôvârí drí lèlé rî 'bá yî rî'á ndrî 'dó tândí ró, nyé mbîmbî ró, gô'dá dã âyîkô ì'dî gólâ rú.

³ Ôvârí nîlî mâ trá lâjô'bá íyîkâ ró cú ítí tãkó tâlâ pîpîsîlî tândí gólâkâ rî sî. Â'dólé bê trá ítí rî, má lô'bã rú'bã âní drí âlô-âlô ndrî kî, nî 'bã âní nyãányâ kô â'dólé âmbá lâvûlî kôrô â'dô-â'dô âníkâ pätîlî rî drîlî sî. 'Dîl vò lá 'á rî, 'dôvó nî ndrê âní nyãányâ mbîmbî ró, ôzô Ôvârí drí âní ndrêrê kâtí. Gô'dá gólâ ì'dî rî'á âní 'bã 'bá ícálé tã gólîyî âní drí 'èlé rî 'bá yî 'èlé, tã âní drí lèlé gólâ rî tãsî rî vó ró.

⁴⁻⁵ Âmâ ndrî tã lè 'bá ró rî 'bá yî kpâkâ âlô rî'á ôzô Krístô rî rú'bã kâtí. Ôjîlã mvá rú'bã rî'á ngá gólâ cú lûkû-lûkû bê dûû ngîngî rî ì'dî. Gô'dá lôsî rú'bã lûkû rî 'dî 'bá yî kâ rî'á 'èlâ rî kpá rî'á ngîngî ró. Gô'dá âmâ tã lè 'bá yî âlô-âlô rî'á rú'bã lûkû Krístô kâ rî ì'dî. Ítí rî, âmâ rî'á âzî-âzî ró âmâ lâfálé 'ásî, â'dólé tã 'èlé âzî-âzî pâzó âlô-âlô.

⁶ Lôsî âmâ drí rî'á 'èlâ Krístô drí âlô-âlô rî rî'á ngîngî âmâ âzî-âzî yî kâ rî drîlî sî. Ôvârí fê mbârâkâ trá âmâ drí âlô-âlô cú ítí tãkó, tâlâ mã ícá ró bê lôsî tî ngîngî dûû 'dî 'bá yî 'èlé. Ôzô Ôvârí ô'bã ôjîlã âzâkôlâ trá úlî íyîkâ nîlî ngîlî trê âzî-âzî drí rî, gô'dá gólâ ôngî úlî rî 'dî 'bá yî mbîmbî ró, â'dô tã gólîyî Ôvârí drí rî'á âtálâ gólâ drí rî vó ró.

⁷ Ôzô ôjîlã âzâ ìicâ trá tã 'èlé íyî âzî-âzî yî pâzó rî, 'dôvó gólâ ô'è tã rî 'dî 'bá yî dódó. Ôzô ôjîlã âzâ ìicâ trá tã Ôvârí kâ ìmbálé ôjîlã âzî drí rî, 'dôvó gólâ ô'è tã 'dî dódó.

⁸ Ôzô ôjîlã âzâ ìicâ trá úlî âtálé â'dólé mbârâkâ sôlé íyî âzî-âzî yî 'á tã lèlé íyîkâ tãsî rî, 'dôvó gólâ ô'è tã rî 'dî dódó. Ôzô gô'dá ôjîlã âzâ ìicâ trá ngá íyîkâ rî 'bá yî fêlé ôjîlã ìzã là bê rî 'bá yî pâzó rî, 'dôvó gólâ ôfê ngá rî ndrî gólâ ícá'á

fêlâ rî 'bá yî pîpîsîlî âlô tândí rî sî. Gõ'dá òzô òjílâ âzâ ìicâ trá 'dêlê sîsî òjílâ Ôvârí kâ rî 'bá yî drí rî, 'dôvó gólâ ô'dê sîsî gólîyî drí dódó mbîmbî ró pîpîsîlî âlô sî. Òzô Ôvârí ôfê pîpîsîlî â'dî ìzâ òjílâ kâ ndrêzó rî òjílâ âzâ drí rî, gólâ ôndrê ìzâ gólîyîkâ dódó âyîkô sî.

⁹ Tã pătî ró, nî 'bã ânî âzî-âzî yî lôvó pîpîsîlî âlô rî sî. Nî rî kô cé rî'á tã âtálê ì'dî lôvô tãsî. Nî gã tã gólîyî ndrî ônjí lâ yî ró rî 'bá yî trá dó. Nî sô tã gólîyî tândí ró mbîmbî rî 'bá yî vósî cé, rî'á tã tândí rî 'dî 'bá yî 'êlê ì'dî.

¹⁰ Nî 'bã ânî lôvô ânî vó 'ásî dódó, òzô ânî drí ânî âdrúpî yî lôvó 'bãrê kâtî. 'Dôvó nî 'ê tã drî-káká òjílâ âzâ 'bá yî ìnjî-ìnjî lâ yî sî. Gólîyî tã ôlânjî ânî ìfî gặặ ânî nyáanyâ drî sî.

¹¹ Ítí rî, nî rî kô rîlî cú ìtí ngá âzākā 'ê âkó. Nî 'ê ngá mbârākā ânîkâ sî ndrî, tãlâ â'dózo bê njāā tã Ôvârí kâ 'êlê pîpîsîlî âlô rî sî.

¹² Gõ'dá nî 'bã ìfî tã tândí gólîyî Ôvârí kâ ró Ôvârí drí 'ê'á 'êlâ ânî drí ìzátú rî 'bá yî drî, tãlâ nî ìcâ ró bê â'dólé rîlî âyîkô sî. Â'dô trá kậyî lãnô kâ rî tú rî, nî rî ró 'à â'dí ró fî ãtũ-ãtũ sî. Ítí rî, nî rî rātāā 'ê'ê sî Ôvârí drí kậyî vósî cé.

¹³ Òzô krístô 'bá yî gólîyî ìzâ bê rî ââcâ trá ânî ngálâ ìzâ ìyîkâ bê rî, 'dôvó nî fê ngá ânîkâ rî 'bá yî ùrûkâ lâ gólîyî pázó. Gõ'dá ânî ìfî ââ'dô trậ ùmú òjílâ lídí ró rî 'bá yî drî rîlî ânî drí 'bã 'ásî.

¹⁴ Òzô kpálê òjílâ âzâ ô'ê tã ônjí trá ânî drí rî, gõ'dá nî trî gólâ kô. Nî 'ê bê-rî tã tândí ì'dî gólâ drí. Nî 'ê rātāā ì'dî Ôvârí drí ôrê fêzó gólâ drí.

¹⁵ Òzô tã tândí ô'ê rû trá ânî âzî-âzî âzâ 'bá yî drí gólîyî 'bálê â'dólé âyîkô ró rî, nî â'dô kpá âyîkô ró gólîyî bê tãlâ tã tândí gólâ rû 'ê 'bá trá 'dî tãsî. Òzô ngátá ìzâ 'î ânî âzî-âzî âzâ 'bá yî 'ê'á yã rî, nî 'dê kpá kpākā âlô âwó ngólê gólîyî bê ìzâ gólîyîkâ 'dî drí sî.

¹⁶ Ítí rî, nî rî rîlî òjílâ ndrî âzâ 'bá yî bê tã â'dí sî. Nî trô gólîyî 'bálê â'dólé ânî drí ótó-rú'bá-lâ'bê-âzî ró. Gõ'dá nî 'ê áru-áruwá kô. Ítí rî, nî â'dô njāā òjílâ gólîyî vô ndrêzó tậyî drî lâ ìyî sî rî 'bálê kpá ânî ótó-rú'bá-lâ'bê-âzî yî ró. Gõ'dá nî 'bã ânî kô â'dólé òjílâ lãnjî 'bá lãnjî tã nînjî bê rô rî 'bá yî ró.

¹⁷ Òzô òjílâ âzâ 'bá yî ôtî ôká kpálê ânî ìfî rî, nî lôgô vô lâ kô gólîyî drí. Gõ'dá nî 'ê cé tã gólîyî â'dó 'bá tândí ró òjílâ ìfî rî 'bá yî ì'dî òjílâ rî 'dî 'bá yî drí.

¹⁸ Ítí rî, nî 'ê tã gólîyî ndrî ânî drí ícá'á 'ê'á 'êlâ rî 'bá yî tãlâ rîzó bê òjílâ bê ndrî tã â'dí sî.

19 Āmā āzī-āzī yī gólīyī tā lē 'bá trá Yésū 'á rī, nī lôgō tā ōnjī vō kō tā ōnjī sī gólīyī tā ōnjī 'ē 'bá trá ānī drī rī 'bá yī drī. Nī āyē tā rī 'dī 'bá yī ndrī Ôvārī drīgá, tālā āwā gólākā ā'dô ró nī ōjīlā rī 'dī 'bá yī bē. Nī ndrē drē, Ôvārī ātā tā kī nī rī, “Mā cé ī'dī rī'á gólā ā'dó 'bá drī-ācē bē lânō fēzō ōjīlā gólīyī tā ōnjī 'ē 'bá rī 'bá yī drī, gō'dá tā pātī rō, má ā'dô tā rī 'dī 'bá yī 'ē'á.”

20 Ītī rī, nī 'ē tā tāndī ī'dī ōjīlā gólā tā ōnjī 'ē 'bá ānī drī rī drī. Tā īgī Ôvārī ká rī ā'dálā kī,

“Ōzō ājū-'bá-āzī ānīkā ā'dô lōfó ró rī, gō'dá ní fē nyāsá drīlā nyālē.

Ōzō gólā ā'dô lūmvū lōvó ró rī, gō'dá ní fē lūmvū gólā drī mvūlī.

Ōzō ní ō'ē tā tāndī trá gólā rī pāzō ĩtī rī, 'dīlī gō'dá tā tāndī ānīkā rī 'bá yī ā'dô gólā rī 'bā'á drī āsōlē ānī drī vūdrī, gō'dá rū jālē tā ōnjī drīlā rī'á 'ēlā ānī drī rī 'bá yī āyélē.”

Ūlī Mānīgō 25.21-22

21 Ītī rī, nī āyē tā ōnjī rī 'dī 'bá yī kō dīlī kôrō ānī drīlī sī. Nī rī bē-rī rī'á tā gólīyī tāndī ró rī 'bá yī 'ēlē ī'dī, ā'dô ró bē tā tāndī ānīkā 'dī 'bá yī drī dīzō bē kôrō tā gólīyī ōnjī ró 'dī 'bá yī drīlī sī.

13

Tā ōjīlā mūrī ká ĩnjīzō drī-ācē gólīyīkā tāsī rī

1 'Dōvō ōjīlā ālō-ālō ānī lāfálē 'ásī ĩnjī drī-'bá gólīyī mūrī ká rī 'bá yī drī-ācē gólīyīkā tāsī, tālā Ôvārī lô'bā gólīyī nī ā'dólē drī-ācē 'dī 'bá yī bē. Gō'dá tā ndrī kākāpā 'dó rī'á gólā drīgá sī.

2 Gō'dá bē trá ĩtī rī, ōjīlā āzā gólā drī jā 'bá trá tā gólīyī mūrī drī 'bālē rī 'bá yī gāzō dó ĩnjīlā rī, 'dīlī tā pātī rō gólā rī'á tā Ôvārī ká gā'á kpá dó. Tālā Ôvārī lô'bā ōjīlā mūrī ká 'dī 'bá yī nī drī-ācē bē. Ōjīlā gólā rū jā 'bá trá mūrī rú ĩtī 'dī ā'dô lânō āsé'á ā'délé íyī nyāányā drīlī.

3 Nī ndrē drē, ā'dó kō ōjīlā gólīyī rī 'bá tā mbīmbī rī 'bá yī 'ēlē rī ī'dī rī 'bá íyī drī-ācē mūrī ká rī 'bá yī ūrīlī rī. Gō'dá rī'á cé gólīyī rī 'bá tā gólīyī ányā ró rī 'bá yī 'ēlē rī 'bá yī ī'dī. Ītī rī, nī lē trá rīlī cú ĩtī ūrī drī-ācē mūrī ká rī ká ākó yā? 'Dōvō nī rī rīlī cé tā gólīyī mbīmbī ró rī 'bá yī 'ēlē ī'dī. Gō'dá ā'dô trá ĩtī rī, drī-ācē 'bá 'dī 'bá yī ā'dô ānī lūyī'á tālā tā mbīmbī ānīkā 'dī 'bá yī tāsī.

4 Ó'bã drĩ-'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ cú drĩ-âcê rĩ 'dĩ 'bá yĩ bê ãtĩ 'dĩ, tãlã gólĩyĩ rĩ'á rũ ã'bũ 'bá Ôvãrí kã rĩ 'bá yĩ ã'dĩ, â'dólé rĩ'á òjĩlã gólĩyĩ â'dó 'bá nyé kũmũ gólĩyĩkã zélé rĩ 'bá yĩ âmũlĩ. Gõ'dá òzõ nĩ ò'è tã gólĩyĩ ányã ró rĩ 'bá yĩ rĩ, ãtĩ nĩ â'dô â'dó'á drĩ-âcê 'bá 'dĩ 'bá yĩ ãrĩ lã yĩ bê. Tãlã tã pãtĩ rĩ ró gólĩyĩ cú rĩ'á drĩ-âcê bê lãŋõ fẽzó tã ònjĩ 'è 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ. Òzõ gólĩyĩ òfè lãŋõ trá tã ònjĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ ãtĩ rĩ, 'dĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ'á lôsĩ Ôvãrí kã 'è'á, tãlã ăwã Ôvãrí kã rĩ 'dèlé òjĩlã gólĩyĩ tã ònjĩ tètè 'è 'bá ró rĩ 'bá yĩ drĩ.

5 ãtĩ rĩ, gõ'dá nĩ rĩ rĩlĩ kũmũ mĩrĩ kã zélé pĩpĩsĩlĩ ă'dĩ sĩ rĩ'á tã gólĩyĩkã ãnjĩlĩ ã'dĩ. Nĩ 'è tã mbĩmbĩ ró rĩ 'bá yĩ ã'dĩ, tãlã òzõ kô lãŋõ fèè ãnĩ drĩ. Nĩ rĩ tã mbĩmbĩ 'èlé ãtĩ, tãlã nĩ nĩ trá kĩ, 'dĩ rĩ'á tã gólĩyĩ Ôvãrí drĩ lèlé ãnĩ drĩ 'èlé rĩ 'bá yĩ ã'dĩ.

6 Bê trá rĩ'á ãtĩ rĩ, kpá rĩ'á tã mbĩ ró ãnĩ drĩ òmbê gĩzõ, tãlã ă'dô ró bê òjĩlã mĩrĩ kã drĩ rĩzõ lôsĩ ãyĩkã 'èlé rĩ. Gõ'dá tã pãtĩ rĩ ró, gólĩyĩ rĩ lôsĩ rĩ 'dĩ 'è'á Ôvãrí drĩ.

7 Nĩ 'è tã gólĩyĩ â'dólé bê mbĩmbĩ ró rĩ 'bá yĩ ã'dĩ òjĩlã ăzã gólã 'bãlé trá drĩ-âcê bê ãnĩ drĩlĩ rĩ drĩ. Òzõ ãĩjĩ ãnĩ trá òmbê gĩlĩ rĩ, nĩ gĩ òmbê rĩ 'dĩ 'bá yĩ. Òzõ lôsĩ mĩrĩ kã ăzã ă'dô bê òjĩlã mĩrĩ kã drĩ 'èlé ãnĩ drĩ ăđĩ sĩ rĩ, 'dõvó nĩ fè ăđĩ mbĩmbĩ rĩ ã'dĩ lôsĩ rĩ 'dĩ tãlĩ. ãtĩ rĩ, gõ'dá nĩ 'bã lãnjĩ òjĩlã ndrĩ gólĩyĩ lô'bãlé ãnĩ drĩlĩ rĩ rũ, gõ'dá nĩ ãnjĩ ró bê kpá gólĩyĩ ãnĩ drĩ rĩ'á ãnjĩlã rĩ 'bá yĩ.

Tã tã mbĩmbĩ 'èzõ ăzĩ-ăzĩ drĩ rĩ

8 Òzõ nĩ ăămũ ngã ăzã trá òjĩlã ăzĩ drĩgã sĩ rĩ, nĩ lôgõ ngã rĩ gógó 'dĩ 'wãã òjĩlã rĩ 'dĩ drĩ. Nĩ rĩ kô rĩlĩ cú ãtĩ ăyĩnjĩ òjĩlã kã fè ăkó. Tã gólã ãcã 'bã rĩlĩ zãã òzõ ăyĩnjĩ kãtĩ rĩ rĩ'á cẽ tã gólã ãnĩ drĩ â'dózõ lõvõ bê ãnĩ lãfálé 'ásĩ ăzĩ-ăzĩ bê rĩ ã'dĩ. Gõ'dá òzõ nĩ òlẽ gólĩyĩ trá pĩpĩsĩlĩ ălõ sĩ rĩ, 'dĩ ãnĩ trá rĩ'á tã mbĩmbĩ gólĩyĩ ndrĩ Ôvãrí drĩ tã lã 'bãlé ãnĩ drĩ 'èlé òjĩlã drĩ rĩ 'è'á.

9 Ôvãrí 'bã tã 'bã'bã rĩ nõ 'bá yĩ nĩ ămã drĩ 'èlé òjĩlã ăzã 'bá yĩ tãlĩ nõtĩ. ăgõ ăyĩ 'dãzĩ rĩ òkó bê kô, gõ'dá kpá òkó ăyĩ 'dãzĩ rĩ ágó bê kô. Nĩ fũ òjĩlã ăzĩ kô. Nĩ ãgũ ngã ăzĩ-ăzĩ kã kô. Nĩ 'bã ngã ăzĩ-ăzĩ kã lõvó lã kô â'dólé ãnĩ nyãanyã drĩ. Gõ'dá òzõ nĩ òlẽ trá rĩlĩ tã 'bã'bã ndrĩ nõ 'bá yĩ ãnjĩlĩ rĩ, 'dõvó nĩ 'bã òjĩlã ndrĩ gólĩyĩ ãnĩ drĩ ãsũlĩ rĩ 'bá yĩ lõvó lã ãyĩ, nyé òzõ ãnĩ drĩ ãnĩ lõvó 'bãrẽ kãtĩ.

10 Gõ'dá òzõ nĩ ò'bã òjĩlã lõvó trá ãtĩ rĩ, nĩ â'dô ãcã'á rĩlĩ cú ãtĩ tã ònjĩ ăzãkã 'è ăkó gólĩyĩ rũ. ãtĩ rĩ, ăzĩ-ăzĩ lõvó 'bã'bã rĩ'á tã 'bã'bã gólĩyĩ ndrĩ Ôvãrí kã ró rĩ 'bá yĩ ãnjĩ-ãnjĩ lã 'ĩ.

11 'Dõvó nĩ ârĩ úlĩ ámakâ nõ 'bá yĩ tã lâ ãyĩ 'èzò, tãlã rĩ'á mbĩ ãnĩ drĩ rĩzò njãâ kãyĩ nõ 'bá yĩ sĩ. Nĩ kô â'dú trá tákányĩ. Ngbãangbã nõ, nĩ njĩ lĩfĩ â'dú 'ásĩ! Kãyĩ gólã Yèsũ drĩ ágõzò ãngó nõ 'á õjĩlã ãyĩkâ rĩ 'bá yĩ pãlẽ rĩ trá ãnyĩ ãndrõ nõ lãvũlĩ kãyĩ sĩsĩ gólã ãmã drĩ tã lẽzò Yèsũ 'á rĩ drĩ sĩ.

12 Gõ'dá rĩrĩ ámakâ ãngó nõ 'á rĩ, rĩ'á õzò ãnĩrĩkúwã kátĩ. Gõ'dá lẽ rĩ, ãnĩrĩkúwã 'dĩ trá 'è'á rũ ndělẽ. Ìtú 'è trá áfõlẽ. Gõ'dá 'dõvó mã âyẽ tã õnjĩ gólĩyĩkâ rĩ 'bá yĩ 'è'è lâ ndrĩ volẽ. Mã rũ bê-rĩ drĩ-lãfã ámakâ rĩ 'bá yĩ ã'dĩ njĩrĩ-njĩrĩ, ã'dô ró bê ãmã drĩ ádrézò ãtú sĩ rũ fũlĩ tã õnjĩ gólĩyĩ ãnĩrĩkúwã kã rĩ 'bá yĩ bê.

13 Ìtĩ rĩ, 'dõvó mã rĩ rĩlĩ cẽ tã mbĩmbĩ rĩ 'bá yĩ 'èlẽ ã'dĩ, õzò õjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá vò ã'ĩ Òvãrĩ kã 'á rĩ 'bá yĩ kátĩ. Nĩ mvũ õdrã kô ãnĩ cĩlĩ, tãlã õzò kô ãnĩ 'bãã ãtõlẽ rĩ'á tã ãnyĩ kã rĩ 'bá yĩ 'èlẽ ãyĩkô ãnĩkâ rĩ 'bá yĩ sĩ. Nĩ 'bã kãramã kô õdrã mvũmvũ sĩ ãtĩ. Nĩ 'bã lĩfĩ kô 'dãzĩ rĩ ágó ngãtã õkò drĩ, tãlã nĩ õzò kô tã ãnyĩ kã 'è'è gólĩyĩ bê. Ázĩ-ãzĩ ããgĩ kô ãnĩ lĩfĩ. Nĩ lãwã kô ngãtã nĩ fũ rũ kô ãzĩ-ãzĩ bê.

14 Tã lówókò ãnĩkâ rĩ 'bá yĩ õ'bã ãnĩ kô nĩ'á tã gólĩyĩ õnjĩ ró rĩ 'bá yĩ 'è bê ã'dĩ. 'Dõvó nĩ rũ bê-rĩ tã Kúmú Yèsũ Krístõ kã rĩ 'bá yĩ ã'dĩ gágã zãã bãđĩ, õzò ãtã sörẽ rũ'bã 'á rĩ kátĩ, cẽ tã gólã mbĩ rĩ 'èzò ã'dĩ. Nĩ lãmũ kô pávó tã õnjĩ kã 'ásĩ.

14

Tã tã ãzĩ-ãzĩ kã kĩzò kô'dáwã rĩ tãsĩ rĩ

1 ãmã tã lẽ 'bã ndrĩ lãfãlẽ sĩ, tã ãsũ ámakâ gólã tã mbĩmbĩ tã lẽ 'bã Yèsũ 'á rĩ 'bã yĩ drĩ 'èlẽ rĩ tãsĩ rĩ, rĩ'á ngĩngĩ. Gólĩyĩ ãmã lãfãlẽ 'á tã lẽlẽ bê fĩnyáwã ró rĩ 'bã yĩ tãsĩ rĩ, nĩ âyẽ tĩ ãnyã-ãnyã gólĩyĩ bê rĩ tã gólĩyĩkâ rĩ'á ãsũlã rĩ 'bã yĩ tãsĩ.

2 Nĩ ndrẽ 'dõvó drẽ, tã lẽ 'bã ãrũkã 'bã yĩ ãmã lãfãlẽ 'ásĩ, tã gólĩyĩkâ rĩ'á ãsũlã rĩ 'bã yĩ 'bã gólĩyĩ ãcãlẽ nyãsã tĩ ndrĩ nyãlẽ. Gõ'dá tã lẽ 'bã ãzã 'bã yĩ ãmã lãfãlẽ 'ásĩ gólĩyĩ tã lẽlẽ gólĩyĩkâ drĩ ã'dólẽ Yèsũ 'á fĩnyáwã ró rĩ 'bã yĩ, ãtã ãyĩ tã kĩ, yĩ ãcã kô ã'wã nyãlẽ. Yĩ ãcã ãyĩkã cẽ rĩ'á ãtúbĩ nyãlẽ ã'dĩ.

3 Gõ'dá ãnĩ tã lẽ 'bã gólĩyĩ tã ãtã 'bã kĩ, ã'dô rĩ'á tã mbĩ 'ĩ nyãsã tĩ lãrãkò nyãzò ndrĩ rĩ, nĩ 'è 'dãsĩ kô ãnĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ tã lẽ 'bã ró gólĩyĩ ã'wã nyã 'bã kô rĩ 'bã yĩ rũ. Òvãrĩ rĩ nyãnyã 'bã kpã gólĩyĩ lówó õjĩlã ãyĩkâ rĩ 'bã yĩ ró. Gõ'dá ãnĩ tã lẽ 'bã gólĩyĩ rĩ 'bã rĩlĩ cú ãtĩ ã'wã nyã ãkò rĩ 'bã yĩ, nĩ kĩ tã kô ãnĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ tã lẽ 'bã ró gólĩyĩ nyãsã tĩ lãrãkò ndrĩ nyã 'bã rĩ 'bã yĩ rũ gólĩyĩ zĩlĩ tã õnjĩ 'bã ró, tãlã Òvãrĩ lẽ gólĩyĩ kpã trá.

4 Gõ'dá nĩngã sĩ rĩ, krístõ 'bã ãzĩ 'dĩ 'bã yĩ ã'dó ãyĩ kô rũ ã'bũ 'bã ãnĩkâ rĩ 'bã yĩ ã'dĩ. Yèsũ ã'dĩ rĩ'á kúmú gólĩyĩkâ ró. Ìtĩ rĩ, nĩ ã'dô ãcã'á ángô tĩ ró ãnĩ nyãnyã 'bãlẽ tã kĩ 'bã ró

tã òjílã gólíyî â'dó 'bá ãnî zélé kô rî 'bá yî kâ kílî yã? Tã lë 'bá ãlô-ãlô îcâ âdrélé cé iyî lípî Yésû ândrá tã kî 'bá íyíkâ ró. 'Dôvó Yésû ïîsû nî ngátá gólâ rî'á pătîî òjílã mbîmbî 'î yã rî. Yésû îcâ trá gólâ rî rûlî dódó gá òjílã íyíkâ ró.

⁵ Tã â'dâ âzâ gólâ tã â'dá 'bá kpá kî, tã ïsû ãníkâ ãnî lâfálé 'ásî rî rî'á ngíngî rî î'dî nò. Òjílã ùrúkâ ãnî lâfálé 'ásî rî 'bá yî nî kâpî ãlô gímã vósî cé ngíngî lâ rîzô râtáã 'èlê Ôvârí drí 'á lâ. Gô'dá âzâ 'bá yî ãnî lâfálé 'ásî rî ndrê ïyíkâ kâpî Gímã kâ 'dî cé tîî â'dólé râtáã 'èzô 'á lâ íyî. Ítî rî, 'dôvó òjílã âzâ ãnî lâfálé sî ãlô-ãlô ïîsû tã tã 'dî tāsî dódó, â'dô ró bê ãnî drí tã ïsû ãníkâ tã lâ sî rî nîzô Ôvârí rî ïnjîzô rîrî ãníkâ mbîmbî rî sî.

⁶ Nî ndrê drê, òjílã gólíyî kâpî Gímã kâ nî 'bá ãlô ngíngî lâ ró rîzô Ôvârí rî ïnjîlî 'á lâ rî, lë ïyî Kúmú ãmákâ Yésû rî ïnjîlî tã ïsû ïyíkâ rî sî. Gô'dá gólíyî ïyî nyãányâ âyé 'bá nyásá tî ndrî nyálé rî 'bá yî, rî ïyî âwô-ítî 'èlê Ôvârí drí nyásá rî 'dî tāsî. Tãlâ tã rî 'dî tāsî rî, gólíyî ïnjî Kúmú ãmákâ Yésû rîrî gólíyíkâ rî sî. Gô'dá gólíyî ïyíkâ gá 'bá dó ã'wá nyálé rî, lë ïyî kpá Kúmú ãmákâ Yésû rî ïnjîzô tã rî 'dî sî. Ítî rî, gólíyî 'è kpá âwô-ítî Ôvârí drí nyásá gólíyî drí nyálé rî tāsî.

⁷ Òjílã âzākâ yû'dáwá ãnî lâfálé sî gólâ îcâ 'bá rílî gbô rî'á tã gólíyî drílâ lë'á 'èlâ rî 'bá yî 'èlê î'dî. Gô'dá gólâ îcâ kô gbô kâpî âzâ gólâ sî 'bá gólâ rú rî 'bálê â'dólé kâpî gólâ drí drãzó 'á lâ rî ró.

⁸ Ítî rî, tã ãmákâ â'dó kô ãmâ drígá, tãlâ kâpî ndrî ãmákâ rîzô rílî ângó nò drîî rî sî rî, îcâ trá ãmâ drí rílî tã gólíyî sî 'bá Kúmú ãmákâ Yésû rú rî 'bá yî 'èlê î'dî. Gô'dá nîngá sî, kâpî gólâ Ôvârí drí 'bálê ãmâ drí ôdrãzó rî sî rî, 'dôvó mã 'bã kpá tã ïsû ãmákâ cé sùlî Kúmú ãmákâ Yésû rú. Nîngá sî, ôzô kpálê mã ôrî trá rílî zãâ lédrê-lédrê ró, ngátá mã â'dô ôdrã'á 'wãâ yã rî, ãmâ rî'á òjílã Yésû kâ î'dî drî-âcê gólâkâ zélé.

⁹ Yésû Krístô drã gô'dá kpá lídrízô ôdrã 'ásî, tãlâ â'dózô Kúmú ró òjílã ndrî drîlî, òjílã gólíyî ôdrã 'bá trá rî 'bá yî gô'dá kpá gólíyî drê lédrê-lédrê ró rî 'bá yî bê.

¹⁰ Ítî rî, ãnî gólíyî ã'wá nyã 'bá kô'dáwá rî 'bá yî rî tã kílî ïyî âzî-âzî yî rú gólíyî zîlî tã ònjî 'bá ró ã'dô tāsî yã? Gô'dá ãnî gólíyî rî 'bá nyásá tî ndrî nyálé rî 'bá yî, nî rî 'dásî 'èlê ãnî âzî-âzî yî gólíyî ã'wá nyã 'bá kô rî 'bá yî rú ngá gólíyî fínýáwá tã lëlê ndîndî ákó rî 'bá yî ró ã'dô tāsî yã? Tã ïsû rî 'dî rî'á ányâ ró. ãmâ ndrî 'dó ã'dô âdrê'á Ôvârí ândrá, tã ãmákâ rî 'bá yî kîzô.

¹¹ Ôvârí â'dâ trá tã ïgî-ïgî íyíkâ nò 'á tã 'dî tāsî kî,

“Ôvârí Yâkóvã kî nî rî, ‘Má îtrî lâtrítrî mâ gólâ rî 'bá lédrê-
lédrê ró zââ gbádú rî ró,
ôjîlã ndrî ângó drî nô kê â'dô ãyî 'ã'î tî'á vûdrî má ândrá
ôjîlã má zêlé rî 'bá yî ró.

Gõ'dá gólîyî ndrî â'dô nî'á lâ kî, mâ rî gógó nyãanyâ lâ rî'á
Ôvârí 'î.' ”

İsáyã 49.18; 45.23

¹² Gõ'dá bê îtî rî, îcâ trá âmâ ndrî drî tâ âmákâ rî 'bá yî
lô'bâlê Ôvârí ândrá, â'dô ró bê gólâ rî nyãanyâ drî â'dózó
nî kîlâ.

¹³ Bê îtî rî, nî âyê tâ gólîyî ânî âzî-âzî yî kê rî kîkî lâ. Nî
'bã bê-rî ânî nyãanyâ rilî zââ cú îtî tâ âzâkâ gólâ tâ lê 'bá
âzî 'ê 'bá 'dêlé tâ ônjî 'êlê rî 'ê âkó.

¹⁴ Tã ĩsũ âmâ nyãanyâ kê sî, tâlâ âmâ rî'á ngá âlô 'î Yésũ
Krístô bê rî, má ndrê ngá âmbá ndrî ĩnyákú drî nî 'bá yî
'dó ngá gólîyî tândí ró Ôvârí drîgá sî rî 'bá yî ró. İtî rî, ngá
âzâ yû'dâwá âmâ îzâlê Ôvârí rî ĩlî drî 'á. Gõ'dá ôzô ôjîlã
âzâ ânî lâfálê sî ôndrê ngá âzâkôlâ 'dî trá ngá gólâ îcá 'bá
âmâ îzâlê Ôvârí rî ĩlî drî 'á rî ró rî, gõ'dá 'dî pătî'â'dô 'bã'á
tã ânyâ ró gólâ drî ngá rî 'dî nyãzó. Gõ'dá nî îcî gólâ kô ngá
rî 'dî nyâlê. 'Dî rî â'dô gólâ rî 'ê'á tâ ônjî 'êlê.

¹⁵ Dró 'dî rî drî rî, ôzô gólâ ôndrê nî rî'á ngá rî tîbê gólâ
drî tâ lâ âtalê ââ'dô ôjîlã îzâ'á Ôvârí rî ĩlî drî 'á rî nyã'á rî,
'dî rî gõ'dá ngá nyãnyã ânîkâ rî'á nyâlâ 'dî dâ îzâ trá gólâ
rú. Ôzô nî ĩngâ ânî âzî-âzî yî pîpîsîlî trá ûrû tâlâ ngá ânî
drî nyâlê rî tãsî rî, 'dî rî, nî rî 'dî kô lõvô â'dá'á ânî âzî-âzî
'dî 'bá yî drî. Yésũ Krístô 'bã gólîyî lõvô trá rôô gôzó drâlê
gólîyî tãsî. Bê trá îtî rî, nî âyê nyãsá âzâkâ gólâ ânî drî nyâlê
rî kô tâ ĩsũ gólîyîkâ îzâlê.

¹⁶ Nîngá sî rî, nî rî cé rî'á tâ gólîyî ânî drî nîlî trá ânî
pîpîsîlî 'á tândí lâ ró rî 'bá yî 'êlê ĩ'dî, tâlâ nî ôzó kô látî âyê
trâ âzî-âzî drî tâ ânî drî rî'á 'êlâ rî 'bá yî zîlî ônjî lâ yî ró.

¹⁷ Nî ndrê drê, tâ tâ lâ yî drî lậjîlî lậjî gólîyî Ôvârí drî
âmâ lêzó 'êlâ ôjîlã íyîkâ rî 'bá yî ró rî, â'dô kô tâ gólîyî kî,
nyãsá ângô rî ĩ'dî nyâlê ngátá ngá ângô rî ĩ'dî mvûlî yã rî
ĩ'dî. Ôvârí ĩlî rî, tâ gólîyî lậjî 'bá rî 'bá yî rî'á âmâ drî rîzó
rî'á cé tâ gólîyî â'dô 'bá nyê mbîmbî rî 'bá yî 'êlê ĩ'dî, gõ'dá
rîzó bê tâ ặ'dî sî âmâ âzî-âzî yî bê, gõ'dá âmâ drî â'dózó
âyîkô ró tâ Ôvârí kê 'êrê 'á. Gõ'dá rî'á cé Lîndrí Tândí Ôvârí
kê ĩ'dî gólâ îcá 'bá mbârâkâ âfêlê âmâ drî tâ tândí rî 'dî 'bá
yî 'êzó.

¹⁸ Ôzô nî ôrî trá rî'á tâ tândí rî 'dî 'bá yî 'ê'á îtî rû ĩ'bũ 'bá
Krístô kê rî 'bá yî ró rî, îtî tâ ânîkâ rî 'bá yî â'dô sũ'á Ôvârí

rú rōō gō'dá ōjílā ndrī â'dô lậnjĩ 'bã'á ãnĩ rú.

¹⁹ Gō'dá bē trá ítĩ rĩ, 'dōvó mã ōrĩ rĩlĩ tã gólĩyĩ â'dó 'bá ãmã 'bãlẽ rĩlĩ pĩpĩsĩlĩ ấ'dị sĩ ấzĩ-ấzĩ bē rĩ 'bá yĩ 'êlẽ i'dĩ. Mã ōrĩ tã 'êlẽ ãmã ấzĩ-ấzĩ yĩ pãzó i'dĩ sĩ lâ âdrézó gặ tã lẽlẽ ãmákã rĩ sĩ.

²⁰ Nĩ âyê tã nyāsá kã kô lōsĩ Ôvârĩ kã izālẽ ãnĩ lăfálẽ 'ásĩ. Pậtĩ ró, rĩ'á tã mbị 'i, nyāsá tị nyăzó ấkĩ ấkó. Gō'dá ōzō nyāsá rĩ ãnĩ drĩ nyălẽ 'dĩ ỗ'ê ōjílā ấzã tã ỗnĩ 'êlẽ â'dô tã ỉsũ gólákã vó ró rĩ, ítĩ rĩ, rĩ'á tã ányã ró ãnĩ drĩ nyāsá rĩ 'dĩ nyăzó.

²¹ Tã mbĩmbị ãnĩ krístō 'bá yĩ drĩ 'êlẽ, ấ'dô ró bē krístō 'bá ấzĩ yĩ pãzó rĩlĩ cú ítĩ tã ỗnĩ 'ẽ ấkó rĩ, i'dĩ rĩ'á ãnĩ drĩ rĩzó cú ítĩ ấ'wã nyă ấkó, ngátã ãnĩ drĩ rĩzó cú ítĩ ỗdrã mvũ ấkó ngátã rĩlĩ cú ítĩ tã ấzãkã gólã 'bã'á ãnĩ krístō 'bá ấzĩ yĩ ấsélẽ tã ỗnĩ 'êlẽ rĩ ấkó.

²² Gō'dá ōzō tã ấzã 'bá yĩ gólĩyĩ krístō 'bá ấzã 'bá yĩ drĩ ndrẽlẽ tã ányã ró 'êlẽ rĩ ấ'dô bē rĩ, gō'dá ãnĩ nyăányã ỗndrẽ trá kĩ, ấâ'dô rĩ'á tã mbị 'i ãnĩ drĩ 'êlẽ rĩ, 'dōvó tã ỉsũ ấnĩkã 'dĩ ōrĩ cẽ ãnĩ lăfálẽ 'ásĩ Ôvârĩ bē. Nĩ ỗũ kô ãnĩ krístō 'bá ấzĩ yĩ 'bãlẽ tã ỉsũ ỉyĩkã jălẽ ấ'dózó tã lẽzó i'dĩ ấnĩ bē. Nĩ rĩ 'dĩ gólĩyĩ ấsế'á tã ỗnĩ 'êlẽ. Krístō 'bá ấzã 'bá yĩ ōrĩ rĩ'á tã tĩbẽ gólĩyĩ drĩ ndrẽlẽ kô tã ỗnĩ ró rĩ 'bá yĩ 'êlẽ. Ítĩ rĩ, gólĩyĩ tã sũ trá Ôvârĩ rú.

²³ Ōzō tã ỉsũ ấnĩkã ấ'dô rĩ rĩ tã ấzã tấsĩ rĩ, ítĩ rĩ, tã rĩ 'dĩ rĩ'á ányã ró ãnĩ drĩ 'êlẽ. Ōzō nĩ ỗ'ê tã ấzã gólã ấ'dó 'bá kô mbị ró rĩ trá ấ'dô tã lẽlẽ ấnĩkã Yésũ 'á rĩ vó ró rĩ, 'dĩ gō'dá nĩ rĩ 'dĩ trá tã ỗnĩ 'ê'á.

15

¹ ãmã gólĩyĩ ấdrẽ 'bá ngặặ tã lẽlẽ ãmákã 'á, tălã ãmã drĩ ấ'dózó bē drĩ-bặặặ ró ngặ-tị ndrĩ nyălẽ rĩ 'bá yĩ, 'dōvó mã ỉnĩ ãmã ấzĩ-ấzĩ yĩ tã lẽ 'bá ró gólĩyĩ rĩ 'bá ỉyĩ tã ỉsũlĩ kĩ, yĩ ỉcã kô ấ'wã nyălẽ rĩ. Gō'dá mã ỗ'ê tã gólĩyĩ ãmã ấzĩ-ấzĩ 'dĩ 'bá yĩ pălẽ rĩ 'bá yĩ i'dĩ rĩ, mã ỗ'ê kô cẽ tã gólĩyĩ sũ 'bã ãmã rú rĩ 'bá yĩ i'dĩ.

² Ítĩ rĩ, 'dōvó ōjílã ấlô-ấlô ãmã lăfálẽ sĩ ỗ'ê tã gólĩyĩ ấ'dó 'bá sũlĩ ãmã ấzĩ-ấzĩ yĩ tã lẽ 'bá ró rĩ 'bá yĩ rú rĩ i'dĩ, ấ'dô ró bē ãmã drĩ tã gólĩyĩ tầndĩ ró rĩ 'bá yĩ 'ẻzó i'dĩ gólĩyĩ drĩ. ấ'dô trá ítĩ rĩ, mã ấ'dô ỉcã'á tã lẽlẽ gólĩyĩkã 'bãlẽ ấ'dólẽ ngặặ-ngặặ ró rōō.

³ Kpá Yésũ Krístō rĩ tấsĩ rĩ, gólã rĩ kô gbō rĩ'á tã gólĩyĩ cẽ gólã drĩ lẽlẽ rĩ 'bá yĩ 'êlẽ i'dĩ. Gólã lẽ tã-drĩ trá tã Ôvârĩ drĩ 'bãlẽ yĩ drĩ 'êlẽ rĩ 'ẻzó. Tã ỉsũ gólákã rĩ'á ōzō tã ỉsũ kúmũ

àngí Dăwúđĩ kâ nõ kâtí k'í'á nĩ rĩ, “Ôzô ôjílă ôlô'dâ nĩ Ôvârí trá rĩ, 'dĩĩ gólă lô'dâ 'dĩ trá kpá mâ lâjô'bá áníkă ró rĩ 'ĩ'dĩ.”

4 Gô'dá tă gólĩyĩ ndrĩ ãgĩlí trá búkũ Ôvârí kâ 'á sísĩ rĩ 'bá yĩ, Ôvârí 'bă trá rără lâ yĩ ró, ă'dô ró bê tă ãmbálé ămă drĩ, tălă gólă lě úlí íyíkă 'dĩ 'bá yĩ drĩ ămă 'bălé lĩfĩ 'bălé cé yĩ drĩ, ă'dô ró bê ămă drĩ ícázó ămă fĩ ătũlí gá kăyĩ lâŋô kâ rĩ sĩ, gô'dá ă'dô ró bê kpá Ôvârí drĩ mbârâkă sôzó bê ămă 'á úlí íyíkă 'dĩ 'bá yĩ sĩ.

5 Ôvârí rĩ'á gólă mbârâkă ăfě 'bá ămă drĩ fĩ ătũzó 'ĩ'dĩ sĩ lâ rĩ 'ĩ'dĩ. Gólă rĩ nĩ tă lělě ămákă gólă 'á rĩ 'ělě lĩpĩlí ătĩ 'álă, tălă ămă drĩ ădrézó bê rákă fě kâtí. Ítĩ rĩ, mã írátă gólă ănĩ 'bălé rĩlí rú'bă ă'dĩ sĩ ănĩ vő 'ásĩ cú ítĩ lâwă-lăwă ăkó tă gólĩyĩ gólă drĩ lělě krístô 'bá yĩ drĩ 'ělě rĩ 'bá yĩ tăsĩ. Gô'dá gólă ô'ě ănĩ ndrĩ ă'dólé cú ă'dô-ă'dô Yésũ Krístô kâ rĩ bê 'ĩ'dĩ.

6 Mã írátă Ôvârí ănĩ tăsĩ, tălă ănĩ ndrĩ ămũ ró bê ănĩ kpākă ălô gólă rĩ lũyĩlĩ gbórókô lũ'ũ ălô rĩ sĩ Ôvârí ăníkă rĩ ró gô'dá kpá Yésũ Krístô rĩ átá ró.

7 Ítĩ rĩ, 'dövó ănĩ tă lě 'bá yĩ ndrĩ Rómă 'á tólă rĩ 'bá yĩ ô'bă lõvô ănĩ lâfálé 'ásĩ, ôzô Yésũ Krístô drĩ ămă lõvô 'bărě kâtí. Gô'dá ôzô nĩ ô'ě tă tândĩ trá ítĩ rĩ, gô'dá 'dĩ rĩ, ăă'dô Ôvârí rĩ lũyĩ'á tă rĩ 'dĩ tăsĩ.

8 Yésũ ănĩ ăngó nõ 'á ămă ôjílă Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ ămũlĩ tă tândĩ 'ě'ě sĩ. Gólă 'ě tă ămă drĩ ămă ămũ-ămũ sĩ ítĩ 'dĩ, tălă mã nĩ ró bê kĩ, pătĩ Ôvârí ă'dô tă 'bă'bă gólĩyĩ gólă drĩ 'bălé trá 'ělě ămă ă'bĩyă yĩ drĩ rĩ 'bá yĩ 'ě'á Yésũ sĩ.

9 Gô'dá gólă ăjô Yésũ ăngó nõ 'á drălě tălă tă ănjĩ ămákă tăsĩ, kpá pĩpĩsĩlĩ tândĩ íyíkă rĩ ă'dálé tă ă'dĩ sĩ őrĩ ôjílă kâ ndrĩ ăngó drĩ 'á nõ 'bá yĩ drĩ, gólĩyĩ ndrĩ ũlũyĩ ró Ôvârí bê pĩpĩsĩlĩ tândĩ gólăkă 'dĩ tăsĩ. Ítĩ rĩ, Dăwúđĩ lũyĩ gólă trá kĩ, “Mã ă'dô ănĩ lũyĩ'á, ôzô mã ătĩrĩ rĩlĩ ôjílă őrĩ ngĩngĩ rĩ 'bá yĩ lâfálé rĩ.

Mă ă'dô lõngó ngô'á ndrĩ 'dũwă ănĩ lũyĩzó.”

Lôngó 18.49

10 Gô'dá Músă ătă tă kpá tă rĩ 'dĩ tăsĩ kĩ,

“Ănĩ ôjílă őrĩ ăză 'bá yĩ kâ rĩ, nĩ ănĩ rũ 'ě'bélé kpākă ălô ămă ôjílă Ísĩră'élě kâ gólĩyĩ ôjílă Ôvârí kâ ró rĩ 'bá yĩ bê, ă'dô ró bê ămă drĩ Ôvârí rĩ lũyĩzó.”

Tă 'Bă'bă Ăndă 32.43

11 Gô'dá kúmú Dăwúđĩ ătă tă kpá tă rĩ 'dĩ tăsĩ lõngó ăză nõ 'á kĩ,

“Dövó ôjílă őrĩ ăză 'bá yĩ ńĩnĩ Ôvârí rőô.

'Dõvó òjílã ãlô-ãlô ãkí ãkó gólĩyĩ rĩ 'bá ãngó nõ 'á rĩ òlũyĩ kpá Ôvârí."

Lôngó 117.1

¹² Gõ'dá nĩngá sĩ, tã ạngũ 'bá Ĩsáyã átã tã kpá tã rĩ 'dĩ tãsĩ kĩ,

""Bã-tị Yésẽ rĩ mvá Dậwúđĩ kã 'ásĩ rĩ, kúmú ạngĩ â'dô â'dó'á rĩlĩ òrĩ ạngó nõ kã rĩ 'bá yĩ đrĩlĩ ndrĩ.*

Gõ'dá òjílã òrĩ ẵzã 'bá yĩ kã rĩ 'bá yĩ â'dô ìcá'á ĩfĩ 'bãlé gólã đrĩlĩ âdrélé tã sũlĩ ĩyĩ ngá lészĩ."

Ĩsáyã 11.10

¹³ Ôvârí ẵmã đrĩ ĩfĩ 'bãzó đrĩ lã rĩ ò'bã ẵnĩ rĩlĩ pĩpĩsĩlĩ ặ'dĩ sĩ ẵnĩ lãfãlé 'ásĩ tã lếlế ẵnĩkã gólã 'á rĩ sĩ, gõ'dá kpá ẵnĩ đrĩ rĩzô ẵyĩkô sĩ, tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ. 'Dõvó Lĩndrĩ Tãndĩ gólãkã òfế mbãrãkã ẵnĩ đrĩ ĩfĩ 'bãzó Ôvârí đrĩlĩ rồo tã lếlế gólã mbã 'bã â'dólé gặặ rĩ sĩ kĩ, gólã â'dô pặặ ngá gólã đrĩ tã lã yĩ 'bãlé trá ndrĩ 'ếlế ẵnĩ đrĩ rĩ 'bá yĩ 'ế'á.

Tã Póolô kã ĩgĩlĩ Rómã lé 'bá yĩ đrĩ tã ĩgĩ ĩyĩkã gólĩyĩ đrĩ rĩ tãsĩ

¹⁴ ẵmã ặdrủpĩ yĩ ẵmã ỉzô yĩ bế, ẵmã nyẵnyẵ nặ trá kĩ, pặặ rồ, nặ lế rĩlĩ rĩ'á tã gólĩyĩ mbặmbặ tẵndĩ gólĩyĩ ẵnĩ ẵzĩ-ẵzĩ tã lế 'bá rồ rĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ 'ếlế. Gõ'dá nặ nặ trá dódó tã ndrĩ gólĩyĩ Ôvârí đrĩ lếlế ẵnĩ đrĩ nặlĩ rĩ. Nặ ìcã kpá trá tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ẵmbãlé ẵnĩ ẵzĩ-ẵzĩ yĩ đrĩ.

¹⁵ Gõ'dá má ĩgĩ tã trá ẵnĩ đrĩ tã ĩgĩ tã ẵzã 'bá yĩ tãsĩ nô 'á, ặ'dô rồ bế tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ đrĩ ặgázó ẵnĩ đrĩlĩ. Má ĩgĩ tã trá ẵnĩ đrĩ tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ, tãlã Ôvârí ặ'dã pĩpĩsĩlĩ tẵndĩ ĩyĩkã trá mã rĩ gógó đrĩ ẵmã jãzó rĩ'á tã gólĩyĩ ĩyĩkã rồ rĩ 'bá yĩ 'ếlế ĩ'dĩ.

¹⁶ Gõ'dá gólã nặ mã trá ặ'dólé lặjố'bã rồ Yếsũ Krĩstô đrĩ, tãlã má ò'ế rồ bế lồsĩ gólãkã òjílã òrĩ ẵzã 'bá yĩ kã rĩ 'bá yĩ lãfãlé. Má rĩ trá rĩ'á tã ặtĩ-ặtĩ tẵndĩ gólãkã Yếsũ rĩ tãsĩ rĩ ẵmbãlé gólĩyĩ đrĩ, tãlã tã gólĩyĩ tã lế 'bá Yếsũ 'á rĩ 'bá yĩ kã òjílã òrĩ ẵzã 'bá yĩ kã 'dĩ 'bá yĩ lãfãlé 'ásĩ rĩ ẵsũ rồ bế rồo Ôvârí rồ, nyế ỏzô ngá fếfế tặbế ặtrồlế fếlế gólã đrĩ rĩ đrĩ sũrĩ gólã rồ rĩ kãtĩ. Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârí kã rĩ 'ế gólĩyĩ nặ ặ'dólé ĩyĩ òjílã nyẵnyẵ gólãkã rồ.

¹⁷ Gõ'dá má bế trá rĩ'á ngá ẵlô 'ỉ Yếsũ Krĩstô bế rĩ, ĩtĩ rĩ, má ìcã trá tã ặtãlé cế lồsĩ gólã Ôvârí đrĩ 'bãlé má đrĩ 'ếlế rĩ tãsĩ.

¹⁸ Má lếkê kô tã ặtãlé tã ẵzã 'bá yĩ tãsĩ. ĩtĩ rĩ, má ặ'dô ẵlĩ ặtã'á mbãrãkã sĩ cế tã gólã Yếsũ Krĩstô đrĩ 'ếlế má sĩ òjílã òrĩ ẵzã 'bá yĩ kã rĩ 'bá yĩ 'ếzô tã lếlế gólã 'á rĩ tãsĩ. Yếsũ 'ế

* 15:12 15.12 Dậwúđĩ rĩ ỏzôwã gólã ặ'dó 'bã kúmú ạngĩ 'dĩ rồ rĩ'á Yếsũ ĩ'dĩ.

ũrũkâ 'bá yĩ gólĩyĩ lãfálé sĩ tã lələ tãlã úlĩ ámakâ gólã rĩ tãsi
rĩ 'bá yĩ tãsi. Gõ'dá gólã 'è kpá gólĩyĩ âzâ 'bá yĩ tã lələ tã
gólĩyĩ má drĩ 'èlè gólĩyĩ lãfálé 'á rĩ 'bá yĩ sĩ.

¹⁹ Gõ'dá gólã 'è gólĩyĩ kpá tã lələ yĩ 'á tã ndrĩ tĩ drĩ â'dızó
drilã sĩ gólĩyĩ Ôvãrí drĩ 'bãlè lãmbé ró tã iyĩkâ â'dálé òjilã
õrĩ âzâ 'bá yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ sĩ. Rĩ'á mbârâkâ Lĩndrĩ
Tãndĩ Ôvãrí kâ rĩ kâ sĩ gólã drĩ tã tĩ drĩ â'dızó drilã sĩ 'dĩ
'bãzó rũ 'èlè gólĩyĩ lãfálé 'á má sĩ. Ítĩ rĩ, má ìcâ trá tã pėlè
Yèsũ rĩ tãsi ìtòlè Yëròsãlémã 'ásĩ, gõ'dá kpá vò gólĩyĩ ndrĩ
má drĩ âcĩ tòzó 'álã sĩ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ cãlè bũũũ 'bãdrĩ gólã zĩlĩ
Ìlĩrĩkómã rĩ 'álã.

²⁰ Gõ'dá má lè trá pătĩ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvãrí kâ Yèsũ rĩ
tãsi rĩ pėlè òjilã gólĩyĩ rĩ 'bá vò gólĩyĩ drè tã âtĩ-âtĩ Yèsũ rĩ
tãsi rĩ drĩ cãzó drè kò 'álã sĩ rĩ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ, tãlã má òzó
kò tã âtĩ-âtĩ 'dĩ átã gólĩyĩ ârĩ 'bá lâ trá âkũ ró òjilã âzâ tĩ sĩ
rĩ 'bá yĩ drĩ.

²¹ Gõ'dá tã gólã má drĩ lələ 'èlè 'dĩ rĩ'á nyé òzò Ôvãrí drĩ
ìgĩlĩ trá búkũ iyĩkâ 'á rĩ kãtĩ. Gólã kĩ nĩ rĩ,

“Òjilã gólĩyĩ ódrĩ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvãrí kâ pèzó drè kò drilĩyĩ
rĩ â'dò ìyĩ tã iyĩkâ ârĩ'á.

Gõ'dá òjilã gólĩyĩ kò drè Ôvãrí rĩ rũ ârĩ 'bá kò'dáwá rĩ â'dò
ìyĩ tã Ôvãrí kâ ârĩ'á 'èlè.”

Ìsáyã 52.15

Tã Póolõ kã rãlè nĩ'á 'èlã Rómã 'álã rĩ

²² Má Póolõ ìcã drè kò cãlè ãnĩ lômĩlĩ Rómã 'á tólã, òzò
kpálé má òlè trá tĩkò nĩ'á ãnĩ ndrèlè ãndãlã dũũ sịsị nã sĩ
rĩ.

²³ Gõ'dá ngbãangbãnõ rĩ, má ndè lôsĩ gólã Ôvãrí drĩ âfèlè
má drĩ 'èlè 'bãdrĩ ndrĩ gólĩyĩ má drĩ âcĩ tòzó 'álã sĩ rĩ 'bá yĩ
'ásĩ rĩ trá. Gõ'dá ndrò dũũ sĩ, má lè nò trá nĩlĩ Rómã 'á tólã
ãnĩ ndrèlè.

²⁴ Tãlã tã rĩ 'dĩ tãsi rĩ, ngbãangbãnõ mã trá rĩ'á âmã êdè'á
nĩlĩ filĩ 'bãdrĩ ãnĩkã Ítãlĩyã 'dĩ 'álã, nĩ'á ãnĩ ndrèlè Rómã 'á
tólã. Má lè trá rĩlĩ ãnĩ bè tólã kàyĩ dã sĩ, tãlã má lè tã ngĩlĩ
ròò ãnĩ bè. Gõ'dá 'dĩlĩ vósĩ rĩ, má â'dò ìcã'á âcĩ ìngálé lãvũzó
nĩ'á 'bãdrĩ Ísĩpáyĩnã rĩ 'álã. Gõ'dá òzò nĩ ìicã trá âmã pãlè
ngá mvã fĩnyáwá sĩ âcĩ rĩ 'dĩ tòzó rĩ, 'dĩlĩ rĩ â'dò â'dó'á tãndĩ
ró.

²⁵ Gõ'dá sịsị rĩ, ìcã trá má drĩ nĩzó Yëròsãlémã 'álã
ngbãangbãnõ. Má lè òjilã Ôvãrí kã tólã nã 'bá yĩ pãlè ngá
fèfè sĩ.

²⁶ Gõ'dá krístõ 'bá gólĩyĩ â'dó 'bá ìyĩ 'bãdrĩ gólĩyĩ
Mèkèdónĩyã kã 'á gõ'dá Gĩrĩkĩ kã bè rĩ 'bá yĩ 'bã tã ìsũ iyĩkã

trá ngá fěfě ê 'bézó drĩ-báláyĩ ró, ã'dô ró bê má drĩ trölé nĩ'á fělä tã lě 'bá gólĩyĩ ãzã ró rĩ 'bá Yěrōsālēmã 'álã rĩ 'bá yĩ drĩ.

²⁷ Gólĩyĩ nyãányã pãtĩĩ lě ãyĩ ãzĩ-ãzĩ gólĩyĩ tã lě 'bá ró ãtĩ 'dĩ 'bá yĩ pãlé. Gõ'dá rĩ'á tã mbĩ 'ĩ gólĩyĩ drĩ rĩzó ãyĩ ãzĩ-ãzĩ gólĩyĩ ãzã ró rĩ 'bá Yěrōsālēmã 'á rĩ 'bá yĩ pãlé ãtĩ, tãlä sĩsĩ rĩ, òjĩlä Yúdã yĩ kã nĩ trá nĩ'á tã átalé òjĩlä òrĩ ãzã 'bá yĩ kã drĩ tãlä tã lãnã gólĩyĩ Ôvãrĩ drĩ 'élé trá gólĩyĩ drĩ Yésũ sĩ rĩ tãsĩ, Ôvãrĩ òjã ró òjĩlä 'dĩ 'bá yĩ bê â'dólé òjĩlä ãyĩkã ró kpãkã ãlô gólĩyĩ bê. ãtĩ rĩ, rĩ'á ngbãangbãnô mbĩ òjĩlä òrĩ ãzã 'bá yĩ kã 'dĩ drĩ ngá ãyĩkã rĩ 'bá yĩ lônĩzó dã dã fělé òjĩlä Yúdã yĩ kã gólĩyĩ tã lě 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ òjĩlä ãzã ró rĩ 'bá yĩ pãzó.

²⁸ Ôzô má ãnĩ trá cãlé Yěrōsālēmã 'álã rĩ, má â'dô ngá fěfě 'dĩ fě'á tã lě 'bá tólã nã 'bá yĩ drĩ. Gõ'dá 'dĩĩ vósĩ rĩ, má â'dô ngã'á lãvũlĩ nĩ'á ãnĩ lômĩlĩ Rómã 'á tólã, gõ'dá ăcĩ ãngázó nĩlĩ ĩsĩpáyĩnã 'álã.

²⁹ Ôzô má ôcã trá ãnĩ ndrělé tólã rĩ, má nĩ trá kĩ, Yésũ Krĩstô â'dô òrě fě'á ãmã drĩ rōô ãnĩ bê.

³⁰ Ámã âdrúpĩ yĩ ámã ãzó yĩ bê, ãmã ãnĩ bê ndrĩ kpãkã ãlô rĩ'á òjĩlä Kúmú ãmákã Yésũ kã ĩ'dĩ. Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã 'bã ãmã trá lõvô 'bãlé ãmã vó 'ásĩ. Bê trá ãtĩ rĩ, má lô'bã rú'bã rōô ãnĩ drĩ, nĩ 'ê rãtãã rōô Ôvãrĩ drĩ ámã tãsĩ.

³¹ Nĩ 'ê rãtãã, tãlä Ôvãrĩ ũsũ ró bê má rú òjĩlä Yúdã yĩ kã Yěrōsālēmã 'álã gólĩyĩ tã lě 'bá kô Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ drĩgã sĩ. Nĩ 'ê rãtãã kpã kĩ, tã lě 'bá gólĩyĩ òjĩlä Yúdã yĩ kã ró tólã nã 'bá yĩ ũsũ ró ãyĩ ngá gólĩyĩ má drĩ trölé òjĩlä gólĩyĩ ãzã ró rĩ 'bá yĩ pãzó 'dĩ 'bá yĩ ãyĩkô sĩ.

³² Nĩngã sĩ, ôzô Ôvãrĩ òlě nĩ rĩ, má â'dô ãcã'á nĩ'á cãlé ãnĩ ngá 'á Rómã 'á tólã ãyĩkô sĩ. Gõ'dá ôzô mã ãndrě ãmã trá ãmã vó 'ásĩ rĩ, mã â'dô ãcã'á mbãrãkã sölě ãmã 'á ãmã vó 'ásĩ ãlô-ãlô.

³³ Ôvãrĩ gólã ãmã 'bã 'bã rĩlĩ pĩpĩsĩlĩ ă'dĩ sĩ rĩ ãã'dô ãnĩ bê ndrĩ. ãã'dô ãtĩ.

16

Tã tã ãgĩ nō trō 'bá fělé Rómã lé 'bá yĩ drĩ rĩ tãsĩ rĩ

¹ Má jô tã ãgĩ-ãgĩ nō ãnĩ drĩ ámã ãzó Fóyĩbē drĩgã. Gólã rĩ tã Ôvãrĩ kã 'élé tãndĩ ró ãndrě kãñĩsã kã ró jãrĩbã zĩlĩ Sẽnẽkõrěyã rĩ 'álã.

² Nĩ lãgũ gólã tãndĩ ró dódó ãzĩ-ãzĩ tã lě 'bá Kúmú ãmákã Yésũ 'á rĩ ró. Rĩ'á tã mbĩ 'ĩ òjĩlä Ôvãrĩ kã drĩ ãyĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ 'ězó tãndĩ ró dódó ãtĩ. Nĩ pã gólã ngá gólã drĩ â'dózó ãzã lã bê rĩ 'bá yĩ sĩ, tãlä gólã rĩ nyãányã pã mã trá rōô gõ'dã kpã òjĩlä dũũ ãzã 'bá yĩ bê.

Tã Póólõ drí nî-bê-yã 'ëzõ òjílã äzâ 'bá yî Rómã 'álâ rî 'bá yî drí rî

³ Má 'è nî-bê-yã ämbá ämbá Äkōwílã yî drí òkó lâ Pîrîsílã bê. Gólîyî î'dî lôsî Yésû Krístõ kâ 'è 'bá 'î má bê.

⁴ Gólîyî gâ îyî òdrã pá trá ngílî rú âmâ tãsî. Má 'è äwô-îti ämbá Ôvârí drí tãlã tã rî 'dî tãsî, gô'dá òjílã òrî äzâ 'bá yî kâ gólîyî tã lê 'bá trá Yésû 'á tãlã lôsî âmákâ gólîyî lâfálê rî tãsî rî 'bá yî 'è îyî äwô-îti kpá ämbá Ôvârí drí tãlã gólîyî drí âmâ pãzõ trá òdrã 'ásî rî tãsî.

⁵ Gô'dá má 'è nî-bê-yã kpá krístõ 'bá yî ndrî gólîyî rû è'bé 'bá tû vò älô 'á Ôvârí rî ñnjîlî Äkōwílã yî drí 'bã 'á rî 'bá yî drí.

Nî-bê-yã kpá Êpēnētõ drí. Gólâ rî lôvó rî'á má 'á düü òjílã drî-káká Ásíyã* lésî gólâ tã lê 'bá Yésû 'á rî ró.

⁶ Gô'dá má 'è nî-bê-yã kpá ämbá Märiyã gólâ lôsî 'è 'bá rōõ Yésû drí äñî âmúzõ rî drí.

⁷ Má 'è nî-bê-yã äzâ kpá Ändrónikã yî drí òkó lâ Yūnîyã bê gólîyî rî'á âmâ äzî-äzî yî Yúdã yî kâ ró rî 'bá yî î'dî, gô'dá kpá 'bälê trá gänîmã 'á má bê tãlã tã lêlê gólîyîkâ Yésû 'á rî tãsî rî. Gólîyî rî'á krístõ 'bá yî gólîyî lâjõ'bá yî drí rî'á ñnjî lâ îyî rî î'dî. Gólîyî nyäänýã já rû trá tã lêlê Yésû 'á sîsî má drí sî.

⁸ Má 'è nî-bê-yã Ämbîliyátõ gólâ má drí lôvó lâ 'bälê tã lê 'bá Kúmú âmákâ Yésû 'á rî ró rî drí.

⁹ Nî-bê-yã äzâ Ôrōbánõ drí. Gólâ 'è lôsî kpá trá Yésû drí kpākã älô âmá bê. Má 'è nî-bê-yã kpá Sîtākîsî drí. Má 'bã gólâ rî lôvó kpá âmâ äzî-äzî ró.

¹⁰ Nî-bê-yã Äpélê drí. Gólâ rî trá tã lêlê pîpîsîlî älô rî sî Yésû 'á, òzõ kpálê gólâ üüsû lânõ rōõ rî. Má 'è nî-bê-yã kpá Ärîsîtōbólõ yî drí òjílã gólâkâ 'bã kâ bê ndrî.

¹¹ Gô'dá má 'è nî-bê-yã kpá Hērōdîyónã äzî-äzî tã lê 'bá Yésû 'á òjílã Yúdã yî kâ ró rî drí. Má 'è nî-bê-yã kpá tã lê 'bá gólîyî 'bã 'álê Nārāsîsõ kâ 'á rî 'bá yî drí ndrî.

¹² Nî-bê-yã Trîfēnã yî drí âmvúpî lâ Trîfōsã bê. Gólîyî kpārätî 'è îyî lôsî trá rōõ Kúmú âmákâ Yésû drí. Nî-bê-yã Pērēsî gólâ má drí kpá lôvó lâ 'bälê rî drí. Gólâ 'è lôsî kpá trá rōõ Kúmú Yésû drí.

¹³ Nî-bê-yã ämbá Rûfúsã drí. Rîrî tãndî gólâkâ krístõ 'bá ró rî sû trá rōõ Kúmú Yésû rû. Gô'dá nî-bê-yã kpá ândrê lâ drí. Gólâ 'bã âmâ lôvó trá té òzõ mvã lâ nyäänýã kâtî.

¹⁴ Má 'è nî-bê-yã kpá òjílã nô 'bá yî drí, Äsînikîrîtõ, Fîlêgônã, Êrémê, Pãtrōbósã, Êrēmã yî ndrî tã lê 'bá äzâ 'bá yî gólîyî rû è'bé 'bá gólîyî bê rî 'bá yî drí.

* 16:5 16.5 'Bãdrî Ásíyã 'dî, ändrõ nõ, úzî rû lâ Túrûkî.

15 Má 'ê nî-bê-yã kpá Fílólógō yî drí rî Júlíyã bê, gō'dá Nêrêyósã yî drí ízó lâ Òlîmbósã bê, gō'dá kpá tâ lê 'bá âzã 'bá yî rû ê'bé 'bá vô âlô 'á gólîyî bê rî 'bá yî drí.

16 Gō'dá kpá ânî lâfálé sî rî, ôzô nî ôtîrî rû ê'bé vô âlô 'á rî, nî 'ê nî-bê-yã ânî lâfálé sî lôvô sî tâ lê 'bá âzí yî ró. Krístô 'bá yî kănîsã 'ásî ndrî 'ê ãyî kpá nî-bê-yã ãyîkã ânî drí ndrî.

Tã Póólô drí drî-mbílî sôzô tâ lê 'bá yî ãyî ôjîlã gólîyî rî 'bá

gólîyî 'êlé rî'á lâwãlé ãyî vô 'ásî rî 'bá yî tãsî rî

17 Âmã âdrúpî yî âmã ízó yî, má sô drî-mbílî ânî ãyî tâlã ânî drí â'dózô ãyî ngíyã bê gō'dá kpá â'dolé sùlî ânî rû ôjîlã gólîyî rî 'bá tâ âtálé ânî 'bãlé lâwãlé ânî âzí-âzí yî bê rî 'bá yî tãsî. Gólîyî ùjû trá ânî âdolé drî jálé volé Ôvârí rû sî. Gō'dá tâ gólîyî drí rî'á ìmbálâ rî 'bá yî â'dó kô tâ âtî-âtî pãtî Ôvârí kã rî ì'dî. Nî ârî tâ gólîyîkã 'dî 'bá yî âzãkã lâ kô âlôwálã. Nî nyî ânî volé 'á lâ sî.

18 Gólîyî rî 'dî kô tâ Kúmú ãmákã Yésû kã rî 'êlé ì'dî rû ì'bû 'bá tãndî rî ró. Gólîyî lê 'dî bê-rî cé tâ gólîyî sù 'bá gólîyî rû rî 'êlé ì'dî. Gólîyî rî rî'á ùlî gólîyî ásô 'bá âsô rî 'bá yî âtálé ì'dî ônjô ró ânî 'bãlé tâ ãsû ãyîkã ányã ró 'dî 'bá yî tâ-drî lâ lélé. Ôjîlã gólîyî rî 'bá njãã tâ drîlîyî ârîlî ndrî rî lélé rî 'bá yî lê ãyî ùlî gólîyî 'dî tâ-drî lâ gbô ìtî, tâlã âsô-âsô lâ ãyî sî.

19 Gō'dá tâ lê 'bá vô ãmbá dũũ 'ásî rî 'bá yî ârî ãyî tâ trá kî nî rî, ânî nyãányã rî trá rîlî tâ lélé sî tâ âtî-âtî mbî Ôvârí kã rî 'á pîpîsîlî âlô sî. Gō'dá âmã nyãányã trá ãyîkô ró ãmbá tâlã tâ lélé ânîkã ndá 'dî tãsî. Gō'dá má lê nô ânî ãyî ìcîlî â'dolé rîlî tâ nîñî sî rôô Ôvârí ngá lésî, tâlã nî ôrî ró bê cé tâ gólîyî mbîmbî ró sù 'bá gólã rû rî 'bá yî 'êlé ì'dî. Nî rî tâ âkó lé 'bá ró, tâlã nî ôzô kô rîlî rî'á tâ âzãkã gólîyî ônjî ró rî 'bá yî 'êlé âlôwálã.

20 Ôzô nî ôrî rîrî tãndî sî ìtî rî, 'dîlî Ôvârí gólã âmã 'bã 'bá nî ndrî rîlî ã'dî ró rî â'dô mbârâkã âfê'á ânî drí âjû 'bûzó Sâtãnã bê. Gō'dá gólã â'dô Sâtãnã rî 'ê'á ânî drí lôtolé kpãnyã-kpãnyã ânî pá ágálé sî tâ trôzô drîgá lâ sî.

Ôvârí ââfê ôrê ânî drí â'dô pîpîsîlî tãndî gólãkã 'dî vó ró.

Nî-bê-yã Póólô rî lâmû-âzí yî kã krístô 'bá Rómã kã rî 'bá yî drí

21 Tîmátîyã gólã rî 'bá lôsî 'êlé má bê nôle nô 'ê nî-bê-yã ânî drí tólã ãmbã ãmbã. Gō'dá kpá âmã âzí-âzí yî ôjîlã Yúdã yî kã ró tâ lê 'bá ãyî trá Yésû 'á rû bê ãyî Lûkîyã, Yásônã gō'dá Sôsîpátô 'ê ãyî nî-bê-yã kpá ânî drí.

²² Mâ Tērātíyō, má rî rî'á wárāgã nô ìgĩlĩ nĩ Póólō drí tã ìgĩ 'bá gólākã ró. Má 'è nĩ-bê-yã kpá ãnĩ drí ãmbá ãzĩ-ãzĩ tã lě 'bá trá Kúmú ãmákã Yésũ 'á rî ró.

²³ Gáyō 'è nĩ-bê-yã kpá ãnĩ drí. Mâ Póólō ngbãangbânō rî, rî'á gólã drí 'bã 'á. Gõ'dá tã lě 'bá gólĩyĩ ndrĩ nōlě nō 'bá yĩ 'è-bê ìyĩ rû kpá 'dó gólã drí 'bã 'á rātãã 'èlě Ôvârĩ drí. Êrésitō 'è nĩ-bê-yã kpá ãnĩ drí. Gólã rî'á òjílã rî 'bá sũlĩ ãđđĩ rû jãrĩbã nô 'á rî ì'dĩ. Gõ'dá ãmã ãzĩ-ãzĩ tã lě 'bá ró zĩlĩ Kárātō rî 'è kpá nĩ-bê-yã ãnĩ drí.

²⁴ (Kúmú ãmákã Yésũ Krístō òfě òrě ãnĩ drí ndrĩ. ãã'dô ìtĩ.)*

Tã Póólō drí tã-vó ìyĩkã átízó Rómã lé 'bá yĩ drí rî

²⁵ 'Dõvó ìtĩ rî, mã lùyĩ Ôvârĩ ãmbá. Gólã rî'á ì'dĩ gólã ìcã 'bá tã lělě ãnĩkã Yésũ 'á rî 'bãlě ã'dólě mbârākã bē tã ãtĩ-ãtĩ tãndĩ Yésũ rî tãsĩ mã drí rî'á pělã òjílã drí rî sĩ. Sịsị rî, tã ãtĩ-ãtĩ Yésũ Krístō rî tãsĩ rî rî'á lậậ-lậậ lã ró ndrô dũũ sĩ. ãmã á'bíyá yĩ ìcã ìyĩ kô tã lã nịlĩ ndrĩ. Gõ'dá ngbãangbânō rî, òjílã ndrĩ ìcã trá nịlã.

²⁶ Tã gólĩyĩ tã ậậgũ 'bá Ôvârĩ kã rî 'bá yĩ drí ìgĩlĩ trá ặặkũ ró nã 'bá yĩ sĩ rî, Ôvârĩ 'bã ãmã trá nịlã ngbãangbânō. Gõ'dá Ôvârĩ gólã rî 'bá zãã gbặặđũ ặặđũkũ ặặkó rî 'bã tã òjílã òrĩ drí ndrĩ tã rî 'dĩ 'bá yĩ ặặrízó, tãlã gólĩyĩ òlě ró tã Ôvârĩ 'á gõ'dá tã gólĩyĩ gólã drí lělě rî 'bá yĩ 'èzó.

²⁷ Ôvârĩ ì'dĩ rî'á gólã tã nịnị bē ndrĩ rî. 'Dõvó ìtĩ rî, mã lùyĩ gólã zãã ặặđũkũ ặặkó Yésũ Krístō sĩ. ãã'dô ìtĩ.

* **16:24 16.24** Ùlĩ vērēsĩ 24 nō kã ìgĩlĩ kô wárāgã bị búkũ Rómã lé 'bá nō kã ãzã 'bá yĩ 'á.

Tã îgĩ-îgĩ drĩ-káká Póõlõ kã Kõrínĩtõ lé 'bá yĩ drĩ 1 Kõrínĩtõ lé 'bá

Tã 'ẽ'á zĩlã nĩlĩ sĩsĩ rĩ

Kõrínĩtõ rĩ'á jãrĩbã ạngĩ 'ĩ 'bãdrĩ Gĩrĩkĩ kã 'á, gõ'dá òjĩlã Yúdã yĩ kã bê dũũ jãrĩbã rĩ 'dĩ 'á tólã. Póõlõ rĩ trá Kõrínĩtõ 'álã ndrô ãlô cú ító 'á lâ bê. Nĩ â'dô tã gólã rũ 'ẽ 'bá tólã rĩ ùsú'á búkũ Tã 'Ê'ẽ kã 'á kápĩtã lâ 18. Sõsõténĩ, gólã wárãgã nô îgĩ 'bá ãyĩ Póõlõ bê rĩ íyĩkã rĩ'á drĩ-'bá Yúdã yĩ kã ãlõlã tólã gólã tã lẽ 'bá trá tã Póõlõ drĩ rĩ'á pẽlã kĩ, Yésũ ãã'dô 'dĩyĩ pã 'bá 'ĩ rĩ 'á rĩ 'ĩ'dĩ. Úzĩ búkũ nô wárãgã drĩ-káká gólã búkũ nô 'á Póõlõ drĩ îgĩlĩ krĩstõ 'bá gólĩyĩ Kõrínĩtõ 'álã rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ 'ĩ'dĩ. Gõ'dá Póõlõ îgĩ wárãgã ãzã trá sĩsĩ gólĩyĩ drĩ rĩ, gõ'dá wárãgã rĩ 'dĩ âvĩ trá.

Òjĩlã Gĩrĩkĩ kã rĩ 'bá yĩ 'bã ãyĩ tã ãsũ ãyĩkã kĩ, tã nĩnĩ ãã'dô rĩ'á ngá gólã tã lâ drĩ lãnĩlĩ kôrô rĩ 'ĩ'dĩ. Gólĩyĩ rĩ rĩ'á òvãrĩ ãbãrãdãgõ ngĩngĩ ãnĩlĩ 'ĩ'dĩ. Òvãrĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ãyĩ cú pãrãndã ãyĩkã bê ngĩngĩ ãlô-ãlô, òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩzõ rĩ'á ngá fẽfẽ fẽlẽ òdrã 'ásĩ ngátã ngá nyãnyã 'ásĩ òvãrĩ ãyĩkã 'dĩ 'bá yĩ drĩ tĩ lâ ãyĩ sĩ. Òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ rĩ ãyĩ kpá rĩ'á ngá fẽfẽ ãyĩkã pãrãndã tĩ sĩ 'dĩ 'bá yĩ ãrũkã lâ yĩ nyãlẽ ãkpã pãrãndã tĩ nĩngã ãyĩ ãzĩ-ãzĩ ãzã 'bá yĩ bê. Gõ'dá òkó ãzã 'bá yĩ rĩ ãyĩkã kpá rĩ'á rĩlĩ võ pãrãndã kã 'dĩ 'bá yĩ lãgátĩ sĩ, tãlã ãgõ òrĩ ró bê ãyĩlĩ ãyĩ bê. Gõ'dá òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ ãcã bê ãyĩ krĩstõ 'bá ró rĩ, rĩ'á ãmbã-ãmbã ró gólĩyĩ drĩ lâ'bí ònjĩ ãyĩkã 'dĩ 'bá yĩ ãyẽzõ.

Tã ãzã 'bá yĩ â'dô trá tólã kãnĩsã 'á rõõ, 'ĩ'dĩ Póõlõ drĩ drĩ-mbĩlĩ sõzõ òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ lĩfĩ tã lâ sĩ. Tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á òzõ nõõ 'bá yĩ kãtĩ, lãfálẽ cãcã ngĩngĩ tũ tũ, gõ'dá kpá lãwã-lãwã ãyĩ lãfálẽ sĩ, krĩstõ 'bá ãzã 'bá yĩ drĩ rĩzõ krĩstõ 'bá ãzĩ ãjĩlĩ tã kĩ 'bá gólĩyĩ tã Yésũ kã lẽ 'bá kô rĩ 'bá yĩ ãndrã, ãgõ ãzã drĩ ãyĩzõ ãyĩ átã rĩ òkó bê, gõ'dá òjĩlã kãnĩsã kã átã ãyĩ tã tã 'dĩ 'á kô, gõ'dá ãzã 'bá yĩ ããdô ãyĩkã trá ãyĩ tã ãmbã gólĩyĩ ònjõ ró rĩ 'bá yĩ sĩ.

Wárãgã nô 'á rĩ, Póõlõ rĩ kpá rĩ'á tã ãjĩ krĩstõ 'bá ãzã 'bá yĩ kã jõlẽ gólã drĩ rĩ tã-drĩ lâ yĩ lógõlẽ. Tã ãjĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tã ágó yĩ kã òkó bê rĩ tãsĩ, gõ'dá kpá ngá gólĩyĩ fẽlẽ ngá fẽfẽ ró òvãrĩ lĩdĩ drĩ rĩ nyãnyã lâ tãsĩ, gõ'dá kpá rũ ãmũ Yésũ rĩ tã ãsũzõ rĩ 'ẽ'ẽ lâ mbĩ rĩ 'á rĩ tãsĩ. Gólã lógõ kpá tã-drĩ ãzã 'bá yĩ trá mbãrãkã ngĩngĩ gólã Lĩndrĩ Tãndĩ drĩ rĩ'á fẽlã rĩ 'bá yĩ tãsĩ. Gólã gõ â'dã kpá tã Yésũ rĩ ngãngã kã òdrã 'ásĩ rĩ

ngbálí-ngbálí gólìyì drí, gō'dá kpá tã ngāngā krístō 'bá kã òdrã 'ásì rí tã lâ bē.

1-2 Mā Póólō túbê Ôvârí drí njílí nĩ â'dólé lājó'bá Yésũ Krístō kã ró rí, ìgĩ wárāgā nò nĩ ãnĩ krístō 'bá rĩ 'bá Kōrínītō 'álá rí yì drí. Āmā, âmā âdrúpĩ Sôsóténĩ bē, mã 'è nĩ-bē-yã ãnĩ drí ndrĩ. Mā ìgĩ wárāgā nò ãnĩ gólìyì túbê Ôvârí drí njílí trá â'dólé òjílã íyíkã nyãányã lâ ró Yésũ Krístō sĩ rí yì drí. Gō'dá kpá krístō 'bá vò 'ásì ndrĩ rĩ 'bá Yésũ rí ñnjílí Kúmú íyíkã ró âmá bē rí yì drí ndrĩ.

3 Ôvârí âmā átá gō'dá Kúmú âmákã Yésũ Krístō bē òfē ìyí òrē ãnĩ drí tã ã'dị bē.

Tã òrē Ôvârí drí âfēlé rí tāsĩ

4 Má rí zã âwô-ítí 'èlé Ôvârí drí ãnĩ tāsĩ, tãlã gólã fē òrē trá ãnĩ drí rōô Yésũ Krístō sĩ.

5 Gō'dá nĩ â'dô bē trá ngá ãlô ró Yésũ Krístō bē rí, Ôvârí fē òrē tã ñnĩ kã gō'dá mbârākã tã âtĩ-âtĩ tãndí íyíkã rí pē kã tãndí ró rí trá ãnĩ drí rōô.

6 Ānĩ ndrĩ, nĩ lē tã trá tã Yésũ Krístō rí tāsĩ nò 'á pĩpĩsílí ãlô sĩ, ítí rí, tã nò índrīgó lâ fĩ trá ãnĩ pĩpĩsílí 'á gágá.

7 Tã rí 'dĩ tāsĩ rí, Ôvârí fē òrē trá ãnĩ drí rōô, dró gólã 'è'á fēlã ãnĩ drí rí drĩ, ãnĩ drí rĩrĩ âgō-âgō Yésũ kã rí tēlē ãnĩlĩ mbârākã íyíkã â'dalé òjílã drí ndrĩ rí 'á.

8 Ôvârí â'dô ãnĩ âtĩ'á gágá gō'dá kpá ãnĩ 'bálé rílí tã lēlē bē pĩpĩsílí ãlô sĩ búúú cālē kàyì ãdūkū āngó nò kã 'á, tãlã nĩ âdrē ró Ôvârí āndrá òjílã tãndí ró tã ònjí ákó ãnĩ rú kàyì Kúmú âmákã Yésũ Krístō drí 'èzô āgōlé rí sĩ.

9 Mā nĩ trá kĩ, Ôvârí â'dô tã gólìyì gólã drí tã lâ 'bálé trá 'èlé rí 'è'á tã pătĩ-pătĩ ró. Gólã ì'dĩ túbē ãnĩ nĩ 'bá â'dô rô bē rílí ngá ãlô ró íyì mvá Yésũ Krístō Kúmú âmákã ró rí bē rí.

Tã Póólō drí tã lôgōzô krístō 'bá yì drĩ kĩ gólìyì òrĩ ngá ãlô ró rí

10 Âmā ândré rí mvá yì, má lô'bã rú'bá ãnĩ rú drĩ-âcê Yésũ Krístō kã rí sĩ, nĩ âyē lãwã-lãwã ãnĩ lãfálé 'ásì, nĩ cã ãnĩ lãfã rĩzô ngĩngĩ kô. Tã 'dĩ 'bá yì vò lâ 'á rí, nĩ â'dô ngá lēlē ãlô bē ãnĩ lãfálé 'ásì, nĩ ì'bĩ tã ãnĩ lãfálé 'ásì ãlô tã Ôvârí kã nò tāsĩ.

11 Âmā ândré rí mvá yì, má âtã tã 'dĩ ítí 'dĩ rí, tãlã òjílã āzã 'bá yì Kólówē drí 'bã lésĩ kĩ ìyì nĩ rí má drí rí, nĩ òrĩ lãwālē ãnĩ lãfálé 'ásì.

12 Ānĩ ãlô-ãlô, nĩ 'bã tã trá rĩzô 'dēlé òjílã ngĩngĩ vósì. Òjílã āzã 'bá yì ãnĩ lãfálé sĩ kĩ íyíkã, yì òlē tã Póólō kã ì'dĩ gō'dá āzã 'bá yì kĩ, yì òlē tã Āpólō kã ì'dĩ. Gō'dá āzã 'bá

yí kǐ, ìyíkà yí òlě tǎ Pétērō kǎ ì'dí, gò'dá àzà 'bá yí kpá ànì lǎfálé sǐ kǐ yí òlě ìyíkà cé tǎ Yésù kǎ ì'dí.

¹³ Ànì drí yú yǎ? Ócá gò'dá Yésù Krístō rí lǎfà trá ngúngí yǎ? Òjílǎ gólá ìpálé fè lǎlì-lǎlì drǐ ànì tāsí rí mǎ Póólō ì'dí yǎ? Ó'è bǎbātízí ànì drí mǎ Póólō rí rú sǐ yǎ?

¹⁴ Gò'dá tǎlǎ tǎ 'dí tāsí rí, má 'è ǎwô-ítí ǎmbá Òvǎrí drí, tǎlǎ mǎ rí gógó nyǎányǎ lǎ má 'è bǎbātízí trá cé òjílǎ dǎ drí ànì lǎfálé sǐ. Má 'è bǎbātízí trá cé Kírísipō yí drí Gáyō bē.

¹⁵ À'dô bē trá ítí rí, òjílǎ àzà yú'dǎwǎ 'è 'bá tǎ átálé kǐ, má ò'è bǎbātízí ìyí drí áamá rú sǐ.

¹⁶ ǎwô, tǎ vǐ trá má drǐ sǐ, má 'è bǎbātízí kpá Sítifǎnásí yí drí òjílǎ gólákà 'bǎ kǎ bē. 'Dí drǐ sǐ rí, má 'è bǎbātízí kò òjílǎ ǎzākǎ drí ǎlólá.

¹⁷ Nǐ ndrè drē, Yésù àjò mǎ ànìlǐ ànì lǎfálé lǎjò 'bá íyíkà ró nǒ, à'dó kò cé rǐ'á òjílǎ ìbábátízálé ì'dí. Gólá àjò mǎ lǎjò 'bá íyíkà ró nǒ, à'dó ró bē tǎ àtí-àtí tǎndí íyíkà nǒ pélé òjílǎ drí. Ítí rí, gò'dá má rí tǎ à'dô kǎ pélé ì'dí yǎ? Má rí gò'dá cé òdrǎ tǎ Yésù Krístō kǎ rí pélé ì'dí mbàràkǎ gólákà òjílǎ pǎ kǎ rí tǎ lǎ bē. Tí má òró rǐ nǒ tǎ nǐnǐ òjílǎ mvá drígá sǐ rí tǎ lǎ pélé ì'dí rí, tí nǐ ícá ngá pǎpǎ úsúlí kò, tǎlǎ ngá pǎpǎ úsú-úsú cé rǐ'á tǎ àtí-àtí Yésù rí tāsí rí lělě lǎ sǐ.

Tǎ tǎ nǐnǐ pǎtǐ Òvǎrí ngá lésí rí tāsí

¹⁸ Rǐ'á tǎndí ró má drí rǐzò tǎ átálé tǎ nǐnǐ Òvǎrí ngá lésí rí tāsí. Òjílǎ gólíyí Òvǎrí drí 'è'á pǎlǎ kò rí, ícá kò tǎ àtí-àtí tǎndí òdrǎ Yésù Krístō kǎ rí tāsí nò tǎ àrílí dódó, tǎlǎ tǎ àtí-àtí tǎndí rí 'dí rí ìyí ndrèlǎ tǎ tǎkó ró ìyí lǐfí. Gò'dá ǎmǎ gólíyí Òvǎrí drí rǐ'á pǎlǎ nǒ 'bá yí drí rí, tǎ àtí-àtí tǎndí 'dí rǐ'á cú mbàràkǎ Òvǎrí kǎ bē rō.

¹⁹ Rǐ'á nyé òzō Òvǎrí drí átálé trá búkú íyíkà 'á tí kǐ'á nǐ rí,

“Má à'dô tǎ nǐnǐ òjílǎ gólíyí ǎngó nǒ drǐ rí yí drígá sǐ rí ìzǎ'á ndrǐ.

Má à'dô tǎ nǐnǐ gólíyíkà 'dí 'bá yí jǎ'á ndrǐ à'dolé ngá tǎkó ró.”

Ìsáyǎ 29.14

²⁰ Òzō ǎ'dô gò'dá trá ítí rí, gò'dá òjílǎ gólíyí tǎ nǐ 'bá ró ǎngó nǒ drǐ rí à'dô ìyí kǐ'á nǐ rí, tǎ nǐnǐ ìyíkà 'dí ǎà'dô Òvǎrí rí tāsí yǎ? Lǐfí ícá 'bá gólíyí ǎngó nǒ drǐ rí yí à'dô ìyí tǎ ǎ'dô kǎ ìmbá'á ì'dí ànì drí Òvǎrí rí tāsí yǎ? Òjílǎ gólíyí rí 'bá ìyí tǎ átálé tǎndí ró tǎ nǐnǐ ìyíkà sǐ 'dí 'bá yí ícá ìyí kò tǎ mbí átálé tǎ Òvǎrí kǎ rí tāsí. Òvǎrí 'bǎ tǎ nǐnǐ òjílǎ kǎ tǎ ìsú gólíyíkà bē trá à'dolé ngá tǎkó ró.

21 Nĩ ndrê drê, Ôvârí 'bã trá âmbâ-âmbâ ró ôjílã ângó nõ drĩ rĩ yĩ drí íyĩ nĩzó cé tã nĩnĩ gô'dá tã ìsũ-ìsũ gólíyĩkã sĩ. Ôvârí lē nĩ ôjílã pālē tã lēlē gólíyĩkã tã âtĩ-âtĩ gólã âmã drí rĩ'á pēlã nõ 'á rĩ tāsĩ. Tã âtĩ-âtĩ gólã ôjílã ângó nõ drĩ rĩ yĩ drí rĩ'á ndrēlã tã tãkó ró nõ.

22 Ôjílã Yúdã yĩ kã rĩ ìyĩkã tã lãrãkô lōndālē ì'dĩ tã â'dalē ìyĩ drí kĩ, tã âtĩ-âtĩ âzákólã rĩ'á pēlē 'dĩ âã'dô pătĩ. Gô'dá ôjílã Ġĩrĩkĩ kã lē ìyĩkã tã ìmbã ôjílã tã nĩ 'bã kã rĩ yĩ ì'dĩ ìyĩ drí gōzó tã lēlē tã ìmbã rĩ 'dĩ 'á.

23 Gô'dá ìtĩ rĩ, âmákã rĩ, mã rĩ âmákã ôdrã tã Yēsũ Krístõ kã fē lậ-lậ drĩ rĩ tã lã pēlē ì'dĩ. Ôdrã Yēsũ Krístõ kã fē lậ-lậ drĩ 'dĩ 'bã ôjílã Yúdã yĩ kã rĩ 'bã yĩ Yēsũ rĩ gālē dó 'dĩyĩ pã 'bã Ôvârí drí âjólē rĩ ró. Gô'dá ôjílã âzã 'bã yĩ â'dô 'bã ôjílã Yúdã yĩ kã ró kô rĩ yĩ kĩ ìyĩkã, tã 'dĩ â'dô tã tãkó ró.

24 Gô'dá ôjílã gólíyĩ Ôvârí drí nĩlĩ trá 'ē'á pālã ôjílã Yúdã yĩ kã lãfálē sĩ gô'dá kpá Ġĩrĩkĩ kã lãfálē sĩ rĩ yĩ drí rĩ, tã Yēsũ Krístõ rĩ tāsĩ rĩ â'dã tã kĩ, Ôvârí âã'dô mbârãkã âmbã bē ôjílã pãzó, gô'dá Ôvârí âã'dô kpá cú tã nĩnĩ bē gặặ.

25 Nĩ ndrê, tã gólã Ôvârí drí 'ēlē 'dĩ trá, ôjílã gólíyĩ ângó nõ drĩ nõ yĩ ndrê tã 'dĩ ìyĩ lặặ tã tãkó ró, gô'dá tã rĩ 'dĩ rĩ â'dalē kĩ, tã nĩnĩ Ôvârí drĩgã sĩ rĩ lậvũ gặặ tã nĩnĩ ôjílã ângó nõ drĩ nõ 'bã yĩ drĩgã sĩ rĩ drĩ sĩ. Ôjílã âzã yũ'dặặ ãlõlã tã nĩnĩ lã drí cãlē tã nĩnĩ Ôvârí kã rĩ bē. Gô'dá ôjílã ângó nõ drĩ rĩ ndrê ìyĩ tã 'dĩ tã tãkó ró mbârãkã ãkó, gô'dá tã 'dĩ mbârãkã lã lậvũ gặặ mbârãkã ôjílã mvã kã rĩ drĩ sĩ.

26 Âmã ândrê rĩ mvã yĩ, nĩ ìsũ drē ãnĩ tã drē âkpãkã'dã Ôvârí drí ãnĩ âzĩ ãkó â'dólē ìyĩ mvã yĩ ró rĩ, ãnĩ ângô tí ró.

27 Ôvârí lē tã-drĩ té ôjílã gólíyĩ tã nĩ 'bã kô rĩ 'bã yĩ nĩzó 'dĩ, â'dô ró bē tã â'dalē kĩ, ôjílã gólíyĩ tã nĩ 'bã 'dĩ 'bã yĩ ngã tãkó 'ì tã nĩnĩ ìyĩkã 'dĩ 'bã yĩ bē. Gô'dá Ôvârí nĩ ôjílã gólíyĩ mbârãkã ãkó 'dĩ 'bã yĩ kpá té ì'dĩ, â'dô ró bē tã â'dalē kĩ, mbârãkã ôjílã mvã kã rĩ rĩ'á ngã tãkó 'ì.

28 Gólã nĩ té ôjílã gólíyĩ ôjílã ângó nõ drĩ rĩ drí rĩ'á ìyĩ ndrēlē ngã tãkó ró rĩ yĩ ì'dĩ, â'dô ró bē tã â'dalē kĩ, ngã tĩbē ôjílã ângó nõ drĩ rĩ drí rĩ'á ndrēlã lặặ ró ângó nõ 'á nõ â'dô rũ ìzã'á ndrĩ.

29 Gólã 'ē tã 'dĩ ìtĩ 'dĩ rĩ, tãlã mã ôzó kô rĩ lómbé-lómbéwã 'ēlē Ôvârí rĩ lặặ drĩ 'á kĩ, Ôvârí nĩ âmã nõ rĩ, tãlã âmã ôjílã tã lã drí lâzélē gặặ âzĩ-âzĩ drĩ sĩ rĩ ì'dĩ rĩ drí.

30 Ôvârí ì'dĩ ãnĩ 'bã 'bã â'dólē ngã ãlõ ró Yēsũ Krístõ bē rĩ. Gô'dá Ôvârí âyē tã ônjĩ ãnĩkã rĩ 'bã yĩ trá ndrĩ, tãlã Yēsũ drã trá ãnĩ võ 'á. Ìtĩ rĩ, gô'dá ólõ'bãã tã âmã rũ Ôvârí ândrã kô. Yēsũ ì'dĩ tĩbē âmã ìnjĩ 'bã â'dólē drĩ-bặặyĩ ró tã ônjĩ 'ásĩ rĩ.

³¹ Ítí rî, gô'dá mã rî tã 'êlé, nyé ôzô tã ïgĩ Ôvârí kâ drí átalé trá rî kâtí kî,

“Ôjílã gólîyî lē 'bá lómbé-lómbéwá 'êlé rî,

gólîyî ôlômbê ÿî tã gólâ Ôvârí drí 'êlé trá gólîyî drí rî tã sî ÿ'dî.”

Yêrēmíyã 9.24

2

¹ Ámâ ândré rî mvá yî, kâyî má drí cãzó ãnî ngálâ tã âtî-âtî Ôvârí kâ pêlé rî, má pée tã âtî-âtî rî 'dî ãnî drí úlî lãnjî-lãnjî sî kô ã'dô ró bē ãnî drí tã lēzô.

² Má 'bã tã ámakâ trá cé Yésũ Krístô rî ôdrã tã pēzô ÿ'dî ãnî drí, tã gólâ rî ípázô fê lậ-lậ drĩ, ã'dô ró ãnî pâlê tã ônjî ãníkâ 'ásî rî bē.

³ Má drí â'dózô drē bē ãnî lâfálê tólâ tã pē'á rî, má âcã trá ôzô ôjílã tãkô mbârâkã âkô rî kâtí, gô'dá ùrĩ fĩ trá má 'á rôô búũũ âmâ 'bâlê lêlé rôô.

⁴ Gô'dá má drí rĩzô tã âtî-âtî Ôvârí kâ nō pêlé ãnî drí rî, má rî kô pêlâ ãnî drí tã nĩnĩ ôjílã mvá drígá sî rî sî. Nĩ lē tã tã âtî-âtî 'dĩ 'á, â'dó kô kî, tãlâ má rî tã âtî-âtî rî 'dĩ pêlé tã nĩnĩ ôjílã ângó nō kâ drígá sî rî sî rî drí. Gô'dá Ôvârí â'dâ úlî má drí rĩ'á pêlâ 'dĩ trá ãnî drí mbârâkã Líndrí Tândí íyíkâ rî kâ sî.

⁵ Má 'ê tã 'dĩ ítĩ 'dĩ rî, tãlâ nĩ ôlê ró tã Yésũ rî tã sî mbârâkã Ôvârí kâ sî, â'dó tã nĩnĩ ôjílã mvá drígá sî rî sî kô.

⁶ Úlî gólîyî âmâ drí rĩ'á pêlâ krístô 'bá gólîyî tã lē 'bá trá tã Ôvârí kâ 'á pĩpĩsílî ãlô sî rî yî drí rî, rĩ'á úlî tã nĩnĩ Ôvârí kâ bē rî ÿ'dî. Gô'dá tã nĩnĩ rî gógó 'dĩ â'dó tã nĩnĩ ôjílã mvá drígá sî rî ÿ'dî kô. Tã nĩnĩ rî 'dĩ â'dó kô drĩ-'bá ângó nō kâ rî 'bá yî ngá lēsî, tãlâ tã nĩnĩ drĩ-'bá gólîyî ângó nō kâ nō 'bá yî ngá lēsî rî â'dô rû ndē'á ndē 'dũwã gólîyî bē.

⁷ Gô'dá tã nĩnĩ gólâ âmâ drí rĩzô tã átalé ÿ'dî sî lâ nō rĩ'á tã nĩnĩ ngĩ 'î. 'Dĩ tã nĩnĩ gólâ Ôvârí drí lậlậ trá đĩ ôjílã drí rî ÿ'dî. Drē âkpākã'dã gólâ 'bãã drē ângó nō kô rî, âkũ ró, gólâ 'bã tã nĩnĩ rî 'dĩ tã lâ trá âmâ drí.

⁸ Gô'dá ôjílã gólîyî â'dó 'bá drĩ-'bá ângó nō kâ ró nō 'bá yî tã nĩnĩ lârákô ítĩ 'dĩ, tã lâ fĩ gólîyî drĩ kô. Tĩ tã nĩnĩ rî 'dĩ tã lâ ôró fĩ trá gólîyî drĩ rî, tí gólîyî ícã kô Kúmú Yésũ rî ípálê fê lậ-lậ drĩ.

⁹ Gô'dá tã rî gógó 'dĩ â'dô trá nyé ôzô Ôvârí drí átalé trá búkũ íyíkâ rî 'á rî kâtí kî,

“Ngá gólîyî Ôvârí drí êdéle trá 'ê'á 'êlâ âmâ ôjílã íyíkâ gólâ rî lē 'bá trá rî yî drí rî rĩ'á ngĩ lãnjã ró tákányĩ.

Ōjílā ícá kô ngá lánjā rí gógó 'dĩ ndrêlé ãyí lĩfĩ sĩ ngátá tã lâ
árilí ãyí bĩ-'bálé sĩ."

Isáyã 64.4

¹⁰ Gõ'dá Ôvârí â'dâ tã íyíkâ lậ-pị-lậ-pị ró 'dĩ trá cé ămâ gólĩyĩ
krístô 'bá ró rĩ yĩ drĩ Línđrí Tándĩ íyíkâ sĩ. Línđrí Tándĩ
gólâkâ 'dĩ rĩ tã ndrĩ gólâ drĩ rĩ'á 'êlâ rĩ 'bá yĩ nĩlĩ, â'dô tã
lậ-jĩ-lậ-jĩ gólâ drĩ rĩ'á ãsũlâ rĩ 'bá yĩ ã'dĩ rĩ.

¹¹ Ngá gólâ rĩ 'bá tã ãsũ-ãsũ ōjílā kâ nĩlĩ rĩ cé ōjílā rĩ 'dĩ ã'dĩ.
Kpá ãtĩ, Línđrí Ôvârí kâ rĩ cé nĩ tã ãsũ-ãsũ pậ-tị-pậ-tị gólâkâ rĩ
nĩlĩ ndrĩ.

¹² Mĩ ndrê drê, Línđrí gólâ tĩbê ămâ gólĩyĩ tã lẽ 'bá trá rĩ
yĩ drĩ â'dózó ã'dĩ bẽ lâ nũ rĩ, â'dó kô línđrí ăngó nũ kâ ã'dĩ.
Ôvârí âjô Línđrí ãyĩ nyãányâ kâ trá rĩlĩ ămâ 'á, tãlâ mã ãnĩ
ró tã tãndĩ ndrĩ gólâ Ôvârí drĩ âfêlê trá ămâ drĩ tãkó nũ 'bá
yĩ bẽ.

¹³ Gõ'dá â'dô bẽ trá ãtĩ rĩ, mã rĩ úlĩ tã ãsũ ămâ nyãányâ
kâ âtálé ã'dĩ kô. Línđrí Tándĩ Ôvârí kâ rĩ nĩ rĩ'á ămâ ãmbálé
úlĩ ícá 'bá ãyĩ ămâ drĩ 'ê'á ãmbálâ ămâ âzĩ-âzĩ gólĩyĩ â'dó 'bá
kpá cú Línđrí Tándĩ Ôvârí kâ bẽ ãyĩ 'á rĩ yĩ drĩ rĩ sĩ.

¹⁴ Gõ'dá ōjílā gólĩyĩ Línđrí Tándĩ Ôvârí kâ âkó ãyĩ 'á rĩ yĩ,
gã ãyĩ tã Ôvârí kâ nũ dó. Tã 'dĩ ícá fĩlĩ ōjílā 'dĩ 'bá yĩ drĩ kô,
tãlâ 'dĩ tã gólĩyĩ Línđrí Tándĩ Ôvârí kâ drĩ 'ê'á â'dálâ cé nĩ
gólĩyĩ drĩ rĩ ã'dĩ, ãtĩ rĩ, gõ'dá gólĩyĩ ndrê ãyíkâ tã rĩ 'dĩ ãyĩ lĩfĩ
'á tã tãkó ró.

¹⁵ Ōjílā gólâ 'bã 'bá bẽ cú Línđrí Ôvârí kâ bẽ yĩ 'á rĩ, â'dô
ícá'á cú tã ãfĩ tã lậ-jĩ-lậ-jĩ 'dĩ kâ nĩlĩ ndrĩ. Gõ'dá ícá kô ōjílā
gólâ Línđrí Ôvârí kâ âkó rĩ drĩ nĩzô lâ,

¹⁶ nyé òzô búkũ Ôvârí kâ drĩ âtálé trá rĩ kâtĩ kĩ,

"Ã'dĩ â'dô ícá'á kó tã ãsũ-ãsũ Ôvârí kâ nĩlĩ nĩ yã?

Ōjílā kó yũ.

Ã'dĩ â'dô ícá'á nĩ tã lógôlé Ôvârí drĩ yã?

Ōjílā âzākā kó yũ."

Isáyã 40.13

Gõ'dá cé ămâ nyãányâ gólĩyĩ ngá ãlô ró Yésũ Krístô bẽ rĩ,
mã nĩ tã ãsũ gólâkâ rĩ 'bá yĩ cé nĩ, tãlâ Línđrí Tándĩ Ôvârí
kâ â'dâ nĩ ămâ drĩ.

3

*Tã Póólô yĩ Āpólô yĩ bẽ drĩ 'â âmúzô kpākā ãlô lôsĩ 'êzô
lãjô'bá Ôvârí kâ ró rĩ*

¹ Ămâ ândrê rĩ mvá yĩ, kậ-yĩ má drĩ 'bãzô ãnĩ bẽ rĩ sĩ rĩ,
mã rĩ tã âtálé ãnĩ drĩ òzô krístô 'bá gólĩyĩ tã lẽ 'bá trá Ôvârí

'á pīpīsilī ālō sī rī kâtí kô. Má rī trá rī'á tã átalé ānī drí ōzō rīrī tã átalé ōjilā gólīyī rī 'bá īyíkā cé tã lōvó tã āngó nō kâ rī kâ bē drí rī kâtí. Ānī drē cé 'dīyímvá ōdé kâtí tã lēlē ānīkâ Yēsū Krístō 'á rī 'á.

² Ītí rī, nī ícá ānīkâ drē cé bā ndrōlé ī'dī. Nī ícá drē nyāsá āmbā-āmbā nyalé tēlé kô.

³ Nī ícá kô, tālā nī rī ānīkâ drē zāā rī'á ngá gólīyī āngó nō 'bá yí kâ rī yí 'élé ī'dī. Ānī drē zāā pīpīsilī 'bā'bā bē ānī āzī-āzī yí rú, gō'dá ānī drē kpá zāā rī'á lāwā'á ānī lāfálé 'ásī.

⁴ Gō'dá ānī drí ānī lāfálé cāzō ngīngī, nyé ōzō ōjilā gólīyī āngó nō kâ tībē tã lē 'bá īyī Yēsū Krístō 'á kô rī 'bá yí kâtí. Āzā 'bá yí kī, yī ōlē īyíkā Póolō ī'dī gō'dá āzā 'bá yí kī, yī ōlē īyíkā Āpólō ī'dī.

⁵ Ānī lāfā cācā ĩtí 'dī rī'á tã tākó 'ī. Āpólō īyíkā ā'dī ī'dī yā? Gō'dá mā Póolō īyíkā ā'dī ī'dī yā? Āmā āmákā cé lājó'bá Ōvārí kâ tībē rī 'bá tã tã lēlē kâ Yēsū 'á nō ā'dalé ānī drí rī yí ī'dī. Āmā ālō-ālō mā rī āmákā nō cé lōsī gólā Ōvārí drí ā'dalé āmā drí 'élé rī 'élé ī'dī.

⁶ Mā āmákā ī'dī ulī Ōvārí kâ nō ī'dī 'bá lā 'ī ānī 'á. Gō'dá Āpólō īyíkā ī'dī ulī Ōvārí kâ má drí ī'dīlī trá ānī 'á gō'dá āfō 'bá trá 'dī 'ā lā lūkū 'bá 'ī. Gō'dá Ōvārí rī íyīngá ulī rī gógó āmā drí rī'á lōsī lā 'élé 'dī 'bālē nī rī'á mbālē ānī pīpīsilī 'á, gō'dá ānī drí gōzō tã gólākā lēlé.

⁷ Gō'dá lōsī āmákā kpārātī ngá ī'dī 'bá gō'dá 'ā lā lūkū 'bá bē rī, ā'dó kô lōsī āngí 'ī. Lōsī Ōvārí kâ gólā tībē rī 'bá ngá āmā drí lōsī lā 'élé 'dī 'bá yí 'bālē mbālē rī, ī'dī rī'á lōsī āngí 'ī.

⁸ Ītí rī, gō'dá Ōvārí rī ōjilā ngá ī'dī 'bá ró gō'dá 'ā lā lūkū 'bá ró 'dī 'bá yí ndrēlé yí līfī ndrī 'dó ngá ālō ró. Ītí rī, Ōvārí ā'dō 'ē'á drī-'ā gólīyíkā fēlé ā'dō lōsī gólīyī drí 'élé rī vó ró.

⁹ Má ātā tã 'dī ĩtí 'dī rī, tālā āmā kpārātī Āpólō bē lōsī-'ē-āzīyā 'ī, mā rī 'dó lōsī Ōvārí kâ 'élé ī'dī kpākā ālō gólā bē. Gō'dá ānī trá ōzō āmvú Ōvārí kâ gólā āmā drí rīzō lōsī 'élé nī 'á lā rī kâtí.

Ānī gō'dá kpá trá ōzō jó Ōvārí kâ kâtí.

¹⁰ Mbārākā gō'dá tã nīnī bē gólā Ōvārí drí fēlé trá má drí rī sī rī, má 'ē lōsī jó 'dī 'dī'dī lā kâ trá. Gō'dá má ĩtō trá jó rī 'dī 'dīlī ōzō jó 'dī 'bá tándí tã nīnī jó 'dī kâ bē rī kâtí. Nīngá sī rī, gō'dá ōjilā āzā 'bá yí ānī trá jó 'dī āmbúkū lā 'dīlī ndēlé. Gō'dá ā'dō bē trá ĩtí rī, ōjilā gólīyī 'ē 'bá lōsī āmbúkū 'dī 'élé 'dī 'bá yí, ō'ē īyī lōsī 'dī dódó.

¹¹ Tālā Ōvārí 'bā Yēsū Krístō trá ā'dolé ī'dī jó 'dī ĩtō-ĩtō lā ró. Jó 'dī ĩtō-ĩtō lā tándí āzā ōzō Yēsū tí rī yū.

12 Òjílā āzā 'bá yí ùjū trá jó Òvārí ká 'dìlì ngá gólìyì 'è 'bá rù ìzālẹ 'wāā kò rí sī, gólìyì ìtò 'dìlā lāré àmbá 'bá àmbà rí yí sī, jó-drì àmbá 'bá àmbà rí yí bẹ gō'dá kpá òmā tándí bẹ, gō'dá āzā 'bá yí 'dì ìyíkà trá fẹ àmbá 'bá dódó kò rí 'bá yí sī òmā rí 'bá ñālẹ 'wāā rí bẹ 'dì 'bá yí ìyíkà ngá tíbẹ 'è 'bá rù ìzālẹ 'wāā rí yí ì'dì.

13 Òzō Yésū Krīstō òtírí àgòò àngó nǒ 'á nǒngá rí, gólá à'dò lósí krīstō 'bá yí ká ùjū 'á àlò-àlò ndrì. Kàyì lā 'dì tú rí, Òvārí à'dò 'è 'á àgólẹ òzō kǎgǔmǎǎ kátí lósí òjílā gólìyì jó 'dì 'bá yí ká ká ùjūlì àlò-àlò ngàtá gólìyì 'dì jó Òvārí ká 'dì ngá tándí sī yā rí.

14 Òzō kǎgǔmǎǎ rí 'dì āacà trá rí, òzō gō'dá jó áníkà 'dìlì 'dì ò'dẹ kò rí, Òvārí à'dò drì-à fẹ 'á ní drí lósí ní drí 'èlẹ 'dì tāsì.

15 Gō'dá òzō kǎgǔmǎǎ òzẹ jó áníkà 'dìlì rí trá vǔdrì rí, ní à'dò ngá pǎ'á, gō'dá lósí rí 'dì trá ònjí ró, 'dìlì rí, ní ùsú gō'dá drì-à lósí áníkà 'dì ká kó, ní à'dò áníkà fǒ 'á lósí vǒ 'dì 'ásì drì-drì ró, òzō òjílā gólá jó gólákà drí vélé nyé ngá gólákà jó ká bẹ ndrì 'á lā gō'dá drílā ìyíkà àkpózó jó rí 'dì 'ásì drì-drì ró rí kátí.

16 Nǐ nǎ kò kǐ, ànì ndrì 'dó jó Òvārí ká ì'dì yā? Gō'dá Línдрí gólákà rí rílì ànì 'á yā?

17 Òzō òjílā āzā ìzā ànì trá tǎ ìmbà ányá sī rí, Òvārí à'dò kpá òjílā rí 'dì ìzā 'á, tǎlā ànì rí 'á jó Òvārí ká ì'dì, gō'dá gólá 'bā ànì kpá trá à'dólẹ òjílā ìyì nyāányá ká ró.

18 Nǐ àdò ànì ìfífí kò. Òzō òjílā gólá àngó nǒ drì rí ìsù tǎ trá kǐ, yí rí gógó àzákòlā 'dì ùnì tǎ trá ròò rí, nǐ rí gógó àzákòlā 'dì ní nì tándí ró kǐ, nǐ rí 'á tǎ nǎnì àkó, ní drí tǎ nǎnì Òvārí ngá lésí pǎtǐ rí ìsùzó.

19 Má àtá tǎ 'dì ànì drí ìtí 'dì rí, tǎlā ngá gólìyì òjílā àngó nǒ drì drí ndrèlẹ ìyì lǐfì tǎ nǎnì ró 'dì 'bá yí, Òvārí ndrè ìyíkà yí lǐfì ngá tǎkó ró. Ìtí rí, tǎ ìgǐ Òvārí ká àtá kǐ,

“Òvārí rí àkpākā 'dǎ tǎ nǎnì òjílā gólìyì ìyì 'bā 'bá tǎ nǐ 'bá ró 'dì 'bá yí ká jǎlẹ ì'dì gólìyì 'bǎlẹ à'dólẹ ngá tǎkó ró.”

Yóbō 5.13

20 Gō'dá Òvārí àtá kpá búkū ìyíkà 'á kǐ,

“Òvārí nǐ trá kǐ, tǎ ìsù-ìsù tǎ nǐ 'bá àngó nǒ ká rí ká rí 'á ngá tǎkó 'ì.”

Lóngó 94.11

21-22 Gō'dá à'dò bẹ trá ìtí rí, nǐ rí ànì lǒmbélẹ kò tótó òjílā mvá tāsì. Àmā ndrì, àmā Póòlō Ápólō gō'dá kpá Pétērō rí 'á 'dó ànìkà ì'dì. Ngá àmbá nǒ 'bá yí rí 'á 'dó ànìkà ì'dì, àngó nǒ, rírì lédrè-lédrè ró, gō'dá kpá òdrā bẹ, gō'dá kàyì gólá àndrō rí gō'dá kpá gólá ìdrú rí bẹ.

23 Gõ'dá ãnî trá ndrĩ Yésũ Krístõ kâ tâ gólâkâ rĩ 'bá yĩ 'ëlé ĩ'dĩ, gõ'dá Yésũ Krístõ íyíkâ kpá trá Ôvârĩ kâ ĩ'dĩ gõ'dá tâ Ôvârĩ kâ rĩ 'bá yĩ 'ëlé ĩ'dĩ.

4

Tā tā lājó'bá Yésũ Krístõ kâ drĩ â'dózo rũ ì'bũ 'bá ró rĩ tāsĩ

¹ Nĩ ndrê drê, ãmâ Āpólō yĩ bē, ãmâ ãmákâ cé rũ ì'bũ 'bá Yésũ Krístõ kâ túbē Ôvârĩ drĩ lōsĩ fēzō drīgá lâ, mã òpē ró tâ íyíkâ lăpĩlĩ lăpĩ ró rĩ òjĩlă drĩ rĩ kâtĩ.

² Òjĩlă gólĩyĩ túbē rĩ 'bá lōsĩ ãmbá ĩtĩ 'dĩ 'ëlé 'dĩ 'bá yĩ, ólê drĩlĩyĩ â'dólé tâ ĩsũ ãlō bē 'ērē lâ 'á Ôvârĩ drĩ.

³ Āmákâ rĩ, òzō òjĩlă gólĩyĩ ãngó nõ kâ nõ 'bá yĩ òlê ĩyĩ tã-vó ãmákâ kĩlĩ â'dô tâ nĩnĩ òjĩlă ãngó nõ kâ drīgá sĩ rĩ vó ró rĩ, tâ lâ lâzé má rũ kô. Òjĩlă gólâ 'ē 'bá tâ ámákâ kĩlĩ nōngá rĩ ā'dĩ ĩ'dĩ yā? Òjĩlă kó yũ'dăwă, cé gólâ túbē ámâ ájō 'bá lōsĩ íyíkâ 'ëlé rĩ ĩ'dĩ.

⁴ Má ndrê tâ ònjĩ má drĩ 'ëlé lōsĩ gólâ mã drĩ rĩ'á 'ëlâ nõ 'á kô. Gõ'dá 'dĩlĩ â'dó kô kĩ, mã cú ĩtĩ tâ ònjĩlă ákó rĩ. Kúmú ámákâ Yésũ Krístõ â'dô tã-vó ãmákâ kĩ'á nĩ mbĩ.

⁵ Ā'dô gõ'dá trá ĩtĩ rĩ, â'dó kô tãndĩ ró ãnî drĩ tã-vó ãnî āzĩ-āzĩ yĩ kâ kĩzō, nĩ tē kăyĩ gólâ ĩcá 'bá 'ēzō tã-vó kĩlĩ rĩ, rĩ'á kăyĩ Kúmú ámákâ Yésũ Krístõ drĩ 'ēzō ágólē ãngó nõ 'á rĩ ĩ'dĩ. Kăyĩ rĩ 'dĩ tú rĩ, gólâ â'dô tâ gólĩyĩ lăpĩ-lăpĩ ró òjĩlă pĩpĩsĩlĩ 'á rĩ lōfō'á ndrĩ, ā'dô ró bē tâ lâ kĩlĩ. Gõ'dá Ôvârĩ drĩ drĩ-â gólĩyíkâ fēzō gólĩyĩ drĩ â'dô ngá gólĩyĩ drĩ 'ëlé rĩ vó ró. ĩtĩ rĩ, gõ'dá nĩ kĩ tã-vó lājó'bá Yésũ kâ rĩ kâ kô drê ākpākă'dă Yésũ drĩ ágōlă ákó.

⁶ Nōngá rĩ, ãmâ rĩ'á ãmâ 'bă'á Āpólō bē â'dólé tâ â'dă ró tâ lājó'bá Ôvârĩ kâ rĩ kâ tāsĩ, tălă nĩ ĩlĩ ró tâ ãmâ drĩ rĩ'á 'ëlâ nõ ĩ'dĩ. Nĩ 'ē tâ kô lăvũlĩ tâ gólâ tâ 'bă'bă Ôvârĩ kâ 'á rĩ drĩlĩ sĩ. Ā'dó kô ãnî drĩ kĩ'á nĩ rĩ, ĩlĩ ĩcĩ 'bá āzâ rĩ òlăvũ íyíkâ āzâ drĩlĩ sĩ rĩ.

⁷ Ā'dĩ 'bă íyíkâ ãnî nĩ â'dólé gără ãnî āzĩ-āzĩ yĩ drĩlĩ sĩ rĩ yā? Tã nĩnĩ ãníkâ 'dĩ, Ôvârĩ fēē nĩ ãnî drĩ tākó kô yā? Òzō gõ'dá tâ nĩnĩ gólĩyĩ ãnî drĩ rĩzō tâ ndrĩ 'ëlé ĩ'dĩ sĩ lâ, 'dĩlĩ 'bá yĩ Ôvârĩ òfē nĩ ãnî drĩ tākó rĩ, gõ'dá nĩ rĩ ãníkâ ãnî lômbélé tâ lâ sĩ 'dĩ ā'dô drĩ yā?

⁸ Nĩ nĩ tã gõ'dá trá rōo yā? Nĩ ũsũ gõ'dá ngá ãnî drĩ lēlê rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ yā? Nĩ ndrê gõ'dá ãníkâ ãnî kúmú ăngĩ ró òjĩlă āzĩ drĩlĩ sĩ yā? Rĩ'á dó òzō ãnî drĩ kũmũ âmārē trá ãnî nyāányâ drĩ 'dĩ kâtĩ rĩ. Mã âtâ ãnî drĩ â'dólé kúmú ró, tălă mã â'dô ró bē ãnĩ bē drĩ-ăcê bē.

⁹ Mǎ lě tā rī 'dī ítí 'dī, tǎlā Ôvârí 'bǎ ǎmǎ, lǎjǎ 'bǎ íyíkǎ ró rī trá pǎtǐ ǎ 'dólé ǎmǎ lôgǒlé vǔdrǐ 'álǎ ôjílǎ drí ndrǐ, ôzô ôjílǎ gólíyǐ úfúlǐ ô 'bí 'á ôjílǎ dǔú ǎndrá rī 'bǎ yí kǎtí, tǎlā ôjílǎ ǎngó nǒ drǐ rī 'bǎ yí ndrǐ, mǎlǎyíkǎ úrú 'álǎ rī 'bǎ yí bē ôndrē ró íyǐ bē.

¹⁰ Ôjílǎ ndrǐ rī íyǐ trá ǎmǎ ndrélé ôzô ngǎ tǎkó kǎtí, tǎlā mǎ rī tǎ Yésū kǎ pélé í 'dī rī drí. Gǒ 'dá ǎníkǎ rī, nǐ 'bǎ ǎníkǎ ǎnǐ nyǎányǎ sǐsǐ 'álǎ tǎ nǐ 'bǎ ró lǎtǐ gólǎ Yésū rī vó lôbē kǎ nǒ 'á. ǎmǎ ǎmǎkǎ cú ítí mbârǎkǎ ǎkó, gǒ 'dá nǐ 'bǎ ǎníkǎ ǎnǐ nyǎányǎ sǐsǐ 'álǎ mbârǎkǎ 'bǎ ró. Gǒ 'dá ôjílǎ rī íyíkǎ ǎmǎ ndrélé ngǎ tǎkó ró rǐzó 'dásí 'élé ǎmǎ rú, gǒ 'dá rī íyíkǎ bē-rǐ ǎnǐ ñnjǐzó í 'dī.

¹¹ Ítí rī, búúú ǎcǎlé ǎndrô nǒ ǎmǎ gólíyǐ rú ñ 'bǔ 'bǎ Yésū Krístô kǎ yí ró rī yí, mǎ rī rǐlǐ kǎyǐ ǎzǎ 'bǎ yí sǐ lǒfó sǐ lǔmvú lôvó bē gǒ 'dá rǐ 'á lǎmúlǐ ítá lǐrǐkǔ bē. Ôrǐ ǎmǎ cǎlé. Gǒ 'dá ǎmǎ drí rǐzó lǎmú bē 'bǎ tǎndí ǎmǎkǎ ǎkó.

¹² Ítí rī, ǎmǎ drí rǐzó lôsǐ 'élé rôô ǎmǎ drǐ sǐ, ǎ 'dô ró bē ngǎ nyǎnyǎ úsúzó. Gǒ 'dá ôzô ôjílǎ ô 'dǎ ǎmǎ trá rī, mǎ rī ǎmǎkǎ úlǐ tǎndí ǎtǎlé í 'dī gólíyǐ drí gǒ 'dá kpá Ôvârí rī ñjǐlǐ bē rī í 'dī ôrē félé gólíyǐ drí. Ôzô ôjílǎ ôfē lǎnǒ ǎmǎ drí rī, mǎ rī fǐ ǎtǔlǐ.

¹³ Gǒ 'dá ôzô ôjílǎ ôgǎ ônjô ǎmǎ rú rī, mǎ rī ǎmǎkǎ gǒ 'dá úlǐ ǎsô-ǎsô ǎtǎlé í 'dī gólíyǐ drí. Ôjílǎ ǎngó nǒ drǐ nǒ yí ndrē íyíkǎ ǎmǎ ngǎ tǎkó ró ítólé kó kǎyǐ gólǎ ǎmǎ drí lôsǐ ítôzó tólǎ nǎ sǐ ǎcǎlé búúú ǎndrô nǒ.

¹⁴ ǎmǎ mvǎ yí tǐbē má drí lélé rôô nǒ 'bǎ yí, má rī tǎ ndrǐ rī 'bǎ ǎmǎ 'élé 'dī 'bǎ yí ñgǐlǐ ǎnǐ drí, 'dǐ ǎ 'dó kó kǐ, ǎnyǐ ô 'é ró ǎnǐ bē. Má ñgǐ tǎ 'dī 'bǎ yí ǎnǐ drí, 'dǐ rī ñimbǎ ró ǎnǐ bē lǎtǐ ǎmbǎ-ǎmbǎ gólǎ rú ñ 'bǔ 'bǎ pǎtǐ-pǎtǐ Yésū kǎ drí rǐ 'á trólǎ rī ǎ 'dǎlé ǎnǐ drí, tǎlǎ má lě ǎnǐ trá rôô rī drí.

¹⁵ Ôzô gbô lé ǎnǐ ǎ 'dô lǐfǐ ícǐ 'bǎ bē dǔú tǐbē rǐ 'bǎ ǎnǐ ñmbálé lǎtǐ gólǎ Ôvârí kǎ nǒ 'á rī, gǒ 'dá mǎ ǎmǎkǎ í 'dī ôzô ǎnǐ ǎtǎ kǎtí, tǎlǎ má ñmbǎ ǎnǐ trá sǐsǐ ǎnǐ 'bǎlé tǎ lélé tǎ Yésū kǎ 'á, í 'dī ǎndrô ǎnǐ drí ǎ 'dózó krístô 'bǎ ró 'dī.

¹⁶ ǎ 'dô gǒ 'dá bē trá ítí rī, 'dǒvó nǐ rī nyé ôzô ǎmǎ kǎtí.

¹⁷ Tǎ rī 'dī tǎsǐ rī, mǎ trá Tǐmátíyǎ rī jǒ 'á ǎnǐ pǎlé ǎ 'dólé nyé ôzô má tǐ. Gólǎ nyé ôzô ǎmǎ mvǎ má drí lélé rôô rī kǎtí, tǎlǎ mǎ ǎcǎ trá gólǎ bē ngǎ ǎlô ró Yésū Krístô 'á. Má nǐ trá tǎndí ró kǐ, gólǎ ǎ 'dô ngǎ má drí lélé gólǎ drí 'élé rī 'é 'á. Má jô gólǎ trá ǎnǐ ngǎlǎ, tǎlǎ úlǐ gólǎ drí 'é 'á ñmbálǎ ǎnǐ drí rī ô 'bǎ ró ǎnǐ bē lǎtǐ gólǎ má drí rǐzó ôzô krístô 'bǎ kǎtí, gǒ 'dá kpá tǎ gólíyǐ má drí rǐ 'á ñmbálǎ kǎnǐsǎ 'á vǒ 'ásǐ ngǐngǐ rī 'bǎ yí ñsúlǐ.

18 Gõ'dá òjílā āzā 'bá yī ānī lāfálé sī ìsù ìyíkā bē-rī kī, má ìncá gõ'dá gólé kpá ó'dí ānī ndrēlé tólā kò, ì'dí gólīyī drī rīzò ìyī lōmbélé 'dī.

19 Ìtí rī, gõ'dá Ôvārī òlòpè mǎ trá rī, má â'dô cǎ'á ānī ndrēlé ngbāangbānō. Mǎ rī gógó nyǎányá lâ, má gō ró ndrēlá ngátá òjílā gólīyī rī 'bá ìyī lōmbélé 'dī 'bá yī mbārākā gólīyíkā lǎvũ gǎrǎ, òzò gólīyī drī átálé ìyī tì sī 'dī tì yǎ rī.

20 Nī nǐ tǎndí ró kī, lǎtì gólá tìbē Ôvārī drī rīzò òjílā 'bālé â'dólé òjílā íyíkā ró rī â'dó kò cé ulí tì kǎ 'dī ì'dí. Rǐ'á tǎ mbārākā Ôvārī kǎ kǎ ì'dí.

21 Ìtí rī, nī lē má āānī ānī ngálá lǎtì ángò rī 'ásī yǎ? Nī lē má āānī ānī cǎlé ònjóró'bí sī, ngátá nī lē má āānī ānī ngálá ngá lēlé sī tǎ átálé ānī drī mǎnísī yǎ?

5

Tǎ tǎ gólá krístò 'bá āzā gólīyī lāfálé rī drī tǎ ònjí tètē 'ézó rī tāsī rī

1 Má ārī tǎ ókī nī rī, òjílā āzā ānī lāfálé sī ò'è tǎ ònjí tètē ānyī kǎ trá. Āgò āzā òrī àyílí átá lâ rī òkó bē. Tǎ ònjí rī gógó 'dī lǎvũ gǎrǎ tǎ ònjí òjílā gólīyī Ôvārī rī nǐ 'bá kò rī drī rǐ'á 'èlā rī 'bá yī drī sī.

2 Ā'dô gõ'dá trá ìtí rī, nī gō nī rī ānīkǎ ānī lōmbélé rīrī ānīkǎ krístò 'bá ró rī tāsī 'dī ā'dô drī yǎ? Tí vò lâ 'á rī, tǎ ònjí gólīyī ìtí 'dī 'bá yī â'dô ānī 'bǎ'á â'dólé tǎ ìsù ró. Nī drò āgò 'dī vólé ānī lāfálé sī.

3-4 Gbò lé má â'dó bē kò ngbāangbānō ānī lāfálé tólá rī, tǎ ìsù ámakǎ bē ānī bē tólá. Gõ'dá mǎ rī gógó nyǎányá lâ drī-ácê Yésù Krístò kǎ sī átá tǎ trá kī, rǐ'á tǎndí ró tǎ-vó āgò 'dī kǎ kǐzò. Nī è'bē rú vò ālò 'á Ôvārī rī ìrátálé, nī nǐ tǎndí ró kī, nōngá rī, má â'dô rǎtǎá 'è'á Ôvārī drī ānī pǎzò, gõ'dá drī-ácê Yésù Krístò kǎ rī â'dô 'bǎ'á ānī bē tólá.

5 Nī drò āgò rī gógó 'dī vólé ānī lāfálé sī, gõ'dá nī àyè gólá Sātánā drígá, Sātánā ìizǎ ró gólá rī rú'bǎ 'dī vólé ngá lǎzé sī. Áâ'dô lǎnò 'dī fē'á gólá drī ìtí, tǎlǎ gólá āādī ró drī bē tǎ ònjí íyíkā 'dī 'ásī, tǎ mbì rī 'èlé ì'dí, gõ'dá Yésù Krístò òpá ró gólá bē kǎyì drílá 'ézó āgólé tǎ-vó òjílā kǎ kílí rī tú.

6 Rǐ'á ònjí ró ānī drī āgò ònjí 'dī àyézó zǎā rílí ānī lāfálé, gõ'dá ānī drī kpá rīzò ānī lōmbélé kī, ìyī āâ'dô krístò 'bá 'ì. Nī nǐ ulí mǎnīgò gólá átálé nò kī, “Àkú lōngá fínyáwá rī â'dô òdrá mǒrá 'á dūu rī 'bǎ'á āngálé gõ'dá gílí kpá gālāhā.”*

* 5:6 5.6 Àkú Àkú 'dī rǐ'á ulí mǎnīgò 'ì. Āmbātá gólá àkú àkó rǐ'á nyǎ'á kǎrámǎ lǎvũ-lǎvũ kòrò kǎ rī 'á 'dī rǐ'á tǎ â'dá 'ì kī, òjílā Ôvārī kǎ drī rílí tǎ ònjí àkó.

Kpá íťí, tã ònjí òjílā àlô kâ â'dô lậ'bú'á krístô 'bá ázị ízālẹ ndrĩ.

⁷ Á'dô bẹ trá íťí rĩ, gô'dá nĩ drô tã ònjí 'bá 'dĩ volẹ ảnĩ lảfálẹ sị, tầlầ nĩ â'dô rọ bẹ ngbángbá tầ ònjí ảkọ, nyẹ ỏzọ ảmầ Yúdạ yị drị lỏfỏrẻ lầ ảmầ lảfálẹ sị ảmbầtầ ảkụ ảkọ rị 'bẻ'bẻ lầ sị kầrầmầ lậvủ-lậvủ kỏrồ kầ 'á rị tí. Nỉ ndrẻ, úfủ Yẻsủ Krỉstỏ trá ỉ'dỉ kậbỉlỉkỉ kầrầmầ lậvủ-lậvủ kỏrồ kầ rọ, tầlầ gọlầ ỏpầ rọ ảmầ bẻ tầ ònjỉ ảmầkầ 'ásỉ.

⁸ Íťí rị, mầ 'ẻ kầrầmầ lậvủ-lậvủ kỏrồ kầ 'dỉ tầndỉ rọ. Mầ njủ kỏ zầầ ảmbầtầ ảmầkầ ảkụ bẻ tầbẻ â'dỏ 'bá ỉ'dỉ tầ 'ẻẻ ònjỉ ảmầkầ rị rủ â'dỏlẹ ỉ'dỉ ngầ nyầnyầ kầrầmầ rị 'dỉ kầ rọ. Bẻ-rỉ, mầ trỏ ảmbầtầ gọlầ ảkụ ảkọ rị ỉ'dỉ, gọlầ â'dỏ 'bá tầ 'ẻẻ ònjỉ ảmầkầ ảkọ rị. ảmbầtầ gọlầ â'dỏ 'bá ảkụ ảkọ 'dỉ rị, rỉ'á rỉrỉ tầndỉ ảmầkầ gô'dá tầ lẻzỏ ỉ'dỉ tầ pậtỉ Ỏvầrỉ kầ nỏ 'á rị ỉ'dỉ.

⁹ Wầrầgầ mầ drỉ ỉgỉlỉ sịsị ảnỉ drỉ nầ 'á rị, mầ kỉ ảnỉ drỉ rị, nỉ ỏrỉ kỏ kpầkầ àlô òjílầ gỏlỉyỉ ảvẻ 'bá rọ 'dỉ 'bá yị bẻ.

¹⁰ Tầ gọlầ mầ drỉ ỉgỉlỉ ảnỉ drỉ 'dỉ, tầ ỉfỉ lầ â'dỏ kỏ kỉ, òjílầ tầbẻ â'dỏ 'bá ỉyỉ krỉstỏ 'bá rọ kỏ rị yị ỉ'dỉ. Ỏzọ nỉ ỏlẻ ảnỉ lảfálẹ cầlẹ tầ ònjỉ 'bá gỏlỉyỉ Ỏvầrỉ rị nỉ 'bá kỏ, rỉ 'bá ỉyỉ tầ ònjỉ gỏlỉyỉ nỏ 'bá yị 'ẻlẹ rị yị, ảyỉlỉ ỏkỏ bẻ ngầtầ ảgỏ bẻ ỉyỉ ỏkỏ yị ngầtầ ảgỏ yị bẻ drỉlỉ sị, ảvẻ 'bá, 'dỏ-mầ-drỉ 'bá, ừgủ, ỏvầrỉ ảbầrầdầgỏ ỉrátầ 'bá yị rủ sị rị, ỉcầ kỏ, tẻ nỉ â'dỏ ảngỏ tầ ònjỉ kầ nỏ ảyẻ'á ỉ'dỉ volẹ.

¹¹ Tầ ònjỉ 'bá mầ drỉ tầ lầ ỉgỉlỉ ảnỉ drỉ kỉ'á nỉ rị, nỉ ỏcầ ảnỉ lảfálẹ gỏlỉyỉ rủ sị 'dỉ 'bá yị, ảkpầ ảnỉ ảzị-ảzị yị gỏlỉyỉ ỉyỉ zỉ 'bá krỉstỏ 'bá rọ gô'dá kpầ zầầ rỉ'á ỉyỉ tầ ònjỉ 'ẻ'á 'dỉ 'bá yị ỉ'dỉ. Ỏzọ krỉstỏ 'bá ảzầ â'dỏ ảnỉ lảfálẹ sị ỏrỉ zầầ rỉ'á ảyỉlỉ ỏkỏ bẻ ngầtầ ảgỏ bẻ ỉyỉ ảgỏ ngầtầ ỏkỏ drỉlỉ sị, ả'dỏ ảvẻ 'bá 'ỉ, ả'dỏ 'dỏ-mầ-drỉ 'bá 'ỉ, ỏrỉ ỏvầrỉ ảbầrầdầgỏ ỉrátầlẹ ỉ'dỉ, ỏrỉ ủlỉ ònjỉ-ỏnjỉ ầtầlẹ òjílầ ảzị rủ, ỏrỉ ỏdrầ mvủlỉ ỏdrầ drỉ rỉzỏ gọlầ rị cầlỉ rỏỏ, gô'dá ả'dỏ ừgủ 'ỉ rị, 'dỉ òjílầ gỏlỉyỉ mầ drỉ tầ lầ ỉgỉlỉ ảnỉ drỉ kỉ'á nỉ rị, nỉ ỏcầ ảnỉ lầfầ gỏlỉyỉ rủ sị rị 'bá yị ỉ'dỉ. Gỏ'dá nỉ nyầ ngầ kpầ kỏ gỏlỉyỉ bẻ vỏ àlô 'á.

¹²⁻¹³ Mầ ầtầ ủlỉ 'dỉ íťí 'dỉ rị, tầlầ òjílầ gỏlỉyỉ â'dỏ 'bá kỏ krỉstỏ 'bá yị rọ 'dỉ rị, tầ gỏlỉyỉkầ rị â'dỏ kỏ tầ ảmầkầ rị ỉ'dỉ. Ỏvầrỉ â'dỏ tầ-vỏ gỏlỉyỉkầ kỉ'á nỉ. Gỏ'dá ảnỉkầ rị rỉ'á tầndỉ rọ ảnỉ drỉ krỉstỏ 'bá 'dỉ 'bá yị rỉrỉ gỏlỉyỉkầ vỏ lầ ảậlỉ. Nỉ 'ẻ tầ gọlầ búkủ Ỏvầrỉ kầ drỉ ầtầlẹ rị ỉ'dỉ nyẹ ỏzọ ảgỏ gọlầ ảyỉ 'bá ỉyỉ ầtầ rị ỏkỏ bẻ 'dỉ kầtỉ 'dỉ kỉ'á nỉ rị,

“Nỉ drỏ òjílầ gỏlỉyỉ rỉ 'bá zầầ tầ ònjỉ 'ẻlẹ ảnỉ lảfálẹ rị 'bá yị ảnỉ lảfálẹ sị volẹ.”

Tầ 'Bầ'bầ Ầndầ 17.7

6

Tā tā gólâ krístô 'bá yî drí rîzô ãyî âzî-âzî yî âjílí tā kî 'bá ândrá rî tāsî

¹ Ókî nî rî, krístô 'bá âzâ 'bá yî rî ãyî âzî-âzî yî âjílí tā kî 'bá gólîyî Ôvârí rî nî 'bá kô 'dî 'bá yî ândrá. Ángô tí ró yâ? Ôjílâ Ôvârí kâ rî 'bá yî rî ãyî tā ãyîkâ vó lâ êdéle ákpâ ãyî lăfálé 'ásî.

² Nî nîjî kô kî, ôjílâ Ôvârí kâ rî 'bá yî â'dô 'bâ'á ãyî âgô-âgô Yésû kâ ângô 'á nŋgá rî vósî tã-vó kî 'bá ró ôjílâ ângô nŋ kâ drí yâ? Ôzô â'dô gô'dá trá ítí rî, nî ícá kô tã gólîyî fînyáwá-fînyáwá ânî lăfálé 'dî 'bá yî ndélé yâ?

³ Nî nîjî kô kî, âmâ gólîyî ôjílâ Ôvârí kâ ró nŋ 'bá yî â'dô tã-vó mălâyíkâ kâ kî'á yâ? Á'dô trá ítí rî, mǎ â'dô ícá'á cú tã-vó ângô nŋ kâ kílî.

⁴ Ítí rî, â'dó kô mbî, ôzô tã ányâ â'dô bê krístô 'bá lăfálé rî, ânî drí trôzô lâ âjílí tā kî 'bá gólîyî Ôvârí rî nî 'bá kô gô'dá kpá lôsî âkó kânîsâ 'á rî 'bá yî ândrá.

⁵ 'Dî nî 'ê 'dî tã ányâ 'î. Ôjílâ ânî krístô 'bá lăfálé sî 'ê 'bá tã-vó kílî rî 'bá yî yû'dáwá yâ?

⁶ Gô'dá nî rî krístô 'bá âzî âjílí tā kî 'bá gólîyî â'dó 'bá kô krístô 'bá ró rî yî ândrá, ôjílâ gólîyî Ôvârí nî 'bá kô rî yî drí rîzô tã gólîyíkâ ârílî.

⁷ Tã gólâ ânî drí rî'á 'êlâ ítí 'dî rî â'dálâ kî, tã rî 'dî pē ânî trá lē. Rî'á tândí ró ânî drí rîzô vûdrî ânî vŋ 'ásî krístô 'bá yî ró tã â'dó 'bá bê ânî lăfálé 'ásî rî êdéle, â'dó kô âjízó lâ bê-rî 'dî ôjílâ gólâ Ôvârí rî nî 'bá kô rî ândrá. Á'dô 'bâ'á tí tândí ró, ôzô ânî âzî-âzî krístô 'bá ró rî yî ô'ê tã ônjî ânî drí rî, ânî drí âyézo lâ tã 'dî vŋ lâ lôgô âkô.

⁸ Tã gólâ 'dî 'bá yî vŋ lâ 'á rî, gô'dá ânî âzâ 'bá yî rî gô'dá kpá rî'á tã ônjî 'êlé ãyî âzî-âzî yî gólîyî krístô 'bá ró rî yî rû. Ánî âzâ 'bá yî, nî rî gô'dá kpá ákpâ ngá ânî âzî-âzî yî krístô 'bá ró rî yî kâ ûgûlî.

Tā Póôlô drí tā ífí gólâ kîzô nî rî âyî-âyî 'dâzî rî ôkô ngâtá

ágó bê rî rî'á ônjî ró rî â'dázó rî

⁹⁻¹⁰ Nî nîjî kô kî, ôjílâ gólîyî rî 'bá tã ônjî 'êlé rî ícá ãyî kô pătî-pătî ró filí vŋ 'bûû 'álâ rî 'á. Nî âdô ânî nyáanyâ kô. Ôzô nî â'dô drē zââ âyî'á 'dâzî rî ôkô bê ngâtá 'dâzî rî ágó bê rî, ôzô nî â'dô drē zââ âyî'á âgô âzî ngâtá ôkô âzî bê rî, ôzô nî â'dô drē zââ ôvârí âbârädägô írátâ'á 'dî, ôzô nî â'dô drē zââ rî'á ngá ânî âzî-âzî yî kâ ûgû'á rî, ôzô nî â'dô drē zââ ârô-ârô bê, ôzô nî ôrî drē zââ rî'á ôdrá mvûlî rî'á ânî cîlî gô'dá kpá rîzô âzî-âzî lô'dálé 'dî sî lâ rî, gô'dá ôzô ânî

ã'dô drê zââ rî'á tã ònjí 'dĩ 'bá yĩ àkípálâ yĩ 'è'á rĩ, nĩ ícá kô filí vò 'bũũ 'álâ nã 'á.

¹¹ Sísí rĩ, òjílâ ázâ 'bá yĩ ànĩ lăfálé sĩ rĩ trá rĩ'á tã ònjí 'dĩ 'bá yĩ 'èlé. Gõ'dá ngbâangbânô rĩ, Ôvârí jĩ gólíyĩ trá ngbángbá tã ònjí gólíyíkâ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ. Ítí rĩ, gõ'dá ngbâangbânô rĩ, nĩ âyê tã ònjí 'dĩ 'bá yĩ trá tálâ ànĩ trá òjílâ Ôvârí kâ rĩ'dĩ. Gólâ 'bã ànĩ trá â'dólé òjílâ tã mbị 'bá ró drĩ-âcê Kúmú ãmákâ Yésũ Krístô kâ rĩ sĩ gõ'dá Línđrí Tándí Ôvârí kâ rĩ sĩ.

¹² Òjílâ ázâ òkĩ yĩ ã'dô cú drĩ-báláyĩ bē ngá ndrĩ 'èzô rĩ, gõ'dá má â'dô tã-drĩ lôgô'á òjílâ rĩ 'dĩ drĩ nôtí, â'dó kô tã pătĩ ró kĩ, ngá ndrĩ ní drĩ 'èlé rĩ â'dô ánĩ pã'á. Nĩ âyê ngá ndrĩ ànĩ drĩ rĩ'á 'èlâ rĩ 'bá yĩ kô ànĩ 'bălê răgĩ ìyíkâ ró.

¹³ Ítí rĩ, òjílâ ázâ 'bá yĩ â'dô kĩ'á nĩ rĩ, ó'bã 'â íyíkâ kó ngá nyăzô 'á lâ, gõ'dá má â'dô lôgô'á lâ òjílâ rĩ 'dĩ drĩ nôtí, ùlĩ 'dĩ 'bá yĩ ìyíkâ rĩ'á mbị, gõ'dá ìzátú rĩ, ãmâ 'â 'dĩ â'dô 'è'á rũ ndêlê kpărătĩ ngá nyănyă 'dĩ bē. Úlĩ mănĩgô 'dĩ, tã ífĩ lâ kĩ, Ôvârí 'bãà ànĩ rú'bă 'dĩ kô ànĩ drĩ tótó âvê 'èzô rĩ'dĩ sĩ lâ. Ôvârí 'bã âvê nĩ, gõ'dá â'dó kô tândí ró âyızô ôkô bē ngătá âgô bē ôzô ní drĩ lėlê rĩ tí. Ôvârí 'bã ànĩ rú'bă 'dĩ ã'dô ró bē ànĩ drĩ íyĩ ìnjĩzô rĩ'dĩ sĩ lâ. Gõ'dá Ôvârí rĩ gógó bē njăà ànĩ pălê ngá ànĩ rú'bă drĩ lėlê rĩ yĩ sĩ.

¹⁴ Nĩ ndrê drê, Ôvârí ìngâ Kúmú ãmákâ Yésũ Krístô rĩ rú'bă ôdră 'ásĩ. Gõ'dá gólâ â'dô ãmâ rú'bă yĩ ìngá'á kpá ítí ôdră 'ásĩ mbârâkâ ìyíkâ 'dĩ sĩ.

¹⁵ Nĩ nũ kô kĩ, gõ'dá ànĩ rú'bă 'dĩ trá Yésũ Krístô rĩ rú'bă 'ì yă? Ítí rĩ, rĩ'á tândí ró ànĩ drĩ gôzô Yésũ Krístô rĩ rú'bă 'bălê â'dólé rú'bă âvê 'bá kâ ró yă? 'Dĩ sũ kô.

¹⁶ Ôzô òjílâ ázâ ââyĩ trá ôkô âvê 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ bē ngătá âgô âvê 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ bē yă rĩ, 'dĩ gólíyĩ âcâ trá ngá âlô ró ôkô ngătá âgô âvê 'bá ró 'dĩ bē, tálâ tã ìgĩ Ôvârí kâ ázâ âtâ tã trá kĩ,

“Ágó yĩ ôkô lâ bē âmũ rũ ìyĩ âcálê òjílâ âlô ró.”

Tă Ômvô Ngá 2.24

¹⁷ Gõ'dá má âtâ ànĩ drĩ, òjílâ gólâ íyĩ âmũ 'bá âlô Kúmú ãmákâ Yésũ Krístô bē rĩ, gólíyĩ âcâ trá ngá âlô ró Yésũ Krístô bē.

¹⁸ Ítí rĩ, gõ'dá nĩ â'dó kô òjílâ âvê 'bá ró âlôlâ. Òjílâ gólâ tã ònjí ítí 'dĩ 'è 'bá rĩ, gólâ ìzâ trá cú íyĩ rú'bă 'ì. Tã ònjí ázâ 'bá yĩ òjílâ drĩ rĩ'á 'èlâ rĩ 'bá yĩ, ìzââ ìyĩ gólâ rĩ rú'bă kô.

¹⁹ Nĩ nũ kô kĩ, ànĩ rú'bă 'dĩ jó Línđrí Tándí Ôvârí kâ kâ rĩ'dĩ yă? Ôvârí rĩ rĩ'á Línđrí Tándí ìyíkâ âjólê rĩlĩ ànĩ 'á. Nĩ

â'dó kô âní nyãányâ kâ ì'di rî'á tã 'èlé âní drî sî. Æní òjílã Òvârí kâ ì'di.

²⁰ Nî ndrê trá, gólâ gî âní trá lâgî ãmbá sî. Ítí rî, nî 'è gô'dá tã gólîyî rîzô gólâ rî ìnjîlî rî ì'di âní rú'bá 'dî sî.

7

Tã rîrî tãndí ágó kâ gô'dá òkó bê rî tã sî

¹ Tã gólâ tîbê âní drí ìjílî má tî 'dî 'á rî, má â'dô tã-drî lá lôgô'á âní drí nôtî, má â'dô kî'á nî rî, ãwô, òzô òjílã ázâ ìicâ cú rîlî tãkô òkó gî ãkó, gô'dá òkó lôvó 'è gólâ kpá kô rî, rî'á tãndí ró.

² Gô'dá kpálê ìtí rî, má nî trá tãndí ró kî, ãvê 'è òjílã rôô. Gô'dá â'dô bê trá ìtí ró rî, rî'á tãndí ró òjílã drí òkó ngátá ágó trôzô kô ãlô gôzô ìfî 'bálê cé íyíkâ òkó ngátá ágó rî 'dî drî ì'di.

³ Ítí rî, gô'dá ágó òfê íyî nyãányâ âyízô òkó lâ bê dódó, gô'dá òkó òfê íyî nyãányâ kpá âyízô ágó lâ bê dódó cú ìtí íyî rú'bá lôgá ãkó íyî ágó ngátá òkó drí, òzô lôvó lâ ò'è gólâ rî ágó ngátá òkó trá rî.

⁴ Òkó mbârâkâ ãkó íyî rú'bá drî, gô'dá ágó lâ ì'di mbârâkâ bê drî lâ. Kpá ìtí, ágó lâ mbârâkâ ãkó íyî rú'bá drî, gô'dá òkó ì'di mbârâkâ bê drî lâ.

⁵ Ægó ngátá òkó ì'di yâ rî, òlôgâ yî kô âyílî íyî òkó bê ngâ ágó bê tãkô ìtí. Òzô nî òlê rîlî ngúngî â'dô ró bê rãtãã 'èzô Òvârí drí rî, 'dî rî'á tãndí ró, gô'dá ââ'dô cé kâyî dã sî. Kâyî rî 'dî vósî, nî âgó kpá ó'dí âyílî vò ãlô 'á ágó ró òkó ró, òzô âní drí rî'á 'èlâ sísî rî kâtî, tãlâ Sâtánã òzô kô âní âdó âyílî òjílã 'dãzî rî òkó ró ngátá ágó ró rî bê âní òkó ngátá ágó drîlî sî.

⁶ Gô'dá ùlî ámakâ má drí âtalé âní drí òkó trôtrô kâ ngátá ágó trô kâ nò â'dó kô tã 'bã'bã ró âní drí.

⁷ Gô'dá tã ìsü ámakâ 'á rî, rî'á tãndí ró âní drí rîlî òkó ãkó òzô ámakâ kâtî. Gô'dá má nî trá kî, Òvârí fê mbârâkâ òjílã drí ngúngî ãlô-ãlô ndrî ngá ngúngî 'èzô. Òvârí fê mbârâkâ trá òjílã ázâ 'bá yî drí rîzô òkó bê tãndí ró, gô'dá gólâ fê mbârâkâ kpá trá ázâ 'bá yî drí rîzô tãndí ró òkó ngátá ágó ãkó.

⁸ Má lè tã âtalé âní gólîyî ánjúlî ró rî 'bá yî drí, gô'dá kpá âní gólîyî ágó ngátá òkó lâ yî drí ôdrálê trá rî 'bá yî drí. Rî'á tãndí ró âní drí rîzô cú ìtí ágó ngátá òkó ãkó, òzô má drí rîrî nô kâtî.

⁹ Gô'dá òzô ní â'dô cú ìtí mbârâkâ ãkó âní vó ndrêlê rîlî òkó ngátá ágó ãkó rî, 'dôvó nî trô òkó ngátá ágó cé ãlô.

À'dólé òkó bẹ ngátá ágó bẹ ãlô rí sù nǐ gólá ãnǐ drí â'dózó òkó ngátá ágó àkó gò'dá àvẹ drí rǐzò ãnǐ fùlǐ rí drǐ sǐ.

¹⁰ Mǎ kpá úlǐ àzà bẹ átálé ãnǐ krístò 'bá gólǐyí â'dó 'bá òkó bẹ ngátá ágó bẹ rí yí drí, úlǐ rí gógó 'dǐ â'dó kò áamá nyáányà kǎ ì'dí, rǐ'á úlǐ Yésù Krístò kǎ ì'dí. Òkó òngá ágó lá drǐgá sǐ kò.

¹¹ Òzò òkó rí 'dǐ òngá trá ágó lá drǐgá sǐ rí, òkó rí 'dǐ òtrò gò'dá ágó àzà kò kò. Òzò ìicá ìcá rí, gólǐyí èèdè ìyí lǎfálé ágó lá àyélé 'dǐ bẹ, gò'dá gólá ògò ró té ágó lá drǐgá. Gò'dá krístò 'bá gólǐyí àgò ró òkó bẹ rí 'bá yí drí kpá ìtí, gólǐyí ìingá ìyí òkó yí kpá kò.

¹²⁻¹³ Ìtí rí, gò'dá má lẹ kpá tǎ àzà átálé ãnǐ drí, tǎ rí 'dǐ â'dó kò tǎ 'bǎ'bǎ Kúmú àmákà Yésù Krístò kǎ ì'dí. Òzò krístò 'bá à'dò rǐ-àzǐ bẹ gò'dá rǐ-àzǐ 'dǐ â'dò krístò 'bá ì kò rí, òzò ngátá rǐ-àzǐ 'dǐ gólá tǎ lẹ 'bá kò Yésù Krístò 'á 'dǐ òlẹ tǎ-drǐ trá rǐzò kpākà ãlô ágó lá ngátá òkó tǎ lẹ 'bá ró 'dǐ bẹ rí, rǐ'á tǎndí ró ágó ngátá òkó krístò 'bá ró 'dǐ ìingá rǐ-àzǐ íyíkà 'dǐ kò, gólǐyí òrǐ ì'dí bẹ lá ngá ãlô ró.

¹⁴ Má àtá tǎ 'dǐ ìtí 'dǐ rí, tǎlǎ Ôvǎrǐ â'dò ìcá'á òrẹ fẹlẹ rǐ-àzǐ 'dǐ gólá krístò 'bá ró kò rí drí, tǎ lẹlẹ ágó gò'dá òkó krístò 'bá ró rí kǎ sǐ. Tí òró 'bǎà ìtí kò rí, Ôvǎrǐ â'dò 'dǐyímvá gólǐyí drí fǐlǐ rí yí ndrè'á òjílǎ gólǐyí Ôvǎrǐ rí nǐ 'bá kò rí yí ró. Gò'dá tǎ pǎtǐ ró, Ôvǎrǐ ndrè 'dǐyímvá 'dǐ 'bá yí kpá òjílǎ íyíkà ró.

¹⁵ Gò'dá òzò òjílǎ gólá tǐbẹ tǎ lẹ 'bá kò 'dǐ òlẹ trá íyí rǐ-àzǐ tǎ lẹ 'bá ró 'dǐ àyélé rí, rǐ-àzǐ 'dǐ àâyẹ gólá 'èlǎ ìtí. Ícá gò'dá kò ãnǐ drí rǐzò zǎà rǐ-àzǐyǎ ró, tǎlǎ Ôvǎrǐ lẹ ãnǐ drí rǐlǐ tǎ à'dǐ sǐ ãnǐ lǎfálé 'ásí.

¹⁶ Ænǐ gólǐyí tǐbẹ krístò 'bá òkó ró rí 'bá yí, nǐ àyẹ ãnǐ ágó gólǐyí tǐbẹ â'dó 'bá kò krístò 'bá ró rí yí kò. Nǐ rí kpākà ãlô gólǐyí bẹ, Ôvǎrǐ nǐ tǎ tǎndí 'è 'bá â'dólé ãnǐ ágó 'dǐ 'bá yí drí rí trá ndrǐ. Únǐ kò, nǐ â'dò gólǐyí jǎ'á ìzǎtú â'dólé òjílǎ tǎndí Yésù Krístò kǎ ró. Gò'dá ãnǐ krístò 'bá gólǐyí àgò ró rí yí drí kpá ìtí.

¹⁷ Ænǐ ndrǐ ò'è ìyí tǎ íyíkà nyé òzò Ôvǎrǐ drí 'bǎlẹ trá gólǐyí drí 'èlẹ rí kátí. Gólǐyí òrǐ zǎà lòsǐ tǐbẹ gólǐyí drí rǐ'á 'èlǎ Ôvǎrǐ drí gólǐyí àzǐzò 'álá sǐ â'dólé òjílǎ íyíkà ró rí 'èlẹ. 'Dǐ tǎ gólǐyí má drí rǐ'á ìmbálá kǎnǐsǎ ndrǐ má drí rǐzò lǎmúlǐ 'álá sǐ rí 'bá yí 'ásí rí yí ì'dí.

¹⁸ Òzò Ôvǎrǐ ùzǐ òjílǎ gólá 'dẹ 'bá bǎsǎ 'á rí ì'dí â'dólé òjílǎ íyíkà ró rí, òjílǎ rí 'dǐ 'é ngá àzà kò à'dò ró bẹ àlǐbǐ gólá yí drí 'dézó trá bǎsǎ 'á 'dǐ jǎlẹ vólẹ yí rú sǐ. Kpá ìtí, òzò Ôvǎrǐ ùzǐ òjílǎ gólá 'dẹ 'bá kò bǎsǎ 'á rí ì'dí â'dólé òjílǎ íyíkà ró rí,

ōjilā rī 'dī ānī gō'dá kō 'dēlé bāsā 'á, tālā yī ā'dô ró bē ōjilā Ōvārī ká ró.

¹⁹ Má átā tā 'dī ítí 'dī rī, tālā 'dē'dē bāsā 'á 'dī rī'á ngá tākó 'ī Ōvārī rī līfī drī 'á. Ngá gólá tā lá drī lāvūlī gārā Ōvārī rī līfī drī 'á rī, rī'á tā 'bā'bā gólākā rī ññī-ññī lá 'ī'dī.

²⁰ Ānī ālō-ālō ōrī iyíkā fī nyé ōzō yī drī 'bārē tí.

²¹ Kpá ítí, ōzō nī āzā ā'dô rāgǣ ōjilā āzā ká, gō'dá Ōvārī drī ánī āzízó ā'dolé ōjilā iyíkā ró rī, ní ñsū tā kō tā lá tāsī. Gō'dá ōzō ánī līpī 'dī ōlē trá ánī āyélé nīlī drī-báláyī ró rī, 'dīlī rī'á tándí ró.

²² Má átā kī, ānī krístō 'bá gólīyī rāgǣ ró rī yī ō'ē ūrī kō 'dī rī, tālā Ōvārī ōtírī ānī āzī ōjilā iyíkā ró rī, Ōvārī 'bā ānī trá ā'dolé drī-báláyī ró rāgǣ tā ōñjī ká 'ásī. Ítí rī, gō'dá ānī krístō 'bá gólīyī túbē ā'dó 'bá kō rāgǣ ró Ōvārī drī zīlī trá ā'dolé ōjilā iyíkā ró 'dī 'bá yī, ānī kpá trá rī'á rāgǣ Yésū Krístō ká 'ī'dī.

²³ Ōvārī 'ī'dī rī'á ānī līpī 'ī. Gólá gī ānī trá lāgī āmbá sī. Gō'dá ā'dô bē trá ítí rī, nī 'bā gō'dá ānī kō ōjilā āzā drī ānī drī ízálé.

²⁴ Ítí rī, ámā ándré rī mvá yī, nī rī nyé ōzō Ōvārī drī ānī 'bārē kátí, tālā nī rī ró bē gólá bē.

²⁵ Gō'dá tā gólá ānī drī ígīlī má drī ōjilā gólīyī ạnjúlí ró 'dī 'bá yī tāsī rī, tā 'bā'bā Ōvārī ká 'balé tā 'dī 'á rī yū. Ítí rī, má lē gō'dá tā ñsū ámakā tā 'dī 'á rī ā'dalé 'ī'dī ānī drī, ōzō ōjilā gólá tā nī 'bá kī yī rī zāā tā pătǣ átálé 'ī'dī mbārākā Ōvārī ká sī rī kátí.

²⁶ Ítí rī, gō'dá lānō gólá rī 'bá āmbá ōjilā Ōvārī ká 'élé nō tāsī rī, má ñsū bē rī, rī'á tándí ró ōjilā drī rīzó ạnjúlí ró.

²⁷ Ōzō gō'dá ānī ā'dô cú ōkó bē rī, nī drō kō volé. Ōzō gō'dá ānī ā'dô kpá ōkó ākó rī, nī rī ítí ōkó ākó.

²⁸ Gō'dá ōzō nī ñsū tā trá 'ézó ōkó ngátá ágó trōlé rī, 'dīlī rī ā'dó kō tā ōñjī 'ī. Ōzō ōkó mvá gólá tā āgō ká nī 'bá kō rī ōlē ágó trōlé rī, 'dī ā'dó kō tā ōñjī 'ī. Gbō lé ā'dó kō tā ōñjī 'ī ōkó ngátá ágó trōzó rī, gō'dá ōjilā gólá ōkó ngátá ágó trō 'bá trá rī, ā'dô lānō úsú'á rōō āngó nō 'á. Gō'dá ōjilā gólá rī 'bá ạnjúlí ró rī pā ngá trá lānō 'dī 'ásī.

²⁹ Ámā ándré rī mvá yī, ngá gólīyī ndrī āngó nō 'á nō 'bá yī ā'dô rū ndē'á 'wāā. Ítí rī, ngátá ānī gólīyī ōkó bē ngátá ágó bē rī 'bá yī ngā ōjilā gólīyī 'bā 'bá ạnjúlí ró rī yī 'ī'dī yā rī, ō'ē iyī lōsī Ōvārī ká pīpīsilī ālō sī.

³⁰ Ítí rī, ngátá ānī gólīyī āwó vō 'á rī yī, ngā ānī gólīyī ā'dó 'bá āyīkō ró rī yī 'ī'dī yā rī, ō'ē iyī lōsī Ōvārī ká pīpīsilī ālō

sĩ. Gõ'dá ngátá ãnî â'dó 'bá cú ngá bê dũũ rî, ngá ngá ãkó yã rî, ô'ê iyî lôsĩ Ôvârî kâ pîpîsîlî ãlô sĩ.

³¹ Nĩ âyê ngá ãngó nõ kâ 'dĩ 'bá yî, nĩ 'ê ró lôsĩ Ôvârî kâ 'dĩ. Má âtâ tâ 'dĩ ítí 'dĩ rî, tâlâ ngá ndrî ãngó nõ 'á nõ 'bá yî â'dô rû ndê'á ndê.

³² Má lê ãnî drî â'dólé cú ítí ngá lậjĩ-lậjĩ ừrĩ ngá ãngó nõ 'bá yî kâ tãsĩ rî kâ ãkó. Ôjĩlã gólĩyî ạnjúlí ró rî â'dô ícá'á cú lôsĩ Ôvârî kâ 'êlê pîpîsîlî ãlô sĩ, tâlâ gólĩyî ãyĩngá tâ ịsũ-ịsũ ãkó rồ. Gólĩyî lê kpá Ôvârî rî 'bãlê â'dólé ãyĩkô ró.

³³ Gbô lé ítí rî, gõ'dá ôjĩlã gólâ â'dó 'bá cú ôkó bê ngátá ágó bê rî, rî íyíkâ ítú vósĩ cé zãã ừrĩ ró ngá gólĩyî ãngó nõ 'bá yî kâ nõ 'bá yî tãsĩ, tâlâ gólâ lê kpá íyî ôkó rî 'bãlê â'dólé ãyĩkô ró.

³⁴ Ítí rî, tâ ịsũ-ịsũ ôjĩlã 'dĩ 'bá yî kâ rĩ'á rĩ, ãlô 'bã íyíkâ tãsĩ, gõ'dá rĩ lâ kpá tâ Ôvârî kâ tãsĩ. Nĩ ndrê, ôkó gólâ ágó ãkó rî fê íyíkâ íyî nyãányâ nyé lôsĩ Ôvârî kâ 'êlê 'dĩ, â'dólé Ôvârî drî lôsĩ íyíkâ bê ndrî. Gõ'dá ôkó gólâ ágó bê rî kâ rî, gólâ lê kpá tâ ịsũlĩ tâ ãngó nõ 'bá yî kâ rî tãsĩ. Gólâ lê kpá íyî ágó rî 'bãlê â'dólé ãyĩkô ró.

³⁵ Má âtâ úlĩ 'dĩ ítí 'dĩ rî, ã'dô ró bê tâ ịsũ ãnĩkâ êdélê, nĩ ã'dô ró bê tâ ậ'dị bê ãnî pîpîsîlî 'á. Má lê ãnî drî tâ mbị rî 'êlê 'dĩ, gõ'dá kpá tâ Ôvârî kâ 'êlê pîpîsîlî ãlô sĩ.

³⁶ Gbô lé ítí rî, ôzô ãgô ịị'bị tâ trá ôkó bê rû trôzô gõ'dá tâ lâ êdé rû drê 'wãã kô, gõ'dá ãvê ã'dô trá ãgô rî 'dĩ bê rồ rî, gólâ ôtrô ôkó 'dĩ. 'Dĩ ã'dô kô ônjí ró. Gõ'dá kpá ôzô ôkó 'dĩ ãã'dô bí ácá'á ãrãkã ró trôó rû íyî drê zãã kô, ôkó 'dĩ ôlê trá ãgô 'dĩ trôlê 'wãã rî, gólĩyî ôtrô rû.

³⁷ Gõ'dá ôzô ãgô rî 'dĩ ôkó 'dĩ bê ịị'bị tâ rî 'dĩ trá pîpîsîlî ãlô sĩ rĩzô tãkô ạnjúlí ró, gõ'dá ícã kpá cú íyî rû'bạ vó ndrêlê ãvê drĩgá sĩ rî, 'dĩ rĩ'á tãndĩ ró ãgô 'dĩ drĩ rĩzô tãkô ôkó rî 'dĩ trô ãkó.

³⁸ Ítí rî, ãgô gólâ tâ-drĩ lê 'bá ôkó gólâ ndrêlê trá yí drĩ rî trôzô rî, ãgô rî 'dĩ 'ê 'dĩ tâ tãndĩ 'í. Gõ'dá ãgô gólâ tâ ịsũ 'bá ôkó gólâ ndrêlê trá yí drĩ rî trôzô kô rî, 'ê 'dĩ kpá tâ tãndĩ 'í.

³⁹ Ítí rî, ôkó gólâ ágó trô 'bá trá rî, rî rĩlĩ tâ 'bã'bã ágó lâ kâ zêlê kậyị ágó drĩ 'bãzô drê bê lédrê-lédrê ró 'dĩ 'ásĩ ndrî. Gõ'dá ôzô ágó lâ 'dĩ ôdrã trá rî, gólâ gõ'dá trá drĩ-bạláyị bê ãgô ãzã tâ lâ drĩ sũlĩ gólâ rû rî trôlê, ôzô ãgô rî 'dĩ ã'dô krístô 'bá 'í ôzô gólâ tí rî.

⁴⁰ Gõ'dá tâ 'dĩ 'bá yî 'ásĩ ndrî rî, tâ ịsũ ámakã 'á rî, tí krístô 'bá gólĩyî ãyízĩ ró rî 'bá yî, rĩ'á tãndĩ ró gólĩyî drĩ rĩzô cú ítí ágó ngátá ôkó ãzã trô ãkó. Má ịsũ bê rî, tâ ịsũ-ịsũ ámakã 'dĩ 'bá yî, Líndrĩ Tãndĩ Ôvârî kâ rî nĩ â'dálâ má drĩ.

8

Tā ngá gólá 'bǎlé trá pǎrǎndǎ tị rị nyǎzó kô rị tǎsī rị

¹ Ngbǎāngbānō rị, tā gólá ǎnī drí ìgĩlĩ má drí, kǐ'á nǐ rị, ǎǎ'dô rĩ'á tǎndí ró krístō 'bá drí ngá gólá fělé trá pǎrǎndǎ tị rị nyǎzó ngátá rĩ'á ǒnjí ró yǎ rị tǎsī rị.* Nĩ ǎtá trá tǎndí ró kǐ, ǎmá krístō 'bá ǎǎ'dô 'dó ndrĩ tā nǎnǐ bē. Gbō lé ǐtí rị, nĩ ịsũ ǎnĩkǎ bē rị tā 'dĩ 'bǎ ǎnĩ trá ngá ǎnĩ drí lělé rị yĩ 'ělé, tǎlǎ nĩ nĩ trá kǐ, ngá gólá lǎ'bí ǎnĩ ǎ'bíyá yĩ kǎ 'dǎzó drĩ lǎ rị mbǎrǎkǎ ǎkó ǎnĩ ịzǎlé Ôvǎrí rị lĩfĩ drĩ 'ásĩ rị drí sĩ. Nĩ ndrē drē, tā nǎnǐ ǎnĩkǎ rōô 'dĩ 'bá yĩ rị ǎnĩ 'bǎlé ǎ'dólé lómbé-lómbéwá 'bá ró, ǐtí rị rĩ'á tǎndí ró tā 'ězó lówó sĩ ǎnĩ ǎzĩ-ǎzĩ yĩ drí. Lówó ǎnĩkǎ ǎnĩ ǎzĩ-ǎzĩ yĩ drí rị ǎ'dô gólĩyĩ 'bǎ'á tā lělé Ôvǎrí 'á pĩpĩsĩlĩ ǎlô sĩ.

² Ôzō òjĩlǎ ǎzǎ ịjĩsũ tā kǐ, yĩ ụnǐ tā trá ndrĩ rị, gō'dá gólá tā nǎnǐ ǎkó.

³ ǐtí rị, gō'dá òjĩlǎ gólá Ôvǎrí rị lówó 'bǎ 'bá rị ǎ'dô 'bǎ'á òjĩlǎ gólá Ôvǎrí drí tā ǎtázó gólá rị tǎsĩ kǐ, gólá ǎǎ'dô òjĩlǎ pǎtĩtĩ 'ĩ rị rĩ'dĩ.

⁴ Ngbǎāngbānō rị, má ǎ'dô gō'dá tā ǎtá'á ngá gólá fělé trá pǎrǎndǎ tị rị tǎsĩ. Mǎ nĩ trá tǎndí ró kǐ, ǎnĩ ǎ'bíyá yĩ ôvǎrí rĩ'á mbǎrǎkǎ ǎkó. Gō'dá mǎ nĩ kpá trá tǎndí ró kǐ, Ôvǎrí pǎtĩtĩ rị bē kó rĩ'á cé ǎlô.

⁵ Mǎ nĩ trá kǐ, ngá bē rĩ'á dũũ ǎngó nō 'á gō'dá kpá ụrú 'ǎlǎ tǐbē òjĩlǎ drí rĩ'á ịrátǎlǎ tā nĩ ǎkó sĩ ôvǎrí ró kpá kúmú ró rị yĩ.

⁶ Gólĩyĩ cú mbǎrǎkǎ ǎkó, Ôvǎrí ịyĩngá rĩ'á cé ǎlô, tǐbē ǎ'dó 'bá ǎmá ǎtá ụrú 'ǎlǎ rị rĩ'dĩ. Gólá 'bǎ ngá ǎngó nō 'á nō 'bá yĩ nĩ ndrĩ, mǎ rị nō cé tā gólǎkǎ rị 'ělé rĩ'dĩ. Gō'dá Kúmú ǎngĩ ǎmá kǎ bē kpá rĩ'á cé ǎlô, Yésũ Krístō rĩ'dĩ. Ôvǎrí 'bǎ ngá ndrĩ ǎngó 'á nō gólá rị drĩ sĩ. Gólá tĩ ǎmá drĩ tā ǒnjí ǎmá kǎ 'ásĩ, tǎlǎ mǎ ǒrĩ ró bē ǎdũkũ ǎkó.

⁷ Kpálé ǐtí rị, krístō 'bá ǎzǎ 'bá yĩ nĩtĩ tā 'dĩ dódó kô. Gólĩyĩ rị zǎǎ ịyĩ ǎ'bíyá yĩ ôvǎrí yĩ ndrēlé ôvǎrí pǎtĩtĩ ró mbǎrǎkǎ bē. Gō'dá ǐtí rị, ôzō gólĩyĩ ǒnyǎ ngá pǎrǎndǎ kǎ rị, kǐ tā ịsũ gólĩyĩkǎ 'á rị, gólĩyĩ ịnǎnĩ ịyĩ ǎ'bíyá yĩ ôvǎrí yĩ trá. ǐtí rị, gólĩyĩ ǎ'dô 'bǎ'á tā ịsũ ró, tǎlǎ tā ịsũ gólĩyĩkǎ 'á rị, ǎǎ'dô ǒnjí ró.

* **8:1 8.1 Pǎrǎndǎ** Kōrīnītō lé 'bá yĩ rị ịyĩ kōrōnyǎ fũlĩ rĩ'dĩ pǎrǎndǎ tị ngá fěfě ró ôvǎrí ǎbǎrǎdǎgō ịyĩkǎ rị 'bá yĩ drí. Gō'dá rǎtǎǎ gólĩyĩkǎ ôvǎrí ǎbǎrǎdǎgō ịyĩkǎ 'dĩ 'bá yĩ drí rị vósĩ rị, drĩlĩyĩ kōrōnyǎ fũlĩ 'dĩ ǎ'wá lǎ nyǎzó ịyĩ ǎzĩ-ǎzĩ lǎ yĩ bē. Krístō 'bá yĩ ịjĩ Póolô kǐ, ǎǎ'dô tā ǒnjí 'ĩ ǎ'wá pǎrǎndǎ tị sĩ rị nyǎzó yǎ, tǎlǎ krístō 'bá ǎzǎ 'bá yĩ kǐ 'dĩ ǎǎ'dó tā ǒnjí 'ĩ kô, tǎlǎ ôvǎrí ǎbǎrǎdǎgō 'dĩ ǎǎ'dô rĩ'á ngá tǎkó 'ĩ.

⁸ Gõ'dá ngá nyãnyã äzâ 'bá yî nyãzó ngátá nyãzó lâ kô yã rî, rî'á cú ítí mbârâkâ äkó òjílâ 'bälé â'dolé ònjí ró ngátá tãndí ró Ôvârí rî lîfî drî 'á.

⁹ Änî krístô 'bá yî gólîyî tã ðsũ 'bá kî'á nî rî yî äâ'dô tã nîñî bê rî, nî ârî drê. Tã ðsũ äníkâ 'á rî, äñî äâ'dô drî-báláyî bê ngá ndrî 'élé ngátá ngá pãrãndã kâ rî nyälé. Gõ'dá má kî äñî drí rî, nî ndrê tãndí ró, tãlâ drî-báláyî äníkâ tã 'dî kâ 'dî òzó òjílâ äzí gólîyî tã nîñî äníkâ 'dî tí rî äkó rî yî 'bãã ngá gólîyî drí ndrêlé ðyî lîfî tã ònjí ró rî yî 'élé kô. Nî 'bã gólîyî drî lîjälé tã ítí 'dî 'bá yî sî.

¹⁰ Gõ'dá mâ drê tã 'dî ífî lâ ngî'á äñî drí tãndí ró. Òzô nî ònyâ ngá pãrãndã kâ gõ'dá krístô 'bá äzâ 'bá yî gólîyî tã ðsũ 'bá kî'á nî rî tã 'dî ngá ònjí 'î rî, òndrê äñî rî, gólîyî â'dô kî'á nî rî, nî ò'dá 'dî lâ'bí pãrãndã kâ ð'dî. Gõ'dá gólîyî â'dô kî'á nî rî, tã äñî drí 'élé 'dî äâ'dô trá tã tãndí 'î krístô 'bá drí 'élé. Gõ'dá drîlîyî kpá rîzó tã 'dî 'élé. Gõ'dá ítí rî, gólîyî drî â'dô lîjã'á lîjã. Gõ'dá ícã ðyî kô nîlâ dódó kî, tã gólâ Ôvârí drí lëlê ðyî drí 'élé rî íyîkâ ángô rî ð'dî yã.

¹¹ Gõ'dá ítí rî, äñî gólîyî tã nîñî bê rî 'bá yî ðzã tã lëlê äñî äzí-äzí gólîyî tã nîñî bê dâ rî kâ trá. Tã 'dî â'dô tã ämbá ró, tãlâ Yésũ Krístô drã trá gólâ rî pälé.

¹² Ítí rî, 'dîñî nî 'è tã ònjí trá Yésũ Krístô rú, tãlâ tã gólâ äñî drí 'élé 'dî 'bã äñî âdrúpî yî gólîyî krístô 'bá äzí ró rî yî trá tã ònjí 'élé. Tã äñî drí 'élé 'dî ðzã tã ðsũ gólîyîkâ tã ònjí rî nîzó rî trá.

¹³ Gõ'dá òzô â'dô trá ítí rî, ámakâ rî, ngá má drí nyälé rî drí áamá äzí-äzí yî 'bãzó tã ònjí 'élé rî, gõ'dá má lëé kô kô ngá rî 'dî nyälé älôwálâ.

9

Tã drî-äcê Póölô kâ â'dózó lãjó'bá Yésũ kâ ró rî tãsî

¹ Ôvârí fêé drî-äcê má drí tã má drí lëlê rî 'ëzó kô yã? Má â'dô lãjó'bá Yésũ Krístô kâ ð'dî kô yã? Má ndrê Yésũ áamá lîfî sî kô yã? Nî äcã â'dolé òjílâ Ôvârí kâ ró 'dî â'dô kô lôsî Kú mú ámakâ Yésũ Krístô kâ má drí 'élé äñî drí rî tãsî kô yã?

² Gbô lé òzô òjílâ äzâ 'bá yî ògã mâ dó â'dolé lãjó'bá Yésũ Krístô kâ ró rî, nî ícã kô áamá gälé dó â'dolé lãjó'bá Yésũ Krístô kâ ró. Tã gólâ 'è 'bá â'dálâ òjílâ drí kî pätîî mâ lãjó'bá Yésũ kâ ð'dî rî äñî ð'dî, tãlâ nî äcã trá ngá äló ró Yésũ Krístô bê úlî gólâkâ má drí pëlê äñî drí rî sî.

³ Òzô òjílâ äâtâ ðyî tã trá má drí kî, má äâ'dó kô lãjó'bá Yésũ Krístô kâ ð'dî rî, má â'dô tã-drî lôgô'á gólîyî drí nôtî.

4 Ícá kô ngá nyānyā fēzô āmā drí ngá mvūmvū bē lōsī āmákā nō 'ērē lâ Bārānábā bē rī 'á yā?

5 Má ícá kô ôkó trōlé rīzô lāmúlí ĩ'dí bē lâ ôzô lājó'bá āzā 'bá yí kátí yā? Pétērō yí, Kúmú āmákā Yésū rī ādrúpí bē gō'dá kpá lājó'bá āzā 'bá yí bē rī ĩyí âcì tōlé ĩyí ôkó yí bē.

6 Ítí rí, āmā Bārānábā bē, mā rí āmákā nī, rī'á lōsī 'èlé āmā drí sī, ā'dô ró bē āmā drí āmā tì nyāzô tālā ā'dô 'í yā?

7 Ajú 'bū 'bá yí gólíyí rí ngá nyānyā gílí âdì ĩyíkā sī yā? Ōzô ōjílā āzā ĩ'dí ngá-ĩyínyā ámvú 'á rí, gólā ícá kô ālōwálā nyālē yā? Ōzô kápílíkí vó ndrē 'bá ōtírí rī kápílíkí vó ndrélē rí, gólā ícá kô bā ĩmvú kápílíkí 'dī 'bá yí ká 'dī mvúlí yā? Gō'dá ōzô ā'dô trá ítí rí, ícá trá āmā drí ngá trōzô lōsī āmákā 'èlé 'dī drī.

8 Tā gólā má drí átálē 'dī cé tā ĩsū ōjílā āngó nō ká rí 'bá yí ká ĩ'dí yā? Á'dó kô ítí, Ôvārí átā kpá trá ítí búkū íyíkā 'á.

9 Músā kī nī rí,
"Ní âyē kōrōnyā áníkā 'bā ká rí 'bá yí ngá nyālē dódó, tālā gólíyí rí nī ānī pālē."

Tā 'Bā'bā Āndā 25.4

Úlí gólā Ôvārí drí átálē 'dī 'á rí, Ôvārí rí íyíkā 'dī cé kōrōnyā 'bā ká yí tā átálē ĩ'dí pālē yā?

10 Úlí 'dī 'bá yí rī'á āmā tāsī, tālā ōjílā gólā ngá-ĩyínyā íyíkā ĩ'dí 'bá trá ámvú íyíkā 'á rí, 'bā ĩyí ĩfí nyé ngá-ĩyínyā íyíkā gólā 'ē 'bá áfōlé ámvú 'dī 'ásī 'dī drī ĩyí pālē. Ōjílā gólíyí 'ē 'bá ádrúgú 'dī āñólē ámvú lésī, gō'dá 'ē 'bá cālā rí, ā'dô 'bā'á ĩyí kpá 'dó ĩfí 'bā'bā bē ádrúgú 'dī fēlé ĩyí drí.

11 Má ĩ'dí úlí Ôvārí ká kpá trá ānī 'á. Ítí rí, ícá kô āmā drí ngá úsúzó ānī drīgá sī yā?

12 Ōjílā āzā 'bá yí úsú ngá trá ānī drīgá sī. Á'dó kô mbí āmā drí kpá ngá úsúzó ānī drīgá sī gāřā ōjílā 'dī 'bá yí drī sī yā? Gbō lé ítí rí, āmákā rí, mā ícì ānī kô ícì ngá fēlé āmā drí mbārākā sī. Ítí rí, mā rí trá ngá ākó lé 'bá ró, tālā mā ōzô kô tā lēlē āníkā Yésū Krístō 'á 'dī ĩzāā ngá zīzī ānī tì rí sī.

13 Nī nī drē, ōjílā gólíyí rī 'bá rī'á lōsī 'èlé jó ángí Ôvārí ká 'á rí, gō'dá kpá drī-'bá jó ángí Ôvārí ká rí ká yí bē gólíyí rí ngá nyānyā gólíyí fēlé ngá fēfē ró Ôvārí drí rí nyālē ĩ'dí.

14 Kpá ítí, Kúmú āmákā Yésū Krístō 'bā tā trá kī, āmā gólíyí tībē rī 'bá tā âtí-âtí tándí íyíkā rí pēlé rí, ícā-ícā āmā drí ngá gólíyí āmā drí lēlé rīzô rí úsúzó lōsī āmā drí rī'á 'èlā 'dī 'ásī.

15 Gō'dá āmákā rí, mā zí ngá kô ānī tì sī fēlé, ā'dô ró bē āmā pālē lōsī Yésū Krístō ká nō 'ērē 'á. Mā lē āmákā tákányí lōsī 'èlé Ôvārí drí tākó ítí, cú ítí ngá trō ākó drī lâ ōjílā mvá

drígá sī. 'Dĩ kâ rî tí rî, tâ ìsũ ámakâ 'á rî, rĩ'á tândí ró má drí drázó lōfó sī gólâ má drí nĩzô nĩ'á ngá zĩlĩ ãnĩ tĩ sī rî drĩ sī. Má lēē kô òjilā ãlólâ drí tâ ámakâ lōsĩ 'ē kâ tākó Ôvârí drí tībē ámakâ 'bā 'bá ãyĩkō ró 'dĩ jálē â'dólé ngĩ.

16 Ítí rî, lōsĩ ámakâ má drí rĩ'á 'ēlā rĩzô tâ âtĩ-âtĩ tândí Ôvârí kâ nō pēlē tākó ngá ãkó 'dĩ, â'dó ngá má drí rĩzô ámakâ lōmbélē drí lâ rî rĩ'dĩ kô, tãlâ Yēsũ Krístō 'bā tâ lâ nĩ má drí 'ēlē ítĩ. Gō'dá òzô má ìĩcâ kô tâ Ôvârí kâ pēlē rî, 'dĩ má â'dô â'dó'á ìzā ró.

17 Tĩ òzô má òrĩ lōsĩ tâ âtĩ-âtĩ tândí pē kâ nō 'ēlē tâ lēlē ámakâ rî tí rî, gō'dá ìcâ trá ódrí ngá fēlē má drí lōsĩ 'dĩ tāsĩ. Gō'dá Ôvârí nĩ mâ trá, má òpē ró tâ âtĩ-âtĩ tândí nō rãgĩ gólâkâ ró. Ítí rî, gō'dá óófē drí-'â má drí yā?

18 Ngá 'ē'á fēlâ má drí drí-'â ró rî rĩ'dĩ nō. Mâ cú ândrâ-tândĩ bē úlĩ Ôvârí kâ pē kâ òjilā drí tākó ítĩ ngá zĩ ãkó gólĩyĩ tĩ fēlē má drí.

19 Ítí rî, má â'dô tâ gólâ má drí lēlē 'ēlē rî 'ē'á drí-báláyĩ ró. Òjilā ãzâ yũ'dawá ãngó nō 'á nōngá ámakâ lĩpĩ ró. Gō'dá má 'bā mâ â'dólé òzô rãgĩ òjilā ndrĩ kâ kâtĩ, tãlâ má òjâ ró òjilā lâràkô ngĩngĩ rĩ 'bá yĩ bē ndrĩ 'dó â'dólé òjilā Yēsũ Krístō kâ ró.

20 Ítí rî, òzô má òrĩ 'bāsúrú Yúdã yĩ kâ lâfálē rî, má rî â'dólé nyé òzô òjilā Yúdã yĩ kâ kâtĩ, tãlâ má òjâ ró gólĩyĩ bē â'dólé òjilā pătĩ-pătĩ Yēsũ Krístō kâ ró. Gbō lé â'dô bē kô má drí tâ lãnĩ-lãnĩ ró òzô má ñnĩ tâ 'bā'bā Músã kâ rî kô rî, má 'dã lâ'bĩ Yúdã yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ kãyĩ má drí rĩzô gólĩyĩ lâfálē rî sī. Má 'ē tâ 'dĩ 'bá yĩ ítĩ 'dĩ rî, tãlâ òjilā Yúdã yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ òlē ró ìyĩ tâ bē Yēsũ Krístō 'á 'dĩyĩ pã 'bá gólâ Ôvârí drí âjólē rî ró.

21 Kpá ítĩ, òzô má òrĩ 'bāsúrú ãzâ 'bá yĩ lâfálē rî, má 'dã lâ'bĩ òjilā Yúdã yĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ kâ rî kô, tãlâ òlē ró ìyĩ tâ kpá bē Yēsũ Krístō 'á. Má gãã tâ 'bā'bā Ôvârí kâ kô dó. Pătĩ ró, mã rî bē-rĩ tâ 'bā'bā Yēsũ Krístō kâ rólē rĩ'dĩ.

22 Ítí rî, òzô má òtĩrĩ rĩ òjilā gólĩyĩ tâ lēlē gólĩyĩkâ drí 'bālē cé fínyawá rî lâfálē rî, gō'dá má 'é tâ gólĩyĩ drí ndrēlē ìyĩ ìfĩ ányâ ró rî kô, tãlâ má ìcâ ró bē gólĩyĩ âjĩlĩ Yēsũ Krístō ngálâ, Yēsũ Krístō òpâ ró gólĩyĩ bē tâ ònjĩ gólĩyĩkâ 'ásĩ.

23 Má rî tâ 'dĩ 'bá yĩ 'ēlē ítĩ 'dĩ rî, tãlâ tâ âtĩ-âtĩ tândí Ôvârí kâ nō òlâ'bũ ró bē vō 'ásĩ 'bāsúrú ngĩngĩ drí ndrĩ. Ítí rî, gō'dá mã ùsũ ró òrē gólâ Ôvârí drí 'ē'á fēlâ òjilā ìyĩkâ drí rî bē gólĩyĩ bē.

24 Nĩ ndrē drē, ìcâ trá ãnĩ drí ãnĩ nyãányã sēlē nĩlĩ ãtĩ 'álâ nĩlĩ zãã drí-'â ùsúlĩ.

²⁵ Ítí rî, gô'dá ôjílâ gólâ lê 'bá ngú râlê gô'dá yí ô'dê ró sísí âzí-âzí drí ndrî rî, gólâ rî kâyî vósí cé zââ rî'á íyî rú'bá ùjùlî ngú rârâ sî dódó. Gólâ rî tâ 'dî 'êlê ítí 'dî rî, yí ùsû ró drî-'â, gbô lé drî-'â rî ââ'dô 'ê'á rû îzâlê 'wââ rî. Gô'dá âmákâ rî, mã rî âmákâ lôsî 'êlê rôô nõ rî, mã ùsû ró drî-'â Ôvârí drí 'ê'á fêlê âmâ drí rî bê. Drî-'â rî gógó 'dî îzââ rû kô âlôlâ.

²⁶ Ítí rî, má 'ê lôsî Ôvârí drí mbârâkâ sî kpá pîpîsílî âlô sî, ôzô ngú râ 'bá gólâ rî 'bá râlê zââ mbî cázó 'wââ vò nâ âdûkû lâ 'álâ sísí rî kâtí. Gô'dá mã kpá ôzô ôjílâ gólâ rî 'bá âwâ 'êlê íyî âjú-'bá-âzí bê, gô'dá rî 'bá íyíkâ íyî âjú-'bá-âzí rî sîlî íyíkâ zââ téké-téké rî kâtí. Gólâ sîlî íyî âjú-'bá-âzí 'dî dîrî-dîrî kô. Má rî lôsî Ôvârí kâ 'êlê kpá ítí dódó.

²⁷ Ítí rî, má 'bâ gô'dá âmâ rú'bá cé rî'á tâ sù 'bá Ôvârí rú rî 'êlê î'dî. Mã î'dî âmâ rú'bá 'dî lîpî lâ 'î, tâlâ mã ôtîrî rîlî tâ pêle âmâ âzí-âzí yî drí rî, Ôvârí ícá kô tâ ânyâ ùsúlî mã rú, gô'dá drî-'â gólâ 'ê'á fêlâ mã drí rî lôgázó dó mã drí kô.

10

Tâ ôvârí âbârâdãgô írátâ-írátâ tâsî rî

¹ Âmâ ândrê rî mvá yî, nî ìsû drê tâ gólâ â'dó 'bá ôjílâ Yúdâ yí kâ yî drí kâyî Músâ kâ 'á rî. Ôvârí 'dê trá sísí gólîyî drí mbârâsâsâ 'á, â'dô ró bê lâtî â'dalê gólîyî drí nîzó vò âgângbêlê 'ásî. Gô'dá Ôvârí câ lîmvû ândrê lâfâ kpá trá, â'dô ró bê gólîyî drí lậvũzô 'álâ sî 'á'á lé drî âzâ rî lésî rî 'álâ.

² Ítí rî, 'dê'dê mbârâsâsâ kâ gólîyî drí sísí 'dî 'á gô'dá kpá lậvũ-lậvũ lîmvû ândrê lâfâ câ 'bá rî 'dî 'ásî rî, rî'á ôzô gólîyî íbábátízâlê trá 'dêlê Músâ vósí rî kâtí. Ítí rî, gô'dá ó'bâ gólîyî ngá âlô ró Músâ bê, ôzô âmâ 'bârê ngá âlô ró Yésû bê bábâtízî sî rî kâtí.

³ Ítí rî, ôjílâ 'dî 'bá yî nyâ íyî trá ngá nyãnyã âlô gólâ Ôvârí drí âfêlê nî ùrú lésî rî î'dî.

⁴ Gô'dá gólîyî mvû íyî kpá trá lîmvû âlô gólâ Ôvârí drí âfêlê nî rî î'dî. Gólîyî mvû trá lîmvû gólâ âfô 'bá únî 'ásî Ôvârí drí únî rî 'dî 'bâlê rî'á nîlî 'dũwâ gólîyî bê rî î'dî. Nî ndrê drê, únî rî 'dî trá nyê ôzô Yésû Krístô tí.

⁵ Gbô lé Ôvârí rî bê nî rî'á gólîyî pâlê gólîyî ôtîrî rîlî nîlî vò âgângbêlê 'dî 'ásî rî, âmbá vò lâ yî, rîrî gólîyíkâ sú Ôvârí rî lîfî drî 'á kô. Tâ rî 'dî tâsî rî, Ôvârí 'bâ gólîyî trá ôdrâlê ômã 'álâ.

⁶ Ítí rî, ôdrâ ôjílâ 'dî 'bá yí kâ rî tâ â'dalê âmâ drí kî, mã ô'ê gô'dá tâ ônjí kô kpá ôzô gólîyî kâtí.

⁷ Gō'dá ōjílā āzā 'bá yī gólīyī lāfálé sī rī ìyíkā trá rī'á ôvārī ābārādāgō írátálé ì'dí. Nī 'è tā ōnjí gólīyī drí 'èlé trá 'dī gō'dá kò. Tā rī 'dī 'á rī, tā ìgī Ôvārī ká àtā tā gólīyíkā kī, "Gólīyī 'è'bè rú trá gō'dá gólīyī drí rīzò vūdrí kārámā nyálé ngá gólīyī fèlé trá ôvārī ābārādāgō ìnjízò rī sī, gō'dá kpá rīzò òdrá là yī mvùlì. Tā rī 'dī vósì, gō'dá òdrá 'dī òcì gólīyī trá rī, gólīyī drí ngāzò àndú tólé gō'dá rīzò àyílì òkó bē vò 'dī 'á nīngá."

⁸ Gō'dá mā àyē kpá àyì-àyì òkó gólīyī à'dó 'bá kò àmā òkó rī 'bá yī bē rī. Ōjílā dūū gólīyī lāfálé sī rī 'è ìyī tā ōnjí ìtí 'dī trá. Ìtí rī, Ôvārī drí gólīyī ùfúzó kútū nyà'dí-trá-drì-là-ngà-nà 'dó kàyì àlò sī tā gólīyī drí 'èlé 'dī tāsì.

⁹ Gō'dá nī ùjū Ôvārī kò tā ōnjí 'è'è sī. Ōjílā 'dī 'bá yī 'è bē ìtí rī, Ôvārī àjò ìnì gólīyī ùfúlì volé.

¹⁰ Gō'dá nī àtā úlì ōnjí kpá kò drì-'bá ànìkà Ôvārī drí 'bālè trá ànì drì rī yī drí. Ōjílā Yúdā yí ká 'dī 'bá yī 'è bē ìtí rī, Ôvārī àjò mālāyíkā ànìlì gólīyī ùfúlì volé.

¹¹ Tā gólīyī ndrì rú 'è 'bá ōjílā Yúdā yí ká 'dī 'bá yī drí 'dī 'bá yī, 'è rú 'dī, à'dô ró bē àmā ìfì ìmbálé. Tā à'dó 'bá gólīyī drí 'dī rī, ìgī búkū 'á 'dī rī, à'dô ró bē àmā ìfì ìmbálé, mā òzò kpá kò tā ōnjí àlò-àlò 'dī 'èè. Nī ìsū kī, kàyì àdūkū àngó nò ká rī trá ànyì, tā-vó àmákā kīzò.

¹² Nī gólà kī 'bá nī rī, yí àadrè trá gágá tā lèlè íyíkā 'á òzò rákà fè kátì, yí ò'è tā ōnjí kò rī, 'dòvó ní ndrè nī dódó, ní òzò kò 'dèè.

¹³ Ànì ndrì, nī àrì drè, gō'dá òzò Sātánā òtírì ànì sèè tā ōnjí 'èlé rī, gō'dá nī nì kpá tándí ró kī, tā gólà rī 'bá ànì ùjūlì 'dī rī, rī kpá trá ōjílā āzā 'bá yī ùjūlì ìtí. Tā ùjū rī 'dī à'dó kò tā ó'dí 'ì. Ôvārī nī tā ànìkà trá. Gólà à'dô ànì pà'á, nyé òzò gólà drí 'bālè trá àmā drí rī kátì. Gólà à'dô látì nì'á ànì drí fòzò tā ùjū-ùjū 'dī 'ásì tā íyíkā rī 'èlé ì'dí. Gólà ícá kò tā ùjū rī gógó 'dī àyélé ànì 'èlé gārā ànì mbàràkà drì sī.

Tā gólà Póòlò drí kī'á nī rī krístò 'bá yī àà'dô kò ngá àlò ró

ôvārī ābārādāgō bē rī

¹⁴ Ànì, àmā rú-lè-àzì yí má drí lèlé rōò nò 'bá yī, nī 'bā tā gólà má drí ìgìlì 'dī vīlì ànì drì sī kò. Nī írátā ôvārī ābārādāgō kò.

¹⁵ Má ìgī tā nò ànì drí nò, òzò ōjílā gólīyī tā nīnì bē rī 'bá yí kátì. Nī ìsū drè úlì àmákā 'dī dódó, nī nì ró bē ngátá 'dīlì úlì pàttì 'ì yā rī.

16 Nĩ ìsũ drě ngá gólâ fêlé trá pãrãndã zêlé rĩ tã lâ. Rũ âmũ tãndĩ tãsi rĩ, ôzô mã ãmvũ ngá trá ãgã gólâ Ôvãrí drĩ ôrê fêzô trá drĩ lâ rĩ 'á rĩ, 'dĩ mã rĩ 'dĩ ãwô-ĩtĩ 'è'á Ôvãrí drĩ Yésũ Krístô rĩ ôdrã tãsi. 'Dĩ mã rĩ 'dĩ rũ âmũ'á ngá ãlô ró Yésũ Krístô rĩ ôdrã bê. Gô'dá ãmbãtã gólâ ãmã drĩ rĩ'á nyãlã rũ âmũ tãndĩ Yésũ rĩ tã ìsũzô rĩ 'á 'dĩ, ôzô mã ãnyã trá rĩ, 'dĩ mã rĩ rũ âmũ'á ngá ãlô ró Yésũ Krístô rĩ rũ'bã 'á.

17 ãmbãtã gólâ ạngĩ 'bã 'bá kô ãlô rĩ'á 'à lâ ñólê ôjĩlã drĩ nyãlé 'dĩ, 'dĩ rĩ tã â'dálê kĩ, ãmã gólĩyĩ dũũ ãmbãtã ãlô pĩlĩ 'dĩ nyã 'bá 'dĩ, gólĩyĩ gô'dá trá ndrĩ ngá ãlô 'ĩ Yésũ Krístô bê, tãlã mã nyã trá ndrĩ 'dô ãmbãtã ãlô 'dĩ 'ĩdĩ.

18 Gô'dá nĩ ìsũ drě kpá ôjĩlã Yúdã yĩ kã tã lâ. Gólĩyĩ ôtĩrĩ ngá nyãnyã gólĩyĩ fêlé ngá fêfê ró Ôvãrí drĩ rĩ ùrũkã lâ nyãã rĩ, 'dĩ rĩ â'dálã kĩ, gólĩyĩ âmũ rũ trá ngá ãlô ró.

19 Kpá ìtĩ, ôzô nĩ ãnyã ngá gólĩyĩ fêlé pãrãndã zêlé 'dĩ trá rĩ, 'dĩ rĩ â'dálã kĩ, ãnĩ trá ngá ãlô ró ãnĩ ậ'bĩyã yĩ ôvãrí yĩ bê. Mã âtã tã 'dĩ ìtĩ 'dĩ rĩ, â'dô kô kĩ, ôvãrí 'dĩ 'bá yĩ cú mbãrãkã bê. Gô'dá mã âtã kpá kô kĩ, ngá gólâ fêlé pãrãndã zêlé rĩ cú mbãrãkã bê.

20 Â'dô kô ìtĩ, tákô tã mã drĩ âtálê 'dĩ ífĩ lâ kĩ, ngá gólâ fêlé pãrãndã zêlé 'dĩ, ófêé 'dĩ kô Ôvãrí pãtĩĩ gólâ ùrũ 'álã rĩ drĩ, ófê 'dĩ ậjũ-'bã-ãzĩ Ôvãrí kã rĩ yĩ drĩ. Ìtĩ rĩ, mã lêé kô ãnĩ drĩ âcálê ngá ãlô ró ậjũ-'bã-ãzĩ Ôvãrí kã rĩ 'bá yĩ bê.

21 Â'dô kô tãndĩ ró ãnĩ drĩ rĩzô ngá mvũlĩ ãgã rĩ 'ásĩ, ãgã Kúmũ ãmãkã Yésũ Krístô kã 'ásĩ gô'dá kpá ãgã ôvãrí ãbãrãdãgô kã 'ásĩ. Nĩ ícã kô ngá nyãlé rĩ rĩ, rũ âmũ tãndĩ Yésũ rĩ tã ìsũzô rĩ 'á gô'dá kpá kãrãmã ôvãrí ãbãrãdãgô drĩ rĩ 'á. Mã â'dô 'bã'á ôvãrí bê rĩ, Yésũ Krístô gô'dá kpá ôvãrí ãbãrãdãgô 'dĩ ãyĩkã kô ángô tí ró yã?

22 Ìtĩ rĩ, mã lêé kô Kúmũ ãmãkã Yésũ Krístô rĩ 'bãlé â'dólê ậwã ró tã 'dĩ 'á, gólâ ôzô kô lãñô fêé ãmã drĩ rôô. Mã nĩ trá tãndĩ ró kĩ, mbãrãkã gólãkã lãvũ gãrã ãmãkã drĩĩ sĩ.

Tã gólâ ãmã drĩ Ôvãrí rĩ 'bãzô ãyĩkô ró ãmã ãzĩ-ãzĩ yĩ lêlê sĩ rĩ

23 Gô'dá ôjĩlã ãzã 'bá yĩ rĩ ãyĩ trá tã âtálê kĩ, yĩ ãã'dô drĩ-bálãyĩ bê tã ndrĩ 'èzô ôzô ãyĩ drĩ lêlê rĩ kãtĩ. 'Dĩ rĩ tã pãtĩĩ 'ĩ. Gô'dá tã ndrĩ â'dô kô tãndĩ ró ãmã drĩ 'êlé. Ìtĩ rĩ, tã ndrĩ ãmã drĩ â'dólê drĩ-bálãyĩ bê 'èrê lâ 'á 'dĩ yĩ, ãmbã vô lâ ícã kô ãmã ãzĩ-ãzĩ yĩ pãlé nĩlĩ sĩ sĩ 'álã tã lêlê ãyĩkã bê.

24 Ìtĩ rĩ, nĩ 'è kô cé tã gólã 'è 'bã ãnĩ ífĩfĩ pãlé rĩ 'ĩdĩ. Nĩ 'è tã gólĩyĩ 'è 'bã ãnĩ pãlé ndrĩ ãnĩ ãzĩ-ãzĩ yĩ bê rĩ 'ĩdĩ.

25 Ôzô gô'dá nĩ ùsũ ã'wã vô ngá lậzĩ kã ngá gĩ kã bê rĩ 'á rĩ, nĩ ãjĩ tã kô kĩ'á nĩ rĩ, ã'wã 'dĩ ã'wã gólâ fêlé trá pãrãndã

zēlé rí ì'dí yā rí. Ní ícá kpá kô tā ìjílí kǐ'á nǐ rí, rǐ'á mbị ã'wá 'dĩ nyāzó yā rí. Ní gí nyālé.

²⁶ Má átā tā 'dĩ ìtí 'dĩ rí, tǎlā ìgĩ trá búkū Ôvârí kâ 'á kǐ, "Ngá ndrĩ ãngó nõ 'á nõ Ôvârí kâ ì'dĩ."

Lôngó 24.1

Ìtí rí, gólá âfē ã'wá 'dĩ òjílā drí nyālé.

²⁷ Gõ'dá òzō ãnì rù-lē-āzǐyā yí â'dó 'bá ìyí krístō 'bá ró kô rí ãẓì ãnì ìyí drí 'bā 'álā ã'wá nyālé rí, nǐ nyā ã'wá rí 'dĩ cú ìtí tā ìjí àkó.

²⁸ Gõ'dá òzō òjílā āzā 'bá yí òsō drí-mbílí trá ãnì ìfí kǐ, 'dĩ ã'wá fēlé trá pǎrāndā zēlé rí ì'dí rí, nǐ nyā ã'wá rí gógó 'dĩ gõ'dá kô, tǎlā nǐ òzó kô òjílā gólá tā 'dĩ átá 'bá ãnì drí 'dĩ 'bā tā ònjí 'èlé.

²⁹ Gbō lé â'dó kô tā ònjí 'ì ngá gólá fēlé trá pǎrāndā zēlé rí nyāzó ãnì drí tā ìsū-ìsū ãnìkâ rí vó ró rí, nǐ nyā kô, tǎlā nǐ òzó kô tā ìsū-ìsū ãnì āzì-āzì yí kâ ngá 'dĩ ndrēzó ìyí ìfí tā ònjí ró 'dĩ ìzāā.

Ìtí rí, gõ'dá òjílā āzā 'bá yí ãnì lǎfálé sǐ â'dô tā-drĩ lógõ'á kǐ, "Ā'dô ìtí rí, tǎlā ã'dô 'ì āmā drí rǐzó tā ìsū-ìsū āmā āzì-āzì yí kâ 'èlé ì'dí yā?

³⁰ Gõ'dá òzō mǎ ò'è āwô-ìtí trá Ôvârí drí ngá gólá āmā drí 'è'á nyālā 'dĩ tāsí rí, â'dó kô mbị āmā drí ngá rí 'dĩ nyāzó yā?"

³¹ Gõ'dá má â'dô tā ãnìkâ 'dĩ drĩ lā lógõ'á nōtí, tā lǎvū 'bá kó rōō rí cé Ôvârí rí ìnjí-ìnjí ì'dí. Ā'dó kô ngá ní drí nyālé ngátá mvūlǐ rí ì'dí, nǐ 'bā tā ndrĩ ãnì drí rǐ'á 'èlā rí āā'dô tā gólíyí òjílā 'bā 'bá Ôvârí rí ìnjílí rí ì'dí.

³² Ní 'è tā gólíyí 'è 'bá òjílā āzì 'bǎlé tā ònjí 'èlé Ôvârí rú rí ì'dí kô, ngátá òjílā rí 'dĩ òjílā Yúdǎ yí kâ ngátá â'dó kô òjílā Yúdǎ yí kâ 'ì yā rí, ngátá òjílā rí 'dĩ òjílā Ôvârí kâ 'ì yā rí. Tā 'dĩ 'bá yí vō lā 'á rí, nǐ 'è tā gólíyí 'è 'bá gólíyí 'bǎlé tā lēlé Yésū Krístō 'á pǐpǐsílí ãlō sǐ rí ì'dí.

³³ Mā rí gógó nyāányā lā, má rí ùjūlǐ ìtú vósí cé zāā rǐ'á tā gólíyí òjílā āzì 'bā 'bá â'dólé āyīkō ró rí 'èlé ì'dí. Ní ùjū gõ'dá kpá 'èlā ìtí. Má â'dó kô cé ngá 'è 'bá cé āmā nyāányā pǎlé rí 'èlé ì'dí. Má ùjū kpá ngá gólíyí 'è 'bá òjílā āzì pǎlé rí 'èlé, tǎlā Ôvârí òpā ró gólíyí bē tā ònjí gólíyíkâ 'ásí.

11

¹ Ní ì'bǐ āmā vó ì'dí, kpá òzō má drí rǐrǐ Yésū Krístō rí vólé ì'bǐlǐ rí kátí.

Tā gólá Ôvârí rí ìrátāzó lǎtí mbị 'ásí rí

² Má rĩ'á āyĩkō ró, tǎlǎ tǎ ámakā vǐĩ ānĩ drĩĩ sĩ kō. Nĩ rĩ trá zǎā tǎ gólǎ má drĩ ĩmbálé ānĩ drĩ rĩ 'èlè ĩ'dĩ.

³ Ītĩ rĩ, gō'dá má lè ānĩ drĩ tǎ nō nǐlĩ kĩ, Yésũ Krístō ĩ'dĩ rĩ'á ǒjǐlǎ drĩlĩ sĩ ndrĩ. Gō'dá kpá ĩtĩ, āgō kpá cú mbârākā bē ĩyĩ ǒkó yĩ drĩlĩ. Gō'dá Ôvǎrĩ íyĩkǎ kpá cú mbârākā bē Yésũ Krístō drĩĩ.

⁴ Gō'dá ĩtĩ rĩ, ǒzō āgō āzǎ ǒrĩ nĩ rĩ'á rǎtǎā 'èlè Ôvǎrĩ drĩ ngǎtǎ rĩ'á tǎ âtĩ-âtĩ tǎndĩ Ôvǎrĩ kǎ nō pèlè cú ítá bē yĩ drĩĩ rĩ, āgō rĩ 'dĩ 'è 'dĩ trá tǎ ānyĩ kǎ 'ĩ drĩ-'bá íyĩkǎ Yésũ Krístō drĩ.

⁵ Gō'dá ǒzō ǒkó āzǎ ǒrĩ nĩ rĩ'á rǎtǎā 'èlè Ôvǎrĩ drĩ ngǎtǎ rĩ'á tǎ âtĩ-âtĩ tǎndĩ Ôvǎrĩ kǎ nō pèlè cú ĩtĩ ítá ākó yĩ drĩĩ rĩ, 'dĩĩ ǒkó rĩ 'dĩ 'è trá tǎ ānyĩ kǎ 'ĩ ĩyĩ ágó drĩ. Tǎlǎ tǎ 'dĩ rĩ, trá nyé ǒzō ǒkó gólǎ tǎ ǒnjĩ ānyĩ kǎ 'è 'bá gōzō drĩ-'bí lǎ fǎlè volé rĩ kǎtĩ.*

⁶ Ītĩ rĩ, gō'dá ǒzō ǒkó ǒgǎ trá dó íyĩ drĩ ākólé kpǎǎkũ ítá sĩ ǒ'bĩ 'á rĩ, 'dĩĩ ǒkó rĩ 'dĩ ānyĩ gólǎkǎ rĩ trá nyé ǒzō ǒkó gólǎ drĩ lǎ fǎlè kǒlèrè ngbángbá rĩ kǎtĩ. Gō'dá ǒzō ǒkó ǒgǎ trá dó drĩ ākólé ítá sĩ ǒ'bĩ 'á rĩ, rĩ'á tǎndĩ ró gō'dá ǒkó rĩ 'dĩ ǒfǎ íyĩ drĩ gbō volé kúlúrú ró ānyĩ íyĩkǎ 'dĩ â'dálé. Ītĩ rĩ, ǒkó āyǎyè ĩyĩ drĩ húwǎ kō.

⁷ Gō'dá â'dó kō ĩcǎ-ĩcǎ ró āgō drĩ ĩyĩ drĩ ākózó kpǎǎkũ, tǎlǎ Ôvǎrĩ 'bǎ āgō nyé ǒzō ĩyĩ ífĩfĩ kǎtĩ, â'dô ró bē ǒjǐlǎ drĩ ĩyĩ ĩnjǐzó, yĩ â'dó 'bá gólǎ drĩlĩ rĩ. Gō'dá ǒkó kǎ rĩ, Ôvǎrĩ 'bǎ ǒkó, â'dô ró bē ǒjǐlǎ drĩ ágó lǎ rĩ ĩnjǐlĩ, ágó lǎ â'dó 'bá gólǎ drĩlĩ rĩ.

⁸ Má âtǎ tǎ 'dĩ ĩtĩ 'dĩ rĩ, tǎlǎ Ôvǎrĩ 'bǎ āgō sísĩ, gólǎ 'bǎā āgō kō ǒkó fǎ 'ásĩ, gólǎ 'bǎ bē rĩ, ǒkó ĩ'dĩ āgō fǎ 'ásĩ.

⁹ Gō'dá Ôvǎrĩ 'bǎā āgō kpá kō ǒkó drĩ, gólǎ 'bǎ bē rĩ, ǒkó ĩ'dĩ āgō drĩ.

¹⁰ Ītĩ rĩ, ítá ǒkó drĩ rĩ'á ākólǎ yĩ drĩĩ kpǎǎkũ 'dĩ rĩ, rĩ'á lǎmbé 'ĩ tǎ â'dálé kĩ, ǒkó rĩ 'dĩ rĩ trá ágó lǎ zèlè, rĩ'á tǎ ágó lǎ kǎ ârĩlĩ ĩ'dĩ. Ītĩ rĩ, rĩ'á tǎndĩ ró ǒkó drĩ ĩyĩ drĩ ākózó kpǎǎkũ, tǎlǎ mǎlǎyĩkǎ Ôvǎrĩ kǎ ǒndrè ró bē kĩ, gólĩyĩ ĩnjĩ ĩyĩ ágó yĩ trá mbĩ.

¹¹ Gō'dá Ôvǎrĩ 'bǎlè bē āgō ǒkó bē rĩ, ǒkó ĩcǎ kō rĩlĩ tǎndĩ ró ágó ākó. Gō'dá āgō ĩcǎ kpá kō rĩlĩ tǎndĩ ró ǒkó ākó.

* **11:5 11.5** Lǎ'bĩ Yúdǎ yĩ kǎ 'á rĩ, ǒkó gólǎ drĩ ākó 'bá kō 'dĩ rĩ nyé ǒzō ǒkó rǐlĩ āgō bē gōzō drĩ lǎ fǎlè kúlúrú ró tǎ ǒnjĩ 'dĩ drĩ rĩ kǎtĩ. Gō'dá ǒkó kǎ rĩ, gólĩyĩ drĩ ĩyĩ drĩ ākólé kpǎǎkũ, â'dô ró bē tǎ â'dálé kĩ, gólĩyĩ fē ĩyĩ trá rĩlĩ ĩyĩ ágó yĩ zèlè tǎ ágó lǎ yĩ kǎ ârĩlĩ ĩ'dĩ, tǎlǎ ǒzō ǒjǐlǎ āzǎ 'bá yĩ ǒndrè gólĩyĩ trá drĩ bē ākó-ākó ró ítá sĩ kpǎǎkũ rĩ, ǒjǐlǎ drĩ gólĩyĩ ágó yĩ ĩnjǐzó bē.

12 Tã pătĩ ró Ôvârí 'bã ôkó trá ãgô rú'bá 'ásĩ, gô'dá ôkó tĩ ãgô kpá nĩ. Ítĩ rĩ, ãgô ãfô kpá ôkó 'ásĩ. Ôvârí 'bã tã 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ 'dó nĩ.

13 Gô'dá nĩ nĩ ã'dô 'ĩ tã 'dĩ tāsĩ yã? Rĩ'á tã mbĩ 'ĩ ôkó drĩ rĩzô rãtãã 'élé Ôvârí drĩ ô'bĩ 'á cú ítĩ ítá ãkô-ãkô ãkó yĩ drĩ kpăăkũ yã?

14 Tã pătĩ ró, rĩ'á tã ãnyĩ kã 'ĩ ãgô drĩ ãyĩ drĩ-'bí âyézó nĩlĩ 'dũũ'dũ êdé ãkó lâ.

15 Gô'dá ôkó kã rĩ, ôkó drĩ-'bí ãnjĩ trá kpũyă-kpũyă rĩ, 'dĩ drĩ ôkó rĩ 'dĩ 'bãzô sũlĩ sũ rôô. Ítĩ rĩ, gô'dá drĩ-'bí ôkó kã â'dé 'bá kpũyă-kpũyă 'dĩ rĩ, rĩ gólâ rĩ drĩ-fã â'bálé kpăăkũ.

16 Gô'dá ôzô ôjĩlã âzâ ôkĩ nĩ rĩ, tã má drĩ âtálé 'dĩ 'bá yĩ ã'dô ônjô 'ĩ rĩ, má â'dô kĩ'á nĩ gólâ drĩ rĩ, âmâ krístô 'bá yĩ kăńĩsă 'ásĩ ndrĩ, 'dĩ trá lâ'bĩ âmákâ ã'dĩ, ôkó drĩ ãyĩ drĩ ãkólé kpăăkũ ítá sĩ Ôvârí rĩ ãrátálé 'á ô'bĩ 'á rĩ.

Tã rû âmũ tãndĩ Yésũ rĩ tã ãsũzô rĩ tãsĩ

17 Má lě kpá trá tã âzâ âtálé ãnĩ drĩ. Má ârĩ tã kĩ nĩ rĩ, nĩ ôrĩ rĩ'á tã ányã 'élé ã'dĩ, ôzô nĩ êê'bê rû trá rãtãã rû âmũ tãndĩ tã Yésũ kã ãsũzô 'á lâ rĩ kã 'élé rĩ. Má ícá kô â'dólé ãnĩ bē ãyĩkô ró tã gólâ 'dĩ 'á.

18 Sísĩ rĩ, má ârĩ kĩ, ôzô nĩ ôtĩrĩ rû ê'bē vō ãlô 'á Ôvârí rĩ ãrátálé rĩ, nĩ rĩ kô ôzô ngá ãlô kátĩ. Nĩ rĩ ãnĩ lâfálé cãlé ngũngĩ. Tã ãsũ âmákâ 'á rĩ, tã gólĩyĩ má drĩ ârĩlĩ ãnĩ tãsĩ 'dĩ rĩ, rĩ'á tã pătĩ 'ĩ.

19 Tã ãsũ ãnĩkã 'á rĩ, nĩ lě ãnĩ lâfálé cãlé ngũngĩ, tãlã nĩ nĩ ró bē ngátá ángô rĩ 'bá yĩ rĩ ãyĩkã nĩ tã gólâ Ôvârí rĩ 'bã 'bá ãyĩkô ró rĩ 'élé yã rĩ.

20 Gô'dá nĩ ôtĩrĩ rû ê'bē vō ãlô 'á ngá nyãlé ã'dô ró bē rû âmũ tãndĩ Yésũ rĩ tã ãsũzô rĩ 'élé rĩ, nĩ rĩ 'ělâ látĩ mbĩ rĩ 'á kô.

21 Gô'dá nĩ ê'bē rû bē ngá nyãnyã 'dĩ nyãlé rĩ, ôjĩlã ãrũkã 'bá yĩ ítô ãyĩkã gô'dá ngá nyãlé sísĩ 'wãã'wã. Gólĩyĩ lěé ãyĩ kô ãyĩ ázĩ-ázĩ yĩ tēlé ácálé zãlô. 'Dĩ kã rĩ tí rĩ, gô'dá nyãsã ndē gbô ôjĩlã âzâ 'bá yĩ âyélé rĩlĩ lõfó sĩ. Gô'dá ôjĩlã ãrũkã 'bá yĩ gô mvũ ãyĩkã ôdrá kpá rôô, bũũũ ôdrá drĩ gólĩyĩ cĩzô cĩ, âzâ 'bá yĩ ãfúzô cú ãfũ.

22 'Dĩ rĩ tã ônjĩ 'ĩ. Ôzô ôjĩlã âzâ ôlē ngá nyãlé rôô ngátá ôdrá mvũlĩ ãyĩ cĩlĩ yã rĩ, gólâ ô'ē tã 'dĩ 'bá yĩ yĩ drĩ 'bã 'álã. Nĩ lě kăńĩsă Ôvârí kã ãzálé, tãlã nĩ lě ôjĩlã gólĩyĩ ngá nyãnyã ãkó 'dĩ 'bá yĩ ãnyĩ ôgá ró gólĩyĩ drĩ yã? Má â'dô kĩ'á nĩ ãnĩ drĩ tã ãnĩkã 'dĩ 'á rĩ ã'dô yã? Má ícá kô ãnĩ tã lõngólé tã 'dĩ 'á.

23 Tã gólâ tĩbē Kúmũ âmákâ Yésũ Krístô drĩ âtálé má drĩ rû âmũ gólâ rĩ tã ãsũzô rĩ tãsĩ rĩ, má â'dô áatá'á lâ ãnĩ drĩ

nōtí. Ngacî gólâ rî ălî ânġózó 'dĩ sĩ, gólâ drí ămbătă ăzâ âtrözó ingále.

24 Gō'dá drílâ ăwô-ĩtí 'ězô Ôvârí drí tă lâ sĩ, drílâ pĩzô lâ, gō'dá trözó lâ fêlê lăjó'bá iyíkâ rî 'bá yí drí tă âtâ-âtâ bê kî nĩ rî, "Nĩ trô nōô, nĩ nyâ. Nōô rĩ'á ămâ rú'bă gólâ má drí 'ě'á fêlâ ănĩ pālê rî ĩ'dĩ, nĩ 'ě zăâ nōtí kára, ă'dô ró bê ămâ ôdră tă ĩsũzô."

25 Gō'dá kpá ĩtí, ngá nyălê 'dĩ vósĩ, drílâ ĩgă mvá ôdră kă âtrözó ingalê gōzô fêlâ lăjó'bá iyíkâ 'dĩ 'bá yí drí tă âtâ-âtâ bê kî, "Ănĩ ndrĩ, nĩ mvũ nōô. Nōô ămâ ărĩ 'ĩ tĩbê ă'dó 'bá tă-drĩ lêlê ó'dĩ Ôvârí kă ró ănĩ bê rî ĩ'dĩ. Nĩ 'ě zăâ nōtí, nĩ ôtĩrĩ rĩ mvũlă rî, ă'dô ró bê ămâ ôdră tă ĩsũzô."

26 Nĩ ndrê drê, nĩ ôtĩrĩ rĩ ămbătă nyălê gō'dá kpá rĩ'á ngá mvũlĩ ĩgă mvá 'dĩ 'ásĩ rî, 'dĩ rî nĩ rî 'dĩ tă ă'dá'á ôjĩlă drí kî, Kúmú ămákă Yésũ Krístô dră nô, ă'dô ró bê gólĩyĩ pālê tă ônjĩ gólĩyíkă 'ásĩ ndrĩ. Nĩ rî tă rî 'dĩ 'êlê ĩtí búũ kăyĩ gólă Kúmú Yésũ drí 'ězô ăgôlê ăngó nô 'á rî sĩ.

27 Tă 'dĩ tāsĩ rî, gō'dá ôzô ôjĩlă ălô rû ê'bê 'bá vô ălô 'á ngá nyălê, ă'dô ró bê rû ămũ tândĩ Yésũ rî tă ĩsũzô rî 'êlê 'dĩ ă'dô mbĩ kô rî, 'dĩ gólă 'dă Yésũ Krístô rî rú'bă gō'dá ărĩ lâ bê 'dĩ trá.

28 Ă'dô gō'dá bê trá ĩtĩ rî, nĩ êdê ănĩ pĩpĩsĩlĩ zălô drê sĩsĩ ănĩ drí rû ămũ Yésũ rî tă ĩsũzô 'dĩ 'ě ăkô.

29 Nĩ ndrê drê, ôzô ôjĩlă ônyă Yésũ rî rú'bă 'dĩ trá gō'dá ũmvũ kpá ărĩ lâ 'dĩ trá cú tă ônjĩ bê rî, 'dĩ gólă ăsê tă trá yĩ drĩ, tălă gólă ĩză tă-drĩ lêlê ó'dĩ Yésũ drí 'bălê 'dĩ trá.

30 ĩtĩ rî, ôjĩlă dũũ ănĩ lăfálê sĩ rî, gólĩyĩ ăsê tă trá ĩyĩ drĩ, tă gólĩyĩ drí ăsélê ĩyĩ drĩ rî drí sĩ ĩ'dĩ, drĩlĩyĩ rĩzô rĩlĩ mbârăkă ăkô gō'dá ngá lăzê drí kpá rĩzô gólĩyĩ 'êlê kára, gō'dá ăzâ 'bá yí drí rĩzô ôdrălê 'dĩ.

31 ĩtĩ rî, mã ărĩ ămâ vó sĩsĩ, ămâ drí nĩzô lâ zălô dódó kî, ămâ rĩ'á tă ônjĩ ăkô Yésũ ăndră rî, 'dĩ mã ĩcá kô tă ăsélê ămâ drĩ.

32 Gō'dá gbô lé Yésũ ôfê lăŋô ămâ drí tă ônjĩ ămákă 'êlê 'dĩ tāsĩ rî, 'dĩ rĩ'á tândĩ ró, ă'dô ró bê ĩĩfĩ lōmbă fêlê ămâ drí, mã ăgô ró bê tă tândĩ rî 'êlê ĩ'dĩ, gólă ôzô kô lăŋô ăŋgĩ rî fêê ămâ drí kăyĩ gólă drí 'ězô ăgôlê tă-vô ôjĩlă gólĩyĩ ĩyĩ ĩnjĩ 'bá kô ăngó nô 'á rî yĩ kă kĩlĩ rî tú.

33 ĩtĩ rî, ămâ ădrúpĩ yĩ ămâ ĩzô yĩ bê, ôzô nĩ êê'bê rû trá kpăkă ălô ngá nyălê, ă'dô ró bê rû ămũ tândĩ Yésũ rî tă ĩsũzô rî 'ězô rî, nĩ rî tũ ănĩ ăzĩ-ăzĩ yĩ têlê, nĩ nyâ ró ngá bê 'dũwă.

34 Ôzô ôjĩlă ăzâ ănĩ lăfálê sĩ ă'dô lōfô ró rî, gólă ônyă ngá zălô yĩ drí 'bă lésĩ, tălă gólă ôzô kô ănĩ rĩ'á ngá nyălê ôzô

lăbăgũ kâtí, Ôvârí ôzó kô tâ-vó gólâkâ kîi ònjí ró, nî òtírî rû ê'bé rî'á rû âmû tândí Yésũ rî tâ ìsũzó 'dĩ nyălê rî. Gõ'dá ã'dô tâ gólâ âzâ ânî drí ìgĩlî má drí 'dĩ 'á rî, má â'dô tâ lâ âtá'á trá ânî drí, ôzó má òtírî cãâ tólâ nî'á ânî ndrêlé rî.

12

Tā tā Línđrí Tándí Ôvârí kâ drí mbârâkâ fězó ngĩngĩ ôjílâ drí

rî tāsĩ

¹ Ámâ âdrúpĩ yî ámâ îzó yî bē, tâ gólâ ânî drí ìjílî má tí Línđrí Tándí Ôvârí kâ drí mbârâkâ ngĩngĩ rî fězó ôjílâ drí 'dĩ tāsĩ rî, má lē tâ ìsũ âníkâ 'bălê mbî.

² Nî nî trá tândí ró, drē sîsî ânî drí tâ lězó tâ Yésũ Krístô kâ 'á kô rî, ôjílâ âdô ânî trá lătî ngĩngĩ 'ásĩ, gõ'dá ânî drí rîzó lâ'bí ôvârí âbârădăgô gólâ 'bâ 'bá mbârâkâ âkô rî kâ 'dălê î'dĩ.

³ Gõ'dá bē trá îtî rî, má lē tâ gólâ tîbē tâ pătîi nîzó rî â'dălê ânî drí. Ôzó ôjílâ ôrî tâ âtălê Línđrí Tándí Ôvârí kâ rî sî rî, ôjílâ rî gógó 'dĩ îcá gõ'dá kpá kô Yésũ Krístô rî 'dălê. Kpá îtî rî, ôjílâ â'dô tâ âtá'á kî, "Yésũ Krístô Kúmú âmákâ î'dĩ" rî, té ôzó Línđrí Tándí Ôvârí kâ â'dô bē gólâ 'á gólâ rî 'bălê tâ lēlé pîpîsîlî âlô sî rî.

⁴ Ôvârí fē mbârâkâ trá krístô 'bá yî drí ngĩngĩ Línđrí Tándí íyíkâ sî. Gõ'dá îtî rî, Línđrí Tándí Ôvârí kâ âlô 'dĩ fē mbârâkâ ngĩngĩ 'dĩ 'dó nî.

⁵ Gõ'dá krístô 'bá yî rî kpá trá lôsî ngĩngĩ 'êlé, gõ'dá gólîyî 'dó rî'á rû î'bũ 'bá Kúmú âmákâ âlô Yésũ kâ rî 'bá yî ró.

⁶ Gõ'dá kpá Ôvârí drí tâ 'ězó krístô 'bá yî drí ngĩngĩ gõ'dá Ôvârí rî'á 'dó Ôvârí âlô 'dĩ î'dĩ.

⁷ Îtî rî, Línđrí Tándí Ôvârí kâ fē mbârâkâ trá ngĩngĩ krístô 'bá yî drí. Gólâ fē mbârâkâ 'dĩ, â'dô ró bē gólîyî drí krístô 'bá âzî pázó î'dĩ sî lâ.

⁸ Mbârâkâ gólâ Línđrí Tándí drí fēlé 'dĩ rî'á ôzó nŏô 'bá yî tí. Ôjílâ âzâ drí rî, Línđrí Tándí Ôvârí kâ fē íyíkâ mbârâkâ gólâ drí tâ ìgĩlî búkũ Ôvârí kâ 'á rî ífî lâ nîzó dódó. Gõ'dá Línđrí Tándí Ôvârí kâ fē íyíkâ mbârâkâ ôjílâ âzâ rî drí gólâ rî 'bălê tâ gólâ Ôvârí drí lēlé ôjílâ íyíkâ drí 'êlé rî nîlî.

⁹ Gõ'dá Línđrí Tándí Ôvârí kâ âlô-âlô 'dĩ fē kpá mbârâkâ tâ lē kâ Ôvârí 'á pîpîsîlî âlô sî kî, Ôvârí ââ'dô îcá'á cú tâ âzâ 'bá yî 'êlé. Gõ'dá Línđrí Tándí Ôvârí kâ âlô-âlô 'dĩ fē kpá mbârâkâ ôjílâ ìngâ kâ ngá lâzé 'ásĩ rî kâ ôjílâ ũrúkâ 'bá yî drí.

10 Gõ'dá gólâ fě kpá mbârākā tā lârákô âzâ 'bá yí 'ě kâ òjílâ ùrúkâ 'bá yí drí. Gõ'dá òjílâ âzâ drí rí, Líndrí Tándí fě íyíkâ mbârākā gólâ rízó tā âtálé Ôvârí rí tị sị òjílâ yí Ôvârí kâ drí rí i'di. Gõ'dá gólâ fě íyíkâ mbârākā òjílâ âzâ 'bá yí drí rízó ùlị òjílâ kâ rí'á âtálâ rí nịlị, ngátá gólâ rí ùlị Líndrí Tándí kâ rí âtálé i'di, ngátá líndrí ònị kâ 'i yā rí. Gõ'dá gólâ 'bā òjílâ âzâ 'bá yí tị góllyi drí nịlị kô rí 'bá yí âtálé. Gõ'dá gólâ 'bā òjílâ âzâ 'bá yí tị góllyi drí nịlị kô rí ífi lâ ârílị lófólé ázị-ázị drí.

11 Ítí rí, Líndrí Tándí Ôvârí kâ ãlô 'dị lě nị mbârākā ngíngí 'dị 'bá yí fělé òjílâ drí ngíngí, òzô tā íyíkâ lělé rí tí.

Tā krístô 'bá yí drí â'dózó ngá ãlô ró rí

12 Âmâ rú'bá yí rí'á ngá ãlô 'i, gõ'dá rí'á rú ìcùmâ bẹ ngíngí. Gõ'dá kpá rí'á ítí âmâ krístô 'bá yí kpá rí'á òzô rú ìcùmâ Yésũ Krístô rí rú'bá kâ ró rí tí, ê'bẹ rú kpá ácalé ngá ãlô ró, â'dó 'bá Yésũ Krístô i'di rí.

13 Kpá ítí, âmâ krístô 'bá yí dũu nō yí rí'á ndrị 'dó ngá ãlô 'i Yésũ Krístô bẹ, ngátá âmâ Yúdâ yí i'di ngátá âmâ 'bâsúrú ngĩ 'ásí yā rí, ngátá âmâ rặgĩ 'i ngátá ápí 'i yā rí. Ó'è bābātízị âmâ drí ndrị Líndrí Tándí Ôvârí kâ ãlô 'dị sị âmâ drí â'dózó bẹ ngá ãlô ró Yésũ bẹ. Gõ'dá Ôvârí fě Líndrí Tándí íyíkâ 'dị trá ndrị âmâ drí, rílị âmâ 'á mbârākā fělé âmâ drí.

14 Nị ndrê drê, rú ìcùmâ rú'bá kâ rí â'dó kô cé ãlô. Rú ìcùmâ bẹ rí'á dũu.

15 Ítí rí gõ'dá, pá ôkĩ nị rí, yí ââ'dó ùrúkâ rú'bá kâ 'i kô, tálâ yí ââ'dó kô drị i'di rí, 'dị rí'á ùlị âzâ-âzâ 'i, gõ'dá ùlị rí 'dị ícá kô pá rí 'bálé â'dólé ngĩ rú'bá rú sị.

16 Gõ'dá òzô bị ââtâ kpá kị, yí ââ'dó kô ùrúkâ rú'bá kâ 'i, tálâ yí ââ'dó kô lịfị i'di rí, ùlị gólákâ 'dị 'bá yí ícá kpá kô gólâ rí 'bálé â'dólé ngĩ rú'bá rú sị.

17 Ítí rí, gõ'dá òzô òjílâ rú'bá ã'dô gõ'dá ndrị cé lịfị i'di ángí ró ãlô rí, òjílâ rí 'dị â'dô gõ'dá tā ârí'á íyíkâ ã'dô sị yā? Gõ'dá òzô òjílâ rú'bá ndrị ã'dô cé bị i'di ángí ró ãlô rí, òjílâ rí 'dị â'dô íyíkâ gõ'dá ngá ángũ'á kó drê ã'dô sị yā?

18 Vō lâ 'á rí, Ôvârí 'bā ngá 'dị 'bá yí ngíngí ítí â'dólé 'dó rú'bá rú 'dị rí, gólâ lě rú'bá ô'è ró lōsị bẹ ndrị 'dó tándí ró.

19 Tị òjílâ rú'bá ôrô 'bāâ cé ngá-tị ãlô rí i'di rí, â'dô lōsị 'è'á ángô tí yā?

20 Tā â'dó 'bá bẹ pặtị ró rí i'di nō, rú'bá rí'á ngá bẹ dũu yí rú, 'dó lōsị bẹ ngíngí rí'á lōsị 'élé rú'bá drí.

21 Gõ'dá â'dô bẹ trá ítí rí, ícá kô lịfị drí âtázó lâ drị drí kị, "Má lěe nị kô." Gõ'dá ícá kpá kô drị drí tā âtázó pá drí kị, "Má lěe nị kô."

²² Nĩ ndrê drê, ngá âzâ 'bá yĩ âmâ rú'bá 'á rĩ, rĩ ãyĩ lëndrélé âmâ ãfĩ lôsĩ âkó, gô'dá mã ícá kô lôsĩ 'èlé tãndĩ ró ôzô ngá 'dĩ 'bá yĩ ã'dô yũ rĩ.

²³ Gô'dá ngá âzâ 'bá yĩ bê âmâ rú'bá 'á, lëndré âmâ ãfĩ sũsũ ró kô, gô'dá mã rĩ âmákâ vó lâ yĩ ndrélé dódó. Gô'dá ngá âzâ 'bá yĩ âmâ rú'bá 'á rĩ yĩ, mã rĩ â'dálâ ãyĩ ô'bí 'á kô. Mã rĩ rĩ'á ítá sũlĩ ã'dĩ drĩ lâ ãyĩ.

²⁴ Gô'dá ngá âzâ 'bá yĩ âmâ rú'bá 'á rĩ mã rĩ lãpĩlâ kô. Gô'dá ãtĩ rĩ, Ôvârí 'bã ngá ngĩngĩ 'dĩ 'bá yĩ trá 'dó rũ ãcũlĩ rú'bá ãlô rũ, tãlâ mã rĩ ró bê tã rĩrĩ 'èlé ngá âmâ rú'bá 'á gólĩyĩ rĩ 'bá ndrêlâ kô rĩ 'bá yĩ drĩ, gô'dá kpá vó lâ ãyĩ ndrélé dódó.

²⁵ Gô'dá ãtĩ rĩ, ngá rú'bá kâ ngĩngĩ 'dĩ 'bá yĩ, cá ãyĩ lãfálé kô. Gô'dá rĩ ãyĩ ãtĩlĩ ãyĩ vó 'ásĩ.

²⁶ Gô'dá ôzô ngá ãlô rú'bá 'á rĩ ã'dô trá lâzê-lâzê ró rĩ, 'dĩ, rú'bá kpá trá ndrĩ lâzê-lâzê ró. Gô'dá ôzô ngá ãlô rú'bá 'á rĩ ã'dô trá ã'dĩ ró rĩ, 'dĩ rĩ rú'bá kpá trá ndrĩ ã'dĩ ró.

²⁷ Nĩ ndrê drê, krístô 'bá ndrĩ rũ ãcũ 'bá â'dólé ngá âkó ró rĩ, rĩ'á Yésũ rĩ rú'bá 'ĩ. ãnĩ ãlô-ãlô rĩ'á ngĩngĩ. Gô'dá lê bê rĩ, ãnĩ ãlô-ãlô 'dĩ drĩ rũ ãcũlĩ ãzĩ-ãzĩ rũ.

²⁸ Gô'dá nõô rĩ'á lôsĩ ngĩngĩ ôjĩlã kãnĩsã kâ drĩ rĩ'á 'èlâ rĩ ã'dĩ.

Sĩsĩ rĩ, rĩ'á ãyĩkâ lãjó'bá yĩ ã'dĩ.

Gô'dá rĩ lâ ró rĩ, ãyĩkâ tã ãngũ 'bá yĩ, ôjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá ãlĩ ãtálé Ôvârí rĩ tĩ sĩ rĩ yĩ ã'dĩ.

Gô'dá nã lâ ãyĩkâ ãfĩ ãcĩ 'bá yĩ ã'dĩ.

Gô'dá gólâ 'bã âzâ 'bá yĩ rĩ'á tã lâràkô 'èlé.

Gô'dá gólâ 'bã âzâ 'bá yĩ rĩ'á ngá lâzé 'bá ãngálé ngá lâzé ãyĩkâ 'ásĩ.

Gô'dá gólâ 'bã âzâ 'bá yĩ kpá trá rĩ'á ôjĩlã ãzĩ pãlé.

Gólâ 'bã âzâ 'bá yĩ kpá trá mbâràkã bê 'dèlé sĩsĩ lôsĩ krístô 'bá kâ êdélé.

Gô'dá gólâ 'bã âzâ 'bá yĩ kpá trá tĩ gólĩyĩ drĩ nĩlĩ kô rĩ 'bá yĩ ãtálé.

²⁹ Krístô 'bá yĩ â'dó kô ndrĩ 'dó lãjó'bá Yésũ Krístô kâ ã'dĩ. Krístô 'bá yĩ â'dó kô kpá ndrĩ tã ãngũ 'bá 'ĩ. Krístô 'bá yĩ â'dó kô ndrĩ 'dó tã ãmbá 'bá 'ĩ ãlĩ ãfĩ Ôvârí kâ ãmbálé ôjĩlã drĩ. Krístô 'bá yĩ â'dó kô ndrĩ 'dó mbâràkã tã lâràkô 'è kâ bê.

³⁰ Krístô 'bá yĩ â'dó kô ndrĩ 'dó mbâràkã ôjĩlã ãngá kâ bê ngá lâzé 'ásĩ. Krístô 'bá yĩ â'dó kô ndrĩ 'dó mbâràkã tĩ gólĩyĩ drĩ nĩlĩ kô rĩ ãtã kâ bê gô'dá tã nĩnĩ tĩ gólĩyĩ drĩ nĩlĩ kô rĩ ãrĩ kâ bê ãfĩ lâ lôgólé ãzĩ-ãzĩ drĩ.

³¹ ãtĩ rĩ, gô'dá mbâràkã gólâ ãcá 'bá ãnĩ drĩ lèlé rĩ, mbâràkã gólâ ngá lãvũ 'bá gãrã rĩ 'èzó rĩ ã'dĩ.

Tā òjílā lówó 'bā ká

Ngbāangbānō rī, má lě trá tā òjílā ází lówó 'bā ká tībē lāvũ 'bá gārā mbārākā gólá Líndrí Tándí Ôvârí ká drí fělé trá ānī drí 'dī drī sī rī átálé ānī drí.

13

¹ Gō'dá òzō ní āzā, gbō lé ní āâtā áníkā tị gólíyí ní drí nǐlĩ kô rī 'bá yī ndrī, gbō lé ní āâtā tị mālāyíkā gólíyí úrú 'álā rī 'bá yī ká ndrī, gō'dá òzō ní òrī tị rī 'dī 'bá yī átálé cú ítí lówó òjílā ází ká ákó rī, 'dīlĩ úlĩ áníkā rī'á átálá 'dī rī'á nyé òzō āríwá áwó kátí.

² Òzō gō'dá ní āâtā tā átī-átī tándí Ôvârí ká nō òjílā drí òzō tā ạngũ 'bá kátí, gō'dá ní òrī tā átī-átī rī átálé lówó ákó rī, 'dīlĩ tā áníkā rī'á átálá 'dī 'bá yī 'dó tā tākó 'í. Òzō gō'dá ní ùnĩ áníkā tā gbō ndrī ní drí tā Ôvârí ká lậpĩlĩ lậpĩ rī 'bá yī nǐzô ndrī, gō'dá ní â'dô lówó ákó rī, 'dī 'bá yī ndrī tā tākó 'í. Ítí rī, ní òlē áníkā gbō lé tā Yēsũ Krístô ká pịpịsịlĩ ãlô sī, gō'dá ní drí tā átázó únĩ drí kĩ, gólá ēēsē rú vō gólá yī drí 'bázó 'álá sī 'dī 'ásĩ vō āzā 'á, únĩ rī 'dī drí rú ēésézó, gō'dá òzō ní ò'bā òjílā ází lówó kô rī, 'dīlĩ ndrī 'dó tā tākó 'í gō'dá tā lělē áníkā āmbá 'dī trá 'dó tā tākó 'í Ôvârí rī lịfị drĩ 'á.

³ Ítí rī, gō'dá òzō ní òfē kpá té ngá 'bā 'bá bē ní drígá rī yī ndrī òjílā ngá ákó lé 'bá ró rī pázó, òzō gō'dá ní ò'ē tā rī 'dī lówó ákó rī, 'dīlĩ tā tándí áníkā 'èlē 'dī íyíkā trá ndrī tākó ítí Ôvârí rī lịfị drĩ 'á. Gō'dá gbō lé ní āzā, ní òfē ánī rú'bá ánī ậjủ-'bá-ází yī drí fũlĩ tā Yēsũ Krístô ká 'á, gō'dá òzō ní ò'bā kpá ậjủ-'bá-ází 'dī 'bá yī lówó lâ yī kô rī, 'dīlĩ òdrā áníkā 'dī íyíkā trá vō tākó 'á Ôvârí rī lịfị drĩ 'á.

⁴⁻⁵ Ngá lělē áníkā ānī ází-ází yī drí rī āâ'dô nǐtĩ, nĩ âtũ fĩlĩ ānī ází-ází yī lězó, òzō kpálé gólíyí ò'ē tā ònjĩ ānī drí rī. Nĩ lē ānī ází-ází yī, â'dó kô pịpịsịlĩ 'bázó 'dī gólíyí rú, gō'dá â'dó kpá kô ānī ậrủlĩ gólíyí drí, ngátá úlĩ ònjĩ-ònjĩ lógólē 'dī gólíyí drí. Nĩ lē ānī ází-ází yī, â'dó kô ānī 'bālē sịsị 'álá gólíyí drí. Nĩ rī kô rī'á ngálē ậwặ ró, gō'dá kpá rī'á tā ònjĩ ānī ází-ází yī drí 'èlē ānī drí rī rī'á tā lâ 'bālē ānī drĩlĩ.

⁶ Nĩ â'dô kô ậyĩkô ró òzō ngá gólíyí ònjĩ-ònjĩ rī 'bá yī â'dô trá ānī ází-ází yī drí rī. Bē-rĩ, ngá gólíyí 'ē 'bá ānī 'bālē ậyĩkô ró rī, āâ'dô tā gólíyí mbịmbị tándí ró rī 'bá yī drí â'dólē nĩ. 'Dīlĩ rī'á tā gólá lówó ká rī 'dī.

⁷ Òzō nĩ ò'bā òjílā ází lówó trá rī, nĩ â'dô fĩlĩ âtũ'á tā ònjĩ ndrī gólíyí drí rī'á 'èlā ānī drí rī yī 'ásĩ. Gbō lé gólíyí ò'ē tā ònjĩ ānī drí rī, lówó áníkā gólíyí drí rī ôjá rú kô. Nĩ â'dô áníkā kô zāā rī'á lịfị 'bālē bē-rĩ 'dī Ôvârí drĩlĩ lạng rī 'dī 'bá

yí 'ásĩ ndrĩ. Gõ'dá ãnĩ drĩ rĩzò bê-rĩ kpá cé lĩfĩ 'bãlé ĩ'dĩ ngá gólĩyĩ tã lâ 'bãlé trá 'ẽ'á 'èlã ãnĩ drĩ rĩ drĩ.

⁸ Ĩtĩ rĩ, tã gólã òjĩlã ázĩ lówó 'bã kã 'dĩ rĩ, lãvũ gãrã mbârãkã ndrĩ Líndrĩ Tãndĩ Ôvãrí kã drĩ fêlé ngá ngĩngĩ 'ẽzò rĩ drĩ sĩ, tãlã lówó nděé rũ kô. Tã gólĩyĩ Ôvãrí drĩ âtalé tã ângũ 'bá íyĩkã rĩ yĩ drĩ pêle ãnĩ drĩ, 'dĩ â'dô 'ẽ'á rũ ndělé. Tã nĩnĩ gólã tĩ ngĩngĩ ãnĩ drĩ nĩlĩ kô rĩ âtã kã 'dĩ â'dô kpá rũ ndě'á. Gõ'dá tã nĩnĩ tã Ôvãrí kã ìmbã kã 'dĩ â'dô kpá rũ ndě'á.

⁹ Tã rĩ 'dĩ â'dô â'dó'á ĩtĩ, tãlã mã nĩ tã Ôvãrí kã cé fĩnyáwá ĩtĩ. Mã nĩ tã gólĩyĩ Ôvãrí drĩ 'ẽ'á 'èlã ĩzátú tólã rĩ kô. Gõ'dá Ôvãrí rĩ kpá cé tã ngá ãzã 'bá yĩ kã tã lâ â'dalé ĩ'dĩ tã ângũ 'bá íyĩkã drĩ âtalé òjĩlã drĩ. Gólã âtã tã yĩ drĩ 'ẽ'á 'èlã rĩ yĩ ndrĩ kô.

¹⁰ Gõ'dá òzô Ôvãrí èedê ngá yĩ drĩ lélé rĩ yĩ trá ndrĩ rĩ, ngá 'dĩ 'bá yĩ â'dô 'ẽ'á rũ ndělé ndrĩ.

¹¹ Kãyĩ sísĩ rĩ, mã rĩ rĩ'á tã âtalé òzô 'dĩyĩmvã kãtĩ. Gõ'dá mã rĩ kpá rĩ'á tã ĩsũlĩ òzô 'dĩyĩmvã kãtĩ. Gõ'dá ĩtĩ rĩ, ngbãângbãnô rĩ, mã mbã gõ'dá trá â'dolé tã lélé bê âmbã, gõ'dá tã gólĩyĩ mã drĩ rĩ'á 'èlã òzô 'dĩyĩmvã kãtĩ rĩ ndě trá. Gõ'dá ĩtĩ rĩ, nĩ â'dô òzô 'dĩyĩmvã kãtĩ tã ĩsũ ãnĩkã rĩ 'á.

¹² ĩtĩ rĩ, ngbãângbãnô rĩ, mã rĩ tã Ôvãrí kã rĩ ndrėlé òzô líndrĩ gólĩyĩ ãmã drĩ rĩ'á ndrėlã ngãñã 'á cé fũyã-fũyã rĩ kãtĩ. Gõ'dá ĩzátú rĩ, mã â'dô 'ẽ'á âdrélé cú Ôvãrí ândrá ãmã drĩ gôzô gólã rĩ ndrėlé dódó ãmã nyãányã sĩ. Ngbãângbãnô rĩ, mã nĩ tã trá fĩnyáwá ĩtĩ Ôvãrí rĩ tãsĩ. Gõ'dá ĩzátú rĩ, mã â'dô 'ẽ'á gólã rĩ nĩlĩ tãndĩ ró dódó ĩtĩ.

¹³ ĩtölé ândrô nô nĩlĩ zãã sísĩ 'álã, tã gólĩyĩ ãmã drĩ 'bãlé drĩ 'á 'èlé zãã bãđĩ nĩzô ĩ'dĩ bê lâ sísĩ 'álã rĩ ĩ'dĩ nô 'bá yĩ, tã lélé Yésũ á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ, lĩfĩ 'bãlé âgô-âgô gólãkã drĩ, gõ'dá òjĩlã ázĩ lówó 'bã'bã. Tã gólĩyĩ nã 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, tã gólã òjĩlã ázĩ lówó 'bã kã 'dĩ lãvũ tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ sĩ ndrĩ.

14

Tã tã mbârãkã Líndrĩ Tãndĩ Ôvãrí kã drĩ fêlé ngĩngĩ òjĩlã drĩ

tã 'ẽzò rĩ tãsĩ

¹ Tã gólã tã sísĩ ró, gõ'dá lãvũ 'bã bê gãrã rĩ rĩ'á ãnĩ drĩ ãnĩ ázĩ-ázĩ yĩ lówó 'bãlé. Gõ'dá nĩ ĩjĩ ró Ôvãrí âãfẽ ró mbârãkã gólã Líndrĩ Tãndĩ drĩ rĩ'á fêlã nã ãnĩ drĩ, gõ'dá kôrô rĩ, mbârãkã gólã rĩzò tã âtalé Ôvãrí rĩ tĩ sĩ 'dĩ.

² Mã âtã tã 'dĩ ĩtĩ 'dĩ, tãlã òzô nĩ âãtã úlĩ tĩ òjĩlã ázĩ drĩ nĩlĩ kô rĩ sĩ rĩ, úlĩ rĩ ãnĩ drĩ rĩ'á âtalã 'dĩ rĩ Ôvãrí ârĩ ífĩ lâ cé nĩ élêwálã, òjĩlã ázĩ ârĩ kô. Gõ'dá nĩ rĩ gógó rĩ 'bã úlĩ 'dĩ âtalé

'dĩ nĩlĩ úlĩ rĩ gógó ífí lâ kpá kô, tãlã úlĩ rĩ 'dĩ â'dó kô úlĩ tã ïsũ òjĩlã kã 'ásĩ rĩ ï'dĩ, gô'dá â'dô 'bã'á tã lâràkô 'ĩ.

³ Kpálé ìtí rĩ, gólã rĩ 'bá tã âtĩ-âtĩ Ôvãrí ngá lésĩ rĩ pėlé ï'dĩ òjĩlã drĩ, gólĩyĩ âãrĩ ró rĩ, gólã pã 'dĩ âzĩ-âzĩ 'ĩ. Úlĩ Ôvãrí kã rĩ 'dĩ â'dô mbârãkã sô'á òjĩlã 'á tã lězó Yésũ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ, gô'dá gólĩyĩ pĩpĩsĩlĩ 'bãlẽ kpá â'dólẽ ã'dĩ ró.

⁴ Gô'dá gólã rĩ 'bá tã âtálẽ tĩ òjĩlã drĩ nĩlĩ kô rĩ sĩ 'dĩ rĩ, gólã pã íyĩkã 'dĩ cé íyĩ nyãányã ï'dĩ. Gô'dá òjĩlã rĩ 'bá tã âtĩ-âtĩ Ôvãrí ngá lésĩ rĩ pėlé âzĩ-âzĩ drĩ, âzĩ-âzĩ âãrĩ ró bẽ rĩ, 'dĩ gólã pã òjĩlã âzĩ trá ndrĩ, gô'dá sô mbârãkã kpá trá òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ 'á tã lězó Yésũ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ.

⁵ Ìtĩ rĩ, rĩ'á tãndĩ ró òjĩlã drĩ â'dózó cú mbârãkã tĩ nĩlĩ kô rĩ âtã kã bẽ. Kpálé ìtĩ rĩ, lãvũ 'bá gãrã lâ òjĩlã â'dô cú mbârãkã tã âtĩ-âtĩ Ôvãrí ngá lésĩ rĩ pẽ kã òjĩlã âãrĩ ró rĩ bẽ rĩ, â'dô òjĩlã pã'á gãrã, tẽ òzô òólôgô tĩ rĩ nĩlĩ kô 'dĩ trá, tãlã òjĩlã âãrĩ ró ïyĩ úlĩ rĩ 'dĩ ífí lâ bẽ rĩ ï'dĩ.

⁶ Âmã ândrẽ rĩ mvã yĩ, tí má òró âcã tã âtĩ-âtĩ âzã Ôvãrí ngá lésĩ rĩ pėlẽ ãnĩ drĩ tĩ gólã ãnĩ drĩ nĩlĩ kô rĩ sĩ rĩ, tã gólã má drĩ pėlẽ ãnĩ drĩ 'dĩ â'dô ãnĩ pã'á ângô tí ró yã? Gô'dá òzô má òpẽ tã âtĩ-âtĩ Ôvãrí ngá lésĩ rĩ ï'dĩ ãnĩ drĩ, ngãtã má ãã'dã tã nĩnĩ âzã 'bã yĩ Ôvãrí ngá lésĩ rĩ ï'dĩ, ngãtã má ïĩmbã ãnĩ ï'dĩ tã âzã 'bã yĩ sĩ tĩ gólã ãnĩ drĩ nĩlĩ trá rĩ sĩ rĩ, gô'dá ïtĩ rĩ, 'dĩ tã gólã 'ẽ 'bã ãnĩ pãlẽ rĩ yĩ ï'dĩ.

⁷ Nĩ ndrẽ drẽ, úlĩ Ôvãrí kã nũ ârĩ-ârĩ lâ tĩ nĩlĩ kô rĩ sĩ rĩ, rĩ'á âmbã-âmbã ró. Rĩ'á nyẽ òzô òjĩlã gólã rĩ 'bã lôngó cãlẽ lãrĩ sĩ rĩ kãtĩ. Gô'dá òzô òjĩlã 'dĩ òcã lãrĩ dódó kô rĩ, òjĩlã â'dô lôngó ngô'á gôzô ândũ tólẽ tãndĩ ró rĩ íyĩkã ângô tí yã?

⁸ Òzô gô'dá òjĩlã òvô gũnĩyã ãjú 'bũ kã dódó kô rĩ, òjĩlã â'dô ïyĩ êdẽ'á njãã, nĩ'á ãjú 'bũlĩ ïyĩ ãjú-'bã-âzĩ yĩ bẽ rĩ ângô tí yã?

⁹ Kpã ìtĩ, òzô gô'dá nĩ âãtã tã Ôvãrí kã tĩ gólã òjĩlã drĩ nĩlĩ kô rĩ sĩ rĩ, òjĩlã â'dô úlĩ 'dĩ ífí lâ ârĩ'á tãndĩ ró ângô tí yã? Úlĩ ãnĩkã rĩ'á âtálã 'dĩ â'dô 'bã'á vò tãkó 'á, òjĩlã â'dô rĩ'á ïyĩ ârĩlã nyẽ òzô ârĩwã áwó kãtĩ, gô'dá ïlĩ drĩ trôzô lâ volẽ ãkpã nĩngã.

¹⁰ Tĩ ndrĩ ângó nũ 'á nũ 'bã yĩ rĩ'á cú ïyĩ ífí lâ ngĩngĩ bẽ òjĩlã drĩ ârĩlĩ.

¹¹ Gô'dá òzô mã âãrĩ tĩ òjĩlã drĩ rĩ'á âtálã rĩ kô rĩ, 'dĩ mã â'dô òjĩlã rĩ 'dĩ ndrẽ'á òjĩlã áwã ró, gô'dá gólã â'dô âmã ndrẽ'á kpã òjĩlã áwã ró.

¹² Ìtĩ rĩ, òzô nĩ òlẽ trá Ôvãrí rĩ ïjĩlĩ mbârãkã tã ngĩngĩ 'ẽ kã fėlẽ ãnĩ drĩ rĩ, nĩ ïjĩ gólã òfẽ ró mbârãkã ãnĩ drĩ Lĩndrĩ Tãndĩ gólãkã rĩ sĩ, mbârãkã gólã rĩ 'bã òjĩlã âzĩ pãlẽ gô'dá

mbârâkâ sôlé gólîyî 'ásî ndrî tâ lélé Yésû 'á pîpîsîlî âlô sî rî ï'dî.

¹³ Ítî rî, ôjîlâ gólîyî Ôvârí drî mbârâkâ tî nîlî kô rî âtâ kâ fêlé trá gólîyî drî rî, gô'dá gólîyî ïjî kpá Ôvârí rî mbârâkâ tî gólîyî drî nîlî trá 'dî lôgô-lôgô lâ kâ fêlé gólîyî drî tî rî 'dî ífî lâ lôgôzó ôjîlâ drî ífî lâ ârízó bê.

¹⁴ Nî ndrê drê, ôzô nî ôrî râtáã 'èlé tî ãnî drî nîlî kô rî sî rî, 'dî rî ãnî pîpîsîlî rî cé nî, rî'á râtáã 'dî 'èlé gô'dá tâ ïsû ãníkâ râtáã rî 'dî 'á yû, tâlâ nî ârí úlî râtáã 'dî kâ 'dî ífî lâ kô.

¹⁵ Gô'dá â'dô bê trá ítî rî, nî â'dô â'dô 'è'á ï'dî yã? Ítî rî, rî'á ícâ-ícâ ró ãnî drî rîzó râtáã rî 'dî 'èlé ãnî pîpîsîlî sî gô'dá kpá tâ ïsû sî kpârâtî, tâlâ nî nî ró ífî lâ bê. Gô'dá kpá rî'á tândí ró ãnî drî lóngó râtáã 'dî kâ 'dî ngôzó ãnî pîpîsîlî sî ndrî gô'dá kpá tâ ïsû sî ndrî.

¹⁶ Ôzô gô'dá nî ùlûyî Ôvârí cé ãnî pîpîsîlî sî tî ãnî drî nîlî kô rî sî, gô'dá ôjîlâ âzâ 'bá yî tî 'dî nî 'bá kô rî, â'dô ïyî tî ãníkâ Ôvârí rî lûyîzó 'dî kô'á ángô tí yã? Gólîyî ícâ kô úlî ãníkâ Ôvârí rî lûyî kâ 'dî ífî lâ ârílî.

¹⁷ Tí úlî ãníkâ râtáã 'dî 'á 'dî â'dô 'bã'á tândí ró rî, gô'dá ícâ kô ôjîlâ pâlé, tâlâ gólîyî ârí úlî rî 'dî ífî lâ kô.

¹⁸ Mâ rî gógó nyáanyâ lâ, má 'è âwô-ítî âmbá Ôvârí drî, tâlâ Líndrí Tândí gólâkâ fê mbârâkâ trá má drî, má ââtâ ró tî má drî nîlî kô rî 'bá yî gâřê ãnî drî sî.

¹⁹ Ítî rî, gô'dá ôzô ôjîlâ êê'bê rû trá vò âlô 'á Ôvârí rî ïnjîlî rî, rî'á tândí ró gólîyî drî tâ âlô má drî âtálé gólîyî drî rî ífî lâ ârízó dódó, gólâ má drî tâ âtázó dûu gólîyî drî ífî lâ ârízó kô rî drî sî.

²⁰ Âmâ ândré rî mvá yî, nî âyê tâ ïsû ãníkâ ôzô 'dîyîmvá kâtî kî'á nî rî, tî âtálé ôjîlâ âzí drî nîlî kô 'dî ôrî 'díyî 'bâlé ôjîlâ âmbá ró 'dî. Gô'dá cé â'dô ãníkâ rî ââ'dô íyîkâ ôzô 'dîyîmvá tâ ônjî 'è 'bá dûu ôjîlâ âzâ drî kô rî yî kâtî.

²¹ Gô'dá nî ïsû drê úlî îgîlî búkû Ôvârí kâ 'á kî nî rî, "Mâ â'dô ôjîlâ âwâ âjô'á ôjîlâ ámakâ rî 'bá yî ngálâ tâ âtálé gólîyî drî tî gólîyî drî nîlî kô rî sî.

Gbô lé má ô'è ítî rî, gólîyî â'dô volé gã'á zãá dó úlî ámakâ ârílî."

Ísáyã 28.11-12

²² Ítî rî, gô'dá tâ âtâ-âtâ tî nîlî kô rî sî rî rî'á drî-mbílí sôsô Ôvârí kâ ï'dî 'èzó lânô fêlé ôjîlâ gólîyî tâ gólâkâ lê 'bá kô rî yî drî, gô'dá ââdî ró ïyî drî tâ ônjî 'ásî. Á'dó kô drî-mbílí sôsô 'î ôjîlâ tâ Ôvârí kâ lê 'bá rî yî drî. Gô'dá mbârâkâ gólâ tâ âtî-âtî Ôvârí kâ pê kâ ôjîlâ drî 'dî rî, rî tâ ímbálé ôjîlâ gólîyî

tã lē 'bá trá Yésū 'á rī yī drí, gólīyī ūnī ró tã gólâkâ bê dódó, â'dó kô gólīyī tã lē 'bá kô Yésū 'á rī yī pālē.

²³ Ítí rī, gō'dá nī ōtírī rú ê'bé kpākā ālô Ôvârí rī ñnjīlī rī, ōzō gō'dá ōjīlā āzâ 'bá yī ìtō trá 'dó ìtú-pá rī 'dī 'á tī ngĩngĩ drīlīyī nīlī kô rī yī âtalé ì'dī rī, gō'dá ìtí rī, ōzō ōjīlā gólīyī tã lē 'bá kô rī yī â'dô ìyī bê nīngá rī, gólīyī â'dô ìsū'á lâ kī, ānī rī 'bá tī nīlī kô 'dī 'bá yī âtalé 'dī ōlīfō ìyī trá.

²⁴ Gō'dá ōzō nī ōrī úlī Ôvârí ngá lésī rī â'dalé ōjīlā drí, tī gólīyī ōjīlā drí nīlī trá rī sī rī, 'dī ōjīlā gólīyī tībē drē tã lē 'bá Yésū 'á kô rī yī ōfī úlī rī 'dī ârīlī rī, gólīyī â'dô ífī lâ ârī'á. Gō'dá úlī 'dī â'dô ōjīlā gólīyī tã lē 'bá kô 'dī 'bá yī 'bā'á tã ōnjī ìyīkâ nīlī, gō'dá ââ'dô tã-vó gólīyīkâ kī'á.

²⁵ Gō'dá gólīyī ōtírī ānī ârī tã pē'á tã ōnjī ìyīkâ tībē rī'á 'ēlā gō'dá rī'á kpá lāpīlā ìyī pīpīsīlī 'á rī yī tāsī rī, kôrô drīlīyī tã ōnjī ìyīkâ 'dī lōfōzó gō'dá âyézó lâ 'dēzó vūdrī Ôvârí rī ìratālé. Gō'dá drīlīyī nīzó lâ kī, Ôvârí bê ānī lāfálē nīngá.

Tã tã Ôvârí rī ñnjī-ñnjī kâ lātī mbī 'ásī rī tāsī

²⁶ Ámâ ândré rī mvá yī, má â'dâ drē lātī mbī gólâ tībē rīzô Ôvârí rī ìratālé, ōzō nī êê'bē rú trá vō ālô 'á gólâ rī ñnjīlī rī ānī drí. Nī â'dô ngā'á ndrī ālô-ālô Ôvârí rī ñnjīlī mbârākā gólâ drí fēlé trá ānī drí rī vó ró. Ōjīlā ālô â'dô íyīkâ lōngó ngō'á. Āzâ â'dô íyīkâ tã ìmbá'á ì'dī. Āzâ â'dô íyīkâ tã gólâ Ôvârí drí â'dalé trá gólâ drí â'dalé ōjīlā drí rī pē'á ì'dī. Āzâ â'dô íyīkâ tã âtī-âtī nō pē'á ì'dī tī gólâ nīlī kô rī sī. Gō'dá āzâ â'dô íyīkâ úlī gólâ âtalé tī nīlī kô rī sī 'dī ífī lâ lōfō'á ì'dī. Ítí rī, tã gólīyī ndrī ōjīlā 'dī 'bá yī drí 'ēzô ānīlī ì'dī bê lâ 'dī 'bá yī āâ'dô ndrī tã gólīyī 'ē 'bá krístō 'bá āzī 'dī 'bá yī pālē rī ì'dī.

²⁷ Ōzō ōjīlā āzâ 'bá yī â'dô ìyī bê ōlē ìyī úlī âtalé tī gólīyī drí nīlī kô rī sī rī, ōjīlā rī ngātá nâ āâtâ úlī rī 'dī cé nī tī nīlī kô 'dī sī krístō 'bá āzī yī drí, gō'dá gólīyī ō'ē ìyī trá úlī rī 'dī âtalé rī, gólīyī āâtâ ālô-ālô. Ōjīlā ālô āâtâ íyīkâ trá ndēlé rī, āzâ ōgō ró íyīkâ âtalé, gō'dá ōjīlā ālô ōlōgō ró tã ífī lâ.

²⁸ Ítí rī, ōzō ōjīlā āzâ â'dô yū'dáwá 'ē 'bá úlī 'ē'á âtalâ tī nīlī kô rī sī 'dī ífī lâ lōgōlé rī, ōjīlā gólīyī 'ē 'bá úlī rī 'dī 'bá yī âtalé tī nīlī kô rī sī 'dī ōrī ìyī tī, āâtâ ìyī úlī rī 'dī kô. Gō'dá gólīyī āâtâ úlī rī 'dī cé Ôvârí drí tī rī 'dī sī ìyī pīpīsīlī 'á tólâ tītī ró.

²⁹ Gō'dá ōjīlā rī ngātá nâ āâ'dâ ìyī tã âtī-âtī Ôvârí ngá lésī â'dalé ōjīlā āzī drí rī, gō'dá āzâ 'bá yī ōrī ìyīkâ rī'á úlī gólīyī drí rī'á â'dalâ 'dī 'bá yī ífī lâ ìsūlī ngātá tã gólīyī drí rī'á âtalâ 'dī tã mbī 'í yā rī.

30 Gõ'dá õzõ õjilã äzã ã'dô trá rĩ'á tã âti-âti Ôvâri ngá lésĩ 'dĩ â'dá'á gõ'dá Ôvâri äã'dã tã âti-âti ngĩ kpá trá 'wãã ró õjilã äzã drĩ â'dalé rĩ, õjilã gólã tĩbê rĩ 'bá tã â'dalé sĩsĩ 'dĩ òndê úlĩ íyĩkã 'dĩ, õjilã rĩ gógó Ôvâri drĩ tã âti-âti â'dázó drilã 'wãã ró 'dĩ õngã ró íyĩkã 'dĩ â'dalé.

31 Ítĩ rĩ, ãnĩ gólĩyĩ â'dó 'bá úlĩ bẽ 'ẽ'á â'dalã krístõ 'bá yĩ drĩ rĩ 'bá yĩ, äâtã ãyĩ ãlô-ãlô, tãlã úlĩ ãnĩ drĩ rĩ'á âtalã 'dĩ õjilã 'dĩ 'bá yĩ ãmbã ró tã bẽ 'á lâ sĩ gõ'dá õsõ ró mbârãkã kpá bẽ gólĩyĩ 'á tã lëzó bẽ Yësũ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ.

32 Gõ'dá gólĩyĩ Líndrĩ Tãndĩ Ôvâri kã drĩ mbârãkã tã âti-âti â'dã kã fëzó trá drilĩyĩ tã â'dázó õjilã äzĩ drĩ Ôvâri rĩ tĩ sĩ rĩ yĩ, â'dô ãyĩ ãcã'á cú rĩlĩ tĩ õzõ drilĩyĩ lëlé rĩ tĩ,

33 tãlã Ôvâri rĩ tã íyĩkã rĩ 'bá yĩ 'ëlé 'dó lãtĩ mbĩ rĩ 'ásĩ.

Ä'dô gõ'dá bẽ trá ítĩ rĩ, nĩ òtĩrĩ rũ ê'bé vô ãlô 'á Ôvâri rĩ ãnjĩlĩ rĩ,

34 òkó òrĩ íyĩkã tĩtĩ. Má âtã tã rĩ 'dĩ ítĩ 'dĩ rĩ, tãlã â'dó kô mbĩ gólĩyĩ drĩ rĩzó úlĩ âtalé kãñsã 'á. Gólĩyĩ òrĩ drĩ-äcê ãyĩ ágó yĩ kã zélé, nyé õzõ Músã drĩ 'bãlé trá gólĩyĩ drĩ 'ëlé rĩ kãtĩ.

35 Ôzõ gólĩyĩ òlẽ tã äzã 'bá yĩ nĩlĩ tã Ôvâri kã tãsĩ rĩ, gólĩyĩ ãñĩ ãyĩ ágó yĩ. Má âtã tã 'dĩ ítĩ 'dĩ, tãlã â'dó kô mbĩ òkó drĩ rĩzó tã âtalé kãñsã 'á.

36 Ítĩ rĩ, ãnĩ Kōrínītō lé 'bá yĩ, nĩ ãsũ drẽ tã nô â'dô trá cé ãnĩ ã'dĩ tã Ôvâri kã nõ nĩ 'bá lâ 'ĩ yã? Nĩ nĩ trá kĩ, má ãmbã tã Ôvâri kã nõ nĩ ãnĩ drĩ. 'Dövo nĩ ârĩ úlĩ ámakã.

37 Ôzõ gõ'dá õjilã äzã òkĩ, yĩ äã'dô cú tã âti-âti bẽ Ôvâri ngá lésĩ âtalé ngãtã òkĩ Líndrĩ Tãndĩ Ôvâri kã õfẽ mbârãkã trá yĩ drĩ tã äzã 'bá yĩ 'ëzó rĩ, õjilã rĩ 'dĩ ãñĩ kĩ, tã má drĩ ãgĩlĩ ãnĩ drĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tã gólĩyĩ Ôvâri drĩ 'bãlé ãnĩ drĩ 'ëlé rĩ yĩ ã'dĩ.

38 Ôzõ gõ'dá õjilã rĩ 'dĩ õgã volé trá dó úlĩ ámakã 'dĩ 'bá yĩ ndrẽlé tã Ôvâri ngá lésĩ rĩ ró rĩ, gõ'dã nĩ ndrẽ õjilã rĩ 'dĩ kô lãjó'bã Ôvâri kã ró.

39 Ámã ándrẽ rĩ mvã yĩ, tã ädũkũ ámakã ãnĩ drĩ tã gólã tã âti-âti Ôvâri ngá lésĩ rĩ âtã kã gõ'dã kpá úlĩ âtã-âtã tĩ gólã nĩlĩ kô rĩ sĩ 'dĩ tãsĩ rĩ ã'dĩ nõ 'bá yĩ. Nĩ ndã mbârãkã gólã tã âti-âti Ôvâri rĩ tĩ sĩ âtázó rĩ ã'dĩ gãrã, gõ'dã nĩ âtã tã kô õjilã drĩ kĩ, ólëé kô gólĩyĩ drĩ tã âtalé tĩ nĩlĩ kô rĩ sĩ.

40 Ítĩ rĩ, nĩ lë tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ëlé ndrĩ lãtĩ mbĩ 'ásĩ tã ä'dĩ sĩ, gõ'dã cú ítĩ tã 'ẽ'ẽ bãrábãnyã rĩ äkó.

15

Tā âfō-âfō Yésū kâ ôdră 'ásī rī tāsī

¹ Ámâ ândré rī mvá yî, nî îsū drê tã gólâ má drí pélé âní drí Yésū Krístô rī tāsī rī, âní drí tã lězó trá 'á lâ pîpîsîlî âlô sî 'dî, gô'dá tã lělê âníkâ âdrézó trá 'á lâ gágá rákâ fê kâtí 'dî.

² Gô'dá nî njû bê trá gágá tã âtî-âtî tândí Yésū rī tāsī 'dî rú rī, Ôvârí â'dô âní pâ'á tã ônjí âníkâ 'ásī. Tí ôró 'bââ îtî kô rī, tã lělê âníkâ Yésū Krístô 'á 'dî trá vò tákó 'á.

³ Tã gólâ má drí îmbálê âní drí rī rî'á tã lâvũ 'bá gărê rī î'dî, gô'dá kpá tã âlô-âlô gólâ Yésū Krístô drí âtálê má drí kî'á nî rī, yí ôdră nô âmâ pâlê tã ônjí âmákâ 'ásī rī î'dî, ôzô Ôvârí drí 'bálê trá búkũ íyíkâ 'á rī kâtí.

⁴ Gô'dá Yésū rī âvô 'bázó 'bú 'á. 'Dî vósî rī, gólâ drí âfôzó âvô 'ásî kâpî nâ lâ 'á, ôzô Ôvârí drí 'bálê trá búkũ íyíkâ 'á rī kâtí.

⁵ Nîngá sî rī, Yésū Krístô drí íyî â'dázó lédrê-lédrê ró Péterô drí, gô'dá 'dî vósî rī, lâjô'bá íyíkâ mùdrî-drî-lâ-ngâ-rî 'dî 'bá yî drí.

⁶ 'Dî vósî rī, gólâ drí kpá íyî nyăányâ â'dázó gólîyî 'dê 'bá trá gólâ vó dũũ kámá-njî rú ê'bê 'bá ndrî vò âlô 'á rī 'bá yî drí. Ândrô nô rī, ôjílâ rī 'dî 'bá yî âmbá vò lâ yî drê zââ bê lédrê-lédrê ró, ûrûkâ 'bá yî trá î'dî gô'dá â'dî 'î.

⁷ 'Dî 'bá yî vósî rī, gólâ drí kpá íyî â'dázó íyî âdrúpî Yâkóbâ drí, gô'dá kpá lâjô'bá íyíkâ drí ndrî kpá ó'dî.

⁸ Gô'dá âdûkũ lâ ró gólâ drí gôzó íyî â'dálê nyî ró má drí ôzô mvá âdûkũ tîlî rī kâtí.

⁹ Mâ âmákâ mvá âdú 'î, gô'dá âmbâ âzí-âzí yî kâ rī lâvũ gărê âmákâ rī drî sî. Gô'dá má ícá kpá kô ndrêlê lâjô'bá Yésū kâ ró, tâlâ má rī trá sîsî rî'á lângô fêlê ôjílâ gólîyî tã lê 'bá Yésū 'á rī yî drí rôô.

¹⁰ Gbô lé má 'ê tã ônjí îtî bê rī, Ôvârí â'dâ 'â â'dî íyíkâ trá má drí. Tã 'dî tāsî rī, gólâ drí âmâ jâzó â'dólê ôjílâ íyíkâ ró ôzô ândrô nô kâtî nô. Tã tândí gólâ drí 'êlê má drí 'dî â'dó kô tákó îtî, tâlâ má 'ê lôsî gărê lâjô'bá âzí drî sî, gbô lé má rī bê lôsî rī 'dî 'êlê mbârâkâ âmákâ sî kô rī. Mbârâkâ Ôvârí kâ rī nî lôsî 'dî 'êlê má 'á 'dî.

¹¹ Nî nî tândí ró kî, tã âtî-âtî Ôvârí ngá lésî nô rî'á tã pătîî 'î. Gbô lé má ôpê mâ ngâtá ôjílâ âzâ ôpê nî yâ rī, nî lê tã 'á lâ tã pătî-pătî ró.

Tā âfō-âfō krístô 'bá yî kâ ôdră 'ásî rī tāsī

¹² Gô'dá ôzô tã âtî-âtî pătîî ró âmâ drí rî'á pêlâ rī â'dô î'dî kî, Yésū Krístô ââfô trá lédrê-lédrê ró ôdră 'ásî rī, gô'dá

ōjilā āzā 'bá yī ānī lāfálé 'ásī rī â'dô kī'á nī rī, ōjilā āāfōó kô ōdrā 'ásī 'dī ángô tí yā?

13 Ōzō tí gō'dá ōjilā iicā āfōlé ōdrā 'ásī kô rī, tí Yēsū Krístō ícá kpá kô āfōlé ōdrā 'ásī.

14 Gō'dá tí Yēsū Krístō pātī ōró āfōō ōdrā 'ásī kô rī, tā âti-âti má drí pēlé rī â'dô 'bā'á tā tākó 'i, gō'dá nī â'dô 'bā'á kpá tā tándí ākó tā lēzō 'á lá.

15-16 'Dīi â'dô â'dálá kī, mā rī 'dī ōnjō âtá'á i'dī Ôvârí rī tāsī, tālā mā pē tā trá kī, pātī Ôvârí ingā Yēsū Krístō trá ōdrā 'ásī lédrē-lédrē ró. Nī ndrē drē, tí ōzō ōjilā iicā kô āfōlé ōdrā 'ásī rī, tí Ôvârí ícá Yēsū rī ingálé ōdrā 'ásī kô.

17 Tí ōró 'bāā nō ití rī, Yēsū Krístō â'dô 'bā'á nō drē zāā āvō ró, gō'dá tā lēlé āníkâ â'dô 'bā'á nō tí vō tākó 'á. Gō'dá tí ōdrā Yēsū Krístō kâ rī â'dô 'bā'á mbârākâ ākó ānī pālē tā ōnjí āníkâ 'ásī. Tí nī âvī nō trá zāā lâtī Ôvârí kâ 'ásī, gō'dá nī â'dô 'bā'á nō drē zāā lānjī-lānjī lānjō tā ōnjí āníkâ kâ nji'á.

18 Tí ōró 'bāā nō pātī kī, Yēsū āâ'dô nō drē zāā āvō ró rī, gō'dá tā lē 'bá gólīyī drā 'bá Yēsū 'á rī ícá i'yī lédrē-lédrē ādūkū ākó rī ūsúlí kô. Gō'dá lānjō Ôvârí kâ â'dô 'bā'á nō, rī'á gólīyī 'è'á āndrō nō rōō.

19 Tí ōzō mā ōró līfī 'bāā nō cé tā tándí gólīyī Yēsū drí 'élé āmā drí āngó nō 'á rī drī i'dī rī, gō'dá tí mā â'dô 'bā'á ngá ākó līfī 'bāzō drī lá ịzátú ālôwálá. 'Dīi ịzā kōkō 'i.

20 Ití rī, gō'dá tā pātī rī i'dī nō, Yēsū Krístō ngā trá ōdrā 'ásī. Gólá i'dī ōjilā ngā 'bá sīsī ōdrā 'ásī â'dálá āmā drí kī, ōjilā gólākâ drā 'bá trá ngá ālô rô gólá bē rī, â'dô i'yī kpá ngā'á ōdrā 'ásī gólá kâtí.

21 Nī ndrē drē, ōzō ōjilā ālô drí ōdrā pá âsérē nī ōjilā ndrī drī rī tí rī, gō'dá ngāngā ōdrā 'ásī rī âcā kpá trá ōjilā ālô sī.

22 Nī ndrē drē, tā rī gógó 'dī â'dô trá nōtí. Ádāmā gā bē dó tā Ôvârí drí 'bālē drílá rī 'élé rī, tā ârí ākō gólākâ 'dī âsē ōdrā pá trá gólá rī ózōwá yī drī ndrī. Kpá ití, Yēsū Krístō drā bē gō'dá ngāzō kpá lédrē-lédrē ró ōdrā 'ásī rī, gólá nī lâtī kpá trá ōjilā gólīyī tā lē 'bá trá gólá 'á rī yī drí ngāzō ōdrā 'ásī lédrē-lédrē ró.

23 Ití rī, gō'dá ōjilā â'dô ngā'á ōdrā 'ásī kâyī gólá Ôvârí drí 'bālē rī 'á. Sīsī rī, Ôvârí 'bā trá Yēsū i'dī āfōlé ōdrā 'ásī. Ití rī, gō'dá Yēsū Krístō ōtírī āgōō āngó nō 'á rī, krístō 'bá yī ndrī ōdrā 'bá rī yī â'dô lídri'á ōdrā 'ásī.

24 Gō'dá Yēsū Krístō drí ōjilā ndrī āngó nō drī gólīyī rú jā 'bá trá Ôvârí rú rī 'bá yī gō'dá kpá línđrī ōnjí ndrī gólīyī āngó nō drī rī yī pēzō ndrī. Gō'dá gólá drí āngó nō fēzō

kūmū íyíkā bē ndrī íyī átá Ôvārī drīgá. Ítí rī, āngó nō drī rū ndēzō.

²⁵ Nī ndrē drē, Yēsū Krístō â'dô rī'á āngó nō drī kúmu ró, būúú gólá drī íyī âjú-'bá-âzí yī pēzō ndrī 'bālē íyī pá zēlē 'á.

²⁶ Ítí rī, âjú-'bá-âzí âdūkū gólá drī 'ē'á ízālā volé rī ōdrā 'ī'dī, tālā krístō 'bá yī ōzō gō drāā kō kâyī rī nā 'bá yī 'á.

²⁷ Mā nī tā rī 'dī 'bá yī â'dólē tā pătī rō, tālā tā Ôvārī kâ búkū 'á tā átá 'bá kī'á nī rī, "Ôvārī 'bā Yēsū trá â'dólē ngá ndrī drīlī", rī'á cé Ôvārī rī ífíí 'ī'dī Yēsū drī â'dózó kúmu ró drīlī lā 'á kō rī.

²⁸ Gō'dá ōzō Ôvārī ō'bā ngá trá ndrī Krístō zēlē gólá drī â'dózó kúmu ró gólīyī drīlī rī, gō'dá Krístō rī gógó drī gōzō íyī nyāanyā 'bālē Ôvārī zēlē, Ôvārī ōgō ró ngá ndrī rūlī 'būū.

²⁹ Tí ōzō gō'dá ōjīlā āāfō ōdrā 'ásī kō rī, ānī ūrūkā 'bá yī gō'dá rī'á bābātízī 'ēlē ānī nyāanyā drī ānī áró ōdrā 'bá rī yī vō lā 'á â'dô drī yā? Gō'dá bābātízī rī gógó 'dī â'dô 'ē'á ōjīlā ānīkā ōdrā 'bá trá 'ē 'bá āfōlē kō 'dī pā'á āngō tí yā?

³⁰ Ā'dô ítí rī, gō'dá āmā rū 'ī'bū 'bá Yēsū kâ ró nō, mā â'dô gō'dá kó rī'á āmā 'bālē rī'á tā âti-âti 'dī pēlē Yēsū rī tāsī kâyī vósī cé, gō'dá ōjīlā 'bālē 'ē'á āmā ūfúlī 'dī íyíkā kó â'dô tāsī yā? Tí ōzō mā ōró ĩsūlā kī, āmā rú'bā āāfō ōdrā 'ásī kō rī, tí mā ícá kō tā 'dī 'ēlē ítí.

³¹ Ámā ândré rī mvá yī, má âta ānī drī, lânō gólá ámā 'ē 'bá má drī 'ēzō drālē kâyī vósī cé nō, má âta nō tā mbī 'ī, mā rī'á njāā drālē tā tândí gólá Kúmu Yēsū Krístō drī 'ēlē ānī drī rī tāsī.

³² Ōzō gō'dá ōjīlā āāfō kō ōdrā 'ásī rī, gō'dá kó tālā íyíkā â'dô 'ī má drī lânō ūsúzō Ēfēsō 'álā ámā âjú-'bá-âzí yī drīgá sī, nyé ōzō lânō gólá ōjīlā gólá kāmī drī 'dēlē drī lā rī drī ūsúlī rī kâtī yā? Tā ĩsū ōjīlā kâ 'á rī, tā tândí má drī 'ē'á ūsúlā āngó nō 'á tā āngī má drī 'ēlē 'dī 'á rī íyíkā kó â'dô 'ī yā? Ā'dô ítí rī, rī'á tândí ró má drī cé tā gólīyī 'ē 'bá ámā 'bālē āyīkō ró rī 'ēlē 'ī'dī, ōzō âtalé trá búkū Ôvārī kâ 'á rī kâtī kī,

"Mā ōrī cé rī'á ngá nyālē gō'dá kpá ngá mvūlī 'ī'dī, â'dô ró bē āmā 'bālē āyīkō ró,

tālā ĩdrú rī āmā trá 'ē'á drālē, ōdrā rī'á njāā āmā tē'á."

Īsáyā 22.13

³³ Nī âyē ōjīlā āzā 'bá yī kō ānī âdólē tā ányā 'dī sī, tā pătī rī 'bá yī 'ī'dī rī'á nō 'bá yī, "Ānī âzí-âzí yī rī 'bá ĩyī tā ōnjī 'ēlē 'dī 'bá yī, â'dô ĩyī ānī ízā'á tā tândí ānīkā rī'á 'ēlē 'dī 'ásī gō'dá rū jālē tā ōnjī ĩyíkā rī'á 'ēlā rī 'bá yī 'ēlē 'ī'dī."

³⁴ Ítí rí, ãnî lîfî òmbâ ãnî drî, nî jâ tâ ìsû-ìsû ãníkâ. Gõ'dá nî âyê tâ ònjí ãníkâ. Má sô drî-mbílí ãnî lîfî. Má kî, ãnî ùrùkâ 'bá yî nî Òvârí kô ãlôlâ.

Tā rú'bá lâràkô 'è 'bá âfôlé òdrâ 'ásí rí tāsí

³⁵ Gõ'dá gbô lé má pè bē tâ lîdrî-lîdrî kâ òdrâ 'ásí rí ãnî drî rí, òjílâ ùrùkâ 'bá yî ãnî lâfálé sî ìyíkâ kpá zââ tâ ìjî'á kî, òjílâ â'dô ìyíkâ lîdrî'á òdrâ 'ásí 'dí kó ángô tí ró yâ? Òzô òjílâ ò'è lîdrílí òdrâ 'ásí rí, rú'bá lâràkô gólîyî drí 'èzô lîdrílí î'dí bē lâ 'dî â'dô 'bâ'á ìyíkâ kó ángô tí yâ?

³⁶ Tâ nî ãkô ãníkâ ìtí 'dî â'dô kâ 'î yâ? Nî ìsû drē tâ ngá ífí kâ. Òzô nî ìî'dî ngá ífí trá 'bú 'á rí, â'dô drâ'á zâlô drílâ gôzô âfôlé mbâlê bí bē ârú ró kâ'dê-kâ'dê. Âmâ rú'bá â'dô drâ'á kpá ìtí, gõ'dá Òvârí òtírî âmâ 'bââ lîdrílí ó'dí òdrâ 'ásí rí, gólâ drí rú'bá ó'dí âfêzô âmâ drí.

³⁷ Ngá gólâ ãnî drí î'dîlî 'dî rî'á cé ngá ífí 'î òzô mbámú kâtí, cé fínyáwá gõ'dá ngá gólâ âfô 'bá mbâlê ùrú rí, lâràkô lâ rî'á ngî ngá ífí rú sî.

³⁸ Gõ'dá Òvârí fê lâràkô trá ngá ífí 'dî 'bá yî drí ngîngî nyé òzô gólâ drí lèlé rí kâtí âkú ró.

³⁹ Gõ'dá kpá ìtí, ngá gólîyî lédre-lédre ró Òvârí drí 'bâlê rí, kpá trá ìyî rú'bá lâràkô ngîngî bē. Òjílâ mvá trá rú'bá lâràkô bē ngî. Kōrōnyâ kpá trá rú'bá lâràkô bē ngî òjílâ mvá rú sî. Âríwá kpá trá rú'bá lâràkô bē ngî, gõ'dá î'bî kpá trá rú'bá lâràkô ìyíkâ bē ngî kōrōnyâ âzâ 'bá yî drî sî.

⁴⁰ Gõ'dá kpá ìtí, ngá gólîyî ùrú 'álâ rí 'bá yî lâràkô lâ kpá ngî ngá gólîyî ângó nō 'á nō 'bá yî rú sî. Ngá gólîyî ùrú 'álâ rí 'bá yî sūsū lâ kpá ngî ngá gólîyî ângó nō kâ rí 'bá yî rú sî.

⁴¹ Gõ'dá mvěmvě ìtú kâ rí ngî mvěmvě pará kâ rí rú sî, gõ'dá kpá ngî lậgù-lậgù î'bî'bîwá kâ rí rú sî. Ítí rí, gólîyî rí lậgúlî 'dó ngîngî. Lé ìtí rí, lậgù-lậgù î'bî'bîwá kâ ìyî vō 'ásí rí kpá rî'á ngîngî, ãlô rí lậgù ìyíkâ kpá gặặ ìyî âzî-âzî drî sî.

⁴² Gõ'dá â'dô 'bâ'á kpá ìtí, Òvârí â'dô 'è'á òjílâ gólâ drí 'è'á ìngálâ òdrâ 'ásí rí ìyî rú'bá lâ yî ôjálê ngî. Rú'bá gólâ 'bâlê 'bú 'á 'dî rî'á ngá gólâ drâ 'bá trá gõ'dá 'è 'bá nâlê rí î'dí. Gõ'dá rú'bá gólâ Òvârí drí 'è'á lîdrílâ òdrâ 'ásí rí, nâ kô. Â'dô 'è'á â'dólê rú'bá gólâ tîbê 'è 'bá drâlê kô gõ'dá 'è 'bá nâlê kpá kô rí î'dí.

⁴³ Ítí rí, rú'bá gólâ tîbê ângó nō kâ 'bâlê 'bú 'á 'dî rí fâfâ âkó, rî'á rú'bá lậgô kâ 'î, gõ'dá Òvârí òtírî lîdrílâ òdrâ 'ásí rí, â'dô 'è'á 'bâlê lậgô âkó. Kậậ 'bâzô lâ 'bú 'á rí, mbârâkâ

lâ yû, gô'dá Ôvârí ôtirî lîdrîlâ rî, â'dô 'bă'á cú mbârâkâ bê gặặ.

44 Kậyậ 'băzô lâ 'bú 'á rî, rỉ'á ngá ăngô nồ kâ 'ỉ. Gô'dá Ôvârí ôtirî lîdrîlâ rî, â'dô 'bă'á gô'dá ngá 'bũu kâ 'ỉ. Gô'dá â'dô bê trá kỉ'á nỉ rỉ, rú'bặ ămákâ nồ ăă'dô ngá ăngô nồ kâ 'ỉ rỉ, gô'dá rỉ'á tặ pặặ 'ỉ ămă rú'bặ ó'dỉ rỉ â'dô 'ê'á 'bălê rú'bặ vồ ừú 'ălâ rỉ kâ 'ỉ'đỉ.

45 Áđămă bê rỉ'á rỉ. Úlỉ Ôvârí kâ âtă tặ trá ămă đrỉ Áđămă sỉsỉ rỉ tặsỉ kỉ,

“Ôvârí 'bă Áđămă sỉsỉ rỉ trá â'dólé ôjỉlă mvá rồ.”

Tă Ômvó Ngá 2.7

Gô'dá Ôvârí 'bă Áđămă rỉ lâ rồ rỉ, Yếsũ Krístồ 'ỉ'đỉ tầbê 'ê 'bă ôjỉlă 'bălê lédrê-lédrê rồ rú'bặ lầrăkồ ó'dỉ bê rỉ.

46 Ítỉ rỉ, rú'bặ lầrăkồ sỉsỉ Ôvârí đrỉ 'bălê ămă đrỉ nồ rỉ'á rú'bặ ăngô nồ kâ 'ỉ, rú'bặ nồ vồsỉ rỉ, gồlă â'dô rú'bặ vồ ừú 'ălâ rỉ kâ fề'á ămă đrỉ.

47 Ôvârí 'bă Áđămă sỉsỉ rỉ trá ỉnyákú 'ásỉ. Áđămă rỉ 'đỉ rỉ'á ôjỉlă ăngô nồ kâ 'ỉ. Gô'dá Yếsũ Krístồ â'dó 'bă Áđămă rỉ lâ rồ rỉ, ỉyíkă ừú lếsỉ. Kậyậ Ôvârí đrỉ gồlă rỉ ỉngázồ ôdră 'ásỉ rỉ, Ôvârí fề rú'bặ lầrăkồ ó'dỉ rỉ kâ ừú 'ălâ rỉ trá gồlă đrỉ.

48 Ítỉ rỉ, ămă ndrỉ ôjỉlă gồlỉyỉ ăngô nồ 'á nồ rỉ'á ỉyỉ rú'bặ ỉnyákú bê, ôzồ Áđămă gồlă 'bălê ỉnyákú 'ásỉ rỉ kătỉ. Gô'dá rú'bặ 'ê'á fềlă ămă đrỉ ỉcázồ rỉlỉ ừú 'ălâ rỉ, lầrăkồ lâ â'dô 'ê'á 'bălê ôzồ Yếsũ Krístồ kâ rỉ tí.

49 Ítỉ rỉ, ngbăangbănồ rỉ, ămă cú rú'bặ bê ôzồ Áđămă kătỉ tầbê 'bălê ỉnyákú 'ásỉ rỉ, gô'dá â'dô 'ê'á đrălê đră. Ítỉ rỉ, gô'dá mă â'dô bê trá ngá ălồ 'ỉ Yếsũ Krístồ bê rỉ, gô'dá mă â'dô lỉdrỉ'á ôdră 'ásỉ rú'bặ ó'dỉ bê ôzồ Yếsũ Krístồ kătỉ, tầlă ămă đrỉ rỉzồ bê ừú 'ălâ gồlă bê.

50 Ămă ăndrê rỉ mvá yỉ, mă âtă ănỉ đrỉ, rú'bặ ămákă ămă đrỉ â'dózó 'ỉ'đỉ bê lâ ăngô nồ 'á nồ, ỉcá kồ fỉlỉ rỉlỉ ừú 'ălâ vồ gồlă Ôvârí đrỉ 'băzồ 'ỉ'đỉ kúmú rồ ngá ndrỉ đrỉlỉ rỉ 'á, tầlă rú'bặ rỉ 'đỉ rỉ'á cề ă'wă 'ỉ ărỉ bê. Ămă rú'bặ tầbê 'ê 'bă đrălê gô'dá nặlê nồ, ỉcá kồ rỉlỉ zầă. Ítỉ rỉ, mă lề rú'bặ ó'dỉ 'ỉ'đỉ rỉzồ ừú 'ălâ.

51-52 Nỉ ărỉ đrề, mă âtă đrề tặ lầrăkồ nồ ănỉ đrỉ. Yếsũ Krístồ â'dô ăgồ'á ămă ăză 'bă yỉ ừsúlỉ đrề zầă lédrê-lédrê rồ. Ítỉ rỉ, gô'dá mălăyíkă Ôvârí kâ ôtirỉ gủnỉyặ vồ rỉ, Ôvârí đrỉ ămă rú'bặ ôjázồ ndrỉ â'dólé rú'bặ ó'dỉ rồ. Tặ rỉ 'đỉ â'dô 'ê'á rồ 'êlê 'wầă rồ, nyề ôzồ lỉfỉ ăcărê kătỉ. Gô'dá ôôtirỉ gủnỉyặ rỉ 'đỉ vồ rỉ, ôjỉlă gồlỉyỉ ămă lầfălê sỉ ôdră 'bă trá rỉ yỉ đrỉ lỉdrỉzồ ôdră 'ásỉ lédrê-lédrê rồ kpá ó'dỉ. Gô'dá â'dólé cú rú'bặ ó'dỉ tầbê 'ê 'bă đrălê kpá ó'dỉ kồ rỉ bê. Gô'dă ămă

ãmbúkū gólīyī lédrē-lédrē ró ôdrā 'bá drē kô'dáwá 'dī 'bá yī, Ôvārī â'dô kpá ãmâ ôjá'á rú'bá ó'dí âfězô ãmâ drī.

⁵³ Tā lâ rī'á ícâ-ícâ ró, Ôvārī drī ãmâ rú'bá gólīyī rī 'bá ôdrālē ôdrā gō'dá ñālē kpá ñā nô 'bá yī ôjálē rú'bá ó'dí gólīyī tībē 'ē 'bá ôdrālē kô rī 'bá yī 'á.

⁵⁴ Gō'dá tā rī 'dī ôtírī rú 'ēē rī, gō'dá úlī gólā búkū Ôvārī kâ drī átálē rī drī âcázó tā pătĩ ró kī 'bá nī rī,

“Ôvārī ízā ãjú-'bá-ãzí íyíkâ, Ôdrā-trá.

Gólā 'bā tā trá, ôjílā ôzô ôdrāâ kô.

Gólā ndē ôdrā rī mbârākâ trá ndrī.”

İsáyā 25.8

⁵⁵ İtí rī, gō'dá Ôvārī âtā tā kpá trá búkū íyíkâ 'á kī,

“Ôdrā, mbârākâ ánikâ rīzô ãmâ ûfúlī rī gō'dá â'dô 'á yā?

Mbârākâ ánikâ ãmâ drīlī rī ndē trá.

Ní ícâ gō'dá ãmâ ûfúlī kô.”

Ôséyā 13.14

⁵⁶ Tā ònjí ãmákâ rī'á 'ēlā rī, rī nī rī'á mbârākâ fēlē ôdrā drī rīzô ãmâ ûfúlī nō. Gō'dá tā gólīyī Ôvārī drī 'bālē trá ãmâ drī 'ēlē rī, rī nī tā â'dálē ãmâ drī kī, ôdrā cú mbârākâ bē ãmâ pēzô, ĩ'dī ãmâ drī rīzô drālē nō, tālā tā 'bā'bā rī 'dī rī tā â'dálē kī, Ôvārī ââ'dô lânō fē'á ãmâ drī tā ònjí ãmákâ rī'á 'ēlā 'dī 'bá yī tāsī.

⁵⁷ İtí rī, nī 'dē, mã ngā ndrī 'dó Ôvārī rī lûyílī, tālā gólā 'bā ãmâ nī ôdrā rī pēlē tā ònjí bē, tālā tā gólā Yēsū Krístō drī âfōzô ôdrā 'ásī nô tāsī.

⁵⁸ ãmâ ândré rī mvá yī, â'dô gō'dá trá ĩtí rī, 'dōvó nī 'dē, mã nĵū tā lēlē ãmákâ rú gágá, gō'dá mã âdrē ró ôzô rákâ fē kâtí. Nī rī gō'dá zāâ lōsī Yēsū Krístō kâ rī 'ēlē ĩ'dī dódó. Nī nĵ tândí ró kī, lōsī 'ē'ē Yēsū Krístō drī rī â'dó kô tā tākó 'í.

16

Tā lāfâ ê'bē kâ jōlē krístō 'bá Yērōsālēmā 'álâ rī 'bá yī drī rī

¹ Tā lāfâ ê'bē kâ jōlē krístō 'bá gólīyī Yērōsālēmā 'álâ rī 'bá yī pázó rī tāsī rī, nī 'ē kpá nyé ôzô má drī átálē ôjílā gólīyī Gālātīyā 'álâ rī 'bá yī drī 'ēlē rī kâtí.

² Kâyī rātāâ kâ vósī cé rī, ôjílā ãlô ôcâ lāfâ íyíkâ lāfálā lāfâ ndrī gólā drī ûsúlī rī 'bá yī 'ásī trōlē fēlē drī-'bá ãnikâ drīgá, gólīyī ôndrē ró vó lâ búũũ kâyī má drī 'ēzô cālē ãnī ngáá tólā rī 'á. Nī 'ē tā rī 'dī ĩtí, tālā mã ôtírī cāâ tólā rī, mã ôzô kô kpá rī lāfâ zīlī ãnī tī sī.

³ Gō'dá ôzô mã ôcâ trá tólā rī, má gō ró cé wárāgā ĩgīlī ĩ'dī fēlē ôjílā gólīyī ãnī drī nĵílī trá lāfâ 'dī ájílī rī Yērōsālēmā

'álâ rî 'bá yî drígá, â'dô ró bê gólîyî â'dalé kî, gólîyî lâjô'bá ânîkâ ânî drî jôlê rî yî î'dî.

⁴ Ōzō ñîcâ trá má drî kpá nîzó ôjîlâ rî 'dî 'bá yî bê kâyi rî 'dî 'á rî, gô'dá má drî nîzó.

Tā Póólô drî 'ē'á 'ēlâ rî

⁵ Má lē nîlî Mēkēdóniyā 'álâ, nî'á ôjîlâ Ôvârí kâ tólâ nâ 'bá yî ndrêlê. Ōzō má ôtîrî nî Mēkēdóniyā 'álâ rî, gô'dá 'dîlî vósî rî, má â'dô 'ē'á cālê būúû ânî ngáá tólâ.

⁶ Ōzō má ôcâ trá ânî ngálâ tólâ rî, má lē rîlî ânî bê kâyi âmá sî, â'dô 'bâ'á būúû cālê mîlî âdûkû 'á. Gô'dá 'dîlî â'dô ânî 'bâ'á cú lâfâ úsúlî âmâ pázô âcî amákâ má drî 'ē'á tólâ nîzó sîsî 'álâ nâ 'á.

⁷ Ngbâangbânô rî, mã nîlî drê tólâ kô, tâlâ má lēê kô rîlî ânî bê cé kâyi dâ sî ōzō má ôcâ trá ânî ngáá tólâ rî. Ōzō Ôvârí ôlôpê mã trá cālê tólâ rî, má lē 'ēlâ ânî bê kâyi dū.

⁸ Má â'dô 'ē'á rîlî Ēfēsô 'á nōngá cālê būúû kâyi kārāmā Pēnītākósītî kâ 'á,*

⁹ tâlâ mã drê cú ândrâ-tândî bê lôsî Ôvârí kâ 'ēzó nōngá. Gô'dá ôjîlâ dū rî'á tâ lē'á tâ Ôvârí kâ 'á. Gbô lé âmâ âjû-'bâ-âzî yî â'dô bê rî'á lâti lōndâ'á 'ēzó lôsî má drî rî'á 'ēlâ 'dî îzâzô rî.

¹⁰⁻¹¹ Ítî rî, Tîmátîyâ ôtîrî cāâ ânî ngáá tólâ rî, nî lâgû gólâ kpá, nyé ōzô ânî drî 'ērê âmâ lâgûlî rî kâtî, gólâ rî kpá lôsî Kúmú amákâ Yēsū Krístô kâ âlô-âlô má drî rî'á 'ēlâ nō 'ēlê î'dî. Nî ndrê gólâ ôjîlâ tâkó ró kô. Nî pâ gólâ lâfâ sî, â'dô ró bê gólâ drî âcî íyîká 'ē'á tólâ 'dî tōzó pîpîsîlî tândî sî tâ îsû âkô, tâlâ gólâ ââgô ró bê 'wââ mã ngáá nōlê âdrúpî âzî âzâ 'bá yî bê.

¹² Gô'dá âmâ âdrúpî Āpólô rî tāsî rî, mã âtâ tâ trá kpîlî gólâ drî nîzó âmâ âdrúpî gólîyî nî 'bá 'dî 'bá yî bê ânî ngálâ, gólâ lēê nîlî ânî ndrêlê ngbâangbânô kô. Gô'dá gólâ â'dô nî'á trá, ōzô Ôvârí ôlê trá gólâ drî rî.

Úlî âdûkû Póólô kâ

¹³ Ânî lîfî ombâ ânî rú, nî âdrê gágá ōzô rákâ fê kâtî tâ lēlê pîpîsîlî âlô sî Yēsū Krístô 'á, nî âtû fîlî lângô 'ásî ndrî mbârâkâ Ôvârí kâ sî.

¹⁴ Nî rî tâ 'ēlê ânî âzî-âzî yî drî ndrî 'dó lôvó sî.

¹⁵ Âmâ ândrê rî mvá yî, nî nî tâ Sîtîfânásî yî kâ trá tândî ró. Gólîyî ôjîlâ drî-kákâ tâ lē 'bá Yēsū Krístô 'á Gîrîkî 'álâ

* **16:8 16.8 Pēnītākósītî** 'Dîlî rî'á kārāmā Yúdâ yî kâ î'dî, gô'dá krístô 'bá yî îsû íyîká kâyi Lîndrî Tândî drî ânîzó gólîyî drîlî sî rî tâ lâ î'dî.

rî ĭ'dî, òjílā 'dî 'bá yî 'bā ĭyî trá lōsĭ 'èlé òjílā Ôvârí kâ drí pĭpĭsĭlĭ ālô sĭ.

¹⁶ Má lô'bā rú'bá ānĭ drí, nĭ rî ró bê drĭ-'bá tândí āníkâ òzō Sītĭfānāsĭ yĭ kâtí rî 'bá yĭ zélé òjílā gólĭyĭ rĭ 'bá lōsĭ 'èlé gólâ bê Ôvârí drí rĭ 'bá yĭ bê.

¹⁷ Mā rĭ'á āyĭkō ró, tālā Sītĭfānāsĭ, Fōrōtōnátō gō'dá Ākāyĭkâ yĭ âcâ ĭyĭ trá āmâ ngálâ āmâ pālê, òzō má òtírĭ rĭ ānĭ tā ĭsŭlĭ ānĭ ndrē ākō drí rĭ.

¹⁸ Gólĭyĭ rĭ trá mbârākâ sōlé má 'á, òzō drĭlĭyĭ rĭrĭ 'èlâ ānĭ drí tólâ nā kâtí. Ĭtĭ rĭ, nĭ ĭnjĭ gólĭyĭ tândí ró.

Nĭ-bê-yā ādŭkŭ Póōlō kâ

¹⁹ Krístō 'bá gólĭyĭ Ásĭyā 'álâ rĭ 'bá yĭ 'è ĭyĭ nĭ-bê-yā ānĭ drí rōô. Ākōwílā yĭ Pĭrĭsílā bê krístō 'bá gólĭyĭ rŭ ê'bé 'bá Ôvârí rĭ ĭrátālê gólĭyĭ drí 'bā 'álâ rĭ 'bá yĭ bê 'è ĭyĭ nĭ-bê-yā ānĭ drí, Kúmú āmákâ Yēsŭ Krístō rĭ rŭ sĭ.

²⁰ Gō'dá kpá ānĭ āzĭ-āzĭ yĭ ndrĭ tĭbê tā lē 'bá trá Yēsŭ Krístō 'á rĭ yĭ 'è ĭyĭ nĭ-bê-yā kpá ānĭ drí ndrĭ. Nĭ òtírĭ rŭ ê'bé vō ālô 'á rĭ, nĭ 'è nĭ-bê-yā āmâ ādrúpĭ yĭ drí lôvó sĭ.

²¹ Mā Póōlō, má ĭgĭ nĭ-bê-yā nô cú ámâ drĭ sĭ ānĭ drí.

²² Ōzō òjílā ālô ānĭ lāfálê sĭ ō'bā Kúmú āmákâ Yēsŭ rĭ lôvó kô rĭ, lânō â'dô gólâ rĭ 'è'á. Kúmú āmákâ Yēsŭ Krístō āāgō 'wāā.

²³ Kúmú āmákâ Yēsŭ Krístō ōfē ōrē ānĭ drí.

²⁴ Má lē ānĭ ndrĭ, tālā āmâ ānĭ bê trá ndrĭ ngá ālô 'ĭ Yēsŭ Krístō bê. Ĭ'dĭ 'dĭ.

Tã ìgĩ-ìgĩ Póòlō kâ rĩ lâ Kōrínītō lé 'bá yĩ drí rĩ 2 Kōrínītō lé 'bá

Tã 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sísí rĩ

Póòlō ìgĩ tã nò krístō 'bá gólĩyĩ Kōrínītō 'álâ rĩ 'bá yĩ drí, tã-drĩ tã gólĩyĩkâ rĩ'á lāsélâ gólâ rú rĩ 'bá yĩ kâ lógōzó gólĩyĩ drí. Gólĩyĩ rĩ tã átálé kĩ, Póòlō òlées ìyĩ kò, tálâ gólâ gōó drē kò gólĩyĩ ndrélé kpá ó'dí òzō drílâ tã 'bázó 'ėlé sísí rĩ kátí. Āzâ 'bá yĩ ìsũ ìyĩkâ kĩ, Póòlō āā'dó íyĩngá lājó'bá 'ì kò, gō'dá tã átĩ-átĩ gólâ drí rĩ'á pėlâ gólĩyĩ drí rĩ āā'dó kò tã pătĩ 'ì. Gō'dá kpá krístō 'bá lĩfĩ ící 'bá āzâ 'bá yĩ rĩ ìyĩ trá ácalé Kōrínītō 'á nĩngá rĩ'á tã ngũ āzâ 'bá yĩ ìmbálé Póòlō kâ 'dĩ rú sĩ. Póòlō kĩ nĩ rĩ, lĩfĩ ící 'bá 'dĩ 'bá yĩ āā'dó ìyĩ rĩ'á àdĩ lówó bē rōō, gō'dá gólĩyĩ āā'dá ìyĩ tã 'ě'ě Yēsũ kâ rĩ mbĩ òjĩlâ drí kò. Gólĩyĩ rĩ rĩ'á tã lārâkò āzâ 'bá yĩ 'ėlé, rĩ'á òjĩlâ tĩ 'bālé à'dĩlĩ. Gólĩyĩ rĩ kpá rĩ'á ìyĩ tã lóngólé tã nĩnĩ gólĩyĩkâ Ôvârĩ rĩ tāsĩ rĩ tã lâ 'á. Tálâ Póòlō rĩ tã ítĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ėlé kò rĩ drí sĩ rĩ, gólĩyĩ drí rĩzó tã ìsũlĩ rĩ rĩ kĩ, Póòlō āā'dó fĩ trá 'bālé pătĩ drĩ-'bá krístō 'bá kâ 'ì yā rĩ. Gō'dá tã Póòlō kâ ā'dó kò ítĩ. Gólâ àtũ ìyĩ fĩ trá lànō ùsúzó tã lėlé gólâkâ Yēsũ 'á rĩ tāsĩ. Gólâ lē tã lē 'bá gólĩyĩ ó'dí ró yĩ drí ìmbálé Yēsũ rĩ tāsĩ 'dĩ 'bá yĩ rōō. Gólâ ā'dó kò lāfâ lówó 'bá 'ì, ngātâ tã āmbâ lówó bē. Ítĩ rĩ, gólâ rĩ'á tã ā'dâ-ā'dâ drĩ-'bá krístō 'bá kâ rĩ tândĩ kâ rĩ ró gólĩyĩ drí.

Gō'dá Póòlō ā'dâ trá kĩ, krístō 'bá gólâ pătĩ rĩ ā'dô 'ě'á lànō ùsúlĩ, gō'dá āzàngá sĩ, āā'dô fũ'á lâ kpá òzō Kúmú gólĩyĩkâ Yēsũ tí. Yĩ rĩ gógó ífifi lâ ó'bā yĩ trá gānĩmā 'á, gō'dá ócā yĩ trá, tálâ òjĩlâ Yúdā yĩ kâ rĩ 'bá yĩ gā ìyĩ tã átĩ-átĩ yĩ drí rĩ'á pėlâ rĩ trá dó. Òzō gólĩyĩ drí ā'dórē trá krístō 'bá ró 'dĩ tí rĩ, gólĩyĩ ò'bā ìyĩ lĩfĩ kò kĩzó nĩ rĩ, rĩrĩ ìyĩkâ rĩ āā'dô 'bā'á cú ítĩ lànō āzâ 'bá yĩ ākó, gō'dá òjĩlâ āā'dô rĩ'á ìyĩ ìnjĩlĩ òzō lĩfĩ ící 'bá āzâ nā 'bá yĩ kâ nā tí.

Gólâ rĩ zāā cācā íyĩkâ gólĩyĩ ngálâ rĩ tã lâ 'bālé lāfâ ù'dũ-ù'dũ kâ krístō 'bá gólĩyĩ ngā ākó Yērōsālēmā 'álâ rĩ 'bá yĩ pāzó rĩ ātā-ātā sĩ.

¹ Mā Póòlō tībē Ôvârĩ drí nĩlĩ nĩ ā'dólé lājó'bá Yēsũ Krístō kâ ró rĩ, má ìgĩ wārāgā nò nĩ ānĩ krístō 'bá Kōrínītō 'álâ nā 'bá yĩ drí gō'dá ānĩ gólĩyĩ ā'dó 'bá 'bădrĩ Ġĩrĩkĩ kâ 'álâ rĩ yĩ drí. Āmā āmā àdrúpĩ Tĩmátĩyā bē, 'ě nĩ-bē-yā ānĩ drí ndrĩ.

² Ôvârí âmâ átá gô'dá Kúmú âmákâ Yésū Krístō bê ôfê ôrê ânî drí tâ ậ'dị bê.

³ Mă lûyị Ôvârí Kúmú âmákâ Yésū Krístō rí átá ró rí gólâ tîbê 'â lâ drí ậ'dịlị trá âmâ rú nō, Ôvârí rí gólâ kpá ỉ'di mbârākā sō 'bá âmâ rú rí.

⁴ Ôzō lậgō ấậ'dô trá âmâ 'ê'á rí, gólâ drí âmâ 'bázó fĩ ậtũlị. Gólâ pâ âmâ ỉtí 'dĩ rí, tầlầ mầ ôpầ ró ôjỉlầ gólỉyỉ lậgō drí 'ê'á gólỉyỉ 'êlê rí kpá ỉtí.

⁵ Ôzō lậgō ô'ê âmâ rồo tầ lềlề âmákâ Yésū Krístō 'á rí tầsỉ rí, gô'dá Yésū Krístō ậ'dô âmâ pỉpịsỉlị 'bầ'á ậ'dịlị ậ'dị gô'dá rỉzô mbârākā ỉyikầ fềlề âmâ drí rồo.

⁶ Ôzō gô'dá lậgō ậ'dô trá âmâ 'ê'á rí, tầ 'dĩ ậ'dô ró bê ầnỉ pầlề. Ôzō Ôvârí ô'bầ âmâ pỉpịsỉlị trá ỉdủlị kậyị lậgō drí rỉzô âmâ 'êlê rí 'á rí, tầ rí 'dĩ ậ'dô ầnỉ pầ'á tầ nỉlị kỉ nỉ rí, Ôvârí ậ'dô kpá ầnỉ pỉpịsỉlị 'bầ'á ỉdủlị ôzô lậgō ôtỉrỉ rỉ ầnỉ 'êlê rí.

⁷ Ỉtỉ rí, má lề tầ trá pậtị-pậtị pỉpịsỉlị ầlồ sỉ kỉ, Ôvârí ậ'dô tầ 'dĩ 'ê'á kpá ỉtỉ ầnỉ drí. Lậgō tîbê âmâ 'ê 'bá rí, ậ'dô kpá ầnỉ 'ê'á. Gô'dá ỉtỉ rí, Ôvârí ậ'dô kpá pỉpịsỉlị tầ ậtũ kầ fề'á ầnỉ drí gô'dá kpá ầnỉ pỉpịsỉlị 'bầlề ậ'dịlị ậ'dị ôzô drỉlầ 'êrê lâ má drí rí kầtỉ.

⁸ Âmâ ậdrúpị yỉ âmâ ỉzô yỉ bê, má lề lậgō gólâ âmâ 'ê 'bá 'bậdrỉ Ásỉyầ* kầ 'áầ rí tầ lâ 'bầlề kpá ầnỉ drí nỉlị. Lậgō rí 'dĩ lậgỉ trá kồrồ, gô'dá mbârākầ lâ lậvũ trá gặặ ầmầ drỉ sỉ. Ỉtỉ rí, mầ kỉ âmákầ rí, lậgō rí 'dĩ ầậ'dô ầmầ fũ'á.

⁹ Mầ kỉ âmákầ rí, pậtị-pậtị kậyị âmákầ drầ kầ rí ầầcầ trá. Tầ rí 'dĩ ậ'dô ỉtỉ 'dĩ rí, tầlầ mầ ôzô kồ ừjừ nỉ ầmầ nyầnyầ pầlề, mầ ôfê ró âmâ bê rí cé Ôvârí drỉgặ ỉ'di, Ôvârí tîbê rí 'bá ôjỉlầ ỉngắlề ôdrầ 'ásỉ rí.

¹⁰ Ôvârí gólâ tîbê ầmầ pầ 'bá nỉ lậgō ầmbầ tîbê 'ê 'bá ầmầ fũlị ỉtỉ 'dĩ 'ásỉ 'dĩ rí, gólâ ỉ'di Ôvârí tîbê ầmầ drí 'êzô tầ lềlề 'á lâ pỉpịsỉlị ầlồ sỉ rí. Ỉzậtủ rí, gólâ ậ'dô kpá zầầ rỉ'á ầmầ pầlề lậgō 'ásỉ,

¹¹ tầlầ nỉ ôrỉ trá zầầ rỉ'á gólâ rí ỉrátầlề ầmầ tầsỉ rí. Ỉtỉ rí, ôjỉlầ dũủ ậ'dô ỉcầ'á cú Ôvârí rí lủyỉlị, tầlầ gólỉyỉ ndrề gólâ pầ ầmầ trá kậyị lậgō kầ 'ásỉ.

Tầ Pồồlồ drí tầ yỉ drí 'ê'á 'êlầ rí jầzồ ngũ rí tầ lâ ầtầzồ rí

¹² Âmâ ậdrúpị yỉ, tầ ỉsủ âmákầ vồ ró rí, Ôvârí nỉ trá kỉ, má rí trá ầngồ nồ drỉ ôjỉlầ tầndỉ rí ró gô'dá tầ gólỉyỉ má drí rỉ'á 'êlầ ầnỉ drí rí 'bầ yỉ rỉ'á cú tầ ônjỉ ầkồ. Má rí tầ gólỉyỉ sủ 'bầ Ôvârí rú rí yỉ 'êlề ỉ'di ầnỉ drí, ậ'dô mbârākầ gólâ drí fềlề má drí rí vồ ró.

* 1:8 1:8 'Bậdrỉ 'dỉ rỉ'á gólầ rỉ'á zỉlầ ngbầầngbầồ Túrũkỉ rí ỉ'di.

13 Tã gólĩyĩ má drí ìgĩlĩ ànĩ drí nŏ 'bá yĩ, má ìgĩ trá tã mbĩ 'ĩ gŏ'dá kpá dódó tã gólĩyĩ ànĩ drí 'è'á ífí lá nĩlĩ dódó rĩ yĩ 'ĩ'dĩ.

14 Gŏ'dá nĩ nĩ tã ámakâ 'dĩ drě cé dă ìtĩ, gŏ'dá má lě ànĩ tã ámakâ rĩ nĩlĩ ngbálí-ngbálí ìzátú, tãlâ má lě âmâ ârúlĩ ànĩ tãsĩ, gŏ'dá nĩ ârú ró kpá ànĩ âmâ tãsĩ, kâyĩ gólâ Kúmú âmákâ Yésũ Krístô drí 'èzô ágólé ângó nŏ 'á rĩ 'á.

15 Tã ìsũ ámakâ 'á rĩ, tã 'dĩ fĩ trá ànĩ drĩ. Ìtĩ rĩ, má lě trá cãlě ànĩ ngáá tólâ ândâlâ rĩ, tãlâ nĩ â'dô ró bē âyĩkô bē má drí ànĩ pázó ândâlâ rĩ.

16 Má lě trá ànĩ ndrělé sísí, má òtírĩ nĩ nĩ'á 'bădrĩ Měkêdónĩyâ kâ 'álâ rĩ. Gŏ'dá má lě kpá trá cãlě ànĩ ngálâ má òtírĩ âgôô Měkêdónĩyâ lésĩ rĩ, tãlâ nĩ pâ ró mâ bē âdĩ sĩ fínyáwá má drí nĩzô 'ĩ'dĩ sĩ lá 'bădrĩ Yūdáyâ kâ 'álâ.

17 Nĩ ìsũ bē-rĩ, mâ rĩ'á òjílâ tã ìsũ-ìsũ bē rĩ rĩ rĩ 'ĩ'dĩ yâ? Nĩ ìsũ bē-rĩ mâ òjílâ gólâ rĩ 'bá tã yĩ drí 'bãlě trá 'èlě rĩ 'è 'bá kô rĩ 'ĩ'dĩ yâ?

18-19 Ôvârĩ nĩ trá kĩ, má â'dó kô òjílâ ìtĩ 'dĩ 'ĩ'dĩ. Má rĩ zãâ tã mbĩ rĩ âtálé 'ĩ'dĩ, tãlâ Ôvârĩ rĩ mvá Yésũ Krístô, tã gólâkâ âtálé rĩ íyíkâ kó zãâ âlô. Gólâ 'ĩ'dĩ tĩbē âmâ Sílĩvánô* yĩ bē gŏ'dá Tĩmátĩyâ yĩ bē drí tã lá pėlě ànĩ drí rĩ.

20 Ā'dô tã gólĩyĩ Ôvârĩ drí 'bãlě trá dũũ 'è'á 'èlâ âmâ drí 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ 'ĩ'dĩ rĩ, mã nĩ trá kĩ, tã pătĩ rĩ ró, Ôvârĩ â'dô tã 'dĩ 'bá yĩ 'è'á tãlâ Yésũ Krístô rĩ tãsĩ. Ôzô gŏ'dá ā'dô trá ìtĩ rĩ, 'dĩ tã âmâ drí rĩzô tã âtálé kĩ, "Āā'dô ìtĩ", òzô mã òrĩ trá Ôvârĩ rĩ lùyĩlĩ Yésũ Krístô rĩ rú sĩ rĩ 'ĩ'dĩ.

21-22 Ôvârĩ 'ĩ'dĩ gólâ tĩbē âmâ 'bã 'bá ndrĩ ànĩ bē â'dólé ngá âlô ró Yésũ Krístô 'á rĩ, gŏ'dá âmâ 'bãlě rĩlĩ zãâ tã lělě sĩ, tã íyíkâ 'á. Gólâ nĩ âmâ trá lôsĩ íyíkâ 'èlě. Gŏ'dá gólâ 'bã lãmbé kpá trá âmâ rú òzô ngá gólâ 'bã 'bá ngá íyíkâ ró rĩ kâtĩ, Línđrĩ Tãndĩ íyíkâ fěfě lá sĩ rĩlĩ âmâ pĩpĩsĩlĩ 'á. Gólâ âfě Línđrĩ Tãndĩ íyíkâ trá rĩlĩ âmâ pĩpĩsĩlĩ 'á sĩ, òzô ngá drĩ-káká gólâ drí 'è'á 'èlâ âmâ drí rĩ kâtĩ, tãlâ mã ùnĩ ró bē kĩ, pătĩ-pătĩ ró Ôvârĩ â'dô âmâ 'bã'á rĩlĩ âlô Yésũ bē ùrú 'álâ.

23 Ôvârĩ 'ĩ'dĩ lĩfĩ drĩ 'bá ámakâ ró tã lá â'dálé kĩ, òzô má ôgô cãlě bũũũ Kōrīnītō 'á tólâ kô rĩ, má 'è tã rĩ 'dĩ ìtĩ 'dĩ rĩ, ā'dô ró bē ànĩ pázó má òzô kô tã lŏgŏô ànĩ drí ònjĩ ró rŏô.

24 Mã lěé rĩlĩ ànĩ drĩ òzô kúmú kâtĩ rĩ kô. Ìtĩ rĩ, tákô mã rĩ bē-rĩ rĩ'á lôsĩ 'èlě kpākā âlô ànĩ bē, tãlâ nĩ â'dô ró bē gágá tã lělě ànĩkâ Yésũ Krístô 'á rĩ 'á òzô rákâ fē kâtĩ.

2

¹ Ítí rî, má 'bã tá ìsũ ámakâ kî'á nî rî, má cá kô ãnî ndrêlé rî trá, tâlá má ôcâ tólâ rî, má â'dô ãnî 'bã'á â'dolé tá ìsũ ró.

² Gõ'dá ôzô má ô'bã ãnî trá â'dolé tá ìsũ ró rî, ã'di â'dô gõ'dá amâ 'bã'á â'dolé ãyĩkô ró nî yã?

³ Má ìgĩ tá 'dĩ sísí ãnî drí 'dĩ rî, tâlá nî lôbê ró Ôvârí rî vó bê tândí ró, tâlá má lée kô â'dolé tá ìsũ ró tá ònjí ãníkâ drí. Ôzô má ôcâ tólâ rî, rî'á tândí ró má drí â'dózó ãyĩkô ró tá 'ê'ê tândí ãníkâ sî. Nî ndrê trá, má nî trá kî, ôzô má ã'dô trá ãyĩkô ró rî, â'dô kpá ãnî 'bã'á â'dolé ãyĩkô ró.

⁴ Kàyî gólâ má drí wárägã ìgĩzô ãnî drí sísí nã rî, tá 'ê'ê ãníkâ ìkpópólô mã trá rôô gõ'dá 'bã amâ pípìsílí trá â'dolé ìzã ró, gõ'dá búúú mã drí áwó ngôzô kàyî gólâ mã drí rîzô wárägã nã ìgĩlî nã 'á. Má lée kô úlî ámakâ nõ drí ãnî 'bãlé â'dolé tá ìsũ ró. Má lè bê-rî úlî ámakâ nõ drí tá â'dalé ãnî drí kî, má lè ãnî trá rôô.

Póólô â'dá tá krístô 'bá yî drí tá ònjí òjílã ázã gólîyî lâfálé sî

rî kâ âyéle

⁵ Sísí òjílã rî ãnî lâfálé sî gólâ tîbê tá ònjí 'ê 'bá trá 'dĩ rî, gólâ 'bã mã trá â'dolé tá ìsũ ró, gõ'dá 'bã bê-rî ãmbá lâ ãnî 'dĩ â'dolé tá ìsũ ró rôô.

⁶ Lãnô gólâ ãnî 'dĩ 'bá yî drí fêlé gólâ drí 'dĩ ìcã trá 'dĩ.

⁷ Ítí rî gõ'dá, ngbãangbânô rî, nî âyé gólâ tá ònjí gólâkâ 'dĩ 'ásî. Nî âtã úlî ã'di 'dĩ gólâ rî 'bãlé â'dolé ãyĩkô ró, tâlá ìzã ôzô kô gólâ rî 'êê rôô.

⁸ Ítí rî, má lô'bã rú'bã ãnî drí, nî â'dã gólâ drí kî, nî lè gólâ trá.

⁹ Wárägã ázã mã drí ìgĩlî sísí ãnî drí nã rî, ã'dô ró bê ãnî ùjũzô, tâlá má lè nîlã ngátã tá gólîyî ndrî mã drí 'bãlé ãnî drí rî 'bá yî, ãnî njãã 'êlã yã rî.

¹⁰ Ôzô nî ãâyê tá ònjí ágô 'dĩ kã trá rî, 'dĩ rî mã âyé gólâ kpá trá tá ònjí íyíkã 'dĩ 'ásî drí-ácê Yésũ Krístô kã rî sî. Má rî tá 'dĩ 'bá yî 'êlé ítí 'dĩ rî, ã'dô ró bê ãnî pãlé, tâlá Sâtãnã ôzô kô látî úsú rîzô drí-ácê bê ãnî drî,

¹¹ tâlá amâ ãnî bê mã nî mãnî Sâtãnã kã rîzô amâ ádolé rî trá tândí ró.

Tã tá ìsũ Póólô kã nîzô Trówã 'álã rî tãsî rî

¹² Má cã bê Trówã 'álã nî'á tá âtî-âtî tândí Yésũ rî tãsî nõ pélé tólâ rî, Kúmú ámakâ Yésũ nî látî trá mã drí lôsî 'êzô tólâ yî drí.

¹³ Gõ'dá gbô lé ítí rî, má rî kô pípìsílî ã'di sî, tâlá mã úsú amâ ádrúpî Títô tólâ vörã bê mã drí ãnî ngã lésî kô. Ítí rî

gõ'dá, má drí ngázó Trówā rī âyélé nǐzó Mēkēdónyā 'álá gólá rī lōndālé.

Tā Póólō drí â'dózo lǎjô' bá Yēsū gólá tā trō 'bá trá Sātānā drīgá sī rī ká ró rī

¹⁴ Ítí rī, gõ'dá mā 'dē mā 'ē âwô-ítí Ôvârí drí rōô, tǎlā gólá 'bā âmā trá kárā âmā drí rǐzó tā trōlé âjǔ 'ásí âjǔ-'bá-âzí yī drīgá sī, tǎlā mā â'dô trá ngá ǎlô ró Yēsū Krístō bē. Ôvârí rī rǐ'á tā Yēsū Krístō rī tāsī rī iyálé âmā sī ôjílā drí vō 'ásí ndrī, tā Yēsū rī tāsī 'dī rǐ'á nyé ôzō ngá âjǐ bē tūrū-tūrū rī âjǐ lá drí rǐrǐ lǎ'búlǐ sūsū ró rī kátí.

¹⁵ Úlǐ gólǐyī âmā drí rǐ'á pēlā Yēsū Krístō rī tāsī nō rī 'bā Ôvârí â'dolé âyīkō ró. Âjǐ lá rǐ'á ngǐ ôjílā gólǐyī Ôvârí drí 'ē'á pālā rī 'bá yī drí gõ'dá kpá ngǐ gólǐyī Ôvârí drí 'ē'á zālā lǎsǐ sī rī yī drí.

¹⁶ Gõ'dá gólǐyī Ôvârí drí 'ē'á pālā rī 'bá yī drí rī, úlǐ âmákā 'dī 'bá yī âjǐ lá iyíkā gólǐyī drí ngá gólá 'ē 'bá gólǐyī 'bálé rǐlǐ zāā gbádú âdūkū âkó rī ró. Gõ'dá ôjílā gólǐyī Ôvârí drí 'ē'á zālā rī 'bá yī drí rī, úlǐ âmákā 'dī âjǐ lá gólǐyī ângū iyíkā iyī ôdrā âjǐ ró.* Â'dô gõ'dá bē trá ítí rī, â'dī â'dô ícá'á nǐ tā ǎngí gólá ítí tā pēpē Yēsū rī tāsī 'dī 'élé nǐ yā?

¹⁷ Mā â'dó kô ôzō ôjílā gólǐyī lē 'bá iyíkā úlǐ Ôvârí ká nō gǐlǐ ôjílā drí lǎfā sī rī 'bá yī kátí kô. Gõ'dá tǎlā Ôvârí rī nyāányā nǐ âmā nǐ â'dolé tā Yēsū Krístō rī tāsī nō pē 'bá lá ró, mā rī âdrélé gólá rī lǐfǐ drǐ 'á rǐ'á tā pǎtǐ-pǎtǐ rī pēlé ĩ'dī ôjílā āzǐ yī drí.

3

Tā tā-drǐ lēlē ó'dí Ôvârí ká tāsī rī

¹ Nǐ ïsū āníkā bē rī, má rī nō âmā lômbé'á yā? Nǐ lē wárāgā ĩ'dī fēlé ānǐ drí, â'dô ró bē âmā â'dálé ānǐ drí ngátá ānǐ drīgá sī âfēlé âmā drí, â'dô ró bē lôsǐ má drí rǐ'á 'ēlā nō â'dálé yā?

² 'É'ē! Bē-rī ānǐ nyāányā ĩ'dī ôzō wárāgā âmákā tā âmákā â'dálé ôjílā drí rī kátí. Tā āníkā ïgǐ trá âmā pǐpǐsǐlǐ 'á. Ôjílā āzā 'bá yī ndrē ānǐ trá, gõ'dá gólǐyī nǐ tā tǎndǐ má drí rǐ'á 'ēlā ānǐ drí rī 'bá yī trá ndrǐ.

³ Ítí rī, rǐrǐ tǎndǐ āníkā 'dī rī nǐ tā â'dálé ôjílā drí kǐ, ānǐ ĩ'dī ôzō wárāgā gólá Yēsū Krístō drí âjólé tā iyíkā ró âmā sī rī kátí. Ôjílā mvá ïgǐ nǐ ïbǐrǐbǐ drǐ kô. ïgǐ trá Línđrǐ Tǎndǐ

* **2:16 2.16** Gólǐyī volé gā 'bá dó tā lēlé úlǐ 'dī 'á rī, Ôvârí â'dô gólǐyī zā'á lǎsǐ sī.

Ôvârí kâ tîbê â'dó 'bá lédrê-lédrê ró zââ gbádú ădūkū âkó rî sî. Ígĩí kô ìbírìbì drîî, ígĩí trá ôjílâ mvá pîpîsílí 'á.

4 Mă rî tă 'dî âtálé îtî 'dî, tălâ mă nî trá tă pătî-pătî ró kî, Ôvârí âfê mbârâkâ trá âmâ drî lôsî íyíkâ 'êzô Yésû Kristô sî.

5 Tă gólâ má drî âtálé 'dî ífî lâ â'dó kô kî, mă â'dô lôsî 'dî 'ê'á mbârâkâ âmákâ sî rî. Ôvârí rî nî mbârâkâ fêlé má drî.

6 Gólâ âfê mbârâkâ nî âmâ drî â'dózó lâjô'bá tă-drî lêlê ó'dí gólâkâ gólâ drî 'bălê trá ôjílâ drî nô kâ ró. Ítî rî, tă-drî lêlê ó'dí gólâkâ 'dî â'dó kô tă 'bă'bă gólâ ígîlí trá rî î'dî, íyíngá bê-rî tă Líndrí Tândí Ôvârí kâ rî drîgá sî rî î'dî. Tă 'bă'bă gólâ tîbê Músă drî ígîlí 'dî, rî íyíkâ rî'á ôdră pá âsélé î'dî ôjílâ drîî. Gô'dá Líndrí Tândí Ôvârí kâ rî, rî íyíkâ bê-rî rî'á ôjílâ 'bălê rîlí zââ gbádú ădūkū âkó.

7 Tă 'bă'bă gólîyî ígîlí kúnî mvá drîî 'dî rî âsê ôdră pá trá ôjílâ drîî. Gbô lé îtî rî, tă 'bă'bă âfêlé 'dî â'dâ âmbâ Ôvârí kâ trá ôjílâ drî, gô'dá Músă rî nîlî 'bălê kpá lâgúlî lâgû. Gô'dá ôjílâ Îsîrâ'élê kâ ícá îyî gô'dá kô gólâ rî nîlî ndrêlé lâgû-lâgû lâ drî sî. Gô'dá îtî rî, Músă drî íyî nîlî âkózó kpăăkū ítá sî, gbô lé lâgû-lâgû rî gógó 'dî îtô trá rî'á rû ndêlé rî.

8 Gô'dá ngbâangbânô rî, tă-drî lêlê ó'dí Ôvârí kâ tîbê Líndrí Tândí gólâkâ âfê 'bá âmâ drî nô rî, âmbâ lâ rî'á kôrô.

9 Nî ndrê, ôzô tă 'bă'bă gólâ tîbê lâņô 'bă 'bá ôjílâ drîî tă ôņjî 'bá ró rî, â'dô trá tândí ró rî, gô'dá tă 'bă'bă gólâ ngá păpă fê 'bá î'dî rî tândí lâ â'dô lâvũ'á găřă.

10 Ítî rî, tă 'bă'bă 'dî 'bá yî, mă ndrê fînyáwá ró, mă ndrê bê-rî tă-drî lêlê ó'dí Ôvârí kâ ôjílâ pázó nô rî tă âmbá ró lâvûlí găřă.

11 Ôzô gô'dá tă 'bă'bă tă lâ drî 'ê'á rû ndêlé rî, ââ'dô rî'á tă âmbâ-âmbâ bê rî, gô'dá tă-drî lêlê ó'dí tîbê 'ê 'bá rîlí zââ gbádú ădūkū âkó nô, âmbâ-âmbâ lâ â'dô lâvũ'á găřă gólâ tă 'bă'bă kâ nă drîî sî.

12 Ítî rî, mă 'bă gô'dá tă îsû âmákâ nô ndrî 'dó tă-drî lêlê ó'dí nô drîî. Tă 'dî tāsî rî, mă â'dô nî'á Ôvârí ngálâ cú îtî ũrî âkó.

13 Mă â'dó kô ôzô Músă kâtî. Gólâ â'bă íyî nîlî kpăăkū ítá sî tălâ ôjílâ Îsîrâ'élê kâ ôzô kô íyî nîlî rî 'bá lâgúlî 'dî ndrêê, gô'dá lâgû-lâgû gólâ rî nîlî 'á 'dî drî âvîzô.

14 Ôjílâ gólîyî Îsîrâ'élê kâ 'dî 'bá yî, tă îsû gólîyíkâ áâ'bă trá kpăăkū, tălâ tă mbî Ôvârí kâ nô ôzô fîî gólîyî drîî kô. Ítî rî, gô'dá ândrô nô rî kpá îtî, tă îsû gólîyíkâ â'bălê kpăăkū nă rî, áâ'bă úlî ífî tă-drî lêlê âkū Ôvârí kâ gólîyî á'bîyá yî bê

nā ká kpá trá, gólíyí òtírí zílá rí. Ítí rí, Yésù Krístò â'dò tã gólá rí 'bá tã ìsù gólíyíkà â'bálé kpàákù 'dí nǎ'á cé nǎ.

¹⁵ Àndrò nò rí, òzò gólíyí ùzì tã 'bá'bà Ôvârí drí âfélé Músà sǎ nà rí, tã ífí lá fí gólíyí drǎ kò.

¹⁶ Gõ'dá òzò òjílá òjã tã ìsù íyíkà trá Kúmú àmákà Yésù Krístò rí vó bélé í'dí rí, Yésù Krístò drí tã rí 'bá gólíyí ìfí â'bálé kpàákù 'dí nǎ'zò lá, tálá gólíyí ùnǎ ró tã Ôvârí ká nò ífí lá bè.

¹⁷ Kúmú àmákà 'dǎ, gólá fè lédrè-lédrè nǎ àmà drí. Tã pàtǎ-pàtǎ ró gólá 'bà àmà trá drí-báláyí ró tã lánǎ tã ònjí àmákà ká 'ásí.

¹⁸ Ítí rí, àmà ndrǎ mã â'dò vò ndrè'á kòrò Yésù drǎ cú ítí àmà ìfí â'bà àkó, â'dò-â'dò àmákà rí â'dò tã tándí Ôvârí ká rí â'dá'á lágúlí òzò ngànà kátí. Gõ'dá Líndrí Tándí drí rǎ'zò zãâ â'dò-â'dò àmákà rí jálé â'dolé òzò Yésù kátí, gõ'dá àmbà Ôvârí ká â'dalé gǎrã.

4

Tã tã Ôvârí ká pèpè lá tã'sí rí

¹ Tálá Ôvârí â'dà pǎpǎsǎlǎ tándí íyíkà trá má drí, ítí rí, gólá drí lòsǎ íyíkà âfèzò má drí rǎ'á 'èlâ. Gõ'dá â'dò bè trá ítí rí, gõ'dá àmà rú'bà nǎ kò.

² Má gá volé trá dó 'délé látí ònjí-ònjí gólá rí 'bá ànyí àjílí rí 'ásí. Má ádó òjílá kò. Gõ'dá ítí rí, má rí kpá kò úlí gólíyí Ôvârí drí 'bálé trá má tǎ rí yí òjálé. Má rí rǎ'á tã pàtǎ Ôvârí ká 'dǎ ìmbalé tándí ró Ôvârí rí ìfí drǎ 'á, gõ'dá òjílá gólíyí tã ìsù mbí bè rí â'dò nǎ'á lá dódó ítí.

³ Òzò tã ífí tã àtí-àtí tándí ká gólíyí má drí rǎ'á pèlâ nò òfí òjílá drǎ kò rí, 'dǎ íyíkà cé òjílá gólíyí Ôvârí drí 'è'á ìzálâ tã ònjí gólíyíkà drí rí yí í'dí.

⁴ Sàtánà gólá â'dó 'bá í'dí kúmú òjílá àngó nò drǎ nò ká ró rí àdò gólíyí trá, gõ'dá gólíyí drí â'dózó òzò òjílá gólíyí ìfí lá yí drí àsǎlǎ trá rí yí kátí. Ítí rí, gõ'dá gólíyí ícá kò tã àtí-àtí tándí Yésù tã'sí nò ndrèlé dódó, Yésù Krístò â'dó 'bá nyé òzò Ôvârí kátí rí.

⁵ Tã gólá má drí rǎ'á pèlâ rí, â'dó tã àmà nyáanyà ká rí í'dí kò. Tã gólá má drí rǎ'á pèlâ rí, rǎ'á tã Yésù Krístò ká â'dózó Kúmú àmákà ró rí í'dí, gõ'dá mã rǎ'á cé rú ì'bù 'bá àníkà í'dí, tã Yésù drí 'èlé má drí rí drí.

⁶ Sísí rí, Ôvârí drí tã àtázó kí, “Áâ'dò ngá í'í'á ìnǎ'í'kúwá 'á, vò í'ílí ngbángbá.” Ôvârí rí nyáanyà 'bà ngá í'í'á íyíkà nǎ rǎ'á vò í'ílí àmà pǎpǎsǎlǎ 'á, tálá mã ùnǎ ró àmbà íyíkà tíbè àmà drí ndrèlé Yésù Krístò rí nǎ'á rí.

Tā gólá Ôvârí drí rîzô âmâ pâlé mbârâkâ íyíkâ sî rî

⁷ Tā nñĩ gólá Ôvârí drí âfêlé âmâ drí Yésũ sî nô rî'á tã sũ 'bá rōô rî ì'dí âmâ pîpîsílí 'á. Gõ'dá Ôvârí lậpị tã rî 'dĩ trá âmâ rú'bạ gólá mbârâkâ âkó 'ê 'bá kpá drǎlé drǎ nô 'á. Ôvârí 'ê tã rî 'dĩ ítí 'dĩ rî, tǎlǎ mã ùnị ró bê kĩ, mbârâkâ âmâ drí â'dózo ì'dí bê lâ 'dĩ rî, yí âfê nĩ. Â'dó kô mbârâkâ âmâ nyǎányâ kâ ì'dĩ.

⁸ Lậõ ảmả rî trá rî'á ảmả 'êlé ỉtú vớĩ cé, gồ'dá gbỗ lé ỉtí rî, lậõ rî gógó 'dĩ pềế ảmả kô. Kậyị ảzả 'bá yỉ sỉ rỉ, mã nựĩ tã mậĩ ảmả drỉ 'ê'á 'êlả rỉ 'bá yỉ kô, gồ'dá ỉtỉ rỉ, tã nự ảkô ảmảkả 'dỉ 'bảả ảmả kô tã ỉsủlỉ kỉ, ảmả trá 'ê'á drǎlé.

⁹ Órỉ lậõ fêlé ảmả drỉ rōô 'dĩ rỉ tǎlǎ tã lếlế ảmảkả Yésũ Krístô 'á rỉ tǎsỉ. Gồ'dá ỉtỉ rỉ, Ôvârí ảyế ảmả kô ảlôwǎlǎ. Ócả ảmả 'dêlé vủdrỉ, gồ'dá mã drǎả kô.

¹⁰ Lậõ ỏnựĩ tềtề ỏdrả kả ảmả 'ê 'bá rỉ, drỉlả ảmả 'bǎzô ỏdrả Yésũ Krístô kả rỉ ảmủlỉ, tǎlǎ ỏjỉlǎ ỏndrê ró â'dô-ả'dô tǎndỉ Yésũ Krístô kả rỉ bê ảmả rú'bạ 'á.

¹¹ Nỉ ndrê drê, ỏjỉlǎ rỉ lếlǎ ỉyíkả zǎả ảmả fủlỉ kǎrá, tǎlǎ tã lếlế ảmảkả Yésũ Krístô 'á rỉ tǎsỉ. Tã rỉ 'dĩ â'dô ỉtỉ 'dĩ, tǎlǎ ỏjỉlǎ ảzả 'bá yỉ ỏndrê ró â'dô-ả'dô Yésũ Krístô kả bê ảmả rú'bạ tỉbê 'ê 'bá drǎlé nô 'á.

¹² Ỉtỉ rỉ, ảmả gỏlỉyỉ lậjỏ'bá Yésũ Krístô kả ró nô 'bá yỉ ảmả ảmảkả zǎả 'ê'á drǎlé drǎ. Tǎlǎ 'dĩ tǎsỉ rỉ, nỉ â'dô rỉ'á Yésũ Krístô bê zǎả gbậdủ ảđủkủ ảkô.

¹³ Ỉgỉ trá búkủ Ôvârí kả 'á kỉ nỉ rỉ, “Mả lế tã trá Ôvârí 'á. Tã rỉ 'dĩ kả rỉ tí rỉ, mả drỉ rỉzô tã ảtǎlé Ôvârí rỉ tǎsỉ.” Gồ'dá mã Pỏôlô lế tã kpá trá Yésũ Krístô á rỉ drỉ sỉ ì'dĩ mả drỉ rỉzô gólả rỉ tã pềế nô.

¹⁴ Ôvârí ỉngả Yésũ Krístô trá ỏdrả 'ásỉ. Gồ'dá ỉtỉ rỉ, mã nự trá kỉ, Ôvârí â'dô kpá ảmả ỉngả'á ỏdrả 'ásỉ ỏzô gólả drỉ Yésũ Krístô rỉ ỉngǎrê tí. Gồ'dá gólả â'dô ảmả trỏ'á ảnỉ bê ndrỉ 'dỏ rỉlỉ Yésũ Krístô bê ảđủkủ ảkô.

¹⁵ Ảmả rỉ'á nựả lậõ ừsủlỉ, tǎlǎ Ôvârí ỏ'ê ró tã tǎndỉ 'dĩ 'bá yỉ bê ảnỉ drỉ. Gồ'dá gólả â'dả pîpîsílỉ tǎndỉ ỉyíkả bê ỏjỉlǎ đủủ drỉ rỉ, gồ'dá gỏlỉyỉ ỏ'ê ảwỏ-ỉtỉ ảmả gólả drỉ. Ỉtỉ rỉ, ảả'dô Ôvârí rỉ rủ lủyỉ'á rōô.

¹⁶ Gồ'dá â'dô bê trá ỉtỉ rỉ, mã rỉ zǎả fủ ảtủlỉ tã lếlế Ôvârí 'á rỉ tǎsỉ. Mã gả vớlé kô lỏsỉ gỏlảkả 'êlé. Ảmả rú'bạ ỉnyǎkủ nô rỉ ảcǎlé mbârâkâ ảkô, ỏzô mã ả'dô trá ảrảkả ró rỉ. Ỏzô ả'dô gbỗ lé ỉtỉ rỉ, gồ'dá ảmả pîpîsílỉ ỏjả ỉyíkả trá â'dólé mbârâkả bê kậyị vớĩ cé.

¹⁷ Ítí rí, lãnõ gólâ rĩ 'bá âmâ 'èlé ñnyákú nõ drĩĩ nõ, ngá nõ 'bá yí cé fínýáwá ítí. Lãnõ rĩ 'dĩ 'bá yí â'dô âmâ 'ẽ'á cé kâýì dâ sĩ. Ítí rĩ gõ'dá, lãnõ rĩ 'dĩ 'bá yí rĩ ñyíkâ 'dĩ lâtĩ nĩ'á âmâ drĩ mbârâkâ Ôvârí kâ úsúzó tã lãnã gólâkâ tìbê lãvũ 'bá gãrã lãnõ gólâ rĩ 'bá âmâ 'èlé rĩ 'bá yí drĩĩ sĩ rĩ bê.

¹⁸ Nĩ ndrê drê, mã rĩ lĩfĩ 'bãlé nõ ngá gólĩyĩ òjĩlã drĩ ndrêlé ñyĩ lĩfĩ sĩ ãngó nõ kâ rĩ drĩĩ kô. Mã rĩ bê-rĩ lĩfĩ 'bãlé ngá gólĩyĩ 'bũũ 'álâ òjĩlã drĩ ndrêlé ñyĩ lĩfĩ sĩ kô rĩ drĩĩ. Mã rĩ tã rĩ 'dĩ 'èlé ítí 'dĩ rĩ, tãlã ngá gólĩyĩ âmâ drĩ rĩ'á ndrêlã âmâ lĩfĩ sĩ ãngó nõ 'á nõ 'bá yí â'dô rũ ndê'á ndrĩ 'wãã ró, gõ'dá ngá gólĩyĩ Ôvârí kâ âmâ drĩ ndrêlé âmâ lĩfĩ sĩ kô 'dĩ 'bá yí â'dô rĩ'á zãã gbádú ãdũkũ ãkó.

5

¹ Nĩ ndrê drê, âmâ rú'bá nõ rĩ'á nyé òzõ gũgũ gólâ tìbê âmâ pĩpĩsĩlĩ drĩ rĩzó 'á lâ bũũũ 'ẽ 'bá rũ ñzálê rĩ kâtí. Gõ'dá ítí rĩ, mã nĩ trá kĩ, òzõ âmâ rú'bá rĩ gógó òzõ gũgũ kâtí nõ, ñĩzã rũ trá rĩ, Ôvârí êdê rú'bá ãzã trá âmâ drĩ rĩzó 'á lâ, ùrú 'álâ zãã gbádú ãdũkũ ãkó. Â'dó rú'bá gólâ òjĩlã mvá drĩ êdélê nĩ rĩ 'dĩ kô.

² ãngó nõ 'á rĩ, mã rĩ rĩlĩ jó gólâ âmâ rú'bá ró nõ 'á rĩ, ñzã sĩ. Mã rĩ rĩ'á lèlã rõô, Ôvârí ããfê ró rú'bá ó'dĩ 'dĩ âmâ drĩ rĩzó ì'dĩ bê lâ ùrú 'álâ.

³ Nĩ ndrê trá, mã ñcá kô â'dólê rú'bá ãkó. Ôvârí â'dô rú'bá ó'dĩ fê'á âmâ drĩ, tãlã âmâ pĩpĩsĩlĩ òzó rĩĩ tãkó ítí.

⁴ Ngbãangbãnõ rĩ, âmâ drĩ 'bãzó drê rĩ'á rú'bá ñnyákú nõ 'á rĩ, ñzã rĩ trá rĩ'á âmâ 'èlé rõô gõ'dá rĩ'á âmâ 'bãlé rĩ'á tã gĩlĩ. Gõ'dá mã ñcá kô rĩlĩ cú ítí rú'bá ãkó. Mã lè tí Ôvârí ããfê ró rú'bá gólâ drã 'bá kô rĩ âmâ drĩ, tãlã mã â'dô ró bê rú'bá ó'dĩ bê, âmâ drĩ rĩzó bê gbádú ãdũkũ ãkó ùrú 'álâ.

⁵ Ôvârí 'bã tã 'dĩ nĩ âmâ rú'bá drĩ rĩzó rũ òjálê ítí 'dĩ, tãlã mã òrĩ ró bê yí bê zãã gbádú ãdũkũ ãkó. Gólâ ãfê Lĩndrĩ Tãndĩ ñyíkâ trá, â'dô ró bê tã â'dálê kĩ, tã pãtĩ-pãtĩ ró yí ãã'dô rú'bá ó'dĩ ãfê'á âmâ drĩ.

⁶ Gõ'dá â'dô bê trá ítí rĩ, âmâ gõ'dá trá cú ùrĩ ãkó òdrã tãsĩ. Mã nĩ gõ'dá trá kĩ, òzõ gõ'dá mã â'dô drê zãã rú'bá ñnyákú nõ bê rĩ, mã ñcá kô rĩlĩ Kúmú ãmákâ Yésũ Krístõ bê ùrú 'álâ.

⁷ Ítí rĩ, rĩ'á ñcá-ñcá ró âmâ drĩ rĩzó ãngó nõ 'á ñngá tã lèlê sĩ Yésũ Krístõ 'á, òzõ gbõ lé mã òndrê gólâ âmâ lĩfĩ sĩ kô rĩ.

⁸ Ítí rĩ, mã Póólõ, mã âtã tã nõ kpá ãndálê ó'dĩ ãnĩ drĩ kĩ, mã â'dô ñtú vósĩ cé zãã lĩfĩ 'bã'bã bê tã ùrú 'álâ rĩ 'bá yí tãsĩ.

Gõ'dá ngá gólâ âmâ drí lélé rí íyíkâ rú'bá ñnyákú âmákâ nõ áyélé nĩzò rĩlĩ bē-rĩ ĩ'dĩ Kúmú âmákâ Yésũ Krístõ bē.

⁹ Ítĩ rĩ, tã gólâ lãvũ 'bá gãrã âmâ drí 'è'á 'èlâ rĩ ĩ'dĩ nõ, lē tã 'è'è âmákâ drí Yésũ rĩ 'bálé â'dólé áyĩkõ ró, ngátá âmâ drē zãã rĩ'á rú'bá ñnyákú nõ 'á, ngátá mã âyē rú'bá ñnyákú nõ trá rĩzò úrú 'álá yã rĩ.

Tã Póólõ drí â'dalé tã yĩ drí rĩzò lōsĩ 'èlé rōõ òjĩlã jãzò Òvãrĩ rĩ ñnjĩlĩ rĩ tãsĩ rĩ

¹⁰ Nĩ ndrē drē, rĩ'á ìcâ-ìcâ ró âmâ drí âdrézò ndrĩ 'dó Yésũ Krístõ ândrá gólâ drí tã-vó âmákâ kĩzò tã-vó kĩ 'bá âmákâ ró. Gõ'dá gólâ drí tã-vó âmákâ kĩzò ndrĩ âlô-âlô tã 'è'è âmákâ âmâ drí rĩ'á 'èlâ drē âmâ drí â'dózò drē âkpākã'dã rú'bá ñnyákú nõ 'á rĩ vó ró, ngátá mã rĩ tã tãndĩ 'èlé ĩ'dĩ ngátá tã ònjĩ 'èlé ĩ'dĩ yã rĩ.

¹¹ Ítĩ rĩ, tãlã mã nĩ trá kĩ, Kúmú âmákâ Yésũ Krístõ â'dô tã-vó âmákâ kĩ'á rĩ, gõ'dá mã rĩ rĩ'á zãã tã âtalé òjĩlã gólĩyĩ tã lē 'bá kĩ mã âã'dó pãtĩ lãjó'bá Yésũ kã ĩ'dĩ kô rĩ 'bá yĩ drí. Ítĩ rĩ, Òvãrĩ rĩ gógó nyãányã lâ nĩ trá kĩ, mã â'dô trá pĩpĩsĩlĩ tãndĩ bē. Gõ'dá mã lē nĩ nĩ ró kpá ĩtĩ.

¹² Má rĩ nõ kô 'è'á âmâ 'bálé sĩsĩ 'álâ ãnĩ lĩfĩ drĩ 'á, òzõ òjĩlã nã 'bá yĩ drí âtalé rĩ kãtĩ. Má lē nõ cé tã gólĩyĩ âmâ drí 'èlé trá rĩ tã lâ â'dalé ĩ'dĩ ãnĩ drĩ, tãlã nĩ 'è ró áyĩkõ bē âmâ tãsĩ. Ítĩ rĩ, gõ'dá ãnĩ drí â'dózò tã tãndĩ bē â'dalé òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá íyíkâ cé íyĩ lōmbélé ngá gólĩyĩ drí rĩ'á ndrēlã íyĩ lĩfĩ sĩ ãngó nõ 'á nõ 'bá yĩ tãsĩ rĩ yĩ drí. Tã 'dĩ vô lâ 'á rĩ, lē òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drí íyĩ â'dolé pĩpĩsĩlĩ tãndĩ bē.

¹³ Òjĩlã rĩ trá rĩ'á tã âtalé kĩ, mã òlĩfõ trá. Òzõ gólĩyĩ òndrē trá íyĩ lĩfĩ sĩ kĩ, mã òlĩfõ trá rĩ, 'dĩlĩ â'dô 'bã'á cé Òvãrĩ lùyĩzò. Òzõ mã â'dô lĩfõ-lĩfõ ró kô rĩ, 'dĩlĩ rĩ rĩ'á ãnĩ pãlé.

¹⁴ Tã gólĩyĩ ndrĩ âmâ drí zãã rĩ'á 'èlé nõ rĩ, rĩ'á lôvó Yésũ Krístõ kã rĩ sĩ, tãlã gólâ lē âmâ trá rōõ. Âmâ ndrĩ, mã nĩ trá kĩ, Yésũ Krístõ drã trá, â'dô ró bē òjĩlã pãlé ndrĩ. Mã nĩ kpá trá kĩ, mã drã trá ndrĩ rĩrĩ âkũ gólâ âmâ drí rĩzò rĩlĩ rĩ 'á.

¹⁵ Gólâ drã trá òjĩlã tãsĩ ndrĩ, tãlã òjĩlã gólĩyĩ 'è 'bá lédre-lédre ó'dĩ gólâkã 'dĩ úsũlĩ rĩ, rĩrĩ gólĩyíkã rĩ â'dó gõ'dá rĩrĩ gólâ tã lâ drí sũlĩ cé gólĩyĩ ífífĩ rú rĩ ĩ'dĩ kô. Rĩrĩ gólĩyíkã rĩ, tã lâ â'dô bē-rĩ sũ'á Krístõ gólâ drã 'bá gólĩyĩ tãsĩ, gõ'dá kpá ngá 'bá trá òdrã 'ásĩ rĩ rú.

¹⁶ Ítĩ rĩ, gõ'dá mã âyē tã-vó ãzĩ-ãzĩ kã kĩkĩ lâ â'dô tã ìsũ ãngó kã gólĩyĩ tãsĩ rĩ vó ró rĩ trá. Sĩsĩ rĩ, tã ìsũ ányã ĩtĩ 'dĩ mã ìsũ trá Yésũ rĩ tãsĩ, gólâ drí 'bãzò drē òjĩlã mvã ró rĩ. Gõ'dá ngbãangbãno rĩ, tã ìsũ âmákâ gólâ rĩ tãsĩ rĩ, gõ'dá trá ngĩlĩ.

17 'Dĩi tã ífí lâ kī, òjílã gólĩyĩ á cá 'bá trá krístõ 'bá ró rĩ yĩ gõ'dá ìyĩ trá 'dó òjílã ó'dí 'í. Gólĩyĩ â'dó gõ'dá kô òzõ drillĩyĩ â'dórẽ sísí rĩ tí àlôlâ, tãlã rĩrĩ gólã àkũ rĩ lãvũ trá, rĩrĩ ó'dí ìtõ gõ'dá trá.

18 Ôvârĩ rĩ nĩ tã 'èlê ãmã drí. Gõ'dá gólã drí ãmã jãzõ àjũ-'bá-ãzĩ 'ásĩ â'dólé rû-lê-ãzĩ íyíkã ró Yésũ sĩ. Ítĩ rĩ, gólã drí gõzõ lôsĩ tã pèpè kã kĩ yĩ ãâ'dô òjílã ãzã 'bá yĩ jã'á â'dólé rû-lê-ãzĩ íyíkã ró 'dĩ âfèzõ ãmã drí.

19 Nĩ ndrê, Ôvârĩ rĩ lôsĩ gólã òjílã jã kã â'dólé rû-lê-ãzĩ íyíkã ró 'dĩ 'èlê Yésũ Krístõ sĩ. Tãlã òdrã Yésũ Krístõ kã sĩ, Ôvârĩ drí tã 'bãzõ tã ònjĩ òjílã kã âyézõ. Gõ'dá tã âtĩ-âtĩ tãndĩ íyíkã tã ònjĩ òjílã kã âyê kã 'dĩ âfèzõ ãmã drí, tãlã mã âtã ró bê tã lâ òjílã gólĩyĩ àngó nõ kã rĩ 'bá yĩ drí.

20 Ítĩ rĩ, gõ'dá Ôvârĩ drí ãmã 'bãzõ â'dólé võrã 'bá íyíkã rô, tãlã yĩ Ôvârĩ òpè ró tã Yésũ Krístõ kã nõ bê òjílã drí ãmã tĩ sĩ. Ítĩ rĩ, gõ'dá nĩ ârĩ úlĩ ãmákã òzõ lãzĩ Ôvârĩ kã rĩzõ ãnĩ zĩlĩ rĩ kãtĩ nõ. Ítĩ rĩ, gõ'dá mã lô'bã rú'bã ãnĩ rú tã Yésũ Krístõ kã nõ tãsi, nĩ âdĩ drĩ tã ònjĩ ãnĩkã 'ásĩ â'dólé Ôvârĩ rĩ rû-lê-ãzĩ ró.

21 Yésũ Krístõ rĩ trá cú ìtĩ tã ònjĩ ãzãkã 'ẽ àkó, gõ'dá ãmã tãsi rĩ, Ôvârĩ drí gólã rĩ 'bãzõ lãgõ ùsúlĩ tã ònjĩ ãmákã rĩ tãsi ãmã vò 'á. Gólã 'è tã 'dĩ ìtĩ 'dĩ rĩ, tãlã Ôvârĩ ò'bã ró ãmã bê â'dólé òjílã mbĩ ró ngá àlô ró Yésũ Krístõ bê.

6

1 Mã rĩ lôsĩ 'èlê 'dũwã Ôvârĩ bê, gõ'dá ìtĩ rĩ, nĩ gã tã gólã Ôvârĩ drí pĩpĩsílĩ tãndĩ íyíkã â'dázõ ãnĩ drí nõ dó kô.

2 Ôvârĩ kĩ,
 “Kãyĩ gólã í cá 'bá trá rĩ, mã ârĩ tã ãnĩkã trá.
 Kãyĩ gólã í cá 'bá trá ãnĩ pãzõ rĩ, mã pã ãnĩ trá.”

Ìsáyã 49.8

Nĩ ârĩ drê, kãyĩ gólã Ôvârĩ drí 'èzõ òjílã pãlê rĩ rĩ'á àndrõ nõ. Nĩ ndrê tã 'dĩ tã tãkó ró kô.

3 Mã lèé kô tã gólã 'è 'bá tã lèlê òjílã kã Yésũ Krístõ 'á rĩ ìzãlê rĩ 'èlê àlôwálã, tãlã òjílã ãzãkã òzõ kô tã ányã ìsũũ lôsĩ ãmákã rĩ'á 'èlã tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârĩ kã nõ pè kã nõ 'á.

4 Ítĩ rĩ, tã ndrĩ gólĩyĩ mã drí rĩ'á 'èlã rĩ 'bá yĩ, ãâ'dã ró bê kĩ, mã rĩ'á lãjõ'bã Ôvârĩ kã ì'dĩ. Ítĩ rĩ, gõ'dá mã rĩ rĩlĩ pĩpĩsílĩ à'dĩ sĩ lãgõ ndrĩ gólĩyĩ rĩ 'bá ãmã 'èlê rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ.

5 Órĩ trá rĩ'á ãmã cãlê, gõ'dá 'bãlê gãnĩmã 'á. Gõ'dá òjílã ò'bĩ è'bê rû ìyĩ trá ùrĩ sòlê mã 'á. Ó'bã mã trá lôsĩ 'èlê rôõ. Ó'bã mã trá ngá drí àwúzõ mã drĩ ã'dú kô àkó, gõ'dá kpá ngá nyãnyã àkó.

⁶ Gbõ lé â'dô bê trá ítí rî, rîrî ámakâ rî zââ â'dálâ kî, mâ lâjô'bá Ôvârí kâ ì'dî. Ítí rî, má rî zââ rî'á tâ mbî gólâ Ôvârí drí lélé má drí 'èlé rî 'èlé ì'dî. Mâ cú tâ nîñî bê Ôvârí ngá lésî. Má rî rî'á fîl âtûlî tâ ányâ rî'á 'èlâ má drí rî 'bá yî 'ásî. Má rî tâ tândí 'èlé ì'dî òjílâ ázî drí. Gõ'dá má rî kpá òjílâ ázî lélé pätî-pätî ró áamá pîpîsîlî sî. Nî â'dô ndrê'á lâ tō kî, pätî-pätî Lín-drí Tándí Ôvârí kâ rî rîlî má 'á.

⁷ Má rî úlî pätî-pätî Ôvârí tî sî nõ pélé mbârâkâ gólâkâ sî. Gõ'dá â'dô-â'dô tándí ámakâ rî rî'á òzō ngá âjú 'bû kâ gólâ Ôvârí drí âfélé má drí rî kâtí, má drí âjú-'bá-âzî rî 'bá ânîlî má rú sî ðîrî gbââ rî pēzō ì'dî sî lâ rî.

⁸ Má rî tâ mbî 'èlé ì'dî, rîzō áamá lûyîlî gõ'dá òjílâ âzâ 'bá yî ìyîkâ kpá zââ áamá lô'dá'á. Gbõ lé òjílâ âzâ 'bá yî rî áamá ndrêlé òñjō 'bá ró, gõ'dá nî nî tándí ró kî, má rî 'dî ámakâ tâ mbî pätî-pätî ró rî âtálé ì'dî.

⁹ Òjílâ kî, únîjî mâ kô, gõ'dá òjílâ düû nî mâ trá 'dó tándí ró. Órî bê ndrêlé rî, ókî, má ââ'dô trá 'è'á drâlé drâdrâ. Gõ'dá nî ndrê drê, mâ drê zââ rî'á lédrê-lédrê ró nõ. Ócâ mâ trá âmbâ âmbâ, gõ'dá úfú drê zââ mâ kô.

¹⁰ Gbõ lé lâñjō 'è bê mâ rōô ítí rî, gõ'dá má rî rîlî âyîkō sî. Gbõ lé má â'dô bê ngá âkó rî, má rî trá rî'á ngá âkó lé 'bá 'bâlê â'dólé ngá tándí Ôvârí drí'gá sî rî bê.

¹¹ Gõ'dá má âtâ tâ trá ânî krístō 'bá Kōrínītō 'álâ rî yî drí ngbálî-ngbálî.

¹² Ókî má òlêé ânî kô, gõ'dá má rî trá ânî lélé, nî lée bê-rî mâ kô.

¹³ Má rî tâ nô âtálé ânî drí nõ rî, nyé òzō má drí rîrî tâ âtálé áamá mvá yî drí rî kâtí. Ítí rî, nî 'è mâ kpá nyé òzō má drí ânî lērê trá tándí ró rî kâtí.

Tā Póólō drí drî-mbílî sōzō krístō 'bá yî lîfî òjílâ gólîyî lâ lē 'bá Yésū Krístō 'á kô rî 'bá yî tāsî rî

¹⁴ Ânî krístō 'bá yî, nî âmû ânî kô òjílâ gólîyî lē 'bá ìyî tâ lélé Yésū Krístō 'á kô rî 'bá yî bê. Tâ tándí â'dô ícá'á fî trá rû âmúlî tâ òñjî bê yā? Ngá ì'î â'dô ícá'á fî trá rû âmúlî ñnîríkúwá bê yā? 'Dîl ícá rû 'èlé kó kô.

¹⁵ Â'dô ícá'á fî trá Yésū Krístō drí drî 'bâlê Sātánâ bê límvo ãlô 'á yā? Ítí rî, gõ'dá krístō 'bá â'dô ícá'á fî trá tâ 'èlé kpākâ ãlô òjílâ kûmû Sātánâ kâ 'á rî bê yā?

¹⁶ Ânî gólîyî â'dó 'bá nõ 'bá yî rî'á òzō jó ángî Ôvârí drí rîzō 'á lâ rî kâtí, â'dô ícá'á fî trá kî, ânî kpá ôvârí ânî â'îbîyâ yî kâ â'dó 'bá Ôvârí pätî ró kô rî írátâ'á yā? Ôvârí âtâ tâ trá kî, "Má â'dô rî'á òjílâ ámakâ bê, má â'dô rî'á lâmúlî gólîyî

lāfálé sī. Má â'dô 'bā'a Ôvârí gólíyíkâ ró. Gõ'dá gólíyî drí â'dózó òjílā áamáká ró."

¹⁷ Gõ'dá gólâ drí kpá drí-mbíli sōzó òjílā íyíkâ 'dī 'bá yí lífí kī,

"Ítí rí, nī âyê òjílā 'dī 'bá yí, nī câ ânî lāfâ ngī gólíyî rú sī.

Nī dô ngá gólíyî ònjî-ònjî rí 'bá ânyī âjílí rí 'bá yí kô.

Ôzô nī ô'ê tá áamáká 'dī 'bá yí trá rí, má drí ânî lâgúzó."

Ísáyā 52.11

¹⁸ Ôvârí túbê mbârâkâ lâ drí 'bálé âkī Kúmú áamáká ró rí 'bā tá kpá trá 'ê'a 'êlā âmâ drí kī,

"Má â'dô 'bā'a ânî átá ró. Ânî drí 'bāzó âmâ mvá yí ró."

2 Sāmōwélē 7.14

Ítí rí, úlí 'dī 'bá yí ndrī rí tá â'dálé kī nī rí, Ôvârí 'bā âmâ trá â'dólé ngī òjílā íyíkâ ró.

7

¹ Âmâ rú-lê-âziyā yí, ôzô Ôvârí drí tá 'bārē trá 'ê'a 'êlā âmâ drí rí tí rí, mã âyê gõ'dá tá ònjî-ònjî gólíyî rí 'bā âmâ rú'bá tá ïsū bē 'bálé â'dólé ïzālē rí 'bá yí ndrī. Ítí rí, mã rí ró gõ'dá cé tá mbî rí 'êlé ï'dî, ââ'dâ ró bē kī, mã ïnjî Ôvârí trá rōô.

Tā gólâ Póólō rí 'bā 'bá â'dólé âyīkō ró rí

² Nī njî ânî pīpīslí tá áamáká nō ârízó. Má âtâ kī, má 'é tá ányâ âzâ kô âlôwálâ ânî drí. Má 'é tá ányâ âzâ kô tá ïsū âníkâ ïzālē tá lēlē âníkâ Yēsū Krístō 'á rí 'ásī. Má âdó òjílā âzâ kô âđí gólâkâ nyāzó âlôwálâ.

³ Má rí tá 'dī 'bá yí átálé 'dī â'dó kô ânî rú. Má lē tá nō â'dálé ânî drí, ôzô má drí átálé trá ânî drí rí kâtí kī, má lē ânî trá rōô, má lē tíkó zââ rílí ânî bē vô âlô 'á ôzô má ôdrâ ngátâ mã lédrê-lédrê ró yâ rí.

⁴ Má njî trá dódó kī, nī â'dô rí'á zââ tá Ôvârí kâ rí 'êlé ï'dî. Tā rí 'dī tāsī rí, ï'dî má drí rīzó âmâ ârúlí ânî tāsī. Ítí rí, ârîmâ âníkâ sô mbârâkâ trá má rú. Gbô lé lâŋô ô'ê mã rōô rí, mã áamáká zââ âyīkō ró.

⁵ Tā 'dī bē trá ítí rí, mã câ bē 'bădrî Mēkēdónīyâ kâ 'álâ rí, mã ícá kô lôvólé âlôlâ. Lâŋô 'ê mã trá rōô vô 'ásī ndrī. Gõ'dá má rí rílí cú tá ïsū-ïsū bē.

⁶ Gõ'dá Ôvârí rí 'bá nī mbârâkâ sôlé òjílâ gólíyî ïzâ drí rí'á gólíyî 'êlé rí 'bá yí rú sī rí, sô mbârâkâ nī má rú Títō rí âcâ-âcâ tólâ sī rí sī ânîlí âmâ pālê.

⁷ Ítí rí, âcâ-âcâ Títō kâ rí 'bā mã â'dólé âyīkō ró, tá gólâ drí átálé má drí tá tândí gólíyî ânî drí rí'á 'êlâ tólâ nā tāsī rí tāsī. Gólâ âtâ tá kī, ânî ââ'dô âyīkō ró 'ê'a âmâ ndrêlé kpá ó'dí. Gólâ kī, ânî ââ'dô rí'á tá ïsū ró tá ányâ gólíyî ânî drí

'èlé sísí rí 'bá yí tāsī. Gõ'dá gólâ drí tã gólâ ãnî drí â'dózo njââ 'ê'á tã tãndí âtálé âmâ tāsī òjílâ rí 'bá tã ònjí âtálé má rú rí yí drí rí tã lâ âtázó má drí. 'Dĩ rí 'bã gõ'dá mã trá â'dolé âyĩkô ró gặặ lậvũlị sísí rí drĩ sị.

⁸ Wárãgã gólâ mã drí ìgĩlị sísí ãnî drí rí 'bã ãnî â'dolé tã ìsũ ró, mã â'dô kpá trá tã ìsũ bê ãnî tāsī. Gõ'dá ngbãangbânô rí, mã â'dô kô tã ìsũ ró.

⁹ Mã âyĩkô bê. Mã â'dô kô âyĩkô ró 'dĩ tã gólâ ãnî drí â'dózo ìzã ró 'dĩ tāsī. Gõ'dá mã trá âyĩkô ró, tãlã nĩ âyê tã ányâ ãnî drí rí'á 'èlâ rí 'bá yí trá, gôzô ágôlê tã mbị Ôvârí kâ rí 'èlé ì'di. Ôvârí pã ãnî trá ãnî drí ãdĩlị tã ányâ ãníkâ 'ásí 'dèlé yí vó tã ìsũ ãníkâ 'dĩ sị. Ítí rí, mã 'é tã ònjí kô, wárãgã 'dĩ ìgĩzô ãnî drí 'dĩ.

¹⁰ Nĩ ndrê tã ìsũ gólâ Ôvârí drí 'bãlê 'dĩ, ã'dô ró bê yí drí ãnî pãzô tã ònjí ãníkâ 'ásí, gõ'dá tã ìsũ gólâ rí 'bã òjílâ 'èlé rí òzô gólíyí ããdĩ drí tã ònjí ìyíkâ 'ásí kô rí, ãdũkũ lâ â'dô ìyíkâ 'bã'á òdrã ì'di gólíyí drí, ùsú ìyí lédre-lédre ãdũkũ ãkô rí kô.

¹¹ Nĩ ndrê tã tãndí gólâ Ôvârí drí 'èlé ãnî drí tã ìsũ ãnî 'ê 'bá 'dĩ 'á trá. Tã ìsũ 'dĩ 'bã ãnî rĩrĩ ãníkâ jãlê pặặ-pặặ ró. Nĩ lê tã tãndí 'èlé ì'di, ã'dô ró bê ãnî 'bãzô â'dolé mbị Ôvârí rí ìfị drí 'á. Nĩ 'bã ãnî nyãanyã trá â'dolé ặặ ró ãnî ífịfị bê tã ányâ gólâ òjílâ ãnî lãfálê 'ásí rí drí 'èlé sísí, ãnî drí âyélê 'wãã kô rí tāsī. Ítí rí, nĩ ìtô trá ùrĩlị âmâ tāsī. Gõ'dá nĩ lê kpá zãã rồô âmâ ndrêlê ó'di, tãlã mã êêdê ró âmâ lãfálê bê ãnî bê. ãnî njââ tã tãndí âtálé âmâ tāsī gõ'dá kpá lậồ fêlê òjílâ gólâ tã ònjí 'ê 'bá trá rí drí. ãnî nyãanyã, nĩ â'dã trá mã drí kị, nĩ 'é tã ònjí kô tã 'dĩ tāsī.

¹² Kặặ gólâ mã drí ùlị tã âmbâ-âmbâ bê rí ìgĩzô ãnî drí rí 'á rí, mã ìgĩlị kô cé òjílâ ãlô gólâ tã ònjí 'ê 'bá 'dĩ drí ngátá cé òjílâ drílã tã ònjí 'dĩ 'èzô rú lâ rí drí. ãmbã lâ, mã ìgĩ tã â'dálê ãnî drí ndrĩ kị, Ôvârí rí ìfị drí 'á rí, nĩ lê mã trá tã pặặ ró yã.

¹³ 'Dĩ ngá gólâ mbârãkã sô 'bã ãmã rú rí ì'di.

Kpá ìtí, ùlị Títô kã âtálê ãnî tāsī rí sồô cé mbârãkã ì'di mã rú kô, gõ'dá 'bã mã kpá ácalê âyĩkô ró rồô. Gõ'dá tã 'ê'ê tãndí ãníkâ 'bãlê bê Títô rí gógó â'dolé âyĩkô ró rí, ngbãangbânô gólâ gõ'dá trá pặặlị ã'di bê ãnî tāsī.

¹⁴ Nĩ ndrê trá, drê sísí, gólâ drí nĩzô drê tólã kô rí, mã lồồ ãnî tã trá gólâ drí. Mã kị, ãnî drê zãã rí'á tã Ôvârí kâ rí 'bá yí 'ê'á ì'di. Gõ'dá ìtí rí, tã 'ê'ê tãndí ãníkâ rí 'bá yí rí trá tã â'dálê gólâ drí kị, tã tãndí mã drí âtálê ãnî tāsī 'dĩ rí'á tã pặặ-pặặ 'i. Nĩ 'bãã mã kô â'dolé ányĩ ró.

¹⁵ Títō drē zââ rĩ'á âní tã ãsũ'á rōô tã gólâ âní drí gólâ rĩ lậgúzó rĩ tãsĩ. Nĩ rô gólâ trá. Gõ'dá kậỷ rĩ nã sĩ rĩ, âní trá nĩâ tã gólâ drí 'bãlê âní drí rĩ 'bá yĩ 'êlê. Gõ'dá tã rĩ 'dĩ tãsĩ rĩ, lỏvó gólâkâ âní tãsĩ rĩ âcâ gõ'dá trá rōô lậvũlỉ sỉsỉ rĩ drĩ sĩ.

¹⁶ Mã gõ'dá trá ngbãângbânô âyĩkô rỏ tã âníkâ tãsĩ. Ítĩ rĩ, má nĩ trá tã pậỉ-pậỉ rỏ kĩ, nĩ â'dô tã 'dĩ 'bá yĩ 'ê'á mbỉ zââ.

8

Tã ngá fêfê kâ krístô 'bá âzĩ drĩ rĩ

¹ Gõ'dá ngbãângbânô rĩ, âmâ âdrủpỉ yĩ âmâ izỏ yĩ bê, mã lẻ trá pỉpỉsỉlỉ tândĩ gólâ Ôvârí drĩ fêlê ôjĩlã iyĩkâ 'bặdrỉ gólâ Mềkêdónĩyã kâ 'álâ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ tã lâ nỉlỉ.

² Lậqô 'dê trá gólĩyĩ drĩ tã ùjũ-ùjũ rỏ, gõ'dá kpá gólĩyĩ trá ngá âkỏ lẻ 'bá rỏ. Gõ'dá gbỏ lẻ â'dô bê trá ítĩ rĩ, gólĩyĩ fê ngá fêfê iyĩkâ trá rōô pỉpỉsỉlỉ âlỏ sĩ, tãlã gólĩyĩ rĩ'á âyĩkô rỏ, tãlã Ôvârí fê pỉpỉsỉlỉ tândĩ rĩ trá gólĩyĩ drĩ rōô.

³ Má âtã tã âní drĩ, gólĩyĩ fê ngá gólĩyĩ drĩ ícá'á fêlã rĩ trá ndrỉ. Gõ'dá gólĩyĩ fê kpá trá gặặ 'dĩ drĩ sĩ. Ítĩ rĩ, gólĩyĩ fê ngá fêfê iyĩkâ 'dĩ 'bá yĩ trá drỉ-bặlặỷ rỏ, ôjĩlã âzã âtã nĩ gólĩyĩ drĩ fẻỏ lâ ítĩ kỏ.

⁴ Ítĩ rĩ gõ'dá, gólĩyĩ lỏ'bã rủ'bặ trá ẵmã rủ, mã ẵâyẻ rỏ iyĩ bê ngá fêfê fêlẻ ítĩ, â'dỏ rỏ bê jẻlẻ ôjĩlã gólĩyĩ ngá âkỏ lẻ 'bá rỏ Yủdặỷ 'álã nã 'bá yĩ pặỏ i'dĩ sĩ lâ.

⁵ Gõ'dá ítĩ rĩ, gólĩyĩ fê trá gặặ gólâ ẵmã drỉ lỉfỉ 'bặỏ drỉ lâ 'ê'á fêlã rĩ drĩ sĩ. Sỉsỉ rĩ, gólĩyĩ fê iyĩ nyẵanyẵ trá Kủmủ ẵmắkắ Yẻsủ Krỉtỏ drỉ 'dẻlẻ sỉsỉ iyĩ drỉ tã iyĩkâ rĩ 'ẻỏ. Gõ'dá gólĩyĩ drỉ gỏỏ kpá iyĩ nyẵanyẵ fẻlẻ tã ẵmã drỉ â'dắlẻ rĩ 'ẻlẻ.

⁶ Ítĩ rĩ gõ'dá âníkâ rĩ, nĩ 'ẻ kpá tã tândĩ trá ítĩ. Mã âtã tã trá Títỏ drỉ kỉ, gólâ ôngỏ rỏ bê nỉlỉ gỏlẻ âní ngắlã. Gõ'dá mã 'ẻ trá Títỏ rĩ jẻlẻ nĩ'á lỏsỉ gólâ ngá fêfê kâ krỉtỏ 'bá gólĩyĩ ngá âkỏ lẻ 'bá rỏ Yủdặỷ 'álã rĩ 'bá yĩ drỉ, gólâ drỉ ítỏlẻ trá âní bê nã ndẻlẻ.

⁷ Gõ'dá nĩ 'ẻ tã Ôvârí kâ trá tândĩ rỏ. Nĩ lẻ tã trá Yẻsủ Krỉtỏ 'á pỉpỉsỉlỉ âlỏ sĩ. Gõ'dá âní rĩ'á cú tã nỉnỉ Ôvârí ngá lẻsỉ rĩ bê, gõ'dá nĩ pẻ tã lâ kpá trá tândĩ rỏ ôjĩlã âzĩ drỉ. Gõ'dá nĩ lẻ ẵmã trá rōô. Â'dỏ bê trá ítĩ rĩ, nĩ fê ngá gặặ, â'dỏ rỏ bê krỉtỏ 'bá gólĩyĩ Yủdặỷ 'álã rĩ 'bá yĩ pặỏ.

⁸ Má 'bã nỏỏ â'dỏ kỏ tã 'bã'bã rỏ âní drỉ ngá fẻỏ, gbỏ lẻ krỉtỏ 'bá yĩ 'bặdrỉ âzã 'bá yĩ 'ắsỉ rĩ fẻ iyĩ bê ngá rōô iyĩ âzĩ-ẵzỉ yĩ Yủdặỷ 'álã rĩ 'bá yĩ pặỏ rĩ. Gõ'dá ngá âníkâ fẻlẻ rĩ, â'dỏ rỏ bê, má drỉ nửỏ lâ kỉ, nĩ lẻ âní âzĩ-ẵzỉ yĩ trá pỉpỉsỉlỉ âlỏ sĩ.

⁹ Nĩ nĩ pĩpĩsĩlĩ tãndĩ Kúmú âmákâ Yésũ Krístõ kâ rĩ trá. Nĩ nĩ tá gólá drí 'èlè ãnĩ pázó rĩ trá. Nĩ nĩ trá kĩ, gólá ngá tãndĩ tĩ bẽ dũũ átá lâ Ôvârí bẽ, gô'dá gólá drí ngá 'dĩ 'bá yĩ âyézó ndrĩ ânĩzô drâlè, ã'dô ró bẽ ãnĩ pázó, tãlã ãnĩ nyãanyã nĩ ùsũ ró ngá tãndĩ bẽ dũũ Ôvârí drĩgá sĩ.

¹⁰ Gô'dá â'dô bẽ trá ítĩ rĩ, tã ìsũ âmákâ 'á rĩ, rĩ'á tãndĩ ró ãnĩ drĩ tá ngá fěfě kâ gólá ãnĩ drĩ ítòlè trá ndrô ázĩ rĩ ndělè ngbãangbânõ. Nĩ èdè tá ìsũ 'dĩ nĩ, gô'dá ãnĩ ì'dĩ òjílã gólĩyĩ ítò 'bá lâ 'èlè sịsị rĩ 'bá yĩ.

¹¹ Ítĩ rĩ, ìcâ trá ãnĩ drĩ tá gólá ãnĩ drĩ ítòlè trá sịsị pĩpĩsĩlĩ ãlò sĩ 'dĩ ndělè. Nĩ fě ngá gólĩyĩ ãnĩ bẽ ìcá 'bá trá ãnĩ drĩ 'è'á fělã rĩ 'bá yĩ ngbãangbânõ.

¹² Nĩ ndrè drè, òzõ nĩ òfě ngá gólĩyĩ â'dó 'bá ãnĩ bẽ rĩ òjílã ázĩ pázó rĩ, Ôvârí â'dô 'bã'á âyĩkô ró ãnĩ bẽ, gô'dá ãã'dô ngá fěfě ãnĩkâ 'dĩ tã-drĩ lâ lě'á, òzõ gbõ lé ã'dô fínyáwá ítĩ rĩ.

¹³ Ítĩ rĩ, gô'dá nĩ ìsũ kô kĩ, lãṇṇ ãnĩ ázĩ-ázĩ yĩ kâ ngá ãkó kâ 'dĩ, má lè trá 'bãlã ãnĩ drĩ ngá fěfě gólá ãnĩ drĩ fělè gólĩyĩ pázó 'dĩ sĩ. Má lè òjílã drĩ rĩlĩ ndrĩ âyĩkô sĩ ìzã ngá kâ ãkó.

¹⁴ Ngbãangbânõ rĩ, ãnĩ rĩ'á ngá bẽ dũũ. Gô'dá ngá ãnĩ drĩ â'dózó ì'dĩ bẽ lâ dũũ 'dĩ rĩ, drĩ lâ rĩ 'bá lâyĩlĩ 'dĩ, nĩ fě, ã'dô ró bẽ òjílã gólĩyĩ ngá ãkó lé 'bá ró rĩ 'bá yĩ pázó. Gô'dá ìzátú tólã, òjílã gólĩyĩ ngá ãkó lé 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ òtĩrĩ 'bãã ngá bẽ rĩ, gô'dá gólĩyĩ drĩ rũ jázó kpá ãnĩ pālè kàyĩ ãnĩ drĩ 'bãzó ngá ãkó rĩ 'á. Látĩ 'dĩ 'á rĩ, krístõ 'bá yĩ â'dô rĩ'á òzõ ngá ãlò kátĩ, ìzã ngá kâ ãkó.

¹⁵ Á'dô 'bã'á nyé òzõ Ôvârí drĩ átálè búkũ íyĩkâ 'á rĩ kátĩ, "Òjílã gólá ngá nyãnyã è'bé 'bá dũũ rĩ, â'dó kô rĩ'á ngá nyãnyã bẽ rōõ, gô'dá òjílã gólá ngá ìyínyã è'bé 'bá dã rĩ, â'dó kô ìzã ngá nyãnyã kâ bẽ nyālè."

Âfō-âfō 16.18

Tã Títõ rĩ jōzó Kōrīnītō 'álã rĩ

¹⁶ Mã 'è áwô-ítĩ ãmbá Ôvârí drĩ, tãlã gólá 'bã Títõ trá â'dólè njãã ãnĩ pālè, gô'dá gólá 'è ãnĩ tá kpá trá rōõ, nyé òzõ âmákâ rĩ tí.

¹⁷ Nĩ ndrè drè, mã ìjĩ gólá bẽ nĩlĩ ãnĩ ngálã rĩ, gólá lè tã-drĩ lâ trá, pĩpĩsĩlĩ ãlò sĩ tá gólá rĩ ífífí drĩ lělè trá 'èlã rĩ ró.

¹⁸ Gô'dá mã jô Títõ trá ãnĩ ngálã 'dũwã krístõ 'bá ázĩ âmákâ nólè rú lâ nĩlĩ trá kãníşã 'ásĩ ndrĩ tá âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârí kâ pēpē lâ sĩ nô bẽ.

¹⁹ Gô'dá âmã âdrúpĩ rĩ gógó 'dĩ kpá ì'dĩ òjílã kãníşã kâ drĩ njĩlĩ rĩ'á lãmúlĩ 'dũwã âmã bẽ ngá fěfě gólá 'èzó òjílã Yūdáyã 'álã rĩ 'bá yĩ pālè rĩ trólè nĩzó rĩ ì'dĩ. Lôsĩ rĩ 'dĩ â'dô òjílã

'bá'á Kúmú Yésū Krístō rí lùyíli. Gō'dá â'dô kpá tã â'dá'á kī, âmâ rí'á njââ krístō 'bá âzi pālê.

²⁰ Mă 'ê tã rí 'dī dódó, tãlâ ôjilâ ôzô kô tã ônjí ùsú âmâ rú ngá fêfê âmá 'dī vó lâ ndrêrê 'á.

²¹ Gō'dá mă rí zãâ tã mbî rí 'bá yî 'êlê ì'dî Ôvârí rí lîfî drî 'á, gō'dá kpá ôjilâ âzi lîfî drî 'á.

²² Âmâ kpá trá âmâ âdrúpî âzâ jô'á 'dũwă Títô yî bê. Mă ûjũ âmâ âdrúpî rí gógó 'dī trá ândálê ândálê â'dô-â'dô gólâkâ nîzô. Sísí mă ùsú trá kī, gólâ lê rôô âzi-âzi pālê. Ítí rí, ngbâangbânô rí, gólâ lê trá rôô âmâ pālê, tãlâ gólâ nî trá kī, nî â'dô tã mbî rí 'ê'á ì'dî.

²³ Â'dô íyíkâ Títô rí tãsî rí, gólâ âmâ âzi-âzi 'î tã gólâ âmâ drí rí'á 'êlâ ânî pázô nô 'á. Â'dô gō'dá âmâ âdrúpî âzi gólîyî nî 'bá Títô bê 'dī 'bá yî ì'dî rí, gólîyî rí'á lăjó'bá kânísă kâ 'î. Gō'dá rîrî gólîyíkâ 'bá ôjilâ trá Yésū rí rú lùyíli.

²⁴ Ítí rí, gō'dá nî lăgû âmâ âdrúpî 'dî 'bá yî lówô sî, tãlâ gólîyî ôndrê ró ìyî lówô âníkâ krístô 'bá âzi drí rí bê. Ítí rí, gō'dá krístô 'bá yî drí nîzô lâ ndrî kī, mă rí ânî tã lóngólê nô tákô tã mbî sî.

9

Tã âzâ krístô 'bá ngá âkó rí 'bá yî pãpã lâ yî tãsî

¹ Ícá gō'dá kô má drí tã îjízô ânî tî tã gólâ ngá fêfê kâ ôjilâ Ôvârí kâ Yũdáyă 'álâ rí 'bá yî pázô rí tãsî,

² tãlâ má nî trá kī, nî lê trá ôjilâ 'dî 'bá yî pālê. Gō'dá ítí rí, má lóngô ânî tã trá krístô 'bá gólîyî Mëkêdónîyă 'álâ rí 'bá yî drí kī, ânî krístô 'bá gólîyî Gîrîkî 'álâ rí 'bá yî rí'á njââ ngá fêfê 'dî jólê ítólê kó ndrô âzi. Gō'dá krístô 'bá yî gólîyî Mëkêdónîyă 'álâ rí 'bá yî ârî bê kī, ânî rí'á njââ ngá fêfê 'dî jólê rí, gō'dá gólîyî drí kpá ítôzô â'dólê njââ ngá fêlê, â'dô ró ngá âkó lé 'bá pázô.

³ Ítí rí gō'dá, âmâ trá âmâ âdrúpî yî krístô 'bá âzi ró nô jô'á ânî ngálâ, tãlâ ââ'dâ ró bê ôjilâ drí kī, ânî tã âmâ drí rí'á lóngólâ tã ngá fêfê kâ tãsî nô ââ'dó vó tákô 'á kô. Nî â'dô njââ ngá fêfê 'dî fêlê, nyé ôzô âmâ drí âtálê trá gólîyî drí ânî drí 'ê'á 'êlâ rí kâtî.

⁴ Nî ndrê drê, ôzô krístô 'bá gólîyî Mëkêdónîyă 'álâ nă 'bá yî âlô rí, ôñî kpââ má bê nî'á ânî ndrêlê rí, gō'dá ôzô nî â'dô kô njââ ngá fêfê âníkâ fêlê rí, gō'dá 'dîrî â'dô ânyî fê'á âmâ drí rôô, tãlâ mă âtâ tã trá gólîyî drí sísí kī nî rí, mă nî trá nî â'dô ngá fêfê fê'á âmá.

⁵ Tã 'dî kâ rí tí rí, gō'dá má drí îsüzô lâ kī, rí'á tãndí ró âmâ âdrúpî nô 'bá yî jôzô sísí ânî ngálâ cú ítí drê âmâ drí cã âkó. Gō'dá gólîyî ôpâ ró ânî bê ngá fêfê âníkâ 'ê'á fêlâ

rî ê'belé njãã. Gõ'dá látî ùnjî ró rû bê ãní drí ngá fěfě fězó rōō, òzō ãní drí tã lâ 'bálé trá 'è'á fělâ rî kâtí. Ítí rî, ngá fěfě ãníkâ 'è'á fělâ krístō 'bá gólíyî Yūdáyâ 'álâ rî 'bá yî drí rî â'dô 'bã'á njãã ãmâ drí trölé kpãã ãmâ bê, òzō mã ôcâ trá ãní ngáá tólâ rî. Ítí rî, 'dĩ â'dô â'dá'á lâ ôjílâ ází drí kî, nî rî ngá fěfě fělé, tálâ nî lê kó trá fělâ rî drí. Á'dó kô tã gólâ ãmâ drí ãní ícízó ícî 'èlâ rî ì'dî.

⁶ Tã nô òrî ãní drĩ. Òzō ôjílâ ô'wã ngá ngbãã fínyáwá ítí rî, gólâ â'dô ngá ãyínyâ è'bé'á kpá ngbãã fínyáwá ítí. Gõ'dá òzō ôjílâ ô'wã ngá ãmbá ítí rî, gólâ â'dô ngá ãyínyâ è'bé'á kpá ãmbá ítí.

⁷ Ôjílâ ãlô ãní lãfálé sî ôfě ngá íyíkâ, nyé òzō gólâ rî pîpîsílî drí lělê rî kâtí. Gólâ ôfě kô tã ãsũ rî rî sî. Gõ'dá gólâ ôfě kpá kô, gbô tálâ ícá kô gólâ drí fězó lâ kô rî drí. Gõ'dá gólâ ôfě lôvó sî drĩ-báláyî ró gõ'dá kpá ãyĩkô sî, tálâ Ôvârí lê ôjílâ gólâ ngá fě 'bá drĩ-báláyî ró ãyĩkô sî rî ì'dî.

⁸ Gõ'dá òzō nî ô'è tã 'dî trá ítí rî, nî nî tãndí ró kî, Ôvârí cú mbârâkâ bê ngá fělê ãní drí gãrã ngá gólâ ãní drí lělê rî drĩ sî, tálâ nî â'dô ró bê ngá bê dùũ gõ'dá nî pâ ró ôjílâ gólíyî ngá ãkó lé 'bá ró 'dî 'bá yî bê.

⁹ Rĩ'á nyé òzō Ôvârí drí âtalé trá búkũ íyíkâ 'á rî kâtí, "Ôjílâ Ôvârí kâ rî ngá fěfě fělê drĩ-báláyî ró ngá ãkó lé 'bá yî drí, tã tãndí gólâkâ 'dî tã lâ ícá vîlî drĩ 'ásî kô zãã gbádú ãdũkũ ãkó."

Lôngó 112.9

¹⁰ Gõ'dá Ôvârí rî nî rĩ'á órî âfělê ôjílâ drí rĩ'á ì'dílâ. Gólâ rî kpá nî rĩ'á ngá nyãnyã âfělê ôjílâ drí nyálê. Ítí rî, gólâ â'dô kpá ngá ãní drí lělê rî âfê'á nî ãní drí, nî â'dô ró bê ngá fělê ází-ází yî pázó.

¹¹ Nî ndrê drê, gõ'dá Ôvârí â'dô ngá tãndí âfê'á ãní drí dùũ tálâ ngá ãní drí fělê ôjílâ ází pázó 'dî tãsî. Tálâ òzō mã ôtírî ngá fěfě ãníkâ 'dî 'bá yî fêê ãní âdrúpî yî ngá ãkó lé 'bá ró 'dî 'bá yî drí rî, gólíyî â'dô áwô-ítí 'è'á Ôvârí drí rōō ngá 'dî 'bá yî tãsî.

¹² Ítí rî, tã tãndí gólâ ãní drí 'èlê ãní ází-ází yî drí 'dî â'dô gólíyî 'bã'á ngá gólíyî drí â'dólê ãzã lâ bê rî 'bá yî úsúlî. 'Dĩ â'dô gõ'dá kpá ôjílâ ázã 'bá yî 'bã'á áwô-ítí 'èlê Ôvârí drí rōō ngá ãní drí fělê 'dî 'bá yî tãsî.

¹³ Nî ndrê trá, ngá fěfě tãndí ãní drí fělê 'dî â'dô â'dálâ kî, nî lê tã trá Ôvârí 'á pîpîsílî ãlô sî. Gõ'dá òzō ôjílâ ôndrê ãní trá tã rî 'dî 'è'á ítí rî, gólíyî â'dô Ôvârí rî lùyí'á rōō tã rōrō

ānīkâ 'dī tāsī, gō'dá kpá ngá fēfē ānīkâ drī-báláyì ró òjílā gólīyī ngá ākó lé 'bá ró rī yī pāzò 'dī tāsī.

¹⁴ Krístò 'bá rī gógó Yūdáyā 'alà rī 'bá yī rī'á rātaā 'è'á ānī tāsī rōo lówó sī, tálā Ôvârí â'dâ pīpīsilī tándī íyíkâ rī trá gólīyī drī ānī tāsī.

¹⁵ Nī 'dê mã 'è āwô-ítí Ôvârí drī āmbá, tálā ngá fēfē ángí gólá drī fēlé āmâ drī āmbâ lá drī lăvũlī trá gără āmâ tị drī â'dizó tâ lá 'á nō tāsī, ngá fēfē rī 'dī rī'á Yésù ì'dī.

10

Tā Póolō drī úlī átálé yí rú rī tâ-drī lâ lôgōzò rī

¹ Mâ Póolō âmâ nyáanyâ, má lē ānī drī úlī ámakâ má drī átálé ānī drī mánísī rú lôgō sī vūdrī pīpīsilī â'dị sī òzō Yésù Krístò kátí nō árílí. Áatâ trá kī, kâyì má drī 'bázò ānī bê nā, má lôgō mâ trá â'dólé gbô ngá fínýáwá ró ānī ándrá. Gō'dá òzō má òtírí 'bāā ānī lâfálé yū rī, má drī gōzò rī'á úlī āmbâ-āmbâ átálé ānī drī.

² Òzō gō'dá má ôcâ trá ānī ngálâ rī, má â'dô úlī āmbâ-āmbâ átá'á ì'dī òjílā gólīyī tâ átâ 'bá kī, má āatâ úlī āmbâ-āmbâ íyī līfī drī 'á kô 'dī 'bá yī drī. Gō'dá má lēé kô úlī āmbâ-āmbâ átálé ānī nyáanyâ drī.

³ Nī ndrê trá, gbô lé mã â'dô òjílā mvá 'ì rī, mã rí kô ájú 'būlī āmâ ájú-'bá-āzì yí bê tâ ìsū āngó nō kâ rī sī.

⁴ Nī ndrê trá, gō'dá drī-fê āmâ drī rīzò ájú 'būlī ì'dī sī lâ rī â'dó kô òzō drī-fê òjílā mvá kâ rī 'bá yí kátí. Gō'dá āmâ rī'á cú drī-fê Ôvârí kâ mbârâkâ bê gără āmâ drī rīzò āmâ ájú-'bá-āzì Sātánā rī 'būlī ì'dī sī lâ rī bê. Drī-fê gólá Ôvârí drī âfēlé 'dī cú rī'á fāfā bê vō Sātánā kâ rīzò rīlī 'á lâ kúmú ró āmâ drīlī rī ìzāzò.

⁵ Gō'dá gólīyī â'dô tâ ìsū gólá lómbé-lómbéwá kâ Sātánā drī rī'á 'èlâ āmâ drī, āmâ 'bā 'bá Ôvârí rī nīlī kô rī ìzā'á drī-fê 'dī sī. Gō'dá mã rī rú fūlī tâ ârí ākō ámakâ Ôvârí drī rī bê drī-fê 'dī sī, gō'dá tâ ìsū ámakâ 'bálé tâ Yésù Krístò kâ árílí ì'dī.

⁶ Ítí rī, gō'dá nī fē ānī trá ndrī tâ Ôvârí kâ ìnjīlī dódó rī. Gō'dá āmâ rī'á njāā lânō fēlé òjílā gólīyī Ôvârí rī ìnjī 'bá dódó kô rī 'bá yí drī.

⁷ Ámâ ázì-ázì yí, tâ ìsū-ìsū ānīkâ rī â'dó kô mbì. Òzō òjílā āzâ 'bá yí òrì íyí tâ ìsūlī kī, yī āâ'dô òjílā Yésù Krístò kâ ì'dī rī, gō'dá nī ìsū kpá kī, āmâ kpá òjílā Yésù Krístò kâ ì'dī òzō gólīyī tí. Gō'dá āmâ kpá cú drī-âcê bê tâ átázò ānī drī ítí.

⁸ Tã ìsũ-ìsũ àníkà 'á rî, mã rî rî'á ãmâ lômbélé drí-âcê gólâ Kúmú ãmákâ Yésũ Krístô drí âfêlê ãmâ drí nõ tãsĩ yã? Drí-âcê rî 'dĩ rî'á tã lèlê àníkâ 'bázó â'dólé gágá ì'dĩ sĩ lâ, â'dó kô àní ìzãzó.

⁹ Gõ'dá má lèé kô wárägã ámákâ ìgĩlĩ àní drí nõ drí àní 'bálé â'dólé ùrĩ ró.

¹⁰ Nĩ ndrê trá, áátâ trá kĩ, mã Póölô, ùlĩ ámákâ ìgĩlĩ wárägã ámákâ 'á rî, tã lâ íyíkâ âmbâ-âmbâ ró, gõ'dá mã rî gógó drí 'bázó àní bê tólâ rî, mã ãâ'dô íyíkâ mbârâkã ãkó. Gõ'dá ùlĩ ámákâ átálé ãmâ lãfálé 'á rî ãâ'dô íyíkâ ùlĩ tãkó rî 'bá yĩ ì'dĩ.

¹¹ Nĩ ndrê drê, òjilã ùnĩ tã nõ dódó, tã gólâ mã drí ìgĩlĩ wárägã 'á rî, ícá kô â'dólé ngĩ, tã gólâ mã drí 'è'á átálâ àní drí, mã drí 'bārê cú tólâ rî 'á rî drĩ sĩ. Má ìgĩ wárägã àní drí ngbãangbãno rî, tãlã mã â'dó kô àní bê tólâ rî drí. Gõ'dá mã òtĩrĩ cãà àní ngáá tólâ rî, mã â'dô ùlĩ átã'á àní drí kpá ìtĩ drí-âcê gólâ Ôvãrĩ ngá lésĩ mã drí wárägã ìgĩzô ì'dĩ sĩ lâ 'dĩ sĩ.

¹² Ìtĩ rĩ, gõ'dá mã ìsũú tã kô ámâ nyãányã 'bázó â'dólé sísĩ òjilã àzĩ drí. Gõ'dá gólĩyĩ kĩ íyíkâ rĩ, ìyĩ tã òlãvũ nĩ gãrã òjilã àzĩ drĩ sĩ. Gõ'dá gólĩyĩ rĩ íyíkâ ìyĩ ì'bĩlĩ nõ gbô ãkpãkã'dã ìyĩ vó 'ásĩ, ngátã ã'dĩ lãvũ nĩ yã rĩ nĩzó bê. Tã rĩ gógó ìtĩ 'dĩ, rĩ â'dálã kĩ, gólĩyĩ nĩ tã kô, tãlã gólĩyĩ ìsũ íyíkâ bê rĩ, gólĩyĩ kĩ ìyĩ ãâ'dô ìyĩ nyãányã kã ì'dĩ.

¹³ Ìtĩ rĩ, gõ'dá ámákâ rĩ, mã rĩ ámákâ ámâ lômbélé nõ tã mbĩ drĩ. Mã rĩ ámâ lômbélé cé lôsĩ gólâ Ôvãrĩ drí âfêlê mã drí 'èlê àní lãfálé rĩ drĩ.

¹⁴ Mã rĩ ámâ lômbélé rôo yã? Nĩ nĩ trá tãndĩ ró kĩ, mã ì'dĩ òjilã drĩ-kákã gólâ pávó tĩ âcê nõ trô 'bá nĩzó cãlê tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvãrĩ kã nõ bê àní drí tólâ rĩ.

¹⁵ Ìtĩ rĩ, gõ'dá mã rĩ kô ámâ ârúlĩ lôsĩ àzĩ-àzĩ drí 'èlê nĩ rĩ drĩ. Vô lâ 'á rĩ, gõ'dá mã lè tã lèlê àníkâ Ôvãrĩ 'á rĩ drí mbálé â'dólé gãrã, tãlã lôsĩ ámákâ 'èlê àní lãfálé rĩ òmbã ró bê, nyé òzô tã Ôvãrĩ drí 'bálé trá mã drí 'èlê rĩ kãtĩ.

¹⁶ Gõ'dá mã nĩ ró bê nĩ'á ùlĩ Ôvãrĩ kã nõ 'bá yĩ pè bê sísĩ 'álã vô àzã 'bá yĩ 'ásĩ. Mã lè nĩlĩ vô ó'dĩ 'ásĩ nĩ'á tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvãrĩ kã nõ átã bê, tãlã mã òzó kô rĩ lómbé-lómbéwã 'èlê lôsĩ ámâ àzĩ-àzĩ yĩ drí 'èlê nĩ rĩ yĩ drĩ kĩ'á nĩ rĩ, 'dĩ 'bá yĩ ãâ'dô lôsĩ mã drí 'èlê nĩ rĩ yĩ ì'dĩ.

¹⁷ Gõ'dá áátâ trá tã ìgĩ Ôvãrĩ kã 'á kĩ nĩ rĩ,

“Òzô òjilã àzã òlê trá ìyĩ ârúlĩ rĩ,

gólã ããrũ yĩ cé tã Ôvãrĩ drí 'èlê rĩ tãsĩ.”

¹⁸ Gõ'dá òjílǎ gólá rí 'bá íyí tǎ lóngólé rí, Òvǎrí lée kò. Gõ'dá Òvǎrí rí íyíká cé òjílǎ yí drí ndrèlé tǎndí rí 'bá yí lèlé ì'dí.

11

Tǎ Póólō drí tǎ átázó tǎ ìmbá 'bá ònjò ká ró rí 'bá yí rú rí

¹ Ámá àdrúpí yí ámá ìzó yí bē, má nǐ trá kǐ, à'dó kò rí'á tǎ ìjǐ lǒmbá ká ró má drí rǐzó ámá lǒmbélé.

² Mǎ rí'á tǎ ìsù-ìsù bē nyé tǎ lèlè àníká Yésù Krístò 'á rí tǎsǐ, nyé òzò Òvǎrí drí 'bǎrē tǎ ìsù-ìsù bē òjílǎ íyíká tǎsǐ rí kátí. Àní gõ'dá trá nyé òzò òkó mvá gólá ndrèlé trá 'è'á gílá òkó ró Yésù Krístò drí rí kátí, tǐbē tǎ lè 'bá trá kǐ, Yésù Krístò drí à'dózó cé nǐ íyí ágó ró rí kátí. Ítí rí, gõ'dá má lée kò àní drí tǎ ònjí 'èlé gólá rú.

³ Gõ'dá mǎ rí'á ùrǐ ró, tǎlǎ òjílǎ àzà 'bá yí lè trá àní àdólé tǎ lèlè Yésù Krístò 'á pǐpǐsǐlǐ àlò sǐ rí àyélé, nyé òzò ìnǐ drí Áwǎ rí àdórē rí tǐ.

⁴ Má nǐ trá, nǐ rí rí'á tǎ ìmbá òjílǎ tǐ sǐ ndrǐ Yésù Krístò rí tǎsǐ rí àrǐlǐ, òzò kpálé tǎ ìmbá rí 'dǐ à'dò ngǐl àmáká rí rú sǐ rí. Má nǐ trá, nǐ rí rí'á lǐndrǐ gólá à'dó 'bá ngǐl rí 'bá yí lǎgúlǐ Lǐndrǐ Òvǎrí ká má drí tǎ lǎ pèlé trá àní drí rí drǐlǐ sǐ. Gõ'dá nǐ rí kpá rí'á tǎ lèlé tǎ àtǐ-àtǐ ngǐl àzà 'bá yí 'á tǎ àtǐ-àtǐ tǎndí gólá má drí pèlé trá àní drí rí drǐlǐ sǐ.

⁵ À'dò tǎ ìmbá 'bá gólǐyí ngǐl àní drí rí'á tǎ gólǐyíká àrǐlǐ 'dǐ 'bá yí tǎsǐ rí ì'dí rí, òjílǎ gólǐyí òkǐzò nǐ rí, àà'dò ìyí lǎjò'bá ǎngǐ ró 'dǐ 'bá yí drí, má ìsùú kò kǐ, àmbá gólǐyíká lǎvǔ mǎ drǐlǐ sǐ.

⁶ Gbò lé má ààtǎ tǎ dódó kò rí, má à'dà tǎ trá àní drí ngbálí-ngbálí kǐ, má rí tǎ Òvǎrí ká pèlé àní drí nò tǎ nǐnǐ Òvǎrí ngá lésǐ rí sǐ.

⁷ Gõ'dá kǎyí gólá má drí rǐzó tǎ àtǐ-àtǐ tǎndí Òvǎrí ká nò pèlé àní drí rí, má ìjǐ àní kò àdǐ àfèlé má drí. Gõ'dá má lògò mǎ trá à'dólé ngá fínýáwá ró, gõ'dá nǐ à'dò ró bē gǎrǎ. Tǎ gólá má drí 'èlé 'dǐ tǎ ònjí 'í yǎ?

⁸ Ítí rí, gõ'dá krístò 'bá vò àzà 'bá yí 'ásí rí 'bá yí àfē àdǐ bē má drí rí, má tró àdǐ 'dǐ trá àní pázó ì'dí sǐ lǎ.

⁹ Kǎyí má drí 'bázò àní bē tólá rí, gbò lé má à'dò bē ngá àkó rí, má ìkpókpolóò àní kò ngá má drí à'dózó ìzǎ lǎ bē 'dǐ tǎsǐ àfèlé má drí, tǎlǎ krístò 'bá gólǐyí áká 'bá Mèkèdóniyǎ lésǐ rí 'bá yí àfē ngá ìzǎ lǎ drí ámá 'èlé rí nǐ má drí. Nǐ ndrē trá, sísí rí má 'bǎǎ lǎngò àmáká kò àní drǐlǐ. Gõ'dá ìzátú rí, má ícá kpá kò 'bǎlǎ àní drǐlǐ.

¹⁰ Tǎ pǎtǐlǐ ró, má àtǎ tǎ àní drí Yésù Krístò rí rú sǐ, má ícá kò tǎ 'dǐ àtǎ-àtǎ lǎ àyélé 'bǎdrǐ àníká Gǐrǐkǐ ká nò 'ásí

nōngá. Má â'dô ámakâ kó zãã rĩ'á âmâ lōmbélé tã gólâ má drí âđđi trōzō ãnĩ drí'gá sĩ kô 'dĩ 'á.

¹¹ Ítĩ rĩ, tã gólâ má drí âđđi trōzō ãnĩ drí'gá sĩ kô 'dĩ ífĩ lâ ã'dô 'ĩ yã? Á'dó kô kĩ, má lěě ãnĩ kô rĩ. Ôvârí nĩ trá kĩ, má lě ãnĩ trá rō.

¹² Ítĩ gō'dá má â'dô zãã rĩ'á tã gólâ má drí rĩ'á 'ělâ ngbãangbânō âđđi trōzō ãnĩ drí'gá sĩ kô rĩ 'ělē 'ĩ'dĩ, tãlã òjĩlã gólĩyĩ ònjō kã 'dĩ 'bá yĩ òzō kô rĩ òyĩ lōmbélé kĩ'á nĩ rĩ, yĩ òrĩ lōsĩ 'ělē Ôvârí drĩ, kpá té òzō âmâ drĩ rĩrĩ 'ělâ rĩ kâtĩ.

¹³ Nĩ ndrê trá, òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ â'dó kô òyĩ pãtĩ-pãtĩ lãjō'bá Yēsũ Krístō kã 'ĩ'dĩ. Gólĩyĩ lãjō'bá rĩ 'bá òjĩlã âdólē ònjō sĩ rĩ 'bá yĩ 'ĩ'dĩ. Gólĩyĩ ôjã òyĩ â'dólē nyé òzō lãjō'bá Yēsũ Krístō kã rĩ yĩ kâtĩ.

¹⁴ Ítĩ rĩ, nĩ 'bã tã 'dĩ òlĩjã ãnĩ drĩ kô. Kpá ítĩ, Sātánã â'dô kpá òyĩ ôjã'á, òjĩlã òndrê ró yĩ bē òzō mālāyĩkã Ôvârí ngá lēsĩ rĩ kâtĩ.

¹⁵ Ítĩ rĩ, gō'dá â'dó kpá kô âmbâ-âmbâ ró lãjō'bá Sātánã kã drĩ òyĩ ôjãzō kpá â'dólē nyé òzō lãjō'bá Yēsũ Krístō kã rĩ 'bã tã âtĩ-âtĩ tãndĩ gólākã pělē rĩ kâtĩ. Gō'dá òtĩrĩ cãã kãyĩ âđđũkũ sĩ rĩ, Ôvârí â'dô tã-vó gólĩyĩkã kĩ'á kpá té tã 'ě'ě gólĩyĩkã gólĩyĩ drĩ 'ělē rĩ vó ró.

Tã lãnjō Póolō drĩ nĩlĩ lãjō'bá Yēsũ kã ró rĩ tãsĩ rĩ

¹⁶ Má ândã drē tã nô kpá ó'dĩ ãnĩ drĩ. Tã òsũ-òsũ ãnĩkã 'á rĩ, má rĩ tã âtalé tã nĩnĩ sĩ kô. Gō'dá gbō lé ítĩ rĩ, gō'dá nĩ ârĩ tã ámakâ gólâ má drĩ âmâ lōmbézō tã lâ sĩ nō.

¹⁷ Tã gólâ má drĩ 'ě'á âtalã ãnĩ drĩ rĩ, má rĩ âtalã 'dĩ tã nĩ ãkō ámakâ 'dĩ sĩ, â'dó kô tã âtalé òzō Yēsũ Krístō kâtĩ rĩ 'ĩ'dĩ.

¹⁸ Òjĩlã dũũ rĩ òyĩ trá rĩ'á òyĩ lōmbélé ãngó nō 'á, ítĩ rĩ, gō'dá má â'dô kpá âmâ lōmbé'á ãnĩ drĩ.

¹⁹ Nĩ â'dô ãnĩkã bē tã nĩ 'bã ró rĩ, 'dōvó nĩ â'dô kpá òjĩlã gólĩyĩ tã nĩnĩ ãkō rĩ yĩ lãgũlĩ.

²⁰ Má âtã ãnĩ drĩ tã pãtĩ-pãtĩ ró, nĩ âyē òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ trá ãnĩ 'bãlē rãgĩ òyĩkã ró. Gólĩyĩ drĩ rĩzō ãnĩ âdólē âđđi ãnĩkã nyãzō, ãnĩ lô'dalé ãnĩ ndrēzō ngá fĩnyáwá ró, gō'dá kpá rĩzō tã ãnyĩ kã 'ělē ãnĩ drĩ.

²¹ Nĩ ndrê drē, má ícã kô tã ònjĩ ítĩ 'dĩ 'ělē ãnĩ drĩ. Gō'dá tãlã ã'dô 'ĩ ãnĩ drĩ rĩzō tã òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ kã ârĩlĩ 'ĩ'dĩ tã ámakã rĩ ârĩ-ârĩ lâ vō 'á yã?

Gō'dá òzō òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ òrĩ òyĩ lōmbélé tã òyĩkã tãsĩ rĩ, gō'dá má â'dô kpá âmâ lōmbé'á tã ámakã rĩ tãsĩ. Ngbãangbânō rĩ, má rĩ ùlĩ âtalé nō, nyé òzō tã nĩ ãkō lé 'bã kâtĩ.

22 Gólīyī kī, īyī ā'dô ōrī ĩbūrū ká 'ī. Mā kpá ōrī ĩbūrū ká 'ī. Gólīyī Ābārāyāmā rī ózōwá yī ĩ'dī. Gō'dá mā kpá Ābārāyāmā rī ózōwá 'ī.

23 Gólīyī kī, īyī ā'dô rú ĩ'bū 'bá Yésū Krístō ká 'ī. Gō'dá mā kpá rú ĩ'bū 'bá Yésū Krístō ká ĩ'dī gólīyī lậvũlị ndrī. Ngbāangbānō rī, úlị ámakā nō gō'dá trá pậtĩ úlị tã nị ãkó lé 'bá ká 'ī. Gō'dá lé ĩtī rī, má 'è lōsī trá Ôvārī drī rōo gặặ gólīyī lậvũlị. Gō'dá ôombê mā trá 'bālẹ gặặmặ 'á ândalẹ lōsī Ôvārī ká nō 'èrẹ lā 'á gặặ gólīyīká drị sị. Ócā mā trá ândalẹ ândalẹ ònjị tẹtẹ, tí ā'dô ró kó má drī drāzó volẹ.

24 Gō'dá òjilā drị-'bá Yúdạ yī ká rī cā mā trá ònjóró'bí sị nyā'dī-trá-drị-lā-ngā-mùdrị-drị-lā-ngā-nị-drị-lā-sù ândalẹ ândalā nị.

25 Gō'dá drị-'bá Rómā ká cā mā kpá trá fẹ sị, ândalā nā. Kậậ ãlō sị, òjilā drī kpá áamā lậvũzó kúnị mvá sị, ā'dô ró má òdrā ró volẹ. Gō'dá kólóngbō 'è trá rú ãkólẹ má bẹ lậmvũ ândrẹ 'á ândalā nā, gō'dá kậậ ãlō sị, kólóngbō drī 'èzó rú ãkólẹ áamā bẹ lậmvũ ândrẹ 'á rī sị rī, má ágọ trá kólóngbō rú lậmvũ drị, ĩtú gặặ ngặặ gặặ ĩtú-pá nyā'dī-ãlō-drị-lā-ngā-sù sị, ā'dô ró áamā nyānyā pālẹ.

26 Má tō ậậ jẹjẹ trá vō 'ásī dũũ, ậậ tọtō 'dī 'bá yī vō 'ásī rī, má 'bẹ drị trá tã ònjị-ònjị bẹ dũũ, lậmvũ ândrẹ tịtị, ngá ôpá 'bá, òjilā ámakā Yúdạ yī ká rī yī drī 'èzó áamā fũlị, gō'dá kpá gólīyī ā'dó 'bá kō òjilā Yúdạ yī ká ró rī 'bá yī bẹ. Gō'dá jặặbặ 'á ngátá òmā 'á yā rī, má rī ámakā kó zāā drị 'bělẹ tã ònjị-ònjị bẹ. Gō'dá má òtĩrị nị lậmvũ ândrẹ drị sị kólóngbō sị rī, má 'bẹ drị íyıká kpá zāā tã ònjị-ònjị bẹ. ĩtị rī, gō'dá òjilā gólīyī rī 'bá īyī tã áamalẹ kī, īyī āā'dô krístō 'bá yī ĩ'dī rī, rī īyī kpá rī'á tã ònjị-ònjị 'èlẹ má drī.

27 Má rī lōsī 'èlẹ rōo bũũ lậo drī fizó má rú. Kậậ āzā 'bá yī sị rī, má 'è lōsī ngặặ gặặ, má kó ậ'đú kō. Kậậ āzā 'bá yī sị rī, má trá lợợ ró lậmvũ lợợ bẹ. 'Dị 'è rú trá ĩtị ândalẹ dũũ. Gō'dá kậậ āzā 'bá yī sị rī, má trá ngá nyānyā ãkó nyālẹ. Má rī trá ítá tãndị ãkó sōlẹ ě'dẹ drī, gō'dá kpá jọ tãndị ãkó rịzó 'á lā, òzō ôcā trá ôzẹ lậmvũ bẹ rī.

28 Gō'dá tã 'dī 'bá yī drịlị sị ndrī rī, má nị lậnjị-lậnjị lōsī ámakā 'dị ká 'dị ndrị kặặsặ tāsị. Mā tã ĩsũ ró gólīyī tāsị kậậ lậo ká 'ásị.

29 Òzō gō'dá òjilā ā'dô trá mbārākā ãkó rī, gō'dá má ícá kpá kō ā'dólẹ mbārākā ãkó òzō gólīyıká tí yā? Gō'dá òzō ááādō òjilā āzā trá tã ònjị 'èlẹ rī, 'dị 'bā mā ā'dólẹ tã ĩsũ ró rōo.

30 Gō'dá ā'dô bẹ trá ĩtị rī, òzō má òlẹ trá áamā ậ'đụ rị, 'dỗvó má ậ'rũ mā ngá gólīyī rī 'bá ā'dálā kī, má rī'á mbārākā áamā

íííí kâ rî âkó rî tāsī.

³¹ Ôvârí rî nyǎányâ nî trá kî, má rî 'dĩ â'dó kô ònjô ádólé 'ĩ'dĩ. Gólâ Kúmú ǎmákâ Yésũ Krístô rî átá 'ĩ, úlùyî gólâ zǎa gbádú ǎdũkũ ákó.

³² Kàyî Ārétāsī drí 'bázó kúmú ạngí ró kúmú ǎzí drĩlĩ ndrĩ, má drí drē rĩzó rĩlĩ jǎrĩbǎ Dǎmǎsékê 'álâ rî, kúmú jǎrĩbǎ rî 'dĩ kâ 'ê ǎmâ rũlĩ ômbélé 'bǎlé gǎnĩmǎ 'á. Ītĩ rî, gô'dá gólâ drí ǎjú 'bũ 'bá íyíkâ 'bázó đĩrĩ jǎrĩbǎ rú sĩ, ǎ'dô ró bē ǎmâ rũlĩ, ôzô má ǎǎfô trá rî.

³³ Gô'dá ǎmâ rũ-lê-ǎzí yĩ pǎ má trá. Gô'dá ùpĩ bē ǎgǎ jǎrĩbǎ 'dĩ kâ 'á, gô'dá gólĩyĩ drí ǎmâ 'bázó ívô 'á gôzô bǎfĩ ǎcê ômbélé ívô rî 'dĩ tĩ ǎmâ ĩrízó kôrô ùpĩ rî 'dĩ 'ásĩ. Ītĩ rî, gô'dá má drí ngǎ pǎzó kúmú 'dĩ drĩgǎ sĩ.

12

Tǎ lârâkô gólâ Ôvârí drí â'dále Póôlô drí rî

¹ Gô'dá má â'dô rĩ'á zǎa ǎmâ lôm-bê-lôm-bê bē ǎtĩ 'álâ, gbô lé tǎ má drí rĩzô ǎmâ lôm-bélé tǎ lâ sĩ 'dĩ rî ôpǎ má kô rî. Gô'dá má â'dô tǎ lârâkô Ôvârí drí â'dále má drí rî tǎ lâ ǎtǎ'á ǎnĩ drí, gô'dá kpá tǎ gólâ má drí ǎbĩlĩ lĩfĩ ngbǎ ró rî bē.

²⁻³ Ndrô mũdrĩ-drĩ-lâ-ngǎ-sũ lậvũ 'bá nǎ 'bá yĩ vósĩ rî, ótrô mâ trá nĩzô 'ĩ'dĩ bē lâ úrũ 'álâ. Gô'dá má nĩ kô ngǎtǎ ótrô mâ trá nĩzô 'ĩ'dĩ bē lâ úrũ 'álâ kũlũtũtũ ró ngǎtǎ ǎbĩ-ǎbĩ 'ĩ yǎ rî, gô'dá tǎ gólâ â'dó 'bá rî, Ôvârĩ nĩ íyĩngǎ nĩ.

⁴ Kàyĩ ǎmâ trôzô úrũ 'álâ rî sĩ rî, má ǎrĩ tǎ trá dũu tĩbē má drí ícǎlé tǎ lâ ngĩlĩ ǎnĩ drí kô rî. Ôvârĩ lếe kô ǎmâ ôjĩlǎ mvá drí tǎ ĩtĩ 'dĩ 'bá yĩ tǎ lâ ǎtǎlé.

⁵ Tĩ má â'dô ǎmâ lôm-bé'á tǎ gólĩyĩ ĩtĩ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ. Gô'dá ĩtĩ rî, má ícǎ kô ǎmâ lôm-bélé ǎkpǎ ǎmâ nyǎányâ tāsĩ. Má â'dô ǎmâ lôm-bé'á tǎ gólâ má drí â'dózó mbǎrǎkǎ ákó 'á lâ rî tāsĩ.

⁶ Gô'dá gbô lé má ôlê ǎmâ lôm-bélé tǎ 'dĩ tāsĩ rî, gô'dá má ícǎ kô ǎmâ lôm-bélé ǎmâ nyǎányâ tāsĩ, tǎlâ má lếe kô ôjĩlǎ drí nĩ lâ kĩ, ǎmbǎ ǎmákâ rî ôlậvũ gǎrǎ tǎ gólĩyĩ drí ǎmâ ndrêzó 'êrê lâ 'á ngǎtǎ ǎtǎrê lâ rî 'á 'dĩ drĩ sĩ.

⁷ Ītĩ rî, gô'dá Ôvârĩ lếe kô má drí ǎmâ lôm-bélé ngǎ gólĩyĩ yĩ Ôvârĩ drí â'dále má drí 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ. Ītĩ rî, gólâ ǎyê vǎrǎ 'bá Sǎtǎnǎ ngǎ lếsĩ rî trá lậvô ǎfêlé ǎmâ rú'bǎ 'á, tǎ lâ ôlázê ró má rú, tǎlâ má ôzô kô rĩ ǎmâ lôm-bélé tǎkányĩ.

⁸ Ītĩ rî, má lô'bǎ rú'bǎ trá Kúmú ǎmákâ Yésũ Krístô rú ǎndǎlǎ nǎ, gólâ ótrô ró lậvô ạngĩ 'dĩ bē vólé má rú sĩ.

⁹ Gô'dá gólâ 'é tǎ má drí ĩjĩlĩ 'dĩ kô, gólâ kĩ bē má drí rî, mbǎrǎkǎ lôvô íyíkâ kǎ 'dĩ ĩĩcǎ trá má bē ǎmâ pǎlé kàyĩ lậvô 'dĩ kǎ 'á. Gólâ kĩ, ôzô má ǎ'dô mbǎrǎkǎ ákó rî, gô'dá

mbârâkâ íyíkâ drí 'bázó má 'á gǎrǎ. Tālâ úlî 'dĩ tāsĩ rî, mâ Póólô, mâ rî'á âyĩkô ró ámâ lômbeélé ânî drí tã gólîyî ámâ 'bã 'bá â'dólé mbârâkâ âkó 'dĩ tāsĩ. Tālâ tã 'dĩ 'bá yî tāsĩ rî, mbârâkâ Yésũ Krístô kâ â'dô rî'á má 'á gǎrǎ ámâ rûlî gágá.

¹⁰ Tālâ tã 'dĩ 'bá yî tāsĩ rî, mâ rî'á âyĩkô ró ôzô lãnô ô'è mâ trá rî. Ngátá ngá gólîyî ámâ 'bã 'bá â'dólé mbârâkâ âkó rî 'bá yî ì'dĩ ngátá lâ'dá 'î, ngátá rîrî âmbâ-âmbâ ângó nõ 'á nõ ì'dĩ yã rî, ngátá lãnô 'î yã rî, mâ njãã lãnô 'dĩ 'bá yî lârákô lâ yî nǎlî ndrî Yésũ Krístô sî. Nî ndrê trá, gô'dá ôzô lãnô 'dĩ 'bá yî ô'bã mâ trá â'dólé mbârâkâ âkó rî, gô'dá mbârâkâ âkî Yésũ kâ 'dĩ drí ámâ pázó.

Tã lôvó Póólô kâ krístô 'bá yî drí rî tāsĩ

¹¹ Má nî trá kî, má rî úlî âtalé ôzô tã nîñî âkó lé 'bá kâtî, gô'dá nî 'bã mâ nî â'dólé ìtî tã nî âkó lé 'bá ró 'dĩ. Tí rî'á tãndí ró ânî drí ámâ lûyîlî lôsî gólâ má drí 'èlé âmbá ânî lâfálé nõ tāsĩ. Nî ndrê trá, gbô lé má â'dô tã nî âkó lé 'bá 'î rî, má nî trá, lâjô'bá 'dĩ 'bá yî rî'á ngî. Gólîyî ânî drí rî'á rú lâ ìyî lûyîlî 'dĩ 'bá yî, âmbâ gólîyíkâ rî lâvûû âmbâ ámaká rî kô.

¹² Kâyî má drí 'bázó ânî bê tólâ rî, má 'è tã trá dûû, â'dô ró bê tã â'dâ ró kî, pǎtî mâ lâjô'bá Yésũ Krístô kâ ì'dĩ. Má rî trá rî'á lôsî lâjô'bá kâ 'èlé ânî lâfálé dódó tã nîñî sî, tã lârákô gólîyî Ôvârî drí ámâ 'bâlê 'èlâ 'dĩ 'bá yî bê.

¹³ Nî ndrê drê, tã ndrî má drí 'èlé trá ôjîlâ kǎnîsǎ âzâ 'bá yî kâ drí rî, má rî kpá 'èlâ ânî drí. Tã gólâ má drí 'èlé ânî drí kô rî, rî'á cé má ìjî ânî kô âdî âfêlé má drí ámâ vó ndrêzô. Má 'è 'dĩ tã ányâ 'î yã?

¹⁴ Ngbãangbânô rî, nõô trá tã ândâlâ nâ lâ 'î má drí 'èzô nîlî ânî ndrêlé rî. Gô'dá âcî rî nõ 'á rî, má â'dô volé gǎ'á kpá dó âdî zîlî ânî tî sî. Má lée ngá ânî drîgá sî kô. Má lè íyíkâ bê-rî ânî drí ânî nyãányâ fêlé ì'dĩ Ôvârî drí. Nî ndrê trá, â'dó kô tãndí ró 'dîyîmvá drí rîzô nî rî'á átá lâ yî vó ndrêlé ândrê lâ bê. Átá yî ândrê bê rî, rî ìyî nî rî'á mvá lâ yî vó ndrêlé. Gô'dá ânî trá nyé ôzô ámâ mvá yî kâtî.

¹⁵ Ìtî rî, gô'dá mâ rî'á âyĩkô ró ngá ámakâ fêlé ndrî ânî pázó. Gô'dá má â'dô kpá cú ámâ nyãányâ fê'á nyé ânî pázó. Gô'dá má lè ânî trá rôô. Gô'dá tálâ â'dô 'î ânî drí íyíkâ ámakâ lêzô dódó kô rî yã?

¹⁶ Gbô lé nî lè tã-drî trá kî, má zî âdî ânî tî sî ámâ pázó kô rî, ôjîlâ âzâ 'bá yî ânî lâfálé sî kî, má ââ'dô ìfî lômbâ 'bá 'î. Má ôrî ânî âdólé ônjô sî.

¹⁷ Gô'dá tã rî 'dĩ â'dô íyíkâ 'bã'á ìtî 'dĩ ângô tî yã? Kâyî gólâ má drí lâjô'bá 'dĩ 'bá yî jôzô ânî ngáá tólâ rî, má ûjû trá ânî âdólé lâjô'bá 'dĩ 'bá yî tî sî yã?

18 Má lô'bã rú'bá trá Títō drí nīzō ānī pālē krístō 'bá āzā bē. Kâyî rî nã sî rî, Títō âdô ānī trá ngá trôzô ānī drīgá sî iyî íffî drí yā? Nî nîi kô kî'á nî rî, âmâ kpâřtî Títō bē rî tã tãndí 'ëlē ānī pãzô yā?

19 Nî ïsũ ānîkâ bē rî, mã rî âmákâ nō cé âmâ tã âtálé ï'dî ānī drí, tãlâ nî ïsũ ró tã bē kî, âmâ ôjílâ tãndí 'î yā? Â'dó kô ïtí. Âmâ âdrúpî yî âmâ îzô yî bē, mã rî nō cé tã gólâ Kúmú âmákâ Yésũ Krístō drí lëlē âmâ drí âtálé ānī drí rî âtálé ï'dî Ôvârí rî lîfî drî 'á. Ānī âmâ rû-lê-āziyā gólîyî âmâ drí lëlē rōo rî yî ï'dî. Ītî rî, tã ndrî gólîyî âmâ drí rî'á 'ëlâ 'dî 'bá yî, mã rî 'ëlâ 'dî, â'dô ró bē mbârâkâ sölē ānī rú lôsî Ôvârí kâ 'ëzô.

20 Gõ'dá mã rî'á ùřî ró, tãlâ mã ôtîrî cãâ ānī ngálâ tólâ rî, mã ícá kô ānī ùsúlî, nyé ôzô mã drí lëlē rî kâtî. Gõ'dá mã ícá kpá kô â'dolé ôzô ānī drí lëlē rî kâtî. Mã rî'á ùřî ró, tãlâ mã ôtîrî cãâ ānī ngáá tólâ rî, mã â'dô tã ônjî-ônjî nō 'bá yî ùsú'á ānī lâfálē, lâwâ-lâwâ, pîpîsîlî 'bã'bã ngá āzî-āzî kâ rú, ăwă, lâfâ cãcã, lâ'dá, tã ngōngō, lómbé-lómbéwá gõ'dá tã bārábányá rî 'bá yî bē.

21 Mã rî'á tã ïsũ ró, tãlâ mã ôtîrî cãâ tólâ rî, Ôvârí â'dô âmâ 'bã'á â'dolé ānyî ró tã ānîkâ tāsî, tãlâ nî âdîi drî kô tã ônjî ānîkâ 'ásî. Mã â'dô āwó ngô'á rōo ôjílâ gólîyî dũu rî 'bá zãã rî'á tã ônjî ïyîkâ sîsî rî 'bá yî 'ëlē 'dî 'bá yî tāsî. Gólîyî âdîi drē zãã drî kô tã ônjî ïyîkâ rî'á 'ëlâ sîsî rî 'bá yî 'ásî. Gólîyî drē zãã rî'á â'dú kô'á ôjílâ gólîyî â'dô 'bá kô gólîyî ôkô ró ágó bē rî 'bá yî bē fãã.

13

Tã Póolô drí drî-mbîlí sôzô krístô 'bá gólîyî Kōrínītô 'álâ rî 'bá yî lîfî, tãlâ gólîyî ôlê ró tã bē Yésũ 'á pîpîsîlî âlô sî rî

1 Mã trá nî'á 'dî ānī ndrêlê ngbãângbânô ândâlâ nâ lâ ró. Nî nî tãndí ró kî, mã â'dô tã 'ë'á nyé ôzô ùlî Ôvârí kâ drí âtálé trá rî kâtî, "Ôzô ôjílâ āzâ â'dô bē tã bē rî, rî'á tãndí ró ôjílâ drí â'dózô bē rî ngátâ nâ â'dolé lîfî drî 'bá ró tã-drî lëlē kî, pătîi tã rî 'dî â'dô trá ïtî."

2 Gõ'dá mã sô drî-mbîlí trá ānī lîfî sîsî tã ônjî ānîkâ āzâ tāsî, kâyî gólâ mã drí â'dózô ānî bē ândâlâ rî lâ ró rî 'á. Ngbãângbânô rî, mã lê kpá tã 'dî ândálē ānī drí wārāgā mã drí 'ë'á îgîlâ ānī drí nō 'á. Mã ôtîrî cãâ tólâ 'wãã ró rî, ôjílâ gólâ mã drí ùsúlî trá tã ônjî bē rî ícá kô ngá pālē. Mã â'dô lângô fê'á ôjílâ gólîyî tã ônjî 'ë 'bá trá rî 'bá yî drí ndrî.

3 Ītî rî, gõ'dá ānī drí nîzô lâ dódó kî, pătîi Yésũ Krístô rî nyãányã rî ùlî âtálē âmâ tî sî. Gõ'dá gólâ cú mbârâkâ bē

ōjilā jālé tã mbî rî 'èlé i'dî. Gólâ â'dô mbârâkâ íyíkâ â'dá'á ãnî lâfálé 'á.

⁴ Nî ndrê trá, gbô lé Yésù Krístô drã bê fê lâlî-lâlî drĩĩ òzô òjilā gólâ mbârâkâ âkó rî kâtí rî, gô'dá gólâ ngâ trá ôdrã 'ásĩ mbârâkâ Ôvârí kâ sî. Ngbãangbânô gólâ rĩ'á lédrê-lédrê ró. Âmâ lâjój'á rĩ'á fãfã âkó, gô'dá òzô âmâ drí â'dólé ngá âlô ró Yésù bê rî, âmâ rĩ'á cú fãfã bê Ôvârí ngá lésĩ. Gô'dá âmâ drí â'dózo ãnî bê ngá âlô ró Yésù Krístô 'á, rĩ'á tã 'èlé mbârâkâ Ôvârí kâ sî.

⁵ Ítí rî, gô'dá nî ãrĩ rĩrĩ ãnikâ dódó. Nî ãrĩ tã gólĩyĩ ãnî drí rĩ'á 'èlâ rî 'bá yĩ dódó, nî nî ró bê ngátá nî rî tã 'èlé 'dĩ tã lèlê ãnikâ Yésù Krístô 'á rî vó ró yã rî. Nî nĩĩ kô kĩ, Yésù Krístô rî rĩlĩ ãnî 'á pãtĩĩ ró yã? Té òzô tã 'è'è ãnikâ ãã'dâ kô kĩ, nî lè tã trá Yésù 'á rî i'dî, Yésù rî ãnî 'á kô.

⁶ Ôzô nî ãrĩrĩ tã 'è'è ãmákâ rî, nî â'dô ndrê'á lâ kĩ, mã âyé lãtĩ Ôvârí kâ kô.

⁷ Gô'dá âmâ rĩ'á áwó ngô'á Ôvârí drí, tãlâ nî rî ró bê cú ítí tã ányâ 'è âkó. Mã rî rãtãã 'èlé Ôvârí drí ítí, 'dĩ rî â'dó kô cé Ôvârí ôfê ró ândrã-tãndĩ bê lôsĩ ãmákâ 'èlé ãnî lâfálé 'dĩ drí. Mã lè bê-rĩ ãnî drí tã tãndĩ 'èlé i'dî, gbô lé òzô lôsĩ ãmákâ ãnî lâfálé rî ô'wã lõ'wã kô rî.

⁸ Nî ndrê trá, mã ícá kô tã ònjĩ 'èlé, ã'dô ró tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârí kâ nõ ìzãzó. Mã lè tã 'èlé cé tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârí kâ nõ òlã'bù ró bê vô 'ásĩ ndrĩ.

⁹ Ítí rî, âmâ rĩ'á áyĩkô ró â'dólé mbârâkâ âkó, òzô â'dô-â'dô mbârâkâ âkó 'dĩ ãã'dô ãnî 'bã'á cú â'dólé mbârâkâ bê gãrã rî. Tãlâ tã rî 'dĩ tãsĩ rî, mã 'è rãtãã Ôvârí drí, nî rî ró bê zãã ãtĩ 'álâ tã Ôvârí kâ 'è'è lâ bê.

¹⁰ Ítí rî, gô'dá má rî wãrãgã nõ ìgĩlĩ ãnî drí drê sísĩ má drí cã âkó ãnî ngálâ nõ rî, tãlâ má ôtirĩ cãã ãnî ngálâ tólâ rî, mã òzó kô úlĩ âmbã-âmbã âtã ãnî drí drĩ-ãcê gólâ Kúmú ãmákâ Yésù Krístô drí âfêlé má drí nõ sî. Drĩ-ãcê 'dĩ ã'dô ró bê ãnî pãlé tã Ôvârí kâ 'èlé tãndĩ ró. Á'dó kô ãnî ìzãzó i'dĩ sî lâ.

Úlĩ ãdũkũ Póólô kã krístô 'bá Kōrínītō 'álâ rî 'bá yĩ drí rî

¹¹ Âmâ ãdrúpĩ yĩ âmâ ìzó yĩ bê, mã â'dô úlĩ ãdũkũ lâ ámákâ âtã'á ãnî drí ngbãangbânô. Nî ùjũ cé tã gólĩyĩ Ôvârí drí lèlé rî 'bá yĩ 'èlé i'dî. Nî ùjũ úlĩ ámákâ ârĩlĩ. Nî rî tã ì'bĩ-ì'bĩ sî ãnî lâfálé 'ásĩ âlô. Gô'dá nî rî kpá pĩpĩsĩlĩ ã'dĩ sî ãnî lâfálé 'ásĩ. Gô'dá Ôvârí gólâ ãnî lè 'bá bê gô'dá kpá tã ã'dĩ íyíkâ âfê 'bá ãnî drí rî ôrĩ ãnî bê.

¹² Nî 'è nî-bê-yã krístô 'bá ãzĩ rî 'bá yĩ drí 'díyĩ âmvô-âmvô sî.

¹³ Krístô 'bá ãzĩ gólĩyĩ nõlé nõ 'bá yĩ 'è nî-bê-yã ãnî drí.

¹⁴ Tã lânjã Kúmú ãmákâ Yésũ Krístõ kê, ngá lěě Ôvârí kê
bê gō'dá kpá rû ămû Líndrí Tãndí Ôvârí kê rî kê òrî kpākã
âlô ãní bê ndrĩ. Ỉ'dĩ 'dĩ.

Tā ìgĩ-ìgĩ Póòlō kâ Gālātíyā lé 'bá yī drí

rí

Gālātíyā lé 'bá

Tā 'ē'á zīlā nīlī sīsī rī

Póòlō ìgĩ wárāgā nō tā 'díyī pāpā kâ â'dalé ngbálí-ngbálí krístō 'bá ró 'bādrī gólā Gālātíyā nā rī 'á, wō gólā yī drí cāzō 'álā ăcī drī-káká yī drí tōlé rī 'á rī 'bá yī drí. (Tā 'Ē'ē kápītā 13-14.) Tā ìmbá 'bá gólíyī ònjō 'bá ró rī 'bá yī 'dē ìyī trá Póòlō wó cālē tólā gō'dá tā átálé krístō 'bá yī drí kī, Póòlō āā'dó kō lājó'bá pātī rī ĩ'dī, gō'dá tā ìmbā gólākā kī'á nī rī ōzō ōjīlā āācā trá krístō 'bá ró rī, ō'ē gō'dá lā'bí Yúdā yī kâ kō 'dī āā'dō ányā ró.

Kápītā 1-2 Nōô â'dā tā kī pātī yī lājó'bá 'ī, Yésū nī yī nī tā âti-âti gólā ngā pāpā kâ nō pēlé ōjīlā gólíyī â'dó 'bá kō 'bāsúrú Yúdā yī kâ 'ásī rī 'bá yī drí. Póòlō kī nī rī, lājó'bá āzī gólíyī Yērōsālēmā 'álā rī 'bá yī fē ìyī drī-ăcē nī yī drí tā 'dī 'ēzō.

Kápītā 3-4 Póòlō kī nī rī, â'dó tā āmbá 'ī lā'bí Yúdā yī kâ rī 'ēzō kō. Bē-rī lātī gólā â'dózó mbī Ôvārī ĩfī rī gō'dá 'díyī pāzō rī, āā'dō rī'á tā lēlé ĩ'dī Yésū 'á.

Kápītā 5-6 Nōô â'dā tā kī, ótilí bē āmā drī trá lānō āmákā tā ōnjī āmákā tāsī rī 'ásī drādrā Yésū kâ āmā wō 'á rī sī rī, gō'dá Líndrí Tāndí Ôvārī kâ â'dā lātī gólā rīrī kâ drī-báláyī ró, gō'dá â'dózó kō rāgī Sātánā kâ ró rī trá āmā drí.

1-2 Mā Póòlō tībē â'dó 'bá bē lājó'bá Yésū Krístō kâ ró gō'dá āmā āzī-āzī gólíyī krístō 'bá ró tībē 'bā 'bá bē má bē nōlé nō, mā ìgĩ tā nō 'bá yī nī jōlé ānī gólíyī krístō 'bá ró kăñísā 'bādrī Gālātíyā kâ 'á nā 'bá yī drí. Nī nī trá tāndí ró kī, ōjīlā mvá nījī mā nī kō â'dolé lājó'bá Yésū kâ ró nō. Gō'dá Yésū Krístō rī nyāányā átā lā Ôvārī tībē gólā rī lídrī 'bá ōdrā 'ásī rī bē, gólíyī nī mā nī â'dolé lājó'bá Yésū kâ ró nō.

3 Ôvārī tībē 'bā 'bá bē āmā átā ró nō gō'dá Kúmú āmákā Yésū Krístō bē ōfē ìyī ōrē ānī drí tā â'dī bē.

4 Nī nī lātī gólā tībē Yésū Krístō drí íyī nyāányā fēzō drālē tā ōnjī āmákā rī 'bá yī tāsī, ā'dō ró bē yī drí āmā drī tīzō āngó tā ōnjī kâ nō 'ásī, té ōzō Ôvārī drí lēlé gólā drí 'ēlé rī kâtī.

5 Ītī rī, Ôvārī rī rú āā'dō ĩnī-ĩnī lā ró zāā gbádú ădūkū ākó. Āā'dō ĩtī.

Tā tā âti-âti tândí pătĩ Ōvârí kâ ìnjĩzò ĩ'dĩ 'êlé rí

⁶ Mâ rĩ'á lâ-rô-lâ-rô ró gô'dá tâ ìsũ-ìsũ ró tâ má drí ârílí trá âní tāsĩ rí tāsĩ. Âní rĩ'á gólĩyĩ túbê Ōvârí drí njílí trá â'dólé òjlā ìyíkâ ró, tálâ lõvô gólâkâ âní drí tákó ĩtí Yésũ sĩ 'dĩ tāsĩ, gô'dá nĩ jâ âní kpá trá 'wãâ tâ âti-âti tândí gólâkâ nõ âyélé gôzò tâ âti-âti gólâ ányâ ró gô'dá zĩlĩ kpá kĩ'á nĩ ââ'dô tâ âti-âti Ōvârí kâ 'ĩ nõ ârílí 'êlé ĩ'dĩ! Nĩ â'dô tâ 'dĩ 'ê'á ĩtí ró 'dĩ kó ángô tí ró yã?

⁷ Nĩ ârĩ drê, tâ âti-âti tândí pătĩ rí bê kó cé âlô. Òjlā āzâ 'bá yĩ bê rĩ'á âní âdó'á tâ âti-âti tândí pătĩ gólâ túbê ngá pāpā kâ nõ jājā lâ sĩ ányâ ró. Gólĩyĩ 'bā âní drĩ trá lĩjālê.

⁸ Má âtâ âní drí pătĩ-pătĩ ró kĩ, òzô òjlā āzâ, gbô lé mâ, ngátâ áamá âzĩ-âzĩ yĩ, ngátâ mālāyíkâ úrú lésĩ rí ĩ'dĩ yã rí òpê tâ âti-âti gólâ ngá pāpā kâ nõ trá ngĩ tâ gólâ âmâ drí rĩ'á pēlâ âní drí sísĩ rí drĩ sĩ rĩ, nĩ ârĩ tâ gólâkâ 'dĩ kô. Ōvârí òfê lāngô òjlā rí 'dĩ drí.

⁹ Má âtâ tâ nõ kpá ândálé ó'dĩ ngbálí-ngbálí òfĩ ró bê âní drĩ dódó, òzô òjlā āzâ ĩĩmbâ tâ âti-âti tândí gólâ ngá pāpā kâ nõ trá âní drí ngĩ tâ gólâ âmâ drí ĩmbálé âní drí sísĩ rí drĩ sĩ rĩ, òòtrô òjlā rí gógó 'dĩ vūlĩ lāsĩ gólâ âdrâ 'bá kô rĩ 'bá zāâ rē'dā ãdũkũ ákó rĩ 'á òvê ró volé.

¹⁰ Úlĩ gólâ má drí âtálé 'dĩ, má rĩ âtálâ 'dĩ, â'dó kô òjlā 'bālê ĩ'dĩ â'dólé âyĩkô ró. Má lē cé Ōvârĩ rĩ 'bālê ĩ'dĩ â'dólé âyĩkô ró. Òzô tí má ò'ê 'dĩ cé òjlā 'bālê ĩ'dĩ â'dólé má bē âyĩkô ró rĩ, má â'dó kô pătĩ-pătĩ ró rũ ĩ'bũ 'bá Yésũ Krístô kâ ĩ'dĩ.

Tā Póólô drí tâ âtázó kĩ, tâ âti-âti tândí yĩ drí rĩ'á âtálâ 'dĩ,

yĩ ârĩ tâ lâ Yésũ rĩ gógó tĩ sĩ rĩ

¹¹ Âmâ âdrúpĩ yĩ âmâ ìzó yĩ bē, má lē â'dálâ âní drí nôtĩ kĩ, tâ âti-âti tândí má drí rĩ'á âtálâ nõ rĩ'á tâ Ōvârĩ kâ ĩ'dĩ, gô'dá â'dó kô tâ òjlā mvá kâ 'ĩ.

¹² ĩtĩ rĩ, má ârĩ tâ âti-âti tândí rĩ 'dĩ kpá kô òjlā āzâ tĩ sĩ. Gô'dá òjlā āzâ âlôlâ ĩmbá kpá nĩ má drí kô. Yésũ Krístô rĩ nyāányâ ĩmbâ nĩ má drí.

¹³⁻¹⁴ Nĩ ârĩ drê! Lătĩ má drí rĩzô ãkũ ró má drí âmâ nyāányâ fēzô nyé pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ òjlā Yúdâ yĩ kâ ró rĩ. Gô'dá má drí lā'bĩ âmâ ă'bĩyă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ tâ lâ 'bázó ndrĩ drĩ 'á gără âmâ âzĩ-âzĩ yĩ drĩ sĩ. Tā 'dĩ kâ rĩ tí rĩ, má rĩ trá lāngô fēlê òjlā Ōvârĩ kâ rĩ 'bá yĩ drí ònjĩ ró gô'dá lătĩ lōndālê gólĩyĩ úfúzô ngbá volé.

¹⁵⁻¹⁶ Gô'dá Ōvârĩ â'dâ pĩpĩsĩlĩ tândĩ ìyíkâ trá má drí. ĩ'dĩ ĩtĩ, gólâ drí tâ 'bázó ĩyĩ mvá Yésũ rĩ â'dázó má drí. Drê âkpā

útí mâ kô rî, Ôvârí nîi mâ trá â'dolé ôjílâ íyíkâ ró ìzátú. Kâyî gólâ drí nîlí rî sî rî, drílâ áamá 'bázó íyî mvá rî nîlí, tâlá má ícâ ró bê íyî mvá 'dî tâ lâ pêlé âní ôjílâ 'bâsúrú âzá 'bá yî gólíyî tîbê â'dó 'bá kô ôjílâ Yúdâ yî kâ ró rî 'bá yî drí. Gõ'dá má â'dô bê ôjílâ Yésû kâ ró tâ gólâkâ pêlé rî, má ìjî ôjílâ âzá kô kô âlôwálâ, â'dô ró bê tâ má drí 'è'á pêlá rî â'dalé má drí.

¹⁷ Gõ'dá má nîi kpá kô Yêrôsâlemâ 'álâ nî'á gólíyî tîbê â'dó 'bá trá lâjô'bá Yésû kâ sîsî rî yî ìjílî tâ gólâ má drí 'è'á pêlá rî tâsî. 'Dîi vô lâ 'á rî, má ngâ kôrô nîlí 'bâdrî Săwôdiyâ kâ rî 'álâ, nî'á rîlî tólâ. Gõ'dá 'dîi vósî rî, má drí ngâzó gólê Dămăsékê 'álâ.

¹⁸ Gõ'dá ndrô nâ vósî rî, má drí gôzó ngâlê nîlí Yêrôsâlemâ 'álâ, nî'á rû ûsúlî Pétêrô bê drî-kákâ lâ ró. Ámâ drí rîzó gólâ bê tólâ kâyî mùdrî-drî-lâ-ngâ-nîi sî.

¹⁹ Gõ'dá má drí 'bázó tólâ rî, má drí kpá Kúmú Yésû rî âdrúpî rû bê Yákôbâ rî ûsúzó. 'Dîi 'bá yî cé lâjô'bá Yésû kâ gólíyî má drí ûsúlî tâ ngîzó gólíyî bê rî 'bá yî ì'dî.

²⁰ Tâ má drí rî'á âtálâ âní drí nō rî'á tâ pătî 'î. Má îtrî lâtrîtrî Ôvârí ágálê, má âdó nō ònjō 'î kô.

²¹ Gõ'dá 'dîi vósî rî, má drí ngâzó nîlí nî'á tâ pêlé Sírîyâ 'álâ gõ'dá kpá Sîlîsîyâ 'álâ.

²² Kâyî 'dî 'bá yî 'á rî, ôjílâ gólíyî kâñîsâ 'á 'bâdrî Yūdáyâ kâ 'álâ rî 'bá yî ndré íyî mâ cú íyî ìjî sî kô.

²³ Gõ'dá gólíyî ârî cé áamá tâ ì'dî íyî bí sî ândalé ândalé kî, âgô gólâ tîbê rî 'bá lâpô fêlé íyî drí ònjî ró tâ âtî-âtî tândî gólâ tâ lê kâ Yésû 'á nō pêrê 'á rî, ââ'dô gõ'dá kpá trá rî'á tâ âtî-âtî tândî tîbê yî drí 'è'á êdrêlá 'dî pē'á ôjílâ drí.

²⁴ Gõ'dá gólíyî ârî íyî tâ 'dî bê îtî rî, gólíyî drí ngâzó rî'á Ôvârí rî rû lûyîlî tâ tândî Ôvârí drí 'êlé má drí 'dî tâsî.

2

Tâ drî-'bá kâñîsâ kâ drí lôsî Póolô kâ tâ-drî lâ lêzó rî

¹⁻² Ndrô mùdrî-drî-lâ-ngâ-sû vósî rî, Ôvârí drí tâ âtázó má drí Ānîtîyókâ 'álâ kî, má ôgô Yêrôsâlemâ 'álâ.s Gõ'dá âmâ drí nîzó Bārānābā bê. Ámâ drí Títô rî drîzó kpāâ âmá bê. Gõ'dá mã câ bê Yêrôsâlemâ 'álâ rî, âmâ drí tâ ngîzó drî-'bá kâñîsâ kâ tólâ nâ 'bá yî bê, má drí lôsî gólâ má drí rî'á 'êlá tâ âtî-âtî tândî pēpē kâ ôjílâ gólíyî â'dó 'bá kô ôjílâ Yúdâ yî kâ ró nō 'bá yî drí rî yî tâ lâ âtázó cé gólíyî drí. Má ngî lôsî rî 'dî tâ lâ gólíyî drí dódó 'dî rî, tâlá lôsî gólâ tâ pēpē kâ má drí rî'á 'êlá âní lâfálê gõ'dá kpá âmâ drí 'è'á 'êlá âní bê ìzátú rî, ôzó kô â'dó vô tâkô 'á.

³ Lā'bí Yúdā yí kâ vó ró, òjílā ícâ trá 'dèlé bāsā 'á tālā â'dózó bē òjílā Ôvârí kâ ró. Gõ'dá drî-'bá kâñísā kâ 'dî 'bá yí 'bāā tā kô Títô gólā â'dó 'bá kô òjílā Yúdā yí kâ ró rî, drî 'dèzó bāsā 'á. Gólíyî ndrê gólā trá cú ítí òjílā Ôvârí kâ ró.

⁴ Nî ndrê trá, òjílā āzā 'bá yí tîbê ìyî zî 'bá kî, yî āā'dô kpá krístô 'bá 'î rî, âfî ìyî trá āmā lāfálé kîrî ró tā ìmbâ āmákâ nîlî, ā'dô ró bē drî-báláyî Yésû Krístô drî âfêlé trá āmā drî nō ìzálé, tālā yî ô'bā ró āmā bē lā'bí Yúdā yí kâ nō ìnjîlî kpá ó'dî.

⁵ Ítí rî, gbô lé gólíyî âtâ bē āmā drî mbârâkâ sî, mã ô'bā ró Títô 'dèlé bāsā 'á rî, āmā drî-'bá kâñísā kâ 'dî 'bá yí bē gâ ìyî volé dó tā gólíyîkâ 'dî ârîlî. Mã 'ê tā 'dî ítí 'dî rî, tālā tā mbî tā âtî-âtî tândî ngá pāpā kâ nō kâ ôrî ró bē ânî pîpîsîlî 'á gágá òzô rákâ fê kâtî zāā gbádú ãdûkû ákô.

⁶ Tā pătî-pătî ró, òjílā gólíyî tîbê ndrêlé drî-'bá kâñísā kâ ró 'dî 'bá yí, gólíyî âtâ tā kô ònjî ró tā âtî-âtî tândî āmā drî rî'á pēlā nō rú. (Òzô òjílā òndrê gólíyî òjílā āmbá ró rî, â'dó kô tā ángî ró má drî, tālā Ôvârí ndrê āmā ndrî ìyî lîfî 'á òjílā âlô ró.)

⁷ Ítí rî, drî-'bá 'dî 'bá yí nî ìyî trá kî, Ôvârí nîlî mã nî, ā'dô ró bē tā âtî-âtî tândî Yésû rî tāsî nō pēlé ânî gólíyî tîbê â'dó 'bá kô òjílā Yúdā yí kâ ró nō 'bá yí drî, kpá nyé òzô gólā drî Pétêrô rî nîrî tā tândî âlô-âlô nō pēlé òjílā Yúdā yí kâ drî rî kâtî.

⁸ 'Dîlî kâ rî tí rî, gô'dá tā 'dî fî trá gólíyî drîlî kî, tákô pătîlî Ôvârí rî'á lôsî 'ê'á má sî, ânî òjílā gólíyî â'dó 'bá kô òjílā Yúdā yí kâ ró rî ôlê ró ìyî tā kpá bē tā âtî-âtî tândî nō 'á, kpá nyé òzô Ôvârí drî 'êrê lâ sîsî Pétêrô sî òjílā Yúdā yí kâ drî rî kâtî.

⁹ Ítí rî, Pétêrô, Yākóbā gô'dá Yōwánî yí bē tîbê ndrêlé ìyî òjílā āmbâ-āmbâ kâñísā kâ ró rî 'bá yí, gólíyî ârîlî bē tā gólā Ôvârí drî ândrâ-tândî fêzó āmā drî Bārānābā bē lôsî āmā drî rî'á 'êlā tā âtî-âtî tândî kâ 'dî tāsî āmā tî sî rî, gólíyî drî āmā lágúzô āyîkô sî gôzó āmā drî ìyálé nî-bê-yā 'êrê 'á tā â'dâ ró kî, yî ôlê tā âtî-âtî gólā āmā drî rî'á ìmbálā òjílā gólíyî â'dó 'bá kô Yúdā yí ró rî lāfálé 'dî trá. Ítí rî, yî â'dô ìyîkâ kpá zāā rî'á tā âtî-âtî tândî rî 'dî pēlé òjílā Yúdā yí kâ drî.

¹⁰ Ítí rî, tā gólíyî drî āmā ìjízô 'êlā rî kó cé âlô, gólíyî lē āmā drî krístô 'bá gólíyî ngá ákô Yêrôsālémā 'álā rî 'bá yí pālê, gô'dá āmā rî'á āyîkô ró tā gólíyî drî ìjîlî 'dî 'á.

Tā Póólô drî tā lôgôzó Pétêrô drîlî rî

11 'Dĩĩ vósĩ rĩ, Pétērō drĩ ngāzó nĩlĩ rĩlĩ Ānītīyókā 'álā, gō'dá gólā drĩ rĩzó àvĩlĩ tã āzā 'bá yĩ 'á, má drĩ tã lògōzó gólā drĩĩ tã ányā gólākā 'dĩ tāsĩ krístō 'bá yĩ lĩfĩ drĩ 'á.

12 Nĩ ndrê drê, sísĩ rĩ, Pétērō rĩ ngá nyālê kpākā ãlô krístō 'bá gólĩyĩ tibê â'dó 'bá kô òjílā Yúdā yĩ kâ ró rĩ 'bá yĩ bê vō ãlô 'á. 'Dĩĩ vósĩ rĩ, gō'dá krístō 'bá gólĩyĩ òjílā Yúdā yĩ kâ ró gólĩyĩ Yākóbā drĩ âjólê rĩ 'bá yĩ âcâ bê ãyĩ Yērōsālémā lésĩ rĩ, Pétērō ní drĩ gōzó kpá ngá gālê dó nyālê krístō 'bá gólĩyĩ â'dó 'bá kô òjílā Yúdā yĩ kâ ró rĩ 'bá yĩ bê. Gólā 'ê tã 'dĩ ìtĩ 'dĩ rĩ, tãlā gólā trá ũrĩ ró tã ãsũ gólĩyĩkâ kĩ 'bá nĩ ãcâ trá òjílā drĩ 'dêlê zālô bāsā 'á ògō ró â'dólê òjílā Ôvārĩ kâ ró rĩ kâ rĩ tāsĩ.

13 'Dĩĩ vósĩ rĩ, drĩ-'bá krístō 'bá kâ gólĩyĩ â'dó 'bá òjílā Yúdā yĩ kâ ró āzā 'bá yĩ 'dê ãyĩ kpá trá Pétērō vósĩ, gbō lé gólĩyĩ nĩ trá kĩ nĩ rĩ, 'dĩĩ rĩ'á tã ányā 'ĩ rĩ. Gō'dá Bārānābā ní drĩ áníkā kpá ání nyāányā ádózó, ní drĩ kpá ãtōzó tã Pétērō kâ 'êlê 'dĩ 'êlê ì'dĩ.

14 Gō'dá má ndrê tã 'dĩ bê ìtĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ 'dĩ kô tã âtĩ-âtĩ tãndĩ pãtĩĩ Ôvārĩ kâ nō lōbêlê ì'dĩ, má drĩ tã lògōzó Pétērō drĩĩ òjílā lĩfĩ drĩ 'á kĩ, "Nĩ Pétērō, nĩ òjílā Yúdā yĩ kâ ì'dĩ, ní âyê tã 'ê'ê òjílā Yúdā yĩ kâ rĩ 'bá yĩ kâ trá, gō'dá ní rĩ rĩlĩ nyê òzō òjílā gólĩyĩ â'dó 'bá kô Yúdā yĩ ró rĩ kâtĩ. Gō'dá tãlā â'dô 'ĩ ní drĩ áníkā lēzó ngá lãnjĩ-lãnjĩ lã'bĩ āmákā Yúdā yĩ kâ rĩ kâ 'bālê òjílā gólĩyĩ â'dó 'bá kô Yúdā yĩ ró rĩ yĩ drĩĩ rĩ yā?"

15 Útĩ āmā trá òjílā Yúdā yĩ kâ ró. Tã ãsũ āmákā Yúdā yĩ kâ 'á rĩ, mã â'dó kô tã ònjĩ 'bá 'ĩ òzō 'bãsurú āzā 'bá yĩ kâtĩ tibê tã 'bã'bã Ôvārĩ kâ nĩ 'bá kô rĩ.

16 Gō'dá gbō lé āmā òjílā Yúdā yĩ kâ ì'dĩ rĩ, āmā gólĩyĩ krístō 'bá ró rĩ, mã nĩ trá kĩ, Ôvārĩ ndrê cé òjílā gólĩyĩ tã lē 'bá trá Yésũ Krístō 'á rĩ yĩ ì'dĩ òjílā tã mbĩ 'bá ró. Mã nĩ trá tãndĩ ró kĩ, òjílā ãcâ kô Ôvārĩ rĩ 'bālê â'dólê āyĩkō ró cé tã 'bã'bã 'dĩ 'bá yĩ 'ê'ê lã sĩ. Tã 'dĩ kâ rĩ tí rĩ, mã lē tã trá Yésũ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ, â'dô ró bê āmā drĩ ngá pãpã ùsúzó. Tã lēlê āmákā Yésũ 'á rĩ â'dô āmā 'bã'á nĩ â'dólê tã mbĩ 'bá ró Ôvārĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á, tã gólā 'ê 'bá āmā 'bālê â'dólê tã mbĩ 'bá ró Ôvārĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á rĩ â'dó kô lã'bĩ āmákā Yúdā yĩ kâ nō ãnjĩ-ãnjĩ lã ì'dĩ.

17 'Dĩĩ kâ rĩ tí rĩ, òzō gō'dá mã òlê trá â'dólê tã mbĩ 'bá ró Ôvārĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á tã lēlê sĩ Yésũ Krístō 'á rĩ, â'dó kô lã'bĩ Yúdā yĩ kâ rĩ ãnjĩ-ãnjĩ lã sĩ, 'dĩĩ òjílā Yúdā yĩ kâ drĩ āmā 'bázó â'dólê tã ònjĩ têtê 'bá ró. 'Dĩĩ â'dô â'dálā kĩ, Yésũ 'bã āmā nĩ tã ònjĩ 'êlê yã? Â'dó kô ìtĩ!

18 Tã gólâ 'ê 'bá âmâ 'bălê â'dólé tã ònjí 'bá ró tákányí rî, â'dô 'bã'á gôgô kpá ó'dí lâ'bí Yúdâ yí kâ ìnjîlî â'dô ró ngá pãzó rî ì'dí. Mã â'dô kpá zââ rî'á tã ònjí 'êlê, òzô mã òtírî tã 'bã'bã 'dî âlôlâ ñjô rî.

19 Gô'dá tã pătîî rî'á nôtî. Sísí rî, má cê rû trá kpîî â'dô ró bê lâ'bí 'dî 'bá yí ìnjîzó. 'Dîî lâ'bí 'dî kî tã-vó ámakâ trá â'dólé tã ònjí 'bá ró lédrê-lédrê âdûkû âkó rî âkó. Ítí rî, gô'dá má âyéle bê tã gólâ kî'á nî rî òrî ngá pãpã úsúlî lâ'bí ìnjî-ìnjî sî, má drí gôzó tã lélê Yésû 'á rî, 'dîî 'bã mã trá â'dólé tã mbî 'bá ró Ôvârí rî ìfî drî 'á.

20 Nî ndrê drê, Yésû drâ bê fê lâlî-lâlî drîî âmâ tãsî rî, 'dîî rî'á ókîzô mã drâ trá kpââ Yésû bê rî kâtî. Â'dô bê trá ítí rî, rîrî ámakâ â'dó gô'dá kô òzô âkû rî tí. Ngbângbânô rî, Yésû Krístô rî gô'dá trá nî mã 'á. Má rî gô'dá kpá trá tã lélê sî Yésû Krístô tîbê â'dó 'bá Ôvârí rî mvá ró tîbê âmâ lê 'bá trá tákányí gô'dá iyî nyânyâ fê 'bá drâlê âmâ pâlê rî 'á.

21 Ôvârí pã mã nô cú ítí tãkó ítí, â'dó kô kî, má ìnjî tã 'bã'bã gólâkâ trá. Má ícá gô'dá kó kô pîpîsîlî tândî Ôvârí kâ 'dî gâlê dó. Tí òzô â'dô tã pătîî 'î òjîlâ â'dô ngá pã'á cú ítí tã 'bã'bã Ôvârí kâ 'ê'ê sî rî, 'dîî rî â'dálâ kî, Yésû Krístô drâ íyíkâ nô kó vô tãkó 'á.

3

Tã gólâ tã lélê Yésû 'á rî drí 'bãzó cé ì'dí lâtî ngá pãpã kâ ró rî

1 Âñî òjîlâ Gālātíyâ kâ tã nî âkô lé 'bá ró nô 'bá yî, â'dî âdô âñî nî, âñî drí gãzó dó tã pătîî rî nîlî nô yã? Tã gólâ âmâ drí âtalé trá âñî drí dódó kî, úpâ Yésû Krístô fê lâlî-lâlî drîî nô tã ònjí ámakâ tãsî rî vî trá âñî drîî sî yã?

2 Ítí rî, 'dôvô nî â'dâ drê cé tã âlô nô ì'dí mã drí. Ófê Línđrí Tândí Ôvârí kâ âñî drí 'dî, tâlâ nî ìnjî lâ'bí Yúdâ yí kâ trá rî drí yã? Kó kô, â'dó ítí kô. Nî ârî tã âtî-âtî tândî Ôvârí kâ nô ì'dí âñî drí gôzó tã lélê 'á lâ pîpîsîlî âlô sî, ì'dí Ôvârí drí gôzó Línđrí Tândí íyíkâ fêlê âñî drí 'dî.

3 Bê trá ítí rî, gô'dá nî â'dô tã nî âkô lé 'bá ró ítí â'dô drí yã? Sísí rî, nî lê tã trá Yésû 'á mbârâkâ Línđrí Tândí Ôvârí kâ rî kâ sî. Gô'dá tâlâ â'dô 'î âñî drí kpá ítôzó tã 'êlê mbârâkâ âñî nyânyâ kâ sî yã?

4 Â'dô ítí rî, gô'dá lãñô ndrî gólíyî rû 'ê 'bá trá âñî krístô 'bá ró rî drí rî â'dô trá tãkó ítí yã?

5 Ôvârí âjô Línđrí Tândí íyíkâ trá âñî drí, gô'dá Línđrí Tândí rî 'dî 'ê tã lârákô trá âñî lâfálê 'á dũ. Ôvârí âjô Línđrí Tândí íyíkâ trá tã lârákô 'dî 'bá yî 'êlê âñî lâfálê 'dî rî, tâlâ nî

ínjĩ tã 'bã'bã gólâkâ trá rĩ drĩ sĩ yã? 'É'ě, â'dó ítĩ kô. Gólâ 'ê tã 'dĩ ítĩ 'dĩ rĩ, tãlâ nĩ ârĩ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ gólâkâ 'dĩ trá gô'dá nĩ lě tã trá 'á lâ pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ drĩ.

⁶ Tã ngá pãpã kâ 'dĩ rĩ'á nyé ôzô tã Ābārāyāmā kâ ãgĩlĩ trá búkũ Ôvārĩ kâ 'á ãkũ ró nã rĩ kâtĩ. Ígĩ trá kĩ, “Ābārāyāmā lě tã trá úlĩ Ôvārĩ kâ 'á, ĩ'dĩ 'dĩ gólâ drĩ 'bãzó tã mbị 'bá ró Ôvārĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á tã lělē gólâkâ 'dĩ drĩ sĩ.”

⁷ Nĩ ãsũ drě tã 'dĩ. Tã 'dĩ â'dô tã ãmâ drĩ kĩ, gólĩyĩ tĩbê tã lě 'bá trá Ôvārĩ 'á rĩ yĩ â'dô 'bã'á ĩyĩ ôjĩlã Ôvārĩ kâ ró, ôzô Ābārāyāmā rĩ ôzôwá yĩ drĩ â'dórê ôjĩlã Ôvārĩ kâ ró rĩ kâtĩ.

⁸ Gô'dá ígĩ kpá trá búkũ Ôvārĩ kâ 'á ãkũ ró kĩ, Ôvārĩ ãâ'dô kpá ôjĩlã gólĩyĩ 'bãsúrú lĩdĩ kâ ró rĩ 'bá yĩ ndrê'á tã mbị 'bá ró íyĩ lĩfĩ drĩ 'á, ôzô gólĩyĩ ôlě tã trá yĩ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ. Mã nĩ tã 'dĩ trá úlĩ Ôvārĩ drĩ âtálé Ābārāyāmā drĩ nĩ 'bá yĩ sĩ. Gólâ kĩ nĩ rĩ, yĩ â'dô ôrê fê'á 'bãsúrú ãzã 'bá yĩ drĩ ndrĩ Ābārāyāmā sĩ.

⁹ Ítĩ rĩ, ôjĩlã gólĩyĩ ndrĩ tã lě 'bá trá Ôvārĩ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô ôrê fê'á gólĩyĩ drĩ, ôzô gólâ drĩ fêrê lâ Ābārāyāmā drĩ tã lělē gólâkâ tãsĩ rĩ kâtĩ.

¹⁰ Ítĩ rĩ, gô'dá gólĩyĩ ĩyĩkâ tã ãsũ 'bá kĩ, Ôvārĩ â'dô ĩyĩ ndrê'á tã mbị 'bá ró gólâ lĩfĩ tãlâ yĩ ínĩ tã 'bã'bã gólâkâ trá rĩ drĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô gólĩyĩ trĩ'á ârĩmâ ãkô gólĩyĩkâ tãsĩ. Nĩ ndrê drě, ôjĩlã gólâ ícã 'bá tã 'bã'bã 'dĩ 'bá yĩ 'élé ndrĩ ítũ vósĩ cé rĩ yũ'dáwá. Gô'dá ígĩ trá búkũ Ôvārĩ kâ 'á kĩ, “Ôjĩlã ndrĩ gólĩyĩ rĩ 'bá ĩyĩkâ ùjũlĩ tã Ôvārĩ drĩ 'bãlé trá búkũ íyĩkâ 'á ôjĩlã drĩ rĩ 'élé ndrĩ rĩ, gbô lé ôzô tã ònjĩ gólĩyĩkâ tã 'bã'bã 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ ã'dô cé ãlô rĩ, lâtrĩ íyĩkâ â'dô 'bã'á gólĩyĩ drĩ.”

¹¹ Mã nĩ trá dódó ãnĩ bē kĩ nĩ rĩ, ôjĩlã ãzã yũ'dáwá â'dô 'bá tã mbị 'bá ró Ôvārĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á tã 'bã'bã gólâkâ 'ě'ě lâ sĩ, tãlâ ígĩ kpá trá búkũ gólâkâ 'á kĩ, “Gólĩyĩ tĩbê Ôvārĩ drĩ ndrêlé tã mbị 'bá ró íyĩ lĩfĩ drĩ 'á, tãlã gólĩyĩ lě tã trá gólâ 'á rĩ, â'dô ĩyĩ rĩ'á zãã gbádu ãdũkũ ãkô.”

¹² Tã gólâ cé tã 'bã'bã 'ézó ĩ'dĩ rĩ rĩ'á tã ngũ 'ĩ. Â'dó kô tã lělē Ôvārĩ 'á rĩ tãsĩ, tãlã tã ĩgĩ Ôvārĩ kâ âtã kpá trá kĩ, ôjĩlã gólâ lě 'bá trá tã 'bã'bã Ôvārĩ kâ 'élé ĩ'dĩ ã'dô ró bē ngá pãpã ùsúzó rĩ, 'dôvó gólâ ôrĩ zãã tã 'bã'bã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'élé ndrĩ, ã'dô ró bē ngá pãpã ùsúzó.

¹³ Nĩ ndrê drě, lâtrĩ Ôvārĩ kâ bē ãmâ drĩ sĩ ndrĩ, tãlã mã 'é tã 'bã'bã gólâkâ ndrĩ kô. Gô'dá Yésũ Krístô ĩ'dĩ tĩbê ãmâ

drĩ tĩ 'bá ró lătrĩ Ôvărĩ kâ 'dĩ 'ásĩ gô'dá lătrĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ trôlê ndrĩ 'dó yĩ drĩĩ âmâ vō 'á. Mã nĩ trá kĩ, gô'dá ótrĩ gólâ trá 'dĩ âmâ vō 'á, tălâ iŋĩ kpá trá búkũ Ôvărĩ kâ 'á kĩ, "Ôjĩlă gólĩyĩ 'ĩlĩ trá fê drĩĩ rĩ 'bá yĩ, lătrĩ Ôvărĩ kâ bê gólĩyĩ drĩĩ sĩ."

¹⁴ Yésũ Krístô tĩ âmâ drĩ 'dĩ kâyĩ ódrĩ gólâ rĩ 'ĩzô fê drĩĩ ipâ-ipâ lâ sĩ rĩ 'á itĩ 'dĩ rĩ, tălâ ôjĩlă 'bădrĩ 'ásĩ ndrĩ rĩ 'bá yĩ ũúsũ ró iŋĩ ôrê tĩbê âlô-âlô lâ Ābārāyāmă drĩ ũsúlĩ rĩ bê kpá té lătĩ Ābārāyāmă drĩ ũsúzô lâ rĩ 'ásĩ Yésũ Krístô sĩ. Gólâ 'ê tă 'dĩ itĩ 'dĩ rĩ, tălâ yĩ ââfê ró Línđrĩ Tăndĩ íyĩkâ bê âmâ gólĩyĩ tă lē 'bá trá yĩ 'á rĩ yĩ drĩ, nyé ôzô yĩ drĩ 'bălê trá 'ê'á 'êlă âmâ drĩ rĩ kătĩ.

Tă gólâ, tă 'bă'bă Ôvărĩ kâ ôjĩlă drĩ 'êlê rĩ ôjă tă 'bă'bă drĩlă

'bălê 'êlă âmâ drĩ rĩ â'dólé ngá tăkó ró rĩ kô rĩ

¹⁵ Âmâ âdrúpĩ yĩ âmâ izó yĩ bê, má lē trá tă ámakâ â'dálê ânĩ drĩ ngá gólĩyĩ ângó nō 'á nō 'bá yĩ sĩ. Ôzô ôjĩlă âzâ ũmvũ iŋĩ ârĩ trá ôjĩlă âzâ bê rĩ, ôjĩlă âzākă ícá kô tă gólĩyĩkâ 'bĩlĩ ârĩ mvũzô 'dĩ izălê. Gô'dá ôjĩlă âzākă ícá kpá kô tă âzâ âtrólê âsólê 'á lâ.

¹⁶ Kpá itĩ, Ôvărĩ 'bă tă trá 'ê'á 'êlă Ābārāyāmă drĩ gólâ rĩ ózôwá bê kâyĩ yĩ drĩ tă-drĩ lēlê 'băzô Ābārāyāmă bê rĩ 'á. Tă iŋĩ Ôvărĩ kâ 'dĩ âtă kô kĩ, " 'ânĩ ózôwá yĩ" '. Gô'dá iŋĩ trá kĩ, " 'ânĩ ózôwá" '. 'Dĩ rĩ â'dálă kĩ, cé ôjĩlă âlô 'ĩ, tălâ úzĩ trá cé " 'ózôwá" '. Ózôwá rĩ gógó tă lâ iŋĩlĩ 'dĩ Yésũ 'dĩ.

¹⁷ Má â'dô tă 'dĩ ifĩ lâ ngĩ'á ânĩ drĩ nôtĩ. Ākũ ró rĩ, Ôvărĩ 'bă tă-drĩ lēlê trá Ābārāyāmă bê. Gô'dá ndrô dũũdũ vósĩ,* gólâ drĩ gôzô tă 'bă'bă íyĩkâ âfêlê ôjĩlă íyĩkâ rĩ 'bá yĩ drĩ 'êlê. Gô'dá tă 'bă'bă 'dĩ 'bá yĩ ícá kô tă-drĩ lēlê gólâkâ 'bălê trá ôjĩlă gólâkâ rĩ 'bá yĩ bê sísĩ rĩ izălê. Tă 'bă'bă 'dĩ 'bá yĩ ícá kô úlĩ gólâ ôrê kâ âtălê Ābārāyāmă drĩ rĩ izălê.

¹⁸ Gô'dá bê trá itĩ rĩ, tălâ â'dô 'ĩ ânĩ drĩ rĩzô tă âtălê kĩ, Ôvărĩ ââ'dô lédrê-lédrê âdũkũ âkó fê'á ânĩ drĩ, tălâ nĩ iŋĩ tă 'bă'bă gólâkâ trá yă? Tĩ ôzô â'dô trá pătĩ itĩ rĩ, 'dĩ 'bă tă-drĩ lēlê Ôvărĩ kâ 'bălê 'ê'á 'êlă Ābārāyāmă drĩ rĩ trá âcálê tă tăkó ró. 'Dĩ rĩ â'dálă kĩ, â'dó kô pătĩ Ôvărĩ drĩ ôrê íyĩkâ fêlê âmâ drĩ cú itĩ, tălâ tă gólâ drĩ 'bălê trá 'ê'á 'êlă Ābārāyāmă drĩ rĩ tăsĩ. Gô'dá mã nĩ trá tăndĩ ró kĩ, Ôvărĩ fê ôrê trá Ābārāyāmă drĩ cú itĩ tă tăndĩ 'ê'ê gólâkâ âkó, cé tălâ gólâ 'bă tă trá 'ê'á 'êlă Ābārāyāmă drĩ rĩ drĩ.

3:13 3.13 Tă 'Bă'bă Ândă 21.23.

*** 3:17 3.17** Ndrô 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á kámă-sũ-drĩ-lă-ngă-nyă'dĩ-âlô-drĩ-lă-ngă-mũdrĩ.

19 Gõ'dá nĩ â'dô tâ ïjĩ'á kĩ, “Ôzõ ã'dô ïtĩ rĩ, gõ'dá tâlâ ã'dô 'ĩ Ôvârí drĩ tâ 'bã'bã íyíkâ 'bãzó ãmâ drĩ 'êlê yã?” 'Dĩ mã â'dô tâ-drĩ lâ lôgõ'á ãnĩ drĩ nõtĩ, Ôvârí 'bã tâ 'bã'bã íyíkâ òjĩlâ drĩ 'dĩ rĩ, tâlâ áá'dâ ró bê òjĩlâ drĩ kĩ, gólĩyĩ tâ ònjĩ 'ê 'bá 'ĩ. Gólâ 'bã tâ 'bã'bã 'dĩ 'bá yĩ trá òjĩlâ drĩ cé cãlê búúú kâyĩ gólâ Ābārāyāmā rĩ ózõwá yĩ drĩ tâ lâ 'bãlê 'ê 'bá âcálê rĩ tú. Ôvârí âfê tâ 'bã'bã íyíkâ 'dĩ 'bá yĩ ãmâ drĩ mālāyíkā yĩ sĩ, gõ'dá mālāyíkā yĩ drĩ fêzó lâ Músā drĩ, Músā drĩ gõzó â'dólê tâ êdê 'bá ró òjĩlâ Ôvârí kâ drĩ Ôvârí bê.

20 Gõ'dá tâ êdê 'bá rĩ íyíkâ òjĩlâ gólâ drĩ rĩ'á lâfálê lâ êdélê 'dĩ 'bá yĩ 'bãlê ïyĩ ndrĩ äyĩkõ ró, gõ'dá kâyĩ Ôvârí drĩ tâ 'bãzó 'ê'á 'êlâ Ābārāyāmā drĩ rĩ sĩ, gõ'dá gólâ â'dô bê cé élêwálâ tâ êdê 'bá âkó rĩ, gólâ 'ê íyíkâ tâ íyíkâ trá drĩ-âcê íyíkâ rĩ sĩ.

21 Gõ'dá nĩ âkĩ'á nĩ rĩ, “Tâ 'bã'bã Ôvârí kâ 'bãlê òjĩlâ íyíkâ drĩ 'êlê rĩ ïzâ tâ gólâ Ôvârí drĩ 'bãlê 'ê'á 'êlâ òjĩlâ íyíkâ drĩ rĩ yĩ trá.” 'Ê'ê, â'dó kô ïtĩ. Ícá kô òjĩlâ mvá drĩ tâ 'bã'bã Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ 'êzó ndrĩ. 'Dĩ kâ rĩ tí rĩ, òjĩlâ ícá kô â'dólê tâ mbĩ 'bá ró Ôvârí rĩ ïĩfĩ drĩ 'á lâtĩ 'dĩ sĩ. Ôzõ tí tâ 'bã'bã Ôvârí kâ 'bãlê òjĩlâ mvá drĩ 'êlê rĩ ïĩcâ lédrê-lédrê ãdũkũ âkó fêlê òjĩlâ drĩ rĩ, tí â'dô òjĩlâ 'bã'á â'dólê lédrê-lédrê ãdũkũ âkó rĩ bê tâ 'bã'bã 'dĩ 'ê'ê sĩ.

22 Gõ'dá búkũ Ôvârí kâ âtâ trá kĩ, tâ ònjĩ òjĩlâ drĩ 'êlê rĩ â'dô gólâ rĩ 'bã'á â'dólê rãgĩĩ tâ ònjĩ kâ ró, tâlâ gólĩyĩ ndrĩ ícá ïyĩ kô tâ 'bã'bã Ôvârí kâ 'bãlê gólĩyĩ drĩ 'êlê rĩ yĩ 'êlê ndrĩ. Gõ'dá bê trá ïtĩ rĩ, òrê gólĩyĩ Ôvârí drĩ tâ lâ yĩ 'bãlê 'ê'á âfêlâ gólĩyĩ tâ lê 'bá trá yĩ 'á rĩ yĩ drĩ rĩ, gólâ â'dô gõ'dá âfê'á lâ cé òjĩlâ gólĩyĩ tâ lê 'bá trá Yésũ Krístõ 'á rĩ yĩ drĩ.

23 Ìtĩ rĩ, drê âkpā sísí pávó tĩ nĩjĩ rũ drê kô ãmâ òjĩlâ drĩ tâ lêzó Yésũ 'á rĩ, tâ 'bã'bã Ôvârí drĩ fêlê òjĩlâ drĩ Músā sĩ rĩ, rĩ nĩ ãmâ òjĩlâ ômbélê â'dólê rãgĩĩ ró, búúú cãlê kâyĩ gólâ Ôvârí drĩ lâtĩ gólâ tâ lêlê kâ Yésũ Krístõ 'á rĩ â'dázó ãmâ drĩ rĩ 'á.

24 Ākũ ró rĩ, tâ 'bã'bã Ôvârí kâ fêlê Músā sĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ãmâ drĩ lôkĩ 'bá ró ãmâ âjĩlĩ Yésũ ngálâ rĩ, tâlâ mã òlê ró tâ bê Yésũ 'á ôzõ Yésũ òtĩrĩ âcá rĩ, gõ'dá mã â'dô ró bê tâ mbĩ 'bá ró Ôvârí rĩ ïĩfĩ drĩ 'á tâ lêlê Yésũ Krístõ 'á rĩ sĩ.

25 Gõ'dá ngbāngbānō rĩ, Ôvârí â'dâ lâtĩ trá ãmâ drĩ ngá pázó, tâ lêlê ï'dĩ Yésũ 'á. Ìtĩ rĩ, ícá kô ãmâ drĩ tâ 'bã'bã Ôvârí kâ Músā sĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrêzó ãmâ drĩ lôkĩ 'bá ró.

Tā gólâ òjĩlâ drĩ â'dózó òjĩlâ Ôvârí kâ ró lâtĩ ãlô 'ásĩ rĩ

26 Nĩ ndrê drê, lâtĩ ãnĩ drĩ ndrĩ â'dózó òjĩlâ Ôvârí kâ yĩ ró rĩ cé tâ lêlê ãnĩkâ Yésũ Krístõ 'á rĩ sĩ.

²⁷ Kàyì gólâ ãnî ìbábátízāzò ãnî drí ãnî nyãányâ â'dázó krístò 'bá ró rî, 'dĩ nî âcâ trá kpākā ãlò Yésù bē.

²⁸ Kpá ítí, ãnî ndrî nî â'dò trá òjílâ Yésù Krístò kâ ró kpá lậ ãlò-ãlò 'dĩ 'ásĩ. Lậ tã lẹlẹ kâ kó cé ì'dĩ ãlò 'dĩ, òjílâ Yúdạ yí kâ drí kpá 'bậsúrú āzâ 'bá yí drí, gô'dá kpá góllyí ngá tākó ró gô'dá kpá góllyí òjílâ āmbâ-āmbâ ró rî 'bá yí drí, gô'dá kpá òkó āgô bē rî 'bá yí drí ndrî.

²⁹ 'Dĩ kâ rí tí rí, òzò ãnî góllyí 'bậsúrú āzâ 'bá yí kâ ró rí ã'dò gô'dá trá ngá ãlò ró Yésù Krístò bē rî, ãnî gô'dá trá kpá Ābārāyāmā rí ózōwá yí ì'dĩ. Ítí rí, ãnî ndrî, nî â'dò kpá òrẹ gólâ Ôvârí drí tã lâ 'bălẹ trá 'è'á fẹlâ Ābārāyāmā drí ózōwá lâ yí bē rî ùsú'á.

4

¹ Nî ndrê drê, tã āmákâ rí â'dâ-â'dâ lâ â'dò 'bă'á nyé òzò āgô gólâ ngá-tị dũũ bē drâ 'bá mvá lâ drí 'bāzò drê fínyáwá rí kâtí. Mvá lâ drí 'bāzò gô'dá nyé òzò rặgĩ kâtí. Gbô lé ngá-tị dũũ āmbá átá lâ kâ 'dĩ â'dò â'dó'á gólâkâ ì'dĩ rí.

² Gô'dá gólâ â'dò bē drê 'dīyímvá ró rí, gólâ rí drê zãã òjílâ āzâ drịgá. Òjílâ rí 'dĩ drí kpá rızó ngá gólâkâ 'dĩ 'bá yí vó lâ ndrêlẹ nî ítí bũũũ gólâ drí mbāzò ạngi, gô'dá kàyì átá lâ drí nịlị trá ặkù ró ngá 'dĩ 'bá yí fẹzò gólâkâ ró drílâ vó lâ ndrêlẹ nî rí drí ácázó.

³ Gô'dá āmákâ rí kpá ítí. Drê sịsị āmâ drí Yésù Krístò rí nịzò kô rí, āmâ drê nyé òzò 'dīyímvá fínyáwá rí 'bá yí kâtí. Lă'bí āmâ drí 'èlẹ trá āmâ pāzò rí 'bá yí òmbê āmâ trá nyé òzò rặgĩ kâtí.

⁴ Ítí rí, gô'dá kàyì gólâ Ôvârí drí nịlị rí 'á, gólâ drí gōzò íyí mvá rí ặjólẹ ặngó nō 'á nōngá. Òkó drí gólâ rí tịzò òjílâ mvá tịrị kâtí 'bậsúrú Yúdạ yí kâ 'á rịlị tã 'bă'bă Músặ kâ zẹlẹ.

⁵ Ôvârí ặjô íyí mvá Yésù Krístò ặngó nō 'á nōngá nō, tãlâ gólâ ặnñi ró bē āmâ góllyí ặngó nō 'á rị 'bá mbârākā tã 'bă'bă kâ zẹlẹ nō ìnjílị rịlị drị-bặlặyị ró mbârākā tã 'bă'bă kâ 'ásĩ, gô'dá mả ùsù ró ngá góllyí āmâ átá Ôvârí drí tã lâ 'bălẹ trá 'è'á 'èlâ āmâ drí rí bē gólâ rí mvá yí ró.

⁶ Ítí rí, tãlâ nî â'dò bē gô'dá trá Ôvârí rí mvá yí ì'dĩ rí, gô'dá Ôvârí drí Línđrị Tẫndị íyí mvá kâ ặfẹzò ặnñlị rịlị ãnị pịpịsịlị 'á 'dĩ. Línđrị Tẫndị mvá lâ kâ 'dĩ drí gōzò rị'á tã ặtălẹ āmâ tị sị mả òtịrị rịlị rặtặã 'èlẹ rí, ì'dĩ gô'dá āmâ drí rızó Ôvârí rí zịlị “ ‘Tátá’ ”, gô'dá kpá “ ‘āmâ átá’ ”.

⁷ Bē trá ítí rí, nî â'dó gô'dá kô zãã rặgĩ 'ì. Ānị gô'dá trá ngbāngbānō Ôvârí rí mvá yí ì'dĩ. Tã 'dị kâ rí tí rí, ngá tịbē

gólâ drí 'ě'á fêlâ íyî mvá yî drí rî, gólâ â'dô kpá fê'á lâ âní drí.

Tă gólâ Póólô drí tă âtázó krístô 'bá Gālātíyā kâ rî 'bá yî drí gólíyî ôgô ró ãyî tă mbî 'êlé ĩ'dí rî

⁸ Ākû ró, drê sísí âní drí drê Ôvârí pătĩ rî nĩzó kô rî, âní trá ndrĩ 'dó rǣǣĩ ôvârí âníkâ rî 'bá yî kâ ĩ'dĩ, tĩbê â'dô-â'dô lâ yî drí â'dólé kô 'ě'á ĩnjĩ lâ ãyî Ôvârí pătĩ ró rî.

⁹ Gô'dá ngbâangbânô rî, nĩ nĩ gô'dá trá tândĩ ró Ôvârí pătĩ rî ĩ'dĩ âní átá ró. Gô'dá tă âmbá rî rĩ'á nôtĩ. Ôvârí gô nĩ âní trá ĩ'dĩ íyî mvá yî ró. Gô'dá ĩtĩ rî, tălâ â'dô 'ĩ âní drí kpá 'ězó gôlé ó'dĩ â'dólé rǣǣĩ ôvârí 'dĩ 'bá yî kâ ró yă?

¹⁰ Tălâ â'dô 'ĩ âní drí kpá 'ězó âní nyăányâ fêlé kpá ó'dĩ rĩ'á lâ'bĩ gólíyikâ rĩ'á 'êlâ kărámă kâyî lãnĵă kâ sĩ kărámă párá lãnĵă kâ bê gô'dá kpá kărámă ndrô lãnĵă kâ bê yă? Tă 'dĩ 'bá yî sũ trá Ôvârí rú yă?

¹¹ Mă rĩ'á tă ĩsũ ró tă âníkâ 'êlé 'dĩ 'á! Mă tă ĩsũ ró, tălâ lôsĩ ámakâ 'êlé âní lâfálé 'á 'dĩ ôzó kô 'băă tăkó ĩtĩ.

¹² Âmă âdrúpĩ yî âmă ĩzó yî bê, má lô'bă rú'bă âní rú, nĩ 'ê tă gólâ má drí 'êlé rî ĩ'dĩ, tălâ sísí rî, mă kpá âní tí ĩtĩ. Sísí lâ sĩ, nĩ 'é tă âzâ ônjĩ lâ kô má drí.

¹³ Nĩ nĩ trá tândĩ ró kĩ, sísí má ôtırĩ nĩ tă âtĩ-âtĩ tândĩ Ôvârí kâ nũ pêle âní drí tólâ rî, ngá lâzé 'ê mă nĩ. Tă 'dĩ 'bă mă trá rĩlĩ zăă tă Ôvârí kâ 'dĩ pêle vő âníkâ nă 'á tólâ.

¹⁴ Kâyî nă 'bá yî 'á rî, ngá lâzé ámakâ nă â'dô trá ngá lãnĵĩ ró âní drí nĵĩlĩ. Gô'dá tă 'dĩ 'bá yî 'ásĩ ndrĩ rî, nĩ găă mă kô dó. Nĩ lăgũ mă trá ôzô âní drí mălăyikă Ôvârí kâ lăgúrĩ ngătă Yésũ Krístô rî gógó nyăányâ lâ lăgúrĩ kâtĩ.

¹⁵ Sísí rî, âní trá âyĩkô ró má bê. Gô'dá â'dô 'bă âní nĩ tă ĩsũ âníkâ ĵălé yă? Má nĩ trá, sísí rî, tí óôró âní ĩjĩ kĩ, nĩ ângĩ âní ĩjĩ âfêlé má drí 'bălé ámakâ rî vő lâ 'á rî, tí nĩ ângĩ âní ĩjĩ nũ trá âfêlé má drí.

¹⁶ Tă âtĩ-âtĩ pătĩ mă drí pêle âní drí 'dĩ 'bă âní gô'dá âmă ndrêlé âĵũ-'bă-ăzĩ âníkâ ró â'dô tăsĩ yă?

¹⁷ Gô'dá tă ĩmbă 'bă âzâ 'bá yî ĩyĩkâ rĩ'á tă tândĩ âtálé âní drí âní âdólé sêlé tă lêlé tă âtĩ-âtĩ ânyâ gólíyikâ 'á. Gólíyĩ lêé kô tă tândĩ drí â'dólé âní drí. Gólíyĩ lê âní lâfă călê âmă rú sĩ, tălâ nĩ ôlê ró tă bê cé tă ĩmbă ânyâ ĩyĩkâ 'dĩ 'á ĩ'dĩ.

¹⁸ Â'dô 'bă'á tândĩ ró ôjĩlă drí âní lëzó pătĩ ró káră, kâyĩ vósĩ cé, â'dó kô cé kâyĩ mă drí 'băzó âní bê rî 'á.

¹⁹ Âmă mvá yî, pătĩ ró, má lê âní rőô, gô'dá mă ôtırĩ tă kĩ 'bă nĩ, nĩ rî tă lêlé ônjô tă ĩmbă 'bă 'dĩ 'bá yî kâ rî 'á rî ârĩ rî, tă lâ lâzê trá mă rú rőô, nyé ôzô mvá lâzé 'bă ôkó 'á ĩjĩ lâ 'á rî kâtĩ. Tă 'dĩ â'dô lâzé'á mă rú ĩtĩ būũ mă drí ndrêzó

lâ kî, nî âyê ònjô 'dî 'bá yî trá tã Yésũ Krístô kâ âtîlî gá drî rî sî.

²⁰ Pâtî rô, má lě trá nîlî tólâ rîlî ãní bê ngbâangbânô. Tí òzô má ôrî trá ãní bê tã 'dî ì'bîlî ãní bê ìtî rî, tí má â'dô ícá'á tã ìsũ ámakâ â'dalé ãní drî mănîsî ãní drî ârîlî dódó. Gô'dá ngbâangbânô, mâ rî'á tã ìsũ bê ãní tāsî.

Úlî mănîgô Hăgără yî tāsî Sără bê rî

²¹ Ānî gólîyî lě 'bá rîlî tã 'bă'bă Músă kâ zélé â'dô ró bê ngá pāpā úsúzó tã 'dî 'bá yî 'ě'ě lâ sî rî, nî ârî drě úlî gólâ ìgîlî búkũ Ôvârî kâ 'á nō.

²² Ígî trá 'á lâ kî, Ābārāyāmā āâ'dô trá rî'á mvá ágó bê rî, âlô rî Īsîmélê ôkó gólâ răgîlî ró rú bê Hăgără rî drî tîlî rî, gô'dá mvá ágó âzâ rú bê Īsákâ ôkó rú bê Sără gólâ â'dó 'bá kô răgîlî ró rî drî tîlî rî.

²³ Mvá ágó gólâ ôkó răgîlî ró rî drî tîlî rî, útî íyîkâ trá nyé òzô ôjîlâ mvá drî kó rîrî mvá tîlî rî kâtî. Gô'dá mvá ágó gólâ ôkó gólâ â'dó 'bá kô răgîlî ró rî drî tîlî rî, útî íyîkâ mbârākâ Ôvârî kâ sî, tã 'bă'bă gólâ Ôvârî drî 'bălê trá 'ě'á 'ělâ Ābārāyāmā drî rî vó ró.

²⁴⁻²⁵ Tã ôkó gólîyî rî 'dî 'bá yî kâ trá úlî mănîgô 'î tã îmbalé âmâ drî. Tã ôkó rî 'dî 'bá yî kâ rî, rî tã gólâ tã-drî lělê Ôvârî kâ 'bălê trá ôjîlâ íyîkâ drî rî rî 'bá yî â'dalé î'dî. Tã-drî lělê sîsî rî'á tã-drî lělê tã 'bă'bă kâ Ôvârî drî 'bălê Músă sî rî gô'dá rî lâ rî'á tã-drî lělê tã gólâ drî 'bălê trá 'ě'á 'ělâ Ābārāyāmā drî rî 'bá yî kâ. Ôkó răgîlî ró rú bê Hăgără gólâ mvá tî 'bá 'dó răgîlî ró rî, rî 'dî lâmbé tã-drî lělê gólâ Ôvârî drî tã 'bă'bă íyîkâ âfêzô ôjîlâ íyîkâ Īsîră'élê kâ drî únî zîlî Sînýî 'bădrî Săwōdíyā kâ rî 'á rî drîlî rî â'dá'á. Gô'dá Hăgără 'dî rî kpá Yērōsālēmā gólâ ângó nō kâ nō â'dalé, tâlâ ôjîlâ Yērōsālēmā 'dî kâ rî'á îyî 'dó răgîlî tã 'bă'bă Músă kâ rî kâ î'dî.

²⁶ Gô'dá âmâ rî'á nyé òzô Sără rî mvá kâtî tã-drî lělê rî lâ 'dî zélé. Sără 'dî rî kpá âmâ gólîyî Yērōsālēmā ó'dí ùrú 'álâ rî lé 'bá ró rî 'bá yî â'dalé. Mă â'dó kô răgîlî 'î ngá âzākâ gólîyî â'dó 'bá bê ângó nō 'á nō 'bá yî drî. Âmâ rî'á drî-băláyî ró ôjîlâ Ôvârî kâ 'î.

²⁷ Tã îgî Ôvârî kâ â'dâ trá âmâ drî kî,
“Nî ôkó gólâ óndó ró nō, ní â'dô âyîkô bê.

Nî gólâ mvá tîlî lâzé-lâzé ôtójô 'bá kó kô nō, ní ôtrê âyîkô sî,

tālâ ání mvá yí â'dô lîzó'á dũũ gǎrǎ ôkó gólîyî ágó drígá
mvá bê 'dî 'bá yî drî sî."*

Îsáyā 54.1

²⁸ Ámâ âdrúpî yí âmâ îzó yí bê, âní rî'á mvá gólîyî tîlî
mbârâkâ Ôvârí kâ sî ôzô Îsákâ rî tîrî kâtî, tâ gólâ Ôvârí drî
'bâlé trá 'ê'á 'êlâ Âbârâyâmâ drî rî vó ró.

²⁹ Kâyî 'dîyîmvá Âbârâyâmâ kâ rî 'dî 'bá yî drî â'dózo drê
'dîyîmvá ró rî, mvá gólâ tîlî lâtî gólâ kó ôjîlâ mvá drî rîzó
mvá tîlî rî 'ásî rî, fê lânô trá rôô mvá gólâ tîlî mbârâkâ Ôvârí
kâ sî rî drî. Tâ gólâ 'dî âcâ trá tâ pătî ró kpá ândrô nô. Ôjîlâ
gólîyî tîlî trá Âbârâyâmâ rî ôzôwá ró gólîyî tâ lê 'bá trá tâ
'bâ'bâ Ôvârí kâ ññî-ññî lâ 'á rî 'bá yî, gólîyî rî trá lânô fêlé
âmâ gólîyî â'dó 'bá tâ lê 'bá ró Yésû 'á mbârâkâ Ôvârí kâ rî
sî rî drî.*

³⁰ Ítî rî, úlî Ôvârí kâ rî âtâ â'dô tâ 'î tâ 'dî tāsî yā? Úlî
Ôvârí kâ kî, "Ní drô ôkó gólâ rǎgǎ ró 'dî vólé mvá lâ 'dî bê.
Tālâ mvá ágó ôkó gólâ rǎgǎ ró rî drî tîlî 'dî ícá kó kô drî-vó
gólâ 'ê 'bá â'dólé mvá ágó ôkó gólâ â'dó 'bá kô rǎgǎ ró rî kâ
drî rî trôlé."

³¹ Ítî rî, âmâ âdrúpî yí âmâ îzó yí bê, âmâ gô'dá trá
'dîyîmvá ôkó gólâ â'dó 'bá kô rǎgǎ ró rî kâ ï'dî. Gô'dá kpá
ítî rî, mã â'dó gô'dá kô rǎgǎ 'î tâ 'bâ'bâ âkû 'dî 'bá yî zêlé.

5

*Tâ kí'á nî, mã ùnjû gágá drî-báláyî âmákâ Yésû drî fêlé rî
rú rî*

¹ Yésû Krîstô tî âmâ drî trá, mã ôrî ró bê drî-báláyî ró
ngá lânjî tâ 'bâ'bâ kâ 'ásî. Â'dô bê gô'dá trá ítî rî, 'dôvó mã
njû gágá drî-báláyî âmákâ Yésû drî âfêlé 'dî rú, gô'dá mã
âyê âmâ nyáányâ kô tâ 'bâ'bâ Yúdâ yí kâ 'dî 'bá yî drî âmâ
'bâzó rǎgǎ ró kpá ó'dí.

² Nî ârî drê, mã Póôlô, má âtâ âní drî nôtî, ôzô nî ââyê
âní nyáányâ trá 'dêlé bāsâ 'á ngá pāpā úsúzó rî, 'dî gô'dá
drâdrâ Yésû Krîstô kâ fê lậ-lậ drî rî â'dô trá ngá tākó ró
âní drî.

³ Mã â'dâ tâ âní drî kpá ó'dí, ôzô mã drî â'dárê lâ trá sîsî
âní drî kâtî kí'á nî rî, ôjîlâ gólâ íyî nyáányâ âyé 'bá trá 'dêlé
bāsâ 'á ngá pāpā úsúzó rî, 'dî ôjîlâ rî 'dî 'bâ íyî nyáányâ trá
tâ 'bâ'bâ Yúdâ yí kâ 'dî 'bá yî ññîlî, gô'dá ícá trá gólâ drî tâ
'bâ'bâ 'dî 'bá yî 'êlé ndrî âkî âkó.

* **4:27 4.27** Úlî 'dî 'bá yî ífî lâ kî, ôjîlâ tâ lê 'bá Yésû 'á rî yí â'dô lîzó'á â'dólé
gǎrǎ gólîyî ïyîkâ rî 'bá tâ 'bâ'bâ ññîlî ï'dî ngá pāzó rî yí drî sî. * **4:29 4.29** Úlî
nô 'bá yî tâ ífî lâ kî, ôjîlâ Yúdâ yí kâ rî'á ïyî lânô fê'á krîstô 'bá yî drî. **4:30**
4.30 Tâ Ômvó Ngá 21.10.

4 Ānī ōjīlā gólīyī 'ē 'bá ānī 'bālē Ôvārī drī ndrēlē tā mbī 'bá ró tā 'bā 'bā ĩnĵī-ĳnĵī sī 'dī rī, nī kī ānī lāfálē trá volé Yésū Krístō rú sī. Nī gā pĳpĳsĳlī tāndī gólākā āmā pāzō rī trá dó.

5 Gō'dá āmákā rī, mā lē āmákā tā trá Yésū Krístō 'á pĳpĳsĳlī ālō sī. Tā 'dī ká rī tí rī, Líndrī Tāndī Ôvārī ká 'bā āmā trá ĳĳĳī 'bālē kī, āmā trá tā mbī 'bá 'ī Ôvārī rī ĳĳĳī drī 'á tā lēlē āmákā 'dī sī.

6 Tālā āmā gólīyī â'dó 'bá trá ālō Yésū Krístō bê nõ 'bá yī rī, ngátá mā 'dē trá bāsā 'á ngátá mā 'dé kō yā rī, Ôvārī ndrē āmā ndrī 'dó ngá ālō ró yī ĳĳĳī ōjīlā íyíkā ró. Ôvārī drī rī, ngá tā lâ drī 'bālē gārā rī cé tā lēlē ĳ'dī Yésū Krístō 'á. Gō'dá 'dīlī â'dô kpá āmā 'bā'á āmā āzī-āzī yī lēlē.

7 Ītī rī, drē ākpā sĳsĳ rī, nī rī trá lōsī Yésū ká 'ēlē dódó. Gō'dá ā'dī âdô ānī nī ānī drī gōzō volé gālē dó tā pātĳĳī Yésū ká 'ēlē rī yā?

8 Ôvārī gólā ānī âzī 'bá Yésū Krístō ngálā rī lēē kō ānī drī tā 'dī 'ēlē. Tā 'dī â'dó kō tā gólākā ĳ'dī.

9 Tā ĳmbā ányā rī'á nyé ōzō ngá āṅā kátī. Ngá āṅā rī 'bá ngá āzā 'bá yī lāfálē 'á vō ālō 'á rī â'dô ngá 'dī 'bá yī 'bā'á 'dó ṅālē.

10 Gō'dá má nī trá tāndī ró tā lēlē āníkā Yésū 'á rī sī rī, nī â'dô úlī gólā má drī âtálē ānī drī nõ tā-drī lâ lē'á. Gō'dá ōjīlā gólā rī 'bá ānī drī ĳzālē 'dī, Ôvārī â'dô lâṅō fē'á gólā drī, ngátá gólā ā'dī ĳ'dī yā rī.

11 Ámā âdrúpĳī yī ámā ĳzō yī bê, áádô ānī trá ōṅjō sī tā ĳmbā ámákā tāsī. Tí ōzō gō'dá má ōrī kpá zāā rī'á tā pēlē kī'á nī rī 'dē'dē bāsā 'á rī āâ'dô tāndī ró Ôvārī drī āmā ndrēzō tā mbī 'bá ró íyī ĳĳĳī drī 'á rī, gō'dá Yúdā yī rī ĳyī lâṅō fēlē má drī â'dô tāsī yā? Tā gólīyī drī 'bāzō ōmbā ró rī rī'á tā má drī ĳmbálē kī, cé ōdrā Yésū ká rī ĳ'dī gólā ícá 'bá ōjīlā pālē tā ōṅjī gólākā 'ásī rī.

12 Ōjīlā gólīyī rī 'bá ĳyī tā sōlē ānī 'á 'dēlē bāsā 'á 'dī 'bá yī, má ĳsū tā tĳkó gólīyī ōnī nī'á ĳyī ṅōlē volé, tālā gólīyī ōrī ró 'bánā ró.

Tā āmā drī rīzō zāā tā Líndrī Tāndī Ôvārī ká rī ká 'ēlē ĳ'dī rī

13 Ámā âdrúpĳī yī ámā ĳzō yī bê, Ôvārī âzī ānī trá â'dólē drī-báláyī ró tā 'bā'bā 'ē'ē tāsī. Gō'dá drī-báláyī rī 'dī, tā ífī lâ â'dó kō ānī drī ānī âyélē ngá gólīyī ānī rú'bā drī lôvó lâ 'bālē â'dó 'bá tā ōṅjī ró rī yī 'ēzō. Nī ĳ'bū rū bê-rī ĳ'dī ānī āzī-āzī yī drī lôvó sī.

14 Má âta tâ 'dī itī 'dī rī, tâlâ tâ 'bā'bā Ôvârī kâ ôlôgô trá ndrī 'dó âlô tâ 'bā'bā gólâ tâ âta 'bá kī'á nī rī, "Nī lê ôjilâ âzī ôzô nī drī ânī nyāanyâ lērē kâtī."

15 Itī rī, ôzô gô'dá nī ôrī ânī tī ôcílī ânī vō 'ásī ânī izâlê rī, nī âyê tâ rī gógó itī 'dī volê, tâlâ nī ôzô kô ânī âzi-âzī yī úfū.

16 Tā rī 'dī tāsī rī, má âta ânī drī, nī rī lậtị gólâ Línđrī Tāndí Ôvârī kâ drī â'dalê trá ânī drī rī 'ásī. Ôzô nī ô'ê trá tâ gólâ Línđrī Tāndí Ôvârī kâ drī â'dalê trá ânī drī rī yī i'dī rī, 'dīi nī ícá gô'dá ngá gólīyī ânī rú'bạ drī lêlê rī 'êlê kô, tībê 'ê 'bá ânī âjilī tâ ônjí 'á rī.

17 Má âta tâ 'dī itī 'dī rī, tâlâ tâ lôvô âmâ rú'bạ kâ rī lê i'yikâ zāâ tâ gólīyī Línđrī Tāndí Ôvârī kâ drī lêlê kô rī 'bá yī 'êlê i'dī. Gô'dá Línđrī Tāndí Ôvârī kâ lê âmâ drī kpá tâ gólīyī tâ lôvô âmâ rú'bạ kâ drī lêlê kô rī 'êlê i'dī. Línđrī Tāndí Ôvârī kâ gô'dá tâ lôvô âmâ rú'bạ kâ rī bê rī, rī i'yī itú vósī cé rú fūlị. Itī rī, gólīyī lêê i'yī rú kô, gólīyī âjú-'bá-âzī 'i. Tālâ i'dī 'dī, âmâ drī ícázó tâ gólīyī âmâ drī lêlê 'êlâ rī 'êlê kô 'dī cú itī mbârâkâ âmákâ sī.

18 Gô'dá ôzô nī ôrī tâ Línđrī Tāndí Ôvârī kâ drī â'dalê ânī drī rī 'êlê rī, nī â'dô rī'á tâ mbị 'êlê, gô'dá tâ 'bā'bā Músạ kâ ícá kô ânī ômbêlê ôzô rặgị kâtī.

19 Itī rī, âmâ ndrī mả nị trá tándí ró tâ ônjí gólīyī tâ lôvô âmâ rú'bạ kâ drī âmâ 'bālê 'êlâ rī, gólīyī i'dī nō 'bá yī: â'dú kôkô ôkô ngátá âgô â'dó 'bá kô ânī ôkô ró ngátá ágó ró kô rī bê rī, ngá gólīyī ônjí ró ânyī âjí 'bá rī yī 'ê'ê lâ, âvê ngátá ngá gólīyī tâ lôvô rú'bạ kâ drī lêlê sū 'bá kô rī yī,

20-21 ôvârī âbārādāgô íratā-íratā ôzô pārāndā tị rī kâtī, bêngê gô'dá mōndrā fêfê, pịpịsịlị 'bā'bā ôjilâ âzī rú, rú fūfū ngátá âwạ 'ê'ê ôjilâ âzī bê, pịpịsịlị 'bā'bā ngátá âgị-âgị ngá ôjilâ âzī kâ rú, ôjilâ âzī 'bā'bā gặặ ôjilâ âzâ 'bá yī drị sị, lặặ cặặ ôjilâ gólīyī ânī lê 'bá rī yī êpêzô i'dī rī, 'dịyī fūfū ôdrá sị, kārāmā gólīyī ôdrá drī 'dịyī 'bázó rị'á tâ ônjị-ônjị ânyị kâ 'êlê rī 'ê'ê lâ, gô'dá tâ gólīyī ndrī sū 'bá kô rī 'bá yī 'ê'ê lâ. Má sô drị-mbịlị ânī lặặ kpá ó'dị, ôzô má drī 'êlê trá sịsị rī kâtī, ôjilâ gólīyī rī 'bá zāâ tâ ônjí gólīyī lặặ 'dị 'bá yī 'êlê rī ícá i'yī kô cặặ ângô Ôvârī kâ úrú 'álâ rī 'á.

22 Gô'dá tâ gólīyī Línđrī Tāndí Ôvârī kâ drī âmâ 'bālê 'êlâ rī yī kpá ngị, gólīyī i'dī nō 'bá yī: ôjilâ âzī lêlê, â'dolé âyikô bê âmâ pịpịsịlị 'á, rịlị tâ ạ'dị sị, rịlị fịlị âtū-âtū sị, rịlị ôjilâ bê tándí ró, tâ tándí 'ê'ê sị, rịlị zāâ tâ lêlê sị Ôvârī 'á,

23 tâ 'ê'ê mănịsị rị, gô'dá tâ trô 'bá ró lôvô rú'bạ kâ drịgạ sị. Tā 'bā'bā âzâ yù'dặặ gặặ 'dị 'bá yī drị sị âmâ êdrêlê tâ tándí 'dị 'bá yī 'êlê ndrī.

²⁴ Ítí rî, âmâ gólîyî tîbê â'dó 'bá trá ôjîlâ Yésû Krístô kê ró nŏ 'bá yî, mã gã gŏ'dá tâ lôvó rú'bá kê tîbê rî 'bá âmâ 'bâlê tâ ônjî 'êlê rî yî trá ndrî 'dó. Tâ lôvó 'dî 'bá yî rî'á ôzô âvô kâtî mbârâkâ âkô âmâ 'bâlê tâ ônjî 'êlê.

²⁵ Gŏ'dá Líndrí Tândí Ôvârî kê rî bê trá nî âmâ 'bâlê rîlî ôzô ôjîlâ Ôvârî kê drî rîrî rîlî rî kâtî rî, 'dôvó mã ââyê âmâ nyáanyâ nyé gólâ drîgá tâ 'ê'ê âmákâ rî 'bá yî 'ásî ndrî gólâ ô'dê ró nî sîsî âmâ drî.

²⁶ Mã 'bâ âmâ nyáanyâ kô â'dólê gãră âmâ âzî-âzî yî drî sî, tâlâ 'dîrî rî â'dô pîpîsîlî ônjî gŏ'dá rú lē âkô bê âjî'á âmâ lâfálê 'ásî.

6

Tâ gólâ tâ tândí 'êzô ânî âzî-âzî yî drî î'dî rî

¹ Âmâ âdrúpî yî âmâ îzó yî bê, ôzô nî ôndrê ânî âzî-âzî krístô 'bá ró rî 'bá yî trá tâ ônjî 'ê'á rî, ânî gólîyî rî 'bá tâ gólîyî Líndrí Tândí Ôvârî kê drî rî'á â'dálâ nî rî 'bá yî 'êlê î'dî rî, nî ânî tâ lôgôlê ânî âzî-âzî 'dî 'bá yî drî gŏ'dá lâtî mbî rî â'dázó î'dî gólîyî drî mánîsî pîpîsîlî â'dî sî. Ítí rî, nî â'dô trá lâtî tândí rî 'dî â'dá'á gólîyî drî rî, gŏ'dá nî ndrê ânî vó kpá tândí ró, nî ôzó gŏ'dá kpá tâ ônjî 'êê kô.

² Ítí rî, ânî ndrî, nî pâ ânî âzî-âzî yî lâŋô gólîyî drî â'dózó î'dî bê lâ rî 'bá yî 'ásî. Ôzô nî ô'ê trá ítí rî, 'dîrî ânî trá tâ gólîyî Krístô drî 'bâlê ânî drî 'êlê rî yî 'ê'á.

³ Ôzô ôjîlâ âzâ ô'bâ yî trá â'dólê gãră îyî âzî-âzî yî drî sî rî, gólâ rî 'dî rî îyî nyáanyâ âdó'á, tâlâ gólâ cé rî'á ngá tâkô 'î.

⁴ Ítí rî, ânî âlô-âlô ndrî, nî îsû drê tâ gólîyî ânî nyáanyâ drî rî'á 'êlâ rî 'bá yî tâ lâ ndrî, gŏ'dá ôzô tâ ndrî ânî drî rî'á 'êlâ rî 'bá yî â'dô trá ndrî tândí ró rî, nî â'dô îcá'á â'dólê âyîkô ró tâ tândí ânîkâ 'dî 'bá yî tāsî, cú ítí ânî 'î'bî âkô tâ 'ê'ê ôjîlâ âzâ kê bê.

⁵ Ânî âlô-âlô, tâ ânîkâ 'dî ôndrê ânî î'dî.

⁶ Gŏ'dá ânî gólîyî tîbê îmbálê trá tâ Ôvârî kê sî rî 'bá yî, nî pâ tâ îmbá 'bá ânîkâ gólîyî rî 'bá ânî îmbálê rî ngá ânî drîgá rî 'bá yî sî.

⁷ Nî âdô ânî nyáanyâ kô, tâlâ ôjîlâ âzâ yû'dăwă 'ê 'bá 'dásî 'êlê Ôvârî rú. Ôjîlâ â'dô îyîkâ kpá té ngá gólîyî drî 'î'dîlî rî lô'wâ lâ ê'bé'á î'dî 'bâlê îyî drî êró 'á.

⁸ Ôzô gŏ'dá ôjîlâ ôrî cé tâ gólîyî ônjî-ônjî tâ lôvó rú'bá kê drî lēlê rî yî 'êlê î'dî, â'dô ró kê îyîkâ cé tâ lôvó rú'bá kê îcázó î'dî rî, gólâ â'dô îyîkâ ôdră lâŋô âdûkû âkô rî bê rî úsú'á î'dî lô'wâ lôsî îyîkâ 'êlê 'dî kê ró. Gŏ'dá ôzô gólâ ô'ê tâ gólîyî Líndrí Tândí Ôvârî kê rî 'bâ 'bá âyîkô ró rî yî î'dî rî,

gólâ â'dô kpá lédrê-lédrê ãdūkū âkó rî ûsú'á Líndrí Tândí Ôvârí kâ dríğá sî ì'dî lô'wâ lôsî íyíkâ 'èlé 'dî kâ ró.

⁹ Â'dô gô'dá bê trá ítí rî, lânḡ tã tândí 'è kâ ô'è âmâ kô, tãlâ ôzô lânḡ tã tândí 'è kâ ô'è gô'dá âmâ kô rî, mã â'dô tã tândí ûsú'á rôô Ôvârí dríğá sî kâýî gólâ drí njîlí trá Yésû rî âjózó âgôlé rî 'á.

¹⁰ Ôzô â'dô gô'dá trá ítí rî, ôzô ïicâ trá âmâ drí tã tândí rî 'èzô âmâ âzí-âzí yî drí rî, mã ô'è tã tândí rî gógó 'dî gólîyî drí pîpîsîlî âlô sî kâýî vósî cé, ngîngî lâ âmâ âzí-âzí gólîyî krístô 'bá ró rî yî drí.

Úlî ãdūkū Póôlô kâ Gālātīyā lé 'bá yî drí rî

¹¹ Nî ndrê drê tã ígî ángî trăkū mã drí ígîlí âní drí âmâ drí sî nô, mã ígî 'dîlî âní drí nî zî ró bê dódó.

¹² Ôjîlâ gólîyî rî 'bá îyî tã âtalé âní drí mbârâkâ sî, tãlâ nî ô'dê ró bê bāsâ 'á 'dî 'bá yî, gólîyî rî tã 'dî 'bá yî âtalé âní drí ítí 'dî, tãlâ ôjîlâ Yúdâ yî kâ â'dô ró bê âyîkô ró îyî bê. Gólîyî lêé kô lânḡ ûsulî, tãlâ tã îmbâ kí'á nî rî, cé ôdrâ Yésû Krístô kâ fê lălî-lălî drîlî rî ââ'dô âmâ pã'á nî rî tāsî.

¹³ Gô'dá gbô lé ôjîlâ 'dê 'bá trá bāsâ 'á 'dî 'bá yî rî, ïnjîlî îyî tã 'bă'bă Yúdâ yî kâ 'dî 'bá yî kpá ndrî kô. Ítí rî, gólîyî lê îyíkâ nô, nî ô'dê ró bê bāsâ 'á cé tãlâ yî ôlômbê ró îyî tã bê âní sî îyî âzí-âzí yî ôjîlâ Yúdâ yî kâ drí kí, yî ô'bă âní nî 'dêlé bāsâ 'á.

¹⁴ Â'dô íyíkâ âmákâ rî ì'dî rî, mã lê âmákâ âmâ lômbélé cé tã âlô tāsî, cé ôdrâ Yésû Krístô kâ fê lălî-lălî drîlî rî tāsî. Ôdrâ Yésû Krístô kâ fê lălî-lălî drîlî 'dî tāsî rî, tã ângó nô kâ rî 'bá yî gô'dá trá mbârâkâ âkó mã drí. Gô'dá ôjîlâ ângó nô kâ ndrê mã trá tótô ró îyî lîfî 'á ngá tăkó ró.

¹⁵ Tã gólâ tã lâ drí lâzélé gără 'èlé rî â'dó kô 'dê'dê bāsâ 'á rî ì'dî. Tã gólâ tã lâ drí lâzélé gără rî ì'dî nô, Ôvârí jâ âmâ trá â'dólé ôjîlâ ó'dí ró âmâ pãpã sî.

¹⁶ Gô'dá ôjîlâ gólîyî rû jă 'bá rîlí zăâ tã Ôvârí kâ 'èlé rî 'bá yî, gólîyî trá pătîlî ró ôjîlâ Ôvârí kâ rî yî ì'dî. Ítí rî, Ôvârí ôndrê gólîyî îzâ pîpîsîlî tândí sî, gô'dá gólâ ôfê tã ă'dî gólâkâ kpá gólîyî drí ndrî.

¹⁷ Ādūkū lâ ró rî, mã âtâ âní drí, ôjîlâ âzâ ôrî kô zăâ rî'á lânḡ fêlé mã drí lôsî gólâ mã drí rî'á 'èlâ lăjó'bá Yésû kâ ró nô 'á, tãlâ mã rî gógó nô mã ûsú lâzé trá lânḡ bê rôô 'á lâ, tã â'dálé kí, pătîlî mã ì'dî lăjó'bá Yésû Krístô kâ.

¹⁸ Âmâ âdrúpî yî âmâ îzó yî bê, Kúmú âmákâ Yésû Krístô ôfê ôrê âní drí pîpîsîlî tândí sî. Ââ'dô ítí.

Tā ìgĩ-ìgĩ Póõlõ kâ Ēfésõ lé 'bá yĩ drí Ēfésõ lé 'bá

Tā 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sísí rĩ

Tā ìgĩlĩ Ēfésõ lé 'bá drí rĩ rĩ'á tā âtĩ-âtĩ 'ĩ krístõ 'bá yĩ drí ndrĩ, ìgĩlĩ òzõ wárāgā kátĩ jǒlě kǎnĩsǎ ngĩngĩ 'ásĩ. Tā lā rĩ'á tā Ôvārĩ kâ ìsũlĩ 'ě'á 'ělā kǎnĩsǎ drí rĩ 'ĩ'dĩ. Tā ìgĩ nõ cú rĩ'á tā lǎnĩlĩ-lǎnĩlĩ bē nā krístõ 'bá yĩ drí.

1. Ôvārĩ cú rĩ'á tā ìsũ lǎnĩlĩ bē 'ě'á 'ělā āngó 'á, gǒ'dá kpá òjĩlā yĩ drí êdélé rĩ 'bá yĩ drí. Gǒ'dá rĩ, tā gólĩyĩ rĩ 'bá rũ 'ělé ndrĩ āngó 'á rĩ, yĩ 'ĩ'dĩ drĩlĩ lā yĩ 'á ndrĩ, yĩ 'ě 'ĩtĩ 'dĩ, tǎlā tā íyĩkâ ìsũlĩ 'ě'á 'ělā rĩ āacā ró bē tā pǎtĩlĩ ró. Gbõ lé Ôvārĩ rĩ ǎjú-'bá-ǎzĩ Sātānā, lē yĩ ìĩzā ró lǒsĩ Ôvārĩ kâ āngó 'á rĩ, gǒ'dá gólā ícā tā ìsũ Ôvārĩ kâ 'ě'á 'ělā rĩ lǎvũlĩ tā íyĩkâ rĩ sĩ kō.
2. Yésũ 'ĩ'dĩ gólā tā ìsũ Ôvārĩ kâ 'ě'á 'ělā rĩ ndē 'bá 'ĩ, ngá ndrĩ tǎndĩ ró Ôvārĩ drí rĩ'á fēlā āmā drí rĩ 'bá yĩ ākĩ ākó rĩ â'dólé ndrĩ Yésũ sĩ. Gǒ'dá rĩ, mǎ ícā ngá 'dĩ 'bá yĩ ùsũlĩ kō, té òzõ mǎ ǎ'dô trá ngá ǎlō ró gólā bē rĩ 'ĩ'dĩ.
3. Tā ìsũ Ôvārĩ kâ 'bǎlé rĩ kĩ, tā ìsũ íyĩkâ 'ě'á 'ělā rĩ 'ĩ'dĩ òjĩlā ndrĩ drí gólĩyĩ â'dó 'bá lédrē-lédrē ró, gǒ'dá ôdrā 'bá trá gǒ'dá kpá ngá ndrĩ yĩ drí 'bǎlé āngó nõ 'á rĩ 'bá yĩ bē, gǒ'dá kpá gólĩyĩ úrũ 'álā rĩ 'bá yĩ bē 'bǎ'á ìyĩ Yésũ Krístõ rĩ ìnĩlĩ kúmũ íyĩkâ ró.

Tā ìgĩlĩ Ēfésõ lé 'bá drí 'dĩ ónyĩ lǎfálā rĩ. Sísĩ rĩ, ìtǒlě lā 'ásĩ cǎlě kápĩtā 3 vérēsĩ 21 'á. 'Dĩlĩ rĩ'á rǎtǎā ācē 'ĩ rĩzõ Ôvārĩ rĩ lũyĩlĩ tā Yésũ drí drǎzõ gǒ'dá drĩlā ngǎzõ ôdrā 'ásĩ, tā ìsũ Ôvārĩ kâ 'bǎlé 'ělé, gólā drí tā lā ìsũlĩ drē ǎkpākā'dā ó'bǎā āngó nõ kō rĩ ndělé rĩ 'ĩ'dĩ. Mǎ ndrē drē tā rĩ gógó āmā ìlĩfĩ sĩ kō, tǎlā Ôvārĩ drē zǎā āmā āyē'á, tǎlā mǎ āādĩ ró drĩ tā ònjĩ āmákā 'ásĩ. Tǎlā Yésũ sĩ rĩ, Ôvārĩ rĩ'á òjĩlā āzā 'bá yĩ nĩlĩ'á â'dólé tā â'dā ró āngó 'á, òjĩlā Yúdā yĩ kâ gǒ'dá kpá òjĩlā āzā 'bá yĩ 'bǎsúrũ āzā 'bá yĩ 'ásĩ rĩ ndrĩ. Òjĩlā 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ 'dó â'dô ìyĩ 'bǎ'á gólākā ífĩfĩ lā ró rĩ 'bá yĩ 'ĩ'dĩ, gǒ'dá â'dô ìyĩ 'bǎ'á 'dó ǎlō ngá 'ě 'bá gólākā 'ĩ'dĩ.

Gǒ'dá rĩ lā ró, Póõlõ rĩ krístõ 'bá ìmbá'á tā 'ě'ě gólĩyĩkâ tǎsĩ, òzõ tā gólā sísĩ nǎ òfĩ trá gólĩyĩ drĩlĩ rĩ. Gólā drí tā â'dā āzā trǒzõ Lǒngó 68 vérēsĩ 18 'ásĩ. Gǒ'dá gólā drí â'dázó lā kĩ, vérēsĩ 'dĩ â'dā kĩ, Yésũ â'dô ngá fēfē fē'á kǎnĩsǎ drí ôdrā gólākā rĩ volé drĩ lā 'ásĩ. Gǒ'dá 'dĩlĩ vósĩ rĩ, ǎā'dô gólā rĩ ìnĩlĩ'á ìnĩlĩ úrũ 'álā lǎvũlĩ kōrō.

Póolō ìmbâ òjílâ bē kī, ágó yī òkó yī bē drí ìyī tā mbī 'èlè ì'dí ìyī lāfálè 'ásī rī, gólâ trô tā â'dâ lâ kī, Yēsū ââ'dô ì'dí òzō ágó gólâ tândí rī kâtí, kâñísâ gólâ drí rī'á vó lâ ndrèlé tândí ró, òzō rīrī ìyī òkó rī vó ndrèlé rī kâtí rī sī.

Tā ìgī Ēfēsō lé 'bá drí rī âtâ kpá tā âmâ drí âmbá, tā âmâ drí rīzô âmâ lôkílí âmâ âjú-'bá-âzí Sâtánâ dríḡá sī, gō'dá kpá lājó'bá íyíkâ rī 'bá yī bē rī tāsī. Póolō lôgô tā kpá âmâ drí kī, Yēsū òtrô tā trá Sâtánâ dríḡá sī, gō'dá rī ìúzâá drē Sâtánâ rī gógó ndèlé kô. 'Dī rī, gō'dá rī'á tā âmákâ ì'dí âmâ drí âmâ vó ndrèlé gólâ dríḡá sī. Gō'dá â'dó kô ònjô gólâkâ rī 'bá yī ârílí gō'dá kpá rīzô gólâ rī rôlé. Òzô mǎ òrī kâyî vósī cé zââ rī'á ngá âjú 'bū kâ âḍî 'ásī rī sölè, ì'dí âmâ rú gólâ rī tāsī rī, gólâ ícá kô âmâ dôlé.

Nī-bē-yā Póolō kâ

1-2 Mǎ Póolō tībē Ôvârí drí nǐlǐ trá â'dolé lājó'bá Yēsū Krístô kâ ró rī, ìgī wárāḡā nô nī ânī òjílâ Ôvârí kâ rī 'bá Ēfēsō 'álâ, gólíyī rī 'bá zââ tā lèlé tā Yēsū Krístô kâ 'á pǐpǐsǐlǐ âlô sī rī 'bá yī drí. Ôvârí âmâ átá, gō'dá Kúmú âmákâ Yēsū Krístô bē òfē òrē ânī drí tā â'dí bē.

Tā Póolō drí âwô-ítí 'ézô Ôvârí drí Yēsū Krístô rī tāsī rī

3 Nī 'dē mǎ lúyî Ôvârí tībē â'dó 'bá Kúmú âmákâ Yēsū Krístô rī átá ró, gō'dá kpá tībē Yēsū Krístô rī gógó Kúmú âmákâ ró rī drí rī'á ìnjílâ ì'dí Ôvârí íyíkâ ró rī. Gō'dá nī 'dē mǎ âtâ tā kī, "Ôvârí nī ì'dí ḡḡḡ ngá ndrī drǐlǐ, tǎlâ ní âfē òrē ánikâ tībē â'dó 'bá bē rī yī trá ndrī âmâ drí, tǎlâ âmâ trá rī'á ngá âlô ró Yēsū bē."

4 Òrē lâ yī ì'dí rī'á nôtí, âkú ró, drē âkpākâ'dǎ Ôvârí 'bǎá ângó nô kô rī, gólâ lē âmâ trá rōô, gō'dá gólâ nǐ âmâ krístô 'bá trá â'dolé òjílâ íyī nyǎányâ kâ ró âmâ 'bǎ'bǎ sī â'dolé ngá âlô ró Yēsū Krístô bē. Gólâ 'è tā rī 'dǐ ítí 'dǐ rī, tǎlâ gólâ lē âmâ ndrèlé ngbángbá tā ònjí âkó yī lǐfǐ.

5 Tǎlâ gólâ lē âmâ trá rōô rī drí rī, âkú ró rī, gólâ drí tā ìsūzô âmâ 'bǎzô â'dolé íyī mvá yī ró òdrǎ Yēsū Krístô kâ sī. 'Dī tā gólâ Ôvârí drí ìsūlǐ trá âkú ró 'è'á 'èlâ, íyī 'bǎlé âyĩkô ró rī ì'dí.

6 Ítí rī, gō'dá nī 'dē mǎ lúyî Ôvârí pǐpǐsǐlǐ mvēm̄vê gólâkâ 'dǐ tāsī, tǎlâ gólâ 'bǎ âmâ trá ngá âlô ró íyī mvá yī drí lèlé rōô rī bē.

7 Tǎlâ úfú Yēsū Krístô trá âmâ tāsī rī drí rī, Ôvârí â'dô ícá'á tā ònjí âmákâ âyéle, gō'dá âmâ ìnjízô volé mbârākâ Sâtánâ kâ rī 'ásī. Wúúwú! Tā tândí Ôvârí kâ âmâ tāsī rī, rī'á âmbá.

⁸ Gõ'dá ngá lēlē Ôvârí kâ âmâ tāsī rī rī'á kôro. 'Dī tã ōnjī 'ī yā? Nī ndrē trá, âmâ tã fī trá gólâ drī tãndī ró ndrī, gõ'dá gólâ nī âmâ pāpā kâpā vósī cé rī trá.

⁹ Gõ'dá gólâ â'dâ tã ífī íyíkâ Yēsū rī âjózó āngó 'á nō trá. 'Dī tã tībē gólâ drī tã lâ ìsūlī trá kīrī ró âkū ró 'ē'á 'ēlâ rī ī'dī.

¹⁰ Gõ'dá kâpā ícá 'bá trá rī tú rī, Ôvârí â'dô tã íyíkâ 'bālē trá rī 'ē'á rū ndēlē. Ítī rī, gõ'dá Ôvârí â'dô ōjīlā ndrī gólīyī â'dô 'bá lédrē-lédrē ró, gõ'dá kpá ôdrā 'bá trá āngó nō 'á nōngá rī, gõ'dá kpá ngá ndrī yī drī 'bālē āngó nō 'á rī 'bá yī bē, gõ'dá kpá gólīyī ūrū 'álâ rī 'bá yī bē 'bā'á íyī Yēsū Krīstō rī ìnjīlī kúmú íyíkâ ró. Yēsū Krīstō ī'dī gólâ tībē rī 'bá āngó nō drīlī vō ūrū 'álâ rī bē rī.

¹¹ Nī ndrē drē, Ôvârí nī mâ trá ámakâ ōjīlā Yúdā yī kâ rī 'bá yī bē, â'dólē ōjīlā íyī nyānyā kâ ró âmâ 'bā'bā sī â'dólē ngá ālō ró Yēsū Krīstō bē. Ôvârí ìsū tã trá 'ēzō lâ ítī drē âkpākā dā gólâ 'bāā āngó nō kō. Gõ'dá gólâ 'ē ngá 'dī 'bá yī kpá nī â'dólē té ōzō tã yī drī ìsūlī trá 'ē'á 'ēlâ rī kâtī.

¹² Gõ'dá âmâ ōrī Yúdā yī kâ gólīyī līfī 'bā 'bá sīsī âcā-âcā 'dīyī pā 'bá kâ rī drīlī rī, Ôvârí nī âmâ trá, â'dô ró mā ōrī ró íyī lūyīlī mbārākā íyíkâ lāvū 'bá gārē tã tãndī íyíkâ bē 'dī tāsī.

¹³ Gõ'dá ngbāāngbānō rī, ānī gõ'dá kpá trá ōzō âmâ tí, tālā ānī drī tã âtī-âtī tãndī pātīlī gólâ Ôvârí drī 'bālē ānī pāzō nō ârízō rī sī. Nī lē tã bē 'á lâ tã pātīlī ró rī, gõ'dá Ôvârí drī ānī 'bāzō â'dólē ngá ālō ró Yēsū Krīstō bē. Gõ'dá Ôvârí drī lāmbē íyíkâ 'bāzō ānī drīlī. Lāmbē rī 'dī rī'á ngá fēfē gólākā tībē â'dô 'bá Línđrī Tãndī gólākā gólâ drī tã lâ 'bālē trá âkū ró 'ē'á âfēlā ānī drī rī ī'dī.

¹⁴ Gõ'dá ngá fēfē gólâ Línđrī Tãndī Ôvârí kâ ró 'dī drī rī, mā â'dô kpá nī'á lâ kī, mā āâ'dô kpá drī-'á gólâ drī tã lâ 'bālē trá âmâ drī rī ūsū'á. Gõ'dá âdūkū lâ ró rī, gólâ â'dô kpá âmâ ìnjī'á Sātānā drīgá sī â'dólē drī-bāláyī ró zāā. Gõ'dá mā lūyī Ôvârí tã tãndī gólākā 'dī tāsī.

Tā Póólō drī rātāā 'ēzō ōjīlā gólīyī 'ē 'bá wārāgā íyíkâ rī zīlī

rī yī tāsī rī

¹⁵⁻¹⁶ Gõ'dá má ârī tã bē kī'á nī rī, nī ōlē tã trá tã Kúmú ámakâ Yēsū Krīstō kâ 'á, gõ'dá nī ōlē ōjīlā Ôvârí kâ kpá trá rōo rī, má drī rīzō āwō-ītī 'ēlē Ôvârí drī āmbá tã rī 'dī tāsī. Ítī rī, gõ'dá tã rī āgálē má drīlī má drī kpá rīzō rātāā 'ēlē Ôvârí drī ānī tāsī.

17 Gõ'dá má rî Ôvârí gólâ tîbê Yésũ Krístõ rî ájõ 'bá āngó nõ 'á, gõ'dá kpá â'dó 'bá ĩ'di âmâ átá ró ùrú 'alâ rî, ĩjĩlĩ Lĩndrĩ Tāndĩ íyĩkâ âfêlê ānĩ drĩ, â'dô ró bē ānĩ 'bālê tã íyĩkâ nĩlĩ, gõ'dá kpá ānĩ 'bālê â'dô-â'dô íyĩkâ nĩlĩ, tãlã nĩ â'dô ró bē ngá ālô ró gólâ bē.

18-19 Nĩngá sĩ rî, gõ'dá má rî kpá rĩ'á rātãã 'êlê Lĩndrĩ Tāndĩ Ôvârí kâ 'dĩ ĩĩcĩ ró ānĩ ĩĩfĩ bē tã Ôvârí kâ āzã 'bá yĩ tãsĩ. Gõ'dá tã rî yĩ gógó ĩ'di Ôvârí drĩ tã lã 'bālê trá ānĩ drĩ, gõ'dá gólâ drĩ ānĩ âzĩzõ ānĩ'á ùsúlâ Yésũ Krístõ sĩ nõ. Ītĩ rî, gõ'dá âmâ rĩ'á õjĩlã gólâ rî nyāānyā kâ ĩ'di, gõ'dá gólâ â'dô mbârākã íyĩkâ 'bã'á âmâ pālê. Ītĩ rî, kâyĩ âmâ drĩ ngá tãndĩ gólâ drĩ tã lã 'bālê trá âmâ drĩ rî ùsúzõ rĩ tú rî, âmâ tĩ â'dô â'dĩ'á â'dĩ. Gõ'dá mã nĩ kpá dódó kĩ, gólâ rĩ'á fãfã bē āmbá rĩzõ gólĩyĩ tã gólâkâ lē 'bá rî 'bá yĩ pālê. Wúúwú! Āyĩkõ! Mã â'dô 'bã'á āyĩkõ āndrê bē rĩlĩ ānyĩ Ôvârí lãgátĩ gólâ rĩ mvá yĩ ĩfĩfĩ lã yĩ ró.

20-21 Gõ'dá mbârākã rî gógó 'dĩ kpá ĩ'di mbârākã ālôlã gólâ drĩ Yésũ Krístõ rî ĩngázõ òdrã 'ásĩ ĩ'di sĩ lã 'bālê ĩnjĩ-ĩnjĩ ró, gõ'dá kpá drĩ-âcê bē rĩlĩ ānyĩ yĩ lãgátĩ Kúmú ró ùrú 'alâ rî. 'Dĩ rĩ â'dálã kĩ, Yésũ Krístõ ĩ'di ngá ndrĩ drĩlĩ, ngátã lĩndrĩ õnjĩ 'ĩ, ngátã 'bũlĩ-'bá 'ĩ, ngátã ôvârí ānĩ á'bĩyã yĩ kâ ĩ'di, ngátã ólê 'ĩ, drĩ-'bá yĩ bē, mālãyĩkã yĩ bē yã rĩ. Yésũ Krístõ ĩ'di Kúmú ró gólĩyĩ drĩlĩ ndrĩ. Gõ'dá kpá Kúmú 'ĩ ndrĩ õjĩlã āngó 'á nõ 'bá yĩ drĩlĩ.

22 Yésũ Krístõ ĩ'di rĩ'á ngá ndrĩ âmâ drĩ rĩ'á ndrêlã āngó 'á nõ drĩlĩ. Ôvârí 'bã õjĩlã trá ndrĩ drĩ-âcê gólâkâ zêlê, ngbāāngbānõ gõ'dá kpá zãã gbádú ãdũkũ ākó. Gõ'dá Ôvârí nĩ gólâ kpá trá â'dólê drĩ-'bá ró kãñĩsã Ôvârí kâ drĩlĩ.

23 Gõ'dá õjĩlã Ôvârí kâ zĩlĩ kãñĩsã ró rĩ 'bá yĩ trá, nyé õzõ gólâ Yésũ rĩ rú'bã kátĩ. Ītĩ rî, mbârākã gólâkâ fĩ gõ'dá trá rĩlĩ gólĩyĩ 'ásĩ rōô, gõ'dá gólâ rĩ kpá mbârākã fêlê ngá āzã 'bá yĩ drĩ lãtĩ ālô-ālô lã 'dĩ 'ásĩ.

2

Tã Ôvârí drĩ âmâ ĩcúzõ trá rĩlĩ ngá ālô ró Yésũ bē rĩ

1 Gõ'dá ăkũ ró drẽ ăkpākãdã nĩ nĩjĩ Ôvârí kô rĩ, tã ĩsũ-ĩsũ ānĩkã ānĩ 'bã 'bá Ôvârí rĩ nĩlĩ rĩ trá āvõ kátĩ. Nĩ â'dô trá ĩtĩ, tãlã nĩ ró Ôvârí kô, gõ'dá nĩ rĩ trá rĩ'á tã õnjĩ-õnjĩ 'êlê.

2 Rĩ'á tã pătĩ-pătĩ ró, kâyĩ rĩ nã 'bá yĩ sĩ rĩ, nĩ rĩ trá rĩ'á tã õnjĩ 'êlê kpá nyé õzõ õjĩlã āzĩ gólĩyĩ āngó 'á nõ 'bá yĩ kátĩ. Gõ'dá nĩ rĩ trá rĩ'á rũ ĩ'bũlĩ ĩ'di Sātãnã kúmú lĩndrĩ õnjĩ āngó

nō drīlī rī 'bá yí kâ rī drī. Gō'dá gólâ ĩ'dī rī'á drī-ācê bê òjílâ gólīyī lē 'bá kô tā Ôvârí kâ rōlé 'dī 'bá yí drīlī.

³ Kpálé rī, āmā gólīyī ōrī Yúdâ yí kâ ró nō 'bá yí kpá rī'á ĩtí. Mā rī trá cé ngá gólīyī āmā rú'bâ ngátá tā ĩsū āmákâ drī lēlé rī yí 'ēlé ĩ'dī. Tā pātī rō, Ôvârí â'dô 'ē'á lānō fēlé kpá āmā drī tā gólâ āmā drī vólé gāzó dó tā gólâkâ ārílí 'dī tāsī.

⁴ Kpálé ĩtí rī, Ôvârí rī'á pīpīsílī mvēēmvē bê, gō'dá gólâ lē āmā trá rōō.

⁵ Gō'dá mā ā'dô bê gbō lé āvō ró tā ĩsū-ĩsū āmákâ Ôvârí 'á rī sī, tālâ mā gâ vólé trá dó tā gólâkâ ārílí rī, Ôvârí íyíkâ zāā āmā lē'á. ĩtí rī, gólâ 'bâ tā ĩsū āmákâ íyī tāsī rī trá â'dólé lédre-lédre ró, gō'dá āmā ĩcúzó ngá ālô ró Yēsū Krístō bê. Ôvârí pā āmā trá, tālâ gólâ rī'á tándí ró pīpīsílī mvēēmvē bê rī ĩ'dī.

⁶⁻⁷ Gō'dá mā ā'dô bê trá ngá ālô ró Yēsū Krístō bê rī, gō'dá 'dī rī Ôvârí fē āmbā kpá trá āmā drī, āmā 'bālē rīlī kúmú ró Yēsū bê. Gō'dá Ôvârí 'ē tā rī 'dī ĩtí 'dī rī, tālâ yí â'dâ ró bê āmā drī kī, tā íyíkâ āmā drī rī lāvū trá gārē òjílâ drī rī'á ĩsūlâ rī drīlī sī. Gō'dá gólâ 'ē tā rī 'dī 'bá yí trá āmā drī ĩtí ōdrâ Yēsū Krístō kâ āmā tāsī nō sī.

⁸⁻⁹ Má âta ānī drī ámā ândré rī mvá yí, Ôvârí pā āmā ānī bê nō, tālâ Ôvârí rī gógó rī'á pīpīsílī mvēēmvē bê rī drī, gō'dá ōzō nī ōlē tā trá tā Yēsū Krístō kâ 'á rī, gólâ drī ānī pāzó, 'dī rī'á ngá fēfē gólâ Ôvârí ngá lésī, tíkó āmā drī ĩcázó 'ē'á ūsúlâ kô rī ĩ'dī. Gō'dá â'dó kpá kô kī'á nī rī, mā 'ē tā tándí āzâ 'ī āmā drī rīzó lómbé-lómbéwá 'ēlé tā lâ sī, ícá kô āmā drī āmā lómbézó ngátá āmā tā lóngózó tā lâ sī.

¹⁰ ĩtí rī, Ôvârí 'bâ āmā nī ngbāāngbānō āmā drī â'dózó gólâ rī mvá yí ró nō, āmā 'bā'bā sī â'dólé ngá ālô ró Yēsū Krístō bê rī. Gō'dá Ôvârí fē mbârākâ kpá trá āmā drī tā gólīyī tándí tándí yí drī tā lâ ĩsūlī trá āmā drī 'ēlé rī yí 'ēzó.

Tā āmā drī â'dózó ndrī ōrī ālô ró Yēsū Krístō 'á rī

¹¹ Gō'dá nī â'dó kô ōrī Yúdâ yí kâ 'ī. Ānī rī'á ōrī gólīyī ōrī Yúdâ yí kâ drī rī'á zīlâ " 'ōrī 'dē 'bá ĩyī bāsā 'á kô rī 'bá yí" ' ró rī ĩ'dī. Gō'dá ĩtí rī, sīsī rī, nī â'dó kpá kô ōrī gólīyī Ôvârí drī njílí trá â'dólé íyíkâ ró rī yí ĩ'dī. Gō'dá 'dē'dē bāsā 'á 'dī íyíkâ cé tā gólīyī òjílâ drī rī'á 'ēlâ ĩyī drī sī rī ĩ'dī.

¹² Gō'dá nī nī kpá tándí ró kī, sīsī rī, ānī rī'á ārō ākó Yēsū Krístō bê, ānī rī'á òjílâ lídí 'ī, gō'dá â'dó kpá kô ōrī gólīyī Ôvârí drī njílí trá â'dólé íyíkâ ró rī yí ĩ'dī. ĩtí rī, gō'dá ānī rī'á yù'dawá tā-drī lēlé gólâ Ôvârí drī 'bālē ōrī Yúdâ yí kâ bê rī 'á. Tā-drī lēlé 'dī 'bâ òjílâ Ôvârí kâ nī â'dólé ngá ālô

ró gólâ bê. Gõ'dá ãnî rî trá lĩfĩ 'bã'bã ãkó ngá tãndĩ úsúlĩ Ôvârí drĩgá sĩ, gõ'dá nĩ nĩ gólâ kpá kô.

13 Gõ'dá ngbãangbânõ rĩ, â'dó ĩtĩ kô. Nĩ â'dó gõ'dá kô jējē ró Ôvârí rú sĩ. ãnî gõ'dá trá ngá ãlô ró Yésũ Krístõ bê. Ôvârí êsê gõ'dá ãnî trá ãnyĩ yĩ lăgátĩ, tãlâ Yésũ Krístõ drã trá fê lălĩ-lălĩ drĩ ãnî tãsĩ.

14 ĩtĩ rĩ, Yésũ Krístõ rĩ gógó nyãányâ lâ âjĩ tã ă'dĩ kpá trá ãnî lăfálē ōrĩ Yúdă yĩ kâ bê rĩ 'á, Ôvârí ndrê gõ'dá ãnî nyãányâ ndrĩ 'dó ōrĩ ãlô ró. Sĩsĩ rĩ, â'dó ĩtĩ kô. Āgã ąngĩ â'dô trá ōrĩ Yúdă yĩ kâ lăfálē lâ ōrĩ ăzâ 'bá yĩ ndrĩ ąngó 'á nō 'bá yĩ bê rĩ 'á. Gõ'dá Yésũ Krístõ úfũ ągã rĩ 'dĩ trá ndrĩ volé drãdrã gólâkâ fê lălĩ-lălĩ drĩ rĩ sĩ, tãlâ ągã ãnî lăfálē 'á ōrĩ ăzĩ bê 'dĩ rĩ'á ăjũ-'bã-ăzĩ 'ĩ.

15 Ōrĩ Yúdă yĩ kâ rĩ 'bá yĩ rĩ'á tã 'bã'bã, gõ'dá kpá lă'bí bê dũũ, gõ'dá Yésũ Krístõ úfũ tã 'dĩ 'bá yĩ trá ndrĩ. Gõ'dá tã gólâ Yésũ drĩ lėlē 'ėlâ rĩ, gólâ lē ōrĩ Yúdă yĩ kâ, gõ'dá kpá gólĩyĩ â'dó 'bá kô ōrĩ Yúdă yĩ kâ ró rĩ yĩ 'bălē kpākâ ãlô â'dólē íyĩ rú'bá ró. ĩtĩ rĩ ngbãangbânõ rĩ, tã ă'dĩ bê ămâ lăfálē 'á.

16 Tãlâ mã âcâ gõ'dá trá ndrĩ ōjĩlă ãlô rĩ rú'bá lâ ró. ĩtĩ rĩ, gólâ lē kpá ămâ lôgólē ndrĩ volé Ôvârí ngálâ â'dólē ōjĩlă rú'bá ãlô ró ōdră íyĩkâ fê lălĩ-lălĩ drĩ rĩ sĩ. Gõ'dá ōdră Yésũ Krístõ kâ fê lălĩ-lălĩ drĩ rĩ ndē ăwă ămâ lăfálē 'ásĩ rĩ trá ndrĩ.

17 ĩtĩ rĩ, gõ'dá Yésũ Krístõ âcâ bê rĩ, gólâ pē tã âtĩ-âtĩ tãndĩ gólâ ōrĩ Yúdă yĩ kâ lăfálē lâ êdē-êdē kâ ōrĩ ăzĩ bê rĩ trá.

18 Tã pătĩ ró, cé rĩ'á ōdră Yésũ Krístõ kâ fê lălĩ-lălĩ drĩ rĩ tãsĩ, ĩ'dĩ ămâ âyézó âcálē ănyĩ Ôvârí rú 'dĩ. Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârí rĩ gógó kâ rĩ nĩ ămâ pălē tã 'dĩ 'ėlē 'dĩ.

19 ĩtĩ rĩ, gõ'dá ãnî gólĩyĩ tĩbē â'dó 'bá kô ōrĩ Yúdă kâ ró rĩ, nĩ â'dó gõ'dá kô ōjĩlă ăwă 'ĩ. Gõ'dá ãnî ndrĩ trá ōrĩ ãlô Ôvârí kâ ĩ'dĩ. ãnî gõ'dá kpá trá gólâ rĩ mvá yĩ ĩ'dĩ.

20-21 Gõ'dá ãnî trá gólĩyĩ bê ōzō lăré tãndĩ jó ąngĩ Ôvârí kâ 'dĩzô ĩ'dĩ sĩ lâ rĩ kătĩ. Lăré rĩ 'dĩ 'bá yĩ ú'dĩ 'bú lâ trá vō tãndĩ 'á fĩlĩ dĩ. 'Bú gólâ 'dĩlĩ vō tãndĩ 'á fĩ 'bá dĩ 'dĩ rĩ'á ōzō tã ąngũ 'bá gólĩyĩ rĩ 'bá úlĩ Ôvârí kâ pėlē lăjóbá yĩ bê rĩ kătĩ. Gõ'dá ãnî ndrĩ ōrĩ Yúdă yĩ kâ bê íyĩkâ ĩ'dĩ ōzō lăré tãndĩ sōlē 'bú 'á jó ąngĩ Ôvârí kâ 'dĩzô drĩ lâ rĩ kătĩ. ĩtĩ rĩ, gõ'dá Yésũ Krístõ íyĩkâ ĩ'dĩ lăré gólâ tã lâ drĩ lâzélē kôrô rĩ. Gõ'dá gólâ kpá ĩ'dĩ jó rĩ 'dĩ 'bã 'bá â'dólē 'dũwă nyé lėlē rĩ kătĩ, gõ'dá kpá rĩ'á mbălē âcálē jó ąngĩ Ôvârí rĩ ĩnjĩ kâ ró 'á lâ rĩ.

22 Gõ'dá ãnî trá ndrĩ 'dó ngá ãlô ró Yésũ Krístõ bê, gõ'dá ãnî ãlô-ãlô trá ndrĩ 'dó jó Ôvârí drĩ rĩzô rĩlĩ 'á lâ Línđrí Tãndĩ íyíkâ bê rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

3

Tã gólâ lậ-pị-lậ-pị ró tã Yésũ kâ tāsĩ rĩ

1 Mâ Póõlô lăjô'bá Yésũ Krístõ kâ ró rĩ, ó'bă mâ gănĩmă 'á tã gólâ má drĩ rĩzô rĩ'á tã âti-âti tãndĩ Yésũ rĩ tāsĩ nô pėlē ãnî gólĩyĩ â'dó 'bá kô õrĩ Yúdă yĩ kâ ró nô drĩ rĩ tāsĩ.

2 Ítĩ rĩ, tã pătĩ rĩ, nĩ nĩ trá kĩ, Ôvârí âfē lōsĩ gólâ tã pē kâ ãnî drĩ 'dĩ trá má drĩ ôzō ngá fēfē kâtĩ. Ôvârí 'bă mâ trá tã íyíkâ lậ-pị-lậ-pị ró rĩ nĩlĩ.

3 Gõ'dá gólâ â'dâ tã lậ-pị-lậ-pị íyíkâ 'dĩ kpá trá má drĩ, ì'dĩ má ãgĩ tã lâ kpá trá ãnî drĩ wárăgă nô 'á nō.

4 Ítĩ rĩ, ôzō nĩ âârĩ tã gólĩyĩ má drĩ ãgĩlĩ wárăgă nô 'á ãnî drĩ nô trá rĩ, 'dĩ nĩ â'dô nĩ'á lâ kĩ, pătĩ mã nĩ tã lậ-pị-lậ-pị 'dĩ trá.

5 Gõ'dá âcálē būũũ ngbăangbănō rĩ, Ôvârí â'dá drē zăă tã lậ-pị-lậ-pị íyíkâ 'dĩ ôjĩlă âză 'bá yĩ drĩ kô, gõ'dá gólâ â'dâ íyíkâ trá lăjô'bá íyĩ nyăányă kâ rĩ 'bá yĩ drĩ, gõ'dá kpá gólĩyĩ rĩ 'bá tã âti-âti tãndĩ íyíkâ âtalē rĩ 'bá yĩ bê. Gólâ â'dâ trá gólĩyĩ drĩ Línđrí Tãndĩ íyíkâ sĩ.

6 Gõ'dá tã Ôvârí kâ lậ-pị-lậ-pị ró 'dĩ rĩ'á nōtĩ, tã âti-âti tãndĩ ôdră Yésũ Krístõ kâ tāsĩ nô 'bă lậ-tĩ trá â'dólē hũwă õrĩ Yúdă yĩ kâ, gõ'dá kpá gólĩyĩ â'dó 'bá kô õrĩ Yúdă yĩ kâ ró rĩ yĩ drĩ õrē Ôvârí kâ ũsúzô. Gólĩyĩ gõ'dá trá ndrĩ õrĩ ãlô 'ĩ, gõ'dá gólĩyĩ â'dô kpá tã gólâ ãlô-ãlô Ôvârí drĩ 'bălē trá 'êzô ôjĩlă pălē, tălă gólĩyĩ trá ngá ãlô 'ĩ Yésũ Krístõ bê rĩ ũsú'á.

7 Gõ'dá Ôvârí 'bă mâ trá rĩ'á tã âti-âti tãndĩ 'dĩ pėlē. 'Dĩ trá ngá fēfē gólâkâ má drĩ rĩ ì'dĩ, gõ'dá gólâ âfē făfă ngĩ rĩ kpá trá má drĩ rĩzô tã rĩ 'dĩ pėlē ì'dĩ sĩ lâ dódô.

8 Rĩ'á tã pătĩ 'ĩ, mã rĩ gógô â'dó 'bá íyíkâ ôjĩlă áyábálă ró lăjô'bă ázi lăfălē sĩ nô, ónjĩ kpá trá tã tãndĩ Ôvârí kâ tĩ drĩ â'dızô â'dĩ tã lâ sĩ Yésũ Krístõ sĩ rĩ kâ nô pėlē ôjĩlă gólĩyĩ â'dó 'bá kô õrĩ Yúdă kâ ró nô 'bá yĩ drĩ.

9 Gõ'dá Ôvârí 'bă mâ trá tã lậ-pị-lậ-pị rĩ 'dĩ pėlē ôjĩlă drĩ ndrĩ kĩ, yĩ ââ'dô ôjĩlă pă'á õrĩ 'ásĩ ndrĩ. Yĩ gólâ ângó nô 'bă 'bá ngá gólĩyĩ 'á lâ rĩ 'bá yĩ bê ndrĩ nô, yĩ ịsũ tã rĩ gógô 'dĩ trá ãtĩ kô ãtō vō 'ásĩ.

10 Ôvârí 'ê tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ãtĩ 'dĩ, tălă gólâ lē ôjĩlă íyíkâ â'dó 'bá kănĩsă ró rĩ 'bălē tã â'dalē mălăyíkâ drĩ ndrĩ, gõ'dá línđrí gólĩyĩ ângó nô 'á nō 'bá yĩ drĩ ndrĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ rĩ'á tã

nñĩ bē rōō, gō'dá kpá tã ìsũ íyíkà òjílà íyíkà gólíyí túbē à'dò 'bá kǎnǐsǎ íyíkà ró rí tāsī rí, bē rí'á tǎndí ró.

¹¹ Ôvârí 'è tã 'dì 'bá yí trá, nyé òzō yí drí tã là ìsũlì 'è'á 'èlâ drē ākpākā'dǎ yí 'bǎá drē āngó nō kō rí tí. Ítí rí, gólá 'bǎ Yésũ Krístō trá ì'dí tã rí 'dĩ 'bá yí drí à'dózó gólá sǐ.

¹² Gō'dá ǎmâ trá ngá ǎlô ró Yésũ Krístō bē, gō'dá mǎ 'bǎ ìfí gólá drī, tǎlâ tã rí 'dĩ sǐ rí, mǎ à'dò fīl ǎtũ'á cú ǎsízó ǎnyí Ôvârí rú tã ǎtálé gólá drí ũrī ǎkó.

¹³ Ítí rí, mǎ rí'á Ôvârí rí ìjì'á òfē ró mbârākā ǎnì drí, ũrī òzó kō ǎnì 'èè lǎnō gólá má drí rí'á nǐlâ ǎnì tāsī nō tāsī. Mǎ rí'á ǎyíkō ró lǎnō 'dĩ 'bá yí drí ǎmâ 'è vō 'á ǎnì tāsī, tǎlâ ǎnì rí'á ngá lǎnjī-lǎnjī 'ì Ôvârí drí.

Rātáā Póōlō ká krístō 'bá tāsī rí ndēndē là

¹⁴⁻¹⁵ Ítí rí, mǎ rí'á 'ǎ'í tǐ'á vǔdrí rǐzō rātáā 'èlé Ôvârí ǎmâ áta drí ũrú 'álá túbē òrī ndrī ũrú 'álâ, gō'dá kpá āngó nō drī rí 'bǎ 'bá ríli lédrē-lédrē ró nō.

¹⁶ Gō'dá má rí gólá rí ìjílí tã nñĩ góláká lǎvũ 'bá kôrô lõvō bē, gō'dá kpá mbârākā bē, gō'dá ndē 'bá kpá kō nō tāsī, gólá ò'bǎ ró Línđrí Tǎndí íyíkà bē mbârākā fēlé ǎnì drí, à'dò-à'dò ǎníkà à'dò ró bē òzō Yésũ Krístō kátí.

¹⁷⁻¹⁸ Ítí rí, gō'dá nĩ fē ǎnì nyáanyâ ndrī 'dó Yésũ Krístō drí tã ìsũ ǎníkà bē. Nĩ à'dò ícá'á tã 'dĩ 'èlé, òzō nĩ òrī trá ìfí 'bǎ'bǎ bē cé gólá drī rí ì'dí. Gō'dá nĩ 'bǎ tã ndrī ǎnì drí 'è'á 'èlâ rí 'bá yí à'dólé, òzō nĩ lē Ôvârí trá rōō rí tí, gō'dá kpá òzō nĩ lē òjílâ ázì trá rōō rí tí. Má rí rātáā 'èlé Ôvârí drí, tǎlâ gólá ìicí ró ǎnì ìfí bē 'dũwǎ òjílâ íyíkà ró rí 'bá yí bē, nĩ nĩ ró bē kǐ, Yésũ Krístō lē ǎnì trá rōō lǎvũlì gǎrǎ.

¹⁹ Òjílâ ǎzākā ícá kō ǎmbǎ lõvō Ôvârí ká ǎnì drí rí ká nǐlì, gō'dá íicá kpá kō 'ì'bǐlâ. Gō'dá má 'è rātáā Ôvârí drí, nĩ ùsù ró lõvō rí 'dĩ bē ǎnì pǐpǐsǐlì 'á, gō'dá nĩ à'dò ró bē òzō Ôvârí kátí à'dò-à'dò ǎníkà rí 'á.

²⁰ Gō'dá òzō Ôvârí òfē mbârākā íyíkà trá ǎmâ drí rí, à'dò ícá'á ǎmâ drí gōzó tã 'èlé gǎrǎ gólá ǎmâ drí ìsũlì 'è'á 'èlâ rí drī sǐ, gō'dá kpá gǎrǎ gólá ǎmâ drí ìjílí Ôvârí drí ǎmâ pǎlê 'èlâ rí drī sǐ.

²¹ Ítí rí, nĩ 'dē ǎmâ ndrī túbē à'dó 'bá kǎnǐsǎ Ôvârí ká ró rí 'bá yí, ùlúyì Ôvârí zǎá gbádú ǎdũkũ ǎkó, tǎlâ Yésũ Krístō rí tāsī.

4

Tã krístō 'bá drí à'dózó, nyé òzō rú ìcùmâ rú'bá ká rí kátí rí

¹ Tã gólâ áamá 'bãzó gǎnĩmã 'á nõ rĩ'á tãlã tã má drí â'dózo lãj'ó'bá Yésũ kã ró rĩ tãsĩ. Gõ'dá ĩtĩ rĩ, má lã tã ãzã 'bãlã ãnĩ drĩ. Nĩ ndrẽ drẽ, Ôvãrí nĩ ãnĩ trá â'dólé ôjĩlã gólĩyĩ íyĩ nyãányã kã rĩ 'bá yĩ ró. ĩtĩ rĩ, gõ'dá tã 'è'è ãnĩkã rĩ 'bá yĩ ôrĩ zãã â'dálã kĩ, ãnĩ ôjĩlã gólãkã rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ.

² Nĩ lôgõ ãnĩ vũdrĩ 'álã ró. Gõ'dá nĩ 'è tã tãndĩ ĩ'dĩ ôjĩlã ázĩ drĩ, nĩ â'dô mǎnĩsĩ ró pĩpĩsĩlĩ âtũ-âtũ bê tã 'ásĩ ndrĩ. Nĩ lã ãnĩ ázĩ-ázĩ yĩ lãlã, nĩ ngõ tã gólĩyĩ rú kô.

³ ĩtĩ rĩ, gõ'dá nĩ â'dô bê trá ngá ãlô ró Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrí kã bê 'dĩ rĩ, 'dõvó nĩ ùjũ dódó ãnĩ drĩ rĩlĩ zãã ĩtĩ tã tãndĩ sĩ ázĩ-ázĩ bê.

⁴ Nĩ ndrẽ drẽ, ãmã trá gárã rú'bã kã rú ĩcú 'bã ngĩngĩ rú'bã ãlô rú, gõ'dá Lĩndrĩ Tãndĩ drĩ ĩcúzó lâ 'dó nĩ rú'bã ãlô 'dĩ rú rĩ yĩ ĩ'dĩ. Gõ'dá ónjĩ ãmã trá ndrĩ 'dó nĩ â'dólé ĩfĩ 'bã'bã bê ndrĩ 'dó ngá ãlô vó.

⁵ ãmã gõ'dá trá ndrĩ 'dó cé kúmú ãlô bê. Gõ'dá Ôvãrí pã ãmã trá ndrĩ lãtĩ ãlô-ãlô 'dĩ 'ásĩ, gõ'dá ó'è bãbãtĩzĩ trá ãmã drĩ ndrĩ tã ãlô-ãlô 'dĩ tãsĩ.

⁶ ĩtĩ rĩ, mã rĩ gõ'dá kpá trá Ôvãrí ãlô-ãlô 'dĩ ĩnjĩlĩ ĩ'dĩ, gõ'dá Ôvãrí rĩ gógó 'dĩ kpá trá ĩ'dĩ ôjĩlã átã 'ĩ ndrĩ. Gólã ĩ'dĩ ngá ndrĩ drĩlĩ, gõ'dá gólã rĩ kpá nĩ ôjĩlã ndrĩ 'bãlã tã gólã yĩ drĩ lãlã 'èlã rĩ yĩ 'èlã. Gólã bê vó 'ásĩ ndrĩ.

⁷ Nĩ ndrẽ drẽ, Yésũ Krístõ fẽ lôsĩ trá ãmã drĩ 'èlã ndrĩ 'dó ngĩngĩ. ĩtĩ rĩ, gõ'dá lôsĩ rĩ 'dĩ trá nyé õzõ ngá fẽfẽ ngátã õrẽ kãtĩ ããfẽ trá, êró ãmbã gólã õrẽ bê yĩ 'á dũũ rĩ 'ásĩ.

⁸ Tãlã ĩ'dĩ 'dĩ, ĩgĩzó lâ búkũ Ôvãrí kã 'á kĩ,
 "Kãyĩ gólã drĩ ngãzó gólẽ úrú 'álã rĩ,
 gólã trõ tã íyĩ ǎjú-'bã-ázĩ yĩ ró rĩ drĩgã sĩ, gõ'dá úrũ gólĩyĩ trá.

Gõ'dá gólã drĩ ngá fẽfẽ fẽzó ôjĩlã íyĩkã rĩ 'bá yĩ drĩ."

Lôngó 68.18

⁹⁻¹⁰ ĩtĩ rĩ, gõ'dá úlĩ 'dĩ 'bá yĩ ĩgĩ trá Yésũ Krístõ rĩ tãsĩ, gõ'dá ífĩ lâ kĩ nĩ rĩ, drẽ ǎkpãkã'dã gólã drĩ ngã ǎkó gólẽ úrú 'álã rĩ, gólã ãnĩ trá sĩsĩ ǎngó nõ 'á nõngã úrú lãsĩ. Sĩsĩ rĩ, gólã ãnĩ trá ǎngó nõ 'á, gõ'dá ngbããngbãnõ rĩ, gólã ngã trá nĩ'á gólẽ úrú 'álã. Tãlã ĩ'dĩ 'dĩ, Yésũ drĩ â'dózo vó 'ásĩ ndrĩ rĩ.

¹¹ Gõ'dá Yésũ Krístõ fẽ ngá fẽfẽ trá ôjĩlã íyĩkã drĩ ndrĩ ãlô-ãlô. Gólã nĩ ôjĩlã ùrũkã 'bá yĩ trá â'dólé lãj'ó'bá ró, ùrũkã 'bá yĩ íyĩkã â'dólé tã ǎngũ 'bá ró, ùrũkã 'bá yĩ íyĩkã â'dólé tã âtĩ-âtĩ tãndĩ pẽ 'bá ró, ùrũkã 'bá yĩ íyĩkã ôjĩlã Ôvãrí kã vó lâ ndrẽ 'bá ró, gõ'dá ãzã 'bá yĩ íyĩkã ĩfĩ ĩmbã 'bá ró.

¹² Yésũ Krístõ fẽ ngá fẽfẽ 'dĩ 'bá yĩ trá ôjĩlã Ôvãrí kã drĩ, tãlã õ'bã ró gólĩyĩ bê kǎnĩsã Ôvãrí kã pãlã mbãlã â'dólé mbãrãkã bê.

¹³ Ítí rí, gō'dá lōsī rí 'dī 'bá yí â'dô rû 'ě'á ítí būúú âmâ drí ndrī âcázó â'dólé ōrī âlô ró lậậ gólâ âmâ drí â'dózó 'dó lậậ 'bā'bā bē Ōvārí vó rí 'á, gō'dá tã gólâ âmâ drí Ōvārí rí mvá Yēsū Krístō rí nặặ trá rí 'á. Ítí rí, gō'dá âmâ drí â'dózó ndrī ōjílâ góllyi mbā 'bá trá ángi tã nặặ bē rí 'bá yí kátí, gō'dá kpá nyé ōzō âmâ pā 'bá Yēsū Krístō kátí.

¹⁴ Ítí rí, gō'dá mǎ â'dó kô zǎâ ōzō 'dīymvá kátí, túbē rí 'bá tã lélé tã ndrī góllyi ōjílâ drí rí'á âtalâ góllyi drí ōzō tã pậậ kátí rí 'á. Ítí rí, gō'dá mǎ lếế tã kô ōnặặ lậậ lōmbā kǎ ōjílâ góllyi rí 'bá rí'á ǎnị ǎdólé tã ỉmbā-ỉmbā ǎnyǎ Ōvārí rí tǎsỉ mvá lǎ Yēsū Krístō bē rí kǎ 'á.

¹⁵ Mǎ pē bē-rí tã pậậ gólâ Ōvārí rí tǎsỉ rí ỉ'di lōvō sỉ ōjílâ drí. Ōzō mǎ ōrị trá rí'á 'ělǎ ítí rí, âmâ drí â'dózó Yēsū Krístō gólâ â'dó 'bá drỉ-'bá ǎmákǎ ró rí kátí rōō.

¹⁶ Gō'dá Yēsū Krístō túbē â'dó 'bá nỉ drỉ-'bá ǎmákǎ ró rí, rí nỉ rí'á tǎ lế 'bá ndrỉ túbē â'dó 'bá lúkumậ ỉyị rú'bǎ kǎ ró rí 'bá yí vó lǎ ỉyị ndrếế, lúkumậ rú'bǎ kǎ 'dỉ 'bá yí ỉcủ rú ỉyị trá rú'bǎ rú â'dólé ndrỉ ōzō ngǎ ǎlô kátí. Ítí rí, gō'dá lúkumậ rú'bǎ kǎ 'dỉ 'bá yí ỉcủ rú ỉyị trá ndrỉ ǎlô-ǎlô ǎzị-ǎzị rú, gō'dá lúkumậ 'dỉ 'bá yí rí ỉyị trá rí'á lōsỉ ỉyị nyǎanyǎ kǎ 'ếế, ǎ'dô ró bē rú'bǎ 'bǎlé mbǎlé, gō'dá kpá 'bǎlǎ â'dólé fǎfǎ bē. 'Dỉ rí â'dô-â'dô lǎ ỉ'di krístō 'bá drí â'dózó lōvō bē rızó ỉyị ǎzị-ǎzị yí lélé rōō 'dỉ.

Tǎ ōjílâ góllyi ỉcủ trá ǎlô Yēsū Krístō bē rí ōrị ró ỉyị lậậ ó'di 'á rí

¹⁷⁻¹⁸ Gō'dá mǎ cú drỉ-ǎcê Kúmú Yēsū kǎ rí bē, ỉ'di má drí tã âtázó ǎnị drí kịzó nỉ rí, nỉ ǎyế tã 'ếế ǎkủ ǎnịkǎ rí 'bá yí rí. Gō'dá nỉ rí kô rỉlị zǎâ ōzō ōjílâ góllyi Ōvārí rí nặ 'bá kô rí 'bá yí kátí. Ōjílâ rí 'dỉ 'bá yí tã ỉsủ ǎkó. Góllyi nặ tã kô, tǎlǎ góllyi gǎ vólé dó tã Ōvārí kǎ ǎrỉlị rí drí. Ítí rí, gō'dá Ōvārí ỉcǎ kô góllyi pǎlế. Góllyi pặặlị rí'á ōnặặ ró, gō'dá góllyi kpá rí'á ǎrỉmǎkô 'bá 'ỉ.

¹⁹ Gō'dá ǎnyỉ 'ế góllyi kó kô tã ōnặặ-ōnặặ góllyi drí rí'á 'ělǎ rí 'bá yí 'ásỉ ndrỉ, gō'dá góllyi fế ỉyị nyǎanyǎ trá, nyé rí'á tã ōnặặ-ōnặặ 'ế bē ỉ'di. Ítí rí, góllyi lế zǎâ rí'á tã ōnặặ-ōnặặ ặ 'ếế cế ặặ ndrỉ.

²⁰⁻²¹ Gō'dá tã góllyi Yēsū Krístō drí ỉmbǎlé ǎnị drí rí â'dó kô 'dỉ 'bá yí ỉ'di. Má nặ trá kỉ, ỉmbā ǎnị trá tã pậậ rí 'bá yí sỉ.

²²⁻²³ 'Dōvó nỉ ǎyế rỉrỉ gólâ sịsị ǎnị drí rızó rỉlị nǎ. Gō'dá rỉrỉ gólâ ǎnị drí rızó rỉlị sịsị nǎ rí ỉzǎ ǎnị trá, tǎlǎ tã góllyi ōnặặ-ōnặặ ǎnị drí rí'á 'ělǎ rí 'bá yí ǎdô ǎnị trá. 'Dỉ rí gō'dá trá nyé ōzō ōjílâ drí ítǎ ōwế 'bá trá cǎkǎlǎwō, vủlị trá ỉsǎ drỉ 'ǎlǎ rí ǎtrōrế kpá ó'di sōlé dró ítǎ ó'di gólâ ngbǎngbǎ

īndīkū ākó ódrī fēlé trá gólâ drī rī drī rī kâtī. Nī sō cé itá ó'dī 'dī 'bá yī.

²⁴ Ītī rī, gō'dá īmbâ trá ānī drī kī, nī āā'dô gō'dá trá ōjīlā ó'dī â'dô-â'dô gólīyīkâ drī â'dólé nyé ōzō Ôvârī kâ tī rī yī ī'dī, gō'dá â'dô-â'dô gólīyīkâ drī â'dólé ĭtú vósī cé tā tândī 'bá ró rī 'bá yī ī'dī.

²⁵ Ītī rī, gō'dá nī âdô ōnjō kô, nī rī zāā ĭtú vósī cé tā pătī ā'dó 'bá mbī rī 'bá yī âtalé ī'dī tā lē 'bá āzī drī. Tālā āmā ndrī 'dó Krīstō kâ ī'dī, nyé ōzō rú'bâ drī â'dórē drī kâ rī kâtī.

²⁶ Ōzō gō'dá nī ōngâ trá ōmbâ ró ānī āzī-āzī yī bē rī, nī 'bā ōmbâ 'dī kô ĭtú drī fīzō drī lâ ānī 'á, tālā ōzō kô ānī 'bā tā ōnjī 'ēlé. Gō'dá nī ndē ōmbâ rī gógó 'dī ānī lāfálé 'ásī drē ākpākâ 'dā ĭtú fī kô ró.

²⁷ Ōzō gō'dá nī ōrī trá ōmbâ 'dī bē ānī pīpīsīlī 'á būūū ĭtú drī fīzō rī, 'dī nī fē ānī trá â'dólé mbârākâ Sātānā kâ zélé.

²⁸ Ōzō nī ā'dô ūgū 'ī rī, nī âyē ūgū 'dī volé, gō'dá nī 'ē lōsī mbârākâ sī, ā'dô ró bē ānī drī ānī tī nyāzō, gō'dá nī pā ró kpá ngá ākó lé 'bá āzâ 'bá yī bē ngá gólīyī ānī drī ūsūlī trá 'dī 'bá yī sī.

²⁹ Nī âtâ ūlī ōnjī-ōnjī kô ānī āzī-āzī yī drī. Gō'dá nī rī zāā rī'á ūlī gólīyī tândī rī 'bá yī âtalé ī'dī ānī lāfálé 'ásī, ūlī ōjīlā āzī pā 'bá bē rī. Ūlī tândī ānī drī rī'á âtalâ 'dī ā'dô ró bē ōzō ōrē kâtī ānī ngá lēsī ōjīlā āzī drī.

³⁰ Gō'dá nī 'bā Līndrī Tāndī Ôvârī kâ ānī 'á 'dī kô â'dólé ĭzā ró ūlī ōnjī-ōnjī âtâ-âtâ sī ōjīlā āzī drī. Ôvârī fē Līndrī Tāndī íyīkâ trá ānī drī, āā'dâ ró bē tā kī, ānī ōjīlā íyīkâ ī'dī. Gō'dá nī â'dô bē trá cú Līndrī Tāndī Ôvârī kâ bē ānī 'á 'dī rī, nī â'dô nī'á lâ kī, Līndrī Tāndī rī 'dī â'dô ānī vó ndrē'á tândī ró būūū cālē kâyī gólâ Ôvârī drī 'bālē 'ēzō ānī pālē zāā rī tú.

³¹ Gō'dá nī gā tā tā ōnjī âyē-âyē kâ dó kô, nī âyē pīpīsīlī 'bā 'bā ōjīlā āzī rú rī 'bá yī, nī âyē lāwā-lāwā ōjīlā āzī bē rī 'bá yī, gō'dá nī âyē kpá lā'dá tā ngōngō bē.

³² Gō'dá tā rī 'dī 'bá yī vō lâ 'á rī, nī â'dô tândī ró ōjīlā āzī bē, gō'dá kpá gólīyī pālē. Nī âyē ōjīlā āzī tā ōnjī gólīyīkâ 'ásī, ōzō Ôvârī drī ānī âyérē tā ōnjī ānīkâ 'ásī Yēsū Krīstō sī rī tī.

5

Tā gólâ tā tândī drī 'bāzō ngī tā ōnjī rú sī ōzō ngá ĭ'ī drī 'bālē ngī ĭnīrīkúwâ rú sī rī tī rī

¹ Ōzō 'dīyímvâ drī â'dórē nyé átâ lâ yī kâtī rī, 'dōvó nī â'dô kpá nyé ōzō ānī átâ Ôvârī drī â'dórē tī.

² Gō'dá nĩ â'dô cú ãnĩ âzĩ-âzĩ yĩ lówó bē, tãlã Yēsũ Krístō 'bã ãmã lówó trá rōō ĩ'dĩ gólã drĩ ânĩzō drãlẽ ãmã tãsĩ nō. Tã rĩ 'dĩ 'ērē 'á rĩ, gólã fē iyĩ nyãanyã trá ngá fēfē ró Ôvãrí drĩ ãmã tãsĩ, gō'dá tã rĩ 'dĩ 'bã Ôvãrí trá â'dólẽ äyĩkō ró tákányĩ.

³⁻⁴ Ítĩ rĩ, gō'dá nĩ â'dô bē trá ôjĩlã Ôvãrí kã ĩ'dĩ rĩ, 'döwó nĩ 'ê ävē kō. Nĩ 'bã pĩpĩsĩlĩ ngá ôjĩlã äzĩ kã tãsĩ kō, gō'dá nĩ â'dô kō âdĩ lówó bē rōō. Nĩ âtã úlĩ âzã-âzã ãnĩ lãfálẽ 'ásĩ ngátã lōtĩ ônjĩ-ônjĩ tĩlĩ ãnĩ lãfálẽ 'ásĩ kō. Gō'dá tã 'ê'ê ãníkã ãâ'dô nyé ôzō tã 'ê'ê ôjĩlã Ôvãrí kã rĩ 'bá yĩ kãtĩ. Nĩ rĩ ĩtũ vósĩ cé zãã rĩ'á äwô-ĩtĩ 'ëlẽ ĩ'dĩ Ôvãrí drĩ.

⁵ Ítĩ rĩ, gō'dá nĩ nĩ tãndĩ ró kĩ, ôjĩlã gólĩyĩ ävē 'bá ró ngátã gólĩyĩ 'dó-má-drĩ 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ, vō gólĩyĩ drĩ ùrũ 'álã yũ'dawá. Gō'dá ôjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bã tã ĩtĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ëlẽ ĩ'dĩ 'dĩ 'bá yĩ, rĩ iyĩ 'dĩ rĩ'á rũ ĩ'bũlĩ ôvãrí lídĩ drĩ.

⁶⁻⁷ Nĩ 'bã ĩĩfĩ ícĩ 'bã gólĩyĩ ônjō 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ ãâdô ãnĩ kō, tãlã Ôvãrí â'dô 'ê'á 'bãlẽ äwã ró ôjĩlã gólĩyĩ ĩtĩ 'dĩ 'bá yĩ bē, gō'dá nĩ â'dô kpá kō gólĩyĩ rũ-lẽ-âzĩ yĩ ró.

⁸ Sĩsĩ rĩ, nĩ rĩ trá rĩlĩ ĩnĩríkúwã 'á, gō'dá ãnĩ pĩpĩsĩlĩ trá ävō ró. Gō'dá ngbãangbãnō rĩ, ãnĩ trá Ôvãrí kã ĩ'dĩ, ãnĩ gō'dá trá ngá ĩ'ĩ 'á, ãnĩ pĩpĩsĩlĩ gō'dá trá lédrẽ-lédrẽ ró. Nĩ rĩ gō'dá ĩtĩ.

⁹ Gō'dá ãnĩ pĩpĩsĩlĩ â'dô bē trá ngá ĩ'ĩ ró düũ 'dĩ rĩ, 'döwó nĩ 'ê gō'dá cé zãã tã gólĩyĩ tãndĩ ró gō'dá pãtĩĩ ró rĩ yĩ ĩ'dĩ.

¹⁰ Gō'dá nĩ ùjũ kpá tã gólĩyĩ Yēsũ rĩ 'bã 'bã â'dólẽ äyĩkō ró rĩ 'bá yĩ 'ëlẽ ĩ'dĩ

¹¹⁻¹² Ítĩ rĩ, gō'dá ôjĩlã äzã 'bá yĩ ôtĩrĩ iyĩkã rĩ tã ônjĩ-ônjĩ 'ëlẽ rĩ, nĩ fĩ kō gólĩyĩ bē tã ônjĩ-ônjĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ëlẽ. Gólĩyĩ rĩ tã ônjĩ-ônjĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ëlẽ 'dĩ rĩ, tãlã gólĩyĩ pĩpĩsĩlĩ ĩnĩríkúwã ró rĩ drĩ. Gō'dá tã rĩ 'dĩ vō lá 'á rĩ, nĩ 'bã tã 'ê'ê ãníkã ãâ'dã gólĩyĩ drĩ kĩ, tã 'ê'ê gólĩyĩkã 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ônjĩ ró. Â'dó kpá kō ãnĩ drĩ rĩzō tã ngölẽ gólĩyĩ rũ ôjĩlã äzã 'bá yĩ bē tã ônjĩ gólĩyĩkã rĩ'á 'ëlã 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ.

¹³⁻¹⁴ Ngá ĩ'ĩ rĩ ôjĩlã 'bãlẽ vō ndrẽlẽ ngbãngbã. Gō'dá ĩtĩ rĩ, tã 'ê'ê tãndĩ ãníkã rĩ 'bá yĩ rĩ'á ôzō vō ĩ'ĩ kãtĩ, tã â'dálẽ ôjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, tã 'ê'ê gólĩyĩkã rĩ'á ônjĩ ró. Ítĩ rĩ, ùnĩĩ kō ôjĩlã äzã 'bá yĩ â'dô iyĩ jã'á, gō'dá kpá â'dólẽ 'dĩyĩmvã ngá ĩ'ĩ kã ró tã 'ê'ê tãndĩ ãníkã 'dĩ sĩ. 'Dĩ rĩ drĩ â'dózō nyé ôzō lóngó tã âtã 'bã kĩ'á nĩ rĩ, “Nĩ nĩ ĩĩfĩ yã ãnĩ â'dú kō 'bã nō, nĩ ngã ôdrã 'ásĩ. Yēsũ â'dô ngá ĩ'ĩ'á ãnĩ drĩ” rĩ kãtĩ.

¹⁵ Ítĩ rĩ, nĩ rĩ gō'dá kō ôzō ôjĩlã gólĩyĩ tã nĩ 'bã kō rĩ 'bá yĩ kãtĩ. Nĩ rĩ ôzō tã nĩ 'bã kãtĩ, gō'dá rĩrĩ lãtĩ mbĩ rĩ 'ásĩ rĩ ĩ'dĩ.

16 Nĩ ùjũ kạyị vósĩ cé zāā rĩ'á tã tãndĩ rĩ 'bá yĩ 'èlè ì'dĩ, tãlã nõõ gõ'dá trá kạyị gólĩyị òjĩlã dũũ drĩ rĩzõ rĩ'á tã ònjĩ-ònjĩ rĩ 'bá yĩ 'èlè rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

17 Nĩ â'dô kô tã nĩ ãkó lé 'bá ró, gõ'dá nĩ rĩ zāā rĩ'á tã gólĩyị Ôvârĩ drĩ lèlè ãnĩ drĩ 'èlè rĩ 'bá yĩ lônďălè ì'dĩ 'èlè.

18 Nĩ 'bã ãnĩ kô â'dólé òdrá lówó 'bá ró rōō, òdrá gólã tĩbè cé 'ẽ 'bã ãnĩ ìzālè ì'dĩ rĩ. 'Dĩ vō lã 'á rĩ, nĩ 'bã Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârĩ kã rĩ ì'dĩ 'bã 'ďĩlĩ ãnĩ 'â.

19 Gõ'dá nĩ rĩ ùlĩ Ôvârĩ kã ìgĩlĩ rĩ 'bá yĩ âtálè ì'dĩ ãnĩ âzĩ-âzĩ yĩ drĩ, lóngó Ôvârĩ rĩ lùuyĩ kã rĩ 'bá yĩ bè.

20 Gõ'dá ìtũ vósĩ cé, nĩ rĩ zāā ãwō-ìtĩ 'èlè ì'dĩ Ôvârĩ drĩ tã ndrĩ â'dó 'bá bè rĩ 'bá yĩ tāsĩ. Mã â'dô tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'è'á ndrĩ 'dó Yēsũ Krístõ sĩ.

Tã òkó yĩ tāsĩ ìyĩ ágó yĩ bè rĩ

21-23 Ænĩ ágó yĩ gõ'dá kpá òkó yĩ bè, nĩ ârĩ ãnĩ ãnĩ vó 'ásĩ, tãlã 'dĩ rĩ nĩ ìnjĩ Yēsũ Krístõ trá. Gõ'dá ãnĩ òkó yĩ, nĩ ìnjĩ ãnĩ ágó yĩ, òzõ ãnĩ drĩ Yēsũ Krístõ rĩ ìnjĩrĩ tí, tãlã ágó rĩ'á òkó lã drĩlĩ, nyé òzõ Yēsũ Krístõ drĩ â'dórè kạnịsạ drĩlĩ rĩ kátĩ. Yēsũ Krístõ rĩ nĩ kạnịsạ pālè òzõ ìyĩ rú'bạ kátĩ.

24 Nyé òzõ kạnịsạ drĩ rĩrĩ Yēsũ Krístõ rĩ ìnjĩlĩ rĩ kátĩ, 'dõvó ãnĩ òkó yĩ nĩ ìnjĩ ãnĩ ágó yĩ kpá ìtĩ.

25-26 Gõ'dá ãnĩ ágó yĩ, nĩ lè ãnĩ òkó yĩ kpá, té òzõ Yēsũ Krístõ drĩ kạnịsạ ìyĩkã lèrè kátĩ. Kạnịsạ Yēsũ kã 'dĩ òjĩlã gólãkã rĩ 'bá yĩ ì'dĩ. Yēsũ Krístõ drã fè lặlị-lặlị drĩ ãmã tāsĩ, tãlã yĩ fè ró ãmã ngá fèfè ró Ôvârĩ drĩ, ó'è ãmã trá â'dólé ngbángbã tã ònjĩ ãkó, bãbătízĩ sĩ, gõ'dá kpá tã lófō-lófō kĩ'á nĩ rĩ mã lè tã trá tã Yēsũ kã 'á rĩ sĩ.

27 Ôdrã Yēsũ kã rĩ 'è ãmã trá â'dólé ngbángbã tã ònjĩ ãkó, tãlã yĩ drĩ ãmã trõzõ òkó ó'dĩ gólã sũsũ ró tã ònjĩ ãkó rĩ kátĩ.

28 Gõ'dá 'dĩ lõvõ lârâkô tĩbè ágó yĩ drĩ 'èzõ ìyĩ òkó yĩ lèlè ì'dĩ sĩ lã rĩ ì'dĩ 'dĩ. Ágó òlè ìyĩ òkó kpá nyé òzõ ìyĩ nyãanyã kátĩ.

29-30 Tãlã òjĩlã ãzã yũ'dạwạ ìyĩ rú'bạ nyãanyã gã 'bá dó rĩ, gólã rĩ ngá nyãnyã fèlè ìyĩ rú'bạ drĩ, gõ'dá kpá vó lã ndrèlè dódó. 'Dĩ lặlị gólã Yēsũ Krístõ drĩ rĩzõ ìyĩ rú'bạ tĩbè â'dó 'bã kạnịsạ ró nõ vó lã ndrèlè rĩ ì'dĩ.

Gõ'dá ìtĩ rĩ, ãmã ndrĩ 'dó ùnjũkũ rú'bạ 'dĩ kã 'ì.

31 Ùlĩ Ôvârĩ kã âtã trá kĩ,

“Ágó yĩ òkó lã bè âyè ìyĩ átã yĩ ìyĩ ândrè yĩ bè,
gõ'dá rũ âmúzõ ìyĩ âcálè òjĩlã ãlõ ró.”

Tã Ômvó Ngá 2.24

³² Úlĩ 'dĩ 'bá yĩ ifĩ lâ yĩ rĩ'á lậpị-lậpị ró. Gõ'dá tã ìsũ áamáka 'á rĩ, úlĩ 'dĩ 'bá yĩ tã ifĩ lâ kĩ nõtĩ, Yēsũ Krístõ yĩ kănĩsã bê âmũ rũ trá ãlô ôzõ rũ'bá ãlô kâtĩ.

³³ Gõ'dá úlĩ rĩ 'dĩ ifĩ lâ kĩ, kpá ágó yĩ ndrĩ ôlẽ ìyĩ ôkó yĩ ôzõ gólĩyĩ drĩ ìyĩ rũ'bá nyãányã lèrẽ kâtĩ, gõ'dá ôkó ndrĩ ìnĩ ìyĩ ìyĩ ágó yĩ.

6

Tã 'dĩyĩmvá tãsĩ átá lâ yĩ bê, gõ'dá kpá ândrê yĩ bê rĩ

¹ 'Dĩyĩmvá, nĩ ìnĩ ãnĩ ândrê yĩ átá yĩ bê, tãlã ãnĩ rĩ'á 'dĩyĩmvá Ôvãrĩ kã ì'dĩ, 'dĩ tã gólã ícã 'bá ãnĩ drĩ 'èlẽ rĩ ì'dĩ,

²⁻³ tãlã Ôvãrĩ âtã trá kĩ, “Nĩ ìnĩ ãnĩ átá yĩ ãnĩ ândrê yĩ bê, tãlã Ôvãrĩ ôfẽ ró ôrẽ bê ãnĩ drĩ, ndrô ãnĩkã rĩzõ ãnyákũ drĩ nongá rĩ ã'dô ró bê dũũ.” Gõ'dá tã 'bã'bã Ôvãrĩ kã 'dĩ kpá rĩ'á tã 'bã'bã ôrẽ kã bê yĩ 'á 'è'á âfêlã.

⁴ Gõ'dá ândrê yĩ átá yĩ bê, nĩ 'è tã ônjĩ tĩbê 'è 'bá ãnĩ mvá yĩ 'bãlẽ â'dólẽ ăwã ró rĩ kô gólĩyĩ drĩ, gõ'dá nĩ ìmbã bê-rĩ gólĩyĩ ì'dĩ, nyé ôzõ Yēsũ Krístõ drĩ ãnĩ ìmbárẽ tĩ.

Tã lôsĩ 'è 'bá yĩ kã lịpị lâ yĩ bê

⁵ ãnĩ lôsĩ 'è 'bá yĩ, nĩ ìnĩ ãnĩ lịpị yĩ ăngó drĩ 'á nongá nũ 'bá yĩ pịpịsịlĩ ãlô sĩ kpá, nyé ôzõ ãnĩ drĩ ãnĩ lịpị Krístõ rĩ ìnĩrĩ tĩ.

⁶⁻⁷ Gõ'dá nĩ ì'bĩ ôjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá lôsĩ 'èlẽ tãndĩ ró, cé ôzõ lịpị lâ yĩ ã'dô trá gólĩyĩ bê rĩ volé lâ yĩ kô. Tã 'dĩ vò lâ 'á rĩ, nĩ 'è lôsĩ fãfã sĩ gbõ lé ãnĩ lịpị yĩ ã'dô yũ'dáwã ãnĩ bê rĩ. Nĩ 'è lôsĩ fãfã sĩ, tãlã ãnĩ lôsĩ 'è 'bá Yēsũ Krístõ kã ì'dĩ, gõ'dá nĩ rĩ rũ ì'bũlĩ 'dĩ Yēsũ drĩ, ã'dó kô ôjĩlã mvá drĩ.

⁸ Nĩ ârĩ úlĩ nũ tãndĩ ró, Ôvãrĩ ã'dô ôrẽ fẽ'á ôjĩlã gólã tã 'è 'bá mbĩ rĩ drĩ ngátã gólã lịpị lôsĩ 'è 'bá kã ngátã lôsĩ 'è 'bá 'ĩ yã rĩ.

⁹ ãnĩ lịpị lôsĩ 'è 'bá yĩ kã, nĩ ã'dô tãndĩ ró lôsĩ 'è 'bá ãnĩkã yĩ bê. Nĩ tũ ùrĩ kô gólĩyĩ 'á lãñõ fẽfẽ gólĩyĩ drĩ rĩ sĩ. Nĩ nĩ tãndĩ ró kĩ, ãnĩ lịpị bê ùrũ 'álã 'dó gólĩyĩ bê tĩbê rĩ 'bá tã 'èlẽ ôjĩlã drĩ ndrĩ 'dó ãlô rĩ.

Tã tã trõttrõ krístõ 'bá kã ăjũ 'bũrĩ 'á Sătánã bê rĩ tãsĩ

¹⁰ Nĩ ndrê drẽ, tã ădũkũ ró ãnĩ drĩ ndrĩ rĩ, nĩ 'bã fãfã ãnĩkã ăănĩ Ôvãrĩ ngá lēsĩ.

¹¹⁻¹² Nĩ sũ ítã ăjũ 'bũzõ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ rĩzõ njãã gõ'dá ngá ndrĩ ăjũ 'bũ kã gólĩyĩ Ôvãrĩ drĩ fêlẽ nĩ ãnĩ drĩ ãnĩ lỏkízõ tã ìsũ ônjĩ-ônjĩ Sătánã kã 'èzõ ãnĩ ìzãlẽ rĩ drĩgã sĩ rĩ bê. ãnĩ lịfĩ ômbã ãnĩ rũ, tãlã mã rĩ ăjũ 'bũlĩ nũ kô ôjĩlã mvá yĩ bê, gõ'dá mã rĩ bê-rĩ ăjũ 'bũlĩ lĩndrĩ ônjĩ yĩ bê, gólĩyĩ tĩbê kũmũ

īyíkā yí bē â'dó 'bá cú mbârākā bē āngó tā ōnjí kâ nō drīlī rī, gō'dá kpá rī 'bá kúmú gólīyī 'bādrī nō 'bá yí kâ nō drīlī rī. Nī ndrē ānī vō dódó gólīyī drīgá sī.

13 Gō'dá â'dô bē trá ítí rī, Ôvârí â'dô ānī vó lôkí'á nī ngá íyíkā rī 'bá yí sī, nī trō ngá ājú 'bū kâ 'dī 'bá yí ndrī ājú 'būzō ī'dī sī lâ, tālā nī ādrē ró bē ngīrī-ngīrī ājú 'būlī līndrī ōnjī-ōnjī 'dī 'bá yí bē, gólīyī ōzō kô ānī pēē.

14 Gō'dá nī nī tā pātīlī Ôvârí rī tāsī rī, gō'dá nī ōmbē ró gágá ānī pīpīsilī 'á ōzō gāsī ípītíkū kâ ōmbérē gágá rī kátí. Gō'dá nī â'dô ōjīlā mbī ró, 'dīlī rī â'dô ānī pīpīsilī lôkí'á ōzō ítá ágásī kâ ādī ró ājú 'bū 'bá drī rī'á sōlā rī kátí.

15 Gō'dá ōzō nī â'dô trá njāā nīlī tā âti-âti gólā tā âtá 'bá kī'á nī rī, Yēsū ūfū mbârākā līndrī ōnjí kâ trá ndrī rī pē bē rī, 'dīlī gō'dá trá nyé ōzō ānī drī ngá pá kâ ājú 'bū kâ nyārā'wā rī sōrē ngá lāndrē ōzō ānī sīlī kô 'dēlē vūdrī ājú 'būrī 'á rī kátí.

16 Ítí rī, gō'dá kâyī vósī cé rī, nī rī zāā tā lēlē gólā â'dó 'bá pātī-pātī rī bē tā 'bā'bā Ôvârí kâ 'á, 'dīlī gō'dá trá nyé ōzō ājú 'bū 'bá drī dārāgā 'bārē kpāqkū yí ngá lēsī ājú 'būrī 'á rī kátí. Gō'dá tā lēlē pātī-pātī ānīkâ 'dī â'dô ānī lôkí'á ōnjō Sātānā kâ â'dó 'bá í'yā āmē-āmē gólā rī 'bá ōjīlā zālē zā rī kátí 'dī 'ásī.

17 Gō'dá nī nī kpá kī, pātī-pātī Yēsū Krīstō rī'á 'dīyī pā 'bá ānīkâ ī'dī. 'Dīlī â'dô gō'dá â'dó'á nyé ōzō ápā ājú 'bū 'bá drī rī'á ākólā īyī drī lôkīlī rī kátí. Nīngá sī, nī nī gō'dá, nī pē zāā ūlī Ôvârí kâ īgīlī búkū 'ásī rī 'bá yí ī'dī tībē 'ē 'bá â'dólē nyé ōzō ājú ārāwā cī 'bá rōō rī kátí 'dēzō Sātānā drīlī.

18 Ítí rī, gō'dá nī 'ē tā 'dī 'bá yí ndrī 'dó rātāā 'ē'ē sī rōō Ôvârí drī, gō'dá Līndrī Tāndī Ôvârí kâ ānī 'á 'dī ârī-ârī lâ sī, gō'dá kpá ījī-ījī lâ sī ngá gólīyī ānī drī lēlē rī yí tāsī. Gō'dá nī rī zāā rī'á rātāā 'ēlē krīstō 'bá āzī tāsī ndrī gō'dá kpá ámā tāsī.

19 Nī ījī Ôvârí ámā tāsī, gólā āāfē ró tā pātīlī rī bē má drī, tālā ōzō má ōtīrī tā âtá rī, má âtā ró tā lāpīlī lāpī tā âti-âti tādī Yēsū Krīstō rī tāsī nō rī bē ūrī ākó.

20 Gō'dá Ôvârí ājō mā trá kó ānīlī tā âti-âti tādī nō pēlē. Gō'dá ngbāāngbānō rī, mā rī'á pē'á lâ gānīmā 'á nōlē. Nī 'ē rātāā, tālā má âtā ró bē ūrī ākó.

Nī-bē-yā Póōlō kâ krīstō 'bá yí drī rī

21-24 Mā trá āmā ādrúpī Tīkīkō tībē āmā drī lēlē rōō nō jō'á ānī ngálā, tālā gólā ōpē ró tā ndrī gólīyī rī 'bá rū 'ēlē má bē nōlē nō 'bá yí bē ānī drī. Gólā rī'á rū ī'bū 'bá tādī 'ī, gō'dá gólā rī kpá lōsī Ôvârí kâ 'ēlē tādī ró. Mā â'dô gólā rī jō'á,

nĩ nĩ ró rĩrĩ ámakâ nōlé nō bē, gō'dá ōsō ró kpá mbârākā
bē ānī 'á.

Ôvârī tībē āmā átá ró, gō'dá Kúmú āmakâ Yésū Krístō ōfē
tā ă'dị lõvō bē, gō'dá kpá tã lēlē bē ānī drī. Gō'dá ōrē Ôvârī
kā ōrī ānī gólīyī tībē Yésū Krístō rī lē 'bá trá pịpịsịlị ālô sī
rī 'bá yī bē ndrī. Ĭ'dī 'dĩ.

Tã ìgĩ-ìgĩ Póòlô kâ Fílípĩ lé 'bá yĩ drí Fílípĩ lé 'bá

Tã 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sísí rĩ

Póòlô ìgĩ wárägã nô Fílípĩ lé 'bá krístô 'bá ró rĩ yĩ drí. Nĩ zĩ Tã 'Ě'ě kápĩtã 16, tã sísí Póòlô drí tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Yésũ rĩ tãsí rĩ pèzó Fílípĩ 'álâ rĩ, nĩ â'dô ùsú'á lâ tólâ, gô'dá òjĩlã ùrũkâ tólâ rĩ 'bá yĩ drí â'dózó krístô 'bá ró. Ngbãangbânô rĩ, Póòlô rĩ'á gănĩmã 'á. Tĩmátĩyã bê gólâ bê. Gólâ ìsũ trá kĩ, ââ'dô ìyĩ lôfô'á 'wãã gănĩmã 'ásĩ, gô'dá gólâ kpá tã ìsũ ãzâ bê kĩ, ãzâ 'bá yĩ ââ'dô ìyĩ fũ'á. Gólâ ìgĩ tã òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drí kĩ, gólĩyĩ ìsũ tã rōô ìyĩ tãsí kô, tãlã yĩ ìlĩ tã gólâ rĩzó rĩlĩ ãyĩkô sĩ rĩ trá, â'dô gănĩmã 'á ngátá gănĩmã 'á kô yã rĩ. Gólâ nĩ trá kĩ, yĩ trá rĩ'á ngá ãlô 'ĩ Yésũ bê.

Wárägã nô 'á rĩ, Póòlô 'ě äwô-ĩtĩ trá krístô 'bá 'dĩ 'bá yĩ drí, âdĩ gólĩyĩ drí âjólé Ēpãfãrôdítô lãjó' 'bá ìyĩkâ ró rĩ drĩgá gólâ rĩ pãzó rĩ tãsí. Gólâ âtã tã krístô 'bá 'dĩ 'bá yĩ drí tã 'ě'ě Yésũ kâ rĩ 'bá yĩ vó lâ bėlé 'ĩ'dĩ, gô'dá kpá tã yĩ Póòlô drí rĩ'á âtálâ gólĩyĩ drí rĩ 'bá yĩ òrĩ ágálé gólĩyĩ drĩ. Gólĩyĩ âârĩ tã òjĩlã gólĩyĩ kĩ 'bá nĩ, òólôbê lâ'bí Yúdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ vó lâ 'ĩ'dĩ, tãlã â'dózó òjĩlã Ôvãrí kâ ró rĩ 'bá yĩ kô. Tã 'dĩ 'bá yĩ ònjô 'ĩ. Gólĩyĩ drí tótó tã lėlé Yésũ 'á, gô'dá Ôvãrí â'dô gólĩyĩ 'ě'á â'dólé ngá ãlô ró Yésũ bê. Â'dózó ngá ãlô ró Yésũ bê rĩ rĩ'á tã gólâ lãvũ 'bá kôrô rĩ 'ĩ'dĩ, tãlã krístô 'bá yĩ òrĩ ró ìyĩ zãã kárã ãyĩkô sĩ, gô'dá kpá äwô-ĩtĩ lôgô-lôgô bê Ôvãrí drí, òzô kpálé lãnjô ä'dô bê rĩ.

¹ Mâ Póòlô ìgĩ wárägã nô nĩ ãnĩ gólĩyĩ òjĩlã Ôvãrí rĩ nyãányã kâ Fílípĩ 'álâ rĩ 'bá yĩ drí. ãmã Tĩmátĩyã bê, ãmã gólĩyĩ â'dó 'bá rũ 'ĩ'bũ 'bá Yésũ Krístô kâ ró rĩ 'ě nĩ-bê-yã ãnĩ drí. Má rĩ tã ìgĩlĩ ãnĩ ndrĩ gólĩyĩ rĩ 'bá ngá ãlô ró Yésũ Krístô bê rĩ yĩ drí gô'dá kpá ãnĩ drĩ-'bá kãnĩsã kâ rĩ 'bá yĩ drí, gô'dá kpá ãnĩ kãnĩsã vó ndrē 'bá ró rĩ yĩ bê.

² Ôvãrí ãmã átã gô'dá Kúmú ãmákã Yésũ Krístô bê, òfē ìyĩ òrē ãnĩ drí tã ã'dĩ bê.

Tã gólâ Póòlô drí rãtãã 'ězó krístô 'bá gólĩyĩ Fílípĩ 'álâ rĩ 'bá yĩ tãsí rĩ

³ Ôzô ãnĩ tã äãgã trá má drĩ rĩ, má drí rĩzó äwô-ĩtĩ 'ėlé Ôvãrí drí, gô'dá má drí rĩzó rãtãã 'ėlé ãnĩ tãsí.

⁴ Gô'dá ôzô má ô'ě rãtãã trá Ôvãrí drí ãnĩ tãsí rĩ, ó'bã mã â'dólé ãyĩkô ró,

⁵ tálá má ìsù tã ngá gólíyí tãndí ró ndrĩ ãní drí 'èlé áamá pázó lósí tã átí-átí Ôvârí kã nõ pëzó, ìtòlé káyí drí-káká má drí ãnizó ãní ngálá rí sǐ búúú ngbãangbânõ rí ì'dí.

⁶ Tálá tã 'dì tāsí rí, tã pătĩ ró, má lě tã trá kǐ, Ôvârí â'dô lósí tãndí gólá drí ìtòlé trá 'èlé ãní 'á 'dĩ lópé'á búúú káyí gólá Yésù Krístõ drí 'èzó ácalé ágòlé ãngó nõ 'á rí sǐ lósí tãndí rí gógó 'dĩ drí gózó rù ndélé ngbá.

⁷ Rĩ'á tã mbị 'ì má drí 'bázó ãyĩkõ ró ãní tāsí, tálá ãní lówó bē má 'à rōō. Ngátá má â'dô bē gǎnimǎ 'á, ngā má â'dô bē gǎnimǎ 'á kô yā rí, má drí rızó tã Ôvârí kã pélé mbịmbị kǐ, tã átí-átí tãndí Yésù rí tāsí rí rĩ'á pătĩ rí, nĩ àmù drí trá lósí ámaká gólá Ôvârí drí rí 'á.

⁸ Ôvârí rí lĩfí drí 'á, má 'bã ãní lówó trá rōō, lówó gólá Yésù drí 'bálé òjílá íyíká drí rí sǐ. Má lě rōō ãní ndrélé kpá ó'dí.

⁹⁻¹⁰ Má 'è rātáã Ôvârí drí ãní tāsí kǐ, lówó ãníká Ôvârí rí tāsí òjílá ázı bē rí ùlípí ácalé rōō. 'Dĩ kpārətı tã nĩnĩ Ôvârí rí tāsí rí bē, nĩ ícá ró bē tã gólíyí mbịmbị rí nĩlĩ ì'dí gō'dá 'èlé dódó. Gō'dá ìtí rí, káyí gólá Yésù drí ágōzó ãngó nõ 'á rí, áàngó tã ãní rú tã ònjí tāsí rí kpá kô ãlówálá,

¹¹ òzõ nĩ òrĩ zāã tã tãndí mbị rí 'bá yí 'èlé mbârāká Yésù Krístõ kã rí sǐ rí. Gō'dá ìtí rí, òjílá ndrĩ â'dô Ôvârí rí ìnjĩ'á gō'dá lùyízó lá.

Tã Póólõ drí 'bázó ãyĩkõ ró òzõ kpálé óó'bã bē gólá gǎnimǎ 'á rí

¹² Ámá àdrúpí yí áamá ìzó yí bē, má lě tã átálé ãní drí kǐ, lánõ gólíyí áamá 'è 'bá rí 'bá yí, 'bǎá má kô lósí tã átí-átí tãndí pēpē kã nõ áyéle. Vó lá 'á rí, tã átí-átí tãndí Ôvârí kã rí trá mbálé nĩ'á ătı 'álá òjílá drí tã lězó 'á lá.

¹³ Gō'dá ǎjú 'bũ 'bá gólíyí rĩ 'bá kúmú rí vó ndrélé rí 'bá yí, ǎjú 'bũ 'bá yí ndrĩ gólíyí rĩ 'bá jǎrībǎ 'á nõ, gō'dá kpá òjílá ázã 'bá yí ndrĩ nòlé rí yí bē, nĩ ìyí trá kǐ, ó'bã má trá gǎnimǎ 'á, tálá tã pēpē ámaká Yésù Krístõ rí tāsí rí drí sǐ.

¹⁴ Gō'dá kpá áamá àdrúpí yí krístõ 'bá ró rí 'bá yí trá rĩ'á ǎmbá tã lělē bē gǎrǎ Kúmú ámaká Yésù 'á, gō'dá gólíyí ícá kpá trá tã átí-átí Ôvârí kã pélé òjílá drí cú ìtí ùrĩ ǎkó, tálá gólíyí ndrē tã gólá Kúmú ámaká Yésù drí áamá pázó gǎnimǎ 'á rí trá.

¹⁵ Rĩ'á tã pătĩ 'ì kǐ, òjílá ùrúkã 'bá yí rí cé tã pélé Yésù rí tāsí, tálá tã 'dì ágí-ágí gólíyí lĩfí. Gō'dá ìtí rí, lě ìyí òjílá òndrē ró ìyí òjílá tã lá yí drí lǎnjĩlĩ lǎnjĩ rí 'bá yí ró òjílá ázã 'bá yí drĩ sǐ. Gō'dá lé ìtí rí, òjílá ùrúkã 'bá yí bē rĩ'á ìyí, gólíyí pătĩ tã pē 'bá ró Krístõ rí tāsí pípísílĩ tãndí sǐ.

16 Gólīyī rī 'bá pēlā pīpīsílī tándí sī 'dī rī īyī 'dī pēlā tālā lōvō gólīyīkā āmā drī Yēsū bē rī tāsī. Gólīyī nī trá kī, Ōvārī 'bā tā trá ódrī áamā 'bāzō gānīmā 'á, tālā ā'dálā kī, tā pēpē áamākā Yēsū rī tāsī rī rī'á pātī.

17 Gólīyī rī 'bá tā pēlē Yēsū rī tāsī pīpīsílī ōnjī sī rī 'bá yī, īsū īyī tótó īyī nyānyā tā ī'dī. Gólīyī īsū kī, yī āā'dō ícá'á rū īzā fēlē má drī rōō má drī 'bāzō drē gānīmā 'á nō rī sī.

18 Má lô'bé pīpīsílī kō ōjīlā rī 'dī 'bá yī tāsī, tālā gólīyī rī rī'á tā ātī-ātī Yēsū rī tāsī rī pē'á ōjīlā drī. Má lē tā ātī-ātī rī 'dī ópē ró kárā lātī gólā ícá 'bá bē ā'dólé rī 'ásī. Ngātá pīpīsílī tándí sī yā ngā ōnjī lā sī yā rī, má lē áamākā cé tā ātī-ātī Yēsū rī tāsī rī ōlā'bū ró bē hīyā. Má ā'dō āwō-īti 'ē'á Ōvārī drī tā 'dī tāsī.

19 Mā āyīkō bē, tālā má nī trá kī, má ā'dō rī'á fīlī ātū-ātū sī, gō'dá má āyē tā kō 'dēzō Yēsū vósī rātāā ānīkā áamā tāsī, gō'dá kpá rū āmū Líntrī Tándí Yēsū Krístō ká rī ká sī.

20 Tā gólā má drī lēlē pīpīsílī ālō sī, gō'dá rī'á līfī 'bālē drī lā rī rī'á nōtī, tā āzākā ópē mā kō ālōlā. Má lē ā'dólé fīlī ātū āmbá bē kàyī vósī cé, ngīngī lā ngbāāngbānō kàyī lānō ká nō sī, tā Ōvārī drī lēlē má drī 'ēlē rī 'ēzō, tālā má īnjī ró Krístō bē ngā ndrī gólīyī má drī 'ēlē rī 'bá yī sī, ngātá má ā'dō rī'á lédrē-lédrē ró, ngā drā'á yā rī.

21 Tā gólīyī tā lā yī drī lānjīlī má drī rīrī tāsī rī ā'dō 'ī yā? Má līfī rī, 'dēlē Yēsū vó ī'dī. Bē trá ítī rī, drādrā rī'á tándí ró, tālā má ā'dō ngā āngī ūsú'á gārē gólā má drī ā'dózó ī'dī bē lā āngó nō 'á rī drī sī.

22 Kpálē ítī rī, ōzō má ōrī áamā rú'bā īnyīrīkō nō bē rī, má ā'dō ícá'á rīlī rī'á lōsī tándí 'ēlē Ōvārī drī āngó nō 'á. Gō'dá bē ítī rī, tā āngō rī 'bá yī ī'dī rī'á dódó njīlī yā? Rīrī lédrē-lédrē ró, ngātá drālē yā? Má nī kō.

23 Tā īsū áamākā rī'á rī rī tā 'dī 'á. Má lē āngó drī nō āyélé, tālā má drī ícázó bē rīlī Krístō bē, gō'dá má nī trá, 'dīlī rī'á tā tándí 'ī.

24 Kpálē ítī rī, ānī tāsī rī, rī'á ícā-ícā ró kī, má ōrī lédrē-lédrē ró áamā rú'bā īnyīrīkō bē, tālā má īicā ró bē rīlī rī'á ānī ímbálē.

25 Gō'dá nīngá sī, má nī trá kī nī rī, má ā'dō rī'á lédrē-lédrē ró. Gō'dá rī, mā ā'dō drē rī'á zāā ānī bē ndrī āngó nō 'á, tālā ā'dō ró bē tā lēlē ānīkā Yēsū 'á rī ūlīpī ró ā'dólé ātī 'álā, gō'dá kpá āyīkō tā lēlē ānīkā ká 'dī 'bālē līpīlī kpá ātī 'álā.

26 Ōzō Ōvārī ōfē āndrā-tāndī má drī ānī ndrēzō kpá ó'dī rī, gō'dá nī ā'dō Yēsū rī lūyī'á, tālā gólā pī lātī nī ānī drī áamā ndrēzō kpá ó'dī.

27 Nĩ 'bã tã ìsũ àníkà tã gólà àlô nõ 'élé. Àní òjílà Òvârí kà ró rĩ 'bá yĩ, nĩ rĩ tã 'élé â'dô tã âti-âti Krístô rĩ tãsĩ rĩ vó ró. Gõ'dá ìtí rĩ, òzô má ìicà nĩlĩ àní ndrèlé, ngátá òzô má ìicà kô â'dólé àní bè tólà rĩ, má lè àrìlã kĩ, àní rĩ'á ngàrà-ngàrà kpākā àlô tã lèlè àníkà tã âti-âti Òvârí kà 'á rĩ 'á.

28 Nĩ àyè àjú-'bá-àzí àníkà rĩ 'bá yĩ kô àní 'bālè ùrĩlĩ. Òzô nĩ àadrè gágá ùrĩ àkó ìtí rĩ, â'dô â'dó'á lāmbé 'ì tã â'dalé àní àjú-'bá-àzí yĩ drí kĩ, Òvârí â'dô gólĩyĩ ùfú'á, gõ'dá Òvârí rĩ gógó â'dô àní pā'á.

29 Nĩ ndrè drè, Òvârí nĩ àní trá tã lèlè Yésũ 'á. Ìtí rĩ, gólà â'dô kpá àní 'bá'á lānō ùsúlĩ tālã tã lèlè àníkà Yésũ 'á 'dĩ sĩ,

30 òzô àní drí áamá ndrèrè rĩ'á lānō ùsú'á, tālã má lè tã trá Yésũ 'á rĩ drí sĩ rĩ tí. Tālã àní rĩ'á rú cè'á kàyì lānō kà sĩ kpá òzô àní drí áamá ndrèrè kátí rú cè'á 'dĩ bè lã sísí rĩ, gõ'dá kpá zāā àní drí rĩ'á àrìlã rĩ kátí kĩ, m̃a drè zāā rú cè'á 'dĩ bè lã nōtí.

2

Tã Póólō drí átálé kĩ â'dô-â'dô àmákà àâ'dô òzô Yésũ kà tĩ rĩ

1 Àní rĩ'á ngá àlô ró Yésũ Krístô bè. Gõ'dá ìtí rĩ, gólà sô mbârākã trá àní 'á. Gõ'dá gólà 'bã àní pĩpĩsílĩ trá à'dĩlĩ à'dĩ, tālã nĩ nĩ trá kĩ, gólà lè àní trá rōō. Líndrĩ Tāndĩ Òvârí kà ìcù àní rú'bá trá ngá àlô ró, gõ'dá nĩ nĩ àzí-àzí ìzā bè gólĩyĩ pāzō 'á lã sĩ dódó.

2 Bè trá ìtí rĩ, 'dōvó nĩ 'è tã gólĩyĩ nõ 'bá yĩ 'dĩ áamá 'bālè â'dólé àyĩkō ró rōō. Tã ìsũ àníkà àâ'dô kpākā àlô, nĩ 'bã àní àzí-àzí yĩ lōvó, nĩ rĩ ngá àlô ró pĩpĩsílĩ 'á.

3 Nĩ 'è tã kō, â'dô ró bè àní nyāányā 'bāzō â'dólé sísí, āmbā ùsúzō àní nyāányā drí. Nĩ àrũ àní kō cú ìtí tã ífí àkó. Vō lã 'á rĩ, nĩ 'bã àní nyāányā ngá fínyáwá ró àní àzí-àzí yĩ àndrá. Nĩ 'è tã gólà gólĩyĩ 'bã 'bá â'dólé àní drí sísí rĩ 'dĩ kárá.

4 'Dōvó àní àzā àlô ò'è tã gólĩyĩ íyĩ àzí-àzí yĩ pāzō rĩ 'dĩ, gõ'dá nĩ 'è kō cé tã àní nyāányā pāzō rĩ 'dĩ.

5 Tã ìsũ àníkà àâ'dô àlô tã ìsũ Yésũ Krístô kà bè.

6 Òzô kpálé gólà bè trá Òvârí 'ì rĩ, gólà rú āmbā íyíkà njírĩ-njírĩ Òvârí ró kō.

7 'Dĩ vō lã 'á rĩ, gólà 'bã āmbā íyíkà gārā drĩ gōzō íyĩ nyāányā tã njálé gõ'dá â'dózō òzô rú 'bũ 'bá kátí, 'dĩ ìtí útí gólà kpá â'dólé òjílã mvá ró.

8 Gõ'dá â'dô-â'dô gólākā òjílã mvá ró 'dĩ, gólà 'bã íyĩ nyāányā trá gbō â'dólé òjílã gólà tã lã drí lānjílĩ lānjĩ kō rĩ ró. Ìtí rĩ, gólà rō Òvârí trá būũ cālè íyĩ nyāányā àyélè

fúlí. Gólâ lě tã-drĩ kpá drǎzó fê lậ-lậ drĩ ỏzỏ tã ỏnjí 'bá kátí.

⁹ Tǎlǎ tã 'dĩ tǎsĩ rĩ, Ỏvǎrĩ 'bǎ gólâ trá ỏ'đólé ỉnĩlĩ ỉnĩ gỏ'dǎ gólâ rĩ trỏzó ừú 'á-lǎ. Ỉtĩ rĩ, Ỏvǎrĩ fê drĩ-ỏcê trá gólâ drĩ ỏ'đózó drĩ-ỏcê bê gặặ ngǎ lẻdrẻ-lẻdrẻ ừừkỏ ỏzỏ 'bá yĩ kǎ rĩ drĩ sĩ,

¹⁰ tǎlǎ ỏjĩlǎ ỉĩcỏ rỏ ỉyĩ bẻ Yẻsủ rĩ ỉnĩlĩ. Ỏjĩlǎ ndrĩ 'bủủ 'á-lǎ rĩ 'bá yĩ, gỏ'dǎ kpá gỏlĩyĩ ỏngỏ drĩ nỏngỏ rĩ 'bá yĩ, kpá gỏlĩyĩ ỏdrǎ 'bǎ trá rĩ 'bá yĩ bẻ, ỏ'dỏ ỉyĩ 'ỏ'ỉ tị'ỏ ndrĩ Yẻsủ ỏndrǎ Kủmủ ỉyĩkỏ rỏ.

¹¹ Gỏlĩyĩ ndrĩ ỏ'dỏ tǎ ỏtỏ'ỏ hủwặ kĩ, Yẻsủ Krỉổ rỏ'ỏ Kủmủ ỏngỏ 'ỉ kỏrỏ ỏjĩlǎ drĩ sĩ ngǎ lẻdrẻ-lẻdrẻ bẻ ndrĩ. Ỉtĩ rĩ drĩ sĩ, ỏỏ'dỏ ỏmỏ ỏtỏ Ỏvǎrĩ rĩ lủy'ỏ.

Tǎ gólâ tǎ mbỉ rĩ 'ẻzỏ ỉ'dĩ ỏjĩlǎ ndrĩ ỏndrǎ rĩ

¹² Gỏ'dǎ bẻ trá ỉtĩ rĩ, ỏnỉ ỏmỏ rủ-lẻ-ỏzỉ yĩ gỏlĩyĩ má drĩ lỏvỏ lỏ yĩ 'bǎlẻ rĩ yĩ, 'dỏvỏ nỉ rĩ ỏlỉ ỏmỏkỏ rĩ 'bá yĩ ỏrỉ-ỏrỉ lỏ yĩ sĩ, ỏzỏ ỏnỉ drĩ rỏ'ỏ trá 'ẻlỏ kặặ má drĩ rỏzó rỉlỉ tỏlỏ ỏnỉ bẻ rĩ 'ỏ rĩ kátí. Gỏ'dǎ ngbỏỏngbỏỏ, ỏzỏ má drĩ ỏ'dỏrẻ kỏ tỏlỏ ỏnỉ bẻ rĩ tỉ nỏ, 'dỏvỏ nỉ 'ẻ tǎ mbỏrỏkỏ sĩ rỏzó zỏỏ ỏlỉ Ỏvǎrĩ kỏ rĩ 'bá yĩ ỏrỉlỉ ỉ'dĩ. Nỉ 'ẻ tǎ gỏlĩyĩ ỉcỏ 'bǎ ỏjĩlǎ Ỏvǎrĩ kỏ drĩ rỏ'ỏ 'ẻlỏ rĩ 'bá yĩ ỉ'dĩ mbỏrỏkỏ sĩ ỏnỉ pỏzó.

¹³ Nỉ ỉcỏ rỉlỉ tǎ tǎndỉ 'dĩ 'bá yĩ 'ẻlẻ ỉ'dĩ, tǎlǎ Ỏvǎrĩ ỏ'dỏ tǎ 'dĩ 'bá yĩ lỏvỏ lỏ 'bỏ'ỏ ỏnỉ 'ỏ ỏnỉ drĩ 'ẻlẻ, gólâ ỏ'dỏ ỏnỉ 'bỏ'ỏ tǎ gỏlĩyĩ sủ 'bá yĩ lỉlỉ rĩ 'bá yĩ 'ẻlẻ mbỉmbỉ. Gólâ gỏ'dǎ ỏfẻ mbỏrỏkỏ kpá trá ỏnỉ drĩ 'ẻzỏ lỏ ỉ'dĩ sĩ lỏ.

¹⁴ Nỉ 'ẻ tǎ ndrĩ tǎ gỉgỉ ỏkỏ, gỏ'dǎ kpá lỏwỏ-lỏwỏ ỏkỏ ỏnỉ ỏzỉ-ỏzỉ yĩ bẻ,

¹⁵ tǎlǎ ỏỏzó kỏ tǎ ỏngỏỏ ỏnỉ rủ tǎ ỏnjí tǎsĩ ỏlỏwỏlỏ, gỏ'dǎ tǎlǎ nỉ ỏ'dỏ rỏ bẻ Ỏvǎrĩ rĩ mvỏ rỏ cú ỉtĩ tǎ ỏnjí ỏkỏ. ỏnỉ drĩ rỉlỉ ỏjĩlǎ mbỉmbỉ rỏ ỏjĩlǎ gỏlĩyĩ ỏjĩlǎ mbỉ rỏ kỏ rĩ 'bá yĩ lỏfẻlẻ. ỏ'dỏ ỉtĩ rĩ, nỉ ỏ'dỏ lậgủ'ỏ, ỏzỏ ỉ'bỉ'bỉwặ gỏlĩyĩ 'bủủ 'á-lǎ rĩ 'bá lậgủlỉ vỏ ỉ'ỉlỉ rĩ 'bá yĩ kátí.

¹⁶ 'Dỏvỏ nỉ ỏtỏ tǎ ỏtỉ-ỏtỉ tǎndỉ gólâ 'ẻ 'bǎ lẻdrẻ-lẻdrẻ ỏđủkủ ỏkỏ rĩ fẻlẻ rĩ ỉ'dĩ ỏjĩlǎ gỏlĩyĩ ỏ'dỏ 'bǎ tǎ mbỉ 'bǎ rỏ kỏ 'dĩ 'bá yĩ drĩ. Nỉ 'ẻ ỏzỏ 'dỉ kátí, tǎlǎ má ỉĩcỏ rỏ bẻ ỏmỏ ỏrủlỉ ỏnỉ tǎsĩ kặặ ỏđủkủ Yẻsủ drĩ 'ẻzỏ ỏgỏlẻ tǎ kỉ 'bǎ rỏ ỏngỏ nỏ 'ỏ rĩ sĩ. Tǎ tǎndỉ 'ẻ'ẻ ỏnỉkỏ ỏ'dỏ ỏ'dỏ'ỏ lỏ kỉ, lỏsỉ ỏmỏkỏ ỏnỉ lỏfẻlẻ 'ỏ rĩ ỏ'dỏ kỏ cú ỉtỉ, tǎ ỉfỉ ỏkỏ ỏzỏ ỏpẻ fặặngặặ kátí.

¹⁷ Tǎ lẻlẻ ỏnỉkỏ Ỏvǎrĩ 'ỏ gỏ'dǎ lỏsỉ ỏnỉkỏ gólâ drĩ rĩ bẻ rỏ'ỏ ngǎ fẻfẻ 'ỉ Ỏvǎrĩ drĩ. Ỏzỏ nỉ ỏrỉ rỉlỉ rỏrỉ tǎndỉ sĩ rĩ, ỉtỉ ỏzỏ kpẻlẻ má ỏdrǎ ỏmỏ ỏrỉ drĩ rỏzó cỏrỏ-cỏrỏ, ỏzỏ ỏdrỏ gólâ rỏ'ỏ dỏlỏ ngǎ fẻfẻ rỏ Ỏvǎrĩ drĩ rĩ kátí rĩ, 'dỉ 'dỏ rỏ'ỏ ngǎ fẻfẻ

kátí kpākā ālô ngá fěfě ānīkā Ôvārí drí ngá 'ě'ě ānīkā gólá drí rí sī rí bē.

¹⁸ Ítí rí, má â'dô 'bā'á āyīkō ró tã lâ sī, gō'dá mã â'dô Ôvārí rí lùyí'á kpākā ālô ānī bē. Nī â'dô ícá'á kpá â'dólé āyīkō ró gō'dá kpá Ôvārí rí lùyí'á kpākā ālô má bē.

Tā Tīmátīyā yí tāsī Ēpāfārōdītō bē

¹⁹ Ōzō Kúmú āmákā Yésū ōlōpē mã rí, má â'dô Tīmátīyā rí jō'á 'wāā ānī ngálá, tálá gólá āāgō ró bē tã gólá 'ě 'bá ámā 'bālé â'dólé āyīkō ró rí bē má drí árílí.

²⁰ Tīmátīyā cé í'dí rí'á ōjílā āzākā má bē nōlé āmā drí ānī lówó 'bázó gólá bē rí í'dí.

²¹ Nī ndrē drē, ōjílā āzā 'bá yí ìsū ìyí tã cé tã ìyí nyāányā ká rí 'bá yí tāsī. Gólīyí ìsūú tã, tã Yésū Krístō ká rí 'bá yí tāsī kō dódó.

²² Gō'dá ānī nyāányā nī trá kī, Tīmátīyā â'dā rú trá ānī drí ngá 'ě 'bá tándí ró Ôvārí drí. Gólá 'ě tã dódó kpākā ālô má bē tã âtí-âtí Ôvārí ká pē bē, ōzō mvá tándí drí lōsī 'ērē kpākā ālô ìyí átá bē rí kátí.

²³ Ōzō má ūnī ámā nyāányā tã trá, ngátá áâ'dô drí ìnjí'á fí trá má rú sī yā rí, má ìsū tã trá gólá rí jōzó 'wāā ānī ngálá.

²⁴ Gō'dá pătĩ ró, má 'bā tã lēlē ámákā Ôvārí 'á kī, gólá â'dô látì nǝ'á mã rí gógó drí nǝzó nǝ'á ānī ndrēlé 'wāā.

²⁵ Gō'dá ngbāangbānō rí, má ìsū tã, rí'á ícā-ícā ró má drí Ēpāfārōdītō gólá rí 'bá wārāgā ámákā nō trōlé ānī drí nō jōzó gōzó ānī vá tólá. Sísí nǝ ájō gólá nōlé vōrā bē má drí gō'dá kpá ámā vó ndrēlé. Gō'dá má ndrē gólá ámā âdrúpí ró, gō'dá kpá ngá 'ě 'bá āzīyā ró, gō'dá nǝngá sī rí kpá ájǝ- 'bū-āzīyā ró lōsī ámákā Ôvārí ká rí 'á.

²⁶ Gólá rí'á njāā nǝlǝ nǝ'á ānī ndrēlé ndrǝ kpá ó'dí. Gólá rí'á tã ìsū ró āmbá, tálá nǝ árí trá kī, gólá rí ǝmbúkū lǝkǝ gbíyá dǝ drǝlé ngá lǝzé drí sī.

²⁷ Rí'á tã pătĩ 'í, ngá lǝzé ìzā gólá trá rōō. Ótó kǝā 'ě trá 'dēlé gólá rí bǝ 'á. Gō'dá Ôvārí ndrē ìzā kōkō ámákā gólá bē rí trá ngá lǝzé gólá rí ēgbé 'bá 'dǝ sī, Ôvārí pǝ gō'dá gólá trá, tálá ìzā kōkō gólá rí ōdrǝ ká rí ōzó ngá lǝnjǝ āzā ātrǝā má drǝ dró gólīyí ndrǝ ámákā āzā 'bá yí ró rí yí bē.

²⁸ Tálá ngá lǝzé gólākā kǝ drē trá drí sī rí, má lē trá rōō gólá rí jōlé ānī ngáá tólá ngbāangbānō, tálá nǝ â'dô ró āyīkō sī, ōzō nǝ ōndrē gólá kpá trá ó'dí rí. 'Dǝ, mã rí gógó â'dô 'bā'á kpá āyīkō ró kpākā ālô ānī bē gólá rí tāsī. Gō'dá 'dǝ rí â'dô ìzā kōkō rí ámā nyāányā ká rí 'bā'á â'dólé ngbāā dǝ vó bē.

29 Ítĩ òzò gólâ òcâ trá tólâ rĩ, nĩ rũ gólâ drĩ rĩ sĩ ãnĩ âdrúpĩ Krístô 'á rĩ ró, tâlâ Kúmú âmákâ Yésũ sĩ. Nĩ 'bã lậñjĩ òjilã òzò gólâ tí rĩ 'bá yĩ rũ,

30 tâlâ gólâ trá gbiyá 'ẽ'á ăngó âyélé, tâlâ lôsĩ gólâ drĩ rĩ'á 'êlâ Yésũ drĩ rĩ sĩ. Gólâ tô pá nyãnyã drĩjĩ tâlâ ânizô âmâ pâlê âmâ vó ndrê 'bá ró, òzò ãnĩ nyãanyã drĩ rĩrĩ cú ítĩ ícá ãkô ânĩlĩ âmâ pâlê rĩ kâtĩ 'dĩ.

3

Tã 'ẽzô â'dólê òzò Yésũ tí tã 'ẽ'ẽ 'ásĩ ndrĩ rĩ

1 Âmâ âdrúpĩ yĩ âmâ izó yĩ bê, tã âdũkũ âmákâ ãnĩ drĩ rĩ ã'ĩ dĩ nũ. Nĩ â'dô âyĩkô ró, tâlâ ãnĩ trá ngá ãlô 'ĩ Kúmú âmákâ Yésũ bê. Â'dó kô rĩ'á tã lậñjĩ 'ĩ má drĩ tã má drĩ âtálê trá ãnĩ drĩ sĩsĩ rĩ ândázó kpá ó'dĩ, tâlâ ulĩ âmákâ nũ 'bá yĩ ícá kpá trá ãnĩ pâlê.

2 ãnĩ lĩfĩ òmbâ ãnĩ rũ òjilã Yúdã yĩ kâ gólĩyĩ rĩ'á òzò òké kâtĩ rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ, òjilã gólĩyĩ lẽ 'bá ãnĩ 'bêlê bãsã zêlê, tâlâ nĩ ã'dô ró bê òjilã Ôvârí kâ ró 'dĩ rĩ ãyĩ 'dĩ rĩ'á tã ònjĩ rồ rĩ 'ẽ'á.

3 Mã ãsũ tã kô 'dê'dê bãsã 'á rĩ drĩjĩ âmâ òjilã mvá 'bãlê â'dólê òjilã Ôvârí kâ ró. Âmâ gólĩyĩ rĩ 'bá Ôvârí rĩ ãnĩlĩ kôrô Líndrĩ Tãndĩ gólâkâ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ ã'ĩ dĩ rĩ'á gólĩyĩ pậtjĩ 'dê 'bá trá bãsã 'á rĩ. Âmâ âyĩkô ró â'dólê ngá ãlô ró Yésũ Krístô bê, gólâ ã'ĩ dĩ rĩ'á lậtĩ pậtjĩ 'ĩ â'dózó òjilã Ôvârí kâ ró.

4 Tĩ òzò tã gólĩyĩ òjilã drĩ 'êlê rĩ 'bá yĩ ãcâ trá pậtjĩ gólâ rĩ 'bãlê â'dólê òjilã Ôvârí kâ ró rĩ, tí má â'dô ícá'á lĩfĩ 'bãlê tã gólĩyĩ má drĩ 'êlê trá rĩ 'bá yĩ drĩjĩ. Òzò òjilã ãzâ 'bá yĩ ãcâ lĩfĩ 'bãlê tã gólĩyĩ ãyĩ drĩ 'êlê ãyĩ pázó rĩ drĩjĩ rĩ, má 'ê tã trá rồ ã'dô lã'bí âmákâ òjilã Yúdã yĩ kâ kâ vó ró gặặ gólĩyĩkâ rĩ 'bá yĩ drĩjĩ sĩ.

5 Má 'dê bãsã 'á, 'dĩĩ mã drẽ rĩ'á kậyĩ nặ-drĩ-lã-nã. Útĩ mã òjilã Ísĩrã'êlê kâ ró 'bậsúrũ Bẽnjĩmónã kâ rĩ 'á. Mã rĩ'á òjilã Íbũrũ kâ 'ĩ, âmâ átá gồ'dá âmâ ândrê yĩ bê. Mã ãnĩ lã'bí âmâ òjilã Yúdã yĩ kâ kâ ndrĩ gồ'dá Pặrúsĩ yĩ kâ bê tãndĩ ró.

6 Mã rĩ trá, rĩ'á kô njã lậñjĩ fêlê òjilã kậñĩsặ kâ drĩ, ã'dô ró bê vồ drĩ sũzó Ôvârí rũ rồ. Mã 'ê tã ndrĩ tã 'bã'bã 'êlê rĩ kâ mbịmbị ró.

7 Tã gólĩyĩ má drĩ rĩ'á tã lã yĩ ãsũlĩ kĩ, ãã'dô âmâ 'bã'á â'dólê sĩsĩ 'álâ ró òjilã gólâ tã lã drĩ sũlĩ Ôvârí lĩfĩ rĩ ró rĩ, mã trá rĩ'á njã 'bãlã ãyĩ mã ãgũlĩ Yésũ rĩ tãsĩ.

8 Gồ'dá â'dó kô cé tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ã'ĩ dĩ. Mã ndrê ngá ãzâ 'bá yĩ kpá ndrĩ òzò 'dĩĩ kâtĩ. Mã âyê ngá rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ndrĩ, ã'dô ró bê mã drĩ ícázó Yésũ Krístô rĩ nặlĩ Kúmú âmákâ ró. Gólâ rĩ nặñjĩ lậvũ gặặ kôrô ngá ndrĩ ãzâ 'dĩ 'bá yĩ drĩjĩ sĩ.

Ngá āzā 'bá yī 'dī lēndrē má līfī tōtō má drī kūlī ōmvolé dālē volé ōmā 'á rī ró, ā'dō ró bē má drī 'bāzō ōjīlā Yēsū kā rī ró.

⁹ Má lē trá ā'dolé ngá ālō ró Yēsū bē. Má ā'dó kō 'ē'á ámā nyāányā 'bālē ā'dolé ōjīlā mbīmbī ró tā 'bā'bā gólīyī Ōvārī kā rī 'bá yī sī, tālā 'dīlī ícá kó. Vō lá 'á rī, rī'á Ōvārī ī'dī 'ē'á fāfā fēlē má drī rīzō ōjīlā mbī ró, tā lēlē ámakā Yēsū 'á rī sī. 'Dīlī rī'á lātī pātī Ōvārī kā rī ī'dī ā'dózō ōjīlā mbīmbī ró. Má ūsū trá tā lēlē ámakā Yēsū 'á rī sī.

¹⁰ Tā gólā pātī má drī lēlē rī rī'á Yēsū rī nīlī dódó gō'dá mbārākā gólākā gólā Ōvārī drī gólā rī līdrízō ōdrā 'ásī rī bē. Gō'dá má lē lānō gólā rī 'ē 'bá 'dī āmúlī gólā bē, tālā má ā'dō ró bē gólā tí tā Ōvārī kā rī īnīlī būū drāzō,

¹¹ tālā ā'dózō ítī rī tāsī rī, má ā'dō lédrē-lédrē ó'dī ūsú'á ōzō ōjīlā gólā līdrīlī ōdrā 'ásī rī kátī.

Tā gólā tā 'ē'ē kā pīpīsīlī ālō sī drī-'ā ūsúzō Ōvārī drīgá sī rī

¹² Má rī nō kō tā āmālē kī, má ūsū ngá gólīyī má drī lēlē rī 'bá yī trá ngbálā. Má rī nō kō tā āmālē kī, mā trá kākārā ōjīlā mbīmbī 'ī cú ítī tā ōnjī ākó rīrī ámakā 'á. Gō'dá má rī nō bē-rī zāā bādī rū cēlē ā'dózō ōzō 'dīlī rī kátī ámā nyāányā drī, tālā Yēsū Krístō 'bā mā trá ā'dolé ōjīlā íyíkā ró.

¹³ Ámā ādrúpī yī ámā ízō yī bē, má ndrē ámā nyāányā kó ōzō ōjīlā gólā ngá 'dī ūsú 'bá lá ró rī drē kō rī kátī. Gō'dá má drī rīzō gbō rī'á tā gólīyī nō 'ēlē. Tā gólīyī má drī 'ēlē sīsī rī 'bá yī já trá má drīlī sī, gō'dá má drī ámā fēzō nīlī ātī 'álā tándī ró lātī Ōvārī kā 'á.

¹⁴ Má sē ámā nyāányā nīlī ātī 'álā 'dī nīlī drī-'ā gólā Ōvārī drī ámā zīzō ānī'á ūsúlā 'dī ūsúlī 'būū 'álā Yēsū Krístō sī.

¹⁵ Ámā ndrī gólīyī līfī cīcīyá ró krístō 'bá ró rī īsū tā kpá ōzō 'dīlī kátī. Ōzō tā īsū ānī ūrūkā 'bá yī kā ā'dō ngíngī tā 'dī 'bá yī tāsī rī, Ōvārī ā'dō ānī 'bā'á tā īsūlī mbīmbī dódó tā lá yī tāsī.

¹⁶ Ōzō ō'ē rū kpálē ítī rī, nī 'dē mā nī zāā sīsī 'álā ró tā 'ēlē, ā'dō tā tándī gólīyī ānī drī 'ēlē sīsī rī vó ró.

¹⁷ Ámā ādrúpī yī ámā ízō yī bē, nī rī kpākā ālō tā 'ēlē ōzō má drī 'ēlē rī kátī. Má ā'dā ā'dílínýā tándī trá ānī drī. Gō'dá bē ítī rī, ānī līfī āyāyī ōjīlā gólīyī rī 'bá tā 'ēlē ā'dō lātī āmā drī ā'dalē ānī drī rī vó ró rī 'bá yī drīlī, ā'dō ró bē ānī drī tā 'ēzō kpá ítī.

¹⁸ Nī ndrē drē, má sō drē drī-mbílī trá ānī līfī sīsī kó tā 'dī tāsī āndalē āndalē dūū. Gō'dá ngbāāngbānō rī, má lē drī-mbílī sōlē ānī līfī tā rī ālōlā nō tāsī āwó ngōngō sī ānī

drí kĩ, òjĩlã dũũ ãnĩ lãfálé 'á rĩ ìyĩ rĩlĩ ãjú-'bá-ãzí Yésũ kã ró. Gólĩyĩ já rũ trá tã âtĩ-âtĩ kĩ'á nĩ rĩ, Yésũ pã òjĩlã trá tã ònjĩ ìyĩkã 'ásĩ òdrã gólãkã fê lãlĩ-lãlĩ drĩ rĩ sĩ rĩ rũ.

¹⁹ Ôvãrí â'dô lãnõ fẽ'á òjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ lãsí sĩ võ gólã lãnõ ònjĩ fẽ kã rĩ 'á, tãlã gólĩyĩ 'dê trá rĩ'á tã lôvó ìyĩ rũ'bã kã rĩ 'bá yĩ vó cú ítĩ 'dẽ ãkó Yésũ vó. Võ sũ trá gólĩyĩ rũ rĩrĩ ònjĩ gólĩyĩkã rĩ tãsí. Gõ'dá ãnyĩ 'é gólĩyĩ tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ tãsí kô. Gólĩyĩ rĩ cé tã ãnyĩkũ drĩ nô kã nõ ìsũlĩ ì'dĩ.

²⁰ Gõ'dá ãmã tãsí rĩ, ãmã ãmãkã bê-rĩ rĩ'á òjĩlã võ 'bũũ 'álã rĩ kã ì'dĩ. ãmã trá njãã rĩ'á 'díyĩ pã 'bá ãmãkã Kúmú Yésũ Krístõ rĩ tẽ'á ãnĩlĩ ãmã trõlẽ nĩ'á rĩlĩ yĩ bê.

²¹ Gólã â'dô ãmã rũ'bã ãnyĩrĩkõ tãkó drã 'bá bê nõ ôjá'á ngĩ, tãlã ã'dô ró ìyĩ bê òzõ ìyĩkã ngĩ lâ ró 'dĩ kãtĩ. Gólã ã'dô tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'è'á ìyĩ mbârãkã gólã ìyĩ 'bã 'bá â'dólẽ ngã-tĩ drĩlĩ kãkãrã ndrĩ rĩ sĩ.

4

¹ Ámã âdrúpĩ yĩ ámã ìzó yĩ bê ãnĩ rĩ'á gólĩyĩ má drĩ lôvó lâ yĩ 'bãlẽ rĩ ì'dĩ. Má lẽ tã rõõ ãnĩ ndrẽzõ kpá ó'dĩ. Nĩ 'bã mã trá â'dólẽ ãyĩkõ ró. ãnĩ kpá gólĩyĩ ámã 'bã 'bá drĩ lâ drĩ pëlẽ rĩ tãlã tã lëlẽ ãnĩkã Yésũ 'á rĩ sĩ rĩ ì'dĩ. Bê trá ítĩ rĩ, nĩ rĩ zãã fĩlĩ ìdũ-ìdũ sĩ tã lëlẽ ãnĩkã Yésũ 'á rĩ sĩ.

Úlĩ ãdũkũ Póólõ kã rĩ 'bá yĩ

² Êwõdíyã ãnĩ Sĩnĩtikẽ bê, mã lô'bã rũ ãnĩ drĩ rũ lëlẽ ãnĩ vó 'ásĩ ãmvúpĩ ází gólĩyĩ kpãrãtĩ tã lẽ 'bá trá Kúmú ãmãkã Yésũ 'á rĩ ró.

³ Gõ'dá nĩ lôsĩ 'è 'bá ází ámãkã gólã pãtĩ rĩ 'bá trá lôsĩ Ôvãrí kã 'èlẽ dódó rĩ, mã ìjĩ nĩ òkó gólĩyĩ rĩ nõ 'bá yĩ pãlẽ, tãlã gólĩyĩ òrĩ ró tã ã'dĩ sĩ. Gólĩyĩ âdrẽ trá mã bê lôsĩ 'èlẽ tãndĩ ró, â'dô ró bê tã âtĩ-âtĩ Ôvãrí kã drĩ lã'búzõ òjĩlã drĩ ndrĩ. Gólĩyĩ 'é kpá lôsĩ trá dódó 'dũwã Kêlémẽnẽtĩ yĩ bê gõ'dá lôsĩ 'è 'bá ámãkã ãzã 'bá yĩ gólĩyĩ rũ lâ yĩ ìgĩlĩ trá búkũ Ôvãrí kã 'á gólĩyĩ òjĩlã lédre-lédre zãã gbádú ãdũkũ ãkó rĩ rũ lâ yĩ bê rĩ.

⁴ 'Dõvó ãnĩ ndrĩ kãyĩ vósĩ cé òrĩ ãyĩkõ sĩ, tãlã nĩ rĩ ngã ãlô ró Kúmú ãmãkã Yésũ bê. Mã âtã ãnĩ drĩ kpá ó'dĩ, nĩ â'dô ãyĩkõ ró.

⁵ 'Dõvó nĩ 'è tã òjĩlã ndrĩ ãnĩ drĩ ùsũlĩ rĩ 'bá yĩ drĩ mãnísĩ 'dó pĩpĩsĩlĩ tãndĩ sĩ, gõ'dá òjĩlã ndrĩ òndrẽ ró bê ãnĩ òjĩlã tãndĩ gólĩyĩ rĩ 'bá tã tãndĩ 'èlẽ mãnísĩ pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ 'bá yĩ ró. Kúmú ãmãkã Yésũ ábí 'è'á âgólẽ ângó nõ 'á 'wãã.

⁶ Nĩ ìngã pĩpĩsĩlĩ kô ùrũ tã ãzãkã ãzã 'bá yĩ tãsí. 'Dĩlĩ võ lâ 'á rĩ, nĩ 'è rãtãã Ôvãrí drĩ tã tĩ cé tĩtĩ tãsí. Nĩ 'è rãtãã Ôvãrí

drí tã gólíyī ānī drí lēlé gólá drí 'èlé ānī drí rī 'bá yī tāsī. Nī rī rātāā 'èlé zāā āwō-īti 'è'ē sī gólá drí.

⁷ Íti rī, gólá â'dô tã â'dí fē'á ānī drí tã rī 'dī 'bá yī tāsī. Tã â'dí gólá Ôvârí drí 'è'á fēlâ rī lăvũ tã gólíyī âmâ drí ícá'á nīlâ âmâ drī sī rī 'bá yī kôrô. Ôvârí â'dô ānī ôjílâ gólíyī â'dó 'bá ngá âlô ró Yésũ Krístô bê rī âmó'á njírí-njírí. Gólá â'dô ānī pīpīsílí vó ndrē'á dódó, tálâ tã â'dí íyíkâ tāsī.

⁸ Âmâ âdrúpī yī âmâ izó yí bê, tã âdūkũ ró ānī drí, 'dôvó nī ìsũ tã tã nô 'bá yī tāsī, tã gólíyī â'dó 'bá pătĩ rī 'bá yī, tã gólíyī ñnjílí ñnjí rī 'bá yī, tã gólíyī â'dó 'bá mbĩmbĩ rī 'bá yī, tã gólíyī â'dó 'bá cú íti tã ònjí âkó rī 'bá yī, tã gólíyī âyĩkô lá drí cĩlĩ rī 'bá yī, tã gólíyī tã tândí ró rī 'bá yī, gô'dá tã ôjílâ āzâ 'bá yí kâ gólá ānī drí ícá'á Ôvârí rī lûyílí tã lâ sī rī 'bá yī. 'Dôvó nī ìsũ tã cé ngá gólíyī tândí ró ndrĩ 'dĩ 'bá yī tāsī ì'dĩ.

⁹ 'Dôvó íti rī, nī ñnjí ulĩ ámakâ rī 'bá yī tã gólíyī má drí ānī ícízó ì'dĩ sī lâ rī 'bá yī 'èzó ndrĩ. Nī 'è tã gólíyī ānī drí âmâ ndrēzó rĩ'á 'èlâ rī ì'dĩ. Ā'dô trá íti rī, Ôvârí gólá tã â'dí fē 'bá trá ānī drí rī â'dô rĩ'á ānī bê.

Tã gólá Póólô drí āwō-īti 'èzó Ôvârí drí ngá fēfē Fílípī lé 'bá kâ âjólé yí drí rī tāsī rī

¹⁰ Má 'è āwō-īti āmbá rōô Ôvârí drí, tálâ âmâ ìzâ gâ trá ānī drí, âmâ tã rī zāā ágálé ānī drĩ. Nī 'bā ānī kpá trá â'dólé âmâ tāsī ó'dí lătĩ úsúlí âmâ pázó âđĩ āníkâ sī. Gô'dá má nĩ trá kĩ, sīsĩ rī, nĩ lē trá âmâ pālē, gô'dá būũũ ácalé ngbāangbānō rī, nĩ úsú lătĩ tândí âđĩ rī 'dĩ âjózó má drí rī kô.

¹¹ Má rĩ kô ulĩ âtalé âđĩ tāsī tálâ ìzâ gólá rĩ 'bá âmâ 'èlé nô sī, tálâ má nĩ tã trá â'dózó rĩlĩ pīpīsílí â'dí sī â'dô rĩrĩ tã tĩ lărâkô dũũ rĩ 'bá âmâ 'èlé rĩ 'á.

¹² Má nĩ trá lătĩ â'dózó rĩlĩ ìzâ ngá ũrũkâ 'bá yí kâ bê, gô'dá má nĩ kpá trá lătĩ â'dózó rĩlĩ cú ngá-tĩ dũũ bê rōô. Má nĩ tã kíríwá lătĩ gólá rĩzó âyĩkô ró rĩ kâ kpá trá nōtĩ. Rĩrĩ pīpīsílí â'dí sī tã lărâkô rĩ 'bá âmâ 'èlé rĩ 'á, ngátá mâ cú nyāsá bê nyālē yā ngá má rĩ lōfó sī yā, ngátá mâ cú rĩ'á ngá bê rōô âmâ nyāányâ drí yā, ngá mâ rĩ'á ngá 'dĩ 'bá yī ìzâ lâ bê yā rĩ.

¹³ Má ícâ trá ngá-tĩ ndrĩ 'èlé Yésũ gólá mbârâkâ âfē 'bá má drí 'èzó lâ rĩ sī.

¹⁴ Íyíkâ rĩ'á tã tândí 'ì rōô ānī drí âmâ pázó kâyĩ lăngô drí âmâ úsúzó rōô rĩ sī.

¹⁵ Ānī krístô 'bá Fílípī 'álâ rĩ yī, nĩ nĩ trá dódó kĩ, ānī cé rĩ'á ôjílâ gólíyī âmâ pā 'bá âđĩ sī rĩ 'bá yī ì'dĩ, lōsĩ ámakâ

'ézó kạyị má drí ãnî âyézó tólâ Mèkèdónĩyã 'álâ tã lèlè ãníkâ 'bălè sịsị tã âtî-âtî pặtịĩ Ôvârí kâ 'á rî vólé drị là 'ásị.

¹⁶ Gõ'dá kpá kạyị má drí â'dózó rị'á Tēsālōnīkã 'álâ rî, kạyị vósị cé, nĩ rî bẹ ârílâ kị, mà trá ịzã ngá kâ bẹ rị, nĩ âjô ậđị trá má drí âmâ pãzó ỉ'dị sị là.

¹⁷ Gõ'dá ngá gólịyị ãnî drí âjólé má drí sịsị nã rị, má lèé kô gbõ ngá zịlị ãnî drịgá sị. Má lè bẹ-rị Ôvârí ỏfẹ rọ ỏrẹ ãnî drí rồ tầlầ ngá fẹfẹ ãníkâ má drí rị sị.

¹⁸ Ngbãângbânō rị, má ùsù ậđị ndrị ãnî drí âjólé má drí Ēpāfārōdītō drịgá rị trá. Gõ'dá Ôvârí fẹ ỏrẹ trá má drí rồ ãnị sị. Má ùsù drị-'â lōsị âmákâ tầsị rị trá dũũ. Ngá fẹfẹ ãníkâ 'dị rị'á ỏzồ ngá fẹfẹ Ôvârí drí rị kâtị, 'bã Ôvârí â'dólé ẩyịkồ rọ ẩmbá.

¹⁹ Ôvârí cú rị'á ỏrẹ bẹ rồ fẹlẹ ãnị drí Yēsũ Krístō sị. Gólầ â'dồ ngá gólịyị ãnị drí lèlẹ rị 'bá yị fẹ'á ãnị drí, â'dồ lặtị gólầkầ rịzồ ỏrẹ fẹlẹ ỏjịlầ gólầkầ drí rị sị, tầlầ ãnị rị'á ngá ẩlồ rọ Yēsũ bẹ.

²⁰ 'Dỗvồ mầ rị Ôvârí ẩmầ á tá rị lùỵlị 'bũũ 'álầ ẩmbá zầầ gbặđứ ẩđũkũ ẩkồ.

²¹⁻²² Mầ Pồồồ 'ề nị-bề-yầ ỏjịlầ Ôvârí kầ ndrị gólịyị â'dồ 'bá ngá ẩlồ rọ Yēsũ Krístō 'á tồlầ nầ 'bá yị drí ndrị kặkặặ. Gõ'dá ỏjịlầ Ôvârí kầ nồlẹ rị 'bá yị 'ề ỉỵị kpá nị-bề-yầ ãnị drí tồlầ, ngịngị lầ gólịyị rị 'bá nồlẹ lồsị 'ềlẹ jồ ẩndrề kúmú ẩngị Sịzầ kầ 'á rị 'bá yị.

²³ 'Dỗvồ ỉtị rị, Kúmú ẩmákầ Yēsũ Krístō ẩầ'dồ ẩnị bẹ, tầ lầnjầ ỉỵkầ fẹlẹ ãnị drí. Ỉ'dị 'dị.

**Tã îgĩ-îgĩ Póõlõ kâ Kõlósĩ lé 'bá yĩ drí rĩ
Kõlósĩ lé 'bá**

Tã 'ẽ'á zĩlâ nĩlí sísí rĩ

Póólô rî wárāgā nô ìgĩ'á kristô 'bá gólĩyĩ Kólósĩ 'álá rî 'bá yĩ drí kâyî gólá drí 'bázó gănĩmâ 'á rî sî. Gólá ìgĩ wárāgā nô 'dó kâyî gólĩyĩ gólá drí wárāgā ìgĩzó Fílēmónā yĩ drí gô'dá kpá kristô 'bá yĩ Ēfēsô kâ bê rî 'á. Gólĩyĩ rĩ'á Tĩmátĩyā bê. Póólô cá drē gólĩyĩ lāmúlí tólá kô, gô'dá Ēpāfārāsĩ pē tā ātĩ Yēsũ rî tāsĩ rî trá tólá gô'dá kpá gólá ìtô kănísā trá tólá.

Póólō ígĩ wárāgā nō gólīyí drí, tálā òjílā àzà 'bá yí bē tólá, ítō ìyí trá rí'á tã ànyà ìmbálé krístō 'bá yí drí. Gólīyí kī nī rí, ìyí àà'dò cú tã nīnī bē kôrô Póólō yí drī sī. Gólīyí kī nī rí, krístō 'bá yí drí kpá lín-drí àzà 'bá yí ìnjīlì òzō Yésū rí ìnjīrī kátí. Gólīyí ìmbâ kpá tã 'bã'bã dūū àzà 'bá yí trá kī, óònyà ngá àzà 'bá yí kô. Gõ'dá gólīyí òrī ró kpá lâ'bí àzà 'bá yí 'dālè, òzō pará sī kâ 'dī tí rí yí rí. Tã ìmbâ 'dī 'bá yí ndrī ònjō 'í. Gõ'dá wárāgā nō 'á rí, Póólō ígĩ tã trá krístō 'bá yí drí kī, òzō gólīyí ò'è ìyí tã ìmbâ ànyà 'dī 'bá yí trá rí, 'dī rí gólīyí àyè lätì Yésū kâ rí trá. Póólō kī nī rí, òjílā àzà yù'dáwá òzō Yésū tí rí. Gólâ rí'á pätī Òvârí tí, gõ'dá gólâ rí'á lârákô òjílâ mvá kâ rí ró. Gólâ 'bã ngá lédrè-lédrè ndrī nō 'bá yí, òjílâ yí bē, gõ'dá kpá mālāyíkâ yí bē, gõ'dá kpá lín-drí àmbá nō 'bá yí bē rí yí 'dó nī, tã íyíkâ rólè gõ'dá 'élé gõ'dá kpá íyí ìnjīlì. Yésū drâ bē fē lälì-lälì drī rí, gólâ ìzâ mbârākâ Sâtánâ kâ lín-drí íyíkâ rí 'bá yí bē òjílâ mvá drīlì rí trá ndrī.

Gõ'dá Póõlõ ndě tã íyíkâ 'dĩ tã â'dâ-â'dâ sĩ õjĩlã Ôvârí kâ rĩ
'bá yĩ drí kĩ, tã 'ẽ'ẽ gólĩyíkâ rĩ ãã'dô nyé õzõ Kúmú gólĩyíkâ
Yésũ kâ rĩ tí.

1-2 Mâ Póölō gólâ Ôvârí drí njílí â'dólé lăjó'ba Yésū Krístō kâ rî ró îgî wárăgă nô nî ânî gólîyî ôjîlă nyăányă Ôvârí kâ Kôlôsî 'alâ rî yî drí. Ânî î'dí tâ lê 'bá yî Yésū 'á pîpîsîlî âlô sî rî. Âmâ, âmâ âdrúpî Tîmátîyă bê, 'ê nî-bê-yă ânî drí. Ôvârí âmâ átá ôfê ôrê ânî drí tâ â'dí bê.

Tã Póõlõ drí rãtãã 'êzô Ôvârí drí krístõ 'bá gólĩyî Kõlósĩ
'álâ

rî 'bá yî tãsĩ rî

³ Ōzō mā ōtírĩ rĩĩ rāťáā 'elé Ōvārĩ, Kúmú āmákā Yésũ
Krístō rĩ átá ró rĩ drĩ rĩ, mā rĩ trá rĩ'a āwō-ítĩ 'elé gólā drĩ
ānĩ tāsĩ.

4 Gõ'dá tã gólâ ãmâ drí rĩzò ãwô-ĩtí 'èlé rí ì'dí nò, mã ârí tã ãní tãsí kǐ, nǐ òlè tã trá Yésù Krístò 'á pǐpǐsǐlǐ ãlò sǐ, gõ'dá nǐ òlè krístò 'bá ázǐ kpá trá ròò.

5 Nǐ rí tã 'dì 'bá yí 'èlé, tãlâ ãní rĩ'á lǐfǐ 'bã'bã bē ãyĩkò gólâ Ôvârí drí rĩ'á èdélâ ãní drí rĩzò 'álâ ùrú 'álâ nã drǐ. Nǐ nǐ ãyĩkò 'dì tã lá kǎyǐ gólâ tã âtí-âtí tǎndí pǎtǐ-pǎtǐ Yésù Krístò rí tãsí nò tã lá pèzò ãní drí rí 'á.

6 Ítí rí, gõ'dá ǎngó 'á nǎngá rí, òzò óópè tã âtí-âtí 'dĩ trá rí, tã lá drí lǎ'búzò vò 'ásí ndrǐ, gõ'dá òjílâ òjálé rǐlǐ rĩrǐ ó'dí tǎndí rí sǐ. Gõ'dá tã rí 'dĩ â'dò kpá trá ãní drí ítí, kǎyǐ gólâ ãní drí tã âtí-âtí tǎndí Yésù Krístò rí tãsí nò ârízò rí 'á rí, nǐ nǐ trá kǐ, tã rí 'dĩ rĩ'á tã pǎtǐ 'í, gõ'dá tã lǎnjâ Ôvârí kâ drílâ tã ònjí òjílâ kâ âyézo tǎkó nò, tã lá drí fízò ãní drǐ.

7 Êpǎfǎrásí ìmbâ tã rí 'dĩ nǐ ãní drí. Gólâ ì'dĩ rú ì'bũ 'bá tǎndí Yésù kâ tǐbè ãmâ drí jòlè nĩ'á tã rí 'dĩ ìmbálé ãní drí rí.

8 Gõ'dá gólâ âtâ tã nǐ ãmâ drí kǐ, nǐ òlè òjílâ Ôvârí kâ trá ròò, tãlâ Líndrí Tǎndí Ôvârí kâ òfí trá ãní pǐpǐsǐlǐ 'á.

9-10 Gõ'dá â'dò bē trá ítí rí, mã ârí tã rí 'dĩ bē rí, mã ítò trá rĩ'á rǎtǎâ 'èlé ãní tãsí. Mã rí trá rĩ'á rǎtǎâ 'èlé Ôvârí drí, Líndrí Tǎndí gólâkâ ââ'dâ ró, ngá gólǐyí gólâ drí lèlè ãní drí nǐlǐ rí ndrǐ ãní drí tã ányâ ãkó 'á lá gõ'dá nǐ ìcâ ró kpá bē rǐlǐ rĩrǐ tǎndí gólâ Ôvârí rí 'bã 'bá â'dólé ãyĩkò ró rí sǐ. Mã rí gõ'dá kpá rĩ'á Ôvârí rí ìjílí òfè ró mbâràkâ ãní drí tã tǎndí 'èzò òjílâ drí, tã tǎndí gólâ tǐbè 'è 'bá òjílâ 'bálé ãní ápí Ôvârí rí ìnjílí rí. Gõ'dá ãmâ kpá rĩ'á gólâ rí ìjǐ'á gólâ ò'è ró ãní ìyí nǐlǐ gǎrǎ.

11 Gõ'dá ãmâ kpá rĩ'á rú'bâ lò'bã'á gólâ drí, tãlâ gólâ ò'bã ró ãní bē â'dólé tã nǐnǐ bē, tãlâ òzò gbò lé rĩrǐ òtírǐ ácâ âmbâ-âmbâ ró rí, nǐ rí ró bē mǎnísí fǐí âtũ-âtũ sǐ, tãlâ gólâ rí nǐ mbâràkâ fèlè ãní drí.

12 Gõ'dá nǐ lùyí kpá Ôvârí ãmâ átá ró rí ãyĩkò sǐ, tãlâ gólâ 'bã ãmâ trá â'dólé rǐlǐ yí bē òjílâ ìyíkâ nyáányâ lá ró, kũmũ ìyíkâ 'á vò ì'í-ì'í 'á rí.

13-14 Gõ'dá Ôvârí ìnjí ãmâ trá kũmũ Sâtánâ kâ ìnjí'íkúwá ró rí kâ 'ásí, gõ'dá trólè tǎndí ró 'bálé kũmũ mvá lá drílâ lèlè ròò rí kâ 'á, gõ'dá gólâ Yésù Krístò ì'dí tǐbè ãmâ ìnjí 'bá â'dólé drí-bálayí ró tã ònjí drígá sǐ rí. Ítí rí, ãmâ gõ'dá trá gólâkâ ì'dí gõ'dá ólò'bãâ tã ãmâ rú Ôvârí ândrá kò. Gõ'dá Ôvârí âyè tã ònjí ãmákâ rí 'bá yí trá ndrǐ tãlâ Yésù drǎ trá ãmâ vò 'á.

Tã Yésù Krístò drí â'dózò òjílâ drǐlǐ gõ'dá kpá ngá ndrǐ ǎngó 'á nǎngá nò, mãlǎyíkâ, òvârí òjílâ gólǐyí òdrâ 'bá trá

rî yí kâ, 'búlí-'bá, gō'dá kpá olé yí bē rî

15 Òjílā āzā ālō Ôvārí rî ndrē 'bá trá rî yū, gō'dá óndrē íyíkā Yésū Krístō trá. Gō'dá gólā rî â'dô-â'dô rī'á nyé òzō Ôvārí tí. Gólā rī'á Ôvārí rî mvá 'î drē ākpākā'dā ólô'bāá drē ngá āzākā āngó 'á nō 'bá yí kō. Gólā kpá ì'dī ngá āmbá Ôvārí drí lō'bālē nō 'bá yí drīlī ndrī.

16 Gō'dá Ôvārí lō'bā ngá ndrī āngó 'á nō 'bá yí gólā rî drī sī. Ítí rî, gō'dá Yésū lō'bā ngá ndrī āmā drí rī'á ndrēlā āmā līfī sī āngó nō 'á nō nī, gō'dá gólā lō'bā ngá ndrī āmā drí ndrēlē āmā līfī sī kō rī 'bá yí kpá nī, tā â'dā-â'dā lā ì'dī mālāyíkā yī, gō'dá línđrī ōnjí yī, ôvārí òjílā gólīyī ôdrā 'bá trá rî yí kâ, 'búlí-'bá yī, gō'dá kúmú gólīyíkā kūmū ìyíkā 'á rī 'bá yí bē ndrī. Gō'dá Ôvārí lō'bā ngá 'dī 'bá yí trá ndrī 'dó Yésū Krístō rī drī sī, gō'dá Ôvārí lō'bā gólīyī trá ndrī 'dó gólā drí, gólā rī rōlē.

17 Ítí rî, gō'dá Yésū Krístō bē rī'á drē ākpākā'dā ólô'bāá ngá ndrī āngó 'á nō 'bá yí kō, gō'dá gólā rī mbārākā 'ē ngá 'dī 'bá yí nī rī'á rīlī nō, tālā gólā lō'bā ngá 'dī 'bá yí ndrī nī yí drí.

18 Ítí rî, gō'dá Yésū Krístō íyíkā rī'á nyé òzō drī kâtí, gō'dá òjílā gólākā rī 'bá yí ìyíkā rī'á nyé òzō gólā rī rú'bā kâtí. Gō'dá gólā kpá òjílā drī-kákā līdrí 'bá ôdrā 'ásī rī ì'dī. Ítí rî, gō'dá Yésū Krístō rī'á òjílā drīlī ndrī, ôvārí òjílā gólīyī ôdrā 'bá trá rī 'bá yí kâ bē ndrī gō'dá kpá ngá ndrī drīlī.

19 Gō'dá Ôvārí lē gólā drí â'dólé nyé òzō yí Ôvārí tí drī-ācē gólākā bē, gō'dá kpá â'dô-â'dô gólākā rī bē.

20 Gō'dá Ôvārí êdē tā trá ìyī lāfálé 'á ngá ndrī yí drí 'bālē rī 'bá yí bē ôdrā Yésū Krístō kâ fē lālī-lālī drīlī rī sī. Gō'dá ôdrā Yésū Krístō kâ 'dī 'bā tā ă'dí trá â'dólé Ôvārí yí lāfálé òjílā ìyíkā bē rī 'á.

21 Gō'dá sísí rī, ānī Kòlósì lé 'bá yí rī trá ngī Ôvārí rú sī, tā ìsū-ìsū ānīkā 'bā ānī trá â'dólé ăjú-'bā-ăzí Ôvārí kâ rō, gō'dá nī rō tā 'bā'bā gólākā kō.

22 Kpálé rī, ngbāāngbānō rī, Ôvārí 'bā ānī trá â'dólé íyī rú-lē-ăzíyā yí rō. Tā rī 'dī â'dô trá ítí, tālā Yésū Krístō útí trá āngó 'á nōngá āmā òjílā mvá rō drālē fē lālī-lālī drīlī. Gō'dá lō'wā lā rō rī, Ôvārí ăjī tā ă'dí trá ìyī lāfálé 'ásī ānī bē, gō'dá ngbāāngbānō rī, ícā trá cú ānī drí âdrézó Ôvārí ândrá ngbāngbā tā ōnjí ákō ānī rú.

23 Ítí rî, nī rī zāā tā lēlē ì'dī tā 'dī 'á, gō'dá nī rī kpá zāā rī'á līfī 'bālē ì'dī ngá gólīyī Ôvārí drí tā lā 'bālē trá 'ē'á 'ēlā ānī drí íyī mvá yí rō rī drīlī tā âti-âti Yésū rī tāsī rī sī. Tā âti-âti

tāndí Yésū rí tāsī nò ópě trá òrī dūū òjílā gólīyī āngó nō 'á nō 'bá yí ká drí. Gõ'dá 'dīl kápá rī'á tã âti-âti tãndí ãlô-ãlô mã Póólô drí rī'á pē lâ nō rú ì'bū 'bá Ôvârí ká ró rí ì'dí.

Tã Póólô drí lâṇō úsúzó tãlã òjílā tíbê á'dó 'bá kô òrī Yúdǎ

yí ká ró rí yí āârí ró ìyí tã Yésū rí tāsī rí

²⁴ Ngbāangbānō rí, mã rī'á lâṇō úsú'á gǎnimǎ 'á nōlé. Kpálé rí, mã rī'á āyīkō ró tãlã áamá rú'bá rí lâṇō úsúlí nō āndrã-tāndí tāsī ānī drí. Ítí rí, ngá āzã 'bá yí bē Yésū Krístō drí drē zãã rī'á lâṇō úsúlí 'á lâ áamá tíbê á'dó 'bá Kǎnǐsǎ ró gólã rí rú'bá ró rí yí 'á sī. Ítí rí, gõ'dá lâṇō gólīyī mã drí rī'á úsúlã ngbāangbānō rí, 'dīl íyíkã trá lâṇō rí gógó ámakã ró mã drí 'ě'á úsúlã rí ì'dí.

²⁵ Ôvârí zĩ mã trá á'dólé rú ì'bū 'bá Kǎnǐsǎ ká ró, tãlã mã òpã ró ānī òjílã íyíkã bē, tã âti-âti tãndí nō tã lâ òfí ró bē ānī drīl dódó.

²⁶ Gõ'dá tã âti-âti rí 'dī trá rī'á tã gólã tíbê Ôvârí drí lãpílí trá lãpí òjílã drí ndrī ítō vō 'ásí búúú ácalé ngbāangbānō rí ì'dí. Ítí rí, gõ'dá trá kǎyí gólã drí á'dázó lâ ngbálí-ngbálí òjílã íyíkã drí ndrī rí ì'dí.

²⁷ Ôvârí ìsū tã tã rí 'dī á'dalé ngbã òjílã íyíkã rí 'bá yí drí gõ'dá kpá ānī tíbê á'dó 'bá kô òrī Yúdǎ yí ká ró rí yí drí. Tã kíríwá tíbê lãpílí lãpí 'dī rī'á Yésū Krístō tíbê ānī drí á'dózó ngá ãlô ró gólã bē 'dī ì'dí, nĩ ǎǎmú ró ngá tãndí gólãkã úrú 'álã rí bē gólã bē. 'Dīl ngá gólã áamá drí rĩzó lĩfĩ 'bãlé vó lâ āyīkō sī rí ì'dí.

²⁸ Ítí rí, gõ'dá tãlã ì'dí 'dī áamá drí rĩzó rī'á tã âti-âti tãndí Yésū Krístō rí tāsī nò pélé òjílã gólīyī ndrī áamá drí rī'á úsúlã ãlô-ãlô rí 'bá yí drí rí. Gõ'dá mã rí rī'á tã 'dī pélé òjílã drí mbí gõ'dá kpá pǎtĩ ró, tãlã òjílã āadrē ró bē Ôvârí rí lĩfĩ drí 'á cú ítí tã ònjí āzãkã ákó gõ'dá kpá lĩnjĩ-lĩnjĩ ró tã 'ě'ě tãndí bē nyé òzō Yésū Krístō kátí.

²⁹ 'Dīl tã ífí gólã mã drí rĩzó lōsĩ 'élé mbârãkã sī, gõ'dá kpá rī'á rú cėlé nō, gõ'dá kpálé ítí rí, mbârãkã á'dó 'bá Yésū kã nō rí rí nĩ lōsĩ rí gógó 'élé mã sī.

2

¹ Nĩ ndrē trá, mã lē rú cēcē gólã mã drí rĩzó rú cėlé ānī tāsĩ, gõ'dá kpá krístō 'bá gólīyī Lōdĩsiyá 'álã rí 'bá yí tāsĩ, gõ'dá kpá krístō 'bá gólīyī mã drí ndrėlē kô rí 'bá yí bē nō tã lâ 'bãlé ānī drí nĩlĩ.

² Gõ'dá mã 'é rãtãã ānī drí á'dólé gágá òzō rákã fē kátí tã lėlē ānĩkã 'á gõ'dá nĩ lē kpá ānī āzĩ-āzĩ yí rōô. Gõ'dá mã 'é rãtãã kpá ānī drí á'dólé tã ìsū-ìsū mbí bē tã nĩnjĩ ānĩkã Ôvârí

'á rî tāsī, gō'dá kpá tã gólâkâ lăpî-lăpî ró tîbê â'dó 'bá Yésū Krístō tîbê ānî drí â'dózó ngá ālô ró gólâ bē 'dī ī'dī rî tāsī.

³ Ītī rî, Yésū Krístō ī'dī tã nîñî mbî gō'dá kpá lîfî lōmbâ pătîfî rî ápí lâ 'ī ndrî.

Tã Póolō drí drî-mbílî sōzó krístō 'bá lîfî óózó kô gólîyî ádó

tã ìmbâ ányâ sî rî

⁴ Má âtâ tã 'dī ĩtī 'dī rî, tãlâ ôjílâ āzâ ôzó kô ānî ádó úlî lîfî lōmbâ kâ sî tîbê â'dó 'bá ōnjô ró rî.

⁵ Gbô lé má â'dô bē jējē ró ānî rú sî rî, má rî zāā rī'á ānî tã ĩsūlî kárâ tã 'ē'á 'ēlâ ānî tāsī rî bē. Gō'dá mâ rī'á āyīkô ró, tãlâ rīrī āníkâ rī'á mbî, gō'dá nî lē tã kpá trá Yésū Krístō 'á pîpîsîlî ālô sî.

⁶ Gō'dá ôzô ānî drí tã-drî lērē trá kî Yésū Krístō āâ'dô kúmú āníkâ 'ī 'dī rî, 'dôvô nî 'bâ ānî nyānyâ rīlî ngá ālô ró gólâ bē.

⁷ Gō'dá ĩtī rî, nî 'bâ ānî ĩndrîgô ôfî dī Yésū Krístō 'á ôzô fê gólâ ĩndrîgô lâ drí fîlî trá dī ĩnyákú tândí 'á rî kâtî. Gō'dá nî 'bâ Yésū Krístō ī'dī â'dolé ĩnyákú tândí āníkâ ró ānî ĩndrîgô drí fîzô bē 'á lâ dī gágá gō'dá kpá rî 'bá ngá nyānyâ tândí fêlê ānî drí gō'dá kpá ānî pālê rî. Gō'dá ĩtī rî, nî â'dô ró gágá tã lēlê gólâ ānî drí lēlê trá tã pătîfî gólâ ānî ìmbázó 'á lâ nō 'á, gō'dá nî rî ró zāā āwô-ĩtī 'ē'ē bē Ôvârî drî.

⁸ Ānî lîfî ōmbâ ānî rú óózó ānî ádó úlî lîfî lōmbâ kâ sî tã lēlê tã ìmbâ tîbê â'dó 'bá ôjílâ mvá kâ ró, gō'dá 'bâ 'bá ōnjô ró rî 'á. Tã pătîfî ró, tã ìmbâ lâràkô rî gógó 'dī ānî íyíkâ kôrô lâjô'bá Sātánâ kâ rî 'bá yî tî sî, gólîyî ôjílâ āngó nō kâ nō 'bá yî drîlî kúmú ró rî. Gō'dá tã ìmbâ lâràkô rî 'dī â'dó kô Yésū Krístō ngá lésî.

⁹ Yésū Krístō cé ī'dī â'dô-â'dô lâ drí 'bālê nyé ôzô Ôvârî kâtî gō'dá kpá mbârâkâ Ôvârî kâ bē ndrî gólâ rî rú'bâ ĩnyákú 'á rî.

¹⁰ Ītī rî, gō'dá ānî rī'á ĩzā ōrē kâ ākô Ôvârî drîgá sî, tãlâ ānî trá rī'á ngá ālô ró Yésū bē, gō'dá gólâ ī'dī mbârâkâ ndrî āngó 'á nō 'bá yî drîlî, mālâyíkâ tândí ngátá lîndrî ōnjî, 'búlî-'bá yî bē, gō'dá kpá olé yî bē ndrî.

¹¹ Mā ícá kô â'dolé ngá ālô ró Ôvârî bē 'dē'dē bāsâ 'á tîbê â'dó 'bá tótó āmâ ĩnyīrîkô nōñô ī'dī drî ôjílâ mvá kâ rî sî rî. Vō lâ 'á rî, Ôvârî 'bâ āmâ trá â'dolé ngá ālô ró Yésū bē tã lōvókô gólâ āmâ 'á, rî 'bâ āmâ 'bālê tã ōnjî 'ēlê rî nōñô lâ sî vólê āmâ pîpîsîlî 'ásî.

¹² Ītī rî, gō'dá bābâtízî āníkâ rî kpá rī'á tã 'dī 'bá yî â'dálê, tã rî 'dī ōrî ró bē ānî drî. Tã rî 'dī rî tã â'dálê kî, ôzô ānî

drí â'dórê trá ngá ãlô ró Yésũ Krístõ bê rĩ tí rĩ, gô'dá ó'bã tâ lówókô tâ ònjĩ ãníkâ rĩ kâ trá 'bú 'á 'dũwã Yésũ Krístõ rĩ ãwõ bê, gô'dá nĩ ngá gô'dá kpá trá òdrã 'ásĩ 'dũwã gólâ bê. Tã 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tâ pãtĩ 'ĩ ãnĩ drí, tâlã nĩ lē tâ trá Ôvãrí 'á mbârâkã gólâkã âkĩ gólâ drí Yésũ Krístõ rĩ ñgázó 'ĩ'dĩ sĩ lâ òdrã 'ásĩ 'dĩ 'á.

¹³ Gô'dá tâ rĩ 'dĩ â'dô trá nõtí, tâ lówókô ãníkâ Ôvãrí rĩ lē kâ rĩ drã trá ãnĩ pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ volé, tâlã tâ ònjĩ ãníkâ 'élé Ôvãrí rĩ rĩ drí. Ítĩ rĩ, Ôvãrí âyē ãnĩ trá tâ ònjĩ ãníkâ 'ásĩ gōzō kpá tâ lówókô ãnĩ pĩpĩsĩlĩ 'á iyĩ lē kâ rĩ lógólē â'dolé lédre-lédre ró Yésũ Krístõ bê.

¹⁴ Gô'dá Ôvãrí lĩ ícícíyá ndrĩ ãmã rĩ tâ gólâ ãmã drí tâ 'bã'bã iyĩkã rōzō kō rĩ trá ndrĩ 'dó volé. Gólâ ñzã tâ ònjĩ ãmákã ñgĩlĩ trá vũdrĩ rĩ trá ndrĩ ñpã-ñpã lâ sĩ, fē lãlĩ-lãlĩ drĩ Yésũ Krístõ bê.

¹⁵ Tólã fē lãlĩ-lãlĩ nã drĩ rĩ, Yésũ Krístõ trõ mbârâkã Sātãnã kâ trá drĩ-âcē gólâkã bê, gô'dá kpá lĩndrĩ gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bã Sātãnã rĩ ñnjĩlĩ rĩ kâ yĩ bê. Gô'dá fē lãlĩ drĩ tólã rĩ, gólâ pē gólĩyĩ cú, gô'dá gólâ â'dã kpá ãngó drĩ kĩ, gólĩyĩ gô'dá trá mbârâkã âkō.

¹⁶ Ítĩ rĩ, gô'dá â'dó kō tãndĩ ró òjĩlã ãzã drĩ tâ 'bã'bã 'bãzō ãnĩ drĩ kĩ, nĩ ònyã ngá ãzã 'bã yĩ kō ngá mvũmvũ ãzã 'bã yĩ bê. Gô'dá nĩ ãrĩ tâ gólĩyĩkã kpá kō òzō gólĩyĩ ò'bã tâ trá ãnĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, nĩ ò'ē lã'bĩ ãzã 'bã yĩ nyē òzō lã'bĩ òrĩ Yúdã yĩ kã párá sĩ kã 'dĩ tí rĩ, ngátã kãyĩ ñjĩ-drĩ-lã-rĩ kã 'dĩ yã rĩ.

¹⁷ Tã 'dĩ 'bã yĩ ndrĩ â'dô trá sīsĩ â'dô âcã-âcã Yésũ Krístõ kã ãngó drĩ ñngã rĩ â'dalé, gô'dá 'dĩlĩ â'dô kpá òzō tâ pãtĩlĩ lĩndrĩ kãtĩ. Gô'dá tâ gólâ â'dó 'bã tâ pãtĩlĩ ró, gô'dá kpá mbĩ ró rĩ ñyĩngã Yésũ Krístõ 'ĩ'dĩ.

¹⁸ Nĩ âyē òjĩlã ãzã ãlólã ããdô ãnĩ kō, gô'dá nĩ 'bã ãnyĩ ò'ē ãnĩ kō tâ gólâ ãnĩ drĩ lã'bĩ 'dãzō kō ngátã ôvãrí ãnĩ ã'bĩyã yĩ kã rĩ ñrãtãzō kō 'dĩ 'á. Ítĩ rĩ, òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bã tâ 'dĩ 'bã yĩ 'élé 'dĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ iyĩ lōmbélē ãbĩ-ãbĩ iyĩkã rĩ'á ãbĩlã rĩ 'bã yĩ tãsĩ 'ĩ'dĩ. Tã ndrĩ gólĩyĩkã rĩ'á átálã rĩ 'bã yĩ rĩ'á lōsĩ ãkō, tâlã tâ ñsũ gólĩyĩkã iyĩkã cé iyĩ tâ 'bãlē 'ĩ'dĩ â'dolé gãrã.

¹⁹ Ítĩ rĩ, òjĩlã rĩ 'dĩ 'bã yĩ â'dó gô'dá kō nyē òzō Yésũ Krístõ rĩ rũ'bã tĩbē Yésũ drĩ â'dózō nĩ drĩ lâ ró rĩ yĩ kãtĩ. Yésũ Krístõ cé 'ĩ'dĩ ãmã drĩ 'ĩ tĩbē ãmã ê'bē 'bã kpãkã ãlô, gô'dá kpá rĩ 'bã ãmã vó ndrēlē, tâlã mã òmbã ró bê lãtĩ gólâ Ôvãrí drĩ lēlē ãmã drĩ mbãzō rĩ 'ásĩ.

²⁰⁻²¹ Ítĩ rĩ, gô'dá tâ lówókô tâ ònjĩ ãníkâ rĩ kã drã trá Yésũ Krístõ bê, tâlã ãnĩ trá ngá ãlô ró gólâ bê. Gô'dá gólâ ñnjĩ ãnĩ trá mbârâkã lĩndrĩ ònjĩ gólĩyĩ tĩbē rĩ 'bã òjĩlã ãngó nō kã nō 'bã yĩ drĩlĩ kũmũ ró rĩ 'bã yĩ kã 'ásĩ. Gô'dá tâlã ã'dô 'ĩ ãnĩ drĩ gōzō kpá zãã rĩ'á tâ 'élé òzō ãnĩ drĩ 'bãrē kpá zãã

mbârâkâ línđrí āngó kâ rî kâ drígá rî kâtí yā? Ānî drí gōzò kpá zāā tã 'bã'bã gólíyîkâ vó lâ lôbêlé ì'dî kî'á nî rî, nî nyà ngá nã kô, nî dô ngá nã kô rî.

²² Ngá 'dî 'bá yî â'dô rû ndě'á ndrî. Ōjílā mvá rî tã 'bã'bã 'dî 'bá yî 'bālé cé nî.

²³ Tã 'bã'bã 'dî 'bá yî lëndrê ìyîkâ fî tãndí ró rî, â'dô ānî 'bã'á lëndrélé nyé òzò nî lě Ôvârí trá rōò rî kâtí, gō'dá áákî'á nî rî, nî lôgō ānî trá vūdrî 'álâ rî kâtí, gō'dá áákî'á nî rî kpá, nî āâ'dô ícá'á cú ānî rú'bá vó ndrélé rî kâtí. Kpálé ìtí rî, tã 'bã'bã rî 'dî 'bá yî mbârâkâ ākó tã lôvókô tã ònjí 'ě kâ ānî 'á rî fūlî.

3

Tã āmâ drí â'dózó rîrî ó'dí bē Yésū Krístō 'á rî

¹⁻³ Nî ārî drê, ìngá ānî trá 'dūwạ Yésū Krístō bē òdrā 'ásí rîrî ó'dí 'á gólâ bē, ìtí rî, gō'dá nî 'bã ìfî cé tã tãndí gólâ Ôvârí drí tã lâ 'bālê trá 'ě'á 'ělâ ānî drí ùrú 'álâ Yésū Krístō yî drí â'dózó ì'dî kúmú lâ ró Ôvârí bē rî drî ì'dî. Nî ìsū gō'dá cé ngá gólíyî ùrú 'álâ rî 'bá yî, tã lâ ì'dî, gō'dá â'dó kô ānî drí gōzò rî'á ùrî 'élé ì'dî, ngá gólíyî āngó nō 'á 'ě 'bá ìyî rû ndêlé ndê nō 'bá yî tāsî. Tã lôvókô ákú ānî 'á rî 'bá ānî 'bālê ngá gólíyî āngó nō kâ nō 'bá yî tã lâ ìsūlî rî drā trá volé, gō'dá ānî trá cú rîrî ó'dí bē ngá ālô ró Yésū Krístō bē, gō'dá kpá Ôvârí bē ùrú 'álâ.

⁴ Gō'dá āmâ rî'á rîrî tãndí āzâ ākó āngó 'á nōngá, rîrî tãndí cé rîrî gólâ āmâ drí 'ě'á àmúlâ Yésū Krístō bē rî ì'dî. Gō'dá kâyî āzâ sî, Yésū Krístō â'dô āgō'á āngó 'á nōngá, gō'dá āmâ drí kúmú gólâkâ ùrú 'álâ rî àmúzó gólâ bē.

⁵ Ngbāāngbānō rî, nî āyê tã ònjí gólíyî ānî drí rî'á 'ělâ sísí, drê ānî drí â'dózó kô ngá ālô ró Yésū bē rî. Ìtí rî, nî kô à'dú gō'dá cé ānî òkó ngátá ágó bē ì'dî, nî 'bã ānî drí kô cé rî'á tã ònjî-ònjî rî 'bá yî ìsūlî ì'dî, nyé òzò āvē kâtí, gō'dá 'dó-má-drí bē, gō'dá kpá āgî-āgî ngá òjílā āzî kâ rú rî bē. Ìtí rî, āvē, 'dó-má-drí bē rî, rî òjílā 'bālê â'dólé ìyî nyāányâ kâ ró, gō'dá â'dó kô â'dólé òjílā Ôvârí kâ ró.

⁶ Gō'dá tã gólíyî ìtí 'dî 'bá yî rî Ôvârí rî 'bālê â'dólé àwạ ró tákányî gō'dá gólâ drí lāṅō fēzò òjílā rî 'bá tã ìtí 'dî 'bá yî 'élé rî yî drí, gō'dá gólíyî volé gā 'bá dó tã 'bã'bã íyîkâ ìnjîlî rî 'bá yî bē.

⁷ Nî rî trá tã ònjî-ònjî gólíyî ìtí 'dî 'bá yî 'élé drê ākpākâ'dā kâyî gólíyî ānî drí tã Yésū Krístō kâ nîzò kô rî 'á.

⁸ Ìtí rî, nî āyê gō'dá tã rî gógó ònjî-ònjî 'dî 'bá yî volé, nyé òzò àwạ kâtí, āgî-āgî, tã 'bã'bã òjílā āzî rú, òjílā āzî 'dā'dā, ngátá tã ònjî átálé òjílā āzî rú rî.

9-10 Nĩ âdô ònjô kô, tâlâ nĩ âyê rĩrĩ âkû âníkâ ányâ ró rĩ yĩ trá gô'dá nĩ ítô trá rĩrĩ ó'dí rĩlĩ ì'dĩ. Ânĩ gô'dá trá ndrĩ òjílâ ó'dí 'ì. Ítí rĩ, gô'dá â'dô-â'dô âníkâ trá òzô â'dô-â'dô Ôvârí tíbê ânĩ 'bã 'bá rĩ kâtí.

11 Gbô lé nĩ â'dó kô òrĩ Yúdă yĩ kâ 'ì 'dĩ, ngátá nĩ 'dê trá bāsā 'á ngátá nĩ 'dé kô yā rĩ, ngátá ânĩ òjílâ gólíyĩ ázĩ-ázĩ drí gálé dó rĩ ì'dĩ yā rĩ, ngátá òjílâ ázĩ-ázĩ drí ndrêlé ngá ònjĩ ró rĩ ì'dĩ yā rĩ, ngátá ânĩ ngá-tì bē dūū, ngátá ânĩ ngá âkó lé 'bá 'ì yā rĩ, Yésū Krístô drí rĩ, òjílâ ìyíkâ ndrĩ ngá âlô ró. Ítí rĩ, Yésū Krístô rĩ ìyíkâ rĩlĩ âmâ pĩpĩsílĩ 'ásĩ ndrĩ, gô'dá 'dĩ ngá gólâ tâ lá drí lăvũlĩ gără rĩ ì'dĩ.

12 Gô'dá Ôvârí lē ânĩ trá rōô, gólâ drí ânĩ nĩzô â'dólé òjílâ ìyĩ nyáanyâ kâ ró 'dĩ. Gô'dá tâ rĩ gógó 'dĩ tāsĩ rĩ, nĩ 'ê zāâ tâ tândĩ ì'dĩ òjílâ ázĩ drí, gô'dá nĩ â'dô kpá pĩpĩsílĩ ă'dĩ bē òjílâ rú kăyĩ vósĩ cé âyĩkô sĩ. Nĩ â'dô mănĩsĩ gô'dá kpá fĩi âtũ-âtũ bē, gô'dá nĩ 'ê lómbé-lómbéwá kô.

13 Nĩ âyê ânĩ ázĩ-ázĩ yĩ tâ ònjĩ gólíyĩ drí 'êlé trá ânĩ drí rĩ 'ásĩ, tâlâ Ôvârí âyê ânĩ kpá trá tâ ònjĩ âníkâ 'ásĩ rĩ drí sĩ.

14 Ítí rĩ, nĩ 'ê tâ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ, gô'dá tâ gólâ lăvũ 'bá gără ânĩ drí 'êlé rĩ, ânĩ drí ânĩ ázĩ-ázĩ yĩ lélé ì'dĩ. Gô'dá òzô nĩ òlê ânĩ ázĩ-ázĩ yĩ trá rĩ, ânĩ drí rĩzô ngá âlô ró, tâlâ ânĩ trá gárâ rú'bă kâ rú ìcú 'bá ngĩngĩ rú'bă âlô rú rĩ ì'dĩ, gô'dá gólâ nĩ ânĩ trá, tâlâ nĩ rĩ ró bē ngá âlô ró tâ ă'dĩ ìyíkâ 'á.

15 Ítí rĩ, gô'dá tâ ă'dĩ gólâ Yésū Krístô drí âfêlé rĩ òrĩ tâ ìsũ âníkâ 'á kăyĩ vósĩ cé, tâlâ Ôvârí nĩ âmâ trá rú 'ê'bélé ngá âlô ró òzô lúkûmâ ngĩngĩ drí rú 'ê'bérê rú'bă âlô rú rĩ kâtí. Nĩ rĩ ró bē zāâ rĩ'á âwô-ítĩ 'êlé ì'dĩ Ôvârí drí.

16 Gô'dá tâ âtĩ-âtĩ tândĩ Yésū Krístô rĩ tāsĩ rĩ òrĩ zāâ kăyĩ vósĩ cé ânĩ drĩ. Nĩ rĩ ázĩ-ázĩ ìmbálé lóngó Ôvârí kâ ngōngō lâ sĩ búkũ gólâkâ 'ásĩ, gô'dá kpá lóngó âzâ 'bá yĩ rĩzô gólâ rĩ lûyílĩ rĩ 'bá yĩ bē.

17 Nĩ 'bã ngá ndrĩ ânĩ drí rĩ'á 'êlâ rĩ 'bá yĩ, tâ ânĩ drí rĩ'á âtálâ rĩ 'bá yĩ bē Yésū Krístô rĩ 'bălê â'dólé âyĩkô ró. Nĩ 'ê âwô-ítĩ Ôvârí âmâ átá drí Yésū Krístô rĩ tāsĩ.

18 Ânĩ ôkó yĩ, nĩ ârĩ tâ ânĩ ágó yĩ kâ, tâlâ 'dĩ tâ Ôvârí drí lélé ânĩ drí 'êlé rĩ ì'dĩ.

19 Gô'dá ânĩ ágó yĩ, nĩ lē ânĩ ôkó yĩ dódó, gô'dá nĩ â'dô tândĩ ró gólíyĩ drí.

20 Ânĩ 'dīyĩmvá, nĩ ìnjĩ ânĩ ândré yĩ átá yĩ bē kăyĩ vósĩ cé. Ôzô nĩ ò'ê trá ítĩ rĩ, Ôvârí â'dô â'dó'á ânĩ bē âyĩkô ró.

21 Gô'dá átá yĩ, nĩ 'ê tâ ònjĩ tíbê 'ê 'bá ânĩ mvá yĩ 'bălê â'dólé ăwă ró rĩ kô gólíyĩ drí. Ôzô nĩ òrĩ 'êlâ ítĩ, òzô gólíyĩ òlê trá tâ tândĩ 'êlé rĩ, drílíyĩ âyézô lá.

²² Gõ'dá ãnî rû ì'bũ 'bá ró rî yî, nî ìnjî ãnî lîpî yî kâyi vósí cé. Nî ìnjî gólîyî òzô gólîyî ã'dô bê ãnî bê rî, gõ'dá kpálé ítí rî, òzô gólîyî ã'dô yû'dawá rî, nî ì'bũ rû gólîyî drí pîpîsílí ãlô sî.

²³⁻²⁴ Ítí rî, òzô nî ã'dô trá lôsî 'è'á rî, nî ùjũ lôsî 'élé tândí ró. Rî'á ìcâ-ìcâ ró ãnî drí 'èzó lá ítí, tálâ rû ì'bũrî 'á rî, nî rî rû ì'bũlî 'dî kúmú ãmákâ Yésũ Krístô drí. Ítí rî, nî nî trá kî, gólâ ã'dô drí-'á fê'á ãnî drí úrú 'álâ.

²⁵ Ítí rî, gõ'dá nî ìsũ kpá kî, Kúmú Yésũ ã'dô lãŋô fê'á ôjílâ gólîyî rî 'bá tã ònjí 'élé rî yî drí. Gõ'dá gólâ ã'dô ôjílâ ndrî 'è'á látî ãlô 'ásí.

4

¹ Ænî lôsî 'è 'bá lîpî ró rî 'bá yî, nî ã'dô pîpîsílí mvêêmvê bê lôsî 'è 'bá ãníkâ yî drí, nî fê ngá gólîyî drí lélé ã'dô ró rîzô rî gólîyî drí, ãnî rî'á kpá ãnî lîpî bê úrú 'álâ.

² Nî rî zãã rãtãã 'è'è sî Ôvârí drí, gõ'dá ãnî lîfî òrî zãã ngíyá, gõ'dá nî rî kpá zãã ãwô-ítí 'élé Ôvârí drí.

³ Gõ'dá nî ìjî Ôvârí ãmâ tãsî, gólâ ôfê ró látî bê ãmâ drí tã âtî-âtî tândí íyíkâ pèzó ôjílâ drí. Nî ìjî Ôvârí, tálâ gólâ ôpâ ró ãmâ bê tã gólâkâ lãpî-lãpî ró, gõ'dá gólâ drí ã'dalé trá ôjílâ drí nò pélé ôjílâ drí. 'Dî tã ífî gólâ má drí ã'dózó gãnimã 'á nò ì'dî.

⁴ Gõ'dá nî ìjî kpá Ôvârí, tálâ gólâ ô'bã ró mâ bê tã âtî-âtî tândí gólâkâ nò pélé mbî ôjílâ drí, tã lâ ôfî ró bê ôjílâ drî dódó.

⁵ Gõ'dá òzô ãnî ã'dô trá ôjílâ gólîyî tîbê ã'dó 'bá krístô 'bá ró kô rî lãfálé rî, nî lônã látî íyíkâ zãã tã Yésũ kâ nò átázó ì'dî gólîyî drí.

⁶ Ítí rî, òzô nî ãã'dô trá tã rî 'dî ôjá'á gólîyî bê rî, nî ã'dô cú 'díyî ìnjî-ìnjî bê gõ'dá kpá tã ìsũ-ìsũ tândí bê, tálâ nî ìcâ ró bê tã gólîyî drí rî'á ìjílâ rî lôgölé dódó.

Tã Póölô drí nî-bê-yã krístô 'bá ázî kâ fèzó rî

⁷⁻⁸ Mâ trá ãmâ ãdrúpî ázî rú bê Tíkíkô rî jô'á ãnî ngálâ nò. Gólâ ã'dô ãmâ tã átá'á nî ãnî drí. Tíkíkô rî'á ãmâ rû-lê-ázî tândí tîbê ãmâ drí rîzô lôsî kúmú ãmákâ Yésũ Krístô kâ nò 'élé gólîyî bê tândí ró rî ì'dî. Gólâ ã'dô mbârãkã sô'á ãnî 'á.

⁹ Gólîyî ã'dô nî'á Ônèsímô gólâ tîbê ã'dó 'bá kpá ôjílâ ãníkâ ró rî bê. Ônèsímô rî gógó kpá ôjílâ tîbê 'dê 'bá trá Yésũ Krístô vó pãtî-pãtî ró rî ì'dî. Gõ'dá gólîyî ã'dô ngá gólîyî ndrî ã'dó 'bá nölé nò tã lâ ngí'á nî ãnî drí tólâ.

¹⁰ Gõ'dá Ārīsītārókô gólâ tîbê ã'dó 'bá má bê gãnimã 'á nölé nò fê nî-bê-yã ãnî drí tólâ. Gõ'dá Mārākô Bārānābā rî ãdrúpî ró rî fê kpá nî-bê-yã ãnî drí. Ítí rî, má âtā Mārākô rî

tã trá sísí ãnî drí, òzō gólâ ôcâ trá tólâ rî, nî lậgû gólâ ãyĩkô sĩ.

¹¹ Gõ'dá Yásōwā tībê zĩlĩ kpá Yúsētũ rî fê kpá nî-bê-yā ãnî drí. Ítí rî, òjílâ gólĩyĩ nâ 'dĩ 'bá yĩ òjílâ gólĩyĩ òrĩ ãmákâ Yúdã yĩ kâ 'ásĩ rĩ 'bá ãyĩ lôsĩ 'èlé 'dũwã má bē nōlé Ôvârí drí rĩ ã'dĩ. Gólĩyĩ sō mbârākâ trá má 'á.

¹² Êpāfārasĩ, krístō 'bá gólâ â'dó 'bá òjílâ ãníkâ ró rî fê nî-bê-yā kpá ãnî drí. Gólâ nōlé zāã rĩ'á rũ cẽ'á rātāã 'ẽ'ẽ bē Ôvârí drí, Ôvârí ò'bã ró ãnî bē â'dólé gágá tã lělē ãníkâ 'á, gõ'dá nî â'dô ró bē òjílâ lârâkô Ôvârí drí lělē rĩ yĩ ró.

¹³ Ítí rî, gõ'dá gólâ rĩ'á rātāã 'ẽ'á rōô ãnî tāsĩ òjílâ Lōdĩsĩyā kâ bē gõ'dá kpá òjílâ Hērāpólĩ kâ bē.

¹⁴ Dēmāsĩ yĩ ãmâ rũ-lẽ-āzĩ āmbá Lúkã tībê â'dó 'bá dōkōtórō ró rĩ bē fê ãyĩ kpá nî-bê-yā ãnî drí.

¹⁵ Mā fê nî-bê-yā ãmákâ krístō 'bá gólĩyĩ Lōdĩsĩyā 'álâ rĩ 'bá yĩ drí, gõ'dá kpá Nīmífā yĩ drí krístō 'bá gólĩyĩ rĩ 'bá rũ è'bélé gólâ drí 'bã 'álâ rĩ 'bá yĩ bē.

¹⁶ Òzō gõ'dá úũzĩ wárāgã nô trá ãnî drí rî, nî gō ró lōpélâ kpá kǎnĩsã Lōdĩsĩyā 'álâ rĩ drí úzĩ ró bē kpá tólâ krístō 'bá tólâ nâ 'bá yĩ drí. Gõ'dá nî zĩ kpá wárāgã gólâ má drí jōlé ngĩ òjílâ Lōdĩsĩyā kâ drí nâ.

¹⁷ Gõ'dá nî âtâ Ākípā drí kĩ, gólâ ũnĩ tãndĩ ró gólâ drí lōsĩ Ôvârí drí fělē trá gólâ drí 'dĩ ndělē.

¹⁸ Gõ'dá mā rĩ gógó Póōlō, má fê nî-bê-yā ãnî drí, mā rĩ gógó nyāányā lâ mā trá ámâ rũ ãgĩ'á nō. Ámâ tã ũvĩ ãnî drĩ sĩ gǎnĩmã 'á nōlé kō, nî 'è rātāã bē ámâ tāsĩ. Ôvârí ãã'dô ãnĩ bē ndrĩ. Ĩ'dĩ 'dĩ.

Tǎ îgĩ-îgĩ drĩ-káká Póólō kǎ Tēsālōníkǎ lé 'bá yĩ drĩ 1 Tēsālōníkǎ lé 'bá

Tǎ 'ě'á zĩlǎ nĩlĩ sísĩ rĩ

Póólō rĩ ífífí ítō kǎnĩsǎ trá Tēsālōníkǎ 'álǎ, 'bǎdrĩ Ğĩríkĩ kǎ 'álǎ. Krístō 'bá ó'dí tólǎ nǎ 'bá yĩ já ìyĩ trá, gō'dá áyē ìyĩ gō'dá òvǎrí gólĩyíkǎ ǎkù ró òjílǎ gólĩyíkǎ drĩ rĩ'á ìnjílǎ rĩ trá, gō'dá ítō ìyĩ trá tǎ lèlě Yēsũ 'á. Gō'dá 'dĩ vósĩ rĩ, trá Póólō drĩ rǎzó volé nĩngá sĩ, tǎlǎ òjílǎ Yúdǎ yĩ kǎ ǎzǎ 'bá yĩ ùjũ ìyĩ trá 'ě'á gólǎ rĩ fũlĩ.

Gō'dá Póólō rǎ bē nĩngá sĩ rĩ, gólǎ drĩ gōzó Tĩmátĩyǎ rĩ jǒlě, nĩ'á tǎ tólǎ rĩ ǎtrǒlě ágōzó ì'dí bē lǎ yĩ drĩ. Ì'dí gólǎ drĩ wǎrǎgǎ drĩ-káká ìgĩzó gólĩyĩ drĩ tǎ ìjĩ gólĩyíkǎ ǎzǎ 'bá yĩ tǎ-drĩ lǎ lǒgōzó, gō'dá kpá mbǎrǎkǎ sǒlě gólĩyĩ 'á. Gō'dá krístō 'bá 'dĩ 'bá yĩ 'ě ìyĩ òjílǎ ǎzǎ 'bá yĩ kpá trá dũu tǎ lèlě Yēsũ 'á. Gō'dá ìtĩ rĩ, ǎzǎ 'bá yĩ áyē ìyĩ lǒsĩ 'ě'ě trá, gō'dá rĩ ìyĩ trá cé Yēsũ rĩ ágō-ágō tǎlě ì'dĩ. Gō'dá kpá rĩ, ǎzǎ 'bá yĩ gō'dá ìyíkǎ tǎ ìsũ ró kĩ, ǎ'dô ǎ'dô rũ 'ě'á ìyíkǎ gō'dá nĩ krístō 'bá gólĩyĩ òdrǎ 'bá drě sísĩ Yēsũ ágōó drě kô rĩ 'bá yĩ drĩ yǎ? Gō'dá Póólō drĩ tǎ Yēsũ kǎ 'ězó ágǒlě rĩ ǎ'dalé gólĩyĩ drĩ tǎndĩ ró, gō'dá kpá rĩrĩ gólĩyíkǎ Yēsũ rĩ tǎlě rĩ bē.

Gō'dá wǎrǎgǎ rĩ lǎ ró rĩ 'á rĩ, krístō 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ lǎ ìyĩ drě zǎǎ lĩjǎ-lĩjǎ ró ágō-ágō Yēsũ kǎ rĩ tǎ lǎ 'á. Gō'dá òjílǎ ǎzǎ 'bá yĩ kĩ ìyíkǎ rĩ, Yēsũ ǎágō trá ǎkù ró. Gō'dá Póólō drĩ ngǎ 'ě 'bá rũ 'èlě sísĩ, Yēsũ drĩ gōzó ágǒlě rĩ tǎ lǎ ǎtǎlě gólĩyĩ drĩ. Sísĩ rĩ, tǎ ònjĩ ǎ'dô nĩ'á ǎtĩ 'álǎ, gō'dá òjílǎ gólǎ tǎ ònjĩ ǎsē 'bá rĩ drĩ ǎcázó. Gō'dá Póólō kĩ, krístō 'bá yĩ òrĩ zǎǎ tǎ Yēsũ kǎ lèlě ì'dí lǎnǒ rĩ 'bá gólĩyĩ 'èlě rĩ 'ásĩ ndrĩ. Gō'dá gólĩyĩ ò'ě kpá zǎǎ lǒsĩ ìyíkǎ, gō'dá gólĩyĩ ǎáyē kpá tǎ tǎndĩ 'ě'ě kô. Ì'dí 'dĩ.

¹ Mǎ Póólō, mǎ îgĩ wǎrǎgǎ nō ǎnĩ òjílǎ ǎmǎ átá Òvǎrí gō'dá Kúmú ǎmákǎ Yēsũ Krístō bē rĩ kǎ rĩ 'bá Tēsālōníkǎ 'álǎ rĩ 'bá yĩ drĩ. ǎmǎ, Sílĩvǎnō yĩ bē, gō'dá Tĩmátĩyǎ yĩ bē 'ě ìyĩ nĩ-bē-yǎ ǎmbǎ ǎnĩ drĩ. Òvǎrí òfě òrě ǎnĩ drĩ tǎ ǎ'dí bē.

ǎwô-ìtĩ 'ě'ě Tēsālōníkǎ lé 'bá tǎsĩ

² ǎmǎ kǎrá rĩ'á ǎwô-ìtĩ 'ě'á Òvǎrí drĩ ǎnĩ tǎsĩ. Gō'dá mǎ ngô ǎwô kpá kǎrá gólǎ drĩ ǎnĩ tǎsĩ.

³ ǎmǎ drě kpá zǎǎ rĩ'á ǎnĩ tǎ ìsũ'á ǎmǎ átá Òvǎrí ágǎlě, tǎlǎ nĩ ǎ'dǎ tǎ lèlě ǎnĩkǎ ngbǎlĩ-ngbǎlĩ Òvǎrí 'á rĩ trá, gō'dá kpá òjílǎ lǒvó ǎnĩkǎ tákányĩ rĩ 'bá yĩ bē tǎ ǎnĩ drĩ 'èlě rĩ 'bá

yí sī. Gõ'dá ānī kpá nǎngá sī lǐfǐ 'bā'bā bē Yésū Krístō rī āgō-āgō tē'á.

⁴ Āmā âdrúpǐ yí āmā izó yí bē, mā nǐ trá tā pǎtǐ ró kǐ nǐ rī, ānī lówó bē Ôvârí drǐ gō'dá gólâ drí kpá ānī êpězô â'dólé ôjílâ íyíkâ ró.

⁵ 'Dǐ mā nǐ, tǎlá kâyí āmā drí cǎzô tólâ tā âtî-âtî tǎndí Yésū rī tǎsǐ rī âtálé ānī drí 'dǐ sī, pǎtǐ ró tā āmā drí âtálé 'dǐ 'bá yí â'dó kô cú ítí ífí lâ yí âkó. Nǐ nǐ trá kǐ nǐ rī, tā 'dǐ 'bá yí rǐ'á tā pǎtǐ 'î mbârâkâ Lín-drí Tǎndí Ôvârí kâ rī kâ sī. Nǐ nǐ kpá trá kǐ, tā âtî-âtî rǐ'á pǎtǐ, tǎlá mā 'ê tā tǎndí trá dūū āmā drí rǐrǐ ānī bē 'dǐ sī.

⁶ Gõ'dá nǐ ūsū lâñō trá, tǎlá nǐ 'dê trá Yésū vósí āmā bē. Kpálé ôjílâ ñzā ānī rī, Lín-drí Tǎndí Ôvârí kâ â'dô ānī 'bā'á â'dólé āyĩkô ró, gō'dá nǐ rī trá tā lēlē sī Ôvârí 'á.

⁷ Gõ'dá ngbāangbânō rī, krístō 'bá ndrǐ 'bâdrǐ Gǐrǐkǐ kâ 'álâ rī 'bá yí 'dê íyí trá 'dó tā ānī drí rǐ'á 'èlâ rī 'èlé ì'dí.

⁸ Gõ'dá kpá Gǐrǐkǐ ũgú 'álâ rī, ôjílâ āzâ 'bá yí âtâ tā āmā drí tā lēlē ānīkâ Yésū 'á 'dǐ tǎsǐ. Ícá kô āmā drí tā āzâ âtálé drǐlǐyí ānī tǎsǐ.

⁹ Ââtâ trá kǐ nǐ rī, ôzô mā āâcâ trá ānī ngálâ rī, nǐ ârǐ āmā úlǐ ârǐ-ârǐ āyĩkô sī. Gõ'dá nǎngá sī rī, ānī drí ípálé jǎzô ì'dí ôvârí âbârâdāgō ānī á'bíyá yí kâ rī rú sī, gôzô ándrá-gá-sǐlǐ jǎlé Ôvârí pǎtǐ rī drí.

¹⁰ Gõ'dá ānī āâ'dô drē lǐfǐ 'bā'bā ró āgō-āgō Ôvârí rī mvá Yésū kâ úrú lésǐ rī tē'á gólâ Ôvârí drí gólâ rī ñngálé lǐdrǐlǐ ôdrâ 'ásǐ rī, gō'dá gólâ 'ê 'bá āgólé āmā pǎlé ômbâ Ôvârí kâ āmā drí tā ôñjǐ āmákâ tǎsǐ rī 'ásǐ rī.

2

Tā tā drí āgázô Póôlô drǐ nǐnǐ gólâkâ gólǐyí ndrēlé rī tǎsǐ rī

¹ Āmā âdrúpǐ yí āmā izó yí bē, nǐ nǐ trá kǐ, lósí āmákâ ānī lâfálé rī â'dó kô tā âkó ítí.

² Ítú āmā drí 'bázô Fǐlǐpǐ 'álâ rī sī rī, ô'ê āmā trá ôñjǐ ró, gō'dá ââtâ tā ôñjǐ trá āmā rú, drē āmā drí cǎ âkó Tësälönikā á tólâ rī. Kpálé ítí rī, Ôvârí âfē mbârâkâ íyíkâ trá āmā drí tā âtî-âtî íyíkâ pězô ānī drí. Gbō lé ôjílâ bē dūū rǐ 'bá tā ôñjǐ âtálé ì'dí āmā rú rī, mā rī āmákâ zāâ tā 'dǐ 'èlé mbârâkâ āmákâ rī sī ndrǐ.

³ Gõ'dá nǐ ndrē trá kǐ, mā rí kô tā 'dǐ pélé tā ñsū-ñsū ôñjǐ sī āmā pǐpǐsǐlǐ 'á ngâtá ānī âdólé ì'dí.

⁴ Ôvârí 'bá lǐfǐ āmā drǐ â'dólé tā âtî-âtî íyíkâ tǎndí ró 'dǐ pélé, tǎlá cé gólâ ì'dí tā ómvó tō 'bá tō āmā 'á rī. Mā lē tótó

Ôvârí rî 'bâlê ĩ'dî â'dólê äyĩkô ró, â'dó kô ôjílâ äzí 'bâlê ĩ'dî. Gõ'dá mã rî kpá kô rĩ'á mãñĩ 'èlé ãñĩ drí.

⁵ Mã rî kô rĩ'á úlĩ âsô-âsô âtálê ĩ'dî ãñĩ drí, tãlâ nĩ ââfê ró âđĩ bê ãmâ drí. 'Dĩ Ôvârí nĩ trá ndrĩ.

⁶ Mã lée kô ãñĩ ôjílâ äzâ 'bá yĩ bê rĩ drí ãmâ lùyĩlĩ.

⁷ Íyíkâ fĩ rĩ'á mbĩ ãmâ drí ngá zĩzó ãñĩ tĩ, tãlâ ãmâ rĩ'á lâjô'bá Yésũ kâ ĩ'dî rĩ drí. Gõ'dá mã 'é kô. Bê-rĩ ãmâ rĩ'á ãñĩ drí ôzô ândrê tãndĩ gólâ rĩ 'bá íyĩ mvá ârómeyá ró rĩ vó lâ ndrêlé dódó rĩ kâtĩ.

⁸ Mã âtâ tã âtĩ-âtĩ Ôvârí kâ trá ãñĩ drí, tãlâ ãñĩ lôvó bê rĩ'á ãmâ 'á rôô. Gõ'dá mã 'ê ngá tĩbê rĩ'á 'êlâ rĩ trá âkĩ âkó ãñĩ drí rĩ.

⁹ Mã 'ê ngá trá úrĩ sĩ vô vô ĩtú kára bũũũ ngácĩ 'á, tãlâ ãmâ 'á tãsĩ. 'Dĩ drê ĩtú ãmâ drí â'dózó tólâ tã âtĩ-âtĩ Ôvârí kâ pẽ'á ãñĩ drí rĩ sĩ. Mã 'ê ĩtĩ, tãlâ mã ôzó kô rĩ lãnô ngá zĩzĩ kâ sölê ãñĩ rú.

¹⁰ Tã âkĩ âkó ãmâ drí âtálê trá nõ rĩ'á pãtĩĩ. ãñĩ nyãányâ Ôvârí yĩ bê nĩ trá, mã 'ê tã â'dó 'bá mbĩmbĩ rĩ 'bá yĩ ĩ'dî ãñĩ tã lê 'bá yĩ lâfálê.

¹¹ Mã 'ê ãñĩ âlô-âlô, té ôzô mvá rĩ átá drí rĩrĩ mvá lâ yĩ nyãányâ ró rĩ yĩ 'èlé rĩ kâtĩ,

¹² 'díyĩ ĩcĩ-ĩcĩ, gõ'dá kpá tã-drĩ lôgô-lôgô tã mbĩmbĩ Ôvârí rĩ 'bã 'bá â'dólê äyĩkô ró rĩ 'bá yĩ 'èlé ĩ'dî rĩ sĩ. Gólâ rĩ gógó ĩ'dî ãñĩ âzĩ 'bá â'dólê íyíkâ ró kũmũ íyíkâ zêlé ãmbã íyíkâ nĩlĩ rĩ.

¹³ Mã lùyĩ Ôvârí kára, tãlâ nĩ ôtirĩ tã âtĩ-âtĩ ârí ãmâ sĩlĩ sĩ rĩ, nĩ ĩsũũ kô kĩ, 'dĩ tã âtĩ-âtĩ ôjílâ sĩlĩ sĩ rĩ ĩ'dî. Nĩ nĩ ãníkâ cé tã âtĩ-âtĩ rĩ 'dĩ ãâ'dô trá Ôvârí sĩlĩ sĩ. Ôvârí rĩ'á tã 'ê'á úlĩ íyíkâ 'dĩ sĩ ãñĩ gólĩyĩ tã lê 'bá gólâ 'á rĩ yĩ drí.

¹⁴ Tã rĩ nõ 'ê rũ ãñĩ drí nõ, té ôzô drílâ rũ 'êrê trá kãnĩsã Ôvârí kâ vó äzâ 'bá yĩ 'ásĩ Yũdáyã 'álâ rĩ 'bá yĩ drí rĩ tĩ. Ôjílâ ãníkâ rĩ 'bá yĩ ĩzã ãñĩ kpá té ôzô ôjílâ Yũdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ drí rĩrĩ krístô 'bá Yũdáyã 'álâ rĩ 'bá yĩ ĩzálê rĩ kâtĩ.

¹⁵⁻¹⁶ Ôjílâ Yũdã yĩ kâ rĩ 'bá yĩ ûfũ Kúmũ Yésũ tã ângũ 'bá Ôvârí kâ yĩ bê nĩ, gõ'dá nõô gólĩyĩ rĩ'á ãmâ ĩzã'á ĩyĩ. Ôvârí trá rĩ'á ômbã ró lâvũlĩ kôrô tã gólĩyĩ drí rĩ'á 'êlâ 'dĩ tãsĩ. Mã nĩ trá kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ jã rũ trá â'dólê âjú-'bá-âzí ró ôjílâ drí ndrĩ, tãlâ gólĩyĩ lê 'dĩ rũ lô'bálê pávó tĩ â'bãzó bê ãmâ drí, mã ôzó lãtĩ Ôvârí kâ ngá pãzó rĩ tã lâ âtã ôjílâ â'dó 'bá ôjílâ Yũdã yĩ kâ ró kô rĩ 'bá yĩ drí. Tã õnjĩ 'dĩ 'bá yĩ ê'bê rũ trá lâvũlĩ kôrô tã õnjĩ gólĩyĩkâ äzâ 'bá yĩ drĩ sĩ. Gõ'dá ngbãangbãnô rĩ, Ôvârí â'dô pãtĩĩ lãnô fẽ'á gólĩyĩ drí.

Tã Póólô kâ 'êzó nĩlĩ Tēsālōnikā lé 'bá ndrêlé rĩ

17-18 Ā'dô cé âmâ rî gógó tāsī rî, âmâ âdrúpī yī âmâ izó yī bê, mã câ lâfálé trá ānī rú sī ākū ró. Gõ'dá âmâ kpá fī zāā rī'á ānī tā įsũ'á. Âmâ trá tā įsũ-įsũ ąngī bê ānī ndrēzó ó'dí. Mã rī trá tā 'élé ānīzô ānī ngálâ. Mã Póölô rī gógó nyāányâ lâ ítónâ trá tā įsũlī cāzó tólâ ândâlâ rī, gõ'dá Sātánâ lôgâ mã dó.

19-20 Âmâ, mã lê rī'á ānī ndrélé ítí lâ 'dī ró, tálâ ānī rī gógó nyāányâ lâ, įtú gólâ Kúmú âmákâ Yésũ Krístô drī âgōzó rī tú, gólâ â'dô tā âtá'á kī nī rī, mã 'ê tā trá tândī ró ānī tāsī. Gõ'dá vólé drī lâ 'ásī rī, mã â'dô 'bā'á āyīkô ró.

3

1-2 Tā įsũ âmákâ ānī tāsī rī icâ trá lậvũlī kôrô. Į'dī 'dī, âmâ drī ngāzó tā įsũlī Tīmátīyā rī jōzó. Tīmátīyā rī 'dī âmâ lậmũ-āzīyā 'í. Ôvārī 'bā gólâ âmá bê rī'á tā iyīkâ pėlē ôjílâ drī. 'Dīl mã lâkī âmákâ drē ākpākā'dā Átēnā 'á nōngá. Nīngá sī, âmâ drī tā âtázó gólâ drī ānī icílī tā lėlē ānīkâ 'bālē āmbá Yésũ 'á,

3 tálâ ôjílâ āzâ âlô ānī lâfálé 'ásī ôzó úlī Ôvārī kâ áyē lậņô drī sī. Gõ'dá nī nī kpá trá lậtị âmákâ ānī bê rī rī'á lậņô kâ 'í.

4 Kậyị âmâ drī â'dózó drē ānī bê tólâ rī, mã pē úlī rī 'dī trá súsị ānī drī. Mã kī nī rī, nī â'dô kpá lậņô úsũ'á.

5 Gõ'dá ítí rī, tā įsũ-įsũ âmákâ ānī tāsī rī drī 'dēzó libálé ąngī ró. Gõ'dá âmâ drī Tīmátīyā rī jōzó ānī ngáá tólâ, tálâ tā lėlē ānīkâ 'bālē trá rī ârízó bê sílī lâ 'ásī, ngā tí ā'dô trá tólâ ąngô tí yā rī. Mã rī'á ũrī ró, tálâ má įsũ tā kī nī rī, Sātánâ â'dô ānī âdó'á. Gõ'dá 'dīl, tí tā âmákâ 'élé trá tólâ nā â'dô â'dó'á ápé fạrạngạngạ ró.

6 Gõ'dá Tīmátīyā âgô drē kpá trá ānī ngá lēsī. Gõ'dá gólâ drī tā âtázó âmâ drī tā lėlē ānīkâ Ôvārī 'á gõ'dá kpá ôjílâ lậvô bê rī tāsī. Gõ'dá nīngá sī, Tīmátīyā rī gógó drī ngāzó kpá tā âtálé kī nī rī, ānī āâ'dô drē zāā rī'á tā įsũ bê âmâ tāsī â'dólé ānī drī lậmũ-āzīyā pậtị rī ró. Gõ'dá drílâ ngāzó tá rī 'dī pá lâ âtílī kī nī rī, nī lê âmâ ndrélé kpá nyé ôzô âmâ drī lērē ānī ndrélé rī kátí.

7-8 Ngbāāngbānô rī, âmâ pịpịsịlị â'dị trá ndrúndrú. Ā'dô kpálé lậņô āmbá âmâ drī â'dózó į'dí bê lâ nō rī, nī 'bā âmâ trá â'dólé āyīkô ró tā lėlē ānīkâ sī.

9 Mã 'ê âwô-ítí āmbá āmbá Ôvārī drī āyīkô ānī drī âmâ 'bāzó trá 'á lâ āndrô nô tāsī.

10 Âmâ rī'á drē zāā âwô ngô'á mbārākā sī Ôvārī drī, mã gô ró kpá bê ānī ngálâ tā āzâ ngílī ậtị 'álâ ānī pāzó.

¹¹ Mā ngō āwó Ôvârí āmâ átá drí gō'dá kpá Kúmú āmákâ Yésū bē kī nī rī, gólīyī nyāányā ũnjī lậtị trạ āmâ drí nĩzọ bē cālē ānī ngálâ.

¹² Gō'dá Ôvârí āmákâ rī ò'è ānī, ānī lỏvó 'bălē ānī vó 'ásī lậvũlị kỏrỏ ngbāangbānỏ rī drị sị, gō'dá kpá ānī 'bălē à'dólé ỏjịlā ázi lỏvó bē ákị ákỏ ānī 'á, kpá té ỏzỏ āmâ nyāányā drí à'dórẻ ānī lỏvó bē rị kátị.

¹³ Bē trá ỉtị rị, Yésū ỏsỏ mbārākā ānī 'á, tālā āmâ átá Ôvârí ỏndrẻ rỏ ānī bē ỏzỏ ỏjịlā íyíkā à'dỏ 'bá íyị tặ ỏnị ákỏ rị 'bá yị kátị, ỉtụ Kúmú āmákâ Yésū drí ágỏzỏ ỏjịlā íyíkā bẻ ndrị rị tụ.

4

Tặ gólâ sủ 'bá Ôvârí rụ rị

¹⁻² Āmâ drẻ rị'á cẻ tặ fínyáwá āzặ 'bá yị ígị'á ỉ'dị ānị drị. Mặ àtặ ủlị ānị drị ỏzỏ ỏjịlā gólīyị rị 'bá íyị tặ àtặ-àtặ Kúmú āmákâ Yésū kặ zẻlẻ rị kátị. Gỏ'dá nĩngá sị rị, mặ lỏgỏ tặ kpá ānị drị ngbálị-ngbálị, mặ kị nị rị, nị 'ẻ rỏ tặ tặndị bẻ, té ỏzỏ āmâ drị àtặlẻ trá ānị drị rị kátị, tặlặ ửsủ rỏ bẻ Ôvârí rụ. Nị ỉtỏ trá ỉtị rị, trá rị'á tặndị rỏ. Ā'dỏ ỉtị rị, 'dỏvỏ nị 'ẻ tặ rị 'dị 'bá yị lậvũlị kỏrỏ nỏỏ drị sị. Nị àrị tặ āmâ drị àtặlẻ trá ānị drị sịsị Yésū kặ rị kpá trá,

³ Ôvârí lẻ ānị drị à'dólẻ ỏjịlā mbịmbị rị 'bá yị rỏ, gỏ'dá kỏ à'dólẻ ỏjịlā àvẻ 'bá rỏ.

⁴ Nị àà'dỏ tặ trỏ 'bá rỏ lỏvỏ rụ'bặ kặ drịgá sị. Ā'dỏ trá ỉtị rị, vỏ à'dỏ sủ'á Ôvârí rụ, rịrị tặndị rị 'dị tặsị.

⁵ Nị 'bặ ānị kỏ àvẻ drị lỏfịlị tặ ỏnịjị-ỏnịjị rị 'bá yị 'ẻlẻ, ỏzỏ ỏjịlā gólīyị Ôvârí nị 'bá kỏ rị 'bá yị kátị.

⁶ Nị àyị kỏ krỉstỏ 'bá ázi ỏkỏ bẻ. Nị 'ẻ tặ rị 'dị 'bá yị àlỏlặ kỏ kỏ, tặlặ pặtị-pặtị rỏ Kúmú āmákâ Yésū à'dỏ lậgỏ ặngị fẻ'á ỏjịlặ tặ rị 'dị 'bá yị 'ẻ 'bá rị yị drị. Ỉ'dị ỉtị, āmâ drị àndrỏ ngặzỏ tặ àtặlẻ ānị drị ngbálị-ngbálị tặ rị 'dị 'bá yị tặsị.

⁷ Ôvârí lẻẻ kỏ ỏjịlặ íyíkặ drị rịlị rịrị ányặ sị, bẻ-rị gólīyị drị rịlị rịrị mbịmbị rị sị.

⁸ Ỏzỏ ỏjịlặ āzặ àlỏ ỏgặ trá dó tặ rị nỏ 'bá yị àrịlị rị, tặkỏ gólặ gặ dó 'dị kỏ cẻ tặ ỏjịlặ mặ ázi kặ àrịlị, gólặ gặ dó 'dị tặ Ôvârí kặ rị 'bá yị àrịlị ỉ'dị. Ôvârí lỏfị Lỉndrị Tặndị íyíkặ nị āmâ 'ásị.

⁹ Tặ āzặ kpá bẻ rị'á nỏtị lỏvỏ tặsị. Ủlị āmákặ lỏvỏ tặsị rị rị'á cẻ fínyáwá ỉtị, tặlặ Ôvârí à'dặ lậtị ānị drị ānị lỏvỏ 'bặzỏ ānị vỏ 'ásị rị trá.

¹⁰ Gỏ'dá tặ pặtị rỏ, ānị trá 'dỏ tặ rị 'dị 'ẻ'á ỉtị ndrị krỉstỏ 'bá Mẻkẻdỏnịyặ 'álặ rị 'bá yị bẻ. Ỉtị rị, nị 'ẻ tặ rị 'dị 'bá yị lậvũlị kỏrỏ ngbāangbānỏ rị drị sị.

¹¹ Bê trá ítí rî, nî rî ãyĩkô sî lãwã-lãwã ãkó. Nî sô ãnî tî kô tã túbê â'dó 'bá ãnikâ ró kô rî 'á. Nî gô, nî 'ê lôsî ãnikâ mbârâkã sî té ôzô tã ãmâ drî âtálé trá ãnî drî rî tî.

¹² Nî 'ê tã rî 'dĩ 'bá yî té ítí, tãlã ôjilã gólĩyî drê tã Ôvârí kã ârí 'bá kô rî 'bá yî ìñĩ ró ìyî ãnî bê, gô'dá nî ôzó ngá ndãa nyalé.

Tã âgô-âgô Yésũ kã rî tãsî rî

¹³ ãmâ âdrúpĩ yî ãmâ ìzó yî bê, mã lã ãnî tã nĩlĩ krístô 'bá ôdrã 'bá trá rî yî tãsî, tãlã nî ôzó ãwó ngôô, ôzô ôjilã gólĩyî ngá ãkó ìfĩ 'bãzó drî lã rî 'bá yî kâtí.

¹⁴ Gô'dá mã lã tã trá kî, Yésũ lĩdrî trá ôdrã 'ásî rî, gô'dá mã lã tã kpá trá kî, Ôvârí â'dô krístô 'bá ôdrã 'bá trá rî yî ìngá'á, ã'dô ró bê gólĩyî drî rû ùsúzó Yésũ bê kãyî gólã drî âgôzó ãngó drĩ rî sî.

¹⁵ Mã âtã ãnî drî nũ tã Yésũ rî nyãanyã drî âtálé kî'á nî rî, krístô 'bá â'dó 'bá drê zãã lédrê-lédrê ró kãyî Yésũ drî âgôzó rî sî rî, ícã ìyî kô nĩlĩ sîsî krístô 'bá ôdrã 'bá trá rî yî drí sî.

¹⁶ Áã'dô tã rî 'bã'á 'êlé, gô'dá mãlãyíkã kúmú ró rî â'dô ngã'á ôtrélé, gô'dá áã'dô kpá gũnĩyã võ'á tĩlĩ'bã bê Ôvârí drí. Nĩngá sî rî, Kúmú ãmákã Yésũ â'dô 'ê'á âgôlé úrú lésî. Gô'dá krístô 'bá ôdrã 'bá trá rî 'bá yî â'dô lĩdrĩ'á ìyî sîsî ôdrã 'ásî.

¹⁷ Gô'dá nĩngá sî, Ôvârí â'dô ãmâ krístô 'bá â'dó 'bá drê zãã lédrê-lédrê ró rî 'bá yî ê'bé'á vũdrĩ sî kãkãrã ãlô trólé 'bũũ 'álã mbãrãsã 'á ãmâ ãzã 'bá yî tólã nã 'bá yî bê rû ùsúlĩ Kúmú ãmákã Yésũ bê. Vólé drĩ lã 'ásî rî, mã â'dô rĩ'á zãã gbádú ãdũkũ ãkó Kúmú ãmákã Yésũ bê.

¹⁸ Bê trá ítí rî, nî 'dê mã pẽ tã lã ãmâ âzĩ-âzĩ yî drí ãkí ãkó, tãlã ãmâ rû'bã ãdĩ'đĩ ró bê ôdrã vólé drĩ 'ásî.

5

¹ ãmâ tã ãzã ãkó âtálé kãyî Yésũ drí âgôzó rî tãsî.

² Nî nĩ trá kî'á nî rî, gólã â'dô âgô'á ìyî tã ájô ãkó, té ôzô ùgú gólã ãnî 'bá kĩrî ngá ùgũlĩ rî kâtí.

³ Kãyî rî 'dĩ sî rî, ôjilã â'dô rĩ'á tã âtálé kî nî rî, "Ãmã lãnô ãkó." Nĩngá sî, kôrô lãnô ãmbã rî â'dô â'dé'á gólĩyî drĩ, ôzô ngá lâzê-lâzê áfĩ 'bá 'wãã ôkó 'ê 'bá trá ãnyî mvã tĩlĩ rî drí rî kâtí. Gólĩyî pá ngá kô ãlôwálã tã ònjĩ 'dĩ 'ásî.

⁴ ãmâ krístô 'bã nĩ trá kî nî rî, Kúmú Yésũ â'dô âgô'á 'wãã'wã ítí.

⁵ Tã rî 'dĩ tãsî rî, mã êdê ãmâ nyãanyã njãã gólã rî âgô-âgô tãsî. ãmã rĩ'á ãmã ìfĩ bê ngbã. Ítí rî, tã ònjĩ â'dé kô ãmã drĩ, tãlã ãmã â'dó kô rĩ'á ìnĩrĩkúwã 'á.

⁶ Ítí rí, mã ââ'dô kákára límú kátí lĩĩ lõmbâ bê. Mã â'dô kô tâ nĩĩ âkó òzô òjĩlã drĩ lâ yĩ âkólé âkô-âkô nyāsá límúvó zélé rí 'bá yĩ kátí.

⁷ Òjĩlã rí â'dú kólé ngacĩ sĩ, gô'dá kpá ítĩ òjĩlã rí òdrá mvũlĩ rĩ'á gólĩyĩ cĩlĩ rōō rĩ kpá ngacĩ sĩ.

⁸ Gô'dá â'dô ítĩ rí, mã 'è tâ òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ kâ rĩ kô. Mã ââ'dô ró bê-rĩ òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá zââ lĩĩĩ bê ngbâ tâ gólĩyĩ 'è 'bá rú 'élé rĩ tēlē rĩ 'bá yĩ ró. Mã 'bã âmâ lõvó âmâ vó 'ásĩ, mã 'bã ró lĩĩĩ âlô Ôvârí drĩĩ, gô'dá mã gô ró kpá rĩlĩ lĩĩĩ 'bã'bã bê âgô-âgô Kúmú âmákâ Yésũ Krístô kâ rĩ tēlē ĩ'dĩ.

⁹ Ôvârí 'é òmbã íyĩkâ kô â'délé âmâ drĩĩ. Gólã lē âmâ pālē Kúmú Yésũ rĩ òdrã sĩ.

¹⁰ Òzô âmâ lĩĩĩ òmbâ trá âmâ rú Yésũ drĩ âgōrē tú rĩ, mã â'dô rĩ'á tãndĩ ró Yésũ rĩ gógó bê. Òzô â'dô kpálē òdrã 'ĩ âmâ drĩ sĩsĩ Yésũ drĩ âgô âkó rĩ, mã â'dô kpá zââ rĩ'á gólã bê. Â'dô â'dó'á ítĩ, tãlã âmâ pã 'bá Yésũ drã trá âmâ vó 'á.

¹¹ Ítí rí, nĩ sô mbârâkã ânĩ âzĩ-âzĩ yĩ 'á. Gô'dá nĩ lõpē gólĩyĩ, tâ Ôvârí rĩ 'bã 'bá âyĩkô ró rĩ 'élé. Ânĩ rĩ'á tâ 'dĩ 'bá yĩ 'è'á ítĩ ngbâangbânô.

Tã Póólô kâ lēlē Tēsālōnikā lé 'bá drĩ 'élé rĩ

¹² Âmâ âdrúpĩ yĩ âmâ izó yĩ bê, mã lõ'bã rú'bã ânĩ drĩ lãnjĩ 'bázó bê òjĩlã Ôvârí kâ 'bãlē rĩ'á tâ ìmbálē, ânĩ lõkĩlĩ, gô'dá kpá tâ Ôvârí kâ 'è 'bá mbârâkã sĩ rĩ 'bá yĩ drĩ.

¹³ Nĩ 'bã gólĩyĩ lõvó kpá, tãlã tâ drĩlĩyĩ rĩ'á 'èlã ĩyĩ rĩ sĩ. Nĩ rĩ tĩ ôcĩ-ôcĩ âkô âlôwálã.

¹⁴ Mã lõ'bã rú'bã ânĩ drĩ tâ nô 'bá yĩ 'élé ĩ'dĩ, nĩ âtĩ òjĩlã òvó ró rĩ 'bá yĩ, nĩ ĩcĩ gólĩyĩ â'dó 'bá ũrĩ ró tâ 'díyĩ izã-izã kâ tãsĩ rĩ, nĩ âmũ drĩ gólĩyĩ tâ lēlē bê fĩnyáwá rĩ yĩ drĩ, nĩ âtũ fĩĩ tâ ányã òjĩlã kâ drĩ sĩ.

¹⁵ Nĩ lõgô tâ ònjĩ kô òjĩlã tâ ònjĩ 'è 'bá trá ânĩ drĩ rĩ drĩ. Â'dô kpálē ítĩ rĩ, nĩ lõndã tâ tãndĩ ĩ'dĩ 'élé ânĩ vó 'ásĩ, gô'dá kpá òjĩlã drĩ ndrĩ.

¹⁶ Nĩ â'dô âyĩkô ró ĩtú vósĩ cé.

¹⁷ Nĩ rĩ zââ rĩlĩ áwó ngólē Ôvârí drĩ ĩtú kára.

¹⁸ Tã âzã 'bá yĩ ò'è rú kpálē rĩ, nĩ 'è áwô-ĩtĩ âmbá ĩ'dĩ Ôvârí drĩ, tãlã áwô-ĩtĩ 'è'è 'dĩ tâ Ôvârí drĩ lēlē ârĩlĩ gólĩyĩ tâ lē 'bá Yésũ Krístô 'á rĩ yĩ sĩlĩ sĩ rĩ ĩ'dĩ.

¹⁹⁻²⁰ Nĩ lõgã òjĩlã kô òtĩrĩ rĩ ĩyĩ úlĩ átalé òzô tâ ângũ 'bá Ôvârí kâ rĩ tĩ rĩ, tãlã nĩ òzó tâ Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvârí kâ drĩ rĩ'á 'èlã rĩ lõgã.

²¹ Nĩ ĩsũ úlĩ òjĩlã rĩ 'dĩ drĩ rĩ'á átalã 'dĩ ĩtô lâ. Nĩ ârĩ tãndĩ ró úlĩ gólã â'dó 'bá Ôvârí kâ ró rĩ, nĩ gô ró 'èlã.

²² Nĩ gã dó úlĩ gólĩyĩ â'dó 'bá Ôvârí kâ ró kô rĩ ârĩlĩ.

²³ Ôvârí rî nyãányâ rĩ'á kó cé ĩ'dĩ tã tĩ dũũ nõ 'bá yĩ ndě 'bá 'ĩ. Ītĩ rĩ, Ôvârí rĩ gógó nyãányâ lâ òndě ãnĩ êdê-êdê ícálé rĩlí yĩ bē òjílã tã mbĩ 'bá ró. Gólã òndrê ãnĩ rĩ gógó vó lâ tã ĩsũ-ĩsũ ãníká bē, tã 'ě'ě ãníká bē ndrĩ 'dó kâkâř, tãlã nĩ òzó â'dó tã ònjĩ têtê rĩ bē, ĩtú Kúmú Yésũ Krístõ òtĩrĩ âgõõ rĩ sĩ.

²⁴ Ôvârí âzĩ ãnĩ trá â'dólé òjílã íyíkã ró. Gõ'dá tã pătĩĩ ró, gólã â'dô tã ãmbá drílã tã lâ yĩ 'bãlé trá ndrĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ě'á.

²⁵ ãmã âdrúpĩ yĩ ãmã izó yĩ bē, nĩ ngô ãwó Ôvârí drĩ ãmã tãĩ.

²⁶ Nĩ-bē-yã ãmákã ãnĩ drĩ tólã rũ âmvô-âmvô sĩ.

²⁷ Mã 'bã tã âtã-âtã ãmákã ãnĩ drĩ Kúmú ãmákã Yésũ ândrá kĩ nĩ rĩ, ólã tã ĩgĩ-ĩgĩ ãmákã nõ ãnĩ krístõ 'bá yĩ drĩ ndrĩ.

²⁸ Kúmú ãmákã Yésũ Krístõ ãã'dô ãnĩ bē. Ī'dĩ 'dĩ.

Tã ìgĩ-ìgĩ Póólō kã rĩ lâ Tēsālōnikā lē 'bá yĩ drí rĩ 2 Tēsālōnikā lē 'bá

¹ Āmā Póólō, Sīlīvánō,* Tīmátīyā yĩ bē, mã 'ê nĩ-bē-yā āmbá ānĩ òjílā āmā átá Ôvārĩ kã gō'dá Kúmú āmákā Yésū Krístō kã rĩ bē rĩ 'bá Tēsālōnikā 'álā rĩ 'bá yĩ drí.

² Āmā átá Ôvārĩ gō'dá Kúmú āmákā Yésū Krístō bē, òfē ìyĩ òrē ānĩ drí tã ă'dĩ bē.

Tã Póólō drí rātāā 'ēzō krístō 'bá yĩ tāsĩ òzō ă'dô trá

kâyĩ lāṇō kã 'á rĩ

³ Āmā àdrúpĩ yĩ āmā ìzó yĩ bē, rĩ'á tã mbĩ ró āmā drí rĩzō Ôvārĩ rĩ lùyĩlĩ kárá tālā ānĩ tāsĩ, tã lēlē ānĩkā Ôvārĩ 'á rĩ trá rù lópé'á ătĩ 'álā. Gō'dá lówó ānĩkā āzĩ-āzĩ drí ākĩ ākó rĩ kpá trá rù lópé'á rōō ătĩ 'álā.

⁴ Ā'dolé bē trá ìtĩ rĩ, āmā rĩ gógó rĩ'á ānĩ rù lùyĩ'á krístō 'bá vō āzā 'bá yĩ 'ásĩ rĩ yĩ drí kĩ nĩ rĩ, ānĩ drē zāā rĩ'á tã lēlē bē Ôvārĩ 'á kâyĩ āndrō rù ìzā-ìzā kã gō'dá kpá lāṇō bē nō sĩ.

⁵ Gō'dá mã nĩ trá 'á lâ sĩ kĩ nĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô tã kĩ'á mbĩmbĩ ró, gólā òtírĩ tã ădūkũ íyíkā átá kĩ'á nĩ rĩ, ānĩ rĩ'á ìcā-ìcā ró â'dolé òjílā íyíkā ró rĩ.

⁶ Ôvārĩ â'dô tã mbĩmbĩ rĩ 'ē'á ì'dĩ. Gólā â'dô lāṇō āfē'á òjílā gólīyĩ rĩ 'bá rĩ'á ānĩ ìzālē ìtĩ rĩ yĩ drí.

⁷ Gólā â'dô āmā 'bā'á ānĩ bē lówólē rù ìzā-ìzā 'ásĩ, mã òtírĩ Yésū rĩ ndrēē ānĩrĩ 'á ùrú lésĩ rĩ, cú lăşĩ kōkō lăřũ-lăřũ rĩ bē kpá mālāyíkā íyíkā mbârākā ākĩ rĩ 'bá yĩ bē rĩ.

⁸ Ôvārĩ â'dô lāṇō fē'á òjílā gólā rĩ nĩ 'bá kō rĩ yĩ drí, tālā gólīyĩ gā dó tã âtĩ-âtĩ tândĩ gólākā Yésū rĩ tāsĩ rĩ ārĩlĩ.

⁹⁻¹⁰ Lāṇō rĩ 'dĩ â'dô 'bā'á zāā gbădú ădūkũ ākó. Āâ'dô òjílā 'dĩ 'bá yĩ drō'á vólē Yésū gólā mbârākā bē găřă rĩ lăgătĩ sĩ, kâyĩ gólā drí 'ēzō āgólē āngó nō 'á, òjílā gólākā nyāányā lâ yĩ ró rĩ drí rĩzō gólā rĩ lùyĩlĩ, gō'dá kpá rĩ'á lăṇjĩ 'bălē gólā drĩ rĩ 'á. Gō'dá ānĩ ìfĩfĩ â'dô 'ē'á 'bălē òjílā gólīyĩ rĩ 'bá gólā rĩ lùyĩlĩ 'dĩ 'bá yĩ lăfălē, tālā ānĩ rĩ'á tã lēlē bē tã âtĩ-âtĩ Yésū rĩ tāsĩ rĩ 'á.

¹¹ Ìtĩ rĩ, āmā rĩ'á kárá āwó ngō'á Ôvārĩ drí ānĩ tāsĩ kĩ nĩ rĩ, Ôvārĩ ò'ē ānĩ ìcálē â'dolé òjílā íyíkā ró, òzō gólā drí ānĩ ăzĩrĩ trá nō kătĩ. Ôvārĩ āāfē mbârākā kpá ānĩ drí yĩ ngá lésĩ,

* 1:1 1.1 **Sīlīvánō** Sīlīvánō rĩ rù āzā rĩ'á Sīlā.

ã'dô ró bê tâ tândí ãnî drí lělê 'ě'á 'ělâ tâ lělê ãníkâ gólâ 'á rî tāsī rî 'ězó ĩ'dí sī lâ ndrī.

¹² Ōzō Ōvârí ō'ê tâ nô 'bá yî trá ãnî drí rî, áâ'dô Yésū rî lùyí'á tâ ãnî drí 'ělê trá 'dī tāsī. Gō'dá Yésū â'dô tâ átá'á kī nī rî, nī 'ê tâ trá dódó. Kúmú ãmákâ Yésū â'dô tâ 'dī 'bá yî 'ě'á cú ĩtí vō lâ lôgō ãkó.

2

Tā ōjílā gólā tâ ōnjí ásé 'bá rî tāsī

¹ Āmā âdrúpī yī āmā ĩzó yī bê, mǎ lē tâ átálé ãnî drí ágō-ágō Kúmú ãmákâ Yésū Krístō kâ tāsī, gō'dá kpá āmā rû ê'bê-ê'bê rû ũsúlí gólâ bê vō ãlô 'á rî tāsī.

² Nī 'bǎ tâ ĩsū-ĭsū ãníkâ kô â'dólé rû ōnjâ-ōnjâ ró gólâ rî ágō-ágō tāsī. Ōzō ōjílā āzâ ĩimbâ tâ trá kī'á nī rî, kâyî rî 'dī âcâ trá rî, nī lē tâ-drī lâ kô. Ōzō āzâ ōpē íyíkâ tâ kī, yī āābī íyíkâ tâ rî 'dī ābī rî, nī lē tâ-drī lâ kpá kô. Gō'dá kpá ōzō āzâ rî ōjô íyíkâ trá tâ ĩgī-ĭgī 'ī kī'á nī rî, nōô ā'dô Póólō rî tī-vō 'ī rî, nī lē tâ-drī lâ kpá kô.

³⁻¹¹ Nī áyê ōjílā āzâ kô ālōwálá ãnî ádólé, tǎlǎ mǎ átá tâ 'dī 'bá yī trá ndrī ãnî drí. Ā'dô ágō-ágō Yésū kâ tāsī rî, tâ āzâ 'bá yī â'dô rû 'ě'á sísí. Kâyî āndrō nô sī, Sātánā rī'á ōjílā sē'á ũgū sī tâ átâ-átâ Ōvârí kâ ārī-ārī lâ gǎlé dó. Īzátú rî, ōjílā āzâ â'dô â'dó'á tâ ōnjí ásé 'bá ró. Gō'dá ngbāāngbānō rî, ĩgbálákā áťī trá drílâ ōzó áfōô ĩnyákú drīī ōzō ãnî drí nīrī rî kátí. Nīngá sī, ĩtú-pá mbī 'á, gólâ áťī ĩgbálákā 'bá rî, â'dô nĭj'á lâ. Gō'dá ōjílā rî tâ ōnjí ásé 'bá ró 'dī â'dô rû â'dá'á trá ĩnyákú drīī nōngá. Vólé drī lâ 'ásī, ōjílā āngó 'á rî â'dô ĩyī rû jā'á kpúrūkélē Ōvârí rû. Gólīyī â'dô gǎ'á dó tâ pǎťī-pǎťī ró rî ārílí. Ōvârí pǎťī-pǎťī ró rî gō'dá ōvârí ābārādāgō āzâ 'bá yī bê ōjílā drí lùyí'á Ōvârí ró rî, ōjílā tâ ōnjí ásé 'bá ró 'dī â'dô â'dó'á ōvârí 'dī 'bá yī drí ndrī ǎjú-'bá-ǎzí ró. Gólâ â'dô íyī nyāányā 'bā'á â'dólé lǎnjī-lǎnjī ró lǎvūlī kōrō gólīyī drīī sī ndrī. Gólâ â'dô nī'á rīlī vūdrī jó ǎngí Ōvârí kâ rī 'álá. Gō'dá gólâ â'dô ulí átá'á kī nī rî, yī āā'dô Ōvârí ĩ'dī. Sātánā â'dô mbārākā āmbá fē'á ōjílā tâ ōnjí ásé 'bá ró 'dī drí, tǎlǎ gólâ ō'ê ró bê tâ lârākô ōjílā tī drí â'dí'á ō'dī-â'dī drílâ sī rî. Gólâ â'dô ōjílā dūū ádó'á tâ lârākô 'dī 'bá yī sī. Ōvârí â'dô tâ ĩsū-ĭsū ōjílā 'dī 'bá yī kâ 'ě'á â'dólé rû ōnjâ-ōnjâ ró, tǎlǎ gólīyī lē ádômā ōjílā tâ ōnjí ásé 'bá ró 'dī kâ trá. Vólé drī lâ 'dī 'ásī, Kúmú Yésū â'dô ácá'á. Yésū rî mbārākā â'dô lǎvū'á gǎrǎ mbārākā ōjílā 'dī kâ rī drīī sī, ā'dô ró bê ōjílā 'dī mbārākā lâ 'bálē â'dólé tâ ífí ãkó. Mbārākā ágō-ágō Kúmú ãmákâ rī kâ â'dô gólâ rī fū'á.

¹² Tā rī 'dī 'bá yī ādūkū lā â'dô â'dó'á nōtí. Ōjílā gólīyī ndrī tā pātī rī lē 'bá kō gō'dá rī 'bá īyī tā ōnjí tētē 'ē'ē lōvó 'ēlē ī'dī rī, Ōvārī â'dô lāngō ōnjí tētē ādūkū ākó rī fē'á ī'dī drīlīyī ndrī 'dó ōjílā gólā tā ōnjí āsé 'bá ró 'dī bē.

Tā ōjílā drī ādrélé ōzō rākā fē kâtí rī

¹³ Ānī nyāányā drī, āmā ādrúpī yī āmā izó yī bē, rī'á tā mbī ró āmā drī āwō-ītī 'ēzō ānī tāsī Ōvārī drī ānī gólīyī Kúmú drī lēlē, tālā tā nō 'bá yī tāsī rī. Ōvārī ēpē ānī ōjílā drī-káká gólā drī pālē rī yī ró, gólā rī Líndrī Tāndí â'dô ānī 'bā'á ícálē mbīmbī ōjílā íyíkā ró, gō'dá tā lēlē ānīkā sī tā mbī 'á.

¹⁴ Ōvārī ājō āmā tā âti-âti íyíkā pēlē ānī drī, tālā tā āmbá 'dī 'bá yī ndrī â'dô ró bē, gō'dá Kúmú Yēsū āâtā ró bē kī nī rī, nī 'ē trá dódó.

¹⁵ Ōzō â'dô ītī rī, āmā ādrúpī yī āmā izó yī bē, nī ādrē rākā fē kâtí, rī'á tā āmā drī īmbálē úlī âtā sī gō'dá īgī-īgī lā ró rī 'bá yī bē 'bālē â'dólē āāgā ró ānī drī.

¹⁶⁻¹⁷ Kúmú āmákā Yēsū Krístō yī Ōvārī āmā átā bē lē īyī āmā trá rōō, gō'dá sō fāfā trá āmā 'á āmā 'bālē trá rī'á līfī 'bālē ngá gólīyī drī tā lā 'bālē trá 'ē'á fēlā āmā drī rī drī. Gólīyī ōsō fāfā gārā ānī pīpīsílī 'á, nī 'ē ró tā gō'dá kpá nī âtā ró úlī gólīyī â'dó 'bá ndrī tādī ró rī 'bá yī ī'dī.

3

Tā Póólō drī lēlē Tēsālōnikā lé 'bá ō'ē ró rātāā tā lā sī rī

¹ Āmā ādrúpī yī āmā izó yī bē, úlī āmákā ānī drī rī cé fīnyáwá ītī. Nī ngō āwó Ōvārī drī āmā tāsī kī nī rī, tā âti-âti Ōvārī kâ ōlā'bū ró 'wāā'wā, ōjílā āārī ró bē tā āngí ró, kpá té ōzō ānī drī 'ēlē trá rī kâtí.

² Nī ngō āwó, Ōvārī āâ'dô āmā pā'á ōjílā ōnjí drē zāā rī 'bá īyī úlī nō ārīlī kō rī yī drīgá sī.

³ Pātī ró, Ōvārī â'dô mbārākā āfē'á, gō'dá kpá ānī gārā drī ī'ī'á tā ōnjí tāsī.

⁴ Ōvārī 'bā āmā pīpīsílī trá â'dīlī â'dī tā āmā drī 'bālē ndrī ānī drī gōzō rī'á 'ēlā rī yī tāsī. Nīngá sī, mā nī ānī trá kī nī rī, nī â'dô kpá úlī āmā drī 'ē'á pēlā ānī drī nō ārī'á dódó.

⁵ Ōvārī ō'bā ānī nīlā kī nī rī, ānī lōvó bē rī'á gólā drī, gō'dá Kúmú āmákā Yēsū Krístō â'dô 'ā âtū-âtū āfē'á nī ānī drī rīzō bē tā lēlē sī Ōvārī 'á.

Tā lōsī 'ē'ē tāsī

⁶ Āmā ādrúpī yī āmā izó yī bē, mā âtā tā nō ānī drī Kúmú āmákā Yēsū Krístō rī vō 'á kī nī rī, nī ōngī ārī ānīkā, nī gō ró

ótó fã òjílā gólíyī ānī lāfálé 'á òvō 'élé bē rī 'bá yī ká àyélé, tálā gólíyī 'dī 'bá yī 'é ìyíkā lōsī kō òzō āmā drī ìmbálé ānī drī 'élé rī kátí.

⁷⁻⁸ Ānī nyāányā nī trá kī'á nī rī, rī'á tã mbī 'ì lōsī 'èzō té òzō āmā drī 'élé trá ānī lāfálé 'á tólā nā kátí. Mā 'è ngá cú úrī bē āmā rú'bá 'ásī vō vō ìtú kárá būúú ngácì 'á, tálā mā òzō nyāsá ānīkā nyāā kō cú ìtí lāfā lá fē ākō.

⁹ Rī'á tã mbī 'ì ānī drī nyāsá fēzō òjílā gólíyī ānī ìmbá 'bá rī yī drī. Ā'dô kpálé ìtí rī, mā 'è ngá 'è'è trá nyāsá āmā rú'bá ká rī tāsī, ā'dô ró bē tã ā'dā ró lātì lōsī 'è'è ká rī ró ānī nyāányā drī.

¹⁰ Gō'dá mā 'bā tã átā trá kpá ānī drī kī nī rī, òzō òjílā òlē lōsī 'è'è kō rī, ófē nyāsá kō drílā.

¹¹ Mā átā tã ānī drī òzō nōō 'bá yī kátí, tálā mā ārī trá kī nī rī, òjílā āzā 'bá yī ānī lāfálé 'ásī rī'á ìyī pātī òvó ró cú ìtí lōsī 'è'è āzā ākō ālōwálā. 'Dī gólíyī rī'á cé ìyī tì sō'á ì'dī tã òjílā āzā 'bá yī ká 'á.

¹² Òjílā gólíyī rī 'bá tã 'élé ìtí 'dī 'bá yī, mā 'bā tã nō trá gólíyī drī ngbálí-ngbálí Kúmú āmákā Yésū rī vō 'á kī nī rī, gólíyī òrī lōsī 'élé ìyī drī pīpīsílì á'dì sī, nyāsá ìyíkā úsúzó bē ì'dī sī lá.

¹³ Òjílā āzā 'bá yī ā'dô kpálé òvó ró rī, āmā ādrúpī yī āmā ìzō yī bē, nī rī ānīngá gbō cé lōsī pātī rī 'élé ì'dī dódó.

¹⁴ Òzō òjílā āzā ògā dó úlì āmā drī ìgīlī ānī drī nō ārīlī rī, nī ndrē gólā līfī sī, gō'dá nī òngī cé árī ānīkā ì'dī, nī àyē ró gólā rī ótó fã, tálā gólā ā'dô ró bē ānyī ró, gō'dá rú jálé tã mbī rī 'élé ì'dī.

¹⁵ Úlì nō ìtō lá ā'dó kō ānī drī gólā rī lōvó 'bázó kó rī kō, nī rī zāā tã ìsūlì kī nī rī, gólā ānī òjílā āzī 'ì, gō'dá nī sō ró drī-mbílì gólā rī līfī 'á tálā tã 'dī tāsī.

Nī-bē-yā Póólō ká Tēsālōnikā lé 'bá yī drī

¹⁶ Ìtí rī, Kúmú āmákā rī nyāányā lá ò'bā ānī rīlì āyīkō sī tã ānī drī rī'á 'èlā ndrī kárá rī tāsī. Kúmú tã á'dì ká rī òfē tã á'dì ānī drī.

¹⁷ Ā'dálé ānī drī kī'á nī rī, má ìgī wárāgā nō nī ānī drī rī, ngbāāngbānō, mā Póólō ìgī āmā rú nō trá ākpā nī āmā drī nyāányā sī ānī drī. Nī nī āmā drī vō trá.

¹⁸ Ôvārī āā'dô ānī bē ndrī. Gólā āāfē òrē ānī drī cú tākó ìtí. Ì'dī 'dī.

Tã ìgĩ-ìgĩ drĩ-káká Póólô kã Tĩmátĩyã drĩ 1 Tĩmátĩyã

Tã 'ě'á zĩlã nĩlĩ sĩsĩ rĩ

Tĩmátĩyã rĩ'á krístô 'bá gólã â'dó 'bá drě ãgô ãnjĩ ró rĩ 'bá lãmulĩ Póólô bê lãmulĩ-ãziyã ró rĩ ì'dĩ. Póólô rĩ'á ôzô gólã rĩ áatã kãtĩ, gólã rĩ ìmbã-ìmbã 'bãlẽ àtĩ 'álã tã lělẽ gólãkã Yēsũ 'á rĩ sĩ. Póólô rĩ Tĩmátĩyã rĩ jōlẽ nĩ'á fãfã sōlẽ krístô 'bá gólĩyĩ ó'dĩ ró vō ãzã 'bá yĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ rú. Gõ'dá tã 'dĩ tãsĩ rĩ, Póólô drĩ drĩ-mbilĩ sōzô gólã lĩfĩ tã ìmbã 'bá gólĩyĩ ònjô kã 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ. Gõ'dá Póólô drĩ kpá lãtĩ rĩzô tã lě 'bá ó'dĩ 'dĩ 'bá yĩ êdélẽ sĩrũ-sĩrũ rĩ â'dázô gólã drĩ, lãtĩ rĩzô drĩ-'bã tãndĩ nĩlĩ kãnjĩsã vō 'ásĩ ngĩngĩ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ gõ'dá kpá lãtĩ â'dózô rũ ì'bũ 'bã tãndĩ Yēsũ kã ró rĩ.

Gõ'dá wárãgã rĩ lã ró Tĩmátĩyã drĩ 'dĩ rĩ iyĩkã gõ'dá ãnyĩ 'ělẽ Póólô rĩ fũlĩ rĩ 'á. Gólã lě fãfã sōlẽ Tĩmátĩyã 'á, gólã ònĩ ró zãã bãdĩ àtĩ 'álã ôzô àjú 'bũ 'bã kãtĩ, drĩ-ãcẽ Yēsũ kã zělẽ, gõ'dá gólã drĩ rĩlĩ tĩtĩ ró ôzô ã'dô lãnō 'ĩ rĩ. Gõ'dá gólã drĩ rĩlĩ zãã tã àtĩ-àtĩ Ôvãrĩ kã pělẽ. Gõ'dá gólã drĩ kpá 'bãlẽ iyĩ vó ndrẽndrẽ bê tã ìmbã 'bã gólĩyĩ ònjô kã rĩ 'bã yĩ drĩgã sĩ. Gõ'dá kpá gólã drĩ rãlẽ vólẽ tã ònjĩ gólĩyĩ rĩ 'bã ãgô ãnjĩ rũlĩ rĩ 'bã yĩ 'ásĩ.

¹ Mã Póólô, tĩbẽ 'bãlẽ lãjô' 'bã Yēsũ Krístô kã ró tã Ôvãrĩ ãmã pã 'bã ró rĩ kã rĩ sĩ gõ'dá kpá tã Yēsũ Krístô, gólã ãmã drĩ rĩzô lĩfĩ 'bãlẽ drĩ lã rĩ sĩ.

² Mã ìgĩ wárãgã nō ní drĩ, Tĩmátĩyã. Nĩ rĩ'á ôzô ãmã mvã ífĩfĩ kãtĩ, tãlã ní lě tã trá Yēsũ Krístô 'á. Ôvãrĩ tĩbẽ ãmã áatã ró gõ'dá Kũmũ ãmákã Yēsũ Krístô bê, gólĩyĩ 'ã ãd'đĩ ní rú, òfẽ òrẽ ní drĩ tã ã'dĩ bê.

Tã òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bã tã ãnyã ìmbálẽ rĩ 'bã yĩ tãsĩ rĩ

³ Mã 'bã tã nō ní drĩ ngbãangbãno, ôzô mã drĩ tã 'bãrẽ ní drĩ ìtũ gólã mã drĩ 'ězô nĩlĩ Mẽkẽdónĩyã 'álã rĩ tí. Nĩ rĩ ánĩkã ãkpã Ēfēsô 'á tólã, tãlã ní 'bã ró tã òjĩlã ãzã 'bã yĩ drĩ, gólĩyĩ ãâyẽ ró tã ìmbã-ìmbã ãnyã 'dĩ vólẽ.

⁴ Gõ'dá gólĩyĩ ãâyẽ ró kpá tĩ ôcízô í'dígówã gólĩyĩ tã ífĩ ãkó rĩ 'bã yĩ tãsĩ rĩ, gõ'dá kpá tã gólĩyĩ drĩ òjĩlã lãfálẽ cãzô â'dô ìyĩ á'bĩyã yĩ rú vó ró rĩ. Òjĩlã òtĩrĩ rĩ tã 'dĩ 'bã yĩ â'dálẽ gólĩyĩ drĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ ìyĩngã gõ'dá lãwãlẽ ì'dĩ. Tã 'dĩ 'bã yĩ ícã kô òjĩlã pãlẽ ãlówãlã, lãtĩ gólã òjĩlã pã 'bã rĩ, â'dô tã lělẽ Yēsũ 'á rĩ ì'dĩ.

⁵ Tã ífí má drí tã 'dĩ âtázó 'dĩ, tãlã krístõ 'bá yĩ ndrĩ òlẽ ró ãyĩ ázĩ-ázĩ bẽ pĩpĩsĩlĩ ãlõ sĩ, tãlã gólĩyĩ rĩ tã ònjĩ ãkó tã ãsũ gólĩyĩkã 'á, gõ'dá kpá tãlã gólĩyĩ lẽ tã trá Yésũ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlõ sĩ.

⁶⁻⁷ Òjĩlã ázã 'bá yĩ àvĩ lătĩ gólã â'dó 'bá mbĩ rĩ trá. Gõ'dá gólĩyĩ lẽ bẽ kpálẽ tã 'bã'bã Òvãrĩ kã ãmbálẽ rĩ, gólĩyĩ rĩ cẽ tã ífí ãkó rĩ ì'bũlĩ ì'dĩ, tãlã gólĩyĩ nĩ tã ífí ulĩ ãyĩ ífífí kã rĩ 'á kò, gõ'dá gólĩyĩ nĩ tã mbĩ drĩlĩyĩ rĩ'á âtálã tã nĩnĩ lã sĩ rĩ kò.

⁸ Mã nĩ trá tã 'bã'bã Músã kã rĩ'á tãndĩ ró tã â'dázó òjĩlã drĩ 'èlẽ, òzõ òjĩlã ò'è tã lã òzõ lătĩ gólã tã lã 'bãzó rĩ tí rĩ.

⁹ Tã 'bã'bã 'dĩ ó'bãã kò tã kĩzó òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá tã mbĩ 'èlẽ ì'dĩ rĩ 'bá yĩ rú. Bẽ-rĩ ó'bã tã kĩzó òjĩlã gólĩyĩ tã Òvãrĩ kã gã 'bá dó rĩ rú. 'Dĩ 'bá yĩ rĩ'á òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá tã ònjĩ 'èlẽ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ, òzõ òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá òjĩlã ázĩ fũlĩ rĩ yĩ, ázã 'bá yĩ ìcã 'bá cú ândrẽ lã yĩ fũlĩ ngátã átã lã yĩ fũlĩ rĩ yĩ tí,

¹⁰ òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá àyĩlĩ òjĩlã 'bã 'bá ágó lã ró ngátã òkó lã ró kò rĩ 'bá yĩ bẽ rĩ yĩ, ngátã àyĩlĩ ágõ ázĩ bẽ gõ'dá kpá 'dĩyĩmvã bẽ rĩ yĩ, òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá òjĩlã ázĩ ùgũlĩ gĩlĩ rãgĩlĩ ró rĩ yĩ, òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá ònjõ ádólẽ ì'dĩ rõõ rĩzó tã 'bãlẽ 'èlẽ lãtrĩ sĩ, gõ'dá 'é tã lã 'dĩ kò rĩ yĩ tí,

¹¹ gõ'dá kpá ìtĩ òjĩlã gólĩyĩ volẽ gã 'bá trá dó tã má drĩ ãmbálẽ trá gólĩyĩ drĩ Yésũ rĩ tãsĩ gólã Òvãrĩ ãmbã ãmákã rĩ drĩ tã lã âtálẽ trá má drĩ pèlẽ gólĩyĩ drĩ rĩ àrĩlĩ rĩ yĩ bẽ.

Tã Póólõ drĩ àwô-ìtĩ 'èzó Yésũ drĩ gólã rĩ zĩzĩ tãsĩ rĩ

¹² Ámákã rĩ, má 'è àwô-ìtĩ Kúmú ãmákã Yésũ Krístõ drĩ, tãlã gólã àfẽ fãfã nĩ má drĩ lôsĩ 'dĩ 'èzó. Má 'è àwô-ìtĩ gólã drĩ, tãlã gólã ãsũ tã nĩ kĩ, má ã'dô ìcã'á cú lôsĩ lãnã ãyĩkã 'dĩ 'èlẽ. Tã 'dĩ kã rĩ tí rĩ, gólã drĩ ãmã zĩzó â'dólẽ ãyĩ lĩfĩ ró rũ ì'bũlĩ yĩ drĩ.

¹³ Yésũ nĩ trá kĩ nĩ rĩ, ãkũ ró rĩ, má rĩ trá tã ònjĩ âtálẽ yĩ rú, gõ'dá kpá rĩ'á gólã rĩ málẽ. Má rĩ trá òjĩlã gólãkã ãzãlẽ. Gõ'dá má 'èlẽ bẽ tã ònjĩ 'dĩ kpálẽ gólã drĩ rĩ, gólã rĩ 'á à'dĩ trá má rú, tãlã má 'è tã 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ 'dó tã nĩ ãkõ sĩ, má nĩ lătĩ mbĩ â'dô-â'dô kã kò, gõ'dá má lèẽ bẽ tã gólã 'á drẽ kò rĩ.

¹⁴ Ngbãangbãno rĩ, Kúmú ãmákã â'dã ngã lèlẽ trá má drĩ gãrã. Ìtĩ rĩ, má lẽ tã trá Yésũ Krístõ 'á, gõ'dá má lẽ gólã trá rõõ.

¹⁵ Nĩ ndrẽ drẽ, tã âtã-âtã tĩbẽ òjĩlã drĩ â'dózó mbĩ tã lèlẽ 'á lã rĩ ì'dĩ nõ, "Yésũ Krístõ rĩ gógó útĩ ãngó 'á nõ tã ònjĩ 'bã pãlẽ." Gõ'dá mã rĩ gógó, mã ndrẽ ãmã ífífí bẽ rĩ, mã rĩ'á tã ònjĩ 'bã 'ĩ gãrã tã ònjĩ 'bã ázĩ drĩ sĩ.

¹⁶ Òzõ mã drĩ â'dórẽ trá kpálẽ tã ònjĩ 'bã 'ĩ 'dĩ tí rĩ, Yésũ rĩ gógó àyẽ tã ònjĩ ãmákã trá ndrĩ. Gólã 'è 'dĩ ìtĩ, ã'dô ró bẽ

pĩpĩsĩlĩ ă'dĩ gólâkâ â'dalé ôjĩlă drĩ. Pĩpĩsĩlĩ ă'dĩ gólâkâ mâ tĩbê tâ ônjĩ 'bá ró găřă rĩ drĩ rĩ tāsĩ rĩ, tâ Yésũ drĩ âmă păzô rĩ â'dô 'bă'ă tâ â'dă-ă'dă ró ôjĩlă gólĩyĩ tâ lě 'bá gólâ 'á âtĩ 'á tólă rĩzô gbădũ zăă rĩ yĩ drĩ.

¹⁷ Mă ĩnjĩ Kúmũ Yésũ zăă gbădũ ădũkũ âkô.

Mă lũyĩ gólâ rĩ rũ zăă gbădũ ădũkũ âkô.

Kũmũ gólâkâ â'dô â'dô'ă zăă gbădũ ădũkũ âkô.

Ôdră fũ gólâ kô ălôwălă.

Gô'dă ĩcă kô gólâ rĩ ndrělé ĩfĩ sĩ.

Gólâ cé ĩ'dĩ Ôvărĩ pătĩ-pătĩ 'ĩ. Ăă'dô ĩtĩ.

Tă drĩ-ăcê Póôlô drĩ fělé Tĩmátĩyă drĩ rĩ tāsĩ

¹⁸ Âmă mvă Tĩmátĩyă, mă 'bă tâ trá ní drĩ â'dózô ăjũ 'bũ 'bă tăndĩ Yésũ Krĩstô kă ró. Mă 'ê trá ĩtĩ, tălă ũlĩ gólâ Ôvărĩ drĩ âtalé ôjĩlă ăză tĩ lâ sĩ ăkũ ró ânĩ tāsĩ nă rĩ tāsĩ. Ũlĩ âtalé ânĩ tāsĩ rĩ ăăgă ní drĩ.

¹⁹ Nĩ rĩ tâ lělé sĩ Ôvărĩ 'á gô'dă ní rĩ tâ mbĩ 'ělé ĩ'dĩ. Ôjĩlă ăză 'bă yĩ gă ĩyĩ trá dó tâ ĩmbă-ĩmbă gólâ mbĩ rĩ lělé. Tă ĩmbă-ĩmbă tăndĩ 'dĩ vő lâ 'á rĩ, gólĩyĩ lě ĩyĩngă gô'dă tâ ĩmbă ănyă ĩ'dĩ.

²⁰ Ăgô gólĩyĩ rĩ Hēmĩnăsĩ yĩ Ălěkězândă bē lē ĩyĩngă tâ ĩmbă-ĩmbă ănyă ĩ'dĩ. Ngbăăngbănô rĩ, mă âyē gólĩyĩ trá Sătánă drĩgă, gólĩyĩ ũnĩ ró bē kĩ nĩ rĩ, yĩ ĩmbă gô'dă tâ ĩmbă-ĩmbă ănyă Yésũ tāsĩ rĩ kô.

2

¹ Mă 'bă tâ ăngĩ nō ní drĩ. Âmă krĩstô 'bă ró rĩ yĩ, mă ĩjĩ Ôvărĩ ngă gólâ ĩcă 'bă âmă drĩ ndrĩ rĩ âfělé âmă drĩ. Mă 'ê kpă ăwô-ĩtĩ tâ gólâ Ôvărĩ drĩ 'ělé âmă drĩ rĩ tāsĩ. Mă 'ê rătăă Ôvărĩ rĩ ĩjĩlĩ ngă ăză 'bă yĩ tāsĩ ôjĩlă ăză 'bă yĩ drĩ.

² Mă 'ê rătăă kúmũ ăngĩ ăngĩ rĩ 'bă yĩ tāsĩ, gô'dă kpă ôjĩlă ndrĩ â'dô 'bă ĩyĩ lătĩ gólâ tâ gólâ 'dē 'bă vũdrĩ kô kă 'á rĩ tāsĩ, tălă mă rĩ ró bē ă'dĩ ró lăŋô âkô, gô'dă âmă rĩ gógó drĩ rĩzô zăă tâ â'dô 'bă mbĩ rĩ 'ělé ĩ'dĩ.

³ Dĩ yĩ tâ gólĩyĩ â'dô 'bă tăndĩ ró âmă drĩ 'ělé rĩ yĩ ĩ'dĩ. Drĩlĩyĩ Ôvărĩ gólâ âmă pă 'bă rĩ 'băzô â'dolé ăyĩkô ró.

⁴ Ôvărĩ ĩ'dĩ lē 'bă ôjĩlă pălē ndrĩ. Gólâ lē kpă âmă drĩ ndrĩ tâ ĩmbă gólâ â'dô 'bă mbĩ rĩ nĩlĩ ĩ'dĩ gô'dă kpă 'ělă. Tă ĩmbă 'dĩ drĩ â'dózô nőtĩ.

⁵ Ôvărĩ gólâ pătĩ ró rĩ rĩ'ă cé ălô ôjĩlă drĩ ăngô 'ă nŋgă ndrĩ. Gô'dă kpă ôjĩlă rĩ'ă cé ălô tâ êdē 'bă ró âmă lăfălē Ôvărĩ bē rĩ 'ă, gólâ rĩ'ă Yésũ Krĩstô ĩ'dĩ.

⁶ Gólâ dră trá âmâ ôjilă ndrî rî drî, drî tĩ 'bá ró. Ítĩ rî, kâyî ícá 'bá rî 'á rî, Yésũ â'dâ tá trá ôdră gólâkâ rî sî kî, Ôvârî lě ôjilă pâlě ndrî.

⁷ Â'dô bê ítĩ rî, ĩ'dĩ gólâ drî âmâ zĩzó â'dólě lăjó'bá ró tá âtĩ-âtĩ Yésũ rî tāsĩ rî pělě gô'dá tá lělě pătĩ ĩmbálě 'băsurũ ângó nõ kâ 'ásĩ ndrî. Má âdó ônjô 'ĩ kô, má rî tá pătĩ-pătĩ âtálě ĩ'dĩ.

⁸ Gô'dá ôzô nĩ ôtĩrĩ rû ê'bé rătăâ 'ělě Ôvârî drî rî, nĩ 'ê rătăâ gólâ drî tá ônjĩ lâpĩ-lâpĩ âkó ânĩ pĩpĩsĩlĩ 'á, gô'dá kpá ômbâ âkó ôjilă âzâ bê, gô'dá kpá tá ĩsũ gólâ lâwâ-lâwâ ôjilă âzâ bê rî kâ âkó.

⁹ Gô'dá â'dô tá ôkó kâ rî tāsĩ rî, má lěé ôkó drî rĩlĩ ítá gólĩyĩ 'bâ 'bá âgô drî lězó âyĩlĩ gólĩyĩ bê rî sölě kô. Gólĩyĩ ôrĩ cé rĩ'á ĩyĩ êdélě ĩ'dĩ sũzó kô, â'dó rĩzó drĩ 'dĩlĩ dáâbô sôzó 'á lâ, ngătâ bĩ 'á, ngătâ ômbê 'á yâ rî kô.

¹⁰ Tă 'dĩ vŏ lâ 'á rî, gólĩyĩ ô'ê tá ĩyĩ drĩ 'băzó sũsũ ró rî ĩ'dĩ, â'dô tá 'ê'ê mbĩ rî sĩ. Gólĩyĩ ô'ê tá tândĩ ĩ'dĩ, ôzô ôkó gólĩyĩ rĩ 'bá pătĩ-pătĩ Ôvârî rî ĩnjĩlĩ rî kâtĩ.

¹¹ Gô'dá ôkó ĩlĩ tá kpá rĩzó ĩyĩ ífĩfĩ 'bălě rĩzó mănĩsĩ ró ôjilă gólâ 'bâ 'bá mbârâkâ bê gólĩyĩ drĩlĩ rî drĩ.

¹² Má lěé ôkó drĩ rĩzó âgô ĩlĩ ícĩlĩ tá Ôvârî kâ 'á kô, ngătâ 'băzó âmbá ró âgô drĩlĩ yâ rî kô. 'Dĩlĩ vŏ lâ 'á rî, má lě ôkó drĩ rĩlĩ tĩtĩ ró.

¹³ Tălă Ôvârî êdê Ádāmă sĩsĩ, gô'dá 'dĩlĩ vŏsĩ rî, drĩlă gŏzó Áwă rî êdélě Ádāmă drĩ ôkó ró.

¹⁴ Gô'dá nĩngă sĩ rî, Ádāmă â'dó kpá ĩ'dĩ sĩsĩ Sătánă drĩ âdólě rî kô, Sătánă âdô ôkó ĩ'dĩ. Tă 'dĩ kâ rî tí rî, ôkó 'ê tá ônjĩ trá tá 'bâ'bă Ôvârî kâ rú.

¹⁵ Ôzô â'dô kpálě ítĩ rî, Ôvârî pâ ôjilă trá ndrî mvá gólâ ôkó âzâ drĩ tĩlĩ rî sĩ. Ítĩ rî, ôkó rî 'bá yĩ ôrĩ tá lělě sĩ Ôvârî 'á. Gólĩyĩ ôrĩ ôjilă lôvó bê. Gólĩyĩ ôrĩ tá gólâ Ôvârî rî cĩ 'bá rî 'ělě ĩ'dĩ zăâ băđĩ.

3

Tă drĩ-'bá ôjilă Ôvârî kâ rî kâ tāsĩ

¹ Tă drĩ-'bá ôjilă Ôvârî kâ rî kâ tāsĩ rî, tá âtă-âtă âzâ rĩ'á nŏtĩ tĩbê tá lězó 'á lâ pătĩlĩ ró rî kĩ nĩ rî, ôzô ôjilă âzâ ôcê rû trá 'ezó 'bălě drĩ-'bá ôjilă Ôvârî kâ rî kâ ró rî, gô'dá lě lôsĩ tândĩ 'ělě ĩ'dĩ.

² Ôjilă gólâ â'dó 'bá drĩ-'bá ôjilă Ôvârî kâ rî kâ ró drĩ rĩlĩ cú ítĩ tá ânyă âzâ 'ê âkó, tălă ôjilă âzâ ôzó tá ônjĩ âzâ úsú gólâ ngă lěsĩ kô. Gólâ ôrĩ rĩrĩ â'dô 'ê'á 'bălě nŏtĩ, ââ'dô cé ôkó bê âlô. Gólâ ââ'dô tá trŏ 'bá ró lôvó rú'bă kâ drĩgă sĩ.

Gólâ ôrĩ mǎnĩsĩ, gólâ ǎǎ'dô ñnjĩ-ñnjĩ ró, ǎ'dô rĩrĩ gólâkâ rĩ 'ásĩ. Gólâ ǎǎ'dô ôjĩlǎ gólâ ũmú ró yĩ drĩ 'bǎ 'á rĩ lówó lâ 'bǎ 'bá ró. Gólâ ǎǎ'dô ícǎ'á cú tǎ ñmbálé dódó ǎzĩ-ǎzĩ drĩ.

³ Gõ'dá gólâ ǎǎ'dô ôdrá mvũ 'bá ró rĩ'á gólâ rĩ cĩlĩ kô. Gólâ ǎǎ'dô 'álé ǎdrǎ 'bá ró rĩ'á rũ fũlĩ kô. Gõ'dá gólâ ǎǎ'dô 'dõnyá-ǎzĩ drĩ tũ ró, gólâ ôrĩ lǎwǎlé kpá kô. Gólâ ǎǎ'dô ǎrô-ǎrô 'bǎ 'ĩ lǎfǎ tǎsĩ kô.

⁴ 'Dĩ rĩ 'ásĩ ndrĩ rĩ, gólâ ǎǎ'dô íyĩkâ njǎǎ íyĩ ôkó rĩ ícĩlĩ dódó lǎtĩ ǎzǎ 'bá yĩ 'ásĩ. Gólâ ñĩcĩ íyĩ mvá yĩ dódó íyĩ rôlê kpá íyĩ ñnjĩlĩ gǎrǎ.

⁵ Ôzô ôjĩlǎ ǎzǎ ñĩcǎ 'bǎ 'álé íyĩ ífĩfĩ kǎ vó lâ ndrêlé kô rĩ, gólâ ícǎ kpá kô ǎ'dólé drĩ-'bá ró ôjĩlǎ Ôvǎrĩ kǎ drĩ.

⁶ Drĩ-'bá ôjĩlǎ Ôvǎrĩ kǎ rĩ kǎ ǎǎ'dô drê ôjĩlǎ gólâ tǎ Ôvǎrĩ kǎ drĩ 'ẽ'á jó 'dĩlĩ 'á lâ rĩ ï'dĩ kô, gólâ ôzô ǎ'dó ǎrú-ǎrúwǎ 'bá ró, Ôvǎrĩ drĩ tǎ-vó lâ kĩlĩ, ôzô gólâ drĩ tǎ-vó Sǎtǎnǎ kǎ kĩrĩ ǎrú-ǎrúwǎ gólâkǎ tǎsĩ rĩ tí.

⁷ 'Dĩ 'ásĩ ndrĩ rĩ, drĩ-'bá ôjĩlǎ Ôvǎrĩ kǎ rĩ kǎ ôrĩ rĩrĩ dódó sĩ, tǎlǎ ôjĩlǎ ǎzǎ 'bá yĩ ǎ'dó 'bá kristô 'bá ró kô rĩ ãnjĩ ró íyĩ bê, gólâ rĩ'á ôjĩlǎ tǎndĩ 'ĩ, tǎlǎ ôjĩlǎ ôzô tǎ ǎnyǎ ǎtǎ gólâ rú, gõ'dá gólâ ǎ'dô 'dẽ'á bǎfĩ Sǎtǎnǎ drĩ cǎlé gólâ drĩ rĩ 'á.

⁸ Gõ'dá ǎ'dô tǎ ngǎ kǎnĩsǎ kǎ vó lâ ndrê 'bá rĩ tǎsĩ rĩ, gólĩyĩ ôrĩ mǎnĩsĩ, gólĩyĩ ǎǎ'dô ñnjĩ-ñnjĩ ró ǎ'dô rĩrĩ gólĩyĩkǎ rĩ 'ásĩ. Gólĩyĩ ǎǎ'dô ôdrá mvũ 'bá ró rĩ'á gólĩyĩ cĩlĩ kô. Gólĩyĩ ǎ'dô ǎrô-ǎrô 'bǎ 'ĩ lǎfǎ tǎsĩ kô.

⁹ Gólĩyĩ ôlê tǎ pĩpĩsĩlĩ ǎlô sĩ tǎ ñmbǎ gólâ tĩbê Ôvǎrĩ drĩ ǎ'dalé ǎmǎ drĩ ngbǎangbǎnô úlĩ Yésũ kǎ sĩ rĩ 'á.

¹⁰ Ôlê ngǎ kǎnĩsǎ kǎ vó lâ ndrê 'bá ndrêlé ndrêndrê dódó zĩlĩ ngǎtǎ gólâ ôjĩlǎ tǎndĩ 'ĩ ngǎ kô yǎ rĩ. Ôzô 'dĩ rĩ vósĩ, ãnjũ gólâ trá dódó cú ítĩ tǎ ǎnyǎ ǎzǎ ǎkó rĩ, 'dĩ gólâ ï'dĩ ôjĩlǎ tǎndĩ ró ǎnĩ drĩ 'bǎlé ngǎ kǎnĩsǎ kǎ vó lâ ndrê 'bá ró.

¹¹ Ítĩ rĩ, ǎ'dô drĩ-'bá kǎnĩsǎ kǎ rĩ ôkó lâ yĩ tǎsĩ rĩ, gõ'dá kpá ǎndrê kǎnĩsǎ kǎ rĩ tǎsĩ rĩ, ôlê gólĩyĩ drĩ rĩlĩ kpá dódó. Gólĩyĩ drĩ rĩlĩ tǎ ñnjĩ-ñnjĩ sĩ, gólĩyĩ ǎǎ'dô tǎ mbĩ 'ẽ 'bá ró. Gólĩyĩ ôrĩ rĩ'á úlĩ ñnjĩ ǎtǎlé ôjĩlǎ rú kô. Gólĩyĩ ôrĩ ôdrá mvũlĩ rôô kô.

¹² Ngǎ kǎnĩsǎ kǎ vó lâ ndrê 'bá yĩ drĩ 'bǎlé kpá ôkó bê cé ǎlô. Gólĩyĩ ôrĩ kpá 'dĩyĩmvá íyĩkǎ vó lâ ndrêlé kpá 'bǎ 'álé íyĩkǎ ndrêlé dódó.

¹³ Ôzô ngǎ kǎnĩsǎ kǎ vó lâ ndrê 'bá 'dĩ 'bá yĩ ô'ê tǎ 'dĩ 'bá yĩ dódó rĩ, gõ'dá ôjĩlǎ ǎ'dô gólĩyĩ ñnjĩ'á. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ kpá rĩzô tǎ gólĩyĩ drĩ lêlé Yésũ Kristô 'á pǎtĩ rĩ tǎ lâ ǎtǎlé ôjĩlǎ drĩ fǎfǎ sĩ.

¹⁴⁻¹⁵ Tímátĩyǎ, ôzô má ôlê kpálé 'ẽ'á nĩlĩ ǎnĩ ndrêlé ngbǎangbǎnô rĩ, gõ'dá ôzô má õngǎ drê nĩlĩ 'wǎǎ kô rĩ, wǎrǎgǎ nô ǎ'dô lǎtĩ gólâ ôjĩlǎ gólĩyĩ 'bǎ 'álé Ôvǎrĩ kǎ rĩ kǎ

drĩ rĩzọ lȳsĩ Ôvārĩ kâ 'êlê rĩ â'dá'á ní drĩ. Āmā ôjĩlā Ôvārĩ gólâ rĩ 'bá zāâ gbádú rĩ kâ ĩ'dĩ, gō'dá rĩ 'bá tã mbĩ gólâ rĩ tāsĩ rĩ âťĩlĩ rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ.

¹⁶ Nĩ ârĩ drē, tã lậ-pị-lậ-pị rọ gólâ âmā ôjĩlā 'bā 'bá â'dólê ngá ãlô rọ Ôvārĩ bē rĩ Yēsũ ĩ'dĩ.

Yēsũ ĩ'dĩ ânĩ 'bá ũrũ lēsĩ ẵlĩ 'bā 'bá ôjĩlā mvá rọ âmā drĩ tĩ 'bá rọ rĩ.

Gólâ kpá ĩ'dĩ Líndrĩ Tāndĩ Ôvārĩ kâ drĩ ãngálê ôdrā 'ásĩ â'dalé âmā drĩ tĩ 'bá rọ rĩ.

Mālāyĩkā â'dô kpá trá gólâ bē lĩfĩ drĩ 'bá rọ gólâ drĩ.

Gō'dá Ôvārĩ trō gólâ trá ũrũ 'álâ vō kã'dâ-kã'dâ íyĩkā rĩ 'á.

Gō'dá gólâ ĩ'dĩ âmā drĩ rĩ'á tã gólâkâ pėlê ãngó ãmbá nō 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ rĩ.

Gō'dá gólâ kpá ĩ'dĩ ôjĩlā āzā 'bá yĩ drĩ tã lėlê 'á lâ ãngó 'ásĩ ndrĩ pịpịsịlĩ ãlô sĩ rĩ.

4

Tã tã ãmbā ányā tāsĩ rĩ

¹⁻² Tĩmátĩyā, Líndrĩ Tāndĩ Ôvārĩ kâ â'dâ tã trá âmā drĩ tã mbĩ rọ kĩ nĩ rĩ, ngbāāngbānō rĩ, tã ãmbā 'bá āzā 'bá yĩ â'dô tã lē'á tã ányā gólâ líndrĩ ônjĩ drĩ â'dalé gólĩyĩ drĩ rĩ 'á. Drĩlĩyĩ tã lėlê ĩyĩkā Yēsũ 'á rĩ âyézó. Gō'dá gólĩyĩ nĩ bē tã 'dĩ kpálê tã ányā rọ rĩ, gólĩyĩ rĩ trá zāâ tã lėlê 'á lâ. Gólĩyĩ â'dô trá ôzō ôjĩlā gólâ rũ'bá lâ drĩ ârĩlĩ âđĩ âmē ôtójō 'bá kô rĩ kátĩ. Nĩngá sĩ rĩ, gólĩyĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ āâ'dô ôjĩlā Yēsũ kâ, rĩ'á ôjĩlā āzĩ âdólê ônjō sĩ.

³⁻⁴ Tã ãmbā gólĩyĩkā rĩ'á nō, gólĩyĩ lēê kô ôjĩlā drĩ â'dólê ôkô bē. Gō'dá gólĩyĩ âtā kpá trá kĩ nĩ rĩ, â'dô kô tãndĩ rọ ôjĩlā drĩ rĩzọ ā'wá āzā 'bá yĩ nyālê, tālā Ôvārĩ ôzọ 'bāā ômbā rọ ôjĩlā 'dĩ 'bá yĩ bē. 'Dĩ 'dó ônjō 'ĩ, tālā ngá 'dĩ 'bá yĩ Ôvārĩ 'bā nĩ fėlê gólĩyĩ drĩ ngá nyānyā rọ. Ôvārĩ ĩsũ trá nōtĩ kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ tã lē 'bá trá pậtị tã ãmbā-ãmbā mbĩ Yēsũ rĩ tāsĩ rĩ 'á rĩ yĩ drĩ āwô-ĩtĩ 'ēzọ yĩ drĩ ngá nyānyā ndrĩ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ. Má âtā ĩ'dĩ nō, tālā ngá ndrĩ Ôvārĩ drĩ 'bālê rĩ rĩ'á tãndĩ rọ, â'dô kô ngá gólâ Ôvārĩ drĩ âfėlê 'dĩ ôjĩlā drĩ âkípālā gālê.

⁵ Má âtā nōtĩ, tālā ĩtō vō 'á rĩ, Ôvārĩ 'bā ngá ãmbá nō 'bá yĩ bē ndrĩ rĩ, gólâ drĩ ndrēzọ lâ rĩ'á tãndĩ rọ, â'dô rọ ôjĩlā drĩ. 'Dĩ 'ásĩ ndrĩ rĩ, ôjĩlā ũnĩ rọ bē kĩ nĩ rĩ, ngá ndrĩ 'dĩ 'bá yĩ, Ôvārĩ âfê nĩ âmā drĩ. Mã ô'ê āwô-ĩtĩ ãmbā Ôvārĩ drĩ tã lâ tāsĩ.

⁶ Tĩmátĩyā, ôzō ní ôrĩ tã má drĩ âtálê trá ní drĩ rĩ 'bá yĩ ãmbálê ání âdrúpị krístō 'bá rọ rĩ yĩ drĩ rĩ, áâ'dô ání â'dá'á rũ ãbũ 'bá tãndĩ Yēsũ Krístō kâ rọ. Ôzō ní ô'ê tã 'dĩ ĩtĩ rĩ, ní

â'dô rĩ'á fāfā ūsúlĩ kôrô tā âti-âti gólâ āmākâ āmâ drĩ rĩ'á ĩmbālâ nõ sĩ. Tā âti-âti nā rĩ'á tā ĩmbâ tândĩ 'ĩ ní drĩ tā lězô ndrĩ 'dó 'á lâ.

⁷ Gô'dá ní ârĩ í'dígówá ányâ 'dĩ 'bá yĩ kô. Gólĩyĩ tā ífĩ ākô. Gô'dá ní ũjũ ání ífĩfĩ 'bālê tā 'elê gārê tā gólĩyĩ āyĩkô lâ drĩ Ôvârĩ rĩ cĩlĩ rĩ 'á.

⁸ Nĩ 'ê ĩtĩ, tālâ ôzô ôjĩlâ āzâ ũũjũ íyĩ rú'bạ 'bālê â'dólê mbârākâ bê rĩ, áâ'dô gólâ rĩ pā'á kpá fĩnyáwá. Gô'dá ôjĩlâ āzâ ôrĩ zāâ tā gólâ āyĩkô lâ drĩ Ôvârĩ rĩ cĩlĩ rĩ 'elê ĩ'dĩ rĩ, áâ'dô gólâ rĩ pā'á lậvũlĩ kôrô. Má âtâ ĩtĩ, tālâ rĩrĩ tândĩ āmākâ â'dô āmâ pā'á tā Ôvârĩ drĩ lělê āmâ drĩ 'elê ngbāangbānô rĩ nĩlĩ gārê, gô'dá kpá āmâ 'bālê drĩ-'â ūsúlĩ ôdrā āmākâ vósĩ.

⁹ Nĩ ndrê drê, tā âtâ-âtâ tĩbê ôjĩlâ drĩ â'dózô mbị tā lělê 'á lâ rĩ ĩ'dĩ nõ,

¹⁰ Ôvârĩ gólâ rĩ 'bá zāâ rĩ ĩ'dĩ āmâ drĩ lĩfĩ 'bāzô drĩ lâ 'dĩyĩ pā 'bá ôjĩlâ ndrĩ tā gólākâ lē 'bá trá rĩ 'bá yĩ kâ ró.

¹¹ Nĩ ĩmbâ tā 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ, gô'dá ní 'bā tā lâ ôjĩlâ 'dĩ 'bá yĩ ô'ê ró.

¹² Tímátĩyā, ní 'bā â'dô-â'dô áníkâ ā'dô lậnĩ-lậnĩ ró ôjĩlâ āzĩ lĩfĩ, drĩ-ācê āmākâ 'dĩ bê, ôzô ní ā'dô kpálê 'dĩyĩmvá ró rĩ. Kpá ĩtĩ rĩ, ní â'dâ tā ôjĩlâ gólĩyĩ tā lē 'bá Ôvârĩ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ, gólĩyĩ drĩ lậtĩ tĩbê drĩlĩyĩ 'êzô rĩlĩ tândĩ ró rĩ nịzô. Nĩ âtâ ũlĩ tândĩ ĩ'dĩ gô'dá ní 'ê tā mbịmbị tândĩ ró, ní lē ôjĩlâ, ní lē tā Ôvârĩ 'á pịpịsịlĩ ālô sĩ, ní â'dô pịpịsịlĩ bê tândĩ ró tā ndrĩ ní drĩ rĩ'á 'elâ rĩ 'á. Nĩ â'dâ lĩfĩ ôkô drĩ kô.

¹³ Tālâ má āgôo drê 'wāâ ání ngálâ kô rĩ, má lē ní sô fāfā tā lē 'bá yĩ 'á, ā'dô ró drĩlĩyĩ Ôvârĩ rĩ ĩnịjzô. Nĩ â'dô njāâ ũlĩ Ôvârĩ kâ pělê āzĩ-āzĩ drĩ, ôzô ôtĩrĩ ĩyĩ rú ê'bê vō ālô 'á rĩ, ní ĩmbâ ũlĩ 'dĩ 'bá yĩ tândĩ ró.

¹⁴ Nĩ njā fāfā gólâ Ôvârĩ drĩ âfělê ní drĩ tā ĩmbázô cú ĩtĩ rĩ rú kô, āmâ drĩ-'bá kậnịsạ kâ ôtĩrĩ drĩ 'bāâ ní drĩlĩ rātāā 'êzô ní drĩ rĩ. Nĩ ndrê tândĩ ró fāfā gólâ fělê ní drĩ 'dĩ, ní 'ê tā lâ tândĩ ró, tā lâ 'bā nĩ trá njāâ tā ĩmbálê. ũlĩ gólâ Ôvârĩ drĩ âtálê ôjĩlâ āzâ tị lâ sĩ ání tāsĩ rĩ 'bā nĩ trá njāâ mbârākâ bê tā ĩmbálê.

¹⁵ Nĩ 'bā ání pịpịsịlĩ ālô â'dólê â'dô-â'dô tândĩ sĩ āzĩ-āzĩ lāfálê, gô'dá kpá tā ĩmbâ-ĩmbâ tândĩ ĩmbálê ĩ'dĩ. Ôzô ní ô'ê ĩtĩ rĩ, ôjĩlâ ndrĩ â'dô ndrê'á lâ kị, tā lělê áníkâ rĩ'á mbā'á. Nĩ gô'dá rĩ'á tā nô 'bá yĩ 'ê'á gārê sịsị rĩ drĩlĩ sĩ.

¹⁶ Tā ndrĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, ní mbā ní drĩlĩ rĩlĩ dódô gô'dá kpá tā ĩmbâ-ĩmbâ tândĩ ĩmbálê ĩ'dĩ. Nĩ rĩ 'elâ ĩtĩ. Tālâ ní ô'ê ĩtĩ rĩ, â'dô ání ífĩfĩ pā'á ôdrā áníkâ vósĩ, â'dô kpá ôjĩlâ gólâ rĩ 'bá tā áníkâ ārĩlĩ rĩ pā'á.

5

1-2 Ní âtâ tâ mbî òjílâ gólīyī ārākā ró rī yī drí mánísī, òzō ní drí tâ mbî â'dārē ání átá drí rī tí, tâlâ gólīyī òrī ró bē tándí ró. Gō'dá ní â'dâ tâ mbî ī'dī kpá òkó gólīyī ārākā ró rī yī drí, òzō ní drí tâ mbî â'dārē ání ândrē drí rī tí, kpá gólīyī āgô mvá ró rī drí, òzō ání âdrúpī drí rī kâtí, gō'dá kpá òkó mvá ró rī yī drí, òzō ání îzô yī drí rī kâtí. Òzō ní ââ'dô bí tâ átá'á òkó drí rī, ní â'dâ līfī drílīyī kô.

Tā āyízí tāsī rī

3-4 Āní ndrī, nī ndrē āyízí gólīyī â'dó 'bá áró ākó rī 'bá yī vó lâ yī. Gō'dá òzō āyízí rī 'dī â'dô mvá bē ngátá ózōwá bē rī, áró gólākā 'dī 'bá yī â'dô gólā rī vó ndrē'á nī. Gólīyī â'dô â'dó'á ngá îzā lâ drí īyī ândrē ngátá dēdē 'dī 'ē 'bá rī 'élé sīsī drílā, tâlâ ngá gólā gólīyī ândrē 'dī drí 'élé drílīyī drē ākpā gólīyī drí â'dózó drē fīnyáwá rī vó lâ 'á. 'Dīlī tâ gólā āyīkô lâ drí Ôvārī rī cīlī rī ī'dī.

5 Òzō āyízí â'dô áró ākó pātī rī, 'dīlī rī gólā rī līfī 'bālē tótó Ôvārī drī. Gō'dá gólā drí rīzô rātāā 'élé ĭtú vósī cé Ôvārī drí īyī pālē.

6 Gō'dá â'dô āyízí gólā rī 'bá cé ngá gólā āyīkô lâ drí gólā rī cīlī rī lēlé ī'dī rī, gólā lēé tâ gólā â'dó 'bá Ôvārī kâ ró rī kô.

7 Tímátīyā, ní 'bā tâ krístō 'bá yī drí kī nī rī, gólīyī ò'ē tâ 'dī ĭtí dódó, tâlâ òózó tâ ányā átá gólīyī rú.

8 Òzō òjílā āzā òndrē 'bā 'álé īyī áró yī kâ vó lâ kô tándí ró rī, ngīngī lâ īyī ândrē yī ngátá īyī dēdē yī vó kô rī, 'dīlī kpá rī'á òzō gólā drí úlī Ôvārī kâ āyērē tí. Tā ònjí gólākā rī lāvū trá kôrô òjílā gólā tâ lē 'bá Yésū 'á kô rī kâ drīlī sī.

9 Āyízí āní drí 'ē'á rú lâ yī īgīlī pālē ngá-īyīnyā sī rī ââ'dô gólīyī ndrô lâ yī drí lāvūlī trá nyā'dī-nā drīlī sī rī ī'dī, gō'dá kpá āyī 'bá āgô āzā bē ágó lâ drīlī sī kô rī ī'dī.

10 Gō'dá kpá gólā rī rú drí rī'á līkúlī tâ 'ē'ē tándí īyīkâ 'á rī ī'dī. Gólā drí rīzô òjílā pālē kpálē lānō āmbá gólīyī 'ē 'bá 'dī 'bá yī 'ásī rī, drílā 'dīyīmvá īyīkâ līfī lâ ĭcízó dódó. Gō'dá gólā kpá rī'á sī bē árí ró òjílā gólīyī lānō bē rī drí, rī'á ngá nyānyā fēlé gólīyī drí 'wāā'wā. Gólā drí â'dólé ĭtú vósī cé njāā tâ tándí 'élé ī'dī òjílā Ôvārī kâ drí.

11-12 Nī īgī āyízí gólīyī òkó mvá ró 'dī 'bá yī rú lâ yī gólīyī ní drí 'ē'á pālā rī lāfálē kô. Tālā gólīyī ĭtí 'dī 'bá yī drē īyī zāā ágó lôvó bē 'ézó ágó āzā trólē. ĭtí rī, gólīyī 'bā lātrírí trá yī trôó ágó āzā kô, gō'dá òzō gólīyī gō'dá òtrô ágó āzā trá ó'dí rī, gólīyī njā īyī lātrírí gólīyī drí 'bālē 'dī tâ lâ trá, 'dīlī trá gō'dá tâ ònjí 'ī, 'é īyī tâ 'bā'bā īyīkâ Yésū drí rī tâ lâ kô.

13 Gõ'dá ã'dô trá ítí rî, ïgĩ gólīyî rú kô, gólīyî ôzô rî ïyíkâ gbô ítí tãkó nî'á 'bã-tî kpã bê nî'á tî sôlé úlî ôjílã kâ 'ásî. Gólīyî rî kpá nî'á lâmú bê úlî ùnúnûwá tã ngõngô bê 'bã-tî 'ásî ôjílã rú, 'dĩ rî â'dó tã drílīyî 'êlê rî ï'di kô.

14 'Dĩ rî tí rî, má ïsũ tã trá nõtí. Äyízî gólīyî 'bã 'bá ôkó mvá ró rî yî ôtrô ïyî ágó ó'di ùtî ró ïyî mvá äzâ ôndrê ró ïyî 'bã 'álê ïyíkâ vó lâ bê tãndí ró. Gólīyî ô'ê cé tã â'dó 'bá tãndí rî ï'di ôzô ãnî rú ïzãã.

15 Má âtã tã 'dĩ ítí 'dĩ, tãlã äyízî äzâ 'bá yî rî'á, gólīyî njã Ôvârî rî tã trá gõ'dá gólīyî cé ôzô Sâtãnã rî äzî-äzî kâtí.

16 Ôzô ôjílã äzâ tã lê 'bá Ôvârî 'á rî, ã'dô äyízî bê ïyî áro ró rî, gólã ôndrê vó lâ dódó, ôzô lânô 'dĩ äyé ôjílã kãnísã kâ drí rîzô äyízî 'dĩ vó lâ ndrêlé cé nî kô. Gõ'dá ôjílã kãnísã kâ ôrî ró cé äyízî gólīyî 'bã 'bá ïzã ró áro äkó ícã 'bá ïyî vó ndrêlé kô rî 'bá yî vó lâ ndrêlé cé ï'di.

Tã drî-'bá tãsî rî

17 Krístô 'bá yî äã'dô drî-'bá ïyíkâ rî ïnjî-ïnjî lâ bê tãndí ró. Ämbá lâ, gólīyî ïnjî drî-'bá ïyíkâ tã Ôvârî kâ pê 'bá ôjílã drí rî, gõ'dá kpá gólīyî rî 'bá ícílã rî 'bá yî bê.

18 Nî ïnjî gólīyî ngá fêfê sî drílīyî, tãlã tã ïgĩ Ôvârî kâ âtã trá kî nî rî, "Nî äyé kôrõnyã ãníkã 'bã kâ rî 'bá yî ngá nyälé dódó, tãlã gólīyî rî nî ãnî pälé." Gõ'dá äâtã kpá nõngá kî nî rî, ôjílã gólã lôsî 'ê 'bá rî tã lâ 'dé vüdrî kô drî-'ã fêzô drílã.

19 Ôzô ôjílã äzâ äâtã úlî äzâ 'bá yî trá drî-'bá ôjílã Ôvârî kâ rî kâ rî 'bá yî rú rî, nî lê tã-drî kô 'wãã'wã tã gólīyíkã 'dĩ bê, té ôzô lîfî drî 'bá ã'dô bê rî ngátã nã tã õnjî gólãkã 'dĩ ndrê 'bá kî'á nî rî, gólã 'ê trá pätîjî ró rî.

20 Ôzô drî-'bá äzâ ô'ê tã õnjî trá pätîjî rî, nî â'dã tã õnjî gólãkã 'dĩ gólã drí ôjílã gólīyî kãnísã kâ ndrî 'dĩ 'bá yî ândrá, tãlã ämbúkũ lâ 'dĩ 'bá yî ôrô ró ïyî tã bê tã õnjî 'ëzô ïyî ífîfî rú.

21 Nî â'dô tã 'ê'ê bê ítí ndrî drî-'bá kãnísã kâ drí. Ôzô nî ô'ê tã 'dĩ 'bá yî trá ítí rî, nî ämbê lîfî kô tã õnjî ãnî äzî-äzî drî-'bá ró rî kâ drîjî. Má lê ãnî drí lâtrîtrî 'bälê Ôvârî ândrá gõ'dá kpá Yésũ Krístô bê gõ'dá kpá mãlâyíkã Ôvârî kâ yî bê kî nî rî, nî 'ê tã má drí âtálê 'dĩ 'bá yî ítí drî-'bá tãsî.

22 Ôzô nî ôtîrî 'ê'ê ôjílã äzâ 'bälê drî-'bá kãnísã kâ ró rî, nî ârî gólã rî ùgúlî zãlô dîrî tã 'ê'ê gólãkã nîzô, â'dó kô gólã rî 'bãzô cú ítí ômvóre lâ nî äkó. Tãlã ôzô nî ô'bã ôjílã tã õnjî 'ê 'bá rî ï'di drî-'bá ró ãnî drí rî, nî pâ ïtîtî ngá lãnî-lãnî ítí 'dĩ 'bá yî njîzô.

23-25 Má âtã ï'di ãnî drí nõ, nî 'bã ôjílã kô drî-'bá ãníkã ró cú ítí ômvóre lâ nî äkó tã õnjî gólãkã tãsî. Nî ndrê drê,

ōjĩlā āzā 'bá yĩ rĩ ãyĩkâ rĩ'á tã ònjĩ 'èlé ì'dĩ, gō'dá āzĩ-āzĩ drĩ tã ònjĩ gólĩyĩkâ 'dĩ ñzò tō. Gō'dá ōjĩlā āzā 'bá yĩ bē rĩ, tã ònjĩ gólĩyĩkâ rĩ'á 'èlā ñnĩnĩ ró rĩ, rĩ rũ â'dá'á ãzátú ătĩ 'á tólā, kpá rĩ'á ãtĩ ōjĩlā āzā 'bá yĩ tã tãndĩ gólĩyĩkâ rĩ'á 'èlā rĩ únĩ tō. Gō'dá āzā 'bá yĩ tã tãndĩ gólĩyĩkâ ãcá kpá ñĩlā kō, â'dò rũ â'dá'á kpá ătĩ 'á tólā.

Tímátĩyā, nĩ rĩ'á 'à lāzé bē kárá. Nĩ rĩ cé ĩmvũ mvũlĩ ì'dĩ ngá lāzé ánikâ 'dĩ bē kō, nĩ ònjā òdrá dā ĩmvũ bē nĩ drĩ mvũlĩ, tãlā ālókō bē 'á lā áni 'à drĩ â'dízó.

6

Tã rũ ì'bũ 'bá tāsĩ

¹ Rũ ì'bũ 'bá gólĩyĩ krístō 'bá ró rĩ yĩ ndrĩ ùnĩ ãyĩ tã gólā kĩ'á nĩ rĩ, ãyĩ lĩpĩ ró rĩ 'dó ãyĩ drĩ ñnĩlĩ lătĩ ndrĩ 'ásĩ. Gólĩyĩ ò'è ãtĩ, tãlā ōjĩlā ōzò ulĩ ányā átá Ōvārĩ rú kō, gō'dá kpá gólĩyĩ ōzò rĩ tã átálé tã átĩ-átĩ āmā drĩ rĩ'á ĩmbálā nō rú.

² Rũ ì'bũ 'bá gólĩyĩ tĩbē lĩpĩ lā yĩ drĩ 'bālē krístō 'bá ró rĩ ōrō kpá gólĩyĩ, tãlā gólĩyĩ lĩpĩ 'dĩ rĩ'á gólĩyĩ âdrúpĩ Kúmú Yēsũ 'á rĩ ì'dĩ. 'Dĩ kâ rĩ tí rĩ, gólĩyĩ â'dò ãyĩ lĩpĩ yĩ pã'á gãrã, tãlā gólĩyĩ rĩ 'dĩ kpá rĩ'á tã lē 'bá āzĩ pã'á mbârākā gólĩyĩkâ 'dĩ sĩ.

Tã tã ĩmbá 'bá ányā tāsĩ

Má lē nĩ drĩ ōjĩlā ĩmbálē mbârākā sĩ tã 'dĩ 'bá yĩ 'èlé ndrĩ.

³ Tã gólā āmā drĩ rĩ'á ĩmbálā rĩ ãyĩkâ tã átĩ-átĩ tãndĩ Ōvārĩ kâ ì'dĩ, tã gólā āmā 'bā 'bá rĩlĩ tãndĩ ró ãyĩkō lā drĩ Ōvārĩ rĩ cĩlĩ rĩ ì'dĩ. Ōzò ōjĩlā āzā ĩmbā ãyĩkâ tã átĩ-átĩ ngĩ āzā ì'dĩ āmākā rú sĩ, gō'dá gólā ōlē tã té tã átĩ-átĩ tãndĩ mbĩ Yēsũ Krístō Kúmú āmākā ró rĩ tāsĩ rĩ 'á kō rĩ,

⁴ gólā áru-áruwá 'bá 'ĩ, gō'dá gólā árĩ ulĩ Ōvārĩ kâ nō mbĩ kō. 'Dĩ rĩ gō'dá, gólā lē ãyĩkâ rĩlĩ lāwā-lāwā 'bālē ì'dĩ ányā ró tã ĩĩ gólā tã ífĩ ákó rĩ 'á, gō'dá kpá lāwālē ulĩ ífĩ ālō-ālō 'á ãyĩ lāfálē 'ásĩ. Tãlā gólĩyĩ ndrĩ 'álē lā yĩ âdrā trá ãyĩ āzĩ-āzĩ yĩ rú, gólĩyĩ rĩ kpá ulĩ ányā átálē ãyĩ āzĩ-āzĩ yĩ rú. Gólĩyĩ rĩ tã ĩsũlĩ kĩ nĩ rĩ, ãyĩ āzĩ-āzĩ yĩ āâ'dò tã ĩsũ-ĩsũ ányā bē. Gō'dá gólĩyĩ drĩ rĩzò tã ányā 'èlé ì'dĩ.

⁵ Gólĩyĩ drĩ kpá rĩzò āzĩ-āzĩ 'álē ĩkólē, ōngā ró bē ōmbā ró. Drĩ lā ãyĩ ĩzā rũ trá kpá pătĩ ró. Gólĩyĩ ĩsĩ ãyĩ bĩ-'bālē trá yĩ ōzò tã árĩ kō. Gō'dá tã 'dĩ kâ rĩ tí rĩ, gólĩyĩ ĩsũ bē-rĩ kĩ, āâ'dò rĩ'á tãndĩ ró ãyĩ drĩ lāfā ũsúzò ōjĩlā drĩgá sĩ tã Ōvārĩ kâ rĩ tāsĩ.

⁶ Lătĩ gólā āmā ōjĩlā drĩ tã tãndĩ ũsúzò rĩ fĩ ì'dĩ nō, rĩrĩ tãndĩ gólā ãyĩkō lā drĩ Ōvārĩ rĩ cĩlĩ rĩ, gō'dá kpá 'bālē ãyĩkō ró rĩrĩ āmākā 'á, ngá gólā fĩnyáwá āmā drĩ 'bázò ì'dĩ bē lā rĩ 'bá yĩ bē ndrĩ.

7-8 Mā zĩĩ tã lâ kô, ìcã trá ãmã drĩ, tãlã ãmã cú ítã bê kpá ngá nyãnyã bê, tãlã rĩrĩ ãmákã nõ rĩ'á nõtĩ, kạyị gólã ãmã tĩzõ ãngó nõ 'á rĩ, ã'dô 'ĩ ãmã drĩgá yã? Ngá yũ. Gõ'dá mã òtĩrĩ drãã rĩ, mã ã'dô gõ'á kpá ngá ãkó ãmã drĩgá.

9 Òzõ ã'dô kpálẽ ítĩ rĩ, òjĩlã ãzã 'bá yĩ lẽ ìyĩkã ìyĩ drĩ ã'dólẽ ãrõ-ãrõ 'bá ró. Tãlã tã 'dĩ tãsĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ rĩzõ ãvĩlĩ 'wãã lặtị gólã mbị rĩ 'ásĩ rĩ'á tã ònjĩ 'èlẽ, gõ'dá kpá rĩ'á áyábálã ngá lówó kã ró. Tã nĩ ãkõ sĩ, gólĩyĩ rĩ ìyĩkã ãmbá lâ ngá ányã tã ìsũlĩ 'ĩdĩ ìyĩ ífifĩ tãsĩ. Gólĩyĩ ìzã rũ trá ndrĩ.

10 Rĩ'á nõtĩ, ãrõ-ãrõ lỏfĩ tã ònjĩ tị dũũ, tãlã òjĩlã òrĩ ãmbá lâ tã lãfã kã ìsũlĩ 'ĩdĩ rĩ, tã ònjĩ ãmbá nõ 'bá yĩ drĩ ã'dózõ gólã bê. Tã ã'dálẽ 'ĩdĩ nõ, ãrõ-ãrõ ã'dô òjĩlã ãzã 'bá yĩ ãsẽ'á tã lẽlẽ ìyĩkã Yēsũ 'á rĩ 'ásĩ, drĩlĩyĩ rĩzõ ìzã kỏkỏ 'bãlẽ ã'delẽ ìyĩ drĩ.

Tã gólã ãyĩkỏ lâ drĩ Òvãrĩ rĩ cĩlĩ rĩ

11 ã'dô ánĩ tãsĩ rĩ Tĩmátĩyã, nĩ ã'dô tã ãkỏ 'èlẽ ngá ndrĩ gólĩyĩ ã'dó 'bá ányã ró 'dĩ 'bá yĩ bê, tãlã nĩ rĩ'á òjĩlã gólã 'dẽ 'bá trá Òvãrĩ vó rĩ 'ĩdĩ. Nĩ 'bã tã ìsũ-ìsũ ánĩkã ã'dô cẽ tã gólã ã'dó 'bá mbị Òvãrĩ drĩ lẽlẽ nĩ drĩ 'èlẽ rĩ drĩ. Nĩ lẽ tã gólã 'á pĩpĩsĩlĩ ãlỏ sĩ, nĩ ã'dô kpá òjĩlã ãzĩ lówó bê. Nĩ ã'dô pĩpĩsĩlĩ ã'dĩ bê. Nĩ ã'dô kpá fĩ ãtũ-ãtũ bê kạyị gólã nĩ drĩ lãgỏ ùsúzỏ rĩ 'á.

12 Nĩ ãmbẽ lĩfĩ gá tã gólã Òvãrĩ kã nĩ drĩ tã lẽzỏ 'á lâ nõ 'ẻzỏ ndrĩ mbãrãkã sĩ. Nĩ rĩ mbị ã'dô tã lẽlẽ ánĩkã 'dĩ vó ró. Tã 'dĩ kã rĩ tĩ rĩ, nĩ drĩ nĩzỏ lâ pặtĩ kĩ nĩ rĩ, yĩ ã'dô lẻdrẻ-ẻdrẻ ãdũkũ ãkỏ rĩ ùsũ'á. Nĩ 'ẻ lỏsĩ Òvãrĩ drĩ mbãrãkã sĩ, tãlã gólã zĩ nĩ trá ã'dólẽ lẻdrẻ-ẻdrẻ ãdũkũ ãkỏ nõ ùsũlĩ. Nĩ 'bã tã nô nĩ drĩ. Ækũ ró rĩ, nĩ ìyã tã kpá trá òjĩlã ãmbá ágálẽ kĩ nĩ rĩ, yĩ lẽ tã trá tã ãtĩ-ãtĩ tãndĩ Òvãrĩ kã nõ 'á, yĩ ã'dô ã'dó'á tã rỏrỏ bê tã lâ sĩ. Tã 'dĩ kã rĩ tĩ rĩ, nĩ ãdrẻ gágá tã lẽlẽ ánĩkã 'á.

13-14 Mã 'bã trá nĩ drĩ nõtĩ lãtrĩtrĩ sĩ Òvãrĩ ãndrá, Òvãrĩ gólã tĩbẻ lówỏ-lówỏ ãfẻ 'bá ngá lẻdrẻ-ẻdrẻ drĩ ndrĩ rĩ, gõ'dá kpá Yēsũ Krĩstỏ ãndrá gólã rĩ 'bá ùlĩ ãtálẽ fĩ ìdũ-ìdũ sĩ kũmũ Pỏnĩtĩyỏ Pĩlãtỏ drĩ rĩ. Nĩ ã'dã tã 'dĩ kpá òzỏ Yēsũ drĩ 'ẻrẻ lâ tĩ. Nĩ 'ẻ tã 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ ítĩ ãkĩ ãkỏ, tẻ bũũ Yēsũ drĩ ãgỏrẻ tũ rĩ, tãlã òỏzỏ tã 'ẻẻ ãzã ùsũ nĩ rũ kỏ.

15 Òvãrĩ 'ĩdĩ tĩbẻ 'ẻ 'bá Yēsũ rĩ ã'dálẽ ãmã drĩ Kũmũ ạngĩ ró kạyị tãndĩ nã 'á rĩ. Gólã 'ĩdĩ tĩbẻ ãmã drĩ rĩ'á lũyĩlã rĩ. Gólã 'ĩdĩ Kũmũ 'ĩ ãngỏ drĩ ndrĩ, kũmũ ãzã yũ'dặwặ 'ì'bĩlĩ gólã bê.

16 Gólã cẻ 'ĩdĩ rĩ 'bã zãã gbặdũ drã ãkỏ rĩ.

Võ gólâ Ôvârí drí rĩzó rĩ rĩ'á lậgủ-lậgủ ró rồô, ôjĩlã âzâ
yũ'dạwạ ndrêlã íyĩ lịfị sĩ.

Gólâ rĩ rũ â'dô lủyị-lủyị ró kára.

Kậyị vớĩ cé, gólâ rĩ'á mbârākā ākĩ bê ặđũkũ ākó. Ầâ'dô ỉtĩ.

Tã âtâ-âtâ ngá-tị ẵmbá 'bá tấsĩ rĩ

¹⁷ Nĩ 'bã tã ôjĩlã gólĩyĩ â'dó 'bá ngá-tị bê dũũ ẵngó 'á nẵngá
nỗ 'bá yĩ drĩ ngbẵngbẵnỗ kĩ nĩ rĩ, gólĩyĩ ô'bã ỉyĩ ỉfịfị gặặ
ẵzĩ-ẵzĩ drị sĩ kô. Gólĩyĩ ôlẽ tã kô rồô ngá-tị ẵmbá ỉyĩkã 'dĩ
'á. Ngá-tị ẵmbá 'dĩ â'dô gólĩyĩ pẵ'á cé ặkpẵ ẵngó 'á nẵngá,
tẵlã ôjĩlã ngá-tị ẵmbá bê rĩ nẵ kô kĩ nĩ rĩ, yĩ â'dô nẵ'á ngá
ỉyĩkã 'dĩ 'bá yĩ bê bũũũ ẵngô tú yẵ rĩ. Ầ'dô â'dó'á cé Ôvârí
ỉ'dĩ gólĩyĩ drĩ tẵ lẵzó 'á lẵ, tẵlã gólâ ỉ'dĩ ngá ndrĩ gólâ ẵmẵ
'bẵ 'bá ặyĩkỗ bê rĩ ặfẽ 'bá ẵmẵ drĩ rĩ.

¹⁸ Gólâ ặfẽ ngá ôjĩlã ngá-tị ẵmbá bê rĩ drĩ, tẵlã gólĩyĩ ô'ê
ró bê tẵ tẵndĩ ẵzĩ-ẵzĩ drĩ ngá 'dĩ 'bá yĩ sĩ, rĩlĩ nẵẵ ngá fẵlẽ
ôjĩlã drĩ, gólĩyĩ ẵmủ ngá gólĩyĩ drĩ 'bẵzó ỉ'dĩ bê lẵ rĩ ẵzĩ-ẵzĩ
bê ngá lỏvỏ ặkó.

¹⁹ Tẵlã ngá fẵfẵ gólĩyĩkã 'dĩ tấsĩ rĩ, gólĩyĩ â'dô tẵ tẵndĩ
ẵmbá ê'bẻ'á ỉyĩ ỉfịfị drĩ ặtị 'á lẵ tỏlẵ ừủ 'á lẵ. Gólĩyĩ ô'ê ỉtĩ,
tẵlã gólĩyĩ ừủủ ró lẻdrẻ-lẻdrẻ pặtị-pặtị ró rĩ bê ặđũkũ ặkó.

Tẵ tẵ âtĩ-âtĩ Ôvârí kẵ ẵmỏ-ẵmỏ lẵ tấsĩ

²⁰ Tĩmátĩyẵ, nĩ ẵmỏ tẵ Ôvârí drĩ 'bẵlẻ nĩ drịgặ 'dĩ gặgặ. Nĩ
fĩ tẵ âtẵ-âtẵ ẵnyẵ ẵzẵ 'bá yĩ 'á kỏ ôzó ẵnĩ ẵsẻ Ôvârí rũ sĩ.
Tẵ ẵmbẵ-ẵmbẵ ẵnyẵ ẵzẵ bê rẵ'á zẵlẵ lịfị lỏmbẵ. Ầ'dỏ kỏ pặtị.
Gỏ'dá lẻẻ tẵ-drị kỏ tẵ Ôvârí kẵ bê. Nĩ ặrĩ tẵ lẵ kỏ kỏ.

²¹ Mẵ âtẵ tẵ 'dĩ ỉtĩ, tẵlã ôjĩlã gólĩyĩ tẵ âtẵ 'bá kẵ'á nĩ rĩ, yĩ
ẵ'dỏ lịfị lỏmbẵ bê rĩ ặdrẻ ỉyĩ trá tẵ lẻlẻ gólâ ndrĩ ẵmẵ drĩ tẵ
lẵzó 'á lẵ nỗ 'ấsĩ.

Ôvârí ôfẻ ôrẻ nĩ drĩ. Ỉ'dĩ 'dĩ.

Tã ìgĩ-ìgĩ Póòlô kâ rĩ lâ Tĩmátĩyã drí 2 Tĩmátĩyã

1-2 Mâ Póòlô, má ìgĩ tã nô nĩ ní drí, Tĩmátĩyã. Nĩ nĩ trá, Ôvârí zĩ má nĩ â'dolé lăjó'bá Yésũ Krístô kâ ró, tălâ má 'ê ró tã yĩ drí lėlé rĩ. Gólâ zĩ má, tălâ má â'dâ ró tã nô bē òjĩlă drí, gólâ 'bă tã trá 'ëzó lédrē-lédrē ăđũkũ âkô rĩ fėlē gólĩyĩ drí tã lėlē gólĩyĩkă Yésũ Krístô 'á rĩ sĩ. Tĩmátĩyã, nĩ rĩ'á òzô âmă mvă ífĩfĩ kătĩ. Ôvârí tĩbē âmă átá ró gô'dă Kúmú âmăkă Yésũ Krístô bē, gólĩyĩ 'ă ăđ'đĩ ní rú, ăăfē òrē ní drí tã ă'đĩ bē.

Tã Póòlô drí ăwô-ĩtĩ lôgôzô Ôvârí drí Tĩmátĩyã rĩ tăsĩ rĩ

3 Má 'ê ăwô-ĩtĩ Ôvârí drí ánĩ tăsĩ, Ôvârí gólâ má drí rĩ'á ìnjĩlă pĩpĩsĩlĩ ălô sĩ òzô âmă ă'bĩyă yĩ drí rĩ'á ìnjĩlă rĩ tí rĩ. Má rĩ rătăă 'ėlē Ôvârí drí ánĩ tăsĩ ģtú vósĩ cé gô'dă kpă ngăcĩ bē ndrĩ.

4 Ăwô ní drí ngólē âmă drí lăfálē cărē 'á ní bē rĩ tã lâ âgă trá má drĩ. ģtĩ rĩ, má lē kpă tákányĩ ánĩ ndrėlē ó'dĩ ăyĩkô 'ėlē ní bē.

5 Má nĩ trá, ní lē tã trá Yésũ 'á pĩpĩsĩlĩ ălô sĩ, òzô sĩsĩ ánĩ dēdē Lóisĩ gô'dă kpă ánĩ ăndrē Yúnĩsĩ yĩ drí tã lērē kătĩ.

6 Tălâ má nĩ trá, ní lē tã Yésũ kâ trá ģ'dĩ, má drí ătázô lâ ăndálē ní drí, 'đĩ tã Ôvârí drí 'bălē ní drí rĩ 'ëzó â'dô mbărăkă gólâ drí fėlē ní drí rĩ vó ró, ģtú gólâ má drí drí 'băzó ní drĩ rĩ 'á. Nĩ 'ê tã 'đĩ zăă nĩzó sĩsĩ 'ălă.

7 Nĩ 'ê ģtĩ, tălâ Ôvârí ăfē Lĩndrĩ Tăndĩ íyĩkă trá âmă drí. Ngă gólâ drĩlă ăfėlē âmă drí nō făfă 'ĩ âmă drí lōsĩ 'ëzó yĩ drí, lōvô òjĩlă kă, gô'dă kpă făfă rĩzó âmă ífĩfĩ lōkĩlĩ. Lĩndrĩ Tăndĩ gólăkă 'bă âmă trá cú ģtĩ ũrĩ âkô.

Tă fĩ ătũ-ătũ kă lăŋô ũsúrĩ 'á rĩ

8 Ă'dô trá ģtĩ rĩ, ní ôtĩrĩ tă âtĩ-ătĩ Kúmú âmăkă Yésũ rĩ tăsĩ rĩ átă rĩ, ní 'ê ũrĩ kô ălôwălă. Gô'dă ní 'ê ũrĩ kpă kô mă gólâ â'dô 'bă găŋĩmă 'á tă Kúmú âmăkă Yésũ Krístô kă tăsĩ nō tăsĩ. Nĩ â'dô njăă lăŋô ũsúlĩ òzô má drí ũsúrĩ lâ kătĩ tă âtĩ-ătĩ tăndĩ Ôvârí kă nō tăsĩ. Nĩ ătũ fĩ mbărăkă Ôvârí kă rĩ sĩ.

9 Nĩ ndrē trá, Ôvârí pă âmă trá gô'dă zĩ âmă trá, mă â'dô ró bē òjĩlă tăndĩ íyĩkă ró jără'bítĩ. Gólâ 'ê tă 'đĩ ģtĩ, tălâ gólâ rĩ ífĩfĩ lē âmă trá rōô, gô'dă 'ă lâ nĩ trá âmă rú. Gólâ 'ê tă 'đĩ âmă drí 'đĩ tă âmă drí rĩ'á 'ėlă rĩ 'á kô. Ăkũ ró Ôvârí 'băă

drē āngó nō kō rī, Ôvārī 'bā tā trá tā tándí 'ēzō āmā drí tā Yēsū Krístō kâ sī.

¹⁰ Ngbāangbānō rī, ācā-ācā Yēsū Krístō āmā pā 'bā kâ rī â'dā tā tándí tībē Ôvārī drí 'ē'á 'ēlā āmā drí rī trá. Gólā ĩ'dĩ tībē mbārākā ōdrā kâ rī trō 'bā, gō'dá lățĩ gólā āmā drí rīzō zāā lédrē-lédrē ró rī â'dá 'bā āmā drí tā âtĩ-âtĩ tándí sī rī.

¹¹ Mā āmā ífifĩ ózĩ trá â'dólé tā âtĩ-âtĩ tándí nō pélé vō dũũ 'ásĩ, gō'dá kpá tā ífĩ lâ ĩmbálé ōjĩlā drí.

¹² Gō'dá â'dō ĩtĩ rī, má ũũsũ lãnō kpálé gānĩmā 'á rī, má â'dó kō ũrĩ ró, tǎlā má nĩ trá pățĩ Yēsū Krístō má drí tā lélé 'á lâ rī, cú mbārākā bē lājó'bā āzā ũsúlĩ tā âtĩ-âtĩ tībē gólā drí âtĩlĩ má sĩlĩ rī lópélé cú ĩtĩ drĩlā âvĩ ākó, té bũũũ gólā drí āgōzō āngó 'á nōlé.

¹³ Má âtā ĩ'dĩ ní drí nō, ní pē té tā âtĩ-âtĩ rī gógó gólā ní drí árĩlĩ má sĩlĩ sī rī ĩ'dĩ ōjĩlā drí. Ōzō ní ōtĩrĩ rĩlĩ âtálā rī, ní lē tā Yēsū Krístō kâ, té ōzō mbārākā gólā drí fēlé ní drí rī kâtĩ.

¹⁴ Nĩ âyē ōjĩlā āzā kō tā âtĩ-âtĩ tándí Ôvārī drí âtĩlĩ ní sĩlĩ 'dĩ jǎlé ālōwálā. Nĩ âțĩ zāā gágá mbārākā Lĩndrĩ Tándĩ Ôvārĩ kâ tībē rī 'bā ní 'á 'dĩ sī.

¹⁵ Kățĩ gólā āmā drí 'bāzō Rómā 'álā rī, krístō 'bā yĩ āmbā ānĩ 'bā yĩ Ásĩyā lésĩ rī âyē mā trá cú ĩtĩ āmā pā ākó. Gō'dá kpá Fĩgélē yĩ Ērēmógēnē bē â'dó 'bā ĩyĩ āmā āzĩ-āzĩ ró āmā pǎlé rī âyē ĩyĩ mā kpá trá.

¹⁶⁻¹⁷ Gō'dá Ōnēsĩfórā, Ôvārĩ rī 'â ăț'đĩ 'bā 'álé gólākā rī rú, tǎlā tā tándĩ gólā drí 'élé má drí 'dĩ tāsĩ. Má â'dō bē kpálé gānĩmā 'á nō rī, gólā â'dó kō ũrĩ ró āmā pǎlé. Nĩ ndrē drē, gólā ācā bē Rómā 'á nōngá rī, drĩlā lâkpázō zāā bățĩ āmā ndálē, té gólā drí āmā ũsúzō.

¹⁸ Gō'dá ní nĩ trá tándĩ ró tā ndrĩ tībē gólā drí 'élé āmā pázō Ēfēsō 'álā rī. Ôvārĩ rī 'â ăț'đĩ gólā rú kățĩ gólā drí āgōzō āngó 'á nōngá rī 'á.

2

¹ Ámā mvá Tímátĩyā, má âtā ĩ'dĩ ní drí nō, ní â'dō mbārākā gólā Yēsū drí âfēlé ní drí drĩ-bățĩlățĩ ró nō bē.

² Gō'dá ní nĩ trá, tā âtĩ-âtĩ tībē má drí âtĩlĩ ní sĩlĩ 'dĩ kpá ĩ'dĩ tā âtĩ-âtĩ ālō-ālō lâ tībē lājó'bā āzā 'bā yĩ drí âtálé ní drí rī. Nĩ ánĩ ífifĩ ngbāangbānō, ní lópē zāā sĩsĩ 'álā ōjĩlā tībē tā ĩsũ tándĩ bē rĩ yĩ drí, tǎlā gólĩyĩ ĩĩcĩ ró ĩyĩ āzĩ-āzĩ yĩ lĩfĩ bē tā âtĩ-âtĩ gólā ní drí gólĩyĩ lĩfĩ ĩcízō ĩ'dĩ sī lâ 'dĩ sī.

³ Kățĩ gólā ní drí rĩzō lãnō ũsúlĩ rōō tā Ôvārĩ kâ 'ē vō 'á rī sī rī, ní âtũ ánĩ fĩlĩ gágá ōzō āmā kâtĩ, ōzō ățũ 'bũ 'bā tándĩ Yēsū Krístō kâ rĩ tĩ.

4 Ǻjú 'bū 'bá gólâ tândí rî lîfî lâ âyî 'dó drî-'bá íyîká drî, tâlá drî-'bá íyîká â'dô ró bê âyîkô ró yî bê. Ítî rî, gólâ lée kô íyî âkpálé tâ ôjîlá tâkó kâ rî 'bá yî bê. Gô'dá â'dô trá ítî rî, ní 'bâ ngá âzâ 'bá yî kô ání âsélé tâ Yésû drí 'bálé ní drí 'èlé rî 'ásî âlôwálâ.

5 Ní â'dô ôzô ôjîlá lē 'bá ngú rǎlé, tâlá yî ô'dê ró sîsî ngá tândí úsúli, gólâ rǎ 'bá mbî lâmbé sîli gólâ drí rî drî sî rî kâtí, ôzô gólâ ôrâ mbî lâmbé 'dî drî sô kô rî, gólâ úsú ngá kô.

6 Gô'dá ní â'dô kpá ôzô ôjîlá gólâ rî 'bá zââ ngá 'èlé ámvú íyîká 'á rî kâtí. Gólâ â'dô kpá ngá tândí úsú'á î'dî âmbá ámvú gólâkâ 'ásî. Ní â'dô kpá tâ 'è 'bá tândí Yésû Krístô kâ ró, tâlá gólâ ôfê ró drî-'â tândí bê ní drí.

7 Ní îsû tâ drê úli âmbá má drí âtálé ní drí 'dî 'á dódó, ní 'è ró tâ bê té ícálé î'dî bê lâ. Ôzô ní ô'è trá ítî rî, Kúmú âmákâ Yésû â'dô tâ nîñî fê'á ní drí tâ ní drí lélé rî nîzô dódó.

8 Ní âtû fî, tâ îsû-îsû áníkâ tâ Yésû Krístô kâ tâsî rî sî. Gólâ î'dî Kúmú âmákâ tîbê Ôvârí drí îngálé âvô 'ásî rî.* 'Dî tâ âtî-âtî má drí pélé î'dî.

9 Mâ rî'á lâñô úsú'á ôjîlá gólîyî îyî 'bâ 'bá ájú-'bá-âzí ró tâ âtî-âtî 'dî rú rî drîgá. Ôômbê mâ trá gâñímâ 'á nyârî sî ôzô tâ ôñjî tètê 'è 'bá kâtí. Gô'dá tâ âtî-âtî gólâ tândí Ôvârí ngá lésî rî ôômbê kô, zââ rî'á nî'á sîsî 'álâ.

10 Ôzô â'dô ítî rî, mâ rî'á njââ fî âtûli lâñô gólâ âmbá má drí úsúli nô 'á. Má â'dô rî'á zââ úli Ôvârí kâ âtálé ôjîlá gólîyî Ôvârí drí zîli rî drí, â'dô ró bê kpá Yésû Krístô drí gólîyî pâzô, gô'dá ô'bâ ró gólîyî bê rîli yî bê úrú 'álâ.

11 Ní nî tâ mbîmbî úli nô 'bá yî kâ trá, Ôzô mã â'dô trá ngá âlô ró Yésû bê gólâ rî ôdrâ sî rî, ítî rî, âmâ trá ngá âlô 'î gólâ bê gólâ rî lîdrî-lîdrî sî.

12 Ôzô mã ôrî zââ fî âtû-âtû sî kâyî lâñô kâ 'á rî, mã â'dô rî'á gólâ bê kúmú ró.

Ôzô mã ôgâ gólâ rî tî trá dó kâyî lâñô kâ 'á rî, îzátú rî, gólâ â'dô kpá âmâ tî gâ'á dó.

13 Kpálé mã ô'è tâ tîbê âmâ drí 'bálé rî kô rî, gólâ rî gógó â'dô tâ tîbê yî drí 'bálé rî 'è'á ndrî, tâlá gólâ já â'dô-â'dô íyîká kô.

Drî-mbîlí sôsô ôjîlá rî 'bá tâ Ôvârí kâ ícîli rî yî lîfî

ôzô îyî lâwââ îyî vó 'ásî

14 Ní â'dâ tâ gólâ má drí âtálé ní drí rî kpá ó'dí tâ lē 'bá yî drí, ní gô ró kpá drî-mbîlí sôlé gólîyî lîfî Ôvârí ândrá kî,

* 2:8 2.8 Gólâ î'dî kúmú Dâwúđî rî ózôwá 'î.

yī lāwā kô ìyī lāfálé 'ásī úlī Ôvârí kâ tâ ífí lâ tāsī, tâlâ lāwā-lāwā gólīyíkâ 'dī â'dó kô tândí ró âlôlâ. Â'dô ôjílâ tâ gólīyíkâ 'dī ârí 'bá rī drī lâ yī îzā'á.

¹⁵ Ní mbâ ání ífíí drī tândí ró â'dolé ôjílâ gólâ rīrī gólâkâ drí sūlī Ôvârí rú rī ró. Ní â'dâ té tâ âtī-âtī Ôvârí kâ nō ì'dī mbîmbî ró.

¹⁶ Ôzô ôjílâ âzâ ââ'dô rī'á úlī Ôvârí kâ nō tâ ífí lâ â'dá'á ányâ ró rī, ní lē tâ-drī kô tâ 'dī 'bá yī âtázó gólīyī bē, tâlâ úlī ányâ âtâ-âtâ drí rī, â'dô ôjílâ âsé'á volé Ôvârí rú sī,

¹⁷ Tâlâ úlī gólīyī ítī 'dī 'bá yī â'dô ôjílâ âzâ 'bá yī îzā'á, ôzô lâzé drí 'èrē âmâ rú'bâ ìnyīrīkô ôvórôlé ndrī rī kâtí. Hēmīnásī yī Fílētâ bē ì'dī ôjílâ rī tībē rī 'bá úlī ôjílâ 'ē 'bá ngá îzālē rī âtálē rī.

¹⁸ Gólīyī pēé té tâ âtī-âtī gólâ â'dó 'bá mbî rī ì'dī kô. Gólīyī âtâ úlī ányâ ì'dī kī nī rī, “Ôjílâ gólīyī ôdrâ 'bá trá rī íngâ trá âkû ró lédrē-lédrē ró.” Tâlâ úlī gólīyíkâ 'dī tāsī rī, ôjílâ âzâ 'bá yī rī kpá tâ lélē tâ ányâ rī'á âtálâ tâ âtī-âtī tândí Ôvârí kâ rī rú rī 'á.

¹⁹ Tâ âtī-âtī gólâ Ôvârí kâ nō ì'dī rī'á tâ mbî ró pātī. Rī'á ôzô jó âjû gólâ 'dīlī kâálû 'bú 'á gágá rī kâtí. Ôvârí kī nī rī ôjílâ tāsī rī, “Kúmú âmákâ Yésû Krístô nī trá pātī ôjílâ ángô rī 'bá yī ì'dī ôjílâ íyíkâ ró. Ôjílâ gólīyī ndrī tībē Yésû Krístô rī zī 'bá Kúmú íyíkâ ró rī, ââyē ìyī tâ ônjí 'ē'ē volé.”

²⁰ Má ngī drē í'dígówá âzâ ní drí â'dô rīrī âmákâ rī tāsī. Ôjílâ ngá-drī bē âmbá rī 'bá yī drí jó 'á rī, ní â'dô sāánī tībē dáábô 'ásī lâgû-lâgû ró rī úsú'á, gô'dá kpá sāánī gólâ édélē fē 'ásī rī úsú'á límvo ìnyákú 'ásī rī bē. Lípī lâ â'dô 'ē'á ngá tībē dáábô 'ásī 'dī lôfôlé ìvī lôsī 'ézó rī, té kâyī âmbá ôzô kārámâ kâtí rī sī. Ngá gólâ fē 'ásī rī, â'dô rī'á âtrôlâ ì'dī ngá dázó 'á lâ kâyī vósī cé.

²¹ Ôzô ôjílâ ââyē tâ ônjí rīrī íyíkâ 'ásī rī, gólâ â'dô â'dó'á njââ tâ lânjâ tândí 'élé âmâ lípī Ôvârí drí. Ôzô mã ôrī zââ tâ ônjí 'ē'ē âyéle rī, 'dīlī rī kâtí rī, Ôvârí â'dô âmâ 'bā'á rī'á tâ ndrī tândí ró gólâ drí lélē rī 'bá yī 'élē ì'dī.

²² Ôzô â'dô trá ítī rī, ní 'ē tâ ônjí ání âgô ânjī âzī yī drí lélē ní drí 'élē rī kô âlôwálâ. Ní 'bâ ání ífíí cé tâ gólâ mbî rī 'élē ì'dī. Ní rī tâ lélē sī tâ gólâ â'dó 'bá mbî rī 'á pīpīsīlī âlô sī. Ní lē Ôvârí, ní 'bâ kpá ôjílâ âzī lôvó. Ní â'dô pīpīsīlī â'dī bē ání âzī-âzī yī rú. Ní 'ē tâ 'dī 'bá yī ì'dī ôjílâ gólīyī â'dó 'bá pīpīsīlī ngbángbâ bē rī 'bâ Ôvârí rī zīlī ìyī pālē rī 'bá yī bē.

²³ Má âtâ tâ 'dī kpá ì'dī ândálē ní drí nō tâ âtâ-âtâ ányâ tāsī rī. Ôzô ôjílâ ôlē trá tâ ányâ ì'bīlī ní bē rī, ní lē tâ-drī lâ

kô tā ányâ 'dī âtázó gólīyī bē, tālā ní nī trá tā âtâ-âtâ ányâ 'bā ōjīlā rī'á lāwālē.

²⁴ Ānī gólīyī lājō'ba Ōvārī kâ ró rī 'bá yī, nī rī lāwālē ōjīlā bē kô. Gō'dá ānī 'â ōrī mānīsī ōjīlā bē ndrī. Nī â'dô tā ĩmbá 'bá tándī ró. Nī rī tā lôgölē ōjīlā drī mānīsī.

²⁵ Gō'dá nī rī ōjīlā gólīyī rī 'bá ulī âtálē tā âtī-âtī tándī Ōvārī kâ nō rú rī êdéle mānīsī. Nī â'dô 'bā'á ĩtī, â'dô ró bē lānō ākó Ōvārī drī tā ĩsū gólīyīkâ jázó, â'dô ró bē ĩtī, ōjīlā ōlē ró tā-drī bē kī nī rī, tā âtī-âtī gólā ānī drī rī'á âtālā nō rī'á mbī.

²⁶ Ōjīlā gólīyī ícícíyá ányâ bē rī áâsē trá mbōkō gólā Sātānā drī êdéle rī zēlē. Sātānā âdô gólīyī trá tā yī drī lēlē rī 'élé ĩ'dī. Ōzō nī ēēde gólīyī mānīsī rī, nī â'dô gólīyī āngí'á â'dolé drī-băláyī ró mbōkō Sātānā kâ zēlē sī.

3

Tā ōjīlā drī 'ēzō tā ōnjī 'élé lāwūlī kôrô rī

¹ Tímátīyā má â'dā tā ní drī kī nī rī, kâyī nō 'bá yī sī, té búúú ágō-ágō Yēsū kâ rī tú rī, ōjīlā â'dô 'ē'á tā ōnjī 'élé zāā bādī lāwūlī kôrô.

² Ā'dô â'dó'á ĩtī, tālā ōjīlā tā ányâ 'bá â'dô cé ngá gólā 'ē 'bá iyī 'bālē sīsī 'álā rī 'ē'á ĩ'dī. Āzā 'bá yī â'dô â'dó'á ōjīlā gólīyī lē 'bá lāfā ũ'dúlī ĩyī ífífī drī rī ró. Āzā 'bá yī â'dô â'dó'á lômbē-lômbē 'bá ró. Āzā 'bá yī â'dô rī'á tā ányâ âtálē ōjīlā āzā 'bá yī rú. Āzā 'bá yī ró ĩyī átá yī kô ĩyī āndré yī bē. Āzā 'bá yī 'é āwō-ĩtī kô Ōvārī drī tā tándī gólā drī rī'á 'ēlā gólīyī drī rī tāsī.

³ Āzā 'bá yī ĩnjī ōjīlā āzī kô. Āzā 'bá yī lēē ĩyī áró yī kô. Āzā 'bá yī gā ĩyī dó tā êdéle ĩyī lāfálē 'ásī. Āzā 'bá yī rī ĩyī kpá ōnjō âdólē ōjīlā āzī rú. Āzā 'bá yī lēē āzī-āzī drī ĩyī ĩkílī kô. Āzā 'bá yī ícá kpá kô ĩyī ífífī ĩkílī. Gólīyī lēē ĩyīkâ tā tándī kô.

⁴ Gólīyī drī kpá āzī-āzī drī-bā fēzō. Āzā 'bá yī drī rīzō cé ngá gólā āyīkō lâ drī gólīyī cīlī rī 'élé ĩ'dī. Gólīyī 'é tā tībē Ōvārī rī cī 'bá rī kô.

⁵ Ōjīlā 'dī 'bá yī â'dô rú jā'á ōzō ōjīlā Ōvārī kâ kâtī, gō'dá gólīyī lēē ĩyī jālē tā ōnjī 'ē'ē 'ásī kô, tālā gólīyī ĩjī Ōvārī mbârākā fēlē gólīyī drī â'dô-â'dô ĩyīkâ rī jázó kô. Nī rī kô ōjīlā 'dī 'bá yī bē.

⁶⁻⁷ Ōjīlā 'dī 'bá yī â'dô ĩyī ōkó gólīyī tā ĩsū lâ yī drī â'dolé ālô kô rī 'bá yī âdó'á, tālā ōkó 'dī 'bá yī nī lātī gólā Ōvārī drī 'ēzō tā ōnjī gólīyīkâ āyélē rī kô. Ōkó 'dī 'bá yī rī'á zāā

'dèlé tã ìmbâ âzâ 'bá yĩ vósĩ, gō'dá gólĩyĩ nĩ tã mbị rĩ dódó kô.

8-9 Āgō gólĩyĩ òkó ádó 'bá rĩ yĩ drí ìyĩ ífífí jǎzó 'bǎlé ònjí ró tã pǎtĩ rú. Tã ìsũ-ìsũ tǎndí gólĩyĩkǎ ìzǎ rú trá, gō'dá ìsũ ìyĩ cé tã ònjí 'ĩ'dí. Gólĩyĩ jǎ ùgúlí trá tã áti-áti gólá Ôvǎrí kǎ rĩ rú sǐ, tǎlá gólĩyĩ lǎé tã tǎndí kô. Kpǎlé gō'dá gólĩyĩ ádô bē òjílǎ ázǎ 'bá yĩ rĩ, gólĩyĩ ícǎ òjílǎ ádólé ndrĩ kô, tǎlá òjílǎ ǎmbá nĩ ìyĩ trá mbị ró kǐ, òjílǎ 'dí 'bá yĩ rĩ'á tã ǎnyǎ 'bá 'ĩ. Kpá ìtí, ǎkpǎkǎ'dǎ ǎkũ ró nǎ rĩ, āgō ázǎ 'bá yĩ rĩ Yǎnē yĩ Yǎmbērē bē drílĩyĩ rú jǎzó ǎkpǎ Músǎ rú. ǎmǎ ǎ'bìyǎ yĩ nĩ ìyĩ trá kǐ nĩ rĩ, tã ìsũ gólĩyĩkǎ rĩ'á ǎnyǎ ró.

Tã áti-áti Póólô kǎ Tĩmátĩyã drí tã lǎzó kôrô rĩ

10 Tĩmátĩyã, nĩ ǎnĩ ífífí, ní rĩ zǎǎ tã 'èlé tǎndí ró òzô ámǎ kǎtí, tǎlá ní nĩ tã gólá ndrĩ má drí rĩ'á ìmbálá rĩ trá. Nĩ nĩ tã gólá má drí 'èlé rĩ trá ndrĩ. Gō'dá nĩ nĩ tã gólá ǎmǎ 'bǎ 'bá tã 'dí 'bá yĩ 'èlé rĩ trá. Nĩ nĩ tã lǎlé ǎmǎkǎ Ôvǎrí 'á rĩ kpá trá, rĩrĩ ǎmǎkǎ mǎnísí òjílǎ bē, gō'dá lǎtí má drí gólĩyĩ lǎzó, gō'dá lǎtí má drí fĩ áti-áti lǎnô ǎmbá má drí ùsúlí rĩ 'ásí.

11 Òjílǎ drí lǎnô fǎzó má drí ǎnĩtĩyókǎ, Ìkōnĩyǎ, gō'dá Lísitrǎ bē rĩ 'álá. Á'dô bē kpǎlé ìtí rĩ, má áti-áti trá. Kǎyĩ vósĩ cé, gólĩyĩ fē bē lǎnô má drí rĩ, Ôvǎrí rĩ trá ǎmǎ pǎlé gólĩyĩ drígá sǐ.

12 Tã pǎtĩ ró, òjílǎ gólĩyĩ ndrĩ lē 'bá rĩlĩ tã Ôvǎrí drí lǎlé rĩ 'èlé, tǎlá gólĩyĩ drí á'dózó òjílǎ Yésũ Krístô kǎ ró rĩ, áá'dô kpá lǎnô fē'á gólĩyĩ drí.

13 Gō'dá kpá òjílǎ ònjí 'dí 'bá yĩ á'dô ìyĩ 'ē'á 'bǎlé dũũ, gō'dá drílĩyĩ kpá òjílǎ ádózó dũũ.

14 Gō'dá nĩ Tĩmátĩyã, ní rĩ zǎǎ tã lǎlé ódrí ìmbálé ní drí rĩ 'á, tǎlá ngbǎangbǎnô rĩ nĩ trá tã lǎlé bē rôo kǐ nĩ rĩ, tã 'dí 'bá yĩ fĩ pǎtĩ ró.

15 Gō'dá ní lē tã 'dí 'bá yĩ kpá trá, tǎlá ní ǎrĩ úlí Ôvǎrí kǎ búkũ 'á nǎ trá drē ní drí á'dózó ǎkpǎ 'dĩyĩmvá ró rĩ. Tã ìgĩ-ìgĩ 'dí 'bá yĩ 'ásí rĩ, ní á'dô trá tã nĩ 'bá ró, gō'dá Ôvǎrí pǎ nĩ trá tã lǎlé ǎnĩkǎ Yésũ Krístô 'á 'dí sǐ.

16 Nĩ nĩ tã pǎtĩ úlí nǎ 'bá yĩ kǎ trá. Ôvǎrí á'dǎ nĩ òjílǎ 'dí 'bá yĩ drí ìgĩlĩ. Úlĩ 'dí 'bá yĩ rĩ'á tǎndí ró tã mbị ìmbázó, kpá ǎmǎ 'bǎlé tã ònjí ǎmǎkǎ nĩlĩ, kpá ǎmǎ 'bǎlé tã ònjí ǎmǎkǎ áyélé, kpá ǎmǎ 'bǎlé tã mbị 'bá ró tã mbị 'èlé 'ĩ'dí.

17 Tǎlá tã áti-áti tǎndí Ôvǎrí kǎ nǎ rĩ tã tǎndí 'èlé ǎmǎ drí, gō'dá òjílǎ gólá 'dē 'bá Ôvǎrí vó rĩ á'dô 'bǎ'á njǎǎ tã tǎndí ndrĩ yĩ drí 'ē'á 'èlǎ rĩ 'èlé.

4

Tā tā pēpē tāsī tā āzā 'bá yí bē Tímátīyā drí 'ēlé rí

¹ Má ātā ní drí nō tā āmbā-āmbā 'ī. Ōzō tā 'bā'bā gólā Ōvārī tī sī, gō'dá kpá Yésū Krístō tī sī rī ró, gólā ī'dī 'ē 'bá āgōlé āngó nō 'á kúmú lâ ró, gō'dá kpá 'ē 'bá bē â'dólé tā kī 'bá ōjílā kâ ró ndrī rī.

² Ītú cé ní â'dô njāā, ní rī tā âti-âti mbī rī pēlé ī'dī ōjílā drí, gólīyī ūnī ró ngá gólīyī ōnjī rī bē. Ní âtā gólīyī drí āâyē ró īyī tā ōnjī 'ē'ē. Gō'dá ní â'dā tā tândī gólīyī drí 'ē'á 'ēlā rī drīlīyī. Ōzō ní ōtírī rī tā ĩmbálé drīlīyī rī, ní â'dô mánísī ró gólīyī bē.

³ Ní 'ē ĩtī, tālā sīsī 'á tólā kâyī â'dô âcá'á gō'dá ōjílā ōtírī tā ĩmbā-ĩmbā mbī rī gāā rī. Gō'dá gólīyī rī gólé cé tā ó'dí gólīyī āyīkō lâ drí gólīyī cīlī rī ĩmbá 'bá lâ rī ārīlī ī'dī, tālā gólīyī lē rīlī tā ōnjī ĩtī 'dī 'bá yī 'ēlé ī'dī.

⁴ Tālā gólīyī ĩsī īyī bī trá, yī ōzō tā gólā 'bálé bē mbīmbī rī árī kō. Tālā gólīyī lē ĩyīngá cé í'dígówá lârákō tībē ōjílā 'bā 'bá tā lēlé 'á lâ ányā ró rī ārīlī ī'dī.

⁵ Má 'bā tā āzā nō kpá ní drí, ōzō ní āâ'dô 'dē'á Kúmú āmákā vó rī, ní 'ē tā tībē ndrī ódrī 'bálé ní drí 'ēlé rī ī'dī. Ní 'bā ánī drī ĩtú vósī cé â'dólé zāā mbī. Ní â'dô njāā lâṇō ūsúlī, ní rū zāā tā ōjílā âsē-âsē kâ Yésū Krístō rī drí rī ī'dī. Ní ndē lōsī ánīkâ Ōvārī drí fēlé trá ní drīgá 'dī tândī ró.

⁶ Má â'dā tā 'dī 'bá yī nō ní drí 'ēlé, tālā ĩtú-pá cá trá má drí 'ēzō â'dólé ngá fēfē ró, ó'ē trá ámā fūlī tā Yésū kâ rī tāsī.

⁷ Ā'dô tā âti-âti tândī Ōvārī kâ nō vó ró rī, má 'bū ājú lâ trá mâ trá njāā. Má ndē tā āmbá Ōvārī drí 'bálé má drí 'ēlé rī 'bá yī trá ndrī. Ā'dô tā má drí lēlé rī tāsī rī, má rī ámákā trá zāā pīpīsīlī ālō sī tā lēlé 'á pātī rī.

⁸ Ngbāāngbānō rī, má rī'á ōzō ōjílā gólā 'dē 'bá sīsī ngú rārē 'á rī tī. Tālā má rī tā mbī 'ēlé ī'dī, má â'dô drī-â ūsú'á. Kúmú Yésū gólā rī 'bá tā mbī 'ēlé rī, â'dô âfē'á lâ nī má drí, gólā ōtírī rī drī-â fēlé ōjílā drí rī. Kâyī nā 'á rī, gólā â'dô kpá drī-â fē'á ōjílā gólīyī rī 'bá njāā gólā rī āgō-āgō tēlé rī yī drī ndrī.

Tā âti-âti Póolō kâ Tímátīyā drí ânīzō 'wāā rī

⁹ Tímátīyā, ní ūjū ânīlī 'wāā má ngáá nōlé.

¹⁰ Ní ndrē drē, Kērēsénē nī trá Gālātīyā 'álā. Gō'dá Títō nī kpá trá Dālāmátīyā 'álā. Gō'dá ámā āzī-āzī Dēmāsī āyē mâ trá volé, tālā āyīkō 'bādrī nō kâ âsē gólā trá volé. Tā 'dī kâ rī tī rī, gólā āyē mâ trá gōzō Tēsālōníkā 'álā.

¹¹ Ōjílā gólīyī ânī 'bá ámā pālē nō 'bá yī lāfálé sī rī, cé Lúkā lākī nī má bē nōngá. Ní rī gógó ōtírī ânī má ngálā rī,

ní âdrĩ Mārākō kpāâ ní bê, tālâ gólâ rĩ'á òjílâ tándí 'è 'bá áamá pālê rĩ ì'dí.

¹² Gõ'dá ní âdrĩ gólâ kpāâ ní bê â'dólê má drí rĩ-âzí ró, tálâ má jò Tíkíkò trá Ēfēsò 'á tólâ âkù ró.

¹³ Ōzò ní ââcâ trá rĩ, ní âtrò ítá ámakâ ngbākātã rĩ'á âkólâ ítá âzí drĩ tíbê má drí âyéle Trówã 'álâ Kápásĩ drí 'bã 'álâ rĩ kpāâ. Gõ'dá ní âtrò búkù ámakâ nã 'bá yĩ, gõ'dá wárāgã bí ámakâ nã 'bá yĩ kpāâ.

¹⁴ Tã Ālēkēzándā gólâ óká 'bá ró rĩ drí 'èlé rĩ āāgā ní drĩ. Gólâ 'è tã trá má drí ònjí ró. Tã gólākā 'dĩ Kúmú Yésù Kristò â'dò lògò'á lâ âkpā gólâ drĩ.

¹⁵ Tã 'dĩ kâ rĩ tí rĩ, ânĩ lĩfĩ òmbâ ní rú dódó gólâ rĩ tāsĩ, gólâ òzó kpá tã sòò krístò 'bá āzâ 'bá yĩ 'á ânĩ tāsĩ, tálâ gólâ rĩ ăwălăkă lăvũ trá kôro tã âti-âti gólâ âmâ drí rĩ'á pělâ rĩ rú.

¹⁶ Áájĩ mâ bê tã kĩ 'bá ândrá tã Yésù kâ rĩ tāsĩ rĩ, gõ'dá sísí má drí rĩrĩ tã átálê âmâ ífífí pázó rĩ 'á rĩ, òjílâ āzâ yũ'dăwă â'dé 'bá ânĩlí má bê lĩfĩ drĩ 'bá ró úlĩ tándí átálê má ngá lésĩ. Ōjílâ ndrĩ âyê ìyĩ mâ trá. Má kĩ, Ôvârí āâyê òjílâ 'dĩ 'bá yĩ tã gólĩyĩ drí âmâ âyézó 'dĩ 'ásĩ.

¹⁷ Ōzò òjílâ â'dò kpálê yũ âmâ pālê rĩ, Ôvârí rĩ gógó bê rĩ'á má bê mbârākâ fê'á má drí, má â'dò ró bê njāâ tã âti-âti gólākâ nõ pėlê òrĩ āngó 'á nõ 'bá yĩ drí ndrĩ. Má kĩ ámakâ rĩ, tã-vó kĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ â'dò âmâ fũ'á. Gõ'dá Ôvârí pâ mâ trá gólĩyĩ drígá sĩ, òzò òjílâ drí ngá pãrê kămĩ sílĩ sĩ rĩ kâtĩ.

¹⁸ Má nĩ trá Ôvârí â'dò âmâ pã'á ngá āmbá 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ, té gólâ drí âmâ trólê cú ítĩ lăŋô âkó ũrú 'álâ. Ā'dò ítĩ rĩ, mã lûyĩ gólâ ădũkũ âkó. "Āwô-ítĩ āmbá Ôvârí drí."

Nĩ-bê-yā ădũkũ lâ ró rĩ

¹⁹⁻²¹ Mã āngā bê ânĩlí Rómā 'álâ rĩ, má âyê Trōfīmō trá Mēlētō 'álâ, tálâ gólâ trá ngá lăzé ró. Ērēsītō rĩ trá Kōrínītō 'álâ. Tímátīyā, ní ũjũ ânĩlí má ngálâ âkpākă'dă ôzê drí āgô âkó. ădũkũ lâ ró, ní 'è nĩ-bê-yā ámakâ Ākōwílâ yĩ drí ôkó lâ Pīrīsílâ bê. Gõ'dá ní fê nĩ-bê-yā kpá ă'dĩ-drĩ Ōnēsīfórā kâ drí. Yũbulă, Pōdénē, Línō, Kũlĩdă yĩ bê 'è ìyĩ nĩ-bê-yā ní drí. Gõ'dá krístò 'bá āmbá āzâ 'bá yĩ 'è ìyĩ nĩ-bê-yā kpá ní drí.

²² Ôvârí āâ'dò ní bê, Tímátīyā, gõ'dá òfê òrê ânĩ drí ndrĩ. Ī'dĩ 'dĩ.

Tã ìgĩ-ìgĩ Póólô kâ Títô drí Títô

Tã 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sísí rĩ

Wárāgā nò gólā Póólô drí ìgĩlĩ Títô drí gō'dá kpá wárāgā drílā ìgĩlĩ trá Tímátĩyā drí rĩ bē rĩ'á 'dó ānyĩ 'ėlé trá gólā rĩ fūlĩ rĩ 'á. Gólā ìgĩ wárāgā 'dĩ 'bá yĩ gólĩyĩ drí, tálā ősō ró fāfā gólĩyĩ 'á lōsĩ gólĩyĩkā tā ātĩ-ātĩ Yēsũ rĩ tāsĩ rĩ pēpē lā kâ 'á gō'dá kpá tā lē 'bá gólĩyĩ ó'dĩ rĩ 'bá yĩ vó lā ìyĩ ndrėlé dódó.

Sísí rĩ, Títô pā Póólô trá Ēfēsō 'álā, gō'dá kpá Kōrínītō 'álā. Gō'dá Póólô õtĩrĩ wárāgā nò ìgĩ rĩ, Títô rĩ'á 'bādrĩ Kērétē kâ rĩ 'álā, drĩ-'bá ēpē'á krístō 'bá ó'dĩ gólĩyĩ jārĩbā ngĩngĩ 'āsĩ rĩ 'bá yĩ drí, gō'dá kpá lātĩ ā'dá'á gólĩyĩ drí ā'dózó āmbā-āmbā ró tā lēlē ìyĩkā 'á. Tã ōnyĩkō bē rĩ'á dũũ krístō 'bá 'dĩ 'bá yĩ lāfálé.

Ītĩ rĩ, gō'dá Póólô ātā tā Títô drí drĩ-mbílĩ sölē ōkó āmbā-āmbā ìfĩfĩ tā ngōngō tāsĩ gō'dá kpá ōdrá mvũmvũ tāsĩ, gō'dá ōkó mvá drí 'bā ìyĩkā vó lā ndrėlé dódó, gō'dá kpá ágó lā yĩ ìnjĩlĩ. Gō'dá āgō āā'dō kō ōvó ró, gólĩyĩ drí rĩlĩ rĩrĩ mbĩ sĩ.

Póólô ā'dá kpá lātĩ gólā 'ězō drĩ-'bá gólā rĩ 'bá rĩrĩ mbĩ sĩ rĩ nĩlĩ rĩ Títô drí ōzō nōō tí. Gólā kĩ, drĩ-'bá gólā Títô drí 'ě'á nĩlā rĩ, ōkó bē ālō gō'dá āyĩ ōkó āzā bē kō. 'Dĩyĩmvá gólĩyĩkā āā'dō tā rōrō bē átā lā yĩ drí āndré lā yĩ bē. Gólĩyĩ āā'dō ōjĩlā gólĩyĩ ōjĩlā āzĩ drí rĩ'á ìnjĩlā rĩ 'bá yĩ ì'dĩ. Gólĩyĩ ìnjĩ ìfĩfĩ āzĩ-āzĩ drí kō, gō'dá ōdrá ōcĩ gólĩyĩ kpá rōō kō. Gō'dá gólĩyĩ āā'dō ādĩ lówó bē rōō kō. Gólĩyĩ drí kpá ícálé tā tā lēzō rĩ ōjálé ōjĩlā gólĩyĩ tā lē 'bá kō rĩ 'bá yĩ bē, gō'dá kpá tā lē 'bá yĩ ìmbálé dódó. Póólô ātā kpá kĩ, Títô ősō drĩ-mbílĩ ōjĩlā gólĩyĩ tā ātā 'bá kĩ'á nĩ rĩ, krístō 'bá yĩ ō'ē kpá lā'bĩ Yúdā yĩ kâ rĩ 'bá yĩ ìfĩfĩ.

Nĩ ā'dō tā Títô rĩ tāsĩ rĩ āmbā lā ūsú'á Gālātĩyā kápĩtā 2 'á, 2 Kōrínītō kápĩtā 2 'á gō'dá kpá kápĩtā 7 'á.

1-4 Mā Póólô rũ ì'bũ 'bá Ōvārĩ kâ ró gō'dá kpá lājó'bá Yēsũ Krístō kâ ró rĩ ì'dĩ, má ìgĩ wárāgā nò nĩ ní drí Títô, nĩ trá rĩ'á ōzō āmā mvá nyāányā pātĩ rĩ tí, tálā āmā ní bē kpārātĩ lē tā trá Ōvārĩ 'á pĩpĩsílĩ ālō sĩ. Ōvārĩ jō mā trá mbārākā sölē ōjĩlā gólĩyĩ Ōvārĩ drí nĩlĩ ōjĩlā ìyĩkā ró rĩ 'bá yĩ 'á gólĩyĩ 'bālē ā'dólē mbārākā bē gārā tā lēlē ìyĩkā 'á. Gólā lē má drí gólĩyĩ ìmbálé tā pātĩ gólā gólĩyĩ 'bā 'bá tā mbĩ gólā rĩ 'ě 'bá āyĩkō ró rĩ 'ėlé rĩ, nĩlĩ ì'dĩ. Ītĩ rĩ, gólĩyĩ ā'dō nĩ'á lā kĩ, yĩ ā'dō rĩ'á Ōvārĩ bē zāā gbádú. 'Dĩ rĩ'á tā gólā drí 'bālē trá

'êlê âmâ drí drê âkpākā'dā sísí gólâ 'băă ângó nō kô rî î'dî. Mã nî trá kî, gólâ âdó ònjô kô. Ngbâangbânô kâýî ícá 'bá rî sî, Ôvârí âmâ pā 'bá ró rî â'dâ tâ íyíkâ trá âmâ drí. Gô'dá ítí rî, gólâ âfê tâ âtî-âtî íyíkâ trá má drí pèlê âzî-âzî âzâ 'bá yî drí, òzô drílâ 'bārê lâ trá má drí 'êlê ítí rî kâtí. Âmâ átá Ôvârí gô'dá Yésũ Krístô âmâ pā 'bá ró rî ôfê òrê ní drí tâ ă'dî bē.

Tā drî-'bá kâñísă kâ rî 'bá yî tāsî

⁵ Má âyê nî drê âkpā 'bădrî Kêrétê kâ nă 'álâ, tâlâ ní ndê ró lôsî âmákâ tólâ nă bē, gô'dá ní lâmû ró bē nî'á drî-'bá êpê bē kâñísă drí jâribă 'ásî cé tîtî, òzô má drí âtálê trá ní drí 'êlê rî kâtí.

⁶ Rîrî ôjîlâ gólîyî ní drí êpêlê drî-'bá kâñísă 'dî 'bá yî kâ ró rî kâ ícâ trá â'dólé òzô nōô kâtí, 'dôvó ôjîlâ rî ní drí nîlî trá â'dólé drî-'bá ró rî, gólâ â'dô cú ítí tâ ânyâ 'ê âkó, tâlâ ôjîlâ ôzó tâ ònjî âzâ úsú gólâ ngá lésî kô. Ítí rî, 'dôvó gólâ ââ'dô ôjîlâ gólâ cé ôkó bē âlô rî î'dî. Mvâ lâ yî ââ'dô kpá tâ lèlê bē Yésũ 'á, gô'dá rîrî mvâ lâ yî 'dî 'bá yî kâ ââ'dô mbîmbî ró cú ítí tâ gólîyî ânyî kâ rî 'bá yî 'ê âkó, gô'dá kpá gólîyî ññjî ñyî átá yî ñyî ândrê yî bē.

⁷ Ôjîlâ rî gógó ní drí nîlî â'dólé drî-'bá ró 'dî ôrî cú ítí tâ ònjî 'ê âkó, tâlâ lôsî drî-'bá kâñísă kâ rî kâ rî'á rîlî lôsî gólâ Ôvârí kâ rî vó lâ ndrêlê.* Ítí rî, gólâ ô'bă ôjîlâ yî zêlê rî 'bá yî kô mbârâkâ sî tâ îsũ íyíkâ rî 'bá yî 'êlê, òzô yî drí îsũlî rî kâtí. Gô'dá ô'bă yî kô ôdrá drí cîlî, ññjî lîfî âzî-âzî drí kô. Gólâ ââ'dô kô lâfâ lôvó bē yî drî.

⁸ Bê-rî 'dôvó gólâ ââ'dô ôjîlâ gólâ ùmú ró yî drí 'bă 'á rî lôvó lâ 'bă 'bá ró. Gô'dá rîrî gólâkâ ââ'dô ññjî-ññjî lâ ró. Gô'dá gólâ ââ'dô ôjîlâ tâ mbî 'bá ró tâ gólîyî Ôvârí kâ ró rî rî'á 'êlâ î'dî.

⁹ Gólâ ũrú tâ âtî-âtî pătîî Ôvârí kâ gágá, â'dô ìmbálê gólâ drí rî vó ró. Ôzô gólâ ô'ê trá ítí rî, gólâ â'dô ícá'á cú ìmbálâ dódó âzî-âzî drí, tâlâ gólîyî ô'bă ró tâ lèlê bē tâ pătîî ró rî 'á. Gô'dá gólâ â'dô kpá ícá'á tâ lôgôlê mbî ôjîlâ gólîyî rû jă 'bá trá tâ pătîî rî rû, gô'dá tâ lē 'bá tâ ìmbâ ânyâ ró rî 'á rî 'bá yî drí.

¹⁰ Drî-'bá ícâ trá tâ ìmbâ ânyâ lôtólê, tâlâ ôjîlâ dũu bē rî'á gă ñyî dó tâ âtî-âtî pătîî Ôvârí kâ ârîlî. Gô'dá gólîyî jă ñyî rû rî'á âzî-âzî âdólé tâ gólîyî lôsî âkó rî 'bá yî sî, nyăányă lâ rî'á gólîyî rî 'bá tâ lâ'bí Yúdă yî kâ kâ 'bâlê î'dî sísí rî.

* 1:7 1.7 Úlî gólâ Póolô drí îgîlî nōngá rî, tî Gîrîkî kâ sî rî, tâ ífî lâ kî, ôjîlâ gólâ rî 'bá ôjîlâ âzî vó ndrêlê rî. Gô'dá nîngá sî rî, 'dîlî rî'á úlî gólâ krístô 'bá drí rî'á zîlâ " 'bísôpô"" rî î'dî.

¹¹ Rĩ'á ìcâ-ìcâ ró tã ìmbâ ányâ gólíyíkâ 'dĩ lôgázó, tãlâ gólíyî rĩ'á tã lě 'bá 'bã-tĩ âzâ 'bá yî 'ásĩ rĩ 'bá yî ìzâ'á ndrĩ tã ìmbâ ányâ 'dĩ sĩ. Gólíyî rĩ ìmbálâ ìtĩ kpá lãfâ ùsúzó bē drĩ lâ.

¹² Ndá ãgô tã nĩ 'bá âzâ òrĩ gólíyíkâ Kërétê kâ lãfálé 'ásĩ rĩ, gólâ pē tã trá kĩ nĩ rĩ, “Ãmâ òjílâ Kërétê kâ rĩ kárâ rĩ'á tã gólâ ònjô ró rĩ pēlé. Ãmâ rĩ'á òjílâ òvó ró gólâ rĩ 'bá ngá nyálé kôró rĩ ì'dĩ. Gõ'dá ãmâ kpá rĩ'á òzô ãlígí âmbâ-âmbâ kâtĩ tã ìsũ ãmákâ 'á.”

¹³ Gõ'dá ùlĩ gólâkâ 'dĩ 'bá yî bē trá pătĩ rĩ, ìtĩ rĩ 'dôvó ní âtâ ùlĩ òjílâ 'dĩ 'bá yî drĩ, tãlâ gólíyî òjâ ró bē drĩ tã lělê Òvârĩ 'á pĩpĩsílĩ ãlô sĩ.

¹⁴ Gõ'dá gólíyî ãâyê ró tã lělê ì'dígówá ányâ âzâ 'bá yî òjílâ Yúdâ yĩ kâ drĩ rĩ'á âtálâ rĩ 'bá yî 'á rĩ, gólíyî ògã ró kpá dó tã gólíyî òjílâ gólíyî gã 'bá trá dó tã pătĩ 'èlé rĩ 'bá yî drĩ 'bálê trá rĩ yĩ 'èlé.

¹⁵ Nĩ ndrê drê, òjílâ gólíyî rĩ 'bá tã mbĩmbĩ rĩ 'bá yĩ 'èlé dódó cé rĩ ndrê ìyíkâ ngá ndrĩ tãndĩ ró. Gõ'dá òjílâ gólíyî tã lē 'bá kô tã pătĩ Òvârĩ kâ 'á rĩ, ngá â'dô gólíyî drĩ ndrĩ tãndĩ ró kô, gólíyî ì'dĩ rĩ'á tã ònjĩ drĩ ìzálê trá rĩ. Gõ'dá tã ìsũ-ìsũ gólíyíkâ ìzã rũ kpá trá, ì'dĩ gólíyî nĩ tã gólíyî â'dó 'bá mbĩ ìyĩ drĩ 'èlé rĩ kô'dáwá.

¹⁶ Gólíyî ãmã tã kĩ, yĩ ùnĩ Òvârĩ trá, gõ'dá tã gólíyî drĩ rĩ'á 'èlé rĩ â'dâ tã kĩ, gólíyî nĩ Òvârĩ kô ãlôwálâ. Gólíyî 'bãã òjílâ lôvó kô. Gólíyî gã dó tã Òvârĩ drĩ 'bálê gólíyî drĩ rĩ 'èlé. Ìtĩ rĩ, gólíyî ìcá kô tã mbĩmbĩ rĩ 'bá yĩ 'èlé ãlôwálâ.

2

Tã mbĩmbĩ gólíyî òjílâ ngĩngĩ ìmbâ kâ rĩ

¹ Nĩ ânĩ nyãányâ Títô, 'dôvó ní 'dê ní ìmbâ tã gólíyî â'dó 'bá mbĩmbĩ rĩ, â'dô gólâ Òvârĩ drĩ 'bálê trá rĩ vó ró.

² Nĩ ìmbâ ãgô âmbâ-âmbâ â'dólê ìyĩ rílĩ tã ìnjĩ-ìnjĩ sĩ. Gólíyî ãâ'dô tã trô 'bá ró lôvó rú'bã kâ drĩgã sĩ. Tã ìsũ gólíyíkâ ãâ'dô ãlĩká ró vó ì'ílĩ dódó. 'Dôvó gólíyî òlê tã Òvârĩ 'á pĩpĩsílĩ ãlô sĩ. Ìtĩ rĩ, gólíyî ò'bã ìyĩ kpá òjílâ lôvó, gõ'dá gólíyî fĩ ìdũ ìdũ, òzô gólíyî ùsũ lãņô trá rĩ.

³ Ìtĩ rĩ, òkô âmbâ-âmbâ tãsĩ rĩ, ní ìmbâ gólíyî kpá tã 'èlé, â'dô ngá tĩbê gólíyî sũ 'bá Òvârĩ rú rĩ yĩ sĩ. Gólíyî ãâ'dô kô tã ngô 'bá ró òjílâ âzâ 'bá yĩ rú. Òdrá ùdĩ kô gólíyî drĩ sĩ. Bê-rĩ gólíyî ìmbâ cé tã gólíyî â'dó 'bá dódó mbĩ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ âzĩ-âzĩ lâ yĩ drĩ.

⁴ Ìtĩ lâ 'dĩ sĩ rĩ, gólíyî â'dô ìcá'á cú òkô mvá ìmbálê gólíyî ágó yĩ 'dĩyĩmvá yĩ bē lôvó lâ yĩ 'bálê tãndĩ ró,

⁵ tã trô 'bá ró lôvó rú'bạ kâ drígá sî, â'dólé ãyî rú'bạ vó ndrêlé dódó, tã 'bã kâ rî 'bá yî 'êzô dódó, â'dólé ôjîlã tãndí ró gô'dá kpá rîlî tã âtã ãyî ágó yî kâ zêlé tã ãnjî sî. Ôkó mvá gólîyî 'dê 'bá Yêsũ vósî rî 'bá yî â'dô ãyî tã 'dî 'bá yî 'ê'á ndrî kâkârà, tãlã ôjîlã ôzô úlî ãnjî âtã tã âtî-âtî Ôvârí kâ rú tã ãnjî gólîyîkã 'dî sî.

⁶ Ítî rî, ní âtã ágô mvá drî ngbálî-ngbálî, gólîyî ãã'dô tã trô 'bá ró lôvó rú'bạ kâ rî drígá sî.

⁷ Ítî rî Títô, ní drê ágô mvá ró, 'dôvó ánî nyãányã ãã'dô tã â'dã tãndí rîrî kâ rî ró ágô mvá drî tã ndrî kâkârà ní drî 'êlé rî 'bá yî tãsî rî. Ní ãmbã tã mbîmbî ró pîpîsîlî tãndí rî sî pãtîrî ró gô'dá kpá úlî ãnjîlî ãnjî rî 'bá yî sî.

⁸ 'Dôvó ní âtã úlî mbîmbî gólîyî ôjîlã drî tã âtázó rú lâ 'á kô rî 'bá yî ã'dî, tãlã ãjú-'bã-ãzí ánîkã ã'dô ró ãnyî ró â'dólé ní drî ãjú-'bã-ãzí ró, tãlã gólîyî ícã kô tã ãnyã ãzãkã úsúlî âtálé ãmã kristô 'bá yî rú.

⁹ Rú ã'bũ 'bá yî tãsî rî, ní ãmbã gólîyî rîlî kárã rî'á tã ãyî lîpî yî kâ rî 'bá yî ãrîlî ã'dî. 'Dôvó gólîyî ô'ê tã tãndí gólîyî tã lâ drî súlî gólîyî lîpî yî rú rî ã'dî tã 'ê'ê ndrî gólîyîkã rî 'bá yî 'ásî. Gólîyî ããnyã ãyî lîpî yî tî kô'dáwã tã gólîyî lîpî yî drî 'bãlé gólîyî drî 'êlé rî sî.

¹⁰ Gólîyî ûûgũ ngã gólîyî lîpî yî kâ kô. 'Dôvó gólîyî ô'dê gólîyî lîpî yî vó tãndí ró pîpîsîlî ãlô rî sî. Ôzô gólîyî ô'ê ítî rî, rîrî gólîyîkã dódó 'dî ã'dô ôjîlã 'bã'á tã lêlé tã ãmbã-ãmbã Ôvârí ãmã pã 'bá ró rî tãsî rî 'á.

¹¹ Má kî, kristô 'bá yî ndrî ô'ê tã tãndí ró ítî, tãlã Ôvârí â'dã pîpîsîlî tãndí íyîkã trá ãmã drî ãjô-ãjô Yêsũ kã sî, ã'dô ró bê yî drî ôjîlã pãzó tã ãnjî íyîkã rî 'bá yî 'ásî.

¹² Pîpîsîlî tãndí gólâkã lôvó kâ 'dî ã'dã tã ãmã drî ngã gólîyî sũ 'bã gólâ rú kô'dáwã rî 'bá yî gãzó dó, gô'dá kpá tã lôvókô ãngó drî nô kâ rî 'bá yî gãlé dó cú ítî vó lâ yî lôbê ãkó. Lôvó rî 'dî ãmbã ãmã kpá fîlî âtûlî gágã, gô'dã rîrî mbîmbî rî rîzó ã'dî, gô'dã tã gólîyî Ôvârí rî lûyîzó rî 'bá yî 'êzô ã'dî.

¹³ Mã ã'dô ícã'á trá rî'á 'êlã tãndí ró ítî, ôzô ãmã kpá zãã lîfî 'bã'bã bê ágô-ágô ãmã pã 'bá Yêsũ Krístô gólã Ôvârí mbârãkã gãrã ãmãkã ró rî kã rî drîrî rî. Ôzô Yêsũ ããgô trá rî, gólã ã'dô ãmbã íyîkã ã'dã'á ãmã drî.

¹⁴ Gólã fê ãyî nyãányã trá drãlé ãmã tãsî, ã'dô ró bê ãmã pãlé tã ãnjî tî 'ásî ndrî gô'dá kpá ãmã jîlî ngbángbã, tãlã mã ã'dô ró bê ôjîlã ãyî nyãányã kã ró, cú ítî tã ãnjî ãkó cé tã lêlé rîzó tã tãndí ró rî 'bá yî 'êlé ã'dî.

¹⁵ Ítî rî Títô, 'dôvó ní ãmbã tã 'dî 'bá yî ôjîlã drî. Ní trá rî'á cú drî-ãcê bê drî-'bã kãnjîsã kã ró. Ní lôfî mbârãkã ôjîlã

gólîyî ní drí rî'á ìmbálâ rî 'bá yî 'á, drî-âcê áníkâ 'dĩ sĩ. Gõ'dá ní sô drî-mbílí kpá ôjílâ gólîyî rî 'bá tã ányâ 'èlé rî 'bá yî lîfî. Ní âyê ôjílâ âzākā kô ãlôwálâ vò ndrêlé kôrô ní drî sĩ.

3

Tã rîrî tãndí mbîmbî rî tã sĩ

¹ Ní âtâ tã nô tã lě 'bá yî drí ó'dí, tã lâ ââgâ ró bê gólîyî drî, gólîyî ôrî títí ró mîrî ìyíkâ zêlé gõ'dá drî-'bá gólîyî ndrî drî-âcê bê mîrî lêsî rî 'bá yî zêlé, gólîyî âârî tã 'bã'bã drî-'bá 'dĩ 'bá yî kâ tãndí ró, gólîyî ôrî kâ yî vósî cé njââ rî'á tã gólîyî tãndí rî 'bá yî 'èlé i'dĩ.

² Gólîyî ââtâ úlî ônjí kô ôjílâ âzākā rú. Gõ'dá gólîyî ôrî 'â ã'dí sĩ cú ítí lâwã-lâwã ákó ìyî lâfálé 'ásî. Gólîyî ô'ê tã mánísî ró, gõ'dá kpá tãndí ró ôjílâ drí ndrî.

³ Ní ndrê âkù ró rî, âmâ nyãányâ rî'á ndrî tã nî ákó lé 'bá ró. Mã gã dó tã Ôvârí kâ ìnjîlî, lôvó tã âmákâ rî 'bá yî kâ âdô âmâ trá tã gólîyî ányâ ró rî 'èlé. Tã ìsû-ìsû âmákâ ôjílâ âzâ 'bá yî tã sĩ rî trá rî'á ônjí ró. Ngá gólîyíkâ rî 'bá yî âgî-âgî âmâ lîfî. Gõ'dá âmâ ndrî, âmâ 'álé âdrâ trá âmâ lâfálé 'ásî.

⁴ Kpálé ítí rî, Ôvârí âmâ pã 'bá ró rî 'ê tã gólîyî â'dó 'bá tãndí ró dódó rî 'bá yî rî trá âmâ drí, gõ'dá gólâ 'bã âmâ lôvó ndrî.

⁵ Gólâ pá âmâ 'dĩ kô, tãlâ tã tãndí âzākā âmâ drí 'èlé trá rî 'bá yî tã sĩ. Bê-rî gólâ rî 'â ã'dí nî ndrú âmâ rú. Gólâ jî âmâ trá â'dólé ngbángbá tã ônjí âmákâ rî 'bá yî 'ásî, gõ'dá âmâ 'bálé ôjílâ ó'dí gólâkâ ró Líndrí Tãndí gólâkâ rî sĩ.

⁶ Ôvârí âfê Líndrí Tãndí ìyíkâ âmâ drí, tãlâ Yésû Krístô pã âmâ trá rî drí.

⁷ Ôvârí 'ê tã 'dĩ ítí, tãlâ yî 'bã ró âmâ â'dólé ôjílâ tã mbîmbî 'bá ró ìyî lîfî drî 'á tãlâ pîpîsîlî tãndí ìyíkâ âmâ drí rî tã sĩ, gõ'dá tãlâ mã ìcâ ró bê lédrê-lédrê âdûkû ákó âmâ drí rî'á lîfî 'bálé vó lâ rî ùsúlî.

⁸ Úlî âmákâ 'dĩ 'bá yî ndrî rî'á pătĩ.

Títô, má lě ní drí tã 'dĩ 'bá yî âtálé ngbálî-ngbálî ôjílâ gólîyî ní drí ìmbálé trá 'dĩ 'bá yî drí, tãlâ gólîyî tã lě 'bá ró rî 'bá yî ô'bã ró ìyî nyãányâ rî'á tã gólîyî tãndí ró ôjílâ pã 'bá ndrî pîpîsîlî ãlô sĩ rî 'bá yî 'èlé i'dĩ.

⁹ Ní âyê âzî-âzî âzâ 'bá yî kô tî ôcílî ní bê tã gólîyî tã ífî ákó ró rî 'bá yî tã sĩ. Gõ'dá kpá gólîyî ô'bã nî kô rîzô âmâ á'bíyá yî rú ngílî gólîyî bê. Ní ôjâ tã kô tã gólîyî tã 'bã'bã lâ'bí kâ ró rî tã sĩ. Tãlâ tã ôjâ rî 'dĩ rî'á cú ítí tã ífî ákó, gõ'dá pá ôjílâ kô.

¹⁰ Ní sô drí-mbíli ândâlâ rî òjílâ gólíyî 'ê 'bá ìyî lãfá lônýlí ãzí-ãzí rú sî rî 'bá yî lîfî. Òzô gólíyî ââyê tâ rî 'dî kô'dáwá rî, vó lâ sî, ní âyê òjílâ rî ònjí ró 'dî 'bá yî zãâ.

¹¹ 'Dôvó ní nî pätî kî, òjílâ ìtí 'dî rî'á tâ ònjí 'bá 'î. Tã ìsû gólâkâ rî'á tâ nî âkô kâ ró, ìzã rû trá. Tã gólíyî drílâ rî'á 'êlâ rî 'bá yî â'dâ tâ drílâ kî, gólâ rî'á tâ ányâ 'ê'á.

Tã ãdũkũ

¹² Mâ trá 'ê'á Ārítémã yî jölê Tíkíkô bê ní ngálâ, nî'á lôsî kãñisã kâ 'êlé tólâ. Òzô gólíyî ôcâ trá tólâ rî, ní ùjũ ânîlí 'wãâ ró ámâ úsúlí Níkôpólí 'á, tâlâ má 'bã tâ trá nîzó rîlí tólâ párá gólíyî ôzê kâ rî 'bá yî sî.

¹³ Ní ùjũ ró Zénásî òjílâ pã 'bá ró vó tâ kî kâ 'ásî rî gô'dá kpá Āpólô yî pãlé âcî gólíyîkâ 'ê'á tólâ rî tãsî. Ní pã gólíyî tâlâ ngá gólíyî drí lélé rî 'bá yî sî ndrî.

¹⁴ 'Dôvó òjílâ âmákâ rî 'bá yî ìlî tâ gólâ ngá fê 'bá gólíyî nyãányâ drí tâ tãndí 'êzó rî 'bá yî ì'dî. Gólíyî ìlî kpá tâ ngá fêzó gólíyî ìzã lâ bê rî 'bá yî drí rî. Gô'dá gólíyî òrî kô cú ìtí lôsî tãndí 'ê âkó.

¹⁵ Òjílâ gólíyî ndrî má bê nölê nõ 'bá yî 'ê nî-bê-yã ânî drí rôô. 'Dôvó ní 'ê nî-bê-yã âmákâ òjílâ ámâ ãzí-ãzí ró tâ lê 'bá, gólíyî âmâ lôvó bê ìyî 'á tólâ rî 'bá yî drí âkí âkó. Ìtí rî, Ôvârí ââ'dô ânî bê ndrî. Ì'dî 'dî.

Tā ìgĩ-ìgĩ Póólō kâ Fīlēmónā drí Fīlēmónā

Tā 'ě'á zīlā nīlī sīsī rī

Póólō ìgĩ wárāgā nō nī íyí rû-lě-āzī Fīlēmónā gólā â'dó 'bá rǣgĩ bē dūu rī drí. Tā ífí Póólō drí wárāgā nō ìgĩzō nō, tālā rǣgĩ Fīlēmónā kâ ālō, rú bē Ōnēsímō rī rā trá volé, gō'dá â'dô trá krístō 'bá ró. Póólō lě Fīlēmónā ô'ê ró tā Ōnēsímō drí ôzō gólā rī âdrúpī krístō 'bá ró rī tí, ôzō Ōnēsímō ôgō trá volé gólā ngálā rī.

1-2 Mâ Póólō ìgĩ wárāgā nō ní drí Fīlēmónā gólā â'dó 'bá âmā ngá 'ě 'bá āzīyā ró. Âmā Tīmátīyā yí bē, mǎ 'ê nī-bē-yā ānī drí ánī ōkó Āpíyā gō'dá kpá Ārīkípō gólā rī 'bá kpá tā Ôvārī kâ âtī-âtī rī pélé, gō'dá ndrī 'dó ôjīlā Ôvārī kâ rû ê'bē 'bá vō ālō 'á ní drí 'bā 'álā rī 'bá yí bē. Ôzō ānī drí nīlī rī kâtí, ngbāangbānō rī, mǎ rī'á ômbē-ômbē ró gǣnīmǎ 'á, tālā má 'dē trá Yésū Krístō vósī.

³ Ôvārī âmā átá ró gō'dá Kúmú âmákā Yésū Krístō bē, ôfē ôrē ānī drí tā ǣ'dī bē.

Tā Póólō drí āwô-ítí 'ězō Ôvārī drí Fīlēmónā rī tāsī rī

⁴⁻⁵ Fīlēmónā, âmā āzī-āzī tǣndí 'dī, ĭtú-pá vósī cé má ôtírī rīlī āwó ngólē Ôvārī drí rī, má rī kpá zāā rī'á āwô-ítí 'ělē Ôvārī drí ánī tāsī, tālā má ârī trá kī nī rī, nī Fīlēmónā rī'á ôjīlā Ôvārī kâ rī 'bá yí lōvó lā bē dūu ní 'á, gō'dá kpá ní lē tā ánikā trá Kúmú âmákā Yésū 'á.

⁶⁻⁷ Ní ícī krístō 'bá līfī trá dūu ūlī âtā-âtā sī gólīyī drí tā lēlē ánikā Ôvārī 'á rī sī. 'Dīlī 'bā mǎ trá â'dólē āyīkō ró āmbá. Ítí rī, má ngō āwó Ôvārī drí kī nī rī, ôzō ní ôtírī tā rī 'dī 'ěē rī, ní nī ró bē tā tǣndí ndrī tībē Yésū Krístō drí rī'á 'ělā âmā drí rī yī.

Tā Ōnēsímō rī tāsī

⁸⁻⁹ Má â'dô kpálē mbârākā bē tā 'bǎlé ní drí Yésū Krístō ngá lésī rī, má â'dô ánī ĭjī'á cé ālō tā fīnyáwá tāsī, tālā âmā rī'á ní bē āzī-āzī ró. Mâ Póólō rī'á āgō ārākā 'ī, gō'dá mǎ kpá rī'á gǣnīmǎ 'á, tālā má drí 'dēzō Yésū Krístō vósī rī tāsī.

¹⁰ Âmā nyāányā lô'bā rú'bá ní drí tālā âmā mvá Ōnēsímō rī tāsī. Gólā 'bā tā trá tā lēlē Yésū 'á, tālā tā má drí âtalé trá gólā drí, má drí â'dózō drē ākpākā'dá gǣnīmǎ 'á nōlē rī sī rī.

11 Ōnēsímō ōzō ā'dô kpálé trá rǎgǎ́ áníkā ĭ'dī ǎkū ró rī, gólá pá nī kō āmbá. Gō'dá ngbāangbānō rī, gólá ā'dô āmā pā'á cú kpǎrǎtī ní bē.

12 Ōzō ā'dô kpálé ĭzā kōkō ámakā kī'á nī rī, gólá ábí amā áyé'á nō ĭ'dī rī, má ábí gólá rī jō'á lōgōlé ní ngáá tólá.

13 Má lē gólá trá ā'dólé rīlī má bē nōlé, ā'dô ró bē gólá drī rīzō rī'á amā vó ndrēlé. Mā drē gǎnīmā 'á nō, tǎlá tā ātī-ātī Ōvārī ká tāsī. Gólá rī amā pǎlé 'dī, tǎlá nī yū'dawá amā pǎlé nōlé rī drī sī.

14 Ōzō má ōlē rǎgǎ́ áníkā 'dī kpálé rīlī má bē nōlé rī, ā'dó kō mbī má drī 'élé kōrō ĭtī lá 'dī ró cú ĭtī ní drī tā-drī lá 'dī lē ǎkō. ĭtī rī, ní 'ē tā ā'dó 'bá mbī rī ĭ'dī má drī Ōnēsímō rī tāsī, tǎlá ní lē 'ēlá.

15 Tā ĭsū ámakā ní drī rī rī'á kī nī rī, ōzō Ōnēsímō drī ánī áyērē trá pará fínýáwá sī, gō'dá nō gólá ábí gō'á ní ngálá zāā gbádú 'dī.

16 Gólá gōō 'dī kō ā'dólé rī'á 'ēlá cé rǎgǎ́ ró. Ní ĭsū tā gólá rī tāsī ādrúpī ní drī lówó lá 'bǎlé rī ró. Gō'dá amā nyáanyā 'bā gólá rī lówó bē trá rī, ní gō ní 'bā gólá rī lówó kpá rōō āzī-āzī ró gō'dá kpá krístō 'bá āzī ró.

17 Ōzō má ā'dô fī pǎtī ánī āzī-āzī 'ī rī, ní lǎgū Ōnēsímō rī nō kpá té ōzō ní drī amā lǎgúrī rī kátī.

18 Ōzō ngátá gólá ūūgū ngá 'ī ní drīgá sī tólá yā rī, má ā'dô ngá rī drīlā ūgūlī trá 'dī vō lá fē'á lōgōlé ní drī.

19 Mā Póōlō má ĭgī amā rú nō tā 'bā'bā ró ní drī kī'á nī rī, má ā'dô ngá rī 'dī fē'á lōgōlé ní drī. Ngá áníkā má bē 'dī rī'á cé fínýáwá ĭtī, 'dōvó ní áyē, má pē drē tā kpá āndálé ní drī kī nī rī, má 'ē tā ǎngí trá ní drī gǎrǎ tā lǎfā 'dī ká drīlī sī, má drī lǎtī tā lēlē ká Yésū 'á rī ā'dázó ní drī rī tú.

20 Amā ādrúpī, má ĭjī nī amā pǎlé nō, tǎlá amā kpǎrǎtī ní bē tā lē 'bá Kúmú ámakā Yésū 'á. ĭtī rī, ní ājō Ōnēsímō volé má ngáá nōlé. Tā 'dī ā'dô amā 'bā'á ā'dólé āyīkō ró.

21 Má rī rī'á wárāgā nō ĭgī'á nō ní drī. Gō'dá má nī trá kī nī rī, ní ā'dô tā má drī ĭjīlī rī 'ē'á.

22 Áā'dô amā ĭnjí'á gǎnīmā 'ásī, tǎlá nī rī'á āwó ngō'á Ōvārī drī amā tāsī. Á'dô bē ĭtī rī, ní ēdē vō má drī nīzō rīlī 'á lá ní bē ūmú ró tākō.

Nī-bē-yā Póōlō ká ōjūlā drī

23 Ēpǎfǎrásī kpá bē rī'á má bē nōlé gǎnīmā 'á, tǎlá gólá 'dē kpá Yésū Krístō vósī. Gólá 'ē nī-bē-yā āmbá ānī drī.

24 Amā ngá-'ē-āzīyā yī, Mārākō, Ārīsītārókō, Dēmásī, gō'dá kpá Lúkǎ yī bē, 'ē ĭyī nī-bē-yā kpá āmbá ānī drī tólá.

25 Kúmú Yésū Krístō ō'bā ĭyī drī ānī drīlī. ĭ'dī 'dī.

Tã îgĩ-îgĩ 'bâsúrú İbūrū kâ drí İbūrū

Tã 'ē'á zîlâ nîlî sîsî rî

Wárāgā nô îgĩ krístô 'bá gólîyî ôjîlâ Yúdâ yî kâ 'bâsúrú âzâ 'bá yî drí rî'á zîlâ İbūrū rî 'bá yî drí. Gô'dá krístô 'bá âzâ 'bá yî gólîyî lâfálê gô îyî trá vólê kpá tâ lâ'bí îyîkâ sîsî âkû rî kâ 'êlé. Wárāgā nô îgĩ 'bá lâ kî, Yésû ââ'dô tótó î'dî ôjîlâ gólâ â'dô-â'dô Ôvârí kâ â'dá 'bá âmâ drí ndrî ífî sî rî î'dî, Ôvârí lô'bâ ngá ndrî Yésû sî. Gô'dá gólâ rî íyîkâ zââ bậđî Ôvârí rî mvá ró. Yésû ârí tâ átá lâ Ôvârí kâ lângô gólâ rî 'ê 'bá rî sî. Ítî rî gô'dá rî, gólâ rî'á tâ ângû 'bá yî drîlî, gô'dá kpá mālâyîkâ yî drîlî ndrî, gô'dá kpá Músâ drîlî. Ôjîlâ ndrî gólîyî tâ Yésû kâ lê 'bá rî, ópâ gólîyî trá tâ ônjî 'ásî, ũrî 'ásî, gô'dá kpá ôdrâ 'ásî. Yésû î'dî ôjîlâ tâ êdé 'bá âmâ lâfálê sî Ôvârí bê, ôzô drî-'bá gólâ drî-'bá âzí drîlî ndrî rî kâtî rî. Gólâ rî gógó ífîfî lâ drâ ôzô drî tî 'bá kâtî, tâlâ Ôvârí ââyê ró tâ ônjî âmákâ bê.

Wárāgā nô îgĩ 'bá lâ lóngô îyî á'bîyá yî gólîyî rî 'bá zââ tâ lêlê sî Ôvârí 'á bũũ ôdrâ gólîyîkâ rî tú rî tâ lâ yî î'dî kápîtä 11 'á. Gô'dá kápîtä 12 'á rî, gólâ â'dâ ôjîlâ İbūrū kâ drí kî, gólîyî ôtrô kpá tâ 'dî î'dî 'êlé, gô'dá rîzô zââ tâ lêlê sî, gô'dá lîfî 'bâlê Yésû drî, gô'dá kpá rîlî tîtî ró lângô 'ásî ndrî.

Tã Ôvârí rî mvá Yésû drí â'dózó âmbâ bê gặặ lậvũlị kôrô rî

¹ Âmâ rû-lê-âzí yî, âkû ró nâ 'bá yî sî rî, Ôvârí âtâ tâ âmâ á'bîyá yî drí tâ ângû 'bá íyîkâ rî 'bá yî sîlî. Gólâ âtâ tâ trá gólîyî drí ítî ândâlâ dũu lậtị dũu ngũngi âzâ 'bá yî 'ásî.

² Gô'dá ndrô nô 'bá yî sî rî, gólâ â'dâ tâ trá âmâ drí íyî mvá sî. Ítî rî, gólâ nîlî íyî mvá trá â'dólê ngá-tî ndrî lậpị ró. Mvá lâ sî, gólâ 'bâ ngá-tî ndrî ângô nô 'á nô 'bá yî nî.

³ Ôvârí rî mvá rî'á té ôzô Ôvârí rî gógó kâtî âmâ drí Ôvârí rî â'dô nîzô dódó. Ítî rî, Ôvârí rî mvá rî'á Ôvârí rî sũũ â'dá'á âmâ drí ngbángbá. Úlî mvá 'dî kâ rî'á cú mbârâkâ bê ngá-tî ndrî âtậlị gặặ, tâlâ ngá ângô nô kâ rî 'bá yî ôrî ró tândî ró lôsî Ôvârí kâ 'êlé dódó. Ôvârí rî mvá drâ trá, â'dô ró bê lậtị ôjîlâ jîzô tâ ônjî íyîkâ 'ásî rî nîzô, tâlâ gólîyî â'dô ró bê ngbángbá Ôvârí rî lậfị drî 'á. 'Dĩ vósî rî, drîlâ rîzô vũdrị vồ drị-âcê kâ 'álâ, Ôvârí gólâ â'dô 'bá mbârâkâ âkî bê rî drị-ágó drị lâ 'álâ.

Tā āmbā Ôvârî rî mvá kâ drî â'dózo gǎrǎ āmbā mālāyíkā yí kâ drî sî rî

⁴ Ôvârî rî mvá drî rîrî vûdrî Ôvârî lǎgátî ítî 'dî 'á rî, Ôvârî â'dâ tâ trá kî, íyî mvá ââ'dô āmbá ró kôro āmbā mālāyíkā íyíkâ rî 'bá yí kâ drî sî. Gô'dá ārō Ôvârî yî lǎfálé 'á íyî mvá bê rî rî'á lǎnjî-lǎnjî ró kôro ārō gólâkâ mālāyíkâ gólâkâ rî 'bá yí bê rî drî sî.

⁵ Nî ndrê drê, Ôvârî zî mālāyíkâ íyíkâ rî 'bá yí āzākâ lâ kô ālô íyî mvá ró. Gô'dá rî, gólâ âtâ tâ trá Yésû rî tāsî kî, "Nî rî'á âmâ mvá î'dî. Āndrō nô, ôjîlâ â'dô tâ nî'á kî, mâ rî'á ânî átâ 'î."*

Lôngó 2.7

Gô'dá Ôvârî átâ úlî nô 'bá yí kô mālāyíkâ āzākâ tāsî kî, "Mâ î'dî átâ lâ 'î, gô'dá gólâ î'dî âmâ mvá 'î."

2 Sāmōwélê 7.14

⁶ Ôvârî 'ê bê 'ê'á íyî mvá ālôwá 'dî âjólé āngó nô 'á rî, gólâ âtâ tâ kî, "Dôvô mālāyíkâ âmákâ ndrî ññjî gólâ."

Lôngó 97.7

⁷ Nô 'bá yí rî'á úlî Ôvârî kâ îgîlî trá mālāyíkâ íyíkâ rî 'bá yî tāsî rî yî î'dî,

"Ôvârî 'bā mālāyíkâ íyíkâ rî 'bá yî lôsî 'ê 'bá íyíkâ rî ró rî'á tâ íyíkâ 'êlê 'wāâ'wā,

ôzô kǎgũmǎǎ drî vîrî kpî kpî rî kâtî lôsî Ôvârî kâ 'êrê 'á,

gô'dá kpá ôzô lǎsî lǎndrâ drî â'dórê rî kâtî."

Lôngó 104.4

⁸ Gô'dá îigî trá búkû Ôvârî kâ 'á gólâ rî mvá rî tāsî kî, "Āwô Ôvârî, nî Ôvârî 'î. Kũmũ ánîkâ â'dô rî'á zāâ gbádú ní drî āngó ánîkâ nô rûzó tâ mbî 'ê'ê sî.

⁹ Gô'dá nî rî'á cú tâ mbîmbî rî 'bá yî lôvô bê ní 'á, gô'dá nî rî'á cú ítî tâ ányâ ró rî 'bá yî lôvô lâ ākó ní 'á.

Tālâ tâ 'dî tāsî rî, Ôvârî, Kúmú ánîkâ ró rî, 'bā nî â'dólé āyîkô bê āmbá,

tālâ gólâ nî nî nî â'dólé āmbā bê lǎvũlî gǎrǎ āmbā ánî āzî-āzî yí kâ rî drî sî."*

Lôngó 45.6-7

¹⁰ Gô'dá îigî kpá trá búkû Ôvârî kâ 'á gólâ rî mvá rî tāsî kî, "Ôvârî, tâ ómvô ngá 'ásî rî, ní 'bā āngó nô nî.

Gô'dá ánî nyāányâ drî kpá 'bũ 'bāzô.

¹¹⁻¹² Ngá 'dî 'bá yî â'dô rû îzā'á ndêlê ndrî ngbá,

* 1:5 1.5 Úlî nô 'bá yí â'dâ tâ trá kî, Ôvârî 'bā íyî mvá Yésû trá rîlî Kúmú ángí ró āngó nô drîlî ndrî. * 1:9 1.9 Vérêsî nô 'á, Yésû rî āzî-āzî yí rî'á mālāyíkâ yí î'dî ôjîlâ mvá yí bê.

gõ'dá nî rî gógó â'dô rî'á zââ gbádú ãdūkū ākó.
 Ní â'dô ngá-tî āngó nō kâ rî 'bá yî vū'á volé õzõ òjílā drí ítá
 líríkū átîrî vūlî volé gõ'dá ngū lâ sōzó ì'dî rî kâtí.
 Gõ'dá ítí rî, nî rî gógó â'dô rî'á zââ rû òjá ākó ālōwálā.”
 Lôngó 102.25-27

13 Gõ'dá Ôvârí átá tã nō kô mālāyíkā āzākā drí kî,
 “Ní rî âmā gārā drî 'á âmā drî-ágó drî,
 gõ'dá má â'dô ánî àjú-'bá-āzî yî 'bā'á ánî pá zēlé 'á.”
 Lôngó 110.1

Gõ'dá gólá âtā tã rî 'dî 'bá yî trá cé íyî mvá drí.

14 Gõ'dá mālāyíkā ndrî rî'á ìyî cé gólîyî rî 'bá tã 'èlé Ôvârí
 drí rî ì'dî. Ôvârí àjô gólîyî òjílā gólîyî drílā 'bā'á pālā ìyî tã
 ònjí ìyíkā rî 'bá yî 'ásî rî àmúlî.

2

*Tã drî-mbílî sôsô kâ òjílā lîfî 'díyî pāpā Ôvârí kâ tã lâ gāgā
 dó rî tāsî rî*

1 Â'dô āmbā Yésū kâ â'dózó gārā lậvūlî kôrô rî tāsî rî, âmā
 lîfî òmbā âmā rú, tālā tã gólîyî ìmbálé trá âmā drí rî yî árizó
 bê dódó 'èlé. Òzõ mã ò'ê trá ítí rî, ícá kô âmā âdózó kúlî
 mánísî volé lậtî pậtî Ôvârí kâ rî 'ásî.

2 Áâ'dá trá âmā drí kî, tã 'bā'bā gólîyî Ôvârí drí ìmbálé
 âmā drí 'èlé mālāyíkā yî sî rî rî'á cú ítí drî vê ākó 'á lâ tã
 pậtî ró. Gõ'dá mã nî trá kî, õzõ òjílā āzā ò'bā tã lâ kô drî 'á
 'èlé yā rî, lậõ tã árimākô kâ â'dô gólá rî úsú'á.

3 Bê trá ítí rî, lậõ â'dô kpá âmā úsú'á trá lậvūlî kôrô, õzõ
 mã ònjā trá 'díyî pāpā ạngí Ôvârí drí áfêlé trá âmā drí Yésū
 rî òdrā sî rî rú rî. Kúmú âmákā Yésū rî gógó â'dô nî sîsî tã
 átálé 'díyî pāpā rî 'dî tāsî. Gólîyî tã lâ árí 'bá trá gólá sîlî sî
 rî, drí ìyî tã 'dî â'dázó âmā drí tã pậtî ró.

4 Ôvârí rî gógó â'dá tã kpá âmā drí kî, tã âtî-âtî 'dî āâ'dô
 rî'á pậtî, tālā tã lârākô Yésū yî drí 'èlé trá lājó'bá gólākā rî
 'bá yî bê rî 'bá yî sî. Ôvârí 'bā gólîyî drí tã lârākô 'dî 'bá
 yî 'èlé â'dolé lāmbé tã tã âtî-âtî íyíkā 'dî kâ â'dálé kî, āâ'dô
 rî'á pậtî rî ró. Gólá âfê mbārākā drílîyî tã tî drí à'dízó drílā
 sî 'dî 'bá yî 'èzô gõ'dá kpá mbārākā lōsî gólākā 'èzô rî bê
 Líndrí Tāndí íyíkā sî, â'dô tã gólākā lēlé rî vó ró.

Tã Yésū drí â'dózó òjílā mvá ró rî

5 Ôvârí nǎí mālāyíkā kô â'dolé drî-ācê bê āngó ó'dí* yî drí
 'è'á 'bālā rî drílî.

* 2:5 2.5 Ôvârí â'dô òjílā pā'á tã ònjí 'ásî gólîyî drí â'dózó òjílā ó'dí ró. Gõ'dá
 gólá â'dô āngó nō édé'á â'dolé āngó ó'dí tã ònjí ākó rî ró.

⁶ Gō'dá vō āzā bē rī'á búkū Ôvārī kâ 'á gólâ ôjilā āzā drī tā īgīzō trá tā ôjilā mvá drī lānĵīzō lānĵī Ôvārī rī lĭfī drī 'á rī tāsī. Tā rī īgīlī búkū rī 'dī 'á rī kī,

"Ngá ôjilā mvá 'bā 'bá â'dólé lānĵī-lānĵī ró nī Ôvārī rī lĭfī drī 'á rī íyíkâ ā'dô ngá 'ī yā?

Ngā gō'dá nī rī vó lâ yī ndrēlé dódó ā'dô tāsī yā?

Â'dó kô tā ôjilā drī rī'á 'ēlā rī sī.

⁷ Gō'dá nī 'bā āmbā gólīyíkâ rī â'dólé rōô,
gō'dá rīzō gólīyī ĩnĵīlī.

Āmbā mālāyíkâ yī kâ lāvū trá gāră āmbā gólīyíkâ rī drī sī cé fīnyáwá ĩtī.

⁸ Gō'dá nīngá sī, nī 'bā ngá-tī āmbá nō 'bá yī trá ndrī gólīyī zēlé."

Lôngó 8.4-6

Gō'dá Ôvārī 'bā ngá-tī āmbá nō 'bá yī bē ndrī gólīyī zēlé rī, gólâ âyé tā āzākâ kô 'bālē â'dólé gólīyī zēlé. Gō'dá lé ĩtī rī, ngbāangbānō, mā ndrē drē ôjilā mvá kô ngá-tī āngó nō kâ rī 'bá yī 'bālē â'dólé īyī zēlé.

⁹ Ngá gólâ āmā drī ndrēlé rī íyíkâ Yēsū ĩ'dī gólâ tībē ngá āngó nō kâ ndrī rī 'bá yī 'bālē â'dólé yī zēlé. Gō'dá ndrô dā gólâ drī â'dózo ĩnyákú drī rī sī rī, Ôvārī 'bā āmbā gólâkâ rī â'dólé āmbā mālāyíkâ íyíkâ rī 'bá yī kâ rī zēlé. Gō'dá ngbāangbānō rī, āmbā gólâkâ lāvū trá gāră â'dólé rōô. Ôvārī 'bā lānĵī trá drī lâ kúmú ró ĩtī, tālâ gólâ ūsū lānō trá gōzō kpá drālē tā ōnĵī āmākâ rī 'bá yī tāsī. Gō'dá tālâ pĭpĭsĭlī tāndī Ôvārī kâ āmā ôjilā drī rī sī rī, Yēsū drī drāzō ôjilā ndrī rī 'bá yī vō lâ 'á, tālâ lānō tā ōnĵī gólīyíkâ rī kâ nĵīlī.

¹⁰ Ôvārī lô'bā ngá-tī āmbá ndrī nō 'bá yī nī, gō'dá ngá-tī āmbá drīlā lô'bālē 'dī rī'á ndrī 'dó gólâ drī gō'dá tā gólâkâ 'ēlé cé ĩ'dī. Gō'dá Yēsū nĵī lātī bē trá ôjilā íyíkâ pāzō íyī ōdrā sī rī, trá rī'á tā mbī 'ī kī, Ôvārī 'bā Yēsū trá tā íyíkâ 'dīyī pāpā kâ ndēlé lānō gólâ 'dē 'bá Yēsū rī gógó drī rī sī. 'Dīyī pāpā 'dī sī rī, gólâ 'bā ôjilā dūu trá â'dólé ôjilā íyíkâ ró, tālâ ĩnĵī ró bē kpá gólīyī.

¹¹ Yēsū gólâ rī 'bá āmā ôjilā 'bālē â'dólé tāndī ró mbīmbī, gō'dá āmā rī gógó ālôlā gólīyī gólâ drī rī'á 'bālā â'dólé tāndī ró mbīmbī 'dī rī'á íyī ndrī 'dó ngá ālô 'ī gólâ bē. Gō'dá āmā átá rī'á ālô Ôvārī ĩ'dī. Tā rī 'dī tāsī rī, Yēsū rī'á ānyī ākô āmā zīzō íyī âdrúpī yī ró gō'dá kpá íyī izó yī ró.

¹² Yēsū ôtirī tā átá rū izā gólâ 'ē 'bá 'dēlé gólâ drī rī tāsī rī, gólâ zī āmā trá íyī âdrúpī yī ró íyī izó yī bē. Gólâ átā tā Ôvārī drī Dāwúdī tī kī,

“Má â'dô tâ áníkâ pē'á áamá âdrúpī yī drī áamá ízó yī bē.
Ōjílā áníkâ drī rû ê'bérē 'á rātaā 'êlé rī, mā â'dô ání lùyí'á
kpākā ālô.”

Lôngó 22.22

¹³ Gō'dá gólā âtā tâ 'dī kpá Ísáyā tī Ôvārī rī tāsī kī nī rī,
“Gō'dá má fē áamá nyāányā ní drīgá.
Mā rī'á nō, 'dīyímvá Ôvārī ká âfélé trá má drī âdrúpī ró
gō'dá ízó ró rī 'bá yī bē.”

Ísáyā 8.17-18

¹⁴ Gō'dá 'dīyímvá rī 'dī 'bá yī rī'á íyī ōjílā mvá ró cú rú'bá
īnyákú bē. Bē trá ítī rī, Yésū rī gógó nyāányā lâ drī â'dózó
kpá ōjílā mvá ró gólīyī kâtī, tálā gólā īcā ró bē drālē gólīyī
tāsī. Látī ālô gólā drī tâ trōzó Sātānā gólā â'dó 'bá cú fāfā
bē ōjílā fūzó rī drīgá sī gólā rī pēzó rī, cé rī'á gólā drī drāzó
tā ōnjī ōjílā ká rī 'bá yī tāsī.

¹⁵ Ōdrā gólākā sī, gólā īnjī ōjílā gólīyī ōmbélé trá rāgǣ rō
ndrō ndrō rī 'bá yī trá ūrī gólīyīkā ōdrā ká rī 'ásī.

¹⁶ Mā nī trá kī, Yésū pá mālāyīkā ī'dī kō. Gólā pá āmā
gólīyī tâ lē 'bá trá gólā 'á ōzō Ābārāyāmā drī tâ lērē kâtī rī
'bá yī ī'dī.

¹⁷ Ítī rī, ícā trá Yésū drī â'dólē ōzō íyī âdrúpī yī íyī ízó yī
bē kâtī tâ 'ásī ndrī tálā tâ nō 'bá yī tāsī, tálā gólā īcā ró bē
â'dólē tâ êdé 'bá ró ōjílā lāfálē 'á Ôvārī bē ōzō drī-'bá āngī
ngá lī 'bá fēlé Ôvārī drī rī 'bá yī ká tí. Gólā fē íyī nyāányā trá
ōdrā sī gólīyī pālē tâ ōnjī gólīyīkā 'ásī. Gō'dá ōdrā gólākā
sī rī, Ôvārī āyē tâ ōnjī āmākā rī 'bá yī trá, gō'dá mā ā'dô ró
lō'bó ālô 'á Ôvārī bē.

¹⁸ Gō'dá gólā â'dô ícā'á kpá ōjílā gólīyī ūjūlī tâ ōnjī 'êlé
rī 'bá yī pālē, tálā tâ 'dīyī ūjū-ūjū ká tâ ōnjī 'êlé rī trī gólā
trá rōo kpī. Ítī rī, gólā ícā trá ōjílā 'bālē rīlī gágá tâ lēlé
gólīyīkā 'á káyī ódrī gólīyī ūjūzó tâ ōnjī 'êlé rī sī.

3

Tā gólā ícázó Yésū rī īnjīlī gārā Músā drīlī sī rī

¹ Ānī ndrī, áamá âdrúpī yī áamá ízó yī bē gólīyī Ôvārī drī
zīlī trá ōjílā íyīkā ró rī 'bá yī, 'dōvó ānī ndrī, nī īsū tâ Yésū
rī tāsī. Ôvārī ājō gólā trá áamá drī tâ êdé 'bá ró áamá lāfálē
yī bē gō'dá kpá gólā áamá drī tâ lēzó 'á lâ rī ró.

² Yésū rī trá tâ Ôvārī ká 'êlé pīpīsīlī ālô sī, ōzō áamá á'bīyá
Músā drī rīrī tâ Ôvārī drī átálē drīlā rī 'êlé lāvūlī kōrō rī
kâtī.

³ Gō'dá rī'á ícā-ícā ró Yésū rī īnjīlī rōo gārā Músā drīlī sī.
Nī ndrē drē, Músā rī'á cé ōjílā ālô ōjílā Ôvārī ká lāfálē rī

ĩ'dĩ. Gõ'dá Yésũ rĩ'á gólâ òjílâ 'bã 'bá â'dólé òjílâ Ôvârí kâ ró rĩ ã'dĩ. Tã 'dĩ tãĩ rĩ, rĩ'á mbị Yésũ rĩ ãnjĩlĩ gãrã Músã drĩĩ sĩ.

⁴ Nĩ ndrê drê, 'bãsurú cé tĩtĩ tãĩ rĩ, á'bíyá bê rĩ'á 'bãsurú rĩ 'dĩ 'bá yĩ lófô 'bá ró, gõ'dá Ôvârí 'bã á'bíyá rĩ 'dĩ 'bá yĩ nĩ ndrĩ.

⁵ Òjílâ Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ lãfálé 'ásĩ rĩ, Músã rĩ trá rĩ'á tã Ôvârí kâ 'élé pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rũ ã'bũ 'bá Ôvârí kâ ró, gõ'dá tã 'è'è gólâkâ úlĩ drílâ átalé trá rĩ 'bá yĩ bê rĩ trá tã Ôvârí drĩ 'è'á 'èlâ Yésũ sĩ rĩ á'dálé.

⁶ Ítĩ rĩ, Yésũ Krístô rĩ íyĩkâ tã Ôvârí kâ 'élé kárâ mvá lâ ró, cú drĩ-ácê bê òjílâ Ôvârí kâ drĩlĩ rĩ ró. Gõ'dá âmã nyáányá gólĩyĩ tã lē 'bá Yésũ 'á rĩ 'bá yĩ rĩ'á íyĩ òjílâ Ôvârí kâ 'dĩ ã'dĩ, òzô mã ũrũ Yésũ gágá kárâ gõ'dá lĩfĩ 'bãzó drĩ lâ pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ rĩ.

Drĩ-mbílĩ sôsô tã njãnjã tã Ôvârí kâ rũ rĩ tãĩ

⁷ Ítĩ rĩ, tã pãtĩĩ árimâkô òjílâ kâ tãĩ rĩ rĩ'á tã Líndrĩ Tãndĩ Ôvârí kâ drĩ átalé trá nõô 'bá yĩ ã'dĩ,

“Ándrô nõ rĩ, 'dôvô nĩ ári úlĩ Ôvârí kâ átalé ãnĩ drĩ rĩ 'bá yĩ dódó.

⁸ Ánĩ drĩ âmambâ ambâ kô, òzô ãnĩ á'bíyá yĩ drĩ drĩ âmbarẽ trá sịsị kạyị drĩlĩyĩ rũ jãzó Ôvârí rũ rĩ sĩ rĩ kátĩ.

Gólĩyĩ ùjũ Ôvârí trá vò ágàngbêlẽ 'á'í ró rĩ 'á árimâkô sĩ, tãlâ nịzô lâ bê kị, ngátá gólâ á'dô rĩ'á zãã gólĩyĩ lówó bê yã rĩ.

⁹ Ôvârí kị nĩ rĩ, ‘Ánĩ á'bíyá yĩ rĩ bê vò 'á'í 'dĩ 'á ndrô nyà'dĩ-rĩ sĩ rĩ,

gólĩyĩ ndrê tã lãrâkô âmabá má drĩ 'élé gólĩyĩ pãzó rĩ 'bá yĩ kpálé rĩ,

gólĩyĩ rĩ trá âmã ùjũlĩ árimâkô sĩ.

¹⁰ Tã 'dĩ tãĩ rĩ, mã trá òmbã ró gólĩyĩ bê kạyị rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ.

Má áta úlĩ gólĩyĩ drĩ kị, gólĩyĩ jã rũ trá mã rũ ándâlâ dũũ, gõ'dá gólĩyĩ gã trá dó tã ámakâ árilĩ 'élé.

¹¹ Tã 'dĩ tãĩ rĩ, mã drĩ ngãzó lãtrĩtrĩ ãtrĩlĩ gólĩyĩ drĩ òmbã sĩ kị,

gólĩyĩ ícá kô filĩ vò mã drĩ lélé trá félé gólĩyĩ drĩ rĩzó á'dị ró nã 'á ãlôlâ.' ”

Lôngó 95.7-11

¹² Gõ'dá ítĩ rĩ, âmã ádrúpĩ yĩ âmã ízó yĩ bê, nĩ rĩ lĩfĩ lõmbã sĩ, tãlâ nĩ òzó rĩĩ cú ítĩ tã lélé Ôvârí 'á rĩ ákô ãnĩ pĩpĩsĩlĩ 'á. Nĩ 'bã ãnĩ pĩpĩsĩlĩ kô á'dólé ísá drĩ ró ãnĩ 'bálé ùgũlĩ jálé Ôvârí gólâ pãtĩĩ rĩ 'bá zãã kárâ rĩ drĩ.

¹³ Iti rî, nî lôsô bê-rî mbârâkâ i'di ânî 'ásî âkî âkó kâyi ânî drî rîzô ângó nô 'á rî vósî cé, tâlâ ânî drî rîzô bê tâ lële sî tâ Ôvârî kâ rî 'á. Nî âmû ânî ânî lâfálé 'ásî kâyi vósî cé, tâlâ óózó kô ôjílâ âzâkâ ânî lâfálé 'ásî rî âdó tâ ônjî 'èle gô'dá rû jâlê Ôvârî rû gôzó â'dólé pîpîsîlî ônjî bê.

¹⁴ Âmâ ndrî rî'á ngá âlô ró Yésû Krîstô bê, ôzô mã ûrû tâ lële âmákâ 'bâlê trá sîsî gólâ 'á nâ njírî-njírî rîzô zââ ngá âlô ró gólâ bê rî.

¹⁵ Nî îsû tâ búkû Ôvârî kâ drî âtálé ânî drî ôzô nôô rî kâtî rî,

“Ândrô nô rî, 'dôvó nî ârî úlî Ôvârî kâ âtálé ânî drî rî 'bá yî dódó.

Ânî drî ââmbâ âmbâ kô, ôzô ânî â'bîyâ yî drî drî âmbárê trá sîsî kâyi drîlîyî rû jâzô Ôvârî rû rî sî rî kâtî.”

Lôngó 95.7-8

¹⁶ Â'dî ârî úlî Ôvârî kâ nî gô'dá rû jâzô kpá gólâ rû rî nî yâ? Rî'á ôjílâ ndrî gólîyî Músâ drî lôfôlé 'bâdrî Mâsîrî kâ 'ásî volé rî 'bá yî i'dî.

¹⁷ Ôvârî trá ômbâ ró ndrô nyâ'dî-rî rî â'dî yî bê yâ? Gólâ trá ômbâ ró ôjílâ gólîyî tâ ônjî 'bá ró gô'dá ôdrâ 'bá vô gólâ 'â'í ró 'dî 'á 'dî 'bá yî bê.

¹⁸ Ôvârî âtâ úlî lâtrîtrî sî kî, gólîyî îcâ kô âlôwâlâ fîlî 'bâdrî gólâ yî drî lê'á fêlâ gólîyî drî vô gólîyîkâ rîzô â'dî ró rî 'á lâ rî 'á rî, â'dî yî drî yâ? Gólâ âtâ úlî 'dî 'bá yî lâtrîtrî sî ôjílâ gólîyî gâ 'bá dó tâ gólâkâ ârîlî rî 'bá yî drî.

¹⁹ Bê îtî rî, mã ndrê trá kî, gólâ âyé gólîyî kô fîlî 'bâdrî rî 'dî 'álâ, gô'dá gólâ âyé gólîyî kpá kô rîlî pîpîsîlî â'dî sî gólâ bê, tâlâ gólîyî gâ dó tâ lële úlî gólâkâ rî 'bá yî 'á.

4

Tâ ôjílâ Ôvârî kâ drî nîzô rîlî â'dî ró vô Ôvârî drî êdéle

trá rî 'álâ rî

¹ 'Dôvó mã nî trá kî nî rî, pâtî Ôvârî 'bâ tâ trá kî, mã â'dô fî'á vô gólâ yî drî 'ê'á fêlâ âmâ drî rîzô 'á lâ pîpîsîlî â'dî sî rî 'á. Bê trá îtî rî, 'dôvó âmâ lîfî ômbâ âmâ rû tâ Ôvârî kâ 'èle mbîmbî, tâlâ tâ âzâ ôzó kô â'dólé âmâ êdrêlê fîfî âmákâ tâ â'dî Ôvârî kâ 'dî ndrêlê rî 'ásî.

² Nî ârî drê, óngî tâ âtî-âtî tândî Ôvârî kâ trá âmâ drî té ôzô ngîrî lâ trá âmâ â'bîyâ yî drî rî kâtî. Gô'dá tâ âtî-âtî 'dî pá gólîyî kô, tâlâ gólîyî ârî cé îyî bí sî cú îtî tâ lê âkó 'á lâ.

³ Gô'dá âmâ gólîyî tâ lâ lê 'bá trá pîpîsîlî âlô sî rî 'bá yî, îcâ trá fîlî vô â'dî Ôvârî kâ fêlé âmâ drî rî 'á. Ôzô ngâ mã

ō'ê tā rî gógó 'dĩ ítí kô'dáwá rî, â'dô â'dó'á trá ōzō Ôvârí drí
 âtalé trá rî kâtí. Gólâ kî,
 "Mâ trá ōmbâ ró ôjîlâ 'dĩ 'bá yí bê.
 Nĩngá sî rî, má 'bâ tā trá lâtrítrí ró kî,
 'Pătĩ ró, gólĩyî ícá kô âlôwálâ filí vō gólâ ámakâ ă'dĩ ró rî
 'álâ.' "

Lôngó 95.11

Gô'dá ōzō kpálé Ôvârí êêdê vō ă'dĩ rî 'dĩ gólĩyî drí ăkû ró
 kâyî gólâ drí ăngó nō 'bázó rî sî rî, gólâ â'dô gólĩyî lôgá'á
 ítí.

⁴ Gô'dá tā îgĩ Ôvârí kâ âtâ tā kpá kâyî nĩ-drĩ-lâ-rĩ lôvô-lôvô
 kâ rî tāsĩ kî nĩ rî,

"Kâyî nĩ-drĩ-lâ-rĩ tú rî, Ôvârí drí lôvózó lôsĩ íyíkâ ngá ăngó
 nō kâ rî 'bá yí lô'bâ-lô'bâ rî kâ tāsĩ."

Tă Ômvó Ngá 2.2

⁵ Gô'dá Ôvârí âtâ tā trá tā îgĩ-îgĩ sî kî, "Gólĩyî ícá kô
 âlôwálâ filí vō ámakâ ă'dĩ ró rî 'álâ lôvólé."

⁶ Drě zââ rî'á tā pătĩ ró kî, ôjîlâ ũrûkâ 'bá yí â'dô fî'á vō
 ă'dĩ Ôvârí kâ rî 'álâ lôvólé gólâ bê. Gô'dá ôjîlâ gólĩyî sîsĩ
 'dĩyî pāpā Ôvârí kâ tā lâ ârí 'bá trá rî 'bá yí fî kô vō ă'dĩ
 Ôvârí kâ rî 'álâ, tâlâ gólĩyî 'é tā Ôvârí kâ drílĩyî ârílĩ trá 'dĩ
 kô.

⁷ Gô'dá â'dô bê trá ítí rî, Ôvârí drí kâyî ăzâ 'bázó ôjîlâ drí
 fízó vō ă'dĩ gólâkâ 'dĩ 'álâ, gô'dá kâyî rî 'dĩ ì'dĩ rî'á ândrô
 nô. Gólâ pē tā Dăwúđĩ sîlĩ kâyî zîlĩ ândrô nô fîfî ôjîlâ íyíkâ
 kâ vō ă'dĩ íyíkâ rî kâ 'álâ rî kâ tāsĩ kî,

"Ândrô, nĩ ârí tā gólâ Ôvârí drí âtalé rî, nĩ 'bâ ânĩ drĩ kô
 âmbálé âmbâ tā gólâkâ rî sî."

Lôngó 95.7-8

⁸ Mă nĩ trá kî nĩ rî, vō Yásôwă drí ôjîlâ Ôvârí kâ âjízó 'á lâ
 rî â'dô kô vō ă'dĩ gólâ Ôvârí drí tā lâ âtalé trá rî ì'dĩ, tâlâ
 Ôvârí âtâ tā 'dĩ trá kâyî ăzâ ngĩ tāsĩ.

⁹ 'Dĩ â'dâ tā pătĩ 'î kî, vō ă'dĩ pătĩ ôjîlâ Ôvârí kâ drĩ rî bê
 ătĩ 'álâ.

¹⁰ Ôjîlâ ăzākâ gólâ fî 'bá vō ă'dĩ Ôvârí kâ rîzô rî 'á rî ícâ trá
 lôvólé lôsĩ íyíkâ rî 'ásĩ, nyé ōzō Ôvârí drí lôvórē lôsĩ íyíkâ
 ngá lô'bâ-lô'bâ kâ 'ásĩ rî kâtí.

¹¹ 'Dôvó mă nĩ kílĩkpâ ró tā gólĩyî âmâ drí ícá'á 'êlâ rî 'bá
 yí rú, â'dô ró bê fízó vō ă'dĩ Ôvârí kâ 'dĩ 'álâ, tâlâ tā ă'dĩ
 'dĩ kâ ōzó âmâ lâvũũ tā lēlē âkô ámakâ drí sî kô, ōzō tā ă'dĩ
 ă'dĩ 'dĩ kâ drĩ âmâ ă'bĩyá yí lâvũrĩ kôrô rî kâtí.

¹² Ânĩ lĩfĩ ōmbâ ânĩ rú tā 'dĩ tāsĩ, tâlâ úlĩ Ôvârí kâ rî 'bá
 yí rî'á ōzō lĩgú cĩcĩ néné rî kâtí, tâlâ ôsĩ ró bē âmâ ìnyĩrĩkô

ākpērē trê fīzô kǎálū dī āmâ pīpīsīlī 'á. Úlī 'dī fī kǎálū dī 'dī tǎlâ tǎ ĩsū āmâ 'á gō'dá kpá tǎ āmâ pīpīsīlī 'á rī 'bá yī bē ǎnjúlī nīlī dódó tǎ lâ kīzô mbĩmbĩ.

¹³ Ícá kô tǎ āzākā āngó nō 'á rī lǎpízô Ôvârí rī līfī drī 'ásī. Gólâ ndrê tǎ trá ndrī. Aṭī bē rī'á hūwâ gólâ drī rīzô tǎ ôjílâ kâ ndrêlé ndrī kôrô 'á lâ sī dódó. Gólâ rī'á gólâ āmâ drī 'ê'á ádrêlé tǎ āmákâ ngīlī ándrá lâ 'á rī l'í.

Tǎ Yésū drī 'bāzô tǎ êdé 'bá ró āmâ lǎfálé 'á Ôvârí bē rī

¹⁴ Gō'dá ôjílâ āzâ bē gólâ tǎ êdé 'bá ró Ôvârí ándrá āmâ pāzô ôzô drī-'bá ǎngí ngá lī 'bá Ôvârí drī rī 'bá yī kâ rī kâtí. Rú lâ rī'á Yésū, Ôvârí rī mvá. Gólâ ngá trá gólé 'būū 'álâ rīlī Ôvârí lǎgátī tǎ ngīlī Ôvârí drī tǎ āmákâ 'êlé rī 'bá yī tāsī. Ā'dô bē trá ítí rī, 'dōvô mã nǔ gágá tǎ lēlê āmákâ sī Yésū rī gógó rú.

¹⁵ Nī ndrê drē, Yésū tǎ êdé 'bá ǎngí ró āmâ lǎfálé 'ásī Ôvârí bē rī nī āmâ trá dódó. Gólâ nī â'dô-â'dô āmákâ â'dózô mbârākā ākó tǎ ônjí gǎlé dó rī kpá trá. Gō'dá gólâ rī'á njāā āmâ pǎlé. Kâyī gólâ drī â'dózô drē bē ôjílâ mvá ró āngó nō 'á rī sī rī, Sātánā ûjū gólâ kpīlī tǎ ônjí 'êlé tǎ cé tītī gólâ Sātánā drī āmâ ûjūzô 'á lâ tǎ ônjí 'êlé rī sī. Gō'dá gólâ 'é tǎ ônjí kô ǎlōwálâ.*

¹⁶ Yésū bē rī'á kárâ āmâ tǎ ngīlī Ôvârí drī. 'Dōvô ítí rī, mã rī ngírī-ngírī ró līfī 'bǎ'bǎ pātīlī rī sī Yésū drīlī, tǎlâ āmâ drī fīzô bē vō gólâ Ôvârí drī rīzô 'á lâ pīpīsīlī tǎndī sī ôjílâ íyíkâ tāsī nǎ 'á, tǎlâ gólâ ôndrê ró bē āmâ ĩzā kâyī gólīyī Sātánā drī rīzô āmâ ûjūlī tǎ ônjí 'êlé rī sī, gō'dá gólâ ǎmū ró āmâ mbârākā gólâ āmâ drī â'dózô ĩzā lâ bē tǎ trōzó vólé tǎ ûjū-ûjū 'dī drīgá sī rī sī.

5

¹ Ítí, drī-'bá ǎngí gólīyī rī 'bá kōrōnyā līlī fēlé Ôvârí drī rī 'bá yī ǎlô-ǎlô, ôjílâ ĩsīrā'élē kâ rī íyīngá njílâ nī āzī-āzī lâ yī lǎfálé sī ôzô Ôvârí drī lēlé rī kâtí. Lōsī ǎmbá njílī trá 'dī kâ rī'á nīlī ádrêlé Ôvârí ándrá tǎ êdé 'bá ró ôjílâ ĩsīrā'élē kâ rī 'bá yī lǎfálé Ôvârí bē, tǎlâ gólâ ôrī ró bē ngá fēfē ôjílâ ĩsīrā'élē kâ 'dī 'bá yī drīgá sī rī fēlé Ôvârí drī, gō'dá kpá rī'á kōrōnyā līlī tǎlâ tǎ ônjí ôjílâ kâ tāsī.

² Gólâ rī nyāányā rī'á cú ítí mbârākā ākó tǎ ndrī Ôvârí drī lô'bǎlé āmâ drī 'êlé rī 'bá yī 'ézó. Tǎ rī 'dī tāsī rī, gólâ ícâ trá tǎ Ôvârí kâ â'dalé tǎ líkpā sī ôjílâ gólīyī rī 'bá tǎ ônjí 'êlé

* 4:15 4.15 Tǎ nō â'dâ tǎ kí, Yésū cú rī'á mbârākā bē tǎ trōzó tǎ ônjí āmákâ rī 'bá yī drīgá sī.

tã ìsũ ãkó kǐ'a nĩ rĩ, ngãtã tã 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tã ònjĩ 'ĩ yã rĩ 'bá
yĩ drí.

³ Gõ'dá kpá tãlâ mbârâkã âkõ gólâkã tã ònjí gázó dó rí tãsí rí, ícã trá gólâ drí kôrõnyã ìlì zálé félé Ôvârí drí, tãlâ tã ònjí gólâ rí nyãányã kã tãsí gõ'dá kpá tã ònjí òjílâ ázâ 'bá yí kã rí bẽ.

⁴ Ōjilā njĩ ĩyĩ nyāanyā nĩ kō â'dólé drĩ-'bá ạngĩ kōrōnyā ĩĩ 'bá Ôvārĩ drĩ rĩ 'bá yĩ kâ, tâlâ ōjilā ĩĩnjĩ ró ĩyĩ yĩ bē. Cé Ôvārĩ ĩ'dĩ gólĩyĩ zĩlĩ â'dólé drĩ-'bá ạngĩ 'dĩ ró, nyé ōzō drilā Ārōnā* rĩ zĩrĩ ākũ ró nā 'bá yĩ sĩ rĩ kâtĩ.

⁵ Ítí rî, Yésũ Kristõ lôn dãá òjílã kô íyí ìnjílí à'dólé tã èdé 'bá ró àmâ lãfálé Òvârí bè. 'Dĩ vò lá 'á rî, Òvârí àtâ tã nĩ gólá rî tãsí kî,

"Nî rĩ'á áamá mvá nyãányâ 'î.

Ändrõ nô rî, ôjílã â'dô nĩ'á lâ kĩ, mã rĩ'á ânî átá 'î."

Lôngó 2.7

⁶ Gõ'dá nǐngá sì, gólá àtá tǎ ǎzǎ kpá Yésũ drí kǐ nǐ rí,
 "Ní à'dò 'bǎ'á kǎyì vósí cé tǎ édé 'bá ró ǎmá lǎfálé 'ásí ǒjǐlǎ
 ámaká bē zǎa gbádú ǒzō Mǎlěkīsédékě drí rǐrǐ drì-'bá
 ró zǎa gbádú rǐ kǎtí."*

Lôngó 110.4

⁷ Yēsū drē bē rī'á nōngá āngó nō 'á rī, gólá nī tā trá kī, pātī Ōvārī cú rī'á mbārākā bē iyī pāzō ōdrā 'ásī. Ī'dī ĩtī, gólá drī rīzō rātāā 'élé Ōvārī drī ĩlindrī sī rōō Ōvārī rī ĩjīlī iyī pālē. Gō'dá Ōvārī ārī rātāā gólākā 'dī mbārākā fēfē drīlā fīl ātūzō rī sī, tālā gólá rī gógó 'bā yī â'dólé nyé drī-ācē Ōvārī ká zēlé Ōvārī rī ĩnī-ĩnī sī.

⁸ Kpálé Yésũ bê trá Ôvârí rî mvá 'î rî, gólâ ìlî tã tã Ôvârí
kâ ârízó 'élé rî trá rû îzã íyí 'è 'bá rî 'bá yí sî.

⁹ Gólâ ícâ trá lôsĩ tãndí Ôvârí kâ 'êlê dódó ngbá rû ìzã túbê gólâ rî 'ê 'bá rî sî. Gõ'dá gólâ ndê lôsĩ Ôvârí kâ 'dĩ bê rî, gólâ drí ícázó ôjílâ ndrĩ gólĩyí úlí gólâkâ ârí 'bá 'êlê rî 'bá yí pázó tã ônjí gólĩyíkâ rî 'bá yí 'ásí, tálâ gólĩyí ôrî ró Ôvârí bê zãa gbádú ádũkũ ákó.

10 'Dĩĩ rĩ'dĩ rĩ'á lătĩ gólă Ôvărĩ drĩ Yésũ rĩ 'băzô â'dólé tâ
êdé 'bá âmbá ró ĩyĩ lăfálé 'ásĩ ôjĩlă ĩyĩkă rĩ 'bá yĩ bê ôzô
Mălĕkĩsĕdékē drĩ â'dórē kătĩ rĩ.

*Lãzĩ tã lẽ 'bá gólĩyĩ ƙbũrũ ƚĩ âtá 'bá rĩ 'bá yĩ zĩzọ mbârâkã
tã lẽlẽ gólĩyĩkã kã 'bãlẽ mbãlẽ rĩ*

* **5:4 5.4** Ārónā 'dī rī'á Músā rī âdrúpī ró rī ĭ'dī. Nī zī búkū Āfō-âfō kâ kápītā
29. * **5:6 5.6** Gō'dá nī zī tã Mālĕkīsēdékē drī Ābārāyāmā rī ūsúzó rī Tã Ómvó
Ngá 14.18-20 'á.

¹¹ Tā bē rī'á dūū gólīyī āmā drī 'ē'á átálā ānī drī tā Yésū kā â'dózó tā édé 'bá ró āmā lāfálé 'ásī Ôvārī bē ōzō Mālēkīsēdékē drī â'dorē kâtī rī tāsī, gō'dá rī'á tā āmbâ-āmbâ ró tā rī 'dī 'bá yī ngīzō filī ānī drī, tālā nī ícá kō ítō lâ yī nīlī dódó 'wāā'wā.

¹² Ācálé būūū āndrō nô rī, tíkó nī â'dô ícá'á nī úlī Ôvārī kā ìlīlī dódó ícázó āzī-āzī ímbálé ī'dī sī lâ. 'Dīlī vō lâ 'á rī, drē rī'á zāā ícâ-ícâ ró ōjīlā āzā 'bá yī drī tā Ôvārī kā ímbázó ānī drī, gō'dá kpá gólé tā ítō-ítō tā âtī-âtī tándī Ôvārī kā rī kā ímbálé ānī drī kpá ó'dí. Mī rī rīlī gbō zāā bā bē sīlī 'á kōnō kōnō gō'dá ícázó ā'wá nyālē ī'dī kō ā'dô tāsī yā?

¹³ Ōjīlā rī 'bá īyī zāā bā bē sīlī 'á rī, nīlī īyī tā āzākā kō tā mbī 'ē'ē rī tāsī. Gólīyī ícá kō tā nīlī kī, tā ángô rī ī'dī rī'á tā mbīmbī gólā Ôvārī drī lēlé drīlīyī 'ēlé rī.

¹⁴ Gō'dá ītī rī, ā'wá bē rī'á ōjīlā gólīyī mbāmbā ndē 'bá trá rī 'bá yī drī ícálé nyālā. Gólīyī ìlī tā trá nīlī kī, tā ángô rī 'bá yī ī'dī rī'á mbī gō'dá ángô rī 'bá yī íyīkā ī'dī rī'á ányā lâ ró, tālā gólīyī rī īyī tā gólā Ôvārī kā rī 'bá yī 'ēlé zāā zāā ró ī'dī.

6

¹ Ā'dô bē trá ītī rī, 'dōvó āmā ānī bē rī ōlôpē rú ātī 'álā tā gólīyī Ôvārī drī 'bālē trá āmā līnjī 'bá trá rī yī drī nīlī rī 'bá yī 'ēlé dódó mbīmbī. Gō'dá mā rī kō rī'á cé tā ítō-ítō gólīyī āmā drī ārīlī trá Yésū rī tāsī rī 'bá yī 'ēlé ī'dī. Mā ítō kō kpá ó'dí cé tā ímbálé ūgúlī jālē tā ōnjī 'ásī gō'dá tā lēlē āmákā 'bālē Ôvārī 'á rī tāsī.

² Tā ítō-ítō gólīyī āmā drī ícá'á nīlā dódó rī 'bá yī rī'á īyī ī'dī nō: tā bābātīzī kā, gō'dá kpá tā drī 'bā'bā kā, gō'dá kpá tā Ôvārī kā ōjīlā līdrī kā ōdrā 'ásī rī, gō'dá kpá tā Ôvārī kā rīzō tā ōjīlā kā kīlī, ā'dô ró bē lāṇō ūsúzó zāā gbádú tā ōnjī tāsī rī. Ītī rī, mā gō kō cé tā rī 'dī 'bá yī ímbálé ī'dī.

³ Ōzō Ôvārī ōlôpē āmā rī, 'dōvó mā 'dē mā nī sīsī 'álā tā āzā 'bá yī Ôvārī kā gólīyī gólā drī lēlé āmā līnjī 'bá trá rī 'bá yī drī nīlī rī 'bá yī ìlīlī ī'dī 'ēlé.

⁴ Ā'dô ōjīlā gólīyī rú jā 'bá trá lātī pātīlī tā lēlē kā Yésū 'á rī 'ásī rī tāsī rī, ōzō gólīyī ōrī tā ōnjī 'dī 'ēlé rī, āā'dô ícá'á gólīyī 'ēlé ángô tí ró tā ōnjī īyīkā rī 'bá yī áyéle volé, tālā gólīyī ō'dē ró bē lātī Ôvārī kā rī drī kpá ó'dí yā? 'Dīlī ícá kō, tālā sīsī rī gólīyī nī tā pātīlī Ôvārī kā rī trá, gō'dá gólīyī āmbē tā tándī 'dīyī pāpā kā gólīyī Ôvārī drī fēlé gólīyī drī Yésū sī rī trá, gō'dá gólīyī ūsū mbārākā Līndrī Tándī Ôvārī kā rī ká trá, ōzō ōjīlā āzā 'bá yī drī ūsúlī trá rī kâtī,

⁵ gō'dá gólīyī ndrê tā kī 'bá nī tā Ôvârí drí âtalé rī 'bá yī rī'á tā tândí 'î rī trá īyī līfī sī, gō'dá Ôvârí â'dâ īyī mbârākā gólâ yī drí 'bālê ôjilā drí â'dózó ī'dí bē lâ īzátú rī trá gólīyī drí, ôzō yī ôtirī â'dó cé nī drī-âcê bē āngó nō drīlī rī.

⁶ Kpálê bē trá ítí rī, ādū lésī ró rī, gólīyī gā tā Ôvârí kâ dó. Bē trá ítí rī, ícá kô ngbāangbānō gólīyī 'bālê tā ōnjí īyíkâ rī 'bá yī âyéle volé, tálâ gólīyī 'bā Yésū trá īpálê kpá ó'dí fê lâlī-lâlī drīlī drālê gólīyī gāgā dó rī sī. 'Dīlī rī, gólīyī rī rī'á Yésū rī rú īzā'á.

⁷ Nī ârī drē, ôjilā āzâ 'bá yī rī'á ôzō īnyákú tândí kâtí. Ôzō ôzê ôtirī rī 'dīlī rī, ngā-ārú 'á lâ rī drí ngāzō âfôlé dódó ítí 'wā 'bá lâ yī drí lō'wā lâ yī nyālê. Ôvârí ī'dí tā tândí 'ē 'bá īnyákú 'dī drí.

⁸ Gō'dá ôjilā āzâ 'bá yī rī'á ôzō īnyákú ōnjí kâtí. Ôzō ámvú 'wā 'bá ô'wā ámvú trá gō'dá cé mǎgbūlū āsōpá ró rī 'bá yī drí âfōzō nī 'á lâ rī, gō'dá ámvú 'dī rī'á ôzō ámvú gólâ Ôvârí drí trīlī trá trītrī rī kâtí. Ādūkū lâ ró rī, lāsī â'dô mǎgbūlū 'á lâ rī zā'á nī túrú-túrú ngbā volé.

⁹ Ámâ rû-lê-āzī yī, má âtâ tā ānī drí kpálê ítí rī, má nī trá kī, tā āníkâ rī rī'á tândí ró lāvūlī kôrô tā ámvú mǎgbūlū bē 'dī kâ drīlī sī. Nī â'dô ōrē gólīyī Ôvârí drí âfêlé gólīyī gólâ drí pālê tā ōnjí īyíkâ rī 'bá yī 'ásī rī yī drí rī ūsú'á.

¹⁰ Tā pātīlī ró, Ôvârí rī tā gólâ mbīm̄bī rī 'êlé ī'dí kárâ. Ítí rī, tā 'ē'ē tândí ānī drí 'êlé trá ākū ró gólâ drí rī já gólâ drīlī sī kô. Ôvârí rī'á lōvō āníkâ yī drí ānī drí rīzō ôjilā īyíkâ ámulī tā 'ē'ē tândí ró rī 'bá yī sī rī ndrē'á.

¹¹ Gō'dá tā gólâ má drí lēlé gārē ānī drí 'êlé rī, rī'á ānī drí rīzō zāâ rī'á tā Ôvârí kâ 'êlé ítí, té būūū kâyī ādūkū āníkâ īnyákú nō drīlī nōngá rī sī. Nī rī tā 'dī 'bá yī 'êlé ítí, tálâ tā tândí gólīyī ānī drí līfī 'bāzō drī lâ yī rī 'bá yī ūsúzō.

¹² Ānī rú'bá ūūtrâ kô tā Ôvârí kâ rī 'ērē 'á. 'Dōvō nī rī bē-rī tā 'êlé ôzō ôjilā gólīyī rī 'bá tā lēlé Ôvârí 'á pīpīsilī ālō sī kâyī lānō kâ 'á rī 'bá yī kâtí. Ítí rī, nī â'dô tā tândí gólīyī Ôvârí drí tā lâ 'bālê trá rī 'bá yī ūsú'á.

Tā Ôvârí drí 'ēzō tā yī drí 'bālê trá 'ē'á 'êlé rī 'bá yī 'êlé pātīlī rī

¹³ Ôvârí ôtirī tā 'bā'bā 'bāâ ōrē fēzō Ābārāyāmā drí rī, gólâ îtrī lātrītrī trá īyī rú sī kī, yī Ôvârí āā'dô tā gólīyī yī drí tā lâ 'bālê trá rī 'ē'á pātīlī. Āmbā gólâkâ rī rī'á gārē kôrô āmbā ôjilā mvá kâ rī drīlī sī. Bē trá ítí rī, gólâ drí lātrītrī îtrízō tā 'dī 'bá yī 'ēzō Ābārāyāmā drí īyī rú nyāányâ sī kī,

14 “Tā pătĩ ró, má â'dô òrē fē'á ní drí āmbá, ā'dô ró bē ní drí â'dózó ózōwá bē dūu.”

Tā Ômvó Ngá 22.17

15 Gõ'dá Ābārāyāmā rí trá ndrô ndrô ró pĩpĩsĩlĩ ã'dĩ sĩ, Ôvârĩ ò'è ró tã rĩ 'dĩ bē yĩ drí. Gõ'dá ãyĩ mǎnĩ, Ābārāyāmā drí tã gólá Ôvârĩ drí 'bǎlé 'èlê 'dĩ ùsúzó.

16 Ôzô ôjĩlǎ ôlê trá lâtrĩtrĩ itrĩlĩ tã-drĩ lēlê 'èzó rĩ, lônǎ ãyĩ zǎa ngá gólĩyĩ tã lâ drĩ lǎnǎlĩ lǎnǎ gǎrǎ rĩ 'bá yĩ rú lâ ã'dĩ sĩsĩ, gõ'dá lâtrĩtrĩ rĩ 'dĩ ãtrĩzó rú lâ sĩ. Lâtrĩtrĩ itrĩlĩ tã-drĩ lēlê tǎsĩ rĩ rĩ tã â'dǎlé kĩ, pătĩ ró, gólĩyĩ â'dô tã tã-drĩ lēlê 'dĩ kǎ 'è'á trá. Bē ãtĩ rĩ, tã āzākā gõ'dá trá yũ ôjĩlǎ āzā 'bá yĩ drĩ tĩ ānyázó tã lâ sĩ.

17 Ôvârĩ lē â'dǎlá trǎ ôjĩlǎ gólĩyĩ yĩ drĩ tã 'bǎzó trá tã 'èzó gólĩyĩ drĩ rĩ yĩ drĩ kĩ, yĩ â'dô pătĩ tã gólĩyĩ yĩ drĩ tã lâ 'bǎlé 'dĩ 'bá yĩ 'è'á, tã ãsũ lâ já rũ kô. ãtĩ rĩ, gólá ãtrĩ lâtrĩtrĩ tã-drĩ lēlê 'èzó 'dĩ kǎ ã'dĩ ãyĩ rú sĩ.

18 Gõ'dá tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ tǎsĩ rĩ, tã-drĩ lēlê gólákā gõ'dá kpá lâtrĩtrĩ gólá drĩ itrĩlĩ trá tã-drĩ lēlê 'dĩ tǎsĩ rĩ bē, rĩ'á ngá rũ já 'bá kô rĩ ã'dĩ. Tǎlǎ tã 'dĩ 'bá yĩ â'dǎ trá kĩ, Ôvârĩ â'dô pătĩ tã lâ yĩ 'è'á. Gólá ãcǎ kô āmā ādólê tã rĩ 'dĩ tǎsĩ. Tã tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ kǎ sô mbārākā trá āmā gólĩyĩ rǎ 'bá trá gólá ngálá ngá pǎlê tã gólĩyĩ ānyā ró rĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ 'á rōô. Tǎlǎ tã gólĩyĩ Ôvârĩ kǎ rĩ 'dĩ 'bá yĩ tǎsĩ rĩ, mǎ ãcǎ trá tã āmā drĩ rĩzó lĩfĩ 'bǎlé drĩ lâ rĩ 'bá yĩ rũlĩ gǎgǎ.

19 Tǎlǎ tã 'dĩ 'bá yĩ rĩ āmā ǎtĩlĩ tũ gǎgǎ Ôvârĩ rú, gõ'dá rĩ kpá lǎtĩ nǎlĩ trǎ āmā drĩ fĩzó kôrô mbĩ vō lǎnǎ Ôvârĩ drĩ rĩzó 'á lâ 'bũu 'ǎlǎ nǎ 'á. Mǎ ãcǎ trá fĩlĩ kôrô ítá gólá ǎtĩ tĩ vō lǎnǎ rĩ 'dĩ kǎ rĩ ùgúlĩ lésĩ, nĩ'á kôrô ādrélé mbĩ Ôvârĩ āndrá.

20 Nĩ ndrê drê, Yésũ cǎ trá tólǎ sĩsĩ āmā drĩ tã édê 'bá ró āmā lǎfálê Ôvârĩ bē rĩ, rĩ'á zǎa gbǎdú ãtĩ ôzô Mǎlêkĩsêdêkê drĩ rĩrĩ zǎa gbǎdú drĩ-'bá ǎngĩ ró rĩ kǎtĩ. Yésũ rĩ'á tã 'dĩ 'è'á ãtĩ, tǎlǎ lǎtĩ nǎlĩ trǎ āmā drĩ fĩzó vō lǎnǎ Ôvârĩ kǎ rĩ 'ǎlǎ.

7

Tā Mǎlêkĩsêdêkê rĩ tǎsĩ rĩ

1 Tā Mǎlêkĩsêdêkê kǎ rĩ'á nōtĩ. Mǎlêkĩsêdêkê rĩ trá kúmú ǎngĩ ró jǎrĩbǎ Sǎlámô kǎ rĩ drĩlĩ, gólá rĩ kpá trá drĩ-'bá ǎngĩ ró ngá fēfē fēlê Ôvârĩ gólá āmákā āmbā lâ drĩ lǎvũlĩ kôrô rĩ drĩ. Gõ'dá Ābārāyāmā yĩ nĩnĩ ngá ãyĩkǎ gólĩyĩ kúmú ǎngĩ ǎngĩ ǎngó nō kǎ sũ rĩ 'bá yĩ drĩ ôpálê trá rĩ 'bá yĩ ǎtrōlê rĩ vósĩ rĩ, gõ'dá Ābārāyāmā yĩ ôtĩrĩ rĩ ãgólê ǎwǎ rĩ 'dĩ vō lâ 'ásĩ

rî, Mālêkîsêdékê drî gólîyî ûsúzó gô'dá òrê fêzó Ābārāyāmā rî gógó drî.*

² Gô'dá nīngá sî, Ābārāyāmā drî ngázó ngá-tî íyíkâ gólîyî íyî drî âtrôlé âgôzó âjú 'ásî rî 'bá yî lônýizó vò 'ásî zâlô mùdrî, gô'dá drílâ vò âlô rî trôzó fêlé kôrô Mālêkîsêdékê drî-'bá ngá fêfê kâ rî ró rî sî ngá fêfê ró Ôvârí drî. Rú Mālêkîsêdékê 'dî îtô lâ kî, kúmú ângî rîrî tâ mbîmbî sî rî kâ. Gô'dá gólâ kpá rî'á kúmú Sálámô kâ î'dî. Tâ ífî lâ kî, kúmú tâ â'dî kâ.

³ Tâ îgî-îgî yû'dáwâ tâ â'dalé âmâ drî Mālêkîsêdékê rî tâsî kî, ngátá gólâ fî cú átá bê ngátá ândrê bê ngá ózôwá bê yâ rî. Tâ îgî-îgî kpá yû'dáwâ â'dalâ kî, ngátá útî gólâ tîfî ngá gólâ drâ trá yâ rî. Gô'dá ôkîzô gólâ rî trá drî-'bá gólâ tâ êdé 'bá Ôvârí drî rî ró zââ gbádú îtô vò lâ âkó gô'dá kpá âdûkû lâ âkó. Bê trá îtî rî, gólâ rî'á ôzô Yésû Ôvârí rî mvá gólâ rî 'bá zââ gbádú îtô vò âkó gô'dá kpá âdûkû âkó tâ êdé 'bá ró rî kâtî.

⁴ Gô'dá îtî rî, nî îsû drê tâ âmbâ Mālêkîsêdékê kâ gólâ lâvû 'bá kôrô rî tâsî. Âmâ â'bîyâ ângî Ābārāyāmā fê ngá-tî âlô-âlô ngá cé tîfî mùdrî 'ásî tîbê drílâ â'dúlî âgôzó î'dî bê lâ âjú vò 'ásî rî 'bá yî ndrî Mālêkîsêdékê drî.

⁵ Ôjîlâ 'bâsúru Lávî kâ rî kâ gólîyî â'dó 'bá drî-'bá ngá fêfê kâ Ôvârí drî rî 'bá yî tâsî rî, Ôvârí 'bâ tâ trá gólîyî drî ngá âlô-âlô cé tîfî mùdrî 'ásî rî û'dúlî ôjîlâ íyíkâ Îsirâ'élê kâ drîgâ sî ngá fêfê ró Ôvârí drî rî 'bá yî trôlé. Drî-'bá gólîyî ngá fêfê ôjîlâ kâ fê 'bá Ôvârí drî 'dî 'bá yî gô'dá kpá ôjîlâ gólîyî ngá 'dî 'bá yî fê 'bá drîlîyî rî 'bá yî bê â'dô íyî kpálê ôrî âlô 'ásî Ābārāyāmā rî ózôwá yî ró rî, rî'á tâ mbîmbî 'î ngá 'dî 'bá yî fêzó gólîyî drî-'bá ngá fêfê kâ ró rî 'bá yî drî.

⁶ Gô'dá drî-'bá ngá fêfê kâ Mālêkîsêdékê 'dî â'dó kô 'bâsúru Lávî yî kâ rî 'ásî kpálê îtî rî, gólâ trô ngá âlô-âlô trá mùdrî 'ásî cé tîfî â'bîyâ Ābārāyāmā drîgâ sî. Gô'dá gólâ fê òrê kpá Ābārāyāmā gólâ Ôvârí drî tâ 'bázó òrê fêzó drílâ rî drî.

⁷ Âmâ ndrî nî trá kî, pâtî rî, ôjîlâ gólîyî sîsî-lésî rî 'bá yî rî íyî nî òrê fêlé gólîyî âdû lésî rî 'bá yî drî. Îtî rî, Mālêkîsêdékê 'dî rî'á sîsî-lésî ró Ābārāyāmā drî sî.

⁸ Â'dô drî-'bá ngá fêfê kâ gólîyî â'dó 'bá Lávî kâ rî 'bá yî tâsî rî, gólîyî rî'á ôjîlâ gólîyî 'ê 'bá drâlê gólîyî ngá û'dú 'bá ró cé tîfî ngá âlô-âlô mùdrî 'ásî âtrôlé fêlé ngá fêfê ró Ôvârí drî rî 'bá yî î'dî. Gô'dá Mālêkîsêdékê rî tâsî rî, trá rî'á ôkîzô

* 7:1 7.1 Nî zî tâ âjú 'dî kâ gô'dá kpá tâ Ābārāyāmā drî ngá lánjízó 'dî Tâ Ómvó Ngá 'á kápîtâ 14.

drī-'bá ngá fěfě kâ gólâ rî 'bá zââ rîlî zââ bǎđđí ró gólâ ngá-tî
 ǎlô-ǎlô mûdrî 'ásî gólîyî Ābārāyāmā drî ǎ'dúlî trá 'dî 'bá yî
 trô 'bá rî ì'dî.

⁹ Lávî 'dî rî'á ǎ'bíyá ró drī-'bá ngá fěfě kâ 'dî 'bá yî kâ
 ndrî gólîyî ngá trô 'bá trá ǎlô-ǎlô ìyî drî ngá cé tîtî mûdrî
 âtrôlê ngá fěfě ró Ôvârî drî rî 'bá yî 'ásî rî, mã â'dô âtá'á lâ
 kpá kî, Lávî rî gógó 'dî fě ngá kpá ǎlô-ǎlô cé tîtî ngá íyíkâ
 mûdrî âtrôlê ǎjú lésî rî 'bá yî 'ásî ngá fěfě ró Mǎlēkîsēdékē
 drī-'bá ngá fěfě kâ 'dî drî kôrô ǎ'bíyá lâ Ābārāyāmā sî.* Ítî
 rî, Mǎlēkîsēdékē 'dî rî'á sîsî-lésî ró kpá Lávî yî drî sî.

¹⁰ Nî ndrê drê, kpálê útî drê Lávî rî 'dî kô'dáwá rî, lèndrê
 ôzô gólâ trá njââ ǎ'bíyá lâ Ābārāyāmā rî 'á tîlî kâyî gólâ
 Ābārāyāmā drî Mǎlēkîsēdékē rî ùsúzó ngá fězó drîlâ rî sî rî
 kâtî.

¹¹ Drê sîsî, tâ ngá âtrôlê fêlê drī-'bá ngá fěfě kâ gólîyî â'dó
 'bá Lávî kâ rî 'bá yî drî ngá fěfě ró Ôvârî drî rî, rî'á lǎtî ânîzó
 Ôvârî ngálâ tǎlâ gólâ ǎâyê ró ôjílâ bê tâ ônjî íyíkâ rî 'bá yî
 'ásî rî ì'dî. Trá rî'á té ítî kâyî gólâ Ôvârî drî tâ 'bǎ'bǎ íyíkâ rî
 'bá yî fězó Músâ drî tǎlâ ôjílâ drî tâ lâ yî 'ězó bê rî sî. Gô'dá
 lǎtî rî 'dî gô'dá tâ 'bǎ'bǎ Músâ kâ 'ě'ě lâ bê rî ícá kô ôjílâ
 pǎlê tâ ônjî íyíkâ rî 'bá yî 'ásî ǎlôlâ. Bê trá ítî rî, rî'á ícâ-ícâ
 ró Ôvârî drî drī-'bá tâ êdé 'bá ró ngúngî âjózó drī-'bá ngá
 fěfě kâ 'dî 'bá yî vó lâ 'á. 'Dîlî Yésû ì'dî. Yésû â'dó kô Lávî
 rî ózôwá 'î ôzô Ārônâ tí, gô'dá gólâ rî'á drī-'bá tâ êdé 'bá ró
 â'dô tâ Mǎlēkîsēdékē kâ vó ró.

¹² Nî ndrê drê, ícâ bê trá drī-'bá ngá fěfě kâ drî ngá fêlê
 Ôvârî drî tâ ônjî tāsî rî lârákô lâ jǎlê rî, ítî rî, ícâ kpá trá
 Ôvârî drî tâ drîlâ 'bǎlê trá ôjílâ pázó rî jǎlê. Gô'dá ítî rî, gólâ
 âjô Yésû trá ôjílâ pǎlê tâ ônjî 'ásî.

¹³⁻¹⁴ Gô'dá Kúmú ǎmákâ Yésû tâ lâ pélé trá búkû Ôvârî
 kâ 'á 'díyî pǎ 'bá ró rî tāsî rî, gólâ â'dó kô 'bǎsúru Lávî kâ
 'ásî. 'Bǎsúru gólâkâ rî'á ngîlî, rî'á 'bǎsúru Yúdâ kâ rî ì'dî.*
 Músâ 'bǎlê bê tâ kî'á nî rî, ǎ'dî â'dô ícá'á nî â'dólê drī-'bá
 ngá fěfě kâ ró rî nî yǎ rî tāsî rî, gólâ âyé ôjílâ ǎzākâ Yúdâ
 kâ kô â'dólê drī-'bá ngá fěfě kâ ró ǎlôwálâ, gbô cé ôjílâ Lávî
 kâ rî 'bá yî ì'dî.

*Tâ Yésû drî â'dózó tâ êdé 'bá ǎmákâ ró Ôvârî bê ôzô drī-
 'bá ngá fěfě kâ Mǎlēkîsēdékē kâtî rî*

* **7:9 7.9** Útî Lávî drê kô. Gô'dá tǎlâ Ābārāyāmā â'dô Lávî rî ǎ'bíyá 'î, Ābārāyāmā fě ngá 'dî 'bá yî bê Mǎlēkîsēdékē drī-'bá ngá fěfě kâ ró rî drî, ôkîzó ózôwá lâ yî ndrî ñnjî Mǎlēkîsēdékē 'dî trá ngá fěfě Ābārāyāmā drígá 'dî sî.

* **7:13-14 7.13-14** Tâ ǎngû 'bá ǎngû tâ trá kî, 'díyî pǎ 'bá ǎâ'dô ǎfô'á 'bǎsúru Yúdâ kâ rî 'ásî.

15 Ngbãangbânõ rĩ, mã nĩ trá dódó rōõ kĩ, Ôvârĩ nĩ lặtĩ ó'dí òjĩlã pãzó rĩ trá, tã êdé 'bá ngĩ lâ gólã òzõ drĩ-'bá ngá fěfě kã Mălĕkĩsĕdĕkĕ kâtĩ rĩ âjózó tã êdéłé âmã lăfálé 'á Ôvârĩ bĕ. Tã êdé 'bá rĩ 'dĩ rĩ'á Yĕsũ ĩ'dĩ.

16 Gólã â'dó kô drĩ-'bá tã êdé 'bá ró â'dô tã gólĩyĩ Músă drĩ 'bălĕ trá rĩ vó ró. Â'dó tã â'dózó tĕ 'băşúrũ mbĩmbĩ rĩ 'ásĩ kô. Gólã â'dô trá tã êdé 'bá ró drĩ-ăcĕ Ôvârĩ drĩ fĕłé gólã drĩ rĩ sĩ, tălã mbârăkă gólã 'á tĩbĕ gólã rĩ 'bă 'bá rĩlĩ zăă gbădũ ăđũkũ ăkó rĩ tăsĩ.

17 Ôvârĩ pĕ tã gólã rĩ tăsĩ kĩ nĩ rĩ,
 "Nĩ â'dô 'bă'á kăyĩ vósĩ cĕ tã êdé 'bá ró âmã lăfálé 'ásĩ òjĩlă âmăkă bĕ zăă gbădũ òzõ Mălĕkĩsĕdĕkĕ drĩ rĩrĩ drĩ-'bá ró zăă gbădũ rĩ kâtĩ."

Lôngó 110.4

18 Nĩ ndrĕ drĕ, Ôvârĩ nă lặtĩ tã 'bă'bă 'ĕ'ĕ kă trá gără drĩ, tălă tã 'bă'bă rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á mbârăkă ăkó òjĩlă pălĕ.

19 Nĩ ndrĕ drĕ, tã 'bă'bă gólĩyĩ Ôvârĩ drĩ âfĕłé Músă sĩ rĩ ĩcă ĩyĩ kô òjĩlă ăzăkă 'bălĕ â'dólé tã mbĩ 'bá ró. Tã 'dĩ tăsĩ rĩ, Ôvârĩ âjô Yĕsũ trá lặtĩ ó'dĩ gólã â'dó 'bă tăndĩ ró rōõ lặtĩ tã 'bă'bă gólĩyĩ âfĕłé kôrô Músă 'ásĩ rĩ vó ró rĩ drĩ sĩ rĩ nĩlĩ. Mã 'bă lĩfĩ Yĕsũ drĩ lặtĩ nĩlĩ âmã drĩ căzó ănyĩ Ôvârĩ rũ.

20 Rĩ'á tã lănjĩ-lănjĩ 'ĩ kĩ, Ôvârĩ 'bă Yĕsũ trá tã êdé 'bá ró ĩtĩ lătrĩtrĩ sĩ. Gõ'dă òjĩlă Lăvĩ yĩ kă 'dĩ 'bá yĩ âcă ĩyĩ trá â'dólé drĩ-'bá ngá fĕfĕ kă ró cú ĩtĩ lătrĩtrĩ ĩtrĩ ăkó.

21 Gõ'dă Ôvârĩ ĩtrĩ lătrĩtrĩ trá kăyĩ gólă drĩ Yĕsũ Krĩstô rĩ 'băzó â'dólé tã êdé 'bă âmăkă ró Ôvârĩ bĕ rĩ tú. Gólă âtă tã trá Yĕsũ rĩ tăsĩ kĩ, "Mã Ôvârĩ Yăkóvă ĩtrĩ lătrĩtrĩ trá tã 'dĩ tăsĩ. Mã já tă ĩsũ âmăkă kô'dăwă. Mã 'bă tã trá kĩ,
 'Nĩ â'dô 'bă'á kăyĩ vósĩ cĕ tã êdé 'bá ró zăă gbădũ ăđũkũ ăkó.' "

Lôngó 110.4

22 Lặtĩ gólă Ôvârĩ drĩ Yĕsũ rĩ 'băzó tã êdé 'bá ró âmã lăfálé 'á yĩ bĕ rĩ â'dă tã âmã drĩ kĩ, tă-drĩ lĕłĕ ó'dĩ drĩlă 'bălĕ trá âmã lăfálé 'á yĩ bĕ rĩ rĩ'á ĩ'dĩ tăndĩ ró gără tă-drĩ lĕłĕ gólă ăkũ ró rĩ drĩ sĩ. Yĕsũ rĩ gógó rĩ'á má-tĩtĩ 'ĩ âmã drĩ, pătĩtĩ ró âmã drĩ nĩlĩ kĩ, Ôvârĩ â'dô pătĩtĩ tã gólă drĩlă 'bălĕ tă-drĩ lĕłĕ ó'dĩ gólăkă vó ró 'dĩ 'ĕ'ă.

23 Tă ăză bĕ gólă Yĕsũ rĩ 'bă 'bă â'dólé ĩyĩkă tã êdé 'bă lărăkô ngĩ lâ ró drĩ-'bá ngá fĕfĕ kă rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ rĩ. ăkũ ró rĩ, drĩ-'bá ngá fĕfĕ kă 'dĩ 'bá yĩ bĕ rĩ'ă dũũ. Gõ'dă òzõ drĩ-'bă 'dĩ 'bá yĩ ălôlă ôdră trá rĩ, 'dĩ lôsĩ gólăkă âdrĕ trá, ĩcă trá òjĩlă ăză 'bălĕ â'dólé drĩ-'bá ró gólă rĩ vō 'ă, tălă lôsĩ ngá fĕfĕ kă 'dĩ ôñĩ ró bĕ sĩsĩ 'ălă.

24 Gõ'dá Yésū rî tāsī rî, gólâ rî íyíkâ zââ lédrê-lédrê ró tã êdé 'bá ró âmâ lâfálé 'á Ôvârí bê zââ gbádú ăđũkũ âkó.

25 Bê trá ítí rî, gólâ ícâ trá ôjílâ gólíyî âní 'bá âcálé ânyî Ôvârí ngálâ kôrô yí sî rî 'bá yí pâlê ngbá zââ gbádú ăđũkũ âkó, tãlâ gólâ rî'á tólâ kâyî vósî kárâ lédrê-lédrê ró Ôvârí bê, rî'á râtáâ 'êlê Ôvârí drí tã êdé 'bá gólíyíkâ ró tã gólíyíkâ tāsī, ă'dô ró bê Ôvârí drí gólíyî pázó.

26-27 Ícâ trá âmâ drí Yésū rî trôzó tã êdé 'bá ăngí ămákâ ró tã ămákâ tāsī ndrî. Nî ndrê drê, gólâ rî'á tândí ró jará'bítí cú ítí tã ônjí âkó yí 'á. Ítí rî, gólâ rî'á ngî drî-'bá ăngí ngá lî kâ Ôvârí drí gólíyî ă'dó 'bá tã ônjí 'bá ró rî 'bá yí drî sî. Ôvârí íngâ gólâ trá úrú ămbâ lâ drí lăvũlî găřă tã úrú 'álâ rî kâ drî sî, ñnjîlî ñnjî ămbâ lăvũlî kôrô. Ícâ trá drî-'bá ăngí ăzâ 'dî 'bá yí drí kôrõnyâ lîlî ândálé ândâ kâyî vósî cé, sîsî lâ, tãlâ tã ônjí gólíyî nyăányâ kâ rî 'bá yí tāsī, gõ'dá rî lâ kpá, tãlâ tã ônjí ôjílâ Ísîră'êlê kâ rî 'bá yí kâ tāsī ndrî. Gõ'dá ícâ kô Yésū drí tã 'êzó ândálé ândâ tã ônjí tāsî ôzô gólíyî kâtí. Gólâ 'bâ cé ngá ălô ï'dî ngá fêfê ró tãlâ tã ônjí tāsî cú ítí tã lâ ândá âkó. Gólâ fê íyî nyăányâ ï'dî drălé ngá fêfê ró Ôvârí drí. 'Dî rî ícâ trá Ôvârí drí tã ônjí ôjílâ kâ rî 'bá yí âyézo gólâ rî ôdră sî.

28 Pătî rî, tã 'bă'bă gólíyî âfêlé kôrô Músă sî rî 'bá yí 'bă ôjílâ gólíyî cú tã âvî-âvî bê rî 'bá yí ă'dólé drî-'bá ăngí drî-'bá ngá fêfê kâ rî 'bá yí kâ ró. Gõ'dá vólé drî lâ 'ásî rî, Ôvârí drí lâtrîtrî îtrízó íyî mvá nyăányâ rî 'bălê ï'dî tã êdé 'bá ăngí ămákâ ró. Ó'bă gólâ cú ítí tã ônjí ăzākă âkó ălôwálâ, tãlâ ă'dô ró bê tã êdé 'bá tândí ró âmâ lâfálé Ôvârí bê rî 'á lăvũlî găřă zââ gbádú ăđũkũ âkó.

8

Tã Yésū tã êdé 'bá ăngí ămákâ ró rî tāsî rî

1 Tã má drí rî'á âtálâ âní drí Yésū rî tāsî nô rî'á tã ăngí 'î. Kúmú ămákâ gólâ rî'á tã êdé 'bá ró âmâ lâfálé 'á Ôvârí bê rî, gólâ rî'á ôjílâ lânjă 'î. Gólâ rî trá gólê Ôvârí rî drî-ăgó drî lésî ró, vō Ôvârí drí rîzó drî-ăcê bê 'bũũ 'álâ rî 'á. Vō rî 'dî rî'á vō ñnjîlî ñnjî rôo rî ï'dî.

2 Gólâ rî lôsî íyíkâ 'êlê vō lânjă pătî Ôvârí kâ úrú 'álâ rî 'á, Ôvârí êdé vō rî 'dî nî, ă'dó kô ôjílâ mvá ï'dî.

3 Tã gólíyî drî-'bá ăngí drî-'bá ngá fêfê kâ rî 'bá yí kâ cé tîťî 'bălê 'êlê rî, rî'á ngá fêfê fêlé gõ'dá kpá rî'á kôrõnyâ lîlî fêlé Ôvârí drí. Ítí rî, ícâ trá Yésū drí ă'dólé ngá bê fêlé Ôvârí drí tã êdé 'bá ăngí ămákâ ró tã ônjí ămákâ tāsî.

4 Ōzō Yēsū ā'dô tíkó cé tā êdé 'bá gólâ rî 'bá tā 'êlé ñnyákú drî ñngá rî, ì'dî rî, tíkó ícá kô gólâ rî 'bāzó tā êdé 'bá ró, tálâ òjílâ āzâ 'bá yî bē gólîyî 'bālê trá â'dólê drî-'bá ngá fēfē kâ ró tā êdéélé, gō'dá rî'á ñyî cú ngá bē fēlé â'dô tā 'bā'bā Ôvârî kâ rî 'bá yî vó ró.

5 Lôsî drî-'bá 'dî 'bá yî kâ 'dî rî'á cé lîndrî lôsî pătî gólâ tā êdé 'bá âmákâ drî rî'á 'êlâ úru 'álâ rî kâ ì'dî. Tálâ tā 'dî tāsî rî, Ôvârî 'bā tā Músâ drî vō 'dî tāsî drî-mbílî sôsô sî. Músâ drê 'ê'á vō gólâ Ôvârî drî 'êzô rû úsúlî 'á lâ òjílâ íyíkâ bē rî 'dî'á rî, Ôvârî drî tā âtázô Músâ drî drî-mbílî sôsô sî kî, "Ní êdé ngá ndrî 'dî 'bá yî, nyé ōzō vō pătî âmâ ññîzô úru 'álâ gólâ má drî â'dalé ní drî únî drî 'álâ rî kâtî."

Áfō-áfō 25.40

6 Gō'dá nî ndrê drê, lôsî gólâ Ôvârî drî fēlé Yēsū drî rî, tā lâ lậñjî-lậñjî rōô gặặ lôsî túbê gólâ drî 'bālê drî-'bá ngá fēfē kâ āzâ 'dî 'bá yî drî 'êlé rî yî drî sî. Nî ndrê drê, lậậ ó'dí gólâ Yēsū drî êdéélé òjílâ drî nîzô Ôvârî ngálâ rî, rî'á tândí ró lậvủậ kôrô lậậ ặậ Ôvârî kâ gólâ Músâ drî â'dalé trá âmâ drî rî drî sî, tálâ tā gólâ Ôvârî drî rî'á tā lâ 'bālê 'êlé òjílâ íyíkâ pázô tā lậậ ó'dí 'dî kâ tāsî rî rî'á tândí ró lậvủậ kôrô tā 'bā'bā gólâkâ lậậ ặậ rî kâ drî sî.

7 Nî ndrê drê, tíkó ōzō lậậ ặậ tã-drî lếế sịsị 'dî kâ ā'dô trá nyé ndrî tândí ró cú ítí tã āzākâ ákô ñzālâ rî, tí ícá kô Ôvârî drî lậậ tã-drî lếế ó'dí kâ āzâ 'êzô.

8 Gō'dá Ôvârî â'dâ tā ányâ yî drî úsúlî òjílâ íyíkâ tāsî tã-drî lếế yî drî 'bālê trá gólîyî bē rî vó ró rî úlî nō 'bá yî sî.

"Ôvârî Yākóvā âtâ tā trá kî nî rî,
'Kậậ āā'dô ācá'á ñzátú má drî tã-drî lếế ó'dí 'êzô
òjílâ âmákâ Ísīrā'élê kâ rî 'bá yî bē.

9 Tã-drî lếế ó'dí rî 'dî â'dó kô ōzō gólâ sịsị má drî 'êlé trá gólîyî á'bịậ yî bē

kậậ má drî gólîyî drî rữậ áselé volé 'bặặ Mặặ kâ
'ásî rî sî rî kâtî.

Gólîyî 'dê trá ùgủậ drî tã tã-drî lếế rî 'dî 'bá yî kâ 'êlé.

Tálâ tā rî 'dî tāsî rî, má 'bāá lậậ gō'dá kô gólîyî drî,
tálâ gólîyî vó ndrêzô.

10 Nôô rî'á tã-drî lếế ó'dí má drî 'ê'á 'êlâ ñzátú òjílâ Ísīrā'élê kâ bē rî ì'dî.

Má â'dô gólîyî 'ê'á tã 'bā'bā gólîyî má drî 'bālê gólîyî drî 'êlé rî 'bá yî trólê 'bālê ñyî pậậ 'á rî 'bá yî nậậ dódó.

Ítí rî, gólîyî â'dô rî'á tã lâ yî 'êlé tândí ró.

Má â'dô â'dó'á ì'dî Ôvârî gólîyíkâ ró.

Gō'dá gólîyî â'dô â'dó'á òjílâ âmákâ ró.

- ¹¹ Ītī rī, â'dó kô îcâ-îcâ ró ôjílā āzākā ôjílā ámakā rī 'bá yī lāfálē sī drī 'bā-tī-'đī-āzī īyíkā ró rī 'bá yī ngátá âdrúpī lā yī bē līfī lā yī îmbázó Ôvārī Yākóvā rī nīlī, tālā gólīyī ndrī â'dô áamá nī'á, ítölē ôjílā gólā cú ĩtī āmbā ākó rī rú sī cālē būūū ôjílā gólā āmbā gólākā drī â'dolé gārā ndrī āzī-āzī lā yī kâ drī sī rī rú.
- ¹² Má â'dô tā ônjī gólīyíkā rī 'bá yī âyé'á pīpīsilī tādī ámakā rī sī.
- Gō'dá tā ônjī rī 'dī 'bá yī tā lā āgá má drī kô ālôwālā.' "

Yērēmīyā 31.31-34

¹³ Gō'dá Ôvārī zīlī bē tā rī 'dī tā-drī lēlē ó'dī íyíkā ró rī, 'dīlī 'bā gō'dá tā-drī lēlē sīsī gólākā 'dī trá â'dolé tā ākū tā ífī ākó rī ró, tālā ngá gólā ākū 'bá trá gō'dá kpá tā lā drī āzálē trá rī â'dô rú īzā'á 'wāā.

9

Tā Ôvārī rī ĩnjī-ĩnjī tāsī, â'dô tā-drī lēlē gólākā sīsī ôjílā bē rī

vó ró rī

¹ Gō'dá â'dô tā-drī lēlē sīsī Ôvārī kâ ôjílā íyíkā Īsīrā'élē kâ rī 'bá yī bē rī vó ró rī, Ôvārī 'bā tā āzā 'bá yī trá ôjílā drī 'élē, â'dô ró íyī ĩnjīzó bē dódó mbī. Gō'dá vō āzā kpá bē rī'á, gólā 'đīlī trá Ôvārī rī ĩnjīzó 'á lā.

² Ītī rī, ú'dī gūgū rī 'dī trá. Gō'dá óókī gūgū rī 'dī 'álē lā zālō rī. Vō sīsī áťī tīlī sī rī, úzī trá " 'vō Ôvārī kâ" '. Vō rī 'dī 'á rī, órā ābélēngówá trá njīrī â'dô lā vó ró rī'á ĩ'ī lā īyī lāmbā ró, gō'dá tārābízā kpá bē vō rī 'dī 'á cú āmbātā gólā ōrē 'bázó trá drī lā ngá fēfē ró Ôvārī drī rī 'bá yī bē.*

³ Vō rī lā ró gūgū 'dī 'á rī kpá bē, ócā lāfálē lā vō sīsī rī rú sī ítá bī sī kpāákū. Úzī vō rī 'dī " 'vō ngīngī lā Ôvārī drī" '.

⁴ Gō'dá vō rī 'dī 'á rī, ngá bē rī'á zālō rī. Ālō rī rī'á tārābízā 'ī, éēdē dáābō 'ásī, rīzó ngá ājī bē tūrū-tūrū rī 'bá yī zālē drī lā 'á Ôvārī drī. Gō'dá sāndúkū rú'bā lā ndrīlī dáābō sī kpá bē rī'á, 'dīlī rī'á cú ngá gólīyī â'dô tā-drī lēlē Ôvārī kâ rī 'bá yī bē yī 'á. Gō'dá ngá rī 'dī 'bá yī rī'á ĩ'dī nō: límvo mvá dáābō 'ásī cú ngá nyānyā zīlī mánā rī bē 'á lā, gō'dá pīdrīgú Ārónā kâ gólā bī lô'bā 'bá fōō yī bē ākū ró rī bē, gō'dá kpá kúnī mvá kpākārā-kpākārā rī gólīyī Ôvārī drī tā

* 9:2 9.2 Āmbātā 'dī rī'á lāmbé ró ngá nyānyā gólā Ôvārī drī fēlē trá ôjílā Īsīrā'élē kâ rī 'bá yī drī ndrō drīlīyī lāmúzó vō 'ā'ī rī 'bá yī 'ásī rī 'bá yī sī.

'bā'bā íyíkā tā-drī lēlē sísí òjílā íyíkā bē rī ká rī 'bá yī ìgīzò drī lá 'á rī 'bá yī bē.

⁵ Gō'dá sǎndúkū 'dī drī lá ólôpā mǎlāyíkā línđrí ǎngí ǎngí 'i zālô rī tī gārā lá rī rī 'bá yī 'ásī, tā 'á'dalé kī, pǎtǐ Ōvārī rī rú ūsúlī òjílā íyíkā bē vō 'dī 'á. Mǎlāyíkā línđrí 'dī 'bá yī úfú lá yī ákô rú 'dó gólē sǎndúkū 'dī drī 'álā ró, gō'dá 'dī rī'á vō gólā Ōvārī drī rīzò tā ònjí òjílā ká rī 'bá yī áyélé 'álā rī 'dī. Gō'dá ngbāngbānō rī, má lēē kô rīlī tā āzā 'dī 'bá yī rālé ndrī gūgū 'dī tāsī ānī drī.

⁶ Gō'dá éédē gūgū 'dī bē ngá 'á lá 'dī 'bá yī bē ítí rī, drī-'bá ngá lī ká rī 'bá yī rī ìyī nī ìyíkā filí cé 'alé lá kīlī trá sísí ró rī 'dī 'álā ándalé ándalé rī'á tā Ōvārī rī ìnjīzò rī 'élē.

⁷ Gō'dá gólīyī ícá kô filí 'alé lá ákílī rī lá ró rī 'dī 'álā. Cé drī-'bá ǎngí drī-'bá ngá lī ká rī 'bá yī ká ālô rī ícá nī filí ítá tī ámbélé kpǎǎkū gūgū 'dī 'á 'dī ūgúlī lá lésī, cǎlé vō ngīngī lá Ōvārī drī 'dī 'álā. Gō'dá gólā rī filí vō rī 'dī 'á cé ándālā ālô ndrô 'á. Kǎyī gólā drī rīzò filí 'dī sī rī, ícá trá gólā drī kōrōnyā gólīyī līlī līlī rī 'bá yī ārī lá yī átrōzò kpāā fēlé Ōvārī drī ngá fēfē ró tǎlā tā ònjí íyī nyānyā ká rī 'bá yī tāsī, gō'dá kpá tǎlā tā ònjí òjílā āzā 'bá yī drī 'élē trá cú ítí vó lá nīzò kô rī 'bá yī tāsī.

⁸ Tā rī 'dī 'bá yī sī rī, Línđrí Tǎndí Ōvārī ká 'á'dā tā āmā drī kī, lǎtī òjílā drī fīzò ítá tī 'dī ūgú 'álā Ōvārī rī ūsúlī rī únjī drē kô kǎyī gólīyī drī-'bá ngá lī ká 'dī 'bá yī drī rīzò drē rī'á lōsī ìyíkā 'élē gūgū rī 'dī 'á rī 'bá yī sī.

⁹ Gō'dá tā gūgū 'dī ká 'á'dā tā āmā gólīyī rī 'bá lédrē-lédrē ró ándrō nō rī 'bá yī drī. Tā rī 'dī ítô lá 'dī rī'á nōtī. Kōrōnyā gólīyī ūlīlī trá ūlī-ūlī gō'dá kpá ngá āzā 'bá yī drī-'bá ngá lī ká 'dī 'bá yī drī trólē fēlé Ōvārī drī rī 'bá yī bē ícá kô 'á'dô-á'dô òjílā gólīyī Ōvārī rī ìnjī 'bá ká édelé Ōvārī drī gólīyī ndrēzò bē tā mbī 'bá ró ngbángbá yī līfī.

¹⁰ Tā ngá fēfē 'dī 'bá yī ká Ōvārī drī rī tāsī rī, cé rī'á ngá gólīyī nyǎlé nyānyā gō'dá mvūlī mvūmvū gō'dá kpá tā gólīyī òjílā drī rī'á trá 'élā ìyī 'bǎlé 'á'dolé ngbángbá Ōvārī līfī rī 'bá yī tāsī rī 'dī. Gólīyī rī'á cé tā gólīyī Ōvārī drī 'bǎlé òjílā drī 'élē ìyī rú'bá sī rī 'dī. Gō'dá lǎ'bí 'dī 'bá yī rī trá ítí būúú kǎyī Ōvārī drī tā ndrī édézò òjílā lǎfálē 'á yī bē Yésū sī rī sī.

Tā gólā Yésū drī 'élē trá tā édé 'bá ró òjílā lǎfálē 'á Ōvārī bē rī

¹¹ Gō'dá Yésū ácā trá 'díyī pǎ 'bá ró 'á'dolé tā édé 'bá ǎngí lá ró tā édelé āmā lǎfálē 'ásī Ōvārī bē drī-'bá ǎngí ró, drī-'bá ǎngí drī-'bá ngá lī ká rī 'bá yī ká rī vō lá 'á tā tǎndí gólīyī ngá

pāpā kâ gólīyī ícá 'bá âmâ drī rī 'bá yī âfêlé ngbâangbânō. Gólâ nī trá filí vō pătī Ōvârī kâ rī 'á 'būu 'álâ. Vō rī 'dī rī'á ndrī nyé tândí ró lăvūlī kôro gūgū drī-'bá ngá lī kâ gólīyī ĩnyákú drī nōngá nō 'bá yī kâ drī sī. Vō rī 'dī â'dó kô āngó nō kâ ĩ'dī. Ōjīlā 'dī vō rī 'dī 'dī'dī kô.

¹² Gō'dá Yēsū fī bē vō rī 'dī 'á 'būu 'álâ rī, 'dī gólâ fī trá vō rī gógó gólâ Ōvârī drī rīzō rī 'dī 'á. Gólâ fī trá vō rī 'dī 'á cé ândâlâ âlō. 'Dī ícâ trá âmâ pâlē ndrī. Gólâ filí bē rī, gólâ trōo ĩndrī ârī ngātā ítī ârī kô nī'á fêlâ ngá fêfē ró Ōvârī drī. Gō'dá gólâ fī trá íyī ârī nyānyâ gólâ ícá 'bá trá Ōvârī drī âmâ pázō tā ōnjī âmákâ rī 'bá yī 'ásī zāâ gbádú cú ítī ădūkū âkó rī sī.

¹³ Ōzō drī-'bá ngá lī kâ 'dī 'bá yī ūlī kōrōnyā trá trólē fêlé ngá fêfē ró Ōvârī drī rī, 'dī vósī rī, gólīyī trō ârī lâ yī lūvīlī vō Ōvârī kâ 'dī 'á, tâlâ Ōvârī ââyē ró tā ōnjī ōjīlā gólīyī tā ōnjī gólīyīkâ drī gólīyī 'bâlē â'dolé ōnjī ró Ōvârī līfī rī 'bá yī kâ bē, gō'dá gólīyī drī ófó ítī kâ gólīyī zâlē trá Ōvârī drī rī 'bá yī ōnjálē ĩmvū sī rī lūvīzō ōjīlā 'dī 'bá yī drī. Tā ífī tā 'dī 'bá yī kâ kī, ngá rī 'dī 'bá yī ō'bā ró ōjīlā 'dī 'bá yī bē â'dolé ngbángbā Ōvârī rī līfī drī 'á. Gō'dá â'dô bē trá kī, ârī gō'dá ófó 'dī 'bá yī bē ââ'dô ícá'á pătī ōjīlā jīlī fīnyáwá â'dolé ngbángbā ró ítī rī,

¹⁴ 'dōvō nī 'dē nī ĩsū tā drē mbârākā Yēsū Krīstō rī ârī kâ tāsī. Lōsī gólâ rī ârī kâ lăvū kôro ârī kōrōnyā 'dī 'bá yī kâ rī drī sī. Yēsū fē íyī nyānyâ bē drālē ngá fêfē ró Ōvârī drī ōjīlā pâlē zāâ gbádú ădūkū âkó mbârākā Līndrī Tândí Ōvârī kâ rī kâ sī rī, 'dī gólâ rī rī'á ngá fêfē gólâ jārā'bítī tândí ró cú ítī tā ōnjī âzākā âkó yī 'á rī fē'á ĩ'dī Ōvârī drī, tâlâ ĩcâ ró bē âmâ pīpīsīlī 'bâlē â'dolé ngbángbā gō'dá âmâ ĩnjīlī tā 'ē'ē âzâ-âzâ gólīyī rī 'bá âmâ drīlī lătī ōdrā kâ drī rī 'ásī, tâlâ pătī mā ĩcâ ró bē tā Ōvârī gólâ rī 'bá lédre-lédre ró 'dī kâ 'êlé ĩ'dī.

¹⁵ Tâlâ tā rī 'dī tāsī rī, Yēsū 'díyī pā 'bá âmákâ ĩ'dī rī'á ōjīlā gólâ tā tā-drī lēlē ó'dī Ōvârī bē rī kâ édē 'bá 'ī, â'dô ró bē Ōvârī drī tā tândí ūrū 'álâ ădūkū âkó gólīyī yī drī tā lâ yī 'bâlē trá rī âfēzō gólâ sī cú ítī ōjīlā gólīyī yī drī âzīlī trá â'dolé íyī nyānyâ kâ ró rī 'bá yī drī ndrī. Mā ícâ trá tā tândí 'dī 'bá yī trólē âmâ drī ōzō drī-vó kâtī, tâlâ Yēsū drā trá ōjīlā drī tīlī tā ōnjī gólâ gólīyī drī 'êlé trá gólīyī drī ūjūzō trá kpīlī tā tā-drī lēlē drī-kákā Ōvârī kâ rī kâ 'êlé rī sī rī 'ásī. Tā tā-drī lēlē 'dī kâ pē gólīyī trá.

¹⁶ Ā'dô drī-vó tāsī rī, ōzō ōjīlā ââyē íyī tī-vō trá ngá íyīkâ

ró rî 'bá yî lãnjízó íyî òdrã vólé drî 'ásî rî, drê sîsî ólãnjí ngá gólâkâ 'dî 'bá yî kô'dáwá áró lâ yî drî rî, áâ'dô nî'á lâ zâlô sîsî kî, pătîjî òjilã rî 'dî drã trá.

¹⁷ Tî-vô òjilã gólâ 'ê 'bá drãlé rî kâ â'dô â'dó'á cú ítí tã ífí âkó drê gólâ â'dô drê bê lédrê-lédrê ró rî. Ó'ê tã gólâ rî tî-vô kâ 'dî kô té búúú gólâ rî òdrã vólé drî 'ásî.

¹⁸ Â'dô bê trá ítí rî, òzô â'dô tã-drî lèlê drî-káká Ôvâri kâ rî tãsi rî, drî-'bá ngá lî kâ 'dî 'bá yî îcã trá tã lâ 'êlé kpá âri sî, 'dî rî tã â'dalé kî, kôrönyã gólâ fêlé trá 'dî drã trá drãdrã tã ònjî òjilã kâ tãsi.

¹⁹ Tã gólîyî rãlé trá tã-drî lèlê sîsî 'dî kâ â'dô trá nôtî. Sîsî lâ, Músã âtã tã ndrî gólîyî 'bãlé trá òjilã drî 'êlé â'dô tã 'bã'bã gólîyî Ôvâri drî 'bãlé trá gólâ drî rî 'bá yî vó ró rî trá. 'Dî vósî rî, gólâ drî ítî jôrã fúzó ìndrî bê, gô'dá âri lâ trözó ònjálé lûmvú sî. Gô'dá nîngá sî, fê zázá fê zîlî hîsópã rî kâ âñözó gô'dá kâbîlîkî 'bí îkálé kãákâ ró rî âtrözó òmbélé fê rî 'dî sîlî òzô sãlãngã kâtî, gô'dá trözó lâ sölê âri ònjálé 'dî 'á gô'dá ângîlî lûvîlî búkû tã 'bã'bã Ôvâri kâ rî 'bá yî kâ drî sî gô'dá kpá òjilã ndrî tólã nã 'bá yî drî sî.

²⁰ Gólâ bê rî'á âri 'dî lûvî'á rî, gólâ rî tã âtalé kî, "Nôô rî'á âri gólâ â'dô 'bá má-tîjî ró tã-drî lèlê gólâ Ôvâri drî 'bãlé ânî drî tã lâ yî ìnjîlî ìnjî ndrî rî kâ î'dî."

²¹ Gô'dá Músã lûvî âri kpá î'dî sî lâ gûgû gólâ kôrönyã ûlî kâ Ôvâri drî 'á lâ rî 'dî drî sî gô'dá kpá ngá gólîyî ndrî rîzô lâ 'bí 'dãlé î'dî sî lâ yî Ôvâri rî ìnjîlî rî 'bá yî drî sî.

²² Â'dô tã 'bã'bã gólîyî Ôvâri drî 'bãlé òjilã drî 'êlé rî vó ró rî, îcã trá â'dô ró bê âri lâsózó lûvîlî ngá drî sî ndrî, tãlã ngá rî 'dî 'bá yî â'dô ró bê ngbángbã Ôvâri lîfî. Ítî rî, Ôvâri rî tã ònjî âyélé cé òzô óólãsô âri trá lûvîlî rî.*

²³ Tãlã ngá gólîyî gûgû Ôvâri kâ 'dî kâ 'dî 'bá yî rî'á lâmbé tã pătîjî Ôvâri kâ 'bûú 'álâ rî 'bá yî â'dázó òjilã drî rî î'dî, îcã trá ngá rî 'dî 'bá yî 'bãzó â'dolé ngbángbã Ôvâri lîfî kôrönyã ûlî-ûlî sî. Îcã trá ngá gólîyî pătîjî 'bûú 'álâ rî drî â'dózó tãndî ró ngbángbã. Tã 'dî tãsi rî, ngá 'ê'á fûlã rî îcã trá â'dolé tãndî ró lâvûlî kôrô tã tãndî kôrönyã 'dî 'bá yî kâ rî drî sî, tãlã cé rî'á òjilã gólîyî rî 'bá ngbángbã tãndî ró rî îcã trá fîlî 'bûú 'álâ Ôvâri ngálã.

²⁴ Nî ndrê drê, 'díyî pã 'bá âmákâ Yésû fî kô vô rî gógó tãndî gólâ òjilã drî êdéle drî-'bá ngá lî kâ rî 'bá yî drî rîzô Ôvâri rî ûsúlî 'dî 'á. Vô rî 'dî rî'á cé lîndrî vô gólâ pătîjî Ôvâri kâ 'bûú 'álâ rî kâ î'dî. Yésû fî trá vô rî gógó pătîjî gólâ Ôvâri

* 9:22 9.22 Ôvâri 'ê tã 'dî trá Yésû rî òdrã sî. Nî zî vérêsi 26 kápîtã nô 'á.

drí rīzō 'būū 'álâ rī 'á, âdrélé Ôvârí ândrá tâ âmákâ ngĩlí Ôvârí drí.

²⁵ Drĩ-'bá ąngĩ drĩ-'bá ngá lĩ kâ rī 'bá yĩ kâ íyíkâ rī îcâ nĩ filí vō ngĩngĩ lâ ró įnyákú nō drĩ Ôvârí drí rī 'á ndrō vósĩ cé kōrōnyā ārí drílâ ũlĩlĩ rī bē. Gō'dá Yēsū fĩ íyíkâ kó cé ândâlâ ālō vō Ôvârí kâ rī 'á 'būū 'álâ íyĩ nyāányā fēlé Ôvârí drí ngá fēfē ró. 'Dĩ â'dó kō ōzō tâ drĩ-'bá ngá lĩ kâ āzâ 'dĩ 'bá yĩ kâ rī tí.

²⁶ Ōzō tíkó tâ Yēsū kâ ā'dō trá tâ gólâ drílâ ícálé ândâlâ ândâ ōzō drĩ-'bá ngá lĩ kâ 'dĩ 'bá yĩ kâtí rī, tí â'dô ícá'á lâņō ōdrâ kâ 'dĩ drí Yēsū rī 'ēzō ândálé dũūdũ ítōlē kâŷĩ gólĩyĩ Ôvârí drí ąngó nō 'bāzō rī sī âcálé būūũ āndrō nō. Vō lâ 'dĩ 'á rī, ngbāąngbānō rī, kâŷĩ gólâ Ôvârí drí 'ēzō tâ ndrĩ gólĩyĩ yĩ drí 'bālē 'ēlē ōjĩlâ ąngó nō kâ pāzō rī 'bá yĩ ndēzō rī tú, Yēsū ānĩ trá cé ândâlâ ālō íyĩ nyāányā fēlé drālē tālâ lâņō tâ ōnjĩ kâ trōlē volé āmâ drĩ sī.

²⁷ Ícâ trá ōjĩlâ drí ndrĩ ōdrāzō cé ândâlâ ālō, vō lâ 'ásĩ rī, Ôvârí â'dô tâ gólĩyíkâ lōndâ'á kílĩ.

²⁸ Ítĩ rī, Yēsū fē íyĩ nyāányā bē drālē ngá fēfē ró Ôvârí drí cé ândâlâ ālō rī, 'dĩ rī'á ícâ-ícâ ró lâņō tâ ōnjĩ ōjĩlâ dũū kâ rī 'bá yĩ kâ trōlē volé. Gō'dá Yēsū â'dô ągō'á ąngó nō 'á kpá ó'dĩ. 'Dĩ gólâ rī kō ânĩlĩ íyĩ nyāányā fēlé kpá ó'dĩ tālâ tâ ōnjĩ tāsĩ, gō'dá gólâ rī ânĩlĩ 'dĩ ōjĩlâ gólĩyĩ rī 'bá íyĩ lĩfĩ 'bā'bā sī 'dĩyĩ pā 'bá rī ągō-ągō ąngó nō 'á rī drĩ rī 'bá yĩ 'bālē â'dólē ōzō yĩ kâtĩ.

10

Tā Yēsū drí íyĩ nyāányā fēzō ōdrâ sī ícálé tâ ōnjĩ ndrĩ ōjĩlâ kâ trōlē volé zāā gbádú rī

¹ Tā 'bā'bā gólĩyĩ Ôvârí drí âfēlē ōjĩlâ íyíkâ drí Músā sī rī 'bá yĩ ícâ kō ōjĩlâ pālē tâ ōnjĩ 'ásĩ, tālâ gólĩyĩ rī'á cé lĩndrĩ 'ĩ tâ â'dálē āmâ drí cé fũyā-fũyā ró tâ tándĩ gólĩyĩ Ôvârí drí tâ lâ 'bālē trá 'ēlē āmâ drí Yēsū sī įzátũ rī tāsĩ. Tālâ tâ rī 'dĩ tāsĩ rī, ōzō ōjĩlâ Įsĩrā'élē kâ 'dĩ 'bá yĩ āānĩ íyĩ trá ndrō vósĩ cé kōrōnyā ājĩlĩ lĩlĩ ngá fēfē ró Ôvârí drí â'dô tâ 'bā'bā gólâ Músā kâ 'dĩ 'bá yĩ vó ró rī, ngá fēfē rī 'dĩ 'bá yĩ ícâ kō ōjĩlâ gólĩyĩ ānĩ 'bá Ôvârí rī įnjĩlĩ ítĩ 'dĩ 'bá yĩ 'bālē â'dólē jārā'bítĩ tándĩ ró Ôvârí lĩfĩ.

² Tíkó ōzō ngá fēfē kōrōnyā 'dĩ 'bá yĩ sī rī iĩcâ fĩ trá ōjĩlâ 'bālē â'dólē jārā'bítĩ ngbąngbā ró tâ ōnjĩ gólĩyíkâ rī 'bá yĩ 'ásĩ rī, ítĩ rī, tíkó ícâ kō drĩlĩyĩ ānĩzō kpá ó'dĩ kōrōnyā bē lĩlĩ ândálē ândâ fēlé Ôvârí drí tâ ōnjĩ íyíkâ rī tāsĩ. Tíkó gólĩyĩ â'dô ícá'á ngá fēfē 'dĩ 'bá yĩ fēfē lâ áyélē.

³ Gō'dá â'dó kô ôzō 'dīl kâtí, ôjílā drí rílí ânílí ndrô vósí cé kōrōnyā fēlé ngá fēfē ró Ôvârí drí. Tā pătĩ ró, tā rí 'dī 'bā gólīyí rí'á tā ĩsūlĩ tā ōnjí ĩyíkâ rí 'bá yí tāsĩ kpá ó'dí ndrô vósí cé.

⁴ Â'dô trá ĩtí, tálâ ícá kô árí kōrōnyā 'dī 'bá yí kâ 'dī drí Ôvârí rí 'bálé tā ōnjí ôjílā 'dī 'bá yí kâ âyélé.

⁵⁻⁶ Ĩtí Yésū Krístô ânĩ bē rílí āngó nō 'á rí, gólâ âtâ tā trá kĩ nĩ rí,

“Ôvârí, ní lēé tā kô ôjílā drí kōrōnyā yí gō'dá ngá āzâ 'bá yí ôzō ngá fēfē kâtí rí 'bá yí bē fēlé ní drí ánĩ 'bálé tā ōnjí gólīyíkâ âyélé.

Tā 'dī 'bá yí sú ní rú kô.

Gō'dá ní âfē bē-rí rú'bá ĩ'dī má drí rĩzô 'á lâ,
má drí drázô ngá fēfē ró ní drí tā ōnjí ôjílā kâ tāsĩ.

⁷ Gō'dá má lôgô tā 'dī drĩ lâ trá kĩ,

'Ní ndrē drē, Ôvârí, mâ rĩ'á nō.

Má ânĩ trá rílí njāâ tā gólīyí ní drí lēlé rí 'bá yí 'ēlé ôjílā pázô,

â'dô tā gólīyí ĩgĩlí trá âmâ tāsĩ búkũ ánikâ rí 'á rí vó ró.'

Lôngó 40.6-8

⁸ Gō'dá â'dô tā ĩgĩ-ĩgĩ Ôvârí kâ 'dī vó ró rí, Yésū Krístô âtâ tā trá sísí kĩ nĩ rí, “Ní lēé kô ôjílā drí kōrōnyā yí gō'dá ngá āzâ 'bá yí bē fēlé ní drí ngá fēfē ró. Kōrōnyā gólīyí ĩlĩ zálé zāzâ ngátâ ngá āzâ 'bá yí fēlé fēfē tā ōnjí trólé rí, â'dó ĩyí kô ngá gólīyí âyíkô lâ yí drí ánĩ cĩlí rí ĩ'dĩ.” Gólâ âtâ úlĩ ĩtí lâ 'dī kâtí 'dī, ôzō 'dīl 'bá yí â'dô kpálé tā 'bā'bā gólīyí Ôvârí drí 'bálé âmâ drí 'ēlé rí 'bá yí ĩ'dī rí.

⁹ 'Dīl vósí rí, Yésū drí tā âtázô kpá kĩ, “Ôvârí, mâ bē rĩ'á nō, má ânĩ trá tā gólīyí ní drí âmâ lēzô 'ēlâ rí 'ēlé.” Gō'dá úlĩ rí 'dī 'bá yí â'dâ tā kĩ nĩ rí, Ôvârí ndē tā sísí íyíkâ kōrōnyā ũlĩ kâ tā ōnjí tāsĩ rí trá, â'dô ró bē yí drí ícázô gō'dá tā ó'dí 'ēlé ĩ'dī ôjílā pázô tā ōnjí 'ásĩ.

¹⁰ Tálâ tā rí 'dī tāsĩ rí, Yésū drí íyí nyāányâ fēzô drálé ândâlâ âlô ngá fēfē tândí ró Ôvârí drí â'dô tā Ôvârí drí lēlé yí drí 'ēlé rí vó ró, tálâ âmâ 'bálé ndrĩ â'dólé jará'bití tândí ró Ôvârí ĩfĩ.

¹¹ Káyĩ vósí cé, drĩ-'bá ngá ĩ kâ rí 'bá yí rí ĩyí âdrélé vō Ôvârí kâ rí 'á ngá 'ē'ē íyíkâ 'ēlé Ôvârí drí. Gólīyí rí trá kōrōnyâ lârákô âlôlâ 'dī ĩlĩ fēlé ngá fēfē ró Ôvârí drí tā ōnjí tāsĩ ândâlâ dũũ. Gō'dá bē lé ĩtí rí, ngá fēfē rí 'dī 'bá yí ícá kô tā pătĩ ró tā ōnjí ôjílā kâ rí 'bá yí trólé vólé.

¹² Gō'dá Yésū Krístô tā êdé 'bá ró âmâ lâfálé 'á Ôvârí bē ôzô drĩ-'bá ngá ĩ kâ rí kâtí rí, fē íyí nyāányâ trá drálé ngá

fěfě ró Ôvârí drí tã ònjí tāsī. Gõ'dá ngá fěfě rí 'dĩ ícâ trá tã ònjí âmákâ trôle vólé zãâ gbádú ădūkū ăkó. 'Dĩ vósí rí, gólâ rí trá vūdrí 'būū 'álâ Ôvârí rí drí-ágó drí lésí.

¹³ Gõ'dá ngbâangbânō rí, gólâ bê rĩ'á tólâ kâyí gólâ ăjú-'bá-ăzí gólâkâ ndrĩ rí 'bá yí 'băzô â'dólé gólâ rí pá zélé rí tėlé, tãlâ gólâ drí â'dózó gólíyí drĩlĩ drí-ăcê bê kăkărâ ndrĩ.

¹⁴ Rĩ'á ítí, tãlâ Yésū fě íyí nyăányâ bê drălé ngá fěfě ró Ôvârí drí tãlâ tã ònjí tāsí rí, gólâ ícâ trá ôjlă íyíkă pălé tã ònjí gólíyíkă rí 'bá yí 'ásí, â'dô ró bê gólíyí drí â'dózó bê jără'bítí mbĩmbĩ ró Ôvârí lĩfĩ rĩlĩ zãâ ítí gbádú.

¹⁵ Gõ'dá Línđrí Tândí Ôvârí kă rí kpá úlĩ âtálé âmâ drí lĩfĩ drĩ 'bá ró tã rí 'dĩ 'bá yí tāsí. Gólâ âtâ tã ăngū 'bá Yērēmíyă tĩ kĩ nĩ rí,

¹⁶ "Tă-drĩ lėlē má drí 'ě'á 'ělâ gólíyí bê ỉzátú rí rĩ'á nőtí.

Má â'dô tã ĩmbâ-ĩmbâ âmákâ 'bă'á rĩlĩ gólíyí pĩpĩsĩlĩ 'ásí.

Má â'dô ỉgĩ'á lâ rĩlĩ gólíyí drĩlĩ, tãlâ gólíyí ô'ê ró bê."

Yērēmíyă 31.33

¹⁷ Gõ'dá Línđrí Tândí Ôvârí kă âtâ úlĩ kpá kĩ nĩ rí,

"Tă ònjí gólíyíkă rí 'bá yí gõ'dá tã gólíyí drí 'ėlé trá tã 'bă'bă âmákâ rú rí 'bá yí bê ágă kô ăzākă lâ má drĩlĩ."

Yērēmíyă 31.34

¹⁸ Ítí tãlâ Ôvârí âyê tã ònjí 'dĩ 'bá yí trá ndrĩ ítí rí, ícă gõ'dă kô kôrōnyă lĩzô ĩ'dĩ kpá ó'dĩ Ôvârí drí tãlâ tã ònjí tāsí!

Tă gólíyí tã Ôvârí kă rŭzô njírĩ-njírĩ ró rĩ

¹⁹ Gõ'dá â'dô bê trá ítí rí, âmâ ădrŭpĩ yí âmâ ĩzô yí bê, mã nĩ trá pătĩ-pătĩ ró kĩ, mã ícâ trá fĩlĩ drĩ-băláyĩ ró ũrĩ ăkó vō rĩ gógó gólâ Ôvârí drí â'dózó rí 'á, tãlâ ôdră Yésū kă âmă păzô rĩ tāsí.

²⁰ 'Dĩ gólâ rí ôdră nĩ lătĩ ó'dĩ trá âmă drí fĩzô drĩ-băláyĩ ró kôrô 'á lâ sĩ ădrėlé gă Ôvârí ândră ôzô fĩfĩ ítă* tĩ 'ĩlĩ gŭgŭ 'álâ rĩ ũgŭ 'álâ rĩ kătĩ. Lătĩ ó'dĩ 'dĩ rĩ'á hŭwă zãâ gbádú ădūkū ăkó âmă drí fĩzô Ôvârí ngălă.

²¹ Ítí rí, Yésū rĩ'á tã êdê 'bá ăngĩ âmákâ Ôvârí bê gólâ rí 'bá âmă ôjlă Ôvârí kă rí 'bá yí vó lâ yí ndrėlé ndrĩ rí ĩ'dĩ.

²² 'Dōvô mã nĩ Ôvârí ngălă tã lėlē gólâ 'á zãâ băđĩ pĩpĩsĩlĩ ălô rĩ sĩ. Ítí rí, tã ĩsŭ âmákâ rĩ ăă'dô kô rĩ rĩ, tãlâ Yésū jĩ âmă pĩpĩsĩlĩ trá ngbăngbă ngă lănjĩ-lănjĩ tã ònjí âmákâ rĩ kă rĩ 'bá yí 'ásí. Gõ'dă gólâ jĩ âmă rŭ'bă trá ndrĩ â'dólé ngbăngbă tã ònjí 'ásí lĩmvŭ tândĩ sĩ.

* **10:20 10.20** Fĩfĩ Ôvârí ngălă 'dĩ rĩ'á ôzô drĩ-'bă ăngĩ drĩ-'bă ngă lĩ kă rĩ 'bá yí kă drĩ fĩrĩ ítă gólâ 'ĩlĩ gŭgŭ Ôvârí kă 'á rĩ ũgŭ 'álâ rŭ ũsŭlĩ Ôvârí bê rĩ kătĩ.

23 'Dōvó mã njû kílíkpâ ró tâ gólíyî âmâ drí tâ lēzô trá 'á lâ Yésû rî tāsî rî rú pîpîsílî âlô sî tâ îsû âmákâ jã âkó, 'dōvó mã rî lîfî 'bã'bã sî Yésû drî, nyé ôzô âmâ drí átálé rî'á 'êlâ rî kâtî, tâlâ mã nî trá kî, Ôvârí ââ'dô pătî kárâ tâ gólíyî gólâ drí tâ lâ 'bálé trá 'êlé rî 'ê'á.

24 Ítí rî, 'dōvó mã âmû âmâ âmâ vó 'ásî lõvô âmákâ â'dalé âmâ âzî-âzî yî drí gô'dá kpá tâ tândí 'êlé î'dî âmâ âzî-âzî yî drí.

25 'Dōvó ítí rî, mã rî rî'á zãâ rû ê'belé kpākâ âlô vō âlô 'á Ôvârí rî lûyílî. 'Dōvó âlô âmâ 'ásî rî ôrî kô pêtê ró cú ítí rû ê'be âkó vō âlô 'á, ôzô ôjílâ ũrûkâ 'bá yî drí rî'á 'êlâ rî kâtî. 'Dōvó mã rî bê-rî mbârākâ sôsô sî âmâ 'á âmâ vó 'ásî lậvũlî kôrô tâ tândí gólíyî âmâ drí 'êlé ngbâangbânô rî 'bá yî drî sî, tâlâ kậyî gólâ Kúmú Yésû drí âgôzô rî trá 'ê'á âcálé.

26 Ânî gólíyî tâ pătî Ôvârí kâ nî 'bá ró rî, ôzô nî âzâ ââdî drî trá vólé rîrî Ôvârí drí lélé rî rú sî rîlî tâ ônjí 'êlé gólâ rú rî, gô'dá tâ âzākâ yû ní drí 'êlé Ôvârí drí tâ ônjí áníkâ rî 'bá yî âyézô.

27 Ítí rî, ngá âzâ yû ânî pâlê, ní îcâ trá cé tâ têlé ũrî sî Ôvârí ôkî ró tâ ní rú. Gólâ â'dô lậvô ạngí fê'á ôjílâ gólíyî rû pî 'bá trá yî rú rî drí ngbá lậsî ônjí rậ'dê rî sî.

28 Ôzô ôjílâ âzâ ô'ê tâ ônjí trá â'dô tâ 'bã'bã gólíyî Ôvârí kâ âfêlê kôrô Músâ sî rî vó ró rî, ítí rî, ôzô lîfî drî 'bá â'dô trá cé rî ngátâ nâ tâ â'dalé kî, pătî ôjílâ 'dî ô'ê tâ ônjí 'dî trá rî, 'dî îcâ trá tâ kî 'bá drí tâ kîzô gólâ rú. Ítí rî, úfû gólâ trá ítí lâ 'dî kâtî cú ítí lậtî drílâ íyî pázô lậvô 'dî 'ásî rî âkó.

29 Â'dô bê trá ítí rî, â'dô â'dô rû 'ê'á nî ôjílâ gólâ rî 'bá íyíkâ kô Ôvârí rî mvá rî ìnjílî kô'dáwá rî tāsî yã? Lậvô gólâ 'ê 'bá 'dêlê gólâ drî rî â'dô â'dô'á ạngí lậvũlî gặặ. Yésû âyê íyî ârî lậdâlê ôjílâ rî 'dî jílî tâ ônjí íyíkâ 'ásî â'dô tâ tâ-drî lêlê kâ rî vó ró, gô'dá ôjílâ rî 'dî ndrê ârî rî 'dî â'dólê tâ ífî âkó ró mbârākâ âkó, ôkîzô gólâ drí Yésû rî lôtórê pá sî kpādî-kpādî rî kâtî. Ítí rî, ôjílâ rî 'dî 'dâ Líndrí Tândí Ôvârí kâ gólâ pîpîsílî tândí â'dá 'bá î'dî gólâ drí drî-báलयî ró rî trá. Nî îsû tâ lậvô ạngí 'ê 'bá â'dêlê gólâ drî rî tāsî. Lậvô rî 'dî â'dô lậvũ'á kôrô lậvô ôjílâ gólâ gã 'bá trá dó tâ 'bã'bã gólíyî Músâ kâ rî 'bá yî ìnjílî rî kâ drî sî.

30 Nî ndrê drê, mã nî trá kî, Ôvârí î'dî gólâ tâ âtá 'bá kî nî rî,

“Mã î'dî rî'á lậvô fê 'bá 'î ôjílâ gólâ tâ ônjí 'ê 'bá rî drí rî. Má â'dô tâ 'ê'á gólâ rú, â'dô tâ ônjí gólâkâ 'êlé trá rî 'bá yî vó ró.

Mâ Ôvârí Yākóvā â'dô tâ ôjílā ámakâ rî 'bá yí kâ kí'á nĩ."

Tā 'Bā'bā Ândā 32.35-36

³¹ Lânō Ôvârí gólâ rî 'bá zāâ gbádú rî drí âfêlê rî, rĩ'á tâ gólâ ũrî ró rōô rî lôfílî ĩ'dĩ.

³² 'Dōvó ânî nyāányâ, tâ âníkâ sísí nā āāgā ânî drĩ. Kâyî ânî drí rû jázó â'dolé krístō 'bá ró rî sī, Ôvârí ĩcî ânî ĩfĩ trá tâ íyíkâ nĩlĩ. Vó lâ sī rî, ôzō lânō ôtírĩ ânî ũsú rōô rî, lânō rî gógó 'dĩ pée ânî kô.

³³ Kâyî ũrūkâ 'bá yí sī rî, ólô'dâ ânî gō'dá kpá tâ ānyĩ ró rî 'bá yí 'ézó ânî drí ô'bí 'á. Gō'dá kâyî āzâ 'bá yí sī rî, nĩ ĩcâ trá âdrélê ânî āzĩ-āzĩ gólĩyĩ rĩ'á lô'dálâ rî 'bá yí gārâ drĩ 'á, tâlâ â'dolé mbârākâ sölê gólĩyĩ 'ásĩ.

³⁴ Gō'dá kpá kâyî āzâ 'bá yí sī rî, nĩ nĩ ĩzā krístō 'bá gólĩyĩ ômbélê trá gānĩmā 'á rî 'bá yí kâ trá, gō'dá ĩtĩ rî, ĩzā lâ yí drí kpá gāzō ânî ĩfĩ. Gō'dá ôjílâ ôpâ ngá âníkâ bê ndrĩ ânî drígá sī tâ ányâ ró rî sī rî, nĩ rî trá āyĩkō sī, tâlâ nĩ nĩ trá kí, Ôvârí fê tâ tândĩ gólĩyĩ rî 'bá âníkâ ró zāâ gbádú rî 'bá yí trá ânî drí.

³⁵ Â'dô bê trá ĩtĩ rî, 'dōvó nĩ âtũ fĩ gágá āyĩkō sī rĩzō tâ lélê Ôvârí 'á pĩpĩsílĩ âlô sī. ĩtĩ rî, Ôvârí â'dô tâ tândĩ 'ê'á ânî drí ĩzátú drĩ-'á ró.

³⁶ 'Dōvó nĩ rî zāâ fĩ âtũ-âtũ sī tâ lélê Ôvârí 'á ĩtĩ, â'dô ró bê ânî drí rĩzō kárâ, rĩ'á tâ gólĩyĩ Ôvârí drí lélê ânî drí 'élê rî 'bá yí 'élê ĩ'dĩ. Ôzō nĩ ô'ê trá ĩtĩ rî, 'dĩ gō'dá ânî drí fĩ tâ tândĩ ndrĩ gólĩyĩ Ôvârí drí tâ lâ yí 'bālê trá âfêlê ânî drí rî 'bá yí ũsúzó.

³⁷ Tā rî 'dĩ â'dô â'dó'á ôzō Ôvârí drí rĩ'á âtalâ tâ ângũ 'bá Hābākā tĩ rî kâtĩ kí, "Rĩ'á cé kâyî fĩnyáwá volé drĩ 'ásĩ,

ôjílâ gólâ mâ Ôvârí drí tâ lâ 'bālê trá âjólê rî drí âcázó. Gólâ njāá kô.

³⁸ Ôjílâ tâ mbĩmbĩ 'bá ró rî 'bá yí â'dô rĩ'á ĩyĩ tâ ndrĩ 'élê tâ lélê sī má 'á.

Gō'dá ôzō ôjílâ ámakâ āzâ ôdĩ drĩ trá gōzō volé rî, tâ gólâkâ sú gō'dá má rú kô."

Hābākā 2.3-4

³⁹ Âmā nyāányâ â'dó kô rĩ'á ôjílâ gólĩyĩ drĩ dĩ 'bá gólê volé Ôvârí rú sī gō'dá gólĩyĩ Ôvârí drí 'bā'á ũfú'á lâ rî 'bá yí ĩ'dĩ. Gō'dá âmā âmāngá rĩ'á ôjílâ gólĩyĩ rĩ 'bá rĩlĩ tâ lélê sī Ôvârí 'á gólĩyĩ Ôvârí drí pālê ĩyĩngá trá rî yí ĩ'dĩ.

11

Tā tâ lélê Ôvârí 'á rî tāsĩ

¹ Tā ifi tā lēlē kâ Ôvârî 'á rî i'dî rî'á nōtî. Mā nî trá kî, tā gólîyî âmâ drî lîfî 'bāzó vó lâ Ôvârî rî tāsî rî 'bá yî â'dô pătîî â'dó'á té itî, ôzô kpálé mā ôndrê tā rî 'dî 'bá yî kô ngbâangbânô âmâ lîfî nyáányâ sî rî.

² Nî ndrê drê, âkû ró nâ 'bá yî sî rî, tā âmâ á'bîyá yî drî îyî vó 'bāzó tā lēlē Ôvârî 'á pîpîsîlî âlô sî rî, sù trá Ôvârî rú tákányî. Gô'dá nōô yî rî'á tā gólîyî â'dô 'bá trá tā tā lēlē kâ tāsî âkû ró nâ 'bá yî sî rî i'dî.

³ Tā lēlē Ôvârî 'á rî rî'á tā gólâ âmâ 'bā 'bá tā nîlî kî nî rî, tā ómvó ngá 'ásî rî, Ôvârî lô'bā ngá gólîyî ndrî ângó nō kâ rî 'bá yî trá gbô cé úlî âtâ-âtâ sî. Ítî rî, Ôvârî lô'bā ngá gólîyî âmâ drî ndrêlê rî 'bá yî nî gô'dá ngá âmâ drî ndrêlê âmâ lîfî sî kô'dáwá rî 'bá yî bē.

⁴ Âkû ró nâ sî, tálâ Ábêlê lē tā trá Ôvârî 'á rî drî sî, gólâ drî ícázó ngá fêfê tândî íyîkâ fêlê Ôvârî drî lậvũlî kôrô âdrúpî lâ Káyîná kâ fêlê Ôvârî drî rî drî sî. Ábêlê rî tā sù trá Ôvârî rú rōô i'dî. Gô'dá Ôvârî drî gólâ rî ndrêzó ôjîlâ tā mbî 'bá ró, gô'dá drîlâ tā tândî âtázó ngá fêfê gólâkâ rî tāsî 'dî. Gô'dá nîngá sî, Ábêlê ícâ trá zââ tā tândî â'dalé âmâ drî ândrô nō tā lēlē gólâkâ Ôvârî 'á rî sî, ôzô kpálé gólâ ôdrâ kpá trá âkpākâ'dâ âkû ró nâ sî rî.

⁵ 'Dîl vósî rî, tálâ Ênókâ lē tā kpá Ôvârî 'á pîpîsîlî âlô sî rî drî sî rî, i'dî ícâ kô gólâ drî drázó drâdrâ. Ôvârî trô gólâ rî nyáányâ cú itî kûlûndûndû ró 'bûu 'álâ, gô'dá úûsú gólâ kô ñnyákú drî nōngá. Gô'dá tā îgî-îgî Ôvârî kâ âtâ trá kî, sîsî âkpākâ'dâ únjî Ênókâ drê kô úrú 'álâ rî, gólâ rî tā sù trá Ôvârî rú rōô.

⁶ Gô'dá bē itî rî, ícâ kô ôjîlâ âzākâ drî Ôvârî rî 'bāzó âyîkô ró cú itî tā lē âkô gólâ 'á. Nî ndrê drê, ôzô ôjîlâ âzâ ôlê trá ânîlî Ôvârî ngálâ rî, ícâ trá gólâ drî tā lēzó kî, pătîî Ôvârî bē, rî'á zââ lédrê-lédrê ró, gô'dá Ôvârî â'dô pătîî tā tândî 'ê'á ôjîlâ gólîyî ânî 'bá gólâ ngálâ pîpîsîlî âlô sî rî 'bá yî drî.

⁷ 'Dîl vósî rî, tálâ Nówâ lē tā trá Ôvârî 'á pîpîsîlî âlô sî rî drî sî rî, gólâ drî ícázó tā gólâ Ôvârî kâ drî-mbîlî sôzó gólâ lîfî tā gólîyî 'ê 'bá â'dolé ñzátú drê gólâ ndrê kô rî tāsî rî ârízó 'êlê. Gólâ drî Ôvârî rî ñnjîzó tā 'dî tāsî. Gô'dá drîlâ ngázó kôlóngbô ândrê pâlê, té ôzô Ôvârî drî tā lâ 'bâlê drîlâ rî tí. Ítî rî, Ôvârî drî gólîyî pázó ôjîlâ gólâkâ rî 'bá yî bē ndrî kôlóngbô rî 'dî sî. Gô'dá tā gólâ Nówâ drî 'êlê tā lēlē sî rî â'dâ tā kî, ôjîlâ âzâ 'bá yî ndrî ângó drî kâ rî'á îyî tā ônjî 'bá gólîyî gâ 'bá trá dó tā Ôvârî kâ ârílî rî 'bá yî i'dî. Ítî rî,

Nówā drí â'dózó òjílā ālô gólā Ôvârí drí trôlé 'bālê tā mbî 'bá ró rî ì'dî tālā tā lēlē gólākā sī.

⁸ 'Dīl vósī rī, Ābārāyāmā lē tā kpá trá Ôvârí 'á. Tā rī 'dī tāsī rī, Ôvârí zílī bē gólā nī'á rīlī 'bādrī ātrā āzā gólā Ôvârí drí tā lā 'bālē fēlē gólā drí rī 'álā rī, gólā ārī Ôvârí rī tī-vô 'dī té ití. Ì'dī drílā ngāzô 'bādrī iyíkā rī āyéle nīzô, kpálē gólā nīlī drē 'bādrī rī gógó Ôvârí drí gólā rī lēzô nīlī 'álā 'dī sīsī lā sī kô'dáwá rī.

⁹ Tālā tā lēlē gólākā tāsī rī, gólā rī trá rīlī òzô òjílā ātrā kâtí 'bādrī gólā Ôvârí drí tā lā 'bālē trá 'ē'á fēlā gólā drí ñzátú 'dī 'á. Ití rī, Ābārāyāmā rī trá gūgū 'á, gō'dá Īsākā yī Yākóbā bē rī ñyī kpá trá òzô Ābārāyāmā kâtí gūgū 'ásī ndrô dūū sī. Īsākā yī Yākóbā bē 'dī 'bá yī, Ôvârí 'bā tā kpá volé lēsī 'bādrī ālólā 'dī fēzô gólīyī drí.

¹⁰ Ābārāyāmā lē tā-drī rīzô òzô òjílā ātrā kâtí 'dī, tālā gólā rī 'dī rī'á jārībā āndrē gólā Ôvârí drí 'ē'á tā lā 'bālē gō'dá 'ē'á fēlā yī drí rīzô 'á lā rī tēlē. Gō'dá Ôvârí 'dī jārībā rī 'dī â'dolé ndāndā zāā gbádú ūfú ākó lā.

¹¹ Òzô Ābārāyāmā ā'dô kpálē òjílā gólā dē 'bá trá kpārādī rī ì'dī rī, gō'dá òzô kpálē òkó lā Sārā ā'dô iyíkā óndó 'ì rī, Ābārāyāmā ñcā trá â'dolé mvá átá ró, tālā gólā lē tā trá tā Ôvârí ká 'á pīpīsīlī ālô rī sī. Gólā lē tā trá kī, Ôvârí â'dô pātīlī tā gólā drí 'bālē 'ēlē rī 'ē'á.

¹² Gō'dá òzô kpálē Ābārāyāmā drí â'dózó trá ārākā ró kpārādī ānyī 'ē'á drālē rī, Ôvârí 'bā gólā trá â'dolé á'bīyá ró ózōwá bē dūūdū. Gō'dá gólā rī ózōwá yī lūtī trá ācálē òzô ñ'bī'bīwá gólīyī 'būū 'álā ngātá òzô sīnyitā gólā ñcálē lālā kô ñmvū āndrē tī sī rī kâtí.

¹³ Ití rī, òjílā tā lē 'bá trá Ôvârí 'á pīpīsīlī ālô sī 'dī 'bá yī òdrā ñyī trá cú ití sīsī drē gólīyī ūsú tā gólīyī ndrī Ôvârí drí tā lā yī 'bālē 'ēlē gólīyī drí rī kô. Gō'dá rī, gólīyī nī trá kī, Ôvârí â'dô tā rī 'dī 'bá yī 'ē'á ñzátú sīsī 'á tólā. Tālā tā 'dī tāsī rī, gólīyī rī trá āyīkō sī. Gólīyī kī, ñyī ā'dô òjílā ātrā kâtí gō'dá lāmú 'bá ró òzô ñyī ā'dô drē bē rī'á nōngá ñnyákú nō drīlī rī.

¹⁴ Nī ndrē drē, òjílā gólīyī tā átá 'bá ití 'dī 'bá yī rī, â'dā tā kī, gólīyī rī'á ñlīlī 'bā'á â'dózó cú 'bādrī ñyī nyāányā ká gólīyī drí lēlē rī bē ātī 'á tólā rī drīlī zāā gbádú ró.

¹⁵ Gólīyī rī kô tā ñsūlī 'bādrī ñyī átá yī ká ñyī drí āyéle trá volé rī tāsī. Òzô tī gólīyī ñsū tā trá 'bādrī rī 'dī tāsī rī, tī gólīyī gō nō trá volé tólā.

16 'Dīl vō lā 'á rī, gólīyī 'bā īyī līfī 'bādrī gólā 'būū 'álā gólā 'bā'á â'dólé tândí ró rōô lāvūlī 'bādrī átā lā yī kâ rī drī sī rī drī. Tālā 'dīl tāsī rī, Ôvārī êdê jārībā ândrê trá 'būū 'álā gólīyī drī rīzō 'á lā, â'dô ró bê yī Ôvārī drī tā â'dázō kī, yī ââ'dô rī'á cú ītī ānyī ākō gólīyī tāsī. Gō'dá gólā rī'á āyīkō ró, tālā gólīyī drī íyī zīzō Ôvārī īyīkâ ró rī sī.

17-18 Gō'dá Ôvārī âtā tā trá Ābārāyāmā drī Īsākā rī tāsī kī nī rī, "Īsākā â'dô lūtī'á nī â'dólé ní drī ózōwá bê dūū, ōzō má drī tā lā 'bālē trá ní drī rī kâtī." Ôvārī 'bā tā kpálē tā 'dī 'élé Ābārāyāmā drī Īsākā sī rī, Ôvārī ōtīrī tā īnjī-īnjī Ābārāyāmā kâ ūjūū rī, Ābārāyāmā â'dô trá njāā íyī mvā Īsākā rī ōmbē līlī â'dólé ngá fēfē ró Ôvārī drī, tālā gólā lē tā trá Ôvārī 'á pīpīsīlī ālō sī. Gō'dá tā lēlē gólākā sī, gólā â'dô trá njāā mvā rī gógó gólā Ôvārī drī tā 'bázō trá ózōwá dūū fēzō ī'dī sī lā rī 'dī fūlī.

19 Gō'dá â'dô bê trá tā Ôvārī drī 'bālē trá rī ī'dī rī, Ābārāyāmā īsū tā kī, Ôvārī īcā trá Īsākā rī līdrīlī ōdrā 'ásī, â'dô ró bê tā yī drī 'bālē trá 'dī 'ēzō. Gō'dá tā rī 'dī â'dô trá ōkīzō Ôvārī līdrī Īsākā trá âtrōlē lōgōlē Ābārāyāmā drī.

20 'Dīl vósī rī, tālā Īsākā lē tā kpā trá Ôvārī 'á rī drī sī rī, gólā drī ōrē fēzō mvā lā yī Yākóbā drī gō'dá Ēsāwō bê â'dô tā gólīyī 'ē 'bā â'dólē jzātú rī tāsī, â'dô tā gólīyī Ôvārī drī 'bālē trá rī vó ró.

21 'Dīl vósī rī, tālā Yākóbā lē tā kpā trá Ôvārī 'á rī drī sī rī, gō'dá gólā ōtīrī 'ēē drālē rī, gólā drī ngāzō ōrē fēlē 'dīyīmvā Yōsépā kâ rī 'bā yī drī â'dô tā Ôvārī kâ rī vó ró. Gō'dá gólā fēlē bê ōrē 'dī trá rī, gólā drī rīzō âdrélē drī âtī-âtī ró pīdrīgú íyīkâ rú íyī âtīlī gá, gō'dá gólā drī rātāā 'ēzō Ôvārī drī 'dīyīmvā 'dī 'bā yī tāsī.

22 Gō'dá 'dīl vósī rī, Yōsépā lē tā kpā trá Ôvārī 'á pīpīsīlī ālō sī. Tālā tā rī 'dī tāsī rī, gólā â'dólē bê 'ē'á drālē rī, gólā âtā tā kī, Ôvārī ūnjī lātī trā ōjīlā íyīkâ rī 'bā yī drī fōzō volē Māsīrī 'ásī jzātú, ōzō drīlā tā lā 'bālē trá rī kâtī. Gō'dá gólā drī tā âtázō kpā íyī āvō tāsī.*

23 Nīngā sī rī, Músā rī átā yī Músā rī ândrê bê lē īyī tā kpā trá Ôvārī 'á. Tā rī 'dī tāsī rī, útīlī bê Músā rī, gólīyī drī gólā rī lāpīzō parā nā sī, tālā gólā sū trá rōô. Ī'dī gólīyī lēē kō tā gólā kúmú ạngī Māsīrī kâ drī 'bālē rī 'élé, tālā kúmú Māsīrī kâ 'dī 'bā tā trá mvā ōdē āgō ró Īsīrā'élé kâ rī 'bā yī

* 11:22 11.22 Yōsépā lē ōjīlā Īsīrā'élé kâ rī 'bā yī drī íyī āvō fā trōlē volē nī'á 'bālā 'bādrī Ôvārī drī tā lā 'bālē fēlē gólīyī drī rī 'á. Tā Ōmvō Ngá 50.25

ûfúlí ndrĩ. Gólĩyĩ rĩ trá cú ítĩ ùrĩ tã kúmú ạngĩ 'dĩ kã 'bãlé 'dĩ kã ãkó tãlã tã lėlē gólĩyĩkã 'dĩ tãĩ.

²⁴ Gõ'dá Músã rĩ gógó lē tã kpá trá Ôvãrĩ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ. Ĩ'dĩ gõ'dá gólã mbã bē ãcálē ãgô ãmbá ró rĩ, gólã gã dó ôjĩlã drĩ iyĩ zĩlĩ kúmú Mặĩrĩ kã 'dĩ mvã lâ ôkó ró rĩ mvã lâ ró.

²⁵ Gólã 'bã bē-rĩ iyĩ nyãanyã ĩ'dĩ â'dólē ôjĩlã Ôvãrĩ kã ró ôjĩlã Ĩsĩrã'élē kã rĩ 'bã yĩ lãfálē, ã'dô ró bē lãnō drĩ iyĩ ùsúzó bē kpākã ãlô. Gólã lēē tã kô rĩzô ãyĩkô tã ònjĩ 'bã* Mặĩrĩ kã rĩ kã 'á, ôzô ã'dô bē kpálē kậyĩ finyáwá sĩ rĩ.

²⁶ Tã ĩsũ gólãkã trá rĩ'á nōō rĩ tí. Rĩ'á tãndĩ ró iyĩ lô'dázó ôjĩlã Ôvãrĩ pătĩ kã rĩ 'bã yĩ bē, 'dĩyĩ pã 'bã gólã Ôvãrĩ drĩ 'ē'á ãjólã ĩzátú rĩ tãĩ. Tã rĩ 'dĩ lãvũ kôrô drĩ-ngá gólĩyĩ dũũ Mặĩrĩ kã gólĩyĩ yĩ drĩ 'bã'á ùsú'á lâ ôzōwá kúmú ạngĩ kã ró rĩ drĩ sĩ, tãlã gólã rĩ iyĩ lĩfĩ 'bãlé tã lãnã ndrĩ gólĩyĩ Ôvãrĩ drĩ 'bãlé trá 'élē ôjĩlã iyĩkã drĩ rĩ 'bã yĩ drĩ.

²⁷ Tãlã Músã lē tã trá Ôvãrĩ 'á rĩ drĩ sĩ rĩ, ĩ'dĩ gólã drĩ ãcázó ãfōlé Mặĩrĩ 'ásĩ cú ítĩ ăwă kúmú ạngĩ kã rĩ ùrĩ lâ ãkó, gólã rĩ trá zãã tã lėlē Ôvãrĩ 'á, tãlã ôkĩzô gólã ãcã trá Ôvãrĩ gólã ôjĩlã drĩ ãcálē ndrėlã kô iyĩ lĩfĩ sĩ rĩ ndrėlē.

²⁸ Tãlã tã lėlē Músã kã Ôvãrĩ 'á rĩ sĩ rĩ, gólã drĩ tã Ôvãrĩ kã kậyĩ drĩ-kákã lãvũ-lãvũ kôrô rĩ kã 'ēzô. Gólã 'bã tã ôjĩlã iyĩkã Ĩsĩrã'élē kã drĩ kăbĩlĩkĩ ãrĩ lũvĩzô ătĩ tĩ iyĩkã rĩ 'bã yĩ tĩlĩ sĩ cé tĩtĩ, ã'dô ró bē mālãyĩkã gólã ãjólē ôjĩlã ûfúlĩ rĩ drĩ lãvũzô bē kôrô jó gólĩyĩkã rĩ 'bã yĩ rũ sĩ cú ítĩ gólĩyĩ mvã drĩ-kákã mvã ágó ró rĩ 'bã yĩ ûfũ ãkô.

²⁹ Gõ'dá tãlã ôjĩlã Ĩsĩrã'élē kã rĩ 'bã yĩ lē tã kpá trá Ôvãrĩ 'á rĩ drĩ sĩ rĩ, ĩ'dĩ gólĩyĩ drĩ ãcázó ĩmvũ ãndrē zĩlĩ ĩmvũ Kããkã rĩ mbãlé 'á'á lē drĩ ãzã rĩ lēsĩ tãndĩ ró. Gõ'dá ôjĩlã Mặĩrĩ kã ùjũ iyĩ bē kpã 'ē'á lômbãlé vō rĩ gógó ãlôlã ôjĩlã Ĩsĩrã'élē kã drĩ lômbãzô 'dĩ 'ásĩ tãlã gólĩyĩ ùrũlĩ rĩ, ĩmvũ ãndrē lãfã cã 'bã trã 'dĩ drĩ lãfã â'bãzô iyĩ vō 'á ôjĩlã Mặĩrĩ kã 'dĩ 'bã yĩ rũ kăngbũ, gõ'dá gólĩyĩ ûfúlĩ tĩlĩlĩ ngbã.

³⁰ Gõ'dá tãlã ôjĩlã Ĩsĩrã'élē kã lē tã trá Ôvãrĩ 'á rĩ drĩ sĩ rĩ, gólĩyĩ drĩ ngãzô ndrĩ rĩ'á lãmúlĩ mễ'dē mễ'dē mễ'dē jãrĩbã ạngĩ zĩlĩ Yērĩkô rĩ rũ sĩ kậyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ sĩ ĩtũ vósĩ zãã cé, nyē ôzô Ôvãrĩ drĩ tã lâ 'bãlé trá rĩ tí. Gõ'dá tãlã tã 'dĩ tãĩ sĩ rĩ, ãbē gólã ndōgô ró bėlē trá ngără-ngără dĩrĩ gbãã jãrĩbã ãndrē 'dĩ rũ sĩ rĩ drĩ ùtúzô rũ'bũ vũdrĩ.

³¹ Nĩngã sĩ, Rãhãbã â'dô kpálē ãgô kpã 'bã ró sĩ sĩ jãrĩbã ãndrē rĩ 'dĩ 'á rĩ, gólã drĩ rũ jãzô tã lėlē Ôvãrĩ pătĩ rĩ 'á.

11:23 11.23 Āfō-āfō 1.16. * **11:25 11.25** Tã ònjĩ 'bã Mặĩrĩ kã 'dĩ 'bã yĩ rĩ trá ôvãrĩ ãbãrãdãgô ĩnjĩlĩ ĩ'dĩ.

Gō'dá gólâ drí tã lězó kī, Ôvârí cú rĩ'á mbârâkâ bê âmbá. Gō'dá tãlâ tã rĩ 'dĩ tāsĩ rĩ, gólâ lậgũ tã ngô 'bá ĩsĩrã'élé kã rĩ 'bá yĩ trá.* Ītĩ rĩ, Rāhábã drĩ ngá pázó kậyĩ gólâ ôjĩlã ĩsĩrã'élé kã rĩ 'bá yĩ drĩ fĩzô jăřĩbã rĩ 'dĩ ĩzălê rĩ sĩ, gō'dá ôjĩlã gólĩyĩ tã lě 'bá kô Ôvârĩ 'á rĩ 'bá yĩ ûfúzó ndrĩ.

³² Tĩ rĩ'á tãndĩ ró má drĩ tã átázó tã lělê ôjĩlã âzã 'bá yĩ kã tāsĩ rĩ, gō'dá ĩtũ-pá ĩcã kô má drĩ 'ězó lâ ngbãangbânō. Má átã tã drě kô tã gólĩyĩ Gĩdēyónã kã rĩ 'bá yĩ tāsĩ, ngãtã Bārākã kã Sãmōsónã kã, ngãtã Yépētã* kã, ngã Dăwúdĩ* kã, ngã Sãmōwélê* kã gō'dá tã ạngũ 'bá âzã 'bá yĩ kã bê ndrĩ.

³³ Gō'dá tãlã tã lělê ôjĩlã âzã 'bá yĩ kã Ôvârĩ 'á pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ rĩ tāsĩ rĩ, Ôvârĩ âmũ gólĩyĩ ôzô gólâ drĩ tã lâ 'bălê trá rĩ kâtĩ. Ôvârĩ âmũ gólĩyĩ ôzô nōô 'bá yĩ kâtĩ. Tã kĩ 'bá âzã 'bá yĩ rĩ ĩyĩ trá tã kĩlĩ mbĩmbĩ lâ ró Ôvârĩ rĩ ĩfĩ drĩ 'á. Ôjĩlã âzã 'bá yĩ 'bũ ăjũ trá 'bădrĩ âzã 'bá yĩ bê gō'dá tã trôzô ăjũ-'bã-ăzĩ lâ yĩ 'bădrĩ 'dĩ 'bá yĩ kã drĩgã sĩ. Gō'dá âzã 'bá yĩ tã lě 'bá trá Ôvârĩ 'á rĩ, Ôvârĩ 'ê kãmĩ rĩlĩ cú ĩtĩ gólĩyĩ ôcĩ ăkô fũlĩ nyălê vólê.

³⁴ Gō'dá ôjĩlã âzã 'bá yĩ ôlê tã trá Ôvârĩ 'á rĩ, Ôvârĩ 'é lăsĩ ândrê rădă rĩ 'dĩ kô gólĩyĩ zălê vėlê. Gō'dá ôjĩlã âzã 'bá yĩ lě tã trá Ôvârĩ 'á bê rĩ, Ôvârĩ nĩ lătĩ trá gólĩyĩ drĩ ngá pázó vólê ăjũ-'bã-ăzĩ 'ê 'bá gólĩyĩ ûfũlĩ drĩ-lăfã sĩ rĩ 'bá yĩ drĩgã sĩ. Gō'dá ôjĩlã âzã 'bá yĩ gólĩyĩ mbârâkã ăkô rĩ 'bá yĩ, ûsũ ĩyĩ mbârâkã kpá Ôvârĩ drĩgã sĩ tãlã tã lělê gólĩyĩkã Ôvârĩ 'á rĩ tāsĩ. Ôvârĩ fê mbârâkã kpá ôjĩlã âzã 'bá yĩ drĩ ăwă 'ězô, tãlã gólĩyĩ ôtrô ró tã bê ăjũ-'bã-ăzĩ âtrã ró rĩ 'bá yĩ drĩgã sĩ gólĩyĩ ûfũ-ûfũ sĩ dĩnyĩ-dĩnyĩ.

³⁵ Gō'dá kpá ôkô ũrũkă 'bá yĩ lě tã bê trá Ôvârĩ 'á rĩ, Ôvârĩ 'é gólĩyĩ áró ôdră 'bá trá rĩ 'bá yĩ ĩlĩrĩlĩ ôdră 'ásĩ.

Gō'dá ôzô ôjĩlã ônjĩ ũũrũ ôjĩlã Ôvârĩ kã ũrũkă lâ trá lô'élé fũlĩ rĩ, tã lě 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ gã ĩyĩ dó tã lělê ĩyĩkã Ôvârĩ 'á rĩ âyélê. 'Dĩ rĩ, gólĩyĩ rũ ĩyĩ tã Ôvârĩ kã gágă njĩrĩ-njĩrĩ, tãlã yĩ ôrĩ ró bê Ôvârĩ bê zăă gbădũ. Tã 'dĩ sũ nĩ lăvũlĩ găřă tã gólâ ôjĩlã drĩ ĩlĩrĩzô ôdră 'ásĩ gō'dá drĩlĩyĩ ĩcázô drălê kpá ó'dĩ rĩ drĩ sĩ.

* **11:31 11.31** Rāhábã lăpĩ tã ngô 'bá ĩsĩrã'élé kã 'dĩ 'bá yĩ trá gō'dá kpá gólĩyĩ pălê 'bėlê vólê jăřĩbã 'dĩ 'ásĩ. Yásowă 2.1-14 * **11:32 11.32** Ūsũ tã Gĩdēyónã yĩ kã, Bārākã yĩ kã, Sãmōsónã yĩ kã gō'dá kpá Yépētã kã búkũ Tã Kĩ 'Bá yĩ kã 'á kápĩtã lâ yĩ 4-12.

* **11:32 11.32** Ūsũ tã Dăwúdĩ kã búkũ drĩ-kákă Sãmōwélê kã 'á kápĩtã lâ yĩ 16-31 gō'dá kpá búkũ Sãmōwélê kã rĩ lâ 'á kápĩtã lâ yĩ 1-24.

* **11:32 11.32** Ūsũ tã Sãmōwélê kã búkũ drĩ-kákă Sãmōwélê kã 'á kápĩtã lâ yĩ 1-16.

³⁶ Ōjilā ōnjí rí trá tã lē 'bá ūrūkâ 'bá yí gūlǐ gō'dá kpá cālā ãyí ōnjóró'bí sī. Gólǐyí ōmbē ōjilā āzā 'bá yí nyārī sī trōlē 'bālē gānimā 'á tālā tã lēlē gólǐyíkâ Ōvārí 'á rí tāsī.

³⁷ Nīngá sī rí, úufū ōjilā Ōvārí kâ ūrūkâ 'bá yí luvū-luvū lâ yí kúní mvá sī rí sī. Āzā 'bá yí ōomvā 'à lâ ãyí mōsērē sī tú tú, gō'dá úufū āzā 'bá yí ãyíkâ lǐgú ạngí mbēlēsó-mbēlēsô rí 'bá yí sī. Ōjilā Ōvārí kâ āzā 'bá yí bē rī'á ngá ākó lé 'bá ró, gólǐyí rí lāmú bē cé kǎbǐlǐkǐ ãnyíríkó ngátá ãndrǐ ãnyíríkó sōsō ítá ró rí sī. Ítí rí, ōjilā 'è tã ānyī kâ trá gólǐyí drí gō'dá kpá gólǐyí lārākô 'ē'ē bē.

³⁸ Ítí rí, ōjilā rí 'dī 'bá yí ndrī â'dô trá tãndí ró lāvūlǐ kôro ōjilā gólǐyí ạngó nō kâ rí 'bá yí drǐ sī. Ōjilā ạngó nō kâ ícá kô â'dolé āmbā gólǐyíkâ nǐlǐ tãndí ró. Gō'dá ūrūkâ 'bá yí kpā vō trá āgāngbēlē 'ásī nǐ'á rí bē únǐ lāfálé sī, ũgǐ 'ásī, gō'dá kpá 'bú 'ásī.

³⁹ Tã ōjilā rí 'dī 'bá yí kâ sū trá Ōvārí rú rōo, tālā tã lēlē gólǐyíkâ tāsī. Gō'dá ōzō â'dô trá kpálé ítí rí, gólǐyí úsú drē tã lānjā ndrǐ gólǐyí Ōvārí drí lēlē fēlē ōjilā ãyíkâ drí rí kô.

⁴⁰ Ōvārí lē trá tēlā būúú ítú-pá ngbāāngbānō kâ sī tã lānjā āzā 'dī 'bá yí 'ēzō āmā drí. Ícá trá ōjilā ndrǐ 'dī 'bá yí drí â'dolé 'dūwā āmā bē, gō'dá gólǐyí drí tã lānjā gólǐyí Ōvārí drí édélé ōjilā ãyíkâ drí Yēsū sī rí úsúzó bē ndrǐ.

12

Tã lǐfǐ 'bāzō Yēsū drǐ rí

¹ 'Dōvó mǎ ãsū drē tã ōjilā dūu tã lē 'bá trá sísǐ 'dī 'bá yí tāsī. Gólǐyí ícá trá tã tãndí â'dalé āmā drí tã lēlē Ōvārí 'á pǐpǐsǐlǐ ālō sī rí tāsī. Â'dô bē trá ítí rí, 'dōvó mǎ āyē tã gólǐyí ndrǐ āmā 'á rí 'bá āmā lōgálé dó njūlǐ gágá tã Ōvārí kâ rí 'bá yí rú rí volé, ngīngǐ lâ tã ōnjí gólǐyí āmā rū 'bá trá ạngbū gō'dá ạngjolé volé tã Ōvārí kâ rí rūrǐ 'ásī njírǐ-njírǐ rí 'bá yí volé. Gō'dá ítí rí, mǎ 'dē mǎ rā zāā bǎdǐ ătǐlǐ ătǐlǐ ró fǐ ătū-ătū sī tã gólǐyí Ōvārí drí 'bālē trá āmā drí 'èlē rí 'bá yí 'èlē í'dí.

² 'Dōvó āmā lǐfǐ āadrē cé Yēsū drǐ, gólā āmā 'ē 'bá â'dolé tã lēlē bē sísǐ Ōvārí 'á, gō'dá kpá gólā āmā 'ē 'bá tã lēlē āmākā drí mbāzō â'dolé cú mbārākā bē gārē āmā drí rǐzō zāā rī'á 'dēlē gólā vó í'dí rí, tālā Yēsū ătū fǐ trá drāzō fē lǎlǐ-lǎlǐ drǐ. Gō'dá gólā ndrē ānyī ōdrā lārākô rí gógó 'dī kâ rí yí lǐfǐ ngá fǐnyáwá ró, tālā gólā rí lǐfǐ 'bālē āyīkō gólā Ōvārí drí 'bālē gólā drí ǐzátú rí drǐ í'dí. Gō'dá ngbāāngbānō rí,

gólâ trá rĩ'á Ôvârí rĩ drĩ-ágó drĩ lésĩ ró võ gólâkâ â'dózó cú drĩ-âcê bê ângó nõ drĩlĩ rĩ 'á.

³ Bê trá ítĩ rĩ, 'dõvó nĩ ãsũ tã tã gólâkâ tãsĩ. Gólâ âtũ ăwă tã ndrĩ gólĩyĩ ôjĩlă ônjĩ gólĩyĩ gólâ rĩ lówó 'bă 'bá kô ălôwălă rĩ 'bá yĩ drĩ 'êlê gólâ rú rĩ 'bá yĩ kâ trá. Ôzô nĩ ãsũ tã trá tã gólâkâ tãsĩ rĩ, nĩ â'dô kpá ícá'á cú fĩlĩ âtũlĩ kăyĩ gólâ lăŋô kâ rĩ sĩ, cú ítĩ tã rŏrŏ gólâ 'ê 'bă ănĩ 'bălê tã lėlê tã Ôvârĩ kâ 'á rĩ âyê-âyê lă ăkó.

⁴ Nĩ ndrê drê, ôzô nĩ ôtĩrĩ rĩlĩ rũ cėlê tã ûjũ-ûjũ tã ônjĩ 'bá yĩ drĩ 'êlê ănĩ rú rĩ rú rĩ, ăcálê bũũũ ăndrŏ nô rĩ, 'dĩlĩ úufú ănĩ drê kô tã 'dĩ tãsĩ. Bê trá ítĩ rĩ, nĩ ădrê gágá tã lėlê Yésũ 'á.

Tă Ôvârĩ drĩ íyĩ mvá yĩ âtízó ĩ'dĩ sĩ lă rĩ

⁵ Úlĩ gólĩyĩ Ôvârĩ kâ ătálê mbârăkă sŏlê ănĩ 'á kăyĩ ódrĩ ănĩ zĩzó 'dĩyĩmvá gólâkâ ró rĩ 'bá yĩ jă trá ănĩ drĩlĩ sĩ yă? Nŏô yĩ rĩ'á úlĩ gólĩyĩ Ôvârĩ drĩ rĩ'á ătălă ănĩ drĩ Sŏlŏmŏ tĩ rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ.

“Ămă mvá yĩ, ôzô Ôvârĩ Yăkŏvă ôtĩrĩ ănĩ âtĩ rĩ,
'dõvó nĩ ãsũ tã mănĩsĩ dódó tã tĩbê gólâ drĩ lėlê ĩmbălê ănĩ drĩ.

Ôzô gólâ ăătĩ ănĩ rĩ, tã rĩ 'dĩ ō'bă ănĩ kô â'dólê tã ãsũ ró rŏô tã gólâ tã mbĩ 'êzô rĩ âyélê.

⁶ Nĩ ndrê drê, Ôvârĩ â'dô ôjĩlă gólĩyĩ yĩ drĩ lówó lă íyĩ 'bălê rĩ 'bá yĩ âtĩ'á ndrĩ lăŋô fêfê sĩ,
tălă gólĩyĩ ôrĩ ró bê rĩ'á tã mbĩmbĩ rĩ 'êlê ĩ'dĩ.

Gólâ â'dô ôjĩlă ndrĩ gólĩyĩ gólâ drĩ trŏlê íyĩ mvá yĩ ró rĩ 'bá yĩ âtĩ'á.”

Úlĩ Mănĩgŏ 3.11

⁷ 'Dõvó nĩ âtũ 'álê lăŋô rĩ 'bă ănĩ 'êlê rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ. Nĩ trŏ lăŋô rĩ 'dĩ â'dólê 'dĩyĩ âtĩ-ătĩ ró ănĩ átă úrũ 'ălă rĩ drĩgă sĩ. Ôvârĩ rĩ tã 'êlê ănĩ drĩ, ôzô íyĩ mvá nyăányă ró rĩ 'bá yĩ kătĩ. Gŏ'dă mvá ăză fĩ bê átă lă drĩ âtĩlĩ kŏ'dăwă drĩlă â'dózó tã mbĩ 'bă ró yă?

⁸ Órĩ bê ămă âtĩlĩ ndrĩ cê tĩtĩ. Ôzô gŏ'dă 'dĩyĩ âtĩ-ătĩ ă'dô trá yũ ămă drĩ rĩ, tĩ 'dĩlĩ gŏ'dă Ôvârĩ rĩ 'dĩ kô tã 'ê'á ămă drĩ ôzô íyĩ mvá pătĩlĩ rĩ 'bá yĩ kătĩ. Gŏ'dă ítĩ rĩ, ămă rĩ'á ôzô 'dĩyĩmvá gólĩyĩ tĩlĩ cú ítĩ átă lă yĩ nĩlĩ kŏ'dăwă rĩ 'bá yĩ kătĩ.

⁹ Gŏ'dă ămă átă nyăányă gólĩyĩ ămă tĩ 'bă trá ĩnyăkú drĩlĩ nŏngă rĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ, gólĩyĩ rĩ ămă âtĩlĩ 'dĩ kpá 'dĩyĩmvă ĩyĩkă rĩ 'bá yĩ ró. Tălă tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ tãsĩ rĩ, mă ĩnjĩ gólĩyĩ. Gŏ'dă tã lăŋô 'dĩyĩ âtĩ-ătĩ kâ gólâ Ôvârĩ drĩ âfêlê ămă drĩ rĩ trŏzô rĩ lăvũ trá găřă 'dĩyĩ âtĩ-ătĩ gólă ămă átă ĩnyăkú nõ kâ rĩ 'bá yĩ kâ drĩlĩ sĩ. Ítĩ rĩ, rĩ'á tã lănjĩ-lănjĩ 'ĩ rŏô ămă nyăányă

'bāzō tā ɪnɲi sɪ ɔmā átá 'būū 'álá rɪ zɛlé, ɔmā drɪ rɪzō rɪrɪ tándi sɪ gólá rɪ mvá yɪ ró.

¹⁰ Gõ'dá ɔmā átá gólɪyɪ ɪnyákú drɪ nōngá nō 'bá yɪ rɪ ɔmā átilɪ lɔnō fɛfɛ sɪ cé kɛyɪ kútúwá sɪ ɔmā 'dɪmvá drɪ ɔmā pɛlé, á'dô tā ɪsū gólɪyɪkâ rɪ vó ró. Gõ'dá Ôvâri nɪ tā gólɪyɪ ndrɪ ɔmā drɪ tándi ró rɪ 'bá yɪ trá. Gólá rɪ lɔnō fɛlé ɔmā drɪ tálá ɔmā pázó, á'dô ró bê ɔmā drɪ á'dózó bê jára'biti tándi ró ɔzō ɪyɪ kâti.

¹¹ Ôzō ɔɔfɛ lɔnō trá ɔmā drɪ rɪ, lɔnō rɪ 'dɪ 'bâ ɔmā á'dólé ɪzâ ró ɔmbá. Mã á'dô kô ɔyɪkô ró tā lâ tāsɪ. Gõ'dá vó lâ sɪ rɪ, ɔzō lɔnō rɪ 'dɪ ɪicâ trá ɔmā 'balé tā mbɪ rɪ 'bá yɪ 'ɛlé tā mbɪ 'bá Yésū kâ rɪ 'bá yɪ ró rɪ, ɪti rɪ, 'dɪ ɔmā pɪpɪsɪlɪ á'dô á'dɪ'á ndrúndrú, tálá mã á'dô ɪcá'á cú rɪlɪ rɪ'á tā mbɪmbɪ rɪ 'bá yɪ 'ɛlé Ôvâri rɪ lɪfɪ drɪ 'á.

¹² Nɪngá sɪ, bê trá ɪti rɪ, 'dôvó ɔnɪ gólɪyɪ ndrɪ ôkô 'bá trá kôlôfô-kôlôfô ró lɔnō ɔmbá 'dɪ 'bá yɪ drɪ sɪ rɪ, ũusū ɪyɪ mbârâkâ kpá ó'dɪ ádrézó bê rákâ fɛ kâti tā Yésū kâ átilɪ gágá kɛyɪ lɔnō kâ 'dɪ 'bá yɪ sɪ.

¹³ Nɪ ɛdê látɪ tā Ôvâri kâ 'ɛ kâ rɪ tándi ró mbɪ, tálá lɪsɪ 'bá pá ɔzō úfúdɛɛ kô. Gõ'dá vó lâ 'dɪ 'á rɪ, ɛɛdê ró pá lâ 'dɪ bê.

Drɪ-mbɪlɪ sôsô tā Ôvâri kâ gágá dó rɪ tāsɪ

¹⁴ 'Dôvó nɪ 'ɛ tā tándi ró pɪpɪsɪlɪ ɔlô sɪ, á'dô ró bê ɔnɪ drɪ rɪzō pɪpɪsɪlɪ á'dɪ sɪ ɔjɪlâ bê ndrɪ. 'Dôvó nɪ ũjũ kpá zââ rɪ'á tā gólɪyɪ Ôvâri kâ mbɪmbɪ rɪ 'bá yɪ 'ɛlé ɪ'di ngbá. Gõ'dá ɔzō ɔjɪlâ ázâkâ ɔri kô rɪlɪ cé tā gólɪyɪ Ôvâri kâ mbɪmbɪ rɪ 'bá yɪ 'ɛlé ɪ'di rɪ, gólá ɪcá kô cɛlé Kúmú Ôvâri ngálá.

¹⁵ Bê trá ɪti rɪ, 'dôvó nɪ ndrɛ ɔnɪ vó dódó, tálá nɪ ɔzō kô kũú volé látɪ Ôvâri gólá lɛ 'bá tā gólɪyɪ lɔnjâ ró rɪ 'bá yɪ 'ɛlé ɪ'di ɔnɪ drɪ pɪpɪsɪlɪ tándi sɪ rɪ kâ rú sɪ. 'Dôvó kpá ɪti rɪ, ɔnɪ lɪfɪ ɔmbâ ɔnɪ rú, tálá tā ɔnjɪ ázâkâ ɔzō ɔnɪ 'bââ kô á'dólé pɪpɪsɪlɪ gɪgɪ bê lɔvũlɪ kôrô ɔjɪlâ dũu rɪ 'bá yɪ drɪ lâ ɪzálé.

¹⁶ 'Dôvó ɪti rɪ, ɔjɪlâ ázâkâ ɔnɪ lɛfálé sɪ rɪ ɔ'ɛ tā gólɪyɪ ɔnyɪ kâ ɔzō ávɛ kâti 'dázɪ rɪ ôkô drɪ rúzó áyɪzô ɪ'di bê lâ rɪ kô. Gõ'dá kpá rɪ, nɪ á'dô kô cú ɪti tā Ôvâri kâ rɪ 'bá yɪ ɪnɲi ákô. 'Dɪ rɪ'á tā ɔnjɪ Ěsáwô kâ rɪ ɪ'di. Gólá fɛ vó ɪyɪkâ á'dózó mvá sɪsɪ ró rɪ ádrúpɪ lâ drɪ tálá nyásá fɪnyáwá úsúzó nyálé.

¹⁷ ɪti rɪ, mɪ nɪ Ěsáwô rɪ tā trá. Gõ'dá gólá drɪ vó ɪyɪkâ á'dózó mvá sɪsɪ ró rɪ fɛzô volé rɪ vósɪ rɪ, gólá lɛ gõ'dá ɪyɪ átá ɔfɛ ró ɔrɛ yɪ drɪ, gõ'dá ɪcá kô á'dólé ɪti. Látɪ ázâ yũ'dáwá átá lâ drɪ tā gólá rú 'ɛ 'bá trá 'dɪ jázó, ɔzō kpálé Ěsáwô rɪ gógó ɔlôndâ látɪ kpɪ ɪlɪndrɪ sɪ rôô tā ɪyɪkâ jázó rɪ.

Tā gólá tā-drɪ lɛlɛ ó'dɪ Ôvâri kâ Yésū sɪ rɪ drɪ lɔvũzô kôrô

sísí rí drī sī rí

18 Gõ'dá rí, ânî tâ trá rí'á ngũ tâ ôjílâ Īsīrā'élē kâ sísí 'dī 'bá yí kâ rú sī. Gólīyī câ trá úní ạngí rí'á dōlâ cú dōdō drī sī ạngó nō kâ rí 'álâ. Gólīyī câ trá úní ạngí zīlī Sīnáyī gólâ â'dó 'bá cú lāsī kōkō Ôvârī kâ bê rí 'dī 'álâ. Gõ'dá úní rí 'dī 'á tólâ rí, ôjílâ rí 'dī 'bá yí drī ĩnīrīkúwâ ndrēzō gõ'dá ĩzâ kōkō ũsúzō gõ'dá kpá kăgũmăă kpī kpī rí bê.

19 Gõ'dá ôjílâ rí 'dī 'bá yí ârī kpá ngá vōvō ôzō tīlī'bá yí kâtī gūnīyá yí bê rí 'bá yí gõ'dá kpá gbórókō 'būū lésī gólâ gólīyī 'ē 'bá â'dólē ũrī ró rōô rí, ĩtī rí, gólīyī lô'bā rú'bá trá, tálâ yī ôzō kô ulī ârī gbórókō 'dī 'ásī âlôlâ.

20 Tálâ gbórókō rí 'dī 'bā tâ trá kī nī rí, “Ôzō â'dô cé kōrōnyā 'i úní ạngí 'dī dō 'bá trá yā rí, ââ'dô gólīyī ũfú'á lūvū-lūvū lâ yī sī kúnī mvá sī.” Â'dô â'dó'á ạngô tí ró ôzō ôjílâ mvá ôdō úní ạngí rí 'dī trá rí yā? ĩtī rí, tâ 'bālē 'dī rí'á lạnjī-lạnjī ró kôô ôjílâ 'dī 'bá yí drī trólē 'bālē ĩyī drī.

21 Gõ'dá Músā rí nyāanyā tāsī rí, gólâ ndrē bê tâ ũrī-gâ-dē ró 'dī 'bá yí rí, ũrī drī gāzō gólâ rú, gõ'dá drílâ tâ âtázō kī, “Mā rí'á lē'á tákanyī ũrī drī.”

22 Gõ'dá ânī nyāanyā tāsī rí, ânī tâ â'dó kô ôzō tâ 'dī rí kâtī, tálâ nī ânī trá âcálē jārībā ândrē Ôvârī gólâ lédrē-lédrē ró rí kâ 'á, 'būū 'álâ zīlī Yērōsālēmā ó'dī* rí ĩ'dī. Gõ'dá tólâ rí, mālāyīkâ bê rí'á ĩyī dūūdū lāvūlī kútū drī sī, gõ'dá gólīyī ê'bē rú trá Ôvârī rí lūyīlī.

23 Nī ânī trá Ôvârī rí lūyīlī vō âlô 'á kpākā âlô ôjílâ gólâkâ ndrī rú lâ yī ĩgīlī trá búkū gólâkâ 'á 'būū 'álâ rí 'bá yí bê. Nī ânī trá Ôvârī rí nyāanyā ngálâ. Gólâ ĩ'dī tâ kī 'bá ôjílâ ndrī ạngó nō 'á rí 'bá yí kâ. Ôvârī ndrē ôjílâ íyīkâ rí 'bá yí ndrī íyī mvá sísí tâ lâ yī drī lạnjīlī lạnjī rí 'bá yí ró. Nī ânī trá vō gólâ ôjílâ Ôvârī kâ ndrī gólīyī ôdrā 'bá trá âkū ró rí 'bá yí drī rú ê'bézō trá rí 'á. Ôvârī 'bā gólīyī trá â'dólē jārā'bítī tândī ró tâ ônjī âzākā âkô âlôwālâ.

24 Gõ'dá 'dī, nī ânī kpá trá Yēsū ngáá tólâ. Gõ'dá gólâ rí gógó ĩ'dī rí'á tâ-drī lēlē ó'dī Ôvârī yī lāfálē 'á ôjílâ íyīkâ bê rí êdé 'bá lâ 'ī. ĩtī rí, Yēsū rí ârī lādā trá âmā pālē, â'dô ró bê Ôvârī drī âmā âyézō tâ ônjī âmákâ 'ásī. ĩtī rí, tâ Yēsū rí ârī kâ rí lāvū kôô tâ Âbēlē rí ârī kâ rí drī sī.

25 Gõ'dá nīngá sī rí, ânī ĩfī ōmbā ânī rú, â'dó kô gālē dó tâ Ôvârī rí nyāanyā drī rí'á âtálâ ânī drī rí 'bá yí ârīlī. Gõ'dá

12:20 12.20 Âfō-âfō 19.12.13. 12:21 12.21 Tā 'Bā'bā Ândā 9.19. * 12:22 12.22 Úzī Yērōsālēmā ó'dī 'dī kpá Únī Zīyónā ĩ'dī. 'Dī rí'á ulī mănīgō tâ ĩfī bê kī, vō gólâ ôjílâ drī ĩcázō rú ũsúlī Ôvârī bê rí 'álâ rí ĩ'dī. Ôjílâ ĩcā trá cālē vō 'dī 'álâ tâ lēlē gólīyīkâ Yēsū 'á rí sī.

øjilã gólĩyĩ gã 'bá trá dó tã Ôvârĩ kâ ârízó 'èlé ñnyákú drĩ ñongá Músã sĩ rĩ ícá ñyĩ kô 'bèlé lãṅṅô ândrê 'è 'bá gólĩyĩ ùsúlĩ rĩ 'ásĩ. Â'dô bê trá ìtĩ lâ 'dĩ ró rĩ, ngã â'dô â'dó'á ángô tí ró ãmâ drĩ òzô mã òjã ùgúlĩ trá Ôvârĩ gólã rĩ 'bá ùlĩ átalé 'bũũ lésĩ Yésũ sĩ rĩ drĩ rĩ yã? Mã ícá kô tã pătĩ rĩ ró 'bèlé dĩ lãṅṅô Ôvârĩ kâ rĩ 'ásĩ.

²⁶ Sísĩ Ôvârĩ drĩ tã átázó Músã drĩ rĩ sĩ rĩ, gólã rĩ gbórókô 'ũ 'bá rĩ 'bã ñnyákú rũ ñyálé kĩnyĩ-kĩnyĩ. Gõ'dá ngbãangbânô rĩ, Ôvârĩ 'bã tã trá kĩ nĩ rĩ, "Mã â'dô ñnyákú 'bã'á rũ ñyálé rōô cé ândâlâ ãlô sísĩ 'álâ. Gõ'dá 'bũũ â'dô kpá rũ ñyá'á gbĩ gbĩ ámâ gbórókô sĩ."

Hăgáyê 2.6

²⁷ Ôvârĩ âtã tã bê kĩ nĩ rĩ, yĩ â'dô ñnyákú ñyá'á cé ândâlâ ãlô sísĩ 'álâ rĩ, ùlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dã tã trá ãmâ drĩ kĩ, gólã â'dô ngá gólĩyĩ ndrĩ gólã drĩ lô'bălê ängó nõ 'á rĩ 'bá yĩ ñyá'á ùfúlĩ ngbã, â'dô ró bê ngá gólĩyĩ 'è 'bá lâkílĩ rĩ 'bá yĩ drĩ â'dózó cé ngá rĩ gógó gólĩyĩ ícá 'bá kô rũ ñyálé rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

²⁸ Ngá gólĩyĩ ndrĩ tãndĩ ró gólĩyĩ Ôvârĩ drĩ â'dózó ì'dĩ bê lâ yĩ ãmâ gólĩyĩ rĩ 'bá kũmũ gólãkã zélé rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ'á ngá gólĩyĩ ícá 'bá kô rũ ñyálé rĩ 'bá yĩ ì'dĩ. Ìtĩ rĩ, mã â'dô rĩ'á trá zã òjilã Ôvârĩ kâ ró. Ìtĩ rĩ, mã 'è äwô-ìtĩ ãmbã Ôvârĩ drĩ, gõ'dá mã ñnĩ ró gólã kpá tã rōrō sĩ. 'Dĩ rĩ'á tã sũ 'bá gólã rũ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

²⁹ Ìtĩ rĩ, 'dōvó ãmâ lĩfĩ òmbã ãmã rũ dódó tã Ôvârĩ kâ 'èlé tãndĩ ró, tâlã 'álé âdrã Ôvârĩ kâ rĩ rĩ'á òzô lăsí gólã ícá 'bá ngá kăkără ndrĩ zălê ngbã volé rĩ kătĩ.

13

Tã gólĩyĩ sũ 'bá Ôvârĩ rũ rĩ 'bá yĩ

¹ 'Dōvó nĩ 'dê nĩ rĩ ãnĩ lòvó 'bã'bã sĩ ãnĩ äzí-äzĩ yĩ bê krístô 'bá yĩ ró.

² 'Dōvó nĩ 'dê rĩ'á òjilã gólĩyĩ ãnĩ drĩ nĩlĩ kô rĩ 'bá yĩ lăgúlĩ ãnĩ drĩ 'bã 'ásĩ drĩ tãndĩ rĩ sĩ. Gõ'dá òzô òjilã ùrũkă 'bá yĩ ò'è tã 'dĩ trá ìtĩ rĩ, 'dĩ gólĩyĩ lăgũ mālăyíkã Ôvârĩ kâ rĩ 'bá yĩ trá cú ìtĩ nĩ äkó lâ kĩ, 'dĩ 'bá yĩ ãâ'dô mālăyíkã yĩ ì'dĩ.

³ 'Dōvó kpá tã òjilã gólĩyĩ òmbélê trá gănĩmă 'á rĩ 'bá yĩ kâ äagã ãnĩ drĩ. Nĩ âmũ gólĩyĩ òzô ãnĩ drĩ lélê òjilã äzã 'bá yĩ drĩ 'èlé ãnĩ drĩ rĩ kătĩ, òzô òôômbê ãnĩ trá gănĩmă 'á rĩ. 'Dōvó nĩ nĩ kpá ìzã òjilã gólĩyĩ lãṅṅô bê rĩ 'bá yĩ kâ kpá òzô òjilã gólĩyĩ lãṅṅô rĩ älôlã 'dĩ bê rĩ 'bá yĩ kătĩ.

⁴ Nĩngá sĩ, 'dōvó nĩ ñnĩ tã gólĩyĩ lăgĩ kâ rĩ 'bá yĩ. Ägô gõ'dá ôkó lâ bê òrĩ ngá ãlô ró ñyĩ vó 'ásĩ ätĩlĩ ätĩlĩ cú ìtĩ lĩfĩ 'bã äkó ôkó äzã 'bá yĩ drĩ, gõ'dá kpá ìtĩ, ôkó drĩ rĩlĩ lĩfĩ 'bã

ākó āgô āzâ 'bá yî drī. Rī'á ítí tã pătĩ ró ôzô nî āzákôlâ lĩfĩ 'bã 'bá trá ôkó āzâ 'bá yî vó âyízó ĩ'dí bê lâ ĩ'dĩ, gô'dá ngátá ôkó lĩfĩ 'bã 'bá āgô āzâ 'bá yî vó âyízó ĩ'dí bê lâ ĩ'dĩ rĩ, 'dĩ ākú ró, ôjĩlã rĩ 'dĩ drĩ lâ â'dê trá. Ôvârĩ â'dô lãnô fê'á gólĩyĩ drĩ.

⁵ 'Dôvó nĩ rĩ cú ítí lãfâ lôvó ākó ānĩ 'á. Nĩ â'dô âyĩkô ró ngá gólĩyĩ ānĩ drĩ â'dózó ĩ'dí bê lâ drĩ 'á rĩ 'bá yî tãĩ, tãlã Ôvârĩ 'bã tã trá ānĩ drĩ kĩ nĩ rĩ,
"Má ícá kô âlôwálâ ũgúlĩ dīlĩ ānĩ drĩ. Má âyê ānĩ kó kô."

Tã 'Bã'bã Ândã 31.6
⁶ Gô'dá â'dô bê trá ítí rĩ, 'dôvó mã sô âmã pá âdrézó ndrândrá ulĩ Dăwúđĩ kã âtázó trậ cú ítí ũrĩ ākó kĩ nĩ rĩ,

"Ôvârĩ Yăkôvã ĩ'dĩ rĩ'á gólã âmã pá 'bá ró rĩ.

Gô'dá ítí rĩ, mã ícá kô â'dólé ũrĩ ró.

Ôjĩlã mvá ícá kô tã 'êlé âmã drĩ tã gólã Ôvârĩ drĩ lėlé 'êlé âmã drĩ rĩ ĩzălê âlôwálâ."

Lôngó 118.6

⁷ Nĩ ĩsũ drẽ drĩ-'bá ānĩkã gólĩyĩ tã âtĩ-âtĩ tãndĩ Ôvârĩ kã ĩmbã 'bá trá ānĩ drĩ ākú ró sĩsĩ rĩ 'bá yî tã lâ. Nĩ ĩsũ tã dódó rĩrĩ gólĩyĩkã mbĩmbĩ kâyĩ ndrĩ drĩlĩyĩ rĩzó āngó nũ 'á rĩ sĩ rĩ tãĩ, â'dô ró bê ānĩ drĩ tã lězô Ôvârĩ 'á pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ, ôzô drĩ-'bá rĩ 'dĩ 'bá yî drĩ 'êlé rĩ tí.

⁸ Yésũ Krístô rĩ íyĩkã kó zãã yĩ ró ăťĩlĩ ăťĩlĩ zãã gbădú. Â'dô-â'dô gólâkã rĩ ôjá rũ kô. Tã 'ê'ê gólâkã ākú rĩ kpá nyé rĩ'á ôzô ândrô nô rĩ kâtĩ, gô'dá kpá ĩzătú rĩ kâtĩ.

⁹ Ítĩ rĩ, nĩ âyê tã ĩmbã-ĩmbã ányã lârâkô dũũ rĩ 'bá yĩ āzākã lâ kô ānĩ âdólé ānĩ bĩlĩ ányã ró tã ĩmbã-ĩmbã gólã mbĩmbĩ rĩ 'ásĩ. Rĩ'á tã tãndĩ 'ĩ Ôvârĩ drĩ mbârâkã sôzó âmã 'á pĩpĩsĩlĩ tãndĩ íyĩkã rĩ sĩ, tãlã âmã drĩ âmbázó ĩ'dĩ sĩ lâ. Ícá kô mbârâkã lâ 'dĩ lârâkô lâ ũsúlĩ lâ'bĩ gólĩyĩ ngá nyãnyã āzâ 'bá yĩ kã rĩ 'ê'ê lâ yĩ sĩ. Ôjĩlã gólĩyĩ drĩ âmó 'bá trá njĩrĩ-njĩrĩ lâ'bĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ rũ rĩ, ícá ĩyĩ gô'dá kô ĩyĩ nyãnyã pãlê tã rĩ 'dĩ sĩ.

¹⁰ Gô'dá drĩ-'bá ngá fêfê kã gólĩyĩ rĩ 'bá lôsĩ 'êlé vò gólã ôjĩlã Yúdă yĩ kã drĩ rĩzó Ôvârĩ rĩ ĩnjĩlĩ ngá fêfê ĩyĩkã sĩ 'dĩ 'á rĩ ícá ĩyĩ kô ngá pãpã gólã âmã drĩ ũsúlĩ Yésũ rĩ ôdrã sĩ rĩ ũsúlĩ gbô cú ítĩ tãlã gólĩyĩ drĩ â'dózó drĩ-'bá ngá fêfê kã ró rĩ tãĩ.

¹¹ Ítĩ rĩ, rĩ'á drĩ-'bá ángĩ drĩ-'bá ngá lĩ kã rĩ 'bá yĩ kã rĩ ĩ'dĩ kôrõnyã ári lĩlĩ trá rĩ trôlê fĩzó ĩ'dĩ bê lâ ítá ăťĩ tĩ rĩ ũgú 'álã vò ngĩngĩ Ôvârĩ drĩ rĩzó rĩ 'á, tãlã gólã ôfê ró ári 'dĩ Ôvârĩ drĩ tãlã tã ônjĩ ôjĩlã kã tãĩ. Gô'dá ũnjĩ kôrõnyã rĩ 'dĩ âvô lâ lôfôlé vólê táyã 'ásĩ nĩ'á zălã.

¹² Kpá ĩtí, Yésū úsú lāṇō gō'dá drāzō ĩvī 'álā Yērōsālēmā 'ásī,* tālā ōjīlā 'bālē à'dólé ngbángbá tā mbị 'bá ró Ôvārí rí lịfị drị 'á ải iyī nyāanyā kà rí sị.

¹³ Bê trá ĩtí rí, 'dōvó mã ngá, mã nĩ Yésū rí úsúlị ĩvī 'álá ró lā'bí ảmā nyāanyā kà rí ảyélé vólé, tālā mã ả'dô ró bê njāā ảnyị tịbê gólā rí 'ě 'bá rí drị kpá ảmā ōjīlā gólākā ró rí 'bá yị 'ězọ.

¹⁴ Nĩ ndrê drê, nōngá ỉnyákú drịi rí, jạrịbạ yù'dạwạ ảmā drị rịzọ 'á lā zāā gbạdú tã ả'dị sị. Bê ĩtí rí, ảmā trá rị'á lịfị 'bā'bā sị jạrịbạ 'būū 'álā tịbê Ôvārí drị rị'á tã lā 'bālē ảmā drị rịzọ 'á lā yị bê rí drịi.

¹⁵ ĩtí rí, 'dōvó mã rí Ôvārí rí lụyị-lụyị sị rōō kạyị vósị cé ngá fẹfẹ ảmákā gólā ảmā drị fẹlẹ Ôvārí drị rí ró. Mã fẹ ngá fẹfẹ rí 'dị ảmā tị sị Yésū sị, ōzō mã ōtírị tã ảtá kị Ôvārí ảả'dô ỉ'dị rị'á drị-ảcê bê ảmā drịlị rí.

¹⁶ Tã ōjạ ảnị drịi sị kô tã tándị 'ězọ ỉ'dị ảnị ảzị-ảzị yị drị. 'Dōvó nĩ ảmụ ảnị ảnị vó 'ásị ngá fẹfẹ gólā ảnị drị ícá'á fẹlā Ôvārí drị rí ró. 'Dị rị'á tã gólā sū 'bá Ôvārí rú rí ỉ'dị.

¹⁷ 'Dōvó nĩ sô drị drị-'bá ảnịkà krístô 'bá ró rí 'bá yị zẹlẹ tã 'bā'bā ndrị gólịyịkà rí 'bá yị ỉnị-ỉnị lā ỉyị sị. Nĩ 'ě tã rí 'dị ĩtí, tālā drị-'bá ảnịkà 'dị 'bá yị rí ỉyị nĩ ảnị vó ndrẹlẹ tālā tã gólịyị ảnị lịdrị-lịdrị kà rí 'bá yị tāsị sịsị-lésị ró Ôvārí ảndrá. Ōzō nĩ ỉnị gólịyị trá rí, gólịyị ả'dô tã ỉyịkà rí 'ě'á ảnị drị ảyịkô sị. Gô'dá ōzō nĩ ỉnị gólịyị kô rí, gólịyị ả'dô tã 'ě'á tã ỉsū sị. Ōzō nĩ ō'bā tã 'ě'ě gólịyịkà ả'dólé ảmbā-ảmbā ró rí, 'dị ả'dô ícá'á ảnị pālẹ ángô tị ró yả?

¹⁸ 'Dōvó nĩ rí Ôvārí rí ỉrátā-ỉrátā sị ảmā tāsị ảmā ảzị-ảzị yị bê. Mã nị trá kị, mã 'é tã ảnyā ảzākā kô ảnị tāsị, gô'dá ảmā trá nị'á ảtị 'álā, nị'á rịlị tã mbịmbị rí 'ẹlẹ ỉ'dị kôrô.

¹⁹ Mã rí gógó, má lô'bā rú'ạ ảnị drị rōō, tālā nĩ 'ě ró bê rātāā Ôvārí drị lậtị nịzọ trạ má drị gōzọ bê ảnị ngáá tólā 'wāā.

Tã ảdūkū gólịyị ỉgịlị ōjīlā Ibūrū kà rí 'bá yị drị rí

²⁰⁻²¹ 'Dōvó Ôvārí gólā ả'dó 'bá tã ả'dị ảfẹ 'bá ró ảmā pịpịsịlị 'ásị rí ảảfẹ mbārākā ảnị drị ả'dózọ ỉzā ró tã lā sị rí 'bá yị ảnị drị ndrị Yésū sị, ả'dô ró bê ảnị drị ícázọ tã tándị gólịyị gólā drị lẹlẹ ảnị drị 'ẹlẹ rí 'ězọ. Gô'dá Kúmú Yésū ỉ'dị rị'á lōkị 'bá ảngị ảmákā kạbịlịkị ỉyịkà ró rí, tālā gólā drā trá ngá fẹfẹ ró Ôvārí drị tã ōnjị ảmákā rí 'bá yị tāsị. Gô'dá gólā rí ảrị lādā 'bá fẹ lậlị-lậlị drịi rí ả'dā tã kị nĩ rí, tã rí 'dị ũnị ảtị

* **13:12 13.12** Ōdrā Yésū kà ĩvī 'álā Yērōsālēmā 'ásị rí ả'dā tã kị, gólā trō tã ōnjị ōjīlā kà trá vólé ōzō kpá kōrōnyā ảvō lófólẹ táyá 'ásị rí drị tã ả'dalẹ tã ōnjị tāsị rí kátị.

tĩ trá tã-drĩ lělē ó'dí Ôvârĩ kã ôjĩlã íyĩkã rĩ 'bá yĩ bē drĩ rĩzó zãã gbádú zãã. Gõ'dá Ôvârĩ lĩdrĩ gólã trá ôdrã 'ásĩ tã â'dalé kĩ, tã-drĩ lělē ó'dí 'dĩ sù trá gólã rú. Má 'ê rãtãã kĩ, Ôvârĩ ãã'dô tã tãndĩ 'ê'á ãnĩ drĩ dódó Yésũ Krístõ sĩ, tãlã rĩrĩ ãnĩkã ã'dô ró bē sũsũ ró gólã Ôvârĩ rú. 'Dõvó Krístõ ôrĩ rĩ'á lùyĩlã zãã gbádú ãdũkũ ákó. ãã'dô ítĩ.

²² Ámã âdrúpĩ yĩ ámã ízó yĩ bē, má lô'bã rú'bã ãnĩ drĩ bĩ ígázó mǎnĩsĩ tã âtĩ-âtĩ gólã má drĩ ígĩlĩ trá mbârãkã sǒlě ãnĩ 'á nõ ârízó drě. Gõ'dá tã ígĩ-ígĩ ámakã nõ rĩ'á cé kútúwã ítĩ.

²³ Má âtã ãnĩ drĩ nĩlĩ kĩ, íĩnjĩ ãmã âdrúpĩ Tĩmátĩyã trá gǎnĩmã 'ásĩ. Ôzõ gólã ãĩcã trá ãnĩlĩ má ngálã 'wãã rĩ, má ã'dô gólã rĩ drĩ'á kpãã má bē, ôzõ má ôtĩrĩ nĩ ãnĩ ndrělě tólã rĩ.

²⁴ Má 'ê nĩ-bē-yã ãnĩ gólĩyĩ ôjĩlã Ôvârĩ kã ró rĩ 'bá yĩ drĩ ndrĩ kpãkã ãlô drĩ-'bá ãnĩkã rĩ 'bá yĩ bē. Gõ'dá krístõ 'bá yĩ gólĩyĩ ãnĩ 'bá Ítálĩyã lésĩ rĩ 'bá yĩ 'ê íyĩ nĩ-bē-yã kpã ãmbã ãnĩ drĩ.

²⁵ Ôvârĩ ãã'dô ãnĩ bē ndrĩ tã tãndĩ 'ělě ãnĩ drĩ íyĩ pĩpĩsĩlĩ tãndĩ rĩ sĩ. Í'dĩ 'dĩ.

Tā ìgĩ-ìgĩ Yākóbā dríḡá sī Yākóbā

Tā 'ě'á zīlā nīlī sīsī rī

Yākóbā ìgĩ wárāgā nò krístō 'bá drí ndrī. Gólá lē āmā drí rīrī āmákā āngó drīlī nōngá 'ézó rīlī krístō 'bá ró rī tā là nīlī dódó. Gólá átā tā trá dūū â'dólé krístō 'bá yī drí nīlī, ōzō rīrī gólá â'dózó ngá ākó rī kâtí, Sātánā rī bāfī cācā ōjīlā drí 'dézó 'á là tā ōnjí 'èlé, ngá gólá āmā drí 'ě'á 'èlā ōzō lāṅō ngātá ngá lāzé āâ'dô āmā 'ě'á rī, tālā â'dô-â'dô lómbé-lómbéwá 'bá ró rī, áru-áruwá, rīlī mánísī tā átā-átā āmákā āmā āzī-āzī yī drí rī 'bālē lātī mbī 'á, gō'dá kpá tā rātāā 'ě'ě ká Ôvārī drí rī bē.

¹ Mā Yākóbā rū ì'bū 'bá Ôvārī ká ró gō'dá kpá Kúmú Yésū Krístō ká rī ì'dī. Má 'è ní-bē-yā ānī ōjīlā Ôvārī ká nyāányā là ró vō drī āzā 'bá yī 'ásī rī yī drí ndrī kākāṛā.

Tā gólá fīlī âtū-âtū ká kâyī lāṅō ká rī 'bá yī sī rī

² Ámā âdrúpī yī ámā ízó yī bē, ōzō tā ùjū gō'dá lāṅō bē rī ūūsū ānī trá rī, nī ndrē lāṅō rī 'dī ngá ōnjí ró kō. Nī trō â'dólé ngá tándí ró, tālā 'dīlī â'dô â'dó'á nōtī.

³ Ōzō tā ùjū 'dī ō'è ānī trá kpīlī līfī 'bā'bā ānīkā Ôvārī drīlī rī áyélé rī, â'dô ānī 'bā'á gō'dá fīlī âtūlī kōrō.

⁴ Ōzō nī ōrī fīlī âtū-âtū sī kárá rī, nī â'dô ícá'á cú rīlī līnjī-līnjī ró. Ngá āzākā pēē ānī kō ākí ākó.

⁵ Ōzō ōjīlā āzā ānī lāfálé 'ásī ūnī tā āzā Ôvārī drí lēlé yī drí 'èlé kâyī tībē tā jūjū 'dī ká rī sī rī kō rī, ícā trá gólá drí tī írātālē Ôvārī drí, tālā Ôvārī rī gógó āâ'dā ró bē tā gólá drí 'ě'á 'èlā rī. Ôvārī â'dô ícá'á gólá rī pālē, tālā Ôvārī ì'dī ngá âfē 'bá 'ì drī-báláyī sī ōjīlā drí līfī āmbé ākó kpāákū ngá fēfē 'á.

⁶ Ngá āzā rī'á ālō. Nī â'dô kō tā ìsū ōjá 'bá ró. Nī 'bā ānī līfī â'dô Ôvārī drīlī kī nī rī, gólá â'dô tā mbīmbī rī 'ě'á trá. Ōjīlā gólá tā áyī 'bá rī â'dô â'dó'á té ōzō fē drī ìlī drí rī'á ōjālā nōngá kó nālē nōngá kó nālē rī kâtí.

⁷⁻⁸ Gō'dá nīngá sī, tā ìsū gólākā â'dô 'bā'á līfī rī rī 'á ká rī tí, nō kpá gō'dá nā kpá rī. Gólá nīlī tā mbīmbī 'èlé rī kō'dáwá. Gólá rī gógó 'dī ìsū kō kī nī rī, Ôvārī â'dô tā nīnī âfē'á yī drí. Ôvārī fēē íyīkā ngá āzākā drílā gbō kó kō'dáwá.

⁹ Ámā âdrúpī yī ámā ízó yī bē, ōzō ānī â'dô kpálé ngá ākó rī, nī â'dô áyīkō ró, tālā Ôvārī â'dô ānī 'bā'á â'dólé ōrē bē.

10-11 Ngā gō'dá ānī rī gógó â'dó 'bá ngá-tī bē dūū rī 'bá yī, ōzō ōjā ānī trá kpálé ūgúlí 'á rī, nī â'dô āyīkō ró, tálā gólīyī ngá-tī iyíkā rī 'bá yī bē â'dô â'dó'á té ōzō fē fōō ōmā ká gō'dá gólā āndrá 'bá 'wāā hāwō یتú āmé drí sī rī kátí. Ítí ró rī, ōjílā ngá-tī bē iyī drīgá dūū rī â'dô drā'á 'wāā یتú gólīyī drí rīzō tā iyī nyāányā ká rī 'bá yī 'élé rī sī.

12 Ōzō nī ōrī fīi âtū-âtū sī kâyī lânō ká rī tú rī, Ôvārī â'dô ōrē fē'á ānī drí. Má âtā tā rī nō ānī drí ítí, tálā ōzō nī ōlāvū trá tā 'dī 'ásī rī, Ôvārī â'dô ānī 'ē'á rīlī zāā lédrē-lédrē ró gbádú drí-'ā ānīkā ró, ōzō gólā drí tā lā 'bārē trá fēlé ānī gólā rī lōvó bē rī 'bá yī drí rī kátí.

13 Kâyī lânō ká rī tú rī, nī âtā kō kī nī rī, āā'dô Ôvārī ĩ'dī ānī ūjū'á tā ōnjí 'élé, tálā Ôvārī lēé kō tā ōnjí 'ēzō ālōwālā, gō'dá gólā jūū ōjílā āzākā kpá kō ālōlā tā ōnjí 'élé.

14 'Dū tā lōvókō ānī nyāányā ká rī â'dô ānī āsē'á nī tā ōnjí 'élé.

15 Tálā tā lōvókō āsē iyíkā tā ōnjí, gō'dá volé drí lā 'ásī rī, tā ōnjí gō'dá āsē iyíkā ōdrā.

16 Ámā izó yī amā âdrúpī yī bē, áádô ānī kō āfi-āfi tā ōnjí ká rī sī.

17 Ngá amā átā Ôvārī drí āfēlé amā drí rī 'bá yī rī'á jārā'bítí tándí ró. Ā'dô kpálé wō íwā یتú ká pará bē rī ōjā rū nī rī, Ôvārī rī nyāányā gólīyī lô'bā 'bá rī ōjā rū iyíkā kō ālōwālā. Ítí rī, mā nī trá kī nī rī, Ôvārī ūjūū amā kō'dáwá tā ōnjí 'élé.

18 Ôvārī 'bā amā trá â'dólé ōjílā iyíkā ró tā âti-âti pātīī iyíkā Yēsū rī tāsī āfēlé amā drí rī sī, té nyé ōzō gólā drí lēlé 'élé rī kátí, tálā mā ā'dô ró bē ngá drī-kákā ró ngá-tī tā lā drí lâzélé rōō rī ró, ngá-tī āzā 'bá yī lédrē-lédrē bē drílā lô'bālē trá rī 'bá yī drīī sī.

Tā tā Ôvārī ká ârī-ârī lā gō'dá 'ē'ē lā bē rī tāsī

19 Ámā izó yī amā âdrúpī yī bē, nī ârī drē úlī nō, nī ā'dô bē rī'á rī, nī rī rīlī bīlī ígā-ígā sī kárā njāā tā âtalé rī 'bá yī ârízó 'wāā. Gō'dá nī â'dô kpá mánīsī ró úlī ítō wō âtalé rī 'á. Gō'dá nī â'dô kpá mánīsī ró 'alé âdrā-âdrā tāsī.

20 Má âtā nōtí ró, tálā rīrī mbimbī gólā Ôvārī drí lēlé amā drí rīzō rī â'dó kō 'alé âdrā sī.

21 Ítí rī, 'dōvó nī âyē tā lârákō tā ōnjī-ōnjī rī 'bá yī, gō'dá 'alé âdrā bē volé, nī 'dē nī trō ró úlī Ôvārī ká ĩ'dī lôfílī ānī 'á, gōzō rīlī zēlé lā 'á ĩnīnī ró. Úlī gólākā 'dī â'dô ícá'á ānī 'bālē nī â'dólé rīlī mbimbī ró.

22 Nĩ ârĩ úlĩ gólâ Ôvârí kâ rĩ ì'dĩ. Nĩ ìsũ kô kĩ nĩ rĩ, ìcâ trá cé úlĩ rĩ 'dĩ lĩngô-lĩngô lâ ârízó ì'dĩ. Nĩ 'è kpá tâ Ôvârí drĩ âtálé rĩ ì'dĩ.

23-24 Òzô nĩ âârĩ úlĩ 'dĩ lĩngô-lĩngô lâ ì'dĩ gô'dá 'èzó lâ té vó lâ 'ásĩ kô'dáwá rĩ, ânĩ tâ â'dô â'dó'á òzô òjílâ gólâ ngānā âtrô 'bá íyĩ ìlĩ ìndrĩzó 'á lâ, gô'dá 'wāâ ngāzó nĩlĩ gô'dá nĩlĩ lâ lârákô drílâ ìndrĩlĩ ngānā 'á 'dĩ drĩ jāzó drĩ lâ 'ásĩ rĩ tí.

25 Òzô òjílâ ânĩ lâfálé 'ásĩ òrĩ trá kárâ úlĩ tándĩ Ôvârí kâ 'dĩ yĩ ìsũlĩ dódó, gô'dá tâ lâ 'èzó rĩ, tâ 'dĩ â'dô sũ'á Ôvârí rú, tâlâ nĩ rĩ 'dĩ tâ úlĩ gólâkâ tándĩ 'dĩ drĩ â'dalé 'dĩ 'è'á ì'dĩ. Úlĩ 'dĩ 'bá yĩ cú mbârākâ bê âmâ ìnjílĩ tâ ònjĩ âmákâ 'ásĩ.

26 Nĩ ââ'dô âníkâ ìsũ'á lâ kĩ nĩ rĩ, ìyĩ ââ'dô rĩ'á 'dè'á lâtĩ Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ vósĩ, gô'dá nĩngá sĩ rĩ, nĩ òrĩ zāâ úlĩ ònjĩ-ònjĩ âtálé ì'dĩ òmbā sĩ āzĩ-āzĩ drĩ rĩ, 'dĩ rĩ 'dè'dè âníkâ Ôvârí vósĩ 'dĩ rĩ'á lôsĩ âkó.

27 Lâtĩ gólâ rĩzó 'dèlè Ôvârí vósĩ mbĩ rĩ ì'dĩ rĩ'á gólâ drĩ âtálé rĩ 'èlè ì'dĩ, òzô kĩ'á nĩ rĩ ânĩ drĩ ìmvá-ânjĩ pālè gô'dá kpá âyĩzĩ yĩ bê ngá sĩ rĩ yĩ tí. Gô'dá ânĩ drĩ 'dèlè kô lâtĩ ònjĩ òjílâ gólĩyĩ Ôvârí rĩ gā 'bá dó rĩ 'bá yĩ kâ 'ásĩ.

2

Tā òjílâ lâfâ cācā tāsĩ

1 Âmâ âdrúpĩ yĩ âmâ ìzó yĩ bê, nĩ lè tâ trá Kúmú âmákâ Yésũ Krístô gólâ â'dó 'bá sísĩ āzĩ-āzĩ drĩlĩ sĩ rĩ 'á. Ítĩ ró rĩ, nĩ 'bā òjílâ āzākā kô ālôlā â'dolé gārā òjílâ āzā 'bá yĩ drĩlĩ sĩ.

2-3 Òzô òjílâ āzā â'dó 'bá ngá-tĩ bê dũũ rĩ âânĩ trá ítá lānjā bê yĩ rú gô'dá kpá tómó dáābō 'ásĩ bê íyĩ drĩ-mvá 'á, drílâ ngāzó âfilĩ ânĩ lâfálé 'á ânĩ drĩ rú è'bérè vō ālō 'á rĩ tú rĩ, gô'dá nĩngá sĩ, ânĩ drĩ ngāzó tâ âtálé gólâ drĩ kĩ'á nĩ rĩ, “Āgô āmbā, ní ânĩ ātĩ 'á nōlè rĩlĩ rĩ-vō tándĩ nō drĩlĩ.” Gô'dá vólé drĩ lâ 'ásĩ, āzā íyĩkâ ngá ākó lé 'bá 'ĩ cú ítá lĩrĩkũ bê yĩ rú njāvō-njāvō, drílâ ngātá íyĩkâ kpá ngāzó ācálé, gô'dá ânĩ drĩ âníkâ ngāzó tâ âtálé gólâ drĩ kĩ'á nĩ rĩ, “Nĩ nĩ âníkâ rĩlĩ gĩā ìnyákũ drĩlĩ ìbĩrĩbĩ nā drĩlĩ nālè”, òzô ngātá nĩ āāyè gólâ íyĩkâ âdrélé pá drĩlĩ ũrũ yā rĩ.

4 Ā'dĩ 'bā ânĩ òjílâ lâfálé cālè rĩ nĩ yā? Òzô nĩ òcā òjílâ lâfálé trá rĩ, 'dĩlĩ nĩ 'è trá tâ ònjĩ 'ĩ.

5 Nĩ ndrê drê, âmâ ìzó yĩ âmâ âdrúpĩ yĩ bê, Kúmú āngĩ âmákâ Ôvârí rĩ gógó êpē ngá ākó lé 'bá trá íyĩ tâ lèlè ì'dĩ, tâlâ gólĩyĩ òrĩ ró bê kũmũ íyĩkâ rĩ zèlè cú tâ tándĩ āmbā dũũ yĩ Ôvârí drĩ 'bālè fèlè drĩ-á ró gólĩyĩ íyĩ lôvó bê 'dĩ 'bá yĩ drĩ 'dĩ bê.

⁶ Ā'dô kpálé íťí rí, ānī nyāányā ízā ngá ákó lé 'bá rú trá. Ā'dô á'dó'á ngá ákó lé 'bá í'dí ānī lârákô 'élé yā? Ā'dô á'dó'á gólíyí í'dí ānī lâsélé nílí ájí bē lá kúmú ándrá sī yā? 'É'ē, ā'dô á'dó'á ngá-tí dūú lé 'bá í'dí.

⁷ Ā'dô kpá 'bā'á gólíyí ālólá 'dī 'bá yí í'dí úlí ōnjí átá 'bá ānī gólíyí Yēsū Krístō rí rú ápázó drí lá rí yí rú rí. Gō'dá bē trá íťí rí, nī 'bā lānjī ngá-tí dūú lé 'bá rú ā'dô tāsī yā?

⁸ Ōzō nī āārī tā gólá Ōvārī āmákā drí 'bālē āmā drí rí trá kī nī rí, “Nī 'bā āzī-āzī yí lówó ndrī kpá té ānī drí ānī lówó 'bārē kátí” rí, 'dīī ā'dô á'dó'á tándí ró lāwūlī gārā.

⁹ Gō'dá ōzō nī ō'bā ōjílā āzā 'bá yí trá á'dólé gārā āzā 'bá yí drí sī rí, 'dīī nī 'é tā ōnjí tētē trá, tālā ōombē ānī trá tā ízā 'bá ró á'dô tā Ōvārī ká 'bālē 'élé rí wó ró.

¹⁰ Ōzō ōjílā ālō ānī lāfálé 'ásī āārī tā Ōvārī ká 'bālē 'élé rí trá ndrī, gō'dá drílā ālō rí áyézo 'é ákó lá rí, 'dīī gólá trá tā Ōvārī ká 'bālē 'élé rí árí 'bá lá kō rí í'dí.

¹¹ Rí'á íťí lá 'dī ró, tālā Ōvārī rí gógó átā nī ngbálí-ngbálí kī nī rí, “Nī 'bā 'dāzī rí ōkó ānī ūgúlí 'á kō.” Gō'dá Ōvārī átā kpá nī kī nī rí, “Nī fū ōjílā kō.” Tā rí 'dī tāsī rí, ōzō kpálé nī ō'bā 'dāzī rí ōkó kō ūgúlí 'á rí, gō'dá ōzō nī ūfū ōjílā trá rí, 'dīī ānī rí'á tā Ōvārī ká 'bālē 'élé rí árí 'bá kō rí í'dí. Íťí, ōzō nī īzā ōjílā rú trá rí, āā'dô kpá lānjō fē'á ānī drí lāwūlī kōrō.

¹² Tā átā-átā ānīká 'ásī ndrī gō'dá kpá tā 'ē'ē ānīká 'ásī ndrī rí, nī īsū dódó kī, Ōvārī á'dô tā ānīká kī'á á'dô tā gólákā kī 'bá nī rí, nī ōlē āzī-āzī kpá ōzō ānī drí ānī ífífí lērē kátí rí rú. Ōvārī 'bā tā 'dī āmā pāzó mbārākā tā ōnjí ká rí 'ásī.

¹³ Ōzō nī ā'dô tā tándí 'ē 'bá ōjílā drí kō rí í'dí rí, Ōvārī 'é tā tándí ānī drí kpá kō. Áā'dô tā ānīká kī'á, té ōzō tā ānī drí rí'á 'ēlā ōjílā drí rí wó ró. Tā tándí 'ē'ē 'dī á'dô Ōvārī rí 'bā'á á'dólé āyīkō ānī bē káyí tā kīkī ká sī.

Tā tándí 'ē'ē rí á'dálā nī kī ōjílā lē tā trá Ōvārī 'á rí

¹⁴ Ámā àdrúpí yí ámā ízó yí bē, á'dô á'dó'á kó ángó tí yā, ōzō nī āātā kī'á nī rí, nī 'bā tā lēlē ānīká trá Ōvārī 'á, gō'dá nīngá sī rí, nī gō nī 'é tā rí 'dī kō á'dô lá wó ró rí yā? Pātīī tā lēlē ānīká 'dī á'dô fí ānī pā'á trá yā? 'Dīī ícá kō.

¹⁵⁻¹⁶ Ōzō nī ōndrē ōjílā āzā trá ālō ānī lāfálé sī ítá ízā bē ngátá ngá-iyínyā ízā bē, gō'dá ānī drí ngāzó tā átálé drílā kī'á nī rí, “Ōvārī āā'dô ní bē, ní á'dô ró bē ítá lānjā bē, gō'dá kpá ngá-iyínyā tándí bē”, cú íťí ōjílā rí 'dī āmú ákó ālōwálá rí, 'dīī á'dá íyíkā ā'dô 'í yā? 'Dīī rí'á cú íťí tā ífí ákó.

¹⁷ Íťí rí, tā lēlē ānīká élē tā lá 'ē ákó rí á'dô á'dó'á lōsī ákó.

18 Ōzō ōjilā āzā ālō āātā tā má drí kī'á nī rī, “Īicā trá ōjilā āzā drí rīzō cú tā lēlē Ōvārī 'á rī bē, gō'dá āzā ālō rī iyíkā rī'á cú tā 'ē'ē tāndí bē ōjilā drí” rī, má â'dô átá'á lâ drílā kī nī rī, “Gō'dá ní 'élé bē tā āzākā kò'dáwá rī, ní â'dô áníkā gō'dá â'dá'á lâ má drí kī'á nī rī, ní āâ'dô trá cú tā lēlē bē Ōvārī 'á rī iyíkā ángô tí ró yā? 'Dīl má â'dô tā lēlē ámakā â'dá'á ní drí cú ĩtí drī vē ākó, tálā tā 'ē'ē ámakā Ōvārī 'á rī sī.”

19 Nī lē tā trá kī'á nī rī, Ōvārī rī gógó rī'á ālō yā? Rī'á tāndí ró. Sātánā yī lē iyī kpá ndrī 'dó tā 'dī. Ītí rī, Sātánā rī gólīyī rī'á ũrī bē kpā kpā kpā. Tā lēlē élēwálā tā 'ē'ē ākó rī ícá kō ōjilā pālē.

20 Gō'dá bē ĩtí rī, ānī ōjilā gólīyī tā nī ākó nō 'bá yī, nī lē má drí â'dázó lâ ānī drí kī nī rī, tā lēlē Ōvārī 'á cú ĩtí 'ē'ē lâ ākó rī rī'á cú ĩtí lōsī ākó yā?

21-22 'Dōvó nī 'dē mā ndrē āmā á'bíyá Ābārāyāmā. Gólā ĩtō iyī mvá Īsákā rī fēlé ngá fēfē ró Ōvārī drí vō ngá lī ká Ōvārī drí rī drī. Gólā rī'á tā lēlē bē gō'dá kpá cú 'ē'ē lâ bē. Tálā 'dīl tāsī rī, Ōvārī ndrē gólā ōjilā tā mbī 'bá ró. Nī ārī trá yā? Ītí rī, tā 'ē'ē gólākā â'dā tā lēlē gólākā rī ĩ'dī.

23 Gō'dá tā rī 'dī drí â'dózó ōzō ĩgílí trá rī kátí kī'á nī rī, “Ābārāyāmā 'bā tā lēlē iyíkā trá tā átā Ōvārī ká rī 'á, gō'dá tā rī 'dī tāsī rī, Ōvārī drí gólā rī zīzō ōjilā tā mbīmbī 'ē 'bá ró.”

Tā Ómvó Ngá 15.6

Gō'dá drílā ngāzō zāā rī'á Ābārāyāmā rī zīlī iyī lāmū-āzīyā ró.

24-26 Mā ndrē drē tā Rāhábā ká. Ōzō gólā â'dô kpálé āgō kpā 'bá ró sīsī lâ sī rī ĩ'dī rī, gólā lāgū lómígówá 'bāsurú Īsīrā'élé ká rī 'bá yī 'ásī ngá-īyínyā sī vō rú lāpízó ōjilā rī 'bá gólīyī lōndālē rī 'bá yī drí sī rī bē, gō'dá drílā kpá gólīyī jōzō gólē volé kōrō pávó tī ngī āzā 'ásī, tálā gólīyī ōpā ró ngá bē. Tā 'dī tāsī rī, Ōvārī drí Rāhábā rī ndrēzō tā mbīmbī 'ē 'bá ró.

Tā 'ē'ē ōjilā ká â'dô gólā rī 'bā'á nī â'dólē mbīmbī ró Ōvārī rī ĩfī drī 'á 'dó tā lēlē gólākā Ōvārī 'á rī bē. Tā lēlē gólākā élēwálā ícá kō gólā rī 'balé â'dólē ōjilā mbīmbī ró. Tā lēlē élēwálā tā 'ē'ē ākó rī rī'á ōzō āvō lōvó-lōvó ākó yī 'á rī kátí.

3

Tā lāndrā tāsī

1-2 Ámā ādrúpī yī amā ĩzō yī bē, nī kī kō, yī lē trá â'dólē tā Ōvārī ká ĩmbá 'bá ró 'wāā, tálā amā ndrī 'dó tā ányā átā 'bá

'î, mã â'dô ícá'á úlí ányâ ímbálé. Tã ímbá 'bá â'dô âdré'á Ôvârí ágálé tã lâ kílí lậjĩ-lậjĩ ró ítú tã-vó kĩkĩ kâ rĩ sĩ. Ôzô ã'dô ôjílã äzâ ô'ê tã ônjí kô tã drílã átalé rĩ tāsĩ rĩ, 'dĩ ôjílã rĩ 'dĩ trá rĩ'á lậjĩ-lậjĩ ró, gô'dá gólã trá cú yĩ drĩ.

³⁻⁴ Tã â'dâ ngá fínyáwá kâ â'dózó ngá ángĩ drĩlĩ rĩ ì'dĩ rĩ'á nō. Lôkĩ 'bá ãlô â'dô ôtolô'bĩ ítĩ kâ bĩ'á cé fê mvá fínyáwá sĩ. Ítĩ ã'dô ìyíkâ kpálé ángĩ ángĩ ró cú mbârâkâ bê rĩ, lôkĩ 'bá â'dô ícá'á cú tĩ lâ yĩ bĩlĩ fê mvá sĩ vō yĩ drĩ lėlé rĩ 'á.

⁵ Ítĩ rĩ, lãndrã ã'dô kpálé ngá fínyáwá 'î rĩ, gólã kpá cú mbârâkâ bê tã ángĩ ángĩ 'êzô. Nĩ ndrê lặsĩ ìlákô fũ 'bá 'dėlé ômã 'á rĩ, zã vō ángĩ.

⁶ Lãndrã rĩ'á lặsĩ kâtĩ. Ngá ãmbá ãmã rú'bạ 'á rĩ yĩ drĩ sĩ, lãndrã ì'dĩ rĩ 'bá ôjílã kũlũtũtũ ìzálé tã tĩ ônjĩ dũũ rĩ 'bá yĩ sĩ rĩ. Gólã âsê tã ônjĩ nĩ ítú úlĩ ítôzô átalé rĩ sĩ, kpá bũũ ítú ôdrã kâ rĩ tú rĩ. Lãndrã ù'dũ tã ônjĩ ìyíkâ 'dĩ 'bá yĩ 'dó Sâtánã drígá sĩ. Gô'dá tã ônjĩ lãndrã kâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ ôjílã lỏfízó lặsĩ ãndrê 'á.

⁷ Ôzô ôjílã ôtrô tã bê kpálé kôrõnyã ãríwá bê drígá sĩ ndrĩ rĩ,

⁸ gô'dá gólĩyĩ ícá gbô kô tĩ cĩlĩ ìyĩ lãndrã drĩ. Gólã nũ tã ônjĩ tètê lãndrã drĩ 'ê'á 'êlã rĩ kô. Lãndrã rĩ'á ôzô ìnĩ sĩ-'balé kâtĩ cú gĩlĩ bê.

⁹ ãmã lãndrã ãlô nō sĩ, mã lủyĩ kpá Ôvârí ãmã átá Kúmú ángĩ ró rĩ, gô'dá nĩngá sĩ, mã gô mã trĩ kpá ôjílã. 'Dĩ ã'dô ã'dó'á ángô tí ró ãmã drĩ tã ônjĩ áátázô ôjílã Ôvârí drĩ 'bãlé ìyĩ lãrãkô kâtĩ rĩ 'bá yĩ rú yã?

¹⁰ Lãndrã ãlô nō sĩ, mã lủyĩ gô'dá mã âtã kpá tã ônjĩ. Ámã âdrúpĩ yĩ ãmã ìzó yĩ bê, ã'dó kô ítĩ lâ 'dĩ ró.

¹¹ Bê rĩ'á ìcã-ìcã ró pặtĩ kĩ nĩ rĩ, lỉmvũ tãndĩ drĩ kpá âfôzô lỉmvũ ônjĩ bê kpãkã ãlô óró ãlô rĩ 'ásĩ yã?

¹² Fê-kã ã'dô ícá'á fĩ trá 'wãlé púrũcĩ ìfĩ ró yã? Ngã gô'dá púrũcĩ ã'dô ícá'á fĩ trá 'wãlé fê-kã ìfĩ ró yã? Ícã kô ã'dólé ítĩ lâ 'dĩ kâtĩ.

Tã tã nịnĩ gólã tã lâ drĩ sũlĩ Ôvârí rú rĩ tāsĩ

¹³ Ôzô ôjílã äzâ ãlô ãnĩ lãfálé 'ásĩ lỉsũ tã trá kĩ nĩ rĩ, yĩ ãã'dô pặtĩ tã nịnĩ gólã tã lâ drĩ sũlĩ Ôvârí rú rĩ bê rĩ, 'dôvô tã 'ê'ê gólãkã rĩ 'bá yĩ ãã'dã pặtĩ gólã tã nịnĩ 'bá ró, tãlã gólã rĩ 'dĩ rĩ'á tã tãndĩ 'ê'á lặtĩ dódó rĩ 'ásĩ lỏmbé-lỏmbéwá ákô.

¹⁴ Ôzô äzí-äzĩ tã ôrĩ zãã ágĩlĩ ãnĩ lỉfĩ rĩ, gô'dá kpá ôzô nĩ ôlê ã'dólé ôjílã ãmbá ró rĩ, nĩ ậrũ ãnĩ kô tã nịnĩ ãnĩkã tāsĩ, tãlã ậrũ-ậrũwá ãnĩkã 'dĩ rĩ'á ônjô 'î.

15 'Dĩ rĩ, tã nĩnĩ ãníkâ 'dĩ Ôvârí âfêé nĩ kô ãnĩ drĩ. 'Dĩ òjĩlã kâ 'ĩ òzô tã nĩnĩ ãnyákú drĩ kâ nõ kâtĩ. Â'dó kô ngá tĩbê Líndrí Tãndĩ Ôvârí kâ rĩ drĩ âfêlé nĩ ãnĩ drĩ rĩ ì'dĩ. 'Dĩ Sâtánã yĩ kâ rĩ ì'dĩ.

16 Má âtã ìtĩ, tãlã òzô nĩ ã'dô âgĩ-âgĩ 'bá 'ĩ gô'dá kpá áru-áruwá 'bá 'ĩ rĩ, 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á tã gólĩyĩ rĩ 'bá òjĩlã 'bãlé rĩ'á tã ònjĩ 'êlé rôô gô'dá kpá rĩ 'bá tã 'bãlé â'dólé kpôrôkônyã rĩ ì'dĩ.

17 Gô'dá tã nĩnĩ gólã Ôvârí drĩ âfêlé rĩ íyíkã rĩ'á jára'bítĩ tãndĩ ró. Ìtĩ rĩ, gô'dá òjĩlã gólã â'dó 'bá tã nĩnĩ tãndĩ 'dĩ bẽ rĩ, gólã â'dô 'bã'á òjĩlã gólã tã ã'dĩ lẽ 'bá ì'dĩ rĩ ró, gô'dá gólã lãwãã ázĩ-ázĩ bẽ kô gô'dá tã ònjĩ lôgô ákô ázĩ-ázĩ drĩ. Gô'dá gólã ícã kpá kô rĩ'á tã ònjĩ âtálẽ ázĩ-ázĩ rú.

18 Gô'dá ìtĩ rĩ, â'dô íyíkã tã tãndĩ lôfô'á ì'dĩ tã ònjĩ rĩ vó lâ 'á. Gô'dá â'dô kpá tã ã'dĩ lôfô'á ì'dĩ tã ònjã-ònjã kpôrôkônyã rĩ vó lâ 'á.

4

Tã tã lôvókô ãmã rú'bã kâ rĩ drĩ rĩzô tã ònjĩ lôfílĩ ãmã lâfálẽ rĩ

1 Ngá ãnĩ 'ẽ 'bá rĩ'á lãwãlé gô'dá kpá rú fũlĩ ãnĩ lâfálẽ 'ásĩ rĩ ã'dô 'ĩ yã? Tã lôvókô ndrĩ ãnĩ 'á rĩ ì'dĩ.

2 Nĩ ndrẽ drẽ, ãnĩ rĩ'á ngá ãzã lôvó lâ bẽ ãnĩ 'á. Gô'dá nĩngá sĩ, nĩ ùsú ngá rĩ gógó 'dĩ kô. ãnĩ kpá rĩ'á ngá òjĩlã ãzã kâ lôvó lâ bẽ ãnĩ 'á. Gô'dá nĩngá sĩ rĩ, nĩ ícã kô ngá rĩ 'dĩ ùsúlĩ. Gô'dá nĩngá sĩ, ngá rĩ 'dĩ drĩ ãnĩ 'bãzó rĩ'á lãwãlé, rú fũfũ yĩ bẽ. Ìtĩ rĩ, ãnĩ gô'dá rĩ'á njãã òjĩlã fũlĩ. Gô'dá ngbãangbãno, ãnĩ cú ìtĩ ngá ãzã ákô ã'dô tãsĩ yã? 'Dĩ tãlã nĩ ìjĩ Ôvârí kô tã lâ tãsĩ.

3 Ngátã òzô nĩ ìjĩ tã gô'dá drẽ zãã nĩ ùsú ngá rĩ 'dĩ kô rĩ, 'dĩ tãlã nĩ lẽ ãnĩngá ngá rĩ 'dĩ cé tã lôvókô ãníkã ndêlé volé.

4 Nĩ nũĩ kô kĩ'á nĩ rĩ, òzô nĩ òlẽ ngá gólĩyĩ ãngó 'á nõ ì'dĩ rĩ, nĩ ícã kô â'dólé Ôvârí rĩ rú-lẽ-ázĩ ró.

5 'Dĩ tã ífĩ gólã Ôvârí drĩ tã âtázó kĩ nĩ rĩ, Líndrí Tãndĩ íyíkã yĩ drĩ 'bãlé ãmã 'á 'dĩ lẽ mã ôrĩ ró zãã tótó Ôvârí rĩ lèlẽ rĩ ì'dĩ.

6 Gô'dá Líndrí Tãndĩ íyíkã âfẽ fãfã trá ãmã drĩ gãzó dó tã gólã lôvókô ãmã rú'bã kâ rĩ drĩ lèlẽ ãmã drĩ 'êlé rĩ 'êlé. Búkũ Ôvârí kâ kĩ nĩ rĩ,

“Ôvârí rĩ'á ãjú-'bã-ázĩ ró òjĩlã gólĩyĩ áru-áruwá 'bá ró gô'dá tã íyíkã gã 'bá dó rĩ yĩ drĩ.

Gô'dá gólã íyíkã bẽ-rĩ rú-lẽ-ázĩyã ró òjĩlã gólĩyĩ ìyĩ ífĩfĩ fẽ 'bã gólã zèlẽ rĩ 'bá yĩ bẽ.”

Rú jājā Ôvârí ngálâ rî

⁷ Bê trá ítí rî, nî sô drî Ôvârí zélé, gô'dá nî gã Sâtánâ dó. Gô'dá nîngá sî rî, Sâtánâ â'dô ânî âyé'á.

⁸ Nî êsê rû ânyî Ôvârí lăgátí, gô'dá Ôvârí â'dô kpá rû êsé'á ânyî ânî lăgátí. Ânî tâ ônjí 'bá, nî jî ânî drî ngbángbá tâ ônjí âníkâ 'ásí. Ânî rî'á tâ ìsû-ìsû bê rî. Ítí rî, nî 'bâ tâ ìsû-ìsû âníkâ â'dô cé âlô Ôvârí rî tāsí.

⁹ Nî â'dô tâ ìsû ró tâ ônjí âníkâ rî 'bá yî tāsí. Nî 'ê ìzā, nî ngô áwó ì'dí tâlâ tâ ônjí âníkâ tāsí.

¹⁰ Nî sô ânî drî Ôvârí zélé ngá fínyáwá ró Kúmú ándrá, nîngá sî, gólâ â'dô ânî íngá'á â'dólé ôjílâ íyíkâ ró.

Tā ôjílâ lăfálé cācā tāsí

¹¹ Âmâ âdrúpí yî âmâ ìzó yî bê, nî ngô tâ kô ânî âzí-âzí yî rû ôjílâ âzâ 'bá yî drí. Ôzô nî ô'ê trá ítí rî, nî 'bâ ânî trá âdrélé tâ kî 'bá ró ânî âzí-âzí yî drî sî. 'Dĩ rî 'á rî, nî rî 'dĩ tâ 'bâ'bâ Ôvârí kâ rî ôṅô'á, gô'dá nî rî 'dĩ ñṅjílâ kô. Tā âníkâ bê-rî tâ 'bâ'bâ 'dĩ ñṅjî-ñṅjî lâ ì'dí. Â'dó kô tâ âzí-âzí kâ rî kíkí lâ ì'dí.

¹² Cé rî'á Ôvârí ì'dí gólâ 'ê 'bá tâ-vó ôjílâ kâ kílí rî. Gólâ ì'dí rî'á cú fāfā bê ôjílâ pázó, gô'dá kpá fāfā bê lāṅṅ fēzô ôjílâ drí. Gô'dá â'dô bê ítí rî, nî kî tâ kô ânî âzí-âzí yî rû gólíyî zîzî sî ôjílâ ônjí ró.

Tā áru-áruwá tāsí

¹³ Nî ári drê, ânî gólíyî tâ ìsû 'bá kî, ìyî â'dô 'ê'á lâ ôzô sū 'bá ìyî rû rî tí rî, nî âtâ tâ trá kî nî rî, “Ándrô, cú ítí tâ âzâ ákó, âmâ trá nî'á jārībā rî gógó nā 'á tólâ. Mā â'dô rî'á tólâ ndrô âlô ngá âmákā gílí gô'dá kpá lăzílí gílí. Gô'dá nîngá sî, mā â'dô â'dó'á cú lăfā bê dūu.”

¹⁴ Pătí-pătí ró, nî nñí ngbá tâ gólâ 'ê 'bá â'dólé ìdrú rî kô. Âmâ rîrî ôzô â'dô kátí yā? Âmâ rîrî ángó nō 'á rî rî'á ôzô lūmvû ámé ôcīkā kátí ndrélé cé ngbāāngbānō tí, drê ākpākā'dā drílâ ávî ákó ìlî 'á rî.

¹⁵ Úlî āmbá 'dĩ 'bá yî volé drî lâ 'á, nî âtâ cé kî nî rî, “Ôzô Ôvârí ôlê trá rî, áâ'dô âmâ lópé'á, tâlâ mā â'dô ró fí kpá zāâ lédrê-lédrê ró ìdrú, gô'dá mā â'dô tâ âzâ nō 'ê'á gô'dá kpá nā rî 'êzô.”

¹⁶ Gô'dá nî rî ânî áruúlî tâ gólâ ânî drí lélé 'élé rî tāsí. Áru-áruwá 'dĩ rî'á ônjí ró.

¹⁷ Ôzô nî ũñî tâ mbîmbî 'élé rî trá gô'dá âyézó lâ 'ê ákó lâ rî, 'dĩ nî 'é tâ sū 'bá Ôvârí rî lîfî drî 'á kô rî trá.

5

Drí-mbílí sôsô ngá-tì dūú 'bá lífí rí

¹ Ānì òjílā ngá-tì dūú lě 'bá rōō rí 'bá yí, nǐ ārì drě tǎ nō. Nǐ á'dô kpá tǎ ìsū ạngí bē, tǎlā tǎ pǎtǐ ró tǎ ạngí á'dô 'ě'á á'délé ānì drǐ.

²⁻³ Ōzō ǐtú tǎ kíkí ká rí òcá trá rí, ngá-tì ānìkà dūú 'dǐ 'bá yí á'dô rú ìzǎ'á ndrǐ. Ítá lánjǎ ānìkà 'dǐ 'bá yí, édrégó á'dô nyǎ'á lǎ ndrǐ. Gō'dá lǎfá ānìkà á'dô lǎkǎ'á rú ìzǎlé. Nǐngá sǐ, lǎfá lǎkǎ 'bá 'dǐ á'dô tǎ pǎtǐ ānìkà á'dá'á nǐ. Lǎfá rí 'dǐ á'dô ānì lōzǎ'á ōzō lǎsǐ kátí.

⁴⁻⁶ Nǐ nǐ trá kǐ nǐ rí, nǐ gǎ trá dó drí-'á félé òjílā ngá 'ě 'bá ānì drí ámuvú 'á rí 'bá yí drí. Tǎ 'ě'ě ānìkà ìzǎ gólíyí tǎ mbǐmbǐ Ôvǎrì ká 'ě 'bá rí trá, tǎlā gólíyí òdrǎ ró bē. Ítí rí, gólíyí ícá kô ānì ătũlǐ. Gō'dá Ôvǎrì íyí mbârākā sǐ ndrǐ ārì gólíyí gbálálá ǎwó bē rí trá. Nǐ gō nǐ rí trá cé dō 'á ǐ'dí bē lǎ, gō'dá cé rǐlǐ ānì tǎ ìsūlǐ ǐ'dí ǐnyákú drǐ nōngá. Gō'dá یتí rí, ānì trá ōzō kǎbǐlǐkǐ 'bō 'bá 'bō'bō gólá Ôvǎrì drí 'ělā ǐlǎ rí kátí. Ānì trá njǎā fǐlǐ.

⁷ Nǐ ndrē trá kǐ nǐ rí, tǎ ạngí ònjǐ 'ě'á á'délé ngá-tì dūú 'bá drǐ. Á'dólé bē trá یتí rí, ămā ìzó yí ămā ădrúpǐ yí bē, nǐ rí drě tǐtǐ ró fǐlǐ ătũ-ătũ sǐ Yēsū rí ăgō-ăgō tēlé. Nǐ á'dô ōzō òjílā gólá ngá ǐ'dí 'bá yí drí ámuvú 'á rí kátí. Tǎlā gólá lě ngá-ǐyínyā dūú ǐ'dí, gólá drí rǐzó zǎā ngá-ǎrú yí drí ăfǐlǐ ámuvú 'á 'dǐ vó lǎ ndrēlé, té bǔūū ngá-ǐyínyā 'dǐ drí ǐnjǐzó gōzó òlǎ 'bǎlé ēró 'á.

⁸ Ítí rí, nǐ ădrē Ôvǎrì rí mbârākā sǐ rǎkǎ fē kátí, tǎlā Kúmú ămákā Yēsū trá 'ě'á ăcǎlé ăgōlé.

⁹ Ămā ădrúpǐ yí ămā ìzó yí bē, nǐ lōzô kô rú ìzǎ ānìkà tāsǐ, tǎlā Ôvǎrì ōzô lǎnǒ fēē ānì drí. Nǐ ndrē drē, Yēsū tǎ ămákā lǎfálá cǎ 'bá rí trá rǐ'á ănyǐ ăcǎlé ăgōlé.

¹⁰ Ămā ădrúpǐ yí ămā ìzó yí bē, tǎ ăngū 'bá gólíyí ăkú ró úlǐ Ôvǎrì ká ătá 'bá trá ānì ă'bǐyǎ yí drí, tǎ 'ě'ě gólíyíkā rí ăā'dā rú ānì drí. Gólíyí rí trá tǐtǐ fǐlǐ ătũ-ătũ sǐ ǐtú òjílā drí rǐzó rǐ'á gólíyí ìzǎlé, drǐlǐyí drē rǐzó úlǐ pēlé Ôvǎrì rí vō 'á rí sǐ.

¹¹ Mǎ ndrē gólíyí òjílā tǎ 'ě'ě lǎ yí drí sūlǐ Ôvǎrì rú rí yí ró, tǎlā gólíyí ătũ fǐlǐ trá ătũ-ătũ. Nǐ ārì trá ăgō zǐlǐ Yóbō rí ătũ fǐlǐ ătũ-ătũ ǐtú gólá rí ìzǎzô rí sǐ. Gō'dá nǐ nǐ kpá trá kǐ nǐ rí, ădūkū lǎ sǐ Ôvǎrì drí ngá fēzô gólá drí. Ôvǎrì rí gógó nyǎányā lǎ rǐ'á òjílā ìzǎ ndrē 'bá 'í, gō'dá kpá òjílā pǎ 'bá 'í.

¹² Ămā ădrúpǐ yí ămā ìzó yí bē, tǎ ạngí bē rǐ'á nōtí. Nǐ یتí lǎtrítí kô'dáwá ălôwálá Ôvǎrì rí rú sǐ gō'dá kpá rú ăzǎ

sĩ. Ōzō nĩ òkĩ nĩ rĩ áwô rĩ, nĩ kĩ nĩ rĩ cé áwô. Gõ'dá nĩ òkĩ nĩ rĩ ìtí kò'dáwá rĩ, nĩ kĩ rĩ cé ìtí kò'dáwá, tálà Ôvârí rĩ 'álé òzó kò ádrââ ânî rú.

Tã râtáã 'ê'ê tãsí

¹³ Ámâ âdrúpĩ yĩ ámâ ízó yĩ bê, òzō nĩ á'dô trá tã ìsũ bê rĩ, nĩ 'dê nĩ ìrátã ânî tĩ Ôvârí drí. Ōzō âyĩkô á'dô trá ânî cĩ'á rĩ, nĩ ngô lóngó Ôvârí rĩ lùyízó rĩ ì'dĩ.

¹⁴ Ōzō nĩ á'dô trá ngá lâzé bê rĩ, nĩ zĩ drĩ-'bá kânĩsã ká rĩ 'bá yĩ ânî ngálâ, gólĩyĩ ìnnĩ ró dô ânî rú tã âtâ-âtâ bê Kúmú Yésũ rĩ rú sĩ, gõ'dá kpá gólĩyĩ ò'ê ró râtáã Ôvârí drí ânî tãsí.

¹⁵ Nĩ 'ê ìtí, tálà tĩ drĩlĩyĩ ìrátálê tã âtâ-âtâ tã lèlê ká 'dĩ sĩ rĩ â'dô ânî rú'bá 'bã'á â'dĩlĩ. Ōzō ngátá ngá lâzé âníkâ 'dĩ á'dô tã ònjĩ âníkâ tãsí rĩ, nĩ nĩ tĩ drĩ lâ 'ásĩ, á'dô ró bê Ôvârí drí tã ònjĩ âníkâ âyézó.

¹⁶ Tálà ngá lâzé rĩ âfílĩ òzō 'dĩlĩ kâtí, nĩ rĩ zãâ rĩlĩ tã ònjĩ âníkâ ânî lâfálê 'ásĩ rĩ ângílĩ, gõ'dá nĩ á'dô ró ìzã ró. Nĩ ângĩ tã, gõ'dá nĩ 'ê ró râtáã âzĩ-âzĩ drí ìtú rú'bá âgĩ-âgĩ ká rĩ sĩ, tálà Ôvârí á'dô tã ìdrí dã'á ânî rú.

Ōzō òjílã tã mbĩ 'bá òtírĩ íyĩ tĩ ìrátãâ rĩ, Ôvârí 'ê tã ângĩ ì'dĩ tĩ drílã ìrátálê 'dĩ drĩ lâ lôgôzó.

¹⁷ 'Dôvó nĩ ìsũ drê tã Êlĩyã rĩ tãsí, gólâ cé rĩ'á òjílã mvá 'ĩ âmâ drí á'dórê tí. Gólâ ìrátã íyĩ tĩ pĩpĩsílĩ âlô sĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôzê ù'dĩ kò." Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, ôzê 'dĩ kò ndrô zãlô nã párá nĩ-kázíyá 'á.

¹⁸ 'Dĩlĩ vólê drĩ lâ 'ásĩ rĩ, gólâ drí kpá tĩ ìrátãzó ó'dĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôzê ù'dĩ", gõ'dá ôzê drí ngãzó rĩ'á 'dĩlĩ cõrõ-cõrõ, ngá-ârú drí ngãzó âfũlĩ 'bõlã-'bõlã vũdrĩ sĩ ndrĩ.

¹⁹ Ámâ âdrúpĩ yĩ ámâ ízó yĩ bê, òzō òjílã âzã ùkũ trá lạtĩ tã ányã rĩ ká drĩlĩ rĩ, nĩ 'dê nĩ êdrê gólâ lạtĩ tã mbĩ rĩ ká drĩlĩ.

²⁰ Ámâ ndrĩ, mã nĩ trá tãndĩ ró kĩ nĩ rĩ, òjílã gólâ tã ònjĩ 'bá êdrê 'bá lạtĩ mbĩmbĩ rĩ drĩlĩ rĩ pá gólâ ì'dĩ òdrã 'ásĩ, gõ'dá tã ònjĩ âmbá 'dĩ 'bá yĩ á'dô âyé'á lâ. Ì'dĩ 'dĩ.

Tã ìgĩ-ìgĩ drị-káká Pétěrō kà 1 Pétěrō

Tã 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sísí rĩ

Pétěrō lājó' bá Yésũ kà ró rĩ ìgĩ wárāgā nò gólâ drí 'bãrě trá ārākā ró, gō'dá kpá trá ānyĩ 'ěrě gólâ rĩ fũlĩ rĩ 'á. Gólâ ìgĩ wárāgā nò krístō 'bá gólĩyĩ 'bāsúrú Yúdạ yĩ kà 'ásĩ, gō'dá lậ'bủ 'bá bẻ ìyĩ trá vồ ngũingĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ drí. Tã ífĩ gólâ drí wárāgā nò ìgĩzọ gólĩyĩ drí rĩ, tãlâ ỗỗ ró fãfã bẻ gólĩyĩ 'á, gō'dá gólĩyĩ ậậtũ ró ìyĩ fĩ bẻ kậậ lậậ drí 'dẻỏ gólĩyĩ drĩ rĩ 'á. Gólâ kĩ nĩ rĩ, krístō 'bá yĩ ẫẫ'dỏ rũ ỉẳ ẫẫ'sủ, tãlâ gólĩyĩ rĩ trá 'dẻẻ tã Kủmủ gólĩyĩkà Yésũ kà rĩ vồ lậ bẻlẻ ỉ'ỉ rĩ drí sĩ. Gō'dá gólĩyĩ ỗ'ỗ ữữ kỏ lậậ ẫẫlủ ẫ'ẫ-ẫ'ẫ gólĩyĩkà krístō 'bá ró rĩ tẫsĩ. Bẻ-rĩ gólĩyĩ ỗ'bẫ ìyĩ lặặ ngá gólĩyĩ Ôvậ rĩ tã lậ 'bẻẻ trá 'ě'á fẻẻlậ gólĩyĩ drí ừừ 'á lậ ìyĩ mảả yĩ ró rĩ drĩ. Gólĩyĩ ẫẫ kĩ, Yésũ ỗỗrĩ ẫẫỏ ẫẫỏ nỏ 'á rĩ, Ôvậ ẫ'ẫ gólĩyĩ lủủ'ả, ỗỗ gólĩyĩ ỗỗ zẫ gặặ rắắ fẻ kậậ tã lẻẻlẻ gólĩyĩkà 'á rĩ. Gólĩyĩ ỗỗrẻ ìyĩ vồ kpá dỏỏ Sặặnẫ gólâ 'ẻ 'bá gólĩyĩ ỉẳẻ rĩ drặặ sĩ.

¹ Mả Pétěrō ẫ'dỏ 'bá lặặ'bá Yésũ Krístỗ kà ró nỏ, mả ìgĩ wárāgā nỏ nĩ ẫẫ gólĩyĩ Ôvậ rĩ nặặ trá ẫ'dỏẻ ỗỗlậ ìyĩkà ró gỏ'dá rũ lậẻ 'bá trá rẫ rẫ ỗỗlậ ẫẫ ró 'bặặ Pỏnặ kà 'ả, Gặặtặ kà 'ả, Kặặdỗsặ kà 'ả, Ậsặ* kà 'ả gỏ'dá kpá Bặặnặ kà 'ả rĩ 'bá yĩ drí.

² Ậkủ ró, ẫẫ áậ Ôvậ rĩ ẫsủ tã trá ẫẫ nặặ ẫ'dỏẻ ỗỗlậ ìyĩ nặặẫ kà ró Lỉnặ Tặnặ ìyĩkà sĩ, tặlặ nĩ ỗỗ ró Yésũ Krístỗ bẻ, gỏ'dá gólâ ẫẫẻ ró ẫẫ bẻ tã ỗỗ ẫẫkà 'ásĩ tặlặ ỗỗrặ Yésũ Krístỗ kà ẫẫ vồ 'ả rĩ sĩ.

Ôvậ rĩ ỗỗ zẫ ỗỗ fẻẻ tã ậ'ậ bẻ ẫẫ drí ẫẫ.

Tã lặ 'bẫ'bẫ drị-'ả Ôvậ rĩ drị 'ẻ'á fẻẻlậ ẫẫ drị ỉẳậ rĩ drĩ rĩ tẫsĩ

³ Mả lủủ Ôvậ rĩ tặ bẻ ẫ'dỏ 'bá Kủmủ ẫẫkà Yésũ Krístỗ rĩ áậ ró rĩ, tặlặ gólâ pặặlủ mặặmặ bẻ ẫẫ tẫsĩ. Ỉặ rĩ, gólâ 'bẫ trá ẫẫ lặ zặlỏ ó'ỏ gólâ rĩ mả ró. 'Dặ rĩ 'bẫ ẫẫ trá lặ 'bẻẻ drị-'ả gólâ Ôvậ rĩ drí 'ẻ'á fẻẻlậ ẫẫ drí rĩ drĩ, tặlặ Yésũ Krístỗ ngặ trá ỗỗrặ 'ásĩ.

⁴ Gỏ'dá Ôvậ rĩ rẫ'ả drị-'ả 'ỉ vồ lậ ndrẻ'ả ẫẫ drí ừừ 'ả tỏlặ. Tã rĩ 'ỉ ỉắ kỏ nặẻ ngặậ rũ ỉẳẻ ngặậ ndrẻ.

*

1:1 1.1 'Dặ 'bặặ gólâ zặ ngặẫngbẫnỗ Tủrủkủ.

⁵ Tã lëlê ãníkã drí rí, gô'dá Ôvârí â'dô ãnî lôkí'á mbârâkã ãmbá íyíkã sĩ bũũ kâýî gólâ drí ãnî pãzó rĩlí yí bẽ ăđũkũ ăkó rĩ 'á. 'Dĩ rĩ â'dô 'bã'á kâýî ăđũkũ ăngó nõ kâ rĩ sĩ.

⁶ Gô'dá ĩtĩ rĩ, nĩ â'dô ăyĩkô ró tã 'dĩ 'bá yĩ tã sĩ, gbô lé nĩ ă'dô tã ĩsũ ró lãnô gólâ ãnî drí rĩ'á ũsúlâ rĩ 'bá yĩ tã sĩ rĩ, lãnô 'dĩ â'dô ãnî 'ẽ'á cé kâýî dã sĩ.

⁷ Gô'dá lãnô 'dĩ 'dê ãnî drĩ 'dĩ rĩ, ă'dô ró bẽ tã lëlê ãníkã Ôvârí 'á rĩ ũjũlĩ, tãlã nĩ ă'dô ró bẽ gágá özô rákã fê kátĩ. Tã lëlê ãníkã ăă'dô ũjũ'á lâ zălô lặ sĩ lãnô kâ sĩ, rĩ'á özô dáăbô 'bãrẽ té zălô lặ sĩ 'á, tãlã ỗnĩ lâ ỗvê ró bẽ vólê rĩ kátĩ. Gô'dá tã lëlê ãníkã Ôvârí 'á rĩ, ămbã lâ gặặ dáăbô drĩ sĩ. Nĩ ậtũ ãnĩ fĩ, gô'dá Ôvârí â'dô ãnĩ lủy'á kĩ nĩ rĩ, nĩ 'ẽ trá dódó, gô'dá gólâ ă'dô lậnĩ 'bã'á ãnĩ rũ kâýî gólâ Yế sũ drí 'ězô ăgólê ăngó nõ 'á rĩ sĩ.

⁸ Gbô lé nĩ ỗndrê Yế sũ ãnĩ ĩľĩ nyăányă sĩ kô rĩ, nĩ lẽ gólâ trá, gô'dá nĩ 'bã tã ĩsũ ãníkã trá nyé gólâ drĩ. ĩtĩ rĩ, ngbăangbănô rĩ, ãnĩ gô'dá trá ăyĩkô ămbá gólâ tĩbê ĩcálê tã lâ ătálê kô rĩ bẽ.

⁹ Drĩ-ă tã lëlê ãníkã gólâ 'á rĩ kâ rĩ â'dô 'bã'á lếdrẽ-lếdrẽ ăđũkũ ăkó rĩ ĩ'dĩ.

¹⁰ Tã Ôvârí drí ôjĩlă íyíkã pãzó rĩ tã sĩ rĩ, tã ậngũ 'bá Ôvârí kâ 'dĩ 'bá yĩ ậtã tã lâ trá ặkũ ró. Tã ămbá 'dĩ tã sĩ rĩ, tã rĩ 'dĩ 'ẽ rũ trá ămă ĩľĩ 'á, tã gólâ drĩľyĩ rĩzó ũlĩ Ôvârí kâ 'dĩ zĩlĩ mănĩ sĩ ndrĩ,

¹¹ tãlă yĩ ũnĩ ró lặtĩ 'dĩyĩ păpă Ôvârí kâ 'dĩ bẽ, gô'dá kpá kâýî lâ ăă'dô 'bã'á ăngô tú yă rĩ. Gô'dá gólĩyĩ nĩ ĩyĩ ífĩ lâ kô, gô'dá Lĩndrĩ Tăndĩ Krĩstô kâ bẽ gólĩyĩ 'á lãnô gólâ tĩbê 'ẽ 'bá Yế sũ rĩ 'ėlê ĩzátú rĩ â'dálê, gô'dá kpá ĩnĩ-ĩnĩ Ôvârí drí 'ězô Yế sũ rĩ ĩnĩlĩ gólâ rĩ 'bã'bă sĩ ôjĩlă drĩlĩ ndrĩ rĩ bẽ.

¹² Gô'dá Ôvârí â'dă tã kpá tã ậngũ 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, tã gólâ gólĩyĩ drĩ ậngũlĩ tã 'dĩyĩ păpă kâ 'dĩ tã sĩ rĩ, ĩcá kô rũ 'ėlê kâýî gólĩyĩkă rĩ 'á. Bê-rĩ tã 'dĩ 'ẽ rũ gô'dá trá kâýî ãníkă rĩ 'á. Ngbăangbănô rĩ, nĩ ậrĩ tã ậtĩ-ậtĩ tăndĩ trá ôjĩlă gólĩyĩ rĩ 'bá ĩyĩ pělă ãnĩ drĩ mbârâkă Lĩndrĩ Tăndĩ gólâ tĩbê Ôvârí drĩ ặjólê ũrũ lế sĩ rĩ kâ sĩ rĩ tĩ sĩ. ĩtĩ rĩ, gô'dá nĩ nĩ tã ặngĩ ngă păpă kâ gólĩyĩ mălăyĩkă Ôvârí kâ drĩ kpá lëlê rồ ĩľĩ 'bălê nĩlă rĩ yĩ trá.

Tã tã 'ẽ'ẽ tăndĩ gólĩyĩ Ôvârí drĩ ãnĩ zĩlĩ 'ėlă rĩ tã sĩ rĩ

¹³ ĩtĩ rĩ, tã 'dĩ 'bá yĩ tã sĩ rĩ, 'dỗvô nĩ rĩ ĩľĩ lõmbă sĩ, nĩ rĩ njăă tã Ôvârí kâ rĩ 'ėlê. Nĩ 'bă ãnĩ ĩľĩ cé drĩ-ă Ôvârí drĩ 'ẽ'á fělă ãnĩ drĩ kâýî gólâ drí 'ězô Yế sũ rĩ â'dálê 'dĩyĩ pă 'bá ró ôjĩlă drĩ rĩ drĩ.

14 Ānī Ōvārī rī mvá yī ĭ'dī, nī rī zāā tā gólīyī Ōvārī drī lēlé rī yī 'ėlé ĭ'dī. Nī lôgō ānī nyāānyā kō ngá gólīyī ōnjī-ōnjī ānī drī rī'á 'ėlā drē ākpā nī nī Ōvārī kō rī yī 'ėlé.

15 Bê-rī, nī rī gō'dá zāā tā tândí 'ėlé ĭ'dī, nī jâ ānī volé tā gólīyī ōnjī-ōnjī rī yī rú sī nyé ōzō Ōvārī gólâ ānī nī 'bá â'dólé ōjīlā íyíkâ ró 'dī kâtí.

16 Ōvārī kī, “Nī rī zāā tā tândí mbī rī 'ėlé ĭ'dī kárâ, gō'dá ānī jâlê volé tā ōnjī-ōnjī rī yī rú sī, tâlâ má rī zāā tā tândí mbī rī 'ėlé ĭ'dī kárâ.”

17 Nī ârī drē, Ōvārī ānī átâ gólâ tībê ānī drī rīzō rātâā 'ėlé drīlâ rī, rī kpá tā-vó ōjīlâ kâ kīlī ndrī 'dó látī ālô 'ásī. Ōzō ā'dô gō'dá trá ĭtī rī, 'dôvó ānī drī rīlī ōzō ōjīlâ ūmú ró āngó nō drī rī kâtí, 'dīlī gō'dá nī rī zāā rī'á Ōvārī rī rôlê.

18 Nī ndrê drē, Ōvārī tī ānī drī trá â'dólé drī-báláyī ró lâ'bí tībê ānī á'bíyá yī drī 'dālê ānī drī rī 'ásī, lâ'bí gólīyī ícá 'bá ānī pālê kō rī. Gō'dá gólâ tī ānī drī 'dī â'dó kō ngá gólâ tākó ōzō lâfâ kâtí rī sī.

19 Lâgī ānī drī tīzō rī lăvū trá kôrô. Gólâ tī ānī drī Yēsū rī ōdrâ sī. Ūlī Yēsū gólâ tībê tā ōnjī ākó rī ōzō kábīlīkī drī tītī kâ gólâ tândí ró līsī ākó gō'dá kpá ālībī ākó yī rú rī kâtí.

20 Ākū ró, drē ākpākā'dâ Ōvārī 'bāā āngó nō kō rī, gólâ nī Yēsū trá â'dólê drī tī 'bá āmákâ ró. Gō'dá ngbāāngbānō kâyī ādūkū nō 'á rī, Yēsū âcâ trá āngó nō 'á ānī pālê.

21 Gō'dá Yēsū Krístō sī, nī lē tā trá Ōvārī 'á. Gō'dá tâlâ Ōvārī íngâ Yēsū trá ōdrâ 'ásī gō'dá kpá 'bālê āmbá ró ngá ndrī drīlī, ĭtī rī, nī 'bâ ānī līfī cé Ōvārī drī, gō'dá nī lē tā kpá cé gólâ 'á ĭ'dī.

22 ĭtī rī, ānī drī ānī āzī-āzī yī lēlé pīpīsīlī ālô sī ōzō ānī âdrúpī yī kâtí. Nī â'dô ícá'á 'ėlâ ĭtī, tâlâ nī lē tā trá tā âtī-âtī tândí Yēsū rī tāsī nō 'á pātīlī ró, gō'dá nī jâ rīrī ānīkâ rī trá tā ōnjī 'ásī, gō'dá krístō 'bâ āzī lēlé ĭ'dī.

23 Ānī drī ānī āzī-āzī yī lēlé gārā, tâlâ útī ānī gō'dá trá ó'dí Ōvārī rī mvá yī ró. Lédrê-lédrê ó'dí gólâ ānī drī â'dózó ĭ'dí bē lâ 'dī â'dó ānī átâ yī ngátâ ândrê yī ngá lésī rī ĭ'dí kō, tâlâ lédrê-lédrê ānī átâ yī ngátâ ândrê yī ngá lésī rī â'dô rú ndē'á ōdrâ sī. Gō'dá ĭtī rī, lédrê-lédrê ó'dí 'dī â'dô 'bâ'á zāā gbádú ādūkū ākó, tâlâ útī ānī gō'dá trá ó'dí ró úlī Ōvārī kâ gólâ 'ē 'bâ rīlī zāā gbádú ādūkū ākó rī sī.

24 Tâ āngū 'bâ Īsáyâ drī tā âtázó ĭtī, kī nī rī,

“Ōjīlâ mvá ndrī tā gólīyíkâ rī yī bē rī rī'á ōzō ōmā kâtí gō'dá fōô lâ bē.

Fōô 'dī 'bâ yī rī'á sūsū ró.

Gõ'dá dríllyi 'ízó òmã 'dĩ 'bá yí bẽ gõ'dá drãlé ngbá volé 'wãã.

25 Gõ'dá úlĩ Ôvârí kã rĩ íyíkã zãã gbádú ădũkũ ăkó."

Īsáyã 40.6-8

Úlĩ Ôvârí kã 'dĩ rĩ rĩ'á tã âti-âti tãndĩ Yésũ rĩ tãsi pėlé ăni drĩ rĩ ĩ'dĩ.

2

1 Gõ'dá â'dô bẽ trá ĩtĩ rĩ, nĩ âyê tã ònjĩ tĩbê ăni drĩ rĩ'á 'ėlã rĩ 'bá yĩ. Nĩ âyê ònjõ. Nĩ âyê tã 'ě'ě ăndõtô kâtĩ rĩ, nĩ âyê ăgi-ăgi òjĩlã rũ, nĩ âyê òjĩlã ăzi 'dã'dã.

2 Tã 'dĩ 'bá yĩ vò lã 'á ndrĩ rĩ, ăni drĩ â'dólé tótó úlĩ Ôvârí kã rĩ lówó lã bẽ ăni 'á dũũ, rĩ'á ărilã òzõ mvã òdé drĩ 'bãlé ăndrê lã rĩ bã ĩmvũ lówó bẽ dũũ rĩ kâtĩ. Úlĩ tãndĩ Ôvârí kã 'ě 'bá ăni 'bãlé â'dólé mbârâkã bẽ gõ'dá kpá 'ě 'bá ăni pãlé tã ònjĩ ănikã 'ăsĩ rĩ ĩ'dĩ.

3 Ăni, nĩ ùsũ tã lãnã Kúmũ ămákã rĩ kã trá.

Tã ămã drĩ 'bãzó trá òjĩlã Ôvârí drĩ njĩlĩ trá rĩ ĩ'dĩ rĩ

4 Gõ'dá nĩ ăsi ănyi Kúmũ ămákã Yésũ Krístõ lăgátĩ. Gólã òzõ jó ăjũ gólã jó ăngĩ Ôvârí kã 'á rĩ kâtĩ. Òjĩlã ăngó nõ drĩ rĩ 'bá yĩ gã gólã trá dó, gõ'dá tákõ gólã íyingá ĩ'dĩ tĩbê Ôvârí drĩ njĩlĩ trá ăkũ ró tã lã drĩ lâzélé kôrô rĩ ĩ'dĩ.

5 Gõ'dá nĩ â'dô kpá òzõ lâré jó kã kâtĩ. Ôvârí lẽ ăni ătrölé ê'bélé kpãkã ălô jó ăngĩ íyíkã 'dĩzó ĩ'dĩ sĩ lã. Gõ'dá kpá nĩ ĩ'bũ ró rũ bẽ yĩ drĩ òzõ drĩ-'bá íyĩ nyăányã kã ró rĩ jó íyíkã 'á rĩ kâtĩ, rĩ 'bá gólã rĩ lùyĩlĩ gõ'dá kpá tã tãndĩ 'ėlé gólã drĩ ngá fěfě gólã tĩbê gólã rĩ 'bã 'bá ăyĩkõ ró rĩ fėlé gólã drĩ tãlã Yésũ Krístõ sĩ rĩ.

6 Ôvârí âtã tã Yésũ rĩ tãsi rĩ trá búkũ íyíkã 'á ăkũ ró kĩ, "Nĩ ndrê drẽ, mã njĩ jó ăjũ tãndĩ tã lã drĩ lâzélé kôrô rĩ trá 'bãlé òjĩlã ămákã lăfálé jó ăngĩ ămákã 'á Yěrõsălēmã 'á.

Jó ăjũ rĩ gógó 'dĩ tã lã drĩ lâzélé kôrô jó ăngĩ ămákã 'dĩzó ĩ'dĩ sĩ lã rĩ ĩ'dĩ.

Òjĩlã tĩbê tã lẽ 'bá trá gólã 'á rĩ â'dô 'bã'á ăyĩkõ ró.

Lãnõ ùsũ góllyĩ kô ălólã."

Īsáyã 28.16

7 Ītĩ rĩ, ăni góllyĩ tĩbê tã lẽ 'bá trá gólã 'á rĩ, gólã rĩ tã â'dô lâzé'á ăni rũ kôrô. Gõ'dá góllyĩ tã lẽ 'bá gólã 'á kô rĩ, â'dô ĩyĩ lãnõ ùsũ'á gólã rĩ tãsi. Úlĩ Ôvârí kã vó ró, Ôvârí kĩ,

"Ăjũ jó kã tĩbê jó 'dĩ 'bá yĩ drĩ gãlé dó rĩ,

ăcã gõ'dá trá ăjũ gólã tã lã drĩ lâzélé kôrô jó ăngĩ ămákã 'dĩzó rĩ ró."

Lôngó 118.22

⁸ Gõ'dá úlí Ôvârí kâ âtâ kpá kî,

“Âjû âlô-âlô 'dî â'dô ôjílâ pá sî'á kpá nî drílîyî 'dézó vûdrî.”

Îsáyâ 8.14

Gólîyî 'dê vûdrî, tâlâ gólîyî lée úlí Ôvârí kâ ârílî kô rî drí. Ítí rî, gólîyî â'dô lâṇō gólâ Ôvârí drí 'bâlé trá fêlé gólîyî drí âkû ró rî úsú'á.

⁹ Gõ'dá âní tāsî rî, âní ôjílâ tîbê Ôvârí drí nîlî trá â'dólé ôjílâ íyíkâ ró rî yî î'dî. Nî â'dô trá ânyî Ôvârí bê kárâ ũrî âkó drî-'bá ró. Âní rî'á ôjílâ Ôvârí drí 'bâlé drî-'bá ró kûmû gólâkâ zêlé rî 'bá yî î'dî. Gõ'dá âní rî'á gólâkâ ífîfî lâ ró rî yî î'dî. Ôvârí 'ê tâ 'dî ítí 'dî rî, tâlâ nî âtâ ró tâ gólîyî âmbá yî drí 'êlé âní drí 'dî bê ôjílâ drí ndrî. Ôvârí î'dî kpá tîbê âní âzî 'bá ânílî volé kûmû Sâtánâ kâ ñnrîkúwâ kâ 'ásî ânílî kûmû íyíkâ vó î'î-î'î 'á sūsū ró rî 'á nō. Búkû Ôvârí kâ âtâ tâ trá kî,

¹⁰ “Drê âkpākâ'dâ sîsî rî, nî â'dô kô ôjílâ Ôvârí kâ î'dî,
gõ'dá ngbâangbânō rî, âní gõ'dá trá ôjílâ Ôvârí kâ î'dî.

Drê âkpākâ'dâ sîsî rî, nî nîjî drê Ôvârí rî pîpîsîlî ã'dî kô,
Gõ'dá ngbâangbânō rî, gólâ rî 'â â'dî trá âní rú âmbá,
gõ'dá âyê tâ ônjî âníkâ trá.”

Õséyâ 1.9-10

¹¹ Âmâ rû-lê-âzíyâ yî, nî rî rîlî ângó nō 'á ôzō ôjílâ ũmú ró âní 'bá âní rîlî tâkō 'ê 'bá lâvûlî kôrô lâvû rî yî kâtî. Ítí rî, má lô'bâ rû'bâ âní rú lôvó gólâ âní rû'bâ kâ rî 'bá âní 'bâlé tâ ônjî 'êlé 'dî gâlê dó, tâlâ lôvó gólâ rû'bâ kâ 'dî rî íyíkâ ãtú vósî cé zââ rî'á rû fûlî âní ífîfî rú.

¹² Nî rî zââ rî'á tâ tândî 'êlé î'dî, ôzō nî â'dô trá rî'á ôjílâ gólîyî Ôvârí rî nî 'bá kô 'dî 'bá yî lâfálê rî. Gbô lé gólîyî ôrî tâ ngólê âní rú kî, nî ô'ê tâ ônjî trá rî, gõ'dá gólîyî â'dô âní ndrê'á gbô zââ rî'á tâ tândî 'ê'á î'dî. Gõ'dá ítí rî, gbô gólîyî drí drî âdîzô tâ ônjî âyéle gôzô tâ tândî 'êlé î'dî Ôvârí rî lûyî-lûyî bê kâpî gólâ Yésû drí ânízô tâ-vó ôjílâ kâ kîlî rî sî.

Tâ ôjílâ gólîyî 'bâlé âní drîlî rî ñnjî-ñnjî lâ kâ rî

¹³⁻¹⁴ Nî 'bâ âní nyâányâ rîlî ôjílâ gólîyî 'bâlé âní drîlî rî yî zêlé, ôzō â'dô kúmú gólâ kúmú âmbá drí drî-âcê fêzô drílâ rî î'dî rî. Nî 'ê ítí, â'dô ró bê Kúmú âmákâ Yésû Krîstô rî ñnjîzô. Ngâtâ â'dô gõ'dá kúmú drî-âcê bê jârîbâ ángî âníkâ drîlî rî î'dî yâ rî, nî ñnjî gólâ kpá tâ kî 'bá ró, tâlâ lôsî gólîyíkâ rî'á tâ-vó ôjílâ kâ kîlî, lâṇō fêlé gólîyî tâ ônjî 'ê 'bá trá rî yî drí gõ'dá gólîyî tâ tândî 'ê 'bá rî yî lûyîlî.

15 Gõ'dá Ôvârí lě zââ âñî drí rĩlí tã tãndí 'èlě ĩ'dĩ, tãlã tã tãndí âñî drí rĩ'á 'èlã 'dĩ 'bá yĩ ô'bã ró ôjĩlã gólĩyĩ tã nĩ âkó lě 'bá ró, rĩ 'bá ĩyĩ tã ngôlé âñî rú 'dĩ 'bá yĩ bê, tã ngôngô ĩyĩkã âñî rú 'dĩ 'bá yĩ âyélé volé.

16 Nĩ rĩ gõ'dá ôzô ôjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá drĩ-báláyĩ ró rĩ 'bá yĩ kâtí. Gõ'dá drĩ-báláyĩ âníkã 'dĩ, nĩ ĩsũ kô kĩ, âã'dô âñî drí tã ônjĩ 'ëzô, gõ'dá âñî drí rĩlí ôzô rú ĩ'bũ 'bá Ôvârí kã rĩ 'bá yĩ kâtí.

17 Nĩ ĩnjĩ ôjĩlã ndrĩ, nĩ lě âñî âzĩ-âzĩ yĩ krístô 'bá ró rĩ yĩ ndrĩ. Nĩ rô Ôvârí, gõ'dá nĩ ĩnjĩ kpá kúmú âmbá âníkã rĩ yĩ.

Látĩ rú ĩ'bũ 'bá yĩ drí 'ëzô rĩlí ĩyĩ lĩpĩ yĩ bê rĩ

18 Âñî gólĩyĩ rú ĩ'bũ 'bá ró rĩ, nĩ fě âñî nyãányã nyé âñî lĩpĩ yĩ ĩnjĩlĩ pĩpĩsĩlĩ âlô sĩ gõ'dá kpá tã gólĩyĩ drí lělě âñî drí 'èlě rĩ yĩ 'èlě. Ôzô âñî lĩpĩ yĩ â'dô ôjĩlã tãndí 'ĩ rĩ, nĩ ĩnjĩ gólĩyĩ, gõ'dá gbô lě gólĩyĩ â'dô ôjĩlã ônjĩ 'ĩ, ôrĩ ĩyĩ lâŋô fělě âñî drí rôô rĩ, nĩ âtũ âñî fĩ ĩnĩnĩ ró lâŋô 'dĩ njĩrĩ 'â, tãlã nĩ nĩ rĩrĩ gólã Ôvârí drí lělě âñî drí rĩzô 'á lâ 'á rĩ yĩ trá.

19 Gõ'dá nĩ ô'ě trá ĩtĩ rĩ, Ôvârí â'dô ôrě fě'á âñî drí rĩrĩ tãndí âníkã 'dĩ tãsĩ.

20 Gõ'dá ôzô ôôfě lâŋô trá âñî drí tã ônjĩ âñî drí 'èlě rĩ tãsĩ rĩ, gõ'dá nĩ 'è lómbé-lómbéwá kô fĩ âñî drí âtũlĩ lâŋô 'dĩ njĩzô 'dĩ tãsĩ. ĩtĩ rĩ, gõ'dá ôôfě lâŋô âñî drí cú ĩtĩ âñî drí tã ônjĩ 'ě âkó rĩ, ôzô nĩ âtũ fĩ trá lâŋô rĩ 'dĩ njĩrĩ 'á rĩ, gõ'dá Ôvârí â'dô 'bã'á âñĩ bê âyĩkô ró âmbá.

21 Ôvârí 'bã âñî trá lâŋô ùsúlĩ ĩtĩ 'dĩ rĩ, tãlã Yésũ Krístô njĩ lâŋô kpá trá rôô ângó nõ 'á âmã pãrě 'á rĩ drí. Lâŋô gólã Yésũ Krístô drí njĩlĩ 'dĩ rĩ, rĩ'á tã â'dã 'ĩ âmã drí 'èlě ĩ'dĩ.

22 Nĩ ârĩ drě tã úlĩ Ôvârí kã drí âtálé Yésũ rĩ tãsĩ rĩ kĩ, "Gólã 'é tã ônjĩ âzãkã âlôwálã kô kô.

Âârĩ gólã kpá ônjô âtárě 'á kô."

Īsáyã 53.9

23 ĩtĩ rĩ, gõ'dá ó'dã gólã bê rĩ, gólã lôgôô lâ'dã 'dĩ vô lâ kpá kô. Gõ'dá ôjĩlã fě lâŋô bê gólã drí rôô rĩ, gólã lôgôô lâŋô 'dĩ vô lâ gólĩyĩ drí kpá kô, gólã fě bê-rĩ ĩyĩ nyãányã ĩ'dĩ Ôvârí drĩgá, gólã tĩbê 'ě 'bã tã-vó ĩyĩkã kĩlĩ mbĩ rĩ drí.

24 Gõ'dá ĩpã gólã rĩ rú'bã bê fě lãlĩ-lãlĩ drĩ tã ônjĩ âmákã tãsĩ rĩ, gólã drí tã ônjĩ âmákã trôzô ndrĩ yĩ rú. Gólã 'é tã 'dĩ ĩtĩ 'dĩ rĩ, â'dô ró bê âmã 'bãlě drĩ-báláyĩ ró mbârãkã tã ônjĩ kã 'ásĩ, gõ'dá kpá mã ôrĩ ró bê tã mbĩ 'bá ró Ôvârí rĩ lĩfĩ drĩ 'á. Lâŋô Yésũ Krístô kã 'dĩ pã âmã nĩ.

25 Sĩsĩ rĩ, âñî gõ'dá ôzô kãbĩlĩkĩ gólĩyĩ âvĩ 'bá trá ômã 'á rĩ 'bá yĩ kâtí, gõ'dá ngbãangbãŋô rĩ, Yésũ Krístô âdrĩ âñî trá

lôgôlé pávó 'á íyî vó bēlé ĩ'dî lôkí 'bá ró. Gólâ gô'dá trá ĩ'dî 'ē 'bá ānî vó ndrēlé kăbîlîkî íyîká rî 'bá yî ró rî.

3

Lătî ôkó yî drî 'ēzô rîlî ágó lâ yî bē rî

¹ Gô'dá kpá ĩtî, ānî ôkó, nî fē ānî nyāányâ nyé ānî ágó yî ĩnjîlî. Nî 'ē ĩtî, ôzô gbô lé ānî ágó āzâ 'bá yî ôlê ĩyî tâ Ôvârí 'á kô rî. Ôzô ôôndrê rîrî tândí ānîká 'dî trá rî, gbô gólîyî drî kpá rû jâzô tâ lēlé Ôvârí 'á rîrî tândí ānîká 'dî tāsî. Ícá kô ānî drî gólîyî jâzô tâ tândí 'ēlê cé úlî ānî drî âtalé gólîyî drî rî 'bá yî sî. Tâ tândí 'ē'ē lû'û gără úlî âtâ-âtâ drî sî.

² Tâlâ gólîyî ôndrê ró ĩyî lătî tândí ānî drî rîzô gólîyî ĩnjîlî 'dî bē, gô'dá gbô gólîyî drî Ôvârí rî ĩnjîzô lătî ānîká 'dî 'ásî.

³ Nî rî kô ngá gólîyî ānî rû'bâ 'bâ 'bá â'dolé sūsū ró rî 'ēlê. Nî rî kô rî'á ānî drî-'bí ômbélé lătî ngî āzâ 'bá yî 'ásî, â'dô ró bē sūzô ĩ'dî sî lâ, gô'dá nî ĩzâ âdî ānîká kô ngá gólîyî lô'ílî rû'bâ 'ásî sūzô rî yî drî, gô'dá kpá ítá tândí sôlê sūzô 'dî 'bá yî bē. Ngá gólîyî ānî drî sūzô rî â'dô ngá 'dî 'bá yî ĩ'dî kô.

⁴ Bê-rî nî ùjû mbârâkâ ānîká rî sî ndrî â'dolé tâ tândí 'ēlê ĩ'dî, gô'dá kpá rîlî mănîsî ró, gô'dá kpá pîpîsîlî â'dî bē. 'Dî rî â'dô ānî 'bâ'á â'dolé sūsū ró Ôvârí rî ĩfî drî 'á. 'Dî rî'á sūsū gólâ ícá 'bá kô ndēlé rî ĩ'dî.

⁵ Gô'dá kpá ĩtî, âmâ dēdé yî âkû ró ndrî tîbê tâ lē 'bá ĩyî Ôvârí 'á nâ 'bá yî 'ē ĩyî kpá trá ĩtî. Gólîyî 'bâ ĩyî nyāányâ â'dolé sūsū ró ĩyî fēfē sî ndrî ĩyî ágó yî ĩnjîlî.

⁶ Sárâ rî nyāányâ trá ĩtî. Gólâ ĩnjî ĩyî ágó Ābārâyámâ trá gô'dá zî ĩyî ágó Ābārâyámâ ĩyî lîpî ró. Gô'dá ôzô nî ô'ē kpá trá ôzô Sárâ kâ 'dî tî tâ mbî 'ēlê ĩ'dî, gô'dá ũrî 'ē ānî gô'dá kpá kô rî. Tâ 'ē'ē ānîká 'dî â'dô â'dá'á lâ kî, ānî gô'dá trá Sárâ rî ôzôwá yî ĩ'dî ôzô kpálê ānî â'dô ôrî Yúdâ yî kâ 'ásî kô rî.

Lătî ágó yî drî 'ēzô rîlî ôkó lâ yî bē rî

⁷ Gô'dá ānî gólîyî ágó ró rî 'bá yî drî rî, nî rî kpá tândí ró ānî ôkó yî bē. Nî ndrê gólîyî ĩzâ bē, gô'dá â'dolé gólîyî vó ndrēlé tândí ró rîlî lôvó ngá lēlé kâ ágó yî kâ ôkó bē rî sî. Nî ĩnjî gólîyî, tâlâ ānî fâfâ gără gólîyî drî sî. Gô'dá nî ĩnjî gólîyî kpá, tâlâ nî â'dô lédrê-lédrê âdûkû âkó rî úsú'á 'dô kpâkâ âlô gólîyî bē Ôvârí drîgá sî. Ôzô ānî ágó nî ô'ē trá ĩtî ānî ôkó yî drî rî, Ôvârí â'dô râtâā ānîká ârî'á.

Tâ rîrî krístô 'bá kâ âzî-âzî lâ yî bē rî tāsî

⁸ Ạđũkũ lâ ró rĩ, nĩ rĩ zãã rĩlĩ pĩpĩsĩlĩ ấ'dị sĩ ấnĩ lâfálé 'ásĩ. Nĩ rĩ ngá ấlô ró. Nĩ ndrê ỉzã ấnĩ ấzĩ-ấzĩ yĩ kã bê, nĩ lẽ ấnĩ ấzĩ-ấzĩ yĩ, nĩ ấ'dô ấ'dị ró ấnĩ ấzĩ-ấzĩ yĩ drĩ. Nĩ 'bã ấnĩ nyãanya kô ấ'dólé gặặ ấnĩ ấzĩ-ấzĩ yĩ drĩ sĩ.

⁹ Gõ'dá ỗzỗ ấnĩ ấzĩ-ấzĩ yĩ ỗ'ê tã ỗnị trá ấnĩ drĩ rĩ, nĩ lôgỗ tã ỗnị 'dĩ vỗ lâ gólĩyĩ drĩ kô. Gõ'dá ỗzỗ ỗỗ'dã ấnĩ rĩ, nĩ lôgỗ lâ'dá 'dĩ vỗ lâ kô lâ'dá sĩ. Bê-rĩ nĩ ỉjĩ Ôvãrĩ ỉ'dĩ ỗrê fêlê ỗjĩlã ấnĩ 'dã 'bã 'dĩ 'bã yĩ drĩ. Tãlã 'dĩ tã gólã Ôvãrĩ drĩ ấnĩ nịzỗ ỗjĩlã ỉyĩkã ró 'êlã rĩ ỉ'dĩ. Gõ'dá gólã ấ'dô kpá ỗrê fê'a ấnĩ drĩ, ỗzỗ nĩ ỗfê ỗrê trá ỗjĩlã ấzĩ drĩ rĩ.

¹⁰ 'Dĩ nyê ỗzỗ ỉgĩlĩ trá búkũ Ôvãrĩ kã 'á rĩ tí kĩ,
"Ỗzỗ ỗjĩlã ấzã ỗlẽ ấ'dólé ấyĩkô ró ấngỗ nỗ 'á gõ'dá kpá ngá tãndĩ ỗsũlĩ rĩ,

ỗjĩlã rĩ gógỗ 'dĩ ấãtã ỗlĩ ỗnị kô ỗjĩlã ấzĩ rũ, gõ'dá gólã ấãdỗ ỗnỗ kpá kô ỗjĩlã ấzĩ rũ.

¹¹ Gólã ấâyê tã ỗnị ndrĩ gõ'dá rĩzỗ tã tãndĩ rĩ 'bã yĩ 'êlê ỉ'dĩ. Gólã ỗũjũ ỉtũ vỗsĩ cé rĩlĩ 'á ấ'dị sĩ ấzĩ-ấzĩ lâ yĩ bê.

¹² Gólã ỗ'ê tã 'dĩ 'bã yĩ ỉtĩ, tãlã Ôvãrĩ rĩ ỗjĩlã tã mbị 'bã vỗ ndrêlê
gõ'dá kpá rãtãã gólĩyĩkã ấrĩlĩ.

Gõ'dá Ôvãrĩ rĩ ỉyĩkã ỉyĩ ỗgũlĩ jãlê jã ỗjĩlã rĩ 'bã tã ỗnị 'êlê rĩ yĩ drĩ."

Lôngỗ 34.12-16

Tã gólã lângỗ ỗsũ kã ấ'dózó krĩstỗ 'bã ró rĩ tãsĩ rĩ

¹³ Ỗzỗ gõ'dá nĩ ỗrĩ trá rĩ'á tã tãndĩ rĩ 'êlê ỉ'dĩ rĩ, ngá gólã 'ê 'bã ỉyĩkã gõ'dá kô ấnĩ dólê rĩ ấ'dô 'ỉ yã?

¹⁴ Gõ'dá ỗzỗ gbỗ lẽ ỗjĩlã ấzã 'bã yĩ ỗfê lângỗ ấnĩ drĩ tã tãndĩ ấnĩ drĩ 'êlê rĩ 'bã yĩ tãsĩ rĩ, nĩ ỉsũ tã kô, Ôvãrĩ ấ'dô ỗrê fê'a ấnĩ drĩ lângỗ fêlê ấnĩ drĩ 'dĩ tãsĩ. Nĩ 'ê ỗrĩ kô ỗjĩlã gólĩyĩ 'ê 'bã lângỗ fêlê ấnĩ drĩ 'dĩ 'bã yĩ tãsĩ.

¹⁵ Nĩ rô cé Yếsũ Krĩstỗ ỉ'dĩ Kũmũ ấnĩkã ró pĩpĩsĩlĩ ấlô sĩ. Nĩ rĩ ỉtũ vỗsĩ cé njãã tã-drĩ lôgỗlê ỗjĩlã gólĩyĩ 'ê 'bã ấnĩ ỉjĩlĩ kĩ'á nĩ rĩ, nĩ ỗrĩ ỉlĩ 'bãlê Yếsũ Krĩstỗ drĩ 'dĩyĩ pã 'bã ấnĩkã ró ấ'dô tãsĩ yã rĩ yĩ drĩ.

¹⁶ Ỗzỗ gõ'dá nĩ ấã'dô tã ỉjĩ rĩ 'dĩ drĩ lâ lôgỗ'á ỗjĩlã gólã ấnĩ ỉjĩ 'bã 'dĩ drĩ rĩ, nĩ lôgỗ mãnĩsĩ pĩpĩsĩlĩ ấ'dị sĩ. Nĩ rĩ tã gólĩyĩ 'ê 'bã ấnyĩ lôgỗlê ấnĩ drĩ rĩ 'êlê kô! Tãlã ỗzỗ ỗỗ'dã ấnĩ trá tã tãndĩ gólã ấnĩ drĩ rĩ'á 'êlã rĩ 'bã yĩ tãsĩ rĩ, gólĩyĩ ấ'dô 'bã'á ấnyĩ bê gólĩyĩ ỗtĩrĩ rĩrĩ tãndĩ ấnĩkã 'dĩ ndrêê, tãlã ấnĩ ỗjĩlã Yếsũ kã ỉ'dĩ rĩ.

¹⁷ Ỗzỗ Ôvãrĩ ỗlẽ nĩ ấnĩ drĩ lângỗ ỗsũlĩ ỉtĩ, tã tãndĩ gólĩyĩ ấnĩ drĩ rĩ'á 'êlã 'dĩ 'bã tãsĩ rĩ, rĩ'á tãndĩ ró ấnĩ drĩ lângỗ rĩ gógỗ 'dĩ nịzỗ tã tãndĩ gólĩyĩ ấnĩ drĩ rĩ'á 'êlã 'dĩ 'bã yĩ tãsĩ. Gõ'dá nĩ ỗnị lângỗ tã ỗnị ấnĩ drĩ 'êlê rĩ yĩ tãsĩ rĩ, 'dĩ tã ngĩngĩ 'ỉ.

18 “Yésũ Krístō tã mbî 'ê 'bá 'î,
 gô'dá gólâ nǎi lâŋō trá drîlâ drârê 'á,
 â'dô ró bê âmâ pãzô tã ônjî âmákâ 'ásî.
 Gólâ drâ trá cé ândâlâ âlô ndê trá î'dî 'dî.
 Gólâ 'é tã ônjî kô, gô'dá gólâ drâ bê-rî âmâ tã ônjî 'bá nō 'bá
 yî vō lâ 'á,
 â'dô ró bê âmâ âjîlî Ôvârí ngálâ.
 Úfũ gólâ rî rú'bá ãnyákú trá,
 gô'dá Ôvârí ãngâ gólâ trá lédrê-lédrê ró Líndrí Tãndí
 íyíkâ sî.”*

19 Kãyî 'dî 'á rî, Líndrí Tãndí Ôvârí kâ sî, Yésũ ârî trá 'bú
 'álâ, nĩ'á tã Ôvârí kâ pėlê mālâyíkâ ônjî tíbê 'bălê trá gãnĩmã
 'á tólâ nã yî drî.

20 Mālâyíkâ ônjî 'dî 'bá yî ró ãyî Ôvârí kô âkũ ró âkpākâ'dã
 kãyî Nówã kâ rî sî.* Nówã ôtírî rĩ kôlóngbô ạngí êdélê rî,
 Ôvârí rî trá 'á ã'dî sî, â'dô ró bê ôjílâ tėlê drî âdílî tã ônjî
 ãyíkâ 'ásî, gô'dá ôjílâ âdĩĩ drî kô. Gô'dá ítí rî, ôzê ândrê
 'dĩ âcâ bê 'dĩlî gô'dá ãĩmvũ lâ drî tĩzô gô'dá kôlóngbô drî
 ngãzô ãĩmvũ drĩ rî, ôjílâ ngá pã 'bá ãĩmvũ drî fũlî kô rî cé
 nĩ-drĩ-lâ-nâ, Nówã drî 'bã 'ásî rî 'bá yî î'dî.

21 ãĩmvũ gólâ ãĩmvũ tĩtĩ kâ 'dĩ rî rĩ'á tã â'dâ bãbâtízĩ kâ 'î,
 gólâ ânĩ pã 'bá trá ngbãângbânô Krístô rî ngãngã ôdrã 'ásî
 rî sî rî î'dî. Gô'dá ítí rî, bãbâtízĩ pătĩtĩ rî â'dô kô tótó ãĩmvũ
 dãdã rú'bá 'á rî î'dî. Bê-rî bãbâtízĩ pătĩtĩ rî rĩ'á drî âdílî î'dî
 âgôlê Ôvârí ngálâ pĩpĩsĩlî tãndí sî.

22 Yésũ Krístô ngâ trá gôlê úrũ 'álâ rĩlî drĩ-ágô Ôvârí kâ
 drĩ lésĩ rĩlî kúmũ ró Ôvârí bê. Gô'dá ngbãângbânô rî, gólâ
 rî trá mālâyíkâ drĩlî ndrĩ gô'dá kpá líndrí âzâ 'bá yî â'dô 'bá
 cú drĩ-âcê bê úrũ 'á tólâ nã 'bá yî drĩlî ôjílâ bê ndrĩ.

4

1 Mã nĩ trá ânĩ bê tãndí ró kĩ, Yésũ nĩ lâŋō trá rōô. Ítĩ rî,
 nĩ rî njãã fĩĩ âtũ-âtũ sĩ lâŋō nĩlĩ ôzô Yésũ kâtĩ. Nĩ rî njãã
 lâŋō nĩlĩ, tãlâ ôjílâ gólâ tíbê lâŋō nĩ 'bá 'dĩ rî, gólâ lê trá
 lãtĩ tã ônjî kâ rî yî âyélê.

2 Gô'dá ítĩ rî, ítôlê nongá sĩ bũũũ ôdrã âníkâ rî sĩ rî, nĩ
 âyê tã lôvô gólâ rú'bá kâ rĩ 'bá ânĩ 'bălê tã ônjî 'êlê 'dĩ. Nĩ
 'ê gô'dá tã gólĩyĩ Ôvârí rî 'bã 'bá âyĩkô ró rî î'dî.

3 Sĩsĩ rî, nĩ rî trá rĩ'á tã ônjĩ-ônjĩ 'êlê î'dî ôzô ôjílâ gólĩyĩ
 Ôvârí rî nĩ 'bá kô rî 'bá yî kâtĩ. Sĩsĩ rî, nĩ rî trá rĩ'á âyĩlĩ ôjílâ

* 3:18 3.18 Úlĩ 'dĩ 'bá yî ãĩgĩ ítĩ 'dĩ, tãlâ ôjílâ âzâ 'bá yî kĩ, 'dĩ rî ââ'dô lóngô 'î.

* 3:20 3.20 Krístô 'bá âzâ 'bá yî ãsũ íyíkâ kĩ, 'dĩ 'bá yî ââ'dô mālâyíkâ gólĩyĩ vō
 úrũ 'álâ rî âyê 'bá ârízô ãyĩ ôkô ôjílâ mvá ró rî yî tãsĩ.

gólīyī â'dó 'bá kô ãnī òkó ró ngátá ágó ró kô rī 'bá yī bē, gō'dá ãnī trá âvê 'bá ró. Nī rī trá rī'á òdrá mvũlī rōo rī'á ãnī cīlī. ãnī drī rīzō rū ê'bélé tã ãnyī kã sũ 'bá kô rī 'bá yī 'ê bē. Nī rī kpá trá rī'á ôvârí ãnī á'bíyá yī kã â'dó 'bá Ôvârí pătĩ rō kô rī írátã bē, tībē â'dó 'bá tã ònjí tètē ró rī.

4 Ítí rī, gō'dá ngbâangbânō rī, nī gō nī jã ãnī bē trá Ôvârí pătĩ mbī rī rōlé ĩ'dī rī, òjílã gólīyī tībē Ôvârí pătĩ rī nī 'bá kô rī, drī lâ ĩyī trá lījã-lījã ró, tãlã nī gã volé trá dó tã ònjí gólīyíkã 'dī 'bá yī 'èlé kpākã ãlô gólīyī bē rī drī. Ítí rī, gólīyī drī gō'dá ãnī lô'dázó.

5 Gō'dá â'dô gbō lé ĩtí rī, ĩzátú rī, gólīyī â'dô âdré'á Ôvârí tībē rī 'bá tã-vó òjílã ndrī kã kílí rī ágálé, tã lâ yī kílí gōzó lâṅō félé drīlīyī, òjílã gólīyī 'bã 'bá bē drē lédrē-lédrē ró rī yī gō'dá kpá gólīyī ôdrã 'bá trá rī 'bá yī bē.

6 Tã 'dī tãsī rī, ópē tã âtī-âtī tãndí Ôvârí kã trá òjílã gólīyī ôdrã 'bá trá rī drī drē ãkpākã'dã gólīyī drī drã ãkó, tãlã Ôvârí òkí ró tã-vó gólīyíkã bē tã 'ê'ê gólīyíkã gólīyī drī â'dózó drē lédrē-lédrē ró ãngó nõ 'á rī vó ró. Ítí rī, gbō lé gólīyī drã trá rī, gólīyī òrī ró bē zãã gbádú ãdũkũ ãkó ùrú 'álã òzō Ôvârí kâtí.

7 Nī ndrē trá, kàyī Ôvârí drī 'èzō ngá ndrī ãngó 'á nõ 'bá yī ndélé rī âcã trá. Ítí rī, nī rī lĩfĩ lõmbã bē, nī òrī ró bē zãã rī'á rãtãã 'èlé Ôvârí drī kàyī vósĩ cē.

8 Gō'dá ĩtí rī, ngá tã lâ drī lãvũlĩ gãrã ãnī drī 'èlé rī ĩ'dī nõ, nī lē ãnī ázĩ-ázĩ yī ãnī pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ, tãlã òjílã lēlē 'dī rī â'dô ãnī 'bã'á njãã òjílã ázĩ âyélé tã ònjí gólīyíkã 'èlé ãnī drī rī 'bá yī 'ásĩ.

9 Nī rī òjílã ázĩ lãgúlĩ ãnī drī 'bã 'á cú ĩtí tã ĩsũ-ĩsũ rĩ rĩ rĩ ãkó.

10 Ôvârí fē mbârãkã lōsĩ íyíkã 'ê kã trá ãnī drī ãlô-ãlô ndrī ngũngĩ. Ítí rī, nī 'ê lōsĩ tībē gólã drī mbârãkã lâ félé trá ãnī drī 'dĩ dódó òzō rū ĩ'bũ 'bá tãndĩ kâtĩ, â'dô ró bē ãnī drī ãnī ázĩ-ázĩ yī pãzó ĩ'dĩ sĩ lâ.

11 Ítí rī, nī ãzã, òzō Ôvârí òfē mbârãkã tã pēpē kã ĩ'dĩ ní drī rī, gō'dá ní pē tã âtī-âtī gólã drī tã nĩnĩ lâ félé trá ní drī 'dĩ dódó. Nī ãzã, òzō Ôvârí òfē ní drī mbârãkã rū ĩ'bũ kã ĩ'dĩ òjílã ázĩ drī rī, ní ĩ'bũ rū gólīyī drī fãfã gólã Ôvârí drī félé trá ní drī 'dĩ sĩ ndrĩ. ãnī ndrĩ nī 'ê tã 'dĩ 'bá yī ĩtĩ, tãlã ùlũyĩ ró Ôvârí Yésũ Krístō rī tãsĩ, tã gólīyī ãnī drī 'èlé 'dĩ 'bá yī tãsĩ. Kúmú Yésũ mbârãkã bē ngá ndrī drĩlĩ rī ãã'dô ĩnjĩ-ĩnjĩ lâ ró zãã gbádú ãdũkũ ãkó. Âã'dô ĩtĩ.

12 Ámâ rû-lě-āzī yī má drī lělé trá rōô rī 'bá yī, lâņō gólīyī rī 'bá ānī 'ėlé rī ōlījā ānī drī kô. 'Dĩ â'dó kô ngá 'ě 'bá ānī drī 'bălě lījālě rī i'dī.

13 Vō lâ 'á rī, nī â'dô āyīkō rō, tālā nī rī 'dī lâņō Yēsū Krístō rī 'ě 'bá rī âmú'á gólā bē. Ōzō â'dô trá ítī rī, gō'dá nī â'dô 'bā'á āyīkō rō kpākā ālō Yēsū bē kâyī gólā drī 'ězō āgōlē 'bălě iņlīlī rōô kpá â'dólē mbârākā bē āngó nō drīlī rī sī.

14 Ōzō óōrī ānī lô'dálē tālā ānī krístō 'bá 'i rī, 'é ngá kô, Ôvârí â'dô ōrē fē'á ānī drī. Línđrī Tāndí Ôvârí kâ gólā â'dô 'bá āmbá lâvūlī gārā rī â'dô rī'á ānī bē ānī pālē mbârākā íyikā sī.

15 Ōzō nī ūūsū lâņō rī, nī ūsú kô āzī-āzī fūfū tāsī, ngátá ngá ōjīlā āzī kâ ūgū-ūgū lâ tāsī, ngátá tī sōsō tã ōņjī-ōņjī ōjīlā āzī kâ 'á rī tāsī, ngátá ngá ndrī ōņjī-ōņjī āzā 'bá yī 'ě 'bá lâņō āsélé ānī drīlī rī 'bá yī 'ě'ě lâ tāsī.

16 Gō'dá ōzō nī ūūsū lâņō tālā ānī krístō 'bá 'i rī, ānyī lâ ōgā ānī drīlī kô. Nī lūyī Ôvârí kâyī lâņō 'dī kâ 'á, tālā ānī rī'á ōjīlā gólīyī Yēsū Krístō rī rú bē rī i'dī.

17 Nī ndrē drē, Ôvârí rī'á tã-vó ōjīlā kâ kī'á lâņō rī 'bá gólīyī 'ėlé āngó 'á nō sī. Ôvârí â'dô rī'á tã-vó ōjīlā nyāányā lâ íyikā rī 'bá yī kâ kī'á sīsī. Ōzō gō'dá gólā āâ'dô tã-vó āmâ ōjīlā gólākā rō rī 'bá yī kâ kī'á rī, gō'dá lâņō â'dô 'ě'á â'dólē ōjīlā tã lē 'bá tã Ôvârí kâ nō 'á kô rī 'bá yī drīlī rī lâvūlī gārā āngô tī yā?

18 'Dĩ rī, â'dô â'dó'á nyé ōzō búkū Ôvârí kâ drī átálē trá rī kâtí,

“Ōzō â'dô gō'dá āmbā-āmbā rō ōjīlā Ôvârí kâ drī ngá pázó rī,

ā'dô tã â'dô íyikā â'dó'á kó nī ōjīlā gólīyī tã ōņjī 'bá rō Ôvârí rī rō 'bá kô rī 'bá yī drī yā?”

Úlī Mānīgō 11.31

19 Ōzō Ôvârí ōlē trá lâņō drī ānī 'ėlé rī, 'dōvó nī 'bā ānī nyāányā nyé gólā drīgá, gólā ōndrē rō ānī vó nī lâņō 'dī 'bá yī 'ásī ndrī. Gólā i'dī tībē ānī 'bā 'bá rī, gō'dá gólā ícá kô ānī āyélē ānī drīlī sī ítī.

5

Úlī mbârākā sō kâ ōjīlā kăņısă kâ rú rī 'bá yī

1 Gō'dá ngbāāngbānō má âtā ānī gólīyī 'bā 'bá drī-'bá kăņısă kâ rō ōzō má tī rī yī drī. Mā rī gógó nyāányā lâ, má ndrē lâņō Yēsū Krístō rī 'ě 'bá rī trá cú âmā līfī sī, gō'dá má drī tã lâ âtázó ōjīlā āzī drī. Įzátú rī, má â'dô rī'á Krístō

bê kâyi gólâ Ôvârí drí 'êzô ãmbã gólâkâ rî â'dalé ôjílâ ndrî drí rî tú. Má lô'bã rú'bã ãnî drí kî,

² nî ndrê ôjílâ gólîyî Ôvârí drí fêlé trá ãnî drí vó lâ ãyî ndrêlé rî yî dódó. Nî ndrê vó lâ ãyî dódó, tâlá pătî nî lê trá 'êlá ítí, â'dó kô kî, nî 'ê 'dîlî tótó tâlá 'dîlî trá lôsî ãníká rî'á 'êlé âđî úsúzó 'á lâ rî ì'dî.

³ Nî 'bã ãnî kô ãmbã ró ôjílâ gólîyî Ôvârí drí fêlé trá ãnî drí vó lâ ãyî ndrêlé 'dî 'bá yî drîlî. Gõ'dá ítí rî, nî rî ãníká tândî ró, tâlá gólîyî ôtrô ró bê lâràkô ãníká ì'dî.

⁴ Ítí rî, gõ'dá Yésũ Krístô â'dó 'bá drî-'bá lôkí 'bá ró rî, ôtîrî âgôô rî, gólâ drí ápã drî-'â ró gólâ tîbê rî 'bá zã gbáđú ró rî fêzó ãnî drí.

⁵ Gõ'dá má âtâ tâ kpá ãnî gólîyî rî 'bá drê mbâlê ó'dí rî 'bá yî drí. Nî ârî úlî ôjílâ gólîyî sîsî-lésî ãnî drí rî 'bá yî kâ. Gõ'dá ãnî ndrî rî'á ôzô rû ì'bũ 'bá kâtí rû ì'bũlî ãnî âzî-âzî yî drí. Nî 'bã ãnî kô ãmbã ró gólîyî drîlî. Nî 'ê tâ 'dî 'bá yî ítí, tâlá búkũ Ôvârí kâ âtâ kpá trá kî,

“Ôvârí gã dó ôrê fêlé ôjílâ gólîyî lómbé-lómbéwá 'bá ró rî yî drí.

Gõ'dá ítí rî, gólâ fê ôrê ôjílâ gólîyî ãyî 'bã 'bá â'dolé ngá fînyáwá ró rî 'bá yî drí.”

Úlî Mãnîgô 3.34

⁶ Gõ'dá â'dô bê trá ítí rî, nî sô ãnî drî Ôvârí mbârâkâ âkî bê rî zêlé ngá fînyáwá ró, gõ'dá gólâ â'dô ôjílâ 'bã'á ãnî ìnjîlî.

⁷ Nî fê lânô gólîyî rî 'bá ãnî 'êlé rî yî Ôvârí drîgã, tâlá gólâ rî nî ãnî vó ndrêlé dódó.

⁸ Ánî ìfî ombã ãnî rú, tâlá ãnî âjú-'bá-âzî Sâtánã, rî'á ãnî lûndrũ'á ôzô kãmî kâtí. Gólâ rî'á ãnî lônđã'á ìzâlê.

⁹ Ítí rî, nî rî zã tâ lêlé sî Ôvârí 'á gágã ôzô rákã fê kâtí pîpîsîlî ãlô sî. Nî fû rû Sâtánã bê mbârâkâ Ôvârí kâ sî, tâlá Sâtánã ôzó kô ãnî pêê. Kâyi lânô kâ 'á rî, tâ ââgã ãnî drîlî kî, krístô 'bá âzã 'bá yî kpá bê ângó 'á rî'á ãyî lânô ãlô-ãlô ãnî drí rî'á úsúlã 'dî 'bá yî úsú'á ôzô ãnî kâtí.

¹⁰ Ôvârí lê ãnî rôô. Gólâ nî ãnî trá, â'dô ró ãmbã íyíkã âmúlî yî bê âđũkũ âkó, tâlá ãnî trá ngá ãlô 'î Yésũ Krístô bê. Lânô 'dî â'dô 'ê'á ãnî 'êlé cé kâyi dã sî. Gõ'dá 'dîlî vósî rî, Ôvârí rî nyáanyã â'dô mbârâkã fê'á ãnî drí âdrézó gágã, tâlá ngá âzã ãlôlã ôzó kô ãnî pêê.

¹¹ Ôjílâ ìnjî gólâ gõ'dá ùlûyî ãyî kpá gólâ Kúmú ãyíkã ró zã gbáđú âđũkũ âkó. Ââ'dô ítí.

Tã Pétěrô drí nî-bê-yã 'êzô rî

¹² Nôô 'bá yî úlî ámakã jôlé ãnî drí rî yî ì'dî. Sîlîvánô ãgî nî má drí. Gólâ ôjílâ tândî rî ì'dî. Úlî ámakã 'dî 'bá yî ôsô

mbârâkã ãnî rú ãnî drí fĩ âtũzó bê lãnõ ndrĩ 'ásĩ. Má lě úlĩ ámakã 'dĩ 'bá yĩ ãã'dâ ró tã ãnî drí kĩ, pãtĩ-pãtĩ ró Ôvârĩ lě ãnî trá cú ítĩ tãkó ítĩ, ngá ãzã 'ě ãkó gólã drí. Nĩ lě tã lõvõ gólãkã ãnî drí tãkó 'dĩ 'á pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ.

¹³ Gõ'dá krístõ 'bá gólĩyĩ Rómã 'álã rĩ 'bá yĩ 'ê ãyĩ kpá nĩ-bê-yã ãnî drí ndrĩ. Gólĩyĩ kpá rĩ'á õjĩlã Ôvârĩ drí njĩlĩ trá ãnî tí rĩ yĩ ã'dĩ. Mârãkõ gólã ã'dó 'bá õzõ ámã mvã ífífĩ kãtĩ rĩ 'ê kpá nĩ-bê-yã ãnî drí.

¹⁴ Nĩ 'ê nĩ-bê-yã ãnî ãzĩ-ãzĩ yĩ drí lõvõ sĩ. Tã ã'dĩ ãã'dô ãnî gólĩyĩ ã'dó 'bá ngá ãlô ró Yésũ Krístõ bê rĩ yĩ drí. ã'dĩ 'dĩ.

Tã îgĩ-îgĩ Pétěrō kâ rĩ lâ 2 Pétěrō

Tã 'ẽ'á zĩlâ nĩlĩ sísĩ rĩ

Sĩmónã Pétěrō lājó' bá ró rĩ îgĩ wárāgā rĩ lâ ró nõ drĩ-mbĩlĩ sǒzǒ krístō 'bá yĩ lĩfĩ tã ìmbá 'bá gólĩyĩ ònjō 'bá ró lē 'bá iyyĩ gólĩyĩ ádólé ùgúlĩ jālē rĩ'á tã ònjĩ 'ėlé rĩ 'bá yĩ tāsĩ. Wárāgā nõ rĩ'á dīdĩ òzō wárāgā mvá Yúdĩ kâ rĩ tí. Pétěrō kĩ nĩ rĩ, krístō 'bá yĩ ǵǵtĩ tã pǵtĩ gólā lājó'bá Yēsũ kâ rĩ 'bá yĩ drĩ ìmbálé gólĩyĩ drĩ Yēsũ rĩ tāsĩ rĩ gǵǵ. Gólĩyĩ āārĩ tã ìmbá 'bá gólĩyĩ ònjō 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ kâ, gǒzō ùgúlĩ ñlĩ rĩzō tã ònjĩ gólĩyĩ drĩ rĩ'á 'ėlā sísĩ rĩ 'ėlé kō. Ôvārĩ āā'dō pǵtĩ ró lānō fē'á tã ìmbá 'bá gólĩyĩ ònjō 'bá 'dĩ 'bá yĩ drĩ, òzō òjĩlā gólĩyĩ lĩmvũ tĩtĩ drĩ ùfúlĩ rĩ 'bá yĩ tí, gǒ'dá kpá òzō òjĩlā gólĩyĩ rĩ 'bá tã ònjĩ tētē 'ėlē jǵrĩbǵ gólĩyĩ Sǒdómō yĩ Gǒmórā bē rĩ 'álā rĩ 'bá yĩ tí, gǒ'dá kpá òzō mǵlǵyĩkā gólĩyĩ tã Ôvārĩ kâ lē 'bá kō rĩ 'bá yĩ tí. Yēsũ ā'dō 'ẽ'á āgǒlē 'wāā tã gólĩyĩkā kĩlĩ, gǒ'dá krístō 'bá gólĩyĩ rĩ 'bá zāā tã lēlē bē rĩ, āā'dō pā'á lâ iyyĩ, nĩ'á rĩlĩ ùrũ 'álā zāā gbǵdũ ǵdũkũ ākō.

¹ Mā Sĩmónã Pétěrō tĩbē rũ ì'bũ 'bá Yēsũ Krístō kâ ró gǒ'dá kpá lājó'bá ró rĩ îgĩ wárāgā nõ nĩ ānĩ gólĩyĩ tã lē 'bá tã ālólā gólā tã lâ drĩ lǵvũlĩ gǵǵ nõ 'á āmā bē nõ rĩ 'bá yĩ drĩ. Yēsũ Krístō, 'dĩyĩ pā 'bá āmākā ró gǒ'dá kpá Ôvārĩ ró, gólā tĩbē āmā 'bā 'bá mbĩ Ôvārĩ rĩ lĩfĩ drĩ 'á rĩ, āfē tã lēlē 'dĩ nĩ āmā drĩ.

² Ôvārĩ āā'dō ānĩ bē ǒrē fēlē ānĩ drĩ tã ǵ'dĩ bē lǵvũlĩ gǵǵ, gólā rĩ nĩnĩ tǵndĩ ró Kúmũ āmākā Yēsũ bē rĩ sĩ.

Tã rĩrĩ mbĩ gólā ā'dá 'bá lâ kĩ, Ôvārĩ nĩ ānĩ nĩ ā'dólé

òjĩlā iyyĩkā ró rĩ tāsĩ

³ Òzō āmā drĩ Ôvārĩ rĩ nĩrĩ trá tǵndĩ ró rĩ, Ôvārĩ āfē ngá gólĩyĩ āmā drĩ lēlē rĩ yĩ trá ndrĩ āmā drĩ, ā'dō ró āmā drĩ ìcázō rĩlĩ gólā bē zāā gbǵdũ gǒ'dá kpá ā'dólé òzō iyyĩ kǵtĩ ā'dō-ā'dō āmākā 'á, mbārākā ākĩ gólākā rĩ sĩ. Gólā nĩ āmā trá āmbā iyyĩ ífĩfĩ kâ āmúlĩ gǒ'dá ā'dō-ā'dō tǵndĩ iyyĩkā bē.

⁴ Gǒ'dá kpá mbārākā ākĩ gólākā 'dĩ sĩ rĩ, gólā āfē ngá trá āmbā āmā drĩ tǵkō ítĩ, ngá gólā drĩ tã lâ 'bālē trá āmā drĩ rĩ yĩ. Gǒ'dá gólā 'bā āmā trá tã ònjĩ ndrĩ āngó drĩ 'á gólĩyĩ tã lǒvókō āmākā drĩ āmā 'bālē 'ėlé nõ 'bá yĩ āyélē, gǒ'dá tã mbĩ rĩ 'ėlē ì'dĩ, gǒ'dá ā'dólé òzō iyyĩ kǵtĩ ā'dō-ā'dō āmākā 'á.

⁵ Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, â'dó kô îcâ-îcâ ró tótó tã lězó ĩ'dĩ tã Yésũ kã 'á. Ānĩ drĩ ùjũlĩ mbârâkã ânĩkã sĩ ndrĩ rĩlĩ lătĩ mbĩ rĩ 'á. Gõ'dá kpá ānĩ drĩ â'dólé rĩ'á zāā Ôvārĩ rĩ nĩlĩ tãndĩ ró.

⁶ Gõ'dá nĩ trô tã lówó rú'bá kã drĩgá sĩ. Nĩ â'dô fĩlĩ âtũ-âtũ bê kâyĩ lãnô kã sĩ. Nĩ â'dô tãndĩ ró ôzô Ôvārĩ tí.

⁷ Nĩ ùjũ mbârâkã sĩ â'dólé ngá lělě bê ānĩ krístô 'bá āzĩ yĩ bê gõ'dá nĩ 'bã kpá ānĩ ífĩfĩ â'dólé ngá lělě bê ôjĩlã āzĩ yĩ drĩ ndrĩ.

⁸ 'Dĩlĩ rĩrĩ gólã ānĩ drĩ 'ězô rĩlĩ āngô drĩlĩ nōngá rĩ ĩ'dĩ, tãlã tã lělě ānĩkã Kúmú āmákã Yésũ Krístô 'á rĩ ôzô kô 'bãlĩ lōsĩ ākô, ô'wã ró lô'wã bê tãndĩ ró.

⁹ Gõ'dá ôjĩlã gólĩyĩ tã gólã Ôvārĩ drĩ lělě gólã drĩ 'ělě rĩ 'ě 'bá kô rĩ, gólĩyĩ rĩ'á nyé ôzô lĩfĩ ākô lé 'bá kâtĩ, tãlã tã gólã Ôvārĩ drĩ gólĩyĩ âyézó tã ônjĩ gólĩyĩkã 'ásĩ rĩ vĩ trá gólĩyĩ drĩlĩ sĩ.

¹⁰ Ámã âdrúpĩ yĩ ámã îzó yĩ bê, â'dô bê gõ'dá trá ĩtĩ rĩ, 'dówó nĩ rĩ ùjũlĩ rĩ'á zāā tã tãndĩ 'ě 'bá tã â'dálé kĩ, pătĩlĩ Ôvārĩ nĩlĩ ānĩ nĩ â'dólé ôjĩlã íyĩkã ró rĩ yĩ 'ělě ĩ'dĩ. Ôzô nĩ ôrĩ trá 'ělã ĩtĩ rĩ, 'dĩlĩ nĩ ícã kô 'dē'dē Yésũ vósĩ rĩ âyéle.

¹¹ Gõ'dá 'dĩlĩ rĩ, Ôvārĩ â'dô ānĩ 'bã'á rĩlĩ yĩ bê vō ũrũ 'álã gólã Yésũ Krístô 'díyĩ pã 'bã āmákã ró rĩ drĩ rĩzô 'á lã Kúmú ró rĩ 'álã.

¹² ĩtĩ rĩ, má â'dô rĩ'á zāā tã âtálé ānĩ drĩ ândálé ândálé tã 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ, gbô lé má nĩ trá kĩ, nĩ nĩ tã rĩ 'dĩ trá dódó, gõ'dá ānĩ rĩ'á gágá tã lělě ānĩkã 'á ôzô rákã fê kâtĩ. Nĩ lē tã trá, 'dĩlĩ rĩ'á tã pătĩlĩ 'ĩ.

¹³ Āwô-'dĩ, rĩ'á tãndĩ ró má drĩ rĩzô zāā rĩ'á tã 'dĩ âtálé ānĩ drĩ ândálé ândálé kâyĩ má drĩ 'bãzó drē zāā bê lédre-lédre ró nō 'á nō,

¹⁴ tãlã má nĩ trá kĩ, má â'dô 'ě'á drălě ngbāāngbānō, nyé ôzô Kúmú āmákã Yésũ Krístô drĩ âtārē lã má drĩ rĩ kâtĩ.

¹⁵ Gõ'dá má â'dô tã gólĩyĩ má drĩ ícálé cú 'ělã rĩ 'bá yĩ 'ě'á, tãlã tã 'dĩ 'bá yĩ ôrĩ ró bê ānĩ drĩlĩ zāā ĩzátú ámã ôdrã vólé sĩ.

¹⁶ Gõ'dá mã âtã bê âgô-âgô Kúmú āmákã Yésũ Krístô kã mbârâkã bê āngô nō 'á rĩ tã lã ānĩ drĩ rĩ, mã âtã 'dĩ tã ônjô kã rĩ ĩ'dĩ ôzô tã ĩmbã 'bã ônjô kã rĩ 'bá yĩ tí yã? Gõ'dá mã ndrē āmbã gólãkã lăvũ 'bã gără rĩ trá cú āmã lĩfĩ sĩ.

¹⁷⁻¹⁸ Āmã gólã bê únĩ Ôvārĩ kã nã drĩlĩ 'álã, mã ndrē Ôvārĩ āmã átã ró rĩ drĩ gólã rĩ ĩnjĩzó gără, gólã rĩ rú'bã 'bãzó lăgúlĩ kăngbê-kăngbê lăgũ-lăgũ ró. Gõ'dá Ôvārĩ gólã tĩbê lăvũ 'bã gără ngá nō 'bá yĩ drĩlĩ sĩ ndrĩ rĩ drĩ tã âtázô kĩ, "Nôô ámã mvã nyāānyā 'ĩ, gólã ĩ'dĩ tĩbê má drĩ lělě rōô rĩ. Tã gólãkã sũ trá má rú rōô." Mã ârĩ Ôvārĩ trá úlĩ 'dĩ 'bá yĩ âtārē 'á ũrũ lēsĩ cú āmã bĩ-'bálé sĩ.

19 Gõ'dá kpá mã zî tã gólĩyî tã ạngũ 'bá Ôvârí kâ ăkũ ró nã 'bá yî drí ãgĩlĩ rĩ trá. Mã nĩ trá kĩ, tã gólĩyî drí ạngũlĩ trá 'dĩ 'bá yî â'dô rú 'ě'á. Rĩ'á tãndĩ ró ănĩ drí tã gólĩyî drí ãgĩlĩ trá 'dĩ tã lâ ãsũlĩ dódó, tãlã tã 'dĩ 'bá yî â'dô 'bã'á ănĩ drí ôzô ngá ãĩ rĩ 'bá vồ ãĩlĩ ãnĩrĩkúwá 'ásĩ rĩ kâtĩ. Tã gólĩyî drí ãgĩlĩ rĩ â'dô â'dó'á lậ Õvârí kâ ró ănĩ drí, bũũ kậyĩ gólã Yésũ Krístô drí 'ězô ăgôlê ôzô mỗrỗbã kâtĩ rĩ 'á, ănĩ 'bãlê tã Ôvârí kâ nĩlĩ.

20 Nỗô rĩ'á tã 'bãlê drĩ 'á rĩ ã'dĩ, uly ndrĩ gólĩyî tã ạngũ 'bá drí ãgĩlĩ trá 'dĩ rĩ, â'dó kô uly gólã ăfô 'bá cé gólĩyî drĩ sĩ rĩ ã'dĩ.

21 Úlĩ 'dĩ 'bá yî rĩ'á uly Ôvârí ngá lésĩ rĩ ã'dĩ, mbârākã Lĩndrĩ Tãndĩ kâ sĩ rĩ ã'dĩ tã ạngũ 'bá yî drí rĩzô uly rĩ ălô-ălô lâ Ôvârí kâ 'dĩ ătălê.

2

Tã Ôvârí drí 'ězô lậ ãgôlê tã ãmbá 'bá ỗnỗ ró rĩ 'bá yî drí rĩ

1 Ăkũ ró rĩ, tã ạngũ 'bá ăzã 'bá yî ỗjĩlã Ôvârí kâ lăfălê sĩ rĩ, uly gólĩyĩkã rĩ rĩ'á 'dó ỗnỗ ró. Ỉtĩ rĩ ngbãangbânỗ rĩ, ỗjĩlã ăzã 'bá yî ănĩ lăfălê sĩ rĩ, rĩ trá ãyĩ tã ămălê kĩ, yĩ ăă'dô tã Ôvârí kâ ãmbá 'bá 'ĩ. Gõ'dá gólĩyĩ â'dô ỗjĩlã drĩ ãzã'á tã ãmbã ănyã gólĩyĩkã 'dĩ 'bá yî sĩ. Gõ'dá tã ãmbã ănyã ỗnỗ têtê 'dĩ drĩ lậ'búzô ỗjĩlã dũũ drĩ ãzălê. Ỉtĩ rĩ, gólĩyĩ â'dô Yésũ rĩ gã'á dó drĩ tĩ 'bá ãyĩkã ró. Gõ'dá Ôvârí â'dô gólĩyĩ ãzã'á 'wãã tã ỗnỗ gólĩyĩkã 'dĩ 'bá yî tãsĩ.

2 Tã ãmbá 'bá ỗnỗ kâ 'dĩ 'bá yî â'dô ãyĩ tã ỗnỗ têtê 'ě'á dũũ, gõ'dá ỗjĩlã dũũ ănĩ lăfălê sĩ drĩ kpá 'dězô ãyĩ tã ỗnỗ gólĩyĩkã 'dĩ 'bá yî 'ělê ã'dĩ. Gõ'dá tã 'dĩ tãsĩ rĩ, Ôvârí rĩ rú drĩ rũ ãzãzô, gõ'dá ỗjĩlã drĩ rĩzô lậ Õvârí kâ nỗ lồ'dălê.

3 Tã ãmbá 'bá ỗnỗ kâ 'dĩ 'bá yî 'dó ãyĩ ărỗ-ărỗ 'bá 'ĩ ãyĩ, gólĩyĩ lê ngá ndrĩ ă'dô ró 'dó ãyĩ nyănyã drĩ. Ỉtĩ rĩ, gólĩyĩ ă'dô ănĩ ădó'á ã'dígówã ăzã 'bá yî sĩ ãyĩ drĩ 'ásĩ, ă'dô ró bê ậđĩ ănĩkã nyăzô. Ôvârí kĩ tã-vồ gólĩyĩkã trá ăkũ ró, gõ'dá gólã rĩ trá njã lặ 'bã'bã bê ngĩyã ănĩzô gólĩyĩ ãzălê.

4 Mã nĩ trá tãndĩ ró kĩ, Ôvârí ă'dô lậ ãgôlê fẽ'á tã ãmbá 'bá ỗnỗ 'bá 'dĩ 'bá yî drĩ, tãlã sĩsĩ rĩ, mălăyĩkã gólĩyĩ tã ỗnỗ 'ě 'bá rĩ 'bá yî, Ôvârí ădrỗ gólĩyĩ trá, ômbê gólĩyĩ nyărĩ sĩ 'bãlê vồ lậ ãgôlê kã ãnĩrĩkúwá ró rĩ 'ălã rĩlĩ tólã bũũ kậyĩ gólã yĩ drĩ 'ězô tã-vồ kĩlĩ gólĩyĩ ãzãzô rĩ 'á.

5 Gõ'dá Ôvârí fẽ lậ ãgôlê kpá trá ỗjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá kậyĩ Nówã kã 'á rĩ yĩ drĩ. ỗjĩlã 'dĩ 'bá yî ndrĩ gã ãyĩ vólê trá dó tã Ôvârí kã ărĩlĩ. Tã 'dĩ tãsĩ rĩ, Ôvârí ăjô lặmvũ tặ trá ãnyăkũ drĩ

étélé gólīyī ūfúlī ndrī volé. Gō'dá Nówā gólā tā mbī 'bá ró rī 'bá tā Ôvārī kâ pēlé rī, Ôvārī pâ gólīyī trá ôjīlā iyíkā āzā 'bá yī 'bā kâ nī-drī-lā-rī rī 'bá yī bē.

6 Gō'dá kpá ôjīlā Sōdómō kâ Gōmórā kâ bē rī tāsī, mā nī kpá trá tándī ró kī, Ôvārī kī tā-vó gólīyíkā rīzō tā ōnjī 'élé rī trá. Gólā 'bā lāsī trá gólīyī zālē ngbálā, ā'dô ró bē tā ā'dā ró ôjīlā gólīyī rī 'bá volé gālē dó tā Ôvārī kâ ārīlī rī yī drī, lāṇō āā'dô 'dē'á kpá gólīyī drī ītī.

7 Ītī rī, Ôvārī pâ gō'dá cé Lótō yī ī'dī, tālā gólā tā mbī 'bá 'ī, gō'dá gólā rī'á īzā ró tā ōnjī ôjīlā gólīyī volé gā 'bá dó tā 'bā'bā Ôvārī kâ ārīlī rī 'bá yī kâ tāsī.

8 Gō'dá Lótō rī bē ôjīlā 'dī 'bá yī lāfálē rī, gólā ndrē tā ōnjī tētē gólīyī drī rī'á 'ēlā rī 'bá yī trá, gō'dá gólā ārī ūlī ōnjī gólīyī drī rī'á átālā kâyī vósī cé rī trá. Tā 'dī 'bá yī 'bā Lótō trá ā'dólē īzā ró rōō.

9 Tā 'dī 'bá yī ndrī rī tā ā'dalē āmā drī kī, Ôvārī rī'á cú mbārākā bē ôjīlā tā mbī 'bá pālē kâyī lāṇō kâ 'āsī. Gō'dá gólā nī lātī gólā yī drī 'ēzō lāṇō fēlē ôjīlā gólīyī tā ōnjī 'bá ró rī drī būūū kâyī yī drī 'ēzō tā-vó gólīyíkā kīlī gólīyī īzāzō rī sī rī trá.

10 Gólā ā'dô lāṇō āmbā 'bā'á 'dēlē ngīngī lā ôjīlā gólīyī rī 'bá tā ōnjī gólīyī rú'bā lōvó drī gólīyī 'bā'á 'ēlā rī 'élé rī yī drī, gō'dá kpá gólīyī kūmū Ôvārī kâ gā 'bá dó gō'dá kpá ôjīlā 'bālē gólīyī drīlī rī 'bá kúmú ró rī gā 'bá dó rī yī drī.

Tā īmbā 'bá gólīyī ōnjō 'bá ró 'dī 'bá yī, gólīyī rī'á lómbé-lómbéwá 'bá 'ī gō'dá tā ārī ākó lé 'bá 'ī. Gólīyī ró ôjīlā āzākā kō. Ītī rī, mālāyíkā 'dā'dā ūrī gā kpá gólīyī rú kō.

11 Gō'dá gbō lé mbārākā mālāyíkā 'dī 'bá yī kâ lāvū kpálē gārā gólīyī drī sī rī, mālāyíkā 'dī 'bá yī 'dā gólīyī kō, ōzō mālāyíkā rī 'dī 'bá yī ōtīrī rī tā ōnjī gólīyíkā rī'á 'ēlā 'dī 'bá yī tā lā átālē Ôvārī ágálē, gólā ōkī ró tā-vó gólīyíkā bē rī.

12 Ītī rī, tā īmbā 'bá gólīyī rī 'bá ôjīlā lô'dalē tā gólīyī nyāányā drī ífī lā nīlī kō rī tāsī rī, 'dī tā īmbā 'bá rī 'dī 'bá yī tā nīnī ākó. 'Dī gólīyī nyé ōzō kōrōnyā ōmā kâ rī 'bá yī kâtī, rī'á tā 'élé īyī drī lēlé rī kâtī. Gō'dá Ītī rī, kōrōnyā gólīyī ōmā kâ 'dī 'bá yī ūtī iyíkā gólīyī kó cé rī'á ūfúlā. Īzátú sīsī 'á tólā rī, Ôvārī ā'dô tā īmbā 'bá gólīyī ōnjō kâ 'dī 'bá yī ūfú'á, kpá ōzō rīrī kōrōnyā 'dī 'bá yī ūfúlī rī kâtī.

13 Ôvārī ā'dô lāṇō fē'á gólīyī drī, kpá nyé ōzō gólīyī drī rīrī lāṇō fēlē āzī-āzī drī 'dī 'bá yī kâtī. Gólīyī rī iyíkā cé tā ōnjī iyíkā ānyī kâ 'dī 'élé ī'dī gbō lé ĩtú-āyī bē. 'Dī tā gólīyī drī rīzō ānī rú īzālē gō'dá ānyī drī rīzō gālē ānī drī. Ītī rī, gō'dá gólīyī rī kpá tā ōnjī tētē tībē gólīyī rú'bā lōvó drī gólīyī

'bālě 'elě rī 'bá yī 'elě, ōzō gólīyī ōtīrī rī kārāmā nyālě ānī bē rī.

¹⁴ Gō'dá gólīyī lě âyīlī ōkó â'dó 'bá kô gólīyī ōkó ró rī 'bá yī bē kárá. Gólīyī lě zāā rī'á tā ōnjī-ōnjī 'elě ī'dī âyé ākó lâ. Gólīyī âdô ōjīlā gólīyī tībē tā lēlē lâ yī drī â'dolé fīnyáwá rī tā lēlē tā ndrī gólīyī drī rī'á âtalā gólīyī drī ōzō tā pātī kâtī rī 'á, rīzō tā ōnjī 'elě gólīyī bē. Gólīyī rī'á ārō-ārō 'bá 'ī, gō'dá tā ndrī gólīyī drī rī'á 'elā 'dī 'ásī rī, Ôvārī â'dô tā ōnjī lâ lôgō'á ākpā gólīyī drī.

¹⁵ Gólīyī âyé tā mbī Ôvārī kâ rī trá tā ōnjī 'ēzō âdī tāsī ōzō Bālāmā, Bērō rī mvá ró rī kâtī.

¹⁶ Bālāmā lě âdī, gō'dá dōngī Bālāmā kâ âtalé bē ulī gólā drī rī ī'dī, ītī Ôvārī drī Bālāmā rī êdrēzō tā ōnjī 'ē'ē 'ásī.*

¹⁷ Ītī rī, Ôvārī êdē vō trá tā ĩmbá 'bá ōnjō kâ 'dī 'bá yī drī tólā, vō lâ ĩnīrīkúwá ró rōō, gólīyī ngá tākó ró nyé ōzō óró gólā ĩmvū lâ drī sēlē trá tōkórō rī kâtī. Gō'dá gólīyī kpá nyé ōzō mūkūkū ôzē lâ drī 'dīlī kô rī kâtī.

¹⁸ Tā ĩmbá 'bá ōnjō kâ 'dī 'bá yī rī ĩyī lômbélé ulī tākó sī. Gólīyī rī ōjīlā gólīyī tā lē 'bá drē ó'dī ró Yēsū 'á rī âdolé âgólē tā ōnjī 'dī 'bá yī 'elē â'dô rīrī ōnjī gólīyīkâ 'dī sī.

¹⁹ Gólīyī rī tā âtalé ōjīlā drī kī, gólīyī ââ'dô drī-báláyī bē tā ndrī gólīyī drī lēlē 'elē rī yī 'ēzō. Gō'dá gólīyī nyāányā rī'á ōzō rāgī kâtī, tálā tā ōnjī rī'á gólīyī līpī 'ī.

²⁰ Nī ndrē drē, ōzō ōjīlā âādī drī trá tā ōnjī íyīkâ 'ásī tā lēlē Yēsū Krístō 'á 'díyī pā 'bá íyīkâ ró rī, â'dô íyīkâ gō'dá 'bā'á kó ángō tí ró, ōzō ōjīlā rī gógó pālē trá tā ōnjī 'ásī 'dī ââgō kpá trá tā ōnjī 'elē ó'dī rī yā? Ââ'dô gólā rī pā'á kpá ó'dī tā ōnjī 'dī 'ásī yā? Tā gólākā rī â'dô lāwū'á ōnjī ró gārā ōjīlā gólīyī tā lē 'bá kó kô Yēsū 'á âlōwálā rī 'bá yī kâ rī drī sī.

²¹ Ōzō â'dô trá ĩtī rī, tí â'dô 'bā'á tândī ró ōjīlā 'dī drī tā mbī Ôvārī kâ nō nīzō kó kô, gō'dá ōjīlā rī 'dī drī tā mbī Ôvārī kâ nō nīzō trá zālō gōzō kpá âyéłā fīzō gólē tā ōnjī 'á rī drī sī.

²² Ulī mănīgō nô 'bá yī rī tā pātī âtalé ī'dī kī,

“Ōké âgō kpá ó'dī ngá drīlā lô'délé trá rī nyālě,” gō'dá

“Ngbīkpí 'bā kâ tībē íyī jī 'bá trá ngbángbā rī âgō kpá ó'dī íyī nālě ũlútrá 'á.”

'Dī tā ĩmbā 'bá gólīyī ōnjō kâ 'dī 'bá yī gólīyī nyé ĩtī, gólīyī rī kpá gólē tā ōnjī gólīyī drī âyéłē trá rī yī 'elē ó'dī.

* **2:16 2.16** Nī zī 'Díyī Lālā kápītā 22. Bālāmā ī'dī tā â'dá ró tā ĩmbá 'bá ōnjō 'bá ró rī kâ rī 'bá ōjīlā Ôvārī kâ âdolé tā ōnjī 'elē âdī tāsī rī.

3

Tā Yésũ drí 'ězõ âgõlê ãngó 'á tã-võ õjĩlã kã kĩlĩ rĩ

¹ Ámã rũ-lẽ-ãzí yĩ, nõõ tã ãgĩ ámakã rĩ lã 'ĩ ãnĩ drĩ. Má ãgĩ wárãgã nõ 'bá yĩ kpãrĩtĩ 'dĩ ãnĩ drĩ, óõsõ ró mbârãkã bê ãnĩ rũ, nĩ ãsũ ró ùlĩ Ôvãrĩ kã tĩbê ãnĩ drĩ ãrĩlĩ trá nõ tã lã bê tãndĩ ró.

² Ítĩ rĩ, nĩ ãvĩ ùlĩ Ôvãrĩ kã tã ãngũ 'bá yĩ drĩ átálê trá ãkũ ró rĩ 'bá yĩ tã lã kô. Gõ'dá nĩ ãsũ kpã tã 'bã'bã Yésũ Krĩstõ 'dĩyĩ pã 'bá ámakã ró rĩ kã kĩ'á nĩ rĩ, mã õrĩ njãã, gólã tĩbê ámã lãjõ'bá gólãkã ró rĩ drĩ tã lã átálê ãnĩ drĩ rĩ.

³ Nĩ ndrê drê, kãyĩ ãdũkũ nõ 'bá yĩ 'á drê ãkpãkã'dã Kúmũ ámakã Yésũ Krĩstõ ãgõõ drê kô rĩ, õjĩlã ãzã 'bá yĩ bê, â'dô ãyĩ tã õnjĩ gólĩyĩ drĩ lėlê 'ėlê rĩ 'ě'á gõ'dá kpã 'dãsí 'ėlê ãnĩ rũ, kĩ nĩ rĩ,

⁴ "Hé, tĩ gõ'dá Yésũ rĩ gógó nõ ãgõõ gõ'dá ãngó nõ 'á kô õzõ gólã drĩ 'bãlê trá rĩ tĩ nõ â'dô drĩ yã? Gólã gõ'dá nõ â'dô 'á yã? ãkũ ró nã 'ásĩ bũũũ ãndrõ nõ rĩ, ngã gólĩyĩ ndrĩ Ôvãrĩ drĩ 'bãlê trá ãngó nõ 'á nõ gbõ zãã ãyĩ bê ndrõ ndrõ ôjã rũ ãyĩ kpã kô. Gõ'dá Yésũ rĩ gógó â'dô ãgõ'á nõ ãngó tú ãngó nõ rũlĩ rĩ yã?"

⁵ Gõ'dá õjĩlã 'dĩ 'bá yĩ ãsũ ãyĩkã tã trá gãzõ dó tã gólã Ôvãrĩ drĩ rĩzõ tã 'ėlê rĩ nĩlĩ, õzõ tã gólã Ôvãrĩ drĩ ãngó nõ 'bãrê ãtõ võ 'ásĩ bũũũ ácalê ngbããngbãõ rĩ tĩ. Ôvãrĩ átã cé ùlĩ 'ĩ mbârãkã ãyĩkã sĩ ãngó nõ drĩ â'dózõ, gõ'dá kpã ãĩmvũ drĩ rũ ê'bézõ võ ãlõ 'á ãnyãkũ drĩ drĩ ãfõzõ. Gõ'dá gólã 'bã ãnyãkũ ãĩmvũ sĩ.

⁶ Gõ'dá Ôvãrĩ fê lãõõ kpã õjĩlã gólĩyĩ rũ jã 'bá trá yĩ rũ rĩ yĩ drĩ, ãĩmvũ sĩ. Gólã ãjõ ãĩmvũ tĩtĩ trá gólĩyĩ ãfũlũ ndrĩ vólê.

⁷ Ôvãrĩ 'bã ãnyãkũ 'bũũ bê trá â'dólê mbârãkã ãyĩkã sĩ, bũũũ calê kãyĩ gólã drĩ 'ězõ ãgõlê tã-võ õjĩlã gólĩyĩ gólã rĩ rĩ 'bá kô rĩ kã kĩlĩ, â'dô ró bê gólĩyĩ drĩ vězõ zãã ngbálã vólê lãsjĩ sĩ rĩ 'á.

⁸ Ámã rũ-lẽ-ãzíyã yĩ, tã nõ ãvĩ ãnĩ drĩ sĩ kô, kãyĩ ndrĩ 'dó Kúmũ ámakã ãĩfĩ kãyĩ ãlõ ró, ngátã kãyĩ ãlõ 'ĩ ngátã ndrõ kũtũ-ãlõ 'ĩ yã rĩ. Gólã â'dô tã ãyĩkã 'ě'á kãyĩ ãcã 'bá trá 'ėlã rĩ sĩ.

⁹ Ôjĩlã ãzã 'bá yĩ rĩ ãyĩkã ãsũlã kĩ, Ôvãrĩ õ'bãã Yésũ nĩ ãgõlê 'wãã tã-võ kĩ 'bá ró kô. Nĩ ndrê drê, Yésũ ãgõõ drê kô tã-võ kĩ 'bá ró rĩ, â'dô ró bê õjĩlã ndrĩ drĩ ãdĩzõ tã õnjĩ 'ásĩ, tãlã Ôvãrĩ ãndĩ ãyĩngã tã lãõõ fêfê tã õnjĩ 'bá drĩ rĩ kã trá. Gólã lêê kô õjĩlã ãlõ drĩ drãlê tã õnjĩ 'á. Gólã lê tã õjĩlã drĩ ndrĩ drĩ ãdĩzõ tã õnjĩ ãyĩkã 'ásĩ tã lězõ ãdĩ Yésũ Krĩstõ 'á.

¹⁰ Kâyî Yésũ drí 'êzô âgôlé tâ-vó ôjílâ kê kílî rî, â'dô âcá'á trá. Yésũ â'dô 'ê'á âgôlé nōngá nyî rô, nyé ôzô ũgú drí âfîrî jó 'á ngá ũgûlî kâyî lâ nî âkó rî kâtí. Kâyî gólâ Yésũ drí 'êzô âgôlé tâ-vó kî 'bá ró rî 'á rî, 'bũũ â'dô rû ndê'á cú âyî âmbá bê, ôzô îlî-kúrú ândrê âyî kâtí. Ôvârí â'dô lâsî âjó'á ânîlí ângó nō zâlê ndrî. Ngá ndrî ângó nō 'á nō 'bá yî â'dô îyî vê'á ndrî volé.

¹¹ Â'dô gô'dá trá îtî rî, ânî drí rîlî Ôvârí rôlé tâ tândî 'ê'ê sî.

¹² Ânî drí lîfî 'bâlê âgô-âgô Yésũ kê drîî. Kâyî rî 'dî 'á rî, Ôvârí â'dô ngá gólîyî 'bũũ 'álâ rî 'bá yî zâ'á ndrî ôlêlé volé.

¹³ Gô'dá Ôvârí â'dô 'bũũ ó'dí gô'dá ãnyákú ó'dí bê rî 'bâ'á, ôjílâ gólâkâ rî 'bá yî drí gôzô rîlî 'á lâ cé zââ rî'á tâ mbî rî 'bá yî 'êlé î'dî. Îtî rî, âmâ gólîyî krístô 'bá ró rî rî'á lîfî 'bâ'bâ bê Ôvârí gólâ tâ 'dî 'bâ 'bá 'ê'á 'êlâ âmâ drí rî drîî.

¹⁴ Îtî rî, âmâ rû-lê-âzîyâ yî, nî 'bâ lîfî bê kâyî Ôvârí drí 'êzô tâ 'dî 'êlé rî drîî îtî rî, nî ûjû ânî fâfâ sî kâyî vósî cé rîlî rîrî mbî rî sî, gô'dá â'dólê tâ â'dî bê ânî lâfâlê Ôvârí bê rî 'á, tâlâ Ôvârí ôndrê ró ânî bê ôzô ôjílâ íyîkâ â'dó 'bá îyî tâ ônjî âkó rî 'bá yî kâtí.

¹⁵ Nî îsũ drê tâ nô 'bá yî dódó, Kúmú âmákâ Yésũ Krístô ândî tâ trá âgôzô, tâlâ ôjílâ ôjâ ró îyî bê drî âdîlî ngá pãpã ûsúlî. Âmâ âdrúpî Póôlô âtâ tâ rîrî mbî kê 'dî 'bá yî kpá trá ânî drí kâyî gólâ drí wárâgâ îgîzô ânî drí rî 'á tâ nîñî Ôvârí ngá lésî rî sî.

¹⁶ Póôlô â'dâ tâ âtî-âtî âlô-âlô 'dî kpá trá ndrî wárâgâ íyîkâ îgîlî 'dî 'á. Gô'dá úlî gólâ drí îgîlî 'dî 'bá yî, âzâ 'bá yî rî'á âmbâ-âmbâ ró tâ ífî lâ yî nîzô. Gô'dá ôjílâ âzâ 'bá yî gólîyî tâ nî âkó lê 'bá ró rî 'bá yî, gólîyî gô'dá jâ íyîkâ úlî âmbá 'bá âmbâ 'dî 'bá yî ífî lâ gô'dá ngî gô'dá âcálê tâ âtî-âtî ányâ ró. Îtî rî, gólîyî 'ê kpá îtî úlî Ôvârí kê rî ôjâ-ôjâ lâ sî. Gô'dá Ôvârí â'dô lâñô fê'á gólîyî drí tâ ônjî gólîyî drí 'êlé 'dî tâsî.

¹⁷ Âmâ rû-lê-âzî yî, nî nî bê dódó kî, ôjílâ âzâ 'bá yî bê 'ê'á ânî âdólê îtî rî, gô'dá ânî lîfî ômbâ ânî rû gólîyî tâsî, óôzô kô ânî âdó jâlê tâ lêlê ânîkâ Yésũ 'á rî 'ásî.

¹⁸ Îtî rî, gô'dá tâ lêlê ânîkâ Kúmú âmákâ Yésũ Krístô 'á rî ômbâ íyîkâ zââ nî'á âtî 'álâ lâvûlî gârâ sîsî rî drîî sî. Nî âdrê gágâ tâ lêlê ânîkâ 'á ôzô rákâ fê kâtí, gô'dá nî nî dódó kî, Yésũ Krístô lê ânî trá rôô tâkó îtî. Îtî rî, mã ãññî Kúmú âmákâ Yésũ ngá ndrî drîlî rî ngbâangbânô gô'dá zââ gbâdú âdûkû âkó. Ââ'dô îtî.

Tã ìgĩ-ìgĩ drĩ-káká Yōwánĩ ká 1 Yōwánĩ

Tã 'ě'á zĩlâ nĩlĩ sísí rĩ

Ōjĩlā gólā wárāgā nā nō 'bá yĩ ìgĩ 'bá rĩ zĩ ìyĩ ífífí " 'drĩ-'bá kǎnĩsǎ ká rĩ" 'gō'dá krístō 'bá yĩ ǎmbá lâ ìsũ ìyĩ bē rĩ, ǎǎ'dō Yōwánĩ lǎjō'bá Yēsũ ká ró gólā kpá Tã ǎtĩ-ǎtĩ tǎndĩ Yōwánĩ ká rĩ ìgĩ 'bá gō'dá kpá Tã ǎ'dá ìgĩ 'bá rĩ ì'dĩ. Ngá ǎzǎ 'bá yĩ bē dũũ búkũ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, rĩ'á 'dó ǎlō.

Wárāgā gólā drĩ-káká lâ ró rĩ rĩ'á ǒzō tã ìgĩlĩ krístō 'bá yĩ drĩ vō ngĩngĩ 'ásĩ ndrĩ rĩ kǎtĩ. Gō'dá wárāgā gólā rĩ lâ ró rĩ ìyĩkǎ tã ìgĩ 'ĩ krístō 'bá ǎzǎ vō ǎzǎ gólā drĩ rú lâ zĩlĩ kō rĩ 'á rĩ drĩ. Gō'dá nā lâ ìyĩkǎ ōjĩlā ǎzǎ drĩ rú lâ Gáyō.

Tã ífí wárāgā 'dĩ 'bá yĩ ìgĩzō rĩ rĩ'á lĩfĩ lǒmbǎ fēlē krístō 'bá yĩ drĩ tã ìmbǎ 'bá dũũ gólĩyĩ tã ǎmǎ 'bá kĩ, ìyĩ ǎǎ'dō krístō 'bá yĩ 'ĩ, gō'dá rĩ 'bá ìyĩ gólĩyĩ ǎdólē ōnjō gólĩyĩkǎ Yēsũ rĩ tǎsĩ rĩ 'á, gō'dá kpá tã pǎtĩ gólĩyĩ lǎjō'bá yĩ drĩ rĩ'á ìmbálā krístō 'bá yĩ drĩ rĩ 'á rĩ tǎsĩ. Yōwánĩ kĩ nĩ rĩ, krístō 'bá yĩ drĩ rĩlĩ zǎǎ tã lēlē bē kĩ, Yēsũ pǎtĩ Ōvǎrĩ rĩ mvá gólā ǎnĩ 'bá bē ǎngó nō 'á ǎmǎ pǎlē rĩ ì'dĩ. ìyĩ, lǎjō'bá ǎzǎ 'bá yĩ bē, yĩ ndrē gólā trá cú ìyĩ lĩfĩ sĩ, yĩ dō gólā rĩ rú'bǎ trá, gō'dá yĩ ǎrĩ tã gólā drĩ rĩ'á ǎtálā cú ìyĩ bĩ sĩ rĩ trá. Lĩndrĩ Tǎndĩ ǎ'dá kĩ, gólā Ōvǎrĩ rĩ mvá 'ĩ rĩ, gólā rĩ ìbábátízǎrē 'á, gō'dá kpá gólā drĩ drǎrē 'á.

Wárāgā gólākǎ drĩ-káká lâ 'á rĩ, Yōwánĩ ǎ'dá lǎtĩ gólā krístō 'bá yĩ drĩ nĩzō lâ dódó kĩ, ópǎ ìyĩ trá tã ōnjĩ ìyĩkǎ 'ásĩ. Gō'dá ngbǎǎngbǎnō rĩ, ìyĩ gō'dá trá Ōvǎrĩ rĩ mvá yĩ rĩ ì'dĩ. Gólā kĩ, gólĩyĩ ñ'bĩ drē tã lēlē ìyĩkǎ rĩ tã lēlē ōjĩlā gólĩyĩ tã ǎmǎ 'bá kĩ'á nĩ rĩ ìyĩ ǎǎ'dō krístō 'bá 'ĩ rĩ 'bá yĩ ká rĩ bē ngá gólĩyĩ nā nō 'bá yĩ sĩ. Ngá nā nō 'bá yĩ ì'dĩ rĩ'á,

1. Tã lēlē kĩ, pǎtĩ Yēsũ Ōvǎrĩ rĩ mvá gólā ǎnĩ 'bá drǎlē ǎngó á nǒngǎ ǎmǎ tǎsĩ rĩ ì'dĩ.

2. Rĩlĩ zǎǎ tã 'bǎ'bǎ Ōvǎrĩ kǎ zēlē. Gō'dá tótó tã gólā ǎyĩkō lâ drĩ Ōvǎrĩ rĩ lēlē rĩ 'ēlē ì'dĩ, tǎlā mǎ lē gólā trá.

3. ǎzĩ-ǎzĩ lēlē.

Yōwánĩ ǎtǎ tã gólĩyĩ nā 'dĩ ǎndálē ǎndálā dũũ tã ìgĩ gólākǎ nā 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

1-2 Tã gólā ǎmǎ drĩ 'ě'á ìgĩlā ǎnĩ drĩ nō rĩ rĩ'á tã Yēsũ Krístō ká ì'dĩ. Ítōlē drē ǎkpǎkǎ'dǎ Ōvǎrĩ 'bǎǎ drē ǎngó nō kō rĩ, gólā bē, gō'dá ngbǎǎngbǎnō rĩ, ǎmǎ lǎjō'bá gólākǎ ró rĩ, mǎ ndrē gólā trá cú ǎmǎ lĩfĩ sĩ, mǎ ǎrĩ tã gólā drĩ ǎtálē rĩ trá cú ǎmǎ bĩ-'balé sĩ, gō'dá mǎ dō gólā rĩ rú'bǎ kpá trá. Gólā ì'dĩ

tã Ôvârí kâ pătĩ rĩ â'dá 'bá âmâ drĩ rĩ. Gólâ ĩ'dĩ lédrê-lédrê ădũkũ âkó rĩ fê 'bá 'ĩ ôjĩlă drĩ. ăwô-'dĩ tã pătĩ ró, mã ndrê gólâ trá âmâ ĩfĩ sĩ. Gô'dá ngbâangbânô rĩ, mã rĩ nõ gô'dá tã pătĩ gólâkâ rĩ pê'á âní drĩ, gólâ ĩ'dĩ lédrê-lédrê ădũkũ âkó rĩ fê 'bá lâ 'ĩ, gô'dá gólâ ĩ'dĩ kpá â'dó 'bá bê kára âmâ átá Ôvârí bê rĩ, gô'dá Ôvârí â'dá gólâ trá âmâ drĩ.

³ Mã rĩ tã gólâ âmâ drĩ ndrêlé trá gô'dá kpá ârílĩ trá nõ â'dá'á âní drĩ nõ, tălă nĩ âmũ ró rũ bê kpākă ălô âmá bê, gô'dá mã âmũ ró âmâ âní bê kpākă ălô, â'dólé ngá ălô ró âmâ átá Ôvârí bê gô'dá kpá mvá lâ Yésũ Krístô bê.

⁴ Ĩtĩ rĩ, ĩ'dĩ âmâ drĩ tã ĩgĩzó âní drĩ nõ, tălă mã â'dô ró bê ăyĩkô ămbá bê âní bê tã rĩ 'dĩ tăsĩ.

Tã â'dózo ngá ălô ró Ôvârí bê rĩ

⁵ Nôô tã gólâ âmâ drĩ ârílĩ Yésũ Krístô tĩ sĩ, gô'dá âmâ drĩ rĩ'á pêlă âní drĩ rĩ ĩ'dĩ. Tã 'ê'ê Ôvârí kâ rĩ íyĩngá cé tã tândĩ ĩ'dĩ ôzô ngá ĩ'ĩ kătĩ, gô'dá ĩnĩríkúwă tã ônjĩ kâ rĩ íyĩngá yũ gólâ rĩ pĩpĩsĩlĩ 'á ălôwálă.

⁶ Ĩtĩ rĩ, ôzô nĩ ăâtă kĩ ĩyĩ ăâ'dô ngá ălô ró Ôvârí bê rĩ, gô'dá âní drê kpá zăă tã ônjĩ 'ê'á rĩ, 'dĩ ălĩ ăníkă 'dĩ ônjô 'ĩ. Tălă tã 'ê'ê ônjĩ ăníkă 'dĩ â'dô rĩ'á â'dálă ôjĩlă drĩ kĩ nĩ rĩ, nĩ lée tã tã pătĩ-pătĩ Ôvârí kâ nõ 'á rĩ kô.

⁷ Bê-rĩ ôzô mã ôrĩ trá ndrĩ ngá ĩ'ĩ Ôvârí kâ â'dó 'bá tã tândĩ ró rĩ 'á, zăă tã tândĩ 'êlé ĩ'dĩ rĩ, 'dĩ rĩ kpá rĩ'á pătĩ-pătĩ ró mã âmũ âmâ trá âmâ ăzí-ăzí yĩ bê. Gô'dá kpá Ôvârí rĩ mvá, Yésũ Krístô rĩ ôdră tĩ âmâ drĩ trá, gô'dá ăâ'dô âmâ âyé'á tã ônjĩ ămákă 'ăsĩ.

⁸ Ôzô mã ôkĩ mã ô'é tã ônjĩ kô rĩ, mã rĩ 'dĩ âmâ nyăányă ădó'á, gô'dá mã nĩ tã pătĩ Ôvârí kâ kô ălôwálă.

⁹ Bê-rĩ ôzô gô'dá mã ôlôfô tã ônjĩ ămákă rĩ 'bá yĩ trá Ôvârí ândră rĩ, Ôvârí â'dô âmâ âyé'á tã ônjĩ ămákă rĩ 'bá yĩ 'ăsĩ. Gô'dá gólâ â'dô âmâ jĩ'á ngbángbă tã ônjĩ ămákă rĩ 'bá 'ăsĩ, nyé ôzô gólâ drĩ 'bălé trá rĩ kătĩ, gô'dá gólâ rĩ íyĩkă ĩtũ vósĩ cé zăă tã mbĩ rĩ 'êlé ĩ'dĩ.

¹⁰ Ôzô mã ôkĩ mã ô'é tã ônjĩ kô rĩ, 'dĩ nyé ôzô âmâ drĩ âtarê lâ kĩ'á nĩ rĩ, Ôvârí ăâ'dô ônjô 'bá 'ĩ rĩ kătĩ, tălă Ôvârí âtă trá kĩ, ôjĩlă ndrĩ ăngó 'á nõ tã ônjĩ 'ê 'bá 'ĩ. Gô'dá ôzô mã ô'ê trá ĩtĩ rĩ, 'dĩ rĩ mã lée tã gólâkâ rĩ kô ălôwálă.

2

¹ Âmă mvá yĩ má drĩ lélé rôô nõô, má âtă tã 'dĩ trá âní drĩ nõô, tălă nĩ ôzó kô tã ônjĩ 'êê. Gô'dá ôzô mã ô'ê tã ônjĩ trá rĩ, ôjĩlă bê 'ê'á âdrélé âmă ngá lésĩ Ôvârí rĩ ĩjĩlĩ, tălă Ôvârí

ãâyê ró âmâ bê tâ ònjí âmákâ 'dĩ 'bá yí 'ásĩ, gólâ rĩ'á Yésũ Krístõ ì'dĩ. Gólâ cé ì'dĩ òjílâ tándí ró tâ ònjí àkó Ôvârí rĩ lĩfĩ drĩ 'á rĩ.

² Gõ'dá gólâ kpá ì'dĩ tìbê drā 'bá âmâ vò 'á rĩ, âmâ drĩ tĩ 'bá ró tâ ònjí âmákâ 'ásĩ rĩ, ìcâ gõ'dá trá cú Ôvârí drĩ tâ ònjí âmákâ àyézó gõ'dá kpá òjílâ àngó nò kâ nò kâ bê ndrĩ nò, gólâ rĩ tāsĩ.

³ Âmâ mvá yí, má âtâ ãnĩ drĩ, látĩ gólâ 'ě 'bá â'dálâ kĩ, pătĩĩ âmâ rĩ'á òjílâ Ôvârí kâ ì'dĩ rĩ, rĩ'á tâ 'bã'bã gólâkâ ìnjĩ-ìnjĩ là ì'dĩ.

⁴ Ítĩ rĩ, òzõ òjílâ ãnĩ lăfálé sĩ òkĩ, yí ãâ'dô òjílâ Ôvârí kâ ì'dĩ, gõ'dá òjílâ rĩ 'dĩ ìnjĩ tâ 'bã'bã Ôvârí kâ kô rĩ, 'dĩ òjílâ rĩ 'dĩ ònjõ 'bá 'ĩ, gólâ lée tâ tâ pătĩĩ Ôvârí kâ nò 'á kô.

⁵ Bê-rĩ òzõ mã ò'è tâ 'bã'bã Ôvârí kâ trá rĩ, 'dĩ pătĩ-pătĩ ró mã lē gólâ trá pĩpĩsílĩ ãlô sĩ. Nõ tâ gólâ tâ â'dá 'bá kĩ, âmâ rĩ'á ngá ãlô ró Ôvârí bê rĩ ì'dĩ.

⁶ Dõvó mã rĩ zââ tâ 'ėlé, nyé òzõ Yésũ Krístõ drĩ rĩrĩ 'ėlâ rĩ tí.

⁷ Ænĩ má drĩ lėlé rōô nò 'bá yí, tâ 'bã'bã Yésũ kâ má drĩ rĩ'á tâ là âtálé ãnĩ drĩ nò rĩ, â'dó kô tâ 'bã'bã ngĩ 'ĩ, tâlâ nĩ ìtõ kó trá tâ là ârĩlĩ àkũ ró drē àkpã ãnĩ drĩ ìtõrē tâ lėlé Yésũ 'á rĩ 'á bũũ ãcálé ngbãangbânõ. Tã 'bã'bã rĩ 'dĩ kĩ, nĩ òlē ãnĩ âzĩ-âzĩ yí, ópē tâ rĩ 'dĩ trá ãnĩ drĩ tâ âtĩ-âtĩ Ôvârí kâ rĩ ró.

⁸ Ítĩ rĩ, tâ 'bã'bã nò rĩ'á cú tâ ífĩ lậnjĩ-lậnjĩ bê ãnĩ drĩ, tâlâ Yésũ Krístõ â'dá látĩ ngá lėlē kâ 'dĩ cú nĩ âmâ drĩ. Gõ'dá ngbãangbânõ rĩ, rĩrĩ âmákâ rĩ, rĩ kpá trá látĩ tándĩ âzĩ-âzĩ lē kâ rĩ â'dalé ì'dĩ òjílâ drĩ. Tãlâ ìnjĩrĩkúwá gólâ tâ ònjĩ kâ rĩ ìtõ trá rũ ndėlē tâ 'ě'ě âmákâ 'ásĩ gõ'dá kpá â'dô-â'dô âmákâ 'ásĩ, mã òtĩrĩ rĩrĩ tâ 'bã'bã Ôvârí kâ rĩ 'ėlé rĩ. Â'dô bê trá ìtĩ rĩ, tâ rĩ 'dĩ rĩ gõ â'dalâ âmâ drĩ kĩ, ìnjĩrĩkúwá bí ndē'á, gõ'dá ngá ì'ĩ bí ìtõ'á vò ì'ĩlĩ.

⁹ Gõ'dá òzõ òjílâ ãzâ òkĩ, yí òrĩ rĩlĩ ngá ì'ĩ Ôvârí kâ tâ tándĩ kâ 'á, gõ'dá òjílâ rĩ 'dĩ lēé íyĩ âzĩ-âzĩ yí kô rĩ, 'dĩ òjílâ rĩ 'dĩ drē rĩ'á zââ ìnjĩrĩkúwá tâ ònjĩ kâ 'á.

¹⁰ Ítĩ rĩ, òzõ òjílâ ãzâ òlē íyĩ âzĩ-âzĩ yí trá rĩ, 'dĩ òjílâ rĩ 'dĩ trá òjílâ ngá ì'ĩ kâ 'ĩ. Gõ'dá tâ ãzākã yũ Ôvârí rĩ 'álé 'bālē âdrālē gólâ rũ tâ là tāsĩ.

¹¹ Gõ'dá òzõ òjílâ ãzâ òlē íyĩ âzĩ-âzĩ yí kô rĩ, 'dĩ gólâ drē zââ rĩ'á ìnjĩrĩkúwá 'á. Gõ'dá gólâ drē zââ tâ ònjĩ 'ě'á, gõ'dá gólâ nĩ drē kpá látĩ Ôvârí kâ rĩ kô. Gólâ ìcá kpá kô ùsúlâ, tâlâ ìnjĩrĩkúwá tâ ònjĩ kâ rĩ 'ê gólâ trá â'dolé lĩfĩ àkó lē 'bá rĩ.

¹² Má ìgĩ tâ nò ãnĩ drĩ, ãnĩ âmâ mvá yí,

Ôvârî âyê ânî trá tã ònjî ânîkâ rî 'bá yî 'ásî ndrî,
tãlâ Yésũ Krístõ drã trá ânî vô 'á.

13 Má îgî tã nô ânî drî, ânî gólîyî âgô âmbâ-âmbâ ró rî,
nî nî Yésũ Krístõ gólâ tîbê â'dó 'bá bê drê âkpākā'dã
Ôvârî 'bãã drê ângó nô kô.

Má îgî tã nô ânî drî, ânî gólîyî drê âgô ânjî ró rî,
nî 'ê âjú trá ânî âjú-'bá-âzí Sâtánã yî bê,
gõ'dá nî pẽ gólâ trá.

Má îgî tã nô ânî drî ámâ mvá yî,
ânî î'dî gólîyî Ôvârî átá ró rî nî 'bá trá rî.

14 Má îgî tã nô ânî drî, ânî gólîyî âgô âmbâ-âmbâ ró rî 'bá
yî,
nî nî Yésũ Krístõ gólâ tîbê â'dó 'bá bê drê âkpākā'dã
Ôvârî 'bãã drê ângó nô kô.

Má îgî tã nô ânî drî, ânî gólîyî drê âgô ânjî ró rî 'bá yî,
ânî rî'á gágá úlî Ôvârî kâ 'á,
úlî Ôvârî kâ rî trá ânî pîpîsîlî 'á,
nî 'ê âjú trá ânî âjú-'bá-âzí Sâtánã bê,
gõ'dá nî pẽ gólâ trá.

15 Ítî rî, má âtâ ânî drî, nî 'bã ânî lîfî kô cé rîrî ângó nô
kâ drî gõ'dá ngá 'á lâ rî 'bá yî bê, tãlâ ôzô ôjîlã âzâ ô'bã íyî
lîfî trá cé rîrî ângó nô kâ drî î'dî gõ'dá ngá 'á lâ nô 'bá yî
bê rî, gólâ ícá gõ'dá kô kpá íyî lîfî 'bãlé Ôvârî gólâ âmâ átá
ró rî drî.

16 Tã gólîyî ângó nô kâ rî 'bá yî î'dî nõô 'bá yî, tã lôvó
rú'bá kâ, ngá-tî âmbá rî 'bá yî lôvó lâ 'bã'bã, gõ'dá lómbé-
lómbéwá. 'Dîî 'bá yî tã ângó nô kâ î'dî, 'dîî 'bá yî â'dó kô tã
âmâ átá Ôvârî kâ î'dî. Nî âyê tã rî 'dî 'bá yî ndrî.

17 Tãlâ ângó nô ngá 'á lâ rî 'bá yî bê ndrî â'dô 'ê'á ndêlé
ndê, gõ'dá ôjîlã gólîyî lîfî 'bã 'bá ângó nô drî gõ'dá ngá 'á
lâ rî 'bá yî bê rî, â'dô îyî ndê'á kpá 'dũwã ângó nô bê ngá 'á
lâ rî 'bá yî bê ndrî. Gõ'dá ôjîlã gólîyî lîfî 'bã 'bá úlî Ôvârî kâ
drî î'dî gõ'dá 'ê 'bá lâ rî, â'dô îyî rî'á zãã gbádú âdũkũ âkó.

Tã âjú-'bá-âzí Yésũ kâ rî 'bá yî tãsî

18 Âmâ mvá yî, nî ndrê drê, ângó nô â'dô rû ndê'á ndê,
gõ'dá kâyî drîlã 'êzô rû ndêlé rî trá ânyî. Nî îsũ drê úlî âmâ
drî âtálê ânî drî sîsî kí'á nî rî, ângó nô ngá 'á lâ rî 'bá yî bê
ô'tírî 'êê rû ndêlé rî âdũkũ lâ 'á tólâ rî, âjú-'bá-âzí Yésũ kâ
âzâ â'dô âcá'á ôjîlã âdólê. Ítî rî, 'dôvó nî ndrê drê, âjú-'bá-
âzí Yésũ kâ 'dî 'bá yî, âzâ 'bá yî âcâ îyî trá dũu, tãlâ î'dî 'dî
âmâ drî nîzô lâ kí'á nî rî, kâyî ângó nô kâ 'êzô rû ndêlé rî
trá ânyî.

19 Gõ'dá Yésũ rî ăjú-'bá-ăzí 'dĩ 'bá yî, sísí rî, mã rî rĩlĩ gólĩyĩ bẽ kpăkă ălô. Gõ'dá drĩlĩyĩ ngăzô fôlẽ ămă lăfálẽ sĩ, tălă gólĩyĩ â'dô kô ôjĩlă Yésũ kă ĩ'dĩ. Ôzô pătĩ-pătĩ gólĩyĩ ă'dô ôjĩlă Yésũ kă ĩ'dĩ rî, tí gólĩyĩ fôô ămă lăfálẽ sĩ ămă âyélẽ kô. Ôvărĩ 'ê gólĩyĩ fôlẽ ămă lăfálẽ sĩ 'dĩ, tălă gólĩyĩ â'dô kô ôjĩlă Yésũ kă pătĩ-pătĩ lă ĩ'dĩ.

20 Gõ'dá ănikă rî, Yésũ Krístô fẽ Líndrí Tăndĩ Ôvărĩ kă trá ănĩ drĩ. Ítĩ rî, nĩ â'dô gõ'dá kô ôjĩlă gólĩyĩ tă nĩ 'bá kô rî yĩ ĩ'dĩ, gõ'dá ănĩ trá ôjĩlă gólĩyĩ tă pătĩ Ôvărĩ kă rî nĩ 'bá trá rî yĩ ĩ'dĩ.

21 Nĩ ĩsũ tă kô kĩ, má ĩgĩ tă 'dĩ ănĩ drĩ ítĩ, tălă nĩ nĩ tă pătĩ Ôvărĩ kă kô rî. Â'dô ítĩ kô. Má rî nô ĩgĩlă, tălă nĩ nĩ tă pătĩ Ôvărĩ kă rî trá dódó ítĩ, gõ'dá nĩ lěe tă ônjô kă kô ălôwálă.

22 Nĩ ărĩ drẽ, ôzô ôjĩlă ăâtă kĩ, Yésũ ăâ'dô gólă Ôvărĩ drĩ ăjólẽ rî ĩ'dĩ kô rî, 'dĩlĩ ôjĩlă rî 'dĩ ônjô 'bá 'ĩ. Gõ'dá ôjĩlă rî gógó 'dĩ trá ăjú-'bá-ăzí Yésũ Krístô kă rî ĩ'dĩ, tălă ôjĩlă rî 'dĩ gă tă Ôvărĩ ămă átá ró rî kă rî trá dó kpăřătĩ gólă rî mvă Yésũ Krístô bẽ.

23 Ítĩ rî, ôzô ôjĩlă ôgă tă Yésũ Krístô gólă Ôvărĩ rî mvă ró rî kă trá dó rî, 'dĩlĩ ôjĩlă rî 'dĩ â'dô ngă ălô ró Ôvărĩ, Yésũ rî átá ró rî bẽ kô. Bẽ-rĩ ôzô ôjĩlă ăză ôlẽ tă Yésũ Krístô kă trá rî, 'dĩlĩ ôjĩlă rî 'dĩ â'dô 'bă'ă ngă ălô ró Ôvărĩ bẽ íyĩ átá ró.

24 'Dôvô nĩ njũ zăă gágă tă Ôvărĩ kă rú. 'Dĩlĩ tă Ôvărĩ kă ănĩ drĩ ărĩlĩ trá ăkũ ró ănĩ drĩ ítôrẽ tă lělẽ Yésũ 'ă rî ĩ'dĩ. Ôzô nĩ ô'ê ítĩ rî, nĩ â'dô rĩ'ă ngă ălô ró Yésũ Ôvărĩ rî mvă ró rî bẽ gõ'dá kpă gólă rî átá Ôvărĩ bẽ.

25 Ôzô mã â'dô trá ngă ălô ró Ôvărĩ bẽ rî, mã â'dô tă gólă Yésũ drĩ 'bălẽ ămă drĩ kĩ'ă nĩ rî, mã ăâ'dô rĩ'ă ũrũ 'ălă zăă gbădũ ăďũkũ ăkô rî ũsũ'ă.

26 'Dĩlĩ tă gólă má drĩ ĩgĩlĩ ănĩ drĩ tă ôjĩlă ônjĩ gólĩyĩ lẽ 'bă ănĩlĩ ănĩ ădólẽ rî 'bă yĩ kă tăsĩ rî ĩ'dĩ.

27 Gõ'dá ănikă rî, Yésũ Krístô ăfẽ Líndrí Tăndĩ Ôvărĩ kă trá ănĩ drĩ. Gõ'dá Líndrí Tăndĩ Ôvărĩ kă 'dĩ rî rĩlĩ ănĩ pĩpĩsĩlĩ 'ă. Ítĩ rî, ícă kô ôjĩlă ăză drĩ ănĩ ĩfĩ ĩmbálẽ ó'dĩ tă mbĩ pătĩ ró Ôvărĩ kă nô 'ă. Tălă Líndrí Tăndĩ Ôvărĩ kă Yésũ drĩ fělẽ ănĩ drĩ 'dĩ rĩ'ă ănĩ ĩfĩ ĩmbă'ă. Líndrí Tăndĩ Ôvărĩ kă 'dĩ ícă kô ănĩ ădólẽ. Ôzô ă'dô gõ'dá trá ítĩ rî, nĩ rî gõ'dá ngă ălô ró Yésũ bẽ.

28 Má ătă ănĩ drĩ, ămă mvă yĩ, nĩ fẽ ănĩ pĩpĩsĩlĩ rĩzô ngă ălô ró Yésũ Krístô bẽ, tălă ôzô gólă ôtĩrĩ ăgôô ăngó nô 'ă rî, nĩ ădrẽ ró bẽ gágă ũrĩ ăkô, ănyĩ ôzô kô kpă ănĩ 'êe.

29 Ítĩ rî, mã nĩ trá kĩ, Yésũ Krístô cẽ ĩ'dĩ ôjĩlă tăndĩ 'ĩ Ôvărĩ rî ĩfĩ drĩ 'ă. Tălă mã nĩ trá kĩ, Yésũ rî íyĩkă zăă tă tăndĩ rî

'bá yĩ 'élé ĩ'dĩ. Ítĩ rĩ, mã nĩ kpá tãndĩ ró kĩ, òzò òjĩlã àzâ òrĩ zãã tã tãndĩ 'élé ĩ'dĩ rĩ, òjĩlã rĩ 'dĩ â'dô 'bã'á Ôvârí rĩ mvá ró.

3

Tã ãmã drí 'bãzó Ôvârí rĩ mvá yĩ ró rĩ

¹ Nĩ ìsũ drẽ ngá lělẽ ángĩ Ôvârí kã ãmã drĩ nõ. Ôvârí lẽ ãmã trá rõò ĩ'dĩ gô'dá gólã drĩ ãmã zĩzò íyĩ mvá yĩ ró. Āwô-'dĩ, ãmã pătĩ-pătĩ rĩ'á gólã rĩ mvá yĩ ĩ'dĩ. Gô'dá òjĩlã ángó nõ 'á nõ gólĩyĩ rũ jã 'bá trá Ôvârí rũ rĩ 'bá yĩ nĩ ãmã Ôvârí rĩ mvá yĩ ró kô rĩ, tãlã gólĩyĩ nĩ Ôvârí kô rĩ drĩ.

² ãmã ândrẽ rĩ mvá yĩ tĩbê mã drĩ lělẽ rõò nõ, ãwô-'dĩ, ãmã gô'dá trá Ôvârí rĩ mvá yĩ ĩ'dĩ. Gô'dá mã nĩ drẽ kô ngá tãndĩ àzâ bẽ Ôvârí drĩ 'ẽ'á 'ělã ãmã drĩ ìzátũ rĩ. Gô'dá mã nĩ dódó kĩ, òzò Yésũ Krístõ òtĩrĩ 'ẽẽ ágõlẽ ángó nõ 'á rĩ, ãmã drĩ 'bãzó nyé òzò Yésũ tí, tãlã mã â'dô gólã rĩ ndrẽ'á ngbángbã.

³ Ítĩ rĩ gô'dá, òjĩlã gólĩyĩ lĩfĩ 'bã 'bá trá tã rĩ 'dĩ drĩ rĩ, àâyẽ ìyĩ tã ònjĩ 'ẽ'ẽ, tãlã Ôvârí òndrẽ ró gólĩyĩ bẽ tã ònjĩ àkó nyé òzò Yésũ Krístõ drĩ 'bãrẽ tã ònjĩ àkó rĩ kátĩ.

⁴ Òzò òjĩlã òrĩ kpá zãã tã ònjĩ 'élé rĩ, 'dĩ òjĩlã rĩ 'dĩ gã tã Ôvârí kã trá dó, tãlã tã ònjĩ 'ẽ'ẽ 'dĩ rĩ'á Ôvârí rĩ tĩ-vò àrĩ àkõ 'ĩ.

⁵ Nĩ nĩ dódó tã ífĩ gólã Yésũ drĩ ânĩzò ángó nõ 'á rĩ ĩ'dĩ, tã ònjĩ ìzálẽ volé. Gólã cé ĩ'dĩ òjĩlã tã ònjĩ àkó rĩ.

⁶ Â'dólẽ bẽ trá ítĩ rĩ, 'dõvó mã rĩ ngá àlò ró Yésũ bẽ gô'dá â'dô kô rĩ'á zãã tã ònjĩ 'élé ĩ'dĩ, tãlã òzò mã òrĩ zãã tã ònjĩ 'élé rĩ, 'dĩ mã nĩ Yésũ kô, gô'dá mã lële tã kpá kô tã gólãkã 'á.

⁷ Ámã mvá yĩ, ânĩ lĩfĩ òmbã ânĩ rũ dódó, tãlã òjĩlã àzâ òzò kô ânĩ ádó tã 'dĩ 'á. Òzò nĩ òrĩ zãã tã tãndĩ rĩ 'élé ĩ'dĩ rĩ, nĩ â'dô 'bã'á tãndĩ ró Ôvârí rĩ lĩfĩ drĩ 'á nyé òzò Yésũ Krístõ kátĩ.

⁸ Gô'dá ítĩ rĩ, òzò òjĩlã òrĩ zãã tã ònjĩ 'élé rĩ, 'dĩ gólã â'dô Ôvârí rĩ mvá ĩ'dĩ kô. Bẽ-rĩ gólã Sâtãnã rĩ mvá ĩ'dĩ, tãlã Sâtãnã rĩ íyĩkã zãã tã ònjĩ rĩ 'bá yĩ 'élé ĩ'dĩ. Ítõ kó àkũ ró drẽ Ôvârí drĩ ángó nõ 'bã àkó gólã ĩ'dĩ tĩbê tã ònjĩ 'ẽ 'bá ró rĩ. Gô'dá tã ífĩ Ôvârí rĩ mvá drĩ ânĩzò rĩ ĩ'dĩ, â'dô ró bẽ tã 'ẽ'ẽ ònjĩ Sâtãnã kã ìzálẽ ndrĩ volé.

⁹ Ítĩ rĩ, òzò pătĩ-pătĩ ró ânĩ â'dô Ôvârí rĩ mvá yĩ ĩ'dĩ rĩ, 'dõvó nĩ rĩ zãã tã ònjĩ 'élé kô. Ícã gô'dá kô ânĩ drĩ kpá rĩzò zãã tã ònjĩ 'élé, tãlã ânĩ cú â'dô-â'dô Ôvârí kã bẽ ânĩ pĩpĩsĩlĩ 'á.

¹⁰ Ngá gólâ â'dá 'bá lâ âmâ drí kǐ, 'dīi pătı-pătı Ôvârí rí mvá yí ĩ'dí rí gô'dá 'dīi íyíkâ Sâtánâ rí mvá yí ĩ'dí rí ĩ'dí nōô. Ôzô ôjilâ âzâ ô'ê tâ gólâ sũ 'bá Ôvârí rí ĩfı drı 'á rí ĩ'dí rí, ôjilâ rí 'dī rı'á Ôvârí rí mvá 'ı. Gô'dá ôzô ôjilâ âzâ ô'ê tâ gólâ sũ 'bá Ôvârí rí ĩfı drı 'á kô rí ĩ'dí rí ngâ ôzô ôlê íyí âzi-âzi yí kô rí, ôjilâ rí 'dī rı'á Sâtánâ rí mvá 'ı.

Tâ âmâ drí âmâ âzi-âzi yí lëzó rí tāsı

¹¹ İtölê kó kâyi gólâ ânı drı tâ âti-âti Yésũ rí tāsı rí lëzó sısı rí lésı búúú âcalé ngbâangbânô rı, nı rı trá tâ âmâ drı rú lëzó âmâ lâfálê 'ası rı ârılı ĩ'dı.

¹² Mã â'dô kô ôzô Káyınâ 'bâ 'bá bê Sâtánâ rí mvá ífıfı ró íyí âdrúpı Ábêlê rı fũ 'bá rı kâti. Gólâ fũ íyí âdrúpı tâlâ tâ 'ê'ê gólâkâ rı'á ônjı ró. Gô'dá tâ 'ê'ê âdrúpı lâ Ábêlê kâ rı íyíkâ tândı ró Ôvârí rí ĩfı drı 'á. İti rı, Káyınâ ní drı pıpısılı ônjı 'bázô ânı âdrúpı rú.

¹³ Gô'dá ânı âmâ âdrúpı yı, nı ĩsũ tâ kô ôzô ôjilâ ângó nō 'á nō gólıyı rú jâ 'bá trá Ôvârí rı rı 'bá yı â'dô pıpısılı ônjı bê ânı rı, nyé ôzô Káyınâ drı 'bârê lâ íyí âdrúpı rı 'dı kâti rı.

¹⁴ İti rı, âmákâ rı, mã nı trá kı, âmâ drı-báláyı bê mbârâkâ ôdrâ kâ 'ası, gô'dá âmâ rı'á lédrê-lédrê âdũkũ âkó rı bê, tâlâ âmâ trá rı'á âmâ lëlê bê âmâ lâfálê 'ası âmâ âdrúpı krıstô 'bá yı ró rı yı bê. Gô'dá ôjilâ gólâ íyí âzi-âzi rı lë 'bá kô rı, 'dīi gólâ drê zââ mbârâkâ ôdrâ kâ zêlê.

¹⁵ İti rı, gô'dá ôzô nı ôgâ ânı âzi-âzi yı dó rı, ânı rı'á Ôvârí rı ĩfı drı 'á, nyé ôzô ôjilâ fũ 'bá kâti. Gô'dá nı nı kı, ôjilâ gólıyı ôjilâ âzi fũ 'bá ró rı yı, ââ'dô lédrê-lédrê âdũkũ âkó rı bê rı kô.

¹⁶ Nı ndrê drê, Yésũ Krıstô â'dâ ngá lëlê gólâ pătı-pătı rı trá âmâ drı, íyí ífıfı fêfê sı drälê âmâ drı tılı tâ ônjı âmákâ 'ası. İti rı, rı'á îcâ-îcâ ró, âmâ drı kpá âmâ ífıfı fêlê drälê âmâ âzi-âzi yı pälê, ôzô ĩicâ trá âmâ drı 'ezô lâ iti rı.

¹⁷ Gô'dá ôzô âmâ â'dô ngá-drı âmbá bê, gô'dá mã ôpâ âmâ âzi-âzi ĩzâ ró rı 'bá yı ngá âmâ drı â'dózô ĩ'dı bê lâ 'dı sı kô rı, 'dīi mã â'dô kı'á nı rı, âmâ cú ngá lëlê Ôvârí kâ bê pıpısılı âlô sı ângó tí yâ?

¹⁸ Â'dô trá iti rı, âmâ mvá yı, 'dövó mã rı kô cé rı'á tâ âtalê tı sı kı'á nı rı, mã lë âmâ âzi-âzi yı trá. İcâ trá âmâ drı âmâ âzi-âzi yı lëzó tâ tândı 'ê'ê sı.

¹⁹⁻²⁰ 'Dīi tâ gólâ 'ê 'bá â'dálâ kı'á nı rı, âmâ pătı-pătı ôjilâ Ôvârí kâ rı yı ĩ'dı. Ôzô pătı-pătı ró mã ôrı trá zââ âmâ âzi-âzi yı lëlê rı, gô'dá mã â'dô 'bâ'á ũrı âkó âdrêlê Ôvârí ândrá,

gbō lé mã nĩ bē trá kĩ, âmâ tâ ònjĩ 'bá 'ĩ, tâlâ Ôvârí nĩ tâ âmâ pĩpĩsĩlĩ 'á rĩ trá ndrĩ.

²¹ Ítĩ rĩ, âmâ mvá yĩ, òzō mã ùnĩ trá kĩ, âmâ ââ'dô pĩpĩsĩlĩ tândĩ bē rĩ, gō'dá mã rĩ kô zââ rĩ'á tâ ònjĩ 'èlé, gō'dá mã 'é ùrĩ kpá kô Ôvârí ágálé.

²² Òzō mã âânĩ trá áwó ngōlé Ôvârí ândrá ngá âzâ tāsĩ rĩ, Ôvârí â'dô ngá 'dĩ âfě'á âmâ drĩ. Gólâ â'dô tâ 'dĩ 'ě'á âmâ drĩ ítĩ, tâlâ âmâ òjĩlâ gólâkâ rĩ 'bá tâ 'bâ'bâ gólâkâ rĩ ìnjĩlĩ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ, gō'dá kpá rĩ 'bá tâ sũ 'bá gólâ rĩ lĩfĩ drĩ 'á rĩ yĩ 'èlé rĩ ì'dĩ.

²³ Nôô tâ 'bâ'bâ Ôvârí drĩ 'bălé âmâ drĩ 'èlé rĩ ì'dĩ nō 'bá yĩ. Mã ôlě tâ Yēsũ Krístô gólâ tĩbē 'bâ 'bá Ôvârí rĩ mvá ró rĩ 'á, gō'dá mã ôlě âmâ âzĩ-âzĩ yĩ, té òzō Yēsũ Krístô drĩ 'bălé trá âmâ drĩ rĩ kâtĩ.

²⁴ Ítĩ rĩ, òzō mã ô'ê tâ Ôvârí kâ 'dĩ 'bá yĩ trá rĩ, 'dĩ mã â'dô rĩ'á ngá âlô ró Ôvârí bē. 'Dĩ ngá gólâ 'ě 'bá â'dálâ kĩ, Ôvârí pătĩ-pătĩ ró rĩ rĩ'á ngá âlô ró âmá bē rĩ ì'dĩ, gólâ âjô Línđrĩ Tândĩ íyĩkâ trá rĩlĩ âmâ pĩpĩsĩlĩ 'á, â'dálâ kĩ, pătĩ-pătĩ ró âmâ trá ngá âlô 'ĩ gólâ bē.

4

Tā úlĩ òjĩlâ kâ nĩnĩ lâ pătĩ ngátá ònjô 'ĩ yā rĩ tāsĩ

¹ Âmâ rû-lě-âzĩ yĩ, má âtâ ânĩ drĩ, ânĩ lĩfĩ ômbâ ânĩ rû, tâlâ òjĩlâ dũu trá rĩ'á ãyĩ nĩ'á tâ âtá bē kĩ, tâ ãyĩ drĩ rĩ'á pēlâ rĩ ââ'dô Línđrĩ Tândĩ Ôvârí kâ rĩ tĩ sĩ. Òzō gólĩyĩ ââtâ tâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ítĩ rĩ, nĩ lě tâ drě kôrô 'wââ tâ gólĩyĩkâ 'á kô. Bē-rĩ nĩ ârĩ tâ òjĩlâ rĩ 'dĩ kâ zâlô dódó nĩ nĩ ró bē, ngátá tâ gólâkâ 'dĩ âfô Línđrĩ Tândĩ Ôvârí kâ ngá lēsĩ pătĩ ró, ngá tâ 'dĩ ânĩ íyĩngá línđrĩ ònjĩ ngá lēsĩ.

² Ítĩ rĩ, lătĩ gólâ ânĩ drĩ òjĩlâ gólâ Línđrĩ Tândĩ Ôvârí kâ bē rĩ nĩzô ró ì'dĩ nō. Òzō òjĩlâ âzâ ââtâ tâ trá kĩ, pătĩ Ôvârí âjô Yēsũ Krístô nĩ ânĩlĩ ângó nō 'á òjĩlâ mvá ró rĩ, 'dĩ òjĩlâ rĩ 'dĩ trá Línđrĩ Tândĩ Ôvârí kâ bē yĩ 'á pătĩ-pătĩ ró.

³ Gō'dá òzō òjĩlâ âzâ ââtâ tâ kĩ, Ôvârí ââjô Yēsũ nĩ ângó nō 'á òjĩlâ mvá ró kô rĩ, 'dĩ òjĩlâ rĩ 'dĩ Línđrĩ Tândĩ Ôvârí kâ âkó yĩ 'á. 'Dĩ òjĩlâ rĩ 'dĩ trá âjũ-'bâ-âzĩ Yēsũ Krístô kâ rĩ ì'dĩ, òzō má drĩ âtârē lâ trá ânĩ drĩ âkũ ró rĩ kâtĩ, kĩ'á nĩ rĩ, âjũ-'bâ-âzĩ Yēsũ kâ â'dô âcá'á ângó nō 'á rĩ. Âjũ-'bâ-âzĩ rĩ 'dĩ âcâ trá, gō'dá trá rĩ'á mbârâkâ fě'á òjĩlâ ângó nō 'á nō gólĩyĩ rû jâ 'bá trá Ôvârí rû rĩ 'bá yĩ drĩ.

⁴ Âmâ mvá yĩ, òzō â'dô trá ítĩ rĩ, ùrĩ ô'ê ânĩ kô. Ânĩ trá Ôvârí rĩ mvá yĩ ì'dĩ. Òjĩlâ gólĩyĩ ònjô 'bá ró 'dĩ 'bá yĩ ícá

īyī ānī ādólé kô, tālā Ôvârí rī rīlī ānī pīpīsilī 'á gō'dá rī'á mbârākā fēlé ānī drī. Gō'dá mbârākā Ôvârí kâ rī rī'á gārā mbârākā Sātānā rī 'bá fēlé Yēsū rī ājū-'bá-āzī yī drī rī kâ drī sī.

⁵ Yēsū rī ājū-'bá-āzī 'dī 'bá yī rī'á cé ōjīlā āngó nō 'á nō gólīyī rū jā 'bá trá Ôvârí rú rī 'bá yī ī'dī. Ítī rī, gólīyī rī īyīkâ cé tā gólīyī āngó nō kâ rī 'bá yī tā lâ âtalé ī'dī. Ítī rī, ōjīlā gólīyī āngó nō kâ rī 'bá yī rī īyīkâ kpá cé tā gólīyīkâ rī yī ārīlī ī'dī.

⁶ Gō'dá āmā gólīyī tībē lājó'bá Yēsū kâ rī 'bá yī rī'á Ôvârí rī mvá yī ró rī ī'dī. Gō'dá ōjīlā gólīyī tā lē 'bá trá Ôvârí 'á rī, rī īyīkâ kpá zāā tā gólīyī āmā drī âtalé rī yī ārīlī. Gō'dá ōjīlā gólīyī tā lē 'bá Ôvârí 'á kô rī, gólīyī lēē tā úlī āmā drī âtalé rī 'bá yī 'á kpá kô. Ítī rī, 'dīlī tā gólīyī 'ē 'bá â'dálā āmā drī, ōzō ōjīlā ōtírī úlī âtá rī āmā drī nīzō lâ kī, úlī gólākā 'dī úlī Línđrí Tāndí Ôvârí kâ rī kâ, ngātá 'dīlī úlī Sātānā kâ rī 'bá yī ī'dī yā rī.

Tā Ôvârí drī lātī āzī-āzī lēlē kâ rī â'dázó āmā drī rī

⁷ Ámā rū-lē-āzī yī, āmā drī āmā āzī-āzī yī lēlé. 'Dīlī ngá gólā tā lâ drī lāvūlī gārā rī ī'dī, tālā ngá lēlē 'dī â'dô Ôvârí ngá lésī. Ōzō nī ōrī trá ānī āzī-āzī yī lēlé rī, 'dīlī ānī trá Ôvârí rī mvá yī ī'dī. 'Dīlī rī kpá â'dálā kī, pātī-pātī ró, nī lē tā trá Ôvârí 'á, gō'dá kpá nī nī Ôvârí rī â'dô-â'dô trá.

⁸ Ítī rī gō'dá, ōjīlā gólā íyī āzī-āzī yī lē 'bá kô rī, 'dīlī gólā nūī Ôvârí kô, tālā Ôvârí íyīngá ngá lēlē līpī 'ī.

⁹ Tā gólā ngá lēlē Ôvârí kâ â'dá 'bá āmā drī rī ī'dī nō, Ôvârí ājō íyī mvá 'bā 'bá bē kó ālō, Yēsū Krístō, ānīlī āngó nō 'á, ā'dô ró āmā drī rīzō bē zāā gbádú ādūkū ākó gólā sī.

¹⁰ Mā ícá kô ngá lēlē pātī rī lātī lâ úsúlī ngá lēlē āmákā Ôvârí drī rī sī. Bē-rī mā â'dô ngá lēlē Ôvârí kâ āmā drī rī ndrē'á ī'dī tā â'dā ngá lēlē kâ ró āmā drī 'ēlē. Ôvârí ājō íyī mvá 'bā 'bá bē kó ālō, gō'dá gólā drī lēlé kpá rōō rī drālē āmā vō 'á drī tī 'bá ró.

¹¹ Ámā rū-lē-āzī yī, ōzō gō'dá Ôvârí ōlē āmā trá tákányī ítī rī, āmā drī gō'dá āmā āzī-āzī yī lēlé kpá nyé ōzō Ôvârí drī āmā lērē kátī.

¹² Ōjīlā āzā yū'dawá Ôvârí rī ndrē 'bá trá íyī līfī sī rī. Gō'dá ōzō mā ōlē āmā āzī-āzī yī trá rī, 'dīlī Ôvârí rī'á āmā bē kpākā ālō. Gō'dá 'dīlī rī kpá â'dálā kī, pātī-pātī ngá lēlē Ôvârí kâ gólā tībē āmā 'bā 'bá āmā āzī-āzī yī lēlé rōō rī bē āmā 'á.

¹³ Gō'dá Ôvârí āfē Línđrí Tāndí íyīkâ trá rīlī āmā bē. Ítī rī, mā nī kī, āmā ngá ālō ró gólā bē.

14 Gõ'dá âmâ lājó'bán ró rĩ 'bá yĩ, mã ndrê Ôvârí rĩ mvá kpá trá cú âmâ lĩfĩ nyāányâ sĩ. Ôvârí ajô gólâ trá ôjílâ pã 'bá ró ndrĩ.

15 'Dĩĩ kâ rĩ tí rĩ, ôzô nĩ ôlê tâ trá kĩ'á nĩ rĩ, pătĩ-pătĩ Yésũ Krístô Ôvârí rĩ mvá 'ĩ rĩ, gõ'dá tâ lâ âtá bê ôjílâ drĩ rĩ, 'dĩĩ ânĩ trá ôjílâ Ôvârí kâ pătĩĩ lâ 'ĩ, gõ'dá kpá ânĩ trá ngá ãlô ró Ôvârí bê.

16 Gõ'dá âmákâ rĩ, mã nĩ trá kĩ, Ôvârí lê âmâ trá tákányĩ. Gõ'dá mã lê tâ trá kĩ, gólâ â'dô rĩ'á zââ âmâ lélé ítĩ kárâ.

Ôvârí rĩ'á ngá lélé lĩpĩ 'ĩ. Ôzô gõ'dá mã ôrĩ trá âmâ âzĩ-âzĩ yĩ lélé rĩ, 'dĩĩ mã rĩ trá ngá ãlô ró Ôvârí bê.

17 Ítĩ rĩ, ngá lélé Ôvârí kâ rĩ, rĩ nĩ mbârâkâ fêlé âmâ drĩ rĩzô âmâ âzĩ-âzĩ yĩ lélé, té ôzô Ôvârí drĩ lélé âmâ drĩ 'êlé rĩ tí. Â'dô trá ítĩ rĩ, kâpĩ Yésũ Krístô drĩ 'êzô ágôlê tâ kĩ 'bá ró rĩ tú rĩ, âmâ gõ'dá trá ùrĩ âkó. Mã â'dô 'ê'á âdrélé gágá gólâ ândrá, tâlâ rĩrĩ âmákâ ângó 'á nôle rĩ, mã rĩ trá ngá ãlô ró Ôvârí bê nyé ôzô Yésũ tí.

18 Ôzô nĩ ôlê Ôvârí trá rĩ, nĩ â'dô gõ'dá kpá gólâ rĩ ùrĩ 'ê'á 'dĩ ângô tí yã? Ôzô ngá lélé Ôvârí kâ êêê ânĩ pĩpĩsĩlĩ trá rĩ, kôrô drílâ ùrĩ drôzô volé ânĩ pĩpĩsĩlĩ 'ásĩ. Ôjílâ rĩ ùrĩ 'êlé Ôvârí rĩ tãsĩ nô rĩ, tâlâ Ôvârí 'ê lânô fêlé gólĩyĩ drĩ rĩ drĩ. Ôzô gõ'dá nĩ ô'ê Ôvârí rĩ ùrĩ trá rĩ, 'dĩĩ ngá lélé Ôvârí kâ êêê drê ânĩ pĩpĩsĩlĩ dódó kô.

19 Mã â'dô mbârâkâ ùsú'á Ôvârí rĩ lêzô gõ'dá ôjílâ âzĩ lêzô rĩ â'dô 'ásĩ yã? Ôvârí rĩ nĩ mbârâkâ 'dĩ 'bá yĩ fêlé âmâ drĩ, tâlâ gólâ lê âmâ kó trá sĩsĩ drê âkpâkâ'dã mã ítôó drê gólâ rĩ lélé kô.

20 Ôzô gõ'dá nĩ ô'bã ôjílâ âzĩ lôvó kô rĩ, nĩ â'dô âtá'á lâ kĩ'á nĩ rĩ, yĩ ôlê Ôvârí trá pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ 'dĩ kó ângô tí yã? 'Dĩĩ trá ônjô 'ĩ. Ôzô mã ôlê âmâ âzĩ-âzĩ yĩ gólĩyĩ âmâ drĩ rĩ'á ndrêlâ cú âmâ lĩfĩ sĩ rĩ kô rĩ, mã â'dô âmákâ gõ'dá Ôvârí âmâ drĩ ndrêlé kô rĩ lê'á ângô tí yã?

21 Tã gólâ Ôvârí drĩ 'bálê âmâ drĩ 'êlé rĩ ì'dĩ nô, ôzô ôjílâ âzâ ôlê Ôvârí rĩ lélé pătĩ-pătĩ ró rĩ, 'dôvó gólâ ôlê iyĩ âzĩ-âzĩ yĩ zãlô, tâlâ âmâ Ôvârí rĩ mvá yĩ ì'dĩ.

5

Ngá gólâ 'ê 'bá â'dálâ kĩ pătĩĩ âmá rĩ'á Ôvârí rĩ mvá yĩ ì'dĩ rĩ

1 Ôjílâ gólĩyĩ tâ lê 'bá trá kĩ, Yésũ ââ'dô 'díyĩ pã 'bá gólâ Ôvârí drĩ âjólê ângó nô 'á rĩ ì'dĩ rĩ, 'dĩĩ ôjílâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dô

trá ÿĩ Ôvârí rĩ mvá yĩ ÿ'dĩ. Ōjĩlā gólĩyĩ Ôvârí átá ró rĩ lē 'bá trá rĩ, 'dĩĩ gólĩyĩ lē Ôvârí rĩ mvá yĩ kpá trá ndrĩ.

² Gō'dá ÿtĩ rĩ, ōzō mā ōlē Ôvârí trá rĩ, gō'dá mā ârĩ tā 'bā'bā gólākā rĩ 'bá yĩ kpá trá rĩ, 'dĩĩ rĩ â'dálā kĩ, mā lē Ôvârí rĩ mvá yĩ kpá trá.

³⁻⁴ Gō'dá ōzō mā ōlē Ôvârí trá rĩ, 'dōvó mā ârĩ tā 'bā'bā gólākā rĩ dódó. Gō'dá tā 'bā'bā Ôvârí kâ 'dĩ 'bá yĩ â'dó kô âmbâ-âmbâ ró, tálā âmâ Ôvârí rĩ mvá yĩ ró rĩ 'bá yĩ rĩ'á cú mbârākā bē gázó dó tā ōnjĩ 'élé. Mā â'dô ícá'á tā ōnjĩ pēlē, tálā mā lē tā Yēsũ kâ trá pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ.

⁵ ÿtĩ rĩ, ōjĩlā cú mbârākā bē tā ōnjĩ pēlē ángô tí yā? Ōjĩlā gólĩyĩ rĩ 'bá tā ōnjĩ pēlē rĩ, ōjĩlā gólĩyĩ tā lē 'bá trá pĩpĩsĩlĩ ãlô sĩ kĩ, Yēsũ ââ'dô Ôvârí rĩ mvá 'ĩ rĩ yĩ ÿ'dĩ.

⁶ Yēsũ Krístō ÿ'dĩ gólā tībē Ôvârí drĩ âjólē ânĩlĩ ángô nõ 'á rĩ, â'dô ró bē gólā rĩ íbábátízázó lūmvũ sĩ, gō'dá 'dĩĩ vósĩ rĩ, úfũ gólā trá fē lălĩ-lălĩ drĩ. Tā pătĩ-pătĩ ró, Ôvârí jô gólā trá â'dô ró bē gólā drĩ drázó â'dó kô cé gólā rĩ íbábátízālē.* Gō'dá Línđrĩ Tándĩ Ôvârí kâ â'dā tā âmâ drĩ kĩ, tā 'dĩ 'bá yĩ ââ'dô pătĩ, tálā Línđrĩ Tándĩ Ôvârí kâ 'dĩ rĩ íyĩkā zāā tā pătĩ-pătĩ rĩ 'bá yĩ átálē ÿ'dĩ.

⁷ ÿtĩ rĩ, tā bē nā gólĩyĩ tībē â'dá 'bá lâ âmâ drĩ kĩ, Yēsũ Krístō tā pătĩ-pătĩ ró Ôvârí rĩ mvá 'ĩ rĩ.

⁸ Tā drĩ-kákā â'dá 'bá lâ rĩ, Línđrĩ Tándĩ Ôvârí kâ âmâ 'á rĩ ÿ'dĩ. Rĩ lâ tā rũ 'ē 'bá gólākā rĩ íbábátízālē 'á rĩ ÿ'dĩ. Nā lâ ró rĩ, gólā rĩ ârĩ rā 'bá gólā rĩ ōdrā âmâ vō 'á rĩ 'á rĩ ÿ'dĩ. Ngá gólĩyĩ nā 'dĩ 'bá yĩ rĩ ÿyĩ tā átálē 'dó gbórókō ãlô sĩ kĩ, Yēsũ ââ'dô Ôvârí rĩ mvá ífĩfĩ lâ 'ĩ.

⁹ Ōzō ōjĩlā āzā āâtā tā gólā yĩ drĩ ndrēlē trá íyĩ lĩfĩ sĩ rĩ ânĩ drĩ rĩ, nĩ ícá kô tā lēlē 'á lâ yā? Ā'dô trá ÿtĩ rĩ, 'dōvó mā lē tā kpá úlĩ gólā Ôvârí drĩ átálē âmâ drĩ íyĩ mvá tāsĩ rĩ 'dĩ 'á.

¹⁰ ÿtĩ rĩ, ōzō nĩ ōlē kĩ Yēsũ pătĩ Ôvârí rĩ mvá 'ĩ rĩ, 'dĩĩ rĩ nĩ nĩ trá kĩ, tā Ôvârí drĩ â'dálē ânĩ drĩ rĩ rĩ'á pătĩ. Ōzō gō'dá ōjĩlā āzā ōlē tā kô kĩ, Yēsũ pătĩ Ôvârí rĩ mvá 'ĩ rĩ, ōjĩlā rĩ 'dĩ zĩ Ôvârí trá ōnjō 'bá ró, tálā gólā lēē tā kô úlĩ Ôvârí drĩ átálē kĩ'á nĩ rĩ, Yēsũ ââ'dô íyĩ mvá 'ĩ rĩ 'á.

¹¹ ÿtĩ rĩ, ngá gólā â'dá 'bá lâ âmâ drĩ kĩ, tā Ôvârí drĩ átálē âmâ drĩ rĩ rĩ'á tā pătĩ-pătĩ 'ĩ rĩ ÿ'dĩ, Ôvârí pā âmâ trá, mā ōrĩ ró yĩ bē zāā gbádú ădũkũ ākó. Gólā pā âmâ trá íyĩ mvá 'dĩ sĩ.

* 5:6 5.6 Yōwánĩ â'dā tā 'dĩ 'bá yĩ, tálā gólĩyĩ ōzō kô tā lēē tā ímbā lĩfĩ ímbā 'bá ōnjō 'bá 'dĩ 'bá yĩ kâ kĩ'á nĩ rĩ, Ôvârí ícá kô íyĩ mvá rĩ âyélē drālē âmâ tāsĩ rĩ 'á.

12 Ítí rî, òzō nî òrî zââ ngá ãlô ró Yésũ bê rî, nî â'dô ngá pãpã úsú'á.

13 Ānî tîbê tã lě 'bá trá kî, Yésũ Ôvârí rî mvá 'î rî, 'dî tã gólâ má drí ígílí ānî drí rî 'î'dî, tãlâ má lě ānî drí nîlî tã pătî-pătî ró ópâ ānî trá, gô'dá nî â'dô 'ě'á rílí Ôvârí bê gbádú ădũkũ ākó.

14 Ítí rî, mã 'ê gô'dá ũrî kô rãtãã 'ěrê 'á Ôvârí drí, tãlâ mã nî trá kî, òzō tã ísũ âmáká â'dô ãlô Ôvârí kâ bê rî, gô'dá gólâ ââ'dô rãtãã âmáká ârî'á.

15 Gô'dá òzō mã ũnî trá kî, Ôvârí rî rãtãã âmáká ârílí rî, 'dî mã nî kpá trá kî, Ôvârí â'dô ngá gólîyî âmâ drí gólâ rî írãtãzó tã lâ sî rî âfê'á âmâ drí.

16 Òzō nî òndrê krístô 'bá âzí trá tã ònjí 'ě'á rî, nî ìjî Ôvârí òpâ ró gólâ bê, gô'dá Ôvârí â'dô gólâ rî 'bã'á rílí zãâ gbádú ădũkũ ākó. Nî ndrê drê, tã ònjí âzâ 'bá yî bê rî 'díyî lâfálê cãlê Ôvârí bê zãâ gbádú ădũkũ ākó. Má âtá tã ānî drí rãtãã 'ězô òjílâ gólîyî tã ònjí ítí 'dî 'bá yî 'ě 'bá rî yî tãsî kô.

17 Tã ònjí ndrî â'dô ârîmâ ākô tã Ôvârí kâ tãsî rî 'î'dî, gô'dá tã ònjí âzâ 'bá yî rî tã ònjí 'bá lâfálê cãlê Ôvârí bê zãâ gbádú ădũkũ ākó.

18 Âmâ rû-lê-âzí yî, mã nî trá kî, Ôvârí rî mvá yî rî zãâ tã ònjí-ònjí 'êlê kô, tãlâ Yésũ Ôvârí rî mvá rî trá zãâ rî'á gólîyî vó ndrêlê rî drí. Ítí rî, Sâtãnâ ícá gô'dá kô ngá âzâ 'êlê gólîyî bê.

19 Gô'dá òjílâ ãngó nô 'á nô gólîyî rû jã 'bá trá Ôvârí rû rî 'bá yî rî ìyíkâ ndrî Sâtãnâ drígá. Gô'dá âmâ gólîyî Ôvârí rî mvá yî ró nô rî, mã ró Sâtãnâ kô,

20 tãlâ mã nî trá kî, Yésũ Ôvârí rî mvá âcâ trá. Gô'dá gólâ fê mbârâkã trá âmâ drí tã lězó Ôvârí gólâ 'bã 'bá pătî-pătî ró rî 'á 'î'dî, gólâ 'î'dî Ôvârí tîbê 'bã 'bá bê âmáâ úrú 'álâ rî. Gô'dá ó'bã âmâ trá ngá ãlô ró gólâ bê, tãlâ âmâ trá ngá ãlô ró mvá lâ Yésũ Krístô bê. Ôvârí pătîyî âzâ yû'dăwă, gólâ cé 'î'dî Ôvârí gólâ 'ě 'bá âmâ 'bãlê rílí zãâ gbádú ădũkũ ākó úrú 'álâ rî.

21 Ítí rî, âmâ mvá yî, ānî lîfî òmbâ ānî rû, nî òzó kô lătî Ôvârí kâ âyé, gô'dá 'dêzó ngá ôvârí âbãrãdăgô rî ró rî vósî. 'î'dî 'dî.

**Tã îgĩ-îgĩ Yõwánĩ kê rĩ lâ
2 Yõwánĩ**

¹ Nôô tã ìgĩ mà rĩ gógó drĩ-'bá kănĩsã kã ró nõ kã ì'dĩ. Má ìgĩ tã nõ kănĩsã gólá Ôvãrí drĩ nĩlĩ trá rĩ drĩ, gô'dá kpá ôjĩlã 'á lã rĩ 'bá yĩ bẽ ndrĩ.* Má lẽ ãnĩ trá ndrĩ pãtũĩ ró ôzô Ôvãrí drĩ ãnĩ lẽrẽ kãtĩ, gô'dá ôjĩlã gólĩyĩ tĩbẽ ndrĩ tã nĩ 'bá trá tã pãtũĩ Ôvãrí kã tãsĩ rĩ, lẽ ìyĩ ãnĩ kpá rõô.

² Mă lē ānî, tâlâ mǎ rî zǎâ tǎ pǎṭṭi-pǎṭṭi Ôvârî kâ nǐlî, îcǎ kô
âvîlî âmâ pîpîsîlî 'ásî.

³ Má 'ê nî-bê-yã ãnî drí. Ôvârí gólâ túbê 'bã 'bá bê ãmâ átá ró gô'dá kpá mvá lâ Yésũ Kristô bê, ôrí ãní bê. Gô'dá gólĩyî 'â ậ'dị ãmâ rú ãní bê, gô'dá gólĩyî ẫậễ ỡrê ãmâ drí tã ậ'dị bê ôzô ãmâ drí tã lələ trá tã pậtị-pậtị Ôvârí kã nồ 'á, gô'dá kpá ãmâ ẫzị-ẫzị yị lếzô trá pịpịsịlị ẫlồ sị nồ tí nồ.

⁴ Mâ rĩ'á äyĩkō ró tãlã má ârĩ tã tĩbê õjĩlã äzã 'bá yĩ ãnĩ
lãfálẽ 'ásĩ rĩ drĩ tã lẽzó trá tã pãtĩ-pãtĩ Ôvãrĩ kã 'á rĩ trá, nyé
õzõ tã 'bã'bã gólã ãmã átã Ôvãrĩ drĩ 'bãlẽ trá ãmã drĩ rĩ kãtĩ.

5-6 Ngbãangbânō rî, má lě tã âtalé ânî drî tã 'bã'bã Ôvârî kã tãsi. Tã 'bã'bã 'dî rî'á lõvõ kã âzi-âzi drî rî i'dî. Â'dó kô tã 'bã'bã ó'dî 'î, bê-rî 'dîi rî'á tã 'bã'bã gólâ Ôvârî drî 'bãlê trá âmâ drî drê âkpākã'dã kâyi gólâ âmâ drî îtõzó 'dêlê Yésũ Krîstõ vósî rî 'á rî i'dî. Ôzõ mã ôlê Ôvârî trá pătîi rî, mã â'dô tã 'bã'bã gólâkã rî 'bá yi rõ'á. Tã 'bã'bã rî gógó 'dî rî tã âtalé kî, mã ôlê âmâ âzi-âzi yi pîpîsîlî âlô sî.

⁷ Ámâ mvá yì, ānī līfī ōmbā ānī rú, tālā 'díyī ádó 'bá āngó nō 'á bē dūū. Ōjīlā 'dī 'bá yī kī, Yēsū Krístō āānīī āngó nō 'á ōjīlā mvá ró kō, 'dīī ōjīlā 'dī 'bá yī rī'á ōnjō 'bá 'ī, gō'dá kpá Yēsū rī ājū-'bá-āzī yī ī'dī.

⁸ Ītī rī, ānī ĩṭṭī ōmbā ānī rū, tālā ōōzō kō lōsī tāndī ānīkā
 Ôvārī drī būūū ācālē ngbāāngbānō nô rī ĩzāā. Ōzō nī ōrī
 zāā tā pāṭī-pāṭī Yēsū rī tāsī nō lēlē rī, Ôvārī â'dô ngā tāndī
 gólā drī tā lā 'bālē 'ē'a fēlā ānī drī rī fē'a ndrī ānī drī ĩzātú
 ūrú 'ālā.

⁹ Gõ'dá òzõ nĩ ââyê tã pătĩ Yésũ rĩ tāsĩ nũ lělē là nũ trá,
gõ'dá rĩzó lămú bē tã tākó vósĩ ĩ'dĩ rĩ, 'dĩ nĩ â'dó gõ'dá ngá
âlô ró Ôvârĩ bē kô. Gõ'dá òzõ nĩ ùnjũ trá zâ tã ìmbâ Yésũ

* **1:1 1.1** Tị Gĩrĩkĩ kâ sĩ rĩ, tã ĩgĩ 'dĩ rĩ, dũĩ-'bá ĩgĩ nĩ fêlê ôkó âzâ drĩ mvá lâ yĩ bê. Gô'dá kristô 'bá dũũ ĩsũ ĩyĩ trá kĩ, tã ĩgĩ 'dĩ rĩ'á kãñisã âzâ drĩ. Gólâ ĩũgĩ tã 'dĩ tã kĩrĩwá kâtĩ, tãlâ gólâ rô lânô rĩ'á fêlê kristô 'bá yĩ drĩ rĩ ĩ'dĩ.

Krístõ rĩ tāsĩ rĩ rú rĩ, 'dĩĩ ãnĩ gõ'dá trá ngá ãlô ró Yésũ bê, gõ'dá ãnĩ kpá trá ngá ãlô ró Ôvârĩ Yésũ rĩ átá ró rĩ bê.

¹⁰ Ītĩ rĩ, õzõ 'díyĩ ádo 'bá 'dĩ 'bá yĩ ãânĩ ĩyĩ trá ãnĩ ĩmbálé tã ĩmbâ ányâ Yésũ rĩ tāsĩ rĩ sĩ rĩ, nĩ lậgũ gólĩyĩ kô. Nĩ pã gólĩyĩ kpá kô ngá gólĩyĩ drĩ â'dózó ĩzã lâ bê rĩ 'bá yĩ tāsĩ.

¹¹ Tãlã õzõ nĩ õpã gólĩyĩ trá rĩ, 'dĩĩ nĩ jã ãnĩ kpá trá tã õnjĩ 'ẽ 'bá ró õzõ gólĩyĩ tí.

¹² Tã bê dũũ má drĩ 'ẽ'á átálã ãnĩ drĩ, gõ'dá má ícá kô ĩgĩlã ãnĩ drĩ. Õzõ Ôvârĩ òlẽ lậtị nĩlĩ má drĩ rĩ, má â'dô cã'á cú nĩ tólã ãnĩ ndrêlé, gõ'dá tã átálé ãnĩ bê kpākã ãlô, gõ'dá tãlã mã â'dô ró bê ndrĩ ãyĩkô ãmbá bê.

¹³ Ạdũkũ lâ ró rĩ, õjĩlã gólĩyĩ Ôvârĩ kã nòlẽ nũ 'bá yĩ 'ẽ ĩyĩ nĩ-bê-yã ãnĩ drĩ ndrĩ. Ī'dĩ 'dĩ.

Tã îgĩ-îgĩ Yōwánĩ kâ nâ lâ 3 Yōwánĩ

¹ Nôô tã îgĩ mâ rî gógó drĩ-'bá kănĩsă kâ ró nô kâ ĩ'dĩ âmâ rû-lê-ăziyā tībê má drí lélé pătĩĩ ró Gáyō drí.

² Âmâ rû-lê-ăzi Gáyō, mâ rĩ'á rătăá 'ě'á Ôvârí drí ânĩ tāsĩ, tălâ Ôvârí ôfê ró ôrê gô'dá kpá mbârâkâ bê ní drí, tălâ ânĩ rû'bă ăđ'đĩ ró bê ndrúndrú, nyé ôzô ânĩ pĩpĩsĩlĩ drí 'băřê tândĩ ró tã lěrê 'á Yésũ 'á 'dĩ kâtĩ.

³ Mâ rĩ'á âyĩkô ró, tălâ âmâ âđrúpĩ âzâ 'bá yĩ krístô 'bá ró rĩ yĩ ânĩ ĩyĩ ní ngáá tólâ sĩ, gô'dá đrĩlĩyĩ tã ánikâ âtázó má drí kĩ, ní âă'dô zăă rĩ'á tã pătĩĩ Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ 'ě'á ĩ'dĩ, gô'dá má nĩ trá kĩ, nĩ zăă rĩ'á tã pătĩ-pătĩ nô lě'á.

⁴ 'Dĩ tã gólâ âmâ 'bă 'bá âyĩkô ró rôô gặặ tã âzâ 'bá yĩ đrĩ sĩ ndrĩ rĩ ĩ'dĩ, má ârĩ bê kĩ, âmâ mvá yĩ ôrĩ trá zăă njũlĩ ulĩ pătĩ-pătĩ Ôvârí kâ nô rú rĩ.

⁵ Âmâ rû-lê-ăzi Gáyō, nĩ rĩ'á tã tândĩ 'ě'á, tălâ nĩ rĩ'á tã pẽ 'bá gólĩyĩ rĩ 'bá lậmủ bê ĩyĩ tã Ôvârí kâ nô pẽ bê rĩ 'bá yĩ pă'á. Gô'dá ní trô gólĩyĩ kpá trá ní drí 'bă 'álâ, gbô lé gólĩyĩ â'dô bê ôjĩlă âwă, ní drí ndrêlê sĩ sĩ kô rĩ ĩ'dĩ rĩ.

⁶ Gô'dá ôjĩlă gólĩyĩ ní drí pălê 'dĩ 'bá yĩ âgô ĩyĩ bê âcálê nongá rĩ, gólĩyĩ âtă tã gólĩyĩ ní drí rĩ'á 'ělă tólâ nă trá ndrĩ ôjĩlă kănĩsă kâ nôlê rĩ 'bá yĩ đrĩ gô'dá kpá má đrĩ. Gô'dá má âtă ní drí, ní rĩ zăă rĩ'á ôjĩlă 'dĩ 'bá yĩ pălê ĩtĩ ngá gólĩyĩ đrĩ lélé âcĩ ĩyĩkă 'dĩ tởỏ nĩ'á sĩ sĩ 'álă rĩ sĩ. 'Dĩ tã gólă sũ 'bă Ôvârí ĩĩ rĩ ĩ'dĩ,

⁷ tălă ôjĩlă 'dĩ 'bá yĩ rĩ ĩyĩ âcĩ 'dĩ tởỏ tăkô kô. Gólĩyĩ rĩ lỏsĩ Yésũ kă 'ě'á, ĩcă gô'dă kô gólĩyĩ đrĩ nỉỏ ngă ndă bê ôjĩlă gólĩyĩ tă lê 'bă kô Yésũ 'á rĩ yĩ đrĩgặ sĩ.

⁸ ĩtĩ rĩ, rĩ'á ĩcă-ĩcă ró, âmă ôjĩlă gólĩyĩ tībê Ôvârí kă rĩ 'bă yĩ đrĩ gólĩyĩ pălê, tălă mă âmủ ró rũ bê kpăkă âlô gólĩyĩ bê tã pătĩĩ Ôvârí kă gólĩyĩ đrĩ rỉỏ lậmủ bê pẽ bê lâ 'dĩ 'á.

⁹ Sĩ sĩ rĩ, má îgĩ tã trá jôlê vồ ânikă 'á tólă. Gô'dă Dĩyotrêfê lêê tă má đrĩ îgĩlĩ 'dĩ kô. Gólă kĩ nĩ rĩ, yĩ âă'dô gô'dă trá ĩ'dĩ ôjĩlă âmbă 'ĩ.

¹⁰ ĩtĩ rĩ, kậặ gólă má đrĩ cởỏ tólă rĩ, má â'dô tă 'dĩ 'bă yĩ ndrê'á trá. Dĩyotrêfê rĩ trá tă ônjĩ 'êlê đũũ. Gólă rĩ trá rĩ'á tă ngô bê âmă rú sĩ. Gô'dă gólă lêê kpă kô ôjĩlă âmăkă tībê nĩ 'bă lậmủ bê tă Ôvârí kă nô pẽ bê nô 'bă yĩ trỏlê yĩ đrĩ 'bă 'álă, gô'dă gólă lêê kpă ôjĩlă âză 'bă yĩ đrĩ gólĩyĩ pălê ngă gólĩyĩ đrĩ â'dỏỏ ĩză lâ bê rĩ 'bă yĩ sĩ kô. Ôzô ôjĩlă âză ôpă

ōjílā 'dī 'bá yī trá ngátá ōtrō gólīyī trá rīlī īyī drī 'bā 'álā rī, gólā drī ōjílā gólā tā 'dī 'è 'bá ítí 'dī drōzō volé kănīsā 'ásī.

¹¹ Ámā rû-lê-āzī, ní 'è tā ōnjī kô ōzō Dīyótrēfē kâ 'dī tí. Ní 'è zāā tā tândí rī 'bá yī ī'dī, tālā ōjílā rī 'bá zāā tā tândí rī 'bá yī 'élé ī'dī rī, 'dī gólīyī Ôvârí rī mvá yī ī'dī. Gō'dá ōjílā gólīyī rī 'bá zāā tā ōnjī 'élé ī'dī rī, 'dī gólīyī â'dô kô Ôvârí rī mvá yī ī'dī.

¹² Ítí rī, Dēmétrīyō, íyīngá ī'dī rī'á ōjílā tândí 'ī. Ōjílā ndrī rī âtalā ítí. Gólā ōjílā tândí tībē njū 'bá zāā tā pātī Ôvârí kâ nō rú rī ī'dī. Mā rī gógó nyāányā lâ âtā kpá ítí, gō'dá ní nī trá tândí ró kī, má rī ōnjō âdólé kô.

¹³ Tā bē rī'á dūū tībē má drī 'è'á âtalā ní drī rī 'bá yī, gō'dá má lēé kô īgīlā.

¹⁴ Ōzō Ôvârí ūnjī lātī trá má drī rī, má â'dô nī'á ánī ndrēlé, gō'dá mā â'dô tā âtā'á trá kpākā ālô ní bē vō ālô 'á.

¹⁵ Ôvârí āâ'dô ní bē, ōfē tā ậ'dị ní drī. Gō'dá ōjílā gólīyī Ôvârí kâ nōlé nō 'bá yī 'è īyī nī-bē-yā ní drī rōō. Ní fē nī-bē-yā ámakā ōjílā Ôvârí kâ tólā nā 'bá yī drī ndrī ālô-ālô rú sī. Í'dī 'dī.

Tã ĩgĩ-ĩgĩ Yúdĭ kâ Yúdĭ

Tã 'ě'á zĩlá nĩlĩ sísí rĩ

Yúdĭ ĩgĩ wárāgā mvá nō nĩ. Gólĭyĩ Yākóbā bē rĩ'á ĩyĩ Yésũ rĩ âdrúpĩ ĩ'dĩ. Gólā rĩ tã nō ĩgĩlĩ krístō 'bá gólĭyĩ ōrĩ Yúdĭ yĩ kâ 'ásĩ, gólĭyĩ í'dígówá Tã-drĩ Lēlē Ākũ 'á rĩ 'bá yĩ nĩ 'bá trá rĩ 'bá yĩ drĩ kpá ōzō Pétērō tí. Gólā sō kpá drĩ-mbílĩ krístō 'bá 'dĩ 'bá yĩ ĩfĩ tã ĩmbá 'bá ōnjō 'bá gólĭyĩ 'ě 'bá gólĭyĩ âdólé tã ōnjĩ 'ělé rĩ 'bá yĩ tāsĩ. Gólā lē krístō 'bá 'dĩ 'bá yĩ âadrē ró ĩyĩ gágá tã lēlē ĩyĩkâ 'á, gō'dá gólĭyĩ ōrĩ ró rĩrĩ mbĩ rĩ ĩ'dĩ, tālā Yésũ 'ě'á ágólē 'wāā lāņō fēlē ōjĩlā gólĭyĩ volé gā 'bá dó tã Ôvārĩ kâ 'ělé rĩ 'bá yĩ drĩ.

¹ Mā Yúdĭ, Yākóbā rĩ âdrúpĩ 'ĩ, mā rũ ĩ'bũ 'bá Yésũ Krístō kâ ró rĩ ĩ'dĩ. Mā ĩgĩ wárāgā nō nĩ ānĩ gólĭyĩ tībē Ôvārĩ drĩ nĩlĩ trá íyĩkâ ró nō 'bá yĩ drĩ. Ānĩ ĩ'dĩ tībē Ôvārĩ āmā átā drĩ lēlē rōō rĩ gō'dá kpá Yésũ Krístō ānĩ vó ndrē 'bá rĩ bē.

² Ôvārĩ rĩ 'ā āĕ'dĩ ānĩ rũ. Gólā ōfē kpá lõvō ānĩ drĩ tã ā'dĩ bē rōō.

Tã ōjĩlā gólĭyĩ rĩ 'bá tã ányā ĩmbálé rĩ 'bá yĩ tāsĩ rĩ

³ Āmā rũ-lē-āzĩ yĩ tībē má drĩ lēlē rōō nō 'bá yĩ, má lē trá pătĩ-pătĩ ró tã ĩgĩlĩ ānĩ drĩ tã tãndĩ gólā fēlē trá āmā drĩ Yésũ Krístō 'diyĩ pā 'bá āmākā rĩ sĩ rĩ tāsĩ. Gō'dá vō lā 'á rĩ, ĩcā trá má drĩ tã ĩgĩlĩ ānĩ drĩ ānĩ ĩfĩ ōmbā ró bē ānĩ rũ ōjĩlā gólĭyĩ rĩ 'bá tã ányā ĩmbálé rĩ 'bá yĩ tāsĩ. Má lē mbārākā sōlē ānĩ 'á ānĩ drĩ tã pătĩ tībē Ôvārĩ drĩ āfēlē ōjĩlā íyĩkâ nyānyā lā drĩ ātĩlĩ gágá rũ jā ākō gbádú ādũkũ ākō.

⁴ Gō'dá ōjĩlā āzā 'bá yĩ āfĩ trá ānĩ lāfálé kírĩ ró, ā'dō ró bē ānĩ âdólé. Gólĭyĩ kĩ, Ôvārĩ āāyē āmā trá tã ōnjĩ 'ásĩ, gō'dá āā'dó kō ōnjĩ ró āmā drĩ tã ōnjĩ 'ězō. Gólĭyĩ gā volé trá dó Kúmú āmākā Yésũ Krístō rĩ ĩnĩlĩ. Pătĩ ró, Ôvārĩ ā'dō gō'dá lāņō fē'á gólĭyĩ drĩ tã rĩ 'dĩ tāsĩ, ōzō gólā drĩ átálé trá búkũ íyĩkâ 'á ākũ ró nā sĩ kĩ, yĩ āā'dō lāņō fē'á ōjĩlā rĩ 'bá tã 'ělé ĩtĩ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ kātĩ.

⁵ Gō'dá ā'dō bē trá ĩtĩ rĩ, má lē kpá tã gólā ānĩ drĩ nĩlĩ trá dódó nō átálé ó'dĩ ānĩ drĩ. Gbō lé Ôvārĩ pā ōjĩlā íyĩkâ trá ngbā, lõfō-lõfō gólĭyĩkâ Māsĩrĩ 'ásĩ rĩ sĩ rĩ, gō'dá 'dĩ vósĩ rĩ, ōjĩlā 'dĩ 'bá yĩ lāfálé 'ásĩ gólā ĩzā ōjĩlā gólĭyĩ tã lē 'bá yĩ 'á kō rĩ trá.

⁶ Gō'dá nĩ ĩsũ drē kpá tã mālāyĩkā gólĭyĩ tībē rũ jā 'bá tã ányā 'ělé Ôvārĩ rũ rĩ yĩ tã lā. Gólĭyĩ āyē drĩ-ācē tībē Ôvārĩ

drí fêlé trá gólĩyĩ drí rĩ vólé. Gõ'dá ìtí rĩ, Ôvârí drí gólĩyĩ rũzó òmbélé nyārĩ gólâ òkí 'bá kô rĩ sī, gõ'dá gólĩyĩ trôzó vũlĩ vò gólâ ìnĩríkúwá ró rĩ 'á rĩlĩ tólâ bũũũ kâyĩ gólâ Ôvârí drí 'èzó lãnõ fêlé gólĩyĩ drí rôô rĩ 'á.

⁷ Ìtí rĩ, nĩ ìsũ drē kpá Sôdómô yĩ tã Gômórã bē, gõ'dá òjĩlã gólĩyĩ jãrĩbã ãnyĩ gólĩyĩ lãgátĩ rĩ 'á rĩ 'bá yĩ bē. Gólĩyĩ rĩ ìyĩ trá rĩ'á tã ònjĩ tètē tĩ àmbá nò 'bá yĩ 'ē bē cé tītĩ.* Tã 'dĩ tāsĩ rĩ, òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ vè trá ngbá lãsí sī, tã â'dâ ró lãnõ lãsí gólâ âdrã 'bá kô rĩ kâ gólâ 'dē 'bá tã ònjĩ 'bá drĩ rĩ tāsĩ.

⁸ Ìtí rĩ, òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá tã ányâ 'dĩ 'bá yĩ ìmbálé rĩ, gólĩyĩ kĩ, Ôvârí àáfē drĩ-ácē ìyĩ drí àbĩ-àbĩ sī, gólĩyĩ rĩ 'dĩ tã ònjĩ tètē 'ē'á. Gõ'dá gólĩyĩ gã tã Ôvârí kâ dó drĩ-ácē òjĩlã àzâ 'bá yĩ kâ yĩ bē. Gõ'dá gólĩyĩ rĩ mālāyĩkã Ôvârí kâ lò'dalé.

⁹ Gõ'dá kpálé ìtí rĩ, àmbá mālāyĩkã yĩ kâ, Māyĩkölô rô Ôvârí tákányĩ, gólâ átá úlĩ ònjĩ mālāyĩkã àzâ 'bá yĩ drí kô òzô tã ìmbá 'bá ányâ 'dĩ 'bá yĩ kâtĩ. Kâyĩ Māyĩkölô drí rĩzó lãwālé Sātánã bē Músã rĩ àvô drĩ rĩ, gólâ 'dá Sātánã kô. Gólâ átã tã Sātánã drí kĩ nĩ rĩ, “Ôvârí òfē lãnõ nĩ ní drí.”

¹⁰ Gõ'dá tã ìmbá 'bá ányâ 'dĩ 'bá yĩ kâ rĩ, gólĩyĩ rĩ ìyĩkã ngá ndrĩ gólĩyĩ drí nĩlĩ kô rĩ lò'dalé lò'dã. Gõ'dá drĩlĩyĩ ìyĩkã rĩzó nyé òzô kôrõnyã kâtĩ cú ìtí tã ìsũ-ìsũ àkó, rĩ'á tã ìyĩ drí lèlè rĩ 'èlè ì'dĩ â'dólé ìyĩ ìfifí ìzālè.

¹¹ Ìzã kôkô! Ôvârí â'dô lãnõ fē'á gólĩyĩ drí. Gólĩyĩ rĩ'á òzô Káyĩnã gólâ ìyĩ àdrúpĩ rĩ lòvó 'bã 'bá kó kô rĩ kâtĩ, gõ'dá kpá òzô Bálámã gólâ òjĩlã Ôvârí kâ jã 'bá látĩ mbĩ gólâ 'dēzó Ôvârí vó rĩ 'ásĩ â'dô ró bē àđĩ ùsúzó ì'dĩ sī lã rĩ kâtĩ, gõ'dá kpá òzô Kórã gólâ tã Ôvârí kâ gã 'bá 'dó drĩ-ácē Músã kâ yĩ bē rĩ kâtĩ. Ìtí rĩ, Ôvârí â'dô gólĩyĩ ìzã'á kpá òzô gólâ drí Kórã rĩ ìzārē tĩ.

¹² Òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ gólĩyĩ òtĩrĩ ìyĩ âfĩ ànĩ lãfálé ngá nyālè kārámã gólâ rù àmũ kâ lõvô Ôvârí kâ â'dázó rĩ 'á ànĩ bē rĩ, gólĩyĩ 'bã ìyĩ tã trá cé ì'dĩ sísí, tã ányâ 'èlè ùrĩ àkô. Gõ'dá gólĩyĩ rĩ'á òzô òzē gólâ ànĩ 'bá cé ànĩ 'dĩ 'bá kô rĩ kâtĩ cé kãgũmã bē. Gõ'dá gólĩyĩ kpá òzô fē gólâ lõ'wã 'wã 'bá kó kô drĩlã drãzó rĩ kâtĩ.

¹³ Gólĩyĩ 'ē ànĩ tã ìsũ ànĩkã drí àvĩzó òzô òjĩlã drí 'bú gārē à'wá drí 'dēzó 'á lã rĩ kâtĩ, gõ'dá gólĩyĩ rĩ'á òzô ì'bĩ' bĩwá gólâ sī 'bá nĩ'á àvĩlĩ ìnĩríkúwá 'á rĩ kâtĩ, ùnĩ tã gólĩyĩ tāsĩ rĩ kô.

¹⁴ Ènókã tĩbē â'dó 'bá Ádãmã rĩ ózowã àndâlã nĩ-kázíyá ró rĩ àngũ tã trá òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ àkũ ró. Gólâ kĩ, “Ôvârí Yākóvã â'dô àgô'á mālāyĩkã ìtĩlĩlĩ ìyĩkã nyãányã rĩ 'bá yĩ bē.

* **1:7 1.7** Òzô àgô drí rĩlĩ àyĩlĩ àgô àzĩ bē rĩ tĩ. Nĩ zĩ tã 'dĩ búkũ Tã Ómvó Ngá kâ 'á, kápĩtã 18 gõ'dá kpá 19.

15 Gólâ â'dô 'ê'á âgôlé tâ-vó ôjilâ ndrĩ kâ kílí. Gólâ â'dô 'ê'á lâņô fêlé ôjilâ gólĩyĩ ndrĩ gólâ rĩ ñnjĩ 'bá kô rĩ 'bá yĩ drí tâ ñnjĩ têtê gólĩyĩkâ 'êlé trá rĩ tāsĩ. Ôvârĩ â'dô 'ê'á lâņô fêlé gólĩyĩ drí ùlĩ ñnjĩ gô'dá kpá lâ'dá ndrĩ gólĩyĩ drí rĩzô gólâ rĩ lô'dalé ï'dĩ sĩ lâ 'dĩ 'bá yĩ tāsĩ."

16 Ôjilâ 'dĩ 'bá yĩ rĩ ïyĩkâ kâyi vósĩ cé zââ rĩ'á tâ gĩlí. Gólĩyĩ rĩ ïyĩkâ gô'dá kpá zââ rĩ'á ngá gólĩyĩ rú'bá lôvó drí lélé rĩ 'êlé ï'dĩ. Gô'dá gólĩyĩ rĩ ïyĩkâ kpá zââ rĩ'á tâ âmálé kĩ, yĩ â'dô ïyĩkâ ôjilâ tâ lâ drí lâzélé gâra rĩ ï'dĩ. Gô'dá rĩ ïyĩ kpá rĩ'á ùlĩ âsô-âsô âtalé rĩzô rĩ'á ôjilâ drĩ âdólé ï'dĩ sĩ lâ, ôjilâ 'dĩ 'bá yĩ ôlê ró tâ gólĩyĩ ïyĩ nyâányâ drí lélé 'êlé 'dĩ bê.

Tâ gólâ tâ lē 'bá drí sūzô tâ lēlē ïyĩkâ rú dódó rĩ

17 Âmâ rû-lê-âziyâ yĩ tĩbê má drí lélé rōô nõ 'bá yĩ, nĩ ïsũ drē tâ gólâ tĩbê lâjô'bá Kúmú âmákâ Yésũ Krístô kâ 'dĩ 'bá yĩ drí âtalé trá sísĩ nã 'bá yĩ sĩ nã.

18 Gólĩyĩ kĩ ânĩ drí rĩ, "Ôzô ôtirĩ cââ kâyi âdũkũ nô 'á rĩ, ôjilâ ââ'dô rĩ'á 'dásĩ 'êlé ânĩ rú, tâlâ ânĩ drí 'bázô trá krístô 'bá ró rĩ sĩ. Ôjilâ rĩ 'dĩ 'bá yĩ, ââ'dô ïyĩkâ cé rĩ'á tâ gólĩyĩ rú'bá lôvó drí lélé rĩ 'êlé ï'dĩ, ôjilâ gólĩyĩ Ôvârĩ rĩ rō 'bá kô rĩ yĩ."

19 Ôjilâ 'dĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ kpá ï'dĩ tĩbê rĩ 'bá krístô 'bá lâfálé cālê rĩ. Gólĩyĩ ï'dĩ tĩbê lôvó rú'bá kâ drí gólĩyĩ pėlê lē rĩ. Gô'dá Línđrĩ Tándĩ Ôvârĩ kâ rĩ gólĩyĩ 'á kô.

20 Gô'dá ânĩkâ rĩ, âmâ rû-lê-âzi yĩ má drí lélé rōô rĩ 'bá yĩ, tâ lēlē ânĩkâ Yésũ Krístô 'á rĩ ômbâ zââ nĩ'á sísĩ 'álâ, tâlâ nĩ â'dô ró bē gágá tâ lēlē ânĩkâ 'á ôzô rákâ fê kátĩ. Nĩ rĩ zââ rātāâ 'êlé nyé ôzô Línđrĩ Tándĩ Ôvârĩ kâ drí â'dalé trá ânĩ drí rĩ kátĩ.

21 Gô'dá nĩ nũ lõvô Ôvârĩ kâ ânĩ drí rĩ rú gágá, gô'dá lĩfĩ 'bázô cé kâyi gólâ Kúmú âmákâ Yésũ Krístô drí 'êzô âgôlé rĩ drĩ, gólâ â'dô ânĩ 'bã'á rĩlĩ zââ gbádú âdũkũ âkó yĩ bē, tâlâ gólâ rĩ'á pĩpĩsĩlĩ tándĩ bē.

22 Nĩ sô mbârâkâ ôjilâ gólĩyĩ tĩbê drĩ lâ yĩ drí lĩjázô trá tâ ïmbâ ányâ rĩ 'bá yĩ drí rĩ 'á.

23 Gô'dá nĩ rĩ zââ gólĩyĩ tĩbê tâ ïmbá 'bá ányâ ró rĩ 'bá yĩ drí âdólé trá ngbá gô'dá drĩlĩyĩ 'êzô lâņô ñnjĩ têtê ùsúlĩ Ôvârĩ drĩgá sĩ rĩ 'bá yĩ pālê, té bũũ lâņô rĩ gógó ôtirĩ 'êê gólĩyĩ ùsúlĩ rĩ 'á, gô'dá nĩ rĩ kpá pĩpĩsĩlĩ tándĩ bē ôjilâ drí ndrĩ. Gô'dá ânĩ lĩfĩ ômbâ ânĩ rú ôózô kô ânĩ ífifĩ 'bãâ tâ ñnjĩ 'êlé.

Rātāâ Ôvârĩ rĩ lùyízô

24 Mã lùyĩ nĩ Ôvârĩ tĩbê âmâ pã 'bá ró nõ. Nĩ â'dô âmâ âtĩ'á gágá, mã ôzô kô tâ lēlē âmákâ Yésũ Krístô 'á rĩ áyé. Nĩ

â'dô ícá'á ãmâ 'bǎlé âdrélé ní ágálé cú ítí tǎ ònjí ãkó, tǎlâ mã rí ró bê ãyĩkô ãmbá bê.

²⁵ Ôvârí, mã lûyî ní Ôvârí pǎtĩĩ ró tǐbê ãmâ pǎ 'bá ró Kúmú ãmákâ Yésũ Krístô sǐ rí. Mã ìnjĩ ní, tǎlâ ní ì'dí òjílâ ndrĩ ãngó 'á nõ kúmú lâ yí ì'dí. Ní ì'dí rĩ'á mbârâkâ ǎngĩ bê kára zǎâ gbádú ǎdũkũ ãkó. ãâ'dô ítí.

Tã â'dâ-â'dâ Yôwánĩ drí rĩ Tã Â'dâ

Tã 'ê'á zĩlâ nĩlĩ sísí rĩ

Búkũ tã â'dâ-â'dâ kã nõ â'dó kô õzõ búkũ âzâ 'bá yĩ kátĩ. Ítĩ rĩ, búkũ rĩ gógó nõ rĩ rĩ'á tã gólâ rũ â'dá 'bá trá tã ângũ 'bá Ôvârĩ kã Yôwánĩ drĩ ngá âzákôlâ õzõ âbĩ-âbĩ kátĩ rĩ 'á gô'dá kpá ngá línđrĩ âzákôlâ Ôvârĩ drĩ â'dalé gólâ drĩ ndrélé nĩ rĩ 'bá yĩ bẽ. Gô'dá âbĩ-âbĩ Yôwánĩ kã nõ rĩ'á âbĩ-âbĩ ngĩngĩ 'ĩ, â'dó kô cé kâŷĩ ãlô sĩ. Yôwánĩ òtĩrĩ búkũ nõ ãgĩ rĩ, 'dĩĩ gólâ drẽ gãnĩmã 'á gólâ drĩ tã lẽzó trá Yésũ 'á rĩ tãĩ. Kâŷĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ rĩ, krístõ 'bá yĩ rĩ'á gólĩyĩ òjĩlã drĩ lô'dalé, gô'dá kpá rĩ'á ãyĩ òjĩlã ãmbâ-ãmbâ ãngó drĩlĩ Rómã kã rĩ 'bá yĩ drĩ lôvó lã yĩ 'bãlé kô'dáwã rĩ 'bá yĩ 'ĩ'dĩ. Ólô'bã òjĩlã trá kâŷĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ sĩ gãnĩmã 'á rõõ õzõ Yôwánĩ yĩ tí gô'dá kpá òjĩlã ùrũkã 'bá yĩ ùfũlĩ trá tã lẽlẽ gólĩyĩkã Yésũ 'á rĩ tãĩ rĩ 'bá yĩ bẽ. Gô'dá búkũ rĩ nõ 'bã gólĩyĩ trá â'dólé cú tã ãsũ gólâ ãtĩ 'álã rĩ bẽ. Bẽ ítĩ rĩ, búkũ rĩ nõ rĩ tã âtĩ-âtĩ Ôvârĩ ngá lésĩ Krístõ 'bá yĩ drĩ ndrĩ tã gólĩyĩ 'ẽ 'bá â'dólé ãngó drĩ 'á drẽ ãkpãkã'dã Yésũ drĩ ãcãrẽ ãgõlẽ nõngã kô rĩ 'bá yĩ â'dalé 'ĩ'dĩ.

Yôwánĩ ùsũ ãmbâ-ãmbâ ró yĩ drĩ tã âtázó tã gólĩyĩ tĩ drĩ â'dizó drĩ lã yĩ sĩ nõ 'bá yĩ tãĩ, gô'dá kpá rĩ'á ãmbâ-ãmbâ ró ãmã drĩ tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ãtõ lã yĩ drĩ fĩzó ãmã drĩlĩ ngbã. Búkũ rĩ nõ kpá cú rĩ'á tã âtĩ-âtĩ kírĩwã ró rĩ 'bá yĩ bẽ krístõ 'bá yĩ drĩ, tãlã ùlĩ ãzã yĩ tãĩ gô'dá línđrĩ gólĩyĩ Tã-drĩ Lẽlẽ Ákũ rĩ 'ásĩ rĩ tãĩ. Gô'dá drĩ-'bã Rómã kã rĩ 'bá yĩ ãcã kpá kô ãtõ lã nĩlĩ. Tã â'dã lã rĩ'á kápĩtã 18 'á, tã âtálé jãrĩbã Bãbĩlõnã rĩ ùfũ-ùfũ tãĩ rĩ. Gô'dá Krístõ 'bá yĩ nĩ ãyĩ trá kĩ, Yôwánĩ rĩ 'dĩ pãtĩlĩ tã âtálé jãrĩbã ãndrẽ zĩlĩ Rómã rĩ tãĩ.

Ngá lãlã nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ, órĩ trá rĩ'á zĩlã ãndalé ãndãlã dũũ. Ítõ lã kírĩwã ró rĩ bẽ rĩ'á krístõ 'bá yĩ drĩ. Krístõ 'bá yĩ jãrĩbã nĩ-drĩ-lã-rĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ, 'dĩ rĩ'á ùlĩ mãnĩgõ 'ĩ krístõ 'bá yĩ drĩ, â'dã 'dĩ krístõ 'bá yĩ 'ĩ'dĩ ndrĩ. Gô'dá ngá bẽlẽ 'ĩ'dã sĩ rĩ 'bá yĩ bẽ kpá rĩ'á nĩ-drĩ-lã-rĩ, gô'dá ngá õzõ gũnĩyã yĩ kátĩ rĩ kpá bẽ rĩ'á nĩ-drĩ-lã-rĩ, 'ĩ'bĩ'bĩwã kpá nĩ-drĩ-lã-rĩ gô'dá lãmbã kpá bẽ rĩ'á nĩ-drĩ-lã-rĩ.

Yésũ bẽ rĩ'á cú rũ bẽ dũũ búkũ nõ 'á. Órĩ gólâ rĩ zĩlĩ rõõ rĩ Kãbĩlĩkĩ Ôvârĩ kã, tãlã ùfũ gólâ trá tã ònjĩ tètẽ ãmãkã tãĩ ãmã drĩ tĩ 'bã ró, â'dô ró bẽ ãmã 'bãlé â'dólé ngbãngbã. Gô'dá órĩ gólâ rĩ zĩlĩ Gólã rĩ 'bã Ôvârĩ rĩ rõlẽ búũũ ãyĩ òdrã sĩ rĩ. Gólâ rĩ rũ ãzã 'bá yĩ rĩ'á kpá õzõ nõõ rĩ 'bá yĩ kátĩ,

Möröbā, Tā mbĭ 'bá, Tā ítō 'bá, Tā ndě 'bá, Lîdrílĭ sĭsĭ rĭ, Ngĭngĭ lâ Ôvârĭ kâ rĭ, Lôkĭ 'bá, 'Díyĭ pā 'bá, Úlĭ Ôvârĭ kâ, Kúmú ndrĭ āzâ 'bá yĭ drĭlĭ.

Mălāyĭkā bē rĭ'á ĭyĭ dūū búkū nô 'á gólĭyĭ rĭ 'bá lôsĭ Ôvârĭ kâ 'êlê rĭ. Gólĭyĭ rĭ tã 'êlê lăjó'bá gólâkâ ró gô'dá kpá ājú 'bū 'bá gólâkâ ró. Gólĭyĭ rĭ'á cú mbârâkâ bē āmbá gô'dá kpá cú drĭ-âcê bē, mălāyĭkā rĭ ĭyĭ kárâ lëndrêlê ôzô ôjĭlā kâtĭ. Gô'dá ngá lédrê-lédrê gólĭyĭ sū rĭ 'bá ĭyĭ rĭ'á kĭtĭ kŭmū Ôvârĭ kâ kâ vó lâ ndrêlê rĭ 'bá yĭ kpá rĭ'á ĭyĭ mălāyĭkā 'ĭ.

Āâ'dâ Sâtânā rĭ lĭndrĭ ĭnĭ gólâ ũjâ lâ ró rĭ rú, gô'dá gólâ kpá cú rĭ'á lăjó'bá íyĭkâ rĭ 'bá yĭ bē. Gô'dá gólĭyĭ āfô 'bú gólâ dĭ ngĭlĭ-ngĭlĭ ró ādŭkū ākó rĭ 'ásĭ lôsĭ gólâkâ ũrĭ dā kâ rĭ 'êlê, 'êzô ôjĭlā Ôvârĭ kâ ũfŭlĭ gô'dá kpá rĭlĭ rĭ'á ôjĭlā rĭ 'dĭ 'bá yĭ āmbúkū lâ lâkĭ 'bá drê rĭ'á rĭlĭ āngó drĭ rĭ 'bá yĭ ādólê. Ôvârĭ ũfŭ Sâtânā yĭ trá lăjó'bá íyĭkâ rĭ yĭ bē kâpĭ gólâ drĭ 'bălê tã kâkâpĭ ndrĭ ndězô rĭ sĭ. Búkū nô ôlônĭyĭ 'â lâ trá nôtĭ:

Kápĭtā 1-3 Tā ítō búkū nô kâ 'ásĭ rĭ, Yōwánĭ rĭ tã Yésū kâ ĭyĭ â'dázô yĭ Yōwánĭ drĭ rĭ ngĭlĭ gô'dá kpá tã Yésū rĭ drĭ rĭ'á átálâ Yōwánĭ rĭ drĭ tã âtĭ-âtĭ ĭgĭlĭ nĭ-drĭ-lâ-rĭ krĭstô 'bá yĭ drĭ rĭ bē. Gô'dá tã âtĭ-âtĭ rĭ 'dĭ 'bá yĭ âlô-âlô â'dâ tã gólĭyĭ krĭstô 'bá yĭ drĭ kĭ, Yésū Krĭstô nĭ tã trá ndrĭ tã gólĭyĭkâ rĭ 'bá yĭ tāsĭ, ĭ'dĭ gólâ rĭ'á cú mbârâkâ āmbá bē, gólâ kĭ, gólĭyĭ ĭcâ rĭ'á rĭlĭ tã lêlê sĭ, ā'dô ró bē gólĭyĭ drĭ ĭcázô ndrĭ ngá tândĭ gólâ drĭ êdêlê gólĭyĭ drĭ 'būū 'âlâ rĭ ũsúzó.

Kápĭtā 4-7 Nĭngá sĭ, Yōwánĭ ndrê ngá āzâ 'bá yĭ trá 'būū 'âlâ. Gólâ ndrê Ôvârĭ trá Kúmú 'būū kâ ró āngó drĭ bē, ô'bĭ rĭ'á ĭnĭjĭ'á lâ ôjĭlā bē ākĭ ākó 'būū 'á tólâ. Ôvârĭ fê wârāgā bĭ ôômbê bāgô nĭ-drĭ-lâ-rĭ sĭ rĭ āzâ Yésū gólâ rĭ'á zĭlā Kăpĭlĭkĭ Ôvârĭ kâ gô'dá gólâ kpá fŭlĭ trá rĭ drĭ. Wârāgā bĭ rĭ 'dĭ â'dâ lĭndrĭ tã gólĭyĭ 'ê 'bá â'dólê ĭzátú āngó drĭ rĭ 'bá yĭ kâ rĭ ĭ'dĭ. Yésū cé ĭ'dĭ âlô drĭ-âcê bē wârāgā bĭ rĭ 'dĭ 'â lâ nĭjĭzó, gô'dá bāgô tĭ lâ gôzó rĭ 'bá yĭ ôkĭlĭ tú tú âlô-âlô rĭ. Gô'dá tã rĭ 'dĭ ítō lâ kĭ, Ôvârĭ fê ĭyĭ drĭ-âcê rĭ trá Yésū drĭ â'dózô tã gólĭyĭ ndrĭ āngó drĭ rĭ 'bá yĭ 'êzô. Ôjĭlā gólĭyĭ ndrĭ 'būū 'á rĭ nĭ tã rĭ 'dĭ trá gô'dá ôjĭlā gólĭyĭ ndrĭ āngó nô 'á rĭ 'bá yĭ â'dô kpá tã rĭ 'dĭ nĭ'á ôzô gólâ ôtĭrĭ rĭ rĭ'á ngá 'ê'ê 'êlê mbârâkâ āmbá sĭ rĭ.

Kápĭtā 8-11 Yōwánĭ rĭ tã átálê lâpô ônjĭ dūū 'ê 'bá â'dêlê ĭnyákú drĭ gô'dá ôjĭlā lâ yĭ bē ndrĭ rĭ tāsĭ. Gô'dá lé ĭtĭ rĭ, ôjĭlā nyāányâ Ôvârĭ kâ ró rĭ 'bá yĭ ũsú lâpô rĭ 'dĭ 'bá yĭ kô, tâlâ āâ'dô ādrê'á ndūū gólĭyĭ ngá lêsĭ. Gô'dá krĭstô

'bá gólīyī ūfúlī trá tã lēlē gólīyīkã Yésū 'á rī tāsī rī 'bá yī ngō āwó trá gólā drī lāṇō fēzō bē gólīyī īyī 'bã 'bá ūfúlī rī 'bá yī drī, gō'dá ítī rī, Yésū átã tã kī, "Nī tē drē, kâyī lã drē bē fínyáwá." Gō'dá mālāyīkã yī īyã īyī ānī-ānī lāṇō kã rī gūñiyá vōvō yī sī, gō'dá ōjīlã āngó drī rī 'bá yī gã dó drī ādīlī á'dózó rīlī kūmū Yésū kã rī zēlē.

Kápītã 12-13 Gō'dá nīngá sī, Sātānã ĩnī āndrē ró rī rī'á tã ūjū'á ōjīlã Ôvārī kã ūfúzó, gō'dá lé rī, gólā ícã kō 'ēlã. Gólā rī trá ōjīlã āmbá āngó kã ādólé gārã kī, yī ĩ'dī kúmú 'ī. Ôvārī fē mbārākã trá gólā drī tã 'dī 'ēzō fínyáwá.

Kápītã 14-21 Nīngá sī rī, Ôvārī drī tã 'bázó kī, kâyī tã 'dī kã ndē rú trá, gō'dá drīlã tã ōjīlã ndrī āngó drī rī 'bá yī kã kīzó. Ítī āngó drī drī āvīzó. Gō'dá Ôvārī drī drī-'ã fēzō gólīyī rī 'bá tã lēlē Yésū 'á cālē būūū gólīyī ōdrã sī rī 'bá yī drī. Gō'dá gólīyī á'dó 'bá ngá ālô ró gólā bē rī 'bá yī, rī īyī trá gólā bē kpākã vō ālô 'á zãā gbádú. Yōwánī ngī tã trá vō rī 'dī sūsū lã tāsī. Gō'dá gólīyī rī 'bá trá tólã rú jã 'bá kpúrūkélē Yésū rú rī 'bá yī ōfē lāṇō trá gólīyī drī Sātānã yī bē zãā gbádú ādūkū ākó.

Ítī rī, tã átī-átī búkū rī nō kã rī'á kī, Ôvārī 'bã Yésū trá á'dólé ājú-'bá-āzī yī Ôvārī kã rī 'bá yī ūfúlī ndrī, 'dī ndrī 'dó Sātānã yī bē. Gō'dá nīngá sī, Yésū drī drī-'ã fēzō ōjīlã Ôvārī kã gólīyī rī 'bá īyī tã lēlē sī cālē būūū gólīyī ōdrã sī rī 'bá yī drī. Gō'dá gólīyī Ôvārī rī mvá nyāanyã yī ró rī á'dô īyī drī-'ã ūsú'á 'būū ó'dí gólā Ôvārī drī édélé trá gólīyī drī rī 'álã. Gō'dá kâyī gólīyī lāṇō kã sī rī, 'dōvó mã rī zãā tã lēlē sī tã rī nō 'bá yī 'á gō'dá mã ātū āmã fīi gágá.

¹ Tã ĩgī gólā nō rī'á úlī Ôvārī kã rī 'bá yī ĩ'dī. Ôvārī lē trá tã āzã 'bá yī gólīyī 'ē 'bá á'dólé 'wãã ró rī 'bá yī á'dalé rú ĩ'bū 'bá gólākã rī 'bá yī drī. Ítī rī, Ôvārī átã tã rī 'dī 'bá yī trá Yésū Krīstō drī, gō'dá Yésū drī mālāyīkã íyīkã rī ájózó tã rī 'dī 'bá yī á'dalé mã Yōwánī gólā rú ĩ'bū 'bá gólākã ró rī drī.

² Gō'dá má ĩgī tã gólīyī má drī ndrélé trá ndrī rī 'bá yī trá té ítī, gō'dá kpá tã gólīyī Yésū Krīstō drī tã lã átálé má drī rī, á'dô ró bē ānī drī nīzō lã.

³ Gō'dá āndrã-tāndī á'dô á'dó'á ōjīlã āzã gólā úlī gólīyī ĩgīlī trá búkū nō 'á rī 'bá yī zī 'bá ōjīlã āzī drī rī 'bá yī drī. Gō'dá āndrã-tāndī á'dô á'dó'á ōjīlã āzã gólā úlī gólīyī ĩgīlī trá búkū nō 'á rī 'bá yī árī 'bá tã ĩsū lã yī sī mánīsī rī yī drī, tãlã kâyī tã rī 'dī 'bá yī drī ndrī 'ēzō á'dólé rī trá rī'á ānyī rôo.

Yōwánĩ jô tã âti-âti Yésũ kâ ôjílã Ôvârí kâ rĩ 'bá yĩ drí

⁴ Mâ Yōwánĩ ìgĩ tã ìgĩ-ìgĩ nô nĩ ôjílã Ôvârí kâ gólĩyĩ jãrĩbã gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'bãdrĩ Ásĩyã kâ 'á rĩ 'bá yĩ drí. Ôvârí rĩ 'álé ấậậ ãnĩ rú, gô'dá gólã ôfẽ ró tã ậ'dị ìyĩkã ãnĩ drí. Gólã ì'dĩ â'dó 'bá bẽ kára rĩ. 'Dôvó Línđrĩ Tãndĩ Ôvârí kâ âdré 'bá Ôvârí ândrá rĩ ôfẽ tã sũsũ gô'dá kpá tã ậ'dị bẽ ãnĩ drí.*

⁵ Gô'dá Yésũ Krístô gólã rĩ 'bá tã mbị 'bá ró zãã kára tã Ôvârí kâ 'ële pậậ rĩ ró bũũũ gólã rĩ fũzô rĩ ôfẽ kpá tã sũsũ gô'dá tã ậ'dị bẽ ãnĩ drí. Gólã ì'dĩ rĩ'á ôjílã sịsị Ôvârí drí ìngálé ôdrã 'ásĩ rĩ. Gólã rĩ'á kúmú 'ĩ kúmú ấậ drĩlĩ ndrĩ ấậ nô 'á.

Ôô, Yésũ mã lủyị nĩ. Nĩ ì'dĩ ấậ lỏvô 'bã 'bá rỏô gô'dá ấậ 'bãlẽ ìnjĩlĩ vólẽ mbârãkã tã ồnị ấậkã rĩ kã 'ásĩ tãlã ãnĩ ôdrã sị rĩ.

⁶ Nĩ nĩ ấậ trá ậ'dólẽ 'bãlẽ kúmú yĩ ró, gô'dá kpá nĩ 'bã ấậ trá ậ'dólẽ ấậ ãnĩ áttá Ôvârí bẽ kára ữrị ấậ drĩ-'bá rỏ.

Bẽ trá ìtĩ rĩ, 'dôvô ôjílã ậậ nĩ gô'dá ôlủyị ìyĩ kpá nĩ kúmú ìyĩkã ró zãã gbậậ zãã. Ầậ'đô ìtĩ.

⁷ Nĩ ndrẽ drẽ, Yésũ ấậ 'ẽ'á ấậlẽ vỏ lậậ-lậậ bẽ gbã yĩ rũ sị. Ìtĩ rĩ, ôjílã ndrĩ ậ'đô ìyĩ gólã rĩ ndrẽ'á ìyĩ lậậ nyãnyã sị, ãngĩ lã rĩ'á ôjílã gólĩyĩ gólã rĩ rũ'bã ìnyĩrĩkô ậ'dị 'bá trá ấậ sị rĩ 'bá yĩ, ôrĩ Yúdã yĩ kã tí rĩ. Gô'dá ôjílã ôrĩ ndrĩ ấậ drĩ kã rĩ 'bá yĩ ậ'đô ìyĩ ấậ ngô'á ìyĩ ùrũ ìlĩndrĩ sị, tãlã gólĩyĩ drĩ gólã rĩ fũzô nĩ rĩ tã sị. Ìtĩ tã pậậ rĩ ró rĩ, tã rĩ 'dĩ ậ'đô rũ 'ẽ'á tẽ ôzô ấậlẽ trá 'dĩ kãtĩ. Ầậ'đô-'dĩ.

⁸ Ôvârí ấậ lậậ ấậ tã kĩ, "Mâ rĩ'á gólã tã ndrĩ ìtô 'bá ró rĩ ì'dĩ, gô'dá mã kpá ì'dĩ rĩ'á gólã 'ẽ 'bá tã-vỏ ndrĩ ấậlĩ rĩ. Mã ì'dĩ ậ'dó 'bá bẽ kára rĩ. Mã ì'dĩ rĩ'á gólã mbârãkã ndrĩ lậậ ró rĩ."

Tã Yésũ drĩ ìyĩ ậ'dázô Yōwánĩ drĩ rĩ

⁹ Mã gólã tã nô ìgĩ 'bá nô rĩ'á ãnĩ ậdrủpị Yōwánĩ ì'dĩ. Nĩ nĩ trá kĩ, mã nĩ lậậ rũ ìzã kã tãlã tã lẽlẽ ấậkã Yésũ 'á. Gólã ấậ drĩ ậậlĩ ãnĩ bẽ cú ìtĩ pậậlĩ ìngá ấậ kpặkpặ, tãlã ấậ rĩ'á kũmũ gólãkã rĩ zẽlẽ rĩ drĩ. Sịsị nã sị rĩ, ùrũ mã trá gô'dá 'bãlẽ gặậ'á ấậkĩrĩ zịlĩ Pậậmỗsã rĩ 'á tãlã tã Ôvârí kã pệpệ tã sị tã ấậ-ấậ Yésũ rĩ tã sị rĩ bẽ.

¹⁰ Kậậ Ôvârí rĩ ìrátã kã ấậ sị rĩ, mbârãkã Línđrĩ Tãndĩ Ôvârí kã kã fĩ trá mã 'á mã drĩ gỏzô Yésũ rĩ ndrẽlẽ. Gô'dá ìtĩ rĩ, ậ'đô trá nộtĩ. Mã ấậ ôjílã ấậ ứlĩ lã trá rĩ'á tã ấậ'á mã ừậlĩ lế sị. Ôjílã rĩ 'dĩ gbỏrỏkô lã rĩ'á ùrũ ôzô gủnyậ kãtĩ.

* 1:4 1.4 Ứlĩ gólĩyĩ Yōwánĩ drĩ ìgĩlĩ nồngá rĩ rĩ'á 'línđrĩ Ôvârí kã nĩ-drĩ-lã-rĩ". Ôjílã ấậ ấậ tã kĩ, 'dĩ rĩ'á ứlĩ mẫậgỏ 'ĩ Línđrĩ Tãndĩ Ôvârí kã rĩ tã sị.

11 Gõ'dá òjlã rî 'dĩ kĩ nĩ rî, "Nĩ ìgĩ tã gólĩyĩ ní drí 'è'á ndrêlã rî 'bá yĩ búkũ 'á, gõ'dá ní jô ró bẽ kãñĩsã gólĩyĩ n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ gólĩyĩ â'dó 'bá Êfēsô 'álã, Sīmĩrônã 'álã, Pērēgāmómã 'álã, Tãyātĩrã 'álã, Sārādĩsĩ 'álã, Fĩlādēlĩfĩyã 'álã gõ'dá kpá Lōdĩsĩyã 'álã rî 'bá yĩ drí."

12-13 Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí ngãzó rû pĩlĩ 'bô òjlã gólã rĩ 'bá tã âtalé má drí n̄o ndrêlé rî, má drí âzákôlã lēndrê òzō òjlã mvá kâtĩ rĩ ndrêzō âdré'á lám̄bã n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ êdélé trá dáãbō 'ásĩ rĩ lãfálé, cú ítá kũndrũ-kũndrũ bẽ yĩ rû bũũũ pá ômbê 'ásĩ, gõ'dá gólã kpá rĩ'á bãgó kúmú kã êdélé dáãbō 'ásĩ rĩ bẽ, óômbê trá gbãã ágásĩ lã 'ásĩ.

14 Gõ'dá gólã rĩ drĩ-'bĩ mvēēm̄vē kpĩrĩ-kpĩrĩ kãtōō kâtĩ gõ'dá lĩfĩ bẽ kō'á n̄jārã-n̄jārã òzō lãsĩ kâtĩ.

15 Gõ'dá pá-gbãyã lã yĩ kã trá ókĩzō âdĩ gólã rĩ'á vōlã kōvō sĩ óká zēlé rĩ kâtĩ. Gbórókō lã lōndrô ókĩzō lĩmvũ òlé drĩ rĩ kâtĩ.

16 Gólã cú rĩ'á ĩ'bĩ'bĩwã bẽ n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ íyĩ drĩ-ágó 'á, gõ'dá lĩgũ ángĩ cĩcĩ ró néné rĩ âfō trá mbēlēsō sĩ-'bálé lã 'ásĩ. Gõ'dá n̄lĩ lã rĩ'á kō'á òzō ĩtũ gólã drĩ-gbádã ndrĩ 'bá ĩ'dĩ rĩ lĩfĩ lã kâtĩ.

17 Gõ'dá má ndrê òjlã rĩ 'dĩ lãrãkô lã bẽ ĩtĩ rĩ, má drí ngãzó 'dēlé gbō ãdrũ ãvō kâtĩ gólã ândrã. Drĩlã ngãzó íyĩ drĩ-ágó trōlê 'bãlé má rû gõ'dá ngãzó tã âtalé kĩ,

Nĩ 'è ũrĩ kō. Nōō rĩ'á mã Yēsũ gólã tã ĩtō 'bá ró ndrĩ gõ'dá kpá gólã 'è 'bá tã-vó âtĩlĩ ndrĩ rĩ ĩ'dĩ.

18 Mã ĩ'dĩ â'dó 'bá bẽ kárã rĩ. Kãyĩ sĩsĩ nã sĩ rĩ, úfũ mã trá, gõ'dá ngbãângbãnō rĩ, mã bẽ rĩ'á lēdrē-lēdrē ró kpá ó'dĩ, gõ'dá â'dô rĩ'á lēdrē-lēdrē ró zãã gbádũ ãdũkũ ãkó. Mã rĩ'á cú drĩ-ãcê bẽ ôdrã drĩlĩ.

19 Nĩ ìgĩ tã gólĩyĩ ndrĩ ní drĩ ndrêlé trá ngbãângbãnō rĩ, gõ'dá kpá gólĩyĩ má drí 'è'á â'dálã ní drĩ ãtĩ 'álã rĩ 'bá yĩ búkũ 'á.

20 Gõ'dá ĩ'bĩ'bĩwã gólĩyĩ n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ ámã drĩ-ágó 'á n̄o 'bá yĩ tãsĩ gõ'dá kpá lám̄bã gólĩyĩ n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ êdélé dáãbō 'ásĩ n̄o 'bá yĩ tãsĩ rĩ, 'dōvó mã lōfō drē ĩtō lã yĩ ní drĩ nōtĩ. ĩ'bĩ'bĩwã n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á òjlã gólĩyĩ rĩ 'bá ãlô-ãlô kãñĩsã gólĩyĩ n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ vó lã yĩ ndrêlé rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ, gõ'dá lám̄bã n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á kãñĩsã rĩ gógó n̄jĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ nyãányã lã yĩ ĩ'dĩ.

2

Tã âtĩ-âtĩ Yēsũ kã òjlã Ôvãrĩ kã Êfēsô 'álã rĩ 'bá yĩ drĩ

1 Nĩ ìgĩ tã n̄o òjlã gólã rĩ 'bá òjlã ámãkã vó lã ndrêlé Êfēsô 'álã rĩ drĩ nōtĩ kĩ nĩ rĩ,

Nĩ ârĩ drẽ! Mâ rĩ'á òjĩlã gólã á'dó 'bá ì'bì'bìwá bẽ nĩ-drĩ-lã-rĩ ámâ drĩ-ágó 'á, gô'dá kpá òjĩlã gólã rĩ 'bá lãmulĩ lãmbã nĩ-drĩ-lã-rĩ gólĩyĩ êdélé dáãbõ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ lãfálé 'ásĩ rĩ ì'dĩ.

²⁻³ Má nĩ tã gólĩyĩ ãnĩ drĩ rĩ'á 'èlã rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ. Má nĩ trá kĩ, nĩ 'è ngá 'è'è trá mbârãkã sĩ rõô. Nĩ âdrẽ trá òzõ rákã fê kâtĩ fĩl ậtũ-ậtũ sĩ lãnõ 'ásĩ tãlã tã ámakã rĩ 'bá yĩ tãsĩ. Má nĩ trá kĩ, nĩ âyẽ òjĩlã gólĩyĩ rĩ 'bá tã ányã ìmbálé rĩ 'bá yĩ kô rĩlĩ ãnĩ lãfálé. Gô'dá kpá rĩ, nĩ ùjũ ùlĩ òjĩlã gólĩyĩ kĩ 'bá nĩ rĩ, ìyĩ ãã'dô lãjõ'bá Ôvãrĩ kã ì'dĩ, gô'dá gólĩyĩ á'dó ìyĩ ì'dĩ kô'dáwã rĩ 'bá yĩ kã trá. Gô'dá nĩ nĩ trá kĩ, òjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ìyĩ ònjõ 'bá 'ì.

⁴ Gô'dá tã ằzã bẽ rĩ'á ằlõ ãnĩ drĩ rĩ'á 'èlã gólã ámâ 'bã 'bá á'dólé drĩ-mbĩlĩ sölẽ ãnĩ ìfĩ rĩ. Tã rĩ gógó ì'dĩ rĩ'á òzõ nõô rĩ kâtĩ. Nĩ 'bãã gô'dá ámâ lõvó kô'dáwã ngbãangbãnõ òzõ ãnĩ drĩ rĩ'á 'èlã sĩsĩ nã sĩ rĩ kâtĩ.

⁵ 'Dõvó ìtĩ rĩ, nĩ ìsũ drẽ tã tã gólã nõ tãsĩ. Gô'dá ángó tí ró ãnĩ drĩ tã 'è'è ãnĩkã jãzõ ányã ró tákányĩ yã? Nĩ ádĩ drĩ volé tã ònjĩ ãnĩkã rĩ 'bá yĩ 'ásĩ, gô'dá nĩ rĩ ró bẽ rĩ'á tã gólĩyĩ ãnĩ drĩ rĩ'á 'èlã kậyĩ sĩsĩ ãnĩ drĩ á'dózó òjĩlã ámakã ró nã sĩ rĩ 'èlẽ ì'dĩ. Òzõ gô'dá nĩ ằãdĩ drĩ kô volé tã ònjĩ ãnĩkã rĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ, má á'dô ãnĩ'á ãnĩ ngálã gô'dá lãmbã ãnĩkã 'dĩ trõlẽ volé ãnĩ drĩgã sĩ.

⁶ Gô'dá lẽ ìtĩ rĩ, tã ằlõ bẽ rĩ'á gólã ámâ 'bã 'bá á'dólé ãyĩkõ ró rĩ. Tã 'dĩ ì'dĩ rĩ'á nõ, nĩ gã tã ònjĩ-ònjĩ gólĩyĩ lãjõ'bá Nĩkólã kã rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ'á 'èlã rĩ 'bá yĩ trá dó. Gô'dá mã rĩ gógó gã tã ònjĩ 'è'è gólĩyĩkã 'dĩ 'bá yĩ kpá dó.

⁷ ãnĩ òjĩlã ámakã rĩ 'bá yĩ, òzõ ãnĩ ằ'dô fĩ té bì bẽ rĩ, 'dõvó nĩ ârĩ tã gólã mã drĩ rĩ'á átalã ãnĩ drĩ Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrĩ kã rĩ sĩ rĩ. Má ằtã ãnĩ gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá fĩl ậtũlĩ gô'dá tã áyẽzõ kô 'dẽzõ mã vósĩ rĩ, mã á'dô ãnĩ áyẽ'á lõ'wã lẽdrẽ-lẽdrẽ kã ậmvũ Ôvãrĩ kã 'á rĩ nyãlẽ rĩzõ zãã gbãdũ ậdũkũ ằkõ. ì'dĩ 'dĩ.

Tã ằtĩ-ằtĩ Yẽsũ kã òjĩlã Ôvãrĩ kã Sĩmĩrõnã 'álã rĩ 'bá yĩ drĩ

⁸ Nĩ ìgĩ tã nõ òjĩlã gólã rĩ 'bá òjĩlã ámakã vó lã ndrẽlẽ Sĩmĩrõnã 'álã rĩ drĩ nõtĩ kĩ nĩ rĩ,

Nĩ ârĩ drẽ! Mâ ì'dĩ gólã tã ìtõ 'bá nĩ gô'dá kpá gólã 'è 'bá á'dólé tã-vó lã ằtĩlĩ nĩ rĩ. Mâ ì'dĩ gólã fũlĩ trá rĩ, gô'dá mã kpá ì'dĩ lĩdrĩ 'bá ó'dĩ òdrã 'ásĩ rĩ.

⁹ Má nĩ tã trá ndrĩ lãnõ rũ ìzã ãnĩkã rĩ'á nĩlã rĩ 'bá yĩ tãsĩ. Gô'dá mã nĩ kpá trá ãnĩ rĩ'á ngá ằkõ ằngó 'á. Gô'dá tã pậtĩlĩ ró rĩ, ãnĩ rĩ'á ngá bẽ rõô ẻró ãnĩkã 'á võ 'bũũ 'á ùrũ 'álã rĩ 'á. Gô'dá kpá rĩ, mã nĩ lã'dá gólĩyĩ òrĩ Yũdã yĩ kã ùrũkã 'bá yĩ drĩ rĩzõ ãnĩ lõ'dálẽ rĩ 'bá yĩ trá. Gólĩyĩ kĩ nĩ

rî, yî ää'dô ôrî Ôvârî rî nyäänyâ kâ i'dî, gô'dá tã pätĩ ró rî, gólíyî rî Sātánā rî ñnjĩlĩ i'dî kúmú ñyíkâ ró. Ítí rî, gólíyî rí kô 'dĩ rĩ'á tã 'élé òjílā pätĩ Yúdä yí kâ rî 'bá yí kátí ãlôwálá.

¹⁰ Lânõ 'ë'á â'délé ãnî drĩ, nĩ 'è ùrĩ kô. Ítí rî, má âtâ drẽ tã äzâ ãnî drí, Sātánā lè ñyíkâ nõ ãnî 'élé â'dólé 'délé má vósí kô. Gólá â'dô gô'dá ãnî ùrũkâ 'bá yí 'ë'á 'bãlé gãnĩmã 'á. Ítí rî, nĩ â'dô lânõ ñã'á ãnî drĩ kãyî äzâ 'bá yí sĩ.* Kpálé rî, 'dõvó nĩ rî tã lèlè sĩ má 'á, òzô kpálé ää'dô bí ãnî ùfú'á rî. Òzô nĩ ò'è trá ítí rî, má â'dô ãnî 'bã'á rĩlĩ lèdrẽ-lèdrẽ ró zãä gbádú ùrú 'álá.

¹¹ Ænî òjílā ámakâ rî 'bá yí, òzô ãnî ä'dô fí té bí bẽ rî, 'dõvó nĩ árí tã gólá mã drí rĩ'á átálā ãnî drí Líndrí Tãndí Ôvârî kâ rî sĩ rî. Má âtâ tã ãnî drí, ãnî gólíyî ndrĩ rĩ 'bá fĩlĩ ãtũlĩ gô'dá tã äyézó kô 'dẽzó má vósí rî, nĩ â'dô rĩ'á ädũkũ äkó, â'dó kô òzô gólíyî òdrã 'bá lãsĩ Ôvârî kâ 'á rí tí kô. Í'dĩ 'dĩ.

Tã ätĩ-ätĩ Yēsũ kâ òjílā Ôvârî kâ Përëgãmómã 'álá rî 'bá yí drí

¹² Ní ñgĩ tã nõ òjílā gólá rĩ 'bá òjílā ámakâ vó lâ ndrèlè Përëgãmómã* 'álá rí drí nõtí kĩ nĩ rî,

Nĩ árí drẽ! Mã rĩ'á gólá rí gógó â'dó 'bá cú lĩgú ángĩ mbèlèsõ, sĩ lâ drí cĩlĩ cĩcĩ néné, gô'dá rĩ'á äfõ'á sĩ-'bálé lá 'ásĩ rĩ bẽ rí i'dĩ.

¹³ Má nĩ trá kĩ, vò gólá ãnî drí rĩzó rĩlĩ rî, rĩ'á vò Sātánā drí â'dózó kúmú lâ ró rí i'dĩ. Kpálé rî, nĩ gãä tĩ kô kĩ, mã i'dĩ rĩ'á kúmú ãnĩkâ. Gô'dá kpálé rî, úfú Ænitípã rú ì'bũ 'bá ámakâ ró rî, ãnî lãfálé sĩ, tãlā gólá rí trá tã Ôvârî kâ 'élé i'dĩ pätĩ ró mbĩ rí tãsĩ, nĩ rí trá tã lèlè sĩ má 'á. Nĩ 'è tã ámakâ nõ, òzô kpálé nĩ òrĩ vò gólá òjílā düũ drí rĩzó rĩ'á Sātánā rí ñnjĩlĩ i'dĩ rí 'á rí.

¹⁴ Gô'dá tã ùrũkâ 'bá yí bẽ, mã drí ãnî rú ñzãzó tã lâ sĩ rí. Òjílā äzâ 'bá yí bẽ ãnî lãfálé sĩ, gólíyî rí ñyíkâ tã gólíyî Bálámã drí òjílā ñmbázó i'dĩ sĩ lâ rí 'bá yí 'élé i'dĩ. Bálámã* i'dĩ tã â'dá 'bá Bálákã drí òjílā Ôvârî kâ jãzó lãtĩ mbĩ gólá 'dẽzó Ôvârî vó rí 'ásĩ gólíyî ädô-ädô sĩ äyĩlĩ òkó â'dó 'bá kô gólíyî òkó ró rí 'bá yí bẽ rí, gô'dá kpá rí, gólíyî ònyâ ró bẽ nyäsá fèlè trá ôvârî äbãrädãgô drí ngá òzô pãrãndã kátí rí tĩ rí.

* 2:10 2.10 Úlĩ gólíyî Yōwānĩ drí ñgĩlĩ nõngá rí rĩ'á 'kãyî mũdrĩ' i'dĩ. * 2:12

2.12 Jãrĩbã zĩlĩ Përëgãmómã 'á rí, órĩ trá rĩ'á kúmú ángĩ Rómã drĩlĩ rí ñnjĩlĩ 'á lâ òzô Ôvârî rí nyäänyâ kátí. Òjílā Përëgãmómã kâ ñnjĩ ñyĩ ñnĩ kpá trá ôvârî ró. 'Dĩlĩ tã gólá Yēsũ drí kĩ'á nĩ rí, Sātánā ää'dô i'dĩ kúmú vò 'dĩ kâ ró rí i'dĩ.

* 2:14 2.14 Ní zĩ 'Diyĩ Lālā kápĩtã 25, kápĩtã 26.1-2, gô'dá kpá kápĩtã 31.16.

15 Ānī ūrūkâ 'bá yī rī kpá rī'á tā ányâ ālôlâ 'dī 'bá yī 'èlê ĩ'dī. Nī rī rī'á tā gólīyī lājó'bá Nīkólâ kâ rī 'bá yī drí rī'á ĩmbálâ rī 'bá yī 'èlê ĩ'dī.

16 Ícâ trá ānī drí tā ōnjí 'dī 'bá yī áyélé volé. Ōzō nī āâyê tā ōnjí rī 'dī 'bá yī kô rī, má â'dô cā'á tólâ 'wāâ gō'dá līgú ǎngí mbēlēsō áamá sī-'bálé 'á nō sī lāņō fēlê ānī gólīyī rī 'bá tā ōnjí 'dī 'bá yī 'èlê rī 'bá yī drí.

17 Ānī ōjīlā ámakâ rī 'bá yī, ōzō ānī ā'dô fī té bī bē rī, 'dōvó nī ārī tā gólâ má drí rī'á átálâ ānī drí Línđrī Tāndí Ōvārī kâ rī sī rī. Má átâ tā ānī gólīyī ndrī rī 'bá fīlī ātūlī gō'dá tā áyézó kô 'dézó má vósī rī, má â'dô nyāsá gólâ Ōvārī kâ 'būū 'álâ rī fē'á ānī drí. Má â'dô kpá rú ó'dí zī'á ānī drī. Gō'dá rú rī 'dī má â'dô īgī'á lâ kúnī mvá mvēēmve rú fēlê ānī drí. Ōjīlā ālōwálâ nīlī rú ó'dí rī 'dī kô cé ānī rī gógó má drí kúnī mvá rī 'dī fēzó drīlīyī rī ĩ'dī. ĩ'dī 'dī.

Tā ātī-ātī Yēsū kâ ōjīlā Ōvārī kâ Tāyātīrā 'álâ rī 'bá yī drí

18 Nī īgī tā nō ōjīlā gólâ rī 'bá ōjīlā ámakâ vó lâ ndrēlê Tāyātīrā 'álâ rī drí nōtī kī nī rī,

Nī ārī drē! Má Ōvārī rī mvá ĩ'dī, līfī lâ drí rī'á kōlê njārā-njārā ōzō lāsī kâtī gō'dá pá-gbāyā lâ drí kázó ókīzō āđī gólâ volé kōvō sī óká zēlê rī kâtī rī.

19 Má nī tā gólīyī ānī drí rī'á 'èlâ rī 'bá yī trá ndrī. Má nī rú lēlê ānikâ ānī vó 'ásī rōō rī trá gō'dá kpá rīrī ānikâ tā lēlê sī ulī ámakâ rī 'bá yī 'á rī trá ndrī. Ānī rī'á ngá 'ē 'bá ró ānī vō 'ásī, gō'dá nī ātū lāņō cú ĩtī tā gīgī ākó. Gō'dá tā pātīlī ró rī, ānī rī'á tā tándí 'ē'á rōō lāvūlī sīsī lâ drīlī sī.

20 Kpálé rī, tā āzâ bē rī'á ānī drí rī'á 'èlâ ányâ ró rī, tā rī 'dī 'bá yī ĩ'dī nō, nī áyē ōkó gólâ rī 'bá tā ōnjí 'èlê ōzō Jēzēbélē tí rī rīlī ānī lāfálé.* Gólâ rī tā āmālē ōnjō sī kī nī rī, yī āā'dô ōjīlā gólâ rī 'bá tā ātī-ātī Ōvārī kâ átálé tā ǎngū 'bá ró rī ĩ'dī. Gō'dá gólâ rī'á tā pātīlī ró ōjīlā ámakâ ādó'á ōnjō sī, tālâ gólīyī ō'ē ró bē tā ōnjí āyízó ōkó ā'dó 'bá kô gólīyī ōkó ró rī 'bá yī bē, gō'dá kpá rī, gólīyī ōnyā ró bē nyāsá fēlê trá ōvārī ābārādāgō drí ngá ōzō pārāndā kâtī rī tī rī.

21 Má áyē ōkó 'dī trá rīlī káyī dā sī, tālâ ā'dô ró bē gólâ drí ícázó bē drī ādīlī volé tā ōnjí 'ásī, gō'dá gólâ gā íyīngá volé dó tā ōnjí íyíkâ 'dī 'bá yī áyélé.

22 Nī ārī drē, má â'dô gólâ rī 'ē'á 'délē ngá lāzé bē. Gō'dá ōjīlā gólīyī rī 'bá āyīlī gólâ bē ōkó ró rī tāsī rī, má â'dô 'ē'á

* 2:20 2.20 Nī zī Búkū drī-káká Kúmú kâ, kápītā 16.31 gō'dá kpá Búkū rī Kúmú kâ kápītā 9 tā Jēzēbélē kâ nīzō.

lânõ ândrê fêlé gólîyî drí, òzõ gólîyî ââyê tã ònjí gólâkâ rî'á 'êlâ 'dî 'bá yî vó lâ kô'dáwá rî.

²³ Má â'dô kpá gólîyî rî 'bá 'dêlé gólâ vósî rî 'bá yî úfú'á ndrî. Nîngá sî rî, òjîlâ ámakâ ndrî vô drî sî ákí ákó â'dô ìyî nî'á lâ ìyî kî, mà ì'dî rî'á gólâ tã ìsû òjîlâ kâ nî 'bá cé tî'tî rî ì'dî, gô'dá má â'dô tã lôgô'á kpá gólîyî drí cé tî'tî â'dô tã 'ê'ê gólîyîkâ rî 'bá yî vó ró.

²⁴ Gô'dá âñî ùrûkâ gólîyî Tãyâtîrâ 'álâ rî 'bá yî drí rî, nî lée tã-drî tã ìmbâ òkó 'dî kâ 'dî 'á kô, tã ònjí kîrîwá ró gólâ rîzô Sâtánâ rî ìnjîlî 'dî. Gô'dá má âta âñî drí kî, mà rî'á tã 'bâ'bâ âzâ ákó âñî drí 'êlé,

²⁵ cé nî rî tã lèlê sî gágá tã gólîyî âñî ìmbázó 'á lâ gólîyî â'dó 'bá pätî rí ró yî 'á, té búúú kâyî má drí ágôzô kpá ó'dí ângó nô 'á rî sî.

²⁶ Má âta tã òjîlâ gólîyî rî 'bá fîlî âtûlî gô'dá tã âyézo kô 'dêzô má vósî rî, gólîyî ì'dî tîbê má drí 'êzô drî-âcê ámakâ fêlé drîlîyî, tâlâ gólîyî ìicâ ró bê â'dólé kúmú ró òrî gólîyî tã Ôvârí kâ gâ 'bá dó rî 'bá yî drî rî.

²⁷⁻²⁸ Drî-âcê rî nô kpá rî'á gólâ âlôlâ ámâ átá drí âfêlé trá má drí rî ì'dî. Òzõ rî'á âtalâ rî kâtî kî, "Ní â'dô â'dó'á cú drî-âcê bê òrî gólîyî tã Ôvârí kâ gâ 'bá dó 'dî 'bá yî drîlî mbârâkâ ângî sî, gô'dá ní â'dô kpá gólîyî lôtó'á 'bôórô-'bôórô òzõ ngbîlî drí 'dêrê lîmvó drîlî úfúlâ rî kâtî." Gô'dá má â'dô kpá ngá ìnjî ámakâ fê'á gólîyî drí kpá òzõ ngá ìnjî rî'á fêlâ má drí zîlî Möröbâ rî kâtî.

²⁹ Òjîlâ ámakâ, òzõ âñî â'dô fî té bî bê rî, 'dôvó nî ârî tã gólâ má drí rî'á âtalâ âñî drí Líndrí Tándí Ôvârí kâ rî sî rî. Ì'dî 'dî.

3

Tã âti-âti Yésû kâ òjîlâ Ôvârí kâ gólîyî Sārādīsî 'álâ rî 'bá yî drí

¹ Ní îgî tã nô òjîlâ gólâ rî 'bá òjîlâ ámakâ vó lâ ndrêlé Sārādīsî 'álâ rî drí nôtî kî nî rî,

Nî ârî drê! Mâ rî'á Líndrí Tándí Ôvârí kâ bê* gô'dá kpá cú ì'bî'îwá bê má drîgá zâlô nî-drî-lâ-rî rî ì'dî. Má nî tã ònjí gólîyî âñî drí rî'á 'êlâ rî trá. Gô'dá ìtî rî, ókî âñî â'dô rî'á ótó lédrê-lédrê 'î, gô'dá tã pätî rí ró rî âñî rî'á ótó âvô 'î.

² 'Dôvó âñî òjîlâ ámakâ rî 'bá yî, nî nîlî lîfî â'dú 'ásî! Nî sù lédrê-lédrê âmbúkû fînyáwá gólâ lâkî 'bá 'dî rú dódó,

2:27-28 2.27-28 Lôngó 2.9. * 3:1 3.1 Úlî gólîyî Yôwánî drí îgîlî nōngá rî rî'á 'lîndrí Ôvârí kâ nî-drî-lâ-rî" ì'dî. Òjîlâ âmbá ìsû tã kî, 'dîlî rî'á úlî mănîgô Líndrí Tándí Ôvârí kâ rî tāsî.

gólíyî rî'á ôjílâ Sâtánâ kâ î'dî. Gõ'dá îtí rî, má â'dô ònjô 'bá 'dî 'bá yî 'bã'á ânîlí 'ã'î òlîl vûdrî ânî pá âmvózó, gõ'dá gólíyî â'dô nî'á lâ kî, ânî lôvó bê má 'á rôô.

¹⁰ Nî ñnjî tã Ôvârí kâ gólâ rîzó rîlí tã lèlê sî Ôvârí 'á, ôzô áamá kâtí rî trá ôzô kpálé kâpî lânô kâ rî sî rî. Má â'dô gõ'dá âdré'á ânî ngá lésî kpâákû cákã ró kâpî lânô ángî kâ gólâ 'ê 'bá â'délé ôrî ndrî ângó nô kâ drî ngbâângbânô tã ònjî gólíyîkâ tãsî rî 'á.

¹¹ Má â'dô áká'á âgölê ângó nô 'á ngbâângbânô. Îtí rî, nî rî tã ámakâ rî 'bá yî lèlê lâ yî sî, tãlâ ôózó kô drî-'á ânikâ gólâ Ôvârí drí 'ê'á fêlâ ânî drí rî trôô.

¹² Má âtâ ôjílâ gólíyî rî 'bá fîî âtûlí gõ'dá tã âyézo kô 'dêzo má vósî rî, má â'dô gólíyî 'bã'á â'dolé ânyî Ôvârí bê kára ôzô âjû kâtí jó ángî áamá átá Ôvârí kâ 'bûú 'álâ gólâ 'ê 'bá rîlí zãâ gbádú nã âtîlí. Îtí rî, ôjílâ âzâkâ yû gólíyî âdrólé volé jó rî 'dî 'ásî. Gõ'dá kpá rî, má â'dô Ôvârí ámakâ rî rú lâ îgî'á gólíyî ándrá-gá-sílî 'á jâribâ Ôvârí kâ rî rú lâ bê. Jâribâ rî 'dî rú lâ Yêrôsâlemâ ó'dí gólâ Ôvârí drí 'ê'á 'bâlâ ânîlí 'bûú lésî nongá rî î'dî. Gõ'dá má â'dô kpá rú ó'dí ámakâ îgî'á gólíyî drî, â'dô ró bê gólíyî drí â'dózo ôjílâ ámakâ ró.

¹³ Ânî ôjílâ ámakâ rî 'bá yî, ôzô ânî â'dô fî té bî bê rî, 'dôvó nî ârî tã gólâ má drí rî'á âtálâ ânî drí Líndrí Tândí Ôvârí kâ rî sî rî. Î'dî 'dî.

Tã âtî-âtî Yésû kâ ôjílâ Ôvârí kâ Lödîsíyâ 'álâ rî yî drí rî

¹⁴ Nî îgî tã nô ôjílâ gólâ rî 'bá ôjílâ ámakâ vó lâ ndrêlê Lödîsíyâ 'álâ rî drí nôtî kî nî rî,

Nî ârî drê! Mâ rî'á ôjílâ gólâ rî 'bá ngá yî drí tã lâ 'bâlê 'êlê rî 'ê 'bá té î'dî rî î'dî. Mâ kpá rî'á lîfî 'bãzó drî lâ rî î'dî, gõ'dá kpá rî'á tã mbî 'bá 'î. Mâ kpá rî'á ôjílâ gólâ zãâ kára rî 'bá trá tã Ôvârí kâ 'êlê î'dî pätî ró bûúú áamá fûzó rî î'dî. Mâ î'dî rî'á Kúmú ró ngá ndrî gólíyî Ôvârí drí lô'bâlê rî 'bá yî drîlí.

¹⁵ Má nî tã gólíyî ânî drí rî'á 'êlâ rî trá ndrî, gõ'dá kpá tã îsû ânikâ bê. Nî ârî tã ámakâ rî kô 'êlê pîpîsílî âlô sî. Nî kî, ânî ââ'dô áamá lê 'bá ró, gõ'dá â'dó kô pätî ró.

¹⁶ Ânî rî'á má drí rî ôzô âtó gólâ pêtêkê 'ã'î-nyá âkó rî kâtí, gõ'dá tãlâ ânî trá rî'á îtí rî drí sî rî, má lê trá ânî âwúlî volé áamá sí-'bâlê 'ásî.

¹⁷ Nî âtâ tã kî, ânî ââ'dô trá cú ngá-tî bê dûú, nî kî nî rî, gõ'dá ngá îzâ ndêê ânî kô. 'Dî nî nî tã kô kî, ânî rî'á ngá âkó lê 'bá 'î, âpârâpâ ûdúdû 'î gõ'dá kpá rî'á îyî ûndú ró áamá lîfî drî 'á.

18 'Döwó má lôgô äñî fîî, tâlâ nî äñî ró bê dáãbô lâgû-lâgû ró rî ûsûlî má drígá sî, gô'dá kpá äñîlí ítá gólîyî ngbángbá mvêemvê ró rî 'bá yî ûsûlî má drígá sî, ä'dô ró bê äñî drí sölê äñî rú'bá ûndú 'dî drîî, gô'dá kpá rî, nî äñî ró älóko ûsûlî má drígá sî lôtilî äñî lîfî 'ásî, tâlâ nî îcâ ró bê võ ndrêlé pätîî ró.

19 Má kî, äñî má drí lôvó lâ yî 'bälé rî 'bá yî täsî rî, má ä'dâ tâ öñjî äñîkâ trá äñî drí, gô'dá má fê lânô kpá trá äñî drí, ä'dô ró bê äñî drí drî ädîzó tâ öñjî 'ê'ê 'ásî. 'Döwó bê trá ítí rî, nî 'dê nî äyê tâ öñjî äñîkâ rî 'bá yî 'wãâ, gô'dá nî îtô ró bê 'dêlé má vósî pîpîsîlî älo sî.

20 Nî ndrê drê fî, mâ rî'á ädré'á ätî tî rî'á äñî rú zî'á. 'Döwó ítí rî, nî äñî ämâ gbórokô gô'dá nî nîí ró bê ätî. Gô'dá nîngá sî rî, má ä'dô fî'á äñî drí jó 'ásî. Gô'dá mã ä'dô nyásá nyä'á äñî bê kpākā älo.

21 Nî äñî drê, gólîyî rî 'bá fîî ätûlî gô'dá tâ äyézó kô 'dêzó má vósî rî, má ä'dô gólîyî äzî'á rîlí má bê kúmú ró. 'Dîî rî'á tâ älolâ, özô má drí ätálé trá kî má rî trá tâ lèlê sî, gô'dá nîngá sî ämâ átá drí ämâ zîzó rîlí kúmú ró yî bê rî kâtí.

22 Äñî öjîlä ámakâ rî 'bá yî, özô äñî ä'dô fî té bí bê rî, 'döwó nî äñî tâ gólâ má drí rî'á ätálâ äñî drí Líndrí Tändí Ôvârí kâ rî sî rî. Î'dî 'dî.

4

Yöwánî ndrê Ôvârí võ 'bûû 'álâ rî 'álâ

1 'Dîî vósî rî, äbî-äbî ámakâ 'dî 'á rî, má drí kpá tâ äzâ ndrêzó, má ndrê ätî tî trá rî'á hówêê 'bûû 'álâ. Nîngá sî rî, öjîlä rî gbórokô lâ drí lû'ulî özô gûnîyâ kâtí 'dî drí tâ ätázó má drí kî, "Nî äñî drê má ngáá nölê, tâlâ má ä'dâ ró bê tâ gólâ 'ê 'bá rû 'êlé ngbãangbânô rî ní drí."

2 Ítí rî, kôro 'wãâ mbârākā Líndrí Tändí Ôvârí kâ kâ drí fîzó má 'á, ä'dô ró bê má drí Ôvârí rî ndrêzó, gô'dá má drí Ôvârí rî ndrêzó rî'á kîfî ängî gólākâ drîî kúmú ró.

3 Nîlí lâ rî'á lâgú'á njārā-njārā özô kúnî mvá gólîyî zîlí jásîpā gô'dá gólîyî rî'á zîlá kārānēlîyānî rî 'bá yî kâtí. Gô'dá äjúnî kpá bê rî'á ndrî gbāā kîfî gólākâ rú sî, lâgú'á kâ'dâ-kâ'dâ, özô kúnî mvá zîlí êmērālādā rî kâtí.

4 Öjîlä gólîyî ä'dô 'bá sîsî-lésî rî 'bá yî kpá bê rî'á îyî zâlô nyä'dî-trá-drî-lâ-ngâ-sû. 'Dîî gólîyî rî'á îyî kîfî äzâ 'bá yî kîfî kúmú kâ rî gārā drî lâ 'ásî rî 'bá yî drîî sî. Öjîlä rî 'dî 'bá yî sô îyî 'dô ítá mvêê 'î gô'dá kpá cú ápā drî-â ró dáãbô 'ásî rî 'bá yî bê îyî drî sî. Ápā 'dî 'bá yî rî tâ ä'dalé kî, gólîyî trô tâ trá äjû-'bá-äzî drígá sî tâ Ôvârí kâ îñjî-îñjî lâ sî.

⁵ Gõ'dá kítĩ ạngĩ kúmú kâ 'dĩ 'ásĩ rĩ, vồ 'dó rĩ'á lậgú'á nậ-nậ gồ'dá mỗgbára kpá nĩ'á ùfũ bẻ kpĩyã-kpĩyã. Gõ'dá kpá kítĩ rĩ 'dĩ àndrá rĩ lầmbả bẻ rĩ'á zầlồ nị-drị-lầ-rị 'dó rĩ'á kồ'á ìyị tầ à'dầ Línđrị Tầndị Ôvầrị kầ kầ rồ.

⁶ Gồ'dá ngá ầzầ kpá bẻ ồzồ lịmvú àndrẻ kầtị rĩ'á lậgú'á kầ'dầ-kầ'dầ ồzồ ngầnầ kầtị kítĩ ạngĩ Ôvầrị kầ 'dĩ àndrá.

Ngá lẻdrẻ-lẻdrẻ ạngĩ ạngĩ lầrầkồ ầzầ 'bá yị bẻ rĩ'á zầlồ sủ àndrẻ'á ìyị gbầ kítĩ 'dĩ rủ sỉ. Gồlịyị rĩ'á củ lịfị yị bẻ ìyị rủ'bạ 'ásĩ ndrỉ kậkậậ.

⁷⁻⁸ Ngá lẻdrẻ-lẻdrẻ sủ 'dĩ 'bá yị ầlồ-ầlồ rĩ'á ìyị úfủ bẻ nị-kázịyá gồ'dá lịfị lầ yị rĩ'á kpá úfủ zẻlẻ sỉ ndrỉ. Ngá lẻdrẻ-lẻdrẻ gồlầ sịsị rĩ nịlị lầ rĩ'á ồzồ kầmị kầtị, gồ'dá rị lầ rồ rĩ nịlị lầ ìyịkầ ồzồ ịtị jồrầ kầtị, gồ'dá nầ lầ rồ rĩ ìyịkầ nịlị bẻ ồzồ ồjầlầ mvá kầtị, gồ'dá sủ lầ rồ rĩ ìyịkầ nịlị bẻ ồzồ ầrị kầtị. Gồ'dá kậyị vồsỉ cẻ rĩ, gồlịyị rĩ rĩ'á lồngồ ngồlẻ nồtị.

“Ôvầrị, nỉ ì'dỉ rĩ'á à'dồ-à'dồ ànịkầ đrị 'bầlẻ ngầ ồjầlầ ndrỉ nỉ đrị 'bầlẻ rĩ 'bá yị đrị sỉ rĩ.

Ôvầrị, nỉ ì'dỉ rĩ'á kúmú ạngĩ 'ỉ.

Ôvầrị, nỉ mbầrầkầ ndrỉ lịpị rồ rĩ ì'dỉ.

Nỉ ì'dỉ đrị-'bá rồ ngá-tị ndrỉ đrị sỉ.

Ôvầrị, nỉ bẻ ìtồ vồ 'ásỉ gồ'dá nỉ bẻ zầ ầbầdú ầđũkũ ầkồ.”

⁹ Ôzồ ìtị lầ 'dỉ kầtị, ngá lẻdrẻ-lẻdrẻ sủ 'dĩ 'bá yị ồtầrị rầ ìyị lồngồ 'dịyị ìnị-ìnị kầ gồ'dá ầwồ-ìtị 'ẻ kầ rĩ 'bá yị ngồlẻ Ôvầrị gồlầ rĩ 'bá rầlị kítĩ ìyịkầ đrị kúmú rồ, gồ'dá kpá gồlầ rĩ 'bá zầ ầbầdú rồ rĩ đrị rĩ.

¹⁰ Gồ'dá kpá ìtị gồlịyị sịsị-lẻsỉ nyầ'dỉ-trầ-drị-lầ-sủ 'dĩ 'bá yị đrị ngầzồ ìyị 'ầ'ỉ tịlị vủdrị Ôvầrị rĩ 'bá kítĩ 'dỉ đrị gồlầ rĩ 'bá zầ ầbầdú rồ 'dỉ àndrá gồ'dá gồlầ rĩ ìnịjồzồ. Gồlịyị àtrồ ầpặ ìyịkầ dáầbồ 'ásỉ rĩ 'bá yị vồlẻ ìyị đrị sỉ 'bầlẻ vủdrị pầ-gbầyầ lầ yị lặgặtị, gồ'dá ngầzồ ìyị lồngồ ngồlẻ kỉ,

¹¹ “Ôvầrị, Kúmú ầmầkầ, mầ lùyị nỉ, tầlầ ànỉ à'dồ-à'dồ kồ rĩ'á ngầ ồjầlầ ndrỉ nỉ đrị 'bầlẻ rĩ 'bá yị đrị sỉ.

Ôvầrị, Kúmú ầmầkầ, mầ lùyị nỉ, tầlầ nỉ rĩ'á mbầrầkầ ầmbầ bẻ.

Nỉ ì'dỉ tầbẻ ầmầ 'bầ 'bá ngá-tị bẻ ndrỉ ầngồ nồ 'á tầ ìsủ ànịkầ sỉ rĩ.

Ôvầrị, Kúmú ầmầkầ, mầ lùyị nỉ, tầlầ nỉ vồ lồvồ-lồvồ nỉ ầmầ gồ'dá ngá ndrỉ bẻ rĩ đrị à'dồzồ lẻdrẻ-lẻdrẻ rồ.”

5

Ồjầlầ ndrỉ lùyị ìyị Yẻsủ gồlầ Kầbầlịkị đrị tầtầ kầ rồ rĩ

¹ Gồ'dá, mầ đrị Ôvầrị rĩ ndrẻzồ củ rĩ'á wầrầgầ bỉ bẻ ìyị đrị-ầgồ 'á, wầrầgầ bỉ 'dỉ ồpầ trá pầpầ. Gồ'dá wầrầgầ bỉ 'dỉ

'á rî, îigĩ tã trá drĩ lâ 'á ágálé lâ lésĩ, gô'dá kpá ùgúlí lâ lésĩ, óombê trá bãgó n̄i-drĩ-lâ-rĩ sĩ gô'dá bãgó ãlô-ãlô rî ólôbê tĩ lâ yĩ trá lôbê í'dá sĩ, tãlã ôjilã äzākã ôzô tĩ lâ n̄jĩ kô.

² Nĩngá sĩ, má drĩ mālāyĩkā äzākã Ôvārĩ kã ndrẽzó mbârākã bê ämbá. Nĩngá sĩ, gólã drĩ tã ìyázó kĩ nĩ rĩ, “Ä'dĩ ä'dô ícá'á nĩ wárägã lôbêlê vò 'ásĩ zālô n̄i-drĩ-lâ-rĩ 'dĩ tĩ lâ n̄jĩlĩ gô'dá ìnjízó lâ rĩ nĩ yã?”

³ Gô'dá mālāyĩkā äzākã yũ'dáwá 'bũũ 'álã, ngátã ôjilã mvá äzākã yũ'dáwá ängó drĩ 'á ngã drã 'bá trá ícá 'bá wárägã 'dĩ tĩ lâ n̄jĩlĩ ndrêlê, gô'dá tã ìgĩlĩ trá 'á lâ tólã 'dĩ zĩzó rĩ.

⁴ Tãlã tã 'dĩ tãĩ rĩ, má drĩ äwó ngôzó rôô, tãlã ôjilã äzākã gólã ícá 'bá wárägã 'dĩ tĩ lâ n̄jĩlĩ gô'dá tã gólã ìgĩlĩ trá 'á lâ 'dĩ zĩzó rĩ yũ'dáwá.

⁵ Nĩngá sĩ, ãlô gólĩyĩ s̄s̄ĩ-lésĩ 'dĩ 'bá yĩ kã drĩ ngázó tã ätálé má drĩ kĩ, “Nĩ ngô äwó kô. Nĩ ndrê drê, Yésũ gólã rĩ'á zĩlã “ ‘Kãmĩ òrĩ Yúdã kã 'ásĩ’ ”, “ ‘Kúmũ ạngĩ Dăwũdĩ rĩ ózôwá ró lăwũ 'bá ḡãrĩ rĩ’ ”, trô tã trá ìyĩ äjũ-'bá-äzĩ Sātānã drĩgá sĩ ä'dólé gólã rĩ 'bālê ícálé wárägã tĩ lâ bêlê ndá í'dá sĩ vò 'ásĩ zālô n̄i-drĩ-lâ-rĩ 'dĩ n̄jĩlĩ hōwée.”

⁶ Nĩngá sĩ rĩ, má drĩ “ ‘Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró’ ” gólã rĩ 'bá kpá rĩlĩ gá k̄ĩtĩ Ôvārĩ kã 'dĩ drĩ rĩ ndrẽzó. Gô'dá ngá lédrê-lédrê gólĩyĩ sũ gô'dá ôjilã s̄s̄ĩ-lésĩ zālô nyâ'dĩ-trá-drĩ-lâ-ngâ-sũ rĩ 'bá yĩ bê 'dó rĩ'á ìyĩ gbãã d̄ĩrĩ gólã rũ sĩ. Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ rĩ'á ókĩzô gólã fũlĩ trá fũfũ rĩ kâtĩ. Í'yá äfô drĩ lâ 'ásĩ zālô n̄i-drĩ-lâ-rĩ. Gô'dá lĩfĩ lâ rĩ'á kpá zālô n̄i-drĩ-lâ-rĩ. Lĩfĩ 'dĩ 'bá yĩ ä'dã ìyĩ Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvārĩ kã* gólã jôlê trá ängó drĩ sĩ ndrĩ rĩ ì'dĩ.

⁷ Gô'dá Ôvārĩ drĩ wárägã ìyĩ drĩ-ágó 'á 'dĩ fêzó Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ drĩ.

⁸ Gô'dá Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ trô bê wárägã 'dĩ trá rĩ, nĩngá sĩ, ngá lédrê-lédrê gólĩyĩ sũ gô'dá ôjilã gólĩyĩ s̄s̄ĩ-lésĩ nyâ'dĩ-trá-drĩ-lâ-ngâ-sũ 'dĩ 'bá yĩ bê drĩ ngázó ìyĩ 'dêlê vũdrĩ Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ pá lâ rũ. 'Dĩ gólĩyĩ s̄s̄ĩ-lésĩ rĩ 'bá yĩ ãlô-ãlô ndrĩ 'dó rĩ'á ìyĩ kũ'dĩ bê ìyĩ drĩgá sĩ cé t̄ĩtĩ gô'dá kpá s̄ããĩ êdélê dáãbô 'ásĩ rĩ 'bá yĩ bê. S̄ããĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ, ólôzã ngá ôzô b̄hũrũ kâtĩ rĩ äjĩ bê tũrũ-tũrũ rĩ ì'dĩ drĩ lâ yĩ 'ásĩ. Gô'dá ôcĩkā b̄hũrũ kã rĩ 'dĩ ä'dã rãtãã ôjilã Ôvārĩ kã drĩ rĩ'á 'êlã rĩ ì'dĩ.

⁹ Gólĩyĩ s̄s̄ĩ-lésĩ 'dĩ 'bá yĩ ndrĩ ngá lédrê-lédrê sũ 'dĩ 'bá yĩ bê drĩ lóngó drê kó ârĩlĩ s̄s̄ĩ lâ sĩ kô rĩ ngôzó Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ 'dĩ drĩ kĩ,

* 5:6 5.6 Úlĩ gólĩyĩ Yōwānĩ drĩ ìgĩlĩ nōngá rĩ rĩ'á 'lĩndrĩ Ôvārĩ kã n̄i-drĩ-lâ-rĩ”. Ôjilã ämbá ãsũ tã kĩ, 'dĩ rĩ'á úlĩ m̄ãñgô 'ĩ Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvārĩ kã rĩ tãĩ.

"Ní, Káp̃lĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ'á, nĩ cé ĩ'dĩ gólâ ĩcá 'bá wárāgã
 'dĩ trôlé
 gô'dá í'dá tĩ lâ lôbēzó vō 'ásĩ nĩ-drĩ-lâ-rĩ 'dĩ 'bá yĩ ôwēlé.
 Ní ĩcá nĩ tãlâ úfũ nĩ trá.
 Ânĩ ôdră sĩ, ní gĩ âmâ ôjĩlă ôrĩ trá ndrĩ âkĩ âkó lôgôlé â'dólé
 ôjĩlă Ôvârĩ kâ ró.

10 Ní 'bă gólĩyĩ trá â'dólé ôjĩlă Ôvârĩ kâ gólĩyĩ ânĩ ĩnĩ 'bă
 kúmú ró,
 gô'dá kpá â'dólé 'bălê ânyĩ Ôvârĩ bê káră ũrĩ âkó drĩ-'bă
 yĩ Ôvârĩ âmákă drĩ rĩ 'bă yĩ kâtĩ.

Ní 'bă gólĩyĩ kpá trá â'dólé kúmú ró ĩyĩ ôrĩ gólĩyĩ tã Ôvârĩ
 kâ gã 'bă dó rĩ 'bă yĩ drĩlĩ."

11 Gô'dá nĩngă sĩ rĩ, má drĩ kpá ngă âzâ ndrēzó. Má ndrē
 mālăyĩkă ĩtĩlĩ ró ícá lălă ĩyĩ kô. Mālăyĩkă rĩ 'dĩ 'bă yĩ rĩ'á
 âdré'á ĩyĩ kĩtĩ ạngĩ kúmú kâ 'dĩ lăgătĩ ngă lédrē-lédrē sũ
 gô'dá kpá gólĩyĩ sĩsĩ-lésĩ rĩ 'bă yĩ bê.

12 Má ârĩ mālăyĩkă trá lôngó ngô'á ĩyĩ ngbălă-ngbălă ró
 kĩ,

"Ní, Káp̃lĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ gólâ gólĩyĩ drĩ fũlĩ trá rĩ,
 mã lùyĩ nĩ, tãlă nĩ ĩ'dĩ rĩ'á mbârākă ạngĩ bê.

Mã ĩnĩ nĩ, tãlă nĩ ĩ'dĩ ngă ndrĩ ăngó 'á nō lĩpĩ lâ 'ĩ.

Mã lùyĩ nĩ, tãlă nĩ ĩ'dĩ rĩ'á tã nĩnĩ lĩpĩ 'ĩ."

13 Gô'dá má drĩ ngă ndrĩ rĩ 'bă ĩyĩ rĩlĩ 'bũũ 'álă rĩ 'bă yĩ
 gbórókô lâ yĩ ârízó ndrĩ 'dó kpá gólĩyĩ ĩnyákú drĩ rĩ 'bă yĩ
 bê gô'dá kpá ôjĩlă ôdră 'bă trá rĩ 'bă yĩ kă bê. Gólĩyĩ ndrĩ
 'dó lôngó ngô'á ĩyĩ kĩ,

"Ôô Ôvârĩ gólâ rĩ 'bă kĩtĩ íyĩkă drĩ kúmú ró rĩ, mã lùyĩ nĩ.

Ôô Yésũ, Káp̃lĩkĩ gólâ fũlĩ trá drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ, mã lùyĩ nĩ.

Ôô Yésũ, ânĩ Ôvârĩ bê ĩ'dĩ rĩ'á kúmú ró âmâ drĩlĩ mbârākă
 ạngĩ bê zăă gbădú ăđũkũ âkó."

14 Gô'dá nĩngă sĩ, ngă lédrē-lédrē sũ 'dĩ 'bă yĩ drĩ kpá tã-
 drĩ kôzó kĩ, "Ăwô-'dĩ." Gô'dá gólĩyĩ nyâ'dĩ-tră-drĩ-lă-ngă-sũ
 'dĩ 'bă yĩ drĩ ngăzó ĩyĩ lô'délé vũdrĩ tã ĩnĩ ró Ôvârĩ drĩ gô'dá
 kpá Káp̃lĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ drĩ.

6

Káp̃lĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ nĩ ĩ'dá nĩ-drĩ-lâ-rĩ 'dĩ 'bă yĩ ălô-ălô

1 Gô'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drĩ Káp̃lĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ ndrēzó
 rĩ'á vō gólâ sĩsĩ ódrĩ wárāgă 'dĩ bēzó í'dá sĩ 'dĩ nĩ'á. Gô'dá
 nĩngă sĩ rĩ, má drĩ ngă lédrē-lédrē ălô sũ 'dĩ 'bă yĩ 'ásĩ rĩ
 ârízó tã âtá'á âzákôlă 'dĩ drĩ kĩ, "Ní ânĩ." Gólâ rĩ gbórókô
 lù'ũ trá ũrũ ôzô mōgbáră kâtĩ.

2 Nĩngă sĩ, má drĩ gôzó ôjĩlă ăzâ gólâ rĩ 'bă rălê ôsání
 mvēm̃vê drĩ rĩ ndrēzó ânĩ'á. Gólâ rĩ'á cú úsũ bê yĩ drĩgă

gõ'dá gólâ rî ânî-ânî lèndrê nyé ôzô ôjilâ gólâ 'ê 'bá tâ trölê äjú 'ásî rî kâtî. Gõ'dá ófê ápã trá gólâ drí gólâ rî â'dalé kî, gólâ trô tâ trá äjú-'bá-âzí drígá sî.

³ Gõ'dá nîngá sî rî, Kábîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî drí vô rî lâ ró wárägã 'dî bēzô í'dá sî rî nîjizô, gõ'dá ngá lédrê-lédrê rî lâ ró sù 'dî 'bá yî 'ásî rî drí tâ âtázô kî, "Ní ânî."

⁴ Nîngá sî, má drí ôjilâ äzâ rî 'bá rälé ôsánî kââkâ ndrîndrî ärí kâtî rî drî rî ndrēzô. Gõ'dá ófê drî-âcê trá ôjilâ gólâ rî 'bá ôsánî 'dî drî rî drí äwã 'bázô ängó drî, ä'dô ró bê ôjilâ drí îtôzô rî'á îyî ûfúlî îyî vô 'ásî. Gõ'dá ófê lîgú ândrê gólâ ômbã 'ê kâ rî trá gólâ drí.

⁵ 'Dîlî vósî rî, Kábîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî drí vô nâ lâ ró wárägã 'dî bēzô trá í'dá sî rî nîjizô. Gõ'dá nîngá rî, ngá lédrê-lédrê nâ lâ ró sù 'dî 'bá yî lâfálé sî rî drí ngázô tâ âtálé kî, "Ní ânî." Nîngá sî, má drí ôjilâ äzâ rî 'bá rälé ôsánî nîîîî drî rî ndrēzô âcâ trá. Gõ'dá ôjilâ 'dî rî'á cú ngá ngá nyänyä î'bî kâ bê yî drígá.

⁶ Má drí gbórókô äzâ ârízô tâ âtá'á kî, "Ôjilâ â'dô ngá 'ê'ê 'ê'á mbârâkâ sî ämbá îtú kâälû cé kô'bêlé nâ îfó îfî kâ täsî. Gólîyî â'dô ngá 'ê'á kpá îtú kâälû cé kô'bêlé nî-kázîyá 'ä'î-ârá kâ täsî. Gõ'dá kpálé â'dô bê îtî rî, nî îcá kô fê lô'wâ gólîyî rî 'bá dô ngâtá kpá ôdrá lôfôlé rî îzälé." Má îsû tâ trá kî, gbórókô má drí ârílî trá 'dî â'û 'dî gólé ngá lédrê-lédrê sù 'dî 'bá yî ngá lésî.

⁷ Gõ'dá 'dîlî rî vósî rî, Kábîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî drí vô sù lâ ró wárägã 'dî bēzô trá í'dá sî rî nîjizô, gõ'dá ngá lédrê-lédrê ädükû lâ ró rî drí ngázô tâ âtálé kî, "Ní ânî."

⁸ Gõ'dá nîngá sî, má drí ôjilâ äzâ rî 'bá rälé ôsánî fôröyâ-fôröyâ ôzô ôcikâ kâtî rî drî rî ndrēzô âcâ trá. Gõ'dá ôjilâ gólâ ôsánî rî 'dî drî rî úzî "Ôdrâdrî" '. Lâmu-âzî gólâkâ rû lâ rî'á "Ävöró" '. Ófê drî-âcê trá gólîyî drí, ä'dô ró bê gólîyî drí ôjilâ ûfúzô älö sù ängó kâ 'ásî äwã sî, lôfó sî, ngá lâzé sî, gõ'dá kpá kôrönyâ ônjî ômã kâ rî 'bá yî sî.

⁹ Gõ'dá nîngá sî, Kábîlíkî drî tîtî kâ ró rî 'dî nîlî bê vô nî lâ ró wárägã 'dî bēzô trá í'dá sî 'dî rî, má drí târâbízâ drî lâ â'bälé âdî gólâ êdéle dáâbô 'ásî rî sî rîzô ngá äjî bê ôzô bâhûrû kâtî rî zälé drî lâ ngá fêfê ró Ôvârí drí rî ndrēzô. Gõ'dá zélé lâ 'á rî, má drí ôjilâ gólîyî Ôvârí rî îfîfî kâ ró ûfúlî trá tâ lèlê gólîyîkâ úlî Ôvârí kâ 'á rî täsî gõ'dá kpá tâ îyâ-îyâ gólîyîkâ Yésû rî täsî rî täsî rî ndrēzô.

¹⁰ Ôjilâ 'dî 'bá yî rî trá tâ âtálé ngbálâ-ngbálâ ró kî, "Ní Ôvârí gólâ Kúmú ängî ämâkâ rî, nî î'dî rî'á â'dô-â'dô ánîkâ drí 'bälé ngî ôjilâ ndrî ní drí 'bälé rî 'bá yî drî sî, nî gólâ kâyî vósî cé rî 'bá tâ mbî 'êlé î'dî rî. 'Dövä ní âtâ drê tâ ämâ

drí, â'dô rĩ'á cãlé búúú ángô tú sísí drē ní drí tã âmákâ kǐzó gō'dá ní drí kpá lâŋô fězó gólǐyĩ rû já 'bá trá ní rû gō'dá kpá gólǐyĩ âmâ úfú 'bá rĩ yĩ drí yã?"

¹¹ Gō'dá 'dĩ vósĩ, Ôvârí drí ítá mvěemvê trōzó fělé gólǐyĩ drí âlô-âlô cé tĩtĩ sōlé, tã tãndĩ gólǐyĩkâ rĩ 'bá yĩ â'dalé. Gō'dá nĩngá rĩ, Ôvârí drí ngăzó tã âtalé gólǐyĩ drí kĩ, "'Dôvó nĩ tē drē fínyáwá, tãlâ ôjĩlã ícá drē kô, ôjĩlã âzâ 'bá yĩ ngá 'ē 'bá âmákâ ró rĩ 'bá yĩ ââ'dô kpá úfú'á lâ ãyĩ."

¹² Gō'dá nĩngá sĩ, Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ 'dĩ nĩlĩ bē í'dá nĩ-kázíyá lâ ró wárăgă 'dĩ tĩ lâ bēzó 'dĩ rĩ, kôrô ãnyákú drĩ rû ãyázó ônjĩ lâ ró gbĩ-gbĩ kĩnjĩ-kĩnjĩ, ãnĩrĩkúwă drĩ â'dézo ãtú lĩfĩ gúndrĩ-gúndrĩ gō'dá pará lĩfĩ drĩ kăzó wălăkăkă ârĩ kâtĩ.

¹³ Gō'dá ãbĩ'bĩwă gólǐyĩ úrú 'álâ rĩ 'bá yĩ drĩ sĩzó lĩkĩlĩ rĩ'á lô'delé ãnyákú drĩ rûütütü-rûütütü ôzô fē lô'wă kăgũmăă rĩ-kĩkĩ drĩ rĩ'á ãyálâ gō'dá lô'delé ãnyákú drĩ rĩ kâtĩ.

¹⁴ Gō'dá vō úrú 'álâ rĩ drĩ rû păzó ngóló-ngóló ôzô gbũrũkũ pârē kâtĩ, gō'dá âvĩlĩ lĩfĩ drĩ 'ásĩ. Gō'dá únĩ drĩ sĩzó rĩ'á âvĩlĩ vō ãyĩkâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ vō 'ă'ĩ gólǐyĩ ãmvũ ândrē ító 'ă 'ă rĩ 'bá yĩ bē.

¹⁵ Ä'dô trá nōtĩ, drē âkpăkă'dă tã 'dĩ 'bá yĩ drĩ rû 'ē âkó rĩ, ôjĩlã ndrĩ âkĩ âkó, kúmú gólǐyĩ ängó drĩlĩ rĩ 'bá yĩ, âmă-âmă âjũ 'bũ 'bá yĩ kâ rĩ 'bá yĩ, gólǐyĩ ngă-tĩ bē dũũ rĩ 'bá yĩ, gólǐyĩ drĩ-âcê bē rĩ 'bá yĩ, ngá 'ē 'bá yĩ gō'dá ôjĩlã âzâ 'bá yĩ bē ndrĩ drĩ ngăzó ãyĩ lâralé ãyĩ lâpĩlĩ ügĩ 'ásĩ, únĩ lâfálé 'ásĩ,

¹⁶ äwó ngōngô bē únĩ yĩ drĩ rōvô yĩ bē kĩ, "Nĩ ânĩ âsĩlĩ âmă drĩ, ä'dô ró bē Ôvârí ôzó âmă ndrēê kô, gō'dá kpá ä'dô ró bē âmă drĩ 'bēzó cú âwă Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ 'dĩ kâ 'ásĩ.

¹⁷ Kăyĩ rĩ 'dĩ âcâ trá, kăyĩ gólâ gólǐyĩ âwălăkă drĩ âcázó tú lâ rĩ ãdĩ, gō'dá ôjĩlã âzākă ícá kô ãyĩ nyăányă pâlē gólǐyĩ ândrá sĩ."

7

Mălăyĩkă lô'bă lâmbé ôjĩlã ãfĩfĩ Ôvârí kâ rĩ rû ngũ ôjĩlã ndrĩ ängó 'á rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ

¹ 'Dĩ vósĩ rĩ, má drĩ kpá tã âzâ ndrēzó. Tã má drĩ ndrēlé rĩ rĩ'á mălăyĩkă âzâ 'bá yĩ zălô sũ rĩ'á ãyĩ âdrē'á êsē ängó kâ drĩ, ngă ndrĩngĩ lâ sũ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ ndrĩ. Gólǐyĩ rĩ'á cú drĩ-âcê bē Ôvârí ngă lésĩ ãlĩ ândrē ônjĩ tētē âyézó vĩlĩ ängó drĩ sĩ ndrĩ. Gólǐyĩ rû ãlĩ ândrē ngă ndrĩngĩ sũ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ trá gágă, tãlâ ãlĩ ngă ndrĩngĩ sũ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ ôzó rĩ kô vĩlĩ. Ítĩ rĩ, ãlĩ vĩ gō'dá kô vō âzākă 'ă âlôlă, gō'dá lé ãmvũ drĩ sĩ fē yĩ bē.

² Gõ'dá nĩngá sĩ, má drí kpá mālāyíkā Ôvārí kâ āzâ gólâ ânĩ 'bá òjĩ lésĩ ró rĩ ndrēzó. Gólâ cú rĩ'á kẹngá Ôvārí kâ bẹ yí drígá lāmbé ró. Nĩngá rĩ, gólâ drí mālāyíkā sũ 'dĩ 'bá yí ẹzízó gõ'dá tã átázó gólíyĩ drí kĩ, 'dövó gólíyĩ ẹyẹ drē drí kô ìlĩ rú sĩ ẹngó fūlĩ.

³ Gólíyĩ ọtē drē té bũũ ọzō ọólò'bā lāmbé Ôvārí kâ trá ndrĩ kẹkẹrẹ ngá 'ẹ 'bá Ôvārí kâ rĩ 'bá yí ándrá-gá-sílĩ lā yí 'ásĩ rĩ.

⁴ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, ọjílā dũũ lāmbé Ôvārí kâ lò'bāzó trá ándrá-gá-sílĩ lā ìyĩ 'á kẹngá sĩ rĩ 'bá yí à'dázó ndrĩ má drí. Ólā gólíyĩ cālẹ kútũ kámá-ālò-drĩ-lā-ngā-nyā'dĩ-rĩ-drĩ-lā-sũ (144,000). Gólíyĩ rĩ'á 'bẹsúrú mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ ọrĩ ọjílā Ísírā'élẹ kâ rĩ 'bá yí kâ 'ásĩ ndrĩ.

⁵⁻⁸ Gólíyĩ rĩ'á ọzō rālẹ trá nō kátĩ,

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Yúdā kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Rũbénẹ kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Gádā kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Āsérā kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Nāfātālĩ kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Mānāsẹ kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Sīmónā kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Lávĩ kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Ísākārā kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Zābũlānā kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Yōsépā kâ rĩ 'ásĩ

Kútũ mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ 'bẹsúrú Bẹnjimónā kâ rĩ 'ásĩ.

⁹ 'Dĩ vósĩ rĩ, má drí ọjílā tĩlĩ ndrēzó. Ícá kô gólíyĩ lālẹ. Ọjílā ọrĩ 'ásĩ cé tĩtĩ, gõ'dá vō ẹngó 'ásĩ rĩ 'bá yí 'ásĩ ẹkĩ ẹkó, gõ'dá tĩ ọjílā drí rĩ'á átá bẹ lā rĩ 'bá yí cé tĩtĩ ndrĩ 'dó bẹ rĩ'á tólā. Gólíyĩ bẹ rĩ'á ádrẹ'á vō gólā Ôvārí drí rĩzó kịtĩ íyíkā drĩ gõ'dá Kẹbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ bẹ rĩ ándrá. Gólíyĩ sō 'dó ítá mvēēmvē 'ì, gõ'dá kpá rĩ'á mbĩrā bĩ bẹ ìyĩ drígá sĩ.

¹⁰ Gõ'dá gólíyĩ ndrĩ 'dó rĩ'á lóngó ngó'á ìyĩ kĩ nĩ rĩ, "Ôvārí kúmú ẹmákā, mǎ lùyĩ nĩ, tǎlā ní pǎ ẹmǎ trá. Kẹbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró, mǎ lùyĩ nĩ, tǎlā nĩ rĩ'á ẹmǎ pǎ 'bá 'ì."

¹¹ Mālāyíkā ndrĩ Ôvārí kâ rĩ 'bá yí ádrẹ ìyĩ trá kịtĩ ẹngĩ gólākā 'dĩ rú sĩ, gõ'dá kpá gólíyĩ sísĩ-lésĩ ró rĩ 'bá yí ndrĩ ngá lédrẹ-lédrẹ sũ 'dĩ 'bá yí bẹ. Gólíyĩ ngā ndrĩ 'dó ìyĩ lĩfĩ ẹkólẹ vǔdrĩ gõ'dá Ôvārí rĩ ìnjĩzó.

¹² Gõ'dá gólíyĩ kĩ nĩ rĩ, "Ǻwō-'dĩ, Ǻwō-'dĩ. Rĩ'á Ôvārí ẹmákā rĩ 'ì'dĩ, ícǎ trá ọjílā ndrĩ drí ẹnĩ lùyĩlĩ, Ǻwō-ítĩ 'ẹzó ní drí gõ'dá kpá ẹnĩ ìnjĩlĩ.

Nî ì'dî mbârâkâ ndrî lîpî 'î, gô'dá kpá tã nîñî lîpî 'î,
gô'dá kûmû bê zâa gbádú. Ââ'dô ìtí."

¹³ Gô'dá nîngá sî, sîsî lé 'bá âlô drí ngázó áamá ìjílí kî, "Ní nî òjílâ ítá mvêêmvê sô 'bá nò 'bá yî trá yâ? Ní nî vô gólîyî drí ânîzó rî trá yâ?"

¹⁴ Ìtí rî, má drí tã-drî lôgôzó gólâ drí kî, "Âmbá ámakâ, nî â'dô ícá'á nî tã 'dî â'dalé má drí." Ìtí gólâ kî má drí rî,

Nôô 'bá yî rî'á òjílâ gólîyî lãnô ândrê nî 'bá trá ìyî drî,
gô'dá rî 'bá ìyî trá tã lèlê sî Ôvârí 'á rî 'bá yî ì'dî. Gólîyî jî ítá ìyíkâ rî 'bá yî trá Kâbîlîkî drî tîtî kâ ró rî ârí lâ sî, â'dô ró bê ítá rî 'dî 'bá yî drí wázó bê ngbángbá kólâ-kólâ.*

¹⁵ Tã ífî gólîyî drí rîzó âdrélé kîtî Ôvârí kâ ândrá ùrî âkó rî ì'dî rî'á 'dî. Gólîyî rî'á Ôvârí rî lûyí'á ìtú gô'dá ngácî zî jó Ôvârí kâ 'á. Gô'dá Ôvârí rî gógó ífîfî lâ â'dô sũ'á gólîyî rú, tâlá tã âzâkâ ôzó gólîyî dôô kô.

¹⁶⁻¹⁷ Lõfó 'é gólîyî kô ó'dí gô'dá kpá ìmvû lôvó bê. Ìtú âmé zâa gólîyî kpá kô ó'dí, tâlá Kâbîlîkî drî tîtî kâ ró kúmú gólîyíkâ ró rî â'dô gólîyî vô ndrê'á ôzô lôkî 'bá drí kâbîlîkî ìyíkâ vô lâ ndrê'rê kâtí. Gólâ â'dô gólîyî bî'á âjílí ìmvû lédrê-lédrê âfê 'bá rî mvûlî óró sê 'bá kô rî 'álâ. Gô'dá Ôvârí â'dô ìlîndrî lî'á ngbá gólîyî ìfî sî. Ìzâ lãnô kâ ícá gô'dá kô gólîyî 'èlê kpá ó'dí.

8

¹ 'Dîi vósî rî, Kâbîlîkî drî tîtî kâ rî 'dî drí vô bélé nî-drî-lâ-rî lâ ró rî nîjîzó. Gô'dá gólâ nîjîlî bê í'dá rî 'dî zôényê ìtí rî, ngá cé tîtî drí âgízó rîlî kó njûrû dîdî cälé ìtú-pá âlô rî ító 'á lâ kâtí.

Ôvârí 'bâ lãnô ònjî tètê gără òjílâ ângó drî rî 'bá yî 'èlê,

â'dô ró bê gólîyî drí drî âdîzó

² Nîngá sî, mālâyíkâ nî-drî-lâ-rî gólîyî rî 'bá ìyî trá ânyî Ôvârí lăgátî 'dî 'bá yî ófê gûnîyá trá gólîyî drí âlô-âlô.

³ Gô'dá mālâyíkâ âzâ drí ngázó ânîlî âdrélé tārābízā rîzó ngá âjî bê ôzô bāhūrū kâtî rî zālê drî lâ rî ândrá. Tārābízā 'dî gólâ drî lâ â'bālê âdî gólâ dáābō 'ásî rî sî rî ì'dî rî'á kîtî Ôvârí kâ ândrá. Mālâyíkâ 'dî cú rî'á sāānî âzâ édélê dáābō 'ásî rîzó ngá âjî bê 'dî zālê 'á lâ rî bê yî drígá. Ófê ngá âjî bê 'dî trá rōô, â'dô ró bê gólâ drí ôcîkâ lâ è'bélê kpākâ âlô rātāā bê òjílâ ndrî Ôvârí kâ drígá sî tārābízā 'dî drî ngá fêfê ró Ôvârí drí.

* **7:14 7.14** Nôô úlî mănîgô 'î kî, gólîyî lè trá kî, Yésû drā trá ìyî drî tîlî, tâlá Ôvârí ââyê ró tã ònjî ìyíkâ bê.

4 Gõ'dá nĩngá sĩ, òcĩkã lâ òngâ ró bê kũlĩ-kũlĩ ùrũ Òvârĩ ngálâ rãtãã òjĩlã Òvârĩ kã kã rĩ 'bá yĩ bê.

5 'Dĩ vósĩ, mālāyĩkã rĩ 'dĩ drĩ lāsĩ ilá àtrōzó tārābízã 'dĩ drĩ sĩ dũũ 'bālē sãánĩ dáābō ró 'dĩ drĩ gõ'dá dālē āngó drĩ gõ'dá mōgbará drĩ ndrōzó lĩ-lĩ-lĩ gõ'dá lậgũ-lậgũ bê nặ-nặ. Nĩngá sĩ ãnyákũ drĩ rũ ãyázó kōgbō-kōgbō.

6 'Dĩ vósĩ rĩ, mālāyĩkã nĩ-drĩ-lã-rĩ gólĩyĩ à'dó 'bá ãyĩ gũnĩyá nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ bê rĩ drĩ ngāzó ãyĩ 'dėlē gũnĩyá rĩ 'dĩ 'bá yĩ édėlē njãã vólē.

7 Gõ'dá, gólã sĩsĩ rĩ drĩ ãyĩkã rĩ vōzó. Gõ'dá ãtĩ rĩ, sĩ lāsĩ bê, rũ ònjã 'bá trá ãrĩ bê ãlô rĩ drĩ à'dézó ãnyákũ drĩ. Lāsĩ à'dē gõ'dá ãlô nã 'ásĩ ngá āngó kã rĩ 'bá yĩ lōzālē, fē yĩ bê gõ'dá kpá òmã yĩ bê ndrĩ.

8 Nĩngá sĩ gõ'dá, gólã rĩ lâ ró rĩ drĩ kpá ãyĩkã rĩ vōzó. Gõ'dá ãtĩ rĩ, ngá ãzã òkĩzō ùnĩ āngĩ kãtĩ, vē'á lāsĩ ró àậvũ trá lĩmvũ àndrē 'á, gõ'dá lĩmvũ àndrē ãlô nã 'ásĩ rĩ drĩ rũ jãzó à'dólē ãrĩ ró.

9 ãtĩ rĩ, ãlô nã 'ásĩ ngá lédre-lédre lĩmvũ 'dĩ 'á rĩ kã drĩ òdrãzó, gõ'dá kpá ãlô nã 'ásĩ kōlóngbō lĩmvũ 'dĩ 'á rĩ 'bá yĩ kã drĩ òņōzó cĩnyĩ-cĩnyĩ.

10 Gõ'dá gólã nã rĩ drĩ kpá ãyĩkã rĩ vōzó. ãtĩ rĩ, ã'bĩ'bĩwá àndrē drĩ à'dézó 'bũũ lésĩ nyã òkĩzō ãlĩkã ótó ãĩ kã rĩ ã'dĩ. Gõ'dá drĩlã áyágá lĩmvũ bê gõ'dá óró yĩ bê rĩ 'bá yĩ ãlô nã 'ásĩ lâ ãzãzó ndrĩ.

11 Úzĩ ã'bĩ'bĩwá rĩ 'dĩ rũ lâ “ ‘Gĩgĩ’ ”, tãlã gólã 'ē ãlô nã 'ásĩ lĩmvũ kã trá 'dó à'dólē ãlĩ ró. Gõ'dá ãtĩ rĩ, òjĩlã dũũ òdrã trá lĩmvũ rĩ 'dĩ mvũmvũ lâ drĩ sĩ.

12 Gõ'dá nĩngá sĩ, mālāyĩkã sũ lâ ró rĩ drĩ kpá ngāzó ãyĩkã rĩ vólē. Gõ'dá ãtĩ rĩ, ãtũ lĩfĩ ùrũkã, gõ'dá kpá párá lĩfĩ, gõ'dá ã'bĩ'bĩwá lĩfĩ yĩ bê drĩ à'dézó 'dó àgũ ãnĩrĩkũwá ró, à'dô ró bê vō ãĩ drĩ à'dózó mvũmvũ ró. Gõ'dá vō ãĩ drĩ à'dózó kpá yũ'dáwá ãtũ-pá ùrũkã ãtũ kã sĩ gõ'dá kpá ãtũ-pá ùrũkã ngácĩ kã sĩ.

13 Nĩngá sĩ, má drĩ árĩ ndrēzó rĩ'á ngã'á ùrũ 'bũũ ágá 'álã. Drĩlã àwó ngōzó ngbálã-ngbálã kĩ, “ ãzã kōkō, ãzã kōkō. ãzã kōkō trá àcã'á gólĩyĩ rĩ 'bá āngó 'á rĩ 'bá yĩ drĩ, òzō gólĩyĩ àãrĩ ãyĩ gũnĩyá àwó gólĩyĩ nã mālāyĩkã lãkĩ 'bá nã rĩ 'bá yĩ drĩ 'ē'á vō lâ rĩ trá rĩ.”

9

1 Nĩngá sĩ, mālāyĩkã gólã nĩ lâ ró rĩ drĩ gũnĩyá ãyĩkã rĩ àtrōzó kpá vólē. Gõ'dá má drĩ òjĩlã ãzã òzō ã'bĩ'bĩwá kãtĩ rĩ ndrēzó à'dē trá ãnyákũ drĩ 'bũũ lésĩ. Ófē mǎfōtãã 'bũ àndrē dĩ ngĩlĩ-ngĩlĩ rĩ kã trá gólã drĩgá 'bũ rĩ 'dĩ tĩ lâ nĩjĩzó.

² Ítí rí, òjílà rí 'dĩ drí 'bú ândrê rí 'dĩ tị lâ nǎjzó. Gõ'dá kôró 'wãâ òcĩkã gólá ànị 'bá gúndrĩ-gúndrĩ rí drí vò âmbĩzó âfôlé ìvị 'álâ. Gõ'dá drílâ ìtú ìfị ìmózo kpũũ-kpúlũ-kpúkpũ ndrị, gõ'dá vò jálê â'dólé ngàcị ró.

³ Nǎngá òcĩkã rí 'dĩ 'ásĩ rí, òmbí drí àdịzó âfôlé ònjị lâ ró ìnyákú drí bélé sêrê-sêrê. Ófê mbârâkã trá òmbí rí 'dĩ 'bá yị drí ngá lôzãzó òzô ótónyị drí ngá lôzãrê rí kátí.

⁴ Áatã tã trá kpá òmbí rí 'dĩ 'bá yị drí kị, gólíyị ònyâ òmã bị gõ'dá fê bị bê kô'dáwá. Gõ'dá vò lâ 'á rí, gólíyị òlôzã bê-rí òjílâ gólíyị â'dó 'bá cú ítí lâmbé Ôvârí kâ âkó ìyị ándrá-gá-sịlị 'ásĩ rí 'bá yị ì'dĩ.

⁵ Ólêé tã-drị kô òmbí rí 'dĩ 'bá yị drí òjílâ ùfúzó ùfũ. Bê-rí, gólíyị òlô'ê òjílâ lâràkô ì'dĩ cālê párá nị. Lâràkô 'ê'ê rí 'dĩ òôfị ró bê lâzélê òjílâ rí 'dĩ 'bá yị rú òzô ótónyị drí 'dịyị zãrê trá nĩ rí kátí.

⁶ Gõ'dá párá nị rí 'dĩ 'bá yị 'á rí, òjílâ â'dô ìyị tã l'ê'á òdrãzó, gõ'dá òdrã l'êé tã kô gólíyị ùfúzó.

⁷ Òmbí rí 'dĩ 'bá yị lèndrê ạngị ạngị ró gõ'dá kpá ùrĩ-gã-dê ró òzô òsání gólíyị 'bālê trá njãâ àwã 'èzó rí 'bá yị kátí. Gólíyị cú rĩ'á drị-gbádá bê lậgũ-lậgũ ró rôwã-rôwã. Nịlị lâ yị lèndrê òzô òjílâ mvá kâ rí 'bá yị tí.

⁸ Gõ'dá drị-'bị lâ yị 'dó rĩ'á âcê-âcê mĩlĩyá-mĩlĩyâ òzô òkó ùrũkâ 'bá yị drị-'bị lâ kátí. Gõ'dá gólíyị sị 'dó rĩ'á ngílì-ngílì cĩcĩ ró òzô kãmị kâ rí 'bá yị tí.

⁹ Ágásị lâ yị rĩ'á kǎgǎ'dã ítí òzô àdị gólá àjụ 'bũ 'bá yị kâ rĩ'á àsálâ ìyị ágásị 'á ìyị pālê àjụ 'bũ vò 'ásĩ rí 'bá yị kátí. Gõ'dá úfú lâ yị àyị rĩ'á òzô àrābĩyā òsání drí rĩ'á òsélâ nĩzó àjụ 'bũlị rí 'bá yị àyị lâ yị kátí kị-kị-kị.

¹⁰ Gólíyị kpá cú àvị bê, gõ'dá àvị lâ yị 'dĩ tị àdũkũ 'ásĩ rí, ó'dógófị 'dó bê òzô ótónyị kátí. Mbârâkã lậgũ fêzó òjílâ drí párá nị 'dĩ rĩ'á àvị rí gógó cú ó'dógófị bê 'dĩ 'á.

¹¹ Kúmú gólá òmbí rí 'dĩ 'bá yị drịlị rí rĩ'á mālāyíkā ònjị gólá rí 'bá 'bú ândrê 'dĩ vó lâ ndrêlê rí ì'dĩ.*

¹² Nôô rĩ'á tã àdũkũ lậgũ ạngị sịsị rí kâ ì'dĩ. Gõ'dá lâkị lậgũ àzã 'bá yị rị 'ê 'bá trá ácálê rí 'bá yị ì'dĩ.

¹³ Gõ'dá nǎngá sị, mālāyíkā gólá nị-kázíyá lâ ró rí drí kpá gũnịyá íyíkā rí vòzó. Gõ'dá gólá vò bê trá rí, gbórókô drí tã àtázó tārābízā rĩzó ngá àjị bê rí zālê drị lâ rí zélê lésị ró.

¹⁴ Ítí rí, gbórókô 'dĩ drí tã àtázó mālāyíkā gólá nị-kázíyá ró cú gũnịyá bê rí drí kị, “Ní ìnjị mālāyíkā Sātānā kâ gólíyị sũ òmbélê ìyị trá ìmvũ zịlị Yũfêrètê 'dĩ rú 'dĩ 'bá yị vólê.”

* 9:11 9.11 Gólá rí rú tị Yúdã yị kâ sị rĩ'á iĀbādónê, gõ'dá Gịrịkị tị sị rí íyíkā Āpōlĩyónê. Rú rí 'dĩ, ìtô lâ kị, òjílâ gólá ngá ùfũ 'bá ró rí.

15 Gõ'dá ítí rî, mǎlâyíkâ rî 'dĩ 'bá yí ìnjízó, ǎ'dô ró bê nĩlĩ nĩ'á ǎlô nâ 'ásĩ òjilǎ kâ ǎngó drĩ sĩ ndrĩ rî ùfúlĩ. Óômbê mǎlâyíkâ sù rî 'dĩ 'bá yí tólá sísí 'dĩ rĩ'á ítú-pá rî gólá Ôvârĩ drĩ 'bǎlé trá kâyĩ rî gógó 'dĩ sĩ, gõ'dá párá rî gógó ndrô rî 'dĩ 'á rî tēlé.

16-17 Mǎlâyíkâ 'dĩ 'bá yí, má ndrê ǎjú 'bũ 'bá gólíyíkâ trá ndrĩ ôsǎnĩ bê. Áá'dâ gólíyĩ lǎlǎ má drĩ ndrĩ rĩ'á zǎlô mǐllyónĩ kámá-rĩ (200,000,000). ǎjú 'bũ 'bá rî 'dĩ 'bá yí 'dó rĩ'á ngá ǎjú 'bũ kâ bê ǎdĩ 'ásĩ ǎ'bô-ǎ'bô ró gólíyĩ ǎgásí ǎkólé. ǎdĩ rî 'dĩ rĩ'á kǎákâ ró òzô lǎsĩ kátí, gõ'dá kpá kǎ'dâ-kǎ'dâ ró òzô lĩmvũ ǎndrê drĩ kátí, gõ'dá kpá rĩ'á lǎwâ-lǎwâ ró. Gõ'dá ôsǎnĩ rî 'dĩ 'bá yí drĩ lǎ rĩ'á òzô kǎmĩ kátí. Lǎsĩ, ôcĩkâ bê gõ'dá kpá ngá ǎjĩ gǎgǎ bê rĩ'á ǎfô'á sĩ-'bǎlé lǎ ìyĩ 'ásĩ.

18 Gõ'dá ǎlô nâ 'ásĩ òjilǎ kâ ǎngó 'á rî drĩ ôdrǎzó, tǎlǎ ngá-tĩ nâ ǎfô 'bá ôsǎnĩ sĩ-'bǎlé 'ásĩ 'dĩ 'bá yí drĩ sĩ.

19 Mbârâkâ ôsǎnĩ 'dĩ 'bá yí kâ òjilǎ ùfúzó ì'dĩ sĩ lǎ rî rĩ'á gólíyĩ sĩ-'bǎlé 'ásĩ gõ'dá gólíyĩ ǎví bê. Gólíyĩ ǎví drĩ rĩ'á òzô ìnjĩ drĩ kátí. Ôsǎnĩ rî 'dĩ 'bá yí ǎví drĩ lǎ ícâ kpá rĩ'á òjilǎ ôcílĩ òzô ìnjĩ kátí.

20 Gõ'dá rî, òjilǎ gólíyĩ lǎkĩ 'bá ôdrǎ 'bá kô rî, lēé ìyĩ kó kô zǎâ drĩ ǎdílĩ. Gólíyĩ sô trá zǎâ rĩ'á lĩfĩ 'bǎlé ngá gólíyĩ òzô òjô yí kátí rî vó, gõ'dá kpá rĩzó zǎâ rĩ'á ngá gólíyĩ òjilǎ drĩ édélé nĩ òzô mélé kátí lǎndrĩ yí bê rî ìnjilĩ ì'dĩ Ôvârĩ pǎtĩ rî ìnjĩ-ìnjĩ lǎ vó 'á. Ngá rî 'dĩ 'bá yí ícâ kô vó ndrêlé, ngátá tǎ ǎrílĩ gõ'dá kpá ngátá lǎmúlĩ.

21 Òjilǎ rî 'dĩ 'bá yí áyé òjilǎ ǎzí ùfũ-ùfũ kpá kô'dáwá, ngátá ôlê, ngátá ngbángá fêfê, ngátá ǎvē gõ'dá ùgũ bê rî kpá kô. Gólíyĩ sô drĩ trá zǎâ rĩ'á 'élé ìyĩ ì'dĩ.

10

Áâtâ tǎ Yôwǎnĩ drĩ tǎ Ôvârĩ kâ pēzó

1 Nĩngá sĩ, tǎ ndrĩ 'dĩ 'bá yí volé drĩ lǎ 'ásĩ rî, má drĩ mǎlâyíkâ ǎzâ ndrêzó, gólá ǎnĩ 'bá cú mbârâkâ ǎngĩ bê 'bũlĩ lésĩ ìnyákú drĩ rî. Mbârāsāsā lǎgũ-lǎgũ lĩmô rú'bá lǎ trá ndrĩ. ǎjúnĩ kpá bê rĩ'á gbǎâ dírĩ gólá rî drĩ rú sĩ. Gólá rî nĩlĩ rĩ'á òzô ítú kátí lǎgũ'á lǎwũ-lǎwũ, gõ'dá gólá rî pá yí rĩ'á òzô fê ǎlĩ gólá lǎsĩ drĩ rũlĩ gõ'dá rĩ'á cĩ'á nyǎnyā rî kátí.

2 Mǎlâyíkâ rî 'dĩ rĩ'á cú wǎrǎgǎ bí fĩnyáwá bê yí drĩgǎ ìnjĩ-ìnjĩ lǎ ró. Gólá ǎnĩ ìyĩ pá-ágó tǎlê lĩmvũ ǎndrê drĩ gõ'dá kpá ìyĩ pá-lĩjĩ tǎzó ìnyákú drĩ.

3 Gõ'dá gólá drĩ trêzó gbórókô ǎmbá sĩ úlĩ bê ùrũ òzô kǎmĩ drĩ tǎ dírĩ kátí. Gõ'dá gólá trélé bê trá rî, má drĩ gǎzó

mõgbárá ûfũ-ûfũ kpërẽ-kpërẽ rî 'bá yî ârílí ândâlâ n̄jî-drĩ-lâ-rĩ. Mõgbárá ûfũ-ûfũ 'dĩ rĩ'á úlĩ 'ĩ.

⁴ Gõ'dá mõgbárá 'dĩ ûfũ bê trá úlĩ bê ândâlâ n̄jî-drĩ-lâ-rĩ, ítĩ rĩ, mâ trá ânyĩ 'ê'á tâ gólĩyĩ má drĩ ârílí 'dĩ 'bá yî ìgĩlí, gõ'dá Ôvârí rĩ úlĩ drĩ â'úzó 'bũũ lésĩ kĩ, "Ní ìgĩ tâ 'dĩ 'bá yî kô, ní âyê tâ rĩ 'dĩ 'bá yî rĩlí tâ kíríwá ró."

⁵ Gõ'dá nĩngá s̄ĩ, mālāyĩkā gólâ pá-ágó lâ drĩ 'bālê ìmvũ ândrê dr̄ĩ gõ'dá pá-ìjĩ lâ drĩ 'bāzô ñnyákú dr̄ĩ 'dĩ drĩ íyĩ drĩ-ágó ìngázó gólê 'bũũ 'álâ ró.

⁶ Gõ'dá drĩlâ ngázó tâ 'bālê mbârākā Ôvârí gólâ rĩ 'bá zāâ gbádú ãdũkũ âkó rĩ kâ 'á, Ôvârí gólâ vò ùrú 'álâ rĩ 'bā 'bá ângó drĩ bê gõ'dá kpá ngá lédrê-lédrê 'á lâ rĩ 'bá yî bê ndrĩ rĩ. Gólâ kĩ nĩ rĩ, "Ôvârí tēē tâ āzā gõ'dá kô. Ìtú-pá âcâ trá 'dĩ n̄jî."

⁷ Ní ârí drê, òzô mālāyĩkā gólâ n̄jî-drĩ-lâ-rĩ lâ ró rĩ òvô gũnĩyá trá rĩ, Ôvârí â'dô tâ íyĩkā 'bālê trá rĩ 'ê'á rũ ndélé, nyé òzô gólâ drĩ â'dalé trá s̄ĩs̄ĩ tâ ângũ 'bá íyĩkā gólĩyĩ rĩ 'bá tâ âtĩ-âtĩ íyĩkā â'dalé òjĩlā drĩ rĩ 'bá yî drĩ rĩ tí kĩ nĩ rĩ, yí tēē ngá āzā gõ'dá kô āmbá òjĩlā íyĩ ífífí kâ ró rĩ 'bá yî pāzô gõ'dá lāñô fēzô gólĩyĩ tâ íyĩkā gā 'bá dó rĩ 'bá yî drĩ."

⁸ Gõ'dá nĩngá s̄ĩ, má drĩ kpá Ôvârí rĩ úlĩ ârízô 'bũũ lésĩ kĩ, "'Dõvó ní nĩ wārāgā f̄inyáwá t̄ĩ lâ ìnjĩlí ìnjĩ 'dĩ trólê mālāyĩkā gólâ rĩ 'bá âdrélé gõ'dá pá lâ ãlô rĩ drĩ 'bāzô ìmvũ ândrê dr̄ĩ gõ'dá āzā rĩ drĩ â'dózô íyĩkā ñnyákú dr̄ĩ 'dĩ drĩgá s̄ĩ."

⁹ Gõ'dá ítĩ rĩ, má drĩ ngázó n̄lĩ mālāyĩkā 'dĩ ngálâ wārāgā rĩ 'dĩ âtrólê. Gõ'dá gólâ kĩ má drĩ rĩ, "Ní trô, ní nyā ró. Â'dô â'dó'á ôrê-ôrê ró òzô ápé kâtĩ ní drĩ nyārê lâ 'á, gõ'dá â'dô â'dó'á ònjĩ ró ní 'á lâ."

¹⁰ Ítĩ rĩ, má drĩ wārāgā rĩ 'dĩ trózô drĩgá lâ s̄ĩ gõ'dá nyālê. Wārāgā rĩ 'dĩ rĩ'á ôrê-ôrê ró p̄at̄ĩ òzô ápé kâtĩ âmā s̄ĩ-'bálê 'á, gõ'dá má tē bê má 'á rĩ, rĩ'á ònjĩ ró.

¹¹ Gõ'dá nĩngá s̄ĩ rĩ, mālāyĩkā 'dĩ drĩ tâ âtázó má drĩ kĩ, "'Dõvó ní rĩ zāâ tâ âtĩ-âtĩ Ôvârí kâ âtálê òrĩ ndrĩ ângó drĩ kâ rĩ 'bá yî drĩ âkĩ âkó gõ'dá kpá kúmú gólĩyĩkā rĩ 'bá yî drĩ, â'dô ró bê gólĩyĩ drĩ drĩ âdĩzô tâ ònjĩ ìyĩkā rĩ 'bá yî 'ásĩ."

11

Tã tâ mb̄ĩ 'bá Ôvârí kâ rĩ rĩ 'bá yî drĩ tâ ìyázó òjĩlā drĩ kĩ,

òjĩlā ndrĩ āādĩ dr̄ĩ ngbāāngbānō rĩ

¹ 'Dĩĩ vósĩ rĩ, ódrĩ fē mvá ngá 'b̄ĩ kâ fēzô má drĩgá. Yésũ kĩ má drĩ rĩ,

Ní ngá ùrú n̄r'á vò gólâ òjĩlā ámakā drĩ r̄ĩzô rātāā 'èlê Ôvârí drĩ rĩ 'b̄ĩlĩ, gõ'dá ní 'b̄ĩ ró kpá tārābízā gólâ r̄ĩzô

ngá äjĩ bē rĩ zālē drĩ lâ rĩ. Gõ'dá ní lâ ró bē kpá òjĩlã rĩ 'bá rãtãá 'ëlē Ôvãrí drĩ tólã rĩ 'bá yĩ.

² Kpalé ítĩ rĩ, ní ì'bĩ ä'dĩ-drĩ gólã jó ángĩ Ôvãrí kã 'dĩ kã kô. Nĩ àyē ì'bĩ äkô lâ, tãlã ä'dĩ-drĩ rĩ 'dĩ rĩ'á òrĩ äzã 'bá yĩ ndrĩ rĩ kã. Òrĩ äzã 'dĩ 'bá yĩ â'dô ìyĩ Yērōsālēmã rĩ rũ'á rĩzô 'á lâ párá nyã'dĩ-rĩ-drĩ-lã-rĩ äjú 'bũ 'bá tã trô 'bá trá rĩ yĩ 'bá yĩ ró.*

³ Má â'dô tã mbĩ 'bá ámakã rĩ rĩ 'bá yĩ jô'á. Gólĩyĩ â'dô ítã ìzã kã sô'á, tãlã gólĩyĩ â'dô tã ìyã'á òjĩlã ndrĩ drĩ drĩ ädĩzô. Má â'dô drĩ-äcē ámakã tã ámakã átázô òjĩlã drĩ kàyĩ kútũ-älô-kámã-rĩ-drĩ-lã-ngã-nyã'dĩ-nã (1,260) sĩ rĩ fẽ'á gólĩyĩ drĩ.

⁴ Nĩ ndrē drē, fē rĩ gólĩyĩ rĩ 'bá dō lófōlē 'dĩ 'bá yĩ gō'dá kpá lãmbã rĩ ädrē 'bá änyĩ Ôvãrí gólã ängó drĩ 'bã 'bá rĩ ändrá 'dĩ 'bá yĩ ì'dĩ lãmbé rĩ 'bá tã mbĩ 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ â'dálē rĩ ì'dĩ.

⁵ Òzô òjĩlã äzã älo ùũjũ tã trá 'èzô tã ònjĩ 'ëlē tã mbĩ 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ rĩ, lãsĩ â'dô äfō'á gólĩyĩ sĩ-'balé 'ásĩ òjĩlã rĩ gólĩyĩ äjú-'bã-äzĩ ró 'dĩ 'bá yĩ lôzälē ôdrälē ngbã. Lätĩ rĩ 'dĩ 'á rĩ, òjĩlã äzã gólã tã ùjũ 'bá tã ònjĩ 'èzô gólĩyĩ drĩ rĩ, pätĩ ädũkũ gólã 'dĩ kã ìyĩkã ìnyákũ kã â'dô 'dē'á nĩ gólã bĩlĩ.

⁶ Kàyĩ gólĩyĩ tã mbĩ 'bá rĩ 'dĩ drĩ rĩzô rĩ'á tã ätĩ-ätĩ Ôvãrí kã ìyálē rĩ, gólĩyĩ rĩ'á cú drĩ-äcē bē ôzē 'bãzô 'dĩlĩ kô, gō'dá kpá drĩ-äcē bē ìmvũ ìnyákũ drĩ rĩ 'bá yĩ ôjázô â'dólē ärí ró, gō'dá kpá lãñô tĩ düũ äkĩ äkô ängó 'á rĩ 'bá yĩ 'bälē â'dólē, òzô gólĩyĩ drĩ njĩlĩ 'ëlē rĩ tĩ.

⁷ Òzô gólĩyĩ òndē tã ìyã-ìyã tã ätĩ-ätĩ Ôvãrí kã 'dĩ kã trá rĩ, kōrōnyã ändrē ùjã ùrĩ-gã-dē gólã äjú 'bũ 'bã Sātãnã kã ró rĩ â'dô äfō'á 'bũ ändrē ñ ngĩlĩ-ngĩlĩ 'dĩ 'ásĩ 'dēlē òmbã bē tã mbĩ 'bá rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ. Gólã â'dô gólĩyĩ ùfũ'á.

⁸ Gō'dá tã mbĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ ävô lâ yĩ â'dô äyĩ'á lätĩ ángĩ gólĩyĩ jãrĩbã kã rĩ 'bá yĩ 'á vō Kúmũ ämakã Yēsũ rĩ fũzô rĩ 'á. Úlĩ mãnĩgō sĩ rĩ, úzĩ jãrĩbã rĩ 'dĩ trá Sōdómō, gō'dá kpá Mășĩrĩ, tãlã òjĩlã rĩ 'bá vō 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ ì'dĩ rĩ 'bá òjĩlã Ôvãrí kã ùfũlĩ rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

⁹ Gólĩyĩ ävô â'dô äyĩ'á vũdrĩ kàyĩ nã cú ítô 'ã lâ bē, òjĩlã òrĩ cé tĩtĩ älo-älô â'dô ìyĩ änrĩ'á ndrēlã. Gólĩyĩ â'dô gã'á dó tã mbĩ 'bá 'dĩ 'bá yĩ ävô lâ yĩ trölē 'bälē 'bũ 'á.

¹⁰ Òjĩlã ängó drĩ sĩ gólĩyĩ rũ jã 'bá trá Ôvãrí rũ rĩ 'bá yĩ â'dô â'dó'á ìyĩ äyĩkō ró, tãlã òjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ävô lâ tãsĩ. Ítĩ

* 11:2 11.2 Párá nyã'dĩ-rĩ-drĩ-lã-rĩ nōngá gō'dá kàyĩ kútũ-älô-kámã-rĩ-drĩ-lã-ngã-nyã'dĩ-nã rĩ 'bá verēsĩ 3 'á 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á úlĩ mãnĩgō 'ĩ. Tã ìfĩ lâ rĩ'á nōtĩ. 'Dũ tũ äzã gólã äjú-'bã-äzĩ drĩ rĩzô òjĩlã Ôvãrí kã lãrãkô lâ yĩ 'ëlē ònjĩ ró rĩ ì'dĩ. 11:4 11.4 Nĩ zĩ Zēkãriyã kápĩtã 4.

rî, gólîyî â'dô ngá fěfě fě'á îyî äzî-âzî yî drî, tâlâ tâ âti-âti ôjîlâ rî 'dî 'bá yî drî îyálé 'dî 'bã ôjîlâ trá ndrî ômbã ró.

¹¹ Gô'dá kâyi nâ cú ító 'â lâ bê rî vósî, mã Yôwânî ndrê Ôvâri trá rî'á lôvô-lôvô lédrê-lédrê kê rî vô'á ävô rî 'dî 'bá yî 'á, gô'dá ävô rî yî drî ngázó âdrélé ûrû lédrê-lédrê ró îyî. Ítî rî, ûrî tâ 'dî kê drî gázó ôjîlâ rôô gólîyî tâ rî 'dî ndrê 'bá trá 'dî yî rû.

¹² Nîngá sî, Ôvâri drî tâ âtázó 'bûû lésî ngbálá-ngbálá tâ mbî 'bá rî 'dî 'bá yî drî kî, "Nî ânî nôlé." Ítî rî, gólîyî drî ngázó nîlî mbâräsäsâ lâgû-lâgû 'ásî nî'á filî vô gólâ Ôvâri kê rî 'álâ, âjú-'bá-âzî ndrî gólîyîkâ rî lîfî drî lâ yî 'á.

¹³ Gô'dá 'wââ kôro ñnyákú drî ngázó rû îyálé gbî gbî gbî rôô lâ ró. Ítî rî, âlô mùdrî 'ásî jó jâribâ 'dî kê kê ûrûkâ lâ drî lô'dézó gô'dá ôjîlâ ûfulî zâlô kútû nî-drî-lâ-ngâ-rî (7,000). Gô'dá ûrî drî gázó ôjîlâ âmbúkû lâkî 'bá lédrê-lédrê ró rî 'bá yî rû, gô'dá gólîyî drî 'dézó rî'á Ôvâri rî ñnjîlî ûrî drî. Gólîyî kî, "Ôvâri gólâ 'bûû 'álâ rî î'dî rî'á âmbá kôro."

¹⁴ Dî î'dî rî'á lâñô ândrê ândrê rî lâ ró rî 'bá yî î'dî, gô'dá ngbâangbânô rî, lâñô ândrê nâ lâ ró 'ê 'bá 'ê'á â'dólé rî î'dî nô.

Tã mãlâyîkâ Ôvâri kê nî-drî-lâ-rî lâ ró rî drî gûnîyá íyîkâ

rî vôzó rî

¹⁵ Dî vósî, mãlâyîkâ nî-drî-lâ-rî lâ ró rî drî ngázó gûnîyá íyîkâ rî vôlé. Gô'dá 'wââ má drî ôjîlâ dûû gbórókô ârizó úlî âtá'á 'bûû lésî ngbálá-ngbálá kî,

"Ngbâangbânô, Ôvâri yî Yésû gólâ drî âjólé ängó nô 'á rî bê, gólîyî î'dî Kúmú ró kúmú ndrî ängó 'á nô 'bá yî drîlî âdûkû âkó zââ."

¹⁶ Gô'dá sîsî lé 'bá gólîyî nyâ'dî-trá-drî-lâ-ngâ-sû gólîyî rî 'bá kîfî kûmû îyîkâ kê drî Ôvâri ândrá rî drî ngázó îyî drî âsôlé ñnyákú drî gô'dá Ôvâri rî ñnjîlî.

¹⁷ Gólîyî kî,

"Ôvâri Kúmú âmákâ, nî rî'á mbârâkâ ndrî lîpî ró, ní â'dô trá bê kó ítô vô 'ásî gô'dá kpá â'dó 'bá bê ngbâangbânô, mã 'ê äwô-ítî ní drî, tâlâ nî cú rî'á mbârâkâ âmbá bê, gô'dá tâ ánikâ â'dâ trá kî, nî rî'á kúmú 'î ängó drîlî.

¹⁸ Ôrî ndrî rî'á îyî 'álé âdrâ bê rôô ní rû, gô'dá ândrô nô rî trá rî'á kâyi gólâ gólîyî drî 'álé âdrâ ánikâ gólîyî rû rî ndrêzó rî î'dî.

Kâyi gólâ ní drî lâñô fězó gólîyî ndrî ôjîlâ ánikâ ûfú 'bá rî 'bá yî drî rî âcâ trá.

Gõ'dá kâyi gólâ ní drí drí-'â fězó lăjó'ba ánikâ tâ ângũ 'bá ró rí 'bá yí drí gõ'dá gólíyî ndrî áni ñnjî 'bá ró rí 'bá yí bē rí ì'dî nõ.

Kâyi âcâ trá ôjílâ gólíyî ângó 'á rí 'bá âzí-âzí âdólé tâ ònjí 'élé rí 'bá yí úfúzó."

¹⁹ Gõ'dá nĩngá sî, jó tĩlĩ-tĩ jó Ôvârĩ kâ kâ gólâ 'bũũ 'álâ rí drí rú nĩzò hõwée. Jó 'dĩ 'á tólâ rí, má ndrê sãndúkũ gólâ cú tâ-drĩ lėlē Ôvârĩ kâ 'bălē ôjílâ íyikâ bē rí bē yí 'á rí trá. Ítĩ rí, vò drí lăgúzò ndrãndrã, mōgbará drí lōndrózó, gõ'dá ñnyákú drí rú íyázó kōgbō-kōgbō, gõ'dá sî drí lô'dézó ònjí lâ drĩ.

12

Tã Sātānā drí rú cězó kpĩ ôjílâ Ôvârĩ kâ úfúlĩ rí

¹ Nĩngá sî, má drí tâ lărâkô ândrê 'bũũ 'álâ rí ndrězó. Má ndrê ôkó âzâ trá, gólâ sô ítá lăgũ-lăgũ ãtú kâtĩ ì'dĩ yí rú, gõ'dá gólâ rĩ'á âdré'á pará drĩ. Gólâ sô ngá gólâ ì'bĩ'bwá mûdrĩ-drĩ-lâ-ngâ-rĩ rí 'bá yí lô'izó dîrĩ gbãã rú lâ sî rí ì'dĩ yí drĩ.

² Ôkó rí 'dĩ cú rĩ'á 'â bē gõ'dá gólâ trá ânyĩ 'ě'á tĩlĩ. Gõ'dá mvá lăzé-lăzé tĩlĩ rí kâ drí sî rí, gólâ drí trězó ùrũ.

³ Nĩngá sî, má drí kpá tâ lărâkô âzâ ndrězó. Má drí ññĩ ândrê kããkã ùrĩ dã 'bá âkĩ má rú rí ndrězó. Ññĩ rí 'dĩ drĩ lâ yí rĩ'á ññĩ-drĩ-lâ-rĩ cú í'yá bē rĩ'á zălô mûdrĩ. Gõ'dá gólâ sô ăpă kúmú kâ rí ì'dĩ drĩ 'dĩ 'bá yí drĩ sî âlô-âlô.

⁴ Gólâ drí íyĩ ävĩ 'dĩ 'bázó kóyó'bí ró gõ'dá âlô nâ 'ásĩ ì'bĩ'bwá kâ 'bũũ 'álâ rí 'bá yí âkũlĩ vólé lô'delé ñnyákú drĩ.* Ññĩ ândrê 'dĩ trá rĩ'á âdré'á ôkó gólâ 'ě 'bá trá mvá tĩlĩ 'dĩ ândrã, tâlâ ôzô úũtĩ mvá rí 'dĩ trá rí, kôrô yí drí tězó lâ vólé.

⁵ Má ndrê ôkó 'dĩ tĩ mvá trá mvá ágó ró. Mvá rí 'dĩ â'dô â'dó'á kúmú ró òrĩ ndrĩ gólíyî ângó 'á rí 'bá yí drĩlĩ, gõ'dá gólâ â'dô kpá lăŋô fě'á âmbá gólíyî tâ ònjí 'ě 'bá rí yí drí. Gõ'dá útĩlĩ bē mvá 'dĩ trá rí, ódrĩ ñngázó lâ trölē 'wãã nĩzô ì'dĩ bē lâ Ôvârĩ ngálâ.

⁶ Nĩngá sî rí, mvá rí 'dĩ ândrê lâ drí rãzó vólé ômã 'álâ. Tólâ rí, Ôvârĩ êdê vò trá gólâ drí rĩzó, gólâ rí vó ndrêlê kâyi kútũ-âlô-kámá-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-nyâ'dĩ-nâ (1,260) sî.*

⁷⁻⁸ Gõ'dá nĩngá sî, má drí ăjũ 'dē 'bá vò Ôvârĩ kâ rí 'álâ rí ndrězó. Gõ'dá mālăyĩkâ Ôvârĩ kâ âmbá ró zĩlĩ Măyĩkölô

* **12:4 12.4** ì'bĩ'bwá 'dĩ 'bá yí â'dä tâ mālăyĩkâ yí drí lėlē 'dézó Sātānā vósĩ kúmú ró Ôvârĩ rí vò 'á rí ì'dĩ. * **12:6 12.6** Kâyi kútũ-âlô-kámá-rĩ-drĩ-lâ-ngâ-nyâ'dĩ-nâ 'dĩ ulĩ mănĩgô 'ĩ. Tã ífĩ lâ rĩ'á nõtĩ. 'Dĩ kâyi gólâ ăjũ-'bá-âzí drí rĩzó ôjílâ Ôvârĩ kâ lărâkô lâ yí 'élé ònjí ró rí ì'dĩ.

gõ'dá gólĩyĩ 'dẽ 'bá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ bê drĩ ngāzō ãyĩ ăjũ
'bũlĩ ãnrẽ 'dĩ bê gõ'dá kpá gólĩyĩ 'dẽ 'bá gólâ vósĩ rĩ 'bá
yĩ bê. ãnrẽ 'dĩ gólĩyĩ 'dẽ 'bá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ bê 'bũ
ĩyĩ ăjũ trá tákanyĩ. Lẽ ítĩ rĩ, Mãyĩkōlō yĩ ăjũ 'bũ 'bá íyĩkâ rĩ
'bá yĩ bê dĩ kōrō gólĩyĩ drĩ sĩ ăjũ 'bũ 'bá gólâkâ rĩ 'bá yĩ bê.

⁹ Gõ'dá ítĩ rĩ, Mãyĩkōlō yĩ drĩ ãnrẽ 'dĩ rũzō gõ'dá
âdrólé volé vō 'bũ 'álâ rĩ lésĩ ăvũlĩ ăngó drĩ ndrĩ 'dó gólĩyĩ
'dẽ 'bá trá gólâ vósĩ rĩ 'bá yĩ bê. ãnrẽ rĩ 'dĩ rú lâ rĩ'á
Sātánā, gólâ ãdĩ rĩ'á kúmú lĩndrĩ ãnjĩ rĩ 'bá yĩ kâ. Gõ'dá gólâ
kpá ãdĩ ãnrẽ gólâ ăkũ ró sĩsĩ nã 'bá yĩ sĩ, rĩ 'bá trá rĩ'á ăjĩlã ndrĩ
ăngó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ âdólé rĩ gõ'dá kpá bũũ ngbãangbânō
rĩ ãdĩ.

¹⁰ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drĩ ăzákōlâ 'dĩ gbórókō lâ ărízō
ngbálá-ngbálá vō 'bũ 'álâ rĩ lésĩ kĩ,

“Ôvârĩ pâ ăjĩlã íyĩkâ trá.

Ăjĩlã ndrĩ ndrẽ gólâ rĩ mbârākã ăkĩ Kúmú ró 'dĩ trá,
gõ'dá gólĩyĩ ndrẽ mbârākã ăkĩ Krístō gólâ drĩ nĩlĩ ămâ
pâ 'bá ró rĩ, kâ rĩ kpá trá.

Nĩ ndrẽ drẽ, Sātánā gólâ rĩ 'bá trá rĩ'á âdrélé Ôvârĩ ândrá
kárá rĩlĩ tá lô'bálẽ ãdĩ ămâ âdrúpĩ yĩ rú rĩ,
âadrō gólâ trá volé Ôvârĩ ngá lésĩ ăvũlĩ ăngó drĩ 'á.

¹¹ Gõ'dá ămâ âdrúpĩ yĩ trō tá gólâ drĩgá sĩ,
tālâ gólâ lô'bã tá ănjĩ bê gólĩyĩ rú Ôvârĩ drĩ rĩ,
gólĩyĩ kĩ gólâ drĩ rĩ, ‘Ôvârĩ âyẽ ămâ trá tá ănjĩ ămákâ 'ásĩ,
tālâ Yēsũ Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ ró rĩ úfũ trá ămâ vō 'á.’
Gólĩyĩ pẽ gólâ, tálâ gólĩyĩ rĩ trá tá lělẽ sĩ tá Yēsũ kâ 'á,
ôzō kpálẽ úfũ gólĩyĩ tá lâ tãsĩ rĩ.

¹² Bê trá ítĩ rĩ, 'dōvó gõ'dá, Ăyĩkō! Ăyĩkō!

Ănĩ ăjĩlã gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá 'bũ 'álâ rĩ 'bá yĩ ăă'dô ăyĩkō ró.
Gõ'dá ãzã kōkō, ãzã kōkō ănĩ ăjĩlã gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá ăngó drĩ
'á tólâ rĩ yĩ drĩ!

Nĩ ă'dô ă'dó'á lãnō ănrẽ bê, tálâ Sātánā câ trá ăngó drĩ
'ásĩ.

'Dōvó gólĩyĩ ãzã ôgâ ănĩ lĩfĩ.

Sātánā rĩ'á ômbã ró tálâ gólâ nĩ trá kĩ nĩ rĩ,

Ôvârĩ ăă'dô bí 'ẽ'á kăyĩ íyĩkâ rĩ 'bálẽ rú ndělẽ.”

¹³ Gõ'dá ãnrẽ ănrẽ ănjĩ 'dĩ nĩ bê trá kĩ, ăăvũ yĩ trá volé
'bũ lésĩ ãnyákũ drĩ nólẽ rĩ, drĩlã ngāzō rĩ'á ôkó gólâ mvá
tĩ 'bá trá nō drólẽ.

¹⁴ Kpálẽ ítĩ rĩ, ôdrĩ úfũ fězō rĩ ôkó rĩ 'dĩ drĩ, tálâ gólâ ôngá
ró bê ãdĩ sĩ lâ ôzō ărĩ kátĩ ngá pálẽ volé ãnrẽ ănjĩ 'dĩ drĩgá sĩ,

nĩ'á vō êdéle trá gólâ rĩ nyãnyã drĩ òmã 'álâ nã 'álâ, 'dĩ tãlâ órĩ ró gólâ rĩ vō ndrêlé tólâ ndrô nã sĩ cú ító 'â lâ bê.*

¹⁵ Gõ'dá nĩngá sĩ, ãnĩ ònjĩ 'dĩ drĩ ãmvũ lô'dézó yĩ 'ásĩ áyágá ândrê kátĩ gólê òkó 'dĩ ngálâ, tãlâ ãmvũ rĩ 'dĩ ùdĩ ró bê gólâ bê vólê.

¹⁶ Lé ãtĩ rĩ, ãnyákú drĩ lãfâ nyĩzó rĩ ãmvũ 'dĩ sězó ngbã vólê gõ'dá òkó 'dĩ drĩ ngá pãzó.

¹⁷ Tãlâ tã 'dĩ tãĩ rĩ, ãnĩ ònjĩ 'dĩ drĩ â'dózó òmbã ró rōô òkó 'dĩ bê, gõ'dá drilâ ngãzó nĩ'á ãjú 'bũlĩ òkó 'dĩ mvá lâ yĩ ãzâ gólĩyĩ â'dó 'bã ndrĩ òjilã rĩ 'bã tã 'bã'bã gólĩyĩ Ôvãrĩ kã rĩ ãnjilĩ, gõ'dá kpá tã pãtĩ gólâ Yēsũ drĩ â'dálê trá gólĩyĩ drĩ rĩ 'bã yĩ bê.

13

¹ Nĩngá sĩ, ãnĩ ònjĩ rĩ 'dĩ drĩ ngãzó nĩ'á âdrêlé ãmvũ ândrê tĩ 'álâ.

Tã Sātánã drĩ òjilã ãngó drĩ rĩ 'bã yĩ âdózó kōrōnyã ònjĩ rĩ rĩ 'bã yĩ sĩ

Gõ'dá ãnĩ ândrê ònjĩ 'dĩ òtĩrĩ rĩ âdrêlé ãmvũ ândrê 'dĩ tĩ tólâ rĩ, má drĩ kōrōnyã ãzákólâ ùrĩ-gã-dê ró rĩ ndrēzó rĩ'á âfō'á ãmvũ ândrê 'dĩ 'ásĩ. Kōrōnyã rĩ 'dĩ cú rĩ'á drĩ bê nĩ-drĩ-lâ-rĩ, gõ'dá kpá cú í'yá yĩ bê zãlô mũdrĩ. Gólâ âsã ápã kúmú kã rĩ 'bã yĩ ãdĩ í'yá 'dĩ 'bã yĩ drĩ sĩ ãlô-ãlô cé tĩtĩ. Gõ'dá gólâ âmã Ôvãrĩ rĩ rú trá ãgĩlĩ drĩ 'dĩ 'bã yĩ rú sĩ

² Kōrōnyã 'dĩ rú'bã lâ rĩ'á òzô ãlígĩ kátĩ, gõ'dá pá lâ yĩ ãnyágó lâ yĩ bê ãyĩkã rĩ'á òzô kōrōnyã rĩ'á zĩlã bíyã rĩ kátĩ, gõ'dá tĩ lâ rĩ'á òzô kãmĩ kátĩ. ãnĩ 'dĩ fẽ mbârâkã ãyĩkã trá kōrōnyã rĩ 'dĩ drĩ tã yĩ drĩ lėlê rĩ 'ězô.

³ Gõ'dá kōrōnyã rĩ 'dĩ drĩ lâ ãlô rĩ rĩ'á cú lãzé ândrê bê gólâ rĩ 'bãlê â'dólê òkĩzô úfũ trá fũfũ rĩ kátĩ gõ'dá lãzé rĩ 'dĩ jã trá jãjã. Ítĩ rĩ, òjilã ndrĩ ãngó drĩ 'á rĩ 'bã yĩ tĩ lâ yĩ drĩ â'dizó kōrōnyã rĩ 'dĩ drĩ sĩ, gõ'dá gólĩyĩ drĩ ngãzó rĩ'á ãnjilã.

⁴ Ítĩ rĩ, òjilã ndrĩ 'bã ãyĩ lãnĩ trá ãnĩ ândrê 'dĩ rú, tãlâ gólâ fẽ mbârâkã trá kōrōnyã rĩ 'dĩ drĩ. Gólĩyĩ ãnĩ kpá kōrōnyã rĩ 'dĩ nyãnyã lâ tã âtã sĩ kĩ, “Ã'dĩ ãyĩkã ãdĩ ãmbã ró òzô kōrōnyã nô kátĩ yã? Ã'dĩ â'dô ãcã'á rú fũlĩ gólâ bê rĩ nĩ yã?”

⁵ Ááyê kōrōnyã rĩ 'dĩ trá ãyĩ ãrúlĩ ãyĩ 'bãlê â'dólê ôvãrĩ ró, gõ'dá kpá â'dólê mbârâkã bê párá nyã'dĩ-rĩ-drĩ-lâ-ngã-rĩ sĩ.*

* **12:14 12.14** Ndrô nã cú ító 'â lâ bê gõ'dá kpá kãyĩ kútũ-ãlô-kámã-rĩ-drĩ-lâ-ngã-nyã'dĩ-nã 'dĩ tã ãfĩ lâ rĩ'á nõtĩ. 'Dĩ kãyĩ gólâ ãjú-'bã-ãzi drĩ rĩzó òjilã Ôvãrĩ kã lãrãkô lâ yĩ 'élê rĩ ãdĩ. * **13:5 13.5** Párá nyã'dĩ-rĩ-drĩ-lâ-ngã-rĩ 'dĩ ùlĩ mãnĩgô 'ĩ. Tã ãfĩ lâ rĩ'á nõtĩ. 'Dĩ kãyĩ gólâ ãjú-'bã-ãzi drĩ rĩzó òjilã Ôvãrĩ kã lãrãkô lâ yĩ 'élê rĩ ãdĩ.

⁶ Gólâ ngâ trá rĩ'á úlí Sâtánâ kâ átálé ĩ'dĩ Ôvârí rú, â'dô Ôvârí kâ rú, vô Ôvârí kâ rú gô'dá kpá gólíyĩ ndrĩ rĩ 'bá Ôvârí bê 'bũũ 'álâ rĩ 'bá yĩ rú.

⁷ Sâtánâ fẽ mbârâkâ trá gólâ drĩ äjũ 'bũzó òjílâ Ôvârí rĩ nyáányâ kâ bê, gô'dá kpá tã trözó volé drígá lâ yĩ 'ásĩ. Gô'dá Sâtánâ fẽ kpá mbârâkâ trá gólâ drĩ â'dózó kúmú ró òrĩ drĩlĩ ndrĩ äkĩ äkó, gô'dá gólíyĩ 'bälé iyĩ rôlé.

⁸ Òjílâ ndrĩ ängó drĩ gólíyĩ rú jã 'bá trá Ôvârí rú rĩ 'bá yĩ â'dô ĩyĩ kôrönyâ 'dĩ ĩnjĩ'á, gô'dá â'dó kô gólíyĩ rú lâ ĩgĩlĩ trá äkũ ró nã sĩ äkpâkâ'dâ Ôvârí 'bãá drẽ ängó kô búkũ Kâbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kâ gólâ fũlĩ trá rĩ kâ 'á rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ. Búkũ rĩ 'dĩ rĩ'á gólâ òjílâ gólíyĩ â'dó 'bá lédrẽ-lédrẽ ró zãä gbádú rĩ 'bá yĩ rú lâ yĩ ĩgĩzó 'á lâ rĩ ĩ'dĩ.

⁹ Òjílâ gólâ â'dó 'bá cú bĩ bê rĩ, 'dövó gólâ äârĩ úlí má drĩ 'ë'á átálâ nõ 'bá yĩ.

¹⁰ Òzô Ôvârí ònjĩ nĩ trá ômbélé 'bälé gänĩmã 'á rĩ, gô'dá tã pätĩ ró, äâ'dô äñĩ ômbé'á trölé 'bälé gänĩmã 'á.

Gô'dá òzô Ôvârí ònjĩ nĩ trá 'ë'á fũlâ lĩgú ândrẽ sĩ rĩ, pätĩ äâ'dô äñĩ fũ'á té lĩgú ândrẽ sĩ.

Ītĩ rĩ, 'dövó äñĩ òjílâ Ôvârí kâ äätũ fĩ kâyĩ gólâ lânõ kâ rĩ sĩ, gô'dá rĩzó bê lĩfĩ 'bã'bã sĩ kúmú drĩ.

¹¹ Gô'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drĩ kôrönyâ ngĩ lâ ũrĩ-gâ-dẽ ró rĩ ndrẽzó, gólâ äfõ trá ĩnyákú 'ásĩ. Í'yá lâ yĩ rĩ'á zälô rĩ òzô kâbĩlĩkĩ í'yá kâtĩ, gô'dá ätâ úlí gbórókõ bê òzô ĩnjĩ ândrẽ 'dĩ kâ rĩ tĩ.

¹² Gô'dá kôrönyâ rĩ gógó 'dĩ âdrẽ kôrönyâ gólâ sísĩ â'dó 'bá cú lâzé ândrẽ gólâ jã 'bá kpá trá 'dĩ bê rĩ ândrá, gô'dá gólâ kpá cú mbârâkâ älolâ gólâ sísĩ 'dĩ kâ rĩ tĩ rĩ bê. Mbârâkâ rĩ 'dĩ sĩ rĩ, gólâ 'bã òjílâ ängó 'á gólíyĩ rú jã 'bá trá Ôvârí rú rĩ 'bá yĩ äkĩ äkó kôrönyâ gólâ sísĩ rĩ ĩnjĩlĩ ĩ'dĩ.

¹³ Kôrönyâ gólâ rĩ lâ ró 'dĩ 'ë tã tĩ drĩ â'dızó drĩlâ yĩ sĩ rĩ trá röö. Gólâ 'bã lãsí â'delé vüdrĩ 'bũũ lésĩ ĩnyákú drĩ òjílâ ndrĩ lĩfĩ drĩ 'á.

¹⁴ Gólâ ädô òjílâ gólíyĩ rú jã 'bá trá Ôvârí rú ndrĩ ängó drĩ rĩ 'bá yĩ trá, tãlâ tã düũ tĩ drĩ â'dızó drĩlâ yĩ sĩ mbârâkâ lâ yĩ félé trá gólâ drĩ rĩzó tã rĩ 'dĩ 'élé rĩ 'bá yĩ sĩ. Gólâ 'ë tã gólíyĩ tĩ drĩ â'dızó 'dĩ 'bá yĩ 'dĩ kôrönyâ sísĩ lâzé lâ drĩ jälé trá nã 'bãzó â'dolé ĩnjĩlĩ ĩnjĩ. Gólâ ätâ tã òjílâ drĩ kôrönyâ gólâ sísĩ lâzé bê gô'dá jã 'bá trá 'dĩ lĩndrĩ lâ êdéle.

¹⁵ Ófẽ mbârâkâ trá gólâ drĩ, ä'dô ró bê lédrẽ-lédrẽ fëzó lĩndrĩ kôrönyâ sísĩ 'dĩ kâ òjílâ drĩ êdéle 'dĩ drĩ, ä'dô ró bê lĩndrĩ rĩ 'dĩ drĩ ĩcázó úlí átálé. Gô'dá ófẽ mbârâkâ kpá drĩlâ

õjilã ndrĩ gólĩyĩ tã-drĩ lẽ 'bá kô línđrí kōrōnyā s̄s̄ĩ 'dĩ kã ññj̄z̄ó rĩ 'bá yĩ ùfúzó.

¹⁶ Gõ'dá gólã lô'bã kpá lãmbé ngá lípĩ kã rĩ 'bá yĩ trá õjilã ndrĩ rú s̄ĩ, 'dĩ rĩ'á õjilã ạngĩ ạngĩ, õjilã tãkó, ngá-tĩ dũu 'bá, ngá ãkó lé 'bá, r̄ḡḡĩ gõ'dá kpá gólĩyĩ â'dó 'bá r̄ḡḡĩ ró kô rĩ 'bá yĩ bẽ. Ólô'bã lãmbé rĩ 'dĩ gólẽ drĩ-ágó là yĩ 'á ngátá ándrá-gá-s̄lĩ là yĩ 'ásĩ.

¹⁷ Õzō nĩ äzã ä'dô trá cú ãtĩ lãmbé rĩ 'dĩ ãkó rĩ, ngá ḡḡĩ ngátá ngá l̄z̄ĩ-l̄z̄ĩ trá yũ'dáwã ní drĩ. Lãmbé rĩ 'dĩ rĩ'á kōrōnyā 'dĩ rú là ã'dĩ gõ'dá ä'dã kpá ngá lãlã gólã rĩ rú 'dĩ ä'dã 'bá rĩ ã'dĩ.

¹⁸ Õzō nĩ ãsũ tã m̄n̄ĩs̄ĩ rĩ, nĩ ä'dô n̄ĩ'á là k̄ĩ, ùlĩ ãtō ngá lãlã gólã 666 nō kã rĩ'á õjilã rú 'ĩ.

14

Tã Kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã ró rĩ tãs̄ĩ õjilã gólãkã rĩ 'bá yĩ bẽ

¹ Gõ'dá má drĩ ngá äzã ndr̄z̄ó. Ngá gólã má drĩ ndr̄lẽ rĩ rĩ'á j̄r̄ĩbã Ôv̄arĩ kã rĩ ã'dĩ, ùlĩ m̄n̄ĩḡo s̄ĩ rĩ, ùz̄ĩ Z̄iyónã. Ngá l̄dr̄ẽ-l̄dr̄ẽ sũ rĩ 'bá yĩ gõ'dá gólĩyĩ s̄s̄ĩ-l̄s̄ĩ ró rĩ 'bá yĩ rĩ'á ãyĩ Ôv̄arĩ l̄ḡátĩ s̄ĩ d̄ĩrĩ. Má ndr̄ẽ Kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã rô gõ'dá õjilã dũu cãlẽ kútũ kámã-ãlô-nyã ã'dĩ-r̄ĩ-dr̄ĩ-lã-ngã-sũ (144,000) bẽ 'dó ándr̄ẽ'á tólã gólã bẽ Ôv̄arĩ ándrá. Íḡĩ Kábĩlĩkĩ rĩ 'dĩ rú là trá átã là bẽ õjilã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ándrá-gá-s̄lĩ là yĩ 'ásĩ ndrĩ k̄ak̄ar̄ã.

² Gõ'dá má drĩ l̄ongó gólã 'bũũ l̄s̄ĩ rĩ árizó, lũ'ũ-lũ'ũ là rĩ'á õzō ãmvũ gólã rĩ 'bá lãdãlẽ, ngátã lãsólẽ òlẽ dr̄ĩ s̄ĩ rũũ rĩ k̄atĩ, gõ'dã kpá õzō m̄ogb̄arã drĩ ndr̄r̄ẽ k̄atĩ, áso-áso ró bị 'á õzō kũ'dĩ áwó k̄atĩ.

³ Õjilã dũu 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á l̄ongó ó'dĩ ngõ'á Ôv̄arĩ rĩ l̄uȳz̄ó. Õjilã äzãkã ãlô ãcã kô l̄ongó rĩ 'dĩ n̄lĩ ngólẽ, cẽ õjilã gólĩyĩ kútũ kámã-ãlô-nyã ã'dĩ-r̄ĩ-dr̄ĩ-lã-ngã-sũ Ȳesũ drĩ dr̄ĩ là yĩ t̄ĩlĩ trá rĩ 'bá yĩ ã'dĩ.

⁴ Õjilã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ãñj̄ ãyĩ Ôv̄arĩ ã'dĩ. Gólĩyĩ ãzãã tã kô ãyĩ nyãányã drĩ 'd̄ez̄ó ôv̄arĩ äb̄ar̄ädãḡo ró rĩ 'bá yĩ vósĩ. Gólĩyĩ 'd̄ẽ ãyĩkã zãã Kábĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã rĩ vósĩ, v̄o dr̄ilã n̄z̄ó 'á là rĩ 'bá yĩ 'ásĩ, tãlã Kábĩlĩkĩ rĩ 'dĩ n̄ĩ gólĩyĩ nĩ, gõ'dã gĩ gólĩyĩ kpá nĩ l̄ogólẽ ãyĩ õjilã ndrĩ ängó dr̄ĩ kã lãfálẽ s̄ĩ ä'dólẽ ngĩngĩ là õjilã Ôv̄arĩ kã ró gõ'dã ãyĩ nyãányã bẽ.

⁵ Õjilã rĩ 'dĩ 'bá yĩ ädó ãyĩ äzĩ-äzĩ ãñj̄o s̄ĩ rĩ kô. S̄atãnã äñj̄õõ tã gólĩyĩ rú tã ãñj̄ĩ tãs̄ĩ rĩ kpá kô äl̄owálã.

Mãl̄ayĩkã nã dr̄ĩ-mb̄ilĩ s̄o 'bá õjilã l̄ĩf̄ĩ dr̄ĩ äd̄iz̄ó rĩ

⁶ Nĩngã s̄ĩ, má drĩ mãl̄ayĩkã Ôv̄arĩ kã äzã ndr̄z̄ó rĩ'á ngã'á 'bũũ ágã 'álã. Gólã rĩ'á cú tã ätĩ-ätĩ Ôv̄arĩ kã gólã ädũkũ là

ró drĩ ädĩzó rĩ bê iyálé õjlã ängó drĩ äkĩ äkó rĩ yĩ drĩ, ä'dô ró bê gólĩyĩ drĩ drĩ ädĩzó tã õnjĩ iyĩkã rĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

⁷ Gólã iyã tã äti-äti rĩ 'dĩ trá ngbálã-ngbálã kĩ nĩ rĩ, "Änĩ õjlã, nĩ rô Ôvãrí! Nĩ ìnjĩ gô'dá nĩ lùyĩ ró ämbã gólãkã rĩ, tãlã ìtú lâ äwũ trá ändrô gólã drĩ tã õjlã kã kĩzó. Ìtĩ rĩ 'dôvó, nĩ tĩ 'ä'ĩ vũdrĩ gólã drĩ, gólã 'bũũ 'bã 'bã nĩ ängó drĩ bê gô'dá ngã ndrĩ kâkâřä äkĩ äkó 'älã rĩ 'bá yĩ bê rĩ drĩ."

⁸ Gô'dá nĩngã sĩ, mãlãyĩkã äzã drĩ ä'dézó gólã sĩsĩ 'dĩ vó gô'dá tã ätalé kĩ, "Jãřĩbã ängĩ zĩlĩ Bãbĩlónã 'dĩ, ó'è trá ùfúlã, tãlã kúmú jãřĩbã nã kã nã rĩ õjlã ängó kã ädólé ndrĩ, ä'dô ró bê gólĩyĩ drĩ rĩzó ôvãrí äbãrãdãgô ìnjĩlĩ ì'dĩ, õzô ôkó gólã rĩ 'bã ägô ädólé ôdrã sĩ äyĩlĩ yĩ bê ävẽ drĩ rĩ kãtĩ."

⁹ Gô'dá nĩngã sĩ, mãlãyĩkã gólã nã lâ ró rĩ drĩ äcázó, gô'dá drĩlã tã ätázó kpã ngbálã-ngbálã kĩ,

Õjlã äzã gólã kôrõnyã ändrê ùřĩ-gã-dẽ ró 'dĩ lĩndrĩ lâ ìnjĩ 'bã rĩ, ngãtã õjlã äzã gólã ä'dó 'bã cú lãmbé kôrõnyã rĩ 'dĩ kã bê ändrã-gã-sĩlĩ 'á ngãtã drĩ 'á yã rĩ,

¹⁰ Ôvãrí ä'dô ä'dó'á õmbã ró gólã bê, gólã ä'dô ôdrã gãlãhã rĩ mvũ'á ìgã mvã õmbã õnjĩ têtê Ôvãrí kã rĩ kã rĩ 'ásĩ. Äã'dô gólã rĩ 'bã'á mvũlã zãã ngbálã, gô'dá gólã ä'dô ìzã kôkô ñã'á yĩ drĩlĩ lãsĩ sĩ gô'dá bãrútĩ sĩ mãlãyĩkã Ôvãrí rĩ nyãányã kã rĩ 'bã yĩ ändrã Kãbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ kã rĩ bê.

¹¹ Gô'dá ôcĩkã lãsĩ tĩbê gólã rĩ zã 'bã 'dĩ kã 'dĩ ndẽẽ rũ kô älwálã. Ìtĩ rĩ, õjlã gólĩyĩ rĩ 'bã kôrõnyã ändrê 'dĩ ìnjĩlĩ lĩndrĩ lâ bê, gô'dá kpã gólĩyĩ ä'dó 'bã iyĩ lãmbé lâ bê rĩ 'bã yĩ ìcã iyĩ kô rĩlĩ tã ä'dĩ sĩ kpálé ngãcĩ sĩ ngãtã ìtú sĩ.

¹² Ìtĩ rĩ, 'dôvó õjlã Ôvãrí kã ôrĩ iyĩ tã lëlẽ sĩ Ôvãrí 'á. Gô'dá gólĩyĩ ô'è ngã gólĩyĩ Ôvãrí drĩ rĩ'á tã lâ 'bãlẽ gólĩyĩ drĩ 'ëlẽ rĩ ì'dĩ, gô'dá lĩfĩ 'bã'bã ì'dĩ älw Yẽsũ vó.

¹³ Gô'dá nĩngã sĩ, mã drĩ õjlã äzã gbórókô lâ äřızó 'bũũ lẽsĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ ìgĩ tã nõtĩ. Ôvãrí ä'dô ändrã-tãndĩ fẽ'á õjlã gólĩyĩ rĩ 'bã drẽ zãã tã lëlẽ sĩ Kúmú Yẽsũ 'á rĩ 'bã yĩ drĩ, kãyĩ gólĩyĩ drĩ ôdrãzó lãjó'bã Ôvãrí kã ró rĩ tú." Gô'dá gólã ätã tã kĩ, "Äwô, Lĩndrĩ Tãndĩ Ôvãrí kã ätã tã pãtĩ 'ĩ ìtölẽ ändrô nô rĩ, lôsĩ ängĩ gólĩyĩkã ndẽ rũ trá, gólĩyĩ ä'dô rĩ'á tĩtĩ ró, gô'dá gólĩyĩ ä'dô ä'dó'á äyĩkô ró, tãlã gólĩyĩ ä'dô drĩ-'ã ùsú'á ngã gólĩyĩ drĩ 'ëlẽ trá rĩ 'bã yĩ tãsĩ."

Ôvãrí cã õjlã ängó drĩlĩ rĩ 'bã yĩ lãfã lâ tãlã lãñô fẽzó gólĩyĩ

drĩ ädĩ 'bã kô rĩ 'bã yĩ drĩ

¹⁴ Gô'dá mã drĩ ngã äzã ndrẽzó. Ngã mã drĩ ndrẽlẽ rĩ rĩ'á mbãrãsãã ängĩ mvẽẽmvẽ 'ĩ, gô'dá 'dĩyĩ pã 'bã ùrũ lẽsĩ rĩ

ĩ'dĩ rĩ'á mbārāsāsā ąngĩ mvēēm̄vē 'dĩ drĩĩ.* Gólâ cú ąp̄p̄ drĩ-
'â ró dáābō 'ásĩ rĩ bē yĩ drĩĩ, gō'dá kpá cú lĩgú ngá ąmvú 'ásĩ
rĩ 'bá yĩ ọ̀n̄o kâ bē yĩ drĩgá.

¹⁵ Nĩngá sĩ, mālāyĩkā jó Ôvārĩ kâ lēsĩ rĩ drĩ âcázó, gō'dá
drílâ tã íyázó ngbálá-ngbálá ọ̀jílâ gólâ rĩ 'bá rĩlĩ mbārāsāsā
drĩĩ 'dĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ trō lĩgú ánĩkâ 'dĩ, gō'dá ní nĩ ró bē
ítólé ądrúgú ọ̀lélé, tálâ ịtú lâ ąwũ trá ąndrō. Ítĩ, ądrúgú
ąngó drĩ nō kâ gólĩyĩ â'dó 'bá ndrĩ ọ̀jílâ Ôvārĩ kâ ró rĩ trá
nyé lĩn̄jĩ-lĩn̄jĩ lâ ró ọ̀lélé.”

¹⁶ Ítĩ rĩ, 'wāā ọ̀jílâ mbārāsāsā drĩĩ 'dĩ drĩ ngázó ądrúgú tã
lâ 'bālélé trá 'dĩ ọ̀lélé. Gólâ ọ̀n̄o ądrúgú rĩ 'dĩ trá ndrĩ.

¹⁷ Gō'dá nĩngá sĩ, mālāyĩkā āzā drĩ kpá âcázó jó Ôvārĩ kâ
rĩ lēsĩ. Gólâ kpá cú rĩ'á lĩgú ngá ąmvú kâ lĩn̄jĩ 'bá trá rĩ ọ̀n̄o
kâ bē yĩ drĩgá. Lĩgú rĩ 'dĩ rĩ'á cĩcĩ ró néné.

¹⁸ Nĩngá sĩ, mālāyĩkā āzā drĩ kpá âcázó tārābízā rĩzó ngá
ąjĩ bē rĩ zālélé rĩ tĩ lēsĩ ró. Gólâ íyĩkâ ĩ'dĩ gólâ rĩ 'bá rĩ'á lēsĩ
gólâ rĩzó ngá ąjĩ bē rĩ zālélé rĩ vó lâ ndrēlélé rĩ. Gō'dá drílâ tã
átázó mālāyĩkā gólâ lĩgú cĩcĩ bē rĩ drĩ kĩ, “Nĩ ndrē fē lō'wā
ąngó drĩ 'á, gólâ rĩ'á zĩlā gārāpē rĩ lĩn̄jĩ, gō'dá kâ trá. Fē
lō'wā rĩ 'dĩ â'dā ọ̀jílâ ndrĩ ąngó drĩ 'á gólĩyĩ Ôvārĩ rĩ rō 'bá
kō rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ. Bē ítĩ rĩ, ní trō lĩgú ọ̀n̄ozó lâ.”

¹⁹ Ítĩ rĩ, mālāyĩkā 'dĩ drĩ lĩgú trōzó nĩ'á ịvĩ bē lâ gō'dá fē
lō'wā 'dĩ 'bá yĩ ągázó trōlélé nĩ'á dālâ vō édelé rĩzó zālâ ọ̀drá
kátĩ rĩ 'álâ. Vō rĩ 'dĩ â'dā lān̄o ịzā kōkō bē Ôvārĩ drĩ rĩ'á fēlâ
rĩ ĩ'dĩ.

²⁰ Vō rĩ 'dĩ rĩ'á gārā drĩĩ Yērōsālémā 'ásĩ. Ózā fē lō'wā rĩ
'dĩ lĩmvú lâ drĩ âfōzó ọ̀zō ąrĩ kátĩ vō rĩzó zālâ 'dĩ 'á dĩlĩ ọ̀zō
lĩmvú áyágá kâ rĩ kátĩ, 'dĩĩ âcē lâ rĩ'á kílōmítĩrĩ kámá-nā
gō'dá fĩfĩ lâ rĩ'á ąnyĩ mítĩrĩ rĩ.

15

*Tã mālāyĩkā n̄jĩ-drĩ-lâ-rĩ rĩ 'bá yĩ drĩ ịzā kōkō dāzó n̄jĩ-drĩ-
lâ-rĩ s̄ānĩ 'ásĩ ąngó drĩ 'á rĩ*

¹ 'Dĩĩ vósĩ, má drĩ tã lārākō ąndrē āzā ndrēzó kpá 'bũũ
'álâ gólâ cú tĩ drĩ â'dízó drílâ sĩ rĩ. Tã lārākō rĩ 'dĩ â'dā tã
gólâ 'ē 'bá â'dólé ątĩ 'álâ rĩ ĩ'dĩ. Má ndrē mālāyĩkā n̄jĩ-drĩ-
lâ-rĩ ndrĩ 'dó s̄ānĩ lān̄o ịzā kōkō kâ bē kpá n̄jĩ-drĩ-lâ-rĩ. Ịzā
kōkō rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ịzā kōkō gólĩyĩ ądũkũ lâ ró rĩ 'bá yĩ
ĩ'dĩ, tálâ Ôvārĩ â'dō 'álé ądrā íyĩkâ rĩ 'ē'á ądĩlĩ gólĩyĩ sĩ.

² Ngá má drĩ ndrēlélé rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ rĩ'á nōtĩ. S̄sĩ rĩ, má
ndrē ngá āzā kpá ọ̀zō lĩmvú ąndrē kátĩ, k̄d̄-d̄-k̄d̄-d̄ gō'dá

* **14:14 14.14** Úlĩ gólĩyĩ Yōwání drĩ ịgĩlĩ nōngá rĩ rĩ'á 'ọ̀jílâ lēndrē 'bá ọ̀jílâ mvá
kátĩ”. 'Dĩĩ rĩ'á úlĩ m̄n̄igō 'ĩ 'dĩyĩ p̄ 'bá rĩ tāsĩ. Tã 'dĩ tāsĩ, ókĩ nĩ rĩ 'dĩĩ Yēsũ ĩ'dĩ.

ngbángbá ókĩzō ngānā kátí, gō'dá kpá njārā-njārā ōzō lāsí kátí. Ōjílā trá rĩ'á ìyí àdré'á lǎgátí là sī. Ōjílā rí 'dĩ 'bá yí ì'dĩ rĩ'á gólíyí tã trō 'bá trá ǎjū 'á kōrōnyā àndrē ūrī-gā-dē ró 'dĩ drīgá sī, gō'dá línđrī là bē gō'dá kpá ngá lālā tībē gólá rí rú à'dá 'bá rí bē rí. Ōvārí fē kũ'dị trá gólíyí drí cǎlé íyí lùyízó.

³ Ōjílā rí 'dĩ 'bá yí ngō lóngó gólá Músǎ ngá 'ē 'bá Ōvārí ká ró rí drí ngōlé ǎkũ ró ǎkũ ró nǎ 'bá yí sī Ōvārí drí gólíyí pǎzó rí ì'dĩ. Lóngó 'dĩ à'dà kpá tã Ōvārí drí ōjílā pǎzó tǎlā Kǎbĩlĩkĩ gólá fūlĩ ǎmā tāsĩ drĩ tītĩ 'bá ró rí tāsĩ rí ì'dĩ. Gólíyí kĩ,

“Nĩ Ōvārí, rĩ'á ǎmā lĩpĩ 'ĩ.

Nĩ ì'dĩ rĩ'á gólá mbārākā ndrĩ lĩpĩ ró rí.

Tã áníkā 'ēlé rí 'bá yí rĩ'á tǎ ǎngĩ 'ĩ,

gō'dá tǎ tị drí ǎ'dízó rí 'bá yí ì'dĩ.

Nĩ rĩ'á Kúmú 'ĩ ōrĩ ǎngó drĩ rí 'bá yí drĩlĩ.

Nĩ 'ē tǎ 'dó mbĩmbĩ ró.

⁴ Nĩ Kúmú ǎmākā, ōjílā ǎzākā yũ'dǎwǎ gólá ánĩ rō 'bá kō ró rí.

Ōjílā ǎzākā yũ gólá 'ē 'bá kō à'dô-à'dô tǎndĩ áníkā rí ìnjĩlĩ.

Nĩ ì'dĩ rĩ'á cé Ōvārí ǎlō 'ĩ.

Ōjílā ōrĩ ká ndrĩ à'dô ìyí ǎnĩ'á ánĩ ìnjĩlĩ,

tǎlā gólíyí nĩ trá kĩ, nĩ rĩ'á tǎ kĩ 'bá 'ĩ.

Nĩ ì'dĩ rĩ 'bá tǎ kĩlĩ mbĩ gō'dá kpá pǎtĩlĩ ró rí.

Nĩ rí trá lǎŋō fēlé ōjílā ánĩ gǎ 'bá dó rí 'bá yí drí.”

⁵ 'Dĩlĩ vósĩ rí, má drí jó ǎngĩ Ōvārí ká 'bũũ 'álá rí ndrēzó.

Jó 'álá rí, má drí gũgũ gólá búkũ gólíyí tǎ 'bǎ'bǎ Ōvārí ká drí rĩzó rĩlĩ rí ndrēzó. Gũgũ rí 'dĩ tị là trá hōwēē.

⁶ Nĩngá sī, mǎlǎyíkā nĩ-drĩ-là-rĩ gólíyí 'ē 'bá ìzǎ kōkō nĩ-drĩ-là-rĩ rí 'bá yí dǎlé 'dĩ 'bá yí drí ǎfōzó jó rí 'dĩ 'ásĩ. Gólíyí sō ítá mvēēmve lǎgũ-lǎgũ ró rí ì'dĩ, gō'dá gólíyí kpá cú rĩ'á ìyí bǎgó édéle trá dǎǎbō 'ásĩ rí bē gbǎā ìyí ǎgǎsĩ 'ásĩ.

⁷ Gō'dá ǎlō ngá lédrē-lédrē sũ rí 'bá yí 'ásĩ rí drí ǎnĩzó sǎánĩ fēlé ǎlō-ǎlō mǎlǎyíkā 'dĩ 'bá yí drí cé tītĩ. Ìzǎ kōkō gólá ǎngó drĩ drí 'ē'á ùsúlā tǎlā tǎ ōnjĩ tāsĩ Ōvārí gólá rí 'bá zǎā gbǎdú rí drīgá sī rí ìcǎ dũũ sǎánĩ rí 'dĩ 'bá yí 'á. Sǎánĩ 'dĩ 'bá yí ìcǎ trá dũũ ngá gólá ōmbǎ Ōvārí ká à'dá 'bá ōjílā gólíyí gólá rí gǎ 'bá dó rí yí drí rí sī.

⁸ 'Wǎā ró, ōcĩkǎ lĩmō jó rí 'dĩ 'álé là trá ndrĩ tǎlā ǎmbǎ gō'dá mbārākā Ōvārí ká rí sī. Ōcĩkǎ 'dĩ à'dà kĩ, Ōvārí gólá gǎrǎ rí rĩ'á tólā gō'dá kpá gólá mbārākā lĩpĩ ró rí. Ítĩ rí, ōjílā ǎzākā yũ'dǎwǎ ìcǎlé fĩlĩ jó rí 'dĩ 'álá, té ìzǎ kōkō gólíyí

njĩ-drĩ-lâ-rĩ gólĩyĩ mālāyĩkã drĩ â'dózó ì'dí bē lâ yĩ sãánĩ 'á rĩ 'bá yĩ â'dô rũ ndē'á zālô.

16

¹ 'Dĩ vósĩ rĩ, má drĩ Ôvârí rĩ gbórókô ârízó vávávávã tã átá'á jó gólâkã lésĩ mālāyĩkã njĩ-drĩ-lâ-rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Nĩ nĩ nĩ'á sãánĩ gólĩyĩ njĩ-drĩ-lâ-rĩ 'dĩ 'bá yĩ trölé, nĩ gô ró bē ìzã kôkô gólĩyĩ ícá 'bá trá dũũdũ 'á lâ yĩ sĩ 'dĩ 'bá yĩ dālê volé ângó drĩ 'á, tãlã mã trá ômbã ró tã ârí âkô gólĩyĩkã drĩ sĩ."

² Ìtĩ rĩ, mālāyĩkã sísĩ lâ ró rĩ drĩ nĩzó gô'dá ngá iyĩkã rĩ dālê ìnyákũ drĩ. Gô'dá kôrô 'wãã lâzé ândrê ândrê jã 'bá kó kô ró rĩ gô'dá kpá lâzé 'bá âkĩ, ndrô lô'dê rĩ drĩ ngázó rĩ'á ôjĩlã ndrĩ gólĩyĩ â'dó 'bá trá cú lãmbé kôrõnyã ândrê gólâ rôlê rôô 'dĩ kã bē, gô'dá kpá gólĩyĩ rĩ 'bá gólâ rĩ lĩndrĩ ìnjĩlĩ rĩ 'bá yĩ bē rĩ nyālê ònjĩ lâ drĩ.

³ Gô'dá nĩngá sĩ, mālāyĩkã rĩ lâ ró rĩ drĩ kpá ngá iyĩkã rĩ dāzó ìmvũ ândrê 'á. Gô'dá 'wãã ìmvũ 'dĩ ìfĩ lâ drĩ rũ jázó â'dolé ôzô ävô ârí lãnĩ 'bá lãnĩ rĩ kâtĩ. Ìtĩ rĩ, ngá lédrê-lédrê ndrĩ ìmvũ 'dĩ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ ôdrázó ngbá volé.

⁴ Nĩngá sĩ, mālāyĩkã gólâ nã lâ ró rĩ drĩ kpá ngá iyĩkã rĩ dāzó ndrĩ áyágá ìmvũ bē rĩ 'bá yĩ 'ásĩ gô'dá kpá óró yĩ 'ásĩ ndrĩ. Gô'dá ìtĩ rĩ, ìmvũ 'dĩ 'bá yĩ ìfĩ lâ yĩ drĩ rũ ôjázó 'dó ôzô ârí kâtĩ.

⁵ Gô'dá nĩngá sĩ, má drĩ tã ârízó, mālāyĩkã gólâ rĩ 'bá nĩ rĩ'á ìmvũ vó ndrêlê ndrĩ rĩ âtã tã nĩ kĩ,

"Nĩ gólâ â'dó 'bá trá lédrê-lédrê ró kó ìtô vó 'ásĩ,
nĩ ì'dĩ rĩ'á â'dô-â'dô áníkã drĩ 'bãlê ngũ ôjĩlã ndrĩ rĩ 'bá yĩ drĩ sĩ rĩ,

gô'dá rĩ'á lédrê-lédrê ró ngbãangbãno, gô'dá gólâ â'dô
'bã'á rĩlĩ zãã gbádú rĩ,

ìzã kôkô nĩ drĩ tã ìsũ 'bázó trá drĩ lâ 'dĩ rĩ'á mbĩmbĩ
pâtĩ lâ ró.

⁶ Ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ gólĩyĩ ùfũ sísĩ lâ sĩ
gólĩyĩ rĩ 'bá tã âtĩ-âtĩ Ôvârí kã pėlê rĩ 'bá yĩ trá gô'dá
ôjĩlã Ôvârí kã rĩ 'bá yĩ bē,

nĩ fê ârí trá ôjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ mvũlĩ.
'Dĩ rĩ'á lãnô gólâ ícá 'bá té mbĩ rĩ ì'dĩ."

⁷ Gô'dá nĩngá sĩ, má drĩ kpá äzákôlã 'dĩ 'bá yĩ gbórókô lâ ârízó änyĩ tãrãbízã rĩzó äbélêngówã zālê drĩ lâ rĩ zėlê tã átá'á kĩ,

"Rĩ'á tã pãtĩ 'ĩ. Ôvârí Kúmú ämákã,

Nĩ mbârâkã rôô lĩpĩ ró rĩ ì'dĩ,

Nĩ rĩ zãã tã pãtĩ ró rĩ âtálê ì'dĩ kãyĩ vósĩ kárã,

Nĩ fê lãnô gólâ ícá 'bá té mbĩ rĩ ì'dĩ."

⁸ Gõ'dá nĩngá sĩ, mǎlǎyĩkǎ gólá sũ lâ ró rĩ drí kpá ngá íyĩkǎ rĩ áðázó ìtũ ìfĩ, ǎ'dô ró bẽ drílá wô zázó ǎmẽ-ǎmẽ ró hǎwũ-hǎwũ ȳzȳ lǎsĩ kǎtĩ, gõ'dá drílá ȳjĩlǎ lôzázó.

⁹ Ítĩ rĩ, ȳjĩlǎ ndrĩ vẽ ìyĩ trá ȳnjĩ lâ drĩ ngá ǎmẽ drĩ sĩ. Drĩ áðízó tǎ ȳnjĩ íyĩkǎ rĩ 'bá yĩ ǎyézó rĩ wô lâ 'á rĩ, gõ'dá gólĩyĩ lô'dá Ôvǎrĩ gólá ǎ'dó 'bá nĩ mbǎrǎkǎ bẽ ìzǎ kȳkȳ rĩ 'dĩ 'bá yĩ drĩlĩ rĩ rú lâ ì'dĩ. Gõ'dá gólĩyĩ 'bǎá lǎnjĩ ǎmbǎ gólǎkǎ rú kpá kȳ.

¹⁰ Nĩngá sĩ rĩ, mǎlǎyĩkǎ gólá njĩ lâ ró rĩ drí ngá íyĩkǎ rĩ dǎzó 'bǎdrĩ kũmũ kȳrȳnyǎ ǎndrẽ ȳnjĩ ró rĩ kǎ drĩ. 'Wǎǎ wô 'bǎdrĩ kũmũ gólǎkǎ zélé rĩ drí ǎnyízó ndrĩ gũndrĩ-gũndrĩ. Gõ'dá ȳjĩlǎ gólǎkǎ rĩ 'bá yĩ trá ndrĩ rĩ'á ìyĩ sĩ-gĩlĩ ôci'á ngá lǎzẽ-lǎzẽ lǎnjĩ rĩ kǎ 'dĩ drĩ sĩ.

¹¹ Gõ'dá gólĩyĩ lô'dá Ôvǎrĩ 'bũũ 'ǎlǎ rĩ tǎlǎ ngá lǎzẽ-lǎzẽ gõ'dá lǎzẽ gólĩyĩ mǎ drǎ 'dũwǎ ró rĩ 'bá yĩ tǎsĩ. Kpǎlẽ rĩ, gólĩyĩ ǎyẽ drẽ zǎǎ tǎ ȳnjĩ íyĩkǎ kȳ.

¹² Gõ'dá nĩngá sĩ, mǎlǎyĩkǎ gólá njĩ-kǎzĩyǎ lâ ró rĩ drí kpá ngá íyĩkǎ rĩ dǎzó ǎyágá ǎndrẽ ìmvũ bẽ zĩlĩ Yũfěretẽ rĩ 'á. Ítĩ rĩ, ìmvũ ǎyágá rĩ 'dĩ kǎ drí sězó ndrĩ tȳkȳrȳ gõ'dá 'ìzó rĩlĩ kǎgǎ'dǎ, tǎkȳ 'dĩ ǎyẽ 'dĩ ǎndrǎ-tǎndĩ 'ì lǎtĩ ró kũmũ ǎngĩ ǎngĩ rĩ 'bá yĩ drí ǎmbázó ǎjú 'bũ 'bá íyĩkǎ rĩ 'bá yĩ bẽ gȳlẽ ȳjĩ lěsĩ ró.

¹³ Gõ'dá nĩngá sĩ, mǎ drí lǎjȳ'bá Sǎtǎnǎ kǎ zǎlȳ nǎ 'dó ȳzȳ ǎngbǎ kǎtĩ rĩ 'bá yĩ ndrězó. ǎlȳ rĩ ǎfȳ ìnjĩ ǎndrẽ ȳnjĩ 'dĩ sĩ-'bǎlẽ lâ 'ǎsĩ, gõ'dá ǎlȳ rĩ kȳrȳnyǎ ũrĩ-gǎ-dẽ ró sĩsĩ lǎzẽ lâ drí jǎlẽ trá 'dĩ sĩ-'bǎlẽ lâ 'ǎsĩ. Gõ'dá ǎlȳ rĩ ǎfȳ tǎ ǎngũ 'bá gólá ȳnjȳgó 'bá ró kĩ 'bá nĩ rĩ, yĩ ǎǎtǎ 'dĩ tǎ ǎtĩ-ǎtĩ Ôvǎrĩ ngá lěsĩ rĩ ì'dĩ rĩ sĩ-'bǎlẽ lâ 'ǎsĩ. Tǎ ǎngũ 'bá 'dĩ rĩ'á kȳrȳnyǎ ũrĩ-gǎ-dẽ rĩ lâ ró gólá ǎfȳ 'bá trá ìnyǎkũ 'ǎsĩ rĩ ì'dĩ. Gólá ì'dĩ ȳjĩlǎ ádȳ 'bá rĩ'á kȳrȳnyǎ sĩsĩ ǎfȳ 'bá ìmvũ 'ǎsĩ rĩ ìnjĩlĩ rĩ.

¹⁴ Lǎjȳ'bá Sǎtǎnǎ kǎ gólĩyĩ nǎ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á cú ìyĩ mbǎrǎkǎ bẽ tǎ tĩ drí ǎ'dízó rĩ 'bá yĩ 'ězó. Sǎtǎnǎ ǎjȳ gólĩyĩ trá kũmũ ndrĩ gólĩyĩ ȳrĩ gólĩyĩ ǎngȳ drĩ rĩ 'bá yĩ kǎ ngǎlǎ gólĩyĩ ẽ'bélé tũ wô ǎlȳ 'á ǎ'dólé ǎjú 'bũlĩ Ôvǎrĩ gólá mbǎrǎkǎ ndrĩ lĩpĩ ró rĩ bẽ kȳyĩ Ôvǎrĩ rĩ gȳgó drí njĩlĩ trá lǎnjĩ fězó ìyĩ ǎjú-'bá-ǎzĩ yĩ drí rĩ tũ.

¹⁵ Úlĩ Yěsũ Krĩstȳ drí rĩ'á ǎtǎlǎ kĩ, "Mǎ ǎ'dô ǎcǎ'á ǎgȳlẽ kpá ó'dĩ nyĩ ró, ȳzȳ ũgũ gólá ǎnĩ 'bá ngá ũgũlĩ rĩ kǎtĩ. Ítĩ rĩ, ǎnĩ ìfĩ ȳmbǎ ǎnĩ rú ítǎ sȳlẽ gõ'dá ǎ'dólé njǎǎ. Ítĩ rĩ, Ôvǎrĩ ǎ'dô ǎ'dó'á ǎyĩkȳ ró ǎnĩ bẽ. Gõ'dá ǎnyĩ 'ẽ ǎnĩ kȳ, ȳzȳ ǎgȳ gólá ũgũ drí ítǎ lâ ũgũlĩ gõ'dá rĩ 'bá lǎmũlĩ ũndũ ró ȳ'bĩ lǎfǎlẽ rĩ kǎtĩ."

¹⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ, lăjô'bá Sătánă kâ gólĩyĩ nâ 'dĩ 'bá yĩ drĩ kúmú 'dĩ 'bá yĩ ê'bézó ndrĩ ôjĩlă gólĩyĩkâ rĩ 'bá yĩ bē vō ălô 'á. Vō 'dĩ úzĩ rú lâ Ārōmăgédōnō tĩ Yúdă yĩ kâ rĩ sĩ.

¹⁷ Nĩngá sĩ, mălăyĩkâ gólă nĩ-drĩ-lă-rĩ lâ ró rĩ drĩ ngá iyĩkâ rĩ dăzó lă'búlĩ ĩlĩ 'á. Gõ'dá 'wăă Ôvărĩ drĩ tă âtázó văvărăvă ró kĩtĩ iyĩkâ kũmũ kâ jó ăngĩ gólăkâ lésĩ rĩ drĩ sĩ kĩ, "Tă âtĩ vó trá."

¹⁸ Nĩngá sĩ, vō drĩ lăgúzó nă-nă, mōgbará drĩ ôsĩzó ngbêrê-ngbêrê, gõ'dá ĩnyăkú drĩ rũ iyázó gbĩ-gbĩ. Gõ'dá rũ iyă-iyă lâ rĩ 'dĩ lăvũ trá kôrô ăză 'bá yĩ drĩ sĩ, kô Ôvărĩ 'bă ăngó bē rĩ.

¹⁹ Gõ'dá jăřĩbă ândrê Băbĩlônă 'dĩ drĩ lăfă nyĩzó zălô nă. Lătĩ rĩ 'dĩ 'á rĩ tă ônjĩ-ônjĩ ôjĩlă Băbĩlônă kâ rĩ 'bá yĩ kâ já Ôvărĩ drĩ sĩ kô. Gólă 'bă gólĩyĩ lănô mvũlĩ ĩgă mvă gólăkâ 'ălė gĩ kâ ôzô ôdră gólă gălăhă rĩ kătĩ rĩ 'ăsĩ. Gõ'dá jăřĩbă gólĩyĩ ndrĩ ăngó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ drĩ lô'dézó dínyĩ-dínyĩ ôdrălė.

²⁰ Gõ'dá ăkĩrĩ gõ'dá únĩ yĩ drĩ ăvĩzó ălô-ălô ngbă lĩfĩ drĩ 'ăsĩ zăă gbădú.

²¹ Gõ'dá nĩngá sĩ, sĩ ngbăngă-ngbăngă ôzô kúnĩ úngũ kătĩ rĩ 'bá yĩ drĩ lô'dézó ũrũ lésĩ ôjĩlă drĩ. Sĩ úngũ rĩ 'dĩ 'bá yĩ ălô-ălô lănjĩ lâ kĩlô nyă'dĩ-rĩ-drĩ-lă-ngă-mũdrĩ. Ĩtĩ rĩ, ôjĩlă lô'dă Ôvărĩ trá tălă sĩ lô'dé 'bă ônjĩ lâ ró gólĩyĩ drĩ 'dĩ tăsĩ.

17

Tă gólă jăřĩbă ăngĩ zĩlĩ Băbĩlônă úlĩ mănĩgô sĩ, gólă Ôvărĩ drĩ ĩzălė tă ônjĩ ôjĩlă 'á lâ rĩ 'bá yĩ kâ tăsĩ rĩ tăsĩ

¹⁻² Gõ'dá 'dĩ vósĩ, ălô mălăyĩkâ gólĩyĩ nĩ-drĩ-lă-rĩ 'dĩ 'bá yĩ kâ săănĩ bē rĩ drĩ ngăzó tă âtălė má drĩ kĩ, "Nĩ ânĩ, má â'dô ĩză kôkô gólă Ôvărĩ drĩ 'ě'ă fėlă ôjĩlă Băbĩlônă kâ rĩ 'bá yĩ drĩ rĩ â'dă'ă ní drĩ. Băbĩlônă rĩ'ă jăřĩbă gólă 'ďlĩ ănyĩ áyágă gólĩyĩ dũu rĩ 'bá yĩ lăgătĩ rĩ ĩ'dĩ. Gólă rĩ'ă ôzô ôkô gólă rĩ 'bă ăgô ădólė ôdră sĩ ăyĩlĩ yĩ bē ăvė iyĩkâ drĩ sĩ rĩ kătĩ, tălă ôjĩlă gólăkâ 'dĩ 'bá yĩ ădô kúmú ăngĩ ăngĩ gólĩyĩ ôrĩ ndrĩ kâ ăngó drĩ rĩ 'bá yĩ trá, ă'dô ró bē gólĩyĩ drĩ rĩzó ôvărĩ ăbărădăgô ĩnjĩlĩ ĩ'dĩ."

³ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, mbărăkă Lĩndrĩ Tăndĩ Ôvărĩ kâ kâ drĩ fĩzó má 'ă gõ'dá mălăyĩkâ 'dĩ drĩ ămă trôzó nĩ'ă 'bălă vō ôjĩlă ăzăkă ăkô rĩ 'á. Gõ'dá vō rĩ 'dĩ 'ă tólă rĩ, má drĩ ôkô ăză ndrėzó, gólă rĩ'ă rĩlĩ kôrōnyă ândrê kăăkă drĩ. ĩgĩ lă'dă trá Ôvărĩ rũ kôrōnyă rĩ 'dĩ rũ'bă lâ 'ăsĩ ndrĩ. Gõ'dá kôrōnyă rĩ 'dĩ rĩ'ă cú drĩ bē nĩ-drĩ-lă-rĩ kpă ĩ'yă bē zălô mũdrĩ.

⁴ Ôkô rĩ 'dĩ sô ítă kăăkă lăgĩ lâ drĩ ădólė rōô rĩ ĩ'dĩ. Gõ'dá gólă lô'ĩ yĩ kpă ngă lăgú 'bă lăgú rĩ 'bá yĩ sĩ. 'Dĩ rĩ'ă tó mó

õmvô kâ ãnjî drí kâ gã'dá tãlálã bí kâ bê, éêdê dáãbõ 'ásĩ gã'dá kpá kúní lậgũ-lậgũ ró rĩ 'bá yĩ 'ásĩ. Gõ'dá gólã kpá cú rĩ'á ãgã mvá êdélé dáãbõ 'ásĩ rĩ bê yĩ drígã. Gõ'dá ãgã mvá rĩ 'dĩ rĩ'á dũu pí'dĩ-pĩ'dĩ tã Sătánã kâ rĩ 'bá yĩ bê gã'dá kpá tã ònjĩ-ònjĩ gólã drí rĩ'á 'èlã rĩ 'bá yĩ bê.

⁵ Gólã rĩ ándrá-gã-sĩlĩ 'á rĩ ázákôlã 'dĩ ãgĩ rú lâ trá úlĩ mănĩgõ sĩ kĩ nĩ rĩ,

BĂBILONĂ,

JĂRİBĂ ẠNGỊ ẦNĐRÊ ẦGÔ ẦDÓ 'BÁ KĂ NDRỊ

GÕ'DÁ KPÁ TĂ KẬKẬRĂ NDRỊ ẦNỠ RÓ RỄ 'BÁ

RŨ 'ỀLÊ KÓ KÔ RỄ 'BÁ YĨ KĂ.

⁶ Má ndrê ôkó rĩ 'dĩ kpá trá ôdrá ró, tãlã gólã mvũ ôjĩlã ífĩfĩ Ôvãrĩ kâ ró gólã drĩ ùfũlĩ trá tãlã tã lėlê gólĩyĩkã Yēsũ 'á rĩ tãsi rĩ yĩ ảrĩ lâ yĩ trá. Gõ'dá má ndrê ôkó rĩ 'dĩ bê tólã rĩ, rĩ'á tã lãrô ró má drĩ, tãlã Ôvãrĩ fêê drẽ lậgõ gólã drĩ kô.

⁷ Nĩngã sĩ rĩ, mẫlãyĩkã 'dĩ drĩ ngãzô ảmã ãjĩlĩ kĩ nĩ rĩ,

Ầnĩ tĩ ậ'dĩ tã 'dĩ drĩ sĩ ả'dô tãsi yã? Nĩ'isũ tã kô! Má ả'dô tã kĩrĩwã ôkó rĩ 'dĩ tãsi rĩ ngĩ'á nĩ drĩ gã'dá kpá kôrõnyã gólã drĩ bê nĩ-drĩ-lã-rĩ gã'dá í'yã yĩ bê mũdrĩ gólã drĩ rĩzô rĩ'á rĩlĩ drĩ lâ 'á 'dĩ bê.

⁸ Sĩsĩ rĩ, kôrõnyã rĩ 'dĩ kô rĩ'á lếdrẽ-lếdrẽ ró. Gõ'dá ngbãângbãnõ rĩ, gólã ả'dô kô lếdrẽ-lếdrẽ ró. Gõ'dá kpálê ãtĩ rĩ, gólã ả'dô ảfõ'á vólê 'bũ ảndrê gólã ngĩlĩ-ngĩlĩ ảdũkũ ảkó 'dĩ 'ásĩ lếdrẽ-lếdrẽ ró. Ôjĩlã ndrĩ ảngó drĩ 'á, tĩ lâ yĩ ả'dô ậ'dĩ'á, ôzô gólĩyĩ ôtĩrĩ kôrõnyã rĩ 'dĩ ndrêê lếdrẽ-lếdrẽ ró kpá ó'dĩ rĩ. Ôjĩlã rĩ 'dĩ 'bá yĩ, ãgũĩ gólĩyĩ rú kô búkũ ôjĩlã gólĩyĩ ả'dô 'bá lếdrẽ-lếdrẽ ró ảdũkũ ảkó rĩ 'bá yĩ kã 'á. Búkũ rĩ 'dĩ rĩ'á búkũ gólã ôjĩlã Ôvãrĩ kâ rú lâ yĩ ãgĩzô 'á lâ drẽ ảkpãkã'dã sĩsĩ Ôvãrĩ 'bãã ảngó kô rĩ ã'dĩ. Gõ'dá kôrõnyã 'dĩ, Ôvãrĩ ả'dô fũ'á lâ kpá vólê.

⁹ 'Dỗvô tã nô ôfĩ drẽ ảnĩ drĩ. Drĩ gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ ả'dã únĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ ôkó 'dĩ drĩ rĩzô rĩlĩ drĩ lâ rĩ 'bá yĩ ã'dĩ.

¹⁰ Drĩ gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ ả'dã kpá kũmũ ảngĩ gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ rĩ 'bá yĩ ã'dĩ. Gõ'dá kũmũ kũmũ nĩ gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ 'dĩ 'bá yĩ 'ásĩ rĩ 'bá yĩ kã ndrê rũ trá, gã'dá ảlô rĩ ãyĩkã drẽ zãã kũmũ ró, gã'dá ảlô rĩ ảcã ãyĩkã drẽ kô. Ôzô gólã ảlô 'dĩ ảãcã trá rĩ, gólã ả'dô rĩ'á kũmũ ró cê fĩnyáwã ãtĩ.

¹¹ Kôrõnyã gólã ả'dô 'bá trá sĩsĩ lếdrẽ-lếdrẽ ró gã'dá nõô rĩ ả'dô 'bá lếdrẽ-lếdrẽ ảkó 'dĩ ã'dĩ kũmũ nĩ-drĩ-lã-rĩ lâ rĩ ró rĩ ã'dĩ, gbõ lê rĩ, gólã rĩ'á ảlô gólĩyĩ nĩ-drĩ-lã-rĩ sĩsĩ rĩ 'bá yĩ lãfálê sĩ ảgô 'bá kpá ó'dĩ rĩ ã'dĩ, gã'dá Ôvãrĩ ả'dô kpá gólã rĩ

fũ'á 'wãâ.

¹² Í'yá gólĩyĩ mũdrĩ ní drĩ kpá ndrėlé trá 'dĩ 'bá yĩ ä'dä tã kúmú gólĩyĩ mũdrĩ gólĩyĩ kũmũ ítõ 'bá drẽ kô. Gõ'dá rĩ, Ôvârĩ ä'dô drĩ-äcê fẽ'á gólĩyĩ drĩ kũmũ 'ëzó älo-älo kôrönyã 'dĩ bẽ cé kãyĩ fĩnyáwá sĩ rĩ ì'dĩ.

¹³ Lätĩ tã ïsũ-ïisũ kúmú gólĩyĩ mũdrĩ 'dĩ 'bá yĩ kã rĩ kã ndrĩ rĩ'á älo, gõ'dá gólĩyĩ ä'dô mbârâkã gõ'dá drĩ-äcê bẽ fẽ'á kôrönyã 'dĩ drĩ.

¹⁴ Gõ'dá gólĩyĩ ä'dô äjũ 'bũ'á Kăbĩlĩkĩ drĩ tĩtĩ Ôvârĩ kã bẽ. Gõ'dá lé rĩ, gólĩyĩ ìcã kô tã trölé Kăbĩlĩkĩ 'dĩ drĩgá sĩ. Gólã ä'dô tã trõ'á nĩ gólĩyĩ drĩgá sĩ, tãlã gólã rĩ'á Kúmú 'ĩ kúmú äzí drĩlĩ ndrĩ, kũmũ gólâkã rĩ rĩ'á gãrã. Gõ'dá ôjĩlã gólâkã drĩlã njĩlĩ rĩ 'bá yĩ gõ'dá kpá tã lẽ 'bá ïyĩ gólã 'á pĩpĩsĩlĩ älo sĩ 'dĩ ä'dô ïyĩ kpá tã trõ'á Kăbĩlĩkĩ Ôvârĩ kã 'dĩ bẽ.

¹⁵ Áyágá dũu ní drĩ ndrėlé trá 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á võ gólã ägô ädó 'bá ândrê 'dĩ drĩ rĩzó rĩlĩ rĩ ì'dĩ. Gõ'dá áyágá rĩ 'dĩ 'bá yĩ rĩ rĩ'á õ'bĩ gólĩyĩ õrĩ ndrĩ 'ásĩ, gõ'dá võ tĩ älo-älo ängó drĩ sĩ ägô ädó 'bá 'dĩ drĩ rĩzó kúmú ró drĩ lâ rĩ 'bá yĩ ä'dálé ì'dĩ.

¹⁶ Gõ'dá kôrönyã kãäkã í'yá lâ mũdrĩ 'dĩ 'bá yĩ bẽ ä'dô ïyĩ gã'á dó ôkó 'dĩ lôvô lâ 'bãlé, gõ'dá gólĩyĩ ä'dô 'dẽ'á ôkó 'dĩ drĩ gõ'dá äyézó lâ ündú ró. Gólĩyĩ ä'dô gólã rĩ ä'wá nyã'á ngbã volé gõ'dá gólã rĩ zãzó lãsĩ sĩ dãmú-dãmú.

¹⁷ Gõ'dá ítĩ rĩ, Ôvârĩ 'bã kúmú ängĩ mũdrĩ 'dĩ 'bá yĩ nĩ drĩ 'bėlé tã ïsũ älo sĩ ôkó 'dĩ fũzó volé, õzõ yĩ drĩ lėlé rĩ kátĩ. Rĩ'á Ôvârĩ ì'dĩ gólã kúmú 'dĩ 'bá yĩ 'bã 'bã mbârâkã gõ'dá drĩ-äcê bẽ fėlé kôrönyã kãäkã 'dĩ drĩ, ä'dô ró bẽ kúmú 'dĩ 'bá yĩ drĩ ìcázó tã Ôvârĩ drĩ 'bãlé trá sĩsĩ rĩ 'ėlé.

¹⁸ Nĩ ndrê drẽ, ôkó gólã ní drĩ ndrėlé 'dĩ ä'dä jãrĩbã ândrê gólã ä'dó 'bá kúmú ndrĩ ängó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ drĩlĩ kúmú ró rĩ ì'dĩ.

18

Tã Ôvârĩ drĩ âtálé Yõwãnĩ drĩ kĩ 'bá nĩ, yĩ ä'dô jãrĩbã zĩlĩ Bãbĩlónã rĩ ùfũ'á rĩ

¹ Gõ'dá 'dĩlĩ vósĩ rĩ, má drĩ mālāyĩkã äzã ndrẽzó ânĩ'á 'bũũ lésĩ, ängó drĩ 'á nõngá gólã cú rĩ'á mbârâkã bẽ gãrã. Võ ì'ĩ ânĩ trá gólã ngá lésĩ võ ìwálé võ tĩ ängó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ 'ásĩ cé tĩtĩ.

² Ítĩ rĩ, gólã drĩ ngãzó trėlé ùrũ mbârâkã sĩ rõõ kĩ nĩ rĩ, jãrĩbã ängĩ Bãbĩlónã 'dĩ ää'dô ùfũ'á lâ trá, gõ'dá äyézó lâ ándró ró. Gõ'dá ä'dô rũ jã'á cé võ gólã lĩndrĩ õnjĩ gõ'dá lãjõ'bã ndrĩ Sātãnã kã rĩ 'bá yĩ drĩ rĩzó rĩlĩ 'á lâ rĩ ró.

Lõgónõ, bívõ, lãbãgũ gã'dá kōrōnyã gólĩyĩ òjĩlã mvá drí lõvõ là yĩ 'bãlé kō'dáwá rĩ 'bá yĩ trá rĩ'á ãyĩ rũ ê'bé'á tólã.

³ Ää'dô gólã rĩ ùfú'á trá, tãlã gólã ädô òjĩlã òrĩ tĩ kã ndrĩ ängó drĩ kã ró rĩ 'bá yĩ, ngã ãyĩ trá 'dó rĩ'á tã äzã-äzã kpōnyã òkó kpã kã rĩ 'èlé gólã bê. Gólĩyĩ rĩ ãyĩ trá òdrá gólãkã mvũlĩ gã'dá kúmú àngĩ àngĩ ängó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ ndrĩ 'dó rĩ ãyĩ nĩlĩ gólã drĩ 'bã 'álã rĩ'á àyĩlĩ gólã bê. Ngã lâzĩ 'bã ängó drĩ kã rĩ 'bá yĩ ä'dô ãyĩ trá ngã-tĩ bê dũũ, tãlã òjĩlã jãrĩbã 'dĩ kã rĩ 'bá yĩ lē ãyĩ tã ngã kã rōò ãyĩ ífifĩ drĩ òzō òkó gólã ävê 'bá ró rĩ kátĩ.

⁴ Gõ'dá nĩngá sĩ, má drĩ äzákólã 'dĩ gbórókō là árizó 'bũũ lésĩ kĩ nĩ rĩ, Ôvãrĩ kĩ,

Äñĩ òjĩlã ámakã ró rĩ 'bá yĩ, nĩ ngã ùrũ, nĩ äyê ró jãrĩbã 'dĩ, tãlã nĩ ä'dô ró bê cú ítĩ ngã äzãkã äkó 'èlé tã 'è'è ányã sũ 'bã kō gólãkã rĩ'á 'èlã 'dĩ bê. Òzō nĩ ääyê gólã kō'dáwá rĩ, nĩ ä'dô lânõ ñã'á äñĩ drĩlĩ kpãkã älø gólã bê.

⁵ 'Dõvó nĩ ndrê drê, tã ònjĩ gólãkã rĩ 'bá yĩ ndrĩ já Ôvãrĩ drĩlĩ sĩ kō, tãlã tã ònjĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá rĩ'á ãyĩ ädrō-ädrō là yĩ ró, òzō ngã ädrō-ädrō àngĩ kátĩ ítölé kó ãnyákũ drĩlĩ sĩ cãlé bũũũ ùrũ 'álã.

⁶ 'Dõvó ítĩ rĩ, tã ònjĩ gólãkã 'èlé trá rĩ 'bá yĩ äãgō äkpã gólã drĩlĩ. 'Dõvó gólã ùũsũ ró lânõ gólã ä'dó 'bã ändãlã rĩ gãrã lânõ gólã drĩ 'èlé trá äzĩ-äzĩ drĩ rĩ 'bá yĩ drĩlĩ sĩ. Gólã lõrō òdrá ònjĩ gãlãhã äzĩ-äzĩ drĩ mvũlĩ, 'dõvó ítĩ rĩ, gólã ùmvũ òdrá ä'dó 'bã ònjĩ là ró ändãlã rĩ rĩ.

⁷ Gólã fê ngã-tĩ tãndĩ tãndĩ dũũ ämbã trá ndrĩ 'dó íyĩ nyãányã drĩ. Gõ'dá ngbãangbãno rĩ, 'dõvó gólã ùnĩ drê ãzã kōkō ngã äkō kã bê 'dĩ vō là 'á. Tãlã gólã rĩ'á áru-áruwã 'bã 'ĩ rōò, gã'dá tã ãsũ-ãsũ bê íyĩ nyãányã drĩ kĩ, "Mã rĩ'á òzō kúmú àngĩ kátĩ, má ä'dó kō òzō àyĩzĩ kátĩ ãzã ró, lânõ ùsũ mã kō gã'dá ämã 'bãlé ãzã ró."

⁸ Gõ'dá tãlã tã ãsũ gólãkã trá ítĩ ró rĩ drĩ sĩ rĩ, lânõ ändrê ä'dô 'dē'á gólã drĩlĩ. Ngã lâzé ä'dô gólã rĩ 'è'á kãyĩ älø sĩ, gólã ä'dô 'bã'á tã ãsũ ró. Lõfó ä'dô gólã rĩ 'è'á gã'dá lãsĩ ä'dô kpã gólã rĩ zã'á. Ôvãrĩ Kúmú ämakã rĩ rĩ'á cú mbãrãkã bê. Ítĩ rĩ, rĩ'á gólã ã'dĩ ä'dó 'bã tã gólãkã kĩlĩ rĩ.

⁹ Gõ'dá kúmú àngĩ àngĩ gólĩyĩ ndrĩ òrĩ 'ásĩ sĩsĩ àyĩ 'bã trá gólã bê rĩ 'bá yĩ, gã'dá kpã äyĩkō 'è 'bã trá gólã bê rĩ 'bá yĩ, òzō òndrê ãyĩ òcĩkã trá ngã'á lãsĩ gólã rĩ 'bã jãrĩbã 'dĩ zãlé rĩ kã rĩ, gólĩyĩ ä'dô ãzã ngõ'á.

¹⁰ Ítĩ rĩ, ùrĩ ä'dô gólĩyĩ 'è'á, tãlã gólĩyĩ ndrê lânõ trá rĩ'á 'dē'á òjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩlĩ, 'dĩ gólĩyĩ ä'dô ädrē'á gã jējē ró gã'dá rĩ'á tã ätálé kĩ,

“Wúúwú, Bābīlōnā! Īzā kōkō, ĭzā kōkō! Jārībā mbārākā
ākī,
lāŋō ānīkā rī ā'dē trá gbō 'wāâ ró, úúfū nī trá cé ĭtú-pá
ālō sī.”

¹¹ Ngá lâzī 'bá āngó drī rī 'bá yī ā'dô ĭyī kpá ĭzā ngō'á tālā
jārībā 'dī tāsī, tālā ōjīlā ā'dô 'bā'á yū'dáwá ngá gólīyīkā gīlī.

¹²⁻¹³ 'Dī rī'á ngá ā'dó 'bá ōzō nōô yī kâtī rī 'bá yī, dáābō,
kúnī lâgú 'bá rī 'bá yī, ítá lâgī lâ yī drī 'bālé rōô lâ rōô ró rī
'bá yī, fē tándī rīzō ngá ūrūkā 'bá yī édélé rī 'bá yī, ĭnjígó
sī yī, ngá sūsū édélé ādī 'ásī, gō'dá kúnī mvēēmvē ró rī 'bá
yī bē rī, gīrīfā yī, dō gólīyī ājī bē rī 'bá yī gāfālā gō'dá ālókō
gólīyī ā'dó 'bá ōzō mūrā kâtī rī 'bá yī, gō'dá dō gólīyī rī 'bá
kōlé cú ājī bē tūrū-tūrū rī 'bá yī, ōdrá, dō tándī rī 'bá yī,
ĭtī, kăbīlīkī yī ōsānī ārābīyā gólā ōsānī drī rī'á sēlā rī, gō'dá
ōjīlā gólīyī rāgī ró rī 'bá yī bē rī'á gīlā ĭyī ōzō kōrōnyā 'bā
ká yī kâtī rī 'bá yī ĭ'dī.

¹⁴ Gō'dá ngá lâzī 'bá 'dī 'bá yī ā'dô ĭyī tã átá'á kī,
“Wúúwú, Bābīlōnā, ngá-tī ndrī āmā drī ĭfī 'bāzó vó lâ yī rú
'á rī 'bá yī āvī ĭyī trá ndrī.

Ngá-tī āmākā dūu rī 'bá yī dī trá ĭmvū bē ngbā, gō'dá mā
īcá kō ūsūlā ó'dī.”

¹⁵ Gō'dá ngá lâzī 'bá 'dī 'bá yī, ūrī ā'dô gā'á gólīyī rú tālā
lāŋō jārībā 'dī ká sī, gólīyī ā'dô ādré'á gīā jējē ró,

¹⁶ gō'dá ā'dô ĭyī tã átá'á kī,
“Wúúwú, Bābīlōnā! Īzā kōkō, ĭzā kōkō!
Āyē ĭzā jārībā āndrē 'dī ká gā trá āmā ĭfī. Sīsī nā rī, gólā
rī'á ōzō ōkó gólā ítá lâgū-lâgū sō 'bá ĭ'dī rī kâtī,
gólā lô'ī ĭyī nyāányā trá ngá dáābō gō'dá kúnī mvā lâgū-
lâgū ró rī 'bá yī sī.

¹⁷ Ngbāāngbānō rī, nyī ró, ngá-tī dūu gólākā 'dī 'bá yī drā
trá ndrī.”

Kōlóngbō āndrē āndrē līpī yī gō'dá gólīyī ndrī rī 'bá lōsī
'élē ĭmvū 'á rī 'bá yī bē, ā'dô ĭyī kpá ādré'á gīā jējē ró.

¹⁸ Gō'dá gólīyī ndrē bē ōcīkā āfō'á lāsī gólā rī 'bá jārībā
'dī zālē rī ká rī, gólīyī drī ōtrézó ūrū kī,

“Ālōwālā kó ĭtō vō 'ásī rī, jārībā āzā kó yū'dáwá gārā gólā
nōô rī drī sī.”

¹⁹ ĭtī rī, gólīyī drī ngāzō ófó ōmvólé lôdālē ĭyī drī sī lúlū
bē kī,

“Wúúwú! Bābīlōnā! Īzā kōkō, ĭzā kōkō!

Jārībā āndrē 'dī ĭzā lâ gā trá āmā ĭfī.

Ākū ró rī, āmā ōjīlā ndrī kōlóngbō ká rī 'bá yī ā'dô ĭyī trá
ngá-tī bē dūu tālā jārībā 'dī tāsī,

gō'dá nyī ró, gō'dá ācā trá ā'dī-drī āgāngbēlē ró.

20 Öjilä ndrî 'büû kâ rî 'bá yî, 'dôvó nî â'dô äyîkô ró, tâlâ úufû Bâbîlônâ trá. Änî tã ängû 'bá Ôvârí kâ rî 'bá yî, gö'dá lâjö'bá Ôvârí kâ rî 'bá yî bê gö'dá kpá gólîyî öjilä Ôvârí rî nyäänyâ kâ rî 'bá yî bê, nî â'dô äyîkô ró, tâlâ Ôvârí fê lânõ trá drîlâ, tâlâ gólâ úfû äní trá."

21 Gö'dá nîngá sî, mälâyîkâ äzâkôlâ mbârâkâ äkî bê rî drî äñîzó kúnî cú özö gólâ ngá 'îzó rî kâtî rî trözö vûlî lîmvû ändrê 'á, gö'dá tã ätázó kî,

"Mî ndrê, jârîbâ ändrê Bâbîlônâ kâ 'dî äâ'dô vû'á lâ vûdrî îtî,

gö'dá â'dô âvî'á volé.

22 Gö'dá tólâ rî, ócá gö'dá ngá kû'dî kâtî rî 'bá yî kô.

Ngâtá ngá gólîyî rî'á vólâ vövö rî 'bá yî óvó kpá kô, lóngó ngöngö kpá yû.

Gö'dá jârîbâ rî 'dî 'á tólâ rî, öjilä äzâkâ yû'dâwâ â'dolé ngá tândî ró rî 'bá yî êdéle gîlî gö'dá kpá 'ä'-î-ârá 'îlî.

23 Öjilä yû'dâwâ lámâ î'îlî tólâ. Gö'dá äyîkô âfû lâgî kâ rî îcá kô â'dolé tólâ kpá ó'dî.

Ngá lâzî 'bá gólîyî Bâbîlônâ kâ rî 'bá yî â'dô îyî kpá trá öjilä ängî ängî ró vö ndrî ängó drî 'á rî 'bá yî 'ásî.

Äâdô örí ängó drî 'á rî 'bá yî trá ndrî öjö gólâkâ rî sî.

24 Gö'dá Ôvârí fê lânõ trá Bâbîlônâ drî, tâlâ gólâ úfû tã ängû 'bá gólîyî Ôvârí kâ rî 'bá yî trá, gö'dá kpá öjilä Ôvârí rî nyäänyâ kâ rî 'bá yî bê ängó drî sî ndrî."

19

Tã öjilä Ôvârí kâ rî 'bá yî drî lóngó ngözó gólâ rî lûyîzó,

tâlâ gólâ fê lânõ trá öjilä Bâbîlônâ kâ rî drî rî

1-2 'Dî vósî rî, má drî öjilä ârízó düû 'büû 'álâ lóngó ngö'á îyî kî nî rî,

"Ôvârí, mã lûyî nî. Nî rî'á ämâ pâ 'bá trá rî î'dî.

Nî kpá cé î'dî mbârâkâ lîpî 'î, gö'dá nî kpá cé î'dî öjilä drî înjîlî rî,

tâlâ kâyî vósî cé ní rî íyîkâ zââ rî'á tã pätî ró rî âtálé î'dî.

Nî fê lânõ gólâ îcá 'bá té gá rî trá â'dô-â'dô áníkâ rî vó ró.

Nî fê lânõ trá öjilä jârîbâ ängî 'dî kâ rî 'dî drî,

Bâbîlônâ gólâ öjilä ängó drî 'á rî 'bá yî îzâ 'bá änyî täsî rî, â'dô ró bê gólîyî drî rîzó ôvârí äbârädägö înjîlî rî.

Îtî rî, Ôvârí, ní fê lânõ îcá 'bá îcâ gólâ bê rî trá drîlâ,

tâlâ gólâ úfû ngá 'ê 'bá áníkâ rî trá."

³ Gõ'dá nĩngá sĩ, õjĩlã 'dĩ 'bá yĩ drĩ kpá lĩngó à'bézó ó'dĩ kĩ,

“Dõvó mã lùyĩ nĩ Ôvãrí Kúmú ãmákã, tãlã ní ìzã jãrĩbã ạngĩ Bãbĩlõnã 'dĩ trá lãnõ gólã tã lã drĩ ìcálẽ vjĩlĩ õjĩlã drĩ sĩ kô rĩ sĩ.”

⁴ Gõ'dá 'dĩlĩ vósĩ rĩ, sĩsĩ-lésĩ ró nyã'dĩ-trá-drĩ-lã-ngã-sũ rĩ 'bá yĩ, gõ'dá ngá lédrẽ-lédrẽ gólĩyĩ sũ rĩ 'bá yĩ bẽ drĩ ìyĩ 'ã'ĩ tĩzõ vũdrĩ Ôvãrí ãndrá rĩ'á kĩtĩ ìyĩkã kũmũ kã rĩ drĩ. Gõ'dá gólĩyĩ drĩ tã átázó kpākã ãlô kĩ, “Ãwô-'dĩ, 'dõvó mã lùyĩ nĩ Ôvãrí.”

⁵ Nĩngá sĩ, õjĩlã ãzã kĩtĩ kũmũ kã Ôvãrí kã ngá lésĩ rĩ drĩ ngázó tã átálẽ kĩ,

“Ãnĩ ndrĩ gólĩyĩ ngá 'ẽ 'bá ró Ôvãrí kã ró rĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ gólã rĩ ìnjĩ 'bá ró rĩ 'bá yĩ,

'dõvó nĩ lùyĩ Ôvãrí, ãnĩ ndrĩ ãkĩ ãkó, nĩ lùyĩ Ôvãrí ãmákã.”

⁶ Gõ'dá nĩngá sĩ, mã drĩ õjĩlã õ'bĩ ãyĩ ãrízó rũũ rũũ rũũ ókĩzõ lĩmvũ rĩ 'bá lãsólẽ òlẽ drĩ sĩ rĩ kãtĩ, gõ'dá kpá mĩgbará drĩ rĩrĩ lĩndrólẽ ùfũ-ùfũ bẽ rĩ kãtĩ. Gólĩyĩ ãtã tã trá kĩ,

“Mã lùyĩ Ôvãrí. Gólã rĩ'á Kúmú 'ĩ ãngó drĩlĩ ndrĩ.

Gólã rĩ'á Ôvãrí ãmákã. Gólã ì'dĩ rĩ'á gólã mbãrãkã ndrĩ lĩpĩ rĩ.

⁷ 'Dõvó ìtĩ rĩ, mã ã'dô kpākã ãlô ãyĩkõ ró,

gõ'dá mã ìnjĩ ró gólã kpá,

tãlã kãyĩ ãndrõ nõ rĩ'á kãyĩ gólã Kãbĩlĩkĩ Ôvãrí kã drĩ 'ẽzõ òkó ó'dĩ ìyĩkã ãtrólẽ rĩ ì'dĩ.

Õkó ó'dĩ* rĩ 'dĩ êdẽ ìyĩ nyãányã trá njãã gólã rĩ trõzõ ágó rĩ.

⁸ Ìtĩ rĩ, Ôvãrí fẽ ítã gólã ó'dĩ ró mvẽẽmvẽ lãgũ-lãgũ ró kpĩrĩ-kpĩrĩ rĩ trá òkó rĩ 'dĩ drĩ sölẽ.”

(Ìtã ó'dĩ rĩ 'dĩ ã'dã tã 'ẽ'ẽ tãndĩ gólĩyĩ õjĩlã Ôvãrí kã drĩ 'ẽ'ã 'ẽlã rĩ ì'dĩ.)

⁹ Gõ'dá nĩngá sĩ, gólã drĩ tã átázó mã drĩ tã ãzã ìgĩlĩ. Tã rĩ 'dĩ ì'dĩ rĩ'á nõtĩ. “Ã'dô 'bã'ã tãndĩ ró ã'dózó õjĩlã gólĩyĩ Ôvãrí drĩ tã ìcãrãzõ trá gólĩyĩ drĩ ãnĩzõ ãfũ lãgĩ Kãbĩlĩkĩ kã 'dĩ 'ã rĩ 'bá yĩ lãfálẽ.” Gõ'dá gólã ãtã kpá mã drĩ kĩ nĩ rĩ, ùlĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ ã'dô trá ùlĩ pãtĩ 'ĩ Ôvãrí ngá lésĩ.

¹⁰ Nĩngá sĩ, mã drĩ 'ã'ĩ tĩzõ mãlãyĩkã rĩ 'dĩ ãndrá, ã'dô ró bẽ tĩkó gólã rĩ ìnjĩzõ rĩ, gõ'dá gólã kĩ mã drĩ rĩ, “Nĩ 'ẽ tã ìtĩ lã 'dĩ ró 'dĩ kô. Mã rĩ'ã cẽ ngá 'ẽ 'bã Ôvãrí kã ì'dĩ, kpá õzõ ãnĩ drĩ ã'dórẽ ãnĩ ãdrũpĩ krĩstõ 'bã ró gólĩyĩ ndrĩ tã lẽ 'bã

* 19:7 19.7 Õkó ó'dĩ tã ìfĩ lã kĩ, õjĩlã Ôvãrí kã, gõ'dá Kãbĩlĩkĩ 'dĩ ìyĩkã Yẽsũ ì'dĩ.

trá tã gólâ Yésũ drí ä'dalé trá gólĩyĩ drí rĩ 'á rĩ 'bá yĩ bê rĩ tí. Rĩ'á Ôvârĩ ĩ'dĩ gólâ ní drí ícálé ĩnjĩlâ. Ämâ ndrĩ 'dó rĩ'á lâjób'á Ôvârĩ kâ ĩ'dĩ kpākā ālō tã āngũ 'bá yĩ bê, tālâ gólĩyĩ lē tã trá tã Ôvârĩ kâ 'á būũ ōdrā gólĩyĩkâ tú, ōzō Yésũ drí 'élē rĩ tí."

Tã Yésũ drí ōjĩlā āngó 'á gólĩyĩ rĩ 'bá tã Ôvârĩ kâ gālē 'dó

rĩ 'bá yĩ ūfúzó rĩ

¹¹ Gõ'dá 'dĩ vósĩ rĩ, má drí ngá ndrēzō būũ 'álâ, gõ'dá má drí Yésũ rĩ ndrēzō rā'á ōsānĩ mvēm̄vē drĩ. Gólâ rĩ rú rĩ'á " 'Ōjĩlā ífĩfĩ" ' gõ'dá kpá " 'Pātĩ" '. Gólâ rĩ tã ndrĩ kĩlĩ mbĩ gõ'dá kpá lānō mbĩ rĩ fēlē ĩ'dĩ.

¹² Gólâ rĩ ĩfĩ rĩ'á ōzō lāsĩ kâtĩ. Gõ'dá gólâ kpá rĩ'á ápā kúmú āngĩ āngĩ kâ yĩ bê dũũ yĩ drĩ. Gólâ cú rĩ'á rú āzâ bê gólâ ĩgĩlĩ trá gólâ rú rĩ. Tã ífĩ rú 'dĩ kâ fĩ ōjĩlā āzākā drĩ kō gbō cé gólâ rĩ nyāānyā ĩ'dĩ élē.

¹³ Gõ'dá gólâ sō ítá gólâ ä'dó 'bá 'dó ārĩ ró rĩ ĩ'dĩ. Úzĩ kpá gólâ rĩ rú, " 'Úlĩ Ôvârĩ kâ" '.

¹⁴ Äjú 'bũ 'bá gólĩyĩ ndrĩ 'bũũ 'álâ rĩ 'bá yĩ 'dē ĩyĩ trá 'dó gólâ vósĩ. Gõ'dá äjú 'bũ 'bá yĩ sō ĩyĩ ítá lāgũ 'bá lāgũ ngbāngbā rĩ 'bá yĩ ĩ'dĩ. Gólĩyĩ ndrĩ kpá 'dó ōsānĩ mvēm̄vē drĩ sĩ.

¹⁵ Lígú mbēlēsō cĩ ākĩ drí āfōzō gólâ rĩ sĩ-'bálē 'ásĩ tībē gólâ drĩ 'ēzō tã trōlē ĩ'dĩ sĩ lā ōjĩlā ōrĩ gólĩyĩ ndrĩ āngó drĩ kâ rĩ 'bá ĩyĩ Ôvârĩ rĩ ārĩlĩ kō rĩ 'bá yĩ drīgā sĩ. Gólâ ä'dō rĩ'á gólĩyĩ drĩ pĩdrīgũ lānjĩ-lānjĩ kúmũ kâ ādĩ 'ásĩ rĩ sĩ. Gólâ ä'dō kpá āwālākā Ôvârĩ kâ rĩ ä'dá'á gólĩyĩ drĩ tã ōnjĩ ōjĩlā kâ tāsĩ. Ôvârĩ gólâ mbārākā ndrĩ lĩpĩ ró rĩ ä'dō ōjĩlā 'bā'á lānō ūsulĩ ōzō fē lō'wā ĩpĩlĩ mōrā 'á zālē ōdrā ró rĩ kâtĩ.

¹⁶ Ítá gólākā rú gólâ rĩ pāř'á'á bú drĩ 'á rĩ, Ôvârĩ ĩgĩ tã trá nōtĩ,

KÚMÚ, KÚMÚ NDRĨ DRĨLĨ GÓLÂ KŪMŪ LÂ DRÍ Ä'DÓLÉ
NGÁ CÉ TĪTĪ DRĨ SĨ ÄKÍ ÄKÓ RÍ.

¹⁷⁻¹⁸ Gõ'dá nĩngā sĩ, má drí kpá mālāyĩkā āzā ndrēzō rĩ'á ādré'á mbĩ ĩtũ bê. Gólâ drĩ trēzō lōgónō yĩ āzĩlĩ ndrĩ ārĩwā gólĩyĩ kpá rĩ 'bá lōngálē 'bũũ ágálē lōgónō kâtĩ rĩ 'bá yĩ bê. Nĩngā sĩ rĩ, gólâ drĩ tã ātázō ārĩwā 'dĩ 'bá yĩ drĩ kĩ, "Dōvō nĩ ānĩ rú ē'bélē āvō gólĩyĩ Ôvârĩ drĩ 'ē'á ūfúlâ rĩ 'bá yĩ lōnyálē. Nĩ ānĩ kúmú yĩ ā'wā gõ'dá äjú 'bũ 'bá yĩ bê gõ'dá kpá gólĩyĩ sīsĩ-lésĩ rĩ 'bá yĩ bê ā'wā lā yĩ lōnyálē gõ'dá kpá ōsānĩ yĩ ōjĩlā lōmbā 'bá drĩ lā rĩ yĩ bê gõ'dá kpá ōjĩlā lārākō ndrĩ rĩ 'bá yĩ ā'wā lā yĩ lōnyálē vólē."

¹⁹ Gõ'dá nǎngá sǐ, má drí kōrōnyā āndrê kǎākā 'dĩ ndrēzó kúmú ǎngí ǎngí gólíyī ōrĩ ndrĩ āngó drĩ 'á rĩ 'bá yí kǎ bē gō'dá ǎjú 'bũ 'bá gólíyikā rĩ 'bá yí bē. Êê'bē gólíyī trá kpākā vō ǎlō 'á ǎjú 'bũlĩ ǒjílā gólā rĩ 'bá ǒsǎnĩ mvēēmve drĩ rĩ bē gō'dá kpá ǎjú 'bũ 'bá gólākā rĩ 'bá yí bē.

²⁰ Gõ'dá ódrí kōrōnyā ũrĩ-gā-dē ró rĩ 'dĩ rǔzó tǎ ǎngũ 'bá gólākā rĩ 'bá ǒjílā lǎmbé kōrōnyā 'dĩ kǎ bē rĩ ádólé tǎ lǎrākō 'ê'ê sǐ, rĩ'á kōrōnyā 'dĩ lǐndrĩ lǎ ñnjĩlĩ rĩ bē. Úvũ kōrōnyā 'dĩ tǎ ǎngũ 'bá gólākā rĩ 'bá ǒnjō ádólé 'dĩ bē kpǎrǎtĩ lédre-lédre ró lĩmvũ āndrê gólā rĩ 'bá kólé lǎsĩ bǎrútĩ kǎ sǐ rĩ 'á.

²¹ Lé ítĩ rĩ, úufũ ǎjú 'bũ 'bá ǎmbúkũ gólíyikā rĩ 'bá yí lĩgũ mbēlēsō cĩ ǎkĩ gólā ǎfō 'bá ǒjílā gólā rĩ 'bá ǒsǎnĩ drĩ rĩ sǐ- 'balé lǎ 'ásĩ rĩ sǐ. Gõ'dá ítĩ rĩ, ǎrĩwá 'dĩ 'bá yí drí ǎsǐzó gólíyĩ ǎ'wá lōnyálé té bũũ 'à lǎ ñyĩ drí ǎcázó dũũdũ.

20

Tã Ôvǎrĩ drí Sātánā rĩ ômbézó ndrô kútũ-ǎlô sǐ rĩ

¹ Gõ'dá nǎngá sǐ, má drí mǎlǎyíkā ǎzā ndrēzó ǎnĩ'á 'bũlĩ lésĩ āngó drĩ 'á nōngá. Gólā cú rĩ'á mǎfōtǎá ǎtĩ 'bú ǎdũkũ ǎkó dĩ ñgĩlĩ-ñgĩlĩ rĩ kǎ bē yí drĩgá, gō'dá kpá nyǎrĩ ǎngí tǎmbārā kǎgā'dǎ rĩ bē.

² Ítĩ rĩ, gólā drí ñnĩ āndrê ǒnjĩ tètē 'dĩ rǔzó, 'dĩ rĩ'á ñnĩ gólā rĩ 'bá trá ndrô dũũ sǐ, gólā rĩ'á zĩlā Sātánā kúmú lǐndrĩ ǒnjĩ rĩ 'bá yí drĩlĩ rĩ ñ'dĩ. Gõ'dá mǎlǎyíkā 'dĩ ômbē gólā trá nyǎrĩ ǎngí kǎgā'dǎ 'dĩ sǐ.

³ Gõ'dá mǎlǎyíkā 'dĩ drí ñnĩ rĩ 'dĩ trōzó vũlĩ kǎǎlũ 'bú gólā dĩ ñgĩlĩ-ñgĩlĩ ǎdũkũ ǎkó 'dĩ 'á, gō'dá mǎlǎyíkā rĩ 'dĩ drí 'bú rĩ 'dĩ ǎtĩ lǎ ǎ'bǎzó gō'dá ñcízó lǎ ñgǎrǎ, tǎlā Sātánā ǒzó kō kpá ngǎā ǎfólé ñvĩ rĩ'á ǒjílā ádólé āngó drĩ 'á, té bũũ ndrô kútũ-ǎlô ǒndē rũ trá rĩ ñ'dĩ. Ndrô kútũ-ǎlô 'dĩ vósĩ rĩ, ǎǎ'dô ñnĩ rĩ 'dĩ ñnjĩ'á kǎyĩ fĩnyáwá sǐ.

⁴ Gõ'dá má drí kpá ǒjílā ǎzā 'bá yí ndrēzó rĩ'á ñyĩ kĩtĩ kũmũ kǎ rĩ 'bá yí drĩ sǐ. ǒjílā rĩ 'dĩ 'bá yí ó'ê gólíyĩ trá lǐdrĩlĩ ó'dĩ lédre-lédre ró. Ôvǎrĩ fē drí-ǎcē trá ǒjílā rĩ 'dĩ 'bá yí drí rǐzó tǎ kĩlĩ. Gólíyĩ kpá rĩ'á ǒjílā gólíyĩ úfúlĩ trá, tǎlā gólíyĩ ǎtǎ tǎ trá trǎtǎtrǎ ô'bĩ 'á kĩ, Yésũ ñ'dĩ rĩ'á kúmú ñyíkā ñ'dĩ, gō'dá tǎlā gólíyĩ ǎtǎ kpá úlĩ Ôvǎrĩ kǎ rĩ 'bá yí trá ǒjílā drí rĩ tǎsĩ rĩ 'bá yí ñ'dĩ. ǒjílā rĩ 'dĩ 'bá yí ñnjĩlĩ ñyĩ kōrōnyā āndrê ǒnjĩ tètē 'dĩ kō, ngǎtǎ gólíyĩ gǎ kpá trá lǐndrĩ lǎ ñnjĩlĩ, ngǎtǎ lǎmbé lǎ 'bǎlé ñyĩ ǎndrá-gǎ-sĩlĩ 'á ngǎtǎ drí 'á. Gõ'dá gólíyĩ ǎ'dô rĩ'á kpākā ǎlô Yésũ yí bē kúmú ró ñyĩ ndrô kútũ-ǎlô sǐ.

⁵⁻⁶ Gõ'dá tǎ rĩ nõ rĩ'á tǎ drí-káká lǐdrĩ-lǐdrĩ kǎ rĩ ñ'dĩ. ǒjílā gólíyĩ 'ê'á lǐdrĩlā ñyĩ ǒdrǎ 'ásĩ sǐsĩ rĩ 'bá yí, rĩ'á ǒjílā ñgĩngĩ

lā Ōvārī kâ rī 'bá yī ĭ'dī. Āyīkō bē! Āyīkō bē! Gólīyī â'dô â'dó'á āyīkō ró. Ícá kô gólīyī drī ôdrāzó ó'dí gólīyī lô'bê-lô'bê sī ĩmvû ândrê gólâ rī 'bá kôlé lăsī ró rī 'á. Ítí rī, gólīyī â'dô lôsī 'ē'á Ōvārī yī drī Yésū Krístō bē gólīyī sīsī-lésī rī 'bá yī ró. Gō'dá gólīyī â'dô â'dó'á kúmú ró ĩyī Krístō bē ndrô kútū-âlô sī. Ndrô kútū-âlô 'dī vósī rī, ōjīlā âmbúkū gólīyī ôdrā 'bá trá rī 'bá yī â'dô ĩyī kpá līdrī'á ôdrā 'ásī, â'dô ró tā gólīyīkâ kīzó bē.

Tā Ōvārī drī Sātānā rī vūzó ĩmvû ândrê lăsī bārūtī kâ ró rī 'á rī

⁷ Gō'dá âbī-âbī ámakâ 'á rī, má ndrê tā trá nōtī. Ndrô kútū-âlô 'dī ōndē rû trá rī, Ōvārī ĩnī Sātānā trá nyārī 'ásī. Gō'dá drīlā âfōzó 'bú 'ásī.

⁸ Nīngá sī, gólâ ngâ trá nīlī vō tī āngó drīī rī 'bá yī 'ásī ākí ākó, nī'á ōjīlā ōrī kâ ndrī âdó bē gólīyī ê'bélé vō âlô 'á, â'dô ró bē gólīyī drī ājú 'būzó Ōvārī bē.* Ōjīlā trá rī'á dūū ōzō drī-'bí kátī.

⁹ Nīngá sī, má ndrê gólīyī drī ngāzó vō kpālê āngó drīī sī ndrī gō'dá cālê vō ōjīlā Ōvārī kâ drī â'dózó tū 'álâ âlô rī kīlī gbāā, 'dīī rī'á ōjīlā jāřībā gólâ Ōvārī drī lôvó lâ 'bālê rōō rī 'á rī yī ĭ'dī. Kpālê ĩtī rī, lăsī â'dô â'dé'á 'būū lésī gō'dá ājú-'bá-āzī Ōvārī kâ 'dī 'bá yī zālê ngbá volé.

¹⁰ Gō'dá nīngá sī rī, má ndrê Ōvārī drī Sātānā gólâ ōjīlā rī 'dī 'bá yī âdó 'bá rī vūzó ĩmvû ândrê lăsī bārūtī kâ ró rī 'á 'dó ndrī kōrōnyā ũřī-gâ-dē ró 'dī 'bá yī bē, gō'dá kpá tā ângū 'bá gólâ ōnjō āgā 'bá trá rī yī bē. Gólīyī â'dô rī'á tólâ ĩzā kōkō ñālê ĩyī drīī zāā gbádú ró.

Tā Ōvārī drī tā ōjīlā ndrī kâ kīzó rī

¹¹ Nīngá sī, má drī Ōvārī rī ndrēzó gólâ cú rī'á rīlī gá kīřī gólâkâ mvēēmve ró rī drīī. Gō'dá gólâ â'dâ rû bē rī, gō'dá 'būū āngó drī bē drī âvīzó ngbá volé má ĩřī sī.

¹²⁻¹³ Gō'dá nīngá sī, má drī ōjīlā ndrī gólīyī ôdrā 'bá trá rī 'bá yī ndrēzó. 'Dīī rī'á ārākā gō'dá 'dīyímvá bē ndrī 'dó âdré'á ĩyī kīřī Ōvārī kâ ândrá. Ōjīlā ndrī létē 'bá trá ĩmvû zélē rī 'bá yī âfō trá volé ĩvī ĩmvû 'ásī, gō'dá gólīyī ndrī lô'bālê trá 'bú 'á rī 'bá yī âfō trá kpá ndrī ĩyī ló'dé 'ásī. Gō'dá kpá gólīyī ôdrā 'bá âvō lâ yī lô'bālê 'bú 'á kô'dáwá rī, līdrī ĩyī kpá trá ndrī. Gō'dá ōjīlā âlô drī búkū āzâ 'bá yī âtrōzó 'á lâ yī lōnyīlī, gō'dá kpá ōjīlā âlô rī drī búkū gólâ cú ōjīlā

* **20:8 20.8** Yōwánī zī ōrī rī 'dī 'bá yī drī Gógō āngó Māgógō kâ rī 'ásī. Tā ângū 'bá Ēzēkélē âtā tā ōrī Gógō 'dī tāsī búkū íyíkâ 'á kápītā lâ yī rī'á 38, gō'dá kpá 39. Rú 'dī â'dâ ōjīlā gólīyī ndrī ājú-'bá-āzī Ōvārī kâ ró rī 'bá yī ĭ'dī.

gólíyî 'ê 'bá rílí zãâ gbádú ró rî 'bá yî rú lâ yí bê rî nyîzó. Gõ'dá Ôvârí drí tã ôjílâ kâ kîzó âlô-âlô. 'Dĩ té rî'á â'dô tã gólâ îgílí trá tã 'ê'ê nî âlô rî kâ búkũ âzâ 'dĩ 'bá yî 'á rî vó ró. Ítí rî, gólâ â'dô tã nî âlô rî kâ kî'á kpá té â'dô tã gólâ ní drí 'êlé trá drê âkpã ní drãá kô rî vó ró.

14-15 Ôzô ôjílâ âzãkâ âlô, gõ'dá gólâ rî rú ìîgĩ kô búkũ ôjílâ gólíyî rî 'bá yî lédre-lédre ró zãâ gbádú rî 'bá yî kâ 'á rî, úvũ gólâ íyíkâ kôró Ìmvũ lãsí ró 'dĩ 'á. 'Dĩ vósí, ôdrã gõ'dá trá yû'dawá ló'dé yí bê. Úûfû ngá rî 'dĩ 'bá yî trá Ìmvũ ândrê lãsí ró rî 'á ngbá. Zî yî Ìmvũ rî lãsí ró 'dĩ rú lâ kî, “ Ôdrã rî lâ ró zãâ ” ’ rî.

21

Tã Ôvârí drí ngá ndrî lô'bãzó ó'dí ró rî

1 Nôo tã gólâ 'bũû âkũ rî gõ'dá kpá ñnyákú drí âkũ rî bê rî 'bá yî drí âvîzó dî Ìfî drí 'ásí ndrî 'dó Ìmvũ ândrê ândrê yí bê rî tãsí. Má drí gõ'dá 'bũû ó'dí gõ'dá ñnyákú ó'dí bê rî 'bá yî ndrêzó ì'dî.

2 Má drí jãríbã Ôvârí rî nyãányâ kâ, Yêrôsãlémã ó'dí ró rî ndrêzó ârí'á Ôvârí ngá lésí ró 'bũû lésí. Gólâ rî'á sũsũ ró tákányî, ôzô ôkó ó'dí êdéle trá ítá lãnã sî gõ'dá lô'ílí kpá trá ngá sũsũ kôró âzâ 'bá yî sî gõ'dá trá rî'á njãá íyî ágó rî tẽ'á rî kátí.

3 Tã lâ rî'á nôtí, má drí gbórokô âzâ ârízó kîfî Ôvârí kâ rî ngá lésí ró tã âtá'á kî, “Ní ndrê drê, 'bã Ôvârí kâ trá rî'á ngbãngbãno ôjílâ gólâkâ rî lâfálé. Gólâ â'dô rî'á gólíyî lâfálé 'á, gõ'dá gólíyî â'dô â'dó'á ôjílâ jó 'álé gólâkâ kâ rî 'bá yî ì'dî. Áwô, rî'á tã pãtĩ ró, Ôvârí rî nyãányâ â'dô rî'á gólíyî lâfálé 'á.

4 Ítí rî, Ôvârí â'dô Ìlindrî gólíyî Ìfî 'á rî lî'á ngbá volé, gõ'dá ôdrã ícá kô â'dólé, gõ'dá ngá lâzé yí bê gõ'dá kpá áwô ngõngô yí lãnô yí bê ícá íyî kpá kô â'dólé. Tã rî 'dĩ 'bá yî ndê rú trá ítô vô lésí.”

5 Gõ'dá nîngá sî, Ôvârí drí ngãzó tã âtálé kî, “Ní ndrê drê, mã trá ngá-tî cé tîfî 'ê'á ndrî â'dólé ó'dí ró. Ní îgî úlî gólíyî mã drí âtálé nô 'bá yî. Úlî ámakâ âtálé rî 'bá yî rî'á pãtĩ ró, gõ'dá nî ícá trá tã lélé 'á lâ íyî.” Gõ'dá gólâ kî nî rî,

6 Óndê tã tî trá kâkâpê ndrî. Ámã nyãányâ ítô tã tî ndrî nî, gõ'dá ámã nyãányâ âtî tã tî vó kpá nî ndrî. Má â'dô Ìmvũ fê'á gólíyî â'dó 'bá Ìmvũ lédre-lédre âfê 'bá lòvó ró rî 'bá yî drí cú ítí gólíyî drí gî ákó lâ. Ìmvũ rî 'dĩ rî'á óró ámakâ gólâ lédre-lédre âfê 'bá ì'dî rî 'ásí.

⁷ Öjlä äzä älä gölä tä ätũ 'bá gö'dá rĩzó tä lēlē sĩ má 'á rĩ, ä'dô tä tĩ rĩ 'dĩ 'bá yĩ ùsú'á ndrĩ. Má ä'dô ä'dó'á kpá gölä rĩ átá ró, gö'dá gölä ä'dô ä'dó'á âmâ mvá ró.

⁸ Gö'dá öjlä göliyi tä ätũ 'bá kô'dáwá gö'dá kpá tä lēlē 'bã 'bá iyi kô má 'á rĩ 'bá yi bê, kpá göliyi rĩ 'bá ôvâri äbârädägô äzä 'bá yi ïnjĩlĩ i'dĩ gö'dá kpá göliyi öjlä úfú 'bá ró, göliyi iyi trô 'bá drĩ 'á ágó ngátá ökö äzi-äzi kâ äyízó rĩ 'bá yi, göliyi ólé ró gö'dá ójó ró gö'dá kpá drĩ-'bá ró rĩ 'bá yi, gö'dá göliyi önjö 'bá ró rĩ 'bá yi bê, ää'dô göliyi lûvũ'á ndrĩ lãsí ãmvũ ândrê kâ rĩ 'bá kôlē zãä gbädú rĩ 'á, gö'dá úzĩ 'dĩ rĩ'á ödrã rĩ là ró zãä rĩ i'dĩ.

⁹ Gö'dá nĩngá sĩ, má drĩ älä mãlâyíkã göliyi lãñö nji-drĩ-lã-rĩ ädã 'bá ängó drĩ 'á 'dĩ 'bá yi 'ásĩ rĩ ndrêzó. Gölä äñĩ gö'dá tä ätálé má drĩ kĩ nĩ rĩ, "Nĩ äñĩ má ä'dô ökö ó'dĩ gölä kãbĩlikĩ drĩ gĩlĩ trá rĩ ä'dá'á nĩ drĩ."

¹⁰ Nĩngá sĩ, mbârâkã Líndrĩ Tãndĩ Ôvâri kâ rĩ kâ drĩ fĩzó má 'á, gö'dá mãlâyíkã 'dĩ drĩ âmâ trôzó äjĩlĩ únĩ tõröngölö rĩ äpĩrĩ là 'álâ. Gö'dá mã câ bê tólâ rĩ, gölä drĩ jãrĩbã Ôvâri kâ zĩlĩ Yërösälémã ó'dĩ rĩ ä'dázó má drĩ, äri trá Ôvâri vá lésĩ 'büü lésĩ.

¹¹ Ítĩ rĩ, jãrĩbã rĩ 'dĩ rĩ'á lâgũ-lâgũ ró kã'dä-kã'dä, tãlä Ôvâri bê rĩ'á tólâ. Jãrĩbã rĩ 'dĩ kpá rĩ'á kô'á njã-njã gö'dá kpá lâgũ'á kã'dä-kã'dä ökĩzö ngãnã 'ĩ.

¹² Gö'dá 'bárãñã ândrê tõröngölö äbê kúnĩ mvá 'ásĩ rĩ bê rĩ'á gbãä jãrĩbã rĩ 'dĩ rú sĩ, gö'dá ätĩ fĩzó 'bárãñã rĩ 'dĩ 'á tólâ rĩ rĩ'á mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ, 'dó mãlâyíkã bê tĩ là 'ásĩ cé tĩtĩ rĩ'á lõkĩlä. Gö'dá ätĩ rĩ 'dĩ 'bá yi tĩ sĩ älä-älä ígĩ 'bãsurú rú mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ öjlä Ôvâri kâ rĩ 'bá yi ró rĩ rú là yi trá 'bãsurú rú älä ätĩ älä rĩ rú.

¹³ Ätĩ tĩ göliyi nã rĩ ndrê võ gölē öjĩ 'álâ ró. Gö'dá nã äzä 'bá yi iyi kã ítú drĩ 'dêrê 'álâ ró, gö'dá äzä nã rĩ 'bá yi iyi kã gölē ãjĩ drĩ 'álâ ró, gö'dá ämbúkũ là yi nã rĩ ndrê võ gölē drĩ-ágó drĩ 'álâ ró.

¹⁴ Öbê 'bárãñã rĩ 'dĩ gá kúnĩ úngũ mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ rĩ drĩ. Gö'dá kúnĩ úngũ rĩ 'dĩ 'bá yi drĩ sĩ älä-älä rĩ ígĩ lãjó'bá älä gölä lãjó'bá mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ Kãbĩlikĩ kâ rĩ 'bá yi 'ásĩ rĩ rú là trá drĩ là yi 'á sũ cé.

¹⁵ Mãlâyíkã gölä rĩ 'bá tä ätálé má drĩ 'dĩ cú rĩ'á fê mvá ngá ãbĩ kâ bê éedê dáäbö 'ásĩ, ä'dô ró bê rĩzó jãrĩbã rĩ 'dĩ äcê là, ngãngã là úrú 'álâ rĩ, gö'dá lãngbãngú là yi bê rĩ ãbĩzó.

¹⁶ Jãrĩbã rĩ 'dĩ äcê là lãngbãngú là bê rĩ rĩ'á ãcã-ãcã ró älä. Ítĩ rĩ, mãlâyíkã 'dĩ drĩ fê ngá ãbĩ kâ 'dĩ ätrôzó, gö'dá drĩlä jãrĩbã 'dĩ ãbĩzó i'dĩ sĩ là. Ítĩ rĩ, gölä ùsú äcê là rĩ'á kĩlõmitĩrĩ

kútũ-rĩ-drĩ-lâ-kámá-sû (2,400 km), gô'dá kpá lãngbãngú lâ yĩ ngãngã lâ úrú 'álâ ró rĩ 'bá yĩ ì'bĩzó rĩ, 'dó rĩ'á ãlô.

¹⁷ Gô'dá nĩngá sĩ, mãlãyĩkã 'dĩ drĩ kpá 'bárãñã kúnĩ mvá 'ásĩ jãrĩbã 'dĩ bẽzó 'dĩ nĩnjĩ lâ ì'bĩzó gô'dá rĩ'á ãnyĩ mítĩrĩ nyã'dĩ-nã-drĩ-lã-ngã-njĩ-kázíyá.

¹⁸ Êédê jãrĩbã rĩ 'dĩ dáãbô 'ásĩ lãgũ-lãgũ ró òzô ngãñã kátĩ ìtĩ. Gô'dá gólĩyĩ 'bã kúnĩ ònyĩ ró lãgũ 'bá ngbãngbã ngãñã kátĩ zĩlĩ jásĩpã rĩ ì'dĩ ãbê 'bárãñã 'dĩ kã bẽzó.

¹⁹⁻²⁰ Kúnĩ úngũ gólĩyĩ 'bárãñã 'dĩ bẽzó gá drĩ lâ 'dĩ 'bá yĩ rĩ'á ndrĩ ngĩngĩ, gô'dá kpá ndrĩ rĩ'á ìyĩ 'dó sũsũ ró.

Kúnĩ mvá rĩ sĩsĩ 'dĩ ìyĩkã rĩ'á jásĩpã ì,
gô'dá rĩ lâ ìyĩkã lãgũ-lãgũ ró kã'dã-kã'dã ró, úzĩ rú lâ sãfirẽ,
gô'dá nã lâ rĩ'á ngĩ lãkã-lãkã ró mvêêmvê ìtĩ, úzĩ rú lâ ágêtẽ,
gô'dá sũ lâ ìyĩkã ngbãngbã lãdã-lãdã ìtĩ, úzĩ rú lâ êmêrãlãdã,
gô'dá njĩ lâ ìyĩkã rĩ'á cú úrĩ bẽ ngĩngĩ dũũ, úzĩ rú lâ ònĩkĩsĩ,
gô'dá njĩ-kázíyá lâ ró rĩ ìyĩkã rĩ'á kããkã ró, úzĩ rú lâ kãrãñlĩyãñĩ,
gô'dá njĩ-drĩ-lã-rĩ lâ ró rĩ ìyĩkã rĩ'á ngbãngbã lãwã-lãwã ró ìtĩ, úzĩ rú lâ kĩrĩsôlãtẽ,
gô'dá njĩ-drĩ-lã-nã lâ ró rĩ ìyĩkã rĩ'á kã'dã-kã'dã kã'dã-kã'dã ró ìtĩ, úzĩ rú lâ bẽrĩlẽ,
gô'dá njĩ-drĩ-lã-sũ lâ ró rĩ ìyĩkã rĩ'á kpĩrĩ-kpĩrĩ lãwã-lãwã ró ìtĩ, úzĩ rú lâ tãpázã,
gô'dá mũdrĩ lâ ró rĩ ìyĩkã rĩ'á kpĩrĩ-kpĩrĩ kã'dã-kã'dã ró ìtĩ, úzĩ rú lâ kĩrĩsĩpãrásẽ,
gô'dá mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-ãlô lâ ró rĩ ìyĩkã wãyĩ-wãyĩ ró ìtĩ, úzĩ rú lâ jãsĩnĩsĩ,
gô'dá mũdrĩ-drĩ-lã-ngã-rĩ lâ ró rĩ ìyĩkã lãmúrĩ-lãmúrĩ ró, gô'dá úzĩ rú lâ ãmãsãsĩtĩ.

²¹ Aťĩ tĩ ãlô-ãlô rĩ 'bá yĩ rĩ'á kúnĩ mvá mvêêmvê òzô ìnjígó sĩ kátĩ zĩlĩ pãrẽlẽ rĩ ì'dĩ, gô'dá lãtĩ jãrĩbã 'dĩ kã êédê ndrĩ dáãbô nyãányã lâ ró rĩ sĩ.

²² Má ndrẽ jó ángĩ ãzãkã jãrĩbã 'dĩ 'á rĩzó Ôvãrĩ rĩ ìnjĩlĩ 'á lâ rĩ kô ãlôwãlã, tãlã ôjĩlã ndrĩ rĩ ìyĩ Ôvãrĩ gólã Kúmú ámakã ró mbãrãkã ndrĩ lĩpĩ ró rĩ gô'dá Kãbĩlĩkĩ bẽ rĩ ìnjĩlĩ vò gólã gólĩyĩ drĩ â'dózó 'á lâ rĩ 'bá yĩ 'ásĩ.

²³ Tólã rĩ, ìtũ yũ parã bẽ, jãrĩbã rĩ 'dĩ lãẽ gólĩyĩ kô, tãlã ngã ì'ĩ Ôvãrĩ kã bẽ vò ìwã'á tólã, gô'dá Kãbĩlĩkĩ rĩ nyãányã kpá rĩ'á vò ì'ĩ'á ngbãngbã òzô ìtũ kátĩ vò rĩ 'dĩ 'á.

²⁴ Gõ'dá òrĩ àngó drĩ 'á rĩ 'bá yĩ ndrĩ â'dô ìyĩ tã Kàbĩlĩkĩ kã rĩ 'è'á ì'dĩ. Gõ'dá kúmú àngĩ àngĩ gólĩyĩ ndrĩ àngó drĩ kã rĩ 'bá yĩ â'dô ìyĩ ìyĩ nyãányã fê'á drĩ-báláyĩ ró Kàbĩlĩkĩ rĩ ìnjĩlĩ.

²⁵ Aṭṭi ṭi jārībā rĩ 'dĩ kã â'dô rĩ'á kpá zāa trạ. Áa'bāa gólĩyĩ kô'dáwá àlôlā tālā ngácĩ â'dô 'bã'á yũ.

²⁶ Òrĩ cé ṭiṭi â'dô ìyĩ ànĩ'á Ôvārĩ rĩ ìnjĩlĩ ìyĩ nyãányã fêfê sĩ.

²⁷ Kpálé rĩ, ngá àzākā gólā Sātānā kã ró rĩ ìcá kô fĩlĩ tólā jārībā rĩ 'dĩ 'á, gõ'dá kpá ìtĩ gólĩyĩ rĩ 'bá tã gólĩyĩ Sātānā kã rĩ 'bá yĩ 'èlè ì'dĩ rĩ 'bá yĩ ndrĩ gólĩyĩ ònjō 'bá ró rĩ 'bá yĩ bē. Íyĩngá rĩ'á cé òjĩlā gólĩyĩ ìyĩ rú ìgĩ 'bá trá búkũ gólā Kàbĩlĩkĩ kã gólā â'dó 'bá òjĩlā gólĩyĩ cú rú lédrē-lédrē kã bē rĩ 'bá yĩ ì'dĩ.

22

¹ Gõ'dá nĩngá sĩ rĩ, mālāyĩkã rĩ 'dĩ drĩ áyágá Ìm vú là drĩ â'dólé kạ'dạ-kạ'dạ lédrē-lédrē àfē 'bá ì'dĩ rĩ â'dázó má drĩ. Áyágá rĩ 'dĩ àḍi àrálé 'dĩ kịṭi gólā Ôvārĩ yĩ kã Kàbĩlĩkĩ bē rĩzọ rĩlĩ rĩ ngá lésĩ.

² Tólā sĩ rĩ, áyágá 'dĩ drĩ ãizọ kôrô látĩ àndrē jārībā 'dĩ lāfálé sĩ rĩ 'ásĩ. Gõ'dá fē gólā lédrē-lédrē fē 'bá rĩ mbā trá áyágá rĩ 'dĩ gārā drĩ là kpārṭi kpārṭi rĩ 'ásĩ. Fē rĩ 'dĩ rĩ 'wálé àndālā mùdrĩ-drĩ-lā-ngā-rĩ ndrô àlô vósĩ cé. Gõ'dá bì là rĩ'á òzō àlókō kátĩ rĩzọ òjĩlā òrĩ ndrĩ kã pĩpĩsĩlĩ là yĩ à'dĩlĩ lāṅō tã ìsũ tã ònjĩ kã rĩ kã 'ásĩ.

³ Gõ'dá, jārībā 'dĩ 'á rĩ, tã àzākā ìcá kô rú ìzālè tã ònjĩ drĩ sĩ zāa àḍũkũ àkó. Ìtĩ rĩ, Ôvārĩ yĩ kàbĩlĩkĩ bē â'dô ìyĩ rĩ'á tólā gõ'dá òjĩlā Ôvārĩ kã rĩ 'bá yĩ â'dô ìyĩ Ôvārĩ rĩ ìnjĩ'á tólā.

⁴ Gólĩyĩ â'dô ìyĩ Ôvārĩ rĩ ìfĩ nyãányã ndrē'á, gõ'dá Ôvārĩ â'dô ìyĩ rú ìgĩ'á gólĩyĩ àndrá-gá-sĩlĩ 'ásĩ.

⁵ Ìtĩ rĩ, vō ìcá kô â'dólé ìnĩrĩkúwá ró vō 'dĩ 'á tólā ó'dĩ. Gõ'dá òjĩlā lēé vō ì'ĩ ìtú kã ngátá lám bā kã rĩ kô tólā, tālā Ôvārĩ rĩ nyãányã â'dô â'dó'á gólĩyĩ drĩ vō ì'ĩ ró, gõ'dá gólĩyĩ â'dô â'dó'á ìyĩ kúmú ró zāa gbáḍú.

Tã Yēsũ rĩ àgō-àgō àngó drĩ 'á rĩ tāsĩ

⁶ Gõ'dá tã ndrĩ 'dĩ 'bá yĩ vósĩ rĩ, mālāyĩkã 'dĩ drĩ tã àtázó má drĩ kĩ,

Tã gólĩyĩ má drĩ 'è'á àtálā ní drĩ nō rĩ'á tã pātĩ 'ĩ, gõ'dá ní drĩ tã lēlè 'á là té ìtĩ. Ôvārĩ àjô mā nĩ tã àtĩ-àtĩ íyĩkã pēlè ní drĩ, òzō gólā drĩ tã àngũ 'bá íyĩkã jōlè trá àkũ ró nã sĩ tã àtĩ-àtĩ íyĩkã pēlè òjĩlā drĩ mbārākā Lĩndrĩ Tāndĩ íyĩkã rĩ kã sĩ rĩ tĩ.

⁷ Yēsũ àtā tã kĩ nĩ rĩ, “Nĩ àrĩ drē, mā trá ácá'á àgōlè ngbāngbānō.” Gõ'dá ìtĩ rĩ, mālāyĩkã 'dĩ kĩ,

Â'dô â'dó'á tândí ró ôjílâ ndrĩ drí úlĩ gólĩyĩ ãgĩlĩ trá búkũ nô 'á rĩ 'bá yĩ ârízó gô'dá ãnjĩlĩ tã ãsũ lâ yĩ sĩ mǎnĩsĩ.

8 Ítĩ rĩ, mǎ Yōwǎnĩ, ârĩ tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ trá ndrĩ âmâ bĩ sĩ. Gô'dá má ndrê kpá trá âmâ lĩfĩ sĩ. Ítĩ gô'dá má ârĩlĩ bê tã rĩ 'dĩ 'bá yĩ âmâ bĩ sĩ gô'dá kpá ndrêzô lâ âmâ lĩfĩ sĩ rĩ, má drĩ ngǎzó 'dêlê vũdrĩ mǎlǎyĩkǎ gólâ tã â'dá 'bá trá má drĩ 'dĩ pá lâ rú.

9 Gô'dá mǎlǎyĩkǎ rĩ 'dĩ drĩ tã âtázó má drĩ kĩ, "Nĩ ãnjĩ mǎ kô ítĩ lâ 'dĩ kǎtĩ. Mǎ rĩ'á cé ngá 'ê 'bá Ôvǎrĩ kǎ ã'dĩ, ôzô ãnĩ drĩ â'dórê kpá ánĩ âdrúpĩ yĩ bê, tã ângũ 'bá yĩ bê gô'dá ôjílâ ndrĩ tã lêlê 'bǎ 'bá trá Ôvǎrĩ 'á, ngǎtá úlĩ búkũ nô 'á rĩ 'bá yĩ ãnjĩ 'bá trá rĩ 'bá yĩ bê ndrĩ drĩ â'dórê ngá 'ê 'bá Ôvǎrĩ kǎ ró rĩ kǎtĩ. Rĩ'á cé Ôvǎrĩ ã'dĩ ní drĩ ãcálê ãnjĩlâ.

10 "Tã gólĩyĩ búkũ nô kǎ ãnĩ 'bá trá Ôvǎrĩ ngá lésĩ nô 'bá yĩ, ní âtã tã lâ yĩ ôjílâ drĩ ngbálĩ-ngbálĩ, tǎlâ ítũ lâ ǎwũ trá drĩlĩyĩ 'êzô â'dólê ngbǎângbǎnô 'wǎâ.

11 Ítĩ rĩ, ítũ-pá lâkĩ trá ngbǎâ dǎwǎ ítĩ tã ãsũ tã 'ê'ê bê jǎzó â'dólê tândí ró. Gô'dá kpálê ítĩ rĩ, ôjílâ Sǎtǎnǎ kǎ rĩ 'bá yĩ â'dô rĩ'á ãyĩ zǎâ tã 'ê'ê Sǎtǎnǎ kǎ rĩ 'bá yĩ 'êlê ã'dĩ. Gô'dá gólĩyĩ rĩ 'bá tã tândí mbĩ rĩ 'bá yĩ 'êlê ã'dĩ rĩ â'dô rĩ'á zǎâ, rĩ'á tã tândí mbĩ rĩ 'bá yĩ 'êlê ã'dĩ. Gô'dá ôjílâ Ôvǎrĩ kǎ ngĩngĩ lâ ró rĩ 'bá yĩ â'dô ãyĩ rĩ'á zǎâ ôjílâ ngĩngĩ Ôvǎrĩ kǎ rĩ 'bá yĩ ró."

12 Gô'dá nĩngǎ sĩ, Yésũ drĩ kpá tã âtázó má drĩ kĩ,

Mǎ trá ãnĩ'á ngbǎângbǎnô 'wǎâ. Ôzô má ǎâcǎ trá rĩ, má â'dô ngá fê'á ôjílâ drĩ â'dô ngá 'ê'ê gólĩyĩkǎ rĩ vó lâ ró.

13 Mǎ ã'dĩ rĩ'á tã ndrĩ ítô 'bá ró rĩ gô'dá kpá tã ndrĩ vó átĩ 'bá ró rĩ.

14 Ítĩ rĩ, â'dô â'dó'á tândí ró ôjílâ gólĩyĩ ítá ãyĩkǎ jĩ 'bá trá wǎlê ngbǎngbǎ rĩ 'bá yĩ drĩ, tǎlâ má â'dô gólĩyĩ ǎyê'á fĩlĩ kôró ǎfĩ tĩ gólâ jǎrĩbǎ 'dĩ kǎ 'ásĩ. Gô'dá má â'dô kpá gólĩyĩ ǎyê'á fê lô'wǎ gólâ lédre-lédre ǎdũkũ ǎkó ǎfê 'bá ã'dĩ rĩ nyǎlê.

15 Kpálê rĩ, ôjílâ Sǎtǎnǎ kǎ, gólĩyĩ ólê ró, drĩ rũ 'bá 'dǎzĩ rĩ ôkó bê rĩ 'bá yĩ, ǎzĩ-ǎzĩ úfũ 'bá rĩ 'bá yĩ, gólĩyĩ ôvǎrĩ ǎbǎrǎdǎgô ãnjĩ 'bá ã'dĩ rĩ 'bá yĩ gô'dá ônjô ǎgǎ 'bá rĩ yĩ ndrĩ 'dó, gólĩyĩ ndrĩ rĩ 'bá tã 'dĩ 'bá yĩ 'êlê rĩ 'bá yĩ fĩ kô ǎlôwǎlâ jǎrĩbǎ rĩ 'dĩ 'á.

16 Mǎ Yésũ ã'dĩ. Mǎ âjô mǎlǎyĩkǎ ǎmákǎ nĩ ǎnĩlĩ tã nô 'bá yĩ ǎtálê ní drĩ, â'dô ró bê ní drĩ lópélâ ôjílâ ǎmákǎ drĩ ndrĩ. Mǎ ã'dĩ rĩ'á gólâ Dǎwúdĩ rĩ ózôwǎ ró rĩ. Mǎ kpá ã'dĩ zĩlĩ Mōrōbǎ rĩ. ã'dĩ 'dĩ.

¹⁷ Línđrí Tándí Ôvârí kâ gõ'dá òkó ó'dí Kăbĩlĩkĩ kâ, òjĩlă Ôvârí kâ ró rĩ bē, kpăřăťĩ âtă ĩyĩ tă trá kĩ, “Nĩ ânĩ â'dólé ngá ãlô ró Yésũ bē”, 'dôvó òjĩlă ãlô-ãlô gólă tă nô 'bá yĩ ârí 'bá trá rĩ ââtă tă kpá kĩ, “Nĩ ânĩ â'dólé ngá ãlô ró Yésũ bē. 'Dôvó òjĩlă gólă ĩm̃vũ lédrě-lédrě âfē 'bá rĩ lôvó lâ bē mvũlĩ rĩ, 'dôvó gólă âânĩ â'dólé trôlă tăkó ĩtĩ.”

¹⁸ ĩtĩ rĩ, má sô drĩ-mbĩlĩ òjĩlă ãlô-ãlô gólă úlĩ búkũ nô kâ â'dó 'bá Ôvârí tĩ sĩ nô ârí 'bá lâ kô rĩ yĩ ĩfĩ. 'Dôvó nĩ âdrô tă kô rôô, tălă Ôvârí ôzó kô lâñô tă lâ âtálé búkũ nô 'á nô trôô 'bălē ânĩ drĩ.

¹⁹ Ôzô nĩ ôôjă úlĩ búkũ nô 'ásĩ rĩ 'bá yĩ trá ányă ró rĩ, Ôvârí ĩcá kô ânĩ âyélé fē lõ'wă gólă lédrě-lédrě kâ rĩ nyălē. Gô'dá gólă âyē ânĩ kpá kô fĩlĩ jăřĩbă gólă tă lâ ngĩlĩ búkũ nô 'á nô 'á.

²⁰ Gô'dá Yésũ gólă rĩ 'bá zăă tă mbĩ 'élē ĩ'dĩ rĩ kĩ, “Mă trá ácă'á ngbăângbănô 'wăă.” ĩtĩ rĩ, mă Yôwănĩ kĩ, “Kúmú Yésũ, âyē ní âcă ngbăângbănô 'wăă. Ââ'dô ĩtĩ.”

²¹ Má 'ê rătăă Kúmú Yésũ drĩ â'dózó tándĩ ró ânĩ bē. ĩ'dĩ 'dĩ.